SEX COPIOSISSIMI INDICES

Diu multumque hactenus ab omnibus deſiderati

SVMMAE THEOLOGICAE D. THOMAE AQVINATIS.

NVNC DENVO CORRECTIORES, ac maxima diligentia in ſingulis ſuis partibus locupletati, dantur vt pagina verſa demonſtrat.

IN QVORVM CALCE COLLOCATVS eſt Catalogus authorum & librorum omnium, quos D. THOMAS per totum opus citat.



VENETIIS, Apud Iuntas. MDLXXXVIII.

8.45.E.31

AD LECTOREM
DE VSV OMNIVM INDICVM.

ANTE omnia ſcito, Candide Lector, Primum, Tertium, & Sextum Indices ex Aurea illa tabula generali, quam eximius Doctor Frater PETRVS Bergomenſis in omnia S. Doctor. opera confecit nos excerpendos curauiſſe; cæteros, ab alijs acceptos, pro virili locupletaſſe.

QVORVM PRIMO loca ſacræ ſcripturæ continentur, quæ S. Doct. data occaſione, ferè ſecundum literalem ſenſum doctè quidem in ſua Summa expoſuit. quæ auctoritates iuxta librorum, ac capitulorum ordinem diſponuntur, interdumq; fit remiſſio ad ſuperiorem, uel etiam inferiorem citationem, ubi idem, uel ſimile aliquid explicatur.

SECVNDO materiæ omnes Theologicæ, de quibus hic agitur alphabetico ordine deſcribuntur, ut cuiuis ſit facile inuenire, ubi S. Doct. de quauis re ex profeſſo diſputet.

TERTIO alphabetica quoque ſerie digeruntur dictiones, quibus concluſiones, atque notabiles ſententiæ totius operis ſubiunguntur, quæ quot, & quorum ſint, numeri ad marginem adnotati indicant. Et ne in quærendo confuſio oriatur, ſæpe in principio fit diſtinctio maiuſculis literis per dictiones, ad rem, de qua in concluſione illa ſermo eſt, attinentes, ut puta ad quiditatem, ad cauſam, ad effectus, & ad alia huiuſmodi.

QVARTO indicatur ubi S. Doct. hæreſes, quæ nunc graſſantur, quaſi eas manifeſtè præuidiſſet, ualidiſſimis argumentis confodiat.

QVINTO doctrina quæ rectè, & utiliter ad dominicorum, & feſtorum, Epiſtolæ, Euangelijq; explicationem accommodari poſſit, ex quibus huius operis locis ſit deſumenda monſtratur, ubi ampliſſima concionatoribus ſuppeditatur materia, pro concione tractanda.

SEXTO recenſentur loca, in quibus doctrina hic contenta à ſe uidetur diſcrepare, uel ab alijs, quæ alibi à S. Doct. nobis ſunt relictæ. Et primum ponitur aliqua concluſio Summæ Theologicæ ſub numero, quo extat in tertio Indice. Deinde ſubiunguntur ea, quæ uidentur contraria, uel in ſimili aliquo, locaq; citentur, unde ea deſumuntur. Poſtremo ſolutio opponitur, accepta ferè ex ipſiuſmet S. Doct. aliquo loco, ubi ſeipſum enucleatè declarat.

QVORVM notas (quibus breuitatis gratia uſi ſumus) ita intellige. Primus numerus denotat partem Summæ: Secundus numerus quæſtionem: tertius articulum, ſeu quæſtiunculam: quarta denique nota articuli partem, quæ omnia infra poſitis & exemplo demonſtrantur.

1ª	id eſt in	parte prima
12ª		prima ſecundæ
22ª		Secunda Secundæ
3ª		tertia parte
Suppl.		Supplemento tertiæ partis

q	id eſt in	quæſtione
a		articulo, frequentius tamen, a, omittitur; ſolo numerum articulum deſignante.
o		toto articulo
c		corpore articuli, hoc eſt, in reſponſione ad quæſtionem
1m		rñſiõe ad primum argumentum.
2m		rñſiõe ad ſecundum argumentum.
3m		rñſiõe ad tertium argumentum.

INDEX PRIMVS

AVCTORITATES EX LIBRO GENESEOS.

CAPVT. I.

1 IN principio creauit Deus cœlum & terram. 1ª.q.46.a.c.°.3.o.°.q.61.3.3m.°.q.65.1.3.o.°.q.66.1.1m.°.5m.°q.68.1.1m.°q.69.1.c.5m.°q.74.1.1m.°2.c.°3.1m.°2m.°3m.22æ.q.100.7.2m.°22æ.q.1.1.1m.°q.171.3.c

2 Terra autem erat inanis & uacua 1ª.q.66.1.c.1m.°q.67.4.c.°q.69.1.2.c

3 Et tenebræ erant ſuper faciem abyſſi. 1ª.q.66.1.c.5m.°q.68.3.c.°q.69.1.c.°q.74.3.4m

4 Spiritus Domini ferebatur ſuper aquas.1ª.q.64.3.3m.°4.°q.66.1.5m

5 Dixitque Deus. 1ª.q.32.1.3m.°q.47.1.c.fi.°q.67.4.c.2m.°qõ.65.4.c.fi.°74.3.1m.°3m.°5m

6 Fiat lux,& facta eſt lux. 1ª.q.67.4.o.°q.70.1.2m.°qõ.74.1.c.°.3.3m

7 Fiat factum eſt & fuit 1ª.q.74.3.5m

8 Et uidit Deus.1ª.q.74.3.3m.°q.73.3.3m.°q.32.1.3m

9 Et diuiſit lucem à tenebris. 1ª.q.63.5.2m.°q.67.4.c.2m.°4m

10 Appellauitque lucem diem,& tenebras noctem.1ª.q.64.1.3m.°q.67.4.2m.°q.68.1.1m.°q.69.1.5m

11 Factum eſt ueſpere & mane dies unus.1ª.q.58.6.7.o.°q.74.2.c.°3.6m.°7m

12 Fiat firmamentum 1ª.q.68.1.2.3.o.°q.71.3m

13 Diuiſit aquas quæ erant ſuper firmamentum. 1ª.quæſ.68.2.3.o

14 Congregentur aquæ in unum locum.1ª.q.69.1.o

15 Appareat arida.1ª.q.69.1.c.1m

16 Vocauitque Deus firmamentum cœlum. 1ª.q.68.1.o.°q.69.1.5m.°q.74.3.3m

17 Vocauitque Deus aridam terram, congregationeſque aquarum,appellauit maria.1ª.q.69.1.6m

18 Germinet terra herbam uirentem,&c.1ª.q.69.2.o.°quæſtio.72.1m

19 Fiant luminaria,&c.uſque ad noctem.1.q.70.1.o

20 Vt ſint in ſigna &c.uſque terram.1ª q.10.2.o

21 Fecitque Deus duo magna luminaria, &c.uſque nocti. 1ª.q.70.1.3m.°q.68.1.c.fi.

22 Et diuiderent lucem a tenebris.22æ.d.12.o

23 Producant aquæ reptile,&c.uſque cœli. 1ª.q.71.o.°q.72.1m

24 Creauitque Deus cete grandia,&c.uſque genus ſuum. 1ª.qõ.71.4m

25 Producat terra animam uiuentem,&c.uſque ſpecies ſuas.1ª.q.72.o

26 Faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinẽ noſtram. 1ª.q.3.1.2m.°q.4.3.o.°q.91.4.1m.°2m.°q.93.o

27 Et præſit piſcibus maris,&c.uſque terræ.1ª.q.96.o

28 Et uolatilibus cœli.1ª.q.36.7.1m

29 Et uniuerſæ terræ.1ª.q.96.2.o

30 Maſculum & fœminam creauit eos.1ª.q.93.4.1m.°6.2m

31 Benedixitque illis Deus.1ª.q.72.4m.°q.73.3.o

32 Creſcite & multiplicamini & replete terram.1ª.q.72.4.°q.98.1.o.°22æ.q.152.2.1m

33 Et ſubiicite eam,& dominamini piſcibus maris, & uolatilibus cœli,& uniuerſis,&c.ſup.32.32.33

34 Ecce dedi uobis omnem herbam,&c. uſque ad ueſcendum. 1ª.q.96.1.2m

35 Vidit Deus cuncta quæ fecerat,et erant ualde bona. 1ª.q.22.4.c.°q.2.5.6.3m.°q.47.2.c.1m.°q.49.2.c

Cap.2

1 Igitur,perfecti ſunt cœli & terra,et omnis ornatus eorum.1ª q.70.1.c

2 Compleuitque Deus die ſeptimo,opus ſuum quod fecerat.1ª q.73.1.o.2.d.15.q.3.1.o

3 Et requieuit die ſeptimo ab omni opere quod patrarat. 1ª.q.73.2.o.°1.3m.°3.c.°q.73.1.6m.°2.3m.°q.118.1.3m

4 Et benedixit diei ſeptimo,& ſanctificauit eum. 1ª.quæſt.73.3.o

5 Iſtæ ſunt generationes cœli & terræ,&c.uſque in terram.1ª.q.69.2.c.°q.74.2.1m

6 Non enim pluerat Dominus Deus ſuper terram.1ª.qõ.23.3.c.°3ª.q.23.3.1m

7 Sed fons aſcendebat è terra, irrigans uniuerſam ſuperficiem terræ.1ª.q.102.1.2m

8 Nomen uni Phiſon.1ª.q.102.1.2m

9 Formauit igitur Dominus Deus hominem de limo terræ. 1ª.q.91.1.o

10 Et inſpirauit in faciem eius ſpiraculum uitæ. 1ª.q.90.1.1m.°q.91.4.3m.°4m

11 Et factus eſt homo in animam uiuentem. 1ª.q.91.4.5m.°qõ.94.1.c.°q.95.1.1m.°q.97.3.c

12 Plantauerat autem Dominus Deus paradiſum uoluptatis a principio.1ª.q.102.o

13 In quo poſuit hominem quem formauerat.1ª.q.102.4.o

14 Produxitque dominus Deus de humo omne lignum pulchrum uiſu,& ad ueſcendum ſuaue.1ª.q.a.5m

15 Lignum etiam uitæ in medio paradiſi.1ª q.102.1.4m

16 Lignumque ſcientiæ boni & mali.1ª.q.102.1.4

17 Et fluuius egrediebatur de loco uoluptatis. 1ª. quæſtio. 102.1.2m

18 Tulit ergo Dominus Deus hominem & poſuit eum in paradiſo uoluptatis.1ª.q.102.4.o

19 Vt operaretur & cuſtodiret illum.1ª.q.102.3.o

20 Præcepitque ei dicens,Ex omni ligno paradiſi comede.1ª.q.97.2.3m

21 De ligno autem ſcientiæ boni & mali ne comedas. 1ª.q.102.1.2m

22 In quacũque enim die comederis ex eo,morte morieris.22æ q.164.1.o

23 Non eſt bonum eſſe hominem ſolum.22æ,q.88.8.o.°3ª.qõ.41.2.3m

24 Faciamus ei adiutorium ſimile ſibi. 1ª.q.92.1.o.°.q.98.2.b.2.1.q.64.3.3

25 Adduxit ea ad Adam,ut uideret quid uocaret ea. 1ª. qõ.96.1.3m

26 Immiſit ergo Dominus Deus ſoporem in Adam. 22æ.q.175.3.1m

27 Cumque obdormiſſet, tulit unam de coſtis eius, & repleuit carnem pro ea.1ª.quæſt.92.3.2m.°quæſt.97.2.3m.°3ª.quæſ.31.5.2m

28 Et ædificauit Dominus Deus coſtam quam tulerat de Adam, in mulierem.1ª.q.2.2.3.o

29 Quoniam de uiro ſumpta eſt.1ª.q.92.2.o

30 Quam ob rem relinquet homo patrem ſuum & matrem, & adhærebit uxori ſuæ.22æ.q.2.7.c.°quæſt.26.11.2m.°3.q.54.3.c

31 Et erunt duo in carne una.1ª.q.92.1.c.1.q.44.1.c

32 Erat autem uterque nudus,Adam.1.& uxor eius, & non erubeſcebant.1.q.96.1.3m

33 Hoc nunc os ex oſſibus meis.1.q.54.3.1

Cap.3.

1 Serpens erat callidior cunctis animantibus terræ. 22æ.qõ.165.2.3m.°4.

2 Qui dixit ad mulierem.22æ.q.165.2.o

3 Cur præcepit uobis Deus,ut non comederetis de omni ligno paradiſi.3ª.q.41.4.c

4 Aperientur oculi ueſtri 3ª.q.41.4.c

5 Eritis ſicut dij.ſcientes bonum & malum.1ª.q.61.4.3m.°q.63.3.o.°22æ.q.163.2.o.°3ª.q.41.4.c

6 Vidit igitur mulier quod bonum eſſet lignum &c. uſque delectabile.14.15.16

7 Deditque uiro ſuo.22æ q.165.1.o

8 Et aperti ſunt oculi amborum.22æ.q.164.2.c.fi.°.9m

9 Cumque cognouiſſent ſe eſſe nudos. 1ª.q.95.1.c.fi.°22æ.qõ.41.4.c.°22æ.q.75.1.1m.°q.167.2.c

10 Conſuluerunt folia ficuum.quolib 4.q.12.1.12m

11 Et fecerunt ſibi perizomata. 22æ.qõ.164.2.c.fi.8m.°qõ.187.6.o

12 Abſcondit ſe Adam.1ª.q.84.6.1m

13 Cum audiſſent uocem Dei deambulantis. 1ª.q.9.1.2.o.°q.10.1.2.c.°q.14.14.o.°q.19.7.8.o.°q.30.1.3m.°q.43.0.1m.°q.65.1.1m.°3ª q.2.1.c.°q.17.1.1m.°2m

14 A facie Domini Dei.1ª.q.1.1.0.3m.°q.3.1.3m.quol.7.18.c.fi.

15 Adam ubi es? 22æ q.164.2.c.7m

16 Mulier,quam dediſti mihi ſociam dedit mihi de ligno & comedi.3.7m.

17 Serpens decepit me,& comedi.1ª.q.94.4.1m.°2m.°22æ.q.89.3.2m.°22æ.q.163.1.4m.°4.1m

18 Et ait Dominus Deus ad ſerpentem: Quia feciſti hoc,maledi-

A 2 ctus

ctus eris, &c. vſque calcaneo eius. 22æ.q.165.2.4m
19 Super pectus tuum gradieris. 1ª.q.63.6.2m. °q.165.2.4m
20 Mulieri quoque dixit: Multiplicabo ærumnas tuas, & conceptus tuos. In dolore paries. 22æ.q.164.2.0
21 Et ſub uiri poteſtate, & ipſe dominabitur tui. 1ª.q.92. & 2m ° 22æ q.164.2.c 1m
22 Maledicta terra in opere tuo. 22æ.q.25.6.1m ° 3m ° quæſtio. 76.1.2.0.° 4.1m ° q.83.8.1m ° 2m ° q.164.1.2.0 ° q6.89.1.4m ° 6.2m
23 In laboribus comedes ex ea, cunctis diebus uitæ ſuæ. 22æ.q6.164.2.c.fi.
24 Spinas & tribulos germinabit tibi. 1ª.q.69.2.2m ° 22æ.q.164.2.c.1m
25 In ſudore uultus tui, ueſceris pane tuo 22æ.quæſ.164.2.c.3m. quol.7.ar.17.4m
26 Donec reuertaris in terram, de qua ſumptus es. 22æ.q6.164.2.0
27 Puluis es, & in puluerem reuerteris. 22æ.q.164.2.c
28 Fecitque Deus Adæ & uxori eius tunicas pelliceas, & induit eos. 22æ.q.64.2.c fi.° 8m
29 Ecce Adam factus eſt quaſi vnus ex nobis. 22æ. q6.164.2.c.fi. ° 6m
30 Ne fortè mittat manum ſuam, & ſumat de ligno uitæ, & uiuat in æternum. 1ª.quæſtio.97.4.0.° 22æ.quæſtio. 164.2.c.fi. ° 6m
31 Et emiſit eum dominus Deus de paradiſo uoluptatis. 22æ.q. 164.2.c
32 Et collocauit ante paradiſum uoluptatis cherubin & flammeum gladium atque uerſatilem, ad cuſtodiendam uiam ligni uitæ. 22æ.q.164.2.c.3m

Cap.4.

1 Adam cognouit Euam uxorem ſuam. 1ª. q.51.3.6m ° q6.98.2.3m
2 Reſpexit Dominus ad Abel, & ad munera eius. 12æ.quæſtio. 103.1.1m
3 Sub te erit appetitus tuus, & tu dominaberis illius 12æ.q.10.3.3.0 1.° q.77.7.8.c ° q.80.3.0.° 22æ.q.155.3.3m ° q.156.1.c ° q. 175.2 2m
4 Vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra. 12æ.83.1.2m ° 8.2m
5 Maledictus eris ſuper terram. ſupra 3.14ª
6 Occidi virum in uulnus meum, & adoleſcentulum in liuorem meum. 22æ.q.64.8.c.1m
7 Maior eſt iniquitas mea, quàm ut ueniam merear 4ª.q6.84.10 c
8 Omnis qui occiderit Cain, ſeptuplum punietur. 12æ.q6.105.2.9m

Cap.5.

1 Ad ſimilitudinem ſuam fecit illum. ſup.1.26ª.
2 Maſculum, & fœminam creauit eos. ſup.1.29ª.
3 Et benedixit illis. ſup.1.31ª.

Cap.6.

1 Videntes fili Dei filias hominum. 1ª.q.51.36m
2 Gigantes autem erant ſuper terram in diebus illis. 1ª.q6.51.3.6m
3 Poſtquam enim ingreſſi ſunt filij Dei ad filias hominum &c. uſque famoſi, ſupra 1ª.
4 Pœnituit eum, quòd hominem feciſſet in terra. 1ª.q6.19.7.1m ° q.102.2.3m ° 3ª.q.49.5.2m
5 Et tactus dolore cordis intrinſecus, ſupra 3.14.1ª. quæſt.10.1.2m
6 Delebo ab homine, &c. 12æ.quæſt.105.2.1.1m ° 22æ.q6.108.4.3m
7 Vſque ad uolucres cœli. ſupra 1.28ª.
8 Omnis quippe caro, corruperat uiam ſuam. 12æ.q.71.2.3m ° q.72.2.0

Cap.7.

1 Et de uolatilibus cœli. ſup.1.28ª.
2 Conſumptaque eſt omnis caro. ſup.6.10ª.
3 Volucrum, animantium, beſtiarum, omniumque reptilium, &c.6.9ª.

Cap.8.

1 Et clauſi ſunt fontes abyſſi, & cataractæ cœli. ſup.7.2ª.
2 Noe dimiſit coruum, qui egrediebatur & non reuertebatur 12æ.q.102.6.1m.c.0.c.fi
3 Donec ſiccarentur aquæ ſuper terram. 3ª.q.38.3.3m.
4 Creſcite, & multiplicamini ſuper terram. ſup.1.32ª.
5 Odoratus eſt Dominus odorem ſuauitatis. 12æ.q.103.1.1m ° 22æ.q.186.3.6m ° 5.1m.6.c.3m ° 7.8.c
6 Nequaquam ultra maledicam terræ propter hominem, ſup. 3.21ª.
7 Senſus enim & cogitatio humani cordis in malū prona ſunt, ab adoleſcentia ſua. 12æ.q.71.2.3m

Cap.9.

1 Benedixitque dominus Noe, & filiis. ſup.1.31ª.
Creſcite, & multiplicamini, & replete terram. ibid.32ª.
2 Terror ueſter ac tremor ſit ſuper cuncta animalia terræ. 1ª.q. 96.1.2.c
3 Et ſuper omnes uolucres cœli. ſup.1.29ª.
4 Omne quod mouetur, & uiuit, erit uobis in cibum &c. uſque omnia. 12æ.q.102.6.2m
5 Carnem cum ſanguine non comedetis. Leu. 3.8ª.
6 Ad imaginem quippe Dei factus eſt homo. ſup.1.26ª.
7 Arcum meum ponam in nubibus, & erit ſignum fœderis. quol.3.q.14.1.0
8 Apparebit arcus meus in nubibus. 22æ.q.95.5.c
9 Et recordabor fœderis mei. ſup.8.1ª.
10 Noe bibens uinum, inebriatus eſt, & nudatus in tabernaculo ſuo. 22æ.q.150.1.4.c
11 Maledictus Canaam. ſup.3.21ª.
12 Sit Canaā ſeruus eius. 22æ.q.57.3.2m ° q.104.5.2m ° 6.1m ° q.22.4.3m

Cap.10.

1 Ab iis diuiſæ ſunt gentes in terra poſt diluuium. 22æ. quæſt. 176.1.0

Cap. 12.

1 Dixit Abraham uxori ſuæ: dic obſecro, quòd ſoror mea ſis. 22æ. q.110.3.3m ° q.111.1.1m. quol.8.14.fi

Cap.13.

1 Facta eſt rixa inter paſtores. 22æ.q.37.2.5m ° q.41.1.2.c ° q6. 42.1.c
2 Ne quæſo ſit iurgium inter me & te. 22æ.q.41.2.2.2
3 Fratres enim ſumus. 3ª.q.28.3.5m
4 Ædificauitque ibi altare Domino. 12æ.q.103.1.2m
5 Faciamque ſemen tuum ſicut puluerem terræ, &c. uſque poterit, infra 15.2ª.

Cap.14.

1 Quod cum audiſſe Abraham captum Loth fratrem ſuum, ſup.13.3ª.
2 At uero Melchiſedech rex Salem, offerens panem & uinum. 12æ.q.103.1.3m ° 3ª.q.22.6.3m
3 Et dedit ei decimas ex omnibus. 22æ.q.87.1.3m
4 Et benedixit ei. ſup.1.31ª.

Cap.15.

1 Ego protector tuus, & merces tua magna nimis. quol.7.18.c.fi.
2 Credidit Abraham Deo, & reputatum eſt ei ad iuſtitiam. 22.q.60.6.2m
3 Dixit Abraham Deo, Domine Deus, unde ſcire poſſum quod poſſeſſurus ſim eam. 22æ.q.97.2.3m
4 Necdum enim completæ ſunt iniquitates Amorrheorum. 22æ.q.87.8.1m

Cap.16.

1 Ingredere ad ancillam meam, &c. uſque ad eam. 22.q6.154.2.3m
2 Profecto hic uidi poſteriora uidentis me. 1ª.q6.12.2.c.3m ° 5.0

Cap.17.

1 Ego Dominus Deus omnipotens. 1ª.quæſt.25.3.0.° 3ª.quæſ. 13.1.c
2 Ambula coram me. 12ª.quæſt.91.5.c.° quæſt. 99.6.0 ° quæſt. 110.3 c
3 Et eſto perfectus. 22æ.q.186.2.3m
Circumcidetur in uobis omne maſculinum. 3ª.q.70.2.4m

4 Et circoncideris carnem præputij ueſtri, 12ª.q.102.ſ.1m. 3ª q.66.7.3m. q.70.3.1m.
5 Vt ſit ſignum fœderis inter me & uos. 12ª q.102.3.1m. 3ª.q. 70.1.0.
6 Infans octo dierum circuncidetur. 12ª q.102.ſ.1m. 3ª.q. 70. 3.3m.
7 Eritque pactum meum in carne ueſtra, in fœdus æternum 12ª.q. 102.ſ.1m.q.103.3.3m.
8 Et benedicam ei ſup.1. 31ª.

Cap. 18.

1 Apparuerunt ei tres uiri. 22ª q.84.1.1m. 3m
2 Quos adorauit in terra. 1ª q.51.3.5m. 22ª.q.84.1.1m.q.64.2. 2m. 3ª q.25.60.
3 Domine ſi inueni gratiam in oculis tuis, &c. uſque tranſibitis. 1ª q.51.2.5m.
4 Cumque comediſſent. 1ª.q.51.3.5m. 3ª.q.53.6.1m.
5 Nunquid Deo eſt aliquid difficile? ſup.17.1ª
6 Num celare potero Abrahā, quæ geſturus ſum. 3ª.q.43.2.1m
7 Et benedicendæ ſunt in eo omnes nationes terræ ſup.1.31ª.
8 Clamor ſodomorum, & gomorreorum multiplicatus eſt. ſup. 4.4ª.
9 Deſcendam, & uidebo utrum clamorem opere compleuerint, 3ª.q.4.7.3m
10 Ne quæſo, inquit, indigneris domine, Exod. 32.2ª, obſecro inquit ne iraſcaris domine. Ibidem.

Cap. 19.

1 Loth cum uidiſſet angelos adorauit pronus in terram. ſup. 19.2ª.
2 Compulit illos oppido, ut diuerterent ad eum 1ª q.21.4.c. 22ª.q.30.1.c
3 Fecit conuiuium, coxit azima, & comederunt. 1. ſangeli, ſu. 18. 4ª. Nolite fratres mei, ſup. 13. 3ª. Nolite malū hoc facere. ſ. contra naturam leui. 18 12ª.
4 Increuit clamor eorum coram domino ſup.18.7ª.
5 Vt perdamus illos. 12ª q.87.2.0.
6 Nec ſtes in omni circa regionem. 3ª q.41.2.4m. 2m
7 Non potero facere quicquam donec ingrediaris illuc, ſupra 18.7ª.
8 Deus ſubuertit ciuitates, & omnem circa regionem uniuerſos habitatores urbium, & cunctæ terræ uirentia, ſup 6.9ª.

Cap. 20

1 Abraham dixit de Sara uxore ſua ſoror mea eſt, Sup. 12.4ª
2 Venit autem Deus ad Abimelech. per ſomnium. nocte. 22ª.q. 80.2.c. q.95.6.0. q.154.3.c. q.72.1.2m
3 Abraham propheta eſt, & orabit ꝓ te. 22ª.q.174.6.c. 3ª q.31. 2.c..8.3m Circuncidit eum die octauo ſicut præceperat ei Deus, ſup.17.10ª.

Cap. 22.

1 Tentauit Deus Abraham. 1ª.q.114.2.0ª 22ª q.97.1.c.
2 Tolle filium tuum, &c. uſque monſtrauero tibi 12ª q.94.5. 2m ª q.100.8.3m. 22ª.q.104.4.2m, q.154.2.2m
3 Poſtquam adorauerimus reuertemur ad uos. 22ª. q.111.1.1m.
4 Extenditque manum ut immolaret filiū ſuum. 12ª. q.94. 5. 2m. q.100.8.3m 22ª.q 64.6.0. q.104.4.2m. q.54.2. 2m q. 171.5.c. 3ª.q 47.6.3m
5 Nunc cognoui quod timeas Deum. 12ª.q.112.5. 5m. 3ª.q.10. 2.1m
6 Appellauitque nomen loci illius, dominus uidet. 12ª q.102. 4.2m.
7 Per memetipſum iuraui 22ª.q.89.11.4m
9 Benedicam tibi, ſupra.1.21ª.

Cap. 23.

1 Adorauit Abraham populum terræ filios Heth, ſup. 18.2ª. adorauit Abrabam coram domino, & populo, Ibidē.12.3ª
2 Dabo pecuniam pro agro, & ſic ſepeliam mortuum meū. 22ª q.100.4.3m

Cap. 24.

1 Dominus in cunctis benedixerat ei, ſ. Abrahæ ſup.1.21.
2 Vt adiuret ſe 22ª q.83.17.1m q.90.0
3 Dominus iurauit mihi, ſup.22.8ª.
4 Filium meum ne reducas illuc 22ª q.104.5.c
5 Poſuit ergo ſeruus manum ſub femore Abraham Domini ſui, & iurauit illi. 22ª.q.89.7.c.
6 Puella cui dixero inclina hydriam, uſque cum domino meo 22ª q.95.7.3m
7 Et dixit mihi. 22ª q.95.7.3m
8 Vocemus puellam & quæramus eius uoluntatem. 22ª q.104. 5.c

Cap. 25.

1 Abraham ſepultus in agro quem emerat a filijs Heth. Sup.23. 2ª Benedixitq; Deus Iſaac ſup. 12.1ª.
2 Deprecatus eſt Iſaac Dominum pro uxore ſua, &c. uſque conceptum Rebeccæ. 1ª.q.23.3.0
3 Dixit Iacob fratri Vende mihi primogenita tua. 22ª q.105. 4.3m.

Cap. 26.

1 Benedicam tibi, ſup.1.21ª. Tibi enim, & ſemini tuo dabo ſup. 13.4ª Complens iuramentum, ſup.22.8ª
2 Ibi fuit iurgium, ſup.13.2ª

Cap. 27.

1 Dixit Iacob: Ego ſum primogenitus tuus Eſau. 22ª. q.110. 5.3m.
2 Cui Benedixit Deus, ſup.1.21ª. Et adorent te tribus ſup. 18.4ª
3 Venient Dies luctus patris mei, & occidam Iacob fratrē meū. 3ª.q.86.1.2m.

Cap. 28.

1 Iſaac præcepit filio ſuo Iacob, noli accipere coniugem, &c. uſque auunculi tui. 22ª.q.104.5.c
2 Deus autem omnipotens. ſ. 17.1ª
Benedicat tibi, ſ.1ª
3 Iacob uidit in ſomnis ſcalam, &c. uſque per eam. 22ª.q.181. 4.7m.
4 Et ero cuſtos tutius. 1ª.q.113.1.1m.
5 Verè Dominus eſt in loco iſto. 1ª.q.8.2.c. q.52. 2.c.ſi. 3ª.q.52. 3.3m.
6 Votum uouit Deo dicens, ſi Deus fuerit mecum, &c. uſq; domus Dei. 22ª.q.88.2.1m
7 Cunctorumque quę dederis mihi decimas offeram tibi. 22ª. q.87.1.3m

Cap. 29

1 Indicauit ei quod frater patris ſui eſſet. ſ.13.3ª
2 Habebat duas filias, nomen maioris Lia minor appellabatur Rachel, quol.4.q.12.ſ.16m.
3 Sed Lia lippis erat oculis: Rachel decora facie, & uenuſto aſpectu, 22ª.q.179.2.b prio.
4 Os meum & caro mea es 1.q.54.1.4.

Cap. 30.

1 Rachel dedit balam ancillam ſuam Iacob, ſup.16.12. Lia Zelpham ancillam ſuam marito tradidit, Ibidem.
2 Benedixit Dominus mihi ſup.1.21ª.

Cap. 31

1 Et benedixit eum ſup.1.21ª.
2 Timenſque Iacob. 22ª q.158.7.c.3m.
3 Fecit iurgium. 1. 13. 2ª.
4 Pone hic coram fratribus meis & fratribus tuis. 1.23.

Cap. 32.

1 Vidi Deum facie ad faciem. 1ª q.12.11.1m. 22ª.q.180.5.1m
2 Ipſe uero claudicabat pede, 22ª.q.108.7.4m

Cap. 33.

1 Iacob adorauit pronus in terram, ſimiliter ancillæ & uxores & filii eius. ſ.18.2ª.
2 Quaſi uiderem uultum Dei, 1.3.4ª
3 Ob ſtuprum ſororis. 22ª q.154.1.c.6.0

Cap. 35.

1 Apparuit Deus Iacob. 1.32.2ª
2 Benedixitque ei. ſ.1.31ª
3 Ego ſum Deus omnipotens. 1.17.1ª
5 Creſcite, & multiplicate ſ.1.32ª.

A 3 Cap.37

1 Accuſauitque Ioſeph fratres crimine peſſimo 22ª.q.33.7.1m. q.154.12.4m.
2 Non interficiamus animam eius.Ioſ.46.

Cap. 38.

1 Nunciatum eſt Thamar, quod Iudas ſocer eius, &c.uſque fi. 22ª.q.134.2.3m.

Cap. 39.

1 Benedixitque Dominus domui Aegypti propter Ioſeph.1.1. 31.ª
2 Et ille, ſcilicet Ioſeph, recuſabat ſtuprum.22ª 154.6 2m.

Cap. 41.

1 Poſt duos annos uidit Pharao ſomnium.22ª.q. 173.2.c.
2 Vterq; uidimus ſomnium præſagiū futurorū 22ª. q. 65.6.c
3 Erat ibi puer Hebræus, uſque euentus.22ª.q.173.7.c.
4 Dedit illi.S.Ioſeph uxorem Aſenem filiam Phutipharis ſacerdotis Eliopoleos.infra Ex.34.11.ª

Cap. 42.

1 Cumque adoraſſent eum.ſ.Ioſeph fratres ſui.s.18.2ª.
2 Per ſalutem Pharaonis.22ª.q.89.6.0
3 Deducetis canos meos cum dolore ad inferos s.q.69.4.c.

Cap. 43.

1 Deus autem meus omnipotens.17.1ª
2 Et adorauerunt proni in terra.s.18.2ª

Cap. 44.

1 Sciphus quem furati eſtis, &c. uſque in quo augurari ſolet. 22ª.q.94.7.1m.
2 An ignoratis quod non ſit ſimilis mei in augurandi ſcientia. Ibidem.

Cap. 45.

1 Nec poterāt reſpondere fratres, nimio timore perterriti. 12ª q.44.1.2m

Cap. 46.

1 Ego deſcendam tecum.s 3.13.ª
2 Cunctæ animæ quæ egreſſæ ſunt de femore Iacobi ª q.3.2.1m °q.118.2.1m.
3 Deteſtantur Aegyptii omnes paſtores ouium.12ª.q.103.2m

Cap. 47.

1 Qui benedicens ei ſup 3:ª.
2 Donec ueniret deſiderium collium æternorum, Deut.32.6ª

Cap. 48.

1 Deus omnipotens.s.17.1ª.
2 Apparuit mihi.s.32.2ª.
3 Adorauit pronus in terra.s.18.2ª.

Cap. 49.

1 Benedicet tibi s.1.31ª.
2 Adorauit ueſtigium uirgæ eius.s.18.2ª
3 Pone manum ſub femore meo.s.24.5ª
4 Quam, ſcilicet ſpeluncam, emit Abraham, &c. uſque ſepulchri.s.23.2ª.
5 Finitiſque mandatis, quib.filios inſtruebat.12ª.q.100.5.4m° 22ª q.101 c.°q.102.1.c°.q.106.1.c.°6.1m

Cap. 50

1 Præcepitque ſeruis ſuis medicis, ut aromatib.condirent patrem.3ª.q 51.2.2m.
2 Pater meus adiurauerit me.s.24.2ª.
3 Sepelierunt eum in ſpelūca duplici, quam emerat Abraham, &c.uſque Mambre.s.23.
4 Veneruntque ad eum.ſ.Ioſeph: fratres ſui, & proni in terram adorauerunt s 18.
5 Num Dei poſſumus reſiſtere uoluntati.1ª.q.19.6.0°q.22.2.1m °q.103 7.8.0 quol.11.3.c.& 12.4.c.
6 Quam iurauit Deus Abraham.s.22.8ª

AVCTORITATES EX LIBRO EXODI.

Cap. 1.

1 Igitur omnes animæ eorum, qui egreſſi ſunt de fœmore Iacob ſeptuaginta quinque Gen.46.2ª.
2 Et quia timuerunt obſtetrices Deum ędificauit illis domos 12ª q.114.10.2m° 22ª q.110.3.2m°4.4m quol 7. uel.7.q.6. 4.2m

Cap. 2.

1 Moyſes percuſſum Ægyptium abſcondit ſabulo.q.60.6.2m
2 Moyſes uidit duos Hebræos rixantes Gen.13.1ª.
3 Aſcēditque clamor eorum ad Deum ab operibus Gen. 4.4ª.
4 Deus audiuit gemitus eorum Gen.4.4ª
5 Accepitque Sephoram filiam eius, quæ peperit ei filium.inf. 34.11ª

Cap. 3.

1 Apparuitq; ei dominus Gen.32.2ª. a
2 Et clamorem eius audiui Gen.4 4.
3 Deſcendi ut liberem te.Gen.3.13ª
4 Terram quæ fluit lacte & melle.12ª.q.102.3.2m 3ª q 73.6.0° q.74.6.1m
5 Quis ego ſum, ut uadam ad Pharaonem, &c.22ª q. 185.2.n quol.5.q.11.0.
6 Ego ſum qui ſum & qui eſt 1ª q.2.3.0.°q 13.11.0.
7 Dominus Deus uocauit nos.12ª.q 113.1.3m
8 Ibimus uiam trium dierum in ſolitudine 22ª.q.88.8.0.
9 Extendam manum meam, Gen.3.14ª.
10 Poſtulabit mulier à uicina, &c.uſq; fi.12ª.q.94.5.2m° q.100. 8.3m° 22ª.q.66.5.1m° q.104 4.2m.

Cap. 4.

1 Vt credant quod apparuerit tibi Dominus Deus, Gen.32.2ª
2 Iratus eſt Dominus in Moyſen.1ª.q 3.2. 2m.°q.19.11.c.°q. 20.1.2m°q.59.4.1m, 12ª.q.4.7.1.1m°.22ª q.162.c.
3 Reuertar ad fratres meos Gen.13.3ª quol.1.7.3m & 4.4.fi.2.c.
4 Mortui ſunt omnes qui quærebant animam tuam, Math. 2.13ª
5 Et indurabo cor eius.1ª.q.23.3.2m° q.48.6.c°.q.49.2.0.q.63. 5.c.fi.°.12ª.q.79.1.1m°.3.0.°q.87.1.2m°22ª.q.13.1.0° q.19. 1.3m° q.24.10.c.
6 Tulit illico Sephora acutiſſimam petram, & circumcidit præputium filii ſui.3ª.q.79.3.2m.

Cap. 5.

1 Vocauit nos ſup.3.8ª Eamus uiam trium dierum.s.3.9ª

Cap. 6.

1 Dixit Dominus ad Moyſen.1ª.q.43 7.5m.°12ª q.93.3.1m
2 Ego dominus qui apparui Abraham &c Gen.32.2°.
3 Ego audiui gemitum eorum ſup 2.4.6ª
4 In brachio excelſo, Gen.3.14ª.leuaui manum meam, ibidem.
5 Et nomen meum Adonay, non indicaui eis.22ª q.17.4.6.b
6 Cum incircumciſus ſim labiis.3ª.q.70.4.3m

Cap. 7

1 Ecce conſtitui te Deum Pharaonis.1ª.q.9.10.0 Sed ego indurabo eum.s.4.5ª
2 Feceruntq; ſimiliter malefici, per incātationes 1ª.q.00.4.2m °q.114.4.0.°22ª q.178.2.c.3m

Cap. 8

1 Dixitque Dominus ad Moyſen.s.6.1ª.
2 Fecerunt autem & malefici per incantationes ſuas ſimiliter. s.7.2ª.
3 Malefici non potuerunt educere ciniphes: ideo dixerūt: Digitus Dei eſt hic.1ª q.32.1.1m°.q.36.1.ar.1.
4 Viam trium dierum ibimus in ſolitudine.s.3.8ª

Cap. 9.

1 Dixit Dominus ad Moyſen.s.6.1ª
2 Indurauitque Dominus cor Pharaonis.s.4.5ª

Cap. 10.

1 Ego enim indurabo cor Pharaonis, & ſeruorum eius.s.4.5a
2 Dixit dominus ad Moyſen.s.6.1ª
3 Et dixit Dominus ad Moyſen.s.6.1ª.

Cap. 11.

1 Dices ergo omni plebi ut poſtulet.&c.uſque Aegyptiis.s.3.10. Et indurauit Dominus cor Pharaonis.s.4.5ª
2 Ingredias in Aegyptum.Gen.5.13ª

Cap. 12.

1 Dixit Dominus ad Moyſen.s.6.1ª.
2 Decima die menſis huius tollat unuſquiſque agnum uſque fi. 12ª q.102.5.2m
3 In cunctis diis Aegypti.s.7.1ª Erit autem agnus abſque macula leui.3.3ª
4 Habebitis hanc diem in monimentum, & celebrabitis eam ſolemnem Domino.12ª q.100.q.2ª°.q.102.4.10m 5.2m
5 Azyma comedetis ſeptem diebus.3ª q.74.3m
6 Septem diebus fermentatum non inuenietur in domibus ueſtris.12ª.q.102.3.2.4m°.3ª.q.74.q.6.°3m.
7 Et petierunt ab Aegyptiis uaſa uſque profecti.s.3.
8 Omnis alienigena non comedet ex eo, ſcilicet phaſe 12ª 102. 5.c.°3ª q.37.prin.°q.40.4.c.°.q.70.fi.
9 Si quis circumciſus non fuerit, non veſcetur ex eo ſcilicet Phaſe.

10 Eadem

10 Eadem lex erit indigenæ & colono qui peregrinantur apud uos. 12ª.q.105.3.0

Cap. 13.

1 Locutus eſt Dominus ad Moyſen dicens. 5.6.1ª
2 Sanctifica mihi oẽ primogenitum. 3ª.q.23.2 1.3^{m}.q.73.3.1^{m}
3 In manu forti eduxit nos dominus. Gen.3.14ª. Vt non comedatis fermentatum ſup.12.6ª.
4 Quam dominus iurauit, Gen.22.7ª. Terram fluentem lacte, & melle. ſup.3.4ª.
5 Septem diebus ueſceris azimis ſup.12.5ª.
6 Eo quòd adiuraſſet filius Iſrael. Gen.22.2ª

Cap. 14.

1 Omnipotens nomen eius, Gen. 17.1ª. Dextera tua domine, Gen.3.14ª.
2 Locutus eſt Dominus ad Moyſen dicens, 8.6.1ª
3 Indurabo cor Pharaonis, &c.5.4
4 In manu excelſa. Gen.3.4ª
5 Et ibi tentauit eum, Gen. 22.2ª

Cap. 15.

1 Miſiſti iram tuam.5.4.2ª
2 In ſpiritu furoris tui. ibidem
3 Dominus regnabit in æternum & ultra. 1ª.q.10.2.2^{m}
4 Magnificus in ſanctitate. 22ª.q.134.2 3^{m}

Cap. 16.

1 Dixit Dominus ad Moyſen, 5.6. per manũ domini, Gen.3.14ª
2 Requies ſabbati ſanctificata eſt Domino, inf 20. Accedite coram domino. Pſal.33
3 Filii autem ueſtri comederunt manna quadraginta annis donec uſque Canaan. 12ª. q.102. 3. 2^{m}. * 3ª.q.73.6.0. * q. 74.6.1^{m}

Cap. 17.

1 Qui iurgatus contra Moyſen Gen. 13.2ª Cur tentatis dominum Deuter.6
2 Clamauit autem ad dominum Moyſes Gen.4.3ª. Manus ſolius Dei. Gen 3.14ª
3 Et bellum Dei erit contra Amalech, à generatione in generationem. 12ª.q.105.3.c.1^{m}

Cap. 18.

1 Moyſes egreſſus in occurſum cognati ſui adorauit Gen.18 2ª
2 Super omnes Deos. 5.7
3 Prouide ubi uiros ſapientes ac timentes Deum & c. vſque iudicent. Quol. 3.q.6.3.1^{m}

Cap. 19.

1 Vocauitque Moyſen Dominus.5.3.7ª
2 Portauerim uos ſuper alas aquilarum. 22ª. q. 123.6.1^{m}. * 2^{m}
3 Eritis mihi in peculium, de cunctis populis. 12ª.q.105.1.1^{m}
4 Veniam ad te. 2ª.q.3.4.5^{m}.q.9 1.3^{m}
5 Audiat me populus loquentem ad te. 5.6.1ª
6 Omnis qui tetigerit montem. &c. uſque non uiuet 22ª. q.33. 4.c.1^{m}

Cap. 20.

1 Locutus eſt Dominus cunctos ſermones hos. 5.6.1ª
2 Non habebis Deos alienos. 5.7. * 22ª. q.122. 2 2^{m}
3 Non facies tibi ſculptile, neque omnem ſimilitudinem. 12ª. q. 100.7.2^{m}. 3^{m}. 4^{m}. * 22ª. q.122.2.2^{m}. * 3ª.q.25.3.1^{m}. * 2^{m}. * 3^{m}
4 Non adorabis ea neque coles. 22ª.q.84.1.1^{m}. * q. 94.2.3.0 * q.122.2.0 * q.161.3.1^{m} * 3ª.q.25.5.6.2.0
5 Deus fortis Gen. 17 1ª
6 Deus zelotes. 12ª.q 28.4.0
7 Viſitans iniquitates patrum in filijs. 12ª.q. 81. 2.1^{m}. * 2.1^{m}. * q.87.7.0. * 22ª.q.108.4.0 * q.164.1.4^{m}. * 3ª.q.14.3.1^{m}. quol. 12.24.1^{m}
8 In tertiam & quartam generationem. 12ª.q.87. 8. 1^{m}. * 22ª. q.108.4.1^{m}
9 Qui oderunt me. 1ª q. 60. 5. 5^{m}. * 22ª.q.13. 4.0. * 6.2^{m}. * q. 34. 1.0
10 Et faciens miſericordias in millia, &c. vſque præcepta mea. 12ª.q.100.7.2^{m} * 3^{m} * 4^{m} * 3ª.q.84.10. c. fi. quol.7. uel.8. q.6.4.0. & q.14.c.
11 Non aſſumes nomẽ Domini Dei tui in uanum. 12ª.q.100.7. 4^{m} * 5.c. * 11.c.3^{m} * 22ª.q.122.3.0
12 Qui aſſumpſerit nomen Dei ſui. 12ª.q.100.7.2^{m} * 22ª.q.89. 1.4.0 * q.93.2.c
13 Neque enim habebis inſontem Dominus eum, &c. uſque fruſtra. 12ª.q.100.7.2^{m}
14 Memento ut diem ſabbati ſanctifices. 12ª. q. 100. 5. 2^{m} * 7. 2^{m} * 5^{m} * 11.c. * q.102.3.4^{m}. * 4.10^{m}. * 103. c. fi. * 22ª.q. 35.3.1^{m} * q.122.4 0.quol.2.q.4.3.c.
15 Sex diebus operaberis & facies omnia opera tua, &c. uſque portas tuas. 12ª.q.100 8.4^{m} * q.107.2.4^{m} * 22ª.q.40.4.0 * q.122.4.3^{m} * 3ª.q.40.4.1^{m}. * 3^{m}
16 Sex enim diebus fecit Deus cælum & terram, &c. uſque in eis ſunt. 12ª.q.100.7.2^{m}
17 Honora patrem tuum matrem tuam. 12ª. q. 100 5.c.4^{m}. * 11.c. * 22ª.q.33.2.2^{m}. * q.101 2.0. * q.104.5.1^{m}. * q. 106 3. c.3^{m}. * q.122.5.0 * q.189 6.c.1^{m}
18 Vt ſis longæuus ſuper terram. 12ª.q.100.7.3^{m} * 4^{m}. * 22ª. q. 122.5.4^{m}
19 Non occides. 12ª.q.100.4.c. * 8.3^{m} * 11.c. * 22ª.q. 64 3.0. * 5. 2^{m}. * 3^{m}. * 7.2. * 8.0 * q.65.1.c.4^{m}. * q.122 6.2^{m}
20 Non mœchaberis. 12ª.q.100.11.c. * 22ª.q. 122.6 2^{m}
21 Non furtum facies 12ª.q.100.11 c. * 22ª.q.122.6.2^{m}
22 Non falſum teſtimonium dices. 12ª.q.100.11.c. * 22ª.q.70.4. 0. * q.110.4.2^{m}. * q.122.6.2^{m}
23 Non concupiſces 12ª.q.100.5 c.5^{m} * 6^{m} * 4 3^{m}. * 11.c. * 22ª. q.122.6.3^{m}. * 4^{m}. * q.170.1.c.fin. Venit Deus.2 19
24 Venit Deus. ſup.19.4ª.Gen.3
25 Non facietis deos argenteos, & deos aureos non facietis uobis.5.7. * 20
26 Altare de terra facietis mihi, &c. uſque, polluetur. 12ª.q.106. 4.7^{m}. * 3ª.q 83.3.5^{m}
27 Non aſcendes per gradus ad altare meum, ne reueletur turpitudo tua. 12ª.q.102.4 7^{m}

Cap. 21.

1 Si emeris ſeruum Hæbreum, ſex annis ſeruiet tibi, in ſeptimo egredietur liber gratis. 12ª.q.105 .4^{m}
2 Offerat eum Dominus dijs.5.7.1ª
3 Si dixerit ſeruus, diligo, &c. erit ei ſeruus in ſeculum 12ª.q. 105.2.10^{m}
4 Si quis uendiderit filiam ſuam in famulam, non egredietur ſicut ancillæ, &c. 12ª.q.105.4.4^{m}
5 Qui percuſſerit hominem uolens occidere eum morte moriatur.5.20.19ª
6 Qui furatus fuerit hominem & uendiderit, &c. moriatur. 12ª.q.105.2.10^{m}
7 Et percuſſerit alter proximum, &c. uſque reſtituat. 12ª. q. 105.4.3^{m}
8 Qui percuſſerit ſeruum ſuum, &c. uſque illius eſt. 12ª.q.105 4. 3^{m}
9 Si percuſſerit quis mulierem prægnantem, &c. vſque ſinoſte. 22ª.q.64.8.2^{m}
10 Si bos cornu petierit, &c. uſque opprimetur. 12ª. q. 105. 2. 15^{m}
11 Si quis aperuit ciſternam, &c. uſque erit. 22ª. q. 189.1.3^{m}. quol.4.33.3^{m}

Cap. 22.

1 Si quis furatus fuerit ouem aut bouem, &c. uſque pro una oue. 12ª.q.105.2.9^{m} * 22ª.q.62.3.1^{m}. * q.66.6.2^{m}. * 3ª.q. 49.6.c
2 Applicabitur ad deos.5.7.1ª
3 Si quis amico commendauerit pecuniam, &c. uſque non reſtituet. 12ª.q.10 .2.4^{m}. * 3^{m}. * 22ª.q. 62.6.c
4 Qui à proximo ſuo quicquam horum mutuo poſtulauerit, &c. uſque operis ſui, ibidem
5 Si ſeduxerit quis uirginem, & c. uſque conſueuerunt. Deut. 22. 30ª
6 Maleficos non patieris uiuere. quol.11.q.101.c
7 Qui coierit cum iumento, morte moriatur. 12ª.q.105.2.11^{m} * 22ª.q.154.12.4^{m}
8 Qui immulat diis occidetur præter quàm Dño ſoli, 12ª. q. 102. 3.c. * 22ª. q. 84. 1.1^{m}. * q.85.2.0. * q. 54. 2.c. * 3ª. q. 48.3.c
9 Indignabitur furor meus.5.4.2ª
10 Si pignus à proximo tuo acceperis ueſtimentum, &c. uſque dormiat. 12ª.q.96.5.fi. * q.105.2.4^{m}
11 Quia miſericors ſum. 1ª.q.21.3.0. * 22ª.q.30.2.1^{m}. * q.84.10. c. quol.2.q.4.3.0. & 6.10.c
12 Decimas tuas non tardabis offerre. 22ª. q. 87. 1. 0. 3ª. q. 31. 8. c
13 Et primitias. 22ª.q.85.3.3^{m}. * q.86.4.0
14 Primogenita filiorum tuorum dabis mihi, de bobus quoque & ouibus ſimiliter facies.5.13.2ª
15 Septem diebus ſit cum matre ſua, die octaua reddes illum mihi. 12ª.q.102.3.7^{m}. * 5.1^{m}. * 3ª.q.70.3.1^{m}
16 Pupillo & uiduæ non nocebitis. 22ª.q.65.4.2^{m}

Cap. 23.

1 Non ſuſcipies uocem mendacij. 22ª. q.11c. 3. 4.0. * q.111. 3.c. * q. 67. 2.2.0. * q.70.4.c. * q. 124.5.2^{m}. quol. 7.uel 8. q.6 4.0. & q.14.c.

2 Nec iungas manum tuam, ut pro impio falſum dicas teſtimonium.s.20.22ª
3 Pauperis quoque non miſereberis in iudicio. 22ª.q.13.4 3m
4 Et inſontem & iuſtum non occides.s.20.19ª
5 Sex diebus operaberis, ſeptima die ceſſabis.20.13ª.14ª
6 Per nomen externorum deorum nō iurabis.ſup.7.1ª. 22ª.q.89.6.o
7 Solennitatem azymorum cuſtodies s.12.4ª
8 Azyma comedes ſeptem diebus.ibidem.3ª
9 Non immolabis ſuper fermentum.ibidem.6ª
10 Primitias frugum terræ tuæ deferes in domum domini Dei. sui.s. 22.13ª
11 Non coques hœdum in lacte matris ſuæ. 12ª. q. 102. 6.4m. °3m
12 Et eſt nomen meum in illo.ſ.angelo s.6.1ª
13 Non adorabis deos eorum, neque coles.s. 25.4.ª.°7.1ª

Cap. 24.

1 Moyſi quoque dixit Deus.s.6.1ª
2 Et viderunt Deum Iſrael, Gen.32.2ª. Sub pedibus eius.ſ.Dei, Gen. 3.14ª
3 Et vocauit eum, ſ.Moyſen, Dominus.s.3.7ª
4 Daboque tibi duas tabulas lapideas.inf.31.5ª
5 Moyſes fuit ibi, ſcilicet in monte, quadraginta diebus, & quadraginta noctibus. 22ª.q.147.1.c.° 3ª.q.40.2.3m
6 Si quid natum fuerit quæſtionis inter vos.2.q.20.2.3
7 Quæ ſcripſi, Infra 31.7ª

Cap. 25.

1 Locutus eſt Dominus ad Moyſen.s.6.1ª
2 Tollant mihi primitias ab omni homine. s. 22.13ª
3 Archam de lignis Sethim compingite, cuius longitudo, &c. uſque fi.12ª.q.102.4 6m
4 Qui, ſcilicet vectes, ſemper erunt in circulis. 12ª.q.65.2.3.5.o. °22ª.q.28.7.o °q.108.e.2m
5 Duos quoque cherubin aureos & productiles facies, &c.vſq; inde.12ª.q.102.4.6m
6 Facies propitiatorium de auro mundiſſimo. & 12ª. q. 102 4.o
7 Facies candelabrum ductile de auro &c. 12ª.q.102.4.o
8 Facies alteram coronam aureolam.s.q.96.1.c

Cap. 26.

1 Tabernaculum ita fiet, &c. vſque fi. 12ª q.102 4 o
2 Facies & uelum de hyacintho, &c. uſque fin. 12ª.q.102 4.4m

Cap. 27.

1 Facies & altare de lignis Sethim, &c. uſque fi.s.20.26ª
2 Facies & atrium tabernaculi, &c. uſque fi.12ª.q.10.2.4.e
3 Cuncta uaſa tabernaculi in omnes uſus, &c. ex ære facies. 22ª. q.100.1.6m.4.o
4 Perpetuus erit cultus per ſucceſſiones ſuas, Gen.17.7ª

Cap. 28.

1 Loqueris cunctis ſapientibus corde, quos repleui ſpiritu prudentiæ, &c. inf.31.2ª
2 Et duos arietes immaculatos.Leui.3.3ª
3 Hæc autem erunt ueſtimenta, quæ facies, &c. uſque. fi.12ª.q.102.3.9m
4 Sacrificium eſt Domino. 12ª. q. 81.4.1m. °3ª. q. 22.2.c.° q. 48.3.c

Cap. 29.

1 Sed & hoc facies, ut mihi in ſacerdotio conſecrentur, &c. uſque fi.12ª.q.102 5.8m.°.q.103.2.1m
2 Agnos anniculos duos per ſingulos dies iugiter, &c. 12ª. q. 102.4.1m.° 3ª.q.22.3.3m
3 Vt ſacerdotio fungantur mihi.3ª.q 22.6.1m

Cap. 30.

1 Faciesque altare ad adolendum thymiama, &c. uſque, regi- tur.s.20.26ª
2 Locutus eſt Dominus ad Moyſen.s.6.1ª
3 Sanctificabiſque omnia.12ª.q.8.°8.c.° 3ª.q.62.6.2m.° q.63. 6.2m

Cap. 31.

1 Locutus eſt Dominus ad Moyſen.s.6.1ª
2 Ecce uocaui ex nomine.s.3.7ª
3 Videte ut ſabbatum meum cuſtodiatis.s.20.13ª
4 Qui fecerit opus in eo, ibidem.14ª
5 Sex enim diebus fecit Dominus Cœlum & terram. s. 20.16ª. Gen.1ª
6 Et in ſeptimo ab opere ceſſauit, Gen.2.3ª
7 Dedit Dominus Moyſi duas tabulas lapideas.12ª.q.98.2.3.o. °q.106.2.3m.° q.3m.° q.107.1.c.fi.° 3ª.q.42.4.2

Cap. 32.

1 Fac nobis deos.s.7.1ª
2 Sedit populus manducare, & bibere, & ſurrexerunt ludere. 22ª.q.168.2.2m.° 3.2m

3 Vt iraſcatur furor meus. s. 4. 1ª. Et in manu robuſta. Gen. 3.14ª
4 Placatuſque eſt dominus ne faceret malum quod loquutus fuerat.Iere.18 2ª
5 Portans duas tabulas.s.31.6ª
6 Inducens ſuper eum peccatum maximum. 12ª.q. 102. 3. 2. 1m. 22ª.q. 10. 3. o. °q. 13. 3. c.° q.19.2.o. °94.3.o °3ª.q. 80. 5. e
7 Occidat unuſquiſque fratrem & amicum, ac proximū ſuum &c. uſque uiginti tria millia.Gen.22.4ª
8 Conſecraſtis manus ueſtras hodie domino, &c. uſque benedictio.12ª.q.102.5.8m
9 Da libro tuo quem ſcripſiſti.1ª.q.21.o.° q.39.c.fi.
10 Qui peccauerit mihi, delebo eum de libro meo. 1ª.q.4.3.o
11 Angelus meus præcedet te.12ª.q.113.1.o
12 Ego autem in die ultionis uiſitabo & hoc peccatum eorum.pſal.9.3ª

Cap. 33.

1 Terram fluentem lacte & melle.s.3 4
2 Et mittam præcurſorem tui angelum.1ª.q.112.o
3 Loquebatur autem Dominus ad Moyſen, facie ad faciem, &c. 12ª.q.98.3.2m
4 Noui te ex nomine.12ª.q.112.5.5m.° 22ª. q.192.4.b
5 Præcipis ut educam populum iſtum.12ª.q. o.2.3m
6 Oſtende mihi uiam tuam, & gloriam tuam. 1ª. q. 12. 1.2m.° 22.q.174.4.c.° 5.1m.° q.173.3.o. °q.180.5.c
7 Et requiem meam dabo tibi. 1ª. q.73.2 3.c.° 12ª.q.3.4.1m.° 8.c. ° 22ª.q.18.3.c
8 Niſi ambulaueritis nobiſcum Gen.3.23ª
9 Non uidebit me homo, & uiuet.1ª.q.12.11.o. °q.13.1.c. °2. 3m.° 12ª.q.5.c.° 3.c.° q 93.2.o.° 22ª.q.180. 3. o. °q.173. 4.8.° 5.c.quol.1.q.1.1 o
10 Non poteris uidere faciem meam, 1ª.q.12.4.o. °q. 23.1.c.° q.36.3.c.2m.° q.62.1 2.4.9.c.° q.64.1.2m.° q. 94.c.fi.° q. 18 4.c.o° 12ª q.5.5.7 c.° 2ª.q.10.4.2m
11 Stabis ſupra petram.1ª.q.102.1.1m
12 Cunque tranſibit gloria mea 22ª.q.17.1.2.c
13 Et protegam dextera mea Gen. 3. 13ª. Tollamque manum meam ibidem.
14 Et uidebis poſteriora mea.1ª.q.12 2 c.1m.° 5.o

Cap. 34.

1 Præcide mihi duas tabulas lapideas.s.31.6ª
2 Deus miſericors, & multæ miſerationis.s.22.11ª
3 Et clemens.22ª.q.157.1.2.o. °3.c.° 4.3m.° q.169.1.c.° 4.c.3m
4 Patiens.22ª.q.123.1m.3.2m
5 Et verax. 1ª. q. 16.5.o.° 12ª.q.3.7.c.° q.93.3m.22ª.q.27.4.o
6 Qui cuſtodis miſericordiam in millia.s.20.9ª
7 Qui reddes iniquitates patrum in filijs ac nepotibus, in tertiam & quartam progeniem.s.20.7ª
8 Vt gradiaris nobiſcum.3.13ª.ſup.13.2ª
9 Noli adorare Deum alienum.s.20.4ª
10 Dominus zelotes, ibidem.6ª
11 Deus Æmolator, ibidem
12 Cum fornicati fuerint cum dijs ſuis. 22ª. q.151.2.c.3m
13 Nec uxorem de filiab.eorū accipies filijs tuis.12ª.q.105.4.6m
14 Deos conflatiles non facies tibi.s.20.2ª.3ª
15 Solennitatem azymorum cuſtodies.12.4ª
16 Septem diebus ueſceris azymis, ibidem.
17 Ne ineas pactum cum hominibus illarum regionum 12ª. q.10.9.o.q.46.2.3m.° fi.quol.19.q.7
18 Sex diebus operaberis in die ſeptimo ceſſabis, arare & metere.s.20
19 Non immolabis ſuper fermento.s.12.6ª
20 Primitias frugum terræ tuæ offeres s.23 13ª
21 Non coques hœdum in lacte matris ſuæ.s.23.11ª
22 Fuit ergo ibi cum Deo quadraginta dies & quadraginta noctes.& c.s.24.5ª

Cap. 35.

1 Sex diebus facietis opus: ſeptimus dies erit nobis ſanctus.s. 20.13ª.14ª.ſabbatum requies domini.Gen.23ª
2 Separate apud uos primitias Domino.s.22
3 Facias tabernaculum ſuum, &c.s.26.1ª
4 Ecce uocauit Dominus ex nomine, &c.s.3.7ª
5 Omnes uiri ad mulieres mente promptiſſima atque deuota obtulere donaria.22ª.q.85.3.3m.° q.88.4.c
6 Ecce uocauit Dominus ex nomine Beſeleel.s.35
7 Et impleuit eum ſpiritu Dei, ſapientia, intelligentia, ſcientia & omni doctrina, ad excogitandum, & faciendū opus, &c. s.31.2ª

Cap. 36

1 Omnis ſapiens quibus Dominus dedit ſapientiam, & intellectum, &c.ibid.

Cap.

Cap. 37

1 Fecit autem Beſeleel & arcam,&c.1.25.3a
2 Fecit & propitiatorium,&c.ibidem
3 Duos etiam cherubin &c.ibid.
4 Fecit & menſam de lignis Sethin &c. fecit & candelabrum ductile,ibid.
5 Fecit & altare thymiamatis de lignis,&c.s.30.26

Cap. 38

1 Fecit & altare holocauſti,&c.ibid.

Cap. 39.

1 De hyacintho & purpura uermiculo ac byſſo fecit ueſtes,&c. uſque fi.s.28.2a
2 Altare aureum,& altare æneum,s.20,26a

Cap. 40.

1 Locutus eſt ad Moyſen.s.6.1
2 Menſe primo,prima die menſis,eriges tabernaculum,&c. vſque fi.s.26.1a
3 Et aſſumpto unctionis oleo, unges tabernaculum cum uaſis ſuis,12a.q 102.4.9m
4 Vt ſanctificentur &c.s 30.3a
5 Applicabiſque Aaron,& filios eius,&c.vſque fi.& fecit s.29.1a
6 Altare aureum,& altare holocauſtum.s.20.26.
7 Poſuit & candelabrum cum lucernis,&c.ſupr. 25.7a operuit nubes tabernaculum ſup.19.7a

AVCTORITATES EX LIBRO LEVITICI.

Cap. 1.

1 Vocauit dominus Moyſen.Exo.3.7a.Et loquutus eſt ei dominus,Exo.6.1a
2 Si holocauſtum fuerit eius oblatio ac de armento Maſculũ immaculatum offeret,12a.q.102.3.8m.* 9m
3 Sanguinem eius fundentes per altaris circuitum,12a.q.102.3.8m
4 Holocauſtum ſuauiſsimi odoris domino,Gen.8.4
5 De turturibus & pullis columbæ,offeret,12a.q.102.3.2m.*4m 6.*9m* 3a.q.37.3.4m
6 Retorto ad collum capite ac rupto vulneris loco,12a.q.102. 3m.6m

Cap. 2.

1 Anima cum obtulerit,&c.Gen.46.2a
2 Similis erit eius oblatio,fundetque ſuper eam oleum & thus, &c.vſque fi.12a q.102.3.1.2m * 3m * 14m
3 Nec quicquam mellis adolebitur in ſacrificio domini.12a q.102.3 13m
4 In omni oblatione offeres ſal.12a q.102.3.13m.* 14m

Cap. 3.

1 Si hoſtia pacificorum fuerit eius oblatio &c.uſque fi.12a.102 3.8m.*.9m
2 Siue marem ſiue fœminam,12a.q.102.3.9m
3 Immaculata offeret.12a q.103.3.7m.* 22a.q.86.3,3m
4 Fundent ſanguinem per circuitum altaris.s.1.3a
5 In holocauſtum ſuauiſsimi odoris domino, Gene.8.5a. iure perpetuo,Gen.17.7a
6 Omnis adeps erit Domini 12a.q.102.3.8m * 6.1m
7 Nec adipem nec ſanguinem omnino comedetis.ibid.
8 Offerunt domino caudam totam, 22a. q.138.7.13m * q.138. 1.3m

Cap. 4.

1 Anima quæ peccauerit,Gen.46.2a
2 Qui peccauerit per ignorantiam , & de uniuerſis mandatis Domini,&c.uſque fi.12a.q.102.3.8m * q.103.2.9m
3 Immaculatum offeret Domino.s.3.3a
4 Sanguinem fundet.s.1.3a
5 Omnem adipem offeret domino.s.3.6a
6 Rogabitque pro eo, ſacerdos & pro peccato eius , & dimittetur ei.12a.q.103.2.c.fi.
7 Hauriet quoque de ſanguine uituli inferens illum in tabernaculum teſtimonij.12a.q.102.5.6m
8 Cumque intinxerit digitum in ſanguine , aſperget eum ſepties coram Domino contra uelũ ſanctuarij. 12a. q. 102. 5.5m
9 Ponetque de ſanguine eius ſuper cornua altaris thymiamatis.s.1,4
10 Ponetque,manum ſuper caput hoſtiæ pro peccato ſuo. 12a, q.102.3.2m

Cap. 5

1 Qui audierit uocem iurantis,&c.uſque anima.* 22a.q.98.4. 3m.Si peccauerit anima gen.46 2a
2 Anima quæ tetigerit aliquid immundum, &c. uſque deliqs. 12a.q.102.5.4m * 3a q.40.4.2m
3 Offerat agnam de gregibus ſiue capram.s.3.2a
4 Orabit pro eo ſacerdos,& pro peccato eius.s.4.4a
5 Offerat duos turtures,aut duos pullos columbarum.s.1.5a
6 Retorquebit caput eius ad pennulas,&c.ibid.6a
7 Quicquid autem reliquum fuerit eius,faciet diſtillare ad fundamentum eius.s 3.4a
8 Non mittet in eam oleum,nec thuris aliquid imponet,quia pro peccato eſt,12a.q.102.3.c
9 Offeret arietem immaculatum.ſup.3.3a. loquutus eſt dominus ad Moyſem.Exo.6.1a

Cap. 6

1 Offeret arietem immaculatum.s.3.3a
2 Reddet omnia quæ per fraudem uoluit obtinere integra, 22a.q.62.2.0.* q.79.3.1m
3 Et quintam inſuper partem domino , cui damnum intulit. 12a.q.105.2.9m.* 22a.q.62.3.0.*.4.6.
4 Si rem perditam inuenerit.22a.q.66.5.2m
5 Qui rogabit pro eo,& dimittetur ei.s.4.6a
6 Omne ſacrificium ſacerdotum igne cremabitur , nec quiſquam comedet ex eo. 12a.q.103.3.8m

Cap. 7.

1 Sanguis eius per gyrum fundetur altaris.s.1.3a
2 Sicut pro peccato offertur hoſtia, ita & pro delicto.12a,q.79. 4.1m.
3 Offerant ex ea caudam.ſ.3.8a
4 Offerent panes abſque fermento,& fermentatos.Exod.12.6a Et lagana azima,ibid.5a
5 Cuius carnes eadem comedentur die,&c. uſque tua erit. 12a, q.102.8.10a
6 Adipem non comedetis nec ſanguinem.s.3.7a
7 Pectuſculum et armus dexter erit ſacerdotis offerentis hoſtiam pacificorum. 12a.q.102.3.8m
8 Qui tetigerit immundum,&c.s.5.2a

Cap. 8

1 Loquutuſque eſt dominus ad Moyſen,Exod. 6.1a. Tolle Aaron cum filiis ſuis ,&c.uſque fi. Exo.29.1a.Veſtiuit pontificem.Exo.4.2a
2 Fudit reliquum ſanguinem ad fundamenta eius.s.3a
3 Poſuerunt ſuper caput hoſtiæ Aaron & filij eius.s.4a
4 Et caudam.s.3.9a de caniſtro azimorum, &c ſ. 4.10.12.6a.panis abſque fermento.ibi.7a
5 De oſtio tabernaculi non exhibitis ſeptem diebus,quibus cõpletur tempus conſecrationis ueſtræ,Exo.6.1a

Cap. 9

1 Vitulumque immaculatum.s.3.3a.Hodie.n.dominus apparebit uobis,& gloria eius.Gen.32.2a
2 Reliquum fudit ad baſim eius.s.3.4a
3 Et caudam.s.3.9a
4 Pectora et armos dextros ſeparauit Aaron.s.7.7a
5 Laudauerunt dominum,ruentes in facies ſuas. 22a. q.81. 5. 1m.* q.82.2.1m.* q.85.3.0.* q.86,3.1m

Cap. 10.

1 Pectuſculum quod oblatum eſt & armum,&c.s.7

Cap. 11.

1 Hæc ſunt animalia quæ comedere debetis, &c. uſque fi. 12a. q.102.6.1m.* 2m
2 Qui tetigerit morticina eorum, immundus erit.s.3.2a
3 Vſque ad ueſperam.12a.q 102.5.5m
4 Sancti eſtote, quoniam ego ſanctus ſum. 12a.q.98.4.5.c.*.q. 99.2.c.

Cap. 12.

1 Mulier ſi ſuſcepto ſemine pepererit maſculum , immunda erit ſeptem diebus &c.uſque fi. 12a.q.102.5.4m.* 3a.q.37 3.c. 1m.* 4.2m
2 Die octaua circuncidatur infantulus,Gen.17.6a
3 Pullum columbæ ſiue turturem.s.1.5a
4 Orabitque pro ea ſacerdos,& ſic mundabitur.s.4.5a

Cap. 13.

1 Loquutus eſt dominus ad Moyſen Exod.6.1a
2 Homo in cuius carne & cute ortus fuerit diuerſus color,&c. vſque fi.12a.q.102.5.4m.*.q.107.2.4m
3 Veſtis lanea ſiue linea quæ lepram habuerit,&c. uſque fi.12a q.102.5.4.

Cap. 14.

1 Hic eſt ritus leproſi,quando mundandus eſt,&c. uſque fi.12a q.102.5.7m.*.q.103.2 3m
2 Et duos pullos columbæ.s.1.5a

3 Rogabit pro eo coram Domino.ſ.4.6ª
4 Offert agnum immaculatum.ſ.3.3ª
5 Sicut enim pro peccato,ita & pro delicto ad ſacerdotem pertinet hoſtia.ſ.7
6 Si fuerit plaga lepræ in ædibus,&c.vſque fi.12ª.q.102.5.4m

Cap. 15.

1 Vir qui patitur fluxum ſeminis,immundus erit &c.vſque fi.12ª q.102.5.4m
2 Qui tetigerit,&c.immũdus erit ſ.5.2ª.vſque ad veſperam.ſ.11.2ª
3 Sumet duos turtures,aut duos pullos columbarum.ſ.1.5ª
4 Mulier quæ redeunte menſe patitur fluxum ſanguinis &c. vſque fi.12ª.q.102.5.4m
5 Rogabitque pro eo coram Domino.ſ.4.6ª

Cap. 16.

1 Loquere ad Aaron fratrem tuum, ne omni tempore ipſe ingrediatur ſanctuarium,&c.uſque fi.Exo.6.1ª
2 Duos hircos ſtare faciet coram domino in oſtio tabernaculi teſtimonij &c vſque fi.12ª.q.102.6m
3 In nube apparebo ſuper oraculum Gen.32.2ª. Tunica linea veſtietur,&c.uſque capit.Exo.28.2ª
4 Orabit pro ſe & pro domo ſua.ſ.4.6ª. Hæc enim ueſtimenta ſunt ſancta.Exo3.4ª.legitimum ſempiternum. Gen.17.7ª.
5 Menſe ſeptimo decima menſis &c.erit expiatio ueſtri,atque mundatio ab omnibus peccatis neſtris.12ª.q.102.4.10m.ª.5.6m.q.103 2.1m.ª.3.4m.ª 3ª.76.6.c.

Cap. 17.

1 Homo quilibet qui occiderit bouem. & non obtulerit oblationem domino ſanguinis reus erit &c.ſup.4.7ª.
2 Et non immolabunt, hoſtias ſuas Dæmonibus Exo.22 8ª. cũ quibus fornicati ſunt.Exo. 34.12ª. Legitimum ſempiternum Gen.17.17ª
3 Repondetque ſacerdos ſanguinem ſuper altare domini.5.1.3ª.Et adolebit adipem ſup 4.9ª. In odorem ſuauitatis domino Gen.8.2ª.
4 Qui obtulerit holocauſtum uel uictimam, & non adduxerit eum ad oſtium tabernaculi &c. Exo.20.8ª
5 Offirmabit faciem meam contra animam illius Gen. 3. 14ª, Et diſperdam eam Gen.42.2ª.
6 Anima omnis carnis in ſanguine eſt.12ª.q.102.3.8m
7 Contaminatus erit uſque ad ueſperum.ſ.112.ª

Cap. 18.

1 Facietis præcepta mea,atque iudicia mea ſeruabitis,& ambulabitis in eis.12ª.q.9.4.2m
2 Quæ faciens homo,uiuet in eis.12ª.q.100.12.2m
3 Talis coitus inceſtus eſt.22ª.q.154.1.c.ª.9.0
4 Sororem uxoris tuæ,in pellicatum non accipies 12ª.q.101.3.2m
5 Vel mulierem quæ patitur menſtruum, non accedes. 12ª.q.102.5.4m
6 Cum uxore proximi tui non coibis &c.Exo.20. 20ª. Nec polluesnomen Dei tui,ibi.10ª
7 De ſemine tuo non dabis, ut conſecretur idolo moloch.22ª q.81.5.1m
8 Cum maſculo non commiſceberis &c. 22ª.q.142. 4.3m.ª q.154.11.12.0.ª.3ª.q.70.2.4m
9 Cum omni pecore non coibis,&c.vſq; ſcelus eſt.22ª.q.154 11,2m.ª.12.4m
10 Omnes anima & c.peribit,& c.Gen.46.2ª

Cap. 19.

1 Turpitudinem uxoris patris tui non reuelabis.ſ.q.55.6.c.
2 Sancti eſtote,quia ego ſanctus ſum.ſ.11.3ª
3 Vnuſquiſque patrem ſuum & matrem ſuam timeat.Exo.20.17ª.Sabbatha mea cuſtodite ibi.13ª
4 Nolite ad idola conuerti ibid.4ª.Nec deos conflatiles facietis vobis,ibi.3ª.Exod.7.1ª
5 Si immolaueritis hoſtiam pacificorum Domino, ut ſit placabilis.ſ..ª
6 Eo die quo fuerit immolata, comedetis eã & die altero, &c. vſque polluit.ſ 7.5ª.Peribit anima illius Gen.42.2ª
7 Cum meteris ſegetes terræ tuæ, non tondebis uſque ad ſolũ, &c.uſque dimittes, 22ª. q.101. 1.2m.
8 Cumque ſanctificans aſperſiſſet altare. Exo.30.5ª
9 Non facietis furtum Exo.20.11ª. Non mentiemini, Ex.23 1ª
10 Nec decipiet unuſquiſque proximum ſuũ. 12ª.q.83.8.0.ª.q.56.2.0.ª.q.118.8.0.
11 Non facies calumniam.22ª.q.68.3.c.1m ª q.69.3.3.c.
12 Nec ui opprimes eum.22ª.q 68.3.c.ª q.118.8.0
13 Non morabitur merces mercenarij tui apud te uſque mane.12ª.q.105.2.6m
14 Non maledices ſurdo.22ª.q.76.3.0
15 Timebis dominum Deum tuum.12ª.q.67.5.1m.ª 22ª.q.7.1 c.ª q.19 2 0 ª.22.2.0
16 Non iniuſtè iudicabis. 22ª. q.60. 2. 3. 0. ª q.67. 1.0.ª 3ª.q.59 1.c
17 Non eris criminator 22ª. q.62.2.2m.ª q.73.1.2m. ª q.74.1.3m ª 2.0
18 Nec ſuſurro in populis,22ª.q.74.0 ª q.75.1.c
19 Non oderis fratrem tuum,22ª.q.25.6.0ª q.34.3.4.0.Non ſtabis contra ſanguinem proximi tui Ex.20.19ª
20 Sed publice argue eum,22ª q.33.7.0 ª 3ª q.55.3.1m
21 Iumenta tua non facies coire,cum alterius generis animantibus 12ª.q.102.6m 8m quol.10.11.12.0
22 Agrum tuum non ſeres diuerſo ſemine, 12ª.q. 12 ª. q. 102 6.3m
23 Veſte quæ ex duobus texta eſt, non indueritis, 12 ª. q. 102 6.6m
24 Homo ſi dormierit cum muliere coitu ſeminis, quæ ſit ancilla &c.uſque non morientur ibidem
25 Orabitque pro eo ſacerdos &c. uſque & dimittetur peccatum.ſ.4.6ª
26 Cum ingreſſi fueritis terram & plantaueritis ligna pomifera,auferetis præputia eorum,&c. uſque proferunt, 12ª.q.102 6.5m
27 Non comedetis carnem cum ſanguine.ſ.3
28 Non augurabimini 12ª.q.100.11.c.ª 22ª.q.95.3.c ª 7.0
29 Non obſeruabitis ſomnia,12ª.q.100.11.c.ª 22ª.q.95.6.0
30 Super mortuo non incidetis carnes ueſtras,22 ª.q.62.1.2.0
31 Neque figuras aliquas, aut ſtigmata facietis uobis,22ª.q.94.2.1m
32 Non declinetis ad magos nec ab ariolis aliquid ſi ſciſcitemini, 12ª.q.100.11.c.22ª.q.95.2
33 Coram cano capite non conſurge,& honora perſonam ſenis,12ª.q.100.11.c ſi ª 22ª.q.63.b.ª
34 Si habitauerit aduena in terra ueſtra, &c.vſque Aegypti.12ª q.104.4.0.ª q.105.3.0
35 Cuſtodite omnia præcepta mea & uniuerſa iudicia, & facita ea.ſ.18 2ª

Cap. 20.

1 Si quis dederit de ſemine ſuo Moloch & c.ſup.18 7ª
2 Anima quæ declinauerit ad magos,& ariolos, &c. 19. Interficiam illam Gen.46.2ª
3 Sanctificamini & eſtote ſancti, quia & ego ſanctus ſum. ſ.11.3ª
4 Cuſtodite præcepta mea,&c.ſ.18 2ª
5 Qui maledixerit patri ſuo aut matri morte morietur,Exo.20 18ª.Si mechatus quis fuiſſet,&c.ibi.10ª
6 Qui dormierit cum maſculo, ſup.ibi.8ª
7 Qui cum iumento,& pecore coierit,&c.ibi.9ª
8 Qui coierit cum muliere in fluxu menſtruo,& 32
9 Qui ſeparaui uos a cæteris populis,12ª.q.36.3.2m.ª3m
10 Separate ergo & vos iumentum mundum de immundo &c. ſup.11.2ª
11 Vir ſiue mulier in quibus phitonicus uel diuinationis ſpiritus fuerit morte morietur.1.Reg.28.3ª

Cap. 21.

1 Ne contaminetur ſacerdos in mortibus, &c. uſque fi.12ª. q.102.6.11m
2 Sancti erunt Deo ſuo ſ.11.3ª
3 Filia ſacerdotis, ſi deprehenſa fuerit in ſtupro, &c. 3ª.q.29.1.4m
4 Pontifex, ideſt ſacerdos maximus,&c. vſque, qui ſanctifico eum.12ª.q.102.6.11m
5 Homo de ſemine tuo per familias, qui habuerit maculã,&c. vſque fi.12ª.q.102.1 38.1.c.

Cap. 22.

1 Homo de ſemine Aaron qui fuerit leproſus, aut patiens fluxum ſeminis,&c.vſque cibus illius eſt,ibid.
2 Qui tetigerit immundum, &c.5.5ª.vſque ad ueſperam,ſ.11 2ª Vſque ad ueſperum,ibid.
3 Morticinum & captum a beſtia non comedent,12ª. q.102.6.1m ª 2m
4 Addit quintam partem cũ eo quod comedit, & dabit ſacerdoti.ſ.6 3ª.Ego dominus qui ſanctifico eos
5 Quicunque obtulerit in holocauſtum, illud erit maſculũ,ſ.1
6 Sine macula cuncta offerent,ſ.3.3ª. Erunt ſeptem diebus ſub ubere matris ſuæ,&c.Ex.22.15ª
7 Non immolabuntur una die mater cum fœtibus ſuis,12ª.q.102.0.1m.ª.2m
8 Si immolaueritis hoſtiam pro gratiarum actionem,&c. vſq; alterius diei.ſ.7.5ª
9 Cuſtodite mandata,&c.ſ.18.19ª

Cap.23.

Cap. 23.

1 Hæ ſunt feriæ Domini quas uocabitis ſanctas &c. vſq; fi. 12æ. q. 102. 4. 10m. q. 103. 3. 4m.
2 Sex diebus facietis opus. Exo. 20. 14ª. Dies ſeptimus, quia ſabbathum requies eſt, uocabitur ſanctus. Ibid. 13ª
3 Menſe primo 15. die menſis ad ueſperum phaſe domini eſt. Exo. 12. 1ª. Et quintadecima die ſolemnitas dñi eſt, ibi, 4ª
4 Septem diebus azima comedetis, Ibid. 6ª
5 Feretis primitias. & c. Exo. 22. 13ª.
6 Cedetur agnus immaculatus. s. 3. 3ª
7 Non ſecabitis eam ad ſolum &c. s. 19. 7ª
8 Die decimo menſis ſeptimi dies expiationum erit celeberrimus &c. s. 16. 5ª
9 Omnis anima &c. peribit &c. Gen. 46. 2ª
10 Sabbathum requietionis eſt Gen. 29
11 A quinto decimo die menſis huius ſeptimi feriæ tabernaculorum, ſeptem dieb. Domino, &c. 12æ. q. 102. 4. 10m. q. 193 3. 4m
12 Dies primus vocabitur celeberrimus atque ſanctiſſimus. s. 1ª
13 Dies octauus erit celeberrimus, atque ſanctiſſimus 12æ. q. 101 6. 1m. 3ª. q. 70 3. 3m
14 Sumetis die primo fructus arboris pulcherrimæ ſpatulaſq; palmarum, & ramos ligni denſarum frondium &c. 12æ. q. 102. 4. 10m. fi.

Cap. 24.

1 Qui blaſphemauerit nomini Domini morte morietur. 22æ q. 10. 13. c. 21æ q. 13. 0. 3ª q. 80. 3. c.
2 qui percuſſerit & occiderit hominem morte morietur, Exod. 20. 19ª
3 Qui irrogauerit maculam, ſicut fecit fiet ei, facturam pro fractura, &c. uſque cogetur. 12æ q. 105. 2 0m
4 Æquum iudicium ſit inter vos, &c. s. 19.

Cap. 25.

1 Sabbathizetis ſabbathum dño, Ex. 20. 13ª. Sex annis ſeres agrũ tuum, ſeptimo autem anno erit Sabbathũ, &c. Exo 23 5ª
2 Anno iubilei redient omnes ad poſſeſſiones ſuas, &c. uſque
3 Timeat unuſquiſque Deum ſuum &c. 19. 15ª. fi. 12æ. q. 105. 1. 3m
4 Facite præcepta mea & iudicia cuſtodite. s. 18. 1ª
5 Dabo benedictionem meam nobis anno ſex. Ge. 2. 35ª
6 Terra non uendetur in perpetuum, &c. uſque uendetur. 12æ q 105. 2. c 3m. 22æ. q 66. 2. 6
7 Pecuniam tuam nõ dabis ei ad uſuram 12æ. q. 105. 3. 3m. 22æ q. 78. 1. 0
8 Computabuntur fructus ex eo tempore quo uendit, & quod reliquum eſt reddet emptori, ſicque recipiet poſſeſſionem ſuam. 12æ. q. 78. 2. 6m
9 Si paupertate compulſus uendiderit ſe ubi frater tuus, non eum opprimes ſeruitute famulorum, &c. 12æ. q. 105. 4. 1m. 4m s. q. 14. 3. 1.

Cap. 26.

1 Non facietis uobis idolum, & ſculptile &c. Exo. 20. 3ª. Cuſtodite Sabbatha mea. Ibid. 13ª.
2 Si in præceptis meis ambulaueritis, &c. uſque. fi. 12æ. q. 91. 5. c. q 99. 6. 0. q. 104. 1. 1m. q. 107. 1. 2m
3 Non abiciet uos anima mea 1ª. q. 3. 2 1m. q. 19. 11. c.
4 Vos eritis populus meus Ex. 19. 3ª. Ponam faciem meam contra uos gen. 3. 14ª

Cap. 27

1 Animal quod immolari poteſt Domino, ſiquis uouerit, mutari non poteſt 22æ. q. 88. 10. 1m
2 Primogenita dñi ſunt Ex. 13. 2ª omnes decimę domini ſunt. Exo. 22. 12ª

AVCTORITATES EX LIBRO NVMERI.

Cap. 1

1 Tollite ſummam uniuerſæ congregationis filiorũ Iſrael, &c. vſque fi. 22æ. q. 108. 4. 1m
2 Meum eſt omne primogenitum Exo. 13. 2ª.

Cap. 3.

1 Ad orientem. 22æ q. 84. 3. 3m

Cap. 4.

1 Pollutuſque eſt Leui. 5. 2ª.

Cap. 5

1 Eijciant de caſtris omnem leproſum & qui ſemine fluit, pollutuſque eſt ſuper mortuo Leui. 5. 2ª
2 Reddet ipſum caput Leui. 6. 2ª Et quintam partem deſuper ei in quem peccauerit ibi. 3ª
3 Si autem non fuerit qui recipiat, dabunt domino, & erit ſacerdotis. 22æ. q. 62. 5. 3m.
4 Omnes primitiæ quas offerunt filij Iſrael ad ſacerdotem pertinebunt, Exo. 22. 13ª
5 Vir cuius vxor errauerit, maritumque contemnens dormierit cum altero viro, &c. vſq; fi. 12æ q. 105. 4. 9m. 22æ q. 154. 6 2m.
6 Non fundet ſuper eam oleum, nec imponet thus, quia ſacrificium zelotypiæ eſt, & oblatio inueſtigans adulterium. 12æ q. 103. 4 9m. q. 102 3. 14m
7 Det te dominus in maledictionem, &c. Gen. 3. 11ª
8 Putreſcat femur tuum, & tumens uterus tuus diſrumpatur, 12æ q. 103. 2. 3m

Cap. 6

1 Vir ſiue mulier cum fecerit uotum ut ſanctificetur & noluerit ſe domino conſecrare, & uſq, fin. 22æ. q. 186. 6.
2 Offeret duos turtures uel duos pullos columbæ Leu. 5. 5ª. deprecabitur pro eo, quia peccauit. Leu. 4. 4ª
3 Deus cuſtodiat te. 1ª. q. 113. 1. 1m
4 Oſtendat dominus faciem ſuam tibi. Gen. 3. 14ª
5 Moyſes unxit, & ſanctificauit tabernaculum cum omnibus vaſis ſuis altare, & omnia uaſa eius Exo. 30. 4ª

Cap. 7

1 Capita familiarum 12æ. q. 84. 3. 4. 0. 3ª. q. 8. 1. c.

Cap. 10

1 Capita multitudinis. 7.

Cap. 11

1 Erat autem manna quaſi ſemen coriandri, &c. uſque pariter & man. Exo. 16. 3ª. Deſcendam. Gen. 3. 13ª
2 Congrega mihi ſeptuaginta uiros de ſenioribus Iſrael, quos tu noſti qui ſenes populi ſunt, ac magiſtri Exo. 18. 3ª
3 Auferam de ſpiritu tuo, & tradam eis. 1ª. q. 36. 1. 3m. s. q. 37. 1. 2
4 Qui in medio veſtri eſt. 22æ q. 158. 8. 2m.

Cap. 12

1 Si quis fuerit inter vos propheta domini, in uiſione apparebo ei, uel per ſomnium loquar ad eum. 1ª q. 12. 11. 2m. 21æ q. 137. 3. 1m. q. 174. 1. 3m. 3. 0
2 Vt non talis ſeruus meuus Moyſes. 22æ. q. 74. 4. 0. 1. q. 7. 8. 1m
3 Os ad os loquar ei, Gen. 3. 14ª
4 Erat enim Moyſes uir mitiſſimus, ſuper omnes homines qui morabantur in terra, 22æ. q. 157. 4. 2. 1.

Cap. 13

1 Loquutus eſt dominus ad Moyſen. Exo. 6. 1ª. 9
2 Renera fluit lacte, & melle Exo. 3. 4ª

Cap. 15

1 Separabitis primitias domino Ex. 22. 13ª. Anima peribit, Ge. 46. 2ª
2 Si per ignorantiam prætereritis quicquã &c. uſque ignorantes. Leu. 4. 2ª. Rogabit pro eis ſacerdos &c. ibi. 4ª
3 Colligentem ligna ſabbatho, obruerunt lapidib. ex præcepto Dei. 12æ. q. 105. 2. 9m
4 Faciant ſibi fimbrias per angulos quatuor palliorũ, & c. fi. 12æ q. 102. 6. 7m

Cap. 16

1 Apparuit cunctis gloria dñi Gen. 32. 2ª. Fortiſſime deus Exo. 20. 5ª
2 Diſrupta eſt terra ſub pedibus eorum, &c. 22æ q. 39. 2. 0

Cap. 17

1 Cumque oriretur ſeditio. 22æ. q. 42. 0
2 Inuenit germinaſſe uirgam Aaron. 1ª. q. 69. 2. 0

Cap. 18

1 Tu & filij tui & domus patris tui tecum, portabitis iniquitatem ſanctuarij, &c. 12æ. q. 81. 1m
2 Cũ acceperitis à filijs Iſrael decimas quas dedi uobis, primitias eorum offerte Domino, id eſt decimam partem decimæ. 22æ. q. 87. 1. 4m

Cap. 19

1 Præcipe filijs Iſrael ut adducant ad te uaccam rubram, &c. uſque fi. 12æ. q. 102. 5. 4m
2 Commaculatuſque erit uſque ad ueſperum. Leuit. 13. 2ª
3 Vas quod non habuerit operculum, nec ligaturam deſup, immundum erit, 12æ. q. 102. 5. 4m.

Cap. 20

1 Si in ſeditionem. s. 6. 37. 1ª
2 Loquimini ad petram coram eis, q illa dabit aquas 1ª. q. 102. 1. 4m
3 Egreſſus eſt obuiam cum infinita multitudine. s. 7. 1ª
4 Incredulus fuit ori meo, Gen. 3. 4ª.

Cap. 21

1 Fac ſerpentem æneum, & pone eum pro ſigno, &c. uſque ſanabantur. Q. 91. 4. q. 12. 1. 13m
2 Tædere cœpit populum itineri, ac laboris Matth. 26. 3ª

Cap. 22.

1 Dixit Deus ad Balaam.12ª.q.172.6 b.1m
2 Aperuitque dominus os aſinæ, & locuta eſt, &c. 12ª.q.165 2.4m.

Cap. 23.

1 Occurrit illi Deus Gen.3.13ª. Et poſuit uerbum ſuum in ore eius ſup.22.1ª
2 Non eſt Deus quaſi homo ut mentiatur, Quolibeto. 12. 27. 1m
3 Nec ut filius hominis, ut mutetur.1ª. q.19.7.2m

Cap. 24.

2 Quàm pulchra tabernacula tua Iacob, & tentoria Iſrael, 12ª q.105.1.b

Cap. 25.

1 Phinees perfodit ambos, ſ. uirum & mulierem in locis genitalibus.22ª.q.60.6.2m
2 Quia zelo meo commotus eſt, Exo.20.5ª

Cap. 26.

1 Numerate omnem ſummam filiorum Iſrael, &c. uſque fi.s. 3.1ª
2 In ſeditione Choræ.s.16.17.1ª

Cap. 27

1 Homo cum mortuus fuerit abſque filio, ad filiam eius tranſibit hæreditas, &c. uſque licut, 12ª.q.105.2.2m

Cap. 28.

1 Omnia immaculata offeretis dominus, Leu 3.3ª
2 Hæc ſunt ſacrificia, quæ offerre debetis, &c. uſque fi. cap.29. Leu 23.1ª
3 Agnos duos quotidie in holocauſtum ſempiternum, vnum offeretis mane, & alterum ad ueſperam, &c. uſque die, 12ª q.102.4.10m ° 3ª.q.23.3.3m
4 Menſe primo quarta decima die menſis phaſe domini erit, Exo.12 2ª
5 Et quinta decima die ſolemnitatis, ibi.5ª ſeptem dies veſcentur azimis.ibi.7ª.omne opus ſeruile non facietis ex eo, Ex. 20.14ª

Cap. 30.

1 Si quis uirorum uotum Domino uouerit, &c. uſque implebit.22ª.q.88.3.0.° q.189 3.c.quol.9.& 10.q.5.3.c.
2 Mulier ſi quippiam uouerit, &c. uſque fi.22ª. q.88.8.0.° 9.c. 2m ° q.189 50.5.3m °.q.189.5.0

Cap. 31.

1 Vlciſcere prius filios Iſrael de Madianitis, 22ª.q. 108.1.0.° 3.c.° q.158.1.c.3m ° 1.c.b ° 3.b.° 3ª q.13.9.c

Cap. 32.

1 Erat illis in iumentis infinita ſubſtantia.s.20.4ª
2 Ipſi impleuerunt uoluntatem meam, 3ª q. 18.5.c.2m

Cap. 35.

1 Si quis ferro percuſſerit, & mortuus fuerit, &c. uſq; reus erit, Exo.20.19ª
2 Cognatus occiſi partim ut inuenerit homicidam interficiet, s. 31
3 Homicida a caſu maneat in ciuitate confugij, uſquequo ſacerdos magnus qui oleo ſancto unctus eſt moriatur, 3ª q. 49.5.c.fi.° 12ª.q.105.2.10m

Cap. 36.

1 Vt filiab. Salphaat dares poſſeſſionem debitam patri.1ª.q.21 1.3m
2 Omnes uiri inducent uxores de tribu & cognatione ſua.& cunctæ fœminæ, &c, uſq; ua ſeparatæ ſunt, 12ª q.105.2.2m ° 4.c.3.0.q.2.ar.1.q.3.4m ° 3ª q.21.2.2m

AVCTORITATES EX LIBRO DEVTERONOMII.

Cap. 1

1 Loquutus eſt dominus, Exo.6. 1ª. Iurauit dominus, Gene. 22.7ª
2 Deus addat ad hunc numerum multa millia, 1ª.q. 23.7.1m
3 Date ex uobis uiros ſapientes, & gnaros quorũ conuerſatio ſit putata, &c. Exo.18.3ª
4 Quod iuſtum eſt iudicate, Leu.19 16ª
5 Nec accipietis cuiuſquam perſonam, 1ª q.23.4.3m ° 12ª q.97 4.2m.° q.98.4 2m.° q.106.3.1m ° 22ª q.63.0. quol.4.q.5.4. c.& 6.q.c.& 8.6.c.fi, & 9.& 10.q.46.1.10
6 Portauit te Deus, ut ſolet homo geſtare paruulum filium ſuum in omni uia, per quam ambulaſti, Exo.19.2ª

Cap. 2.

1 Dominus iurauerat, Gen 22.7ª
2 Cuius manus fuit aduerſus eos.Gen 3.14ª
3 Interfectis habitatoribus uiris, ac mulieribus, & paruulis, Gen.6.6ª

Cap. 3.

1 Neque eſt alius Deus in cœlo uel in terra, inf.6.

Cap. 4.

1 Et nunc Iſrael audi præcepta, & iudicia, quæ doceo te, Leu. 18 1ª. Vt faciens ea uiues. ibi.2ª. Vt ingredientes poſſideas &c. Leu.26.2ª
2 Non addetis ad uerbum quod loquor uobis, nec auferetis ex eo, 3ª q.60.8.1m
3 Hæc eſt enim neſtra ſapientia & intellectus, &c. 1ª. q. 1.6.0.° 12ª q.100 7.b.°.c.
4 Quæ eſt alia gens ſit inclyta quæ habeat ceremonias atq; iudicia & uniuerſam legem. 12ª.q.98.4.0.°.5.c.
5 Et dicant timere me, leu.19.15ª
6 Ne faciatis aliquam immaginem &c. Exo.20.3ª. Ne forte eleuatis ad cœlum, &c. uſque ſolas. Ibid.4ª
7 Non eſt alius præter unum. Infra 6.3ª. Dilexit fratres tuos, Infra.7.2ª
8 Deus in uirtute ſua magna 1ª.q. 21.1.1m ° 12ª.q.61.5.0. quol. 4 q.2.1.0.

Cap. 5

1 Audi Iſrael ceremonias atque iudicia.s.4.4ª
2 Ego ſequeſter & medius fui inter Deũ & uos. 3ª.q.22.1.2.1m. ° 4.q.26.1.0 ° q.2.3.c.
3 Non habebis Deos alienos. Exo.20 2ª. Non facies tibi ſculptile Ibi.3ª. Non adorabis ea, & non coles, ibi 4ª
4 Non declinabitis ad dextram neq; ad ſiniſtram: ſed per uiã quam præcepit Dominus. 12ª.q.102.4.c.co.2

Cap. 6

1 Hæ ſunt præcepta & cæremoniæ atque iudicia quæ mandauit Dominus coo.4.4.
2 Deus unus eſt. 1ª.q.103.4.0.° q.103.3.0.° q.23.3.c.° q.30.1.3m ° q.39 3.c
3 Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua.22ª. q.44 4.5.0
4 Erunt uerba hæc, &c. in corde tuo, &c. ſedens, &c. ambulans, &c. dormiens, atque conſurgens ligabis ea, &c. 12ª.q.103. 6.6m ° 22ª.q.16.2.c.4m.
5 Ac per nomen illius iurabis. 12ª.q.107.2.c.2m. ° q.108.3.1m. 22ª.q.89 5.6.0.° 3.c.
6 Nõ ibitis poſt deos alienos &c. Ex.20 2ª.3ª.4ª. Deus eſt æmulator, ibi.6ª.
7 Non tentabis dominum Deum tuum. 1ª q.112.2.c.° 22ª.q.53 4.1m ° 3.°.3m q.97.1.2.0.° 3ª.q.41.4.1m ° 2m

Cap. 7

1 Te elegit Dominus Deus tuus.3ª.q.18.4.1m.° 2m
2 Dilexit uos dominus 1ª.q.23.q.4.0 ° q.24.1.c.
3 Cuſtodite ergo præcepta & ceremonias atque iudicia, &c. s.4.4ª
4 Si poſt quam audieris hæc iudicia cuſtodieris ea, & feceris cuſtodiet dominus &c. uſque fi.leu.26.2ª. Benedicetque fructui uētris tui, &c. Gen.c.31ª
5 Non concupiſces argētum & aurum, de quib. facta, ſunt &c. uſque, tuam. 12ª.q.102.° 10m.
6 Ne fias anathema ſicut illud eſt Num.21.2ª

Cap. 8.

1 Omne mandatum, quod ego præcipio &c. ut poſſitis uiuere &c. uſque fi.leu.26.2ª
2 Vt tentaret te. Gen.22, 1ª. Dedit tibi cibum manna. Exod. 16.3ª
3 Ne negligas mandata eius atque iudicia & ceremonias.&c.s. 4.4ª. ſequutus fueris Deos alienos &c. Exo.20.2ª.4ª

Cap. 10

1 Dabo tibi duas tabulas lapideas, Exo.31.6ª. Et ſcribam in tabula, &c. ibi.7ª
2 Facieſque arcam ligneam Exo. 25.3ª. De medio ignis. Exod. 3.1ª
3 Ego autem ſteti in monte ſicut prius.40. diebus, ac noctibus Exo.24.5ª..
4 Et diligas eum, &c.s.6.3ª
5 Cuſtodias mandata domini, &c.s.4.4ª
6 Patribus tuis cõglutinatus eſt Dominus.1ª.q.20.1.3m.° q.60. 3.2m.° 12ª q. 25.2.2m ° q.27. 2.2m.° q.28.1.2.0.° q.6. 6.c.
7 Et amauit eos.s.7.2ª. Elegitque ſemen eorum.&c.s.7.2ª
8 Et dominus dominantium.1ª.q.13.7.5m.° 3ª.q 35.5.0.quol. 1.2.c.fi.quol.9 4.1m
9 Qui perſonam non accipit 1ª. q.23.5. 1m.° q.61.2.3m.°.12ª. q. 8.4.2m.q.106.3.1m.° 22ª.q.63.1.3m
10 Ipſi adhærebis.12ª.q.98.5.2m.° 22ª.q.21.6.3m.° q.30.4.0.° q. 186.1.c.
11 Iurabis in nomine ipſius.s.6.5ª

Cap. 11

1 Ama Dominum Deum tuum.5.6.3ª

2 Et obſerua præcepta eius & cerimonias, iudicia atque mandata omni tempore.5.4.4^{a}.
3 Robuſtam manum, extentumque brachium Gen.3.14^{a}. Ex, 20.5^{a}.
4 Adhærentes ei,5.10.16^{a}.

Cap. 12

1 Vt eſſet nomen meum ibi.12^{a} q.102.4.1^{m}.
2 Mundum ideſt integrum, & ſine macula qui afferri licet. Leuit.3. 3^{a}. quem ſuper terram quaſi aquam effundes. ibi. 1.2^{a}.
3 Non poteris comedere in oppidis tuis decimas, &c. primogenita, &c. et omnia quæ voueris, & ſpõte offerre nolueris, & primitias,&c.12^{a}.q.87.1.4^{m}.
4 Caue ne derelinquas Leuitam in omni tempore, 12^{a}.quæſt. 51.3.4^{m}
5 Non facies ſimiliter Domino Deo tuo. 12^{a}. quæſtione. 84.3.0
6 Nec addas quicquam, nec minoas,5.13.4.2^{a}.

Cap. 13

1 Si ſurrexerit in medio tui prophetes,&c.vſq; fi.12^{a}.q.100.5. 3^{m}.°.11.c
2 Diligatis eum in toto,&c.5.6
3 Ipſi ſeruietis. Ex. 20.4^{a}.& ipſi adherebit.s.ſup.10.6^{a}.

Cap. 14

1 Te elegit,8.7.1^{a}
2 Vt ſis ei in populum peculiarem Exod.19. 3^{a}.Hoc eſt animal quod comedere debetis, &c. uſque peregrino. Leuitic. 11 prima
3 Non coques hædum in lacte matris ſuæ.Ex.23.11^{a}. decimam partem ſeparabis &c.Ex.22.12^{a}.
4 Et comedes eam in conſpectu Domini Dei tui,&c. 5. 12.3^{a}. Vt in eo nomen Domini inuocetur,5.12.1^{a}
5 Ne derelinquas Leuitam,5.12 4^{a}
6 Anno tertio ſeparabis aliam decimam, &c.uſque fi. 12^{a}.q. 77.1.4^{m}

Cap. 15

1 Septimo anno facies remiſſionem, &c.uſq; poteſtatem,12^{a}, q.105.2.4^{m}
2 Et omnino indigens & mendicus non erit inter uos, 12^{a}.q. 187.5.2^{m}
3 Fœnerabis gentibus multis.12^{a}.q.78.1.2^{m}
4 Si vnus de fratribus tuis, &c.ad paupertatem deuenit, &c. 12^{a}.q.105.2.4^{m}
5 Cum tibi uenditus fuerit frater tuus,&c.Ibidem.
6 In conſpectu Domini comedes ea,&c.5.12.4

Cap. 16

1 Vt inhabitet nomen eius ibi,5.12.1^{a}
2 Septem diebus comedes azima Ex.5^{a}. Solemnitatem tabernaculorum ibi.11^{a}
3 Benedicet tibi dominus. Gen.1.31.Vt vindicet populo iuſto iudicio,Leu.19.16^{a}
4 Non accipias perſonam,5.1.5^{a}
5 Iuſte quod iuſtum eſt exequeris.12^{a}. quæſtione 110.9. primum.
6 Non plantabis lucum & omnem arborem iuxta altare, 12^{a}. q.102.4.7^{m}
7 Non facies tibi neque conſtitues ſtatuam,Ex.20.3^{a}
8 Non immolabis &c. in quo eſt macula aut quippiam uitij. Leu.3.3^{a}

Cap. 17

1 Seruiant dijs alienis Exod.7.1^{a}. Et adorent eos Ibi. 20. 4^{a}. Rem ſceleratiſſimam perpetrarunt ibi.32.6^{a}.
2 In ore duorum, uel trium teſtium peribit,qui interficietur. Infra.19.4^{a}.
3 Si difficile & ambiguum apud te iudicium eſſe perſpexeris, &c.venienſque ad ſacerdotes,&c.12^{a}.quæſt.105.2. 7^{m}°12^{a}. q.67.2.1^{m}
4 Non declinabis ad dexteram, neque ad ſiniſtram.s. 5.4^{a}
5 Conſtitues regem quem Dominus elegerit de numero fratrum tuorum.12^{a}.q.105.1.o
6 Rex non multiplicabit ſibi equos, &c. 12^{a}. quæſtione.105. 1.o
7 Non habebit uxores plurimas, quæ alliciant animum eius, 12^{a}.q.105.1.2^{m}
8 Non argenti & auri immenſa pondera 12^{a}.quæſtione 105. 4.6.b

Cap. 18

1 Qui offerunt Victimas dabunt ſacerdoti armum, ac uentriculum Leu.7.7^{a}
2 Nec inueniatur in te qui luſtret filium ſuum, aut filiam ducens per ignem.12^{a}.q.100.11.o
3 Aut qui Ariolos ſciſcitetur Leu.19.31^{a}. Aut obſeruet ſomnia Ibi.29^{a}.Aut auguria Ibi.28^{a}

Cap. 19

1 Tres ciuitates ſeparabis tibi in medio terræ,&c.quo poſſit euadere.Num. 35.3^{a}
2 Qui non eſt reus mortis.12^{a}.q.64.8.o
3 Diligas Dominum Deum tuum..5 3^{a}
4 In ore duorum uel trium teſtium,ſtabit omne uerbum.12^{a} q.105.2.8^{m}°12^{a}.q.70.2.o
5 Si ſteterit teſtis mendax contra hominem, &c. reddent ei ſicut fratri ſuo facere cogitauit,&c.uſque fi.2.2^{a},°12^{a}.q. 46. 4.o.quol.10.& 11.q.13.c

Cap. 20

1 Qui ædificat domum, uadat & reuertatur,&c.12^{a}.q. 105. 3.5^{m}°6^{m}
2 Si aliquando acceſſeris ad expugnandam ciuitatem, offeres ei primum pacem, &c. primæ ſecundæ quæſtione 105. 3. 4^{m}.
3 Non ſuccides arbores,de quibus veſci poteſt.&c.uſque fi.12^{a} q.105.3.4^{m}
4 Inſtrue machinas. 12^{a}.q.40.1.o°quæſt.41.1,3^{m}°q.42.2, 1^{m}° q.66.8.1^{m}

Cap. 21

1 Quando inuentum fuerit cadauer occiſi,& ignorabitur cædis reus egredientur maiores &c.uſque Dominus.12^{a},q.105. 2.1.2^{m}
2 Si uideris in medio captiuorum mulierem pulchram &c. radet cæſariem,&c.uſque,humiliaſti eam.12^{a}.q.101.4.6^{m}°3^{a}.q.10 12.2^{m}.5.q.59.1.2
3 Dabit primogenito dabis quæ habuerit cuncta duplicia.12^{a}. q.105..1.3^{m}°12^{a}.q.87.1.3^{m}
4 Si genuerit homo filium proteruum contumacem. &c. uſque pertimeſcat. primæ ſecundæ quæſtione 105. 2. 9^{m}.°. 4.5^{m}
5 Maledictus à Deo eſt qui pendet in ligno. 3^{a}. quæſtione 40. 4.3^{m}

Cap. 22

1 Non induetur mulier ueſte uirili,nec econuerſo,12^{a}. q.102. 6.6^{m}°12^{a}.q.169.2.3^{m}
2 Si nidum auis inueneris, & matrem, pullis uel ouis de ſuper incubantem &c.12^{a}.q 102.6 8^{m}°con.3.co.112.fi
Non ſeres uineam tuam altera ſemine.Leui.19 22^{a}. Non indueris ueſtimento,quod ex lana linoque contextum eſt ibi,23^{a}
4 Non arabis in boue ſimul & aſino,12^{a}.q.102.6.9^{m}
5 Funiculos facies in fimbriis per quatuor Angelos pallij tui quo operiris Num.154
6 Si non eſt inuenta in puella virginitas,&c. lapidib. obruent. &c.3^{a}.q.29.1.4^{m}
7 Diffamauit nomen peſſimum ſuper uirginem. 12^{a}. quæſt. 151.4.3^{m}
8 Si dormierit uir cum uxore alterius uterque morietur. &c. Ex.20.10^{a}
9 Si in agro repererit uir puellam.&c.& nullus affuit qui liberaret eam.12^{a}.q.105.2 9^{m}
10 Si inuenerit uir puellam uirginem quæ non habet ſponſum &c.dabit patri quinquaginta ſiclos, &c.12^{a}.q.154.6.3^{m}.
11 Si dimiſerit uir uxorem ſuam &c.5.q.67.6.c

Cap. 23

1 Non intrabit eunuchus,attritis uel amputatis teſticulis,A abſciſſo veretro,eccleſiam Domini.12^{a}.q.105.3.2^{m}
2 Non ingredietur manzer, hoc eſt de ſcorto natus,in eccleſiam Domini, uſque ad decimam generationem. Ibid. Et 5.q.39 5.c
3 Amonites & Moabites etiam poſt decimam generationem, non intrabunt Eccleſiam Domini in æternum.12^{a}. q.105. 3.1^{m}°.c
4 Eò quod diligeret te.7.2^{a}
5 Non facies cum eis pacem, nec quæras eis bona in ſempiternum.22^{a}.q.40.1.o.

6 Non abominaberis Idomeum &c.nec Aegyptium &c.qui na ti fuerint ex eis.In tertia generatione intrabunt in eccleſiam domini,12æ.q.105.3.c.1m

7 Si fuerit inter uos homo, qui nocturno pollutus ſit ſomnio, egredietur extra caſtra leu.15.a

8 Non reuertetur priuſque ad ueſperam lauetur & prius ſolis occubitum reuertetur in caſtra leu.11 3a

9 Habebis locum extra caſtra ad quem egrediaris ad requiſita naturæ,gerens paxillum in balteo, &c.12æ.q.102.6.10m

10 Non trades ſeruum domino ſuo,qui ad te confugerit. 12æ. q.105.4.2m

11 Non offeres mercedem proſtibuli,12æ.q.103.3.7.m 22æ.q.32. 7.2m q.87.3.1m

12 Nec precium canis,12æ.q.102.3.7° 22æ.q.86.3.2m

13 Ingreſſus uineam proximi tui, comede uuas quantum tibi placuerit,foras autem non efferas tecum,12æ.quæſtio.105.2. c.3m

14 Si intraueris ſegetem amici tui,franges ſpicas, & manu conte res falce autem non metes,22æ,q.62.2.4m° 4.0

Cap. 24.

1 Si acceperit homo uxorem. &c. ſcribet libellum repudij,&c. 12æ.q.105.4.8° 107.2.2m

2 Non accipies loco pignoris inferiorem & ſuperiorem molā, 12æ.q.105.2.4m

Cap. 25

1 Non ligabis os bouis terentis in area fruges tuas,12æ. quæſt. 102.6.8

2 Non habebis in ſacculo diuerſa pōdera maius & minus, &c. 11æ.q.105.2.c

3 Pro menſura delicti erit & plagarum modus,5.q.3.3.c. & q. 23.1.1

Cap. 26

1 Infinitæ multitudinis,5.10.2a

2 Cum compleueris decimam cunctarum frugum tuarū,ao- on decimarum tertio,&c.5.14.6a

3 Cuſtodias ceremonias illius,& mandata atque iudicia,5.5.1a

4 Te elegit Deus,3.7.1a

Cap. 28

1 Si audieris uocem domini Dei tui,&c. faciet te excellentiorē cunctis gentibus,& c.fi.leu.26.2a

2 Suſcitabit te dominus ſibi in populum ſanctum Exo.19.3a

3 Fœnerabis cunctis gentib.5.15.3a

4 Non declinaueris ab eis ad dexteram , nec ad ſiniſtram , 5. 5.4a

5 Facias omnia mandata eius & ceremonias,5.4.4a

Cap. 30

1 Benedicens tibi Gen.1.31a.Circuncidet dominus Deus tuus cor tuum.ibidem 4a ut diligas dominum,&c. ſup.6.3a

2 Cuſtodi præcepta & ceremonias,5.4.4a

3 Adoraueris deos alienos,& ſeruiens eis Exo.20.4a

4 Et illi adhæreas,5.10

5 Ipſe enim eſt uita tua,12æ.q.110.1.2m° 22æ.q.12.2.2m

Cap. 32

1 Audite cœli quæ loquor,1a.q.63.4.c°q.94.1.c.fi.

2 Dei perfecta ſunt opera,12æ.q.98 2.1m° 22æ.q.171.4.2m

3 Et abſque ulla iniquitate,1a.q.25.3.2m°q. 63,1.c°22 quæſt.6. 2.c.2m.quol.5 q.2.a

4 Iuſtus,1a.q.21.1.0

5 Nunquid non ipſe eſt pater tuus,1a q.33.3.c

6 pars autem domini populus eius Exo.19.3a

7 Vt ſugeret mel de petra, 1a.q.102.1.4m

8 Dereliquit Deum &c . a.q.3.1.5m

9 Videte quod ego ſim ſolus,1a.q.31.0

10 Et non ſit alius Deus præter me,5.6.3a

11 Ego occidam.e.1a.q..9.2.c

12 Viuo ego in æternum,1a.q.18.5.0

Cap. 33

1 In dextera eius ignea lex,12æ.q.102.4.6m

2 Dilexit populo,3 7.2a

3 Qui dixerit patri ſuo & matri ſuæ,neſcio uos, 22æ. quæſtio. 101.4.1m

4 De pomis collium æternorum,1a.q.10.3.c

5 Non eſt alius ut Deus eſt,5.6.3a

6 Aſcenſor cœli auxiliator tuus,3a q.57.2.1m

Cap. 34

1 Hæc eſt terra pro qua iuraui.Gen 12.7a

2 Et non ſurrexit propheta ultra in Iſrael ſic Moyſes. Num.12. 2a quem noſceret dominus facie ad faciem.Gen.3.14a

AVCTORITATES EX LIBRO IOSVE.

Cap. 1

1 Confortare & eſto rob.12æ.q.100.11.3a°22.q 140.1.0

2 Non dimittam,nec derelinquam te. 1a.q.9.1.3m°q.113.6.0.

3 Non declinas ab ea. e.12æ.q.102.4.6m.co.2

Cap. 2

1 Innoxij erimus a iuramento hoc quo adiuraſti nos,22æ.q.40 3.0°q.71.3.3m

Cap. 5

1 Populus omnis natus eſt in deſerto per 40.annos &c.incircuncī ſus fuit &c.3a.q.70.4.3m

2 Sum princeps exercitus domini,1a.q.113.3.c

Cap. 6

1 Rahab uero meretricem,&c.12æ.q.105.3.c.1m

Cap.8

1 Pone inſidias urbi,22æ.q.40.3.0°q.71.3.3m.Ne timeas neque formides ſup 1.2a

2 Prædam uero & omnia animantia diripietis uobis,22æ. q6. 66.8.1m

3 Ioſue & omnis Iſrael ſimulantes metum,& ſa.21æ.q.111.1.0,

Cap. 10

1 Dixitque Ioſue e. ſol.cont. Gabaon non mouearis & luna.6, 22æ q 174 4.4m

2 Nolite timere,neque paueatis.ſup.1.2a

Cap. 11

1 Ne timeas eos ſup.1.2a

2 Omnemque prædam .e.5.8.2a

Cap. 18

1 Coram domino Deo ueſtro mittam hic uobis ſortem , 22æ. q.95.38.c,quol.12.36.0

Cap. 19

1 Egreſſa eſt ſors ſecunda,3.18. 1a

Cap. 21

1 Egreſſa eſt ſors. 5.18.1a

Cap. 22

1 Diuidite prædam hoſtium cum fratribus ueſtris,5.8.2a

2 Cur reliquiſtis dominum,1a.q.3.1.3m

3 Extruamus nobis altare. e.12æ.q.102.4.7m°3a.q.83.3.5m

Cap. 24

1 Abſit a nobis ut relinquamus dominum,5.22.2a

2 Cuſtodiuit nos Deus in omni uia,1a.q.113.1.2m

AVCTORITATES EX LIBRO IVDICVM

Cap. 2

1 Cumque dominus iudices ſuſcitaret,12æ q.105.1.1m

2 In diebus eorum flectebatur miſericordia, 12æ.q.89.6.3m.

Cap. 3

1 Hæ ſunt gentes quas dominus dereliquit , ut erudiret in eis Iſraelem &c.22æ.q.11.3.2m°3a.q.6.3.0

2 Qui ſuſcitauit eis ſaluatorem. e, 5. 2.1a.

3 Vtraque manu pro dextra utebatur,12æ q.102.q.6m.co.2

Cap. 6

1 Venit angelus domini,1.9.2.c°q.10.5.c°q.33.1.0.

2 Et ſedit ſub quercu,1a.q.3.1.4m°3a.q.58.0

3 Da mihi ſignum.22æ.q. 7.2.3m

4 Angelus autem domini euanuit ex oculis eius,3a.q.54.1.2m

Cap. 7

1 Cumque audiſſet Gedeon ſomnium, & interpretationē eius. e.12æ q.95.7.3m

Cap. 8

1 Et factum eſt Gedeoni,& omni domui eius in ruinam,4.d.17 q.2.a1.3.q.2.°1m

Cap. 11

1 Non ego pecco in te e, 22æ.q.40.1.0°q.41.1.3m°q.42.2.1m.° 66 8.1m°q.83.8.3m

2 Iephte uotum uouit domino eſt,& fecit & filiæ ſicut uouerat 22æ q 88.4.2m

Cap. 13

1 Erit Nazareus Dei ab infantia ſua . e. uſque ſi. 22æ. quæſt.o. 186.6.0

2 Irruit ſuper eum ſpiritus &c.domini ſup.2.1a

Cap. 16

1 Vidit ibi mulierem meretricem &c. 12æ.q.103.4.3m

2 Nazareus, ideſt conſecratus domino ſum , ex utero matris meæ,3.13.1a

3 Moriatur anima mea cum Philiſtijm,22æ.q.59.3.2m°q.64.5 o°q.124.1.2m°3 q 47.3.4m

4 Multoque plures interfecit moriens,quām ante uiuus occide rat,22æ.q.25.6.2m°q 46.2 0

Cap. 19

1 Ceſſate ab hac ſtultitia,22.q.46.3.0

Cap 20

1 Ita ſiniſtra ut dextera prælïantes,5.3.3a

Cap.

Cap. 18

1 Grandi iuramento ſe conſtrinxerat, 22æ.q.88.1.2m°10.c°12.2m°q 89.7 o

AVCTORITATES EX LIBRO RVTH.

Cap. 1

1 Obſtinato animo Ruth decreuiſſet quol. 10.q.16 c

Cap. 3

1 Scit omnis populus &c. mulierem te eſſe uirtutis. 1ª. quæſtio. 39.2.c.4m

AVCTORITATES EX PRIMO libro Regum.

Cap. 2

1 Ipſi præparantur cogitationes, 1ª.q.14.13.o°q.86.3.4.o

Cap. 3

1 Sermo erat pretioſus, 22.q.174.6.2m

Cap. 4

1 Domini ſedentis ſuper cherubin, 12æ.q.102.4.6m

Cap. 7

1 Præparate corda ueſtra domino, 1ª.q.62.3m°12æ.q.109.6.o° q.112.2.o°3.c.2m°4.c.°q.113.3 7.c. °22æ.q.24.10.3m. quol. 1.q.4.2.o

Cap. 8

1 Conteſtare eos, & dic eis ius regis &c. uſque fi. 12æ. quæſtio. 105.1.5m

Cap. 9

1 Qui enim propheta dicitur hodie, uocabatur olim uidens, 22æ.q 171.1.c

Cap. 10

1 Et mutaberis in uirum alium, 1ª.q.79.4.c. Videtis quem elegit dominus, infra. 16.2ª

2 Qui ſolus ſaluauit uos, c 3ª.q.57.2.2m

Cap. 15

1 Melior eſt obedientia quàm uictimæ, c. 12æ.q.104 3. b°1m

2 Quaſi peccatum ariolandi eſt repugnare, & quaſi ſcelus idololatriæ nolle acquieſcere. 22æ.q.105 2.1m

3 Porro triumphator non parcet & pœnitudine non flectetur, neque eſt ut homo, ut agat pœnitentiam, 1ª. quæſt. 19.3.7 o° q.23.8 c

Cap. 16

1 Homo uidet ea quæ parent, dominus autem intuetur cor, 1ª q.57.4.o°81 4 9.c prin.2.q.87.2.a

2 Non elegit dominus ex his ibi. 3ª.q.18.4 1m°2m

3 Et exagitabat eum ſpiritus nequam a domino, 3ª. quæſt. 44. 1.4m

Cap. 17

1 Eligite ex uobis unum, & deſcendat ad ſingulare certamen, 22æ.q.95 8.3m

2 Non poſſum ſic incedere: quia uſum non habeo, 12æ.q. 189. 10.3m

Cap. 18

1 Inuaſit ſpiritus Dei malus Saul ſup. 16.3ª

Cap. 20

1 Kalendæ ſunt craſtino, 12æ.q.101.4.10m

Cap. 21

1 Dedit ei ſacerdos ſanctificatos panes, 3ª.q. 40.4.3m

2 Dauid mutauit os ſuum coram Achis, & collabebatur inter manus, & impingebat in oſtia portæ, c. 22æ.q.111.1.2m

Cap. 26

1 Qui eiecerunt me hodie, ut non habitem in hæreditate domini, c. 12æ.q.105.2.10m

Cap. 28

1 Saul conſuluit dominum, & non reſpondit ei, neque per ſomnia, neque per ſacerdotes, neque per prophetas, 22æ.q. 174.1 3m°3,o

2 Quærite mihi mulierem habentem pythonem, 22æ. quæſt. 95.3.c

3 Suſcita mihi Samuelem, 1ª.q.89.8.2m°22æ.q.95.4.2m°quæſt. 174.3.4m

Cap. 29

1 Rectus es. 12æ.q.55.4.4m

2 Et bonus, 1ª.q.5.4.3m°q 48.6.c°12æ.q.16,3.c°q. 66.3.2m,°q. 92.1.3m

Cap. 30

1 Applica ad me Ephod. 12æ.q.102.5.2m

Cap. 31

1 Euagina gladium tuum, & percute me, 22æ.q.64 5.o

2 Et noluit armiger eius, 3ª.q.47.6.3m

AVCTORITATES EX II. LIB. REGVM.

Cap. 1

1 Sta ſuper me, & interfice me, 2.31.1ª

2 Stansque ſuper eum, occidit eum, ibidem

3 Vocans Dauid unum de pueris ſuis ait accedens irrue in eum, 22æ.q.64 5 o°5.2m°3m°7.c°q.65.2.c.2

4 Montes Gelboe, nec ros, nec pluuia ueniant ſuper uos &c. 22æ q.16.2.o°4.1m

Cap. 2

1 An ignoras, quod periculoſa ſit deſperatio, 12æ.q.40

Cap. 5

1 Cæcus & claudus non intrabunt in templum, 12æ. quæſtio. 102.3.9.fi.

Cap. 6

1 Extendit Oza manum ad arcam Dei &c. & mortuus eſt, 22æ. q.33 4.1m

2 Super temeritate, 22æ quæſt. 8.6. 1m°quæſtio, 21.3.c.°quæſt. 133.2m

3 Ante dominum qui elegit me ſup. 16.2ª

4 Eroque humilis in oculis meis, 22æ.q.160.2.c°q.161.1.o°2.c.4m °3.3m°4.c.°6.4.co.33.17m°18

Cap. 7

1 Dixitque Nathan propheta ad regem, Omne quod eſt in corde tuo, uade & fac &c. 22æ.q.171.2.4.5.o

2 Nunquid tu ædificabis mihi domum ad habitandum, &c. 12æ.q.102.4.1m

3 Stabiliam thronum regni eius uſque in ſempiternum, 22æ. q.137.2.2m

Cap. 8

1 Humiliauit eos, 22æ.q.161.1.1m

Cap. 10

1 Dixit Dauid, Faciam miſericordiam, &c. conſolans eum, &c. 22æ.q.32.2.c

Cap. 12

1 Eo quod deſpexeris me, 3ª.q.88.4.fi.°

2 Peccaui domino, 12æ.q.87.2.b°3m

3 Blaſphemare feciſtis inimicos nomen domini, propter uerbum hoc, 2æ.q 87.6.b°3m°

Cap. 23

1 Spiritus domini locutus eſt per me, & ſermo eius per linguam meam, 1ª.q.1.10.c°22æ.q.174 2.o.quol.7.& 8.ct11.q.6 1.5m. 3.c.quol.12.o

2 Sicut lux auroræ oriente, ſole mane abſque nubibus rutilat 22æ.q.174 2.c

Cap. 24

1 Et mortui ſunt ex populo ſeptuagenta millia, 22æ. quæſtio. 108.4.2m.°.

AVCTORITATES EX TERTIO LIBRO REGVM.

Cap. 3

1 Apparuit autem dominus Salomoni per ſomnium nocte, con. 12æ.q.113.3. 2m°22æ.q.154.1.1m

Cap. 4

1 Dedit Deus ſapientiam Salomoni, & prudentiam multam nimis, uſque fi. 22æ.q.171.2.o°q.174.3 c.°

Cap. 5

1 Dedit Deus ſapientiam Salomoni, 2.4.1ª

2 Lapides grandes pretioſos in fundamentum templi dolauerunt cæmentarij Salomonis, et cæmentarii Hyram, 12æ. quæ. 102.4.2m

Cap. 6

1 Malleus, et ſecuris et omne ferramentum, non ſunt audita in domo, cum ædificaretur, 12æ.q.102.4.2m

Cap. 7

1 Hyram plenum ſapientia et intelligentiæ et doctrina, ad faciendum omne opus ex ære, 2.4

2 Omnia uaſa erant aurea, 2.6

Cap. 8

1 In arca non erat aliud duæ tabulæ lapid. c. 12æ. quæſtio. 101. 6.4 6m

2 Si enim cœlum & cœli cœlorum te capere non poſſunt, ibi. Quanto magis domus hæc quam ædificaui tibi, &c. 12æ. q.102.4 1m

3 Vt exaudias deprecationem famuli tui, et populi c. 12æ. q.102. 4.1m°3ª q 83.3.o

4 in loco habitaculi tui in cœlo, 12æ.q.4.7.3m°3ª.q.37.4 1m

3 Te

5 Tu ſolus noſti corda hominum, 1ª. quæſtio. 14. 0. q. 57. 4. 0. 5. c. q. 114. 2. 2m. quæſt. 117. 2. c. 12æ. q. 111. 4. c. 22æ. quæſt. 106 5. 3m.
6 Non eſt homo qui non peccet, 1ª. q. 63. 1. c.
7 Sed inclinet corda noſtra ad ſe, 1ª. q. 111. 2. c
8 Apparuit ei dominus ſecundo, ſicut apparuerat ei in Gabaõ ſup. 3, 1ª

Cap. 9

1 Et æquitate, 22æ. q. 80 3m

Cap. 10

1 Videns regina Saba omnem ſapientiam, &c. 22æ. quæſtio, 183 2. c
2 in ſempiternum, 1ª. q. 20. 2. 2m

Cap. 11

1 Auerſa eſt mens eius a domino, 12æ. quæſt. 75. 5. c. q. 87. 4. 0. 22æ. q. 20. 1. 1m. q. 24. 12. 4m. q. 182. 6. c. 3ª. q. 85. 4. c. q. 88. 1. c. quol. 4. 22. c
2 Qui apparuerat ei, s. 3. 1ª
3 Dirumpens ſcindam regnum tuum, 12æ. q. 105. 1. 3m

Cap. 14

1 Scidi regnum domus Dauid, s. 11. 3ª

Cap. 17

1 Coruiſque præcepi ut paſcant te, 22æ. q. 83. 10. 3m

Cap. 18

1 Non eſt gens aut regnum, in quo nõ miſerit dominus meus te requirens, 3ª. q. 44. 1. 2m
2 Incidebant ſe iuxta ritum ſuum cultris & lanceolis, donec perfunderentur ſanguine, 12æ. q. 102. 5. 2m

Cap. 19

1 Angelus domini tetigit eum, 1ª. quæſtio. 75. 1. 3m. quæſt. 105. 2. 1m
2 Ambulauit in fortitudine illius cibi, quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, 12æ. q. 100. 8. 4m. 22æ. q. 40. 4. c. q. 122. 3 3m. 3ª. q. 40. 4. 3m
3 Et ecce dominus tranſit, 22æ. q. 171. 2. c

Cap. 22

1 Et omnem exercitum cœli aſſiſtentem ei, 1ª. q. 113. 3. 0
2 Egrediar & ero ſpiritus mendax in ore omnium propheta rum eius, 1ª. q. 114. 1. 1m. 22æ. q. 172. 6. 2m

AVCTORITATES EX QVARTO libro Regum.

Cap. 1

1 Dixit Helias quinquagenario. Si homo Dei ſum, deſcendat ignis de cœlo & deuoret te, & quinquagintã tuos, 22æ. quæſ. 108. 1. 4m

Cap. 2

1 Obſecro, ut fiat in me duplex ſpiritus tuus, 1ª. q. 36. 1. 2m
2 Aſcendit Helias per turbinem in cœlum, 12. q. 102 2. 3m. 3ª. q. 49. 5. 2m
3 Requieuit ſpiritus Heliæ ſuper Heliſeum, 1ª. q. 36. 1. 3m
4 Heliſeus maledixit pueris, & duo urſi occiderunt quadrag inta duos ex eis, 1. 1ª

Cap. 3

1 Dixit Heliſeus: Adducite mihi pſalten. Cumque caneret pſaltes. 21æ. q. 71. 2. b
2 Rex Moab primogenitum ſuum obtulit holocauſtum ſuper murum, & facta eſt indignatio magna in Iſrael, ſtatimq; receſſerunt ab eo, 12æ. q. 94. 5. 2m
3 Filij prophetarum habitabunt coram eo, 22æ. quæſtio. 174. 4. c. fi.

Cap. 5

1 Nonne cor meum in præſenti erat, &c. 22æ. q. 171. 3. 0

Cap. 6

1 Plures ſunt nobiſcum quàm cum illis, 1ª. q. 63 9. 0

Cap. 7

1 Ambulauit in uiis regum Iſrael, 12æ. q. 94. 1. 0

Cap. 10

1 Quia ſtudioſe egiſti, quod rectum eſt, &c. filij tui uſque ad quartam generationem, &c. 3ª. q. 6. 6. 3m

Cap. 12

1 Serui eius percuſſerunt eum, ſ. Ioas regem, & mortuus eſt. 12æ quæſt. 42

Cap. 15

1 Veruntamen excelſa non eſt demolitus, nec abſtulit, 22æ. quæſtio 94. 1. 0
2 Qui peccare fecit Iſrael, 22æ. q. 94. 1. 0

Cap. 16

1 Filium conſecrauit, transferens per ignem, 12æ. quæſtio. 94. 5. 2m

Cap. 18

1 Et confregit ſerpentem eneum quem fecerat Moyſes, quol. 4 q. 12. 1. 3m
2 Spreuit in dominum Deo ſuo Iſrael, 22æ. q. 17. 4. 0. 5. c. q. 25. 1. 2m. 3ª. q. 7. 4. c
3 In domino Deo noſtro habemus fiduciam, 12æ. q. 40. 2. 2m. 22æ. q. 128. 6m. q. 129. 6. 7. 0

Cap. 19

1 In quo habet fiduciam. s. 18. 3ª
2 Mittet radicem deorſum, & faciet fructum ſurſum, 3ª. q. 42. 1. c. fi. q. 46. 2. 1m
3 Præcipue domui tuæ, morieris enim tu, & non uiues, 22æ. q. 71. 6. 2m

Cap. 20

1 In ueritate, 1ª. q. 16. 4. 3. q. 21. 2. 2m. 22æ. q. 109. c.

Cap. 21

1 Interfecerunt regem, s. 12. 1

Cap. 22

1 Colligeris ad ſepulchrum tuum in pace, ut non uideant oculi tui mala, 1ª. quæſtio. 89. 8. 0. 8m. 22æ. quæſtio. 83. 4. 2m. s. q. 72. 1. 2.

AVCTORITATES EX PRIMO libro Paralipomenon.

Cap. 11

1 Proficiebatque Dauid uadens & creſcens, 22æ. q. 186. 2. 2m. q. 189. 1. 4m.

Cap. 12

1 Te adiuuet Deus tuus, 1ª. q. 23. 8. 2m

Cap. 15

1 Pro octaua canebant, 12æ. q. 102. 5. 6m. 3ª. q. 70. 3. 3m
2 Adiuuaſſet dominus Leuitas, s. 12. 1ª

Cap. 16

1 Nolite tangere Chriſtos meos, 22æ. q. 33. 4. 4m
2 Confitemini domino, 22æ. q. 3. 2. 0. q. 12. 2. 2m
3 Quoniam bonus, 1ª. q. 6. 1. 0

Cap. 18

1 Adiuuit eum Deus, s. 12. 1ª

AVCTORITATES EX SECVNDO libro paralipomenon.

Cap. 3

1 Et cœpit Salomon ædificare domum Dei in Hieruſalem, in monte moria. qui demonſtratus fuerat Dauid, &c. in area Ornani Iebuſei, 12æ. q. 102. 4. 2m

Cap. 10

1 Erat enim uoluntatis Dei, ut compleretur ſermo eius, &c. 1ª. q. 19. 11. 12. 0
2 Mea hoc geſtum eſt uoluntate ibidem.

Cap. 16

1 Qui credunt in eum, 22æ. q. 2. 2. 0

Cap. 17

1 Conſecratus domino, 12æ. q. 102. 5. 8m

Cap. 19

1 Impio præbes auxilium &c. Sed bona opera inuenta ſunt in te, 22æ. q. 186. 10. 2m
2 Amicitia iungeris malis, 22æ. q. 23. 1. 3m
3 Non hominis exercetis iudicium, ſed domini, 22æ. q. 10. 11. c. q. 108. 4. 2m
4 Cum diligentia cuncta facite, 22æ. q. 54. 1. 1m

Cap. 20

1 Credite in domino, s. 16. 1ª

Cap. 22

1 Voluntatis Dei fuit aduerſus Ochoziam, ut ueniret ad Ioram, &c. ſup. 10. 1ª

Cap. 29

1 In entuato genu adorauerunt, 12æ. q. 84. 2. 2m
2 Leuitæ quippe faciliori ritu ſanctificantur; quàm ſacerdotes. 12æ. q. 102. 5. 8m

Cap. 30

1 Illis irridentibus & ſubſannantibus eos, 12æ. q. 85. 3. 1m
2 Propiciabitur cunctis qui in toto corde, &c. 12æ. q. 73. 10. 1m. 22æ. q. 186. 10. m

Cap. 33

Magicis artibus inſeruiebat, 12æ. q. 57. 3. 1m. 22æ. q. 95. 1. 2m. q. 169. 2. 4m

Cap.

Cap. 54.
1 Custodient præcepta &c. 12æ.q.99.3 c.

AVCTORITATES EX ORATIONE MANASSE REGIS IVDA.

Cap. 1.
Immenſa uero & inueſtigabilis, miſericordia promiſſionis tuę .3ª.q.84 10.c.
2 Et tibi eſt gloria in ſæcula ſæculorum. 1ª.q.31.3.2m

AVCTORITATES EX PRIMO LIBRO ESDRÆ PROPHETHÆ.

Cap. 2.
1 Suſcitauit Dominus ſpiritum Cyri.1.q.41.3.4m

AVCTORITATES EX LIBRO NEÆMIÆ.

Cap. 9.
1 Indurauerunt ceruices ſuas 12æ.q.79.3.4.0
2 Longanimis.12æ.q.70.3.c.° 22æ.q.136.3.0.°
Cap. 12
1 Omnis Iſrael ſanctificabat Leuitas,& Leuitæ ſanctificabant filios Aaron.12æ.q.102.5 8m

AVCTORITATES EX LIBRO TERTIO ESDRÆ PROPHETÆ.

Cap. 1.
1 Propter irreligioſitatem ſuam.22æ.q.92.° 97.princ.° q.122.3 4.c° q.154 10.1m
Cap. 3.
2 Omnem mentem conuertit in ſecuritatem & iucunditatem. 22æ.147.8.1m.° 3ª.q.74.5.c.
3 Vinum omnia præcordia facit honeſta.22æ.q.145.2m
Cap. 4.
1 Diligit homo uxorem ſuam magis quàm patrem aut matrẽ. 22æ.q.26.11.0
3 Omnis, terra ueritatem inuocat.22æ.q.34.1.2.° q.85.10.3m
4 Maieſtas omnium æuorum 1ª.q.10.6.1m.
5 Omnes benignantur in operibus eius.22æ.q.34.1.2m

AVCTORITATES EX QVAR. LIBRO ESDRÆ PROPHETÆ.

Cap. 8.
1 Tu ei imago nominatus es.1ª.q.35.1.1m.° q.93.5.4m
Cap. 13.
1 Reuelabitur filius meus.22æ.q.2.7.2m
Cap. 14.
2 Iuſtorum nomina patebunt,& impiorum facta oſtendentur 3ª .q.20.0

AVCTORITATES EX LIBRO TOBIÆ.

Cap. 1.
1 Hic ſolus fugiebat cõſortia omnium.1ª.q.31.1.c.° 22æ.q.188 8. 0
2 Miniſtrat ei omnem decimationem.22æ.q.87.1.4m
3 Monita ſalutis dabat eis.12æ.q.32.2.c.
4 Ex his quibus honoratus fuerat à Rege,habuiſſet decem talẽta argenti.22æ.q.103.2.4m.
5 Diuidebat unicuique prout poterat.22æ.q.32.6.10.0.° q.117 1.2m
6 De facultatibus ſuis.22æ.q.31.3.3m.° q.32.7.0.° 8.2m.° q.62. 5.2m.° q.87.2.2m.° q.110.3.4m.° q.31.3.3m.quol.11.30.c.
7 Eſurientes alebat,nudiſque ueſtimenta præbebat 22æ.q 32. 2.0.
8 Mortuis atque occiſis,ſepulturam ſolicitus exhibebat.22æ.q. 32.2.c.1m
Cap. 2.
1 Vade,& adduc aliquos de tribu noſtra timentes. Deum,ut epulentur nobiſcũ.22æ.q.32.1.1m.° 9.0.° q.71.1.c.
2 Se pleuit eum.s.1.8ª
3 Hanc autem tentationem ideo permiſit Dominus euenire illi,ut poſteris daretur exemplum patientiæ eius. ſicut & ſancti Iob.22æ.108.4.c.ſi.
4 Sed immobilis in Dei timore permanſit.12æ.q.100.9.c.° 22æ. q.58.1.c.
5 Agens gratias Deo omnibus diebus uitæ ſuæ 12æ. q. 50. 3.c.° 22æ.q.106.0
Cap. 3.
1 Virum cum timore tuo, non cum libidine mea conſenſi ſuſcipere.1.6
2 Omnes uiæ tuæ miſericordia & ueritas & iudicium. 1ª.q.21. 4. 0
3 Expedit mihi mori,magis quàm uiuere. 12æ. q.5. 5.c.° 3ª.q. 96.6.c.4m
4 In tempore tribulationis peccata dimittis. 1ª.q.21.4.3m.° 12æ 87.6.c.ſi.
5 Nunquam cum ludentibus miſcui me.22æ.q. 168.4.4m
6 Hoc autem pro certo habet omnis qui colit te. 1ª.q. . .5.1m.° 22æ.q.4.5.0
Cap. 4.
1 Sepeli corpus meum.ſup.1.8ª.Sepelis eam circa me.
2 Ex ſubſtantia tua fac eleemoſynam.s.1.6ª
3 Si multum tibi fuerit,abũdanter tribue.22æ.q.32.10.0.quol. 3.q.5.2.c.& 8.9.13.c.
4 Eleemoſyna ab omni peccato liberat.22æ.q.131.2.4m.
5 Et Et à morte.3ª.q.89.6.3m
6 Et non patietur animam ire in tenebras.22æ.q.154.2.5m
7 Et præter vxorem tuam nunquam patiaris crimen ſcire.22æ q.35.0.° q.39.3.c.° q.153.3 0.° q.154.2.0.
8 Attende tibi ab omni fornicatione.2.q.65.4..c.
9 Superbiã nunquam in tuo ſenſu, aut in tuo uerbo dominari permittas.22æ.q.162.2.0
10 In ipſa enim ſumpſit initium omnis perditio.12æ.q.84.2.0.° 3.2m.° 4.4m.° 22æ.q.162.2.0.° 3.5.° 7.1m
11 Panem tuum cum eſurientibus & egẽub. comede,& ueſtimẽ tuis nudos tege.s.1.7ª
12 Et noli ex eo comedere & bibere cum peccatoribus. 22æ.q. 25.6.c.2m.° q.31.2.2m.° q.32.9.1m.° q 68.3.3m

Cap. 6.
1 Omnia quæ præcepiſti mihi faciam.12æ.q.104.5.3m.quol.1. 15.c.Et 10.10.c.
2 Angelus Dei bonus comitetur ei.1ª.q.113.1.2.0
Cap. 8.
1 Sed ſola poſteritatis dilectione.22æ.q.1 54.2.c.° 3ª.q.29.2.c.
Cap. 9.
1 Fleuit Gabelus.22æ.q.8.2 4.3m
Cap. 11.
1 Gratias agens Deo.s.2.6ª
2 Et cœperunt flere præ gaudio.s.9.2ª
Cap. 12.
1 Etenim ſacramentum regis abſcondere,bonum eſt. 5ª.q.60. 1.0
2 Bona eſt oratio cum ieiunio & elemoſyna. 12æ.q.107.5.° 4m. ° 4 c.
3 Qui autem faciunt peccatum & iniquitatẽ.22æ. q.35.1.1m.° q.110.4.4m.
4 Et ſepeliebas mortuos,ſup.11.8ª
5 Et quia acceptus eras Deo.12æ.q 101.3.0.
6 Neceſſe fuit ut tentatio probaret te.22æ.q.7.1.0
7 Vnus ex ſeptem.12æ.q.102.5.3m

AVCTORITATES. EX LIBRO IVDITH.

Cap. 1.

1 Et gloriabatur quaſi potens in potẽtia exercitus ſui,& in gloria quadrigarum ſuarum.22æ.q.13 1.0
2 Tunc indignatus eſt 22æ.q.158.7.c.

Cap. 2.
1 Habuit cum eis myſterium conſilij ſui.12æ.14.0
Cap. 3.
1 Deſinat indignatio tua contra uos.s.1.2ª
2 Ferocitatem pectoris eius mitigare nõ potuerunt.22æ.q.157. 1.3m.° q.159.0.
Cap. 5.
1 Vſque dum non peccarent in conſpectu Dei ſui . erant cum illis bona.12æ.q.99.6.3m

Cap. 6.
1 Præſumentes de ſe.22ª.q.21.2.1m
2 Præſumentes de ſe.22.q.21.1,4.0.° q.150.2.0 °.q.133.1.c.
3 Et de ſua uirtute glorian tes,ſup.1.1ª.
4 Vt ſicut tibi placuit, ita cum tuis omnibus conuerſeris nobiſcum,12ª.q.103.3.1m

Cap. 7.
1 Conteſtamur hodie cœlum & terram 22ª.q.89.1.5m

Cap. 8.
1 Iudith ieiunabat cunctis diebus uitæ ſuæ.22ª.q.147.5.3m
2 Et per multas tribulationes probatus, amicus Dei effectus eſt.12.q.87.6.c.ſi. 22ª.q.108.4.c.ſi.
3 Omnes qui placuerunt Deo per multas tribulationes tranſie runt fideles ibidem.

Cap. 9.
1 Et in curribus ſuis,&c.gloriantur.1.1.1ª.
2 De ſua miſericordia præſumentem.1.6.1ª

Cap. 10.
1 Lauit corpus ſuum &c.omnibus ornamentis ornauit ſe 22ª q.169.2.0.° q.187.6 c.quol.10.14.0
2 Fugi à facie eorum, &c. uſque,de exercitu eius 12ª. q. 110. 3. 3m

Cap. 12.
1 Baptizabat ſe,3ª.q.68.1.3m,

Cap. 13.
1 Sperauerunt eam iam non eſſe venturam 22ª.q.21.3.1m

Cap. 14.
1 Tunc Achior relicto gentilitatis ritu credidit Deo 3ª.4. 69. 4 2m
2 Et appoſitus eſt ad Iſrael,& omnis ſucceſſio generis uſq; in hodiernum diem ſup.6.4ª

AVCTORITATES EX LIBRO HETSER.

Cap. 2.
1 Mardocheus adoptauit ſibi Heſter in filiam. 5ª.q.5.3.2m.° q. 23.°.1.c

Cap. 6.
1 Sic honorabitur quemcunque uoluerit rex honorare.22ª.q. 103.2.4m

Cap. 8.
1 Pluresalterius gentis & ſectæ.22ª.q.11.1.3m
2 Eorum religioni iungerentur. 2ª.q.60.3. c.° 22ª. q.8c.c° q. 81.0. ° q. 8. 22 c. ° q.83. 3.c.° q.94.1.2m.° q.57.3.c.° q.186. 1. c.

Cap. 9.
1 Qui religioni eorum voluerunt copulari. .8.2ª

Cap. 13.
1 Optata cunctis mortalibus pace fruerentur.21ª.q.29.1.0
2 Cuncta noſti,& ſcis 1ª.q.14.5.0. °7.11.12.4.° q. 79.2.c.° q.87. 1.c.

1 Cap. 14.
Qui habes omnium ſcientiam.1. 13.2ª

Cap. 15.
2 In pallorem colore mutatu 22ª.q.44.1.3m

Cap. 16.
1 Dei cuncta cernentis.1.13.2ª

AVCTORITATES. EX LIBRO IOB PROPHETÆ.

Cap. 1.
1 Simplex.22ª.q.109,2.4m.° q.111.3.2m
2 Et rectus 12ª q.55.4 4m.° 22ª.q.183.1.1m.
3 Affuit inter eos etiam Sathan.1ª.q.112.c.3m
4 Circuiui terram.1ª.q.1.2m
5 Nunquid conſideraſti ſeruum meum Iob?22ª.q.53 6.c
6 Cui reſpondens Sathan.art. 1ª..q.107.3.0
7 Ecce vniuerſa,quæ habet,in manu tua ſunt: tantum in eum ne extendas manum tuam.3ª.q.2,.1.3m
8 Boues arabant,& aſinæ paſcebantur iuxta eos 2 2ª. q 2 6.2.4.

Cap. 2.
1 Et ſtaret in conſpectu eius 1.1.3ª
2 Vt diceret Dominus ad Sathan.Ibidem.4ª
3 Circuiui terram.1.Cui reſpondens Sathan art.1. 6ª
4 Nunquid conſideraſti ſeruum meum Iob?ibid.5ª.
5 Vir ſimplex. .1.1ª
6 Et rectus.Ibidem.2ª
7 Et adhuc retinens innocentiam.22ª.q.80.2m
8 Adhuc permanes in ſimplicitate tua?1.1.1ª

Cap. 3.
1 Expectet lucem, & non uideat,nec ortum ſurgentis auroræ. 3ª.q 27.2.2m
2 Sicut abortiuum abſconditum non ſuſtinerem,uel qui concepti non uiderunt lucem 22ª.q.64.8.1m

Cap. 4.
1 In angelis ſuis reperit prauitatem. 1ª. q. 63.0. ° 11. 2ª. q. 89. 4.0.

Cap. 5.
1 Virum ſtultum interficit iracundia.22ª.q.158. 5.1m.
2 Voca,ſi eſt qui tibi reſpondeat,& ad aliquem ſanctorum conuertere.5.q.72.2.c.

Cap. 6.
1 Iram merui.3ª.q.49.6.c.

Cap. 7.
1 Qui deſcenderit ad inferos,non aſcendet.5.q.69.3.1.

Cap. 8.
1 Si mundus & rectus inceſſeris.1.1.2ª
2 Spes hypocritæ peribit 22ª.q.111.4.0.
3 Deus non proijciet ſimplicem.1.1 1ª
4 Induetur confuſione.5.q.87.3.c.

Cap. 9.
1 Sapiens eſt corde.1ª.q.37.2. 2m.° q.59.7.2m.
2 Non uidebo eum 22ª.q.112.5.c.
3 Si abierit.12ª.q.112 5.c.

Cap. 10.
1 Nunnc ſicut lac mulſiſti me&c.uſq;,tribuiſti mihi.1ª.q.105 5.c.ſi.
2 Pelle & carnibus veſtiſti me,oſſibus & neruis compegiſti me 1ª.q.103.3.c.ſi.

Cap. 11.
1 Vt oſtenderet ſecreta ſapientiæ.1.9.1ª
2 Multiplex eſſet lex eius.1.2ª.q.91.0
3 Multo minora exigaris ab eo,quàm meretur iniquitas tua 1ª. q.21.4.1m
4 Forſitan ueſtigia Dei comprehendes 1ª.q.3.5.0.°. q.45.7.0.° q.93.6.c.
5 Et uſque ad perfectum omnipotentem reperies.1ª.q.17.1. 1m 5m.° 7.u.5.1.q 56.3.1m.° 2m.° q.57.5.2m.° q.62 .c.° q.86. 2.1m.° q.107 3.c.° 12ª.q.43.1m.° q 93 2.2m.° 22ª.q.182.4. 6m.° 3ª.q.10 1.0 ° 3.1m
6 Excelſius cœlo eſt.&c.vſque,mari.3ª.q.5.4.1m.q.8.1.2m

Cap. 12.
1 In antiquis eſt ſapientia.22ª.q.47.15.5m.
2 Et in multo tempore prudentia. 22ª. q. 47.14.0° q.49.c.° q. 51.1.5m
3 Apud ipſum eſt ſapientia.1.9.1ª.
4 Ipſe habet conſilium.1ª q.22.1.1m. ° 12ª.q.44.1.2m.° 22ª.q. 32.3.3m.° q 189.10.3m
5 Et intelligentiam.1ª.q.14.1.0 ° q.26.1.c.
6 Qui reuelat profunda de tenebris.22ª.q.171.1.3m

Cap. 13.
1 Diſputare cum Deo cupio.22ª.q 128.4m
2 Nunquid Deus indiget mendacio noſtro.5.q. 12.c.
3 Non ueniet in conſpectu eius omnis hypocrita ſup.8.2ª

Cap. 14.
1 Siue nobiles fuerint filij eius,ſiue ignobiles.5.q.72.1.c.

Cap. 15.
1 Nunquid conſilium Dei audiſti. ſup.12.4ª
2 Eius ſapientia.1.9.1ª
3 Quid eſt homo ut immaculatus ſit,& ut iuſtus appareat,natus de muliere. 5ª.q.31.4.5m.
4 Ecce inter ſanctos eius,nemo immutabilis 1ª.q.9.2.0.° q. 10. 5.c°.q.14.8.0.°.65.1.1m.° 12ª.q.109.2.2m.3m.3ª.q.14.4.c.° q.13.2.c.° q.57.1.1m
5 Et cœli non ſunt mundi in conſpectu eius.1.4.1ª.
6 Congregatio hypocritæ,ſterilis.1.8 2ª

Cap. 16.
1 Collegit furorem ſuum in me.1ª.q.54.5.3m.° q.38.ſi. ° q.39. 3.1m.

Cap. 17.
1 In profundiſſimum infernum deſcendent omnia mea. 5ª.q. 52.2.5m

Cap. 19.
1 Scio enim quòd redemptor meus uiuit. 3ª.q.53.1.c.1.q.73.1 c.
2 In carne mea uidebo Deum 1ª.q.12.3.1m .1.q.79.1.c.
3 Et oculi mei conſpecturi ſunt 1ª.q.12.3.0.°.4.3m.° 12ª.q.175 4.c. Quem uiſurus ſum ego ipſe & non alius.quol. 10. & 11.q.6.quol.7.12.c.

4 Verebar

4 Verebar omnia opera mea,s.q.6.4.c

Cap. 20.

1 Gaudium hypocritæ,ad inſtar puncti,s 8.2ª
2 Omnes tenebræ abſconditæ ſunt in occultis eius, 3ª. q. 84. 6.1^{m}

Cap. 21.

1 Qui dixerunt Deo,recede a nobis,1ª.q.9.1.3^{m}

Cap. 22.

1 Quid prodeſt Deo ſi iuſtus fueris, aut quid confers ei, ſi immaculata fuerit uita tua? 12æ.q.81.9.2^{m} * 7.c
2 Deus excelſior cœlo,s.41.6ª
3 Qui dicebant Deo,recede a nobis,s.21.1ª
4 Saluabitur innocens,s.2.7ª
5 Si reuerſus fueris ad omnipotentem,ædificaberis:& longè facies iniquitatem a tabernaculo tuo,12æ.q.113.0.* 3.q.86.2 o.* 6.1^{m} * q.88.2.c

Cap. 23.

1 Proponat æquitatem contra me, 22æ. q. 80. 3^{m} * q. 120. 1. c.
2 Ipſe uerò ſcit uias meas,1ª q.14.6.11.0
3 Veſtigia eius ſecutus eſt pes meus,s.11.4ª
4 Et nemo poteſt auertere cogitationem eius. 1ª. q. 34. 1, 2^{m} * 22æ q.21.c * q.180.3.1^{m}
5 Timore ſolicitor,12æ.q.44.2.40.* 22æ q.47.3.3^{m} * q. 54.3.4^{m} * q.129.7.c

Cap. 24.

1 Ad nimium calorem tranſierab aquis niuium,1ª.q.10.3.2^{m} * 12æ.q.67.4.2^{m}.quol 7.& 8.q.18.0
2 Oculus adulteri obſeruat caliginem,s.q.92.3.2

Cap. 25.

1 Qui facit concordiam in ſublimibus, 1ª. q. 108.9.c.* q. 113. 8. o.
2 Nunquid eſt numerus militum eius, 1ª. q. 50. 3.o. 2. q. 112.4.2^{m}
3 Et ſuper quem non fulgeat lumen illius, 1ª. q. 107. 2. c.* q. 109.3.c
4 Aut apparere mundus,natus de muliere,s.15.3ª

Cap. 26.

1 Cuius adiutor es,1ª.q.23.8.2^{m}
2 Cui dediſti conſilium,s.12.4ª
3 Forſitan illi,qui non habes ſapientiam,s.9.1ª
4 Et prudentia eius.ſ.Dei.1ª.q.22.1.c.1^{m}
5 Columnæ cœli contremiſcunt,s.q 73.3 c

Cap. 27.

1 Non recedam ab innocentia mea,s.2.7ª
2 Quæ eſt ſpes hypocritæ,s.8.2ª

Cap. 28.

1 Ecce timor Domini,ipſa eſt ſapientia,& recedere a malo, intelligentia,22æ.q.19.7.2^{m} * q.45.1.3^{m}

Cap. 30.

1 Vbi conſtituta eſt domus omni uiuenti,s.q.69.4.c

Cap. 31.

1 Pepigi fœdus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de uirgine,22æ.q.167.2.c.2^{m}
2 Sciat Deus ſimplicitatem meam,s.1.1ª
3 Nunquid non in utero fecit me,s.10.1ª
4 Ab infantia creuit mecum miſeratio,&c.1.2æ.q.31.1.0 * q.63 1.0 * 2.3^{m} * 3.c.* q.71.2.1^{m} * q 85.1.c.* q.95.1.c. * 22æ.q. 46.15.0.* q.108.2.c.* q.123.1.2^{m} * q.141.1.2^{m} * q.141.1.2^{m} *.3ª q.27.6.3^{m}
5 Si abſcondi ut homo peccatum meum,s.q 6.2.3

Cap. 33.

1 Semel loquitur Deus, & ſecundo idipſum non repetit, 1ª.q. 27.5.2^{m} * q.43.5.2^{m} * 3ª.q.45.4.1^{m}
2 Si fuerit pro eo angelus loquens,unus de millibus,s. 25.2ª
3 Vt annunciet hominis æquitatem,s.23.1ª

Cap. 34

1 Conteret multos,& innumerabiles,& ſtare faciet alios pro eis 1ª.q.23.6.1^{m}

Cap. 35.

1 Si peccaueris,quid ei nocebis,&c.1.2æ. q.21.4.1^{m} * q.47.1^{m} * q.73.8.2^{m} * 22æ q.88.2.c
2 Si iuſtè egeris,quid donabis ei,&c.s.22.1ª
3 Et filium hominis adiuuabit iuſtitia tua,22æ.q.57.1.c
4 Nunc ulciſcitur ſcelus ualde,1ª.q.21.4.1^{m}

Cap. 36

1 Cauſa tua quaſi impij iudicata eſt, cauſam iudiciumque recipies,3ª.q.59.6.c.ſi.
2 Ecce Deus excelſus,s.11.6ª
3 Quis poterit ſcrutari uias eius,s.11.4ª
4 Omnes homines uident eum, unuſquiſque intuetur eũ procul.1ª.q.120.* 1.2æ.q.93.2.0.quol.10.q.8.0
5 Ecce Deus magnus,12æ.q.112.1.c
6 Vincens ſcientiam noſtram,s.11.4ª.5ª * 12æ.q.112.5.c

Cap. 37.

1 Digne eum inuenire non poſſumus,s.11.4ª.5ª

Cap. 38.

1 Quis concluſit oſtiis mare,1ª.q.69.1.2^{m}
2 Quis eſt pluuiæ pater,1ª.q.33.3.c.* 3ª.q.25.3.1^{m}

Cap. 39.

1 Penna ſtruthionis,ſimilis eſt pennæ herodij & accipitris. 5.2ª q.102.6.1^{m}.co.2 3.
2 procul odoratur bellum, exhortationem ducum, ululatum exercitus,3ª.q 41.4.c
3 Nunquid per ſapientiam tuam plumeſcit accipiter, 12æ. q. 102.6.1^{m}.co.3
4 Nunquid qui contendit cum Deo, tam facilè conquieſcit, 22æ.q.33.1.4^{m},quol.4.4.c.ſi.
5 Qui leuiter locutus ſum,reſpondere quid poſſum? 22æ.q 8. 7.8.9.10.0

Cap. 40.

1 Et condemnabis me,ut iuſtificeris, 22æ.q.35.5.0
2 Ecce ſpes eius fruſtrabitur, 22æ.q.18.3.1^{m}
3 Cor eius indurabitur quaſi lapis,1ª.q.23.3. 2^{m} * 22æ.q.79.5.0.* 22æ. q.12.2.0.quol.5.2.c

Cap. 41.

1 Factus eſt ut nullum timeret,1ª.q.64.3.2^{m}
2 Ipſe eſt rex,ſuper uniuerſos filios ſuperbiæ,3ª.q.8.7.8.0
3 Aeſtimauit abyſſum tanquam ſeneſcentem iniqui, 1. q. 99.1.c

Cap. 42.

1 Auditu auris audiui te, nunc autem oculus meus uidet te.s. 19.7ª.1ª * q.12.3.1^{m}
2 Interrogabo te,s.1.6ª

AVCTORITATES EX LIBRO PSALMORVM.

Pſal. 1.

1 Beatus uir qui non abiit in conſilio impiorum, 1ª. q.62.1.c.* 12æ. q.3.2.4^{m} * 3.5.6.c.* q.44.5 6.7.8.c * q.5.3.0.* q.5.c.* q.67.1.c * q.69.1.3.c * 2.0 * 22æ.q.8.7.0 * q.186.1.4^{m}
2 Et in uia peccatorum non ſtetit. 22æ q.183.1.0
*In lege eius meditabitur die ac nocte, 12æ.q.188.5.0

Pſal 3.

1 Exurrexi,quia Dominus ſuſcepit me, 3ª.q.63.4.0
2 Domini eſt ſalus,3ª.q.37.2.2^{m} * q.91.3.c.2^{m} * 4.c * q. 68.2.0 2.c * q.73.5.c * q.84 5.c

Pſal. 4.

1 Vt quid diligitis uanitatem, & quæritis mendacium, 1ª.q. 171.3.c
2 Iraſcimini & nolite peccare, 22æ.q. 158.1. 0 * 34. q.15. 9. c.
3 Sacrificate ſacrificium iuſtitiæ, 22æ.q.81.4.1^{m} * q. 85.1.2.4.0 * 3.2^{m} * 3ª.q.22.2.c * q 48.3.c.* q.82.4.c
4 Et ſperate in domino, 22æ.q.17.1.2^{m}
Signatum eſt ſuper nos,lumen uultus tui Domine,12æ q.16.4 c * q.91.2.1^{m}

Pſal. 5.

1 Quoniam non Deus nolens iniquitatem tu es, 1ª.q.19 9.0 * 10.1^{m}.2^{m} * q.22.3.3^{m} * q.48.6.0 * 12æ. q.39.2.3^{m}.quol.5. q.2.2.0
2 Odiſti omnes qui operantur iniquitatem, 1ª.q. 20.2.4^{m} * q. 23.3.1^{m}. 22æ.q.83.16.c * 3ª.q.46.4.1^{m}
3 Perdes omnes qui loquuntur mendacium, 22æ.q.69.1.2.0.* q.70.4.c * q.100.4.1^{m}.quol.9 14.1

Pſal. 6.

1 Turbatus eſt a furore oculus meus, 22æ.q.108.4.1^{m}
2 Erubeſcant & conturbentur uehementer omnes inimici mei, conuertantur & erubeſcant ualde velociter, 12æ.q.41.4.c * 22æ. q.75.2.1^{m} * q.144.2.c

Pſal. 7.

1 Domine ſi feci iſtud,&c.decidam merito,&c. in puluerem redncat, 22æ.q.89.1.3^{m} * 6.c

Pſal. 8.

1 Gloria,& honore coronaſti eum,quol.3.q.12.1.0

Pſal. 9

1 Ipſe iudicabit orbem terræ, 3ª.q.58.c * q.59.2.0
2 Conuertantur peccatores in infernum, 22ª.q.25.6.1m * 3m * q.83.8.1m
3 Præparationem cordis eorum, audiuit auris tua, 22ª.q.83.1.1m

Pſal. 10

1 Dominus in templo, 22ª.q.85.2.3m
2 Qui autem diligit iniquitatem, 12ª.q.27.1.1m
3 Odit animam ſuam, 12ª.q.29.4.0 * 22ª.q.25.7.0 * 4.3m * q.117.1.1m
4 Pluet ſuper peccatores laqueos, ignis, ſulphur, & ſpiritus procellarum, pars calicis eorum, 1ª.q.10.3.2m * 12ª.q.67.4.2m quol. 8.18.0

Pſal. 11

1 Nunc exurgam dicit dominus, 3.q.57.2.1m
2 In circuitu impij ambulant, 22ª.q.35.4.3m

Pſal. 13

1 Dixit inſipiens in corde ſuo, non eſt Deus, 1ª.q.2.0
2 Dominus in generatione iuſta eſt, 1ª.q.8.3.4m * q.43.0 * q.112.1.c * 3ª.q.2.10.2m

Pſal. 15

1 Bonorum meorum non eges, 1ª.q.4.2.c * 3.0
2 Nec dabis ſanctum tuum uidere corruptionem, 3ª.q.50.5.c. quol.3.4.c
3 Adimplebis me lætitia, 1ª.q.12.8.4m * 12ª.q.1.5.c * q.3.4.1m * 8.c * q.4.5.5m * q.5.3.4.c * 8.c.3m * q.67.4.3m * 22ª.q.18.3.c.2m * q.28.3.c * q.118.7.c * q.173.1.c
4 Delectationes in dextera tua uſque in finem, 22ª.q.28.3.0 * 3ª.q.46.6.3m
5 Cum uultu tuo, 22ª.q.173.1.c

Pſal. 17

1 Quoniam tu populum humilem ſaluum facies, & oculos ſuperborum humiliabis, 22ª.q.162.2.0
2 Cum peruerſo peruerteris, q.2.5.17

Pſal. 18

1 Cœli enarrant gloriam Dei, 1ª.q.68.2.c
2 Opera manuum eius annunciat firmamentum, ibid.
3 Lex Domini immaculata conuertens animas, 12ª.q.91.4.c
4 Timor Domini ſanctus permanet in ſæculum ſæculi, 12ª.q.67.4.2m * 22ª.q.19.12.0
5 Et dulciora ſuper mel & fauum, 22ª.q.188.6.c
6 Delicta quis intelligit, ab occultis meis munda me, 12ª.q.112.5.c fi.
7 Præceptum Domini lucidum, 12ª.q.102.1.0
8 Emundabor a delicto maximo, 22ª.q.337.2m * q.154.12.1m * q.126.7.4m
9 Ab alienis parce ſeruo tuo, 3 q.2.5.1m

Pſal. 20

1 Quoniam præuenisti eum in benedictionibus dulcedinis, 12ª q.111.3.0 * 22ª.q.45.2.c * q.83.13.c * q.154.5.c * q.162.3.1m
2 Cantabimus & pſallemus, 22ª.q.13.4.c * q 91.0 *

Pſal. 21

1 Quare me dereliquiſti, 1ª.q.21.3.6.0 * 3.q.47.3.c.fi. * q.10.2.1m
2 Verba delictorum meorum, 3ª.q.15.1.1m
3 Et non exaudies, 3ª.q.21.4.4m

Pſal. 22

1 Calix meus inebrians quàm præclarus eſt, 22ª.q.144.1.1m * 3ª.q.77.3.1m *

Pſal. 23

1 Et mundo corde, 22ª.q.8.7.0
2 Attollite portas principes ueſtras, &c. rex gloriæ, 3ª.q.39.5.3m * q.51.1.c fi.
3 Quis eſt iſte rex gloriæ? 1ª.q.57.5.0 * q.106.4.2m *

Pſal. 24

1 Propter bonitatem tuam Domine, 1ª.q.44.4.c.3m
2 Diriget manſuetos in iudicio, docebit mites uias ſuas, 22ª.q.157.4.c.1m *

Pſal. 29

1 Quæ utilitas in ſanguine meo, dum deſcendo in corruptionem, 3ª.q.51.3.4m * q.53.1.c

Pſal. 30

1 In te domine ſperaui, 12ª.q.65.5.3m * 22ª.q.18.2.1m * 3.q.74.0 * c.1m * 8.2m * 9.1m

Pſal. 31

1 Beati quorum remiſſæ ſunt iniquitates, &c. 3ª.q.88.1.4m
2 Quoniam tacui, 12ª.q.27.2.c. *

Pſal. 32

1 Cantate ei canticum nouum, 12ª.q.91.0
2 Qui intelligit omnia opera eorum, 1ª.q.22.2.3.0 * q.105.5.0 q.113.2.6.c * q.116.1.c * 12ª.q.91.2.c * 22ª.q.93.2.c
3 Qui finxit ſigillatim corda eorum, 1ª.q.54.5.6.11.12.0 * q.15.3.4m * q.22.2.3.0 * q.31.1.5m * q.57.2.c.fi. * q.89.4.c. quol.7.2.c.quol.8.uel 11.3.0

Pſal. 33

1 Semper laus eius in ore meo, 22ª.q.61.0 * 2.0
2 Accedite ad eum, 1ª.q.2.1.5m * 6.q 10.4.c
3 Guſtate & uidete, quoniam ſuauis eſt dominus, 22ª.q.97.2.2m
4 Oculi domini ſuper iuſtos, 1ª.q.1.2.9 * q.3.1.3m * q.22.2.4m * q.25.7.c *
5 Et aures eius in preces eorum, ibid. * 22ª.q.83.16.0 * 3ª.q.43.2.1m * q.82.6.c * 7.3m

Pſal. 34

1 Cogitant mihi mala, 12ª.q.47.2.c * 3ª.q.88.2.0
2 Humiliabam in ieiunio animam meam, 22ª.q.147.1.3.5.7.c.
3 Oratio mea in ſinu meo conuertetur, quol.7.uel 8.q.5.1.0

Pſal. 35

1 Noluit intelligere, ut bene ageret, 12ª.q.6.8.0 * q.19.6.c * q.76.3.4.c * 3ª.q.47.5.3m
2 Homines & iumenta ſaluabis domine, 1ª.q.64.2.c
3 Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, 1ª.q.51.1.3m * 12ª.q.3.0.1.2m * 22ª.q.23.2.2m * 3ª q.2.5.3m * q.5.3.2m * 50.2.3m *
4 Et in lumine tuo uidebimus lumen, 1ª.q.2.2.c * 5.0 * 22ª.q.171.2.c * q.174.5.1m * q.175.3.2m * 3ª.q.10.4.c * q.45.2.c. quol.7.uel 8.uel 11.q.1.1.c.quol.10.q.8.c

Pſal. 36

1 Noli æmulari in malignantibus, 12ª.q.28.4.0 * 22ª.q.36.2.1 * q.30.3.2m * 4m
2 Delectare in domino, 12ª.q.34.1.0
3 Deſine ab ira, 12ª.q.48.3.0 * 4.c * 22ª.q.41.2.3m * q.157.4.c

Pſal. 37

1 * Et dolos tota die meditabantur, 22ª.q.55.4.2m * 5.0 * q.63.2.c

Pſal. 38

1 In meditatione mea, exardeſcet ignis, 1ª.q.21.4.1m fi. * q.43.5 * 22ª.q.180.4.3m * 4.3m

Pſal. 39

1 Expectans expectaui Dominum, 12ª.q.60.2.1m
2 Sacrificium & oblationem noluiſti, &c. uſque uenio, 12ª.q.102.3.0 * 4.3m * 5.4m * prin.
3 * Cor meum dereliquit me, 22ª.q.83.13.0 * 3.q.64.8.3m
4 Etenim homo pacis meæ in quo ſperaui, 22ª.q.17.4.0 * 5.c. * q.25.1.3m

Pſal. 40

1 Aduerſum me ſuſurrabant, 22ª.q.74.0
2 Etenim homo pacis meæ in quo ſperaui, 22ª.q.17.4.0

Pſal. 43

1 A uoce exprobrantis & obloquentis. Pſal.41.6ª

Pſal. 44

1 Vnxit te Deus Deus tuus, oleo lætitiæ, præ conſortibus tuis, 12ª.q 102.3.1.3m, 3ª.q.72.2.c
2 Circundata uarietate, 22ª.q.103.2.0 * q.189 1.0
3 * Omnis gloria eius filiæ regis ab intus, 22ª.q.168.1.1m

Pſal. 46

1 Terribilis, 12ª.q.42.1.0 * q.43.1.1m * 22ª.q.19.1.0 * 3.q.7.6.0
2 Aſcendit Deus in iubilatione & dominus in uoce tubæ ſupra 1ª

Pſal. 47

1 Magnus dominus, 1ª.q.28.4.d. * q.42.2.1m * 4.2m * 3ª.q.58.3.0
2 Deus in domibus eius cognoſcetur, 22ª.q.183.3.c

Pſal. 48

1 * Qui confidunt in uirtute ſua, 22ª q.188.7.c
2 Simul inſipiens & ſtultus peribunt, 22ª.q.16.1.1m
3 Homo cum in honore eſſet, non intellexit, comparatus, & c. iumentis &c, 22ª.q.64.1.3m

Pſal. 49

1 Deus manifeſtè ueniet, 3ª.q 36.1.1m * 3m

Pſal. 50

1 Tibi ſoli peccaui &c. uſque, iudicaris, 12ª.q.96.5.3m * 22ª.q.57.4.0 * 3ª.q.46.2.3m
2 Ecce enim in iniquitatibus conceptus ſum, 12ª.q.82.2.1m * 22ª.q.103.0

3 *Incerta & occulta ſapientiæ tuæ.22æ.q.17.1.3m
4 Auditui meo 22æ.q.28.1.o* q.35.2.2.c.
5 *Cor mundum crea in me Deus.1ª. q. 64. 1. 2m. *22æ.q.109.
1. o.
6 Sacrificium Deo ſpiritus contribulatus.1.q. 5.1.c.

Pſal. 51.

1 Videbunt iuſti & timebunt & ſuper eum ridebunt 22æ.q.83
8.2m.Quol.7.uel 8.q.7.1.1m

Pſal. 52.

1 Deus diſſipauit oſſa eorum qui hominibus placent 22æ.q.115
1.1m

Pſal 56.

1 Exaltare ſuper cœlos Deus 3ª.q. 57. o.* q.58.3.c.
2 Exurgam diluculo.3ª.q.31.4.3m.* q.53.2.3m.* q.83.2 4m.

Pſal. 57.

1 Supercecidit ignis,& non uiderunt ſolem 22æ.q.15.1.c.

Pſal. 59.

1 Dediſti metuentibus te ſignificationem. 12æ.q.87.3.2m

Pſal. 61.

1 Semel locutus eſt Deus 1ª. q. 27. 5. 8m. *q.34. 3.o.* q.41.6.o.
Quol.4.q.1.c.
2 Reddes unicuiq; iuxta opera 3ª.q 56.2.3m
3 Sitiuit in te anima mea,12ª.q.67.4.3.
4 Labia mea laudabunt te.22æ.q.91.o
5 Sicut adipe & pinguedine,repleatur anima mea 12æ. q.102.
3.1m.* 22æ.q 82.2.2m.* 3.c.

Pſal. 62.

1 Sitiuit in te anima mea.22æ.q.67.4.3m
2 Labia mea laudabunt te 22ª.q.91.o
3 Sicut adipe,& pinguedine repleatur anima mea 12æ.q.102.3.
8m.22æ.q.82.2.2m

Pſal. 64.

1 Beatus quem elegiſti.& aſſumpſiſti. 3ª.q.4.3.1m. quolibet.4.
2. 1m

Pſal. 67.

1 Qui aſcendit ſuper occaſum 12æ.q.102.4.5m
2 Et iuſti epulentur,& exultent in conſpectu Dei 12æ.q.4.7.1m.
3 Conuertam in profundum maris.3ª.q.68.1.1m.fi.

Pſal. 68.

1 Quæ non rapui,tunc exoluebam 3ª.q.47.2.1m
2 Quoniam zelus domus tuæ comedit me. 3ª.q. 5.9.c.*.1m

Pſal. 70.

1 Quoniam nõ cognoui literaturam,introibo in potentias Do
mini.22æ.q.188 5.1m
2 Potentiam tuam 1ª.q.25.1.o.* q.41.4.2m

Pſal. 71.

1 Et humiliabit calumniatorem.22æ.q.68.3.c.* q.69 2.3.c.
2 Qui facit mirabilia ſolus.q.110.4.o.* q.114.4.c.* 2æ.q.111.4.c
.q.113.10.c. 22æ.q.178.1.1m.*2m.* 4.o.* 3ª.q.43.2.c.3m
*.q.78.4.2m.quol.2.q.4.1.4m

Pſal. 72.

1 Mei autem pœne moti ſunt pedes.22æ.q.48.5.2m
2 In labore hominum non ſunt,&c. uſque operit. 12æ. q. 78.
7.2m.
3 Quid enim mihi eſt in cœlo, & à te quid uolui ſuper ter-
ram.12æ.q.47.o.* 22ª.q.186.3.4m

Pſal. 73.

1 Operatus eſt ſalutem in medio terræ.3ª.q.46.10.1m
2 Superbia eorum qui te oderunt aſcendit ſemper.1ª.q.6.4.2.
o.* 22æ.q 34.1.o.quol.3.q.5.2.o.q.7.1.c.& 7. uel 8.q.6.1.fi.
& 9.uel 10.q.5.3.c.

Pſal. 75.

1 Vouete & reddite.22æ.q.88.3.4.6.o.* q.189. 2.3.c.* 3ª.q.28.
4. c.
2 Domino Deo ueſtro.* 22æ.q.88 5.3m

Pſal. 76.

1 Et non ſum locutus. 12æ.q.45. 8.3m.* 22æ.q.158.5.3m.*.7.c.
2 Et annos æternos in mente habui. 1ª.q.10.3.1m
3 Hæc mutatio dexteræ excelſi.1ª.q.57.4.c.fi.* 12æ.q.6 4.2m.

Pſal. 77.

1 Tranſtulit auſtrum de cœlo.1ª.q.92.1.1m.q.99 2.2m
2 Immiſſiones per angelos malos. 1ª. q. 111. 2. 2m.* 22æ.q.1.4.
5. 3m
3 Non cuſtodierunt teſtamentum Dei.2ª.q.78.3.3m

Pſal. 80.

1 Et dimiſi eos ſecundũ deſideria cordis eorum 1ª. q.22.2.4m.
2 Erit tempus eorum in ſæculo. 1ª.q.10.3.2m

Pſal. 81.

1 Deus ſtetit.1ª.q.3.1.4m.* 3ª.q 58.o

Pſal. 82.

1 Deus quis ſimilis erit tibi.1ª.q.4.3.o* q.44.3.1m.* q.93.2.4m
* 22æ.q.163.2.o.

Pſal. 83.

1 Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum.12æ.
q.24.3.c.fi.* q. 30.1.1m.* 3ª.q.21.2.1m
2 Et turtur nidum.&c.12ª.q.102.3.2m.* 3ª.q.37.3.c.4m.
3 In ſæcula ſæculorum laudabunt te.12æ.q.91.1.2.9.
4 Gratiam & gloriam dabit dominus 22æ.q.112.1.o

Pſal. 84.

1 Audiam quid loquatur in me Dominus Deus 1ª.q.94.1.c.
2 Et in eos qui conuertuntur ad cor. 22æ.q.44.1.c.
3 Miſericordia & ueritas obuiauerunt ſibi.1ª.q.21.2.b.
4 Iuſtitia & pax oſculatæ ſunt.22æ.q.29.3.3m.* q.180.2.2m.
5 Veritas de terra orta eſt. 22æ.q.109.1.c.3m
6 Et iuſtitia de cœlo proſpexit 1ª.q.21.1.c.

Pſal. 85.

1 Fac mecum ſignum in bonum.22æ.q.97.2.3m

Pſal. 86.

1 Sienobus.Me.1ª.q.41. .2m.*3m.*22æ.q.45.2.2m.*4.2m.*q.
162.3.1m *173.2.o.* 3ª.q.45.4.3m

Pſal. 87.

1 Quia repleta eſt malis anima mea 3ª.q.46.7.c.
2 Factus ſum ſicut homo ſine adiutorio.3ª.q.51.1.1m

Pſal. 88.

1 Et ego primo genitum ponam illum. 1ª. q.33.2.c.2m.* q.41.
3. c.
2 Quis eſt homo qui uiuet.& non uidebit mortem?12æ.q.81.3.
1m.* 3..q.46.11.1m
3 Eruet animã ſuam de manu inferi.3ª.q.49.2.2m.*q.52.5.2m.
*.16.2m

Pſal. 89.

1 Domine refugium factus es nobis.1ª.q.13.7.2m.*
2 Nos humiliaſti 12æ.q.79.4.c.* 22.*q.162.6.3m

Pſal. 90.

1 Angelis ſuis mãdauit de te,ut cuſtodiant te in omnibus uijs
tuis 1ª.q.113.o.

Pſal. 91.

1 Senectus mea in miſericordia vberi 3ª.q.1.6.1m

Pſal. 93.

1 Qui fingis laborem in præcepto.12æ.q.107.4.o

Pſal. 94.

1 Et altitudines montium ipſe conſpicit.1ª.q.61.4.3m.*.22æ.q.
162.1.o.

Pſal. 100.

1 In matutino interficiebam omnes peccatores terræ. 22æ. q.
25.6.2m

Pſal. 102.

1 Renouabitur ut aquilæ iuuentus tua.* 3ª.q.46.9.4m
2 Non ſecundum peccata noſtra fecit nobis.&c. 1ª.q.21.4.1m.

Pſal. 103.

1 *Draco iſte,quem formaſti,ad illudendum ei.1ª.q.63.8.3m.

Pſal. 104.

1 In prophetis meis nolite malignari.22æ.q.174.6.c.
2 Vt cuſtodiant iuſtificationes eius.12æ.q.99.5.c.

Pſal. 105.

1 Et reputatum eſt ei ad iuſtitiam.22æ.q.60.6.2m
2 Et iratus eſt furore Dominus,ibid.* 1ª.q.3.2.2m
3 * Et immolauerunt filios ſuos,& filias ſuas dæmonijs.3ª.q.74
1.c.

Pſal. 106.

1 Contriuit portas æreas, & uectes ferreos confregit 3ª. q. 52.
4. 2m
2 *Omnis ſapientia eorum deuorata eſt.22æ.q.150.4.3m.*q.157
3. 3m

Pſal. 108.

1 Et diabolus ſtet à dextris eius.1.q.15.1.c.
2 Et oratio eius fiet in peccatum,uſque pro eo quòd 22æ.q.83.
16.o.* q.178.2.1m.
3 Fiat ei ſicut ueſtimentum,&c.uſque hoc eius ibidem Con-
fundantur ibidem.

Pſal. 109.

1 Tu es ſacerdos.3ª.q.22.o.* q.50.4.3m.* q.31.2.c.* q.59.4.1m.
q.63.6.c. q.84.7.4m.

2 In æternum.3ª.q.22.5.0.° 6.c.°.q.83.5.c

3 Secundum ordinem Melchiſedech. 3ª.q. 21, 60. o. °q.61. 5. 3^{m}

Pſal. 110.

1 Exquiſita in omnes uoluntates eius,1ª q.19.2. 4^{m}.° 3.c.° 11. 12.o.°q.2.5.c °q.27.5.3^{m} °q.41.6.c

2 Initium ſapientiæ,timor Domini,22ª.q.19.7.o.°q 45.1. 3^{m} ° 6.3^{m}.

Pſal. 112.

1 Et humilia reſpicit in cœlo & in terra. 1ª.q.22.3.3^{m}

Pſal. 113.

1 Omnia quęcunque uoluit fecit,1ª.q.19.6.o.°.q.104.3.c.Quol. 11.3.c & 12.4.c

Pſal. 115.

1 Pretioſa in conſpectu domini,mors ſanctorum eius,22ª.q.23 6.2^{m}.° q.124.2.2^{m}.°q.164.1.6^{m}

A L E P H. 1

Pſal. 118.

1 Qui ſcrutantur teſtimonia eius,12ª.q.99.5.c

4.

2 Iuſtificationes tuas,12ª c. 9.3.c

3 Adhæſi teſtimoniis tuis Domine.s.12ª.q.99.3.c

6.

4 Mandata tua,1.1ª

5 Ambulabam in latitudine,12ª.q.107.4.0

6 Quia mandata tua exquiſiui,s.1ª

7 Et meditabar,&c.22ª.q.188.5.0

8 Exercebar in iuſtificationibus tuis,s 2ª

9 Memor eſto,Gen.8.1ª.Iudiciorum tuorum,s.5ª

7.

10 Cantabiles mihi erant iuſtificationes tuæ,ibid.1ª

11 In loco peregrinationis meæ,Heb.11.lect.4 co.1.fi.

12 Memor fui nocte nominis tui,Domine.Exod.4.1.3ª.° s.2ª.° Luc.18.1ª

8.

13 Deprecatus ſum faciem tuam,Gen.3.14ª

14 In toto corde meo,Deut.6.4ª Miſerere mei,Exo.22.11ª.In teſtimonio tuo,s.1ª

15 Vt cuſtodiam mandata tua,s.2ª.Iuſtificationes tuas, ibid.Doce me.Matth.23.2ª

16 Ad confitendum tibi.1 Paral.16.6ª

17 Particeps ego ſum omnium,&c.4.d.20.ar.3.q. 2.5^{m} ° d.43. q 2.a1.1.q.1.c

18 Timentium te,Leu 1.19.14

19 Super iudicia iuſtificationis tuæ,s.3ª

9.

20 Bonus es tu,in bonitate tua, 1.Paral.26.7ª

21 Doce me,Matth.23.2ª.Iuſtificationes tuas,s.2ª

22 Mandatis tuis,ibid.

23 In toto corde meo.Deuter.6 4ª. Humiliaſti me,2. Reg.8,1ª. Lex orturat,Gen.3.14ª

24 Coagulatum eſt ſicut lac cor eorum,Exo.4.9ª

10.

25 Manus tuæ domine,Geneſ.3. 14ª.Fecerunt me.

26 Gen.30.c.2.11ª,Et plaſmauerunt me,ibid.9ª.10ª

27 Da mihi intellectum,Matth.23 2ª. Vt diſcam mandata tua. s.2ª.Qui timent te,Leuit.10 14ª

28 Aequitas iudicia tua,s 5ª.° Iob 23. 4ª. In ueritate tua, Exod. 34 5ª Humiliaſti me 2.Reg.8.1ª

29 Fiat miſericordia tua,Pſal 89.1ª ° Exo.22.11ª

30 Veniant mihi miſerationes tuæ,ibid.Gen.53.13ª

31 Exod.16.6ª.Confundantur.Pſal.30.2ª. Teſtimonia tua,s.1ª. In iuſtificationibus tuis,ibid.2ª

11.

32 Defecit in ſalutare tuum anima mea,Gen.46.2ª.°Io.12.1ª. Iuſtificationes tuas,s.2ª

33 Omnia mandata tua ueritas,ibid.

34 Adiuua me,1ª Paral.11.5ª.Secundum miſericordiam tuam Exo 12.11ª Teſtimonia oris tui,1.1ª °Gen.3 14ª

35 Factus ſum ſicut uter in pruina,Pſal.32.co.3.

12.

36 In æternum domine,uerbum tuum permanet in cęlo, Reg. 10ª Veritas tua,Exo.34.5ª

37 In humilitate mea,2 Reg 8. 1ª

38 Iuſtificationes tuas.1.2.Teſtimonia tua,ibid.1ª

39 Latum mandatum tuum nimis,ibidem 2ª.° 12ª q.107.4.0° Pſal.33.12ª

13.

40 Super ſenes intellexi.1ª q.57.5.3^{m} fi.° 22ª q.174.4.1^{m}.°.Veri.q.12.14 1^{m}.°2^{m}

41 Mandata tua quæſiui.s.2ª.Teſtimonia tua,ibid.1ª

42 A iudiciis tuis non declinaui,ibid.5ª

14.

43 Lucerna pedibus meis uerbum tuum,&c.Pſal.17.co.24. Doce me,Matth.23.2ª

44 Iudicia iuſtitiæ tuæ.5.5ª.° Deut.32.6ª

45 Humiliatus ſum,2.Reg.8.2ª.De mandatis tuis.s.2ª

46 Teſtimonia tua,ibid.1ª

47 Anima mea in manibus meis ſemper,Prou.21.1ª.°1.4.5ª.°.°.12ª.q.80.3.3^{m}.°.4.c.fi.°.Iudicium 12.1ª.° Ecc.15.3ª °Io.15.5ª ° 1.Tim.5.6

48 Inclinaui cor meum ad faciendas iuſtificationes tuas in ęternum,propter retributionem,s.2ª° 1ª.q.111.2.c.°.22ª q.3.2 3.2^{m}.° 3.d.6.q.2.1.5^{m} ° d.29.4.c.° 4.d.15.q.2.ar.3.q.3.7^{m}.°.Io.lect.3.co.2.° 1.Cor.3.lect.2.princ.° Pſal.61.6ª

15.

49 Iniquos odio habui,Pſal.138.12.q. adiutor meus 1. Paral. 12. 5ª.Mandata Dei mei.s.2ª.° Geneſ.17.5ª

50 Suſcipe me ſecundum eloquium tuum,& uiuam.22ª.q.188 11.1^{m}.°q.189.1 c.3^{m}

51 Non confundas me.Pſal.30.2ª

52 Meditabor in iuſtificationibus tuis ſemper.s.2ª.Luc.18.1ª. A iuſtitiis tuis,Deuteronom 32.6ª.° Pſal. 18.7ª. Teſtimonia tua,1.2ª

53 Confige timore tuo carnes meas, 22ª. q.44.1.3^{m}.° Pſal 45. co.7.A iudiciis tuis timui.s.5ª

16.

54 Non tradas me calumniantibus me,Pſal.71. 2ª.Iuſtitiæ tuæ, Deut.32.6ª

55 Secundum miſericordiam tuam,Exo.22.11ª

56 Et iuſtificationes tuas.s.2ª.Et mandata tua,ibid.

57 Vt ſciam teſtimonia tua,ibid.2ª

58 Doce me,Matth.23 2ª.Da mihi intellectum,ibi.

17.

59 Mirabilia teſtimonia tua s.1ª.Ideo ſcrutata eſt anima mea. Gen.46.2ª.Mandata tua,ibid.2ª

60 Iuſtificationes tuas, ibid.

61 Aſpice in me,Exo.2 6ª.Et miſerere mei,Exo.22.11ª

62 Greſſus meos,&c.Iſa.6ª ° Prou.16.6ª

63 Faciem tuam illumina ſuper ſeruum tuum,Gen.3.14ª.° Pſ. 35 10ª.Et doce me.Matth.23.2ª

18.

64 Iuſtus es domine,Deut.31.6ª.Teſtimonia tua,s.1ª

65 Et ueritatem tuam,Exo.34.5ª. Iuſtificationes tuas,s. 2ª. Tabeſcere me fecit zelus meus,Exo 20.6ª.° Pſal.34.co.10

66 Ignitum eloquium tuum uehementer,Heb.lect.3.co.5.Heb. 4. 3ª.4ª

67 Mandata tua,s.2ª.Aequitas, Iob.23.4ª

68 Intellectum da mihi,Matth.23.2ª

19.

69 Clamaui,Gen.4.4ª.In toto corde,Deut.6.4^{m}

70 Iuſtificationes tuas requiram.s.2ª

71 Vt cuſtodiam mandata tua,ibid.

72 Secundum miſericordiam tuam,Exo.22.11ª

73 Omnes uiæ tuæ ueritas Iob.23.6.° Exod.34.5ª

74 De teſtimoniis tuis,1ª

75 Prope es tu domine 1ª.q.3.1. 5^{m} °q.9. 5^{m} ° 22ª.q.22.2.1^{m}.° o.d.3.q.1.2.c.° 4.d.17. q.1.ar.2.q.2.c.° Iob,4 co. 5. prin.° Pſal.45.co.5.° Iſa.prolo.co.2.° co.3.fi.° co.12 fi.° co.34.co. 1.fi.° Phi.4.co.3ª Heb.2.lect.3.co.° co.5.co.8. ° ini.7.2ª

20.

76 In æternum fundaſti ea.Gen.17.11ª

77 Vide humilitatem meam,Exo.2.6ª ° 2. Reg.8.1ª

78 Longe a peccatoribus ſalus,12ª.q.98.2.4^{m}.° Pſal.10. co.4

79 Quia iuſtificationes tuas non exquiſierunt.s.2ª

80 Miſericordiæ tuæ multæ domine,Exo.22.11ª

81 A teſtimoniis tuis non declinaui.s.1ª

82 Vidi præuaricantes,& tabeſcebam.s.36ª.1.°

83 Mandata tua dilexi domine.1.2ª

84 Principium uerborum tuorum ueritas,Exo 34.5ª

85 In æternum omnia iudicia iuſtitiæ tuæ,Gene.17.1.1ª °1.5ª.° Deut.32.6ª

21

86 Septies in die laudem dixi tibi.Pſal.33. 2ª °4.di.15.q.4.ar.1. q.3.o ° d.18.q.2.art.1. q.2 2^{m} °quol...q.7.1. o ° quol.3.q. 13.2.o.°.quol.4.q.12.1.c.b.° quol.6.q.5.2.0 ° quol.7. uel 8. q.6.0 ° Opuſ.3.co.25.° q.Pſal.16.10.5.° Iſa.4.fi.° ...o.12. lec. 2.co.6.° 1.Cor.9.lect. 3. fin. Super iudicia iuſtitiæ tuæ.s.5ª. Deut.32.6ª.

87 Pax multa diligentibus legem tuam.12æ.q.70.3.c.12.q.19.n° 3.d.27.q.1.3.5m.° 4.d.49.q.1.a.2.q.3.o.° Dionyſ.11.co.2. ° Iſa.26.co.3.° co.32.fi.Matth.5.co.12.° Io.14.lec.8.co.1. Rom.10.lec.2.co.4.fi.° Phil.4.co.4.° 1ª Theſſ.fi.
88 Et non eſt illis ſcandalum. 22æ q.43.6° 4.d.38.q.2.o.° quol. 4.25.3m.° Matth.13.co.5.6.° Ro.7.lect.2.co.3.° co.34.lect. 2.prin.° co.4
89 Seruaui mandata tua.1.2ª. Et teſtimonia tua, ibid. Omnes uiæ meæ in conſpectu tuo.Pſal.32.8.9ª
90 Appropinquet deprecatio mea in conſpectu tuo Domine. 22æ.q.83.1.2m
91 Intret poſtulatio mea, in conſpectu tuo fi.12æ.q.83.1.o.°9.c. 2m ° 3ª.q.21.1.2.o
92 Viuet anima mea.12æ.q.110.1.2m.° 22æ.q.23.2.2m
93 Quære ſeruum tuum domine.22æ.q.186.4.7.c.

Pſal. 119.

1 A lingua doloſa 22æ.q.25.4.2m.° 5.c.° q.111.3.2m.° q.118.8. c.2m
2 Cum his qui oderunt pacem. 22æ.q.29.2.2m.

Pſal. 126.

1 Fruſtra uigilat 1ª.q.23.2.2m.° q.88.1.3m.° 3ª.q.11.5.1m.

Pſal 130.

1 Domine non eſt exaltatum cor meum, neq; elati ſunt oculi mei.22æ.q.161.2m.° q.189.1.4m
2 Si non humiliter ſentiebam, &c. 22æ.q.162.2.1m.° q.189. 1.4m.
3 Sicut ablactus eſt ſuper matre ſua.12æ.q.149.1.4m

Pſal. 132.

1 Ecce quàm bonum & quàm iucundum, habitare fratres in unum .22æ.q.37.1.c.

Pſal. 135.

3 Qui percuſſit &c.22æ.q.148.3.2m

Pſal. 136.

1 Super flumina Babylonis, &c. uſque in ſalicibus. 12æ.q.89. 1.2m
2 Exinanite exinanite uſque ad fundamẽtum in ea 22æ.q.162. ° 7.3m

Pſal. 138.

1 Tu cognouiſti ſeſſionem meam, & reſurrectionem meam 3ª. q.49.6.c.° q.53.1.c.
2 Si aſcendero in cœlum, tu illic es, &c.uſque, & dixi.1ª.q.8.1. 4.o.° q.16.7.1m.° q.112.1.c.° q.52.2.o.quol.10.uel.11.1.o.
3 Perfecto odio oderam illos.12æ.q.29.1.o.° 22æ.q.25.6.o.° q. 26.2.c.° 7.1m.° q.34.3.1m.° q.101.4.1m

Pſal. 139.

1 Cum v ulto tuo.22æ.q.173.1.c.

Pſal. 140.

1 Dirigatur oratio mea ſicut incenſum in conſpectu tuo.12æ. q.102.3.14m.° 3ª.q.83.5.2m
2 Ad excuſandas excuſationes in peccatis.12æ.q.13.3.3m.° 22æ q.162.4.3m
3 Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. 22æ. q.12 5.o.

Pſal. 142.

1 Anima mea ſicut terra ſine aqua tibi.22æ q.112.1.2.o.
2 Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam 12æ.q.113. 7.b.

Pſal. 143.

1 Beatum dixerunt populum, cui hæc ſunt 12æ.q.3.3m

Pſal. 144.

1 Memoriam abundantiæ ſuauitatis tuæ eructabunt 22æ. q. 188.6.c.
2 Miſerationes eius, ſuper omnia opera eius. 1ª.q.21.3.2m.° q. 25.3.3m.
3 Et magnitudinis eius non eſt finis 1ª.q.7.1.o.° q.12.1.2m.° 7. c.3m.° q.25.2.o.° 2.c.° q.52.2.c.° q.54.2.c.° q.55.1.c.fi° q. 73.5.4m.° q.86 2.1m.° 3ª.q.10.3.1m.° 2m. quolibe. 3.1.3. 8.c.

Pſal. 146.

1 Pullis coruorum inuocantibus eum 22æ.3.83.10.3m

Pſal. 147.

1 Qui poſuit fines tuos pacem.12æ.q.3.4.1m.° 22æ.q.183.2.3m.

Pſal. 148.

1 Præceptum poſuit & non præteribit. 12æ.q.93.5.c.
1 Laudate Dominum de terra, &c.ignis, grando, &c.1ª.q.(8.2. c.° q.74.3.2m.
3 Quæ faciunt verbum eius 1ª.q.34.1.c.4m.

Pſal. 150.

1 In virtutibus eius.1ª.q.108.5.1m

AVCTORITATES EX LIBRO PROVERBIORVM

Salamonis.

Cap. 1

1 Vt detur paruulis aſtutia.22æ.q.55.3.1m.° 4.1m.° q.92.1m
2 Et molliuntur fraudes contra animas ſuas.12æ.q.55.5.3m
3 Timore malorum ſublato 22æ.q.19.11.1m.

Cap. 2.

1 Dominus dat ſapientiã.1ª.q.1.6.3m.° 22æ.q.45.1.o.° 4.1m. ° 2m

Cap. 3.

1 Deſcribe ea in tabulis cordis tui.1ª.q.24.1.c.
2 Ne innitaris prudentiæ tuæ. 22æ.q.55.1.2.o.
3 Ne ſis ſapiens apud te.22æ.q.149.1.1m

Cap. 4.

1 Et unigenitus coram matre mea.3ª.q.35.2.1m

Cap. 5

1 Bibe aquam de ciſternæ tua, & fluenta putei tui. 22æ. q. 93. 7.3m

Cap. 6

1 Homo apoſtata, uir inutilis, graditur ore peruerſo, &c. uſque ſeminat.12æ.q.12.1.2m
2 Non grandis eſt culpa, cum quis furatus fuerit. 22æ. q. 66. 6.1m.

Cap. 7

1 Scribe ea in tabulis cordis tui ſup.3.1ª
2 Ad decipiendas animas 22æ.q.169.2.c.

Cap. 8.

1 Audite, quoniam de rebus magnis locutus ſum. 12æ. q. 168. 2.1m
2 Iuſti ſunt omnes ſermones mei, & non eſt in eis prauum qđ neque peruerſum.22æ.q.34.3.2.1.1m
3 Nondum erant abyſſi, & ego iam concepta eram 1ª. q. 27. 1.2m.
4 Ante omnes colles ego parturiebat ibidem.

Cap. 9.

1 Sapientia ædificat ſibi domum. 3ª.q.32.1.3m
2 Miſit ancillas ſuas, ut vocarent ad arcem, & ad mœnia ciuitatis.1ª.q.1.5.b.2m.° 8.2m

Cap. 10

1 Odium ſuſcitat rixas.22æ.q.41.2 4m
2 Qui profert contumeliam inſipiens eſt 22æ.q.72.4.o.° q.73.3 3m.° q.158.7.c.
3 In multiloquio non deerit peccatum.22æ.q.72.1.1m.° q.89. 2.c.fi.° q.148.6.c.
4 Sapientia eſt viro prudentia.1ª.q.1.6.c.° 22æ.q.47.2.1m.
5 Spes impiorum peribit.22æ.q.21.3.1m
6 Vniuerſa delicta operit charitas.1.q.14.2.c.
7 Deſiderium ſuum iuſtis dabitur.s q.91.3.7.

Cap. 11

1 Vbi fuerit ſuperbia, ibi erit & contumelia.s.10.4ª
2 Qui crudelis eſt, propinquos abijcit.22æ.q.159.1.3m.

Cap. 12.

1 Non contriſtabit iuſtum, quicquid ei acciderit.3ª.q.15.6.1m. ° 2m
2 Qui negligit damnum propter amicum, iuſtus eſt 22æ.q.26. 4.2m

Cap. 13.

1 Inter ſuperbos ſemper iurgia ſunt 12æ.q.27.3.1m.° 22æ.q.188 3.2m.
2 Spes quæ differtur, affligit animam. 12æ. q.32.2.3m.° q.40. 8.2m.

Cap. 14.

1 Errant qui operantur malum. 1ª.q.63.1.4.° 12æ. q.6.8.o.° q. 58.2.c.° q.77.2.c° 22æ.q.20.2..o.° q.51.3.2m.° q.53.2.c.

Cap. 15.

1 In abundanti iuſtitia virtus eſt plurima.12æ.q.66.1.c.°. 4.o.° 68.7.6
2 Per timorem Domini, declinat omnis à malo.22æ. q.34.2.4m

Cap. 16.

1 Vniuerſi propter ſemetipſum operatus eſt Dominus 1ª. q.44. 4.c.° q.63.2.o.
2 Abominatio Domini eſt omnis arrogans.22æ.q.12.1.2m
3 Et in timore domini declinatur a malo. ſup.15.2ª.

4 Domini eſt dirigere greſſus eius, ſcilicet hominis. 1ª.q. 23.2. 2m * 12 q.112 c.ſi.
5 Qui ſapiens eſt corde appellabitur prudens ſup.10.4ª
6 Melior eſt patiens uiro forti, &c. 12. q. 66. 4. 2m * 22ª. q. 136.2.0

Cap. 17

1 Qui meditatur diſcordias, diligit rixas, 22ª.q.41.2.5m
2 Spiritus triſtis, exſiccat oſſa, 12ª. q.37. 4. 0.* q.41. 1.c.1.q.5. 2.2m
3 Qui in ruina lætatur alterius, non erit impunitus, 22ª.q.36.2 0.* q.158.1.5m

Cap. 18

1 Impius cum in profundum uenerit peccatorum contemnit 22ª.q.186.9.3
2 Labia ſtulti, miſcent ſe rixis, 12ª q.41.2 5m
5 Animæ affœminatorum eſurient, 22ª.q.1'4.11.2m
4 Vir amicabilis ad ſocietatem, magis amicus erit quàm frater. 22ª.q.26 8 5m

Cap. 20.

1 Luxurioſa res uinum, 22ª.q.178.1m
2 Fidelem quis inueniet? 1ª q.22.1.c.* 12ª.q.97.4.c

Cap. 21.

1 Quocunque uoluerit uertet illud. 1ª q.85.1. 5m * 12ª.q.6.1. 5m * q.9.4.1m * 6.c.* q.55 4 6m * q.80.1.5m * q.109.1.9.c.* 22ª q.104.4.c.coo.3.co.67.4m
2 Anima impij deſiderat malum, 1ª q.19.9.c.* q. 82.2. 1m * q. 103.8.c.* 12ª q.8.1.0 * q.6.4.3m * q.18.4.1m * q.19 1.1m.* 9.c.* q.23.2. c. * q.27.1.1m * q.28.4.c * q.29.4.c. * q.74.1. 1m * q.77.2.c.* q.80.1.c

Cap. 25.

1 Prudentiæ tuæ pone modum, 22ª.q.47.4 5m

Cap. 24.

1 Erue eos qui ducuntur ad mortem, &c. 22ª. q.10.12.2m * q. 69.4.3m * 3ª q.68.10.1m.quol.2.q.4.2.2m
2 Ne quæras impietatem in domo iuſti, 22ª.q.33.2 3m * 4m.* q.40.3.c
3 Cum ceciderit inimicus tuus, ne gaudeas, &c. ſup.17.5ª
4 Non habent futurorum ſpem mali, 22ª.q.18.5.0

Cap. 25.

1 Cauſam tuam tracta cum amico tuo, 22ª.q.189.10.1m
2 Triſtitia nocet cordi. ſup.17.2ª

Cap. 26.

1 Sicut qui mittit lapidem in aceruum mercurij, ita qui tribuit inſipienti honorem, 22ª.q.63.c. quol.7.uel 8 q.4.1.c
2 Ira non habet miſericordiam, nec erumpens furor, 12ª.q. 46.6.1m

Cap. 27.

1 Non auferetur ab eo ſtultitia eius, 22ª.q.114.1.5m

Cap. 28.

1 Iuſtus quaſi Leo confidens, abſque timore erit, 1ª.q.85.7.1m
2 Qui declinat aurem ſuam ne audiat legem . oratio eius erit execrabilis, 22ª.q.83.10.1m * q.179.2.1m
5 Qui abſcondit ſcelera ſua, non dirigetur. 5ª.q.84.9.1m
4 Qui autem mentis eſt duræ, corruet in malum, 12ª.q. 101.3.c
5 Qui dat pauperi, non indigebit, 22ª.q.117.4.3m

Cap. 30.

1 Stultiſſimus ſum omnium, &c. uſque quis, 22ª.q. 103. 1. 3m
2 * Quod nomen eſt eius, aut quod nomen filij eius, ſi. noſti. 1ª q.13.1m
3 Mendicitatem & diuitias ne dederis mihi, 22ª.q.87.5. 0.* 5ª q 40.3.1m.quol 7.18 3m
4 Egeſtate compulſus furer, & periurem, &c. 22ª.q.187.5.c.* 5ª q.40.5.1m

Cap. 31.

1 Noli regibus dare uinum, &c. 22ª.q 149.4.0
2 Vir eius, & laudauit eam, 22ª.q. 115.1.1m

AVCTORITATES EX LIBRO ECCLESIASTES Salomonis.

Cap. 1.

1 Vanitas uanitatum, & omnia uanitas, 12ª.q.5.1.2m
2 Terra in æternum ſtat. 1ª q.10.3.c
3 Quid habet amplium homo de uniuerſo labore? &c. 1ª.q 75. 6. 1m.
4 Omnia flumina intrant mare, &c. 1ª.q.102.1.2m
5 Nihil ſub ſole nouum, 1ª.q.73.1.3m
6 Peruerſi difficile corriguntur, 22ª.q.186.10.5m
7 Eo quod in multa ſapientia, multa ſit indignatio, 12ª.q.57.2.
8 Et afflictio ſpiritus 12ª.q.38.1m
9 Qui addit ſcientiam, addit & laborem uel dolorem, 12ª.q. 38.4 1m
10 Quid eſt quod fuit, ipſum quod futurum eſt, 1.q.9 r.1.1

Cap. 2.

1 Vide in omnibus uanitatem, ſup.1ª. Et afflictionem animi, vel ſpiritus ſup.7ª
2 Cogitaui in corde meo, abſtrahere a uino carnem meam, ut animum meum transferrem ad ſapientiam, 22ª.q.149.4. 0.ª q.188.5 c
3 Vnus utriuſque. ſ. ſapientis & ſtulti eſt interitus. 1ª.q.75.6.1m * inf.3.5ª.

Cap. 3.

1 Omnia tempus habent, &c. quol.3.q.15.1.0.
2 Dici quod omnia opera quæ fecit Deus perſeuerent in æternum, 1ª.q.65.1. 1m.* q.105. 1. 3m * 104.4.0. *. 12ª.q.98. 2. 2m
3 Vnus eſt in tertius hominis, & iumentorum, & æqua utriuſque conditio, 1ª.q.75.6.1m * 22ª.q.104.1.1m

Cap. 4.

1 Melius eſt duos eſſe ſimul quàm unum, &c. uſque, funiculus. 22ª.q.188.8.1m

Cap. 5.

1 Diſplicet ei infidelis & ſtulta promiſſio, 22ª.q.88.2.5m
2 Ne dicas, coram angelo non eſt prouidentia, 1ª.q.57.2.c
5 Auarus non implebitus pecunia, 12ª.q.2.1.3m

Cap 7.

1 Cor ſapientium, ubi triſtitia eſt, & cor ſtultorum ubi lætitia, 22ª.q.114.1.3m
2 Quod nemo poſſit corrigere, quem ille deſpexerit, 1ª. q.23. 3. 3m
5 Noli eſſe iuſtus multum, 1ª.q.108.5 2m
4 Qui Deum timet, nihil negligit, 22ª.q 54.2.4m
5 Solummodo hoc reperi, quod fecerit Deus hominem rectū. 1ª.q.95.0.* 22ª.q.5.1.c

Cap. 8.

1 Ego os regis obſeruo. 12ª.q.152.2 1m
2 * Non eſt in hominis poteſtates prohibere ſpiritum, 22ª.q. 189 1.4m

Cap. 9.

1 Neſcit homo utrum amore, an odio dignus ſit, 12ª.q.1.2.5.0. *.3ª q.80.4.5m.1.q 54.2.2m.0.72.2.0
2 Vniuerſa æque ueniunt iuſto & impio, &c. uſque unde. 12ª. q.114.10.4m
3 Mortui uero nihil nouerunt amplius. 1ª.q.75.6m.r.
4 Amor quoque, & odium & inuidia, ſimul perierunt, 1ª. q. 103.5.1m.
5 Sed tempus caſumq; in omnibus. 1ª.q.103.5.1m
6 Vidique ſub ſolo, nec uelocium eſſe curſum, nec fortium bellum, &c. 1ª.q.103.5.1m
7 Sed tempus caſumque in omnibus, ibidem.
8 Et qui in uno peccauerit, multa bona perdet, 12ª.q.65.2.2m * q.65.3.c.* q.71.4.0.* q.73.1.2m * 22ª. q. 132.3. 2m *.3ª.q. 89.4.0.

Cap. 10.

2 Pecuniæ obediunt omnia, 12ª. q. 2.1. 1m * 4. 2m * 22ª. q. 78.2 c.

Cap. 11.

1 Lignum in quocunque loco ceciderit, ibi erit. 22ª. q. 13. 4 3m.
2 Vanitatis arguebitur præterita, ſup 1.1ª

AVCTORITATES EX LIBRO CANTICHORVM.

Cap. 2.

1 Ordinauit in me charitatem. 22ª.q.26.1.0.* q.44 8.0. Amore langueo. 12ª.q.28 5.1m
2 Læua eius ſub capite meo, & dextera illius amplexabitur me. 3ª q.58 4 2m
3 Amore langueo. 12ª.q.28.5.1m

Cap. 4.

1 Tota pulchra es amica mea, & macula non eſt in te. 3ª. q. 27. 4 0.*.6.1m

Cap. 5.

1 Anima mea liquefacta eſt, ut dilectus locutus eſt mihi. 12æ. q. 26. 1m

Cap. 8.

1 Lampades eius, ut lampades ignis atque flammarum. 12æ. q. 28. 5. c.

AVCTORITATES EX LIBRO SAPIENTIAE.

Cap. 1.

1 Peruerſæ cogitationes ſeparant à Deo. 12æ. q. 154. 5. c. * q. 163. 3. 1m
2 In maleuolam animam non introibit ſapientia. 22æ. q. 45. 4. o
3 Nec habitabit in corpore ſubdito peccatis, ibidem.
4 Deus mortem non fecit. 1ª. q. 49. 2. c. * 12æ. q. 19. 1. 3m. * q. 164. 1. 5m
5 Nec delectatur in perditione impiorum. 1ª. q. 19. 9. o. * 10. 1m * 2. * q. 22. 3. 3m. * q. 48. 6. c. * 12æ. q. 39. 2. 3m. * q. 79. 4. 2m. quol. 5. q. 2. 2. o
6 Creauit, ut eſſent omnia, Prou. 16. 3ª. * 1ª. q. 65. 2. 1m
7 Iuſtitia perpetua eſt, & immortalis. 12æ. q. 67. 1. 3m. * 22æ. q. 58. * 3m. * 4m

Cap. 2.

1 Excecauit illos malitia eorum. 12æ. q. 79. 3. o. * 22æ. q. 15. 1. c. 2m
2 Deus creauit hominem inexterminabilem. 1ª. q. 76. 5. 1m. * q. 97. 1. o. * 3. 1. * q. 102. 2. c.
3 Inuidia autem diaboli, mors introiuit in orbem terrarum. 22æ. q. 36. 4. 2m
4 Bonorum laborum glorioſus eſt fructus. 2. q. 96. 3. 3

Cap. 5.

1 Pœnitentiam agentes. 22æ. q. 13. 4. c. * 3ª. q. 86. 1. c. 2. q. 16. 3. c. & 93 2. c
2 Et uir prudens quàm fortis. 12æ. q. 61. 3. 1m. * q. 66. 1. c. * 2. o. * 22æ. q. 23. 6. c. * q. 47. 6. 3m. * q. 56. 1. 1m. * q. 123. 12. o. * q. 141. 8. o. * 3. q. 85. 3. 4m
3 Pugnabit orbis terræ contra inſenſatos. 2. q. 97. 5. c

Cap. 6.

1 Aequaliter eſt illi cura de omnibus. 1ª. q. 20. 3. 1m. * 12æ. q. 112. 4. 1m
2 Concupiſcentia ſapientiæ. 1ª. q. 20. 1. 1m. * q. 59. 4. 2m. * q. 64. 3. c. * q. 82. 5. 1m. * 12æ. q. 22. 3. 3m. * q. 30. 1. 1m. * 22æ. q. 18. 1. c
3 Non abſcondam à vobis ſacramenta Dei. 3ª. q. 60. 1. c

Cap. 7.

1 Sum quidem & ego mortalis homo, ſimilis omnibus. 3ª. q. 2. 1. 3m
2 Ex genere terreno illius, qui prior factus eſt. 3ª. q. 46. o. * q. 31. 1. o
3 *Diuitias nihil eſſe dixi, in comparatione illius. 22æ. q. 188. 5. c
4 *Dominus dedit mihi horum quæ ſunt ſcientiã ueram. 22æ. q. 112. 5. 2m
5 Omnibus mobilibus mobilior eſt ſapientia. 1ª. q. 9. 1. 2m. * q. 73. 3. c
6 Per nationes in animas ſanctas ſe transfert, amicos Dei & Prophetas conſtituit. 22æ. q. 45. 6. 2m. * 172. 2m. * 4. 1m
7 Attingit à fine uſque ad finem fortiter, & diſponit omnia ſuauiter. 12æ. q. 110. 2. c. * 22æ. q. 23. 2. c. * q. 165. 1. c
8 Et cum ſit una. 1ª. q. 2. 3. o

Cap. 8.

1 Hanc amaui & exquiſiui à iuuentute mea. 12æ. q. 26. 1. 1m
2 Sobrietatem docet, & ſapientiam iuſtitiam, & uirtutem. 12æ. q. 61. 4. o. * q. 63. 3. o. * 22æ. q. 143. c
3 Non amaritudinem conuerſatio illius, nec tædium, &c. 12æ. q. 31. 5. c. ſi. * q. 32. 7. 2m. * q. 35. 5. o. * 22æ. q. 9. 4. 2m. * q. 180. 8. c. * 32. q. 46. 7. 4m
4 Puer autem eram ingenioſus, utpote qui ſortitus ſum animam bonam. 1ª. q. 85. 7. c. * 3ª. q. 55. 1. 1m
5 Et cum eſſem magis bonus ueni ad corpus coinquinatum, 1ª q. 90. 4. o. * q. 91. 4. 3m. * q. 118. 3. o. * 22æ. q. 164. 1. 4m. * 3ª. q. 63. 4. o. * 9. c. 2m
6 Non poſſum eſſe continens, niſi Deus det. 22æ. q. 156. 2. 1m

Cap. 9.

1 Mitte illam de cœlis 1ª. q. 43. 5. o.
2 Corpus quod corrumpitur, aggrauat animam 12æ. q. 180. 7. 2m

Cap. 10.

1 *Dedit illi ſcientiam ſanctorum. 1ª. q. 2. 3. o. * 12æ. q. 112. 5. 2m

Cap. 11.

1 Omnia in menſura, & numero, & pondere, diſpoſuiſti. 1ª. q. 5. 5. o. * q. 45. 7. o
2 Diligis omnia quæ ſunt. 1. q. 20. 2. c. * q. 23. 3. 1m. * 22æ. q. 110. 1. c.
3 Per quæ peccat quis per hæc torquetur. 2. q. 97. 6. c.
4 Miſereris omnium domine. 2. q. 99. 2. 1

Cap. 12.

1 Et naturalis malitia eorum. 1ª. q. 63. 4. 2m. * 3. q. 1. 12. c
2 Cui cura eſt de omnibus. 1ª. q. 8. 3. c. * q. 22. 2. 3. o. * q. 23. 1. c. * q. 103. 5. o. * q. 113. 6. c. * 12æ. q. 91. 2. c. * q. 93. 1. c. * 4. 5. 6. o. quol. 12. 5. ſi.
3 Virtutem enim oſtendis, qui nõ crederis in virtute eſſe conſummatus. 1ª. q. 21. 1. 1m. * 12æ. q. 61. 5. c. 1m. quol. 4. q. 2. 1. o

Cap. 13.

1 A magnitudine enim ſpeciei & creaturæ cognoſcibiliter poterat creator horum uideri. 1ª. q. 12. o. * 12æ. q. 93. 2. o. quol. 10. q. 8. o

Cap. 14.

1 Creaturæ factæ ſunt in odium, & in tentationem animæ hominum, & in muſcipulam pedibus inſipientium. 1ª. q. 65. 1. 3m. * 12æ. q. 79. 1. 2m

Cap. 15.

1 Superuacuitas enim hominum hæc adinuenit, &c. vſque im poſuerunt. 12æ. q. 94. 4. o
2 Incommunicabile nomen lapidibus & lignis impoſuerunt. 1ª. q. 5. 4. 1m. * q. 13. 9. o
3 Infandorum enim idolorum cultura, omnis mali cauſa eſt initium & finis. 22æ. q. 94. 4. 1m
4 Sed æſtimauerunt ludum eſſe uitam noſtram. 22æ. q. 168. 2. 2m

Cap. 16.

1 Ingrati enim ſpes, tanquam hybernalis glacies tabeſcet. 22æ. q. 101. 4. o. * q. 112. 5. 4m

Cap. 17.

1 Semper præſumit ſæua, turbata conſcientia. 22æ. q. 23 [illegible] 3. 1m
2 Nihil enim eſt timor, niſi præſumptionis adiutorium, ibid.

Cap. 18.

1 In veſte enim poderis quam habebat, totus erat orbis terrarum. 12æ. q. 102. 5. 9m

AVCTORITATES EX LIBRO ECCLESIASTICI.

Cap. 1.

1 Omnis ſapientia à Domino Deo eſt, & cum illo fuit ſemper, & eſt ante æuum. 1ª. q. 10. 5. 2. 2. 2m
2 Prior omnium creata eſt ſapientia 1ª. q. 41. 3. 4m
3 Effudit illam ſuper omnia opera ſua, &c. ibidem.

Cap. 2.

1 Qui timetis Deum, credite illi 22æ. q. 7. 1. 1m
2 Quoniam pius & miſericors eſt Deus. 1ª. q. 21. 3. o. * 22æ. q. 30. 2. 1m
3 Et remittit in die tribulationis peccata. 21æ. q. 87. 6. c. ſi.
4 Væ duplici corde. 22æ. q. 10. [illegible] 2. 4m. * q. 111. 3. 2m

Cap. 3.

1 Altiora te ne quæſieris. 1ª. q. 1. 1. 1m. * 22æ. q. 161. 2. 2m
2 Triſtitiam longè expelle à te. 2. q. 4. 2. 2
3 Eleemoſyna reſiſtit peccatis. 22æ. q. 154. 2. 3m

Cap. 5.

1 De propitiato peccato noli eſſe ſine metu. 2. q. 4. 1. c

Cap. 6.

1 Sapientia doctrinæ: ſecundum nomen eius. 1ª. q. 1. 6. n. * 22æ. q. 45. 5. 2m. ſi.

Cap. 7.

1 Noli uelle mentiri omne mendacium. 22æ. q. 110. 3. o. * 4. c. * q. 111. 1. c. * q. 69. 1. 2. o. * q. 70. 4. c. * q. 124. 5. 2m. quol 7. uel. 8. q. 6. 4. o
2 Vindicta carnis impij ignis & vermis. 2. q. 97. 2. c.

Cap. 9.

1 *Cum audace ne eas in uia, ne fortè grauet ſua mala in te. 22æ. q. 170. 1. 1m. ſi.

Cap. 10.

1 Odibilis coram Deo eſt & hominibus ſuperbia. 22æ. q. 62. 2. o. 5. 5. o
2 Auaro nihil eſt ſceleſtius. 22æ. q. 118. 5. o
3 Nihil eſt iniquius, quàm amare pecuniam. 22æ. q. 118. 5. 1m
4 Initium ſuperbiæ hominis, apoſtatare à Deo. 12æ. q. * [illegible] 2m. * 22æ.

* 22^{ae}. q.158.7.1^{m}. * q.162.5.c.* 7.2^{m}
5 Initium omnis peccati ſuperbia. 12^{ae}.q.84.2.o.* 3.1^{m}.* 4.4^{m}. * 22^{ae}.q.82.1.4^{m}.* q.162.2.o. * 5.1^{m}.* 7.1^{m}.* q.172.2.1^{m}

Cap. 11.

2 * Non laudes uirum in ſpecie ſua.12^{ae}.q.115.1.1^{m}
2 Bona & mala, uita & mors, paupertas & honeſtas, à Deo ſunt 22^{ae}.q.145.3.2.2
3 Facile eſt in oculis Dei ſubito honeſtare pauperem.12^{ae}.q.12. 2.2^{m}
4 Malitia horæ unius, obliuionem facit luxoriæ magnæ. 12^{ae}. q.37.1.2^{m}

Cap. 12.

1 Da bono, & non receperis peccatorem.22^{ae}.q.31.2.2^{m}.* q.32. 9.1^{m}

Cap. 13.

1 Pondus ſuper ſe tollit, qui honeſtiori ſe communicat.22^{ae}.q. 125.3.a.2
2 Omne animal diligit ſimile ſibi. 12^{ae}.q.27.3.o.* 22^{ae}.q.193. 2.3^{m}

Cap. 14.

1 Beatus uir qui non eſt lapſus uerbo ex ore ſuo, & non eſt ſtimulatus in triſtitia delicti.12^{ae}.q.72.1.1^{m}.* q.89.12^{ae}.c.ſi.
2 Fœlix qui non habuit animi ſui triſtitiam, & non excidit à ſpe ſua.22^{ae}.q.20.1.2^{m}.* q.34.o
3 Qui ſibi nequam eſt, cui alij bonus erit? 12^{ae}.q.33.1.1^{m}

Cap. 15.

1 Deus ab initio conſtituit hominem, & reliquit illum in manu conſilij ſui. 1^{a}.q.22.2.4^{m}.* q.83.1.c.* 22^{ae}.q.104. 1.1^{m}
2 Ante hominem uita & mors, bonum & malum: quod placuerit ei, dabitur illi.12^{ae}.q.109.8.3.3^{m}

Cap. 17.

1 A mortuo quaſi nihil perit confeſſio.1.q.1.1^{m}

Cap. 18.

1 Qui uiuit in æternum, creauit omnia ſimul. 1^{a}.q.10.3.o.* q. 74.2.2^{m}
2 Non impediaris orare ſemper.22^{ae}.q.81.14.o
3 Ante orationem præpara animam tuam. 22^{ae}.q.97.3.2^{m}

Cap. 19.

1 Qui ſpernit modica, paulatim decidit. quol.9.14.c.ſi.
2 Qui cito credit leuis eſt corde.22^{ae}.q.2.9.3^{m}
3 * Ex uiſu cognoſcitur uir, & ab occurſu faciei cognoſcitur ſenſatus.22^{ae}.q.167.1.3^{m}
4 Amictus corporis, & riſus dentiũ, & ingreſſus hominis enunciant de illo.22^{ae}.q.120.2.3^{m}.* q.168.1.3^{m}.* 3^{m}

Cap. 20.

1 Concupiſcentia ſpadonis, deuirginauit iuuenculam. 22^{ae}.q. 154.7.o

Cap. 21.

1 Quaſi à facie colubri, fuge peccatum. 22^{ae}.q.35.1.4^{m}
2 Dum maledicit Diabolum impius, maledicit ipſe animam ſuam.22^{ae}.q.76.1.4^{m}

Cap. 23.

1 Iurationi non aſſueſcat os tuum, multi enim caſus in illa. 12^{ae}.q.108.3.1^{m}.* q.167.2.c.2^{m}.* 22^{ae}.q.89.2.o.* 3.c.* 5.o
2 Et ſi fruſtrauerit fratrem, delictum illius ſupra ipſum erit. 22^{ae}.q.89.5.3^{m}

Cap. 24.

1 Sapientia laudabit animam ſuam.1^{a}.q.3.2.1^{m}
2 Ego ex ore altiſſimi prodij, primogenita ante omnem creaturam.1^{a}.q.41.4^{m}
3 Ab initio & ante ſecula creata ſum.1^{a}.q.41.3.4^{m}
4 Flores mei fructus honoris & honeſtatis.12^{ae}.q.70.1.c.
5 Qui edunt me, adhuc eſurient, & qui bibũt me, adhuc ſitiẽt. 12^{ae}.q.2.1.3^{m}.* q.33.2.o.* q.67.4.3^{m}
6 Qui elucidant me, uitam æternam habebunt. 1^{a}.q.1.9.arg. 2.2^{m}
7 Hæc omnia liber uitæ. 1^{a}.q.2.4.1.1^{m}
8 Penetrabo omnes inferiores partes terræ.3^{a}.q.52.2.1^{m}
9 Quæ in iuuentute tua non congregaſti, quomodo inuenies in ſenectute tua? quol.4.q.2.3^{m}

Cap. 25.

1 Timor Dei initium dilectionis eius.22^{ae}.q.19.8.1^{m}
2 Omnis plaga, triſtitia cordis eſt. 12^{ae}.q.35.7.b.* c.ſi.

Cap. 26.

1 Omnis autem ponderatio, non eſt digna continentis animæ 22^{ae}.q.88.11.5^{m}.* q.155.4.1^{m}.* q.186.8.2^{m}

Cap. 27.

1 Si non in timore domini tenueris te, cito ſubuertetur domus tua.22^{ae}.q.54.2.4^{m}
2 Vaſa figuli probat fornax, & homines iuſtos tentatio tribulationis. 22^{ae}.q.108.c
3 Ante ſermonem non laudes uirum.22^{ae}.q.115.1.1^{m}
4 In menſura contra menſuram cum abiecta fuerit iudicabo eam.1.q.8.7.c

Cap. 28.

1 Suſurro & bilinguis maledictus, multos enim turbauit pacẽ habentes.12^{ae}.q.74.1.3^{m}

Cap. 29.

1 Multi non cauſa nequitiæ fœnerati ſunt, ſed fraudari gratis timuerunt.22^{ae}.q.78.1.2^{m}

Cap. 30.

1 Non cenſus ſuper cenſum ſalutis corporis.22^{ae}.q.1.5.1^{m}
2 Miſerere animæ tuæ, placens Deo. 22^{ae}.q.30.1.2^{m}.* q.32.9. 3^{m}.* q.106.3.1^{m}
3 Multos enim occidit triſtitia. 12^{ae}.q.39.3.1^{m}

Cap. 31.

1 Vigilia honeſtatis, tabefaciet carnes. 22^{ae}.q.188.5.c
2 Sanitas eſt animæ & corporis, ſobrius potus. 22^{ae}.q.143.4.o

Cap. 33.

1 Quare dies diem ſuperat, & iterum lux lucem, & annus annum. 1^{a}.q.47.2.b
2 Contra bonum malum, &c. & ſic intuere in omnia opera altiſſimi, duo contra duo, & unum contra unum. 1^{a}.q.48.1. 3^{m}.* 2.3^{m}
3 Multum enim malitiam docuit ocioſitas.12^{ae}.q.77.2.c.

Cap. 36.

1 Innoua ſigna.1^{a}.q.73.1.3^{m}
2 Cum uiro irreligioſo, tracta de ſanctitate. 22^{ae}.q.189.10.c.

Cap. 37.

1 Qui ſophiſtice loquitur, odibilis eſt. 12^{ae}.q.55.4.2^{m}
2 Propter crapulam, multi obierunt.22^{ae}.q.6.48.3.3^{m}

Cap. 39.

1 Sapientiam omnium antiquorum exquiſit ſapiens & in prophetis uocabit.22^{ae}.q.188.5.o
2 Hæc omnia ſanctis in bona, ſic impijs & peccatoribus in mala conuertentur.12^{ae}.q.87.7.2^{m}.* q.114.10.c.4^{m}.* 22^{ae}.q. 36.2.c

Cap. 41.

1 Curam habe de bono nomine, &c.22^{ae}.q.72.2.3.c

Cap. 43.

1 Maior eſt omni laude.22^{ae}.q.91.1.1^{m}

Cap. 44.

1 Non eſt inuentus ſimilis illi in gloria.12^{ae}.q.66.2.2^{m}

Cap. 48.

1 Et mortuum prophetauit corpus ſcilicet Heliſæi. 22^{ae}.q.171. 1.1^{m}

AVCTORITATES EX LIBRO ISAIAE PROPHETAE.

Cap. 1.

1 Odiuit anima mea.1^{a}.q.3.2.1^{m}
2 Quieſcite agere peruerſe, diſcite benefacere.22^{ae}.q.79.1.o
3 Pupillo non iudicant, & cauſa uiduæ non ingreditur ad eos. 22^{ae}.q.65.4.2^{m}
4 Plaga tumens non eſt curata medicamine. 1.q.29.4.c

Cap. 3.

1 Peccatum ſuum quaſi Sodoma prædicauerunt.3^{a}.q.84.6.1^{m}
2 Dominus ad iudicium ueniet cum ſenioribus.1.q.89.1.c

Cap. 4.

1 Omnis qui ſcriptus eſt in uita, in Hieruſalem. 1^{a}.q.2.4.o.* q. 39.8.ſi.

Cap. 5.

1 Auferam ſepem eius.1^{a} q.113.6.c.
2 Propterea captiuus ductus eſt populus meus, quia non habuit ſcientiam.12^{ae}.q.76.2.o.* 22^{ae}.q.53.2.2^{m}. quol.1.q.9.3. o.quol.7.uel 8. q.6.5.c
3 Væ qui dicitis bonum malum, & malum bonum. q.5.3.2^{m}.* q.48.3.4^{m}
4 Væ qui potentes eſtis ad bibendum uinum.12^{ae}.q.35.3.2^{m}

Cap. 6.

1 Vidi Dominum.22^{ae}.q.171.3.c
2 Sedentem ſuper ſolium.1^{a}.q.3.1.4^{m}
3 Tota iſta uiſio, dupliciter exponitur.1^{a}.q.3.1.3^{m}.* 12^{ae}.q.102. 4.6^{m}
4 Et clamabat alter ad alterum ſanctus, &c.1^{a}.q.107.4.1^{m}.* 2^{m} * 22^{ae}.q.178.3.2^{a}
5 Et uolauit ad me unus de Seraphin.1^{a}.q.112.2.2^{m}

6 Et

6 Et in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari.3^{a}.q.78.1.2^{m}.
7 Ecce ego,mitte me.22^{ae}.q.133.1.4^{m}.
8 Si non credideritis,non permanebitis.22^{ae}.q.2.10.c

Cap. 7.

1 Pete tibi ſignum à Domino Deo tuo.&c. Non petam.22^{ae}.q.97.2.3^{m}.
2 Ecce uirgo concipiet.12^{ae}.q 103.4.c.*22^{ae}.q.117.3.b.
3 Et uocabitur nomen eius emanuel.3^{a}.q.37.2.1^{m}.
4 Voca nomen eius,accelera,ſpolia detrahe,feſtina.3^{a}.q.73.2.1^{m}.

Cap. 8.

1 Prædare.3^{a}.q.27.2.1^{m}.
2 Antequam ſciat puer uocare patrem,1^{a}.q.15.2.3^{m}.
3 In lapidem autem offenſionis,& petram ſcandali,duabus domibus Iſrael.3^{a}.q.42 2.c.

Cap. 9.

1 Et uocabitur nomen eius admirabilis cõſiliarius,Deus,fortis,pater futuri ſeculi,princeps pacis.3.q.37.2.1^{m}.

Cap. 11.

1 Et erit ſepulchrum eius glorioſum.3^{a}.q.51.2.b 1^{m}.
2 Et requieſcet ſuper eum,ſpiritus Domini,ſpiritus ſapientiæ & intellectus,&c.1^{a}.4.6.3^{m}

Cap. 14

1 Quomodo cecidiſti de cælo Lucifer qui mane oriebaris.1^{a}.q.63.3.c
2 Aſcendam in cælum.1^{a}.q.63.4.3^{m}.*q.68.4.c.ſi.
3 Similis ero altiſſimo.1^{a}.q.63.4.3^{m}.*q.93.3.c.*q.8.4.c.ſi.*22^{ae}.q.162.1 2^{m}.
4 Infernus ſubtus conturbatus eſt.3.q.97.7.c

Cap. 15.

1 Ligna Libani non ſufficient ad holocauſtum.3.q.13.1.3.

Cap. 16.

1 Emitte agnum Domine,dominatorem terræ.&c.3^{a} q.8.1.c.
2 Abſconde fugientes & uagos,ne prodas.3^{a}.q.84.6.1^{m}.

Cap. 19.

1 Ecce Dominus aſcendet.&c.3^{a}.q.37.1.6.c

Cap. 22.

1 Et uocabit dominus Deus exercituum in die illa ad fletum,& ad planctum.3^{a}.q.113.7.1^{m}

Cap. 23.

1 Negotiatio Sidonis.22^{ae}.q.40.2.c.*q.77.4.3^{m}.*q.187.2.c.

Cap. 24

1 Viſitabit Dominus ſuper militiam cæli.&c. uſque uiſitabuntur.3^{a}.q.52.6.1^{m}
2 Congregabuntur congregatione unius faſcis in lacum,& claudentur ibi in carcere.3.q.52.6.2^{m}

Cap. 26.

1 Ciuitatem ſublimem humiliabit,&c.& conculcabit eam pes,pedes pauperis,greſſus egenorum.3^{a}.q.35.7.3^{m}
2 Cum feceris iudicia in terra,iuſtitiam diſcent omnes habitatores orbis.12^{ae}.q.37.1.1^{m}
3 In tribulatione murmuris doctrina tua eis 12^{ae}.q.37.1.1^{m}
4 A facie tua Domine concepimus,& quaſi parturiuimus,& peperimus ſpiritum.12^{ae}.q.1.c.3^{m}.

Cap. 27.

1 Et iſte omnis fructus,ut auferatur peccatum eius.12^{ae}.q.79.3.1^{m}.3.q.29.1.c

Cap. 28.

1 Quem docebit ſcientiam,& quem intelligere faciet auditum?auulſos ab uberibus,ablactatos a lacte,12^{ae}.q.37.1.2^{m}.
2 Coanguſtatum eſt ſtratum,ita ut alter decidat,& pallium breue utrunque operire non poteſt.22^{ae}.q.112.3.c.

Cap. 30

1 Erit lux lunæ ſicut lux ſolis.q.73 2.c
2 Præparata eſt ab heri Tophet.3.q.79.9.3.

Cap. 32.

1 Sedebit populus meus in pulchritudine pacis.1^{a}.q.113.7.1^{m}

Cap. 33.

1 Angeli pacis amare flebunt.1^{a}.q.51.3.c.*q.113.7.

Cap. 35.

1 Fugiet dolor & gemitus.12^{ae}.q.59.3.1^{m}.3.q.84.8.c

Cap. 38.

1 Diſpone domui tuæ,quia morieris tu,& non uiues.3.q.49.7.2^{m}.*22^{ae}.q.171.6.2^{m}*.q.173.1.1^{m}

Cap. 39.

1 Lætatus eſt autem ſuper eis Ezechias.22^{ae}.q.132.1.c

Cap. 40.

1 Quis eſt qui pugillo aquas,& cælos palmo ponderabit?22^{ae} q.171.3.c
2 Cui ergo ſimilem feciſtis Deum,aut quam imaginem ponetis ei?1^{a}.q.4.3.4^{m}*.q.42.1.3^{m}.*.q.57.2.2^{m}* q.93.1.1^{m}.
3 Cui aſſimilaſtis me,adæquaſtis,dicit ſanctus.Ibidem.
4 Aſſument pennas,ut aquilæ,&c.de agilitate.22^{ae}.q 189.10.c.
5 Current & non laborabunt.3.q.84.2.c

Cap. 41.

1 O mors quam bonum eſt iudicium tuum &c.3.q.98 3.c

Cap. 42.

1 Dedi te in fœdus populi,in lucem gentium.3^{a}.q.35.1.1^{m}.
2 Complacuit ſibi in illo anima mea.1^{a}.q.3 2.1^{m}*.q.19.11.c
3 Non erit triſtis.3^{a}.q.1.56.1^{m}

Cap. 43.

1 Ego ſum qui deleo iniquitates tuas,propter me.3^{a}.q.84.3.3^{m}.
2 Et contaminaui principes.12^{ae}.q.105.1.3^{m}
3 Narra ſi quid habes ut iuſtificeris.3.q.6.2.2.

Cap. 45.

1 Deus abſconditus,Deus Iſrael ſaluator 3^{a}.q.36.1.c
2 Creans malum.1^{a}.q.49.2.1^{m}.

Cap. 47.

1 Sapientia tua & ſcientia tua,hæc te decepit.22^{ae}.q.46.1.3^{m}

Cap. 48.

1 Non eſt pax impiis,dicit Dominus.22^{ae}.q.29.23^{m}.*3.1^{m}.
2 Et nunc Dominus Deus miſit me,& ſpiritus eius 1^{a}.q.43.8.

Cap. 49

1 In umbra manus ſuæ protexit me.quol.7.18.c.ſi.

Cap. 50.

1 Mane erigit mihi aurem,ut audiam quaſi magiſtrum.1.q.105.3.c*.q.117.1.c.

Cap. 51.

1 Gratiarum actio & uox laudis.22^{ae}.q.13.4.c.
2 Conſurge conſurge,induere fortitudinem.3^{a}.q.14.1.4^{m}
3 In umbra manus meę protexi te ſup.49.1^{a}

Cap. 52.

1 Recedite recedite,exite inde,pollutum nolite tangere.33^{ae}.q 15.6.5^{m}
2 Sicut obſtupuerunt ſuper te multi,ſic inglorius erit inter uiros aſpectus eius & forma eius,inter filios hominum.3^{a}.q.46.5.2^{m}*.q.46.6.c.

Cap. 53.

1 Quaſi abſconditus uultus eius,& deſpectus.3^{a}.q.36 1.c.
2 Dominus poſuit in eo iniquitatem omnium noſtrum.3^{a}.q.2.2.1^{m}.*.6.4^{m}*.q.15 1.4^{m}
3 Vere languores noſtros ipſe tulit 3^{a}.q.12.3.3^{m}.*.q.74.4.c.q.15.1.c*.q.6.4.3.3^{m}
4 Oblatus eſt,quia ipſe uoluit.3^{a}.q.14.2.1^{m}*.q.15.6.3^{m}.
5 Generationem eius quis enarrabit?3^{a}.q.31.3.1^{m}.
6 Et dabit impios pro ſepultura.3^{a}.q.51.1.2^{m}.
7 Tradidit in mortem animam ſuam 3^{a}.q.49.3.2^{m}.
8 Pro eo quod iniquitatem non fecerit,& dolus non eſt inuentus in ore eius.3.q.14.30*.q.15.1.c.*.5.1^{m}*.q 22.4.1^{m}*.q.27.3.c.*q.28.1.c.*.q.31.7.c*.q.39.1.c.*.2.2^{m}.*.q 40.3.1^{m}.*q.50.2.c.
9 Et dolores noſtros ipſe portauit.3^{a}q.15.5 c.*.q 46.6.8.c.
10 Ipſe autẽ uulneratus eſt propter iniquitates noſtras,attritus eſt propter ſcelera noſtra.3^{a}.q.49.c.*.q.2.5.c.*.q.56.2.4^{m}.*.q.62 5.c.*.q.69.1.2^{m}.*.q.79.3.c
11 Et liuore eius ſanati ſumus.3^{a}.q.46.3.c.*.48.10.*.6.3^{m}.*.q.49.1.c.*.q.30.6.c.*.q 91.2^{m}.*.q.62.5.c.
12 Et cum ſceleratis reputatus eſt.3^{a}.q.46.1.c
13 Et pro tranſgreſſoribus rogauit.22^{ae}.q.31 2.1^{m}.*q.83.7.3^{m}.

Cap. 56.

1 Non dicat filius aduenæ,qui adhæret Domino,dicens,Separatione diuidet me Dominus a populo ſuo &c.12^{ae}.q.105.3.c.2^{m}.
2 Non dicat Eunnchus,ecce ego lignum aridum quia hæc dicit Dominus eunuchis,&c.12^{ae} q.105.3 2^{m}.
3 Dabo eis nomen melius à filiis & filiab.q.3.68.9.c,
4 Domus mea domus orationis uocabitur cunctis gentibus.12^{ae} q.152.4.1^{m}.

Cap. 58.

1 Nonne hoc eſt magis ieiunium,quod elegi,diſſolue colligationes impietatis,&c.22^{ae}.q.147.1.1^{m}.*.q.171.3.c.*.q.158.6.3^{m}.

Cap. 59.

1 Iniquitates ueſtræ diuiſerunt inter uos & Deum ueſtrum,& peccata ueſtra abſconderunt faciem eius à uobis.1^{a}.q.48.4.c.ſi.*.12^{ae}.q.79.3.c.*.4 c.

Cap. 60.

1 Ponam te in ſuperbiam populorum.22^{ae}.q.162.1.1^{m}.

Cap. 61.

1 Spiritus Domini ſuper me,eò quòd unxerit me.1^{a}.q.36.1.2.1.4^{m}.

2 Induit

1 Induis me ueſtimentis ſalutis.2.q.95.1.c.
Cap. 61.
1 Et uocabitur tibi nomen nouum.3ª.q.37.2.2m.
Cap. 63.
1 Qui eſt iſte qui uenit de Edom, tinctis ueſtibus de Boſra? 1ª.q.57.5.b.°.22ª.q.2.7.1m.
2 Ego qui loquor iuſtitiam.1ª.q.51.5.b.
3 °Spiritus Domini ductor eius fuit.12ª.q.113.7.b.22ª q.1.5.2.c. ſi.°.q.189.10.1m.
4 Abraham neſciuit nos, & Iſrael ignorauit nos.1ª.q.89.8.c.
Cap. 64.
1 Oculus non uidit Deus abſque te, quæ præparaſti expectantib. te.1ª.q.1.1.c.°.22ª.q.17.2.1m.°3ª.q.57.2.2m.
2 Quaſi pannus menſtruatæ, uniuerſæ iuſtitiæ noſtræ 3ª.q 89.6.c.
Cap. 65.
1 Et ſeruos ſuos uocabit nomine alio.3ª.q.37.2.0.
2 Antequam clament, ego exaudiam, adhuc loquentib. illis, ego exaudiam.22ª.q.83.14m.
3 Non nocebunt, neque occident, in monte ſancto meo.22ª.q.64.4.0.
Cap. 66.
1 Nunquid qui alios parere facio, ego non pariam? ſi ego qui aliis generationem tribuo, ſterilis ero? 1ª.q.27.0.°q.28.4.c.
2 Verbis eorum non morietur.1ª.q.64.3.ar.4.4m.quol.7.uel 8. uel.22.q.3.3.0.
3 Et ignis eorum non extinguetur.1ª.q.10.3.c.2m.quol.7.13.c.
4 Egredietur, & uidebunt cadauera uirorum.1.q.94.1.c.

AVCTORITATES EX LIBRO ISAIAE PROPHETAE.

Cap. 1.

1 Priuſquam te formarem in utero, noui.3ª.q.27.2.1m.
2 Et prophetam in gentibus dedi te.22ª.q.171.2.2m.
Cap. 2.
1 Elongauerunt a me.1ª.q.3.1.5m.
Cap. 4
1 Et iurabis, uiuit Dominus in ueritate & iudicio, & iuſtitia.22ª q.89.3.0.°7.c°.q.8.1.1m.quol.1.q.13.2.c.
2 Circuncidimini Domino, & auferte præputia cordis ueſtri.22ª.q.102.5.1m.
Cap. 6.
1 A minore quippe uſque ad maiorem, omnes auaritiæ ſtudét 22ª.q.166.1.3m.
2 Crudelis eſt, & non miſerebitur.22ª.q.159.1.2m.
Cap. 7.
1 Et mulieres conſpergunt adipem, ut faciant placentas reginæ cæli.12ª.q.102.4.6m.c.3.
2 Et miſi ad uos omnes ſeruos meos prophetas, per diem conſurgens diluculo & mittens.21ª.q.171.1.3m°.5.c.
Cap. 8.
1 Apprehenderunt mendacium.1ª.q.17.4.3m.
2 Miluus in cælo cognouit tempus ſuum, turtur, & hirundo, & ciconia, &c.12ª.q.93.7.2.
Cap. 9.
1 Non glorietur ſapiens in ſapientia ſua, nec fortis fortitudine ſua, &c. ſed ſcire & noſſe me.22ª.q 45.4.1m.
Cap. 10.
1 A ſignis cæli nolite metuere, quæ gentes timent.1ª.1.3.4.3m.
2 Stultus factus eſt omnis homo à ſcientia ſua.22ª.q.46.1.3m.
3 Non eſt hominis uia eius, neque uiri eſt ut ambulet & dirigat greſſus ſuos.1ª.q.83.1.4m.
4 Ne forte ad nihilum redigas me.1ª.q.104 3.0.12ª.q.87.4.1m.
Cap. 11.
1 Quid eſt quod dilectus meus in domo mea fecit ſcelera multa.22ª.q.184.8.c.ſi.°.q.186.10.0.
2 Nunquid carnes ſanctæ auferent à te malitias tuas.3 q.79.2.2m.
3 Oliuam uberem, pulchram, fructiferam, ſpecioſam uocat Dominus nomen tuum.3ª.q.37.2.0.
4 Et ego quaſi agnus manſuetus, qui portatur ad uictimam.12ª q.102.5.2m.°.3ª.q.73.3.c.
Cap. 13.
1 Confiſa es in mendacio.21ª.q.128.2m.
2 Quare quaſi colonus futurus es in terra, & quaſi uiator declinans ad manendum.3ª.q.13.10.b.°.c.
Cap. 15.
1 Si ſteterint Moyſes & Samuel coram me, non eſt anima mea ad populum iſtum, 1ª.q 3.2.1m.°.22ª.q.14.6.c.2.q.72.3.2.
2 Non ſedi in concilio ludentium.22ª.q.168.4.2m
3 Si conuerteris, conuertam te.1ª.q.62.2.5m.
Cap. 17.
1 Maledictus homo, qui confidit in homine.12ª.q.25.1.3m.
Cap. 18.
1 Sicut lutum in manus figuli, ſic & uos.12ª.q.112.b.
2 Repente loquar aduerſus gentem, & aduerſus regnum, & eradicem, &c. uſque: Nunc ergo.1ª.q.19.7.2m.°.22ª.q.17.1.6.2m.°q.174.1.c.°.2.0.
Cap. 20.
1 Seduxiſti me Domine, & ſeductus ſum.22ª.q.55.4.1m.
Cap. 22.
1 Scribe uirum iſtum ſterilem.3ª.q.31.2.3m.
Cap. 23
1 Et regnabit rex, & ſapiens erit.22ª.q.50.1.1m.
2 Nunquid non cælum & terram ego impleo, dicit Dominus.1ª.q.8.2 c.
Cap. 29.
1 Ego ſum iudex & teſtis, dicit Dominus.22ª.q.67.1ª.1m.3.3m.°q 89.1.3m.
Cap. 31.
1 Quieſcat uox tua à ploratu, & oculi tui à lachrymis, quia eſt merces operi tuo, ait Dominus.3ª q.84.9.1m.
2 Poſtquam conuertiſti me, egi pœnitentiam. 3ª.q.85.5.0.
3 Creauit dominus nouum ſuper terram.1ª.q.73.1.3m.
4 Non docebit ultra uir proximum ſuum, & uir fratrem ſuum &c. uſque maximum.1ª.q.106.1.1m.
Cap. 32.
1 Et incomprehenſibilis.1ª.q.12.2.1m.°.3m.°.7.0.°.8.0.°.q.36.3.1m.°.2m.°.q.57.5.2m.°.q.62.3.c.°.q.86 2.1m.°.q.107.3.c.°.22ª.q.93.2.2m.°.q.102.4 6m.°.3ª.q.10.1.0.°.3.1m.
Cap. 39.
1 Ecce ego inducam ſermones meos ſuper ciuitatem hanc in malum, & non in bonum.1ª.q.48.6.c.
Cap. 40.
1 Si placet tibi, ut uenias mecum in Babylonem, ueni, & ponam oculos meos ſuper te.22ª.q.22.1.0.
Cap. 41.
1 Noli occidere nos quia habemus theſaurum in agro.22ª q.66.5.2m.
Cap. 43.
1 Mendacium tu loqueris.22ª.q.110.1.0.
Cap. 44
1 Et non poterat ultra portare Dominus propter malitiam ſtudiorum ueſtrorum.22ª.q.137.5.4m.
Cap. 49.
1 Diſpergam in omnem uentum eos.1.q.40.1.1.
Cap. 51.
1 Dereliquamus eam.1ª.q.113.6.c.
2 Stultus factus eſt omnis homo a ſcientia ſua ſup.10.4ª.

AVCTORITATES EX LIBRO THRENORVM.

Cap. 1.

1 O uos omnes, qui tranſitis per uiam attendite, & uidete, ſi dolor eſt, ſicut dolor meus.3ª.q.49.6.0.

AVCTORITATES EX LIBRO BARVCH PROPHETÆ.

Cap. 3.

1 Poſt hæc in terris uiſus eſt, & cum hominibus conuerſatus eſt.3ª.q.40.1m.
Cap. 4.
1 Hic liber mandatorum Dei, & lex quæ eſt in æternum. 12ª.q.103.3.1m.

AVCTORITATES EX LIBRO EZECHIELIS PROPH.

Cap. 1.

1 °Animalia ibant & reuertebatur, in ſimilitudinem fulguris coruſcantis.21ª.q.188.6.c.
2 Quaſi ſit rota, in medio rotæ.12ª.q.107.3.c.
Cap. 2.
1 °Filii hominis, ſta ſuper pedes tuos 22ª.q.171.8.4m.°q.183.1.1m
Cap. 3.
1 °Si dicente me ad impium, morte morieris, non annunciaue-

ris ei, neque locutus fueris, ut auertatur à via ſua impia, & viuat: ipſe impius, in iniquitate ſua morietur, ſanguinem autem eius de manu tua requiram. 22æ.q.10.12.5m

Cap. 8.

1 Quaſi uiginti quinque viri dorſa habentes cõtra templum domini, & facies ad orientem, & adorabant ad ortum ſolis. 12æ.q.102.4.5m

Cap. 9.

1 Dereliquit Dominus terram, & Dominus non uidet. 1ª. q. 103.5.c.fi.2m

Cap. 13.

1 °Væ qui conſumunt puluillos, ſub omni cubito manus. 22æ. q.115.1.b

Cap. 14.

1 Ego Dominus decepi prophetam illum. 22æ.q.55.4.1m

Cap. 16.

1 In pulchritudine tua, fornicata es, in nomine tuo. 22æ.q.145. 2.3m

Cap. 16.

1 In pulchritudine tua, fornicata es, in nomine tuo. 22æ.q.145 2.3m

Cap. 18.

1 Omnes animæ meæ ſunt, ut anima patris, ita & anima filij mea eſt. 12æ.q.87.8.c.fi.

2 Filios non portabit iniquitatem patris, & pater non portabit iniquitatem filij. 12æ.q.81.1.1m.° 2.1m.1.q.68.1.1

3 Omnes iuſtitiæ eius quas fecerat, non recordabuntur. 3ª. q. 88.1.3m

Cap. 20.

1 Dedi eis præcepta mea, & iudicia mea, quæ faciet homo, uiuet in eis. 12æ.q.98.1.1m

2 Dedi eis præcepta non bona, & iudicia in quibus non uiuant, ibidem.

3 Et pollui eos in muneribus ſuis, cum efferent omne quod aperit uuluam, propter delicta ſua, ibid.

Cap. 21.

1 Stetit Rex Babylonis in biuio, in capite duarum uiarum, diuinationem quæres, commiſcens ſagittas. 22æ.q.95.1.0

Cap. 25.

1 Tu ſignaculum ſimilitudinis. 1ª.q.93.3.0

Cap. 27.

1 Pupillum & uiduam contriſtauerunt apud te. 22æ.q.116.1.2

Cap. 28.

1 Plenus ſapientia perfectus decore. 1ª.q.55.2.0.° q.85.5.c.° q. 91.1.c.° q.109.3.3m

2 In delitijs paradiſi fuiſti. 1ª.q.63.5.c

3 Omnis lapis pretioſus operimentum tuum. 1ª.q. 63.7.0.° 9. 3m.° 22æ.q.183.1.art.2.° c.2m.quol.5.q.4 fi.

4 Tu cherub in extentus & protegens. 1ª.q.63.7.1m

5 Ambulaſti perfectus in uijs tuis, à die conditionis tuæ. 1. q. 63.6.1m

6 Et eleuatum eſt cor tuum in decore tuo, perdidiſti ſapientiam tuam in decore tuo. 1ª.q.63.2.30.° 7.c.fi.° 22æ.q.145. 2.3m

Cap. 29.

1 Nabuchodonoſor Rex Babylonis, ſeruire fecit exercitũ ſuum ſeruitute magna aduerſus Tyrum, &c. uſque, laborauerit mihi. 12æ.q.144.10.2m

Cap. 32.

1 Deſcendunt in infernum cum armis ſuis. quol.8.17ª.c.

Cap. 33.

1 Sanguinem eius de manu ſpeculatoris requiram. 22æ. q. 10. 12. 5m

2 Iuſtitia iuſti, non liberabit eum, in quacunque die peccauerit. 3ª.q.89.4.5.6.0

3 impietas impij, non nocebit ei, in quacunque die conuerſus fuerit ab impietate ſua. 3ª.q.89.2.2m.° 3.0

Cap. 41.

1 Duas facies habebat cherubin. 1ª.q.63.7.1m.° q.108.5.3m

Cap. 43.

1 Ecce gloria Dei Iſrael, ingrediabatur per uiam orientalem, & terra ſplendebat à maieſtate eius, 3ª.q.27.3.c.fi.

Cap. 44.

1 Porta hæc clauſa erit, & non aperietur, & uir non tranſiet per eam, quoniam Dominus Deus Iſrael ingreſſus eſt per eam 3ª.q.28.3.c

2 Et uinum non bibet omnis ſacerdos, quando ingreſſurus eſt atrium interius. 22æ.q.149.3.0

3 Et ad mortuum hominem non ingredientur, ne polluãtur, niſi ad patrem. 12æ.q.103.4.3m

AVCTORITATES EX LIBRO

DANIELIS PROPHETAE.

Cap. 1.

1 Decorus forma. 22æ.q.167.2.c.fi.

2 Si uiderit vultus veſtros macilentiores præ cæteris adoleſcentibus coæuis ueſtris condemnabitis caput meum regi. 22æ q.88.1 3m.° q.147.1.2m.° q.188.6.3m

3 Tenta nos obſecro ſeruos tuos, diebus decem, 3ª.q.41.2.2m

4 °Pueris autem ijs dedit Deus ſcientiam, & diſciplinam in omni libro & ſapientia. 22æ. q. 15. 3.c.fi.° 4.96.1.2m.° q. 189.1.4m

Cap. 2.

1 Exceptis dijs, quorum conuerſatio non eſt cum hominibus. 22æ.q.23.1.1m

Cap. 3.

1 Sumoſque humiles. 22æ.q.161.1.1m

2 Omnis populus tribus, & lingua quæcunque locuta fuerit blaſphemiam contra Deum. 22æ.q.13.2.0

Cap. 4.

1 Conſilium meum placeat tibi, & peccata tua eleemoſynis redime. 12æ.q.32.5.1m. Addit.q. 14 2.1

Cap. 7.

1 Millia millium miniſtrabant ei, & decies millies centena millia aſſiſtebant ei, 1ª.q 112.4.2m

2 Antiquus dierum ſedit. 3ª.q.59.1.2m.addit.q 90 1.4

3 Fluuius igneus rapiduſque egrediebatur, addit.q.74.9.0

Cap. 10.

1 Intelligentia enim opus eſt in uiſione. 22æ.q.8.5.2m.° q.173. 2.2m

2 Princeps regni Perſarum reſtitit mihi uiginti & uno diebus, 1ª.q.108.5.c.° q.113.8.0

3 Michael princeps ueſter. 1ª.q.113.3.c

Cap. 12.

1 Qui docti fuerint, fulgebunt quaſi ſplendor firmamenti, & qui ad iuſtitiam erudiunt multos, quaſi ſtellæ perpetuas æternitates. 1ª.q.10.3.1m.° q.117.1.2.0.° 22æ.q.185.9.c.

Cap. 13.

1 Melius eſt mihi abſque opere incidere in manus hominum, quàm peccare in conſpectu Domini, 22æ.q.110.3.4m.quol. 10.vel.11.q.9.3m

Cap. 14.

1 °Suſcitauit Deus ſpiritum pueri, iunioris cui nomen Daniel. 22æ.q.187.1.4m

2 Conuicerat enim eos Daniel ex ore ſuo, falſum dixiſſe teſtimonium 22æ.q.67.1.1m.° 3.3m

AVCTORITATES EX LIBRO

OSEÆ PROPHETÆ.

Cap. 1.

1 Vade & accipe uxorem fornicationum, & fac filios fornicationum. 12æ.q.94.5.2m.° q.100.8.3m.° 22æ.q. 10. 4. 2m.° q. 154.2.2m

Cap. 2.

1 Ducam eam in ſolitudinem, & loquar ad cor eius. 22æ.q.32 1.c.fi.° 22æ.q.181 8.c.

Cap. 4.

1 Peccata populi mei comedent. 3ª.q.15.1.4m

Cap. 6.

1 In tribulatione ſua, mane conſurgent ad me. 3ª.q 21.4.3m

2 Viuificabit nos, poſt duos dies, in die tertia ſuſcitabit nos. 3ª. q.51.4.0.° q.53.2.n

3 Miſericordiam uolui, & non ſacrificium. 22æ.q.30.4.1m

Cap. 8.

1 Scribam eis multiplices leges meas 12æ.q.91.5.1m

Cap. 9.

1 Scito te Iſrael ſtultum prophetam inſanum, uirum ſpiritualem. 22æ.q.171.1.3m

2 Facti ſunt abominabiles, ſicut ea quæ dilexerunt. 22æ.q.7.2.c.° q.81.8.e

Cap. 12.

1 Ego viſionem multiplicaui. 1ª.q.9.0.° q.3.1.0.° q. 111. 1. 0.° 22æ.q.172.1.2.0.° q.173.2.b

2 Et in manu prophetarum aſſimilatus ſum. 22æ. q.173.2.c

Cap. 13.

1 Perditio tua Iſrael, tantum ex me auxilium tuum. 1ª.q.13.3. 2m.° 12æ.q.112.3.2m

2 Ero mors tua ò mors, morſus tuus ero inferne. 3ª.q.52.6.c

Cap. 14.

1 Ex me fructus tuus inuentus eſt. 1ª. q. 23.3.2m.° 12æ.q.76.2. 3m.° q.107.c.7

AVCTORITATES EX LIBRO IOELIS PROPHETAE.

Cap. 1.

1 Sanctificate ieiunium, 22æ.q.147.1.3.5.7.c

Cap. 1.

1 Sol & luna obtenebrati ſunt. 3ª.q.44.2.2m
2 Congregate paruulos, & ſugentes vbera. 22æ.q.147.4.2m
3 Effundam de ſpiritu meo ſuper omnem carnem. 1ª. q. 36. 1.2.1
4 Sol conuertetur in tenebras, & luna in ſanguinem. ſup 1ª.
5 Omnis qui inuocauerit nomen Domini, ſaluus erit. 22æ.63. 1. 3m
6 Magnus dies domini, & terribilis ualde, & horribilis. 3ª.q.36. 1. 3m
7 Educam eis in valle Ioſaphat. 3.q.88.4.3

AVCTORITATES EX LIBRO AMOS PROPHETAE.

Cap. 1.

1 Dominus de Sion rugiet. 22æ.q.172.3.1m.° q.173.2.1m

Cap. 3.

2 Si erit malum in ciuitate, quod Deus non fecerit. 1ª. q. 49. 2. 1m
3 Non faciet Dominus Deus uerbum, niſi reuelauerit ſecretum ad ſeruos ſuos prophetas. 1ª. q.57.3m.° 22æ.q.171.4. 1m.° 172.4.2m

Cap. 4.

1 Formans montes, & creans ſpiritum. 1ª.q 41.3.4m

Cap. 7.

1 Non ſum propheta, & non ſum filius prophetæ. 22æ. q. 113. 1.1m

AVCTORITATES EX LIBRO IONÆ PROPHETÆ.

Cap. 2.

1 Et erat Ionas in ventre piſcis, tribus diebus & tribus noctib. 3ª.q.51.4m

Cap. 3.

1 Homines & iumenta, boues, & pecora nō guſtent quicquam nec paſcantur. 22æ.q.147.4.2m

AVCTORITATES EX LIBRO MICHEAE PROPHETAE.

Cap. 2.

1 Et mendacium potius loqueret. 12æ.q 110.3.4m.° q.113.2.3m
2 Aſcendet enim, pandens iter ante eos. 3ª. q. 49 5.4m

Cap. 3.

1 Qui odio habetis bonum, & diligitis malum 1ª.q.12 9.c.° q. 82.2.1m.° 12æ.q.6.4.3m.° q.8.1.0.° q.18.4.1m.° q.19.1.1m.° q.27.1.1m.° q.29.4.c.° q.74.1.1m.° q.77.2.c.° q.80.1.c

Cap. 5.

1 Egreſſus eius à principio. 1ª.q 42.3.2m
2 A diebus æternis. 1ª.q.10.1.4m

Cap. 6.

1 Indicabo tibi ô homo, quid ſit bonum, & quid dominus requirat à te. 12æ.q.19.10.1m
2 Vtique facere iudicium & diligere iuſtitiam. 12æ. q. 60.1.2m
3 Et ſolicitum ambulare cum Deo ſuo. 22æ.q.47.6.3m.° q.55.6.c

Cap. 7.

1 Inimici hominis domeſtici eius. 22æ.q.70.3.0.° q.180.1.0.2m

AVCTORITATES EX LIBRO NAVM PROPHETÆ.

Cap. 1.

1 Non conſurget duplex tribulatio, uel Non iudicabit Deus bis idipſum. 3ª.q.59.3.2m

AVCTORITATES EX LIBRO ZACHARIÆ PROPHETÆ.

Cap. 1.

1 Conuertimini ad me ait Dominus, & conuertar ad uos. 12æ. q.109.6.1m

Cap. 2.

2 Qui conſurrexit de habitaculo ſancto ſuo. 3ª.q.57.2.1m

Cap. 6.

2 Ecce uir oriens nomen illi. 3ª.q.36.3.3m.° q 37.2.3m

Cap. 7.

1 Verba quæ miſit Dominus exercituum in ſpiritu ſancto ſuo, per manum prophetarum priorum. 1ª.q.1. 10. c. Quol.7. uel.8.uel.11.q.6.1.3m

Cap. 9.

1 Tu quoque in ſanguine teſtamenti tui, emiſiſti vinctos tuos de lacu, in quo non erat aqua. 3ª.° q.52.4. 1m.° 5.6 7 8.0

Cap. 13.

1 In die illa, erit fons patens domus Dauid, & habitatoribus Hieruſalem, in ablutionem peccatoris, & menſtruatæ. 3ª. q.18.4 1m
2 Addam exemplum meum, ab adoleſcentia mea. 12æ. q.82. 2.1m

AVCTORITATES EX LIBRO MALACHIÆ PROPH.

Cap. 1.

1 Dilexi uos. 1ª.q.20.2 n ° q.33.3.1m.° 12æ.q.1 rn·1.0
2 Iacob dilexi: Eſau autem odio habui. 1ª.q.23.3.6
3 Si ergo pater ego ſum, ubi eſt honor meus. 22æ.q.64.3.0
4 Si offeratis cæcum, claudum & languidum, nonne malum eſt. 22æ q 86 3.3m
5 Et in omni loco ſacrificabitur, & offeretur nomini meo oblatio munda. 12æ.q.102.4 5m.° 22æ.q.84.3.0

Cap. 2.

1 Maledicam benedictionibus ueſtris. 3ª.q.82.5.3m
2 Angelus Domini exercituum eſt 3ª.q.12.1.c.1m.° 4.c.° q.26. 1.0.° q.82.3.c
3 Contaminauit Iudas ſanctificationem. 1.q.59.1.c
4 Si odio habueris illam dimitte eam. 2.q.67.6.1

Cap. 3.

1 Et præparabit uiam 3ª.q.33.1.0.° 2.2m.° 3.0 ° q.70.1. 1m
2 Inferte omnem decimam nunc in horreum meum, & ſit cibus in domo mea: & probate me ſuper hoc, dicit Dominus. 12æ.q.97.2.1m
3 Dixiſtis uanus eſt qui ſeruit Deo 22æ. q. 82 3.c
4 Et ſcriptus eſt liber monimenti, coram Deo timentib. Deum. 1ª.q.24.0.° q.39.8.ſi.

Cap. 4.

1 Ecce ego mittam uobis Eliam prophetam. 22æ q.174.4.3m
2 Et conuertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres. 22æ.q.26.10.0

AVCTORITATES EX PRIMO LIBRO MACHAB.

Cap. 1.

1 Et deſtinauerunt aliqui de populo. 1ª.q.23.1.c.° 2.2m

Cap. 2.

1 Et cogitauerunt dicentes, omnis homo quicunque uenerit ad nos in bello in die ſabbatorū, pugnemus aduerſus eū, & non moriemur omnes 12æ.q.100.8.4m.22æ.q.40.4.0.° q.122.4.3m.° 3ª.q.40.4.3m

Cap. 6.

1 Eleazarus filius Sauraunam de beſtijs loricatam loricis regis, &c. & mortuus eſt. 21æ.q.64.5.3m

Cap. 8.

1 Et committunt uni magiſtratum per ſingulos annos dominare uniuerſæ terræ ſuæ, & omnes obediunt, vni. 1ª.q.10. 3.c.° 12æ.q.15.4 c.° q.105.1.0.° 22æ.q.50.1 2m
2 Et non eſt inuidia, neque zelus inter eos, 22æ.q.36 2.1m

Cap. 12.

1 Non enim cum nullo horum indigeremus, habentes ſolatio ſanctos libros 22æ.q.188.5.c

AVCTORITATES EX SECVNDO LIBRO MACHAB.

Cap. 1.

1 Domine Deus omnium creator. 1ª.q.44.0.°q.13.2.0.ª.q.35.0.ª 12ª.q.70.2.c.
2 Qui ſolus es bonus rex, ſolus præſtans, 1ª.q.3.2.c.°.q.6.0.°.q. 20.1.3m°.q.39.3.c.2m°.q.62.8.6.c.2m°.q.100.2.c.°.q.108. 2.c.°.12ª.q.44.c.°.2.ª.q.19.1.c.°.q.23.2.1m°.q.24.11.c.h.°. q.27.3.4.c.°.q.24.1.c.1m°.3ª.q.1.1.c.°q.20.1.c.
3 Et zelotes, 1ª.q.10.2.0.°q.16.7.0.°.q.46.0.°.q.61.2.0. Quol.q. uel.10.q.2.4m.

Cap. 2.

1 Inuocabant de cælo eum, qui de depoſiti legem poſuit. 12ª. q.105.2.4m.°5m°5m° 22ª.q.62.6.c.
2 Viſitator & adiutor loci illius eſt, 1ª.q.23.8.2m.

Cap. 5.

1 Non propter locum gentem, ſed propter gentem locum Deus elegit, 12ª q.104.4.1m.

Cap. 6.

1 Reſpondit cito dicens, præmitti ſe uelle in infernum. 3ª.q.32. 2.4m.
2 Non enim ætati noſtræ dignum inquit eſt fingere, 1ª.89 9.3m.
3 Et ipſi propter meam ſimulationem decipiantur, & per hæc maculam, & execrationem meæ ſenectuti conquiram, 12ª. q.111.1.0.
4 Fortiter uitam excedendo, &c. adoleſcentibus forte exemplum relinquam, ſi prompto animo ac fortiter &c. honeſta morte perfungar, 22ª.q.123.5.1m°q.124.2.c.

Cap. 7.

1 Parati ſumus mori magis quam patrias Dei leges præuaricari 22ª.q.100.3.4m°.q.115.3.3m.°.q.123. quol. 10 uel.q.9.3m
2 Neque ego ſpiritum & animā donaui uobis & uitam &c. ſed mundi creator &c. 1ª.q.75.6.1m.°q.90.2.0.°.q.98.c.h.°.10. 1.2m.°.q.11.2.0.° 12ª.q.3.7.2m°.q.9.6.c°.q.81.1.c.2m.°22ª q.85.2.c.°.11.14.q.3.c.2m.quol.3.q.3.0.
3 Ab ipſo me ea recepturum ſpero quol.7.12.0.

Cap. 9.

1 Orabat hic ſceleſtus dominum, à quo non erat miſericordiam conſecuturus, 3ª.q.83.1.1m
2 Sancta ergo & ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare, ut a peccatis ſoluantur, 3ª.q.82.6.c.2.q.71.2.c.

Cap. 15.

1 Oniam qui fuerat ſummus ſacerdos, uirum bonum & benignum, &c. manus protendentem orare pro omni populo Iudæorum. 22ª.q.83.11.0.
2 Tu domine qui miſiſti angelum tuum ſub Ezechia rege Iuda, 1ª.q.112.0.
3 Iudas, per omnia corde & animo mori pro ciuibus paratus erat, 1ª.q.60.5.c.°.22ª.q.17.3.c.°q.31.3.2m.quol.2.11.8.
4 Magnifice gloriatus eſt, 22ª.q.132.1.1m°.3m.
5 Hic eſt qui multum orat pro populo, 3.q.72.3.c.

AVCTORITATES EX EVANGELIO SECVNDVM MATH.

Cap. 1.

1 Liber generationis Ieſu Chriſti, 3ª.q.31.3.1m°.3.4.5m.
2 Filii Dauid, filii Abraham, 3ª.q.31.2.c.
3 Abraham genuit Iſaac, Iſaac autem genuit Iacob, 12ª.q.63. 4.9m.
4 Iacob autem genuit Iudam, & fratres eius. 3ª.q.31.3.5m.
5 Iudas autem genuit Phares & Zaram, de Thamar, 3ª.q.31. 3.5m.
6 Booz autem genuit Obed ex Ruth. 12ª.q.105.3.1m
7 Dauid autem rex, genuit Salomonem, ex ea quæ fuit Vriæ, 3ª.q.31.3.3m.
8 Ioram autem genuit Oziam, 3ª.q.31.3.4m.
11 Ioſias autem genuit Iechoniam & fratres eius, 3ª.q.31.3.5m.
12 Et poſt tranſmigrationem Babylonis, Iechonias genuit Salathiel, 3ª.q.31.3.3m.
16 Iacob autem genuit Ioſeph, 3ª.q.31.3.2m°.4.5m.
16 Virum Mariæ 3ª.q.26.2.0°q.28.3ª.2m.
16 De qua natus eſt Ieſus. 3ª.q.35.2.0° 5.c.
16 Qui uocatur Chriſtus, 3ª.q.16.5.c.°.q.27.2.c.°q.37.2.0.
18 Cum eſſet deſponſata. 3.q.28.1.0.
18 Mater Ieſu maria, 3ª.q.25.c.°q.35.3.4m.
17 Antequam conuenirent. 3ª.q.26.3.1m
18 Inuenta eſt in utero habens de ſpiritu ſancto, 3ª.q.23.3.1m°. q.32.1.2.0.°q.39.8.2m°q.46.6.c.°q.54.1.3m.
19 Ioſeph autem uir eius, 3ª.q.29.2.0.°.q.58.2.2m
20 Cum eſſet iuſtus, 3ª.q.28.3.3m.°4.c.3m.°
22 Et nollet eam traducere 3ª.q.29.1m
23 Voluit occulte dimittere eam, 3ª.q.28.3.2m.°q.29.2.3m.°q. 62.32.
24 Ecce angelus domini apparuit in ſomnis Ioſeph. 3ª.q.30.1. 2m.°q.36.2.2m
25 Noli timere accipere Mariam coniugem tuam, 3ª.q.28.3.2m °q.29.2.0.
26 Quod enim in ea natum eſt, 3ª.q.35.2.0.°.5.c.
27 De ſpiritu ſancto eſt, 1.20ª.
28 Vocabis nomen eius Ieſum. 3ª.q.37.20.
29 Hoc autem totum factum eſt, ut adimpleretur quod dictum eſt per prophetam, 22ª.q.98.1.2m.
30 Et accepit coniugem ſuam. 3ª.q.29.2.1m.
31 Et non cognoſcebat eam, 3ª.q.28.3.3m°.4m.
32 Donec peperit. 3ª.q.28.3.3m.
33 Primogenitum, 3ª.q.28.3.4.5.

Cap. 2.

1 In Bethleem Iudæ, 3ª q.35.7.0.°q.46.10.1m.
3 Ecce magi. 3ª.q.36.3.c.2m°.5.c.
4 Ab oriente. 3ª.36.3.3m°.5.4m.6.c.3m.
5 Venerunt Hieroſolymam. 3ª.36.8.3m.
6 Vbi eſt qui natus eſt, rex Iudæorum? 3ª.36.8.3m
7 Vidimus enim ſtellam eius in oriente. 3ª.q.36.3.0.°5.3m.7.0.
8 Et uenimus adorare eum. 3ª.q.36.8.0.
9 Audiens autem Herodes rex turbatus eſt, & omnis Hieroſolyma cum illo, 3ª.q.36.2.3m
10 Et ecce ſtella quam uiderant in oriente, antecedebat eos, uſque dum ueniens ſtaret ſupra, ubi erat puer. 3ª.q.36.6.3m°.7°
11 Obtulerunt ei munera, Aurum, Thus, & Myrrham 3ª.q.36.8. 4m°.5m.
12 Herodes occidit omnes pueros, qui erant in Bethleem, & in omnibus finibus eius, à bimatu & infra, c. 3ª.q.36.2.3m.° 6.3m.
13 Defuncti ſunt enim qui quærebant animam pueri, 12ª.q.82. 2.1m°.3ª.q.46.11.3m.
14 Et habitauit in ciuitate quæ uocatur Nazareth, 3ª.q.35.7.2m.

Cap. 3.

1 Et baptizabantur ab eo in Iordane, 3ª.q.38.4.0°.q.39.3.1m.
2 Confitentes peccata ſua, 3ª.q.38.3.2m.
3 Ego uos baptizo in aquam in pœnitentiam, 3ª. q.39.8.3m.
4 Ipſe uos baptizabit ſpiritu ſancto, & igne. 3ª.q.66.3ª.1m.
5 Venit Ieſus à Galilæa in Iordanem ad Ioannem, ut baptizaretur ab eo, 3ª.q.38.1.c.°q.39.1.2.4.0.° 3.c.°.q.66.5.4m.°q.67 7.1m°.q.81.1.c°.q.84.7.4m.
6 Ego à te debeo baptizari, 3ª.q.38.6.3m.
7 Sine modo Sic enim decet nos implere omnem iuſtitiam, 3ª. q.38.6.3m.
8 Et ecce aperti ſunt cœli, 3ª q.30.3.0°q.36.3.3m.
6 Et uidit ſpiritum Dei deſcendentem ſicut columbam 3ª.q.36 6.7.0.°q.46.4.1m.
19 Et ecce uox de cœlis dicens, 3ª.q.30.8.0.°q.45.4.0.°q.66.6.c.

Cap. 4.

1 Tunc ductus eſt Ieſus in deſertum, 3ª.q.41.1.2m° 2.0.
2 Vt tentaretur à diabolo. 3ª.q.41.1.0.
3 Et cum ieiunaſſet quadraginta diebus, & quadraginta noctibus, 3ª.q.41.3.0.
4 Poſtea eſuriit, & accedens tentator dixit, 3ª.q.41.1. 3m°.3.0.
5 Si filius Dei es, 3ª.q.41.4.c.°1.1m
6 Dic ut lapides iſti panes fiant, 3ª.q.41.4.1m.
7 Qui reſpondens, dixit ei, Scriptum eſt, 3ª q.41 4.c.
8 Non in ſolo pane uiuit homo. Deutero 8.24.°.30.7ª.°22ª.q. 188.8.4m.
9 Tunc aſſumpſit eum diabolus, in ſanctam ciuitatem, 3ª.q.41. 2.2m°.1.7m.
10 Mitte te deorſum. 3ª.q.41 4.2m.
12 Aſſumpſit eum diabolus in montem excelſum ualde 3ª.q.41 1.2m.
13 Et oſtendit ei omnia regna mundi, & gloriam eorum, 3ª.q. 41.4.7m.
14 Hæc omnia tibi dabo, ſi cadens adoraueris me, 3ª.q.41.4.3m
15 Vade Sathana, 3ª.q.43.4.6m.
16 Tunc reliquit eum diabolus, 12ª.q.114.5.0.°.3ª.q.41 3.2m°. 3m.
17 Et ecce angeli acceſſerunt, & miniſtrabant ei, 3ª q.41.3.2m.
18 Ex inde cœpit Ieſus prædicare, 3ª.q 42.0.
19 At illi ſtatim relictis retibus & patre, ſecuti ſunt eum. 22ª. q. 101.2.1m.°4.2m.

20 Et

20 Et uocauit eos, 22ª. q. 185.6.0. 10.0.
21 Et obtulerunt omnes male habentes &c. & lunaticos, & paralyticos, & curauit eos 22ª.q.115.q.5.1m.

Cap. 5.

1 Beati pauperes ſpiritu &c. uſq; gaudete &c. 12ª.q.
2 Beati mites. 12ª.q.69.3.4.0.
3 Beati qui lugent. 12ª.q.35.3.1m°.q.69.3.4.0.°.22ª.q.28.1.2m. 2.q.4.2.c.
4 Beati qui eſuriunt & ſitiunt iuſtitiam quoniam ipſi ſaturabũtur, 12ª.q.69.3.4.0.°.22ª.q.139.4.1m.
5 Beati mundo corde quoniam, ipſi Deum uidebunt 12ª.q.69.3.4.0.° 22ª.q.8.7.0.°83.9.3m.
6 Beati pacifici, quoniam filii Dei uocabuntur, 12ª.q.69.3.4.0.° 22ª.q.45.6.0.°.83.c.3m.
7 Beati qui perſecutionem patiuntur propter iuſtitiam, quoniã ipſorum eſt regnum cælorum, 12ª.q.69.3.5m.4.2.
8 Merces ueſtra copioſa eſt in cælis, 1ª.q.68.4.c.fi.°, 12ª.q.4.7.3m.
9 Sic luceat lux ueſtra coram hominibus, ut uideant opera ueſtra bona, & glorificent patrem ueſtrum 22ª.q.189.6. 2m.
10 Nolite putare, quoniam ueni ſoluere legem aut prophetas. Non ueni ſoluere, 12ª.q.107.2.4m°.3ª.q.57.0.°q.40.4.0.°q.47.2.1m.
11 Sed adimplere. 12ª.q.107.2.0.°4.5m°.22ª.q.104.6.2m.
13 Dico autem uobis.3ª.q.42.1.2.c.°2m.
14 Audiſtis, quia dictum eſt antiquis. 22ª. q.5.1.3m.
15 Omnis qui iraſcitur fratri ſuo, reus erit iudicio, 22ª.q. 158.3 2m°.5.3m.
16 Qui autem dixerit Racha reus erit concilio, 22ª.q.58.5,3m°. q.153.c.fi.
17 Qui autem dixerit fatue, reus erit gehennæ ignis, 12ª.q.42.8.3ª.22ª.q.158.5 3.q.72.2.0°.
18 Omnis qui dimiſerit uxorem ſuã, excepta fornicationis cauſa, facit eam mœchari. 12ª.q.107.2 3m.3.q.59.5.c.
19 Qui dimiſſam duxerit mœchatur, 3.q.67.4.c.
20 Reddes Domino iuramenta tua, 22ª.q.89.1.5m.
21 Non iurare omnino, 22ª.q.89.2. 1m°.6.1m.
22 Sit ſermo noſter, eſt eſt, non non; quod autem his abundantius eſt, à malo eſt, 22ª.q.89.1.2m°.2.1m°.1m.
23 Non reſiſtere malo, 22ª.q.2.3.0. ° q.108.1.2m.°.4m.°.q.188. 3.3m.quol.5.q.13.10.1.0.quol.9.uel 10.q.6.2.0.
24 Si quis percuſſerit te in dexteram maxillam tuam, præbe illi & alteram, &c. uſque fi. 22ª.q.108.3 2m° .4 4m°.22ª.q.40.1. 2m°q.43 8 4m°.q 72.3,c°.q.124 1.3m°.3.1m°.q.128.1.4m°. b.140.1.2m.°.q.13 2.3 2m°.q.186.2.c.
25 Qui uult tecum in iudicio contendere, & tunicam tuam tollere, dimitte ei & pallium. 22ª.q.43.8.4m°.q.72.3.0.°q 108. 2.2m°.4m°.q.188.3.1m.
26 Diligite inimicos ueſtros, 22ª.q.25.8.6.0°.q.34.5. 3m°.83.8 c.°.q 108.1.c.
27 Benefacite iis qui oderũt uos, 22ª.q.25.6.c.c.2m° 9. 0°. q.31. 2.0°.q.32.9.1m.°.q 168.3m.
28 Orate pro perſequentibus & calumniantibus uos. 22ª.q.83. 8.c.
29 Si enim diligitis eos qui uos diligũt, quem mercedem habebitis? 22ª.q.27.7.1m.
30 Eſtote ergo perfecti, ſicut & pater ueſter cæleſtis perfectus eſt, 22ª.q.189.2 2m.
31 Receperunt mercedem ſuam, 2.q.14.4.2.

Cap. 6.

1 Alioquin mercedem non habebitis apud patrem ueſtrum, 22ª.q.131.3.1m.quol 5.q.12.1.0.
2 Cum ergo facis eleemoſynam, noli tuba canere ante te, 22ª. q.132.3.3m.
3 Sicut hypocritæ faciunt, 22ª.q.111.0.
4 Tu autem cum oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauſo oſtio. &c. 22ª.q.8.12.3m.
5 Orantes nolite multum loqui, ſicut Ethnici faciunt. 22ª.q.82. 14.1m.
6 Sic ergo uos orabitis, 22ª.q.83. 14.3m.
7 Pater noſter, &c. uſque fi. 22ª.q.83.9 0.
8 Fiat uoluntas tua, 1ª.q.19.11.2.c.
9 Panem noſtrum ſuperſubſtantialem da nobis hodie 12ª.q. 83.7.1m°
10 Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris, 22ª.q.83.16 3m°.3ª.q 84. 10.b.s.q. 99.5.3.
11 Theſaurizate uobis theſauros in cælo, ubi neque ærugo, &c. 22ª.q 4.2 1m.
12 Si oculus tuus fuerit ſimplex, totum corpus tuum lucidum erit, 12ª.q.12.1.1m.
13 Si ergo lumen quod in te eſt tenebræ ſunt. 12ª.q.12. 1.2m.
14 Nemo poteſt duobus dominis ſeruire. 12ª.q.15.c.
15 Ne ſoliciti ſitis animæ ueſtræ, &c. 12ª.q.108.3.4m.22ª.q.47.9.c.3m°.q.41.4.c°.q.55.6.0.°.q.83.6.2m.q.188.quol.7.17.7m quol. 10.q. 11.1.0.
15 Quærite ergo primum regnum Dei & iuſtitiam eius, & hæc omnia adiicientur nobis, 22ª.q.83.6.1m.
16 Scit enim pater ueſter quia his omnibus indigetis. 22ª. q. 85. 2.1m.
17 Nolite ergo ſoliciti eſſe in craſtinum .22ª.q.55.7.0.°.q.188. 7.2m.

Cap. 7.

1 Nolite iudicare, & non iudicabimini, 12ª.q.108.5.6m°.22ª.q. 60.2.5.9.0°.q.60.2.1.1m.°3ª.q.59.1.c.quol.12 q.13.0.
2 In quo enim iudicio iudicaueritis, iudicabimini; & in qua menſura menſi fueritis remetietur uobis, 22ª.q.61.1m.
3 Quomodo dicis fratri tuo, frater, ſine, eiiciam feſtucam de oculo tuo; trabem autem, quæ eſt in oculo tuo, non uides? 22ª.q.33.5.c.
4 Nolite ſanctum dare canibus neque mittatis margaritas ueſtras ante porcos, &c. 1ª.q.1.9.2m.
5 Petite & dabitur uobis, 22ª.q 83.3.2m.
6 Omnia ergo quæ uultis ut faciant uobis homines, & uos facite illis, 12ª. q.99.1.3m.
7 Attendite à falſis prophetis, &c. 12ª q.172.4.3m.
8 Non poteſt arbor bona fructus malos facere, neque econuerſo. 1ª.q.49.1.1m. 12ª.q.20.2.1m.
9 Erat enim docens eos, ſicut poteſtatem habens, & non ſicut Scribæ eorum, & Phariſæi, 3ª.q.42.1.2m.

Cap. 8.

1 Et extendens Ieſus manum, tetigit eum, 3ª.q.44.3.2m
2 Vide nemini dixeris, 22ª.q.104.4.1m. 3ª.q.53.4.2m°.q.44.4.
3 Vade, oſtende te ſacerdoti, & offer munus, &c. 12ª.q.103.2 2m
4 Domine non ſum dignus, ut intres ſub tectum meum, 3ª.q. 80.0.3m.
5 Audiens autem Ieſus miratus eſt, 3ª.q.15.8.n.
6 Non inueni tantam fidem in Iſrael, 22ª.q.5.4. 0.
7 Ibi erit fletus, & ſtridor dentium. quol.7.uel.8.uel.11.7.5.5.0.
8 Surrexit, & miniſtrabat eis, 3ª.q.44.3.2m.
9 Omnes male habentes curauit, 3ª.q.43.4.c.
10 Domine, permitte me primum ire, & ſepelire patrem meum, 22ª.q.101.4. 2m°.q.189.6.c.fi.
11 Dæmones rogabant eum dicentes: Si eiicis nos hinc mitte nos in gregem porcorum, 3ª.q.44.1.4m.
12 Et ait illis: Ite At illi exeuntes, abierunt in porcos Ibidem.
13 Et ecce magno impetu abiit totus grex per præceps, in mare, & mortui ſunt in aquis, Ibid.

Cap. 9.

1 Videns Ieſus fidem illorum, dixit paralytico: Confide fili, 12ª. q.1.4:6.1m.
2 Dixit Ieſus paralitico: remittuntur tibi peccata tua, 3ª.q.44. 3.3m.
3 Et cum uidiſſet Ieſus cogitationes eorum, 3ª.q.112.0.°q.59. 2.5m quol.3.q.21.1.c.
4 Quid eſt facilius dicere: dimittuntur tibi peccata tua, an dicere, ſurge & ambula? 3ª.q.44.3.3m.
5 Vt autem ſciatis quia filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata, 1ª.q.1.16.11.2m.
6 Et præteriens inde Ieſus, uidit hominem ſedentem in teloneo Matthæum nomine, & ait illi: Sequere me. Et ſecutus eſt eum, 3ª.q.44.3.1m.quo.5.q.11.1.0.
7 Multi publicani & peccatores diſcumbebant cum Ieſu, & diſcipulis eius, 22ª.q.25.6.5m°3ª.q.40.1.0°2.c.3m.
8 Non enim ueni uocare iuſtos, ſed peccatores, 3ª.q.1.5.4.0°.5. c.°q.40.1.c.q.43.2m°.q.44.3.c.
9 Nunquid poſſunt filii ſponſi lugere quandiu cum illis eſt ſponſus, &c. & tunc ieiunabunt, 22ª.q.147.4.5m.
10 Nemo mittit commiſſuram panni rudis in ueſtimentum uetus, 22ª.q.147.4.3m.
11 Sed uinum nouum in utres nouos mittunt, & ambo conſeruantur, 12ª.q.96.2 1.2m.
12 Et tenuit manum eius, & dixit, 3ª.q.44.3.1m.
13 Tunc tetigit oculos eorum, dicens, Ibid.
14 Creditis, quia hoc poſſum facere uobis, &c. ſecundum fidem ueſtram

veſtram fiat nobis, 22æ.q.178.1.c.*5m.
15 Illi autem exeuntes, diffamauerunt eum in tota terra illa, 3a.q.13.4.2m.
16 In principe dæmoniorum, eijcit dæmones, 3a.q.43.2.3m.
17 Et circuibat Ieſus omnes ciuitates, & caſtella, docens in ſynagogis, 3a.q.7.3.2m.

Cap. 10.

1 Dedit illis poteſtatem ſpirituum immundorum, ut eiicerent eos, 3a.q.43.2.3m.
2 In uiam gentiũ ne abieritis, &c. Non ſum miſſus niſi ad oues quæ perierunt domus Iſrael, 3a.q.42.1.c.
3 Nolite poſſidere &c. non peram in uia, neque duas tunicas, neque calceamenta neq; uirgam, 12æ.q.108.2.3m.*4.2m.*4m
4 Nolite poſſidere aurum, neque argentum, neq; pecuniam &c. 12æ.q.108.2.3m.*4.4m.*22æ.q.85.6.2m.*q.188.7.5m.
5 Eſtote ergo prudentes, ſicut ſerpentes, 22æ.q.55.3.1m.*4.1m.*q.92.1m.
6 Cum autem tradent uos, nolite cogitare, quomodo aut quid loquamini, 22æ.q.53.4.1m.
7 Nolite timere eos qui occidunt corpus. 2.q.71.11.c.
8 Et quod in aure auditis, prædicate ſuper tecta, 3a.q.42.3.1m.
9 Non ueni pacem mittere, ſed gladium, 22æ.q.37.1.2m.ſi.
10 Inimici hominis, domeſtici eius, 22æ.q.70.3.c.

Cap. 11.

1 Tu es qui uenturus es, an alium expectamus? 22æ.q.2.7.2m.
2 Etiam dico uobis pluſquàm prophetam, 22æ.q.174.4.3m.
3 Qui autem minor eſt in regno cælorum, maior eſt illo. 1a.q.108.2.3m.*q.172.c,3m.*2.q.22.4.1.
4 Omnes enim prophetæ & lex, uſq; ad Ioannem prophetauerunt, 22æ.q.174.6.3m.
5 Venit Ioannes, neque manducans, neque bibens, 3a.q.40.2.c.1m.
6 Venit filius hominis manducans, & bibens, 3a.q.40.2.c.*q.41.3.1m.
7 Et iuſtificata eſt ſapientia à filiis ſuis, 3a.q.40.2.1m.
8 Abſcondiſti hæc à ſapientibus & prudentibus, & reuelaſti ea paruulis, 22æ.q.162.3.1m.
9 Nemo nouit filium, niſi pater, neque patrem quis nouit, niſi filius, & cui uoluerit filius reuelare, 1a.q.31.4.2m.
10 Iugum enim meum ſuaue eſt, & onus meum leue, 12æ.q.107.4.c.

Cap. 12.

1 Diſcipuli autem eius eſurientes, cœperunt euellere ſpicas ſabbato & manducare, 12æ.q.100.8.4m.*22æ.q.40.4.c.*q.122.4.3m.*3a.q.40.4.3m.
2 Sabbatis ſacerdotes in templo ſabbatum uiolant, & ſine crimine ſunt, 22æ.q.1.2.4.3.
3 Licet ſabbatis benefacere, 12æ.q.100.8.2m.*q.107.2.4m.*22æ.q.40.4.c.*q.122.4.3m.*3a.q.40.4.1m.*3m.
4 Omne regnum diuiſum contra ſe, deſolabitur, & omnis ciuitas uel domus diuiſa contra ſe non ſtabit, 22æ.q.37.2.3m.
5 Si Satanas Sathanam eiicit, aduerſus ſe diuiſus eſt, 1a.q.109.2.2m.*3a.q.43.2.3m.
6 Filii ueſtri in quo eiiciunt? 3a.q.43.2.3m.
7 Si autẽ ego in ſpiritu Dei eiicio dæmonia, 1a.q.36.1a.1.*q.32.1.1m.
8 Quomodo poteſt quiſquam intrare in domum fortis, &c. diripiet. 3a.q.43.2.3m.
9 Qui non eſt mecum, contra me eſt, & qui non congregat mecum ſpargit, Ibidem.
10 Spiritus autem blaſphemiæ non remittetur. 22æ.q.14.3.c.*q.34.2.1m.*q.118.5.3m.*3.q.86.1.2m.*3m.quol.2.q.8.1.c.
11 Et quicunque dixerit uerbum contra filium hominis remittetur ei, qui autem dixerit contra Spiritum ſanctum non remittetur ei, neque in hoc ſæculo, neque in futuro, 22æ.q.14.1.c.quol.2.q.8.1.R.
12 Et ſignum non dabitur ei, niſi ſignum Ionæ prophetæ, 3a.q.43.1.1m.
13 Reuertar in domum meam, unde exiui, 3a.q.88.1.2m.
14 Et ecce fratres tui, 3a.q.28.3.5m.
15 Viri Niniuitæ reſurgent in iudicio. 2.q.88.1.c.

Cap. 13.

1 *Qui autem ſeminatus eſt in ſpinis, 22æ.q.188.7.c.
2 Alia ceciderunt in terram bonam, & dabant fructum: aliud centeſimum, aliud ſexageſimum, aliud trigeſimum, 12æ.q.70.3.2m.*22æ.q.125.5.2m.
3 Vis imus & colligimus ea? 22æ.q.10.8.1m.*q.11.13.3m.*q.64.2.1m.*q.108.1.3m.*3.1m.quol.10.13.1m.
4 Sine parabolis non loquebatur eis, 3a.q.42.3.3m.
5 Meſſis eſt conſumatio ſeculi, 1a.q.73.1.1m.
6 Tunc fulgebunt iuſti ſicut Sol in regno patris eorum, 3a.q.45.2.c.*q.54.2.1m.*2m.Suppl.q.85.1.c.
7 *Simile eſt regnum cælorum theſauro abſcondito in agro. &c. & emit agrum illum, 22æ.q.66.5.2m.

Cap. 14.

1 Propter iuſiurandum, &c. iuſſit dari, 22æ.q.89.7.2m
2 Miſitque & decollauit Ioannem in carcere, 22æ.q.124.5.c.
3 Acceptis quinque panibus & duobus piſcibus, 1a.q.92.3.1m.*3a.q.44.4.4m.
4 Aſpiciens in cælum benedixit, 22æ.q.85.10.1m.*3a.q.13.4.3m*q.21.1.c.*2.c.*q.43.2.2m.*q.53.2.2m.
5 Aſcendit in montem ſolus orare. Veſpere autem facto, ſolus erat ibi. 3a.q.13.4.3m.*q.40.1.3m.

Cap. 15.

1 Non quod intrat in os, coinquinat hominem, 22æ.q.148.1.1m*.3a.q.40.4.2m.*12æ.q.103.4.3m.
2 Scis quia Phariſæi, audito hoc uerbo ſcandalizati ſunt, 3a.q.42.2.c.
3 Sinite illos: Cæci ſunt, duces cæcorum, 22æ.q.43.7.c.*2.8.c.*3a.q.42.2.c.
4 Omne quod in os intrat, in uentrem uadit, & in ſeceſſum emittitur, 1a.q.119.1.1m.
5 Non ſum miſſus, niſi ad oues, quæ perierunt, domus Iſrael. 3a.q.42.1.c.
6 Et accipiens ſeptẽ panes, & piſces gratias agens & c. ſup. 14. 3a.

Cap. 16.

1 Cauete à fermento Phariſæorum & Sadduceorum, 3a.q.74.4.c ſi.3m.
2 Oportet eum ire Hieroſolymam, & multa pati, &c. 3a.q.46.c.*q.36.1.2m.quol.2.2.c.
3 Et occidi, 3a.q.14.2.c.
Scandalum es mihi, 22æ.q.43.2.2m.*5.1m.
4 Tibi dabo claues regni cælorum, 2.q.17.1.c.
5 Quodcunque ligaueris ſuper terram, 2.q.19.3.c.

Cap. 17.

1 Aſſumpſit Ieſus Petrum, & Iacobum, & Ioannem, 34.q.45.3.4m.
2 Et transfiguratus eſt ante eos, 3a.q.45.1.2.c.
3 Et reſplenduit facies eius ſicut Sol, 3a.q.45.1.2.c.
4 Et ueſtimẽta eius facta ſunt alba ſicut nix, 3a.q.45.1.1m.*2.3m
5 Et ecce apparuerunt illis Moyſes & Helias, cum eo loquentes, 3a.q.45.3.c.
6 Ecce nubes lucida obumbrauit eos, 3a.q.45.4.2m.
7 Et ecce uox de nube Dicens: Hic eſt filius meus, &c. 3a.q.39.8.2m.*q.45.4.c.
8 Ipſum audite, 3a q.45.4.3m.
9 Et audientes diſcipuli, ceciderunt in faciem ſuam, & timuerunt ualde, 3a.q.45.4.4m.
10 Et acceſſit Ieſus, & tetigit eos, dixitque eis ſurgite, & nolite timere Ibid.
11 Et deſcendentibus illis de monte, præcepit Ieſus dicens: Nemini dixeritis uiſionem, donec filius hominis a mortuis reſurgat, 3a.q.45.3.4m.
12 Domine, miſerere filio meo, quia lunaticus eſt, 1a.q.115.5.1m.
13 Filius hominis tradendus eſt in manus hominũ: 3a.q.47.4.c.

Cap. 18.

1 Qui autem ſcandalizauerit unum, &c. Expedit ei ut ſuſpendatur, &c. 22æ.q.43.8.c.
2 Væ mundo à ſcandalis, 22æ.q.43.1.c.*4.c.quol.4.23.3m.
3 Neceſſe eſt enim ut ueniant ſcandala, 22æ.q.11.3.2m.*q.43.2.1m
4 Væ autem homini illi, per quem ſcandalum uenit, 22æ.q.43.4.c.
5 Semper uident faciem Patris mei, 1a.q.64.4.3m.*q.112.1.3m.*22æ.q.181.4.2m.*2.q.72.1.4.
6 Si peccauerit in te frater tuus, uade & corripe eum inter te & ipſum ſolũ, 22æ.q.11.4.1m.*q.33.c.*q.43.7.3m quol.10.uel 11.q.12.c.
7 Si te non audierit, adhibe tecum unum, uel duos, 22æ.q.33.8.c.quol.11.q.12.c.
8 Si non audierit eos, dic Eccleſiæ, 22æ.q.33.7.c.quol.11.q.12.c.
9 Quæcunque alligaueritis ſuper terram &c. ſupra 16.5a.
10 Sit tibi ſicut ethnicus & publicanus, 2.q.21.2.c.
11 *Vbi enim duo uel tres congregati fuerint, &c. 22æ.q.188.8.2m.
12 Vſque ad ſeptuagies ſepties, 22æ.q.11.4.2m.
13 Quoadusque redderet uniuerſum debitum, 22æ.q.183.6.3m.*3a.q.88.1.1m.*3.3m.

Cap. 19.

1 Quod ergo Deus coniunxit, homo non ſeparet 12æ.q.102.5.3m.*22æ q.154.2.c.2.q.41.2.1.& q.48.2.2 & q.54.5.2.
2 Non legiſtis quod ab initio qui fecit hominem. 2.q.42.2.c.

3 Moyſes mandauit,dari libellum repudij,& dimittere uxores 2ª2ª.q.107.2.3m.
4 Moyſes ad duritiam cordis ueſtri permiſit uobis dimittere uxores ueſtras 2ª2ª.q.107.2.3m.
5 Non expedit nubere.2ª2ª.q.108.4.1m.
6 Oblati ſunt ei paruuli,ut manus imponeret,3ª.q.72.1.1m.
7 Vnus eſt bonus Deus,1ª.q.6.2.2m.
8 Si uis ad uitam ingredi,ſerua mandata,1ª2ª.q.100.10.1m.
9 Diliges proximum tuum ſicut teipſum,2ª2ª.q.73.5.c.°2ª2ª.q.2.1.3m.°q.85.12.0.°q.26.4.5.c.°q.44.3.1m.°7.0.°8.2m. quol.8.8.c.
10 Hæc omnia cuſtodiui à iuuentute mea,2ª2ª.q.189.1.1m.
11 Si uis perfectus eſſe,uade & uende omnia quæ habes,& da pauperibus,& ueni ſequere me,2ª2ª.q.84.3.1m.°q.188.7.1m.° q.189.1.c.3m.
12 Facilius eſt camelum per foramen acus tranſire quam diuitem intrare in regnum cælorum,2ª2ª.q.186.3.4m.°q.188.7.c.°con.3.c.133.141.
13 Ecce nos reliquimus omnia,& ſecuti ſumus te,2ª2ª.q.188.7.c
14 Vos qui ſecuti eſtis me,&c.ſedebitis & uos ſuper ſedes duodecim,iudicantes duodecim tribus Iſrael 3ª q.36.4.3m.°2.q.89.1.c.
15 Omnis qui reliquerit domum uel fratres,&c.centuplum accipiet,2ª2ª q.22 5 4m.° 82.2.1m.
16 Erunt nouiſſimi,primi,& econuerſo,1ª.q.63.2.3.

Cap. 20.
1 Receperunt ſingulos denarios,2ª2ª.q.5.2.1m.
2 Portauimus pondus diei & æſtus,1ª.q.65.2.3m.
3 Et tradent eum gentibus,3ª.q.47.4.0.
4 Et tertia die reſurget,3ª.q.51.4.0.°q 53.2.0.
5 Dic ut ſedeant hi duo filii mei,unus ad dexteram tuam,& unus ad ſiniſtram,in regno tuo,3ª.q.58.4.4m.
9 Calicem quidem meum bibetis,3ª.q 76.2.1m.
7 Sedere autem ad dexteram meam, uel ad ſiniſtram, non eſt meum dare uobis,ſed quibus paratum eſt patre meo,3ª.q.58.4.4m.

Cap. 21.
1 Turbæ autem quæ præcedebant,& quæ ſequebantur dicentes Oſanna filij Dauid 3ª.q.45.3.c
2 Et eiiciebat omnes uendentes & emẽtes in tẽplo,3ª.q.44.3.2m
3 Et aret facta eſt continuo ficulnea,3ª.q.44.4.2m.
4°Publicani & meretrices,præcedunt uos in regno Dei,2ª2ª.q.189.1.2m.

Cap. 22.
1 Vbi erit fletus, & ſtridor dentium ſup.8.7ª.
2 Acceſſerunt ad Ieſum Saducæi, qui negant reſurrectionem,1ª.q.50.1.
3 In reſurrectione non nubent,neque nubentur, ſed erunt ſicut angeli Dei,in cælo,1ª.q.97.3.c.°q.46 3.3m & 81.4.c.
4 Hoc eſt maximum & primum mandatum,2ª2ª.q 44.1.0.
5 In his duobus mandatis uniuerſa lex pendet,& prophetæ,1ª2ª q.60.1.2m.°q.105.2.1m.

Cap. 23.
1 Nolite uocari Rabi,nec uocemini magiſtri,1ª.q.117.1.4m.
2 Vnus eſt enim magiſter ueſter 1ª.q.103.3.0.° q.117.1.0.°.2ª2ª.q.173...c.° 3.q.1.1.c.°q.69.5.2m.
3 Omnes autem uos fratres eſtis quol.11.2.1m.
4 Et patrem nolite uocare uobis ſuper terram. Vnus eſt enim pater ueſter,1ª.q.33.5.4m.
5 Væ uobis Scribæ & Phariſæi,hypocritæ,qui circuitis mare & aridam,ut faciatis uobis unum proſelytum,2ª2ª.q.189.9.2m.quol.3.12.6m.
6 Væ uobis,qui decimatis mentam,& anetum,& ciminum.3ª.q.38.1.3m.
7 Et uos implete menſuram patrum ueſtrorum,1ª2ª.q.87.8.1m.
8 Vt ueniat ſuper uos omnis ſanguis iuſtus,qui effuſus eſt ſuper terram,1ª2ª.q.87 8.1m°.3m.
9 Et dabunt ſigna magna & prodigia,ita ut &c.1ª.q.114 4.1m.°.2ª2ª.q.178.2.2m.
10 Et multi Pſeudoprophetæ ſurgent,& ſeducent multos,2ª2ª.q.178.1.2m°.2ª2ª.q.189.9.c.h.

Cap. 24.
1 Et prædicabitur hoc Euangelium regni, in uniuerſo orbe,1ª2ª.q.106.4.4m.
2 Tunc refrigeſcet charitas multorum,Suppl.q.74.2.2m.
3 Fidelis ſeruus & prudens,2ª.q.22.1.c.° 2ª2ª.q.97.4.c.
4 Et congregabunt electos eius à quatuor uentis,1ª.q.91.2.1m.° q.11.c.3.1m.
5 Vbi erit fletus,& ſtridor dentium.ſ.8.7ª.
6 Stellæ de cælo cadent.ſ.q.73.3.c.
7 De die illa & hora nemo ſcit.ſ.q.77.2.5.

Cap. 25.
1 Vni dedit quinque talenta,alii duo,alii uerò unum,2ª2ª.q.24.3.1m.
2 Vnicuique ſecundum propriam uirtutem, 2ª2ª.q.24.3m.1.q.93.3.1.
3 Intra in gaudium domini tui,2ª2ª.q.28.3.c.6.
4 Meto ubi non ſeminaui,2ª2ª.q.92.4.3m.
5 Et ueniens ego utique recepiſſem quod meum eſt, cum uſura,2ª2ª.q.78.1.1m.
6 Ibi erit fletus,& ſtridor dentium ſ.8.7ª.
7 Venite benedicti patris mei,poſſidete regnum,1ª2ª.q.2.7.1m.
8 Ite maledicti in ignem æternum,ſ.q.74.9.3.& q.97.1.1.
9 Eſuriui enim,&c.2ª2ª.q.5.2.n.
10 Et ibunt hi in ſupplicium æternum,1ª.q.64.2.c.2.q.99.1.c.
11 Iuſti autem in uitam æternam,1ª.q.10.3.c.°q 18.2.1m°.q.64.2.c.°1ª2ª.q.3.2.1m.°1ª2ª.q.18.2.2m.

Cap. 26.
1 Poſt biduum paſcha fiet 3ª.q.46.9.1m.°.q.74.4.1m.
2 Me autem non ſemper habebitis,3ª.q.75.1.2m.
3 Prima autem die azymorum,acceſſerunt diſcipuli ad Ieſum,dicentes:Vbi uis paremus,3ª.q.46.9.c.1m.°q.74.4.c.1m.
4 Bonum erat ei ſi natus non fuiſſet homo ille,1ª.q.5.2 3m.° 1ª2ª.q.8.1.3m°.q.29.4.2m°.q.73.8.2m.
5 Cœnantibus autem eis,accepit Ieſus panem,3ª.q 81.1.3m.
6 Accipite & comedite,3ª.q.78.1.c.4m.
7 Hoc eſt corpus meum,3ª.q.60.8.c°.q.78.1.0.°.5.c.3.°.q.83.4.1m°.q.84.3.c.
8 Hic eſt ſanguis meus noui teſtamenti,qui pro multis effundetur,in remiſſionem peccatorum,3ª.q.78.3.0.
9 Non bibam amodò de hoc genimine uitis, uſq; in diem illum,cùm illud bibam nobiſcum nouum in regno patris mei.3ª.q.91.2.1m.
10 Poſtquam autem reſurrexero, præcedam uos in Galilæam,3ª.q.55.3.4m.
11 Iudas qui tradidit eum,3ª.q.47.3.0.°.6.2m.quol.c 3 ſi.
12 Cœpit contriſtari & mæſtus eſſe.3ª.q.15.6.1m.
13 Triſtis eſt anima mea uſque ad mortem 3ª.q.15.6.0.
14 Et progreſſus puſillum,procidit in faciem ſuam,orans, & dicens:Pater mi,2ª2ª.q.83.10.3m°.3ª.q.134.3m° q.21.0.°.q.43.1.2m°.q.53 4 2m.
15 Si poſſibile eſt,tranſeat à me calix iſte,3ª.q 13.6.4m°.q.18 0.° q.21.2.c.2m°.3 c.4.1m.
16 Pater mi,ſi non poteſt calix tranſire,niſi bibam illum,fiat uoluntas tua,3ª.q.46.2.1m.
17 Conuerte gladium tuum in locum ſuum,2ª.q 40.2 0.
18 Omnes enim qui acceperint gladium,gladio peribunt,2 2.q.40.1.1m.
19 Et princeps ſacerdotum ait illi:Adiuro te per Deum uiuum,2ª2ª.q 90.1.1m.
20 At ille.ſ.Petrus,negauit coram omnibus.2ª2ª.q.24.12.2m.quol 8.uel q.9.7.1.0.

Cap. 27.
1 Vt crucifigeretur,3ª.q 46.4.0.quol.2.q.1.2.0.
2 Et uenerunt in locum,qui dicitur Golgota,quod eſt Caluariæ locus,3ª.q.46.10.3m.
3 Tunc crucifixi ſunt cum eo duo latrones,unus à dextris,& unus à ſiniſtris,3ª.q.46.11.0.
4 Idipſum autem & latrones,qui crucifixi erant cum eo improperabant ei,3ª.q.46.11.3m.
5 Tenebræ factæ ſunt ſuper uniuerſam terram,uſq; ad horam nonam,3ª.q 44 2.2m.
6 Clamans uoce magna,emiſit ſpiritum, 3ª.q.47.2.2m.quol.1.q.2.2.c.
7 Emiſit ſpiritum, 3ª.q.50.4.5.c.3m.quol.1.q.2.2.0.quol.2.1.c.1.2m.quol.3 4.c.2m.
8 Velum templi ſciſſum eſt in duas partes,à ſummo uſque deorſum.1ª2ª.q.103.3.2m°.3ª.q.44.4.3m.
9 Et terra mota eſt,& petræ ſciſſæ ſunt.3ª.q.44 4.3m.
10 Monumenta aperta ſunt.ibidem.
11 Multa corpora ſanctorum qui dormierant, ſurrexerunt,3ª.q.53.3 2m.
12 Inter quas erat Maria Magdalenę,& Maria Iacobi, & Ioſeph mater,& mater filiorum Zebedęi,3ª.q 2.3.6m
13 Ioſeph inuoluit illud.ſ.corpus Ieſu,in ſindone munda,1ª.q.31.2.2m°.3m°.4m.
14 Et poſuit illud in monumento ſuo nouo, quod exciderat in petra,3ª.q 31.1.0°.4.c° q 52.4.c.°q.66 8.1m.
15 Aduoluit ſaxũ magnũ ad oſtium monumenti,3ª.q.51.2.4m.

Cap. 28.
1 Angelus enim Domini deſcendit de cælo,& reuoluit lapidem & ſedebat ſuper eum.3ª.q.55.6.5m.
2 Reſpondẽs autem angelus,dixit mulieribus.3ª.q.55.1.3m° 2.0.

3 Illæ autē acceſſerunt,& tenuerunt pedes eius, 3ª.q.55.9.3m.° q.8.4.1m
4 Data eſt mihi omnis poteſtas,in cęlo & in terra, 3ª.q 13.2.1m
5 Baptizantes eos,in nomine patris,& filij,& ſpiritus ſancti, 3ª q.60 8.c.° q.66.5.o.° q.67.6.c.° q.84.3.c
6 Qui crediderit & baptizatus fuerit, ſaluus erit,s.q.99.4.1

AVCTORITATES EX EVANGELIO SECVNDVM Marcum.

Cap. 1.

1 Fuit Ioannes in deſerto baptizans, & prædicans baptiſmum pœnitentiæ,in remiſſionem peccatorum, 3ª.q.38.3.1m
2 Et erat in deſerto quadraginta diebus,& quadraginta noctibus, 3ª.q.41.2.1m.° 3.2m
3 Eratque cum beſtijs, 3ª.q.41.3.2m
4 Scio quòd ſis ſanctus Dei, 1ª.q.12.13.6m.° q.32.1.1m.° q 64.1.4m.° 2.5m.° 3ª.q.29.1.3m.° q.44.1.1m.° q.47.5.c
5 Obmuteſce,& exi ab eo, 3ª.q.44.1.3m
6 Et diſcerpens eum ſpiritus immundus, & exclamans uoce magna,exijt ab eo, 3ª.q.44.1.4m
7 Quoniam ſciebant eum, 1ª.q.64.1.4m.° q.41.1.1m.° q.44.1.1m.° q.45.5.c.° 8.1
Cap. 2.
1 Quis poteſt dimittere peccata, niſi ſolus Deus? 3ª. q. 16.11.2m.° q.84.3.3m.quol.11.16.2m
Cap. 3.
1 Et circunſpiciens eos cum ira, 3ª.q.15.9.0
2 Dæmones clamabant,dicentes? Tu es filius Dei,s.1
Cap. 5.
2 Vade in domum tuam ad tuos,& annuncia illis, quanta tibi Deus fecerit, 3ª.q.44.3.4m
Cap. 6.
1 Et non poterat ibi vllam virtutem facere, 3ª.q.43.2.1m
Cap. 7.
1 Tenetis traditiones hominum, baptiſmata vrceorum, & calicum, 3ª.q.38 1.3m
2 Et ingreſſus domum,neminem noluit ſcire. Et non potuit latere, 3ª.q.13.4.1m.° q.44.3.4m
Cap. 8.
1 Et interrogauit eum,ſi quid uideret, & aſpiciens ait, Video homines uelut arbores ambulantes,&c. 3ª.q.44.3.2m
Cap. 9.
1 Et exclamans,& multum diſcerpens,exijt ab eo, s.1
Cap. 10.
1 Et offerebant ei paruulos,ut tangeret eos,&c. 3ª.q.72.1.1m
Cap. 13.
1 Neque filius hominis,niſi pater, 1ª. q. 31.4.1m.° 3ª.q.10.2.1m
Cap. 15.
1 Erat autem hora tertia,& crucifixerunt eum, 3ª. q.46.9 2m.° q.82.3m
2 Pilatus autem mirabatur,ſi iam obijſſet, 3ª.q.47.1.2m
Cap. 16.
1 Oſtenſus eſt in alia effigie,euntibus in villam, 3ª.q.54.1.3m.° q.55.4 0
2 Euntes in mundum uniuerſum,prædicate Euangelium omni creaturæ, 1ª.q.91.1.c.° q.96.2.c.° 12ª.q 17.8.2m
3 Qui uero non crediderit,condemnabitur, 22ª.q.1.3m.° q.2.3.o.° q.16.1.1m
4 Signa autem eos qui crediderint,hæc ſequentur, 22ª.q.178.1.3m
5 Linguis loquentur nouis.22ª.q.17 6.1.n
6 Super ægros manus imponent, & bene habebunt, 3ª. q. 24.4 1m
7 Aſſumptus eſt in cœlum, 3ª.q.57.0.° q.58.1.3.c
8 Et ſedet à dextris Dei, 3ª.q.57.2.3m.° q.58.0

AVCTORITATES EX EVANGELIO SECVNDVM LVCAM.

Cap. 1.

1 Sacerdos quidam nomine Zacharias, de uice Abia, in ordine uicis ſuæ, 22ª.q.97.2.3m.° 3ª.q.37 2.c
2 Sorte exijt,ut poneret incenſum.22ª.q.95.8.o.quol.12.36.0
3 Apparuit autem illi Angelus domini. Et Zacharias turbatus eſt uidens,& timor irruit ſuper eum, 3ª.q 30.3.3m
4 Et Spiritu ſancto replebitur adhuc ex utero matris ſuæ. 3ª.q.27 2 1m.° 6.1m
5 Ne timeas Zacharia,quoniā exaudita eſt oratio tua. Ibidem. & quol.6.q.5.2.c
6 Et dixit Zacharias ad angelum:Vnde hoc ſciam, &c. 22ª.q.97.2.3m
7 Eris tacens,& non poteris loqui, &c. pro eo quòd non credidiſti. 22ª.q.93.2 3m
8 Miſſus eſt angelus Gabriel à Deo, 3ª. q.30.0
9 Et ingreſſus angelus ad eam. 3ª.q.30.3.0
10 Aue gratia plena,Dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus, 1ª.q.7.10.1m.° q.30.4.0
11 Quæ cum audiſſet,turbata eſt. & cogitabat, qualis eſſet iſta ſalutatio. 3ª.q.30.3.3m
12 Et ait angelus ei:Ne timeas Maria: Inueniſti enim gratiam apud Deum, ibidem.
13 Ecce concipies in utero & paries filium. 3ª.q.30.4.c
14 Et uocabis nomen eius Ieſum. 3ª.q.37.2.0
15 Quomodo fiet iſtud. 3ª.q.30.4.2m
16 Virtus altiſſimi obumbrabit tibi, 3ª.q.32.1.2m
17 Et ecce Eliſabeth cognata tua,& ipſa concepit filium in ſenectute ſua, 3ª.q.29.1.4m.° q.30.4.1m
18 Non erit impoſſibile apud Deum omne uerbum, 1ª. q.25.3.o.quol.9.1.fi.
19 Exultauit in gaudio infans in utero meo, 22ª.q.124.1.1m.° 3ª.q 27.6.c
20 Reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ, 22ª.q.161.1.1m
21 Et uocabant eū nomine patris ſui, 3ª.q.37.2.3m.° q.70.3.3m
22 Sicut locutus eſt per os Sanctorum, qui à ſeculo ſunt, prophetarum eius, 1ª. q. 5. 10.c.° 22ª.q.172.1.9.quol.7.uel 8. uel 11.q.6.1.5m.3.c.quol.12.27.n
23 Puer autem creſcebat,& confortabatur ſpiritu, 3ª.q.9.4.o.° q.12 0.° q.13.8.0
Cap. 2.
1 Exijt edictum à Cæſare Auguſto, ut ſcriberetur uniuerſus orbis, 3ª.q 36 8.5m
2 Paſtores erant in regione eadem uigilātes,& cuſtodiētes, &c. 3ª.q.36.3.n
3 Et ecce angelus Domini ſtetit iuxta illos, 3ª.q.36.3.0 ° 5.c.ª.1m
4 Et claritas Dei circunfulſit illos, 3ª.q.36.5.1m
5 Et timuerunt timore magno. Et dixit illis angelus:Nolite timere,s.1.3ª
6 Et poſtquam conſummati ſunt dies octo,ut circunciderentur puer, 3ª.q.37.1.0.° q.40 0
7 Poſtquam impleti ſunt dies purgationis eius, ſecundum legem Moyſi 3ª.q.37.4.0
8 Vt ſiſterent eum Domino, 3ª.q.37.3.0
9 Et ut darent pro eo hoſtiam, 3ª.q. 37.3.c
10 Et homo iſte iuſtus,& timoratus, 3ª.q.36.6.1m
11 Cum inducerent puerum Ieſum parentes eius, 3ª. q.28.1.1m
12 Erant pater eius & mater ibid.
13 Et tuam ipſius animam pertranſibit gladius, 3ª. q.27.4.2m
14 Et Anna propheteſſa,filia Phanuel, &c. 3ª. q. 36.3.c.3m.° 6.c.1m
15 Puer autem creſcebat,& confortabatur,s.1.Plenus ſapientia 1ª.q.9.19.11.12.0.° q.15.2.3.c.1m
16 Et gratia Dei erat in illo, 3ª.q.7.0
17 Et ibant parentes eius,s.1
18 Inuenerunt eum in templo ſedentem in medio doctorum, audientem illos,& interrogantem, 3ª.q.12.3. 1m
19 Ecce pater tuus & ego,s.2
20 Et Ieſus proficiebat ſapientia. 3ª. q. 7. 12.3m.° q.12.2.0.° 3.3m.° q.15.8.0
21 Et gratia, 3ª.q.7.12.0
Cap. 3.
1 Et videbit omnis caro ſalutare Dei, 1ª.q.12.2.0
2 Facite fructus dignos pœnitentiæ,s q.13
3 Cuius uentilabrum in manu eius, s.q.74.3.c
4 Qui fuit Melchi.q.31.3.2m
Cap. 4.
1 Et conſummata omni tentatione, 3ª. q.41.3.3m.° 4.4m
2 Ipſe autem tranſiens,per medium illorum ibat, 3ª.q.44 3 2m
3 Scio te,quia ſis Sanctus Dei, 3ª.q.59.1.3m
Cap. 5.
1 Relictis omnibus,ſecuti ſunt eum, 22ª.q.189.1.b
Cap. 6.
1 Væ vobis qui ridetis nunc, quia lugebitis & flebitis, 22ª. q. 168.2.1m
2 Virtus de illo exibat,& ſanabat omnes. 3ª.q.43.4.c

3 Mutuum date, nihil inde ſperantes, 22æ.q.78.1.3m
4 Et eritis filij altiſſimi, 1ª.q.33.3.c.° 12æ.q.18.4.3.c.fi.° 3ª.q.34.3m.° 5.2m.° q.2.3.o
5 Eſtote ergo miſericordes, 22æ.q.30.4.o

Cap. 7.

1 Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. 1ª.q.21.4.1m.° 3ª.q.49.1.c

Cap. 8.

1 Quod tibi nomen eſt? At ille: Legio, 22æ.q.95.4.1m

Cap. 9.

1 Et dicebāt exceſſum, quem completurus erat in Hieruſalem, 3ª.q.45.3.3m
2 Nemo mittens manum ad aratrum, &c. 22æ.q.88.1.3m
3 Permitte mihi primum renunciare ijs, qui domi ſunt, 22æ.q.189.6.c.fi.° 10.2m
4 Nemo mittens manum ſuam ad aratrum, & reſpiciens retro, aptus eſt regno Dei. 22æ.q.189.10.2m

Cap. 10.

1 Neminem per uiam ſalutaueritis, 3ª.q.64.1.o.° 2.c
2 Intrauit Ieſus in quoddam caſtellū, & mulier quædam Martha nomine, excepit illum in domum ſuam. Et huic erat ſoror nomine Maria, &c. 22æ.q.171. principio.
3 Maria optimam partem elegit, 12æ.q.37.1.c.° 22æ.q.182.1.o

Cap. 11.

1 Et fiunt nouiſſima hominis illius, peiora prioribus, 22æ.q.189.9.c.fi.° 2m.fi.
2 Nemo accendit lucernam, & in abſcondito ponit, 22æ.q.188.8.4m
3 Quod ſupereſt date eleemoſynam, 22æ.q.32.5.6m.° q.66.7.c.° q.71.1.c.° q.87.1.4m.° q.118.4.2m.° q.185.7.1m.quol.6.q.7.o.quol.7.uel.8.q.6.2.o

Cap. 12.

1 Et poſt hæc nō habent amplius quid faciant, 22æ.q.32.2.1m
2 Quis me conſtituit iudicem, aut diuiſorem, ſupra vos? 3ª.q.50.4.1m
3 Cauete ab omni auaritia, 1ª.q.63.2.2m.° 12æ.q.77.5.1m.° q.82.4.3m.° q.84.1.o.° 22æ.q.24.10.2m.° q.118.2.o.° 5.2m.° q.119.2.1m

Cap. 13.

1 Non capit prophetam perire extra Ieruſalem, 3ª.q.46.10.1m

Cap. 14.

1 Omnis qui ſe exaltat, humiliabitur, & econuerſo, 22æ.q.161.5.3m
2 Cum facis prandium aut cœnam, noli vocare amicos, &c. ſed pauperes, &c. 22æ.q.31.3.1m
3 Si quis uenit ad me, & non odit patrem, &c. & animam ſuam non poteſt meus eſſe diſcipulus, 22æ.q.25.6.c.° q.26.2.c.° 7.1m.° q.31.3.1m.° q.101.4.1m
4 Quis enim volens turrim ædificare, nonne prius ſedens computat ſumptus, &c. & non potuit conſummare, 22æ.q.189.10.° 3m
5 Qui non renunciat omnibus quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus, 22æ.q.184.7.1m.° q.189.10.3m

Cap. 15.

1 Erant autem appropinquantes ei publicani & peccatores, 22æ.q.2 .6.3m.° 3ª.q.40 1.o.° 3m
2 Ita gaudium erit in cœlo ſuper vno peccatore pœnitentiam agente, quàm ſupra nonaginta iuſtis, qui non indigent pœnitentia, 1ª.q.20 4.4m.3.q.71.8.3

Cap. 16.

1 Filij huius ſæculi, prudentiores filijs lucis in generatione ſua ſunt, 22æ.q.47.13.1m
2 Facite uobis amicos de mammona iniquitatis, 22æ.q.32.7.1m.° q.114.6.3m
3 Recordare quia recepiſti bona in vita tua, 3.q.70.2.4.& 98.7.c
4 In ſinum Abrahæ, 3ª.q. 2.2.4m
5 Eleuans autem oculos cum eſſet in tormentis, uidit Abraham & Lazarum in ſinu eius. quol.7.uel 8.q.7.1.o
6 Crucior in hac flamma. 1ª.q.64.4.1m.quol.3.q.10.10.& 2.uel q. .7.1.o
7 Hij qui uolūt ad uos trāſire nō poſſunt. quol.7. uel 8.q.7.1 1m

Cap. 17.

1 Vbicunque fuerit corpus, ibi congregabuntur & aquilæ, 12æ.q.102.. 1m

Cap. 18.

1 Oportet ſemper orare, & non deficere, 22æ.q 83.2.14.o
2 Iudex quidam erat in quadam ciuitate, qui nec Deum timebat, & homines non reuerebatur, 22æ.q.19.3.1m
3 Omnis qui ſe exaltat, humiliabitur, & econuerſo, s.14.1a

Cap. 19

1 Et ſi quid aliquem defraudaui, reddo quadruplum, 22æ.q.62.3.2m
2 Dimidium bonorum meorum do pauperibus, 3ª.q.7.2.3m

Cap. 20.

1 Neque ultra mori poterunt. 1ª.q.97.3.c.quol.7.11.o
2 Æquales enim angelis ſunt, 1ª.q.63.7.1m.° q.108.8.o.° 22æ.q.4.5.6m
3 Et filij ſunt Dei, 1.6.12a
4 Omnia enim viuunt ei, 12æ.q.110.1.2m.° 22æ.q.23.2.2m
5 Erunt ſigna in ſole, 1.q.73.1.c
6 Capilus de capite ueſtro non peribit, 1.q.80.2.c

Cap. 21.

1 Vidua hæc pauper, plus quam omnes miſit, 22æ.q.32.4.3m
2 In patientia ueſtra poſſidebitis aīas ueſtras, 22æ.q.136.2.2m

Cap. 22.

1 Intrauit autem Sathanas in Iudam. &c. quol.3.q.3.3.o
2 Deſiderio deſideraui hoc paſcha manducare vobiſcum, antequam patiar, 2ª.q.81.2.3m
3 Similiter & calicem poſtquam cœnauit, dicens, 3ª.q.74.2.3m
4 Facta eſt contentio inter eos, quis eorum uideretur eſſe maior. 22æ.q.38.1.1m
5 Ego diſpono uobis, ſicut diſpoſuit mihi pater meus regnum 12æ.q.4.7.1m
6 Vt edatis & bibatis ſuper menſam meam in regno meo, Ibidem.
7 Apparuit autem illi angelus de cœlo, confortans eum, 3ª.q.18.4.1m
8 Et factus in agonia, 3ª.q.18.6.3m

Cap. 23.

1 Et facti ſunt amici Herodes & Pilatus in ipſa die, nam antea inimici erant adinuicem, 22æ.q 23.1.2m.° 3m.° q.25.8.3m
2 Ieſus autem dicebat: Pater dimitte illis: nō enim ſciunt quid faciunt, 3ª.q.21.4.1m.° q.47.5.o.° 6.2
3 Domine memento mei, cum ueneris in regnum tuum. 3ª.q.46.11.3m
4 Hodie mecum eris in paradiſo, 3ª q.52.4.3m
5 In quo nondum quiſquam poſitus fuerat, 3ª.q.51.2.c.4m

Cap. 24

1 Non eſt hic, ſed ſurrexit, 3ª.q.53.1.o.° 2.c.° 3.1m
2 Procumbens uidit linteamina poſita, 3ª.q.18.4.1m.° 2m
3 Oculi autem eorum tenebantur, ne eum agnoſcerent, 3ª.q.55.4 3m
4 Et ita intrare in gloriam ſuam, 3ª.q.45.1.c
5 Et ipſe ſe finxit longius ire, 22æ.q.111.1.1m
6 Et coegerunt illum, 12æ.q.188.6.c.° 3ª.q.40.1.2m
7 Et aperti ſunt oculi eorum, 3ª.q.55.4.3m
8 Et ipſe euanuit ex oculis eorum, 3ª.q.54.1.2m
9 ° Et aperiret nobis ſcripturas, 22æ.q.173.3.c
10 Palpate & uidete, quia ſpiritus carnem & oſſa nō habet, &c. 3ª.q.54.2.2m.1.q.83.a.c
11 Et cum manducaſſet coram eis, 1ª.q.51.3.5m.° 3ª.q.54.2.3m.° q.55.3.c.° 6.c.1m.quol.3.q.2.1.o
12 Hæc ſunt uerba quæ locutus ſum uobis, cum adhuc eſſem uobiſcum, 3ª.q.55.3.c
13 Vos autem ſedete in ciuitate, quoad uſque induamini uirtute ex alto. 12æ.q.103.4.1m

AVCTORITATES EX EVANG.

SECVNDVM IOANNEM.

Cap. 1.

1 Et uerbum erat apud Deum, 1ª.q 33.3 3m.° q 34 1.o.° 12æ.q.93.1.2m.° 22æ.q.189.1.4m.quol.4.q.4.1.o
2 Et Deus erat uerbū, 1ª.q.27.1.c.° q.33 1.2m.° q.42.5.o.° 3ª.q.45 4.o
3 Hoc erat in principio apud Deum, 1.c
4 Omnia per ipſum facta ſunt, 1ª.q.39 8.c
5 Et ſine ipſo factum eſt nihil. 12æ.q 72 1.2m.quol 1.q.9.1.o
6 Quod factum eſt, in ipſo uita erat, 1ª.q 18.4.o
7 Erat lux uera, quæ illuminat omnem hominem, uenientem in hunc mundum. 1ª.q.79 4.1m.° 22æ.q.172.2.c
8 Et mundus per ipſum factus eſt, 1.c
9 Quotquot autem receperunt eum, dedit eis poteſtatem filios Dei fieri, 12æ.q.109 7.o
10 Et uerbum caro factum eſt, 22æ.q.189.1.4m.° 3ª.q.5.3.1m
11 Et uidimus gloriam eius, gloriam quaſi unigeniti a patre, 1ª.q.33.3.c.2m
12 Plenum gratiæ & ueritatis, 3ª.q.2.10.2m.° q.7.7 1m.° 9.o.° 10.12.c.° q.4.4.2m.° q.15.2.3.c.° q.22.1.c.2m.3m.° q.27.3.1m.° q.28.4.2m.° q.34.1 1.c.° q.38.2 2m
13 Qui poſt me uenturus eſt, ante me factus eſt, 3ª.q.16 6 2m
14 Et de plenitudine eius nos omnes accepimus, 3ª.q.7 10 o
15 Lex per Moyſen facta eſt, gratia autem & ueritas per Ieſum Chriſtum facta eſt, 12æ.q.112.1.1m

16 Deum nemo uidit unquam, 1a.q.12.1.3m.12a.q.112.5.3m.
17 Vnigenitus filius, qui eſt in ſinu patris ipſe enarrauit, 1a.q.33.3.2m.
18 Ecce agnus Dei, 12a.q.102.3.2m.3a.q.73.5.c.
19 Ecce qui tollit peccatum mundi. 3a.q.22.2.2m.q.5.c.q.46.5.3m.6.6m q.48.2.2m.q.49.1.o.2.3.4.5.c.5.3m.4m.q.52.5.c.q.56.2.4m.q.62.5.o.q.69.1.2m.3m.q.73.3.c.5.q.79.3.c.quol.2.2.o.
20 Vt manifeſtetur in Iſrael propterea ueni ego, 3a.q.3.4.3m.q.43.3.1m.
21 Deum nemo uidit unquam.s.q.92.1.c.

Cap. 2.

1 Nondum uenit hora mea, 3a.q.46.q.9.o.10.c.
2 Omnis homo primum bonum uinum ponit, 3a.q.44.3.2m.
3 Hoc fecit initium ſignorum Ieſus, 3a.q.36.4.3m.q.43.3.o.
4 Et crediderunt in eum diſcipuli eius, 3a.q.43.3.3m.
5 Poſt hæc deſcendit Ieſus in Capharnaũ, ipſe & mater eius, & fratres eius, 3a.q.28.3.5m.
6 Quadraginta & ſex annis ædificatum eſt tẽplum hoc, 12a.q.33.1.1m.
7 Ipſe enim ſciebat quid eſſet in homine, 3a.q.10.2.c.

Cap. 3.

1 Niſi quis renatus fuerit ex aqua & ſpiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei, 12a.q.152.1.2m.q.183.3.1m.3a.q.66.2.o.q.68.1.2.o.q.70.2.1m.4m.q.72.6.1m.q.84.5.c.quol.6.q.3.1.o.
2 Nemo aſcendit in cælum, niſi qui deſcendit de cælo filius hominis, qui eſt in cælo, 3a.q.5.2.1m.q.57.2.2m.
3 Ita exaltari oportet filium hominis, 3a.q.46.4.c.
4 Sic Deus dilexit mundum. 3a.q.1.1.c.
5 Non enim miſit Deus filium ſuum in mundum, ut iudicet mundum, ſed ut ſaluetur mundus per ipſum, 3a.q.58.1.c.2.o.
6 Qui autem facit ueritatem, uenit ad lucem, 1a.q.17.1.c.
7 Qui habet ſponſam ſponſus eſt.s.q.95.3.c.
8 Non enim ad menſuram dat Deus ſpiritum, 3a.q.7.11.1m.
6 Pater diligit filiũ, & omnia dedit in manu eius, 1a.q.42.6.2m.
10 Qui credit in eum non iudicabitur, s.q.89.6.1.

Cap. 4.

1 Diſcipuli eius abierant in ciuitatem, ut cibos emerent. 22a.q.188.7.c.
2 Omnis qui biberit ex aqua hac, ſitiet iterum, 12a.q.2.1.c.3.
3 Fons aquæ ſalientis, 12a.q.2.1.3m.q.114.3.c.3m.
4 Video, quia propheta es tu inf. 6.
5 Venit hora, quando neque in monte hoc, neque in Hieroſolimis adorabitis Patrem, 22a.q.84.3.1m.
6 Spiritus eſt Deus, 1a.q.1.3.o.q.3.1.o.
7 In ſpiritu & ueritate oportet adorare, 22a.q.81.7.1m.q.83.13.1m.
8 Iam non propter loquelam tuam credimus, 22a.q.2.10.c.ſi.
9 Perfecta charitas foras mittit timorem, s.q.4.1.2m.

Cap. 5.

1 Pater meus uſque modo operatur, & ego operor, 1a.q.69.2.c.q.73.2.1m.q.118.3.3m.
2 Æqualem ſe faciens Deo, 1a.q.42.o.q.43.4.c.q.58.3.o.
3 Non poteſt filius à ſe facere quicquam, niſi quod uiderit patrem facientem, 1a.q.52.6.1m.
4 Quæcunque enim ille fecerit hæc, & filius ſimiliter facit, 3a.q.43.4.b.
5 Pater enim diligit filium, & demonſtrat ei omnia quę ipſe facit. 1a.q.42.6.2m.
6 Sicut enim pater ſuſcitat mortuos, & uiuificat, ſic & filius quos uult uiuificat, 3a.q.43.4.c.2m.
7 Vt omnes honorificent filium, ſicut honorificãt patrem, 22a.q.81.3.1m.q.84.1.3m.3a.q.25.1.1m.
8 Qui miſit illum, 1a.q.43.o.q.112.1.c.3m.3a.q.28.1.3m.q.59.8.1m.
9 Et in iudicium non ueniet, ſed tranſiet à morte in uitam s.3.
10 Et poteſtatem dedit ei iudicium facere, quia filius hominis eſt. 3a.q.59.3.c.s.8o.3.c.
11 Et procedent qui bona fecerunt, in reſurrectionem uitæ; qui uerò mala egerunt, in reſurrectionem iudicii, 1a.q.64.2.c.quol.7.12.o.
12 Non poſſum ego à meipſo facere quicquam, s.5.
13 Sicut audio, iudico. 1a.q.42.6.2m.
14 Et iudicium meum uerum eſt, 1a.q.16.5.o.12a.q.3.7.c.
15 Opera quę dedit mihi pater perficiam ea, ipſa opera quæ ego facio, teſtimonium perhibent de me. 3a.q.13.1.40.quol.2.6.4m.
16 Neque uocem eius unquam audiſtis, 3a.q.39.8.2m.
17 Neque ſpeciem eius uidiſtis, Ibidem.
18 Eſt qui accuſat uos Moyſes, s.q.89.2.3.

Cap. 6.

1 Hic eſt uerè propheta, qui uenturus eſt in mundũ. 22a.q.174.5.3m.3a.q.7.8.o.q.31.2.c.
2 Ego ſum panis uitæ, 3a.q.79.1.b.
3 Quem miſit ille s.5.
4 Qui uenit ad me, non eſuriet, & qui credit in me, non ſitiet in æternum, 12a.q.2.1.3m.
5 Et ego reſuſcitabo eum, 3a.q.54.2.c.q.56.1.2.o.q.59.2.c.ſi.q.62.5.1m.2m.
6 Omne quod dedit mihi, non perdam ex eo, Inf. 10. quol. 7.q.2.o.
7 Omnis qui audiuit à patre, & didicit uenit ad me s.1a.q.42.5.2m.126.q.122.2.2m.10a.13a.
8 Non quia patrem uidit quiſquam, niſi is qui eſt à Deo, hic uidit patrem. s.1.
9 Panis quem ego dabo, caro mea eſt, pro mundi uita, 3a.q.79.1.o.8.c.q.81.1.3m.
10 Niſi manducaueritis carnem filii hominis, & biberitis eius ſanguinem, non habebitis uitam in uobis. 3a.q.65.4.2m.q.73.3.1m.q.34.4.1m.
11 Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet uitam æternam. 3a.q.79.2.o.q.80.2.1m.s.q.99.4.2.
12 Caro mea uerè eſt cibus, & ſanguis meus uerè eſt potus, 3a.q.76.1.2m.
13 Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in eo inf. 10.
14 Spiritus eſt qui uiuificat, caro non prodeſt quicquam. 12a.q.183.2.3m.3a.q.75.1.1m.
15 Verba quæ ego locutus ſum uobis, ſpiritus & uita ſunt, 3a.q.57.1.1m.

Cap. 7.

1 Erat autem in proximo dies feſtus Iudæorum ſcenophegia. 12a.q.102.4.10m.q.103.3.4m.
2 Mea doctrina, non eſt mea, 3a.q.9.1.o.
3 Qui miſit me, s.5.8a.
4 Nõ ea Moyſe, eſt circuncíſio, ſed ex patribus, 12a.q.103.1.3m.
5 Circunciſionem accipit homo in ſabbato, ut non ſoluatur lex Moyſis. 22a.q.122.4.1m.
6 Mihi indignamini, quia totum hominem ſanum feci in ſabbato? 3a.q.44.3.3m.q.88.5.1m.
7 Qui credit in me, ſicut dicit ſcriptura, flumina de uentre eius fluent aquæ uiuæ, 12a.q.2.1.3m.
8 Quia nondum uenerat hora eius, s.2.1a.
9 Nondum enim erat ſpiritus datus, quia Ieſus nondum fuerat glorificatus. 3a.q.43.6.1m.
10 Hic eſt uere propheta, s.6.2a.

Cap. 8.

1 In lege autem Moyſes mandauit nobis huiuſmodi lapidare 3a.q.29.1.4m.
2 Ego ſum lux mundi. s.1.7a.
3 Ego non iudico quemquam. s.5.13a.14a.
4 Miſit me pater, s.5.7a.
5 Nec dum uenerat hora eius, s.2.1a.
6 Si me ſciretis, forſitan & patrem meum ſciretis. 22a.q.2.8.3m.
7 Ego non ſum de hoc mundo, 22a.q.188.2.3m.
8 Et ego quæ audiui à patre meo, hæc loquor in mundo, s.5.
9 Principium qui & loquor uobis, 1a.q.1.3.1m.7.o.
10 Cum exaltaueritis filium hominis. s.2.3a.
11 Sicut docuit me pater, hæc loquor. s.1.
12 Et a me ipſo facio nihil. s.5.8a.
13 Pater mecum eſt, & non reliquit me ſolum. 1a.q.31.o.
14 Si uos filius liberauit, uere liberi eritis. 3a.q.27.3.c.ſi.q.49.2.2m.q.54.7.2m.quol.6.q.3.1.c.
15 Ego quod audiui apud patrem, loquor, s.5.
16 Veritatem loquutus quam audiui à Deo. Ibidem.
17 Si filii Abrahæ eſtis, opera Abrahæ facite, 22.22a.q.89.1.1m.
18 Ego enim ex Deo proceſſi & ueni, 1a.q.27.o.
19 Vos ex patre diabolo eſtis, 1a.q.1.4.3.2m.
20 Ille homicida erat ab initio, 1a.q.63.5.1m.
21 Et in ueritate non ſtetit, quia non eſt ueritas in eo. 1a.q.63.6.o.q.64.2.5.22a.q.96.1.c.
22 Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur.
23 Quia mendax eſt pater eius, 22a.q.172.6.3m.
24 Abraham pater ueſter exultauit, ut uideret diem meum, & uidit & gauiſus eſt. 2a.q.98.4.c.3a.q.31.1.o.
24 Ieſus autem abſcondit ſe, & exiuit de templo, 3a.q.44.3.1m.

Cap. 9.

1 Neque hic peccauit, neque parentes eius, 12a.q.87.1m.
2 Qui miſit me, s.5.
3 Lux ſum mundi, s.1.2a.
4 Lutum fecit ex ſputo, & liniuit ſputum ſuper oculos eius, &

&c. nit.3ª.q.44.3.1m.°3m.
5 Non eſt hic homo à Deo, qui ſabbatum non cuſtodit, 3ª.q.40 4.1m.
6 Propheta eſt.s.6.
7 Scimus quia Deus peccatores non exaudit.22ª.q.83,10.0.°q.17.2.1m.4.q.71.3.
8 Si cæci eſſetis, non haberetis peccatum.22ª.q.15.1.1m.

Cap. 10.

1 Ego ſum oſtium.3ª.q.8 6 3m.
2 Et ingredietur & egredietur & paſcua inueniet. Quol. 7. q.9.c.c.
3 Nemo tollit eam a me, ſed ego pono eam a meipſo 3ª.q.47.1.1m.q.56 3.
4 Hoc mandatum accepi a patre meo.3ª.q.47.2.1.
5 Nunquid dæmonium poteſt cæcorum oculos apperire? 1ª.q.9.2.1m°3m.q.114.4.c.2m°.q.115.5.1m°.q.17.3.c.3ª.q.10.1.3m.
6 Ego & pater unum ſumus, inf.ta ª.
7 Quem pater ſanctificauit, 3ª.q.34.1.2m.
8 Et miſit in mundum.1.5.3ª.
9 Opera quæ ego facio in nomine patris mei, hæc teſtimonium perhibent de me.s.1.1ª.
10 Pater in me eſt & ego in patre.1ª.q.42.5.0°.3ª.q.2.9°.2m.
11 Ioannes quidem fecit ſignum nullum. 3ª.q.38. 2.2m.q 40.2.1m.

Cap. 11.

1 In nouiſſimo die s.6.14ª.
2 Tu me miſiſti.s.5 8°.
3 Soluite eum, & ſinite abire.s.q.8.1.c.
4 Caiphas cum eſſet pontifex anni illius prophetauit. ſquia Ieſus, & c.quol.9.16.c.

Cap. 12.

1°Loculos habens, ea quæ mittebantur portabat.22m.q.188.7.c.
2 Niſi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ip ſum ſolum manet.3ª q.42.1.c.ſi.q.46 2.1m
3 Ego autem ſi exaltatus fuero à terra.s.3.
4 Qui miſit me.s.5.8ª.
5 Ego lux in mundum ueni s,c.
6 Ego non iudico eum.s.3.3.ª
7 Non enim ueni ut iudicem mundum.s.3.3ª.

Cap. 13.

1 A Deo exiuit & ad Deum uadit.1ª.q.43.5.2m.
2 Qui me miſit.ſup.5.8ª.
3 Quem diligebat Ieſus.1ª.q.20.4.3m°.3ª.q.45.3.4m.
4 Ille eſt, cui intinctum panem porrexero: & cum intinxiſſet panem dedit Iudæ.3ª.q.81.2.1m°.q.83.5.9m.
5 Aut ut egenis aliquid daret.11ª.7.c.
6 Mandatum nouum do uobis, ut diligatis inuicem ſicut dilexi uos,12ª.q.q.108.3.0.°.22ª.q.44.1.0.
7 In hoc ergo cognoſcent omnes, quia diſcipuli mei eſtis, ſi dilectionem habueritis ad inuicem.22ª.q.81.2.1m°.q.101.1.3m.

Cap. 14.

1 Creditis in Deum & in me credite.22ª.q 2.7.c.
2 In domo patris mei, manſiones multæ ſunt, 12ª.q.3.2.1m.q.5.2.0.°.112.4.c.2m.
3 Domine neſcimus quo uadis? Et quomodo poſſumus uiam ſcire? 1ª.u.1.101.2m°.12ª.q.76.2 c.
4 Ego ſum uia, ueritas & uita, 2ª.q.2.1.3m°.q.3.f.0.°q.4.2.2m.3m°.22ª.q.31.1 2m.
5 Si cognouiſſetis me, & patrem meum utique cognouiſſetis.s.8.7ª.
6 Qui uidet me, uidet & patrem meum. Ibidem.
7 Ego in patre, & pater in me eſt.s.10ª.
8 Alioquin propter ipſa opera credite, 5.16ª.
9 Amen Amen dico uobis.s.1.
10 Qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipſe faciet & maiora horum f.c.ei.3ª.q.43.4.2m.
11 Quodcunque petieritis patrem in nomine meo, hoc faciam.2ª.q 83.7.2m°.15.2m°.1.c.
12 Si diligitis me mandata mea ſeruate, 22ª.q.44.1.0.
13 Rogabo patrem, & alium paracletum dabit uobis. 12ª.q.83.10.1m.
14 In illo die cognoſcetis, quia ego ſum in patre meo, & uos in me & ego in uobis.1ª.q.31.1.4m.
15 Et ſermonem quem audiſtis non eſt meus, ſed eius qui miſit me patris.s.7.2ª.
16 Pater maior me eſt.1ª.q.33.1.2m.q.42.4.1m.°.q.45.7.2m°.3ª.q.20.1.0.
17 Sicut mandatum dedit mihi pater ſic facio.1ª.q.43.45.6.2m°.q.47 2.1m.
In domo patris mei manſiones multæ ſunt.1.q.93.2.c.

Cap. 15.

1 Sine me nihil poteſtis facere,12ª.q.6.3.1m°.q.114.6.0.
2 Si manſeritis in me, & uerba mea in uobis manſerint, quodcunque uolueritis petetis, & fiet uobis.s.14.13ª.
3 Sicut dilexit me pater, & ego dilexi uos,1ª.q.37.2.3m.
4 Vos autem dixi amicos,22ª.q.171.4.1m.
5 Maiorem hac dilectione quol.3.q.c.12.4m.17.2m.2m.3m.quol.7.7.c.
6 Omnia quæcunque audiui à patre meo,s.5.7ª.
7 Vt quodcunque petieritis patrem in nomine meo det uobis s.14.13ª.
8 Scitote, quia me priorem uobis odio habuerit,22ª.q.13.4.0.°6.2m q.34.1.2.0.
9 Si non ueniſſem, & locutus eis non fuiſſem, peccatum non haberent,12ª.q 10.1.3.c.
10 Si opera non feciſſem in eis, quæ nemo alius fecit peccatum non haberent.3ª.q 43.4.c.1m.
11 Nunc autem & uiderunt & oderunt & me & patrem meum 22ª.q.34.4.q°.3ª.q.47.5.c.2m.
12 Cum autem uenerit paraclitus quem ego mittam uobis à patre ſpiritum ueritatis, qui à patre procedit,1ª.q.36.2.1m°.4.1m°.12ª.q.106.4.2m.

Cap. 16.

1 Omnis qui interficit uos arbitretur obſequium ſe præſtare Deo,12ª.q 94.5.2m°.q.100.8.3m°.12ª.q.64.6.0.
2 Qui miſit me,s.5.4ª.
3 Si enim nõ abiero, paracletus nõ ueniet ad uos, 3ª.q.57.6.0.
4 Si autem abiero mittam eum ad uos.1ª.q.43.8.0.
4 Ille arguet mundum de peccato,3ª.q.59.1.3m.
6 Dum autem uenerit ſpiritus ille ueritatis, docebit uos omnẽ ueritatem,12ª.q.106.4 1m.22ª.q.176.1.1m.quol.7.17.c.
7 Sed quæcunque audiet loquetur,s.5.13ª.
8 Siquid petieritis patrem nomine meo, dabit uobis,s.14.13ª.
9 A Deo exiui, exiui à patre, & ueni in mundum,s.13.
10 Iterum relinquo mundum, & uado ad patrem,3ª.q.57.1. 6.0.
11 Nunc ſcimus quia ſcis omnia,3ª.q.10.2.0.°q.13.1.2m°.3m°.q 59.2.3m.quol.3.q.2.1.c.
12 Quia à Deo exiſti.s.13.2ª.
13 Et non ſum ſolus, quia pater mecum eſt.s,8.13ª.

Cap. 17.

1 Hæc eſt autem uita æterna, ut cognoſcant te ſolum uerum Deum, & quem miſiſti, Ieſum Chriſtum.1ª.q.10.3.c.ſi.°.q.31.4.m.
2 Manifeſtaui nomen tuum hominibus quos dediſti mihi de mundo.12ª q.1.8.2m.
3 Tui erant, & mihi eos dediſti Ibidem.
4 Et cognouerunt uere, quia à te exiui.s.13.1ª.
5 Et crediderunt, quia tu me miſiſti,1.5.4ª.
6 Et mundus eos odio habuit, quia non ſunt de mundo, ſicut & ego non ſum de mundo.s.8.°.3ª.q.31 1.3m.
7 Et omnes unum ſint, ſicut tu pater in me, & ego in te, ut & ipſi in nobis unum ſint.s.in.12ª.18ª.
8 Vt ſint unum, ſicut & nos unum ſumus.s.10.22ª.q.183.2.1m.
9 Et dilexiſti eos, ſicut me dilexiſti.1ª.q.37.2.0.

Cap. 18.

1 Vt ergo dixit, ego ſum, abierunt retrorſum, & ceciderunt in terram.3ª.q. 3.3.1m°q.44.3.1m.
2 Dicit ille.i.Petr°.nõ ſum.22ª.q.24.12.2m.quo.8.uel 9.q.7.1.0
3 Ego palam locutus ſum mundo: Ego ſemper docui in ſynagoga, & in tẽplo, quò omnes conueniunt,3ª.q.42 3.2m.
4 Et in occulto locutus ſum nihil.3ª.q.42 3.c.
5 Reſpondit ei Ieſus. Si male locutus ſum, teſtimonium perhibe de malo, ſi autem bene, cur me cædis? 22ª.q.63.2.0.3ª.q 46.9.1m.°q.83.2.3m.
6 Iudæi non introierunt in prætorium, ut non contaminarentur, ſed manducarent paſcha.3ª.q 49.9.1m.
7 Nobis non licet interficere quenquam,3ª.q.47.4.3m
8 Regnum meum non eſt de hoc mundo,3ª.q.7.2. 3m°.q.59.4.1m.
9 Omnis qui eſt ex ueritate, audit uocem meam.22ª.q.18.3.4m.

Cap. 19

1 Maius peccatum habet,12ª.q.73.4.0°.3ª q.47.6.0°.4.2m
2 Cum uidiſſet ergo Ieſus matrem, Matth.3.16ª.
3 Et diſcipulum ſtantem, quem diligebat,s.13.1ª.
4 Poſtea ſciens Ieſus, quia omnia conſummata ſunt, 12ª.q.103.3ª.2m.3.q.47.2.1m.
5 Iudæi ergo quoniam paraſceue erat, ut non remanerent in cruce corpora ſabbato,3ª.q.46.4.3m°q.48.4.c.
6 Erat enim magnus dies ille ſabbati,3ª.q.46.9.1m.
7 Et continuo exiuit ſanguis & aqua,3ª.q.66.4.3m°q.74.3.3m

8 Vtum

8 Venit Nicodemus, ferens myſturam myrrhæ, & aloes, quaſi libras centum, 3ª.q.51.2.2m.* 3m
9 Cum aromatibus, ſicut mos eſt Iudæis ſepelire, 3ª.q.51.2.2m.* 3m
10 Erat autem in loco, ubi crucifixus eſt, hortus, & in horto monumentum nouum. 12æ.q.51.2.4m
11 Et aduoluit ſaxum magnum ad oſtium monumenti, 3ª.q.51.2.3m

Cap. 20.

1 Maria Magdalenæ, uenit mane, cum adhuc tenebræ eſſent, ad monumentum, 3ª.q.53.2.3m
2 Et uidit linteamina poſita, 3ª.q.53.2.3m
3 Et ſudarium. 3ª.q. .2.3m
4 Tunc ergo introiuit, & ille diſcipulus, qui uenerat primus, 3ª.q.8.3.3m
5 Noli me tangere, 3ª.q.80.4.1m
6 Nondum enim aſcendi ad patrem meum, 3ª.q.55.6.3m.* q.80.4.1m
7 Cum ergo ſero eſſet die illo vna ſabbatorum, & fores eſſent clauſæ, &c. uenit Ieſus. 3ª.q.54.1.1m
8 Et ait: Pax uobis, 3ª.q.55.8.1m
9 Oſtendit eis manus & latus, 3ª.q.54.4.0
10 Hæc cum dixiſſet, inſufflauit, 1ª.q.43.7.6m
11 Quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, 3ª.q.84.3.3m.* 1.q.18.1.c.quol.2.q.82.2m.4m.quol.4.p.7.1.0
12 Infer digitum tuum huc, & affer manum tuam, & mitte in locaclauorum, 3ª.q.54.4.2m.* q.55.6.3m
13 Quia uidiſti me Thoma, credidiſti, 22æ.q.4.1m.* 3ª.q.55.5.3m
14 Beati qui non uiderunt & crediderunt. Ibid. * 3ª.q.55.5.3m
15 Multa quidem & alia ſigna fecit Ieſus in conſpectu diſcipulorum ſuorum, quę non ſunt ſcripta in libro hoc, 3ª.q.42.4.c.* q.68.1.1m
16 Hæc autem ſcripta ſunt, ut credatis, &c. 1ª.q.6.1m

Cap. 21.

1 Vado piſcari, 1ª.q.56.1.c.* 22æ.q.64.1.0
2 Dicit ergo diſcipulus ille quem diligebat Ieſus, 7.13
3 Dominus eſt, 1ª.q.13.7.1m.* 6m
4 Simon Ioannis, diligis me plus his? 22æ.q.185.3.1m
5 Paſce oues meas, uel agnos meos, Ibidem
6 Domine tu ſcis quia amo te, 1ª.q.20.4.3m
7 Domine tu omnia noſti, 1.16.11ª
8 Quem diligebat Ieſus, 1.93.9ª
9 Sunt autem & alia multa quæ fecit Ieſus, quæ ſi ſcribantur per ſingula, nec ipſum arbitror mundum capere poſſe eos qui ſcribendi ſunt libros, 3ª.q.6.3.3m.* q.68.1.1m

AVCTORITATES EX EPISTOLA AD ROMANOS.

Cap. 1.

3 Qui factus eſt ei ex ſemine Dauid ſecundum carnem, 3ª.q.16.7.23.* q.31.6.2m
4 Qui prædeſtinatus eſt filius Dei, in virtute, 3ª.q.24.0
5 Ad obediendū fidei. 12æ.q.27.3m.* q.104.3.2m.* 3ª.q.7.3.2m
14 Græcis, ac barbaris, ſapientibus, & inſipientibus, debitor ſum, 1ª.q.21.1.3m
16 Iudæo primum & Græco, 3ª.q.31.2.2m
18 Qui ueritatem Dei in iniuſtitia detinent. 22æ.q.40.3.0.* q.59.3.4.0.* q.71.3.3m
19 Quod notum eſt Dei manifeſtū eſt illis, 1ª.q.1.6.c. fi. * q.12.12.b.* c
20 Inuiſibilia enim ipſius à creatura mundi p ea quæ facta ſunt, intellecta conſpiciuntur. 1ª.q.2.2.0.* 22æ.q.27.3.2m.* q.34.c.c.* q.171.2.3m
9 Ita ut ſint inexcuſabiles, inf.2.1ª
10 Cum cognouiſſent Deum, nō ut Deum glorificauerunt aut gratias egerunt, 12æ.q.6.8.0.* q.19.6.c.* q.76.3.4.c.* 3ª.q.47.5.3m
11 Dicentes enim ſe eſſe ſapientes, ſtulti facti ſunt, 12æ.q.46.1.1m.* 2.c
12 Et mutauerunt gloriā incorruptibilis Dei, in ſimilitudinem imaginis corruptibilis hominis, & uolucrum, & quadrupedum, & ſerpentum, 22æ.q.94.1.c.* q.122.2.2m
13 Propter quod tradidit illos Deus in deſideria cordis eorum in immunditiam. 12æ.q.87.2.c
14 Quia commutauerunt ueritatē Dei in mendacium, 1.1.12ª
15 Tradidit illos Deus in reprobum ſenſum, ut faciant ea quæ non cōueniūt, repletos omni iniquitate, &c. 12æ.q.79.1.1m
16 Parentibus non obedientes. 22æ.q.105.1.b
17 Qui cū iuſtitiam Dei cognouiſſent, non intellexerunt, 1.2æ
18 Quoniam qui talia agunt, digni ſunt morte, 12æ.q.85.3.0

Cap. 2.

1 Propter quod inexcuſabilis es o homo, omnis qui iudicas, 22æ.q.33.5.0.* q.60.2.2m
2 An diuitias bonitatis eius, patientiæ, & longanimitatis contemnis? 22æ.q.185.9.4m
3 Quicunque enim ſine lege peccauerunt, ſine lege peribunt, 12æ.q.90.3.1m
4 Et qui in lege peccauerunt, per legem iudicabuntur. 12æ.q.103.3.4.0.* q.104.3.c.* 22æ.q.56.4.1m
5 Non enim auditores legis iuſti ſunt apud Deum, ſed factores legis iuſtificabuntur, 12æ.q.100.12.1m
6 Cum enim gentes quæ legem non habent, naturaliter ea quę legis ſunt, faciunt, 12æ.q.109.4.1m
7 Legem non hab. &c. ipſi ſibi ſunt lex, 12æ.q.90.3.1m
8 Qui oſtendunt opus legis ſcriptum in cordibus ſuis, ibid.
9 Teſtimonium reddente illis conſcientia ipſorum, 1ª.q.79.13.c.quol.3.16.c
10 Et inter ſe inuicem cogitationum accuſantium, aut defendentium, ibid.
11 Circunciſio quidem prodeſt, ſi legem obſerues. 12æ.q.103.3.4.0.* q.104.3.c.* 22æ.q.36.4.1m.* 87.1.c.* q.93.1.0.* q.94.3.5m.quol.2.8.c.quol.4.13.c
12 Si autem præuaricator legis ſis, circunciſio tua præputium facta eſt, 1.2.11ª

Cap. 3.

1 Ex operibus legis non iuſtificabitur omnis caro coram illo, 12æ.q.98.1.0.* 4.c.fi.* 2m.* q.100.12.0.* q.103.2.0
2 Arbitramur iuſtificari hominem per fidem, ſine operibus legis. 12æ.q.100.12.0
3 Non faciamus mala, ut ueniant bona, 12æ.q.79.4.2m.quol.3.3.q.5.1.3m
4 Si Abraham ex operibus legis iuſtificatus eſt, habet gloriam, ſed non apud Deum, 12æ.q.100.12.c
5 Dauid dicit, beatitudinem hominis, cui Deus accepto fert iuſtitiam ſine operibus, 12æ.q.3.7.3m

Cap. 4.

1 Et ſignum accepit circunciſionis ſignaculum iuſtitiæ fidei, quæ eſt in præputio, 12æ.q.102.3.1m
2 Et uocat ea quæ non ſunt, tanquam ea quæ ſunt. 12æ.q.91.1.1m
3 Qui contra ſpē in ſpe credidit, 12æ.q.41.3.2.3.* q.102.5.1m
4 Ei autem qui operatur, merces non imputatur ſecundum gratiam, ſed ſecundum debitum, 12æ.q.112.2.1m
5 Lex iram operatur, 12æ.q.47.1.0
6 Ieſus traditus eſt propter delicta noſtra, 1ª.q.49.0

Cap. 5.

1 Iuſtificati ergo ex fide, 12æ.q.112.3.1m.* q.113.8.0.* 3ª.q.80.6.c
2 Et gloriam in ſpe gloriæ filiorum Dei, 1ª.q.333.c
3 Spes autem non confundit, 22æ.q.18.4.0
4 Charitas Dei diffuſa eſt in cordibus noſtris, per ſpiritum ſanctum, qui datus nobis, 22æ.q.24.1.0.* 3.10.c.* q.172.2.1m
5 Cum inimici eſſemus, reconciliati ſumus per mortem filij eius, 3ª.q.48.4.c.* q.49.2.c.* 4.0
6 Peccatum non imputabatur, cum lex non eſſet, 12æ.q.98.3.6.0.* 3ª.q.70.2.2m
7 Nam iudicium quidem ex vno in condemnationem, gratia autem ex multis delictis in iuſtificationem, 12æ.q.113.1.6.0
8 Si enim unius delicto, mors regnauit per unum multo magis abundantiam gratiæ & donationis & iuſtitiæ accipientes in uita, regnabunt per unum Ieſum Chriſtum, 3ª.q.32.7.2m
9 Sicut enim per inobedientiam unius hominis, peccatores cōſtituti ſunt multi, ita & per unius obedientiam iuſti conſtituentur multi, 22æ.q.104.3.3m
10 Lex autem ſubintrauit, ut abundaret delictum, 12æ.q.98.1.2m
11 Vbi autem abundauit delictum, ſuperabundauit, & gratia, 3ª.q.89.2.3m
12 Vt ſicut regnauit peccatum in mortem, ita & gratia regnat per iuſtitiam in uitam æternam, per Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, inf.6.3ª
13 Tribulatio patientiam operatur, 2.q.15.2.c
14 Reſurrexit propter iuſtificationem noſtram, 2.q.76.1.c

Cap. 6.

1 Quicunque baptizati ſumus in Chriſto Ieſu, in mortem ipſius baptizati ſumus, 22æ.q.147.5.c.* 3ª.q.49.3.2m.* q.51.1.c.* q.61.3.2m.* q.66.3.9.c.3m.* q.68.5.7.c.* q.10.1m.q.86.4.3m

5 Vt quemodo Chriſtus ſurrexit à mortuis per gloriam patris, ita & uos in nouitate ambulemus, 12ª.q.112.4.3m.
3 Si enim complantati facti ſumus ſimilitudine mortis eius, ſimul & reſurrectionis erimus, 3ª.q. 4.2.c.° q.56.1.2.o
4 Hoc ſcientes quia vetus homo noſter ſimul crucifixus eſt, ut deſtruatur corpus peccati, vt ultra non ſeruiamus peccato, 1ª.q.79.1.3m
5 Qui enim mortuus eſt, iuſtificatus eſt à peccato, 12ª. q. 113. 1. 6. o
6 Si enim mortui ſumus cum Chriſto, credimus quia etiam ſimul viuemus cum illo. 3ª.q.54.2.c
7 Ita & vos exiſtimate quidem vos mortuos eſſe peccato, uiuentes autem Deo, in Chriſto Ieſu, 3ª.q.54.2 c
8 Non ergo regnet peccatũ in ueſtro mortali corpore, ut obediatis concupiſcentijs eius, 12ª.q.74.3.1m
9 Sed neque exhibeatis membra ueſtra arma iniquitatis peccato, ſed exhibete uos Deo, tanquam ex mortuis uiuentes & membra ueſtra arma iuſtitiæ Deo, 3ª.q.79.1.3m
10 Non enim ſub lege eſtis, ſed ſub gratia, 12ª.q. 108. 1. 2. o. quol. 13.1.c
11 Sicut enim exhibuiſtis membra ueſtra, ſeruire iniquitati, 3ª. q.48.4.c.3m
12 Cum enim ſerui eſſetis peccati, liberi fuiſtis iuſtitiæ. 12ª. q. 183. 4.c
14 Quem ergo fructum habuiſtis tunc in illis, in quibus nunc erubeſcitis, 12ª.q.70.4 1m. ° 22ª.q 8..6
15 Nam finis illorum mors eſt, 12ª.q.85.5.o.° q.87.7.c.1m
16 Nunc autem liberati à peccato, ſerui autem facti Deo, habetis fructum ueſtrum in ſanctificationem, finem uerò uitam æternam, 1ª.q.23.1.c. ° 12ª.q.3.2.3m
17 Stipendia peccati mors, s.6.15ª
18 Gratia autem Dei, uita æterna, 1ª.q.24.3.c.° 12ª.q.113.2.2m, 9.c.° q.114.3.2m

Cap. 7.

1 Lex in homine dominatur, quanto tempore uiuit. 3ª.q.15. 4 3m
2 Soluta eſt à lege uiri.2 q.55.2.1
3 Cum eſſemus in carne, paſſiones peccatorum quæ per legem erant, operabantur in membris noſtris. 12ª.q.77.8 o. ° 3ª. q.15.4 3m
4 Seruiamus in nouitate ſpiritus, & non in ueruſtate litteræ, 12ª.q.98.1.2m. ° q.99.2.3m. ° q.106 2.c
5 Peccatum non cognoui niſi per legem, 12ª.q.90.1.o. ° q.100. 4.3m
6 Occaſione autem accepta peccatum per mandatum operatum eſt in me omnem concupiſcentiam. quol.4.q.12.1.3m
7 Nam concupiſcentiam neſciebam, niſi lex diceret, non concupiſces, 12ª.q 100 4 3m
8 Sine lege enim peccatum mortuũ erat, ego autem uiuebam ſine lege aliquando, 12ª.q.98.1.2m
9 Nam peccatum occaſione accepta per mandatum ſeduxit, & per illud occidit me. ſup.6ª
10 Itaque lex quidem ſancta, & mandatum iuſtum & bonum, 12ª.q 98 1.o.s.q.67 3.2
11 Quod enim operor, non intelligo, 12ª.q.56 4.c.° q.74.3.c
12 Non enim quod uulo bonum, hoc ago, 1ª.q.83.1.1m. ° 12ª. q.10.3.1m. ° q.17.7 1m. ° q 74.3.c. ° q.77.7.1m
13 Sed quod odi malum, illud facio, 12ª.q 77 7.1m
14 Conſentio legi, quoniam bona eſt, 12ª.q.98.1.c
15 Condelector enim legi Dei, ſecundum interiorem hominem, 1ª.q.78 4.1m. ° 12ª.q.98.1.c. ° 22ª.q.25.7.c
16 Video autem alteram legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati, quæ eſt in membris meis, 12ª.q.83.1.1m. ° q 90.1.1m. ° q.91.6.o
17 Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? 22ª.q.25.5 1m

Cap. 8

1 Nihil ergo nunc damnationis eſt his, qui ſunt in Chriſto Ieſu, qui non ſecundum carnem ambulant. 12ª. q.85.5.1m. quol.4.22.1m
2 Lex enim ſpiritus vitæ in Chriſto Ieſu, liberauit me à lege peccati & mortis.s.7
3 Sapientia carnis inimica eſt Deo, 22ª.q.93 6.2m. ° 22ª.q.55. 2. m. ° 2m
4 Legi enim Dei ſubiecta non eſt, nec enim poteſt. 22ª.q.55.2. 1m. ° 2m
5 Sed in ſpiritu, ſi tamen ſpiritus Dei habitat in uobis, inf. 8.13ª
6 Habitat in uobis, 1ª.q. 43.2.3.o. ° 4.2m. ° 1.c. ° 12ª.q.14 3.3m
7 Propter inhabitantem ſpiritum eius in nobis, s 6ª
8 Debitores ſumus non carni, ut ſecundum carnem uiuamus 12ª.q.111.2.2m
9 Si enim ſecundum carnem vixeritis, moriemini, 12ª.q.72.2. 1m. ° 2m
10 Si autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis, uiuetis, 3ª.q. 87. 3. o
11 Quicunque enim ſpiritu Dei aguntur, hij ſunt filij Dei, 12ª. q.114.3.c.6. ° 22ª.q.51.2.3m. ° q.88.8.2m
12 Non enim accepiſtis ſpiritum ſeruitutis iterum in timore. 22ª.q.19 6 o. ° 8.2m. ° 10.c
13 Si autem filij & hæredes, 1ª.q.93.1.2m. ° 4 2ª. q.21. 4.3.c.6.
14 Si tamen compatimur, ut conglorificemur, 12ª.q 85.5.2m. ° 3ª.q.49.1.4m. ° 5.2m. ° 3m. ° 5.c. ° q.52.1.2m. ° 7.8.c. ° q.79. 2.1m. ° 7.2m
15 Exiſtimo enim quòd non ſunt condignæ paſſiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis. 12ª q.114.3.o. ° 5.c. ° 3ª.q.48.1.c
16 Expectatio creaturæ, reuelationem filiorum Dei expectat. 1ª q.98.3.c
17 Spe enim ſalui facti ſumus, 22ª.q.17.6.o
18 Spes autem quæ uidetur, non eſt ſpes, 12ª.q.40.1.o. ° 2. 3. 6. 7.8.c. ° q.41.2.c. ° q.42.3.c.3m. ° q.67.4.5.o. ° 22ª.q.18.1.o. ° 3 c. ° q.19.11.3m
19 Si autem quod non videmus, ſperamus, per patientiam expectamus, 12ª.q.40.2.1m
20 Ipſe ſpiritus poſtulat in nobis, gemitibus inenarrabilibus, 22ª.q 83.10.1m. ° 3ª.q.26.1.3m
21 Scit quid deſideret, ſpiritus, quia ſecundum Deum pro peccatis poſtulat. 3ª.q.21.4.c
22 Scimus autem quoniam diligentibus Deum, omnia cooperantur in bonum, 3ª.q.8.2.1m. ° q.44.4m
23 Nam quos præſciuit & prædeſtinauit, 1ª.q.23.1 2m.
24 Conformes fieri imaginis filij ſui, 1ª.q.33 3.1m. 6. ° q.53. 4. 2m. ° 22ª.q.45.6.c.1m. ° 3ª.q.3.5.2m. ° 8.c. ° q.39.8.3m. ° q. 45.4.c
25 Vt ſit ipſe primogenitus in multis fratribus, 1ª.q.33.3.6.2m ° q.95.1.1m. ° q.48.3.c
26 Quos autem prædeſtinauit, hos & uocauit, 1ª.q. 23. 2.c. ° 5. 1m
27 Et quos uocauit, hos & iuſtificauit, 12ª.q.113.1.3m
28 Qui etiam interpellat pro nobis, 3ª.q.21.3.o. ° q.22.4.1m
29 Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? &c. 3ª.q.62.6.3m. ° q. 70.4.c
30 Creatura liberabitur à ſeruitute corruptionis, s.q.74.7.c

Cap. 9.

1 Optabam ego ipſe anathema eſſe à Chriſto pro fratrib. meis &c. 22ª.q.27.8.1m. ° c.q.182.2.c.6.
2 Quorum patres, ex quibus eſt Chriſtus, ſecundum carnem, 12ª.q 98 4.o.1m. ° 3.c. ° 3ª.q 4.6.3m
3 Non eſt volentis neque currentis, ſed miſerentis eſt Dei, 1ª.q. 83.1.2m. ° 12ª.q.98.2.3m. quol.11.3.2m
4 Quia ſi Deus uolens oſtendere iram, & notam, &c. quæ præparauit in gloriam, 1ª.q.23.4.3m

Cap. 10.

1 Corde enim creditur ad iuſtitiam, ore autem confeſſio fit ad ſalutem. 22ª.q.3.2.c.quol.q.14.c
2 Non enim eſt diſtinctio Iudæi, & græci infra 12.5ª
3 Diues in omnes qui inuocant illum. 22ª.q.117.1.1m
4 Ergo fides ex auditu, auditus autem per uerbum Chriſti, 1ª. q.111.1.1m. ° 22ª.q 6 1.o

Cap. 11.

1 Ex ipſo, & per ipſum, & in ipſo ſunt omnia, 1ª.q.39.8.c
2 Concluſit Deus omnia ſub peccato, s.q.99.2.2m

Cap. 12.

1 Exhibeatis corpora ueſtra Deo, hoſtiam uiuentem, Sanctam Deo placentem. 22ª.q 8 .3.2m
2 Nolite conformari huic ſæculo quol.10.q. 6. 1.c
3 Rationabile obſequium ueſtrum, s.q. 3.2.c
4 Vt probetis, quæ ſit uoluntas Dei bona, beneplacens & perfecta, 22ª.q.97 2.2m.
5 Non plus ſapere, quàm oportet ſapere, ſed ſapere ad ſobrietatem. 22ª.q. 149.1.1m
6 Et unicuique ſicut Deus diuiſit menſuram fidei, 12ª. q.114. 9.1m ° 22ª.q 6. 1.c
7 Sicut enim in uno corpore multa membra habemus, 1ª. q. 76 . 3m. ° 22ª.q.182.2 c
8 Habentes donationes. 1ª.q.21 3.c, 12ª.q.112.5.4m
9 Siue prophetiam ſecundum rationem fidei, 22ª.q. 172.1.o. ° 3.c
10 Qui præeſt in ſolicitudine 22ª q.47.9.3m. ° q.53. 6.c
11 Dilectio ſine ſimulatione, 22ª.q.111.1.o
12 Honore inuicem præuenientes, 22ª.q.103.2.3m
13 Nolite maledicere, 22ª.q.76.1.2m
14 Spe gaudentes, 22ª.q 28.1.3m

20 Si fieri poteſt, quod ex uobis eſt, cum omnibus hominib. pacem habentes, 22ª.q.29.1.c* 2.3^{m}
21 Non uoſmetipſos defendentes chariſſimi, 22ª.q.40.1.2^{m}* q.64.7.5

Cap. 13
1 Poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit, 12ª.q.69.1.c* q.88.10 2^{m}* q 101.1.0 *5.c.priu.*1^{m}* 6.o.quol.2.q.9.0
2 Quæ a Deo ſunt, ordinata ſunt, 22ª.q.104.1.c* 22ª.q.102.2.c principio, 2.q.34.1.c
3 Qui poteſtati reſiſtit, Dei ordinationi reſiſtit, 22ª.q.158. 1.3^{m}
4 Cui tributum, tributum, 22ª.q.102.2.3^{m}
5 Qui diligit proximum, legem impleuit, 22ª.q.99.1.2^{m}* q.105.2.1^{m}* 22ª.q.44 2.4^{m}
6 Et ſi quod eſt aliud mandatum, in hoc uerbo inſtauratur, 12ª q.99.1.2^{m}
7 Induimini dominum Ieſum Chriſtum, 3ª.q.65.9.2^{m}

Cap. 14
1 Qui infirmus eſt, plus manducet, 12ª.q.77.3.0
2 Siue uiuimus, ſiue morimur, Domini ſumus, 1ª.q.1 8.2^{m}
3 Nihil commune per ipſum, 12ª.q.102.6.1^{m}* 22ª.q.149.3.0* 3ª.q.40.4.2^{m}
4 Si propter uerbum frater tuus contriſtatur, iam non ſecundum charitatem ambulas, 22ª.q.43.3^{m}
5 Noli cibo tuo illum perdere, pro quo Chriſtus mortuus eſt, 22ª.q.45.3.2^{m}
6 Non eſt enim regnum Dei eſca & potus, 3ª.q.40.2.1^{m}
7 Bonum eſt non manducare carnem, & non bibere uinum, 12ª.q.103.4.3^{m}* fi.* 22ª.q.43.1. ^{m}* q.189.3.2^{m}
8 Omne quod non eſt ex fide, peccatum eſt, 12ª.q.19 5.c* q.103 4.3^{m}.22ª.q.10.4.1^{m}

Cap. 15
1 Vnuſquiſque veſtrum proximo ſuo placeat in bonum ad ædificationem, 22ª.q.115.1.1^{m}.
2 Dico enim Chriſtum Ieſum miniſtrum fuiſſe circunciſionis propter ueritatem Dei, ad confirmandas promiſſiones patrum, 3ª.q.42.1.c
3 Gentes autem ſuper miſericordia honorare Deum, 1ª.q.21 4.2^{m}
4 Si ſpiritualium eorum participes facti ſunt gentiles, debet & in carnalibus miniſtrare eis, 22ª.q.187.4.2^{m}.quol.7.18.c

Cap. 16
1 Si uobis primum ex parte fruitus fuero, 12ª.q.88.3.1^{m}
2 Secundum reuelationem myſterij, temporibus æternis taciti, 3ª.q.10.1 4^{m}
3 Vt adiuuetis me in orationibus ueſtris, 2.q.72.2.c

AVCTORITATES EX PRIMA EPIST. AD CORINTHIOS.

Cap. 1.
1 In omnibus diuites facti eſtis in illo, ſ. Chriſto, in omni uerbo, & in omni ſcientia, 22ª.q.50.3.1^{m}* q.188.5.2^{m}
2 Et non ſint in uobis ſchiſmata, 22ª.q.39.1.0* 4.c * q.188. 5.2^{m}
3 Nunquid Paulus crucifixus eſt uobis? 3ª.q.48.5.3^{m}
4 Aut in nomine Pauli baptizati eſtis? 3ª.q.64.3.c
5 Non enim miſit me Deus baptizare, ſed euangelizare, 3ª.q. 67.2.1^{m}
6 Nonne ſtultam fecit Deus ſapientiam huius mundi? 22ª.q. 46.3.2^{m}
7 Et Dei ſapientiam, 3ª.q.39.7.2^{m}
8 Quod ſtultum eſt Dei, ſapientius eſt hominibus, 2. 6ª
9 Et quod infirmũ eſt Dei, fortius eſt hominibus, 1ª. q.48 6.1^{m}
10 Quę ſtulta ſunt mundi, elegit Deus, ut confundat ſapiẽtes, 2.
11 Vt ea quæ ſunt deſtrueret, 2.
12 Vt non glorietur omnis caro in cõſpectu eius, 22ª.q.45.4.1^{m}
13 Chriſtus factus eſt nobis ſapientia, & iuſtitia, & ſanctificatio, & redemptio, 3ª.q.48.6.3^{m}
14 Qui gloriatur in domino glorietur, 2.

Cap. 2.
1 Sapientiam loquimur inter perfectos, 22ª.q.45.5.1^{m}
2 Sed loquimur Dei ſapientiam in myſterio, quæ abſcondita eſt, 1ª.q.57.5.3^{m}
3 Si enim cognouiſſent nunquam Dominum gloriæ crucifixiſſent, 3ª.q.47.1.2.1^{m}* q.47.5.0* 6.c
4 Nos autem non ſpiritum huius mundi accepimus, ſed ſpiritum qui ex Deo eſt, 12ª.q.1.2.5.4^{m}
5 Vt ſciamus quæ a Deo donata ſunt nobis, 12ª.q.112.5.4^{m}
6 Spiritualis autem iudicat omnia, & ipſe a nemine iudicatur 1ª.q.1 6.3^{m}* 22ª.6.0.1.2^{m}

Cap. 3.
1 Tanquam paruulis in Chriſto, lac uobis potum dedi, nõ eſcã, 1ª proloǵ. principio * 22ª.q.189.1.4^{m}
2 Cum enim ſit inter uos zelus & contentio, nonne carnales eſtis? 12ª.q.28.4.1^{m}
3 *Cum enim quis dicat, Ego quidem ſum Pauli, alius autem Cephę, ego autem Apollo, nonne homines eſtis? 22ª.q.188 5.2^{m}
4 Vt ſapiens architectus fundamentum poſui, 1ª.q.1. 6.c
5 Fundamentum aliud nemo poteſt ponere, præter id quod poſitum eſt, quod eſt Chriſtus Ieſus, 22ª.q.4.7.0. 1.q.161.5.2^{m}
6 Si quis ſuper ædificat ſupra fundamentum hoc, aurum, argẽtum, lapides precioſos, 12ª.q.89 2.0
7 Ipſe autem ſaluus erit ſic quaſi per ignem, 2.q.59.4.3
8 Si quis uidetur inter uos ſapiens eſſe in hoc ſeculo, ſtultus fiat, ut ſapiens, 22ª.q.46.1.2^{m}

Cap. 4
1 Dominus illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit conſilia cordium, 1ª.q.24.1.2^{m}, 2.q.87.2.c
2 Sed neque me ipſum iudico, 12ª.q.112.5.c
3 In Chriſto Ieſu per euangelium ego uos genui, 2.q.16.1.c
4 Non enim in ſermone eſt regnum Dei, ſed in uirtute, 22ª.q. 177.1.2^{m}
5 Nihil mihi conſcius ſum, ſed non in hoc iuſtificatus ſum, 2. q.30.4.2^{m}

Cap. 5.
1 Quid enim mihi de his qui foris ſunt iudicare, 2.q.22.5.1
2 Cum eiuſmodi nec cibum ſumere, 2.q.23.1.c

Cap. 6.
1 Iam quidem omnino delictum eſt in uobis, quòd iudicia habetis inter uos, 22ª.q 43.8.1^{m}
2 Quare non magis iniuſtitiam accipitis? 22ª.q.108.1.2^{m}* 4^{m}
3 Quare non magis fraudem patimini? 22ª.q.55.5.1^{m}
4 Iniqui regnum Dei non poſſidebunt, 3ª.q.68.4.c
5 Eſca uentri, & uenter eſcis, 1ª.q.65.1.c.* 12ª.q.1.6.b
6 Corpus autem, non fornicationi, 12ª.q.103.4.3^{m}* 22ª.q.35 1.4^{m}* q.154.1.2^{m}
7 Neſcitis, quia corpora ueſtra membra ſunt Chriſti? 3ª.q.8.3.0
8 Qui autem adhæret Domino, unus ſpiritus eſt, 22ª.q.45.2.c
9 Qui adhæret meretrici unum corpus efficitur, 2.q 55.3.c
10 Fugite fornicationem, 22ª.q.35.1.4^{m}
12 Omne enim peccatum quodcunque fecerit homo, extra corpus eſt, 12ª.q.74.4.0
12 Neque fornicarij neque adulteri, 2.q.99.5.4
13 Qui aũt fornicatur, in corpus ſuum peccat, 12ª.q.72.2.4^{m}
14 Melius eſt nubere quam uri, 2.q.42.4.4

Cap. 7.
1 Bonum eſt homini mulierem non tangere, 12ª.q.14.1.3^{m}
2 Ne fraudetis uos inuicem niſi ex conſenſu ad tempus, 2.q. 6.4.4.c
3 Præterit figura huius mundi, 2.q.74.1.c
4 Similiter & uxor uiro, 22ª.q.32 8.2^{m}
5 Vxori uir debitum reddat, 2.q.42.4.c
6 Vnuſquiſque proprium donum habet ex Deo, 12ª.q.66.2.1^{m}
7 Virgo ſi nubat non peccat, 2.q.41.3.c
8 Dico autem non nuptis & uiduis, bonum eſt illis, ſi ſic permanſerint, 22ª.q.140.1.3^{m}
9 Conſilium autem do, 12ª.q.14.1.3^{m}* 22ª.q.152.2.0
10 Si quis frater uxorem habet infidelem, 2.q.39 2.c
11 Qui ſine uxore eſt, ſolicitus eſt quæ domini ſunt, 12ª.q.152 2.0* 4.c* 5.c.quol.7.17.7^{m}
12 Qui matrimonio iungit uirginem ſuam, benefacit, & qui non iungit, melius facit, 22ª.q.152.3.5^{m}*q.45.0.ſup.* q.41.2.c
13 Qui nubunt tanquam non nubentes, 2.q.42.3.1
14 Beatior autem erit, ſi ſic permanſerit, 12ª.q.70.3.2^{m}

Cap. 8.
1 Scientia inflat, 22ª.q.167.1.c* q.188.6.2^{m}
2 Scimus quia nihil eſt idolum in mundo, 22ª.q.94.1.3^{m}
3 Nam & ſi ſint qui dicantur dij, ſiue in cœlo, ſiue in terra, ſiquidem ſunt dij multi, & domini multi, 1ª.q.11.3.1^{m}

Cap. 9.
1 Nonne Chriſtum Ieſum Dominum noſtrum uidi, 3ª.q.57 6.3^{m}
2 Nunquid de bobus cura eſt Deo? 1ª.q.22.c 2.5^{m}* q.103.5.2^{m}* 12ª.q.102.5.8^{m}
3 Omnia ſuſtinemus, ne quod offendiculum demus Euangelio, 22ª.q.43.8.5^{m}
4 Bonum eſt mihi magis mori, quàm ut gloriam meam quis euacuet, 12ª.q.2.3.c, 22ª.q.132.1.4^{m}

5 Nam ſi euangelizauero, non eſt mihi gloria, neceſſitas enim mihi incumbit, 22ª.q.8.1.6.3^{m}
6 Nam cum liber eſſem ex omnibus omnium me ſeruum feci, 1ª.q.83.4.3.0
7 Neſcitis quod ij qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed unus accipit brauium? 12ª.q.4.3.1^{m}
8 Sic currite, ut comprehendatis, 1ª.q.12.7.1^{m}. ª.12ª.q.4.3.1^{m}

Cap. 10.

1 Patres noſtri omnes ſub nube fuerunt, & omnes mare tranſierunt, & omnes in Moyſe baptizati ſunt in nube, & in mari, 3ª.q.70.1^{m}
2 Petra autem erat Chriſtus, 1ª.q.102.1.4^{m}
3 Hæc autem omnia in figuram contingebant illis, 12ª.q.107.2.0.
4 Qui ſe exiſtimat ſtare, uideat ne cadat, 1ª.q.95.3.0
5 Tentatio uos non apprehendat, niſi humana, 3ª.q.41.2.2^{m}
6 Dico quòd immolatum eſt aliquid idoli, aut quòd idolum ſit aliquid ?3.8
7 Si quis uocat uos infidelium ad cœnam, & uultis ire, 22ª.q.10.9.c
8 Nemo quod ſuum eſt, quærat, ſed quod alterius, 22ª.q.58.11.c
9 Domini eſt terra & plenitudo eius, 1ª.q.13.7.1^{m} * 6.3^{m}
10 Omnia in gloriam Dei facite, 12ª.q.88.1.2^{m} * 100.10.1^{m}
11 Sine offenſa eſtote Iudæis & Gentibus & eccleſiæ Dei, 22ª.q.7.2.3 * 3ª.4.42.2.1^{m}
12 Nos ſumus in quos fines ſæculorum deuenerunt, 1.q.98.3.4

Cap. 11.

1 Omnis uiri caput, Chriſtus eſt, 3ª.q.8.0 * q.48.1.c * q.49.1.c
2 Caput autem mulieris, uir, 1ª.q.93.5.1^{m}, 1 q.62.4.4
3 Caput autem Chriſti, Deus, 3ª.q.1.1.3^{m} * 8.1^{m}
4 Vir imago & gloria Dei eſt, mulier autem gloria uiri eſt, 1ª.q.35.2.3^{m} * q.93.4.1^{m} * 6.2^{m}
5 Nam oportet hæreſes eſſe, ut qui probati ſunt manifeſti fiant in uobis, 22ª.q.11.3.2^{m}
6 Ego enim accepi a domino, 1.q.29.7.1^{m}
7 Quotieſcunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annunciabitis, donec ueniat, 3ª.q.66.4.5^{m} * q.55.4.5.0 * q.74.1.c * q.76.3.3^{m} * q.79.1.c * 2^{m} * q.8.10.2^{m} * q.83.1.c * 2.c.2^{m} * 2^{m} 3.c. * q.94.7.3^{m}
8 Probet autem ſeipſum homo, & ſic de pane illo edat, & de calice bibat, 3ª.q.80.4.5^{m}
9 Qui enim manducat & bibit indigne, iudicium ſibi manducat & bibit, 3ª.q.80.6.2^{m}
10 Non diiudicans corpus Domini, 3ª.q.80.5.2^{m}
11 Si quis eſurit, domi manducet, 3ª.q.80.8.2^{m}
12 Cætera cum uenero, diſponam, 3ª.q.25.3.4^{m} * q.64.2.1^{m} * q.72.4.1^{m} * q.78.3.9^{m} * q.83.4.2^{m}

Cap. 12.

1 Nemo in ſpiritu Dei loquens, dicit anathema Ieſu, 12ª.q.109.1.b * c.1^{m} * 22ª.171.1.2^{m} q.176.2.2^{m}
2 Et nemo poteſt dicere, Dominus Ieſus, niſi in ſpirituſancto, 22ª.q.15.3.c.1^{m}
3 Diuiſiones uero gratiarum ſunt, idem autem ſpiritus. 22ª.q.171.prin.1.q.35.1.2
4 Et diuiſiones miniſtrationum ſunt, ibidem
5 Et diuiſiones operationum ſunt, ibidem
6 Qui operatur omnia in omnibus, 1ª.q.105.0
7 Vnicuique autem datur manifeſtatio ſpiritus, ad utilitatem, 1ª.q.104.4.c * q.111.1.4.c * 22ª.q.172.7.0 * q.176.1.1^{m} q.157.1.c.3^{m} * 4^{m} * 3ª.q.7.7.c.1^{m}
8 Alius quidem per ſpiritum datur ſermo ſapientiæ, 12ª.q.66.2.1^{m} * q.68.5.1^{m} * q.11.4.0 * 22ª.q.176.177.178.0
9 Alij autem ſermo ſcientiæ, ſecundum eundem ſpiritum, 1ª.q.105.7.3^{m} * 12ª.q.51.4.c. * q.68.3.1^{m}. * q.111.4.c.4^{m}. *
10 Alteri fides in eodẽ ſpiritu, 12ª.q.11.4.c 2^{m}. * 22ª.q.4.5.4^{m}
11 Alij gratia ſanitatum, in uno ſpiritu, 12ª q.111.4.c.3^{m}
12 Alij operatio uirtutum, 12ª.q.111.4.c.3^{m} 22ª q.178.1.1^{m}
13 Alij prophetia, 22ª.q.63.3.3^{m} * 22ª.q.171.2.0 * q.174.3.2^{m} * q.176.2.3^{m}
14 Alij diſcretio ſpirituum, 12ª.q.11.1.c. * 22ª q.171.principio.
15 Alij genera linguarum, 12ª.q.111.4.c.3^{m}. * 22ª.q.176.1.0. * q.170.1.0
16. Alij interpretatio ſermonum 12ª.q.111.4.c.3^{m}.
17 Hæc autem omnia operatur, &c. 1ª.q.38.1.0. * q.43.5.1^{m}.
18 Diuidens ſingulis prout uult, 1ª.q.19.10.c. * 12ª.q.65.2.1^{m}.q.68.5.1^{m}. * q.12ª.q.12.4.0. * 22ª.q.172.3.0
19 Sicut unum corpus eſt, & membra habet multa, &c. ita Chriſtus, 1ª.q.76.5.3^{m} *, 22ª.q.183.2.3.0. * q.8.3.c. * q.48.1.c. * q.40.1.c
20 Et huc excellentiorem uiam nobis demonſtro, 22ª.q.24.4.c.

Cap. 13.

1 Et angelorum, 1ª.q.107.1.2^{m}
2 Factus ſum uelut æs ſonans, aut cymbalum tinniẽs 12ª.q.111.2.0
3 Charitatem autem non habuero. 1ª.q.43.5.2^{m}. * 12ª.q.65.2.0. * 22ª.q.23.6.0. * q.108.2.2^{m}.
4 Nihil mihi prodeſt, 3ª.q.89.6.3^{m}
5 Si habuero prophetiam, &c. 1ª.q.45.5.3^{m}. * 22ª.q.6.2.3^{m}. * q.172.4.c
6 Et ſi habuero omnem fidem, 22ª.q.44.0. * 7.4^{m}.q.19.5.1^{m}
7 Et ſi diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, &c. 22ª.5.134.2.6^{m}.1.q.14.2.c
8 Et ſi tradidero corpus meum, ita ut ardeam, &c. 22ª.124.1.2^{m} Quol 4 q.10.1.0
9 Charitas patiens eſt, &c. 22ª.q.23.4.2^{m}
10 Non quærit quæ ſua ſunt 22ª.q.26.4.3^{m}.
11 Siue prophetiæ euacuabuntur. 22ª.q.171.4.2^{m}.q.173.1.c. * q.174.2.0. * 3ª.7.8.c
12 Tunc autem facie ad faciem, 1.q.92.1.16.
13 Siue linguæ ceſſabunt. 22ª.q.176.1.0
14 Siue ſcientia deſtruetur, 1ª.q.89.5.1^{m} * 120.q.63.2.1^{m}.
15 Cum uenerit quod perfectum eſt, euacuabitur quod ex parte eſt 1ª.q.58.7.2^{m}. * q.62.7.1^{m}. * 12ª.q.67.3.0 * 22ª.q.44.1^{m}. * q.171.4.2^{m}.
16 Videmus nunc per ſpeculum in ænigmate, 1ª.q.56.4.c. * 22ª q.1.2.23. * 4.2^{m}. * q.184.2.1^{m}
17 Tunc autem facie ad faciem, 1ª.q.12.11 ar.1. * 22ª.q.23.1.1^{m}.
18 Nunc autem manent, fides, ſpes, charitas, tria hæc. 12ª.q.62.3.0. * 12ª.prin. * q.17.6.0
19 Maior autem horum eſt charitas, 12ª.q.86.0.22ª q.23.6.0 * q.30.4.0. * q.34.5.2^{m} * q.127.6.3^{m}. * q.157.4.c.2^{m}.
20 Charitas nunquam excidit, 1.q.4.3.1.& q.71.2.c.

Cap. 14

1 Qui loquitur linguæ, non hominib. loquitur, ſed Deo 22ª.q.176.2.2^{m}
2 Qui prophetat hominib. loquitur, ad ædificationem, & exhortationem, & conſolationem. 22ª.q.171.1.2^{m}. * q.176.2.1^{m}
3 Qui loquitur lingua, ſeipſum ædificat, 22ª.q.176.1.0
4 Maior eſt qui prophetat, quàm qui loquitur linguis, 22ª.q.176.2.0
5 Senſibus autem perfecti eſtote, 22ª.q.184.1.1^{m}
6 Apocalypſim habet. 22ª.q.76.2.1^{m}
7 * Si autem omnes prophetant. 22ª 171.3.b.
8 * Occulta enim cordis eius manifeſta fiunt, 12ª.q.171.3.c.
9 Spiritus prophetarum prophetis ſubiectus eſt, 22ª.q.171.3.6. * q.173.3.4^{m}
10 Mulieres in Eccleſia taceant. 22ª.q.177.2.0
11 Turpe eſt enim mulieri in Eccleſia loqui, 3ª.q.67.4.1^{m}
12 Si quis ignorabitur 12ª.q.6.8.c.1^{m}
13 Omne autem honeſte & ſecundum ordinem fiant in uobis, 12ª.q.87.1.c. * 22ª.q.145.1.2^{m}. * 2.0
14 Si orem lingua mens mea ſine fructu eſt, 22ª.q.83.13.c.

Cap. 15.

1 Reſurrexit tertia die, 1ª.q.2.8.c
2 Si enim reſurrectio mortuorum non eſt, neque Chriſtus reſurrexit. 3ª.q.53.0. * 2.c. * 3.c. * q.56.1.c.
3 Si omnino mortui non reſurgunt, ut quid etiam baptizantur 2.q.71.4.
4 Chriſtus reſurrexit à mortuis, primitię dormientium, 1ª q.95.1.1^{m}. * 3ª.q.22.3.c. * q.53.3.0 * q.56.1.c.3^{m}
5 Si Chriſtus reſurrexit, & nos reſurgemus, 1.q.75.2.3.
6 Inanis eſt prædicatio noſtra, 1.q.25.2.c
7 Deinde finis cum tradiderit regnum Deo & Patri 1ª.q.187.7.1^{m}
8 Cum euacuauerit omnẽ principatum, & poteſtatem, & uirtutem 1ª.q.108.7.0.1 8.3.4 1.Quol.2.11.9.h.
9 Cum autem ſubiecta fuerint ei omnia, tunc & ipſe filius ſubiectus erit illi, q ſubiecit ſibi omnia, 1ª.q.42.3.1^{m}. * 3ª.q.20.1.3^{m}
10 Vt ſit Deus omnia in omnibus, 1ª.q.8.1.3.0. * q.112.1.c.
11 Quod ſeminas non uiuificatur, niſi prius moriatur, 3ª.q.42.2.0.h. * q.46.2.c.

12 Seminatur

12 Seminatur in corruptione, ſurget in incorruptione, 3ª. q.82. 1.b * c
13 Non corpus quod futurum eſt ſeminas, s.q.79. 1.s
14 Seminatur in infirmitate, ſurget in uirtute, 3ª.q.82.b * c.s.q. 82.1.c
15 Seminatur corpus animale, ſurget corpus ſpirituale, 3ª.q.54 2.1m
16 Mortui reſurgent incorrupti, s.q. 86. 1.c
17 Nouiſſimus Adam in ſpiritum uiuificantem, 1ª.q.95.1.1m * 3ª.q. 31.1.1m * q.34.1.1m
18 Sed non prius quod ſpirituale eſt, ſed quod animale, deinde quod ſpirituale, 1ª.q.95.1.1m * 3ª q.34.1.1m
19 Primus homo de terra, terrenus, ſecundus homo cœlo, cœleſtis, 3ª.q.5.2.2m * q.31.1.1m * q.34.3.1m
20 Qualis terrenus, tales & terreni & qualis cœleſtis, tales & cœleſtes, 3ª q..9.3.0
21 Caro & ſanguis regnum Dei poſſidere non poſſunt, 3ª.q.5. 2.2m * q.54 3.1m
22 Canet enim tuba, & mortui reſurgent incorrupti, & nos immutabimur, 3ª.q.82.s.0
23 Omnes quidem reſurgemus, s.q.75.2.c
24 Reſurgemus in momento, in ictu oculi, s.q.77.4.c
25 Oportet enim incorruptibile hoc induere incorruptionē, & mortale hoc induere immortalitatem, ibidem
26 Virtus uero peccati, lex 12ª.q.55.3.1m
27 *Itaque fratres mei dilecti, ſtabiles eſtote, & immobiles, 22ª. q.183.1.c.2m * 3m

Cap. 16

1 *Veniam autem ad uos, cum Macedoniam pertranſiero, 22ª q 189.3.5m
2 Omnia ueſtra in charitate fiant, 22ª.q.23.4.2m

AVCTORITATES EX SECVNDA EPIST. AD CORINTHIOS.

Cap. 1.

1 Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, 22ª.q. 83.13.c
2 Sicut abundant paſſiones Chriſti in nobis, ita & per Chriſtū abundat conſolatio noſtra, ibid.
3 Siue autem tribulamur, 12ª.q.87.6.c.fi.
4 Sicut ſocij paſſionum eſtis, ſic & conſolationis, 3ª. q. 49.3.0
5 Gloria noſtra hæc eſt, teſtimonium conſcientiæ noſtræ, 22ª q.43.4.1m
6 *Volui prius uenire ad uos, 22ª.q.110.3.5m
7 Sermo noſter, qui fuit apud uos, non eſt in illo eſt & nō, ſed eſt in illo, eſt, 22ª.q,109.4 0 * q.129.3.5m
8 Qui unxit nos Deus, & qui ſignauit nos, & dedit pignus ſpiritus in cordibus noſtris, 12ª.q.114 3.3m * in

Cap. 2.

1 Ne fortè abundantiori triſtitia abſorbeatur, qui eiuſmodi eſt, 12ª.q.37.2.3m
2 Si quis autem contriſtauit me, 22ª.q.116.1.c
3 Chriſti bonus odor ſumus Deo, in ijs qui ſalui fiunt, & in ijs qui pereunt, 3ª.q.71.2.1.c
4 Alius quidem odor mortis in mortem, alijs autem odor uitæ in uitam, 22ª.q.73.4.0 * q.124.1.1m quol.4.q.22 2.3m
5 Nam & ego quod donaui, s.q 25.2.c

Cap. 3.

1 Qui & idoneos non fecit miniſtros noui teſtamenti, 3ª. q. 87.4.c
2 Litera enim occidit, ſpiritus autem uiuificat, 12ª.q.98.1.2m * q.99.2.3m * q.103.2.c * 22ª.q.188.5.1m
3 Quod ſi miniſtratio mortis, literis deformata in lapidibus fuit in gloria &c. quod manet, in gloria eſt, 22ª.q.87.1.c.fi. * q.174.4.3m

Cap. 4

1 Neque adulterantes uerbum Dei, s.2.5ª
2 Deus huius ſeculi, 1ª.q.65.1.c * q.114.3.2m
3 Charitas Chriſti urget nos, 3ª.q.79.1.2m
4 Habemus autem theſaurum iſtum in uaſis fictilibus, 22ª. q. 28.1.1m
5 Quæ enim uidentur, temporalia ſunt, quæ autem non uidentur, æterna ſunt, 1ª.q.63.2.1m

Cap. 5.

1 Dum ſumus in corpore, peregrinamur a Deo, 22ª.q.28.1.1m
2 Siue enim mente excedimus Deo, ſiue ſobriè ſumus uobis, 22ª.q.81.6.2m * 7.c
3 Pro nobis fecit peccatum, 3ª.q.15.1.4m * 3.2m * q.46.4.3m
4 Si terrena noſtra habitatio diſſoluatur, s.q.69.1.c

Cap. 6.

1 * Quæ autem conuentio Chriſti ad Belial. &c. 1ª.q.64.1.5m * 22ª.q.172.6.1m * 3m
2 Quæ ſocietas luci ad tenebras, s.q.59.1.c
3 Exite de medio eorum, & ſeparamini ab eis, 22ª.q.25.6.5m
4 Et immundum ne tetigeritis, ibid.
5 Omnes nos manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti, s. q. 71 2.2

Cap. 7.

1 Mundemus nos ab omni inquinamēto carnis & ſpiritus, 12ª q.72.2.c
2 Quæ eſt ſecundum Deum triſtitia, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur, 22ª.q.35.3.b
3 Seculi autem triſtitia mortem operatur, 12ª. q.37.4.0 * q. 41.2.c
4 Ecce enim hoc ipſum ſecundum Deum contriſtari uos, quā tam in uobis operatur ſollicitudinem, &c. 12ª.q.37.2.1m

Cap. 8.

1 Si enim uoluntas prompta eſt ſecundum id quod habet accepta eſt, 12ª.q.20 4.c * 3ª.q.68.1.2m fi.
2 Non autem alijs ſit remiſſio, uobis autem tribulatio, 22ª.q. 32.19.3m
3 Qui multum, non abundauit, & qui modicum, non minorauit, 22ª. q. 32.5.6.0 * q. 66.7.c * q. 71.1.c * q.87. 1.4m

Cap. 9.

1 Qui parcè ſeminat, parcè & metet, 22ª.q.63.1.3m
2 Non ex triſtitia aut neceſſitate, 12ª.q.39.2.2m
3 Ad deſtructionem munitionum, conſilia deſtruentes, * & omnem altitudinem extollentem ſe aduerſus ſcientiam Dei, 3ª.q.2.(.2m
Et in captiuitatem redigentes omnem intellectum, in obſequium Chriſti * 1ª. q.1 8. 2m * q.111.1. 2m 22ª.q.56.3.c * 12ª.q.2.4 * q.4.1.c

Cap. 11

1 Sathanas transfigurat ſe in angelum lucis, 22ª.q.10.1.3m * q. 174.5.4m
2 Non eſt ergo magnum, ſi miniſtri eius transfigurentur, uelut miniſtri iuſtitiæ, 3ª.q.8.7.8.0

Cap. 12

1 Scio hominem in Chriſto ante annos quatuordecim, ſiue in corpore, ſiue extra corpus, neſcio, Deus ſcit, 22ª. q. 175.5.6.0
2 Raptum huiuſmodi uſque ad tertium cœlum, 1ª.q.68.4.c
3 Et audiuit arcana uerba, quæ non licet homini loqui, 1ª. q. 12.9.2m * 22ª.q.75.4.3m
4 Et ne magnitudo reuelationum extollat me, datus eſt mihi ſtimulus carnis, 12ª.q.7.4.c * q.87.2.1m
5 *Sufficit tibi gratia mea. 12ª.q.112.1.c
6 Nam uirtus in infirmitate perficitur, 12ª.q.55.3.3m
7 Nec enim debent filij parentibus theſaurizare, ſed parentes filiis, 22ª.q.101.2.2m
8 Sed cum eſſem aſtutus, dolo uos cœpi, 21ª.q.55.4.1m * 5.0 * q. 69.2.c

Cap. 13

1 An experimentum quæritis eius, qui in me loquitur, Chriſtus, 22ª.q.172.1.b * 4m * 6.b * 1m
2 Pacem habete, 22ª.q.29.1.c * q.183 2.3m
3 Parentes debent filiis theſaurizare, Suppl.q.57.1.2.

AVCTORITATES EX EPISTOLA AD GALATAS.

Cap. 1.

1 Paternarum mearum traditionum æmulator exiſtens, 12ª. q.87.8.1m * 3m

Cap. 2.

1 In faciem ei reſtiti, quia reprehenſibilis erat. 12ª q.103.4.2m * 22ª.q 33.1.2m * q.4.6.2m
2 Ego enim per legem legi mortuus ſum, 22ª.q.88.11.1m
3 Chriſto confixus ſum cruci, 3ª.q.40.1.3m
4 Viuo autem iam non ego, uiuit uerò in me Chriſtus, 22ª.q. 175.2.2m
5 Qui dilexit me, & tradidit ſeipſum pro me, 3ª.q.1.4.3m
6 *Si enim per legem iuſtificatio, ergo gratis Chriſtus mortuus eſt, 12ª.q.109.7.b

Cap. 3.

1 O inſenſati Galatæ, 22ª.q.72.2.0 * q.158.5.3m
2 Quis uos faſcinauit, 1ª.q.117 3m

Chriſtus

3 Christus redemit nos de maledicto legis, factus pro nobis maledictum, 3ª.q.46.4.3m.°q.48.4.c
4 Lex propter transgressionem posita, &c. 12æ. q.98.4.4m.2.q.65.2.c.
5 ordinata per angelos, 12æ.q.98.3.o.°6.b
6 In manu mediatoris, 3ª.q.26.o
7 Lex pædagogus noster fuit in Christo. 12æ.q.98.2.c.
8 In Christo Iesu non est seruus neque liber, suppl.q.52 8.c

Cap. 4

1 Cum essemus paruuli, sub elementis mundi eramus seruientes, 12æ.q.88.9.o
2 At ubi uenit plenitudo temporis. 3ª.q.73.1.1m
3 Factum ex muliere, 3ª.q.41.4.c
4 Quomodo conuertimini ad infirma, & egena elementa, 12æ q.103.2.c.° 3ª.q.61.4m.°q.62.7.b

Cap. 5

1 Testificor enim circumcidenti se, quoniam debitor est uniuersæ legis faciendæ, 3ª.q.37.principio.° q°40.4.c.
2 Sed fides, quæ per dilectionem operatur, 22æ.q.4.2.3m.° 3.23.6.2m.
3 Quis uos fascinauit.1.3
4 Caro enim concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem. 12æ.q.80.4.o.°q.71.2.3m.°22æ.q.189.10.1m.
5 Hæc enim sibi inuicem aduersantur 12æ.q.70.4.c
6 Manifesta sunt opera carnis, quæ sunt &c 12æ.q.70 4 o
7 Qui talia agunt regnum Dei non consequuntur, 1ª. cor. 15.24ª.
8 Fructus autem spiritus est charitas, &c.12æ.q 11.3.2m.°q.70.o.° 22æ.q 4.5.4m
9 Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum uitijs & concupiscentijs, 3ª.q.64.4.c.5.3m

Cap. 6

1 Non efficiamini inanis gloriæ cupidi. 22æ.q.132.1.c
2 Considerans teipsum, ne & tu tenteris, 3ª.q.95.3.o.
3 Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi, 22æ q.108.1.2m.° 4m.°q.188.3.1m.1.q. 23 2. c. Quol. 5 q.13.1.o
4 Nam si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit, 1æ.q 45.1.o.°2.1m
5 Opus suum probet vnusquisque, & sic in semetipso tantum gloriam habebit, & non in altero, 3ª.q 80.4.5m
6 Qui seminat in carne sua de carne, sua & metet corruptionem, 1ª.q.22.2.2m.° 12æ.q.42.c.3m.°q.85.6.o.° 22æ.q.65.1.1m
7 Bonum autem facientes, non deficiamus, 22æ.q.106.3.o
8 Quæ enim seminauerit homo, hæc & metet, 5.q.7.1.1.1
9 Tempore enim suo metemus, non deficientes, 22æ.q.106 3.o.
10 Dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei 22æ.q.32.2.o.
11 Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, 22æ.q.132.1.1m.
12 Ego enim stigmata Domini Iesu, in corpore meo porto, 22æ. 124 1 1m.°3ª.q.49.1.3m. 82.c.°.4.o.°q.66.2.3.9.c.°q.8.2.2m.°67 2m

AVCTORITATES EX EPISTOLA AD EPHESIOS.

Cap. 1

1 Qui prædestinauit nos in adoptionem filiorum. 1ª.q.23.o.° 3ª.q.24.o
2 Instaurare omnia in Christo, quæ in cœlis, & quæ in terra sunt in ipso. 3ª.q 48.6.3m
2 operatur omnia, secundum consilium uoluntatis suæ, 1ª.q.22. 1m.° 12æ.q.14.1.2m
4 Illuminatos oculos cordis uestri, 1ª.q.12.3.1m.
5 Supra omnem principatum & potestatem, & uirtutem, & dominationem, 1ª.q.103.2 2m.°.6.a
6 Et ipsum dedit caput supra omnem Ecclesiam, 3ª.q.8.1.o
7 Vt sciatis quæ sit supereminens, 2.q.96.6.c.

Cap. 2

2 Facientes uoluntatem carnis & cogitationum, 22æ.q.154.5.a °q.161.3.1m.
2 Eramus natura filij iræ, 3ª.q.1.12.c
3 Conuiuificauit nos, & conresuscitauit, & consedere fecit in cœlestibus. 3ª.q.58 4.1m.
4 Vt ostenderet in seculis superuenientibus abundantes diuitias g[illegible] suæ in bonitate super nos in Christo Iesu, 12æ. q.114.10.1m
5 Legem mandatorum decretis euacuamus, 12æ.q.97.1.b

Cap. 3

1 Vt innotescat principibus & potestatibus in cœlestibus per ecclesiam multiformis gratia Dei, 1ª.q.117.2.1m.
2 Ex quo omnis paternitas in cœlis, & in terra nominatur, 1ª. q.31.3.3m.° q.33.2.4m.°q.45.5.1m.
3 In charitate radicati, & fundati, 22æ.q.23.8.2m
4 Scire etiam supereminentem in se charitatem Christi Quol. 1.q.3.2 o
5 Vt impleamini in omnem plenitudinem Dei, 3ª.q.7.10.2m

Cap. 4

1 Solliciti seruare uirtutem spiritus vinculo pacis, 12æ.q.29.2.a °3.1m.°q.183.2.3m
2 Vnum corpus, 3ª.q.8.3.3m
3 Et unus spiritus, 1ª.q.30.2.o.°q.31.1.o.°q.41.6.o
4 Vnus Deus. 1ª.q.103.1 3.o.° 12æ.q.91.
5 Vna fides, 22æ.q.4.6.o.° q.5.4.c. °q.10.5.1m.°3m.°q.13.5.h. °3ª.q.73.1.c
6 Vnum baptisma. 3ª.q.49.2m °q.66.9.°q.67.3.1m.°4.3m.4.6.o.°q.71.2.3m.°q.80.3.o.1m.°q.82.8.c.°q.83.3m.°q.84.10.1m °4m
7 Qui super omnes, & per omnia, & in omnibus uobis 1ª.q.8.1.3.o.°q.43 3.c
8 Vnicuique nostrum data est gratia, secundum mensuram donationis Christi, 12æ.q.12.4.o
9 Quod autem ascendit, quid est nisi quia & descendit primum in inferiores partes terræ? 3ª.q.49. 6.c.°q.57.2.2m
10 Qui descendit ipse est & qui ascendit super omnes cœlos, 3ª.q 57.4.5.o.°q.58.3.c
11 Vt adimpleret omnia. 3ª.q.7.10.o
12 Et ipse dedit quosdam &c. ad consummationem corporis Christi, 12æ.q.112 4.c.finis.° 22æ.q.177.principio.
13 Ex quo totum corporis compactum & connexum per omnem iuncturam, &c. 22æ.q.183.2.4m.
14 Deponite vos, s. pristinam conuersationem, veterem hominem. 22æ.q.29.2.1m.
15 Sol non occidat super iracundiam uestram, 12æ.q.47.4.o
16 Vt det gratiam audientibus. 3ª.q.8.6.2m
17 Et nolite contristare spiritum sanctum Dei, 3ª.q.63.3.2m.
18 Donec occurramus omnes in uirum perfectum, 2.q.81.1.a

Cap. 5

1 Estote imitatores Dei 12æ.q.89.9.1m
2 Christus dilexit nos, & tradidit seipsum pro nobis, 3ª.q.47.2.o °q.48.2.c.°q 49.7.c.° q.51.4.1.° q.53.1.c.principio
3 Fornicatio autem & omnis immunditia, aut auaritia, nec nominetur in uobis, 12ª.q.72.2.4m.°q.73.5.1m
4 Aut turpitudo, 22æ.q.144.2.c.°q.187.5.4m
5 Aut stultiloquium, 22æ.q.148.6.c.°q.153.5.4m
6 Omnis autem fornicator, aut immundus &c. non habet hæreditatem. &c. 22æ.q.25.5.7m °4.35.3.c.°q.36.3.c.°q.153 3.o
7 Aut auarus quod est idolorum seruitus, 22æ.q.118.5.4m
8 Omnia autem quæ arguuntur à lumine manifestantur, 2ª.q.117.1.2.o.° 22æ.q.171.2.c
9 Omne quod manifestatur, lumen est, 1ª.q.64.1.3m.° 5m.° 12æ q.112.5.3m° 22æ.q.172.2.c
10 Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus 12æ.q.109.7.1m
11 Nolite inebriari uino in quo est luxuria, 12æ.q.76.4.2m °4m °12æ.q.150.4.o°.q.147.8.1m.
12 Subiecti inuicem in timore Christi, 22æ.q.19.2.3m.° q.104.1.o.° 5.c.principio,°1m °6.°2m° 3ª q.20.1.o
13 Nemo carnem suam odio habuit, sup.1.q.71.1.3
14 Viri diligite uxores uestras, 22æ.q.26.11.2m °4m
15 Vt exiberet sibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam, aut rugam, 3ª.q.8.3.2m
16 Hoc sacramentum magnum est, ego autem dico in Christo & ecclesia, 3ª.q.56.3.4m °q.67.2.3m,2.q.42.1.a

Cap. 6

1 Et uos patres, nolite ad iracundiam prouocare filios uestros &c. 22æ.q.65.2.1m
2 Serui obedite dominis carnalibus, cum timore & tremore, in simplicitate cordis uestri, sicut Christo, &c. 22æ.q. q.104 5.1m
3 Et uos domini eadem facite illis, remittentes minas, 22æ.q.65.2.1m
4 Non est nobis colluctatio, aduersus carnem & sanguinem 12æ.q.53.3.3m ° 22æ.q 123.1.2m
5 Sed aduersus principes, & potestates, quol. 7.1 8 1
6 In omnibus sumentes scutum fidei, 22æ.q.7.1.2m

AVCTORITATES EX EPISTOLA AD PHILIPENSES.

Cap. 1.

1 Charitas ueſtra magis ac magis abundet, 12ª.q.52.2 °q.66.1.0 ° 22ª.q.24.0.quol.8.vel 9.q.6 0
2 Quidam ex contentione annunciant Chriſtum, non ſyncere æſtimantes preſſuram excitare uinculis meis, 22ª.q.78.1.2m °q.88.2.1m
3 Coartor autem a duobus deſiderium habens diſſolui & eſſe cum Chriſto, multo magis melius eſt, 12ª.q.5.3.c ° 22ª.q.123.8.c ° 3ª.q.46.6.c.4m

Cap. 2

1 In humilitate, ſuperiores ſibi inuicem arbitrantes, 22ª.q.163.3.0 ° 6.3m 1.q.34.1.2
2 Qui cum in forma Dei eſſet, 3ª.q.31.2.2m
3 Formam ſerui accipiens, 22ª.q 161.1.4m ° 3ª.q.1.1.c
4 In ſimilitudine hominum factus, 3ª.q.5.1.2m
5 Et habitu inuentus ut homo, 3ª.q.2.6.1m
6 Humiliauit ſemetipſum, 22ª.q.161.4m ° 3ª.q.49.6.c °q.53.2.c °q.54.2.c ° q.59.3.0 ° 6.c
7 Factus obediens vſque ad mortem, 3ª.q.47.2.0 °q.48.2.3.c °q.49.1.c °q.52.4.c °q.53.1.c.principio
8 Propter quod & Deus exaltauit illum, 3ª.q.49.6.c ° q.53.1.c °q.54.2.c °q.59.3.0 ° 6.c
9 Deus eſt enim qui operatur in nobis & uelle & perficere pro bona uoluntate, 1ª.q.83.1.3m °q.105.4.0

Cap. 3.

1 Propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut ſtercora, ut Chriſtum lucrifaciam, 22ª.q.184.7.1m
2 Non quod iam acceperim, aut perfectus ſim, 22ª.q.24.8.1m
3 Sequor autem ſi quomodo comprehendam, 1ª.q.12.7.1m
4 Quæ retro ſunt obliuiſcens, 12ª.q.13.5 2m
5 Quorum Deus uenter eſt, 1ª.q.65.1.c ° 12ª.q.1.5.b
6 Noſtra autem conuerſatio, in cœlis eſt, 22ª.q.23.1.17m
7 Qui reformabit corpus humilitatis noſtræ, configuratū corpori charitatis ſuæ, 3ª.q.45.2.3m, 1.q.85.2.6

Cap. 4

1 Modeſtia ueſtra nota ſit omnib. hominibus, 22ª.q 160.2.1m
2 Sed in omni oratione & obſecratione cum gratiarum actione, petitiones ueſtræ innoteſcant apud Deum, 22ª. q. 83.17.0
3 Pax Dei quæ exuperat omnem ſenſum, cuſtodiat corda ueſtra, & intelligentias ueſtras, 12ª.q.70.3.c °12ª q.29.0
4 Vbique & in omnibus inſtitutus ſum, & ſaturari, & eſurire, & abundare, penuriam pati, 12ª.q.2 .1.3m
5 Omnia poſſum in eo qui me confortat, 3ª.q.43.4.3m
6 Gaudete in domino ſemper, 1.q.4.2.1

AVCTORITATES EX EPISTOLA AD COLOSSENSES.

Cap. 1

1 Et tranſtulit in regnum filij dilectionis ſuæ, 1ª.q.41.2 1m
2 Qui eſt imago Dei inuiſibilis, 1ª.q.35.2.0 °q.47.1.2m °q.88.3.3m °q.93.1.3m
3 Primogenitus omnis creaturæ, 1ª.q.33 3.2m
4 Quoniam in ipſo ſunt uniuerſa, 3ª.q.7.1.0
5 Pacificans per ſanguinem crucis eius, ſiue quæ in terris, 3ª q 35.8.1m

Cap. 2.

1 In ipſo inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter, 3ª.q.2.10.2m
2 Qui eſt caput omnis principatus & poteſtatis, 3ª.q.8.4.0
3 In quo & reſurrexiſtis per fidem, 3ª.q.66.2.3.y.c
4 Donans uobis omnia delicta, 3ª.q.84.3.3m
5 Et ipſum tulit de medio affigens illud cruci, 3ª.q.48.6.3m °q.49.3.0 °q.52.3.c
6 Expolians principatus & poteſtates, traduxit confidenter palam triumphans illos in ſemetipſo, 3ª.q 11.2.5m
7 Quæ ſunt umbra futurorum, corpus autē Chriſti, 12ª.q.107.2.c ° 3ª.q.2.10.2m °q 47.2.1m

Cap. 3

1 Quod eſt uinculum perfectionis, 22ª.q 81.7.c °q.184.1 0 °2.3.c °q.186.7.1m °q.189.1.1m ° 3ª.q.76.1.c quol. 1.q 7.2.2m, quol.3 q.6.3.0, quol.4.24.1, 2m quol.5.10.0.quol.8.6.0

2 Filij obedite parentibus per omnia, 22ª.q.104.5.1m. quol. 2.9.0.
3 Serui obedite per omnia, dominis carnalibus, &c. 22ª.q.104.5.1m.

Cap. 4

1 In ſermo ueſter ſemper in gratia, ſale ſit conditus, 3ª.q.73.2.0
2 Orationi inſtantes uigilantes in ea in gratiarum actione. quol.7.18.c.1

AVCTORITATES EX PRIMA EPISTOLA AD Theſſalonicenſes.

Cap. 4

1 Et ne quis ſupergrediatur, neque circumueniat in negotio fratrem ſuum, 22ª.q.55.4.2m ° 5.c
2 Operamini manibus ueſtris, ſicut præcepimus uobis, 22ª. q. 187.3.0.quol.7.17.18.0
3 Nos qui uiuimus, qui relinquimur 12ª.q.81.3.1m
4 Et ſic ſemper cum domino erimus, 12ª q.98.5.2m
5 Rapiemur obuiam Chriſto in aera, 1.q 84.1.1
6 Nos qui uiuimus, qui reſidui ſumus, 1.q.74.7.3
7 Dominus in uoce archangeli deſcendit, 1.q.76.3.0

Cap. 5

1 Sine intermiſſione orare, 22ª.q.83.14
2 °Spiritum nolite extinguere, 22ª.q.189.1.4m
3 °Omnia probate, 22ª.q.189 9.2 1.1m °10.3m fi.
4 Ab omni ſpecie mala, abſtinete uos, 22ª.q.43.1.2 ° 4.c.quol. 4.23.3m
5 Repentinus eis ſuperueniet interitus, 1.q.73.1.1.
6 Dies domini ſicut fur, 1.q.73.1.2

AVCTORITATES EX SECVNDA EPISTOLA AD Theſſalonicenſes.

Cap. 1.

1 Supercreſcit fides ueſtra, 22ª.q.5.4.0
2 In omnibus perſecutionibus ueſtris & tribulationibus quas ſuſtinetis in exemplum iuſti iudicij Dei, 22ª. q.108.4.c.fi.
3 Vt digne habeamini in regno Dei, 1ª.q.24.1.2

Cap. 2

1 Cuius aduentus eſt ſecundum operationem Sathanæ, 3ª.q.8.8.c.1m
2 In omni uirtute, & ſignis, & prodigiis mendacibus, & in omni ſeductione iniquitatis, 1ª.q.114.4.1m ° 12ª.q.178.1.2m.

Cap. 3

1 °Non enim omnium eſt fides, 1ª.q.1.8.1m
2 Non inquieti fuimus inter uos, 12ª.q.35.4.3m
3 Neque gratis panem manducauimus ab aliquo, 22ª.q.187.0
4 Et non commiſceamini cum illo, ut confundatur, quol.10. vel 11.9.0

AVCTORITATES EX PRIMA EPISTOLA AD TIMOTHEVM.

Cap. 1

1 Finis præcepti eſt charitas, 12ª.q.99.1.2m ° 22ª.q. 24.2.3m °q.43.4.3m °q.44.1.c °q.1.70 1.c
2 Lex iuſto non eſt poſita, 12ª.q 93.6.1m °q.96.5.0
3 Plagiariis, 12ª.q.105.2.01m ° 22ª.q. 66.6.2m
4 Miſericordiam conſecutus ſum, quia ignorans feci in incredulitate inf. 5ª
5 Sed ideo miſericordiam conſecutus ſum, ut in me primum oſtenderet Chriſtus Ieſus omnem patientiam, ad informationem eorum qui credituri ſunt illi, in uitam æternam, 12ª.q.87.2.1m ° 2m quol.1.7.c.3m
6 Regi ſeculorum immortali, inuiſibili ſoli Deo, 1ª. q. 31.3. 2m

Cap. 2

1 Omnes homines uult ſaluos fieri, 1ª. q. 19. 6. 1m. °.q. 23. 4.3m
2 Pro omnibus, 3ª.q.46.1.3m ° 6.c.4m ° 6m °q.48.2.0. °q. 49.0.3.c °q.64.1.c °q.69.2.6 °q.79.7.2m, quol.2.14.2.16.c.

3 Volo

3 Volo uiros orare in omni loco, 12ª.q.102.4.3m * 22ª.q.84.3.0
4 In quo poſitus ſum ego prædicator, & Apoſtolus doctor gentium, in fide & ueritate, 1ª.q.117.1.6
5 Similiter mulieres in habitu ornato, cum uerecundia, 1ª.q.93.3.c.fi.* 22ª q.144.4.0
6 Cum ſobrietate, 22ª.q.143.e principio * q.139.0
7 Ornantes ſe non tortis crinibus, aut auro, aut margaritis uel ueſte pretioſa, 22ª.q.169 0 * q.187.6.c.quol.10.14.0
8 Docere mulieri non permitto, 22ª.q.177.2.0 * 3ª q.75.1.3m * q.67.4.2m 1.q.39 1.c
9 Adam non eſt ſeductus, 1ª q.94.4.0
10 Mulier autem ſeducta in præuaricatione fuit, 1ª q.94.4.1m * 2m * 12ª q.89.3.2m * 22ª q.163.1.4m * 4.1m
11 Saluabitur autem, per filiorum generationem, ſi permanſerint in fide & dilectione, 3ª.q.68.1 0
12 Cum ſobrietate, 1.2.6ª

Cap. 3.

1 Si quis epiſcopatum deſiderat, bonum opus deſiderat, 12ª.q.18.1.0.quol.2.q.6.1.0.1.quol.3.q.4.1.10.quol.5.q.11.2.0 quol.6.q.13.3.0.quol.12.18.0
2 Vnius uxoris uirum, 22ª.q.108.4.2m quol.4.13.0
3 *Apparuit angelis, 1ª.q.57.5.1m

Cap. 4

1 Prohibentium nubere, 12ª.q.105.4.6m
2 Exerce teipſum & pietatem, 12ª.q.80.c * q.101.0 * q.102.1.5 c * q.121.1.2m * q.121.5.1m
3 Corporalis exercitatio, ad modicum utilis eſt. 12ª.q.68.7.2m * 21ª q.30.4.2m * q.32.5.4m
4 Pietas ad omnia utilis eſt, 12ª.q.68.1.2m * q.68.7 2m * 22.q.44.2m * q.32.3.4m 1.q.99.5 4
5 Qui eſt ſaluator omnium hominum, .2.4
6 Promiſſionem habens uitæ quæ nunc eſt, & futuræ, 22ª.q.32 5.4m

Cap. 5.

1 Seniorem ne increpaueris, ſed obſecra ut patrē, 3ª.q.42.2.3m
2 Si quis ſuorum, & maxime domeſticorum curam nō habet, fidem negauit, & eſt infideli deterior, 22ª.q.32.5.1m * 9.0 * q.189.6.1m
3 Qui bene præſunt presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in uerbo & doctrina, 22ª.q.102.2.0
4 Dignus eſt operarius mercede ſua, 12ª.q.114.3.e. 3ª q.49.6.e
5 Peccantes coram omnibus argue, 3ª q.53.1.1m quol.11.12.0
6 Hæc cuſtodias ſine præiudicio, nihil faciens, in alteram partem declinando, 22ª.q.89.3.3m
7 Quorundam hominum peccata, manifeſta ſunt, quæ præcedentia ad iudiciū quorundam autem ſubſequuntur, 22ª q.67.2.3m
8 Nemini cito manum impoſueris, 1.q.36.4.3m
9 Volo iuuenculas nubere & procreare filios, ſuppl.q.41.3.e

Cap. 6.

1 Radix omnium malorum, eſt cupiditas, 12ª.q.77.5.1m * q.84 4.3m * q.84.1.0 * 2.c.fi. * 3.1m * 4.4m * 22ª.q.24.10.2m * q.119.2.1m
2 Vſque in aduentum domini, 3ª.q.36.1.3m
3 Et lucem habitat inacceſſabilem, quem nullus hominum uidet, nec uidere poteſt, 12ª.q.112.5.3m

AVCTORITATES EX SECVNDA EPISTOLA AD TIMOTHEVM.

Cap. 2

1 Nemo militans Deo, implicat ſe negotiis ſecularibus, 22ª.q.18.3.2m * q.182.1.0 * q.188 2m
2 Si negauerimus, & ipſe negabit nos, 1ª q.32.4.c * 22ª q.1.6.1m * 7.c * q.2.5.e * q 8.2.0 * 3.6.c.1 * q.18.2.c
3 Noli contendere uerbis, 22ª.q.10.7.1m
4 Firmum fundamentum Dei ſtat, habens ſignaculum hoc nouit dominus, qui ſunt eius, 1ª q.24.1.c.fi. * 22ª q.172.4.b
5 *In magna autem domo, nō ſolum ſunt uaſa aurea &c. 22ª q.183.2 e.fi.
6 Seruum domini non oportet litigare, ſed manſuetum eſſe ad omnes, 22ª.q.116.1.0
7 Cum modeſtia corripientem eos, qui reſiſtunt ueritati, 22ª q.160.1.3m

Cap. 3.

1 Erunt homines ſeipſos amantes, 12ª.q.77.4.0 * 22ª.q.19.6 0 * 1.25 4 2m 3m * 7 0 * q.117.1.1m * q.153.5.3m
2 Omnis ſapientia diuinitus inſpirata, utilis eſt ad docēdum, ad arguendum, &c. 1ª q.1.1.b

Cap. 4.

1 In reliquo repoſita eſt mihi corona iuſtitiæ, 22ª.q.124.3 b * e

AVCTORITATES EX EPISTOLA AD TITVM.

Cap. 1

1 *Secundum agnitionem ueritatis, quæ ſecundum pietatem eſt, 22ª q.188.3.3m
2 Qui non mentitur Deus, 22ª.q.110.1.0 * 2 e
*Et eos qui contradicunt, arguere, 1ª.q.1.1.b * 8.0. 22ª.q.188 5.c
3 Sed inquinatæ ſunt eorū mens, & conſcientia, 1ª q.79.13.2m
4 Confitentur quidem ſe noſſe Deum, factis autem negant, 22ª.q.2.9.0 * q.124.3.0 * 3ª q.7.3.2m
5 Vt conſtituas per ciuitates presbyteros. quol.3.17.1m

Cap. 2

1 Senes ut ſobrij ſint, pudici, prudentes, ſani in fide, in dilectione & patientia, 22ª.q.60.3.e

Cap. 3

1 Dicto obedire, 22ª.q.104.6.0
2 Dum apparuerit benignitas, & humanitas ſaluatoris noſtri Dei, non ex operibus iuſtitiæ quæ fecimus nos, 22ª.q.68.4 c * 3ª q.2.11.0 * q.24.3.c fi.
3 Per lauacrum regenerationis, 3ª q.62.2.c * q.65.1.2.c * q.66.1 1m * 3.9.c 5m * q.67.3.c * q.84.10 1m
4 Et renouationis ſpiritus ſancti, 3ª q.84.10.1m
5 Quem effudit in nos abunde, 1ª q.36.1.2.1
6 Hæreticum hominem, poſt unam & ſecundam correctionē, deuita, 22ª q.11.3.3.c.1m quol.10.16.0

AVCTORITATES EX EPISTOLA AD HEBREOS.

Cap. 1

1 Tanto melior angelis effectus &c. 3ª q.22.1.1m
2 Qui cum ſit ſplendor gloriæ, & figura ſubſtantiæ eius, 1ª q.3.1.2m
3 Portanſque omnia uerbo uirtutis ſuæ, 1ª q.34.1.5m * q.114 1.b * 4.1m
4 Et omnes ut ueſtimentum ueteraſcent. Et uelut amictū mutabis eos & mutabuntur, 1ª q.9.1.2.0
5 Omnes ſunt adminiſtratorij ſpiritus, in miniſterium noſtrū miſſi, 1ª q.112.2.1m

Cap. 2

1 Nunc autem nec dum uidemus omnia ſubiecta ei, 3ª q.20.1 3m * q.59.4 2m
2 Decebat eum &c. per paſſionem conſummari, 3ª q.30.1.0 * q.52.1.c.quol.2 2.e
3 Propter quod non confunditur, fratres eos uocare, 1ª q.33.3 0 * 3ª q.28.3.5m
4 Ego ero fidens in eum, 12ª.q.119.6.0
5 Quia ergo pueri communicauerunt carni & ſanguini, 3ª q.80.1.1.3.0
6 Et ipſe participauit eiſdem, 3ª q.81.1.0 * q.84.7.4m
7 Vt per mortem deſtrueret eum, qui mortis habebat Imperiū, 3ª q.48.4.0 * 6.3m * q.52.1.e
8 Et liberaret eos qui timore mortis per totam uitam obnoxij tenebantur ſeruituti, 3ª q.48.4.c * q.49.2.0
9 Sed ſemen Abrahæ apprehendit, 3ª q.31.2 0
10 Vnde debuit per omnia, fratribus aſſimulari, 3ª q.29.3.1m
11 Vt propitiaret delicta populi, 3ª q.2.4.2m

Cap. 3

1 Conſiderate apoſtolum, & pontificem confeſſionis noſtræ Ieſum, 3ª q.22.0 * q.31.2.2m * q.59.4.1m * q.84.7.4m

Cap. 4

1 Non profuit illis ſermo auditus, non admiſtus fidei, 22ª q.5.2.2m
2 Habentes ergo pontificem magnum, 3ª q.22.1.e

Cap. 5

1 Omnis pontifex, ex hominibus aſſumptus eſt, 3ª q.22.2.0 * 3.1m * q.30 4.3m
2 Pro hominibus conſtituitur in ijs quæ ſunt ad Deum, 3ª q.22.1.c 1m * 4 e * q 36.1.0 * q.8.2 3.e
3 Propterea debet quemadmodum pro populo, ita etiam & pro ſemetipſo offerre pro peccatis, 3ª q.22 4.1m

4 Exauditus

4 Exauditus eſt pro ſua reuerentia, 3ª.q.21.3.4.o.
5 Omnis enim qui lactis particeps eſt expers eſt ſermonis iuſti
næ 1ª.prol.
6 Vt offerant dona & ſacrificia pro peccatis, Suppl.q.19.3.c.

Cap. 6

1 Non rurſum iacentes fundamentum pœnitentiæ, ab operib. mortuis, 3ª q.84.6.2m.* q.89.6.c
2 Impoſſibile eſt eos qui ſemel illuminati ſunt &c. & prolapſi ſunt, rurſum reuocari ad pœnitentiam, &c. 3ª. q.84 1m
3 Rurſum crucifigentes ſibimetipſis filium Dei, 3ª. q. 84.10 c.1m.fi.
4 Terra enim ſæpe venientem ſuper ſe bibens imbrem & germinans herbam opportunam, &c.12ª.q.70.1.1m
5 Proferens autem ſpinas ac tribulos, reproba eſt, & maledicto proxima, 1ª.q.23.1 3m
6 Homines per maiorem ſui, iurant, 22ª. q. 89. 1.o.* 4.c.* q. 98.2.c
7 Omnis controuerſiæ finis eſt iuramentum, 3, q.46.1.c.quol.1. q.9.2.o
8 Et incedentem uſque ad interiora velaminis, 22ª. q. 17. 2.2 4m * 5m
9 Hic enim Melchiſedech.&c. cui & decimas omnium diuiſit Abraham, 22ª.q.87.1.3m

Cap. 7

1 Sine patre, ſine matre, ſine genealogia, neque initium dierũ, neque finem vitæ habens, 3ª.q.22.6.3m
2 Tranſlato enim ſacerdotio, neceſſe eſt, & ut legis tranſlatio fiat, 12ª.q.107.2.o * 1ª.4.1.10.c
3 Reprobatio quidẽ fit præcedentis mandati propter infirmitatem & inutilitatem, 12ª.q.98.2.2m
4 Nihil enim ad perfectum adduxit lex, 12ª. q. 98. 2. n. * 1ª q.1.10.c
5 Talis enim decebat, ut nobis eſſet pontifex ſanctus impollutus ſegregatus à peccatorib. 3ª.q.4 6.1m
6 Qui non habet neceſſitatem quotidie, quẽadmodum ſacerdotes prius pro ſuis delictis hoſtias offerre, 3ª. q. 22.6.2m
7 Quod minus eſt à meliore benedicitur, 3.q.19.4.o

Cap. 8

1 Talem habemus pontificem, 3. 3.1ª
2 Sanctorum miniſter & tabernaculi Dei quod fixit Deus, & non homo. 12ª.q.102.4 n
3 Omnis pontifex ad offerendum munera & hoſtias conſtituitur, 3ª.q.22 1.c.1m
4 Cum eſſent qui offerrent ſecundum legem munera quæ exẽplari & umbræ deſeruiunt cœleſtium. Ibid.
5 Nunc autem melius ſortitus eſt miniſterium, quanto & melioris teſtamenti mediator eſt, Gal.3.11ª.* 12ª.q.91.5.c.1m. * q.93.1.o.* 2.1m.* 2m.* q.99.6.c.* q.106.3.c.* q.107.1.c.2m * 2 3.4.c.* 22ª.q.1.7.2m
6 Quod in melioribus repromiſſionibus ſancitum eſt, 12ª.q.91. 5.o.* q.99.6.o.* q.107.1.2m.* q.108.1.o.* 22ª.q.95.2.3m.* q.40.1.1m
7 Quod autem antiquatur & ueteraſcit, prope interitum eſt, 1ª q.10.4.3m

Cap. 9

1 In priori tabernaculo, ſemper introibant ſacerdotes ſacrificiorum, officia conſummantes, in ſecundo autem ſemel in anno ſolus pontifex, nõ ſine ſanguine, 12ª.q.102.4.4m * 5m.* 6m
2 Hoſtiæ offeruntur, quæ non poſſunt iuxta conſcientiam perfectum facere ſeruientem, 12ª.q 98.2.o.
3 Iuſtitijs carnis, uſque ad tempus correctionis impoſitis, 12ª. q.56.4.c
4 Si.n. ſanguis hircorum & taurorum, & cinis uitulæ aſperſus, inquinatos ſanctificat, ad emundationem carnis 12ª.q.102 5.4m.* 5.6m.* q.103 2.n.* 3ª.q.17.4 3m.* q 87 4.1m
5 Sanguis Chriſti emundabit conſcientiam noſtram ab operibus mortuis, 3ª q.48.3m.* q.49.5.1m.* q.89.2.c. Quol 5.5.c.fi.

Cap. 10

1 Vmbram enim habens lex futurorum bonorum non ipſam imaginem rerum, 12ª.q.101.2.c
2 Nunquid poteſt accedentes perfectos facere, 1ª.q. 1.10.c.* 12ª q 98.2.o.
3 Initiauit nobis uiam nouam & uiuentem per uelamen id eſt carnem ſuam, 1ª.q.62.5.c.* q.63.3.c.
4 Et ſacerdotem magnum, ſuper domum Dei, 3.3.
5 * Non deſerentes collectionem noſtram ſicut eſt conſuetudinis quibuſdam, 22ª.q.109.1.1m
6 Voluntarie enim peccantibus nobis, poſt acceptam notitiam ueritatis, iam non relinquitur pro peccatis hoſtia, 1.6
7 Quanto magis putatis deteriora mereri ſupplicia qui filium Dei conculcauerit, &c.12ª.q.106 2.2m.* 22ª.q.103.3.* q. 189.4.1m.1.q.8 7.2m
8 Quod ſi ſubtraxerit ſe, non placebit animæ mæ, 1ª.q.3. 2.1m

Cap. 11

1 Eſt autem fides ſperandarum ſubſtantia rerum, argumentum non apparentium, 1ª.q.2.2.1m.* 22ª.q.4.1.o.* q.171. 3.2m
2 Sine fide autem, impoſſibile eſt placere Deo, 22ª q.2.3.o
3 Credere oportet accedentem ad Deum, quia eſt, & inquirentibus ſe remunerator ſit, 22ª.q.2.8.1m
4 A longe eas aſpicientes & ſalutantes, &c. 1ª.q.10.1.4m.* q.12. 5.2m.* 22ª.q.173.2.c.
5 *Circuierunt in melotis, & in pellibus caprinis. 22ª.q. 69.2m
6 Alij uero diſtenti ſunt non ſuſcipientes redẽptionem ut meliorem inuenirent reſurrectionem. Quol 4.q.10.1.o
7 Quibus dignus non erat mundus, 22ª.q.188.2 3m
8 Hi omnes teſtimonio fidei probati, nõ acceperunt repromiſſionem, 12ª.q.93.2.c.1.q.77.1.c

Cap. 12

1 * Nondum enim uſque ad ſanguinem reſtitiſtis, 22ª. q. 188. 6. 3m
2 * Non multo magis obtemperabimus patri ſpirituum & uiuemus 12ª.q.189.6.c fi.
3 Et ſanctimoniam, ſine qua nemo uidebit Deum 22ª. q. 81.8.o
4 Poſtea cupiens hæreditare benedictionem, reprobatus eſt, 1ª. q.23.3.o
5 Non inuenit pœnitentiæ locum, quanquam cum lachrymis inquiſiſſet eam, 3ª.q.86.6.1.1m
6 Sed acceſſiſtis ad Sion montem, & ciuitatem Dei uiuentis Hieruſalem cœleſtem, 1ª.q.2.1.5m
7 Et multorum milium angelorum frequentiam, 1ª. q.50.3.n * q.112.4.2m

Cap. 13

1 Habemus altare, de quo edere non habent poteſtatem, qui tentant Deum, 1ª.q.112.2.c.* 22ª.q.97.2.o
2 Propter hoc & Ieſus, ut ſanctificaret per ſuum ſanguinem populum, &c. 3ª.q.46.10.o.
3 Exeamus igitur ad eum extra caſtra improperium eius portantes. 3ª.q.46.3.o
4 Beneficientiæ autem & communionis nolite obliuiſci, 22ª.q. 31.1.o
5 Talibus enim hoſtijs promeretur Deus, 22ª q 86.2.

AVCTORITATES EX ACTIBVS APOSTOLORVM.

Cap. 1

1 Quibus & præbuit ſeipſum viuum, poſt paſſionem ſuam, in multis argumentis, 3ª.q.55.5.6.n
2 Per dies quadraginta apparens eis, & loquens de regno Dei, 3ª.q.55.3.o
3 Et nubes ſuſcepit eum ab oculis eorum, 3ª q.57.4.3m
4 Et hic poſſedit agrũ de mercede iniquitatis, 22ª.q.32.7.4m.
5 Et dederunt eis ſortes & cecidit ſors ſuper Mathiam, 22ª.q. 95.8.o.

Cap. 2.

1 Et cum complerentur dies pentecoſtes, 12ª.q. 102.4.1m.* q. 103.3.4m.
2 Apparuerunt illis diſpartitæ linguæ, tanquam ignis, 1ª.q.43. 7.6m.* 3ª.q.19.6.4m.* q.72.2.1m
3 Cœperunt loqui varijs linguis 22ª q.176.1.n
4 Quem Deus ſuſcitauit, 3ª.q 53.4.1m
5 Solutis inferni doloribus. 3ª.q.52.2.2m.
6 Iuxta quod impoſſibile erat, illũ detineri ab eo, 3ª q.53.2.2m
7 Pœnitentiam igitur agite. & baptizetur unuſquiſque ueſtrũ, 3ª.q.49.3.2m * q 68.5.6.o.* 7.2m.* q.86.2.1m.* q 66.6.2m
8 Erant autem perſeuerantes in doctrina apoſtolorum, 22ª.q. 176.1.1m.
9 Et in communicatione fractionis panis, 3ª.q.80.10.4m
10 Multa quoque prodigia & ſigna per apoſtolos fiebant, 22ª. q.178.1.3m
11 Omnes etiam qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia, 22ª.q.66.2.o
12 Poſſeſſiones & ſubſtantias vendebant, & diuidebant illa omnibus prout cuique opus erat, 22ª.q.188.7.c.fina.
13 Frangentes circa domos panem, 1.2.

Cap. 3

Cap. 3

1 Glorificauit filium ſuum Ieſum Quol.5.q.12.1.c

Cap. 4

2 Et non eſt in alio aliquo ſalus,3ª.q.61.3.c.2m.*4.3m.*q.68.1 & *2.c.*q.73.5.c.*q.84.5.c
3 Si iuſtum eſt in conſpectu Dei uos potius audire,quam Deũ, iudicate,22æ.q.69.3.1m.*q.105 2.c.*q.14 .5.c
5 Multitudinis autem credentium, erat cor unum, & anima una,1ª.q.76.5.3m
4 Neque enim quiſquam eorum quæ poſſidebat aliquid ſuũ eſſe dicebat,ſed erant illis omnia communia,s.2
5 Neque quiſquam egens erat inter illos,s.2
6 Quotquot poſſeſſores agrorum aut domorum erant,uendẽtes,afferebant pretia eorum,&c.ſup.2
7 Chriſtus iudex uiuorum & mortuorum,s.q.89.3.c

Cap. 5

1 Dixit autem Petrus ad Ananiam,Anania, cur tentauit Sathanas cor tuum,&c.22æ.q.53.7.2m *q.64.4.1m
2 Per manus autẽ apoſtolorum, fiebant ſigna & prodigia multa,in plebe,s.2
3 Obedire oportet Deo,magis quam hominibus,s.4
4 Si eſt ex hominibus conſilium hoc aut opus,deſtruetur,ſi uero ex Deo eſt,non poteritis diſſoluere,22æ.q.189.10.1m. quol.3.q.5.1.7m

Cap. 6

1 Elegerunt Stephanum,uirum plenum fide, & ſpiritu ſancto, 22æ.q.53.4.1m *3ª.q.7.10.0
2 Faciebat prodigia & ſigna magna in populo,s.2
3 Non poterant reſiſtere ſapientiæ & ſpiritui, qui loquebatur, 22æ.q.53.4.1m
4 Viderunt faciem eius,tanquam faciem angeli,3ª.q.[illegible]2.4.1m

Cap. 7

1 Et cum uidiſſet quendam iniuriam patientem, uindicauit illum,&c.22æ.q.60.6.2m
2 Faciens prodigia & ſigna,&c.s.2
*Vos ſemper ſpiritui ſancto reſtitiſtis,22æ.q.189.1.4m
3 Cum autem eſſet plenus ſpiritu ſancto,s.6
4 Et Ieſum ſtantem a dextris Dei,4ª.q.58.1.3m

Cap. 8

1 In nomine Ieſu Chriſti, baptizabantur uiri ac mulieres, 3ª. q.66.6.0
2 Cum uidiſſet Simon, quia per impoſitionem manus apoſtolorum,daretur ſpiritus ſanctus,obtulit pecuniam, &c.22æ q.10.1.1m *4m

Cap. 9

1 Et ſubito circumfulſit illum lux de cœlo,12æ.q.1.2.2.2m
2 Ego ſum Ieſus Nazarenus,quẽ tu perſequeris, 3ª.q.57 6.3m
3 Durum eſt tibi contra ſtimulum calcitrare,12æ.q.112.2.2m* q.113.10 c

Cap. 10.

1 Cornelius centurio uir religioſus & timens Deum cum omni domo ſuo,faciens eleemoſynas multas,22æ.q.10.4 3m *3ª.q.69.4.2m
2 Cecidit ſuper Petrum mẽtis exceſſus,& uidit,22æ.q.175.3.1m
3 Quod Deus purificauit, tu ne commune dixeris,12æ.q.101. 5.4m *5m *6m *6.1m *q.103.2.c.Suppl q.74.1.1
4 Et dedit eum manifeſtum fieri,non omni populo,ſed teſtibus præordinatis à Deo,nobis &c.3ª.q.56.2.c.* q.55.1.0
5 Et iuſſit illos baptizari in nomine Ieſu,s.8

Cap. 12

1 Angelus eius eſt,1ª.q.113.2.0.* 22æ.q.10.2.3m

Cap. 13

1 Videte contemptores,& admiramini,22æ.q.186.9 3m

Cap. 14

1 Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ Dei, 3ª.q 45.1.c

Cap. 15

1 Surrexerunt quidam de hæreſi phariſæorum,qui crediderũt dicentes,quia oportet circuncidi eos præcipere quoque ſeruare legem moyſi,3ª.q.74.4.c.h.
2 Fide purificans corda eorum,22æ.q.7.1.0
3 Imponere iugum ſuper ceruices diſcipulorum quod neq; nos neque patres noſtri,portare potuimus,12æ.q.98.1.3m *22æ q.154.2.1m
4 Sed per gratiam domini noſtri Ieſu Chriſti,credimus ſaluari 12æ.q.[illegible] 2.1m
5 Viſum eſt ſpiritui ſancto & nobis,nihil ultra imponere nobis oneris,quàm hæc neceſſaria, 22æ.q.174.6.c. 6.*3m.*12æ.q. 103.4.3m
6 Vt abſtineatis ab immolatis ſimulacrorũ,& ſanguine, & ſuffocato,& fornicatione,12æ.q.103.4.3m *22æ.q.154.2.1m
7 Facta eſt diſſenſio, ita ut diſcederent ab inuicem ſcilicet Barnabas,& Paulus,12æ.q.37.1.3m

Cap. 16

1 Hunc,ſcilicet Timotheum,uoluit Paulus ſecum proficiſci,& aſſumẽs circumcidit eum propter iudæos 12æ.q.103.4.1m

Cap. 17

1 In ipſo enim uiuimus,mouemur,& ſumus,1ª.q.18 4.1m
2 Ipſius enim genus ſumus.Genus ergo cum ſimus Dei,1ª.q.18 2m *2.0* 27.q.1.1.2m

Cap. 19

1 Baptizati ſunt in nomine domini Ieſu,s.8.

Cap. 20

1 Beatius eſt dare,quàm accipere,22æ.q.117.4.3m

Cap. 21

1 Tunc Paulus de conſilio Iacobi aſſumptis uiris poſtera die purificatus, cum illis intrauit in templum &c. donec offerretur,& cæt. 12æ.q.103.4.1m

Cap. 22

1 Subito de cœlo circunfulſit me lux copioſa,s.9
2 Ego ſum Chriſtus Nazarenus quem tu perſequeris,ibid.

Cap. 23

1 Principem populi tui non maledices,22æ.q.76.3 0
2 Sciens autẽ Paulus,quia una pars eſſet Saduceorũ, & altera Phariſeorum,exclamauit in concilio,22æ.q.37.1.a.a 2 2m
3 Et cum hoc dixiſſet. facta eſt diſſenſio inter Phariſæos & Saduceæos,& diuiſa eſt multitudo, 22æ.q.37 .1.2m
4 Quidam ex Iudæis,deuouerunt ſe non manducaturos neque bibituros,donec occiderent Paulum 22æ.q.88.2.0.* 12.c

Cap. 25

1 Cæſarem appelles,22æ.q.69.3.0

Cap. 26

1 Die media in uia uidi,o Rex,de cœlo ſupra ſplendorem ſolis lumen,s.9
2 Ego ſum Ieſus Nazarenus quem tu perſe queris,ibid.
3 Durum eſt tibi,contra ſtimulum calcitrare,ibidem.
4 Ad hoc enim appatui tibi,3ª.q 76.6.3m
5 Si paſſibilis Chriſtus,3ª.q.46.5.12.0
6 Coactus ſum appellare Cæſarem,s.25.,

AVCTORITATES EX EPISTOLA IACOBI APOSTOLI.

Cap. 1

1 Patientia autem opus perfectum habet,12æ.q.66.4.2m *22æ q.136 2.1m *q.184.1.3m
2 Vir duplex animo in conſtans eſt in omnibus uijs ſuis,22æ. q.53 6.2m
3 Ira uiri,iuſtitiam Dei non operatur,3ª.q.15.9.1m.
4 Eſtote factores uerbi, & non auditores tantum, fallentes uos metipſos,1ª.q.1.4.c.h.
5 Religio mũda & immaculata apud Deum & patrem,hæc eſt uiſitare pupillos & uiduas,&c. 22æ.q.81.1.1m
6 Dæmones credunt & contremiſcunt,s.q.16.3.1

Cap. 2

1 Quicunq; totam legem ſeruauerit , offendat autem in uno, factus eſt omnium reus,12æ.q.73.1.1m*.22æ.q.3.3.3m*3ª. q.88.1.c.s.q.99.3.c.
2 Iudicium ſine miſericordia, illi qui non fecerit miſericordiam, 1ª.q.21.4.1m *22æ.q.67 4.1m.s.q.99.5 1
3 Superexaltat autem miſericordia iudicium,1ª q 21.3.2m.
4 *Ego oſtẽdam tibi ex operibus fidem meam,22æ.q 124.5.0.
5 Dæmones credunt, & contremiſcunt, 1ª.q.64 2.5m.* 3 2m * 22æ.q.5.2.0.* q 18 3.2m * 3ª.q.76.7.c
6 Fides ſine operibus mortua eſt uel ocioſa, 22æ. q.2.9 0.* q. 124 5.0.* 3ª.q.7.3.2m

Cap. 3

1 In multis enim offendimus omnes,22æ.q.184.2.2m
2 Si qui in uerbo nõ offendit,hic perfectus eſt uir,22æ.q.72.1.1m.
3 Lingua ignis eſt,uniuerſitas iniquitatis,Ibid.
4 Lingua conſtituitur in membris noſtris,quę maculat totum corpus,& inflammat,Ibid.22æ.q.83.12 2m
5 Linguam nullus hominum domare poteſt, 22æ.q.73.1.h.c
6 Non eſt ita ſapientia ſurſum deſcendens à patre luminum, ſed terrena,animalis,diabolica,22æ.q.45.1.1m
7 Vbi zelus & contentio , ibi inconſtantia & omne opus prauum,22æ q 38.1.0
8 Quæ autem de ſurſum eſt,primum quidem pudica eſt, deinde pacifica,modeſta,ſuadibilis,bonis cõſentiẽs,&c. 22æ. q.45.6.3m
9 Fructus autem iuſtitiæ in pace ſeminatur facientibus pacem 22æ.q.29.1.0

Cap. 4

1 Vnde bella & lites in uobis,nonne ex cõcupiſcentijs ueſtris 22æ.q.41.2.1m *q.116.1.3m.

2 Petitis,

2 Petitis, & non accipitis, eo quod male petatis, 22æ.q.83.1.3.2m * 16.c
3 Amicitia huius ſeculi inimica eſt Dei, 22æ.q.114.1.o
4 Quicunque uoluerit amicus eſſe huius ſeculi, inimicus Dei conſtituitur, Ibid.
5 Ad inuidiam concupiſcit ſpiritus, 22æ.q.34.6.2m
6 Deus ſuperbis reſiſtit, humilibus, autem dat gratiam, 22æ.q.162.1.o.
7 Subditi eſtote Deo, 22æ.19.11.c.*q.81.7.c.* q.104.4.2m.
8 Nolite detrahere alterutrum, 22æ.q.73.2.o
9 Qui detrahit fratri, aut qui iudicat fratrem ſuum, detrahit legi & iudicat legem, 22æ.q.74.2.3m
Cap. 5
1 Scienti bonum facere, & non facienti, peccatum eſt illi, 12æ.q.71.7.3m * 22æ.q.2.5.3m
2 Patientes eſtote, 12æ.q.66.4.2m *.22æ.q.128.c.*q.136.2.o.*5.c
3 Oleo, in nomine domini, 3æ.q.72.3.c
4 Inducat presbyteros eccleſiæ, 1.q.31.2.c
5 Et oratio fidei, ſaluabit infirmum, 12æ.q.102.3.3m * 3ª.q.65.1.4m * q.48.1.1m
6 Et ſi in peccatis ſit dimittentur ei, 3ª.q.65.1.c.1.q.29.1.c.
7 Qui conuerti fecerit, 2.&c. 1ª.q.117.1.2.o * 22æ.q.189.9.c
8 Confitemini alterutrum peccata ueſtra, 2.q.8.1.1

AVCTORITATES EX PRIMA EPISTOLA PETRI APOSTOLI.

Cap. 1
1 Prophetæ non ſibimetipſis, uobis autem miniſtrabant. 22æ.q.174.2.c.1m * 6.c
2 In quem deſiderant angeli proſpicere, 1ª.q.58.1.2m * 12æ.q.97.4.3m
3 Non corruptibilib. auro & argento redempti eſtis ſed pretioſo ſanguine, quaſi agni immaculati, Chriſti, 3ª.q.48.4.3m.* 5.c * q.49.5.1m. Quol.5.5.c.ſi.
Cap. 2
1 Omnes honorate, 22æ.q.103.1.3m
2 Serui ſubditi eſtote in omni timore dominis, non tantum bonis & modeſtis, ſed etiã diſcolis, 22æ.q.69.1.c.*q.88.10.2m.
3 Chriſtus paſſus eſt pro nobis, 1ª.q.48.6.o.
4 Vt peccatis mortui iuſtitiæ uiuamus, 22æ.q.88.11.1m
Cap. 3
1 Parati ſemper ad ſatisfaciendum omni poſcenti uos rationem, de ea quæ in uobis eſt fide & ſpe. 22æ. q. 2. 10.o.1.q.36.2.2
2 Vt nos offerret Deo, mortificatos quidem carne, uiuificatos autem ſpiritu, 22æ.q.88.11.1m
3 In quo & iis qui in carcere erant, ſpiritib. veniẽs prædicauit qui increduli fuerant aliquando, quando expectabant Dei patiẽtiã in diebus Noe, cum fabricaretur arca, 3ª.q.52.2.3m.
4 Quod & uos nunc ſimilis formæ, ſaluos facit baptiſma 3ª.q.66.1.3m
5 Conſcientiæ bonæ interrogatio in Deum, 1ª.q.79.13.c
6 Per reſurrectionem Ieſu Chriſti, à mortuis, 3ª.q.56.1.4m * q.62.5.1m * 3m
Cap. 4
1 Propter hoc enim euangelizatũ eſt & mortuis, 3æ.q.52.2.3m
2 Si autem ut Chriſtianus, non erubeſcat, 22æ.q.124.5.1m
Cap. 5
Cum apparuerit princeps paſtorum, 3ª.q.8.6.3m.
2 Dominus ſuperbis reſiſtit, humilibus autẽ dat gratiam, 22æ.q.162.1.o
3 Ipſi cura eſt de uobis, 1ª.q.22.2.2m * q.103.5.c
4 Salutat uos eccleſia, quæ eſt in Babylone, 3ª.q.8.4.c.2m

AVCTORITATES EX EPISTOLA SECVNDA PETRI APOSTOLI.

Cap. 1
1 Per quem maxima & pretioſa nobis promiſſa donauit, 1ª.q.21.9.1m
2 Et per hoc efficiamini diuinæ conſortes naturæ, 1ª.q.13.9.1m *12æ.q.110.3.4.c.* q.111.1.c.* q.113.9.c.* q.114.3.c.ſi.* 22æ.q.19.7.c.* 3ª.q.2.10.1m * q.3.4.3m * q.62.1.2.o
3 In ſcientia autem abſtinentiam, 22æ.q.146.3.c
4 Satagite, ut per bona opera ueſtra, certam ueſtram uocationẽ & electionem faciatis, 1ª.q.23.8.c.fina.
5 Omnis ſcriptura prophetiæ propria interpretatione non fit, 22æ.q.171.3ª.1.* 6.b
Cap. 2
1 Deus angelis peccantibus non pepercit, 1ª. q. 64. 2. q* 12æ.q.80.4.2m * 3ª.q.4.1.c.3m * q.6.2.2m * q.46.1.4m * q.86.1.c.
2 In iudicium reſeruari, 1.q.89.8.3
3 Angeli, cum ſint fortitudine & uirtute maiores, 1ª.q.93.3.o.* q.96.1.1m * q.108.2.3m * q.112.1.4m * 12æ.q.5.1m * 22æ.q.172.2.c
4 Non portãt aduerſum ſe, execrabile iudicium, 3ª.q.36.2.3m
5 Oculos habentes plenos adulterii, & inceſſabilis delicti, 22æ.q.154.2.3m
6 A quo quis ſuperatus eſt, huius & ſeruus eſt, 1æ.q.63.8.c.* 22æ q.64.2.3m * 3ª.q.48.4.c.3m
7 *Canis reuerſus ad uomitum, &c. 22æ.q.189 9.2m
Cap. 3
1 Nouos uero cœlos, & nouam terram, & promiſſa eius expectamus, 22æ.q.17.5.1m
2 Creſcite in gratia. 12æ. q.63.2.1m * q. 112. 4.o. * 22æ.q.5.4.3m
3 Cœli ardentes ſoluentur, 5.q.74.2.c

AVCTORITATES EX EPISTOLA PRIMA SANCTI IOANNIS APOSTOLI.

Cap. 1
1 Quod audiuimus, quod uidimus oculis noſtris, quod perſpeximus, 2ª.q.12.12.o
2 Si confitemur peccata noſtra fidelis & iuſtus eſt ut remittat peccata noſtra, & emundet nos ab omni iniquitate Quol.1.q.1.o 11.c. Quol.4.10.c.
Cap. 2
1 Qui dicit ſe noſſe Deum, & mandata eius non cuſtodit, mendax eſt, 12æ.q.111.1.c.4m
2 Qui dicit in Chriſto manere, debet ſicut ille ambulauit, & ipſe ambulare, 3ª.14.1.o
3 Si quis diligit mundum non eſt charitas patris in eo 22æ.q.188.2.3m
4 Omne quod in mundo eſt, concupiſcentia carnis eſt, & concupiſcentia oculorum, & ſuperbia uitæ, 12æ.q.77.5.o.* q.108.3.4m
5 Qui negat filium, nec patrem habet, qui autem cõfitetur filium, & patrem habet, 22æ.q.3.1.2m * 3m * 2.o
6 Vnctio docebit uos de omnibus, 22æ.q.8.4.1m
Cap. 3
1 Scimus quoniam cum apparuerit ſimiles ei erimus, 1ª.q.4.3.o q.12.1.o * 2 1m * 5.c.* 6.1m * 22æ.q.1.2.3m
2 Videbimus eum, ſicuti eſt 22æ.q.1.2.3m Suppl.q.92.1.c
3 Omne peccatum eſt iniquitas, 22æ.q.110.4 3m * q.159.1.1m.
4 In hoc apparuit filius Dei, ut diſſoluat opera diaboli, 3ª.q.15.2.3m
5 Omnis qui natus eſt ex Deo, peccatum non facit, quia ſemen ipſius manet in eo: & non poteſt peccare, quia ex Deo natus eſt, 1ª.q.62.3.c.* 22.q.24.11.1m
6 Omnis qui non eſt iuſtus, non eſt ex Deo, & qui non diligit fratrem ſuum, 22æ.q.44 7.c.
7 Nos ſcimus, quoniam tranſlati ſumus de morte ad uitam, quoniam diligimus fratres, Ibid.
8 Omnis qui odit fratrem ſuum, homicida eſt, 22æ.q.34.3.o
9 Omnis homicida nõ hẽt uitã æternã in ſe manentẽ, 12æ.q.88 6.3m * 1ª q.100.8.3m * 22æ.q.13.3.1m * q.73.3 * q.154.3.o
10 Et nos debemus pro fratribus animas ponere, 22æ.q.26.5.3m
11 Non diligamus uerbo neque lingua, ſed opere & ueritate, 22æ.q.7.c.44.7.c
Cap. 4
1 Nolite credere omni ſpiritui, ſed probate ſpiritus, ſi ex Deo ſunt, 22æ.q.189.9 2.1.* 1m * 10.1m
2 Deus charitas eſt 22æ.q.23.2 o
3 Ipſe prior dilexit nos, 3ª.q.1.1.c
4 Qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus i eo. 2æ.q.18.2.o * q.66.6.c.
5 Timor non eſt in charitate, ſed pfecta charitas foras mittit timorem, 22æ.q.19.6.o * 8.2m.* 10 c.* 3ª.q.7.6.3m.
6 Timor pœnam habet 22æ.q.19.2.4m
7 Qui timet, non eſt perfectus in charitate, 22æ.q.19.10.o
8 quis dixerit, quoniã diligo Deum, & fratrem ſuum odit mendax eſt, 21æ.q.110.1.2m.
9 Qui non diligit fratrem ſuum, quem uidet, Deum quem nõ uidet, quomodo poteſt diligere? 22æ.q.26.2.1m
19 Et hoc mandatum habemus à Deo, ut qui diligit diligat, & fratrem ſuum 22æ.q.25.1.o, * q. 44.2.o.
Cap. 5
1 Et omnis qui diligit eum qui genuit, diligit & eum qui natus eſt ex eo, 22æ.q.2.8.3m

2 In hoc cognoſcimus quoniam diligimus natos Dei cum Deū diligamus,& mandata eius faciamus, 22æ.q.25.1.0.* q.44.2.0
3 Hæc ē charitas Dei,ut mādata ei⁹ cuſtodiamus, 22æ.q.25.1.0
4 Et mandata eius grauia non ſunt, 12æ q 107.4.0
5 Omne quod natum eſt ex Deo,uincit mūdum, 3ª.q.15.3.2m
6 Tres ſunt qui teſtimonium dant in cœlo, pater, uerbum, & Spiritus ſanctus, 1ª.q.30.2.0 * q.31.1.0.q.41.6.0.
7 Et hi tres unum ſunt, 1ª.q.31.2.4m.* q.39.2.3.6 u
8 Omnis qui natus eſt ex Deo,non peccat, ſed gratia Dei conſeruat eum,s.3
9 Et malignus non tanget eum, 3ª.q 29.1.3m
10 Et mundus totus in maligno poſitus eſt,s.2

AVCTORITATES EX SECVNDA EPISTOLA IOANNIS. APOSTOLI.

Cap. 1

1 Et hæc charitas,ut ambulemus ſecundū mandata eius, 12æ.q.99.1.b.* c.
2 Qui non confitentur Ieſum Chriſtum ueniſſe in carnem, 3ª.q.16.3.4.7.c
3 Videte uoſmetipſos, ne perdatis quæ operati eſtis, 3ª.q.89.4.5.6.0

AVCTORITATES EX TERTIA EPISTOLA IOANNIS APOSTOLI.

Cap. 1

1 Qui bene facit,ex Deo eſt, 12æ.q.31.2.1m

AVCTORITATES EX EPISTOLA IVDÆ.

Cap. 1

1 Angelos qui nō ſeruauerūt ſuum principatū, ſed dereliquerunt ſuum domicilium,in iudiciū magni Dei, uinculis æternis ſub caligine reſeruauit, 1ª.q.64.4.0
9 Cum Michael archangelus cum diabolo diſputans,altercaretur de Moyſi corpore, non eſt auſus iudicium inferre blaſphemiæ,ſed dixit:imperet tibi Deus, 22æ.q 76.4.1m

AVCTORITATES EX APOCALYPSI IOANNIS.

Cap. 1

1 Qui eſt,& qui erat,& qui uenturus eſt, 1ª.q.13.11.0 * q.39.8.fi.
2 Et princeps regum terræ, 1ª.q.13.7.1m * 6m
3 Et dilexit nos Quol. 5.q.3.ar.2.0.
4 Et qui eum pupugerunt, 3ª.q.46.1.6.c
5 Ego ſum alpha & o,principium & finis, 1ª.q.1.3.1m * 7.c

Cap. 2

1 Quod charitatem tuam primam dereliquiſti, 12æ.q.71.4.c. * 3ª.q.79.6.2m * q.84.10.c
2 Vincenti dabo edere de ligno uitæ, quod eſt in paradiſo Dei mei, 1ª.q.102.1.4m
3 Vincenti dabo manna abſconditum, 12æ.q.112.5.0
4 Et dabo illi calculum cādidum,& in calculo nomen nouum ſcriptum, 1ª.q.13.3.0
5 Quod nemo ſcit,niſi qui accipit, 12æ.q.112.5.c. Quol.8.16.c.

Cap. 3

1 Tene quod habes,ut nemo accipiat coronam tuam. 1ª.q.58.4.1m
2 Qui uicerit dabo ei ſedere mecum in throno meo, 3ª.q.58.3.3m
3 Hæc dicit qui habet clauem Dauid, 2.q.19.2.c

Cap. 4

1 Qui eſt,& qui erat,& qui uenturus eſt.s.1
2 Et propter uoluntatem tuam erant,& creata ſunt, 1ª.q.19.4.0 * q.20.5.c. * q.25.5.c. * q.45.6 c. * q.46.1.c. * 12æ.q.110.c. * 3ª.q.86.2.c
3 Vidi & ecce in cœlo oſtium apertum,s.q.17.1.1

Cap. 6

1 Vſque Domine,ſanctus, & uerus non iudicas & uindicas ſanguinem noſtrum, 22æ.q.83.8.1m
2 Et uidi ſub altare animas interfectorum,1.q.93.1.c

Cap. 7

2 Et abſterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum, 22æ.q 82.4.2m

Cap. 8

1 Factum eſt ſilentium in cœlo,quaſi media hora, 3ª.q 60 8.c.
2 Et alius angelus uenit & ſtetit ante altare, habens thuribulū aureum,& data ſunt ei incenſa multa, &c. 3ª. q.37.3.4m * q.83.5.2m
3 In diebus illis quærent homines mortem, & non inuenient, s.q.76.2.c

Cap. 10

1 Leuauit manum ſuam ad cœlum,& iurauit per uiuentem ſecula ſæculorum, 22æ.q.89.10.4m

Cap. 11

1 Qui es,& qui eras,& qui uenturus es,s.1
2 Et factum eſt prælium in cœlo, Quol. 7.18.c.fi.

Cap. 12

1 Et ſignum magnum apparuit in cœlo.mulier amicta ſole, 12æ q 103.3.4m
2 Et cauda eius trahebat tertiam partem ſtellarum cœli,& miſit eas in terram, 1ª.q.63.8.0
3 Et proiectus eſt draco ille magnus, ſerpens antiquus, 22æ.q.1.5.2.3m.* 4m

Cap. 13

1 Agni qui occiſus eſt ab origine mundi, 3ª.q 83.1.c
2 Et faciet omnes, &c. habere characterem in dextera manu, aut in frontibus ſuis, 3ª.q.63.3.3m

Cap. 14

1 Et cantabant quaſi canticum nouum, 22æ.q.152.5.3m
2 Aut acceperit characterem in frōte ſua, aut in manu ſua,s.13
3 Beati mortui in Domino moriuntur, 22æ.q.124 5.0

Cap. 15

1 Quia ſolus pius es, 22æ.q 101.1.2m

Cap. 16

1 Qui habebant characterem beſtiæ,s.13
2 Qui es,& qui eras ſanctus,s.1
3 Quantum glorificauit ſe & in delicijs fuit, tantum date illi tormentorum,s.q.8.7.1.& 99.1.c

Cap. 19

1 Et cecidi ad pedes ut adorarem eum,& dixit mihi:uide ne feceris, 22æ.q.94.2.3m * q.103.2.1m.
2 Qui acceperunt characterem beſtiæ,s.13.

Cap. 20

1 Nec acceperunt characterem eius in frontibus aut in manibus ſuis,s.13.
2 Et libri aperti ſunt, 1ª.q.24.1.2m

Cap. 21

1 Ecce tabernaculum Dei cum hominibus, 12æ.q.102 4.2m
2 Et abſterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum, &c. neque dolor erit ultra, 22.q.82.4.3m
3 Ecce noua facio omnia, 1ª.q 73.1.3m
4 Primum cœlū & prima terra,s.q.74 5 2
5 Vidi cœlum nouum & terram nouam, 1.q.91.4 c
6 Ego ſum Alpha & O,initium & finis,s.1
7 Et habebat murum magnum & altum,habentem duodecim portas,& in portis angelos duodecim,& nomina inſcripta duodecim tribuum, 3ª.q.31.2.2m
8 Menſura hominis,quæ eſt Angeli, 12æ.q.90.1.c
9 Et ciuitas non eget Sole & Luna, ut luceant in ea, 22æ. q. 47.5.2m
10 Nā charitas Dei illuminabit eam, & lucerna eius eſt agnus, 1ª.q 12.5 c
11 Et portæ eius non claudentur per diem, 1ª.q.73 1.2.c

Cap. 22

1 Et oſtendit mihi fluuium aquæ uiuæ, tanquam cryſtallum procedentem de ſede Dei & agni, 12æ.q.2.q.1.3m. In medio plateæ & ex utraque parte fluminis lignum uitæ afferens fructus duodecim 12æ.q.70.3.0. Per ſingulos mēſes reddens fructum, 12æ.q.102.2.0 * 4.c
2 Et folia ligni ad ſanitatem gentium, 12æ.q.70.3.0
3 Et omne maledictum non erit amplius. 12æ.q.59.3.1m.
4 Et uidebunt faciem eius, 22æ.q.23.1.1m
5 Et non egebunt lumine lucernæ, neque lumine ſolis, quoniā Dominus Deus illuminabit illos,s.21
6 Ego ſum Alpha & O,primus & nouiſſimus,principium & finis,s.1
7 Veni Domine Ieſu, 3ª.q.44.3.3m
8 Gratia Domini noſtri Ieſu Chriſti, cum omnibus uobis, 3ª.q.7.7 2m

F I N I S.

QVI VNIVERSAM SVMMAE THEOLOGICAE *Sancti Thomæ Aquinatis doctrinam ad locos communes, ſeu præcipua doctrinæ Chriſtianæ capita alphabeti ordine digeſta, reuocatam, continet.*

ABSTINENTIA. 22ª q.146
Accep. p. perſonarum 22ª.q.63
Ad accuſationem iuſtam pertinentia 22ª q.66
Acedia 22ª.q.35
Actio { angelorum in homines 1ª.q.111
Actio { corporalis creaturæ 1ª.q.115
Ad actionem hominis pertinentia 1ª q.117
Actus { humani ſequentes rationem bonitatis 12ª.q.21
Actus { imperati a uoluntate 12ª.q.17
adiuratio 22ª.q.90
adoptio Chriſti 3ª.q.23
adoratio { Chriſti 3ª.q.25
adoratio { Dei 22ª.q.84
Adulatio 22ª.q.115
Adulterium 22ª.q.154
Aequalitas diuinarum perſonarum ad inuicem 1ª.q.42
Aeternitas Dei 1ª.q.10
Affabilitas 22ª.q.114
Ambitio 22ª q.131
Amicitia 22ª.q.114
Amor { Dei 1ª.q.20
Amor { vt eſt nomen ſpiritus ſancti 1ª.q.37
Amor { ſeu dilectio angeli 1ª.q.60
Amor 12ª.q.26
Amoris { cauſa 12ª.q.27
Amoris { effectus 12ª.q.28
Angelus. 1ª a q.50. vſque 64. & a. 106. vſque 114
Anima in genere 1ª.q.87, vſque q.90
Quomodo anima { coniuncta intelligat corporalia. 1ª.q.84
Quomodo anima { intellectiua cognoſcat ſeipſum. 1ª.q.87
Quomodo anima { humana cognoſcat quæ ſupra ſe ſunt. 1ª.q.88
annunciatio Beatæ virginis 3ª.q.30
apoſtaſia 22ª.q.12
aſcenſio Chriſti 3ª.q.57
aſtutia 22ª.q.55
auaritia 22ª.q.118
audacia 12ª.q.45. 22ª.q.127

EX SVPPLEMENTO.

abſolutio 24
animæ exeuntis a corpore qualitas & pœna 70
annexa { matrimonij & redditio debiti 64
annexa { ſacramenti ordinis 40
aureolæ 96
¶Baptiſmus Ioannis 3ª.q.38
Baptiſmo { effectus 3ª.q.69
Baptiſmo { miniſter 3ª.q.67
Baptiſmo { Sacramentum 3ª.q.66
Baptiſmum ſuſcipientes 3ª.q.68
ad baptiſmum concurrentia præparatoria 3ª.q.71
Baptizatio Chriſti 3ª.q.37
Beatitudo Dei 1ª.q.26
Beatitudo { hominis in quo conſiſtat. 12ª.q.2
Beatitudo { quid ſit, & quæ requirat 12ª.q.3.& 4
Beatitudinis adeptio 12ª.q.5
Beatitudines ipſæ 12ª.q.69
ad beatitudinem requiſita 12ª.q.4
Bellum 22ª.q.40
Beneficentia 22ª.q.31
Blaſphemia { in generali 22ª.q.13
Blaſphemia { in ſpeciali 22ª q.14
Bonitas { Dei 1ª q.6
Bonitas { humanorum actuum { in generali. 12ª q.18
Bonitas { humanorum actuum { exteriorum 12ª.q.20
Bonitas { humanorum actuum { interiorum uoluntas 12ª.q.19
Bonum { in communi 1ª.q.5
Bonum { circa paſſiones animæ 12ª.q.24
Bonum { facere & declinare a malo 22ª.q.79

EX SVPPLEMENTO.

Beatitudo ſanctorum, & eorum manſiones 93
Beatorum dotes 95
Beatorum reſurgentium conditiones 85
Bigamia 65
Irregularitas inde contracta 650
¶Cæcitas mentis 22ª.q.15
Caſtitas 22ª.q.155
Catechiſmus 3ª.q.71
Cauſa mali 1ª.q.49
Cauſa prima omnium entium 1ª.q.44
Charitas { ſecundum ſe 22ª.q.23
Charitas { comparatione ſubiecti 22ª.q.24
Charitas { quantum ad { obiectum 22ª.q.25
Charitas { quantum ad { ordinem diligendorum. 22ª.q.26
Charitas { quantum ad { dilectionem 22ª.q.27
Charitatis effectus { exteriores 22ª.q.31
Charitatis effectus { interiores 22ª q.28
Charitatis effectus { quantum ad { miſericordiã. 22ª.q.30
Charitatis effectus { quantum ad { pacem 22ª.q.29
Chriſto conuenientia ut eſt ſubiectus patri 3ª.q.20
Crucifiſſo 3ª.q.70
Circuncißio Chriſti 3ª.q.37
Circunſtantiæ humanorum actuum 12ª.q.7
Clementia 22ª.q.157
Cognitio { angeli. 1ª.q.154
Cognitio { angelorũ { ex parte immaterialium. 1ª.q.156
Cognitio { angelorũ { quantum ad res materiales. 1ª.q.57
Cognitio { animæ ſeparatæ 1ª.q.89
Cognitio { diuinarum perſonarum 1ª.q.32
Comparatio angelorum ad { corpora 1ª.q.51
Comparatio angelorum ad { locum 1ª.q.52
Conceptio { Chriſti ſecundum principium actiuum. 3ª.q.32
Conceptio { ſaluatoris ſecundum materiam corporis. 3ª.q.31
Concupiſcentia 12ª.q.30
Conditio { corporis } prolis generandæ in ſtatu innocentiæ 1ª.q.99
Conditio { iuſtitiæ } prolis generandæ in ſtatu innocentiæ 1ª.q.110
Conditio { primi hominis ſecundum intellectum. 1ª.q.94
Conditio { ſcientiæ prolis generandæ 1ª.q.101
Confirmationis ſacramentum 3ª.q.72
Conſenſus comparatione finis 12ª.q.15
Conſilium quod præcedit electionem 12ª.q.14
ad conſeruationem ſpeciei per generationem pertinentia. 1ª.q.98
Conuerſatio Chriſti 3ª q.40
Conuerſio panis & uini in ſanguinẽ & corpus Chriſti. 3ª.q.75
Contentio 22ª.q.38
Correctio fraterna 22ª.q.33
Conſilij donum quod reſpondet prudentiæ 22ª.q.52
Continentia 22ª.q.155
Contumelia 22ª q.72
Creatio 1ª.q.45
Creatura una quomodo mouet aliam 1ª.q.106
Crudelitas 22ª.q.159
Curioſitas 22ª.q.67
Cuſtodia bonorum angelorum 1ª.q.113

EX SVPPLEMENTO.

Clauium { effectus 23
Clauium { miniſter 19
Clauium { poteſtas 17
De his in quos clauium uſus exerceri poteſt 20
Cognatio legalis 57
Conditio quam habent reſurgentes 87
Confeſſio & eius neceſſitas 6
Confeſſionis { effectus 10
Confeſſionis { miniſter 8
Confeſſionis { qualitas 9
Confeſſionis { quidditas 7
Confeſſionis { ſigillum 11

Conſenſus { coactus 37
{ obiectum 49
Contritio 1
Contritionis { effectus 5
{ quantitas 3
{ obiectum 2
{ tempus 4
Corporum { reſurgentium integritas 80
{ beatorum { agilitas 84
{ claritas 85
{ ſubtilitas 83
{ damnatorum reſurgentium conditiones. 86
¶ Decalogus 12ª.q.100
Decimæ 22ª.q.87
Defectus { a Chriſto aſſumpti 3ª.q.14
{ animæ a Chriſto aſſumpti 3ª.q.15
Delectatio 12ª.q.31.32.33 & 34
Deſcenſus Chriſti ad inferos 3ª.q.52
Deſponſatio matris Dei 3ª.q.29
Deriſio 22ª.q.75
Deſperatio 22ª.q.20
Detractio 22ª.q.73
Deuotio 22ª.q.82
Deus 1ª.q.2 vſque 5
Dilectio 22ª.q.27
Diſcordia 22ª.q.37
Diſtinctio rerum { in communi 1ª.q.47
{ in ſpeciali 1ª.q.48
Diuina { beatitudo 1ª.q.26
{ omnipotentia 1ª.q.13
{ potentia Dei 1ª.q.25
Diuinæ relationes 1ª.q.28
Diuinationes 22ª.q.95
Doctrina { Chriſti 3ª.q.42
{ ſacra 1ª.q.1
Dolus ſecundum ſe 12ª.q.35
Dominium hominis in ſtatu Innocentiæ 1ª.q.96
Dona 12ª.q.68
Donum { quod eſt nomen ſpiritus ſancti 1ª.q.38
{ reſpondens fortitudini 22ª.q.139
Dulia 22ª.q.103
¶ Ebrietas 22ª.q.150
Electio 12ª.q.13
Eleemoſyna 22ª.q.32
Epycheia, ſeu Epieia 22ª.q.120
Ad ſtatum epiſcoporum pertinentia 22ª q.185
Euchariſtiæ { effectus 3ª.q.79
{ forma 3ª.q.78
{ materia 3ª.q.74
{ miniſter 3ª.q.82
{ ſacramentum 3ª.q.73
{ ritus 3ª.q.83
{ vſus 3ª.q.80
In euchariſtia remanentia accidentia 3ª.q.77
Exiſtentiæ modus in hoc ſacramento 3ª.q.67
Exiſtentia Dei in rebus 1ª.q.8
Exorciſmus 3ª.q.71

E X S V P P L E M E N T O.

Excommunicatio 21
De his qui poſſunt excommunicare 22
De participatione cum excommunicatis 23
Extremæ unctionis ſacramentum 29
Effectus huius ſacramenti 30
Miniſter huius ſacramenti 31
Quibus hoc ſacramentum conferri debeat, & qua parte 32
De iteratione huius ſacramenti 33
¶ Facere bonum, & declinare a malo 22ª.q.79
Falſitas 1ª.q.17
Fatum 1ª.q.116
Fides quantum ad eius { actum { interiorem ſcilicet credere 22ª.q.2
{ Exteriorem ſcilicet confiteri 22ª.q.3
{ habitum & ipſam fidem. 22ª. q.4.
{ obiectum 22ª.q.1
Fidei { habitus quantum ad { habentes ipſam 22ª.q.5
{ eius cauſam 22ª.q.6
{ effectus. 22ª.q.7
Finis { vltimus in communi 12ª.q.1
{ productionis hominis 1ª.q.93
Fortitudo 22ª q.123
Fortitudinis partes in communi 22ª.q.128
Fraus quæ committitur in emptionibus & venditionib. 22ª.q.77
Fructus 12ª.q.70
Fruitio quæ eſt actus voluntatis 12ª.q.11
Furtum & rapina 22ª.q.66

E X S V P P L E M E N T O.

Filij illegitimè nati 68
GAVDIVM 22ª.q.28
Gloria inanis 22ª.q.132
Gratia Chriſti { in Incarnatione aſſumpta 3ª.q.7
{ ſecundum quod eſt caput eccleſiæ. 3.q.8
Gratiæ { cauſa 12ª.q.112
{ Dei eſſentia 12ª.q.110
{ diuiſio 12ª.q.111
{ effectus 12ª.q.113
{ gratis datæ quantum ad genera linguarum. 22ª.q.76
{ neceſſitas 12ª.q.109
Gratia { miraculorum 22ª.q.178
{ primi hominis 1ª.q.95
{ quantum ad eius { cauſam 12ª.q.128
{ effectus 12ª.q.113
{ ſermonis ſapientiæ ſiue ſcientiæ 22ª.q.177
Gratitudo 22ª.q.116
Gubernationis diuinæ effectus in ſpeciali 1ª.q.104
Gubernatio rerum in communi 1ª.q.103
Gula 22ª.q.148
¶ Habitus in generali quantum ad ſubſtantiam eorum. 12ª.q.49
Habitus ſubiectum 12ª.q.50
Habituũ { cauſa quantum ad { augmentum. 12ª.q.52
{ generationem. 12ª.q.51
{ corruptio & diminutio 12ª.q.53
{ diſtinctio 12ª.q.54
Hæreſis 22ª.q.11
Quomodo homo factus ſit ad imaginem & ſimilitudinem Dei 1ª.q.93
Homo quantum ad eſſentiam 1ª.q.75
Homicidium 22ª.q.64
Honeſtas 22ª.q.143
Humanorum actuum principium exterius 12ª.q.109
Humilitas 22ª.q.161
Hypocriſis 22ª.q.111
¶ Iactantia 22ª.q.112
Ideæ 1ª.q.15
Idololatria 22ª.q.94
Ieiunium 22ª.q.147
Ignorantia cauſa peccati ex parte rationis 12ª.q.76
Imago 12ª.q.35
Immutabilitas Dei 1ª.q.9
Impoſitio nominis Ieſu 3ª.q.37
Imprudentia 2.6.q.53
Impugnatio malorum angelorum 1ª.q.113
Incontinentia 22ª.q.156
Infidelitas 22ª.q.110
Infinitas Dei 1ª q.7
Ingratitudo 22ª.q.197
Ingreſſus religionis 22ª.q.189
Iniuriæ in perſonam proximi commiſſæ 22ª.q.65
Iniuſtitia 22ª.q.59
Iniuſtitia { aduocatorum 22ª.q.71
{ iudicis 22ª.q.67
{ rei in ſua defenſione 22ª.q.69
{ teſtis in teſtificando 22ª.q.70
Inobedientia 22ª.q.105
Intellectus donum 22ª.q.8
Intellectus noſter quid cognoſcat in corporalibus. 1ª.q.89
Intentio quæ eſt actus voluntatis 12ª.q.12
Intimiditatis vitium 22ª.q.126
Inuidia 22ª.q.3
Inuoluntarium 12ª q.46
Ira ſecundum ſe 12ª.q.46
Iracundia 22ª.q.58
Iræ { cauſa effectiua & remedia 12ª.q.47
{ effectus 12ª.q.48
Iraſcibilis paſſiones 12ª.q.40
Ironia 22ª.q.113

Irreuerentia

Irreuerentia { Dei 22æ.q.99
rerum ſacrarum 22æ.q.97
Iudicium 22æ.q.60
Iuramentum 22æ.q.89
Ius 22æ.q.57
Iuſtificatio 12æ.q.113 & 114
Iuſtitia 22æ q.58
Iuſtitia commutatiua & diſtributiua 22æ.q.61
Iuſtitia & gratia primi hominis 1ª.q.95
Iuſtitia & miſericordia Dei 1.q.21

EX SVPPLEMENTO.

Indulgentia 25
De his qui poſſunt facere indulgentias 26
Quibus ualent indulgentiæ 27
Ignis ultimæ conflagrationis 74
Impedimenta matrimonij 50
Impedimentum { affinitatis 55
cognationis ſpiritualis 56
conditionis ſeruitutis 52
conſanguinitatis 54
diſparitatis cultus 59
frigiditatis maleficij furiæ & amentiæ. 58
voti ſolemnis 61
voti & ordinis 53
ſuperueniens matrimonio conſummato, quod eſt fornicatio 62
Iudicium generale quo tempore & loco fiet 89
Forma iudicis uenientis ad iudicium 90
¶ Laus Dei 22æ.q.91
Legalia circa puerum Ieſum obſeruata 3ª.q.37
In noua lege contenta 12æ.q.108
Legis { humanæ { mutatio 12æ.q.97
poteſtas 12æ q.96
nouæ ad veterem comparatio 12æ.q.107
veteris præcepta 12æ.q.99
Legum { differentia 12æ.q.91
effectus 12æ.q.92
Lex in { communi 12æ.q.93
ſpeciali 12æ.q.95
Lex { humana ſecundum ſe 12æ.q.95
naturalis 12æ.q.94
noua 12æ.q.106
vetus ſecundum ſe 12æ.q.98
Liberalitas 22æ.q.117
Liber vitæ 1ª.q.24
Liberum arbitrium 1ª.q.89
Litigium 22æ.q.116
Locutiones angelorum 1ª.q.107
Luxuria 22æ.q.153
Luxuriæ partes 22æ.q.154

EX SVPPLEMENTO.

Libellus repudij 67
¶ Magnanimitas 22æ.q.129
Magnificentia 22æ.q.134
Maledictio 22æ.q.76
Malitia { actuum { Interioris uoluntatis 12æ.q.19
humanorum { in generali. 22æ.q.18
exteriorum 12æ.q.20
culpæ angelorum 1ª.q.63
Malum 1ª.q.48
Malum circa paſſiones animæ 12æ.q.24
Manifeſtatio Chriſti nati. 3ª.q.36
Manſuetudo 22æ.q 157
Martyrium 22æ q.124
Mediator Dei & hominum, Chriſtus 3ª.q.26
Memoria 22æ.q.49
Mendacium 22æ.q.110
Meritum quod eſt effectus gratiæ cooperantis 12æ.q.114
Miracula Chriſti in { generali 3ª.q.43
ſpeciali 3ª.q.44
Miſericordia Dei 1ª.q.21
Miſſio { angelorum 1ª.q.112
diuinarum perſonarum 1ª.q.43
Modeſtia in { communi 22æ.q.110
exteriori apparatu 22æ.q.169
exterioribus motibus corporibus 22æ.q.128
Modus { aſſumptionis humanæ quantum ad ordinem. 3ª.q.6
cognitionis angelicæ 1ª.q.58
cognitionis propheticæ 22æ.q.173
conceptionis 3ª.q.32
emanationis rerum a principio 1ª.q.45
& ordo intelligendi 1ª.q.85
quo Chriſtus uſus eſt in ſacramento Euchariſtiæ. 3ª.q.81
quo uoluntas mouetur 12æ.q.10
vnionis { verbi incarnati 3ª.q.2
perſonæ diuinæ 3ª.q.3
ex parte humanitatis 3ª.q.4
ex parte partium humanæ naturæ. 3ª.q.5
Mors Chriſti 3ª.q.50
Motiuum uoluntatis 12æ.q.9
Motus localis angelorum 1.q 53
Mulierum ornatus 22æ.q.169
Mutatio creaturarum a Deo 1ª.q.105

EX SVPPLEMENTO.

Matrimonium 41
Matrimonij error 51
Matrimonium utquorum ſacramentum eſt 42
Matrimonij definitio 44
Miſericordia Dei reſpectu damnatorum 99
Mundi qualitas & reſurgentium poſt iudicium 91
¶ Natiuitas Saluatoris 3ª.q.35
Natura prima omnium entium 1ª.q.44
Negligentia 22æ.q.54
Negotiatio 22æ.q.77
Nomen { Dei 1ª.q.13
Spir. ſancti, quod eſt { amor 1.q.37
donum 1ª.q.38

EX SVPPLEMENTO.

Nuptiæ ſecundæ 63
¶ Obedientia 22æ q.104
Oblatio 22æ.q.86
Oblatio Chriſti in templum 3ª.q.37
Obſeruantia 22æ.q.102
Odium 12æ.q.29. & 22æ.q.34
Officia hominis in generali 22æ.q.183
Opus { creationis creaturæ corporalis 1ª.q.65
diſtinctionis ſecundum ſe & primæ diei. 1ª.q.67
ſecundæ diei. 1ª.q.68
tertiæ diei 1ª.q.69
ornatus quantum ad 4m diem 1ª.q.70
quintæ diei 1ª.q.71
ſextæ diei 1ª.q.72
Omnes ſeptem dies in communi 1ª.q.73
Oratio 22æ.q.83
Ordinatio angelorum { ſecundum hierarchias. 1ª.q.108
malorum 1ª.q.109
Ordo { conceptionis 3ª.q.33
creationis ad diſtinctionem 1ª.q.66
Origo diuinarum perſonarum 1ª.q.27

EX SVPPLEMENTO.

Ordinis ſacramentum 34
Effectus huius ſacramenti 35
Qualitas ſuſcipientium hoc ſacramentum 36
Ordinum diſtinctio 37
Conferentes hoc ſacramentum 38
Impedimentum huius ſacramenti 39
¶ Paradiſus 1ª.q.102
Paruificentia 22æ.q.135
Paſſiones animæ in { generali 12æ.q.22
ſpeciali 12æ.q.26
Paſſionum { Inter ſe differentia 22æ.q 23
ordo 12æ.q.48
Paſſio Chriſti 3ª.q.46
Paſſionis Chriſti cauſa efficiens 3ª q.47
Paſſio Chriſti quid effecerit 3ª.q.48.& 49
Patientia 22æ.q.136
Peccata quæ diſtinguuntur ſecundum reatum pœnæ. 12æ.q.88
Peccata ſecundum ſe 12æ.q.71

Peccati
- cauſæ ex parte
  - diaboli 12ª.q.80
  - hominis 12ª.q.81
  - voluntatis 12ª.q.78
- cauſæ exteriores ex parte Dei. 12ª.q.79
- effectus in
  - corruptione naturæ 12ª.q.85
  - macula animæ 12ª.q.89
  - reatu pœnæ 12ª.q.87
- originalis
  - eſſentia 12ª.q.82
  - ſubiectum 12ª.q.83
  - traductio 12ª.q.81

Peccatorũ
- ad inuicem comparatio 12ª.q.73
- cauſæ
  - in generali 12ª.q.75
  - ex parte appetitus ſenſitiui. 12ª.q.77
- diſtinctio 12ª.q.72
- remiſſorum redditus 3ª.q.88
- ſubiectum 12ª.q.74

Peccatũ
- primi hominis quod fuit ſuperbia 22.q.163
- ſecundum ſe quod eſt cauſa alterius 12ª.q.84
- veniale ſecundum ſe 12ª.q.89

Perfectio
- Chriſti conceptis 3ª.q.14
- Dei 1ª.q.4
- in eſſe gratiæ & gloriæ 1ª.q.62

Perfectionis ſtatus in communi 22ª.q.184
Periurium 22ª.q.98
Perſeuerantia 22ª.q.137
Perſeuerantiæ uitia oppoſita 22ª.q.138
Perſonæ diuinæ in generali 1ª.q.29

Pertinentia ad perſonam
- Patris 1ª.q.33
- Filij 1ª.q.34.& 35
- Spir.ſancti 1ª.q.36

Perſonæ in cõparatione ad
- eſſentiam. 1ª.q.39
- proprietatem 1ª.q.40

Perſonarum actus notionales 1ª.q.41
Pietas 22ª.q.101.& 121
Pluralitas diuinarum perſonarum 1.q.30
An pluralitatem uel unitatem pertinentia in diuinis. 1ª.q.31
Pœna dæmonum 1ª.q.64

Pœnitentiæ
- effectus 3ª.q.84
- partes 3ª.q.90
- Sacramentum 3ª.q.4
- virtus 3ª.q.85

Potentia Dei 1ª.q.25

Potentiæ
- animæ Chriſti. 3ª.q.13
- animæ
  - in generali 1ª.q.77
  - in ſpeciali 1ª.q.78
- appetitiuæ 1ª.q.80
- intellectiuæ 1ª.q.79

Præcepta
- ceremonialia ueteris legis
  - ſecundum ſe 12ª.q.101
  - ſecundum ſuas cauſas. 12ª.q.102.
- iudicialia in communi 12ª.q.104
- moralia ueteris legis 12ª.q.100
- charitatis 22ª.q.44
- fortitudinis 22ª.q.140
- iuſtitiæ 22ª.q.122
- prudentiæ 22ª.q.56
- pertinentia ad
  - fidem
  - ſcientiam. 22ª.q.16
  - intellectum
  - ſpem & donum timoris 22ª.q.22

Præceptorum
- ceremonialium duratio 12ª.q.103
- iudicialium ratio 12ª.q.10

Prædeſtinatio 1ª.q.23
Prælatio angelorũ ſuper creaturam corporalem. 1ª.q.101
Præſumptio 22ª.q.130
Primatus Petri 22ª.q.1.ar.10
Principium durationis rerum creatarum 1ª.q.46

Proceſſio
- diuinarum perſonarum. 1ª.q.27
- creaturarum a Deo 1ª.q.44

Prodigalitas 22ª.q.119

Productio
- angelorum in eſſe naturæ 1ª.q.61
- angelorum in eſſe gratiæ & gloriæ. 1ª.q.62.
- primi hominis quantum ad animam. 1.q.90.
- corporis primi hominis 1ª.q.91
- mulieris 1ª.q.92

Propagatio hominis ſecundum corpus. 1ª.q.119

Prophetiæ
- cauſa 22ª.q.174
- diuiſio 22ª.q.172
- eſſentia 22ª.q.171

Prouidentia Dei. 1ª.q.22

Prudentia
- ſecundum ſe. 22ª.q.47
- quantum ad uirtutes coniunctas. 22ª.q.51

Prudentiæ
- partes in generali 22ª.q.48
- partes ſingulæ 22ª.q.49
- ſpecies 22ª.q.50
- vitia oppoſita, eum ea ſimilitudinem habentia. 22ª.q.55

Pugna dæmonum 1ª.q.114
Purgatio Mariæ uirginis 3ª.q.37
Puſillanimitas 22ª.q.133

EX SVPPLEMENTO.

Pœna damnatorum 97

Pœnitentia
- ſacramentum ſuſcipientes 16
- ſolemnis ritus 28

¶Raptus 22ª.q.175
Recuperatio uirtutum per pœnitentiam 3ª.q.89
Religio ſecundum ſe 22ª.q.81
Religionis ingreſſus 22ª.q.189
Religionis ſtatus in quo conſiſtat 22ª.q.186
Religionum differentia 22ª.q.188
De religioſis competentibus 22ª.q.187
Remiſſio uenalium peccatorum 3ª.q.87
Reſtitutio 22ª.q.92
Reſurrectio Chriſti 3ª.q.53
Reſurgentis Chriſti qualitas 3ª.q.54
Reſurrectionis Chriſti manifeſtatio. 3ª.q.55
Reſurrectionis cauſalitas 3ª.q.56
Rixa 22ª.q.4

EX SVPPLEMENTO.

Receptacula animarum 69
Reſurrectio 75

Reſurrectionis
- cauſa 76
- tempus & modus 77
- terminus 78
- conditio 79

Reſurgentium qualitas 81
¶Sacerdotium Chriſti 3ª.q.22
Sacramenta 3ª.q.60

Sacramentorum
- cauſa. 3ª.q.64
- character 3ª.q.63
- effectus principalis 3ª.q.62
- neceſſitas 3ª.q.61
- numerus 3ª.q.65

Sacrificia 22ª.q.8
Sacrilegium 22ª.q.99
Sanctificatio B.virginis 3ª.q.27
Sapientiæ donum 22ª.q.45
Scandalum 22ª.q.43

Scientia
- Dei 1ª.q.14
- pertinens ad animam Chriſti. 3.q.10
- infuſa uel acquiſita 3ª.q.11
- indita & experimentalis 3ª.q.12

Scientiæ Domini 22ª.q.9
Schiſma. 22ª.q.39. Seditio 22ª.q.42
Senſualitas 1ª.q.81
Senſus habetudo 22ª.q.15
Septimus dies, & ad illum pertinentia. 1ª.q.73
Sepultura Chriſti 3ª.q.51
Seſſio Chriſti ad dexteram Patris 3ª.q.58
Similitudo diuinarum perſonarum 1ª.q.42
Simonia 22ª.q.100
Simplicitas Dei 1ª.q.3
Simulatio 22ª.q.111
Sobrietas 22ª.q.149
Spes & deſperatio 12ª.q.40
Spes ſecundum ſe 22ª.q.17
Spes ſubiectum 22ª.q.18

Status
- primi hominis ſecundum intellectum. 1ª.q.94
- hominis in generali 22ª.q.183

Ad ſtatum primi hominis ad conſeruationem indiuidui pertinentia 1ª.q.97
Subſtantia angelorum abſoluta 1ª.q.50
Studioſitas. 22ª.q.166
Stultitia. 22ª.q.46
Superbia in communi. 22ª.q.162
Superſtitio. 22ª.q.92

Super-

Superſtitionis ſpecies quantum ad cultum veri Dei. 22æ.q.63
Superſtitiones conſeruantiarum. 12æ.q.96
Suſurratio. 22æ.q.74

EX SVPPLEMENTO.

De modo quo ſancti ſe habent ad damnatos. 94.
Satisfactio & eius quidditas. 12.
Satisfactionis { poſſibilitas. 13
Satisfactionis { qualitas. 14.
De his per quæ fit ſatisfactio. 15
Signa quæ iudicium præcedent. 73.
Sponſalia. 41.
Suffragia mortuorum. 71.
¶ Temperantia 22æ.q.141
Temperantia { vitia oppoſita. 22æ.q.142
Temperantia { partes { in generali. 22æ.q.143
Temperantia { partes { ſingulæ in ſpeciali. 22æ.q.144.
Temperantia { præcepta. 22æ.q.70
Tentatio { Chriſti. 3ª.q.41
Tentatio { primorum parentum 22æ.q.165
Tentatio { quia Deus tentatur 22æ.q.97
Timor 22æ.q.41. & 22æ.q.125
Timoris { obiectum 12æ.q.42
Timoris { cauſa 12æ.q.43
Timoris { effectus. 12æ.q.44
Timoris { donum ſpei reſpondens. 22æ.q.19
Timoris { vitium. 22æ.q.125
Traductio hominis ex homine ſecundum animam. 1ª.q.118
Transfiguratio Chriſti. 3ª.q.45
Triſtitia ſecundum ſe. 12æ.q.25
Triſtitiæ { bonitas vel malitia. 12æ.q.29
Triſtitiæ { cauſæ. 12æ.q.36
Triſtitiæ { effectus. 12æ.q.37
Triſtitiæ { remedia. 12æ.q.38
¶ Venditio. 22æ.q.77
Veracuodia. 22æ.q.134
Veritas. 1ª.q.16.& 22æ.q.109
Virtutis ſubiectum. 12æ.q.56
Virtutes { cardinales. 12æ.q.61
Virtutes { Theologicæ. 12æ.q.62
Virtutum { æqualitas. 12æ.q.66.
Virtutum { cauſa. 12æ.q.63
Virtutum { connexio. 12æ.q.65
Virtutum { duratio poſt hanc vitam. 12æ.q.67
Virtutum { eſſentia. 12æ.q.55
Virtutum { intellectualium diſtinctio. 12æ.q.57
Virtutum { medium. 12æ.q.64
Virtutum { moralium ab intellectualibus diſtinctio. 12æ.q.58.
Virtutum { moralium ſecundum comparationem ad paſſiones diſtinctio. 12æ.q.59
Virtutum { moralium ab inuicem diſtinctio. 12æ.q.60
Vindicatio. 22æ.q.108
Virginitas. 22æ.q.152
Virginitas Mariæ virginis 3ª.q.28
Viſio Dei. 1ª.q.12. Vita Dei. 1ª.q.18
Vitæ diuiſio in actiuam & contemplatiuam. 22æ.q.179
Vita { contemplatiua. 22æ.q.180
Vita { actiua. 22æ.q.181
Vitarum inter ſe comparatio. 22æ.q.182
Vitia ſecundum ſe. 12æ.q.71
Vltimus finis hominis. 12æ.q.1
Vnio animæ ad corpus. 1ª.q.76
Vnionem Chriſti conſequentia. 3ª.q.16
Vnitas Dei. 1ª.q.11
Vnitatis { coniuncta quantum ad voluntatem. 3ª.q.18
Vnitatis { Chriſti incipientia quantum ad eſſe. 3ª.q.17
Vnitatis { coniuncta quantum ad operationem. 3ª.q.19
Voluntarium. 12æ.q.6
Voluntas. 1ª.q.82
Voluntas. { Dei. 1ª.q.19
Voluntas. { quorum ſit ut nolitorum. 12æ.q.8
Pertinentia ad voluntatem primi hominis 1ª.q.95
Votum. 22æ.q.88
Vſura. 22æ.q.78
Vſus qui eſt actus voluntati. 12æ.q.16.

EX SVPPLEMENTO.

Viſio diuinæ eſſentiæ per comparationem ad beatos 92
Voluntas & intellectus damnatorum. 98
Vxoricidium. 60.

F I N I S.

SECVNDVM ALPHABETI QVOQVE ORDINEM

Digeſtus, res omnes atque doctrinas memorabiles, quæ in tribus iſtius ſummæ partibus tractatæ ſunt ſummatim comprehendens, & locum vbi latius explicantur: demonſtrans: Nunc recens acceſſione earum omnium memorabilium doctrinarum & rerum ſuis locis inſertarum: quæ in Supplemento continentur: locupletatus.

Animaduerte Lector notas, quibus breuitatis gratia in hoc Indice & alijs, vſi ſumus, ante primum Indicem breuiter eſſe declaratas.

A

Abdicatio rerum temporaliũ ſecundum præparationẽ animi, ut ſcilicet homo ſit paratus, ſi opus fuerit, omnia dimittere uel diſtribuere, ptinet directe ad perfectionem: nõ autem abdicatio rerũ actualis: quia ſic in ea non conſiſtat eſſentialiter perfectio, ſed eſt quoddam perfectionis inſtrumentum, 12ª.q.108.4.4m. * 22ª.q.184.7.1m

¶ Ablatiuus conſtituunt in ui cauſæ efficientis, uel finalis, uel formalis: uel in ui effectus formalis, 1ª.q.37.2.2.

¶ Ablutio manuum in miſſa fit ad decentiam: & ſignificat emundationem etiam à minimis peccatis, 3ª.q.83.5.1m

1 Abraham fuit perfectus, 22ª.q.186.4.2m

2 Abraham æqualiter meruit in matrimonio, ſicut Ioannes in uirginitate, 22ª.q.152.q.4.1m. * 186.4.2m

3 Abraham eſt primum exemplum fidei tripliciter ſ. primo credendo ab fidelibus primo credendo aliquid ſupra naturam: & primo accipiendo circuncisionem, 1ª.q.1.2.2m * 7.2m. * 12ª q.102.5.1m * 3ª.q.70.2.c.

4 Peccatum idolatriæ incepit tempore Abrahæ, 22ª.q.94.4.2m * q.174.6.c. * 3ª q.70.2.1m

5 Abraham petens ſignum promiſſæ poſſeſſionis, non tentauit Deum, nec peccauit, 22ª.q.97.2.3m

6 Abraham non fuit mendax, dicendo Saram ſororem ſuam, 22ª.q.110.3.3m. * 2.5m. * q.111.1.1m.

7 Abraham accedens ad ancillam ſuam, non peccauit, 22ª.q.154.2.3m

8 Abraham uolens occidere Iſaac, non peccauit: quia debuit obedire præcepto Dei, 12ª.q.94.5.2m. * 22ª.q.64.6.1m. * q.104.4.2m. * q.15.2.2m

9 Abraham emendo ſpeluncam in ſepulturam, nõ peccauit, 22ª.q.100.4.3m

10 Chriſtus ſpecialiter dicitur filius Abrahæ & Dauid, triplici ratione ſcilicet quia ad hos ſpecialiter de Chriſto repromiſſio facta eſt: & quia Chriſtus futurus erat Rex, Propheta, & ſacerdos & quia in Abraham primũ incepit circũciſio, & in Dauid electio, 3ª.q.31.2.c

11 Abrahã fuit primus inter antiquos patres, quia accepit promiſſionem de Chriſto naſcituro, 3ª.q.7.2...

12 Promiſſio de Chriſto facta fuit Abrahæ nõ quidem propter meritum eius, ſed ex gratia Dei, 12ª.q.98.4.c.

13 Omnes deſcendentes ab Abraham decimati ſunt in eo, præter Chriſtum, 3ª.q.31.8.c.

14 ¶ In communi * Abrahã dedit decimas Melchiſadech ſummo ſacerdoti, 22ª.q.87.1.3m

15 Abraham adorauit angelos, inquantum apparẽtes in corporibus, quaſi imaginibus repræſentabant trinitatem, 1ª.q.51.3.5m

16 Abraham iuſte obtulit angelis cibos, quia credidit eos homines eſſe, in quibus tamen Deum uenerabatur, ſicut ſolet Deus eſſe in Prophetis: ut Auguſtinus dicit, 1ª.q.51.3.5m

¶ Abrenuntiatio diuitiarum cum paratur eleemoſynis, ſicut uniuerſale particulari: & holocauſtum ſacrificio, 12ª.q.102.3.8m. * 22ª.q.186.3.6m. * 5.

¶ Abſcondere peccatum, contingit dupliciter, ſcilicet dum fit, & per negligentiam confeſſionis. Primum eſt remediũ contra peccatum, quia peius eſt peccatum publicũ, quàm occultum, propter maiorem contemptum, & propter ſcandalum. Sed ſecundũ contrariatur pœnitentiæ 3ª q.84.6.1m

1 Abſolutio facta à ſacerdote peccatori, ualet ſicut & à iuſto, niſi ſit hæreticus, 22ª.q.39.3.c

2 Abſoluit Deus auctoritate, hõ uero ut miniſter & inſtrumentaliter. Et inter miniſtros Dei Papa ut abſoluet aliquẽ & ſi ꝑ aliũ officium abſolutionis impendat, 1ª.q.112.2.2m. fi.

3 Forma abſolutionis ſacralis eſt hæc: Ego te abſoluo. Reliqua quæ adiunguntur, ſunt in arbitrio ſacerdotis, 3ª.q.84.3.c.

4 Forma abſolutionis ſacramentalis differt à forma baptiſmi & confirmationis, 3ª.q.84.3.c

5 Forma abſolutionis ſacramentalis debet fieri per uerbum indicatiuum, 3ª.q.84.3.c.

6 Abſolutio in publico facta, ut in miſſa, & prima, & completorio, non eſt ſacramentalis, 3ª.q.84.3.1m.

7 Effectus, * Culpa remittitur per abſolutionem ſacerdotis, 3ª.q.84.3.3m

8 Quædam reliquiæ peccati remanent poſt abſolutionem, ſcilicet diſpoſitiones ad peccatum, & reatus licet diminuta, 3ª.q.86.5.c. * q.89.1.3m.

Abſolutum eſt prius relatiuo ſecundum eſſe, & eſt poſterius relatiua ſecundum dici, 12ª.q.16.4.2m

1 ¶ Abſtinentia importat ſubtractionem ciborum. Ideo eſt uirtus, ſi ratione reguletur, 12ª.q.145.c. * q.146.1.c

2 Abſtinentia eſt ſpecialis uirtus, 22ª.q.146.2.c.

3 ¶ Effectus, * Abſtinentia à cibo neceſſario ad ualetudinẽ, quo ad optimam diſpoſitionem corporis, laudatur, non autẽ quoad ea quæ incumbunt ex officio, uel ſocietate, 22ª.q.141.6.c. * q.142.1.c. * q.147.1.2.c. * q.150.1.1m

4 Abſtinentia conſiſtit in medio, licet denominetur à defectu, 22ª.q.146.1.3.

5 Vſus ciborũ & eorũ abſtinentia nõ ptinẽt ad regnũ Dei, niſi ſint cum ratione fide & dilectione Dei, 22ª.q.146.1.1m

6 In ſcientia abſtinẽtia eſt miniſtranda, ut ſ. homo a cibus abſtineat prout oportet, pro cõgruentia hominum cum quibus uiuit, & perſonæ ſuæ: & pro ualetudinis ſuę neceſſitate, 22ª.q.146.1.c.fi.

1 ¶ Abſtractio triplex, ſcilicet à materia & ab inferiori, & à ſenſu, 1ª.q.40.3.c.

2 Abſtractio duplex ſcilicet ſecũdum duplicem operationẽ intellectus id eſt, per modum compoſitionis & diuiſionis. Sicut cum intelligimus aliquid non eſſe in alio, uel eſſe ſeparatum ab eo, uel per modum ſimplicis & abſolutæ conſiderationis: ſicut cum intelligimus unum nihil conſiderando de alio, 1ª.q.85.1.2m

3 Abſtractio fit à materia quadruplici, ſcilicet ſenſibili, intelligibili, communi & 1ª.q.85.1.2m. * 3ª.q.77.2.4m.

4 Mathematicæ abſtrahunt à materia ſenſibili, non autem à materia intelligibili, ſed per eam demonſtrant, 1ª.q.85.1.2m. * 3ª.q.77.2.. m.

5 Intellectus agens, abſtrahit ſpecies intelligibiles à phantaſmatibus inquantum uirtute eius poſſumus intelligere naturas ſpecierum ſine conditionibus indiuidualibus, 1ª.q.85.1.c. * q.85.1.1m. * 3m. * 4m

6 Neceſſe eſt quod intellectus noſter abſtrahat à phantaſmatibus, 1ª.q.85.1.c. * q.86.2.2m. * q.104.1.c

7 Immo in ſtatu innocentiæ homo non acquiſiuiſſet ſcientiã ex ſenſibus 3ª.q.61.2.c

8 Omnis intellectus abſtrahit ab hic & nunc: aliter tamen angelicus, quam humanus, 1ª.q.50.2.c. * q.107.4.c.

9 Perfectio prudentiæ & cuiuslibet intellectualis uirtutis conſiſtit in abſtractione a ſenſibilibus, 22ª.q.53.6.c

10 Quanto plus intellectus abſtrahit in ſenſibilibus tanto melius intelligit, 22ª.q.15.3.c. * q.53.6.c

11 Abſtractio a ſenſibus dupliciter contingit, ſ. ex cauſa animali, i. attentione ad intelligibilia uel imaginabilia, uel ex cã naturali, id eſt, ex infirmitate, uel ſomno, 22ª.q.173.3.c

12 Abſtractio a ſenſibus ex triplici cauſa contingit, ſ. corporali, ut infirmitate uel diabolica, uel diuina, 22ª.q.173.3.c. * q.175.1.c.fi.

13 In abſtractione ſpeciei intelligibilis eſt ordo: quia primo oportet quod ſpecies repræſentetur ſenſui: ſecundo imaginationi, & tertio intellectui poſſibili, qui immutatur ſpeciebus phantaſmatum, ſecundum illuſtrationem intellectus agentis, 22ª.q.173.2.c

14 Abſtractio

14 Abſtractio à ſenſibus quandoque fit perfectè, ſ. ut nihil ſenſibus percipiatur quandoque imperfectè, ſ. ut diſcernatur, ſed non plenè inter uiſa imaginarie & uiſa p ſenſum, 22a q. 173. 3. c.

15 ¶ Viſio Dei. * Videns Deum per eſſentiam non poteſt aliquid abſtrahere ab aliis, 3a. q. 3. 3. c.

16 Homo in hac uita non poteſt uidere eſſentiam Dei niſi abſtrahatur à ſenſibus, 1a. q. 12. 1a. 2m. * 12a. q. 98. 2. 3m. * 22a. q. 175 4. o. * 5. c. * q. 180. 5. c.

17 Chriſtus mortalis uidebat Dei eſſentiam, ſicut etiam beati ſine abſtractione à ſenſibus, 22a. q. 175. 4. 1m.

Ad uidendum eſſentiam Dei non oportet abſtrahi ab operibus uegetatiuis, 22a. q. 175. 5. 3m.

19 In uiſione prophetica aliquando fit abſtractio à ſenſibus aliquando uero non, 22a. q. 173. 3. o.

1 ¶ Abſtractum. * In Deo, * Abſtractum & concretum in diuinis ſunt idem realiter, & differunt ratione, 1a. q. 1. 2. 3. c. * q. 3. 3. c. * 8m. * q. 40. 1. 1m. * 2. c. * 3a. q. 17. 1. c.

25 In Creaturis, In omni creatura differunt concretum & abſtractum, 1a. q. 40. 1. 8m.

5 Omne abſtractum etiam non ſubſiſtẽs, eſt tantum unum numero, 1a. q. 54. 1. c.

4 Abſtractum ſignificat incompletum non ſubſiſtens, concretum uero compoſitum, 1a. q. 3. 3. 1m. * q. 13. 1. 2m. * q. 32. 2. c.

5 Nomina concreta ſignificant ens completum ſubſiſtens. ſed abſtracta, quo aliquid eſt 1a. q. 3. 3. 1m. * q. 13. 1. 2m. * q. 32. 2. c.

6 Nomina concreta & abſtracta poſſunt prædicari de Deo, 1a. q. 3. 3. 1m. * 13. 1. 2m. * q. 32. 2. c.

¶ Abuti poteſt aliquis prophetia ut obiecto, non autem ut principio, 22a. q. 55. 4. 1m.

1 ¶ Accedere ad Deum, uel recedere, non eſt paſſibus corporis, ſed affectibus mentis, 1a. q. 3. 1. 5m.

2 Deus dicitur accedere ad nos, uel recedere inquantum participamus influentiam bonitatis eius, uel deficimus ab ea, 1a q. 9. 1. 3m.

1 ¶ Acceptio perſonarum eſt attendere ad conditionem perſonæ, nihil facientem ad illud negocium, 1a. q. 23. 5. 3m. * 12a. q. 97. 4. 2m. * q. 98. 4. 2m. * q. 106. 3. 1m. * 22a. q. 63. 1. o. * 2. 4. c.

2 Acceptio perſonarum eſt tantum de re debita. Ideo non conuenit Deo, 1a. q. 23. 5. 3m. * q. 6 . 2. 3m. * 12a. q. 98. 4. 2m. * 106. 3. 1m. * 22a. q. 63. 1. 3m.

3 In honorando contingit acceptio perſonarum, 22a. q. 63. 3. o.

4 In iudiciis contingit acceptio perſonarum, 22a. q. 63. 4. o.

5 Acceptio perſonarum eſt peccatum oppoſitum iuſtitiæ diſtributiuæ, 22a. q. 63. princ. * 1. o. * 2. c.

6 Acceptio perſonarum eſt grauius peccatum in re ſpirituali, quam temporali, 22a. q. 63. 2. o.

1 ¶ Acceſſus eſt prior in intentione, & poſterior in executione quàm receſſus, 12a. q. 29. 2. 3m. * q 36. 1. c. * 3a. q. 85. 6. 2m.

2 Acceſſus eſt prior receſſu ex parte mouentis, ſed eſt poſterior ex parte mobilis, 12a. q. 113. 8. 1m. * 3a. q 85. 6. 2m.

2 Accidens non eſt ens, ſed entis, 1a. q. 5. 5. 2m. * q. 90 2. c. * 12a. q. 55. 4 1m. * q. 110. 2. 3m. * 3a. q. 11. 5. 3m. * q. 77 1. 4m.

2 Propria diffinitio accidentis, non eſt eſſe in ſubiecto, ſed eſt eſſe rem cui debetur eſſe in ſubiecto. 3a. q. 77. 1. 2m.

3 Accidens in concreto diffinitur per ſubiectum loco generis, ſed in abſtracto loco differentiæ, 12a. q. 53. 2. 3m.

4 Non omne adueniens rei poſt eſſe completum, eſt accidens, 3a. q. 26. 2m.

5 Omne accidens & omnis forma non ſubſiſtens, eſt ens, uerum & bonum ut quo, non autem ut quid, 12a. q. 55 4. 1m.

6 Omne accidens dependet à ſubiecto, & per illud diffinitur, 12a. q. 53. 3. 3m.

7 Immo menſura debet eſſe omogenea, id eſt eiuſdem generis cum menſurato, 1a. q. 3. 5. 2m. * 12a. q. 16. 4. 2m.

8 Omne accidens eſt per ſe reſpectu alicuius ſubiecti, cum omne per accidens reducatur ad per ſe, 1a. q. 22. 4 o. * q. 103. 7. c. * 3m.

9 Omne accidens eſt nobilius ſuo ſubiecto ſecundum quid, ſed ſimpliciter eſt econuerſo, 1a. q. 16. 6. 1m. * 12a. q. 66. 4. c. * q. 110. 2. 2m. * 22a. q. 25. 3. 3m. * 3a. q. 11. 5. 3m.

10 Nullum accidens excedit ſuum ſubiectum ſecundum eſſe, ſed ſecundum operationem, 1a. q. 11 5. 1. 5m.

11 Quod conuenit accidenti ex parte ſubiecti, & non ex ratione accidentis non attribuitur accidenti in abſtracto, ſed in concreto, 12a. q. 53. 2. 3m.

12 Accidens poteſt eſſe ſine ſubiecto uirtute Dei, 3a. q. 77. 1. o.

13 Accidens non poteſt tranſire de ſubiecto ab ſubiectum idem numero, ſed bene idem ſpecie, 3a. q. 62. 3. 3m. * q. 77. 1. c.

14 Accidens indiuiduatur, numeratur, & diſtinguitur ſecundũ ſuum ſubiectum, 1a. q. 29. 1 c. * q. 39 3. c.

15 Accidentia numerantur ſecundum ſuppoſita, 1a. q. 36. 4. 9m. q. 3 3. c.

16 Duo accidentia numero eiuſdem rationis non poſſunt eſſe ſimul in eodem ſubiecto, 1a. q. 94. 3. 1m. * 12a. q 63 4. 3m.

17 Accidens poteſt eſſe ſubiectum accidentis, ſed per ſubſtantiã, 1a. q. 77. 7. 2m. * q. 78. 4. 3m. * 12a. q. 7. 3m. * q. 50. 2. 2m. * q. 56. 1. 1m. * 3 q. 77. 2. 1m.

18 Subiectum eſt cauſa proprii accidentis in triplici genere cauſæ. ſ. ut cauſa materialis efficiens & finalis. Aliorum autem accidentium eſt tantum cauſa materialis, 1a. q. 77. 6. o.

19 Subiectum eſt cauſa propria accidentis non per tranſmutationem, ſed per quandam naturalem conſequentiam & reſultationem 1a. q. 77. 6. 3m. * 7. 1m.

20 Accidentia non habent materiam ex qua, ſed in qua. ſ. ſubiectum, & circa quam, ſ. obiectum, 12a. q. 55. 4. c.

21 Accidens comparatur ad ſubiectum, ut actus ad potentiam, 1a. q. 3. 6. c. * q. 64. 2. 2m.

22 Accidentium innaturalium ſubiectum eſt tantum cauſa materialis, 1a. q. 77. 6. o.

23 Accidens in concreto habet genus in ſubiecto loco materiæ, ſed in abſtracto a modo eſſendi 12a. q. 35. 4. 2m.

24 Accidens põt agere in ſuum ſubiectum tñ formaliter, nõ autẽ effectiue, 12a. q. 85. 1. 4m. * q. 110. 2. 1m. * q. 111. 1. 1m. * 2. 1m.

25 Subſtantia ſpiritualis non eſt ſubiectum accidentis, niſi pertinentis ad intellectum, uel uoluntatem 12a. q. 50. 5. o.

26 ¶ Sacramentum. * Deus inſtituit, quod accidentia panis & uini ſint in ſacramento altaris, & ibi maneant ſine ſubiecto, quadruplici ratione. ſ. quantum ad uſum, quantum ad nutricationem ſpiritualem, quæ eſt per fidem quantum ad uitationem horroris, & irriſionis, & inquantum ad ſpiritualia, quæ per corporalia conſueuerunt oſtendi, 3a. q. 75. 5m. * 50. * q. 76. 1. 3m.

27 Accidens eſt ibi ſine ſubiecto, 3a. q. 75 . 5 o. * q. 77. 1. o.

28 Quantitas eſt ibi ſubiectum aliorum accidentiũ, 3a. q. 77. 2. o.

29 Accidentia hæc non ſunt ſubiectiue in aere, 3a. q. 77. 1. c.

30 Accidentia hæc habent modum eſſendi agendi, & patiendi ſubſtantiæ. Ideo poſſunt agere & pati quicquid poterat ſubſtantia præexiſtens, 3a. q. 77. 3 4. 5. 6. 7. 8. o.

31 Accidentia hic agunt uirtute ſubſtantiæ, 3a. q. 75. 6. 3m. * q. 77. 3. o.

32 Accidentia hæc poſſunt immutare ad formam ſubſtantialem 3a. q. 77 3. 3m.

33 Accidentia hæc immutant corpora vicina. 3a. q. 77. 3. o.

34 Accidentia hæc nutriunt. 3a. q. 77. 6. o.

36 Accidentium iſtorum operationes quædam ſunt naturales, & quædam miraculoſæ, 3a. q. 75. 6. 3m.

36 Ex eis poteſt aliquid generari, 3a. q. 77. 5. o. * 8. 3m.

37 Hæc accidentia poſſunt miſceri cũ aliis liquorib. 3a. q. 77. 8. o.

38 Accidentia hæc poſſunt frangi, nec tamen Chriſtus frãgitur, 3a. q. 77. 7. o.

39 Hæc fractio tria ſignificat, ſ. diuiſionem corporis Chriſti in paſſione, diſtributionem uirtutis eius, & triplicem ſtatum aiarum, ſ. quia quidam ſunt adhuc uiui, quidam in plena participationem beatitudinis · & quidam in expectatione plenæ beatitudinis, 3a. q. 83. 5. 7m. * 8m.

40 Accidentia hæc corrumpi poſſunt ſicut & ante conſiderationem dupliciter, ſ. per ſe, id eſt per alterationem contrariarum, qualitate, per augmentum. & diminutionem. i. per additionem uel diuiſionem quantitatum : & per accidens. i. per corruptionem ſubiecti 3a. q. 77. 4. o. * 5. c.

41 Iſta corruptio non eſt miraculoſa, ſed miraculum præſupponit, 3a. q. 77. 4. 3m. 5. c. fi.

42 Nulla immutatio horum accidentium facit ibi deſinere corpus Chriſti, niſi qua corrumperetur ſubſtantia panis & uini ſi adeſſet, 3a. q. 76. 6. o. * 8. c. fi. * q. 77. 4. o. * 5. 8. c. * 3m. * q. 83. 6. 7m.

43 Accidentia hæc ſunt compoſita ex quo eſt, & quid eſt, 3a. q 77 1. 4m.

44 ¶ Medium*. Nihil poteſt eſſe medium inter ſubſtantiam & accidens, 1a. q. 77. 1. 5.

45 Accidens ſpeciei conſequitur formam, accidens autem indiuidui conſequitur materiam, 1a. q. 54. 3. 2m.

46 Accidens dicitur dupliciter. ſ. natura accidentis cõdiuiſa ſubſtantiæ, & quod nominat aliquid per aliud, 1a. q. 77. 1. 5m. * 22a. q. 7. 1. 2m. * 3a. q. 2. 6. 2m.

47 Accidens per ſe conſideratur ab arte, non autem accidens omnino per accidens, 12a q. 7. 2. 2m. * q. 18. 3. 2m.

48 Accidens aliquod miraculoſe productum in aliquo ſubiecto efficitur ei naturale ſicut cæcus miraculoſe illuminatus, naturaliter uidet, 1a. q. 77. 4. 3m.

49 Accidẽs & oẽ p̃ter rõnẽ rei eſt duplex, ſ, determinatiuum aliͤ

cuius

enim eſſentialium principiorum,& non determinatiuum. Secundum tantum eſt in angelis,ſed utrunque eſt in compoſitis,1ª.q.54.5.2m.

50 ¶ In Deo.*Nullum accidens eſt in Deo,1ª.q.3.6.o*q.6.3.c.*q.28.2.c.*q.29.3.3m.*.q.40.1.1m.*.q.54.3.2m.

51 Iſta eſt per ſe,& nullo modo per accidens: Pater eſt Deus, & econuerſo,1ª.q.39.6 2m.

52 Accidens in abſtracto,non prædicatur ſecundum magis ,& minus,12ª.q.52.1.2.3 o.*q.53.2.3m.

53 Accidens non generatur nec corrumpitur, & quæ corrumpuntur,non omnino in nihilum rediguntur,non quidem quia aliqua pars eorum remaneat,ſed quia remanent in potentia materiæ uel ſubiecti.1ª.q. 104.4.3m.*12ª.q.110.2.3m.

54 Accidens non uariatur ſubiectiue,ſed ſubiectum ſecundum ipſum,1ª.q.9.2.3m.*q.16.8 c.ſi.

1 Quod autem accidit in hominibus , quod bonum ſit, ut in paucioribus,& malum ut in pluribus.ex hoc contingit, quia pluribus modis contingit deuiare à medio, quam medium tenere:& etiam quia ſenſibilia ſunt magis nota apud multos quàm bona rationis,12ª. q.71.2.3m.

2 Omne quod aduenit alicui poſt eius eſſe completum,conuenit ei accidentaliter,niſi trahatur in communione illius eſſe complen,3ª.q.2.6.2m.

3 Quod accidit alicui naturæ,non eſt uniuerſaliter in illa natura,1ª.q.31.1.c.

4 Nulla forma de genere ſubſtantiæ conuenit alicui accidentaliter. Ideo omnis forma adueniens accidentaliter,eſt accidens,1ª.q.67.3 c.

1 ¶ Accidia eſt tædium bene operãdi,& triſtitia de re ſpirituali, 1ª.q 63.2 2m.* 22ª.q. 65.1.2.c.*.3.c.*.2m.*4.c.*.2m.*.q.54.2.1m.

2 Accidia non eſt receſſus mentis à quocunque bono ſpirituali, ſed à diuino cui oportet mentem ex neceſſitate inhærere,22ª q.35.5.2m.

3 Accidia eſt peccatum, 22ª.q 35.1 o.

4 Accidia de ſe eſt peccatum mortale 22ª.q.35.3.o.

5 Triſtitia de bono ſpirituali diuino,eſt ſpeciale peccatum,ſ. accidia:ſed in communi conuenit omni uitio Similiter gaudium de bono ſpirituali diuino,conuenit ſpeciali uirtuti.ſ. charitati,ſed in communi conuenit omni uirtuti , 22ª.q.35.2.o.*3.2m*.4.3m.

6 Accidia eſt ſpecies triſtitiæ,12ª.q.35.8 o.

7 Accidia eſt uitium capitale,22ª.q 35.4.o.*q.36.4.c.

8 ¶ Diuiſio.*Filiæ accidiæ ſunt ſex.ſ. malitia,rancor,puſillanimitas,deſperatio,torpor,& euagatio mentis , 22ª.q.35.4.2m.*3m.

9 Accidia eſt contraria charitati.22ª.q.35.3.c.ſi.

10 Accidia & inuidia opponitur gaudio charitatis.ſ.prima,ut eſt de bono diuino ſecunda , ut eſt de bono proximi , 22ª.q.32.prin.*q.35.princ.*3.c.*q.36.c.*3m.

11 Accidia eſt contra tertium præceptum decalogi , 22ª.q.35.3.1m.

12 ¶ Effectus.*Ieiunantes maxime impugnantur circa horam ſextam,id eſt, in meridie ab accidia,propter famem,& æſtus ſolis,22ª.q.35.1.2m.

1 ¶ Diuiſio.*Accipere aliquid in bono uel malo,dicitur dupliciter,ſ.accipere proprie , & accipere abuſiue, 22ª. quæſt. 55.4.1m.

2 Non omne acceptum,eſt receptum in aliquo,1ª.q.17.2.3m.

3 Accipere ab alio eſt commune Chriſto & creaturæ analogice, non autem uniuoce, 1ª.q.33.3.2m.

¶ Accipiter ſignificat miniſtros potentum ad prædam,12ª.q.102.6.1m.col.3.

1 Acuſatio debet fieri in ſcriptis,22ª.q.68 2.o.

2 Accuſatio eſt de præcepto ualentis probare peccatum contra communitatem,22ª.q 68.1.o.

3 Accuſatio eſt iniuſta per calumniam,præuaricationem,& tergiuerſationem,22ª q.68.3.o.

4 In denunciatione enim attenditur emendatio fratris, ſed in accuſatione punitio criminis,22ª.q.67.3.2m.*q.68.1.c.

5 Accuſatus tenetur dicere ueritatem iudici interroganti,iuridice,i.ſi præces ſit infamia,u[illegible] indicia expreſſa, uel probatio ſemiplena,22ª.q 6[illegible] 2.c.

6 Accuſatus poteſt defendere ſe per prudentiam, non autem per calumniam,uel colluſionem,22ª.q.69 2.o.*.3.c.

7 Et ei licet appellare,22ª q.69 3.c.

8 Accuſatus falſo ex leuitate & non ex malitia,poteſt remittere pœnam talionis,non autem,ſi deſiſtat per colluſionem , ſed tantum princeps,22ª.q.68.4.2m.

9 ¶ Accuſans in probatione deficiens meretur pœnam talionis, 22ª.q.68.4.o.

10 Accuſans falſo,meretur duplicem pœnam,ſ.talionis pro nocumento accuſati,& infamiæ pro calumnia.Sed quandoque princeps liberat ab utraque , & quãdoque tantum a prima 22ª.q.68.4.3m.

11 Deſiſtere ab accuſatione ordinate,& ſine uitio, contingit dupliciter,ſ.ſi in proceſſu perpendat ſe falſe accuſaſſe , uel ſi princeps eam aboleat,22ª.q.68.3.3m.

12 In notoriis non requiritur accuſator,quia infamia tenet locum accuſatoris 22ª.q.67.2.3m.*3.2m.

13 Subditi poſſunt ſuos ſuperiores accuſare.22ª.q. 68.1.2m.

14 Nullus debet accuſare religioſum in capitulo de crimine occulto,22ª.q 33.7.4m.

15 Excommunicati infames,& de maiori crimine accuſati,non poſſunt accuſare,22ª.q.69.1.1m.

1 ¶ Acetum & uinum differunt ſpecie,3ª.q.74.5.2m.

2 Acetum non poteſt naturaliter mutari in uinum,niſi reſoluatur in materiam primam,3ª.q.74.5.2m.

1 Achaz rex non petens ſignum à Deo peccauit, & non peccaſſet ſi ſignum petiſſet,22ª.q.97.2.3m.

¶ Acquirere illicite , contingit tripliciter , ſcilicet uel ratione cauſæ,uel acquirentis,uel eius à quo auferetur,22ª.q.32.7.c.*q.2.5.2m.*q.87.2.2m.

1 Actio Dei eſt ſua eſſentia,& ſua potentia.1ª.q.14.4.o.*q.19.1.o.*4.2m.*q.25.1.2m*.q.30.2.3m.*q.41.4.3m.*q 45.3.1m *q.54.1.2.1.c*q.77.1.c.*2.c.*q.79.1.c.*q 87.3.c.*12ª.q.40.4.c.*q.55.2 3m.*3ª.q.9.1.1m.

2 Actio Dei eſt una ſecundum rem , & multæ ſecundum rationem.1ª.q.30.2.3m.

3 Deus agit in omni operante 1ª.q 105.5.o.*12ª.q.55.4.6m.

4 Actio Dei quæ operatur in omni operatione creaturæ , non eſt creatio,1ª.q.45.8.o.

5 Actio Dei non ſubtrahit actiones agentium inferiorum,1ª.q.105.5.o.

6 Omnis actio creaturæ eſt à Deo,1ª.q.105.5.c.*12ª.q.6.1.3m.*q.79.2.o.*q.109.1.c.

7 Omnis actio formæ ſubſtantialis uel accidentalis,dependet à Deo,3ª.q.77.3.2m.

8 Actio intellectus & cuiuslibet creaturæ, dupliciter dependet à Deo , ſcilicet formaliter & effectiue , 1ª.q.105.3.c. *12ª.q.109.1.c.

9 Actio proprie eſt operatio uoluntatis imperata, manens in operante.Sed facere eſt operatio tranſiens . 12ª. q.57.4.c.*5.1m.

10 Actio recta differt ab actione reflexa,1ª. q.28.4.2m.*.q.87.3.2m.

11 Duplex eſt actionis genus, una,ſ. actio quæ tranſit in aliquid exterius, inferens ei paſſionem,ſicut urere & ſecare.Alia uero quæ non tranſit in rem exteriorem,ſed magis manet in ipſo agente eſt duplex,ſcilicet quædam corporalis ſicut ſentire:& alia ſpiritualis,ſicut intelligere & uelle, 1ª.q.18.3.1m *.q.41.1.c.

12 Actio duplex,ſ.immanẽs & tranſiens,1ª.q.14.2.c.*q.18.3.1m.*q.23.2.1m.*q.27.1.3 5.c.*.q.28.4.c.*q 41.2.c.*q.54 [illegible]m.*1.2.c.*q.56.1.c.*q.85.2.c.*12ª.q.3.2.3m*quæſt.31.3.c.*quæſt.74 1.c.

13 Obiectum actionis tranſeuntis ſiue materia, eſt ſeparata ab agente: obiectum autem immanentis unitur ei, 1ª. quæſt.56.1.c.

14 Actio tranſiens infert ex ſe paſſionem,non autem immanẽs, 1ª.q.23.2.1m.*22ª.q.59.3.3m.

15 Actio immanens eſt actus & perfectio agentis,non autem trãſiens ſed tantum patientis, 12ª.q 3 2.3m.*q.31.5.c.

16 Actio duplex.ſ.una cum tranſmutatione materiæ,ſicut actio phyſica:alia ſine tranſmutatione materiæ,quæ ſ.materiam non præſupponit ſicut patet in creatione. Sed actio corporis eſt, qua agit ſecundum quod eſt actu , in aliud corpus ſecundum quod eſt in potentia, 1ª. quæſt.91. 2.c.*quæſt.115.1.c.

17 Omnis actio creaturæ differt realiter ab ea.1ª.q.54.1.2.c.

18 Actio inſtrumenti duplex.ſ.ſecundum propriam formam,& ut mouetur à principali agente. Prima eſt alia ab actione principalis agentis:ſecunda uero eſt eadem,3ª.q.9.1.c.*2m *2.c.*q.62.1.2.

19 Actio humana ſpeciem ſortitur à fine proximo:quia ad bonitatem,uel malitiam rei non ſolum exigitur bonitas,uel malitia finis ultimi , quem reſpicit uoluntas intendens , ſed etiam bonitas uel malitia finis proximi,quem reſpicit uoluntas eligens.Et ideo non ſequitur,quod bonitas uoluntatis intendentis ad bonitatem actus ſufficiat,12ª.q.1.3.c.*3m.*.22ª q.11.1.2m.

20 Actio dicitur uoluntaria dupliciter.ſ.imperatiue,& elicitiue 12ª.q.1.1.2m.*.q.6.princ.

21 Actio voluntaria fundatur ſuper actionem naturæ. 12æ.q. 1.1m

22 [illegible] actio ſecundum ſpeciem naturæ, poteſt differre ſecundum ſpeciem moris, & ecõuerſo, 12æ. q.1.3.3m.* 3a.q. 47 2.3m

23 Actionum quæ ab homine aguntur, illæ ſolæ dicuntur humanæ propriæ quæ ſunt à uoluntate deliberata. Si quæ autem aliæ actiones homini cõueniant, poſſunt dici quidem hominis actiones, ſed non propriæ humanæ, cum non ſint hominis, in quantum eſt homo: ſicut cum aliquis mouet pedem uel manum alij intentus, uel fricat barbam, 12æ. q.1.1.a.3.* c.* 3m

24 Actio naturæ terminatur ad vnum, non autem uoluntaria, 1a.q. 1.2.c.* 12æ.q.10.1.1m

25 Actio primi principij, proprie dicitur operatio, non autem actiones ſecundorum, ſed dicuntur operata, 3a.q.9 1.c

26 Actio & paſſio conueniunt in vna ſubſtantia motus, & ſunt unus motus numero, & differunt tantum ſecundum diuerſas habitudines, 1a.q.28 3.1m.* q.41.1.2m.* q.45.2 2m.* 3.c.* 22æ.q.90.3.c

27 Actio ſpeciem habet à forma agentis, 1a.q.14.5.3m. * 12æ.q. 1.3.c.* 3a.q.1e 1.5m

28 Principium actionis, primo eſt finis: ſecundo agens: tertia forma, non autem materia, 1a.q.105.5.c

29 Actio quælibet commenſuratur uirtuti agentis. Nec aliquod agens naturale. Nititur ad agẽdum id quod excedit ſuam facultatem, 22æ q.130.1.c

30 Omnis forma dependens ab agente ſecundum fieri tantum remanet ceſſante actione eius, 1a.q.104.1.c

31 Impoſſibile eſt actionẽ unius agentis terminari ad formam tantum, & alterius ad ſubiectum formæ, niſi in agentibus ſubordinatis, 1a.q.118.2.3m

32 Vna & eadem actio, procedit à primo & ſecundo agẽte, non autem à duobus agentibus unius ordinis, 1a.q.105. .2m

33 Quanto agens eſt potentius, tanto magis poteſt actionem ſuam diffundere ad magis diſtans, 1a.q 118.1.c * 22æ.q.141 7.1m

34 Actionum quarum una eſt regula & ratio alterius, una non impedit, ſed iuuat aliam, 1a.q.1.2,1.;m

35 Actio non attribuitur inſtrumento proprie, ſed principali agenti, 12æ.q.16.1.c. fi.* 22æ.q.1.2.1.3m.* 3a.q.13.3.c.* q. 15.9.1m

36 Actio attribuitur inſtrumento ſicut immediate agenti, ſed principali agenti, ſicut in cuius uirtute agit inſtrumẽtum, 3a.q.66. 1m

37 Actio inſtrumenti duplex. ſ. ſecundum propriam formam, & ut mouetur à principali agente. Prima eſt alia ab actione principalis agentis: ſecunda uero eadem. 3a.q 19.1.c.* 2m.* 2.c.* q.62.1.2m

38 Si ſit vnum agens principale & duo inſtrumenta, dicetur vnum agens ſimpliciter & duæ actiones ſi autem ecõuerſo, dicetur econuerſo, 1a.q.76.2.c

39 Inſtrumẽtum duas habet actiones ſcilicet unam inſtrumentalem ſecundum quam operatur: non in uirtute propria, ſed in uirtute principalis agentis: & aliam potentiam, quæ competit ſibi ſecundum propriam formam: ſicut ſecuri competit ſcindere ratione ſuæ acuitatis: facere autem lectum, in quantum eſt inſtrumentum artis: non autem perficit actionem inſtrumentalem, niſi exercendo actionem propriam ſcindendo enim facit lectum. 3a.q.62.1.2m

40 Impoſſibile eſt quòd eadem numero eſſentialiter ſit actio principalis agentis, & inſtrumenti, 3a.[illegible].1.c

41 Malum in actione ſemper cauſatur ex defectu agentis, principalis uel inſtrumentalis. Similiter in effectu proprio, uel in diſpoſitione materiæ. Sed in patiente ex imperfectione uel defectu agentis uel materiæ, 1a. q. 49.1m.* 3m.* 12æ.q. 18 2.c

42 Omnis actio eſt per aliquam formam. 1a. q.48.1.4m.* q.76. 1.c.* 3a.q.19.1.3m

43 Forma eſt principium actionis, 22æ.q.179.1.1m

44 Forma non nominat principium actionis: ut eſt in agente, ſed ut reſpicit effectum, 1a.q.14.8.c

45 Actiones ſunt ſuppoſitorum, 12æ.q.77.2.1m

46 Forma ſubſtantialis non eſt principium actionis, niſi mediante qualitate, 1a.q.77.1.c.* 4m.* 3a.q.77.3.3m

47 Qualitatis actio non producit formam ſubſtantialem, niſi in uirtute formæ ſubſtantialis. 1a.q.45.8.2m.* q.67.3.3m.* q.115.1.5m.* 3a.q.77.3.3m

48 Forma perfecta ſecundum eſſe reale, poteſt eſſe principium actionis tranſeuntis, non autem imperfecta, 12æ. q. 5. 6. 2m

49 Forma determinata ad unam operationem, non requirit diſpoſitionem, 12æ.q. 19.1.c. * 1m

50 In eodem inſtanti acquiritur forma & incipit actio, 12æ. q. 113.7 4m

51 ſ In communi actio ſecundum primam impoſitionem nominis, importat originem motus, quo remoto nihil aliud quam ordinem originis importat, 2a.q.41.1.2m.* q.45.3.c

52 Actio proprie eſt act[ua]lis uirtutis. 1a q. 4.1.c

53 Actio quædam eſt finis non autem quælibet, 12æ.q.1.2.2m.* q.19.1 2m

54 Quælibet actio eo modo eſt bona, quo habet eſſe: ſed nõ eſt bona ſimpliciter, niſi habeat plenitudinem ſui eſſe, 12æ.q. 18.1.c

55 Actio humana eſt bona uel mala quadrupliciter, ſcilicet ex genere, ex obiecto, fine circunſtantijs, & huiuſmodi, 12æ.q. 18.0.* q.20.1 2.c.* q.73.7.1m

56 Eadẽ actio in quantũ mala, poteſt eſſe bona & mala, non autem in quantum una, 3a.q.82.5.3m

57 Omnis proceſſio eſt ſecundum aliquam actionem, & econuerſo, 1a.q.27.1.c

58 Actio ſine motu non infert ex ſe paſſionem, niſi grammatice: ut in diuinis. 1a.q.41.1.3m

59 Actio cum motu eſt ſemper cum innouatione fieri, & corruptione: non autem actio ſine motu, 1a.q 41.1.3m

1 ¶Differentia.* Actus duplex, ſcilicet primus & ſecundus, 1a. q.48.5.c.* 12æ.q.3.2 c.* q.111.2.c.fi

2 Actus primus eſt eſſe: ſecundus autem operatio, 12æ.q.11 1. 1.c.fi.

3 Actus duplicitas eſt alicuius potentiæ, ſcilicet elicitiue & imperatiue, 12æ.q.1.1.2m.* q.6 princ.* 4 c.* q.8 prin.* 3a.q. 8;.2.1m

4 Actus dupliciter dicitur eſſe moralis ſcilicet eſſentialiter, id eſt, elicitus à uoluntate, & quoad uſum, id eſt, imperatus. 12æ.q.1.1.c.* 2m

5 Aliquis actus eſt unus numero ſecundum eſſe naturale, & duo in genere moris, 12æ.q 20.6.c

6 Actus dupliciter non eſt ordinatus in Deum, ſ. ex parte actus non ordinabilis: ut omne peccatum uel ex parte agentis, 12æ.q.21.4.2

7 Potentia dupliciter eſt actus corporis. ſ. informando organum, & in eſſentia animæ, 2æ.q.76.8.4m

8 Actum oportet proportionari obiecto & agenti: ſed ad obiecto ſpeciem habet, à uirtute uero uel à potentia agentis habet modum intenſionis, 1a.q.8 ,.6.c.* 22æ.q.26.7.c

9 Potentiæ diſtinguuntur per actus, & actus per obiecta. 1a.q. 77.3 c

10 Actus cuiuſlibet potentiæ uel habitus, ſumitur ſecundum ordinem potentiæ uel habitus ad obiectum, 22æ.q.2.2.5.c

11 Nihil ſubeſt potentiæ habitui uel actui: niſi mediante ratione formali obiecti, 12æ.q. 1.1.c.* 22æ q.1.5.c

12 Sicut ſe habet actus ad actum, ſic & potentia ad potentiam reſpectu obiecti adæquati, non autem reſpectu obiecti particularis, 22æ.q.2.2.5.c

13 Obiectum comparatur ad actum potentiæ paſſiuæ, ut principium & cauſa mouens, ad actum uero potentiæ actiuæ, ut terminus & finis eius, 1a.q 77.3.c.* 12æ.q.1.3.c

14 Actus in rationem obiecti, & actus in obiectum ſub tali ratione, ſunt eiuſdem ſpeciei, ut uiſio luminis, & viſio coloris, 22æ.q.25.1.c

15 Omnis virtus & potentia eodem actu fertur in obiectum, & in rationem formalem obiecti, 22æ.q.25.1.c

16 Nihil poteſt eſſe obiectum habitus uel actus, niſi obiectum potentiæ ſubiectæ utriqua, 22æ.q.162.3.c

17 Prima bonitas uel malitia actus moralis eſt ex obiecto conuenienti. ſicut in naturalibus ex forma. Et dicitur bonum uel malum ex genere id eſt, ſecũdum ſpeciem, 12æ.q.18.2.c

18 Species bonitatis uel malitiæ actuum ex obiecto per ſe ordinato ad finem continetur ſub ſpecie ex fine. Si autem per accidens ſunt ſpecies diſparatæ. 12æ. q. 18.7.c.* 22æ.q.11. 1.2m

19 Actus moralis habet ſpeciem ex obiecto, & fine, 1a.q.48.1.2m.* 12æ.q.1.3.c.* q 7.3.3m.* 4 c * q.18.2.3.c.* q.5.6.8.c. * q. 19.1.c.* q.58.1.c.* q.60.1.3m.* q 72.1.c.* 3.c.* 12æ.q.4.3. c.* q.19.3.4.c.* q.2 4.c.* q.25.1.c.* q.47.5.c.* q.64.7.c. * q. 92.2.c.* q.110.1.c.* q.154.1.c.* q.181.2.c

20 Actus moralis eſt bonus uel malus, principaliter ex obiecto & fine: ſecundario autem ex circunſtantijs, 12æ.q 18.2.3. 4 a.* q.21.1.c.* q.41.6.c.* q.72 1.2m

21 Obiectum comparatur ad actum interiorem ut finis, ad exteriorem uero, ut materia circa quam, 12æ.q.18.6.c.* q.54 2.3m.* q.72.3.2m

22 Actus non denominatur à potentia, niſi ſit ab ea ſine reſpectu ad aliam. 12æ q.8.2.c

23 Non omnis diuerſitas actuum, ſed tantum formalis facit diuerſitatem potentiarum. 1ª.q.77.3.c.* q.79.7.3.c.* 10.3m.* 12æ.q.54.1.1m
24 Actus diuerſarum potentiarum differunt genere, 12æ.q.23.1.c.* q.54.1.1m
25 Idem actus poteſt pertinere ad diuerſas potentias, 12æ.q.56.2.1m
26 Idem actus poteſt pertinere ad diuerſas potentias ſecundum diuerſas rationes & diuerſo ordine, non autem æqualiter & eodem ordine 12æ.q.56.2.1m
27 Vnius potentiæ non poſſunt eſſe ſimul plures actus, 1ª.q.58.7.2m.* q.62.7.3m.* 12æ q.54.1.3m.* 22æ.q.18.1.3m
28 Vnius potentiæ non poſſunt eſſe ſimul plures actus, niſi ſint ſubordinati, 1ª.q.58.7.2m.* q.62.7.3m.* 12æ.q.54.1.3m.* 22æ.q.18.1.3m
29 Proximum principium actus eſt vis appetitiua, 22æ q.39.4.c
30 Actus reſpectu unius potentiæ differunt ſpecie, qui reſpectu alterius potentiæ ſunt eiuſdem ſpeciei, 12æ.q.18.3.c
31 Quælibet potentia materialis, & nulla materialis reflectitur ſuper actum ſuum, 1ª.q.87.3.3m.* 22æ.q.25.2.c
32 Actus eſt prior potentia, 1ª.q.82.3.2m
* Imo actus eſt poſterior potentia. 1ª.q.77.3.1m
33 Actus in diuerſis eſt prior potentia, ſed in eodem eſt poſterior ſecundum tempus, 1ª.q.3.1.c.* 8.c.fi.* q.77.3.1m.* q.82.3.1m * q.85.3.1m.* q.94.3.c.* 12æ.q.50.2.3m
34 Actus ſemper ſuperat potentiam in bono & malo, 12æ.q.71.3.c
35 In potentijs ordinatis actus potentiæ ſuperioris eſt, ſicut forma actus potentiæ inferioris, 12æ.q.13.1.c.* q.17.4.c.fi.
36 Actus potentiæ inferioris ſe habet ut materiale reſpectu actus potentiæ ſuperioris, & ille ut formale reſpectu eius, 12æ.q.17.1.4.c
37 Potentia actiua non diſtinguitur contra actum, ſed in eo fundatur, 1ª.q.25.1m.3m
38 Nullus actus producitur perfecte ab aliqua potentia actiua, niſi ſit ei conſimilis per aliquam formam, quæ ſit principium eius, 12æ.q.23.2.c
39 Habitus eſt actus primus, non autem ſecundus, 12æ.q.49.3.1m
40 Habitus dupliciter poteſt habere ordinem ad actum, ſcilicet ſecundum rationem habitus, & ſecundum rationem ſubiecti, id eſt, potentiæ, 12æ.q.49.3.c
41 Species habitus diſtinguuntur ſecundum ſpecies actuum, 3ª.q.83.2.c
42 Idem actus poteſt à diuerſis habitibus informari: & ſic ad diuerſas ſpecies reduci. 22æ.q.4.3.1m
43 Idem habitus poteſt habere diuerſos actus eiuſdem rationis ordinatos: quorum vnus ſequitur ex alio: & ſit mediante priori. Sed habitus non diffinitus, nec denominatur niſi à primo, 22.q.28.4.c.* q.29.4.c.* q.51.2.c.* q.161.2.3m
44 Actus vnius uirtutis uel uitij ordinatus ad finem alterius, efficitur ſpecies eius, 22æ.q.154.10.c.1m.* q.181.1.3m.* 2.c
45 Quilibet actus proportionaliter habitui intenſos auget eum uel ad hoc diſponit: non autem remiſſus, 12æ.q.52.3.c
46 Diuerſi actus quorum unus eſt ratio alterius, non diuerſificant habitum, 22æ.q.23.4.c.* 3ª.q.8.5.2m
47 Habitus acquiſitus ſemper reddit actū ſimilem actui, à quo generatus eſt ſecundum ſpeciem: non autem ſecundum modum, 1ª.q.89.6.3m.* 12æ.q.78.2.2m
48 Idem actus ſpecie naturæ poteſt eſſe in diuerſis generib. moris, ſcilicet uirtutis & uitij, 12æ.q.1.3.3m.* q.18.5.c.* 3m.* 6.3m.* 7.c.1m.* 10.3m.* q.20.6.c.* q.72.6.c.* 22æ.q.92.2.2m.* 3.2m
49 Habitus reſpectu aliquorum actuum ſunt neceſſarij, 12æ.q.49.4.c.* q.50.c
50 Actus eſt cauſa finalis habitus qui eſt cauſa efficiēs ſui actus, 12æ.q.51.4.3m.* q.71.3.3m
51 Habitus ex quibuſdam actibus generatur in agente habente in ſe tantum principium paſſiuum, non autem in alijs, 12æ.q.51.2.c.* q.63.2.c
52 Ex multis actibus rationis oportet cauſari habitum opinatiuum etiam ex parte intellectus poſſibilis, 12æ.q.51.3.c
53 Quantum ad inferiores uires apprehenſiuas, neceſſariū eſt eoſdem actus plures reiterari, ut aliquid firmiter memoriæ imprimatur, 12æ.q.51.3.c
54 Habitus corporales quandoque generantur ex uno actu ſui. Et etiam in intellectu poſſibili ſcientia non autem opinio, nec in intellectu paſſiuo nec in appetitu, ſed tantum ex multis, 12æ.q.51.3.c.* q.71.4.c
55 Habitus ut habitus non poteſt corrumpi per unum actum ſolum, niſi remouendo cauſam habitus, 12æ.q.71.4.c
56 Actus ſimpliciter excedit habitum in bono & malo, 12æ.q.71.3.c
57 Actus dicitur moralis & humanus à uoluntate, 1ª.q.48.1.2m.* 12æ.q.1.1.c.* 3.c.* q.6.princ.* q.7.4.c.* q.10.1.c.* 18.5.c.* q.71.6.c.* q.74.1.c.* 22æ.q.23.8.c.* q.106.5.1m.* q.110.1.c.* 3ª.q.19.1.c
58 Actus dicuntur humani uel morales, ſecundum quod ſunt à ratione deliberata uel ſecundum quod obediunt rationi, 12æ.q.1.1.c.* q.18.5.9.c.* q.19.1.3m.* q.58.2.c.* q.63.2.c.* q.100.1.c.* q.104.1.c.3m.* 22æ.q.152.1.c.* 3ª.q.19.2.c
59 Actus moralis non ſpecificatur ex fine ultimo, ſed ex fine proximo, 12æ.q.1.3.3m.* q.60.1.3m.* 22æ.q.81.1.2m.* q.19.3.c.* q.66.4.2m
60 In actibus moralibus uoluntas eſt primum mouens, 12æ.q.1.1.c.* 22æ.q.110.1.c
61 Omnis actus moralis eſt immanens, & in uolūtate ſubiectiue & effectiue, 12æ.q.74.1.c
62 Corpus per accidens ſe habet ad actum moralem, qui non conſideratur per ſe, niſi ſecundum ea quæ ſunt animæ ad quam paſſiones animæ ſe habent materialiter, ratio uero formaliter & completiue, 12æ.q.152.1.c
63 Idem actus numero moralis ſiue humanus eſt actio & paſſio, 12æ.q.1.3.c
64 Actus moralis in quantum eſt bonus uel malus, habent rationem rectitudinis uel peccati, 12æ.q.21.1.c
65 Aliqui actus ſunt indifferentes ſecundum ſpeciem, non autem omnes, 12æ.q.18.8.9.c
66 Aliquis actus eſt ita ſecundum ſe malus, quod non poteſt bene fieri, 22æ.q.110.3.c
67 Actus moralis in quantum eſt bonus uel malus, habet rationem laudabilis uel uituperabilis, 12æ.q.21.2.c
68 Et rationem meriti uel demeriti, 12æ.q.21.3.c
69 Actus eſt bonus dupliciter, ſcilicet uel in genere moris, uel ut meritorius, 12æ.q.109.2.c.* 5.c
70 Bonitas actus duplex, ſcilicet ex obiecto, & ex fine. Prima eſt materialis reſpectu ſecundæ. Ideo ſecundum uoluntas attendit, & penes eam meritum potius conſiſtit, 12æ.q.18.6.c
71 Bonitas actus humani quadruplex, ſcilicet ſecundum genus ſpeciem circunſtantias, & finem, 12æ.q.18.4.c.* q.73.7.1m
72 Ad perfectionem actus cauſati ex duplici principio requiritur perfectio utriuſque principij, 12æ.q.56.4.c.* q.58.3.2m.* 65.3.1m.* 22æ.q.4.2.5.c
73 Bonum & malum ſunt differentiæ eſſentiales actuum humanorum, 1ª.q.48.1.2m.* 12æ.q.18.5.6.c.* q.54.3.c.2m
74 Bonum & malum ſunt differentię eſſentiales actuum elicitorum à uoluntate, ſed per accidens actuum aliarum potentiarum ut ſunt imperati à uoluntate, 12æ.q.18.6.c.* q.19.1.c
75 Omnis actus deliberatus eſt bonus uel malus moraliter. 12æ.q.18.9.c
76 Bonum uel malum in actibus humanis dicitur per comparationem ad rationem, 12æ.q.18.5.c.1m.* 8.c.2m.* 10.c.* q.19.1.3m.* q.21.1.c.* q.24.2.3.c.* q.34.1.c.* q.76.1.c
77 Bonitas uel malitia moralis principaliter in uoluntate conſiſtit, 12æ.q.31.4.c
78 Idem numero actus in genere naturæ, poteſt eſſe bonus & malus moraliter non autem unus numero in genere moris, 12æ.q.20.6.c.* q.88.4.c.* 22æ.q.55.4.1m
79 Actus & motus exteriores ſunt ſigna diſpoſitionis interioris, 22æ.q.168.1.1m.* 3m
80 Actus exteriores ſunt ad finem interiorum qui ſe habent, ut finis, ſcilicet credere, diligere, & ſperare. Ideo ſecundi quaſi debent in infinitum, primi autem cum menſura diſcretionis, 3ª.q.84.8.c
81 Actus exteriores diuerſimode ad diuerſas uirtutes pertinēt, 22æ.q.32.1.c.* q.168.1.c
82 Exteriores actus ad illam uirtutem referuntur ad quam pertinet illud quod eſt motiuum ad agendum, 22æ.q.32.1.c
83 In actu exteriori inuenitur peccatum, ſicut in interiori, 12æ.q.81.1.3.4.c
84 Actus uoluntatis eliciti per ſe ſunt in genere moris, non autem actus aliarum potentiarum, ſed tantum per accidens ut imperati à uoluntate, 12æ.q.18.6.c
85 In actibus exterioribus membrorum non eſt principaliter peccatum, ſed inſtrumentaliter tantum, 12æ.q.74.2.3m.* q.83.1.c
86 Actus ſunt ſuppoſitorum, 1ª.q.22.3.1m.* 12æ.q.77.2.1m
87 DEI Actus notionales ſunt qui deſignant proceſſum diuinæ perſonæ, eſſentiales uero proceſſum creaturarū à Deo, 1ª.q.41.1.1m.* 3.c

89 Actus

89 Actus notionales attribuuntur diuinis perſonis, ad ſignificandum in eis ordinem originis, 1ª.q.41.1.o.
90 In diuinis eſt potentia reſpectu actuum notionalium. 1ª.q.41.4.o.
91 Actus notionales non ſunt de nihilo: ſed de ſubſtantia patris 1ª.q.41.5.o.
92 Actus notionales & relationes perſonales ſunt idem re. ſed differunt ſecundum modum ſignificandi, 1ª.q.40.2.1.°q.41.1.2m.
93 Actus notionales qui ſignificant comparationem generantis uel geniti ad eſſentiam, poſſunt terminari ad eſſentiam, ut dare & accipere, non autem qui ſignificant comparationē geniti ad generantem, uel econuerſo, ut generari, generare, & naſci, 1ª.q.39.5.c.
94 Actus notionales terminantur tantum ad unam perſonam, 1ª.q.41.6.o.
95 Actus notionales præintelliguntur proprietatibus perſonarum: niſi ſumatur proprietas conſtitutiua perſonæ: & actus & actio. 1ª.q.40.4.o.
96 Actus notionales ſunt aliquo modo neceſſarij, uoluntarij & naturales, 1ª.q.41.2.o °q.42.2.c.
97 Ea quæ in diuinis habent ordinem ad actus perſonales, uel eſſentiales, non prædicantur de notionibus alia uero ſic, 1ª.q.32.2.2m.°q.40.1.5m.
98 Omnis actus qui prædicatur de ſuppoſito non ſecundū modum quo differt ab eſſentia, prædicatur etiam de eſſentia in diuinis, 1ª.q.39.5.c.
AD denotat acceſſum cum Diſtantia, 1ª.q.55.2.5m.°q.45.7.c.°q.95.1.c.3m.
1 ADam cognitio. °Adam non uidebat Deum per eſſentiam ſecundum communem ſtatum, 1ª.q.94.1.o.°.q.95.5.c.°22ª.q.5.1.2.c.
2 Non eſt inconueniens, Adam uidiſſe diuinam eſſentiam ſupernaturaliter, 1ª.94.1.2.c.
3 Adam uidebat Deum per gratiam: ſicut angelus per naturam 1ª.q.94.1.c.
4 Adam habuit duplicem cognitionem de Deo, ſ. naturalem, & ſupernaturalem. 1ª.q.94.5.o.
5 Adam habuit omnem cognitionem poſſibilem naturaliter homini, 1ª.q.94.3.c.°.q.101.1.tm.
6 Adam præſciuit incarnationem Dei, non autem ſuum peccatum, 22ª.q.2.7.c.°3ª.q.1.5.1m.
7 Adam ante peccatum, & angeli ante confirmationem aliqua de myſterijs Dei cognouerunt manifeſtè quæ nunc non poſſumus cognoſcere niſi credendo, 22 q.5.1.c.fi.°1m.
8 Adam habebat excellentiorem cognitionem de angelis quàm nos quia erat magis certa & fixa circa inferiora intelligibilia, 1ª.q.94.2 c.
9 Adam non uidebat eſſentiam angelorum, 1ª.q.94.2.o.
10 Cognitio Adæ erat media inter cognitionem noſtram & beatorum, 1ª.q.94.1.c.
11 Scientia Adæ erat eiuſdem rationis cum ſcientia noſtra, licet eſſet per ſpecies infuſas, 1ª.q.94.5.1m.
12 Adam indigebat phantaſmate in conſiderando. non autem in acquirendo ſcientiam, 1ª.q.94 2.c.
13 Adam in primo ſtatu non acquirebat cognitionem ex ſenſibilib. per medium argumentationis. 1ª.q.94.1.3m.
14 Adam non poterat decipi, 1ª.q.94.4.o
15 Nihil poterat impedire contrariè cognitionem Adę, ſed negatiuè tantum, 1ª.q.94 2.o.
16 Adam proficiebat in ſcientia naturali quo ad modum, ſcilicet per experientiam, non autem quo ad numerum ſcitorū ſed in ſupernaturali, utroque modo, 3ª.q.94.3.3m.
17 Adam non cognoſcebat naturaliter futura contingentia, 1ª.q.64 5.c.
18 Adam non cognouit cogitationes cordium, nec q̄libet ſingularia, 1ª.q.94.5.c.
19 Adam fuit creatus in gratia, 1ª.q.95.1.o.°q.100.1.5m.°12ª.q.5.2.c.
20 Adam habuit omnes uirtutes, 1ª.95.3.o.
21 Adam habuit fidem. 1ª.q.95.5.c.c°.22ª.q.5.1.c
22 Adam in primo ſtatu poterat mereri, non tamen ſine gratia. 1ª.q.94.3.3m.°q.95.4.1m.°12ª,q.109.2.5.o.°q.114.2.o.°3ª.q.61.2.2m.
23 Adam in primo ſtatu genuiſſet filios cū originali iuſtitia, & gratuita, & cum gratia, 1ª.q.100.1.o.°12ª.q.81,2.c.fi.
24 Adam non fuit perfectè beatus, 1ª.q.94.1.c.1m.°q.95.3 c
25 ¶ Paſſiu. °Adam erat immortalis & impaſſibilis ſecundum corpus paſſione propriè dicta, 1ª.q.76.5.1m.°q.97.1.o.
26 Differentia immortalitatis & impaſſibilitatis Adæ. & reſurgētium, 1ª.q.97.1.o.°3.1m.°q.102.1.c
27 Corpus Adæ erat impaſſibile paſſione corruptiua, ſed paſſibile paſſione perfectiua, 1ª q.95.2.2m.°q.97.2.o.
28 Immortalitas & impaſſibilitas Adæ non erat ex principiis naturæ: ſed ex beneficio Dei, 1ª.q.76.5.1m.°q.97.1.o.°2.5m.°5.1m.°q.102.2.c.2m.°4.c.
29 Si Adam comediſſet de ligno uitæ non fuiſſet immortalitatē conſecutus, niſi frequenter ſumendo, 1ª.q.97.4.c.fi.
30 Adam mortuus fuiſſet ſi non comediſſet. 1ª.q.97.3.3m.
31 Adam indigebat cibo ad reſtaurationem deperditi, 1ª,q 3.o.
32 Adam dormiſſet, 1ª.q 94.4.4m.°q.97.2.2m.
33 Adam ſomniaſſet: nec habuiſſet liberum uſum rationis in ſomno 1ª.q.94.4m.
34 In anima Adæ fuiſſent paſſiones animales, non afflictiuæ, 1ª.q.95.2.o.°3m.2m.
35 Adam non potuit primo peccare uenialiter, 12ª.q.89.3.3m.
36 Immo in hominibus contingit eſſe peccatum ueniale ſine mortali, 12ª.q.72.5.c.
37 Adam per liberum arbitrium ſine gratia poterat uitare peccatum. 12ª.q 109.8.c.
38 Peccatum Adæ fuit ſuperbia, 12ª.q.89,5.2m.°22ª.q.105 2.3m °q.163.1.o.°3.4.c.°3ª.q.1.5.c.
39 In peccato Adæ fuit multiplex deformitas. ſ. ſuperbiæ, Inobedientiæ, gulæ. & alia huiuſ. 12.°q.82.2.1m.°22ª.q.63.1.o.
40 Adam peccauit principaliter, appetendo ſimilitudinem Dei, quantum ad ſcientiam boni & mali. ſicut ſerpens ei ſuggeſſit, ſed non ſoluit promiſſum, ut ſ. per uirtutem propriæ naturæ determinaret ſibi quid eſſet bonum, & quid malum ad agendum, uel etiam ut per ſeipſum præcognoſceret qd ſibi boni uel mali eſſet futurum. Et ſecundario peccauit appetendo ſimilitudinem Dei quantum ad propriam poteſtatem operandi, ut. ſ. uirtute propriæ naturæ operaretur ad beatitudinem conſequendam, 12ª.q.16.3.2.o.
41 Peccatum Adæ fuit grauius noſtris ſecundum circunſtantiā perſonæ: non autem ſecūdum ſpeciem. 12ª.q.89.5.c.prin.°22ª.q.155.3.o.
42 Eua grauius peccauit quàm Adam, 22ª.q 163.4.o.
43 Si Adam non comediſſet, peccaſſet Eua contra præceptum Dei, & legis naturalis, 1ª.q.97.3. 3m.
44 Si Adam primo non peccaſſet, etiā nō ſtatim, confirmatus fuiſſet in gratia ſiue in originali iuſtitia, 1ª.q. 100. 3.o.q.5.1 c.
45 Et ſi Adam fuiſſet confirmatus, non iā genuiſſet filios confirmatos, ſed potuiſſent peccare, & filii eorum habuiſſent peccatum originale, 1ª.q. 100.2.o.
46 Si Eua peccaſſet & non Adam, filii eorum non habuiſſent peccatum originale, 22ª.q.81.5.o.
47 Si Eua peccaſſet & non Adā, filij eorum non habuiſſent defectus ſecutos peccatum, ſ. paſſibilitatem & mortalitatem, 1ª.1ª.q.99.1.o.°12ª.q.81.5.2m.
48 ¶ Infectio° Tantum primum peccatum Adæ traducitur ad poſteros 12ª.q.81.12.o.°3ª.q.19.4.1m.
49 Peccatum originale in Adam deriuatum eſt ad nos à peccato actuali eius 5ª.8 5.1m.
50 Peccati originalis infectio fuit in Adam dupliciter. ſ. per modum actualis peccati inquantum contraxit eſſe per propriam uoluntatem eius, per modum peccati quaſi naturalis, inquantum tota natura in eo infecta eſt. In aliis autem tantum ſecundo modo, 5ª.q.8.5,1m.
51 ¶ In communi. °Adam fuit principium naturæ humanæ, & principium peccati eius per traductionem, 1ª.q. 91.2.c.°q.94.3.c°q.101.5.1m.°22ª.q.164.1 3m.
52 Adam efficacius meruiſſet quàm nos modo, 1ª.q.95.4.o.
53 Adam obtulit ſacrificium Deo, ſicut alii iuſti. Sed non eſt ſcriptum, ne origo uideatur eſſe origo gratiæ, 22ª.q.85.1.2m.
54 Adam non poterat ſe transferre in aliā formā. 3ª.q.13,5.2m
55 Adam habuit Angelum cuſtodem. 1ª.q.15 4.2m.
56 ¶ Productio. °Anima huius hominis non fuit in Adam ſicut in principio effectiuo, ſed ſicut in principio diſpoſitiuo ſecundum rationem ſeminalem, 12ª.q.83.1.5.
57 Anima Adæ fuit producta in actu ſexta die ſimul cum angelis. Non autem corpus eius, ſed tantum ſecundum cauſales rationes ſecundum Auguſtinum. Secundum alios autem utraq; ſimul in actu producta ſunt, 1ª.q.90.4.c.°q.9 4.6m.
58 Corpora Adæ & Euæ fuerunt immediatè producta à Deo, 1ª.q. 91.2.o.°q.92 4 o.
59 Formatio corporis Adæ ex terra fuit ſupernaturalis & miraculoſa, 1ª.q 91.2.1m.°.3m.
60 Materia totius naturæ humanæ non potuit eſſe in Adam, 1ª.q.119.2.o.
1 Addere aliquid ſup alterum poteſt tripliciter. ſ. naturam extraneam, determinās reale, & aliquid rationis, 1ª.q. 5.3.1m.
2 Non addere aliquid dupliciter dicitur, ſ. quia de ratione eius eſt: nihil ſibi poſſe addi, ut Deus, uel quia non eſt de ratione eius additio ut ens, 1ª.q.3 4.1m.

Quæ

3 Quæ abſolutè dicuntur, quolibet additio remanent talia, non autem relatiua, 12ª.q.6.6.2m.
4 ¶Ens *Aliqua addunt differentiam ſupra ens, & aliqua rationem, diuerſimodè, 1ª.q.5.3.1m.*q.13.11.c
5 Bonum addit ſupra ens reſpectum rationis ad appetitum, 1ª. q.5.1.1m.*3.1m*.q.16.3.c.
6 Verum addit ſupra ens reſpectu rationis ad intellectum tantum. 1ª.q.16.3.c.
7 Vnum tranſcendens addit ſupra ens in diuiſionem tantum, 1ª q.6.3.1m.*q.11.1.0.*2.c.*q.30.3.0.
8 Vnum quod eſt principium numeri addit ſupra ens & ſupra unum tranſcendens rationem menſuræ 1ª.q.11.1,0.*2.c.* q.3.3.0.
6 Multitudo tranſcendens, ſupra ens addit tantum rationem diuiſionis, 1ª.q.30.3.0.
1 ¶Adeps in ueteri lege prohibetur comedi, Primo quia non generat bonum nutrimentum, ſicut nec ſanguis. Secundo propter idolatriam. Tertio quia erat pro ſacrificio. Quarto propter ſenſualitatem, 12ª.q.102.3.8.*6.1m.
2 Adeps comburebatur Deo: à quo eſt omnium bonorum ſufficientia: & pro charitate Christi paſſione, 12ª.q.102.3.8m.*.6.1m
1 ¶Adæquari & aſſimilari important motum ad æqualitatem & ſimilitudinem non autem æquale, & ſimile, Ideo filius Dei eſt ſimilis & æqualis patri, & econuerſo, & adæquatur aſſimilatur ei, ſed non econuerſo, 1ª.q.42 1.3m.
1 ¶Adiectiua ſignificant per modum accidentis, ſubſtantiua uero per modum ſubſtantiæ, 1ª.q.39.3.c.
2 Nomina collectiua ſubſtantiua prædicantur de multis ſuppoſitis in ſingulari, non autem adiectiua, ſed tantum in plurali, 1ª.q.39.3.c.
3 Adiectiua non ſecum ferunt ſuppoſitum ſicut ſubſtantia, ſed ſignificatum ſuum ponunt circa ſubiectum, 1ª.q.39.5.5m.
4 Adiectiua numerantur ſecundum ſuppoſita, ſubſtantia uerò ſecundum formam ſui ſignificati, 1ª.q.36.4.7m.*q.39.3.c.
5 Adiectiua non ſupponunt, 1ª.q 39.5 5m.
6 Adiectiua copulant. 1ª.q 39 5.5m.
7 Adiectiua eſſentialia prædicantur de perſonis diuinis pluraliter ſubſtantiua uero tantum ſingulariter. 1ª.q 39.3.0.
8 Subſtantiua notionalia prædicantur de eſſentia, non autem adiectiua, niſi mediante ſubſtantiuo notionali, 1ª.q.30.5.5m.*.6 c.
1 ¶Dolor, triſtitia, & delectatio intenſe impediunt actum addiſcendi: ſed moderate adiuuant, 12ª.q 37.1.0.
2 Apertio aditus regni cælorum eſt remotio impedimenti gloriæ, 3ª.q.39.5.0.*q.49.5.0.*q.69 7.0.
1 ¶Adiurare eſt ordinare aliquid ad aliquid per diuina, 22ª.q.90.1.c
2 Modus adiurationis duplex, ſcilicet coactiuus, & deprecatiuus, 22ª.q.90.1.2.c
3 Adiurare ſubditos licet utroque modo, ſed pares uel ſuperiores tantum ſecundo modo, 12ª.q.83.17.1m.*q.99.1.0.
4 Non licet adiurare dæmones deprecando ſed compellendo ne noceant, non ut proſint, 22ª.q.90.2.0.
5 Adiurare licet creaturas irrationales, ne per eas nobis dæmon noceat, 22ª.q.40.3.0.
6 Summus pontifex Iudæorum adorando Chriſtum coactiue, peccauit, 22ª.q.90.1.1m.
7 Simon & Iudas leguntur adiuraſſe diacones, & eis precepiſſe ut in deſertum locum diſcederent, 21ª.q.90.3.b.
¶ Adiuuari dicitur aliquis dupliciter, ſcilicet per miniſterium: & per uirtutem. Primum conuenit Deo: non autem ſecundum, 1ª.q.23.8.2m.
1 Admiratio eſt ſpecies timoris, & principium philoſophiæ, 12ª q.41.4.0.*.22ª.q.18.3 3m.
2 Admiratio eſt cauſa delectationis ratione ſpei, & actus connaturalis, ſ. collationis. 12ª.q.32.8.0.
3 Admiratio conſequitur apprehenſionem alicuius excedentis noſtram facultatem. 1ª.q.105.7.c.*.12ª.q.41.4.c.*.22ª.q.180. 3.3m.3ª.q.15.8.0.
4 Admiratio fuit in Chriſto. 3ª q.15.8.0.
1 Admonitio pertinet ad correctionem fraternam. 22ª.quæſt. 33.7.0.
2 Admonitio præuia ſecreta eſt de præcepto ante publicam denunciationem in iudicio. 22ª.q.33.7.0.
3 Admonitio coram teſtibus debet præcedere accuſationem. 22ª. q.33.8.0.
4 Admonitio præuia fratris de re quæ dicitur prælato extra iudicium exiſtenti tanquam perſonæ quæ poteſt prodeſſe & non obeſſe non eſt de præcepto. 22ª.q.33.8 c.4m.
1 ¶Adoptio in communi eſt extraneæ perſonæ in filium uel nepotem & deinceps, legitima aſſumptio. 3ª.q.3.5.2m.
2 Adoptare eſt admittere ex gratia ad participandum hæreditatem, 3ª.q.23.1.c.
3 Deus. *Adoptare homines conuenit Deo. 3ª.q.23.1.0.
4 Adoptare conuenit toti trinitati, licet poſſit appropriari patri 3ª.q.3ª.4.3m.*.5.2m.*q.23.2.0.
5 Adoptare appropriatur patri, ut auctori, filio ut exemplari & ſpirituſancto, ut imprimenti, 3ª.q.3.5.2m.*q.23.2.3m.
6 Adoptatio Dei facit adoptatum eſſe idoneum ſed adoptatio hominis præſupponit idoneum. 3ª.q.23.1.c.
7 Sola creatura rationalis adoptatur à Deo, non ex creatione, ſed ex dono ſpiritus ſancti. 3ª.q.23.3 0.
8 Adoptari conuenit etiam angelis, 3ª.q.23.3.2m.
9 Adoptio filiorum Dei eſt per conformitatem imaginis ad filium naturalem, imperfecte quidem per gratiam uiæ, ſed perfecte per gloriam, 1ªq.93.4.2m.*22ª.q.45.6.c.1m.*3ª.q.5.2m.*8.c.*q. 39.8.2m*.q.45.4.c.
10 Chriſtus non eſt filius Dei adoptiuus. 3ª.q 23.4.0.*q.4.2.3.c* q.43.1.c.
11 Chriſtus fuit filius adoptiuus Ioſeph. 3ª.q.28.1.1m
12 Adoptio eſt extraneæ perſonæ in filium ſeu filiam uel neptem legitima aſſumptio, Suppl.q.57.1.c.
13 Humanis legibus iure decretum eſt, & ab eccleſia approbatum, ut legalis cognatio matrimonium impediat. Suppl.q.57.2.c.
13 Legalis cognatio omnium deſcendentium & per modum cuiuſdam affinitatis contracta, perpetuo matrimonium impedit, ea autem quæ eſt inter filium adoptiuum & naturalem filium tamdiu impedit, quamdiu manſerit in adoptantis poteſtate. Suppl.q.17.3.0.
1 ¶Adoratio Dei eſt actus latriæ, 22ª.q.84.1.0.
2 Adoratio Dei duplex. ſcilicet interior deuotio mentis, & exterior humiliatio corporis. Prima eſt principalior, ad quam & propter quam ſecunda fit, 22.q.84.2.3.0.
3 Adoratio exhibita Deo & creaturæ non dicitur uniuoce, ſed analogice, 22ª.q.84.1.1m.q.84.1.2m.
4 Adoratio requirit actum corporalem, 22ª.q.81 7.0.*q.84.0.
5 In adoratione genuflectimus noſtram infirmitatem deſignantes reſpectu Dei, ſed proſternimur quaſi profitentes nos nihil eſſe ex nobis, 22ª.q 84.2.2m.
6 Adoratio requirit locum determinatum. non de neceſſitate, ſed ad decentiam ex parte adorantium triplici ratione, ſ. propter loci conſecrationem propter ſacra myſteria & alia ſanctitatis ſigna quæ ibi conueniunt, & propter concurſum multorum adorantium, 22ª.q.84.5.0
7 Iudæi adorant ad occidentem, ut uitent idolatriam, & ſignificet mortem Chriſti, 12ª.q.102.4.5m.
8 Chriſtiani adorant ad orientem, propter lumen mentis, & quia ibi eſt nobilior pars, & nobiliora opera. 22ª.q.84.3.3m
9 Adoratio latriæ fit ratione principii, creationis, & gubernationis, 22ª.q.81.1.3m.*4m.*q.0.*q.84.1.3m.
10 debent latria propter deitatem, & dulia propter dominium. 3ª.q.25.2.c. Tota trinitas eſt adoranda una tantum latria. 22ª.q.81.3.1m.*q.22.84 1.3m.*3ª.q 25.1.1m.
12 Relationes diuinæ debent adorari latria, 3ª.q.28.2.b
13 Chriſtus * Deitas & humanitas Chriſti ſunt adorandæ una adoratione latriæ. 3ª.q.25 1.0*q.58.3.c.*ſi.1m.
14 Perſona Chriſti adorari poteſt pari ratione deitatis: & dulia ratione humanitatis, perfectionum munere gratiarum, 3ª.q.25.2.c.
15 Humanitas Chriſti ut unita uerbo, debet adorari latria, non autem ſecundum ſe, ſed Hyperdulia, 3ª.q.25.2.0
16 Caro Chriſti adoranda eſt latria, 3ª.q.25.3.0*q.54.3.1m
17 Hoſtia debet adorari latria ſub conditione in habitu, 3ª.q.80.6.2m
18 Imago Chriſti adorari debet latria, 22ª.q.81.3.3m*q.94.2. 1m*3ª.q.25.3 0*4.c*5.2m
19 adoratio imaginis Chriſti tradita eſt ab apoſtolis. Et Lucas depinxit imaginem Chriſti quæ eſt Romæ. 3ª.q.25.3.4m
20 Ponere imagines Chriſti & ſanctorum, & adorare eas licet nunc, non autem in ueteri teſtamento, 3ª.q 46.3.1m
21 Crux propria Chriſti ut repræſentans Chriſtum, & ut tetigit Chriſtum, & perfuſa Chriſti ſanguine, debet eadem adoratione latriæ cum Chriſto adorari. Sed imago crucis ut in alia materia debet adorari latria, ut imago Chriſti tantum, 22ª.q.103 4.3m*3ª q.25.4.0
22 Omnia alia Chriſti ut claui & lancea, corona, ueſtes, & huiuſmodi, adorantur ratione contactus tantum, 3ª.q.25.4.3m
23 Mater Chriſti adorari debet hyperdulia, non autem latria, 22ª.q.103.4.2m*3ª.q.25 5.0
24 Viri ſancti debent adorari dulia tantum, 22ª.q.84.1.1m
25 Reliquiæ ſanctorum ſunt adorandæ dulia tantum, 3ª.q.25.6.0.
26 Creatura non poteſt adorari latria ſine peccato 22ª. q.84.1. 1m*q.94.2 3.0*q.1.2.3.1m*3ª.q.25 5.6.7.0
1 ADuentus Chriſti duplex, ſcilicet in carne, & ad iudicium, 3ª.q.1.6.3m*q.16.1.1m*.3m
2 Aduentus primus fuit ad manifeſtandam ueritatem. ad liberandum a peccatis, & ad trahendum ad Deum, 3ª.q 40.1.0.

3 Aduentus

3 Aductus tertius arit diſſimilis primo dupliciter, ſcilicet, quia manifeſtus, & quia terribilis. 3ª.q.39 1.3m

1 ¶Adulatio. * Excedens in delectando alios uerbis & laudibus propter delectationem ſolam uocatus placidus, ſiue ro cauſa lucri, uocatur adulator quod tamen communiter primo tenetur etiam modo, 22æ.q.115.1.c

2 Adulatio eſt exceſſus delectandi alios uerbis laudis cauſa lucri, ideo eſt peccatum. 22æ.q.115.1.o

3 Adulatio eſt peccatum mortale tantum, quando eſt contra charitatem ſcilicet de peccato, intentione nocendi, vel cum ſcandalo, 22æ.q.115.2.o

4 Adulatio ſecundum ſe eſt turpius peccatum & uerecundius litigio, quia quæ ex dolo fiunt, uidentur eſſe ex infirmitate & falſitate rationis. Sed eſt leuius, quia minus contrariatur amicitiæ, ideſt affabilitati occultæ: ſine vi, & minus cum contemptu, 22æ.q.116.2.o

5 Adulatio & litigium contrariantur amicitiæ, ideſt affabilitati. Primum ſecundum exceſſum in delectando, ſed ſecundum, ſecundum defectum in contriſtando, ſecundum uero è conuerſo, 22æ.q.114.prin.* q.115.prin. *s 1.c * q.116.1.o

1 Adulterium eſt ſpecies determinata luxuriæ, 22æ.q.154.1.c. * 8.o

2 Adulterium eſt grauius ſtupro, 22æ.q.154 1.2.c.* q.170.1.2m

3 Ardentior in propria coniuge eſt aliqualiter magis adulter, quàm cum alia, 22æ.q.154.8.2m

4 Nulla ſpecies luxuriæ, uel gulæ, uel vitiorum contra fortitudinem, ita directè contrariatur dilectioni proximi, ſicut adulterium, 22æ.q.170.1.1m.* 2m

5 Deus in adulterio iuſte infundit animam, quia cooperatur naturæ, cuius operatio eſt generatio, non autem peccato. 1ª.q.118 2.5m

6 * Concupiſcentiæ motus tendens in adulterium uidetur aliqualiter nobis à natura ineſſe, 12æ.q 103.3.1m

1 Aduocatus peccatum. Aduocatus ſcienter defendens cauſam iniuſtam peccat, & tenetur ad reſtitutionem, 22æ. q.71.3.o

2 Aduocatus tenetur ſubuenire cauſæ pauperum in neceſſitate, ſi per alium nec per ſe poſſit, 22æ.q.7.1.1.o.* 4 c.1m

3 Aduocatus auxilium & conſilium præſtat ei, cuius cauſæ patrocinatur, 22æ.q.71.3.c

4 Aduocatus ſuſcipiens ſcienter cauſam iniuſtam, iniuſtè lædit eum contra quem iniuſtè patrocinium præſtat, 22æ.q. 71.c.1m

5 Aduocatus ſuſcipiens cauſam iniuſtam, quamuis laudabilis uideatur quantum ad peritiam artis, tamen peccat quantum ad iniuſtitiam voluntatis qua abutitur arte ad malum 22æ.q.71.3.1m

6 Si in proceſſu perpendit aduocatus cauſam eſſe iniuſtam, non prodat: ſed ceſſet inducens ad concordiam ſine damno alterius, 22æ.q.71.3.2m

7 ¶Licitæ.* Aduocato defendenti cauſam iuſtam licet prudenter occultare ea quibus impediri poſſit proceſſus eius non autem aliqua falſitate vti, 22æ.q.71.3.2m

8 Aduocato licet accipere præmium moderatum ſecundum laborem, perſonas, negocia, & conſuetudines. 22æ.q.71.4.o

6 ¶Prohibitio.* Aduocare prohibentes furioſi, amantes, impuberes, ſurdi, muti, in qualibet cauſa Clerici in cauſa ſeculari. Sacerdos monachus cæcus infamis niſi in neceſſitate pro ſe, uel ſibi coniunctis, 22.q.71.2.o.* q.188.3.2m

¶Aer ſecundum inferiorem partem eſt locus auium, 1ª. q. 71.3m

1 ¶Aues ſunt productæ principaliter ex aere inferiori ſecūdum conſiderationem motus. 1ª.q.71.3m

2 Aer denſatus poteſt figurari, & colorari, 1ª.q.51.2.3m

3 Aer & ignis non deſcribuntur in principio Bibliæ, quia ſunt inſenſibiles, 1ª.q.66.1.5m.* q.68.3.c.3m.* q.71.3m.* q.74.1. 2m.* q.91.1.4m

4 ¶Affabilitas ſiue amicitia non eſt ſpecialis uirtus diſtincta ab alijs, ſed eſt aliquid conſequens omnes uirtutes, 22æ.q.23. 3.1m.* q.114.1.1m

1 Affabilitas ſiue amicitia eſt pars annexa iuſtitiæ, 22æ. q. 1. 14. 2.o

2 Affabilitati opponitur litigium, 22æ.q.1.16.1.o

3 Delectatio magis afficit quam triſtitia, ſed minus percipitur, 12æ.q.35.6.o

2 Affectus eſt uirtus beneuolentiæ faciens placere ſuperioribus bona inferiorum, 22æ.q.80.2m

3 affectum hominis per ſe quidem ſolus Deus uidet, ſed ſecundum quod per aliqua ſigna manifeſtatur poteſt etiam ipſum homo cognoſcere, 12æ.q.112.5.c.* 22æ.q.106.5.3m

6 Paſſio diuinorum dicitur affectio ad diuina, & coniunctio ad ipſa per amorem Dei, & per guſtū ſpiritualem diuinorum, 22æ.q.111.5.c.* 12æ.q.100,12.5a.* 22æ.q.45.2.c.1m.* q 97. 2m.q.154.2.c.* q.162.3.1m.fi.

1 Sicut ex naturali generatione efficitur conſanguinitas ita ex matrimonio & carnali copula contrahetur affinitas inter uiri & uxoris conſanguineos: Suppl.q.55.5.o

2 Ea morte viri & uxoris non tollitur affinitas. Suppl.q.55.2.c

3 Fornicarius concubitus in quantum aliquid de carnali coniunctione participat, affinitatem cauſat ſicut licitus matrimonij concubitus. Sup.q.55.3.o

4 Publicæ potius quædam honeſtatis iuſtitia ex ſponſalib. contrahitur, quàm aliqua affinitas. Suppl. q.55.4.c

5 affinitas affinitatem non cauſat Suppl.q.55.5.o

6 affinitas matrimonium præcedens non modo contrahendum, ſed contractum dirimit Suppl.q.55 8.c

7 Tot ſunt gradus affinitatis, quot ſunt conſanguinitatis. Suppl.q.55.8.o

8 Coniugium inter conſanguineos & affines contractum ſemper dirimendum eſt. Suppl.q.55.9.c

9 Graduum diſtinctio per ſe conſanguinitati conuenit, affinitati uero, non niſi mediante cōſanguinitate, ut quoto gradu conſanguinitatis attinet mihi uir, toto gradu affinitatis attineat mihi uxor. Suppl.q.55.7.o

10 Per uiam accuſationis procedendum eſt, ad ſeparationē matrimonij inter conſanguineos & affines contracti. Suppl. q.55.10.c

11 Procedendum eſt per teſtes in matrimonij contracti ſeparatione inter conſanguineos & affines. Suppl.q.55.11.c

1 In omni affirmatiue & ſubiectum & prædicatum ſunt idem re, & differunt ratione, 1ª.q.13.12.c.* q.85.5.3m

2 affirmatio naturaliter prior eſt negatione, quia ſimplicior, & ſignificat compoſitionem priorem diuiſione: & ſignificat eſſe quod eſt prius quam non eſſe, 12æ.q.122.2.1m

3 ad affirmationem ſemper ſequitur negatio oppoſiti, non autem è conuerſo, quia ad plura ſe extendit negatio quàm affirmatio, 12æ.q.100 7 1m

¶agatha non utens medicinis, ſed expectans hoc à Deo: non tentauit Deum, 22æ q 97.1.3m

1 AGens.* Diuiſio triplex ſcilicet uniuocum, analogum, & æquiuocum, 1ª.q 13.5.o.* 12æ.q.60.1.c

2 agens quintuplex: ſcilicet adiuuans, cōſulens, diſponens, perficiens principale, & perficiens inſtrumentale. 12æ. q. 17. 1. a. 1

3 agens duplex ſcilicet naturale & uoluntarium, 1ª.q.19.4.c.* q.41.2.c.* q.47.1.1m.* 12æ.q.10.1.1m

4 agens duplex, ſcilicet in eſſe, & in fieri. Primum conſeruat effectum in eſſe & fieri, ſecundum tantum in fieri. 1ª.q 104 1.c.2m.* 22æ.q.52.3 c

5 agens duplex ſcilicet principale, & inſtrumentale, 3ª.q.48.6. c.* q.62 1.c

6 agens analogum eſt cauſa uniuerſalis totius ſpeciei, non autem uniuocum, ſed tantum indiuidui, 1ª.q.13.5.1m.* 104. 1. c

7 agentia differunt dupliciter ſcilicet ſecundū naturam & uirtutem actiuam, 12æ.q.13.2.c

8 agens uniuocum eſt proportionatum paſſo, ideo facit effectum euſdem ſpeciei uel rationis, non æquiuocum, 1ª.q. 13.5.c.1m.* 12æ.q.60.1.c

9 agens uoluntarium determinat ſibi finem, non autem agēs naturale, 1ª.q.19.4.c

10 agens naturale determinatur ad unum effectum, nō autem agens per intellectum, 1ª.q.19.4.c.1.q.41.1.2.c. * q.47.1. 5m.* q.1.6.1.c.* 12æ.q.10.1.1m

11 actio naturalis agentis proportionatur naturæ eius, non actio agentis per intellectum, 1ª.q.41.2.c

12 agens naturale eſt cauſa in fieri tantum, ſed agens diuinum eſt cauſa in eſſe & fieri. 1ª.q.104.1.c

13 agens naturale agit per motum, ideo requirit materiam, nō autem agens diuinum. 1ª.q.90.3.c.* 22æ.q.173.3.c

14 De ratione agentis inſtrumentalis eſt, eſſe mouens motum, 3ª.q.19.1.2m

15 agens ſecundarium non agit ſine principali, ſed cooperatur principali agenti, 1ª.q.91 4 c

16 In omnibus agentibus ordinatis ſecundum agit in uirtute primi, quod mouet ſecundum ad agendum. 1ª.q. 105.5. c. fi.

17 Omne agens inſtrumentale exequitur actionem principalis agentis, per aliquam actionem propriam & connaturalem ſibi, 1ª.q.45.5.c.* 3ª.q.62.1.2m

18 agens inſtrumentale non agit per uirtutem ſuæ formæ ſicut agens principale, ſed ſolum per motum a principali agente, 1ª.q.18.3.c.* 12æ.q.12.1.1m.* 3ª.q 62.14.c. * q.64.5.c.

19 Agens principale agit ſecundum exigentiam ſuæ formæ. Ideo virtus eius actiua habet eſſe completum, non autem inſtrumentale, quia agit ut motum ab alio, 3ª.q.63.5.2m
20 Omne agens in quantum agens eſt nobilius paſſo, non autẽ ſimpliciter, 1ª.q.39.2.3m.* q.79.2.3m.* 12æ.q.100.7.1m
21 Idem ſecundum idem non poteſt eſſe agens & patiens, 12æ.q.59.3.c
22 Agens naturale inducit in patiente duplicem effectum, ſcilicet formam, & motum conſequentem formam, 12æ.q.26.2.o
23 Impreſſio agentis in paſſum eſt duplex, ſ. per modum qualitatis & per modum paſſionis, 12æ.q.171.2.c.* q.174.5.1m * q.75.3.2m
24 Cum ſit liber agentis ſine medio nulla diſtantia eſt ad paſſum, 22æ.q.8.1.c.* 3m
25 Materia corporalis reducitur ad actum imperfectum, ſola virtute agentis uniuerſalis, non autem ad perfectum, niſi mediante agente particulari. 1ª.q.79.4.c.* 1m
26 Materia non coincidit cum agente, cuius actio eſt tranſiens, nec mouet ſe. Sed contrarium eſt in uoluntate, 12æ.q.74.1.2m
27 Nullus agens præter Deum attingit materiam primam, ſed præſupponit eam. 3ª.q.75.4.c
28 Agens infinitæ uirtutis non requirit materiam, nec diſpoſitionem materiæ, niſi ratione effectus, nec hoc ab alio agente, 12æ q.112.2.3m.* q.113.7.c.* 22æ.q.72.3.c
29 Omne agens quanto perfectius habet formam qua agit, tanto maior eſt eius potentia in agendo, 1ª.q.25.2.c
30 Forma effectus eſt in agente naturali ſecundum ſimilitudinem naturæ, ſed in artificiali eſt ſecundum eandem rationem, non autem ſecundum eundem modum eſſendi, 1ª.q.13.1.c
31 Agens non ageret propter formam, niſi in quantum ſimilitudo formæ eſſet in eo ſecundum eſſe naturale uel intelligibile, 1ª.q.15.1.c
32 Forma ſubſiſtens Platonica non poteſt eſſe agens, 1ª.q.65.4.c.* 2m.* q.91.2.c
33 Omne agens cum motu prius eſt duratione ſuo effectu, non autem agens quodlibet ſine motu. 1ª.q.42.2.c.* q.46.2.1m
34 Omne agens intendit facere aliquod finitum, 1ª.q.7.4.c.* q.23.7.c.* q.47.3.2m.* q.62.9.c
35 Omne agens agit ſibi ſimile, 1ª.q.115.1.c
36 Effectus dupliciter aſſimilatur agenti ſcilicet ſecundum ſpeciem, & ſecundum uirtualem continentiam, 1ª.q.13.5.c.* q.105.1.1m.* q.110.2.c.* q.113.3.3m.* q.117.3.c
37 Tota potentia agentis uniuoci manifeſtatur in ſuo effectu, non autem potentia æquiuoci, 1ª.q.25.2.2m.* 3m
38 Agens per eandem uirtutem poteſt producere multos effectus ſe inuicem conſequentes, 22æ.q.29.4.c
39 Plura agentia ſubordinata poſſunt producere eundem effectum, 3ª.q.82.2.c.* 2m
40 Omne agens ſecundum præſupponit aliquid a primo. 1ª.q.90.3.c
41 Quanto uirtus agentis ad plura & remotiora extenditur tanto eſt potior in iis quæ propter ſe quæruntur, ſed in iis quę quæruntur propter aliud eſt econuerſo, 22æ.q.174.2.2m
42 Agens vniuocum reducitur ad equiuocum, nõ autem econuerſo, 1ª.q.13.5.2m
43 Nullum agens ex neceſſitate naturæ, poteſt eſſe primum agens, cum ei determinetur finis ab alio, 1ª.q.19.4.c.* 12æ.q.1.3.2m
44 Deus natura, & omne agens agit ſemper quod melius eſt toti non autem parti, 1ª.q.47.2.1m.* q.48.1.3m.* q.91.3.c
45 ¶In communi. * Omne agens in quantum huiuſmodi, eſt in actu, 1ª.q.2.3.c.* q.4.1.c.* q.25.1.c.1m.* q.76.1.c.* q.89.1.c.* q.115.1.c.* 12æ.q.79.2.c.* 3ª.q.8.1.c.* q.73.4.c.* q.77.3.c
46 Omne agens creatum agit potentia differenti ab eſſentia eius, 1ª.q.54.1.2.3.o
47 Nullum agens agit, niſi in virtute Dei. 1ª.q.105.5.c
48 Aliquid agit in virtute alterius dupliciter, ſ. ut motũ à uirtute eius, & ut utens uirtute eius, 1ª.q.36.3.4m
1 Omne agens agit pp finem. 1ª.q.44.4.o.* 12æ.q.1.2.c.* q.6.1.c.* q.9.1.c.* q.12.1.c.* 5.o.* q.17.8.c.q.38.6.1.* q.94.2.c.* q.1.9.6.* 22æ.q.4.5.1m
2 agere propter finem dupliciter, ſcilicet à ſe, uel ab alio directum: primum conuenit ſolis rationalibus, ſecundum uerò carentibus ratione & brutis, 1ª.q.2.3.c.fi.* 2m.* q.44.4.3m.* q.9.3.c.* q.103.1m.* 12æ.q.1.2.c.* q.12.5.c.3m.* q.17.2.3m.* q.93.5.1.* q.114.1.c.fi.* 22æ.q.50.2.c.* q.64.1.2m
3 Diuerſarum actionum ſunt diuerſi fines proximi, ſed eſt tantum vnus ultimus, 12æ.q.1.3.3m
4 Finis eſt cauſa ut ſunt eſt in uoluntate agentis, 12æ.q.1.1.1m
5 Omne agens agit propter bonum, 1ª.q.105.5.c
6 ¶Deus. * Deus agit pp finem cõmunicandum aliq̃, ſ. ſe, non autem propter finem ſibi acquirendum, 1ª.q.44.4.o
7 Omnia quæ ſunt in toto mundo aguntur, præter primum agens, q̃d nullo modo ab alio agitur, 1ª.q.60.1.2m
8 Omne agens aliud à Deo, agit propter alium finem à ſe, ideo agit ex indigentia, 1ª.q.44.4.c.1m
9 agere propter indigentiam, eſt agentis imperfecti, q̃d natum eſt agere & pati, ideo non conuenit Deo, 1ª.q.44.4.1m
10 Vt Deus uel charitas ſit finis actionis, requirit q̃ ratio prius cogitans de eis, ordinauerit eam in Deum, 12æ.q.1.6.3m
11 Non oportet quòd agens ſemper cogitet de ultimo fine, 12æ q.1.6.3m
12 Quicquid homo faciat, uerum eſt dicere quod homo aga propter finem: etiam agendo actionem quę eſt ultimus finis, 12æ.q.1.1.2m.fi.
13 Oĩa q̃ agit homo agit propter ultimum finem, 12æ.q.1.6.o
14 ¶Diuiſio. * In communi. * Agere tripliciter dicitur, ſcilicet effectiue, formaliter, & finaliter, 1ª.q.48.1.4m
15 agere tripliciter contingit, ſcilicet per ſe primo, per partem, & per accidens, 1ª.q.76.1.c
16 agere mediante alio, tripliciter ſumitur, ſ. uirtute eius, & ſuppoſito uel inſtrumento, & principio formali, 1ª.q.36.3.4m
17 In agentibus ordinatis, ſecundum poteſt dupliciter agere uel moueri, ſcilicet ſecundum propriam naturam, uel ſecundum naturam ſuperioris, 22æ.q.2.3.c
18 aliquid agere poteſt ultra ſpeciem ſuam in uirtute agentis ſuperioris, non autem in uirtute propria, 12æ.q.109.1.c.* 3.2m.* q.121.1.c.* q.114.c.* 3ª.q.77.3.3m
1 Corpus glorioſum erit agile ſicut anima, ut ei ſit habile ad obediendum. Suppl.q.84.1.c
2 Corpora glorioſa mouebuntur agilitate ſua ut eis libitũ fuerit. Suppl.q.83.2.o
3 Corpora glorioſa mouebuntur in tempore ſed imperceptibili propter breuitatem. Suppl.q.84.3.c
1 ¶aggrauatio animi, eſt effectus doloris, 12æ.q.37.2
1 ¶agiographæ dicuntur, qui ſupra naturaliter ſolum uiſiones intellectuales habuerunt, quoad iudicium tantum uel quoad acceptionem. 22æ.q.174.6.3m
2 Plures agiographæ ſæpius loquebantur de cognoſcibilib. humana ratione, non quaſi ex perſona Dei, ſed propria, tamen cum adiutorio diuini luminis, 22æ.q.174.2.3m
1 AGnus iugiter oblatus mane & ueſperi, erat principale ſacrificium ueteris legis, 3ª.q.22.3.3m
2 agnus paſchalis erat præcipuum ſacramentum repræſentatiuum paſſionis Chriſti, 3ª.q.73.5.c
3 Chriſtus dr̃ agnus tripliciter, ſ. pp uitæ puritatem, mortis manſuetudinem, & peccati expiationem, 12æ.q.102.3.2m
4 Eſus agni paſchalis præfigurabat eſum corporis Chriſti. Vnde ſignificabatur q̃ oblatio agni uerum ideſt Chriſti, eſſet ſacrificium conſumptiuũ omnium aliorum, 3ª.q.22.3.3m
1 agonia eſt timor mali extrinſeci, cui reſiſti nõ poteſt, propter improuiſionem, 12æ.q.41.4.c
2 agonia fuit in Chriſto, ſecundum partem ſenſitiuam, non autem ſecundum rationem, 3ª.q.18.6.3m
3 ¶agreſta eſt in uia ad generationem uini, ideo nõ eſt uinum, 3ª.q.74.5.3m
*agreſtes & duri dicuntur, ſecundum philoſophiam, qui in ludo deficiunt, nec ipſi dicunt aliquid ridiculum, & dicentibus moleſti ſunt, quia ſcilicet moderatos aliorum ludos non recipiunt. Et ideo uitioſi ſunt, 22æ.q.168.4.c
1 ¶agricultura in ſtatu innocentiæ, fuiſſet delectabilis, & non laborioſa, 1ª.q.102.3.c
2 agricultura habebatur inter res ſacras ab Aegyptijs & Paganis, 12æ q.102.4.2m
Licet uendere argentum uel aurum alchimicum, ſi ſit uerũ, 22æ.q.77.2.1m
*alea eſt ſpecies auaritiæ, 22æ.q.118.8.4m
1 ¶aleator quadrupliciter, tenetur ad reſtitutionem accepti per ludum, ſ. ſi lucretur ab ijs qui rẽ ſuã alienare non pñt ſicut ſunt minores, & furioſi, & ſimiles, ſi aliũ trahat ad ludũ ex cupiditate lucrandi, ſi aliũ trahat ut fraudulẽter ab eo lucretur & ſi luſit cõtra prohibitionem legis ciuilis, 22æ.q.32.7.2m
2 aleator ſi tractus luſit, & amiſit, põt repetere, 22æ.q.32.7.2m
3 aleator ſi tractus lucratus eſt, non tenetur reſtituere: quia ille qui amiſit, non meretur recipere, 22æ.q.32.7.2m
¶alexius oĩbus ſuis pp Chriſtum dimiſſis, mendicus gaudebat eleemoſynam a ſeruis ſuis ſe accepiſſe, 22æ.q.187.5.c
1 ¶alienum quod eſt extraneum, & diſſimile, ſed hoc non importatur cum dicatur alius, 1ª.q.31.2.3m
2 Ne tollatur æqualitas uel ſimilitudo in diuinis, tuendum eſt
nomen

nomen alienū & diſcrepantis.1ª.q.31.2.c

3 Dicimus filium Dei alium à patre, licet non dicamus alienum,1ª.q.31.2.3^{m}

Alietas paciſcitur minoris auib.& ſignificat moleſtos pauperib. 12æ.q.102.6.1^{m}.co.2

1 ¶Alimentum pertinet ad veritatem humanæ naturæ,1ª.q.119.1.0

2 Alimentum corporale conuertitur in ſubſtantiam aliti,ſed alimentum ſpirituale econuerſo. Ideo ſpirituale conſeruat,licet non ſumatur realiter, non autem corporale, 3ª.q.7.3.3.1^{m}

1 ¶Alius ſignificat diuerſitatem perſonarum, ſed aliud diuerſitatem ſimpliciter ideſt eſſentiæ,1ª.q.31.2.c. ſi.*4^{m}

2 Diuerſitas accidentis facit alterum ſimpliciter, ſed diuerſitas ſubſtantiæ facit aliud ſecundum quid, ideſt ſecūdum eſſentiam niſi adſit diuerſitas ſuppoſitorū,3ª.q.17.1.7^{m}

3 Filius Dei eſt alius à patre, nō autem aliud,1ª.q.31.2.0.*4.c

1 ¶Altare debet eſſe lapideū multiplici ratione, ſcilicet quia altare lapideum ſignificat Chriſtum, & corpus Chriſti in ſepulchro lapideo fuit reconditum, & quoad vſum ſacramenti,lapis ſolidus eſt,& de facili poteſt inueniri ubique, 3ª.q.83.3.5^{m}

2 In veteri lege erat tātum unū altare, ad vnum effectum deputatum,ideo erat aureum,uel terreum,uel ligneum,12æ q.102.4.7^{m}.* 3ª.q.83.3.5^{m}

3 Ratio omnium pertinentium ad altare tabernaculi,12æ.q.102.4.5^{m}.*7^{m}

4 Altare ſignificat Chriſtum. 12æ. q. 102. 4.6^{m}.ſi.* 3ª.q.83.3.2^{m}.* 4^{m}.* 5^{m}.* 4.9^{m}.* 5.2^{m}

5 Altare ſignificat crucem Chriſti, 3ª.q.83.1.2^{m}

6 Altare conſtituitur angelis & ſanctis, 22æ.q.83.2.3^{m}

1 ¶Alteratio eſt in prima ſpecie qualitatis,conſequenter tantum,12æ.q.50.1.3^{m}.*q.52.1.3^{m}

2 Alteratio proprie, fit tantum ſecundum qualitates ſenſibiles,12æ.q.50.1.3^{m}.*q.52.1.3^{m}

3 Alteratio requirit ſubiectum ſubſiſtens corpus naturā ſubiectam contrarietati,expulſionem unius qualitatis, & introductionem alterius,12æ.q.22.1.1^{m}

¶Amalechitæ, Amunitæ,& Moabitæ,erant excluſi in æternum à ciuitate Iudæorum, ſed Aegyptij & Idumæi per triennium tantum, 12æ.q.105.3.c.3^{m}

1 ¶Amaritudo eſt effectus rancoris, & filia accidiæ, 22æ.q.35.4.3^{m}

1 Ambitio eſt peccatum oppoſitum magnanimitati ſecundum exceſſum, quia eſt inordinatus appetitus honoris, 22æ.q.131.2.0

3 Appetitus dignitatum inordinatus, ratione honoris pertinet ad ambitionem, ſed propter debitū dignitatis vſum ut excedētem facultatum appetentis,pertinet ad præſumptionem,22æ.q.131.2.c.2^{m}

4 Ambitio non eſt circa ueſtes,& exteriorem cultum, niſi ſecundum quod ad honorem pertinent,22æ.q.131.2.3^{m}

1 ¶Ambroſius in eccleſia Mediolanenſi cantum inſtituit: ſecundum Auguſtinum, 22æ.q.91.2.b

1 AMicitia quid. *Eſt amor mutuæ beniuolentiæ, fundatus ſuper aliquam cōmunicationē, 12æ. q. 65.5.c.* 22æ.q.23.1.c.* 5.c

2 Amicitia quæ eſt affabilitas, nō habet perfectam rationem amicitiæ,ſed ſimilitudinem eius,ſcilicet ad decentē conuerſationem in dictis & factis delectabiliter ad omnes,nō æqualiter,22æ.q.114.0

3 Amicitia utilis,& delectabilis deficit à ratione ueræ amicitiæ,in quantum trahitur ad amorem concupiſcentiæ,12æ q.26.4 3^{m}.* 22æ.q.189.10.2^{m}

4 Amicitia nō eſt uirtus ſpecialis diſtincta ab alijs,ſed eſt aliquid conſequēs oēs uirtutes, 12æ.q.23.3. 1^{m}. *q.114.1.2^{m}

5 Species amicitiæ dupliciter diſtinguuntur.ſ.ſecundū fines, & ſic ſunt tres,ſ.amicitia honeſti utilis, delectabilis. Et ſecundum communicationes,22æ.q.23.1.2 3. * 5 c.3^{m}

6 Amicitia duplex ſcilicet in conuerſatione,& in affectu,22æ. q. 114.1.1^{m}

7 Amicitia non eſt eiuſdem ad ſeipſum, quia eſt unio, ideo eſt inter plures,22æ.q.25.4.0

8 Amicitia eſt ad aliquo. dupliciter ſcilicet per ſe,i.ad amicos tantum,& propter aliud, & ſic eſt ad inimicos,22æ.q.23.1.2^{m}.* 3^{m}. *q.2 .8.c

9 Amicitia non eſt ad irrationalia, 1ª.q. 20.2.3^{m}. * 22æ. q. 23.1.c.*q 25.3.0

10 Amicitia non poteſt eſſe ad uirtutes, nec ad aliqua alia accidentia.22æ.q.25.2.c

11 Amicitia honeſti, non eſt ad uitioſum per ſe, ſed propter aliud, 22æ.q.23.1.3^{m}

12 Amicitia conſeruatur & augetur per exercitium operum amicabilium,& meditationem,22æ.q.82.2 2^{m}

13 Cum uera amicitia ſupra uirtutem fundetur, quicquid in amico contrariatur uirtuti,impedimentum eſt amicitiæ, & quicquid eſt uirtuoſum,eſt prouocatiuum amicitiæ,22æ.q.106.1.3^{m}

14 Per recompenſationem beneficiorum, amicitia conſeruatur,22æ.q.106.1.3^{m}

15 Amicitia uera facit deſiderium uidendi amicum, & mutuis colloquijs gaudere, 12æ.q.28.1.2.2^{m}

16 Propria amicitiæ ſunt quinque, ſcilicet uelle amicum eſſe & uiuere, velle ei bona, operari ei bona, conſeruari cū eo delectabiliter,& concordia, 22æ. q.25.7.c.* q.27.2.c 3.* q.31.1.c

17 Amicitia principaliter intendit conuiuentes delectare. Sed quando oportet non ueretur contriſtare eos propter bonum promouendum. uel propter malum uitādum, 22æ. q.114.1.3^{m}. * 2.1^{m}. *q.115.1.c.* q.116.2.c.* q.168.1.3^{m}

18 Delectationes & utilitates, prouenientes ex amicitia, poſſūt dici merces, non autem amicus proprie: ſed cauſaliter. 12æ.q.114.6.3^{m}

19 Homo debet pati detrimenta corporalia propter amicum, non autem ſpiritualia, 22æ. q.26.4.2^{m}

20 Amicis peccantibus magis auxiliandum eſt ad recuperationem uirtutis quam ad recuperationem temporalium, quàmdiu eſt ſpes de ſalute eorum, nec tamen amplius eſt habēda familiaritas ſic ad eos, 22æ. q.25.6.1^{m}

21 ¶In communi.* Amicus magis debet ſubuenire in damnis uirtutū,quàm rerum exteriorū,22æ.q.25.6.2^{m}.* q.33.1.c

22 Diſcordia opinionum poteſt eſſe inter aliquos,cum amicitia & pace,22æ.q.28.3.2^{m}.*q.37.1.c

1 ¶Amidum fit de farina per attaminationem & exaltationem,& uaporis adinitionem, 3ª.q.74.3.4^{m}

1 AMor notionalis in diuinis, ſumitur tripliciter, ſcilicet eſſentialiter, notionaliter,& perſonaliter, 1ª.q.37.0

2 Amor in diuinis eſt ſubſiſtens,1ª.q.37.1 2^{m}

3 Amor ut Dei communicat naturam, non autem ut amor, 1ª q.27.4.3^{m}

4 In diuinis non eſt amor ex amore, quia ibi eſt unus tātum amor perfectus,1ª.q 37.1.3^{m}.* q.37.1.4^{m}. * q 41 6.0

5 amor eſt proprium nomen Spiritus ſancti, 1ª.q.37.1.0

6 Spiritus ſanctus ut amor,& ut nexus,eſt media perſona,ſed eſt tertia,ſecundum ordinem numeri & originis, 1ª.q.37 1.3^{m}

7 Spiritus ſanctus procedit per modum amoris, 1ª. q. 27.3.4 5 0.* q.37.1.0.q.45.7.c

8 Spiritus ſanctus ex ſuo modo procedendi eſt amor patris in filium,& econuerſo,1ª.q.37.1.2^{m}.* 3ª.q.32.1.c

9 Pater amat filium & econuerſo Spiritu ſancto, per modum effectus formalis,1ª.q.37.2.0

10 Pater amat ſe Spiritu ſancto,nō autem generat ſe filio, nec ſpirat ſe Spiritu ſancto, 1ª.q.37.2. 2^{m}.* 3^{m}

11 Pater & filius amant nos Spiritu ſancto, 1ª.q.37.2.3^{m}

12 Eſſentialis.*Deus amat omnia, quæ ab eo ſunt, 1ª.q.20.2.0.* q.23.3.1^{m}.* 12æ.q.110.1.2

13 amor transfert Deum & omne amās extra ſe, 1ª.q.20.2.1^{m}

14 Dilectio Dei duplex, ſ.cōis, qua diligit omnem creaturam: alia ſpecialis,qua trahit creaturam rationalem ſupra cōditionē eiuſdem naturæ,ad participationē ſui, 12æ. q.110.1.c

15 amor ut paſſio,ſecūdū ſuum materiale,nō eſt in Deo,ſed itē ſecundum ſuum formale.1ª.q.20.1.0.*q.82.5.1^{m}

17 amor Dei cauſat bonitatem in rebus, ſed amor noſter cauſatur ab eo, 1ª.q.20.2.c.* q.23.4.c.* 12æ.q.110.1.c. 1^{m}. * 3ª. q.86.2.c

18 Deus ab æterno dilexit creaturas in proprijs naturis,& uoluit eas eſſe,non autem tunc,1ª.q.20 2 2^{m}

19 Deus amat creaturas irrationales,non amore amicitiæ,ſed quaſi amore concupiſcentiæ, 1ª. q. 20,1.3^{m}.* 22æ.q.21 3.c.1^{m}

20 Deus diligit peccatores & damnatos,1ª.q. 20.2. 4^{m}. * q.23.3.1^{m}.* 2^{m}

21 Deus diligit damnatos,quoad naturā,ſed odit eos in quantum ſunt mali, & in quantum non vult eis bonum uitæ æternæ niſi uoluntate antecedente, 1ª. q.20.2.4^{m}.* q.23. 3.1^{m}.* 22æ.q.83.1 .c.* 3ª.q 49.4.1^{m}

22 Plus.* Deus plus amat aliqua quam alia,ex parte boni uoliti,ſed æqualiter ex parte actus, 1ª.q.20.3.0

23 Deus ſemper plus amat meliora, 1ª.q.20 4.0

24 Deus plus amat Chriſtū, q̄ oēs creaturas, 1ª.q.20.4.1^{m}, * 2^{m}

25 Deus plus amat angelo. quam homines quoad eſſe naturæ,ſed quoad eſſe gloriæ,aliquos plus, aliquos minus uel æqualiter, 1ª.q 20 1.3^{m}

66 Deus plus amat innocentē quàm pœnitentem æqualis charitatis quoad præmium accidentale tm̄. 1ª. q. 20. 4. 4m
27 Deus plus ſimpliciter amat peccatorem prædeſtinatum, q̄ iuſtum præſcitum, ſed ut nunc econuerſo, 1ª. q. 20. 4. 5m
28 Deus pt immediate amari à nobis in hac vita, 22ª. q. 27. 4. o
29 Omnis creatura naturaliter plus diligit Deum quàm ſe, 1ª. q. 60. 5. o. * 12ª. q. 109. 3. c. * 22ª. q. 26. 3. c
30 Modus amandi Deū non poteſt determinari, 22ª. q. 27. 6. o
31 Deus poteſt à creatura diligi totaliter ex parte Dei, & parte ſui, non ex parte actus, 22ª. q. 27. 5. o
32 Amor quo diligimus Deum, non eſt infinitus, 22ª. q. 17. 3. c
33 Homo & Angelus in puris naturalibus, id eſt ſine gratia, pt amare Deum ſuper omnia, 1ª q. 60. 5. o. 12ª. q. 109. 3. o
34 Dilectio Dei eſt finis oīs actionis hominis, & ſumma perfectionis eius, 22ª. q. 27. 6. c. 3m
35 Deus diligitur propter aliud non formaliter, nec effectiue, nec ut finis, ſed diſpoſitiue uel materialiter, 22ª. q. 27. 3. o
36 Antecedentia dilectionem Dei in via, ſunt tria, ſcilicet apprehenſio Dei per auditum, per viſum, & guſtum. Primū eſt in incipientibus, ſecundum in proficientibus, & tertium in perfectis. 22ª. q. 24. 9. o
37 Amor Dei eſt congregatiuus, ſed amor ſui eſt diſgregatiuus, 12ª. q. 73. 1. 3m
38 Eſſe viuere & intelligere, eſt appetibile & amabile, omnib. ideo Deus in quantum eſt cauſa horum non poteſt ab aliquo haberi odio, 22ª. q. 34. 1. o
39 Dilectio Dei includitur in dilectione proximi virtute, ſicut cauſa in effectu & econuerſo ſicut effectus in cauſa, 12ª. q. 99. 1. 2m
40 Amare Deum eſt magis meritorium quàm amare proximum, 22ª. q. 2. 8. o. * q. 182. 2. c
41 Diuerſæ opiniones de Petro, & Ioanne apoſtolo in Dilectione Chriſti, actiua, & paſſiua, 1ª. q. 20. 4. 3m
42 Angeli in ſtatu naturæ, amabant Deum ſuper omnia, 1ª. q. 60. 5. o. * q. 1. 2. 1m. * q. 63. 1. 3m
43 Angeli naturaliter plus Diligunt Deum, quàm ſe, 1ª. q. 60. 5. o. * 12ª. q. 106. 3. o. * 22ª. q. 26. 3. c
44 In angelis eſt dilectio naturalis, & electiua, 1ª. q. 60. 1. 2. 3. o
45 Angelus & homo diligūt ſe dilectione naturali, & electiua, 1ª. q. 60. 3. o
46 Quilibet angelus diligit alium ſicut ſeipſum, dilectione naturali, etiam malus bonos, 1ª. q. 60. 4. o
47 In angelis beatis perſeuerat dilectio naturalis, 1ª. q. 62. 7. o
48 ¶Charitate. * Deus eſt ex charitate amandus ſuper oīa, 22ª. q. 44. 8. 2m
49 Quilibet debet ex charitate plus diligere Deum quam ſe, 22ª. q. 26. 3. o. * q. 44. 8. c
50 Angeli ſunt à nobis ex charitate amandi, 22ª. q. 23. 10. o
51 Deus debet ex charitate magis amari quàm proximus, 22ª q. 26. 2. o
52 Tantum quatuor debent ex charitate amari, ſcilicet Deus, proximus, anima & corpus, 22ª. q. 23. 12. o. * q. 44. 3. 1m. * 8. 2m
53 Homo poteſt ex charitate ſe diligere, 22ª. q. 25. 4. o
54 Quilibet ex charitate debet magis ſe amare, quàm proximum, 22ª. q. 26. 4. o. * q. 44. 8. 2m
55 Proximus debet amari ex charitate propter Deum, non autem principaliter, 22ª. q. 23. 1. o. * 2. 1m. * 8. c. * q. 103. 3. 2m. * q. 188. 2. c
56 Corpus debet ex charitate diligi, 22ª. q. 25. 5. o
57 Proximus debet ex charitate magis diligi quàm proprium corpus, 12ª. q. 73. 5. c. 22ª. q. 26. 5. o. * q. 44. 8. 2m
58 Peccator debet diligi ex charitate quoad naturam, non autem quoad culpam, 22ª. q. 25. 6. o. * 11. c. * q. 64. 6
59 Amare inimicum ut ſic, eſt peruerſum, ſed quoad naturam in communi, eſt de præcepto cuilibet, non autem in particulari, niſi in præparatione animi, ſed eſt de perfectione 22ª. q. 25. 8. o. * 9. c * q. 34. 3. 3m. * q. 83. 8. c * q. 108. 1. c
60 Signa amoris oportet inimicis oſtendere in communi, non autem in ſpeciali, niſi in præparatione animi, ſed eſt de perfectione, 22ª. q. 25. 9. o
61 Virtutes debent amari ex charitate, 22ª. q. 23. 2. c
62 Charitas amari debet ex charitate, 22ª. q. 25. 2. o
63 Aliquid poteſt diligi ex charitate dupliciter, ſcilicet amore amicitiæ, & amore concupiſcentiæ, & ſic amari poſſunt accidens, & res irrationales, non autem primo modo, 22ª. q. 25. 2. 3. o. * 11. c
64 Dæmones & cæteri damnati quoad naturam ſunt ex charitate amandi, non autem quoad gloriam, niſi uoluntate antecedente, 22ª. q. 25. 11. o
65 ¶Ordo. * Omne ens naturaliter plus diligit ſe, quàm alterū, 1ª. q. 60. 4. 2m. * 5. 2m
66 Deus plus amat nos, quàm econuerſo, 22ª. q. 26. 12. 3m
67 Quodlibet ſingulare plus naturaliter diligit bonum ſpeciei, quàm bonum proprium, 1ª q. 60. 5. o. * 12ª. q. 109. 3. c
68 Omnis pars naturaliter plus diligit totum, quàm ſe, 1ª. q. 60. 5. o. * 12ª. q. 68. 19. 10. c. * q. 106. 3. c. * 22ª q. 26. 3. c. * 4. 3m
69 In patria nullus eſt ordo dilectionis, niſi ſecundum propinquitatem ad Deum, 22ª. q. 26. 13. c
70 In patria quilibet plus amat ſe poſt Deum, quàm aliū, 22ª. q. 26. 13. c
71 Beati voluntate conſequente nolunt maius bonum alteri meliori quàm ſibi, ſed intenſius ſibi. Antecedente uerò etiam maius bonum uolunt ſibi, 22ª. q. 26. 13. c
72 In amore eſt duplex gradus, ſcilicet inter diligibilia, & diligentis ad dilectum. Primum attendit amans, non autem ſecundum, quoad affectum, ſed tantum quoad effectum, 22ª. q. 10. 11. 12. 13. o
73 Omnes homines æqualiter ſunt amandi reſpectu * obiecti, non autem reſpectu actus, 22ª. q. 26. 6. 1m
74 Vnus proximus eſt magis amandus quàm alius, ſecūdum maiorem unionem, 22ª. q. 26. 6. o. * q. 44. 8. 2m
75 Propinquiores debent plus amari quàm meliores, & firmius, & multiplicius, 22ª. q. 26. 7. 8. o. * q. 32. 9. o. * q. 44. 8. 2m. * 3m
76 Parentes debent plus filijs amari ratione obiecti, ſed econuerſo ratione amantis, 1ª. q. 96. 3. 2m. * 12ª. q. 100. 5. 4m. * 22ª. q. 26. 9. o. * 12. 3. o. * q. 31. 3. 4m
77 Parentes debent uxore plus amari ratione obiecti, ſed econuerſo ratione diligentis, 22. q. 26. 11. o
78 Conſanguinei debent plus alijs amari, 22ª. q. 26. 8. o
76 In naturalibus quilibet tenetur magis amare conſanguineos, & in ciuilibus conciues, & in militaribus commilitones, 22ª. q. 26. 8. o. * q. 31. 3. c. 2m
80 Filij debent plus amari quàm fratres, 1ª. q. 95. 3. 2
81 Mater plus amat quam pater, qui debet plus amari quam mater, 22ª. q. 26. 10. o
82 Filij ſonis debent plus amari in ſpiritualibus, quàm filij carnis, non autem in alijs, 22. q. 26. 8. 2m
83 Benefactor plus diligit quàm beneficiatus, 22ª. q. 26. 16. 12. o
84 Dilectio inimicorū eſt perfectior & magis meritoria, quàm dilectio amicorum, 22ª. q. 27. 7. o. * 8. 2m
85 Amor naturalis non eſt paſſio connaturalitas rei, 12ª. q. 26. 1. 2. o
87 Amor naturalis nihil aliud eſt, quàm inclinatio naturæ indita ab auctore naturæ, 1ª. q. 60. 1. 3m
88 Dilectio naturalis eſt reſpectu finis, ſed electiua eſt reſpectu eorum quæ ſunt ad finem, 1ª. q. 60. 2. c. * 4. 3m
89 Dilectio nālis eſt principium electiuæ, 1ª. q. 60. 2. c. * q. 62. 2. c. * q. 82. 1. c. fi. * 12ª. q. 10. 1. c. * q. 17. 9. 2m. * q. 41. 3. c. * q. 91. 2. 2m. * 22ª. q. 134. 12. c. * q. 135. 2. c
90 Omnis dilectio naturalis eſt recta non rectitudine charitatis, licet una rectitudo perficiat aliam: ſed rectitudine naturali, 1ª. q. 60. 1. 3m
91 Amor naturalis eſt triplex, ſ. In appetitu naturali: ſenſitiuo: & intellectiuo, 1ª. q. 60. 1. c
92 Amor naturalis eſt in omni re: in omni potentia: & mēbro, 1ª. q. 60. 1. c. * 12ª. q. 26. 1. 3m
93 Quælibet res naturali dilectione amat ſe: & quidquid eſt idem ei natura, 1ª. q. 60. 3. 4. c. * 12ª. q. 10. 1. c. * q. 77. 4. 1m. * 22ª. q. 67. 3. 1m. * q. 126. 1. c
94 Amor ſui triplicitet ſe habet ad charitatem, ſcilicet contrarie, incluſiue, & concomitanter, 22. q. 19. 6. o
95 Amare ſe dicitur aliquis tripliciter, ſcilicet iuſte iniuſte, & indifferenter. 22ª. q. 25. 7. c
96 Amor ſui eſt uituperabilis, quando eſt nimius reſpectu ſui uel exteriorum, 12ª. q. 29. 4. 1m. * q. 77. 4. 1m
97 Amor ſui inordinatus eſt cauſa omnis peccati. 12ª. q. 77. 4. o. * 5. c. * q. 84. 2. 3m. 22ª. q. 25. 7. 1m. * q. 153. 5. 3m
98 Amare ſe ſecundum ſubſtantiam cōuenit omnibus, ſecundum carnem principaliter uel ſecundum ſenſum peccatoribus tantum, ſed ſecundum ſpiritum bonis tantū, 22ª. q. 25. 4. 3m. * 7. o. q. 117. 1. 1m
99 Vnio quadruplex, ſcilicet realis, ſimilitudinis, affectus, & ſubſtantialis. Prima eſt effectus amoris. Secunda & quarta eſt cauſa eius. Tertia eſt amor, 12ª. q. 28. 1. 2m
100 Vnio amantis ad amatum duplex, ſcilicet realis, & affectus, 12ª. q. 23. 2. 2m. * q. 28. 1. c
101 Amor triplex, ſcilicet naturalis, ſenſitiuus, & intellectiuus, 1ª. q. 60. 1. c. * 12ª. q. 26. 1. c. * q. 28. 6. 1m. * q. 41. 3. c. * 22. q. 25. 3. c
102 Amor duplex, ſcilicet amicitiæ, & concupiſcentiæ, 1ª. q. 60. 3. c. * 4. 3m. * 12ª. q. 26. 4. o. * q. 28. 1. c. * 22ª. q. 17. 8. c. * q. 23. 1. c

103 Amor,

103 Amor eſt inæqualis dupliciter, ſcilicet ſecundum inæquale bonum: & ſecundum magis & minus, 1ª.q.20.3.o.°22æ.q.26.6.o

104 Dilectio eſt tantum in uoluntate, ſed amor proprie in ſenſitiuo, licet transferatur etiam ad uoluntatem, 12æ.q.26.3.o

105 Dilectio addit ſupra amorem electionem, ſed charitas æſtimationem magni pretij, 12æ.q.26.3.o.

106 Amor intellectualis addit ſupra beneuolentiam unionem affectus, 22æ.q.27.2.c.2m.°q.31.1.c.

107 Amor ut paſſio eſt ſemper cum impetu & conſuetudine, ſed beneuolentia quandoque ſubito & ſine impetu, 22æ.q.27.2.c.

108 Amor eſt boni in communi, ſiue habiti ſiue non, ſed gaudium & delectatio eſt de præſenti & habito deſiderium uero & ſpes eſt de non habito, 1ª.q.20.1.c.°q.34.3.1m.°12æ.q.28.1.1m.°12æ.q.4.1.3m.

109 Actus amoris ſemper tendit in duo, ſcilicet in bonum uolitum, & in eum cui uult bonum, 1ª.q.20.1.3m.°12æ.q.26.4.c

110 Amor eſt unio amantis ad amatum, 1ª.q.20.1.c.3m.°12æ.q.25.2.2m.°q.28.1.o

111 Amor non eſt unio ſecundum rem, ſed ſecundum affectum, 12æ.q.25.2.2m.°q.28.1.c.2m.

112 Amor eſt motus appetitus quo immutatur ab appetibili, ut ei complaceat, non autem ut tendens in appetibile, quia hoc eſt deſiderium, 12æ.q.26.2.c.3m.

113 Amor eſt complacentia amantis in amato, 12æ.q.25.2.c.°q.26.1.2.c.q.27.1.c.

114 Amor importat conuenientiam & connaturalitatem ad amatum, 12æ.q.23.4.c.°q.25.2.c.°q.26.1.c.°q.27.1.c.°4.c.°q.28.5.c.°q.29.1.2.c.°q.32.3.3m.

115 Amor eſt paſſio proprie ſecundum quod eſt in concupiſcibili, communiter autem ut eſt in uoluntate, 12æ.q.27.2.o°.3.3m.°4m.°q.28.6.1m.

116 Amor gaudium, & delectatio ut ſunt in appetitu ſenſitiuo paſſiones ſunt non autem ut ſunt in uoluntate, 1ª.q.20.1.1m.

117 Amor ponitur pro omni paſſione, 12æ.q.1.2.3.4m.

118 Amor eſt prima omnium paſſionum 1ª.q.20.c.°.12æ.q.25.2.o.°.3.c ſi.°q.27.4.c.°q.36.3.1m.°q.70.3.c.°22æ.q.28.4.c.°q.47.1.1m°.q.162.3.4m.

119 Amor qui eſt in appetitu ſenſitiuo, eſt paſſio quædam, 22æ.q.27.2.c.

120 Amor non eſt paſſio læſiua, ſed perfectiua niſi ratione transmutationis corporalis, uel obiecti inconuenientis, ſcilicet peccati, 12æ.q.18.5.o.

121 Amor non determinatur ad aliquod genus uirtutis uel uitii, ſed ordinatus includitur in qualibet uirtute, & inordinatus in quolibet peccato, 22æ.q.125.2.o.

122 Amor eſt naturaliter prior odio, ſed ſunt ſimul ſecundum rationem, 12æ.q.29.2.o.

123 Amor eſt fortior odio, licet quandoque uideatur econuerſo, quia odium eſt ſenſibilius, & maius odium comparatus minori amori, 12æ.q.29.3.o

124 Aliquid eſt cauſa amoris dupliciter, ſcilicet, ut ratio, & ut uia, 22æ.q.26.2.1m.

125 Nulla paſſio eſt cauſa omnis amoris, ſed aliqua eſt cauſa alicuius amoris, 12æ.q.27.4.o.

126 Bonum eſt cauſa amoris propria, ut proprium eius obiectum, 12æ.q.27.o.°2.c.°q.29.1.o.

127 Bonum ut cõformat ſibi appetitum, cauſat amorem, ut abſens concupiſcentiam, & ut præſens delectationem, 1ª.q.20.1.c.°12æ.q.23.4.c.°q.26.2.c.°q.28.1.1m.°q.30.2.c.

128 Obiectum amoris eſt ſimpliciter bonum, ideo bonum augmentatum ſimpliciter auget amorem. Sed non eſt ſic in audacia, quia obiectum eius eſt compoſitum ex bono & malo, & motus eius in malo præſupponit motum ſpei in bonum. Ideo ſi addatur tantum de arduo quod excedat ſpẽ, non ſequitur motus audaciæ, ſed minuitur, 12æ.q.43.4.2m.

129 Nouitas & abſentia amati facit perceptionẽ amoris, licet nõ ſemper augeat ipſum, 12æ.q.29.3.c.°q.35.6.c.°q.48.2.1m.

130 Sicut ex delectatione cauſatur amor ſic ex triſtitia odium, quia ſicut mouemur in amorem delectantium, ſic in odiũ triſtantium, 12æ.q.34.6.c°.q.36.4.3m.°q.158.7.2m.

131 Odium poteſt eſſe per accidens cauſa amoris, inquantum aliqui conueniunt in odio alicuius, 12æ.q.32.4.3.

132 Amor, & odium circa idem ſunt contraria, non autem de contrariis, ſe inuicem conſequentia, 12æ.q.29.2.2m.

133 Apprehenſio unitatis eſt cauſa amoris, quia ſi aliquid apprehenditur ut pertinens ad bene eſſe amantis, cauſat amorẽ concupiſcentiæ. Si uerò ut alterum, ſe cauſat amorem amicitiæ, 12æ.q.28.1.c.

134 Similitudo eſt per ſe cauſa amoris. Sed per accidens, ſcilicet ut impedit proprium bonum, eſt cauſa odii, 12æ.q.27.3.o°q.99.2.c

135 Similitudo in actu eſt cauſa amoris amicitiæ, ſed ſimilitudo in potentia eſt cauſa amoris concupiſcentiæ, 22æ.q.27.3.c.

136 Similitudo eſt cã odii, & diſſimilitudo eſt cauſa amoris per accidens tripliciter, ſcilicet ratione diſplicentiæ propriæ cõditionis, ratione impedimenti, uel ratione cognitionis amoris ſequentis, 2æ.q.99.2.c.

137 Delectatio ut intenta, cauſat deſiderium & amorem, ſed in exequendo eſt econuerſo, 12æ.q.25.2.c.3m.°q.27.4.1m.°q.34.c.1.

138 Spes reſpectu eius per quem fit poſſibile, cauſat amorẽ. Sed reſpectu boni ſperati, eſt econuerſo, 12æ.q.27.4.3m.°q.40.7.o.°q.62.4.3m.°22æ.q.17.8.c°.q.66.6.2m.

139 Spes cauſat amorem uel auget ratione delectationis, quia delectationem cauſat, uel ratione deſiderii, quia ſpes deſiderium fortificat, 12æ.q.27.4.3m.

140 Amor carnalis cognoſcitur per frequentem familiaritatem & per nimia colloquia cum mulieribus, & dum ab inuicẽ inuitæ, & triſtes diſcedunt, 12æ.q.28.5.1m.

141 Si bonus cantor amet bonum ſcriptorem, attenditur ibi ſimilitudo proportionis ſecundum quod uterque habet quod conuenit ei ſecundum ſuam artem. 12æ.q.27.3.2.

142 Licet non omnes homines habeãt aliquas uirtutes ſecundũ habitum completum, habent tamen eas ſecundum quædã ſeminalia rationis, ſecundum quæ qui non habet uirtutẽ diligit uirtuoſum tanquam ſuæ naturali rationi conformem, 12æ.q.27.3.4m.°ſi.

143 Amari propter aliud contingit ſecundum quatuor genera cauſarum, ſcilicet ſecundum cauſam finalem, formalem, efficientem & materialem, 22æ.q.27.3.c.

144 Amor eſt cauſa omnium paſſionum & affectionum, 1ª.q.20.1.c°.q.60.prin.°12æq.26.1.2m.°2.1m.°q.27.4.c.°q.28.6.2m.°q.41.2.1m.°q.46.1.c.°q.62.3.3m.°q.70.3.c.°22æ.q.17.8.c.2m.°q.19.9.3m.°q.102.3.4m.

145 Vnio ſecundum amantis, ad amatum, eſt effectus amoris, 1ª.q.20.1.3m.°q.60.3.2m.°12æ.q.28.1.o.

146 Mutua inhæſio triplex, ſcilicet ſecundum uim apprehenſiuã appetitiuam, & redamationem eſt effectus amoris, 12æ.q.28.2.o.q.66.6.c.

147 Extaſis eſt effectus amoris, 1ª.q.20.2.1m.°12æ.q.28.3.o.°22æ.q.173.2.o.

148 Amor facit feruere, & ebullire, id eſt ferri extra ſe in amatum, 12æ.q.37.2.c.

149 Amor liquefacit, id eſt facit non continere amantem intra ſe, 12æ.q.28.5.3.

150 Proprii effectus amoris ſunt quatuor, ſcilicet liquefactio, id eſt mollificatio affectus, ut facilius penetretur ab amato, fruitio id eſt delectatio, lãguor, id eſt triſtitia, & feruor, id eſt intenſum deſiderium, 12æ.q.28.3.

151 Amor languere facit, id eſt triſtari de abſentia amati, 12æ.q.28.3.1m.

152 Amor mouet inferiora in ſuperiora, ut ab eis perficiantur, & ſuperiora in inferiorum prouiſionem. 22æ.q.3.1.1m.

153 Amans agit omnia quæ agit ex amore, 12æ q.28.6.o.

154 Zelus eſt effectus amoris, 12æ.q.28.4.o.

155 Ex amore procedunt gaudium & triſtitia contrario modo 22æ.q.28.1.c.

156 Ex amore inordinato procedit cupiditas inordinata, 22æ.q.125.2.c.

157 Odium eſt effectus amoris, 12æ.q.28.6.3m.°q.29.2.o°3.c.

158 Cognitio, °Cognitio eſt cauſa amoris, 12æ.q.27.2.o.°22æ.q.26.2.1m.

159 In his quæ ſunt ſupra hominem, amor eſt nobilior cognitione, ſed in aliis eſt econuerſo, 1ª.q.82.3.c.3m.°q.108.6.3m.°12æ.q.66.1m.°22æ.q.23.6m.1m.°q.27.4.2m.

160 Amor eſt altior cognitione in mouendo, ſed in attingendo eſt econuerſo, 12æ q.3.4.4m.

161 Cognitio perficitur per hoc quod cognitũ eſt in cognoſcẽte, ſed amor, ſecũdũ quod amans trahitur ad amatũ, 1ª.q.16.1.c°q.19.3.6m.6.2m.°q.59.2.c°3.2m°q.60.2.c.°q.78.1.c.3m.°q.81.1.c.°q.82.3.c.q.108.6.3m.°12æq.15.1.3m°.q.22.2.c.°q.40.2.c.°q.66.6.1m.°q.86.1.2m.°22æ.q.23.6.1m.°q.26.1.2m.°q.27.4.c.

162 Aliquid perfecte amatur, quod nõ perfecte cognoſcitur, 12æ.q.27.2.2m°.2æ.q.27.4.1m.

163 Nihil amatur niſi cognitum, 12æ.q.3.4.4m.°q.27.2.c°4.1m.

164 Deus per eſſentiam uiſus neceſſario amatur, ſed per effectus cognitus poteſt odiri, 1ª.q.60.3.1m.°22æ.q.34.1.o.

165 Subiectũ amoris ſenſibilis, eſt cõcupiſcibilis, intellectualis uero eſt uoluntas, 1ª.q.82.3.1m.°12æ.q.23.1.2.c.°q.26.1.o.°2.2m.

366 Amor mundanus ſemper eſt malus, 22ª.q.19.5.c.
367 Amor mercenarius eſt ſemper malus, 22ª.q.19.4.2m.
368 Amplexus, oſcula, tactus & huiuſmodi ex libidine ſunt, peccata mortalia non autem ſecundum ſe, ſcilicet uel propter conſuetudinem patriæ, uel propter aliquam neceſſitatem, aut rationabilem cauſam, 22ª.q.154.4.o.

ANalogia duplex, ſcilicet ſecundũ quod aliqua participant aliquid, ſecundum prius & poſterius, uel ſecundum quod unum imitatur alteri uni. Secunda eſt in diuinis, non autem prima, 1ª.q.13.5.c.
2 In analogis prius dicitur dupliciter, ſcilicet ſecundum rem, & ſecundum impoſitionem nominis, 1ª.q.13.6.o.*q.25.2.4m.
3 Omnia dicta de Deo & creatura dicuntur analogice, non autem uniuoce, nec pure æquiuoce, 1ª.q.3.6.1m.*q.13.5.6.10.o.*q.25.2.2m.*q.29.4.4m.*q.32.1.2m.ſi.
4 Analogum eſt medium inter uniuocum & æquiuocum, 1ª.q.13.5.10.c.
5 Analogata dicuntur ad unum numero, & non ſecundum rationem tantum, ſicut uniuocum, 12ª.q.20.3.3m.
6 Analogum eſt tantum in uno analogato ſecundum propriã rationem uniuocum autem eſt in quolibet, 1ª.q.16.6.c.*12ª.q.20.3.c.3m.
7 Omnia analogata neceſſario dicuntur per reſpectum ad unum primum, 1ª.q.13.9.c.*10.c.
8 Primum in analogis, oportet poni in diffinitione omnium aliorum, 1ª.q.13.6.c.*10.c.
9 Andragathia, id eſt, ſtrenuitas, eſt uirtus uiri communicabiliũ operum adinuentiua, & pars fortitudinis potentialis pertinens ad liberalitatem, uel potius ad magnificentiam, licet magis conueniat cum iuſtitia ratione materiæ, 22ª.q.128.6m.ſi.

1 ANgelus. *Neceſſe eſt angelos eſſe, 1ª.q.50.1.o.
2 Angeli non fuerunt ante mundum, id eſt ante corpora, 1ª.q.61.2.3.o.*q.102.2.1m.*4.1m.
3 Angeli potuerunt eſſe ante mundum, 1ª.q.61.3.o.*4.1m.
4 Eſſe angeli eſt infinitum ſecundum quid inquantum non eſt in materia, non autem ſimpliciter quia finitur per eſſentiã à qua eſt, 1ª.q.7.2.o.*q.50.2.4m.*q.32.2.c.
5 Eſſe angeli eſt accidens, 1ª.q.50.2.3m.*q.61.1.c.
6 Eſſe angeli non eſt eius eſſentia, 1ª.q.12.4.c.*q.47.1.o.*q.50.2.3m.*q.61.1.c.
7 Eſſe angeli non eſt ſuum intelligere, 1ª.q.54.2.o.*3.c.
8 Eſſe angeli non eſt eius operatio, 1ª.q.54.2.o.*3.c.
9 Angeli ſunt creati à Deo, 1ª q.61.1.o.
10 Angeli ſunt creati immediate à Deo, 1ª.q.45.5.4m.
11 Angeli fuerunt creati in cœlo empyreo, 1ª.q.61.4.o.*q.102.2.1m.*4.1m.
12 Angeli non ſunt facti propter hominem principaliter, 1ª.q.50.3.2m.
13 Angeli fuerunt creati in gratia, 1ª.q.33.5.o.*q.62.3.4m.*6.c.*q.64.4.7m.*q.95.1.3m.*q.109.1.c.*22ª.q.5.1.c.
14 Angeli ſunt creati in beatitudine imperfecta, 1ª.q.61.2.o.*q.67.4.4m.
15 Angelus non eſt creatus malus, 1ª.q.67.4.4m.
16 Angelus eſt forma ſubſiſtens, 1ª.q.50.5.c.*q.56.1.c.ſi.*2.3m.*q.75.3.c.
17 Angeli ſunt partes uniuerſi eiuſdem cum creatura corporali non autem Deus, ſed eſt ſupra totum uniuerſum, 1ª.q.50.3.c.*q.6 .3.4.o.
18 Quilibet angelus eſt in genere ſubſtantiæ, 1ª. quæſt. 88.2.4m.
19 In angelis genus & differentia ſumuntur ab eodem ſcilicet ab eſſentia, ſed diuerſimode, 1ª.q.50.2.1m.
20 In angelis idem eſt eſſentia, & id quod eſt, 1ª.q.3.3.c.*q.39.2.c.
21 In ſubſtantiis ſeparatis à materia, id eſt in angelis idem eſt ſuppoſitum & natura ſecundum rem, licet differant ſecundũ rationem, 1ª.q.3.3.c.
22 Angelus eſt totaliter intellectualis naturæ, ideo oportet, quòd omnis eius actio ſit ſecundum intellectum. Quandoque tamen intellectuales creaturæ quæ ſunt angeli diſtinguuntur à rationalibus, quandoque autem ſub rationalibus comprehenduntur, 1ª.q.62.8.2m.*22ª.q.82.10.2m.
23 Intellectus angeli non eſt eius eſſentia, 1ª.q.54.3.o.*q.77.1.c.*q.79.1.o.
24 Intelligere angeli non eſt eius eſſentia 1ª.q.64.1.o.
25 Eſſentia angeli indiuiduatur ſe ipſa, 1ª.q.5.2.3m.*3.c.*q.13.9.c.*3ª.q.77.2.c.
26 Angelus eſt indiuiſibilis in eſſentia non autem ſecundum uirtutem, id eſt ſecundum obiecta, & ſecundum intenſionem & remiſſionem actus, 1ª.q.53.1.1m.*2.3m.

27 In angelis eſt compoſitio ex eſſe & eſſentia, 1ª.q.50.2.3m.*q.75.5.4m.*q.88.2.4m.
28 In angelis non ſunt partes eſſentiæ, ſed ſunt partes ſecundũ potentiam, inquantum intellectus eorum per plures ſpecies perficitur, & eorum uoluntas ſe habet ad plura, ut partialitas non referatur ad ſubſtantiam angeli, ſed ad uirtutem eius, uel ad locum, 1ª.q.55.1.1m.ſi.*12ª.q.50.6.3.
29 In angelis eſt compoſitio ex quo eſt, id eſt ex eſſe, & quod eſt, 1ª.q.50.2.3m.*q.75.5.4m.
30 Angelus componitur ex actu & potentia, 1ª.q.47.1.c.*q.50.2.3m.*q.75.5.4m.*12ª.q.50.3.c.
31 Quanto angelus eſt ſuperior, tanto minus habet de potentialitate, 12ª.q.50.3.c.
32 In angelis non eſt materia propriè, 1ª.q.50.2.o.*q.61.3.3m.*q.81.8.c.
33 In angelis eſt compoſitio ſubiecti, & accidentis, 1ª.q.10.6.o.
34 Quilibet angelus differt ſpecie ab alio angelo, 1ª.q.10.6.c.ſi.*q.47.2.c.*q.50.4.o.*q.62.6.1m.*q.75.7.c.*q.76.2.1m.*3ª.q.99.2.3m.
35 Impoſſibile, eſt eſſe duos angelos unius ſpeciei, quia oẽs angeli differunt ſpecie ſecundum diuerſos gradus naturę intellectiuæ, 1ª.q.50.4.c.*4m.
36 Bonum ſpeciei præponderat bono indiuidui. Vnde multo melius eſt quod multiplicentur ſpecies in angelis, quàm quod multiplicentur indiuidua in una ſpecie, 1ª.q.50.4.3m.
37 Perfectio naturæ angelicæ requirit multiplicationem ſpecierum, non autem multiplicationem indiuiduorum in una ſpecie, 1ª.q.50.4.4m.
38 Differentiæ angelorum, ut multi tenent, ſumuntur ſecundũ diuerſos gradus potentialitatis, 1ª.q.50.2.1m.*4.o.q.56.2.1m.*1ª.q.50.5.c.
39 Si tamen angelus haberet materiam, nec ſic poſſent eſſe plures angeli unius ſpeciei, 1ª.q.50.4.c.
40 Angelus & anima differunt ſpecie, 1ª.q.75.7.o.
41 Angelus eſt ſimpliciter nobilior homine, ſed ſecundum quid eſt econuerſo, 1ª.q.93.3.o.*q.90.2.1m.*2.c.q.108.2.3m.*q.112.1.4m.*12ª.q.5.1.3m.*22ª.q.172.2.c.
42 Angeli conueniunt cũ ſubſtantiis materialibus in genere logico, non autem in genere phyſico, 1ª.q.88.2.4m.
43 Angeli non habent corpora naturaliter ſibi unita, 1ª.q.51.1.o.*q.54.5.c.1m.*q.10.2.1m.*q.5.1m.q.115.5.c.*q.117.4.1m.*q.118.3.c.
44 Angeli poſſunt aſſumere corpora, 1ª.q.51.2.o.
45 Angelus non indiget corpore aſſumpto propter ſe, ſed propter nos, 1ª.q.51.2.1m.
46 Non omne corpus motum ab angelo, aſſumptum eſt ab eo, ſed tantum quod appræſentat eum, 1ª.q.51.2.2m.
47 Corpus aſſumptum non unitur angelo, ut formæ, ſed ut motori repræſentato, 1ª.q.51.2.2m.
48 Angelus mouetur per accidens in corpore aſſumpto, non autem in aliis, 1ª.q.51.3.3m.
49 Corpora aſſumpta ab angelis ſunt de aere inſpiſſato, 1ª.q.51.2.3m.
50 Corpora aſſumpta ab angelis non habent uirtutes naturales quas oſtendunt, nec operationes uitæ, ſed communes etiã inanimatis, 1ª.q.51.3.o.*3ª.q.55.6.1m.
51 Angelus poteſt eſſe ſimul cum corpore, 1ª.q.52.3.2m.
52 In eodem corpore ſimul ſunt anima formaliter dans eſſe, & operans operationes naturales, & angelus operans operationes ſupernaturales, 1ª.q.52.3.3m.
53 Angeli adminiſtrant & gubernant omnem creaturam corpoream, 1ª.q.110.1.o.
54 Deus non producit corpora mediantibus angelis, 1ª.q.65.3.o.
55 Formæ corporum non creantur ab angelis, 1ª.q.65.4.o.*q.91.2.c.*q.45.10.2.o.
56 Nec anima creatur ab angelis, 1ª.q.90.2.o.*12ª.q.3.7.2m.*22ª.q.85.2.c.
57 Eſſentia angeli non indiget loco, 1ª.q.61.4.1m.*q.102.2.2m.*q.112.1.2m.
58 Eſſe in loco dicitur de angelis æquiuocè, reſpectu corporalium, 1ª.q.52.1.c.*q.65.1.c.
59 Deus angelus, & anima non continentur à loco, ſicut corpora ſed continent eum, 1ª.q.8.1.2m.*q.52.1.c.ſi.*q.53.1.c.*2.c.ſi.
60 Angelus non eſt in loco, niſi ſecundum contactum uirtutis, 1ª.q.8.1m.*3m.*q.52.o.*53.o.
61 Angelus eſt in loco diffinitiue, non autem circumſcriptiue, 1ª.q.8.2.1m.*q.52.1.2.o.*q.53.1.c.*12ª.q.94.c.
62 Locus angeli poteſt eſſe diuiſibilis, & indiuiſibilis, 1ª.q.52.2.c.*q.53.1.o.*2.7m.

63 Angelus non eſt ſimul in pluribus locis, 1ª.q.52.2.c.*q.53.1.c.*q.112.1.c
64 Plures angeli non poſſunt eſſe ſimul in eodem loco, 1ª.q.52.2.c
65 Non oportet quod ſi aliquis angelus mouet cœlum, quod ſit ubique, 1ª.q.52.2.c
66 Operatio angeli diffinita eſt ad unum locum, reſpectu operati & operantis: non autem Dei, quia operatio eius ad determinata tantum primo modo, 1ª.q.52.2.c
67 Angelus mouetur localiter, tamen æquiuoce alijs rebus, 1ª.q.53.1.c
68 Motus angeli in loco nihil aliud eſt quàm diuerſi contactus diuerſorum locorum ſucceſſiue, 1ª.q.53.1.c
69 Motus angeli eſt ſucceſſio diuerſarum operationum eius, 1ª q.12.10.2m.*q.63.6.4m.*q.53.3.c.*q.73.2.c
70 Motus angeli non eſt actus imperfecti, ſed exiſtentis in actu, 1ª.q.53.1.2m.*3m
71 Motus angeli non eſt propter indigentiam ſuam, ſed noſtrã 1ª.q.53.1.3m.*q.55.2.3m
72 Motus angeli poteſt eſſe continuus & diſcontinuus, ſicut vult 1ª.q.53.1.c.2.c.*3.c
73 Angelus dum mouetur partim eſt in vtroque termino, 1ª.q.53.1.1m.*3.3m
74 Angelus dum mouetur motu continuo, in principio eſt in toto loco diuiſibili à quo incipit moueri: ſed dum eſt in ipſo moueri, eſt in parte loci quem deſerit, & in parte loci quem occupat, 1ª.q.53.2.1m.*3.3m
75 Motus continuus angeli neceſſario, eſt per omnia media, ſed diſcontinuus poteſt eſſe ſine medio, 1ª.q.53.2.c
76 Motus angeli non eſt in inſtanti, ſed in tempore, 1ª.q.53.3.c.*3ª.q.57.3.3m
77 Angelus mouetur ſecundum totam vim ſuam in id quod agit, 1ª.q.62.6.c.*q.63.8.3m
78 Motus angeli non habet ordinem ad motum primi mobilis, 1ª.q.53.3.c.ſi.*q.53.6.4m.*q.91.2.3m
79 Velocitas motus angeli non eſt ſecundum quantitatem virtutis eius, ſed ſecundum uoluntatem eius, 1ª.q.53.3.2m
80 Angeli ſunt immutabiles & incorruptibiles, 1ª.q.9.2.c.*q.10.5.c.*ſi.q.50.5.c.*q.62.2.3m.*q.75.6.c.ſi.*q.97.1.c
81 Angeli ſunt mutabiles tripliciter, ſcilicet quoad electionem finis, applicationem uirtutis ad diuerſa, & per annihilationem, 1ª.q.9.2.c.*q.10.5.2
82 Motus illuminationis angeli triplex, ſcilicet circularis, rectus, & obliquus, 22ª.q.180.6.2m
83 Vnus angelus agens in uirtute imperij Dei eſt ſufficientia uirtutis ad educendum in actum totum quod diuina uirtute operandum eſt circa corpus aliquod ſupra actus naturales, 1ª.q.112.2.c
84 Omnia corpora obediunt angelis ad nutum motu locali, non autem formali, 1ª.q.65.4.c.ſi.*q.61.2.c.*q.105.1.1m.*q.110.2.3.c.*q.111.2.c.*q.114.4.2m.*q.17.3.c.3m.*4.1m.*12ª.q.80.2.c
85 Angelus poteſt immutare omnes ſenſus hominis interiores & exteriores, 1ª.q.111.3.4.c.*q.114.4.2m
86 Angelus non poteſt aliquam formam imprimere in imaginatione, niſi mediante ſenſu extrinſeco, 1ª.q.111.3.2m
Angelos immutare voluntatem noſtram eſt omnino hæreticum, 1ª.q.106.2.c.*12ª.q.80.3.2m.22ª.q.174.5.4m
87 Angelus poteſt immutare uoluntatem hominis perſuadendo ſolum: uel concitando paſſiones, 1ª.q.106.2.c.*q.111.2.c.*q.110.2.3m.*q.115.4.1m.*12ª.q.9.6.2m.*q.71.3.c.*q.80.1.c
88 Angelus ſuperior mouet uoluntatem angeli inferioris aliqualiter ut obiectum, perſuadendo: non autem de neceſſitate: nec ex parte potentiæ, 1ª.q.106.2.c
89 Angeli dupliciter poſſunt agere in animas noſtras, ſ. cõfortando intellectum: & illuſtrando phantaſmata, 1ª.q.111.1.c
90 Boni angeli poſſunt imprimere in intellectũ noſtrum: non autem mali, 12ª.q.80.2.c.*22ª.q.96.1.c.*q.12.2.1m
91 Boni angeli poſſunt imprimere in intellectum noſtrũ confortando: non autem imprimendo lumen, 1ª.q.111.1.c
92 Angeli mali imprimunt in phantaſmata, applicando ad ea lumen ſuum, 12ª.q.80.2.c
93 Subſtantiæ ſeparatæ, id eſt angeli non ſunt principia intellectus humani: nam creatio intellectus humani fit immediate à Deo, 1ª.q.65.3.c
94 Bonæ cogitationes attribuuntur altiori principio. ſ. Deo: licet angelorum miniſterio procurentur, 1ª.q.111.2.2m.ſi.
95 Angeli ſunt ſupra tps & ſupra motum omnium corporalium: non autem ſupra tps ſucceſſionum eſſe ipſorum: & operationum eorum, 1ª.q.61.2.2m.*q.62.5.2m.*q.85.4.1m
96 Intelligere angeli eſt ſupra tempus, 12ª.q.113.7.5m
97 Intelligere angeli eſt ſupra tẽpus corporalium: & eſt in tempore alio, 1ª.q.57.3.2m
98 Tempus angeli eſt alterius rationis à tempore aliorum, 1ª.q.53.3.c
99 Tempus angeli poteſt eſſe continuum: & diſcretum: ſicut & motus eius, 1ª.q.53.3.c
100 Tempus angeli diſcretum nullam proportionem habet ad tempus aliorum: ſed continuum ſic, 1ª.q.53.3.2m
101 Tempus angeli componitur ex inſtantibus: quia eſt diſcretum, 1ª.q.63.6.4m.*12ª.q.113.7.4m
102 Operatio angeli ſucceſſiua, id eſt motus, ſ. intellectio & affectio: menſuratur tempore: non autem æuo, 1ª q.10.5.1m.*q.12.10.2m
103 *Eſſe angeli menſuratur ſeculo, cognitio naturalis tempore, ſed viſio beata, æternitate, 1ª.q.10.5.1m.*3m
104 Eſſe angeli, & ſubſtantia eius menſuratur æuo, 1ª.q.10.5.1m
105 Viſio beata angeli menſuratur æuo, 1ª.q.10.5.1m
106 § Numerus.* Numerus angelorum non eſt de genere quantitatis: ſed eſt multitudo tranſcendens & formalis, 1ª.q.30.3.c.*q.50.3.1m
107 Numerus angelorum excedit omnem numerum corporalium, 1ª.q.50.3.c.*q.112.4.2m
108 Angeli boni ſunt in maiori numero quàm mali, 1ª.q.63.9.c
109 In angelis ſunt tres hierarchiæ ſecundũ triplicem gradum cognitionis eorum, 1ª.q.108.1.c
110 In qualibet hierarchia ſunt tres ordines, 1ª.q.108.2.c
111 In qualibet ordine ſunt multi angeli, 1ª.q.108.3.c
112 Diſtinctio hierarchiarum & ordinum in angelis eſt à natura: ſed completur per dona gratiæ, 1ª.q.108.4.c.*2.c.*q.109.1.c
113 Diſtinctio ordinum in angelis eſt ſecundum diſtinctionem actuum, & officiorum, 1ª.q.108.2.c.*q.110.1.3m.ſi.
114 Ordines angelorum ſunt tantum nouem, 1ª.q.107.2.c
115 Gradus in ordinibus angelorum bene ordinãtur, 1ª.q.108.2.2m.*6.c
116 Tota ratio ordinis in angelis eſt ex propinquitate ad Deũ. Ideo propinquiores Deo ſunt gradu ſublimiores: & ſcientia clariores, non autem in hominibus, 1ª.q.106.3.2m.*q.107.2.c
117 Angeli in confinibus ſuorum ordinum magis cõueniunt, quàm cum extremis ſuorum ordinum, 1ª.q.108.3.3m
118 Angeli unius ordinis non ſunt æquales, 1ª.q.10.6.c.ſi.*q.47.2.c.*q.50.4.c.*q.108.3.c.*q.115.3.1m
119 Omnes ordines primæ hierarchiæ, aſſimilantur miniſtris regis circa perſonam eius, ſ. cubicularijs, conſiliarijs, aſſeſſoribus. Secundæ autem officialibus regni in communi. ſ. dominis curiæ, principibus militiæ, & iudicibus curiæ. Tertiæ uero deputatis ad certas partes regni, ſ. præpoſitis, balliuis, & huiuſmodi, 1ª.q.108.6.c
120 Ad primam hierarchiam pertinet conſideratio finis. Ad ſecundam diſpoſitio uniuerſalis de agendis. Ad tertiam uero executio operis, 1ª.q.108.6.c
121 Ordines angelorum ſunt cõnexi adinuicem, & ad noſtram hierarchiam, 1ª.q.108.1.c
122 Omnes homines, & omnes angelorum ordines ſunt una hierarchia, 1ª.q.108.1.c.1m.*3ª.q.8.4.c
123 Homines aſſumentur ad omnes ordines, angelorum, 1ª.q.108.8.c.*q.63.9.3m.*12ª.q.4.5.6m
124 Angelus inferioris ordinis non aſſumatur ad ſuperiorem ordinem, 1ª.q.108.8.1m
125 Quilibet angelus magis habet proprium ordinem & officium quàm quæcunque ſtella, 1ª.q.108.3.2.2m
126 Minimus ordo angelorum eſt ſuperior ſupremo ordine noſtræ hierarchiæ, 1ª.q.107.2.3m.*q.117.2.c.3m
127 Proprietates & officia in ordinibus angelorum & eccleſiæ accipiuntur ex nominibus eorum, 3ª.q.67.2.c
128 Ordines angelorum ſemper durabunt, 1ª.q.108.7.c
129 Excellentia cuiuslibet angeli inferioris connectur in excellentia cuiuslibet ſuperioris, & non econuerſo, 1ª.q.108.5.6m
130 Omnes perfectiones ſunt communes omnibus angelis, ſed perfectius & abundantius ſunt in ſuperioribus, 1ª.q.106.4.c.*q.108.2.2m.*5.c.*22ª.q.24.3.3m
131 Inferiores angeli exercent officia ſuperiorum in uirtute ſuperiorum. Ideo infimi poſſunt arcere dæmones & facere miracula, 1ª.q.112.2.2m.*q.115.3.3m
132 Eſſentia ſuperioris angeli eſt nobilior, & uirtus efficacior ad intelligendum & ad agendum in res exteriores, quàm eſſentia & uirtus inferioris, 1ª.q.89.2.c.ſi.*q.106.1.3.4.c
133 Nihil prohibet dicere inferiores angelos adminiſtrare inferiora corpora & ſuperiores: & ſummos aſſiſtere Deo, 1ª.q.7.7.c

134 Ordo in angelis nunquàm à Deo prætermittitur, quia ſemper inferiora per ſuperiora mouentur: & non econuerſo, 1ª.q.106.3.c.° q.112.2.c
135 Quilibet angelus eſt ſimpliciter maior quolibet viatore ſecundum conditionem ſtatus: non autem ſecundum meritum, 1ª.q.108.8.5^{m}
136 ° Formæ ſuperiorum angelorum ſunt uniuerſaliores formis inferiorum, 1ª.q.55.3.0.°q.89.1.c.°q.110.1.c.°q.116.1.c
137 Scientia ſuperiorum angelorum dicitur eſſe vniuerſalior, quoad eminentiorem modũ intelligendi, 1ª.q.105.4.1^{m}
138 Cognitio ſuperiorum angelorum eſt perfectior quàm cognitio inferiorum, 1ª.q.89.1.c.fi.°q.106.4.0.° 12ª.q.150.5.c.fi.
139 Superiores angeli idem cognitum perfectius & clarius cognoſcunt quàm inferiores, 22ª.q.2.6.c
140 Pauciores ſunt formæ intelligibiles in intellectibus ſuperiorum angelorum quia lumen intellectuale in eis minus diuiditur, 1ª.q.89.1.c.co.2
141 Angelus ſuperior per vnam ſpeciem poteſt plura intelligere quàm inferior, 1ª.q.55.3.0.°q.89.1.c.co.2
142 Superiores angeli perſpicacius diuinam ſapientiam contemplantes, plura & altiora myſteria gratiæ cognoſcunt in uiſione Dei: quæ inferioribus eos illuminando manifeſtant, 1ª.q.57.5.c
143 Angelus ſuperior illuminat inferiorem, 1ª.q.106.1.3.0.°q.107.2.c.°q.108.prin.°q.113.2.2^{m}.°q.117.2.c.° 12ª.q.112.1.3^{m}.° 21ª.q.2.6.c
144 Angelus ſuperior inſtruit inferiorem de omnibus quæ ſcit, 1ª.q.106.4.n.° 22ª.q.81.4.2^{m}
145 Vſque ad diem iudicij ſemper noua aliqua ſupremis angelis reuelantur diuinitus de ijs quæ pertinent ad diſpoſitionem mundi, & præcipuè ad ſalutem electorum. Vnde ſemper remanet unde ſuperiores angeli inferiores illuminent, 1ª.q.106.4.5^{m}
146 Angelus inferior illuminat ſuperiorem, nec poteſt. 1ª.q.106.3.0.°q.107.2.c.°q.108.prin.°q.117.2.c
147 § Prælatio. ° Boni angeli habent prælationem ſuper angelos malos, 1ª.q.109.4.0
148 Boni angeli inferiores ſecundum naturam, habent prælationem ſuper angelos malos ſuperiores ſecundum naturam, 1ª.q.109.4.3^{m}
149 Superiores angeli mali habent prælationem ſuper inferiores angelos malos, 1ª.q.63.8.n.°q.109.2.0
150 Angeli præſidentiam habent ſuper iſta inferiora immediatam, 1ª.q.110.1.2^{m}.° 3^{m}
151 Minimus angelus habet altiorem & uniuerſaliorem uirtutem, quàm aliquod genus corporalium, ſed Deus diuerſos angelos præpoſuit cuilibet generi corporum, 1ª.q.110.1.3^{m}
152 Anima ſecundum ordinem naturæ non præfertur alteri animæ: ſicut dæmones ordine naturæ præferuntur hominibus, 1ª.q.64.4.2^{m}
153 Prælatio malorum angelorum fundetur ſuper iuſtitiam Dei, non autem ſuper iuſtitiam eorum, 1ª.q.109.2.1^{m}
154 Prælatio angelorum poſt diem iudicij ceſſabit quoad miniſteria circa nos, 1ª.q.64.4.c
155 Intellectus angeli eſt deiformis: quia non habet cognitionẽ à rebus nec per ſenſum: nec cum diſcurſu, ſicut in nobis, 1ª.q.84.2.c.fi.° 22ª.q.180.6.2^{m}
156 Intellectus angeli eſt ſemper in actu, & nunquam in potentia, 1ª.q.50.1.2^{m}.°q.54.4.c
157 Intellectus angeli eſt in potentia eſſentiali & accidentali reſpectu reuelandorum: ſed reſpectu naturaliter cognitorum eſt tantum in potentia accidentali, 1ª.q.58.1.0.°q.62.1.c.° 12ª.q.50.5.c
158 Intellectus angeli ſemper eſt in actu ſecundo: & in nulla potentia reſpectu uerbi Dei, 1ª.q.58.1.c.° 22ª.q.180.6.2^{m}
159 In intellectu angeli beati non poteſt eſſe falſitas, 1ª.q.58.5.0
160 Intellectus & uoluntas in angelis differunt realiter, 1ª.q.59.2.0
161 °In angelis ſunt tantum duæ potentiæ, ſcilicet intellectus & uoluntas, 1ª.q.54.6.c.°q.79.1.3^{m}
162 Intellectus angeli eſt medius inter intellectũ Dei & hoĩs viſiue & mõ cognoſcendi, quia ſimilitudo eius nõ eſt eſſentia eius ſicut in Deo, nec accepta à rebus ſicut in nobis, ſed per influxum à Deo, 1ª.q.84.2.c.fi
163 Intellectus angeli non hẽt defectum ſui generis ſicut noſter, ſed tantum reſpectu intellectus Dei, 1ª.q.12.4.2^{m}
164 °In angelis non eſt intellectus agens, & poſſibilis, 1ª.q.54.4.0
165 Intellectus poſſibilis angeli eſt in potentia reſpectu luminis diuini, noſter autem etiam reſpectu ſpecierum à reb. acceptarum, 1ª.q.54.4.n
166 Intellectus angeli eſt cõpletus per ſpecies cõnaturales eorum quæ naturaliter cognoſcere põt: non aũt intellectus noſter, 1ª.q.54.4.2.°q.55.2.0.°q.59.3.2^{m}.°q.60.2.0.°q.76.5.c.°q.84.3.1^{m}.°q.91.1.c.°q.109.3.3^{m}
167 Intellectus Dei & angeli ſtatim totam rei cognitionem habent, intellectus autem noſter paulatim, 1ª.q.85.5.c.° 12ª.q.51.1^{m}.° 21ª.q.180.5.c
170 In angelis eſt aliqua neſcientia, 1ª.q.12.8.0.°q.58.5.0.°q.101.1.2^{m}.°q.106.2.1^{m}.° 12ª.q.76.2.c.° 22ª.q.52.5.c
171 Angeli ignorant aliqua ſupernaturalia, non autem aliquid cognoſcibile ab eis naturaliter: ſed intellectus noſter ignorat utroque modo, 1ª.q.58.5.c
172 Connaturale eſt intellectui noſtro cognoſcere naturas in materia, angelico autem ſine materia, ſed intellectui diuino eſſe ſubſiſtens, 1ª.q.12.4.c.°q.85.1.c
173 Intellectus Dei eſt ſicut actus totius entis, idõ ſolus eſt actus purus angelicus aũt eſt ſẽper in actu ſuorũ intelligibiliũ, nõ aũt intellectus noſter: ſed ẽ in potẽtia, 1ª.q.79.2.c.°q.87.1.c.° 12ª q.49.4.c.°q.50.5.c.°q.51.1.2^{m}
174 Intellectus Dei eſt ſuum intelligere, non aũt intellectus angeli: nec intellectus hominis, 1ª.q.54.1.c.°q.87.3.c
175 Angelus dicitur mẽs & intellectus, quia ſolam cognitionem intellectiuam habet, 1ª.q.54.3.1^{m}.° 5.0.°q.79.1.5^{m}
176 § Obiectũ. ° Obiectũ primũ intellectus angeli eſt eius eſſentia, intellectus uero nři cõiuncti, obiectũ eſt quidditas rei materialis, 1ª.q.12.4.c.°q.84.7.c.°q.85.1.c.°q.87.3.c
177 °Angelus uno & eodem actu primo ſimul intelligit ſe intelligere & eſſentiam ſuam non autem homo. 1ª.q.87.3.c
178 Cognitio angeli duplex, ſ. matutina & ueſpertina, 1ª.q.58.6.7.0.°q.64.1.5^{m}.° 12ª.q.67.3.c.° 3ª.q.9.3.c
179 Nulla cognitio præter matutinam & ueſpertinam eſt in angelis, 1ª.q.58.6.n
180 Cognitio ueſpertina, ideſt, in propria natura reſpectu medij, ſcilicet per rationes rerum in uerbo: eſt eadem cũ matutina, differens tantum ſecundum cognita, non autem cognitio per ſpecies rerum innatas: ſed eſt diuerſa realiter, 1ª.q.58.7.0
181 Angelus dupliciter cognoſcit, ſcilicet per ſpecies, & per uerbum, 1ª.q.57.5.c.q.58.6.7.n
182 In prima cognitione eſt viciſſitudo, & ſucceſſio, & reiteratio operationum non autem in ſecunda, 1ª.q.57.3.2^{m}
183 Angelus dupliciter cognoſcit res in uerbo, ſcilicet per ſimilitudinem uerbi in ſua natura relucẽtem, & per eſſentiam uerbi. Primam habuit in principio ſuæ creationis, non autem ſecundum: quæ propriè dicitur matutina, 1ª.q.62.1.3^{m}
184 Angelus habet triplicem de rebus cognitionem, ſcilicet in verbo, in mente eius, & in propria natura. Secunda & tertia eſt ueſpertina, prima uero matutina, 1ª.q.12.10.2^{m}.°q.58.6.0.°q.60.3.0
185 Angelus nunquam cognoſcit res in propria natura, niſi per ſpecies earum, 1ª.q.55.1.0
186 Angelus cognoſcit per ſpecies innatas, nõ aũt p acquiſitas à rebus, ſicut homo, 1ª.q.55.2.0.°q.57.1.5^{m}.°q.87.1.c.°q.89.1.2.3.0.° 12ª.q.51.1.c.2^{m}.° 12ª.q.106.2^{m}
187 Quilibet angelus beatus, ſemper uidet quẽlibet alium angelum in uerbo & quicquid eſt in eo ad ſe ordinatum, 1ª q.107.1.1^{m}
188 Intelligere angeli & animæ differunt ſpecie, 1ª.q.75.7.0
189 Angeli nõ capiunt cognitionem ex ſenſibilibus, 1ª.q.50.1.c.°q.55.2.0.° 3.1^{m}.°q.57.1.3^{m}.°q.58.7.c
190 Angelus non intelligit componendo & diuidendo: ſicut homo, 1ª.q.58.4.0.° 5.c.°q.85.5.c
191 °Cognitio angeli non eſt diſcurſiua, ſed tantum noſtra. Et tamen angeli ſyllogizare poſſunt. Et in ſubſtantijs ſeparatis à materia ſemper eas cognoſcibiles poteſt cognoſci per certiſſimam demonſtrationem, cum illa non ſint ſubiectæ tranſmutationi, 1ª.q.58.3.0.° 4.c.°q.62.1.c.° 5.c.°q.65.5.c.°q.79.8.c.° 85.5.c.° 12ª.q.89.4.0.° 22ª.q.49.5.2^{m}.°q.180.6.5^{m}.° 3ª.q.11.3.1^{m}
192 Cognitio angeli non eſt cauſa rerum, 1ª.q.55.2.1^{m}.° 3.4^{m}
193 In angelis perſeuerat cognitio naturalis, 1ª.q.62.7.0
194 Angeli boni & mali nõ poſſunt deponere æſtimationem ſemel habitam. 1ª.q.63.6.5^{m}.°q.64.2.c.fi.
195 Diſtantia temporalis impedit cognitionem angelorum, 1ª.q.47.5.4^{m}.°q.89.7.3^{m}
196 Diſtantia localis non impedit cognitionem angelorum, 1ª.q.55.2.5^{m}.°q.57.3.4^{m}.°q.107.4.0
197 Angeli in ſtatu naturæ non uiderunt uerbum Dei, niſi per ſimilitudinem, 1ª.q.62.1.3^{m}.° 22ª.q.5.1.c

198 Angeli

198 Angeli habuerunt in uerbo cognitione rerum ſtendarum, quæ iam factæ erant, 1ª.q.55.2.c.1^{m}.°q.56.2.c.°q.57.2.c.fi.
199 Angeli cognoſcunt in uerbo myſteria gratiæ, non omnia, nec æqualiter omnes, ſed ſecundum quod Deus uult eis reuelare, non autem cognitione naturali, 1ª.q.57.5.c.°q.64.1.4^{m}.°.q.109.1.4^{m}.°q.106.4.2^{m}.
200 Angeli à principio ſuæ creationis cognouerunt aliqua myſteria, & aliqua poſt: ſecundum quod congruit eorum officiis.1ª.q.57.5.c.°q.64.1.4^{m}.
201 Angeli omnes à principio ſuæ beatitudinis præſciuerunt myſterium incarnationis quo ad ſubſtantiam, non autē quo ad omnes circunſtancias, 1ª.q.57.5.1^{m}.°q.64.1.4^{m}.°q.106.4.3^{m}.°q.117.2.1^{m}.°22ª.q.2.7.1^{m}.
202 Angeli in uerbo ſimul contemplantur omnia ſua cognita. non autem in cognitione naturali, ſed tantū quæ per unā ſpeciem repræſentatur, 1ª.q.58.1.c.
203 Angeli ſimul cognoſcunt res in uerbo, & in propria natura, 1ª.q.12.9.c.q.58.6.7.0.°q.62.7.1^{m}.°3^{m}.
204 Angelus cognoſcit res in propria natura dupliciter, id eſt, per duplex medium. ſ. per rationes rerum in uerbo, & per ſpecies rerum innatas, 1ª.q.58.7.c.
205 Angeli naturaliter cognoſcunt Deum, non per eſſentiam eius, ſed per naturalia eorum. 1ª.q.56.3.0.
206 Angeli nō poſſunt per ſua naturalia uidere eſſentiam Dei: nec aliqua alia creatura, 1ª.q.12.4.0.°q.64.1.2^{m}.
207 Res non cognoſcuntur perfecte in angelo: ſicut in Deo, 1ª.q.51.1.c.3^{m}.°q.84.2.c.fi.°3^{m}.
208 Omnes angeli primæ hierarchiæ accipiunt cognitionem diuinorum effectuum in prima cauſa: ſecundæ uero in uniuerſalibus rerum rationibus, id eſt, à prima hierarchia. Tertiæ autem in propriis rationibus, 1ª.q.108.1.6.c.°q.112.3.c.4^{m}.°q.113.2.2^{m}.
209 Angelus non cognoſcit res per eſſentiam. ſed per ſpecies earum 1ª.q.55.1.0.°q.84.2.c.fi.°q.87.1.c.° q.89.3.0.°.22ª.q.50.4.1.°5.1^{m}.°q.51.1.2^{m}.
210 Angeli cognoſcunt ſe per eſſentiam ſuam, & non per ſpeciem ſuam, 1ª.q.56.1.0.°2.3.c.°q.87.1.0.
211 Nihil Deus produxit in rerum natura: quod non impreſſeris menti angelicæ, 1ª.q.74.2.1.c.°q.89.3.c.°q.91.c.
212 Angelus cognoſcit alium angelum per ſpeciem tantum, 1ª q.56.2.0.
213 Quilibet angelus bonus uel malus cognoſcit perfecte & naturaliter ſpecies, & quicquid eſt in intellectu noſtro: præter uſum ſpecierum qui eſt actualis cogitatio, dependēs ex uoluntate, 1ª.q.111.1.2^{m}.
214 Angeli à principio cognouerunt naturaliter omnia naturalia, per ſpecies, 1ª.q.57.1.0.°q.89.3.0.°q.109.3.3^{m}.
215 Angeli cognoſcunt materialia, 1ª.q.57.1.0.°q.85.1.c.
216 Angeli cognoſcunt materialia in immaterialibus, ſ. in ſeipſis uel in Deo, 1ª.q.85.1.c.
217 Angeli cognoſcunt ſingularia diſtinctè per ſimilitudines ſpecierum 1ª.q.54.5.2^{m}.°q.57.2.0.°q.89.2.c.
218 Angelus quilibet p̄ unam ſpeciem, omnia indiuidua unius ſpeciei cognoſcit: quæ ſit propria ratio ſingulorum, ſecundum proprios reſpectus ad illa. 1ª.q.58.2.c.
219 Angelus intelligendo quidditatem alicuius ſimul cognoſcit quicquid ei attribui poteſt uel remoueri uel concludi, 1ª.q.58.3.4.3.0.°.q.85.3.c.
220 Angeli poſſunt cognoſcere illud quod eſt in appetitu uel apprehenſione beatorum: non autem motum appetitus ſenſitiui uel apprehenſionem fantaſticam hominis, ut mouentur à uoluntate & à ratione, niſi procedant in actum exteriorem, 1ª.q.57.4.3^{m}.
221 Subſtantia immaterialis eſt proprium obiectum intellectus angeli, 1ª.q.12.4.c.°q.54.4.c fi.q.51.c.°.q.87.3.c.
222 In angelis potuit eſſe error electionis, in particulari: non quidem ex ignorantia, ſed ex conſideratione: 1ª.q.63.1.4^{m}.
223 Angeli ignorauerunt uirtutes ſuas, & ordinationes: ſecundū Dionyſium. ſ. non quidem ſecundū ſe: ſed quia non comprehendunt eas in Deo, 1ª.q.56.1.1^{m}.
224 Noſtra hierarchia perficitur diuino lumine, uelato ſimilitudinibus ſenſibilium in figuris & ſacramentis: angelica uero, lumine ſimplici & abſoluto, 1ª.q.108.1.c.
225 Angelus illuminat alium angelum, 1ª.q.106.1.0.
226 Angelus illuminat alium angelum, id eſt, manifeſtat ei ueritatem quam illuminans cognoſcit confortando uirtutem intellectiuam eius per conuerſionem ad eum, & diſtinguendo uniuerſalem ſcientiam, 1ª q.106.1.0.°q.111.1.c.
227 Angelus illuminat angelum de pertinentibus ad præmiū accidentale: non autem de pertinentibus ad præmium eſſentiale, 1ª q.106.1.3^{m}.°22ª.q.181.4.3^{m}.
228 Illuminatio angelorum, non eſt de uolito eorum, ſed de uolito Dei, & de ueritate ut eſt à Deo, 1ª.q.107.2.c.°3.3^{m}.°q.109.3.c.
229 Angeli per illuminationem, proficiunt in cognitionem nō quidem Dei, ſed effectuum eius, 12ª.q.3.6.3^{m}.
230 Reuelationes factæ dæmonibus per ſanctos angelos, ex parte dæmonum non ſunt illuminationes: quia non ordinant eas ad Deum, 1ª.q.109.4.1^{m}.
231 Illuminatio ſemper erit in angelis uſque ad diem iudicii, 1ª.q.106.4.3^{m}.°22ª.q.181.4.2^{m}.
232 Actiones hierarchiæ ſemper erunt in angelis, quia ſemper unus alium illuminabit, purgabit & perficiet, 1ª.q.108.7.2^{m}.°.3^{m}.
233 Actiones hierarchicæ ſemper erunt in angelis, non quoad nouorum cognitionem per modum profectus & motus: ſed erit ſemper continuatio illuminationis quia inferiores in lumine ſuperiorum rationem diuinorum ſecretorum cognoſcent, 1ª.q.3.7.2^{m}.
234 Homines illuminantur ab angelis. 1ª.q.111.1.0.°12ª.q.112.1.3^{m}.
235 Deus eſt primum principium creationis & illuminationis animæ: ſed angelus illuminat eam tāquam miniſter, 12ª.q.112.7.2^{m}.
236 Homines illuminantur ab angelis non ſolum de credendis: ſed etiam de agendis, 1ª.q.111.1.1^{m}.
237 Non docentur angeli ab hominibus. 1ª.q.117.2.0.
238 Purgatio illuminatio, & perfectio in angelis & hominibus differunt tantum ratione, 1ª.q.106.2.1^{m}.°12ª.q.112.1.3^{m}.
239 Angelus ſuperior purgat inferiorem, non autem econuerſo 12ª.q.1.2.1.3^{m}.
240 Minimus ordo angelorum poteſt perficere, illuminare, & purgare, 1ª.q.108.2.3^{m}.
241 purgatio in angelis non eſt à culpa nec ab immunditia. ſed à diſſimilitudinis confuſione, id eſt, à neſcientia, 1ª.q.106.2.1^{m}.°12ª.q.112.1.3^{m}.
242 Illuminatio proprie eſt de anſis in lumine diuinæ eſſentiæ ab angelis ſuperiori & non ab inferiori ſed locutio eſt de motibus liberi arbitrii, 1ª.q.107.2.0.
243 Omnis illuminatio eſt locutio in angelis, & non econuerſo uniuerſaliter. 1ª.q.107.0.
244 Angelus loquitur angelo ex hoc quod ordinat conceptum proprium ad manifeſtandum uolitum ſuum ei, 1ª q.107.1.0.°q.2.c.
245 Superiores angeli poſſunt loqui inferioribus, & econuerſo. 1ª.q.117.2.c.
246 Non omnes angeli percipiunt locutionem unius angeli cū alio, 1ª.q.107.5.0.
247 Angelus proprie non loquitur per corpus aſſumptum, 1ª.q.51.3.4^{m}.
248 Locutio angeli eſt in ipſo loquente: & eſt ibi ubi ipſe eſt, 1ª.q.107.4.1^{m}.
249 Locutio angelorum non impeditur, diſtantia locali, 1ª.q.107.4.0.
250 Clamor angeli non eſt uox: ſed eſt manifeſtatio rei magnæ, uel magni affectus. 1ª.q.107.4.2^{m}.
251 Verbum cordis, loqui, ſigna oris, & lingua, differunt in angelis: ſicut in nobis, 1ª.q 107.3.2^{m}.
252 Angeli loquuntur Deo non ei aliquid communicando, ſed eum conſultando: uel excellentiam eius admirando. 1ª.q.107.3.0.
253 Angeli ſemper loquuntur Deo laudando eum, non autem ſemper conſulendo eum de agendis, 1ª.q 107.3.2^{m}.
254 Oīs locutio Dei ad Angelos eſt illuminatio, 1ª.q.107.2.3^{m}:
255 Apparitio. Omnis apparitio angelorum in ueteri teſtamento ordinabatur ad apparitionem filii Dei in carne 1ª.q.51.2.1^{m}.°3ª.q.30.3.c.
256 Angelus apparēs Moyſi dicitur Deus uel dominus, quia apparebat in perſona Dei, 1ª.q.45.7.3^{m}.°12ª.q.98.3.1^{m}.
257 Omnis apparitio boni angeli fit ex ſpeciali diſpenſatione Dei, 1ª.q.86.8.2^{m}.q.113.1.3^{m}.
258 Omnis apparitio angeli in principio eſt cum timore: ſed bonus tandem conſolationem facit non autem malus, 3ª.q.30.3.3^{m}.
256 Apparitiones mortuorum quandoque fiunt per operationes angelorū uel dæmonum: & etiam ignorantibus mortuis, 1ª.q.89.8.2^{m}.
260 Ad ſepulchrum Chriſti apparuit primo unus angelus mulieribus: de inde duo, 3ª.q 55.6.3^{m}.
261 Voluntas eſt in angelis, 1ª.q.59.1.0.
262 In angelis eſt liberum arbitrium, 1ª.q.59.3.0.°q 64.2.c 1^{m}.
263 Liberum arbitrium angeli eſt medium inter diuinum & humanum. quia eſt mobile ante electionem: & non poſt humanum autem utrobique: diuinum uero nullo modo, 1ª.

 q.63.

q.63.6.3m.°q. 4.1.c.fi.°q.100.2.4m
264 In angelis eſt electio. 1ª.q.59 3.1m.
265 Appetitus in angelis nõ diuiditur in multas potentias, ideo totaliter inclinatur in id, in quod tendit: nec inclinatur in contrarium, 22ª.q.24.5.3m.
266 Appetitus in angelis non diuiditur per concupiſcibilem & iraſcibilem, 1ª.q.59 4.0.
267 Deſiderium in angelis non ponit imperfectionem: quia eſt de re habita, 1ª.q.58.1.2m.°.12ª.q.67.4.3m.
268 °Angeli potuerunt peccare 1ª q.63.1.0.°12ª.q.89. 4.0.
269 Angelus non potuit peccare, in primo inſtanti, 1ª.q.63.5.0.°3ª.q 34.3.1m.
270 De quolibet ordine quidam peccauerunt. 1ª.q.63.9.3m.
271 Suppremus omnium ordinum angelorum peccauit. 1ª.q.63.7.0.°9 3m.
272 Primus angelus fuit aliis occaſio peccandi, 1ª.q.63.8.0.
273 Peccatum primi angeli fuit ſuperbia, 1ª.q.63.2.3.0.°.7.c.fi.
274 Peccatum inferiorum angelorum fuit ſuperbia, 1ª.q. 63.8. 2m.°22ª.q.162.3.c.
275 Angeli beati non poſſunt peccare. 1ª.q.62.8.0.
276 Nullus angelus bonus uel malus poteſt peccare uenialiter, 12ª.q.89 4 0.
277 Angelus peccando non appetit malum, ſed appetit inordinate bonum 1ª.q.23.1.4m.
278 °Peccatum angeli eſt irremediabile ſextuplici ratione. ¶Primo quia angelus malo quod peccando appetiit immobiliter adhæret. Secundo quia angelorum natura nõ propagatur ex uno ex quo uitium contrahat. Tertio quia potentiã appetiit, nec de uenia cogitauit, nec alio ſuggerente peccauit. Quarto quia proprio arbitrio peccauit. Quinto quia non in uno primo parente peccauit ſicut homo. Sexto quia peccauit in termino uiæ: non aũt homo, 1ª. q.54.1.0.°12ª. q 80.4.3m.°3ª.q.4.1 c.3m°q.6 2.2m.°q.46.1.4m°.q.86.1.c.
279 ¶Sacramentum. °Angelus non eſt miniſter alicuius ſacramenti, nec alicuius rei ſacramentalis, 3ª.q.64.0.
280 Angelo miniſtranti ſacramenta credi debet, non autem dęmoni, 3ª.q.64.7.
281 Angelus non poteſt manducare ſacramẽtaliter euchariſtiã, nec ſpiritualiter, ſed Chriſtum. 3ª.q 80.2.0.
282 Templa conſecrata ab angelis non debent amplius conſecrari, 3ª.q.64 7 c.
283 Chriſtus ſecundum quod Deus & ſecundum quod homo, eſt caput angelorum, 1ª.q.8. 4.0.
284 Chriſtus ſecundum humanitatem illuminat angelos, 3ª.q.8 4.c.3m.°q.59.6.c.
285 °Anima Chriſti poteſt per propriam uirtutem & naturam illuminare omnem creaturam rationalem, & etiam intimum angelum, dando ei gratiam, & ſcientiam. 3ª.q.13.2.0
286 Chriſtus perfectius uidet eſſentiam Dei quàm omnes angeli, & homines, 22ª.q.173.4.2m.°3ª.q.10.4.0.°q.11.4.0.°q.34 4.c.°q 59.6.c.
287 Chriſtus nullam ſcientiam didicit ab angelis. 3ª.q.12.4.0.°q.30. 2.1m.
288 Scientia infuſa in anima Chriſti fuit multo excellentior q̃ 3 angelis, quoad multitudinem, cognitorum certitudinem, & lumẽ, ſed quoad modũ, fuit ecõuerſo, 3ª.q.11.4.n.°6.1m
289 Anima Chriſti eſt nobilior angelis, Corpus Chriſti animab. noſtris. intellectus poſſibilis Chriſti intellectu noſtro agente: ſenſus eius intellectu noſtro poſſibili: non ex natura, ſed ex unione uerbi, 3ª.q.63.2m.
290 Omnes angeli cooperabuntur Chriſto in reſurrectione, colligendo partes corporum, ſed ſpecialiter michael & cuſtodes ſingulorum, 1ª.q.91.2.1m.°q.110.4.1m.
291 Angeli indigebant gratia ad hoc quod conuerterentur in Deũ: prout eſt obiectum beatitudinis, 1ª.q.62.2.0°q.63.1.3m.
292 Angelus & homo poſſunt ſe præparare ad gratiam, 1ª.q.62 2.n°, 2ª.q.109.6.0.
293 Angelus citius confirmatus fuit in gratiam quàm homo: 1ª q.62.5.1m.°q 110.2.4.
294 Eſſe gratiæ eſt ſupra eſſe naturæ angeli, & hominis. 1ª.q.62. 2.2m.
295 Gratia & gloria, data eſt angelis ſecundum quantitatem naturalium, 1ª.q.62.6.0.°q.108.4.c.°8.1m.22ª.q.34.3.3m.°3ª. q.69.8.3m.
296 Virtutes morales ſunt in Deo, & in angelis exemplariter tantum, 12ª.q.57.1.1m.
297 Ea quæ ſunt fidei, ſunt ſupra cognitionem naturalem angelorum, & hominum, 21ª, q.5.1.c.
298 Angeli habuerunt fidem, & ſpem, & charitatem ante confirmationem ſuam, 21ª.q.5.1.0.
299 Fides non eſt in angelis bonis, nec malis, 22ª.q.5.2.n.
300 °Angeli meruerunt in primo inſtanti ſuę creationis, 1ª.q.63 5.3m.°4m.°6.c.°3ª.q.34.3.1m.
301 Omnes angeli in primo inſtanti, quo creati ſunt in gratia, meruerunt: ſed quidam eorum ſtatim impedimentum pręſtiterunt ſuæ beatitudinis, mortificantes præcedens meritum, & tunc beatitudine quam meruerunt priuati ſunt, 1ª. q.63.5.4m.°6.c.3m.°.2m.
302 Angeli meruerunt ſuam beatitudinẽ, 1ª q.62.4 0°q.63.5.4m
303 Angeli beati, non põt proficere in beatitudine, 1ª.q.62.9.0.
304 Præmium accidentale angelorum, & aliorum beatorum, poteſt augeri uſque in diem iudicii, 1ª.q.62.9 3m.
305 Angeli boni ſtatim poſt primum actum meritorium, fuerũt beati, 1ª.q.62.5.0. °q.63.5.4m.°6.c.°3m.°4m.°7.c.°12ª.q.5. 1.1m.
306 Deus eſt beatus naturaliter per eſſentiam, ſed angelus & homo per gratiam, & participatiue, 1ª.q.26.1.2.0°.12ª.q.3.1. 1m.°.2.1m.°4m.
307 Deus per eſſentiam eſt beatus: angelus autem per unicam operationem, ſed homo per multas in uia, & per unam in patria, 12ª.q.3.2.4m.°q.5.1.1m.°7.c.
308 Omnes angeli primæ hierarchiæ, aſſiſtunt Deo, 1ª.q.112.3.0 °4.c.°2m.
309 Soli angeli primę hierarchię, aſſiſtũt Deo, 1ª q.112.3.0.°4.2m
310 Nullus angelus ſecundæ hierarchiæ aſſiſtit Deo, 1ª.q.112.3. 0.°4.2m.
311 Omnes angeli beati, aſſiſtunt ſemper Deo, in quantum immediate uident Deum, 1ª q.112.3.0.
312 Dominationes non mittuntur, nec aſſiſtunt Deo, tamen miniſtrant imperatiue, non autem executiue, 1ª.q.112.4.c.1m
313 Numerus angelorum miniſtrantium, & aſſiſtentium Deo, exponitur, 1ª.q.112.4.2m.
314 Miſſio angelorum ſicut & diuinarum perſonarũ, inuiſibilis & uiſibilis eſt duplex, ſ. interior, id ẽ ad effectum intellectualẽ, ſ. ad illuminationẽ, & exterior, id eſt, ad effectũ corporalem. Primo modo conuenit omnibus angelis: non autem ſecundo modo, 1ª.q.112 2.1m.
315 Mitti conuenit Angelis, inquãtum de nouo applicantur ad aliquod miniſterium, 1ª.q.112.1.0.
316 °Angeli non mittuntur ad aliquod miniſterium, niſi inferiores ſecundũ Dionyſium: nõ aũt ſuperiores. 1ª.q.112.2 0.
317 Sed Dionyſius. c.13. cœl. hierarch. dicit expreſſe & uult quod tantum inferiores angeli mittantur ad nos. Et hic dicit eſſe pp ordinem diuinæ legis, ut inferiora reducãtur in Deũ per media. Quod autem dicitur de ſeraphin miſſo dupliciter ſoluit. ſ. uno modo quod iſte angelus purgãs, dicaſ ſeraphin æquiuoce, ſ. non ordine, ſed ab actu quem tunc exercuit, quia igne purgauit, & ſeraphin dicitur incendium. Alio modo ſoluit, quod dicatur proprie ſeraphin ille qui eſt de ordine illo. Et dicitur purgaſſe, non quia ipſe immediate purget, ſed quia eius auctoritate, uel quia percepta ab ipſo illuminatione, inferior angelus purgauit. Et ponit exẽplũ. Sicut dicitur Papa uel epiſcopus abſoluere, quando auctoritate ipſius aliquis abſoluit. Et ideo pp reuerentiam angelus inferior qui uiſionẽ formauit, reducit in Deum primo & in ſeraphin ſecundo. Ac ſi diceret. Ego purgo te per lumẽ receptum a Deo mediante ſeraphin, 1ª.q.112 2.2m.
318 Soli quinque ordinibus inferioribus, conuenit mitti ad miniſterium, 1ª.q.112.4.0.
319 Angeli miſſi nõ retardant̃ à cõtẽplatione Dei pp executionẽ miniſterii, 1ª.q 64 4.3m.°.q.112.1.3m.°22ª.q.181.4.2m
320 Actiones angelorum miniſteria uocãtur, & propter hoc dicuntur in miniſterium mitti. 1ª.q.112.2 c.fi.
321 Mitti cõuenit æquoce angelis, & pſonis diuin, 1ª.q.112.2 3m.
322 Diuinæ perſonæ mittuntur ad angelos, & ad alios beatos, per nouas reuelationes tantum, 1ª.q.43.6.3m.
323 Angeli formauerunt ſpecies uiſas in miſſione uiſibili ſpiritus ſancti, 1ª q.44.8.5m.
324 ¶Cuſtos. °Cuſtodia angelorum, eſt quædam executio diuinæ prouidentiæ, circa homines, 1ª.q.113 2.6.0
325 Angeli deputantur ad cuſtodiam hominum, 1ª.q.113.1.0.
326 Deus immediate cuſtodit hominem, quo ad effectũ inclinãdũ ad bonum, ſed mediantib. angelis, quod ad intellectum illuminandum, 1ª.q 113.1.2m.
327 Superiores angeli cuſtodiunt electos, ad maiorem gradum gloriæ 1ª.q.113 2 5m.°3m.3.1m.
328 Soli angeli infimi ordinis, ſunt cuſtodes particularium hominum, 1ª.q.113.3.n.
329 °Angeli cuſtodiũt particulares homines: archangeli prouincias: principatus totam naturã humanam: uirtutes corpora: poteſtates ſupra dæmones: ſed dominationes ſupra bonos ſpiritus hñt cuſtodiam. 1ª.q.113.3.c.
330 Singulis ſpeciebus rerum corruptibiliũ, deputant̃ ſinguli angeli, ſicut ſingulis indiuiduis incorruptibiliũ ſ. hominibus 1ª.q.

1ª.q.110.1.3^{m} * q.113.2.c
331 * Quilibet homo habet tantum unum angelum cuſtodem, 1ª.q.113.2.0
332 Singulis hominibus ut ſunt ſingulares perſonæ, dantur ſinguli angeli, ſed ut partes collegij, habent unum in commu ni, 1ª.q.113.2.1^{m} * 3.c
333 Prælatus cuſtoditur ut perſona particularis ab angelo, ſed ut prælatus, illuminatur ab archangelo, uel a principe, 1ª. q.113.2.1^{m}
334 Cuſtodia angelorum principaliter ordinatur ad illuminationem, ſecundario uero ad arcendum dæmones & alia huiuſmodi, 1ª.q.113.3.2^{m}
335 * Idem angelus cuſtodit matrem & infantem, quandiu eſt in utero eius, 1ª.q.113.3.3^{m}
336 Angelus non deſerit hominem quē cuſtodit, uſq; ad mortem, 1ª.q.113.4.c * 6.0
337 Angeli pugnant ad inuicem pro cuſtoditis, non quidem p contrarietatē uoluntatum, ſed quia cōtraria ſunt merita, de quibus conſulunt uolūtatem Dei, 1ª.q.108.6.c * q.113.0
338 Angeli non dolent de damnatione cuſtoditorum, ſed gaudent de iuſtitia diuina, 1ª.q.113.7.0
339 Homo in ſtatu innocentiæ, indigebat angelo cuſtode: propter pericula ab extrinſeco tantum, 1ª.q.113.q.2^{m}
340 * Chriſtus non habuit angelum cuſtodem, ſed miniſtrum: & hoc quo ad paſſibilitatē corporis tantum, 1ª.q.113.4.1^{m}
341 Damnandis deputantur angeli cuſtodes: qui retrahunt eos à malis, 1ª.q.113.4.3^{m} * 5.1^{m}
342 Antichriſtus habebit angelum cuſtodem, quia hoc auxiliū eſt conceſſum toti naturæ humanæ, 1ª.q.113.q.3^{m}
343 Homines uel animæ non deputantur ad cuſtodiam hominū: q2 nō hñt gradus in natura ſicut angeli, 1ª.q.64.4.2^{m}
344 NOMEN * Hoc nomen Angelus, eſt commune omni ordini angelorum: & omni ſpiritui cęleſti, 1ª.q.108.5.c
345 Nomina ordinum angelorum aſſignatur, & exponuntur, 1ª.q.108.3.n
346 Vltimus ordo ſpecialiter, nominatur angelus, 1ª.q.108.3.1^{m} * 22ª.q.160. .1^{m}
347 Nomen cuiuslibet ordinis ſignificat partic pationem alicuius perfectionis quæ eſt in Deo: ſicut nomen uirtutis ſignificat participationem diuinæ uirtutis, .ª.q.108.5 2^{m}
348 Proprietates, & officia in ordinibus angelorum, & eccleſię, accipiuntur ex nominibus eorum, 3ª.q.67.1.c
349 Omnes ordines primæ hierarchiæ nominantur ab operationibus circa Deum: ſecundæ uero a poteſtate non limitata, tertia autem ab actibus limitatis ad unum hominem: uel ad unam prouinciam, 1ª.q.108 6.n
350 Dominatio participatiuè eſt proprium nomen unius ordinis angelorum: ſed per exceſſum conuenit ſoli Deo, 1ª.q. 108.3.2^{m}
351 Virtus eſt nomen proprium unius ordinis angelorum, & eſt commune omnibus angelis 1ª.q.108.5.1^{m}
352 Moyſes nominauit angelos, nomine lucis, uel cœli: non autem proprie: quia loquebatur populo rudi. ſ. Iudæorum, 1ª q.61.1.3^{m} * q 67.4 c * q.68.2.c * 3.c
353 LEX uetus, data fuit a Deo per angelos, 12ª.q.98.3.n * 6.b
354 * In angelis ſunt habitus, 12ª.q.50 6.0 * q.51.1.c
355 In angelis ſunt habitus alterius rationis, quàm in hominibus, 12ª.q.50 6.0 * q.51.1.c
356 In angelis eſt aliquid de uita actiua, ſed non diſtinctum a contemplatiua, 22ª.q.181.4.2^{m}
357 Angelis conuenit orare, 22ª.q.83.10.2^{m}
358 Angeli Deo comparati, ſunt materiales, & corporei nō, q̄ in eis ſit aliquid de natura corporea, 1ª.q.50.1.2^{m}
1 * ANIMA non eſt ſuum eſſe, 1ª.q.77.1.0
2 In homine non poteſt eſſe alia anima, præter rationalem, 1ª q.76.3.n * q 1^{m} * q.118.2.2^{m}
3 In homine non poteſt eſſe alia forma ſubſtantialis, præter animam rationalem, 1ª.q.76.3.0 * 3ª.q.75.6.2^{m}
4 Impoſſibile eſt eſſe ſimul plures animas in eodem corpore, 1ª q.76.3.c
5 anima rationalis non recipit eſſe a Deo, niſi in corpore, 1ª q. 90.4.0 * q.118.3.0 * 3ª.q.6.3.4.0
6 anima rationalis non fuit producta in eſſe, ante corpus, 1ª q. 90.4.0 * q.91.4.3^{m} * 22ª.q.164.1.4^{m} * 3ª.q.6 3.0 * ..c.2^{m}
7 Corpus adueniens animæ rationali, trahitur ad illud eſſe, in quo anima ſubſiſtit, 1ª.q.75.2.3 0 * q.76.1.3^{m} * 3ª.q.15.4.c
8 anima dependet a corpore in eſſe: quoad principium: non quoad finem. Ideo manet deſtructo, corpore, 1ª.q.76.1.5^{m} * 6^{m} * 2^{m} * q.90.4.3^{m} * 12ª.q.2.3.c * q.4.5 2^{m}
9 * anima rationalis eſt tota in toto, & tota in qualibet parte corporis ſui, 1ª.q.8.2.3^{m} * q.76.8.0 * q.93.3.c * 3ª.q.46.7.c
10 Ridiculum eſt dicere, quod animæ rationali, uel alicui ſpirituali ſubſtantiæ, ſit locus aliquis naturalis, 1ª. q.102.2.3^{m}
12 anima ſecundum ſe, eſt ſupra tempus: ſed actus eius per accidens menſuratur tempore primi motus, ratione corporis, 1ª.q.118.3.c * 12ª.q.53 3
13 anima triplex, ſ. uegetatiua, ſenſitiua, & intellectiua, 1ª.q.78.1 n
14 anima non impeditur a ſuo corpore, ut eſt perfectibile ab ea ſed ut habeat aliquid repugnans animæ, 1ª.q.75.3.3^{m}
15 anima rationalis dupliciter indiget corpore, ſ. ut obiecto, & ut ſubiecto uel organo, 1ª.q 75.q.3.3^{m}
16 anima rōnalis habet aliquas uirtutes, in quibus nō cōmunicat corpus, 1ª.q.70.3.c * q.76.1.4^{m} * q.77.3 0 * q.118.2.c
17 anima rationalis habet aliquas operationes, in quibus nō cōmunicat corpus, 1ª.q.75.2.0 * q.76.1.c.1^{m} * q.77.3.0
18 Vna pars corporis dicitur principalior alia, quia eſt organū principalioris potentiæ animæ, uel quia eidem potentiæ principalius deſeruit, 1ª.q 76.8.5^{m}
19 aīa eſt cā efficiens finis & formalis ſui corporis, 1ª.q.90.2.1^{m}
20 * anima rationalis eſt forma ſui corporis, 1ª.q.76.1.7.0 * q.90 4.c * q.91.4.1^{m}
21 * anima non eſt de eſſentia Dei, 1ª.q.90.1 0
22 anima rationalis eſt forma immaterialis, quo ad operationē: ſed materialis, quo ad eſſe, 1ª.q.76. 1.1^{m}
23 anima magis proprie dicitur rationalis quàm intellectualis, 22ª.q.83.10.2^{m}
24 Intellectiuum principium. ſ. anima, eſt propria hominis forma, 1ª q.76.1.c
25 anima eſt quodammodo omnia, quia per ſenſum eſt omnia ſenſibilia: & per intellectum, eſt omnia intelligibilia, 1ª q.80.1.c * q.84.2.2^{m}
26 anima per eſſentiam ſuam eſt ſpiritus & forma corporis: q2 in ea non ſunt duæ formæ, ſicut nec in corpore eius ſunt duæ formæ, ſed anima eſt forma corporis, dans ei totum ordinem eſſe perfecti, ſ. eſſe, eſſe corporeum, & eſſe animatum, & ſic de alijs, 1ª.q.79.3.c * 3ª.q.75. 6.2^{m}
27 anima eſt infima in gñe intellectualiū, 1ª.q.51.1.c * q.75.7.3^{m} * q.76.5.c * q.77.2.c * q.29.2.c.fi. * q 89.1.c.fi. * 12ª.q.50.5.c
28 anima humana eſt ultra in nobilitate formarum, 1ª.q.76.1 c.fi. * 1^{m}
29 anima rationalis eſt quaſi orizon, & confinium corporeorū & incorporeorum, 1ª.q.77.2.c
30 anima rationalis eſt incorporea, & ſubſiſtens, 1ª.q.75.1.n * 6. c * q.60.1.c.2^{m} * 118.2.c
31 anima rōnalis, eſt immortalis, 22ª.q.164.5.2^{m} * 3ª.q.2.8.c.4^{m}
32 anima rationalis eſt incorruptibilis, 1ª.q.61.2.3 * q.75.6.0 * q.75.31^{m} * q.90.2.1^{m} * q.98.1.c * q.115.2.c * q.118.2.2^{m} * 12ª.q.8. ..c.u
33 anima eſt actus corporis organici, 1ª.q.76.4. 1^{m} * 8.2^{m}
34 anima eſt primo actus totius corporis, ſecundario autem partium eius, 1ª.q.76.8.c 2^{m} * 3^{m}
35 anima rationalis per ſe non habet ſpeciem completam, ſed eſt pars ſpeciei humanæ, 1ª.q.75.2.1^{m} * q.4.0 * 7.3^{m} * q.90 4 0 * 12ª.q 4.3.2^{m}
36 anima non eſt compoſita ex omnibus, ut cognoſcat omnia, 1ª.q.4.2.c
37 anima rationalis cōponitur ex quo eſt, id eſt, ex eſſe, & quod eſt, 1ª.q 75.5.4^{m} * q.90.1 2^{m} * 2.1^{m}
38 anima non eſt compoſita ex materia & forma, 1ª.q.75.5.0 * q.76.1.c.fi. * q.90.1.1^{m} * 2 1^{m}
39 anima eſt compoſita ex materia & forma improprie, id eſt ex actu, & potentia, 1ª.q.90.1.2 1^{m}
40 anima rationalis habet materiam in qua, non autem materiam ex qua, 1ª.q.76.2.1^{m}
41 anima non habet totalitatem quantitatiuam per ſe, nec per accidens, in animal bus perfectis. Ideo eſt indiuiſibilis per ſe, & per accidens, 1ª.q.76.8 c
anima eſt primum principium uiuendi, in iſtis inferioribus, 1ª.q.75. 1.c
42 anima rationalis non eſt homo, contra Hugonem de ſancto Victore, 1ª.q.75.4.0 * q.76.1.c.co.1 * q.118.3.c * 3ª.q.50.4.c
43 anima non eſt corpus, 1ª.q.75.1.0
44 Indiuiduatio * Indiuiduatio animæ rationalis dependet a corpore in fieri, non autem in eſſe, 1ª.q.76.2 2^{m}
45 animarum diuerſitas & multitudo, cauſatur ex multitudine corporum, 1ª.q.76.2.0
46 Diuerſitas in nobilitate animarum ſequitur nobilitatem corporum in ſtatu innocentiæ, & peccati, non autem in ſtatu gloriæ, 1ª q.85.7.c * 3ª.q.55 1.3^{m}
47 anima rationalis eſt hoc aliquid, ut ſubſiſtens, non autem, ut completum in ſpecie, 1ª.q.75 2.1^{m}
48 anima non eſt perſona, contra Hugonē de ſancto Victore, & contra Magiſtrum ſententiarum, 1ª.q.29.1.3^{m} * q.75 4.2^{m}
49 animæ rationales multiplicantur ſecundum numerū in cadem

dem ſpecie.1a.q.76.1.c.*.q.79.5.c.
50 Anima rationalis non traducitur a parentibus.1a.q.90.2.o.* q.100.1.2m.*q 118.2.n *12æ.q.81.1.c.2m.
51 Anima rōnalis non educitur de potentia materię,ſed creatur à ſolo Deo.1a.q.75.6 1m.*q.79.4.c.fi.5m.*q.9n 2.o.*3.c.1.q. 98.1.c fi.*q.118.2 o.*.12æ.q.3.7.2m.*q.9.1.c.*22æ.q 85.2.c.
52 Hęreticum eſt dicere animam intellectiuam traduci cum ſe mine.1.q.118.2.c fi.
53 Creatio & infuſio ſunt ſimul reſpū animæ,ſed differūt, quia creatio reſpicit tantum principium.ſed infuſio principium & naturam quam perficit.ſ.carnem,in qua infunditur.12æ q.83 1 4m.
54 Anima rōnalis maculatur in ſua infuſione cauſaliter,ratione terminis, & concomitanter ratione principij; in creatione uerò tantum ſecundo modo 12æ.q.83.1.4m.
55 Deus infundit animā cōceptis in peccato originali, quia me lius eſt ſic eſſe,quàm ſimpliciter non eſſe. 12æ.q.83.1.5m.
56 Non oēs animæ creatæ ſunt ſimul contra Originem. 1a.q. 118.3.o.
57 Naturale eſt animę corpori uniri.12æ.q.4.9.c.
58 Si anima non eſſet unibilis corpori, eſſet alterius naturę.1æ. q.75.7.5m.
59 Oportet animam rationalem uniri tali corpori.1a.q.76.5.o.
60 Animā immediate unitur corpori, & non mediantibus qui-buſdam diſpoſitionibus.1a.q.76.6.7.o.
61 Anima immediate unitur materiæ primæ:ut forma.1a.q.76 4.3m.*.6.7.o.
62 Anima unitur corpori,ut forma:& ut motor.1a.q.76.1.o.*4. 2m.*.6.3m.*7.o.*8.c.*q.90.4.c.*q.110.2.1m.*.q.117.3.3m.* 12æ.q.83.2.3m.*3a.q.8.2.c.
63 Anima rationalis ut motor unitur corpori mediantibus vi-tibus ſenſitiuis,ſed immediate ut forma, 1a.q.76.6.c.3m
64 Anima unitur corpori ut ipſa perficiatur,1a.q.51.1.c.*q.55. 2.c *q.89.1.o *q.118 3.c
65 Anima unita corpori perfectior eſt quàm ſeparata, 1a.q.89. 1.o *2.1m.q.90.4.c.fi.*q.118.3.c.* 12æ.q.4.5.c.fi.
66 Anima unitur naturaliter ſuo corpori & ſecundum ratio-nem ſuæ naturæ. Sed eſſe ſeparatam uel ſeparari ab eo: eſt et præter naturam, 1a.q. 89. 1.c. * q. 118. 3.c. * 12æ.q. 4 6.c
67 Omnis anima ſeparata habet uoluntatem immobilem reſpe-ctu finis, 3a.q.52.6.3m * 7.3m * q.59.5m.1 * 3m
68 Anima ſeparata ſtatum habet ſtatum immobilem, 3a.q.59.5 1m * 3m
69 Anima ſtatim poſt mortem uadit ad paradiſum,uel purgato rium,uel infernum,12æ.q.4.5.c * 3a.q.59.5.1m
70 Oppoſitum huius eſt hæreticum,1a.q.64.4.3m
71 Anima ſeparata habet aptitudinem,& inclinationem natu-ralem ad ſui corporis unionem, 1a.q.76.1.6m * 12æ.q. 4.5.6.n
72 Quamdiu anima fruitur Deo ſine corpore, appetitus eius ſic quieſcit in eo: quod tamen adhuc ad participationē eius vellet ſuum corpus pertingere,12æ.q.4.5.4m
73 Appetit anima ſic frui Deo: quod etiam ipſa fruitio deriue-tur ad corpus per redundantiam: ſicut eſt poſſibile, 12æ.q. 4.5.4m
74 Separatio animæ a corpore,dicitur animam retardare · ne tota intentione tendat in uiſionem diuinæ eſſentiæ, 12æ. q.4.5.4m
75 Anima ſeparata nullum corpus poteſt mouere, 1a q.117 4.n
76 Animæ ſeparatæ poſſunt exire de locis ſuis & apparere viuis 1a.q.89.8.2m
77 Apparitio animæ ſeparatæ eſt miraculoſa,1a.q.89.8.2m
78 Anima ſeparata cruciatur igne inferni per tactiuam, nō au tem per alterationem,1a.q.64.4.1m
79 Operationes ſenſitiuæ non manent in anima ſepara, 1a.q. 77.8.o
80 Potentiæ immateriales manent actu in anima ſeparata.non autem organicæ: ſed ut in radice, 1a.q.77.8.n *q.89.7.c* 12æ.q.67.1.3m
81 Habitus ſcientiæ hic acquiſiti, manent in anima ſeparata,1a q.89 1.3.4m * 5.n * 6.c.12æ. q.97.2.o
82 Actus ſcientiæ hic acquiſiti manent in anima ſeparata, 1a. q.89.1.3m * 6.o * 12æ.q.67.2.o
83 Anima ſeparata intelligit per ſpecies tunc infuſas: & per acq ſitas hic:non autē per ſpecies innatas: nec tunc abſtractas: nec conuertendo ſe ad phātaſmata: ſed ad ſuperiora,1a.q. 75.6.3m *q.89 1.o* 2.36.7.c *12æ.q.5.1.2m *q.67.2 c.1m.* 3m * 3a.q 11.2.o
84 Animæ beatorum ante reſurrectionē,& poſt,intelligere poſ-ſunt:non conuertendo ſe ad phantaſmata, 1a.q. 84.4.c* 3a q.11.2.c

85 Anima ſeparata cognoſcit ſe per ſeipſam,1a.q.89.2.c
86 Animæ ſeparatæ cognoſcunt ſe mutuo & angelos, 1a.q.89.2 o.* 3a q.11.1 2m
87 Anima ſeparata intelligit angelos per ſimilitudines diuinitus ei impreſſas,1a.q.89.2.2m
88 Anima ſeparata habet cognitionem perfectam de alijs ani-mabus ſeparatis:non autem de angelis: ſed imperfectā na turaliter,1a.q.89.2.o * 3.1m * 2m * 3a.q.11.1.2m
89 Animæ ſeparatæ non ſemper cognoſcunt ea quæ hic fiunt, 1a.q.89.8.o * 2a2æ.q.83.4.2m
90 Anima ſeparata non cognoſcit omnia ſingularia ſibi pſen-tia ſed tantum ea ad quæ determinatur priori cognitione affectione,naturali habitudine,uel ordinatione diuina, 1a q.89.4 o *7.8.c
91 Animæ ſeparatæ poſſunt cognoſcere facta uiuentium, p ani mas nouiter decedentium:uel per angelos: uel per dæmo-nes: uel Deo reuelante, 1a.q.89 8.1m
92 Anima ſeparata naturaliter cognoſcit omnia naturalia, ſed confuſe,1a.q.89.3 o
93 Diſtantia temporalis impedit cognitionem animæ ſepara-tæ.non autem diſtantia localis, 1.q.79.7.o
94 Vti collatione & diſcurſu eſt connaturale animabus beato-rum,3a.q.11.3.3m
95 Anima rationalis ſemper intelligit ſe & Deum : inquantum ipſa eſt ſemper ſibi præſens & Deus, 1a.q.93.7.4m
96 Motus cognitionis animæ rationalis triplex, ſ. circularis, re-ctus, & obliquus.2a2æ.q.179.1.3m * q.180.1.8.o.6.o
97 Cuiuslibet potentiæ ſenſitiuæ obiectum,eſt forma, prout eſt in materia corporali, ideo eſt cognoſcitiua particularium tantum,1a.q.85.1.c
98 Gradus cognitionis animæ coniunctæ triplex.ſ. reſpectu cor poralium:immaterialium.& Dei,1a.q.94.2.o
99 Anima intelligit corpora, & alias res per ſpecies:non autem per eſſentiam,1a.q.84.1.2 n
Anima hic nihil cognoſcit per ſpecies infuſas,ſed per abſtra ctas a rebus ſenſibilibus,1a.q.84.3.4.o
100 anima hic nihil intelligit ſine phantaſmate,1a.q.84.7.o *q. 85.1.4m * 5.2m * q.86.1.c * q 88.1.c *q.89.1.2.o * q.111.2. 3m *q.118.3.c* 12æ.q.5.1.2m * 2a2æ.q.174.2.4m *q.175.4 c * q.180.1.2m * 3a.q.11.1.2m * 2.o
101 Propria operatio animæ coniunctæ eſt intellige cum phan-taſmate,1a.q.75.6.3m
102 anima indiget phantaſmate ad duo.ſ.ad acquirendū ſcien-tiam & ad conſiderandum, 1a.q 84.7.c * 12æ.q 4.5.c
103 anima non habuit a principio omnes ſcientias: contra Pla-tonem,1a.q.84.1.2.3.c * 2a2æ.q.172.1.c
104 anima hic non cognoſcit ſubſtantias ſeparatas quid ſunt ſe cundum ſpeciem:ſed quia ſunt, 1a.q.12 4.c * 11.c * q.50.2 c.fi.* q.84.7.3m * q.88.o. 12æ.q 3.6.c.fi.* 3a.q. 11.1. 2m * q.3n.3.1m
105 *anima rationalis cognoſcit omnia quæ cognoſcit in pri-ma ueritate,1a.q.16.6.1m
106 anima rationalis cognoſcit omnia quæ cognoſcit in pri-ma ueritate,non ſecundum eſſentiam, ſed in ueritate exē plata a prima ueritate, 1a.q.12.11,3m * q.16.6.1m * 2m
107 Deus eſt primum obiectum intellectus animæ rationalis, quia ratio & cauſa ueritatis alicuius obiecti primo appre-henditur a potentia,2a2æ.q.1.1 c
108 anima cognoſcit omnia in rationibus æternis, 1a. q. 12.11. 3m * q.84.5.o.
109 anima cognoſcit omnia in rationibus æternis, ut in princi pio cognitiuo, non autem ut in ſubiecto, uel in ſpeculo, 1a.q.12.11.3m * q.84.5.n * q.4.3.1m
110 Nulla operatio animæ,dicitur proprie motus, niſi operatio appetitus ſenſitiui,1a.q.81.1.c
111 ab eſſentia animæ non procedit operatio, niſi mediante vir tute eius uel potentia, 1a.q.77.1.o
112 Neceſſe eſt dicere,id quod eſt principiū intellectualis ope-rationis, quod dicimus hominis animam, eſſe quoddam principium incorporeū & ſubſiſtens,1a.q.75.2.o.principio
113 Si ipſa eſſentia animæ,eſſet immediatum operationis princi pium, ſemper habens animam actu haberet opera uitæ, 1a q.77.1 c
114 * anima tripliciter patitur.ſ.a Deo, & a læſione corporis, & a propria operatione,3a.q.15.4.c
115 Illud quo anima operatur,differt realiter ab ea,1a. q.77.1.o
116 anima rationalis, non habet uim transformandi materiam corporalem,1a.q.117.3.o
117 In actibus & relationibus animæ intellectus, itur in infini-tum, 1a q.28.4.2m * q.32.2.c.h.* q.87.3.2m * 12æ.q.1.4.3m* 3a.q.87.3.2m
118 anima eſt mouens mota per accidens,1a.q.75.1.1m

119 Anima de ſanata eſt mouere ad quamlibet partem, ſed per corporis grauitatem impeditur, ideo difficile eſt homini aſcendere, 1ª.q.62.2.2m.

120 Cum ſuperior pars animæ intenſe mouetur in aliquid, ſequitur motum eius pars inferior per redundantiam, 12æ.q.24.3.1m * q.30.1.1m * q.38.5.6.fi. * q.38.4.3m * q.59.5.c. * q.77.6.c.

121 Potentiæ animæ dupliciter poſſunt moueri ſcilicet quo ad exercitium actus, & quo ad determinationem eius, 12æ.q.9.1.c.

122 Anima non mouetur, niſi per accidens, 1ª.q.75.1.1m * 12æ.q.22.1.2m * 3ª.q.39.3.3m.

123 Motus magis eſt in potentijs animæ appetitiuis, quam apprehenſiuis, 1ª.q.81.1.c.

124 *Omnis motus cognitiuæ & appetitiuæ uirtutis, reducitur in naturam, ſicut in primum principium, 12æ.q.10.1.c.q.17.9.2m * q.41.3.c.

125 Omnis motus appetitiuæ potentiæ reducitur ad proſecutionem boni per ſe, uel mali per accidens, uel ad fugam mali per ſe, uel boni per accidens, 12æ.q.43.2.c.

126 * Anima differt realiter à ſuis potentijs, 1ª.q.77.1.o. * 12æ.q.110.4.c.

127 Quandoque dicitur quod anima eſt ſuæ potentiæ, & econuerſo ſed non proprie, ſed denominatiuè, quaſi à principaliori ſua uirtute, 1ª.q.79.1.1m

128 * In potentijs unius animæ non poteſt eſſe niſi una intentio, 12æ.q.37.1.o. * q.77.1.c.

129 * Omnis potentiæ animæ radicantur in una eſſentia animæ, ideo oportet quod quando intentio animæ uehementer trahitur ad unam operationem unius potentiæ, retrahatur ab operatione alterius, quia unius animæ non poteſt eſſe niſi una intentio, 12æ.q.37.1.o. * q.77.c. * 3ª.q.46.7.c.

130 Omnes potentiæ in eadem eſſentia animæ radicantur & fundantur, uel ut in principio tantum, ut organicæ, id eſt uegetatiuæ & ſenſitiuæ, uel in eſſentia etiam ut in ſubiecto, ut intellectiuæ. 1ª.q.77.8.o

131 * Omnis proprietas naturaliter conſequens animam, dicitur potentia eius, 1.q.77.8.2m

132 Nam quandoque diuiditur contra rationem & uoluntatem: cum tamen ipſa ratio & uoluntas ad naturam hominis pertineant. Et cum potentiæ animæ ſint naturales proprietates, ſpeciem conſequentes: anima non poteſt ſine ijs eſſe. Dato tamen quod ſine ijs eſſet: adhuc tamen anima diceretur ſecundum ſpeciem ſuam intellectualis uel rationalis: non quia actu haberet has potentias: ſed propter ſpeciem talis eſſentiæ, ex qua natæ ſunt huiuſmodi potentiæ effluere, 1ª.q.77.8.2m. * 12æ.q.51.1.1m. * q.110.4.4m

133 * Potentiæ animæ ſunt accidentia eius per ſe: & ſunt in ſecunda ſpecie qualitatis, 1ª.q.77.1.3m * 12æ.q.81.2.3m. * q.110.4.3m * 4m

134 * Capacitas animæ non eſt nec poteſt eſſe infinita in actu, ſed poteſt ampliari in infinitum, 22æ.q.24.7.c.2m

135 Potentiæ animæ fluunt ab eius eſſentia, 1ª.q.77.1.3m * 6.o * 12æ.q.110.4.1m * 3ª.q.7.2.c. * q.62.2.c. * q.89.1.c.

136 Vna potentia fluit ab anima mediante alia, 1ª.q.77.7.o. * q.78.4.3m

137 Potentiæ organicæ fluunt ab anima inquantum eſt actus corporis: aliæ uero ut prædominatur corpori, 1ª.q.76.8.4m

138 Anima eſt cauſa ſuarum potentiarum tripliciter ſcilicet efficiens, finalis, & materialis id eſt ſubiecta, 1ª.q.77.6.o. * 7.c.

139 Potentiæ animæ perfectiores, ſunt principia imperfectiorum actiua & finalia, & etiam priora, ſed econuerſo uia generationis, & cauſæ materialis, 1ª.q.77.7.c.

140 Potentiæ non organicæ, ſunt ſubiectiuæ in anima: organicæ uero in compoſito, 1ª.q.77.5.o. * 6.8.c.

141 Vna potentia animæ eſt ſubiectum alterius potentiæ, in uirtute animæ, 1ª.q.77.7.1. * q.78.4.3m

142 Ordo potentiarum animæ triplex ſcilicet perfectionis, generationis, & obiectorum, 1ª.q.77.4.o. * 7.c.

143 Omnes potentiæ animæ, neceſſarium habent habitudinem ad ſuum proprium & principale obiectum, 1ª.q.9.2.c.

144 Potentiæ animæ, mutuo ſe impediunt circa diuerſa obiecta, non autem circa idem, 12æ.q.33.3.3m * q.37.1.o. * q.77.1.c. * 22æ.q.123.8.1m * q.153.3.c. * 3ª.q.159.3m

145 Omnis potentia animæ eſt quædam forma, ſeu natura, 1ª.q.80.1.3m

146 In omni potentia animæ commune eſt fere; ut eodem nominetur, 1ª.q.83.2.3m

147 Appetitus naturalis eſt in qualibet potentia animæ, & in uoluntate: & in omni parte & membro corporis: & in omni re. 1ª.q.78.1.3m * q.80.1.3m

148 Anima rationalis habet plures potentias: quam aliqua alia res, 1ª.q.77.2.o.

149 Anima quanto nobilior eſt: tanto plures potentias, operationes, & organa habet, 1ª.q.30.2.3m.q.76.5.3m. * q.77.2.c.

150 Anima comparatur ad corpus ſicut forma ad materiam: ad potentias uero, ut ſubſtantia ad propria accidentia: idem prius eſt eis generatione & perfectione ſed corpore, prior eſt ſecundo modo: & poſterius primo modo, 12æ.q.83.2.3m

151 Potentia motiua animæ duplex ſcilicet imperans motum, & exequens motum, 1ª.q.75.3.3m. * q.78.1.4m

152 Potentia cuius obiectum eſt patiens ab ea, eſt actiua ſicut omnes uegetatiuæ: ſi autem ut agens: eſt paſſiua, ſicut omnes ſenſitiuæ, 1ª.q.79.3.1m

153 Omnes potentiæ animæ ſunt paſſiuæ, præter intellectum agentem, & uegetatiuas: quæ ſolæ ſunt actiuæ. 1ª.q.79.3.1m.

154 Modi uiuendi animæ ſunt tres, gradus uero quatuor & quinque genera potentiarum ſcilicet uegetatiuum, motiuum ſecundum locum, appetitiuum & intellectiuum. 1ª.q.18.2.1m * 3.c. * q.78.1.o

155 Omnes potentiæ animæ intellectiuæ & ſenſitiuæ, appetitiuæ, & apprehenſiuæ interiores: ut operantur ex ratione indigent habitu, non autem ut ex inſtinctu naturæ, 12æ.q.49.4.c. * q.50.3 4.5.o.

156 Omnis habitus operatiuus & culpa, prius ſunt in potentijs animæ quam in eſſentia, 12æ.q.50 2.o

157 Gratia eſt immediate in eſſentia animæ, non autem in potentijs eius, 2æ.q.50 2.c. * q.110.4.o * q.112.5.1m * 3ª.q.2.10.2m. * q.7.2.c. * q.62.2 c.1m

158 Gratia ponit aliquid creatum in anima, 12æ.110.1.o

159 Gratia agit in anima formaliter: non autem effectiue, 2æ.q.110.2.1m * q.111.1m * 2.3m

160 anima eſt ſimpliciter nobilior gratia; ſed ſecundum quid eſt econuerſo, 2ª.q.110.2.2m

161 * Multi habitus poſſunt ſimul eſſe in eadem potentia, 12æ.q.54.1.o. * 22æ.q.57.3.c.

162 Omne diuerſificans potentiam, diuerſificat habitum: non autem econuerſo 12æ.q.82 3m * q.54.2.o. * q.56.2.c. * 22æ q.47.3.c.

163 In potentijs ſenſitiuis apprehenſiuis interioribus ſunt aliqui habitus: ut memoria. 12æ.q.50.3.3m * q.56.5.c.

164 In potentijs ſenſitiuis exterioribus non eſt habitus, 12æ.50.3.3m

165 In potentijs uegetatiuis nõ eſt habitus. 12æ.q.50.3.3m * q.53.1m * q.54.c * 22æ.q.158.1.3m

166 Omnis perfectio potentiæ animæ, habet rationem uirtutis 12æ.q.110.4.c

167 Virtutes ſunt ſubiectiuæ in potentijs animæ, 12æ.q.50.1.o. * q.36.2.o * 3ª.q.7 2 c

168 Virtutes ſunt ſubiectiuæ tantum in potentia rationali eſſentialiter uel participatiue. 12æ.q.53 2.c * 4.3m * q.61.2.c.fi.

169 Vna uirtus poteſt eſſe in pluribus potentijs non æqualiter, ſed ordine quodam ſcilicet in una principaliter: in alia uero per modum diffuſionis uel diſpoſitionis: uel directionis uel motus, 12æ.q.56 2.o * q.60.5.c

170 In nulla potentia ſenſitiua eſt uirtus niſi in appetitiua, 12æ q.56.5.o

171 * Virtus eſt neceſſaria potentiæ ſenſitiuæ appetitiuæ ſcilicet concupiſcibili & iraſcibili in quibus eſt ſubiectiue, nõ quidem ſecundum ſe, ſed ut ſunt rationales participatiuè 12æ.q.56.4.o * 5.1m

172 * anima & angelus non conueniunt in ultima differentia 1ª.q.75.7.2m

173 anima & angelis conueniunt in ultimo fine; non autem in fine proximo, 1ª.q.75.7.1m

174 anima ſenſitiua in homine eſt incorruptibilis, 1ª.q.76.3.1m

175 anima ſenſitiua in homine eſt nobilior, quam in brutis, 1ª.q.76 3.c * q.91.1.2m * 12æ.q.74.5.1m * q.2.2m * 5.1m

176 anima ſenſitiua non eſt ſubſiſtens, 1ª.q.75 3.o.6.c. * q.118.1.c.1m.

177 anima ſenſitiua nullo modo eſt hoc aliquid, 1ª.q.75.3.o

178 anima ſenſitiua non eſt uiuens, ſed principium uiuendi, 1ª.q.118.1.c

179 anima ſenſitiua non eſt per creationem, 1ª.q.118.2.o

180 anima ſenſitiua nõ præexiſtit actu in ſemine, nec etiam uegetatiua, 1ª.q.118.1.o

181 anima

181 Anima ſenſitiua & uegetatiua traducitur cum ſemine, 1a. q.118.1.o & 2m

182 Anima ſenſitiua prolis producta in partem principalem, incipit operari ad complementum proprij corporis per modum nutritionis, & augmenti, 1a.q.118.1.4m

183 Anima ſenſitiua nullam habet operationem per ſe, 1a.q.75.3.o & q.118.1.c

184 Animæ brutorum deſinunt eſſe corpore corrupto, 22a.q.164.1.2m

185 Anima uegetatiua non creatur, 1a. q.118.1.o

186 Anima uegetatiua non præexiſtit in ſemine, 1a. q.118.1.o

187 Anima uegetatiua eſt in menſtruo ſecundum actum primum non autem ſecundum actum ſecundum qui eſt operari, 1a.q.118.1.4m & 2.2m

188 Ex anima uegetatiua generantis deriuatur quædam uirtus actiua ad ipſum ſemen animalis uel plantæ, ſicut à principali agente deriuatur uis motiua ad inſtrumentum, 1a.q.118 1.c.1m & q.119 1.c. fi. & 2.c.1m

189 Anima uegetatiua non agit niſi in corpus ſibi unitum, 1a.q.78.1.c. & q.79.2.3m

190 Obiectum potentiæ uegetatiuæ eſt corpus uiuens per eam, 1a.q 78.1.2.c.

191 Potentia uegetatiua eſt triplex ſcilicet generatiua, augmentatiua, & nutritiua. 1a.q.78 2 o

192 Omnium partium animæ uegetatiuæ, generatiua eſt finalior, dignior, & perfectior. 1a.q.73.1m & q.78.2 r.

193 Vires uegetatiuæ dicuntur naturales dupliciter ſcilicet quia habent effectus ſimiles naturæ, id eſt eſſe, quantitaté & conſeruationem: & quia per ſimilia inſtrumenta agunt id eſt per qualitates actiuas & paſſiuas, ſed altiori modo, prima, q.78.2.1m

194 Vegetatiuæ potentiæ agunt per calorem, & per alias qualitates naturales, 1a q.78.1 c. & 2.o

195 Potentiæ uegetatiuæ non obediunt imperio rationis, 12a. q.17.8 9 o & q.50.3.1m & 22a.q.148.1.3m & 3a.q.13.2.1m & q.19.2.c

196 Sicut Deum in cœlo eſſe dicimus, ita animabus beatis, quæ deitatis perfectè participes ſunt, aſſignari: Animabus uero quæ huius deitatis ſunt expertes contraria loca deputari aſſerimus q.69.1.c

197 Animæ à carcere corporis liberatæ præmio conſecuto in cœlum, aut pœna debita inflicta in infernum feruntur, 5. q.79.2.o

198 Fieri non poteſt ut animæ uel de paradiſo uel de inferno ſimpliciter exeant, 5.q.69.3.c

199 In anima ſeparata potentiæ ſenſitiuæ & aliæ ſimiles non remanent ſimpliciter, ſed ſecundum quid hoc eſt eo modo quo principiata ſunt in ſuis principijs, 5.q.70.1.c

200 Actus ſenſitiuarum potentiarum nullo modo remanent in anima ſoluta à corpore, niſi fortaſſis tanquam in radice remota, 5 q.70 2.c

1 ANimal & eſſentia Animal eſt, quod habet naturam ſenſitiuam, rationale uero, quod habet naturam intellectiuam, 1a.q.3.5.c. & q.85.3.4m & 5.3m & 12a.q.67.5.c.

2 Quædam animalia dicuntur eſſe ex aqua, quia plus habent de aqua quàm alia animalia, licet in omnibus prædominetur terra. 1a.q.71.2m

3 Quædam animalia ſunt media inter aquatica & terreſtria, licet magis conueniant cum altero, cum quo magis computantur, 1a.q.71.4m

4 Animalia terreſtria ſunt perfectiora auibus & piſcibus, 1a.q.72.1m

5 Non qualibet pars animalis eſt animal, quia non habet animam primo, ſed in ordine ad totum, 1a. q.76. 8.c. fi. 2m & 3m

6 Pars animalis perfecti non eſt animal, quia non habet diſtinctionem organorum & operationum quæ requiruntur, 1a q.5.3.2m.

7 Partes animalis non ſunt in ſpecie, nec differunt ſpecie, ſed ſunt diuerſarum diſpoſitionum, 1a.q.76.5.3m.

8 Dextra eſt nobilior pars corporis animalis. Ideo qui ad dexteram alicuius ſedet, nobiliſſimo modo ei coniungitur, 1a. q.102.c.fi.

9 Diuerſa animalia ad ornatum diuerſorum elementorũ pertinẽt ſcilicet aues aeris, & piſces aquæ, cætera autem terræ. 1a.q.71.72.o

10 Generatio & Animalia quælibet præter perfecta, poſſunt generari ex ſemine, & ſine ſemine per putrefactionem, 1a. q.91.2.2m

11 Virtus cœli loco ſpermatis cum elementis, ſufficit ad generationem animalium imperfectorum, non autem perfectorum, 1a.q.45.8.3m & q.70.3.c. & q.71.1m & q.91.2.2m

12 Species animalium de nouo generatæ per putrefactionem, fuerunt productæ in primis ſex diebus in ſuis principijs, 1a.q.74.1.3m

13 Generatio hominis & multiplicatio, etiam quo ad indiuiduos, eſt de principali intentione naturæ, non autem aliorum animalium, niſi ſecundum ſpeciem, 1a.q.50.4.4m & q.98.1.o

14 & In generatione animalis, præcipue hominis, ſunt neceſſariæ multæ generationes non continuæ, ſicut etiam multæ formæ, 1a.q.118 2.2m

15 Motus ſurſum eſt naturalis animali ſecundum animã, non autem ſecundum corpus, 12a.q.6.3.3m

16 Motus appetitus animalis præuenitur ab exteriori motu dupliciter, ſcilicet ſecundum ſenſus, & ſecundum corpus, 12a q.6.1.2m

17 Quædam animalia mox nata habẽt mouere ſe, & uſum mẽbrorũ, non propter nobilitatem, ſed propter ſiccitatem cerebri, 1a.q.99.1.2m

18 Animalia pugnant propter cibum & coitum, 1a.q.81.2.c.fi.

19 Quędam animalia abhorrent coire cum matre, ut equus, & camelus. 22a.q.154.9.2m

20 Animalia bruta non proſequuntur conueniens, nec fugiunt nociua per rationis deliberationem, ſed per naturalem inſtinctum æſtimatiuę ſimiliter & pueri 1a. q. 83.1.c. & 12a. q.11 2.c. & q.15.2.c. & q.16.2. 3m & q.17.2.3m & q. 46 4.2m & 7. 2m

21 Animalia bruta non intendunt aliquid manifeſtare, uel repræſentare, quia hoc eſt proprium rationis conferentis ſignum ad ſignatum, ſed agunt ex inſtinctu naturali aliqd ad quod ſequitur hoc, 22a.q.110.1.c.

22 Aues docent pullos ſuos uolare, & ſimilia, quia mox nata bruta, non habent ita perfectum uſum induſtriæ naturalis, ſicut poſtea, 1a.q.101.2.3m

23 Animalia bruta ſunt ſagacia, quia diriguntur à Deo, ſicut horologia, 12a.q.13.2.3m

24 Cognitio eſt in animalibus brutis ꝓpter neceſſitatem actionis tantum 1a.q.91.3.3m & 12a.q.31.6.c

25 Homines in ſtatu innocentiæ non indigebant alijs animalibus, niſi ad experimentalem cognitionem eorum, 1a.q.96.1.3m

26 Appetitus animalis bruti non eſt liber, 1a.q.59.3.c. & q.83.1.c. & 12a.q.11.1.c. & q.13.2.2m & 3m & q.16.1.c

27 Electio non conuenit animalibus brutis, 12a.q.13.2.o

28 Intentio proprie non conuenit animalibus brutis, 12a.q.12. 5.o

29 Delectatio proprie conuenit animalibus brutis: nõ autẽ gaudium, 12a.q.31.3.c

30 Animalia bruta non delectantur uiſibilibus, odoribus, & ſonis, niſi in ordine ad ſuſtentationem naturæ, 1a.q.91.3.3m & 12a.q.31.6.c. & q.35.2.3m & 22a.q.141.4.3m & q.167.2.c

31 Omne animal naturaliter abſtrahitur à delectationibus uenereis, & guſtus, per dolores corporis, 12a.q.29.3.1m & q.35 6.c fi.1m

32 Animalia ferociora non erant manſueta ante peccatũ Adæ, nec comedebant herbas ſed carnes ſicut nunc, 1a.q.96. 1.2m

33 Animalia bruta appetunt excellentiam, & iraſcuntur contra derogantia ei, non autem honorem, 12a.q.47.2. 2m

34 & In communi & Homo ex parte ſuæ temperatiſſimæ complexionis, non habet ſuperexcellentiam alicuius paſſionis animæ, quam habent cætera animalia, ſecundum quod deuiant ab hac æqualitate, ut leo in audacia, canis in ira, lepus in timore, & ſic de alijs, 12a.q.46.5.1m

35 Quæ tantum uiuunt id eſt plantæ, ſunt propter omnia animalia, & hæc propter hominem & omne imperfectius, propter perfectius, 1a.q.65.2.c. & 22a.q.64.1.2.c. & q.66.1.c

36 Omnia animalia ſunt ſubiecta homini, uel totaliter ut manſueta, uel in parte, ut alia, ſed non omnia obediunt ei propter peccatum, 1a.q 96.1.o

37 bruta quandoque puniuntur in pœnam dominorum ſuorum, 22a.q.108.4.3m

38 In brutis eſt ſimilitudo boni moralis, ſcilicet uirtutum, ſecũdum paſſiones tantum, 12a.q.24.4.3m

39 Bruta inuocant Deum, inquantũ naturaliter deſiderant bonitatem eius. Sed obediunt ei, inquantum naturalis inſtinctus eorum mouetur à Deo. 22a. q.83 10.3m

40 & Lex & Diſtinctio animalium immundorum à mundis, non erat ante legem Moyſi, quo ad uſum, niſi propter abominationem uel conſuetudinem, ſed bene quo ad ſacrificia, 12a q.103.1.4m

41 Expoſitio animalium mundorum ſecundum legem, 12a.q.102.3.2m

42 Expoſitio

42 Expoſitio animalium immundorum ſecundum legem, 12ª. q. 102. 6. 1m. 2m
43 anima ſacrificandorum debebat habere quatuor, ſ. integritatē, ſanitatem, ſuauitatem, & ſal. 12ª q. 102. 3. c. 2m. 7m
44 animalia ante octo dies non offerebantur, propter ſuam teneritudinem. 12ª. q. 102. 3. 7m. 5. 1m. 3ª q. 70. 3. 3m
45 In lege ueteri offerri ſolebant quinque animalia ſignātia eorum ſacrificium. i. Chriſtum ſ. uitulus, capra, ouis, turtur, & columba, 12ª. q. 102. 3. 2m
46 Deus prouidit quòd in ſacrificiis propter paupertatem non ualens offerre animal quadrupes, offerret aues. Si non paues, uel farinam, uel ſpicas 12ª q. 102. 3. 1. 2m
47 Quanto grauius eſt peccatum, tanto uilior ſpecies animalis offerebatur in ſacrificiis. ſ. capra pro idolatria, uitulus pro ignorantia ſacerdotis, & hircus pro negligentia principis. 12ª. q. 103. 3. 1. 1m
¶Animata generant & conſeruantur à principio motiuo intrinſeco: ſed inanimata tantū ab extrinſeco, 1ª. q. 78. 1. 2. 0.
1 ¶Animus pro ui iraſcibili ponitur, ut patet per Philoſophū, ubi dicit, quod in ſenſitiuo appetitu eſt deſideriū & animus. i. concupiſcibilis, & iraſcibilis. 22ª. q. 129. 1. 2. 1. 1m
2 Moderatio animi quandoque prouenit ex quadam dulcedine affectus, qua quis abhorret omne illud quod poteſt aliū triſtare. Et ideo dicit Seneca, quòd temperantia eſt quædā lenitas animi. Nam auſteritas contraria animo uidetur eſſe in eo, qui non ueretur alios contriſtare,
4 *Niſi propter aliquam cauſam neceſſe ſit aliquādo alios utiliter contriſtare, 22ª. q. 1. 4. 2. 1m ſi. *q. 157. 3. 1m ſi.
1 ¶Annexum ſpiritualibus poteſt eſſe aliquid dupliciter. ſ. uel ſicut ex ſpiritualibus dependens, ſicut habere beneficia eccleſiaſtica, dicitur ſpiritualibus eſſe annexum, quia non cōpetit, niſi habenti officium clericale. Vnde huiuſmodi nullo modo poſſunt eſſe ſine ſpiritualibus. Et propter hoc ea nullo modo uendere licet, quia ex uenditis, intelliguntur etiam ſpiritualia uenditioni ſubiici. Quædam autem ſunt annexa ſpiritualibus inquantum ad ſpiritualia ordinātur, ſicut ius patronatus quod ordinatur ad præſentandū clericos ad eccleſiaſtica beneficia, & ſicut uaſa ſacra quæ ordinantur ad ſacramentorum uſum. Vnde huiuſmodi non præſuppoonunt ſpiritualia, ſed magis ea ordine temporis præcedunt, & ideo aliquo modo uendi poſſunt, non autem inquantum ſunt ſpiritualibus annexa, 12ª. q. 100. 4 c.
1 In mutationibus naturalibus terminus à quo. i. forma annihilatur, niſi inquantum manet in potentia in ſuo ſubiecto, 1ª q. 10. 3m
2 Nulla creatura annihilatur, ſed quælibet ſecundum aliquid perſeuerabit in æternum, 1ª. q. 65. 1. 1m. q. 105. 1. 2m. q. 104. 4. c.
3 Agens * Si Deus ſubtraheret actionē ſuam, omnia ſubito annihilarentur. 1ª q. 8. 2. c. *q. 9. 2. c. *q. 50. 5. 3m *q. 104. 1. c. * 12ª. q. 109. 2 2m * 8. c
4 Solus Deus poteſt aliquid annihilare. 1ª. q. 9. 2. c. * 3ª. q. 13. 2. c.
5 Deus de potentia abſoluta poteſt annihilare omnem creaturam, non autem de potentia ordinata, 1ª. q. 9. 2. c. * q. 104. 3. 4. 0.
6 Deus nō annihilat peccatores, ne iuſtitia ſit ſine miſericordia, & ut pœna reſpondeat culpæ. 12ª. q. 87. 4. 1m
1 ¶Annunciatio Chriſti conuenienter facta fuit Beatæ uirgini. 3ª. q. 30. 1. 0
2 annunciatio Chriſti conuenienter facta fuit per angelum, 3ª q. 30. 2. 0
3 annunciatio Chriſti conuenienter facta fuit per ſupremum Archangelum, 3ª. q. 30. 2. 4m
4 annunciatio Chriſti conuenienter facta fuit in ſpecie corporali. & uiſione corporali. 3ª. q. 30. 3. 0
5 annunciatio Chriſti conuenienti modo & ordine facta fuit, 3ª. q. 30. 4. 0
6 Expoſitio euangelij de annunciatione dominica, 3ª. q. 30. 4. 0
Quando in antecedente eſt aliquid pertinens ad actum animæ: conſequens debet ſumi ut eſt in anima, 1ª. q. 14. 13. 2m
1 ¶Antequam importat ordinem ad futurum uere: uel imaginarie 3ª. q. 28. 3. 1m
1 ¶Antiochus non uere pœnituit. 1ª. q. 89. 1. 4m
1 ¶Antichriſtus non eſt unitus diabolo in perſona. 3ª. q. 8. 8. c. 2m
2 Antichriſtus erit caput malorum omnium perfectione maliciæ: non autem ordine uel influxu, 3ª. q. 8. 8. 0
*In collationibus patrum introducitur ſententia beati Antonij: qui prætulit diſcretionem per quam aliquis omnia moderatur, & ieiuniis, & uigiliis. & omnibus huiuſmodi obſeruantiis. 12ª. q. 188. 6. c. 3m
¶Antonomaſia eſt figura qua nomina generalia reſtringuntur ad aliquid per excellentiam: ut Vrbs pro Rom. 22ª. q. 141. 2 c. *q. 186. 1. c
¶Anthropomorphitæ fuerunt hæretici, fingentes Deum eſſe figuratum lineamentis corporis humani, 12ª. q. 188. 1. c
¶Apirocalia eſt exceſſus expenſarum contra rationem: & opponitur paruificentiæ. 22ª. q. 135. 2. 0
¶Apocrypha Eſdræ. 1ª q. 10. 6 2. 1. * 22ª. q. 14. 1. 2. 2
1 ¶Apoſtaſia * Diuiſio * Duplex. ſ. auerſio a Deo: & nolle ſubdi Deo: & ſic eſt ſpeciale peccatum. ſ. prima ſpecies ſuperbiæ: non autem primo modo: ſed eſt generalis conditio omnis peccati. 12ª. q. 84. 2. 2m
2 apoſtaſia, id eſt receſſus à Deo, eſt triplex. ſ. à religione uel ordine: à bona uita: & a fide 22ª. q. 12. 1. 0
3 apoſtaſia a fide non eſt ſpecies infidelitatis: ſed eſt circunſtantia eius aggrauans eam. 22ª. q. 12. 1. 3m
4 apoſtaſia a fide eſt peſſima: & includit alias, 22ª. q. 12. 1. c
5 ¶Pœna * Apoſtata condemnatus ab eccleſia, perdit ius dominij ſuper ſubditos 22ª. q. 12. 2. 0
1 ¶Apoſtoli fuerunt perfectiores cæteris ſanctis. 12ª. q. 106. 4. c.
2 Apoſtoli habuerunt omnem ſcientiam quantum expediebat ad conuerſionem mundi, 22ª. q. 176. 1. 1m
3 Spiritus ſanctus docuit apoſtolos omnem ueritatem neceſſariam ad ſalutem; non autem omnes futuros euentus. 12ª. q. 106. 4. 2.
4 Verba apoſtolorū ſunt ex familiari reuelatione ſpiritus ſancti & Chriſti: ideo ſeruanda ſunt: * quia ſunt in canonica ſcriptura in qua nefas eſt credere aliquid falſum eſſe. 1ª. q. 57. 5. 3m * 12ª. q. 100. 8. 3m ſi. *q. 103 4. 2m
5 Miſſio uiſibilis ſpiritus ſancti facta eſt ad apoſtolos in ſpecie flatus, & linguæ igneæ: ad ſignificandum quod gratiam & auctoritatem haberent a capite, id eſt Chriſto, & abundarent uerbis & feruore, 1ª. q. 43. 7. 6m. 5. 3ª. q. 39. 6. 4m *. q. 72. 2. 1m.
6 Deus dedit apoſtolis ſcientiam ſcripturarum, & omnium linguarum. quam homines per ſtudium uel conſuetudinem acquirere poſſunt: licet non ita perfecte. 12ª. q. 51. 4. c
7 apoſtoli loquebantur omnibus linguis: non autem Chriſtus nec Chriſtiani modo. 22ª. q. 176. 1. 0
8 apoſtoli relinquentes omnia propter Chriſtum uouerunt perpetuo ad perfectionis ſtatum. 22ª. q. 88. 4. 3m
9 apoſtoli omnes in nauicula turbabantur propter peccatū Iudæ: ad commendationem unitatis. 22ª. q. 108. 4. 5m
10 ¶Sacramentum * apoſtoli nullum ſacramentum inſtituerūt 3ª. q. 64. 2. 0. *q. 72. 1. 1m
11 apoſtoli miniſtrantes ſacramenta, utebantur aliqua forma uerborum tradita à Chriſto. 3ª. q. 72. 4. 1m
12 apoſtoli multa tradiderunt occulte: nō in ſcriptis ut formas ſacramentorum: ne irriderentur ab infidelibus. 3ª. q. 25. 3. 4m *q. 64 2. 1m *q. 72. 4. 1m *q. 78. 3. 9m *q. 4. 2m
13 Omnes apoſtoli ſunt baptizati baptiſmo Chriſti a Chriſto. 3ª q. 38. 6. 2m * q. 72. 6. 2m * q. 84. 7. 4m
14 apoſtoli baptizabant per alios, & ſecundum Dionyſium diuini noſtri duces. i. apoſtoli probauerunt infantes recipi ad baptiſmum. ſed prædicabant per ſe ſicut etiam Chriſtus, quia induſtria miniſtri multum facit in ultimo: & nihil facit in primo, 3ª. q. 67. 1. 1m * q. 68. 9. b
15 apoſtoli confirmati ſunt à Chriſto ſine materia, ſed non confirmabant alios communiter ſine materia, 3ª. q. 72. 2. 1m * 4. 1m
1 ¶Dei apparitio differt a miſſione uiſibili: quia non importat ordinem diuinarum perſonarum. nec inhabitionē: ſicut miſſio. 1ª. q. 43. 7. 6m. * 3ª. q. 39. 8. 1m
2 apparitio conuenit patri: non autem mitti. 1ª. q. 43. 7. 6m. * 3ª. q. 39. 8. 1m
3 apparitio Chriſti poſtquam reſurrexit, legitur facta duodecies, 3ª. q. 55. 3m * 4m. q. 83. 5. 6m
Chriſtus apparuit in alia effigie: propter gloriam eius, & incredulitatem uidentium. 3ª. q. 54. 1. 3m * q. 55. 4. 0
Chriſtus per apparitiones probare uoluit identitatem reſurgentis: quo ad naturam, comedendo: perſonam eadem effigie: uel accidentia, per cicatrices: & ueritatem uitæ loquēdo: & ueritatem corporis, per palpationem: & eius gloriā intrando ianuis clauſis. 3ª. q. 55. 6. c
6 Chriſtus poſt aſcenſionem apparuit quibuſdam in ſpecie propria corporali: ſicut Paulo. 3ª. q. 57. 6. 3m
1 ¶appellare ex confidentia iuſtæ cauſæ licet cuilibet: non autē ut per moram iuſtitiam impediat. 12ª. q. 60. 3. 0.
2 ante ſententiam, & poſt eam, licet appellare, 22ª. q. 69. 3 1m.
3 appellare licet a iudice ordinario tantum: & ab ordinario & arbitrio ſimul: non autem ab arbitrio tantum, 22ª. q. 69. 3. 2m.

¶Nullus

4 Nullus poteſt appellare poſt decem dies: nec pluſquam ter, 22ª.q.69.3.3m
5 Nulli fideli licet ad iudicem infidelem appellare, 22ª.q. 69. 3.1m
2 ¶Appetitus quid * appetitus eſt potentia paſſiua, 1ª.q.80.2.c.* 12ª.q.8.2.3m * q.27.1.c.* q.50.5.2m
6 Appetitus eſt inclinatio appetentis in aliquid ſibi ſimile & cõueniens, 1ª.q.80.1.c.* 12ª.q.8.1.c.* q.29.1.c.* q.50.5.1m
3 Appetitus omnis eſt inclinatio conſequens formam: ſed naturalis naturalem: ſenſitiuus apprehenſam à ſenſu: intellectiuus, id eſt, uoluntas apprehenſam ab intellectu, 1ª.q.78. 1.3m * q.80.1.0 * q.81.1.c * q.87.4.0. * 12ª.q.8.1.c. * q.17.8 c.* q.26.1.c.* q.35.1.c.* q.40.3.c
4 Appetitus quilibet ſequitur cognitionem, 12ª.q.40.3.c
5 Appetitus eſt ad res, ſed cognitio eſt a rebus, 1ª.q.16.1.c.* q.19 3.9m * 6.2m * q.80.2.0.2.* q.82.3.c.* 12ª.q.22.2.c.* q.40. 2.c.* q.66.6.1m * 22ª.q.26.1.2m * q.27.4.c
6 ¶Diuiſio * appetitus duplex ſ. naturalis: & ſenſitiuus, 1ª.q.78 1.3m * q.80.1.0.* 22ª.q.148.1.3m
7 Appetitus duplex. ſ. ſenſitiuus, & intellectiuus, 1ª.q.80.2.0.* 22ª.q.18.1.c * q.24.1.c.* q.58.4.c.* q.173.2.2m
8 Appetitus triplex. ſ. naturalis ſenſitiuus: & intellectiuus, 1ª.q. 6.1.1m * q.19.1.9.c * q.59.1.c * q.60.1.c. * q.87.1.3.c.* 12ª. q.1.2.c.3m * q.26.1.2.c.* q.40.3.c.* 22ª.q.29.2.1m
9 Appetitus naturalis qui ſequitur naturæ indigentiam. ſ. vis appetitiua uel attractiua, diuiditur contra retentiuã, digeſtiuam, & expulſiuam. Et omnes ſubſeruiunt nutritiuæ, & ſunt uires animæ uegetatiuæ proprie, ſed in paſſionibus animæ, ſecundum ſimilitudinem agentium naturalẽ, 12ª q.13.4.c.* q.40.4.c * 1ª.q.117.1.c.* q.119.2.c.* 22ª.q. 148. 1.3m
10 Appetitus cibi duplex. ſ. naturalis, id eſt, fames & ſitis, & animalis, in quo eſt uitium gulæ non autem in primo, 22ª.q. 148.1.3m
11 actus appetitus eſt appetere non habita, amare habita, & delectari in eis, 1ª.q.19.1.c.2.* q.59.1.2m
12 Motus appetitus duplex. proſecutio, & fuga, 22ª.q. 141.3.c.* q.161.1.c.
13 Ordo motus appetitus proportionatur ordini motuum naturalium, 12ª.q.23.2.c
14 Omnis appetitus ſecundum quod tendit in bonum, tendit in aſſimilationem diuinæ bonitatis, 1ª.q.7.1.c.2 * q.44.4.c 3 * 22ª.q.34.1.3m
15 Creatura irrationalis appetit Deum implicite tantum, ſed rationalis implicite, 1ª.q.6.1.2m
16 In omni bono appetitur ſummum bonum, id eſt Deus, 1ª.q. 6.1.2m
17 Appeti propter ſe dicitur dupliciter. ſ. ſolũ propter ſe, & nunquam propter aliud, & aliquando etiam propter aliud. Primum conuenit ſoli beatitudini, ſecundum uirtutibus, 22ª q.145 1.1m
18 Omnia appetunt bonum, eſſe, perfectionem, & coniungi ſuo principio, 1ª. q.3.1. c. * q.6.1. 0. * 2.2m * q.63.3.c.* 22ª.q. 64.5.c
19 Nullus appetitus eſt ad malum, 1ª.q.19.9.c.* q.10.3.8.c * 12ª q.8.1.c.* q.23.2.c.* q.27.1.1m * q.28.4.c
20 Non eſſe eſt appetibile damnatis, & deſperatis per accidens tantum. ſ. ratione pœnæ, 1ª.q.5.2.3m * 12ª.q.8.1.2. * q.29. 4.2m * q.73.8 2m
21 Bonum arduum ratione boni attrahit appetitum cauſando ſpem: ſed ratione difficultatis retrahit cauſando deſperationem, 22ª.q 161.2.c
22 Poſſibile conuenit obiecto appetitus: non omnino per accidens, 12ª.q.40.1.3m
23 appetibile non mouet appetitum ſenſitiuum: nec rationalẽ: niſi apprehendatur, 1ª.q.80.2.1m * 22ª.q.34.1.c. prin.
24 ¶Subiectum * Quælibet res habet aliquem appetitum, 1ª.q. 59.1.c.* q.80.1.c
25 ¶Naturalis * Appetitus naturalis nihil aliud eſt, niſi inclinatio & ordo rei ad rem ſibi conuenientem, 1ª.q.78.1.1.3m * q.80.10.* q.81.1.0.* q.87.4.c
26 Appetitus naturalis eſt habitudo ad bonum naturale: ad quod tendit quando non habet: & in quo habito quieſcit, 1ª.q. 19.1.2.c
27 Appetitus naturalis ſemper tendit in bonum exiſtens in re, 12ª.q.8.1.c
28 *Appetitus naturalis ſemper ſequitur formam in ſe exiſtentem: alij autem apprehenſam, 1ª.q.59.1.c.* q.60.1.c.* q.80 1.c.* q.12ª.q.17.8.c.* q.26.1.c
29 Illud quod appetitur appetitu naturali, poteſt etiam appeti appetitu animali, cum fuerit apprehenſum, 12ª.q.30 3.1m
30 Quælibet potẽtia animæ appetitu naturali cõcupiſcit, amat, delectatur, & huiuſmodi: ſed appetitu animali ſola concupiſcibilis, 1ª.* q.78.1.3m * q.80.1.3m * 22ª.q.30.1.3m
31 appetitus poteſt dici naturalis tripliciter. ſ. uel quia ineſt rei à natura: & ſic eſt in qualibet potentia animæ: & etiam in uoluntate: & in omni parte & membro corporis: & in omni re. Vel quia conſequitur formam merè naturalem & ſimpliciter immerſam materiæ. Vel quia conſequitur formam rationalem: quæ ineſt homini a natura, non tamen ut ſequens formam actu apprehenſam ab intellectu, 1ª.q.76.1.c co.2.* q.78.1.3m * q.80.1.3m
32 appetitus naturalis animæ, non eſt potentia animæ diſtincta a cæteris eius potentiis, 1ª.q.80.1.0 * 12ª.q.30.1.3m
33 appetitus inferior naturaliter ſequitur motum appetitus ſuperioris, niſi aliquid repugnet, 22ª.q.158.8.c
34 appetitus naturalis nõ obedit rationis imperio, 1ª.q.83.1.5m * 12ª.q.17.8 9.0.* 22ª.q.148.1.3m
35 Omnis potentia animæ, naturali appetitu appetit obiectũ ſibi conueniens, 1ª.q.78.1.3m * q.80.1.3m * 12ª.q.30.1.3m
36 appetitus conſequens apprehenſionem animalis, eſt potẽtia animæ diſtincta à cæteris eius potentiis, non autem appetitus naturalis, 1ª.q.80.1.0 * 12ª.q. 30.1.3m
37 appetitus ſenſitiuus mouet a cogitatiua, ſeu æſtimatiua, imaginatiua, & ſenſu, 1ª.q.81.3.2m * 12ª.q.75.2.c
38 appetitus ſenſitiuus mouetur immediate ab imaginatione, uel æſtimatiua, ſed mediate a ratione, 1ª.q.81.3.c. * 12ª.q. 31.3.3m
39 Vis cognitiua non mouet niſi mediãte appetitiua, nec ratio uniuerſalis, niſi mediante ratione particulari, nec uoluntas, niſi mediante appetitu ſenſitiuo, 1ª.q.20.1.1m * q.80.2. 3m * q 86.1.2m
40 appetitus ſenſitiuus diuiditur, per concupiſcibilem, & iraſcibilem, 1ª.q.19.4.c.* q.78.1.3m * q.81.2.0 * 3.c.* 22ª.q.18.1 c * q.58.4.c.* q.168.2.c
41 Et uterque appetitus obedit imperio rationis, 1ª.q.74.3.c.* q. 81.3 0 * q.83.1.1m * 5m * q.96.2.c.* q.110.2.3m * q. 117.3. 3m * 12ª.q.17.7.0 * q.26.1.c.* q.42.4.c.* q.50.3. 0.* 56.4.c * q.58.2.c.* 22ª.q.58.2.c.* 4.3m * q.135.2.4m. 3ª.q.15.2.1m * 18 2.c.1m * q.19.2.c * q.20.2.3m
42 appetitus ſenſitiuus non obedit imperio rationis, niſi mediãte uoluntate, 12ª.q.46 4 1m
43 actus appetitus ſenſitiui ut eſt a potentia animæ, ſubiacet imperio rationis, non autem ut eſt ex diſpoſitione organi corporalis, 12ª.q.17.7.0
44 Proprium hominis eſt, quod appetitus inferior ſubdatur appetitui ſuperiori & moueatur ab eo, 12ª. q.74.3.1m * 22ª. q.175.2.2m
45 appetitus ſenſitiuus eſt proximus motui corporis noſtri, 2ª. q.20.1m
46 In paſſionibus appetitus ſenſitiui eſt conſiderare aliqd quaſi materiale, ſcilicet corporalem tranſmutationem & aliquid quaſi formale, quod eſt ex parte appetitus, 1ª.q.20. 1.2m.
47 Bonum ſenſibile eſt obiectum appetitus ſenſitiui, ſed bonũ ſimpliciter eſt obiectum uoluntatis. 1ª.q.59.4.c.* 12ª.q.1.2 3m * q.19.3.c.* 22ª.q.24.1.c
48 *Nullus appetitus mouetur ad ſuum obiectum, niſi apprehẽdatur ſub ratione boni uel mali, conuenientis uel nociui, 12ª.q 9 2m
49 appetitus ſenſitiuus ut ſectus a ratione poteſt eſſe ſubiectum uirtutis & uitij. 12ª.q.50 3.3m * q.36.3.c.* 4.0.* 5.1m * q.57 1.c.* q.74.2.c.2m.* 3.0
50 actus appetitus ſenſitiui ſemper eſt cum tranſmutatione corporis, & maxime circa cor. 1ª.q 20.1.3m. * 12ª.q.10.3.c.* q. 22.2.3m
51 ¶*Differentia * Appetitus ſenſitiuus & rationalis, i. uoluntas, ſunt duæ potentiæ. 1ª.q.80 2.0
52 actus appetitus ſenſitiui rõne mutationi corporalis annexæ, dicũtur paſſiones, non autem actus uoluntatis 1ª.q.20.1.1m
53 ¶*Intellectiuus * Appetitus ſenſitiuus & uoluntas, ſunt rationales participatiue. 12ª.q.24 1 2m.* q.56.6 2m * q.59.4.2m * q.61 2.c.& 2m.* 22ª.q.53 4.3m.* 3ª.q.18.2.4
54 appetitus rationalis non diuiditur per cõcupiſcibilem & iraſcibilem. 1ª.q.59.4 0.* q. 2.5.0
55 appetitus rationalis non fertur in particulare, niſi ſub ratione uniuerſalis, 1ª.q.80 2.2m
1 ¶Apprehenſio aliqua eſt cauſa timoris, & omnium operationum appetitus. 22ª.q.7.1.c
2 Reſpectu qui eſt tantum in apprehenſione rationis conferentis unum alter, eſt relatio rationis tantum. 1ª.q.28.1.c
1 ¶Appropinquatio. Quanto aliquid habet minus de potentialitate, tanto magis appropinquat Deo. 12ª.q 22.2.1m
2 Quanto aliqua ſunt ſummo bono propinquiora, tanto ſunt meliora

mellora 1ª q.81.6.c.princ.

1 Appropriatio in communi eſt manifeſtatio diuinarum perſonarum per attributa eſſentialia, 1ª.q.39.7.c

2 ¶ Appropriatio in diuinis pôt fieri dupliciter, ſcilicet ex parte creaturarũ, & ex parte Dei. Prima debet ſemper fieri p contrarium, ſecunda vero per ſimilitudinem ad propriũ. 1ª.q.39.7.c.1^m 8 cap co 2

3 Appropriatum ut ſic eſt poſterius proprio ſecundum modũ intelligendi ſed ut eſſentiale e conuerſa, 1ª.q.39.7.3^m

4 Attributa conuenienter appropriantur diuinis perſonis, 1ª.q.39.7.8.0

Eſſentia nulli perſonæ appropriatur, nec operatio, 1ª.q.39.8.c.

5 ¶ In ſpeciali * Potentia appropriatur patri, ſapientia filio, bonitas uero ſpiritui ſancto, 1ª.q.39 7.8.c.* q.45 6.2^m * q.46.3.c.* 22ª.q.14.1.2.* c

6 Veritas in diuinis appropriatur filio, q.39.8.c

7 Principium effectiuum appropriatur patri, exemplare autem, filio, 1ª.q.39 3.2

8 Æternitas appropriatˀ patri, pulchritudo filio, vſus uero ſpiritui ſancto ſecundum Hilarium, 1ª.q.39.8.c.3ª.q.59.1.2^m

9 Vnitas appropriatur patri, imago, æqualitas, & uerbum filio nexus uero ſpiritui ſancto, ſecundum Auguſtinum, 1ª q.37 1.3^m.q 39.8.c.* q.47.1.2^m * 3ª.q.58.2.3^m

10 Ex ipſo, appropriatur patri per quem, filio, in quo ſpiritui ſancto 1ª.q.93.8.cap.

11 Creatorem eſſe, appropriatur patri, per quem filio, dominus uero & viuificatio, ſpiritui ſancto, 1ª.q.45.6.2^m

1 Aqua. * In communi habet ſex proprietates: quia eſt diaphana: humida: frigida: generatiua: abundans vbique: & ſine pretio, 3ª q.66 3.c.* q.69.2.2^m * c.4.1^m c

2 Aqua eſt duplex, ſcilicet uiua, id eſt, continuata ſuo principio aut fluxu: & mortua id eſt ſtans 1ª.q.18.c 3^m

3 Aqua non cooperit totam terram contra naturam: propter viuentia ſuper eam 1ª.q.69.1.2^m * 1^m

4 Congregatio aquarum conuenienter deſcribitur tertia die 1ª.q.69.1.0

5 Aquæ dicuntur potius congregari & diuidi quàm creari: qa labiliter fluxæ ſunt. Sed aquæ quæ ſupra cœlos ſunt, non ſunt fluidæ ſecundum Baſilium, 1ª.q.68.2.0 * 2^m. fi.* q.69.1.1^m

6 Aqua calida citius & fortius congelatur, 12ª. q.35.6.2. 2.* q.37.1.2^m.* q.48 2.c.* q.87.2.c

7 De latere Chriſti.* Vera aqua exiuit de latere Chriſti in cruce, 3ª.q.66.q.3^m * q.74.7.3^m

8 Benedicta. * Aqua benedicta non eſt ſacramentum: ſed eſt quid ſacramentale, 3ª.q.64.1.6^m

9 Aqua benedicta non ordinatur directe ad remedium præſtandum: ſed contra dæmones: & cõtra omne impedimentum ſacramentorum, 3ª.q.65.1 6^m

10 Aqua benedicta datur contra impugnationem exteriorem dæmonum: exorciſmus autem, contra interiorem, 3ª.q.71.2.3^m

11 Aqua benedicta delet peccata uenialia, 3ª.q.65.1.6^m 8^m * q.83.3^m * q.87.3.c

12 Aqua benedicta poteſt iterari, non autem exorciſmus: pro quo ſumitur contra dæmones, 3ª.q.71.2.3^m

13 Aquæ benedictæ poteſt fieri additio aquæ non benedictæ, & tota erit benedicta 3ª. q. 77. 8. 3^m.* q. 83. 3^m * .q.87.3.0

Aquila ſignificat ſuperbiam, 12ª.q.102.6.1^m.cn.s.fi.

1 Aquilo flans facit generare mares: auſter uero fœminas, 1ª.q.92.1.1^m * q.99.2.2^m

1 Aliter habetur ſpes fructificationis arboris cum uireſcit frondibus. & aliter cum iam primordia fructuum incipiunt apparere, 12ª.q.99.3.c

2 In arboribus & in herbis nihil erat immundum ſecundum legem. ſicut in omni genere animalium, 12ª.q.102.6.2^m

1 arca teſtamenti ſignificat ſecreta fidei: quæ permittuntur uideri à maioribus tantum, 12ª.q.102.4 6^m

2 Diſpoſitio arcæ teſtamenti interius & exterius: & expoſitio literalis & figuralis omnium pertinentium ad eam, 12ª.q.102.4.6^m

Archangeli ſunt medius ordo inter angelos & principatus, 1ª.q.108.5 4^m

Architector eſt principalis artifex præcipiens inducere formã: & præparari materiam, 1ª.q.18.3.c

1 Argumentum dicitur dupliciter, ſcilicet ratio rei dubiæ: & ſignum euidens ſenſibile, 3ª.q.55.5.c

2 Oratio firmat argumentum, primo a ſubſtantia actus: ſecunda à circunſtantiis, 12ª.q.7.1.1^m

3 argumentum ex ſolo literali ſenſu ſumitur ſacræ ſcripturæ, 1ª.q.1.10.1^m

4 argumentum ab auctoritate Dei eſt firmiſſimum: ſed ab auctoritate humana eſt debiliſſimum, 1ª.q.1 8 2^m

ariſmethica, & geometria procedunt ex principiis notis lumine naturali intellectus, 1ª.q.1.2.c

1 ariſtoteles inſtituit ſectam Peripateticorum: quorum princeps ipſe fuit. 12ª.q.59.2.c.* 22ª.q.123.10.c

armus dexter: & petiuſculum hoſtiæ in lege ueteri: erant ſacerdotis contra diuinationem: & quia ſapientia cordis & fortitudo ſunt ei neceſſaria, 12ª.q.102.3 8^m.fi.

Spiritus ſanctus dicitur pignus, ſed magis proprie arra: quia ſpiritus ſanctus dicitur arra, per reſpectum ad ea dona, quæ manent in patria pignus: uero per reſpectum ad ea quæ euacuabuntur, 12ª.q.114.3.3^m fi.

1 arrogantia. * arrogans eſt, qui ſibi tribuit quod non habet, 22ª.q.112.1.2^m

2 arrogantia qua aliquis ſupra ſe extollitur: eſt ſpecies ſuperbiæ. Nec eſt iactantia: ſed ſæpe eſt cauſa eius, 22ª. q.112.1. 2^m

1 Ars quid. * ars eſt uirtus intellectualis: inquantum facit facultatem boni operis. Non autem ſimpliciter eſt uirtus: quia non perficit vſum, nec appetitum, 12ª.q. 57.3.4.0

2 * ars eſt recta ratio factibilium: & habitus operatiuus, 1ª.q.1 2 c.* 12ª.q.47.3.4.0.* q.93.1.c.22ª.q.47.3.c

3 Forma artis eſt ſimilitudo ultimi effectus intenti ab artifice, 3ª.q.78.2.c

4 ars ſemper eſt ad bonum: ſicut & ſcientia, 12ª.q.57.3.1^m.

5 artis eſt aliqua uirtus: quia ad bonum eius uſum requiritur aliqua uirtus moralis, 12ª.q 57.3.2^m.* 22ª.q.47.4.2^m

6 Scientiæ ad nullum opus ordinatæ dicuntur ſimpliciter ſciẽtiæ: non autem artes, 12ª.q.16.3.3^m

7 artes quæ ordinantur ad opus rationis, dicuntur liberales. Quæ uero ordinantur ad opus corporis, dicuntur ſeruiles 12ª.q.57.3.3^m

8 artes liberales ſunt ſpeculatiuæ. Sed dicuntur artes: quia habent aliquid per modum operis, 12ª. q. 57. 3.3^m * 12ª. q 47.2. 3^m

9 Omnis applicatio rationis recte ad aliquid factibile, pertinet ad artem. Ideo eſt aliqua ars ſpeculatiua. Non autem prudentia: quia eſt tantum de conſiliabilibus: in quib. nõ ſunt uiæ determinatæ ad finem. 22ª.q.47.2.3^m

10 Comparatio.* ars magis conuenit cum prudentia quàm habitus ſpeculatiui ratione obiecti, & ſubiecti. Sed conuerſo, ratione uirtutis, 12ª.q.57.4.2^m.

11 ars differt realiter à prudentia, 12ª. q.57.4.0.5.1^m * 22ª.q.47.4 2^m

12 ars nõ requirit aliquos habitus morales in appetitu, ſicut requirit prudentia, 12ª.q.57.4.1.* q.58.5.2^m

13 ars habet determinata media ad finem. Sed in quibuſdam non habet. in quibus per ſimilitudinem dicitur aliquos prudenter agere, ut in medicina & nauali, in quibus eſt neceſſarium conſilium, 22ª.q.47.4.2^m.* q 49.5.2^m

14 Bonum artis eſt extra hominem ſcilicet in artificialibus: ſed bonum prudentiæ eſt intra hominem, 12ª. q. 57. 4. c.* 5.1^m

15 Operatio artis fundatur ſuper operationem naturæ: & hæc ſuper creationem, 1ª.q.45 8.c 4^m

16 Initium artis ſecundum eius eſſentiam ſunt principia ex quibus procedit ars. Sed ſecundum eius effectũ eſt vnde incipit ars operari, ſicut principium artis ædificatiuæ eſt fundamentum, 22ª.q.19.7. c

17 Quicquid eſt contra naturam artificiati, eſt contra naturam artis, 22ª.q.71.2.4^m.

18 ars nõ poteſt inducere formam ſubſtãtialem, niſi uirtute naturæ, 12ª.q.77.2.1^m.* 3.q.66.4.c.* q.75.6.1^m

19 * In aliqua materia eſt uirtus agens ad productionem formæ artis, in aliqua uero non 1ª.q.77.1.c

20 Vendere artes liberales quo ad ueritatem earum, peccatum eſt ſimoniæ non autem locare operas ſuas. ſ. docendo eas, quia hoc licitum eſt, 22ª.q.100.3.c.3^m

21 Id quod de ſe ordinatur ad malum, non eſt ars, 12ª.q.57.3.1^m.* 22ª.q.95.1.2^m.* q.169.2.4^m

22 In actu artis dupliciter contingit eſſe peccatum. ſ. deuiando à fine particulari artis & fine communi. Primum eſt proprium, ſecundum uero eſt artificis inquantum eſt homo, 12ª.q.21.2 2^m.* q.57.3.1^m

23 In arte peccans uolens, eſt eligibilior quàm peccans nolens ſed in uirtutibus moralibus eſt e conuerſo, 12ª.q.21.2.2^m * q.57.4.c.* 22ª.q 47.1.3^m * 8.c

24 artes quibus ut pluries aliqui male utuntur, licet de ſe ſint licitæ: debent tamen exterminari de ciuitate per principes, ſecundum Platonem, 22ª.q.169.2.4^m.

1 Articulus fidei eſt indiuiſibilis ueritas de Deo, artans nos ad credendum ſecundū Ricardum de ſancto Victore, 22æ.q.1.6.o
2 Articulus dicitur quadrupliciter.ſ.membrum concluſio, particula in iudicio, & ſpiritualis difficultas ſuppoſita in fide, non dependens ex alia, 22æ.q.1.6 c
3 Artifex ex ſuo opere eſt laudabilis uel culpabilis, per bonitatem uel malitiam ſui actus, 12æ.q.21 2.c.2m
1 Formæ artificialium, ſunt accidentia, 3a.q.66.4.c
2 Formæ artificialium nihil aliud ſunt quàm compoſitio, ordo, & figura, 22æ.q.96.2.2m
3 In artificialibus ratio ordinatur ad finem particularem, in moralibus autem ad finem communem totius humanæ uitæ, 12æ.q.21.2.2m *q.57.4 3m *22æ.q.47.4.2m
4 Nullum artificiale, ut imagines, & uerba, habet aliquam uim à conſtellationibus, ſed à Dæmonibus, 22æ.q.96.2.2m
1 ASscendere in cœlum fuit conueniens Chriſto, 3a.q.57.1.6.c
2 Chriſtus aſcendit ſecundum utramque naturam, 3a.q.57.2.c.
3 Chriſtus aſcendit propria uirtute utriuſque naturæ, 3a.q.57.3.o
4 * Chriſtus aſcendit ſuper omnes cęlos, & ſuper omnem creaturam, 3a q.57.4.5 o. *q.58.3 c
5 Aſcenſio Chriſti, & quies ſurſum, uel cuiuſcunque corporis glorioſi, non eſt uiolenta, ſed naturalis, 3a.q.57.3.2m *4.4m
6 Crebra fuit Chriſti conuerſatio cum diſcipulis, ad eorum cōſolationem ante eius aſcenſionem, 3a.q.55.3.3m
7 * Neſcitur ubi Chriſtus corporaliter ante aſcenſionem manſerit, cum hoc ſcriptura non tradat, 3a.q.55.3.2m
8 Chriſtus non ſtatim poſt reſurrectionem aſcendit, propter fidem confirmandam, 3a.q.57.1.4m
9 Aſcenſio Chriſti, non fuit in inſtanti. 3a.q.57.3.5m
10 Aſcenſio Chriſti fuit cauſa noſtræ ſalutis, 3a.q.57 6.o
11 Aſcenſio Chriſti aperuit nobis paradiſum, quoad locum, nō autem quoad uiſionem, 3a.q.49.5.4m
12 Animæ ſanctorum poſt reſurrectionē & ante aſcenſionem Chriſti, etiam in limbo, uiderunt Deum per eſſentiam, 3a.q.52.4.3m
13 Ante aſcēſionē Chriſti, nullus intrauit paradiſum cœleſtē, ſed latro ſtatim moriens, intrauit in uiſionem Dei. nō autem in paradiſum tereſtrem, 3a.q.52.4.3m
14 Aſcēdēti Chriſto accreuit gaudium, quoad modum, non autem intenſiue, nec extenſiue, quia de omnibus perfectum gradium habuit ab inſtanti ſuæ conceptionis, 3a.q.57.1.2m
1 Aſſentire eſt actus intellectus, ſed conſentire eſt actus uoluntatis, 12æ.q.15.1.3m *22æ.q.2.1.3m
2 Aſſenſus contingit tripliciter.ſ. propter euidentiam rei ſicut principiorum habitu, uel propter aliud ut in ſcientia, uel per imperium, uoluntatis, ut credere, 22æ.q.1.4.c. *q.1.2.c.
3 Voluntas dupliciter mouet intellectum ad aſſentiendum ſcilicet ex ordine ad bonum: uel coactione uari non uiſi, 22æ.q.5.2.c
4 Intellectu dupliciter perficitur ad aſſentiendum ueritati. Primo capiendo eam ſecundo habendo certum iudicium de ea, 22æ.q.9.1.c
5 Intellectus neceſſario aſſentit principijs per ſe notis, & alijs cognitis ſequi neceſſario ex ijs, non autem alijs auctis. Quædam enim ex neceſſitate cōſequuntur ex principijs ita ſcilicet quòd non poſſunt eſſe falſa, principijs exiſtentibus ueris, ſicut ſunt omnes concluſiones demonſtrationum, & huiuſmodi ueris, intellectus de neceſſitate aſſentit poſtquam percepit ordinem eorum non autem prius, 1a.q.82.2m *q.82.1.c. *12æ.q.17.6.c.
6 Intellectus non poteſt aſſentire oppoſitis dignitatum, 1a.q.2.10.b
¶ Aſſiduitas unius rei faſtidium parit, 21æ.q.83.15.4m
2 ¶ Aſſimilatio in communi * eſt duplex ſcilicet in natura, & in ſpecie intelligibili. Secunda requiritur in cognitione non autem prima, 1a q.57.2.2m *q.85.8.1m: *q.88.1.2m
2 Intelligere per aſſimilationem, conuenit ſoli intellectui recipienti ſpeciem à rebus, 1a.q.14.2.2m
3 Aſſimilari poſſunt tripliciter uerbo Dei, ſiue filio Dei ſcilicet ſecundum rationem formæ & non ſecundum intellectualitatem ipſius, uō ſolum ſecundum rationem formæ, ſed etiam ſecundum intellectualitatem ipſius, & ſecundū unitatem quam habet ad patrem, per gratiam & charitatem, 3a.q.23.3.c
4 Talis aſſimilatio per gratiam & charitatem, perficitur ratione adoptionis quia ſic aſſimilatis debetur hæreditas æterna, 3a.q.23.3.2
5 Aſſimilatio intellectus practici ad Deum eſt ſecundum proportionalitatem, ſpeculatiui autem ſecundum unionem & informationem, quæ eſt multo maior, 12æ.q.33.1m.
6 Summa aſſimilatio hominis ad Deum, eſt per operationem. Ideo per beatitudinem homo Deo maximè conformatur, 1a.q.63.3.c. *12æ.q.55.2.3m
7 Generans non aſſimilat ſibi genitum in perfectionibus acquiſitis per actus, niſi in aptitudine, 12æ.q.81.2.c.
8 Filij * Cauſa aſſimilationis filij ad patrem non eſt materia, ſed formatiua uirtus in ſemine, cauſata ex operatione uirtutis formatiuæ partis in ſemen, 1a.q.119.2.2m
9 Filij quandoque aſſimilantur auis & proauis, quia in ſemine eſt uirtus eorum, 1a.q.119.2.c.2m
10 Filij magis aſſimilantur parentibus ſecundum iraſcibilem, quàm ſecundū concupiſcibilem, 12æ. q. 6.3.c *22æ.q.156.4.c
2 ¶Aſſiſtere ſumitur dupliciter ſcilicet ſimpliciter, & ſecūdum quid, 1a.q.112.3.c
2 ¶Deo * Aſſiſtere Deo, eſt eſſe circa Deum id eſt immediate recipere illuminationes in ſimplicitate diuini luminis, 1a.q.112.3.c.
3 Sathan dicitur, affuiſſe, non autem aſtitiſſe Deo, 1a.q.112.3.3m.
1 ¶Aſſumere dicit actum aſſumentis, & terminum. 3a.q.2.8.c. *q.3.1.2.4.c
2 aſſumere propria conuenit perſonæ, non autem naturæ, 3a.q.3.1.2.3.o
3 aſſumi conuenit naturæ, non autem perſonæ, 3a.q.4.o. *q.16.4.3m.
4 aſſumptio ſignificat actionem in fieri, & reſpicit diuerſimoda agens, patiens, terminum a quo, & terminum ad quem uno autem ſignificat relationem in facto eſſe, & eodem modo reſpiciens omnia, 3a.q.2.8.o
5 aſſumptio differt ratione, ab unione, & incarnatione, ſeu humanatione, 3a.q.2.8.3m
6 Natura diuina eſt unita, nō autem aſſumpta. Sed natura humana eſt unita, & aſſumpta, 3a.q.2.8.c.2m
7 Vniens eſt unitum, non autem aſſumens eſt aſſumptum, 3a.q.2.8.c
8 Omnis perſona aſſumens eſt uniens. Non autem econuerſo, quia pater eſt uniens, non autem aſſumens, 3a.q.2.7.2m *q.3.1.1m
9 aſſumere naturæ conuenit, ratione principij tantum, ſed perſonæ, ratione principij & termini, 3a.q.3.1.2.o *4.2m
10 abſtracta perſonalitate, natura poſſet aſſumere, 3a.q.3.3.o
11 * Deus poſſet aſſumere naturam angelicam ſine corruptione perſonalitatis angelicæ, 3a.q.4.1.3m
12 Quælibet natura poſſet de potentia Dei abſoluta aſſumi, ſed tantum natura humana ſecundum congruentiam, 3a q.4.1.o
13 Quælibet perſona poteſt ſine alia incarnari, & aſſumare, 3a.q.3.4.5.o
14 Tres perſonæ poſſunt unam numero naturam aſſumere 3a.q.3.6.o
15 Et tunc tres perſonæ eſſent unus homo, unitate naturæ, non autem unitate perſonæ, 3a.q.13.6.1. *7.2m
16 Vna perſona poteſt plures naturas humanas aſſumere, 3a.q.3.7.o
17 * Si una perſona diuina aſſumaret duas naturas humanas, tunc illa perſona eſſe tantum unus homo, & non plures, 3a.q.3.7.2m
18 aſſumptio naturę humanę conuenientius facta eſt ad filium quàm ad patrem, uel ad ſpiritum ſanctum, 3a.q.3.8.o *q.39.8.2m
19 Filius Dei aſſumpſit naturam humanam cum omnibus perfectionibus ſuis, 3a.q.9.1.c. *q.18.1.2.o
20 Columba non fuit aſſumpta in unitate perſonæ ſpiritus ſancti, quia non apparuit ut ſaluaret, ſed ut ſignificaret, 1æ q.43.7.1m *3a.q.39.6.2m *7.c
21 Natura humana aſſumpta eſt in indiuiduo, 3a.q.2 2.3m *5.2m *q.4.2.1m *3.co. *4.o
22 Non decuit, ut natura humana in quolibet ſuo ſuppoſito aſſumeretur, 3a.q.2.3.2m *.q.4.3.o
23 Natura humana conuenienter aſſumpta eſt de ſtirpe Adæ 3a.q.4.6 o. *q.31.1.o
24 Natura humana non debuit immediate aſſumi in Adam, 3a.q.4.6.2m

25 Aſſumi conuenit naturæ humanæ ratione ſui, & non ratione ſuppoſiti, ideo non conuenit Deo, 3^{a}.q.16.4.3^{m}
26 Deus conuenienter carnẽ aſſumpſit de muliere, 3^{a}.q.31.4.0
27 Deus non aſſumpſit hominem, 3^{a}.q.4.3.0
28 ¶ Contra errores * Chriſtus aſſumpſit animam, contra Arriũ, Ennomium & Appolinarem. 3^{a}.q.5.3.0 * q.10.2.1^{m}.
29 Chriſtus aſſumpſit animam rationalem, contra Eunomium & Apolinarem, 3^{a}.q.5.4.0 * q.16.3.2^{m} * q.18.1.c.
30 Aſſumptio Chriſti non fuit tantum per inhabitationẽ gratiæ, contra Neſtorium, & Theodorum, 3^{a}.q.2.6.c. * q.16.1. 3.4.7.c. * q.18.1.c
31 Chriſtus non attulit corpus de cœlo, ſed aſſumpſit ipſum de muliere, contra Valentinum, & Marcianum, 3^{a}.q.5.2.0 * q.35.3.c. * q.37.1.c. * q.5.4.3.c.
32 Chriſtus aſſumpſit uerum corpus, & non phantaſticum, contra Manicheum, & Valentinum, 3^{a}.q.5.1.0. * 2.c * q.14.1.c. * q.16.1.c. * q.37.1.c. * q.39.7.c
33 Chriſtus aſſumpſit naturam humanam integrã, & perfectã 3^{a}.q.9.1.c. * q.18.1.c. * 2.c.
34 Hæreticum eſt dicere Chriſtum non aſſumpſiſſe partes unitas. 3^{a}.q.2.5.c
35 * Hæreticum eſt, dicere Deum eſſe unitum homini accidentaliter, 3^{a}.q.1.6.c
36 ¶ Partes * Caro aſſumpta eſt mediante anima, & anima mediante ſpiritu, 3^{a}.q.6.1.2.0 * 3.1^{m} * 4.3^{m} * q.33.2.c. * q.49 6.3^{m} * q.50.2.2^{m} * 3.c
37 Caro Chriſti aſſumpta eſt de Adam, de Dauid, & de Abrahã, 3^{a}.q.31.2.0
38 Anima Chriſti nõ fuit prius creata quàm aſſumpta, 3^{a}.q.6. 3.0.
39 Partes aſſumptæ ſunt mediante toto ordine intentionis: ſed econuerſo ordine executionis, 3^{a}.q.6.5.0
40 Natura humana aſſumpta eſt mediante gratia habituali, ſicut medio congruitans, & ſpiritu ſancto ſicut cauſante, & unione ſicut effectu conſequente, 3^{a}.q.6.6.0
41 In eodem inſtanti, anima & caro ſunt aſſumptæ & unitæ, q. 6.1.c. * 3.4.0. * 5.c. * q.33.2.0. * q.34 1.c. * q.35.4.c
42 In eodem inſtanti anima creata, eſt caro concepta & animata, & utraq; aſſumpta eſt à uerbo ſcilicet in primo inſtanti 3^{a}.q.6..3.4.0 * q.33.1.2.3.0 * q.35.4.0
43 ¶ Defectus * Chriſtus aſſumpſit omnes defectus naturales corporis, communes toti naturæ humanæ, 3^{a}.q.12.4.3^{m} * q. 14 4.0 * q.15.1.c. * q.46.4.3^{m}
44 Chriſtus nullum morbum aſſumpſit, nec aliquem defectũ. non communem omni homini, 3^{a}.q.14.4.0 * q.46.3.2^{m} * 5.c. * 9.4^{m} * q.51.3.c
45 Chriſtus nullum defectum contraxit, ſed uoluntariè aſſumpſit, 3^{a}.q.14.3.0
46 Chriſtus aſſumpſit defectus corporis neceſſitate naturæ corporis, nõ autem coactè, nec contra uoluntatem diuinam, nec humanam, 3^{a}.q.14.2.0. * q.15.5.1^{m} * 2^{m}
47 Chriſtum nullum defectum animæ aſſumpſit, nec cõtraxit ſcilicet ignorantiam, culpam uel defectum gratiæ, 3^{a}.q.1. 1.3^{m} * 12.4.3^{m} * q.14.1.1^{m} * 3.1^{m} * 4.c.2^{m} * q.15.0 * q.31 7.0. * q.46.4.2^{m}
1 ¶ Aſtrologia, & perſpectiua, non ſunt proprie ſpecies Mathematicæ, ſed ſecundum quid, 12^{æ}.q.35.8.c
2 * Aſtrologia & perſpectiua ſunt magis naturales quàm mathematicæ materialiter, ſed formaliter & principaliter ſũt econuerſo, 22^{æ}.q.9.2.3^{m}
3 Aſtrologus poteſt pdicere futura determinata ut ſemper vel ut frequenter in ſuis cauſis. non autem contingentia ad utrumlibet, 1^{a}.q.115.4.3^{m} * 12^{æ}.q.9.5.3^{m}. * 22^{æ}.q.95.1. c. * 3.0
1 ¶ Aſtutia * eſt uitium ſpeciale, differens à prudentia carnis, utens non ueris uijs uel medijs, ſed ſimulatis. Ideo opponitur prudentiæ, 22^{æ}.q.55.3.0 * 4.c. * q.69.2.c. * q.97.13.3^{m}. * q.111.3.2^{m}
2 aſtutia quandoq; dicitur prudentia, & econuerſo, 22^{æ}.q.55. 3.1^{m} * 4.1^{m} * q.92.1.1^{m}
3 aſtutia conſiſtit in cogitatione ſimulatæ niæ, ſed dolus & fraus, in executione eius, 22^{æ}.q.55.4.5.0. * q.69.2.c. * q.111. 3.2^{m}
4 Athanaſius & Gregorius Nazianzenus tantæ auctoritatis fuerunt, ut nemo contrarietur eis, 1^{a}.q.61.3.c
1 ¶ Attentio triplex in oratione ſcilicet ad uerba, ad petitionẽ, & ad Deum, uel ad aliam circunſtantiam, 22^{æ}.q.83.13.c
2 attentio actualis, eſt neceſſaria in oratione, ſaltem in principio, 22^{æ}.q.83.13.0
1 * attingere naturam ſuperiorem contingit dupliciter ſcilicet obiectiue, & ſecundum uirtutem, 12^{æ}.q.3.7.3^{m}
2 attingere Deum tripliciter cõtingit ſcilicet ſimilitudine, operatione, & vnione perſonali. Primum conuenit omni creaturæ, ſecundum tantum rationali, tertium uero ſoli Chriſto, 22^{æ}.q.2.3.c.
1 ¶ Attributi * Ex eo quòd aliquid attribuitur alicui. oportet ei attribui omnia quæ ſunt de ratione eius, 1^{a}.q.28. 3.c.
1 ¶ Attributa Dei differunt tantum ratione, ſed fundamẽtum habent, ex natura rei, 1^{a}.q.13.4.0 * 12.c
2 Plura attributa ſunt in Deo, ſed unite, 1^{a}.q.12.4.0 * 12.c
3 attributa eſſentialia poſſunt à nobis naturaliter cognoſci, nõ autem perſonalia, 1^{a}.q.32.1.0 * q.39.7.c
4 Ratio attributorum eſt conceptio intellectus, quam ſignificat nomen, 1^{a}.q.13.1.c. * 4.0
5 attributa diuina prædicantur de ſe inuicem nominibus primæ intentionis, non autem ſecundæ. 1^{a}.q.32.3.3^{m}
6 Quilibet effectus Dei, eſt à quolibet attributo eius, tamen reducitur ad illud, cum cuius ratione magis conuenit, 1^{a}.q. 43.6.3^{m}

1 AVARITIA QVID * Eſt immoderatus amor habendi, 22^{æ}.q.118.1.2.c
2 auaritia proprie, ſemper eſt peccatum, 22^{æ}.q.118.1.0. * q.119 1.0.
3 auaritia eſt peccatum ſpirituale, 22^{æ}.q.118.6.0
4 auaritia ſecundũ quòd opponitur iuſtitiæ, hoc modo ex genere ſuo eſt peccatum mortale. Contingit tamen in hoc genere auaritiæ eſſe peccatum ueniale, propter imperfectionem actus, 22^{æ}.q.118.q.4.0
5 auaritia eſt medium inter peccata pure ſpiritualia, & peccata pure carnalia, 12^{æ}.q.72.2.4^{m} * 22^{æ}.q.118.6.1^{m}
6 auaritia eſt cõtra Deum, contra ſe, & contra proximum, 22^{æ}. q.18.1.2^{m} * 3.1^{m}
7 Subiectum * Auaritia large, eſt in dæmonibus, ſcilicet immoderata cupiditas habendi quodcunque bonum creatum, non autem proprie, 1^{a}.q.63.2.2^{m}
8 Senes ſunt naturaliter auari, propter defectum naturæ corũ, 22^{æ}.q.118.1.3^{m}.q.119.3.0
9 ¶ Diuiſio * Auaritia dupliciter, importat immoderantiam exteriorum ſcilicet in affectu, & in re, 22^{æ}.q.55.8.c. * q.118.1. 2^{m} * 3.c
10 auaritia ſumitur dupliciter ſcilicet large pro omni cupiditate inordinata habendi quodcunque bonum creatum, & proprie ut eſt ſpeciale peccatum circa poſſeſſiones exteriores, 1^{a}.q.63.2.2^{m}. * 22^{æ}.q.118.2.0 * 5.2^{m}
11 ¶ Species * Species auaritiæ ſunt ſeptem ſcilicet parcitas, tenacitas, cymilitas, turpe lucrum, uſura, latrocinium, & alea, 22^{æ}.q.118.8.4^{m}
12 auaritia eſt uitium capitale, cuius filiæ ſunt ſeptem ſcilicet proditio, fraus, fallacia, piurium, inquietudo, uiolentia, & obduratio, 22^{æ}.q.55.8.0. * q.118.7.8.0
13 Auaritia, Libido, & Cupiditas dicitur tripliciter, ſcilicet paſſio habitualis conſequens peccatum originale id eſt fomes inordinatus appetitus cuiuſcunque rei uel tantum diuitiarum. prima eſt radix omnis peccati. Secunda eſt genus omnis peccati. Tertia eſt uitium capitale, 12^{æ}.q.77.5.1^{m}. * q.82.4.3^{m} * q.84.1.0. * 22^{æ}.q.24.10.2^{m}. * q.119.2.1^{m}.
14 auaritia etiam tertio modo ſcilicet ut eſt tantum inordinatus appetitus diuitiarum, radix eſt omnium peccatorum, 12^{æ}.q.84.1.0. * 2.c.fi. * 3.1^{m} * 4.4^{m} * 22^{æ}.q.119.2.1^{m}
15 auaritia facit homines odioſos: & cauſatur ex nimio amore ſui, 12^{æ}.q.29.4.3^{m}
16 ¶ Grauitas * auaritia eſt maximum peccatorum ſecundum quid. i. ex parte conuerſionis, & eſt minimum ſimpliciter id eſt ex parte auerſionis. 22^{æ}.q.118.5.0
17 auaritia eſt grauius peccatum prodigalitate: quia magis repugnat liberalitati: ſed inutilior eſt & inſanabilior triplici ratione, ſcilicet quia prodigus facile eſt ſanabilis per hoc quòd declinat ad ætatem ſenectutis, quæ eſt cõtraria prodigalitati: & & per hoc quòd peruenit ad egeſtatem de facili, dum multa inutiliter conſumit, & ſic pauper factus, non poteſt in dando ſuperabundare: & etiam quia de facili perducitur ad uirtutem propter ſimilitudinem, quam ad ipſam uirtutem habet. Sed auarus non de facili ſanatur, quia habet ijs contraria, 22^{æ}.q.107.2.c. * q.118.3.3^{m}. * q.119.3.0
18 auaritia ſuperabundat in amando, acquirendo, & retinendo: ſed deficit in dando: prodigalitas autem ecõuerſo 22^{æ}. q.119.3.c
19 Ex auaritia quandoque naſcitur prodigalitas: dum aliquis multa conſumit, ad captandum fauorem aliorum à quibus capiat 22^{æ}.q.119.2.1^{m}
20 Prodigalitas opponitur auaritiæ; licet quandoque ſecun-

dum diuerſa ſint in eodem, qui denominatur a principali.ſ.a datione.12æ.q.72.8.3m*22æ.q.119.1.4m.

21 ¶Comparatio*.Auaritia ut eſt inordinatio affectus, opponitur liberalitati:ſed ut eſt extra in re opponit iuſtitiæ. 22æ. q.117.principio*q.118.principio*3.o

22 auaritia ut opponitur liberalitati, habet uitiũ oppoſitum. ſ. prodigalitatem, non autem ut opponitur iuſtitiæ. 22æ.q. 118.3.3m *q.119.1.o

23 actus perfectus auaritiæ oppoſitæ iuſtitiæ, eſt peccatum mortale:non autem oppoſitæ liberalitati.niſi ſit contra charitatem.12æ.q.118.4.o

1 AVdacia includit in ſe ſecuritatem: ſicut contrarium priuationem.12æ.q.45.1.3m

2 audacia propria reſpicit malum:ſed bonum ei coniunctum, reſpicit ſpes.Et ſimiliter deſperatio reſpicit directe bonũ: ſed malum ei coniunctum reſpicit timor.12æ.q.45.2.3m *.4.2m.

3 audacia eſt peccatum contrarium fortitudini. 22æ.q.126.2. 3m*q.127.2.o

4 audacia contrariatur timori,ſecũdum acceſſum & receſſum circa idem obiectum: ſpei autem ſecundum contrarietatẽ obiectorum.12æ.q.23.2.c.fi.*q.45.1.n.*3.c.*22æ.q.123 3. 3m.*q.129.6.2m

5 *Sicut ſpes eſt prior quàm audacia:ita timor eſt prior quam deſperatio.12æ.q 45.2.2m

6 Sicut ex timore non ſemper ſequitur deſperatio, niſi ſit intenſus:ſic nec ex ſpe audacia,niſi ſit uehemens. 12æ.q.45. 2 2m.

7 Nullus defectus eſt per ſe cauſa audaciæ: ſed omnia quæ faciunt ſpem uictoriæ,uel calefaciunt cor.12æ q.25. 3.c.* q. 45.3.n.

8 Omnia quæ ſunt nata cauſare ſpem uel excludere timorem, ex parte animæ, uel corporis, ſunt cauſa audaciæ. 12æ.q. 45.3.c.

9 audacia ſequitur ſpem,nec eſt pars eius ſed effectus:ſicut deſperatio reſpectu timoris.12æ.q.25.3.c.fi.*.q.45.2.o.*.3.c.* 22æ.q.125.2.3m.*q.129.7.c

10 audacia non poteſt eſſe paſſio principalis. 12æ. q.25.4.2m.* 3m*q 45.2.3m

11 audacia cauſat tremorem,reuocando calorem ab exterioribus ad interiora.ſ.ad cor:timor autem ad inferiora.12æ.q. 45.4.1m

12 *audacia non cauſatur ex ira niſi mediante ſpe. 12æ. q. 45. 4.3m.

13 audacia eſt ſubiectiue in iraſcibili.1ª.q.59.1.2m.* 12æ.q.23. 1.2.c.

14 Habentes ſe bene ad diuina,& paſſi iniuſta,habentes cor patinum.& experti ſunt audaciores oppoſitis.12æ.q.45.3.o.

15 Habentes pulmonem ſanguineum, & amatores uini ſunt audaciores aliis:propter caliditatem amplian tem & extendẽtem cor.12æ.q.45.3.c.1m

16 audaces ſunt promptiores in principio, quàm in ipſis periculis:ſed fortes econuerſo.12æ.q.45.4.o

1 ¶Audiens detractiones peccat: minus tamen quàm detrahẽs: ni ſi audiat ex odio 22æ.q.73.4.o

2 auditus duplex.ſ.interior & exterior.22æ.q.5.1.3m

3 auditus deſeruit diſciplinæ, & uiſus deſeruit inuentioni.1ª.q. 117.1.o.

¶Aue maria exponitur.3ª.q.30.4.o

1 *Cõuerſio poteſt eſſe ſine auerſione,ut in peccato ueniali.12æ q 72.5.c.* 3ª.q 86 4.5.c

2 Si poſſet eſſe conuerſio ſine auerſione,non eſſet peccatũ mortale 22æ.q.20.3.c

3 In omni peccato mortali eſt auerſio & conuerſio.12æ.q.72.5. c.*q.87.4 o.22æ.q.20.1.1m.*.q.24.12. 4m.*.q.162.6.c.*.3ª. q.86 4.c.*q.88.1.c

4 Ratio materialis peccati mortalis.eſt in conuerſione,ſormalis autem in auerſione.22æ.q.10.3.c.*q.150.4.c.*q.118.5.c. fi.*q.162.6.c.*3ª.q.86.4.1m

5 In peccato eſt duplex auerſio. ſ. à regula rationis, quoad circunſtantias,quam ſequitur alia ſcilicet auerſio à Deo. 12æ q.73.7.3m

6 Ratio inferior poteſt auerti a rationibus æternis quibus intẽdit,ut regulata,non autem ut regulans,ſecundum eas,quia hoc eſt proprium rationis ſuperioris.12æ.q.74.8.1m

7 Peccatum caret ordine ex parte auerſionis,non autem ex parte conuerſionis.12æ.q.84.3.2m

8 In quolibet peccatore auerſio a Deo eſt præter intentionem eius.12æ.q.77.6.3m.* 8 2m.*.22æ.q.39.1.1m.* q 46.2.2m.

9 Peccata carnalia plus habent de conuerſione, quàm de auerſione,ſed ſpiritualia econuerſo.12æ.q.73.5.c

10 Peccatorum contrarietas eſt ratione conuerſionis,ſed eorum conuenientia & reatus, ratione auerſionis. 12æ. q. 73.1.o.*.q.113.2.3m.*.3ª.q.8.7.3m.*.q.86.3.3m.*.q. 88.1.c.

11 Peccato mortali debetur pœna damni infinita, ratione auerſionis: ſed pœna ſenſus finita ratione conuerſionis. 12æ. 87.4.o.*.22æ.q.79 4.4m.*3ª.q.86.4.c

12 In peccatis contra uirtutes theologicas, prius eſt auerſio, quàm conuerſio,in aliis autem econuerſo. 22æ.q.2. 1. 1m. *.3.c.

13 In odio Dei,prius eſt auerſio,quàm conuerſio,in aliis autem econuerſo.22æ.q.34.2.c

14 In ſuperbia prius eſt auerſio,quàm conuerſio, in aliis autem econuerſo.22æ.q.162.6.c.2m.*7.c

1 AVgmentum eſt motus non continuus.12æ.q.52.3.c.*22æ q.24.6.c

2 augmentum formarum tripliciter terminatur.ſ.ratione formæ,agentis,& ſubiecti.22æ.q.24.7.c.*3ª.q.7.12.c

3 Formæ ſpecifice reſpectu alterius quædam augentur ratione ſui & ſubiecti,ut motus,ſanitas,& quilibet habitus,ſed abſolute ratione ſubiecti tantum,ut qualitates ſenſibiles. Primarum aliquæ,non omnes,augentur per additionem, nõ autem ſecundæ,ſed per hoc quòd ſubiectum magis participat eandem formam.12æ.q.52.1.2.o.*q.53.2.3m.*q.66.1. 2.o.* 22æ q 24.5.1m

4 Scientia augetur ſecundum intenſionem actus dupliciter.ſ. ex parte ſubiecti,& ſecundum numerum obiectorum,ſed uirtus tantum primo modo.12æ.q.52.2.c.*q.66.1.o.*22æ q.24.4.1m.*.5.c.1m

5 Opinio quadruplex de augmento formarum.12æ.q.52.1.o

6 In magnitudine corporali augmentum eſt duplex.ſ.per additionem,ut in uiuentibus:uel per intenſionem, ſicut in rarefactione.12æ.q.52.2.1m.*22æ.q.24 5.1m

7 Motus manente eadem ſpecie,augetur tripliciter. ſ. per additionem temporis,uel uiæ, uel participatione ſubiecti.12æ. q 52.2.c

8 augens habitum ſemper facit aliquid in ſubiecto, non quidẽ formam nouam,ſed quòd ſubiectum perfectius participet formam præexiſtentem,uel quòd amplius ſe extendat. 12æ.q. 52.2.2m.*3m.*22æ q.24. .3m

9 Habitus corporales non multum uidentur augeri per additionem,ſed per tranſmutationem primarum qualitatũ, quæ non augentur,niſi per intenſionem ex parte ſubiecti participantis 12æ q.52.c.fi.

10 Omnis forma augetur.i.ſuſcipit magis & minus,niſi cõſiſtat in indiuiſibili,ut ſpecies numeri, uel ſecundum numeros, ut quantitates continuæ, figuræ, & relationes, uel det eſſe ſubſtantiale.12æ.q.52.1.2.o.*3ª.q.7.1.2

11 augmentum formarum,nominatur ad ſimilitudinem augmenti corporum.12æ.q.52.1.c

12 *Corpus hominis augetur per additionem materiæ.1ª.q.119 1.c.

1 ¶Augurium eſt diuinatio,a garritu auium ſumpta,ſed auſpicium,à motu auium.22æ.q.95.3 c

2 augurium eſt illicitum, in iis quæ non cauſantur a cœlis, uel quæ non pertinent ad aues.22æ.q.95.7.o

1 ¶Auguſtinus ſequitur Platonem, quantum poteſt ſalua fide. 1ª.q.66.2.1m*q.77.5.3m.*q.84.5 c.* 22æ.q.23.2.1m

1 ¶Per auium garritus, & motus, & alias diſpoſitiones poſſunt futura præcognoſci,non ſicut per cauſas futurorum euentuum,ſed ſicut per ſigna.22æ.q.75.7.c

2 *Martyrum.*Aureola martyrum,eſt ſimpliciter potior cæteris,uirginum diuturnior, confeſſorum uerò periculoſior. 22æ.q.152.5.b.1.*c

3 Ex rõne operis meritorij,quoddam accidentale pręmium debetur eſſentiali præmio, quod aureola appellatur.5. q. 96.1.n.

4 Cum fructus hoc loco conſiſtat in gaudio diſpoſitionis operum.& aureola in gaudio perfectionis operum,non eſt idẽ fructus quod aureola.5.q.96.2.o

5 Continentiæ magis debetur fructus, quam alij uirtuti cum ea uirtus præcipue hominem liberet a ſubiectione carnis, ratione cuius fructus ei reſpondet.5.q.96.3.c

6 Conuenienter aſſignantur tres fructus tribus continentiæ partibus,coniugali enim continentiæ trigeſimus. uiduali ſexageſimus, uirginali centeſimus fructus debetur. 5ª.q. 96.4.c.

7 Cum per uirginitatem ſingularis quædam uictoria cõtra carnem obtineatur,uirginibus quibus propoſitum fuit uirginitatis perpetuo ſeruandæ,aureola ex merito debetur.5.q. 96.5.o.

8 Quemadmodum uirginibus, ſic & martyribus aureola debetur, tum propter uictoriam paſſionum martyrij, cum

propter

propter cauſam pugnæ, 5.q.96.6.c.

9 Sicut uirgines & martyres, ita doctores aureolam cõſequuntur, propter uictoriam quam obtinẽt aduerſus diabolum, per prædicationem & doctrinam, 5.q.96.7.0.

10 Quanquam competat Christo aurea, cum ſtrenue pugnauerit & uicerit: non tamen aureola ei debetur, 5.q.96.8.c.

11 Angelis non competit habere aureolam. 5.q.96.9.0

12 Cum aureola ſit gaudium de his operibus, quorum gratia ea debetur, proprie in mente eſſe dicitur, quãuis etiam aliquis decor ex gaudio aureolæ in corpore reſultet, 5.q.96.10.c.

13 Cum uirgines martyres & doctores in perpetua pugna ſint, & uictoriam ea ea conſequãtur, merito eis aſſignatæ ſint tres aureolæ, 5.q.96.11.c.

14 Simpliciter loquendo aureola martyrũ eſt omnium potiſſima, 5.q.96.12.c.

Cum meritum ſit cauſa præmij conſequens eſt ut ſicut premio premium eſt maius, ſic aureola una maior altera eſſe dicatur, 5.q.96.13.0.

1 ¶ Aurum habet uim lænificandi, 22æ.q.37.2.1m

1 ¶ Auſteritas eſt pars potentialis temperantię ſcilicet uirtus refrenans loquacitatem, 22æ.q.14.3.c.

2 Auſteritas vt uirtus, non excludit omnes delectationes, ſed tantum ſuperfluas, & inordinatas. Ideo uidetur pertinere ad amicitiam, id eſt ad affabilitatem, uel ad eutrapeliam id eſt ad iocunditatem, 22æ.q.168.4.3m

3 * Auſtera ſeueritate peccata proximi diiudicant ac ſi ipſe eſſet iuſtus, eſt ſuperbus inquantum ſcilicet aliquis propria peccata paruipendens, ſeipſum proximo præfert in corde ſuo, 22æ.q.33.5.c.

4 Auctoritas Dei præualet rationi humanæ, multo magis quàm auctoritas philoſophi, rationi debili alicuius pueri, 1ª.q.1.8 2m

1 Auxilium maximum ad omnia calor & ſpiritus ſunt animali, 12æ.q.44.1.2m

2 Homo non poteſt habere auxilia & inſtrumenta determinata à natura ſicut alia animalia, quia eſſet contra complexionem eius, & etiam infinitis indiget, 1ª.q.76.5.4m * q.91 3.2m * 12æ.q.5.5.1m

3 Naturale eſt cuilibet dolenti, uti quocunque auxilio, ad repellendum nocinum præſens, quod infert dolorem, 12æ.q.44.1.2m

4 ¶ Dei. Quilibet homo indiget auxilio diuino, & humano, 22æ q.192.6.1m

B

BALAAM uere prophetauit, ex inſpiratione Dei, licet eſſet propheta dæmonis, 22æ.q.172.6.h.1m

¶ Baliuus operatur per regem, & econuerſo, quia eſt dominus ſui actus. Non autem martellus operatur per fabrum, 1ª.q.36.3.4m * 22æ.q.90.1.c.

¶ Balneum intrare non licebat antiquitus filio cum patre: ne ſe inuicem viderent nudos, 22æ.q.154.9.c.

¶ Banauſia eſt uitium contrarium paruificentiæ. Et dicitur à furno, quia quaſi ignis conſumit omnia, 22æ.q.135.2.0.

1 Baptiſmus Ioannis fuit conuenienter inſtitutus, quadruplici ratione ſcilicet primo quia oportebat Chriſtum à Ioanne baptizari, ut conſecraret baptiſmum. Secundo ut Chriſtus per baptiſmum Ioannis manifeſtaretur. Tertio ut ſuo baptiſmo aſſuefaceret homines ad baptiſmũ Chriſti. Quarto ut ad pœnitẽtiam homines inducens, præpararet ad digne ſuſcipiendum baptiſmum Chriſti, 3ª.q.38.1.0

2 Baptiſmus Ioannis nominatur ab ipſo triplici ratione ſcilicet primo q: ipſe fuit ſui baptiſmi inſtitutor aliquo modo. Secundo quia nihil in illo baptiſmo efficiebatur, quod Ioannes nõ faceret. Tertio quia ſibi ſoli erat datum illius baptiſmi miniſterium, 3ª q.38.2.1m

3 Baptiſmus Ioannis fuit a Deo per auctoritatem & à Ioanne per miniſterium, 3ª.q.38.2.0.

4 Baptiſmus Ioannis non fuit commendatus aliquo præcepto Dei in ſacra ſcriptura, quia parum erat duraturus, 3ª.q.38.2.3m

6 Baptiſmus Ioannis erat pręparatorius ad baptiſmũ Chriſti. 3ª.q.38 3.1m

7 Baptiſmus Ioannis non imprimebat characterẽ, 3ª.q.38.6.c.

8 Nec in eo peccata remittebantur, 3ª q.68 6 1m

9 Baptiſmus Ioannis non conferebat gratiam, ſed tantum effectum hominis, 3ª.q.38.2.c.* 3.0.* 6.c.

10 Circũciſio quo ad neceſſitatem, inſtituta erat ut remedium contra peccatum originale, ſed baptiſmus Ioannis ut aſſuefaceret ad baptiſmum Chriſti, 3ª.q.70.1.3m

11 Chriſtus inhibuit Apoſtolis, gentibus euangelium prædicare ante paſſionem & reſurrectionem ſuam. Vnde multo minus conueniebat per Ioannem gentiles ad baptiſmũ admitti. 3ª.q.38.4.3m

12 Chriſtus uoluit baptizari baptiſmo Ioannis, à Ioanne, ſextuplici ratione ſcilicet propter humilitatem implendam, vel baptiſmum Ioannis approbaret, ut aquas conſecraret ſuæ carnis tactu, & ſic baptiſmum ſuum inſtitueret, ut oſtenderet nõ intereſſe quis à quo baptizaretur, ad exemplum baptiſmi proponendum illis qui erant futuri filij Dei per fidem, & ut in baptiſmo miracula oſtendens euacuaret illorum errorem, qui Ioannem Chriſto maiorem credebant, 3ª.q.38.1.c.* q.39.1.2.0.* 5.c.* q.66.5.4m * q.67.7.1m * q.81.c.* q.84.7.4m

13 Ioannes baptizatus fuit a Chriſto, 3ª.q.38.6.3m

14 Multi baptizati ſunt à Ioanne, præter Chriſtum, non autem omnes, 3ª q.38.4 0

15 Chriſtus non fuit primus, nec vltimus baptizatus à Ioanne, 3ª.q.39.4m

16 Chriſtus baptizatus fuit in Iordane, quia per ipſum fuit introitus in terram promiſſionis: & etiam ipſum diuiſit Helias, 3ª.q.39 4 0.

17 Chriſtus baptizatus fuit tempore cõueniẽti, 3ª.q.39.3.0

18 Nullus leuauit Chriſtum de baptiſmo, quia non propter ſe, ſed propter alios baptizatus eſt, 3ª.q.67 7 1m

19 Chriſto baptizato, aperti ſunt cœli quadruplici myſterio ſcilicet ut oſtenderetur quòd de cętero virtus cęleſtis baptiſmum conſecraret, & quòd per fidem baptiſmum inſpicimus cœleſtia, quę ſenſum & rationem humanam excedit & ut oſtenderetur, quòd baptizatis patet uia ad cœlum & ut detur intelligi, quòd hoc ipſum quòd poſt baptiſmũ cœlum aperitur credentibus eſt uirtute orationis, 3ª.q.39 5.0.q.49.5.3m

20 Chriſto baptizato, audita eſt uox patris propter myſterium trinitatis, 3ª.q.39 8.0.* q 41.4.0.* q.66.6.c.

21 Spiritus ſanctus apparuit, Chriſto baptizato, in ſpecie columbæ, quia datur omni baptizato ſine fictione, 3ª.q.39.9.0 * q.46.4.2m

22 Baptizati baptiſmo Ioannis, baptizari tenebantur baptiſmo Chriſti, 3ª.q.38.6.0.* q.66.9.2m

23 Ioannes non baptizauit pueros, nec gentiles, 3ª.q.38.4.3m.

24 Baptiſmus Ioannis ceſſauit quo ad ſuum maximum poſſe, Chriſto baptizato. Sed totaliter ceſſauit Ioanne incarcerato, quia miniſterium eius, ſoli Ioanni erat commiſſum, 3ª q.38.5.0

25 Baptizato Chriſto non ceſſauit baptiſmus Ioannis, ſed tantum eo decollato, 3ª q.38.5.0.* q.39.3.4m

26 Diffinitio.* Diuerſæ diffinitiones baptiſmi, 3ª.q.66.1.0

27 Forma baptiſmi eſt iſta ſcilicet Ego te baptizo in nomine patris & filij & ſpũs ſancti, 3ª.q.60 8.b.* q.66.5.0* q.83.3.c.

28 Forma baptiſmi ſecundum Græcus, eſt iſta ſcilicet Baptizetur ſeruus Chriſti. N. In nomine patris & filij & ſpiritus ſancti, 3ª.q.60.8.b.* q.66.5.1m * q.67 6 c

29 Per formam Græcorum perficitur uerum ſacramentum baptiſmi. Et fit ad uitandum antiquorum errorem, qui uirtutem attribuebant baptizanti, 3ª.q.66 5.1m

30 In forma baptiſmi, dimittens uerbum baptizo, nihil agit, 3ª q.66.5.2m.

31 Dicens, nos baptizamus, nihil agit, 3ª.q.66 5.4m * q.67.6.c.2m.

32 Ego, non eſt de neceſſitate formæ baptiſmi, ſed ponitur ad maiorem expreſſionem intentionis, 3ª.q.66.5.1m.* q.72.4.3m.

33 Si dicatur, Ego baptizo uos eſt baptiſmus, ſed peccatum eſt, niſi neceſſitas cogat, 3ª.q.66.5.4m * q.67.6.2m

34 Si dicatur in nomine trinitatis, nihil agitur. 3ª.q.66.6.3m.

34 Si dicatur, in nomine genitoris, uel proferantur alia nomina perſonarum non propria, nihil agitur, 3ª.q.60 7.2m * q.66. 7m

36 Si dicatur, in nomine Chriſti, non eſt baptiſmus, niſi reuelatur, ſicut Apoſtolis, ad amorem Chriſti, 3ª.q.56 6.0

37 Si in forma baptiſmi addatur, & beatæ Mariæ, quaſi ibi aliquid operetur nomen eius, nihil agitur. Si autem intendatur tantum, quòd oratio eius proſit baptizato, ualet, 3ª.q.60.8 c.ſi.

38 Si nominata tantum una perſona trinitatis, baptizandus moriatur, creditur ſuppleri inuiſibiliter, 3ª.q.68.2.7.9.0 * q.82.4.2m

39 Non dicitur ibi, in nominibus, ſed in nomine i. in inuocatione.

ne, per confeſſionem exteriorem. 3ª.q.66.5.6^{m}
40 Si fiat tanta interruptio uerborum, uel interpoſitio, quòd diſcõtinuat intentionẽ baptizantis, tunc nõ erit una forma, & utraque per ſe erit imperfecta, nec ſufficiet ad baptiſmũ ſicut ſi dicatur, In nomine patris, & interponat baptizans longam fabulam, & poſtea dicat, & filij non erit baptiſmus 3ª.q.60.8.o
41 Si autem fiat ita parua interruptio, uel interpoſitio uerbi nõ corrumpentis formam, nec principalem ſententiam mutã tis: ut ſi dicas baptizans, In nomine patris omnipotentis, aut interpoſitio ſilentij, aut interruptio tuſſis, uel alicuius huiuſmodi quod intentionẽ baptizantis non diſcõtinuet, erit cum unitate intentionis unitas formæ. Conſtat.n.q̃ cõtinuatio formæ ex uocibus unitatem habere non poteſt, cum oratio ſit quantitas diſcreta. 3ª.q.60.8.o
42 *Si dubitatur de aliquo, an ſit baptizatus, debet baptizari ſub hac forma, Si non es baptizatus, ego te baptizo. 3ª.q.61.9.4^{m}.*q.68.7.3^{m}.*11.4^{m}
43 aqua eſt materia baptiſmi, non autem oleum, ſanguis, uinũ nec aliquod elementum. 3ª.q.50.7.2^{m}.*.q.66.3.o.*.5.7^{m}.*.q.67.3.c.*.q.74.1.c.*.6.2^{m}.*.q.84.1.1^{m}.*.q.86.4.3^{m}.*.6.c.
44 aqua, eſt materia baptiſmi remota, Sed ablutio eſt materia p̃xima, ideo proprie prædicatur de eo non autem aqua, niſi per cauſam. 3ª.q.60.1.o
45 aqua quantumcunque alterata, uel miſta per naturam, uel artem, poteſt eſſe materia baptiſmi, niſi ſoluatur ſpecies. 3ª q.66.4.o
46 In aqua miſta cum chriſmate, poteſt fieri baptiſmus, quia non ſoluitur ſpecies aquæ. 3ª.q.66 4.2^{m}
47 Baptiſmus poteſt fieri in lixiuio, & brodio, & in aquis ſulfureis. 3ª.q.66.4.2^{m}.*.4^{m}
48 Baptiſmus poteſt fieri in qualibet aqua maris, fluminis, uel paludis. 3ª.q.66.3.2^{m}.*4.1^{m}
49 Baptiſmo facto in mari, alia tantum aqua conſecratur, quæ uenit ibi in uſum. 3ª.q.74.2 2^{m}
50 Baptiſmus poteſt fieri ex aqua luti, non autem ex luto. 3ª.q.66.4 2^{m}
51 Baptiſmus non poteſt fieri in aquis artificialibus, uel alchimiæ uel roſatum. 3ª.q.66 4.5^{m}
52 Chriſma non eſt de neceſſitate baptiſmi, ſed quodam modo perficit baptiſmum. 3ª.q.64.4.c
53 In baptiſmo non aqua, ſed lotio, eſt ſacramentum tantum, iuſtificatio eſt res tantum, ſed character utrunque. 3ª.q.6.1.o.
54 Si ſacerdos ſit in tali loco, q̃ non poſſit habere aquã de fonte, uel riuo, uel aliunde, fodiat terram, ſi poſſit inuenire. Et ſi non poterit habere imploranda eſt bonorum omnium largitoris gratia. Si.n. ſacerdos facit quod poteſt, & quod non poteſt committit Deo, tũc ipſe Deus inuiſibiliter ſupplet defectum. Et ſic poteſt ſacramentum baptiſmi alicui deeſſe re, ſed non uoto, ſicut cum aliquis baptizari deſiderat, & aliquo caſu præuenitur morte antequam baptiſmũ ſuſcipiat. Et talis ſine baptiſmo actuali poteſt ſalutem conſequi, propter deſiderium baptiſmi, quod procedit ex fide per dilectionem operante, per quem Deus hominem interius ſanctificat, cuius potentia, ſacramentis uiſibilibus nõ alligatur. 3ª.q.98.27.9.o.*q.82.4.2^{m}
55 Modus* Baptiſmus poteſt fieri per aſperſionem, effuſionem, & immerſionem in aqua. 3ª.q.66.7.o
56 Sufficit quòd caput immergatur in baptiſmo. 3ª.q.66.7.3^{m}.
57 Trina immerſio, non eſt de neceſſitate, tamen debet fieri. 3ª.q.66.8.o
58 Si trina immerſio ſit intenta, nõ perficiunt baptiſmum, niſi in tertia Si autem una intendatur, perficitur in ea. 3ª.q.66 8.3^{m}.*q.78.6 2^{m}
59 Sermo dirigitur ad non intelligentem, quia in baptiſmo & in aliis, ſermo efficit quod ſignificat. 3ª.q.66.5.3^{m}
60 Quæ pertinent ad ritum, & ſolemnitatem baptiſmi, fiunt ad deuotionem, & inſtructionem, & contra dæmones. 3ª.q.66.10.c.
61 Solemnitas, ceremoniæ, & ritus, non ſunt de neceſſitate baptiſmi, ſed fiunt ad deuotionem, inſtructionem, & contra dæmones. 3ª.q.66.10.o
62 Baptiſmus, quo ad ſolemnitatem, habet tempus determinatum. ſ. Sabbatum ante Paſcha, & ante Penteceſtem, non autem quoad ſubſtantiam eius, & neceſſitatem, 3ª.q.66.10.1^{m}.
63 Baptiſmus non debet iterari. 3ª.q.49.3.2^{m}.*.5.q.66.9.o.*.q.67.3.1^{m}.*4.3^{m}.*3.6.c.*.q.71.2.3^{m}.*q.80.10.1^{m}.*q.82.8.c*q.83.3.3^{m}.*q.84.10.1^{m}.*5^{m}
64 Baptiſmus eſt ſacramentum maximæ neceſſitatis. 3ª.q.65.3.4^{m}.*q.67.1.3^{m}.*2.3^{m}*3.c.3^{m}*q.68.1.2.o*q.72.2.4^{m}*q.78.1.4^{m}*q.82.1.3^{m}
65 Neceſſaria fuit inſtitutio baptiſmi, quia circunciſio ſanctificabat remouendo tantum, nec ita efficaciter ſicut baptiſmus. 3ª.q.70.4.c.5^{m}
66 Singulari perſonæ baptiſmus quidem, ſimpliciter & abſolute eſt neceſſarius ad ſalutem, pœnitentia autem ſuppoſito peccato mortali poſt baptiſmum, Sacramentum autem ordinis, eſt neceſſarium eccleſiæ ad gubernandum. Sed neceſſitate congruentiæ, cõfirmatio quodammodo perficit baptiſmum, extrema unctio pœnitentiã matrimoniũ uero eccleſiæ, multitudinẽ p̃ propagationem cõſeruat 3ª.q.65.4.o
67 Forma baptiſmi, & uſus debitæ materiæ, ſunt de neceſſitate ſacramenti, non autem benedictio aquæ, & alia huiuſmodi, ſed pertinent tantum ad ſolemnitatem eius. 3ª.q.66.3.5^{m}*10.c.*q.67.3.2^{m}
68 Baptiſmus fuit inſtitutus quo ad materiã, in baptiſmo Chriſti. Sed neceſſitas eius declarata eſt Ioannis tertio, uſus autem incœpit, quando miſit Apoſtolos. 3ª.q.66.2.o.*.q.73.5.4^{m}.
69 Baptiſmus fuit in præcepto omnibus ſtatim poſt paſſionem Chriſti, non autem ante. 3ª.q.66.2.o
70 Omnes tenentur baptizari. 3ª.q.68.1.o.*q.79.2.3^{m}.*.4^{m}.*q.84.5.c.
71 Nullus poteſt ſaluari ſine baptiſmo in actu, uel in propoſito. 22æ.q.113.3.1^{m}*3ª.q.68.2.o*q.72.6.1^{m}
72 Intentio propria eſt neceſſaria in baptizando habente uſum rationis, in non habente autem, ſufficit intentio eccleſiæ. 3ª.q.68.7.o.*.8.3^{m}*9.1^{m}.*12.c.1^{m}*q.60.1.2^{m}.*9.o.*q.71.3.3^{m}.
73 Intentio eſt neceſſaria in baptizante. 3ª.q.66.8.3^{m}
74 Baptiſmus eſt proteſtatio fidei. 3ª.q.6.1.1^{m}*q.78.3.6^{m}
75 Baptiſmus dicitur ſacramentum fidei, quia fides eccleſiæ, & eius qui baptizatur, operatur ad efficaciam baptiſmi, & ẽc baptizati profitentur fidem. 22ª.q.102.5.3^{m}*3ª.q.39.5.c*q.66.1.1^{m}*3.c.*q.65.1.1^{m}*4 3^{m}*q.70.1.c.3^{m}*q.70.1.c.3^{m}*2.c.*b.71.1.c.3^{m}*q.73.3.3^{m}*q.78.3.6^{m}
76 Fides eſt neceſſaria in baptizandis adultis, quo ad gratiam, non autem quo ad characterem. 3ª.q.68.8.o.*.q.71.3.3^{m}.
67 *Nouiter baptizatis non inducitur ieiunium uſque ad Penteceſtem. Et hoc oſtendit, quòd non ſunt de neceſſitate ad difficilia cogendi, antequam per ſpiritum ſanctum interius ad hoc inſtigentur, ut difficilia propria uoluntate aſſumant. 22æ.q.189.1.4^{m}
78 Fides non eſt neceſſaria in baptizantibus. 3ª.q.64.9.o.*.q.68.8.c.
79 In habentibus uſum rationis baptizandis, requiritur contritio, ſiue deuotio, quo ad rem ſacramenti, ſed intentio ſiue uoluntas quoad ſacramentum. 3ª.q.68.7.2^{m}*q.86.2.1^{m}.
80 Confeſſio non eſt de neceſſitate baptiſmi. 3ª.q.68.6.o
81 ad baptiſmum non requiritur manus impoſitio. 3ª.q.84.4.c.2^{m}
82 Baptizati tenentur ad reſtitutionem male ablatorum. 3ª.q.68.5.3^{m}
83 Prima cauſa, & auctoritas efficaciæ baptiſmi, eſt trinitas, ſed ſecundaria, & meritoria, eſt paſſio Chriſti. 3ª.q.66.o.c.5^{m}.
84 Cauſa baptiſmi duplex. ſ. principalis, dans uirtutem ei. i. trinitas & inſtrumentalis i. miniſter. 3ª.q.66.5.c.*.8.1^{m}.*.q.67.4.3^{m}
84 Sacerdos eſt proprius miniſter huius ſacramenti, non autem diaconus, niſi in neceſſitate. 3ª.q.67.1.2.o.*.3.1^{m}.*.2^{m}.
86 Baptiſmus ſolẽniter celebratus, debet fieri à presbytero curato, uel eius uice. 3ª.q.67.4.2^{m}
87 Sacerdos malus baptizans, peccat mortaliter, niſi in neceſſitate, & ſine ſolemnitate. 3ª.q.64.6.3^{m}
88 Recipiens baptiſmum, uel alia ſacramenta a miniſtro malo non præciſo non peccat, niſi communicet ei, in peccato. ſ. inducendo eum ad miniſtrandum. 22æ.q.39.4.1^{m}*3ª.q.62 6.2^{m}
89 Omnis homo cuiuſcunque ſexus, uel cultus *etiam ſi ſit Iudæus uel Paganus, poteſt baptiſare in neceſſitate, ſi deſit miniſter aptior. 22æ.q.39.4.1^{m}*q.100.2.1^{m}*3ª.q.67.3.4.5.o*8.1^{m}*q 82.1.3^{m}*7.2^{m}
90 Si laicus, uel mulier, ſine neceſſitate baptiſet, peccat, & cooperans ei, ſed non iteratur. 3ª.q.57.3 1^{m}*4.3^{m}
91 Si laicus præſente clerico, uel non ſacerdos, præſente ſacerdote, uel mulier præſente uiro baptizent, peccant. 3ª.q.67.4.o.

92 Vnus poteſt ſimul plures baptizare, ſi ſit neceſſitas. 3ª.q.66.5.4^m * q.67.6.2^m

93 Plures non poſſunt eundem baptizare. 3ª.q.66.5.4^m * q.67.6.o

94 Si unus eſt manens, & alter mutus, non poſſunt baptizare. 3ª q.66.5.1^m * q.67.6.3^m

95 Nullus poteſt ſe baptizare, tamen propter contritionem, & deuotionem ſaluaretur. 3ª.q.66.5.4^m * q.68.2.o * 7.o * q.82.4.2^m

96 Pueri ſunt baptizandi. 12ª. q.113.3.1^m * 3ª.q.39.3.1^m. * q.68.9.o.

97 Pueri baptizãtur in fide militantis eccleſiæ, quæ ſi per impoſſibile deficeret, ſuppleret eccleſia triumphant. 3ª. q.68.9.o *. 12.c. 1^m. * q.39.6 3^m. * 8. c. * q.71.1. 2^m. * 3. 3^m. * q.73.3.c.

98 Pueri infidelium antequam habeant uſum rationis, nõ ſunt baptizandi, inuitis parentibus. 22ª. q.10.12.o. * 3ª. q.68.10.o.

99 Baptiſmus debet differri in adultis ad probationem, inſtructionem, & reuerentiam, non autem in pueris. 3ª.q.88.3.o

100 Infidelitas aliorum non nocet baptizandis, nec alia peccata, ſed tantum propria. 3ª.q.98.9.2^m * q.67.6.4^m

101 Amentes & furioſi à natiuitate, & continue ſunt baptizãdi, non autem alij, niſi quando habent uſum rationis, uolunt. 12ª.q.113.3.1^m * 3ª.q.68.12.o

102 Manens in propoſito peccandi, nõ debet baptizari. 3ª.q.68.4.o * 8.4^m

103 Dormientes non ſunt baptizandi, niſi propter periculum, & prius uoluerint. 12ª.q.113 3.1^m * 2^m * 3ª.q.68.12.3^m

104 Baptizati ab hæreticis in forma eccleſiæ, non debent rebaptizari. 3ª.q.66 9.3^m

105 Puer in utero matris non eſt baptizandus. 3ª.q.68 11.o

106 Mater uiua non debet ſcindi, ut puer baptizetur. 3ª. q. 68. 11.3^m.

107 Apparente aliquo membro ſi imminet periculũ, debet baptizari puer rebaptizandus, niſi ſit caput. 3ª.q.66.7.3^m * q.68.11.4^m

108 Brutum non poteſt baptizari. 3ª.q.68.12.2^m

109 Baptizatus debet leuari de fonte ab aliquo docto in diuinis 3ª.q.67.7.o

110 Leuantẽ baptizatum, nõ oportet eſſe doctorẽ in diuinis, niſi imminente periculo 3ª.q.67.8.1^m

111 Leuans de fonte, tenetur baptizatum inſtruere de fide ſi ſint inter fideles, uel niſi parentes ſuppleant. 3ª.q.67.8.o. * q.71.1.3^m.

112 Leuans de baptiſmo, aſſumit ſibi officium nutricis, & pedagogi. 3ª.q.67.7.o. * .3 c

113 Leuans baptizatum debet eſſe tantum unus principalis, ſed poſſunt eſſe alij coadiutores. 3ª.q.67.8.3^m

114 Non baptizatus, non poteſt aliquem leuare de fonte. 3ª. q. 67.8.1^m

115 Pater non debet leuare proprium filium de baptiſmo, niſi in neceſſitate. 3ª.q. 67.8.2^m

116 Leuatio non eſt de neceſſitate, ſed fit propter imbecillitatẽ animæ, & non corporis. 3ª q.67.7.o * 8.1^m

117 Baptiſmus eſt ianua omnium ſacramentorum, inquãtum eſt cauſa. ſ. characteris, & gratiæ. 3ª.q.63.6.c. * q.68.6.c. * q.73.3.c.

118 Per baptiſmum aperitur ianua Paradiſi. 3ª q.39.5.o. * q.69.5.1^m * 7.o

119 Introitus in regnum Dei, non eſt niſi per baptiſmum aquæ in re, uel in uoto, uel in figura. 3ª.q.66.5.1^m

120 Baptizatus aſcribitur ad duo ſ. ad cœtum fidelium, & ad ſacramentorum participationem. 3ª.q.63.6.c. * .q.67.2.c. * q.70.1.c.

121 Baptiſmus habet uim illuminatiuam, & fœcundatiuam ad bona opera 3ª.q.65.1.3^m * q.67.1.2^m * q.69.5.o

122 * Pueri ſaluantur per ſolum baptiſmum ſine aliis ſacramẽtis, & aliquis moriens ſtatim poſt baptiſmum ſtatim uolat ad cœlum. 3ª.q.65 4.b. * .q.63.2.2^m

123 Pueris baptizatis ſubuenit meritum Chriſti ad beatitudinẽ conſequendam, licet deſint eis merita propria, & uſum liberi arbitrij nõ habent eo quod per baptiſmum ſunt Chriſti membra effecti 12ª.q.5.7.2^m.fi. * q.113.3.1^m

124 Circunciſioni ſuccedit baptiſmus, tanquam perfectum imperfecto 12ª.q. 102. 5. 3^m. * . q. 103. 3. 4^m * q.70. 2. 3^m * 4^m.

125 Circunciſio erat imperfecta reſpectu baptiſmi, quo ad ſignificationem, efficaciam, & utilitatem. Quæ non erat etiã ita communis, quia habebat populum, ſtatum, & tempus determinatum. 3ª.q.70.2.3^m * 4^m

126 Baptiſmus & circunciſio conferebant gratiam. Sed ille ex ſua uirtute ut inſtrumentum paſſionis Chriſti iam perfectæ, illa uero ut ſignum fidei paſſionis futuræ. 3ª. q. 70. 4.c.fi.

127 In baptiſmo amplior gratia datur, quàm in circunciſione. 3ª.q.70.4.c.fi.5^m

128 Baptiſmus ante paſſionem Chriſti, ſi fuiſſet, non aperuiſſet ianuam paradiſi, conferendo etiam eandem gratiã, ſicut prius. Et ſi nunc circunciſio haberet locum, aperiret eam. 3ª.q.99.7.2^m * q.70.4.2^m

129 Baptiſmus continet perfectionem ſalutis, non autem circũciſio, ſed ſignificabat eam, ut fiendam per Chriſtum. 3ª.q.70.4.o

130 Gratia baptiſmalis ſufficit ad concupiſcentiam totaliter reprimendam, & ad merendum, non autem gratia in circũciſione data. 3ª.q.70.4.c.fi.5^m

131 Omnibus rite baptizatis etiam pueris conferuntur gratia & uirtutes, & in habentibus, augentur. 22ª.q.47.13.3^m * 3ª.q.69.3.4.3.c. * 6.o * q.71.3.c

132 Omnes pueri æqualem gratiam conſequuntur per baptiſmum, adulti autem inæqualem, ſecundum gradus deuotionis. 3ª.q.69.8.c. * q.89.2.2^m

133 Effectus baptiſmi duplex. ſ. primus. ſ. character, & ſecũdus, ſcilicet gratia, 3ª.q.68.8.c. * q. 69.10.c.

134 Per baptiſmum homines adoptantur in filios Dei. 3ª.q.39.8.3^m.

135 Per baptiſmum homo regeneratur ad uitam ſpiritualem. 3ª.q.39.5.c.fi. * q.62.2 c. * q.65.1.2.c. * q.66.1.1^m * 3.c. * 9.c.5^m * .q.67.3.c. * 7.c. * q.68 1.c. * 9.1^m * q.69.5.8.c. * q.72.1.c. * 4.3^m * 5 6 c. * 9.1^m * 11.2^m * q 73.1.c. * . 3.c.3^m * 3.1^m * q.79.3 2^m * 8.2^m * q.80.10.1^m * q.84.6.c. * 10.c.5^m * q.85.4.3^m * 5.c.fi.

136 Effectus baptiſmi duplex, ſcilicet per ſe, id eſt generatio in uitam ſpiritualem, & per accidens, id eſt, præſeruatio a peccato. Primus æqualiter confertur ſecundum ſe, non autem ſecundus. 3ª.q.69.8

137 Per baptiſmum homo fit membrũ Chriſti, ideo pœna quã Chriſtus ſuſtinuit, reputatur ei ad ſatisfactionem. 12ª. q.5. 7. 2^m. * . 3ª.q. 48. 1.c. * . q. 49. 1. c. * . q.62. 1. 2. c. * . q. 68.1.c. * . 5.1^m.q.69. 2.c.1^m. * . 3.4.5.6.10.c. * . q. 73. * 3.1^m.

138 Per baptiſmum homo incorporatur Chriſto. 3ª. q.62.1.c. * q. 68. 1.c. 1^m * 2.4.o. * 3.c.1^m * q.69.2.3. 4. c. * . 5.o. * 7.1^m.

139 Fides incorporat Chriſto mentaliter, baptiſmus autem corporaliter, ſine cuius propoſito neutrum fieri poteſt. 3ª.q.69.5.1^m

140 Baptiſmus eſt ſacramentum paſſionis, & mortis Chriſti. 3ª. q.73.3.3^m

141 In baptiſmo homo participat totaliter uirtutem paſſionis Chriſti non autem in pœnitentia. 3ª.q.86.4.3^m

142 Baptiſmus configurat Chriſto paſſo per immerſionem, reſurgenti per uitorem aquæ, aſcendenti per leuationem. 3ª q.66.2.3.9.c.

143 Ante baptiſmum actualiter ſuſceptum, aliquis rem baptiſmi conſequitur, ex propoſito ſuſcipiendi baptiſmum. 3ª. q.68.2.o. * 3.c. * q.80.1.3^m

144 Homo per baptiſmum in mortem Chriſti baptizatur, & ei commoritur & conſepelitur. 22ª.q.147.5.c. * 3ª.q.4.3.2^m * q.3 1.1.c. * q.61.1.2^m * q.66.3.c. * 9.c.5^m * q.68.5.7.c. * q.80.10.19 1^m * q.86.1.3^m

145 Efficacia baptiſmi eſt a paſſione Chriſti, & a ſpirituſancto. 3ª. q. 66. 6. c. 1^m. * . 10. 1^m. * 11. c. 1^m. * . 12.c. * . q. 69.1 o.

146 Baptiſmus datus a meliori non eſt melior, quia efficaciam habet ex merito paſſionis Chriſti & non alterius. 3ª.q. 64.1 2^m * q.82.6.2^m

147 Effectus principalis baptiſmi eſt delere peccata. 3ª.q.39.5.c. fi. * q.79.5.1^m

148 Remiſſio culpæ, fit in baptiſmo uirtute materiæ, ſed principalius uirtute formæ, ex qua etiam materia uirtutem recipit. 3ª.q.66.6 c

149 Effectus baptiſmi eſt tollere omnia peccata præterita & præſentia, non autem futura. 3ª.q.69.10.3^m

150 Baptiſmus impedit peccata futura, ne fiant. 3ª q.68.3.3^m.

151 Baptiſmus omnibus æqualiter aufert omnem culpam, & omnem pœnam. 3ª.q.67.3.c. * q 68.2.2^m * q.69.8.o

152 Baptiſmus principaliter ordinatus eſt contra peccatum originale. 3ª.q.66.9.c.fi.

153 Baptiſmus delet omnem culpam originalem, & mortalem, & quandoque ueniale[illegible] 3ª.q.68 [illegible] 3^m * q 69.1.o. * [illegible] 7. * 8.[illegible] q 70.4.5[illegible] q.71 3 [illegible] 79.5.[illegible] 84 [illegible] * 4.c. * q 8[illegible]

154 Baptiſmus ſtatim tollit pœnas, & infectiones peccati originalis, quo ad perſonam, non autem quo ad naturam, niſi in fine. 12æ.q.81.3.2m * q.85 5.2m * q.87.7.1m * q.109 8.o. c.1m * 10.c.3m * 12æ.q 104.6.1m * 3ª.q.49.3.3m * q.52.5.2m * q.68 8.2m * q.69.3.o. * 7.3m
155 Per baptiſmum fomes mitigatur, ne dominetur, 3ª.q.66.3.c * q.69.4.3m
156 Baptiſmus per gratiam minuit fomitem, inquantum inclinat in contrarium, ſed non totaliter tollit uſque ad beatitudinem. 3ª.q.39.5.c. * q 86 5.c.fi.
157 Baptiſmus abſoluit ab omni pœna, 3ª.q.68.5.o. * q.69.2.o * 7.c. * 10.3m * q.70.4.5. * q.79. 5.1m * q.84.1. 1m * .q.86. 4.3m.
158 Baptiſmus non tollit pœnam hominis. Ideo homicida poteſt puniri, licet pium eſſet ei parcere, 3ª.q 69.2.3m
159 Fictio non remouetur per baptiſmum, ſed per pœnitentiã. 3ª.q.89.9.2m * 10.2m * 3m
160 ad effectum baptiſmi exequendum in ficto cõcurrit per ſe baptiſmus, ſed pœnitentia per accidens, remouendo fictionem. 3ª.q.69.10.2m
161 Fictio mortalis impedit ſimpliciter effectũ baptiſmi, ſed venialis: quo ad uenialia tantum, 3ª.q.69 3.o * q 87.3.2m
162 Fictione recedente, baptiſmus habet proprium effectum. 3ª q.69.4.o.
163 aliquis dicitur ad baptiſmum fictus accedere quadrupliciter. ſ. non credens, contemnens baptiſmum, non ſeruans ritum eccleſiæ, & indeuotus. i. non uolens ſacramentum, & rem ſacramenti. 3ª.q.66.9.c
164 Indiſpoſitio uoluntatis contraria gratiæ, impedit ſecundũ effectum baptiſmi. ſ. gratiam: non autem primum. ſ. characterem. 3ª.q.69.9.c
165 Error circa baptiſmum, non impedit acceptionem characteris, dummodo intendat facere uel accipere quod eccleſia dat: licet credat illud nihil eſſe. 3ª. q. 64.9.1m. *. q. 68. 8.1m
166 ¶ Sanguinis * Baptiſmus triplex. ſ. ſanguinis, flaminis, & fluminis. 3ª.16ª.q.66.11.o
167 Baptiſmus ſanguinis eſt melior & efficacior cæteris baptiſmis. 3ª.q.69.12.o
168 Baptiſmus ſanguinis, includit baptiſmum fluminis, nõ autem econuerſo. 3ª.q.69.12.2m
169 Baptiſmus ſanguinis, ſupplet baptiſmum fluminis, in neceſſitate ſolum. 3ª.q.66.11.o
170 Baptiſmus ſanguinis & flaminis, non ſunt ſacramenta, quia conueniunt cum ſacramento in cauſando, non autem in ſignificando. 3ª.q.66.11.2m * 12.1m
171 Pœnitentia dicitur baptiſmus flaminis, quia ſine baptiſmo, ſufficit ad ſalutem, in neceſſitate tantum. 3ª.q.66 11.c
172 Pueri non poſſunt ſaluari ſine baptiſmo ſanguinis uel fluminis. 12æ.q.113.3.1m * 3ª.q.67.3.c. * q.68.3.c. * q.73.3.c.
173 Baptiſmus ſanguinis non imprimit characterem, quia nõ habet efficaciam baptiſmi ſacramentalis, ſed meritum. 3ª q.66.11.2m * 12.c.1m
174 Baptiſmus ſanguinis liberat ab omni culpa, & omni pena, ex uirtute paſſionis Chriſti, cui conformat. 22æ.q.124.1.1m * 3ª q.68.2.1m * q.87.1.2m
175 Baptizatus baptiſmo flaminis, conſequitur emundationem ſed accipiens ſacramentum conſequitur maiorem gratiã. 3ª.q.69.1.2m * 4.2m * q.80 1.3m * q.90.3.2m
176 Baptiſmum debet præcedere catechiſmus. 3ª.q.71.1.o
177 Vnctio triplex, in baptiſmo. ſ. oleo cathecuminorum, & bis chriſmate. 3ª.q.66.10.2m * q.71.3 4m * q.72.11.3m
178 Baptizati liniuntur chriſmate in fronte, ne erubeſcant, 3ª. q.72.9.c
179 aures baptizandorum liniuntur ſputo, ut aperiãtur ad verbum Dei, nares uero ad odorem bonæ famæ, non autem oculi, quia pertinent ad intellectionem, per quam non habetur fides. 3ª.q.71.2.3.c
180 Sal ponitur in os baptizandi: ut habeat diſcretionem in ſermone fidei. 3ª.q.71.2.c
181 Baptizans datur ueſtis alba, in ſignum reſurrectionis futuræ, & puritatis conſeruandæ 3ª.q.66.10.3m * q.71.3.4m
182 Eorum quæ fiunt poſt baptiſmum aliqua tantum ſignificant, ut ueſtis alba, nouitatem vitæ aliqua etiam efficiunt: ut unctio in uertice, conſeruationem gratiæ baptiſmalis. 3ª.q.71.3.4m
183 Baptiſmus eſt unus tantum ſimpliciter, ſed ſecũdum quid ſunt nouem: quia diluuium, tranſitus maris, & lotiones legis, erant figuræ, baptiſmus Ioannis diſpoſitio, baptiſmus Chriſti cauſa efficaciæ, baptiſmus ſanguinis & flaminis, & pœnitentia ſecundum proportionẽ effectus, & baptiſmus aquæ & ſpiritus. 3ª.q.66.11.3m * q.70.1.2m * 3m.
184 Pro baptiſmo non debet committi ſimonia. 22æ. q. 100. 2. c.1m.
185 ¶ Phariſæorum * Baptiſmata Phariſæorum erant uana, ad mundiciam carnis tantum ordinata. 1ª.q.38.1.3m
¶ Barnabas & Paulus diſcordauerunt præter intentionem eorum, prouidentia Dei 22æ.q.37.1.3m
¶ Bartholomeus miraculoſe occultabatur ſe, & ſe oſtendebat ſicut uolebat. 3ª.q.54.1.2m
Baſiliſcus non interficit uiſu, ſed uapore, ſicut menſtruata inficit ſpeculum. 1ª.q.117.3 2m
1 BEATITVDO * eſt operatio & ultima perfectio. 12æ.q.3.2.o. * 5.c. * q.55.2.3m
2 Beatitudo eſt uita æterna, non quidem eſſe, ſed operatio. 1ª. q.10.3.c. * q.18.2.3m * 12æ.q.3.2.1. * 22æ.q.18 2.2m
3 Viſio Dei per eſſentiam, eſt tota eſſentia beatitudinis. 1ª.q.1. 4.c. * q.12.1.c. * 4.o. * 6.b * 8.4m * q.26.1.3.o. * q.62.1.2.9.c * 12æ.q.3.4 8.o. * q.4.4.5.c. * q.5.2.4.5.c. * 22æ.q.2.3.c. * q.5.1 c. * q.173.1.c. * q.180.4.c. * 3ª.q.52 5.c. * q.59 5.1m
4 Gloria eſſentialis beatitudinis eſt, quã habet homo non apud hominem, ſed apud Deum. 12æ.q.2.3.1m * q.4.8.1m
5 Beatitudo eſt ſummum bonum. 1ª.q.26.3 1m * 12æ.q.3 1.2m * q.5.2.2m * q.19.9.c
6 Beatitudo habet rationem præmii. 1ª.q.26.1.2m * q.62.4.c. * 12æ.q.2 2.1m * q.5.7.c
7 Beatitudo eſt finis rationalis naturæ tantum. 1ª.q.23.1.c.2m * q.26.1.2.c. * q.62.1.4.c. * 12æ.q.3.1.3m * q.35.2.3m * q.69.1.c * 22æ.q.118.7.c
8 Beatitudo ut finis quo, eſt aliquid creatum, non autem ut finis quod 1ª.q.20. * 3.o * 12æ.q.3.1.o
9 Beatitudo eſt ultima perfectio hominis. 1ª.q.62.3.4.c. * q.73. 1.c. * 12æ.q.3.2.c.4m * 6.c
10 Beatitudo eſt proprium hominis bonum. 12æ.q.5.principio.
11 Beatitudo eſt bonum perfectum naturæ intellectualis, apprehenſum per intellectum. 1ª.q.26 1.1.c. * 12æ.q.3 2.2m
12 Beatitudo eſt ſtatus omnium bonorum congregatione perfectus, ſecundum Boetium. 1ª.q. 26.1.1m * 12æ.q.3.2.2m. *. 3. 2m. * q.4.7.2m
13 Beatitudo nihil aliud eſt quàm gaudium de ueritate. 12æ.q. 3.4.c.fi.
14 In uita actiua quæ circa multa occupatur, eſt minus de beatitudine quàm in contemplatiua, quæ uerſatur circa unũ ſcilicet circa ueritatis contemplatione. 12æ.q.3.2.4m * 5.c. * q.4.7.c
15 De ratione beatitudinis ſunt tria. ſ. bonum perfectum, per ſe ſufficientia, & delectatio. 22æ q.118.7.c
16 Beatitudo conſiſtit in duobus. ſ. in uiſione Dei, & delectatione fruitionis. 12æ q.3.4.c
17 * Eſſentia beatitudinis cõſiſtit in actu intellectus, ſed delectatio eius, in uoluntate. 1ª.q.26 2.o. * 3.c. * 12æ.q.3.4.c. q.11.1.1m
18 Beatitudo conſiſtit in contemplatione ueritatis, & maxime Dei. 22æ.q.67.1.1m
19 Beatitudo uitæ præſentis ſecundum Ariſtotelem conſiſtit in operatione perfectiſſima, ratione potentiæ, habitus, & obiecti. 1ª.q.62.1 c. * 88.1.c.co.2. * 12æ.q.3.5.c
20 Beatitudo & miſeria ſunt principaliter in anima, ſecũdario autem in corpore. 3ª.q.1 ;.in c.2m
21 Beatitudo conſiſtit in coniunctione ad Deum, & miſeria in receſſu a Deo. 12æ.q.3.3.c * 7.2m. * 8.c.
22 In quibus non eſt. * Beatitudo ultima, uel miſeria, non conſiſtit in bonis uel malis præſentis uitæ. 12æ q.5.3.o
23 Beatitudo non conſiſtit in diuitiis. 12æ.q.2.1.o
24 Nec in honoribus. 12æ.q.2.2.o
25 Nec in fama ſeu gloria humana. 12æ.q.2.3.o
26 Nec in poteſtate. 12æ.q.2.4.o
27 Nec in aliquo bono exteriori, nec in oĩb. ſimul. 12æ.q.2.4.o.
28 Nec in bonis corporis. 12æ.q.2.5.o * q.3.3.c. * q.4.6.1m
29 Nec in parte ſenſitiua. 12æ.q.3.3.o
30 Nec in uoluntate. 12æ.q.2.6.o
31 Nec in aliquo inhærenti animæ. 12æ.q.2.7.o
32 Nec in habitibus uirtutum. 12æ.q 3.2.c
33 Nec in operatione tranſeunte in exteriorem materiam. 12æ. q.3.2.3m
34 Nec in actu uoluntatis. 1ª.q. 26.2. 2m. *. 12æ.q. 3. 4. o * q. 4 2.c.
35 Nec in intellectu practico principaliter, ſed in ſpeculatiuo. 1ª q.26.2 o. * 12æ.q.3.5.o
36 * Nec in conſideratione ſciẽtiarum ſpeculatiuarum, 12æ.q. 3.6.o. * 12æ.q.167.1.1m
37 Conſideratio ſcientiarum ſpeculatiuarum, eſt quædam participatio ueræ & perfectæ beatitudinis, non autem ſubſtantialis beatitudo. 12æ.q.3.6. c.fi. * q.66.3.1m * 5.2m. 22æ. q.180.4.c.

§ 38 * Nec

38 ° Nec conſiſtit in contemplatione angelorum. 1ª. q. 64. 1. 1m ° q. 89. 2. 3m. ° 12æ. q. 3. 7. o. ° 22æ. q. 167. 1. 1m.
39 Nec in cognitione Dei quæ habetur per demonſtrationem, 12æ. q. 66. 5. 2m.
40 Nec in aliquo creato, 1ª. q. 12. 1. c. ° q. 82. 2. c. ° q. 89. 2. 5m. ° 12æ. q. 3. 8. o ° 22æ. q. 85. 2. c.
41 Nec in cognitione cuiuſlibet ueri, ſed in cognitione perfecta ſummæ ueritatis, 1ª. q. 26. 2. 3 o. ° 12æ. q. 3. 4. 8. o. ° 22æ. q. 167. 1. 1m.
42 Requiſita. ° Bona exteriora non requiruntur ab beatitudinē perfectam. 12æ. q. 4. 7. o ° 22æ. q. 186. 1. 4m
43 Diuitiæ adiuuant fęlicitatem actiuam inſtrumentaliter, ſed contemplatiuam impediunt. Sed ad patrię beatitudinem, multum ualet voluntaria paupertas, 12æ. q. 4. 7. c. °. 22æ. q. 186. 3. 4m
44 Amici non requiruntur ad perfectam beatitudinem, 12æ. q. 4. 8. o.
45 Angelus ſuo miniſterio adiuuat hominem, ut perueniat ad beatitudinem non autē ut humanę beatitudinis obiectum 12æ. q. 3. 7. 2m ° q. 5. 6. 1m.
46 Ad beatitudinem aliqua requiruntur tripliciter, ſcilicet antecedenter, eſſentialiter, & conſequenter, 12æ. 3 3. c
47 Ad beatitudinem tria requiruntur, ſcilicet viſio Dei comprehenſio, & delectatio, 12æ. q. 4. 3. o
48 Perfectio charitatis eſt eſſentialis beatitudini quo ad dilectionem Dei, non autem quo ad dilectionē proximi, ſed quaſi concomitatur, 12æ. q. 4. 8. 3m
49 Rectitudo uoluntatis requiritur ad beatitudinem antecedēter, & concomitanter, 12æ q. 4. 4. o ° q. 5. 4. 7. c
50 Delectatio requiritur ad beatitudinem conſequenter tantū, uel concomitanter, 12æ. q. 3. 4. c. ° q. 3. 1. 2. o
51 Corpus & perfectio eius requiratur ad beatitudinem viæ, & ad beatitudinem patriæ omnino perfectam, requiritur antecedenter & conſequenter, non autem eſſentialiter, nec ad beatitudinem patriæ ſimpliciter, 12æ. q. 4. 5. 6. o. ° 3ª. q. 7. 4 2m ° q. 15. 10. c. 2m
52 Beatitudo animæ redundabit in corpus, 12æ. q. 5. 3. c. 3m ° q. 4. 6. c. ° 3ª. q. 57. 5. c. ° q. 59. 5. 3m
53 Operationes meritoriæ plures requiruntur ad beatitudinē hominis, 1ª. q. 62. 5. 1m °. 12æ. q. 5. 7. 9. ° q. 6 principio.
54 Operationes ſenſitiuæ requiruntur antecedenter ad beatitudinem uiæ, non autem ad beatitudinem patriæ, ſed cōſequenter tantum, ad neutrum autem eſſentialiter, 12æ. q 3. 3. o
55 Pax requiritur ad beatitudinem antecedenter & cōſequenter, non autem eſſentialiter, 12æ. q. 3. 4. 1m
56 Mutatio. ° Nullum bonum creatum additum uiſioni Dei, facit magis beatum. 12æ. q. 5. 2. 3m
57 Beatitudo æqualiter participatur ab omnibus ex parte obiecti, ſed inæqualiter ex parte ſubiecti, 12æ. q. 5. 2. 1m. ° q. 1. 2. 4. c. 2m
58 Nulla creatura poteſt p̄ ſua tantum naturalia, adipiſci perfectam beatitudinem. 1ª. q. 12. 4. o ° q. 23. 1. c. ° q. 64. 1. 2m ° q. 94. 1. o ° q. 108. 4. c. ° 12æ. q. 5. 5. o ° q. 62. 1. 2. 3. o
59 Homo non poteſt per operationem ſolius creaturæ ſuperioris attingere ad perfectam beatitudinem, 12æ. q. 5. 6. o
60 Homo poteſt adipiſci perfectam beatitudinem, 12æ. q. 5. 1. o.
61 Beatitudo perfecta non poteſt amitti, 1ª. q. 64. 2. c. ° q 94. 1. c. ° 12æ. q. 5. 4. o
62 ¶ Appetitus. ° Voluntas neceſſario appetit beatitudinem, 1ª. q. 19. 1. o. ° 3. 6. c. ° q. 82. 1 2. o ° q. 83. 1. 5m. ° 12æ. q. 5. 4. c. 2m. ° 8. 2m. ° q. 6. 4. o ° q. 11. 1. 2. o. ° q. 13. 6. c. ° q. 94. 1. c. ° 3ª. q. 18. 1. 3m.
63 Omnes homines naturaliter appetūt beatitudinem, 1ª q. 2. 1m. ° q. 19. 10. c. ° q. 26. 2. c ° q 41. 2. 2m. ° q. 60. 2. c. ° q. 62 1. c. ° q. 82. 1. o ° q. 83. 1. 5m. ° 12æ. q. 3. 6. 2m. ° q. 5. 1. 8. o. ° q. 10. 1. o ° 3ª. q. 18. 1 3m
64 Non ſolum perfecta beatitudo, ſed etiam qualiſcunque ſimilitudo, uel participatio eius naturaliter deſideratur, 12æ q. 3. 6. 2m
65 Omniaq; deſiderat uoluntas appetit propter beatitudinem, 1ª. q. 60 2. c. ° 12æ. q. 1. 6. o
66 In ultima beatitudine complebitur omne deſiderium beatorum, 1ª. q. 12. 8 4m ° 12æ. q 1. 5. c. ° q. 3. 8. c. ° q. 4. 5. 5m ° q. 1. 3 4. c. 8 c. 3m. ° q. 67 4 3m ° 22æ. q. 28. 3. c. 2m
67 Perfecta quietatio intellectus & uoluntatis conſequitur beatitudinem 12æ. q. 3 4 1m. ° 8. c. ° 22æ. q. 18. 2. c. ° 4. 12m ° q. 28. 3. c. ° q. 94. 1. c ° q. 118. 7. c
68 Perfecta beatitudo omne malum excludit, 12ª. q. 2. 4. c. ° q. 5. 3. 4. c. ° q. 167. 4 2m
69 Beatitudo aſcendit in cor hominis ſecundum rationem cōmunem, non autem quæ & qualis ſit in ſpeciali, 12æ. q. 5. 8 c 2m ° 22æ. q. 17. 1. 1m
70 Beatitudo eſt primum obiectum voluntatis, 12æ. q. 9. 4. 2m ° q. 11. 1. 1m
71 Beatitudo amatur amore concupiſcentiæ, non autem amore amicitiæ. 12æ. q. 2. 7. 2m
72 Deus ° Deus eſt perfecte beatus, 1ª. q. 26. 1. o. ° q. 62. 4. c
73 Deus eſt ſua beatitudo, 1ª. q. 26. 2. o. ° q. 62. 4 c ° q. 94 1. c. ° 12æ. q. 31. 1m. ° 2. 1m ° 4m.
74 Deus eſt beatus ſecundum intellectum, 1ª. q. 26 2. o
75 Beatitudo Dei excedit quamlibet aliam beatitudinem, 1ª. q. 26. 4. o
76 Beatitudo Dei complectitur omnem aliam beatitudinem, 1ª q. 26. 4. o
77 Beatitudo eſt naturalis ſoli Deo, 1ª. q. 62 4. c. ° q. 63 3. c. ſi. ° 12æ. q. 5. 1. 1m ° q. 5. 7. c.
78 In communi ° Beatitudo ſimplex ſecundum philoſophos ſcilicet uoluptuoſa, actiua, & contemplatiua, 12æ. q. 3. 2. 1m ° q. 69. 3. 4. c.
79 Beatitudo duplex ſcilicet perfecta & imperfecta id eſt in patria, & in uia, 1ª. q. 62 1. c. ° 12æ. q. 3. 2. 4m. ° 3. 5. 6. c. ° q. 4. 5. 6. 7. 8. c. ° q. 5. 3. o ° 4. 5. c. ° q. 62. 1. c. ° q. 69. 1. 3. c ° 22æ. q. 186 1. 4m
80 Beatitudo patriæ eſt continua, non autem beatitudo uiæ 12æ q. 3. 2. 4m
81 Duplex perfectio beatitudinis ſcilicet ex parte obiecti, & ex parte ſubiecti, prima tollit rationem uere beatitudinis, nō non autem ſecunda, 12æ. q. 5. 3. 2m ° q. 4. 5. 5m. ° q. 11. 4 2m
82 Nullus ante paſſionem Chriſti potuit habere beatitudīm, licet ſancti patres meruerint eā per fidem paſſionis Chriſti quo ad propriam perſonam, non autem quo ad naturam communem, 3ª. q. 49 5. 1m
83 ¶ Beatitudines communi. ° Beatitudines operationes uirtutum perfectarum per dona, & etiam donorum, 12æ. q. 69. 1. o ° q 70. 2. c. ° 22æ. q. 157. 2. 3m
84 Actus Virtutum ut perficiunt, dicuntur beatitudines, ſed ut delectant, dicuntur fructus, 22æ. q. 157. 2. 3m
85 Actus donorū pertinentium ad uitam actiuam, exprimuntur in meritis beatitudinum, ſed actus uitæ contemplatiuæ, in premijs. 12æ. q. 69. 3. c. ſi 1m
86 In ſingulis beatitudinibus ponitur aliquid pertinens ad ſtatum viæ, & aliquid ad ſtatum, patriæ, 12æ. q. 69. 2. o. ° 22æ. q. 8. 7. c
87 Quælibet beatitudo eſt fructus addens excellentiam & principalitatem premij, & non econuerſo, 12æ. q. 70. 2. o
88 Omnia premia ſeptem beatitudinum ſunt idem realiter, & differunt ratione 12æ. q. 69. 4. 1m
89 Premia beatitudinum inchoatiue habentur hic, ſed complete in patria tantum, 12æ. q. 69. 2. o. ° 22æ. q. 8. 7. c
90 Beatitudines & premia earum ſufficienter enumerantur ſeptem, & quatuor, & octo, diuerſimode, & declarantur, 12æ q. 69. 3 4. o
91 Primæ tres beatitudines ſunt contra beatitudinē voluptuoſam, ſed quarta & quinta pertinent ad uitam actiuam t aliæ autem duæ ad contemplatiuam, 12æ. q. 69. 3. 4. o
92 Omnes beatitudines poſitę in ſacra ſcriptura, oportet ad has reduci quia omnes pertinent ad uitam actiuam uel contemplatiuam, 12æ. q. 69. 3. 4m
93 Beatitudines correſpondent ſeptem donis: non quidem ſingula ſingulis, ſed plures uni, & una pluribus 12æ. q. 69 3. o
94 Beatitudines dupliciter adaptantur donis ſcilicet ſecundum conuenientiam ordinis prima infimo ſecunda ſeatu, & ſic de alijs ſecundum Aug. uel ſecundum conuenientiam proprię rationis ad inuicem ſecundum actus, & obiecta, 12æ. q. 121. 2. c. 2m ° q 139 2. c
95 In ſpeciali Beatitudo prima ſcilicet paupertas, correſpondet dono timoris, 12æ. q. 19. 12. o. ° q. 83. 9. 3m ° q 121. 2. c. ° q. 161. 2. 3m
96 Fructus decimus ſcilicet modeſtia, & undecimus ſcilicet continentia, & duodecimus ſcilicet caſtitas correſpondent eis, 22æ. q. 19. 12. 4m
97 Petitio ſeptima correſpōdet eis 22æ. q. 19. 12. 4m ° q. 83. 9. 3m.
98 ¶ Secunda beatitudo ſcilicet pietas, correſpondet dono pietatis, 12æ. q. 69. 3 3m ° 22æ. q. 83. 9. 3m ° q. 121. 2. o
99 Fructus octauus ſcilicet manſuetudo correſpondet eis indirecte. ſed ſextus id eſt bonitas, & ſeptimus ſ. benignitas directe, 22æ. q. 121. 2. 3m
100 Petitio ſexta, correſpondet eis, 22æ. q. 83 9. 3m
101 Tertia beatitudo ſcilicet luctus, correſpondet dono ſcientię 12æ. q. 69. 3. 2m. ° 3m ° 22æ. q. 9. 4. o. ° q. 83. 9. 3m
102 Petitio quinta correſpondet eis, 22æ. q 83. 9. 3m
103 Quarta beatitudo ſcilicet iuſtitiæ correſpondet dono fortitudinis, 12æ. q 69. 3. 3m ° 22æ. q. 83. 9. 3m ° q. 139 2. o

104 Fructus quartus ſcilicet patientia,& octauus ſcilicet lõganimitas,correſpondent eis,22æ.q.13.2.3m
105 Petitio quarta correſpondet eis.22æ.q.83.9.2m
106 Quinta, Beatitudo ſcilicet miſericordiæ correſpondet dono conſilij.12æ.q.69.3.3m * 22æ.q.52.2.0 * q.83.9.3m
107 Eandem beatitudinem oportet reſpondere ſecundum conuenientiam propriæ rationis ad inuicem donis ſcientiæ & pietatis non autem ſecundum conuenientiam ordinis, ſed diuerſę correſpondent,22æ.q.121.2.2m
108 Fructus ſextus ſcilicet bonitas ideſt dulcedo animi,& quintus ſcilicet benignitas,correſpondent quintæ beatitudini, & dono pietatis,22æ.q.52.4 3m * q.121.2.3m
109 Petitio tertia correſpondet eis,22æ.q.83.9.3m
110 ¶ Sexta Beatitudo ſcilicet munditia, correſpondet dono intellectus,12æ.q.69.3.c.fi.1m * 22æ.q.8.7.0.*q.83.9.3m
111 Fructus ſecundus ſcilicet gaudium. & nonus ſcilicet fides, correſpondent eis 22æ.q.8 8.0
112 Petitio ſecunda correſpondet eis,22æ.q.83.9.3m
113 ¶ Septima Beatitudo ſ. pacis, correſpondet dono ſapientiæ, 22æ. q.69.3.c.fi.1m * 4.c.fi.* 22æ.q 45.6.0 * q.83.9.3m
114 Petitio prima correſpondat eis,22æ.q.23.9.3m
115 ¶ Octaua beatitudo ſcilicet perſecutionis, eſt manifeſtatiua omnium beatitudinum præcedentium, nec correſpõdet alicui dono in ſpeciali,12æ.q.69.3.5m * 4 2m
116 ¶ Virtutibus Et donis. * Prima beatitudo,ſecundum Ambroſium,attribuitur temperantiæ,tertia prudentiæ,quarta iuſtitiæ,& octaua fortitudini,12æ.q.66.3.6m
117 Primæ quinque beatitudines ſecundum conuenientiam materiæ, correſpondẽt donis ſcientiæ & conſilij ut dirigẽtibus ſed alijs donis correſpondent ut exequentibus, ſecũdum motiua uero correſpõdẽt ut ſupra 12æ.q.69.3.3m * 22æ.q.121.2.c
118 Beatitudo quarta & quinta ſecundum materiam, correſpõdent pietati ſecunda fortitudini,ſed prima & tertia timori 12æ.q.69 3.3m
119 Beatitudo quarta & quinta ſecundum conuenientiam propriæ rationi ad inuicem adaptãtur dono pietatis: ſed ſecũdum conuenientiam ordinis. adaptatur ei ſecunda beatitudo:quæ tamen cõuenit ei tollendo impedimenta actuũ eius,22æ.q.121.2.c.3m

1 BEATVS In communi. * Aliquis dicitur beatus in ſpe. 12æ.q.69 1.c.
2 Quidam dicuntur beati in hac uita propter ſpem, uel participatiue.12æ q.5 3.1m
3 Beati in patria omnes rationes rerum quæ in Chriſto ſunt, non cognoſcunt & ſi ipſum comprehendant. 1a.q.12.8.c, *.22æ.q.173.1.c.
4 Beati per ſimplicem conuerſionem ad Deum: illuminantur de agendis quæ neſciunt ſine inquiſitione & anxietate dubitationis,ut in uiatoribus 12æ.q.52.2.c.2m
5 In beatis ſunt aliqui actus ordinati ad finem, ſcilicet præcedentes ex conſecutione finis,ut laus Dei & aliqui pertrahẽtes alios ad finem,ut miniſteria angelorum, & orationes ſanctorum,22æ.q.52 3.1m
6 Quilibet beatus eſt certus de perpetuitate ſuæ beatitudinis, 22æ q.18 3.c.
7 Beati in pria clare cognoſcunt oīa quæ hic fiunt, 1a.q.89.8.c.
8 Beati Deũ comprehendẽt, ſed non totaliter, ideſt, omnibus modis quibus comprehendi poteſt,1a.q.12.7.1m.
9 Beati laudabunt Deum,22æ.q.13.4.c.
10 Beati non poſſunt peccare,1a.q 62.8.0.* q.82.2.c.fi. * q.94.1.c.* q.100.2.c.* 12æ.q.4.4.c.* q.5.4.c.* q.109.1.3m.*.22æ q.19.11.c.
11 * Beati ſunt in ſtatu impetrandi,non autem in ſtatu merendi,1a q 62 9.0 * 22æ.q.83.11.c.1m
12 Dignitas beatorum in anima & in corpore erit ſecundum gradus meritorũ, non autem ſecundum diuerſitatem ſexus,ſicut nunc & in ſtatu innocentiæ,3a.q.55.1.3m
13 Quilibet beatus gaudet de bonis factis a ſe,uel ab alijs, 1a.q.23.6.1m
14 Gaudium beatorum ſuperat omne gaudium uiatorum, 3a.q.45.6.3m
15 ¶ Gaudium beatorum erit ſuper plenum ex parte gaudentiũ non autem ex parte obiecti,uiatorum autem neutro modo.22æ.q.28.3.0
16 Multiplicatis bonis noſtris gaudium beatorum augetur materialiter nõ autem formaliter,quia Deus eſt eis ratio gaudendi,de quibuſcunque gaudent,1a.q.62.9.3m.fi.
17 * Beati non interſunt rebus uiuorum ſecundum legem cõmunem,1a.q.108.8.2m
18 Beati in regno cœleſti uidebunt Deum facie ad faciem, 5.q.92.1.0.
19 Beati poſt reſurrectionem nullo modo uidere poterunt Deũ Viſu corporali,tanquam Deus eſſet per ſe uiſibilis, niſi per accidens,5.q.92.2.0
20 Cum ſancti non ſint comprehenſuri Dei eſſentiam,non omnia uidebunt quæ Deus uidet,5.q.92.3.c
21 Sancti beatiores erunt poſt iudicium quam ante, 5.q.93.1.c.
22 Erunt in beatis gradus beatitudinis,qui manſiones appellãtur 5 q.93.2.0.
23 Beati in regno cœlorum uidebunt pœnas damnatorum, ut beatitudo illis magis complaceat,5.q.94.1.0
24 Cum damnati non poſſint transferri à ſua miſeria,beati nõ compatentur eorum miſerijs,5.q 94.2.c.
25 Sancti nõ gaudebunt per ſe de pœnis damnatorum,ſed per accidens contemplando in eis diuinam iuſtitiam,& quomodo ab eis liberati ſint,5.q.94.3.0

1 ¶ Bellum duplex, ſcilicet commune, & particulare, 22æ.q.123.5.c.2m
2 Ad bellum iuſtum tria requiruntur, ſcilicet auctoritas principis,iuſta cauſa,& intentio recta,22æ.q.40.1.0*q.41.1.3m * q.42.2.3.1m.* q 66.8.1m
3 In bello iniuſto deprædãs hoſtes, nõ peccat niſi pugnet principaliter propter prædã nec tenetur reſtituere,22æ.q. 66.2.1m
4 Bellũ gerere in feſto non licet,niſi imminente neceſſitate,p tuenda republica,22æ.q.40.4 0.
5 Clericis nõ licet bellare in propria perſona, ſed poſſunt bello intereſſe de licentia ſuperioris, & exhortari pugnantes 22æ.q.40.2.c.

BEnedicto Dei, ſignificat donorum eius collationem & multiplicationem,1a.q.72.4m.* q.73.3.c.
1 Benedictus uidens totum mundum,non uidit eſſentiam Dei, 22æ.q.180.5.3m
2 Quis puerum Benedictum ſtultitiæ argui patiatur,quod relicta domo rebuſque patris, ſoli Deo placere deſiderans ſanctæ conuerſationis habitum & deſertum quæſiuit 22æ q.189.1.2m
3 In regula beati Benedicti,conceditur probationis annus,nuper ad religionem conuerſis,22æ.q.189.2.1m
4 Beatus Benedictus dicit, quod ſi prælatus aliqd impoſſibile præceperit,tentandum eſt 12æ.q.13.5.b.
5 Hoc autem dictum ſancti Benedicti nõ dicitur, quia an aliquid ſit poſſibile,ſubditus non debet ſuo iudicio diffinire ſed in unoquoque iudicio ſuperioris ſtare, 12æ.q.13.5.3m * 22æ.q.64.6.3m
6 Mandat beatus Benedictus in regula ſua, quòd uenientibus ad religionem non ſit facilis præbendus ingreſſus, ſed probandum eſt an ſpiritus a Deo ſit, 12æ.q.189.9.1m

1 ¶ Benefacere omnibus quilibet tenetur in præparatione animi pro loco & tempore,22æ.q.31.2.0
2 Aliquod beneficium eſt quo poſſumus & tenemur benefacere omnibus,ſaltem in generali ſcilicet orare pro omnibus fidelibus & infidelibus,22æ.q.31.2.1m
3 Malis debemus benefacere in auxiliũ naturæ,non autem culpæ.22æ.q.25.6.c.2m * q.31.2.2m * q.32.9.1m * q.168.3.3m
4 Magis coniunctis eſt magis benefaciendum exteris paribus. 22æ.q.26.6.c.* q.31.3.0 * q.32.2.0 * q.71.1.c.
5 Subuentio,gratiarum actio,& reuerẽtia, debetur omni benefacienti,22æ.q.166 3 0

1 ¶ Beneficentia eſt facere bonum. Eſt actus amicitiæ,uel charitatis,ſecundum rationem communem,22æ.q.31.1.0
2 Beneficentia non eſt uirtus ſpecialis,ſed actus exterior amicitiæ,ſicut beneuolentia eſt actus eius interior, 22æ.q.31.4.0.

1 BEneficium * In cõmuni. * eſt ſtatim recompenſandum ſecundum affectum ſed expectanda eſt opportunitas effectus. 22æ.q.106.4.0.
2 Recompenſatio beneficij debet eſſe maior acceptio. 22æ.q. 106.6.0.* q.107.2.c.
3 Recompenſatio beneficij pertinet ad tres uirtutes diuerſimode ſcilicet ad iuſtitiam, ubi eſt debitum legale, ut in mutuo & alijs huiuſmodi,ad amicitiam uero,& gratiam,ubi eſt debitũ morale,22æ.q.31.1 3m.* q.106.5.c.* q.108.2.1m
4 Beneficium & recõpenſatio magis in affectu conſiſtit, quàm in effectu 22æ.q.106.3.5m * 6m * 5.0.* 6.1m
5 In recompenſando beneficium iuſtitia attendit datum,amicitia uilis attendit utilitatem,ſed amicitia honeſti & gratiæ attendit affectum dantis, 12æ.q.31.1.3m * q.77.2.3m * q.78.2.2m * q 106.5.0
6 Nullius beneficium eſt tantum ſicut parentum. Ideo in recõpenſatione beneficiorum,ſunt cæteris præferendi,niſi neceſſitas uel utilitas,uel alia cauſa præponderet, 22æ.q.31.3.3m * 4m q.101.1.c
7 Omnia beneficia ſecundum communem rationem reducuntur ad amorem, & omnia nocumenta ad odium. ſed

secundum

ſecundum ſpeciales rationes ad diuerſas uirtutes, uel uitia 22æ.q.31.4.2m.
8 Filius poteſt parentibus maius beneficium recompenſare, q̃ accepit ſecundum affectum, non autem ſecundum effectũ. 22æ q.106.6.1m.
9 ¶Dei.*Beneficia Dei tota, ſingulis hominibus ſunt exhibita.3a q.1.4.3m.
10 Præcipua Dei beneficia ſunt creatio, & quies mentis in Deum per gratiam & gloriam 12æ.q.100.5.2m.
11 Omnis ſolennitas uel ſacrificium ueteris legis, fuit inſtituta propter aliqua beneficia Dei, præterita uel futura 12æ.q.100.5.2m.
12 Licitum eſt petere beneficium ſine cura, pro ſe digno indigenti, non autem cum cura, 22æ.q.100.5.3m.
13 Dans beneficium non meliori, ſed ſufficientiori, non peccat 22æ.q.63.2.c.
14 Beneficia eccleſiaſtica magis debent dari plus idoneis ad regimen eccleſiæ, quam magis conſanguineis, ſed de patrimonio & licitis lucris, eſt econuerſo.22æ.q.63.1.c.
15 Dans beneficium ſpirituale conſanguineo minus digno peccat per acceptationem perſonarum, non autem ſi ſit æque dignus 22æ.q.63.2.1m.*q.185.3.c.
16 Dans beneficium ratione conſanguinitatis grauiter peccat, & eſt ſimonia ſi per hoc intendit aliquod bonum propriũ. 22æ.q.63.1.c.*.2.2m.*q.100.5.2.q.185.7.2m
¶Benignitas eſt idem cum effectu.ſ.habitus benefactiuus, & ad loquendum dulciter. 12æ.q.70.3.c.*22.æq.80.4m.
1 Beneuolentia proprie eſt actus uoluntatis, quo alteri uolumus bonum.22æ.q.27.2.c.
2 Beneuolentia eſt tantum ad rationalia.1a.q.20.2.1m.
¶ Beſtia dicitur quaſi uaſtia, propter crudelitatem, ut leo, urſus, & huiuſmodi 1a.q.72.2m.
1 ¶Beſtialitas, ſicut ſecundum Philoſoph. ponitur extra numerum aliarum malitiarum humanarum, quia humanum modum tranſcendit, ita à ſanctis ponitur extra numerum peccatorum, quæ in ipſis fidelibus inueniuntur, quaſi grauior. et tamen ſi aliquod de ſeptem capitalibus reduci debeat, poterit ad ſuperbiam reduci ſecũdum diffinitionem Aug. 22æ.q.154.11.2m.
¶Bibere pluries in die licet ieiunantibus, niſi fiat in fraudem. 22æ.q.147.6.1m.*3m.*3a.q.80.8.4m.
1 Bigamia inducens irregularitatem, incurritur quadrupliciter & impedit omnem ordinem.ſ.cum quis habet plures uxores de iure ſucceſſiuè, cum ſimul hẽt plures uxores, unam de iure, & aliam de facto, & quando uiduam ducit in uxorem, 22æ.q.108 4.2m.
2 Cum bigamia tollat ſignificationem ſacramenti integram, & per conſequens ſignificationem coniunctionis Chriſti cũ Eccleſia, quæ eſt unius ad unam, merito irregularitatem inducit.5.q.66.3.c.
3 Siue uxorem unam quis habuerit de facto, ſiue alteram de iure (ubi eſt quædam ſacramenti ſimilitudo) irregularis efficitur, ſicque bigamiæ utroque, irregularitas annexa eſt 5.q.66.1.o.
4 Ex hoc quod quis uxorem non uirginem ducit, irregularis efficitur, non autem ex hoc quod corruptus corruptam ducit 5.q.66.3.c.
5 Sicut baptiſmus non tollit concubitum, ſic nec bigamiæ irregularitatem tollere poteſt.5.q.66.4.c.
6 Cum irregularitas bigamiæ, non ſit de iure naturali, ſed poſitiuo poteſt Papa cum Bigamo diſpenſare, in omnibus ordinibus, Epiſcopus uero ſolum in minoribus, niſi in quibuſdam caſibus.5.q.66.5.c.
7 Bilinguis idem eſt quod ſuſurro.22æ.q.74.1 3m.
1 ¶Blaſphemia in communi eſt attribuere Deo, quod ei non cõuenit, uel detrahere ab eo quod ei conuenit. 22æ.quæſt.13.1.o.
2 Blaſphemia pertinet ad genus infidelitatis, aggrauans eam. 22æ.q.13.3.c.
3 Blaſphemia quælibet ſemper eſt peccatum mortale, quando eſt cum deliberato conſenſu.22æ.q.13 2.o.
4 Blaſphemia ex lapſu linguæ eſt peccatum ueniale, ſi hoc non intendebat.22æ.q.13.2.3m.
5 Blaſphemia eſt grauiſſimum peccatorum omnium.22æ.q.13.3.o.*3a.q.80.5.c.
6 Blaſphemia ſimpliciter eſt grauior homicidio & periurio, ſed ſecundum quid eſt econuerſo.ſ.ratione nocumenti.22æ.q.13.3.1m.*2m.
7 Blaſphemia eſt contra primum uel ſecundum præceptum decalogi.12æ.q.100.11.c.*22æ.q.13 2.2m.
8 Blaſphemia ex deliberatione oritur ex ſuperbia, ſed ex turbatione, oritur ex ira.22æ.q.158.7.1m.
9 Blaſphemia in ſpiritum ſanctum dicitur tripliciter.ſ. dicere contra deitatem, finalis impœnitentia, & peccatum ex malitia.22æ.q.14.1.o.
10 Hæc blaſphemia dicitur dupliciter.ſ. contra perſonam ſpiritus ſancti, & contra attributum eius .22æ.quæſt. 14.1.3.c.
11 Blaſphemia in ſpiritum ſanctum poteſt fieri tripliciter, ſcilicet corde, ore, & opere.22æ.q.13.1.c.*q.14.1.c.1m.
12 Ex deliberatione peccare, eſt peccare in ſpiritum ſanctum.22æ q.14 2.1m.
13 Peccatum ex malitia, id eſt, ex electione mali dicitur peccatum in ſpiritum ſanctum, ſed ex ignorantia in filium, & ex infirmitate, id eſt, ex paſſione in patrem,. 22æ. quæſt. 14.1.3.c.
14 Non omne peccatum ex malitia, eſt peccatum in ſpiritum ſanctum, ſed tantum ex malitia quæ eſt cum contemptu impedientium peccatum.22æ.q.14.1.o.4.4.c.* quæſt. 100.1.2m.
15 Non omnis contemptus boni impedientis peccatum eſt blaſphemia in ſpiritum ſanctum, ſed tantum contemptus illorum, quæ ducunt ad pœnitentiam & remiſſionem peccatorum.22æ.q.105.2.2m.
16 Hoc peccatum eſt generale ratione habitus, ſed eſt ſpeciale ratione contemptus.22æ.q.14.1.3m.
17 Blaſphemia in ſpiritum ſanctum ut ſpeciale peccatum, eſt cõtemptus doni, quo homo retrahitur à peccato: non autem eſt peccatum ſequens ex eo, 22æ.q.118.5.3m.
18 Species eius ſecundum tertium modum id eſt ut peccatum ex malitia, ſunt ſex, ſ. deſperatio, præſumptio, impœnitentia obſtinatio impugnatio, ueritatis agnitæ, & inuidentia fraternæ gratiæ.22æ.q.14.2.o.*q.36.4.2m.
19 Hoc peccatũ eſſe irremiſſibile, exponitur tripliciter à doctoribus.ſ.uel quia eſt finalis impœnitentia, & ſic nullo modo remittitur. Vel quia quantum eſt de ſe, habet meritum ut nõ remittatur quantum ad pœnam. Vel quantum ad culpam inquantum excludit ea, per quæ fit remiſſio peccatorum. 1a.q.64.2.c.*.22æ.q.14.3.o.*.q.1.8.3.3m.* 3a. q.80.1.2m.*3m.
20 Hoc peccatum eſt deſperatum ex parte peccantis, nõ autem ex parte Dei 22æ.q.14.3.c.1m.
21 Homo poteſt primo ante alia peccata habere hoc peccatum, licet raro contingat.22æ.q.14.4.o.
1 Bonitas Dei.*Bonitas Dei acquiritur à creatura rationali, tanquam perfectio eius obiectiua; ab aliis autem ſecundum ſimilitudinem tantum.1a.q.6.1.2m.*q.65.c.fi.*12æ.q.1.8.c.
2 Omne bonum eſt bonum ſola ſimilitudine diuinæ bonitatis.1a.q.105.5.c.
3 Nihil diuinæ bonitatis participatione omnino caret.1a.q.19.4.1m*.q 23.4.1m.
4 Omnia opera Dei attribuuntur bonitati eius.1a.q.105.2.2m.
5 Vniuerſum perfectius participat & repræſentat bonitatem Dei, quàm quæcunque alia creatura.1a.q.15.2.c.*q.47.1.c. fi.*2.1m.
6 Deum poſſumus aliqualiter intelligere, non intelligendo bonitatem eius, non autem intelligendo eum non eſſe bonũ. 22æ.q.2.8.3m.
7 Omnia ſunt bona bonitate Dei.1a.q.6.4.o.*12æ.q.23.2.1m*.q.17.3.c.7
8 Omnia ſunt bona bonitate Dei, ut principio effectiuo, exemplari, & finali 1a.q.6 4.o.*22æ.q.23.2.1m.*q.27.3.c.
9 Deus uult quòd ſua bonitas multiplicetur ex ſui ſimilitudine propter ſe ſicut propter finem operantis, & propter utilitatem creaturæ, ſicut propter finem operis 1a. quæſt. 44.4.c.3m.
10 Quodlibet bonum ex additione alterius, fit melius præter optimum ſimplex, ex cuius participatione, omnia ſunt bona.12æ.q.34.3 2m.
11 Differentia triplex bonitatis Dei, & creaturarũ.ſ. quia ſolius Dei eſſentia eſt ſuum eſſe, & ei non adueniunt aliqua accidentia, & ad nihil aliud ordinatur ſicut ad finem.1a. q. 6. 3.c.
12 Per hoc quod Deus creauit omnia ut eſſent non excluditur quin creauerit omnia, propter ſuam bonitatem.1a.q.65.2.1m fi.
13 *Quodlibet bonum creatum eſt bonum particulare, ſed ſolus Deus eſt bonum uniuerſale.1a.q.65.1.2m.*q.103.2.c.*.q.105.4.c.*q.106.2.c.*.12æ.q.1.7.8.c.*q 9.6.c.
14 Deus eſt ſua bonitas eſſentialiter.1a.q.3.2.c *q.6.3.o.*q.20.1.3m.*q.49.3.c*.q.62.8.c.2m.*q 100.1.c.*q 103.2.c*.12æ.q.4 4.c.*12æ.q.19.1.c*.q.23.2.1m.*q.24.11.c.fi.*q.27.3.4.c.*q.34.1.c.3m.*1a.q.1.1.c.*q.20.1.c.

15 Deus eſt uere,& proprie bonus.1ª.q.6.1.o.
16 Deus eſt ſummum bonum.1ª.q.6.1.2m.°2.o.
17 In omni bono ſummum bonum.ſ.Deus deſideratur.1ª.q.9.
1.1m.
18 Habere ſpeciem,modum,& ordinem,non eſt de ratione boni increati,niſi ſicut in cauſa.1ª.q.6.1.1m.
19 Bonum duplex.ſ.abſolute,id eſt,cuius bonitas eſſet alio creato non exiſtente, ut ſuppoſita, & ad aliud.i.°cuius bonitas non eſſet,ſine alio creato, ut materia & accidentia.12æ.q.
18.4.c.
20 Bonum duplex.ſ.commutabile & incommutabile.22æ.q.21
1.3m.°.3ª.q.86.4.1m.°5.c.
21 Bonum duplex.ſ.ſubſiſtens.ut perſonæ:& inhærens,ut accidentia,12æ.q.26.4.c.°3ª.q.12.5.3m.
22 Bonum ſimpliciter,dicitur dupliciter.ſ.abſolute,& uniuerſaliter,22æ.q.58.10.2m.
23 Quod eſt bonũ ex ſuppoſitione,debet bonum iudicari. 12æ.
q.39.1.c.
24 Bonum particulare duplex.ſ.uerum.i.ordinabile ad principale bonum.ſ.ad ultimum finem,& falſum, ſed apparens, quod abducit à finali bono.22æ.q.23.7.°q 45.1.1m.
25 Bonum triplex.ſ.honeſtũ,utile, & delectabile.1ª.q.5.6.o.°12
q.99.5.c.°22æ.q.45.5.o.
26 Bonum duplex.ſ.propter ſe,ideſt honeſtum,& propter aliud
.i.utile.12æ.q.8.2.3.o.°22æ.q.23.7.c.
27 Diuiſio boni eſt analoga,quia primo conuenit honeſto,ſecundo delectabili,tertio uero utili. 1ª.q.5.6.3m.°12æq.8.2.2m
°3.4m.
28 ¶Quid. °Bonũ importat relationem rationis ad appetitũ. 1ª.
q.5.1.c.1m.°3.1m.°q.16.1.5.c.
29 Bonum conſiſtit in hoc quod ſit aliquid appetibile.1ª.q.5.1.
c.1m.°5.c.1m.°5.c.°q.6.1.c.°2.2m.°q.16.5.4.c.° q.19.9.c.°
q.48.1.c.°12æ.q.22.1.c.
30 Bonum & pulchrum fundãtur ſuper eandem rem.ſ.formã. Sed bonum reſpicit, appetitum pulchrum uero uim cognitiuam.1ª.q.5.4.1m.
31 Bonum eſt diffuſiuum ſuiipſius,ut finis , non autem ut efficiens.1ª.q.5.4.2m.
32 Bonum dicit rationem perfecti,& ulti mi.1a.q.5.1.c.1m.°5.c.
3m.°5.c.1m.°q.6.5.c.°q.16.3 4.c.°12æ.q.52.1.c.
33 Bonum conſiſtit principaliter & per ſe in perfectione & actu
1ª.q.48.5.6.c.°q.49.1.c.
34 In bonis ſimpliciter,& abſolute,& ſecundum naturam ſuã. poteſt eſſe medium & extrema.ſ.ſuperfluum & diminutũ: non autem in bonis ſimpliciter.i.uniuerſaliter. 22æ.q.58.
10.2m.
35 Non tantum finis,ſed etiam quæ ſunt ad finem;ex ipſo ordine,habent rationem boni.22æ.q.33.6.3m.
36 Bonum habet rationem cauſæ finalis, 1ª.q.5.2.1m°2m.°4.o
°.q.48.1.2m.
37 Bonum omnium menſuratorum & regulatorum , conſiſtit in attingendo ſuam regulam , 12æ.q.19.9.c.°q.64.1.3.c.°
q.71.6.c.°.22æ.q.17.1.c.°q.23.3.6.c.°q.27 6.c.°q.58.3.c.
38 Ens. °Ratio boni, primo præſupponit formam, per quam eſt ens:ſecundo uirtutem effectiuam,qua eſt perfectum 1ª.q.
5 4.c.
39 Omne ens eſt bonum,& econuerſo.1ª.q.5.3.o.°q.17.4 2m.°
q.49.1.3.c.°.12æq.18.1.c°.5.3m.
40 Omne ens eſt bonum,inquantum eſt perfectum , & in actu.
1ª.q.5.1.o.°q.48.1.c.°12æ.q.18.1.2.3.4.c.
41 Omne ens ſicut eſt bonum,ſic eſt appetibile.1ª.q.5.1.c.
42 Bonum ſecundum rationem finis eſt prius ente,ſed econuerſo ſecundum rationem formæ, & ſimpliciter.1ª.q.5.2.o.°
3.4m.°4.c.
43 Bonum eſt communius ente,ſecundum cauſalitatem. 1ª.q.
5.2.2m.
44 Bonum ſimpliciter,dicitur ſecundum perfectionem ultimã, & bonum ſecundum quid,ſecundum perfectionem eſſentialem & primam,ſed ens econuerſo.1ª.q.5.1.2m.°12æ.q.
18.1.c.
45 Materia eſt bona ſimpliciter,licet ſit ens ſecundum quid.1ª.
q.48.3.c.°.q.49.2.c.
46 Materia non eſt ens,nec bona,niſi in potentia. 1ª.q.5.3.3m.
47 In mathematicis non eſt bonum,quia non ſunt ſeparata ſecundum eſſe.1ª.q.5.5.4m.
48 Bonum,& ens,& alia tranſcendentia conuertuntur ſecundũ ſuppoſita,non autem ſecundum rationem.1ª.q.5.1.o.° q.
11.1.o.°q.16.5.o.°4.c.°q.17.4.2m °q.54.2.c.°q.59.2.3m.°.
12æ.q.29.5.c .22æ.q.109.2.1m.°3ª.q.10.3.c.
49 Vnitas pertinet ad rationem bonitatis. 1ª.q.103.3.c.°12æ.q.
36.3.o.
50 Bonum uerum,& unum,habent contraria, quia fundantur in ente,non autem ens, quia in nullo fundatur . 1ª.q.17.
4.o.
51 Verum. °Verum ſignificat rationem boni.1ª.q.82.3.1m.
52 Bonum & uerum mutuo ſe includunt.1ª.q.16.4.1m.°q.5o.
2.3m°.q.59.2.5m.°q.79 11.2m.°q.82.3.1m.°4.1m.°q.87.4.
2m.°12æ.q.9.1.c.3m.°12æ.q.109.2.1m.
53 Bonum eſt prius uero ſecundum appetitum,ſecundum rationem autem & ſimpliciter,eſt econuerſo.1ª.q.16.4.o.
54 Verum eſt ſimplicius,abſtractius,& abſolutius bono. & propinquius enti.1ª.q.16.4.c.°q.82.3.c.
55 Verum eſt in anima,ſed bonum eſt in rebus. 1ª.q.16.1.o.° q.
82.5.c.
56 Ratio ueri eſt eadem in omnibus moralibus, non autem ratio boni,12æ.q.60.1.1m.
57 Bonum eſt primum cadens in apprehenſione rationis practicæ.12æ.q.94.2.c.
58 Sicut bonum nominat illud,in quo tendit appetitus ita uerum nominat illud in quod tendit intellectus, 1ª.q. 16.1.
3.c.
59 Verum eſt bonum intellectus,& falſum eſt malum eius,12æ.
q.55.4.c.°q.57.2.3m.°q.64.3.c.°21æ.q.15.1m.°q.4.5.c. 1m.
60 Bonum eſt fortius malo. 12æ.q.60.5 4m.
61 Bonum difficilius conſtituitur,quàm malum.12æ.q.18.4.3m
°q.19.6.1m °7.3m.°q.20.2.o.°q.35.8.1m.° q.71.4.2m°.51.
2m.°22æ.q.79.3.4m.°q.110.3.c.
62 In omni malo eſt aliquid boni,1ª.q.49.3.c.°q. 103. 7.1m.°q.
109.1.1m.°12æ.q.18.1.c.1m.°q.35.6.c.°q.73.2.c.fi°. 22æ.q.
172 6.c.
63 Bonum & uirtus tranſumptiue dicitur etiam,in malis,ſicut dicitur bonus latro.12æ.q.55.5.1m°.q.92.1.c.°22æ.q.45.8.
1m.°q.47.13.c.°92.1.1m.
64 Omne malum fundatur in aliquo bono. 1ª.q.109.7.1m .
65 Bonum & malum ex genere ſunt reſpectu obiecti. 12æ.q.18 .
2 o.
66 Illud quod eſt ſecundum ſe malum ex genere,non poteſt eſſe bonum, & licitum .22æ.q.110.3.c.
67 Malum aliquando dicitur contrarium bono, quia non priuatur totum bonum,ſed aliquid de bono remanat. 22æ.
q.33.5.c.prin.
68 Non omnis carentia boni eſt malum, ſed tantum debiti. 1ª.
q.48 2.1m.°3.c.2m.°5.1m.°q.49.1.c.
69 °Subiectum cuiuslibet mali eſt bonũ deficiens , ideſt in potentia.1.q.11 2æ.1m.°q.17.4.2m.°q.48.5.o.°.q.10.1.c.°5.c.°q.
103.7.1m.
70 Bonum eſt naturaliter prius malo.12æ.q.25.2.o.
71 Bonum eſt cauſa mali,per accidens tantum.1ª.q.49.1.o. °5.
c.°12æ.q.75.1.o.
72 Cauſa mali,non eſt niſi bonum deficiens.22æ.q.18. 1.1m.
73 Bonum & malum per accidens,ideſt in concreto, contrariãtur:ſed per ſe,ideſt,in abſtracto,opponuntur priuatiue.1ª.
q.48.1.3m.°.2.1m.°2m.
74 Bonum,& malum dicuntur contraria, & ſunt genera.i. generales conditiones omnium cõtrariorum. 1ª.q.48.1.1m.
75 °Summum malum,non contrariatur ſummo bono ſecundum rem,ſed ſecundum uocem.1ª.q.39.5.2m.
76 Nullum malum opponitur ſummo bono contrarie,nec priuatiue,niſi indirecte,ideſt ſecundum rationem communẽ boni.1ª.q 17.4 3m.°q.49.5.2m.
77 Mala eſſe & fieri,non eſt bonum ſimpliciter, ſed tantum per accidens inquantum ſunt occaſio bonorũ. 1ª.q.19.9.o.
78 Malum tollit totum bonum ſibi oppoſitum , & minuit habilitatem:non autem tollit ſubiectum eius.1.q.48.4.o.°.12æ.
q.85.1.2.4o..°.q.93.6.2m.
79 Malum corrumpit bonum ſibi oppoſitum formaliter, & priuatiue,non autem effectiuè.1ª.q.48.1.4m.°.q.4 .1.c.°12æ
q 85.1.4m.
80 Inter bonum & malum ciuile,uel ad alterum,eſt medium, non autem abſolute.1ª.q.48.1.3m.°12æ.q.18.8.1m.
81 Bonitas creaturæ, non eſt eius eſſentia 1ª.q.6.3.3m.
82 °Nulla creatura eſt bona per eſſentiam. 1ª.q.6.3.o.°q.103.2.
c.°12æ.q.2.8.c.°q.9.6.c.
83 Maximum bonum in creaturis eſt bonum ordinis uniuerſi.
1ª.q.22.4.c.°q.25.6.5m.° q.47.2.c.°q.49.2.c.°q. 50.3.c.fi.°
22æ.q.122.2..c.
84 Cuiuslibet creaturæ ſecundum ſe conſideratæ, duplex eſt bonitas.ſ.eſſentialis, & accidentalis.1ª.q.25 6.e.
85 Creatura ex eſſe uel eſſentia,eſt bona ſecundum quid,ſed ex accidentibus,eſt bona ſimpliciter.1ª.q.5.1.1m.
86 Ipſum uniuerſum , & quælibet creatura , poteſt eſſe melior quàm ſit bonitate accidentali,non autem eſſentiali , 1ª. q.
25.6.o.
87 °Quælibet res creata,poteſt eſſe alia res creata melior,bonita-

te eſſentiali,& accidentali, 1ª.q.25.5.n
88 Bonum cuiuslibet creaturæ,conſiſtit in ſpecie,modo,& ordine. 1ª.q.5. 5.o.* q.6.1.1m.* 12æ.q.63.2.3m.* q. 85.4 o.* 22.q.19.11.c.* q.27.6.1m.* q 109.2.c.3m.* q 114.1.c
89 ſ Hominis.* Homo dicitur bonus ſimpliciter ſecundum voluntatem,quia ipſa imperat cuilibet potentiæ. Secundum quid autem,per intellectum,uel alias potentias, 1ª. q. 48. 6.c.* 12ª.q.34.c.* q.56.3.c.* q.66.3.2m
90 Bonum hominis,ut eſt homo,eſt bonum ſecundum rationem,non autem ſecundum ſenſum, 1ª. q. 49.3.5m.* 12æ. q.71.2.c.* 22æ.q.123.1.2.c.* q.129.3.c.* q.141.1.6.c
91 Bonum hominis conſiſtit principaliter in actibus interioribus,22æ.q.27.92.6.3m,* q.30.4.0
92 Bonum hominis conſiſtit in coniunctione eius ad Deum, 12æ.q.98.5.2m.92.* 22æ.q.27.6.3m.* q.30.4 o.* q.186.1.c
93 Totum bonum hominis, conſiſtit in ſubiectione eius ad Deum,22æ.q.19.93 11.c.* q.81 7.c.* q.104.4.2m
94 Omnes homines appetunt unum bonum formaliter, non autem materialiter, 12æ.q.1.7.o
95 * Homo naturaliter in bonum tendit, 22æ.q.34.5.n
96 Bonum cuiuslibet uirtutis,eſt conueniens homini ſecundū rationem,ideo conuenire ei naturaliter, 12æ.q. 54.3.c
97 Impoſſibile eſt,quòd aliquis homo ſit bonus, niſi ſit bene proportionatus bono communi,12æ.q.92.1.3m
98 Qui quærit bonum commune,quærit proprium, quia bonum proprium non poteſt eſſe ſine communi,& bona diſpoſitio partis,eſt reſpectu ad totum,22æ.q.47.10. 2m. * q. 61.1.3m
99 Omne bonum creatum eſt minus bono hominis obiectiuo non autem intrinſeco, & inhærenti,12æ q.2 8.3m
100 Bonum animæ eſt melius bono corporis, & hoc, bonis exterioribus, & bonum vitæ contemplatiuæ, bono actiuæ, 12æ.q.2.5.c.* 22æ.q.104.3.c.* q. 152.2.4.c
101 Bonum multitudinis, eſt maius quàm bonum unius qui eſt de multitudine, non autem quàm bonum unius extrinſecum,ad quod multitudo ordinatur, 22æ. q 39.2.2m
102 In ſpiritualibus bonis debet homo ſemper ſibi magis prouidere quàm alijs, ſed in temporalibus, laudabiliter liberalis facit econuerſo. 22æ.q.117 1.1m
103 Bonum hominis triplex ſcilicet animæ, corporis, & exteriora,12æ.q.84.4.c.* 22æ.q 73.3. c.* q. 85.3.2m.* q.104.3. c.* q.118.5.c.* q.152.1.4.c.* q.186.7.c
104 Bonum hominis duplex ſcilicet ſimpliciter, ideſt, ultimus finis eius,& omnia ducentia in eum, & bonum ſecūdum quid,ideſt,ut nunc,uel ſecundum aliquid bonum,12æ.q. 114.10.c.* 22æ.q.13.7.c
105 Bona hominis triplicia,ſcilicet minima,ut bona fortunæ, media, ideſt, naturalia, & magna,ideſt,habitus uirtuoſi. Et eorum triplex eſt fructus, ſcilicet fructus honeſtæ conuerſationis,ſacræ deuotionis, & iocundæ pietatis, 12æ. q. 85.4 c.* 22æ.q.108.4 c.* 1.18.5.c
106 In bonis corporis hominis tria ſunt per ordinem, ſ.integritas corporis quies & delectatio ſenſus,& vſus membrorum. Primum tollitur per occiſionem uel mutilationem, ſecundum per uerbera,tertium per carcerem, 22æ. q. 65. 3. c
107 Bonum unius hominis, continuatur alteri dupliciter ſcilicet per charitatem, & per intentionem facientis, 3ª. q. 82.6.3m
108 Bonum naturæ hominis triplex ſcilicet principia naturæ cum proprietatibus eius,inclinatio ad uirtutes, originalis iuſtitia.Tertium totaliter tollitur per peccatum. Secūdum minuitur,primum autem integrum manet,12æ.q.85.1.2. 4.o.* q.93.6.2m.* 22æ.q.10 4.c.* q.23.7.1m * q. 33.5.c
109 Bonum proportionatum communi ſtatui naturæ eſt ut in pluribus,excedens uero ut in paucioribus, defectu autem econuerſo,1ª.q.23.7.3m
110 Eccleſię.* Bona eccleſiaſtica debent diuidi in quatuor partes,quarum una debetur epiſcopo,alia fabricę,tertia pauperibus,& quarta beneficiario.22æ.q.185.7.c
111 In neceſſitate non debent emi poſſeſſiones de bonis eccleſiaſticis,nec in theſauris reponi,22æ.q.175 7.4m
112 Epiſcopi & alij clerici habēt uerum dominium bonorum propriorum,non autem eccleſiaſticorum, ſed tātum ſunt diſpenſatores, 22æ.q 63.2.1m. * q.119 3.1m.* q.185.7.c
113 Epiſcopi & clerici poſſunt diſponere de ſua quarta,ſicut de bonis proprijs,22æ.q.185.7.c
114 Epiſcopi & clerici poſſunt dare moderate ſuis conſanguineis de bonis eccleſiaſticis in ſuum uſum deputatis, 22æ. q. 185.7.2m
115 Epiſcopi & clerici peccāt, ſi in articulo neceſſitatis poſſunt uiuere de patrimonio,& uiuant de bonis eccleſiaſticis.22æ q.185.7. 3m. * q.187.4.1m
116 Si epiſcopi uel clerici retinent ſibi de bonis eccleſiaſticis diuiſis uel indiuiſis,notabiliter ultra quartam.peccant mortaliter, 22æ. q.185.7.c
117 Prælatus tripliciter ſurripit bona eccleſiæ, & tenetur reſtituere,ſcilicet ſi rē eccleſiæ non ſibi deputatam, ſed alteri, ſibi uſurparet;puta ſi epiſcopus uſurparet ſibi rem capituli, ſi rem eccleſiæ ſuæ cuſtodiæ deputatam, in alterius dominium transferat; puta conſanguinei uel amici, & ſi ſolo animo ſurriperet, dum ſcilicet incepit habere animam poſſidendi eam ut ſuam, & non nomine eccleſiæ. 22æ.q.62.5.5m.* q.185.7.c
118 Male diſpenſans bona hoſpitalis,tenetur reſtituere,non autem diſpenſans bona beneficij quoad ſuam portionem, ſed tenetur pœnitere, 22æ. q. 62. 5. 5m. q. 185. 7.c.principio.
119 Bona tēporalia,quaſi nihil ſunt, reſpectu futurorum,22æ. q.36 2.c.ſi.
120 Bona temporalia,ſecundum ſe ſunt bona, ſecūdum quid, ſed ſi ducunt ad beatitudinē, ſunt bona ſimpliciter,12æ. q.114.10.c
121 Bona exteriora,ut diuitiæ & honores, ſunt bona ſimpliciter, ideſt,abſolute & ſecundum naturam ſuam:nō tamen omnibus modis,& circa hæc eſt iuſtitia, ſed uirtutes ſunt bona ſimpliciter,ideſt,uniuerſaliter,22æ.q.58.10.2m
122 Exteriora bona, ſunt bona inſtrumentaliter, non autem principaliter,licet ſecundum Stoicos ſint nulla, 12æ.q.59. 3.c.* 22æ.q.58.10.2m. * q.125.4.3m.* 3ª.q.15.6 2m
123 Bona temporalia non ſunt præmia uirtutum, nec ſubtractio eorum eſt pœna peccati principaliter, 12æ. q. 87. 7.c. 2m. * q.108.3.4m
124 Bona temporalia ſunt eius,cui Deus concedit,quoad proprietatem, ſed quoad uſum, ſunt etiam aliorum,22æ.q. 32.5.2m
125 Deus dat iuſtis tantum de bonis & malis temporalibus, quantum expedit eis ad beatitudinem, 12æ. q.87.7.2m.* q.114.10.c
126 Deus dat malis bona temporalia, & bonis mala temporalia,ut eis reſeruet maiora, ideſt æterna, 12æ.q.87.7.2m
127 Bona temporalia dantur indignis à Deo ad correptionem, uel ad damnationem eorum,12æ. q. 87 7.2m.* 22æ.q.36. 2.c ſi.
128 Omnia temporalia bona & mala,ęqualiter eueniunt bonis & malis, quoad ſubſtantiam, non autem quoad finem, 12æ.q.114 10.4m
129 Temporalia nullius momenti ſunt, reſpectu ſpiritualium, 12æ.q.2.6.c.ſi.* q. 87 7.2m.* 22æ.q.36. 2.c.ſi.
130 Bona ſpiritualia ſtant in perpetuum, non autem temporalia,quia temporalia paulatim ſumuntur & corrumpuntur,12æ.q.31 5.c.* q.32.2.c.fin.
131 Bona temporalia,non habita appetuntur, ſed habita faſtidiunt,ſpiritualia uero econuerſo,12æ.q.2.1.3m.* q.32.2. c.ſi.* q.33.2 o
132 Bona ſpiritualia, non ſapiunt habentibus affectum infectum amore delectationum corporalium, & præcipue uenerearum,22æ.q.20.4 c.* q.46.1.c
133 Bona ſpiritualia poſſunt ſimul à multis integre poſſideri, non autem corporalia, 12æ. q. 28.4.2m.* 3ª.q.23.1 3m
134 Promiſſiones bonorum corporalium in ueteri lege,fuerūt figuræ ſpiritualium in noua lege, 12æ,q.114 10.1m
135 Bonum morale, præcipue conſiſtit in conuerſione ad Deū, & malum in auerſione, 22æ.q.19.2.2m
136 Bonum & malum ſpeciali modo ſcilicet morale, inuenitur in habentibus electionem, 1ª.q.48 5 c
137 Bonum in naturalibus & moralibus duplex ſcilicet eſſentiale & accidentale, 12æ.q.18.3 3m
138 Omne bonum honeſtum uel utile, eſt bonum morale,non autem omne delectabile, eſt bonū moraliter,quia illa dicuntur ſecundum rationem, illud autem ſecundum appetitum,12æ.q.34.2.1m
139 Boni mores dicuntur, qui rationi congruunt, mali uero, qui à ratione diſcordant,12æ.q.100.1.c
140 Bonum non contrariatur bono in moralibus, ſed tantum in alijs.12æ.q.31.8.1m
141 *Virtus eſt bona ſeipſa, non autem per aliam bonitatē,12æ. q. 55.4.1m
142 *Bonum quod ponitur in diffinitione uirtutis, non eſt bonum tranſcendens,ſed bonum rationis, 12æ.q.54.3.1m.* q.55.4.2m
143 Ad bonum operandū requiritur uirtus moralis inclinans, & prudentia dirigens, 12æ.q.113.1.2m
144 Actus exterior addit ad bonitatem uel malitiam, ex obiecto uel

ctio uel circunſtantijs,actu uoluntatis,non autem ex fine, niſi actus uoluntatis fiat melior uel peior tripliciter.ſ.ſecundum numerum,extenſiue uel intenſiue.12æ.q.20.4.0. *q.24.3.c.* 22æ.q.76.4.1m

145 Eadem bonitas uel malitia ex fine, eſt actus exterioris, & actus uoluntatis, non autem aliæ,12æ.q.20.3.0. * 4 2m

146 Tota bonitas uel malitia actus exterioris ex fine, & ex actu uoluntatis,non autem aliæ,ſed econuerſo, 12æ.q.20.2 0

147 Bonitas & malitia ex fine,prius eſt in actu uolũtatis, quàm in actu exteriori. Similiter quæ eſt ex obiecto uel circunſtantijs,ut eſt in executione operis. Sed ut eſt in ordinatione & apprehenſione rationis,eſt, ecõuerſo, 12æ.q.20.1.0

Bos habet quinque utilitates,ſcilicet, quia immolatur,arat, comeditur,lac,& corium dat. Ideo furans,reddebat quinque pro uno,12æ.q.10 .1 9m

8 ¶Brachium ſignificat potentiam operatiuam, quæ tripliciter impeditur,ſcilicet à Deo,à diabolo,& ab utroque,1ª. q.1.0.10.3m

¶Bubo nocte paſtum quærit. Ideo ſignificat luxurioſos,qui delectari quærunt in nocturnis operibus quæ agunt, 12æ. q.102.6.1m.co.3

¶Bucella quam porrexit Chriſtus Iudæ, nõ fuit corpus Chriſti,ſed purus panis,3ª.q.81.2.3m

C

1 CADERE non permittit Deus aliquos, niſi alios erigat,1ª.q.23.6.1m

1 ¶Cain.* Reprobatur uerbum Cain dicentis: Maior eſt iniquitas mea quàm ut ueniam merear, quia miſericordia Dei peccantibus per pœnitentiam ueniam præbet, abſque ullo termino.3ª.q.84.10 c.fi

1 ¶Calix debet eſſe de auro,uel argento,uel ſtanno, 3ª.q.83. 3.6m

2 Sicut non poteſt facere aliquis eccleſiæ prælatus, quod calix conſecratus deſinat eſſe conſecratus ſi maneat integer: ſic multo minus poteſt facere, ut homo Deo conſecratus quandiu uiuit, conſecratus eſſe deſiſtat, & quod ille qui profeſſus eſt religionem, non ſit religioſus, 22æ. q. 88. 1.1.c

1 ¶Si calor ſubſiſteret, ita calefaceret, ſicut nunc inhærens, 1ª.q.56.1.c

2 Calor naturalis agit in uirtute animæ,ut inſtrumentũ eius, 1ª.q.115.1.5m.* q.118.1.3m

3 Calor naturalis digerendo generat pinguedinem quæ ipſum conſeruat quaſi eius nutrimentum, 22æ.q.82.1.2m

4 Calor diſponens ad formam ignis, manet poſt aduentum eius,non quidem idem numero,ſed idem ſpecie, quia nõ eſt idem ſubiectum eius, 3ª.q.7.13.20. * q. 9.3.2m

5 Ignis quantumcunque calidus, non calefaceret, niſi eſſet motus Cœli,12æ.q.109.1.c

6 Calor & aliæ qualitates tangibiles,erunt in corpore glorioſo ex natura ſua, quæ non erunt reductæ ad medium rei, ſecundum æquidiſtantiam ab extremis acceptum, ſed ad medium proportionis, ſecundum quod competit optime complexioni humanæ in ſingulis partibus Et ideo tactus illorum corporum eſt delectabiliſſimus:qua potentia ſemper delectatur in conuenienti & triſtatur in exceſſu, 3æ.q. 54.2.1m.* 2m

7 Virtus in ſemine,agit per triplicem calorem, ſcilicet animalis,elementi & cœli,1ª.q.118.3.3m

1 Caluariæ locus dicitur communis locus decollatorum,non autem à capite Adæ ibi ſepulti,3ª.q.46.10.3m

Calumnia eſt falſa & malitioſa impoſitio criminis, 22æ.q. q. 68.3.c.1m

Calumnia eſt defenſio criminis,per fraudes,dolos,& mendacia,22æ.q.69.1.3.e

Ars campſoria utitur de ſe numiſmate ad debitum & idoneum uſum, & ratio eſt, quia illud lucrum uel illud plus quod accipitur à campſoribus in tali permutatione monetæ, non accipitur ratione pecuniæ quæ de ſe non parit pecuniam,ſeu de ſe eſt inuendibilis,ſed ad uitandum damnũ, ſiue ratione periculi uel intereſſe, ut ſuſtentatur ſalarijs penſionum domorum, miniſtrorumque, & laboribus & expenſis,in arte neceſſaria & licita,ne fruſtra ponant operam & ſudorem ſuum ad utilitatem aliorum, 22æ. q. 78. 2. 4m

2 Canis in ueteri lege non offerebatur, quia erat animal immundum. Nec redimebatur,quia eo utebantur idolatræ in ſuis ſacrificijs. Et ſignificat rapacitatem, de qua non licet fieri oblatio. Sed alia animalia immunda redimebantur. 12æ.q.102.3.7m.* 22æ.q.86.3.2m

2 Canis uidetur uti ſyllogiſmo diuiſiuo, 12æ.q.13.2.ac.3.3m

Canonicus regularis poteſt tranſire ad religionem monachorum.& non econuerſo, niſi ſint laici,22æ.q.189.8.2m

1 ¶Cantus, & laus uocalis erit in beatis poſt reſurrectionem, 22æ. q.13.4.c

2 Cantus,& laus uocalis Dei,ſalubriter fit in eccleſia,ad deuotionem excitandam,12æ.q.9.1.0

3 Cantus theatricus,uel aliquod aliud artificiale organum in eccleſia ad delectationem,uel oſtentationem,improbatur, 22æ.q.91.2.2m.* 4m

4 Diaconi & prælati non debent cantibus inſiſtere,ſed prædicationi,doctrinæ,& eleemoſynis 22æ.q.91.3.3m

¶Capacitas duplex ſcilicet naturalis potentiæ, & obedientialis. Prima ſemper impletur ſecundũ genus ſingulorum, & non ſecundum quodlibet indiuiduum: ſecunda uero neutro modo,3ª.q.1.3.3m

1 *¶Capitale uitium dicitur à capite membro, quia pœna capitis punitur,uel quia eſt cauſa finalis per ſe multorũ peccatorum,12æ.q.84.3.4.0.* 22æ.q.34.5.c. * q.35. 4. c. * q. 118.7.8.c.* q.148.5.c.* q.153.4.0.* q.158.6.c.2m

2 Capitalia dicuntur,quia ut in pluribus,alia oriuntur ex eis, licet quandoque aliquod uitium ex bono oriatur. * pec aboſum ut ex obiecto,non autem ut ex principio, 12æ. q. 55.4.1m

3 Vitia capitalia dicuntur à fine proprio, non quidem omnium,ſed eorum ex quibus ſæpius alia oriuntur, non autem ab ultimo,12æ.q.34.5.c.* q.35.4.c.* q.36.4.1m

4 ¶Diuiſio.* Vitia capitalia ſunt tantum ſeptem, ad quæ omnia alia reducuntur,ſcilicet uana gloria, accidia, inuidia, ira,auaritia,gula, & luxuria, 12æ.q.84.4.0

¶Capitulum. * Prælatus præeſt in capitulo, ſicut Iudex in foro iudiciali,22æ.q.33.7.1m

1 ¶Caput naturale habet tria reſpectu aliorum membrorum ſcilicet ordinem perfectionem, & uirtutem influendi, 3ª. q.8.1.8.c

2 Caput ſignificat multa, ſecundum ſimilitudines ad multas proprietates eius,12æ.q 84 3.4.0. * 3ª.q.8.1.8.e

3 Omnes operationes animales, à capite principium habent. 3ª.q.8.1.c

4 Caput influit in alia membra dupliciter ſcilicet intra & extra,gubernando actiones exteriores,3ª.q.8.6.7.e

5 In capite uigent omnes ſenſus:in cæteris uero membris,eſt tantum unus ſenſus,ſ.tactus,3ª.q.8.1.c.* q.66 7.3m

1 ¶Character non eſt proprie in genere,nec in ſpecie, ſed reductiue, ſicut ens incompletum, quia eſt potentia inſtrumentalis,3ª.q.63.2.c.fi.

2 Character eſt in ſecunda ſpecie qualitatis, 3ª. q.63.2.0

3 Diffinitio triplex characteris,3ª.q.63.3. 5.0. * q. 72.5.c

4 Character eſt potẽtia, qua renati in uitam ſpiritualem, poſſunt facere operationes ſimiles uirtutibus, quibus ſacramenta efficaciam habent, 3ª.q.72.5.c

5 Character eſt duplex,ſcilicet potentia actiua, & paſſiua, 3ª. q.63.2.e

6 Character eſt ſacramentum, & res ſacramenti, 3ª.q.63.3. 2m.* 6.3m.*.q.66.1.b.* e.* 12.1m

7 Character habet rationem ſigni, ratione ſacramenti ſenſibilis,& ratione configurationis,3ª.q.63.1.2m.* 2.4m

8 Character eſt participatio ſacerdotij Chriſti, 3ª. q.63.3.5.c, * q.6,.3.3m

9 ¶Subiectum.* Character eſt ſubiectiue in anima, ſicut uirtus inſtrumentalis,3ª.q.50 4.3m.* q.63.2.c.* 5.1m. * 2m, * q.64.1.c

10 Character eſt ſubiectiue in potentia animæ, & non immediate in eſſentia animæ,3ª.q.63.4.0

11 Character eſt principaliter in potentia intellectiua,& ſecundario in affectiua,3ª.q.63.4.3m.* 5.c

12 Character ſemper manet,etiam in damnatis,quia eſt indelebilis,3ª.q.50.4.3m.* q.63.2.c. * 5.0. * q.64.0.3m. * q.66. 9.c.* q.82.8.e

13 Chriſtus nullum habuit characterem, 3ª.q.63.5.6.c

14 Chriſtus eſt character patris,3ª.q 63.1.2m

15 Comparatio. * Non habens characterem baptiſmi nullum alium recipere poteſt,quia ille præſupponitur de neceſſitate ab omnibus alio,3ª.q 62.6.0

16 Character baptiſmi eſt alius à charactere confirmationis, & ordinis: quia ſunt ad diſtinctos actus, 3ª. q.72.5.c

17 Character baptiſmi,eſt potentia paſſiua,ſed character confirmationis & ordinis,eſt potentia actiua, 3ª.q.63.3.c

18 Character eſt à tota Trinitate,ſed appropriatur filio, 3ª. q. 64.1.c

19 Character ſacramentalis,eſt proprie character Chriſti, tanquam ducis, quo configurantur fideles ſacerdotio Chriſti,

ſti.3ª.q.63.5.o.

21 Character ſecundum omnes imprimitur in quibuſdam ſacramentis,3ª.q.63.1.o.

22 Character imprimitur ſolum in ſacramentis nouæ legis, 3ª.q.62.6.3^{m}.*q.63.1.3^{m}.*c.

23 Character imprimitur ſolum in tribus ſacramentis,ſ.baptiſmo,confirmatione,& ordine,3ª.q.93.6.o.*q.72.5.o.*q.80 10.1^{m}.

24 Character eſt cauſa gratiæ ſacramentalis,3ª.q.63.2.2.*q.69.10.c.

24 Per Characterem deputantur fideles ad actus conuenientes præſenti eccleſiæ,per prædeſtinationem uero ad præmiũ uitæ æternæ,3ª.q.63.1.m,*2.c.

25 Character beſtiæ,eſt obſtinata malitia,uel profeſſio illiciti cultus,3ª.q.63.3.3^{m}.

Charadrion eſt auis garrula , ideo ſignificat loquaces,12æ.q.102.6.1^{m}.fi.

1 Charitas eſt accidens,22æ.q.23.3.3^{m}.

2 Charitas eſt habitus in anima creatus,contra magiſtrum ſententiarum,22æ.q.23,o.

3 Charitas eſt uirtus,22æ.q.23.3.o.*q.27.1.c.

3 *Charitas poteſt dici uirtus generalis,12æ.q.58.6.c.* 3ª.q.83.2.1^{m}.

4 Charitas poteſt dici uirtus generalis , inquantum ordinat actus omnium uirtutem ad bonum diuinum. Sed ut reſpicit bonum diuinum, ut proprium obiectum,eſt uirtus ſpiritualis,22æ.q.58.6.c.*.3ª.q.83.2.1^{m}.

6 Charitas eſt amicitia 12æ.q.65.5.c.*q.66.6.2^{m}.22æ.q.23.1,o.*q.21.2.c.

7 Charitas eſt radix omnium uirtutũ, 12æ q.62.4 c.*q.65.5.1^{m}.*q.71.4.c.*q.84.1.1^{m}.*22æ.q.23.8.2^{m}.q 139.2.2^{m}.

8 Charitas eſt mater omnium uirtutum , 12æ..62.4.c.*22æ.q.23.8.3^{m}.*q.186.7.1^{m}.

9 *Charitas eſt forma omnium uirtutum.12æ.q.62.4.c.*22æ.q.4.3.o.*q.23.6.o.*q.24.12.4^{m}.

10 Charitas qua formaliter diligimus eſt quædam participatio diuinę charitatis quę Deus eſt,22æ.q.23.2.1^{m}.*q.24.2.1^{m}.*7.c.

11 Charitas eſt amor Dei,non qualiſcunque , ſed quo diligitur Deus,ut beatitudinis obiectum 12æ.q.65.5.1^{m}. *q. 106.3.1^{m}.*3^{m}.*q.103.3.1^{m}.*3^{m}.*22æ.q.23.4 c.

12 Charitas non poteſt eſſe informis.22æ.q.24.12.4^{m}.*q.45.c.*q.136.3.2.c.*.3ª.q.76.1.c.fi.

13 Actus charitat s duplex.ſ.elicitus & imperatus,3ª.q.85.2.1^{m}.

14 *Motus mentis humanę in fruitione Dei in qua conſiſtit uita æterna,eſt actus charitatis,12æ.q.114.4.c.

15 Obiectum charitatis proprium & principale & formale , eſt bonitas ſumma ideſt, Dei , 22æ.q.4 3.2^{m}.q.13.2.c.*q.23.3.2^{m}.*q.24.1.c.*4.2^{m}.

16 Charitas pro obiecto habet ultimum finem, ſ.beatitudinem æternam,22æ.q.23.4.2^{m}.*q.24.1.3^{m}.10.c*.q.44.3.c.

17 Charitas habet duo obiecta. ſ.principale .i. bonitatem Dei,& ſecundarium.i.bonum proximi.22æ.q.32.2.3^{m}. q. 66.c.

18 Charitas diligit proximum propter Deum , ideo obiectum eius proprie eſt Deus,22æ.q.1.1.3^{m}.*3.1^{m}.*q.23.5.1^{m}.

19 Charitas tendit in ultimum finem ſub ratione finis ultimi, quod non conuenit alicui alteri uirtuti,12æ. q. 26.1.c.ſ.

20 Dilectio Dei eſt finis dilectionis proximi,22æ.q.44.2.o.

20 *Charitas uiæ,non poteſt æquari charitati patriæ,1ª.q.117.2.3^{m}.*.12æ.q.67 6.3^{m}.

22 Charitas ſuper excedit facultatem totius nominis , 12æ .q.113.9.2^{m}*.22æ.q.14.2.3.c.

23 Charitas eſt nobilior anima Chriſti & aliorum , *ſecundum quid,non autem ſimpliciter,22æ.q.23.3.c.

24 Donum ſapientiæ correſpondet charitati,22æ.q.23.prin.*q.45.princ.

25 Charitas eſt potiſſima uirtutum,1ª.q.117.2.3^{m}.*12æ.q.66.6.o.*.22æ.q 23.6.0.q.24.4.2^{m}.*q.30.4.o.*q.34.5.1^{m}.*q.117.6 c.1^{m}.*q.157.4.2^{m}.

26 Quilibet habens charitatem,habet omnes alias uirtutes,12æ.q.65.3.3.o.

27 Nulla uera uirtus poteſt eſſe ſine charitate, 12.æq.65.2.4.o.*.q.71.4.c.*22æ.q.23.7.o.*q.31.2.c*.q.108.2.2^{m}.

28 Charitas eſt maior aliis,quia propinquius ſe habet ad obiectum ſuum.ſ.ad Deum , quàm fides & ſpes. Ideo nobilior eſt 12æ.q.66.6.o.*.22æ.q.23.6.c.

29 Sola charitas imperat omni uirtuti,12æ.q.114.4.o.

30 Charitas ponitur in definitione cuiuslibet uirtutis,non quidem eſſentialiter,ſed quia ab ea dependent,22æ.q.62.2 3^{m}*22æ.q.23.4.1^{m}.

31 Nulla uirtus habet tantam inclinationem ad ſuum actum, nec ita delectabiliter operatur,ſicut charitas,12æ.q.23.1.c.h.

32 Omnia præcepta moralia fundantur in præceptis charitatis 3ª.q.47.2.1^{m}.

33 Charitas coniungit Deo realiter,& attingit ipſum realiter,nõ autem fides nec ſpes,22æ.q.45.2.c.fi.*2^{m}*,q.172.4.c,*q.184.1.c.2^{m}.

34 Eſſentia etſi differat à charitate,tamẽ præſupponit eam.Et ex hoc eſſe diuidit inter filios perditionis & regni, 22æ.q.45.4.3^{m}.

35 Charitas facit tendere in Deum,uniendo affectum hominis Deo,ſpes autem ut adipiſcendo 22æ.q.17.6.3^{m}.

36 Charitate comprehenditur omnis alia amicitia & dilectio licita,non autem illicita, quia charitas non poteſt eſſe cum peccato mortali.22æ.q.43.c.

37 Quicquid pertinet ad donum uel uirtutem fortitudinis,poteſt etiam ad charitatem pertinere, 22æ.q.139.2.2^{m}.

38 Voluntas eſt ſubiectum charitatis,1ª.q.59.4.3^{m}.*q.82.5.2^{m}.*12æ.q.56.6.c.*q.57.3.2.

39 Charitas improprie dicitur eſſe in concupiſcibili 1ª.q. 82.5,2^{m}.

40 Charitas non eſt in nobis naturaliter , nec cauſatur ex actibus noſtris,ſed infunditur à Deo , 22æ.q.24.2.o.*3.10.c*.q.171.2.1^{m}.

41 Charitas eſt in omnibus habentibus gratiam gratum facientem.22æ.q.84.c.*q.47.1.4.c.

43 Charitas augetur eſſentialiter,12æ.q 52.1.o.*q.66,1.o.

43 Charitas non augetur per additionem, ſed per intenſionem, ſecundum acceſſum ad terminum,12æ q.52,2.o.*22æ.q.23 5.o.

44 Diuiſio beata,charitas,& huiuſmodi, quæ pertinent ad præmium eſſentiale,non augentur in beatis, ex quo iam ſunt effecti beati,22æ.q.24.3.3^{m}.

45 Charitas poteſt augeri in infinitum,22æ.q.24.7.o.

46 Quilibet actus charitatis,diſponit ad charitatis augmentum, reddendo hominem prōptiorem ad iterum agendum , & habilitate creſcente,donec conetur ad perfectum , & tunc actu augetur,22æ.q.26.6.o.

47 Charitas unico actu augetur,ſi fiat cum toto conatu,non autem aliter,12æ,q.52.3.o.*22*.q.24.6.o.

48 Charitas non poteſt minui,22æ.q.24.10.o.

49 Charitas non poteſt amitti per peccatum ueniale,12æ.q.71.4 c.*q.78.2.1^{m}.*q.88.1.2^{m}.

50 Veniale peccatum non contrariatur habitui charitatis,ſed feruori actus eius quem minuit,12æ.q.71.4.c.*22æ.q. 24.8.2^{m}.*q.34.3.3.c.q.107.3.2^{m}.3ª.q.79.4.c.*q.87.1.2.c.

51 Charitas uiæ poteſt amitti non autem charitas patriæ,22æ.q.24.11.o.

52 Charitas quolibet peccato mortali amittitur , 12æ. q.71. 3.c. fi.*4.c,*22æ.q.24.12.o.*q.43.4.c.3ª.q.79.6.2.*q.84.10.c.

53 Charitas habet modum quoad actus quos imperat,non autem quoad actum quem elicit,3ª.q.85.2.1^{m}.

54 Charitas datur ſecundum menſuram ſubiecti id eſt ſecundũ capacitatem naturæ,& conatus,1.q.62.6.o.* 22æ.q. 24.3.o.*3ª.q.69.8.3^{m}.

55 Gradus charitatis triplex.ſ.incipientium proficientium,& perfectorum,22æ.q.4.o.*q.183.4.o.*q.184 fi.o.*3.2^{m}.

56 Beatitudo datur ſecundum diuerſos gradus charitatis, 1ª.q.12.6.c.*22æ.q.24.3.2^{m}.*3ª.q.55.1.3^{m}.

57 Numerus eadẽ numero,ẽ charitas Dei & pximi,22æ q.17.3.c*.fi.*q.18,2.3^{m}.*q.23.3.o.*q.23.1.o.q.31.4.3^{m}.q.103.3.2^{m}.

58 Charitas uiæ manet eadem numero in patria, 12æ,q.67 6. o. q.111.3.2^{m}.

59 §Ordo *Charitas habet ordinem,22æ.q.26.1.o.

60 Ordo charitatis attenditur ſecundum affectum & effectum, 22æ.q.26 6,o.

91 Dilectio Dei eſt prior dilectione proximi ordine perfectionis & dignitatis,ſed econuerſo ordine generationis & diſpoſitionis,12æ.q.68.8.2^{m}.

62 Modo charitatis cadit in præcepto 22æ.q.44.8.c.

63 Ordo charitatis manebit in patria;22æ.q.26.13.o.

64 In patria nullus erit ordo dilectionis, niſi ſecundum propinquitatem ad Deum,22æ.q.26.13.o.

65 §Cognitio *Nullus poteſt certe cognoſcere ſe habere charitatẽ uel gratiam,niſi ſibi diuinitus reueletur,12æ.q.112.5.o.*.3ª.q.80.4.3^{m}.

66 Cognitio non eſt ubiectum charitatis,ſed Deus cognitus,12æ q.76.6.2^{m}.

67 Effectus charitatis ſunt duodecim.ſ.uita ſpiritualis obſeruatio mandatorum,protectio contra aduerſa , beatitudo,uenia,illuminatio lætitia,pax amicitia.libertas,filiatio Dei,& expulſio timoris,3ª.q.29.6 c.

68 Charitas immediate tradit hominem Deo,adhærendo ei per ſpiritus unionem,Et eſt religionis principium,qua uiud ſere

opera

opera diuini cultus facis 22æ.q.82.2.1m.
69 Charitas quantumcunque minima poteſt reſiſtere cuilibet tentationi, 3ª.q.62.6.3m.°q.70.4.c.
70 Charitas facit homines deiformes, ſupra homines conuerſari in cœlis,& conuenire cum Deo,& cum angelis, 22æ.q.65.5.c.
71 Charitas nominatur uia ab Apoſtolo, qua Deo appropinquamus, quia per ipſam mens Deo unitur, 1ª.q.24.4.c.
72 Charitas unit nos Deo, ſicut ſunt illi qui rebus mundi penitus abiectis, ſolicite cogitant ſolum, quæ Dei ſunt. 22æ.q.25.2.c.°3ª.q.89.6.c.
73 Charitas impeccabilitatem hēt ex uirtute ſpūs ſancti, qui infallabiliter operatur quodcunque uoluerit,& etiam ſecūdum propriam rationem charitatis, non autem ex parte ſui ſubiecti, 22æ.q.24.11.c.princ.°3ª.q.79.6.2m.
74 Charitas de ſe præſeruat à peccato, ſed habens eam peccat ex mutabilitate liberi arbitrii, 22æ.q.24.11.c. princ.°quæſt.7.6.2m.
75 Donum ſapientiæ, non eſt cauſa charitatis, ſed effectus eius, 12æ.q.45.6.2m.
76 Meditatio de diuinis cauſat charitatem, quæ cauſat neceſſitatem loquendi de Deo, 12æ.q.27.2.c.
77 Suſpendere contemplationem ad tempus propter ſalutem proximi, pertinet ad ſummam perfectionem charitatis, 22æ.q.182.1.c.3m.
78 Gaudium de Deo in ſe eſt effectus charitatis, ſed ut Deus participatur à nobis, eſt effectus ſpei, 22æ. quæſtio. 28.1. 3m.°2.4.c.
79 Bonitas amoris, deſiderii,& gaudii, dependet ea eodem, ideo pertinent ad eandem uirtutem charitatis, 22æ.q.28.4.c.°q.29.4.c.°q.31.2.o.
80 Reſurgens per pœnitentiam in minori charitate, habebit maius gaudium accidētale de bonis factis prius in maiori charitate, quàm de factis poſt in minori. nō autem maius gaudium eſſentiale. 3ª.q.39.3.5m.
81 Gaudium eſt magis effectus charitatis, quàm triſtitia, 22æ.q.28.1.o.°q.35.2.3.c.
82 Gaudium cauſatum ex charitate, non compatitur ſecum triſtitiam, ſicut quod cauſatur ea ſpe. 22æ.q.28.2.n.
83 Charitatis eſt habere pacem, ſed facere pacem, eſt ſapientię ordinantis, 22æ.q.45.6.c.1m.
84 Concordia eſt effectus charitatis, 22æ.q.29.2.o.°.c.
85 Debitum gratitudinis ex charitate procedit, quæ quāto plus ſoluitur, tanto magis debetur. Ideo obligatio gratitudinis eſt interminabilis. 22æ.106.6.2m.°q.°107.1.3m.
86 Deus per charitatis amorem dicitur,& fit pater noſter,& ſpōſus noſter, 22æ.q.19.1.3m.
87 Amare, magis eſt effectus charitatis, quàm amari, 22æ.q.27.1.o.
1 ¶Caro dicitur tripliciter, ſcilicet, natura ultium,& paſſibilitas, 3ª.q.54.3.1m.
2 Caro hominis de ſe non habet bonum uirtutis, ſed ut ſubeſt rationi, 12æ.q.56.4.c.
3 Caro in eodem ſemper eſt eadem ſecundum ſpeciem, non autem ſecundum materiam, 1ª.q.119.1.2.o.
4 Eſus carnium, uidetur introductus poſt diluuium, 12æ.q.102.6.2m.
1 Caſtitas eſt uirtus, dicta à caſtigatione concupiſcētię, tanquā pueri. 22æ.q.151.1.o.
2 Caſtitas proprie eſt uirtus ſpecialis circa uenerea, ſed large eſt uirtus generalis, 22æ.q.151.2.o.
3 Caſtitas ut delectans eſt fructus, ſed ut eſt ſecundum rationem, eſt uirtus quæ maxime diſponit hominem ad perfectionem intellectualis operationis, 22æ.q.15.3.c.fi.°q.151.1.4m.
4 Caſtitas coniugalis, non eſt uirtus ſpecialis ſupra caſtitatem, quia non habet laudem, niſi abſtinentiæ ab illicitis delectationibus. Nec caſtitas uidualis, quia non eſt perfecta. 22æ.q.152.3.5m.
5 Caſtitas eſt circa uenerea, ſed abſtinentia eſt circa cibos, ideo differunt, 22æ.q.151.3.o.
6 Caſtitati antonomaſtice attribuitur decor, ideo uirginitati attribuitur excellentiſſima pulchritudo. 22æ.q.152.5.c.
7 °Caſtitas eſt ſubiectiue in anima. 22æ q.151.1.1m.
8 Remedium ſeptuplex caſtitatis contra luxuriam. ſ. maceratio carnis per abſtinentiam uigiliæ,& huiuſmodi, contemplatio diuinorum & oratio, ſtudium ſcripturarum, cogitatio ſancta exercitium contra ocium labor,& anguſtia & ſolitudo. 22æ.q.188.3.o.
1 ¶Non omne quod eſt præter intentionem, eſt à caſu uel à fortuna, ſed tantum contingens raro, 22æ.q.43.1.3m.° q.64.1.c.
2 Nihil eſt à caſu uel à fortuna reſpectu Dei: ſed reſpectu cæterarum cauſarum, 1ª.q.19.5.c.
1 Catechiſmus non eſt ſacramentum, ſed ſacramentale, 1ª.q.67.3.2m.
2 Catechiſmus eſt inſtructio credendorum explicite, præcedēs baptiſmum, 3ª.q.71.1.c.
3 °Catechiſmus pertinet tantum ad ſacerdotes, prima.q. 67.3.1m.
4 Pueri ſunt catechizandi, patrinus pro eis confeſſionem facit, 3ª.q.71.1.2m.°3m.
Eccleſia amittit cathedram epiſcopalem, propter malitiam populi, 22æ.q.188.4.2m.
¶Categorica dictio eſt, quæ abſolute ponit rem ſignificatam circa aliquid ſuppoſitum: ſyncategorica uero, quæ importat ordinem prædicati ad ſubiectum. 1ª.q.317.c.
¶Cato mori ſe tradidit ne incurreret ſeruitutem Cæſaris, 22æ.q.125.2.2m.
¶Cauere mala eſt prouidentiæ, ſicut & proſequi bona, ſed cauere impedimenta extrinſeca, eſt cautionis, 22æ. q.49.8.2m.
1 Cauſa ad quam neceſſario ſequitur effectus intelligitur tantum de cauſa per ſe completa,& non impedita, 1ª.q.115.6.c.°12æ.q.75.1.2m.
2 Poſita cauſa naturali,& ſufficienti, ponitur effectus, non autē uoluntaria, 1ª.q.14.8.2m.°q.19.8.o.°q.42.2.o.°q.46.1.9m.°10.q.61.2.1m.°3ª.q. 6.1.1m.
3 Non omnis cauſa per ſe propria & ſufficiens, cauſat neceſſario ſuum effectum, quia poteſt impediri, 1ª.q.115.6.c.°q.16.3.c.°12æ.q.75.1.2m.
4 Cauſa duplex. ſ. diſpoſitiua & conſumatiua, 22æ.q.94.4.o.
5 Cauſa conſeruatiua duplex. ſ. directe & per ſe, uel indirecte & per accidens: ſicut quod remouet, uel impedit actionem corrumpentis, 1ª.q.104.1.2.c.
6 Genus cauſæ eſt quadruplex, ſcilicet finalis, formalis, efficientis,& materialis. 1ª.q.27.3.c.
7 Cauſa duplex, ſcilicet per ſe, id eſt cauſans per uirtutem ſuā,& per accidens, id eſt remouens impedimentum, 1ª.q.114.3.c.12æ.q.75.4.c.°q.76.1.c.°q.85.3.c.°q.83.3.c.°22æ.q.5.2m.°1.q.4.7.c.
8 Occaſio ſignificat cauſam imperfectam, non autem ſemper cauſam per accidens. 22æ.q.43.1.3m.
9 Cauſa per accidens dupliciter, ſcilicet quod accidit cauſæ per ſe, uel quod accidit effectui per ſe. Et hoc tripliciter. ſ. habēs ordinem per ſe, uel ut in paucioribus, uel non habens ordinem, niſi ſecundum æſtimationem. Primum eſt remouens impedimentum contrarium uel non contrarium. Secundum eſt caſus uel fortuna, 22æ. quæſt.43. 1.3m. ° quæſt. 63.8.c.
10 Non omne quod fit habet cauſam per ſe, ſed tantum ens per ſe, non autem ens per accidens, quia non eſt proprie ens, ſed magis ordinatur cum non ente. 1ª.quæſt.115.6.c.° quæſt. 116.3.c.
11 Quælibet cauſa deriuatur aliquis ordo ad ſuos effectus. Et unus ordo continetur ſub ordine, ſicut cauſa ſub cauſa. Et multiplicatur ſicut cauſa, 1.q.105.6.2.° q. 116.3.c.
12 Omne unum in multos oportet eſſe ab una cauſa, 1ª. quæſt. 65.1.c.
13 Idem effectus eſt ab infinitis cauſis per accidens, non autem per ſe, 1ª.q.46.2.7m.12æ.q.1.4.o.
14 Aucta cauſa, auget effectum per ſe, non autem effectum per accidens, 12æ.q.17.6.1m.°.q.85.3.1m.
15 Aliquid eſt cauſa alicuius effectus dupliciter. ſ. directe ad illud agendo,& indirecte, quia non impedit cum poſſit. 3ª.q.47.1.c.
16 Non eſt eadem eſſentia cauſæ & effectus, 22æ.q.38.5.c.
17 Habitudo ad cauſam non eſt de ratione entis cauſati, ſed tū ſequitur ad ea quæ ſunt de ratione eius. prima quæſt. 44.1.1m.
18 Cauſa quandoque habet non neceſſariam habitudinem ad effectum, propter defectum effectus,& non cauſæ, 1ª.q.19.3.4m.
19 Cauſa æquiuoca eſt cauſa totius ſpeciei, uniuoca uero tantū indiuidui. 1ª q.13.5.1m.°.q.104.1.c.
20 Effectus uniuocus dependet tantum in fieri à cauſa, ſed æquiuocus poteſt dependere etiam in eſſe. 1ª.q.104.1.c.
21 Effectus eſt in cauſa ſecundum ſimilitudinem quadrupliciter, ſcilicet ſecundum eſſe naturale,& ſecundum eandem rationem, ut in uniuocis uel ſecundum eandem rationem tantum, ut in æquiuocis, uel ſpiritualibus, uel influxu. 3ª.q.62.3.c.
22 Effectus eſt in cauſa uniuoca, ſecundum ſimilitudinem formæ euſdem ſpeciei, in cauſa uero æquiuoca, ſecūdū ſimilitudinem

ſimilitudinem formæ excellentioris, 1ª.q.4.a.3.o.* q.6.2.c.* q.13.5.c.* q.105.1.1m.* q.110.2.c.* q.115.3.3m.* 3ª.q.62.4.c

23 Cauſa inſtrumentalis non participat actionem cauſæ principalis, niſi in quantum per aliquid ſibi proprium, diſpoſitiue operatur ad effectum principalis agentis, 1ª.q.45.5.c

24 Cauſa principalis eſt nobilior ſuo effectu, non autem inſtrumentalis, nec cauſa per accidens, 12æ.q.66.3.3m.* 22æ.q.148.3.2m.* q.165.2.1m.* 3ª.q.79.2.3m

25 Effectus habet eſſe nobilius & principalius, non autem uerius, in cauſa principali, quàm in ſe, non autem in cauſa inſtrumentali, 1ª.q.4.2.c.* q.18.4.3m. 12æ.q.83.1.2m

26 Effectus aſſimilatur cauſæ principali, nõ autem inſtrumentali, 3ª.q.62.1.c

27 Cauſa principalis licet manifeſtiſſima, non poteſt proprie dici ſignum ſui effectus, licet occulti, ſed tantum cauſa inſtrumentalis, quia ut mota eſt effectus, 3ª.q.62.1.1m

28 Eiuſdem & ſimiliter, nõ poteſt eſſe duplex cauſa proxima, uel remota, ſed diuerſimode, 1ª.q.52.3.c

29 Idem reſpectu eiuſdem, poteſt eſſe cauſa & effectus diuerſimode, 12æ.q.3.4.2m

30 Effectus denominatur à cauſa proxima, non à remota uel uniuerſali, 1ª.q.14.13.1m.* q.15.3.4m.* 3ª.q.4.1.1m

31 Effectus quanto remotior eſt a cauſa, tanto eſt debilior, 12æ. q.6 . 1.c

32 In quolibet genere cauſarum, cauſa diſtat ab effectu, ſecundum perfectionem, uel ſecundum uirtutem, 1ª.q.33.1.1m

33 Quælibet cauſa primo operatur in ſibi propinquius, & per illud in alia, 3ª.q.56 1.c

34 Cauſa prima duplex, ſ. prima ī genere, & prima ſimpliciter, ſ. Deus, 1ª.q.19.8.o

35 Cauſa prima, ſ. Deus, produxit materiam de nihilo, 1ª.q.14.11.o.* q.15.3.3m.* q.44.2.o.* 4.4m.* q.45.1.2m.* 4.3m.* q.46.1.3m.* q.47.1.o.* q.57.2.c.fi.* q.65.4.c.fi.* q.91.2.c.* q.105.1.c.1m.* q.117.3.c

36 Proceſſiones diuinarũ perſonarum ſunt cauſa prima creationis omnium creaturarum, 1ª.q.33.3.1m.* q.45.6.o.* 7.3m

37 *Effectus non trahit neceſſitatem uel contingentiam à cauſa prima, ſed à proxima, 1ª.q.14.13.1m.* q.25 3.4m.* q.47.1 2m.* q.103.7.3m.* 3ª.q 4.1.1m

38 Cauſa prima plus influit quàm ſecunda, 1ª.q.104.2.c.* 12æ.q.19.4.c.* q.84.5.c

39 Operatio cauſæ ſecundæ, ſemper fundatur ſuper operationem cauſæ primæ, & præſupponit eam, 12æ.q.19.4.c

40 Cauſæ habent inter ſe ordinem, quia finis eſt ratio agentis, agens formæ, & forma materiæ, 1ª.q.5.2.1m.* 4.c.* q.85.3.4m.* 12æ.q.1.2.c

41 Cauſa perficiens eſt nobilior ſuo effectu, non autem cauſa diſponens, 12æ.q.66.6.3m

42 In cauſis agentibus quanto aliquid eſt prius, tanto eſt perfectius, in cauſis autem materialibus eſt imperfectius, 22æ q.1.7.3m

43 Semper oportet quod cauſa per ſe ſit potior effectu, 1ª.q.93.1.c.* 12æ.q.112 1.o.* 22æ.q.148.3.2m

44 Quanto cauſa eſt altior, tanto cauſalitas eius ad plura ſe extendit, 1ª.q.65.3.c

45 Omnis cauſa dicit diuerſitatem ſubſtantiæ ab effectu, 1ª.q.33.1.1m

46 *Omnia nobiliori modo ſunt in cauſa ſua, quàm in ſuo cauſato, 1ª.q 4.2.c

47 Cauſa ſemper excedit ſuum cauſatum, 12æ.q.66.1.c

48 Quicquid eſt cauſa cauſæ ut cauſæ, eſt cauſa cauſati, 1ª.q.49 2.2m.* 12æ.q.79.1.3m.* 2.c

49 Omnis effectus dependet à cauſa ſua, 1ª. q. 33. 1. 1m.* q.104.1.1.c

50 Cauſa efficiens, non poteſt eſſe poſterior effectu, ordine durationis, ſicut finalis, 3ª.q.62.6.c

51 Nulla creatura eſt cauſa actiua alterius, quoad nouam formam uel diſpoſitionem ſine mutatione, ſed conſeruat ſine mutatione, 1ª.q.104.2.3m

52 Quod eſt prius in cauſando, eſt poſterius in cauſato, & econuerſo, 1ª.q.5.4.c

53 Cauſa cognoſcitur per effectum quandoque, & econuerſo, 1ª.q.8.1.3.4m.* 8.1m

54 Effectus dupliciter cognoſcitur in cauſa, ſcilicet demonſtratiuè, & per coniecturas, 1ª. q.14.13.c

55 Effectus dupliciter repræſentat cauſam, ſcilicet quoad eſſe, & ſecundum formam, 1ª.q.85.7.c

¶Cautela uel cautio, eius eſt uitare impedimenta bonæ operationis, eſt pars integralis prudentiæ, 22æ. q. 48. c.* q.49.8.o

1 ¶Cæcitas mentis triplex, ſcilicet priuatio luminis accidentalis, auerſio uoluntaria à primo intelligibili, tertia propter occupationem. Prima eſt pœna, aliæ uero peccatum, 22æ.q.1 .1.o

2 Cæcitas mentis quæ quaſi totaliter ſpiritualium bonorum cogitationẽ excludit, oritur ex luxuria. Hebetudo autem ſenſus, quæ reddit hominem debilem, ad huiuſmodi intelligibilia, oritur ex gula, 22æ.q.1 .2.3.o

3 Cæcitas mentis, & hebetudo ſenſuum, opponuntur dono intellectus, 22æ.q 8.6.1m.* q.15.2.fi

4 In cæco eſt aptitudo ad uidendum, 22æ.q.85.2.3m

5 Cæcus actu habet uirtutem greſſiuam, per quam ambulare poteſt. Sed in quantum caret uiſu qui dirigit in ambulando, patitur defectum in ambulando, dum ambulat cæſpitando, 12æ.q.18.1.2m

6 Cæcus miraculoſè illuminatus, naturaliter uidet. 3ª. q.77. 4 3m.fi

1 ¶Cœlum habet materiam alterius rationis à materia quatuor elementorum, 1ª.q.66.1.5m.* 2.o.* 12æ.q 49.4.c

2 In materia cœli non eſt potẽtia ad corruptionem, quia forma eius excludit omnem priuationem ab ea, 1ª.q.9.c.* q.10 5.c.fi.* q.97.1.c

3 Cœlum non eſt animatum, 1ª.q. 70.3.o

4 Cœlum non eſt de natura quatuor elementorum, 1ª.q.65. 2.c

5 Cœlum non eſt in potentia incompleta ad eſſe, ſed tantum ad ubi, 1ª.q.55.2.o.* q.58.1.3.c.q.66.2.c.fi.* q 79.2.c.* q.84.3.1m.* q.85.5.c.q.90.2.1m.* q. 97. 1.c.* 12æ.q 49.4.c.* 22æ. q.24.11.c

6 Cœlum non incepit per generationem, quia non habet contrarium ſed incepit per creationem, 1ª.q.46.1.3m.* 5m.* q.66.2.c.* q.75.6.c

7 In cœlis non eſt habitus nec diſpoſitio, 12æ.q.49.4.c

8 Firmamentum eſt duplex, ſ. cœlum ſtellatum, & pars condenſata in nubes, 1ª.q 63.1.2.3.o.* q.71.1m

9 Dextrum cœli eſt oriens, ſiniſtrum occidens, ſuperius polus meridionalis, inferius alter, ante hemiſphærium ſuperius, poſt aliud, 1ª.q 102.1.c.fi.

10 Corpora beatorũ erunt ſupra oẽs cœlos, 3ª. q. 57.4. c.1m

11 *Non oportet aliquam partem cœli eſſe ſuperiorem Chriſto, ſed ipſum eſſe ſuper omnes cœlos, 3ª.q.57.4.c.1m

12 Cœlum empyreum non poteſt ratione inueſtigari, 1ª.q.66. 3.c

13 Cœlum empyreum eſt immobile, 1ª.q 66.3.o.* q.102.2 1m

14 Cœlum empyreum eſt incorruptibile, & lucidum, ſed non emittit radios uiſibiles nobis, 1ª.q.66.3.o

15 Cœlum empyreum eſt ſupremum locorum corporalium, 1ª.q.102.2.1m.* q.112.1.2m

16 Cœlum empyreum eſt locus beatorum hominum, magis quàm angelorum, & eſt ad congruitatem contemplationis, non autem ad neceſſitatem, 1ª. q. 66.3.c.3m.* q.102.2.c.1m.* q.102.1.2m.* 12æ.q.47.3m.* 22æ.q.175.3.4m

17 Cœlum empyreum eſt concreatum materiæ informi, 1ª.q.66.3.o

18 Cœlum empyreum habet influentiam in inferioribus, 1ª.q.66.3 2m

19 Diuerſæ opiniones Doctorum de aquis quæ ſunt ſuper cœlos, 1ª.q.68.2.3.o

20 Informitatem cœli expreſſit ſcriptura, ex hoc quod dicit Tenebræ erant ſuper faciem abyſſi, ſecundum quod ſub cœlo etiam aer includitur, 1ª.q.66.2.c.fi.

21 Cœlum aqueum eſt ſupra firmamentum, id eſt, cœlum ſyderium, quia eſt diaphanum, ſicut & cœlum empyreum, quia eſt lucidum, 1ª.q.6.1.1m.* o

22 Omne ſpatium inter aquam & cœlum lunæ, eſt unum cœlum, ſecundum Damaſcenum, ſed quatuor ſecũdum Rabanum, 1ª q.68.4.c

23 Cœlum dicitur dupliciter, ſ. à proprietate, & à natura. Et hoc eſt triplex, ſ. immobile, mobile uniforme, & mobile difforme. Primum eſt cœlum empyreum, ſecundum aqueum, & tertium ſydereum, & ſeptem planetæ, 1ª.q.68.4.c

24 Cœli ſunt ſeptem, ſecũdum Rabanum, ſcilicet empyreum, cryſtallinum ſeu aqueum ſydereum, igneum, olympium, æthereum, & aereum, 1ª.q.68.4.o

25 In cœlis non ſunt plura indiuidua eiuſdem ſpeciei, 1ª.q.47.2.c

26 Cœlum ſumitur tripliciter, ſcilicet eſſentialiter, participatiuè, & metaphoricè. Et hoc tripliciter, ſcilicet, trinitas, bona ſpiritualia, & triplex uiſio, ſcilicet corporalis, imaginaria, & intellectualis, 1ª.q.68.4.c

27 Cœlum tertium, ad quod raptus eſt Paulus, eſt triplex uiſio, triplex hierarchia, cœlum empyreum uel trinitas, 1ª.q.68.4.c.* 22æ.q.175.8.4m

28 Virtus

28 Virtus primi cœli recipitur in medijs cœlis diuerſimodè, ſecundum motus eorum, 1ª.q.115.3.4m
29 Actiones & uirtutes cœlorum, diuerſimodè recipiuntur in his corporibus inferioribus, ſecundum diuerſam materiæ diſpoſitionum, 1ª.q.115.3.4m.° 6.2m
30 Omnis uirtus generalis uel ſpecialis inferiorum, reducitur ad uirtutes cœlorum generales uel ſpeciales, 22æ. q. 96. 2. 2m
31 °Motus cœli eſt naturalis, 1ª.q 70.3.4m.° 5m
32 Motus cœli eſt uoluntarius ex parte motoris tantum, 1ª.q. 70.5.5m
33 Quilibet motus cuiuſcunque cœli eſt regularis & uniformis in uelocitate, & tarditate, 1ª.q.32.1.2m
34 Quodlibet cœlum præter primum, mouetur dupliciter, ſcilicet motu proprio, & motu primi cœli, 1ª.q.68.2.3m.° q. 115.3.4m.° 22æ.q 2.3.c
35 In cœlis eſt duplex motus, ſcilicet primus, ideſt diurnus, ſuper polos æquinoctialis ab oriente in occidens: & ſecundus econuerſo ſuper polos zodiaci, 1ª. q. 67. 4. 3m.° q. 14.2.c
36 In cœlis eſt duplex motus, ſcilicet primus, ideſt diurnus, qui eſt cauſa continuitatis generationis, & ſecundus per zodiacum, qui eſt cauſa diuerſitatis, ſecundum generationem & corruptionem, 1ª.q.6.4.3m.° q.104.2.c
37 Motus cœli eſt cauſa uiuentium, 1ª.q.70.3.3m
38 Cœli ſunt cauſa eorum quæ fiunt in his inferioribus, 1ª.q. 115.3 o.° 12æ.q.95.5.o.° q.96.2.2m
39 Tota materia corporum inferiorum ſubiacet uariationi, ſecundum motum corporum cœleſtium, 1ª.q.15.3.o
40 Diuerſorum motuum cœleſtium diuerſi ſunt effectus, 1ª. q. 104.2.c.ſi.
41 Effectus corporales in inferioribus, non ſequuntur ex neceſſitate à motibus cœlorum, 1ª.q 115.6.o
42 Diſtantia loci impedit effectum cœleſtis corporis, 1ª.q.115. 6. 2m
43 Groſſities materiæ uel frigiditas aut caliditas, aut alia huiuſmodi diſpoſitio, impedire poteſt effectum corporis cœleſtis, 1ª. q.115.6.2m
44 Effectus duplices ſubtrahuntur cauſalitati corporum cœleſtium. ſ. effectus per accidens contingentes, in humanis uel naturalibus, & actus liberi arbitrij, 22æ.q.95.5.c
45 Cœlum mouetur ab aliquo intellectu, 1ª.q.70.3.o
46 Cœlum eſt mouens ſeipſum, in quantum motor eſt ei intrinſecus, 1ª.q.3.5m
47 °Motor cœli coniungitur orbi ſecundum totum, ſecũdum philoſophos: ideo non mouetur per accidens ad motum cœli, 1ª.q.51.3m
48 Motor cœli ſuperioris, poteſt mouere cœlum motoris inferioris, non autem econuerſo, 1ª.q.117.4 1m
49 Cœlum eſt primum alterans, non tamen primum mouens ſed mouetur motu locali à ſuperiori mouente, 12æ.q. 6.2. 1m.° q.109.1.c
50 Virtus mouens cœlum, dicitur eſſe in dextera parte orbis quem mouet, unde incipit motus, 1ª. q. 51.3.3m.° q 52. 2. c
51 Corpora cœleſtia non ſunt animata eo modo quo plantæ & animalia, ſed æquiuoce, anima uidelicet dante motum, non autem eſſe, 1ª.q.70.3.c
52 Anima hominis eſt nobilior corpore cœli, 1ª.q.70.2.4m
53 Corpus cœli eſt nobilius corpore hominis, 1ª.q.91.1.2m
54 Corpus hominis eſt ſimillimum cœlo, 1ª.q. 76. 5.2m.° q. 91.1.c.3m
55 Cœlum uenit in compoſitionem hominis cauſaliter, non autem eſſentialiter, 1ª.q.76.7.c.° q. 91.1.c.2m. 3ª.q.57.3.c
56 Cœlum per ſe agit in corporibus omnium inferiorum, ſed in anima, & in potentijs eius organicis, agit per accidens: in intellectu autem & uoluntate indirecte tantum, 1ª. q. 84.1.5m.° q.115.3.4.o.° 6.c.° q.116.1.c.° 12æ.q.9.5.o.° 22æ q. 95.3.6.7.o
¶Cellula cerebri triplex, ſcilicet anterior, media, & poſterior 1ª.q.78.4.c
¶Cœna Chriſti fuit luna quartadecima, ſed paſſio eius fuit luna quintadecima, 3ª.q 44 2.1m.° q.56.9.1m
¶Centurio & Petrus timuerunt Chriſtum ex humilitate, Zachæus autem ex amore, 3ª.q.8. o.3m
¶Cere eſt oppidum prope Romam, 12æ.q.99.3.c
Cerebrum eſt maius proportionabiliter in homine, quàm in alio animali, 1ª.q.91.3.1m.° q.99.1.c
Cereis non utebantur Iudæi in cultu Dei, ſed oleo, 12æ. q. 101.1.2m
1 Ceremonia dicitur à Cere oppido prope Romam, uel quaſi Cereris munia. 12æ.q.99.3.c
2 Omnes ceremoniæ ſunt quædam proteſtationes fidei, 12æ q.103.4.c
3 Cerimoniæ ſunt opera exteriora ad cultum Dei pertinentia. 12æ.q.99.3.o.° q.101.1.4.c.° q.103.1.o.° q.104.1.c.3m
4 Cerimonialia dicuntur, quæ ſecundum ſe non habent cauſam manifeſtam factorũ, licet poſſint habere cauſam manifeſtam inſtitutionis, 12æ.q.101.1.4m
5 Cerimonialia ueteris Teſtamenti, ſunt quædam determinationes iuris naturalis, & præceptorum moralium, 12æ. q.99.3.2m.° q.3.c.° q.103.1.c.° 22æ.q.122.1.2m
6 Multæ particulares determinationes in ceremonijs ueteris legis habent cauſam tantum ſingularem, non autem literalem, niſi in communi, 12æ.q.1.2. 2.3m
7 Cerimoniæ ueteris legis ſufficienter diuiduntur in ſacrificia, ſacra, ſacramenta, & obſeruantias, 12æ.q.101.4.c
8 Cerimoniæ in ueteri lege fuerunt multæ, ad reprimendam idolatriam, & ad ſignificationem multorũ, 12æ.q.101.3.c
1 Certitudo poteſt eſſe ex duobus, i. ex cauſa & ex ſubiecto, 1ª. q.1.5.1m.22æ.q.4.8.o
2 Certitudo eſt tantum in cognitione, 12æ. q.18.4.c.° 22æ.q. 18.4.c
3 Certitudo principaliter & eſſentialiter eſt tantum in cognitione, ſed ſecundum ſimilitudinem & participatiue, eſt etiam in alijs ut in operibus naturæ uel artis, 12æ.q.18. 4 c.° 22æ.q.18.4.c
4 Certitudo cognitionis eſt diuerſimode in Deo, in angelis, & hominibus. 22æ.q.9.1.1m
5 Viſus eſt ſimpliciter certior auditu, licet quandoque ſit econuerſo, 22æ.q.4.8.1m
6 ¶Virtus & natura ſunt certiores arte, quia infallibilius operantur, 22æ.q.18.5.c
7 Fides eſt certior in omni uirtute intellectuali ex parte rei & cauſæ, ſed econuerſo ex parte ſubiecti & euidentiæ, 1ª.q. 1.5.1m
8 Certitudo ſpei eſt ex cognitione dirigente, 12æ.q.40.3.3m. ° 22æ.q.18.4.c
9 Certitudo cognitionis eſt ex ſe, ſed certitudo ſpei & naturæ eſt ex alio: ideo deficit per accidens, 12æ.q.40.2.3m
10 Spes uiatorum habet certitudinem ex fide, omnipotentia, & miſericordia Dei, non autem ex meritis proprijs. 22æ.q. 18.4.o
¶Ceſſare dicitur Deus ab omni opere condendo, non autem propagando & conſeruando, 1ª.q.73.1.2m.° 2.o.° q.74.2. 3m.° q.118.3.1m
1 ¶Cœtus, ideſt feſtum collectæ, fiebat in memoriam pacis, & adunationis Iudæorum in terram promiſſionis, & figurabat eccleſiam beatorum, 12æ.q.102.4.10m
2 Feſtum omnium ſanctorum ſuccedit ei, uel feſtum angelorum, 12æ.q.103.3.4m
¶Cherubin interpretatur plenitudo ſcientiæ: quæ eſt quadruplex in eis; ſcilicet perfecta Dei viſio, plena diuini luminis ſuſceptio, contemplatio pulchritudinis in ordine rerum, & copioſa diuinæ cognitionis effuſio in alios, 1ª. q.63.7. 1m.° q.108.5.5m
¶Chimera. °Ratio ſiue conceptio chimeræ, non habet fundamentum in re, neque proximum, neque remotum, quia neque eſt ſimilitudo alicuius rei extra animam, neq; conſequitur ex modo intelligendi rem aliquam naturæ. Et ideo iſta conceptio eſt falſa, 1ª.q.16.3.2m.° 5.3m.° 7.4m.ſi. ° q.48.1.2m
¶Chriſma benedici oportet ab epiſcopo in cœna Domini, 3ª.72.5.o
¶Chriſtianus dicitur qui Chriſti eſt, ideſt, qui finem Chriſti habet, qui ſpiritu Chriſti uirtuoſe operatur, & ad imitationem Chriſti, peccatis moritur, 22æ.q.124.5.1m
1 Chriſtus in triduo mortis ſuæ, non fuit uere homo, 3ª.q. 50.4.o
2 In illo triduo mortis Corpus Chriſti nõ fuit viuum nec animatum, 3ª.q.50.4.h.° c.1m
3 Totus Chriſtus eſt ubique, non autem totum, quia maſculinum genus pertinet ad perſonã, ſed neutrum genus pertinet ad naturam, 3ª.q 52.3.o
4 Natura diuina conſtituit perſonam Chriſti ſimpliciter non autem natura humana eius, ſed ſecundum quid, ut ab ea denominatur homo, 3ª.q.3.1.3m
5 Perſona Chriſti, eſt tota in quolibet loco, ſed non totaliter, 3ª.q.52.3.3m
6 Idem iudicium eſt de iſtis propoſitionibus Chriſtus ſecundum quod homo eſt perſona, ſuppoſitũ, hypoſtaſis, & res naturæ, 3ª.q.16.12.3m
7 Hæc eſt uera et propria, Deus eſt homo et econuerſo, 3ª.q. 16.1.2.o

8 Hæc eſt per ſe,& in materia naturali, Deus eſt homo, non autem per accidens,nec in materia remota, nec in materia contingenti,ratione ſuppoſiti,non ratione formæ, 3ª. q.16.1.1^{m}

9 Hæc eſt falſa, Deus factus eſt homo,& ecõuerſo. ſi ly factus, determinet ſubiectum uel prædicatum abſolute, ſi uero determinet compoſitionem,eſt uera,ſi autem determinet ſubiectum reſpectu prædicati, eſt uera, ſed conuerſa eius eſt falſa proprie,improprie uerò eſt uera, ideſt ſi ly homo in ſubiecto ſupponat ſimpliciter & non perſonaliter,3ª.q. 11.67.0.* q.33.5.c

10 Hæc proprie eſt falſa, & improprie uera,Chriſtus ſecũdum q; homo,eſt Deus,eadem ratione, ſ.quia reduplicatio magis proprie facit ſtare pro natura, niſi per aliquid limitetur ad ſuppoſitum, 3ª.q.16.11.0.

11 Hæc eſt falſa,Chriſtus eſt tantum homo, ſed hæc eſt uera, Chriſtus eſt tantum id quod eſt homo, 3ª.q.7 1.3^{m}

12 Hæc eſt falſa de Chriſto,iſte homo incepit, niſi addatur aliquid creatum, 3ª.q.16.7.c.ſi.* 9.0

13 Hæc eſt uera,Chriſtus eſt creatura, ſecundum naturam humanam, & eſt minor patre, non autem ſimpliciter, 1ª.q. 41.3.c.4^{m}.* 3ª.q.16.8.0.* q.20.1.1^{m}

24 Hæc proprie eſt uera,Chriſtus ſecundum q; homo, eſt creatura,quia reduplicatio magis proprie facit ſtare pro natura niſi per aliquid limitetur ad ſuppoſitum, ideo hæc eſt falſa:Chriſtus ſecundum q; hic homo,eſt creatura.3ª.q.16 10. 0

25 Hæc propoſitio, Chriſtus ſecundum q; homo, eſt perſona, non eſt uera,niſi reduplicet ſuppoſitum hominis,ut dicatur Chriſtus ſecundum q; iſte homo, eſt perſona,3ª.q. 10. q.1.ar. 2.q.1.c

26 Natura humana in Chriſto,eſt nobilior,quàm in alijs,ratione unionis ad uerbum,non autem eſſentialiter,3ª.q.2.2. 2^{m}.* 3.1^{m}

17 Humanitas Chriſti,fuit inſtrumentum diuinitatis eius,1 2ª q.112.1.1^{m}.* 3ª.q.7.1.3^{m}.* q.8 1.1^{m}. * q.13.2.c.2^{m}.* 3.4. c.* q.18.1.2^{m}.* q.19.1.c.* q.34.1.3^{m}.* q.43.2.c. * q.48.6.c. * q. 4. 1.c.1^{m}. * 3^{m}. q.50.6.3^{m}.* q.56.1.3.* q.62.5.c.* q. 74. 3. c

18 Humanitas Chriſti poteſt dici indiuiduum particulare, & ſingulare:non autem ſuppoſitum,hypoſtaſis, res naturæ, uel perſona:quia perſona filij Dei,eſt ſuppoſitum naturæ humanæ,1ª.q.20.1.2^{m}.* 3ª.q.2.2.3^{m}.* 3.c. * q.4.4.c.3^{m}. * q.16.12.2^{m}. * 3^{m}

19 Anima Chriſti,eſt ſuper omnes creaturas, 3ª.q 59.1.3^{m}

20 Anima Chriſti, eſt inſtrumentum diuinitatis, 3ª. q. 12. 2. 3^{m}

21 Ea quæ ſunt humanæ naturæ, non prædicantur in abſtracto de deitate,nec econuerſo, 1ª.q.16.5.0.* q.50.3 3^{m}

22 Natura humana non prædicatur de Chriſto in abſtracto, nec partes eius,3ª.q.2.8.c.* q.3.7.3^{m}.* q.16.1.0. * q.17.1.c. * q.30.3.3^{m}

23 Natura diuina & proprietates eius, prædicantur de Chriſto in recto,tam in abſtracto quàm in concreto, humanæ uero tantum in concreto, 3ª.q.3.7.3^{m}. * q.17.1.0

24 Ea quæ poſſunt conuenire perſonæ ratione ſui, ſi habet repugnantiam ad proprietates perſonæ diuinæ, non prædicantur de Chriſto,quæ autem conueniunt perſonę ratione naturæ,uel ratione partis,dicuntur de Chriſto, licet repugnent perſonæ diuinæ, quod enim eſt perſonæ propriũ de Chriſto non enunciatur ratione humanæ naturæ, niſi cum aliqua additione,uel expreſſa,uel ſubintellecta,3ª.q. 16.8 0.* q.20.2 0

25 Deus eſt caput Chriſti,3ª.q.8.1.3^{m}.* 8.1^{m}

26 Chriſtus ante incarnationem erat caput Eccleſiæ, ſecũdum humanitatem, per operationem hominum in eum, & nõ econuerſo:ſed poſt,utroque modo,ſecũdum diuinitatem uerò,ante & poſt.& per utramque operationẽ, ſcilicet eius in nos,& econuerſo,3ª.q.6 3.3^{m}.* q.68.1.1^{m}

27 Chriſtus ſecundum quod homo. eſt caput eccleſiæ triplici ratione,ſcilicet ſecundum tria quæ conſiderantur in capite,ſ.ſecũdum ordinem,perfectionem & uirtutem:primo, Chriſtus habuit ordinem, quia caput eſt prima pars hominis,incipiendo à ſuperiori : perfectionem autem , quia in capite uigent omnes ſenſus,& interiores, & exteriores, cũ in cæteris membris ſit ſolus tactus:uirtutẽ uerò, quia uirtus & motus exteriorum membrorum eſt à capite, & gubernatio eorum in ſuis actibus propter uim ſenſitiuam,& motiuam dominantem in capite : unde & rector dicitur caput populi:& hæc ſpiritualiter competunt Chriſto : primo ſecundum propinquitatem ad Deum , gratia eius eſt altior,& prior:& ſi non tempore, quia omnes alij acceperunt gratiam , per reſpectum ad gratiam ipſius ſecundo perfectionem habet quantum ad plenitudinem omnium gratiarum tertio uirtutem habet influẽdi gratiam in omnia membra eccleſiæ , & ideo conuenienter dicitur caput eccleſiæ,3ª.q.8 1.0 * q.48 1.c.* q.49.1.c.* q.59. 2.c

28 Tota humanitas Chriſti, ſecundum animam & ſecundum corpus,influit principaliter in animas, & ſecundario in corpora, ideo ſecundum utrunque eſt caput hominum, quoad utrunque,3ª.q.8.2.0.* 4.1^{m}

29 Proprium eſt Chriſti eſſe caput Eccleſiæ , quoad influxum interiorem,ſed quoad influxum exteriorem, cõuenit alijs participatiue, particulariter,& uice Chriſti,Chriſto autem ſecundum omnem locum,tempus, & ſtatum omniũ pertinentium ad eccleſiam , & propria auctoritate, 3ª. q.8.6.0 * 7. c

30 Chriſtus eſt caput omnium hominũ,ſed primo beatorum, ſecundo habentium charitatem viæ,tertio fidelium,quarto uniendorum,quinto unibilium, ſed nullo modo damnatorum,quia penitus deſinunt eſſe membra Chriſti, 3ª. q.8.3.0.* q.13.3.c.* q.19.4.c.1^{m}

31 Eadem eſſentialiter eſt habitualis gratia Chriſti,quę dicitur gratia vnionis, capitis, & ſingularis perſonæ , 3ª. q. 7. 5.0

32 Gratia unionis,ſingularis,& capitis,ſunt ſimul tẽpore, ſed ordine naturæ & intellectus,prima præcedit ſecundam,& ſecundam tertiam,quia prima conuenit Chriſto in quantum Deus,ſecunda in quantum homo in ſe, tertia quoad alios, 3ª.q.7.13.0

33 In Chriſto fuit triplex plenitudo gratiæ,ſcilicet unionis perſonalis,capitis,& ſingularis . Prima eſt eius ut cauſæ finali, ſecunda ut efficientis , tertia ut formalis ad omnem effectum , & ad omnem uſum gratiæ , 3ª. q. 19. 4. 0. * q. 48. 1. c

34 Gratia perſonalis,& gratia capitis in Chriſto,ordinantur ad actum . Non autem gratia unionis, ſed ad eſſe perſonale. Ideo prima & ſecunda conueniunt in eſſentia habitus, nõ autem tertia , licet etiam prima dicatur gratia unionis,in quantum facit congruitatem ad unionem, 3ª.q.8.5.3^{m}

35 Gratia habitualis fuit in Chriſto, 3ª. q.7.1.0

36 Requieuit ſuper Chriſtum ſpiritus Domini,qui quidem in homine dicitur eſſe per gratiam habitualem, 3ª. q. 7. 5. b. c

37 Gratia unionis,eſt eſſe perſonale, quod à Deo datur gratis humanæ naturæ in perſona uerbi,& eſt terminus aſſumptionis eius.3ª.q 66.c

38 Gratia unionis in Chriſto dupliciter dicitur, ſcilicet uoluntas Dei dans gratis,& donum eius , ideſt unio , uel aliquis habitus. Primo modo loquuntur ſancti communiter , & eſt quid increatum : non autem ſecundo modo,3ª.q.2.10. c.* q.6.6.c.* q.7.11.c

39 Vnio Chriſti facta eſt per gratiam primo modo : nõ autem ſecundo, 3ª.q 2.10.0.* q 6.6.0

40 Gratia Chriſti,ſiue unionis,ſiue habitualis, dicitur naturalis Chriſto : quia habuit eam à natiuitate: & quia cauſatur à natura eius diuina:non autem à natura humana, 3ª.q.2. 12.0.* q.7.13.2^{m}.* q.34.3.2^{m}

41 Gratia unionis,fuit ſimpliciter infinita in Chriſto:ſed gratia habitualis eius , fuit infinita ſecundum rationem gratiæ:finita uerò ſecundum rationem entis,3ª.q.7.11.0

42 Habere gratiam,conuenit Chriſto ſecundum naturam humanam,non autem ſecundum naturam diuinam,ſed eſſe largitorem gratiæ, 3ª.q.7.7.2^{m}

43 Chriſtus habuit plenitudinem omnis gratiæ dupliciter, ſcilicet in ſummo,& quoad omnes effectus gratiæ , 3ª.q.7.7. 5^{m}.* 9.0.* 10.12.c.* q.15 2.3.c.* q.22.1.c.1^{m}.* 3^{m}.* q.27.5. 1^{m}.* q.38.4.2^{m}.* q.38.2.1^{m}

44 Plenitudo gratiæ duplex , ſ.vna ex parte gratiæ , & alia ex parte ſubiecti . Prima eſt propria Chriſto , ſecunda uerò conuenit etiam alijs per Chriſtum, 3ª.q.7.10 0

45 Plenitudo duplex fuit in Chriſto, ſcilicet prima diuinitatis, ſecunda gratiæ & ueritatis. Et ſecunda deriuatur à prima, 3ª.q.15 2 3.c.* q.19.4.2^{m}.* q. 34.1.c

46 Plenitudo gratiæ,& diuinitatis habitat in Chriſto corporaliter tripliciter, ſcilicet per unionem perſonalẽ ad corpus, contra umbram, & triplici unione, ideſt carnis, mentis, & ſenſus, 3ª.q.2.10.2^{m}

47 Omnes gratiæ gratis datæ , fuerunt in Chriſto excellentiſſimæ, 3ª.q 7.7.0

48 Gratiæ in Chriſto non diuiduntur. Sed diuiduntur in alijs hominibus qui recipiunt particulariter efficaciam ad aliquos actus Chriſtus autem recipit gratiam pleniſſime ad omnes actus 3ª.q 7 7.1^{m}

49 *Gratia Chriſti nullo modo potuit augeri, ſicut nec gratia beatorum. Sed gratia cuiuſcunque viatoris puri poteſt augeri ex parte gratiæ, & ex parte ſubiecti, 3ª.q.7.12.o

50 Gratia cuiuſcunque alterius hominis quantumcunque creſcat, non poteſt adæquari gratiæ Chriſti: quia comparatur ei ſicut particulare ad uniuerſale. Ideo non ſunt eiuſdem rationis, 3ª.q.7.11.3m.* q.10.4.2m.* 3m

51 Chriſtus habuit omnes virtutes, ad perficiendas potentias ſingulas, ad omnes actus animæ, 3ª.q.7.2.o.* 3.1m.* q.15.2.c

52 Chriſtus habuit virtutes morales quo ad vſum patriæ & viæ, non derogantes perfectioni eius. Non autem ad domandas paſſiones, 3ª.q.7.1.3m.* 2.1m

53 Chriſtus habuit ſummum gradum fortitudinis, ſuſtinens impugnationem, nō quidem interiorem à fomite, ſed exteriorem à diabolo, & à mundo, quos ſuperando, victoriæ coronam promeruit, 3ª q.11.2.3m

54 Chriſtus habuit temperantiam, non autem continentiam, 3ª.q.15.2.3m

55 Chriſtus virtute ſuæ diuinitatis, poterat in ſe, & in ſuis diſcipulis, ſine abſtinentia, habere virtutem continentiæ, 3ª.q.40.2.2m

56 Fides non fuit in Chriſto, 12æ.q.65.5.3m.* 3ª.q.7.3.o.* 4.c.8.2m.* 9.1m

57 Chriſtus habuit quicquid eſt perfectionis, & virtutis in fide & ſpe, 3ª q.7.9.1m

58 Chriſtus habuit meritum fidei, quia fides conſiſtit in aſſenſu ex obedientia Dei, quam Chriſtus pleniſſime habuit, 3ª.q.7.3.2m

59 Chriſtus non habuit ſpei virtutem, licet ſperauerit aliqua ſibi & alijs, 12ª.q.65.5.3m.* 22æ.q.18.2.4m.* 3ª.q.7.4.o.* 6.1m.* 8.2.* 9.1m

60 Volūtas animæ Chriſti, informabatur charitate, & alijs uirtutibus, 3ª.q.49.6.2m

61 Chriſtus habuit pleniſſime ſeptem dona Spiritus ſancti, 3ª. q.7.5.o

62 Chriſtus dat dona, in quantum Deus, & recipit ea, in quantum homo, 3ª.q.7.5.2m

63 Chriſtus meruit ſecundum humanitatem, non autem ſecundum diuinitatem, 3ª.q.53.4.2m

64 Chriſtus meruit ſibi gloriam corporis, ſcilicet immortalitatem, impaſſibilitatem, & huiuſmodi, & ea quæ pertinent ad excellentiam eius exteriorem, ſicut eſt aſcenſio, & ueneratio eius, non autem gloriam animæ, nec ſcientiam, nec gratiam, nec deitatem, nec uirtutes: quia cum meritum non ſit niſi eius quod nundum habetur, oporteret, quod Chriſtus aliquando illis caruiſſet, quibus carere, magis diminuit dignitatem Chriſti quam augeat meritum, 3ª.q.19.3.o.* q.22.4.2m.* q.34.4.1m.* q.45.1.c.* q.46.1.c.* q.48.1.o.* q.49.3.3m.* 6.o.* q.54.2.c.* q.59.3.c

65 Chriſtus meruit alijs, ſcilicet omnibus membris eius, ideſt, ſolis regeneratis ſpiritualiter, ideſt per baptiſmum, 3ª.q.19.4.o.* q.48.1.c.* 6.o.* q.49.1.c

66 Chriſtus meruit aliis præmium eſſentiale, quod nullus alius poteſt, 12æ.q.114.6.c.* 3ª.q.19.4.o.* q.46.3.c.* q.48.1.o.* 6.3m.* q.61.1.2m

67 Chriſtus nihil ad meritum pertinens docuit, quod ipſe excellentius non impleret, 3ª.q.7.3.2m

68 In Chriſto fuit aliqua ſcientia creata, præter ſcientiam increatam, 3ª.q.9.1.o

69 Scientia diuina Chriſti, non offuſcabat ſcientiam humanam, ſed magis claram reddebat, 3ª.q.9.1.2m

70 Scientia animæ Chriſti, eſt nobilior ſecūdum quid, quam anima eius: non autem ſimpliciter, 3ª.q.11.5.3m

71 Anima Chriſti poterat intelligere per ſcientiam inditam, conuertendo ſe ad phantaſmata, & etiam ſine eis, 1ª.q.11.2.o.* 4.ſi.* q.34.2.3m

72 Chriſtus habuit omnium rerum ſcientiam ſpeculatiuam & practicam: non quidem practice, ideſt non qua ipſe faceret res, ſed qua ſciret, qualiter res factæ ſunt a Deo, 3ª.q.13.1.3m

73 In Chriſto fuit plenitudo gratiæ, & omnium uirtutum, & omnis ſcientiæ, 3ª.q.15.2.c.q.3.c.1m

74 In ſexta ſynodo damnata eſt poſitio negantium in Chriſto duas ſcientias uel ſapientias, ſcilicet creatam ſcientiam, & increatam, 3ª.q.9.1.c.ſi.

75 Scientia beatorum fuit in Chriſto, 3ª.q.9.2.o.* 3.4.c

76 Anima Chriſti in uerbo non comprehendit uerbum ſeu diuinam eſſentiam, 3ª.q.10.1.o.* 2.c.3.1m.* 2m

77 Anima Chriſti in uerbo cognoſcit omnia quæ quandoque ſunt, & cogitatus: non autem omnia quæ ſunt in potentia Dei, 3ª.q.10.2.o.* q.59.2.3m

78 Anima Chriſti in uerbo cognoſcit omnia quæ Deus nouit ſcientia viſionis, non autem omnia quæ Deus nouit ſimplici intelligentia, 3ª.q.10.2.2m.* q.13.1.2m

79 Scientia animæ Chriſti in uerbo, parificatur ſcientiæ uiſionis Dei, quoad numerum ſcibilium, non autem quoad claritatem, 3ª.q.10.2.3m.* q.13.1.2m

80 Anima Chriſti in uerbo ſcit infinita in potentia, quaſi ſcientia ſimplicis intelligentiæ: non autem ſcit infinita in actu, ideſt ſcientia viſionis, quia entia in actu ſecundum omne tempus, non ſunt infinita, quia generatio non eſt æterna, 3ª q.10.3.o

81 *Anima Chriſti in uerbo comprehendit omnis creaturæ eſſentiam, & per conſequens comprehendit eius potentiam & uirtutem, & omnia quæ ſunt in potentia creaturæ, 3ª. q.10.2.c

82 Scientia beata animæ Chriſti, eſt perfectiſſima ſimpliciter, non autem eius ſcientia indita, ſed eſt perfectiſſima in genere humanæ cognitionis, 12æ.q.3.1.2m.ſi.* 3ª.q.9.2.c.* q.11. .1m

83 Scientia indita animæ Chriſti fuit habitualis: non autem ſcientia eius beata, 3ª.q.11.5.o

84 In Chriſto fuit ſcientia infuſa à uerbo, per ſpecies omnium rerum, ad quas intellectus poſſibilis eſt in potentia, 3ª.q.9.3.o.* 4.c.2m.* q.12.1.c

85 Scientia Chriſti infuſa, fuit diſtincta in multos habitus, 3ª.q.11.6.o

86 Anima Chriſti, per ſcientiam infuſam cognoſcebat omne cognoſcibile ab homine, per uirtutem intellectus agentis, ideſt omne pertinens ad ſcientias humanas, & omne notum homini per reuelationem, & omne pertinens ad prophetiam, uel ad quodcunque donum Spiritus ſancti, non autem eſſentiam Dei, 3ª.q.11.1.o.* q.12.1.c

87 Et per eam poterat cognoſcere ſubſtantias ſeparatas, ſicut poteſt anima ſeparata, 3ª.q.11.1.2m.* q.12.2.3m

88 *Et per eam cognoſcebat omnia ſingularia, præſentia, præterita, & futura, 3ª.q.11.1.3m.* q.12.1.3m

89 In Chriſto fuit ſcientia acquiſita, ſeu experimentalis, per ſpecies acquiſitas per operationem intellectus agentis eius 3ª.q.9.4.o.* q.12.o.* q.15.8.o

90 Anima Chriſti per ſciētiam acquiſitam, ſciuit omne quod ſcire poteſt per actionem intellectus agentis, non autem eſſentias ſubſtantiarum ſeparatarum, nec ſingularia præterita uel futura, 3ª.q.12.1.o

91 Chriſtus profecit in ſcientia acquiſita, quia ſc. eſſentia illa augebatur eſſentialiter: non autem aliæ ſcientiæ eius, ſcilicet tantum ſecundum effectum, & ſecundum experientiam, & ſecundum apparentiam, 3ª.q.7.12.3m.* q.12.2.o.* 3.3m.* q.15.8.o

92 Chriſtus nihil didicit ab homine, quia non conuenit dignitati Chriſti doceri à quocunque hominum, 3ª.q.12.3.o

93 Voluntas duplex eſt in Chriſto, ſcilicet uoluntas diuina, & uoluntas humana cōtra hæreſim Macarij patriarchæ Antiocheni, Cyri Alexandrini, & Sergij Conſtantinopolitani, 3ª.q.18.1.o

94 Voluntas humana in Chriſto dicitur tripliciter, ſcilicet potentia naturalis, motus naturalis, & motus rationalis, 3ª. q.18.1.3m

95 In Chriſto eſt duplex uoluntas humana, ſcilicet uoluntas rationis, & uolūtas ſenſualitatis, ideſt appetitus ſenſitiuus, 3ª.q.18.2.o 5.c

96 In Chriſto fuit tantum uoluntas humana rationalis per eſſentiam, ut potentia, ſed duplex actus ſcilicet, ut natura, & ut ratio. Vel thelesis, ideſt ſimplex uoluntas, & bulisis, ideſt conſiliatiua, ſecundum Damaſcenum, 3ª.q.18.2.2m.* 3.o.* 4.5.c

97 Chriſtus noluit aliud quàm Deus, uoluntate ſenſualitatis, & ut natura, non aūt ut ratio. Sed ſemper uoluit idē, & ſemper fuit conformis, 3ª.q.18.5.o.* 6.c.1m.* q.21.3.4.o

98 Voluntas pietatis in Chriſto eſt uolūtas ut natura, in quantum abſolutè refugit nociua ſibi, & alijs. 3ª.q. .ſi. 3.3m

69 Nulla repugnantia ſeu cōtrarietas fuit in Chriſto inter uoluntatem eius ut ratio, & uoluntatem eius ut natura, uel uoluntatem ſenſualitatis: *Quia ad hoc quod ſit contrarietas uoluntatum in aliquo, requiritur primo quidem quod ſecundum idem attendatur diuerſitas uoluntatum. Si n. unius uoluntas uelit aliquid ſcdm quandam rōnem uniuerſalem, & alterius uoluntas ſit de eodem non fiendo, ſecundum quandam rationem particularem non eſt omnino contrarietas uoluntatum. Vt ſi rex uelit latronē ſuſpendi pp bonum publicum, alter uolit, quia ſit cognatus eius, uel forte ex hoc intenderet bonū publicū impedire. Tunc

re. Tunc.n. illæ uoluntates eſſent circa idē, & cōtrariæ. Licet ergo uolūtas naturalis, & ſenſualitatis in Chrō, aliqd aliud uoluerit q̄ uolūtas diuina, & uolūtas rationis ipſius: nō tamen fuit aliqua contrarietas uoluntatum. cum uoluntas naturalis nūquam eam rationem repudiarit, qua Deus humanum genus decreuit eo modo ſaluare. Et quia nec uoluntas rationis, nec diuinitatis in Chriſto per motum uoluntatis naturalis retardabatur, uel impediebatur. Placebat.n. Chriſto ſecundum uoluntatem diuinam, & ſecundum uoluntatem rationis, ut uoluntas naturalis in ipſo, ſecundum ordinem ſuæ naturæ moueretur. Et ideo nullo modo fuit in illo, cōtrarietas uoluntatum, 3ª.q.18.6.o.

100 Voluntas & quicquid aliud naturæ humanę in Chriſto ſemper mouebatur ſecundum nutum uoluntatis diuinæ, 3ª.q. 18.1.1^{m}. *4.

101 Operationes ſenſitiuę, & uegetatiuæ, & naturales in Chriſto, aliqualiter pertinebant ad uoluntatē eius humanā: ſed erant magis humanæ, quàm in alijs hominibus, & magis una operatio: quia omnes ſenſitiuæ ordinabantur à ratione eius, alię uerò ſunt uoliię, 3ª.q.19.2.c.fi. *1^{m}. *q.27.3.c

102 In Chriſto eſt liberum arbitrium, 3ª.q.18.4.o.

103 *Omni potentia communicabilis cuicunq; creaturæ, multo abundantius communicata fuit animæ Chriſti, ſcilicet ut materia elementalis magis ubediat ei ad motum quàm qualitatibus actiuis, & uirtuti cęleſti. Et magis potuiſſet mouere cœlum, quàm angelus quicunque. 3ª.q.13.2.2^{m}.

104 Chriſtus, ut homo poterat conferre effectum ſacramentorum ſine ſacramentis, ut inſtitutor eorum: & non alius homo, 3ª.q.64.3.c. *q.72.2.1^{m}. *q.84.5.3^{m}.

105 Chriſtus ſecundum diuinitatem habet poteſtatem dimittendi peccata per auctoritatem, ſed inſtrumentaliter & per miniſterium ſecundum humanitatem, 3ª.q.16.11.2^{m}.

105 Ad inuocationem nominis Chriſti dabatur remiſſio peccatorum in primitiua eccleſia & non alterius hominis, 3ª.q 7. 1.2^{m}*.q.64.3.c.

106 Chriſtus in ſua infantia & pueritia in nullo differebat ab alijs pueris, quo ad exteriorem conuerſationem, 3ª.q.29. 1.3^{m}.

107 Conueniens fuit, q corpus Chriſti ſubiaceret defectib. & infirmitatib. noſtris ad ſatisfactionem, exemplum, & fidem 3ª.q.14.1.o.5.1^{m}.*4.c.2^{m}.

108 Chriſtus ſecundum corpulentam ſubſtantiam tantum, & non ſecundum rationem ſeminalem, fuit in patribus: & ideo non fuit decimatus in lumbis Abrahæ, 3ª.q.31.8.c.3^{m} *4.

109 *Sacerdotium Chriſti eſt maius ſacerdotio Leuitico. Eſt.n. ſacerdotium Chriſti ſecūdum ordinem Melchiſedech cui Abraham decimas dedit, Leui adhuc exiſtente in lumbis illius, ad quem pertinet legale ſacerdotium: ſi ergo Chriſtus in Abraham decimatus eſſet, ſacerdotium eius non eſſet ſecundum ordinem Melchiſedech, ſed minus eo, 3ª.queſ. 31. 8.c.

110 Perſona Chriſti, ſecundum ſe eſt ſimplex, ſed ut in duabus naturis ſubſiſtit, poteſt dici compoſita, licet impropriè, 3ª. q.2.4.o.

111 Omne quod pertinet ad rationē perſonæ, uel tantum ad unam naturam in Chriſto eſt unum tantum: ſi uerò pertinet ad utranque naturam eſt multa, 3ª. q.17.2.c. *q.35.5. 1.c.

112 In Chriſto eſt tantum una perſona, 3ª q.16.1.c. *q.17.1.c.* q.23.1.c.

113 Hæreſis Neſtorij, q i Chriſto ſunt duæ perſonæ: ideo nō ponit communicationem idiomatum, 3ª.q.2.6.c.*q.17.1.c. fi. *q.20.2.c *q.35.4.c.

114 In Chriſto eſt tantum unum ſuppoſitum, ſeu una hypoſtaſis, 3ª.q.2.3.o.*6.11.c.*q.4.3.c.*q.16.1.3.4.5.9.c.*q. 17.1.2. c.*q.20.2.c.1^{m}.*q.23.4 c.*q.25.1.c.*q.50.3.4^{m}.

115 Chriſtus eſt unum, & unus, ſed non duo, 3ª.q.17.1.o.

116 In Chriſto eſt tantum unum eſſe ſimpliciter, & duo eſſe ſecundum quid, 3ª.q.17.2.o.

117 In Chriſto ſunt duæ operationes, contra Macarium, 3ª.q.19 1.o.*q.2 .1.2^{m}.

118 In Chriſto eſt una tantum operatio humana ratione principij, ſed multæ ratione obiectorum & potentiarum, & multæ non humanæ, ſicut etiam in alijs, 3ª.q.19 2.o.

119 Chriſtus ea quæ ab alijs obſeruanda inſtituit, primo ipſe obſeruauit, 3ª.q.81.1.c.

120 Chriſtus figurabatur, per propitiatorium, arcam, candelabrum, menſam, & per duplex altare, 12^{ae}.quæſt.102 4. 6^{m}. co.3.

121 Chriſtus erat ſicut in ſpica, in fide patrum legis naturæ, ſicut in farina, in doctrina legis & prophetarum, ſicut panis, in incarnatione, coctus igne id eſt formatus Spiritu ſancto, in clibano uteri Virginis in ſartagine per labores in mūdo, in craticula.in cruce, 12^{ae}.q.102.3.1.2^{m}.

122 Spiritusſanctus non poteſt dici pater Chriſti ſecundum humanitatem, quia non produxit eum de ſubſtantia, 3ª.q.32 3.o.

123 Nec tota Trinitas poteſt dici pater Chriſti, ſecundum humanitatem, nec ſecundum diuinitatem, quia Chriſtus non habet eſſe ab aliqua perſona diuina niſi a patre, 3ª. quæſt. 32. 3. o.

124 Chriſtus eſt aliquid, quod eſt pater, & aliqd quod eſt mater, 3ª.q.171.4^{m}.

125 Chriſtum Deus pater plus omnibus dilexit, quia Deus ſemper diligit meliora, & quia ei maius bonum uoluit & fecit, uoluntas enim Dei, eſt cauſa bonitatis in rebus, 1ª.quæſt. 20. 3.c.

126 Deus Chriſtum diligit, non ſolum pluſquam totum humanum genus, ſed etiam magis quàm uniuerſitatem creaturarum. Etenim maius bonum uoluit qui a dedit ei nomen quod eſt ſuper omne nomen, ut uerus Deus eſſet, 1ª.q.20.1^{m}.

127 Deus plus amat naturam humanam aſſumptam à Dei uerbo in perſona Chriſti, quam omnes angelos, & melior eſt maxime ratione unionis, 1ª.q.20.1.2^{m}.

1 ¶Cibus quem Chriſtus aſſumpſit poſt reſurrectionem, conuerſus fuit in materiam ſpiritualium id eſt aeream, non autem in corpus Chriſti, 1ª.q.51.3.3^{m}.

2 Cibus eſt neceſſarius dupliciter, ſ.ad reſtaurationem deperditi, & ut impediat totalem conſumptionem caloris naturalis, qui eſt cauſa uitæ, 1ª.q.78.2.4^{m}.*q.97.4.c.

3 Vſus ciborum ordinatur ad tria.ſ.ad reſtaurandum deperditum, ad generationem, & ad augmentum, 1ª.q.97.4. n.q. 119.1.4^{m}.

4 Nullus cibus eſt in quo non ſit aliquid impuritatis, quia in principio eſt diſſimilis, 1ª.q.97.3.4^{m}.

5 Nullius cibi uſus, de ſe eſt peccatum, ſed aliquis prohibetur propter obedientiam, uotum continentiam, ſanitatem uel figuram, 12^{ae}.q.102.6.1^{m}. *22^{ae}.q.1.9.3.o.* 3ª. quæſt. 40.4. 2^{m}.

6 Cibus non neceſſarius, debet dimitti propter ſcandalum, donec ueritas declaretur. 22^{ae}.q.43.8.3^{m}.

7 Ratio multiplex de cibis mundis & immundis, ſecundum legem ueterem, 12^{ae}.q.102 6.1^{m}.*2^{m}.

1 ¶Cicatrices apparebunt in corpore Chriſti in Iudicio, 3ª.q.54. 4.c.

2 Chriſtus reſurrexit cum cicatricibus, quæ ſemper erunt in corpore eius fulgentes, 3ª.q.54.4.c.

3 Cicatrices ſemper erunt in corporibus glorioſis martyrum, 3ª.q.54.4.c.

¶Ciconia eſt idem quod ibis, ſ.auis Africa, & immunda. Et ſignificat inuidos, 12^{ae}.q.102 6.1^{m}. *co.3.

¶Cignus eſt auis immunda, ſignificans hypocritas, 12^{ae}.q.102.6. 1^{m}.co.3.

¶Ciminilis eſt qui ciminum uendit, id eſt de paruis magnā uim facit in dando, 22^{ae}.q.118 8 4^{m}.

¶Cimiterium conſecratum uendi poteſt ratione terræ, & in neceſſitate eccleſiæ, nō autem ut res ſacra, quia eſſet ſimonia. 22^{ae}.q.100.4.3^{m}.

In operationibus affectus eſt quidam circulus, ſicut etiam in operationibus intellectus, 12^{ae}.q.26.2.c.

1 ¶ Circūciſio erat ſacramentum præparatorium ad baptiſmū licet minus expreſſe figurans eum, quo ad cætera, quàm columna nubis, & tranſitus maris rubri quæ tamen non erant ſacramenta, quia nō fiebat aliqua profeſſio fidei per ea, ſicut per circunciſionem, 3ª.q.70 1.2^{m}

2 Circunciſio erat præparatoria baptiſmi, quo ad profeſſionem fidei, ſed baptiſmus Ioannis quo ad exercitium actus, 3ª.q. 70.1.3^{m}.

3 Circunciſio non continetur inter ſacramenta ueteris legis, quia non erat ex Moyſe, ſed ex patribus, 12^{ae}.quæſt.103. 1. 3^{m}.

4 Circunciſio erat quædam profeſſio fidei Chriſti, aggregans collegio fidelium, præparatoria & figura baptiſmi, 12^{ae}. q.102.5.c.1^{m}.*3^{m}.*q.3ª.q.8. .1^{m}.*q.70.12.o.

5 Circunciſio eſt quædam profeſſio legis obſeruandæ, 3ª.q.37. princ.*q.40.4.c.*q.30 4.c.fi.

6 Circunciſio ſignificat tria, ſ.caſtitatem, depoſitionem peccatorum, & immortalitatem, 12^{ae}.q.102 5^{m}.

7 Circūciſio habet quadrupliciter expreſſam ſimilitudinē abolitionis peccati originalis, ſ.ratione membri, pellis circulatis, pœnæ, & ſanguinis, 3ª.q.36.1.c.

8 Circunciſio erat neceſſaria ad diſtinctionem, & ſignificationem, 12^{ae}.q.102.5.1^{m}.*3ª.q.70.1.o.

9 Circunciſio datur in fœdere ęternum, quoad ſignificatum, & quod ſuccedit ei, uel capitur pro ſeculo, quod habet finem, ſed non determinatum nobis, 12æ.q.102.5.1m.

10 Ratio literalis triplex circunciſionis. Prima & principalis eſt proteſtatio fidei unius Dei, ſecunda debilitatio concupiſcētiæ in illo membro, tertia ſigillatiu ſacrorū ueneris, & Priapi, in quibus illa pars honorabatur. Sed ratio figuralis eſt figura ablationis corruptionis per Chriſtum compleiam in octaua ætate. ſ. reſurrectionis 12æ.q.102.5.1m.

11 Circunciſio debuit differri uſque ad tempus Abrahæ, 12æ.q. 102.5.1m.*3a.q.70.2.0.

12 Circunciſio debuit dari ante legem Moyſi, 12æ.q. 103.1. 3m.*3a.q.70.2 2m.

13 Circunciſio ceſſara debuit diuulgato euangelio, 12æ.q. 103.1. 3.4m.

14 Circunciſio neceſſario fiebat octauo die, non autem prius etiam imminente morte, 12æ.q.102 5.1m.*3a.q.70.3.3m.

15 Idem iudicium eſt de pueris mortuis ante octo dies uel mortuis incircunciſis in deſerto, ſicut de pueris mortuis ante inſtitutionem circunciſionis. 3a.q.70 4 3m.

16 Diſpenſatum fuit à Deo, ne circuncideretur in deſerto duplici ratione, ſ. ex ignorantia motus caſtrorum, & ex non indigentia ſigni, ſed peccabant ſi ex negligentia, 3a.quæſ.70. 4.3m.

17 Circunciſio nō fit nunc, nec antiquitus cum cultro lapideo, niſi in quibuſdam famoſis, 3a.q 70. 3.2m.

18 Circunciſio neceſſario fiebat in membro generationis, 12æ. q.102.5.1m.*3a.q.66 7.3m.*q.70.3.1m.

19 Circunciſio data fuit conuenienter ſoli populo Iſrael. 3a.q. 70.2.3m.

20 Mulieres non circuncidebantur, quia circunciſionis inſtitutio eſt in ſignum fidei Abrahæ, qui credidit ſe patrem futurum Chriſti ſibi repromiſſi. Et ideo conuenienter ſolis maribus competebat. Et etiam peccatum originale contra qd ſpecialiter circunciſio ordinabatur, à patre trahitur, & non a matre, 3a.q.70.2.4m.

21 Chriſtus uoluit circuncidi ſeptuplici ratione, ſ. ut oſtenderet ueritatem carnis humanæ, ut approbaret circunciſionem quam olim Deus inſtituerat, ut probaret ſe eſſe de genere Abrahæ, qui circunciſionis mandatum acceperat, ut Iudęis accuſationem tolleret, ne cum reciperent ſi eſſet incircunciſus, ut obedientiæ uirtutem nobis ſuo commendaret exēplo, ut qui in ſimilitudine carnis peccati aduenerat, remedium quo caro peccati conſueuerat mundari, non reſpueret, & ut legis onus in ſe, ſuſtinens, alios à legis onere liberaret, 1a.q.37.1.0*.q 40.4.c.

22 Per circunciſionem homines inſtituebantur, generaliter in ſtatu colendi Deū. Et ſine ea nullus admittebatur ad eſum agni paſchalis, nec ad aliquid legalium, 12æ.q.102.5.c.

23 *Circunciſio conferebat gratiam quo ad omnes effectus poſitiuos & priuatiuos, 3a q.62.6.3m.*q.70.4. 0

24 *Circunciſio conferebat gratiam, & erat meritoria, ex opere operante iſtum, id eſt inquātum erat fidei ſignum, de paſſione Chriſti futura, non autem ex opera operato, id eſt, ex uirtute circunciſionis, 3a.q. 62.6.3m.*q.70.4. m.

25 Circunciſio non imprimebat characterem, 3a.q.63.1.3m.*q. 70.4.c.ſi.q.72.5.3m.

26 Circunciſio non aperiebat cœlum per accidens, ſ. quia nondum erat ſolutum pretium, 3a.q.70.4.4m.

27 Ante circunciſionem ſola fides ſaluabat, & tollebat peccatum originale, 3a.q.8.1.1m.*q.70.4 2m.

28 Circunciſio principaliter tollebat peccatum originale, & conſequenter quodlibet aliud. 3a.q.38.3.3m.*q.62.6.3m.*q.70 4.0.

¶Circunſcribi localiter eſt proprium corporum. ſecundum eſſentiam uero circunſcribi conuenit omni creaturæ, ſecundum Amb. 1a.q.50. 1.3m.

¶Circunſpectio attendit circunſtantias in negocio morali, 22æ. q.48.c.*q.9.7.0.

¶Circunſtantia eſt accidens actus humani attingens eum extrinſecè, 12æ.q.7.1.0.*1.c.*q.18.3.0.*q.88 5.c.

2 Illa conditio ex qua dependet ſubſtantia actus, non eſt circunſtantia, 12æ.q.7.3.3m.*.22æ.q.1.4.1.c.4m.

3 Circunſtantia actus moralis dicitur dupliciter, ſcilicet propositio eius ad aliquid, & res cui proportionatur, 12æ.q.18. 4.2m.

4 Circunſtantiæ actus moralis ſunt ſeptem, ſcilicet quis, quid, ubi, per quæ, cur quomodo, quando. 12æ.q.7.3.0.

5 Principalior circunſtantia, eſt finis ſecunda, quid: aliæ uero ſecundum quod ſunt propinquiores his, 22æ.q.7.4.0.

6 Finis proximus operantis, & non operis, nec ultima, eſt circūſtantia, 12æ.q.7.3.3m.

7 Tempus ſacrum eſt circunſtantia peccati quod fit in eo, 22æ. q.122.4.3m.

8 Nulla circunſtantia aggrauat peccatum in infinitum, 22æ.q. 110.4.5m.

9 Circunſtantia non poteſt facere de peccato ueniali mortale, niſi transferat in aliam ſpeciem, ut differentia, & non ut circunſtantia, 12æ.q.88.5.0*.22æ.q.110.4.5m.

10 Eadem conditio reſpectu diuerſarum ſpecierum eſt circunſtantia, & de ſubſtantia actus, 12æ.q.18.10.0*.q.88.5.c.

11 Diuerſæ circunſtantiæ diuerſis motiuis, ſemper mutant ſpeciē. eiuſdem autem nunquam, 12æ.q.72.9.0.*22æ.q.53.2.3m.* q.92.2.c.*q. 48.4.1m.*2m.*3m.

12 Omnis circunſtantia reſpiciens ſpecialem ordinem rationis, pro uel contra dat ſpeciem actui morali, 12æ.q.18.5.4m.* 10.c. *11.c.*q.73.3.c.1m.

13 Nulla circunſtantia non habens rationem moralis boni uel mali, niſi præſuppoſita alia ut quantitas, uariet ſpeciem, 12æ.q.18.11.0.*q.73.8.c.

14 *Nulla circunſtantia præter intentionem peccatis, dat ſpeciē peccato, 12æ.q.72.1.8.c.*22æ.q 43.1.c.*3a.q.88 4.1m.

15 Circunſtantia tripliciter aggrauat peccatum, ſcilicet mutando ſpeciem, multiplicando rationem peccati, & augendo priorem circunſtantiam. 12æ.q.73.7.0.

16 De circunſtantiis conſiderat theologus triplici ratione, ſcilicet ſecundum quod per actus humanos homo ad beatitudinem ordinatur, ſecundum quod in eis inuenitur bonum & malū maius & peius, & ſecūdū quod ſunt meritorii uel demeritorii, ſed conſiderat aliter quàm moralis, uel politicus, uel rhetor. 12æ.q.7.2.0.

Finis ſcientiæ militaris ordinatur ad finem ciuis, 1a.q.1.5.c.

1 ¶Ciuis dicitur dupliciter, ſcilicet ſecundum quid, id eſt habitatores ciuitatis, & ſimpliciter, ſcilicet, qui poteſt agere ut ciuis id eſt, conſilio, & iudicio, 12æ.q.105.3.2m.

2 Virtuoſi ciuis eſt exponere ſe mortis periculo, pro totius republicę conſeruatione, 12a.q.60.5.c.*22æ.q.26.3.c.*q. 31.3.2m.

3 Mulieribus non conuenit ſimpliciter eſſe ciues, 12æ.q.105.3. 1m.

1 Ciuitas eſt communitas perfecta, 12æ.q.90.2.c.*3.3m.

2 Impoſſibile eſt quòd bonum commune ciuitatis bene ſe habeat, niſi ciues ſint uirtuoſi, ſaltem principantes. 12æ.q.92 1.3m.

3 Serui non ſunt pars populi, uel ciuitatis. 12æ.q.98.6.2m.

1 ¶Clamor ponitur filia iræ ſecundum quod ira eſt in ore, per quem clamorem intelligitur inordinata, & confuſa locutio, 22æ.q.158.7.c.

2 Clamor Chriſti in cruce fuit miraculoſus, 3a.q.47.1.1m

3 Animal dolens clamat, quia calor, & ſpiritus multiplicati per dolorem emittuntur 12æ.q.44.1.3m.

1 ¶Claritas, corporis glorioſi, erit à gloria animæ, 3a.q.45.2.c.* q.54.2.3m.*2m.

2 Claritas non erit æqualiter in omni corpore glorioſo, nec in omni parte eiuſdem corporis, 3a.q.45.2.3m.

3 In poteſtate beatorum erit oſtendere, & occultare ſe, & claritatem ſui corporis, 3a.q.54.1.2m.

4 Claritas Chriſti transfigurati erat uera, ſed glorioſa, non autem claritas corporis glorioſi, ſed eſt miraculoſa, 3a.q.45. 2.0.

5 Claritas Chriſti transfigurati non erat à corpore eius, ſed tantum à Deo 3a.q 45. 2.0.

6 Claritas ueſtimentorum Chriſti, ſignificat claritatem ſanctorum, quæ ſuperabitur à claritate Chriſti, ſicut candor niuis à ſplendore ſolis, 3a q.45.2.3m.

7 Transfiguratio Chriſti fuit ſecundum claritatem tantum, & non ſecundum aliam dotem, 3a.q.45.1.3m.

8 Ex ſcriptura certum eſt corpora poſt reſurrectionem fore lucida. Suppl.q.85.c

9 Claritas corporis glorioſi ab oculo non glorioſo uideri non poteſt. Suppl.q. 85.2.0.

10 In corpore glorificati erit ut uideatur, uel non uideatur. Suppl.q 85.3.0.

Schiſmatici, hæretici, ſuſpenſi, degradati, & excommunicati, non habent uſum clauium, 3a.q.64.9 2m.*3m.

1 ¶Clauſio paradiſi duplex, ſcilicet quo ad totam naturam, per peccatum originale, & quo ad perſonā per peccatum actuale, 3a.q 4 .5.c.*q.52.5.c.

2 Cum Chriſtus claues regni cœlorū habuerit, hoc eſt, poteſtatem aperiendi & claudendi regni cœlorum potuit eas dare eccleſiæ: Quod re uera effectū eſt cum ex latere illius dormientis, in cruce ſacramenta fluxerunt, quibus Eccleſia fabricata eſt, Suppl.q.17.1.0.

3 Non abſolutè, ſed iuxta dignitatem uel indignitatem eorum quibus cœlum aut aperitur, aut clauditur, clauis

dicitur

dicitur poteſtas ligandi & ſoluendi, Suppl. q. 17. 2. o
4 Duplex clauis eſſe dicitur, quarum una ad iudicandum de idoneitate eius qui abſoluendus eſt, altera ad abſolutionem ipſam pertinet, & ptâs iudicandi appellatur, Suppl. q. 17. 3. c
1 ¶ Clementia eſt uirtus humana, ideo directè ei opponitur crudelitas, non autem feritas, uel ſeueritas ſub beſtialitate, ſed uirtute heroicæ, uel dono pietatis, 22æ. q. 159. 2. 1^{m}
2 Clementia & manſuetudo ſunt uirtutes nec opponuntur ſeueritati, 22æ. q. 157. 2. o
3 Clementia eſt lenitas ſuperioris ad inferiorem, ſed manſuetudo eſt cuiuslibet ad quemlibet, 22æ. q. 157. 1. b
4 Clementia eſt moderatiua pœnarum, ſed manſuetudo eſt moderatiua iræ, 22æ. q. 157. 1. & u. * 3. c. * 4. 3^{m}. * q. 160. 2. c
5 Clementia & manſuetudo conueniunt cum temperantia in modo, non autem in materia, 22æ. q. 157. 3. 2^{m}
6 Clementia moderatur affectum in pœnis infligendis ſecundum legem communem ex dulcedine affectus, ſed epyichia ſecundum intentionem legis, 22æ. q. 157. 2. 2^{m}. * 3. 1^{m}. * 4. c, 4^{m}. * q. 159. 1. c. 1^{m}
7 *Clementia & manſuetudo, nō ſunt maximæ uirtutes, niſi ſecundum quid, 22æ. q. 157. 4. o
8 Manſuetudo & clementia reddunt hominem Deo, & hominibus acceptum, ut concurrunt in effectu charitatis, remouendo mala a proximis, 22æ. q. 157. 4. 2^{m}
9 Clementia, manſuetudo, miſericordia, & pietas, concurrūt in eodem effectu ſecundum diuerſa motiua, 22æ. q. 157. 4. 3^{m}. * q. 25. 3. 1. 2^{m}
10 Crudelitas, ſæuitia, & feritas, opponūtur clementiæ & manſuetudini, 22æ. q. 157. 1. 3^{m}. * q. 159. o
11 Clementia comparatur ad ſeueritatem, ſicut epyichia ad iuſtitiam legalem, cuius pars eſt ſeueritas, q. 157. 2. 2^{m}
1 Coactio duplex, ſcilicet abſoluta, id eſt uiolenta, & cōditionata, id eſt timor ſeu metus, 12æ. q. 6. 6. o
*Voluntas non poteſt cogi, 1ª. q. 82. 1. c. 1^{m}. * q. 165. 4. 1^{m}. * 12æ. q. 6. 4. o. * q. 9. 4. 2^{m}
3 Voluntas poteſt cogi reſpectu actus imperati, non autem reſpectu actus eliciti, 12æ. q. 6. 4. o. * 5. 1^{m}
1 Coæquale & coæternum, prædicatur ſolum in plurali de pluralibus perſonis diuinis, ſed æternum & æquale, etiam in ſingulari, 1ª. q. 42. 2. o
2 Filius Dei eſt coæqualis & coæternus patri, 1ª. q. 42. 2. o
1 ¶ Coæuum eſt quadruplex, ſcilicet angeli, cœli, materia prima, tempus, 1ª. q. 46. 3. c. * q. 66. 4. o
1 ¶ Cogitatio * quid * ſecundum Ricardum de ſancto Victore, eſt inquiſitio, ueritatis per diſcurſum ex multis, licet ſecundum Auguſtinum quandoque ſumatur pro quacunque operatione intellectus, 1ª. q. 34. 1. 2^{m}. * 22æ. q. 180. 3. 1^{m}
Cogitatio eſt reſpectus animi ad euagationem pronus. Meditatio eſt intuitus occupatus in inquiſitione ueritatis. Cōtēplatio, eſt liber animi contuitus in res. Sed cōſideratio, eſt omnis operatio intellectus uel proceſſus rationis ex principijs pertingentibus ad contemplationem ueritatis, ſicut meditatio, 22æ. q. 180. 3. 1^{m}
3 Cogitare dicitur tripliciter, ſcilicet actualis conſideratio intellectus diſcurſus eius, & operatio potentiæ cogitatiuæ, 22æ. q. 2. 1. c
4 Cogitatio eſt uolubilis dupliciter, ſcilicet per diſcurſum, & ſucceſſionem. Secunda eſt in patria in proprijs naturis, non autem prima: neutra uero in uerbi viſione, 1ª. q. 10. 3. c. * q. 58. 2. c
5 Duplex impedimentum cognoſcēdi cogitationes alterius, ſ. groſſities corporis, & uoluntas, & tantum ſecūdū erit in patria, 1ª. q. 57. 4. 1^{m}. * q. 107. 1. 1^{m}
6 Solus Deus cognoſcit cogitationes alterius per ſe, dæmones autem, & alij per ſigna, 1ª. q. 57. 4. o. * 1. c. * q. 114. 2. 2^{m}. * q. 117. c. 2^{m}. * 12æ. q. 111. 4. c. * 22æ. q. 106. 5. 3^{m}
7 Dæmones immittunt cogitationes, quoad Phantaſmata ſolum, 1ª. q. 111. 2. 2^{m}
8 Cogitatio de actu peccati, quandoque eſt purè ſpeculatiua, quandoque autem cum aliqua affectione, & hoc dupliciter, ſcilicet uel concupiſcentiæ, uel horroris, 22æ. q. 154. 5. c. * q. 162. 4. 1^{m}
9 Cogitatio de opere illicito, non eſt ſemper peccatum. Nec eſt ſemper de neceſſitate confeſſionis, niſi quādo ex nimia mora facta in cogitatione illa homo ſentiret ſe inclinari ad faciendum uel perficiendum cogitatum, ſi opportunitatem haberet quam nollet, uel ſi pollueretur ea illa uehemēti cogitatione moroſa, aut ſi inordinate alliceretur ad aliquam perſonam, & de ipſa multum moleſtaretur in cogitatione habendo motus carnis, & imaginando habere aliquos actus impudicos cum ipſa perſona, cum aliqua affectione concupiſcentiæ, 22æ. q. 154. 5. c. * q. 16. 2. 3. 1^{m}

1 Cogitatiua potentia eſt ratio particularis, collatiua intentionum indiuidualium, 1ª. q. 78. 4. c. * q. 81. 3. c. * 12æ. q. 30. 3. 3^{m}
2 Potentia cogitatiua aliquando dicitur intellectus, ut habet abſolutum iudicium de ſingularibus. Et eſt in confinio intellectus, & ſupra omnes alias potentias, ſenſitiuæ partis. Et eſt tantum in homine, 12æ. q. 72. 3. 4^{m}
3 Organum potentiæ cogitatiuæ, eſt media cellula cerebri, 1ª. q. 78. 4. c
1 Sicut carnalis cognatio impedit matrimonium contrahendum ac contractum, ita et ſpiritualis, ex eccleſię tamen ſtatuto, ſi matrimonium præcedat, Suppl. q. 56. 1. o
2 Spiritualis cognatio ex baptiſmi et confirmationis ſacramentis contrahitur, Suppl. q. 56. 2. c
3 Spiritualis cognatio inter ſuſcipientem baptiſmi ſacramentum, & ipſum leuantem de ſacro fonte cōtrahitur, Suppl. q. 56. 3. o
4 Tranſit ſpiritualis cognatio à uiro in uxorem, quam carnaliter cognouit, ſi quis per proprium actum alterius filium de ſacro fonte leuat, 5. q. 56. 4. o
Spiritualis cognatio tranſit ad filios carnales ſpiritualis patris, ita quod dirimit contrahendum & iam contractum matrimonium, 5. q. 56. 5. c
1 ¶ Cognitio rei, triplex, ſcilicet per eſſentiam, per ſpeciē propriam & per ſpeciem alterius, 1ª. q. 56. 3. o
2 Cognitio duplex, ſcilicet naturalis, & per gratiam. Et utraque duplex, ſcilicet una pure ſpeculatiua tantum, & alia affectiua, ſiue experimentalis, 1ª. q. 64. 1. o. * 22æ. q. 97. 2. 2^{m}. * q. 154. 5. c. * q. 162. 3. 1^{m}. * 3^{m}. * q. 55. 1. c
3 Cognitio triplex, ſ. per reuelationem, per ſe certitudinaliter & per coniecturas ſignorum, 12æ. q. 112. 5. c
4 Cognitio duplex, ſcilicet approbationis, & apprehenſionis, 22æ. q. 188. 5. 1^{m}
5 Cognitio duplex, ſcilicet directa, & indirecta, 1ª. q. 86. 5. c
6 In omni cognitione, modus eſt duplex, ſ. cognoſcentis, & cogniti, 1ª. q. 12. 6. o. * 7. 3^{m}. * . 2. 3^{m}. * q. 14. 6. 1^{m}
7 Cognoſcere aliquid ſicut eſt in cognoſcente, poteſt intelligi dupliciter: ſcilicet ſecundum modum cogniti, uel cognoſcentis. Primum eſt falſum, ſecundum eſt uerum, 1ª. q. 14. 6. 1^{m}
8 Aliquid cognoſcitur dupliciter, ſ. in ſe, & in ſuo effectu, 1ª. q. 6. 1. 2^{m}. * 12æ. q. 93. 2. c
9 Cognoſcere per aliud, contingit dupliciter ſ. eadem cognitione uel diuerſis, 1ª. q. 14. 7. o
10 Cognoſcere per aliud, cōtingit dupliciter, ſcilicet per inſtrumentum & per formam. Primum oportet eſſe præcognitum, non autem ſecundum. Si enim accipiamus duo, quorum utrunque ſit per ſe in ordine obiectorum cognitionis, illud propter quod aliud cognoſcitur, erit magis notum, ſicut principia concluſionibus. Sed habitus non eſt de ordine obiectorum, in quātum eſt habitus, nec propter habitum aliqua cognoſcuntur, ſicut propter obiectum cognitum, ſed ſicut propter diſpoſitionem uel formam, qua cognoſcens cognoſcit, 1ª. q. 87. 2. 13^{m}
11 Primum cognitum à nobis, ſumitur dupliciter, ſcilicet reſpectu diuerſarum potentiarum, uel reſpectu diuerſorum obiectorum eiuſdem potentiæ, 1ª. q. 85. 3. o
12 Aliquid cognoſcitur in aliquo dupliciter, ſcilicet ſicut in obiecto cognito: & ſicut in principio cognitionis, 1ª. q. 84. 5. c
13 In nobis habitualis cognitio cauſatur ex actuali conſideratione. Intelligendo enim actu, efficimur ſcientes, ſecundum philoſophum: ſed cognitio perfecta ab habitu aliquo progreditur, 1ª. q. 86. 2. c. ſi. * q. 87. 2. 2^{m}
14 Cognitio alicuius vitij uel peccati, dependet ex cognitione oppoſitæ uirtutis. Erit igitur compendioſior & expeditior conſiderationis uia, ſi ſimul ſub eodem tractatu conſideratio procedat de uirtute, & de dono ſibi correſpondente, & de uitijs ſibi oppoſitis, & de præceptis affirmatiuis & negatiuis. Erit autem huiuſmodi conſiderationis modus conueniens ipſis vitijs, ſecundum propriam ſpeciem, 22æ. prol.
15 Medium cognitionis triplex, ſcilicet in quo, ut ſpeculū, ſub quo, ut lumen: per quod ut in demonſtratione, 1ª. q. 12. 5. 2^{m}. * q. 54. 1. 5^{m}
16 Ad cognitionem requiruntur duo, ſ. apprehenſio, & iudicium, 22æ. q. 173. 2. c.
17 Natura hominis dependet à ſuperiori natura, ad cuius perfectionem non ſufficit cognitio naturalis, ſed requiritur quædam cognitio ſupernaturalis, 22æ. q. 1. [illegible] 1^{m}
18 Certitudo cognitionis, in diuerſis naturis inuenitur diuerſimode, ſecundum diuerſam conditionem uniuſcuiuſque

naturæ, 12æ. q. 9 1. 1m

19 Proficere in cognitione, contingit dupliciter, ſcilicet ex parte docentis, qui proficit, ut in ſcientijs humanis, uel ex parte diſcentis, ut in fide, 22æ.q.1.7.2m

20 Perfectio cognitionis duplex, ſ. ex parte cogniti, & ex parte cognoſcentis. Primum attenditur ratione medij, ſecundũ uero ratione potentiæ & habitus, 3a.q.10.4.1m

21 Cognitio quam per rationem naturalem habemus, duo requirit, ſcilicet phantaſmata, & lumen naturale intelligibile, 1a.q.12.13.c

22 Cognitio eſt imperfecta tripliciter, ſcilicet ratione obiecti, ut veſpertina: ratione medij, ut opinio, & ratione ſubiecti, ut fides. Prima & ſecunda poteſt eſſe ſimul cum perfecta, non autem tertia, 1a.q.58.7.3m. 12æ.q.62.7.1m. q.67.3.c

23 *Cognoſcere aliquid in uniuerſali, eſt imperfectius, quàm cognoſcere in ſpeciali, 1a.q.55.3 2m

24 Cognitio ſingularium, pertinet ad perfectionem animæ intellectiuæ, ſecundum cognitionem practicam, non autem ſecundum ſpeculatiuam, 3a. q. 12.1.3m

25 In carentibus cognitione, eſt potentia pertingens ad finem, per modum exequentis non autem per modum imperantis, 12æ.q.11.1.c

26 Cognitio pertinet ad perfectionem rei, in ſe, ſed uoluntas, in ordine ad alia, 1a.q 60.2 c

27 Secundum gradus cognitionis, ſunt gradus appetitus, 1a.q. 80.1.c

28 Res participes ſunt cognitionis, & voluntatis, ſecundũ gradus ſuæ immaterialitatis, 1a.q.14.1.c

29 Cognitio quælibet, fit per aliquam abſtractionem à materia, 1a.q 84.2.c

30 Nihil cognoſcitur ſecundum quod eſt in potentia, ſed ſecundum quod eſt in actu, 1a.q.12.1.c.* q.14.3.c.* q 84.2. c. *q.87.1.2.3.c

31 Cognoſcens diſtinguitur a non cognoſcente, per hoc quòd poteſt habere formam alterius, 1a q.14.1.c.* q.80.1.c

32 Omnis cognitio naturalis eſt uera. Sed ueritas eius eſt alia à ueritate cognitionis infuſæ, uel acquiſitæ, 1a.q.60.1.3m

33 Impoſſibile eſt aliquam cognitionem eſſe totaliter falſam, ſine aliqua ueritate, 22æ.q.172.6.c

34 Mutata re, cognitio noſtra uariatur, uel de ueritate in falſitatem, uel econuerſo, ſi duret eadem opinio, uel de una opinione in aliam, 1a.q.14.15.3m

35 Nullus obliuiſcitur cognitorum naturaliter, 1a.q.84.3.c

36 Quælibet uirtus cognoſcitur per cognitionem eorũ in quæ poteſt, 3a q.10.2.c.ff

37 Priuatio nõ cognoſcitur, niſi per habitum ſibi oppoſitum, 1a.q.14.10.c.* 12æ.q.100.6.2m

38 Cognitio diſcurſiua eſt, quando ex prius notis, in ignotum deuenitur, 1a.q.58.3 1m

39 Cognitio ſenſitiua ordinatur ad duo, ſ. ad ſuſtentationem corporis uitando nociua & acquirendo neceſſaria, ſecundo ad cognitionem intellectiuam practicam & ſpeculatiuam. Primum cõuenit omni animali, ſecundum autem ſoli homini, 22æ.q.1 7.2 c

1 ¶ In coitu abſorbetur uſus rationis, propter uehementiam delectationis, 12æ.q.34.1a.1. *1m.*q.37.1 2m.*q.72.2.4m

2 Coitus uagus non eſt in animalibus, niſi fœmina ſufficiat ad educationem prolis, 22æ.q.154.2.c

3 ¶Cholera citius cæteris humoribus mouetur: ideo cholericus facilius mouetur ad iram quàm alij ad ſuas paſſiones, 12æ.q.46.5.c

¶Colere dicimur homines, quos honore, uel recordatione, uel præſentia frequẽtamus, & alia nobis ſubiecta, ut agros, 22æ.q 81.1.4m

¶Collecta.* In aliquibus terris ex antiqua conſuetudine Domini ſuis ſubditis certas collectas imponunt, quæ ſi non ſunt immoderatæ abſque peccato exigi poſſunt, 22æ. q. 118. 8.4m

1 *Collectiuum ſignificat duo, ſ. multitudinem ſuppoſitorum & unitatem ordinis, 1a.q. 31. 1.2m

1 ¶Coloratum eſt proprium obiectum uiſus, 1a.q.1.7.c.* q. 45 4 1m

2 *Color eſt obiectum materiale uiſus formale uero eſt lumẽ 22æ.q.1.3.c. *q 25.1.c

3 *Color non eſt coloratus, ſed clarus. Similiter albedo. 12æ. q.53 4.2.1.1m

4 *Lumen facit quod color, qui eſt uiſibilis in potentia, fiat uiſibilis in actu, 1a.q 67.3.3m.*q.79.3 2m

1 ¶Columba habet ſeptem proprietates, ad deſignandum ſeptem dona Spiritus ſancti, ſ. quia columba ſecus fluenta habitat, meliora grana eligit, alienos pullos nutrit, non lacerat roſtro, felle caret in cauernis petræ nidificat & gemitum pro cantu habet, 3a.q. 39 6.4m

2 Columba quæ apparuit ſupra Chriſtum baptizatum, conuenit ſoli ſpiritui ſancto, ut ſignum. Sed ut res, & effectus, conuenit toti Trinitati. Vnde & inſtinctus eius commouebatur ad motum naturæ, ſicut ex cauſa ſpirituali, cauſabatur ex Deo, 1a.q. 43.7 3m *22æ.q.95.7.1.* 3a.q.39.8.2m

3 Columba illa fuit uerum animal, 3a.q.39.7.c

4 Illa columba peracto miniſterio, conuerſa eſt in priſtinam materiam, 1a.q.43.7 4m * 3. q.39 6.2m

1 ¶Comedere eſt ſumere cibum, per potẽtiam naturalem ſumentis, conuertibilem in naturam eius, 1a.q.51.3.5m

2 Chriſtus poſt reſurrectionem ſuam, uere comedit: angeli uero nunquam, 1a. q.51.3.5m.* 3a.q.54.2.3m.* q.55.3.c.* 6. c. 1m

3 Comeſtio poteſt eſſe inconueniens dupliciter. Primo totaliter impediendo finem principalem, ideſt, ſalutem corporis, uel finem ſecundarium, ideſt bonam habitudinem, in negocijs exercendis, per nimiam ſuperfluitatem uel per defectum ciborum. Secundo reddendo difficilem, uel minus decentem peruentionem ad finem per cõmeſtionem extra tempus debitum, 22æ.q.141.6.2m

4 Qui vult comedere nociua, quodammodo dicimus eum uelle infirmari, 22æ.q.30.1.c

5 Dauid comedens panes ſanctos cum ſocijs excuſatur, propter neceſſitatem famis, 3a.q.40 4.2m

1 ¶Commutatio duplex, ſ. naturalis, i. rei ad rem, uel ad denarios pertinens ad œconomos uel politicos, alia propter lucrum, pertinens ad negotiatores, 22æ.q.77.4 c

2 Commutatio duplex, ſcilicet inuoluntaria, ut in nocumentis, & uoluntaria, ut in contractibus 22æ. q.61.3.c

3 Commutatio ſicut eſt in beneficijs rependendo gratiam ſic & in offenſis, puniendo. 3a.q.83.3 3m

1 ¶Quæ ſunt unius generis, poſſunt comparari rei, quæ non eſt in genere, ſcilicet Deo, non autem rei, quæ eſt in alio genere, 1a.q.4 3.2m.*q 6 2 3m

2 Comparatio duplex, ſcilicet abſoluta, & reſpectiua, 22æ.q. 188 6.cap.prin.

3 Comparatio duplex, ſcilicet æqualitatis, & ſimilitudinis, 21æ.q.105.2.1m

¶Complacentia peccati uenialis, non eſt peccatum mortale, niſi ponatur in eo finis, ideſt ſupra Deum, & in contemptum Dei, 12æ.q 88.2.3.4.c

1 Omne compoſitum eſt poſterius ſuis componẽtibus. Et habet cauſam, & actum & potentiam, 1a.q.3 7.c

2 Omne compoſitum ex materia & forma, eſt compoſitum ex quo eſt, & quod eſt, 1a.q. 50.2 3m

3 Apud nos compoſita ſunt meliora ſimplicibus, non autem in Deo, 1a.q.3 7.2m

4 Omne compoſitum eſt aliquid, quod non conuenit alicui partium eius, & in eo eſt aliquid quod non eſt ſeipſum, 1a.q.1.7.c

1 ¶Comprehendere proprie eſt attingere rem, ſecundum omnem modum & omnem rationem, qua cognoſcibilis eſt, 1a q.12.7.c.*q.14.3.c.* 12æ.q.4.3.3m. * 22æ q.28.3.3m

2 Comprehenſio non eſt alia operatio, à uiſione, ſed eſt habitudo ad finem habitum, cuius obiectum eſt uiſio, uel res uiſa, 12æ.q.4.1.3m

3 De ratione comprehenſionis ſunt duo, ſcilicet continere fines rei, & nihil eius eſſe extra. Secundum conuenit infinito, non autem primum, 1a.q.14.3.1m

4 Comprehenſio Dei dupliciter dicitur, ſcilicet attingentia uel tentio Dei & apprehenſio adæquata Dei. Prima conuenit omnibus beatis, non autem ſecunda, 1a. q.12.7.1m. *12.q.4 3.1m

5 Deus perfectiſſime comprehendit ſeipſum, 1a. q.14.3.c.*q. 62 9 c.* 12æ.q.3.8 2m

6 *Nullus intellectus creatus comprehẽdere poteſt eſſentiam Dei, 1a.q.12.1.1m.* 7.c.* 8.c.* q.56 3.1.* 2m. *q.73.5 2m. *q.62.9.c.* q.86.2.1m.*q 107.3.c.* 12a.q.4 3.1m. *q.93. 2 2m.*q.102.4 6m.* 3a.q.10.1.c.* 3. 1m

7 Comprehenſio pertinet ad uoluntatem, ſicut & delectatio, quia eiuſdem eſt habere aliquid, & quieſcere in eo, 12æ.q. 4.3.2m

8 Chriſtus fuit ſimul uiator et comprehenſor, 1æ. q. 8.13.4. 1m.* 22æ.q.18.2.1m.*q.174.5.3m.*q.175.4.2m.* 3a. q.7. 8...* 3 1m.*q.8.4.2m.* q.11.1.2m.* 2.c.2m.*q.15.10.c.q. 18.5.3m.*q.19.3.1m.* q.30.2.2m

1 COmmune duplex, ſcilicet ſecundum rem et ſecundum rationem. Primum eſt in diuinis tantum, ſecundum in omni natura, 1a.q 39.4 3m

1 Commune triplex, ſcilicet uniuocum, æquiuocum, & analogum, 1ª.q.13.10.c.

3 Commune abſolutum, eſt prius ſecundum intellectum proprio, commune reſpectiuum & diuinum eſt poſterius proprio, 1ª.q.33.3.1m.°3ª q.7.13.3m.

4 Quanto aliquid eſt communius, tanto eſt prius uia generationis. 1ª.q.20.1.c.°q.85.3.1m.

5 Commune ſemper eſt in prius proprio eiuſdem generis: non autem ſi ſint diuerſorum generum, 3ª.q.7.13.3m.

6 Communius prædicatione, eſt imperfectius minus communi, ſed communius cauſalitate eſt nobilius, 12ª. quæſt. 30. 2. 2m.

7 Bonum commune, eſt melius bono priuato eiuſdem generis non autem ſemper ſi ſint diuerſorum, generum, 22ª. q. 152.4.3m.

1 ¶Nomen tripliciter eſt communicabile, uel incommunicabile, ſcilicet ſecundum rem & rationem, ut homo, ſecundũ ſimilitudinem, ut leo, ſecundum rationem uel opinionẽ, ut Deus, 1ª.q.13.9.0.

2 Hoc nomen Deus eſt, incommunicabile proprie ſecundum rem, ſed eſt communicabile ſecundum rationem, ſecundum opinionem, & ſecundum ſimilitudinem, 1ª.q. 13. 9.c.

1 ¶Communicatio hominum adinuicem duplex, ſcilicet auctoritate principum ut iudicia, pœnæ & huiuſmodi, & propria uoluntate priuatarum perſonarum, ut emptio, donatio, & huiuſmodi, 12ª.q.105.2.capit.

2 Communicatio prohibetur duplici de cauſa, ſcilicet, propter periculum ſubuerſionis in infidelibus, uel in pœnam, ſicut cum excõicatis, hæreticis, ſchiſmaticis, & apoſtatis, 22ª,q.10.9.0.

1 ¶Conceptio Chriſti habuit tria priuilegia à ſpiritu ſancto, ſcilicet eſſe ſine peccato originali, eſſe Dei & hominis, & eſſe à uirgine. 3ª.q.27.2.2m°.q.32.4.1m.

2 Conceptio Chriſti ſpecialiter attribuit ſpiritui ſancto, licet ſit à tota trinitate, & a ſingulis perſonis, 3ª.q.32.1.0.°q.39.8. 2m.°q.45.6.c.

3 Conceptio Chriſti, eſt de Spiritu ſancto efficiẽter, ratione corporis, & conſubſtantialiter, ratione uerbi, 3ª.q.32.2.0.°q. 54.1.3m.

4 Corpus Chriſti non dicitur proprie conceptum de Spiritu ſancto, ſed ex ſpiritu ſancto, 3ª.q.32.2.1m.

5 Conceptio Chriſti fuit in inſtanti, 3ª.q.6.4.1m.°q.33.1.2.3.0. °q.36.4.cap.

6 Chriſtus in primo inſtanti ſuæ conceptionis fuit perfectus ſecundum animam, & figuram corporis, non autem ſecundum quantitatem, 3ª.q.33.2.0.

7 Chriſtus in primo inſtanti ſuæ cõceptionis, fuit ſanctificatus, quoad animam & quo ad corporis, 3ª.q.34.1.0. °1.2m. °3.c.

8 Chriſtus in primo inſtanti ſuæ conceptionis, habuit operationem tactus. 3ª.q.34.2.3m.

9 Chriſtus in primo inſtanti ſuæ conceptionis, habuit uſum liberi arbitrii, 3ª.q.34.2.0.

10 Chriſtus in primo inſtanti ſuæ conceptionis, habuit plenitudinem gratiæ, & cognitionis, 3ª.q.7.3.4.c.°q.34.2. 2m.°q. 69.3.c.°q.71.1.4m.

11 Chriſtus in primo inſtanti ſuę conceptionis, habuit maiorem gratiam omnibus comprehenſoribus, 3ª.q.34.4.c.

12 Chriſtus in primo inſtanti ſuæ conceptionis meruit, & in eo plene comprehenſor fuit, 12ª.q. .7.2m.°3. q. 7.3.4.12.c.°. q.34.3.4.0.°.q.43.1.c.°q.48.1.2m.°.q.54.2.c.

13 Chriſtus gloriam immortalitatis ſuæ quam in primo inſtãti ſuæ conceptionis meruit, potuit etiam mereri per actus ſequẽtes, non ut magis eſſet eius, ſed ut pluribus cauſis debeatur ei, 3ª.q.34.3.3m.°q.49.6.2m.°q. 9.3.c.

14 Chriſtus conceptus eſt miraculoſe ex perpetua uirgine, non ex uirili ſemine, 3ª.q.28.0.°q.31.1.3m.°3.0.°3m.°q. 34. 1. 2m.°q.35.6.c.

15 Conceptio Chriſti cũ dicit fuiſſe facta ex muliere ſicut gloſa dicit, mulierem pro fœmina poſuit ſcriptura, more locutionis Hebræorum. Vſus enim Hebræorum dicit mulieres, non uirginitate corruptas, ſed fœminas, 3ª.q.28.1.3m.

16 Beata uirgo habuit fidem de conceptione Chriſti, 3ª.q.30.1. c.2m.

17 Beata uirgo ſe habuit actiue in præparatione materiæ, non autem in conceptione Chriſti, 3ª.quæſt.32.4.0.°quæſt.33. 4 2m.

18 Beata uirgo fuit concepta ex ſemine uiri, ideo fuit in Adam, & in aliis patribus ſecundum rationem ſeminalem, 3ª.q. 27.2.4m.°q.31.9.2m.°8.2m.

19 Virgo Maria mater Chriſti fuit concepta in peccato originali, 12ª.q.81.4.0.°3ª.q.14.3.4m.°q.27.1.3m.°2.2m.°4m.°q.31 1.3m.°6.2m°.9.2.3°8.c.2m.

20 Feſtum conceptionis Beatæ Mariæ, fit in quibuſdam eccleſiis pro ſanctificatione eius, 3ª.q.27.2.3m.

21 Licet Romana eccleſia non celebret conceptionem beatæ uirginis tolleret tamen conſuetudinem quarundam eccleſiarum celebrantium illud feſtum. Ideo non eſt totaliter reprobanda. Nec per hoc datur intelligi quòd in ſua conceptione fuerit ſancta. Sed quia quando ſanctificata ſit, ignoratur, ideo fit feſtum ſanctificationis eius potius quàm conceptionis in die conceptionis eius, 3ª.q.27.2.3m.

¶Conceptus Mentis °Significare conceptus ſuos, eſt homini naturale, ſed determinatio ſignorum, eſt ad placitum humanũ, 22ª.q.85.1.3m.

1 ¶Concilium eſt, in quo iudices inter ſe conferunt de agendis, ſicut quo ſupplicio aliquis damnari oporteat, 22.q.58. 5.3m.

2 Prohibitio uel ſententia ſynodi uel concilii, ſe extendit tantũ ad perſonas priuatas, quarum non eſt determinare de fide 22ª.q 1.10.2m.

3 Concilium ſolus Papa congregare poteſt, à quo non poteſt appellari ad cõcilium, ſed econuerſo, 1ª.q.36.2. 2m.° 22ª. q.1. 10.b.°c.fi.2m.

1 ¶Concluſio inquiſitionis practicæ, eſt duplex, ſcilicet ſententia uel iudicium in ratione, uel electio in uoluntate, 1ª.q. 83.3.2m.°12ª.q.13.1.2m.°3.c.°q.76.1.c.

2 Concluſio tunc ſolum ſequitur ex principio quando ſine illa principium non poteſt eſſe uerum, 12ª.q.13.6.1m.

3 Concluſio ſyllogiſmi operatiui, eſt ſingularis, ideo non cõcluditur, niſi mediante propoſitione ſingulari, 1ª.q.86.1.2m.° 12ª.q.76.1.c.22.q.2.1m.

2 ¶Concordia dupliciter aufertur per diſcordiam, ſcilicet per ſe, id eſt ſcienter, & per accidens, id eſt præter intentionem 22.q.37.1.c.

Concordia res creſcunt diſcordia uerò dilabuntur, 22ª.q.37.2. 3m.

1 ¶Concubinatus & quilibet coitus extra matrimoniũ eſt contra legem naturæ, & eſt peccatum mortale, 22ª.q. 154. 2.0.

2 Virũ habere plures uxores eſt contra legem naturæ, quantum attinet & ad communicationem operum inter uirum & uxorem, & ad ſimilitudinem coniunctionis Chriſti & eccleſiæ cum coniugio. Quantum uero ſpectat ad prolis procreationem & educationem, pluralitas uxorem contra ius naturæ. Suppl.q.65.1.0.

3 Polygamia olim fuit licita antiquis patribus & aliis, propter finem prolis multiplicandæ ad cultum Dei; nunc uero prohibetur, quia ille finis cæteræque circumſtantiæ ceſſarunt. Suppl.q.6 .2.c.

4 Cum præcipuus finis appetendæ concubinæ ſit coitus, illam habere eſt contra legem naturę, illius enim finis legi naturali aduerſatur, Suppl.65.3.c.

5 Simplex fornicatio etiam ratione ſui eſt peccatum mortale, quod tollit debitam ordinationem parentis ad liberos, ad quod debet maxime ſpectare coitus, Suppl.q.65.4.0.

6 Nunquam licuit concubinam habere, etiam ex diſpenſatione, niſi matrimonio iunctam, eſt enim contra legem naturæ, cum non ſit conueniens actus ad bonum prolis. Sppl.q. 65.5.0.

1 ¶Concupiſcentia eſt appetitus delectationis ſenſibilis. Et eſt ſubiectiue appetitu ſenſitiuo. Et eſt tantum in concupiſcibili, 12ª.q.30.1.0.°q.3.3m.

2 Concupiſcentia eſt paſſio diſtincta ab aliis paſſionibus concupiſcibilis, ſ.amore. & delectatione, quia eſt de bono ſenſibili abſente, 12ª.q.30.2.0.

3 Paſſio oppoſita concupiſcentiæ, eſt innominata, ideo timor ponitur pro ea, 12ª.q.30.2.3m.

4 Concupiſcentiarum aliquæ bonæ ſunt, & aliquæ malæ, 12ª. q.34.1.c.fi.

5 Concupiſcentia duplex, ſcilicet naturalis, id eſt de bono conuenienti ſecundum naturam animalis, & non naturalis, id eſt, ſecundum apprehenſionem. Prima conuenit omni animali, ſecunda uerò ſoli homini, 12ª q.30.3.0.°q.31.3.c.° q.41.3.c.°q.77.5.c.22ª.q.117.5.2m.

6 Concupiſcentia naturalis eſt finita in actu infinita tantum in potentia, non naturalis autem, eſt infinita actu. Et concupiſcentia finis eſt infinita, ſed eorum quæ ſunt ad finem eſt finita, 12ª.q.30.2.0.

7 Concupiſcentia dupliciter eſt naturalis, ſcilicet ſecundum genus, & ſecundum ſpeciem, 22ª.q.142.2.2m.

8 Concupiſcentia eſt naturalis hominis, tantum ut recta ſecundum rationem, 12ª.quæſt.81.3.1m.°q.85.3.3m.°3ª.q.15. 2.2m.

9 Concupiſcentia eſt naturalior quàm ira ratione obiecti & ſubiecti, ſecundum naturam generis & corporis, ſed econuerſo ſecundum naturam ſpeciei, & indiuidui, & animæ, 1a.q.63.4.2m. *12æ.q.46.5.o. *22æ.q.156.4.c.

10 Concupiſcentia præcedens actum rationis & uoluntatis, diminuit peccatum, ſequens uerò auget, 12æ. quæſt.73.6.2m.

11 Concupiſcentia carnis contra ſpiritum quando ratio ei reſiſtit, non eſt peccatum, ſed eſt materia exercendæ uirtutis, 12æ.q.80.3.3m.

12 *Concupiſcentia non ligat totaliter rationem, 22æ.q.154 14.3m.

13 Concupiſcentia dicitur eſſe ſine ratione, non quidem quia totaliter auferat iudicium rationis, ſed quia in nullo procedit ſecundum iudicium rationis niſi ſit tanta quod faciat inſanire, tunc enim ligat totaliter rationem, 22æ.q.150.4.3m. *q.159.4.2m. *q.157.3 3m. *q.175.2.2m.

14 Debilitas concupiſcentiæ, ex charitate uel temperantia, auget meritum, ſed ex ꝑnitate uel commoditate, diminuit, 22æ.q.155.4.2m.

15 Concupiſcentia accenſa minuit iram, & econuerſo. 1a q.81.2.c.

16 Intemperantia & concupiſcentia tripliciter ſunt pueriles, nõ quia ſunt in pueris, ſed quia aſſimilãtur eis, ſcilicet appetẽdo turpia, id eſt, contra rationem, creſcendo, & refrenando, 22æ.q.142.2.o. *q 151.3.2m.

1 Concupiſcibilis eſt de bono ſecundum ſenſum abſolute: ſed iraſcibilis, ut eſt arduum, 1a.q.59 3.3m. *q.81.2.o. *q.82.4.c. * 2æ.q.23.1.o. *2 c. *q.23.1.c.1m. *q.29.2.c.ſi. *q.30.2.c. *22æ q.128.1m *q.12 .1.1m.

2 Concupiſcibilis denominatur à concupiſcẽtia, quia inter omnes paſſiones eius eſt notior & ſenſibilior non autem prior 12æ.q.25.2.1m. *q.82.3.2m.

3 Iraſcibilis eſt propugnatrix cõcupiſcibilis, 1a.q.81. 2.c. *12æ.q.23.1.1m. *22æ q.50.4.c. *q.108.2.c.

4 Motus concupiſcibilis in appetendo, eſt uelocior motu iraſcibilis, ſed in exequendo, eſt econuerſo, 22æ. quæſt. 156.4.c.

5 Motus concupiſcibilis uel hominis, eſt contra naturam & pœnem, ſi ſit contra rationem, non autem ſecundum genus, 12æ.q.82.3.1m. *q.85.3.3m. *q.64.2.2m. *4.3m.

6 *Omnia mala pertinent ad concupiſcibilem, ſicut ad primam radicem, non autem ſicut ad proximum principium, 12æ.q.52.3.3m.

7 Omnis motus concupiſcibilis cauſatus ex apprehẽſione, ſemper eſt peccatum, non autem ſi ſit ea qualitate organi, 12æ.q.17.7.o.

8 Peccata concupiſcibilis ſunt turpiora, & minus grauia peccatis iraſcibilis. 12æ.q.73.5.3m. *12æ.q.41.2.3.4.o. *q.156.4.c.

Condemnatus iuſte ad mortem poteſt fugere, non autem ſe defendere. Si uerò iniuſte poteſt utrumque, ſi non ſit ſcandalum, 22æ.q.69.4.o.

1 Conditionalis cuius antecedens & conſequens ſunt impoſſibilia, poteſt eſſe uera, ut ſi dicatur: Si homo eſt alinus, habet quatuor pedes. 1a.q.25.3. 2m. *q.44.1.2m.

1 Confeſſio triplex ſcilicet actus exterior fidei uel iuſtitiæ, actus latriæ, ſcilicet gratiarum actio & laudatio Dei, & actus pœnitentiæ, ſcilicet confeſſio peccatorum, 22æ.q.3.1.o. *q.12.1.2m.

2 Confiteri fidem in periculo mortis, non eſt tantum fidei, ſed indiget auxilio uirtutis fortitudinis, & gratia ſacramentali confirmationis. 22æ.q.3a.2m.

3 Actus omnium uirtutum, ſunt à fide formata imperatiue, ſed confeſſio fidei elicitiue, 22æ.q.3.1.3m.

4 Confeſſio fidei eſt de neceſſitate ſalutis tunc ſolum, quando periclitatur honor Dei, uel utilitas proximi 22æ. quæſt. 3.2.o.

5 Blaſphemia opponitur confeſſioni fidei. 22æ.q.13.1.o. *2m.3.c.

6 Cõfeſſio peccatorum duplex, ſcilicet interior Deo, & exterior ſacerdoti, 3a.q.6.4.6 c.2m.

7 Confeſſio præſupponit actualem contritionem delentem culpam, ideo directe ordinatur ad dimiſſionem pœnæ, 1a.q.87.1.c.

8 Quilibet tenetur confiteri de peccato mortali, cum propoſito non peccandi, & tenetur confiteri peccatum ſuum, quod dubitat eſſe mortale, & cauſas uel occaſiones ſufficientes peccati mortalis, ſine circunſtantias aggrauantes in infinitum, 3a.q.87.1.1m.

9 Quilibet tenetur confiteri numerum ſuorum peccatorum, ſicut poteſt, quia peccatum in ſpecie non eſt unum peccatũ numero, ſed multa contritio etiam eſt in conſpectu Dei, qui uno intuitu omnia uidet. Sed confeſſio fit homini cui ſigillatim oportet omnia exponi. Et præterea oportet de omni peccato mortali quod memoriæ occurrit, ſingulariter dolere, 3a.q.87.1.c.

10 Non confitens aliquod peccatum propter ignorantiam facti, aut quia oblitus eſt, excuſatur à fictione, non autem ſi propter ignorantiam iuris, 22æ.q.53.2.1m.

11 Conceſſum eſt prælatis à iure, quod poſſint ſibi eligere confeſſores, quia prælati habent diſpenſare ſacramenta, & interior perfectio ad hoc requiritur quòd ea quis digne huiuſmodi actus exerceat, qui etiã confeſſores, quantum ad hoc ſunt eis ſuperiores, 22æ q.18 a.6.c.

12 Sacerdos in nullo caſu debet reuelare cõfeſſionem. 22æ.q.70.1.2m.

13 De quolibet confeſſore dicitur, Non eſt inuentus ſimilis illi, 12æ.q.66.2.2m.

14 Sacramentalis confeſſio eſt de neceſſitate ſalutis eius, qui in peccatum actuale uel mortale cecidit, Supp.q.6.1.o.

15 Confeſſio quæ neceſſitatem ſacramentalem habet, non de iure naturali eſt, ſed de diuino, Supp.q.6.2.o.

16 Quanquam peccatores tantum ex diuino iure ad confeſſionem teneantur, ex iure tamen poſitiuo iuris omnes Chriſti fideles ad eam, ſemel ſaltem in anno, tenentur, Suppl.q.6.3.o.

17 Ad hoc quod ſit idonea confeſſio requiritur quod os cordi concordet, ut ſolum hoc os accuſet, quod conſcientia tenet Suppl q 6. .o.

18 Quanquam ſtatim omnes de ſuis dolere peccatis teneantur, neceſſitate tamen ſalutis non eſt, ut ſtatim peccata ſua confiteantur, ſed habita copia confeſſoris, & ſtatutis ab eccleſia pro pœnitentia temporibus, Suppl.q.6.5.o.

19 Sicut Papa non poteſt diſpenſare ut aliquis ſine baptiſmo ſaluetur, ita nec quod ſaluetur ſine confeſſione. Suppl.q.6.6.o.

20 Confeſſio eſt per quam latẽs morbus ſpe ueniæ aperitur, Suppl.q.7 1.o.

21 Cum per confeſſionem, aliquis ore confiteatur, quod corde tenet, cõfeſſio bonum eſt ex genere, & eſt actus uirtutis ſed tamen poteſt male fieri, niſi aliis debitis circunſtantiis ueſtiatur, Suppl.q.7.2 o.

22 Confeſſio eſt actus uirtutis pœnitentiæ elicitus, quamuis ſecundum alias rationes [illegible] multas uirtutes pertinere poſſit, Suppl.q.7.3.o.

23 Cum ſolus ſacerdos miniſter ſit ſacramenti pœnitentiæ, ſoli ſacerdoti facienti eſt ſacramentalis confeſſio: Suppl.q.8.1.o.

24 In neceſſitate etiam laicus uicem ſacerdotis ſupplet, ut ei cõfeſſio fieri poſſit. Suppl q.8.2.o.

25 Confeſſio laico facta ſacramentale quoddam eſt quamuis nõ ſit perfectum ſacramentum & ex charitate procedens, & talibus natum eſt peccatum ueniale remitti, ſicut per tunſionem pectoris & aquam benedictam. Suppl.q 8.3.o.

26 Non modo ſacerdoti, ſed proprio ſacerdoti, qui imperandi iuriſdictionem & poteſtatem habet, confiteri peccata neceſſarium eſt, & Suppl.q.8 4.c.

27 Poteſt aliquis ex priuilegio uel ſuperioris mandato, alii quã proprio ſacerdoti ſua peccata cõfiteri, & ab illo abſolui, Suppl.q.8.5.o.

28 Cum neceſſitas legem non habeat, in neceſſitatis articulo, quilibet ſacerdos, quibuſcunque peccatis, etiam ab excommunicatione quemlibet abſoluere poteſt Suppl.q.8.6.o.

29 Secundum quantitatem culpæ, tametſi taxãda ſit ſatisfactionis pœnæ, quo tamen pœnæ in peccatorum remedium iniunguntur, non ſolum ſecundum culpæ quantitatem, ſed etiam ſecundum conditionem perſonarum taxandæ ſunt Suppl.q.8.7.o.

30 Confeſſio ut eſt pars ſacramenti, poteſt nonnunquã in eo eſſe, qui non contritus, & ſine charitate eſt, ut uerò uirtutis actus eſt, non poteſt abſque charitate in aliquo eſſe, Suppl.q.9.1.o.

31 De neceſſitate cõfeſſionis eſt, quod homo omnia peccata confiteatur quæ in memoria habet quod ſi non faciat, non eſt confeſſio, ſed confeſſionis ſimulatio, Suppl.q.9.2 o.

32 Proprio ore peccatorum confeſſio facienda eſt, niſi naturæ aliquod impedimentum adfuerit, Suppl. quæſt. 9.3.o.

33 Sit ſimplex, humilis, confeſſio pura, fidelis.
Atque frequens, nuda diſcreta, libens, uerecunda,
Integra ſecreta, lachrimabilis, accelerata
Fortis, & accuſans & ſit parere parata. Sup.q.9.4 3.1m.

34 Confeſſio liberat hominem à culpa: ſicut baptiſmus: Suppl.q.10.1.o.

35 abſoluit hominem aliquo modo a pœna: ipſa ſacramentalis peccatorum confeſſio: ſecundum maiorem uel minorē confitentis diſpoſitionem. Suppl.q. 10.2.0

36 Sacramentalis confeſſio ianuas paradiſi aperire dicitur: quo à culpa: & pœnæ reatu abſoluit: Suppl.q.10.3.0

37 Confeſſio ſacramentalis ſpem ſalutis tribuit: quo per eam homo ſe clauibus eccleſiæ ſubiicit: Suppl.q.10 4.c

38 Per confeſſionem generalem delētur peccata mortalia oblita: ſi uerò peccatum mortale memoria teneat quis: confeſſione ſpeciali eſt opus. Suppl.q.20.5.0

39 Tanquam uiolator ſacramenti peccat: qui confeſſionem reuelat. Suppl.q.11.1.0

40 Sigillum confeſſionis extendit ſe ad illa de quibus eſt ſacramentalis confeſſio: & ſimul ad illa omnia: per quæ poſſet peccator uel peccatum deprehendi. Suppl.q.11.2.0

41 Sicut ſacerdoti competit ſigillum confeſſionis ut Dei miniſtro: ita et eccleſiaſtico: cui propter neceſſitatem: confeſſionem audire contingit: competere dicitur peccata celare: Suppl.q.11.3.0

42 Cū confitens efficere poſſit: ut ſacerdos ſciat illud ut homo: quod ſciebat ut Deus: dum detegendæ confeſſionis facultatem tribuit: ſi illam reuelet: non uiolat ſigillum confeſſionis: ſed circa ſcandalum id fieri debet. Suppl.q.11.3.c

43 Si imminet neceſſitas: poteſt confeſſor prodere: quæ ſibi in confeſſione dicta fuerunt: modo ante aut poſt confeſſionem ea reſciuerit: ita tamen ut ea dicat ut homo: non ut Deus. Suppl.q.11.5.0

1 ¶ Confirmatio eſt ſacramentum. 3ª.q.65.1.0.*q.72.1.0

2 confirmatio eſt nobilius ſacramentum baptiſmo: quo ad miniſtrum: & gratiam: & ſimpliciter: ſed quo ad remiſſionē peccatorum eſt econuerſo. 3ª.q.72.11.2^{m}

3 Chriſma ideſt oleum oliuarum cum balſamo: eſt propria materia eius. 3ª.q.72.2.0*q.84.1.2^{m}

4 Hoc ſacramentum habet determinatam formam, ſcilicet cō ſigno te ſigno crucis: & cōfirmo te chriſmate ſalutis: in nomine patris: & filij: & Spiritusſancti. Amen. 3ª. q.72.4.0.* q.84.2.e

5 confirmatio eſt ſpirituale augmentum promouens hominē in ſpiritualem ætatem perfectam: 3ª.q.72.1.3.6.c.*7.1^{m}.* 8.10.c.*11.2.*q.73.1.c.*.q.84.1.c

6 confirmatio non eſt de neceſſitate ſalutis: ſed eſt ſacramentum neceſſitatis: quo ad bene eſſe ſpiritualis uitæ. Et tamen contemptus huius ſacramenti: eſt periculoſus. 3ª. q.65.4 c

7 confirmatio fuit immediatè inſtituta a Chriſto quando impoſuit manus ſuper pueros: non exhibendo: ſed promittēdo. 3ª.q.72 1.1^{m}

8 Hoc ſacramentum confertur tantum ab epiſcopo. 3ª.q.65.3 2^{m}*q.72.4.3^{m}*.11.0.*11.1^{m}

9 *Confirmatio conferri poteſt, à ſimplici ſacerdote, ex cōmiſſione ſolius papæ: non autem a diacono. 3ª.q.72.11.1^{m}

10 confirmans & confirmandus debent eſſe in gratia. Et debēt eſſe confeſſi, & ieiuni de conſilio, non autem de præcepto. 3ª q.72.7.1^{m}*12.1^{m}

11 confirmandus debet teneri ab alio confirmato, cuiuſcunque ætatis, uel ſexus. 3ª.q.72.10.0

12 confirmatio debet dari cuilibet baptizato cuiuſcunque ætatis, ſexus, & conditionis etiam morienti. 3ª.q.72.8.0

13 confirmatio datur tantum in fronte, ad liberam confeſſionem nominis Chriſti, & ad fortiter defendum dignitatem acceptam. 3ª.q.72.9.0.*11.3^{m}

14 confirmati conformantur Chriſto, & configurantur ei per ſignum crucis, quaſi duci. 3ª.q.72.1.4^{m}*4.3^{m}*9.e.

15 Chriſtus [illegible] debuit ſumere ſacramentum confirmationis, nec [illegible] quia ab initio ipſe fuit gratia pleniſſimus. 3ª. q.72.1.[illegible]*3.e

16 In confirmatione confertur plenitudo gratiæ, & Spiritusſancti. 3ª.q.[illegible].3.3^{m}.*3ª.q.77.1.0.*.2.c.2^{m}*4.c.*.7.0.*11.3^{m}.* q.84.11.1^{m}.*4.e

17 Gratia collata in confirmatione, diſtinguitur a gratia collata in baptiſmo & perficit eam. 3ª.q.72.7.c.3^{m}

18 Impoſitio manus fit in ſacramento confirmationis, & ordinis, ad ſignificandum copioſum effectum gratiæ. 3ª.q.84.4.c.2^{m}

19 In confirmatione datur nobis robur ad pugnam ſpiritualē. 3ª.q.65.1.c.4^{m}*q.72.1.c.*.4.c.3^{m}.*.5.0.*6.3^{m}.7.c.*9.c.1^{m} *.10.c.

20 confirmatio perficit per modum formæ, ſed eucharistia ut finis. 3ª.q.73.1.[illegible]

21 Eucharistia [illegible] hominem in ſe quo ad charitatem, confirmatio uero contra alios in pugna, quo ad fidem. 3ª.q.72. 9.2^{m}.*q.79.1.1^{m}.

22 confirmatio perficit effectum pœnitentiæ, & baptiſmi. 3ª.q. 71.7.2^{m}

23 confirmatio confert excellentiam hominis ad ſe, nō autem ad alium, ſicut ordo. 3ª.q.72.8.2^{m}

24 confirmatio facit hominem nudum, & ſeruentem in conſcientia, & famoſum per confeſſionem. 3ª.q.72.5.1^{m}

25 Nullus conſequitur affectum confirmationis, ſiue uoto eius 3ª.q.72 6.1^{m}

26 Exiſtens in peccato mortali, cuius conſcientiam non habet, uel cuius non eſt plenè contritus, dummodo non ſit fictus, per hoc ſacramentum conſequitur remiſſionem peccatorum. 3ª.q.72 7.2^{m}

27 Quidam ad prædicationem Petri acceperunt miraculoſe effectum huius ſacramenti, ſine ſacramento, antequam baptizarentur. 3ª.q.72.2.1^{m}.*4.1^{m}.*6.1^{m}

28 In confirmatione fit plena peccatorū remiſſio. 3ª.q.72.7.2^{m}

29 confirmati habent maiorem gloriam in cœlo, quàm non confirmati. 3ª.q.72.8.4^{m}

30 confirmatio non habuit aliquid correſpondens in lege ueteri, propter perfectionem eius. 12æ.q.102.5.3^{m}.*3ª.q.6..2. 4^{m}.*q.72.1.2^{m}

31 confirmatio quo ad ſolemnitatem datur tantum in Paſcha, & Pētecoſte, ſicut baptiſmus, ſed quo ad communē uſum datur etiam alio tempore. 3ª.q.72.12.1^{m}.*2^{m}

32 *Beata uirgo per ſecundam ſanctificationem fuit ſimpliciter confirmata in bono per gratiam habitualem, ita quòd non poſſet per liberum arbitrium flecti in contrarium. 3ª q.27.5.2^{m}

conieƈtare bonum, ideſt intendere bonum in dationibus, cō muniter pertinet ad liberalitatem. 22æ. q.31.1.3^{m}.*.q. 117.5.3.

1 Conieƈtura.* conieƈturaliter cognoſcitur aliquid per aliqua ſigna. 12æ.q.112.5.c

2 conieƈturaliter cognoſcere aliquid eſt cognitio imperfecta. 12æ.q.112.5.c

1 Domus ſine triplici coniunƈtione, ſ. uiri & uxoris, patris & filij, domini & ſerui, non eſt perfecta. 12æ. q.15.4.c.*22æ.q. 58.7.3^{m}

1 coniunƈtio maſculi & fœminæ, determinatur diuerſimode in diuerſis animalibus. 12æ.q.92.1.2.c.*22æ.q.134.1.c

1 conſanguinitas impedit matrimonium tripliciter ſ. lege naturæ, ideſt cum patre, & magis cum matre propter reuerētiam, uel lege diuina propter concupiſcentiam referendā, uel lege canonica & ciuili, propter amicitiam. 22æ. q. 154.9.0

2 conſanguinitas uinculum eſt ab eodem ſtipite deſcendentiū carnali propagatione contraƈtum. Suppl.q.54.1.c

3 Per quaſdam gradus ſeu lineas deſcendentium ab uno communi principio uel aſcendentium ad idem & tranſuerſalium conſanguinitas, congrue deſignatur. Suppl.q.54.2.0.

4 conſanguinitas quoſdam ex iure naturæ a matrimonio repellit, & aliquos ex diuino iure, alios uero ex humanis legibus ſtatutis. Suppl.q.54.3.c

5 Poſſunt ex eccleſiæ ſtatuto aliqui cōſanguinitatis gradus matrimonium impedientes taxari, prout eſt utile uniuerſitati hominum. Suppl.q.54 4.0.

1 CONſcientia non eſt potentia, nec habitus: ſed eſt aƈtus, ſcilicet applicatio ſcientiæ. 1ª. q.79.13.0.*.12æ.q.15.9. b.*.c.

2 conſcientia eſt aƈtus ſynderesis, ideo quādoque ponitur pro ea. 1ª.q.79.13 c.3^{m}

3 conſcientia dicitur ſpiritus correƈtor, & pedagogus animæ. & diƈtamen rationis. 1ª.q.79.13.1^{m}

4 Lex naturalis nominat principia iuris, ſynderesis, habitum eorum, ſed conſcientia applicationem legis naturalis ad faciendum. 12æ.q.94.1.0

5 conſcientia dicitur accuſare, uel excuſare, inquantum cognoſcimus nos bene uel male feciſſe. 1ª.q.97.1.3.c

6 conſcientia dicitur teſtificari, inquantum cognoſcimus, nos aliquid feciſſe uel non. 1ª.q.97.13.c

7 conſcientia dicitur inſtigare, uel ligare, inquantum iudicamus aliquid eſſe agendum, uel non. 1ª.q.79.13.c

8 conſcientia errans ligat. 12æ.q.19.5.6.0

9 coinquinatio & munditia ſunt in conſcientia, ut in cognitione, non autem ut in ſubieƈto. 1ª.q.79.13.2^{m}

1 conſecratio templi altaris, & ueſtium, & huiuſmodi, nō ſunt ſacramenta, ſed ſacramentalia, quia ordinantur ad euchariſtiam. 3ª.q.65.1.6^{m}

2 Altare & eccleſia conſecrantur multiplici ratione, ſcilicet tum ad repræſentandum ſanƈtificationem quam eccleſia

conſecuta

conſecuta eſt per paſſionem Chriſti, tum etiam ſignificandum ſanctitatem quę requiritur in ijs, qui ſacramentum altaris ſuſcipere debent, 3ª.q.8.3.0.3
3 Altare quandoq; ſine eccleſia conſecratur, ſed non econuerſo, 3ª.q.83.3.2m
4 Altare non debet conſecrari ſine reliquijs martyrum, 3ª.q.83.3.2m
5 Res inanimatæ non ſunt ſuſceptiuæ gratiæ, ſed ea conſecratione adipiſcuntur quandam ſpiritualem uirtutem, qua ſint aptæ ad diuina, 3ª.q.84.3 3m * 4m
6 Conſecratio eccleſiæ non debet reiterari, niſi exuſtæ, uel pollutæ ſanguine, uel ſemine, 3ª.q.83.3.3m.
7 Eccleſiæ pollutæ ſanguine, uel ſemine, debent reconciliari, quia per illud peccatum apparet ibi aliqua operatio dæmonum, 3ª.q.83.3.3m * 4m
8 Eccleſiæ uel altaria, dubia de conſecratione, debent conſecrari, 3ª.q 83.3.3m
9 Ligna eccleſiæ conſecratæ non debent cedere ad uſus laicorum, ſed monaſterij, uel comburi 3ª.q.83.3.3m
10 pallæ, Pallia, Cathedra, Candelabra & uelũ, uetuſta debẽt cõburi, & cineres reponi honeſte, propter conſecrationes, 3ª q.83.3.3m
11 Conſecratio quælibet eſt indebilis, manente ſubiecto, 22æ.q.39.3.c.* q.88.11.c.* 3ª.q.63.3.c.* q.76.6.2m * q.82.8.c.* q 83.3.3m
12 Soli epiſcopi conſecrant omnia, præter euchariſtiam, 3ª.q.82.1.4m * 3.3m
13 De ritu conſecrandi miniſtros ueteris legis. 12æ.q.102.5.8m
14 In conſecratione Aarõ, & filiorum eius, figurabatur ordo eccleſiæ, 12æ.q.102.5.3m
1 Conſenſus importat iudicium, de eo in quod conſentitur, 12æ.q.74.7.c
2 * Conſenſus poteſt attribui uoluntati, & rationi, 12æ.q.74.7.1m.
3 Conſenſus in actum pertinet ad rationem ſuperiorem, ſecũdum quod in ratione uoluntas includitur, 12æ.q.13.4.0.* q.74.7.1m
4 Electio addit ſupra cõſenſum relationem reſpectu eius quod minus placet, uel non placet, & tunc differunt tantum ratione, 12æ.q.15.3.3m
5 Conſenſus deliberatus in peccatum, non pertinet ad contemptum legis diuinæ, niſi repugnet ei, 12æ.q.74 9.3m
6 Conſenſus non conuenit brutis, nec alijs reſpectu finis, ſed tantum reſpectu eorum quæ ſunt ad hoc, 12æ.q.15.2 3.0.* q.16.2.c.
1 AB uniuerſali particulare non ualet conſequentia, niſi mediante particulari, 22æ.q.20.2.c
1 CONSERVATIO in eſſe, eſt influentia uoluoci eſſe prius influat, 1ª.q.9.2.c
2 Quælibet res naturaliter conſeruat ſe in eſſe, & reſiſtit corrũpentibus quantum poteſt, 22æ.q.64.5.7.c
3 Aliquid cõſeruat rem dupliciter, ſ. per ſe, ideſt, influendo, & per accidens, ideſt, remouendo, 1ª.q 104.1.2.c
4 Vna creatura conſeruat aliam per ſe & per accidens. Et tãto magis, quanto eſt altior, & primæ cauſæ proximior, quæ principaliter conſeruat, 1ª.q.104.2.0
5 Omnis creatura indiget conſeruari per ſe à Deo ſed corruptibiles, indigent conſeruari ab eo etiam per accidens, 1ª.q.104.1.0.* 12æ.q.109.2.2m * 8.c.* 9.1m
6 Deus conſeruat aliquas creaturas in eſſe utroque modo mediantibus aliquibus alijs cauſis, 1ª.q.104.2.0
7 Deus dat formas omnibus, & conſeruat eas, & applicat eas ad agendũ, & eſt finis omniũ actionũ, 1ª.q.105.5.c.fi.
8 Deus eadem uirtute, & eadem operatione, producit rem & conſeruat, 1ª.q.105.1.4m
9 Nulli creaturæ communicari põt, ut conſeruetur in eſſe, ſine Deo, 1ª.q.14.1.2m * 2 2m
10 Solus Deus conſeruat res, ne in nihilum decidant, 3ª.q.13.2.c
11 In ijs qui pertinent ad conſeruationem naturæ, magis tenemur parentibus, a quibus naturã accepimus, quàm alijs, & conſequenter conſanguineis: ſed in alijs bñficijs, poteſt eſſe econuerſo, 22æ.q.31.3.0
1 Conſideratio importat actum intellectus, intuentis ueritatẽ. Et pertinet maxime ad iudicium, 12æ.q.53.6.c
2 Quælibet res poteſt quadrupliciter conſiderari, ſcilicet ut ens, ut una ſecundum uirtutem, & reſpectu aliorum, 1ª.q.39.8.c
CONSILIVM quid * eſt ipſa quæſtio, quæ uertitur inter conſiliatores, & conſilium habens, 1ª.q.22.1.1m * 12æ q 14.1.2m.* 22æ.q.52.3.3m
2 Conſilium eſt inquiſitio eorum tantum quæ ſunt ad finem operabilium a nobis non minimorum, nec determinatorum, 12æ.q.14 0.* 22æ.q.33.1.2m * q.47.1.2m * 2.c.3m.* q.49.5.c
3 Inquiſitio concilij eſt reſolutoria. ſcilicet à poſteriori in eſſe, ideſt, à fine ad prius, ſcilicet ad media, 12æ.q.14.5.0
4 Inquiſitio concilij eſt infinita in potentia, ſed finita in actu tripliciter, ſcilicet ex parte termini: ideſt, concluſionis, & principij proprij. ſcilicet finis, & communis, ſcilicet cognitionis ſenſus, & ſcientiarum, 12æ.q.14.6.0.
5 Nullus cõciliatur de ijs de quibus deſperat, nec de impoſſibilibus, 12æ.q.44.2.3m
6 Ad bonitatem concilij tria requirũtur, ſcilicet debitus finis, bonum medium, & tempus opportunum, 22æ.q.31.1.1m * 3ª.q.14.6.0
7 Aliquid facit conſiliatiuum dupliciter, ſcilicet quo ad facultatem, ut prudentia, & quo ad ſolicitudinem tantum, ut ſpes, & amplius timor, 12æ. q. 44.2.0.* 22æ.q.47.9.3m * q.54.2.4m.* q.129.7.c
8 Conſilium eſt in Deo quo ad certitudinem iudicij, non autẽ quo ad inquiſitionem dubiam, 1ª.q.22.1.1m * 12æ.q.14.1.2m * 22æ.q.52.3.3m
9 Deus dereliquit hominem in manu conſilij ſui, quo ad liberum arbitrium, non cogendo: non autem quo ad prouidẽtiam, 1ª.q.22.2.4m * 22æ.q.104.1.1m
10 Conſilium ſine dubitatione conuenit Chriſto, 3ª.q.11.3.1m
11 Conſilia Chriſti magis parant uiam ad præcepta Dei quàm econuerſo, quia præcepta ſunt finis conſiliorum, 22æ.q.189.1.5m
12 Multa conſilia Chriſti ſunt de præcepto, quo ad præparationem animi tantum. * Quandoque tamen conſiliorum obſeruatio eſt de neceſſitate ſalutis, quod patet in ijs qui iam uouerunt conſilia, 12æ. q.108. 3. 2m * q.4.4m * 22æ.q.40.1.2m * q.43.4.7.4m * 8.4m.* q.72.3.c.* q.124.1.3m.* 3.1m.* q 128.1.4m * q.140.2m * q.152.3.2m.* q.186.2.cap.
13 Conſilia Chriſti reducuntur ad tria, ſcilicet ad paupertatem continentiam & obedientiam, 12æ.q 108.4.0
14 Conſilia tria euangelica ſecundum ſe omnibus expediunt, niſi ex indiſpoſitione aliquorum, quorum affectus ad hęc non inclinatur, 12æ.q.108.4.1m
15 Pręcepta ſunt de neceſſitate ad ſalutem, conſilia uero, ad bene eſſe, 12æ.q.108.4.0
16 Nullus actus perfectionis cadit ſub conſilio, qui in aliquo caſu non cadat ſub præcepto, 22æ.q.124.3.1m
17 Conſilium nunquam obligat. niſi per hoc quod in pręceptũ tranſit ex aliquo accidenti, 22æ.q.124.3.1m
18 Conſilium conuenienter ponitur unum de ſeptem donis Spiritus ſancti, 22æ.52.1.0
19 Donum conſilij dirigit nos in omnibus ordinatis ad finem uitæ æternæ. ſiue neceſſarius, ideſt præceptis, ſiue non ſcilicet conſilijs, 22æ.q.52.4 2m
20 Conſilium actionum eſt gratia gratis data quibuſdam. ſed cõſilio paſſiuum, eſt donum omnium exiſtentium in gratia, 22æ.q.47.14.2m * q.51.1.3m * q.32.1.2m
21 Donum conſilij facit certitudinem à Spiritu ſancto de ijs, de quibus eubulia inquirit, & coniecturat, 12æ.q.108 4.1m * 22æ.q.52.1.1m * 2.0.
22 Vna tantum uirtus eſt ad bene conſiliandum, ſed duæ, ad bene iudicandum, quia diſtinctio eſt in proprijs, ex quibus eſt iudicium, nõ autem in communibus, ex quibus eſt inquiſitio, 12æ.q.57.6.3m * 22æ.q. 31 4.2m
23 Donum conſilij correſpondet prudentiæ, & eubuliæ, ut adiuuans, & perficiens eas, 12æ. q. 57.6.1m * 22æ.q.32.1.1m.* 2.0.
24 Donum conſilij & ſcientiæ, manent in beatis in quantum retinent cognitionem ſcitorum. & illuminantur de ignorantis, 22æ.q.52.3.0
1 ¶Conſtantia pertinet ad continentiam, 22æ.q.155.5.2m
2 Conſtantia & perſeuerantia conueniunt in fine, ſcilicet in perſiſtendo firmiter in bono, 22æ.q.135.3.0*
3 Conſtantia magis cõuenit cum perſeuerantia quàm cum patientia, quia cum prima conuenit in fine, cum ſecunda vero in ijs quæ faciunt impedimentum bonis, 22æ. q. 137.3.1m
4 Perſeuerantia eſt principalior quàm conſtantia, quia eſt circa difficile, propter diuturnitatem, quod eſt eſſentialior uirtuti, quàm propter impedimenta, circa quæ eſt conſtantia, 22æ.q.128.6m * q.137.3.c
5 Conſtantia conuenit cum magnificentia, & perſeuerantia, quia ſunt circa difficiles, 22æ.q.137.3.2m
6 Conſtans cogitur ad aliqua corporalia. nõ tamen ad culpam pp metũ ſtupri, ſtatus, necis, uel uerberis, in ſe uel amicis, non autem propter infamiam. 22æ.q.19.3.3m * q.125.4.c

1 ¶Conſuetudo

1 ¶Conſuetudo habet uim legis. Et interpretatur, & abrogat legem humanam, non autem legem naturalem, nec diuinā 12æ.q.97.3.c.*12æ.q.9.2 2m*q.100.2.c
2 Manente ratione legis, lex uincit conſuetudinem, niſi ſit impoſſibilis ſecundum conſuetudinem patriæ. 12æ. q. 97. 3.2m
3 Naturalia non poſſunt conſueſcere, nec diſſueſcere. 12æ. q. 51.2.c.
4 Conſuetudo eccleſiæ præualet authoritati cuiuſcunque doctoris, 22æ.q.10.12.c
1 ¶Contemplatio eſſentialiter conſiſtit in intellectu, ſed principium habet in affectu. 22æ.q.180.7.1m
2 Contemplatio diuinorum eſt operatio maxime propria homini, & maxime delectabilis. 12æ.q.3.5.c
3 Contemplatio eſt delectabilis dupliciter. Primo ut eſt operatio conueniens homini ſecundum naturam eius, ut animal rationale, & magis habenti habitum ſapientiæ, ſecundo uerò ex obiecto. ſ. Deo. 12æ.q.3.5.c.*22æ.q.180.7.c
4 Partes contemplationis ſunt tres. ſ. lectio, meditatio, & oratio. 22æ.q.180.3.4m
5 Species contemplationis ſunt ſex, ſcilicet ſecundum ſex gradus aſcenſus in Deum. ſ. perceptio ipſorum ſenſibiliū, progreſſus a ſenſibilibus ad intelligibilia, diiudicatio ſenſibilium ſecundum intelligibilia, abſoluta conſideratio intelligibilium, in quæ per ſenſibilia peruenitur, contemplatio intelligibilium, quæ per ſenſibilia inueniri nō poſſunt, ſed per rationem capi poſſunt, & conſideratio intelligibiliū, quæ ratio nec inuenire nec capere poteſt, quæ. ſ. pertinent ad ſublimem contemplationem diuinæ ueritatis, in qua finaliter contemplatio perficitur. 22æ.q.180.4.3m
6 Ad contemplationem tria requiruntur. ſ. ſanitas corporis, quies a paſſionibus, & ab exterioribus. Et ei ſeruiunt omnia humana officia. 22æ.q.180 2.c
7 Tres ſunt conditiones bene contemplandi diuina, ſcilicet reuerentia caſta, firmitas indeclinabilis, & amor. 22æ.q.180 7.1m.
8 Ad contemplationem pertinent quatuor quodam ordine. ſ. uirtutes morales, alij actus a contemplatione, contemplatio diuinorum effectuum, & contemplatio diuinæ ueritatis. 22æ.q.180.4.c
9 Ad contemplationem principaliter pertinet meditatio Dei, ſed diſpoſitiue, pertinet conſideratio cuiuslibet ueritatis. 22æ.q.180.4.c
10 Contemplatio quo ad nos eſt diuturna dupliciter. ſ. quia competit nobis, ſecundum incorruptibilem partem animæ. ſ. ſecundum intellectum, & quia in operibus contemplatiuæ, corporaliter non laboramus. 22æ.q.180.8.c.ſi.
11 Aliquis ex charitate, ad Dei contemplationem incitatur. 22æ q.180.7.1m
12 Virtutes morales pertinent ad contemplationem, & ad uitā contemplatiuam, non quidem eſſentialiter, ſed diſpoſitiuæ. ſ. remouendo impedimenta. 22æ.q.180.2 c.* q.181.1. 3m*2.c.*4 1m*q.182.3.c
13 Ad contemplationem uirtus caſtitatis maxime reddit hominem aptum inquantum delectationes ueneriæ maxime deprimunt mentem ad ſenſibilia, ſecundum Auguſtinum 22æ.q.180.2.3m.ſi.
14 contemplatio requirit locum ſecundum congruitatem tantum. 1a.q.66.3.3m
15 Contemplatio eſt mala per accidens, & bona per ſe. 12æ.q.35 5.3m.
16 Certamen & contentio fit in contemplatione, propter defectum intellectus, & grauitatem corruptibilis corporis, quæ nos ad inferiora retrahit, non autem ex contrarietate ueritatis quam contemplamur. 22æ.q 180.7.2m
17 Contemplatio habet quietem ab exterioribus motibus. Et eſt motus intellectus, id eſt operatio. 22æ.q.179.1.3m.*q. 180.6.c.
18 Contemplatio terminatur in effectu. ſ. ad delectationem. 22æ q.180.1.c.*2.3m.*7.1m
¶Contemplatiui dicuntur non qui contemplantur, ſed qui contemplationi totam uitam ſuam deputant. 22æ.q. 81. 1.5m.
1 ¶Contemptus eſt tranſgreſſio legis, ex hoc quòd uoluntas renuit ſubijci legi, uel regulæ. 22æ.q.186.5.3m
2 Frequentia peccati non facit peccatum ex contemptu, ſed diſponit ad hoc 22æ.q.180 9. 3m
3 Quanto quis Deum per peccatum magis contemnit, tanto maiorem reatum incurrit. 3a.q.88.3.c.1m
1 ¶Contentio quadruplex. ſcilicet color rhetoricus, impugnatio ueritatis ſcitæ, uel falſitatis ſine modo, & moderatę. Prima & quarta eſt bona. Secunda eſt peccatum mortale. Tertia uero non ſemper eſt mortale, ſicut ſi accipiatur contentio in iudicio, uel diſputatione, ſecūdum imperfectam rationem, ſcilicet ſecundum quod importat quandam ueritatem locutionis, & ſic non ſemper eſt mortale, ſed eſt peccatum ueniale, niſi fit cum ſcandalo. 22æ.q.38.1.c.
2 Contentio importat contrarietatē in locutione, ſicut diſcordia contrarietatem in uoluntate, quo ad intentionem, uel quo ad modum. 22æ.q.38.1.c
3 Contentio eſt filia inanis gloriæ. 22æ. q.38.2.c.*q.132.5 c.
4 Contentio & diſcordia oriuntur ex inuidia, ratione termini a quo, ſed ex inani gloria, ratione termini ad quem. 22æ. q.37.2.2m*q.38.2 2m
1 ¶Continentia ut eſt abſtinentia ab omni delectatione uenerea, eſt uirtus, non autem quæ eſt cum prauis concupiſcentijs, quibus reſiſtit. 12æ.q.58.3 2m*22æ.q.143.1.1m*q.155 1.c.*4.cap.*3a.q.7.2.3m.ſi.
2 Continens propriè eſt qui perſiſtit in ratione recta, a prauis concupiſcentijs abſtinens, non autem qui perſiſtit in ratione peruerſa, abſtinens a bonis, ſed eſt obſtinatus. 22æ. q.155.1.1m
3 caſtus propriè dicitur ante exceptionem delectationis uenereæ, continens autem, poſt eam. 22æ.q.155.2.c
4 continentia & incontinentia propriè ſunt circa delectationes, quæ poſſunt eſſe naturales homini: non autem circa eas quæ ſunt contra naturam. 22æ.q.155.2.5m
5 continentia & incōtinentia magis eſt circa delectationes ueneras: quàm ciborum. 22æ.q.155.2.c
6 continentia propriè eſt tantum circa cōcupiſcentias tactus. 22æ.q.143.1m*22æ.q.55.2.c.*q.156.2.c
7 continentia ſecunda, eſt potior quàm temperantia, prima uero è conuerſo. 22æ.q.55.4.c
8 conſtantia in arduis & terribilibus, eſt pars fortitudinis, quæ autem eſt circa delectabilia, eſt pars continentiæ, quæ eſt pars temperantiæ 22æ.q.53.5.2m
9 *Continentia & perſeuerantia, ſunt partes conſtantiæ firmiter perſiſtentes, prima eſt contra concupiſcentias, ſecunda contra triſtitias. 12æ.q.58.3.2m*22æ.q 53.5.3m
10 continentia eſt tantum in uoluntate ſubiectiuè. 22æ. q. 155.3.c
11 continentia poteſt attribui rationi, ſicut primo mouenti, & incontinentia concupiſcibili: licet utraque ſit in uoluntate, ut in proprio ſubiecto. 22æ.q.155.3.2m
12 ad continentiam efficacius operatur maceratio carnis per abſtinentiam cibi & potus, quàm per ſubtractionem ueſtium, uel per laborem corporalem. 22æ.q.188.6.3m
1 ¶CONTINGENS & neceſſarium, ſunt de tranſcendentibus. 1a.q.115.6.c
2 Vnumquodque contingens, eſt ex parte materiæ: neceſſitas uero, conſequitur rationem formæ, quia quæ ſequuntur ad formam, neceſſario inſunt. 1a.q.86.3 c
3 Nihil eſt contingens quod non habeat aliquid neceſſarium. 1a.q.84 1.3m*q.86.3.c
4 contingens poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet contingens ut contingens, id eſt in particulari, & contingens in uniuerſali, id eſt ſecundum quòd in eo inueniuntur ratio neceſſarij. 1a. q.86.3.c
5 contingens ad utrumlibet, eſt in potentia. Ideo non exit in actum: niſi prius per aliquid determinetur ad unum. 1a. q.19.3.5m
6 contingens ut contingens, cognoſcitur directe a ſenſu, ſed indirecte ab intellectu. 1a.q 86.3.c
1 ¶Contractio duplex. ſ. ad quidditatem, & ad rationem. 1a.q. 5.3.1m
2 contrahere eſt aliquid cum cauſa, de neceſſitate incurrere. 3a.q.14 3.c
1 ¶Contra Paſſum idem eſt quod iuſtum commutatiuum tantum. 22æ.q.61 4.c
2 contrapaſſum primo inuenitur in paſſionibus iniurioſis ſecundo in ablatione rerum per uim, tertio in commutationibus uoluntarijs. 22æ.q.61.4.c
1 CONTRARIVM magis diſtat a ſuo contrario, quàm ſimplex negatio. 22æ.q.79.4.c.2m
2 Nomen diſtantiæ deriuatum eſt e loco, ad omnia contraria. 1a.q.67.2.3m.*12æ.q 7.1.c
3 Idem eſt cauſa contrariorum communis, non autem particularis. 1a.q.49.3.c.ſi.1m
4 Idem eſt cauſa contrariorum, ſecundum diuerſa. 12æ. q.32. 3.2m*22æ.q.7.1.2m
5 Vnum contrariorum eſt cauſa alterius contrarij, per accidens tantum. 1a.q 49.1.c*12æ.q.42.q.c.*q.5.3.4m*22æ.q. 38.2.3m*q.61 2.5.3m*3a.q.50 1.3m
6 Idem eſt contrarium diuerſis ſecundum diuerſa, non autem

ſecundum

ſecundum, idem, 12æ.q.31.8.2m* q.45.1.2m* q.78.4.2m* q.79.1.2m
7 Idem poteſt tolli ex cauſis contrarijs, per modum ſuperabundantiæ, & defectus, 12æ.q.89.10.3m
8 Contraria in re nō ſunt contraria in mente, 12æ.q.33.3.c.2m* q.53.1.c.* q.54.2.1m.* q.64.5.3m
9 Obiecta contraria, cauſant contrarias paſſiones in potentijs appetitiuis non autem in cognitiuis, 12æ.q.54.2.1m
10 Contrariorum poteſt eſſe vnus habitus, ſecundum quòd conueniunt in vna ratione communi, 12æ.q.54.2.1m.* 3m.5m
11 Aliqua dicuntur contraria dupliciter ſcilicet ſecundum formam generis, uel ſecūdum formam ſpeciei, 12æ.q.35.4.c.
12 Species contrariorum conſtitutæ per reſpectum ad aliquid extra poſſunt habere conuenientiam inter ſe, non autem ſpecies abſolutæ, 12æ.q.33.4.c
13 Motus habet contrarietatem terminorum, ſed mutatio. ſecundum acceſſum & receſſum, ab eodem termino, 12æ.q.23.2.c
14 Nullus motus eſt contrarius motui circulari, 1a. q. 66.2.c.
15 Quietes contrariæ ſunt, quæ ſunt in terminis contrarijs, 12æ q.31.8.c
16 Sicut quieti naturali contrariatur & quies uiolenta eiuſdē corporis, & quies naturalis alterius corporalia ita in effectibus animæ, delectationi, opponitur & delectatio & triſtitia, 12æ.q.31.8.2m
17 Omne quod generatur, generatur ex contrario, 1a.q.46.1.3m* q.75.7.c
18 Omne compoſitum ex contrarijs neceſſe eſt corrumpi, 1a.q.82.3.c.* 3a.q.14.2.c
19 Contraria poſſunt ineſſe eidem non ſecundum idem, 3a.q.46.8.1m
20 Contraria ſunt circa idem, quando ſubiectum æqualiter ſe habet ad ea, 22æ.q.24.10.1m
21 Contraria contrarijs curantur, 22æ.q.87.6.3m
1 ¶ Contritio ſecundum eſſentiam eſt in corde, & pertinet ad pœnitentiam interiorem, virtualiter uero ad exteriorem, inquantum implicat propoſitum confitendi, & ſatisfaciēdi, 3a.q.90.3.3m
2 Dolor contritionis duplex ſcilicet ſenſitiuus, & intellectiuus ſcilicet diſplicentia voluntatis. Primus eſt tantum effectus eius. ſecundus autem eſt ipſa contritio, 3a. q. 84. 8.9. c.q. 85.1.c
3 Vterque dolor debet durare vſque ad mortem. Et primus debet continuari quantum poſſibile eſt ſeruatis actibus aliarum uirtutum, & ſanitate, non autem ſecundus, 3a.q.84.8.o.
4 Contritio & ſingularis dolor dēt eſſe de ſingulis peccatis mortalibus in principio quæ memoriæ occurrunt: ut ſcilicet homo actualiter ſingula deteſtetur, quantum in ipſo eſt: ſed poſtea ſufficit vna communis de omnibus, 12æ.q.113.5.3m.* 3a.87.1.c
5 De peccato mortali totaliter oblito ſufficit generalis contritio de omni quo Deum offendit. Si autem recorderetur, tantum in generali recogitet. Et ſi in ſpeciali recordetur, debet ſpecialiter conteri. & de obliuione dolere, quæ ex negligentia contigit, 22æ.q.183.5.3m* 3a.q.8.4.5m* q.87.1.c.
6 * Ad contritionem de uenialibus non requiritur propoſitū non peccandi, ſicut de mortali, ſed ſufficit diſplicentia eius, & ſuæ cauſæ, 3a.q.87.1.1m
7 Peccatum ueniale nō remittitur hic per contritionem habitualem, quæ habetur per habitum charitatis. uel per habitum pœnitentiæ uirtutis, quia ſic charitas non compateretur peccatum ueniale quod patet eſſe falſum: ſed requiritur uirtualis contritio puta cum aliquis hoc modo fertur ſecundum affectum in Deum, & in res diuinas, ut quicquid ſibi occurreret, quod eum ab hoc motu retardaret diſpliceret ei, & doleret ſe commiſiſſe, quam ſi actu de illo non cogitaret, non autem requiritur actualis, 3a.q.87.1.o
8 Contritio eſt dolor pro peccatis aſſumptus cum propoſito confitendi, & ſatisfaciendi, Suppl.q.11.1.o
9 Contritio eſt actus uirtutis pœnitentiæ, cuius eſt deteſtari præterita delicta, Suppl.q.1.2.o
10 Attritio nullo modo poteſt fieri contritio, quam neceſſario charitas præcedit, Suppl.1.3.o
11 De malis pœnæ poteſt eſſe dolor, nō tamen contritio, Suppl. q.2. .o
12 De originali peccato etſi aliqua diſplicentia eſſe poſſit, non tamen contritio, Suppl.q.2.o
13 Nullum peccatum actuale, ſine contritione remittitur. Suppl.q.2.2.3.o
14 Contritio non eſt de peccato futuro, ſed magis cautio, quæ eſt pars prudentiæ, cōtritioni adiuncta, Suppl.q.2.4.o
15 De peccatis aliorum dolere debemus, non tamen oportet quod de eis conteramur. Suppl q.2.5.2m
16 Quantum ad principium contritionis, oportet quod de ſingulis peccatis, quæ quis in memoria habet conteratur, ſed quantum ad terminum, ſufficit quod ſit una communis de omnibus, Suppl.q.2.6.o
17 Contritio ut dolor eſt de peccatis in ipſa voluntate conſiſtēs omnium dolorum maximus eſt, ut uero in parte ſenſitiua decinatur ex rationis diſplicentia de peccatis non eſt alijs doloribus maior, Suppl.q.3.1.o
18 Contritionis dolor, ut eſt in rōne nimius eſſe non poteſt, ut autem in ſenſu reperitur, exceſſus in eo culpabilis eſſe poteſt, Suppl.q.3.2.o
19 Sicut vnum peccatum eſt maius alio, ita dolor contritionis de uno peccato neceſſario maior eſt, quam de alio, Suppl. q.3.3.o
20 Toto præſentis uitæ tempore, debet homo de præteritis peccatis conteri, & dolere, Suppl.q.4.1.o
21 Contritio cum ſit actus pœnitentiæ, maxime expediret continue de peccatis conteri, & moderate dolere, dummodo cæterarum uirtutum officia ſuo tempore non omittat, Suppl.q.4.2.o
22 Poſt hanc uitam in purgatorio tantum, quanquam nō meritorius de peccatis contritionis dolor eſſe poteſt, non autem in patria, uel in inferno, Suppl.q.4.3.o
23 Contritio tam diſpoſitiue quam effectiue inſtrumentaliter remiſſionem peccatorum cauſat, Suppl.q.5.1.o
24 Contritio quę per charitatem perfecta fuerit, non modo culpæ, ſed omnis pœnæ remiſſionem operari poteſt Suppl.q.5.1.o
25 Quantumcunque paruus dolor dummodo ad contritionē ſufficiat, omnem culpam delet, Suppl.q.3.o
1 Contumelia eſt deducere id quod eſt contra honorem alicuius in notitiam eius, & aliorum, quod fit principaliter per uerba, ſecundo alia, 22æ.q.72.1.o
2 Contumelia eſt tantum de culpa conuitium etiam de pœna. ſed improperium eſt de indigentia, tamen quandoque vnū ponitur pro alio, 22æ.q.72.1.3m
3 Contumelia eſt contra honorem & palam, ſed detractio contra famam, & occulte: ſuſurratio vero contra amicitiam, deriſio autem erubeſcere facit. 22æ. q.73.1.o* 2.c.* 1.1m* q.75.1.o
4 Contumelia, & conuitium ex intentione dehonorandi notabiliter, ſunt peccata mortalia: ſi autem ad correctionem, ſeruato debito modo, non ſunt peccata, 22æ.q.72.2.o.* q.158.3.3m
5 Adulterium eſt grauius peccatum, quam contumelia, & hæc quàm detractio ſecundum ſe. & hæc quàm furtum & rapina, 22æ.q.73.3.o
6 Contumeliæ & detractiones debent reprimi, ad correptionē audacium: & ad uitandum ſcandala, 22æ.q.72.3.o* q.73.4.1m
7 Contumelia principaliter oritur ex ira, ſecundo ex ſtultitia, quia conuenit cum ira. Non autem ex ſuperbia directe, ſed diſpoſitiue, 22æ.q.72.4.o.* q.63.3.3m* q.158.7.c
1 * Conuerſio in Deum triplex ſcilicet gloriam, meritum, & præparationem, quæ requirit triplicem gratiam ſcilicet conſummatam, habitualem, & operationem Dei, 1a.q.67 3.2.3m
2 Conuerti ad beatitudinem, eſt homini difficile dupliciter ſcilicet quia eſt ſupra naturam eius, & propter impedimentum corporis, & peccati, ſed angelo tantum primo modo 1a.q.62.2 2m* 4.1m
3 Aliquis dum eſt in propoſito & intentione peccandi: poteſt ſubito voluntas ſua conuerti ad Deum ab exteriori, ſicut in Paulo: uel ab interiori, 12æ.q.113.2.2m
4 Aliquid dicitur cooperari alicui dupliciter ſcilicet ſicut ſecūdarium agens, principali agenti, & ſicut adiuuans ad præſuppoſitum finem, 12æ.q.111.2.3m
1 COr primo generatur, 22æ.q.122.2.c
2 Cor eſt primum principium membrorum, & uirium naturalium, quātum a ſe eſſe, ſed caput eſt principium ſenſuū & motus. 3a.q.90.2.3m
3 Cor eſt principium motus in animali, 1a.q.20.1.2m* 12æ. q.17. 2m
4 Motus cordis & genitalium, non ſubiacet, nec obedit imperio rationis quia eſt naturalis, 12æ.q.17.9.2m* 3m* 22æ. q.153 4.c

5 Omnis bona diſpoſitio corporis redundat ad cor, ſicut ad principium & finem corporalium motionum. 12æ. q.58. 5.3m.
6 cordis eſt duplex infirmitas.ſ. In ſubſtantia eius, mutās naturalem complexionem eius, & inordinatio motus eius, vel alicuius eorum quæ circunſtat cor. Prima eſt mortalis, nō autem ſemper ſecunda. 12æ.q.74.4.2
7 cor unius hominis tendit ad diuerſa dupliciter.ſ. ſecundū diuerſas potentias appetitiuas, uel ſecundum diuerſa appetibilia. 22æ.q.29.1.c
Animalia habentia magnum cor ſunt timida. 12æ.q.45.3.c
3 ¶CORNELIVS & ſimiles, ante baptiſmum, habuerunt gratiam, & uirtutes, per fidem & deſiderium baptiſmi implicite, uel explicite. 3ª.q.69.4.2m
¶Cornicula frequenter crocitans ſignificat pluuiam cito eſſe futuram, 22æ.q.95.7.2m
1 Corporalia & pallæ altaris debent eſſe alba & linea. 3ª.q.52.2. 3m °q.83.3.7m
2 Spiritualia per corporalia conſueuerunt oſtendi. 1ª.q.1.9.0° q.50.3.3m ° 12æ.q.47.7.1m
3 creatura corporalis eſt a Deo, propter bonitatem Dei. 1ª.q. 65.1.2.0
4 Omnia corporalia quanto magis conſiderantur, tanto minora uidentur, ſpiritualia uero econuerſo. 12æ.q.42.5.c.3m
5 Non omnium corporalium eſt eadem materia niſi æquiuocæ. 1ª.q.66.2.0
6 Forma corporeitatis non eſt una in omnibus corporib. quia non eſt alia à formis quibus corpora diſtinguuntur. 1ª.q. 66.2.c.3m
1 Nullum corpus naturale nec mathematicum poteſt eſſe infinitum in actu. 1ª.q.7.3.0
2 Si eſſet corpus infinitum, non poſſet moueri. 1ª.q.7.3.c
3 corpus tripliciter ſumitur.ſ. pro genere animalis, pro parte eius, & ut eſt ſpecies quantitatis. 1ª.q.18.2.c
4 Omne corpus eſt in potentia. 1ª.q.3.1.c
5 corpus habens duos colores, eſt continuum, non tamen ſecū dum eos. 12æ.q.20.6.c
6 Duo corpora poſſunt ſimul eſſe in eodem loco, uirtute Dei, non autem naturaliter. 1ª.q.67.2.c.°3ª.q.54.2.1m.° q.57. 4.2m.
7 Omne corpus habet motum naturalem determinatum. 1ª. q.67.2.c
8 Nullum corpus mouet, non motum. 1ª.q.3.1.c. principio.° q.110.1.1m
9 Nullum corpus agit, niſi tangendo & mouendo. 1ª. q. 45. 5.c.fi.
10 Nullum corpus poteſt eſſe principium uitæ. 1ª.q.3.1.c.°q. 75.1.c
11 corpus uiuum, eſt nobilius corpore non uiuo. 1ª.q.3.1.c.fi.
12 °Corpus prius uiuum & poſtea mortuum, non eſt idem corpus nume. 3ª.q.25.6.5m.°q.50.5.c.1m
13 corpora inquantum ſunt in actu, poſſunt agere: licet hoc negent Auicebron, Plato, & Democritus. 1ª.q.115.1.0
14 corpus hominis oportet habere multa organa, quia anima eius eſt multiplex in potentia & operatione, propter perfectionem eius, 1ª.q 76.5.3m
15 corpus hominis, fuit optime diſpoſitum, in ordine ad ſuum finem.ſ. animam. 1ª.q.91 3.0.° 22æ.q.164.1.1m
16 corpus hominis componitur ex contrarijs, propter tactum, 1ª.q.76.5.c.°.q.91.1.2m.°.12æ.q.85.6.fi.°.22æ.quæſt. 164. 1.1m
17 In corpore hominis, ignis & aer prædominantur ſecundum uirtutem, ſed aqua & terra ſecundum ſubſtantiam. Sed corpore inferiora non ſunt de natura quinti corporis.ſ. cœli, quam aliqui ponunt uenire in compoſitionem humani corporis, 1ª.q.91.1.0
18 Proximus motor corporis in nobis, eſt appetitus ſenſitiuus, 1ª.q.20.1.1m
19 corpus hominis regitur a ratione deſpotice.i. ſeruiliter appetitus autem ſenſitiuus, politice.i. ciuiliter. 1ª.q.81.3.2m °q. 83.1.1m ° 12æ.q.9.2.3m.° q.17.7.c.fi.°q.56.4.3m.°q.58.2.c °q.74.3.5m
20 corpus eſt glorioſum ex totali ſubiectione eius ad animam, cuius gloria redundat in ipſum. 12æ.q.4.5.4m.°3ª.q.11.1. c.°q.54.2.c.1m ° 2m °q.57.3.c
21 corpus glorioſum erit in eodem loco cum alio corpore, nō ex dote ſubtilitatis, ſed ſola uirtute Dei. 3ª.q.54.1.1m °q.57 4.2m
22 Subtilitas corporis glorioſi, eſt plena participatio eſſe ſpecifici, ex plena ſubiectione eius ad animam. 3ª.q.54.3.c
23 Et erunt palpabilia, ſicut & corpus Chriſti poſt reſurrectionē ſuam, 3ª.q.54.2.2m
24 Et habebunt qualitates tangibiles, 3ª.q.54.2.2m
25 Et erunt colorata, colore debito, ſecundum naturam ſuarū partium. 3ª.q.54.2.1m
26 corpus Chriſti fuit in Adam, & in aliis patribus, ſecundum originem non autem ſecundum aliquid ſignatum: ſicut etiam corpora aliorum. 3ª.q.31.6.0.°7.c
27 corpus Chriſti ſecundum Apollinarem hæreticum, eſt conſubſtantiale deitati. 3ª.q.37.1.c
28 corpus Chriſti eſt a ſolo Deo formatum, 3ª. q.31.5.c.3m.° q. 41.6.c
29 corpus Chriſti fuit optime complexionatum, ideo in eo maxime uiguit ſenſus tactus. 3ª.q.46.6.c
30 corpus Chriſti debuit augeri, ſicut corpora aliorum hominum. 3ª.q.33.1.4m
31 Quantitas corporis in principio animationis, proportionatur ei quantitati, ad quam per augmentum ueniet: quia maiorum in fine eſt maior quantitas in principio, præterquā in Chriſto, in quo fuit minor. 3ª.q.33.2.2m
32 corpus Chriſti in perfecta ætate, habuit decentem, & mediocrem quantitatem, proportionatum quantitati habitæ tēpore quo aliorum corpora animātur, minorem autem in principio. 3ª.q.33.2.2m
33 corpus Chriſti uiuum & mortuum, erat idem numero. 3ª.q. 50.5.0
34 corpus Chriſti fuit ſubiectum impreſſioni corporum cœleſtium. 3ª.q.12.4.3m
35 corpus Chriſti fuit uerum corpus, & non phantaſticum, contra Manicheum, & Valentinum. 3ª.q.5.1.0.°2.c.
36 Chriſtus poſt reſurrectionē, habuit uerum corpus ſicut prius ante mortem. 3ª.q.54.1.0.°3.c
37 corpora myſtica ſunt duo in hoc mundo.ſ. Chriſti & diaboli, ſed corpus Chriſti myſticum, eſt tota eccleſia. 3ª.q.8.1.3. c.°q 48.1.c.°q.49 1.c
38 corpus Chriſti uerum habet ſimul omnia membra, non autem corpus myſticum. 3ª.q.8.3.c
1 CORRECTIO fraterna eſt admonitio fratris, de emendatione delictorum, a fraterna charitate procedens. 22æ.q. 33.1.0
2 correctio duplex.ſ. coactiua, & oſtenſiua tantum. Prima pertinet ad prælatos tantum, ſecunda uero, ad omnes. 22æ.q.33 1.3.6.0
3 Vtraque eſt in præcepto, ſed ſecunda ſolum, quando delinquens occurrit cum commoditate corripiendi, & ſpe emēdatione, & ſuperior deeſt. 22æ.q.33.2.0.°q.43.7.3m.
4 correctio fraterna eſt actus charitatis, coactiua uero eſt actus iuſtitiæ. 22æ.q.32.2.3m °q.33.1.0.°3.4.c
5 Admonitio ſ. correctione fraterna, eſt principaliter actus charitatis, quaſi imperantis: prudentiæ uero ſecūdario, quaſi exequentis & dirigentis. 22æ.q 33.1.2m
6 °Exiſtens in peccato mortali, etiam occulto, corrigēs ex officio, peccat, non autem corrigens, ut frater, niſi propter ſcādalum. 22æ.q.33.5.0
7 Peccatū præcedens impedit, ne aliquis corripiat alium tripliciter.ſ. rōne indignitatis, ſcādala, & ſuperbiæ. 22æ.q.33.5.c.
8 Prælatus eſt corripiendus a ſubditis, ſed in ſecreto tantum, ° non cum proteruia & duritia, ſed cum māſuetudine, & reuerentia: niſi propter periculum fidei, fiat publicum: ſicut Paulus publice corripuit Petrum. 22æ.q.33.4.0
9 Ordo correctionis, eſt de præcepto.ſ. prævia admonitione ſecreta. 22æ.q.33.7.0
10 Teſtes debent adhiberi correctione fraterna, ſi non eſt emēdatus per admonitionem ſecretam. 22æ.q.33.8.0
11 In correctione fraterna, primo debet admoneri ſecrete: ſecundo debet dici prælato ſecrete: tertio teſtes adhiberi, quarto publicari. 22æ.q.33.8.1m ° 4m °q.70.1.0.°3.3m
12 Ordo fraternæ correctionis, ſeruanda eſt in peccatis occultis tantum. 22æ.q.33.7.0
13 Chriſtus non corripuit Iudam ſecreto, nec Petrus Ananiā, & Saphiram, nec Paulus Petrum, multiplici de cauſa.ſ. quia Dominus peccatum Iudæ tanquam Deus, ſicut publicum habebat. Vnde ſtatim poterat ad publicandum procedere. Tamen ipſe non publicauit: ſed obſcuris uerbis eū de peccato ſuo admonuit. Petrus autem publicauit peccatum occultum Ananiæ & Saphiræ, tanquam executor Dei, cuius reuelatione peccatum cognouit. Sed Paulus Petrum non reprehendiſſet: niſi aliquo modo par eſſet, quātum ad fidei defenſionem. Vel Paulus qui erat ſubditus Petro propter imminens periculum ſcandali circa fidem, Petrum publice arguit. De Ioſeph autem credendum eſt, quod fratres ſuos aliquando admonuerit, licet nō ſit ſcriptum. Vel poteſt dici, quod peccatum publicum erat inter fratres. Vnde dicitur pluraliter, Accuſauit fratres ſuos, 22æ. q.33.1.2m.°7.2m

14 Dimittens admonitionem vel prohibitionem, quia non ſperat correctionem, ſed timet ſequi peius, non peccat. 22æ. q.33.2.3m.*6.0.*q.43.7.3m*q.150.1.4m

15 Peccatum infectiuum aliorum, ut hæreſis, & fornicatio, uel cedens in damnum aliorum, ut furtum, & homicidiū, debet denunciari, ſine admonitione. 22æ.q.33.2.c.3m.

16 correctio eſt utilis ad emendationem, ad quam tamen non ſufficit ſine auxilio Dei. 12æ.q.109.8.2m.*22æ.q.33.2.c.1m* q.81.7.3m

17 Scandalum directè opponitur correctioni fraternæ. 22æ.q.34 principio.*q.43.3.c

1 ¶Corruptibile & incorruptibile differunt genere phyſico, nō autem genere logico. 1ª.q.66.2.1m*q.88.2.4m

2 ¶Nihil corrūpitur, niſi per hoc quòd forma ſeparatur a materia 1ª.q.9.2.c.*q.50.5.c.*q.75.6.c

3 corruptio non poteſt eſſe, niſi ubi eſt contrarietas: quia omnis generatio & corruptio eſt ex contrario in contrarium. 1ª.q.75.6.c

3 aliquid corrumpitur dupliciter. ſ. per ſe, & per accidens. 1ª.q. 75.6.c.*q.89 5.c.*12æ.q.53.1.c

4 corruptio duplex. ſ. ſeparatio formæ à materia, & reſolutio in elementa. 3ª.q. 05.c

5 corruptio non intenditur à natura, niſi per accidens. 1ª.q.19 9.c.*q.49.1.c.2m.*2.c

6 In omni mutatione eſt aliqua corruptio. 1ª.q 50.5.1m

7 Impoſſibile eſt aliquod ſubſiſtens corrumpi per accidens, uel generari, accidens, ſed tantum per ſe. 1ª.q.75.6.c.

8 Mors, corruptio, & omnis defectus, eſt contra naturam particularis formæ, ſed aliquando eſt naturalis, ratione materiæ, & naturæ communis. 1ª.q.22.2.2m.*12.q.42.2.c.3m.* q.85.6.0.*22æ.q.65.1.1m.*q.164.1.1m

9 Materia ſubiecta priuationi, eſt principiū & cauſa omnis corruptionis. 1ª.q 50.5.3m*q.75.6.c

1 ¶Cornus ſignificat uoluptatibus denigratos, uel expertes bonæ affectionis, quia non eſt reuerſus ad arcam. 12æ.q.102. 6.1m.co.1.ſi.

1 ¶Coſta fuit præciſa ab Adam ſine dolore: ſed cum delectatione. 1ª.q.92.3.2m.*q 97.2 2m

2 Coſta hæc, non erat de perfectione indiuiduali Adæ, ſed de ſpecifica. 1ª.q.91.3.2m*q.97 2 3m*3ª.q.31.5.2m

3 Mulier conuenienter fuit formata de coſta Adæ. 1ª. q. 92. 2.3.0

4 Mulier facta eſt de coſta Adæ, ut ſocia eius: non de capite, ut domina, nec de pede, ut ancilla. 1ª.q.92.3.0

5 conuerſio coſtæ in mulierem, fuit ſupernaturalis, & obedientialis. 1ª.q.92.4 3m

6 Multiplicatio coſtæ, fuit per additionē materiæ noniter creatæ, uel uerius per conuerſionem alterius materiæ præiacētis, contra Vgonem & Magiſtrum ſententiarum. 1ª.q. 92. 3.1m.

7 Illud additum, non uenit in corpus Euæ, niſi mediante coſta: ideo Eua non dicitur facta ex eo, licet eſſe & quid amplius in quantitate quàm coſta. 1ª.q.92.3.1m

1 ¶Creatio magis reſpicit eſſe quàm naturam, uel rationem. 3ª q.2.7.3m

2 creatio paſſiua, ſecundum eſſe ut inhæret, eſt naturaliter poſterior creatura, & eſt ſubiectiue in ea: ſed ſecundum rationem eius, ut cauſatur ex actione Dei, eſt prior. 1ª. q.45.3. 2m*3m.

3 creationem eſſe, ratio demonſtrat. 1ª.q.45.2.0

4 *Philoſophi concedunt creationem eſſe, ſed ab æterno. 1ª.q. 46.2.1m*2m

5 ¶creatio quid*non eſt mutatio propriè. 1ª.q.45.2.2m.*.3.0.* q.46.1.5m

6 creatio non eſt motus nec terminus motus. 1ª.q.35.2.3m.*3. c.*q.46.3.2m

7 creatio eſt emanatio uniuerſalis entis, ex nihilo. 1ª.q.45.1.0* 4 1m.

8 De ratione creationis eſt, nihil præſupponere in re, cui naturaliter prius conuenit non eſſe quàm eſſe. 1ª.q.65.3 c

9 Creatio non admiſcetur in operibus naturæ, nec artis, ſed p̄ſupponitur. 1ª.q.45.8.0

10 creatio importat habitudinem creaturæ ad creatorem, cum quadam nouitate, ſiue inceptione. 1ª.q.45.3.3m

11 creare nihil aliud eſt, quàm abſque materia præiacenti aliqd producere 1ª.q.65 3.c

12 creatio eſt productio rei, ſecundum totam ſubſtantiam ſuā nullo præſuppoſito. 1ª.q.65.3 c

13 creatio actiua, eſt eſſentia Dei, cū relatione rationis ad creaturam. Paſſiua uero, eſt in creatura, & eſt accidens eius de prædicamento relationis ſ. habitudo habenti eſſe ab alio, & conſequens operationem Dei. 1ª.q.45 3.0.

14 creatio paſſiue ſumpta, eſt aliquid in re creata, quia creatio actiua, eſt actio tranſiens, relinquens effectum exteriorem. 1ª.q.45.3.0

15 Nullum corpus poteſt creare. 1ª.q.45.5.c

16 Solus Deus creat. 1ª.q.45.5.0.*q.47.1.c.*q.65.3.c.* q.90.3.3. c.*q.104.3.1m.*3m

17 *Creare requirit potentiam agentis infinitam. 1ª.q.32.5.2m* q.45.5.3m*q.65.3.3m

18 *Deus non poteſt communicare creaturæ potentiam creandi aliquid, uirtute propria & principaliter, nec inſtrumentaliter. 1ª.q.45.5.c.3m

19 creare, eſt commune toti trinitati. 1ª.q.45.6.0

20 Philoſophi dixerunt, quòd intelligentia ſuperior creat inferiorem, & animam, & corpus cœli mouabile. 1ª.q.8.3.c.* q.45.5.c.*q.65.3.c

21 Omne ens præter Deum, eſt creatum a Deo. 1ª.q.44.0.*q.45. 2.c.*q.65.0.*12æ.q.79.2.c

22 Res ſimplex non poteſt fieri niſi per creationem. 1ª.q. 118. 1.c.

23 Prima indiuidua cuiuslibet ſpeciei, producta ſunt per creationem tantum. 1ª.q.45.5.1m.*q.65.4.c.*12æ.q.5 7.2m

24 Sola ſuppoſita, propriè dicuntur creari. 1ª. q.45.4.0.*.7.2m. *.8.0.

25 *creatio paſſiua creatur, non quidem alia creatione, ſed ſeipſa. 1ª.q.45.3.2m

26 creatio facta eſt in principio temporis menſurantis motum primi mobilis, ſicut in adiacente creationi, non autem ſicut in menſurante eam, quia ſimul fuerunt. 1ª. q.46.3. c.1m.

27 creatio eſt in inſtanti. 1ª q.63.5.c.*q.74.1.1m

28 *Immo principium temporis, non eſt menſura creationis. 1ª.q.46.3.1m

29 creatio eſt prima actio, quia nullā præſupponit, ſed præſupponitur a qualibet alia. 1ª.q 45.1 2m

30 creans aliqua præſupponit materiam in qua, non antē materiam ea qua. 1ª.q 45.1.1m

1 ¶In productione cuiuslibet creaturæ etiam minimæ, manifeſtatur infinita potentia, ſapientia, & bonitas Dei. 1ª.q.32.8 2m.*q.45.5.3m

2 *In omnibus creaturis, differunt ſuppoſitum & natura. 3ª.q. 17.1.c.

3 Omnis creatura poteſt deficere a bono, in non eſſe, ſecūdum ſeipſam, niſi a Deo conſeruetur ſecūdum Gregorium. 12æ q.109.2.2m*q.112.3.2m

4 Omnis creatura eſt mutabilis. 1ª.q.9 2.0.*q.10.3.c.*q 16.8.0* q.65.1.1m,*12æ.q.109.2.2m.*q.112.3.2m.*3ª.q.10.4.c.*q. 12.2.3.c

5 Creaturæ ſecundum ſe, ſunt tenebræ, falſitas, & nihil, 22æ.q. 5.1.2m.

6 In creaturis inueniuntur quatuor per ordinem. ſ. eſſe, unitas, uirtus, & reſpectus ad effectus 1ª.q.39.8.c

7 creatura dignior, facta eſt propter uiliorem, in ordine ad totum uniuerſum, non autem ſecundum ſe 1ª.q 70.2.4m.

8 commune eſt omni creaturæ, ut per omnes motus & operationes eius, tendat ſicut in finem ſuum in aſſimilationem diuinæ bonitatis, conſeruando ſuum eſſe, & communicando illud. 1ª.q.63.3 c

9 creatura corporalis ordinatur ad ſpiritualem, & tendit in aſſimilationem eius. 1ª.q.65.2.c.2m

10 creatura irrationalis, ordinatur ad rationalem tripliciter. ſ. auxiliando ſignificando, & conuincendo. 22æ.q.76.2.c

1 ¶Credere quid*eſt cum aſſenſu cogitare. 22æ.q.2.3.0

2 credere eſt proprius, & interior actus fidei. 22æ.q.2. principio *2 0.*q.4.1.c.*2.c.1m

3 credere eſt actus intellectus, aſſentientis diuinæ ueritati, ex imperio uoluntatis motæ a Deo per gratiam. 22æ.q.2. .c.* q. 4 1.c.*2 c.1m*q.5.2 c

4 Actus fidei triplex. ſ. credere Deo, credere Deum, & credere in Deum. 22æ.q.2.2.0

5 credere Deum, Deo, & in Deum, eſt unus actus fidei, reſpectu diuerſorum. 22æ.q.2 2.0

6 Scientia de credendis eſt duplex ſ. donum, quo diſcernuntur credenda a non credendis: & gratia, qua hoc docetur. Prima conuenit omni ſancto, non autem ſecunda. 22æ. q.9. 1.2m.

7 credere aliqua ſupra rationem naturalem, eſt de neceſſitate ſalutis, ſimiliter & fides. 22æ.q.16.3m.* q.2.3.0.*.q.16. 5.1m.

8 credere aliqua quæ ratione naturali demonſtrantur, eſt neceſſarium 12æ.q.99.2 2m.*22æ.q.1.6 3m.*b.2.4.0

9 *Quilibet tenetur explicitè credere articulos fidei, alia uerò implicitè. 12æ.q.76.2.c.*22æ.q.2.5.0.

10 Quilibet

10 Quilibet Chriſtianus tenetur explicitè credere myſteria Chriſti præcipue quæ publicè in eccleſia ſolemnizantur, 22æ.q.2.7.c
11 Quilibet Chriſtianus tenetur explicitè credere myſteriū trinitatis. 22æ.q.2.8.c
12 Myſteria Chriſti, & Trinitatis, fuerūt explicitè credita a maioribus ante Chriſtum: ſed a minoribus implicitè. 22æ.q.2.7.c.° 8.c.2m
13 Primum & principale inter omnia credibilia, eſt Deum eſſe. 22æ.q.16 1.c
14 Quilibet homo, omni tempore, & omni ſtatu, tenetur credere explicitè Deum eſſe & prouidentiam eius. 22æ.q.2 8.1m
15 Myſterium incarnationis Chriſti, oportet aliqualiter eſſe creditum apud omnes, ſed diuerſimode ſecundum diuerſitatem temporum & perſonarum. 22æ.q.2.7.c
16 Maiores tenentur magis explicitè credere, quàm minores. 22æ.q.2.7.8.c
Credere ea quæ ſunt ſupra rationem, non eſt leuitatis, cum habeat ſufficiens inductiuum ad credendum. 22æ. q. 2. 9.3m.
Crimen ° Proceſſus contra crimina triplex. ſ. per uiam denūciationis, inquiſitionis, & accuſationis. In primo intenditur emendatio peccantis, in ſecundo & tertio pœnæ eius, propter bonū multitudinis. Ideo in primo requiritur ordo correctionis fraternæ, in ſecundo infamia, in tertio autem inſcriptio. 22æ.q.67.3 2m ° q.68.1.c
Criminatur eſt, qui alia publicè crimina imponit accuſando, uel conuitiando. 22æ.q.74.1.2m
1 ¶ Crucifigi ° Chriſtus crucifixus eſt hora tertia linguis Iudęorum, & hora ſexta manibus militum. 3a. q.69. 2m.° q.83. 2.3m.
2 ¶ Crudelitas eſt uitium humanum, excedens modum puniēdi culpas, ſed feritas ſiue ſæuitia, eſt beſtialis. 22æ.q. 157.1. 3m ° q.159 c
1 ¶ CRVX, conueniens fuit, Chriſtum mori in cruce, ſeptuplici ratione, ſcilicet primo propter exemplum uirtutis. Secundo quia hoc genus mortis, maxime conueniens erat ſatiſfactioni pro peccato primi parentis, qui pomum ligni uetiti ſumpſit. Tertio paſſus fuit in excelſo ligno, ut etiā ipſius aeris natura mundetur. Quarto quia per hoc, aſcenſum nobis parat in cœlum. Quinto quia hoc competebat uniuerſali ſaluationi totius mundi, propter uirtutem paſſionis ubique diffuſam. Sexto quia per hoc genus mortis, diuerſæ uirtutes deſignātur. Septimo quia hoc genus mortis plurimis figuris reſpondet, 3a.q.46.4.c
2. Signum Crucis multiplex in miſſa, ſignificat paſſionem Chriſti, ſecundum diuerſas partes, 3a. q.83.5. 3m.° 4m.
3 Mors Crucis, eſt pęna acerbiſſima, 3a.q.46.4.6.c
4 Crux temporalis Chriſti, deſignat myſticè uitam Chriſtianam, propter exemplum uirtutis, 3a. q. 46. 4. c. principio.
1 ¶ Culpa eſt uoluntaria inordinatio, uel priuatio boni, 3a. q. 48. 5. 6. c. ° 12æ. q. 21. 2. c. ° q. 87. 2. c. °, 22æ. q. 34. 2. c.
2 Remiſſio culpæ fit per coniunctionem hominis ad Deum, à quo ſeparat omnis culpa mortalis perfectè, & uenialis imperfectè, 3a.q.86.4.c.6. ° q.87.1.c.
3 Manente culpa, Deus nō poteſt non imputare ad pęnam, 3a. q.22.21.2.q.2.c.
4 Abſolutio uniuerſalis à culpa, & à pęna, fit in perceptione baptiſmi, & in martyrio, 3a. q. 68. 2. 2m. ° q. 87. 1. 2m.
1 ¶ Cultus Dei, conſiſtit in recipiendo diuina, uel in tradendo ea aliis. 3a.q.63 2.3.4.6.c
2 Cultus diuinus, triplex. ſecundum triplicem ſtatum. ſcilicet ueteris legis, legis nouæ, & ſecūdum ſtatum gloriæ, 12æ.q. 101.2.c. ° q.103.3.c
3 In ſtatu naturæ, homines nulla lege mouebantur ad cultum Dei, ſed ſolo interiori inſtinctu, 3a.q.60.5.3m
4 Specialis cultus & honor, qui Gręcè dicitur theoſebia, uel euſebia, debetur Deo, ut omnium primo principio, 22æ.q 81 1.4m. ° 4.c
5 Finis diuini cultus eſt, ut homo det gloriā Deo, & ei ſe ſubiiciat mente & corpore, 22æ.q.93.2.c.
6 Cor & corpus, ſunt applicanda cultui Dei, 12æ. q.49.3.c. ° q. 101.2.c. ° 22æ.q.19.1.c. ° q.81.7.c. ° q.83.12.c.6. ° q.84.2.c. ° q. 93.2.c.
7 Aliquid pertinet ad cultum Dei dupliciter ſcilicet ut offerendum, uel ut aſſumendum, 22æ. q. 81. 3. 2m. ° q. 95. 2. c.
8 Sacramentū pertinet ad cultum Dei dupliter ſcilicet p modum actionis, ut Euchariſtia, in qua principaliter cultus Dei conſiſtit, inquantum eſt eccleſiæ ſacrificium, uel per modum agentis ſcilicet ordo, uel per modum recipientis, ut baptiſmus, & confirmatio, 3a.q.63 6.c.
9 Cultus Dei primum ordinatur ad reuerentiam Dei, ſecundo ad inſtructionem hominis à Deo, tertio ad directionem actuum humanorum, ſecundum inſtituta Dei, 12æ. q. 99 2.c.
10 Cultus Dei duplex ſcilicet interior, in coniunctione ad Deū, per intellectum & affectum idest in deuotione mentis, & exterior, in ſacrificiis, oblationib. & huiuſmodi, 12æ.q.99. 3.c. ° q.101.2.c.3m. ° q.102.5.4m. ° q.103.c. ° 22æ.q.81.7.c.8. q.128.4.c.
11 Cultus ſecundus ordinatur ad primum, ideo ſecundū quod primus diuerſificatur in diuerſis ſtatibus, ſic & ſecundus, 12æ.q.101. 2.c.3m. ° q.103.3.c.
12 Cultus primus impeditur per peccata, ſecūdus uero per immunditias corporales, 12æ.q.101.5.4m
13 Omnis cultus Dei exterior, præcipue ad hoc ordinatur, ut homines habeant Deum in reuerentiam, 12æ.q.102.4 c. ° 3a. q.63.4.3m
14 Cultus Dei exterior, præcipit tertio præcepto decalogi, 22æ. q.122.4.c.
15 In cultu Dei, poteſt aliquid eſſe pernicioſum idest falſitas, dupliciter ſcilicet ex parte, rei ſignatæ, uel ex parte colentium contra morem eccleſiæ, 22æ.q.93.1.c
16 In cultu Dei, poteſt eſſe aliquid ſuperfluum, non ſecūdū quātitatem abſolutam, ſed quia non proportionatur fini, 22æ. q. 81. 5. 3m. ° q. 92. 1m. c. 3m. ° q. 93. 2. c. ° q. 104. 2 2m.
17 Antiquitus, quidam colebant falſos Deos cum imaginibus, quidam uero ſine eis, 22æ.q.122.2.2m
18 Cultus diſparitas matrimonium præcedens impedit ne contrahi poſſit, Suppl.q.59.1.c
¶ Cupiditas duplex, ſcilicet mortalis, & uenialis. Prima ponit finem in creatura, non autem ſecunda, quod eſt cum charitate, 22æ.q.24.10.2m
1 ¶ Curam animarum habentes presbyteri uel diacones, non ſunt in ſtatu perfectionis, ex parte ordinis, nec ex parte curæ, quia non obligantur per ordinem ad ea quę ſunt perfectionis, quamuis interior perfectio requiratur ad actum ordinis. Et poſſunt curam animarum deſerere. Vnde non omnes prælati eccleſiaſtici ſunt in ſtatu perfectionis, ſed ſoli epiſcopi. 22æ.q.184.6.c
2 Ad curam pertinent duo ſcilicet ratio ordinis idest prouidētia, uel diſpoſitio, & executio ordinis. i. gubernatio, 1a.q. 22.1.2m
3 Æqualiter cura eſt Deo de omnibus, ex parte Dei non autem ex parte affectus, 1a. q. 20.3.1m. ° 12æ.q.1.2.4.1m
4 Prouiſor particularis excludit defectum ab eo quod eius curæ ſubditur, non autem prouiſor uniuerſalis, 1a.q.22.2.2m ° q.103.7.c
1 ¶ Curioſitas eſt uitium, circa cognitionem intellectus & ſenſuum, ad peccandum, & circa inſpectionem ludorum, & mulierum, ad concupiſcendum, & ſpeculorum 22æ.q. 167.c
2 Curioſitas oritur ex accidia, 22æ.35.4.3m
¶ A damnatione propter peccatum Adæ, nullus poteſt liberari, niſi per Chriſtum, qui ſolus fuit ab ea immunis, a qua liberatur aliquis tripliciter idest per baptiſmum, martyrium, fidem per dilectionem operantem, 3a. q.27.3.6. h. ° q.49.2.2m. ° q.52.7.2m
2 Homines damnati, non ſunt deputati ad exercitium aliorū, quia non habent ordinem naturæ inter ſe ſicut dæmones, 1a.q.64.4.2m
3 Damnati non poſſunt uelle bonum actualiter, & tamen uoluntas eorum naturaliter inclinatur ad bonum, 1a.q.6.1.2 c. ° 12æ.q.85.2.3m
4 ° Damnati blaſphemant Deum mente & uoce, & in hoc peccant, 22æ.q.13.4.c
5 Damnati liberum arbitrium habebunt, & uoluntatem in malo obſtinatam, 3a.q.18.4.3m
6 Damnati nō pęnitent de malis q fecerunt ratione culpæ ſed ratione pęnæ, 22æ.q.3.4.c. ° 3a.q.86.1.c
7 Damnati non amant eos, quos prius inordinate dilexerunt, 22æ.q.13.4.c
8 Pęna damnatorum, nunquam finietur, contra Origenem, 1a q.10.1m. ° q.64.2.c
9 ° Obſtinatio in damnatis, eſt perpetua culpa & pęna. Sed non demerētur, quia non ſunt in uia, ſed ad terminos pęnæ deuenerunt, 22æ.q.3.4 2m
10 In damnatis erit uarietas pęnarum, nō refrigerans. ſed magis affligens 1a.q.10.3.2m. ° 12æ.q.67.4.2m

11 ° Bona

11 * Bona quæ damnati fecerunt hic, & proſunt eis in inferno, 3a.q.89.6.3m
12 Bona quæ damnati fecerunt hic, proſunt eis in Inferno, ad mitigationem pœnæ, impediendo ne incurratur, non autem ſubtrahendo, nec fortificando ſubiectum, nec minuẽdo remorſum conſcientiæ, 3a q.89.6.3m
13 Quælibet pœna damni uel ſenſus in damnatis, excedit omnem pœnam & dolorem cuiuſcunque uiatoris, etiã Chriſti, 3a.q.46.6.3m
14 Corpora damnatorum cum ſuis deformitatibus reſurgent, Supp q.86.1.c
15 Nihil erit quo corpora damnatorum corrumpi poſſent, S. q.86.2.c
16 Corpora damnatorum futura ſunt paſſibilia, ſine mutatione naturalis diſpoſitionis propter iuſtitiam, Suppl.q.86.3.o.
17 Sicut per multa & uaria damnati peccarunt, conueniens eſt ut multipliciter & ex multis affligantur, Suppl. q. 97.1.o
18 Cum poſt diem iudicij nullum corpus mixtum remanſurum ſit, uermis qui damnatis aſſignatur: non erit materialis, ſed ſpiritualis, quo conſcientiæ remorſus dicitur, Suppl. q 97.1.c.
19 Ratione lachrymarum reſolutionis fletus non erit in damnatis, ratione uero commotionis & turbationis capitis in damnatis fletus eſſe poterit, Suppl q.97.3.o
20 Vt diſpoſitio inferni miſeriæ damnatorum conueniat, erũt in eo tenebræ corporales, cum quadam tamen luce. ut uideant damnati ea, quæ animam torquere poſſunt, Suppl. q 97.4.c
21 Ignis inferni erit corporeus, Suppl.q.97.5.o
22 Ignis quo torquẽtur damnati in inferno eſt eiuſdem ſpeciei cum igni noſtro, Suppl.q.97.6.c
23 Et ſi nullus ſciat ubi infernus ſit conſtitutus, niſi qui de hoc à Spiritu ſancto edoctus fuerit, conueniẽtius tamẽ eſt ut ſub terra eſſe credatur. S.q.97.7.o
24 Quamuis damnati uoluntate naturali aliquid bonum uelle poſſunt, tamen uoluntate deliberata non bene uolunt illud. Suppl.q.98.1.c
25 Damnati per ſe non pœnitebunt de peccatis, ſed per accidens inquantum affligentur à pœna, quam pro peccatis ſubſtinent, Suppl.q.98 2.o
26 Non uellent damnati non eſſe, inquantum non eſſe conſideratur ſecũdũ ſe, quia illud non eſt appetibile, inquantũ uero conſideratur ut eſt ablatiuum pœnalis uitæ aut alicuius miſeriæ non eſſe poteſt deſiderari à damnatis, Suppl.q.98 3.c.
27 Damnati propter conſummatum ſuum odium gaudent de malis, & dolent de bono, & ſic uellẽt ſecum alios eſſe damnatos. Suppl.q.98.4.o
28 Damnati Deũ odio proſequuntur, cum illum non percipiãt in ſe, ſed in effectu ſuæ iuſtitiæ qui eſt illis in pœnã, Suppl. q.98.5.c
29 Cum meritum uel demeritum ordinetur ad aliquod bonũ uel malum conſequendum. neque boni merebuntur neq; mali demerebuntur, quia eorum mala uoluntas non eſt demeritum ſed pœna, Suppl.q 98.6.c
30 Damnati habebunt actualem notitiam eorum quæ ſciuerũt ut inde triſtitia non lætitia afficiantur, Suppl.q.99.7.o
31 Damnati nullo modo poſſunt cogitare de Deo per ſe, hoc eſt, tanquam totius bonitatis principio per accidens uero hoc eſt. per Dei effectus, inquantum punit, & alia id genus poterit Deus à damnatis cogitari. Suppl.q.98 8.c
32 Damnati ante diem iudicij bonos in gloria ſua uident, ſed poſt diem iudicij uiſione beatorum priuabuntur, Suppl. q.98.9.o
1 ¶Damnum eſt ex hoc, quòd aliquis minus habet, quàm debet habere, 22æ.q.62.4.c
2 Dare alicui occaſionem damni, uel periculi, ſemper eſt illicitum, 22æ.q.77.3.c
3 Omnes qui ſunt quocunque modo cauſa damni, qui in his uerſibus ſunt ſcilicet iuſſio, conſilium conſenſus, palpo, recurſus, Participans, mutus, non obſtans, non manifeſtans. Tenentur ad reſtitutionem totius, 22æ q.62.7.o
4 Damnificatio duplex ſcilicet in re habita, & in re habenda. In prima tenetur quis reſtituere totum, in ſecunda uero aliquid, ſecũdum æſtimationem & arbitrium ſapientis, 22æ. q. 62 2.4m.*5.o
5 ¶Daniel fuit ſimul accuſator & iudex ſenum, inſtinctu Dei. Et iudicauit non ſubditos, ex commiſſione, 22æ.q.67.1.1m.*3.3m
1 De ratione dationis nihil eſt, niſi quòd datum libere habeatur à dando, 1a.q.38.1.c
2 Inter dantem & datum non requiritur diſtinctio, niſi rationis, 1a.q.38.1.1m
3 Dans ſemper diſtinguitur realiter, ab eo cui datur, 1a.q.38.1.1m
4 Datio duplex ſcilicet ex debito, & ex amore. In prima poteſt eſſe uitium acceptionis perſonarum, non autem in ſecunda, 1a.q.23.5.3m.*fi.*22æ.q.63.1.3m
5 Aliquis dupliciter aliquid dat illicitè ſcilicet uel quia ipſa datio eſt illicita & contra legem: ſicut patet in eo qui ſimoniace aliquid dedit, uel quia propter rem illicitam dat, licet ipſa datio non ſit illicita, ſicut cum quis dat meretrici propter fornicationem, 12æ. q. 37. 8. c. 3m. * 22æ. q.62. 5. 2m
6 Datio & miſſio, dicuntur tantum temporaliter in diuinis, ſed donum æternaliter, 1a.q.38.1.4m.*q.42.2.o
7 Datio, datum, & donum, in diuinis dicuntur notionaliter. vt important auctoritatem reſpectu dati. Sed ſine illa, dicuntur eſſentialiter, 1a.q.38 1.o
8 Donum quadrupliciter differt à dato in diuinis, quia non cõſignificat tempus eſt æternum, ſignificat aptitudinem, & liberalitatem; 1a.q.38.1.4m.*2.3m
9 Diuinæ perſonæ dantur nobis inuiſibiliter miſſæ, tantum ſecundum dona gratum facientia, 1a. q.43. 3. o. 3a.c. 72.7.c
10 Dari cõuenit eſſentiæ & cuilibet perſonæ diuinæ, & a ſeipſa. 1a.q.43.4.1m
11 Spiritusſanctus poteſt dici datum noſtrum, non autem donum noſtrum, 1a.q.38.2.5m.
12 * Nulla creatura poteſt dare ſpiritum ſanctum, 1a. q. 43. 8. c. fi.
13 Nulla creatura poteſt dare ſpiritumſanctum: licet aliquis poſſet eſſe miniſter collationis eius, 1a. q. 4. 8. fi.* 3a.q. 8.1.1m
14 Dare ſpiritumſanctum, dicitur dupliciter ſcilicet auctoritate, & ſic eſt tantum Dei, & miniſterio, & ſic homines. & Chriſtus ſecundum quod homo dicuntur eum dare, 3a.q. 8 1.1m
1 ¶Peccante Dauid, populus punitur primo propter bonũ unitatis, ſecundo propter demerita populi in ſecundo Abſalõ, tertio quia populus erat poſſeſſio eius, 22æ.q.108.4.1m.
2 * Dauid propheta ſecundum gloſam dicit ſe ſeruaſſe ordinẽ doctrinæ, put trãſeundũ eſt à facilioribus ad difficiliora, conſtringens ſe maledicto, ſi eum non ſeruaſſet 22æ.q.189 4m.*6.2m
1 De, & ex, denotant habitudinem cauſæ efficientis, uel materialis, non autẽ formalis, uel finalis, 1a.q.39.2.5m.* 8.c.
2 Quicquid eſt de aliquo, eſt ex aliquo, non autem econuerſo, quia, de, dicit principiũ & cõſubſtantialitatem, ex, uero, dicit principium tantum, 3a.q.75.8.c
3 De, dicit principium conſubſtantiale efficient, uel formale ſubſiſtens, uel materiale, 1a.q.41.3.1m*2m.*3a.q.32.2.c.*q. 75.8.c
1 ¶Debitum. * In communi importat ordinem exigentiæ, uel neceſſitatem alicuius ad quod ordinatur, 1a. q. 21. 1. 3m
2 Aliquid dicitur debitum dupliciter, ſcilicet ſecundum ſe. ut finis: vel propter aliud: ut ea quo ſunt ad finem, 12æ.q.44. 1. c.
3 Debitum duplex ſcilicet naturæ: & meriti, 12æ. q. 111. 1. 2m
4 Debitũ duplex ſcilicet legale: & morale. 12æ.q.99.5. o.* 22æ. q.23.3.1m.*q.31.1.3m.*q.78.2.2m.*q 81.1.c.*q.102.2.2m* q. 106. 1. 2m. *4. 1m. *q. 114. 2. c. *q. 117. 5.1m.*q.118. 3.2m
5 Debitum duplex ſcilicet neceſſitatis: & congruitatis vel utilitatis. 12æ q.99.5.c.*3a.q.64.1.3m.
6 Aliquid eſt alicui debitum dupliciter ſcilicet ratione neceſſitatis: uel quia dat aliquid, 22æ.q.187.4.c
7 Debitum non minuit meritum: niſi minuat voluntarium, 1a q.21.1.3m.* 12æ.q.114.1.1m.22æ.q.50.3.2m.*q.104.1.3m. * q.186.5.5m
8 * Deus nulli eſt debitor. 1a.q. 21.1.4m.* 12æ.q.99.5.c.*q.111 1.2m.*q.114.1.3m
9 Deus reddit duplex debitum ſcilicet reſpectu ſuæ ſapientiæ & uoluntatis, & reſpectu creaturæ. Sed primum præſupponitur in ſecundo. 1a.q.21.1.3m.*4.c.* 12æ q.114.1.3m
10 In Deo eſt principaliter ratio, & cauſa debiti, 22æ. q. 106. 1. c.
11 Coniuges in petendo debitum, & in aliis, ſunt equales ſecũdum proportionem, non autem ſecundum quantitatem. 22æ.q.32.8.2m

ta Petere

12 Petere debitum à coniuge in feſto, non licet, quia eſt incō-gruū, tamen non eſt peccatum mortale ſi ſine contemptu fiat, 22æ.q.186.9.3m.
13 Tenentur coniuges ſibi mutuo debitum præſtare. cum ſacrū coniugium inſtitutum ſit, ut & uitetur fornicatio, & ut liberis opera detur, ſalua tamen utriuſque incolumitate. Supp.q.64.1.0
14 Cum natura mulieres ſint uerecundæ, ita ut non audeāt petere debitum a uiris ſibi præſtari, tenetur uir etiam uxori non petenti, debitum reddere, ſi aliquo ſigno idcam uelle perceperit. Suppl.q.64.2.0
15 Sunt uir & uxor in actu coniugij æquales quantum ad æqualitatem proportionis, non autem quantum ad æqualitatē quantitatis. Supp q.64.3.0
16 Non poteſt uir aut uxor abſque mutuo conſenſu continentiam uouere, Suppl.q.64 4 a
17 Cum actus matrimonialis propter delectationē carnis reddat hominem ineptum ad ſpiritualia, non licet petere debitum actus matrimonij diebus ſacris, Suppl.q.64.5.0.
18 Non peccat mortaliter uir aut uxor ſi debitum diebus feſtis petat ſi tamē hoc faciat ſola delectionis cauſa, grauius peccat, quam qui hoc facit, ut ſibi de lubrico carnis caueat Suppl.q.64.6 c
19 Tenetur coniuges etiam diebus feſtis, & quacunq; hora ſibi mutuo debitum reddere. ſalua tamen honeſtate, Suppl.q. 64.7.0
1 Decimæ. * in communi. * non ſoluebātur ex præcepto ante lege. n quia nō erant determinati miniſtri, 22æ.q.87.1.2m
2 Oblationes & decimæ in ueteri lege erant ſacramenta, non autem nunc, quia tunc erant ut figurales, nunc autem ut morales, 3a.q.65.1.7m
3 Decimæ non erant oblationes, nec ſacrificia, quia non offerebātur Deo immediate, ſed miniſtris eius, 22æ.q.85.3.1m.
4 Decimatio eſt actus moralis, inquantum offertur ad cultum Dei, & ad ſuſtentationem miniſtrorum eius: ſed eſt figuralis, inquantum ſignificat imperfectionem dantis decimas, 3a.q.31.8.c.*q.65.1 7m
5 Præceptum de ſolutione decimarum quo ad ſuſtentationē miniſtrorum Dei, eſt morale, & iuris naturalis, ſed quo ad certum numerum, eſt iudiciale: ſed quo ad ſignificationē eius, eſt ceremoniale & quo ad Chriſtianos, eſt præceptū eccleſiæ poſitiuum, 22æ.q.87.1.0
6 In doctrina Chriſti & apoſtolorum, continetur præceptum de decimis quantum ad id, quod eſt morale tantum, 22æ. q.87.1.2m
7 Eccleſia poteſt determinare aliam partem ad ſoluendum, quàm decimam, 22æ.q.87.1.c
8 Ius percipiendi decimas, poteſt uendi eccleſiæ, non autem laicis, licet fructus quandoque eis concedantur, 22æ.q.87. 3.c.3m.*q.100.2.3m
9 Decimæ poſſunt dari in feudum, 22æ.q.87 3.3m
10 Non ſoluens decimas ubi non eſt conſuetudo, non peccat, ſi eſt paratus ſoluere, ad mandatum eccleſiæ, 22æ.q.87.1.5m
11 Decimatio nō conuenit Chriſto, ſed cuilibet alij, quia ſignificat liberationem à peccato originali, 3a.q.31.8.n
12 Iudæi dabant decimas prędiales, non autem perſonales, 22æ q.87.2.1m
13 Iudæi dabant tres decimas ex præcepto Dei, primas miniſtris, ſicut & nunc, ſecundas in ſacrificia, quę ceſſauerunt, tertias pauperibus quę nunc plus debentur, 22æ.q.87.1.4m
14 Pauper tenetur dare decimas ſacerdoti, licet ſi diues, 22æ.q. 87.3.1m.*4 4m
15 Omnes clerici tenētur dare decimas papæ, ſi petat, 22æ.q. 87.4.3m
16 Clerici tenētur dare decimas de prædijs proprijs, nō autem de prædijs eccleſiæ, 22æ.q.87.4.c.2m
17 Religioſi curati poſſunt exigere decimas, nec tamen tenent dare, non curati uero econuerſo, habent tamen aliquam immunitatem, ſecundum diuerſas conceſſiones eis à ſede apoſtolica factas, 22æ.q.87.3.3m.*4.2m
18 Petens decimas, ubi non eſt conſuetudo, peccat, 22æ. q.87. 1.5m.
19 Eccleſia abſtinet a decimis exigendis, in terris in quibus non eſt conſuetum decimas ſoluere, 22æ.q.45.8.5m
20 Eccleſia poteſt petere decimas ab emente tam non decimatam, & etiam à uendente, 22æ.q.87.2.4m
21 Decimæ debent dari ijs, quibus ſolent dari ſecundum conſuetudinem, licet perſonales magis cōueniant eccleſiæ parochiali, prædiales uero eccleſiæ ubi eſt ager, 22æ. q. 87. 3.2m
22 Decimæ debent in uſus pauperum per clericos diſpenſari, 22æ.q.87.1.4m.*3.1m.*4.4m
23 Decimæ debent dari de omni re poſſeſſa ſecundum conſuetudinem ſcilicet de omni lucro prædiali, uel perſonali, & de meretricio, & hiſtrionatu, & huiuſmodi, ſed eccleſia nō debet recipere, quamdiu ſunt in peccato, 22æ.q.87.2.c
24 Decimæ non debent dari de rapina, furto, uel uſura, nec de alijs obnoxijs reſtitutioni, ſed de fructibus rei emptæ ex uſuris, 22æ.q.87.2.2m
25 Nullus tenetur dare decimas, de re ſibi ablata furto, uel rapina niſi ob culpam, ſcilicet negligentiæ, 22æ.q.87.1.4m
26 Decimæ de herbis, & alijs minutis dantur de conſilio, non autem de præcepto, ſicut nec in ueteri lege, niſi de conſuetudine patriæ, 22æ.q.87 2.3m
27 Decimæ debent dari non deductis expenſis, nec tributis, nec mercede operariorum, 22æ.q.87 2.4m
¶Decor faciei eſt periculoſus, & tamen non fuit cauſa principalis matrimonij Iacob cum Rachel, ſed fuit cauſa ſecūda, & hoc bene poteſt eſſe ſine peccato, uel quandoque eſt cum peccato ueniali, ſi autem eſſet principalis cauſa, libido pulchritudinis, tunc non excuſaretur à peccato mortali, ſi eſſet effrænata libido, 22æ.q.167.2.c.fi.
1 ¶Defectus ſumitur dupliciter. ſcilicet priuatiue, & negatiue, ſecundus eſt in omni creatura, primus autem non eſt in angelis, 1a.q.12.4.2m
2 Defectus in effectu contingit dupliciter ſcilicet defectu agentis & defectu patientis, 1a.q.49.1.1.c.
3 Defectus in effectu naturæ & artis, contingit quadrupliciter ſcilicet ex defectu agentis, materiæ, formæ. & effectus, ſed in moribus, tantum ex primo, 1a.q 49.1.c.3m
4 Malum in defectu actionis ſemper cauſatur ex defectu agentis, 1a.q.49.1.2.c
5 Id quod ſequitur defectum actionis, non attribuitur agenti, niſi eum poteſt. & debet agere, 1a.q.49.1.3m.*2.3m.*12æ. q.6 3.c.*q.79.1.c
6 Defectus naturæ humanę contingit dupliciter ſcilicet uel quia nondum peruenit ad ultimam perfectionem naturæ, ut in pueris, uel quia recedit ab ea, ut in ſenibus, 1a.q.99.1.4m
7 Defectu duplex ſequitur ex peccato ſcilicet ut pęna a iudice, uel conſequens pęnam, primus debet eſſe æqualis in peccato æquali: non autem ſecundus, 22æ.q.164.2.4m
8 Chriſtus curans corporalitatem, & paſſibilitatē corporis noſtri curauit omnes alios defectus noſtros, quia omnes cauſantur ex ea ſuperadditis quibuſdā particularibus cauſis, 3a.q.14 4.1m
9 Nullus defectus poteſt eſſe in Deo, 1a. q. 49. 2.c.*22æ.q.161. 1. 4m
10 *Nullus defectus reducitur in Deum, ſicut in cauſam, 22æ. q.24.10.c
11 Intellectus angeli non habet defectum, ſi defectus accipiatur priuatiue, ut ſcilicet careat eo qd habere debet, ſi uero accipiatur negatiue, ſic quælibet creatura inuenitur deficiens Deo comparata, dum non habet illam excellentiam quæ inuenitur in Deo, 1a.q. 12.4.2m.
¶Degradatio aufert ordinis executionē, quaſi in perpetuum, ſed excommunicatio, ſolum uſque ad emendationem, 3a q.82.8.3m
¶Deificatus prædicatur de humanitate Chriſti, non autem de homine Chriſto, 3a.q.16.3.c.2m *5.2m
1 ¶Deitas inquantum una in pluribus perſonis, conuenit cum forma nominis collectiui, 1a.q.39 5.6m
2 *Deitas non poteſt ſupponere pro perſona, 1a.q.39.5.0
1 Delectatio non eſt generatio, ſed generatum eſſe, 12æ.q.31.1. c.*q.35.1.c
2 Delectatio ſecundū Ariſtotelem, eſt quidam motus animæ, & conſtitutio ſimul tota & ſenſibilis, in naturam exiſtentem, 12æ.q.31.c
3 Delectatio eſt motus, qui eſt actus perfecti, non autē eſt motus, qui eſt actus exiſtentis in potentia, 12æ.q.31.2.1m
4 Delectatio eſt motus in appetitu animali, conſequens apprehenſionem boni naturalis, præſentis per ſenſuum, 12æ.q. 31.1.3m.*q.31.1.c.2m.*q.35.1.c
5 Delectatio eſt operatio cauſaliter, nō autem formaliter, nec eſſentialiter, 12æ.q.31.1.1m
6 Delectatio eſt paſſio animæ, 12æ.q.31.1.1.0*4.2m.*3.c.fi.*2m *.q.35.1.c
7 *Nulla delectatio eſt quid optimum, 12æ.q.6.0
8 Obiectum delectationis eſt bonum apparens, conueniens, cōiunctum, 12æ.q.43 1.c
9 Delectatio eſt quietatio cognita in re conuenienti, 12æ.q.11. 1.3m.*q.34.1.c.*q.43.1.c
10 Delectatio eſt quies appetitus tendentis in finem, propter præſentiam eius ſed eſt motus appetitus ab appetibili pręſenti immutati appetitū, 12æ.q.31.1.2m.*q.33.3.1m*q.14 2.2m.*

1.2m.°3m.°3.3m.4.c.2m.°q 18.1.c
11 Delectatio eſt ſicut quies naturalis, ſed triſtitia eſt ſicut quies uiolenta, 12æ.q.31.8.c.1m
12 Delectari de Deo in uia plenè nō poſſumus, ſicut nec Deum cognoſcere, 12æ.q.4.6.0
13 Nulla delectatio eſt in carentibus omni cognitione, 12æ.q.11.2.c.°q.31.1.c.°q.32.1.c.°q.35.1.c.°q.41.3.c
14 Delectatio propriè dicta eſt in Deo, 12æ.q 31.4.2m
15 Delectatio diuerſimode eſt in Deo, angelis, hominibus, & brutis, 12æ.q.31.4.2m
16 Delectatio eſt in appetitu ſenſitiuo, & in appetitu intellectiuo, 12æ.q.30.1.c °q 31.3 4.0.°q.35.1 c
17 Omnis delectatio eſt propriū accidens beatitudinis, uel particeius, 12æ q.2.6.c.°q.3.4.c
18 Cauſa proxima delectationis eſt operatio, cuius obiectum, eſt cauſa remota, 12æ.q.32.1.0
19 Oportet quòd omnis delectatio, aliquam operationem conſequatur, 12æ.q 32.1.0
20 Omnis operatio procedens ex habitu perficiente naturam, cauſat delectationem, 12æ.q.100.9.c.3m
21 Operatio non eſt propter delectationem, ſed econuerſo, 12æ.q 4.2.0
22 Delectatio eſt maior in principio operationis, quàm in proceſſu eius continuitate, quamuis forte in proceſſu operatio ſit intenſior, & hoc triplici ratione, ſcilicet primo, quia cum operatio ſit delectationis cauſa, quanto aliquid attentius operatur, tanto maior delectatio ex operatione conſurgit, homo autem in principio operationis attentior eſt ad operationem quàm in progreſſu, & ideo in progreſſu operationis quando aliquis negligentius intendit operationi, non ſentit tantam in operatione delectationem, ſecundo quia oportet in nobis delectationem eſſe ſecundum modum noſtræ naturæ, unde cum noſtra natura ſit mutabilis, non eſt nobis ſemper idem delectabile, quia iam mutati ſumus à priſtina diſpoſitione, & ſic poſt pauca, non eſt nobis conueniens quod prius conueniens erat, & ideo quod prius erat delectabile, poſtea fit minus delectabile, vel etiā triſte, & hæc eſt etiam ratio, quare continuitas unius rei, in nobis faſtidium parit: alternatim uero delectat, tertio quia cum ad delectionem requiratur conuenientis perceptio, quanto aliquid minus ſentitur, minus eſt delectabile: res autem in ſui nouitate magis ſentiuntur, quia poſtmodum eorum diſpoſitio fit quaſi qualitas quædam inhærēs ſentientibus, 12æ.q.32.1.3m
23 Operatio unius poteſt eſſe cauſa delectationis in alio tripliciter ſcilicet benefaciendo, faciendo æſtimationem boni alius, & propter amorem uel odium, 12æ.q.32.3.0
24 Ad delectationem requiruntur duo ſcilicet adeptio, uel coniunctio, uel præſentia boni conuenientis, & cognitio huius, 12æ q.32.0.°q.33.1.c.°q.35.1.7.c °q.43.1.c
25 Motus eſt cauſa delectationis tripliciter, primo quia mutamur, ſecundo quia obiectum excedit tertio ratione cognitionis, 12æ.q.32.2.0
26 Conſueta delectant, quia fiunt connaturalia, 12æ.q.32.2.3m °3 3m
27 Raro contingentia delectant, ratione admirationis, & deſiderij, 12æ.q.32.8.3m
28 Benefacere alijs eſt cauſa delectationis tripliciter ſcilicet propter ſpem, uel amorem, ratione excellentiæ, & ratione liberalitatis, 12æ.q.32.6.0
29 Amor & concupiſcentia cauſant delectationem, ſed magis ſpes, 12æ.q.12.3.3m.q.35.3.2m.°q.100 9.3m
30 Spes ratione præſentis æſtimationis delectat, ſed ratione abſentiæ, affligit, 12æ.q.32.3.2m.°q 4.8.2m
31 Senſus magis delectat quàm ſpes, & hæc magis quàm memoria, quia delectatio eſt de re præſenti, 12æ.q.32.3.0°22æ.q.30 1.3m
32 Vincere delectat inquantum demonſtrat propriam excellentiam, ideo omnes ludi & pugnæ delectant, propter ſpem uictoriæ. 2æ.q 32.6.3m
33 Ocium, ludus, & omnia quæ ad requiem pertinent, ſunt delectabilia, inquantum auferunt triſtitiam quæ eſt ex labore 12æ.q.32.1.3m
34 Omne ſimile ratione unitatis delectat, ſed contriſtat, per exceſſum corrumpendo: uel ut impedit proprium bonum, 12æ.q.32.7.0
35 Redarguere & punire delectant, ratione propriæ excellētiæ, vel amoris, nō autem propter malum alterius, 12æ.q.32.6.3m
36 Dare alijs, delectat, inquātum indicat proprium bonum, ſed contriſtat inquantum euacuat illud, 12æ.q.32.6.3m
37 Triſtitia eſt cauſa per accidens delectationis, inquantum facit magis rē appeti, & ppter cā ſectus 12æ.q.35.3.1m°q.48.1.c.
38 Triſtitia in præſenti cauſat delectationem inquantum repræſentat in memoria rem dilectam, ſed in præterito, quia euaſit ab aliquibus triſtibus & doloroſis, 12æ.q 32.4.0
39 Dilatatio metaphoricè ſumpta ē effectus delectationis, amoris, amoris, & deſiderij, 12æ.q.33.1.0°q.37.2.c
40 Qui delectatur, conſtringit rem delectantem, dum ei fortiter inhæret, ſed cor ſuum ampliat, ut perfectè fruatur, 12æ.q.33.1.3m
41 Delectatio perficit operationem tripliciter ſcilicet ut finis, ut forma, & augendo, 12æ.q.4.1.3m.°q.33.4.0.°q.34 4.3m.°q.40.8 c
42 Quælibet delectatio mitigat quamlibet triſtitiam, 12æ q.33.4.2m.°3m.°q.38.1.0.°3.4.c.°5.n°q.42.5.0.°3a.q.46.8.2m.
43 Delectatio contemplationis adiuuat uſum rationis, corporales autem impediunt tripliciter ſcilicet per diſtractionem, contrarietatem, & ligationem, 12æ.q.4.1.3m.°q.33.3.0.°4.1m °q.34.1.1m.°22æ.q.15 3.0 °q.53.6.0
44 * Delectatio maxime corrumpit æſtimationem prudentiæ, & præcipue in venereis, quia totam animam abſorbet, 22æ.q.53.6.c.°q.55.8.3m.°q.153 5.1m
45 Delectationes ſpirituales cauſant deſiderium ſui ſine faſtidio, niſi per accidens, ratione corporis, 12æ.q.33.2.0
46 Delectationes corporales ratione habitu excedentis, cauſant faſtidium, ſed ratione non habiti cauſant deſiderium, 12æ q.33.2.0
47 Delectationes corporales ſunt medicinales, contra faſtidiū, uel ſunt ægritudinales id eſt inordinate amatæ, 12æ.q.31.5.c.fi.1m.°q.1m.°q.48.1.c
48 Omnis triſtitia impedit omnem delectationem per redundantiam, ſed per ſe, impedit tantum contraria, 12æ.q.33.4.2m.°3m.°6.c.fi.°3a.q.46.8.2m
49 Omnis triſtitia impedit aliquam operationem, inquantum eſt contraria operanti. Sed non omnis delectatio coadiuuat ad operandum. Immo extranea impedit, auertendo intentionem, 12æ.q.33.3.4.c.
50 Operatio ſecundum ſe eſt delectabilis, ſed per accidens, eſt pœnoſa, & contriſtans ſcilicet ratione motus fatigantis. ſ quies eſt delectabilis per accidens id eſt remouendo contriſtans ſcilicet motum, 12æ.q.32.1.3m
51 Quælibet delectatio, contrariatur cuilibet triſtitiæ ſecundū diſpoſitionem ſubiecti, & ſecundum effectus, quia per primum natura confortatur, & per ſecundum moleſtatur, 12æ.q.35.4.2m.°3m.°q.38.1.1m
52 Delectationi conſiderationis intellectus, nulla triſtitia contrariatur ratione ſui ſed tantum ratione obiecti, 12æ q.31.5.c.fi.°q.32.7.2m.°q.35.5.0.° 22æ.q.9.4.2m.°q.180.8 c.°3a.q.46.7 4m
53 Dolor & triſtitia contrariantur cuilibet delectationi ſecundum genus non autem ſecundum ſpeciem, 12æ.q.35.3.4.0.°q.38.1.1m
54 Delectatio poteſt eſſe integra & perfecta, non autem triſtitia ſed ſemper eſt ſecundum partem, 12æ.q.35.6.c.
55 Delectatio & triſtitia de eodem contrariātur ſecundum ſpeciem, ſed de oppoſitis habeat conuenientiam, & de diſparatis, ſunt diſparatæ, 12æ.q.35 4.0.°5.c.°q.36.1.2m
56 Omnes fugiunt quamlibet triſtitiam, non autem omnes appetunt quamlibet delectationem, 12æ.q.39.1.2m.°3.c
57 Appetitus delectationis eſt maior quam fuga triſtitiæ ſecundum, ſed per accidens, eſt econuerſo tripliciter ſ primo, quia triſtitia magis ſentitur, ſecundo ex cauſa, tertio ex affectu, 12æ.q.35.6.0.°22æ.q.138 1.c
58 Delectatio magis afficit quàm triſtitia, quæ magis ſentitur, 12æ.q.29.3 0
59 Omne animal appetit delectationes naturaliter, ut medicinas, contra labores ſenſuum, & motuum, 12æ.q.32.7.2m°22æ.°q.4.6.c
60 Delectatio appetitus naturalis dicitur tantum delectatio, & oppoſita paſſio dicitur dolor. Sed delectatio appetitus animalis, dicitur etiam gaudium & oppoſita paſſio, dicitur triſtitia. Primæ ſunt in qualibet potentia, ſecunda uero in cōcupiſcibili tantum. 12æ.q.31.0.°q.35.2.7.1.°q.41.3.c
61 Iuuenes & melancholici, uehementes appetunt delectationes ſenſuum, propter laborem ſuæ naturæ, 12æ.q.32.7.2m
62 Delectatio naturaliter appetitur propter ſe finaliter, non autē formaliter, nec effectiuo, 12æ.q.2.6.1m.°3m.°q.34.2.2m
63 Delectatio corporalis plus appetitur, quàm ſpiritualis, per accidens, quia quidam abundans ſenſu, & deficiunt intellectu: & quia pluribus eſt nota quàm ſpiritualis, 12æ.q.2.6.c 1m.°2m.°q.31.5.c.°q.32.7.2m
64 Non omnis delectatio eſt bona, nec omnis eſt mala, ſed aliqua eſt bona & aliqua mala, 12æ.q.34.1.2.c

65 Omnis

65 Omnis triſtitia per ſe eſt mala, licet per accidẽs poſſit eſſe bona, ſed non oĩs delectatio eſt bona per ſe, 3a q. 15. 6. 2m. 3m
66 Delectatio de apparẽti bono, & uero malo, & triſtitia de apparẽti malo & uero bono, ſunt malæ moraliter, 12æ. q. 35. 1. c
67 Triſtitia eſt materia delectationis, & gaudij, per accidens tantum, & econuerſo, inquãtum triſtitiæ accidit eſſe bonum, & illis malum, 12æ. q. 35. 5. 2m. 3m
68 Delectatio non dicitur moroſa, niſi ſit cum conſenſu rationis deliberatæ, 12æ. q 74. 6. 3m. q. 88. 4. 2m
69 Conſenſus rationis in delectationem cogitationis prauæ, ratione obiecti eſt peccatum mortale, ſed ratione cogitationis tantum eſt ueniale, uel nullum, puta cum aliquis cauſa diſputationis, uel cõfeſſionis, & huiuſmodi, cogitat de peccatis carnalibus, 12æ. q. 31. 5. c. q. 74. 8. o. q. 88. 5. 2m. 22æ. q. 154. 4. c. q. 180. 7. o
70 Delectatio actus coniugalis de ſe non eſt peccatum mortale, nec ueniale, 12æ. q. 34. 1. 1m
71 Actus matrimonij propter delectationem tãtum, intra limites matrimonij eſt peccatum ueniale, ſed extra limites matrimonij, vel excludendo ordinem finis ultimi, eſt peccatum mortale, quia quando eſt peccatum luxuriæ, propter ſolam inordinationem concupiſcentiæ, ſicut cum aliq̃s libidinoſe accedit ad ſuam uxorem, tunc eſt diſtinguendũ, quia quandoque eſt talis inordinatio, quæ excludit ordinem finis ultimi, puta cum aliquis tantum concupiſcit delectationem ueneream, quod ab ea non abſtineret propter præceptum Dei: & q̃ illam mulierem cognoſcere uellet, vel etiam aliam, præter matrimonij legem, & ſic eſt peccatum mortale: quia concupiſcentia nõ refrenatur intra limites matrimonij, aliquando uero inordinatio concupiſcentiæ non tollit ordinem ultimi finis, quando. ſ. aliquis, etſi ſuperabundet in concupiſcentia delectationis ueneree, tamẽ potius ab ea abſtineret quam contra Dei præceptum ageret, nec iſtam mulierem, aut aliam cognoſceret, ſi ſua uxor nõ eſſet: & tunc concupiſcentia ſiſtit intra limites matrimonij, & eſt peccatum ueniale. Manifeſtum eſt enim quòd in quibuſdam peccatis eſt quidam aliqua inordinatio. nõ tamen per contrarietatem ad ultimum finem. ſed ſolũ circa ea quæ ſunt ad finem: inquantum plus uel minus debitæ eis intenditur, ſaluato tamẽ ordine ad ultimum finẽ, puta cum homo, & ſi nimis ad aliquam rem temporalem afficiatur, non tñ pro ea uellet Deum offendere, aliquid contra præceptum eius faciendo, 12æ. q. 87. 5. c. 22æ. q. 68. 3. c
72 Delectatio duplex. ſ. carnalis. i. quæ completur ſenſu carnis. ſ. ciborum & uenereorum: & ſpiritualis. i. quæ completur ſola apprehenſione animæ, 22æ. q. 118. 6. c. q. 123. 8. c
73 Delectatio corporalis. i. ſecundum ſenſum, eſt uehementior quo ad nos, ſed delectatio ſpiritualis eſt ſimpliciter maior firmior, & dignior, 12æ. q. 6. c. q. 31. 5. o. q. 38. 4. c. 22æ. q. 141. 4. 4m. q. 180. 7. c
74 Delectatio corporalis uocatur uoluptas, quia pluribus eſt nota quam ſpiritualis, 12æ. q. 2. 6. c
75 Delectationes corporales indigent temperari, & refrenari p rationem, non autem ſpirituales: quia nõ ſunt ſecundum mentem, quæ eſt regula, ideo ſecundum ſe ſunt ſobriæ, & moderatæ, 12æ. q. 31. 5. 3. 3m. 22æ. q. 141. 4. 4m.
76 Nullus diu poteſt eſſe ſine delectatione, ideo carens delectationibus ſpiritualibus, tranſit ad carnales, 22æ. q. 35. 4. 2m. q. 180. 1. 3
77 Delectatio ſpiritualis eſt tota ſimul, non autẽ corporalis, 12æ. q. 31. 2. o. 5. c. ſi.
78 Delectatio ſecundum eſt maior utilitate, & ſimpliciter, & naturalior, quàm ſecundum alios ſenſus, ſed delectatio ſecũdum uiſum, eſt maior ratione cognitionis, 12æ. q. 31. 6. o. 22æ. q. 15. 3. c. q. 141. 4. c. 3m. 7. c
79 Delectatio contemplationis excedit omnem delectationem humanam, 12æ. q. 3. 5. c. ſi. q 38. 4 c. 22æ. q. 180. 7. o
80 Delectatio uitæ contẽplatiuæ eſt nobilior conuenientior nobis, purior & perfectior, q̃am uitæ actiuæ, 22æ. q. 182. 1. c
81 Delectatio contẽplationis in uia, eſt imperfecta reſpectu contemplationis in patria, 22æ. q. 180. 7. 3m
82 Contẽplatio diuinorum in uia, eſt maioris delectationis qualibet contemplatione alterius rei, 22æ. q. 180. 7. 3m
83 Delectatio ſecundum uoluntatem eſt menſura & regula omnis actus moralis, non autem delectatio ſecundũ ſenſum, 12æ. q. 34. 4. o
84 Delectatio ſenſibilis, fuiſſet maior & purior ante peccatum, quam poſt: ſicut delectatio temperati, quam intemperati, 1a. q 98. 2. 3m
85 Delectatio eſt prior amore, & ille deſiderio, ſecundum rationem finis, ſed ordine generationis, eſt econuerſo, 12æ. q. 25. 2. c. 5m. q. 34. 4. 1m.

86 Delectatio contrariatur delectationi, de obiecto contrario, 12æ. q. 31. 8. o
87 Differentia inter delectationem, gaudium, exultationẽ, letitiã, hilaritatem, & iocunditatem, 12æ. q. 31. 3. o. q. 35. 2. c
88 Delectatio eſt in tempore per accidẽs tantum. ſ. ratione trãſmutationis adiunctæ, 12æ. q. 31. 2. o
89 Delectatio dupliciter ſunt innaturales. ſ. quæ ſunt contra rationem, & quæ ſunt contra naturam communem, 12æ. q. 31. 3. c. 7. n
90 Delectari propter ſe formaliter, licitum eſt in omni delectabili, ſecundum ſuam formam: non autem finaliter, 12æ. q. 70. 1. 2m
91 Delectatio non eſt finis charitatis, ſed magis actus, eum conſequitur, 12æ q. 4. 2. 3m
¶ Delitioſi dicuntur qui non poſſunt ſuſtinere aliquos labores, nec aliquid minuens delectationem, 22æ. q. 138. 1. 2m
1 ¶ Delictum communiter ſignificat quamcunque omiſſionẽ, ſed ſtricte omiſſionem pertinentium ad Deum, uel quando ſcienter & cum contemptu omittit homo id quod facere debet, 22æ. q. 79. 4. 1m
1 ¶ Dæmones, ſecundum Apuleium, ſunt corpore aerea, anima paſſiue, mente rationalia, tempore æterna, 1a. q. 51. 1. 1m. q. 115. 5. c
2 Dæmones ſecũdum Porphyrium ſunt natura fallaces, & ſeu ſinut, 1a. q. 63. 4. 1m
3 In dæmonibus eſt ordo, 1a. q. 109. 1. o
4 Nomina aliquorum ordinum ſunt in Dæmonibus. non tamen ſeraphin, nec throni, nec dominationes, 1a. q. 63. 7. 1m. 9. 3m. q. 109. 1. 3m
5 Ordinatio Dæmonum eſt facta ex parte Dei, non autẽ ex parte ipſorum, 1a. q. 109 1. 3m
6 Dæmones urgent acumine ſcientiæ, & lumen intellectuale in eis eſt perſpicuum, 1a. q. 64. 1. o
7 Error eſt intellectu Dæmonum ſolum reſpectu ſupernaturalium, 1a. q. 58. 5. o
8 Dæmones cognoſcunt ueritatem tripliciter. ſ. per naturã, reuelationem, & experientiam, 1a. q. 64. 1. 5m. 22æ. q. 172. 5. 1m. 6. o
9 Cognitio ueritatis per naturam & per gratiam, tantum ſpeculatiua eſt, in Dæmonibus, non autem producens amorẽ Dei, 1a. q. 64. 1. o
10 Boni angeli reuelant aliqua Dæmonibus, 1a. q. 64. 1. c. 5m. q. 109. 4. 1m. 22æ. q. 172. 6. 1m. 3m
11 Reuelationes a bonis angelis factæ Dæmonibus, ſunt illuminationes ex parte angelorum, quia ordinãt eas ad Deum, non autem ex parte Dæmonum, 1a. q. 109. 4. 1m
12 Reuelatio beatorum angelorum facta Dæmonibus, non eſt per modũ illuminationis, ſed locutionis, 22æ. q. 172. 5. 2m.
13 Dæmones cognoſcunt futura contingentia, 1a. q. 57. 3. c. q. 86. 4. 2m
14 Illuminatio non eſt in Dæmonibus, ſed conceptus ſuos manifeſtãt p modũ locutionis, 1a. q. 109. 3. o. 22æ. q. 172. 5. 2m
15 Dæmon non habet cognitionem matutinam, nec ueſpertinam, ſed nocturnam, 1a. q 64. 1. 3m
16 Dæmones cognoſcebant Chriſtum eſſe Meſſiam promiſſum in lege, non autem diuinitatem eius, niſi per coniecturas, 1a. q. 64. 1. 4m. 3a. q. 41. 1. 1m. q. 44. 1. 2m. q. 47. 5. c
17 Dæmon prohibebatur uirtute diuina ab inueſtigatione beatæ Mariæ, nec nouerat diuinitatem Chriſti, ſed confitebatur ſuſpicando, 3a. q. 29. 1. 3m. q. 41. 1. 1m. q. 44. 1. 2m. q. 47. 5. c.
18 Dæmones ſciunt ſe damnatos in perpetuum, 22æ. q. 18, 3. c
19 Liberum arbitrium Dæmonum eſt obſtinatum in malum principaliter ex iuſtitia Dei non dantis gratiam, ſecundo ex indiuiſibili appetitu eorum, tertio ex cognitione intellectiua, quia non poſſunt deponere æſtimationem ſemel habitam, 1a. q. 64. 2. o
20 Omnis motus liberi arbitrij Dæmonũ eſt inordinatus, nec poſſunt ſe præparare ad gratiam, 1a. q. 64. 2. 1m
21 Dæmones poſſunt facere actum bonum ex genere, ſed nullo modo ex bona uoluntate. 1a. q. 64 2. 5m
22 Dæmones non ſunt naturaliter mali, ſed propria uoluntate. 1a. q. 63. 4. o. q. 67. 3. 3m
23 Natura Dæmonum eſt bona, ſed uoluntas eorum eſt mala, cuius malitiæ ipſi ſunt cauſa, 1a. q. 64. 3. 3m
24 Omnis actus naturæ Dæmonum eſt bonus, & actus uoluntatis eius eſt malus, 1a. q. 64. 2. 5m
25 Dæmones non diligunt ſe mutuo, licet concordiam habeſſe in malo, 1a. q 109 2 2m
26 Nulla paſſio ſenſitiua eſt in Dæmonibus, ſed timor & dolor uoluntatis, eſt in eis, 1a. q 63. 2 2m. q. 64. 3. o
27 Furor, phantaſia, & concupiſcentia, non ſunt in Dæmonibus, niſi metaphorice, id eſt uelle inordinate, 1a. q. 54. 5. 3m. q. 58 c. ſi.

58.5.c & .q.59.4.1m
28 Dæmon eſt caput omnium malorum, non influxu interiori, ſed gubernatione exteriori, inquantū auertuntur a Deo 3ª.q.8.7.8.0
29 Dæmon & Antichriſtus ſunt tātum unum caput malorum, quia Antichriſtus dicitur caput, quia in eo erit pleniſſime malitia diaboli, 3ª.q.8.8.1m
30 Dæmones meruerunt beatitudinem, ſed ſtatim præbuerunt impedimentum eius, 1ª.q.63.5.4m.6.0
31 Omnes Dæmones ſimul peccauerunt, & tanto grauius quanto ſuperiores, 1ª q.63.8.1m.3m.12ª.q.24.5.3m
32 In omnibus quæ agunt Dæmones propria uoluntate, peccāt mortaliter, 1ª.q.64.2.5m.12ª.q.89.4.0
33 Peccatum Dæmonis durat adhuc ſecundum appetitum, nō autem ſecundum eſtimationem, 1ª.q.64.2.3m
34 Primum peccatum Adæ, uel Dæmonum nō fuit blaſphemia in ſpiritum ſanctum, licet potuerit eſſe, 12ª.q.163.4.3m
35 Omnia peccata ſunt in Dæmonibus ſecundum reatum, ſed tantum ſpiritualia, ſecundum effectum, 1ª.q.63.2.0
36 In Dæmonibus non fuit labor, nec tedium, nec accidie peccatum, 1ª.q.63.2.2m
37 In Dæmonibus non ſunt propriè niſi duo peccata, ſ. ſuperbia, & inuidia, 1ª.q.63.2.0
38 Dæmones non afficiuntur peccato carnali, ſed tētant ex inuidia, 1ª.q.63.2.1m.2
39 Dæmon tentauit primos parentes ex inuidia, 1ª.q.63.2.0
40 Dæmon non potuiſſet tentare hominem in ſtatu innocentiæ, ſuggeſtione interiori, quia per hanc immutatur phantaſia, 22ª.q.165.2.2m
41 Dæmon tentans primos parentes promiſerat Adæ, quod ſciret bonū & malū, ſed nō ſoluit promiſſum, 22ª.q.163.2.0
42 Dæmon tentans primos parentes non potuit ſumere formā quam uoluit, ſed tantum ſerpentis, 22ª.q.165.2.3m
43 Tentare ad nocendum eſt proprium dæmonum, ſed mundus, & caro, tentant inſtrumentaliter, Deus autem tētat, faciendo ſciri uirtutem tentati, 1ª.q.114.2.0.22ª.q.97.2.c
44 Impugnatio Dæmonum eſt ex malitia eorum, ſ. ex ſuperbia, & inuidia, ſed ordinatio eius, eſt a Deo, 1ª.q.64.4.c.queſ.114.1.0
45 Dæmones dupliciter impugnant homines, ſ. inſtigando ad peccatum, & puniendo, ſecundo modo mittuntur a Deo, non autem primo modo, 1ª.q.114.1.1m
46 Tentatio dæmonum non ſemper eſt peccatum, quia uitari non poteſt ſicut uitari poteſt tentatio carnis ideo tentatio carnis ſine peccato eſſe non poteſt, ut patet per gloſam, 12ª q.80.3.3m.3ª.q.41.1.3m
47 Dæmones maxime gaudent de peccato luxuriæ, propter difficultatem euadendi, 12ª.q.73.5.2m
48 Omnia peccata ſunt ex ſuggeſtione dæmonū indirectè, non autem directè, 1ª.q.63.2.c.q.114 3.0.12ª.q.80.4.0.3ª.q.8.7.2m
49 Dæmones non ſunt cauſa peccatorum noſtrorum, niſi indirectè, ſ. perſuadendo, uel proponendo aliquod appetibile, 12ª.q.7 .3.0.q.80.1.0.3ª.q.8.7.0
50 Dæmon poteſt impedire uſum rationis, ſi permittatur, īō poteſt ſufficienter impellere in actum peccati, non autem in peccatum, 12ª.q.80.3.0
51 Dæmones inducunt ad peccatū interius operando. ſ. in phātaſiam, & in appetitum ſenſitiuum tantum, 12ª.q.80.2.0.
52 Dæmon non ſtatim tentat hominem ſpiritualem, de grauibus peccatis, 3ª.q.41 4.c
53 Dæmones uicti non ceſſant a tentatione aliorum, nec eiuſdē ſemper, ſed ad tempus, 1ª.q.114.5.0
54 Remedium ſemper eſt paratū hominibus contra dæmones, ex paſſione Chriſti, etiam tempore Antichriſti, 3ª.q.49.2.2m.3m
55 Dæmones fingunt ſe eſſe animas defunctorum, ut inducant in errorem, uel etiam diuina diſpenſatione apparent animæ defunctorum: nam ſecundum Auguſtinum, nō eſt abſurdum credere, aliqua diſpēſatione permiſſum fuiſſe, ut non dominante arte magica uel potentia, ſed diſpenſatione occulta, quæ phitoniſſam & Saulem latebat ſe oſtenderet ſpiritus iuſti aſpectibus regis, diuina eum ſententia perculſurus, uel non uere ſpiritus Samuelis a requie ſua excitatus eſt, ſed aliquod phantaſma & illuſio imaginaria, diaboli machinationibus facta, quam ſcriptura Samuelem appellat, ſicut ſolent imagines rerum ſuarum nominibus appellari, 1ª.q.89.8.2m.q.117.4.2m.22ª.q.95.4.2m.queſt.174.5.4m
56 Non licet habere familiaritatem cum dæmone, nec requirere ueritatem ab eo, ad cognitionem occultorum. ſ. de ijs quæ excedūt facultatem & cognitionem humanam, nec a dæmonibus auxilium implorare, quia eſt apoſtaſia a fide (ſecundum Auguſtinum,) 1ª.q.114.4.c.2m.22ª.q.90.2.3.0.q.95.0.q.96.0
57 Dæmon ueritatem dicit, ut decipiat, 1ª.q.64.2.5m
58 Dæmones faciunt aliquas leuitates, ut ſint familiares hominibus, quos conantur decipere, 1ª. q.89 4.3m.12ª.q.89.4.3m.
59 Quærere aliquid a dæmone, ſponte occurrente licet, propter utilitatem aliorum, maxime quando uirtute diuina compelli poteſt ad dicendum uera, ſicut Chriſtus fecit. Nam & Beda dicit, non uelut inſcius dominus inquirit, ſed ut confeſſa peſte, quam tolerabat miſerius curantis gratia emicaret, & ſicut Iacobus, & Simon, & Iudas fecerūt, non autem licet dæmonem inuocare ad auxilium uel cognitionē occultorum inquirendo ab ipſo, 22ª.q.90.2.c.ſi.3.b.q.95.4 2m.3m.q.96.2.3m.ſi.
60 Inuocantes dæmonem peccant mortaliter, & ſunt apoſtatæ à fide (ſecūdum Auguſtinum) propter pactum initum cū dæmone, tacite uel expreſſe, uel verbotenus ſi inuocatio interſit, uel facto aliquo, etiam ſi ſacrificia deſint, 22ª.q.96.2.3m.ſi.
61 Dæmones alliciuntur diuerſis generibus herbarum, animalium, carminum, & rituum, ut ſignis, non autem ut rebus, 1ª.q.115.5.3m.22ª.q.85.2.2m.q.96.2.0
62 Dæmones uocati ſub certa conſtellatione, ueniunt licet non ſubſint cœlis, nec alicui uirtuti corporali, ut ducant in errorem: uel quia coguntur a ſuperioribus Dæmonibus, 1ª.q.115.5.0
63 Dæmones uocati ſub certa conſtellatione, ueniunt: quia ſciunt illius uirtuti iuuare ad effectum requiſitum, 1ª. q.115.5.2m
64 Dæmones plus uexant lunaticos in augmento lunæ, ut eam infament: & quia tunc cerebrum eſt ſic diſpoſitum per lunam, 1ª.q.115.5.1m
65 Dæmones maxime anhelant ad hoc: ut eis exhibeatur cultus diuinus, 22ª.q.85.2.3m
66 Deus nō eſt in dæmone nec in peccatore ſimpliciter: ſed ut eſt creatura: uel addendo per eſſentiam, præſentiam & potentiam, 1ª.q.8.1.4m
67 Dæmon habet poteſtatem aliquam in homine: ex hoc quod ſubditur peccato originali, uel actuali, 3ª.q.71.2.c.1m
68 Nullus ante paſſionem Chriſti potuit euadere manus dæmonum: quin deſcenderet ad infernum, 3ª.q.49.2.2m.5.4m q.52.5.2m.6.2m
69 Dæmon etiam nunc poteſt Deo permittente homines tentare quantum ad animam: & uexare quantum ad corpus, 3ª q.49.2.2m
70 idem dæmon poteſt recipere ſemen uiri, & transfundere in mulierem: & generabitur homo, qui erat filius uiri, & non dæmonis, ſicut & aliarum rerum ſemen aſſumunt, ſecundum Auguſtinum, 1ª.q.51.3.6m
71 Dæmones nō permittuntur facere omnia quæ poſſunt naturaliter: nec datur eis poteſtas faciendi aliquid, ſupernaturaliter, 1ª.q.114.4.2m.3ª.q.19.1.3m.q.75.4.c.3m
72 Et ſi dæmones animam alicuius ſancti euocare non poſſint, neque cogere ad aliquid agendum: poteſt tamen hoc fieri diuina uirtute: ut dum dæmon conſulitur, ipſe Deus per ſuum nuncium, ueritatem enunciet: ſicut per Heliā reſpōdit, 22ª.q.174.5.4m
73 Dæmones frequenter apparent in figuris beſtiarū: quæ deſignent conditiones eorum, ex prouidentia & permiſſione Dei: ſicut in figura ſerpentis, cum eſſet tamen in Dæmone decipiendi cupiditas (ſecundum Auguſtinum.) 22ª.q.165.2.3m.
74 Poteſtas duplex dæmonis. ſ. quæ ſufficienter impellit in actū peccati, ſed non in peccatum: & quæ trahit ad ſupplicium, 12ª.q.80.3.0
75 Dæmones non poſſunt producere effectus qui non ſunt in poteſtate alicuius uirtutis naturalis actiuè, ut ſuſcitare mortuos, & huiuſmodi, niſi in præſtigio. 1ª.q.91.2.1m.3m.q.114.4.c.2m
76 Dæmones poſſunt uere naturales effectus producere, ſed mediantibus agentibus naturalibus, 1ª.q.115.4.c.2m.q.115.5 1m.q.117.3 c
77 Dæmones nullam formam poſſunt influere in materiam: niſi mediante agente naturali. ſed ſolus Deus, 1ª.q.91.2.c.q.105.1.1m.q.114.4.c.2m
78 Dæmon poteſt dupliciter facere aliquid apparere aliud quā ſit. ſ. immutando alicuius phantaſiam interius, & alios corporeos ſenſus: uel exterius aliquod corpus formando. 1ª q 114.4 2m
79 Pluuia & uenti, & quæcunque ſolo motu locali fiunt: poſſunt

cauſari à dæmonibus, 12æ.q.80.1.c

80 Chriſtus ſufficienter probauit quadrupliciter quòd expelle-ret dæmones per uirtutem Dei, & non per uirtutem dæmo-num: primo per hoc quod ſathanas contra ſeipſum non diuiditur: ſecundo exemplo aliorum, qui dæmonia ejicie-bant per ſpiritum Dei: tertio quia dæmonium expellere non poſſet, niſi ipſum uiciſſet uirtute diuina: quarto quia nulla conuenientia in operibus nec in effectu erat ſibi & ſathanæ: cum ſathanas diſpergeret, quos Chriſtus collige-bat, 3ª.q.43.2.3m

81 Chriſtus permiſit dæmones intrare porcos, & affligere illũ quem liberauit, triplici ratione: ſcilicet ut inſtruat magni-tudinem nocumenti dæmonum qui hominibus inſidian-tur: ut omnes diſcerent, quod nec aduerſus porcos au-dent aliquid facere, niſi ipſe conceſſerit: & ut oſtenderet quàm grauiora in illos homines operati eſſent, quam in illos porcos, niſi eſſent diuina prouidentia adiuti, 3ª.q.44.1.4m

82 Dæmones ſuperiores expellunt inferiores corporaliter, non autem à dominio animæ: ſed Chriſtus utroque modo ex pellit utroſque, 3ª.q.43.2.3m

83 Locus duplex debetur dæmonibus: ſcilicet aer caliginoſus, cauſa exercitandi homines uſque ad diem iudicij: & infer nus, ratione pœnæ. 1ª.q.64.4m

84 Dæmones ubicunque ſint habent ſemper ſecum infernum: nec diminuitur pœna eorum ex receſſu, 1ª.q.64.4.3m.

85 Pœna dæmonum in nullo mitigatur per poteſtatem puniendi alios, 1ª.q.109.2.3m

¶Dæmoniaci neſciunt quid loquantur quando dæmon lo-quitur in eis, ſicut nec ſerpens quo diabolus tentauit Euã: nec aſina qua Angelus locutus eſt Balaã. 22æ.q.165.2.4m.

1 ¶Demonſtratio duplex ſcilicet propter quid, id eſt, per cauſam, & ſigni, id eſt, per effectum, 1ª.q.2.2.c

2 Demonſtratio duplex ſcilicet ad ſenſum & ad intellectum, 1ª q.43.7.3m

3 Ex quolibet effectu notiori, poteſt demonſtrari propriã eius cauſam eſſe, 1ª.q.2.2.c.3m

4 Vnius concluſionis eſt tantum unum medium demonſtra-tiuum: ſed multa probabilia, 1ª.q.47.1.3m

DEMONSTRATIO quælibet, fit ab aliquo habente ſe per modum formæ: non autem ſemper à forma, 1ª.q.13.11.c.*q.37.2.c

2 Tranſcendentia denominant ſeipſa, non autem formæ ſpe-ciales, 12æ.q.55.4.1m

3 Agens denominatur ab actione, non autem ab effectu, niſi ſit de intellectu actionis. 1ª.q.37.2.c.2m

4 *In reſpectiuis, fit denominatio ab extrinſeco, non autem in abſolutis, 1ª.q 6.4.c.*q.73.2.c.*12æ.q.7.2.1m

5 Omnia quæ habent ordinem ad aliquid unum, licet diuerſi mode, denominari poſſunt ab eo, 1ª.q.60.1.c

1 ¶Denunciatio ſemper debet fieri in peccatis occultis præce-dente ſecreta admonitione, niſi mora ſit periculoſa, 22æ.q.33.7.0

2 In denunciatione, non requiritur ſcriptura: quia denunciãs non obligat ſe ad probandum · nec punitur non probans, 12æ.q.68.1.3m

1 Depoſitum datur ad utilitatem dantis: ſed mutuum ad uti-litatem accipientis, 12æ.q.105.2.5m.*22æ.q.62.6.c

2 Lex uetus bene ordinauit de mutuis, & de depoſitis, 1ª.q.105.2.4m.*5m

3 Depoſitus gladius non debet reſtitui furioſo. 22æ. q.51.4.c.*q.57.2.1m.*q.62.5.1.*q.120.1.c

4 Furans ſuum depoſitum peccat: & tenetur releuare grauamen depoſitarij, 22æ.q.66.3.3m.*5.3m

5 Depoſitum amittens ſine culpa, non tenetur reſtituere, 12æ.q.105.2.5m.22æ.q.62.6.c.

1 ¶Deriſio de re notabili eſt peccatum mortale, & eſt grauius quàm contumelia: ſed grauiſſimum deriſio Dei: ſecundo parentum, tertio iuſtorum, 22æ.q.75.2.0

2 Deriſio ſecundum rationem ſuam eſt minus graue peccatũ detractione, & contumelia: licet quandoque ſit econuerſo 22æ.q.35.2.3m

3 Recidiuans, & ſimulans, id eſt, fictus, non derident Deum ex-preſſe, ſed interpretatiue, 22æ.q.75.2.2m

DESCENDERE Chriſtum ad inferos, fuit conueniens, 3ª.q 52.1.0.*4.c

2 Chriſtus per ſuum effectum deſcendit uſque ad infernum damnatorum, 3ª.q.52.2.c.

3 Chriſtus per eſſentiam deſcendit tantum ad limbum patrũ, ſed per ſuum effectum deſcendit ad quemlibet infernum, 3ª q.52.2.0

4 Chriſtus deſcendens illuminauit limbum patrum, quo ad eos tantum, 3ª.q.52.2.1m

5 Chriſtus poſt mortem ſtatim deſcendit, & ſtatim liberauit iuſtos qui erant in limbo, 3ª.q.52.4.1m.*5.3m

6 Chriſtus deſcendens nullum damnatum liberauit de infer-no, nec de limbo puerorum, nec de purgatorio: ſed tantũ omnes iuſtos, 3ª.q.52.5.6.7.8.0

7 Chriſtus deſcendens in infernum damnandos confutauit de eorum incredulitate: ſed purgandis dedit ſpem gloriæ 3ª.q.52.2.c.3m.*6.1m

8 Chriſtus deſcendens ad inferos liberauit a purgatorio ſuffi cienter purgatos, uel qui dum hic uiuerent, hoc meruerunt per fidem & dilectionem & deuotionem ad mortem Chriſti. 3ª.q.52.4.2m

9 Chriſtus deſcendens ad inferos operatus eſt in uirtute paſſio nis ſuæ, confringendo uectes, i. impedimenta impedientia patres exire, 3ª.q.52.4.2m.*5.6.7.c.*8.c.3m

10 Deſcenſus duplex conuenit Chriſto ſcilicet de cœlo ſecun-dum deitatem, non quidem motu locali, ſed incarnatione ſecundum exinanitionem, & ad inferos, ſecundum ani-mam qui eſt motus localis, & conuenit Chriſto ſecundũ conditionem humanæ naturæ, 3ª.q.57.2.1m

11 Chriſtus ſecundum animam tamdiu fuit in inferno, ad quẽ deſcẽdit, quamdiu corpus eius fuit mortuum, 3ª.q.52.4.0

12 In myſterio incarnationis non conſideratur aſcenſus quaſi alicuius præexiſtentis, & proficientis, ſed deſcenſus uerbi, ad imperfectionẽ noſtræ naturæ, 3ª.q.33.3.3m.*q.34.1.1m

13 Chriſtus poſtquam aſcendit, aliquando deſcendit de cœ-lis ad terram, 3ª.q.57.6.3m

14 Deſcribuntur aliqua in libris materialibus, ad ſuccurrendũ memoriæ, 1ª q.24.1.c

¶Deſerere gregẽ ſibi cõmiſſum procedit uel ex timore male hu-miliante, uel ex amore male inflammante, uel ex amore ſa-lutis propriæ, ut ſi prælatus ſolus quæratur, 12æ.q.72.3 c.

¶Deſertũ *Nullus de filijs Iſrael natus in deſerto, mortuus eſt ibi, 3ª.q.70.4.3m

1 ¶Deſiderium dicitur dupliciter ſcilicet appetitus rei non ha-bitæ, & intenſiuus affectus tollens faſtidium, 12æ.q.33.2.c

2 Deſiderium eſt de bono non habito, ſed amor eſt de bono ab ſoluto, 1ª.q.20.1.c 2m

3 Deſiderium, ſpes, amor, & odium, ſunt aliquo modo in carẽ-tibus cognitione non autem timor, nec deſperatio, 12æ.q.41.3.c

4 Deſideriũ proprie eſt in appetitu ſenſitiuo, & in appetitu ra-tionali, 12æ.q.30.1.2m

5 Deſiderium eſt in concupiſcibili, 12æ.q.23.2.c. 1ª.q.40.1.6.0.c.

6 *Deſiderium naturale rationis creaturæ, eſt ad cognoſcendũ, genera, ſpecies & rationem omnium rerum: non autem omnia indiuidua uel futura contingentia, quę ſolus deus in ſua æternitate cognouit 1ª.q.12.8.4m.*q.14.13.0

7 Omne quod naturaliter deſideratur ab homine, naturaliter cognoſcitur ab eo, 1ª.q 2.1.1m.*q.63.3.c

8 *deſiderium animæ beatæ, quieſcit ex parte appetibilis, non autem ex parte appetentis, 12æ.q.4.5.5m

9 Ineſt unicuique rei naturale deſiderium, ad conſeruãdum ſuum eſſe 1ª.q.5.2.3m.*1m.*q.63.3.c.*q 104.2.3.0

10 deſiderium quodammodo facit deſiderantem aptum & pa-ratum ad ſuſceptionem deſiderati, 1ª.q.12.6.c.fi.

1 ¶Deſperatio non importat ſolam priuationem ſpei ſed re-ceſſum à re deſiderata, propter impoſſibilitatem æſtimatã, 12æ.q.40.4.3m

2 deſperatio non reſpicit malum ſub ratione mali, ſed per ac-cidens quandoque inquantũ facit impoſſibilitatem adi-piſcẽdi: ſed poteſt eſſe ex ſolo exceſſu boni, 12æ.q.40.4.2m;

3 deſperatio eſt peccatum in appetitu, 22æ.q.20.1.0.*2.c

4 deſperatio eſt minus graue peccatum infidelitate, & odio dei: ſed periculoſius, 22æ.q.20.3.0

5 deſperatio poteſt eſſe ex infidelitate, 22æ.q.20.2.0

6 deſperatio principaliter cauſatur ex accidia, ſeu triſtitia, & ne gligentia: ſecundo ex luxuria, 22æ.q.24.4.0

7 *deſperatio eſt prior timore, ſicut ratio & cauſa eius ideo ti-mor conſequitur deſperationem uincendi, 12æ.q 25.3.c.

8 deſperatio oritur occaſionaliter ex timore dei & horrore pec catorum, non autem directe, 22æ.q.20.1.2m

9 deſperatio in damnatos non eſt culpa, ſed pars damnationis: ſicut nec in uiatore, de re, non nata haberi. 22æ.q.21.3m

1 DESPONSATIO beatæ Mariæ, fuit facta duodecim rationibus ſcilicet ne Chriſtus ab infidelibus, tanquam illegitime natus abijceretur, ut conſueto modo, eius ge nealogia per uirum deſcribere: & ad tutelam pueri na-ti, ne diabolus contra eum uehementius nocumentã pro-curaſſet. Et ut à Ioſeph quiritee (& per hoc beata uirgo reddit

Immunis a pœna ne.ſ. lapidaretur a Iudæis, tanquã adultera: & ut per hoc ab infamia liberaretur: & ut ei Ioſeph miniſterium exhiberet: & teſtimonio Ioſeph comprobatum eſt Chriſtum ex uirgine natum: & uerba uirginis matris magis credibilia redduntur, ſuam uirginitatem aſſerentis: & ut tolleretur excuſatio uirginibus: quæ propter ſuã incautelam, nõ uitant infamiam: & per hoc ſignificatur uniuerſalis eccleſia: quæ cum uirgo ſit, deſponſata tamen eſt uni uiro Chriſto: & quod mater domini fuit deſponſata & uirgo: in perſona ipſius & uirginitas & matrimonium honoratur, contra hæreticos, alteri horum detrahentes. 3ª.q.29.1.o

¶Deſtinare eſt dirigere aliquid in aliquid: uel mente proponere, 1ª.q.23.1.c.°2.2^{m}

1 ¶Detractio quę eſt occulta maledictio, ad denigrationem famæ, per impoſitionem falſi, per adauctionem mali, per reuelationem mali occulti, & per deprauationem intentionis de ſe eſt peccatũ mortale: ex leuitate uero, eſt ueniale, niſi ſit de graui: ſed propter bonum cum debitis circũſtantijs, nullum eſt peccatum, 22ª.q.73.1.2.o°q.74.1.o°q.75.1.c

2 Detractio non eſt filia iræ, ſed inuidiæ. 22ª.q.73.3.3^{m}

3 Detractio contrariatur adulationi, quo ad ea quæ dicuntur: licet utrunque ſit malum, non autem quo ad finem: quia prima intendit infamiam: ſecunda uero delectationẽ. 22ª q.115.1.3^{m}

4 Diligens & inſidioſa inquiſitio eorum quæ ab alijs fiunt, ordinatur ad aliquid noxium.ſ.ad detrahendum proximo. 22ª.q.167 2.c.3^{m} fi.

1 ¶Deuotio eſt ſpiritualis actus uoluntatis, prompte tradendi ſe ad famulatum Dei, 22ª.q.82.1.o.°2.c.°q.83.3.1^{m}

2 Deuotio eſt principalis actus religionis uirtutis, 22ª.q. 82.2 2.o°q.83.3.1^{m}°15.c.°q.104.3.1^{m}

3 Deuotio eſt pinguedo animæ cauſata a charitate, & cõſeruãs eam, 22ª.q.82.2^{m}°3.c

4 Cauſa deuotionis triplex.ſ. extrinſeca & principalis, i. Deus: & intrinſeca duplex.ſ.contemplatio bonitatis Dei, & beneficiorum eius, & conſideratio propriorum defectuũ excludens præſumptionem, 22ª.q.82.3.o.4.c

5 Conſideratio eorum quæ ſunt apta excitare dilectionẽ Dei, cauſat deuotionem: ſed conſideratio diſtrahentium mentem a diuinis: impedit eam, 22ª.q.82.3.2^{m}

6 Ea quæ pertinent ad humanitatem Chriſti maxime excitant deuotionem manducendo, licet deuotio ſit circa ea q̃ ſunt diuinitatis, uel etiam utrunque. 22ª.q.82.3.1^{m}

7 Deuotio primo & per ſe cauſat delectationem & lætitiam, ſecundario autem & per accidens, cauſat triſtitiam. 22ª. q. 82.4.o

8 Qui ſemel orat deuote, remanet deuotior p plures dies. 22ª. q.83.14 4^{m}°q.171.2.2^{m}

9 Menſes ſemel ad deuotionem excitata, facilius poſtea ad deuotionem priſtinam reuocatur, ideo ad hoc orationes crebræ ſunt neceſſariæ, 22ª.q.171.2.2^{m}

10 Deuotio ad ſanctos non terminantur ad eos, ſed tranſit in Deum, deuotio uero ad dominos tẽporales, eſt alterius rationis, 22ª.q.82.2.3^{m}

11 Deuotio abundat in ſimplicibus mulieribus propter humilitatem elationem comprimendo, ſed ſcientia, & quælibet perfectio ſubiecta Deo, auget deuotionem. 22ª.q.82.3.3^{m}

1 ¶Eſſe proprie conuenit Deo, 1ª.q.13.11.o

2 Deum eſſe demonſtratur multipliciter. 1ª.q.2.3.o

3 Deum eſſe eſt demonſtrabile per effectus a poſteriori tãtum. 1ª.q.2.1.c fi.°2.o

4 °Dei non eſt demonſtratio, niſi per effectum. 1ª.q.3.5.c.fi.

5 °Deum eſſe non eſt per ſe notum, ſed eſt primum inter omnia credibilia, 1ª.q.2.1.1^{m}°22ª.q.16.1.c

6 °Deum eſſe non eſt nobis naturaliter notum ſecundũ ſe, ſed ſecũdum ſimilitudinẽ & participationem eius. 1ª.q.2.1.1^{m}

7 De Deo ſcimus an eſt.i. hanc propoſitionem eſſe ueram ex effectibus eius, nõ autem actum eſſendi eius, ſicut nec eſſentia eius, 1ª.q.3.4.2^{m}

8 Eſſe Dei eſt eſſe cuiuſlibet creaturæ exemplariter uel cauſaliter, non autem formaliter ſeu eſſentialiter. 1ª.q.3.o

9 Eſſe Dei eſt proprium, & determinatum, & diſtinctũ, à quolibet eſſe creaturæ, per hoc quod ei non poteſt aliquid addi, 1ª.q.3.2.3^{m}°4.1^{m}°q.7.1.3^{m}

10 Eſſe Dei, per hoc quod eſt ſubſiſtens, non receptũ in aliquo, diſtinguitur a quolibet alio, 1ª.q.3 2 3^{m}°4.1^{m}°q.7.1.3^{m}° q.44.1.c

11 °In ſolo Deo, eſſe & eſſentia ſunt idem realiter. 1ª.q.2.1.c °q. 3.4.o.q.[illegible].c°q.6.3.c°q.12.2.c.3^{m}°4.c.°q.13.15.c.°q.14.4.c°14 2^{m}°q.25.1.2^{m}°q.44.1.c°q.45.1.4^{m}°q.50.2.3^{m}°q.54.2.h.°c.°3.6.°q.62.1.o.°q.75 5.4^{m}.°q.104.1.c.h.°22ª.q.3 7.c.° 3ª.q.13.1.c

12 Eſſentia diuina, eſt actus purus, angelica uero eſt intelligibilis in actu, ſed intellectum noſter, eſt intellectus in potentia tantum, 1ª.q.25.1.c°q.27.1.c.2^{m}

13 Deus eſt ſua eſſentia, 1ª.q.3.3.o°q.11.3.c.2^{m}°q.29.4.c.1^{m}.

14 De Deo non poſſumus ſcire quid eſt, 1ª.q.1.7.1^{m}°q.2.2.2^{m} °q.3.principio°q.12.12.c.1^{m}°13.1^{m}°q.13.8.2^{m}

15 Eſſentia diuina, eſt omne quod eſt in ea, 1ª.q.40.1.1^{m}

16 Deus tripliciter dicitur.ſ. eſſentialiter, participatiue, & nuncupatiue. 1ª.q.13.9.10.o°22ª.q.85.2.1^{m}

17 Deus eſſentialiter eſt extra ordinem totius creaturæ. 1ª.q.28 1.3^{m}

18 Deus eſt forma, 1ª.q.3.2.c.fi.°3^{m}°7.8.c°3ª.q.2.1.c

19 Vna tantum forma eſt in diuinis, 1ª.q 31.2.2^{m}

20 Deus non eſt forma inhærens. 1ª.q.3.8.o

21 Deus non eſt forma corporis, 1ª.q.3.8.o° 3ª.q.2.1.c.2^{m}.°q. 5.1.2^{m}°q.50.2.3^{m}

22 Deus non eſt anima mundi, contra quoſdam, Nec anima cœli, contra Almarianos. Nec materia prima, cõtra Dauid de Dinando, 1ª.q.3.8.c°q.51.1.1^{m}°q.90.1.c

23 Anima attribuitur Deo, ſecundum ſimilitudinem actus. 1ª. q.3.2.1^{m}°q.19.11.c

24 Deus non eſt corpus. 1ª.q.3.1 o

25 Deus non habet diffinitionem. 1ª.q.1.7.1^{m}.°q.2.2.2^{m}.°q.3. 5.c.fi.

26 °Deus non eſt genus, nec ſpecies. 1ª.q.5.c.°q.30 4.3^{m}

27 °Deus non eſt in genere, nec in prædicamento, per ſe, nec reductiue ut principium. 1ª.q.3.5.o°q.4.3.1^{m}°q.6.2.3^{m}.°q. 88.2.4^{m}

28 Subſtantia ſecundum quod ſignificat per ſe exiſtere, id eſt nõ in alio, conuenit Deo, non autem proprie, nec uniuoce, 1ª q.29.3.4^{m}

29 Plus Deus eſt omnino ſimplex. 1ª.q.3.o.°q.9.1.c°q.25.1.c.°q. 28.2.c

30 In Deo nulla eſt compoſitio. Sed hanc pluralitatem quæ eſt ſecundum rationem, repræſentat in propoſitione pluralitas prædicati & ſubiecti, unitatem uero repræſentat p compoſitionem. Quandoque enim intellectus noſter enunciationem de Deo format, cum aliqua diuerſitatis nota, cum propoſitionem interponendo, ut cum dicitur, bonitas eſt in Deo, quare & hic deſignatur aliqua diuerſitas, quæ competit intellectui, & aliqua unitas, quam oportet ad rem referre, 1ª.q.13.12 c.fi.

31 In ſolo Deo ſunt idem ſuppoſitum & natura, & in omnibus creaturis differunt, 3ª.q.17.1.c

32 In Deo non eſt materia, nec potentia, ſed eſt purus actus, 1ª. q.3.1.2.c°q.7.1.c°q.9.1.c°q.12.1.c°q.14.2.3^{m}°3.c.2^{m}°q.25 1.c.°q.49 3.2^{m}°q.50.2.3^{m}°q.54.1.c°q.75.5.4^{m} °q.87.1.c° q.89.2.3^{m}.°q.90.1.c.°q.115.1.2^{m}°12ª.q.49.4.c.°q.50.5.c

33 Deus eſt perfectiſſimus, 1ª.q.4.1.o.° q.25.1.c.°. 22ª. quæſ. 1. 2.4^{m}

34 °Quicquid entitatis bonitatis, & perfectionis eſt in creatura quacunque, totum eſt eminentius in Deo, 1ª.q.4.2.o.°q.6. 1.2^{m}°2.3.4.c °q.9.1.c. °q.11.3.c °q.12.2.c°q.13.2.3.4.5.c°q. 14.6.11.c°q.25.1.c 3^{m}° 3.c°q.26.1.c.2^{m}°4 o°q.28.2.3^{m}.° q.26.3.c°q.49.3.c.°q.75.1.5^{m}°q.91.1.c

35 Quicquid eſt in Deo, eſt Deus, 1ª.q.3.3.c°q.27.3.2^{m}°4.5^{m}°q. 28.2.c.°q.40.1.c

36 Deus & creatura, non eſt aliquid melius, nec maius, quàm ſolus Deus. 1ª.q.4.2.o°q.103.3.3^{m}° 22ª.q.34.3.2^{m}

37 In Deo eſt magnitudo uirtutis & perfectionis, non autẽ magnitudo molis. 1ª.q.42 1.1^{m}°4.2^{m}. 3ª.q.58 3.o

38 Magnitudo Dei, eſt perfectio naturæ eius, 1ª.q.42.4.c.2^{m}°1.d. 19.q.1.1.o°q.3.1.o

39 °In Deo non eſt quantitas. 1ª.q.28.4.c

40 °In Deo eſt ſimilitudo omnium rerum, ſecundum formam, & ſecundum materiam. 1ª.q.57.2.2^{m}

41 Deus dicitur eſſe finitus ſibi, ſecundum ſimilitudinem proportionis tantum. 1ª.q 14.3.2^{m}

42 Deus eſt infinitus negatiue. non autem priuatiue. Formaliter, non autem materialiter, 1ª.q.7.1.o.°q.12.1.2^{m}.°7.c.° q.25.2.o°3.c.°q.52.2.c°q.55.1.c°q 75.5.4^{m}°q.86.2.1^{m}°3ª. q.10.3.1^{m}°2^{m}

43 Solus Deus eſt omnino immutabilis, 1ª.q.9.1.2.o°q.50.2.3.c °q.14 15.o°q 19.7.o°q.30.1.3^{m}.°q.65.1.1^{m}.°3ª.q.2.1.c.°q. 57.1.1^{m}

44 Deus mouetur metaphorice dupliciter.ſ. operãdo in ſe, & ſecundum emanationem in alia, 1ª.q.9. 1.1^{m}°2^{m}°q.73.3.c

45 Nulla paſſio eſt in Deo 1ª.q.20.1.o°q.21.1.1^{m}°q.41.1.3^{m}

46 Cognitio Dei per eſſentiam, eſt naturalis ſoli Deo, angelo autem per ſimilitudinem, nobis uero per ſpeculum.i. per ſpeciem aliorum, 1ª.q.56.3.o.°q.62.4.c°3ª.q 9.4.c

47 Deum eſſe intelligentem, probatur multipliciter, 1ª.q.14.1.0.° q.26.1.c

48 Intelligere Dei, eſt ſuum eſſe, & ſua eſſentia, 1ª.q.14.4.0.°8.9 c.°q.16.5.c.°q.18.3.c.2m.°4.c.°q.19.1.c.°4.c.2m.°q.26.2.c. °q.27.2.3m°q.34.2.1m.°q.41.3ª.4m.°q.54.2.c°.q.79.1.c.° q.87.3.c.°3ª.q.9.1.1m

49 Solus Deus eſt, ſuus intellectus, & ſuum intelligere, 1ª.q.14.4. 0.°q.18.3.c.2m.°4.c.°q.27.2.c.fi.°2m.°q.28.4.1m.°q.34.2. 1m.°q.41.4.3m.°q.54.2.c.°q.79.1.2.c.°q.87.3.c

50 Eſſentia Dei, ſe habet ut intelligens ut intellecta, & ut quo in telligitur, 1ª.q.14.2.4.c

51 Deus nihil intelligit per ſpeciem aliam ab eſſentia ſua, 1ª.q. 14.2.4.c.°.5.0.°.q.55.1.c.3m.°.q.57.1.c.°q.79.1.c.°q.84.2. c.°q.85.4.c.°q.87.1.c.°q.19.1.c

52 °Nihil pertinẽs ad intellectum in diuinis, dicitur perſonaliter, præter uerbum, 1ª.q.34.1.2m.°q.37.2.1m

53 Impoſſibile eſt quod primum & per ſe intellectum à Deo, ſit aliud, quam, eſſentia eius, 1ª.q.14.2.5.0

54 Deus intelligit tantum in actu nihil autem in potentia, 1ª. q.14.2.c.2m.°q.79.2.c

55 Deus intelligendo, non componit, nec diuidit, 1ª.q.14.5.3m °14.0.°q.85.5.c

56 Deus intelligit ſe, 1ª.q.14.2.3.0.°5.c

57 Deus intelligit omnia, 1ª.q.14.5.0°7.0.°12.c.°q.79.2.c.°q.87 1.c.°q.85.1.c

58 Deus intelligit oĩa ſimul, 1ª.q.14.7.0.°.12.1m.°13.c.°q.22.3 3m.°q.27.5.3m.°q.85.4.c

59 Deus cognoſcit omnia unica cognitione, 1ª.q.19.3.4m.°5.c °q.22.3.3m.°q.27.5.3m.°q.28.4.2m.°q.34.3.c.°q.42. 6.c.

60 °Deus cognoſcit omnia ſingularia diſtinctiſſime, 1ª.q.14.6. 11.0.°.12.c.fi.°q.22.2.3.c.°q.55.1.3m.°q.57.2.c.fi.°q.89. 4.c.

61 Deus intelligit enunciabilia, 1ª.q.14.14.0.°q.16.5.1m

62 Videre Dei eſt approbare, ut maneret quod fecerat, non quod alio modo cognoſceret, aut placeret ei creatura, antequã faceret. 1ª.q.32.1.3m.°q.73.3.3m.°q.74.3m

63 Deus intelligens uilia, non uileſcit, 3ª.q.22.3.3m

64 Intellectus Dei cognoſcens mala, non impeditur à conſideratione meliorum, ſicut fit in nobis, & eius uoluntas ad malum flecti non poteſt, 1ª.q.22.3.3m

65 Deus cognoſcit ſe & creaturas eadem ratione ex parte cognoſcentis, ſed diuerſa ratione, ex parte cogniti. 1ª.q.85. 3.4m

66 Deus ab eterno cognouit creaturas, & non entia quæ aliquando erunt, non ſolum ut ſunt in Deo, uel in eius intellectu, ſed etiam in proprijs naturis, 1ª.q.20.2.2m.

67 Deus per ideam cognoſcit omnes conditiones particulares, rerum, 1ª.q.14.11.0°12.c.°q.15.3.4m

68 Scientia eſt in Deo perfectiſſime, 1ª.q.14.1.0

69 °Scientia dicitur analogice de Deo, & de creatura, 1ª.q.13. 5.c.

70 °Scientia Dei non eſt habitus, nec æqualitas, nec effectus demonſtrationis, uel principiorum, uel habens cauſalitatem 1ª.q.14.1.1m.°q.19.5.c.°22æ.q.9.1.1m

71 °Scientia Dei non eſt uniuerſalis, nec particularis, nec in potentia, uel habitu: ſed ſemper in actu, 1ª.q.14.1.3m

72 Scientia Dei, non eſt inquiſitiua uel diſcurſiua, 1ª.q.14.7.0.° q.8.5.c.°12æ.q.14.1.2m.°22æ.q.9.1.1m.°q.49.5.2m.°3m

73 Scientia Dei eſt uniformis, & inuariabilis, 1ª.q.14.15.0.°q.19. 5.c.

74 Scientia Dei de ſeipſo, eſt tantum ſpeculatiua, ſed de alijs, eſt ſpeculatiua & practica ſimul, 1ª.q.14.16.0.°q.34.3.c.°12æ. q.3.5.1m.

75 Scientia Dei duplex ſcilicet uiſionis, & ſimplicis intelligentiæ. Prima eſt tantum entium: ſecunda eſt etiam non entium, quæ poſſunt eſſe, 1ª.q.14.9.12.0°q.34.3.5m.°3ª. q.10.2.2m.°3.c.°q.13.1.2m

76 °Deus ſcit infinita, etiam ſcientia uiſionis, 1ª.q.14.12.0.°3ª. q.10.3.0

78 Solus Deus habet ſcientiam de futuris contingentibus in ſe 1ª.q.14.13.0.°q.86.3.4.0

79 Neceſſe eſt quod ſcientia Dei, uſque ad ſingularia ſe extẽdat quæ per materiam indiuiduantur, 1ª.q.14.11.c.fi.

80 °Deus ſcire aliqua, quæ neſcit: & econuerſo, 1ª.q.14.15.3m

81 Mala ſciuntur à Deo, 1ª.q.14.10.0.°q.15.3.1m.°.q.18.4.4m

82 Mala pertinent ad ſcientiam eius practicam, 1ª.q.14.16.c.fi.

83 Scientia Dei duplex ſcilicet ſimplicis notitiæ, & approbationis. Secunda eſt tãtum bonorum: ſed prima eſt etiam malorum, 1ª.q.14.8.c.fi.

84 Deus eadem ſcientia cognoſcit ſe, & ea quæ facit, 1ª.q.1.4.c. °q.14.16.c.

85 Scientia Dei eſt cauſa rerum adiũcta uoluntate, 1ª.q.14.8.0.° 9.3m.°16.1m.°q.19.4.c.4m.°11.4m.°q.27.1.3m.°q.45.1.c.

86 Scientia Dei comparatur ad creaturas, ut ars ad artificiata, 1ª.q.14.8.0.°q.17.1.c.°q.21.2.c.°q.22.2.c.fi.°q.74.3.1m.° q.91.3.c.°12æ.q.13.2.3m.°q.93.2.c

87 Scientia Dei, cauſat res, noſtra uero cauſatur à rebus & dependet ab eis: ſed angelica nec cauſat nec cauſatur à rebus 1ª.q.14.8.3m.°11.c.fi.°q.21.2.c.°.12æ.q.2.3.c.°.q.3.5.1m.

88 Deus eſt cognoſcibilis ab omni intellectu creato, 1ª.q.12.0.° 12æ.q.93.2.0.

89 Intellectus creatus poteſt uidere Deum per eſſentiam, 1ª.q.12. 1.0.°q.4.2m.°12æ.q.5.1.c

90 Deus non poteſt uideri per eſſentiam naturaliter ab aliqua creatura, 1ª.q.12.4.0.°q.23.1.c.°q.56.3.c.2m.°q.62.1.2.9.c. °q.64.1.2m.°q.94.2.c.fi.°q.108.4.c.°12æ.q.5.5.7.c.°3ª.q.10. 4.2m

91 Qui impurus eſt, non poteſt intrare in templum Dei quanto magis nec Deum uidere, 12æ.q.109.1.0

92 Iacob uidit Dominum facie ad faciem, & ſalua facta eſt anima eius. 1ª.q.12.11.2.1.°1m

93 °Deus non poteſt uideri per eſſentiam, in hac uita mortali, 1ª.q.12.11.0.°q.13.1.c.°.2.3m.°12æ.q.5.3.c.°q.93.2.0°22æ. q.180.5.0

94 Cognitio diuinæ ueritatis & bonitatis duplex ſcilicet cognitio pure ſpeculatiua, & cognitio affectiua ſeu experimentalis, 1ª.q.64.1.3m.12æ.q.112.5.c.1m.°5m.°22æ.q.97.2.2m.°q. 154.5.c.°q.162.3.1m.°q.180.5.2m

95 Per illuſtrationem diuini luminis, de facili poſſunt quæcunque uideri, 22æ.q.180.6.3m

96 Cognoſcimus eſſentiam Dei in hac uita, ſecundum quod repræſentatur in creaturis nõ autem ut eſt in ſe, 1ª.q.1.7.1m °q.2.1.0°.12.12.c°q.13.2.3m.°q.32.1.c.°q.16.2.1m

97 Solus homo uiator, cognoſcit Deum per creaturas, 1ª.q.12 12.0.

98 Creatura uenit in cognitionem Dei tripliciter ſcilicet p uiam cauſalitatis, eminentiæ, & remotionis, 1ª.q.12.12.c.°q.13.1 c.°8.2m°.10.5m.°q.84.7.3m

99 Deum eſſe, poſſumus cognoſcere, per rationem naturalem, 1ª.q.12.12.0

100 Similitudo intellectus noſtri, non ſufficienter probat aliquid de Deo, propter hoc quod intellectus non uniuoce inuenitur in Deo & in nobis. Et deinde eſt, quod Auguſtinus dicit: quod per fidem uenitur ad cognitionem, & non econuerſo, 1ª.q.32.1.2m.fi.

101 Intellectus noſter intelligit totum Deum, non autem totaliter, 1ª.q.12.7.3m °3ª.q.10.1.2m

102 °Deus non eſt primum cognitum ab intellectu noſtro, 1ª. q.88.3.0

103 Quilibet intellectus etiam Infimus poteſt per gratiam Dei uidere Deum per eſſentiam, 12æ.q.109.1.0

104 Deus perfectius cognoſcitur per gratiam, quàm per naturã à nobis, 1ª.q.12.13.0

105 Intellectus noſter indiget noua illuminatione, reſpectu ſupernaturaliũ, nõ aũt reſpectu naturaliũ, 1ª.q.1.1.c.1m.°2m

106 Solus Deus format mentem p gratiam, & p lumen connaturale, non aũt per aliud lumen immediate, 1ª.q.106.1.3m

107 Inter Deum & mentẽ noſtram, datur mediũ, quo ad gradũ naturæ non aũt ut eſt obiectũ beatitudinis, 12æ.q.5.1.3m

108 Non eſt poſſibile uidere rationes rerum in diuina eſſentia, niſi ipſa uideatur. 22æ.q.173.1.c

109 Dei non eſt demonſtratio, niſi per effectum, 1ª.q.5.5.c.fi.

110 Illud uerbum Iob. Semel loquitur Deus, referendum eſt ad æternam Dei locutionem, qua Deus pater uerbum unicũ protulit ſibi coæternum, Et tamen poteſt dici, quod licet idem corporali uoce Deus protulerit: non tamen propter idem, ſed ad oſtendendum diuerſum modum quo homines participare poſſunt ſimilitudinem filiationis æternæ. Vnde filius Dei non habetur ex qualicunq necognitione Dei: ſed tantum ex ea quæ eſt cum amore, 1ª.q.27.1.3m.° q.43.5.2m.°3ª.q.45.4.1m

111 Cognitio Dei acquiritur per alia. Sed poſtquam iam cognoſcitur, non per alia cognoſcitur ſed per ſe, 1ª.q.2.2.0.°q.27 3.2m.°q.34.1.c.°q.171.2.3m

112 Videre Deum facie ad faciem, eſt uidere eum per eſſentiam immediate, 1ª.q.12.1.2.1

113 Eſſentia Dei uidetur immediate, & ſemper, à quolibet beato. 1ª.q.12.2.0°q.58.1.c.°q.62.9.c.°q.106.1.1m.°q.112.3.c.°12æ. q.5.6.3m.°3ª.q.9.3.3m.°q.10.4.1m

114 Eſſentia Dei, eſt in intellectu beatorũ ut forma, quo ad operationem, non autem quo ad eſſe, 1ª.q.12.3.3m.°5.c.°3ª.q. 9.2.c.°3.3m

115 Eſſentia Dei p nullam ſpeciem creatã repræſentari põt, 1ª. q.12.2.0°

q.12.2.0* 6.11.c* q.56.3.c* 22æ.quæſt.175.4.0* 3a.quæſt.9.3.3m
116 *Eſſentia Dei non poteſt uideri ab aliquo intellectu creato, ſine lumine ſupernaturali.i.gloriæ, 1a.q.12.2.c.1m.*5.0.* 22æ.q.174.5.1m*q.75.3.2m*3a.q.10.4.c.* q.45.2.c
117 Quidam clarius alijs, uidebunt eſſentiam Dei, 1a.q.12.6.0.*.7.8.c*q.62.9.c
118 Deus ſolo intellectu uideri poteſt, quia quælibet potẽtia ſenſitiua ſe extendit tantum ad corporalia, 1a.q.12.3.c.3m.* 22æ.q.175.4.c
119 Deus a nullo oculo corporali, poteſt uideri, 1a.q.12.3.0*.4.3m*22æ.q.175.4.c
120 Beati uident eſſentiam Dei, oculis corporalib. per accidẽs, non autem per ſe 1a.q.12.3.2m
121 Naturale eſt homini, quod aliquando uideat eſſentiã Dei, 1a.q.12.1.c*3a.q.9.2.3m
122 Deus uideri non poteſt per eſſentiam, niſi uideatur trinitas perſonarum.22æ.q.2.8.3m
123 Viſio Dei per eſſentiam, ut eſt ſpecies rerum, eſt perfectior uiſione eius, ut eſt obiectum beatitudinis, 1a.q.12.8.3m
124 *Quicũque uidet Deum per eſſentiam, impoſſibile eſt quin diligat ipſum, 1a.q.60.5.5m
125 *Omnes qui uident ipſam Dei eſſentiam, eodem motu dilectionis, mouentur in ipſam Dei eſſentiam, prout eſt ab alijs diſtincta: & ſecundum quod eſt quoddam bonum cõmune, 1a.q.60.5.5m
126 Beati uident in eſſentia Dei ſimul omnia, quæ aliquãdo uident, 1a.q.12.10.0*q.58.1.c.*2.0
127 Videntes eſſentiam Dei, non uident omnia quæ Deus facit, vel facere poteſt, 1a.q.12.8.0*q.57.5.2m*q.106.1.1m* 3a.q.10.2.c
128 Beati uident res in eſſentia Dei, non per ſimilitudines earũ, ſed per eſſentiam Dei, 1a q.10.9.0.*10.c*3a.q.9.3.3m
129 Quanto quis limpidius uidet eſſentiam Dei, tanto plura in eo uidere poteſt, 1a q.12.8.c.*.q.106.1.1m.*.22æ.q.180.7.3m*3a.q.10.2.c
130 Quilibet uidens Deum, uidet omnia quæ pertinent ad perfectionem intellectus.ſ.ſpecies, & genera, & rationes rerũ. 1a.q.12.8.4m
131 Res uidentur in eſſentia Dei, ſeu in uerbo, ſicut effectus in cauſa, & concluſio in principio.ſ.unite, non autem ſicut in ſpeculo, 1a.q.12.8.c*22æ.q.173.1.c.fi.
132 Per uiſionem Dei, nõ ſolum ratio glorificatur, ſed totus homo, 12æ.q.3.3m
133 Voluntas eſt in Deo, 1a.q.19.1.0*3a.q.1.8.1.c
134 Voluntas Dei, eſt ſuum eſſe: ſed differt ab eo ſecundum rationem, 1a.q.19.1.c*2.3m*q.54.2.c*q.61.2.2m
135 Voluntas Dei eſt ſua eſſentia, 1a. q.19.1 3m.*.q.20.3.2m.*.q.59.2.c
136 Voluntas Dei, eſt tantum una numero, licet ſit multorũ uolitorum, 1a.q.19.2.4m*5.c.*q.27.5.3m*q.41.6.c
137 Deus communicat naturam ſuã, per actum uoluntatis, non autem creatura, quia in ſolo deo idem eſt intellectus, uolũtas, & natura, 1a.q.27.3.2m*3m*4.c*q.39.2.c
138 Voluntas dei, reſpectu ſuæ bonitatis eſt neceſſaria, ſed reſpectu creaturarum, eſt ad utrumlibet, & ex neceſſitate ſuppoſitionis, 1a.q.19.3.0*7.4m*10.c.*q.23.6.3m*q.41.2.3m*q.46.1.2.c*3a.q.46.1.2.c
139 Voluntas dei eſt perfecta per ſe, non autem per aliud, 1a.q.14.2.3m*4.0
140 Primum obiectum uoluntatis dei, eſt eius eſſentia, 1a.q.19.1.3m*2.0*5.c*4.3m
141 Finis naturalis uoluntatis dei, eſt bonitas eius, quam nõ poteſt non uelle.1a.q.19.1.1m*3m
142 Error reducentium omnia in ſimplicem dei uoluntatem, 1a q.19.5.2m*3m*q.23.1.c
143 deus non uult omne bonum, licet neceſſario ſciat omne uerum, 1a.q.19.3.3m*3.2m
144 Voluntas dei eſt cauſa rerum, 1a.10.4.0*q.20.2.c*q.25.5.c* q.43.6.c*46.1.c*12æ.q.110.1.c*3a.q.86.2.c
145 Voluntas dei, non aufert contingentiam a rebus, ſed tã quibuſdam imponit, & quibuſdam neceſſitatem, 1a.q.19.8.0* 12æ.q.10.4.0
146 *Ratio aliqua eſt uoluntatis dei, 1a q.19.5.0
147 Nihil eſt cauſa uoluntatis Dei, niſi ſua bonitas, 1a. quæſt.19.3.0
148 Ratio aliqua eſt uoluntatis dei, non ex parte eius, ſed ex parte uoliti propter aliud, 1a.q.19.5.0*q.23.5.c
149 *Voluntas dei, eſt omnino immutabilis, licet effectus eius mutentur, 1a.q.19.3.7.0*q.23.8.c*3a.q.46.2.c
150 *Voluntas dei, non mouetur proprie, ſed metaphoricè, a ſola bonitate ſua, 1a.q.19.2.3m*2.2m*q.105.2.2m
151 Voluntas dei duplex.ſ.antecedens.i. reſpectu uoliti abſolute & conſequens, ideſt, reſpectu uoliti cum conditionib. eius, 1a.q.19.6.1m*q.23.4.3m
152 Nihil fit contra uoluntatem dei conſequentem, ſed præter eam, & contra uoluntatem eius antecedẽtem, 1a.quæſt.19.6.0
153 Omne quod eſt præter, uel contra uoluntatẽ dei antecedentem, obſequitur & ſeruit uoluntati eius conſequenti, 1a.q.19.6.0
154 Voluntas dei duplex.ſ.beneplaciti, & ſigni. Quæ ſigna ſunt quinque.ſ.prohibitio præceptum, conſilium, operatio, & permiſſio, 1a.q.19.11.11.0*q.23.5.c
155 Voluntas ſigni in deo, dicitur tantum metaphoricè, ſed uoluntas beneplaciti, dicitur proprie, 1a.q.19.11.c
156 Voluntas dei, ſemper & infallibiliter impletur, 1a.quæſt.19.6.c
157 Impoſſibile eſt, præſcientiam dei falli, & eius uoluntatem & diſpoſitionem caſſari, 3a.q.46.2.c
158 deus uult alia a ſe, 1a.q.19.2.0
159 Solus deus nihil extra ſe uult, niſi ratione ſuæ bonitatis, 1a.q.39.2.c
160 deus uno actu uult ſe, & omnia alia quæ uult, 1a.q.19.2.3m*3.c.*q.27.3.3m*q.41.6.c
161 Quicquid deus uult, uult ſub ratione boni cõis, quod eſt ſua bonitas, quæ eſt bonum totius uniuerſi, 12æ.quæſt.19.10.c
162 Multitudo uolitorum, non repugnat ſimplicitati dei, 1a.q.19.2.4m
163 deus triplicites uult omnes homines ſaluos fieri.ſ. uel ut fiet ibi diſtributio accommoda, uel ut fiat diſtributio pro generibus ſingulorum & non pro ſingulis generum, uel uoluntate antecedente, & non uoluntate conſequente, 1a.q.19.6.1m*q.23.4.3m
164 deus non poteſt uelle malum culpæ, ſed malum pœnæ, per accidens tantum, 1a.q.19.9.0*10.1m*2m*q.22.3.3m*q.48.6.c*12æ.q.39.2.3m*q.79.4.2m
165 Mala culpæ fiunt deo non uolente, nec nolente, ſed permittente, 1a.q.19.9.3m, 12æ.q.39.2.3m
166 Volũtas creaturæ mouetur a ſolo deo, ut principio intrinſeco, 1a.q.57.4.c.fi.*q.105.4.0*q.106.2.c*q.111.2.0*.12æ.q.6.4.1m* quæſt.9.6.0 *quæſt.80.1.0*3.c.fi.*q.111.4.c*3a.q.18.1.1m
167 Omnis motus tam uolũtatis, quàm naturæ, procedit a deo, ſicut a primo mouente, 12æ.q.61.3m*q.4.1m*6.c*q.15.4.6m*q.80.1.3m*q.109.1.9.c*22æ.q.104.4.c
168 deus mouet hominem ad agendum tripliciter.ſ. proponendo appetibile, & mutando corpus, & mouendo uoluntatẽ, 22æ.q.6.1.3m
169 Motus uoluntatis hominis, diſponuntur immediatè a deo, intellectus autem mediantibus angelis, corporalia uero interiora & exteriora eius, mediantibus angelis & cœlis ut multiformia, mutabilia, & defectibilia ab oppoſitis, 1a.q.79.4.c*q.111.2.c*q.115.3.c*4.2m*12æ.q.9.5.1m
170 Solus deus imprimere in uoluntatem poteſt. 1a.q.105.4.c*q.106.1.c*q.115.4.0*q.116.1.c.fi.*12æ.q.75.3.c*q.80.1.0*3.1m*22æ.q.172.2.1m
171 Solus deus implet uoluntatem, quia ſolus deus mouet eam ſufficienter, ut obiectum, 1a.q.105.4.c*q.106.2.c*q.111.2.c* 12æ.q.2.7.8.c*q.3.1.c
172 Voluntas creaturæ poteſt conformari uolũtati dei quadrupliciter, ſ. materialiter, formaliter, effectiuè, & finaliter, 12æ q.10.19.c.co.a
173 Voluntas, ſcientia, & actio creaturæ, poteſt & debet conformari uoluntati, ſcientiæ, & actioni dei, ſecundũ imitationem, non autem ſecundum æquiparantiam, 12æ.q.19.9.1m
174 Virtus & rectitudo uoluntatis humanæ, principaliter conſiſtit in hoc, quod diuinæ uoluntati conformetur, & eius ſequatur imperium, 22æ.q.104.4.2m
175 conformitas uoluntatis humanæ ad diuinam, attenditur ſecundum uoluntatem rationis, 3a.q.18.5.c.2m
176 Ad bonitatem uoluntatis humanæ requiritur, quod cõformetur uoluntati dei, 12æ.q.19.9.0
178 Quilibet homo tenetur conformare uoluntatem ſuam uoluntati dei, in uolito formaliter, ideſt ſecundum rationẽ communem boni, & in modo, ſ. ex charitate, & effectus, id eſt, quod uelit id quod deus uult eum uelle non autẽ materialiter, ideſt, in quolibet particulari, 12æ.q.19.10.0*q.39.2.3m*22æ.q.104.4.3m
179 Voluntas beatorum conformatur uoluntati dei, in quolibet uolito, 12æ.q.19.10.1m
180 Potentia proprie conuenit deo, 1a.q.25.1.0

181 Potentia

181 *Potentia ſecundum propriam rationem principij conuenit Deo reſpectu actionum notionalium ſecundum quas aliqua procedunt ſecundum rem, non autẽ reſpectu aliarum, 1ª.q.41.4.3m
182 *Potentia actiua propriè conuenit deo, non autem paſſiua. 1ª.q.25.1.0* 3.1m *q.41.4.2m
183 Potentia Dei eſt principium ſuæ actionis ſecundum rationem tantum: ſed eſt principium realiter ſuorũ effectuum 1ª.q.25.1.3m. *q.41.3.4m
184 Potentie Dei, eſt eius eſſentia, 1ª.q.25.1.2m
185 Potentia Dei, eſt infinita. 1ª.q.25.2.0
186 Potentie Dei duplex, ſcilicet abſoluta, ideſt ſecundum ſe, & ordinata, ideſt, cum præſcientia & uoluntate, 1ª.q.25.5.1m
187 Potentia Dei non eſt ad malum, quia eſt ſua bonitas: 12æ.q.2.4.1m
188 Circa potentiam Dei fuit duplex error, ſcilicet quod Deus agit ex neceſſitate naturæ, & quod diuina ſapientie limitatur ad hunc ordinem rerum qui nunc eſt, 1ª. quæſt. 23.3.c
189 Potentia generandi eſt in Deo, 1ª.q.41.4.0
190 Potentia generandi in Deo: eſt medium inter abſolutum: & relatiuum, 1ª.q.41.3.0
191 Potentia generandi in Deo: ſignificat eſſentiam in recto, & relationem in obliquo, 1ª.q.41.5.0
192 Potentia generandi in diuinis non continetur ſub omni potentia Dei, 1ª.q.41.6.3m
193 Potentie generandi in diuinis ſumitur tripliciter, ſcilicet actiue: & paſſiue: & impersonaliter. Prima conuenit ſoli patri: ſecunda tantum filio: ſed tertia cuilibet perſonæ, 1ª.q.41.6.1m
194 *Cum pater ſit principium generationis, & pater & filius ſint principium ſpirationis: in patre erit potentie generandi, & in patre & filio potentia ſpirandi, 1ª.q.41.4.3m
195 Eadem numero potentie generãdi eſt in patre ut generet: & in filio ut generetur, 1ª.q.31.6.1m. *q.41.6.3m
196 Deus eſt omnipotens, 1ª.q.25.3.0.* 3ª.q.13.1.c
197 Deus poteſt facere quicquid non implicat cõtradictionem 1ª.q.7.2.1m *q.25.3.4.0.* 3ª.q.13.1.c
198 *Deus diſpenſare non poteſt ut homini liceat non ſubdi ordini eius, etiam in ijs, ſecundum quæ homines ad inuicem ordinantur, 12æ.q.100.8.2m
199 Deus poteſt diſponere: agendo præter ordinem ſuæ prouidentiæ: quo ad res ſubiectas ordini: non autem quoad rationem ordinis, quæ eſt in Deo, 1ª.q.105.6.c
200 Diuina potentia: non eſt ita ordini eius alligata, quin poſſit quandoque præter ordinem cauſarum ſecundarum aliquid agere: cum ſibi placuerit, ut patet in operibus miraculoſis, 1ª.q.25.5.c
201 Deus non poteſt facere duo contraria: uel priuationem & habitum: uel alia oppoſita eſſe ſimul in eodem, 1ª.q.105.2.6.c.* 12æ.q.51.4.c
202 Deus non poteſt aliquid facere: quod non ſit conueniens ſapientiæ & bonitati eius, 1ª.q.21.4.c
203 Deus poteſt facere quicquid olim fecit: niſi ſit impoſſibile ratione præteriti, 1ª.q.25.4.2m
204 *Deus poteſt reparare uirginitatem perditam, 1ª.q.25.4.3m
205 Deus poteſt facere quæ non facit, & dimittere quæ facit. 1ª.q.25.5.0.* 3ª.q.13.3m
206 Solus Deus poteſt mutare formam in formã, & materiam in materiam, & totum in totum, 3ª.q.75.4.c.3m
207 Deus poteſt tranſmutare omnem materiem in quamcunque formam, 3ª.q.18.1.5m
208 Deus poteſt immediate mouere materiam ad formam; & omne corpus ad locum: & intellectum; & uoluntatem; interius eam inclinando. 1ª.quæſt.105.1.2.3.4.0.*quæſt.110.2.c
209 Deus non poteſt facere, materiam eſſe ſine forma. 1ª.q.66.1.0
210 Deus poteſt facere raritatem & denſitatem eſſe ſine materia 3ª.q.77.2.3m. *7.1m *2m
211 Deus poteſt facere angelum non eſſe. 1ª.q.9.2.c.* q.10.5.c.3m.* 2.d.2.q.1.1.7m
212 Deus poteſt immediate mouere quodlibet corpus, quacunque mutatione poſſibili cuicumque creaturæ, 1ª.q.105.1.6.c.
213 Deus poteſt immediate facere omnem effectum cuiuſcunque agẽtis, ſine eo. 1ª.q.105.2.6 c.* 12æ.q.51.4.c.3ª.q.77.1.c
214 Nullius rei uirtus poſſet aliquid niſi per uirtutẽ Dei, qui eſt omnis uirtus, & uirtutis conſeruatio & ordo ad effectũ. 12æ.q.109.1.c.
215 Hoc quòd Deus in omnibus operatur ſecundum modum eorum non excludit quin Deus quædam operetur, quæ natura operari non poteſt 12æ.q.51.4.2m
216 *Nihil prohibet eſſe aliquid in potentia diuina, quod non uult, & quod non continetur ſub ordine quem ſtatuit rebus. 1ª.q.25.5.1m
217 Solus Deus poteſt facere præter ordinem & curſum totius naturæ. 1ª.q.105.6.0.* q.106.3.c.*.1ª.q.41.3 c
218 Quicquid poteſt intelligi eſſe ſine alio, Deus poteſt facere eſſe ſine eo, non autem ſi poſſet intelligi alio, non intellecto, ut ens ſine bono, 12æ.q.110.4.4m
219 *Deus poteſt facere uniuerſum, & quamlibet creaturam meliorem quam fecerit. 1ª.q.25.3m.* 6.0
220 Quelibet creatura, Deus poteſt facere aliam meliorem, bonitate eſſentiali & accidentali. 1ª.q.23.5.3m.6.0
221 Deus poteſt facere, aliquid melius humanitate Chriſti, matre eius, beatitudine, & gratie, ſecundum ſe, non autem ut relata ad Deum, 1ª.q.25.6.4m.* 3.q.7.12.2m. *quæſt. 10.4.3m
222 Deus non poteſt peccare. 1ª.q.25.3.2m.* q.63.1.0.* 22æ.q.6.2.c.2m
223 Deus ſi uellet, poſſet praua agere, & peccare. Et iſtius conditionalis. Socrates poteſt currere, ſi uult: antecedens eſt poſſibile & ideo ſequitur poſſibilitas conſequentis. Sed in hac conditionali, Deus poteſt peccare ſi uult, antecedens eſt impoſſibile. Non enim poteſt Deus velle malum. Et ideo non eſt ſimile. 1ª.q.25.3.2m
224 *Deus eſt cauſa peccati. 12æ.q.79.0.*q.80.1.c
225 Deus eſt cauſa mali pœnæ per accidens tantum, mali autẽ culpæ nullo modo eſt cauſa, 1ª.q.48.6.c. *q.49.2.10.* q.63.3.c.fin. * 12æ.q.87.1.2m * 12æ.q.19.1.3. *q.24.10.c
226 Deus eſt cauſa excæcationis & obdurationis per accidens tantum, ſcilicet ſubtrahendo gratiam, 1ª.q.23.3.2ª. * 12æ q.79.3.c.* 22ª.q.13.1.0
227 Deus per ſe inclinat ad bonum, dando gratiam & virtutes, & directe ordinando ad bonum, ſed inclinet ad malum per accidens tantum, ſcilicet non dando gratiam, 12æ.q.79.1.1m
228 Deus eſt cauſa productiua cuiuslibet rei, 1ª.q.22.2.c.*q.44.0.*q.45.2.* q 55.1.2m.*q.57.2.c.fi. *q.61.1.0. *q.65.1.0.* 3.c. *q.75.5.1m q.77.1.c.* q.103.q.7.c.1.1m. q.79.2.c.* q.93.1.c
229 Deus eſt cauſa omnium efficiens exemplaris, & finalis, 1ª q 44.1.2.3.c.*q.65.2.0.* q.103.2.0.* 5.c.q.105.5 c.*q.12æ.q.79.2.c
230 Deus eſt cauſa omnis motus, tam uoluntatis quam naturæ 12æ.q.6.1
231 Deus immediate producit omnia, 1ª.q.65.3.0.* 3ª.q.6.1.1m
232 Deus agit mediantibus alijs cauſis, non ex inſufficientia eius, ſed ut dignitatem cauſandi communicet creaturis, 1ª.q.22.3.c.* 8.2m.* q.103 6 c.2m. * q.106.4.c
233 Bonitas, liberalitas, iuſtitia, & miſericordia Dei differenter producunt res, 1ª.q.21.3.c
234 Deus produxit creaturas, non ex neceſſitate, 1ª.q.19.4.0.* q.25.5.0.* q.28.1.3m.* q.32.1.3m.* q.45.6.c.*q.50.1.c.* q.61.2.1m.* q.104.3.0.* q.105.1.2m.* 12æ.q.66.1.1m. *q.109.1.c.* 3ª.q.50.2.3m
235 Deus in productione rerum, finem aliquem intendit. ſ. diuinam bonitatem, 1ª.q.25.3.c
1 ¶Dextrum & ſiniſtrum, & aliæ differentiæ ſitus, ſunt in inanimatis quoad nos tantum: in animatis uero ſunt ſecundum ſe, 1ª.q.13.7.c
¶ *Diabolus dicitur eſſe Deus huius ſeculi non creatione, ſed quia ſeculariter uiuentes ei ſeruiunt: eo modo loquendi quo Apoſtolus loquitur dicens, quorum Deus uenter eſt, 1ª.q.63 1.c.fi.* q.114.3.2m.* 12æ.q.1.3.b
1 ¶Diaconus non eſt proprius miniſter alicuius ſacramenti, 3ª.q.67.1.0
2 Diaconus eſt proprius diſpenſator ſanguinis Chriſti, non autem corporis Chriſti; niſi de licentia epiſcopi, uel preſbyteri, uel in neceſſitate, 3ª.q.82.3.0
3 Diacono non licet tangere corpus Chriſti, quia non habet manus conſecratas, 1ª.q.82.3.0
4 Ad diaconum pertinet aſſiſtere & miniſtrare maioribus ſacerdotibus, in omnibus agendis, circa ſacramenta eccleſiæ, 3ª.q 67.1.c.* q.71.4.c
5 Ad diaconum pertinet purgare tantum, ideſt, eijcere immundos, & diſponere fideles per admonitiones. Sed ad ſacerdotes pertinet etiã illuminare, ideſt tradere ſacramente, ad epiſcopos perficere, 3ª.q.64.1.1m.* q.67.1.1m.* 2m.* q.83.3.3m

1 Dialectica ſcientia eſt tantum una in ſpeculabilibus: demonſtratiuæ vero ſunt plures, 12æ.q.57.6.3m.* 22æ.q.51.4.2m
1 Dicere propriè importat principaliter reſpectum ad verbū, ſecundario autem ad rem intellectam, ideo in diuinis conuenit tantum patri, 1ª.q.34.1.3m.* 3ª.q.39.8.2m
2 Dicere ſe habet tripliciter ad illud, quod dicitur, ſcilicet enunciatiuè, cauſatiuè ſeu imperatiuè, & optatiuè, 22æ.q.76.1.c
3 Dicere Dei ſumitur dupliciter, ſcilicet pro formatione uerbi & pro expreſſione eius, primum eſt æternum: non autem ſecundum, 1ª.q.32.1.3m.* q.47.1.c.fi.* q.65.4.c.fi.* q.67.4.c.2m.* q.74.3.1m.* 3m.* 5m
4 Per hoc quod dicitur in ſcriptura, dixit Deus, importatur diuinum imperium, ſecundum Baſilium prius autem oportuit produci creaturam quæ obediret, quàm fieri mentionem de diuino imperio, 1ª.q.74.4.1m
1 ¶ Dici ut uerbum conuenit tantum filio in diuinis: ſed dici ut ras, conuenit ſingulis perſonis, toti trinitati, eſſentiæ Dei, & omni creaturæ, 1ª.q.34.1.3m

1 Dies dicitur dupliciter, ſcilicet naturalis continens viginti quatuor horas, & artificialis, ſcilicet à claritate ſolis, 3ª.q.53.2.3m
2 Dies naturalis ſecundum eccleſiam incipit in media nocte, non autem dies artificialis, 3ª.q.80.8.5m
3 Dies naturalis non terminatur in veſpere: ſed in mane ſecundum Chryſoſtomum, 1ª.q.74.3.6m
4 De operibus ſeptem dierum, in principio bibliæ, 1ª.q.65.vſque 75.0
5 Septem dies fuerunt unum inſtans ſecūdum cognitionem ſeptem operum Dei in mente Angeli, ſecundum Auguſtinum: licet ſecundum alios fuerint uere ſeptem dies ſucceſſiue, 1ª.q.58.6.c.* 7.3m.* q.68.1.c.* q.69.1.c.* q.70.1.1m.* q.74.1.2m
6 Diuerſæ res diuerſimode præfuerunt in operibus ſeptem dierum, 1ª.q.73.1.3m.* q.90.4.0.* q.91.2.4m.* q.92.4.3m.* q.118.3.1m
7 Dies primi, ſcilicet creationis, à luce in noctem computantur propter futurum hominis lapſum, ſed econuerſo triduum Chriſti in ſepulchro propter reparationem hominis, 3ª.q.51.4.1m.* q.53.2.3m
8 ¶ Prima dies dicitur habuiſſe veſpere: & non mane, 1ª.q.63.6.4m
9 Dies dominicus ſuccedit ſabbatho ex ſtatuto eccleſiæ, & cōſuetudine Chriſtianorum tantum: ideo obſeruatio eius nō eſt ſic arcta, nec figuralis, ſicut ſabbati: quia ueritas etiam in modico prætermitti non dēt. 12æ.q.103.3.4m.* 22æ.q.122.4.4m
10 Dies in qua res creatæ ſunt, ſcilicet prima, non debuit benedici, ſeu ſanctificari, 1ª.q.73.3.2m
11 De ſecunda die non dicitur, uidit Deus, pluribus rationib. ſcilicet uel quia quod ponitur in tertia die, refertur etiam ad ſecundam: uel quia eſt de ijs quæ non ſunt manifeſta populo: uel quia per firmamentum ſimpliciter, intelligitur aer nebuloſus qui non eſt de partib. principalib. mundi: uel eſſet myſtice ex parte numeri: quia dualitas ab vnitate recedit, 1ª.q.74.3.3m
12 In tertia die informitas terræ remouetur ſecundum Auguſtinum, 1ª.q.69.1.2.c.principio.
13 Die quarta producuntur luminaria quæ mouentur cœlo, ad ornatum ipſius, 1ª.q.70.1.a
14 Die quinta producuntur aues, & piſces ad ornatum medij elementi: qui habent motū in aere & aqua quæ pro vno elemento accipiuntur, 1ª.q.70.1.c.* q.71.0
15 Die ſexta producūtur animalia, quę habent motum in terra, ad ornatum ipſius, 1ª.q.70.1.c.* q.72.0
16 Dies ſeptima debuit benedici, & ſanctificari, 1ª.q.73.3.0
17 Diei ſeptimæ conuenit completio operum Dei, & requies eius. 1ª.q.73.1.2.0
1 ¶ Differentia eſt nobilior genere ſicut determinatum indeterminato, & proprium communi; non autem ſicut alia natura, 1ª.q.50.4.1m.* q.75.7.2m
2 *Differentia complet eſſentiam generis, 12æ.q.67.5.c
3 Differentia & genus ſecundum conſiderationem realem & metaphyſicalem, fundantur ſuper diuerſas naturas neceſſario, non autem logice, 1ª.q.50.2.1m
4 Id à quo ſumitur differentia, ſe habet ad illud à quo ſumitur genus, ut actus ad potentiam, 1ª.q.5.3.c.* q.50.2.1m.* q.35.3.4m.* 5.3m.* 12æ.q.67.5.c
5 Dria cōpletiua ſpecies, ſumitur à forma: genus à materia cōi, ſed particulare, à materia indiuiduali, 1ª.q.85.5.3m
6 Differentia ſignificat totum compoſitum, ſicut & ſpecies licet ſumatur à parte formali, & genus à parte materiali: licet genus ſignificet totum, 1ª.q.85.5.3m.* 12æ.q.67.5.a
7 Differentia eſt in genere tantum in potentia: ideo non participat genus, nec eſt de intellectu eius, nec econuerſo, 1ª.q.3.5.c
8 Differentia importat diſtinctionem formæ, 1ª.q.31.2.2m
9 Differentia eſt forma generis, in quantum facit ipſum eſſe actu, ſed genus eſt formalius ſpecie, in quātum eſt uniuerſalius, 12æ.q.18.7.2m
10 Remota differentia non remanet genus idem numero, 12æ.q.67.5.c
11 Differentia formæ proueniens ex ſola diſpoſitione materiæ, non facit diuerſitatem ſecūdum ſpeciem, ſed tantum ſecundum numerum, 1ª.q.85.7.3m
12 Differentia ſecundum ſpeciem eſt propter finem: ſed differentia ſecundum numerum, eſt propter materiam, 1ª.q.62.6.3m
13 Differentiæ eſſentiales ſunt nobis ignotæ, 1ª.q.29.1.3m
14 Differentiæ eſſentiales ſæpe nominantur ex accidentibus, 1ª.q.29.1.3m.* q.77.1.7m.* 12æ.q.29.2.3m.fi.
15 Differentiæ per ſe, ſcilicet contentæ uirtualiter in genere, conſtituunt veras ſpecies eius: non autem differentiæ extraneæ, niſi impropriè, 12æ.q.18.7.c.* q.35.8.a
16 Differentiæ quæ conſequuntur diuerſitatem ſpecierum, poſſunt eſſe in rebus eiuſdem ſpeciei: non autem differentiæ quæ conſtituunt ſpecies, 12æ.q.72.5.a
17 Diuiſio generis in ſpecies non eſt ſemper per ueras differentias, 12æ.q.49.2.3m
18 Differentia triplex inter homines, ſecundum habitus & actus animæ rationalis, ſcilicet ſecundum diuerſas gratias gratis datas, ſecundum duplicem uitam, contemplatiuam & actiuam, & ſecundum diuerſos ſtatus & officia, 22æ.q.171.principio.
19 Differentia informis eſſe non poteſt, niſi ſecundum quod vna eſt perfectior alia, 1ª.q.31.2.2m
1 *Differre propriè, eſt ſemper per aliud: & eſt relatum: ſed diuerſum, eſt abſolutum, & ſeipſo, uel alio ideo omne differens eſt diuerſum, & non econuerſo, 1ª.q.3.8.3m.* q.90.1.3m
2 Simplicia ſeu prima non propriè differunt, ſ. per aliud ſicut compoſita ſeu ſecunda: ſed ſunt diuerſa, ſ. ſeipſis tantum, 1ª.q.3.8.3m.* q.90.1.3m
3 Differre ſpecie, contingit dupliciter, ſ. in diuerſis ſpeciéb. cōplens, uel ſecundum diuerſos gradus in generatione eiuſdem ſpeciei, 12æ.q.72.7.a
4 Propter diuinam ſimplicitatem, conſideratur duplex realis identitas, in diuinis, eorum quæ differunt in rebus creatis, 1ª.q.40.1.1m
1 ¶ Difficile eſt id quod tranſcendit potentiam ſecundum naturam, uel propter impedimentum, 1ª.q.62.2.2m.* 4.1m
2 Difficultas operandi duplex, ſcilicet ex magnitudine operis, uel ex defectu uoluntatis: prima auget meritum, ſecunda uero minuit illud, 12æ.q.114.4.2m.* 22æ.q.155.4.2m
3 Ratio uirtutis magis cōſiſtit in bono, quam in difficili: ideo magnitudo eius magis menſuranda eſt ſecundum rationem boni, quàm ſecūdum rationem difficilis, 22æ.q.123.12.2m.* q.137.1.1m.fi.* q.141.8.3m
4 *Opera uirtutem ſunt difficilia, 12æ.q.107.4.c
5 Opus uirtutis habet duplicem difficultatem. ſ. ex ſpecie actus, ut in fortitudine & temperantia ex diuturnitate, ut in perſeuerantia, 22æ.q.137.1.a
6 Difficultas in actibus uirtutum duplex ſcilicet in inueniendo medium rationis, & in refrenando paſſiones: tantum prima eſt in uirtutibus intellectualibus & in iuſtitia: ſecunda uero in alijs, 22æ.q.129.2.c
7 Vbi eſt ſpecialis difficultas, ibi requiritur ſpecialis uirtus, 22æ.q.137.1.a
8 Difficultas duplex circa actus uirtutum habentium materiam exteriorem, ſcilicet propter exceſſum paſſionū principaliter, uel principaliter propter magnitudinem obiecti in prima ſufficit una uirtus: ſed in ſecunda requiruntur duæ, 22æ.q.129.2.c.* q.134.3.1m
9 Difficultas uitandi peccatum duplex, ſcilicet propter uehementiam paſſionis, ut ira: uel propter latentiam, ut ſuperbia, 22æ.q.162.6.3m
1 ¶ Diffinitio non poteſt eſſe falſa niſi per accidens. ſ. rōne duplicis compoſitionis, 1ª.q.17.3.c.* q.58.5.c.* q.85.6.c
2 Doctores & philoſophi negligūt modū diffinitionis, & tangentes principia prætermittunt formā ſyllogiſmi, ponentes ea, ea quibus ſyllogiſmus formari poteſt, 22æ.q.4.1.c

3 *Cum

3 *Cum demonſtratur cauſa per effectum, neceſſe eſt uti effectu, loco diffinitionis cauſæ, 1ª.q.2.7.1m.*q.2.2.2m.

4 Vnius rei eſt tantum una diffinitio perfectiſſima. ſ. per omnes cauſas: ſed ſunt plures per diuerſas cauſas, uel proprietates, 12æ.q.55.4.c.

5 Vnumquodque diffinitur & denominatur ſecundum illud quod conuenit ei primo, & per ſe non autem per illud qd conuenit ei per aliud, 3ª.q.60.4.1m.

6 Materia communis ponitur in diffinitione ſpeciei, non autem materia indiuidualis, 1ª.q.29.2.2m.*quæſt.75.4.c.*q.85.1.2m.

7 Diffinitio naturalium ſignificat formam & materiam, 1ª.q.29.2.3m.*q.75.4.c.*q.85.1.2m.

8 Nomina intentionum quandoque ponuntur in diffinitione rerum: quando nomina non ſunt impoſita rebus: ut in diffinitione perſonæ, 1ª.q.29.1.3m.

9 Singulare non diffinitur, 1ª.q.26.1.1m.

10 Nomen pertinens ad communem rationem ſingularitatis, diffiniri poteſt: ut perſona & huiuſmodi, 1ª.quæſt.29.1.1m.

11 Diffinitio & ſcientia ſunt tantum entium, non ſecundum modum rei, ſed ſecundum modum intellectus, 1ª.q.44.3.3m.

12 Partes rei uel diffinitionis ſunt prius notæ quam totum uel diffinitum: ſed ut partes, eſt econuerſo, 1ª. quæſt.85.2.2m.*3m.

1 Digeſtio eſt completio à calore naturali, 3ª.q.74.5.3m.

1 Dignitas eſt de abſolutis: ideo eſt eadem in patre & filio, 1ª.q.42.4.2m.

1 ¶Diligentia idem eſt quod ſolicitudo, ideo requiritur in omni uirtute ſicut etiam ſolicitudo, 22æ.q.54.1.1m.

1 Diluculum poteſt dici pars diei & noctis, 3ª.q.51.4.3m.

1 ¶Situs eſt de ratione quantitatis dimenſiuæ, 3ª.q.77.2.c.

2 Additio quantitatis non tollit eſſentiam dimenſionis, 3ª.q.67.8.4m.

3 *Dimenſio corrumpitur tripliciter. ſ. per additionem, diuiſionem, & diminutionem, 3ª.q.77.4.0.

4 Quantitas dimenſiua eſt aliquorum dupliciter. ſ. per ſe: & per accidens, uel propriè & ſimilitudinariè, primo modo conuenit corporib. ſed ſecundo modo conuenit etiam aliis, 1ª.q.3.1.1m*.3m.

¶Dionyſius dicit in quadam epiſtola ſuper Ioánem, quod Chriſtus operabatur diuinitus, ea quæ ſunt hominis: & hoc monſtrat uirgo ſupernaturaliter concipiens: & aqua inſtabilis, terrenorum pedum ſuſtinens grauitatem, 3ª.q.28.2.3m.fi.*q.4.5.2.c.

¶Diſciplina eſt pars potentialis iuſtitiæ, contenta ſub humanitate. 22æ.q.80.3m.

1 ¶Diſcordia importat diſgregationem quandam uoluntatum in diuerſa, 22æ.q.37.1.c.3m.

2 Diſcordia per ſe, i. ea intentione deliberata diſſentiendi à bono Dei uel proximi, eſt peccatum mortale: non autem ſi per accidens, 22æ.q.37.1.0.*q.42.2.2m.

3 Diſcordia principaliter oritur ex inani gloria: ſecundario autem ex inuidia, 22æ.q.37.2.0.*q.38.2.c.*q.132.5.0.

1 ¶Diſpenſatio importat commenſuratam diſtributionem, uel applicationem alicuius communis ad ſingula, 12æ.q.97.4.c.*22æ.q.88.10.c.

2 Nunquam diſpenſandum eſt, in præiudicium boni communis, 12ª.q.97.4.1m.*100.8.c.

3 Omnis diſpenſatio à prælato, debet fieri ad honorem Chriſti uel ad utilitatem eccleſiæ, 22æ.q.88.12.c

4 Infidelis eſt, qui diſpenſat non habens intentionem ad bonũ commune: imprudens autem, non habens rationem diſpẽſandi, 22æ.q.97.4.c.

5 Diſpenſatio non poteſt fieri contra præcepta iuris naturalia communia: ſed tantum contra ea quæ ſunt quaſi concluſiones eorum, 12æ.q.97.4.3m.*22æ.q.147.4.1m.

6 Solus Deus poteſt diſpenſare in præceptis diuinis, non autem Papa, 12æ.q.94.5.2m.*q.97.3.1m.*4.3m.*q.100.8.0.*22æ.q.89.9.1m.

7 *Omnia præcepta decalogi ſunt omnino indiſpenſabilia, etiã à Deo, 12æ.q.99.5.c.*q.100.8.2m.

8 Præcepta continentia intentionem legiſlatoris. ſ. conſeruationem boni communis, uel ordinem iuſtitiæ & uirtutis, ut omnia præcepta decalogi: ſunt omnino indiſpẽſabilia, 12æ q.100.8.0.

9 Cum diſpenſatur in aliqua lege humana, non fit ut legi humanæ non obediatur, quod eſſet contra legem naturæ & mandatum diuinum, ſed fit ut hoc quod erat lex, non ſit lex in hoc caſu, 22æ.q.88.10.2m.

10 Facilius diſpenſatur in gradibus prohibitis conſanguinitatis & affinitatis, circa perſonas excellẽtes, ſine acceptione perſonarum: propter pacem communem, 12æ q.97.4.2m.*22æ.q.63.2.2m.

11 In publica lege humana nullus poteſt diſpenſare, niſi ille à quo lex habet auctoritatem, uel cui ille commiſerit, 12æ.q.97.4.3m.

12 Inferior poteſt diſpenſare in præceptis ſuperioris, quando ſibi permittitur à ſuperiori non autem aliter, 12æ.q.58.4.3m.

13 Rectores multitudinis poſſunt diſpenſare in legibus humanis, quando deficiunt in aliquo caſu, uel neceſſitas imminet, uel quando non expediunt alicui perſonæ, 12æ.q.96.6.c.*q.97.4.0.*q.100.8.c.*22æ.q.88.0.c.2m.*q.89.9.0.*q.147.4.c.1m.

1 ¶Diſpoſitio ſemper importat ordinem habentis partes, 12æ.q.49.1.3m.*2.1m.

2 Diſpoſitio poteſt dici tam ratio ordinis rerum in finem, quã ratio ordinis partium in totum prouidentia uero, primum tantum, 1ª.q.22.1.c.fi.

3 Diſpoſitio ſummitur dupliciter. ſ. pro genere habitus, & ut diuiditur contra habitum, & hoc dupliciter, ſ. uel ut diuerſæ ſpecies, uel ut imperfectum contra perfectum, in eadem ſpecie, 12ª.q.49.2.3m.

4 Diſpoſitio triplex. ſ. uel ſecundum locum, i. prædicamentum ſitus, uel ſecundum potentiam, i. præparatio ad habitum, uel ſecundum ſpeciem, i. habitus, ſed diſpoſitio tertio modo fit habitus, non autem ſecundo modo, 12æ.q.40.1.3m.*2.3m.*4.c.*q.48.4.4m.

5 Diſpoſitio duplex. ſ. diſpoſitio remouẽs, & diſpoſitio perficiẽs, 12æ.q.88.3.c.

6 Diſpoſitio duplex. ſ. materiæ; & agentis prima eſt tantum entium ſecunda uero eſt etiam non entium, ut prædeſtinatio, 1ª.q.23.2.3m.

7 Diſpoſitio dupliciter ſe habet ad id ad quod diſponit, ſ. ut uia ad perfectionem, & ut effectus, ſecundo modo manet cum perfectione, non autem primo modo, 3ª.quæſt.9.3.2m.

8 Diſpoſitio tripliciter ſe habet ad id ad quod diſponit. ſ. ut idẽ in eodem, in eodem ut non idem: & ut nec idem nec in eodem, 12æ.q.74.4.3m.

9 Diſpoſitio quæ diuiditur contra habitum, ut imperfectum contra perfectum in eadem ſpecie, fit habitus, non autem quæ diuiditur contra habitum, ut diuerſa ſpecies, 12æ.q.49.2.3m.*q.88.4.4m.

10 Omne ſubiectũ diſpoſitionis uel habitus, requirit tria. ſ. compoſitionem ſubiecti ex actu & potentia: indeterminationẽ ad multa, & concurſum plurium accidentium, 12æ.q.49.4.0.

11 Nulla diſpoſitio uel habitus ad operationes eſt principaliter in corpore, ſed tantum diſpoſitio ad formam: non autem habitus propriè, 12æ.q.50.1.0.*2.c.

12 Difficile mobile diuerſificat habitum à diſpoſitione, non autem ab aliis ſpeciebus qualitatis, 12æ.q.49.2.3m.

13 *Habitus uel diſpoſitio non eſt in Deo nec in angelis, nec in cœlis, nec in elementis 12æ.q.49.4.c.

14 Eiuſdem eſt diſponere ad finem, & ad finem perducere, uel per ſe, uel per ſuos ſubditos, 12æ.q.98.2.3.c.

15 Diſpoſitio eorum quæ ſunt ad finem attenditur ſecundum rationem finis. 12æ.princ.*q.93.3.c.*q.102.1.c.*22æ.q.33.2.&c.

16 Omne quod eleuatur ad formã altiorem ſua natura requirit diſpoſitionem ſupra naturam ſuam. 1ª.q.12.5.c

17 Quilibet artifex etiam artifex diuinus, intendit operi ſuo inducere diſpoſitionem optimam reſpectu ſui finis: non autem optimam ſimpliciter, 1ª.q.47.2.1m.*q.91.3.c.

18 Diſpoſitio patientis eſt in eodem ſubiecto cum forma ad quam diſponit. non autẽ diſpoſitio agentis. 12æ.q.74.4.3m.

19 Forma non neceſſario conſequitur diſpoſitionem, niſi per uirtutem agentis, quod cauſat diſpoſitionem, 12æ.q.112.3.3m.

20 Diſpoſitio ſequitur naturaliter formam & perfectionem, ad quam diſponit, licet præcedat eam uia generationis, 3ª.q.7.10.2m.

21 Prima diſpoſitio materiæ eſt quantitas dimẽſiua. 3ª.q.77.2.c

22 Diſpoſitio materialis non eſt cauſa ſimpliciter, ſed ſecundum quid, 22æ.q.27.3.c.

23 Forma ſemper eſt in materia diſpoſita, non quidem reſpectu primi effectus formæ ſcilicet eſſe actu, ſed reſpectu effectuũ poſteriorum. 1ª.q.76.6.1m.

24 Diſpoſitio eſt in eodem ſubiecto cum eo ad quod diſponit propinque, 3ª.q.63.4.1m.

25 Diſpoſitio ſubiecti eſt prior naturaliter ſuſceptione formæ

ſed

ſed eſt poſterior ſ&lone agentis,12ª.q.163.8.3m.
16 Omnis diſpoſitio inordinata habet unitatem ſpecificam à ſua cauſa, ſed unitatē numeralem habet à ſuo ſubiecto,12ª.q.82.2.c.
1 ¶Contentio in diſputatione importat quādam acrimoniam locutionis,22ª.q.38.1.c.
2 Diſputatio cum infideli intentione confutandi errores, uel cauſa exercitii eſt laudabilis:ſed abſint rudes:niſi ab infidelibus tententur,22ª.q.10.7.0.
1 ¶Diſſenſio duplex.ſ.ad ſe,& ad alterum, & utraque opponitur paci:ſed tantum ſecunda opponitur concordiæ, 22ª.q.29.1.3m.
1 ¶Diſtantia & propinquitas creaturæ ad Deum,eſt ſimilitudo uel diſſimilitudo: non autem ſecundum locum,1ª.q.8.1.3m.
2 Corruptibilia plus diſtant à Deo, quàm incorruptibilia: ideo debilius eſſe recipiunt 1ª.q.65.1.1m.
1 ¶Diſtinctio duplex.ſ.formalis,ſ.ſpecifica,& materialis,id eſt, numeralis,1ª.q.30.3.c.°q.47.1.2.c.
2 Diſtinctio numeralis eſt propter ſpecificam.quia ſpecifica eſt nobilior,1ª.q.47.2.c.
3 Diſtinctio formalis,ſemper requirit inæqualitatem, 1ª.q.47.2.c.
4 Omnia quæ dicuntur ſecundum ordinem ad aliquid:diſtinguuntur ſecundum diſtinctionem eorum ad quæ dicuntur,12ª.q.54.2.c.
5 Prima diſtinctio rerum à principio fuit ſolum à Deo,ad perfectionem uniuerſi,1ª.q.47.1.0°.2.c.°q.63.3.2m.
6 Diſtinctio potentiarum non eſt ſecundum materialem,ſed ſecundum formalem diſtinctionem obiectorum:quæ eſt ſecundum rationem,1ª.q.59.2.2m.°q.77 3.3m.°q 80.1.2m.° 22ª.q.17,6.1m.°q.47.3.c.
7 Ea quæ non conueniunt in una potentia, ut differentiæ,generaliſſima,& materię à ſe ipſis diſtinguuntur, 1ª.q.85.1.2m.
8 Omnis diſtinctio formalis eſt per aliquam oppoſitionem,1ª.q.36.2.c.
9 In diuinis nulla eſt diſtinctio realis,niſi per oppoſitas relationes originis,1ª q.27.princ.°q.28.3.c.°q.29.4.c.°q.36.2.c.°q.32.3.c.3m.°q.36.2.c. m.°q.40.2 3.0.°q.93.5.c.
10 Diſtinctio realis in perſonis diuinis, ſtat cum identitate eſſentiæ,1ª.q.39.1.0.
11 Diſtinctio in diuinis perſonis non eſt per diuiſionem alicuius communis: quia eſſentia communis remanet indiuiſa :ſed oportet diſtinguentia conſtituere perſonas, 1ª.q.40.2.3.c.
12 Diſtinctio diuinarum perſonarum eſt minima ſecundum quantitatem:& eſt maxima ſecundum dignitatem & cauſalitatem,1ª.q.40.2.3m.
13 Proprietates in diuinis determinant & diſtinguunt perſonas non autem eſſentiam,1ª.q.40.1.2m.
14 Perſonæ diuinæ conſtituuntur & diſtinguuntur per origines:ſed primo & principalius per relatione, 1ª.quæſt.41.2.c.fi.
15 Relatio ut relatio non conſtituit,nec diſtinguit perſonas diuinas:ſed ut diuina,1ª.q.40.2.0.
16 Remotis relationib. perſonæ diuinæ non diſtinguerentur, 1ª.q.40.3.0.°3ª.q.3.3.3m.
17 Relationes diuinæ diſtinguuntur ab inuicem realiter,re relatiua:non autem re abſoluta,1ª.q.28.3.0.°quæſt. 30.1.c.c.°2.c.
1 ¶Diuerſitas °In Deo nulla eſt diuerſitas,1ª.q. 31. 2.c.1m.
2 Diuerſitas ſpeciei, ſumitur à forma, 12ª.q.23.1.c.° quæſt. 54.1.1m.
3 Materia ſecundum ſe,diuerſificat genus:ſed diſtinctio materiæ per quantitatem diuerſificat tantum indiuidua, 1ª.q.50.4.c.°12ª.q.23.1.c°.q.54.1.1m.
4 Diuerſitas materiæ diuerſificans formam, diuerſificat ſpeciē, 22ª.q.154.1.1m.
1 ¶Diuinatio:non dicitur ſi quis prænunciet ea quæ ex neceſſitate eueniunt,uel ut in pluribus quę humana ratione præſciri poſſunt ex cauſis:neque etiam ſi quis futura aliqua contingentia,Deo reuelante cognoſcat,tunc enim non ipſe diuinat.i.quod diuinum eſt facit:ſed magis quod diuinum eſt ſuſcepit,22ª.q.95.1.c.fi.
2 Conſiderare huiuſmodi effectus contingentes in ſeipſis antequam fiant,non eſt alicuius diuini,ſed eſt Dei proprium,qui ſolus in ſua æternitate uidet ea quæ futura ſunt quaſi præſentia,22ª.q.65.1.c.
3 Si quis huiuſmodi futura prænunciare, aut prænoſcere quocunque modo præſumpſerit,niſi Deo reuelante:manifeſtè uſurpat ſibi quod Dei eſt,& ex hoc aliqui diuini dicuntur,22ª.q.95.1.c.
4 Diuini enim dicti ſunt,ſecundum Iſidorum,quaſi Deo pleni, diuinitate enim ſe plenos ſimulant, & aſtutia quadam fraudulentiæ, hominibus futura coniectant, 22ª.q.95.1.c.
5 Homo habet naturalē inclinationem ad cognoſcendum futura, ſecundum modum humanum:non autem ſecundū indebitum diuinationis modum. 22ª.q.95.1.3m.
6 Diuinatio non dicitur ab ordinata participatione alicuius diuini:ſed ab indebita uſurpatione eius quod Dei eſt,22ª.q.95.1.c.1m.
7 Si huiuſmodi diuinatio cauſetur ex reuelatione dæmonum, cum quibus pacta habentur,uel expreſſa,quia ad hoc inuocantur,uel tacita,quia huiuſmodi diuinatio extenditur ad id,quod ſe non poteſt extendere.erit diuinatio illicita & ſuperſtitioſa,22ª.q.95.6.fi.
8 Diuinatio igitur eſt indebita uſurpatio prænunciandi,futuros euentus,22ª.q.9 ,.1.0.
9 Diuinatio ſemper eſt peccatum : quia ſemper in malam partem accipitur ſecundum Hieronymum, 22ª. q. 95.1.c.fi.
10 Omnis diuinatio prouenit ex operatione dæmonum : ideo eſt ſpecies ſuperſtitionis,22ª.q.95.2.0.°3.c.princ.
11 Diuinatio eſt ſpecies curioſitatis, ratione finis: ſed quoad modum operis,eſt ſpecies ſuperſtitionis,22ª.q.95.2.1m.
12 Genus diuinationis triplex,ſ.nicromantia,augurium,& ſortilegium:quorum quodlibet multas habet ſpecies, 22ª. q.93.3.0.
13 Diuinatio facta per inuocationem dæmonum per aſtra,ſomnia,auguria,uel ſortes,non eſt licita,ſed ſuperſtitioſa,22ª.q.65.0.°q.96.1.0.
14 Dæmones poſſunt diuinari uerum tripliciter,ſ.ſubtilitate naturæ,reuelatione & experientia,1ª.q.64.1.5m.°22ª.q.172.5.1m.°6.0.
¶Diuinum prędicatur de eſſentia:& de perſonis diuinis.3ª.q.16 2 3m.
1 ¶Diuiſio duplex.ſ.ſecundum quantitatem, & ſecundum formam:prima eſt poſterior uno:ſecunda uero prior:ideo diffinit unitatem,1ª.q.30.3.c.
2 Continuum mathematicè diuiditur in infinitum, ſecundum eandem proportionem: non autem ſecundum eandem quantitatem,ſed per minorem,1ª.q. 48.4.3m.°12ª.q.85.2.c.
3 Vnumquodque poteſt per ſe diuidi, ſecundum illud, quod in eius ratione continetur: non autem per alia,12ª.quæſt.9 ..4.c.
4 Res diuiditur per ſe id ſolum quod conuenit ei ſecundum genus,12ª.q.18.7 c.
5 Partes diuiſionis uniuocæ,ſunt coæquæ ſecundum rationem generis:licet altera earum ſit prior ſecundum rem ; ſed in analogis,una earum ſemper eſt prior re,& ratione, 12ª.q.61.1.1m.
6 Omnis pluralitas ſequitur aliquam diuiſionem, 1ª. quæſt.30.3.c.
7 Diuiſorum ex oppoſito aliqua ſunt ſimul ſecundum rem, & ſecundum rationem,ut ſpecies animalis, & colores:aliqua ſimul ſecundum rationem:ſed unum eſt prius ſecundum rem,ut ſpecies numeri, figuræ, & motus aliqua quorum unum eſt prius alio ſecundum rem & ſecundum rationem,ut ſubſtantia accidente, 1ª.q. 77.4. 1m.° 12ª.q .29.2.1m.
1 Diuitiæ duplices,ſ.corporales,& ſpirituales,ſecundæ ſunt uere,non autem primæ,22ª q.125.1.3m.
2 Diuitiæ dupliciter.ſ.naturales,& artificiales primæ appetuntur finite : ſecundæ dum habentur appetuntur finite.ſed dum non habentur,infinite,12ª.q.2.1.c. 3m. °q.30 4.0.
3 Diuitię cauſant iſta mala: quæ uitantur per paupertatem, ſcilicet ſolicitudinem,elationem,& amorem earum,22ª.q.188.7.c.
4 Diuitiæ non ſunt finis œconomicę:ſed bene uiuere,22ª. q.50.3. m.
5 Diuitiæ inquantum proſunt ad uirtutes,ſunt bonæ,ſed ſunt malæ inquantum impediunt:ſimiliter & paupertas,22ª.q.12.1.3m.
6 Deus dat aliquibus abundantiam diuitiarum, ut meritum bonæ diſpenſationis acquirant, 22ª.q.116.1.1m.° quæſt.126.1.3m.
7 Difficile eſt inter diuitias,charitatem ſeruare quia impediunt eam principaliter alliciendo animum,& diſtrahendo,22ª.q.186.3.4m.°q.188.7.c.
8 Diuitiæ ſunt uiles,uanæ,& mutabiles:& ideo debent contemni,22ª.q.126.1.3m.

9 Diuitiæ de conſilio ſubdicuntur per perpetuam paupertatem delitiæ carnis per perpetuam caſtitatem: & ſuperbia vitæ, per obedientiæ ſeruitutem, 12æ.q.108.4.c.fi.° 22æ.q.186.6.o

¶Diuturnitas auget amorem amici præſentis, abſentis autem diminuit, 22æ.q.49 2.2^{m}

1 ¶Docere eſt actus vitæ actiuæ, quoad actum exteriorem, & interiorem, ut dirigit ad opus: ſed eſt actus cōtemplatiuæ, ſecundum actum interiorem abſolute, 22æ. quæſt. 181.3.o

2 Docere dicitur dupliciter. ſ. principaliter infundendo lumen, & inſtrumentaliter dirigendo. Secundum conuenit angelis illuminando alios de reuelatis, & homini exterius adminiculando, proponendo exempla, uel applicando principia concluſioni: primum autem ſoli Deo, 1ª.q.107.1.o.° q.117.1.o.° 22æ.q.173.2.c.° 3ª.q.69.3.2^{m}

3 Chriſtus conuenienter multa docuit in parabolis propter tria. ſ. tum quia connaturale eſt homini, per ſenſibilia deuenire in cognitionem intelligibilium: tum propter ſimplicitatem quorundam audientium, tum etiam ut indignis diuina miſteria occultarentur, 3ª.q.42.3 o

4 Docere per modum exhortationis priuatæ, conuenit mulieri, non autem publica prædicatio, 22æ.q.177 2. o.° 3ª.3.5.1.3^{m}. ° q.67.4.2^{m}

5 Nullus poteſt propria docere, 1ª.q.117.1.4^{m}

6 Docere habet duplicem materiam. ſ. ſcientiam, & diſcipulum: ideo conſtruitur cum duplici accuſatiuo. 22æ.q.181.3.2

7 Ad docendum alios in diuinis tria requiruntur, ſcilicet plenitudo cognitionis, uis probandi, & pronunciatio, 12ª.q.111.4.c

8 Prædicator docendo debet facere tria, ſcilicet inſtruere, delectare, & flectere, 22æ.q.177.1.c

1 ¶Docilitas eſt aptitudo bene acquirendi rectam opinionem ab alio, ſicut ſolertia à ſeipſo, 22æ. q. 48.c.° q.49.3.o.° 4.c

2 Docilitas ſecundum aptitudinem, eſt à natura. Sed ad eius conſummationem, plurimum, ualet ſtudium. ſ. ſolicite, frequenter & reuerenter, animum applicando documentis maiorum, non negligendo ea per ignauiam, nec contemnendo per ſuperbiam, 22æ.q.49.3.2^{m}

1 ¶Doctor primus & principalis doctrinæ ſpiritualis & fidei, fuit Chriſtus, 3ª.q.7.7.c

2 Chriſtus fuit veriſſime doctor, martyr, & uirgo, 22æ.quæſt.132.4.c

3 Quia Catholicæ ueritatis doctor, non ſolum prouectos debet inſtruere, ſed ad eum pertinet etiam incipientes erudire: propoſitum noſtrum in hoc opere eſt, ea quæ ad Chriſtianam religionem pertinent, eo modo tradere, ſecūdum quod congruit eruditioni incipientium, 1ª. Prolo. principio, 22æ.q.189.1.4^{m}

4 Auctoritas ſacræ ſcripturæ, auctoritati cuiuſcunque doctoris præfertur, 1ª.q.1.8..m

1 ¶Doctrina tripliciter eſt occulta. ſ. ex intentione docentis, propter inuidiam uel turpitudinem rei: ſecundo quia paucis oſtenditur: tertio ex modo ſcilicet figuraliter. Sed doctrina Chriſti fuit occulta tertio modo tantum, 3ª. quæſt. 42. 3.c

2 In doctrina ſacra, multa occultantur, maximè infidelibus, ne irrideantur, 1ª.q.1.9 3^{m}.n.° 22æ.q.40 3.o

3 Chriſtus noluit ſcribere doctrinam ſuam, triplici ratione, ſ. propter dignitatem Chriſti, propter excellentiam doctrinæ. & propter ſpiritualitatem eius, 3ª.q.42.4.o

4 Diuina doctrina dicitur lac, triplici ratione, ſ. propter pulchritudinem, propter dulcedinem. & propter ſumendi facilitatem, 22æ.q.189.1.4^{m}

5 Doctrina oſtenditur eſſe uera, per hoc quod conſonat rationi. Et ſimiliter lex, 12æ.q.98.1.a

6 Homo adiuuatur & impeditur interius à doctrina dupliciter, ſ. propter uirtutem & culpam doctorum, uel auditorum, 22æ.q.177.1.3^{m}.° q.167.1.4^{m}.° 10.o

7 Nomen doctrinæ & diſciplinæ, ad inquiſitionem cognitionis pertinet. Nam doctrina eſt actio eius, qui aliquid cognoſcere facit. Diſciplina autem eſt receptio cognitionis ab aliquo. Et debet eſſe à facilioribus, 22æ.quæſt. 189.1.4^{m}

1 ¶Dolor eſt paſſio animæ in appetitu ſenſitiuo uel intellectiuo, 12æ.q.35.1.5.° 3ª.q.84.8.9.o.° q.8.1.c

2 Dolor interior, eſt ſimpliciter maior dolore exteriori, 12æ.q.35 7.o.° q.37.1.3^{m}

3 Dolor magis fugitur, quàm ametur uoluptas: quia minor eſt amor uoluptatis, quam amor conſeruationis ſui, cui correſpondet doloris fuga, 12æ. quæſt. 29. 3 1^{m}. ° quæſt. 35. 6.b. ° c. fi.° 22æ.quæſt.123.11.c.° quæſt. 138.1.c.° q. 142.3.2^{m}

4 Sicut dolor minuitur ex diuturnitate, ſic timor ex præmeditatione, 12æ.q.42.5.c

5 Innocentia patientis, minuit dolorem, quoad numerum, quia non dolet de rei. Sed auget intenſiue per ſe, quia magis indigne, 3ª.q.46.6.3^{m}

6 Dolor & triſtitia, ſunt tantum de contrarietatibus uoluntatis, 1ª.q.113.7.c

7 Triſtitia eſt ſpecies doloris, conſequens interiorem apprehenſionem tantum. Sed dolor conſequitur ad omnē apprehenſionem, 12æ.q.35.2.o.° 7.c.° 3ª.q.15.6.c

8 Omnis dolor & triſtitia, ſecundum ſe ſunt mala. Sed præſuppoſita præſentia mali, ſunt bona, 12æ.q.39.1.o.° q.59.3 c.° 3.4.15.5.6.o

9 Dolor & triſtitia, poſſunt eſſe bona, honeſta, & utilia, ratione fugæ mali, 12æ.q.39.2.3.o.° 3ª.q.15.6.2^{m}.° 3^{m}. ° q.46.6 2^{m}

10 Impoſſibile eſt aliquam triſtitiam uel dolorem, eſſe ſummum malum, 12æ.q 39 4.o

11 Dolor & gaudium ſenſitiui, nullo modo poſſunt eſſe ſimul, quia ſemper contrariantur, ſaltem ſecundum motum cordis, ſecundum dilatationem & conſtrictionem, 3ª.q.84.8.3^{m}

12 Ad dolorem requiruntur duo, ſcilicet coniunctio mali, & perceptio eius, 12æ. quæſt. 35.1.7.c.° q.41.3.c.° 3ª.q.15.5.6.o

13 Malum coniunctum, eſt magis cauſa doloris & triſtitiæ, quàm bonum amiſſum, 12æ.q.36.1.o

14 Malum coniunctum, cauſat dolorem ut finis, ſed amor ut vnde principium primum, & aliquando concupiſcentia. Sed odium, ut principium ſecundum, 12æ.quæſt.36.2.o.° 4.c

15 Appetitus unitatis non cuiuslibet, ſed eius quæ eſt de perfectione naturæ, cauſat dolorem, 12æ.q.36.3.o

16 Poteſtas maior, non tollens inclinationem, ſed repugnans ei, cauſat dolorem, in quantum infert malum, 12æ. q. 36.4.o

17 Paſſio Chriſti, ratione defectus humani cauſat in nobis dolorem & triſtitiam, ſed ratione benignitatis Dei cauſat lætitiam, 22æ.q.82 4.1^{m}

18 In Chriſto fuit uerus dolor ſenſibilis, 3ª.q.15. 5. o.° quæſt. 46.6.a

19 Dolor Chriſti in paſſione perueniis uſque ad rationem ſuperiorem, 3ª.q.46.8.o

20 Dolor Chriſti nō impediebat delectationem fruitionis eius nec econuerſo, 3ª.q.13.5.3^{m}.° 6.c.° 9.3^{m}.° q. 46. 6. c.fi.° 2^{m}.° 8.o

21 Dolor Chriſti interior & exterior fuit maximus, 3ª.q.46.6.o.° q.48.2.c

22 Chriſtus doluit, pro omnibus peccatis ſimul, 3ª.quæſt.46.6.4^{m}

23 Chriſtus magis dolebat de miſerijs noſtris, quàm de paſſione ſua, 3ª.q.46.6.4^{m}

24 Dolor Chriſti fuit maior dolore cuiuſcunque contriti, 3ª.q.46 6.3^{m}.° 4^{m}

25 Dolor Chriſti fuit maior dolore Adæ, ſi paſſus fuiſſet in innocentia, 3ª.q.46.6.3^{m}

26 Dolor & triſtitia, nullo modo ſunt in Deo, 1ª. quæſt. 20.1.2^{m}

27 Mater Chriſti peperit ſine dolore, & cum maxima iocunditate, 22æ.q.164 2.3^{m}.° 3ª.q.35.6.o

28 Beati non dolent de malis quæ fecerunt, 12æ. q. 59. 3.1^{m}.° 3ª.q.84.8.c

1 ¶Dolus proprie accipitur tantum in malo, ſed abuſiuè in bono, 22æ.q.55.4.1^{m}

2 Dolus principaliter eſt in uerbis, 22æ.q.55 4.2^{m}.° 5.c

3 Dolus fit tripliciter. ſ. corde, ore, & opere. Sed fraus propriè eſt tantum in factis, 22æ.q.55.4.2^{m}.° 5.c.° q.111.3.2^{m}.° q. 118. 8.2.2^{m}

1 ¶Dominatio ſignificat tria, ſcilicet libertatem rigidam, & inflexibilem gubernationem, & appetitum & participationem ueri dominij, 1ª.q.108.5.2^{m}

2 Dominationes præcipiunt: poteſtates ordinant: & participatus dirigunt, 1ª.q.108.5.3^{m}

1 ¶Dominicus poteſt prædicari de qualibet re Chriſti, non autem de homine Chriſto, 3ª.q.16.3.o

1 ¶Deus eſt principium & finis, & eſt realiter Dominus omnium, quia creatura ſubijcitur ei realiter, 1ª. q.13.7.3^{m}.° 3ª.q.33.3.c

2 Dominium conuenit Deo realiter ab æterno, quoad poteſtatem,

ſtatem, non autem quoad relationem. Sed fundamentum relationis dominij eſt poteſtas, 1ª.q.13.7.1m.° 6m.° 8.1m
3 Sola creatura rationalis, habet dominium ſui actus, 12æ.q.1.1.2.c.° q.6.2.2m.° q.15.2.c
4 Homo eſt dominus ſuarum operationum, per intellectum & voluntatem, 12æ.q.1.1.c.° q.6.2.2m.° q.21.2.0.° q.109.2.1m.° 22æ.q.158.2.3m
5 Sumus Domini noſtrarum actionum, ſecũdum q̃ poſſumus hoc uel illud eligere. Ideo non ſumus domini appetitus ultimi finis, 1ª.q.82.1.3m
6 Homo in ſtatu innocentiæ habuiſſet dominium ſuper alia animalia imperando, & utendo libere, non autem ſuper angelos, 1ª.q.9 .1.2.0
6 Nec habuiſſet dominium ſeruile ſuper homines, ſed dominium liberorum, 1ª.q.92.1.2m.° q.96.4.0.° 22æ.q.164.2.c.1m.° q.189.6.2m
8 Dominium & prælatio, introducta ſunt ea iure humano, 22æ.q.10.c.° q.12.2.c
9 In ſimonia transfertur dominium, non autem in furto, nec in rapina, nec in uſuris, 22æ.q.78.3.c.3m
1 ¶Domus non eſt unum ſimpliciter, ſed aggregatione. Nec forma eius quæ eſt cõpoſitio nel ordo dat eſſe & ſpeciem toti, & cuilibet parti eius, 1ª.q 76.8.c
¶Donatus hæreticus rebaptizans, eſt condemnatus in concilio Toletano, 3ª.q.66.8 c
¶Donec quandoque ſignificat tempus certum, quandoque uero tempus infinitum, 3ª.q.28 3.3m
1 ¶Donum eſt proprium nomen ſpiritus ſancti, 1ª.q.38.1.0
2 Donum eſt nomen perſonale in diuinis, 1ª q.38.1.0
3 In nomine doni importatur proprietas originis ſpiritus ſancti, quæ eſt proceſſio, 1ª.q.38.2.2m
4 Donum importat diſtinctionem perſonalem ſecundum quod eſt alicuius ſecundum originem. Sed ſpiritus ſanctus dat ſe ſecundum q̃ eſt ſuiptius, 1ª.q.38.1.1m
5 Donum dicitur tripliciter, ſ. per identitatem, ſecundum originem, & ſecundum ſubiectionem. Primo modo conuenit eſſentiæ Dei, ſecundo perſonis, tertio creaturis tãtum, 1ª.q.38.1.1m.° 2m.° 3m
6 Spiritus ſanctus eſt ratio omnium donorum Dei, quorum principium eſt uoluntas Dei, 1ª.q.38.1.0 ° q.43.5.2m
7 Omnia dona ſub ratione doni, manifeſtant ſpiritum ſanctum. Sed ſecundum ſpeciem doni, aliqua dona manifeſtant filium, ut ſapientia, & ſcientia, 1ª.q.43.5.1m
8 Dona Spiritus ſancti ſunt tantum ſeptem, ſ. ſapientia, intellectus, conſilium, fortitudo, ſcientia, pietas, & timor domini, 12æ.q.68.4.0.° 22æ.q.8 6.0 ° q.45.2.3m
9 Et numerantur partim ſecundum dignitatem eorum, & partim ſecundum materias, 12æ.q.68.7.0
10 Circa materias omnium uirtutũ, oportet eſſe aliquod de ſeptem donis, 12æ.q.68.4.7.c.° q.62.1.3m
11 Septem dona perficiunt hominem, ut ſequatur motũ Dei, uirtutes autem perficiunt, ut ſequatur motum rationis, 12æ.q.68.0.° q.69.1.c.° 22æ.q.8.5.c.° q.19.9.c.° q.52.1.3.c.° q.121.1.c.° q.139.1.c.° 3ª.q.7.5.c.1m
12 Omnia ſeptem dona, ſunt priora uirtutibus intellectualib. & moralibus, ordine perfectionis & dignitatis: ſed econuerſo ordine generationis & diſpoſitionis, 12æ. q.68 8.2m
13 Et ſunt dona ſpiritus ſancti, ſecundum q̃ charitate informantur. Ideo his nullus male utitur, 12æ.q.68.8.1m
14 Septem dona excellunt omnes uirtutes morales, & intellectuales ſed excelluntur à uirtutibus theologicis, 12æ.q.68.1.8.0.° q.69.1.1m.° 22æ.q 9.1.3m.° q.19.9.4m.° q.81.2.1m
15 Omnia ſeptem dona præſupponunt tres uirtutes theologicas, ſicut quaſdam radices ad quas pertinent, ſicut & earum deriuationes, 12æ.q.68 4.3m.° 8 c. 3m.° 22æ. q. 19.9.4m.° q.139.2.2m
16 Dona ſunt principia uirtutũ Intellectualium, & moralium, 22æ.q.19.9.4m
17 Omnia ſeptem dona ſunt connexa, quia habens unum, habet omnia, & charitatem, & econuerſo, 12æ.q.68.5.0.° 22æ q.19.3 c.° q.139.1.2m.° 3ª.q.7.5.3m
18 Dona ſunt in omnibus uiribus hominis, in quib. ſunt uirtutes, 12æ.q.68.4.5.7.c
19 Donorum tria ſunt in parte appetitiua, ſcilicet donum fortitudinis, pietatis, & timoris, reliqua uero in parte cognoſcitiua, 22æ.q.8.6.c
20 Dona quorum unum dirigit alterum, conbinantur ſimul, 12æ.q.65.7 4m
21 Septem dona ſunt habitus in anima, 12æ.q.68.3 0
22 Septem dona ſunt neceſſaria ad finem ſupernaturalem, non autem ad finem naturalem, 12æ.q.68 2.0 ° 3 1m.° 3m
23 Septem dona habent duplices actu, unum in uia, & alium in patria, 12æ.q.68.6.2m
24 Omnia ſeptem dona, in patria habebunt actus ſuos circa ea quæ pertinent ad uitam contemplatiuam, non autem circa ea quæ pertinant ad uitam actiuã, 12æ.q 68.6.3m
25 Omnia ſeptem dona manent in beatis ſecundum eſſentiam, non circa idem, nec enim eodem actu, 12æ. q.68.6.0.° 22æ.q.8.7.c.° q.139.1.2m.° 3ª.q.7.3m
26 Dona Dei ſecundum diuerſas rationes emanant a bonitate, miſericordia, liberalitate, & iuſtitia, 1ª.q.21.3.c.° 22æ. q.31.1 2m.° 3m
27 Præcipuum omnium donorum Dei, fuit filius eius, 12æ. q.102.3.c
28 Remiſſio peccatorum eſt maius donum Dei, quàm innocẽtia ex parte recipientis, ſed econuerſo ex parte dantis. Ideo pœnitens magis tenetur ad gratiarum actiones, quam innocens, 1ª.q.20.4 4m.° 22æ.q.106.3.0.° 3ª.q.88.2.3m.° q.89.2.3m
1 ¶Dormiens quandoque ſyllogizat, licet ſemper cum aliquo errore, 1ª.q.84.8.2m.° 22æ.q.154.5.2m
2 °Interdum ſimilitudinibus rerum inhæremus, ſicut rebus ipſis, ut patet in dormientibus, 1ª.q. 55.5.3m. fi.° 22æ. q. 154.5.c
1 ¶Dotes animæ ſunt tres, ſcilicet uiſio, fruitio, & comprehenſio. Et dotes corporis ſunt quatuor, ſ. ſubtilitas, agilitas, claritas, & impaſſibilitas, 1ª.q.12.7.1m.° 3ª.q.45.1.3m
2 Dotes corporis procedunt ex ueritate animæ glorificatæ, ſecundum quod anima cauſat quatuor in corpore, ſ. eſſe ſubſtantiale, uires formas ſecundarias, ſ. accidentales, & motum expeditum, 3ª.q.28.2.3m.° q.45.2.c
3 Chriſtus ante reſurrectionem non habuit dotes corporis ſecundum habitum, ſed tãtum actus ſupernaturaliter, contra Vgonem de ſancto Victore, 3ª.q.28.2.3m.° q.43.1.3m.° 2.0.° q 81.3.c
4 Aliquibus donis, quæ à Theologis dotes appellantur, ornabuntur beati in paradiſo Suppl.q.95.1.0
5 Beatitudo & dos realiter inter ſe differunt. Suppl.q.95.2.c
6 Si Chriſto aliquo modo cõpetat habere dotes, non ita propriã ſicut alijs ſanctis competit, cum tamen ea quæ dotes uocantur, excellentiſſime ei conueniant. Suppl.q.95.3.c
7 Dotes proprie non competunt angelis, ſicut & hominibus, ſed metaphorice, Suppl.q.95.4.0
8 Conuenienter tres aſſignatæ ſunt animæ dotes, ſcilicet uiſio quæ fidei, comprehenſio quæ ſpei, fruitio quæ charitatis reſpondet. Suppl.q.95.5.c
1 ¶Dubitatio dicitur dupliciter, ſ. motus rationis ſupra utraque partem contradictionis, cum formidine determinandi alteram partem eius, & formido affectus ad aliquod terribile ſuſtinendum. Prima non fuit in Chriſto, ſed ſecunda, non ſecundum rationem, ſed ſecundum ſenſualitatem, 3ª.q.18.4.1m.° 2m
2 Dubitatio non poteſt eſſe in Deo, nec in angelis, 3ª. q. 18.4.1m
3 Dubitatio duplex, ſcilicet infidelitatis, & admirationis. Secunda fuit in matre Chriſti, non autem prima, 3ª.q.27.4.2m.° q 30.4.2m
4 Dubia de perſonis, debent in meliorem partem interpretari determinando, de rebus autem in partem peiorem, ſupponendo, 22æ.q.60.4.0
°¶Duellum eſt illicitum. Et magis cõuenit ei ratio ſortium quàm iudicio cum ferro candenti.° Iudicia tamen huiuſmodi ſunt prohibita, quia ſunt de occultis, quæ diuino iudicio reſeruantur, 22æ.q.95.8. 3m
Deus quandoque abſcondit dulcedinem ſuam à bonis, ut eam ardentius quærant, 12æ.q.112.5.c
1 ¶Dulia eſt honor & ſeruitus debita creaturæ, ſed latria eſt honor & ſeruitus debita ſoli Deo: ideo differunt ſpecie, 22æ.q.103.3.0
2 dulia ſumitur dupliciter, ſ. communiter, ut exhibet reuerentiam omni homini, ratione cuiuſcunque excellentiæ uel propriæ, ſ. tantum ut reuerentiam exhibet ſeruus domino. Prima habet diuerſas ſpecies ſecundum diuerſitatem excellentiæ. ut pietatem, obſeruãtiam & huiuſmodi: non autem ſecunda, ſed eſt ſpecies obſeruantiæ, quæ eſt ad omnes dignitates excellentes, 22æ.q.103 3.c.° 4.0
1 ¶duo dicitur quaſi habens dualitatem non in alio, ſed in ſeipſo de quo prædicatur duo, 3ª.q 7.1.6m
2 duo aliquando pro uno accipiuntur, 1ª.q.70.1.c
3 Vnum aliquando habet u m duorum, 1ª.q.39.2.c.° 1m
1 ¶duplicitas cordis, eſt aliud oſtendere, & aliud intendere, 22æ.q.109.2 4m.° q.1 1.3 2m
2 duplicitas ut eſt uariabilitas animi ad diuerſa, eſt aliquid cõſequens ad luxuriã, ſicut & inconſtantia, 22æ.q.53 6 2m
1 ¶Pro-

1 ¶Protenſio durationis uidetur attendi ſecundum operationem, magis quàm ſecundum eſſe, ſicut & tempus eſt numerus motus, 1a.q.10.1.2m.ſi.

2 Duratio pœnæ reſpondet culpæ ex parte maculæ, & non ex parte actus, 12æ.q.87.2.3m.

3 Duratio pœnæ, non reſpondet durationi culpæ, nec in iudicio diuino, nec humano, 12æ.q.87.3.1m.

4 Duratio Dei, æternitas, & eſſentia eius, ſunt eadem res, 1a.q.10.2.c.

1 ¶Dulces eſt in ſacramento Euchariſtiæ, ſine materia. 3a.q.77.7.2m.

E.

EADEM eidem, ſunt eadem inter ſe, tunc ſolum, quando in tertio ſunt eadem re & ratione, 1a.q.28.3.1m.

1 ¶Ebrietas dicitur dupliciter, ſcilicet defectus rationis, ex nimio potu uini, & actus cauſans eum. Secunda eſt peccatum non autem prima, 22æ.q.150.1.c.

2 Ebrietas neſcientis potentiam uini, non eſt peccatum: ſcientis autem ſed non credentis inebriari, eſt peccatum ueniale. Aliter uerò eſt peccatum mortale, 12æ.q.88.5.1m.*22æ.q.150.1.2.c.

3 Dans uinum prono ad ebrietatem, ſcienter peccat, 22æ.q.150.1.2m.

4 Ebrietas eſt ſpecies gulæ, diuiſa contra commeſſationes, 22æ.q.150.1.c.

5 Ebrietas non eſt grauiſſimum peccatorum. 22æ.quæſt.150.3.c.

*Ebrietas uoluntaria in ſua cauſa, non excuſatur totaliter à peccato, nec totaliter excuſat ſequens peccatum, 12æ.q.77.7.c.3m.

7 *Ebrietas ſine peccato, tollit totam culpam actus ſequentis, ſicut forte accidit de Loth, & Noe. 22æ.q.150.1.4.c.

8 Loth culpandus eſt, non quantum ille inceſtus, ſed quantum ebrietas meruit, 12æ.q.150.4.c.ſi.

9 Ebrietas cum peccato, diminuit culpam actus ſequentis in quantum diminuit uoluntarium, 12æ.q.76.4.1m.*4m.*22æ.q.150.4.c.

10 Vitium contrarium ebrietati, eſt peccatum, ſ. abſtinere à uino, in magnum grauamen naturæ ſcienter & carere nomine, 22æ.q.150.1.3m.

11 *Ebrius homicida meretur duplices maledictiones, propter duplex peccatum, Vel ſecundum legem Pittaci. * qui id ſue lege ſanciuit, non reſpiciendo ebrioſi ueniam, ſed utilitatem contra quam ebrius peccat, 12æ.q.76.4.4m. * 22æ.q.150.4.1m.

1 ¶Eccleſia dicitur dupliciter, ſ. militans, & triumphans, 3a.q.68.9.c.

2 Corpus eccleſiæ myſticum, conſiſtit ex hominibus, & angelis ex uiatoribus, & beatis, 3a.q.8.4.c.2m.

3 Vna eſt eccleſia omnium fidelium, noui, & ueteris teſtamenti. Nec ſynagoga fuit concubina, ſed uera ſponſa, & uxor Chriſti, 3a.q.8.3.3m

4 Decor eccleſiæ principaliter conſiſtit in interioribus, ad quē etiam actus exteriores pertinent, inquantum ab interiori decore progrediuntur, uel ipſum conſeruant, 12æ.q.102.2.c.3m.

5 Eccleſia poteſt condere legem in pertinentibus ad cultū Dei, & ad ſubiectionem infidelium & rerum ſuarum, 22æ.q.10.1.c.*q.66.8.2m.

6 Solus Chriſtus fundauit eccleſiam, cuius miniſterium commiſit Petro & ſucceſſoribus eius, in ædificationem, & non in deſtructionem, 22æ.q.88.12.2m.

7 Nullus prohibetur ingredi eccleſiam, & audire uerbum Dei uſque ad miſſam catechumenorum, 3a.q.83.4.4m.

8 In caſu neceſſitatis licet uendere aut emere terram, ubi quondam fuit eccleſia, 22æ.q.100.4.1m.*2m.*3m.

1 ¶Eccleſiaſticus liber pertinet ad legem ueterem. 22æ.q.16.1.art.5.

2 Eccleſiaſticus liber non computatur inter canonicas ſcripturas apud Hebræos, 1a.q.89.8.2m.

1 ¶Eclipſis apparens in paſſione Chriſti, fuit quintupliciter miraculoſa. ſ. primo, quia ſecundum Diony. & aſtrologos naturalis eclipſis ſolis, per interpoſitionem lunæ, nunquā accidit, niſi tēpore coniunctionis ſolis & lunæ, quæ tunc non fuit. Secundo, quia cum circa horam ſextam luna fuiſſet ſimul cum ſole in medio cœli, in ueſperis apparuit in ſuo loco, in oriente oppoſita ſoli. Tertio, quia luna iam pertranſiuerat ſolem, & diſtabat quaſi per medietatem cœli, in oppoſitione exiſtens. Quarto quia tunc luna miraculoſè ab oriente uerſus occidentem rediens, non per tranſiuit ſolem, ut eſſet eo occidentalior, ſed poſtquam peruenit ad terminum ſolis reuerſa eſt uerſus orientem. Quinto, quia ſecundum Chryſoſtomum, tribus horis tunc tenebræ remanſerunt, cum eclipſis ſolis in momento pertranſeat. 3a.q.44.1.2m.

¶Educi de potentia, eſt fieri in actu, quod prius erat in potentia: & dependet à materia, & fit per agens naturale, 1a.q.90.2.2m.

1 ¶Quilibet effectus Dei, eſt æqualiter à tota trinitate, 1a.q.32.1.c.*3a.q.23.2.c.

2 Omnis effectus repræſentat aliqualiter cauſam ſuam, 1a.q.45.7.c.

3 *Nullus effectus, eſt de ſpecie ſuæ cauſæ, 12æ.q.110.2.c.ſi.*3m.

4 Omne ſignum corporale, eſt effectus ſignati, uel procedit ab eadem cauſa, 22æ.q.95.5.c.

5 Effectus poſitiuus, prior eſt effectu priuatiuo, ordine formæ: ſed ordine materiæ eſt econuerſo, 3a.q.62.6.3m * q.70.4.c.

6 Impoſſibile eſt quod illud quod eſt per accidens, ſit effectus per ſe alicuius uirtutis cæleſtis uel alterius agentis naturalis 1a.q.116.1.c.*22æ.q.65.5.c.

1 ¶Aegritudo non eſt pure priuatio. Sed dicit humores inordinate diſpoſitos, 12æ.quæſt.82.1.1m.

2 Aegritudo non eſt æqualiter in omnibus ſicut nec ſanitas eius 12æ.q.82.4.2m.

1 Electio pertinet determinatè ad unam potentiam, ſcilicet, ad uoluntatem, 1a.q.83.3.c.

2 Electionem rectam agit ſola uirtus, quæ eſt in parte appetitiua, 12æ.q.58.1.2m.*4.c.

3 Electio ſequitur inquiſitionem, in hominibus tantum, 1a.q.22.3.2m.q.59.3.1m.*q.6.2.1m.*3a.q.18.4.2m.*q.34.2.2m.

4 Electio eſt tantum de poſſibili, 12æ.q.13.5.c.

5 Electio non eſt de ultimo fine, ſed tantum de iis quæ ſunt ad finem, 1a.q.82.1.3m.*12æ.q.13.3.c.*4.6.c.*22æ.q.24.1.3m *q.33.1.2m.*q.47.1.1.2m.*3a.q.18.4.c.

6 Electio eſt tantum de actibus humanis, uel de alia re cum actu humano, 12æ.q.13.4.c*5.c.

7 Ad bonam electionem requiruntur duo, ſcilicet intentio debiti finis per uirtutes morales, & recta præacceptio eorū quę ſunt ad finem per prudentiam, 12æ.q.56.4.4m.*q.57.5.c.*q.58.4.c.*22æ.q.47.1.2m.*q.54.2.c.

8 Intentio & electio differunt quia prima eſt reſpectu finis, ſecunda uerò eſt eorum quæ ſunt ad finem, 12æ.q.13.4.c.

9 Iudicium liberi arbitrii, eſt actus electionis, 1a.q.83.3.2m.

10 Homo nihil eligit de neceſſitate, ſed liberè, 12æ.q.13.6.c.* 12æ.q.13.6.c.*22æ.q.104.1.c.

11 Homo eſt liberi arbitrii in eligendo, non autem in proſequendo reſpectu omnium, 1a.q.83.1.4m.

12 Electio conuenit Chriſto, 3a.q.18.3.1m*.q.18.4.c.*q.34.2.2m.

13 Electio conuenit Deo, reſpectu creaturarum, non autem reſpectu ſui, 3a.q.18.4.1m.*2m.

14 Electio Dei eſt cauſa non entium, non autem noſtra, 1a.q.23.1.2m.

15 Quos Deus ad aliquid eligit, ita præparat & diſponit, ut idonei ſint ad illud, 3a.q.27.4.c.

16 Dilectio Dei eſt prior electione, ſed in creaturis eſt econuerſo, 1a.q.23.4.c.2m.

17 Omnes prædeſtinati ſunt electi à Deo, & dilecti, 1a.q.23.4.c.*q.24.1.c.

18 Electio Dei præcedit prædeſtinationem, quia prędeſtinatio Dei eſt actus uoluntatis abſolutæ, conſequens ordinem electionis, 1a.q.23.4.c.2m.

19 Electio ad prælationem ſufficit quod nihil inueniat in ſe, ꝑ quod ei ſit illicitum illud officium, 22æ.q.185.3.c.

20 In foro contentioſo, ſufficit quod electus ſit bonus. Sed in foro conſcientiæ, requiritur quod ſit optimus, uel ſimpliciter, uel ad regimen, 22æ.q.63.2.c.3m.*q.185.3.c.

21 Electus de gremio eccleſiæ, ut in pluribus conſueuit eſſe utilior ad bonum commune, quia magis diligit eccleſiam, in qua nutritus eſt, 22æ.q.63.2.4m.

22 Prælatus non eligitur, quaſi in hæreditatem, ſed ut diſpenſator. Ideo non oportet eligi propinquior, 22æ.q.63.1.c.2.1m.

1 ¶In omni miſto, oportet aliquod elementum prædominari, 22æ.q.49.6.1m.*q.179.2.2m.

2 Elementa ſubtiliora prædominentur in miſto, ſecundum uirtutem, ſed groſſiora ſecundum quantitatem, 1a.q.71.2m.*q.91.1.c.3m.

3 Formæ elementorum, ſunt in miſto uirtute, non autem actu 1a.q.76.4.4m.

4 Primæ quatuor qualitates non ſunt habitus elementorum, 12æ.q.49.4.c.

¶Diuerſæ.

5 Diverſæ opiniones de creatione & diſtinctione elementorũ, 1a q.6.1.0.
6 Elementum in diffinitione ſacramenti, ponitur pro quocunque ſenſibili, 3a.q.84.1.1m.
1 ¶Eleemoſyna eſt opus, in quo datur aliquid indigenti, ex cõpaſſione, propter Deum, 22æ.q.32.1.c.
2 Omne obſequium impẽſum proximo propter Deum, eſt eleemoſyna. 22æ q.32.1.0.
3 Eleemoſyna eſt propriè actus miſericordiæ. Sed eſt actus charitatis ex conſequenti, & mediatè: latriæ vero imperatiuè, 22æ.q.32.1.0.°9.3m.
4 Eleemoſyna eſt actus liberalitatis, inquantum auferit impedimentum eius, ſcilicet ſuperfluum amorem diuitiarum, 22æ.q.32.1.4m.
5 Dare eleemoſynam de ſuperfluo, vel in extrema neceſſitate, eſt de præcepto, in aliis vero eſt tantum de conſilio, 22æ.q.32.q.6.0.°q.68.7.c.°q.71.1.c.°quæſt.87.1.4m.°q.118.4.2m.°q.185.7.1m.
6 Eleemoſyna quæ eſt de conſilio eſt pars ſatisfactionis, non autem illa quæ eſt de præcepto, ſed eſt præambulum eius, 22æ q.32.1.2m.
7 Eleemoſyna nõ eſt facienda de neceſſariis ſibi, & familię, & ſtatui niſi velit mutare ſtatum vel neceſſitas aliqua præponderet, ſcilicet extrema alicuius perſonæ, vel eccleſiæ vel reipublicæ, 22æ.q.32.6.0.°q.117.1.2m.
8 Non eſt expectanda extrema neceſſitas in danda eleemoſyna. Nec oportet prætendere futuram, præter probabile, 22æ.q.32. .3m.
9 ¶Eleemoſynæ non ſunt recipiendæ à peccatoribus. 22æ.q.154.4.c.princ.
10 Ille qui dat eleemoſynam quando dat ut foueatur in peccatis, vel quando dat ut aliquem inducat ad hæreſim, mortaliter peccat, propter intentionem corruptam. Et talis eleemoſyna non eſt recipienda, 12æ.q.19.7.2m.°3m.°22æ.q.154.4.c.princ.
11 Quilibet tenetur dare eleemoſynam quicquid habet per ſimoniam, 22æ.q.32.7.c.2m°.q.62.5.2m°.q.100.6.1m.
12 Quilibet etiam non habens dominium rei, poteſt facere eleemoſynam cuicunque exiſtenti in extrema neceſſitate, 22æ.q.32.7.3m.°8.1m°2m.
13 Filii familias, & ſerui non poſſunt dare eleemoſynas, ſine cõſenſu dominorum, niſi de propriis, vel ſuis, 12æ.quæſt.32.8.3m.
14 Lucia poterat de conſenſu ſolius matris dare eleemoſynas, 22æ.q.32.8.3m.
15 Vxori non licet dare eleemoſynas niſi communes, & modicas ſine conſenſu viri vel niſi moderatas, viro ignorante, & non prohibente, vel niſi habeat aliqua præter dotem, vel niſi lucretur, 22æ.q.32.8.2m.
16 Religioſis non licet dare eleemoſynas ſine licẽtia, niſi de modicis, ſub ratihabitione. 22æ.q.32.8.c.1m.
17 Quilibet poteſt ſibi facere eleemoſynas, non quidem dando ſibi aliquid, ſed exercendo in ſe actum corporalem, vel ſpiritualem, 22æ.q.30.1.2m°.q.32.9.3m°.q.106.3.1m.
18 Eleemoſyna ex ceteris paribus debet dari magis indigentibus, melioribus, propinquioribus, benefactoribus, & dantibus ſpiritualia, 22æ.q.32.3.1m.°q.9.0.°q.71.1.c.°q.81.6.2m.
19 Efficacia eleemoſinę, penſatur principaliter ex affectu ex parte dantis, reſpectu præmii eſſentialis, ſed reſpectu præmii accidentalis, & ex parte recipientis magis penſatur ex magnitudine dati, niſi affectus eius multũ excedat, 22æ.q.32.9.2m.
20 Nullus moriens in peccato mortali poteſt liberari ab inferno, per eleemoſynas ſuas, vel aliorum. 22æ.q.15.2.5m.
21 Eleemoſyna dupliciter liberat unum à peccato mortali, ſ. præſeruando & diſponẽdo ad gratiam, ſicut etiam alia bona, 22æ.q.134.2.5m.
22 Eleemoſynæ corporales, ſecundum ſuam ſubſtantiam, habent effectũ tantum corporales, ſed ratione cauſæ, ſcilicet charitatis, & orationis habent effectus ſpirituales, 22æ.q.32.4.0.
23 Eleemoſynæ ſpirituales, ſunt ſimpliciter meliores, quàm corporales, licet certa ratione dati, finis, & actus, ſed reſpectu alicuius eſt e conuerſo, 22æ.q.32.3.0.°q.33.1.c.°q.188.4.c.
24 °Recompenſatio temporalis non intenta, non minuit meritum, vel laudem eleemoſynæ, nec aliorum actuum, ſicut nec humana gloria non intenta, °ſed intenta minuit, quia qui vult dare eleemoſynam propter inanem gloriam conſequendam, vult id quod de ſe eſt bonum ſub ratione mali, 12æ.q.19.7.2m°.3m.
25 Eleemoſynæ corporales ſufficienter numerantur ſeptem, & ſpirituales ſeptem, 22æ.q.32.2.0.
26 Eleemoſynæ debent fieri abundanter, ſecundum facultatem dantis, ſed multis indigentibus ne quis ſuperflue habeat, 22æ.q.32.10.0.°q.117.1.2m.
27 Embrio prius viuit anima vegetatiua, ſecundo ſenſitiua, & ultimo, intellectiua, quia generatio eius multiplex eſt, & diſcontinua, 1a.q.67.4.c.fi.°q.6.3.3m.°q.77.7.c.°q.85.3.1m.°q.118.2.2m.°22æ.q.64.1.c.°3a.q.33.2.3m.
¶Emere regnum cœlorum dicitur impropriè, id eſt, mereri, qui dat quod habet, 22æ.q.100.1.3m.
¶Energumenus dicitur, quaſi intus laborans, 3a.q.71.2.1m.°3m.
2 Omnis baptizandus eſt energumenus: ideo debet exorcizari, 3a.q.71.2.1m° 1m.
Adam videbat Deum in enigmate, id eſt obſcurè, ſ. per effectus, non, autem propter occupationem ſenſibilium cauſatam ex peccato, ſicut nos, 1a.q.94.1.3m.
1 ¶Ens dicitur dupliciter, ſcilicet quod ſignificat eſſentiam rerum, & diuiditur in decem prædicamenta ſecundo quod ſignificat conceptionem quam facit anima, 1a.q.3.4.2m.°q.48.2.2m.
2 Diuiſio entis quadruplex, ſcilicet per ſe, & per accidens, rei & rationis, in decem prædicamenta, & per actum & potentiã, 3a.q.10.3.c.
3 Ens dicitur dupliciter, ſ. ens ſimpliciter, i. ſubſtantia, & ens ſecundum quid, id eſt, accidens, 3a.q.11.5.3m.
4 Omne ens rationis eſt relatio vel negatio, 1a.q.28.1.c.
5 °Priuationes, negationes, & non entia, ſunt entia rationis tantum, 1a.q.16.3.2m.°q.48.1.2m.°12æ.quæſt.8.1.3m.°q.26.1.c.
6 Ens includitur in quolibet apprehenſo, 12æ.q.94.2.c.
7 Quod fit per accidens, non eſt ens propriè neque unum, 22æ.q.95.5.c.
8 Ens non eſt genus, quia non habet differentias. 1a.q.3.5.c.1m.
9 Omnia univoca, reducuntur ad unum principium, non quidem univocum, ſed analogum, ſcilicet ad ens, 1a.q.13.5.1m.
10 Ens prædicatur analogicè, de ſubſtantia & accidente, 1a.q.13.10.4m.°22æ.q.120.2.c.
11 °Ens partcipaliter & adiectiuè, prædicatur pluraliter de tribus perſonis diuinis, ſubſtantiuè vero ſingulariter tantum, 1a.q.39.3.1m.
1 ¶Enunciabile de præſenti, præterito, & futuro non eſt idẽ, 1a.q.14.15.3m.
1 ¶Enunciatio fit à nobis tantum propter cognitionem habẽdam, 1a.q.14 1.°22æ.q.12.2m.
2 Omnis enunciatio affirmatiua, in materia naturali, eſt vera & negatiua falſa. Sed in materia remota eſt e conuerſo in contingenti autem quælibet uniuerſalis eſt falſa, & particularis, vel indefinita eſt vera, 1a.q.51.1.c.
1 ¶Epicycli, & eccentrici circuli, probantur in aſtrologia rationabiliter, non autem demonſtratiuè, 1a.q.32.1.2m.
1 Epyichia, id eſt bona animoſitas, eſt idem quod ſecuritas, Ideo eſt pars potentialis fortitudinis, 22æ.q.128.1.6m.
2 Epyichia eſt virtus ſpecialis, & pars potentialis iuſtitiæ, 22æ.q.80.3m.°q.120.0.°q.128.1.6m.
3 Epychia eſt pars ſubiectiua iuſtitiæ communiter dictæ, quæ per prius prædicatur de ea, quàm de iuſtitia legali, quę dirigitur ſecundum epyichiam, quæ eſt ſuperior regula humanorum actuum, 22æ.q.120.2.c.1m.
4 Epyichia eſt potior pars legalis iuſtitiæ, obtemperando legi, quo ad verba, & quo ad intentionem legiſlatores. Sed dicitur contra eam, ut attendit tantum verba, 22æ.q.120.2.3m.
Epyichia ſeruat intentionem legis, in his, ad quæ forma legis ſe non extenuit 22æ.q.120.1.0.
6 Epychea nõ deſerit iuſtum ſimpliciter, ſed iuſtum lege determinatum. Nec opponitur ſeueritati, quæ ſequitur veritatẽ legis, in quibus oportet, quia in quibus non oportet, eſt vitium 22æ.q.120.1.1m.
1 Epiſcopatus nomen operis eſt, & non honoris, 22æ.q.185.1.1m.
2 Intelligendus eſt in nomine epiſcopatus, bonum opus, id eſt, actio plebi utilis, 22æ.q.185.1.2.0.
3 Ex hoc, q Apoſtolus dicit, qui epiſcopatum deſiderat bonum opus deſiderat, ſumpſerunt aliqui occaſione ambitionis epiſcopatus & prælationis. Sed non recte intelligunt quod hic dicitur. Apoſtolus voluit his oſtendere, quid pertinat ad epiſcopum. Epiſcopus eſt nomen græcum. Scopos enim idem eſt quod intendens, & epi, i. ſupra, quaſi ſuper intendens: duo ergo conſideranda ſunt in epiſcopo, ſ. gradus ſuperior,

perint, & actio plebi utilis, 22ª.q.185.1.1m.
4 Aliqui proiiciunt forte oculum ad ea quæ circunſtant epiſcopatum, ſ. quia qui præeſt honoratur, & habet poteſtatem: & qui propter iſta deſiderat epiſcopatum, neſcit quid ſit epiſcopus ſiue epiſcopatus: & ideo dicit apoſtolus quid ſit epiſcopus, & quid deſiderat qui epiſcopatum deſiderat, quia bonum opus deſiderat, non dicit bonum deſiderium habet, ſed bonum opus deſiderat, ſ. utilitatem plebis, 22ª.q.185.1.1m.
5 ¶Epiſcopi & presbyteri olim non differebant ſecundum nomina, 22ª.q.184.6.1m.
6 Solus epiſcopus, propriè eſt prælatus eccleſiæ, & quaſi ſponſus eius, accipit annulum: & ſolus habet plenam poteſtatem, & iuriſdictionem, 22ª.q.108.4.2m.
3 Solus epiſcopus poteſt diſpenſare ille ſacramenta, quæ ponūt ſuſcipientem in aliquo gradu perfectionis ſuper alios, 3ª.q.82.3.3m.
4 Epiſcopi ſunt ſucceſſores apoſtolorum, 22ª.q.184.6.1m.°q.185.5.b.°3ª.q.67.2.1m.°q.72.11.c.
5 Epiſcopus dicit pax nobis, quia magis repræſentat Chriſtum dicentem ſic, quam ſimplex ſacerdos dicens: Dominus uobiſcum. 3ª.q.83.5.6m.
6 Sicut diaconus participat illuminationem & uirtutem ſacerdotis: ſic & ſacerdos perfectiuam diſpenſationem epiſcopi 1ª.q.82.3.3m.
7 Epiſcopatus eſt ordo ſupra ſacerdotium, reſpectu myſtici corporis Chriſti: non autem reſpectu ueri, 22ª.q.184.6.1m.°3ª.q.67.2.2m.°q.82.1.4m.
8 Epiſcopus poteſt iudicare eos ſolum, qui ſunt de ſua diœceſi, 22ª q.60.2.c.°.6.o.°q.67.1.b.
9 Epiſcopus in cuius diœceſi aliquis delinquit in re non exempta, fit ei ſuperior ratione delicti etiam ſi ſit exemptus: niſi forte delinquat in re aliqua exempte, puta in adminiſtratione bonorum alicuius monaſterii exempti: ſed ſi aliquis exemptus committat furtum, uel homicidium, uel aliquid huiuſmodi, poteſt per ordinarium condemnari, 22ª.q.67.1.3m.
10 Epiſcopus tenetur ingredi religionem, quam uouit, 22ª.q.189.3.1m.
11 Monachus epiſcopus tenetur ad obſeruantias regulares. ſ. ad continentiam, paupertatem, habitum, & alia niſi impediat officium eius, ut ſilentium, ſolitudo, abſtinentiæ, & uigiliæ grauiores, in quibus poteſt ipſe ſecum diſpenſare, ſicut & prælati in religione, 22ª.q.88.11.4m.°q.185.8.o.°188.8.3m
12 Epiſcopi tenentur exponere omnia ſua pro honore Dei, & ſalute gregis ſui, cum opus fuerit. 22ª.q.184.7.1m.
13 Epiſcopo non licet religionem ingredi, niſi propter impedimentum ſaluus ea parte ſui, uel aliorum, de licentia Papæ, 22ª.q.184.6.c.fi.°q.185.4.o.°q.189.7.c.
14 Monachus epiſcopus non poteſt eſſe hæres, niſi pro eccleſia ſua; nec poteſt teſtamentum condere, nec aliquid diſponere poſt mortem, niſi de licentia Papæ, 12ª.q.88.11.4m.°q.185.8.3m.
15 Epiſcopus depoſitus, intrans religionem, poteſt reuocari ad epiſcopatum, niſi ſit detruſus ibi ad pœnitentiam, pro culpa eius, 22ª.q.185.4.2m.
16 Epiſcopo non licet deſerere corporaliter gregem ſuum propter perſecutionem: niſi poſſit ei ſufficienter per alium prouidere, 22ª.q.185.5.o.
17 Epiſcopo licet habere proprium, & illud hæredibus teſtari, 22ª.q.185.6.7.o.°.q.186.3.5m.
1 ¶Aequalitas duplex. ſ. quantitatis, & proportionis: prima requiritur in iuſtitia commutatiua, ſecunda in diſtributiua & in merito, reſpectu præmii, 12ª.q.114.3.o.
2 Aequalitas duplex ſcilicet, æquiparantiæ, & proportionis, 1ª.q.63.3.c.°22ª.q.163.2.c.
3 Aequalitas & quantitas duplex, ſcilicet, molis, & uirtutis, 1ª.q.42.1.1m.°2m.
4 Omnis æqualitas uirtutis includit ſimilitudinem, nō autem econuerſo, 1ª.q.42.1.2m.
5 Angelus & homo appetierunt æqualitatem Dei, ſecundum ſimilitudinem imitationis; non autem ſecundum æquiparantiam naturæ, 1ª.q.61.4.3m.°q.63.3.o.°q.68.4.c.fi.°22ª.q.163.2.o.
6 In diuinis eſt æqualitas, & quantitas uirtutis, non autem molis, 1ª q.42.1.o.°3ª.q.58.3.o.
7 Aequalitas & ſimilitudo in diuinis, eſt tantum ſecundum eſſentialia, 1ª.q.35.2.c.°q.36.4.3m°.q.42.4.2m.
8 Aequalitas & ſimilitudo in diuinis, includunt relationes perſonales, & unitatem eſſentiæ, nec dicunt aliam relationem realem, 1ª.q.28.4.4m.°q.42.1.4m.
9 Quælibet perſona in diuinis, eſt ſimilis & æqualis aliis duab. perſonis, 1ª.q.42.o.°3ª.q.43.4.o.
1 ¶Aequinoctialis Zona, ſecundum aliquos eſt temperatiſſima, ſed probabilius, ſecundum Ariſtotelem, eſt inhabitabilis: propter æſtum, 1ª.q.102.2.4m.
2 Creatio mundi, & paſſio Chriſti, factæ ſunt in æquinoctio: ſed iudicium generale erit in æſtate, quando ſol maxime exaltatur, quia perfecta illuminatio erit in ſecundo Chriſti aduentu, & tunc etiam erit maxima Chriſti exaltatio, 3ª.q.46 9.2.3.3m.
1 ¶Aequitas eſt pars iuſtitiæ, & continetur ſub epyehia, 22ª.q.80.3m.
¶Aequiualens non pōt reddi Deo nec parentibus: ſed ſufficit reddere id quod eſt poſſibile, 12ª.q.100.7.1m.°22ª.q.57.1.3m.°q.61.2.1m.°q.80.c.°q.81 5.3m.°q.102.1.3m.°q.106.6.1m.°3ª.q.85.3 2m.
1 ¶Diuerſitas ſignificationis cauſat æquiuocationem, non autē diuerſitas ſuppoſitionis, uel prædicationis, 1ª.q.13.10.1m.°q.39.4.4m.
2 Omnis æquiuocatio præſupponit uniuocationem, non autē generatio æquiuoca præſupponit generationem uniuoca, ſed econuerſo, 1ª.q.13.5.1m.
Quidā equus perpendens ſe coiſſe cum matre, præcipitans ſe mortuus eſt, 22ª.q.154 9.3m.
1 ¶Error circa prima principia, in ſpeculabilibus & practicis, eſt grauiſſimus & turpiſſimus, 22ª.q.151.12.c.
2 Error de iure naturæ quam maxime matrimonium impedit. Suppl.q.51.1.c.
3 Matrimonium cum inter duas perſonas fiat, mutuam in ſe uicem poteſtatem recipientes ex perſonæ & perſonarū cōditionis errore impediri neceſſe eſt. Suppl.q.51.2.o.
¶Erubeſcentia eſt timor de turpi faciēdo, ſed uerecundia eſt timor de turpi facto, 12ª.q.41.4.c.°22ª.q.75.1.3m.°q.144.2.c.
1 Eſſe dicitur tripliciter, ſ. eſſentia, actus eſſentiæ, & eſſe quod ſignificat ueritatem propoſitionis, quod formaliter eſt in anima: ſed eſt in re fundamentaliter, 1ª.q.3.4.2m.
2 Species rerum habent triplex eſſe. ſ. in arte Dei, id eſt, in uerbo in intelligentia angeli, & rebus, 1ª.q.74.3.2m.
3 Eſſe ab aliquo, dicitur dupliciter. ſ. directe, quia agit, & indirecte, quia non agit quod debet, 12ª.q.6.3.c.
4 Omne quod non eſt ſuum eſſe, participat eſſe a cauſa prima, quæ eſt ſuum eſſe, 1ª.q.44.1.c.°q.61.1.c°q.75.5.4m.q.104.1.c.fi.°12ª.q.3.7.c.
5 Eſſe eſt proprius effectus Dei, 1ª q.8.1.c.°q.45.5.o.°q.65.3.c.°12ª.q.66.5.4m.
6 Forma non eſt, nec fit, nec creatur, niſi impropriè, 1ª.q.5.5.2m.°q.9.2.3m.°q.4 .48.o.°q.65.4.c.°q.75.6.c.°q.90.2.c.°q.95.2.c.°q.110.2.c.°q.118.1.c.°12ª.q.110.2.3m.°3ª.q.35.1.c.3m.
7 Omne eſſe eſt ab aliqua forma, 1ª.q.42.1.1m.
8 Ipſum eſſe nihil aliud adiunctum habere poteſt, ſimiliter nec aliqua forma, 1ª.q.3.6.7.c.
9 Primus effectus formæ, eſt eſſe, ſecundus uero operatio, 1ª.q.42.1.1m.°12ª.q.111.2.c.
10 Eſſe eſt prius omni alia participatione, & omni alio nomine Dei, 1ª.q.5.2.o.
11 °Et eſt nobilius, 1ª.q.4.1.3m.°2.3m.°12ª.q.2.5.2m.
12 Ab eadem forma uel eſſentia, eſt eſſe immediate, & operatio mediante potentia, 1ª.q.52.2.2m.°3ª.q.71.1.4m.
13 Eſſe eſt formale reſpectu omnium que in re ſunt, 1ª.q.8.1.c.
14 Idem eſt eſſe formę, materię, & compoſiti, 12ª.q.4.5m.
15 Si aliqua forma uel natura non pertinet ad eſſe perſonale, illud eſſe non dicitur eſſe perſonę ſimpliciter: ſed ſecundū quid, 3ª.q.17.2.c.
16 °Eſſe capitatum, & eſſe corporeum, & eſſe animatum pertinet ad perſonam ſortis, ſed ex his non fit niſi unum eſſe in ſorte, 3ª.q.17.2.c
17 Si poſt conſtitutionem perſonæ, adueniant ei aliqua membra, non acereſcit ei aliud eſſe, ſed ſola relatio ad hæc. 3ª.q.17.2.c.
18 Eſſe eſt maxime intra rem, ſecundo forma, tertio materia, 1ª q.8.1.c°q.105.5.c.fi.
17 Sed eſſe eſt actus formæ, & eſſentiæ, & ſuppoſiti. 1ª.q.3.4.c
20 Nec eſſe comparatur ad alia ſicut recipiens ad receptum, ſed econuerſo, quia eſt actualitas omnium, 1ª.q.3.4.c.°q.4.1.o 3m.°q.5.1.c.
21 °Immo ſemper illud quod ſubſternitur in rebus eſt cōmunius quàm id quod informat, & reſtringit ipſum: ſicut eſſe quā uiuere, 1ª.q.65.3.c.
22 Quęlibet forma ſubſtantialis dat eſſe ſimpliciter, & quælibet forma accidentalis dat eſſe ſecundum quid, 1ª.q.76.4.8.o.°q.77.6.c.
23 Vnius perſonæ eſt tantum unum eſſe pſonale, ſed multa ſecū

dum quid, 3ª.q.19.2.c.°q.17.1.4m.
24 Quicquid eſt in aliquo præter eſſentiam eius, oportet eſſe cauſatum, uel à principiis eſſentialibus, uel ab extra, 1ª.q.3.4.c.
25 Eſſe pertinet ad hypoſtaſim, ſicut ad illud quod habet eſſe, ſed pertinet ad naturam ſicut ad illud quo aliquid habet eſſe, 3ª.q.17.2.c.1m.
26 Eſſe ſimpliciter eſt ſuperius ad eſſe hominem, 3ª.quæſt.16.9.2m.
27 Impoſſibile eſt unam rem habere duplex eſſe ſubſtantiale, 1ª.q.76.3.c.°4.b.°c.°77.q.2.3m.°3ª.q.17.3.0
28 Ad probandum aliquid eſſe, oportet uti pro medio quid nominis, non autem quid rei, quia ſequitur quæſtionem an eſt, 1ª.q.2.2.2m.
29 In qualibet creatura, differunt eſſe & eſſentia, operatio & potentia, uel uirtus operatiua, 1ª.q.54.1.2.3.c.°q.77.1.c.°q.79.1.c.
30 Eſſe cuiuslibet creaturæ eſt determinatum ad unum ſecundum genus: & ſecundum ſpeciem, 1ª.q.5.a.2.c.
31 Inclinatio cuiuslibet creaturæ ad eſſe ad tãtum per eſſentiã, non autem inclinatio ad extra, 1ª.q.59.2.c.1m.
32 Impoſſibile eſt quòd eſſe alicuius creaturæ, ſit cauſatum ex principiis eſſentialibus eius, 1ª.q.3.4.c.
1 ¶ Eſſentia eſt illud quod ſignificatur per diffinitionem, 1ª.q.3.3.c.°q.29.2.3m.
2 Eſſentia eſt illud, cuius actus eſt eſſe, 1ª.q.39.2.3m
3 Eſſentia & natura ſunt idem re, & differunt ratione: quia eſſentia eſt principium eſſendi, ſed natura eſt principium operationis, 1ª.q.30.a.3m.
4 Eſſentia nomine aſtracto ſignificatur ut pars, ſed in concreto ſignificatur ut totum, 1ª q.3.3.c
5 In compoſitis, eſſentia ſignificat compoſitum ex forma & materia in communi, 1ª.q.29.2.3m.
1 ¶ Aeſtimatio rationis, ſemper corrumpitur in peccante in uniuerſali, uel in particulari, per delectationes, & alias paſſiones, 12æ.q.16.2.a.2m.
1 ¶ Vis æſtimatiua, eſt potentia apprehenſiua conuenientis & nociui, idem comparatur ad appetitum ſenſitiuum, ſicut intellectus practicus ad uoluntatem, 1ª.q.78.4.c.
2 Aeſtimatiua nullum indiuiduum apprehendit, inquantum ſubſtat naturæ communi ſicut cogitatiua in homine: ſed tantum ut eſt principium uel terminus actionis uel paſſionis bruti, 1ª.q.784.5.ſi.
1 Aetatis defectu matrimonium ante annos pubertatis contractum nullum eſt, niſi forte ætatis defectum uigor naturæ & rationis ſuppleuerit. Suppl.q.58.5.c.
1 ¶ Aeternitas eſt interminabilis uitæ, tota ſimul, & perfecta poſſeſſio, 1ª.q.10.1.0.
2 Aeternum quandoque ſumitur pro diuturno, 22æ.quæſt.164.2.6m.
3 Aeternitas eſt menſura omnis durationis, 1ª.q.10.9.c.
4 °Aeternitas excludit principium durationis 1ª.q.12.2.2m.
5 Eſſe ſecundum quod recedit à permanentia, & ſubditur tranſmutationi, recedit ab æternitate, & ſubditur tempori, 1ª.q.10.4.3m.°5.c.
6 °Aeternitas ſignificatur pluraliter, 1ª.q.10.3.1m.
7 Aeternitas eſt tota ſimul quia eſt menſura eſſe permanentis, non autem tempus, quia eſt menſura motus, 1ª.q.10.4.c.°3m.°5.c.
8 Aeternitas manet eadem, & ſubiecto, & ratione: ideo non eſt idem quod nunc temporis, 1ª.q.10.4.2m.
9 Tempus nõ differt ab æternitate: per habere principium & finem niſi per accidens: uel ex parte menſuratí uel in potentia: 1ª.q.10.4.5.c.
10 Aeternitas & tempus non ſunt menſuræ unius generis: 1ª.q.10.4.1m.
11 In tempore aliud eſt indiuiſibile, ſ. inſtans, & aliud durans: ſ. tempus: ſed in æternitate: eſt idem indiuiſibile: & ſemper ſtans: 1ª.q.10.a.2.4m.
12 Aeuum eſt medium inter tempus & æternitatem: quia tẽpus habet prius & poſterius, id eſt menſurat mutabilia: non autem æuum, ſed euiungitur ei: non autem æternitas: 1ª.q.10.5.0.
13 Deus eſt æternitas 1ª.q.10.2.c.3m.
2. Deus eſt æternus, 1ª.q.10.2.0.
15 Aeternitas uere: & proprie conuenit ſoli Deo: ſed participatiue conuenit diuerſis diuerſimode: 1ª.q.10.2.3.0.
16 Nihil præter Deum fuit ab æterno: 1ª.q.10.3.0.°q.16.7.0.°q.36.2.°q.61.2.0.
17 Ab æterno non fuerunt multæ ueritates, niſi in mente Dei, 1ª.q.10.3.3m.°q.16.7.0.
18 Deus eſt ſupra æternitatem participatam, & ultra eam regnat non autem ſupra uel ultra æternitatem ſuam, 1ª.q.10.2.1m.°2m.
19 Deus non eſt actor, nec cauſa ſuæ æternitatis, ſed æternitatis participatæ, ſcilicet æui, 1ª.q.10.2.1m.
1 Ethica. Neceſſe eſt ponere, quòd in primum motum uoluntatis, uoluntas prodeat ex inſtinctu alicuius exterioris mouentis, ut Ariſtoteles concludit, in quodam capitulo Ethicæ Eudimicæ, 12æ.q.9.4.c.ſi.°q.80.1.b.3.
1 Ethymologia attenditur, ſecundum illud à quo imponitur nomen: ſignificatio uerò ſecundum illud, ad quod ſignificandum nomen imponitur, 22æ.q.92.1.2m.
Ethos in Græco ſcriptum per H literã longam, ſignificat morem, id eſt inclinationem, ſed ſcriptum per E breuem, ſignificat morem id eſt conſuetudinem, 12æ.q.58.1.c.
1 Eua non fuit filia Adæ, quia non proceſſit ab eo, modo naturæ, nec ſicut à principio naturali. 1ª.q.92.2.3m.
1 Euangelium diuulgatum eſt, & prædicatum in toto orbe, non autem creditum per fidem ab omnibus. 12æ.quæſt.106.4.4m.
2 In euangelio nihil mandatur de præceptis ceremonialibus: quia ablata ſunt per impletionem rei, 12æ.q.108.3.3m.
3 In euangelio non continentur, niſi quæ pertinẽt ad gratiam ſpiritusſancti, 12æ.q.106.1.1m.
4 Doctrina euangelica eſt doctrina perfectionis: ideo inſtruit de omnibus pertinentibus ad rectitudinem uitæ, 12æ.q.56.1.2m.
1 Eubulia eſt uirtus ſpecialis bene conſiliatiua, 1ª.q.22.1.1m.°12æ.q.57.6.0.°22æ.q.48.c.h.q.49.4.2m.°q.51.1.2.0.q.53.2.c.
2 In nullo peccante, inquãtum huiuſmodi, inuenitur eubulia, 22æ.q.51.1.3m.
1 ¶ Euchariſtia eſt ſacramentum, & ſacrificium, 12æ.q.101.4.2m.°3ª.q.52.8.2m.°q.73.1.4.0.°q.79.5.0.°7.0.°q.82.4.c.1m.
2 Corpus & ſanguis Chriſti ſunt unum ſacramentum formaliter: & ſecundum finem, ſed plura materialiter, 3ª.q.73.2.0.q.78.6.1m.
3 Hoc ſacramentum habet quatuor nomina. ſ. ſacrificium uel hoſtia, communio, uel ſynaxis, euchariſtia, & uiaticum, 3ª.q.73.4.0.°q.79.2.1m.
4 Conueniens fuit, & neceſſaria inſtitutio euchariſtiæ in cœna Domini nõ autem ante, nec poſt, quatuor rationibus, ſ. primo quia ad perfectionem noſtram exigebatur, ut caput noſtrum etiam realiter nobis iungeretur: ſecundo, quia tunc inſtitui debuit quando figuræ ueteris legis terminandæ erant: tertio ratione repræſentationis paſſionis Chriſti: quarto ex eo quod frequentandum, eſt hoc ſacramentum, ut ultimo traditum magis memoriæ teneretur, 3ª.q.72.12.3m.°q.73.5.0.°q.74.4.c.1m.°q.80.8.2m.°q.83.2.3m.
5 Neceſſaria fuit inſtitutio euchariſtiæ, per modum cibi, 3ª.q.73.1.2.0.°q.75.5.c.
6 Euchariſtia habuit multas figuras in ueteri teſtamẽto, quorũ præcipua fuit agnus Paſchalis, 12æ.q.102.5.2m.°3m.°3ª.q.73.6.0.°q.80.1.2m.
7 Euchariſtia in miſſa comparatur ſacrificio Abel, Abrahæ, & Melchiſedech. 3ª.q.83.4.8m.
8 Oblatio Melchiſedech, fuit expreſſior figura euchariſtiæ, quo ad illud quod eſt ſacramentum tantum, figuris ueteris legis, ſed econuerſo quo ad illud quod eſt res & ſacramentũ 3ª.q.61.3.3m.°q.73.6.c.
9 Sacrificium euchariſtiæ, quotidie oblatum in eccleſia, non eſt aliud, quàm ſacrificium Chriſti, ſed commemoratio eius° 3ª.q.22.3.2m.°q.73.4.0.°q.83.1.0
10 Effuſio ſanguinis & aquæ ex latere Chriſti, eſt ſignum & cauſa Euchariſtiæ: oblatio Melchiſedech, reſpectu eius quod eſt ſacramentum tantum, manna reſpectu eius quod eſt res tantum, & agni Paſchalis reſpectu eius quod eſt res & ſacramentum, ſunt tantum ſigna, 3ª.q.73.6.0.quæſt.74.6.1m.
11 Agnus paſchalis fuit figura Euchariſtiæ, rõne paſſionis Chriſti: manna uero, ut cibus fidelium, 12æ.q.102.5.2m.°3ª.q.73.5.6.c.°q.80.10.2m.
12 Corpus Chriſti myſticum eſt res tantum in hoc ſacramento, 3ª.q.73.3.6.c.
13 Res huius ſacramenti duplex, ſ. contenta, i. Chriſtus: & non contenta, ſcilicet corpus Chriſti myſticum, 3ª.q.60.3.b.°q.80.4.c.
14 Res & ſacramentum euchariſtiæ, eſt corpus Chriſti uerum, res tantum, eſt effectus eius, ſ. gratia, ſacramentum uerò tãtum eſt materia eius, 3ª.q.73.1.3m.°6.c.
15 Res & ſacramentum Euchariſtiæ, eſt in materia, ſed res tñ, ſ. gratia, eſt ſuſcipiente. In aliis autẽ ſacramentis, utrunque
eſt

eſt in eo, 3ª.q.73.1.3m
16 Vel quia nutrimentum correſpondens euchariſtiæ præcedit augmentum correſpondens confirmationi ut cauſa, & ſequitur ut conſeruans, 3ª.q.65.2.3m
17 Euchariſtia excellit omnia ſacramenta veteris ac nouæ legis, 3ª.q.65.3.0
18 Euchariſtia eſt perfectio aliorum ſacramentorum, 3ª.q.75.1.c
19 Euchariſtia eſt conſummatio omnium ſacramentorum, 3ª.q.63.6.c.° q.73.3.c
20 Euchariſtia eſt finis omnium ſacramentorum, 3ª.q.63.6.c °q.65.3.c.2m.° q.72.12.3m.° q.73.1.c
21 In hoc ſacramento comprehenditur totum myſteriæ noſtræ ſalutis, ideo præ cæteris ſacramentis ſolennius celebratur, 3ª.q.83.4.c.princip.° 3m.° 6m
22 Euchariſtia eſt ſignum eccleſiaſticæ unitatis: ideo ex opere operato, eius efficacia poteſt in alterum tranſire, non autem alia ſacramenta, 3ª.q.67.2.c.° q.73.2.b.° 4.c.° q.79.1.c.° q.82.3.3m.° q.83.4.3m
23 Sicut in alijs ſacramentis materiale elementum non eſt cā uirtutis quæ in eo eſt, nec alicuius ſpiritualis effectus in homine niſi mediante uirtute, ſecundum ꝙ ex elemento & uirtute fit unū, ita ſpecies non ſunt cauſa corporis Chriſti, nec alicuius ſpiritualis effectus, niſi mediante corpore Chriſti, ſecundum quod ex ſpeciebus & corpore Chriſti fit unum ſacramentum, 3ª.q.73.1.2m
24 Per baptiſmum datur primus actus uitæ ſpiritualis, ſed per euchariſtiam datur complementum eius, 3ª.q.79.1.c.2m.° 6.2m.° q.82.2.3m
25 Euchariſtia eſt poſterior baptiſmo in perceptione, ſed eſt prior in intentione, 3ª.q.73.5.4m
26 Si homo nunquam à gratia baptiſmi caderet, indigeret cōfirmatione & euchariſtia, nō autē pœnitētia, 3ª.q.84.5.6.0
27 Euchariſtia continet Chriſtum realiter: non autem alia ſacramenta, ſed tantum uirtutem eius, 12.q.101.4.2m.° 3.q.6.6.c.° q.65.3.0.° q.73.1.3m.° 4.c.3m.° 5.c.2m.° q.75.1.0.° 2.c.2m.° 4.c.° q.76.0.° q.78.1.c
28 Euchariſtia perficitur in conſecratione materiæ, alia vero ſacramenta in vſu eius. 3ª.q.73.1.3m.° q.74.2.3m.° 7.c.° q.78.1.c.° q.86.1.2m.° 40.1m.° q 82.4.2m.° 10.1m.fi.° q.78.3.c.° 4.3m
29 Materia euchariſtiæ eſt duplex, ſcilicet panis & uinum, 3ª.q.74.1.0
30 Non habens uinum uel panem, non debet conſecrare alterum tantum, tamen ſi faceret conſecratum eſſet, ſed grauiter peccaret, 3ª.q.74.1.2m
31 Panis & uinum quantacunque poſſunt conſecrari, dummodo ſint coram ſacerdote, 3ª q.74.2.0
32 Materia euchariſtiæ non eſt mel, lac, carnes, nec aliquid ſimile ſacramentum veteris legis, 3ª.q.74.1.c
33 Circa materiam euchariſtiæ fuit triplex hæreſis, ſcilicet Artotiritarum, panem cum caſeo offerētium: Cataſrigarum, & Pepuciaorum, miſcentium farinam cum ſanguine puerorum per totum corpus: & Aquariorum, offerētium aquam tantum, 3ª.q 74.1.c
34 Damnatur error quorundam conficientium de aqua lotionis panni intincti uino, 3ª.q.74.8.c
35 Aqua debet apponi uino, ſicut Chriſtus poſuit: & conuertitur in vinum, 3ª.q.74.6.0
36 Appoſitio aquæ non eſt neceſſaria, licet non apponens peccet, 3ª.q.74.7.0.° q.83.6.4m.° 6m
37 Aqua debet poni in calice, & parum, non in dolio, quæ non manet, ſed conuertitur in uinum: non autem in aquam Chriſti, 3ª.q.74.8.0
38 De aqua artificiali in uino, poteſt confici euchariſtia, ſed non debet, non autem in pane, 3ª.q.74.7.3m
39 Euchariſtia conficitur ex pane tritici, non autem ex pane hordei, ſpeltæ, farris, uel alterius grani, 3ª.q.74.3.0.° 4 c
40 Euchariſtia poteſt confici ex pane miſto ex granis alijs, ſi maneat ſpecies tritici, 3ª.q.74.3.3m
41 Euchariſtia poteſt confici ex ſiligine generata ex grano frumenti, 3ª.q.74.7.2m
42 Ex amido, uel pſita, uel pane corrupto ſecundum ſpeciem non poteſt cōfici euchariſtia, 3ª.q.74 3.4m.° 4.4m.° 3.2m
43 Euchariſtia debet confici ex azymo, ſicut Chriſtus fecit, & eſſet graue peccatum conficere cum fermento: ſicut apud Græcos in azymis, 3ª q.74.4.0
44 De uino uitis, & non alio liquore, poteſt confici euchariſtia 3ª.q.74.5.0
45 De muſto pōt confici euchariſtia, ſed peccatū eſſet, niſi eſſet in neceſſitate, nō autē de vua, nec de agreſta, 3ª.q.74 5 3m
46 De aceto non poteſt confici euchariſtia, ſed de uino aceſcente, licet peccatum eſſet, 3ª.q 74.5.2m
47 Forma cōſecrationis corporis Chriſti, hæc, ſ. hoc eſt enim corpus meū: qui dimittēs alia verba, peccat grauiter, 3ª.q.60.8.c.° q.75.2.c.° q.78.1.0.° 3.c.° q.83.4 1m.° q.84.3.c
48 Singulæ particulæ huius formæ, conuenienter ordinātur, 3ª.q.78.2.0
49 Enim non eſt de forma euchariſtiæ, ſed dimittēs ipſum ex negligentia, uel contemptu peccat, quia eſt de conſuetudine Romanæ eccleſiæ, data à Petro apoſtolo, 3ª.q.60.8 c.° q.78.2.5m
50 Forma euchariſtiæ conuenienter ſignificatur, ſ. in facto eſſe, non autem in fieri, 3ª.q.78.2.0
51 Hæc uerba, & eleuans oculis, &c. & manducate, &c. conuenienter præmittuntur formæ euchariſtiæ, 3ª.q.78.1.c.4m
52 Forma conſecrationis ſanguinis Chriſti, eſt hæc, ſ. Hic eſt enim calix ſanguinis mei, noui & æterni teſtamenti, myſterium fidei, qui pro vobis & pro multis effundetur, in remiſſionem peccatorum, 3ª.q.78.3 0
53 Singulæ particulæ huius formæ, conuenienter poſitæ ſunt, 3ª.q.78.3.0
54 Formæ prædictæ, non ſe mutuo expectant, ſed utraque operatur ſine altera, 3ª.q.78.6.0
55 Formæ prædictæ, continent ueritatem factiuam rei, non præſupponentem tam ſignificatam, 3ª.q.78.5.0
56 In prædictis formis, & in qualibet alia forma ſacramentali, eſt aliqua uirtus inſtrumentalis: nō quidē principalis, nec ſecūdum eſſe completum, ſed intentionalis, 3ª.q.78.4.0.° 5.c
57 Forma euchariſtiæ importat ſolam conſecrationem materiæ, & profertur in perſona Chriſti, ſed formæ ſacramentorum, important vſum materiæ, & proferuntur in perſona miniſtri, 3ª.q 78 1.4.5.c.° q.82.2.2m.° 5.c.2m.° 7.3m.° q.83.1.3m.° q.84 3.c
58 Chriſtus eadem forma conſecrauit, qua & nos, quam dedit eccleſiæ, & tantum ſemel protulit, 3ª.q.78.1.1m
59 Subſtantia panis & uini, non manet poſt conſecrationem, cuius oppoſitum, eſt impoſſibile & hæreticum, 3ª.q 75.2.0.° 6.c.° q 77.1.5.c
60 In conuerſionibus naturalibus, illud quod cōuertitur, corrumpitur, & illud in quod conuertitur, generatur, uel augetur, uel reſtauratur, ſed hic, Chriſtus nullo modo mutatur, 3ª.q.75.4 0.° 6.2m
61 Hec ſubſtantia panis & uini annihilatur, nec conuertitur in præiacentem materiam, 3ª.q.75.3.0
62 Sed conuertitur tota, in totum corpus Chriſti, 3ª.q.75.4.0.° 6.c.8 c.3m
63 Conuerſio hæc quadrupliciter differt ab alijs, quia pertingit ad materiam non habet ſubiectum, cōuertitur totum, & in totum præexiſtens, 3ª.q.75.4.8.0
64 Hæc conuerſio importat ordinem ſubſtantiarum, ideo eſt ſicut in ſubiecto in vtraque, 3ª.q.75.4.1m
65 Hæc conuerſio non eſt formalis, ſed eſt ſubſtantialis, ideo dicitur tranſubſtantiatio, 3.q.75.4.0
66 Forma ſubſtantialis panis, & uini, non manet poſt conſecrationem, 3ª.q.75.6.0.° q.77.1.6.c
67 Forma ſubſtantialis panis & vini, conuertitur in animam Chriſti, 3ª.q.75.6.2m
68 Quantitas panis, non conuertitur in quantitatem corporis Chriſti, ſed manet ſicut cætera accidentia, 3ª.q.76.1.3m.° 4.c
69 Nec quantitas uini, conuertitur in quantitatem ſanguinis Chriſti, ſed manet ſicut cætera accidentia, 3ª.q.77.8.c
70 Si poſt calicis conſecrationem aliud uinum mittatur in calicem, illud quidem non tranſit in ſanguinem, neque ſanguini commiſcetur, ſicut Innocentius tertius dicit, in quadam decretali, 3ª.q.77.8.c.1m.° 3m
71 Quod quidem intelligendum eſt, quando nō fit tanta permiſtio uini, uel liquoris extranei, quod ſanguis Chriſti deſinat eſſe ſub toto, tunc enim dicitur undique diffundi, non quia tangat ſanguinē Chriſti ſecundum proprias eius dimenſiones: ſed ſecundum dimenſiones ſacramentales, ſub quibus continetur, 3ª q.77.8.3m.° 4m
72 Nec eſt ſimile, de aqua benedicta, cui additur aqua non benedicta, & de uino conſecrato: quia illa benedictio nullam immutationem facit circa ſubſtantiam aquæ, ſicut facit conſecratio uini, 3ª.q.77.8.3m fi.
73 Hæc conuerſio eſt ſupernaturalis, facta ſola uirtute Dei, 3ª.q.75.4.c.° 5.0.° 7.c.° q.83.4.c
74 Hæc cōuerſio cū creatione & mutatione nāli, cōuenit I ordine terminorū, & nō ſimulatę, & cū prima nō hēt ſubiectū cōe utrique termino, & cum ſecunda, quia terminus tranſit in terminū, ſed non totum hic, ſecundum materiā ibi, & manet aliquid, ſ. accidentia hic, & materia ibi, 3ª.q.7\ .8.c

75 Hæc eſt vera, ex pane fit corpus Chriſti, & panis conuertitur in corpus Chriſti, uel tranſubſtantiatur: non autem hæc, panis eſt uel fuit, uel erit uel fit, corpus Chriſti, uel de pane fit, uel factum eſt corpus Chriſti, uel panis poteſt eſſe, uel fieri corpus Chriſti, 3ª.q.75.8.o
76 Hæc conuerſio eſt difficilior, & miraculoſior, omni mutatione naturali, & etiã creatione, ratione termini ad quem, ſimpliciter autem eſt econuerſo, 3ª.q.75.8.3m
77 Hæc conuerſio fit in inſtanti, 3ª.q.75.3.c.* 7.o. * q.78.2.5.c
78 Hæc conuerſio fit tantum in ultimo inſtanti prolationis totius formæ, ſi aſſumuntur tria, ſ. miniſter debitus, debita materia, & forma, & intentio conſecrandi, ſed ſingulæ partes formæ diſponunt ad hoc, 3ª.q.75.7.1m.* 3m.* q.78.4.3m.* 5.c
79 Corpus Chriſti, non incepit eſſe in hoc ſacramento per motum localem, ſed per conuerſionem panis in ipſum, triplici ratione, ſcilicet primo, quia ſequeretur q̃ deſineret in cœlo, ſecundo quia omne corpus localiter motũ, pertranſit omnia media: quod hic dici non poteſt, tertio quia impoſſibile eſt, q̃ unus motus eiuſdem corporis localiter moti, terminetur ſimul ad diuerſa loca, cum tamen in pluribus locis corpus Chriſti ſub hoc ſacramento ſimul eſſe incipiat, 3ª.q.75.2.4.c
80 Totus Chriſtus eſt in hoc ſacramento, 3ª.q.75.1.o.* q.79.1.3m
81 Verum corpus Chriſti, non eſſe in hoc ſacramento, niſi ut in ſigno: eſt hæreſis abiurata à Berengario, 3ª.q.73.1.3m.* q.75.1.o
82 In hoc ſacramento eſt aliquid dupliciter. ſ. ex vi ſacramenti. ſ. ſignificatum per formam & ex naturali concomitantia, id eſt, realiter coniunctum Chriſto, 3ª.q.76.1.o.* 2.3.4.c.* q.78.6.1m.* q.81.4.2m.* 3m
83 Anima Chriſti, & diuinitas eius ſunt in hoc ſacramento, ſecundo modo tantum, 3ª.q.76.1.1m.* 2.c.* q.81.4.3m
84 Caro, & os, & huiuſmodi, ſunt ſub ſpecie vini, ſecundo modo tantum, & ſub ſpecie panis, primo modo: ſanguis uero econuerſo, 3ª.q.76.1.2m.* 2.c.3m.* q.78.6.1m.* q.81.4.2m
85 Quantitas tota, & alia accidentia Chriſti ſunt in hoc ſacramento, ſecundo modo tantum, 3ª.q.76.1.3m.* 3.4.o.* 5.3m.* q.81.3.3m
86 Tota quantitas Chriſti eſt indifferenter ſub magna & parua quantitate ſpecierum, 3ª.q.76.1.3m.* 3.c.* 4.o
87 Totus Chriſtus, eſt ſub qualibet parte vtriuſque ſpeciei, 3ª.q.76.2.3.o.* q.78.6.1m.* q.79.1.3m.* q.80.12.3m
88 Accidentia corporis Chriſti, ſunt in hoc ſacramento mediante ſubſtantia, nec habent immediatam habitudinem ad hoc ſacramentum, nec corporis circũſtantia, ideo non poſſunt immutare medium, 3ª.q.76.7.c.* q.81.3.4.c
89 Accidentia corporis Chriſti intrinſeca ſunt in hoc ſacramento: non autem accidentia per comparationem ad extra, ut ubi & ſitus, 3ª.q.76.5.3m.* q.81.3.c.* 4.c.1m
90 Chriſtus eſt ſub duplici ſpecie euchariſtiæ, triplici ratione, ſcilicet ad repræſentandum paſſionem eius, ut ſit cibus & potus, & ad ſalutem corporis & animæ, 3ª.q.74.2.3m
91 Chriſtus in euchariſtia continetur ſub aliena ſpecie, ad uitandum horrorem, & deriſionem, & propter meritum fidei, 3ª.q.75.5.o
92 Corpus Chriſti eſt localiter in vno tantum loco, ſcilicet in cœlo, ſed ut in ſacramento ſignificante & continente eſt alibi, non tamen ubique, 3ª.q.75.1.* 3m.4.c.* q.76.5.o.* 6.c.3m.* q.81.1.2m
93 Locus euchariſtiæ non eſt uacuus, nec plenus corpore Chriſti ſed ſpeciebus ſacramentalib. per naturam dimenſionum uel miraculoſe, 3ª.q.76.5.2m
94 Chriſtus in ſacramento, non eſt ut in loco circumſcriptiuè, nec diffinitiuè, 3ª.q.76.6.1m
95 Chriſtus ad motum ſacramenti, non mouetur per ſe, nec per accidens, 3ª.q.76.6.o
96 Chriſtus dedit in ſacramento diſcipulis corpus ſuum paſſibile, 3ª.q.81.3.o
97 In triduo corpus Chriſti ſi quis conſecraſſet, fuiſſet corpus ſine ſanguine, & econuerſo, & utrunque ſine anima, 3ª.q.76.1.1m.* 2.c.* q.81.4.o
98 Si Chriſtus in triduo fuiſſet in hoc ſacramento, paſſus fuiſſet in eo, paſſione innata non autem paſſione illata, 3ª.q.81.4.o
99 Corpus Chriſti in hoc ſacramento, non poteſt uideri oculo corporali, 3ª.q.76.7.o.* 8.c
100 Qui in hoc ſacramento apparet puer uel caro, eſt ibi uere corpus Chriſti, ſed non uidetur in ſpecie propria, 3ª.q.76.8.o
101 Talis apparitio quandoque eſt tantum ex parte uidentium, & quandoque extra, 3ª.q.76.8.o
102 Quando ſic apparet omnibus, non debet ſumi, ſed debet cum reliquijs poni. 3ª.q.82.4.3m
103 Tunc ſacerdos ſecundum aliquos debet iterum celebrare, uel, ſecundum alios ſufficit ſpiritualis manducatio, 3ª.q.82.4.3m
104 Chriſtus uidet ſe corporaliter in ſacramento: non ex ſacramento, ſi autem oculum haberet extra ſacramẽtum, non poſſet hoc, niſi miraculoſe, 3ª.q.76.7.2m
105 Angeli non uident corpus Chriſti ſub ſacramento: cognitione naturali: ſed tantum cognitione beata, dæmones autem nullo modo plenè, 3ª.q.76.7.c
106 Beati uident Chriſtum ſub ſacramẽto uiſione intellectuali plena, non autem uiſione corporali, niſi miraculoſè, 3ª.q.76.7.c.2m
107 Intellectus uiatoris non poteſt comprehendere nec uidere Chriſtum in hoc ſacramento, 3ª.q.76.7.c
108 Non baptizati peccant, uidendo euchariſtiam, nõ autem Chriſtiani licet ſint peccatores, 3ª.q.80.4.4m
109 Soli ſacerdotes poſſunt conſecrare euchariſtiam, 3ª.q.82.1.o
110 Plures ſacerdotes poſſunt eandem hoſtiam conſecrare, 3ª.q.82.2.o
111 Mali ſacerdotes etiam ſchiſmatici, hæretici excommunicati, & degradati, poſſunt conſecrare: ſed peccant grauiter, 3ª.q.64.9.2m.* 3m.* q.82.5.7.8.9.o
112 Recipiens euchariſtiam uel audiens miſſam à talibus grauiter peccat, 3ª.q.64.9.2m.* 3m.* q.82.9.o
113 Conſecrans propter malum finem. ſ. ad maleficia, uel ut irrideat, peccat, ſed perficit ſacramentum, 3ª.q.74.2.2m
114 Diſpenſatio euchariſtiæ pertinet ad ſacerdotem tantum, 3ª q.82.3.o
115 Nulli non ſacerdoti licet tangere euchariſtiam, niſi in neceſſitate, ut ſi caderet, 3ª.q.82.3.c
116 Laicus etiam peccator debet tangere euchariſtiam, in neceſſitate tantum, ut ſi caderet in terram, 3ª.q.82.3.c
117 Si adſint eſſentialia, ſcilicet, ordo, & intentio miniſtri, & materia, & forma debite: erit euchariſtia, licet deſint ſolẽnitas loci, temporis, & paramentorum, tamen talis grauiter peccaret, & degradandus eſſet, 3ª.q.83.3.1m
118 De pœnitentia euomẽtis euchariſtiam, uel cuius negligentia brutum ſumit eam, uel ſanguis ſtillat extra: uel euomẽtis, 3ª.q.83.6.7m
119 Conſecrans tenetur ſumere euchariſtiam ſub utraque ſpecie: quotieſcunque celebrat, 3ª.q.80.12.o.* q.82.4.o
120 Si percipitur ante conſecrationem, aquam tantum fuiſſe, effundatur, & vinum ponatur: ſi autem poſt, uidetur quod à capite canonem debeat incipere: ſed dimittat, & de negligentia pœniteat, ſecundum Innocentium, uel tantum conſecret uinum, permiſſa contritione de negligentia, 3ª.q.8.6.4m
121 Deficiente ſacerdote poſt conſecrationem corporis, debet ſuppleri per alium, non autem è contra, 3ª.q.83.6.1m
122 Miniſter in alijs ſacramẽtis dupliciter operatur. ſ. pronunciando uerba, & actum exteriorem exercendo, in euchariſtia uero tantum primo modo, 3ª.q.78.1.c.3m
123 Non licet ſacerdoti omnino ceſſare è conſecratione euchariſtiæ, ſed tenetur ſaltem in feſtis, 3ª.q.82.10.o
124 Celebratio Euchariſtiæ, eſt immolatio Chriſti: quia eſt figura paſſionis eius, cuius per hoc ſimus participes, & ſacerdos ſignificat Chriſtum, 3ª.q.83.1.o.* 2.c.1m.* 2m
125 Euchariſtia dupliciter ſumitur. ſ. ſacramentaliter, & ſpiritualiter, 3ª.q.80.1.2.3.o
126 Patres ueteris teſtamenti mãducauerunt Chriſtum ſecundo modo tantum, 3ª.q.80.1.3m
127 Euchariſtia uere ſumitur à peccatoribus ſacramentaliter tantum, nec immunditiam aliquam ex hoc contrahit, 3ª.q.80.3.o.* q.81.7.1o
128 Infidelis uere ſumit euchariſtiam non primo modo, nec ſecundo proprie, 3ª.q.80.3.2m
129 Brutum uere ſumit Euchariſtiam per accidens, non autem primo nec ſecundo modo, 3ª.q.80.3.3m
130 Chriſtus ſumpſit corpus ſuum & ſanguinẽ in euchariſtia 3ª.q.81.1.o.* q.84.7.4m
131 Chriſtus ex ſumptione huius ſacramenti habuit ſpiritualem dulcedinem, ideo ſumpſit ſacramentaliter, & ſpiritualiter, ſed aliter quam cæteri, 3ª.q.81.1.3m
132 Chriſtus dedit euchariſtiã Iudæ in cœna: præter bucellam intinctam, 3ª.q.81.2.o
133 Sumptio euchariſtiæ, non eſt de neceſſitate ſalutis ſecundum ſe, ſed ex ſtatuto Chriſti & eccleſiæ, 3ª.q.73.3.o.* q.80.11.o
133 In primitiua eccleſia, oẽs tenebantur quotidie ſumere euchariſtiam,

chariſtiam, poſtea ter in anno, nunc autem ſemel, 1ª.q.80.10.4^{m}.
136 Euchariſtia debet quotidie ſumi, niſi ex hoc quis ſentiret reuerentiam diminui, & feruorem nõ augeri, 3ª.q.80.10.0.
137 Euchariſtia non debet pluries in die ſumi, niſi quando quis in una die ex aliquo caſu permiſſo pluries celebraret, 3ª.q.80.10.5^{m}.°q.83.2.2^{m}.
138 Euchariſtia ſub ſpecie uini, ideſt, ſanguinis Chriſti non datur populo, propter periculum effuſionis, quia faciliꝰ una gutta ſanguinis laberetur quàm aliqua una particula corporis, 3ª.q.74.1.3^{m}.°q.80.12.c.
139 Hoſtia non conſecrata, nunquã debet dari pro euchariſtia, & ſacerdos dans eam, reus eſt idololatriæ, nõ autẽ adorãtes, uel ſumentes eam cum hoſtia debeat adorari latria, ſub conditione in habitu, & adorantes, uel ſumentes eam æſtiment probabiliter hoſtiam eſſe conſecratam. Fides n. credentis, non fertur ad has ſpecies panis uel ad illas, ſed ad hoc quòd uerum corpus Chriſti, ſit ſub ſpeciebus panis ſenſibilis, quando rectè fuerit conſecratum, unde ſi non ſit rectè conſecratum: fidei non propter hoc ſuberit falſum, 22^{m} q.1.3.4^{m}.°3ª.q.80.6.2^{m}.
140 Melius eſt paratis ſumere euchariſtiam, quam abſtinere ab ea, 3ª.q.80.10.c.
141 Pœnitentes qui abſtinent ab hoc ſacramento, ſecundum cõſilium ſacerdotis, excuſantur à tranſgreſſione præcepti, nõ autem manentes in peccatis, 3ª.q.80.11.3^{m}.
142 Euchariſtia debet ſumi tantum à ieiunis totaliter, niſi in caſu mortis, 22ª.q.147.6.2^{m}.°3ª.q.80.8.0.°9.c.
143 Omnis cibus uel potus, ſumptus poſt mediam noctẽ, impedit ſumptionem euchariſtiæ, non autem ante, etiam ſi nec ſomnus, nec digeſtio ſequatur, 3ª.q.80.5^{m}.
144 Deglutitio ſaliuę, uel cibi relicti inter dẽtes, uel eructationis, non impedit ſumptionem euchariſtiæ, 3ª.q.80.8.4^{m}.
145 Reliquiæ aquæ uel uini, quibus lauatur os traiectæ non in magna quantitate, & miſtæ cum ſaliua non impediunt ſumptionem euchariſtiæ. 3ª.q.80.8.4^{m}.
146 Poſt ſumptionem euchariſtiæ, requiritur modicum interuallum ante prandium, 3ª.q.80.8.6^{m}.
147 Corporalis immundicia, ut lepra, fluxus ſanguinis, & huiuſmodi non impedit ſumptionẽ euchariſtiæ, 3ª.q.80.7.3^{m}.
148 Euchariſtia debet ſemper haberi parata pro infirmis, 3ª. q. 83.5.1.1^{m}.
149 Pars hoſtiæ miſſa in calice nunquam debet dari infirmis, quia Chriſtus nemini dedit panem intinctum, niſi Iudæ. 3ª.q.83 5.9^{m}.
150 Triplex modus manducandi corpus Chriſti, ſ. ſacramentalis tantum, ſpiritualis tantum, ſacramentalis, & ſpiritualis ſimul, 3ª.q.80.1.2.3.0.
151 Pueris non debet dari euchariſtia, niſi cum incipiunt, habere aliqualem uſum rationis, ut poſſint concipere deuotionem huius ſacramenti, ſcilicet in decimo, uel undecimo annis, 3ª.q 80.9.3^{m}.
152 Græci dant euchariſtiam pueris recenter natis, baptizatis, ꝓpter hoc quod Dionyſ. dicit, baptizatis eſſet ſacram communionem danda, non intelligentes, quod Dionyſ. ibi loquitur de baptiſmo adultorum, 3ª.q.80.9.3^{m}.
153 Amẽtibus, & poſt fidem, & deuotionem, debet dari euchariſtia, in mortis articulo, niſi ſit periculũ uomitus uel expuitionis. Nõ autem ſi ante amentes fuerãt & ſic à natiuitate remanſerunt, 3ª.q.80.9.0.
154 Dęmoniacis debet dari euchariſtia, niſi certum ſit quod pro crimine torqueantur, non autẽ energuminis, 3ª.q.80.9.2^{m}.
155 Nihil præter peccatum mortale impedit neceſſario ſumptionem euchariſtiæ, ſed tantum de congruo, ut coitus matrimonialis, nocturna pollutio, & fluxus ſeminis temporalis, quando ſunt ſine mortali, uſq; ad alium diem, 22ª q.154.5.0.°3ª.q.80.7.0.
156 Præeligendum eſt, eſſe ſuſpectum, quàm indigne ſumere euchariſtiam, 3ª.q.80.6.2^{m}.
157 Suſpectus uiolenter, & publicis, debet omnino negari euchariſtia, 3ª.q.80.6.3^{m}.
158 Peccatori occulto, petenti occulte euchariſtiam, debet negari. Si uero publice petat, debet dari. Sed peccatori publico debet omnino negari, 3ª.q.80.6.0.°q.81.2.c.2^{m}.
159 Sumens euchariſtiam, cum conſcientia peccati mortalis, peccat mortaliter, 3ª.q.79.2.2^{m}.°3.0.°q.80.4.0.°7.8.c.
160 Sumens euchariſtiam in peccato mortali ignorato, facta diligenti diſcuſſione, etiam non ſufficienti, non peccat, 3ª.q.80.4.5^{m}.
161 Experimentum non debet ſumi de peccatis, cũm euchariſtia, 3ª.q.80.6.3^{m}.
161 Sacerdos faciens fictionem in conſecrando euchariſtiam, multo grauius peccat, quàm indigne ſumens eam, 3ª.q.80 6.2^{m}.
163 Infidelis eſt indignior fideli, ad ſumendum euchariſtiam. Sed fidelis, cum mortali indignius ſumit, 3ª.q.80. .2^{m}.
164 Sumẽs euchariſtiam, cum peccato ſpirituali grauius peccat, quàm ſumens cum peccato carnali, 3ª.q.80.5.1^{m}.
165 Peccatum indigne ſumentium euchariſtiam, eſt minus graue peccatis commiſſis in Deum: & grauius peccatis contra proximum, uel contra ſeipſum, 3ª.q.85 5.0.
166 Eſt etiam in minus graue peccato occiſionis Chriſti & proditionis eius, 3ª.q.80.5.1^{m}.°2^{m}.
167 Et eſt minus graue proiectione eius in lutum, 3ª.quæſt.80.5.3^{m}.
168 Euchariſtiam non imprimit characterem, 3ª.q.63.6.c.q.80 1.3^{m}.°10.1^{m}.
169 Sine manducatione ſpirituali euchariſtiæ, non poteſt eſſe ſaluus, 3ª.q.80.11.c.
170 Euchariſtia inquantum eſt ſacramentum, prodeſt tantum ſumentibus, ſed ut eſt ſacrificium, prodeſt etiam aliis, 3ª.q.78.3.8^{m}.°q.79 5.c.°7 o.
171 Euchariſtia eſt ſacramentum paſſionis, & mortis Chriſti, inquantum perficit hominem in unione ad Chriſtum paſſum 3ª.q.73.3.3^{m}.°5 2^{m}.
172 Euchariſtia eſt memoriale paſſionis Chriſti, 3ª.q.66.9.3^{m}.°q.73.4 5.0.°q.74.1.c.°q.76 2.2^{m}.°q 79.1.c.
173 Euchariſtia ordinatur ad refectionem mentis, 3ª.q.73.1.2.c.°q.79.8 c.
174 Hoc ſacramentum non habet ſuos effectus niſi in coniunctis ei per fidem, & charitatem, 3ª.q.79 2.2^{m}.
175 Euchariſtia eſt ſacramentum charitatis Chriſti expreſſiuũ, & charitatis noſtræ factiuum, 3ª.q.73.5.3^{m}.° q.75.1.c.°q.78.3.6^{m}.°q.79.1.c.°4.c.2^{m}.
176 Effectus non principalis euchariſtiæ, ſed conſequens augmẽtum charitatis, eſt diminutio fomitis, 3ª.q.79.6.3^{m}.
177 Quicquid eſt effectus paſſionis Chriſti, eſt effectus euchariſtiæ, 3ª.q.79.1.c.°q.83.1.c.
178 Per baptiſmum datur primus actus uitæ ſpiritualis, ſed per euchariſtiam datur complementum eius, 3ª.q.79.1.8.c.2^{m} °6.2^{m}.°q.82.2.3^{m}.
179 Euchariſtia facit omnium effectum uitæ ſpiritualis ad ſimilitudinem, cibi corporalis: quia ſuſtentat, auget, reparat, & delectat. 3ª.q.79.1.0.8.c.°q.81.1.3^{m}.
180 Corpus Chriſti offertur pro ſalute corporis: & ſanguis pro ſalute animæ, ſecundum ſimilitudinem, ſecundum rem uerò, utrunque offertur pro utroque 3ª.q.73.1.c.°q.74.10 °q.76 2.1^{m}.°q.79.9.1.3^{m}.
181 Effectus euchariſtiæ, eſt adeptio gloriæ non quidem ſtatim, ſed inquantum dat uirtutem perueniendi ad gloriam, 3ª.q.79.2.0.°q.80.2.1^{m}.
182 In euchariſtia confertur gratia habitualis, & excitatur feruor actualis deuotionis, 3ª.q.69.1.2^{m}.°4.7.c.
183 Sumens euchariſtia ſacramentaliter, conſequitur maiorem gratiam, quam prius ſumendo ſpiritualiter tantum, 3ª.q.80.1.3^{m}.
184 Euchariſtia gratiam cauſat, auget, & excitat eam, & uirtutes in actum, 3ª.q.79.1.0.°4.c.
185 Nullus habet gratiam ante ſumptionem euchariſtiæ, niſi ex uoto ad eam proprio ut adulti, uel eccleſiæ, ut paruuli, 3ª.q.73.3.c.1^{m}.°q.79.1.1^{m}.°q.80.1.3^{m}.°11.c.
186 Euchariſtia præſeruat à peccatis dupliciter, ſcilicet interius reprobando per gratiam, & exterius, repellendo omnem impugnationem dęmonum per paſſionem Chriſti, cuius eſt ſignum, 3ª.q.79.6.0.
187 Peccata uenialia præſentia, impediũt effectum euchariſtię, quoad refectionem dulcedinis ſpiritualis, ſed non quo ad augmentum gratiæ, ſed neutrum horum impediunt præterita, 3ª.q.79.8.0.
188 Euchariſtia delet peccata uenialia, 3ª.q 79.4.0.°q. 87.3.c.
189 Euchariſtia delet peccata mortalia, quorum quis non habet conſcientiam, nec affectum. 3ª.q.79.3.0.
190 Euchariſtia fit ablutio ſcelerum tripliciter. ſ. ignoratorum, futurorum, uel cauſando contritionem, 3ª.q.79.3 1^{m}
191 Euchariſtia delet pœnam debitam pro peccatis, non quidem totam, ſed ſecundum menſuram peccatorum, & deuotionis, 3ª.q.79.5.0.
192 Euchariſtia liberat à purgatorio, inquantum eſt ſacrificium ſatisfactorium pro peccato, 3ª.q.32.8.2^{m}.
¶Eudimica Ethica Ariſtotelis, 1ª.q.82.4.3^{m}.°22ª. q.9 4.c.fi.°q 80.1.b.3.
¶Euentus ſequens per ſe, uel ut in plurib. uel præcogitatus, addit ad bonitatem, uel malitiam actus, non autem aliter,

1.2æ.q.20.5.0.*q.73.8.c.

5 ¶Eugnomoſiua eſt idem, quod epyichia, ſcilicet uoluntaria iuſtificatio, 22æ.q.80.4m.*5m.

¶Eupſychia eſt uirtus ſpecialis. ſ. conſtantia, & eſt pars potentialis fortitudinis, 22æ.q.128.6m.

¶Euſebia eſt idem, quod religio, 22æ.q.80.4m.

1 Euſtochia eſt pars prudentiæ, bene coniectans omnia, ſolertia medium, 22æ.q.48.c.*q.49.4.c.

2 Euſtochia eſt tantum in operatiuis, ſolertia uerò tam in his, quam in ſpeculatiuis, & tã in neceſſarijs, quam in contingentibus, 22æ.q.49.4.1m.

3 Vtraque inuenit quaſi ſubito, ſed eubulia, inquirendo, & tarde, 22æ.q.49.4.c.2m.*q.51.1.3m.

1 Euſtratius Epiſcopus Græcus, & commentator Ariſtotelis, dicens quòd epyiches, id eſt uirtuoſus, committit adulterium cum uxore tyranni, ut poſſit occidere eum, & liberare patriam, non eſt ſuſtinendus, *pro nulla enim utilitate debet quis adulterium committere, ſicut nec dicere mẽdacium, ſecundum Auguſtinum. 22æ q.63.7.4m.

1 ¶Eutices. *Hæreſis eius de unitate naturæ in Chriſto, & de impalpabilitate corporum reſurgentium, & Chriſti dãnatur in conſil o Calcedonenſi.*3a.q.2.2.c.

2 Euticer in morte retractauit ſuam hæreſim, 3a.q.54.3.c.fi.

¶Eutropelia dicitur à bona uerſione. Et eſt uirtus circa ludos, & pars modeſtiæ, 12æ.q.60.5.6.*22æ.q.72.2.1m.*q.100.2.c.*q.168.2.0.*q.172.2.1m.

1 Æuum eſt menſura primi mobilis ſecundum ſubſtantiam, & ſecundum eſſe, 1a.q.10.6.2m.

2 Æuum eſt tantum unum, propter primum æuiternum, 1a.q.10.6.0.

3 Æuum eſt infinitum in actu, ſed negatiue, non autem priuatiue. 1a.q.10.5.4m.

4 Tantum eſſe, attribuitur æterno, & æuiterno, ratione ſui: ſed fuiſſe, uel futurum eſſe, ratione temporis concomitantis, 1a.q.10.2.4m.*5.3m.

5 Æuum conuenit diuerſis, ſecundum prius, & poſterius, 1a.q.10.6.c.

1 Ex aliquando importat ordinem terminorum tantum, aliquando uero etiam identitatem ſubiecti, 1a.q.45.1.3m.*1a q.75.8.c.

¶Exandeſcentia magis pertinere uidetur ad primum ſpeciem iræ, ſcilicet fel. quæ perficitur ſecundum uelocitatem iræ: quàm ad tertiam ſpeciem: ſcilicet furorem: 12æ q.49.8.2m.

1 ¶Excæcatio: & obduratio important duo: ſcilicet motum animi adhærentis malo, & auerſi à Deo: & ſubtractionem gratiæ: 12a.q.79.3.c.

2 Excæcatio: aggrauatio: & obduratio: differunt ſecundum diuerſos effectus gratiæ, ſcilicet in uiſu, auditu, & affectu, 12æ.q.79.3.c.fi.

3 Excæcatio & obduratio, quo ad primum, ſunt peccata, ſed quo ad ſecundum, ſunt pœnæ. Et primum eſt cauſa ſecundi. Et homo fit deterior primo, non autem ſecundo, 12æ.q.79.3.0.

4 Excæcatio eſt effectus diuinæ reprobationis, 12æ. quæſt.79.4 c.

5 Excæcatio, de ſe ordinatur ad damnationem, ſed ex miſericordia Dei ordinatur ad ſalutem, non quidem omnium, ſed prædeſtinatorum tantum, 12æ.q.79.4.0.

6 Malitia eſt cauſa excæcationis meritoria, ſicut culpa eſt cauſa pœnæ, 12æ.q.79.3.3m.*22æ.q.15.1.c.2m.

7 Dæmon dicitur excæcare, in quantum inducit ad culpam, quæ eſt cauſa meritoria excæcationis, 12æ.q.79.3.3m.

¶Excedere. *Quod in melioribus excedit, melius eſt ſimpliciter, 22æ.q.188.7.1m.

Exceſſus mentis, cauſatur ex amore boni, & timore mali eodem modo, 22æ.q.175.2.3m.

1 ¶Excluſio immobilitat terminum, cui additur, ratione negationis implicitæ, 1æ.q.31.3.3m.

2 Propoſitio excluſiua habet duas expoſitiones. Primam affirmatiuam, & ſecundam negatiuam. Sub prima licet deſcendere, ſub ſecunda uero, non. 1a.q.31.4 b.

3 Dictio excluſiua, addita principali agenti, non excludit inſtrumentum, 3a.q.78.4.1m.

4 Dictio excluſiua non excludit partes, nec uniuerſalia, & alia, quæ ſunt de intellectu ſubiecti, niſi differant ſuppoſito, 1a.q.3.4.3m.

5 *Dictio excluſiua, addita uni relatiuorum, excludit aliud, & omne quod eſt in alio ſuppoſito. 1a.q.31.2.3m.

1 *Eccleſia malos iuſte excommunicat, ut reſipiſcant, * In neceſſitatis tamen caſu eſt illis ſubueniendum, debet enim eccleſia diuinum iudicium in caſtigationibus imitari, ſcilicet ad ſalutem, non autem ad perditionem, 22æ.q.31.2.3m.

2 Excõmunicatis, & reipublicæ hoſtibus, ſunt ſubtrahenda beneficia ut arceantur à culpa, ſic tamen, quod natura non deficiat, nec ſecundum ordinem iuſtitiæ, 22æ.quæſt. 31.2.3m.

3 Iniiciens manus in clericum, ſemper ſimpliciter, non eſt excõmunicatus, ſcilicet ſi cauſa diſciplinæ, ut magiſter, uel prælatus, ſi iocoſa leuitate, ſi inueniat eum turpiter agentem cum uxore, matre, ſorore, uel filia, ſi ſtatim ui ut repellat, ſi ignoret eum eſſe clericum, ſi inueniat eum, in apoſtatia, poſt trinam admonitionem, & ſi tranſferat ſe clericus ad actum penitus ſibi contrarium, ut ſi fiat miles, uel ad bigamiam tranſeat. Et octupliciter poteſt abſolui ab epiſcopo, ſcilicet in articulo mortis: quia tunc à qualibet excommunicatione pt quiſq; a quolibet ſacerdote abſolui, ſi ſit hoſtiarius alicuius potentis, & non ex odio uel propoſito percuſſit, ſi percuſſus ſit mulier, ſi ſit ſeruus, & dominus læderetur, de eius abſentia, qui non eſt in culpa, ſi regularis regularem, niſi ſit enormis exceſſus, ſi ſit pauper, ſi ſit impubes, uel ſenex, uel ualetudinarius, & ſi habeat inimicitias capitales, 22æ.q.64.7.c.

4 Participare cum excommunicatis, conceditur quintupliciter, ſcilicet Vtile, lex, humile, res ignorata, neceſſe. 22æ.q.39.4.2m.

5 Excommunicatio maior eſt ſeparatio à communione eccleſiæ, quo ad fructum & ſuffragia generalia, Suppl. quæſt.21.1.0.

6 Cum eccleſia in terris Dei uicem gerat illius quæ iudicium Dei iudicio conforme ſit, rite excommunicare poteſt, ſiue peccatorum à communione eccleſiæ, ſiue à ſuffragijs & alijs ſpiritalibus ſeparet. Supp.q.21.3.c

7 Non poteſt eccleſia etiam peccato mortali aliquem excommunicare, niſi contumax fuerit. Suppl.q.21.3.0.

8 Si excommunicatio iniuſte lata ſit ex parte excommunicantis, nihilominus effectum ſortitur: at ſi ex parte excommunicationis, ita ut error ille irritam faciat ſententiam, nullius eſt effectus. Suppl.q.21.4.0.

9 Cum quis pro falſo crimine in iudicio probato excommunicatur, ſi humiliter ſuſtinet humilitatis meritum, recompenſat excommunicationis damnum. Suppl.q.21.4.c.

10 Soli Epiſcopi, & maiores prælati excommunicare poſſunt, qui habent iuriſdictionem in foro iudiciali. Suppl. quæſt.22.1.0.

11 Etiam non ſacerdotes poſſunt excommunicare, modo iuriſdictionem habeant in foro contentioſo. Suppl.quæſt.22.1.c.

12 Excommunicatus uel ſuſpenſus, non poteſt alium excommunicare. Suppl.q.22.3.0.

13 Nullus poteſt niſi inferiorem excommunicare, cum excommunicatio ſit iuriſdictionis, quæ non exercetur, non poteſt, niſi in ſibi ſubditos. Suppl.q.22.4.c.

14 Tametſi ſinguli alicuius communitatis excommunicari ab eccleſia poſſint, nunquam tamen ipſa communitas, Suppl.q.22.5.0.

15 Toties quis excommunicari poteſt, quoties eſt excommunicationis cauſa, Suppl.q.22.c.

16 Licet fidelibus cõmunicare excommunicato minori excommunicatione, maiori uero nemine, niſi ubi aliqua ſpiritualis commodi, uel legis, uel neceſſitatis ratio ad hoc impulerit. Suppl.q.23.1.0.

17 Participans cum excommunicato, excommunicatus quoque eſt, aliquando maiori, nonnunquam minori excommunicatione. Suppl.q.23.2.c.

18 Tantum participans excommunicato in crimine, uel in diuinis, ſeu in eccleſiæ cõtemptum peccat mortaliter, Suppl.q.23.3.0.

19 Excommunicatum minori excommunicatione, poteſt quilibet ſacerdos abſoluere, non autem maiori, ſiue ſit à iure, uel ab homine lata, ſed ei qui ſententiam tulit, ſubueniatur, niſi in articulo mortis. Suppl.q.24.1.0.

20 Poteſt quis inuitus abſolui ab excommunicatione, cum ſit pœna, non autem a peccato, cum ſit uoluntarium, Suppl.q.24.2.0.

21 Abſolutus ab una excommunicatione ab omnibus abſolutus intelligitur, ſi ſint ab uno iudice latæ, niſi aliter fuerit expreſſum, non autem, ſi nõ autem, ſi ſint à diuerſis iudicib. factæ, Suppl.q.24.3.c.

1 Excuſatio aggrauat omne peccatum, 22æ.q.13.5.3m.

1 Semper perfectiſſimum eſt exemplar, quod imitatur minus perfectum. 3a.q.56.1.3m.

2 Cauſa exemplaris, eſt tantum exiſtentium, ſed cauſa finalis, eſt etiam non entium, 1a.q.5.2.2m.

3 Exemplata oportet conformari exemplari, ſecundum rationẽ formæ, non autem ſecundum modũ eſſendi, 1a.q.18.4.2m.

1 ¶In operationibus & paſſionibus humanis in quibus experientia plurimum ualet plus mouent exempla, quàm verba, 12æ.q.34.1.c

2 Ariſtoteles in logica utitur exemplis, ſecundum opiniones aliorum. Ideo non habent auctoritatem, 1a.q.48.1.1m.* q.67.2.2m.* 12æ.q.39.2.1m

1 *¶Exemptus* peccans in re nō exempta, poteſt ab ordinario iudicari, 22æ.q.67.1.3m

1 ¶Exilium non erat uniuerſale in ueteri lege, ſed particulare, ne quis fieret idolatra, 12æ.q.105.2.10m

1 ¶Exitus.*In diuinis. Eſt ſecundum ſolam diſtinctionem relationum, & ſecundum emanationem interiorem, & non ſecundum diſtantiam, 1a.q.42.5.2m

1 ¶Exorciſmus non eſt ſacramentum, ſed eſt ſacramētale, 3a.q.7.3 2m.* q.71.3.2m

2 Exorciſmus debet præcedere baptiſmum. Tamen ſi nō præcedat, debet poſtea fieri, 3a.q.71.2.3.* 3.1m

3 Exorcizare pertinet ad ſacerdotem, & ad exorciſtam, 3a.q.71.4.c.1m.* 2m

4 Ea quæ fiunt in exorciſmo, non tātum ſignificāt, ſed etiam efficiunt, 3a.q.71.3.0

5 Quandocunque aliquid ſanctificandum eſt, ad cultum diuinum, prius exorcizatur, ut liberetur à poteſtate diaboli, 3a.q.83.3.3m

6 Exorciſmus datur contra dæmonem, in quantum impedit homines à ſacramentis. Sed baptiſmus datur contra eum in quantum impedit à gloria, 3a.q.71.2.2m

7 Quæ fiunt in exorciſmo, ordinantur contra impedimenta baptiſmi, cuius effectus pōt impediri ante ſumptionem baptiſmi, & poſt, 3a.q.71.3.3m

8 Effectus exorciſmi, eſt deliberatio poteſtatis dæmonis, quia totaliter in baptiſmo aufertur, 3a.q.71.3.c

9 Effectus eius duplex, ſcilicet expulſio dæmonis, & apertio ſenſuum adminiſtra, & mandata Dei, 3a.q.71.3.c

10 Sal miſſum in os exorcizandi, & narium, & aurium, ſputo linitio, ſignificat remotionem impedimenti dæmonis reſpectu fidei docendæ, 3a.q.75.2.c

11 Exorciſmus non confert gratiam, nec remiſſionem culpæ. Ideo ſine baptiſmo, exorciſmus nihil ualet poſt mortem contra. Præpoſitiuum, qui dicit, quòd minores tenebras patitur, 3a.q.71.3.0

12 Expectatio eſt motus ſpei, propter cognitionem præcedentem, reſpectu auxilij alieni, 12æ.q.40.3.1m

1 ¶Experientia proprie, pertinet ad ſenſum tantum: ſed large, pertinet etiam ad intellectum, ut in dæmonibus, 1a.q.54.5.2m.* q.58.3.3m

2 Experientia in operabilibus, non eſt potentia, & non ſolum cauſat ſcientiam, ſed etiam habitum, qui facit operationem faciliorem, propter conſuetudinem, 12æ.q.40.5.1m

3 Qui accipit gratiam, per quādam experiētiam dulcedinis, nouit ſe illam habere, quam non experitur ille, qui nō accipit, 12æ.q.112.5.c

4 Illa quæ ſunt per eſſentiam ſui in anima, cognoſcuntur experimentali experientia, in quantum homo experitur per actus principia intrinſeca, ſicut uoluntatem, percipimus nolendo, & uitam ab operibus uitæ, 12æ.q.112.5.1m

5 Verbum Abrahæ dictum, uidelicet, nunc cognoui quod timeas dominum, poteſt referri ad notitiam experimentalem, quæ eſt per exhibitionem operis, 12æ.q.112.5.3m

6 In opere illo quod fecerat Abraham, cognoſcere potuit experimentaliter, ſe Dei timorē habere. Vel poteſt hoc etiam ad reuelationem referri, 12æ.q.1 2.5.3m

1 ¶Extaſis eſt fieri extra ſe, ſecundum cognitionem, uel ſecundum appetitum, 12æ.q.28.3.c.* 22æ.q.175.2.1m

1 ¶Extrema vnctio cum ad peccatorum remiſſionem ordinetur, eſt ſacramentum, & nō tantum ſacramentale. Suppl.q.29.1.0

2 Extrema unctio, quamuis per multas perficiatur actiones, unum nihilominus ſacramentum eſt. Suppl.q.29.2.c

3 Extremæ unctionis ſacramentum à Chriſto fuit inſtitutū, ſicut & cætera ſacramenta, ab apoſtolis tamen promulgatum fuit. Suppl.q.29.3 0

4 Oleum oliuæ, cum ſit leniti uum, ac penetratiuum uſque ad intima ad diffuſiuum, conueniens eſt materia ſacramenti extremę unctionis, quod perfecta, & lenis ſanatio eſſe debet. Suppl.q.29.4.c

5 Oleum oliuæ, quod in extrema unctione aſſumitur, pro materia conſecratum eſſe debet, Suppl.q.29.5.0

6 Materia huius ſacramenti per Epiſcopum conſecrata eſſe debet. Suppl.q.29.6.0

7 Determinata eſt forma uerborum huius ſacramenti ſicut & aliorum. Suppl.q.29.7.0

8 Forma uerborum huius ſacramenti in oratione deprecatiua perficitur, non autem indicatiua. Suppl.q.29 8 0

9 Conueniens uerborum forma eſt ea, qua eccleſia utitur: ſcilicet, per iſtam ſanctam. Suppl.q.29 9.c

10 Principalis effectus extremæ unctionis, eſt ipſa peccatorum remiſſio, quoad illorum reliquias, & maculam, ſeu culpā, ſi eam inueniat, Suppl.q.30.1.c

11 Hoc ſacramētum non ſequitur corporalis ſanatio ſemper, ſed quando expedit ad ſpiritualem ſanationem. Suppl.q.30.2.0

12 Nullum imprimit characterem hoc ſacramētum, cum per illud homo, ad aliquod ſacrum peragendum non ordinetur. Suppl.q.30.3.c

13 Non poſſunt laici hoc extremæ unctionis ſacramētum conferre, ſicut baptiſmū in neceſſitatis articulo. Suppl.q.31.1.0

14 Hoc ſacramentum nullatenus licet diacono conferre. Suppl.31.2.0

15 Cum hoc ſacramentum cunctis exhibeatur, non modo per Epiſcopos, ſed per ſimplices ſacerdotes adminiſtrari pōt. Suppl.q.31.3.c

16 Sanis non debet hoc ſacramētum conferri, quod quædam ſpiritualis animæ curatio. Suppl q.32.1.0

17 Non quouis morbo laborantibus eſt hoc ſacramentum exhibendum, ſed ad mortem proxime aliqua ægritudine affectus. Suppl.q.32.2.c

18 Furioſis & amentibus, quibus deſit deuotionis affectus, nullatenus hoc ſacramentum conferri debet, Suppl. q.32.3.0

19 Hoc ſacramentum pueris conferri non debet, Suppl.queſt.32.4.c

20 Non totum corpus, ſed ex duntaxat humani corporis partes inungi oleo huius ſacramenti debēt, in quibus eſt aliqua ſpiritualis infirmitatis radix, Suppl.q 32.5.0

21 Quinque ſenſuum organica membra inungi præcipue debent, in quibus eſt aliqua cognitionis radix, in nonnullis autem propter appetitiuam, & motiuam inunguntur renes, ac pedes, Suppl.q.32.6.0

22 Mutilati inungi etiam in partibus illis mutilatis debent, quibus alias inungerentur. Suppl.q.32.7.c

23 Sacramentum hoc ſine aliqua ſui iniuria iterari poteſt. Suppl.33.1.c

24 Eadem infirmitate laborantibus, non ſecundum eundem, ſed diuerſum infirmitatis ſtatum, poteſt extrema unctione exhiberi Suppl.q.33 2.0

1 ¶Exufflatio in exorciſmo, ſignificat expulſionem dæmonis cui reditum præcludit benedictio, 3a.q.71.2.c

F

1 Facere & fieri important habitudinē cauſæ, & effectus, ſed mutationem ex conſequenti, 1a.q.45.2.2m

2 Facere dicitur dupliciter, ſcilicet large omnis operatio, & proprie, operatio tātum ad extra, 22æ.q.134.2.c.1m.* 2m

3 Factio eſt de materia exteriori: ſed generatio, eſt de ſubſtantia generantis, 1a.q.41.3.c

4 Non omne quod facit maius, facit minus, niſi ſit ad illud ordinatum: *uel niſi in maiori includatur minus, uel non poteſt facere quòd minus eſt, ſi reſeruetur minus, uel ſi minus ſit ad delectum, 22æ.q.189 9.3m

5 Quod homo faciat quod in ſe eſt, requiritur ad meritum in habentibus uſum rationis, non autem in carentib. vſu rationis, 22æ.q.34.2.1m.* 8.3m

Facies Chriſti emittebat radios, 3a.q.44.3.1m

1 ¶Factum duplex, ſ. diuinum & naturale. Primum præcedit potentia actiua, & nōn paſſiua, natura, non autem tempore, niſi ſit nouum, ſecundum uero vtraque potentia præcedit, etiam tempore, 1a.q 74.3 3m

2 Fieri & factum eſſe, dicuntur de Deo, ſecundum rationem tantum, & ſine mutatione Dei, 1a.q 13.7.2m

3 Factum eſſe quandoque dicit nouitatem prædicationis, ſine mutatione facti, 1a.q.13.7.2m.* 3a.q 16.6 c.2m

4 Proſpicere facta aliorum bono animo, uel ad utilitatē propriam, ut ſ. homo ex bonis operibus proximi, prouocetur ad melius, uel ad vtilitatem illius, ut ſ. corrigatur, ſi quid ab eo agitur, ſecundum regulam charitatis, & ſecundum debitum officij, eſt laudabile. Sed quòd aliquis intendat ad conſiderandum uitia proximorum ad deſpiciendum, uel detrahendum, uel ſaltem inutiliter inquietandum, eſt uitioſum. 22æ.q.33.2.3m.* q.167.2.3m.

Facultas eſt poteſtas, qua aliquid habetur ad nutum, 1a.q.83.2.2m.

1 Falſitate contingit dupliciter, ſcilicet occultando ueritatem, dictu uel facto, uel ſignificando falſitatem. Primum licet, non autem ſecundum, quia etiam hoſtibus debent teruari promiſſa, fœdera & fides, 22æ.q.40.3.0 *q.71.3. 3m.

1.1^{e}.q.20.ſ.0.°q.75.8.c.
5 ¶Eugnomoſina eſt idem, quod epyichia, ſcilicet uoluntaria iuſtificatio, 22^{æ}.q.80.4^{m}.°5^{m}.
¶Eupſychia eſt uirtus ſpecialis. ſ. conſtantia, & eſt pars potentialis fortitudinis, 22^{æ}.q.128.6^{m}.
¶Euſebia eſt idem, quod religio, 22^{æ}.q.80.4^{m}.
1 Euſtochia eſt pars prudentiæ, bene coniectans omnia, ſolertia medium, 22^{æ}.q.48.c.°q.49.4.c.
2 Euſtochia eſt tantum in operatiuis, ſolertia uerò tam in his, quam in ſpeculatiuis, & tā in neceſſarijs, quam in contingentibus, 22^{æ}.q.49.4.1^{m}.
3 Utraque inuenit quaſi ſubito, ſed eubulia, inquirendo, & tarde, 22^{æ}.q.49.4.c.2^{m}.°q.51.1.3^{m}.
1 Euſtratius Epiſcopus Græcus, & commentator Ariſtotelis, dicent quòd epyiches, idest uirtuoſus, committere adulterium cum uxore tyranni, ut poſſit occidere eum, & liberare patriam, non eſt ſuſtinendus,° pro nulla enim utilitate debet quis adulterium committere, ſicut nec dicere mēdacium, ſecundum Auguſtinum. 22^{æ} q.63.7.4^{m}.
2 ¶Eutices.°Hæreſis eius de unitate naturæ in Chriſto, & de impalpabilitate corporum reſurgentium, & Chriſti dānatur in concilio Calcedonenſi.°3^{a}.q.2.2.c.
2 Eutices in morte retractauit ſuam hæreſim, 3^{a}.q.54.3.c.ſi.
¶Eutropelia dicitur à bona uerſione. Et eſt uirtus circa ludos, & pars modeſtiæ, 12^{æ}.q.60.5.6.°22^{æ}.q.72.2.1^{m}.°q.100.2.c.°q.168.2.0.°q.172.2.1^{m}.
1 Æuum eſt menſura primi mobilis ſecundum ſubſtantiam, & ſecundum eſſe, 1^{a}.q.10.6.2^{m}.
2 Æuum eſt tantum unum, propter primum æuiternum, 1^{a}.q.10.6.0.
3 Æuum eſt infinitum in actu, ſed negatiue, non autem priuatiue. 1^{a}.q.10.5.4^{m}.
4 Tantum eſſe, attribuitur æterno, & æuiterno, ratione ſui: ſed fuiſſe, uel futurum eſſe, ratione temporis concomitantis, 1^{a}.q.10.2.4^{m}.°5.3^{m}.
5 Æuum conuenit diuerſis, ſecundum prius, & poſterius, 1^{a}.q.10.6.c.
1 Ex aliquando importat ordinem terminorum tantum, aliquando uero etiam identitatem ſubiecti, 1^{a}.q.45.1.3^{m}.°1^{a} q.75.8.c.
¶Excandeſcentia magis pertinere uidetur ad primum ſpeciem iræ, ſcilicet fel. quæ perficitur ſecundum uelocitatem iræ: quàm ad tertiam ſpeciem: ſcilicet furorem: 12^{æ}q.49.8.2^{m}.
1 ¶Excæcatio: & obduratio important duo: ſcilicet motum animi adhærentia malo, & auerſi à Deo: & ſubtractionem gratiæ: 12^{æ}.q.79.3.c.
2 Excæcatio: aggrauatio. & obduratio: differunt ſecundum diuerſos effectus gratiæ, ſcilicet in uiſu, auditu, & affectu, 12^{æ}.q.79.3.c.ſi.
3 Excæcatio & obduratio, quo ad primum, ſunt peccata, ſed quo ad ſecundum, ſunt pœnæ. Et primum eſt cauſa ſecundi. Et homo fit deterior primo, non autem ſecundo, 12^{æ}.q.79.3.0.
4 Excæcatio eſt effectus diuinæ reprobationis, 12^{æ}. quæſt. 79.4 c.
5 Excæcatio, de ſe ordinatur ad damnationem, ſed ex miſericordia Dei ordinatur ad ſalutem, non quidem omnium, ſed prædeſtinatorum tantum, 12^{æ}.q.79.4.0.
6 Malitia eſt cauſa excæcationis meritoria, ſicut culpa eſt cauſa pœnæ, 12^{æ}.q.79.3.3^{m}.°22^{æ}.q.15.1.c.2^{m}.
7 Dæmon dicitur excæcare, inquantum inducit ad culpam, quæ eſt cauſa meritoria excæcationis, 12^{æ}.q.79.3.3^{m}.
¶Excedere.°Quod in melioribus excedit, melius eſt ſimpliciter, 22^{æ}.q.188.7.1^{m}.
Exceſſus mentis, cauſatur ex amore boni, & timore mali eodem modo, 22^{æ}.q.175.2.3^{m}.
1 ¶Excluſio immobilitat terminum, cui additur, ratione negationis implicitæ, 1^{a}.q.31.3.3^{m}.
2 Propoſitio excluſiua habet duas expoſitiones. Primam affirmatiuam, & ſecundam negatiuam. Sub prima licet deſcendere, ſub ſecunda uero, non. 1^{a}.q.31.4.b.
3 Dictio excluſiua, addita principali agenti, non excludit inſtrumentum, 3^{a}.q.78.4.1^{m}.
4 Dictio excluſiua non excludit partes, nec uniuerſalia, & alia, quæ ſunt de intellectu ſubiecti, niſi differant ſuppoſito, 1^{a}.q.3.4.3^{m}.
5 °Dictio excluſiua, addita uni relatiuorum, excludit aliud, & omne quod eſt in alio ſuppoſito. 1^{a}.q.31.4.3^{m}.
1 °Eccleſia malos iuſte excommunicat, ut reſipiſcant, ° In neceſſitatis tamen caſu eſt illis ſubueniendum, debet enim eccleſia diuinum iudicium in caſtigationibus imitari, ſcilicet ad ſalutem, non autem ad perditionem, 22^{æ}.q.31.2.3^{m}.
2 Excōmunicatis, & reipublicæ hoſtibus, ſunt ſubtrahenda beneficia ut arceantur à culpa, ſic tamen, quod natura non deficiat, niſi ſecundum ordinem iuſtitiæ, 22^{æ}. quæſt. 31.2.3^{m}.
3 Iniiciens manus in clericum, ſeptempliciter, non eſt excōmunicatus, ſcilicet ſi cauſa diſciplinæ, ut magiſter, uel prælatus, ſi ioco ſa leuitate, ſi inuenit eum turpiter agentem cum uxore, matre, ſorore, uel filia, ſi ſtatim ui ut repellat, ſi ignoret eum eſſe clericum, ſi inueniat eum, in apoſtaſia, poſt trinam admonitionem, & ſi transfert ſe clericus ad actum penitus ſibi contrarium, ut ſi fiat miles, uel ad bigamiam tranſeat. Et octupliciter poteſt abſolui ab epiſcopo, ſcilicet in articulo mortis: quia tunc à qualibet excommunicatione pt quiſq; à quolibet ſacerdote abſolui, ſi ſit hoſtiarius alicuius potentis, & non ex odio uel propoſito percuſſit, ſi percutiēs ſit mulier, ſi ſit ſeruus, & dominus læderetur, de eius abſentia, qui non eſt in culpa, ſi regularis regularem, niſi ſit enormis exceſſus, ſi ſit pauper, ſi ſit impubes, uel ſenex, uel ualetudinarius, & ſi habeat inimicitias capitales, 22^{æ}.q.64.7.c.
4 Participare cum excommunicatis, conceditur quintupliciter, ſcilicet Utile, lex, humile, res ignorata, neceſſe. 22^{æ}.q.39.4.2^{m}.
5 Excommunicatio maior eſt ſeparatio à communione eccleſiæ, quo ad fructum & ſuffragia generalia, Suppl. quæſt. 21.1.0.
6 Cum eccleſia in terris Dei uicem gerat illius quæ iudicium Dei iudicio conforme ſit, tūc excommunicare poteſt, ſiue peccatorum à communione eccleſiæ, ſiue à ſuffragijs & aliis ſpiritualibus ſeparet. Supp.q.21.3,c
7 Non poteſt eccleſia etiam peccato mortali aliquem excommunicare, niſi contumax fuerit. Suppl.q.21.3.0.
8 Si excommunicatio iniuſte lata ſit ex parte excommunicantis, nihilominus effectum ſortitur: at ſi ex parte excommunicationis, ita ut error ille irritam faciat ſententiam, nullius eſt effectus. Suppl.q.21.4.0.
9 Cum quis pro falſo crimine in iudicio probato excommunicatur, ſi humiliter ſuſtinet humilitatis meritum, recompenſat excommunicationis damnum. Suppl.q.21.4.c.
10 Soli Epiſcopi, & maiores prælati excommunicare poſſunt, qui habent iuriſdictionem in foro iudiciali. Suppl. quæſt. 22.1.0.
11 Etiam non ſacerdotes poſſunt excommunicare, modo iuriſdictionem habeant in foro contentioſo. Suppl. quæſt. 22.2.c.
12 Excommunicatus uel ſuſpenſus, non poteſt alium excommunicare. Suppl.q.22.3.0.
13 Nullus poteſt niſi inferiorem excommunicare, cum excommunicatio ſit iuriſdictionis, quæ non exercetur, non poteſt, niſi in ſibi ſubditos. Suppl.q.22.4.c.
14 Tametſi ſinguli alicuius communitatis excommunicari ab eccleſia poſſint, nunquam tamen ipſa communitas, Suppl. q.22.5.0.
15 Toties quis excommunicari poteſt, quoties eſt excommunicationis cauſa, Suppl.q. 22.c.
16 Licet fidelibus cōmunicare excommunicato minori excommunicatione, maiori uero minime, niſi ubi aliqua ſpiritualis commodi, uel legis, uel neceſſitatis ratio ad hoc impulaterit. Suppl.q.23.1.0.
17 Participans cum excommunicato, excommunicatus quoque eſt, aliquando maiori, nonnunquam minori excommunicatione. Suppl.q.23.2.c.
18 Tantum participans excommunicato in crimine, uel in diuinis, ſeu in eccleſiæ cōtemptum peccat mortaliter, Suppl.q.23.3.0.
19 Excommunicatum minori excommunicatione, poteſt quilibet ſacerdos abſoluere, non autem maiori, ſiue ſit à iure, uel ab homine lata, ſed ei qui ſententiam tulit, ſubijcitur, niſi in articulo mortis. Suppl.q.24.1.0.
20 Poteſt quis inuitus abſolui ab excommunicatione, cum ſit pœna, non autem à peccato, cum ſit uoluntarium, Suppl. q.24.2.0.
22 Abſolutus ab una excommunicatione ab omnibus abſolutus intelligitur, ſi ſint ab uno iudice latæ, niſi aliter fuerit expreſſum, non autem, ſi nō autem, ſi ſint à diuerſis iudicib. factæ, Suppl.q.24.3.c.
1 Excuſatio aggrauat omne peccatum, 12^{æ}:q.13.3.3^{m}.
1 Semper perfectiſſimum eſt exemplar, quod imitatur minus perfectum. 3^{a} q.56.1.3^{m}.
2 Cauſa exemplaris, eſt tantum exiſtentium, ſed cauſa finalis, eſt etiam non entium, 1^{a}.q.5.2.1^{m}.
3 Exemplata oportet conformari exemplari, ſecundum rationē formæ, non autem ſecūdum modū eſſendi, 1^{a}.q.18.4.2^{m}.

5 ¶In

1 ¶In operationibus & paſſionibus humanis in quibus experientia plurimum ualet plus mouent exempla, quàm verba, 12æ.q.34.1.c
2 Ariſtoteles in logica utitur exemplis, ſecundum opiniones aliorum. Ideo non habent auctoritatem, 1ª.q.48.1.1m.* q.67.2.2m.* 13æ.q.59.2.1m
1 *¶Exemptus *peccans in re nõ exempta, poteſt ab ordinario iudicari, 22æ.q.67,1.3m
1 ¶Exilium non erat uniuerſale.in ueteri lege, ſed particulare, ne quis, fieret idolatra, 12æ.q.103.2.10m
1 ¶Exitur.*In diuinis. Eſt ſecundum ſolam diſtinctionem relationum, & ſecundum emanationem interiorem, & non ſecundum diſtantiam, 1ª.q.42 5.2m
1 ¶Exorciſmus non eſt ſacramentum, ſed eſt ſacramẽtale, 3ª.q.7.3 2m.* q.71.3.2m
2 Exorciſmus debet præcedere baptiſmum. Tamen ſi nõ præcedat, debet poſtea fieri, 3ª.q.71.2.3. * 3.1m
3 Exorcizare pertinet ad ſacerdotem, & ad exorciſtam, 3ª.q.71.4.c.1m.* 2m
4 Et quæ fiunt in exorciſmo, non tãtum ſignificãt, ſed etiam efficiunt, 3ª.q.71.3.0
5 Quandocunque aliquid ſanctificandum eſt, ad cultum diuinum, prius exorcizatur, ut liberetur à poteſtate diaboli, 3ª.q.83.3.3m
6 Exorciſmus datur contra dæmonem, in quantum impedit homines à ſacramentis. Sed baptiſmus datur contra eum in quantum impedit à gloria, 3ª.q.71.2.2m
7 Quæ fiunt in exorciſmo, ordinantur contra impedimenta baptiſmi, cuius effectus põt impediri ante ſumptionem baptiſmi, & poſt, 3ª.q.71.3.3m
8 Effectus exorciſmi, eſt deliberatio poteſtatis dæmonis, quia totaliter in baptiſmo aufertur, 3ª.q.71.3.c
9 Effectus eius duplex, ſcilicet expulſio dæmonis, & apertio ſenſuum adminiſtra, & mandata Dei, 3ª.q.71.3.c
10 Sal miſſum in os exorcizandi, & narium, & aurium, ſputo linitio, ſignificat remotionem impedimenti dæmonis reſpectu fidei docendæ, 3ª.q.75.2.c
11 Exorciſmus non confert gratiam, nec remiſſionem culpæ. Ideo ſine baptiſmo, exorciſmus nihil ualet poſt mortem contra. Præpoſitiuum, qui dicit, quòd minores tenebras patitur, 3ª.q.71.3.0
12 Expectatio eſt motus ſpei, propter cognitionem præcedentem, reſpectu auxilij alieni, 12æ.q 40.3.1m
1 ¶Experientia proprie, pertinet ad ſenſum tantum: ſed large, pertinet etiam ad intellectum, ut in dæmonibus, 1ª.q.54.5.2m.* q.58.3.3m
2 Experientia in operabilibus, non eſt potentia, & non ſolum cauſat ſcientiam, ſed etiam habitum, qui facit operationem faciliorem, propter conſuetudinem, 12æ.q.40.5.1m
3 Qui accipit gratiam, per quãdam experiẽtiam dulcedinis, nouit ſe illam habere, quam non experietur ille, qui nõ accipit, 12æ.q.112.5.c
4 Illa quæ ſunt per eſſentiam ſui in anima, cognoſcuntur experimentali experientia, in quantum homo experitur per actus principia intrinſeca, ſicut uoluntatem, percipimus uolendo, & uitam ab operibus uitæ, 12æ.q.112.5.1m
5 Verbum Abrahæ dictum, uidelicet, nunc cognoui quod timeas dominum, poteſt referri ad notitiam experimentalem, quæ eſt per exhibitionem operis, 12æ.q.112.5.3m
6 In opere illo quod fecerat Abraham, cognoſcere potuit experimentaliter, ſe Dei timorẽ habere. Vel poteſt hoc etiam ad reuelationem referri, 12æ.q.112.5.3m
1 ¶Extaſis eſt fieri extra ſe, ſecundum cognitionem, uel ſecundum appetitum, 12æ.q.28.3.c.* 22æ.q.175.2.1m
1 ¶Extrema vnctio cum ad peccatorum remiſſionem ordinetur, eſt ſacramentum, & nõ tantum ſacramentale. Suppl.q.29.1.0
2 Extrema unctio, quamuis per multas perficiatur actiones, unum nihilominus ſacramentum eſt. Suppl.q. 29.2.c
3 Extremæ unctionis ſacramentum à Chriſto fuit inſtitutũ, ſicut & cætera ſacramenta, ab apoſtolis tamen promulgatum fuit. Suppl.q.29.3 0
4 Oleum oliuæ, cum ſit lenitiuum, ac penetratiuum uſque ad intima ad diffuſiuum, conueniens eſt materia ſacramenti extremę unctionis, quod perfecta, & lenis ſanatio eſſe debet. Suppl.q.29.4.c
5 Oleum oliuæ, quod in extrema unctione aſſumitur, pro materia conſecratum eſſe debet, Suppl.q.29.5.0
6 Materia huius ſacramenti per Epiſcopum conſecrata eſſe debet. Suppl.q.29.6.0
7 Determinata eſt forma uerborum huius ſacramenti ſicut & aliorum. Suppl.q.29.7.0
8 Forma uerborum huius ſacramenti in oratione deprecatiua perficitur, non autem indicatiua. Suppl.q 29 8 0
9 Conueniens uerborum forma eſt ea, qua eccleſia utitur, ſcilicet, per iſtam ſanctam. Suppl.q.29 9.c
10 Principalis effectus extremæ unctionis, eſt ipſa peccatorum remiſſio, quoad illorum reliquias, & maculam, ſeu culpã, ſi eam inueniat. Suppl.q.30.1.c
11 Hoc ſacramẽtum non ſequitur corporalis ſanatio ſemper, ſed quando expedit ad ſpiritualem ſanationem. Suppl.q.30.2.0
12 Nullum imprimit charactèrem hoc ſacramẽtum, cum per illud homo, ad aliquod ſacrum peragendum non ordinetur. Suppl.q.30.3.c
13 Non poſſunt laici hoc extremæ unctionis ſacramẽtum conferre, ſicut baptiſmũ in neceſſitatis articulo. Suppl.q.31.1.0
14 Hoc ſacramentum nullatenus licet diacono conferre. Suppl.31.2.0
15 Cum hoc ſacramentum cunctis exhibeatur, non modo per Epiſcopos, ſed per ſimplices ſacerdotes adminiſtrari põt. Suppl.q.31.3.c
16 Sanis non debet hoc ſacramẽtum conferri, quod quædam ſpiritualis animæ curatio. Suppl q.32.1.0
17 Non quouis morbo laborantibus eſt hoc ſacramentum exhibendum, ſed ad mortem proxime aliqua ægritudine afficitur. Suppl.q.32 2.c
18 Furioſis & amentibus, quibus deſit deuotionis affectus, nullatenus hoc ſacramentum conferri debet, Suppl. q.32.3.0
19 Hoc ſacramentum pueris conferri non debet, Suppl.queſt. 32.4.c
20 Non totum corpus, ſed ex duntaxat humani corporis partes inungi oleo huius ſacramenti debẽt, in quibus eſt aliqua ſpiritualis infirmitatis radix, Suppl.q 32.5.0
21 Quinque ſenſuum organica membra inungi præcipue debent, in quibus eſt aliqua cognitionis radix, in nonnullis autem propter appetitiuam, & motiuam inunguntur renes, ac pedes, Suppl.q.32.6.0
22 Mutilati inungi etiam in partibus illis mutilatis debent, quibus alias inungerentur. Suppl.q.32.7.c
23 Sacramentum hoc ſine aliqua ſui iniuria iterari poteſt. Suppl. 33.1.c
24 Eadem infirmitate laborantibus, non ſecundum eundem, ſed diuerſum infirmitatis ſtatum, poteſt extrema unctio iterum exhiberi. Suppl.q. 33 2.0
1 ¶Exufflatio in exorciſmo, ſignificat expulſionem dæmonis cui reditum præcludit benedictio, 3ª.q.71.2.c

F

1 FAcere & fieri important habitudinẽ cauſæ, & effectus, ſed mutationem ex conſequenti, 1ª.q.45.2.2m
2 Facere dicitur dupliciter, ſcilicet large omnis operatio, & proprie, operatio tãtum ad extra, 22æ.q.134.2.c.1m.* 2m
3 Factio eſt de materia exteriori: ſed generatio, eſt de ſubſtantia generantis, 1ª.q.41.3.c
4 Non omne quod facit maius, facit minus, niſi ſit ad illud ordinatum: *uel niſi in maiori includatur minus, uel non poteſt facere quòd minus eſt, ſi reſeruetur minus, uel ſi minus ſit ad defectum, 22æ.q.189 5.3m
5 Quod homo faciat quod in ſe eſt, requiritur ad meritum in habentibus uſum rationis, non autem in carentibus uſu rationis, 22æ.q.33.2.1m.* 8.3m
Facies Chriſti emittebat radios, 3ª.q.44.3.3m
1 ¶Factum duplex, ſ. diuinum, & naturale. Primum præcedit potentia actiua, & nõn paſſiua, natura, non autem tempore, niſi ſit nouum, ſecundum uero vtraque potentia præcedit, etiam tempore, 1ª.q 74.3 5m
2 Fieri & factum eſſe, dicuntur de Deo, ſecundum rationem tantum, & ſine mutatione Dei, 1ª.q 13.7.2m
3 Factum eſſe quandoque dicit nouitatem prædicationis, ſine mutatione facti, 1ª.q.13.7.2m.* 3ª.q 16.6 c.2m
4 Proſpicere facta aliorum bono animo, uel ad utilitatẽ propriam, ut. ſ. homo ex bonis operibus proximi, prouocetur ad melius, uel ad vtilitatem illius, ut. ſ. corrigatur, ſi quid ab eo agitur, ſecundum regulam charitatis, & ſecundum debitum officij, eſt laudabile. Sed quòd aliquis intendat ad conſiderandum uitia proximorum ad deſpiciendum, uel detrahendum, uel ſaltem inutiliter inquietandum, eſt uitioſum. 22æ.q.33.2.3m.* q.167.2.3m.
Facultas eſt poteſtas, qua aliquid habetur ad nutum, 1ª.q.83.2.2m.
1 Fallere contingit dupliciter, ſcilicet occultando ueritatem, dicto uel facto, uel ſignificando falſitatem. Primum licet, non autem ſecundum, quia etiam hoſtibus debent ſeruari promiſſa, fœdera & fides, 22æ.q.40.3.0 *q.71.3. 3m.

Nemo facilius fallitur in iudicando in pertinendo ad ſe. 22æ. q. 88. 2. 3m.
1 Falſitas non eſt in ſenſu, ſicut in cognoſcente uerum, & falſum. 1ª. q. 17. 2. 1m.
2 Falſitas, & ueritas, ſunt primo in intellectu, in rebus autem, per ordinem ad intellectum ſolum, 1ª. q. 16. 1. 2. o. °3. 1m. °5. 6. 8. c. ° q. 17. 1. 3. o. °. 4. 1m.
3 Falſitas non eſt in intellectu, reſpectu primorum principiorum, nec reſpectu quidditatis, niſi per accidens, reſpectu duplicis compoſitionis, 1ª. q. 17. 3. o. °. q. 57. 1. 2m. °. q. 58. 5. c °. q. 85. 6. o.
4 Veritas, & falſitas, ut in cognoſcente, ſunt tantum in intellectu componente, & diuidente, ſed ut iure uera, ſunt etiã in ſenſu, & in intellectu cognoſcente quidditatem. 1ª. q. 16. 2. o. °. q. 17. 2. o. °. 3. c.
5 Falſitas eſt in ſenſu reſpectu ſenſibilium communium, & reſpectu ſenſibilium per accidens, non autem reſpectu ſenſibilium propriorum, niſi per accidens. 1ª. q. 17. 2. o. °. 3. c. °. 57. 1. 2m. °. q. 58. 5 c. °. q. 85. 6. c.
6 Falſitas attribuitur phantaſiæ, quia repræſentat obiectũ abſens, tanquam præſens. 1ª. q. 17. 2. 2m. °. q. 54. 5. 3m.
7 Res non dicuntur falſæ, reſpectu intellectus diuini, ſed reſpectu intellectus noſtri. 1ª. q. 17. 1. c. 3m.
8 °Res dicitur ſimpliciter uera vel falſa tantum ab intellectu, à quo dependet, ut res naturalis a diuino, & artificialis a noſtro. 1ª. q. 16. 1. c. °. q. 17. 1. o
9 Res naturales dicuntur falſæ per accidens, & ſecundũ quid, reſpectu intellectus noſtri dupliciter ſcilicet ſecundum rationem ſignificati, & ſecundum rationem cauſæ, 1ª. q. 17. 1. c.
10 Res dicitur uera, uel falſa ratione ueræ, uel falſæ æſtimationis, quàm nata eſt facere de ſe, quoad ea quæ exterius apparent in ea. 1ª. q. 17. 1. c.
11 Res ſecundum id quod eſt, dicitur uera, ſecundum quod non eſt, dicitur falſa, 1ª. q. 17. 1. c. 1m. °. 4. 1m.
12 Malum ſimpliciter eſt in rebus, non autem falſum, ſed ſecundum quid, 1ª. q. 17. 1. c. °. q. 48. 2. o.
13 In Deo nulla eſt falſitas, ſed tantum ueritas, 1ª. q. 17. 4. 3m. ° 22æ. q. 171. 6. c
14 Homo dicitur falſus, quia amat falſas opiniones, uel locutiones, non autem quia poteſt mentiri. 1ª. q. 17. 1. c fi.
15 Peccata dicuntur falſitates, uel mendacia. Et opera uirtuoſa, dicuntur ueritatiuæ. 1ª. q. 17. 1 c.
16 Falſum contrariatur uero, & fundatur in uero, ſed non in ſuo contrario, 1ª. q. 17. 4. o. °. 12æ. q. 64. 3. 3m.
Falſum teſtimonium prohibetur octauo pręcepto decalogi, 22æ. q. 122. 6. 2m.
1 °¶ Fama bona, eſt nobis neceſſaria propter nos, quia eſt pręcipuum bonum inter exteriora bona: quia facit idoneũ ad officia humana, & pręſeruat a peccatis: & ꝓpter alios, ne ſcandalizentur, & malus exemplum ſumat ad peccandum, 22æ. q. 73. 2. 3. c.
2 Fama quadrupliciter læditur directe, ſcilicet imponendo falſum, ad augendo peccatum, manifeſtando occulta, peruertendo intentionem. Sed indirecte dupliciter læditur. ſ. negando bona alterius, uel malitioſe reticendo, 22æ. quæſt. 73. 1. 3m.
3 Fama læditur tripliciter, ſcilicet iuridice, falſæ, & manifeſtando occulta. Secundo modo, & tertio, tenetur quis ad reſtitutionem, non autem primo modo, 22æ. quæſt. 62. 2. 2m. °. q. 73. 2. c.
¶ Famæ, ſitis, & deſiderium in beatis, dicitur per remotionem faſtidij. 12æ. q. 67. 4. 3m.
1 ¶ Familiaritas cum peccatoribus, uitari debet ab imperfectis propter periculum, non autem à perfectis, propter fructũ, 22æ. q. 25. 6. 5m.
1 ¶ Phantaſia duplex, ſcilicet determinata, ſcilicet eadem cum imaginatiua habens organum determinatum: & indeterminata, exiſtens in qualibet parte animalis, etiam decisa. Sed Auicenna poſuit quintam potentiam, ſcilicet phantaſiam mediam inter æſtimatiuam, & imaginatiuam, quæ componit, & diuidit ſpecies imaginalis, 1ª. q. 78. 4. c fi.
2 Phantaſia eſt theſaurus formarum per ſenſum acceptarum, componens, & diuidens. Et eſt idem quod imaginatiua, 1ª q. 78. 4. c. °. q. 84. 6. 2m.
3 Phantaſia & memoria, ſunt paſſiones primi ſenſitiui, non quidem tanquam proprij organi, ſed quia ordinatur ab anima mediate primo ſenſitiuo. 1ª. q. 78. 4. 3m.
4 Demon poteſt immutare phantaſiam hominis, & alios ſenſus corporeos, ut aliter uideatur res, quam ſit. 1ª. q. 111. 3. 4. o. °q. 114. 4. 2m. °22æ. q. 10. 1. 3m. °2. d. 8. 5. 4m. 6m.
1 ¶ Phantaſma eſt ſimilitudo indiuidui, in organo corporeo, 1ª. q. 84. 7. 2m. °. q. 85. 1. 3m.
2 Aliquod phantaſma per ſenſum nunquam acceptum, poteſt formari in imaginatione, per operationem uirtutum interiorum. 1ª. q. 12. 9. 2m. °. q. 85. 2. ° 3m. 22æ. q. 172. 2. c
3 Intellectus noſter abſtrahit à phantaſmatibus ſpecies intelligibiles, in quantum conſiderat naturas in uniuerſali, quas tamen intelligit in phantaſmatibus, quia nihil poteſt actu intelligere, niſi conuertendo ſe ad phantaſmata. 1ª. q. 85. 1. 4m. °5. 2m. °3. 86. 1. c.
4 Phantaſmata non poſſunt imprimere in intellectum poſſibilem, uirtute ſua, ſed uirtute intellectus agentis, conuertentis ſe ſupra phantaſmata, reſultat ſpecies intelligibilis in intellectu poſſibili, 1ª. q. 85. 1. 3m.
5 Phantaſmata illuminantur ab intellectu agente, quia ex eius uirtute redduntur habilia, ut ab eis intentiones intelligibiles abſtrahantur, 1ª. q. 85. 1. 3m.
6 In poteſtate noſtra eſt, per uirtutem intellectus agentis formare phantaſmata, accommoda conſiderationi quam uolumus: niſi forte eſſet impedimentum ex parte organi eiuſ eſt. 1ª. q. 85. 1. 4m.
7 Fas proprie eſt lex diuina: ſed ius, eſt lex humana. 22æ. q. 57. 1. 3m.
¶ Faſcinatio eſt infectio ab oculis infectis, propter malitiam animæ, vel ex Dei permiſſione, uel cooperante fato occulto, uel demone, 1ª. q. 117. 3. 2m.
¶ Fatue dicere, uel racha, vel iraſci, non ſunt ſpecies iræ, ſed gradus eius. Et eſt peccatum mortale, quando peccatum interius conceptum ad effectum perducitur, ſub ratione uindictæ. 12æ. q. 46. 8. 3m. °22æ. q. 158. 5. 3m.

FATVM propriè, eſt diſpoſitio ſyderum, quia quis eſt conceptus, uel natus. Sed impropriè eſt prouidẽtia Dei: ideo eſt in rebus. 1ª. q. 116. o.
2 Fatum dicitur à fari, quaſi effatum diuinæ prouidentiæ, uel quia antiqui ſolebant per illud de futuris, 1ª. q. 116. 1. c. fi.
3 Fatum non eſt qualitas, nec ſubſtantia, ſed eſt relatio multiplex ratione effectuum, uel cauſarum ſecundarum, nõ autem reſpectu Dei, 1ª. q. 116. 2. 3m.
4 Ratio gubernationis in mente Dei, eſt prouidentia, ſed in cauſis ſecundis, eſt fatum, 1ª. q. 116. 2. o.
5 Non omnia ſubduntur fato, ſed tantum effectus cauſarum ſecundarum, 1ª. q. 116. 1. c. °4. o
6 Fatum reſpectu cauſarum ſecundarum, eſt mobile: ſed reſpectu cauſæ primæ, eſt immobile, non quidem abſolutè, ſed ſub conditione prouidentiæ. 1ª. q. 116. 3. o.
¶ Febris ethica eſt intenſior aliis, licet calor eius minus ſentiatur, quia eſt infuſa membris, quaſi complexio. 12æ. q. 29. 3. c.
¶ Fœcunditas bonorum operum duplex. ſ. in ſe per baptiſmum, & in aliis per ordinem ſacrum, 3ª. q. 69. . 3m.
1 Fœlicitas ultima non eſt in cognitione alicuius creaturæ, ſed tantum in cognitione Dei, 12æ. q. 3. 7. o. °. 22æ. q. 167. 1. 1m.
2 Cum dicitur quòd fœlicitas non eſt in habitu, intelligendũ eſt de habitu, de quo non procedit actus. Qui enim eſt in habitu, & non in actu, ſimilis eſt dormienti. Oportet autem quòd actus ille in quo fœlicitas conſiſtit, ab habitu aliquo progrediatur, ſecundũ ſententiã philoſophi. Alias operatio non eſſet delectabilis, & perfecta. 12æ. q. 3. 2. 4m. fi.
3 Vltima fœlicitas hominis non quidem ſimpliciter, ſed ad quam per ſua naturalia poteſt peruenire, eſt cognitio ſubſtantiarum ſeparatarũ, non quidem quidditatiua, ſed qđ non ſunt, per ſenſibilia, 22æ. q. 2. 8. 1m. °. q. 3. 7. o.
4 Fœlicitas magna, ſed non ultima, eſt in contemplatione ſubſtantiarum ſeparatarum, ſi perfecte intelligerentur. 1ª. q. 64. 1. 1m °. q. 89. 2. 3m.
5 Fœlicitas terrena conſiſtit in quinque. ſ. uoluptate, diuitiis, poteſtate, dignitate, & fama, 1ª. q. 26. 4 c. °12æ. q. 2. o.
1 ¶ Fœmina in holocauſtis non offerebatur in ueteri teſtamento, quia eſt animal imperfectum, 12æ. q. 102. 3. 9m.
2 Fœmina non poteſt eſſe principium generationis actiuum. 3ª. q. 67. 4. 3m.
3 Generatio fœminæ, contingit ex intentione Dei, & naturæ vniuerſalis: ſed reſpectu naturæ particularis, contingit ex defectu imaginationis, vel uirtutis actiuæ, uel materiæ, uel propter aliquid exterius. ſ. uenti, loci, temporis, & huiuſmodi. Ideo eſt quid occaſionatum, & deficiens, 1ª. q. 92. 1. 1m. °q. 99. 2. 1m. °2m.
¶ Fœminalia ſignificant continentiam, quæ perpetuo indicitur miniſtris noui teſtamenti. Non autem miniſtris ueteris teſtamenti, ſed tantum tempore ſacrificiorum, quo utebantur eis, 12æ. q. 102. 4. 7m.
2 ¶ Fœmininum genus adaptatur eſſentiæ, & proprietatibus maſculi-

maſculinũ perſonis,& neutrũ eſſentiæ, 1ª.q.31.a.4m.*3ª q.17.1.c.*q.52.3.c.

2 Neutrum genus eſt informe,ſed maſculinum genus eſt formatum & diſtinctum,& ſimiliter fœmininũ,1ª.q.31.a.4m

1 ¶Fermentum ſignificat feruorem charitatis, ſicut anima puritatem,3ª.q.74.4.c.3m.*4m

2 Fermẽtum ſignificat charitatem, ratione ſui effectus ſcilicet ſaporis:ſed ſignificat corruptionem peccati, ratione ſuæ, ſpeciei,3ª.q.74.4.c.&.1.3m

3 Fermentum nõ offerebatur in ſacrificijs, propter corruptionem,uel quia forte offerebatur idolis,12æ.q.102.3.14m.

2 Non licet in iudicio probare innocentiam , uel crimen , per tactum ferri candentis,22æ.q 95.8.3m.*3ª.q.80.6.3m

1 ¶Feruor uoluntatis non eſt uirtuoſus,ſi non ſit ratione ordinatus.Et ideo ſi aliquis ex feruore animi præoccupet debitum tempus,non erit laudandus,21æ.q.106.4.2m

1 ¶Feſtum omne ueteris teſtamenti,habet aliquod feſtum ſibi ſuccedens in nouo teſtamento,12æ.q.103.3.4m

2 Ratio & expoſitio,& figura omnium feſtorum ueteris teſtamenti,12æ.q.102.4.10m

3 Feſta temporalia ueteris taſtamenti erant octo ſcilicet,ſabbatum neomenia,paſcha,pentecoſtes,tubarum,expiationis,tabernaculorum,& cœtus.Et unum erat continuum,ſcilicet iuge ſacrificium,12æ.q.102.4.10m

4 Feſtum tubarũ erat prima die Septẽbris, in memoriam liberationis Iſaac. Et erat inuitatio ad feſtum expiationis, & figura prædicationis apoſtolorum,quorum feſta ſuccedunt ei,12æ.q.102.4.10m.*q.103.3.4m

5 Feſtum expiationis erat die decima Septembris,in memoriã expiationis peccati, de adoratione uituli ad preces Moyſis, 12æ.q.102.4.10m

6 Feſta martyrum & confeſſorum , ſuccedunt feſto expiationis,12æ.q.103.3.4m

7 Feſtum conſecrationis eccleſiæ,fit octo diebus ad ſignificandum reſurrectionem Chriſti,& membrorum eccleſiæ,3ª. q.83.3.4m

8 *Peccans in feſto,magis facit myſtice contra tertium præceptum,quàm qui ad literam aliquod opus corporale licitũ facit in eo,22æ.122.4.3m

¶Feudum * Ius patronatus,non poteſt per ſe uendi,nec dari, in feudum ſed cum poſſeſſione tranſit,22æ.q.100.4.3m

1 ¶Fictio eſt oſtendere dictu uel facto,quod non eſt uerum,& eſt ſpeciale peccatum,ſi hoc intendatur,3ª.q.69.9.3m

2 Fictio conſequitur ſuperbiam , quia appetens excellentiam, fingit ſe fortem,& huiuſmodi,22æ.q.162.7.3m

3 Fictio relata ad rem ſignificatam,ut metaphora, non eſt mẽdacium,ut patet in figuratiuis locutionibus, 22æ.q.110. 3. 6m.*q.111.1.1m.*3ª.q.55.4.1m.*q.76 8.c

1 ¶Fidelis * Fidelium uniuerſitas in tres ſtatus ſolet diſtingui, ſcilicet in ſtatum incipientium proficientium,& perfectorum 22æ.q.224.9.0

1 ¶Fides quid * Fides importat aſſenſum intellectus ex electione ad illud quod creditur,cum certitudine,12æ.q.56.3.c.* 22æ.q.1.4.c.*q.4.1.c.*q 8 6.2m.*q 171.3.c

2 Sex diffinitiones fidei exponuntur,& reducũtur ad eam,quã dat ſanctus Paulus,ut ad perfectiſſimam,22æ.q.4.1.0

3 Fides formata eſt uirtus:non aut informis, nec fides de qua loquitur Ariſtoteles,12æ.q.62.3.2m.*q.65.4.0.*5.2m.*22æ q.4.5.0

4 Fides quæ eſt gratia data,eſt excellentia,uel conſtantia fidei, quæ eſt uirtus.Sed fides q̃ eſt fructus,eſt delectatio,ratione certitudinis eius,22æ.q.4.5.4m.*q.8 8.0

5 *Fides eſt ſubſtantia ideſt fundamentum totius ſpiritualis ædificij,3ª.q.73.3.3m

6 Fides dicitur ſextupliciter ſcilicet habitus formatus , informis actus,obiectum, ſacramentum , & quælibet certitudo de diuinis,12æ.q.55.1.1m.*22æ.q.8.8.0

7 Fides dicitur dupliciter ſcilicet res credita,& habitus.Et hoc dupliciter ſcilicet reſpectu obiecti formalis, & reſpectu ſubiecti.Primo modo & etiam ſecũdo,fides eſt una, ſed tertio modo ſunt plures ,*12æ. q.107.1.1m.*22æ.q.1.6.2m.*q. 5.4.c

8 Fides eſt una dupliciter ſcilicet ratione unius obiecti,& quia multos unit , 22æ. q.4.6.*q.5.4.c * q.10.5.1m.*3m.*q.23. 5. b.

9 Aliquid cadit ſub fide dupliciter ſcilicet directe, ideſt principaliter tradita nobis diuinitus,& indirecte ideſt ea,ex quibus negatis,ſequitur aliquid contrarium fidei,1ª.q.32.4.c *22æ.q.1.6.1m.*7.c.*q.2.5.c.*q.8.2.0.*5.6.c.*q.11.2.c.

10 Ad fidem requiruntur duo ſcilicet quod credibilia proponantur,& aſſenſus,1ª.q.111.1.1m.*22æ.q.6.1.c

11 Aliqua pertinent ad fidem dupliciter ſcilicet per ſe ideſt ea per quæ ducimur ad beatitudinẽ,& beati erimus,& per accidens,22æ.q.1.6.1m.*7.c.*q.2.5-7.c.*q.89.6.c

12 Deuiare à recta fide,contingit dupliciter ſcilicet non credẽdo Chriſto,ſicut pagani:uel male eligendo credibilia,ſicut hæretici,22æ.q.11.1.c

13 Obiectum fidei,eſt non uiſum,12æ.q 67.3.c.1m.*22æ.q.1.4. 0.*5.c.*.6.c.2m.*q.8.1.c.3ª.q.7.3.c.3m.*4.c.*8.2m.*6.1m. *.q.9.3 1m

14 Nihil eſt obiectum fidei,niſi ſub ratione non apparentis,22æ q.1.4.5.0.*q.4.1.0.*3ª q.7.3.0

15 Nihil cadit ſub fide,niſi à Deo reuelatum,& ut habens ordinem ad Deum,1ª.q.1.3.c.1m.*.22æ.q.1.1.c.1m.*q.2.2.c.*. q.17.2.2m

16 Nullum falſum poteſt ſubeſſe fidei,1ª.q.1.8.c.fi.*q.15.12 b.* 22æ.q.1.3 0.*q.4.5 c.2m.*q.10.2.3m.3ª.q.46.2.4m

17 Idem eſt obiectum & finis,fidei ſcilicet Deus,non quidem ſecũdum eandem rationem,quia ut ueritas prima, eſt obiectum,ſed ut ſumma bonitas eſt finis eius,3ª.q.7.4.c

18 Obiectum fidei duplex, ſ. materiale & formale ſcilicet ueritas prima,12æ.q.67.3.1m.*22æ.q.1.1.0.*2.5.c.*q.2.2.c* 2. 3m.*6.c.*q.5.1.3.4.c.*q.7.1.3m

19 *Obiectum fidei,bene & uere poteſt dici complexum,& incomplexum,22æ.q.1.2.0

20 Ad fidem pertinent aliqua dupliciter ſcilicet eſſentialiter,id eſt,quæ ſunt ſupra rationem humanam ſimpliciter,& per accidens ſcilicet reſpectu alicuius,ut præambula fidei,1ª.q. 2.2.1m.*22æ.q 11.5.c.3m*4m

21 Articuli fidei ſunt ſicut principia in doctrina ſacra,1ª.q.1.6 3m.*7.8.c.*12æ.q.111.4.c.*22æ.q.1.7.c.

22 Articuli fidei diſtinguuntur ſecundum ſpecialem rationem & difficultatem non niſi,22æ.q.1.6.0

23 Articuli fidei ſunt duodecim ſecundum numerum apoſtolorum,ſed ſunt quatuordecim,quo ad credibilia , 22æ. q. 1. 8. 0.

24 Articuli fidei creuerunt, ſecundum ſucceſſionem temporũ & uicinitatem ad Chriſtum,quo ad explicationem,nõ autem quo ad ſubſtantiam,22æ.q.1.7.0.*q.2.7.c.* q.174.6.0. *3ª.q.61.3.2m

25 Articuli fidei ſunt per ſe noti,habenti lumen fidei ſcilicet cuilibet fideli,12æ.q.100.4.1m

26 * Ex uno articulo fidei probatur alius, ſicut Paulus argumentatur ad reſurrectionem cõmunem,ex reſurrectione Chriſti,1ª.q.1 8.c.principio.

27 * Errans in aliquo articulo,non habet ueram fidem de alijs 22æ.q.5.3.0*4 1m

28 Papa non poteſt addere,minuere,uel mutare aliquid de articulis fidei,uel ſacramentis eccleſiæ,ſed ſolus Chriſtus, 3ª. q.83.3.8m.*q.84.2.0

29 Fides eſt in intellectu ſubiectiue,22æ.q.4.2.0

30 Fides principaliter in intellectu ſpeculatiuo & ſecundario in practico,12æ.q.56.3.c.*q.58.3.c.*22æ.q.4 2.3m.*q.9.3.c

31 Fides eſt maior in uno homine quam in alio,quo ad certitudinem, deuotionem , confidentiam , & explicationem, non autem quantum ad rationem formalem obiecti eius 22æ.q.5.4.0

32 Et ſolum inquantum maiores adhærens doctrinæ , diuinæ, 22æ.q.2.6.3m

33 Genus humanum tripliciter ſe habuit ad fidem Chriſti, ſecundum tria tempora ſcilicet ante legem,ſub lege, & ſub gratia,22æ q.174.6.c.*3ª.q.8.1.1m

34 * Homo in ſtatu innocentiæ, habuiſſet fidem de incarnatione Chriſti,22æ.q.2.7 c.*3ª.q.1.3.5m

35 Fides antiquorum & modernorum,eſt eadẽ ſpecie: ſed differt numero in diuerſis, 12æ.q.1.3.4.c.* q.107.1.2m.*22æ. q 4.6.0.*3ª q.70.1.c

36 * Fides non eſt in beatis,12æ q.67.3.5.0.*22æ.q.4.4.1m.*q.16 2.0.*q.1.2.c.*3ª.q.7 3.3m

37 *Fides eſt in dæmonibus coacta,non laudabilis,nec donum à gratia, 1ª.q. 64. 2. 5m.*22æ.q 5.2.0*q.18.3.2m*3ª.q.76. 7. c.

38 Timor Dei nõ poteſt uniuerſaliter præcedere fidem,ſed ſuppoſitis articulis de excellentia Dei,de pœnis, & huiuſmodi,22æ.q.7.1.1m

39 Initium fidei non eſt ex nobis, licet hoc aliquando tenuerit Auguſtinus,12æ.q.114.5.1m.*22æ.q.6.1.c

40 Hæreſis Pelagij , quod initium fidei eſt ex nobis, ſed confirmatio fidei eſt a Deo,22æ.q.6.1.c

41 Fides cauſatur dupliciter , ſcilicet quo ad habitum , à ſolo Deo: & quo ad hoc , quia requiritur ad fidem , quod proponantur credibilia ab angelis & hominibus, 1ª.q 115. 1. 1m

42 Fides quo ad proponenda credibilia , neceſſario eſt à Deo

immediate quibuſdam, & alijs per angelos, & prædicatores, ſed quo ad aſſenſum intrinſece, eſt à ſolo Deo, extrinſece uero, & inſufficienter, ſcilicet proponendo & perſuadendo eſt etiam ab alijs, 22æ.q.6.1.o

43 Fides informis cauſatur à Deo, cuius eſt donum, quo ad ſubſtantiam, non autem quo ad informitatem eius, 22æ.q.5.2.2m.°q.6.2.o

44 Ratio naturalis ſubſeruit fidei: ſicut naturalis inclinatio uoluntatis, ſubſeruit charitati, 3ª.q.1.8.3m.°q.2.2.1m

45 Fides gignitur & nutritur per ſcientiam extrinſece tantum, ſcilicet perſuadendo, 1ª.q.1.2.b.°22æ.q.6.1m

46 Totum enim certiſſimum eſt, quod fides habet: ex quacunque enim parte ad fidem acceditur, omnis intellectus captiuatus in obſequium Chriſti, nec mirum, cum etiam ueritas creata cogat intellectum ſibi aſſentire, 22æ.q.171.5.o.

47 Fides eſt neceſſaria, ut principium ſpiritualis uitæ, 22æ.q.16.1.1m

48 Vita ſpiritualis attribuitur fidei, ſicut in qua primo manifeſtatur, 22æ.q.110.3.1m

49 Fides ſemper manet, inquantum eſt fundamentum ſpiritualis ædificij, ad eſt, ratione cognitionis non autem ratione ænigmatis, 12æ.q.67.3.2m

50 Puritas cordis eſt effectus fidei, 22æ.q.7.2.o

51 Viſio beata ſuccedit fidei, 1ª.q.12.7.1m.°12æ.q.4.3.c.°22æ.q.4.2.b.°q.c.& q.5.1.c

52 Fidei ut facit æſtimationem de præmio, generat ſpem, de pœnis autem generat timorem, 22æ.q.7.1.2m

53 Timor ſeruilis effectus fidei informis: timor autem filialis, eſt effectus fidei formatæ, 22æ.q.7.1.2m

54 Per fidem Chriſti, homo pertinet ad teſtamentum nouum, 12æ.q.106.1.3m.°q.107.1.3m

55 Nullus unquam habuit gratiam ſpiritus ſancti, niſi per fidē Chriſti, implicitam uel explicitā, propriā, uel alienam, 12æ.q.98.2.2m.°q.106.1.2m.°q.107.1.3m.°22æ.q.2.7.3m.°3ª.q.61.3.c.2m.°q.68.1.1m

56 Per fidem formatam, mundamur à peccatis, uirtute paſſionis Chriſti, 22æ.q.7.2.2m.°3ª.q.49.1.5m.°5.1m.°q.52.6.c.°q.68.4.3m

57 Sancti patres, dum adhuc hic uiuerent, liberati ſunt per fidē Chriſti ab omni peccato, & à reatu pœnæ actualium, non autem à reatu peccati originalis, 3ª.q.52.5.2m.°7.1m.°8.3m

58 Actus fidei poteſt eſſe meritorius, ſi ſit informatus charitate, 22æ.q.2.9.o.°q.7.3.2m

59 In fide, ſcientia & opinione, ſunt duo actus, ſcilicet aſcenſus & actualis conſideratio, & uterque in fide poteſt eſſe meritorius: non autem in ſcientia & opinione, ſed tantum primus, 22æ.q.2.9.2m.°10.c.

60 Meritum fidei conſiſtit in hoc, quòd homo ex obedientia Dei, aſſentit illis, quæ non uidet, 3ª.q.3.2m

61 Fides percipit inuiſibilia Dei altiori modo, quo ad multa, q̄ ratio naturalis, ex creaturis in Deum procedens, 22æ.q.2.3.3m.

62 Fides inclinat ad reſiſtendum omni contrario ſuo, 22æ.q.1.4.3m.°q.2.3.2m

63 Fides dirigit intentionem reſpectu ultimi finis ſupernaturalis: ſed lumen naturalis rationis, reſpectu alicuius boni cō naturalis, 22æ.q.10.4.2m

64 Profecerunt homines in fidei cognitione, per temporū, ſucceſſionem, 22æ.q.1.7.2m

65 Explicatio credēdorum, fit per reuelationem diuinam, 22æ.q.2.6.c

66 In ijs quæ ad ſubtilitatem fidei pertinent, ſolent hæretici fidem ſimplicium deprauare, 22æ.q.2.6.2m

67 Ea quæ ſunt fidei non ignorantur omnino, ſed imperfecte cognoſcuntur, 1ª.q.12.13.3m.°q.1.4.2m.°3m.°5.1m

68 Ea quæ ſunt fidei, ſunt uiſa, in communi eſſe credibilia, nō autem in ſpeciali, ſed tantum ſunt credita, 22æ.q.1.4.2m.°3m.°5.2m.°q.2.9.3m.°q.8.4.2m

69 Ad ueritatem fidei pertinent, credulitas cordis, & exterior fidei proteſtatio per uerba uel facta, quia omnia opera uirtutum, ut relata in Deum ſunt quædam proteſtationes fidei, 22æ.q.124.5.c

70 Fides noſtra principaliter conſiſtit in duobus, ſcilicet in vera cognitione Dei, & in myſterio incarnationis Chriſti, 22æ.q.174.6.c principio,

71 Ea quæ ſunt fidei, nō contrariantur cognitioni naturali, nec econuerſo, 1ª.q.1.8.c fi.°q.2.2.1m.°q.30.2.1.o

72 Nulla manifeſtatio excludit rationem fidei, niſi qua Deus per eſſentiam uidetur, 22æ.q.1.10.°3ª.q.55.5.2m

73 Teſtimonium fidei noſtræ habemus ab hoſtibus, ſcilicet à Iudæis, & quaſi in figura nobis repræſentatur, quod credimur, & ideo in ſuis ritibus tolerantur, 22æ.q.10.11.c

74 Nullus conetur demonſtrare ea, quæ ſunt fidei, 1ª.q.32.1.c.°q.9.46.2.c

75 Rationes ſanctorum de fide, non ſunt demonſtratiuæ, ſed perſuadens non eſſe impoſſibile quod creditur, 1ª.q.1.8.c 1m.°q.32.1.o.°q.46.1.2.c.°22æ.q.1.5.2m.°q.2.10.2m.°3ª.q.55.5.2m

76 Rationes ad ea, q̄ ſunt fides, non minuunt meritum, niſi ſint cauſa aſſenſus, 22æ.q.2.10.°8.3ª.q.55.5.3m

77 Apparentia non habent fidem, ſed agnitionem, ſecundum Gregorium, 22æ.q.2.4.9.°c

78 Omnes rationes contra fidem, ſunt deriſibiles, quia nō ſunt ſecundum intentionem ſacræ ſcripturæ, 1ª.q.1.8.c.fi.

79 Fides compatitur motum dubitationis, non autem ſcientia uel intellectus, quia fides non aſſentit propter euidentiam obiecti, ſed ex imperio uoluntatis, 1ª.q.1.5.2m.°22æ.q.48.1m

80 Fides per quam firmantur dicta, includitur in ueritate, quo ad obſeruantiam promiſſorum: ideo eſt pars iuſtitiæ, ſed ueritas eſt in plus, 22æ.q.80.3m

81 Fides eſt nobilior ſcientia quoad obiectum, ſed econuerſo quoad modum cognoſcendi, 12æ.q.76.3.1m

82 Fides, ſcientia, & opinio, poſſunt eſſe de eodem, materialiter ſimul, non autem ſecundum idem, niſi in diuerſis, 12æ.q.76.3.c.°22æ.q.1.5.o.°q.2.4.2m.°q.5.1.c.fi.

83 Differentia inter fidem, opinionem, ſcientiam, dubium, & neſcientiam, 12æ.q.67.3.c.°22æ.q.1.4.c.°5.4m.°q.2.1.c

84 Fides formata & informis, non differunt ſpecie, 22æ.q.4.4.°q.19.5.1m

85 °Fides formata eſt fundamentum ſpiritualis ædificij, non autem informis, 12æ.q.89.2.2m.°22æ.q.4.7.4m.°3ª.q.68.4.2m

86 Nulla eſt uera uirtus ſine fide, 12æ.q.65.2.1m.°22æ.q.4.7.c.fi.°q.151.1.3m

87 Fides informis adueniēte charitate, fit fides formata, manēs eadem numero, 22æ.q.4.4.o

88 Fides eſt nobilior uirtutibus moralibus, ratione obiecti, ſed econuerſo, ratione modi, 3ª.q.7.3.1m

89 Fides eſt prima omnium uirtutum per ſe, ſed per accidens, eſt poſterior fortitudine, & humilitate, 12æ.q.62.q.o.°22æ.q.4.7.o.°q.162.7.3m

90 Fides eſt nobilior prudentia, quæ tamen magis repugnat peccato procedenti ex peruerſitate appetitus, 22æ.q.47.13.2m

1 FIDVCIA dicitur à fide, & eſt ſpes ſumpti auxilij, cōcepta ex dictis aliorum, uel ex ijs, quæ ſunt in ſe, uel in alio, 22æ.q.129.6.o

2 Fiducia importat ſpem ad magna, uel pertinet ad fidei certitudinem, 22æ.q.4.5.4m

3 Fiducia nō eſt uirtus proprie, ſed conditio eius: ideo eſt pars integralis fortitudinis, non autem potentialis, 22æ.q.129.6.3m.

4 Fiducia importat robur ſpei, ſed ſecuritas importat perfectā quietem à timore, 22æ.q.129.6.c.2m.°3m.°7.c

5 Spes dicitur fiducia, quia cauſatur ex ea, ſicut motus appetitus cauſatur ex cognitione, 12æ q.40.2.2m.

6 Spes ut eſt uirtus theologica, facit confidere in Deo; ſed fiducia facit confidere in ſe, tamen ſub Deo. 22æ.q.128.2m

7 Fiducia eſt idem, quod magnanimitas, 22æ.q.128.c

8 Fiducia principaliter pertinet ad magnanimitatem, & ex conſequenti ad fortitudinem, ſed ſecuritas econuerſo 22æ q.123.6.7.o

9 Fiducia circa idem opponitur deſperationi, timori autē ſecundum contrarietatem obiectorum, 22æ q.129.6.2m.

1 FIERI dicitur dupliciter ſcilicet terminatio motus, & ipſe motus: primo modo, ueri & factum eſſe, ſunt ſimul, nec differunt, niſi ſecundum rationem: ſed ſecundum modo differunt realiter; & fieri prius eſt tempore, quàm factum eſſe in pertinentibus, nō autem in ſucceſſiuis, 1ª.q.45.2.3m.°q.46.3.2m.°3ª.q.3m.q.1m.°q.75.7.2m.°q.78.2.c.

2 Fieri in aliqua menſura loci uel temporis contingit dupliciter ſcilicet præſuppoſita ea, ut in quolibet particulari effectu, uel ſimul producta, ut modus, 1ª.q.46.3.1m

3 De ratione mutationis, eſt habere ſe aliter nunc, quàm prius, non autem de ratione ipſius, fieri, 1ª.q.45.2.1m

4 Conuerti dicit tantum ordinem terminorum, ſed fieri & mutari addit unitatem ſubiecti, 3ª.q.75.8.c

5 Cum dicitur hoc fit hoc, exprimitur identitas ſubiecti: ſed cū dicitur, ex hoc fit hoc, exprimitur tantum ordo terminorum, 3ª.q.75.8.c

6 Tunc

Tunc res dicuntur fieri, quando innoteſcunt, 3ª.q.13.2.1^{m}
7 Illud quod fit eſt, ſi fieri ſumatur pro termino motus, nõ autem pro motu, 1ª.q.45.1.3^{m}
1 ¶Figura eſt forma quanti, 1ª.q.7.3.2^{m}°3 c
2 Figura proprie, eſt tantum in corporeis, 3ª.q.63.2.1^{m}
3 Figura nullius actionis uel paſſionis eſt principium, 22æ.q. 96.2.2^{m}
4 Identitas ſpecifica, non ſumitur ex idẽtitate figuræ, ſed ex generatione ſimilis in ſpecie, 3ª.q.74.3.2^{m}
5 Diuerſæ figuræ legales in templo, fuerunt inſtitutæ ad ſignificandum Chriſtum, propter imperfectionem earum, 12æ q.102.4.6^{m}.co.3
1 ¶Filiatio eſt tantum exeuntis a generãte, & completi in ſpecie generantis, 1ª.q.27.2.4.c°3ª.q.32.3.c
2 Paternitas, maternitas, & filiatio, conueniunt tantum uiuentibus, & præcipue animalibus, 3ª.q.32.3.c°q.35.5.1^{m}
3 Ad hoc quod natum ex alio materialiter, ſit filius: oportet q; in ſimilitudinem ſpeciei producatur, 3ª.q.32.3.c
4 Filiatio & adoptio, conuenit tantum perſonæ, ſed creaturam eſſe, ſubiectio & ſeruitus, conueniunt etiam naturæ, 3ª.q. 23.4.0.°q.24.1.2^{m}°q.35.1.c
5 Pater dat filio tria, ſcilicet eſſe, nutrimentum, & inſtructionem, 12æ.q.102.5.4^{m}.22æ.q.101.1.[illegible].102.1.6.°q.106.1.c °6.1^{m}
6 °Filius amittit hæreditatem propter peccatum parẽtis, in crimine leſæ maieſtatis, 22æ,q.108.4.2^{m}
7 Filiatio eſt in diuinis, 1ª.q.27.2.0°q.42.4.c
8 In diuinis non poteſt eſſe niſi unus filius, 1ª.q.27.5.5^{m}.°.q. 41.6.0
9 Eadem proprietas. ſ. natiuitas, ſignificatur per omnia nomina filij Dei, ſed diuerſis rationibus, 1ª.q.34.2.3^{m}
10 Nomina propria filij Dei, ſunt quatuor. ſ. filius, ſplẽdor, imago, & uerbum, 1ª.q.34.2.3^{m}°q.42.2.1^{m}
11 Ea quæ ſunt hominis, dicuntur de filio Dei, & econuerſo, 1ª. q.43.7.1^{m}°3ª.q.3.6.3^{m}°q.9.1.3^{m}°q.10.1.3.°q.16.4.3.8.c.° q.20.1.0.
12 Filius Dei eſt uerus Deus, 1ª.q.27.1.c.fi.°.q.41.3.0.°.3ª.q. 45.4.0
13 Filius Dei, non eſt quid principiatum, nec effectus, nec de ſe, non ens, 1ª.q.33.1.2^{m}°q.4.2.3.0
14 °Filius Dei non eſt factus, nec operatus, 1ª.q.41.5.c
15 In Chriſto eſt tantum una filiatio ſecundum rem. ſ. æterna ad patrem, & alia ſecundum rationem, & tẽporalis ad matrem, 3ª.q.35.5.0
16 Chriſtus ex reali relatione matris ad eum, eſt realiter filius eius, 3ª.q.35.5 c
17 °Pater eſt maior filio, ratione dationis, quæ auctoritatem dicit, non autem ratione dati, ſed filius nullo modo eſt minor patre, 1ª.q.33.1.2.°q.42.4.5^{m}
18 Tunc inuiſibiliter filius Dei cuique mittitur, cum a quoquã cognoſcitur atque percipitur ſecundum Auguſtinum: perceptio autem. experimentalem quandam notitiam ſignificat, & hæc proprie dicitur ſapientia, quaſi ſapida ſcientia, 1ª.q.43.5.2^{m}.°.4^{m}.°.12æ.q.112.5.c.°22æ.q.45.1.5^{m}.°2^{m}
19 Ad habendum filium Dei, in ſe requiritur cognitio, nõ quidem actualis, ſed habitualis non quælibet, ſed quæ prorumpat in affectum amoris, 1ª.q.43.5.2^{m}°3^{m}.
20 Aliquid dicitur filius Dei quintupliciter, ſecundum quintuplicem ſimilitudinem. ſ. naturæ ueſtigij, imaginis gratiæ, 1ª.q.33.3.c
¶Fines occidendo Zambri, non peccauit, quia occidit inſpiratus zelo Dei, uel quia erat filius ſacerdotis, 22æ.quæſ.60. 6.2^{m}.
Quando id fingimus quod nihil ſignificat, tunc eſt mendacium, & non cum refertur ad aliquam ſignificationem. 22æ.q.111,1.2^{m}
1 ¶Finis. Quid. °Cauſalitas finis, eſt prima omnium, 1ª.q.5.4.2 °.12æ.q.1.2.c
2 Finis cuiuslibet rei, eſt operatio eius propria, uel ad quod per eam uenit, 12æ.q.49.3.c.3^{m}°4.1^{m}.q.56.1.c.
3 Finis & ſi ſit poſtremus in executione, eſt tamen primus in intentione agentis, & ſic habet rationem cauſæ, 12æ.q.1.1. 2^{m}°3 2^{m}°4 c.°q.18.7.3^{m}°q.20.1.2æ°q.25.1.2.c°q.84.2.c° 22æ.q.179.1.5^{m}°3ª.q.61.3.1^{m}°q.62.6.c
4 Omnia quæ ſunt unius generis, conueniunt in communi fine illius generis, 12æ.q.1.5.c
5 In finibus non itur in infinitum, 12æ.q.1.4.0
6 Finis non eſt cauſa, niſi ſecundum quod mouet efficientem 12æ.q.1.1.1^{m}
7 Finis dicitur dupliciter, ſcilicet id propter quod eſt aliquid, & bonum completiue ſuperueniens, ut delectatio, 12æ. q. 33.4.c.
8 Finis duplex. ſ. proximus & remotus uel ultimus, 12æ.q.12.2 c.°q.21.1.2^{m}°22æ.q.23.7.c°q.123.7 c
9 Finis duplex. ſ. naturalis & ſupernaturalis, 1ª. q 23.1.c°12æ.q. 109.5.3^{m}
10 Finis duplex. ſ. imaginarius & deliberatus, 12æ. q.1.1.3^{m}
11 Finis duplex. ſ. proportionatus & non proportionatus ei, qđ eſt ad finem. primus eſt perfectio inhærens, non autem ſecundus, niſi ſecundũ ſimilitudinem, quia eſt aliquid ſubſiſtens. ſ. bonitas Dei, 1ª.q.25.1.c°q.25.5.c.fi.°q.62.4.c°q.63. 3.0°q 103.2.0
12 Finis duplex. ſ. finis cuius. i. in quo eſt 16 boni, & finis quo. i. uſus uel adeptio eius, 1ª.q.26.3.2^{m}.°.12æ.q.1.8.c.°.q.2.7. c.°.q.3.1.c.8.2^{m}°q.5.2.c.°.q.11.3.3^{m}.°q.16.3.c.°.quæſt.34. 3.1.fi.
13 Finis duplex. ſ. operis & operantis, 22æ.q.141.6.1^{m}
14 Finis duplex. ſ. interior ut operatio, & exterior. i. obiectũ operationis, 12æ.q.13.4 c.
15 Finis duplex. ſ. principaliter intentus, & cui aliquid eſt utile: primo modo finis eſt nobilior, ijs quæ ſunt ad finem, non autem ſecundo modo, 22æ q.111.5.c.3^{m}
16 Finis tripliciter acquiritur. ſ. ut forma, ut operatum, & poſſeſſum, 1ª.q.103.2 1^{m}°2^{m}
17 Finis dupliciter habetur, ſcilicet perfectæ. i. realiter, & imperfectæ. idest, intentionaliter, 12æ.q.11.4.c.1^{m}.°q.16.4.c.°.q. 69.1.c
18 Cognitio finis duplex, ſcilicet perfecta, ideſt ſub ratione finis, & imperfecta, ideſt eius quod eſt finis materialiter tantum: prima conuenit tantum naturæ rationali: ſecunda uero, conuenit etiam brutis, 1ª.q.59.1.c.°.12æ.q.6.2.c.°q. 11.2.c.
19 °Impoſſibile eſt quod aliqua operatio uoluntatis, habeat rationem ultimi finis, 1ª.q.26.2.2^{m}°12æ.q.1.1.2°q.3.4.2^{m}° q.19.1.2^{m}
20 Finis ultimus creaturæ rationalis, eſt uiſio diuinæ eſſentiæ, 12æ.q 3.4.c°22æ.q.167.1 1^{m}
21 °Vltimus finis dicitur dupliciter, ſcilicet ultimus ſimpliciter. i. Deus: & ultimus in genere operationum. i. beatitudo, 12æ. q.1.1.2^{m} fi.
22 °Res naturales diriguntur a Deo ad finem boni, & creaturæ rationales ad ultimum finem, 1ª.q.103.1.c.°.12æ,quæſt.5. 5.2^{m}.
23 Voluntas non eſt ad oppoſita, reſpectu ultimi finis, 12æ.q.5. 4 2^{m}.
24 Voluntas eſt ipſius finis tantum, 12æ.q 8.2.c
25 Idem actus uoluntatis eſt eorum, quæ ſunt ad finem, & ipſius finis ut ratio, non autem abſolutè, 12æ.q.8.3.0.°quæſt. 12.4.c
26 Voluntas ut potentia eſt eorum, quæ ſunt ad finem, ſed ut actus eſt tantum ipſius finis, 12æ.q.8.2.0.
27 °Voluntas non poteſt ſimul ferri in plures ultimos fines, 12æ q.1.5.0°q.12.2.1^{m}°q.13.3.3^{m}
28 Vltimus finis dicitur dupliciter. ſ. ſimpliciter. i. res poſſeſſa, & quo ad aliquem. ſ. poſſeſſio, uel adeptio, uel fruitio rei, 12æ. q.2.7.c°q.3
29 °Impoſſibile eſt quod anima uel aliquid eius, ſit ultimus finis, niſi ſecundo modo, 12æ.q.2.7.c
30 Quicquid facit homo, agit propter finẽ, etiam agendo actionem, quæ eſt ultimus finis, 12æ.q.1.1.2^{m}
31 Homo non habet ultimum finem ſuum in hac uita, ſicut alia animalia, quia finis eſt ſupra naturam eius, 12æ.q.5.5 2^{m}°q.91.4.0°q.109.3.3^{m}
32 Omnes homines habent eundem ultimum finem formaliter, non autem naturaliter, 12æ,q.1.5.c°7.0
33 Ad connaturalem finem ultimum hominis, ſcilicet bene uiuere totum, ordinantur primo cõſilium, ſecundo iudiciũ, & ultimo & immediatæ præceptũ. ſed proximus finis conſilij, eſt inuentio agendorum, & iudicij certitudo, 22æ.q.5 1.2.2^{m}
34 Omnium rerum eſt uirtus ultimus finis, cuius, ſcilicet Deus, non autem finis quo, 1ª,q.103.2.0.°.12æ.q.1.8.0.°.quæſt. 3 8.2^{m}
35 Qualibet res tendit in finem ultimum, per propriam operationem, 1ª.q.62.4.c°12æq.21.1.3^{m}
36 Deus eſt ultimus finis humanæ uoluntatis, 22æ.q.122.2.c°q. 184.1.c
37 Vltimus finis cuiuslibet rei, eſt aſſimilari Deo, 1ª.q.44.4.3^{m}. 12æ.q.1.8.c°q.2.5.3^{m}
38 Finis ſpiritualis uitæ, eſt quod homo uniatur Deo, quod fit per charitatem, & ad hoc ordinantur ſicut ad finem omnia, quæ pertinent ad ſpiritualem uitam, 22æ.q.44.1.c.
39 °Charitas eſt finis omnium uirtutum. 22æ.q.3.2.1^{m}.°.q.23. 8.3^{m}.

40 Charitas eſt finis præcepti, 22æ.q.23.4.1m°q.44.1.c
41 Finis cuiuslibet uirtutis moralis, & præſtitutus a ratione naturali, eſt cōformari rationi, 12æ.q.66.3.3m°22æ.q.47.7.6.c.
42 Electio finis proximi, eſt actus uirtutis moralis principaliter ſed prudentiæ originaliter, 12æ.q.56.4.4m
43 Ea quæ ſunt ad finem, ſunt neceſſaria, quando ſine eis non poteſt haberi finis, non autem aliter, 1ª.q.19.3.c°q.92.1.2.c°q.119.4.0.12æ.q.3.6.2m.°q.10.2.3m°q.13.6.2m.°q.16.6.3m°22æ.q.127.3.c.
44 Neceſſitas cuiuslibet ordinati ad finem, ſumitur ex ipſo fine, 12æ.prin.°q.101.1.c
45 Finis eſt de ratione eorum quæ ſunt ad finem, 12æ.prin.°.q.1.3.c.
46 Quæ ſunt ad finem, oportet ſumere bonitatem & modum, a fine proximo, 12æ.q.95.3.c.°.q.102.1.c.°.22æ.q.27.6.c.°.q.33.2.c.°.6.c.3m.°.quæſt.87.2.3m.°.q.123.7.0.°.q.141.6.c.1m
47 Quanto aliquid efficacius ordinatur ad finem, tanto eſt melius, 22æ.q.152.5.c
48 Dignitas eorum quæ ſunt ad finem præcipue ex fine conſideratur, 12æ.prin.°22æ.q.17.4.2.c
49 Finis ſemper excellit rem, quæ eſt ad finem, 22æ.quæſt.55.2.5.c.
50 Finis & ea quæ ſunt ad finem debent eſſe conformia ſecundum proportionem, non autem ſecundum genus, 12æ.q.96.1.c°q.102.12.c
51 Finis quæritur in infinitum, non autem ea quæ ſunt ad finem, ſed ſecundum proportionem ad finem, 22æ.q.27.6.°q.184.3.c
52 Finis comparatur ad ea quæ ſunt ad finem, ſicut materia ad formam, 12æ.q.4.4.c°q.5.7.c
53 Finis comparatur ad ea quæ ſunt ad finem, ſicut ratio formalis ad obiectum, & ſicut principia ad concluſiones, 1ª.q.47.1.3m°q.82.1.2.c°12æ.q.8.3.c°q.12.4.c.2m.°q.19.7.c.3m°10.c°q.102.1.2.c°22æ.q.47.1.c
54 In finibus eſt ordo ſicut in agentibus, quæ utrobique ſecundarium dependet a principali, 1ª.q.116.c
55 Vnumquodque ordinatur ad finem per actum ſuum, 12æ.q.21.2.3m
56 In omnibus potentiis, uel artibus ordinatis, ars uel potentia, quæ eſt circa finem, ordinat aliarum artium, uel potentiarum actus ad proprium finem, 12æ.q.1.c.°.q.65.3.1m
57 Omnis finis & quicquid eſt ad finem eſt actio, uel cū actione, 12æ.q.13.4.c
58 Actiones ludicræ non ordinantur ad aliquem finem extrinſecum, ſed ad bonum ludentis, inquantum delectant, uel requiem præſtant, 12æ.q.1.6.1m
59 Finis particularis ordinatur ad finem communem, 12æ.q.19.10.c°q.21.2.2m
60 Ordinari aliquid ad finem, contingit dupliciter. ſ. per ſe, & per accidens, 1ª.q.116.1.0
61 Aliquid ordinatur ad finem dupliciter, ſ. neceſſario, & ad bene eſſe, 3ª.q.1.2.c
62 Quod eſt ad finem eſt duplex, ſ. cōiunctum ei, ut diſpoſitio: & diſtans, ut motus primum manet cum fine, non autem ſecundum, 12æ.q.4.4.3m
63 Ad unum finem ordinatur tantum vnum medium, ſi ſit ſufficiens, 1ª.q.47.1.3m°q.101.3.1m°12æ.q.101.3.1m
64 Ea quæ ſunt ad finem, inquantum huiuſmodi, non ſunt uolita, niſi propter finem 12æ.q.8.2.c.2m°3.c
65 Oportet quod quælibet uoluntas habeat aliquem finē, quē naturaliter uelit, cuius contrarium non poſſit uelle, 1ª.q.82.1.2.0
66 Finis moralis accidit fini naturæ, & econuerſo, 12æ.quæſt.1.3.3m.
67 Qualis eſt quilibet naturali qualitate animæ, uel corporis, uel qualitate ſuperueniente, talis finis uidetur ei, 1ª.q.83.1.3m°12æ.q.9.2.c.2m°q.10.3.c.2m
68 Voluntas reſpicit finem tripliciter: primo abſolute, ſecundo ut in quo quieſcat, tertio ut terminum eorum quæ ordinantur in finem primum eſt uelle, ſecundum frui, tertium eſt intentio, 12æ.q.8 prin.°.quæſt.12.1.4m.°.2.c.3m°5.2m
69 Voluntas ex neceſſitate inhæret fini, 1ª.q.82.1.2.c
70 Ad rectam uoluntatem requiruntur duo. ſ. debitus finis, & quod ea quæ ſunt ad finem proportionentur ei, 22æ.q.49.7.c°q.51.1.1m°q.55.3.4.c°q.64.7.c°q.69.2.c
71 Homini conuenit agere propter finem, quia omnes actiones humanæ ſunt propter finem, 12æ.q.1.1.0
72 Actiones hominis aliis intenti, non ſunt propriè actiones humanæ, quia non procedunt ex deliberatione rationis, quæ eſt principium humanorum actuum, & ideo habent quaſi finem imaginatum, non autem per rationem præſtitutum 12æ.q.1.5.c.3m
73 Homo operatione naturali, & animali ordinatur ad finem ab alio: ſed operatione humana, ordinatur a ſeipſo in finē 12æ.q.1.c
74 Aliquid ordinatur in finem dupliciter. ſ. uel propriè, tanquā ſeipſum mouens ad finem, & ſic ſola creatura rationalis ordinatur in finem, uel communiter, tāquam motum ab alio, & ſic bruta animalia ordinantur in finem, 1ª.q.6.1.2m°12æ.q.1.2.0
75 Omnis peccans mortaliter, conſtituit ſibi neceſſario alium finem, quam Deum, 12æ.q.1.7.1m.°.q.87.1.3m°22æ.q.45.2.1m

¶ Firmamentum a Deo creatum, ſcilicet cœlum ſtellatum, eſt ſuprema ſphæra ſecundum Ariſtotelem, non autem ſecūdum aſtrologos modernos, 1ª.q.68.1.2.3.0.°q.71.3m
¶ Flumina quatuor uidentur oriri ex diuerſis locis: quia intrant ſub terra, ſicut multa alia, ſed primo oriuntur a matri immediate uerò, à fonte Paradiſi, ſ. Phyſon, Gion Tygris, & Euphrates, 1ª.q.102.1.2m
¶ Fluxus maris eſt per impreſſionem lunæ, non autem per aliquam formam aquæ, 1ª.q.105.6.1m.°.q.110.3.1m°22æ.q.2.3.c

1 ¶ Fomes eſt inordinata, & habitualis cōcupiſcentia appetitus ſenſitiui, 12æ.q.82.3.0°3ª.q.15.2.c°q.27.3.c.
2 Fomes ut pœna inflicta a Deo, dicitur lex, non autem ut inclinat ad malum, 12æ.q.91.6.0°q.93.3.1m
3 Effectus fomitis duplex, ſ. inclinatio ad malum, & difficultas ad bonum, 3ª.q.27.3.c
4 Fomes peccati non fuit in Chriſto, 3ª.q.15.2.0°3.c°4.c.3m°q.18.2.3m°q.27.3.c.1m
5 Fontes quinque, ſecundum quinque genera ſubſtantiarum, ſcilicet naturæ, corporis cœleſtis, ignis, aeris, aquæ, & terræ, 1ª.q.66.2.0

1 Omne illud quo aliquid primo operatur, eſt forma eius, 1ª.q.76.1.c
2 Omnis forma, uel eſt ipſa natura rei, ut in ſimplicibus, uel cōſtituit naturam rei, ut in compoſitis. 3ª.q.13.1.c
3 °In ſimplicibus & immaterialibus, idem eſt forma, & id cuius eſt forma, 1ª.q.39.5.2m
4 De ratione formę eſt, quod ſit in eo cuius eſt forma, 1ª.quæſt.40.1.c
5 °Formæ non locantur in genere, nec in ſpecie, ſed compoſita, 1ª.q.76.3.2m
6 Forma generati, non eſt finis ſeu terminus generationis, niſi ut eſt ſimilitudo generantis, 1ª.q.44.4.2m.°.22æ.q.171.6.c
7 °Omnis forma de ſe eſt communicabilis, 1ª.q.3.2.3m.°.q.7.1.c.fi.
8 °Omnis forma exiſtens in ſuppoſito, per quod indiuiduatur, eſt communis multis ſecundum rem, uel ſecundum rationem, non autem formæ ſubſiſtentes, 1ª.q.13.9.c
9 Diſtinctio formarum duplex. ſ. ſpecifica ſecundum diuerſitatem obiectorum: & numeralis, ſecundum diuerſitatem ſubiecti, 12æ.q.24.5.c
10 °Formæ diſtinguuntur ſecundum diuerſa principia actiua, 12æ.q.54.2.c
11 Forma ſeparata non multiplicatur numeraliter, 1ª.q.41.6.c°q.50.2.c°q.75.7.c.
12 Forma eſt uariabilis terminatiuè, ſed eſt inuariabilis ſubiectiuè, 1ª.q.9.2.3m°q.16.8.c.fi.°12æ.q.53.1.c
13 Subſtantialis forma, quæ requirit diuerſitatem in partib. corporis, ſicut eſt anima, & præcipue animalium perfectorū, non æqualiter ſe habet ad totum, & ad partes unde non diuiditur per accidens, per diuiſionem quantitatis, 1ª.q.76.8.c
14 Forma ſubſtantialis totius, non ſuperadditur partibus. ſ. materiæ & formæ, ſicut forma domus, partibus integralibus eius, ſed eſt totum complectens materiam, & formam, cū præciſione aliorum, 1ª.q.76.8.c
15 Non eſt poſſibile eādem formam numero, eſſe diuerſarum ſpecierum, 1ª.q.118.2.2m
16 Forma ſubſtantialis & accidentalis, ſunt actus, & faciunt aliquid in actu: ſed ſubiectum formæ ſubſtantialis, eſt ens in potentia tantum, quia actualitas prius eſt in forma, quàm in materia, quæ eſt propter formam: ſubiectum autem formæ accidentalis, eſt ens actu, cui prius conuenit actualitas, quàm formæ accidentali, quæ eſt propter ſubiectum, 1ª.q.66.1.2.c°q.76.4.c°q.77.6.c
17 Forma unius materiæ dicitur ſpecies, plurium ſecundū ordinem tantum totum, colligatarum compoſitio, alterantium autem mixtio, 1ª.q.66.2.c
18 Formæ incompaſſibiles in eodem ſuppoſito, faciunt propoſitionem

ſtionem in materia remota, compaſſibiles autem in materia contingenti, uel naturali, 3ª.q.5<.1.5m

19 Forma omnino ſimplex uel non ſubſiſtens, non poteſt eſſe ſubiectum ex quo uel in quo, ſed ſubiectum de quo & circa quod 1ª.q.13.12.2m*q.29.1.2.o*3.3m*q.30 1.3m*q.54 3.2m*q.77.1.6m

20 Plures formæ eiuſdem generis, non poſſunt ſimul eſſe in eodem ſubiecto, 1ª.q.85.4.c.2m.

21 Plures formæ eiuſdem ſpeciei, non poſſunt eſſe ſimul in eodem ſubiecto, 1ª.q.35.2.c

22 Nulla forma naturalis poteſt eſſe ſimul in eodem ſubiecto cum actu formæ contrariæ, ſicut habitus animæ cũ actu contrarij habitus, 12ᵉ.q.63.2.2m*q 71.4.o.

23 Forma completa eſt in ſubiecto, ſecundum conditionem ſubiecti, non autem uirtus inſtrumentalis, ſed magis ſecundum conditionem principalis agentis, 3ª.q.63.5.1m

24 Nulla forma remouet a materia, potentiam ad alias formas 1ª.q.66.2.c.

25 Forma implens totam potentiam materiæ, eſt inſeparabilis a materia: non autem aliæ. 22ᵉ.q.24.11.c

26 Omnis forma quanto eſt nobilior, tanto magis dominatur materiæ, & minus ei immergitur, & magis eam ſua uirtute excedit, 1ª.q.70.1.c co.2.

27 Forma non excedit proportionem materiæ, ſed ſunt eiuſdẽ generis, 22ᵉ.q.24.3.2m

28 Materia prima eſt una, per remotionem omnis formæ, non autem per unam formam, 1ª.q.16.7.2m

29 Materia eſt propter formam, 1ª.q.47.1.2.c*q.85.2.c*q.70.3.c *q.76.5.c.princ. *q.77.6.c*q.84 4.c*q.85.5.4m*q.89.1.c*q. 91.3.c*q.96.5.c*q.105.5.c*12ᵉ.q.2.5.c

30 Forma finitur per materiam, inquantum communitas eius contrahitur per materiam, ad hoc indiuiduum, & econuerſo inquantum potentialitas eius determinatur ad unam ſpeciem, 1ª.q.7.1.c*q.44.2.c.ſi.

31 *Materia multiplicatur per aduentum formæ, 1ª. quæſt.29. 2. m.

32 Materia recipit formam, ut ſecũdum ipſam conſtituatur in eſſe alicuius ſpeciei, non autem intellectus, ſed ſecundum rationem formæ, 1ª.q.50.2.5m

33 *Omne illud quod materia efficitur propria huius formæ, ſe tenet ex parte materiæ, ut diſpoſitiones & remotiones impedimentorum, 1ª.q.86.2.1m *q.87.1.c*12ᵉ.q.2.5.c*22ᵉ q.27.3.c.princ.

34 Informitas materiæ duplex, ſcilicet carentia omnis formæ, & carentia triplicis pulchritudinis, ſ. lucis uiſibilitatis, & plantarum: prima præceſſit formationem natura tantum, ſecundum Auguſtinum: ſecunda uero etiam duratione, ſecundum alios. 1ª.q.66.1.o*4.c.*.q.67.4.c.4m.*q.69.1.2.c.* q.74 2.c

35 Materia cognoſcitur tantum dupliciter. ſ. per analogiam ad formam, & ut perfecta eſt per eam, 1ª.q.15.3.3m

36 Materia inquantum eſt nuda, ſe habet indifferenter ad omnes formas, ſed determinatur per agens, 1ª.q.66.2.c

37 Nihil eſt ſua materia, nec ſuum efficiens, ſed aliquid eſt ſua forma, ut in ſimplicibus, 1ª.q.39.2.5m

38 Forma ut eſt in materia, eſt prior ea uia naturæ, & poſterior uia generationis, ſed ut eſt in agente, eſt omni modo prior, 12ᵉ.q.20.1.3m*q.62.4.c

39 *Forma non latitat, contra Anaxagoram, nec eſt totaliter ab ideis, contra Platonem, nec ab intelligentia contra Auicẽnam, ſed educitur de potentia materiæ ab agente naturali ſecundum Ariſtotelem, 1ª.q 45.8.c *q 65.1.c.*q.91.2.c.*q. 110.*2.c.*12ᵉ.q.63.1.c.

40 *Inchoatio formarum improbatur, 3ª.q.32.4.c.3m

41 *Quamlibet formam ſequitur aliqua inclinatio, quæ eſt appetitus rei habentis illam formam, 1ª.q.80.1.c.

42 *Formæ ſubſiſtentes, non habent cauſam aliam formalem ſui eſſe & ſuæ unitatis, nec cauſam agentem, per tranſmutationem materiæ da potentia ad actum, ſed producẽtem totam ſubſtantiam, 1ª.q.61.1.2m.

43 Omnes formæ & motus in ijs inferioribus, fiunt a formis, quæ ſunt in intellectu alicuius intelligentiæ, 1ª.quæſt 65. 4.c.1m.

44 Materia non fuit creata ſub una forma, ſed ſub diuerſis. 1ª. q.66.1.c.

45 Vna forma non fit alia per continuam generationem, 1ª.q. 110.2.2m

46 Formarum quædam fiunt ab agente corporali, ſecundũ perfectam rationem, & perfectum eſſe formæ eius, quædã primo tantummodo, quędam neutro modo. Primę manent, ceſſante actione agentis, uſque ad corruptionem, ſecundæ parum, tertiæ nihil, 1ª.q.67.3.1m

47 Nulla forma corrumpitur, niſi per actionem contrarij, uel per corruptionem ſubiecti, uel per defectum cauſæ. 12ᵉ.q. 53.1.c.

48 Forma dicitur corrumpi per ſe per ſuum contrarium, ſed ꝑ accidens, per corruptionem ſui ſubiecti. 12ᵉ.q.53 1.c.

49 Introductio unius formæ, eſt expulſio alterius, & econuerſo 1ª.q.44.4 2m.

50 Intentio formæ & perfectionis, eſt per acceſſum ad primũ, ſed intenſio defectus & priuationis, eſt per receſſum a primo. 1ª.q.49 3.3m*12ᵉ.q.22 2.1m

51 *Intenſio & remiſſio formarum, nunquam cauſat diuerſitatem ſpeciei, ſed quandoque conſequitur eam. 12ᵉ. q.72. 8.1m.

52 Magis & minus eſt formis diuerſorum graduum, diuerſificant ſpeciem, non autem ſecundum intenſionem graduũ eiuſdem formæ. 1ª.q.50.4.2m.*12ᵉ.q.18.11.1m*q.60.5.3m *q.72.8.1m

53 Perfectio formæ duplex, ſ. ſecundum ſpeciem, & ſecundum ſubiectum, Secundum primam forma dicitur magna: ſecundum ſecundam uero, dicitur magis. 12ᵉ.q.52.1.c.principio*q.66.1.c

54 Forma dupliciter recipit magis & minus. ſ. in concreto tantum ſi ſit ſimplex & una, ut lux, uel in concreto, & abſtracto, ſi importat in ratione ſua proportionem multorũ ordinatorum, ad unũ, ut motus ſanitas, & pulchritudo, 12ᵉ. q.52.1.c*q.53.2.3m

55 Nulla forma ſubſtantialis, ſuſcipit magis uel minus, 1ª.q.76 4.4m*q.93.3 3m*q.118.2.2m*12ᵉ.q.42.1.c*3ª.q.75.7.c

56 Forma rei per ſe exiſtens, ad duo poteſt eſſe. ſ. ut exemplar & ut principium cognitionis, 1ª.q.15.1.c

57 Verbum Dei eſt forma exemplaris, non autem forma quæ eſt pars compoſiti. 1ª.q.3.8.3m

58 Forma ſubſtantialis eſt perfectio totius, & cuiuslibet partis eius, non autem quælibet forma accidentalis. 1ª. q.76.8.c.

59 Forma ſubſtantialis unitur immediate materiæ. 1ª. quæſt. 76.6 7.c.

60 *Non eſt poſſibile plures formas ſubſtantiales ſimul eſſe in eodem corpore, 1ª.q.76.3.c.*4.o

61 *Forma mixti uniti non eſt ſubſtantialis, ſed eſt accidẽs. ſ. qualitas. 1ª.q.76.4.1m.

62 Nulla forma rei corporalis, præter animam rationalem, eſt perpetua, 1ª.q.85.6.c.

63 Eadem forma eſt, qua ignis eſt ignis, corpus & ſubſtantia. 3ª q.73.6.2m

64 *Forma accidentalis non habet potentiam actiuam, ſed eſt potentia compoſiti, ut calor ignis. 1ª.q.77.1.3m

65 Omnis forma ſeparata a materia, eſt intellectualis. 1ª.q.66.2 c.ſi.*q.110.1.c*3ª.q.73.6.c

66 Omnes formæ intelligibiles, ſunt unius generis, 1ª. quæſt. 85.4.c.

67 Formæ. i. ſpecies intellectus noſtri, non effluunt a formis immaterialibus, ſed a rebus ſenſibilibus, 1ª.q.84.4.6.o.

68 Forma intellectus, reſpectu eius eſt indiuidua, ſed reſpectu eius cuius eſt ſimilitudo, eſt uniuerſalis, 1ª.q.76.2.3m

69 Intellectus recipit formam ut formam ſimpliciter, non indiuiduando eam, quia in eo habet eſſe uniuerſale, ſed materia recipit forma, indiuidualiter tantum, 1ª. quæſt. 75. 5.1m.

70 Intellectus cuius forma eſt a re, perficitur à re, & à ſimilitudine. Si autem non habet à re, perficitur à ſimilitudine. Si uero non differt à ſimilitudine, a nullo perficitur. 1ª.q.14. 2.2m*3m*5.2m*3m.

71 Iudicium quo ad formam iudicij, pertinet ad iuſtitiam diſtributiuam tantum. 22ᵉ.q 63.4.1m

72 Formæ ſacramentales, traditæ ſunt Apoſtolis a Chriſto, 3ª. q.72 4.1m.

¶ Formica reponit grana, imminente pluuia, 22ᵉ. quæſt. 172 1.ar.3.

1 ¶ Fornicatio prohibetur ſpecialiter ſimul cum cerimonijs legis ab apoſtolis, quia gentiles non reputabant eam eſſe peccatum. 12ᵉ.q.103.4.3m*22ᵉ.q.154 2.1m

2 ¶ Omne peccatum dicitur fornicatio large. 22ᵉ.q.151.6.c.3m *.4.d.39.6.2m

3 Fornicatio eſt maius peccatum ijs quæ ſunt contra bona exteriora, & minus ijs quæ ſunt contra Deum, uel contra perſonam proximi. 22ᵉ.q.154.3.o

4 Cum nullus ſit obſtrictus fidem ei ſeruare, qui eam uiolauerit, uiro conceditur iuxta Domini uerba uxorem fornicationis cauſa repudiare. Suppl.q.62 1.o

5 Si uxorem adulteram pœnitet adulterium commiſiſſe, non tenetur, uir illam ex præcepto relinquere, ſin minus, tenetur, ne peccato conſentire uideatur. Suppl.q.62.2.o.

6 Vir

6 Vir poteſt quantum ad thorum tãtum uxorem fornicariam dimittere, quantum uero ad thorum & cohabitationem ſimul, nõ poteſt eam repudiare, niſi iudicio eccleſiæ. Sup. q.62.3.o

7 In cauſa diuortij uir & uxor ad paria quidem iudicantur, ita ut idem ſit licitum & illicitum uni quod alteri. Sed quantum ad bonum prolis, plus peccat uxor adultera, quam uir mæchus Supp.q.62.4.c

8 Non poteſt efficere adulterium, quin ſemper uerum coniugium remaneat, ob id non licet uni altero ſuperſtite ad alias nuptias euolare, ratione adulterij, Suppl.q.62.5.o

9 Poteſt uir uxorem cauſa adulterij dimiſſam reuocare, ſi emẽdata pœnitentiam de peccato egerit, ſecus non poteſt, quẽadmodum nec retinere a peccato deſiſtere nolentem. Suppl.q.62.6 c

1 ¶ Fortitudo eſt uirtus ſpecialis, ſecundum quod eſt circa pericula, ſed eſt conditio omnis uirtutis, ſecundum quod dicit firmitatem animi abſolute, 12æ.q.61.3.4.o°22æ.q.58.8 2m°q.123 2.o°3.1m°13.c

2 Fortitudo eſt uirtus tollens impedimenta, quæ repellunt uoluntatem ab eo quod eſt ſecundum rationem propter difficile, 22æ.q.123 1.o°3 4.5.c°q.124.2.c.

3 Fortitudo nõ habet partes ſubiectiuas, nec diuiditur in multas ſpecies, quia eſt circa materiam ualde ſpecialem, 22æ.q. 128.c.princ.

4 °Propria materia fortitudinis, ſunt timores, & audaciæ, in maximis terribilis, 1a.q.59 4.3m°22æ.q.186.1.c

5 Fortitudo eſt immediate circa timores & audacias, mediate uero circa obiecta horum. ſ. circa pericula & labores, 22æ. q.123.3.2m°q.129.1.1m°q.161.2.3m

6 Fortitudo eſt principaliter circa timores, ſecundario autem circa audacias, 1a.q.21.1.1m°q.95.3.2m°12æ.q.60.4.b.°.c.° 22æ.q.123.3.o.°.6.c.°q.126.2.c.°.q.137.1.c.°.quæſt.141.3. c.2m.

7 Fortitudo non eſt circa ſpem, niſi ſecundum quod ſpes connectitur audaciæ. 22æ.q.123.3.3m°q.125.2.3m

8 Fortitudo eſt præcipuè circa timores mortis, 12æ.q. 61.3.c.°. 22æ.q.123.4.o.°.1.2.12.c.°.q.125.2.c.°.quæſt.128 c.°.quæſt. 129.5.c

9 Fortitudo principaliter eſt circa moleſtas mortis, ſecundario autem circa quaſcunque alias moleſtias, 22æ.q.123.4.1m° q.124.4.3m

10 Fortitudo eſt maxime circa repentina, quo ad manifeſtationem habitus, non autem quo ad electionem, 12æ.quæſt. 123.9.o

11 Fortitudine eſt maxime circa timorem mortis in bello communi, uel particulari, 22æ.q.123.5.o.°.q.124.2 c.°.quæſt. 41.8.c.

12 °Fortitudo eſt circa difficiliora, non autem circa meliora, q̃ iuſtitia, quæ in bello & in pace utilis eſt, non autem fortitudo, ſed tantum in bello, 22æ.q.56.12.c.3m

13 Perferre, ſecundum quod dicit actum fortitudinis, non dicit immobilitatem, ſed electionem immorandi contra immoderatum timorem, ſicut charitas contra odium, manſuetudo contra iram, & patientia contra triſtitiam, 12æ.q. 66.4.2m

14 Fortitudo moderatur timorem, patientia & perſeuerantia triſtitiam, ſed manſuetudo iram, 12æ.q.136.2.c.1m

15 Quicunque eſt fortis, eſt patiens, & non econuerſo, quia patientia eſt quædam fortitudinis pars, 12æ. q.66.4 2m

16 Fortitudo ſuſtinet pericula mortis, ſed patientia ſuſtinet quæcunque mala, 22æ.q.128.4m°q.136.4.1m

17 Fortitudo eſt principaliter circa timores, ſecundario autem circa triſtitias patientia uero eſt econuerſo, 22æ.quæſ.136 4.2m.

18 °Fortitudo eſt principalem magnanimitate, 22æ.quæſt. 129. 5.c.3m.

19 Fortitudo firmat contra mala, ſed magnanimitas, in proſecutione bonorum, 22æ.q.129.5.1m.°6.2m.

20 Partes potentiales fortitudinis ſunt ſex. ſ. magnanimitas, fiducia, ſecuritas magnificentia conſtantia toleratia. i. patientia, & firmitas. i. perſeuerantia, 12æ.q.128.o°q.129.5.o. °q.134 4.o°q.161.4.3m.

21 Fiducia, magnificentia, patientia & perſeuerantia, circa materiã fortitudinis, ſunt partes eius integrales. Sed ſunt partes potentiales, & uirtutes per ſe, diſtinctè a fortitudine, ſecundum quod ſunt circa alias materias, 22æ. q. 128.o.°q. 134.4.o°q.136.4.o°q.137.2.o

22 Vitium audaciæ opponitur fortitudini, ſecundum exceſſum audaciæ, impauiditas autem ſecundum defectum timoris, quia in utraque ponit medium, 22æ.q.126 2.3m.

23 Fortitudo eſt in iraſcibili ſubiectiue, 12æ.q 61.2.c.°q.66.1.c.° q.85.3.c°22æ.q.58.5.2m°9.c.°q.128.1m°q 34.4.c°q.136.4. 2m°q.131°2.2m°3a.q.15.2.c

24 Fortitudo martyrum præcipue commẽdatur, quia ſuſtinet propter Deum impugnationes perſonales, & mortẽ in bello particulari, 22æ.q.123.5.1m°q.124.2.o

25 Fortis intẽdit exprimere ſimilitudinem ſui habitus in actũ, ut proximum finem, 22æ.q.123.7.o

26 Fortis delectatur de ſuo actu & fine, ſed non percipit, niſi ex ſuperabundanti gratia Dei, propter dolorem corporis, & animæ, pro amiſſione uitæ, 22æ.q.123.8.o

27 Non habens fortitudinem, operatur fortia quintupliciter. ſcilicet propter ignorantiam, artem, experientiam, paſſionem, & lucrum, 22æ.q.123.1.2m°q 128.7m

28 Principalis actus fortitudinis eſt ſuſtinere: ſecundarius vero, eſt aggredi, 22æ.q.123.3.c°6.o.°.8.c.° 10.3°11.1m°q.124.2. 3m°q.128.c°q.141.2.3.c

29 Ad primum actum, requiruntur duo. ſ. præparatio animi, & executio operis. Ad ſecundum etiam requiruntur duo. ſ. infrangibilitas, & infatigabilitas, 22æ.q.128.c

30 Fortitudo aſſumit iram moderatam ad actum ſecundum, non autem ad primum. Nec ut auxilium, ſed ut inſtrumentum, quia ad iram pertinet inſilire in rem contriſtantem. Vnde Philoſophus inducit verſum Homeri. Virtutem & furorem erige, quia uidelicet cum aliquis eſt uirtuoſus virtute fortitudinis, paſſio iræ, electionem uirtutis ſequẽs, facit ad maiorem promptitudinem actus. Si autem præcederet, uirtutis modum perturbaret, 22æ.q.123.10.o°11.1m

31 Triſtitia & concupiſcentia, per ſe impediunt ſecundum actũ fortitudinis. ſ. aggredi, ſed per accidens adiuuant, 22æ.q. 123.10.3m

32 Fortitudo ſpiritus, oſtenditur in reſiſtendo concupiſcentiæ carnis contrariantis ſpiritui. Sed eſt maior in comprimendo, ne inſurgat, 3a.q.15.2.3m

33 Donum fortitudinis in patria, habet actum perfruendi plena ſecuritate a laboribus, & a malis. 12æ.q.139.1.2m

34 Virtus fortitudinis firmat animum, ſecundum modum connaturalem homini donum autem ſupernaturaliter. 22æ. q.139.1.o.

35 Donum fortitudinis dat fiduciam euadendi quælibet pericula, & perueniendi ad finem cuiuslibet operis. i. ad beatitudinem, non autem uirtus fortitudinis, ſed perficit ad ſuſtinendum quælibet pericula, 22æ.q.1,9.1.c.1m.

36 Donum fortitudinis, reſpicit uirtutem fortitudinis, inquantum ſuſtinet pericula, & facit quodcunque opus arduum. Ideo dirigitur a dono conſilij. 22æ.q.139.1.3m.

1 ¶ Frater in ſacra ſcriptura dicitur quadrupliciter. ſ. natura gẽte, cognatione, & affectu. 3a.q.28.3.5m

2 Fratres Chriſti ſumus per adoptionem, 1a.q.33.3.c°q.41.3.c° 3a.q.23,2.2m

3 Fratres Chriſti in Euangelio, dicuntur conſobrini eius. ſ. filij Mariæ, materteræ matris eius, 3a.q.28.3.5m.

¶ Frænetis. ° Cauſa. °Tanta poteſt eſſe motio ſpirituum & humorum, quod huiuſmodi apparitiones rerum aliter quã ſint, etiam uigilantibus per naturalem commotionem humorum fiunt ſicut & in freneticis, & aliis huiuſmodi, 1a. q.111.3.c.fi.

¶ Frequentia, aſſiduitas, & diuturnitas, non ſunt circunſtantiæ mutantes ſpeciem, niſi aliud ſuperueniat. 12æ.quæſt.88 3.1m.

¶ Fricare. ° Multa homo agit abſque deliberatione, de quibus etiam quandoque nihil cogitat: ſicut cum aliquis mouet pedem uel manum, alijs intentus, uel fricat barbam, 12æ. q.1.1 ar.3.°3m

¶ Frigiditas ſeu in potentia coeundi, non quidem ex ætate, ſed ex defectu naturæ, ſimpliciter incurabilis, dirimit matrimonium contrahendum, & iam contractum, poſt triennium, ad minus ex eccleſiæ ſtatuto Suppl. quæſt. 58.1.o.

1 ¶ Fructus dupliciter diſtinguũtur, ſ. ſecundum tres perfectionis gradus a Chriſto. i. trigeſimus, ſexageſimus, & centeſimus ſiue ſecundum tres gradus uirtutis, ut ſancti diſtinguunt, quia cuiuslibet rei perfectio attenditur ſecundum principium, medium, & finem, & eſſentialiter, id eſt ſecundum rationes diuerſas gaudendi. ſ. duodecim a Paulo.12æ q.70.3.2m

2 Fructus ſpiritualis dicitur dupliciter. ſ. quod principaliter expectatur, ſ. Deus, & ſecundario, ſcilicet delectatio. 12æ.q.11 1.c.3m.

3 Fructus quarto modo. ſ. conſurgens ex ſemine uerbi Dei, eſt tantum triplex, ſecundum tres gradus continentium. ſ. coniugum, uiduarum, & uirginum. 12æ.q. 70.3.2m

4 Fructus ſpiritus ſancti, ſecundum ſanctum Paulum, ſunt duodecim.

decim ſcilicet charitas, gaudium, pax, patientia, bonitas, lõgauimitas, benignitas, manſuetudo, fides, modeſtia, continentia & caſtitas, 12æ.q.70.3.0

5 Fructus ſenſibilis, eſt vltimum ex arbore expectatum, quod cum quadam ſuauitate percipitur, 12æ.q.11.c.°3.c.2m.°q.70.1.c

6 Vltimum ſimpliciter & delectans, eſt proprie fructus, & eius proprie eſt frui. Delectans autem non ultimum, poteſt aliquo modo dici fructus, ſed eius non eſt frui proprie, & ſecundum completam rationem. Non delectãs uero, ſed tantum in ordine ad aliud appetitum, nullo modo eſt fructus 12æ.q.11.3.c.2m

7 Opera carnis non dicuntur fructus, quia ſunt contra rationem, ſicut quod eſt ex arbore contra naturam eius, non dicitur fructus, 12æ.q.70.4.1m.°22æ.q.118.8.c.fi.

8 Virtutes dicuntur fructus, ratione delectationis, non autem ratione habitus, 12æ.q.70.1.3m.°22æ.q.136.1.3m

9 Operatio ſecundum facultatem rationis, dicitur fructus rationis, ſed ut mouetur à Deo, dicitur fructus ſpiritusſancti, 12æ.q.70.1.c

10 Opera noſtra ut ſunt à ſpiritu ſancto, dicuntur fructus, reſpectu uero beatitudinis, dicuntur flores, 12æ.q.70.1.1m.

11 Fructus proprie, dicitur tantum in corporalibus ſcilicet plantis, à quibus metaphorice transfertur ad ſpiritualia, 12æ.q.11.1.c.°3.2m.°q.70.1.c

12 In parte appetitiua, ſunt plures fructus quam in parte apprehenſiua, quia fructus ſignificat finem, qui magis cõuenit parti appetitiuæ, 12æ.q.8.8.3m

13 Fructus comparatur ad arborem, ſicut effectus ad cauſam, ad hominem uero, ſicut ultimum expectatum delectans, 12æ.q.11.3.2.°q.70.1.c

14 Dono conſilij non correſpondet proprie aliquis fructus, quia omnis practica eſt propter aliud, 22æ.q.8.8.3m.°q.52.4.3m

15 Fructus ſpiritus contrariantur operibus carnis in communi, non autem ſingula ſingulis, niſi ſecundum adaptationẽ, 12æ.q.70.4.0

16 Opera carnis ſunt plura fructibus ſpiritus, quia bonum eſt uno modo, ſed malum eſt omnifariam, 12æ.q.70.4.1m.

1 ¶ Frui eſt actus potentiæ imperantis, non autem exequentis, 12æ.q.11.1.c

2 Frui eſt actus appetitiuæ potentiæ, 12æ q.11.1.0.°2.c

3 ° Frui eſt actus uoluntatis, 12æ.q.11.1.1m.°4.c.2m

4 Frui eſt actus uoluntatis, in ordine ad intellectum, 12æ.q.11.1.1m.°4.c.2m

5 Frui eſt actus tantum uoluntatis ſecundum charitatem, in ordine ad potentias & habitus priores 12æ.q.11.1.0

1 ¶ Fruitio pertinere uidetur ad amorem uel delectationẽ, quã aliquis habet de ultimo expectato, quod eſt finis, 12æ.q.11.1.4.c.°q.34.3.c fi.

2 Nomina trium ordinum prædictorum, ſumuntur ab excellentia prædictorum trium actuum fruitionis, & non ab eis ſimpliciter, 1ª.q.108.5 1u.°6m

3 Eadem fruitione fruemur Deo, fruitione eius, & beatitudine creata, 12æ.q.11.3.3m

4 Fruitio perfecta eſt tantum ultimi finis habiti: imperfecta uero, etiam non habiti. Sed impropria, eſt non ultimi ſimpliciter, 12æ.q.11.3.4.0.q.12 2.3

5 Non oportet quod fruitio ſit ultimi finis ſimpliciter, ſed quod habeatur pro ultimo fine, 12æ.q.11.2.2m

6 ° Non eſt fruendum iuſto, niſi in Deo. Peccatore autem brutis, uel inanimatis, nullo modo, 12æ.q.11.3.1m

7 Carentia cognitione, nullo modo fruuntur, bruta fruuntur improprie. Peccator non uere, iuſti imperfecte, beati perfecte, Deus autem perfectiſſime, 12æ.q.11.2.4.0.° q.12.5.2m

8 Hæc fruitio Chriſti perueniebat ad totam animam eius, ſecũdum eſſentiam ut eſt ſubiectum rationis ſuperioris tantum, 3ª.q.46 8.0

9 ° Bruta fruuntur imperfecte, ſed rationalia perfecte, 12æ.q.11.2.0

¶ Frumentum eſt genus ad triticum, & ad alia grana, 3ª.q.74 3 2m.°3m

¶ Fruſtra dicitur, quod eſt ad finem quem non inducit, 1ª.q.25.2.2m.°q.88.1.4m.°3ª.q.12.5.2m

¶ Fugatio eſt ſpecies fictionis, ad mentiendum pulchritudinẽ ideo ſemper eſt peccatum, ſed non eſt mortale, niſi fiat ad laſciuiam uel contemptum Dei. Tamen licet occultare turpitudinem cauſatam ex infirmitate, uel ex alia cauſa accidentali, 22æ.q.169.2.2m

¶ Fugere poteſt iuſtus propter tria, ſcilicet ut perſecutor quieſcat ut præceptum à Domino opus perficiat, & ut glorioſiorem coronam acquirat, 22æ. .64.4.0

1 ¶ De ratione fundamenti eſt eſſe primum, ſuſtentatio & connexio, 12æ.q.4.7.4m

2 Fides eſt fundamentum aliarum uirtutum, quia eſt p[...] eis & ſubſtentat eas. Fortitudo autem firmat contra a[...]ſa, humilitas contra proſpera timor contra culpã futuram pœnitentia contra præteritam, 22æ. quæſt. [...] 2m.°3ª.q.84 6.2m

1 ¶ Furia matrimonium ſequens, illud nullatenus [...]rimit; præcedens uero, quandoque dirimit, Suppl.q.58 [...]

1 ¶ Furtum eſt occulta acceptio rei alienæ, 22æ.q.6[...]

2 Furtum ſemper eſt peccatum, ratione iniuſtitiæ, & fraudis, uel doli, & eſt mortale, niſi modicum intendatur, 22æ.q.12 3.c.°q.66.5.6.0.°q.118 4.c

3 Furtum eſt ſpecies fraudis. Mendaciũ & falſum teſtimoniũ fallaciæ. Turpe lucrum, inquietudinis. Rapacitas, uiolẽtiæ. Ideo omnia hæc, & inhumanitas, ideſt obduratio, ab Iſidoro dicuntur eſſe filiæ auaritiæ, 22æ.q.118.8.3m

4 Furtum & rapina, opponuntur iuſtitiæ, 22æ.q.64.prin.°q.66 princ.°4.5.c.°q.118.4.c

5 Furtum eſt iniuſtum, quia eſt inuoluntarium per ignorantiam, ſed rapina per uim. Ideo differunt ſpecie, 22æ.q.66.4.0.°9.c.°q.73.1.c.1m

6 Rapina eſt grauior furto dupliciter, primo quia inuoluntarium ° eſt ex parte eius cui aliquid ſubtrahitur furto: rapina uero addit uiolentiam quæ uoluntaria eſt, peccatum autem per uim, eſt maius quàm per ignorantiam. Secundo, quia rapina eſt in re, & in perſona: furtum autem eſt tãtum in re, 22æ.q.66.9.0.°q.73.3.2m°q.116.2.1m.°q.144 3 4m.

7 Accipiens furtim rem ſuam, iniuſte detentam, peccat contra communem iuſtitiam, uſurpando ſibi iudicium. ſed non tenetur reſtituere, ſed ſatisfacere Deo, & ſe dare ſcandalũ 22æ.q.66.5.3m

8 Accipiẽs rem alienam occulte & manifeſte auctoritate iudicis, non eſt furtum uel rapina, quia per ſententiam fit debitum, 22æ.q.66.5.2m.°3.c

9 Accipiens rem inuentam, animo retinendi, furtum facit, niſi credat haberi pro derelicto, uel nullius eſſe, 22æ.q.66.5.2m

10 Per prohibitionem furti, prohibentur omnia damna in rebus, 22æ.q.120.6.2m

11 Pœna mortis non infligitur in præſenti pro furto, niſi ratione grauis circunſtantiæ, ut ſacrilegio, peculatu, & plagio, 22æ.q.66.6.2m

1 ¶ Futurum cognoſcitur dupliciter, ſcilicet in ſe, & in ſuis cauſis. Primum conuenit tantum Deo: ſecundum nobis, ſed magis angelis & dæmonibus. ſed in cauſis neceſſarijs certitudinaliter, in contingentibus, ſæpe, opinatiue tantum; quæ autem raro, nullo modo, 1ª.q.14.13.0.°q.57.1.0.°q.64.1.5m.°q.86.4.0.°q.89.3.3m.°12æ.q.112.4.c.°22æ.q.95.1.0.°5.c.°q.171.6.1m.°2m.°3m.°q.172.1.c.°q.174.1.c.1m

2 Futura plus cognoſcuntur à phreneticis, abſtractis à ſenſibus morientibus, dormientibus, & brutis, quam ab oppoſitis, 1ª.q.12.11.c.°q.86.4.2m.°3m.°22æ.q.172.1.1m.°2m.°3m.

3 Cognitio futurorum, ex præſentibus & præteritis, propria rationis eſt, 22æ.q.47.1.c

4 Anima uicina morti, cognoſcit aliqua futura ex reuelatione uel ex impreſſione cauſarum naturalium, non autem propria uirtute, 1ª.q.86.2m.°22æ.q.172.1.1m

5 Bruta non cognoſcunt futura, ſed ex inſtinctu naturę eis indito ab intellectu diuino, mouentur ad aliquid in futurũ, ac ſi futurum præuiderent, 12æ.q.40.3.1m

6 Bruta cognoſcunt futura, non computando præſens ad futurum, ſed ex inſtinctu naturæ, 1ª.q.86.4.3m.° 12æ.q.41.1.3m

7 Senſus non apprehendit futurum, ſed ex ijs quæ animal apprehendit in præſenti: appetitus eius mouetur naturali inſtinctu in aliquod futurum proſequendum, uel fugiendũ, 12æ.q.40.3.3m.°q.41.1.3m

G

1 Gabriel fortitudo Dei nominatur, 1ª.q.30.2.4m

2 Quidam dicunt, Gabrielem fuiſſe de ſupremo ordine angelorũ, ſed ſatis eſt credibile, quod ſit ſummus in ordine archangelorum. Vnde eccleſia eum archangelum nominat, 3ª.q.30.2.4m.°fi.

1 ¶ Galilea ut interpretatur transmigratio, ſignificat gentilitatem; ſed ut interpretatur reuelatio, ſignificat patriam cœleſtem, 3ª.q.55.3.c.4m

5 ¶Gaudium nõ eſt virtus, ſed eſt actus charitatis, poſterior dilectione. 22æ.q.28.4.o
6 Gaudiũ & triſtitia de eodem, ſunt contraria, & etiam ſecundum genus, ſed de diuerſis, unum eſt cauſa alterius, & materia, 1ª.q.61.3 1m.*3m.q.84 9.2m
3 ¶Gedeon petens ſignum peccauit tentando Deum ex incredulitate, ſicut & Zacharias, 22æ.q.97.2.3m
¶Gemitus & lachrymæ mitigant triſtitiam: quia apperiunt extra, & conueniunt diſpoſitioni hominis triſtis, 12æ.q.38.2.o
1 ¶Genealogia magis denominatur à patre, quàm à matre, 3ª.q.28.1.2m.*q.29.1 c.*q.31.2.1m
2 Tota genealogia Chriſti exponitur, & dubia circa eam ſoluũtur, 3ª.q.28.1.2m.*q.31.3.o
1 ¶Generale triplex ſcilicet per prædicationem, ut genus: p cauſam, ut amor, & quod eſt à multis cauſis, ut ita, 12æ.q.46.1 o.*22æ.q.58 6.c
2 Generale & ſpeciale duplex, ſcilicet intẽtione & obiecto, 22æ.q.58.5.3m.*q.59.1.o.*q.79.2.1m.
1 ¶Generatio duplex, ſcilicet mutatio de non eſſe ad eſſe, & origo uiuentis à principio uiuente coniuncto. Prima conuenit omni generabili & corruptibili: ſecunda uero tantum uiuenti, & dicitur natiuitas, 1ª.q.27.2.c
2 Ad generationem naturalẽ, non requiritur aliqua potentia actiua in materia, 3ª.q.32.4.c.3m
3 *In generatione tota uirt9 actiua eſt ex parte maris & paſſio ex parte fœminæ, 1ª.q.115.2.3m.*3ª.q.32.4.c.*q.67.4.3m.
4 Primum in generatione, eſt ultimum in corruptione, 22æ.q.107.2.c.*q.162 7.3m.*4m
5 Generatio unius non eſt corruptio alterius, niſi per concomitantiam, 12æ.q.113.6.2m
6 Generatio & corruptio, ſunt in inſtanti, 12æ.q.113.7.o
7 Forma eſt finis generationis, in omnibus quæ generantur, non à caſu, q.15.1.c
8 Omne generans producit ſibi ſimile ſecundum formam qua agit, quæ eſt potentia generatiua, 1ª.q.33.2.4m.*q.41.5.c.
9 Ad actum generationis concurrunt tria, ſcilicet calor, ſpiritus, & humor, 22æ.q.147.8.1m
10 Generatio uniuoca eſt uerior & perfectior, quàm generatio non uniuoca, 1ª.q.33.2.4m
11 Idem modus generationis eſt omnium eorũ, quæ ſunt eiuſdem ſpeciei, 3ª.q.28.1.4m
12 Quod generatur ſecundo modo generationis, ſcilicet prout generatio eſt origo uiuentis à principio uiuente coniuncto non dicitur genitus, nec filius, niſi procedat ſecundum rationem ſimilitudinis ſpecificæ, ut pili, & uermes, 1ª q.27.2.c
13 Generatũ oportet aſſimilari generanti, in omnibus quæ ad naturam ſpeciei pertinent: non autem in proprietatibus indiuidui, 1ª.q.100.1.c.*q.101.1.1m.*12æ.q.81.2.o
14 Accidentia indiuidualia, pertinentia ad diſpoſitionem naturæ, ut uelocitas corporis, & bonitas ingenij, propagantur in filios per generationem: ſed nullo modo accidentia pure perſonalia, ut grammatica & huiuſmodi, 12æ.q.81.2.c.*22æ.q.168.1.2m
15 Accidentia ſpeciei & indiuidui ſecundum corpus, poſſunt transfundi à generante in genitum, non autem accidentia ſecundum animam, 22æ.q.60.6.4m
16 Homo generat ſibi ſimilem ſpecie, non inducendo, nec educendo animam rationalem de potentia materiæ, ſed diſponendo materiam, 1ª.q.118.2 4m.*12æ.q.4.83.1.3m
17 In ſtatu innocentiæ, fuiſſet generatio per coitum, 1ª.q.98.o.
18 Tunc non fuiſſent generati æquales in robore, pulchritudine & alijs, ſicut nec etiam nunc, 1ª.q.96.3.c
19 Parentes tunc non fuiſſent coſtituti in iuſtitia, quãdiu genuiſſent, 1ª.q 100.2.c
20 Generatio ſignificat relationem per modum operationis, in diuinis, 1ª.q.22.6.3m
21 Generatio proprie conuenit Deo, 1ª.q.27 2.o.*q.28.4.c
22 Generatio filij Dei à patre, eſt æterna, 1ª.q.42.2 o
23 Arius ponit duodecim modos generationis, ſcilicet iuxta fluxum lineæ, à puncto, iuxta emiſſionem radiorum à ſole, iuxta characterem ſeu impreſſione à ſigillo, iuxta immiſſionem bonæ uoluntatis à Deo, iuxta exitum accidentis à ſubſtantia, iuxta abſtractionem ſpeciei à materia, iuxta excitationem uoluntatis à cogitatione, iuxta transfigurationem motus à mouente, iuxta eductionem ſpecierum à genere, iuxta ideationem & iux a naſcentia, in quibus deeſt equalitas naturæ, uel durationis, 1ª.q.42.2.2.*1m
24 Proceſſio ſpiritusſancti, non poteſt dici generatio, quia eſt p modum amoris, non autem per modum ſimilitudinis, ſicut uerbum, 1ª.q.27.4.o.*q.30.2.2m.*q.35.5.c
25 Nullus modus proceſſionis in creaturis, perfecte repræſentat diuinam generationem, ſed ex multis oportet colligere ſimilitudinem, 1ª.q.21.3 4m.*q.42.2.1m
26 *Nec beati illam ineffabilem generationem ſciunt, quia nõ comprehendunt naturam Dei, 1ª.q.12 7.o
27 Eſſentia Dei non generatur, nec genita eſt per ſe, nec per accidens, 1ª.q 39.5.2m.*3ª.q.16.5.1m
28 Eſſentia non generat, ſed pater uirtute eſſentiæ, 1ª.q.39.5.o *q.41.5 1m
29 Generatio attribuitur alijs terminis eſſentialibus, ſecundum quod magis connotant actum, 1ª.q.39.5.1m
30 Eſſentia eſt Deus generans, & res generans, ſi res & Deus ſupponant pro perſona, nõ autem ſi ſupponant pro eſſentia, 1ª.q.39.5.5m
31 Hæc propoſitio eſt falſa, Deus non genuit Deum, 1ª.q.39.4.3m.
32 Hæc propoſitio eſt uera, Deus genuit Deum, 1ª.q.39.4.o.*5.1m.
33 Hæc eſt falſa, Deus genuit ſe Deum uel alium Deum, 1ª.q.39 4.4m
34 Hæc eſt uera tripliciter. Deus pater genuit alterum ſe, ſcilicet in ablatiuo, in accuſatiuo ſimpliciter, & perſonaliter, ſed emphatice, 1ª.q.39.4 4m
35 Hæc eſt uera appoſitiue, Deus genuit Deum, qui nõ eſt Deus pater. Et eſt falſa ſuppletiue, ſed affirmatiua eſt econuerſo 1ª.q.39.4.5m
36 Melius dicitur filius Dei ſemper natus, quàm ſemper generari, uel ſemper naſci, licet uti poſſimus omni tempore in generatione eius, 1ª.q.42.2.4m.
¶Generatiua potentia eſt actiua, & eſt in patre perfecte, in matre uero imperfecte, 3ª.q.32.4.2m
¶Genitor *uel generans, non eſt ita nomen proprium patris, ſicut pater, 1ª.q.33.3.o.*q.40.2.c
1 ¶Filius Dei dicitur genitus de patre, & ſubſtantia patris: ſed diuerſimode, 1ª.q 41.3.o
2 Filius Dei dicitur genitus & æternus, ad remouendum omnẽ imperfectionem à natiuitate eius, 1ª.q.41.3.4m
1 ¶Genus *reſpectu ſingularium, eſt ut formale: ſed reſpectu ſpeciei, eſt ut materiale, 1ª.q.85.3.4m
2 Genus aliquando accipitur pro ſpecie, eo modo loquendi quo dicimus humanum genus, totam humanam ſpeciem 12æ.q.18.2.c.fi.
3 Genus prædicatur equaliter de ſpeciebus, ſecundum intentionem, non autem ſemper ſecundum eſſe, 1ª.q.77.4.1m
4 Genus dicitur dupliciter, ſcilicet ꝓprie, prout prædicatur de pluribus ſpeciebus in eo quod quid & improprie, id eſt, omne commune, ſcilicet quod ſui cõmunitate multa ambit & continet, & ſic bonum & malum dicuntur genera contrariorum, 12æ.q.18.2.c.fi.
5 Genus duplex, ſcilicet genus nominatum, & genus innominatum, 1ª.q 78.3.3m
6 Genus duplex, ſcilicet genus proximum, & genus remotum. Ibidem.
7 Genus duplex, ſcilicet genus logicum, & genus phyſicum, 1ª.q.66.2.2m.*q.88.2.8m
8 Aliquid eſt in aliquo genere dupliciter ſcilicet in genere entis, ut ens actu, & in genere intelligibilium, ut puta potentia, 1ª.q.87.1.c.2m.*12æ.q.50.4.2m.*5.c
9 Aliquid eſt in aliquo genere dupliciter, ſcilicet per ſe, ut ſpecies: & ea de quibus prædicatur genus: & reductiue, ut principia generis, negationes & priuationes, 1ª.q.3.5.c.*12æ.q.71.6.3m
10 In omni genere in quo eſt aliquid imperfectum, oportet p̃exiſtere aliquid perfectum, 1ª.q.3 1.1.c.
11 In quolibet genere primum eſt cauſa omniũ quæ ſunt poſt, 3ª.q.56.1.c
12 *In omni re quæ eſt in genere, differt eſſe ab eſſentia, 1ª q.3.5.c.
13 Impoſſibile eſt aliquid eſſe in genere, quod in nulla eius ſpecie eſt, 1ª.q.7.3.2m.*22æ.q.189.1.5m
14 Hypoſtaſis non eſt in genere uel in ſpecie, niſi per naturam quam habet, 3ª.q.2.3.3m
15 Nihil ponitur primo in genere uel ſpecie, niſi per id quod de eo proprie prædicatur, 3ª.q.*3.2.1m
16 In omni genere, quanto aliquid eſt prius, tãto eſt ſimplicius 12æ.q.19.2.c
17 Relatio generis ad ſpeciem & econuerſo, eſt relatio rationis tantum, 1ª.q.28 1.c

18 Alta

18 Alia genera a relatione ſecũdum propriam rationem, ſignificant aliquid alicui inhærens, 1ª.q.28.1.2.c
1 ¶Geometria modico ſtudio acquirit ſcientiam concluſionis, nunquam conſideratæ, 12æ.q.63.1.1m
2 Errans circa hoc principium, omne totũ eſt maius ſua parte, non poteſt habere ſcientiam geometriæ, 12æ.q.63.1.4m.
¶Germinare * Significanter dicit ſcriptura: germinet terram herbam uirentem, & facientem ſemen, quia ſ. ſunt productæ perfectæ ſpecies plantarum, ex quibus ſemina plantarum oriuntur. Nec refert ubicunque habeant uim ſeminatiuam, utrum ſ. in radice, uel in ſtipite, uel in fructu, 1ª.q. 69.2.0*q.72.1m
¶Gigantes ſecundũ Ioſephum & Auguſtinum producti ſunt ſemine humano, operante Dæmone incubo uel ſuccubo, ſub certa conſtellatione, 1ª.q.51.3.6m.
¶Gilbertus Poretanus reuocat errorem ſuum, de aſſiſtentia relationum in diuinis, 1ª.q.28.2.c
1 ¶Gladius flammeus, eſt impedimẽtum acceſſus paradiſi terreſtris, & ſignificat impedimentum regni cœleſtis, 22æ.q. 164.2.5m.
1 ¶Gloria eſt clara notitia cum laude, vt Ambroſius dicit, 12æ. q.2.3.c*22æ.q.103.1.3m*q.132.1.c
2 Finis debitus appetendi gloriam, uel manifeſtandi aliquod bonum in hac uita, eſt tantum triplex. ſ. gloria Dei, utilitas proximi, & utilitas propria, 22æ.q.132.1.3m
3 Homo poteſt laudabiliter appetere gloriam ſuam ad utilitatem ſui uel aliorum. 22æ.q.132.1.1m.
4 Gloria dicitur vana tripliciter, & eſt peccatum. Primo quando eſt de non ente uel de tranſitorijs, vel de peccato: ſecũdo quando quæritur ab hominib. & non a Deo: tertio quã non ordinatur ad debitum finem, 22æ.q.132.1.c.
5 Opus uirtuoſum factum propter inanem gloriam ueniale, amittit uim merendi uitam æternam, quia nullus peccando meretur. 22æ.q.132.3.1m.
6 Inanis gloria eſt periculoſa, non propter grauitatem ſui: ſed diſponendo ad grauia, faciendo præſumptuoſum, & nimis de ſe confidentem, & diſponendo paulatim ad priuationem interiorum bonorum, 22æ.q.132.3.3m.
7 Vana gloria uituperatur præcipue circa eleemoſynã, propter defectum charitatis, præferendo uanam gloriam utilitati proximi, dum facis hoc propter illud. 22æ.q.131.5.3m
8 Vana gloria non eſt ſemper peccatum mortale, ſed tantum quando ponitur in ea ultimus finis, vel quando eſt contra Deum, 22æ.q.132.3
9 Vana gloria eſt uitium capitale: cuius filie ſunt ſeptem. ſ. Inobedientia, iactantia, hypocriſis, contentio, diſcordia, præſumptio nouitatum, & pertinacia, 22æ.q.21.4.0.*q.103.1. 2m*q.132.1.5.0*q.138.2.1m
10 Ira non cauſat diſcordiam, & contentionem: niſi mediante uana gloria, 22æ.q.132.5.2m.
11 Vana gloria directe contrariatur magnanimitati, ſecundum rei ueritatem, ut deficiens: ſed ſecundum opinionẽ, ut excedens, 22æ.q.30.prin.*q.132.2.0.
12 Deus quærit gloriam ſuam, non propter ſe, ſed propter nos. 22æ.q.132.1.1m
13 Soli Chriſto conuenit quærere gloriam ſuam, quia Deus eſt: ſed inquãtum homo quærit gloriam Dei in ſe: ſicut & alij ſancti, 22æ.q.132.1.1m.
14 Ea quæ ſunt gloriæ, ſ. pfecta Dei fruitio, & huiuſmodi, prius tempore debuerunt eſſe in Chriſto, ſicut in actore gloriæ: quàm in alio, 3ª.q.53.3.3m
¶Gloria ſanctorum, eſt ſine ſucceſſione, 12æ.q.67.4.2m.
1 ¶Gradus altaris prohibetur contra idolatriam: quia gentiles in ſacris Priapi oſtendebant populo ſua pudenda, 12æ.q. 102.4.7m fi.
Gratia eſt forma accidentalis. ſ. qualitas, 12æ.q.110.2.0
2 Gratia reducitur ad primam ſpeciem qualitatis: non tamen eſt habitus proprie, ſed habitudo. ſ. ſanitas mentis, 12æ.q. 110.3.3m.
3 Gratia eſt forma quędam, habens eſſe completum in anima: ideo eſt in ea mutabiliter: ſicut anima eſt mutabilis ſecundum liberum arbitrium in uia, 3ª.q.63.5.1m.
4 Gratia non eſt forma intrinſeca uirtutum: ſed eſt quaſi principium, à quo uirtutes formaliter oriuntur, 12æ.q.110.3.c. 3m*4.2m*3ª.q.62.2.c
5 Gratia pro acceptione amoris, non eſt principium rectæ operationis, niſi mediante uirtute, 12æ.q.110.4.2m
6 *Gratia differt eſſentialiter à qualibet uirtute, 12æ.q.110.3.0. *4.c.*3ª.q.7.2.c.*q.62.2.c.*q.89.1.c.
7 Gratia nihil aliud eſt, quàm quædã inchoatio gloriæ in nobis, 22æ.q.24.3.2m
8 Auxilium Dei, ut mouens ad uolendum, dicitur gratia operans: ſed reſpectu actus exterioris, dicitur gratia cooperãs, 12æ.q.111.2.c
9 Gratia conſummata, eſt lumen gloriæ, 12æ.q.111.3.2m
10 Gratia eſt natura, id eſt, eſſentia: non tamen eſt naturalis alicui creaturæ, 3ª.q.2.12.c.
11 Natura non dicitur gratia gratis data: quia natura includit debitum naturæ, & non debitum meriti: gratia uero omne debitum excludit, 12æ.q.111.1.2m.4.c
12 Gratia excedit conditionem naturæ creatæ, 12æ.q.112.1.c.* q.114.2.5.c
13 Gratia proprie eſt donum Dei, excedens ordinem naturæ, & ſine meritis, 12æ.q.112.1.c*q.114.2.5.c
14 Gratia eſt participatio diuinæ naturæ, 12æ.q.110.3.4.c.*q. 112.1.c*q.113.9.c*q.114.3.c*22æ.q.19.7.c*3ª.q.2.10.1m*q. 3.4.3m*q.62.1.2.c.
15 Omnis gratia gratis data, eſt manifeſtatio gratiæ gratum facientis, 12æ.q.112.2.2m
16 Gratia ſumitur tripliciter. ſ. pro dilectione, pro dono gratis dato, & pro recompenſatione eius, 22æ.q.150.1.c
17 Gratia dicitur dupliciter. ſ. donum Dei, & Deus donans, 3ª. q.2.10.c.
18 Gratia Dei dicitur dupliciter. ſ. auxilium Dei mouens nos: & habituale donum, 12æ.q.109.1.1m*2.3.6.8.9.10.c.*q.110.1. 2.c*q.111.2.c*q.112.2.c*22æ.q.171.2.3m
19 Gratia duplex. ſ. gratum faciens, & gratis data, 12æ.q.111.1.0 *3ª.q.7.7.c.1m*q.62.1.c
20 Plenitudo gratiæ duplex. ſ. ex parte ipſius gratiæ, id eſt, quando aliquis attingit ad ſummum bonum quantum ad eſſentiam & quantum ad uirtutem. quia habet gratiam in maxima excellentia, qua poteſt haberi, & maxime in extẽſione ad oẽs gratiæ effectus: & talis gratiæ plenitudo, propria eſt homini Chriſto: & ex parte habentis gratiã. ſ. quando aliquis habet gratiam, ſecundum ſuam conditionem, vel intenſionem uſque ad terminum ei præfixum a Deo: quo ad omnia quæ pertinent ad ſuum ſtatum, uel officiũ: & talis plenitudo gratiæ, communicatur alijs per Chriſtũ, 3ª.q.7.10.0.
21 Gratiæ gratis datæ, ſufficienter enumerantur, & diſtinguuntur nouem. ſ. ſermo ſapientiæ, ſermo ſcientiæ, fides, gratia ſanitatum, operatio uirtutum, prophetia, diſcretio ſpirituum, genera linguarum, & interpretatio ſermonum, 12æ q.111.4.0
22 Gratia duplex, ſcilicet præueniens, & ſubſequens, 12æ.quæſt. 111.3.0.
23 Dilectio Dei, dicitur præueniens, non autem ſubſequens: quia eſt æterna, ſed gratia Dei eſt temporalis: ideo dicitur utroque modo, 12æ.q.111.3.1m
24 Gratia duplex, ſcilicet operans, & cooperans, 12æ.q. 111.2. 0.*.3.c.
25 Gratia operans, & gratia cooperans, ſunt idem ſecundũ rẽ, & differunt ſecundum rationem, & ſecundum effectus: & ſimiliter gratia præueniens & gratia ſubſequẽs, 12æ.q.111. 2.c.4m*3.0.
26 Gratia uiæ & gratia patriæ, ſunt una: & eadem numero, 12æ q.111.3.2m.
27 Corpus non eſt immediatum ſubiectum gratiæ: ſed ex anima, redundat in corpus effectus gratiæ nunc, & in patria, 3ª.q.73.1.3m.
28 In omni habente gratiam, oportet eſſe rectitudinem uoluntatis, 22æ.q.8.4.c
29 Amplior gratia collata fuiſſet ante peccatum, quàm poſt, 1ª q.95.4.c.
30 Gratia eſt maior in uno, quam in alio, ex parte ſubiecti: non autem ex parte obiecti, nec finis, 12æ.q.66.2.1m*q.112.4.0* 22æ.q.5.4.3m.
31 Aliquis incipit a maiori gratia quam ſit in alio, in ſtatu perfectus, 3ª.q.89.2.4
32 Bonũ gratiæ unius eſt maius bono naturæ totius uniuerſi, 12æ.q.113.9.2m.
33 Gratiæ gratis datæ non ſunt communes omnibus: nec ſunt omnes æquales in eodem, 12æ.q.66.2.1m*q.68.3.1m.
34 Gratia proprie non creatur, nec corrumpitur: ſed ſubiectũ ſecundum eam, 12æ.q.110.2.3m
35 Gratia nõ fit, nec corrũpit: ſed ſubiectũ ſecũdũ eã: & dr creari: quia homines ſecundũ ipſam creãtur. i. conſtituunt in nouo eſſe ex nihilo, id eſt, non ex meritis, 12æ.q.110.2.3m.
36 Gratia gratũ faciẽs, amittitur per quodlibet peccatum mortale, 12æ.q.113.2.c*22æ q.24.4.c*q.24.12.0*3ª.q.86.3.c
37 Infuſio gratiæ fit in inſtanti: ſine ſucceſſione, 12æ.q.113.7.c
38 In eodem inſtanti, eſt terminus pręparationis ſubiecti, & infuſio gratiæ, 3ª.q.89.2.c
9 *Ad habitum gratiæ, requiritur præparatio ſubiecti: & princi-

cipaliter eſt à Deo mouente liberum arbitrium: ſecundario autem a nobis, 12æ.q.112.2.o.°3.c.2m.°4.c.°q.113.3.c.°7.c°22æ.q.24.10 3m
40 Præparatio perfecta ad gratiam, eſt in inſtanti: non autem imperfecta, 12æ.q.112.2 2m
41 Præparatio perfecta ſimul eſt cum infuſione gratiæ, & meretur gloriam, & non gratiam: non autem imperfecta, 12æ.q.112.2.1m°3a.q.89.2 c
42 Gratia ex neceſſitate infallibilitatis, & non coactionis, ſequitur præparationem, ſecundum quod eſt à Deo: non autẽ ſecundum quod eſt a nobis.12æ.q.112.3.o
43 Quãdo homo facit totum, quod poteſt & totum quod in ſe eſt: tunc eſt neceſſitas ad habendam gratiam: nõ quidem neceſſitas coactionis, Deo debitum imponentis: ſed neceſſitas immutabilitatis, qua neceſſe eſt Deum eſſe: & ideo eſſe bonum & ideo effluentem: & ideo diſpoſito accipienti dantem, 12æ.q.112.3.o
44 °Homo in gratia ea ſtens, indiget auxilio Dei, mouente ad recte agendum: nõ autem alia gratia habituali, 12æ.quæſt. 109.9.o.
45 Nulla creatura poteſt cauſare gratiam: ſed ſolus Deus infundit eam immediatè.12æ.q.76.2.2m°q.109.7.c°q.112.1.o°3.2m°3a.q.62.1.c.3m°5 c°q.64 1 c
46 Homo dat gratiam, non interius influendo: ſed exterius exhortando ad ea quæ ſunt gratiæ.3a.q.8.6.2m
47 Deus dat gratiam, dignis tantum: quos per gratiam facit dignos.12æ.q.114.5.2m
48 Deus aufert gratiam ab eo, qui per negligentiam non utitur gratia ei data 22æ.q.61.4 c°q.78.1.1m
49 Humanitas Chriſti, miniſtri eccleſiæ, & ſacramẽta, ſunt cauſæ gratiæ inſtrumentaliter tantum, 12æ.q.112.1.1m°2m.°3a.q 8.1 2m°6.2m°q.62.1.o°5 c°q.64.1.o
50 Omnia ſacramenta nouę legis, cauſant gratiam: non autem ueteris.12æ.q.100.2.3.c°q.103.2.c.°q.110.12.c.°22æ.q.104 2.3.c°3a.q.61.4.2m°q.62.1.6.o°q.63.1.3m°q.66.2.c.1m°q.72.3.3m°q 87 2 2m°3.c.
51 °Sacramenta ex ſecunda ſanctificatione.i.ex uſu eorum, habent quod cauſent gratiam: non autem ex prima, 3a.q.62.4.3m.
52 Gratia eſt in ſacramentis intentionaliter, ut in ſigno, & cauſa inſtrumentali: non autem ut in ſubiecto.1a.q.43.6.4m°3a.q.62 3.o°q.72.3.3m
53 Signum ſacramentale in pęnitentia, non cauſat gratiam, ſicut in alijs ſacramentis, quia non datur ab exteriori, ideo non repreſentat agens extrinſecum, ſicut in illis.12æ.quæſt. 103.2.c.
54 Virtus cauſandi gratiam, eſt in ſacramentis intẽtionaliter, ut in ſubiecto.3a.q.62.4.o°q.63.3.c.°q.65.3.c.°.q.73.1.2m°3m°q.78.4.o
55 Hæc uirtus eſt in multis, tanquam in uno ſubiecto.ſ. in materia & forma, 3a.q.62.4.4m°q 82.1.2m
56 Hæc uirtus non eſt in prædicamẽto per ſe, ſed reducitur ad genus qualitatis, 3a.q 62.4.2m°q.63.2.c.
57 Gratia ſacramentalis eſt ſpecies gratiæ communiter ſumptæ, ideo non dicitur æquiuoce.3a.q.62.2.3m.
58 Gratia ſacramentalis addit ſupra gratiam communiter dictam, & ſupra uirtutes, & dona, quoddam auxilium Dei, ad habendum ſacramenti finem ſicut uirtutes, & dona, ſupra gratiam addunt perfectiones potentiarum. 3a.q 62.2.o.°q.72.7.2m
59 Gratia quam ſacramentum directe continet, differt a gratia, quæ eſt in uirtutibus, & donis, licet etiam hanc per quandam continuationem contineat 3a.q.72.7.3m.
60 Gratia ſacramentalis eſt ad duo, ſcilicet ad tollendum peccata, & ad perficiendum animum ad cultum, diuinum, ſecũdum religionem Chriſtianæ uitæ, 3a.q 62.5.c°q.63.1.6.c.°q.65.1.c.
61 Gratia uirtutum & donorum, ſufficienter perficis eſſentiã, & potentias animæ, quo ad generalem ordinationẽ actuũ ſed gratia ſacramẽtalis, quo ad aliquos ſpeciales defectus, 3a.q.62.2.1m.
62 Gratia ſacramentalis, excludit peccata præterita, ſed uirtutes & dona ſufficienter excludunt peccata præſentia, & futura, 3a q.62.2.2m
63 Gratia & uirtutes ſanant animam formaliter, ſed ſacramenta effectiue, 12æ.q.110.2.1m
64 Gratia gratum faciens, inquantum animam ſanat, iuſtificat & gratã Deo facit, dicitur gratia operãs, ſed reſpectu operis meritorij, dicitur gratia cooperans, 12æ.q.111.2.c.°3a.q.86.4.2m
65 A gratia gratum faciente fluunt uirtutes, & dona, ad perficiendum potentias animę.1a.q.1.8.2m.°q.2.2.1m°12æ.q.110.3.c°4.1m°3a.q.7.2.c.°q.62.2.c.°q.89.1.c.
66 Gratiæ gratis datę, ordinantur ad manifeſtationem fidei, & doctrinæ ſpiritualis, 3a.q 7.7.c.1m
67 Gratia gratum faciens, ordinat hominẽ immediate ad coniunctionem ultimi finis ideo eſt multo excellentior quàm gratis data, quia ordinat ad quædam præparatoria ultimi finis, 12æ.q.111.5.o
68 Sicut gratia gratum faciens, ordinatur ad actus meritorios interiores, ſic gratia gratis data ad exteriores, 3a.q.7.7.4m.
69 Gratiæ gratis datæ, dantur ad utilitatem aliorum, ſed gratia gratum faciens datur ad utilitatem propriam, 12æ.q.111.1.4.c°22æ.q.176.1.1m°q.177.1.c 3m.°4m
70 Effectus gratiæ quintuplex, ſ. ſanitas animę, uelle bonum, efficaciter operari, perſeuerantia in bono, & peruentio ad gloriam, 12æ.q.111.3.c.
71 Gratia non tollit naturam, ſed perficit & ſupplet defectum naturæ, 1a.q.1.8.2m°q.2.2.1m°22æ.q.188.8.c.ſi.
72 Gratia duo principaliter facit in anima, primo perficit formaliter ad eſſe ſpirituale, ſecundo perficit ad opus, 12æ.q.111.2.c.ſi.
73 Omne donum gratiæ, eleuat hominem ad aliquid ſupra naturam humanam quo ad ſubſtantiam actus, ut miracula facere, & præuidere futura: uel quo ad modum, ut diligere, & cognoſcere Deum, ad ſecundos, datur donum gratiæ habituale, non autem ad primos, 22æ. quæſtio.171.2.3m.
74 Quod ſemel gratia facit perpetuo manet.3a.q.88.1.4m
75 Non omnia beneficia Dei, dicuntur gratię gratis datæ: ſed ſolum quæ ſunt ſupra facultatem naturæ ſupra meritũ perſonæ, nõ pro ſe, ſed pro alijs, 12æ.q.111.1.c.2m°4.1m.°22æ q.172.4.c.°q.177.1.o.°q.178.1.c
76 Gratia eleuat hominem ad uitam: quæ eſt ſupra conditionem omnis creaturæ, 12æ.q.110.1.c
77 Gratia uitæ, eſt æqualis gratiæ gloriæ in uirtute: non autem in actu, 12æ.q.114.3.3m
78 °Minima gratia poteſt reſiſtere cuilibet concupiſcentiæ, & mereri uitam æternam.3a.q.62.6.3m.°q.70.4.c.
79 Quilibet exiſtens in gratia, ea hoc dignus eſt uita æterna, 1a quæſt.24.3.c.°.12æ.quæſt.113.2.2m.°9.c.°.q.114.3.o.°.3a.q 62.6.3m.
80 Vltimus effectus poſitiuus gratiæ, eſt peruenire ad gloriam, 3a.q.62.6.3m°q.70.4.c.°q.72.7.1m
81 Gratia gratum faciens, ad hoc principaliter datur: ut anima hominis, Deo per charitatem coniungatur: ideo quicquid poteſt eſſe ſine uno poteſt eſſe ſine alio, 22æ.q.172.4.c.
82 Effectus gratiæ operantis, eſt prior quàm effectus gratiæ cooperantis, 3a.q.86.4.2m
83 Gratia eſt ſimilitudo Dei, operans in uirtute miſericordiæ Dei infinitæ, 3a.q.2.10.1m°q.3.4.3m.
84 Per gratiam gratum facientem, tota trinitas inhabitat mentem, 1a.q.43.3.o°4.2m°5.c
85 Gratia non immobilitat in bono, ne quis poſſit peccare, niſi ſit perfecta.ſ. coniungens fini.1a.q.62.3.2m.°.22æ.quæſt. 106 2.2m.
86 Gratia non infunditur in habentibus uſum liberi arbitrij, ſine actuali motu liberi arbitrij in Deum, & in peccatum. 1a.q.87.2.c.
87 Gratia nunquam amittitur ſine culpa, & illud quod ea gratia Dei conceditur, nunquam abſque culpa reuocatur, 3a.q.50.2.c.
88 Gratia eſt quodammodo infinita: cum ſufficiat ad merendum præmium infinitum: & per quam ſatisfactio proportionatur culpæ infinitę, inquantum eſt offenſa Dei, 12æ.q.114.3.3m.
89 Primus effectus gratiæ gratum facientis, eſt remiſſio peccatorum, 3a.q.73.7.1m
90 Nulla culpa poteſt remitti ſine gratia, 3a.q.62.6.3m°q.70.4 c.°q.86.3.c.°q.87.4.o°q.89.1.c
91 Minima gratia baptiſmalis, ſufficit ad delendum omnia peccata, 3a.q.62.6.3.°q.69.8.1m°q.70.4.c.
92 Remiſſio culpæ & pœnæ æternæ, eſt effectus gratiæ operãtis ſed remiſſio pœnæ temporalis, eſt effectus gratiæ cooperãtis, 3a.q.86.4.2m°6.1m°88.1.4m
93 Ad remiſſionem uenialium, nõ requiritur noua infuſio gratiæ, 3a.q.65.1 8m°q.87.2.o.°3.c°4.2m.
94 Sed requiritur ad remiſſionem mortalium, 3a.q.87.2.3m.
95 In omni infuſione gratiæ, remittuntur uenialia, quo ad culpam, niſi ſit impedimentum: nõ autem ſemper quo ad pœnam.3a q.87.2.3.o
96 Homo exiſtens in gratia, poteſt uitare omnia & ſingula peccata mortalia, & ſingula uenialia, non autem omnia, 12æ q.74.3.2m°q.109.8.o°22æ.q.158.2.3m°3a.q.87.1.1m

97 Homo

97 Homo indiget auxilio Dei, ad cognitionem quanſcunq; ueri: non autem gratia habituali, ſed tantum ad cognitioné ſupernaturalem, 12æ.q.109.1.0.*2.3m

98 Homo poteſt ſcire ſe habere gratiam per reuelationem, & coniecturaliter per aliqua ſigna: nô autem per ſeipſum & certitudinaliter, 12æ.q.112.5.0

99 Expedit quandoque præſentiam Dei in nobis per gratiam ignorare propter tria, ſ. ut timor diuini iudicij nos humiliet: ne præſumpta ſecuritas nos præcipitet: & ut uigilanter & deſideranter gratiam Dei expetamus, 12æ.q.112.5.c.

100 Homo poteſt bene & male facere ſine gratia habituali, non autem mereri: neutrum uero poteſt ſine auxilio Dei, 1a.q.62.4.c.* 12æ.q.109.2.5.0.*6.c.*q.114.2.0.*22æ.q.10.4.c.*q.83.15.1m

101 *Homo ſine auxilio Dei gratuito, non poteſt ſe ad gratiã præparare, 1a.q.62.2.0.*12æ.q.109.6.0

102 Homo poteſt ſe præparare ad gratiam, ſine alia gratia habituali, non autem ſine auxilio Dei, 1a.q.62.2.3m.*12æ.q.109.6.0

103 Homo poſt peccatum non magis indiget gratia Dei, quàm ante: ſed ad plura, ſcilicet ad ſanandum, & merendum, 1a.q.95.4.1m.*12æ.q.108.2.c.*q.109.2.3.4.c.*3a.q.61.2.1m.

104 *Homo in ſtatu naturæ integræ, poterat ſine gratia habituali uitare omnia & ſingula peccata mortalia & uenialia non autem ſine auxilio Dei, 12æ.q.109.8.c

105 Homo in gratia exiſtens, poteſt perſeuerare ſine alia gratia habituali, non auté ſine auxilio Dei, 12æ.q.109.9.1.0.*q.114.2.c.*22æ.q.137.4.0

*Homo exiſtens ſine gratia, & in peccato mortali, non poteſt diu perſiſtere, quin ruat in aliud peccatũ mortale, 12æ q.109.8.0

106 *Homo ſine gratia, poteſt uitare ſingula peccata mortalia: non autem omnia, 12æ.q.63.2.2m.*q.109.8.0

107 *Quædam ſunt peccata mortalia, quæ homo ſine gratia nullo modo uitare poteſt, ſcilicet quæ directe opponũtur uirtutibus theologicis, 12æ.q.63.2.2m

108 Homo non poteſt reſurgere à peccato ſine auxilio Dei, & gratia habituali, 12æ.q.109.7.0.*q.113.2.0.*q.114.2.c*22æ q.137.1.3m.*3a.q.86.3.c

109 Homo in gratia exiſtens, indiget auxilio Dei mouente ad recte agendum non autem alia gratia habituali, 12æ.q.109.9.0

1 ¶Gratiarum actio reſpicit gratiam dantis: ideo ubi eſt maior gratia dantis, ibi debet eſſe maior gratiarum actio recipientis, 22æ.q.106.2.c

2 Gratiarum actio non debetur tantum danti, ſed etiam promittenti, 22æ.q.88.5.2m.*6.c

3 Gratificatio, ideſt, gratiarum actio, facta Deo, eſt actus religionis, 22æ.q.106.1.1m

1 ¶Gratitudo ſeu gratia, eſt uirtus ſpecialis, reddens gratiam benefactori, 22æ.q.60.3.c.*22æ.q.106.1.0*q.107.1.c

2 Gratitudo, ingratitudo, datio beneficij, clementia, & miſericordia, non ſunt proprie ad ſeipſum, 22æ.q.106.3.1m

3 Ad gratitudinem tria requiruntur: primo quod homo recognoſcat beneficium acceptum: ſecũdo quod laudet, & gratias agat: tertio quod retribuat loco & tempore ſecundum ſuam facultatem, 22æ.q.107.2.c

4 Vitium duplex opponitur gratitudini, ſcilicet per exceſſum, ut recompenſando quibus non debet, uel citius quàm debet: & per defectum, ſcilicet ingratitudo, quæ magis opponitur ei, 22æ.q.107.2.c

1 *¶Graue uel leue, habent in ſe principiũ actiuum, & formale ſui motus, 22æ.q.36.2.c

2 Mouẽs per ſe grauia & leuia, eſt generans: ſed per accidens, eſt remouens impedimentum, 1a.q.18.1.2m.*q.105.2.c.*12æ.q.25.1.2m

3 Locus eſt cauſa finalis motus grauium: ſed grauitas eſt unde principium motus, 12æ.q.36.2.c

4 Grauitas per prius inclinat deorſum, quàm retrahat de loco ſurſum: ſed utrumque conuenit per ſe graui, 12æ.q.36.1.c.

1 ¶Gregorius propter triſtitiam, intermiſit expoſitionem Ezechielis, 12æ.q.37.1.3m

1 ¶Gryphus equis & hominibus infeſtus, ſignificat crudelitatem potentum, 12æ.q.102.6.1m.ro.s

1 ¶Gubernare eſt rem ad debitum finem conuenienter perducere, 1a.q.103.1.0.*12æ.q.102.2.c

2 Gubernatio eſt executio prouidentiæ, 1a.q.22.1.2m.*q.3.c.*23.2.c

3 Angelorum miniſterio Deus gubernat homines, 1a.q.110.1.0.

1 ¶Gula eſt inordinatus appetitus cibi & potus: ideo ſemper eſt peccatum, 22æ.q.148.1.2.4.0

2 Gula eſt uitium capitale cuius filiæ ſunt quinque, ſcilicet inepta lætitia, ſcurrilitas, immunditia, ſtultiloquium, & hebetudo mentis, 22æ.q.148.5.6.0

3 Gula eſt peccatum mortale: tantũ ſi in hoc ponatur ultimus finis, ſcilicet quod animus ſit paratus agere contra legem Dei, 22æ.q.148.2.9.*q.154.2.6m

4 Exceſſus cibi ſcienter contingens ex concupiſcentia, pertinet ad uitium gulæ non autem ſi cõtingat ex ignorantia, 22æ.q.148.1.2m

5 Comedens ſcienter nociua, uel nimis, in graue nocumentum corporis ex gula, peccat mortaliter, 22æ.q.141.6.2m.*.q.154.2.6m.

6 Peccatũ gulę, eſt contra tertium præceptum decalogi, 22æ.q.148.2.1m

7 Species gulæ ſunt quinq; contentæ in hoc uerſu: Præ, ppere, laute nimis ardenter, ſtudioſe, 12æ.q.72.9.c.3m* 22æ.q.148.4.0

8 Gula eſt leuius peccatum alijs, ratione materiæ & peccantis, propter neceſſitatem, & difficultatẽ: ſed grauatur ex effectibus, 22æ.q.148.3.0

9 Gula aufert omnes uirtutes, non ratione ſui ſed ratione uitiorum quæ oriuntur ex ea, 22æ.q.148.2.4m

10 Hebetudo circa ſpeculabilia, maxime procedit ex gula: ſed hebetudo circa eligibilia, eſt in omni peccato, 22æ.q.148.6.5m.

11 De guſtu ſano & corrupto, in iudicando corporaliter, & ſpiritualiter, 12æ.q.1.7.c.*q.2.1.1m

12 Vltima in multis guttis cauantibus lapidem, agit in uirtute omnium præcedentium, 22æ.q.24.6.2m

H

1 Habere licet nõ ſit actio ſignificatur tamen per modum actionis. 12æ.q.49.1.c

2 Habere dicimur id quo libere uti, uel frui poſſumus cum uolumus. ideo perſonæ uel eſſentia Dei, habeatur à ſola creatura rationali: cum uidelicet ſit per donum Dei particeps diuini uerbi & procedẽtis amoris ut poſſit libere Deũ uere cognoſcere, & recte amare, quod et ſi dono habeatur à ſolo Deo: ſic tamen habetur ut ſit illius, cui donatur: & ideo poſſit eo uti cum uelit, 1a.q.38.1.c.*q.43.3.c

3 Habere ſecundum quod dicitur reſpectu cuiuſcunque quod habetur: commune eſt ad diuerſa genera, 12æ.q.49.1.c.

1 ¶Habilitas eſt medium, inter potentiam uel ſubiectum: & actus ſeu formam, 1a.q.48.4.1m

1 ¶Habitus proprie eſt forma permanens, uel eſt qualitas, informans aliquam potentiam: uel principium eliciens actũ 12æ.q.49.1.0.*22æ.q.171.2.c.ſi.

2 Habitus eſt qualitas, de difficili mobilis: qua homo poteſt uti cum uoluerit, reddens operationem delectabilem, 12æ.q.49.2.3m

3 Mobile de facili uel difficili, non ſunt differentiæ eſſentiales habitus & diſpoſitionis, ſed ponuntur pro eis, 12æ.q.49.2.3m.

4 Habitus eſt, ſecundum quem ad aliquid nos habemus bene uel male, 1a.q.83.2.c.*12æ.q.49.1.c.*2.c.1m

5 *Idem habitus non ſe habet quandoque ad bonum, & quandoque ad malum: ſed bene eadem potẽtia, 12æ.q.49.4.5m *q.54.3.0

6 Habitus non eſt diſpoſitio obiecti ad potentiam: ſed econuerſo, 12æ.q.51.4.1m

7 De ratione habitus, non eſt reſpectus ad potentiam, ſed ad naturam, 12æ.q.49.2.c.1m.*3.2m

8 De ratione habitus eſt, quod importat habitudinem ad naturam primo & per ſe: ſecundum quod conuenit uel diſcõuenit, 12æ.q.49.2.c.1m.*3.0

9 *Habitus diſtinguuntur ſpecie ſecundum tria, ſcilicet ſecũdum principia actiua eorum, ſecundum naturam, & ſecũdum obiecta ſpecie differentia, 12æ.q.54.2.0.*3.c.*q.60.1.c.*q.63.4.c

10 Habitus diſtinguũtur ſpecie, in ordine ad naturã dupliciter uel ſecundum conuenientiam, & diſconuenientiam, ut habitus bonus & malus. uel ſecundum cõuenientiã ad naturam humanam, & ſuperiorem, ut uirtus diuina, uel heroica & humana, 12æ.q.54.3.0

11 Conſuetum eſt apud auctores: ut habitus per actus diffiniãt, ponentes actus pro habitibus, 12æ.q.70.1.3m.*22æ.q.58.1.c.1m.

12 Diuerſi fines proximi diuerſificant ſpecies habitus: licet unus finis ordinetur ad alium finem, 22æ.q.47.11.3m

13 Habitus ſecundum quod eſt prædicamentum: importat habitudinem induentis ad indutum, 12æ.q.49.1.c

14 Habitus ſecundum quod eſt poſt prædicamentum, eſt ſecundum quod homo, uel quæcunq; alia res, dicitur aliquid habere: ſed habitus prædicamentum, dicitur tanquam actio quædam habentis & habiti: ſicut eſt in illis quæ circa nos habemus, 12æ.q.49.1.c.2m

15 Habitus religionis eſt obſeruantia regularis, pertinens ad tria principalia uota, ut ſignū obligationis, 22æ.q.186.7.2m.° q.188.1.2m

16 Habitus ſumitur quadrupliciter, ſcilicet pro poſt prædicamēto, pro prædicamento, pro prima ſpecie qualitatis, & pro habitu religionis, 12æ.q.49.1.0.°22æ.q.187.7.2m.°q.188.1.2m.

17 Habitus qualitas dicitur dupliciter, ſcilicet diſpoſitio potentiæ ad actum, & diſpoſitio ad naturam, 12æ.q.49.3.4.c.°q.50.1.c.1m.°2.c.3m.°3.1m.°q.51.1.c.°q.54.1.2.c.°q.62.1.2

18 Aliquid dicitur habitus dupliciter, ſcilicet eſſentialiter, id eſt, id quo quis agit, & contentum habitu: ſecundo modo qui eſt in habitu & non in actu, ſimilis eſt dormienti: non autē primo modo, 12æ.q.94.1.c.

19 Habitus duplex, ſcilicet naturalis, & infuſus à Deo, 12æ.q.51.1.4.0

20 Habitus homini infunduntur à Deo, duplici ratione, ſcilicet ad finem ſupernaturalem, ſicut omnes uirtutes gratuitæ: uel ad oſtendendam uirtutem Dei, ut ſanitas & ſcientia miraculoſe, 12æ.q.51.4.0

21 Habitus ſunt neceſſarij ad tria, ſcilicet ad firmitatem. promptitudinem, & delectationem in opere, 12æ.q.47.3.0.°q.50.2.3m.ſi.

22 Quantitas habitus attenditur dupliciter, ſcilicet reſpectu obiecti, & ſubiecti, 22æ.q.5.4.c.

23 Habitus proprie, non eſt in Deo, 12æ.q.49.4.c

24 Potentia pure actiua, non eſt ſubiectum alicuius habitus, 12æ.q.54.1.c

25 Habitus cuius ſubiectum eſt potentia, non importat ordinē ad naturam, ſed ad operationem: ideo poſterior eſt quàm potentia: ſed prior eſt ea, ſicut cōpletū incompleto, & actus potentia, 22æ.q.50.2.3m.

26 °Habitus omnes qui ſunt in eadem potentia, ſunt eiuſdem generis: licet differant ſpecie propter differentiā obiectorum formalium, 12æ.q. 4.1.2m

27 °Ex actibus habitus infuſi non generatur aliquis habitus acquiſitus ſed præexiſtens augetur ſeu confirmatur, 12æ. quæſt.51.4.3m

28 Habitus intellectuales, ſunt principaliter in intellectu poſſibili, ſecundario autem in ſenſibus interioribus, 12æ.q.50.4.0.°q.51.3.c.°q.53.1.c.°q.5~.5.0.°7.2.c

29 °Nullus habitus operatiuus conſtituitur ex multis: quia eſt qualitas ſimplex relata ad multa ſecundum unum, 12æ.q.53.2.1m.°q.54.4.0.

30 Habitus quilibet habens ſubiectum corruptibile, & cauſam habentem contrarium, corrumpitur per ſe à ſuo contrario: & per accidēs ad corruptionem ſubiecti, ut habitus corporales, 12æ.q.53.1.3.c

31 Si loquamur de aliqua ſuperiori natura cuius homo pt eſſe particeps: ſic nihil prohibet, in anima ſecundum ſuam eſſentiam, eſſe aliquem habitum, ſcilicet gratiā, 12æ.q.50.1.c

32 Habitus poteſt habere ordinem ad actum, id eſt, ad operationem, & ſecundum rationem habitus, & ſecundum rationem ſubiecti: ſed omnis habitus qui eſt alicuius potentiæ ut ſubiecti, primo & principaliter ordinatur ad actum: quia natura & ratio potentiæ eſt quod ſit principium ſui actus alij uero conſequenter ordinantur, 12æ.q.49.3.0.°4.c

33 In eodem corpore ſunt multi habitus, ſecundum diuerſos modos partium: quia ſecundum humores, eſt ſanitas, ſecundum partes ſimiles, eſt fortitudo uel macies: ſecundū membra uero eſt pulchritudo, 12æ.q.54.1.c

34 °In membris corporis & in potentijs naturalibus, ſicut non ſunt aliqui habitus operatiui, ita etiam nec in potentijs ſenſitiuis, 12æ.q.50.3.3m

35 In ipſis etiam interioribus uiribus animæ ſenſitiuis apprehēſiuis, poſſunt poni aliqui habitus: ſecundum quos homo ſit bene memoratiuus, uel cogitatiuus, uel imaginatiuus, 12æ.q.50.3.3m

36 Habitus ex eadem cauſa augentur, ex qua generantur: quia generatio habitus eſt quoddam fundamentum augmenti eius, 12æ.q.53.2.c

37 Diminutio conuenit habitui, non ſecundum ſe, ſed ſecundum diuerſum modum participandi, ex indeterminatione potentiæ ipſius participantis, 12æ.q.53.2.1m

38 Habitus aliquando ſic ligatur, quod nō poteſt exire in actus ſicut uſus & iudicium rationis per irā, & ſcientis per ebrietatem, 12æ.q.48.3.0.°4.c°q.94.1.4m.

39 Habens habitum uirtutis uel uitij, poteſt non uti eo, & exire in uſum contrarium, 1a.q.62.3.2m.°.12æ.q.52.3.c.°.q.63.2.2m.°q.71.4.0°q.78.2.c.3m.°q.10-.8.c.ſi.

40 Nobiles habitus effectiui infuſi poſſunt latere ſuos poſſeſſores non autem cognoſcitiui, 12æ.q.112.5.1m

41 Habitus principiorū eſt naturalis, & datur in creatione quo ad lumen, ſed acquiritur per ſenſum quo ad determinationem ſpecierum, 12æ.q.1n.1.c.°q.51.1.2m.°q.62.3.c.1m.°q.63.1.c

42 Habitus primorū principiorum, ſunt nobis naturales, 12æ.q.91.2.c.2m.3.0.°.22æ.q.5.4.3m.°q.8.1.2m.°q.47.6.c.°15.c.°q.49.2.1m.°3a.q.9.1.c.b.

43 °Non eſt alius habitus principiorum & concluſionum quę ex eis eliciūtur: & præcipuæ circa ſingularia, 12æ.q.5~.2.2m

44 Habitus naturales, ſcilicet primorum principiorum ſpeculatiuorum uel practicorū, non poſſunt amitti, nec corrump 12æ.q.53.1.c

45 Habitus per diſcurſum cauſati ſ intellectu, poſſunt corrūpi per accidens, ſcilicet ratione ſenſuum: & per ſe, ſcilicet à contrario diſcurſu, uel contraria propoſitione, 1a.q.89.5.c.°12æ.q.53.1.0

46 Habitus diminuitur per eaſdem cauſas, per quas corrumpitur: quia diminutio eſt uia ad corruptionē, 12æ.q.53.2.0.

47 Habitus ſciētiæ, & uirtutis diminuuntur & corrumpuntur per ſolam ceſſationem actus, non quidem per ſe, ſed per accidens, 12æ.q.53.3.0

48 Habitus non cognoſcitur, niſi per actus: & hoc dupliciter, ſcilicet inquantum habetur, & per eſſentiam, 1a.q.87.2.0.°12æ.q.49.2.0.°22æ.q.4.1.c

49 Habitus eſt cauſa cognoſcendi, quaſi æquiuoca. non autem quaſi uniuoca, nec ut cognitus, ſed ut quo aliquid cognoſcitur: ideo non oportet, quod ſit notior alijs, 1a.q.87.2.1.°q.88.3.2m

50 Habitus qui eſt principium operationis, eſt poſterior potentia: ſed habitus qui eſt diſpoſitio ad naturam, eſt prior potentia, 12æ.q.50.2.3m

1 ¶Hebetudo ſenſus opponitur acuitati eius: & eſt debilitas mentis in conſideratione ſpiritualium: & eſt peccatum, inquantum eſt uoluntaria, 22æ.q.81.6.1m.°q.15.2.0

2 Exiſtens in gratia, non poteſt pati hebetudinem ſenſus in ijs, quę ſunt de neceſſitate ſalutis, ſed in alijs, 22æ.q.8.4.1m

1 Helias non eſt raptus in cœlū empyreum, ſed aereum: & uiuit cum Enoch in paradiſo terreſtri: uſque ad Antichriſtum, 1a.q.102.2.3m.°3a.q.49.5.2m

2 Helias propter iniuriā quæ redundabat in Deum, fecit ignē deſcendere ſuper eos qui uenerant ad ipſum capiendum, 22æ.q.108.1.4m

3 °Deus per Heliam ueritatem reſpondit nuncijs regis, qui mittebantur ad conſulendum Deum Acharon, 12æ.quæſt.174.-4m

1 Heliſeus maledixit pueros zelo Dei, non autem liuore uindictæ: ſicut etiam Helias occidit centum uiros, 22æ.quæſt.108.1.4

1 ¶Hæreſis non computatur inter uitia capitalia, nec inter filias eorum, ſed extra numerum peccatorum, & reducitur ſummo ad ſuperbiam, 22æ.q.10.1.3m

2 De ratione hæreſis ſūt duo, ſcilicet electio priuatę diſciplinæ & pertinacia, 22æ.q.11.2.3m

3 Hæreſis principaliter eſt circa articulos fidei: ſecundario autē circa ea quæ ſequuntur, ex eis. 22æ.q.11.2.0

4 Hæreſis principaliter conſiſtit in corde, ſecundario in ore, ſicut & fides, 22æ.q.11.2.c

5 Hæreſis, & ſecta, ſunt idem: & ſunt opera carnis, non ratione ſui actus, uel finis proximi: ſed ratione cauſæ, ſcilicet ratione appetitus indebiti finis, uel phantaſticæ illuſionis, 22æ.q.11.1.3m

6 Hæreſis naſcitur ex ſuperbia, uel ex concupiſcentia commodi temporalis, 12æ.q.11.1.2m.°3m

7 Corruptio rectę æſtimationis circa fidem, uel bonos mores in uniuerſali, facit hæreticum: non autem in particulari, propter poſſeſſionem, 22æ.q.162.4.1m

8 Opinari contrariè de pertinentibus principaliter ad fidem inducit hæreſim: non autem de alijs, niſi conſideretur, uel determinetur, quod pertinent ad fidem, 1a.q.32.4.0.°22æ.q.11.2.3m

9 Exponens ſacram ſcripturam, in contrarium ei quod per ſpiritum ſanctum eſt reuelatum: eſt hæreticus, 1a.q.1.10.c.b.°22æ.q.11.2.2m

10 Quicunque reſiſtit auctoritati Romanæ eccleſiæ: hæreſim incurrit, 22æ.q.11.2.3m

11 Ex uerbis inordinate prolatis, incurritur hæreſis, ſecundum Hieronymum, 1ª. q. 31. 2. c. * 22æ. q. 11. 2. 2m. *3ª. q. 16. 8 c.

12 Hæreſis eſt neceſſaria & utilis eccleſiæ per accidens tantum, ſcilicet ratione probationis, & ratione exercitij, 22æ. q. 11. 3. 2m

13 Hæretici poſſunt ordinare, non autem dare executionē, 22æ q. 39. 3. c. *3ª. q. 64. 9. 2m.

14 Hæretici non poſſint abſoluere quia non habent iuriſdictionem, nec dant gratiam, 22æ. q. 39. 3. c

15 Si aliqui poſt abiurationem erroris, deprehenſi fuerint in abiuratam hæreſim recidiſſe: ſeculari iudicio ſunt relinquendi ſecundum decretalem, ſuper eo. de her. in vi. 22æ. q. 11. 3 c. *4. b. 1m. *q. 31. 2. 3m

16 Alij autem infideles qui nunquam fidē acceperunt, conuerſi ad fidem nondum oſtendunt aliquod ſignum inconſtantię circa fidem, ſicut hæretici relapſi: & ideo non eſt ſimilis recipiendi ratio de utriſque, 22æ. q. 11. 4. 3m

17 Simplices neſcientes articulos fidei, non condemnantur pro hæreticis: ſed quia pertinaciter defendunt contraria articulorum, 22æ. q. 5. 6. 2m. *, m

18 Hæretici non debent tolerari, niſi primo uelint reſipiſcere, 22æ. q. 11. 3. c

19 Firmi in fide, poſſunt corpore conuerſari cum hæreticis, ut eos conuertant: non tamen in diuinis, 22æ. quæſ. 10. 9. c. fi.

20 Hęretici poſſunt iuſte occidi, in iudicio ſeculari, & rebus ſuis priuari: etiam ſi alios nō corrumpant, magis quam rei crimine læſæ maieſtatis, uel quàm cudentes falſam monetā, 22æ. q. 10. 8. c. *q. 11. 3. c

21 Hæretici elapſi, recipiuntur ſemper ad pœnitentiam non autem ad dignitates. 22æ. q. 11. 4. c.

22 Eccleſia poſt primam, uel ſecundam correctionem, tradit hęreticos iudicio ſeculari: unde in iudicio Dei, ſemper recipiuntur redeuntes: quia Deus ſcrutator eſt cordium, & uere redeuntes cognoſcit: ſed hoc eccleſia imitari nō poteſt præſumit autem eos non uere reuerti, qui cū recepti fuiſſent, iterum ſunt relapſi: & ideo eis uiam ſalutis non denegat, ſed à periculo mortis eos non tuetur, 22æ. q. 11. 3. c. * 4. c. 1m

23 Hæreſis per ſe opponitur fidei, ſchiſma uero unitati charitatis: ideo non ſunt idem, ſed ſecundum diſponis ad primū & omnis hæreticus eſt ſchiſmaticus: non autem econuerſo, 22æ q. 39. 1. 3m

24 Hæreſis Sabellij, quod Deus pater eſt filius natus de uirgine: & quod eſt ſpiritus ſanctus, ſecūdum quod creaturam rationalem ſanctificat, reprobatur, 1ª. q. 27. 1. c. *q. 28. 1. 3. b. *q. 31. 2. c

25 Eccleſia contra Sabelliū confitetur cōmunicabilitatem, numerum, ordinem, conſortium, & diſtinctionem & negat ſingularitatem, unicum, confuſum, & ſolitudinem, 1ª. q. 31. 2. c

26 Hæreſis Arrij, quod filius Dei eſt minor patre ſecundum diuinitatem, & quod eſt creaturas, 1ª. q. 27. 1. c. *q. 31. 2. c. *q. 32. 1. 1m. *q. 34. 1. 1m. *q. 41. 2. c. *q. 42. 1. c. 2m *q. 65. 1. c. *3ª. q. 10. 2. 1m. *q. 12. 2. 3m. *q. 16. 8. 9. c. *q. 20. 1. 1m.

27 Eccleſia contra Arrium confitetur unitatem, ſimplicitatem ſimilitudinem, & æqualitatem: & negat diuerſitatē, differentiam, ſeparationem, diuiſionem, alienitatem, diſcrepationē, & diſparitatem, 1ª q. 31. 2. c

28 Hæreſis Arrij & origenis, quod perſonæ diuinæ differunt eſſentialiter, 1ª. q. 32. 1. 1m. *q. 34. 1. 1m

29 Hæreſis origenis quod uerbum Dei non eſt Deus eſſentialiter, ſed participatiue, 1ª. q. 34. 1. 1m

30 Quod anima Chriſti cū alijs ſpiritualibus creaturis fuit creata ante corpora, & uerbo aſſumpta, & in fine unita corpori, 1ª. q. 90. 4. c. *q. 118. 3. c. *3ª. q. 6. 3 c

31 Quod animæ ſunt unitæ diuerſis corporibus propter diuerſa peccata. 1ª. q. 23. 3. c. *q. 47. 2. c. 3m *q. 65. 2. c *q. 75. 7. c. *q. 90. 4. c. *q. 11. 3. c. *22æ. 164. 1. 4m.

32 Quod beatitudo terminabitur, 1ª. q. 64. 2. c. *12æ. q. 5. 4. c.

33 Quod pœna dæmonum & aliorum damnatorum terminabitur, 1ª. q. 64. 2. c

34 Hæreſis Manichei, quod principia ſunt duo; unum bonorum, & ſpirituum tantum, ſcilicet Deus: alterum malorum, & corporalium, ſcilicet diabolus, 1ª. q. 8. 3. c. *q. 65 2. c

35 Quod Deus eſt corpus, & lux infinita: & quod Chriſtus eſt iſte ſol uiſibilis, 1ª. q. 90. 1. c

36 Quod diabolus naturaliter eſt malus, 1ª. q. 63. 5. c. principio.

37 Quod quædam animæ ſunt ex ſubſtantia Dei, 1ª. q. 90. 1. b. *c

38 Quod caro hominis, non eſt bona, nec eſt à Deo, ſed eſt à diabolo, 22æ. q. 25. 5. c

39 *Hæreſis eius, eſt grauior ſecundo genus, quàm idolatria, 22æ. q. 10. 6. c. *q. 94. 3. 4m.

40 Hæreſis eius, & Montani, & Priſcillæ, quod promiſſio ſpiritus ſancti non fuit completa in apoſtolis, ſed in eis: ideo negāt actus apoſtolorum. 12æ. q. 106. 4. 2m

41 Hæreſis Pelagi quod omnia præcepta Dei, ſeruari poſſunt ſine gratia, 12æ. q. 109. 4. 3m. *q. 109. 4. b

42 Quod principium bene operandi eſt ex nobis: ſed conſummatio eſt ex Deo, 1ª. q 23. 5. c. *22æ. q. 6. 1. c

43 Quod pueri non contrahunt peccatum originale, ſed baptizantur propter regnum Dei, 12æ. q. 81. 1. c

44 Quod matrimoniū æquatur uirginitati, 22æ. q. 152. 4. c. * q. 186. 4. c. fi.

45 Quod Maria non eſt mater Dei, 3ª. q. 35. 4. c.

46 Hæreſis Euticetis, quod in Chriſto eſt tantum una natura cōpoſita ex natura diuina & humana, 3ª. q. 2. 6. c. *q. 18. 1. c

47 Quod corpora reſurgentium & Chriſti nō erunt palpabilia ſed erunt ut uentus, 3ª. q. 54. 3. c

48 Hæreſis Hebionis, quod Chriſtus conceptus eſt ſemine uiri, 3ª. q. 28. 1. c

49 Hęreſis Hebionis, Cherinti, Fotini, & Pauli Samoſateni quod Chriſtus non fuit ante matrem, ſed purus homo meruit deitatem, 3ª. q. 2. 11. c. *q. 16. 1. c. *q. 28. 1. c. *q. 34. 1. 2m. *q. 35 4. c. *q. 66. 9. 3m

50 Hæreſis Iuliani, & Galliani, quod corpus Chriſti non fuit corruptum, id eſt mortuum, 3ª. q. 50. 3. c.

51 Hæreſis Heluidij, quod mater Chriſti non manſit uirgo poſt partum, 3ª. q. 28. 3. c. 1m

52 Hæreſis Eunomij, quod filius Dei eſt omnino diſſimilis patri, 1ª. q. 42. 1. 2m

53 Hæreſis Nazaeorum quod fides Chriſti, ſine operibus legis, non ſufficit ad ſalutem, 3ª. q. 14. 4. c. fi.

54 Hæreſis abbatis Ioachim, quod eſſentia generat eſſentiam: ſicut Deus generat Deum, 1ª. q. 39. 5. c

55 Hæreſis Simonis maghi, quod gratia ſpiritus ſancti eſt uenalis: & quod mundus eſt factus à quadam ſuperna uirtute, non autem à Deo, 22æ. q. 100. 1. 1m

56 Sanctos non orare, nec poſſe nos iuuare, eſt hæreticum, & eſt hæreſis vigilantij. 22æ. q. 83. 11. c.

57 Hæreſis Montani quod prophetæ non habebant lumen iudicandi, ſed erant arreptitij, 22æ. q. 173. 3. c. 4m

58 Hæreſis Vigilantij impugnantis voluntariam paupertatem, & quatuor modos eius, ut ſcilicet de pretio poſſeſſionum uenditarum, omnes communiter uiuant: ut de poſſeſſionibus communibus uiuant: ut de labore manuum uiuant: ut de ijs quæ ab alijs inferuntur, communiter uiuant, 22æ q. 186. 3. 6m. *4. c. fi.

59 Hæreſis Nouatianorum, quod peccās poſt baptiſmum, non poteſt reſurgere ad gratiam per pœnitentiam, 22æ. q. 10. 2. 3m. *. 3ª. q. 84. 10. c

60 Hęreſis Cathafrigarum qui non baptizant in nomine trium perſonarum: ſed in commemoratione mortis Chriſti quē dicunt eſſe purum hominem, & non Deum. & ſpiritum ſanctum dicunt eſſe Montanum, 3ª. q. 66. 8. c. *9. 3m.

61 Deum non eſſe auctorem omnium bonorum, eſt hæreticū, 1ª. q. 65. 1. c

62 In Deo eſſe compoſitionem, uel accidens, uel aliquid præter Deum eſſe æternum: eſt hæreticum, 1ª. q. 61. 2. c

63 *Angelo, uel aliquid aliud, præter Deū fuiſſe ab æterno: eſt hæreticum, 1ª. q. 61. 2. c

64 Quod angeli creant aliquid: eſt hæreticum, 1ª. q. 90. 3. c. *12æ q. 3. 7. 2m

65 Opinio ponens angelos non habere cognitionem ſingularium: eſt hæretica, & ſacræ ſcripturæ contraria, 1ª. q. 57. 2. c.

66 Prima opinio Neſtorij & Dioſcori, quam recitat magiſter in tertio ſententiarū, diſtinctione ſexta, ſcilicet quod in Chriſto ſunt duę hypoſtaſes, ſeu duo ſuppoſita: eſt hæretica, 3ª q. 2. 3. 6. c. *q. 4. 3. c

67 Beatam Mariam, non eſſe matrem Dei: eſt hæreticum, 3ª. q. 35. 4. c

68 Hæreſis negantium prouidentiam Dei, de iſtis inferioribus: & aliæ duæ, ſcilicet quod Deus non creauit iſta corporalia: & quod primæ creaturæ creauerint alias 3ª. q. 8. 3. c.

69 Aliquid eſſe falſum in ſacra ſcriptura: eſt hæreticum, 12æ q. 110. 3. 1m

70 Non eſſe peccatum illud quod eſt contra præceptum Dei;

eſt hæreticum, 3ª.q.64.9.1m
71 Fornicationem non eſſe peccatum: eſt hæreticum, 12æ.q.103 4 3m ſ.°22æ.q.162.4.1m
72 Epiſcopum non differre a ſacerdote: eſt hæreticum, 22æ.q. 184.6.1m
1 ¶Herodes peccauit, ſeruando iuramentum puellæ ſaltanti, 22æ.q.89.7.2m.
1 ¶Herodius ſignificat veloces pedes ad effundendum ſanguinem, 12æ.q.102.6.1m°cu.3.
1 Heroicum non differt a uirtute communi: niſi ſecundũ modum perfectiorem, 3ª.q.7.2.2m.
3 Virtutes heroicę, ſunt dona ſpiritusſancti, 12æ.q.68.1.1m°22æ q.159 2.1m
1 ¶Hierarchia eſt diuinus ordo ſecundum ſcientiam & actionem, in aſſimilatione Dei, 1ª.q.108.1.0.
2 Hierarchia eſt ordo, dicit relatio, inter diuerſus gradus: non autem ut dicit unum gradum, 1ª.q.108.2.1m.
3 In diuinis perſonis, non eſt hierarchia, nec principatus, nec ordo, nec actio hierarchia, 1ª.q.108.1.c
4 Actio hierarchia triplex, ſ. illuminatio purgatorio, & perfectio, 1ª.q.108.1.c.ſi.
5 Omnes homines ſunt unius hierarchiæ, quia ſunt eiuſdem ſpeciei, 1ª.q.108.1.3m
¶Hoc aliquid ſumitur dupliciter. ſ. pro ſubſiſtenti, & pro cõpleto. Primum repugnat accidenti: ſecundum uero parti, 1ª.q 75.2.1m.
1 ¶Homicidium ſemper eſt peccatum: quia addit inordinationem actus ſupra occiſionem hominis, 12æ.quæſt. 100. 8.3m.
2 Homicidium tenet ſecundum locum in pœnis, & inter peccata in proximum, 12æ.q.100.6.c.ſi.°22æ.q.13.3.1m°q.73 3.c°q.154.3.0.
3 Si aliquis credit ſe poſſe facere homicidium, & uelit facere, & poſtea adimatur ei poteſtas: nihilominus uoluntas homicidij in eo manere poteſt, ut uelit feciſſe, uel uelit facere ſi poſſet, 1ª.q.64.2.3m°12æ.q.20.5.u

HOMO habet quod ſit homo, ex parte intellectiua, 1ª.q.85. 4m° .3°22æ.q.153 1.3m°3ª.q.19 2.c
2 Homo interior eſt pars intellectiua: ſed hõ exterior, eſt pars ſenſitiua cum corpore, 1ª.q.75.4.1m°22æ.q.25.7.c.
3 Homo ſortitur ſpeciem ex hoc, quod habet intellectum. 12æ q.31.7 c°q.110.4.3m°4m°22æ.q 179.1.2m.
4 Ab ratione homo habet quod ſit homo Et homo eſt quod habet rationem in natura ſenſitiua, 12æ.q.31.7.c°q.110.4.3m °2m°22æ.q.155.1.2m°q.179.1.2m
5 Aliquid conuenit homini inquantum homo dupliciter. Primo quia natura hominis eſt cauſa eius. Secundo quia eſt receptiua eius, 3ª.q 14.2.2m.
6 Anima, caro & os, unt de ratione hominis: ſed hæc ſunt de ratione huius hominis, 1ª.q 3 [illegible] q.29.2.3m q.33.2.c q. 44 3.2m°q.7 .4 c°q.85.1.2m q 119.1.c.
7 Homo ſignificat habens humanitatem, & ſuppoſitum determinatum in natura ſpeciei [illegible] o autem in ſingularitate, 1ª.q.12. .c°3.q 4 3 °2m
8 Homo non excludit ea quæ ſunt in natura hominis: ſed humanitas excludit quicquid non eſt de eſſentia eius, 12æ q.51.1.1m°q.110.4.4m
9 Homo duplex. ſ. homo uerus: & homo phantaſticus. 3ª.q.5.2 0°q.36 4.3m°q.40.2.3m°q.41.3. q.43.3.0
10 Homo eſt naturaliter politicus, id eſt ſocialis. 1ª.q.96.4.c°12æ q.9.4.c.°22æ.q.109.3.1m.°q.114.1.1m.°q.129.6.1m.°.3ª.q. 65.1.c.
11 Homo habet ſtaturam rectam: quadruplici ratione. ſ. ut cognoſcere poſſet cœleſtia: ut inferiores uires [illegible] ſuas operationes habeant, & quia utilitas manuum aliter ceſſaret: & [illegible] bum ore caperet, 1ª.q.91.3 3m
12 Homo abundat in calore cordis: ut ſit ſtaturæ rectæ, 1ª.q.91 3 m.
13 Vnus homo numero dicitur dupliciter. ſ. unitate naturæ, & unitate perſonæ, 3ª.q. .6.1m°7 2m
14 Homo aſſimilatur Deo, ſecundum triplicem ſimilitudinẽ. ſ. quæ fundatur ſuper proportionem: ſuper communẽ qualitatem & ſuper receptionẽ, 1ª.q.3.1.2m.°.q.4. .c q 91.4. 1m.°2m °q.93 0°22æ.q.64 1.0
15 Homo dicitur minor mundus, quia eſt compoſitus ex omni creatura totius mundi. 1ª. q.91.1.c.°.q.96.2.c.°.12æ.q.17. 8.2m.
16 Homo habet ſuperius & inferius: ſicut in toto mundo Plantæ uero in oppoſitum. Sed bruta medio modo. 1ª.quæſ.91 3.3m.
17 Homo præeſt & dominatur naturaliter beſtijs & pecoribus, & uniuerſæ creaturæ quæ non eſt ad imaginem Dei, 1ª. q.96.3 c°22æ.q.64 1.0°3ª.q.36 7.1m
18 Hominem lapſum oportuit reparari, & non angelum, 1ª q. 64.2.0°22æ.q.80.4 3m°3ª.q.4.1.c.3m°q.6.2.2m°q.46.1.4m °q.56.1.c
19 Homo debuit ultimo fieri: quia eſt perfectiſſimum omniũ animalium. 1ª.quæſt.3.1.2m.°.q 4.3.0.°.q.91.4.1m.°2m.° q.93.0.
20 Homo dicitur rationalis, quia intelligit cum diſcurſu: angelus uero dicitur intellectualis, quia ſine diſcurſu intelligit 1ª.q.58.3.c.°22æ.q.3.1.1m.
21 Illud hominis, quo cæteris animalibus anteponitur, non eſt aliquid corporale, uel corporalis forma: ſed eſt intellectus ratio autem in homine, habet locum dominantis, & non locum ſubiecti dominio. 1ª.q.96.1.2.c
22 Idem iudicium eſt de homine ſequente operationes ſenſitiuas, & de alijs animalibus, 12æ.q.10.3.c°22æ.q.64 2 3m
23 Senſus inferiores, magis uigent in homine: quàm in cæteris animalibus, 1ª.q.91.3.1m.
24 Homo habet peiorem auditum, olfactũ, & uiſum quàm aliqua bruta: ſed habet tactum optimum. 1ª.q.76.5.c.°.q.91. 3.1m.
25 Quilibet homo dupliciter conſiderari poteſt, ſcilicet ut ſingularis perſona: & ut pars uel membrum alicuius communitatis, & utroque modo conuenit ei aliquis actus, ſcilicet primo ſecundum quod eſt quædam perſona ſingularis, & ſic ad eum pertinet ille actus quem proprio arbitrio, & per ſeipſum facit. Alio modo ſecundum quod eſt pars alicuius collegij: & ſic poteſt ad eũ pertinere aliquis actus, quẽ nec per ſe ipſum, nec proprio arbitrio facit. ſed qui fit uel a toto collegio, uel a pluribus de collegio, uel a principe collegij: ſicut id quod princeps ciuitatis facit, dicitur ciuitas facere. Huiuſmodi. n. collegium reputatur quaſi unus homo: ita quod diuerſi homines, in diuerſis officiis conſtituti, ſunt quaſi diuerſa membra unius corporis naturalis, ut Apoſtolus inducit de membris eccleſiæ, 12æ.q.1.8.0°q. 3.8.2m°22æ.q.39.2.2m
26 °Sicut bonum multitudinis eſt maius quàm bonum unius hominis, qui eſt de multitudine: ita etiam bonum multitudinis ad quod ille unus ordinatur, eſt minus, quàm bonũ extrinſecum, ad quod multitudo ordinatur: ſicut bonum ordinis exercitus eſt minus, quàm bonum ducis, 12æ.q.1.8 0.° q.3.8.2m.°22æ.q.39.2.2m
27 Homo conſideratur a theologo, ſecundum animam: nõ autem ſecundum corpus, niſi reſpectu animæ: nec [illegible] aliter conſideratur de illa, niſi de potentiis apprehenſiuis, & appetitiuis, 1ª.q.75.78.84 principio.
28 Non omnis actio hominis, dicitur humana: ſed [illegible] m actio eius uoluntaria & deliberata, 1ª.q.76.1.c.°12æ.q.1 1.0.°3. c.°.q.4.5.c.°.q.10.1.c.°.q.18.5.9.c.°.quæſt.74.3. 3m.°.3ª. q.19.2.0.
29 °Iſta propoſitio eſt prius uera, Homo eſt ens: quàm iſta. Homo eſt rationalis: quia omnium perfectiones pertinẽt ad perfectionem eſſendi, 1ª.q.4.2.c.
1 ¶Honeſtas eſt radicaliter in interiori electione: ſed figuratiue, eſt in exteriori conuerſatione, 22æ.q.145.1 3m
1 ¶Honeſtum idem eſt quod ſpiritualis decor, & pulchritudo. 22æ.q.145.2.0°4.c.
2 Honeſtum idem eſt quod honore dignum, & eſt idem quod uirtus. 22æ.q.145.2 0°2.c.3m°3 c
3 Nomen honeſti transfertur ad proſperitatem exteriorũ diuitiarum: quia ſecundum uulgum, faciunt hominem honore dignum, 22æ.q.145.1.2.°3m°4m
4 Omne bonum honeſtum, ex his duobus procedit. ſ. ex rectitudine rationis, & ex rectitudine uoluntatis 12æ.q.39.2.c.
5 Regula rationis eſt radix boni honeſti 22æ.q 39.2.1m
6 Omne honeſtum eſt utile, & delectabile & non econuerſo. Et omne utile, eſt delectabile, & non econuerſo, 22æ.quæſ. 14 .3.0.
7 Nihil repugnans honeſto, eſt ſimpliciter & uere utile: ſed ſecundum quid. 22æ. q.145.3.3m
8 Honeſtum appetitur propter ſe, appetitu rationali delectabile autem appetitu ſenſitiuo. 22æ.q 145.3.3.1m.

1 HONOR eſt cuiuslibet uirtutis præmium, 22æ.quæſt.129 4.c.1m.
2 Honor eſt teſtimonium excellentiæ, quæ eſt in homine: ſed maxime ſecundum uirtutem, 12æ.quæſt.2.2.c.°.22æ.quæſt. 55.1.2m. [illegible] ſt.63.3.c.°.quæſt.103 1.2.c.°.q.131.1 c.2m. °.q.142 [illegible] 144.3.c.2m.°q.145.1.c.3m.°2. 2m.°3ª.quæſt. 25 1.c.
3 Honor non eſt ſufficiens præmium uirtutis, ſed ut poſſibile

bile homini, 12æ.q.1.2.3m.°22æ.q.102.1.3m.°q.103.1.2m °q.131.1.2m

4 °Honor eſt maximum bonum, inter bona exteriora, 12æ.q.2.2.1m.°22æ.quæſt.103.1.2m.°.quæſt.129.1.c.°.quæſt.131.2.1m.

5 Honor quo ad Deũ, poteſt eſſe in ſolo corde: ſed quo ad hominem, eſt in ſignis exterioribus, 22æ.q.103.1.0

6 Honor laudabiliter contemnitur, nihil male agendo propter ipſum, & bene appetitur, nihil male agendo contra ipſum 22æ.q.129.1.3m.°q.131.1.0

7 Appetere honorem, eſt peccatũ triplicitet, ſcilicet ſi ſit ſupra ſuam proportionem, uel ſi non referatur ad Deum, uel ſi non ad utilitatem, ſed propter ſe, 22æ.q.131.1.c

8 Omne beneficium impenſum proximo, pertinet ad quartũ præceptum, ſcilicet de honore parentum, 12æ.q.100.11.c.ſi.°22æ.q.32.5.4m.q.33 2 2m

9 Quicquid pertinet ad redditionem debiti cuiuſcunque, intelligitur mandati quarto præcepto, ſcilicet de honore parentum, 22æ.q.122.5.2m

10 Longæuitas uitæ promittitur honorantibus parentes: priuatio autem uitæ inhonorãtibus, 22æ.q.32.5.4m°q.122.5.4m

11 Honor reſpicit proprium bonum honorati, ideo diuerſificat ſpecie ſecundum diuerſa bona ſingulorum, non autem amor: quia reſpicit bonum in communi, 22æ.q.25.1.2m

12 Honor eſt propter ſe, & in ſe: ſed laus ordinatur ad aliud: ideo honor eſt excellentior laude, 22æ.q.103.1.3m

13 Honor eſt in omni ſigno exteriori, & eſt reſpectu finis: ſed laus eſt tantum in uerbis, & eſt reſpectu eorum quæ ſunt ad finem, 22æ.q.103.1.3m

14 Gloria non eſt honor, ſed eſt effectus honoris, & laudis, 22æ.q.103.1.3m.°q.132.2.c.°4.2m.°q.145.2.2m

15 Reuerentia non eſt honor, ſed eſt motiuum honorantis, & eſt finis honoris, inquantum, ſcilicet aliquis ad hoc honoratur, ut in reuerentia habeatur ab alijs, 22æ.q.103.1.1m

16 Honor uituperio, ſeu exprobationi opponitur. 22æ.q.142.4 c.°q.144.2.c.2m.°3.c

17 Honor debetur alicui ratione excellẽtiæ, & honor diuerſus, ſecundum diuerſitatem excellentiæ, 22æ.q.81.4.0.°q.94.2.c.°3a.q.25.1.c

18 Honor propriè debetur ſoli uirtuti: excellentiæ autem bonorum exteriorum, debetur ſecundum æſtimationem uulgi, 22æ.q.63.3.c.°q.130.2.3m.°q.144.2.c.2m.°q.145.1.2m.°4m °3.2m.°q.186 7 4m

19 Virtus honoratur, inquantum eſt appetibilis propter ſe: ſed laudatur, inquantum eſt appetibilis, propter aliud, 22æ q.145.1.2m

20 Eorũ quæ honorantur præter uirtutem, aliqua ſunt ſupra eam, ſcilicet Deus, & beatitudo aliqua infra eam: inquantum adiuuãt ad opera uirtutum, ut nobilitas, potentia, & diuitiæ, 22æ.q.145.1.2m

21 Secundum ueritatem, ſolus bonus eſt honorãdus: bonus autem eſt aliquis ſecundum uirtutem, 22æ.q.145.1.2m

22 Honor debetur ſoli ſubſiſtenti toti, ſed ratio, & cauſa honoris, poteſt eſſe aliquid eius non ſubſiſtens, ſcilicet pars uel accidens, 22æ.q.103.4.3m.°3a.q.25.1.0.° 2.c

23 Maior honor debetur iuſtitiæ, & fortitudini, propter excellẽtiam maioris boni: temperantiæ uero propter cohibitionem turpiorum, 22æ q.145.4.3m

24 Honor debetur alicui dupliciter, ſcilicet uel ratione ſui, uel ratione alterius. Primum conuenit tantum agenti per electionem, ſcilicet perſonæ: ſecundum uero conuenit omni quod eſt aliquid eius, ſcilicet parti, & naturæ, & accidenti 22æ q.103.4.3m.°3a.q.25.1.0.°2.c

25 Aliqui honorantur quadrupliciter, id eſt uel propter uirtutem propriam, ut uirtuoſi: uel propter uirtutem alterius, ſcilicet Dei ſeu communitatis, ut ſuperiores, uel propter ſignum uirtutis, ut ſenes, uel propter participationem diuinæ bonitatis, ut dñi & parentes, 22æ.q.63.3.0.°q.145.1.2m

26 Honor debetur ſuperioribus, ratione excellentiæ: cultus autem conſiſtens in obſequio obedientiæ & beneficij, debetur ratione gubernationis, 22æ.q.102.2 0

27 Honor & cultus debetur omnibus prælatis ſuis, ex debito legali, alijs autem in dignitate conſtitutis, ex debito morali, 22æ.q.102.2.2m.

28 Malis prælatis debetur honor inquãtum gerunt uices Dei, uel communitatis, 22æ.q.63.3.0.°q.103.2.2m

29 Conſtitutis in dignitate, debetur honor, ratione excellentiæ, timor autem, ratione poteſtatis, obedientia uero & tributum ratione gubernationis, 22æ q.102.2.2m

30 Honor debetur parentibus, inquãtum huiuſmodi, ſubſidiũ uero & alia, debentur eis ratione indigentiæ, quæ tamen omnia intelliguntur in quarto præcepto, ſcilicet de honore parentum, 22æ q.101.2.0 °q.106.3.c.°q.122 5.3m.°q.189 6.c.1m

31 Diuites non ſunt honorandi, ſolo intuitu diuitiarum, ſed ratione maioris loci in communitate, 22æ.q.63.3.ſi.

32 Dæmones ſunt pro inimicis habendi, magis quam honorandi 22æ.q.103 2.2m.

33 Creaturæ irrationali, ſecundum ſe, non debetur ab homine aliqua ſubiectio uel honor, ſed eſt homini naturaliter ſubiecta, 22æ.q.103 4.3m °3a q.25.3.3m °4 c

1 ¶Hoſtium eccleſiæ, conuenit ſoli Chriſto: quia importat auctoritatem principalem, 3a.q.8.6.3m

1 Humidum radicale, eſt totum illud, in quo fundatur uirtus ſpeciei quod perditum, non poteſt reſtaurari. Nutrimentale autem eſt, quod nondum habet perfectã naturam ſpeciei, ſed eſt in uia: ut ſanguis & huiuſmodi, 1a.q.119.1.3m.

1 ¶Humilitas eſt uirtus qua refrenatus animus, ne immoderate tendat ad alta, 22æ.q.161.2.c.°q.16 .1.0.°2.4.c

2 Humilitas præcipue uidetur importare ſubiectionem hominis ad Deum, 22æ.q.161.2.3m.°q.162. .c

3 Ariſtoteles non tractauit de humilitate, quia humilitas eſt principaliter reſpectu Dei, Ariſtoteles autem conſiderauit de uirtutibus, reſpectu uitæ ciuilis, 22æ.q.161.1.5m

4 Ad humilitatem pertinet conſiderare proprios defectus, ne ſe extollat: non autem contemnere dona Dei in ſe, ſed ad ingratitudinem: ex quo ſequitur accidia, 22æ.q.35.1.3m.°q.161.3.c.

5 Gradus humilitatis ſunt duodecim, ſecũdum beatum Benedictum, ſcilicet corde & opere ſemper humilitatem oſtendere, defixis in terrã aſpectibus: ut pauca uerba & rationabilia loquatur aliquis, non clamoſa uoce, ut non ſit facilis aut promptus in riſum: taciturnitas uſq; ad interrogationem: tenere quod habet cõmunis monaſterij regula, credere & pronunciare ſe omnibus uiliorem, ad omnia indignum & inutilem ſe confiteri & credere: confeſſio peccatorum: pro obedientia in duris & aſperis patientiam amplecti: ut cum obedientia ſe ſubdat maiori: ut uolũtatem propriam non delectetur implere: ut Deum timeat, & memor ſit omnium quæ præcepit, 22æ.q.161.6.0.°q.162.4.4m.

6 Sed Secundum Anſelmum ſunt ſeptem, ſcilicet contemptibilem ſe eſſe cognoſcere, de hoc dolere, hoc confiteri, hoc perſuadere, ſcilicet ut hoc uelit credi, ut patiẽter ſuſtineat hoc dici, ut patiatur contemptibiliter ſe tractari, ut hoc amet, 22æ.q.161.6.2.3°c.

7 Secundum gloſam uero ſunt tres gradus, ſcilicet ſubdere ſe maiori & non præferre ſe æquali qui eſt ſufficiens: ſubdere ſe æquali, nec præferre ſe minori, & hic dicitur abundans: & ſubeſſe minori, in quo eſt omnis iuſtitia, 22æ.q.161 6.21 4.c

8 Humilitas triplex ſcilicet pœnoſa ab extrinſeco: ſtulta ex ignorantia propriæ dignitatis. & uirtus ex cognitione ſui 22æ.q.161.1.1m

9 Virtus humilitatis, eſt principaliter circa interiorem motum quæ autem eſt ſecundum ſigna exteriora per fictionem, eſt magna ſuperbia, 22æ.q.161.1.2m ° 2 4m.°3.3m

10 Tendere in magna ſupra ſe, ex confidentia propriarum uirium contrariatur humilitati, non autem ſi ex confidentia Dei, 1a.prolo.22æ.quæſt.129 3.4m.°.quæſt.16 .2.2m.°.6.1m.

11 Humilitas eſt eſſentialiter in appetitu. ſ. ſubiectiue: ſed cognitio proprij defectus eſt regula eius.22æ.q.161.2 0.°6.c° q.162.3.2m

12 Humilitas eſt in iraſcibili ſubiectiue.22æ.q.161.4 2m

13 Humilis nihil audit mirabilius, quam ſuam excellentiam. 3a.q.30 4.1m.

14 Vere humilis, reputat ſe deteriorem alijs, non quidem quo ad actum exteriorem, ſed timens ne per ſuperbiam grauius peccet in ijs, quæ bene agere uidetur, 22æ quæſt 161.6.1m.

15 Quilibet per humilitatem debet ſecundum illud quod ſuũ eſt, ſe ſubijcere cuilibet proximo, ſecundum illud quod Dei eſt in eo.22æ.q.161.3.0 °6.1m

16 Humilitas conuenit omni homini, etiam Chriſto ſecundũ humanitatem, non autem ſecundum diuinitatem. 22æ.q.161.1.4m

17 Chriſtus humiliauit ſe quadrupliciter. ſ. ad paſſionẽ & mortem ad ſepulchrum & infernum: ad conuerſationem & paupertatem, & ſub hominibus: ideo quadrupliciter meruit exaltari. ſ. per reſurrectionẽ, aſcenſionem, ſeſſionem ad dexteram patris cum manifeſtatione diuinitatis eius, et per iudiciariam poteſtatem. 3a.q.49.6 c.°q 53.1.c.°q.54.2.c.°q.59.3 0.°.6.c.

 18 Humilitas

18 Humilitas poſt uirtutes theologales, & intellectuales,& poſt iuſtitiam,præcipue legalem, eſt potior cæteris,22æ.quæſt. 161.5.c.

19 Superabundantia magis opponitur humilitati, quàm defectus: quia magis reprimit ſpem, uel fiduciam, quàm utatur:ſed fortitudo econuerſo reſpectu audaciæ.22æ.quæſt. 161.3.3m

20 Humilitas & magnanimitas conueniunt in materia, & differunt in modo,22æ.q.161.4.3m*q.162.1.3m.

21 Humilitas refrenat præſumptionem,ex reuerentia Dei, ſed magnanimitas firmat animum contra deſperationem,ex adeptione proprij boni,22æ.quæſt.161.2.3m.*quæſt.162. 1.3m.

22 Humilitas reprimens ad infima, & magnanimitas impellēs animum ad magna,non opponuntur, quia utrunque fit recta ratione,22æ.q.129.3.4m*q.161.1.c.3m*2.3m

23 Magnanimus reputat ſe dignum magnis, ex dono Dei,& cō temnit alios inquantum deficiunt humilis autem econuerſo,22æ.q.129.3.4m

24 Humilitas reprimit ſpem.i.ſpiritū ad alta tendentem. 22æ. q.161.4.c

Hyrcus ſignificat Chriſtum,propter ſimilitudinē carnis peccati Agnus propter innocentiam Aries propter principatū, 12æ.q.102.5.2m

H.uel I.litera longa in Græco,12æ.q.38.1.c

I

1 IACOB emens primogenita, non peccauit,quia erant ſua: ſed Eſau uendens ea,peccauit per ſimoniam. 22æ. quæſt. 110.4.3m.

2 Iacob nō eſt mentitus, dicēs ſe eſſe Eſau.q.a myſtice dicit ſe eſſe Eſau primogenitum Iſaac: quia primogenita illius de iure ei debebantur:uel propter myſterium: quia uidelicet minor populus,ſcilicet gentilium,ſubſtituendus erat in locum primogeniti,ſcilicet in locum Iudæorum,22æ.quæſt. 110.3.3m.

3 *Iacob non uidit Deum per eſſentiam. 1ª.q.12.11.1m*22æ.q. 180.5.1m

4 Iacob uouit habēre dominum in Deum,inquantum uoluntatē uouit:uel uouit ſecundum ſpecialem modum:uel dicitur uouiſſe ratione recognitionis obligationis, & non cauſa eius.22æ.q.88.2.1m

5 Iacob uouit dare decimas,non quidem miniſtris,ſed ad cultum Dei,ut in ſacrificijs,22æ.q.87.1.3m

6 Iacob poſt contemplationem,claudicauit uno pede,quia neceſſe eſt quod debilitari amore ſeculi,conualeſcat aliquis ad amorem Dei ſecundum Gregorium,22æ. quæſt. 180. 7.4m.

7 Iacob accedens ad ancillas uxorum ſuarum, non peccauit: quia erant uxores,22æ.q.15 .2.3m.

1 Iacobus ex inſtinctu,uel reuelatione Dei,fecit per Dæmones adductos ad ſe Hermogenem.22æ q.90.1.c*1.c.h.

1 Iactantia eſt,per quam quis ſe extollit, ſupra id quod in ſe eſt: ſecundario autem, ſupra id quod de eo alij opinantur, 22æ q.110.2.c* q.112.1.c

2 Iactantia quo ad actum exteriorem,eſt ſpecies mendacij,ſed quo ad arrogantiam interiorem,eſt ſpecies ſuperbiæ.22æ. q.132.5.1m*q.162.4.2m.

3 Iactantia eſt peccatum mortale tripliciter.ſ. quando eſt contra gloriam Dei,uel contra honorem proximi, uel ex inani gloria, uel ſuperbia,uel cupiditate mortalibus, 22æ. q. 112.2.c

4 Iactantia eſt ex ſuperbia, tanquam ex cauſa motiua, & aliquando ex uanitate,ex inani gloria autem,ut ex fine.22æ. q.112.1.2m*q.132.5.1m*q. 162 4.2m

5 Opulentia ſeu diuitiæ cauſant iactantiam, & ſuperbiam dupliciter,ſcilicet occaſionaliter, & per modum finis.22æ.q. 112.1 3m.

6 Iactantia propriè opponitur ſecundum ſpeciem actus ueritati,non autem ſecundario,22æ.q.111.1.c

1 IDEA eſt forma exemplaris,qua res fiunt,& cognoſcuntur, quæ eſt in mente artificis.1ª q.15.c*q.44.3.c

2 Idea græce,forma Latine dicitur. Ideo per ideas,formæ aliarum rerum per ſe exiſtentes intelliguntur,1ª.q 15.1.c

3 Ideas in Deo,non eſt aliud,quam eſſentia diuina.1ª. q.15 1. 3m *q.44.3 c*22æ.q.173.1.c

4 Eſſentia Dei ut eſſentia,non eſt idea, ſed ut ſimilitudo,uel ratio rei intellecta.1ª. .15.2.1m

5 Eſſentia Dei, non habet rationem ideæ, reſpectu Dei, ſed reſpectu aliorum, quia eſt principium operatiuum aliorū, non autem Dei.1ª.q.15.1.2m

6 Idea ſecundum ueritatem,& ſecundum Platonem,eſt principium cognitionis & generationis. 1ª.q.15.1.3.c.

7 Idea operati,in mente artificis eſt ſicut id quod intelligitur, non autem ſicut ſpecies qua intelligitur. 1ª.q.15.2.c.2m

8 Ideas eſſe,eſt neceſſarium.1ª.q.15.1.c*q.44.3.c.

9 Ideæ ſunt tantum in mente Dei,& non extra, contra Platonem.1ª.q.15.1.1m*q.44.3.2m.*3m*4m.

10 Reſpectu ideatum,non ſunt reales,ſed ſunt intellecti a Deo, & tantum in Deo.1ª.q.15.2.3m*q.28.4.3m*q.44.3.c*22æ q.173.1.c

11 Reſpectus ideatum,cauſantur tantum ab intellectu Dei, cōparante eſſentiam ſuam ad res.1ª.q.15.2.3m.

12 Ideæ ſunt æternæ.1ª.q.6.4.c.

13 Ideæ in mente Dei ſunt plures, ſecundum quod Deus intelligit eſſentiam ſuam eſſe multipliciter imitabilem a creaturis.1ª.q.15.2.c*q.44.3.c*q.47.1.2m*12æ.q.93.1.1m.

14 Idea practica & ſpeculatiua, non ſunt duæ ideæ niſi ſecundum rationem, 1ª.q.15.3.c

15 In ideis eſt diſtinctio, & pluralitas, quia reſpiciunt proprias naturas ſingularum rerum, non autem lex æterna,12æ.q. 93.1.1m.

16 Sapientia & ars Dei,eſt tantum una,quia ſignificatur ut quo Deus intelligit. Ideæ autem ut quod ideo ſunt plures, 1ª. q.15.2.2m

17 Ratio diuerſæ ſapientiæ,reſpectu creationis dicitur idea, & ars uel exemplar, ſed reſpectu gubernationis, dicitur lex. 12æ.q.93.1.c.

18 Idea principaliter ſignificat reſpectū ad creaturam, ideo dicitur pluraliter,nec eſt perſonale,ſicut uerbum, quia uerbum principaliter ſignificat reſpectum ad dicentem,& ex conſequenti ad creaturam, ideo eſt tantum unum, 1ª.q. 34.3.4m.

19 Idea ut principium factionis eſt practica, & dicitur exēplar, & omnium quæ aliquando fiunt a Deo. ſed ut eſt principium cognitionis eſt ſpeculatiua,& dicitur ratio,& eſt omnium quæ cognoſcuntur a Deo, ſecundum propriam rationem.1ª.q.15.3.c

20 Quæ nunquam fiunt,habent ideam ſecundo modo,non autem primo modo,uſi in uirtute.1ª.quæſt.15.3.2m.*quæſt. 18 4.4m

21 *Malum non habet ideam in Deo, 1ª. quæſt.15.3.1m *q. 18.4.4m

22 Genera non habent aliam ideam,inquantum exemplar,niſi idem ſpeciei.1ª.q.15 3.4m

23 Particularia habent propriam ideam præter ideam ſpeciei, contra Platonem.1ª.q 15.3.4m

24 Materia habet ideam,contra Platonem,ſed eandem cū forma.1ª.q.15.3.3m*4m

25 Accidentia habent propriam ideam,præter ea quæ inſeparabiliter concomitantur ſubiectum,1ª.q 15 .4m.

26 *Multiplicato uno eorum quæ ſunt eadem re, & differūt ratione,non oportet multiplicari alterum, ſicut perſona, & proprietas in diuinis,1ª.q.40.1.1m.

27 Corpus manet idem numero, licet fiat continua deperditio,& reſtauratio naturaliter per alimentum.1ª.quæſt.119. 1.5m.

1 IDOLATRIA eſt exhibere latriam, ideſt cultum Dei creaturæ.22æ.q.94.1.c.

2 Idolatria præſupponit infidelitatem,& addit exterius indebitum cultum,mendacium perniciosum, magorum blaſphemiam,& impugnationem fidei.22æ. .4. .1m.*2m.* 3m.* 1.c

3 Idolatria opponitur latriæ. 22æ. quæſt.91.princ *quæſt.94. prin.*1.c

4 Idolatria quadruplex ſ.ciuilis, ideſt, imaginum hab ... deitatem,ſecundum Hermetem fabularis ideſt ... deificatorum,phyſica,ideſt, animæ totius ..., ſecundum Varronē,& Phantonica,quæ & ... ſica ... ur. Intelligentiarum,animarum cæleſtium Dæmonum, & animarum hominum.22æ.q.94.1.c q 21.1 .

5 Omnis idolatria eſt peccatum,nec excuſat mos vulgi,contra Senecam,nec perſecutio contra hæreticos.22æ.q.94.2.c

6 *Idolatria eſt grauiſſimum peccatorum. 12æ. q. 102. 3. 1m.* 22æ.q 94.3.c

7 Peccatum contra naturam, eſt leuius idolatria: ſed ponitur conueniens pœna eius:quia eſt manifeſtius.22æ.quæſt.94. 3.3m.

8 Cauſa diſpoſitiua idolatriæ, fuit triplex ex parte hominis.ſ. inordinatus affectus,repræſentatio delectabilis,& ignorantia Dei,ſed cauſa conſummatiua eius, fuerunt Dæmones. 22æ.q.94.4.c.

9 Ab idolatria,omnia alia peccata oriebantur,22æ.quæſt.94.4. 1m.
10 *Deus hoſtiam non conſecratam pro euchariſtia eſt reus ido latriæ:non autem adorantes eam:cum hoſtia debeat adorari latria,ſub conditione in habitu.3a.q.80 6.2m.
1 Ieiunium duplex ſ.ſpirituale,id eſt à peccatis,& corporale,id eſt ab eſcis.22æ.q.147.1.1m.
2 Ieiuniū à cibis duplex ſ.naturæ,& eccleſiæ.22æ.q.147.1.3m.* 3.c.*6.2m.*3a.q.80.8.4.
3 Ieiunium duplex.ſ luctus.i.cum amaritudine peccatorum & præſentis uitæ,& ieiunium exultationis, 22æ.quæſt.147.4. 5m.
4 Ieiunium eſt actus uirtutis.ſ.abſtinentiæ & temperantiæ elicitiue:ſed aliarum uirtutum imperatiue.22æ.q.3.c.*q.88.6. c.*q.146.principio.*q.147.1.2.0.
5 ieiunium eccleſiæ,eſt parſimonia uictus,abſtinentiaque ciborum ſecundum Iſidorum,22æ.q.147.2.1m.
6 Nimis ieiunans,uel nimis uigilās,peccat:quia ſi aliquis in tm naturæ uirtutem debilitet per ieiunia,& uigilias,& alia huiuſmodi quod non ſufficiat debita opera exequi,puta prędicator prædicare, doctor docere,cantor cantare,& ſic de aliis abſque dubio peccat : ſicut etiam peccaret uir,qui nimia abſtinentia ſe impotentem redderet ad debitum uxori reddendum,& ſeruus in obſequiis , quæ domino debertm penderet, 1a.q.97.3.3m. * 22æ.q.10.12.5m.*q.88.2.3m. *. quæſt.125.1.2m.*q.147.1.2m.*quæſt.88.6.3m.*3a.quæſt. 40.2.1m.
7 ieiunium pulchre commēdatur,per multos eius effectus.22æ. q.47.1.c.1m.*3a.q.40.2.3m.*1a.Thi.4.col.6 prin.
8 ieiunium non eſt contra libertatem fidelium,ſed contra ſeruitutem peccati,22æ.q.147.3.3m.
9 ieiunium principaliter ſumitur propter tria,ſcilicet propter comprimendas concupiſcentias carnis:propter eleuationē mentis:& propter ſatisfactionem,22æ.q.147.1.3.5.c.
10 ieiunium eſt ſatisfactorium, quia ſubtrahit delectationem, addens afflictionem:& impedit peccata futura debilitando concupiſcentiam,22æ.q.1.71.5. .7.c.
11 Chriſtus ieiunauit,non ex neceſſitate, ſed ut doceret , quàm bonum eſt ieiunium:quia ſcutum eſt cōtra diabolum,22æ. q.147.5.1m.*3a.q.10.2.3m.*q.47.3.c.
12 Chriſtus ieiunauit poſt baptiſmum, quia baptizatos oportet intendere ieiunio,& non lætitiæ.22æ.q.47. .1m.*3a.q.10 2.3m.*q.41.3.c.
13 Chriſtus non ieiunauit plus quàm Moyſes & Helias,ut crederetur uerus homo,3a.q.40.2.3m.*q.41 3.c.
14 ieiunium ante paſcha,fit quadraginta diebus,ſicut à Chriſto Moyſe , & Helia , quadruplici ratione, 1. uel quia ſecundum Gregor.per hos quadraginta dies uirtus decalogi.per libros quatuor ſancti euangelii impletur:uel quia dignum eſt,ut carnē noſtrā quaterdecies affligamus:uel quia in his offerre contendimus decimas dierum.uel quia ſecundum Auguſ.creaturæ inuiſibili,debetur ternarius numerus: ſed creaturæ uiſibili,debetur quaternarius, propter cal dum, frigidū,humidū,& ſiccū. Vnde ſi denarius numerus ducatur per quaternarium,qui competit corpori per quod adminiſtratio geritur:quadrageſimum numerum conficit.22æ.q. 147.5.c.*.3a.q.40.2.3m.
15 ieiunium quadrageſimæ,arctius obſeruatur,quam alio tempore:quia per illud imitamur Chriſtum. 22æ.q.147.8.3m.
16 Iudæi ieiunabant menſe quarto,quinto,ſeptimo,& decimo, propter aliquas tribulationes tunc habitas , 22æ.q.147.5. 2m.
17 Iudæi ieiunabant uſque ad ueſperam,id eſt,uſque ad noctē: quia nocti comparatur ſtatus ueteris teſtamenti, quia poſt mortem ibant ad limbum tenebroſum,propter peccatum Adæ,per cibum uetitum.22æ.q.147.7.1m.
18 ieiunium non eſt neceſſarium abſolute , ſed ex præcepto eccleſiæ:quia ſecundum ſe eſt pœnale : ideo non eſt eligibile, niſi inquātum eſt utile ad aliquem finem.22æ.q.147.3.1m. *3a.q.40.2.1m.
19 ieiunium eſt de præcepto legis naturæ,ſecundum quod eſt neceſſarium ſaluti : ſed determinatio temporis eius, & modi,eſt de præcepto eccleſiæ.22æ.q.147.3.0.
20 Omnes tenentur ad ieiunia eccleſiæ, niſi ſint legitime impediti:uel niſi ſit euidens cauſa non ieiunandi:ut in pueris & ſenibus propter defectum & debilitatem naturæ, & huiuſmodi.22æ.q.148.4.u.*7.3m.
21 iuſti tenentur ad ieiunia eccleſiæ,& ad alia præcepta eius ſicut & alii.22æ.q.147.4.5m.
22 Pueri non tenentur ad ieiunia eccleſiæ,quandiu ſunt in ſtatu augmenti:quod ut in pluribus,eſt in fine tertii ſeptēnij : ſed exercendi ſunt in eis ſecundū modum ætatis, tū quandoque in magna tribulatione iubentur pueri & bruta ieiunare.22æ.q.147.4.2m.
23 Itinerantes & operarii debent ieiunare,diminuendo laborē, niſi ſit neceſſitas.22æ.q.147.4.3m.
24 Pauperes habentes ſimul ſufficiens prandium,tenentur ieiunare non autem ſi paulatim.22æ q.147.4.4m.
25 Tranſgrediens pręceptum de ieiunio ex contemptu, uel impediendo finem.peccat mortaliter nō autem ſi ex cauſa rationabili.22æ.q.147.3.2m.
26 ieiunia quatuor temporum,ſunt quaſi primitiæ & expiatio totius anni,22æ.q.147.5.c.
27 ieiunium exultationis,non eſt in præcepto eccleſiæ: propter quod non eſt ieiunium ab eccleſia inſtitutum in toto paſchali tempore ieiunium autem afflictionis, & luctus non decet tempore lætitiæ.ſ.tempore paſchali,uel in dominicis 22æ.q.147.5.3m.
28 ieiunium de ſe,nullo tempore eſt prohibitum . Tamen ieiunans in dominica contra conſuetudinem eccleſiæ,uel ex ſuperſtitione,ut neceſſarium,ſicut Manichei,peccat , 22æ.q. 147.5.3m.
29 ieiunium fit in uigiliis ſanctorum cauſa præparationis ad deuotionem:& cauſa ſignificationis,quod ſancti per afflictiones peruenerint ad gloriam.22æ.q.147.5.c.
30 Conuenient hora prandii tempore ieiunii,eſt hora nona:ſed hora ſexta,alio tempore:quia ſecundum communem curſum,comedendi illa eſt hora,quia cibus non debet apponi quouſque natura circa cibum præcedentem occupata eſt. Occupatur aūt natura in cibo aſſumpto dupliciter . Primo digerendo ipſum:& quia digeſtio fit per calorem naturalem, ideo illud tēpus digeſtioni eſt cōgruū, in quo calor naturalis ad interiora reuocatur.ſ. nox, pp ſubtractionem radiorum ſolis, & propter ſomnum , in quo intenduntur uirtutes naturales:ſecundo cibum iam decoctum deducendo p membra,quibus debet aſſimilari:& ad hoc requiritur , qd calor nutrimentum deducens,uſq; ad extremas partes corporis extocetur . Calor autem ſolis calorem naturalem ad exteriora reuocat:& ideo quando completur ſolis aſcēſus, quod fit hora ſexta,quia tunc eſt circa medium,tunc eius opus completum eſt: & ideo tunc eſt tempus communiter ſumendi cibum:& quia ieiunium eccleſiæ,debet eſſe pœnale & ſatiſfactorium,ideo ſupra hoc aliquid additur : non autē tm,qd penitus humor cibi prę aſſumpti exiccetur, aut uirtus naturalis penitus debilitetur: unde paruo reſiduo tempore,hora nona occurrit.in qua cibus ſecundum eccleſiæ ſtatutum in diebus ieiunij ſumendus eſt,22æ.quæſt.147. 7.0.
31 Hora prandii in ieiunio , determinatur ſecundum groſſam æſtimationem : licet ſit modicum ante uel poſt nonam, non enim eccleſia artare intendit,ad ſubtilem temporis inſpectionem : nec oportet aſtrolabium accipere ad horam comeſtionis cognoſcendam:unde ſufficit ſi circa horam illam quam eccleſia inſtituit,ieiunans ſumat cibum etiam ſi aliquantulum propter aliquam neceſſitatem anticiparet, 22æ.q.147.7.2m.
32 Talis,taxatio temporis,non multum poteſt alicui nocere cuiuſcunque conditionis exiſtat:uel ſi forte propter infirmitatem, uel ætatem , aut aliquid huiuſmodi hoc eis in magnum grauamen cederet eſſet cum eis in ieiunio diſpenſandum:uel ut aliquantulum præuenirent horam,22æ.q.147 7.3m.
33 Plurries comedens in una die per modum cibi,ſoluit ieiunium non autem ſi fiat per modum medicinæ,22æ.q.147.6.0.
34 Comeſtio carnium ſoluit ieiunium , nō autem eſus piſcium, uel leguminum:nec potus uini. 22æ.q.147 8.0.
35 Oua,& lacticinia reſpiciuntur,ſunt interdicta in ieiunio quadrageſimæ.non autem in aliis,niſi ſecundum conſuetudinem patriæ.22æ.q.147.8 c.3m.
36 Electuaria,uel aliæ medicinæ ſoluunt ieiunium naturæ:non autem ieiunium eccleſiæ,niſi fiat in fraudem,22æ.q.147 6. 3m.
37 Potus quicunque,etiam aquę.ſoluit ieiunium naturæ , qui aliquo modo nutrit.non autem ieiunium eccleſiæ niſi fiat in fraudem,22æ.q.147.6.2m.*3a.q.80.8.4m.
1 [illegible] ſæpe peccauit,uouēdo & reddendo:ſed ponitur catalogo ſanctorum,propter fidem & deuotionem,& uictoriam, & probabile eſt quod pœnituit,licet aliquod bonum figuraret.22æ q 88.2.2m.
1 Ieremias uerbis & myſteriis , paſſionem Chriſti apertiſſime prænunciauit,& eam ſuis paſſionibus, expreſſiſſime præfigurauit,3a q 27.6.c ſi.2m.
2 Ieremias & Moyſes co[illegible]lerantes inſufficientiam,propriā,recuſabant non pertinaciter officiū quo digni erant ex gratia

Dei, 22ª.q.133.1.4^{m}.

1 ¶ Ierotheus doctus eſt non ſolum diſcens: ſed & patiens diuina: ſecundum Dionyſium, 1ª.q.1.6.3^{m}.ſi.°22ª. quæſt. 45.2.c.

2 Aliquis experitur in ſeipſo guſtum, diuinę dulcedinis, & complacentiam diuinæ bonitatis: ſicut de Ierotheo dicit Dionyſius, quod didicit diuina cum paſſione ad ipſa, 22ª.q.97.2.2^{m}.

1 Ieruſalem eſt in medio terræ habitabilis, 3ª. quæſt.46.10.1^{m}.

1 ¶ Ieſus ſignificat naturam humanam: ſed Chriſtus ſignificat naturam diuinam & humanam, 3ª.quæſt. 16.5.c.quæ.17.1.c.

2 Hoc nomen Ieſus, conuenienter impoſitum eſt Chriſto in ſua circunciſione, 3ª.q.37.2.o.

3 Hoc nomen Ieſus, eſt notum & proprium inquantum ſignificat ſpiritualem & uniuerſalem ſalutem non autem ut particularem & temporalem. 3ª.q.37.2.2^{m}.

4 Multa alia nomina Chriſti, ſignificant idem quod Ieſus, idest ſalutem. 3ª.q.77.2.1^{m}.

1 ¶ Species ignis ſunt tres. ſ. lux, id eſt, ignis in materia propria, flamma: id eſt, ignis in humido aereo, & carbo, id eſt ignis in ſicco terreſtri, 1ª.q.67.2.2^{m}.°12ª.q.35.8.c.

2 Ignis non lucet in propria materia, i. in ſua ſphera, nec in materia opaca terreſtri, nec in ſulphure, nec in fumo, groſſo, nec in inferno. 1ª.q.63 1.5^{m}.

3 Ignis inferni cum ut organum diuinæ iuſtitiæ ab anima apprehendatur, propter uiſionem ſui uere animam cruciare dicitur. 5.q.70.3.c.

4 Conueniens eſt mundum, antequam in nouitatem gloriæ adducatur, à contrariis diſpoſitionibus purgari. 5.quæſt. 74.1.o.

5 Conuenienter per ignem fiet mundi purgatio. 5.q.74.2.c.

6 Ignis quo hic mundus purgabitur, eiuſdem erit ſpeciei cum noſtro igne. 5.q.74.3.o.

7 Ceſſatio & quies ſuperiorum cęlorum uicem purgationis eorum geret. 5.q.74.4.c.

8 Purgabuntur quatuor elementa à ſordibus & infectionibus, quas ab hominum peccatis contraxerunt. 5.q.74.5 o.

9 Impuritates elementorum, quæ ex eorum permiſtione proueniunt per ignem purgabuntur. 5.q.72.6.c.

10 Cum tormorũ reſurrectio, iudicium præcedere uerisſimũ ſit, conflagratio ignis, quantum ad mundi purgationem ſpectat. Dei iudicium præcedat oportet, quantum uero attinet ad illius ignis actum quo malos inuoluet, iudiciũ ignis conflagrationem anteibit, 5.q.74.7.o.

11 Ignis naturaliter aget ante iudicium, & in bonos & in malos eos in cinerem reſoluendo, ſed mali illius ignis actione cruciabuntur, boni uero omnis doloris expertes. 5ª.quæſt. 74.8.c.

12 Igne conflagrationis inuoluentur reprobi, at quicquid turpe, & fœtum fuerit in infernum detrudatur, ſicut quicquid pulchrum & nobile reperietur, in regnum cæleſte attolletur. 5.q.74.9.o.

1 ¶ Ignorantia ſeptuplex. ſ. inuincibilis: affectata in ſe uel in ſua cauſa iuris, facti, cauſa actus, & non cauſa prima, & quarta excuſant à peccato in toto: ſecunda & tertia excuſant nõ in toto: quinta excuſat à toto ſi nõ ſit culpa: ſexta, uero nec excuſat, nec minuit peccatum, 12ª. quæſt. 74. 1.2^{m}.°3.c. 1^{m}.°q.76.3.4.o.°22ª.q.59.4.1^{m}.°3ª.q.47.3.3^{m}.°quæſt.80.4.3^{m}.

2 Ignorantia tripliciter ſe habet ad actum. ſ. concomitanter, conſequenter, id eſt nolita in ſe ut affectata, uel in ſua cauſa. ſ. habitu uel paſſione ut ignorantia electionis, & antecedenter, id eſt, cauſa, actus. Tertia cauſat inuoluntarium ſimpliciter: ſecunda ſecundum quid: prima uero nullo modo, ſed tantum non uoluntarium. 12ª.q.6.8.o. °q. 19.6.c.°q. 76 3.4.o.

3 Ignorantia eſt uoltta tripliciter, ſcilicet directe, ut affectata: indirecte i. propter negligentiam: & per accidens, id eſt, conſequenter. Prima auget peccatum. Aliæ uero diminuunt, 12ª.q.10.6.c.

4 Ignorantia excludit triplicem ſcientiam. ſ. qua ſcitur aliquid eſſe malum ſecundum ſe: uel ut fugiendum. 12ª.quæſt.78.1.1^{m}

5 Ignorantia habet rationem pœnæ, & non culpæ ſecundum ſe: ſed ignorantia ex cauſa. i. ex negligentia diſcendi, uel ex effectu ſequente eſt peccatum, 12ª.q.76.2.o. °q.84.4.3^{m}.°q. 105.2.9^{m}.°22ª.q.53.1.2^{m}.

6 Neſcientia eſt ſimplex carentia ſcientiæ: ſed ignorantia proprie, eſt neſcientia eorum, quæ quis eſt aptus ſcire & debet. Error autem addit approbationem falſi: ſed utraque ad- dit pertinaciam contra fidem, 1ª.q.101.1.2^{m}.° 12ª.q.7.6.

7 Ignorantia electionis dicitur, non quia electio ſit ſcientia: ſed quia ignoratur quid ſit eligendum. 12ª.q.13 1.3^{m}.

8 Ignorantia priuationis, id eſt, eorum quæ quis tenetur ſcire & poteſt, eſt peccatum: non autem aliorum, 12ª. q. 76.2. o.° q.94.1.c.2^{m}.°3^{m}.

9 Ignorantia negatiue poterat eſſe in natura integra, non autẽ ignorantia priuatiue. 1ª.q.12.4.2^{m}.

10 Nulla ignorantia fuit in Chriſto. 3ª.q.15.3.o.

11 Ignorantia negatiue, ſemper eſt in angelis, & in aliis beatis, non autem ignorantia priuatiue: quia eſt pœna. 1ª.q.12.4.2^{m}.

12 Ignorans non peccat continue, nec ex quolibet non ſcito peccatum, ſed tantum cum habet tempus diſcendi ea, quæ ſcire tenetur & poteſt. Vnde homo dicitur ignorans, ſi non intelligit, ſicut Deus, ſed ſi non intelligit ſicut aptus natus eſt intelligere. 12ª.q.76.2.5^{m}.°q.94.4.c.2^{m}.°3^{m}.

13 Ignorans grauiſſime peccat, non propter quantitatem peccati, ſed periculi. Vel ignorantia beneficiorum Dei, eſt grauiſſima, inter ſpecies ingratitudinis. 12ª.q.76.4.3^{m}.

14 Ignorantia alicuius particularis, id eſt circunſtantiæ, quam quis non poteſt ſcire, debita diligentia adhibita, excuſat totaliter à peccato: non autem ignorantia quam cauſat habitus uel paſſio, impediens applicationem ſcientiæ communis, ad particularem actum. 12ª.q.19.6.c.°q.77.7.2^{m}°.22ª.q.59.4.1^{m}.°3ª.q.80.3.5^{m}.

15 Ignorantia non excuſat, nec minuit peccatum, niſi ſecundum quod cauſat inuoluntarium, 12ª.q.19.6.c.°q. 73. 6. c.° q.76.3.4.o.°q.77.7.2^{m}.°q.105.2.9^{m}.

16 Ignorantia præcedens inclinationem appetitus, cauſat eam ideo quanto maior eſt tanto magis cauſat inuoluntarium, & excuſat à peccato, non autem ignorantia ſequens, ſed magis grauat, 22ª.q.51.6.3.1^{m}.

17 Ignorantia oppoſita ſcientię practicæ, excuſat, uel minuit peccatum: non autem ignorantia electionis. ſed conſtituit peccatum, & opponitur prudentiæ, 12ª. quæſt.17.2.c.°q.88.2.c.

18 °Ignorantia electionis, nec excuſat, nec minuit, nec cauſa peccatum, ſed ſequitur omne peccatum. 12ª.q.76.4.1^{m}. °q 78.4.1^{m}.

19 Nulla ignorantia eſt cauſa peccati, niſi per accidens. ſ. illa quę tollit cognitionem uniuerſalem, uel particularem prohibẽtem peccatum. 12ª q.79.1.o.°3.c.

20 Agens contra conſtitutionem, uel præceptum Papæ propter ignorantiam, non excuſatur à peccato, ſi teneatur & potuerit eam ſcire, inquãtum in eius notitiam deuenit per alios, uel deuenire poteſt, promulgatione facta: quia omnes tenẽtur eam ſcire, 12ª.q.90.4.c.2^{m}.°3^{m}.

¶ Illabi mentis conuenit ſoli Deo, 3ª.quæſt.8. [illegible] °quæſt.64.1.c.

1 Liberi qui naſcuntur ex ſimplici fornicatione, non ſunt legitimi, ſed ſolũ naturales, qui uel ex ſtupro, uel ex adulterio, nec naturales, nec legitimi ſunt habendi. 5.q 68.1.o.

2 Liberi illegitimi duplici damno afficiuntur, unum eſt quia nõ admittuntur ad actus legitimos, alterum quod non ſuccedunt in hæreditate paterna. In ſeptima tamen parte ſuccedere poſſunt naturales filij, ſpurii uero nulla ex parte, niſi quod eis parentes ſuppeditare neceſſaria tenentur, 5.q.68.2.c.

3 Cum liberi dicantur illegitimi lege poſitiua, per eandem eiuſ legem legitimari poſſunt. 5.q.63.3.c.

¶ Illiberalitas magis opponitur liberalitati, quam prodigalitas 12ª.q.10.2.c.

1 ¶ °Illuminatio non eſt motus, 1ª.q.53.3.c.

2 Illuminatio fit in inſtanti, quia non eſt motus, ſed eſt terminus motus localis: & lumen non habet contrarium, ideo ſubiectum eius eſt in ultima diſpoſitione, 1ª. [illegible] 53.3. [illegible] ^{m}.° q.67.2.c.°12ª.q.113.7.c.°3ª.q.75.7.c.

3 Illuminatio non eſt motus localis, ſed alteratio, 1ª.quæſ.53.3.2^{m}.

4 Homo non poteſt illuminare confortando lumen alterius, quia in eo eſt debiliſſimum lumen intellectuale, ſed ſi forte inſtrumentaliter dirigendo, proponendo exempla, uel applicando principia concluſioni, 1ª.q.117.1.o.

5 Sacerdos illuminat, tradendo ſacramenta gratiæ non autem infundendo gratiam, 3ª.q 64.1.1^{m}

6 Omnis, qui illuminatur, percipit illuminationem ex parte obiecti, non autem ſemper ex parte principij. 1ª.q.111.1.3^{m}.

1 ¶ Imaginatio & ſenſus, nunquam cognoſcunt naturam rei, ſed tantum accidentia, 1ª. q.57 1.2^{m}.° 1ª.q.76.7.c

2 Non poſſumus imaginari, quæ nullo modo ſentimus ſe-

eundum

cundum totum, uel ſecundum partem, ideo cæcus natus, non poteſt imaginari colorem, 1ª. q. 84. 3. c. fi. 4. b. c. fi. q. 111. 3. 1m. 2m

3 Sub imaginatione non cadit niſi corpus, 1ª. q. 50. 1. c

4 Imaginatio cooperatur ſub obiecto, formando aliquas ſpecies, non autem ſenſus, 1ª q. 12. 9. 2m. q. 78. 4. c. q. 84. 6. 3m. q. 85. 2. 3m

5 Imaginatio ægritudinum, quandoque cauſat eas, 3ª. q. 3. 3. 3m

6 Bonitas imaginationis, eſt diſpoſitio ad ſcientiam, quæ eſt in intellectu, 12æ. q. 74. 4. 3. q. 81. 2. c

1 ¶ Imaginatiua eſt idem quod phantaſia, 1ª. q. 78. 4. c. q. 84. 6. 2m

Imaginatiua eſt altior potentia, quàm ſenſus exterior, in quo tamẽ est maxima certitudo, quia eſt principium omnis cognitionis humanæ. & ſemper oportet principia cognitionis eſſe certiora, 1ª. q. 3n. 3. 2m

1 IMago quælibet eſt ſimilitudo, & non econuerſo, quia imago addit eſſe expreſſum ab alio, 1ª. q. 35. 1. c. 1m. 2. c. q. 93. 1. c. 9. o

2 Differentia triplex, inter imaginem, & ſimilitudinem, ſcilicet, quia imago pertinet ad formã ſcilicet ſpecialem, ſimilitudo autem ad naturam. Imago pertinet ad cognitionem ueritatis, quæ eſt principium demonſtrans naturam intellectualẽ: ſimilitudo autem ad amorem uirtutis. Imago pertinet ad potentias ſcilicet memoriam, intelligentiã, & uoluntatem, ſimilitudo uero ad habitus conſequentes ſcilicet innocentiam, & iuſtitiam, 1ª. q. 93. 9. o

3 Imago proprie dicitur, quod procedit ad ſimilitudinem alterius: id autem à quo procedit: dicitur proprie exemplar, impropriè autem imago, 1ª. q. 35. 1. 1m. q. 93. 5. 4m

4 Ad rationem imaginis non ſufficit expreſſa ſimilitudo ſecundum genus uel ſecundum accidens commune, ſed requiritur quòd ſit expreſſa ſimilitudo ſecundum ſpeciem uel ſecundum accidens proprium ſpeciei, & præcipue ſecundum figuram, 1ª. q. 35. 1. c. q. 93. 2. 6. 7. 9. c

5 Aequalitas eſt de ratione imaginis perfectæ, non autem imperfectæ, 1ª q. 93. 1. c

6 Imago alicuius eſt in aliquo dupliciter. ſ. perfectè. i. in eadem natura, ut filius, & imperfectè. i. in alia natura, ut ſtatua, 1ª q. 35. 2. 3m

7 Idem eſt motus in rem ipſam, & in imaginem eius in quantum huiuſmodi, non autem, ut res, 22æ. q. 81. 3. 3m q. 103. 3. 3m. 3ª. q. 8. 3. 3. 3m. q. 25. 3. c. 1m

8 Imago propriè. i. id quod imitatur, dicitur tantum perſonaliter in diuinis, eſſentialiter autem, impropriè. i. id in quo, 1ª. q. 35. 1. o. 93. 5. 4m

9 Imago non conuenit ſpiritui ſancto: ſed tantum filio, 1ª. q. 35. 2. o

10 Imago Dei perfecta, conuenit ſoli filio Dei, ſed imago Dei, imperfecta, conuenit ſoli creaturæ, 1ª. q. 35. 2. 3m. q. 47. 1. 2m. q. 88. 3. 3m. q. 93. 1. 3m

11 Nulla creatura irrationalis, eſt Dei imago, uel ad imaginem Dei, 1ª. q. 4. 7. q. 93. 2. o. . c. 1m. 6. c

12 Homo & angelus, ſunt ad imaginem Dei, & imago eius: filius autem Dei, eſt imago tantum, 1ª. q. 3. 1. 2m. q. 4. 3. o. q. 35. 2. 3m. q. 45. 7. c. q. 91. 4. 1m. 2m. q. 3. 1. c. fi. 3m

13 Angelus eſt ſimpliciter expreſſior imago Dei, quàm homo, ſed econuerſo ſecundum quid, 1ª. q. 93. 3. o

14 Imago Dei, in homine & in angelo, eſt ſecundum mentem tantum, 1ª. q. . 1. 2m. q. 3. 1. c. 3. 2m. 4. 1m. 6. 7. o

15 Imago Dei eſt aliquo modo in mente, reſpectu cuiuſlibet obiecti, uerius tamen reſpectu ſui: ſed uerißime reſpectu Dei, 1ª. q. 93. 8. o

16 Aſſignatio imaginis duplex. ſ. prima ſecundum potentias. ſ. ſecundum memoriam, intelligentiam, & uoluntatem, ſecunda uero ſecundum eſſentiam & habitus conſubſtantiales. ſ. ſecundum mentem, notitiam, & amorem, 1ª. q. 93. 7. o

17 Prima aſſignatio imaginis. ſ. memoria, intelligentia, & uoluntas eſt ſecundum potentias, 1ª. q. 93. 7. o

18 Imago Dei eſt principaliter ſecundum actus, ſed conſequenter ſecundum potentias, & præcipue ſecundum habitus, 1ª. q. 93. 7. o

19 Imago Dei ſecundum principale eius, id eſt ſecundum naturam intellectualem, eſt tam in uiro quàm in muliere, ſed quoad ſecundarium ſcilicet principium & finem, eſt tantum in uiro, 1ª. q. 93. 4. 1m. 6. 2m

20 Imago prius repræſentat eſſentiam Dei, & conſequenter tres perſonas, 1ª. q. 93. 5. o. 6. c

21 In homine eſt triplex imago Dei, ſcilicet creationis, recreationis, & ſimilitudinis: prima eſt cuiuſlibet hominis. ſecunda iuſtorum tantum, tertia uero beatorum tantum, 1ª. q. 93. 4. o

22 Imagines Chriſti & ſanctorum fiunt in eccleſia triplici de cauſa, primo ad inſtructionem rudium, qui eis quaſi quibuſdam libris docentur: ſecundo ut incarnationis myſterium, & ſanctorum exempla magis in memoria noſtra maneant: dum quotidie oculis repræſentantur. tertio ad excitandum deuotionis affectum, qui ex uiſis efficacius incitatur, quàm ex auditis, 22æ. q. 94. 2. 1m

¶ Immiſericordia eſt in ſubſtractione beneficii, ſed crudelitas eſt in exceſſu puniendi, & unum aliquando ponitur pro alio, 22æ. q. 159. 1. 2m. 3m

1 ¶ Quanto creaturæ magis appropinquant Deo, tanto magis ſunt immobiles, 1ª. q. 65. 1. 1m

1 ¶ Immolari conuenit Chriſto in figuris ueteris teſtamenti, 3ª. q. 83. 1. c

1 ¶ In lege ueteri, duplex immunditia prohibebatur, ſcilicet ſpiritualis id eſt peccatum: & corporalis, ex aliqua corruptione perfecta, uel in fieri, qua impediebantur ab exteriori cultu Dei, ſicut irregularitate quadam, 12æ. q. 102. 5. 4m. 5m. 6m. 6. 1m. q. 103. 2. c

2 Prima & ſecunda immũditia expiabatur per ſacrificia pro peccato, præter eam quæ cauſata erat per ſolum tactum rei immundæ: quia per ſolam aſperſionem aquæ expiationis, expiabatur, 12æ. q. 102. 5. 4m. 5m. 6m

1 Corpus glorioſum erit plane impaßibile, 5. q. 82. 1. o

2 Impaßibilitas quantum ad ſe erit in omnib. æqualis, quantum uero ad ſuam cauſam, erit in uno maior quam in altero, 5. q. 82. 2. c

3 Impaßibilitas non excludit ſenſus in actu à corporib. glorioſis, ſed erunt per ſuſceptionem à rebus quæ ſunt extra animam, 5. q. 82. 3. o

4 Senſus odoratus & auditus erunt poſt reſurrectionem in actu, non autem guſtus, niſi forte per quandam immutationem linguæ à quodam humore adiuncto. 5. q. 82. 4. c

¶ Impauiditas opponitur fortitudini, ſecundum defectum timoris, timiditas autem, ſecundum exceſſum eius, 22æ. q. 126. 2. o

1 ¶ Impeccabilis per naturam, non poteſt fieri aliqua creatura à Deo, ſed tantum per gratiam, 1ª. q. 63. 1. c. 22æ. q. 24. 11. c. principio.

1 ¶ Impedimentum duplex. ſ. contrarium, & defectus, 12æ. q. 4. 5. 3m

2 Homo tripliciter impeditur à ſtudio diuinæ cognitionis. ſ. propter ineptitudinem, occupationem, & pigritiam, 22æ. q. 1. 4. c

3 Non impediens malum, non peccat: niſi debeat & poſſit impedire, 12æ. q. 6. 3. c

1 Imperare eſt actus rationis, præſuppoſito actu uoluntatis, 12æ. q. 17. 1. o. q. 60. 1. c. fi. 22æ. q. 47. 8. 3m. q. 83. 1. 10. c. q. 104. 1. c

2 Imperare eſt ordinare aliquid ad faciendum, aliquid intimando, ſeu denunciando: non quidem abſolute, ſed mouendo, 12æ. q. 17. 1. 2. 5. o. 22æ. q. 83. 1. c. q. 88. 1. c

3 Actus imperatus & imperium, ſunt unus actus humanus ut totum, & multa ſecundum partes, 12æ. q. 17. 4. o. q. 20. 3. c. 1m. 3ª. q. 19. 2. o

4 Vſus rei, ut eſt in ratione referente rem in finem, eſt prior imperio & electione, quæ etiam eſt prior imperio, ſed ut ſubditur potentiæ exequenti, eſt poſterior imperio, 12æ. q. 17. 3. o

5 Imperare non conuenit brutis. 12æ. q. 17. 2. o

6 Virtutes appetitiuæ brutorum, non ſunt imperantes, libere, ſed ſecũdum naturalem inſtinctum, bruta mouentur ad appreheſa, 12æ. q. 11. 2. c

7 Voluntas imperat alijs uirtutibus, & etiam intellectui, 12æ. q. 71. 6. 2m. 22æ. q. 4. 2. 2m. q. 10. 2. c. q. 58. 8. 1m

8 Voluntas dicitur imperare impropriè dupliciter. ſ. interpretatiue in quantum mouet, & ut eſt de fine. 12æ. q. 1. 2. 1m. 22æ. q. 47. 8. 3m

9 ¶ Imperatum. Quilibet actus, ut eſt in poteſtate noſtra, ſubditur imperio rationis, 12æ. q. 17. 6

10 Actus rationis, quoad exercitium, ſemper poteſt imperari, & quoad aſſenſum, præter actus naturalem, non autem quoad apprehenſionem ueritatis, 12æ. q. 17. 6. o

11 Actus uoluntatis poteſt imperari, 12æ. q. 17. 5. o.

12 Primus actus uoluntatis non poteſt imperari à ratione, quia nõ fit ex ordinatione rationis. ſed ex inſtinctu naturæ, uel ex ordinatione ſuperioris cauſæ. ſ. Dei. 12æ. q. 1. 3m. q. 9. 4. c. q. 17. 5. 3m. 6. o.

13 Senſus exteriores, non ſubduntur imperio rationis, quia nõ

poſſunt ſentire, niſi in præſentia ſenſibiliũ, 1ª.q.81.3.3m. ° 12æ.q.17.7.3m

14 Motus membrorum, in quorum membra mouentur à potentijs ſenſitiuis, ſubduntur imperio rationis, non autem ſecundum quod mouentur à potentijs naturalibus & uegetatiuis, 1ª.q.81.3.2m. ° 12æ q.17.9.c. ° 12æ.q.168.1.c

1 ¶Ratio cognoſcendi imperfectum, eſt ipſum, 1ª. q. 14.10. 4m. ° 12æ. q. 100 6.2m

2 Imperfectio duplex ſcilicet vna quæ eſt de ratione imperfecti, tunc enim oportet quod adueniente perfectione imperfectum excludatur, ſicut adueniente aperta viſione, excluditur fides, de cuius ratione eſt, ut ſit nõ apparentium, alia eſt imperfectio quæ non eſt de ratione rei imperfectæ, & tunc illud numero idem, quod erat imperfectum, fit perfectum ſicut puer fit vir, 22æ.q.4.4.1m

¶Implere uoluntatem conuenit ſoli Deo, quia ſolus Deus mouet eam ſufficienter, ut obiectum, 1ª.q.103.4.c. ° q.106 2.c. ° 12æ.q 2.1.7.8 c. ° q.5 1.c

¶Importabile hoc ſolum uidetur in iis, qui ex infirmitate peccant, quod diu perſeuerant in malo, & ideo dicitur, q ex longanimitate Dei ſupportantur: ſed hoc ipſum quod aliquis ex ſuperbia peccat, importabile uidetur: & ideo per patientiam Dei dicuntur ſuſtineri, qui ex ſuperbia peccãt, 22æ.q.137.5.4m

¶Importunitas eſt euagatio mentis ad illicita, ſecundum quod in arce mentis reſidet, uolentis ad diuerſa ſe diffundere, 22æ.q.35.4.3m

1 IMpoſſibilitas duplex ſcilicet uera & æſtimata, 12æ.q.40. 4.1m

2 Impoſſibile aliquando pro difficili ſumitur, 22æ. q. 64. 2. 3m. ° 3ª.q.86.1 2m.fi

Imprecationes in ſacra ſcriptura, intelliguntur quadrupliciter, ſcilicet prædicendo, uel temporaliter ad correctionem, uel contra peccatum uel ſecundum uoluntatem Dei, 22æ q 25 6.3m. ° q 7 .1 c ° q.83.8.1m ° 2m

¶Improuidentia & defectus intelligentiæ & ſolertiæ, pertinent ad negligentiam & inconſtantiam, 22æ.quæſt.53. 2 c.fi.

1 ¶Imprudentia ſumitur tripliciter. ſ. negatiue, priuatiue, & contrarie: prima non eſt peccatum, ſed ſecunda eſt peccatum, ratione negligentiæ: tertia uero ſecundum ſe eſt peccatum mortale: ſi ſit contra præceptum Dei, aliter eſt peccatum ueniale, 22æ.q.53.1.c

2 Imprudentia eſt generale peccatum participatiue, non autem eſſentialiter: cuius ſunt triplices partes ſcilicet ſubiectiue. i. monaſtica politica, & oeconomica, potentiales, id eſt præcipitatio ſeu temeritas, inconſideratio, inconſtantia, & negligentia, & integrales, quæ reducuntur ad potentiales, 22æ.q.53.2.c

3 Imprudentia per eſſentiam eſt peccatum ſpeciale, cum ſit circa actus ſpeciales, ſ. rationis, 22æ. q.53 2.c

4 Imprudentia cum ſuis uitiis, oritur ex luxuria, 22æ. q.53. 6.c

¶Impudicitia eſt circa oſcula, tactus, & alios actus circunſtantes actum uenereum, 22æ.q.154 1.3m

1 ¶Impugnare inimicos, ut ceſſent à peccatis, eſt licitum, quia cedit in bonum eorum, & amicorum, 22æ.quæſt.83. 8.3m

2 Impugnatio ueritatis agnitæ, eſt ſpecies peccati in ſpiritum ſanctum, 22æ.q.14 2.c

3 Impugnatio peccati, eſt uincenda dupliciter. ſ. fugiẽdo, uel reſiſtendo: fugiendo quidem, quando continua cogitatio auget peccati incentiuum, ſicut eſt in luxuria: reſiſtendo autem, quando cogitatio perſeuerans tollit incentiuum peccati quod prouenit ex aliqua leui apprehẽſione: & hoc contingit in accidia, 22æ.q 35.1.4m. ° q.5 .6.1m. ° quæſt. 142. 3. c

1 ¶Impuritas eſt ex miſtione ad [illegible], 21æ.c. 2.c ° c 81. c

2 Impuritas creaturæ rationalis eſt ex hoc, quod temporalibus per amorem ſe ſubijcit. ſicut puritas eius eſt, in eleuando ſe in Deum, 22ª.q.7 2. ° q 1.8.c

1 In, proprie notat habitudinem continentis, 1ª.q.39.8.c fi.

2 Eſſe in aliquo dicitur dupliciter. ſ. ut in cauſa, & ut in ſubiecto, 12æ. 83.1.c

3 Aliquid dicitur eſſe in duobus uel in pluribus dupliciter, ſcilicet æqualiter, uel ſecundum prius & poſterius, 12æ.q. 16.2 fi.

4 Corporalia dicuntur eſſe in aliquo, quia continentur ſpiritualia uero, quia continent, 1ª q.8. .2m. ° q 52.1 h ° q.53 1.2 c ° q .4.1 ° [illegible]

5 Non omnes modi in, ponuntur ab Ariſtotele, niſi reductiue, 1ª.quæſt 42.5.1m

6 Deus eſt in omni loco dupliciter ſ. ut dans eſſe, uirtutem, & operationem loco: & ut implens ea, 1ª.q.8.2 c

7 Deus eſt ſupra omnia, per excellentiam ſuæ naturæ: & in omnibus, ut cauſans eſſe omnium, 1ª.q.8.1.1m. ° 3m

8 Deus eſt intimus unicuique rei: ſicut eſſe proprium cuiuſlibet rei, 1ª.q.8.c.fi. ° q.105.5.c.fi.

9 Deus eſt in omni re, per eſſentiam, præſentiã, & potentiam: ſed tantum in ſanctis per gratiam, in Chriſto autem ſolo, per unionem perſonalem, 1ª.q.8.3.c. ° q.43.3.c. ° q.114.1. c. ° 3ª.q.2. 10.2m. ° q.6.1.1m

10 Deus magis eſt intra animã, quàm gratia, & quicquid aliud 1ª.q.10 .c.fin.

11 Nullus modorum in quos, aſſignat Ariſtoteles, explicat modum eſſendi in, qui eſt in diuinis, 1ª. q.42.5.1m

12 Deitas habitat in Chriſto corporaliter tripliciter: primo per unionem ad corpus: ſecundo non figuraliter, tertio ſecundum triplicem modum ſcilicet communem, ſpecialem, & ſingularem, 3ª.q.2.10.2m

13 Pater eſt in filio: & econuerſo, 1ª.q.42.5.c

14 Filius Dei eſt magis in patre, & econuerſo, quàm homo in filio Dei, 3ª.q.2.9.4m

15 Omnia bona & mala ſunt in ſcientia Dei, ſed tantum bona ſunt in Deo, & tantum tres perſonæ proprietates, & attributa, ſunt in eſſentia Dei 1ª.q.18.4.4m. ° q.39.8.c h.

16 Ea quæ in creaturis ſunt diuiſim & multipliciter, in Deo ſunt unitæ ſimpliciter, 1ª q.14.2.2m. ° q.26.1.1m. ° q.47. 1.c.fi ° q.57.1.c. ° q.91.1.c. ° 12æ.q.18 1.c. ° 22æ.q.183.2.c

17 Creaturæ habent uerius, eſſe in Deo, quàm in ſe, 1ª.q.18. 4.3m

18 Omnia ſunt in omnibus, ſcilicet ſuperiora in inferioribus cauſaliter: ſed econuerſo participatiue ſecundum rationẽ communem tantum, in Deo autem, ſecundum rationem propriam, 1ª.q.55.1.c.3æ. ° q.57.1.c

19 Quælibet creatura eſt in Deo dupliciter ſcilicet, ut in conſeruante, & ut in uirtute cauſæ agentis, 1ª.q.8.1.n. ° q.79 2.c. ° q.80.1.c

20 Creaturæ ſunt in Deo dupliciter. ſ. ut in conſeruante, & ut in cognoſcente: ſecundo modo ſunt uita & eſſentia Dei, non autem primo modo, 1ª. q.18.4.1m

21 In Deo ſunt multa ſecundum rationem, quorum aliqua prius cadũt in intellectu noſtro, quàm alia, 1ª. q.44.4.4m

¶Incantatio eſt ſuperſtitioſa & illicita, ſi cõtineat aliqua ad dæmones pertinentia, uel nomina ignota: uel aliqua [illegible] uel uana, uel aliqua ſigna præter crucem, 22æ.q 9 4.c

¶Incarcerare hominem, uel ligare, uel qualitercunque detinere, eſt illicitum, niſi fiat ſecundum ordinem iuſtitiæ, uel in pœnam, uel ad cautelam alicuius mali uitandi, 22æ q.65.3.c

1 INcarnari Deum, fuit poſſibile, & conueniens, 3ª.q.1.1 c

2 Deum incarnari fuit neceſſarium ad reparandum genus humanum, ſicut ad bene eſſe: nõ autem ſimpliciter, quia Deus aliter poterat reparare, 3ª.q.1.2 c

3 Si homo non peccaſſet, probabilius eſt, Deum non fuiſſe incarnatum, licet, incarnari potuiſſet, 3ª.q.1.3 c

4 Chriſtus non meruit incarnationem, nec aliquis purus homo ex condigno, ſed tantum ex congruo, 12æ. q.98.4.c. ° 3ª.q.2.11.c. ° q.24.3.c.fi.

5 Incarnatio eſt generale principium, ad quod omnia officia angelorum ordinantur, 1ª.q 57 5.1m

6 Incarnatio Dei, principaliter fuit, propter liberationem hominis, 3ª.q.1.5.c. ° q 40.1.c. ° q.43.3.2m. ° q.44.3.c

7 Incarnatio Dei, fuit ad tollẽdum omne peccatum, ſed principalius peccatum originale, quia extenſiue maius eſt peccato actuali, licet intenſiue ſit econuerſo, 3ª.q 1.4 c

8 Ante Chriſti incarnationem aliqui per fidem Chriſti liberati ſunt ſecundum ſpiritum, à damnatione peccati originalis: ſed nemo ſecundum carnem id eſt à fomite, 3ª.q.27. 3.c. ° q.52 5.2m

9 Incarnatio facta eſt conuenienti tempore ſcilicet non in principio mundi, nec in fine, 12æ. 8. .c. ° 3ª.q.1.5.6.c

10 Incarnari corrumpatur iuuentus, propter vigorem et feruorem, ſenectus vero propter numerum annorum, 3ª.q. 1 6.1m

11 Deus per incarnationem nullo modo mutatus fuit, 3ª. q. 1. .1m. ° q 2.6.1m

12 Inſtitia bonitas, uirtus potentia, et ſapientia Dei, oſtenſæ ſunt per incarnationem, 3ª.q.1. c

¶In cautela, et in circunſpectione, includuntur ſub inconſideratione, 12æ.q 53.2.c.fi.

1 ¶Inceſtus eſt cum perſona conſanguinea uel affini, coitus prohibitus,

prohibitus,quadruplici ratione.ſ. primo quia naturaliter homo debet quandam honorificentiam parentibus,& per conſequens aliis conſanguineis:ſecundo quia perſonas ſanguine coniunctas neceſſe eſt ad inuicem ſimul conuerſari, tertio,quia per hoc impediretur multiplicatio amicorum,quarto,quia cum naturaliter homo conſanguineam diligat,ſi adderetur amor, qui eſt commiſtione uenerea,fieret nimis ardor amoris,& maximum libidinis incentiuum,quod caſtitati repugnat 22æ.q.154.c.1.9.o.

2 Inceſtus eſt , determinata luxuriæ ſpecies. 22æ.quæſt.154.1.c.°9.o.

3 Cum ex inceſtu,quo quis cognouerit uxoris conſanguineam quędam contrahebatur affinitas ante contractum matrimonium,etiam poſt ſponſalia ex tali inceſtu impeditur matrimonium,poſt contractum uero minime,ſe tantum ſic peccans iure priuatur petendi debitum.5.q.58.4.o.

¶Incineratio non conuenit corpori Chriſti.3a.q.51.3.o.°q.53.1.c.1m.

1 ¶Incipere ſignificat eſſe nunc, & non prius,ideo ab inferiori ad ſuum ſuperius cum eo,non ualet conſequentia. 3a.q.16.9.2m.

2 Formæ incipiunt eſſe actu,& deſinunt, per accidens tantum, ſcilicet ad generationem & corruptionem compoſiti.1a.q.45.8.c.1m.

1 ¶Quælibet inclinatio naturæ,uel uoluntatis,eſt ratum à Deo. 1a.q.103.8.c.°q.105.4.c.°q.10.2.c.&.1a.q.111.2.c.°22æ.q.9.1.c.22æ.q.26.6.c.

2 Omnis inclinatio eſt ad ſimile ſibi,& conueniens.12æ.quæſt. 8.1.c.

3 Inclinationes naturales ſunt principia omnium ſuperuenientium,22æ.q.155.2.c.

¶Inconſideratio eſt ſpeciale peccatum imprudentiæ, & opponitur rectitudini iudicii in mortalibus . 22æ.quæſt.5.2.c.°4.o.5.c.

1 ¶Inconſtantia eſt ſpeciale peccatum imprudentiæ , deficiens à pręcipiendo,bonum propoſitum,cuius principium eſt in appetitu,finis autem in intellectu,22æ.q.53.2.c.h.°5.o.

2 Inconſtantia circa abſtinentiam à delectabilibus,eſt filia luxuriæ , licet etiam quæ eſt in terribilibus , oriatur ex luxuria. 22æ.q.13.5.2m.

3 Inuidia,& ira quæ eſt principium contentionis,faciunt inconſtantiam ex parte appetitus.22æ.q.53.5.2m.

4 Conſtantia & inconſtantia ſunt in ratione.22æ.q.53.5.3m.

INcontinentia proprie eſt circa concupiſcentias tactus, ſecundum quid autem,eſt circa honores,diuitias,& huiuſmodi improprie uero eſt circa iras,inter prima eſt peccatum dupliciter,ſcilicet recedendo à ratione , & immergendo ſe turpibus,ſecunda tantum primo modo, tertia uero non eſt peccatum : ſed eſt perfectiu uitiorum.22æ.q. 155.2.c.° quæſt. 156.2.o.

2 Species incontinentiæ ſunt duæ .ſ.præuolatio conſilii,& debilitas in præconſiliatis.22æ.q.157.1.c.

3 Incontinentia pertinet ad corpus occaſionaliter , ſed per ſe, cauſatur ab anima non reſiſtente paſſionibus.22æ. quæſt. 156.1.o.

4 incontinens uincitur à paſſionibus non quidem cogentibus, ſed uehementer impellentibus , & propter negligentiam. 12æ.q.77.2.o.°22æ.q.156.1.8m°2.2m.

5 incontinens ante conſilium,eſt ex impetu paſſionis , propter uelocitatem,ut in cholericis uel propter uehementiam,ut in melancholicis, qui propter terreſtrem complexionem, uehementiſſime inflammantur,ſed poſt conſilium eſt propter mollitiem complexionis,ut in flegmaticis. 22æ.quæſt. 156.1.2m.

6 Mulier non dicitur continens,nec incontinens:quia ratio habet ſirmum iudicium rationis , propter, debilitatem complexionis.22æ.q.156.1.1m.°2m.

7 incontinens peccat ex paſſione,errans circa particulare,ut nunc° ideo ſanabilior eſt,& minus malus intemperato: quia intemperatus peccat ex habitu,errans circa ultimum finem.12æ.q.78.4.c.°22æ.q.156.3.o.

8 Libido concupiſcibilis,eſt maior in incontinente,quàm in intemperato, ſed econuerſo de libidine uoluntatis,22æ.quæ. 156.3.3m.

9 °incontinens iræ,audit rationem:ſed imperfecte, incontinens autem concupiſcentiæ,totaliter eam non audit . 22æ.q.53.6.1m.°q.156.4.c.2m.

10 incontinentia iræ,eſt peior ratione mali accidentis , quàm incontinentia concupiſcentiæ, ſed ratione paſſionis,eſt econuerſo quadruplici ratione.ſ.primo quia motus iræ percipiat aliqualiter rōe,ſed motus concupiſcentiæ totaliter eſt ſecundum ſenſum,& nullo modo ſecundum rationem ſecundo quia motus iræ , magis conſequitur corporis complexionem:tertio quia ira quærit manifeſte operari,ſed concupiſcentia quærit latebras,& doloſe ſubintrat:quarto quia concupiſcens delectabiliter operatur,ſed iratus,quaſi quadam triſtitia præcedente coactus.22æ.q.156.4.o.°q.158.4.c.

11 Incorporalia in loco non eſſe eſt communis animi conceptio, apud ſapientes tantum.1a.q.2.1.c.°.q.52.1.1m.

1 incorporari Chriſto,contingit dupliciter.ſ.numero,& merito 22æ.q.19.3m.

¶incorruptibile triplex,ſcilicet naturale ex parte materiæ.i. carens materia:uel habens materiam in potentia ad unam tantum formam,uel gloriæ ex forma,uel innocentiæ ex agente.1a:q.97.1.c.

¶incubus dicitur dæmon coiens cum muliere,ſuccubus autem, dæmon coiens cum uiro.1a.q.51.3.6m.

¶°indigeſtio contingit præter ordinem uirtutis nutritiuæ,ex aliquo impedimento,puta ex groſſitie cibi,uel frigiditate, uel caliditate,uel huiuſmodi.1a.q.105 7.c.°q.115.6.3m.

¶indignatio eſt filia iræ 22æ. quæſt. 37.2.1m.°quæſt.41.2.o.°q.158.7.o.

¶inditum duplex , ſcilicet pertinens ad naturam & per gratiam,primum conuenit legi naturæ ſecundum autem legi nouæ,12æ.q.106.1.2m.

1 indiuiduum eſt id quod indiuiſum eſt in ſe,& diuiſum à quolibet alio,ultima diuiſione.1a.q.29.4.c.

2 ¶Pars in toto,eſt indiuiduum,ut manus.1a.q.29.1.2.c.°3a.q.16.12.2m.

3 indiuiduum ut ſic,eſt diuiſum ab omnibus aliis,1a.q.13.9.c.

4 °Hæc nomina indiuiduum particulare , & ſingulare dicuntur de partibus,ut de manu , ideo in Chriſto poſſunt dici multa eſſe indiuidua ſecundum numerum partium eius, 1a.q.29.1.2.c.

5 Omne nomen indiuidui,eſt incommunicabile re,& ratione, niſi ſecundum ſimilitudinem. 1a.q.13.9.c.

6 Duo ſunt de ratione indiuidui.ſ.incommunicabilitas,& non poſſe eſſe in pluribus.3a.q.77.2.c.

7 °Compoſitum ex materia & forma determinata , eſt indiuiduum.1a.q.30.4.c.

8 incorruptibilibus,eſt tantum unum indiuiduum unius ſpeciei,quia ſpecies ſufficienter conſeruatur in uno, 1a.q.49.2.c.°q.119.1.c.

9 indiuiduum duplex.ſ.indiuiduum uagum,& indiuiduum ſignatum.1a.q.30.4.c.

10 Principiū indiuiduationis in rebus materialibus eſt duplex. ſ.materia prima & quantitas dimenſiua. 3a.q. 77.2.c.

11 °Materia eſt principium indiuiduationis 1a.q.3.3 c.°q. 50.1.3m.°2.c.°q.54.3.2m°.q.56.1.2m.°q.75.4.5.c.° q.85.1.c.° 3.4m.°q.86.13.c.°11æ.q.63.1.c.

12 Forma receptibilis in materia , indiuiduatur per materiam: quæ autem non eſt receptibilis in materia indiuiduatur per ſeipſam.1a.q.3.2 3m.°3.c.°q.13.9.c.°3a.q.77 2.c.

13 Hæ carnes,& hæc oſſa, & hæc anima , ſunt principia indiuiduantia hominem 1a.q.29,1.3m.°4.c.°q.30.4 c.°q.33.2.c.°q.75.4.c.5.q.85.1 2m.

14 indiuidua compoſita,ſubſtant ratione materiæ,ſed ſubſiſt in ratione formæ,1a.q.29.2.5m.

15 indiuiduatio quantum ad incommunicabilitatem eſt in Deo non autem quantum ad materiā.1a.q.3.2.3m.°q.29.3.4m

16 Dimenſio dupliciter indiuiduatur , ſcilicet ratione ſubiecti, ſicut & alia accidentia,& ratione ſitus,22æ.q.24.5.1m.°3a. q.77 2.c.

17 Subſtantia indiuiduatur per ſeipſam, ideo indiuiduum eius habet ſpeciale nomen , ſcilicet hypoſtaſis, non autem accidentia,quia indiuiduantur per ſubiectum. 1a.q. 29.1.c.° q.19.1.3.c.

18 Omne indiuiduum ſubſtantiæ dicitur hypoſtaſis, ſecundum proprietatē nominis., ſecundum uſum autem,ſola indiuidua rationalis naturæ 1a.q.29.2.1m.

19 Singulare,particulare,& indiuiduum ſunt in quolibet genere entis, ſed ſuppoſitum,hypoſtaſis res naturæ,& perſona, ſunt in ſolo genere ſubſtantiæ,1a.q.29.1.2.c

1 ¶indiuiſibile duplex,ſcilicet terminus continui,& extra genus eius:ſecundum poteſt eſſe ſimul in pluribus locis,temporibus,& partibus,non autem primum. 1a.q.8.2.2m.°q.52,1.c.°q.53.1.1m.

2 indiuiſibile triplex.ſ.actu,ut continuum, per ſpeciem, ut ratio hominis:& in potentia,ut punctus,primum & ſecundū prius cognoſcitur quàm diuiſio,tertium autem poſterius, 1a.q.11.2.4m.°q.85.8.o.°q.87.3.c.

3 ¶indulgentia quę merita ſupererogationis Chriſti, & ſanctorum ſunt , nō mō ad iniunctas in hoc ſæculo pro peccatis contritis & confeſſis , pœnitentiis ualēt.ſed ad abſolutionem

nem à pœnis in futuro ſæculo pro peccatis in purgatorio exoluendis.5.q.25.1.9.

2 Indulgentiæ tantum ualent quantum prædicantur, ſi ab habente poteſtatem, fidelibus Chriſti uiuis membris, ad honorem Dei,& proximi utilitatem conferantur. 3.q.25.2.c.

3 Licet pro temporali ſubſidio ad ſpiritualia ordinato indulgentias conferre,non autem pro tempore ſimpliciter.5.q.25.3.o.

4 Non omnes ſacerdotes,ſed ſolus Epiſcopus poteſt indulgentias facere,5.q.26.1.c.

5 Poſſunt indulgentias facere etiam non ſacerdotes. 5. quæſt.26.2.o.

6 Solus Papa plenarias indulgentias pro libito ſuæ uoluntatis, legitima tamen exiſtente cauſa,facere poteſt,cæteri autem Epiſcopi,quantum ſibi à Papa taxatum fuerit.3.q.26.3.o.

7 Poteſt prælatus in peccato mortali exiſtens,indulgentias facere.5.q.26.4 c.

8 Moralibus criminibus obnoxiis nullatenus indulgentiæ proſunt,ſed contritis& confeſſis,5.q.27.1.c.

9 Non tantum laicis,ſed etiam religioſis indulgentiæ proſunt.5.q.27.2 o.

10 Indulgentiam minime conſequuntur, qui id non efficiunt, pro quo indulgentiæ dantur.5.q.17.3.o.

11 Tametſi non poſſit prælatus ſibi indulgentiam facere aliis tamen cõceſſa, pro ſe etiam uti poteſt.5.q.27.4.o.

¶Induſtria duplex.ſ.una de neceſſariis ad ſalutem. alia de iis quæ ſunt ad bene eſſe.prima eſt in omni exiſtente in gratia non autem ſecunda,22^{ae}.q.47.13.3^{m}.*14.1^{m}.

Inæqualitas rerum,eſt à Deo:quia ſicut diuina ſapientia cauſa eſt diſtinctionis rerum,propter perfectionem uniuerſi, ita,& inæqualitatis:non enim eſſet perfectum uniuerſum ſi tantum unus gradus bonitatis inueniretur in rebus.1^{a}.q.47.2.o.*q.63.2.3^{m}.

1 *Infamia publica tenet locum accuſatoris,* in denunciatione uero non intenditur punitio peccantis,ſed emendatio. Et ideo nihil agitur contra eum cuius peccatum denunciatur,ſed pro eo.Et ideo ibi non eſt neceſſarius accuſator.22^{ae} q.67.3.2^{m}.

2 Uno infamato, aliquando alii infamantur, quia ſecundum Auguſt. cum de aliquibus qui ſanctum nomen profitentur,aliquid criminis uel falſi ſonuerit,uel ueri patuerit,inſtant,ſatagunt,ambiunt ut de omnibus hoc credatur, 22^{ae}.q.33.7.c.h.3^{m}.

1 Infidelis non debet permitti habere dominium nouum ſuper fideles,ſed tãtum antiquum,quo etiam priuari poteſt, ſed permittit eccleſia,quòd infideles accipiunt à fidelibus miniſterium in aliquo artificio:nam ſerui ſubiiciũtur dominis ſuis ad totam uitam, & ſubditi præfectis,ad omnia negocia, ſed miniſtri artificum, ſubiiciuntur eis ad aliqua ſpecialia opera,unde periculoſius eſt, quòd infideles accipiant dominium, uel prælationem ſuper fideles, quàm quòd accipiant ab eis miniſterium in aliquo artificio: & ideo ſecundum permittit eccleſia:non autem primum.22^{ae}.q.10.10.o.

2 Res infidelium ſi ipſi delinquũt,licet auferre per uim,auctoritate publica,non autem auctoritate priuata.22^{ae}.q.10.10.c.*q.66.8.2^{m}.

3 Infideles qui nunquam fuerunt de fide eccleſiæ, ſcilicet Iudæi & pagani, non reputantur hæretici. licet peruerſam fidem habeãt, ſunt tamen compellendi à fidelibus ſi adſit facultas, ut fidem non impediant,uel blaſphemiis,uel malis perſuaſionibus, uel etiam apertis perſecutionibus. 22^{ae}.quæſt.10.8.o.

4 Infideles uero qui aliquando ſumpſerunt fidem,ſcilicet hæretici,debent cogi ad fidem non autem alii, ſcilicet Iudæi & pagani,22^{ae}.q.10.8.o.

5 Non omnes actus infidelium, ſunt peccata, ſed aliqui actus eorum ſunt boni,ex eſſentia obiecto, uel circunſtantia, & placent Deo,nullus tamen meritorius.22^{ae}.q.10.4.o.*q.23.7.1^{m}.

6 Nullum peccatum ueniale poteſt eſſe in infideli, antequam peccet mortaliter,12^{ae}.q.89.6.o

7 Primi motus non ſunt peccata mortalia fideli, nec infideli, 12^{ae}.q.89.5.o. *22^{ae}.q.158.2.3^{m}.

8 Grauius peccat fidelis quàm infidelis,in eadem ſpecie peccati ſimpliciter autem econuerſo, 12^{ae}. q.73.8.c. ſi.*q.89.3.c.* 22^{ae}.q.10.3.3^{m}.

9 Et infideles contemnunt fidem , ſi fidelium defectus cognoſcant.22^{ae}.q.10.10.c.

10 illis infidelibus temporaliter eccleſiæ uel eius membris ſubiacent,ſtatuit eccleſia, ut ſeruus Iudæorum , cum fuerit factus Chriſtianus, ſtatim à ſeruitute liberetur, nullo pretio dato, & ſimiliter ſi infidelis exiſtens fuerit tempus ad ſeruitũ &c. In illis autem infidelibus qui tẽporaliter eccleſiæ,uel membris non ſubiacent, ius dominii, & prælationis,& dictorum, eccleſia non ſtatuit: licet poſſet ſtatuere de iure, & hoc faciat ad ſcandalum uitandum, ne nomen Domini & doctrina blaſphemetur,22^{ae}.q.10.10.c.ſi.*quæ.66.8.2^{m}.

1 ¶Infidelitas ſumitur dupliciter.ſcilicet negatiue,& cõtrarie, idest repugnando,uel contemnendo:& eſt peccatum, non autem primo modo,ſed eſt pœna, 22^{ae}.quæſt.10.1.o.*6.ſi.*q.34.2.2^{m}.

2 Ratio infidelitatis,perficitur in contemptu:ideo eſt in uoluntate ut in cauſa,ſed eſt in intellectu, ut in ſubiecto,22^{ae}q.10 1.c.*2.o.

3 Species infidelitatis ſunt tantum tres.ſ.paganorum , Iudæorum,& hæreſis.22^{ae}.q.10.5.o.*q.11.1.c.*q.94.1.1^{m}.

4 Infidelitas hæreticorum,eſt grauior,quàm Iudæorum,& hæc quàm paganorum.22^{ae}.q.10.6.o.

5 Infidelitas eſt grauiſſimum omnium peccatorum circa mores:non autem peccatorum contra uirtutes theologicas. 22^{ae}.q.10.3.o.*q.13.3.c.*q.39.2.o.*3^{a}.q.80.5.c.

6 Infidelitas eſt ultimum peccatorum,ad quam homo quandoque per alia peccata perducitur.22^{ae}.q.162.7.3^{m}.

7 Infidelitas ſecundum quod eſt peccatum, oritur ex ſuperbia. 22^{ae}.q.10.1.3^{m}.

8 Infidelitas eſt in intellectu ſubiectiue,ſed eſt in uoluntate imperatiue,ideo actus eius eſt demeritorius.22^{ae}.q.10.2.c.

9 inter infideles uerum eſt matrimonium,quamuis nõ ita perfectum,ſicut inter fideles.5.q.59 2.c.

10 Cum inter infideles uerum matrimonium ſit,non propterea diſſoluitur eius uinculum,quod alter coniugum ad fidem conuertitur altero in infidelitate manente,ſolui tamen poteſt & quo ad habitationem & debiti ſolutionem, ſi nulla adſit correctionis ſpes.5.q.59.3.o.

11 Conuerſus ad fidem poteſt dimittere uxorem,nec ſecum cohabitare,cum conuerti non uult,nec illi debitum reddere tenetur.5.q.59.4.c.

12 Vir diſcedens ab infideli uxore,nolẽte cohabitare, ſiue creatoris contumelia,poteſt illã dimittere & alteram ducere,ſi autem uelit pacifice cohabitare poteſt quidem illam dimittere,non autem aliam ducere.5.q.59.1.c.

13 Coniugium ſi ratificatum fuerit quantum ad uinculum ſpectat,nulla ex cauſa ſolui poteſt,alioquin poteſt dirimi infidelitate,non adulterio,uerum quantum ad actum dirimi poteſt fornicatione cum corporali tum ſpirituali, propter cætera uero uitia nequaquam, niſi ad tempus,caſtigandi ſui cauſa.5.q.59.6.o.

1 ¶Nihil præter Deum eſt infinitum actu,nec poteſt eſſe etiam per potentiam Dei,nec ſecundum eſſentiam, nec ſecũdum eſſe,nec ſecundum uirtutem ſeu potentiam, nec ſecũdum magnitudinem,nec ſecundum multitudinem, 1^{a}.q.7.2.3, 4.o.*q.45.5.3^{m}.*q.50.2.4^{m}.*q.86.2.c.

2 Non inconueniens eſt aliquod creatum ſic eſſe infinitum , quod non finiatur ab alio.1^{a}.q.10.5.4^{m}*.q.50.2.4^{m}.

3 Infinitum ſecundum eſſentiæ rationem,eſt ſolus Deus.3^{a}.q.10.3.3^{m}.

4 id quod eſt ſimpliciter & omnibus modis infinitum, non poteſt eſſe niſi unum,ſed ſecundum aliquid poſſunt eſſe plura 3^{a}.q.10.3.3^{m}.

5 Si eſſet infinitum numero uel continuitate,eſſet finitum ſecundum eſſe & eſſentiam , & eſſet menſurabile a ſcientia Dei.1^{a}.q.7.2.c.*q.14.12.3^{m}.*3^{a}.q.10.3.2^{m}.

6 Infinitum eſt in diuiſione magnitudinis,non autem in appoſitione.1^{a}.q.7.3.3^{m}.

7 infinitum non eſt ſubſtantia,ſed accidit rebus:ideo ſicut multiplicantur ſecundum ſubiecta, ita & proprietas eius.3^{a}.q.19.3.3^{m}.

8 Ratio infiniti priuatiue conuenit quantitati,non autem negatiue.1^{a}.q.7.1.2^{m}.

9 infinitum materiale,conuenit quãtitati,non autem infinitũ formale,1^{a}.q.7.1.2^{m}.*3.3^{m}.*4^{m}.*q.2 .2.1^{m}.*3^{a}.q.10.3.1^{m}

10 infinitum repugnat cuilibet ſpeciei magnitudinis,non autẽ magnitudini in communi, 1^{a}.q.7.3.2^{m}.

11 infinitũ duplex. ſ. negatiue dictum priuatiue. 3^{a}.q.10.3.1^{m}.

12 infinitum duplex ſ ſecundum materiam, & ſecundum formam.1^{a}.q.7.1.o.*q.25 2.1^{m}.*q.86.2.1^{m}* 3^{a}.q.10. 3 1^{m}.

13 Infinitum duplex,ſ.ſimpliciter,& ſecundum quid. 1^{a}.q.7.2.c

14 infinitum ſecundum quid duplex,ſ.potentia ad infinitas formas,ut materia,uel non limitatum per materiam, uel intelligentia,1^{a}.q.7.2.o.

13 Id

15 Id quod eſt infinitum vno modo, poteſt eſſe finitum alio modo, 3ª.q.10.2.2m
16 Virtus infinita, non poteſt eſſe in magnitudine, 1ª.q.25.2.3m.* q 105.2.3m
17 Infinitum comprehenditur ab infinito, quia nihil eius eſt extra cognoſcentem, non autem attingendo fines eius, 1ª.q.14.3 1m.* 2m.* 12.1m.* 1m
18 Nullus intellectus, cognoſcit infinitum in quantum huiuſmodi, ſcilicet numerando partem poſt partem, 1ª.q.14.12.1m.* q.86.2.0.* 3ª.q.10.3.1m
19 Intellectus noſter dicitur intelligere infinita, in quantum intelligit uniuerſale, continens infinita in potẽtia, 1ª.q.7 2 2m.* q 14.12.c.fi.* q.86.2.1m.* 12.q.30.4.1m.* 3ª.q.10.3.2m
20 Infinitum ſecundum materiam, eſt ignotum, non autem infinitum ſecundum formam, 1ª.q.12.1.2m.* q.86.2.1m.* 3ª.q.10.3.1m
21 Infinitum materiale eſt imperfectum, ſed infinitum formale, eſt ſummæ perfectum, 1ª.q 7.1.c.1m.* q.25.2.1m
22 Infinito ſimpliciter quoad omnia, nihil poteſt eſſe maius, ſed infinito ſecundum aliquid determinatum, eſt aliquid maius extra illum ordinem, non autem in illo ordine, 3ª.q.10.3.3m
23 In cauſis per accidens, itur in infinitum, non autem in cauſis per ſe, 1ª.q.46.2.7m.* 12æ.q.1.4.0
1 ¶Infirmitas in malis uoluntarijs, ſubeſt poteſtati hominis, ideo non tollit, nec minuit rationẽ culpæ, 12æ.q.21.2.3m
2 Infirmitas animæ, ex qua dicitur aliquod peccatum, eſt paſſio eius, non moderata à ratione, 12æ.q 77.3.0.* quæſt. 85 3.4m
3 Infirmitas alleuiat peccatum, in quantum diminuit uoluntarium, 12æ.q.47.2.c.* q.73.6.c.* q.77 6.7.0.* q.88.2.c.* q.105.2.1m.* 22æ.q.14.3.c.* q.150.4.3m.* q 154.3.1m
4 Peccatum ex infirmitate, imputatur homini ad peccatum mortale, in quantum fuit in poteſtate eius, reprimere paſſionem, 12æ.q.77 7.8.0
1 ¶Ingenitum ſumitur tripliciter, ſcilicet negatiue extra genus, in genere Dei, & in genere principij diuini, primum conuenit etiam creaturis non generatis, ſecundum ſpiritui ſancto, tertium autem, eſt notio patris tantum, 1ª.q.33.4.0
2 Ingenitum per duplex. N. eſt increatum, ſeu æternum, per ſimplex autem. N. genitum eſt non generatum, 1ª.q.33.4.3m
3 Ingenitum & innaſcibilitas, nihil ponunt de intellectu eorum, ſed aliquid præſupponunt, 1ª.q.33.4.1m
4 Pater in diuinis potius dicitur ingenitus, quàm inſpiratus, triplici ratione, ſcilicet prima eſt, quia proceſſio ſpiritus ſancti, ſecundum ordinem naturæ præſupponit generationem filij, ſecunda quia per hoc quòd dicitur ingenitus ſecundum quod eſt notio patris, tollitur omnis modus communis conſequendi generationem. Hoc enim conuenit patri in quantum eſt generationis principium, ut nullo modo generationem conſequatur tertia quia negatio ingeniti fundatur ſuper rationem principij, 1ª.q.33.4.5m

1 INgenium.* Velocitas ingenij, pertinet ad perfectionem hominis, quoad bene eſſe eius, 12æ.q.4.5.c.* 1.0

1 INgratitudo quælibet eſt peccatum, quia tollit debitum gratitudinis, quod eſt debitum honeſtatis, 22æ. quæſt. 107.1.0
2 Ingratitudo pertinet ad primam & ſecundam ſpeciem ſuperbiæ, 22æ.q.162.4.3m
3 Ingratitudo eſt ſpeciale peccatum, ratione contemptus beneficii, ſed eſt circunſtantia, reſpectu aliorum peccatorum 22æ.q.107.2.0.* 3ª.q.88.4.0
4 Ingratitudo eſt peccatum mortale, & aliquando ueniale, 22æ.q.107.3.0
5 Ingratitudo proueniens ex peccato mortali, habet perfectam rationem ingratitudinis, ſed proueniens ex ueniali imperfectam, 22æ.q.107.3.c.1m
6 Obliuio beneficii ex natura, excuſat ab ingratitudine, non autem obliuio ex negligentia, nec impotentia recompenſandi beneficium, quia ad gratitudinem ſufficit bona uoluntas, ubi deeſt facultas, 22æ.q.106.3.5m.* q.107.1.2m
7 Ingratitudo non eſt reſpectu adiuuantis peccare, quia non confert beneficium, ideo non debetur ei gratiarum actio, 22æ.q.107.1.1m
8 Ingratus dicitur dupliciter ſcilicet per ſolam omiſſionem actus gratitudinis, & per actum contrarium gratitudinis, 22æ. quæſt. 107. 2. 3. a
9 Gradus ingratitudinis triplex, ſcilicet non retribuere, diſſimulare, & peſſimus ex negligentia obliuiſci: ſed reddere mala pro bonis, reducitur ad primum, Vituperare beneficium, ad ſecundum: ſed id reputare malefactum, ad tertium, 22æ.q.107.2.3.c
10 Ingratitudo contra Deum, contingit dupliciter. ſ. agendo contra beneficium eius, per quodcunque peccatum mortale, & agendo contra formam eius quadrupliciter. ſ. per odium proximi, per apoſtaſiam à fide, per contemptum confeſſionis, & per dolorem de pœnitentia præterita, ideo per ingratitudinem horum ſcilicet ſpecialiter peccata dimiſſa redeunt, 3ª.q.88.2.0
11 Ingratus, meretur priuari beneficio, tamen dans beneficiũ, non debet ei ſubtrahere: ne fiat peior, 22æ. q. 107.4.0.* q. 122. 5.4m
12 Ingratitudo non incurritur per peccatum ueniale: nec peccata dimiſſa redeunt, quia peccatum ueniale non eſt contra Deum, ſed præter eum, 3ª.q.88 2.2m
13 Peccata uenialia redeunt per ingratitudinem, ſicut & peccata mortalia: quia remiſſio utrorumque, aſcribitur beneficio Dei contempti, per recidiuum, 3ª.q 88.2.2m
14 Similiter eſt de peccato originali, 3ª.q.88.2.2m
15 Peccata dimiſſa, redeunt per recidiuum, quantum ad effectum, quia ex peccatis dimiſſis, relinquitur in peccatis ſequentibus deformitas quædam ingratitudinis, non autem redeunt quantum ad priorem maculam, uel reatum, 3ª q.88.1.0.* 2.3.0
16 Per ſequens peccatum, non redditur tantus reatus, quantus erat omnium peccatorum præteritorum, ſed ſecundum quantitatem contemptus in ingrato, 3ª.q.88.3.0
17 Ingratitudo ſecundum quam peccata redire dicuntur, incurritur ex quolibet peccato, quia omne peccatum eſt contra Deum, ideo talis ingratitudo nõ eſt ſpeciale peccatum, 22æ.q.107.2.1m.* 3ª.q 88 4.0
1 Inhumanitas eſt idem quod obduratio contra miſericordiam, 22æ.q 118 8.3m.ſi.
2 Inhumanitas eſt filia auaritiæ, ſicut & obduratio contrà miſericordiam, 22æ.q.118.8.c
¶Iniquitas propriè eſt in proximum, ſed peccatum eſt in ſeipſum, impropriè uerò ſunt idem. 12æ.q.33.2.1m.* q.110.4.4m

INiuſtitia duplex ſcilicet illegalis, oppoſita iuſtitiæ legali ita ſecundum inæqualitatem ad alterum, prima eſt generalis intentione, & ſpecialis obiecto: ſecunda uero eſt ſpecialis utroque modo, 22æ.q.58.5.3m.* q.59.1.0.* q.79.1.1m
2 Iniuſtitia ſemper eſt ad alterum. 12æ.q.59 3.2m
3 Faciens iniuſtum ex electione, eſt iniuſtus: non autem ſi præter intentionem ſcilicet per ignorantiam, uel ex paſſione, 22æ.q.59.2.0.* 4.1m
4 Iniuſtitia eſt circa operationes exteriores, 22æ.q.60.3.3m
5 Exceſſus in pœnis, quoad illud quod exterius agitur, pertinet ad iniuſtitiam, ſed quoad auſteritatem animi, quæ propter hoc fit, pertinet ad crudelitatem, 22æ.q.159.1.1m
6 Nullus uolens, patitur iniuſtum formaliter, nec aliquis agit iniuſtum formaliter, niſi uolens. 22æ.q.59.3.u.* q. 66.4.c
7 Aliquis poteſt facere iniuſtum, nullo patiente iniuſtum formaliter, & econuerſo, ſed materialiter ſemper ſe comitantur, 12æ.q.59.3.3m
8 Facere iniuſtum formaliter, eſt peccatum mortale, niſi in minimis, 22æ.q.59.4.0.* q.69.1.c.* q.70 4 c.* q.110.3.c
Omne peccatum, eſt iniuſtitia, 12æ.q.113.1.1m.* 22æ.quæſt. 59.1.1m
¶Innaſcibilitas eſt notio patris, & proprietas eius, non autem eſt notio perſonalis, 1ª.q.32.3.c.* q.33.4.0
1 ¶Innocentia & tempus amiſſum, ſunt irrecuperabilia, 3ª. q.89.3.c
2 Innocentes mortui pro Chriſto in Bethleem, fuerunt martyres, 12æ.q.124.1.1m.* 3ª.q.36.2.3m
3 Vſus rationis, miraculoſe acceleratus eſt ſecundum aliquos in innocentibus, 22æ. q.124.1.1m
4 Homines in ſtatu innocentiæ fuiſſent inæquales ſexu, ætate, iuſtitia, ſcientia, robore, pulchritudine, complexione, & quantitate: tamen ſine defectu, animæ, & corporis, 1ª.q.92.1.2m.* q.96.3.4.c
5 Tunc fuiſſet emiſſio ſuperfluitatum, ſed ſine ulla indecentia, 1ª.q 97.3.4m
6 Tunc homines uixiſſent in communi poſſeſſionum, 1ª. q. 98.1.3m
7 Tunc homo fuiſſet ſicut angelus, per ſpiritualem mentem, 1ª.q.98.2.1m

8 Con-

8 Continentia & pœnitentia, non fuiſſent tunc, ſaltem ſecundum actus quos nunc habent, 1ª.q.95.3. ° q.98. .3m

9 Nec matrimonium tunc fuiſſet in remedium, nec ut ſacramentum, ſed fuiſſet in officium naturæ, 3ª.q.61.2.3m

10 °Actus matrimonij, tunc ſoluiſſet integritatem carnis, non autem mentis: tunc autem ſoluit utroque modo ſecundum actum, non autem ſecundum habitum: ſicut in coitu vitioſo, 12æ.q.34.1.1m

11 °Tunc fuiſſet partus ſine dolore, 22æ. q.164.2.c.1m

12 °Tunc ſacramenta non fuiſſent neceſſaria, quia non accepiſſent homines cognitionem ex ſenſibilibus, 3ª.q.61.2.0

¶Innouatio mundi, fiet in fine mundi, non quidem ſecundum ſubſtantiam, ſed ſecundum qualitatem, nec fiet naturaliter, ſed ſupernaturaliter, 1ª.q.66.3.c

1 INobedientia duplex, ſcilicet generalis, id eſt quicunque receſſus à præcepto: & ſpecialis, id eſt contemptus eius, 22æ.q.104.2.1m.° q.105.1.1m.° 2.3m

2 Omnis inobedientia formaliter, id eſt ex contemptu: eſt peccatum mortale, 22æ.q.69.1.c.° q.105.1.0

3 Inobedientia non eſt peccatum in ſpiritum ſanctum, niſi ſit ei annexa obſtinatio, 22æ.q.105 2.2m

4 Inobedientia eſt tanto grauior, quanto præcipiens eſt maior, & quanto præceptum eſt magis intentum, 22æ.quæſt. 105 2 n

1 INquirere. °Sicut Inquiſitio pertinet ad rationem ita & iudicium pertinet ad intellectum, 22æ.q.49.5.3m.° q.53 4.c

2 Inquirere de dictis uel factis aliorum, ad utilitatem ſui, vel aliorum, eſt laudabile, ſi autem ad malum, uel inutiliter, eſt uitioſum, 22æ.q.167.2.c.3m

3 Debitor certæ perſonæ, tenetur inquirere eam, ut prælatus ſubditum, non autem debitor incertæ perſonæ, 22æ.q.33.23.4m

Inſania duplex ſcilicet excludens totaliter vſum rationis, alia priuans affectum humanum. Prima opponitur prudentiæ, ſecunda uero manſuetudini & clementiæ, 22æ.q.150.4.3m.° 157.3.3m.° q.175.2.2m

1 Inſenſibilitas eſt vitium, quo prætermittuntur neceſſaria vitæ contra rationem, ideo eſt peccatum, 22æ.q.142.1.0

2 Inſenſibilitas non multum contingit, ideo ipſa, & omnes ſpecies eius oppoſitæ diuerſis ſpeciebus temperantiæ, ſunt innominatæ: & contrariantur temperantiæ & intemperantiæ, 22æ.q.150.1.1m

Vitium contrarium luxuriæ, continetur ſub inſenſibilitate, ſed non tangitur in multis, eo quòd homines magis ſunt proni ad delectationes, & accidit hoc vitium in eo qui in tantum deteſtatur mulierũ uſum, quod etiam vxori debitum non reddit, 22æ.q.153.3.3m

3 Inſidiæ non proprie ſunt fraudes, nec opponuntur iuſtitię, nec ordinatæ uoluntati: ideo licet eis uti in bello iuſto, ut patet in libro ſtratagematum Francorum, 22æ.q.40.3.0.° q.71.3.3m

Inſipientia eſt idem quod ſtultitia, & contrariatur ſapientiæ, 22æ.q.46.1.1m

Inſtabilitas eſt mutabilis loci, uel propoſiti, 22æ.q.35.4.3m

¶Nihil temporis eſt, niſi inſtans eius, 1ª.q.46.3 3m

2 Inſtans in toto tempore, eſt idem ſubiecto, differens ratione, 1ª.q.10.4.2m

3 °Inter quælibet duo inſtantia, qualitercunque ſignentur, ſemper eſt accipere tempus medium, 1ª. q.53.3.c.° q.63.6.4m.° 3ª.q.75.7.1m

4 Puncta in linea poſſunt accipi, intrinſeca, & extrinſeca: inſtans uero, extrinſecum tantum, 3ª.q.75.7.1m

5 Primum inſtans in quo res habet eſſe, datur: non autem vltimum, 1ª. q.53.3.c.° 12æ.q.113.7.1m.° 3ª.q.33.1.3m.° q.75.7.1m

6 Omne agens poteſt operari in primo inſtanti in quo eſt, niſi ſit imperfectum, uel impeditum, uel actio eius ſit ſucceſſiua, 1ª.q.42.2.c.° q 46.2.1m.° q.63.5.c.° 12æ.q. 113 3.4m.° 3ª.q.34.2.1m

7 °In eodem inſtanti eſt illuminatio aeris, uiſio coloris, & diſcretio rei viſæ: licet primum ſit cauſa ſecundi, & ſecundũ tertij, 1ª.q.63.5.c

8 °Operatio intellectus & uoluntatis, poteſt eſſe in inſtanti, 1ª.q.63. .c.° 12æ.q.113.7.0.° 3ª.q.34.2.c

9 Omnis mutatio, cuius ſubiectum nihil habet repugnans formæ introducendæ, eſt in inſtanti, 12æ.q.113.7.c.3m.° 3.q 75.7.c

10 Omnis mutatio inſtantanea, eſt terminus motus præcedentis, 1ª.q.58.3.c

11 Nullus motus localis, uel augmenti, poteſt eſſe in inſtanti, 1ª.q. 7.2.c.° 3ª.q.33.3.c.° q.57.3 3m

12 Mutatio tripliciter eſt in inſtanti, ſ. primo ſi forma ſit indiuiſibilis, ut forma ſubſtantialis. Secũdo ſi ſubiectum ſit in vltima diſpoſitione. Tertio ſi agẽs ſit infinitæ uirtutis, 12æ q.113.7.c.° 3ª.q.75.7.c

13 Inſtans nunquam intelligitur, niſi ut fluens: nec ut fluens à priori niſi motus præcedat, nec ut fluens in poſterius, niſi motus ſequatur, 1ª q.46.1.7m

¶Inſtructio fidei duplex. ſ. cathecumenorum circa baptiſmum, & populi Chriſtiani circa miſſam, 3ª. q. 83 4.4m

1 INſtrumentum duplex ſcilicet coniunctum, & ſeparatum, quod non mouetur, niſi per coniunctum, 3ª.q.62.5.c

2 Inſtrumentum duplex ſcilicet animatum, & inanimatum, in primo requiritur intentio ad effectum, non autem in ſecundo, 3ª.q.64 8.1m

3 Inſtrumentum animatum indiget habitu ad operandum, non autem inanimatum, 12æ.q.68.3.2m.° 3ª.q.7.1.3m

4 Quanto inſtrumentum eſt magis proportionatum fini, tanto melius eſt non autem quanto maius eſt, 22æ.quæſt. 188.7.1m

5 Virtus dupliciter datur inſtrumento, ſcilicet inchoatiue, quando inſtituitur: completiue, quando mouetur à principali agente, 3ª.q.62.4.3m.° q.72.3.2m

6 Quando opus perficitur pluribus inſtrumentis, uirtus inſtrumentalis non eſt complete in uno inſtrumento, ſed incomplete in utroque, 3ª.q.62.4.4m.° q.82.1.1m

7 Virtus inſtrumentalis, eſt incompleta, & intentionalis, 3ª.q.62.4 0.° q.63.5.1m

8 Virtus inſtrumenti, per ſe loquendo, non eſt proprie in genere, ſed reducitur ad genus & ſpeciem uirtutis perfectæ, 3ª.q.62.4.2m.° q.63.2.c

9 Virtus inſtrumenti non eſt in ſubiecto, ſecundum conditionem agentis principalis, 3ª.q.63.5.1m.° 2m

10 Virtus ſpiritualis non poteſt eſſe in corpore, ſecundum eſſe completum, ſed intentionaliter, & inſtrumentaliter, 3ª.q.62.4.1m

1 ¶Intellectualis ſubſtantia non poteſt uniri formaliter corpori, niſi corpori humano, 1ª.q.51.1.c

2 Neceſſe eſt eſſe aliquas ſubſtantias intellectuales, 1ª.q.50.1.c

3 Omnis ſubſtantia intellectualis, eſt incorporea, 1ª.q.50.1.c

4 Nullum intellectuale, eſt materiale, 1ª.q.50.2.c

5 Subſtantię intellectuales ſunt incorruptibiles, 1ª.q.75.6.c &

6 Omnis ſubſtantia intellectualis, eſt uolens, 1ª.q.19.1.0.° q.59.1.c.1m

7 Creatura intellectualis, eſt perfectior uniuerſo intenſiue, non autem extenſiue, ſed econuerſo, 1ª.q.93.2.3m

1 INtellectus dicitur, quaſi intus legens, intellectus enim nomen ſumitur ab intima penetratione ueritatis: unde actu intelligere aliquid eſt actu cogitare, ſecundum Auguſtinum, 12æ.q.108.1.3m.° 22æ.q.8.1.c.° q.49.5.3m

2 °Intellectus eſt potentia, realiter diſtincta ab eſſentia animæ, 1ª.q.79.1.0

3 °Intellectus eſt potentia paſſiua, 1ª.q.79.2.0

4 Intellectus paſſiuus, ſecundum aliquos, eſt appetitus ſenſitiuus: ſed ſecundum alios, eſt potentia cogitatiua, 1ª.q.79.2.2m.° 12æ.q.51.3.c

5 Intellectus dicitur dupliciter, ſcilicet anima intellectiua, ſed denominatiue, quaſi à principaliori ſua uirtute: & potentia intellectiua, 1ª.q.79.1.1m

6 Intellectus duplex, ſcilicet intellectus poſſibilis, & intellectus paſſiuus, 12æ.q.5 .3.0.° q 71 4.c

7 Intellectus quadruplex. ſcilicet agens, poſſibilis, in habitu, & in actu ſiue adeptus, 1ª.q.79.10.c

8 Intellectus eſt in potentia ad formas uniuerſales, materia uero eſt in potentia, ad formas indiuiduales, ideo differũt realiter, 1ª q.75.5.1m.° 2m

9 Intellectus hominis, multiplicatur ſecundũ multitudinem corporum contra Auerroim commentatorem, 1ª.q.76.2.0.° q 79.5.0.° q.117.1.c.° q.118.2.2m.° 12æ.q.50.4.c

10 °Ens in communi, eſt obiectum intellectus, 1ª.q.55.1.c.° q.79.7.c.° q.82.4.1m.° q.87.3.1m.° q.105.4.c.° 12æ.q.9.1.c.° q.10.1.3m

11 Ratio & cauſa ueritatis alicuius obiecti, primo apprehenditur à potentia intellectiua, 12æ.q.1.1.c

12 Ens eſt primum cadens in intellectu, 1ª.q.5.2.c.° q.11.2.4m.° 12æ.q.55.4.1m.° q.94.2.c

13 Primo intelligitur ens, ſecundo nõ ens, tertio diuiſio, quarto unum, quinto multitudo, 1ª.q.11.2.4m

14 intel-

14 Intellectus noſter intelligit ſe, & actum ſuum, & ſpeciem intelligibilem reflexiue: non autem primo. 1ª.q.14.2.3m. * q.76.2.4m. * q.85.2.c. * q.87.1.3.0
15 Intellectus noſter cognoſcit ſe, non per eſſentiã ſuam, ſed per actum ſuum dupliciter. ſ. uel particulariter. i. dũ quis percipit ſe habere animam intellectiuam, dum percipit ſe intelligere, uel uniuerſali. i. conſiderando naturam intellectus, ex actu eius. Ad primum modum, ſufficit eius præſentia, non autẽ ad ſecundum, ſed requiritur diligens & ſubtilis inquiſitio, 1ª.q.87.1.o. * q.38.2.3m. * q.89 2.c. * quæſt. 94 2.c
16 Intellectum duplex. ſ. primum. i. ſpecies intelligibilis quæ eſt perfectio intellectus: & ſecundum. i. res cuius eſt ſpecies. ſicut eſt duplex viſum. 1ª q.4.14.5.2m. * 3m
17 Id quod primo intelligitur. eſt res cuius ſimilitudo eſt ſpecies in intellectu; quæ non intelligitur primo, ſed reflexiue. 1ª q.85.2.0
18 Intellectus noſter, in hac uita non cognoſcit ſubſtãtias ſeparatas à materia, quantum ad quid ſunt: quia ſunt ordine naturæ ſupra nos. 1ª q.64.1.1m * q.89.2.3m
19 Intellectus noſter intelligit ſimplicia, & enunciat per modũ cuiuſdam compoſitionis: ſed Deus econuerſo. 1ª q.50.2.c, * 22æ.q.1.2.c
20 Res materiales, ſunt in intellectu noſtro ſimpliciores, quam in ſeipſis 1ª q.50.2.c
21 Singularitas repugnat intellectioni, materiæ, non autem ſecundum ſe: ideo indiuiduum immateriale eſt intelligibile in actu. 1ª.q.56.1.2m * q.76.2.3m * q.7.6.2m. * q.86. .c.3m
22 * Intellectus noſter non cognoſcit ſingularia. 1ª.q.14.11 1m
23 Intellectus noſter non intelligit indiuiduum materiale primo, ſed reflexiue. 1ª.q.14.11.1m * q 50.2.c.ſi. * q.56.1. 2m * q.57.2.1m * q 86.1.0. * 3.4.c. * q.89. 4.c. 1m 22æ q.47.3.1m
24 Intellectus qui eſt ſemp in actu, non intelligit priuationẽ. ſ. primo: ſed per habitum. 1ª q.14 10.1m
25 Nullus intellectus poteſt intelligere plura ut plura, * ſed ut vniuntur 1ª q.12.10.0. * q.14.7.c.1m * q. 52. 3. 3m * q.58. 2.0. * q.85.4.0 * 5.1m * 12æ.q.12.3.5m * q.54.1.5m * q.115. 7.2m * 22æ.q.8.1.3m
26 Intellectus noſter poteſt intelligere infinita in potentia, & ſucceſſiue: non autem infinita in actu nec in habitu diſtincte. 1ª q.86.2.0. * q 87.3.2m
27 Subiectum & prædicatum, ut partes vnius propoſitionis ſimul vna intellectione intelliguntur non autem abſolute. 1ª q.58.2.c. * 12æ q.113.7.2m
28 Eodem actu intelligitur concluſio, & principium ut eſt ratio concluſionis, non autẽ abſolute. 12æ q.8.3.c. * q.12.4.c
29 Eodem actu, ſimul intelligitur res, cum ſua perfectione. 1ª q.87 3.c.1m
30 Eadem intellectione intelligitur obiectũ, & intellectio eius, ut ratio, non autem ut obiectum. 1ª q.2.4.2m * q.87.3.2m
31 Actio intellectus, eſt vita. i. operatio viuentis, nõ autem eſſe eius. 1ª q.54.1.2m
32 Intelligere comparatur ad intellectum ſicut eſſe ad eſſentiam. 1ª q.54.1.3.c
33 Intelligere eſt ſimplex intuitus intellectus ſ præſens. 12æ.q. 108.1.3m
34 * Intelligere noſtrum, eſt quoddam pati. 1ª q.79.2.c
35 Actio intellectus cuiuſcumque creati, dependet à Deo, quo ad duo; primo in quantũ hẽt ab eo perfectionẽ qua agit. ſ. lumen: ſecundo in quantum mouetur ab eo. 12æ q.109.1.c
36 Intellectus mouet ſe 12æ.q.8.3.c
37 Quicunque intelligit, ex hoc procedit aliquid ab eo. ſ. verbum cordis. 1ª q.27.1.c
38 * Operatio intellectus duplex. ſ. ſimplex apprehenſio, & compoſitio, & diuiſio, 1ª q.85.2.3m * 22æ q.83.1.2.3
39 Compoſitio intellectus duplex, ſcilicet vniuerſalis cum particulari: & accidentis cum ſubiecto, & ſemper eſt eorundẽ, ſicut compoſitio realis eſt diuerſorum. 1ª q.85.5.3m
40 Solus intellectus hominis intelligit cum diſcurſu, & componendo, & diuidendo, neceſſario, 1ª.q.58.4.5.0. * q.85.5.0
41 Operatio intellectus quintuplex, ſcilicet intelligentia, id eſt ſimplex intuitus, inuentio id eſt ordinatio ad aliud, excogitatio, ſapere, & diſpoſitio verbi, 1ª.q.79.10.3m
42 Actus intellectus duplex, ſ. actus rectus, & actus reflexus, 1ª. q.28.4 1m. * q.87.3.2m
43 Intellectus habet duos actus ſcilicet percipere, & iudicare, 22æ. q.45.2.3m
44 Perfectum iudicium intellectus in nobis non poteſt haberi, niſi per reſolutionẽ ad ſenſibilia, quæ ſunt prima principia noſtræ cognitionis, 22æ.q. 173.3.3.c
45 * Operatio dicitur intellectualis dupliciter * uno modo quaſi in ipſo intellectu cõſiſtens, ut cõtẽplatio, & talis operatio non determinat ſibi locum. Alio modo quia eſt ab aliquo intellectu regulata, & imperata: & ſic interdum determinat ſibi loca, 1ª.q.112.1.1m
46 Tempus miſcetur ſecũdæ operationi intellectus noſtri dupliciter. ſ. ex parte ſua accipiendo ſcientiam à continuo & tempore. i. à ſenſu & imaginatione, & ex parte intellectorum quæ ſunt in tẽpore, ſed intellectioni Dei, primo modo tantum, 12æ.q.113.7.5m
47 Intellectus eſt ſupra tempus corporalium, non autem ſpiritualium, 1ª.q 85.4.1m
48 Principium operationis intellectus duplex. ſ. intellectus, & ſpecies intelligibilis, & utrunque poteſt eſſe immediate à Deo, 1ª.q.10 .3.c
49 In omni operatione, qua intellectus noſter abſtrahit à phãtaſmatibus, neceſſe eſt quòd abſtrahatur à ſenſibus. 22æ.q. 173.4.c
50 Vnus intellectus poteſt melius alio rem aliquam intelligere dupliciter, ſcilicet ratione fortioris intellectus, & ratione meliorum ſenſuum, non autem ex parte obiecti, 1ª.q. 12.6.0. * q.85.7.0
51 Intellectus intelligit aliquando rem aliter, quàm ſit, 1ª.q. 85.1.1m
52 Intelligere rem aliter quàm ſit, cõtingit dupliciter. ſ. ex parte obiecti, & ex parte intellectus, primum eſt falſum, non autem ſecũdum, uel uerum eſt quòd intellectus qui intelligit rem aliter quàm ſit, eſt falſus, ſi li, aliter, referatur ad rem intellectam, tunc enim intellectus eſt falſus, quando intelligit rem eſſe aliter quàm ſit, non eſt autem uerum, ſi li, aliter, accipiatur ex parte intelligentis Eſt enim abſque falſitate ut alius ſit modus in intelligendo, quàm modus rei in eſſendo, quia intellectum eſt in intelligente immaterialiter per modum intellectus, non autem materialiter per modum rei materialis, 1ª. q. 12.6.1m. * 2m.q.13.12. 3m. * q.85.1.1m
53 Non poſſe intelligi ſine alio, cõtingit dupliciter, ſcilicet vel alio non intellecto, uel non exiſtente, 1ª.q. 16. 3.3m. * q. 85.1.1m
54 Intelligibile eſt in intellectu tripliciter. ſ. actu, habitu, & ut relatum ad alium, 1ª.q 107.1.c
55 * Nihil poteſt intelligi, niſi ſecundum quod eſt ens actu, 1ª. q.12.1.c
56 Solus intellectus cognoſcit quidditates rerum, 1ª. q. 57. 1. 2m. * 12æ.q.31.5.c. * 22æ.q.8.1.c
57 Res intellecta, eſt in intellectu per ſpeciem eius, non autem ſecundum propriam naturam, 1ª.q.2.2.4m. * q.14.5.4m. * q.57.1.2m. * q.76.2.4m. * q.85.2.1m
58 Vnum quodque eſt intelligibile in actu, ſecundum quod eius ſimilitudo eſt in intellectu, 1ª.q. .8.2.c
59 Intellectum eſt perfectio intellectus, per ſpeciem intelligibilem in intellectu, 1ª.q.57.1.1m
60 Intellectus in actu, & intellectum, ſunt idem, 1ª. q. 14.2.c. * q.55.1.2m. * q 85.2.1m. * q.87.1.3m
61 Per formam lapidis in quantum huiuſmodi, non perficitur intellectus: ſed in quantum in ea participatur ſimilitudo alicuius quod eſt ſupra intellectum humanum. ſ. lumen intellectuale, uel aliquid huiuſmodi, 12æ.q.3.6.c
62 Ad hoc quòd aliquid ſit intellectum in actu, requiritur abſtractio à materia: & à conditionibus materiæ, 1ª. q.50.2. 2.c. * q.55.1.2m. * q 79.3.c. * q.87.1.3m
63 Species intelligibilis intellectus noſtri, eſt ſimilitudo rei, quoad naturam ſpeciei tãtum: ideo per eam cognoſci poſſunt infinita, ſed indiſtincte, 1ª. q. 14.3.5m. * 12 c.ſi. * q. 76.2.4m. * q.85.1.3m. * q.6.1.c
64 Species ſenſibilis in ſenſu eſt ſimilitudo unius tantum indiuidui, ideo per eam tantum unum indiuiduum cognoſci poteſt, 1ª.q.14.11.c ſi.
65 Intelligere conſequitur ſpeciem intelligibilem, ſicut eſſe formam, 1ª.q.14 4.c
66 Intellectus noſter non poteſt intelligere, niſi per aliquam ſpeciem informetur, 1ª.q.14.1 3m
67 Species intelligibilis comparatur ad intellectum, ſicut actus ad potentiam, & ut forma eius, 1ª.q.55 1.c
68 Ex intellectu & ſpecie intelligibili, fit unum ſubiecto: non autẽ eſſentialiter, 1ª.q. 4.2.c. * q.55.1.2m. * q.85.2.2m
69 In uno intellectu, à diuerſis phantaſmatib. eiuſdem ſpeciei, non abſtrahitur, niſi una ſpecies intelligibilis, 1ª.q. 76. 2. c. ſi.
70 Species intelligibilis, eſt à phantaſmate, ſecundum ſuum eſſe materiale: ſed ab intellectu agente, ſecundum eſſe formale, id eſt, ut eſt intelligibilis in actu, 1ª. q 84.6.c. * q.85. 1. 3m
71 Intelligere uniuerſalia, eſt intelligere naturam generis, uel

ſpeciei, ſine individui: ſed per ſpeciem intelligibilem abſtractam, à materia, per intellectum agentem, 1ª.q.44.3.1m.* q.85.1.1m
72 Intellectus noſter intelligit ſe, ſicut & alia. i. per ſpecies aliorum, 1ª.q.14.1.3m.* q.87.1.c.* q.88.2.1m.* q.89.2.c
73 Intellectus poſſibilis conſeruat ſpecies: contra Auicennam, 1ª.q.79.6.c.* q.84.4.c.* 12æ.q.67.2.c
74 Plures ſpecies poſſunt ſimul eſſe in intellectu, 1ª.q.12.10.c.* q.58.2.1m.* q.85.4.c.2m
75 In intellectu reſultant diuerſæ ſpecies ſecundum diuerſam diſpoſitionem phantaſmatum: ſicut ex diuerſa ordinatione earundem literarum, reſultant diuerſi intellectus, 22æ.q.173.2.c
76 Species eſt in intellectu & in ſenſu tripliciter. ſ. in potentia tantum in actu, ſecundum completionem vltimam, & medio modo. ſ. in habitu, 1ª.q.79.6.3m
77 Species primo eſt in ſenſu, ſecundo in imaginatione: tertio in intellectu poſſibili, per lumen intellectus agentis, 1ª.q.55.2.2m.* 22æ.q.173.2.c
78 Species ſunt in imaginatione, ſecundum quod imprimuntur à ſenſu uel ſecundum, quod tranſmutantur ex mutatione corporis, uel ſecundum quod ex imperio intellectus ordinantur phantaſmata ad aliquid ſignificandum, 22æ.q.173.2.c
79 *Senſus & intellectus differunt realiter, per vniuerſale, & particulare, & ſimiliter appetitus ſenſitiuus, & intellectiuus, id eſt voluntas, 1ª.q.50.1.c.* q.80.2.2m.* q.84.6.1.* q.115.4.c
80 Intellectus iudicans de agendis, & appetendis, dicitur ſenſus, quia relatus eſt ad particulare, 1ª.q.54.5.1m.* 22æ.q.46.1.c.* q.48.c.* q.49.1.1m
81 Intellectus eſt ſimilis ſenſui in hoc quòd requirit proportionem obiecti, diſſimilis autem quia non corrumpitur ab obiecto excedente, ſicut ſenſus, 1ª.q.58.1.3m
82 Intellectus indiget ſenſu, ſicut extremo ad quod fit reſolutio, non autem quia actus intellectus fiat per organum, 1ª.q.50.1.c.* q.115.4.c
83 Licet operatio intellectus oriatur à ſenſu, tamen in re apprehenſa per ſenſum, intellectus multa cognoſcit, quæ ſenſus percipere non poteſt, & ſimiliter æſtimatiua, 1ª.quæſt.78.4.4m
84 *Intellectus abſtrahit ab omni differentia temporis, ſicut & ab alijs conditionibus materialibus, quas ſenſus concernit, 1ª.q.107.4.c
85 Cuiuſlibet potentiæ ſenſitiuæ obiectum eſt forma, prout eſt in materia corporali, ideo eſt cognoſcitiua particularium tantum. Ratio autem eſt, cognoſcitiua ipſius uniuerſalis, 1ª.q.85.2.c.* 1.4m.* 12æ.q.51.1.3m.prin.* 22æ.q.58...2m
86 Potentiæ ſenſitiuæ interiores, præparant intellectui poſſibili proprium obiectum: ideo ex bona diſpoſitione earum, ad quam etiam cooperatur bona diſpoſitio corporis, redditur homo habilis ad intelligenda, 12æ.q.50.4.1m
87 Iudicium intellectus impeditur, per ligamentum ſenſus, 1ª.q.84.8.c.* q.94.4.4m.* q.101.2.c.* 12æ.q.33.1.3m.* q.48.3.c.* q.53.1.3m.* 22æ.q.154.5.c.* q.172.1.c
88 Senſibilia ſunt cauſa ſecundaria cognitionis intellectiuæ, ſed cauſa principalis eſt intellectus agens, 1ª.q.50.1.3m.* q.84.6.c.3m
89 Senſus cognoſcit tantum particularia corporalia, ſed intellectus cognoſcit etiam vniuerſalia & incorruptibilia, 1ª.q.85.1.c
90 Senſus apprehendit rem, quoad exteriora eius accidentia tantum, ſed intellectus ingreditur ad interiora, id eſt ad eſſentiam, 1ª.q.108.1.3m
91 Nulla forma ſubſtantialis eſt ſenſibilis per ſe, ſed ſolo intellectu comprehenſibili, 1ª.q.67.1.1m.* q.67.3.c.* q.75.6.c.fi.
92 Voluntas & intellectus ſunt potentiæ naturales, & conſequuntur naturam animæ de neceſſitate, 12æ.q.110.4.4m.* 3ª.q.18.1.c.3m.* 4m
93 Intellectus & voluntas, ſunt in eadem eſſentia animæ, ſubiectiue, 1ª.q.87.4.1m.* 12æ.q.33.4.2m
94 *In omni creatura, differunt realiter, intellectus, voluntas, & eſſentia, 1ª.q.59.2.c
95 Voluntas non poteſt eſſe in carentibus intellectu, 12æ.q.1.2.3m.* q.6.2.1m
96 Obiectum intellectus ſcilicet ratio boni, eſt ſimplicius, abſolutius, altius, & nobilius obiecto uoluntatis, ſcilicet bono, 1ª.q.82.3.c.1m.* 4.1m
97 Nobilitas operationis intellectus attenditur ſecundũ menſuram intellectus, uoluntatis autem, ſecundum obiectum 22æ q.23.6.1m
98 Intellectus inter omnes potentias eſt altior, & uoluntati propinquior, 12æ.q.83.3.1m
99 Intellectus eſt ſuperior uoluntate, quoad rationem ordinis, ſed quoad imperium, eſt è conuerſo, 12æ.q.13.1.c
100 Voluntas reſpectu eorum quæ ſunt ſupra animam, eſt nobilior intellectu, ſed reſpectu inferiorum, eſt è conuerſo, 1ª.q.82.3.c.3m.* q.108.6.3m.* 12æ.q.16.6.1m.* 22æ.q.23.6.1m
101 Idem ſecundum rem eſt obiectum intellectus, in quãtum eſt uerum, & uoluntatis, in quantum eſt bonum, 1ª.q.59.2.1m.* q.79.11.2m.* q.80.1.2m.* q.87.4.2m
102 Anima non poteſt eſſe ſine intellectu, & uoluntate, 12æ.q.110.4.4m
103 Intellectus tẽdit ad res, ut ſunt in eo, ſed uoluntas, ut ſunt in ſeipſis, 1ª.q.19.3.6m.* 6.2m.* q.82.1.c.* 12æ.q.63.6.1m.* q.86.1.2m.* 22æ.q.23.6.1m
104 Omne amatum eſt in voluntate, ſicut terminus motus eſt in principio motiuo: non autem eſt in ea ſecundum ſimilitudinem ſuæ ſpeciei, ſicut eſt in intellectu, 1ª.q.27.4.c
105 Obiectum intellectus, eſt primum in genere cauſæ formalis, ſed obiectum uoluntatis, eſt primum in genere cauſæ finalis, 12æ.q.9.1.c
106 *Intellectus eſt ſimpliciter prior uoluntate, ſicut motiuum mobili: & actiuum paſſiuo, 1ª.q.82.3.2m.* 12æ.q.13.1.c
107 *Intellectus prior eſt uolũtate, in uia receptionis, ſed è conuerſo in mouendo & agendo, 12æ.q.83.2.3m
108 Intellectus regit uoluntatem, non inclinando: ſed oſtendendo, & ordinando, 12æ.q.17.5.c
109 Intellectus non mouet corpus, niſi per appetitum, cuius motio præſupponit operationẽ intellectus, 1ª.q.76.1.c.co.2
110 Intellectus mouet uoluntatem, per modum finis, ſed uoluntas mouet, imperando intellectui, & cæteris potentijs animæ, 1ª.q.82.4.c.* q.107.1.c.* 12æ.q.9.1.c.* 2.3m.* 3.c.* q.11.1.2m.* q.12.1.c.* q.16.1.c.* q.17.1.c.* q.18.7.c.* q.19.3.3m.* q.56.3.c.* q.58.2.c.3m.* q.74.5.2m.* 22æ.q.58.8.1m.* q.82.1.1m.* q.180.1.c.3m.* 1ª.q.85.4.4m
111 Sicut intellectus, ex neceſſitate inhæret primis principijs, ita & uoluntas fini, 1ª.q.82.1.2.c
112 Finem prius apprehendit intellectus quàm uolũtas, tamen motus ad finem, incipit in uoluntate, 12æ.q.1.4.3m.* 4m.* 22æ q.4.7.c
113 Intellectus eſt primum motiuum omnium potentiarum animæ, quoad determinationem actus: uoluntas uero, quoad exercitium actus, 12æ.q.17.1.c
114 *Ab intellectu ꝓcedit aliquid dupliciter. ſ. aliquid per modum operati, & aliquid per modum operationis, à uoluntate autem ſecundo modo tantum, 1ª q.17.4.c
115 Intellectus neceſſario intelligit aliquid, non ex imperio uoluntatis, 1ª.q.82.4.1m
116 Intellectus intelligit actum uoluntatis, 1ª.q.87.4.c.* 12æ.q.17.1.c
117 Actus intellectus & uoluntatis, ſupra ſe inuicem reflectuntur, 12æ.q.17.1.c.* 3.3m.* 22æ.q.109.2.1m
118 Neceſſe eſt eſſe intellectum agentem, 1ª q.54.4.c.* q.79.3.c
119 Si intellectus agens non eſſet aliquid animæ, ſed eſſet quædam ſubſtantia ſeparata, unus eſſet intellectus agens omnium hominum, & hoc intelligunt qui ponunt vnitatem intellectus agentis, 1ª.q.79.5.c
120 *Si intellectus agens ſit aliquid animæ, ut quædam uirtus ipſius, neceſſe eſt dicere, quòd ſint plures intellectus agentes ſecundum pluralitatem animarum, quæ multiplicantur, ſecundum multiplicationem hominum, non enim poteſt eſſe, quòd una & eadem uirtus ſit diuerſorum ſubiectorum, 1ª.q.79.5.c.fi.
121 Intellectus agens eſt actus intelligibilium, quæ abſtrahuntur à phantaſmatibus: 1ª.q.87.1.c.co.1.fi.* 2m
122 Intellectus agens, eſt ſua actio: uun quidem per eſſentiam, ſed concomitanter, 1ª.q.54.1.1m
123 Intellectus agens, nullomodo eſt patiens: nec eſt ſubiectum habitus, 1ª.q.50.4.2m.* q.54.1.c
124 Intellectus in actu, ſemper intelligit, quantum eſt de ſe id eſt, ex parte intellectus agentis, 1ª.q.79.4.2m
125 Intellectus poſſibilis, non unitur homini, per ſpeciem intelligibilem, contra Auerroim, 1ª.q.76.1.c.cu.1.fi.* q.88.1.c
126 Intellectus poſſibilis, eſt ens actu, in genere entium: ſed eſt pura potentia, in genere intelligibilium, 1ª.q.87.1.c.2m.* 12æ q.50.4.2m.* 5.c
127 Sicut potentia ad eſſe ſenſibile, conuenit materiæ corporali: ſic potentia ad eſſe intelligibile, conuenit intellectui poſſibili, 12æ.q.50.3.2m.* 5.c
128 Intellectus poſſibilis, eſt in potẽtia naturaliter ad oĩa & ſola, q̃ poſſunt manifeſtari per lumẽ intellectus agentis. ſ. ad oẽs ſpecies rerum ſenſibilium, 1ª.q.88.1.c fi.* 12æ.q.50.5.c
129 Intellectus agens & intellectus poſſibilis, ſunt potentiæ aſſæ, & non

& non ſubſtantiæ ſeparatæ à corpore, ſecundum eſſe. 1^a.q. 79.4.5.o.*q.88.1.o.

130 Intellectus agens, & intellectus poſſibilis, fundantur in eadẽ eſſentia animæ. 1^a.q.79.4.4^m.*q.87.4.1^m.

131 Intellectus agens, & intellectus poſſibilis, differunt realiter. 1^a.q.54.1.1^m.*q.79.7.10.c.

132 Intellectus practicus, & intellectus ſpeculatiuus, ſunt realiter eadem potentia, ſed differunt ratione. 1^a.q.14.16.c.*quæſt. 79.11.o.

133 *Intellectus practicus eſt motiuus uoluntatis, non quaſi exequens motum, ſed quaſi dirigens ad motum. 1^a.quæſt.59. 11.1^m.

134 Practicum, dicitur ab opere exteriori, ſpeculatiuũ autem, ab opere interiori, 12^æ.q.1.6.1^m.*2^m.*q.3.5.2^m.*q.13.4.2^m.* q.57.1.1^m.

135 Intellectus ſpeculatiuus, ordinatur ad actum propriũ, ut ad finem: non autem ad actum extrinſecum, ſicut intellectus practicus. 22^æ.q.179.2.c.

136 Finis intellectus practici, & uitæ actiuæ exterior operatio ſpeculatiui uero, & uitæ contemplatiuæ, eſt cognitio ueritatis. 1^a.quæſt.14.16.c.*q.19.11.o.*12^æ quæſt. 1.5.c.*2^m.* q.69.3.2^m.*22^æ.q.179.1.2.c.*quæſt. 180.1.c.1^m.*2.c.*q. 181.1.4.c.

137 Res ordinatur ad intellectum practicum, ut menſuratum ad menſuram ad ſpeculatiuum autem econuerſo. 12^æ.q. 64.3.c.

138 Verum intellectus ſpeculatiui, accipitur per conformitatem eius ad rem practici uero per conformitatem eius ad appetitum rectum. 22^æ.q.57.5.3^m.

139 Intellectus ut dicit lumen ſupernaturale ad cognitionem, eſt unum de ſeptem donis ſpiritus ſancti 22^æ.quæſt.3.1.o.* q.49.2.2^m.

140 Donum potius nominatur intellectus, quàm uoluntas, quia intellectus dicit excellentiam, non autem uoluntas, 22^æ.q. 8.1.3^m.

141 Ratio non dicitur donum, ſicut intellectus quia ratio procedit ex lumine naturali non autem intellectus, ſicut nec donum 22^æ.q.8.1.2^m.

142 Donum intellectus eſt quædã acuta perſpectio diuinorum. 22^æ.q.49.2.2^m.

143 Donum intellectus eſt ad capiendum diuina, quorum iudicium, eſt doni ſapientiæ ſicut doni ſcientiæ reſpectu creaturarum, & conſilium eſt reſpectu ſingularium operum, 22^æ.q.8.6.o.

144 Donum intellectus eſt principaliter habitus ſpeculatiuus, & ſecundario practicus. 12^æ.q.8.3.o.*8.c.3^m.

145 Donum intellectus ita ſe habet ad nota nobis ſupernaturaliter: ſicut lumen naturale ad prima principia, 22^æ.quæſt. 8.1.2^m.

146 Fides poteſt eſſe ſimul cum dono intellectus, reſpectu eorũ quæ ſecundario ſunt fidei: non autem reſpectu principalium, niſi imperfecte. 22^æ.q.8.2.o.

147 Fides & donum intellectus, ſunt circa prima principia cognitionis ſuper naturalis & gratuitæ, primum aſſentiendo ſecundo penetrando, uel capiendo. 22^æ.q.8.6.c.2^m.

148 Tota certitudo, ſapientiæ, intellectus, & ſcientiæ, ut ſunt dona, procedit à certitudine fidei quæ eſt principium eorum: ſed ut ſunt uirtutes, innituntur naturali lumini rationis: fides uero ueritati Dei, ideo fides eſt perfectior eis quo ad certiorem inhæſionem, ſed econuerſo quo ad maiorem manifeſtationem. 22^æ.q.4.8.c.3^m.

149 Per donum intellectus homo habet rectam æſtimationem de ultimo fine, quod conuenit omni, & ſoli habenti gratiã gratum fac entem. 22^æ.q.8.5.o.

150 Donum intellectus non eſt niſi in exiſtente in gratia. 22^æ. quæſt.8.5.o.

151 Donum intellectus eſt ſemper in omni exiſtente in gratia, nec unquam *ſe ſubtrahit* in neceſſariis ad ſalutem: in nõ neceſſariis autem interdum, ut materia ſuperbiæ ſubtrahatur. 22^æ.q.8.4.3^m.

¶Intelligentia propriè, ſignificat actum intellectus, & aliquando ſignificat ſubſtantias ſeparatas, ſcilicet angelos. 1^a.quæſt. 79.10.o.

1 ¶Intelligibile eſt in intellectu tripliciter, ſcilicet habitualiter in actu conceptum uel conſideratum, & ut aliud ordinatũ & tranſitur de primo ad ſecundũ, & de ſecundo ad tertiũ per imperium uoluntatis: & in ſecundo loquitur intelligẽs ſibi ipſi, & in tertio loquitur alteri 1^a.q.107.1.c.2^m.

2 Forma in materia, non eſt intelligibilis niſi in potentia, 1^a.q. 79.3.c.

1 ¶Intemperantia eſt maxime uituperabilis, 22^æ.q. 142.1.o.*q. 143.c.*q.144.1.2^m.*q.151.4.2^m.*3^m.

2 Maximum remedium contra intemperantiam eſt, non immorari circa ſingularium conſiderationẽ. 22^æ.q.142.3.c.3^m.

3 *Deus non poteſt eſſe cauſa tendendi in non eſſe niſi ſubtrahendo ſuam actionem à rebus, ſed hoc habet creatura, inquantum eſt de nihilo. 1^a.q.104.3.1^m.

4 Formæ quæ poſſunt recipere magis & minus, intenduntur & remittuntur, ſecundum diuerſam diſpoſitionem ſubiecti. 3^a.q.89.2.c.

INTENTIO naturæ eſt ad ſpeciem, non autem ad indiuiduũ, nec ad genus. 1^a.q.85.3.1^m.6.*4^m.*q.98.1.c.

2 Intentio motus, propriè eſt actus uoluntatis, ſecundum quod in ea eſt uis intellectus ordinantis. 12^æ.q.12.1.o.*22^æ.q. 180.1.c.

3 Intentio dicitur oculus quia præſupponit cognitionem intellectus, 12^æ.q.12.1.1^m.

4 Intentio dicitur lumen, quia nota eſt intendenti. 12^æ. quæſt. 12.1.2^m.

5 Intentio dicitur clamor ad Deum, quia Deus nouit eam, uel quia dirigitur ad Deum. 12^æ.q.12.2.1^m.

6 Idem eſt motus quo uoluntas uult ea quæ ſunt ad finem, & quo intendit finem ut ratio eorum, non autem abſolute. 12^æ.q.8.3.o.*q.12.4.o.

7 Intentio eſt tantum finis, non tamen ſemper eſt ultimi finis. 12^æ.q.12.2.o.*22^æ.q.180.1.c.

8 Intentio poteſt eſſe ſimul ad multa, non ordinata ad inuicem. 12^æ.q.12.3.o.

9 Contingit quod intentio ſit bona, & uoluntas mala: non autem econuerſo. 12^æ.q.19.7.2^m.*4^m.*8 3^m.

10 Actus eſt bonus uel malus, ſicut uoluntas eligens eſt bona uel mala, & *eſt malus ſi uoluntas intendit mala. Sed ad hoc quod uoluntas ſit bona, requiritur quod ſit boni, & ſub ratione boni. 12^æ.q.19.7.c.3^m.*8.9.o.

11 Intentio dupliciter poteſt ſe habere ad actum qui dicitur uoluntas, ſcilicet antecedentes ſeu cauſaliter, & concomitanter: primo modo bonitas uoluntatis ex intentione finis dependet, non autem ſecondo modo, niſi reiteretur, 12^æ.q. 19.7.o.*9.c.

12 Virtus primæ intentionis, quæ eſt reſpectu ultimi finis manet in quolibet appetitu cuiuſcunque rei etiam ſi de ultimo fine actu non cogitetur, ſicut non oportet, quòd qui uadit per uiam in quolibet paſſu cogitet de uia. 12^æ.quæſt. 1.6.3^m.

13 Quãtitas intentionis & uoluntatis duplex. ſ. ex parte obiecti & ex intenſione actus, ſecundo modo coæquantur in bonitate & malitia formaliter, & non materialiter, non autem primo modo, propter diſproportionem, & propter impedimenta actus exterioris 12^æ.q.19.8.o.

14 *Nullum malum poteſt per ſe intendi. 1^a.q.19.9.c.*q.48.1. 2^m.*4^m.*12^æ.q.72.1.c.*q.78.1.2^m.

15 *Peccatum recipit ſpeciem ex intentione peccantis. 12^æ.q.72. 1.8.c.*3^a.q.88.4.1^m.

16 Intentio ſecundũ eſſe quod ſignificat ueritatem propoſitionis, formaliter eſt in anima, ſed eſt in re fundamentaliter. 1^a.q.3.4.2^m.

2 *Nullum intentionale denominat ſuum ſubiectum, nec cauſat effectum naturalem. 1.q.67.3.c.

1 ¶Interpretatio eſt in dubiis, in quibus non licet abſque determinatione principis, à uerbis legis recedere, ſed manifeſtis non opus eſt interpretatione, ſed executione, 22^æ.quæſt. 120.1.3^m.

2 Interpretatio in dando remedium, debet fieri in peiorem partem, ſupponendo. ſ. cum debemus aliquibus malis adhibere remedium ſiue noſtris, ſiue alienis expedit ad hoc ut ſecurius remedium apponatur, q. ſupponatur id quod eſt deterius: quia remedium quod eſt efficax contra maius malum, eſt multo magis efficax contra minus malum. ſed in diffiniendo ſiue determinando in rerum iudicio, debet aliquis niti ad hoc, ut interpretetur unumquodque, ſecundũ quod eſt in iudicio autem perſonarum, ut interpretetur in melius 22^æ q.60.4.c.3^m.

3 Interpretatio ſermonum reducitur ad donum prophetiæ, & eſt dignior quam donum linguarum. 22^æ.q.176.2.4^m.

4 Poſtponitur autem interpretatio ſermonum dono linguarũ, quia etiam ad interpretandum diuerſa linguarum genera interpretatio ſe extendit. 22^æ.q.176.4^m.6.

Intimiditas peccatum, quia cauſatur ex defectu amoris, uel rationis, uel ex ſuperbia. 22^æ.q.126.1.o.

¶Intuitus præſens Dei, fertur ab æterno in totum tempus, & in omnia quæ ſunt in quocunque tempore ſicut etiam in ſubiecta ſibi præſentialiter, 1^a.q.14.9.c.*13.c.ſi.*22^æ.q.95.1.c.

Inueſtitura dicitur canonicus per librum. Abbas per baculum: Epiſcopus per annulum. 3^a.q.62.1.c.

INVIDIA eſt triſtitia de bono alterius inquantum æſtimatur diminuere gloriam propriam 22æ.q.36.1.o.°3.4.c.
2 Inuidia præcipue eſt de bonis, in quibus eſt gloria & honor. 22æ.q.36.1.c.
3 Inuidia quælibet eſt peccatum, non autem omnis zelus, qui proprie eſt triſtitia de eo quod deeſt nobis non aliis, 22æ.q.36.2.o.°q.158.1.c.
4 Inuidia ſecundum genus ſuum eſt peccatum mortale quæ in tantum conuertit hominem ad quietem indebitam inquantum aſpernatur bonum diuinum: tamen primi motus ſunt peccata uenialia, & ſunt etiam in uiris perfectis.22æ.q.36.3.o.
5 Inuidia eſt uitium capitale: cuius ſunt quinque filiæ.ſ. odium ſuſurratio,& detractatio,exultatio in aduerſis, & afflictio in proſperis.22æ.q.34.6.o.°.q.36.4.o.
6 inuidia ad proximum,eſt mater odii,primo ad proximum,& conſequenter ad Deum.22æ.q.4.6.2m.
7 inuidia non eſt inter multum inæquales,ſed ad illos tantum quibus poteſt quis ſe æquare,uel præferre.22æ.q.36.1.2m.°.3m.
8 Amatores honoris,& puſillanimes,ſunt maxime inuidi. 22æ.q.36.1.3m.
9 Senes inuident iuuenibus,& qui multa expenduntad conſequendum aliquid iis qui parum expendunt.22æ.queſt.36.1.4m.
10 inuidia ut plurimum naſcitur ex ſuperbia.22æ.q.36.4.1m.
11 Memoria bonorum ut ſunt habita,cauſat delectationem:ut amiſſa triſtitiam,ut habita, ab aliis inuidiam. 12æ.q.36.1.3m.
12 inuidia contrariatur duabus uirtutibus quia habet duo obiecta,ſcilicet principale id eſt bonum:& proximum,primo contrariatur miſericordiæ,ſecundo nemeſi.22æ.q.36.3.3m
1 Facta per metum ſunt uoluntaria ſimpliciter:& inuoluntaria ſecundum quid.12æ.q.6.6.o.°7.1m.°2m.°q.39.1.c.°q.7.3.6.c.°q 87 8.c.ſi.°22æ.q.108.4.4m.°q.125.4.c.°q.142.3.c.
2 Concupiſcentia nullo modo cauſat inuoluntarium.12æ.q 6.7.o.°22æ.q.142.3.c.
3 Violentia cauſat inuoluntarium in cognoſcentibus : in aliis aũt cauſat innaturale, quia opponitur directe uoluntario & naturali.12æ.q. 6.5.c.°5.o.°6.1m.°q.73.6.c.°12. quæſt. 8d 6.1m.
¶Iocunditas dicitur à ſpiritualibus ſignis,uel effectibus lætitiç cum intentione gaudii,ſcilicet in dictis,uel factis.12æ.quæ.31.3.3m.
1 ¶Ioannes Baptiſta fuit terminus ueteris legis, & initium nouæ legis,ſcilicet euangelii.3ª.q.38.1.2m.
2 Ioannes Baptiſta pertinet ad teſtamentum nouum,22æ.q.174 4.3m.°3ª.q.38.1.1m.°2m.
3 Exultatio eius in utero matris,non fuit ab eo,per liberum arbitrium eius.ſed fuit a Deo ideo miraculoſa fuit.22æ.q.24 1.1m.°3ª.q.27.6.c.
4 Tota uita eius fuit præparatoria ad Chriſtum.3ª.q.38 2.2m.°3.c.
7 Chriſtus reuocauit à nuptiis Ioannem Euangeliſtam,uolentem nubere ſed petrum non ſeparauit à matrimonio,quia primum poteſt fieri ſine iniuria alterius,non autem ſecundum.22æ.q.36.4.1m.
6 Ioannes Euangeliſta prædiligebatur à Chriſto, propter ſuam integritatem & propter prærogatiuam euangelicæ doctrinæ 3ª.q.45.3.4m.
7 Et propter uirginitatem,& prærogatiuam euangelii.3ª.q.45.3.4m.
8 ioannes prædiligebatur à Chriſto propter quatuor,ſcilicet propter ſapientiam puritatem feruorem,& teneram ætatem.1ª.q.20.4.3m.
6 ioannes Damaſcenus ſequitur errorem Theodorici & Neſtorii,quod ſpiritus ſanctus non procedit à filio:quia fuit tempore, quo incepit illud ſchiſma Græcorum . 1ª.quæſt. 36.2.3m.
¶Ioſaphath peccauit non ex malitia,ſed ex infirmitate humanæ affectionis.22æ.q.186.10.2m.
1 ¶Ioſeph uir Mariæ,ſemper fuit uirgo. 3ª. quæſt.28. 3.5m.°4.c.3m.
2 ioſeph uoluit dimittere Mariam propter reuerentiam, timẽs cohabitare tantæ ſanctitati 3ª.q 28 3.c.
¶Hyperdulia eſt potiſſima ſpecies duliæ,ex unione ad Deum, 22æ.q.103.4 2m.
1 ¶Hypocriſis eſt ſimulatio alienæ perſonæ:ideo ſemper eſt peccatum,& eſt uitium iactantiæ.22æ.q.111.2.o.
2 Hypocriſis non eſt ſemper peccatum mortale,niſi ſit in nocumentum fidei,uel perſonæ , uel eccleſiæ . 22æ.quæſt.111.4.c.
3 Hypocriſis per ſe & directe opponitur tantum ueritati quæ eſt uirtus.22æ.q.111.3.o
4 Finis remotus hypocritæ eſt lucrum,uel gloria: ſed finis proximus,eſt oſtendere ſe alium quàm ſit.22æ.q.111.2.3m.
1 ¶In nomine hypoſtaſis & ſubſtantiæ,latebat uenenum, antequam nota eſſet æquiuocatio eius. 1ª.q. 29.3.3m.
2 Hypoſtaſis dicitur materia,uſioſis forma , uſia compoſitum, quia materia,eſt principium ſubſtandi,& forma eſt principium ſubſiſtendi,1ª.q.29.2.5m.
3 Hypoſtaſis,perſona,ſubſiſtentia , & eſſentia , differunt.1ª.q.29.2.o.
4 Hypoſtaſis nomen,conuenit Deo,quantum ad ſubſiſtere,°ad quod imponitur:non autem quo ad ſubſtare,à quo imponitur.1ª.q.29.3.3m.°.q.39.1.3m.
1 ¶Ira dicitur tripliciter,ſcilicet habitus uel actus uitii oppoſiti manſuetudini:ſecundo uoluntas uindictæ , tertio paſſio.22æ.q.158.8.c.
2 Ira duplex.ſ.per zelum.i.ſecundum rationem, & ira per uitium.i.contra rationem.22æ.q.158.1,2.o.3ª.q.1 .9.c.
3 Ira eſt inordinata dupliciter.ſ.ratione appetibilis, & ratione modi,22æ.q.158.2.3.4.c.
4 Gradus iræ triplex.ſ.in corde,ore,& opere , 12æ.q.46 .8. 3m.°22æ.q.158.5.3m.°7.c.
5 ira eſt paſſio quodammodo compoſita ex paſſionibus contrariis.12æ.q.46. 2.c.ſi.
7 Ira continet multas paſſiones, non ſicut genus continet ſpecies,nec ſicut cauſa ſuos effectus:ſed ſicut effectus ſuas cauſas.22æ.q.46.1.c.3m.
7 ira ſecundum rationem rectam , eſt paſſio laudabilis: quæ autem eſt contra rationem in plus uel minus eſt peccatum. 22æ.q.158.1.2.o.°3ª.q.15.9 o.
8 Habitus uirtutis tenens medium in ira,eſt innominatus:ideo dicitur manſuetudo , quæ ſignificat diminutionem iræ . 22æ.q.157.2.2m.
9 Ira ſemper eſt aliquo modo cum ratione. 12æ.q.46.4.5.o .°22.q.53.6.1m.
10 ira aliqualiter audit rationem,ſicut nunciantem quod iniuriatum eſt,non autem perfecte,quia non obſeruat regulam eius in uindicando,12æ.q.46.4.3m.°5.1m.°6 c.°22æ.q.53.6 1m.°q.72.4.2m.
11 ira componitur ex triſtitia & deſiderio,non ſicut ex partibus, ſed ſicut ex cauſis.12æ.q.46. 3.3m.°3ª.q.15.9.c.
12 Materiale iræ eſt accenſio ſanguinis circa cor,uel aliquid huiuſmodi:formale uero eſt ex parte appetitus uindictæ. ª.q.21.2m °12æ.q.22.3 3m.°q.48.2.c.3.c.1m.
13 ira quo ad ſuum formale,habet principium à rõne, ſed quo ad ſuum materiale,impeditur iudicium rationis.22æ.q.48.3.1m.°3m.°4.c
14 ira eſt ianua omnium uitiorum per accidens, ſi impediendo rationem:ſed per ſe reſpectu aliquorum uitiorum.22æ.q.158.6.3m.
15 ira contra rationem ex parte obiecti , ſemper eſt peccatum mortale,niſi deſit conſenſus,uel niſi de re parua, non autẽ ratione modi,niſi ſit cõtra charitatẽ . 12æ.q.88.5.1m.°22æ.q.158.3.o.
16 ira eſt uitium capitale:non autem odium.22æ.q. 34.5. o. °q.158.6.o.
17 Species iræ ſunt tres,ſcilicet.ſ. accuta mala.i.manens,& furor 12ª.q.8.o.°22æ.q.158.5.o.
18 Filiæ iræ ſunt ſex.ſ.rixa,tumor mentis, contumelia,clamor indignatio,& blaſphemia.22æ.q.17.2.1m.°q.41 ſi. o.°quæ.158.7.o.
19 ira eſt ſubiectiue in iraſcibili.12æ.q.46.3.o.°22æ.q.162.3.c.
20 Defectus iræ in uoluntate,uel in appetitu ſenſitiuo cõtra rationem ſemper eſt peccatum.22æ.q.158.8.o.
21 Bruta habent iram,ex inſtinctu naturali,non autem ex ratione eorum,12æ.q.46.4.2m.°7.1m.
22 Multum ebrii non iraſcuntur , quia nihil habent de iudicio rationis,ſed parum ebrii multum iraſcuntur,quia habẽt iudicium rationis,ſed impeditum.12æ.q.46.4.3m.
23 ira per zelum,non impediens nec præueniens iudicium rationis,fuit in Chriſto:non autem ira per uitium.3ª.queſt.15.9.o.
24 ira ut dicit actum uoluntatis ad uindictam , eſt in Deo non autem ut paſſio.1ª.q.3.2.2m.°.q.15.11.c.°.q.20.1.2m.°q.94 1m.°.12æ.q. 7.1 1m.°22æ.q.1.3.c.
25 ira cauſatur ex re inconuenienti præſenti: uel præterita: uel ex apprehenſione inconuenientis habiti : ideo cauſatur ex dolore & triſtitia,12æ.q.23.3.4.c.°q.25.1.3.c.°q.48.4.2.c.
26 Omnis ira,eſt propter aliquid contra ſe factum 12æ.q.47.1.o
27 ira magis ſequitur complexionem corporis, quam concupiſcentia,propter uelocitatem cholere ad iram ideo promptius

prius inſurgit ira, quam concupiſcentia, 22æ.q.156.4.c

28 Ira cauſatur ex accidenti extrinſeco, ſcilicet ex læſione: ſed concupiſcentia delectabilium, cauſatur ex cauſa naturali: ideo concupiſcentia diuturnior eſt & communior, & requirens principaliorem uirtutem, licet ira maiorem impetum habeat, 22æ.q.141.7.2m

29 Cauſa iræ duplex ſcilicet ratione motiui, ut excellentia, uel ratione diſpoſitionis, vt defectus ſicut ægritudo, 12æ.q. 47.3.0

30 ira cauſatur ex inuidia. & conſequitur etiam audaciam: & eſt effectus eius, 12æ.q.25.3.c. °4.2m. °3m

31 Triſtitia illata, cauſat iram, 12æ.q.46.1.c. °q.47.3.0. °q.48. 1.0. °2.c. °3a.q.15.9.c

32 Sola paruipenſio cauſat iram, & omne prouocans iram, eſt aliquid ſub ratione iniuſti, 22æ.q.47.2.0. °3.4.c

33 Tacens prouocat ad iram contumeliantem, quia uidetur eum paruipendere, 12æ.q.47.1.4m. °q.72.3.3m

34 Obliuio, exultatio in aduerſis denunciatio triſtium, impediens voluntatem, & quælibet alia cauſant iram, ratione paruipenſionis tantum, 12æ.q.47.2.3m

35 Ludus, riſus, feſtum, proſperitas, conſummatio operū, delectatio non turpis, & ſpes cauſant iram, ratione paruipenſionis, ſed impediunt eam, in quantum impediunt triſtitiam, 12æ.q.47.3.3m

36 Defectus iniuriantis duplex ſcilicet augent indignam paruipenſionem, ut ignobilitas, inſipientia, & ſeruitus, & defectus diminuens eam, & pœnitentia, confeſſio mali humiliatio, poſtulatio veniæ, & huiuſmodi: primi augent iram, ſecundi uero diminuunt eam, 22æ.q.47.4.0

37 Ira debilitatur ex diuturnitate, ſicut & cauſa eius, ſcilicet, memoria iniuriæ, quæ etiam uidetur minor, quando eſt tantum in memoria, 12æ.q.40.2.2m

38 Ira nō eſt ad perſonam multum excellentem, quæ læſit, ſed tantum triſtitia: quia ira præſupponit triſtitiam, deſiderium ſpem, & audaciam puniendi, 12æ.q.25.3.c.ſi. °q.45. 4.3m. °q.46.1.c

39 Nullus propriè iraſcitur ſibi, ſed metaphoricè: ſicut nec iuſtum nec iniuſtum ſibi facit, niſi metaphoricè, 12æ.q.46. 7.2m

40 Ira eſt magis ad amicos iniuriantes, quam ad alios, quia indignior uidetur eorum deſpectio, 12æ.q.47.4.3m

41 Ira eſt tantum ad eos, ad quos eſt iuſtitia & iniuſtitia, 12æ.q. 4'.7.0

42 Homo iraſcitur inanimatis, & brutis, ca imaginatione ouitiante læſionem: non autem ex ratione, 12æ.q.46.7.1m

43 Ira ceſſat ad grauiter læſos: quia malum eorum ſufficit, 12æ q.46.6.1m. °q.47.4.2m

44 Ira ceſſat ad mortuos: quia non poſſunt dolere, quod tamen appetit iratus, & uindicta iam facta videtur, 12æ.q. 46.7.1m. °q.47.4.2m

45 Ira maxime facit perturbationem corporalem circa cor, ita ut etiam ad exteriora membra deriuetur, 12æ q.48.3.c. ° 22æ.q.46.3.3m

46 Signa & effectus iræ ſunt quinque, ſcilicet palpitatio cordis tremor corporis, inflatio faciei, exaſperatio oculorum, & clamor irrationabilis, 12æ.q.48.2.4.c. °22æ.q.158.4.c.ſi.

47 Ira cauſat feruorem ſanguinis, quia fit inſequendo, quod conuenit calori, non autem retrahendo quod conuenit frigori, 22æ.q.48.2.0

48 Feruor amoris eſt dulcis, & lenis, iræ uero feruor, eſt amarus, & ex felle: ideo primus aſſimilatur calori aeris & ſanguinis ſecundus autem aſſimilatur igni & cholere, 12æ.q. 46.5.c. °q.48.2.1m

49 Ex ira, audacia augetur, quia ira eſt quid auſiuum, ſecundum Philoſophum: unde irati redduntur prompti & audaces ad inuadendum: & ſimiliter delectatio eſt effectus iræ, ut eſt in ſpe vindictæ: ſed delectatio de uindicta præſenti aufert totaliter iram, 12æ.q.44.1.1m. °q.45.4.2.3.3m.ſi. °q.48.1.0

50 Ira inter cæteras paſſiones, magis impedit vſum, & iudicium rationis, 12æ.q.48.3.0. °4.c. °22æ.q.41.2.3m. °quæſt. 157.4.c

51 Ira dupliciter cauſat taciturnitatem. ſ. ex parte rationis, & ex parte perturbationis eius, 12æ.q.48.4.0

52 Ira diminuitur per ſequētem iram: præcipuè ſi ſequens ira ſit maior, 12æ.q.48.2.3m

53 Ira & inuidia cauſant inconſtantiam, pertrahendo rationem ad aliud: ſed luxuria, totaliter extinguendo lumen rationis, 12æ.q.77.7.c. °22æ.q.53.6.1m

54 Ira eſt leuior quā inuidia, idē & appetibilis: & hæc quā odiū, ſed econuerſo, rōne modi, 12æ.q.46.6.0. °22æ.q.158.4.0

55 Ira ſemper reſpicit duo obiecta. ſ. vindictam, & nocentē, ſed amor & odium, unū obiectum tm̄ quodque, 12æ.q.46.2.3.c

56 Vtrumque obiectum amoris eſt bonum: odij autem malum, ſed ira reſpicit vindictam ſub ratione boni, & nocentem, ſecundum rationem mali, 12æ.q.45.2.3.6.c

57 Odium appetit malum alicuius, ſub ratione mali, ſed inuidia ſub ratione propriæ gloriæ: ira uero, ſub ratione iuſtæ vindictæ, 12æ.q.46.6.0. °7.c. °q.47.11.2.c. °22æ.q.34.6. 3m. °q.43.2.c. °q.158.4.c

58 Odium appetit nocere, propter contrariam diſpoſitionem inſinite, non tamen ut ſciatur, ira uero propter læſionem tantum, cum menſura, & ut ſciatur, 12æ.q.46.6.0. °22æ. q.41.2.c.4m. °q.72.4.3m. °q.73.3.3m

59 Odium prius & directius cauſat ex triſtitia & accidia, quam ex ira. 22æ.q.34.6.3m. °q.159.7.2m

60 Ira creſcit in odium, non eadem numero per inueterationem ſed quia cauſat odium per diuturnitatem, 12æ.q.46. 3.2m. °22æ.q.34.6.3m

61 Ira eſt ad ſingulare: odium autem ad uniuerſale, 1a.q.80. 2.2m. °12æ.q.29.6 u. °q.46.7.3m

62 Odium eſt inſanabilius, & permanentius quam ira, quia cauſatur ex permanentiori cauſa, ſcilicet ex diſpoſitione qua reputatur aliud contrarium, & nociuum: ſed ira cauſatur ex paſſione & commotione animi propter læſionem illatam, 12æ.q.46.6.3m. °7.3m

63 Odium magis agit ſine miſericordia, quam ira, quantum ad rem deſideratam, ſed econuerſo quantum ad intenſionem deſiderij, 12æ.q.46.6.1m

64 ira reſpicit bonum iuſtitiæ: concupiſcentia uero, bonum delectabile, uel utile, 12æ.q.158.4.c

65 ira operatur cum triſtitia, concupiſcentia uero delectabiliter: ſed ira eſt minus pœnibilis, quia plus habet de ratione, 22æ.q.156.4.c

66 Ira eſt cum ratione denunciante iniuriam, non autem præcipiente uindictam, ſed concupiſcentia naturaliter, 12æ. q.46.4.0. °22æ.q.156.4.c.2m

67 Difficilius eſt reſiſtere iræ & pugnare contra iram ad horam propter impetum eius, quam contra delectationem, & concupiſcentiam, ſed econuerſo, propter maiorem continuitatem, 22æ.q.156.4.1m. °q.112.6.1m

68 ira cauſatur ex contrariis paſſionibus, ſcilicet, à ſpe & triſtitia, ideo includit in ſe contrarietatem, 12æ.q.46.1.2m

69 Nulla paſſio eſt contraria iræ, 12æ.q.23.3.0. °4.c.ſi. °q.46. 1.2m

70 iræ contrariatur aliquod vitium, ſ. inordinata remiſſio iræ ſed non apparet, quia eſt innominata, 22æ.q.158.8.0

71 Miteſcere eſt priuatiue uel negatiue oppoſitum iræ, non autem contrariæ, 12æ.q.23.3.ſi

72 Ira non opponitur manſuetudini, niſi ſecundum quod ira eſt inordinata, 22æ.q.157.1.3m. °3a.q.15.9.2m

73 Manſuetudo magis opponitur iræ, quam defectui eius: ideo uitium oppoſitum manſuetudini, nominatur ira, ad quā refrenandam, principaliter manſuetudo ordinatur, 22æ. q.157.2.2m

1 ¶iracundia eſt exceſſus iræ: ideo eſt uitium oppoſitum manſuetudini, 22æ.q.157.1.3m

2 iracundus non eſt, cui ineſt paſſio iræ, ſed qui paſſibilis eſt de facili ab ea, 1a.q.63.4.2m

3 ¶iraſcibilis dupliciter ſumitur, ſcilicet propriè, ideſt, appetitus ſenſitiuus & impropriè, ideſt, uoluntas, 1a.q.82.5.2m °22æ.q.162.3.c.3m

4 iraſcibilis potius denominatur ab ira, quam ab aliis paſſionibus: nota eſt notior, ſcilicet, quia eſt effectus & terminus earum, 22æ.q.25.3.1m. °q.46.1.1m

5 Actus iraſcibilis in tantum eſt naturalis homini, in quantum eſt ſecundum rationem: ſed in quantum eſt præter ordinem rationis, eſt contra naturam hominis, 22æ.q.158 1.4m

¶iras quandoque ſignificat crentiatem, in quantum cauſa eius, eſt cauſa ſeruitutis, 22æ.q.9.5.c

1 ironia eſt uitium, quo quis aſſerit minora de ſe, quam credit, ideo, ſemper eſt peccatum, tamen leuius ut plurimum quam iactantia, 22æ.q.110.2.c. °q.113.0

2 ironia & iactantia circa idem, ſcilicet circa conditionem perſonæ, menuuotur uerbis uel quibuſcunque ſignis, 22æ. q.113.2.c

¶irregularitas non incurritur propter peccatum tantum, ſed principaliter propter ineptitudinem perſonæ, ad euchariſtiam miniſtrandam, 12æ.q.20.5.4m. °22æ.q.67.7. 3m. °q.108.4.2m

1 irreligioſitas habet manifeſtam contrarietatem ad religionem, per contemptum & irreuerentiam Dei, uel rei ſacræ, 22æ.q.92.97.prin. °3.122.3.c

2 Irreligioſitas opponitur veræ religioni, per defectum, ſicut ſuperſtitio per exceſſum, & prohibetur ſecundo præcepto decalogi. 22æ.q.122.3.2.c

3 Species irreligioſitatis ſunt quatuor, ſ. tentatio Dei, periurium, ſacrilegium & ſimonia, 22æ.q.97.99. princip.°q. 54.10.1m.

4 Superſtitio impedit religionem, ne ſuſcipiatur Deus ſed irreligioſitas, ne ſuſceptus honoretur. 22æ.q.122.3.4.c

5 Iſaac ſignificans Chriſtum, in quantum oblatus eſt in ſacrificium: ideo non oportet quod ſignificet eum ut offerens, licet obtulerit, ſicut & alij iuſti, ſecundum congruitatem ſui temporis, ſecundum Gregorium, 22æ.q.85.1.2m

¶ Hiſtrionatus eſt licitus, ſi ſit cum honeſtis uerbis, & factis, & conuenienti negotio, loco, & tempore, ideo licite datur eis merces, 22æ.q.168.3.3m

1 ¶ Chriſtus ſperauit in Iuda, id eſt confidebat quadrupliciter ſcilicet ſecundum apparentiam, effectum, debitum, & in membris Chriſti, 22æ.q.17.4.0.° 5.c.° q.2[illegible].1.1m

2 Nomen archangeli ponitur in canonica Iudæ Apoſtoli, 1a.q.158.5 b

1 ¶ Eccleſia prohibitit Chriſtianos colere terras Iudæorum: quia per hoc non habent neceſſe conuerſari cum eis, & tamen ſi ex tali communicatione uel conuictu, ſubuerſio fidelium timeretur, eſſet penitus interdicendum, 22æ.q.10.10.3m

2 Totus cultus Iudæorum erat propheticus, & figuratiuus, 12æ.q.100.12.c.° q.104.2.2m.° q.10.14 10.2m.° 22æ.q.87.1.c.° q.96.3.3m.° 3a.q.6[illegible].2.2m

3 Tribus ſacerdotalis & regia Iudæorum, erant præclariores: ideo ſæpe coniunctæ ſunt per matrimonium, 3a.q.31.2.2m

4 Iudæi excuſantur a furto Aegyptiaco, & hoc non eſt niſi quia præcepto ſuperioris domini, res non ſuæ, factæ ſunt ſuæ, 12æ.q.94.5.2m.° q.100.3.3m.° 22æ.q.66.5.1m.° q.104.4.2m

5 Iudæis permiſſum eſt, accipere vſuras ab extraneis tantum, quorum bona debebantur Iudæis, uel propter auaritiam, ne acciperent eas à fratribus, 12æ.q.105.3.3m.° 22æ.q.78.1.2m

6 Communis ſtatus Iudæorum, ſemper erat in proſperitate, quandiu ſeruabant legem: & cum peccabant, erant in tribulationibus, 12æ.q.99.6.1m

7 Deus exaltauit Iudæos tempore gratiæ quintupliciter ſcilicet ſecundum carnis aſſumptionem: per perſonalem prædicationem, per ſuam conuerſationem, per miraculorum operationem, & per diſcipulorum prædicationem, 22æ.q.10.8.c.° q.14.1.c

8 Principes Iudæorum, cognouerunt Chriſtum eſſe meſſiam, qui promiſſus eſt in lege: non autem cognouerunt diuinitatem eius, niſi per coniecturas. quod etiam obſcurabatur per inuidiam & cupiditatem gloriæ propriæ, 3a.q.47.5.0.° 6.c

9 Iudæi non intelligunt præcepta decalogi, 22æ.q.102.6.7m.° q.107.2.c.2m.° 4m.° 3.2m.° q.108.2.4m.° 3.1m.° 2m.° 4m

10 Secta Iudæorum duplex, ſcilicet Phariſæorum, & Sadduceorum negantium reſurrectionem, & Angelos, 1a.q.50.1.c

11 Iudæi proni ſunt ad idololatriam, 12æ.q.100.6.4m.° 22æ.q.10.9.1m

12 Iudæi ſunt crudeles, & ad auaritiam proni. 12æ.q.105.2.2m

13 Iudæi dixerunt primo quidem blaſphemiam in filium hominis, cum dicebant uoracem, potatorem uini, & publicanorum amatorem: poſtmodum autem blaſphemauerunt in ſpiritum ſanctum, dum opera quæ ipſe operabatur, uirtute propriæ diuinitatis, & per operationem ſpiritus ſancti, attribuebant principi dæmoniorum, 22æ.q.14.1.c

14 Cum ipſi Iudæi ſint ſerui eccleſiæ: poteſt eccleſia diſponere de rebus eorum, ſicut etiam principes ſæculares multas leges ediderunt circa ſuos ſubditos, in fauorem libertatis, 22æ.q.10.10.c

15 Iudæi propter culpam ſuam, ſunt ſerui in perpetuum: ideo domini poſſunt tollere res eorum, ſeruato tamen quod leges hoc prohiberent, 22æ.q.10.10.c.° 11.1.° 12.3m.° 3a.q.68.10.2m

16 Iudæi ſunt compellendi à fidelibus ſi adſit facultas: ut fidem non impediant, uel blaſphemijs, uel malis perſuaſionibus uel etiam apertis perſecutionibus, 22æ.q.10.8.c.° 5.2m.° q.141.c

1 ¶ Iudex iuſte infligendo pœnam, non peccat, 22æ.q.64.2.3.0.° q.108.1.3.0

2 Iudex nullas probationes admittere debet, contra leges diuinas uel humanas, 22æ.q.67.1.c

3 Iudex perpendens accuſatorem falſo accuſaſſe, non quidem malicioſe, ſed temere, id eſt, ex leuitate credendi, uel ex iuſto errore, non imponat ei pœnam talionis, 22æ.q.68.3.1m.° 4.1m

4 Iudex neminem debet condemnare, niſi accuſatum, 22æ.q.67.3.0

5 Iudex debet eſſe facilior ad abſoluendum, quam ad condemnandum, niſi in cauſis fauorabilibus, ut libertatis, 22æ.q.70.1.2m

6 Bonus iudex, eſt diminutiuus pœnarum, quæ ſub arbitrio relinquuntur, non autem pœnarum quæ determinantur à lege diuina, uel humana, 22æ.q.67.4.1m

7 Nullus iudex poteſt remittere pœnam, pro alterius iniuria: niſi eius uelit, nec pœnam pro iniuria communitatis, niſi ſupremus iudex, ſi expediat, 22æ.q.67.4.0.° 3a.quæſt.16.2.2m

8 Nullus eſt iudex ſui, ſed poteſt ſe committere iudicio aliorum, 22æ.q.64.5.2m

9 Naturalis tamen inclinatio ineſt iudici, & cuilibet homini, ad repellendum nociua dupliciter, ſcilicet uel defendendo ſe, ne inferantur iniuriæ, uel vlciſcendo illatas, non tamen intentione nocendi, ſed intentione remouendi nocumenta, 22æ.q.108.2.c

1 ¶ Iudicium ſecundum primam impoſitionem: ſignificat rectam determinationem iuſtorum, ſed poſt, ampliatum eſt nomen eius ad ſignificandum omnem rectam determinationem, ſpeculatiuam uel practicam, 12æ.q.93.2.3m.° 22æ.q.60.1.1m

2 Iudicium eſt actus iudicis in quantum iudex id eſt, in quantum eſt ius dicens: ideo eſt actus iuſtitiæ, id eſt, executiuo iuſtitiæ, 22æ.q.60.3.c.° q.63.4.c

3 Iudicium quoad rem iudicatam, ſe habet communiter ad cõmutatiuam, & diſtributiuam iuſtitiam: ſed quoad formam iudicij, in quantum etiam in commutatiua, iudex accipit ab uno & dat alteri, pertinet ad diſtributiuam tantum, 22æ q.63.4.1m

4 Ordinare, & iudicare ſunt actus ſapientiæ, 1a q.1.1 5.c

5 In omni iudicio, ultima ſententia pertinet ad ſupremum iudicatorium, 12æ.q.74.7.c

6 Ad omne iudicium requiruntur duo ſcilicet virtus proferens, & diſpoſitio eius: ratione primi, eſt actus rationis, prudentiæ, & fineſis: ſed ratione ſecũdi, eſt actus iuſtitiæ, 22æ.q.60.1.1m

7 Vnumquodque iudicatur magis, ſecundum formale in eo de per ſe, quam ſecundum materiale, & per accidens, 12æ q.110.1.1m.° q.117.6.c.° q.118.5.c fi.

8 Quidam ſunt bene iudicantes, propter bonam imaginatiuam, qui non ſunt bene iudicantes, propter indiſpoſitionem ſenſus communis, 22æ.q.51.2.3.c

9 Iudicium de re non poteſt haberi perfectum niſi per reſolutionem ad principium, 12æ.quæſt.1[illegible].6.° 22æ.quæſt.173.3.0

10 Iudicium certum de re maxime datur ex ſua cauſa, ſecundum ordinem cauſarum: quia per primam iudicatur de ſecunda, non autem econuerſo, 12æ.q.9.2.c

11 Rectitudo iudicij, contingit dupliciter, ſcilicet per uſum rationis: & per connaturalitatem, tam in moralib. per ſcientiam moralem, & per habitus morales, quàm in diuinis per donum ſapientiæ, & per charitatem, 12æ.q.45.2.c.° q.51.3.1m

12 Rectum iudicium conſiſtit in apprehenſione rei, ut in ſe eſt ex recta diſpoſitione potentiæ cognitiuæ, & appetitiuæ, 22æ.q.51.3.1m

13 Charitas inclinat ad rectum iudicium, de omni re, per regulas diuinas ex quibus profertur per donum ſapientiæ: ſed iuſtitia inclinat per prudentiam, ſecundum regulas iuris, 22æ.q.60.1.2m

14 Ad iuſtum iudicium, requiruntur tria, ſcilicet iuſtitia, auctoritas & prudentia: ſi primum deſit, eſt iudicium peruerſum: ſi ſecundum, eſt iudicium uſurpatum: ſi tertium, eſt iudicium ſuſpicioſum uel temerarium, 22æ.q.60.2.3.6.0.° q.67.1.0.° 3a.q.59.1.c

15 Iudex debet ſemper iudicare, ſecundum leges ſcriptas, 22æ.q.60.5.0.° 6.c

16 Iudex debet iudicare ſecundum allegata & probata, etiam contra ueritatem quam nouit, ut perſona priuata, 22æ.q.64.6.[illegible]m.° q.67.2.0

17 Iudicium humanum, debet imitari iudicium diuinum, in iudicijs Dei manifeſtis, nõ autem in occultis: quia eorum rationem non poteſt homo comprehendere, 22æ.q.60.[illegible].° q.108.[illegible]4m

18 ° Iudicans [illegible] peccato mortali etiam occulto, ex officio corrigens, uel iudicans alios, peccat, non autem hoc agens, ut

ut fratri, niſi propter ſcandalum. 22æ q.43.5.0.
19 *Iudicat legem, dicens eam non eſſe bene poſitam, non autẽ dicens eam in aliquo caſu non eſſe ſeruandam: ſed de illo caſu particulari. 22æ.q.120.1.2m.
20 Homo in iudicio, debet pauperi ſubuenire, quantum poteſt. ſine læſione iuſtitiæ.q.63.4.2m.
21 Nullus poteſt iudicare, niſi ſubditum ordinarie, uel ex commiſſione ſuperioris, uel propria ſponte, uel delinquentem in re non exempta. 22æ.q.60.2.c.*q.67.1.0.
22 Iudicium per compromiſſum in arbitros neceſſe eſt aliqua pœna uallari. 22æ.q 67.1.2m.
23 Iudicium eccleſiæ, debet eſſe conforme iudicio Dei : & non aſtringi legibus humanis. 12æ.q.10.11.c.*q.108.4.2m.
24 Poteſtas ſecularis, ſubditur poteſtati ſpirituali: ideo iudicium non eſt uſurpatum, ſi prælatus ſpiritualis iudicat de temporalibus, quantum ad permiſſa: uel inquantum ei ſubduntur. 22æ.q.60.6.3m.
25 Iudiciaria poteſtas conuenit toti trinitati : ſed appropriatur patri ratione auctoritatis filio quo ad rationem iudicii : & ſpiritui ſancto, quo ad affectum iudicandi, quem homines habent. 3a.q.59.1 n.
26 Auctoritas principalis iudicandi conuenit ſoli Deo: ſed committitur hominibus, & maxime Chriſto, ſecundum naturam humanam. 3a.q.58.0.* q.59.2.00.
27 In iudicio Dei idem poteſt eſſe accuſator ſimul & teſtis, non autem iudicio humano. 22æ.q.67.1.1m.* 3.3m. *q.89.1.3m.
28 Deus in iudicio ſuo utitur conſcientia peccantis, & euidentia facti quo ad ipſum pro accuſatore. 12æ.q.67.3.1m.
29 Chriſtus hic uiuens noluit adminiſtrare temporaliter regnũ terrenum, nec iudiciaria exercere poteſtatem ſuper res temporales. 3a.q.59.4.1m.
30 Chriſtus propria uoluntate, ſubdidit ſe Pilati iudicio ſicut etiam alii poſſunt ſe ſubiicere, etiam non ſuperioribus, 22æ q.67.1.2m.
31 Iudiciaria poteſtas conuenit Chriſto, propter diuinam perſonam, dignitatem capitis, gratiæ habitualis plenitudinẽ, & propter meritum eius. 3a.q.59.5.0.
32 Chriſtus habet poteſtatem iudiciariam ſuper omnes creaturas: quia anima eius, eſt ſuper omnes creaturas, 3a.quæſt. 59.2.3m.
33 Chriſtus ſecundum naturam humanã, habet poteſtatem iudiciariam ſuper omnes angelos, quo ad diſpenſationes, & præmium accidentale: ſed quo ad præmium eſſentiale ſecundum naturam diuinam tantum. 3a.q 59.6.0.
34 Iudiciaria poteſtas quo ad omnes res humanas, cõuenit Chriſto ſecundum utranque naturam 3a.q 59.4.0.
35 Angeli trahuntur ad iudicium pro cuſtodiis qui damnantur, non quidem ut rei, ſed ut teſtes. 1a.q.113.7.4m.
36 Omnes homines iudicabuntur, quo ad receptionem præmij uel punitionis: ſed perfecti, & infideles non iudicabuntur iudicio diſcuſſionis. 3a.q.56.2.3m.
37 Neceſſe eſt, eſſe generale iudicium in fine mundi, præter iudicium particulare quod fit in morte. 3a.q.59.5.0.
38 Dies iudicii quæ erit tempore ſecundi aduentus Chriſti, qui æſtati comparatur, quando ſol maxime exultatur. eſt nota ſoli Deo, 3a.q.46.9.2. 3.3m.
39 Vniuerſale iudicium futurum eſt. s.q.88.1.c.
40 Vltimum iudicium futurum eſt mentaliter, s.q.88.2.c.
41 Conueniens eſt ut cognitio finis mundi ſoli Deo reſeruetur s.q.88.3.0.
42 Probabile eſt Chriſtum deſcenſurum ad iudicandum circa montem Oliueti. s.q.88.4.0.
43 Iudicabunt perfecti uiri cum Chriſto s.q.89.1.c.
44 Non cuilibet pauperi datur iudiciaria poteſtas, ſed ei qui omnibus relictis Chriſtũ ſecutus fuerit, iuxta perfectionem uitæ. s q.89.1.c.
45 Non competit angelis iudicare. s.q.89.3.0.
46 Probabile eſt quod dæmones damnatos torquebunt. s. q. 89.4.c.
47 Omnes in iudicio comparebunt. s.q.89.5.0.
48 Beati omnes quantum ad præmiorum retributionem iudicabuntur, quantum uero ad meritorum diſcuſſionem qui notabilem alicuius mali meriti admixtionem habent, non iudicabuntur. at illi qui negotiis terrenis ſunt impliciti ita tamen ut ſua peccata per eleemoſynas expiant, iudicabuntur. s.q 80.6.c.
49 Infideles condemnabuntur, cum in eis nullum ſit fidei fundamentum. s.q.89.7.c.
50 Angeli non iudicabuntur iudicio diſcuſſionis, ſed bene retributionis. s.q.89.8.0.
51 Congruum eſt ut Chriſtus ſecundum humanam naturam ſit mundum iudicaturus. s.q.90.1.c.
52 Conueniens eſt ut Chriſtus in ultimo iudicio in gloria ſua appareat. s.q 90.2.0.
53 Cum Deus ſit eſſentialiter ipſa bonitas, non poteſt ſine gaudio uideri. s.q.9.3.c.
54 Conueniens eſt ut ſicut homo glorificatus erit, ſic & mundũ ipſum poſt iudicium innouari. s.q.91.1.c
55 Homine glorificato motus cæli ceſſabit, diuina uoluntate id faciente. s.q 91.2.c.
56 Corpora cæleſtia maiorem claritatem accipient in illa innouatione, ut quaſi ſenſibiliter Deus ab homine uideatur. s. q. 91.3.0.
57 Cum oporteat corpora inferiora maxime perfici ſecundum claritatem, in qua communicabunt cum cæleſtibus corporibus, elementa induentur claritate quadam, non tamen æqualiter s.q.91.4.0.
58 Cum plantæ & animalia non poſſint ordinari ad incorruptionem, non remanebunt in illa mundi innouatione, s.quæſt. 91.5.c.

¶Iudith laudatur, non quia mentita eſt Holopherni, ſed propter affectum quem habuit ad ſalutem populi: pro qua periculis ſe expoſuit: quamuis dici poſſit, quod uerba eius ueritatem habent ſecundum aliquem myſticum intellectum. 22æ.q.110.3 3m.
¶Iuge ſacrificium, fiebat mane & ueſperi quotidie ſignificans perpetuitatem diuinæ beatitudinis, & perpetuitatem Chriſti, qui eſt agnus Dei, 12æ.quæſt.102. 4. 10m.*3a. quæſt. 22. 3.3m.
Iumentorum ſeu pecus dicitur omne animal ſeruiens homini 1a.q 72.2m.
1 ¶Iuramentum eſt actus religionis, ſeu latriæ: quia honorabiliſſimum eſt 22æ.q.89.4.0.
2 Iuramentum ſeu iurare, eſt Deum in teſtem uocare: propter defectum locutionis & cognitionis humanæ : ideo non ſit tã neceſſarius, 22æ.q.89.1.0.*4.c.*q.98.2.c.
3 Iurare eſt implorare teſtimonium Dei, ut exhibendum : ſed allegare ſacram ſcripturam, eſt uti teſtimonio Dei, iam dato. 22æ.q.89.1.1m.
4 Iuramentum Dei, & iuramentum angeli in ſacra ſcriptura, inducitur ad oſtendendum infallibilitatem diſpoſitionis diuinæ de aliqua re non autem propter defectum dicti ſui 22æ.q.89.10.4m.
5 Iuramentum ſecundum ſe licitum eſt, & honeſtum, ſcilicet ratione originis & finis: ſed ſedit in malum alicui, ex eo qđ male utitur eo, id eſt, ſine neceſſitate & cautela debita, uel quia imminet periculum periurii quia de facili homo in uerbo delinquit. 22æ.q.89.2.0.*5.c.
6 Iuramentum quæritur ad ſubueniendum alicui defectui, quo ſcilicet unus homo alteri diſcredit: ideo iuramentum non eſt per ſe appetendum, ſed tantum in neceſſitate, ut medicina, utendum eſt eo, 22æ.q.107.2.c 3.*q.108.3.1m.*22æ.q.5 3.ar.1.*q.89.*3.c.*5.0.
7 Iuramẽtum debet habere tres comites. ſ. ueritatem, iudicium & iuſtitiam. 22æ.q 89.3.0.*7.c.*8.1.rm.
8 Iurare per creaturas non licet niſi ſecundum quod in eis, ueritas diuina, uel effectus teſtificationis eius oſtenditur: ſicut iurauit Ioſeph per ſalutem Pharaonis, ſcilicet, uel per modum exſecrationis, quaſi ſalutẽ Pharaonis obligauerit Deo uel per modum conteſtationis, quaſi conteſtando ueritatẽ diuinæ iuſtitiæ, ad cuius executionem principes terræ conſtituuntur. 22æ.q.89.6.c.
9 Aſſumuntur ad iuramentum aliquæ creaturæ, non quidem ſecundum ſe, ſed inquantum in eis diuina ueritas manifeſtatur: ſicut iuramus per euangelium, id eſt, per Deum cuius ueritas in euangelio manifeſtatur & per ſanctos qui hanc ueritatem crediderunt & obſeruauerunt. 22æ.quæſt. 89.6.c.
10 Solet homo iurare per caput ſuum, aut per filium ſuum, aut per aliquam aliam rem quam diligit: ſicut & Apoſtolus iurauit in animam ſuam. 22æ.q.89.6.c.
11 Punitur per canones clericus, per creaturam iurans, quod ad blaſphemiam infidelitatis pertinet. eo quod dominus prohibuit iurare per creaturas, ita, ſcilicet quod eis adhibeatur reuerentia diuina, 22æ.q.89.6.1m.
12 Iuramentorum duplex, ſcilicet ſanctorum, id eſt de præſenti uel præterito: & promiſſorium, id eſt de futuro, 22æ q.89. 1.c.*7.0.
13 Iuramentum duplex, ſ. per ſimplicem conteſtationem Dei, & per exſecrationem. ſ. obligando ſe, uel aliquid ſui ad pœnã 22æ.q.89.1.3m.*6.c.
14 Deus dupliciter eſt teſtis in iuramento, ſ. manifeſtando ueritatem in mente, uel in publico, & puniendo mendacem. 22æ.q.89.1.3m.*2.3m.

15 Iurare per Deum, ſecundum ſe eſt maius, quàm iurare per euangelia: ſed ratione maioris ſolennitatis, & maioris deliberationis, eſt econuerſo. 22æ. quæſt. 89. 10. 2m. °. quæſt. 98. 3. 1m.
16 Obligatio uoti, cauſatur ex fidelitate ad Deum: ideo eſt maior, quam obligatio iuramenti, quæ eſt ex reuerentia Dei. 22æ. q. 89. 8. o.
17 Iuramentum obligat, ſecundū intentionē iurantis, ſine dolo, aliàs obligat, ſecundum ſanum intellectū eius cui iuratur. 22æ. q. 89. 7. 4m.
18 In iuramento promiſſorio, eſt duplex obligatio, ſcilicet, ad peccatum fidelis ueritas, & obligatio ad faciendum illud quod promiſit: ſed in iuramento aſſertorio, eſt tantum prima obligatio. 22æ. q. 89. 7. c. 3m.
19 iuramentum coactum, obligat in conſcientia, non autem in foro contentioſo: tamen poterit repetere, uel denunciare ſuperiori, etiam ſi oppoſitum iuraſſet. 22æ. q. 89. 3m. ° quæſt. 98. 3. 1m.
20 Cum quis iurat facere uoluntatem alterius, uel promittit, intelligenda eſt debita conditio, ſcilicet id quod ei mandatur licitum ſit, & honeſtum & portabile, ſiue moderatum, 22æ. q. 98. 1. 3m.
21 Iuramentum & uotum, cum uergunt in deteriorem exitum, uel cum ſit illicitū, non debet ſeruari. 22æ. quæſt. 88. 2. 2m. ° 10. c. ° 2. 2m. ° q. 89. 7. o.
22 Iurans aliquid illicitum facere, uel iurans abſtinere à bono, ut à religione, non obligatur ſeruare illud: ſed eſt periurus ipſo facto. 22æ. quæſt. 89. 7. c. 2m. ° 9. 3m. ° quæſt. 98. 2. 1m. ° 2. 1m. ° 2m.
23 Nouus ciuis obligatur ſeruare iuramenta ciuitatis, ex fidelitate non autem ex iuramento: quia eſt actio perſonalis. 22æ. q. 98. 2. 4m.
24 Canonicus iurans ſeruare ſtatuta collegij, tenetur ad ſtatuta futura, ex ui eorum, non autem ex iuramento, niſi huc intenderit. 22æ. q. 98. 2. 4m.
25 Ille cui iuratur, poteſt liberare à iuramento promiſſorio, quo ad utilitatem eius non autem quo ad utilitatem aliorum, nec quo ad honorem Dei. 22æ. q. 89. 6. 2m.
26 Quilibet poteſt irritare iuramentum ſui ſubditi, circa ea quæ ſubduntur eius poteſtati, ut pater uel maritus. 22æ. quæſt. 89. 9. 3m.
27 In iuramento aſſertorio, non poteſt diſpenſari: nec in promiſſorio ſecundum ſe, ſed tantum ratione materiæ indebitæ. 22æ. q. 89. 9. o.
28 °Si dubium eſt an ſit licitum, uel proficuum, quod iuratum eſt, poteſt à quolibet epiſcopo diſpenſari: ſi autem ſit licitū manifeſte: non uidetur diſpenſabile, nec commutabile: niſi occurrat aliquid melius, ad communem utilitatem, quod ad Papam maxime pertinet. 22æ. quæſt. 89. 9. 3m. ° quæſt. 98. 3. 1m.
29 iurans debet eſſe ieiunus, niſi in neceſſitate. 22æ q. 89. 10. o.
30 in ſacro non licet iurare pro re temporali, niſi forte ex magna neceſſitate, ſed iurare pro re ſpirituali licet, 22æ. quæſt. 89. 10. c. h.
31 Pueri & periuri, non coguntur iurare, quia iurarent ſine reuerentia, nec ſacerdotes, niſi in neceſſitate, & pro re ſpirituali. 22æ. q. 89. 10. o.
32 Recipere iuramentum per falſos deos à diſpoſito ſic iurare licet ſecundum Auguſtinum, non autem licet inducere. 22æ. q. 78. 1. c. ° q. 98. 4. 1m.
33 Cogēs iurare, quem ſit peieraturum, peccat mortaliter, niſi ſit perſona publica, ut iudex qui requiſitus tenetur ad hoc. 22æ. q. 98. 4. o.
[illegible] uidetur idem eſſe quod [illegible] 22æ. q. 41. 2. ar. 2. ° 2m.
Quilibet habens iuriſdictionem, poteſt ea quæ ſuæ iuriſdictionis committere 22. q. 187. 1.
1 ius primo impoſitum eſt, ad ſignificandum rem iuſtam, ſecundo, artem quæ cognoſcitur, tertio locum, quarto id qd redditur à iudice. 22æ. q. 57. 1. 1m.
2 ius proprie eſt obiectum iuſtitiæ, lex autem ratio eius ſcripta, 22æ q. 57. 1. o. ° [illegible] 60. 1. c.
3 Ius uel iuſtum, eſt opus adæquatum alteri, ſecundum aliquem æqualitatis modum. 22æ. q. 57. 2. c. ° q. 59. 2. c.
4 ius diuinum, eſt quod diuinitus promulgatur: & eſt duplex, ſ. naturale, & poſitiuum. 22æ. [illegible] 57. 2. [illegible]
5 Lex naturale eſt conceptio homini naturaliter indita, qua dirigitur [illegible] ad conuenienter agendum in propriis actionibus, 12æ. q. 91. 2. o. ° q. [illegible] 3m.
6 Ius naturale primo continetur in lege æterna, ſecundario uero, in naturali iudicatorio rationis humanæ. 12æ. quæſt. 71. 6. 4m.
7 ius naturale ſemper & ubique habet eandem potentiam, ſed per accidens propter aliquod impedimentū, poteſt uariari 12æ. q. 94. 5. 6. o.
8 De iure naturali eſt quod maleficia puniantur, ſed determinatio eius eſt de iure poſitiuo. 22æ. q. 85. 1. 1m.
9 ius poſitiuum deriuatur à iure naturali 12æ. quæſt. 95. 2. o. ° 3. 4. c.
10 Voluntas bona, poteſt facere ius iuſtum, de aliquo indifferenti, non autem contra ius naturale. 22æ. q. 57. 2. 2m. ° q. 60. 5. 1m. ° 2m. ° q. 66. 7. c.
11 ius diuinum non tollit ius humanum, quod eſt ex naturali ratione, 12æ. q. 10. 10. c. ° q. 12. 1. c.
12 Ius poſitiuum uariatur, ſecundum diuerſas hominum conditiones, in diuerſis tēporibus, 12æ. q. 91. 5. 16. ° c. 6. ° q. 96. 2. c. ° q. 104. 3. 2m.
13 ius duplex, ſcilicet naturale & poſitiuum. 12æ. q. 95. 4. c. 22æ. q. 57. 2. o. ° q. 60. 5. c.
14 ius naturale dupliciter, ſcilicet à natura immediate, ut principia, & mediate, ut concluſio. Primum eſt idem apud omnes, nec unquam deficit non autem ſecundum. 12æ. q. 94. 4. 5. 6. o.
15 ius naturale dicitur dupliciter, ſcilicet quod ex natura ſua abſolute eſt alteri adæquatum, & ut eo aliquid conſequitur. Primum conuenit omni animali, ſecundum autem ſoli homini, & eſt ius gentium. 22æ. quæſt. 95. 4. 1m. ° 22æ. q. 57. 5. o.
16 Aliquid dicitur de iure naturali, dupliciter, ſcilicet ad quod natura inclinat, & cuius contrarium natura non induxit 12æ. q. 94. 5. 3m.
17 ius poſitiuum duplex, ſcilicet ius gentium, & ius ciuile, primum deriuatur à lege naturali, ut concluſio, ſecundum, uero, per modum determinationis 12æ q. 94. 5. [illegible]
18 ius dicitur dupliciter, ſcilicet ſimpliciter, [illegible] eſt, æqualium, & ſecundum quid, id eſt, inæqualium, & hoc eſt triplex, ſcilicet, dominatiuum, paternum, & œconomicum. 22æ. q. [illegible] 4. o. ° q. 58. 7. 3m.
1 iuſtitia dicitur dupliciter, ſcilicet propriè, id eſt, uirtus, quæ eſt rectitudo actus, & metaphorice, id eſt rectitudo ordinis in partibus hominis, 12æ. q. 2. 3. c. h. ° quæſt. 6 [illegible] 2m [illegible] 4. 4m. ° q. 100. 2. [illegible] ° q. 113. 1. c. ° 22æ. q. 30. 1. 2m. ° q. 58. 2. o. ° q. 106. 3. c.
2 Iuſtitia duplex. ſ. generalis, ordinans ad bonum commune, & iuſtitia particularis, ad perſonas ſingulares 12æ. q. [illegible] o. q. 113. 1. c. ° 22æ. q. 33. 1. 1m. ° q. 58. 5. 6. [illegible] o. ° 12. c. ° q. 59. 1. o. q. 61. 1. c. ° q. 79. 1. c. ° q. 8 [illegible] 3. 1m ° q. 122. 1. 3m.
3 iuſtitia dicitur generalis dupliciter, ſcilicet cauſaliter, & per prædicationem, prima eſt iuſtitia legalis, diſtinctis realiter à qualibet alia uirtute, ſecunda eſt uirtus [illegible] ut imperata à iuſtitia legali, differens ab aliis [illegible] ſecundum rationem tātum. 12æ. quæſt. 60. 3. 2m. [illegible] ° 22æ. q. 58. 6. o. ° q. 79. 2. 1m.
4 iuſtitia duplex, ſcilicet ciuilis, id eſt acquiſita, & iuſtitia infuſa prima poteſt eſſe ſine gratia non autem ſecunda, 12æ. quæſt. 10. 12. c.
5 iuſtitia eſt habitus, ſecundum quem aliquis conſtanti, & perpetua uoluntate ius ſuum unicuique tribuit, 22æ. q. 58. 1. o.
6 iuſtitia eſt uirtus. 22æ. q. 58. 3. o.
7 iuſtitia quandoque uocatur ueritas, quia eſt rectitudo impreſſa uoluntati, à rectitudine rationis, quæ dicitur ueritas, 22æ q. 58. 4. 1m.
8 iuſtitia non eſt rectitudo eſſentialiter: ſed cauſaliter tātū 22æ. q. 58. 1. 2m.
9 iuſtitia in quadam æqualitate conſiſtit, 12æ. q. 114. 1. c. ° 22æ. q. 57. 1. c. 3m. ° q. 62. 2. c. ° q. 122. 1. c. ° 3a. q. 85. 5. c.
10 iuſtitia eſt perfectiua ex parte obiecti, [illegible] autem ex parte actus, 22æ. q. [illegible] 8. 1. 3m. ° 4m.
11 iuſtitia proprie, eſt ſemper ad alterum ſuppoſitum, ſed metaphorice eſt ad ſe, ſecundum diuerſas partes. 2[illegible] 2. c. ° 4. o. ° q. 58. 1. 2. 8. c. 3m. ° 9. c. ° q. 59. [illegible] c. ° 3. 2m. ° q. 67. 3. c. ° q. 116. 3. 1m. ° q. 122. 1. c.
12 iuſtitia legalis inquantum reſpicit bonum commune ut proprium obiectum, eſt uirtus ſpecialis ſecundum ſuam eſſentiam & ſic eſt in principe principaliter, & quaſi architectonice, ſed in ſubditis eſt ſecundario & quaſi miniſtratiue: ſed eſt generalis cauſaliter, & ſecundum uirtutem ſuam, inquantum ordinat actus omnium uirtutum ad bonum commune. 22æ. q. 58. 6. c. ° q. 60. 1. 4m.
13 Vindicta quæ fit auctoritate publicæ poteſtatis, ſecundum ſententiam iudicis pertinet ad iuſtitiam commutatiuam, ſed quam quis facit proprio motu, non tamen contra legē, uel quam requirit a iudice, pertinet uindicatiuam uirtutē iuſtitiæ adiunctam. 12æ. q. 80. [illegible]
14 Virtutes autem adiunctæ ſeu annexæ iuſtitiæ, ſecundum Tullium

Tullium ſunt ſex, ſcilicet, religio, pietas, gratia uindicatio, obſeruantia, & ueritas, ſed ſecundum Macrobium, ſunt ſeptem, ſcilicet duæ primæ prædictæ, innocentia, amicitia cõcordia affectus: & humanitas & ſecũdum alios ſunt quinque, ſcilicet obedientia, diſciplina, æquitas, fides, & ueritas & ſecundum Andronicum, ſunt nouem, ſcilicet bona cõmutatio, legiſpoſitiua, cognomoſyna, euſebia, euchariſtia, ſanctitas, liberalitas, benignitas, & uindicatiua, 12æ.q.60.3.o.*22æ.q.80.o *q.122.1.c

15 Religio eſt potiſſima pars iuſtitiæ, ſecũda uero eſt pietas, 22æ q.122.1.c

16 Iuſtitiæ correſpondet donum pietatis, 22æ.q.121.princ.

17 Species iuſtitiæ particularis duplex, ſcilicet iuſtitia commutatiua, & iuſtitia diſtributiua, 1ª.q.21.1.c*12æ.q.60.3.3m*22æ q.61.1.o

18 In pertinẽtibus ad iuſtitiam omne ſuperfluũ dicit lucrum, & omne minus dicitur damnum, quia iuſtitia prius fuit exercita & communius exercetur in uoluntarijs commutationibus in quibus hæc proprie dicuntur, 22æ.q.58.11.3m

19 Materia iuſtitiæ particularis duplex, ſcilicet materia proxima, ut paſſiones, & operationes & materia remota, ſcilicet res exteriores, 22æ.q.58.8.c.*9.2m

20 Iuſtitia particularis, habet materiam ſpecialem, ſcilicet operationes exteriores, quæ ſunt ad alterum, 12æ.q.60.2.c*q.61.3.c.*q.100.2.c.*22æ.q.58 8.c.*1.o.11.c.*q.58.1.3m *3.c *q.60.2.3m*q.61.3.c.*q 61.3.c.*q.191.3m.c*3ª.q.85.3.1m

21 Iuſtitia particularis, non eſt circa paſſiones animæ: ſed iuſtitia legalis eſt circa eas, licet principaliter ſit circ. operationes exteriores 22æ.q.58.9.o.

22 Materia iuſtitiæ, non eſt ille ad quem eſt iuſtitia: ſed res quę diſtribuuntur uel commutantur, 1ª.q.85.1.1m

23 Eadem eſt materia remota iuſtitiæ commutatiuæ, & iuſtitię diſtributiuæ, non autem materia propria, 22æ.q.61.3.o

*24 Iuſtitia quo ad legem regulantem, eſt in ratione, uel in intellectu: ſed quo ad imperium quo opera regulantur ſecũdum legem, eſt in uoluntate, 1ª.q.21.2.1m

25 Iuſtitia eſt in uoluntate ſubiectiue, 1ª.q.21.1.1m*2.1m*12æ.q.56.6.c.*q.57.1.c.*q.61.2.c.*q.61.1.2.c.*q.85.3.c*22æ.q.58 8.c.*q.58.4.c.* 3.2m.*8.1m.*9.12.c.*q.100.1.2m.* 3ª.q.85.4.c.

26 Omnes partes iuſtitiæ, & omnia oppoſita earum, ſunt ſubiectiue in uoluntate, 22æ.q.100.1.2m

27 Iuſtitia per redundantiam, eſt in qualibet potentia animę imperando non autem eſſentialiter, 22æ.q.58.8.1m

28 Iuſtitia & charitas ſunt eſſentialiter in beatis, non autem patienna: ſed tantum ſecundum fructum, 22æ.quæſt. 136.1.1m.

29 Reddere unicuique quod ſuum eſt, eſt proprius actus iuſtitiæ, nec conuenit alijs uirtuti, niſi inquantum coniungitur iuſtitiæ, 1ª.q.21.1.c.*22æ.q.58.11.o.quæſt.66.3.c.*.quæſt. 101.3.c

30 Facere bonum & declinare à malo, ſunt quaſi partes integrales iuſtitiæ particularis generalis & legalis: ſed diuerſimode, 22æ.q.79.1.o

31 Actus omnium uirtutum, pertinent ad iuſtitiam legalem inquantum ordinat eos ad bonum commune, 12æ.q.61.5 4m.*22æ.q.58.5.c.*q.102.1.3m

32 Vſus rectæ rationis, maxime apparet in iuſtitia: & uſus indebitus, in uitiis oppoſitis iuſtitiæ, 22æ q.55 8.c

33 Dare inæqualia æqualibus ex debito, eſt contra iuſtitiam: non autem dare ſine debito, ex liberalitate, 1ª.q.65.2.3m.

34 Sola iuſtitia inter alias uirtutes, importat rationem debiti, 12æ.q.99.5 1m

35 Virtus exiſtens ad alterum, dupliciter, deficit à ratione iuſtitiæ, ſcilicet deficiendo à ratione debiti: uel à ratione æqualis, 22æ.q.80.c

36 Modeſtia circa res exteriores, attẽdit ſolam moderationem: iuſtitia uero attendit debitum, 22æ.q.123.3m

37 Pietas eſt ad patriam, ut ad principium noſtri: iuſtitia uero legalis reſpicit bonum patriæ, ſecundum quod eſt bonum commune: ideo iuſtitia legalis magis habet quod ſit uirtus generalis, quam pietas, 22æ.q.101.3.3m

38 Iuſtitia legalis mouet per imperium ad ſuum finem omnes alias uirtutes morales, 22æ.q.58 6.c.

39 Iuſtitia attendit debitum unius hominis ad alium, cæteræ uero uirtutes, attẽdunt debitum inferiorum uirium ad rationem, 12æ.q.100.2.2m.*22æ.q.67.1.c

40 Iuſtitia eſt circa operationes ad alterum, ſub ratione debiti legalis, amicitia uero, ſub ratione debiti moralis, uel beneficij gratuiti, 22æ.q.23 3 2m

41 Iuſtitia poſt prudentiam, nobilior eſt omni alia uirtute morali: deinde fortitudo & poſt has temperantia, 12æ.q.66.1.c.*4.o.*q.68.7 c.* 22æ.q.8.12.o.*q.123.12.o*q.141.8.o.*q.181.1.1m

42 Iuſtitia & fortitudo ſunt ſimpliciter digniores temperantia quia de meliori bono ſunt, ſcilicet, communiori, ſed eſt econuerſo ſecundum quid, quia temperantia, eſt circa difficilius, & frequentius, 22æ.q.141.8.o.*q.142.3.1m

43 Iuſtitia & temperantia, nunquam ſumuntur in malo ut prudentia, quia important æqualitatem, & concupiſcentiarum refrenationem, ex quibus laus eſt uirtutis. 22æ.quæſt. 55.1.1m

44 Originalis iuſtitia erat ex hoc, quod corpus ſubijciebatur animæ, & potentiæ inferiores ſubijciebatur rationi, & ratio ſubijciebatur Deo, 1ª. q.94.1.c.*.2.4.c.*q.95.1.3.c.*q.96.1.c.*12æ.q.81.5.2m.*q.82.3 c.*q.85.3.5.c.*q.89.3.c *22 q.61.2.c.*q.163.c.*q.164.1.c.*3ª.q.27.1.c

45 Originalis iuſtitia, erat iuſtitia naturalis, non quaſi cauſata ex principijs naturæ: ſed quaſi propaganda cum natura, 1ª.q.100.1.c.3m.*12æq.81.2.c,

46 Rectitudo uoluntatis eſt quaſi formale, in originali iuſtitia, rectitudo autem aliarum potentiarum, eſt quaſi materiale eius. 1ª.q.95.1.5m.

47 Originalis iuſtitia, non poterat eſſe, ſine gratia gratum faciẽte, 1ª.q 95.1.o.*q.100.1.2m

48 Originalis iuſtitia prius erat in eſſentia animæ, quam in potentijs eius, 12æ.q.83.2.2m

49 Et prius erat in uoluntate quam in aliqua alia potentia, 12æ q.82.3 c

50 Iuſtitia diſtributiua eſt in Deo, non autem Iuſtitia commutatiua, 1ª.q.21.1.o

51 Iuſtitia Dei, eſt ueritas 1ª.q.21.2.o.

52 Iuſtitia Dei duplex, ſcilicet condeſcentia bonitatis eius, & retributio pro meritis, 1ª.q.21.1.3m

53 Iuſtitia Dei præſupponit rationem bonitatis eius, & dicit ſpecialem actum cõmunicationis, non bonitas eius, niſi in generali, ſed dicit perfectionem naturæ eius 1ª. quæſt. 21.1.4m

54 Totus ordo Iuſtitiæ Dei, reducitur generaliter ad uoluntatẽ Dei, 3ª.q 46.2.3m

55 ordo uniuerſi demonſtrat iuſtitiam Dei, ſicut ordo cuiuslibet multitudinis demonſtrat iuſtitiam ſui gubernantis, 1ª.q.21.1.c

56 Deus poteſt agere præter iuſtitiam, ſcilicet præmiando ultra meritum, & puniendo citra condignum, ſed non poteſt agere contra iuſtitiam, de potentia ordinata, 12æ. quæſt. 112.3.1m

57 Hominis ad Deum, ſerui ad dominum, patris ad filium, non eſt iuſtitia. niſi ſecundum ſimilitudinem, 12æ.q.114.1.c.*22æ.q.57.4.c.*q.58.7.3m.*3ª.q.85.3.c.2m

1 § Iuſtificatio nominatur à iuſtitia, ut dicit rectitudinem ordinis hominis ad Deum, & partium hominis inter ſe, non autem a iuſtitia particulari, uel legali, 12æ.q.100.2.1m*q.113.1.o.

2 *Iuſtificatio potius nominatur à iuſtitia, * quam a charitate uel fide: quia fides & charitas dicunt ordinem ſpecialẽ mentis humanæ ad Deum: ſecundum intellectũ uel affectum ſed iuſtitia importat generaliter totam rectitudinem ordinis, 12æ.q.113.1.2m

3 Iuſtificatio proprie eſt factio iuſtitiæ, quo ad habitũ uel eſt executio actus eius: ſed improprie eſt ſignificatio: uel diſpoſitio eius, 12æ.q.100.12.o

4 Iuſtificatio impij eſt motus mentis, quo anima à Deo mouetur de ſtatu peccati, ad ſtatum iuſtitiæ, 12æ.q.113.1.5.6.c.

5 Iuſtificatio in fieri, dicit motum ad iuſtitiam. ſed in facto eſſe, eſt effectus eius formalis, 12æ.q.113.5.c

6 Iuſtificatio fit in inſtanti, 12æ.q.113.7 o.*.8.c

7 Tota iuſtificatio impij originaliter conſiſtit in infuſione gratiæ: quia per eam, & liberũ arbitrium mouetur, & culpa remittitur, 12æ.q.113 7.c.*8.c.1m

8 Iuſtificatio non quidem ſimpliciter, ſed iuſtificatio impij, eſt idem quod remiſſio peccatorum, 12æ. quæſt. 113. 1. o. *6.1m

9 In iuſtificatione impij, infuſio gratiæ & remiſſio culpæ, ſunt unus actus numero ſecundum ſubſtantiam ſed differunt ſecundum terminos, 12æ.q.113.6.2m

10 Vocatio dicit auxilium Dei mouentis interius, & excitantis mentem ad deſerendum peccatum: ideo non eſt remiſſio peccatorum: nec eſt iuſtificatio, ſed eſt cauſa eius, 12æ.q. 113.1.3m

11 Iuſtificare impium eſt maius, quam creare cœlum ... terrã ratione termini, & repugnantiæ, ſed eſt econuerſo, ratione modi, 12æ.q.113.9 o.*3ª.q.43.4.2m

12 Iuſtificare eſt maius ſecundum quantitatem proportionis,

quam

quam glorificare, ſed abſolute eſt econuerſo, ſicut gloria maior eſt quam gratia, 12æ.q.113.9.o Baptiſmus, .Creatio.47.Miſericordia, 11.12.31.45.46.Pulchritudo.11.

13 In iuſtificatione impij remiſſio peccatorum prior eſt naturaliter infuſione gratiæ, ſecundum ordinem cauſę materialis, ſed econuerſo ſecundũ alias tres cauſas, 12æ.q.113.8 o.4.d.17.q.1.ar.4.1.o. q.2.ar. quæſt.1.2m.Veri.quæſt. 28.7.u.

14 In iuſtificatione impij motus fidei eſt primus, 12æ.q.113.4 c. 2.d.26.4.4m d 27.4.1m. 3.d.30 5.3m. 4.d.14.q.2.4.3m. d.17.q.1.ar.3.q.2.c. Ro.3.lect.3.co.2.prin. co.4.co.3.fi.Sanitas.7

15 In iuſtificatione, prior eſt ordine naturæ infuſio gratiæ ſecundo motus fidei in Deum: tertiu motus contra peccatũ quarto remiſſio culpæ licet omnia ſint in eodem inſtanti 12æ.q.113 8 u. 3ª.q.85.6.c 3m. 1.d.2.D.4m. 4 d.14 q.1.a.2.q.2.o. d.17.q.1.ar.5.q.2.o. q.3.c. Veri.q.28.2.10m. 1.10m.6.o

16 In iuſtificatione, motus liberi arbitrij in peccatũ, eſt prior motu eius in Deum, ordine materiæ: ſecundum alias autem tres cauſas, eſt econuerſo, 12æ q.113.8.c. 3ª.q.85.6.c.2m. 4.d.17 q.1.ar.4 q.10 Veri.q.28.8.c

17 Motus liberi arbitrij cõtra peccatum in iuſtificatione, prior eſt infuſione gratiæ, ordine materiæ, ſed eſt econuerſo, ordine formæ, 12æ.q.113.8 o. 4.d.17.q.1.ar.4 q 2.o. Veri.q. 28.8.o

18 Vnus & idem motus eſt, in quo gratia infunditur, qui eſt diſpoſitio ad gratiam, ſecundum quod exit a libero arbitrio & meritorius ſecundum quod informatur gratia, & ſimile eſt in motu contritionis, in quo primo iuſtificatur impius, 2.d.5.q.2.1.c

19 In iuſtificatione impij, ſunt duo termini motus, ſcilicet terminus à quo id eſt, remiſſio culpæ, ſcilicet renouatio, & terminus ad quem, id eſt, infuſio gratiæ Titum.3.co.5

1 ¶Requiſita. infuſio gratiæ requiritur ad iuſtificationẽ, 12æ q.113.2.o. 4.d.17.q.1.ar.3.q.1.o. Veri.q.28.2.o 4 1m. Ephe. lec.5 fi.

2 Requiritur etiam remiſſio culpæ, & nouitas uitæ per gratiam, 12æ.q.113.1 6 o.4.d.17 q.1.ar 3.q.5.o Opuſ.60.c 22.cu.10 Gratia, 55.&c.121.174.&c.Prophetia.41.Virtus.23

3 In habentibus uſum rationis, præparatio qua homo facit quod in ſe eſt, requiritur ad iuſtificationem, non autem in carentibus uſu rationis, 4.d.17.q.1.ar.2.q.1.o. d.20 ar.1.q.1.c. quol.5.2.fi. quol.66.1m

4 Hæc præparatio, eſt per efficacem diſplicentiam peccati, & per affectum feruens Deſiderium ad Deum: ideo ſequitur infuſio gratiæ & iuſtificatio.4.d.17.q.1.ar.2.quęſ.2.o. q.2.ar.5.q.1.c

5 Non oportet ſemper quod hæc prępăratio, tempore iuſtificationem præcedat: quia unus actus humanus à principio poteſt eſſe ſufficienter intenſus, 4.d.17.quæſt.1.ar.2 quęſ.1.c.1m

6 In habentibus uſum rationis, requiritur ad iuſtificationem motus liberi arbitrij conſentientis, non autem cauſantis, 12æ.q.113.3.o. 4. .6.c. 3ª.q.86 6.1m. 2.d.27.2.7m. 4.d.17.q.1.ar.3.q 2.o. Veri.quęſ.28.3.o. 4.c.lo 4.lec 2.co 2. Ephe.5.lec.5 fi.

7 Ad iuſtificationem impij requiritur duplex motus liberi arbitrij, ſcilicet deteſtatio peccati, & deſiderium iuſtitiæ Dei 12æ.q.113.5.o. 7.1m. 2m 3ª.q.86.2.c 4.d.17.q.1.ar.3.q.4.o contra, 3.co.153. Veri.q.28.5.o

8 Ad eam requiruntur quatuor, ſcilicet infuſio gratiæ, motus liberi arbitrij per fidẽ in Deũ, deteſtatio peccati, remiſſio culpæ, 12æ.q.113.6.o. 3ª q.8 .6.1m. 2m q.88.2.c. 4.d.17 q.1.ar.3.q.4.c. contra 4.co.72. 10.fi. Ephe.5.lec. .fi.

9 Requiruntur etiam motus fidei, & concurrit charitas, timor & humilitas, 12æ.q.113.4.o. 3ª.q.86.6.1m. 3m 2 d 26 4.4m.3.d.30.5.3m. 4.d.17.q.1.ar.3.quæſt.3.o. Veri. quæſt. 28.4.o

10 Timor filialis, requiritur ad eam ſubſtantialiter: timor uero ſeruilis requiritur ad eam, ut diſpoſitio præuia. Veri.q. 28.4 5m

11 Actus miſericordiæ operatur contra peccatum dupliciter, ſcilicet uel per modum ſatisfactionis: uel per modum pręparationis: primo modo actus miſericordię ſequitur iuſtificationem, ſecundo uero modo præcedit eam, uel concurrit cum alijs uirtutibus requiſitis, 12æ.q.113 4.1m

12 Deus eſt principalis cauſa iuſtificationis. Paſſio Chriſti, eſt cauſa meritoria Sacramenta eccleſiæ, ſunt cauſa inſtrumentalis: fides uero, eſt coniungens inſtrumentum cauſæ principali, 3ª.q 64.3.c. 4.d.1.q.1.ar 4 .1.c fi. .3 o. Veri.q 28.4.c. q.29.4.1m. 2m. Baptiſmus, 16.19.16. Gratia 121. Lex 124. Miſericordia, 11.12.31.45. Pęnitentia. 11. Sacramentum, 13. Salus 11.11. Sanitas.7.

13 In iuſtificando, Deus non indiget inſtrumentis ex parte ſua, ſed propter congruitatem ex parte hominis iuſtificandi utitur ſacramentis, ut inſtrumentis, 4. d.1.q.1.ar.4.q.1.c.fi. Ver .q.27 4 16m

14 Non eſt inquirenda ratio quare Deus aliquos iuſtificet, & liberet à peccato, & alios relinquat in peccatis, 10.q.13.7.c.1m 12æ.q.98 4.2m. q.106.2.3m. contra 3.c.161. Ro.9.lec.3.co.8 9

15 Deus, & Chriſtus ſecundũ quod homo iuſtificant nos dupliciter, ſcilicet per operationem eorum in nos, & econuerſo Veri.q 29 4 9m

16 Chriſtus ut homo eſt cauſa meritoria, ſed ut Deus, eſt cauſa principalis noſtræ iuſtificationis, 4. d.1.q.1.ar.4.q.3. 1m. Veri.q.29.4.1m 2m

17 Reſurrectio Chriſti, eſt cauſa inſtrumentalis & exemplaris reſurrectionis animarum, ſcilicet iuſtificando eas, 3ª.q.56.2 o. q. 62.5. 1m. 4 d.43.ar.2.q 1.q.2. opuſ.3.c. 247.249. Chriſtus.55

18 Reſurrectio Chriſti, eſt cauſa iuſtificationis, quantum ad terminum ad quem, ſacramenta uero & paſſio Chriſti, quantum ad terminum a quo, 3ª.q.56.2.4m. q.59.2 3m. q.62 5 3m 3.d.19.ar.1.q.1.3m. ar.3.q.2.3m. 4.d. .q.1.ar.4.q.3 2m d.19.q.1.ar.1 q.1.1.3m ar.3.q.2.3m. Veri.q.29. 4.1m. Opuſ 3 c 248. Ro.4.fi.

19 Iuſtificatio appropriatur attributo miſericordiæ Dei, ſicut reuelatio futurorum ſapientiæ eius, 1ª.q.45.6.3m 4.d.13. q.1.ar.1.q.4.o

20 Iuſtificatio manifeſtat iuſtitiam Dei, ſicut cauſam expiatẽ, miſericordiam uero, ut cauſam efficientem: ſed bonitas creaturæ manifeſtat bonitatem Dei utroque modo, 1ª.q. 45.6.3m. 4 d.17.q. .ar.1.q.4 2m

21 Iuſtificari dicitur tripliciter, ſcilicet quo ad reputationem: executionem, & cauſam: ſed opera legis iuſtificabant primo modo & ſecundo: non autem tertio modo, 12æ.q.100 12.c. 3.d.40.3 o. Ro.2.lec.3.co.1. c. 3.lec.2 fi. Gal.2.lec.4. co.1 fi.c. .3.lec 4 n

22 oppoſitum uidetur dicere quo ad opera legis, 3ª.q.62.6.3m q.70.4.o

23 Omnia præcepta ueteris legis iuſtificabant diſponendo, & ſignificando non autem cauſando habitum ſed actum iuſtitiæ, 12æ.quæſt.98.4.c.fi. 2m. quæſt.100.12.o. 3.d. 40.3.o

24 Præcepta cerimonialia non iuſtificabant, niſi ex obedientia & deuotione, id eſt, non continebant iuſtitiam, niſi in generali. Moralia uero iuſtificabant in ſpeciali ſecundũ generalem iuſtitiam, iudicialia autem in ſpeciali, ſecundum ſpecialem iuſtitiam. Sed præcepta legis humanę ſecũdum iuſtitiam acquiſitam iuſtificant, 12æ. .98.1.o. q.112.o. q.103 2.n. 3.d 40.3 o

25 Lex noua continet duo, ſcilicet gratiam principaliter, & documenta & præcepta ſecundaria. Ratione primi iuſtificat, non autem ratione ſecundi, 12æ.q.106.2.o

1 ¶Iuſti ſunt nobiliſſimæ partes uniuerſi: ideo omnia bona, & peccata ſua & aliorum, proſunt eis, 1ª.q.23. 7.c.fi.

2 Deus ſpecialiter dicitur. Deus iuſtorum tripliciter, ſcilicet ex ſpeciali cura, cultu, & pręmio, 1ª.q.23.7.c.

3 Deus nihil permittit euenire, quod finaliter impediat ſalutẽ iuſtorum, 1ª.q.22.2.4m

L

1 LABOR manualis, ſiue corporalis, uel mechanicus, prohibetur ad literã, tertio pręcepto decalogi, ut pręcepto ſpeciali. ſed myſtice quo ad ceſſationem à peccatis, ut præcepto generali, 22æ q.122.4.1m 3m. q.187.3 c

2 Labor manualis ordinatur ad quatuor, ſcilicet ad uictum, ad ocium uitandum contra concupiſcentias, & ad eleemoſynas, 22æ.q.187.3.c

3 Labor manualis eſt utilis ad tria, ſcilicet contra furtum, contra cupiditatem boni alieni, & contra turpia negotia pro uictu, 22æ.q.187.3.c.

4 Lacrymæ cauſantur ex triſtitia & aliquando ex affectus teneritate, præcipue cum conſideratur delectabile cum triſtabili, ut ex deuotione, 22æ.q 82.4.3m

5 ¶Lamech non euaſit reatum homicidij. occidens hominem quem credidit beſtiam: quia non adhibuit diligentiam, 22æ.q.64.8.1m

6 Lamina aurea, inuenta eſt ſuper pectus gentilis mortui de fide eius, & dicens, Chriſtus naſcetur ex uirgine, & ego credo in eum. o ſol ſub Helenæ, & Conſtantini temporib. iterum

tum me uidebis, 12æ.q.2.7.3m.

7 Latere quæ in concupiſcentia, propter turpitudinem, ira vero manifeſtius operatur, propter impedimentum rationis, & amplificationem cordis, 12æ.quæſt. 183.2m.°.22æ.q.156.4.c.

1 ¶Latitudo eſt dimenſio magnitudinis corporalis, 12æ.queſt. 33.1.c.

1 LATRIA exhibita uero Deo, & exhibita idolo, non dicitur vniuoce, 12æ.q.94.1.2m

2 Latria dicitur tripliciter. ſ. res exhibita ad cultum Dei, actus, & ſic tertio modo, eſt uirtus. Cuius nomina ſunt quatuor ſcilicet theoſebia, uel euſebia, pietas, religio, & latria, 22æ.q.81.1.3m°4m°q.94.1.2m

3 Latria eſt ſpecialis uirtus, inquantum habet ſpecialem rationem obiecti, & actus, ſed eſt uirtus generalis inquantum actibus aliarum uirtutum materialiter utitur ad ſuũ actũ, ad quem multæ uirtutes, ſcilicet fides, charitas, & aliæ perexiguntur, 22æ.quæſt.81.3.4.o.°.8 1m.°.q.83.15.c.°quæſ. 189.1.2m

4 Latria non eſt uirtus theologica, quia nõ habet Deũ pro obiecto, ſed habet eum tantum pro fine, ideo eſt uirtus moralis, & reducitur ad uirtutes cardinales, 12æ.quæſt.81.3.o.°q.92.1.c.

6 Latria reducitur ad iuſtitiam, non quidẽ ſicut ſpecies ad genus, ſed ſicut uirtus annexa uirtuti principali, 22æ.quæſtio 80 n.

6 Actus latriæ præcipitur primo præcepto decalogi, 12æ.queſ. 100.4 1m

7 Latria eſt quædam proteſtatio fidei, 12æ.q.100.4.1m.°22æ.q.81.3.b.°.2m.°.q.94.1.2m.°.q.97.3.1m.°.q.100.1.2m.°queſt. 101.3.1m

8 Offerre ſacrificia, uel orare, uel proſtratio, & huiuſmodi, eliciuntur a ſola latria, cuius propriè ſunt actus: licet imperentur a fide & charitate, 22æ.q.81.3.1m°q.81.2.1m°q.85.3.o°q.88.5.1m

1 ¶Dicitur quandoque bonus latro, nõ quidem propriè & ſimpliciter, ſed metaphoricè: uel quaſi tranſumptiuè, 12æ.q.55.3 1m.°.q.92.1.c.b.°.22æ.q.45 1.1m.°.b.47.1 3.e.°.quæſtio. 92.1.1m.

2 Chriſtus uoluit crucifigi inter duos latrones, quadruplici ratione. ſ. primo, quia ſicut pro nobis maledictum crucis factus eſt Chriſtus, ſic pro omnium ſalute inter iniquos, quaſi noxius crucifigitur, ſecundum Hieronymum. Secundo ut in ipſa patibuli ſpecie, deuitaret illa quæ in iudicio ipſius, omnium hominum facienda eſt diſcretio, ſecundum Leonẽ Papam. Tertio duo latrones læuæ ac dextræ affiguntur, omnem humani generis diuerſitatem uocari ad ſacramentum paſſionis domini oſtendentes, ſecundum Hilarium. Quarto, quia latrones qui cum domino crucifixi ſunt, ſignificant eos, qui ſub fide & confeſſione Chriſti, uel agone martyrij, uel alia exercitia arctioris diſciplinæ inſtituta ſubeunt, ſecundum Bedam, 3a.q.46.11 o.

1 ¶Laurentius diaconus exiſtens baptizabat in neceſſitate tantum, 3a.q.67 1.3m.

2 Laurentius & Vincentius, & aliqui alij ſancti, habuerũt paſſionem magis doloroſam, quam Chriſtus quo ad diuturnitatem uel acerbitatem, uel aliquid huiuſmodi: non autẽ ſimpliciter, 3a.q.46.6.1m

1 ¶Laus dependet eſſentialiter a uoluntate adhærente bono, non autem a potentialitate peccandi, ſed eſt ſignum eius, 22æ.q.81.6.1.2m

2 Aliquid eſt laudabile inferiori, quod eſt uituperabile ſuperiori, & econuerſo, 12æ.q.91.3.1m

3 Laudare hominem ad conſolationem, uel ad profectum eius cum exteris circumſtantijs debitis eſt actus uirtutis amicitiæ: aliter autem, eſt peccatum adulationis, 22æ.quæſt.115 1.1m.°.2.o.

4 Deus ſecundum eſſentiam maior eſt omni laude: ideo debetur ei reuerentia, & honor latriæ, laus autem, effectib. eius, 22æ.q.91.1.1m

5 Deus eſt ore laudandus, non ut ei aliquid manifeſtetur ſicut alijs, ſed ut nos & alios excitemus in Deum, & ut retrahatur ab eius offenſis, 22æ.q.91.1.o°2 o.

6 Ocium tollitur per meditationes diuinorum eloquiorum, ſ. ſacrarum ſcripturarum, & per laudes diuinas: quia ſecundum gloſam non eſt ocioſus, qui uerbo Dei tãtum ſtudet nec plus is eſt qui extra operatur, quam qui ſtudiũ cognoſcendæ ueritatis exercet, 22æ.q.87.3.c.ñ.

Lazarus reſuſcitatus, iterum mortuus eſt, 3a.q.53.3.c.1m°q.55 2.3m.°.q.56.1.c.

2 ¶Legiſlator magis conſiderat actus exteriores, quam interiores, 12æ.q.100.9.c

2 Voluntas principis, uel legiſlatoris, ut regulata ratione, habet uigorem legis. Alioquin eſſet magis iniquitas, quam lex, 12æ.quæſt.90.1.3m.°.q.92.1.4m.°.q.93.3.2m.°.22æ.quæſt. 60 5.1m

3 Intentio legiſlatoris eſt facere ciues bonos, inducendo eos ad uirtutes, per aſſuefactionem bonorum operum, 12æ.q.92. 1.o°q.56.2m°q.105.2.a°22æ.q.122.1.1m

4 Intentio cuiuslibet legiſlatoris, ordinatur primo & principaliter ad bonum commune, ſecundo autem ad ordinem iuſtitiæ & uirtutis quo conſeruantur, & peruenitur ad primum, 12æ.q.100 8.c

5 Legiſlator intendit bonum commune, ideo non præcipit actus 3 ciuilitates unius: niſi in ordinantur ad alterum, 12æ.q. 90.2.4.c°.98.6 2m°3m°q 100.2.°.c.

1 ¶Legis poſitiua eſt idem quod uirtus regnatiua. id eſt, principalis ſpecies prudentiæ, quæ conuenit regi, 22æ.q 50.1,3m °1.b°1m°1 b

2 Legis poſitiua & eugnomoſyna, id eſt, bona ſententia ſiue cõſilium, tribuuntur prudentiæ, ſecundum directionem, & attribuuntur iuſtitiæ, ſecundum executionem, 12æ.queſt. 80.1m.

3 Lex nõ poteſt dari, niſi populo: ideo legis poſitiua eſt pars politica, & non oeconomicæ, nec monaſticæ, 12æ.q.98.6.2m.°.3m°q 101.3.c°3a.q.70.2.2m

¶Leuia eſt idem, quod patientia, & eſt pars annexa fortitudini, 22æ.q 128 6m

1 LEPRA non mundabatur, per ritũ & cerimonias legis: niſi quandoque miraculoſe, ſ. quãdo ſacerdos decipiebatur in iudicando, 12æ.q.102.3.7m°q.103.2.3m

2 Expoſitio literalis & figuralis lepræ, niſi in hominib. & ueſtibus, 12æ.q.102.5.4m°q.107.2.4m

3 Leproſus non debet promoueri ad ſacerdotium, nec celebrare miſſam in publico, propter horrorem: ſed celebrare poteſt ſecreto, niſi ſit periculum, 3a.q.82.10.3m.

4 Aliquis remouetur ab adminiſtratione eccleſiæ, propter uitium lepræ, quia ineptus eſt, 12æ.q.108.4.3m

1 LEX dicitur à ligando, quia obligat, uel dicitur a legendo ſecundo ſecundum Iſidorum, quia ſcripta eſt, 12æ.q.90. 1.c°4.2m°3m

2 Quælibet inclinatio ex aliqua lege, poteſt dici lex participatiue, non autem eſſentialiter, 12æ.quæſtio.90.1.1m°queſt. 91.6.c.

3 Lex eſt regula & menſura actuum agendorum, uel omittendorum, 12æ.q.90.1.o°2.4.c°q.91.2.c°q.95.3.c°q.95.4.c.ſi °q.96. 1°q.97.1.c

4 Lex ex ui rationis, habet quod ſit regula actuum agendorũ, & quod habeat uim coactiuã, 12æ.q.90.3.c.°q.96.5.c.°22æ q.67.1.c

5 Lex eſt aliquid rationis, ſ. propoſitiones uniuerſales rationis practicæ, conſideratæ actu uel habitu, 12æ.q.90.1.o°q.91.1.c°q.92.1.c°q.94.1.c

6 Lex non eſt aliud niſi dictamen rationis practicæ, 12æ.q.91.1.3.c.°q.92.c.4m°2.c°q.97.1.c

7 Lex eſt quædam rationis ordinatio ad bonum commune, ab eo qui curam communitatis habet promulgata, 12æ.q. 90.4.c.

8 Lex maxime reſpicit ordinem ad beatitudinẽ, & proptereà ad fœlicitatem communem, 12æ.q.90.2.c

9 Nullum præceptum habet uim legis, niſi ſecundum ordinẽ ad bonum commune, ad quod omnis lex ordinatur, vt ad finem, 12æ.q.90.2.o°3.1°q.91.5.c°6.3m°c.91 .c°q 93.1.1m °q.93.3.4.c°q 96.1.3 a 6.c°q.97.1.c.°q 100.2.c°11.3m.°22æ q 58.5.c°3a.q.70.2.2m

10 Lex importat ordinem ad finem actiue, non autem paſſiue, niſi per accidens, ſ. quãdo legiſlator habet finem extra ſe, 12æ.q.91.1.3m

11 Lex non imponitur ab aliquo domino, niſi ſubditis eius: ideo præcepta cuiuſlibet legis præſupponunt ſubiectionem recipientis legem ad dantem legem, 22æ.quæſt.16.1.c.°quæſtio.22.1.c

12 Non omnia contenta ſub lege, obligant ad mortale, quia nõ omnia traduntur per modum præcepti, ſed aliqua per modum ordinationis & ſtatuti, & obligant ad certam pœnã, 22æ.q.186.9.2m.

13 Vſus uenereorum, ordinatur ad bonum commune, ideo ſubiacet legi. quia bona communia cadunt ſub lege, 22æ.q. 154.1.c.ñ.°9.3m

14 Lex quintuplex. ſ. lex æterna, naturalis, diuina, humana, & fomes peccati, 12æ.q.91.o

15 Lex

15 Lex eſt in aliquo dupliciter.ſ.eſſentialiter, & ut regulariter, & participatio,ut in regulato:primo modo eſt in ratione, ſecundo modo, eſt in omni quod ex aliqua lege in aliqd inclinatur, 12æ.q.90.1.1m°3.1m°q.21.2.6.c

16 Homo dupliciter inclinatur ad obſeruantiam legis.ſ.merito per amorem, ut boni: & exterior per pœnas, ut mali, 12æ.q.92.1.2m°q.95.1.c°q.98.6.c°q.107.1.2m° 22æ.q.108.1.3m°3.c

17 Diuerſæ leges,diuerſis imponuntur,12æ.q.91.5.1m.°6.c.°q.96.2.c.°q.100.2.c.°q.104.3 3m°q.107.1.c.

18 Iuſtus dupliciter non eſt ſub lege.ſ.coactiue,& quantum ad opera ſpiritus ſancti,12æ.q 93.6.1m°q.96.5.0

19 Actus legis quadruplex.ſ.imperare,ſeu præcipere,uetare ſeu prohibere permittere,& punire:non autem conſulere,nec præmiare:quia conueniunt etiam perſonis priuatis, 12æ.q.92.2.0

20 Proprius effectus legis eſt, inducere ſubditos ad propriã eorum uirtutem:ideo lex facit bonos,uel ſimpliciter: uel bonos ſecundum quid,12æ.q 2.1.0°2.4m.

21 Quælibet lex inducit ad obſeruantiam præceptorum,per pœnas,& per præmia danda:uel per Deum:ut lex diuina,uel per homines,uel lex humana, 12æ.q.99.6.0

22 Omnis lex tendit ad amicitiam,uel hominum adinuicẽ:uel hominum ad Deum,12æ q.99.1 2m°2.c

23 °Lex naturalis,eſt participatio legis æternæ: & impreſſio diuini luminis,in creatura rationali quia inclinatur ad debitum actum & finem,12æ.quæſt 91.2.0.°.q.69.2.3m.°.q.57.1.1m

24 Lex naturalis non eſt habitus proprie, & eſſentialiter, ſ. quo quis operatur, ſed improprie,id eſt,quod habitus tenetur, 12æ.q 94.1 0.

25 Omnes inclinationes partium humanæ naturæ, ut concupiſcibilis & iraſcibilis, ſecundum quod regulantur ratione, pertinent ad legem naturalem,12æ.q.94.2.2m°4.3m°22æ q.108.2.c

26 Ordo præceptorum legis naturę,eſt ſecundum ordinem inclinationum naturalium,ſcilicet, primo ſecundum naturam ſubſtantiæ·ſecũdo ſecundum naturam animalis: tertio ſecundum naturam hominis,12æ.q.29.2.c

27 Ad præcepta legis naturæ,pertinent omnia, quæ ratio practica naturaliter apprehendit eſſe bona humana,ſ.omnia ad quæ homo habet naturalem inclinationem,12æ.q.94.2.3.c°4.c 3m

28 Lex naturalis eſt eadem,apud omnes, quo ad prima principia communia,ſecundum rectitudinem & notitiam,non autem quo ad alia, 12æ.q.94.4.0

29 Lex naturæ eſt una omnium,quia præcepta eius ſunt communia:ideo conueniunt tam imperfectis,quàm perfectis, ſed lex diuina non eſt una, quia præcepta eius ſunt particularia,12æ.q.91.5.3m

30 Omnes actus uirtutum, inquantum ſunt uniuerſi, ſunt de lege naturæ non autem omnes,ſecundum ſpecies ſuas,12æ q 94.3.0

31 Lex naturalis non poteſt dici in irrationabilibus, niſi ſecundum ſimilitudinem,12æ.q 91.2.3m

32 Aliquid deriuatur a lege naturæ dupliciter.ſ.ut concluſio.& ut determinatio legis,ut lex humana,12æ.q.95.2.0°q.99.3.2m

33 Lex naturalis põt mutari, per legem diuinam & humanam, addendo,& ſubtrahendo concluſiones: ſed raro,& in aliquibus particularibus: non autem prima principia eius, 12æ. q.94.4.c.2m°5.0.°q.97.1.1m.

34 Lex Dei ſcripta corrigit legem naturæ,ſupplendo:uel ut corrupta erat in cordibus aliquorum, 12æ. q.94 5.1m.°.3ª.q.61.5.2m.

35 Lex naturalis non poteſt deleri de corde alicuius quo ad prima principia,& in uniuerſal : ſed tantũ in particulari, uel quo ad concluſiones,12ª.q 94.6 0°q.99.2.2m

36 Lex naturæ fuit offuſcata in gentilibus quo ad multa , 12æ.q.94.4 5.6.0.°quæſt.98 6.c.1m.°q.99.2.2m.°q.100.5.1m.°22æ.q.12.1.1m°q.154.1.1m.° 3ª.q.60.5.3m.°.q.61.5.2m.°q.20.2.1m

37 Lex naturæ ſic corrupta fuit apud Germanos, quod latrocinium non reputarent peccatum,12æ.q 94.4.6.c

38 Lex æterna eſt ratio ſeu conceptus gubernationis rerum, in Deo, 2æ. q.91.1.0°q.93.1 0°3.4.c°5.3m

39 Lex æterna ſecundum eſſentiam,eſt nota beatis tantum·ſed in ſuis effectibus nota eſt omni creaturæ rationali, 12æ. q.19.4 3m°5.6.0°q.95.2 0

40 Lex æterna comparatur ad ordinem rationis,ſicut ars ad artificiatum : ideo eiuſdem rationis eſt aliquid eſſe contra utrunque,12æ.q.71.2.4m

41 Omnis lex inquantum iuſta eſt,deriuatur a lege æterna,12æ q.93.3 0.

42 Omnia regulantur lege æterna,& participant eam, inquantum ex ea inclinantur in proprios actus & fines,12æ.quæſ. 91.2 0.

43 Aliquid ſubditur legi æternæ dupliciter , ſcilicet ſecundum cognitionem,ut creatura rationalis tantum: uel per aliqd principium interius,ut omnis creatura,12æ.q.91.2.c.5m°q.93 5.c.6.c.

44 Omnia creatura ſubduntur legi æternæ, non autem ea quæ pertinent ad eſſentiam Dei,12æ.quæſt.91.2.c.°.quæſt. 93.4.5.6.0.

45 Voluntas Dei ſecundum ſe,nõ ſubditur legi æternæ, nec gubernationi Dei,ſed tantum ſecundum uolita creata, 12æ.q.93.4.1m.

46 Filius Dei,ſecundum humanitatẽ,legi æternæ ſubditur,ſed ſecundum deitatem, eſt ipſa lex æterna,per appropriationem,12æ.q.93.1.2m°4.2m°6.1m

47 Beati & damnati,ſubduntur legi æternæ: per quam meruerunt,& conſeruãtur in beatitudine,uel miſeria,12æ.quæſ. 93.6.3m

48 Boni perfectius ſubduntur legi æternæ,quam mali,quãtum ad cognitionem, & inclinationem ad bonum, ſed ſecundum paſſionem eſt conuerſo,12æ.q.93.6.c.

49 Prudentia carnis,ſubditur legi æternæ,ſecundum paſſionẽ, non autem ſecundum actionem,12æ.q.92.6.2m

50 Irrationalis,defectus,& omnia contingentia omnium naturalium ſubduntur legi æternæ , non autem legi humanæ, 12æ.q.93.5.0° 12æ.q.93.6.c.

51 Lex diuina eſt neceſſaria,præter legem naturalem & humanam,1ª.q.1.1.0°12æ.q.91.4.0°3ª.q.60.5.3m.

52 Lex diuina eſt participatio legis æternæ, in ordine ad finem ſupernaturalem, ſicut lex naturalis, ad finem naturalem, 12æ.q 91.2.c.1m

53 Sicut gratia præſupponit naturam,ſic lex diuina præſupponit legem naturalem,12æ.q.99.2.1m.

54 Ea quæ ſunt neceſſaria ad ſalutem, cadunt ſub præceptis diuinæ legis,12æ.q.3.2.c°q.104.2.c

55 In lege Dei aliqua præcipiuntur , quia bona ſunt, & aliqua ecõuerſo·& aliqua prohibẽtur,quia mala ſunt, & aliqua econuerſo,22æ.q.57.2.5m.

56 Finis legis diuinæ,eſt beatitudo æterna,humanæ uero eſt tẽporalis tranquillitas ciuitatis,12æ.q.93.1.c.°q.100.2. .c

57 Lex diuina principaliter intendit amicitiam hominum ad Deum,ſed lex humana,hominum adinuicem,12æ.q.99.2 3.c°q.100.2.5.c

58 Lex diuina principaliter ordinat homines ad Deum: ſed ordinat homines adinuicem, ſecundum quod conuenit ordini ad Deum,humana uero econuerſo,12æ.q.99.5.4.c.°.q.100.2.5 c.

59 Lex diuina ſufficienter ordinat ad omnem actum uirtutis, non autem lex humana, 12æ.q.100.2.0°22æ.q.140.2.c.

60 Lex humana proponit præcepta tantum de actibus iuſtitiæ, uel aliarum uirtutum,ſub ratione iuſtitiæ:diuina uerò,de actibus omnium uirtutum,uel obligando, uel conſulẽdo, 12æ.q.120.2 0

61 Lex diuina ſe extendit ad actus interiores , & exteriores, ſed lex humana,tantum ad actus exteriores,12æ.q.91.4.c.°.q.8.1 c°q.100.2.9.c.

62 Lex diuina prohibet & punit omnia peccata, non autem lex humana,12æ.quæſt.91 4.c.fi.°q.93.3.3m.°.quæſt.96.2.0.°3.1m.°quæſt. 8.1.c.°22æ.q.69 2.1m.°.quæſt.77.1.1m.°.q.78.1 4m

63 Leges humanæ antiquæ,continent quædam fabuloſa & falſa,non autem lex diuina,12æ.q 99.1.c.

64 Lex diuina diſtinguitur in legem ueterem,& legem nouam, non ſicut in ſpecies omnino diuerſas,ſed ſicut in imperfectum,& perfectum in eadem ſpecie, 12æ.q.51.5.0.°.quæſt. 107.1.0.

65 Lex uetus eſt æterna, quo ad moralia , & quo ad ueritatem quam ſignabant cerimonialia , non autem aliter, 12æ.q.103.3.1m

66 °Lex uetus conuenienter data eſt, tempore Moyſi: primo quidem contra malos ad comprimendam eorum duritiam, & ſuperbiam,& in eo,quod ſcire ſe,& poſſe putabãt, quod non ualebant : ſecundo uero ad bonorum auxilium , quo facilius & ſecurius ad ſpiritualia nutrirentur,12æ.q.98.6.0°3ª.q.70.2.1m

67 Lex uetus differt à lege naturali,non ut ab ea penitus aliena, ſed ut aliquid ei ſuperaddens,12æ.q.89.2.4m.

68 °Lex uetus erat bona,quia conſonabat rationi,reprimendo concupiſcentias,ſed erat imperfecta: quia nõ poterat ſufficienter

ficienter ad finem inducere, 12æ.q.98.1.c.*2.1m.

69 Lex uetus, prohibebat omnia peccata, 12æ.q.98.1.c

70 *Lex uetus non conferebat gratiam, quia hoc Chriſto reſeruabatur, 12æ.q.98.1.o*q.99.2.3m*q.100.12.o

71 Finis ueteris legis erat iuſtificatio hominum, quam tamen efficere non poterat, ſed eam figurabat factis cerimonialibus, & promittebat uerbis, 12æ.q.107.2.c

72 Lex uetus, ſecundum ſenſum exteriorem promittebat tantum temporalia: ſed ſecundum ſenſum ſpiritualem promittebat ſpiritualia & uitam æternam, 12æ.q.114.10.1m

73 Lex uetus occidebat, non quidem effectiue, ſed occaſionaliter accepta, non autem data, 12æ.q.98.1.2m*q.99.2.3m.

74 Lex uetus induxit pœnam, ſeruitutis, in caſu duplici tantum, ſcilicet ſeruitutem perpetuam in ſeruo nolente ingredi, & temporalem, in fure non ualente ſoluere, 12æ.quæſtio. 105.2.10m.

75 Lex uetus, bene ſtatuit de loco iudicij, de iudicib. & teſtibus, 12æ.q.105.2.c.7m*8m

76 Lex uetus data fuit ſolis Iudæis, non quidem propter merita eorum, ſed propter promiſſiones Dei de Chriſto, 12æ.q. 98.4.o*1.c

77 Lex uetus data fuit duris in flagellum. proficientibus in pædagogum, perfectis autem in ſignum & ſolatium, 12æ.q. 101.3.c.

78 Gentiles non obligabantur ad legem ueterem, quo ad cerimonialia, uel iudicialia: ſed ad præcepta naturæ ſecundum ſe, non autem ex lege ueteri, 12æ.quæſt.98.5.o*22æ.quæſt. 85.4.1m

79 Lex uetus neminem excludit à cultu Dei, ſed tantum a ciuilitate, 12æ.q.105.3.1m*1m

80 Lex uetus ordinabat ad Chriſtum, perhibendo teſtimonium, & diſponendo ad eum, 12æ.q.98.2.c*q.90.6.c

81 Status ueteris legis inſtitutus fuit, ad figurandum myſterium Chriſti, 12æ.q.102.4.c.

82 Status ueteris legis, non fuit immutatus ante Chriſtum, quo ad impletionem. ſed quoad conditionem populi, 12æ.q. 102.4.2m

83 Chriſtus impleuit legem ueterem, opere & doctrina tripliciter, ſ. ponendo, dando modum melius obſeruandi, & ſuperaddendo, 12æ.q.117.1.2*4.3m

84 Chriſtus in omnibus conuerſatus eſt ſecundum præcepta ueteris legis, 3a q.37.o*q.40 4 o*q.47.2.1m

85 Lex uetus dabatur populo adhuc imperfecto, in comparatione ad perfectionem quæ erat futura per Chriſtum, 12æ.q. 99.6 c.

86 Lex noua continetur in lege ueteri uirtualiter, ut perfectum in imperfecto, & implicite: non autem explicite & in actu, 12æ.q.107.3 o

87 Lex uetus aſſimilatur puero: ut imperfecta: noua autem aſſimilatur viro, ut perfecta, 12æ.q.91.5 c..m*q.98.1.o*2.1m* 2m*q.99.6.c*q.109.3.c.*q.107.*1.c.2*2.3.4.c.* 22æ.quæſt. 1.7.2m

88 Lex noua implet legem ueterem, exhibendo quod lex uetus promittebat & figurabat: ſed euacuat eam quo ad ceremonialia, 12æ.q.107.2.o*22æ.q.104.6.2m

89 Lex non dicitur gratia fidei, quia principaliter eſt ad gratiã, ſecundario autẽ eſt ad cerimonialia & ſacramentalia. Lex uetus autem econuerſo, 12æ.q.107.1.3m*q.108.1.o.

90 Lex uetus eſt uia ad legem nouam, ſicut lex noua ad cæleſtẽ eccleſiam, ſiue ad cæleſtem hierarchiam, 12æ.q.101.2.c.*q. 106 4.1m*3a.q.61.4.1m

91 Vtraque lex fuit ab uno Deo, ſed lex uetus in lapidibus noua uero in corde, 12æ.q.98.2.3.o*q.106.1.3m.*.4.3m.*.quæſt. 107.1.c.fi.

92 Lex uetus cohibebat manum, ideſt, actus exteriores per pœnas temporales, non autem animum, ideſt, actus interiores, noua autem cohibet utrunque per æterna, 12æ. quæſt. 107.1.2m

93 Lex noua principaliter promittit ſpiritualia, & ordinat actus etiam interiores, & ex amore: ideo perfectior eſt lege ueteri quæ habet oppoſita, 12æ.q.91.5.o*q.99.6.o*q.107.1.2m* q.108.*.o*22æ.q.95.2.5m*q.144.1.1m

94 Lex uetus eſt grauior lege noua, quo ad cerimonialia, & quo ad diſpoſitionem ſubditorum, ſed quo ad actus uirtutũ, eſt econuerſo, 12æ.q.107.4.o

95 Lex noua addit conſilia ſuper præcepta, non autem lex uetus, 12æ.q.108.4.o

96 Lex noua dicitur lex ueritatis, lex uetus autẽ dicitur lex vmbræ, uel lex figuræ, 12æ.q.107 2.c

97 In lege noua dantur præcepta fortitudinis, ad pugnandum ſpiritualiter, & ad patientiam temporalium malorum: nõ autem ad pugnam corporalem, ſicut in lege ueteri, 22æ. quæſtio. 140.1.1m.

98 Lex noua nihil inſtituit, ad cognoſcendum futura, ſicut lex uetus, quia terrena ſunt: fuerunt tamen in nouo teſtamento etiam aliqui, prophetiæ ſpiritum habentes, qui multa de futuris euentibus prædixerunt, 22æ.q.95.2.3m.

99 Lex noua nihil determinat circa cerimonialia uel iudicialia. nec præcipit alia moralia, quàm lex uetus, 12æ.q.108.2 o*3.2m*3m

100 Lex noua principaliter eſt gratia ſpiritus ſancti, ſecundario autem eſt circa quædam diſpoſitiua ad gratiã, & ad uſum eius: ideo principaliter eſt indita, & ſecundario ſcripta, 12æ.q.106.1.o*2.3.c*q.107.1.2m*3m*q 108.1.c.1m

101 In lege noua nihil continetur, niſi pertinens ad gratiam ſpiritus ſancti. uel diſponens intellectum per fidem, & affectum uel ad uſum gratiæ, 12æ.q.106 1.1m.

102 Lex noua, eſt lex gratiæ, & pietatis, 12æ.q.106.3.c.fi.

103 Lex noua dicitur lex libertatis, quia non præcipit actus exteriores niſi ſacramentorum, uel habẽtes neceſſitatem ad gratiam, nec prohibet, niſi contraria gratiæ, 12æ.q.108.1.2 o.*4.c.

104 Lex noua bene ordinat omnes actus interiores hominis ad ſe, ad proximum, & ad Deum, 12æ.q.108.3.o.

105 Nullus ſtatus poteſt eſſe perfectior ſtatu nouæ legis, quia lex noua immediate introducit ad ultimum finẽ, 12æ.q.106. 4.c*q.108.4.o

106 Lex noua non debuit dari a principio mundi, triplici ratione prima, ſcilicet quia lex noui principaliter eſt gratia ſpiritus ſancti, quæ abundanter dari non debuit, antequã impedimentum peccati ab humano genere tolleretur cõſummata redemptione per Chriſtum: ſecunda poteſt aſſignari ex perfectione legis nouæ, non enim aliquid ad perfectũ adducitur ſtatim a principio, ſed quodam temporali ſucceſſionis ordine, ſicut aliquis prius fit puer, & poſtmodum uir: tertia ſumitur ex hoc quod lex noua eſt lex gratiæ: & ideo primo oportuit, quod homo relinqueretur ſibi in ſtatu ueteris legis: ut in peccatum cadendo ſuam infirmitatẽ cognoſcens, recognoſceret ſe gratia indigere, 12æ.q.91.5. 2m*q.106.3.o.

107 Lex noua proponitur in omni loco, non autem in omni tẽpore, quia tempus uariat ſtatum, non autem locus, 12æ.q. 106.3.2m

108 Lex noua durabit uſque ad finem mundi, 12æ.q.106.4.o

109 Leges humanæ ſunt neceſſariæ, ad pacem hominum, & ad uirtutes, propter malos: quia non ſufficit eis paterna monitio, 12æ.q 91 3.o*q.95.1.o

110 Melius eſt ſecũdum philoſophum, omnia determinari per leges, quantum poſſibile eſt. quam relinquere arbitrio iudicum, triplici ratione. Primo, ſcilicet quia facilius eſt inuenire paucos ſapientes, qui ſufficiant ad rectas leges ponendas, quam multos qui requirerentur, ad recte iudicandum de ſingulis: ſecundo quia illi qui leges ponunt, ex multo tempore conſiderant quid lege ferendum ſit, ſed iudicia de ſingularibus factis, fiunt ex caſibus ſubito exortis: facilius autem ex multis conſideratis poteſt homo uidere quid rectum ſit, quam ſolum ex aliquo uno facto: tertio quia legiſlatores iudicãt in uniuerſali, & de futuris, ſed homines iudicio præſidentes, iudicant de præſentib. ad quæ afficiuntur amore, uel odio, aut aliqua cupiditate, & ſic eorum deprauatur iudicium, 12æ.q.9 .1.2m

111 Quia ergo iuſtitia animata iudicis, non inuenitur in multis, & quia flexibilis eſt: ideo neceſſarium fuit, in quibuſcũque eſt poſſibile legem determinare quid iudicandum ſit, ut pauciſſima arbitrio hominum committerentur, 12æ.q. 95.1.2m.h.

112 Quædam ſingularia quæ non poſſunt lege comprehendi, neceſſe eſt committere iudicibus puta de eo quod eſt factum eſſe, uel non eſſe, & de aliis huiuſmodi, 12æ. quæſt. 95.1.3m

113 Lex humana eſt diſpoſitio particularis, inuenta per rationẽ humanam, ex principiis communibus legis naturalis, 12æ q.91.3.o*4.c*q.95.2.o*3 4.c.

114 *Lex humana eſt menſura menſurata a lege diuina, & a lege naturali: cuius finis eſt utilitas hominum, 12æ.q.19.4.c* q.95.3.o.

115 Leges humanæ in communi, habent rationem, non autem quo ad aliquas particulares conditiones, ſed ex arbitrio inſtituentium, 12æ.q.95.2.4m*q.102.2.3m

116 Leges humanæ, non poſſunt habere illam infallibilitatem, quam habent concluſiones demonſtratiuæ ſcientiarum, 12æ.q.9.3.3m*4.c*q.96.1.3m*q.105.2.8m*22æ.q.120.1.c

117 Nulla lex humana habet uim legis, niſi in quantum a lege naturæ deriuatur, 12æ.q.95.2.o.

113 Leges

118 *Leges* deſcribuntur ad declarationem iuris naturalis & iuris poſitiui: ideo continent utrunque & inſtituunt ius poſitiuum, dantes ei robur authoritatis, non autem iuri naturali ſed hoc habet ex natura, 22æ q.60.5.c.1m.
119 Lex humana quadrupliciter diuiditur, ſecundum quatuor quæ ſunt de ratione eius, ſ. quod ſit a lege naturæ, ad bonũ commune, a perſona publica, & ſit regula actuum humanorum, 12æ.q.95.4.c.
120 Nullus poteſt condere legem, niſi communitas, uel perſona publica, ideſt gerẽs uices eius, 12æ.q.90.3.o*q.92.2.2m.*q.95.4.c*q.96.1.4.c*q.97.3.3m.*q.98.3.3m.*22æ.q.50.1.3m*q.57.2.c*q.60.6.c*q.67.1.c.
121 Lex humana debet dari in communi, 12æ.q.96.1.o*q.98.6.2m*22æ.q.147.3.2.c.
122 Lex humana datur de aliquo, ſecundũ illud quod frequentius accidit, 12æ.q.84.1.3m*q.96.1.3m*6.c.3m*q.103.6.5m*22æ.q.88.9.10.c*q.120.1.c*q.147.4.c*q.152.2.3m*q.154.2.c.fi.*q.160.5.c
123 Lex humana non attendit intentionem obſeruantis, ſed actum eius, 12æ.q.100.9.c
124 Lex humana debet eſſe honeſta, iuſta, poſſibilis ſecundũ naturam, ſecundum conſuetudinem patriæ, loci, & temporis, neceſſaria, pro communi utilitate, & clara, 12æ. quæſt. 95.3.o.
125 Lex eſt iuſta, uel iniuſta tripliciter, ſ. ex fine, ex agente p authoritatem, & ex forma, i. ſecundum æqualitatem, & proportionis, 12æ.q.96.4.c.
126 Lex humana præcipit aliquot actus cuiuſcũque uirtutis, ut ordinabiles ad bonum commune, nõ autem omnes: ſimiliter aliquos actus cuiuſcunque uitij prohibet, nõ autem omnes, 12æ.q.93.3.3m*q.96.2.3.o*q.110.2.c.
127 Leges humanæ ordinantur ad aliqua mundana bona, ſecundum quorum conditionem, dantur præcepta fortitudinis, 22æ.q.140.1.c.
128 Lex humana nõ debet ſeruari quando eſt in damnum, ſed recurrendum eſt ad principem, ſi periculũ non ſit in mora, 12æ.q.96.6.o.*q.97.3.1m.*22æ.q.90.5.2m.*3m.*.quæſt.127.4.c
129 Lex humana iuſta obligat in foro conſcientiæ, non autem lex iniuſta, niſi propter ſcandalum uitãdum in ijs quæ nõ ſunt contra Deum, 12æ.q.96.4.o.*.22æ.q.12.2.1m.*.quæſt.60.5.1m
130 Omnes ſubditi alicuius poteſtatis ſubduntur legibus eius, uel coacte, ut mali, uel ſponte, ut boni, 12æ.q.96.5.o
131 Princeps ſubditur legi ſuæ, quo ad iudicium Dei, & ſponte, quoad uim directiuam, nõ autem coacte, 12æ.q.95.5.3m.
132 Nullus ſubditur legi inferioris, cõtra ſuperiorem, 12æ.q.96.5.c.2m.
133 Lex humana poteſt iuſte mutari dupliciter, ſ. ex defectu legiſlatoris, uel ex mutatione rerum, uel hominum, 12æ.q.96.5.3m*6.o*q.97.1.o*q.104.3.2m.
134 Lex humana non debet faciliter mutari, niſi propter magnam neceſſitatem, uel utilitatem, quia conſuetudo iuuat 12æ.q.97.2.o
L I. per quem non eſt appropriatum, ſed proprium filij, 1ª.q.39.8.c.
L I A fœcunda, & lippis oculis, ſignificat uitam actiuã, quæ plus parit, & minus uidet, 22æ.q.179.2.b
1 ¶ Liber de infantia Saluatoris, eſt apocryphus, 3ª.q.35.6.3m.*q.36.4.3m*q.43.3.1m.
2 *Liber de mirabilibus ſacræ ſcripturæ, non eſt Auguſtini, nec eſt authenticus, 3ª.q.45.3.3m
3 Liber de ſpiritu & anima, non eſt Auguſtini, nec authenticus, 1ª.q.77.8.2m*q.79.8.1m*10.1m*q.82.5.2m
4 Liber uitæ dicitur tripliciter, ſ. conſcriptio ſaluãdorum, ſcriptura eorum per quæ ſaluantur, i. utrunque teſtamentũ. & ſcriptura agendorum, ſeu iam factorum. ſ. liber aperte di, ideſt. uis diuina, qua cuilibet nota fient facta ſua, 1ª.q.24.1.1m
5 Liber uitæ eſt notitia Dei de uita beata cuiuslibet in particulari, 1ª.q.24.o*q.39.8 fi.
6 Liber uitæ in diuinis dicitur eſſentialiter, non autem perſonaliter, & appropriatur filio, ratione notitiæ: ſed ſpiritui ſancto, ratione uitæ, 1ª.q.39.8.fi.
7 Liber uitæ non eſt prædeſtinatio, ſed eſt notitia eius, 1ª.quæſ.24.1.4m.
8 Liber uitæ & electio, ſunt tantum de uita gloriæ creaturarũ, non autem proprie de uita naturæ, nec de uita gratiæ, nec de uita Dei, 1ª q.24.2.o
9 Scripti ſimpliciter in libro uitæ, ſ. prædeſtinati, nunquam delentur de libro uitæ, ſed ſcripti ſecundum gratiam, delentur de libro uitæ, 1ª.q.24.3.o.
10 Sicut poteſt aliquis deleri de libro uitæ, ſic poteſt in eo ſcribi de nouo, ſ. uel ſecundum opinionem, uel ſecundũ gratiam, non autem ſimpliciter, 1ª.q.24.1.3m.
11 Nullus liber dicitur liber mortis, ſicut dicitur liber uitæ, quia electi ſolent aſcribi, non autem repudiari, 1ª.quæſtio.24.1.3m.
12 Libri aperiendi in die iudicij, ſunt conſcientiæ ſingulorum, uel ſancti utriuſque teſtamenti, uel ſententia iudicis, uel uis diuina oſtendens omnia, quia cuilibet nota fient facta ſua, 1ª.q.24.1.1m

1 Liberalitas eſt uirtus diſpenſandi bene diuitias, in uſus bonos ſibi ſuiſq; & alijs, 22æ.q.117.1.o
2 Ad liberalem non pertinet, eſſe promptum ad recipiendum, & minus ad petendum, ſed ſolicite procurat fructus ſuarum poſſeſſionum, ad liberaliter dandum, 22æ. quæſtio. 117.4.3m.
3 Propria materia mediate liberalitatis, eſt pecunia, ideſt, res poſſeſſa, ſed materia immediata, eſt paſſio circa pecuniã, 12æ.q.60.5.c*22æ.q.31.1.2m*q.32.1.4m*q.58.9.2m*q.117.2.3.o*6.c*q.118.3.c.2m*q.157.1.c
4 Liberalitas moderatur amorem pecuniarum, & timorem de amiſſione earum, 22æ.q.123.4.2m.
5 Proprius actus liberalitatis duplex. ſ. bene uti pecunia in ſe, & in alios: ſecundarius autem eſt, præparare & cõſeruare eas ad bonum uſum, 22æ.q.117.3.4.u.
6 Proprius & principalior actus liberalitatis eſt dare, quàm accipere, uel acquirere, uel conſeruare, uel uti pro ſe, 22æ.q.117.4.o*q.119.1.2m*3m
7 Liberalis triſtatur quod aliquid detur non conuenienter, ſed magis quando ipſe dat non conuenienter, quia plus opponitur actui eius proprio, 22æ.q.117.4.2m
8 Dare aliquid cum concupiſcentia retinendi, derogat liberalitati, non autem amicitiæ uel charitati, ſed magis oſtenditur perfectio eius, 22æ.q.31.1.2m
9 *Liberalitas eſt ſubiectiue in uoluntate, 1ª.q.21.1.1m.
10 Dantes omnia pro Chriſto, non ſunt prodigi, ſed liberales, 22æ.q.119.2.3m
11 Solus Deus eſt maxime liberalis, 1ª.q.44.4.1m
12 Chriſtus omnes diuitias contemnendo, oſtendit in ſe ſummum gradum liberalitatis, & magnificentiæ, 3ª. quæſtio. 7.2.3m.
13 Omnis uirtus theologica & cardinalis, eſt ſimpliciter. i. ſecundum propriam materiam nobilior liberalitate, quæ tamẽ habet quandam excellentiam, inquantũ eſt utilis ad multa, 22æ.q.117.6.o
14 Iuſtitia ſe extendit ad omnes, non autem liberalitas, 22æ.q.58.12.1m*q.123.12.5m
15 Iuſtitia eſt ſimpliciter maior liberalitate, quia eſt cõmunior & fundamentum eius eſt, & poteſt eſſe ſine ea, non autem econuerſo, ſed ſecundum quid eſt econuerſo, ſcilicet, ut eſt ornamentum iuſtitiæ, 22æ.quæſt.66.4.1m.*.quæſt.123.12.5m.
16 Liberalitas conuenit cum iuſtitia, quia utraque eſt principaliter ad alterum: & circa exteriora, ſed prima attendit exteriora ut propria: ſecunda uero ut ſunt alterius, & ratione debiti, ideo liberalitas non eſt ſpecies iuſtitiæ. ſed eſt pars ſibi annexa, 22æ.q.58.12.1m*q.117.3.3m.*3.2m.5.o*q.118.3.2m.*q.13.1.1m*q.157.1.c
17 Liberalitas eſt ad ſe in ſumptibus non autem in dationibus, ſed iuſtitia nullo modo eſt ad ſe, 22æ.q.106.3.1m.*.q.117.3.3m.

1 Libertas cuiuslibet rei eſt dominium & poteſtas ſui actus, ad oppoſita, 1ª.q.83.3.*.o
2 De ratione uel neceſſitate libertatis non eſt eſſe primam cauſam ſui, id quod liberum eſt, 1ª.q.83.1.3m
3 Poſſe uelle malum, non eſt libertas, nec eſt pars libertatis, 1ª.q.62.8.3m*22æ.q.88.4.1m.
4 Tota radix libertatis, ut ſubiectum, eſt uoluntas: ratio autem ut cauſa, 12æ.q.6.2.2m*q.17.1.1m
5 *Libertas opponitur neceſſitati coactionis, non autem neceſſitati finis, 1ª.q.82.1.c.1m*22æ.q.44.1.2m*3ª.q.14.2.c.
6 Libertas prima eſt debilitata per peccatum, non autem omnino amiſſa, 1ª.q.83.2.3m

1 Liberum arbitriũ non eſt habitus proprie, ſed eſt potentia, 1ª.q.83.2.o
2 Liberum arbitrium eſt idem realiter, quod uoluntas, ſecundum quod in ea uirtus intellectus: unde liberum arbitriũ eſſe dicitur facultas uoluntatis, & rationis, 1ª.q.83.3.4.o.*12æ.q.1.1.c*22æ.q.24.1.3m*q.93.5.c

3 Liberum arbitrium eſt tantum eorum, quæ ſunt ad fine n. 1ª q. 19... c. *q. 82. 1. 2. c. *q. 83. 1. 5m

4 Liberum arbitrium ut de actibus eſt tantum de contingentibus ſed ut de obiectis, eſt etiam de præteritis & neceſſarijs 12æ. q. 24. 1. 3m

5 *Liberum arbitrium eſt per ſe ordinatum in bonum, nec ſe dicit in malũ niſi ſub ratione boni, 1ª. q. 63. 1. 4m. * 3ª. q. 34. 3. 1m

6 *Nullius creaturæ liberum arbitriũ poteſt naturaliter eſſe confirmatum in bono, ſed tantum ex gratia, 1ª. q. 63. 3. c

7 Liberum arbitrium uiatoris, poteſt per gratiam confirmari in bono aliquo modo, non autẽ ſimpliciter, 3ª. q. 52. 7. 3m. *q. 79. 6. 1m. *2m

8 Liberum arbitrium in damnatis eſt obſtinatum in malo, qđ non poteſt eſſe in uia perfecte, 22æ. q. 14. 3. 3m. *3ª. q. 52. 6. 3m. *q. 86. 1. c

9 Liberum arbitrium eſt in omni, & ſolo habente intellectum, 1ª q. 59. 3. c

10 Liberum arbitrium eſt in Deo, 1ª. q. 19. 10. 0

11 Liberum arbitrium eſt in beatis, & eſt in damnatis, 3ª. quæſt. 18. 4. 3m

12 Homo habet liberum arbitrium, 1ª. q. 83. 1. 0. * 12æ. quæſt. 13. 6. 0

13 Homo per peccatum amiſit liberum arbitrium, quoad libertatem à culpa & miſeria, non autem quo ad naturam 1ª. q. 83. 2. 3m

14 Liberum arbitrium non eſt in brutis, 1ª. q. 59. 3. c

15 Liberum arbitrium non ſuſcipit magis & minus ſecundum eſſentiam, ſed ſecundum diſpoſitionem ſubiecti, tamen eſt maius ſecundum nobilitatem rei, cuius eſt, 1ª. quæſt. 59. 3. 3m

16 Omnis actus humanus eſt à libero arbitrio uel elicitiue, uel imperatiue, 12æ. q. 1. 1. c

17 Eligere eſt proprius actus elicitus liberi arbitrij, 1ª. q. 83. 3. 4. 0. *3ª. q. 18. 4. 6. *c

Libido uoluntatis grauat peccatum ſenſibilis autem leuiat, 22æ. q. 154. 3. 1m. *q. 156. 1. c. 3m

Non licere aliquid alicui, contingit dupliciter, ſcilicet ratione prohibitionis, & ratione defectus, 22æ. q. 187. 1. c.

1 Lignum uitæ, & arbor ſcientiæ boni & mali, ſunt materialia ſed figuris ſunt res ſpirituales, 1ª. q. 102. 1. 4m

2 Lignum uitæ cauſabat immortalitatem in Adam, per ſolam fortificationem uirtutis, alij uero cibi, reſtaurando deperditum, 1ª. q. 97. 4. 0

3 Cauſa principalis immortalitatis Adæ, erat uirtus ſupernaturalis ei data, non autem lignum uitæ, ſed tamen erat coadiuuans ad continuationem uitæ, 1ª. q. 97. 4. c. fi.

4 Si poſt peccatum, homo comediſſet de ligno uitæ, non potuiſſet euadere mortem ſed potuiſſet eam differre, 22æ. q. 164. 2. 6m

1 Idem locus & ſtatus ſanctorum ante aduentum Chriſti, dicebatur ſinus Abrahæ, ratione requiei: & limbus inferni, ratione defectus gloriæ, non autem ſunt omnino diuerſi, 3ª q. 52. 2. 4m

2 Gaudium magnum erat in eo, de gloria ſperata, 3ª. quæſt. 52. 5. 1m

3 In limbo patrum erat dolor, de dilatione gloriæ, non autem pœna ſenſibilis pro peccato ſed Chriſtus ſoluit utrunque, ſcilicet præſeruando à ſecundo, & dando gloriam, 3ª. q. 52. 2. 2m. *5. 1m

4 Limus eſt terra præmiſſa, quæ ideo corpus hominis dicitur componi ex eo idest ex quatuor elementis, 1ª. q. ... 0

1 Quia ſanctorum animæ ante Chriſti aduentum habebant quietem per immunitatem pœnæ limbus, ſinus Abrahæ dicitur, qui fuit primum exemplum credentium, ſed quantum ad id quod ſanctis deerat requies deſiderij dicitur infernus, Suppl. q. 69. 4. 0

2 Limbus quantum ad qualitatem loci diuerſus eſt ab inferno damnatorum, ſed quantum ad ſitum loci, ſunt loca continua, niſi quod limbus patrum pars ſuperior inferni eſſe uidetur, Suppl. q. 69. 5. c

3 Cum pueris in limbo nulla adſit ſpes beatæ uitæ, quæ patribus aderat qualitate præmij & pœnæ limbus puerorum differt à limbo patrum, non autem ſitu, niſi requies patrũ in ſuperiori loco eſſe credatur. Suppl. q. 69. 6. 0

4 Sicut in ſtatu conſequendi pro meritis bonum ſiue malum, conſtitutæ ſunt animæ corporibus exutæ, conuenienter quinque loca diſtincta ſunt, ſcilicet paradiſus, limbus patrum, purgatorium, infernus, & limbus puerorum, Suppl. q. 69. 7. c.

1 Lingua infirmi, quæ infecta eſt cholerico, & amaro humore, non poteſt percipere aliquid dulce, ſed omnia uideantur ei amara, 1ª. q. 75. 2. c. *q. 111. 4. 0

2 Donum linguarum, eſt gratia gratis data, & neceſſaria fuit duplici ratione, ſcilicet ut prima diſcipuli Chriſti per uniuerſum orbẽ diſcurrentes fidẽ eius ubique prædicarent & ut ſicut gentibus ad idolatriam declinantibus introducta eſt diuerſitas linguarum, ita etiam quando erant gentes ad cultum unius Dei reuocandæ, cõtra huiuſmodi diuerſitatem, remedium adhiberetur, per donum linguarum, 22æ. q. 170. 1. 0

3 Chriſtus habuit donum linguarum, quo tamen non eſt uſus quia tantum in una gente prædicauit, 22æ. q. 176. 1. 3m. *3ª q. 7. 7. 3m

¶Litigiũ proprie eſt cõtradictio in uerbis, nõ ex defectu amoris animos unientis, ſed ex hoc quod quis non ueretur cõtriſtare perſonam: primum eſt contentio, & pertinet ad diſcordiam contrariam charitati: ſecũdum contrariatur amicitiæ uel affabilitati, non autem manſuetudini uel temperantiæ licet oriatur aliquando ex ira, uel concupiſcentia generali, & ex multis alijs, 22æ. q. 116. 1. 0

Figuræ literarum, quibus tria & ſex repreſentant Græci, ſatis ſunt propinque apud eos, 3ª. q. 46. 9. 2m. fi.

1 Loca.* Inter quælibet duo loca, ſunt infinita loca, tam diuiſibilia, & quam indiuiſibilia, 1ª. q. 53. 2. c

2 Reſpectus & inclinatio, & ordo corporis grauis ad locũ medium, eſt relatio realis, 1ª. q. 28. 1. c

3 Eſſe in loco dicitur dupliciter, ſcilicet ſicut eſſe in aliqua re, uel eſſe ſicut locatum in loco, 1ª. q. 8. 2. c

4 Eſſe in loco contingit dupliciter, ſ. circumſcriptiue & diffinitiue. 1ª. q. 52. 1. 0

5 Quod eſt in aliquo loco totũ, totalitate eſſentiæ, poteſt ſimul eſſe extra, non autem totalitate quantitatis. 1ª. q. 8. 2. 3m

6 * Incorporalia ſunt in loco, 3ª. q. 8. 2. 1m. *2m

7 Deus non eſt in loco circumſcriptiue neque diffinitiue, quia eſt ubique, 1ª. q. 52. 2. c. fi. *3ª. q. 52. 3. 1m

8 Deus dicitur eſſe in loco metaphorice, quia implet locũ cauſalitate effectuum, non autem diſtantia dimenſionũ, 1ª. q. 8. 2. c

9 Deus eſt in loco, non quidem ut quid menſuratum loco, ſed ut dans uirtutem loco, locandi & continendi, 1ª. q. 8. 2. c.

1 Longanimitas eſt uirtus, qua habetur animus tendendi in aliquid diſtans in longinquum, & conuenit dupliciter cum patientia, ſed magis cum magnanimitate, ſcilicet primo quidem quia patientia ſicut & fortitudo ſuſtinet aliqua mala, propter aliquod bonum, quod ſi ex propinquo expectetur, facilius eſt ſuſtinere ſi autem in longinquum differatur difficilis eſt expectatio, ſecũdo quia hoc ipſum quod eſt differri bonum ſperatum, natum eſt cauſare triſtitiam: & ſic ſecundum quod ſub eadem ratione mali cõtriſtantis, poteſt comprehendi & dilatio boni ſperati, quæ pertinent ad longanimitatem, & labor quem homo ſuſtinet in continuata executione boni operis, quod pertinet ad conſtantiam, tam longanimitas quàm etiam conſtantia ſub patientia comprehenduntur, 1ª. q. 70. 3. c. *22æ. q. 175. 3m. *q. 136. 5. 0

2 Longanimitas magis reſpicit ſpem, quàm timorem uel audaciam, uel triſtitiam, ſicut etiam magnanimitas, 22æ. q. 136.

1 ¶In diuerſis linguis, ſunt diuerſi modi loquendi, 1ª. quæſt. 39. 3. 2m

2 Deus loquitur angelis uel hominibus, oſtendendo aliquid, & ſic forſitan Deus primis hominibus antea loquebatur, ſicut cum angelis loquitur ipſa incõmutabili ueritate illuſtrans mentes eorum, & ſi non tanta participatione diuinæ, eſſentiæ, quanta capiunt angeli ſecundum Auguſtinum, 1ª. q. 94. 1. c fi.

3 Loqui uidentur bruta, per illuſionem Simonis Magi, uel operante dæmone: ſicut & aſina Balaam, per angelum, 22æ. q. 165. 2. 4m

¶Loth culpandus eſt ſecundum Auguſtinum, non quantum ille inceſtus, ſed quantum eo ebrietas meruit, 22æ. quæſt. 105. 4. c. fi.

¶Lotio pedum ueteris teſtamenti, prætermittitur in nouo teſtamento, & retinetur lotio manuum, quia eſt in promptu, & idem ſignificat, ſcilicet perfectam mundiciam, 3ª. q. 83. 5. 1m

¶Lucia uerum dixit, quod corpus non coinquinatur niſi de conſenſu mentis, 22æ. q. 64. 5. 1m

¶Lucifer peccauit grauius cæteris angelis, inquantum in co

minor

minus flexibilitas fuit ad peccatum, 1ª.q.63.8.3m

¶Ludicra ſeu ioco'a, ſunt dicta uel facta, in quibus non quæritur, niſi delectatio animalis, 22æ.q.168.2.c

¶Ludificatio dæmonum, mutat homines in beſtias, ſecundū apparentiam tantum, non autem ſecūdum rei ueritatem, 1ª.q.114.4.2m.*22æ.q.165.2.4m

1 Ludus eſt in remedium, contra fatigationem animalis, dās animæ quietem, id eſt, delectationem, 12æ.q.1.6.1m.*22æ.168.2.0

2 Ambroſius reprobat omnes ludos in ſacra ſcriptura, non autem in alijs, 22æ.q.168.2.1m

3 Ludus triplex, ſcilicet turpis, deuotus & recreatiuus. Primus debet uitari à quolibet: ſecundus eſt laudabilis: tertius debet ſumi, ſed temperatius à pœnitente, 22æ.q.168.4.1m

4 In ludis cauenda ſunt tria, ſcilicet dicta & facta turpia & nociua, reſolutio grauitatis, & indebitæ circunſtantię, 22æ.q.168.2.0

5 Ludere inordinate ratione recreationis, opponitur eutrapeliæ, ſed pertinet ad molliciem, ratione quietis, 22æ.quæſt.138.1.3m

6 Defectus ludi ad peccatum, ſed minus quàm exceſſus eius, 22æ.q.168.4.0

7 Exceſſus ludi duplex, ſcilicet ratione turpitudinis vel nocumenti, & ratione indebitæ circunſtantiæ: primus eſt peccatum mortale. ſecundus autē eſt peccatum ueniale, niſi ponatur finis in hoc, 22æ.q.168.3.0

8 Superfluitas ludi, pertinet ad ineptam lætitiam: filiam gulæ, 22æ.q.168.3.3m

9 Peccata ratione ſolius intentionis excuſantur per ludum, nō autem peccata ex ſua ſpecie, ſed reddunt ludum obſcœnū & flagitioſum, 22æ.q.168.3.1m

1 LVmen dupliciter poteſt ineſſe alicui, ſcilicet uel per modum formæ permanentis, uel per modum paſſionis tranſeuntis, 22æ.q.171.2.c.*q.195.3.2m

2 Maius lumen offuſcat minus lumen, ſcilicet alterius illuminantis: non autem minus lumen illuminati, ſed perficit ipſum, 3ª.q.5.1.2m.*q.9.1.2m

3 Lumen naturale intellectus nihil aliud eſt, quàm manifeſtatio ueritatis, 1ª.q.67.1.c.*q.106.1.c

4 In homine eſt triplex lumen quo non participat bruta ſcilicet lumen naturæ, gratiæ & gloriæ, 1ª.q.106.1.3m

5 Lumen naturale intellectus confortatur per infuſionem luminis gratuiti, 1ª.q.12.13.c

6 Lumen ſupernaturale intellectus, id eſt, intellectus qui ponitur donum ſpiritusſancti, eſt quædam acuta perſpectio diuinorum 1ª.q.106.1.2m *22æ.q.9.2.2m

7 Lumen intelligibile imprimitur diuinitus, ad iudicandum, uiſa ab alijs, ad intelligendū ſcripturas, & ad interpretandum, ſicut Apoſtolis ad cognita naturaliter, & ad agenda, 22æ.q.173.2.c.fi.

8 Lumen gloriæ non poteſt eſſe connaturale alicui creaturæ, 1ª.q.12.5.3m

1 Productio plantarum, præmittitur productioni luminarium, ad excludendum idolatriam, 1ª.q.70.1.1m.*4m

2 Luminaria producta ſunt primo die, quo ad ſubſtantiam: ſed quo ad collationem determinatæ uirtutis, producta ſunt quarta die, 1ª.q.70.1.1m.*q.74.1.4m

3 Luminaria ſunt fixa in ſphæris, ſecundum Ariſtotelem, nec mouentur ſine ſuis ſphæris, ſed oppoſitum tenet Ptolomæus, 1ª.q.70.1.3m

4 Sol dicitur luminare magnum, & luna luminare minus: ſed ſol, propter quantitatem & propter uirtutem: luna uero dicitur magna, propter quantitatem apparentem & claritatem, & propter propinquitatem ad nos, & propter manifeſtos eius effectus, 1ª.q.68.1.c.fi.*q.70.1.5m

1 ¶Luna plena oritur uespere, & occidit mane: ideo dicitur præeſſe nocti, quia probabile eſt quod producta ſit perfecta ſicut & plantæ & animalia, 1ª.q.70.1.5m

2 Luna non dicitur præeſſe diei, ſicut nocti, licet appareat in die, quia non dominatur diei propter præſentiam maioris luminaris, ſcilicet ſolis, 1ª.q.68.1.c.fi.*q.70.1.5m

3 Luna ſecundum proprium motum, eſt uelocior ſole: ſed ſecundum motum diurnum, eſt econuerſo, 3ª.quæſt.44.2.2m.

1 ¶Lux ſeu lumen, non eſt corpus, nec eſt euidentia coloris, 1ª.q.67.2.0.*q.76.7.c.*q.91.1.2m

2 Lux non eſt forma ſubſtantialis ſolis, ſed eſt qualitas actiua cuiuslibet lucentis a ſe, 1ª.q.67.3.0

3 Lux proprie eſt tantum in corporibus, quantum ad illud à quo ſumitur nomen, ſed quantum ad illud cui imponitur magis conuenit ſpiritualibus quam corporalibus, 1ª.q.67.1.0.*q.74.2.0.

4 Lux non habet contrarium, quia eſt qualitas primi alterātis, 1ª.q.67.3.2m.

5 Lux dicitur eſſe ſine numero, pondere, & menſura, quia uirtus eius ſe extendit ad omnia corporalia, non autem ſimpliciter, 1ª.q.5.5.5m

6 Lux primo creata, fuit ſol, ſed adhuc informis, quo ad determinationem uirtutis, facta in quarta die, nec lux erat nubes, niſi ſecundum ſimilitudinem, 1ª.q.67.4.0.*q.68.1.ca.fina.*q.70.1.2.*q.74.1.c.4m.*3.5m

7 *Lux non uidetur per aliquam ſimilitudinem, ſed per eſſentiam ſuam informat oculum, 1ª.q.56.3.c

8 *Lux facit qđ color qui eſt uiſibilis in potentia, fiat uiſibilis in actu, 1ª.q.67.3.3m.*q.76.3.2m

9 *Eodem actu uidetur color & lux, ut ratio uidendi, non autem ut obiectum, 12æ.q.8.3.2m.*q.12.1.c

10 Alium effectum facit lux ſolis, alium lux Iouis, & ſic de alijs Planetis, 1ª.q.67.3.c.*q.70.1.2m

11 Lux ad productionem formæ ſubſtantialis, ut inſtrumentū cęli, 1ª.q.67.3.3m

1 LVxuria principaliter, eſt circa uoluptates uenereas: ſecundario autem dicit exceſſum in alijs, 22æ.q.153.1.0

2 Omnis actus luxuriæ eſt peccatum, 22æ.q.153.3.0

3 Omnis actus luxuriæ deliberatus extra limites matrimonij, eſt peccatum mortale: aliter uero eſt ueniale, 22æ.q.35.3.c.*q.36.3.c.*q.153.3.0

4 Luxuria eſt uitium capitale, 22æ.q.153.4.0

5 Peccata luxuriæ inter uitia intēperātiæ, ſunt maxime exprobabilia, 22æ.q.151.2.5m

6 Species luxuriæ ſunt ſex. ſcilicet fornicatio, adulterium, inceſtus, ſtuprum, raptus, & luxuria contra naturam, 22æ.q.154.0.

7 Stuprum aliquando ſumitur communiter pro omni peccato luxurię, 22æ.q.154.6.5.2m

8 Sacrilegium reducitur ad ſpecies tres luxuriæ, ſcilicet uel ad ſtuprum, uel ad adulterium, inquantum uiolatur uirgo Deo deſponſata: uel ad inceſtum, inquantum eſt cum cognata ſpirituali, 22æ.q.154.1.3m.*10.2m

9 Peccatum luxuriæ contra naturam, non eſt humanum, ſed beſtiale, 12æ.q.142.4.3m.*q.154.11.0

10 Vitium contra naturam eſt grauiſſimum inter ſpecies luxuriæ: ſecundo raptus: tertio inceſtus: quarto adulteriū: quinto ſtuprum, & minima fornicatio, 12æ.q.73.7.c.*22æ.q.154.12.0.*q.170.1.2m

11 Species luxuriæ contra naturam ſunt quatuor, quarum grauiſſima eſt beſtialitas: ſecundo ſodomia: tertio cum muliere extra naturam: quarto mollities, 22æ.quæſt.154.11.0.*12.4m.

12 Circa tempora Abrahæ, humanum genus deuenerat ad profundiſſimum peccatorū, ſ. ad infidelitatem, & ad turpiſſimum uſum contra naturam, 3ª.q.70.2.1m

13 Filiæ luxuriæ ſunt octo, ſcilicet cæcitas mentis, inconſideratio, præcipitatio, inconſtantia, amor ſui, odium Dei, effectus præſentis ſæculi, & deſperatio futuri ſæculi, 22æ.q.153.6.0*q.155.4.5.0.

14 Gradus luxuriæ quintuplex, ſcilicet aſpectus: cogitatio, delectatio, conſenſus, & opus, 12æ.q.72.7.c.fi.*3m

15 Ex luxuria oriuntur, quatuor inordinati actus locutionis, ſcilicet turpiloquia, ſtultiloquia, ſcurrilia, & ludicra, 22æ q.153.5.4m.

16 Nulla paſſio ita deprimit rationē, ſicut gula & luxuria, 22æ.q.53.6.0.*q.55.8.1m.*q.180.2.3m.fi.

17 Homo incurrit quintuplex damnum ex luxuria, ſcilicet depreſſionem mentis exheredationem, periculum perſonæ, & periculum rerum, & impedimentum bonorum operū, 22æ.q.46.3.c

18 Luxuria uix uitari poteſt, niſi uitetur principium eius, ſcilicet aſpectus mulieris pulchræ, & pręcipue aſpectus uirginis 22æ.q.167.2.c

19 Luxuria uincitur fugiendo, ſed accidia & cætera uitia reſiſtendo: 12æ.q.35.6.3m.*q.74.3.2m

M

1 MAceratio proprie corporis, non eſt accepta Deo, niſi diſcreta, ut concupiſcentia refrenetur, & natura non nimis grauetur, 22æ.q.88.2.3m.*quæſt.147.1.2m.*.q.188.6.3m.

1 ¶Macula in corpore, & macula in anima, contingit dupliciter, ſcilicet priuatione decoris per peccatum mortale, & ex ſuperinductione, per peccatum ueniale, 3ª q.87.2.3m

2 ¶Macula

1 ¶Macula peccati eſt defectus nitoris & ſplendoris.ſ. luminis diuini, & ... gratiæ, ex inordinato amore temporalium, 12æ.q.86.0 q.89.1.o 22æ ... c
3 Macula non dicit aliquid poſitiuum in anima, nec priuationem ... tum, ſed in reſpectu a ... ad peccatum: deni ... erſorum peccatorum, ſunt diuerſæ maculæ, 12æ.q.86.1 ... 3a.q.83.1 c.
4 Macula peccati nihil aliud eſt quam priuatio gratiæ, 12æ.q.109.7.c.
5 Actus peccati facit diſtantiam a Deo, quam ſequitur macula, 12æ.q.86.2 ... 6 c
6 Ceſſante macula peccati, remanet reatus, 12æ q.87.6.0
7 Remiſſo peccato quantum ad maculam, ſemper remittitur pœna æterna, non autem pœna temporalis, 12æ. quæſtio. 87.6 ...
8 Macula peccati, manet tranſeunte actu peccati, 12æ.q.86.2.0 ...87.6 ... 1m.
9 ¶Magi adorantes Chriſtum ſecundum Auguſtinum fuerūt malefici: ſed ſecundum alios fuerunt ſapientes, aſtrologi, & potentes, 3a.q.36 ... 2m ... 5 c.
2 Magi mo... ex ... ſcriptura Seth, ad ſequendum ſtellam, uel ex prophetia Balaam, uel ducti ab angelo, uel inſpirati a Deo, 3a.q.36 5.4m
3 Magi ſecundum Auguſtinum, uenerunt de remotiſſimis partibus orientis, per ... in uero ... os, uenerunt in diebus tredecim: ſecundum alios autem, uenerūt de prope, 3a.q.36 3.3m ... 5.4 ... 6.c.3m
8 Magi uenerunt ad Chriſtum, tanquam primitiæ gentiū, docti a ſpiritu ſancto, offerentes munera congrua dignitati Chriſti ... q.36 3 ... 8.n
9 Magi amiſerunt ſtellā qua triplici ratione.ſ. propter Iudæorum confuſionem, propter magorum inſtructionem, propter inſtructionem noſtram dupliciter: primo quia qui humanum auxi... quærunt, ... ab auxilio diuino: ſecundo inſtituitur quantum ad hoc, quia qui fideles ſumus, non debemus quærere ſigna, ſed debemus eſſe ... tenti doctrina prophetarum, quia ſigna data ſunt infidelibus, 3a.q. 6.8.3m.
6 Herodes poſt duos annos, a receſſu magorum, occidit pueros, quia accuſatus fuit Romam, uel territus ... periculo, uel ... magos confiſos, 3a.q.36.6.3m.
7 Subſtantia non dicitur maior & minor, ſic quod participetur ... eum m... & minus in eadem ſpecie licet una ſubſtantia ſit perfectior, 1a. 93.3 ... m. 12æ.quæſt ... 2. t.e.co.2.
¶Magiſter ſententiarum non eſt autenticus, ideo in multis non tenetur, 1a.q 94.4.2m 2 ... 3 : o.
1 ¶Magnanimitas importat extēſionem animi, uel ad magna abſolute, uel ſecundum proportionem, 22æ.q.129 1 c. q.139.5.e
2 Magnanimitas eſt uirtus, quia tendit ad maxima, ſecundum rectam rationem, 22æ.q.129.3.n q.130.2.c
3 Magnanimitas eſt circa ſpem & deſperationem, 12æ.quæſt. 6 ... a c.ſi.
4 Magnanimitas principaliter eſt circa honores, ſed mediate ... immediate uero eſt circa ſpem, 22æ.q.129.1.0 4.8 ... q.128 e ... 31 2.c q.1 ...
5 Propria materia eius eſt honor magnus: mediocris autem eſt materia cuiuſdam uirtutis ... minatæ ... q.6 ... c. 2 ... 29.2.0 4.1 ... q.1 ... 2.2m
6 Magnanimitas eſt circa gloriam, quia moderate utitur gloria ſicut & honore ... 132 2.
7 Magnanimitas ad duo reſpicit, ad honorem, ſicut ad materiam, & ad opus magnum, ſicut ad finem, 22æ.q.129.8.c q.1 ... 2.3m
8 Ratione primi opponitur ei ... um exceſſum ambitio, & ratione ſecundi præſumptio, 22æ.q 131 ... 1m 2m
9 Ea quæ opponuntur aliis uirtutibus, opponuntur etiam magnanimitati, ſecundum quod parua pro magnis h... tur, 22æ.q ... 2.2.1m.
10 Magnanimitas eſt in iraſcibili ſubiectiue, 12æ q.60.5.c 22æ. q.129.1.1m q 134 4.1m
11 Magnanimus non quærit honorem tanquam finem, quia hoc reputat parum, ſed quærit fieri dignus honore, 22æ.q. 129.1 ... m ... q 1 ... 2.2m
12 Magnanimus bene utitur magnis & paruis honoribus, quia non extollitur, nec frangitur oppoſitis, ſed contemnit 22æ q ... 2 3 ...
13 Magnanimus contemnit bona exteriora, ideo non gaudet ſi acquirat ea, nec triſtatur, ſi perdat ea, 22æ.q.129 8 2 ... 3m q. 12.2.1 ... 3m
14 Magnanimus non eſt contentioſus, quia nihil extrinſecum æſtimat magnum ... q.129.1.3.2m q.121.2.3m
15 Magnanimus ... nec tim... ea, ſed prompiſſimus ... ſit peri... 22æ ... 2.1 ... 1m.
16 Magnanimus ... in mundo humano, non autē ſimpliciter, 22æ.q. 29.6
17 Magnanimus habet uocem grauem, locutionem ſtabilem: quia non de omnibus facile contendit, aut loquitur, ſed de magnis. Nō eſt memor beneficiorum ... non d... tue in hoc, niſi ut maiora compenſet. eſt tardus & ocioſus, quia non ... ibus, ſed magnis intendit. Vtitur ironia, non quæ opponitur ueritati, ſed quia non o ... magnitudinem oſtendit. Cum aliis non poteſt conuiuere, ſed cū amicis tantum, & magnis. Habet ... quia magis honeſta quærit, quàm utilia, 22æ.q.47.9.3m. quæſt. 129.3. 3m ...
18 Nullus poteſt eſſe magnanimus, niſi uirtuoſus, qui eſt habilis ad magna, 12æ.q 16.4 3 ...
19 Magnanimo attribuuntur actus aliarum uirtutum, ſub ratione excellentiæ, ſ. quod eſt cōmunicatiuus, benefactiuus, retributiuus plurium, uericus, non planctiuus, non inectus, nec fugiens communicantem, 22æ. quæſtio. 129.4. 1m. 2m.
20 Magnanimus magis curat de ueritate, quàm de opinione, nec quærit laudem humanam, 22æ.q.132.2.1m.
21 Magnanimitas eſt generalis uirtus, inquantum operatur magna in qualibet uirtute faciens eam maiorem: ſed eſt uirtus ſpecialis inquantum ponit ſpecialem modū, circa ſpecialem materiam, 22æ q.129 4.0 3. 2m q.134 ... 2m
22 Magnanimitas eſt ornamentum omnium uirtutum, 12æ. q. 6.4.3m 22æ.q.129 4.3m
23 Magnanimitas ſuperueniens iuſtitiæ, auget bonitatem eius, ſed ſine iuſtitia, non habet rationem uirtutis, 12æ. quæſt. ... 12.2m
24 Magnanimitas & magnificentia habent connexionem cum omnibus uirtutibus ... principia uirtutum, ſ. ſecundum prudentiam & gratiam, non autem ſecūdum actum, 12æ q 65.1 1m 22æ.q.129.3.2m q 134 1.1m.
25 Magnanimitas & magnificentia tenent extremum ſecundū quantitatem rei: medium autem, ſecundum regulam rationis, 12æ.q 64.1.2 ... 3m 22æ.q.92.1.e. q.129.3.1m. q. 130 ... e. q.134.1.2m q.152 2.2m.
26 Bona ... tunæ ... nferunt ad magnanimitatem, quo ad materiam ... quo ad honores, & etiam quo ad finē eius, ſ. operari ... 22æ.q 126 8 o
1 ¶Magnificentia eſt uirtus factiua magnorum & eſt uirtus generalis, ſi ... nominatur facere com... ... pro omni ... pere, ſi uero ... pro operatione exteriori, eſt uirtus ſpecialis, 22æ. ... 1 ... o.
2 Materia circa quam eſt ... ſumptus magni, præcipue ad cultum Dei: ſecundo pecunia pro exercitio amor pecuniæ, 22æ.q.134. 1.3m 2.3m 3.0
3 Magnificentia eſt rerum magnarum & excelſarum, cum animi quadam ampla & ſplendida propoſitione cogitatio, & adminiſtratio, 12æ.q.128.e.
4 Magnificentia eſt in uoluntate ſubiectiue, 1a.q. ... 1.1.1m
5 Non oportet ad magnificentiam habere multas diuitias, ſed oportet ſi ... poſſe ... quod quando oportet decet, uelit eas optime diſpenſare, & ſic fuit in Chriſto, 22æ.q.134 ... 1m. 3 4 ... q. 52.3.3m
6 Magnificentia non principaliter facit magnos ſumptus pro perſona ... quia non eſt ... magnum ... quæ tantum ſemel fiunt, ut nuptiæ uel permanentia, ut domus, 22æ.q. 134 ... 3m
7 Magnificentia facit & intendit aliquod magnum ... ſibi ... ed magnanimitas in omni materia, 22æ. quæſt. 134 ... 2 ... ſi.
8 Magnificentia eſt in maximis donis & ſumptibus ſed liberalitas ... 12æ q.60.5.c.co 2. 12æ ... 1 ... q. 118.8.2 ... 128.1m q.129.2 ... ſi. q.134.2.3.0 4 ... q.1 2 3 ...
Crimen læſæ maieſtatis maxime punitur, 22æ.q.10.8.0 q.12. ... 4.2m
1 ¶Maius dicitur dupliciter.ſ. intenſiue & extenſiue, 3a q ... 4.c.

1 Maledicere contingit dupliciter, ſ. licet enunciatiue, uidelicet ... endo, quod ... uel imperatiue, & optatiue, & hoc dupliciter ſcilicet per ... d ... ſt ... ratione ... & ſic eſt peccatum, non autem ... ſi ... a ... den ... ratione boni ... pl ... et iuſt ... p ... ſicut ... ecclesia per excommunicatione ... ex conf ... ma ... te Deo, uel ... obiratione boni ... quit melior fiat, uel ne noceat ... q 76.1.o. q.83.8 1m. ...

2 Maledicere ſub ratione mali eſt peccatum mortale:& eſt tanto grauius, quanto plus perſona debet amari & reuereri, tamen tripliciter eſt ueniale,ſ. ratione parui mali uel ratione affectus ſcilicet ex loco uel leui motu,uel ratione ſurreptionis, 22æ.q.76.3.c.
3 Detractio, contumelia, ſuſurratio,& deriſio, ſunt de malo culpæ, & nocent enunciando, ideo ſunt ſecundum ſe grauiora maledictione,quæ eſt de malo pœnæ optando,22æ.q.76.4.c.
4 Benedictio uel maledictio proprie conuenit ſtatim ei, cui poteſt bene uel male contingere,ſ.[illegible] naturæ rationali,uel alijs in ordine ad naturam rationalem auxiliando ſicut Deus maledixit terram, & Dauid montes: uel ſignificando,ſicut Chriſtus [illegible] dixit ficum: uel commendando, ſicut Iob maledixit diei,& Dauid montes,uel ordine ad Deū, & ſic eſt blaſphemia: uel ſecundum ſe, & ſic eſt quid uanū 22æ.q.76.2.c.4.1m
5 Diabolus quoad culpam:debet maledici:non autem quo ad naturam eius,22æ.q.76.1.4m.
1 Impotentes ex maleficio perpetuo, & poſt triennium alteri quærere copulam poſſunt,[illegible] minime.ſuppl.q.58.2.c.
1 *Malitia ex qua dicitur aliquis peccare, eſt triplex.ſ. habitus cuiuſcunque uitij electio mali & peccatum præcedēs,12æ.q.78.[illegible]3m
2 Omnis peccans ex habitu peccat ex certa malitia & non econuerſo,12æ.q.78.2.c.
3 Peccatum ex certa malitia uel ex induſtria contingit ex inordinatione [illegible] præponentis minus bonum meliori b[illegible]1.c.
4 Peccatum ex certa [illegible]a eſt grauius peccato ex paſſione,quia eſt magis [illegible],magis durat,& eſt circa finem:peccatum autem ex [illegible]ne,eſt circa ea quæ ſunt ad finem, 12æ.q.47.2.c.*q.78.4.c.*ar.[illegible]7.3.c.
1 ¶Malum eſt aliquid,& eſt ens rationis, non autem ens reale,1a.q.48.2.2m.
2 Malum non eſt negatio pura,ſed priuatio boni, 1a.q.14.10.c.*q.48.2.1m.[illegible]3.c.2m.*12æ.q.25.2.c.*quæſtio.36.1.c.*q.75.1.c.
3 Nullum ens eſt malum per eſſentiam , nec per participationem ſed per priuationem participationis,1a.q.49.3.c.4m*[illegible]6[illegible]1.2m 3m
4 Malum non eſt cognoſcibile,niſi per bonum,1a.q.14.10.4m *q.48.1.c.
5 Omnis priuatio inquantum huiuſmodi,habet rationem mali,ſicut omnis forma habet rationem boni,1a.[illegible]48.1.1m
6 Mala eſſe,ratio & experientia docent,1a.quæſtio.48.1.3m.*2.c.1m.
7 Malum non eſt exiſtens in aliqua natura,neque eſt in exiſtētibus,ut pars perfectionis,ſed ut priuatio in ſubiecto,1a.q.4[illegible]
8 ¶[illegible] aliter malum non eſſet, uniuerſum eſſet imperfectum[illegible]48.1.c.[illegible]3.4[illegible]
9 *Impoſſibile eſt [illegible] ſummum malum,1a.q.49.3.c.*q.103.7.[illegible]22æ[illegible]6.c.
10 Malum non [illegible] per cauſam,niſi per accidens,1a.q.19.1.c.*3.5[illegible]22æ[illegible]75.1.c.
11 [illegible] malum habet cauſam efficientem & materialē, non autem formalem [illegible],1a.[illegible]46.1.c.
12 Malum eſt cauſa per accidens, non autem cauſa per ſe, 1a.q.48.1.4m*q.49.3.c.
13 *Malum duplex.ſ.malum naturæ,& malum culpæ & utrunque eſt ut in paucioribus 1a.[illegible]63.9.c.
14 Malum culpæ ſecundum totam ſpeciem humanam, eſt ut in pluribus [illegible] autem eſt , ut in paucioribus ſicut et à malum [illegible],1a.quæſt.49.3.5m.*q.[illegible]6.5m 12æ.quæſt.[illegible]1.2.3m
15 Malum non ſimpliciter,ſed in ſolis uoluntariis duplex.ſ. malum pœnæ,& malum culpæ,1a q.48.5.c.
16 *Malum pœnæ oppo[illegible] 1æ . malum uero culpæ [illegible] in creato.1a.[illegible]48.6.c.*12æ[illegible]79.1.4m
17 Defectus,malum,peccatum,& culpa differunt: quia primū dicit negationem.ſecundum priuationem in omnibus tertium in actione tan[illegible] in uoluntariis tātum,1a.q.48.[illegible]c.1[illegible]2æ.[illegible]
18 Malum [illegible] in effectu, niſi præexiſtat aliud malum [illegible] materia. ſed bene in uoluntarii[illegible],1a.q.49.1[illegible]m
16 Malum naturæ duplex.ſ.malum naturæ a cauſa naturali,ut m[illegible] naturali,& p[illegible] x a cauſa non naturali,ut m[illegible]ta,12[illegible]q.4[illegible]o,
20 M[illegible] eſt differentia [illegible] rationem finis,cui accidit aliqua priuatio,1a.[illegible]48.1.2m.*12æ.q.18.5.2m.*q.54.3.
2m.*.quæſtio.79.2.3m.
21 Malum [illegible] ex uoluntate [illegible] b[illegible] deficit ab[illegible] ratione, & pr[illegible] quæ[illegible]71.2.c.3m.*6.c.
22 Malum per prius dicitur de culpa,quàm de pœna,22æ.quæſtio.[illegible].c.
23 Culpa magis habet rationem mali,quam pœna,1a.q.48[illegible]8*2[illegible]19.1.c.*[illegible]c
24 Mali ſemper [illegible] , & boni præmiantur.non aut[illegible] 22æ q.60.2.2m
Mammona in[illegible] uel quia [illegible] ſcrepuratur [illegible] inæqualiter [illegible] quia iniuſte a p[illegible] acquiſitæ,22æ.q.32[illegible]
1 ¶Mandatum eſt de melioti,& quod per alios manda[illegible] præceptum eſt de neceſſario,& quod quis per ſe[illegible] 12æ q.99.5.c.
2 Differentia inter præcepta,mandata,teſtimonia & iuſtificationes,12æ q.99.5.c
¶Manſiones in cœlo ſunt diuerſi gradus beatitudinis,ideo non ſunt in limbo nec in purgatorio,12æ.q.5.2.c.[illegible]m
1 ¶Manſuetudo diuerſimode numeratur inter beatitudines,fructus,& uirtutes,[illegible].q.[illegible]7.2.3m
2 Manſuetudo eſt circa iram,1[illegible].q.21[illegible]1.1m.*12æ quæſt.60.4.b.*[illegible]6.[illegible]4[illegible].*22æ.quæſtio.143[illegible].*q.157.1.2.c.*.3.4.c*.q.161.c.4m.
3 Manſuetudo præparat hominem ad cognitionem Dei,remouendo duplex impedimentum,[illegible] iram & cōtradictionem ueritatis,22æ.q.[illegible]4[illegible]
4 Manſuetudo maxime facit hominem compotem ſui , 22æ.q.4[illegible]4.c.1m.
5 Manſuetudo eſt in iraſcibili ſubiectiue,3a.q.15.2.c
6 Homo eſt naturaliter manſuetus , quia eſt complexionis temperatiſſimæ,ideo mitigat iram,ſed iraſci conuenit ei naturaliter,inquantum ratio mouet ad cauſam iræ, 12æ quæſt.46.5.[illegible]
¶Manumiſſus reducitur in priſtinam ſeruitutem[illegible] propter aliquam offenſam in dominum eius,3a.q.88.3.2
¶Manus eſt organum organorum , quia facit omnia [illegible] menta,& eſt loco omnium inſtrumentorum[illegible]quæſt[illegible]83.5.1m.
1 ¶Marcus amputando ſibi pollicem ne fieret ſacerdos non peccauit,quia creditur feciſſe hoc ex inſtinctu[illegible]185.2.3m.
1 Fluxus a refluxus maris,eſt ei naturalis, quia [illegible] lunæ,cui aqua naturaliter ſ[illegible]tur,1a[illegible]
2 In aquis maris ſunt duo motus.ſ. primus [illegible] coopeꝛiant totam terram [illegible] o ſecundum [illegible] quantitatis,1a.q.69.1.2m.
3 Diuiſio maris rubri fuit mira tripl[illegible] uentorum,tantæ aquæ,& tantorum [illegible]n.
1 ¶Maria & Ioſeph erant de eadem [illegible] & de [illegible] Dauid,3a.[illegible]2[illegible]1.2m*q.31.2.1m.
2 *Maria fuit de ſtirpe Aaron.*non quidem ſecundum ſucceſſionem generis maſculini [illegible] ſtatem [illegible] etiam ex matrimonio [illegible] in[illegible] gebant,ſ.ſacerdotal[illegible] Aar[illegible].& regia[illegible] Maria,3a.q.2[illegible]1.4[illegible]*q.3[illegible]2.2[illegible]
3 Maria nata eſt ex Melchi,[illegible]ne,Iecõia, & [illegible],3a[illegible]2.3m*[illegible].2m
2 Quicquid acceptum à patrē but ſa[illegible] in maria, fuit pa[illegible] actu:ideo non fuit in Chriſt[illegible],3a[illegible].6.
5 Maria in uentre matris ſuæ,non hab[illegible]um liber[illegible], quia hoc eſt priuilegium Chriſti[illegible]2[illegible]3
6 Maria habuit tantam [illegible] fa[illegible] gnoſcebat eam ſenſ[illegible]liter,3a q.[illegible]8
7 *Maria fuit ſanctificata, priuſquam na[illegible]3a.q.[illegible]7.1.c.2.2m.
8 Maria non potuit ſanctificari in pa[illegible] nec in conceptione eius,nec ante infuſionem [illegible] æ rationalis, 3a.q.27.1.1m.*.[illegible].c.
9 Maria fuit bis ſanctificata.ſ.in utero matris, & quando concepit Chriſtum:in prima fomes fuit ligatus:in ſecunda uero totaliter ablatus,3a.q.27.3.c.*4.1m*5.2m
10 Maior ſanctificatio fuit in maria,quàm in Ioanne Baptiſta & maior in eo,quam in Hieremia,3a.q.27.6.1m
11 Maria ſuper omnes poſt Chriſtum, habuit plenitudinē gratiæ,3a.q.7.10.1m*q.27.1.c*[illegible].c.
12 Maria habuit triplicē perfectionem gratiæ.ſ. in eius ſanctificatione,in cōceptione Chriſti,& in eius glorificatione. tertia eſt potior ſecunda,& ſecunda q̃ prima,3a.q.2[illegible]2[illegible]

13 In prima [illegible] one gratiæ, maria mūdata fuit a culpa ori ginali: in ſecunda a fomite, & in tertia ab omni miſeria, 3ª.q.27.[illegible] 2m

14 In prima adepta eſt gratiam inclinantem ad bonum, in ſecunda fuit confirmata in gratia, & adepta eſt gratiam cō[illegible] ſummatam & confirmantē eam in bono. & in tertia adepta eſt gratiam conſummatam, & perficientē eam in fruitione omnis boni, 3ª.q.27.5.2m

15 Plenitudo gratiæ, & obſeruatio conſiliorum, inchoauit in beata maria, ſed primum fuit in ea perfecte & ſecundum perfecte cœpit in Chriſto, 3ª.q.28.4.3m

16 Maria eſt perfecte beata ſecundum corpus, quia cum corpore aſſumpta eſt in cœlum. Credimus enim, quod poſt mortem reſuſcitata fuerit, & portata in cœlum, 3ª.q.27.1.c.*q.83.[illegible].8m

17 Maria habuit donum prophetiæ, ſapientiæ, & miraculorum ſed non ſecundum omnem uſum, 3ª.q.27.5.3m

18 [illegible]nitas mariæ fuit maxima ſub Deo, 12ª.q.81.5.3m.*.3ª.q.27.2.2m.

19 *Maria merit Chriſtum portare, [illegible] meruit gradum puritatis & ſanctitatis, quo congrue eſſet mater Dei, non autem incarnationem Dei, 3ª.q.[illegible].3m

20 Quamuis beata uirgo maria ſit ſuper omnes angelos exaltata, non tamen eſt exaltata uſque ad æqualitatem Dei, uel ad unionem in perſona: & ideo nō dicitur ſedere ad dexteram, ſed aſtare a dextris [illegible] inquantum honor [illegible] aliquo modo participatur [illegible] non plenarie redundat in ipſam inquantum mater Dei dicitur, ſed non Deus, 1ª.q.25.6.4m *.3ª.q.15.6.4[illegible] *3ª.q.2[illegible].5.0

21 Maria fuit uere mater Chriſti, 3ª.q.35.[illegible].0

22 Matrimonium uerum fuit inter mariam & Ioſeph habuitque triplex bonum, & utramque perfectionem requiſitam præter coitum, & nuptiæ factæ ſunt, 3ª.q.20.1.0.*.4.d.30.q.1.2.0.*Opuſ.60.co.2.co.3.[illegible] mat. [illegible] 20.h.

23 Maria fuit expers maledictionis Euæ, quia peperit ſine dolore, & non multiplicauit concep[illegible] ſui, nec fuit ſubiecta uiro, 3ª.q.30.2.2[illegible] q.35.6.1m.

24 Angelus prius apparuit mariæ, quam Ioſeph. 3ª.q.30.2.2m.

25 Angelus excellentius apparuit mariæ, quam Ioſeph, 3ª.q.30.3.2m.

26 Maria ſecundum aliquos, non fuit turbata in uiſione angeli, quia aſſueta erat ui[illegible]nibus angel[illegible] ſed in ſermone eius, ex admiratione [illegible], 3ª.q.[illegible].3.3m.

27 Non inconueniens eſt, quod angelus inſtrueret mariā, quia maria erat inferior [illegible] ſtatum [illegible] eſſet econuerſo ſecundum prædeſtinationem, 3ª.q.[illegible]

28 Maria eſt ſuper omnes ordines angelorum, [illegible]

29 Spiritusſanctus fecit duplicem purgationem in maria. [illegible] paratoriam ad conceptionem Chriſti, [illegible] gens mentem eius in unum: ſecundum uero a fomite, mediante conceptione Chriſti, 3ª.q.27.3.3m

30 Purgatio prima non fuit ad remouendum tranſfuſionem peccati originalis, ſed ut digna eſſet Chriſto, 12ª.quæſt.81[illegible].3m.

31 Immunditas a peccato in maria, cauſabatur ex tribus. ſ. ex ligatione fomitis, ex gratia [illegible] inclinante ad bonum, & prouidentia Dei, 3ª.q.27.[illegible].ſi.*4.1m

32 Maria uoluit purgari poſt partum non quidem propter aliquam immunditiam [illegible] propter humilitatem, & obedientiam, & ut approbaret legem & uitaret calumniam, 3ª.[illegible].3[illegible].4.0

33 Emundatio & confirmatio mariæ inchoata fuit in prima ſanctificatione, ſed in ſecunda conſummata eſt in perfectione [illegible] in aſſumptione [illegible] perfectione gloriæ, 3ª.[illegible].2.*3ª q.[illegible].7.5.2

34 Maria ſanctificata fuit in utero a peccato originali, quoad maculam & reatum perſonalem, non autem a reatu totius naturæ [illegible] ante paſſionem [illegible] defuncta. non intraſſ[illegible] ad [illegible], nec [illegible] Deum per eſſentiam, ſicut nec alij ſancti, 3ª.q.2[illegible].3m

35 Cum beata uirgo Maria credatur [illegible] fuiſſe [illegible] ab [illegible] inclinatione propter eius ſancti[illegible] perfectam, non eſt putandum ponere aliquam pugnam [illegible] ſe in ea cum [illegible] pugna non ſit [illegible] ne, nec [illegible] quæ eſt a carne, ſine peccato [illegible] pater [illegible] ſtam, & [illegible] non habuerit pugnam [illegible] tentationem, quæ eſt a carne, [illegible] pugnam per tentationem ab [illegible], qui nec ipſum Chriſtum [illegible] eſt, 3ª.q.[illegible].5.[illegible]

36 Fomes in maria adeo ſub[illegible] eſt, & extinctus, ut ad peccatum actuale [illegible] inclinaretur, 3ª.q.[illegible] *.4.1m.* 3.2m.

37 Maria [illegible] primam ſanctificationem fuit ſemper immunis ab omni peccato actuali, 3ª.q.27.4.0.*6.1m

38 Tabernaculum ueteris [illegible] figurabat mariam, 3ª.quæſt.23.2.b.

39 Feſto Neomeniæ ſuccedit feſtum mariæ, in qua primo apparuit illuminatio ſolis, id eſt Chriſti, per copiam gratiæ, 12ª.q.103.3.4m

1 MArtyrium eſt actus uirtutis quadruplicis, ſcilicet fortitudinis ut elicientis principaliter, patientiæ uero ut elicientis conſequenter, ſed charitatis ut imperantis, & fidei ut finis, 22ª.q.124.1.2.0

2 Martyrium eſt actus maximæ perfectionis, non quidem ſecundum ſe, ſed ut imperatur à charitate, & ut eam oſtendit, 22ª.q.124.3.0.*q.184.5.3m

3 Martyrium habet quod ſit meritoriū ex charitate, ſine qua nihil ualet, 22ª.q.124.2.2m

4 Mors eſt de ratione martyrij, 22ª.q.124.4.0

5 Confeſſio cuiuſcunque alterius ueritatis quàm fidei nō eſt cauſa ſufficiens ad martyrium ratione materiæ, ſed tantum ratione finis, referendo ad Chriſtum, 22ª.quæſt.124.5.c.2m

6 * Martyrium Ioannis Baptiſtæ celebratur, licet mortuus ſit nō quidem pro fide, ſed pro reprehenſione adulterij, 22ª.q.124.5.c.

7 Moriens pro quocunq. opere bono propter Deum, eſt martyr [illegible]: quia cauſa cuiuſcunque martyrij, eſt ueritas fidei, ut eſt operans. 22ª.q.124.5.c

8 Vulneratus letaliter, licet ſuperuiuat, habebit aureolā martyrij, ſicut ſancta Lucia, ſimiliter uulneratus, non letaliter, tamen moriens ex incuria non mortali, ut Marcellus Papa, habebit aureolam martyrij: non autem ſi afflictio nō continetur uſque ad mortem, ſicut de Syluestro Papa, 22ª.q.[illegible]4.4.4m

9 Martyrium eſt de præcepto, ſecundum præparationem animi tantum, 22ª.q.124.1.[illegible].1m

10 Martyrium oblatum, debet tolerari patienter, ſed nō debet quæri, quia non debet dari occaſio agendi iniuſte, 22ª.q.124.1.3m

11 Vniuerſalis abſolutio fit in perceptione baptiſmi & in martyrio, propter quod dicitur quod in martyrio omnia ſacramenta baptiſmi complentur in uirtute paſſionis Chriſti, [illegible] licet [illegible] tantum ad plenam liberationem à culpa & à pœna, 1ª[illegible].63.2.2m *q.87.1.2m

¶Mas & fœmina in hominib[illegible] coniunguntur non tantum propter generationem, ut in brutis, ſed etiam propter cōmunicationem [illegible] identi[illegible] hominibus, [illegible] eſt prin[illegible] fœminæ, & ſignificatum [illegible] facta eſt ex [illegible] 0,1ª.q.92.2.0.

1 ¶Maſculinum genus & fœmininum abſolute prædicantur tantum de ſuppoſito. 1ª.q.31.2.4m

¶Mater dicitur aliqua ex hoc quod concepit & genuit, 3ª.q.35.3.4.c

1 ¶Materia non ſemper fuit, licet ſit ingenerabilis & incorruptibilis, 1ª.q.46.[illegible].3m

2 Materia prima eſt maxime in potentia, & principium imperfectiſſimum, nec talis potentia, materiæ, etiam dato quod ſit ſua eſſentia, eſt potentia ad operationem, ſed ad eſſe, 1ª.q.4.[illegible].c

3 *Materia inquantum habet eſſe ſaltem in potentia, eſt ſimilis Deo, 1ª.q.14.11.[illegible]m.*1[illegible] ſi

4 Materia non poteſt eſſe in alio, [illegible] um ſit primum ſubiectum, 1ª.q.3.2.3m *3ª.q.7[illegible].2

5 Materia prima eſt [illegible] potentia paſſiua, ſicut Deus eſt [illegible] potentia actiua 1ª [illegible].54[illegible].3m.*q[illegible]æſt.[illegible].2m.* quæſt.[illegible].1.2m.

6 * In Materia nulla eſt potentia actiua, 3ª.q.[illegible]4.c.[illegible]m

7 Materia prima dicitur terra, [illegible] eſt [illegible] quia eſt receptiua: dicitur abyſſus, quia eſt turpis 1ª.q.66.1[illegible]

8 *Partes habent rationem materiæ, totum uero rationem formæ [illegible].3.[illegible]m.*q.65.2[illegible].*3ª.[illegible]90.1.c

9 Vnitas materiæ primæ [illegible] quæ conueniunt in generatione & corruptione, 1ª.[illegible] 66.1.0

10 Materia prima omnium rerum, eſt una, unitate ordinis tantum, 1ª q.66.[illegible]1m

11 Omnium generabilium & corruptibilium, eſt eadem materia, 1ª.q.66.2

12 Materia duplex, ſcilicet naturalis, & mathematica, 1ª[illegible]5.1.1m.*[illegible]ª.q.77[illegible]4m

13 Ma[illegible] eſt ex qua, [illegible], & [illegible] qu[illegible] & antum tertio modo concurrit [illegible] 12ª.q.55

14 Duplex eſt conditio materiæ, ſcilicet conditio quæ eligitur ab agente, & quæ conſequitur naturam materiæ, 1ª.q.76.1m.5.°q.91.3.c.°12æ.q.85.6.°22æ.q.164.1.1m

15 Materia non eſt diuiſibilis niſi per quantitatem, 1ª.q.50.2.c. [illegible].c.°q.76.4.4m.°3ª.q.77.2 c.ñ.

16° Materia prima, ſecundum potentiam non eſt infinita ſimpliciter, quia ſe extendit ſolum ad formas materiales, 1ª.q.7.2.3m

17 Materia intelligibilis, ponitur in diffinitione quantitatis, nõ autem materia ſenſibilis, 1ª.q.85.1.2m

18 Materia & priuatio, diſtinguuntur realiter ſecundum Ariſtotelem, non autem ſecundũ Platonem, 1ª.[illegible]

19 Quæ non habent materiam, non habent cauſam ſui eſſe. ſ. quæ tranſmutet de potentia ad actum, nec aliquam cauſam formalem, 1ª.q.61.1.2m.°q.[illegible]3m

¶Mathematica ſcientia, non demonſtrat per cauſam efficiẽtem nec per cauſam finalem, licet habeat eas, quia mathematica accipiuntur, ut abſtracta ſecundum rationem: cũ tamen non ſint abſtracta ſecundum eſſe. Vnicuique autẽ competit habere cauſam agentem, ſecundum quod habet eſſe, licet igitur ea quæ ſunt mathematica, habeãt cauſam agentem, non tamen ſecundũ habitudinẽ quã habent ad cãm agentẽ, cadunt ſub conſideratione mathematica, & ideo in ſcientijs mathematicis non demonſtratur aliquid per cauſam agentem uel finalem, 1ª q.44.[illegible]3m

¶Matthias electus eſt forte, id eſt per diuinum donum, declaratum eum, electum eſſe diuinitus, 2ª.[illegible]95.8.c.

2 ¶Matrimonium eſt formaliter coniunctio & uinculũ animorum relatio coniugum: unde coniunctio uiri & uxoris eſt [illegible] con[illegible] uxor [illegible] conſanguineo[illegible] [illegible] tamen debet dici aff[illegible] ta, ſed matrimonium, quod eſt [illegible] quæ[illegible]m, ſicut homo eſt ſibi ipſi idem non conſan[illegible] 3ª.[illegible] 29.[illegible].c

3 Matrimonium [illegible] in lege ueteri, ut in officium naturæ, & non ut ſacramentum [illegible] unctionis Chriſti & eccleſiæ, q[illegible] nondum fuerat fa[illegible], 12æ.[illegible] 3m

5 In [illegible] eſt ſacramentum, & ut eſt in officiũ naturæ, [illegible] primo modo eſt de prima intentione matrimonij: ſecundo autem modo de ſecunda, 12æ.[illegible] 3m

4 C[illegible] ca[illegible], eſt de ſecunda perfectione matrimonij, [illegible] q[illegible]

5 Pat[illegible] potentiam ad matrimonium [illegible] poteſt inducere cauſam rationabi[illegible] & [illegible] tur ad princip[illegible], ſicut ad cauſam, 22æ.[illegible]

6 Q[illegible] libera, poteſt ſine conſenſu parentum, cõ[illegible] & in [illegible] religione[illegible], 22æ.q.88.8. [illegible] 68 [illegible].c

7 M[illegible] ſtatos, inſtitutum eſt [illegible] a [illegible] Moyſe, Chriſto & al[illegible] 22æ.[illegible] 4.2.c.

8 [illegible]

9 [illegible] meritorius, [illegible]

10 [illegible] confertur gratia, 12æ. quæſt. [illegible]

11 M[illegible] debet eſſe inter propinquos, 12æ. quæſt. [illegible]

12 [illegible]

13 S[illegible] contrahere matrimonium, & [illegible]

14 Sex[illegible] matrim[illegible]

15 In[illegible] monium [illegible]

16 Ma[illegible] 12æ. quæſt. [illegible]

17 Ma[illegible]

à natura, ſed quia ad uſum propter bonum prolis & [illegible] tuum [illegible] obſequium, [illegible] q.41 1.c

18 Non tenentur homines præcepto a[illegible] matrimonium, S[illegible].41.2 [illegible]

19 Cum ad prolis [illegible] onem, ſit [illegible] matrimonium inſtitutum, ſecun[illegible]

20 Actus m[illegible] homines te[illegible] Suppl. q. 41 4 c

21 Matrimonium eſt ſacramentum Suppl. [illegible] 42 [illegible]

22 Matrimonium [illegible] eſt in officium naturæ, [illegible] ante peccatum, ut remedium uero poſt peccatum fuit inſtitutum, Suppl. q.42.2.c

23 Matrimonium quod in fide Chriſti contrahitur [illegible] gratiam conferat ad ea operanda adiu[illegible] matrimonio requiruntur, Suppl.q.42 [illegible]

24 Carnalis commixtio non ad primam ſed [illegible] ectat matrimonij perfectionem, Suppl. [illegible]

25 Matrimonium coniunctio quædam eſt ui[illegible] & uxo[illegible] cognationem & prolis educationem & uitam [illegible] Suppl.q.44.1.c

26 Matrimonium congruenter [illegible] tur matrimonium, nuptiæ ac coniugium, ſed [illegible] q.44 [illegible]

27 Matrimonium eſt quæ[illegible] ctio inter legitimas pe[illegible] uitæ conſuetudinem retinen[illegible] 44.3.

28 Matrimoni[illegible] ac mulieris conſenſu fieri [illegible]

29 Expreſſio uerborum [illegible] um, ſicut ablutio exterior ad bap[illegible]

30 Conſenſ[illegible] non facit matrimonium, ſed [illegible] 4 [illegible]

31 Conſ[illegible]

32 [illegible] per[illegible]

33 Cõſenſus [illegible] ma trimonium, etiam [illegible] q. 45. [illegible].c

34 Carnalis [illegible] la matrimonium [illegible] trim[illegible]

35 Quamuis [illegible] nio eſſe [illegible] quid uiolentia [illegible] 7.[illegible]

36 Poteſt aliqua coactio & metus cadere [illegible] um Suppl. q.47.2.o

37 Cõſenſus coactus ex metu cadente [illegible] matrimonium tollit, Suppl. [illegible]

38 [illegible] ex parte cog[illegible] Suppl. q 47. [illegible]

39 Conſenſus ex [illegible] uel de futuro & neceſſaria, matrimonium nõ tollit, Suppl. q.45. [illegible] c

40 Cum per matrimonium homo perpetuæ [illegible] fiat, non per patrem [illegible] aliqua ratione [illegible] Suppl. q. 47.6 [illegible]

41 Conſenſus matrimonium [illegible] nalem copulam, [illegible] lem copulam, Suppl. [illegible]

42 Matrimonium ex [illegible] matrimonium eſt [illegible] Supp[illegible]

43 C[illegible] matrimonium [illegible]

44 P[illegible] fides [illegible] ſacramentum [illegible] matrimon[illegible]

45 Principal[illegible] q.49 [illegible]

46 [illegible]

47 [illegible]

48 [illegible] mortem peccat, Suppl. [illegible].c

49 Augea

49 Aliqua expediens fuit eſſe impedimenta cõtrahendum matrimonium dirimentia, ſed non contractum, eccleſiæ. ſ. inhibitio ac feriarum tempus: & aliqua ipſum contractum, & contrahendum, ſ. error, conditio, uotum, cognatio, crimen, cultus diſparitas, uis, ordo, ligamen, honeſtas, affinitas, impotentia coeundi. Suppl. q. 50. 1. c.

50 Poteſt toties contrahi matrimonium, quoties alter coniugũ mortuus eſt, moriente enim altero coniugum uinculum matrimoniale tollitur. Supp. q. 63. 1. o.

51 Secundum matrimonium eſt ſacramentum, cum in eo reperiantur, quæ ſunt de eſſe ſacramenti, ſ. perſona legitima, tãquam materia, & expreſſio conſenſus per uerba de præſenti tanquam forma. Supp. q. 63. 2. o.

1 ¶ *Mediator Dei & hominũ, eſt ſolus Chriſtus principaliter, inſtrumentaliter, aũt ſunt prophetæ, & ſacerdotes utriuſque teſtamenti, & angeli, non autem ſpiritusſanctus, qa cũ ſit per omnia duo æqualis, non poteſt dici mediator inter Deum: & homines: Chriſtus autem etſi ſit Deus, tamen eſt etiam homo. Nec Dæmon, quia cum ſit immortalis, & miſer, non coniungere hominem Deo intendit, quod mediatoris eſt proprium, ſed ſeparare, ab illo, & ad miſeriam ducere, 3ª. q. 26. 1 o

1 ¶ Medicina duplex, ſ. remouens morbum, & promouens ad perfectam ſanitatem: prima conuenit infirmis, ſecunda vero ſanis, 3ª. q. 80. 4. 2m

2 Obiectum artis medicinæ, eſt ſanitas, quia nihil conſiderat, niſi in ordine ad eam, 22æ. q. 1. 1. c.

3 Pro neceſſitate corporis, licet uti precioſis medicinaliter: ſed in pertinentibus ad ſolam decentiam honeſtatis, debemus eſſe contenti ſimplicibus, 3ª. q. 51. 2. 3m

4 Quandoque medicina fortis, ſtatim inducit ſanitatem: ſic & habitus corporales, poſſibile eſt cauſari ex uno actu, nõ autem habitus uirtutum, 12æ. q. 51. 3. c. ſi.

1 ¶ Medicus accipiens in curam, infirmitatem deſperatam, nulli facit iniuriam, 22æ. q. 71. 3. 1m.

2 Sapiens medicus permittit minorem morbum, vel procurat, ut curet, uel uitet maiorem, 12æ. q. 101. 3. 3m *22æ. q. 64. 2. c *q. 162. 6. 3m

3 Medicus tenetur gratis curare pauperes, quando nec per ſe, nec per alios magis coniunctos, nec per eos qui magis poſſent, ualent curari, 22æ. q. 71. 1. o

4 Medicus quadam coactione utitur in freneticum, qui eius curam non uult recipere: & huic ſimulatur correctio prælatorum, quæ habet uim coactiuam, non autem ſimpliciter correctio fraterna, 12æ. q. 33. 6. 1m

5 Medicus non tanto magis ſanat, quanto maiorem dat medicinam, ſed quãto medicina eſt magis proportionata morbo, ſic non oportet quod religio tanto ſit perfectior, quanto maiorem habet paupertatem, ſed quanto eius paupertas eſt magis proportionata fieri cõmuni, & ſpeciali, 22æ q. 188 7. 1m

1 ¶ Medium.* Actio tranſiens, eſt realiter medium inter agens & paſſum, non autem actio immanens, niſi ſecũdum modum ſignificandi, 1ª. q. 54. 1. 3m

2 Inter habens, & habitum, aliquando nihil eſt medium, aliquando tantum relatio, & aliquãdo aliquid per modum actionis & paſſionis, non autem actio uel paſſio: & ſic eſt ſpeciale prædicamentum. ſ. prædicamentum habitus. 12æ. q. 49. 1. c. 2m

3 Inter habitum & priuationem quæ eſt in priuari, & aliquid habitus relinquens, poteſt eſſe medium, circa proprium ſubiectum, ſicut inter bonum & malum eſt actus indifferens, non autem inter habitum, & priuationem quæ eſt in priuato eſſe, nihil relinquens de habitu. 12æ. quæſtio. 18. 8. 1m.

4 Inter ſubſtantiam & accidens quintum prædicabile, datur medium, non autem ut accidens diuiditur contra ſubſtantiam, 1ª. q. 76 4. 4m *q. 77. 1. 5m

5 Virtus non eſt medium inter paſſiones ſecundum eſſentiã, ſed ſecundum effectum, quia conſtituitur medium inter eas, 12æ. q. 59. 1. 1m

6 In paſſionibus accipitur medium, per hoc quod attingitur recta ratio, in quo conſiſtit ratio uirtutis, 12æ. q. 17. 2. 1m. *. 5. 2m.

7 Virtutes theologicæ habent medium per accidens. i. ex parte noſtra, non autem per ſe. i. reſpectu Dei, 12æ. q. 64. 4. o. *. 22æ. q. 17. 5. 2m.

8 Quælibet uirtus intellectualis conſiſtit in medio, per conformitatem intellectus ad res. ſ. in uero, cuius exceſſus eſt affirmatio falſa: defectus autem, eſt negatio falſa, 12æ. q. 64. 3. o *4. 1m *2m

9 Virtus moralis, reſpectu materiæ eſt medium, ſed reſpectu rationis, eſt extremum, 12æ. q. 64. 1. 5m.

10 Medium uirtutis moralis, attenditur ſecundum rationem rectam in omni circunſtantia, non autem ſecundum quantitatem abſolutam, 12æ q. 64. 1. 2m *. 3m * 22æ. q. 92. 1. c. *. q. 104 2. 2m *q. 123 4. 3m *q. 147. 1. 2m.

11 Virtus moralis conſiſtit in medio inter exceſſum, & defectum, 12æ. quæſt. 64. 1. o. *4. 1m. *. 2m, 22æ. quæſt. 17. 5. 2m. *q. 92. 1. c.

12 Omne medium uirtutis, eſt medium rationis: ſed ſolius iuſtitiæ, medium eſt rei & rationis, 12æ. q. 64. 2. o. *. 22æ. q. 58. 10. o *q. 61. 2. 1m,

13 Medium iuſtitiæ eſt æqualitas, quam conſtituit inter aliquos, 3ª. q. 85. 3. 2m

14 Medium iuſtitiæ diſtributiuæ, ſumitur ſecundum proportionem geometricam: commutatiuæ uero medium, ſumitur ſecundum proportionem arithmeticam, 22æ. q. 61. 2. o. *. 4. c. ſi.

1 ¶ Mel non offerebatur in ſacrificiis Dei, quia offerebatur idolis: & ad excludendum omnem carnalem dulcedinem, & uoluptatem a ſacrificantibus Deo, 12æ. quæſtio. 102. 3. 14m.

¶ Melchiſedech dicitur eſſe ſine patre, matre, genealogia, principio, & fine, quia ſcriptura non ponit licet habuerit, quia fuit Sem, primogenitus Noe, ut Hebræi, dicunt, 3ª. quæſt. 22. 6 3m

¶ *Melius alio aliquid dicitur ª ſimpliciter, quod tamen minus proprie recipit alicuius prædicationem, ſicut cognitio patriæ, eſt nobilior cognitione uiæ, quæ magis proprie dicitur fides, 22æ. q. 174. 2. 3m.

1 ¶ Membrum omne, & quælibet potentia animæ, operantur toti, & non ſibi ſoli, 12æ. q. 17. 1. 2m

2 Caput eſt membrum, habens uirtutem influendi in alia mẽbra, & recipit ab aliis membris nutrimentum, & alia obſequia, 3ª. q. 8. 1. 6. 7 8. c

3 Membra hominis non applicantur operi, niſi de conſenſu rationis, 12æ. q. 74. 7. o *q. 77. 7. c. ſi.

4 Membra naturalia & inſtrumenta artificialia, In ſcripturis, ſignificant operationes, quarum ſunt principia, 1ª. quæſt. 3. 1. 3m.

1 ¶ Memoria duplex, ſcilicet conſeruatiua ſpecierum tantum, alia cuius obiectum eſt præteritum, ut præteritum: prima eſt potentia pure cognoſcitiua, & eſt in parte intellectiua, ſecunda uero in parte ſenſitiua tantum, 1ª. q. 77. 8. 4m. *. q. 79. 6. o.

2 *Memoria quæ eſt altera pars imaginis, non eſt præteritorũ, quia abſtrahit ab omni tempore, cum ſit in intellectu, & non in parte ſenſitiua, 1ª. q. 79. 6. 2m

3 *Memoria intellectiua, non differt realiter ab intellectu poſſibile, ſed eſt habitualis retentio eius, cuius actus eſt intelligentia, quæ oritur ex memoria, ſicut actus ex habitu, 1ª. q. 79. 7. o *q. 93. 7. 3m

4 Memoria ſenſitiua, eſt theſaurus ſpecierum intentionaliũ. ſ. intentionum ſenſibilium, cum ſenſu acceptarum, cuius organum eſt in extrema parte capitis, 1ª. q. 78. 4. c

5 Ea quæ magna æſtimamus, magis memoriæ, infigimus, 12æ. q. 47. 2. 3m

6 Conſuetudo multum operatur ad bene memorandum, 12æ. q. 0. 3. 3m *22æ. q. 49. 1. 2m

7 Illud quod ſcribitur, nõ de facili a memoria labitur, ſed ſuccurrit memoriæ, 1ª. q. 24. 1. c.

8 Neceſſarium eſt eoſdem actus pluries reiterari, ut aliquid firmiter memoriæ imprimatur, quia meditatio confirmat memoriam, ſecundum philoſophum, 12æ. q. 51. 3. c. *. 22æ q. 49. 1. 2m

9 Memoria in angelis poteſt poni, ut eſt in mente: non autem, ut eſt in ſenſu, 1ª. q. 54. 5. 2m

10 Memoria intellectiua, manet in anima ſeparata: non aũt memoria ſenſitiua: ſed corrũpitur, 1ª. q. 77. 8. 4m. *q. 89. 6. 1m.

11 Documenta quatuor ad bene memorãdum. ſ. ſimilitudines rerum aſſumere conuenientes, nec tamẽ omnino conſuetas, ordinare eas diſponere, ſolicitudinem circa eas apponere & affectum adhibere, & eas frequenter meditari, 22æ q. 49. 1. 2m.

1 ¶ Mendacium dicitur triplicitet. ſ. materialiter. i. dictum falſum: formaliter. i. uoluntas falſum enunciandi: & effectiue. i. uoluntas decipiendi, 22æ. q. 98. 1. 3m *q. 110. 4. o

2 Cupiditas fallendi, pertinet ad perfectionem mendacij, non autem ad ſpeciem eius, 22æ. q. 1 [illegible] 1. c. 3m.

3 Omne mendacium eſt peccatum, 22æ. q. 69. 1. 2. u *q. 70. 4. c. *. q. 110. 3 o *4 b. *q. 111. 1. c *q. 124 5. 2m

4 Mendacium ſecundum ſe, diuiditur tantũ in duas ſpecies, ſcilicet in iactantiam, & ironiam: ſecũdum gradus autem

ælis extorſione finis, diuiditur in pernicioſum, iocoſum, & officioſum, uel in octo gradus eius, ſcilicet quorum primus eſt in doctrina religionis: ſecundus quod nulli proſit, & obſit alicui: tertius qđ proſit uni, & alteri obſit: quartus quod fit ſola mentiendi fallendique libidine: quintus quod fit placendi cupiditate: ſextus quod nulli obeſt, & prodeſt alicui: ad conſeruandam pecuniam ſeptimus quod nulli obeſt, & prodeſt alicui, ad uitandum mortem: octauus quod nulli obeſt & prodeſt alicui, ad uitandū immunditiam corporalem, 22æ.q.110.2.0

3 Mendacium eſt peccatum mortale tantum dupliciter, ſcilicet ſecundum ſe, id eſt quando eſt contra charitatem Dei uel proximi, ex intentione & ratione ſcandali, 22æ.q. 9. 1.… 0.*q.7 …4.c.*q.110.2.0

6 Mendacium per ſe, directe & formaliter opponitur uirtuti, quæ dicitur ueritas, 22æ.q 110.1 0.*2.c

7 *Dicens uerum credens ſe dicere falſum, dicit mendacium per ſe, & formaliter, non autem, econuerſo, niſi per accidens & materialiter, 22æ.q 110.1.0

8 Intendens ſignificare falſum nutibus mendacium dicit, 22æ q. …

9 Mendacium uerbo, uel facto uel nutibus, eſt æqualiter peccatum … 2æ … 111 …c 4m

10 Nullus debet dicere mēdaciū, ut ipſe uel alius euadat mortem, uel immunditiam corporalem, 22æ.q.110.3.4m.*q. 113 1.3m

11 Nec mendacium, nec aliquid qđ ex genere ſuo non eſt peccatum mortale, eſt perfectis peccatum mortale, niſi ſit contra eorum uotum, uel ratione ſcandali, 22æ.q.69 1.2. 0 *q.… 4 c.*q… 0.4 5m

12 Si res … audita, recitetur non eodem modo, nec eiſdē uerbis non eſt mendaciū (ut patet in Euangelio & in aliis ſcripturis … in quibus nihil eſt falſum) 22æ.quæſt. 110.3.1m

13 Non ſeruans promiſſum, propter ſuperueniens impedimentum, uel te mutata, excuſatur à mendacio, ut ſanctus Paulus, 22æ.q. … 0 3. … m

14 In ſacra ſcriptura aliqui laudantur dupliciter, ſcilicet ut exēpla perfectæ uirtutis, ut Abraham & Iacob. & propter indolem uirtutis, et Iuddith & obſtetrices primi excuſantur à mendacio, quia figuralter & prophetice locuti ſunt: nō autem ſecundū licet uerum dixerint myſtice, 22æ.q.110.3. 3m.*q 111.1.1m.*2m

¶Mendicitas duplex, ſcilicet contraria uoluntati, & uoluntaria: prima eſt occaſio furti & periurii, non autem ſecunda ideo Chriſtus elegit eam, 22æ.q.5.c.*3 q.40 1.1m.

1 ¶Mens dicitur a mentiendo, uel à meminendo, 1a q.79.9.4m

2 ¶Mens dicitur tripliciter, ſcilicet natura intellectiua, intellectus & memoria, 1a.q.79 1.1m

3 Aliquid inhærens menti rationali, eſt maius ea ſecundum quid, non autem ſimpliciter, ſed nihil ſubſiſtens præter Deum eſt maius ea. 1a. q.1… .6.1m

1 ¶Menſtruus ſanguis eſt in fœminis, ideo ſemen … & eſt propria materia corporis Chriſti & aliorum, nō autem ſemē fœminæ, 3a q.31.5.0.*6 3m *q 35.3.3m

2 ¶Menſtruum non eſt ſanguis primo generatus ex cibis, ſed eſt reſiduū eius quod ab ultima digeſtione nutritiua miniſtrat generatiuæ, 3a.q.3… 5.c

3 Menſtruum eſt potentia totum, ſecundum potentiam paſſiuam, ſicut ſemen uiri eſt potentia totum, ſecundum potētiam actiuam, 1a.q.31 … 1m.*6 c

1 ¶Menſura duplex, ſcilicet æquiparata menſurato per replicationem, & ratio cognoſcendi ipſum, 1a.q.3. … 2m

2 Menſura eſt illud, per quod cognoſcitur quantitas rei, & eſt quid minimum, uel ſimpliciter, ut in numeris in quibus primo inuenitur: uel quo ad nos, ut in continuis: deinde primum in quolibet genere, 12æ q.90.1.c

3 Non oportet quod omnis menſura ſit omnino infallibilis, & certa, ſed ut eſt poſſibile in genere ſuo, 12æ.q.91.3.3m.*q. 97.1.1m

4 *Menſura debet eſſe homogenea, id eſt eiuſdem generis cum menſurato, 1a.q 3.5.2m.*12æ.q.19.4.2m

5 *Ratio naturalis & principia ei naturaliter indita ſunt regulæ generales, & menſuræ omnium agendorum ab homine, non autem naturalium, 12æ q.91.3.2m

6 Ad hoc quod aliqua menſurentur per aliquod unum, non requiritur quod illud unum ſit cauſa omnium eorum, ſed quod ſit ſimplicius. 1a.q. … 0.6 4m.

7 Intellectus Dei eſt menſura prima omnium rerum non menſurata: res eſt menſura ſecunda menſurata: ſed intellectus noſter eſt menſuratus à rebus non menſurans, 1a.q.21.2. a.*12æ.q 93.1.3m

8 Cum dicitur Deum menſurari ſua æternitate, accipitur ibi ratio menſuræ, ſecundum apprehenſionem noſtram tantum, 1a.q.10.2.3m

¶Mercatores ſperare poſſunt lucrum ex mercatione, quod non poſſunt dantes mutuo, 22æ q.78.1.0

1 ¶Merces eſt terminus operis, 12æ.q.114.5.c

2 Merces eſt id quod recompenſatur pro retributione operis: ideo reddere mercedem, eſt actus iuſtitiæ, ſicut reddere pretium rei emptæ, 12æ.q. 11… 1.c.*3a.q.49.6 c.

3 Meretrix etiam nunc debet permitti, id eſt, tolerari … te, ut uitetur peius malum, ſcilicet ſodomia, adulterium & huiuſmodi, qui ſapientis legiſlatoris eſt, minores tranſgreſſiones permittere, ut maiores caueantur, & in regimine humano illi qui præſunt, recte aliqua mala tolerant ne aliqua mala peiora incurrantur: unde dicit Auguſtinus in lib. de ordi. Aufer meretrices de rebus humanis, turbaueris omnia libidinibus, 12æ.q.101.3.2m.*22æ. q.10. 11.c

4 Meretrix poteſt ſibi retinere, quod ſibi datum eſt propter fornicationem, ſed ſi ſuperflue ad fraudem uel dolum extorſiſſet, teneretur eidem reſtituere. 22æ.q.62.3.2m

¶Mergulus ſignificat guloſos, qui ſe delitiis immergunt, 1… q.102.6.1m *col. 3

1 Meritum duplex, ſcilicet congrui, & condigni, 12æ.q.114 6.0.

2 Aliquid cadit ſub merito dupliciter, ſcilicet ſimpliciter, ut ultimus finis, & omne quod perducit ad eum, & ſecundū quid, ſcilicet temporalia, 12æ q 114.10 c

3 Efficacia meriti menſuratur ex tribus, ſcilicet ex charitate uel gratia, uoluntate, & obiecto, 1a.q.98.4.c.*22æ.quæſt. 19.8 0

4 Actus humani habent rationem meriti ex duobus, ſcilicet principaliter ex ordinatione Dei … datio autem ex libero arbitrio, 12æ q.114 4.6.c.*22æ.q.2.9.c

5 Meritum importat æqualitatem iuſtitiæ, 3a.q 40.6.c.

6 Meritum non poteſt eſſe ſine actu, quia requiritur … quod faciat quod debet qui meretur, 12æ.q 7… .1m.*22æ.quæſt. 79.1 4m

7 Meritum eſt actio qua iuſtum eſt, ut agenti aliquid detur, 3a q.49.9.c

8 Meritum conſiſtit in hoc, quod homo contemptis creaturis hæret Deo. ſed peccatum eſt econuerſo, 22æ. … 4 3.0

6 Omne meritum eſt ſupra naturam & omne demeritum eſt infra, & contra naturam, 12æ.q.71.2 0

10 Meritum non diminuitur propter obligationem … tiæ, ſi prompte fiat, maxime quod ad … cum, [illegible] exteriora opera, uerum etiam interiorem uo[illegible] dei, 22æ.q.104.1.3m

11 Mereri aliquis dicitur dupliciter, [illegible] ter, id eſt actibus: & ut principio, ſcilicet habitu, [illegible] 1.3m.

12 Quælibet opera uirtutum quamlibet [illegible] meritoria ſunt, quod fiunt ut obediatur Deo, 1[illegible]

13 *Non poteſt idem actus numero [illegible] meritorius beatitudinis, & actus beatitudinis quieſcentis … beata cū unus gratiæ imperfectæ, & alius gratiæ conſummatæ, 1a. q.62.4.c. *5.2m

14 Principium merendi eſt ex parte animæ: ſed corpus eſt inſtrumentum actus meritorii, 3a.q.4… .1m

15 Paſſionibus meremur ut regulantur … ratione, & … paſſionibus demeremur, in quantum ſunt contra rationem … ſecundum ſe, 12æ q.24.1.3m *22æ.q 158 …

16 Paſſio corporalis martyrū, facit ad meritum præmii … talis non autem ad meritum præmii eſſentialis … inquantum eſt uolita, 3a.q 48.1.1m.

17 Gratia eſt principium meritorii operis, mediantibus uirtutibus, ſicut eſſentia animæ, eſt principium … tæ, mediantibus potentiis eius, 12æ. … 114.4 … 6.c.

18 Nullus poteſt ſibi mereri gratiam ex con[illegible] gruo tantum, 12æ q.114 5.0 *2… 3 … 1.11.c

19 Nullus purus homo poteſt alteri primam gratiam mereri ex condigno, ſed tantum ex congruo, … quæſt.146. 6.0. *7.2m.

20 Exiſtens in gratia, meretur ex condigno uitam æternam ratione gratiæ: ſed tantum ex congruo ratione liberi arbitrii, 1a.q.95 1.4m.*6 … *12æ.q 114. … 0.*3a.q.48.1.c

21 Homo quolibet actu meritoria meretur augmentum gratiæ ſed non ſtatim augetur, 12æ.q.114.8.0

22 Omnis actus informatus gratia, eſt meritorius, 22æ.quæſt 2.9.c

23 Gratia non poteſt cadere ſub merito, quia eſt merendi principium, 3a.q.2.11.c

24 Efficacia & radix merendi, eſt ex charitate: ſed ſingulæ uirtutes merentur præmia ſingula, 12æ.q.114.4 0.*22æ.quæſt. 182.2.c

25 Radix merendi præmium eſſentiale, eſt charitas: difficultas autem eſt radix, reſpectu præmij accidentalis, 1a.q.95.4.c *22æ.q.182.2.1m.

26 *Nullus uirtutis actus eſt meritorius, niſi ſit informatus charitate, 12æ.q.114.3.3m*22æ.q.2.9.1m q.83.13.15.c *quæſt. 124.2.2m

27 Meritum uitæ æternæ primo pertinet ad charitatem: ſecundo ad alias uirtutes, ſecundum quod actus earum imperantur a charitate, 12æ.q.57.1.c.a 11*q.114.4.0.

28 Quilibet actus charitatis, meretur uitam æternam, & augmentum charitatis, 1a.q.62.5.c.*. 12æ.q.114.7.3m*8 3m.* 22æ.q.24.6.c.1m

29 Nobilius eſt habere aliquid ex merito, quàm ſine merito, & dignitas merendi maior eſt, quam gloria corporis, 3a. q. 19 3.c.

30 Quanto magis eſt arduum opus, tanto eſt magis meritorium ratione bonitatis, non autem ratione difficultatis, niſi per accidens ratione maioris conatus uel attentionis, 22æ.q. 23.8 3m

31 *Meritum eſt æquale præmio uitæ æternæ, æqualitate quantitatis, 12æ.q.114.3.0.

32 Quantitas meriti poteſt attendi ex duobus, ſ. ex difficultate, & bonitate operis, & ex uoluntate & charitate operantis, 1a.q.95.4.c

33 Voluntas cum opere, magis meretur uel demeretur accidentaliter, quam uoluntas ſola, nō autem eſſentialiter, niſi ratione triplicis inæqualitatis, ſ. numeri continuati motus, & intenſionis, 12æ.q.20.4.0

34 Natura comparatur ad principium merendi, ſ. ad charitatē ſicut materia ad formam, fides autem, ut diſpoſitio eius: ideo actus utriuſque non eſt meritorius, niſi cum charitate, 12æ.q.8.9 1m

35 Aliquis poteſt ſibi mereri perſeuerantiam gloriæ, nō autem uiæ, ſed utranque poteſt & alijs impetrare per orationes, 12æ.q.112 9.0.

36 Bona temporalia, ut utilia ad opera uirtutum, per quæ peruenitur ad gloriam, cadunt ſub merito ſimpliciter: in ſe autem, ſecundum quid, 12æ.quæſt.114. 10.0.*.22æ. quæſt. 122.5.4m

37 Quilibet agens in bonum uel malum perſonæ, uel communitatis uel ſui meretur, vel demeretur retributionem ab utroque, 12æ.q.21.3.4.0.*.22æ.quæſt.59.3.2m.*.q.64.5.c.* q.63.1.c.

38 Nullus meretur id quod iam habet, 1a.q.62.4.c.*22æ.q.114. 5.c.*3a.q.19.3.c

39 *Nullus poteſt ſibi mereri ex condigno, nec ex congruo reparationem poſt lapſum, 12æ.q.114.7.0.

40 *Homo poteſt aliquid mereri a Deo ſecundum quid, præſupposita Dei ordinatione, non autem ſimpliciter, 12æ.q.21.4 0*q.114.1.0

41 *Nullus meretur niſi uiator, & pro uiatore tantum, 1a.q.62 9 0*22æ.q.13.4.2m*q.182.2.2m*3a.q.19.3.1m

42 *Meritum animæ ſeparatæ uel demeritum, non poteſt augeri nec minui, 1a.q.62.9.c.

1 Metaphyſica eſt de ſubſtantiis immaterialibus, inquantū tales ſubſtantiæ: de ſenſibilibus autem, ut ſubſtantię, uel ut entia tantum, 12æ.q.66.5.1m

1 Metaphora.*Nomen non dicitur proprie, ſed metaphorice de eo, in quo non eſt tota ratio nominis, ſed aliquid eius per ſimilitudinem, 1a.q.13.9.c*q.5.3.c

2 Quæ dicuntur metaphorice, non oportet ſecundum omnia eſſe ſimilia, 3a.q.2 6.1m*q.8.1.2m*q.46.q.1m*q.48.3.1m* q.76.6.2m

3 Ex eadem re poteſt fieri metaphora ad contraria, propter diuerſas proprietates eiuſdem rei, 12æ.q.33.1.1m

4 Metaphora in diuinis, potius transfertur ex natura irrationali & uili, quam ex natura rationali, & nobili, ad uitādū errorem, 1a.q.1.9.3m

5 Theologia utitur metaphoris, 1a.q.1.9 0.*q.10.1.4m.*q.12.3 3m.*q.13.1.1m*q.14.11.c*q 19.11.c

¶ Michael eſt de ordine principatum, uel archangelorum, 1a q.113.3.c.

1 Miles in exercitu debet primo ſubdi duci, ſecundo aliter coordinari, ſed contrarium primi eſt grauiſſimum peccatum, 12æ q..00.6 c

2 Milites charactere inſigniuntur, quaſi ad militiam deputati, 3a.q.63.3.c

¶ Militaris ars, quæ eſt propter uictoriam, ad quam ordinat ciuilem bellicum, ordinat artem equeſtrem & naualē, & omnia huiuſmodi in ſuum finem, 12æ.q.13.4.2m

Negociatio eſt ualde contraria militiæ, ideo ſecundum leges ciuiles negociatio interdicitur militibus, 22æ. quæſtio. 40.2.c.

¶ Millia millium miniſtrantium, & aſſiſtentium Deo, 1a.q. 112.4.1m

¶ Milluus maxime inſidians, ſignificat fraudulentos, 12æ.q. 102.6.1m*co 2.ſi.

¶ Mineralia non nominantur in uniuerſali productione rerum, quia ſunt occulta, nec addunt aliquam dignitatē ſupra elementa, 1a.q.67.2.3m.

1 Miniſter.*Miniſtri noui teſtamenti, ſunt maioris dignitatis, quàm miniſtri ueteris teſtamenti, 12æ.q.87.1.c.ſi.*q. 174.4.3m

2 *Quicunque ex ſtēs in aliquo peccato mortali, exhibet ſe miniſtrum eccleſiæ in aliquo ſpirituali, peccat mortaliter, 3a q.64.6.0

1 Miraculum dicitur quaſi admiratione plenum. ſ. quod habet cauſam occultam ſimpliciter, & omnibus ſ. Deū, 1a q.105.7.c*12æ.q.113.10.c.

2 Miraculum non dicitur reſpectu potentiæ diuinæ, ſed reſpectu naturæ quam excedit, 1a.q.105.8.0

3 Miraculum proprie eſt præter ordinem totius naturæ creatæ, 1a.q.110.*4.c.2m*4m*q.114.4.c

4 De ratione miraculi ſunt tria. ſ. eſſe arduum. ſ. ſupra uirtutē naturæ creatæ agentis, præter ſpem naturæ. ſ. quod non habeat ad illud naturalem ordinem, ſed ordinem obedientialem: & quod ſit inſolitum. ſ. præter modum eius conſuetum, 1a.q.105.7.2m* 12æ.q.113.10.c

5 Miracula dicuntur, quia ſunt ſupra naturam: ſigna uero, quia manifeſtant aliquid ſupernaturale. prodigia autem & portenta, ut propter excellentiam, 22æ.q.178.1.3m.

6 Gradus miraculorum triplex, ſ. maximus. ſ. quo ad ſubſtantiā facti: medius. ſ. quo ad illud in quo fit, & minimus. ſ. quo ad modum, 1a.q.105.8.0*12æ.q.113.10.c

7 Creatio animarum, vel aliarum, non eſt proprie miraculum, 1a.q.105.7.1m*12æ.q.113.10.c

8 Spirituales effectus Dei, ut iuſtificatio impij, & illuminatio, non ſunt miracula, ſed finis miraculorum, 1a.q.105. 7.1m *12æ.q.113.10.0*3a.q. 4.3.1m*3m

9 Conceptio Chriſti ex uirgine, fuit miraculoſa, 3a.q.33.4.0.*. q.35.1.2m

10 Natiuitas Chriſti fuit miraculoſa, 3a.q.53.3.2m

11 In natiuitate & paſſione Chriſti, oſtenſa ſunt maxima miracula, circa luminaria cœli, quia tunc maxime apparuit infirmitas humanitatis eius, 3a.q.44 2.3m

12 Gratia miraculorum, nō eſt gratia habitualis, ſed impreſſio tranſiens, 22æ.q.178.1.1m

13 Gratia miraculorum, confert commune beneficium. ſ. notitiam Dei, ſed gratia ſanitatum addit aliquid ſpeciale. ſ. beneficium ſanitatis, ideo ab inuicem diſtinguuntur, 12æ.q. 113.8.1 4m

14 Gratia miraculorum, excellentiſſime data eſt animæ Chriſti, ut miracula faceret, & eam in alios transfunderet, 3a. q. 13.2.c.3m

15 *Operatio miraculorum, attribuitur gratiæ gratis datæ, ut principio proximo fidei uero, ut uirtuti diſponenti ad hāc gratiam conſequendam, 22æ.q. 08.1.0.

16 Operatio miraculorum attribuitur principaliter fidei, ut uirtuti diſponenti, quibus cooperantur abſtinentia, & continentia, 22æ.q 178.1.5m

17 *In reliquis ſanctorum, & uerbis diuinis, non eſt aliqua uirtus, uel forma, qua fiunt miracula, 22æ.q. 78 .1m.

18 Miracula diminuunt meritum fidei, nolentium credere, niſi per miracula, 3a.q 43.3.3m.

19 Miracula Chriſti de quibus eſt fides, fuerunt occulta, probatiua uero fidem fuerunt manifeſta, 3a.q.29. 2m

20 Diſcipuli Chriſti crediderunt in eum, antequam uidiſſent eum facere miracula, 3a q 43.5 3m

21 Solus Deus poteſt per ſe facere uera miracula, 1a.q 1 0.2.0.* q.114.4.c*.12æ.q.111.4.c*q.113.10.c*22æ.q.178.1 1m*2m*4. 0.*3a.q.13.2.c*3m*q.78.4.2m

22 Omnia miracula fiunt miniſterio angelorum, 1a.quæſ.110. 4.2m.

23 Angeli & alij ſancti faciunt miracula miniſtrando, uel impetrando. 1a.q.110.4.1 *3a.q.13.2.3m * 78.4.1m

24 Sancti faciunt miracula dupliciter. ſ. poſtulatione, & poteſtate. ſ. non præcedente oratione manifeſta. tamen in utriſq; Deus operatur principaliter ſancti autem inſtrumentaliter, 1a.q.117.3.1m*22æ.q.178.1 m*3 .1.84.3 4m.

25 Miracula Ioſue, Iſaiæ, & Heliæ, fuerunt maiora ſecundum

 ſubſtan-

ſubſtantiam quam miracula, Moyſis, ſed ſecundum modum eſt e conuerſo, 22æ.q.174.4.2^{m}
26 Miracula ad commendationem ſanctitatis proprie fiunt tantum a ſanctis, ſed confirmationem doctrinę, fiunt etiam à malis per ueram fidem & per nomen Chriſti. 1ª.q.110 4.2^{m}.*22æ.q.178.2.0.*3ª.q.43.1.4.c
27 Miracula bonorum differunt à ſignis malorum quintupliciter, ſcilicet in efficacia, duratione, utilitate, fine, & modo, 1ª.q.114.4.2^{m}
28 Magi faciunt miracula, per priuatos contractus, id eſt per dęmones: boni uero per publicam iuſtitiam, id eſt per Deũ: ſed mali Chriſtiani, per ſigna publicæ iuſtitiæ, id eſt per nomen Chriſti, uel per aliqua eius ſacraméta, 1ª.q.110 4.2^{m} *q.114.4.3^{m}.*22æ.q.178.2.3^{m}
29 Omnia miracula dæmonum ſunt falſa, ratione rei, uel miraculi, 1ª.q.110.4.2^{m}.*4^{m}.*q.114.[illegible].0.*22æ.q.178.2.c
30 Antichriſtus faciet aliqua uera miracula, quoad [illegible]uram rei, uirtute dæmonum: ſed falſa quoad rationem miraculi, & ad decipiendum, 1ª.q.114 4.1^{m}.*22æ.q.178.1 2^{m}
31 Ioannes Baptiſta nullum fecit miraculum, ut homines principaliter Chriſto attenderent, 3ª. q. 38. a. 2^{m}. *quæſt. 40.2.1^{m}
32 Conuenientiſſimum fuit ut Chriſtus faceret miracula, ut oſtenderetur eius gratia unionis & eius doctrina ſupernaturalis, 3ª.q 43 1.0.*4.c
33 Chriſtus faciebat miracula uirtute diuina, 3ª.q.13.2.c.3^{m}.*q.43.2.c.*2^{m}.c.*4.c.*q.44 3.3^{m}
34 Chriſtus faciebat miracula uirtute propria, alii uero ſancti, uirtute aliena, 3ª.q.43.4.0
35 *Anima Chriſti, ut inſtrumentum uerbi ſibi uniti, habuit inſtrumentalem uirtutem ad omnes mutationes miraculoſas, ordinabiles ad inſtaurationem rerum, non autem ad annihilationem rerum, 3ª.q.13.2.c 3^{m}
36 Quæ fiebant à Chriſto miraculoſe, erant perfectiſſima, 3ª.q.44.3.2^{m}.*3^{m}.*q.46.6.c
37 Miracula Chriſti, ſufficienter oſtendebant eum eſſe Deum, 3ª.q.43.4.0
38 Chriſtus cepit facere miracula in nuptiis, non autem prius, ne humanitas eius phantaſtica uideretur, 3ª.q.36.4.3^{m}.*q.43.3.0
39 Chriſtus conuenientiſſime fecit miracula circa dæmones, angelos, cœlos, homines bruta & elementa, 3ª.q.4.4.0
¶ Mirum ſimpliciter, idem eſt quod miraculum, non autem ſecundum quod eſt mirum alicui, 1ª.q.105 17.c
1 Miſeria non eſt quęcunque defectus, ſed tantum defectus naturæ rationalis, quia opponitur felicitati, 1ª.q.21.4.c.*22æ q.30.1.c
2 *Nullus poteſt uelle miſeriam, ſed quilibet naturaliter eam fugit, 1ª.q.94.1.c

1 MIſericordia eſt compaſſio alienę miſerię in corde, quaſi [p]oſſumus, ſubuenire compellimur, 1ª.q.21.3.c.*22æ.q.[3]0.[1].c.2^{m}.*2.3.c
2 Miſericordia ut eſt motus appetitus, regulatus ratione, eſt actus uirtutis moralis, & uirtutis ſpecialis: [n]on autem ut paſſio tantum, 12æ.q.59.1.3^{m}.*22æ.q.30 3.0.* quæſt.36.3.3^{m}.
3 Miſericordia ut uirtus, eſt uirtus moralis circa paſſiones, & reducitur ad medietatem, quæ dicitur Nemeſis, ſed eas Ariſtoteles non ponunt uirtutes, quia ut paſſiones ſunt, ſunt laudabiles, tamen ut ſunt ab aliquo habitu electiuo, ſumunt rationem uirtutis, 22æ.q.30.3.4^{m}
4 Miſericordia ſecundum ſe, eſt maxima uirtutum, 22æ.quęſ.30.4.0.
5 Inter omnes uirtutes quæ ad proximum ſunt, miſericordia eſt potiſſima ſicut etiam eſt potioris actus, 22æ. quæſt. 30.4.c
6 Liberalitas conſiderat bonum, in dationibus communiter, miſericordia uero ſecundum rationem ſpecialem ſcilicet ut eſt releuatio miſeriæ alienæ, 22æ.quæſt. 31.1.3^{m}.*quæſt. 117.5.3^{m}
7 Datio beneficij ex miſericordia, procedit ex affectione ad eũ cui homo dat: uero miſericordia pertinet ad charitatem, liberalitas uero ad pecuniam, 22æ.q.117.5 3^{m}
8 Longe melius, & humanius, & piorum ſenſibus accommodatius in Cæſaris laude locutus eſt Tullius, ubi ait: nulla de uirtutibus tuis, nec admirabilior nec gratior miſericordia. 22æ.q.30.3.b.
9 Miſericordia poteſt præcedere, & ſequi iuſtificationem, & poteſt ſecum [c]oncurrere: quia operat[u]r contra peccatum per modum [ſa]tiſfactionis, & per modum præparationis, 22æ.q.113.[1].4^{m}
10 Miſericordia effectus charitatis, 22æ.q.28.principio.*q.32.1.c.*q.36.3.3^{m}
11 Motiua ad miſericordiam, ſunt tria maxime, ſcilicet mala contra naturam, contra ſpem, & contra merita alicuius, 22æ.q.30.1.c.
12 defectus, eſt ratio miſerendi ſemper, propter unionem, amoris, uel propter poſſibilitatem patiendi ſimilia, 22æ.quæſt. 30.2.0
13 Culpa inquantum huiuſmodi, non eſt motiua ad miſericordiam, quia eſt uolita, ſed eſt motiua ut eſt annexa alicui contra uoluntatem, 22æ.q.30.1.1^{m}
14 Miſericordia proprie nõ eſt ad ſe, nec ad perſonas multum coniunctas, ut ad parentes & filios: ſed ad eos eſt dolor, & in ijs durum eſt expulſiuum miſerationis, * quia in iis non miſeremur proprie, ſed debemus, & dolemus quid patimur, 22æ.q.30.1.2^{m}.*q.32.9.3^{m}.*q.106.3.1^{m}
15 Iniuriæ illatæ miſerabilibus, ſcilicet pupillis & uiduis, exaggerantur, quia magis opponuntur miſericordiæ, & nocumenta ſunt eis grauiora, quia nõ habent releuantem, 22æ.q.65.4.2^{m}
16 Amici, ſenes, ſapientes, debiles, & timidi, maxime miſerenſ, non autem ſuperbi, audaces, & contumeliæ diſpoſiti, 22æ.q.30.2.0
17 Miſericordia eſt in Deo, ſecundum effectum, & ſecundum affectum uoluntatis: non autem ſecundum paſſionem, 1ª.q.21.3.0.*22æ.q.30.2.1^{m}
18 Proprium opus Dei eſt tantum unum, ſcilicet benefacere & miſereri ſed punire conuenit ei propter culpam peccantis, 22æ.q.21.2.c
19 Deus dicitur omnipotentiam ſuam parcẽdo maxime & miſerando manifeſtare: non tam quoad ſubſtantiam facti, quàm etiam quoad licentiam faciẽdi, 1ª.q.25.3.3^{m}.*22æ.q.30.4.c.
20 Deus ſemper miſeretur, puniendo citra condignum, & præmiando ultra condignum, 1ª.q.21.4 1^{m}
21 Miſericordia Dei dicitur dupliciter, ſcilicet repulſio miſerię præcedentis ſine debito & remotio cuiuſcunque defectus ſine debito, 1ª.q.23 1.3^{m}
22 In omni opere Dei, eſt miſericordia, & iuſtitia, 1ª.quęſt.21.4.c.
23 Deus agendo miſericorditer, non agit contra iuſtitiam, nec econuerſo, 1ª.q.21.3.2^{m}.*3ª.q.46.2.3^{m}
24 In omni opere Dei, miſericordia ſemper eminet [iuſti]tiæ, 1ª.q.21.3.2^{m}.*4.c.fi.
25 Opus iuſtitię Dei, ſemper fundatur in opere m[iſ]ericord[iæ], & ipſum præſupponit, 1ª.q.21.4.c.*q.25.3.3
26 Maioris miſericordiæ eſt, impios iuſtificare, q[ua]m iuſtos creare: ſed ſunt æqualis potentiæ Dei, [1]ª [q.]43.4.[1]^{m}
27 Cum peccatores peccent contra Deum [qui] æternus eſt, conueniens eſt ut pęna æterna eis ex diuina iuſtitia inferatur Suppl.q.99.1.0
28 Nulla pęna tam dæmonum quam hominum per diuinam miſericordiam terminabitur, Suppl.q.99.2.c
29 Sicut dæmonibus pęna inferni erit perpetua ita & hominibus, quia utrique in malitia ſunt obſtinati. Suppl.q.99.3.0.
30 Chriſtiani ſoli qui in fide catholica finaliter perſeuerabunt, & ab aliis criminibus reperientur finaliter abſ[o]lu[ti], à pęna æterna erunt immunes, Suppl.q.9[9].4.c
31 Nec fides nec opera miſericordię eripient à pęna æterna eos, qui cum peccato mortali decedunt, Suppl.[q.]99.[5].0
1 Miſſa dicitur, quaſi tranſmiſſa, ſcilicet a populo ad Deum, & econuerſo: uel dicitur ab emiſſione catecuminorum, & excommunicatorum, 3ª.q.83.4.9^{m}
2 Ratio, & expoſitio eorum quæ dicuntur & fiunt in miſſa, & de ſingulis partibus miſſæ, 3ª.q.83.4.5
3 Defectibus & periculis in miſſa ſufficienter occur[r]itur, 3.q.83.6.0
4 Debilitas uel ægritudo, impedit à celebratione miſſæ propter impoſſibilitatem, ut in priuatis uſu oculorum uel digitorum, uel linguæ, uel propter periculum, ut in morbo caduco, & alienatione mentis: uel propter abominationem, ut in lepra: ſed lepra ordinem non tollit, 3ª.q.82.10.3^{m}
5 Audire miſſam & communionem accipere à peccatore nõ ſententiato ab eccleſia licet: quia ſuſpenſus a Deo quoad ſe, non autem quoad alios, 3ª.q.82.9.c
6 *Celebrans miſſam in peccato mortali, uel inducens talem ſcienter, uel audiens, miſſam præcipue per ſententiam eccleſiæ, uel notorij fornicarij, licet ſuſtineatur a prælatis, peccat mortaliter, 3ª.q 82.9.0
7 Accipere pro miſſa aliquid, quaſi pretium eius, eſt ſimonia: non autem accipere quaſi ſtipendium laboris, 22æ.quęſt. 100.2.2^{m}

8 Miſſa non debet celebrari niſi pro membris eccleſiæ: nec in canone miſſæ debet orari, niſi pro membris eccleſiæ, 3ª q.79.7.2^{m}

9 Miſſam licet dicere in loco nõ ſacro, cã neceſſitatis, ſcilicet in itinere uel propter deſtructionem eccleſiarum, ſed cum altari portatili, & aliis neceſſariis: non autem aliter, niſi da licentia epiſcopi, 3ª.q.83.3.0

10 Plures debent intereſſe miſſæ ſolenni: ſed in miſſis priuatis ſufficit unus ſcilicet ſeruitor, 3ª.q.83.5.12^{m}

11 Miſſa quotidie celebratur in eccleſia quintuplici ratione.ſ. quia ſemper oportet paratam eſſe medicinã contra quotidiana peccata: ut lignum vitæ ſemper ſit in medio paradiſi: ut nobis quotidie Chriſtus uniatur ſacramentaliter, & nos ei ſpiritualiter, ut ſit apud nos iugis memoria paſſionis Chriſti, ut uero agni loco typici agni quotidie vtamur ad veſperam, quem Iudæi ad veſperam conuertendi eſurient, 3ª.q.83.5.c.1^{m}

12 Miſſa poteſt dici, quando incipit apparere aurora non autem de nocte, niſi in natiuitate Chriſti, & in vigilia paſchę in principio noctis. 3ª.q.83.2.4^{m}

13 Hora miſſæ in feſtis, eſt tertia, in profeſtis diebus eſt ſexta, in ieiuniis nona: ſed poteſt tardari, maxime tempore ordinum, 3ª.q.83.2.3^{m}

14 Miſſa regulariter celebratur ſolẽniter hora paſſionis Chriſti.ſ. ab hora tertia uſque ad nonam 3ª.q.83.2.c

15 Miſſæ priuatæ poſſunt dici a mane vſque ad tertiam, uel vſque ad nonam, in diebus ieiuniorum, 3ª.q.83.2.3^{m}

16 In natali Chriſti quilibet ſacerdos poteſt dicere tres miſſas ſcilicet primam in nocte, ſecundam in aurora, & tertiam in die, propter triplicem natiuitatem Chriſti, ſcilicet quarum una eſt æterna, quæ quantum ad nos eſt occulta, licet ſecundum ſe ſit in plena luce: alia eſt tẽporalis, ſed ſpiritualis: qua.ſ. Chriſtus oritur tanquam lucifer in cordib. noſtris: tertia uero eſt temporalis & corporalis ſecundum quam uiſibilis nobis proceſſit ex utero uirginali carne indutus, 3ª.q.83.2.2^{m}.* 5^{m}

17 Non licet alio die, plures miſſas ab eodem celebrari, pro pecunia, uel adulatione ſecularium: ſed tantum pro urgenti neceſſitate, 3ª.q.83.2.5^{m}

18 Quando in una die occurrunt diuerſa beneficia Dei commemoranda uel impetranda pro uiuis uel mortuis: oporteret miſſam plures celebrari, ſi adſit facultas, puta una pro feſto, & aliam pro ieiunio, uel pro mortuis, 3ª.q.83.2.2^{m}

19 Multiplicatio miſſarum, multiplicat oblationem ſacrificii, & multiplicat eius effectus non autem multitudo hoſtiarum in una miſſa, ideo ſumens multas hoſtias in una miſſa, non percipiet maiorem effectum, 3ª.q.79.7.3^{m}

20 Miſſa melioris ſacerdotis, eſt melior, quoad annexa: ideo melius eſt eam audire, licet quoad ſacramentum, & effectum ſacramenti, omnes miſſæ ſint æquales, 3ª.q.82.6.0

1 Miſſio de ratione ſua importat reſpectum miſſi ad mittentem, & ad aliquem terminum, 1ª.q.43.1.c.* 2.c. 3^{m}

2 Miſſio, non dicit gradum dignitatis, ſed auctoritatem principii in uno reſpectu exeuntis ab eo, 1ª.q.43.1.1^{m}.* 3ª.q.39.8.1^{m}

3 Miſſio uiſibilis in diuinis, eſt ſignum miſſionis inuiſibilis factæ, non quidem tunc, ſed prius, 1ª.q.43.7.6^{m}

4 *Mittere filium & ſpiritum ſanctum, conuenit cuilibet perſonæ diuinæ, & toti trinitati, 1ª.q.43.8.0

5 Spiritus ſanctus non mittit ſe proprie, quia miſſio dicit diſtinctionem mittentis a miſſo, ſecundum Præpoſitinum, & Altiſiodorenſem, ſed mittit ſe improprie idest dat ſe, 1ª.q.43.8.0

6 Homo nullo modo poteſt mittere ſpiritum ſanctum, 1ª.q.43.8.c.ſi.

7 Mitti ſecundum imperium, uel ſecundum conſilium, non conuenit Deo, quia dicit minoritatem, nec ubi non fuit prius, quia dicit receſſum, ſed ſecundum originem: & ſecundum nouum modum, 1ª.q.43.1.0.* 3.c.* 4.3^{m}.* 5.c.3^{m}.* 6.c.* q.112.1.c.3^{m}

8 Mitti conuenit filio, & ſpiritui ſancto, ſed nullo modo conuenit patri, nec trinitati.1ª.q.43.4.8.0.* q.112.1.c.* 3ª.q.39.8.1^{m}

9 Mitti inuiſibiliter conuenit filio & ſpiritui ſancto, non autem patri, 1ª.q.43.5.0

10 Mitti viſibiliter ut donum, & ut ſanctificationis indicium, conuenit ſpiritui ſancto, filio autem, ut ſanctificationis auctori, 1ª.q.43.7.0

11 Miſſio filii & ſpiritus ſancti, diſtinguitur ſecundum originem, & ſecundum effectus illuminationis, & inflammationis: ſed conueniunt in gratia, nec una poteſt eſſe ſine alia, 1ª.q.43.5.3^{m}

12 Miſſio filii eſt prior miſſione ſpiritus ſancti, ratione donorũ & exitus, ſed ratione dantis, eſt econuerſo, 3ª.q.7.13.c

13 Miſſio filii, prior eſt ordine naturæ, miſſione ſpiritus ſancti, ſicut ordine naturæ, ſpiritus ſanctus procedit à filio, & à ſapientia dilectio, 3ª.q.7.13.c

14 Miſſio filii Dei triplex.ſ. in mente, in carne, & ad prædicandum, 3ª.q.42.1.0

15 Non eſt miſſus Chriſtus ad prædicãdum, niſi ad oues quæ perierunt domus Iſrael, quadruplici ratione.ſ. primo ut oſtenderet impleri promiſſiones factas Iudæis, & non gentibus: ſecundo ut eius aduentus oſtẽderetur eſſe à Deo: tertio ut Iudæis auferret calumniãdi materiam: quarto quia Chriſtus per crucis uictoriam meruit poteſtatem, & uictoriam, & dominium ſuper gentes, 3ª.q.42.1.0

16 Miſſio inuiſibilis, non fit ad ſacramenta, quia non fit, niſi reſpectu termini, 1ª.q.43.6.4^{m}

17 Miſſio inuiſibilis fit ad oẽs exiſtentes in gratia, 1ª.q.43.6.0

18 Ad patres ueteris teſtamenti facta eſt miſſio inuiſibilis, 1ª.q.43.6.1^{m}

19 *Miſſio inuiſibilis fit ad ſanctos, in omni augmento gratiæ ſecundum extenſionem ad nouum effectum: non autem ſecundum intenſiuum, 1ª.q.43.6.2^{m}

20 Ad beatos facta eſt miſſio inuiſibilis, in principio beatitudinis, non autem poſtea, quoad intenſionem gratiæ, ſed quoad extentionem idest quoad aliqua myſteria, quæ eis reuelantur de nouo, uſque ad diem iudicii, 1ª.q.43.6.3^{m}

21 Miſſio inuiſibilis facta eſt ad Chriſtum, in primo inſtanti ſuæ conceptionis. & nulla ulterius, 1ª.q.43.6.3^{m}.* 7.6^{m}

22 Miſſio inuiſibilis plenior fit poſt incarnationẽ, quàm prius ſecundum communem ſtatum: licet in ſpirituali ſit econuerſo, 1ª.q.43.7.6^{m}

23 Ad patres ueteris teſtamenti, non fuit facta miſſio uiſibilis, quia prius debuit perfici miſſio uiſibilis filii: quàm ſpiritus ſanctus manifeſtaretur, 1ª.q.43.6.1^{m}.* 7.6^{m}

24 Miſſio uiſibilis primo facta eſt Chriſto, & poſt Apoſtolis, quia per eos gratia in alios diffuſa eſt, ſecũdum quòd per eos eccleſia plantata eſt, 1ª.q.43.7.6^{m}

25 Miſſio uiſibilis, facta eſt ad patres in primitiua eccleſia, ut ad fundatores eccleſiæ, non autem nunc, quia per eã firmamur, 1ª.q.43.7.6^{m}

26 Ad Chriſtum facta eſt miſſio uiſibilis ſpiritus ſancti bis.ſ. in baptiſmo in ſpecie columbæ, & in transfiguratione in nube lucida, ſed & ad apoſtolos bis, primo in flatu, ſecundo in linguis igneis propter multa myſteria, 1ª.q.43.7.6^{m}.* 3ª.q.39.6.4^{m}.* q.72.2.1^{m}

27 Natura humana in qua, & per quam, facta eſt miſſio uiſibilis filii Dei, eſt illa ad quam fit miſſio: ideo filius Dei eſt in ea nouo modo: non autem creatura ſecundum quam fit miſſio uiſibilis ſpiritus ſancti, 1ª.q.43.7.1^{m}

28 Miſſio uiſibilis, non fit ſecundum uiſionem imaginariam, ut prophetia, nec ſecũdum res præexiſtentes, ut ſacramenta utriuſque teſtamenti, ſed ſicut in ſignis, ſicut flamma rubi, & columna ignea, 1ª.q.43.7.2^{m}.* 3ª.q.39.8.2^{m}

1 ¶Modalis diſtinctio, per ſenſum compoſitum. & ſenſum diuiſum, non tenet in formis inſeparabilibus, 1ª.q.12.13 3^{m}

1 Modeſtia eſt uirtus moderatiua paſſionum: ideo adiungitur temperantiæ, ut uirtuti principali: quia eſt difficillima, 22^{ae}.q.143 0.* q.160.0

2 *Modeſtia eſt circa actiones interiores, & exteriores, 22^{ae}.q.160.2.c.1^{m}.* q.168.1.0

3 Modeſtia moderatur exteriorem hominis uitam in inceſſu, habitu, & huiuſmodi: ſed epychia moderatur obſeruantiam uerborum legis: poteſt tamen eſſe quod nomen epyeikiæ apud Græcos per quandam ſimilitudinem transfertur ad omnes moderationes, 22^{ae}.q.120.2.3^{m}

4 Partes modeſtiæ, à diuerſis aſſignantur diuerſimode, 22^{ae}.q.160.2.2^{m}

5 Partes modeſtiæ ſecundum Andronicum, ſunt tres.ſ. bona ordinatio, quæ diſcernit quæ & quo ordine ſunt agenda: ornatus qui ſeruat decentiam in agendis: & auſteritas.ſ. in uerbis, 22^{ae}.q.143.c.ſi.* q.160.2.ſi.* q.168.1.c.ſi.

6 Partes modeſtiæ ſecundum Tullium, ſunt quatuor.ſ. humilitas, ſtudioſitas, manſuetudo, & ſimplicitas, & ſecundum Ariſtotelem, etiam eutropelia, 22^{ae}.q.160.2.c.* q.161.4.c.* q.166.2.c.ſi.* q.168.2.c.ſi.

7 Sub modeſtia continetur omnis moderatio motuum corporalium, & rerum exteriorum. & ipſi, ſecundũ Tullium, 22^{ae}.q.143.4^{m}.* q.160.2.c

*Omnis modus in quantum modus, bonus eſt, ſed malus idẽ dicitur, quia minora ſunt quædam, quàm eſſe deberent: aut

aut quia non ijs rebus accommodantur, quibus accommodanda ſunt: & ideo dicuntur mala, quia ſunt aliena & incongrua, & ita dicitur malus modus, uel mala ſpecies, uel malus ordo, 1ª.q.5.5.4m

1 ¶Mollicies proprie reſpicit defectum delectationum, ſed delitiæ reſpiciunt cauſam impeditiuam earum ſcilicet labo rem uel aliquid tale: ideo delitiæ ſunt quædam mollicies, 22æ.q.138.1.2m

2 Mollis dicitur, qui recedit à bono, propter triſtitias cauſatas ex defectu delectationum; quaſi cedens debili mouenti, non autem ſi graui mouenti cedant, 22æ.q. 138.1.c

3 Mollities eſt uitium oppoſitum perſeuerantiæ, & cauſatur dupliciter, ſcilicet ex conſuetudine, & ex naturali diſpoſitione, 22æ.q.138.1.o.° 2.c

4 Qui patiuntur muliebria, dicuntur molles, quaſi mulieres effecti, 22æ.q.138.1.3m

¶Moneta. ° Cudentes falſam monetam, poſſunt iuſte occidi in iudicio ſeculari, & rebus ſuis ſpoliari, 22æ. q.11.3.c

¶Monſtra dicuntur peccata in quantum ſunt ex peccato in actu naturæ à fine ultimo, non autem à fine proximo, 12æ.q 21.1.1m.° 2m

¶Moralia ſpecificantur ex fine, 1ª. q.48.1.2m

1 MOrs & omnis defectus corporalis, & rebellio carnis ad ſpiritum, ſunt pœna peccati primorum parentum, conſequens pœnam principalem, ſcilicet ſubtractionē originalis iuſtitiæ, 12æ q.85.5 o.° q 87.7.c.1m.° q. 4 3.2m.° q.100 8.3m.° q.102 9.1m.° 22æ.q.153.2.1m.° 2m.° 3m.° q.164 o.° 3ª. q.1.4.2m.° q.14.1.c.° 3. c.2m.° 4.c.3m.° q. 52.5.c

2 Cauſa mortis, & aliorum defectuum corporalium in natura humana, eſt duplex, ſcilicet remota idest contrarietas principiorum, & proxima, ſcilicet peccatum, 22æ.q.164. 1 1m.° 3ª.q.14.3.2m.° q.15 2.1m

3 Mors ut iuſta pœna, eſt à Deo, non autem ut eſt malum naturæ humanæ, 12æ.q.85.5.c.fi.° q. 4.5.2m.° q.100.8.3m.° 22æ.q.164 1.4m

4 Mors & alij defectus: non ſunt æqualiter in omnibus, triplici ratione, ſcilicet propter peccata parētum, utilitatem filiorum, & diuerſam complexionem, 12æ.q 85.5.1m.° q. 87.7.1m.° 22æ.q.164.1.4m

5 Primi parentes ſeneſcendo, inceperunt mori prima die qua peccauerunt, licet poſtea multū uixerint, 22æ.q. 164.1.8m

6 Ante reſurrectionem omnes morientur, 12æ.q.81.3.1m.° 3ª q.46.11.1m

7 Pœna mortis in præſenti non infligitur pro quolibet peccato mortali, ſed tantum pro peccato inferente damnum irreparabile, uel pro horribili deformitate, 22æ. q. 66. 6. 2m.° q.108.3.3m

8 Nullus debet cupi de morte contra iura, 22æ. q.10.12.2m.° q.59.4.3m ° 3ª. q.68.10.1m

9 Mors ut priuatio uel ut terminus alterationis præcedentis, eſt pœna damni, non autem eſt pœna ſenſus: nec aff[illegible] niſi ratione alterationis præcedentis, 22æ.q.164 1 [illegible]

10 Mors eſt meritoria, licet ſit pœna: quia boni bene utuntur bonis & malis, ſicut mali male utuntur & bonis & malis, 22æ.q.164.1.6m

11 Mors illata, etiam pro criminibus, aufert totam pœnā pro criminibus debitam in alia uita, uel partem pœnæ, ſecundum quantitatem culpæ, & patientiæ & contritionis, nō autem mors naturalis 22æ.q.25.6.2m

12 Mors & alij defectus naturæ, cauſant dolorem & timorem quia ſunt naturam particularem, 12æ.q.42.2.3m

13 Mors ſecundum ſe, eſt odibilis naturaliter: ſed eſt appetibilis, propter beatitudinem, 12æ.q.5 3.c.° 3ª.q.46.6 c.4m

14 Quilibet tenetur mori, pro ſalute animæ proximi certa: aliter eſt de conſilio, 22æ q.26.5 3m

15 Exponere ſe, & ſuos periculo mortis, pro liberatione perſonæ per quam ſuſtentatur eccleſia, uel reſpublica, eſt laudabile, 22æ.q.32.6.c

16 Virtuoſus maxime triſtatur de morte ſua, quia priuatur maximo bono, quo maxime dignus eſt ſcilicet uita & uirtutibus, ſecundum præſentem uitam: licet quidam gaudeant, propter ſpem beatitudinis, 22æ. q.123.8.c.° 3ª.q.46.6.8m

17 °Decens fuit Chriſtum mori, 3ª.q. 50.1.o.° q.52 1 c

18 Chriſtus habuit ſimpliciter neceſſitatem moriendi abſolutam, etiam ſi non occideretur ſecundum aliquos, ſed ratione humanitatis [illegible], neceſſitatem uero finis habuit etiam ratione perſonæ, 3ª.q 14 2.o

19 Mors Chriſti fuit uiolenta ex parte naturæ humanæ. licet perſonæ eius non potuerit inferri uiolentia: ſed quantum in occidentibus fuit, intulerunt mortem, 3ª. q.14.2.o.° q. 46 3.2m.° q. 47 1.o

20 Chriſtus mortuus eſt ex obedientia & charitate triplici ratione, ſ. ratione iuſtificationis humanæ ratione reconciliationis diuinæ, & ratione uictoriæ Chriſti, 3ª. q.47.2.2. c.° q. 48. 2. 3. c.° q.49.1.c. ° 4.3m.° q 51.4.c.° q.5[illegible] 1.c. principio.

21 In ſymbolo fidei dicitur, quod filius Dei eſt paſſus mortuus, & ſepultus, 22æ. q. 1.8. c.° q. 2. 7. o.° 3ª. q.50.2.b.° c fi.

22 Mors Chriſti in fieri cauſauit noſtram ſalutem, merendo eam, non autem in facto eſſe, ſed tantū effectiue deſtruendo mortem animæ, idest, peccatum & mortem corporis, 3ª.q. 0.6,o.° q.51.1.2m.° 2.4m.° 4.c.2m.° q. 53. 2.c.3m.° q.56.1.4m

23 Mors Chriſti eſt cauſa efficiens gratiæ, & cauſa ſufficiens ſalutis noſtræ, 3ª.q.50.6.o.° q.51.1.2m.° 2.4m.° 4.c.2m.° q. 53 2.c.3m.° q.56 1.4m

24 Chriſtus noluit mori ex morbo, nec in ſenectute, ſed ex paſſione illata, & in iuuentute, ne inuitus, uel ex infirmitate putaretur mori, 3ª.q 46.3.2m.° 9.4m.° q.51.3.c

25 °Chriſtus fuit ſimpliciter mortuus, 3ª. q.50.4.c.° 5.c

26 Licet Deus ſit immortalis, non tamen conuenienter confitemur, unigenitū Dei uerbum fuiſſe paſſum & mortuum: quia non hæc ei attribuimus, ſecundum naturā diuinam, ſed ſecundum humanam, quam pro noſtra ſalute in unitatem perſonæ aſſumpſit, 22æ.q.1.8.c

27 In morte Chriſti fuit ſeparata anima à corpore, 3ª.q.50.3. o.° c. 4m.° 4 c 1m ° 6.c.° q.52.3.c.° q.53.1.1m.° q.54.1.c

28 In morte Chriſti, deitas non fuit ſeparata ab anima eius, 3ª q.50.3.o.° 4 1m.° q.52.3.c.° q.53.1.c

29 Nec à carne eius, 3ª.q 50.2.o.° 3.1m.° 4.1m.° 6.c.° q. 52. 3.o.° q.53 1 2[illegible] ° 4 c.° q.[illegible].1.1m

30 Nec à ſanguine eius, 3ª.q.25.2.c

1 MOS primo ſignificat conſuetudinem, idest frequentiam eorum quæ ſunt in poteſtate noſtra. ſecundo actum, uel inclinationem appetitus humani, à natura, uel conſuetudine, uel infuſione, 12æ.q.58.1.c

2 Mores in brutis, dicuntur per ſimilitudinem, ea quæ fiunt ab eis, ex paſſionibus appetitus, 12æ. q. 24. 4 3m.° quæſt. 58. 1. c

3 Mores diuinos debemus imitari, 22æ. q. 10.1.c.principio

1 ¶Motus proprie ſignificat actum imperfectum [illegible] ſed ſecundum ſimilitudinem, prædicatur de omni [illegible] ne, 1ª.q 9.1m.° q 14.1.2m.° q.18 1.c.° 3.1m ° q[illegible]m.° 3m.° q.50.1.2m.° q.51.[illegible]2m.° q.58.[illegible]1m [illegible] 3. 2.c.° 12æ. q. 31. 2. 1m.° q.109.1.c.° 22[illegible] 3m.° q. 180.6.c.° [illegible]ª.q.21.1 3m.° q. 4.2.c

2 Omnis motus uel mutatio, eſt actus [illegible] o potentia, in quantum huiuſmodi, 1ª.q.9.[illegible]

3 Motus dicitur æquiuoce, de op[illegible] corporali, & ſpirituali, 1ª.q.18.3.1m.° q 33.° q[illegible] 6. 3m

4 Omnis motus uel mutatio, ſequitur al[illegible] quam potentialitatem, 1ª.q.9.1.c

5 Motus duplex ſcilicet naturalis, & uoluntarius, & de ratione utriuſque eſt, quod fit à principio intrinſeco, 12æ.q.6.1. 3m.° 4.5.c

6 Motus naturalis eſt tantum ad unam partem, & perficitur quiete naturali, & eſt corporis ex[illegible] extra ubi naturale uoluntarius autem eſt ad oppoſita, 1[illegible].q.2e 1.c

7 Motus dicitur naturalis dupliciter. [illegible] à principio actiuo, uel à principio paſſiuo & materiali, 12æ.q.6 5 2m ° 3ª.q.32.4.c

8 Motus reducitur ad genus ſui termini, in quantum procedit de potentia ad actū, quia terminus eſt in motu in potentia, 1ª. q.62.4.2m.° 3ª.q 2.4.6.2m

9 Motus reducitur ad genus ſui termini, quoad [illegible] ſuam, licet ponatur in prædicamento p[illegible] tum importat ordinationem mouentis & [illegible], 3ª. q. 62 2.2m

10 Nullus motus denominatur à ſubiecto, ſed à termino, 3ª. q. 35.1.2m

11 Terminus motus duplex ſcilicet res ad quā tendit, & quies in ea. & uterque duplex ſcilicet totius, & partis, 1ª.q.5. 6.c.° 12æ.q.11.3.c.° q. 12.2 o

12 Vnius motus non poſſunt eſſe plures termini ex eadem parte, niſi ſubordinati, 12æ.q.12 3 2m

13 Motus accipit ſpeciem à termino ad quem, nō autem à termino à quo, 1ª.q. 23.1.3m

14 Motus exiſtentis in potentia, eſt propter indigētiam ſuam, non autem motus exiſtentis in actu, ſed eſt propter indigentiam alterius, 1ª q.53.1.3m

15 Motus eſt actus imperfecti, ſed operatio eſt actus perfecti, 1ª.q.

1ª.q.18.1.c.*3.1m.*q.53.1.2m.*q.56.1.3m.*q.58.1.1m.*q.39 1.3m.*q.73.2.c.
16 In motu diſcreto poteſt dici aliquid moueri in termino, à quo & in termino ad quem, & in quolibet ubi in quo eſt mobile, quia ſucceſſio diuerſorum ubi, dicitur motus, non autẽ in motu continuo, 1ª.q.53.1.3m.*3. m.
17 Quando ex una cauſa proueniunt multi motus, tantum primus motus reſpicit neceſſario illud principalius quod reſpicit cauſa, cæteri uerò reſpiciunt principalius quod conuenit eis ſecundum propriam rationem, 22æ.q.36.1. 5m.
18 Nomen motus & diſtantiæ, & omnium huiuſmodi deriuatum eſt à motu locali, ad omnes alios motus, 12æ.quæſt.7. 1.c.
19 Motus localis eſt perfectior cæteris motibus, 1ª.q.110.3.c. *22æ q.180.6.c.
20 Motus localis eſt primus, 1ª.q.67 2.3m.*22æ.q.182 6.c.
21 Per motũ localem nihil acquiritur in mobili, ſed tantum acquiritur aliquid extra, ſ. locus, 1ª.q.110.3.c.
22 Neceſſe eſt eſſe aliquod mouẽs, omnino immobile, 1ª.q.2.3. c.*q.9.1.0*q.75.1.1m
23 Motus ſemper ab immobili procedit, & ad aliquid quietum terminatur, 1ª.q.7.8 c.*q.82.1.c.b.*q.84.1.5m.*q.113 3.c.
24 Primum mouens in quolibet genere, eſt non motum in illo genere motus, 3ª.q.12.3.c.*q.24 4 c.
25 Deus mouet, ſicut deſideratum & intellectum non quidem ſemper à motu, ſed à ſeipſo, 1ª.q.105.2.2.
26 In omnibus mouentibus ordinatis uirtus ſecundi deriuatur à primo, quia ſecundum non mouet niſi inquantum mouetur primo, 12æ.q.93.3.c.*q.109.1.c.
27 In omnibus motoribus & mobilibus ordinatis, motor inferior habet motum proprium, & præter hoc ſequitur motum ſuperioris motoris, 22æ.q.2.3.c.
28 Res naturalis, dupliciter non poteſt ab aliquo moueri, ſcilicet propter impedimentum fortioris motoris: uel quia non ſubiicitur ei quoad illud 22æ.q.104. .c.
29 Omne quod mouetur, ab alio mouente mouetur, 1ª.quæſt. 2.3.c.
30 In mouentibus & motis, non proceditur in infinitum, 1ª.q. 2.3 c.*q.51.3. m
31 Res intantum indiget moueri ab alio, inquantum eſt in potentia quo ad exercitium actus: uel quo ad determinationem obiecti, 1ª. 2 3.c.*12æ.q.9.1.c.
32 Omne mouens trahit ad ſe, uel pellit à ſe, 12æ.q.23.4.c.
33 Omne mouens, dat motu tria, ſ. inchoationẽ, motum, & quietem, 12æ.q.23.4.c.*q.20.2.c.
34 Omne mouens ſe, diuiditur in duas partes, ſ. in partem mouentem, & partem motam, quod conuenit tantum animatis 3ª.q.32.4.c.
35 Idem ſecundum diuerſa, poteſt ſe mouere, non autem ſecundum idem, 12æ.q.9.3.0.*q.51.2.2m.*22æ. 9 3.c.
36 Eorum quæ mouetur à principio intrinſeco, quædam mouent ſe ſeilicet omnia quæ cognoſcunt finem, non autem alia, 12æ.q.6.1 c.
37 Mouentium ſe quædam ex gradu licet ſecundum executionem tantum, ut p... formam imperfecte ut bruta: uel perfecte, ... ſecundum finem aliquorum ut homo uel uniuerſaliter, ut Deus, 1ª q.18.3.c.
38 In omni natura in qua eſt operatio à ſubſtantia, oportet eſſe aliquem motum motus, 1ª.q.9.2.0.
39 Non omne quod mouetur eſt corpus, niſi per ſe in motu naturali, 1ª.q 75.1.1.
40 In omnibus rebus creatis eſt aliquid ſtabile ad minus materia prima, & aliquid mobile ſiue ad motum pertinens, uel ad operationem, & quorum ad utrunque, res indigent gubernatione, alias in nihilum deciderent. 1ª. quæſt.103. 1.2m.
41 Omne quod mouetur, manet ſecundum aliquid, & ſecundũ aliquid tranſit ideo eſt compoſitum, 1ª.q. .1.c.
42 Omne quod mouetur, ſuo motu acquirit aliquid, & pertingit ad aliquid, ad quod prius non pertingebat, 1ª.q.9.1.c.
1 ¶Moyſes ſecundum Dionyſium propter multam ſuam manſuetudinem, fuit dignus apparitione diuina ideo manſuetudo debet maxime appeti, 22æ.q.157.4.ad 1.

1 Mulier facta eſt ex uiro, quadruplici rõne, ſ. ut primus homo eſſet ſimilis Deo, in ratione principii: ut eam plus diligeret: ut ei præeſſet: ut ſignificaret quod Chriſtus eſt principium eccleſiæ, 1ª. 92.2.0.
2 Mulier debuit produci ſeorſum, in prima rerum productione, ut eſſet maior diſcretio ſexuum in hominibus, & ut uacent magis operationi nobiliori, ſcilicet cõtemplationi, 1ª. q.92.1.c.
3 Mulier facta fuit in adiutorium uiri, quo ad generationem tantum, quia in aliis melius adiuuatur uir per uirum, quàm per mulierem, 1ª.q.92.1.c. principio.*q.98.2.b.2.
4 Mulier in ſtatu innocentiæ, fuit imperfectior uiro, & ſecundũ corpus, & ſecundum animam, non autem in ſtatu gloriæ. 1ª q.92 .2m.
5 In ſtatu innocentiæ, fuiſſent tot mulieres, quot uiri, 1ª.q.99. 2.3m.
6 In actu tentationis diaboli mulier aſſumebatur quaſi inſtrumentum tentationis ad deiiciendum uirum, quia mulier erat infirmior uiro: unde magis ſeduci poterat, 22æ. q 165. 2.1m.
7 Mulier propter elationem præcedentem, ſeducta eſt, ut crederet quod ſerpens haberet uſum loquendi, non quidem per naturam, ſed ſupernaturaliter, 1ª.q.94.4.1m.*2.*12æ.q.89. 3.2m *22æ.q.163.1.4m.*4 1m.
8 Inſpectio mulierum ordinatur ad aliquid noxium, ſ. ad concupiſcendum, 22æ.q.167 .c.
9 In mulieribus non eſt ſufficiens robur mentis ad hoc, ut concupiſcentiis reſiſtant, 22æ.q.149.4.c.*q.16 .2.1m.
10 Non eſt crimen mulieris per uiolentiam uiolatæ, ſi conſenſus non adſit, 22æ.q.64.5.3m.
11 Multiloquium eſt filia gulæ, 22æ.q.148.6.c.
¶Mundana quælibet reducuntur ad tria, ſ. ad honores, ad diuitias & ad delitias, 12æ.q.108 3.4m.*4.c.
Mũdicia cordis duplex, ſ. ab affectionibus inordinatis per uirtutes & dona appetitus, & à phantaſmatibus & erroribus per donum intellectus, & hæc eſt completiua uiſionis Dei, prima autem diſponit ad eam, 22æ.q.8.7.0.
1 ¶Eſſe in ſæculo in mundo dicitur dupliciter, ſcilicet ſecundũ præſentiam corporalem, & ſecundum affectũ mentis, 22æ. q 188.2.3m.
2 Mundus eſt neceſſario unus, 1ª.q.47.3.0.
Mundus nõ eſt factus à caſu, ſed à ſolo Deo, 1ª.q.15.1.0.*q.47 1.0.*q.103.1.0.
4 Mundus habet eſſe poſt non eſſe ex ſola uoluntate Dei, 1ª.q. 46.2.0.
5 Antequam eſſet, poſſibile erat mundum eſſe potentia Dei, nõ autem potentia materiæ, 1ª.q.9.2.c*.q.46.1.1m.
6 Deus præceſſit mundum duratione æternitatis, non autem duratione temporis, 1ª.q.46.1.8m.
7 Si mundus ſemper fuiſſet, non æquaretur Deo in duratione, 1ª.q.46.2.3m.
8 Mundus neceſſario gubernatur ab uno, ſ. à Deo, 1ª.q.103.1. 3.0 *12æ.q.61.1.c.
9 Facilima uia, ad oſtendendum Deum eſſe & omnia eſſe ab eo, eſt ex ſuppoſitione nouitatis mundi, 1ª.q.46.3.6m.
10 Solutiones earum rationum falſarum arguentium æternitatem mundi ponuntur, 1ª.q.46.1.0.
11 Si mundus eſſet æternus, ſequeretur neceſſario, animas eſſe infinitas, uel animam plures uniri diuerſis corporibus, uel eſſe unum tantum intellectum omnium hominum 1ª.q. 46 2.8m.
12 Nouitas uel æternitas mundi non poteſt probari demonſtratiue, 1ª.q.46.1.2.0.
13 *Ariſtoteles non intendit demonſtrare æternitatem mundi, ſed diſputatiue tantum procedere, 1ª.q.46.1.c.
14 Ante mundum fuit tempus, intelligitur ſecundum imaginationem tantum, 1ª.q.46.1.8m.
1 ¶Munus datum uel acceptum pro re ſpirituali, quaſi pretium eius, eſt ſimonia, non autem quaſi ſtipendium, & eſt triplex munus ſ. munus à manu, à lingua, & ab obſequio 22æ.q. 77.2.3m.*q.100.2.2m.*3.0.
1 Muſica inſtrumenta, & cantus erant in ueteri teſtamento, ſed eccleſia aſſumpſit ſecundum, quia morale eſt: non autem aſſumpſit primum, quia inſtrumenta illa figuralia ſunt, & nimis occupant animum, & ipſum mouẽt ad corporalem delectationem, ideo ſunt contra ſapientiam, & ideo ſubtrahuntur in eccleſia inſtrumenta muſica, ut a corporalibus retrahuntur, diuinis laudibus mancipati. 22æ.q.91.2 4m.
1 ¶Mutabile dicitur dupliciter, ſ. per potentiam in eo exiſtentem, uel per potentiam exiſtentem in alio, 1ª.q.9.2.c.
2 Mutabilitatis principium & cauſa, eſt rei potentialitas, 1ª. quæſt.9.1.c.
3 Philoſophi non conſiderauerunt mutabilitatem, niſi eam quæ eſt ſecundum formam à cauſa mutabili, 1ª.q.44.2.c.* q.15.2.1m.
4 Angeli non ſunt hac mutabilitate mutabiles, quantum ad id quod in eorum natura eſt, 1ª.q.44.2.c.*q.45.2.1m.

1 Mutatio triplex, ſcilicet naturalis, miraculoſa, & annihilatio, 3ª.q.13.2.c.

2 Nihil

2 Nihil poteſt eſſe ubi prius non fuit, niſi uel eo mutato, uel mutato alio in ipſo, 3ª.q.75.2.c.
3 Omne quod quocunque modo mutatur, eſt in potentia, & manet quoad aliquid, & quoad aliquid tranſit, & eſt compoſitum, & acquirit aliquid prius non habitum. 1ª.quæſt. 9.1.c.
4 Mutatio accipit ſpeciem & dignitatem à termino ad quem, non autem a termino à quo, 1ª.q.35.1.2^{m}.
5 In omni mutatione oportet aliquid idem eſſe ſub utroque termino habens ſe nunc aliter quàm prius, 1ª.quæſt.45.2.1^{m}.
6 Omnis mutatio poſſibilis fieri à quacunque creatura, poteſt fieri ab anima Chriſti inquantum eſt inſtrumentum diuinitatis, non autem ſecundum ſe, 3ª.q.13.2.2^{m}.
¶ Mutatum eſſe, eſt pars motus diſereti, & terminus motus cõtinui. 1ª.q. 3.2.3^{m}.
¶ Mutilatio membrorum eſt illicita, niſi fiat propter ſalutem totius corporis, non autem animæ: uel niſi fiat per publicam poteſtatem, propter bonum commune, 22ª.q.65.2.1^{m}.°q.65.1.o.

N

1 NAtiuitas eſt exitus à generãte, cõiuncto, à quo habet principia ſufficientia, & dicitur oriri ratione primi: naſci ratione ſecundi, & gigni ratione tertii, 1ª.q.27.2.c.
2 Natiuitas attribuitur alicui dupliciter, ſcilicet ut ſubiecto naſcenti, & ut termino primum conuenit tantum ſuppoſito, ſecundum autem formæ & naturæ, 3ª.quæſt. 35.1.c.°2.c. 3^{m}.°4.c.
3 Eſſe, fieri, & naſci proprie, conuenit tantum ſubſiſtenti, ſed conuenit formis conſequenter, accidentibus autem per accidens, 3ª.q.35.1.o.
4 Naſci & oriri conuenit omni & ſoli uiuenti generabili, ſed ſecundum ſimilitudinem conuenit accidenti, aquæ & ſoli, 1ª.q.27.2.c.
5 Fructus arborum, capilli, oua, & huiuſmodi, dicuntur naſci, ſed non dicuntur filii, 1ª.q.27.2.c.°3ª.q.32.3.c.
6 Natiuitas Chriſti ex parte matris fuit naturalis, ſed ex parte operationis ſpiritus ſancti, fuit miraculoſa: unde beata Virgo eſt uera & naturaliter mater Chriſti. 3ª.q.35.3.2^{m}.h.
7 Chriſtus poteſt dici bis natus, 3ª.q.35.2.4^{m}.
8 Natiuitas Chriſti duplex. ſ. natiuitas æterna à patre, & natiuitas temporalis à matre, 3ª.q.35.2.o.°5.c.
9 Chriſtus non fuit ſubiectus tempori in naſcendo, ſicut cæteri homines, ſed elegit tempus quo conuenientiſſime naſceretur, 3ª.q.35.8.n.
10 Chriſtus natus eſt nocte, qui uenit ad tenebras infirmitatis noſtræ. 3ª.q.83.1.2^{m}.°4^{m}.
11 Chriſtus uoluit naſci in Bethleem, in diuerſorio: propter humilitatem: non autem in Hieruſalem, nec Romæ, nec Nazareth, 3ª.q.35.7.o.°q.46.10.1^{m}.
12 Chriſtus uoluit naſci de populo Iudæorum, quia decebat eũ naſci ex populo pollente ſpeciali prærogatiua ſanctitatis. 12ª.q.98.4.c.1^{m}°5.c.°3ª.q.4.6.3^{m}.
13 Chriſtus natus eſt per genitalia beatæ Virginis, dummodo per hoc perfectioni uirtutis nihil ſubtrahatur, ſecundum Hieronymum contra Heluidium: & cum dicit Ambroſius quod Chriſtus aperuit matris ſuæ uuluam hoc dicit exponens illud quod euangeliſta de lege induxit: quod quidẽ, ut Beda dicit, conſuetæ natiuitatis more loquitur non, quod dominus ſacri uentris oſtium, quod ingreſſus ſanctificauerat, egreſſus deuirginaſſe credendus ſit: unde illa adapertio non ſignificat reſerationem communem clauſtri pudoris uirginei, ſed ſolum exitum prolis de utero matris, 3ª. q.28.2.1^{m}.
14 Natiuitas Chriſti, non debuit omnibus manifeſtari; ſicut adnentus eius nec tantum parentibus, nec omnibus occultari, 3ª.q.36.1.2.o.°q.30.8.3^{m}.
15 Electi ſunt conuenienter aliqui, de qualibet conditione hominum, quibus oſtenderetur primo natiuitas Chriſti, 3ª. q.36.3.o.
16 Chriſtus manifeſtauit natiuitatem ſuam, primo per alias creaturas, ſecundo autem per ſeipſum, 3ª.q.36.4.o.
17 Natiuitas Chriſti oſtenſa ſuis ſigna per conuenientia, ſ. per angelos, per ſtellam & per inſpirationem. 3ª.q.36.5.u.
18 Natiuitas Chriſti fuit oſtenſa conuenienti ordine, ſcilicet primo paſtoribus, ſecundo Magis, tertio Simeoni & Annæ, 3ª.quæſt.36.3.6.o.
19 Quando Chriſtus natus eſt oleum fluxit Romæ, & in Hiſpania apparuerunt tres ſoles paulatim uniti, 3ª.q.36.3.3^{m}.
20 Oſtenſa natiuitate Chriſti, Herodes turbatus ad dignitatem Chriſti, in figurã iudiciariæ poteſtatis eius, & in figuram deiectionis diaboli: ſed Iudæi turbantur, quia iniqui erant, & adulantes, 3ª.q.36.2.3^{m}.

1 NAtura dicitur à naſcendo, 1ª.q.29.1.4^{m}°.3ª.q.2.1.c.
2 Natura non eſt ſerua, nec eſt domina, ſed perſona eſt ſerua uel domina ratione, naturæ, 3ª.q.20.1.2^{m}.2.o.
3 Tota natura comparatur Deo, ut inſtrumentum, agenti principali, 12ª.q.1.2.c.°q.6.1.3^{m}.
4 Omne perpetuum eſt per ſe intentum à natura, & nihil aliud, 1ª.q.98.1.c.
5 Vnum reſpondet ſemper naturæ, ſicut natura una. ſ. uel numero, uel ſpecie, uel genere, 12ª.q.10.3^{m}.
6 Natura ſumit principium à perfectis, ſecundum cauſam agẽtem & formalem, non autem ſecundum cauſam materialem, ſed ab imperfectis, 22ª. quæſt. 1.7.3^{m}.°3ª.quæſt.1.5.2^{m}.°6.c.
7 Natura dicitur dupliciter ſecundum aliquos, ſcilicet natura naturans, ideſt Deus ordinans naturas omnium, ſiue auctor naturæ, uel qui creauit omnes naturas, & ut inſtrumẽtum eius, 12ª.quæſt.1.2.c.°q.6.1.3^{m}.°q.26.1.c.q.67.1.c. principio.
8 Natura dicitur dupliciter, ſcilicet quælibet ſubſtantia uel accidens, & principium motus intrinſecum. 12ª. quæſt.10.1.c.
9 Natura ſignificat quadrupliciter, primo generationem uiuentium, ideſt natiuitatem: ſecundo principium intrinſecum cuiuſcunque motus: tertio materiam & formam, & quarto eſſentiam cuiuſcunque rei, 1ª.quæſt.29.1.4^{m}°.3ª.q.2.1.12.c.
10 Supra facultatem naturæ, eſt aliquid tripliciter, ſcilicet quantum ad ſubſtantiam facti quantum ad id in quo fit, & quãtum ad modum & ordinem faciendi, 12ª.q.113.9.o. 3ª.q. 2.3.4.2^{m}.
11 Quæ ſunt ſupra naturã, ſola fide tenemus, 1ª.q.99.2.c.
12 Viſio Dei eſt ſupra naturam animæ rationalis, inquantum propria uirtute ad eam peruenire non poteſt: ſed eſt ſecundum naturam eius inquantum eſt capax eius: ſcientia uero increata, eſt ei ſupra naturam omnibus modis, 3ª.quæſt. 9.2.3^{m}.
13 °Nulla natura poteſt ſupra ſe, ideſt in actum excedentem proportionem uirtutis ſuæ, ſed poteſt in obiectum ſupra ſe, 1ª.q.12.1.5^{m}.h.°q.84.1.2^{m}.h.°12ª.q.109.3.1^{m}.
14 Ad perfectionem naturæ inferioris concurrunt duo, ſcilicet aliquid ſecundum motum proprium, & aliud ſuper naturali perfectione ſecundum motum naturæ ſuperioris, 22ª q.2.3.c.
15 Perfectio naturalis creaturæ, non ſolum conſiſtit in eo quod ei competit ſecundum ſuam naturam ſed in eo etiam qđ ei attribuitur, ex quadã ſupernaturali perfectione diuinæ bonitatis, 22ª.q.2.3.c.
16 In omnibus aſſerendis, ſequi debemus naturam, præter tradita auctoritate diuina, quæ ſunt ſupra naturam, 1ª.q.99.1.c.°q.101.1.c.
17 Contra naturam ſumitur dupliciter, ſ. ut opponitur ei, quod eſt ſecundum naturam. i. conueniens naturæ & ut opponitur ei, quod eſt eſſe à natura: primo modo poteſt aſſueſieri non autem ſecundo modo, 12ª.q.71.2.2^{m}.
18 Deus non facit contra naturam, 3ª.q.44.2.1^{m}.
19 Ea quæ Deus facit præter ſolitum curſum naturæ non ſunt contra naturam, 22ª.q.104.4.2^{m}.°3ª.q.44.2.1^{m}.
20 Si poteſtas maior in tantum inualeſcat, quod mutet contrariam inclinationem in inclinationem propriam, iam non erit aliqua repugnantia uel uiolentia, ſicut quando agens fortius corrumpendo corpus graue aufert ei inclinationẽ qua tendit deorſum. & ſic ferri ſurſum non eſt ei uiolentum, ſed naturale, 12ª.q.36.4.c.
21 Sicut Deus non agit contra naturã, ſed cõtra ſolitum curſum naturæ, ſic non agit contra uirtutes, nec præcipit contra eas, ſed contra ſolitum modum earũ, 12ª.q.101.4.2^{m}.°q. 154.2.2^{m}.
22 Peccata contra naturam, ſunt cõtra Deum, ideo ſunt grauiora ſacrilegio, quanto ordo naturæ prior eſt quolibet ordine ſuperaddito, 22ª.q.154.12,1^{m}.°2^{m}.
23 Omne peccatum eſt contra naturam hominis, quoad differentiam eius, & aliqua etiam ratione generis, ut Sodomia, beſtialitas, & huiuſmodi, 12ª.q.64.1.1^{m}.°q.61.2.o.°q.94.3.2^{m}.°22ª.q.34.5.c.°q.15.4.1.c.°11.12.n.

1 NAturale eſt quod conuenit rei ſecundum ſubſtantiã eius, id eſt, quod per ſe ineſt ei 21ª.q.10.1.c.
2 Naturale duplex, ſcilicet quod eſt a natura ut a principio actiuo,

no, uel quia in natura eſt inclinatio ad recipiendum illud ab [illegible] [illegible] .5. .[illegible]

3 Naturale duplex ſ. cauſatum ex principiis eſſentialibus rei, & quod [illegible] natiuitate, 3ª. q. 2. 12 [illegible] .34 3. 2m

4 Naturale duplex ſ. quod [illegible] ut natura generis, uel natura ſpeciei rationem [illegible] 12æ. [illegible] 4 .c. 3. 2m

5 Naturale duplex ſcilicet [illegible] tam ſ[illegible], & ſecundum naturam indiuidui & utr[illegible] eſt [illegible] uel totum à natura, uel partim a natura & partim ab extrinſeco, 12æ. q. 51. 1. c. [illegible] 63. 1 c

6 Naturale duplex. ſ. conſequens formam, & conſequens materiam: primum ſemper [illegible] ſecundum ſicut quæ pertinent ad motum, [illegible]

7 Naturale duplex ſcilicet uel ad quod [illegible] inclinat mediante cognitione, uel ſine ea, ſed ut cauſatum ex neceſſitate naturæ, 12æ. q. 41. 3 o

8 Naturale homini duplex ſcilicet ſecundum rationem, & condiuiſum rationi, [illegible] ſecundum [illegible] ſecundum culpas, 12ª. q. 91. 7. o

9 Naturale duplex, ſcilicet cauſatum ex principiis naturæ, & quaſi propagatum cum natura, & [illegible] ſ[illegible], & peccatum originale, dicitur naturale, non autem primo modo, 1ª. q. 100. 1. c. [illegible] 12æ. q. 81. [illegible] c

10 Omne quod fit ab agente, cui naturaliter ſubditur patiens, eſt naturale: licet non ſit ſecundum propriam naturam patientis, 1ª. q. 103. 6. 1m. 12æ. q. 94. [illegible] q. 2. 3. c. 3ª. q. 41. 1. 1m

12 *In naturalibus & moralibus non quæritur, quid ſemper fiat, ſed quid nat, ut in pluribus, 1ª. [illegible] 84. 1 [illegible] q. 96. 1. 3m. 6. c. 3m. q. 1[illegible] 2. 6. 5m. 22æ. q. 8[illegible] q. [illegible] o 1. c. q. 47. [illegible] q. 152 [illegible] 3m. q. 154. 2. c. ſi. [illegible]

12 Naturale [illegible] habente naturam immutabilem, 22æ. q. [illegible] 2. 1

¶ Nazareth interpretatur flos: ideo Chriſtus uoluit ibi conuerſari, non autem naſci [illegible] quia uoluit florere per uirtuoſam conuerſationem, nō autem per originem carnis, 3ª. q. 35. [illegible] 2m

1 NEceſſitas duplex ſcilicet abſoluta, & [illegible] & hęc ſupplex ſcilicet ex agente, & ex fine & [illegible] ſcilicet, [illegible] uel ſimpliciter, uel [illegible] ſ[illegible] 1ª. q. [illegible] o. [illegible] .41 2. [illegible] 2. [illegible] 21 [illegible] q. [illegible] 13. c. q. [illegible] 2 c. 6 [illegible] 4 [illegible] 18 [illegible] 19. 2. 2m. 3ª. [illegible] 1. 2 [illegible] q. 14 2. c. [illegible] 46. 1. c [illegible] 5 4. c. [illegible] 84. [illegible] c

2 Neceſſitas ex fine duplex ſcilicet [illegible] abſoluta idest, ſine qua non poteſt [illegible] uiuere, & n[illegible] idoneata, idest, quoad decentem ſtatum, 22æ. [illegible] 32. 5 [illegible] c

3 Neceſſitas duplex, ſcilicet coactionis, & [illegible] entiæ prima tollit rationem laudis & meriti, non autem [illegible] ſecunda, 22æ. q. 58. 3. 2m. [illegible] 81. [illegible] 3 [illegible] q. [illegible] 6 5. 5m.

4 Aliqua neceſſaria habent cauſam, 1ª. q. 44. 1. 2m. q. 50. 5. [illegible] 12æ. q. [illegible] 3. 4. 4m

5 *Neceſſitas quæ [illegible] ex principio intrinſeco, ut omne compoſitum ex contrariis, neceſſario eſt corruptibile, eſt neceſſitas naturalis abſoluta, [illegible] 2. 1. c

6 Neceſſarium & [illegible] conſequuntur ens, in quantum huiuſmodi, [illegible] q. [illegible]

7 Neceſſitas coactionis abſolutæ, cauſat omnino inuoluntarium: & omnino [illegible] neceſſitas [illegible] nata uel mala, [illegible] 4. [illegible] 5. o. 6. 1m

8 Quilibet in extrema neceſſitate [illegible] poteſt ſine peccato [illegible] per nimis, [illegible] quæ tunc omnia [illegible] communia [illegible] 33 [illegible] q. 32. [illegible] q. 62. 4m. q. 6[illegible] 6. 1 [illegible] 4m

9 Neceſſitas non ſubiicitur legi, 1ª. [illegible] 91 [illegible] 22æ. q. 147 3. 2m. 4. c. 3ª. q. [illegible] 8. [illegible] ſi.

10 In ſubuentione neceſſitatum, [illegible] homo filio [illegible] parentibus [illegible] dilectio, & uoluntate, eſt [illegible] quia [illegible] magis dependet ex homine pater, quam è conuerſo, 22æ. q. [illegible] 2. 3 [illegible]

11 In extrema autem neceſſitate, magis licet deſerere filios, quam parentes: quos nullo modo deſerere licet, propter beneficia, 22æ. [illegible] 4m

1 ¶ Cauſa negationis duplex ſcilicet negatio cauſæ, & poſitio contrarii [illegible]

2 Negatio non eſt [illegible] ſpecie, ſed reducitur ad ſpeciem ſuæ affirmationis, [illegible] 3. 4. 3 [illegible] 2æ. q. [illegible] 1. 6. 1m [illegible] q. [illegible] 2. 6. 3 [illegible] 22æ. [illegible] 7 [illegible]

3 Omnis negatio de [illegible] fundatur ſuper aliquid exiſtens in ea, 1ª [illegible] c

¶ Negatur uero [illegible] non habet aliquid quod eſt in alio, nec debet habere, priuatiue uero, quando caret eo, quod debet habere, [illegible] 12. 4. 2m

1 ¶ Negligens [illegible] dicitur, quaſi nec eligens, 22æ. [illegible] 2. c. 2m

2 Negligentia [illegible] ad actum interiorem, ideo oritur ex [illegible] pigritia & [illegible] pertinent ad executionem [illegible] tardando, & ſecunda [illegible], 22æ. q. 54 [illegible]

3 Negligentia [illegible] deficit ab [illegible] praecip [illegible] & defectu [illegible] [illegible] quando [illegible] ab alio, 22æ [illegible] 3 2 [illegible] 54. [illegible]

4 *Negligentia eſt generale peccatum, 12æ. q. 54 1. o

5 Negligentia eſt peccatum mortale [illegible] ſimpliciter [illegible] ſcilicet [illegible] quando praetermittitur actus [illegible] circumſtantia neceſſaria ad ſalutem, uel ex contemptu, 22æ. q. 54. 3

6 Negligentia trahitur ad aliud genus peccati manifeſtius, quando praetermittitur aliquid neceſſarium ad ſalutem, 22æ. q. [illegible] 3. 3m

7 A[illegible] minor, per defectum feruoris charitatis, cauſat negligentiam uenialem: per defectum uero eſſentiæ charitatis, cauſat negligentiam mortalem, 22æ. q. 54. 3. c. 1m

8 Negligentia directe opponitur ſolicitudini, ideo pertinet ad [illegible] ſed opponitur timori, in quantum timor [illegible] rationem contra negligentiam, 22æ. q. [illegible] 3. principio. q. [illegible] 4. 2 o

9 *Propter negligentiam conſiderandi nocumenta, quæ conſequi poſſunt, imputantur homini ad pœnam mala, quæ eueniunt praeter eius intentionem, ſi dabat operam rei illicitæ, 12æ. [illegible] 83 [illegible] c. q. 74 3. 2m. 22æ. q. 62. 5. 2m

¶ Negotia [illegible] duplex [illegible] aliena tractare, ſcilicet [illegible] idest, uel propter fauorem hominum, uel propter lucrum: & pie idest, in auxilium indigentium & miſeriam [illegible] ſecundum eſt [illegible] non autem primum, 22æ. [illegible] q. 187 2. o. q. 188. 2. 2m. q. 18[illegible]. 6. 1m

1 ¶ Negotiatio de ſe non eſt uitioſa, licet habeat turpitudinem [illegible] eſt, ſi fit ad finem honeſtum uel neceſſarium, [illegible] quod negotiator lucretur moderate ſcilicet uel ad ſuſtentationem [illegible] domus, uel pauperum, uel [illegible] non infeſto, iuſto contractu, & non ad cupiditatem, 22æ. q. [illegible] 4. [illegible]

2 Commutatio naturalis, eſt licita clericis, non autem negotiatio: [illegible] ad lucrum terrenum, cuius debent eſſe contemptores & eſt etiam frequentia uitiorum, & nimis retrahit animum a ſpiritualibus, ad curas ſeculares, 22æ. q. 40. 2 c. [illegible] 4. [illegible] q. 182. [illegible]

3 Non omnis uendens carius quàm emit, eſt negociator, ſed tantum [illegible] ad hoc emat, ut carius uendat, 22æ. q. [illegible] 4. c. 3m. q. [illegible] 2. 1 [illegible]

1 Nemeſis nō poteſt eſſe de bonis honeſtis, ſed de bonis temporalibus, & prohibetur a Deo, quia tēporalia ſunt quaſi [illegible] eorum, licet [illegible] Ariſtotelē, Nemeſis [illegible] laudabilis, 22æ. q. 36. 2. c. ſi.

2 [illegible] & m[illegible] contrariantur ſecundum æſtimationem, quia ſecunda dolet, æſtimans aliquem indigna pati, [illegible] prima gaudet, æſtimans aliquem digna pati, dolens [illegible] bene accidere, & utrūque eſt laudabile, 22æ. q. 30. 3. 2m. 4m. q. [illegible] 6. 2. c

¶ Neomenia celebratur quolibet menſe, in nouitate lunæ: ad commemorandum [illegible] gubernationis Dei: non autem in plenilunio, propter idolatriam, & figurabat illuminationem ecclesiæ [illegible] illum, 12æ. [illegible] 2. 4. 10m

8 ¶ [illegible] dicitur [illegible] metaphorice, idest reprobate, & proprie [illegible] notitia: primū cōuenit Deo reſpectu [illegible] non autem ſecundum [illegible] 22æ. q. 15[illegible]. 5 1m

2 Ne[illegible] poteſt, & [illegible] ſemel eſt, 1ª [illegible] 12. 4. [illegible] 12æ. q. 7[illegible] 2. 5 [illegible] 4 [illegible] q. 94. 4. c. 2 [illegible] 3 [illegible] 22æ [illegible] 16. 2. 3m

2 ¶ Neutrum genus eſt informe & indeterminatum, ideo pręдicatur de re perfecta & imperfecta, de re ſubſiſtente, & non ſubſiſtente, 1ª. q. 31 2. 4m

2 ¶ Nihil fit ex nihilo naturaliter. i. per motum, ſed a Deo fit aliquid ex nihilo per creationem, 1ª. q. 45. 2. 1m

2 Maior [illegible] eſt, facere aliquid ex nihilo, quam facere ex contrario, 1ª. q. 45. 5. 3m

[illegible] fuit in domo [illegible] anum fauore [illegible] & [illegible] ficium accepit, ut eſſet man [illegible] 4m

¶ [illegible] eſt [illegible] eſt [illegible] & [illegible] eade[illegible] [illegible]

N[illegible] conceperant [illegible] [illegible] q. 84. 7. 1m

1 ¶ Niger

1 ¶Nitor animæ duplex, ſcilicet ex refulgentia luminis naturalis rationis, & ex refulgentia Dei, 12æ.q.87.1.c
2 Nitor animæ duplex, ſ. habitualis, & actualis: ſicut duplex nitor corporis, ſ. intrinſecus & extrinſecus, 12æ q 89.1.c
3 Quod acquirit æqualem perfectionem per ſe, uel per pauciora, nobilius eſt, non autem ſi acquirat minorem, 1ª.q.77.2.o. * 12æ.q.5.5.2m
1 ¶De ratione pœnæ eſt, quod noceat agenti in ſeipſo, culpæ uero, in actione, 1ª.q.48 5.4m
2 Prius eſt, quod nocet meliori, quàm quod nocet peiori, 12æ q.39.4.3m
3 Naturalis inclinatio ineſt homini, ad repellendum nociua dupliciter. ſ. defendendo ſe, ne inferantur iniuriæ, & uindicando illatas, 12æ.q.108.2.c
4 Diuina prouidentia protexit hominem in primo ſtatu, ab omni nociuo, 1ª.q.97.1.4m
5 Non fuerunt aliqua nociua homini à principio: ſicut ſunt nunc per peccatum: quæ tamen eſſe proſunt ad humilitatem, & ad contemplationem, 1ª.q.69.2.1m. *q.72.6m. 22æ q.165.1.c
¶Nolo ſignificat actum uoluntatis affirmatum, ſed ipſum uult unum negatum: ideo non eſt contradictorium de uolo: ſed eſt eius contrarium, 12æ.q.6.3.2m
1 ¶Nomen imponitur ab eo per qđ res cognoſcitur. ſ. à proprietate, uel ab operatione, ſi humanitus imponatur 1ª. q.13.2.2m. *8.c. *q.18 2.c. *q 33 1.3m. * 3ª. q.37.2 c
2 Vnumquodque nominamus, ſicut & cognoſcimus, 1ª.q.13. principio. * 1.c. *q 18.2.c. *q.32.2 c. * 12æ. q 7.1.c
3 Quælibet res nomen habet à ſuo complemento, 3ª. q. 60. 2. 3m
4 Quando in aliquo inuenitur perfecta ratio alicuius nominis nullo modo prædicatur illud nomen de eo, cum determinatione diminuente, 3ª q [illegible] 3.4 c. * q.32.3 c. 2m
5 In rebus per ſe notis nobis, idem eſt id a quo nomen imponitur, & id ad quod nomen imponitur, 1ª.q.1[illegible].8.c
6 Ratio nominis magis & [illegible] patitur, ſe tenet ea parte eius, à quo nomen imponitur 12æ.q.[illegible] 2 1 2m
7 Nomen poteſt dupliciter conſiderari ſcilicet ſecundum primam eius impoſitionem, & ſecundum extenſionem eius ad alia ex uſu eius, 1ª. [illegible] 67 1 c. * 12æ. *q [illegible] 1 1m
8 Nomina ſingularium hominum, ſemper imponuntur ab aliqua proprietate ipſorum, 3ª q.37 2 c
9 Nomina ponebantur in circumciſione, ſicut nunc imponuntur in baptiſmo, quaſi ante nō fuerint, 3ª.q.37.2.3m. *q 70.3.3m
10 Omne nomen impoſitum diuinitus alicui: ſignificat aliquod donum gratuitum collatum ei, 3ª.q.37.2 c
11 Nomen non ſequitur modum eſſendi qui eſt rei [illegible], ſed ut res eſt in cognitione noſtra, 1ª.q.13 9.2m. *q 45 2 2m
12 Sapientis eſt non curare de nominibus, 1ª q.14 4 2m. ſi.
13 *In his quæ apud nos ſunt nunquam nomen ab aliqua forma impoſitū, pluraliter dicitur, niſi propter pluralitatem ſuppoſitorum, 3ª. [illegible] 3 7 3
14 Nomen ſignificat ſubſtantiam, ideſt, id cui nomen imponitur & ſignificat qualitatem, ideſt id à quo nomen imponitur, [illegible].q.13.1.3m
15 Omne nomen ſignificans naturam cōmunem, poteſt ſupponere in concreto, pro quolibet eius ſuppoſito, 3ª. q.16. 1 [illegible].ſi. *q.3 [illegible].4.c
16 Multiplicitas nominis non attenditur ſecundum prædicationem, ſed ſecundum ſignificationē eius, 1ª q 3.1.10.1m
17 Nomen poteſt dupliciter conſiderari ſcilicet ſecundū primam eius impoſitionem: & ſecundum extenſionem eius ad alia, ex uſu eius, 1ª.q.67.1 c. 22æ.q.57.1 [illegible]
18 Rebus ordinatis, aliquid ineſt tripliciter. ſ. per proprietatem per exceſſum & per participationem, & à primo tantum res nominantur propriè, 1ª.q.108.[illegible].c
19 Hoc nomen Deus, dicitur ab æthin, ideſt ardere, uel a theaſte, ideſt conſiderare, ſeu uidere, uel a thein, ideſt currere uel fouere 1ª.q.13.8.a 1
20 Hoc nomen Deus, dicitur analogice, de Deo uero, de Deo facto, & de Deo per participationem: non autem uniuoce, nec æquiuoce, 1ª.[illegible] 1 9 1c
21 Hoc nomen Deus, nō eſt nomen proprium, ſed eſt nomen appellatiuum, 1ª q.[illegible] 9 2. * [illegible] 4 3
22 Hoc nomen Deus, eſt nomen [illegible] quantum [illegible] id a quo [illegible] imponitur ad ſignificandum [illegible] ab uniuerſali prouidentia rerum, ſed [illegible] nomen ſignificat naturam [illegible] o
23 Hoc nomen Deus, ſignificat naturam diuinam, ut in habente, [illegible] 3 9 2m
24 Et habet aliquid uniuerſalis, [illegible] cet prædicari eſſentialiter de pluribus ſuppoſitis, & aliquid ſingularis, ſcilicet nō multiplicari in eis, 1ª.q.13.9.0. *q.39.4.3m
25 Hoc nomen Deus, ſecundum rei ueritatem, eſt incommunicabile, 1ª.q.13.9.c.1m
26 *Et per ſe ſupponit pro natura cōmuni: ſed ex adiuncto ſupponit pro perſona, homo autem econuerſo, 1ª.q.39.4.3m * 6. 1m
27 Hoc nomen Deus, poteſt ſupponere pro omnibus, & ſingulis perſonis diuinis, 1ª. q. 39. 4.0. * 3ª.q.16.1.c.ſi. *q [illegible].4. c. 3m
28 Nomina Dei non exprimunt eſſentiam Dei ſecundum qđ eſt, ſicut hoc nomen homo, exprimit eſſentiam hominis, 1ª.q.13.1.c. * 8. [illegible]m
29 Deus eſt nominabilis à nobis ex creaturis, & imperfecte: nō autem ſecundum quod in ſe eſt & perfecte, 1ª. q.13.1.o. * q.28.2.2m. * 3m
30 Nomina Dei imponuntur à proceſſibus diuinis ad creaturas; non autem ad ſignificandum eos, 1ª.q.1[illegible] 2m
31 Nomina dicta de Deo affirmatiue & abſolute, ſignificant eſſentiam eius, non autem negatiua, uel relata ad creaturas, 1ª.q.13.[illegible] * 4.6.c
32 Omne nomen commune Deo, & creaturis, prius dicitur de Deo quam de creaturis quoad rem, ſed econuerſo, quoad impoſitionem nominis, 1ª. q.13.3.c. * 6.0.q.3[illegible].1.4.0 * 3.0
33 Nomina quæ ſignificant perfectionem abſolute, ſunt communia Deo & creaturis, quæ autem dicunt modum participandi, ſunt propria creaturis, quæ uero dicunt modū ſupereminentiæ, ſunt propria Deo, 1ª. q. 13.3.1m. * 5 3m
34 Nomina dicta de Deo abſolute, dicuntur de eo ab æterno quæ uero dicuntur per reſpectum ad creaturas, dicuntur de eo ex tempore, 1ª.q.13.7.0. *q 34 3 2m *q.43.2.0
35 Nomina quæ dicunt reſpectum ad creaturas, conſequentem actiones immanentes, dicuntur de Deo ab æterno, ſi autem cum reſpectu conſequentem actionem tranſeuntem dicuntur de eo ex tempore, 1ª. q. [illegible]3.7.3m. * q.14.15.1m. * q 34 3 2m
36 Omnia nomina dicta de Deo metaphorice, uel cauſaliter tantum, prædicantur per prius de creaturis, quàm de Deo 1ª q [illegible].0. * q. 33.[illegible].c
37 Simplex & unica eſſentia Dei, poteſt nominari omnib. nominibus noſtræ cognitionis, 1ª.q 14.1.2m
38 Multa nomina dicta de Deo, non ſunt ſynonyma: quia ſignificant idem, ſecundum diuerſas rationes, 1ª.q.1[illegible]
39 Nullum nomen dicitur proprie de Deo, quoad modum ſignificandi: ſed tantum ratione ſignificati, 1ª. [illegible] 12. 1m
40 Nomina quæ ſignificant perfectiones abſolu[illegible] pro priè de Deo quæ autem dicunt modum [illegible] dicuntur de Deo metaphorice, 1ª.q 13.3 [illegible]
41 Omnis imperfectio debet excludi a [illegible] ſecundum quod dicitur de Deo, 1ª. q.14 1 1m. 2. [illegible] * 12æ [illegible].14.1.2m
42 Nomina paſſionum, quæ important imperfectionem in [illegible] formali, ut ira, triſtitia, deſiderium, & huiuſmodi, non dicuntur Deo, niſi metaphorice: alia uero dicuntur proprie tamen ſine paſſione ut gaudium, & amor, & huiuſmodi, 1ª q 19 11 [illegible] * q.20 1.1m * 2m
43 Quanto aliquod nomen eſt commonius tanto conuenientius aſſumitur in diuinis, 1ª.q. [illegible]3.11.c * q 3[illegible].1m
44 Nomina negatiua, ueriùs dicuntur de Deo, [illegible] affirmatiua, 1ª q.13 12.1m
45 Nominibus Dei debetur reuerentia [illegible] ſ niſi [illegible] quæ eſt una non autem ratione [illegible] ideo Deus dicitur in ſingulari, [illegible].122.[illegible]
*Numinales antiqui reprobantur, 1ª q.14 [illegible]
1 ¶Non ens non eſt cognoſcibile, niſi [illegible] per intellectum cognoſcibile [illegible] ens ration[illegible]
2 Ea quæ in ſeipſis non ſunt, apud [illegible] ſunt præcognita & præordinata ab [illegible] m
3 Non ens non habet cauſam, niſi ca[illegible] dens, 1ª.q. 104.[illegible] 1m
4 non ens poteſt eſſe cauſa per accidens, non autem cauſa per ſe, 12æ. [illegible] 6 1.1m
¶Non uelle ſumitur dupliciter. [illegible] in ui unius dictionis, uel in ui orationis [illegible] nolo, non autem [illegible] ſed [illegible] uoluntarium, non [illegible] 2æ.q.[illegible] 2m
1 *Omnis [illegible] 1ª q 22. [illegible].3m * 22æ.q.167 [illegible] o
[illegible] eſt propria ratio cognoſcendi perſonam diuinam, 1ª [illegible] 2m. * 3.c
1 Notiones, ſeu relationes, & proprietates perſonales in abſtracto, neceſſario [illegible] in diuinis, [illegible] 1ª.q.32.2.0. * q.40.1.c

Not ones

3 Notiones in diuinis, non ſignificantur ut res, ſed ut rationes, licet ſint ibi realiter, 1ª.q.32.2.2m.°3 [illegible] °3m.

4 Eadem notio diuerſis nominibus ſignificatur, ſecundum diuerſas rationes eius, 1ª.q.34 2.3m.

5 Ad notionem requiruntur tria, ſ. origo, dignitas, & ſpecificatio, 1ª.q.32.3.4m.°5m

6 Notiones in diuinis ſunt tantum quinque. innaſcibilitas, paternitas, filiatio, communis ſpiratio, & proceſſio, & omnes notiones ſunt relationes, præter primam, & omnes ſunt proprietates, præter penultimam, ſed [illegible] tres ſunt perſonales, id eſt conſtituentes perſonas. ſecunda & tertia & quarta, 1ª.q.30.2.1m.°q.32.3.0.

7 Deus non dicitur quintus propter quinque notiones, ſicut dicitur trinus, propter tres perſonas, & unus, propter unam eſſentiam, 1ª.q.32.3.2m.

8 Plures notiones patris, non diſtinguuntur realiter ab inuicē: quia non opponuntur relatiue: nec tamen una prędicatur de alia, 1ª.q.32.3.3m.

9 °Filius & ſpiritus ſanctus non conueniunt in eadem notione, quia non conueniunt in aliquo ſpeciali ſicut pater & filius 1ª.q.32.5.5m.°q.35.2.c.

10 Nulla notio ſumitur ex hoc, quòd nulla perſona eſt à ſpiritu ſancto, quia hoc non eſt dignitatis, ſicut quod pater à nullo ſit, 1ª.q.32.3.4m.

11 Nulla notio ſumitur à remotione proceſſionis, ſicut ſumitur innaſcibilitas à remotione natiuitatis, 1ª.q. [illegible] 4.5m

1 ¶Notorium triplex, ſcilicet per ſententiam conuicti, per confeſſionem in iure factam, & per euidentiam facti, [illegible].quæ. 82.9.3m.

1 Ars notoria eſt illicita, quia fit per dæmones, & eſt ineſſicax, ad ſcientiam acquirendam, quia nullus unquam per dæmones ſcientiam acquiſiuit, quia ad dæmones non pertinet illuminare intellectum, 1ª.quæſt.64.1.5m.°2 2æ.quæſt. 90.1.0.

1 Notum per ſe, eſt cuius prædicatum eſt de ratione ſubiecti: & hoc dupliciter, ſ. [illegible] licet ſimpliciter & quo ad nos 1ª.q.2.1.0.°q.17.3.2m.°q.85.6.c.°q.87. [illegible] 2 2æ.quæſt. 94.2.c.

2 Per ſe notum, dicitur dupliciter ſcilicet per nihil aliud notum ut prima principia: uel notum non per accidens, 1ª. q. [illegible].

3 Vniuerſale eſt [illegible] minus uniuerſali quo ad ſimplicem apprehenſionem [illegible] ad in [illegible] obligationem uniuerſalium [illegible], & [illegible] 1ª.q. [illegible].5.0.

4 Singulare eſt prius, & eſt notius uniuerſali, [illegible] ad nos. & uniuerſalius eſt notius in nus uni [illegible] 85.3 [illegible].

5 °Veritatem eſſe in communi, eſt per ſe notum, etiam quo ad nos, non autem ueritatem primam, 1ª [illegible] 2.1.3m.

6 Facultas diſpenſandi [illegible] nouitiis & implicitis, in ieiuniis, quæ cum anni [illegible] 2 2æ. [illegible].147.4 [illegible]m.°q. 89.1.4m

¶Nugæ [illegible] ſacerdotum [illegible] & ſacrilegium materiale [illegible] non autem formale [illegible] tantum, quod ſacerdotes ſunt per [illegible] 2 2æ.q.99.3.

1 Numerus duplex [illegible] ſpeciei quantitatis, & numerus tranſcē [illegible] o.3.

2 Numerus [illegible] eſt [illegible] perfectionis inquantum eſt quodam [illegible] terminus omnium numerorum 2 2ª q. 87. [illegible].

3 Numerus abſolutus, eſt in intellectu tantum, 1ª.q.30.1.4m.° 2 [illegible].

4 Numerus pluralis, frequenter ponitur pro numero ſingulari, [illegible] ſcriptura ſacra, 1 2æ.q 82 2.1 [illegible] 1ª.q.46. [illegible] 1.3m.

5 Termini numerales tranſcendenter ſumpti, ſunt in diuinis, & ſignificāt ea de quibus dicuntur, ad [illegible] indiuiſionē tantum, ſed ut pertinent ad genus quantitatis, non dicuntur in diuinis, niſi metaphoricè, 1ª.q.30.3 [illegible].

6 Termini numerales in diuinis, ſunt in plus quàm eſſentia, uel relatio, uel modo, & ſignificant utrumque, ſi addantur eis. 1ª.q. [illegible] 3.1m.

7 Numerus numeratus in creaturis, dicit totum & partes, non autem in diuinis, ſed numerus abſolutus, etiam in diuinis dicit totum & partes ſecundum rationem tantum, 1ª.q. 30.1.4m.

8 Numerus abſolutus menſuratur etiam in diuinis ſecundum rationem: non autem numerus numeratus, niſi in creaturis, 1ª.q.30.2.5m.

9 Dare aliquid pro matrimonio, ut eſt in officium, eſt licitum, non autem ut eſt ſacramentum, uel pro benedictione nuptiarum, ſed eſſet ſimonia, 2 2æ.q.100.2.6m.

1 ¶Nutrire non conuenit formæ, nec materiæ, quia omne nutriens conuertitur in nutritum, & manet, 3ª.q.77.6 c.

2 Nullum ſenſibile nutrit præter tangibile, ſed ſapor eſt ſignum alimenti conuenientis, & delectamentum eius, 2 2æ. q.141.5.0.

1 ¶Nutus dicuntur ſigna ad uiſum, ſicut locutio ab auditu, 1ª. q.117.1.0.

1 Obedientia non eſt uirtus theologica, ſed eſt uirtus moralis, 2 2æ.q.104.2 3m.

2 Obedientia eſt medium duorum uitiorum, ſcilicet inter ſuperfluum & diminutum, ſed ſuperfluum eius, non eſt ſecundum quantum, ſed ſecundum alias circunſtantias, ſcilicet, uel cui non debet obedire, uel in quibus non debet, 2 2æ.q. 104.1.1m.

3 Obedientia eſt pars iuſtitiæ ſpecialis, ſed impropriè, 1 2æ.q.4. 7.3m.°q.104 [illegible] 2m.

4 Proprium obiectum obedientiæ, eſt præceptum tacitum uel expreſſum, id eſt uoluntas ſuperioris, quocunque modo innoteſcat, 1 2æ.q. [illegible] m.°q.104.2.c.2m.° [illegible].°3.1m

5 Obedientia importat neceſſitatem, reſpectu eius quod præcipitur: & uoluntatem reſpectu impletionis præcepti, 3ª.q. 47 2.2m.

6 Obedientia eſt in uoluntate obiectiue 2 2æ.2.q.5.3m.

7 Obedientia dicitur dupliciter, ſcilicet large, id eſt omnis executio cuiuſcunque, quod poteſt eſſe ſub præcepto quacunque intentione & propriè, intendens ſpecialem rationem obiecti, ſcilicet præcepti: primo modo eſt uirtus, generalis, ſecundo autem modo, eſt uirtus ſpecialis, 2 2æ.q.4.7.3m.° q.104.2.0 °[illegible].1m.

8 Obedientia triplex, indiſcreta, quæ. ſ. etiam in illicitis obedit: imperfecta ſed ſufficiens ad ſalutem, quæ. ſ. obedit in iis ad quæ obligatur. & perfecta, quæ, ſcilicet obedit in omnibus licitis: ad ſecundam tenetur quilibet, ſed ad primam & tertiam nullus tenetur, 1 2æ.q.104.5.3m.

9 Omnis obedientia eſt eadem in ſpecie, ſed cauſatur ex diuerſis ſpeciebus reuerentiæ, 2 2æ.q.104.2.4m.

10 Bonum neceſſarium ad ſalutem, non debet dimitti propter obedientiam, ſed quodlibet aliud. 2 2æ.q.104.3.3m.

11 Omnes actus uirtutum, ut ſunt in præcepto, pertinent ad obedientiam, 2 2æ.q.104. [illegible].2m.

12 Obedientia non eſt prior aliis uirtutibus, nec tempore, nec natura, 2 2æ.q.104.3.2m.

13 °Obediētia eſt maior omni alia uirtute morali: ſed eſt minor uirtutibus theologicis, 2 2æ.q.104.3 0.

14 Obedientia procedit ex reuerentia ſuperiorum, ideo reſpectu prælatorum continetur ſub obſeruantia: ſub pietate uero reſpectu parentum, ſed reſpectu Dei, pertinet ad deuotionem, quæ eſt principalis actus religionis, 2 2æ.q.104.3.4m.

15 Obedientia generalis, requiritur ad fidem: ſed obedientia ſpecialis ſequitur eam, 2 2æ.q.4. [illegible].3m.°q.104.3.2m.

16 Charitas ſine obedientia eſſe non poteſt. 2 2æ. quæſt. 104.3. c ſi.

17 Obedientia eſt ut mater omnium uirtutum: quia cauſantur & conſeruantur per actum eius, charitas uero ut finis, 2 2æ. q.104. [illegible].2m

18 Obedientia quanto minus habet de ſuo tanto melior eſt ſecundum apparentiam, non autem apud Deum, 2 2æ.q. 104. [illegible] 3m.

19 Obedientia præſeruatur omnibus ſacrificiis. 3ª.q.47.2.c.

20 Omnis homo [illegible] creaturæ tenetur obedire præceptis Dei, 2 2æ q.104.4.5.0.°q. [illegible] 4.1.2m.

21 Quilibet tenetur iure naturali & diuino obedire ſuo ſuperiori [illegible] homo homini. 2 2æ.q.69.1.c.°q.88.10.2m.°q.104.1.0.° c prin°.6 2m.

22 Homo non tenetur obedire homini, in pertinentibus ad interiorem motum uoluntatis, uel ad naturam corporis [illegible] Deo, 2 2æ.quæſt.104.5.c.2m.°6.1m.°quæſt.22.4.3m.°. quæſt. 186. [illegible]m.

23 Maiori poteſtati magis eſt obediendum, quàm minori, quæ totaliter ſubeſt ei, uel in quibus ſubeſt ei, 2 2æ.q.104.5.c.°q. 105.2.c.

24 Subditus non tenetur in omnibus obedire ſuo ſuperiori dupliciter, ſcilicet propter præceptum maioris poteſtatis, uel in quibus non ſubditur ei, 1 2æ.q.69.3.1m.°q.104.5.0.°q. 186.1.c.

25 Seculares tenentur obedire prælatis ſuis ſpiritualibus, in iis tantum quæ promiſerunt in baptiſmo, 2 2æ.q.181.5.1m.

26 Subditus non tenetur obedire prælato ſuo ſpirituali, præcipienti ſibi, quod reuelet culpam fratris ſui, omnino occultam, ſed peccaret utique, 2 2æ.quæſt. [illegible]3.7. [illegible]m.°quæſt.70. 1.c. [illegible]m.

27 Religioſi tenentur obedire ſuis prælatis in iis tantum, quæ in regula

[illegible] teſt uel [illegible] &c. [illegible] modi, 1ª. 2. q. 104. 3.1ᵐ. [illegible] 18 [illegible]

28 Fr[illegible] & pieta[illegible] obedire epiſcopis in omni[illegible] & a[illegible] ſunt [illegible] n ſi [illegible] men ex [illegible] pt, tenetur obedire ſum mo ponti[illegible] 6[illegible] q. 186. 5. 3ᵐ.

29 Chriſtiani [illegible] ued [illegible] ncip bus [illegible] bus, ſi habēt tiſt[illegible] dumi[illegible] um, ſi[illegible] xcipiant, & de ſecularibus, alt [illegible] autem non, 2. [illegible] 1. a. 6. 0.

30 M[illegible] carenet [illegible] re[illegible] in rebus bellicis tantum, & ſeruus domino ſu[illegible] ſu[illegible] & fil[illegible] tr[illegible], in rebus domeſticis & diſciplin[illegible], & qu[illegible] ſuperio[illegible] ſuo ſecundum rationem ſuperioritati, 22ª. q. 104. 5. 0.

31 Miles debet magis obed re d[illegible] in rebus bellicis, & [illegible] rectori in ciuil[illegible], quam patri ſed in rebus domeſticis, eſt è conuerſo, 22ª. q. 26. 8. 3ᵐ.

1 **O**bi ectum nō eſt materia ex qua: ſed eſt materia circa quā, & obiectum [illegible] ber rationem formæ: inquantum dat ſpeciem, 12ª. q. 18. 2. 2ᵐ. *q. 73. 3. 1ᵐ.

2 Propt[illegible] obiectum potentiæ uel habitus, eſt illud, ſub cuius ratione formali omnia referuntur ad potentiam uel habitum, 1ª. q. 1. 7. c. pt[illegible] ncipio. *22ª. q. 1. [illegible] c.

3 Obiectum potentiæ [illegible] habitus duplex. ſ. materiale & formale, 1ª. q. 1. 3. c. *22ª. q. 1. [illegible] c.

4 Diuerſitas formalis obiecti diuerſificat potentias uel habitus, non autem diuerſitas materialis, 1ª. 3. 1. [illegible] c. *q. [illegible] 9. 2. 2ᵐ. * 3ᵐ. *4. c. *quæſt. 77. 3. c. *12ª. q. 54. 2. 1ᵐ. *q. 57. 2. 2ᵐ. *22ª. q. 59. [illegible] c. 1ᵐ.

5 Diuerſitas obiecti duplex, ſcilicet ſecundum naturam eius: & ſecundum uirtutem agendi: prima cauſat materialem diuerſitatem paſſionum, ſecunda uero cauſat diuerſitatem formalem & ſpecificam, 12ª q. 23. 4. c. *q. 10. 2. c.

6 Ratio obiecti diuerſa, ſecundum uniuerſale & particulare, uel ſecundum totum & partem, facit unam artem, uel unam uirtutem, eſſe principalem reſpectu alterius, 12ª. quæſt. 50. 5. c.

7 Obiecta diuerſorum generum æqualiter, ſemper ſunt diuerſarum potentiarum: non autem ſi ſint diuerſorum generum inæqualiter, 12ª. q. 8. 2. 3ᵐ.

8 Potentia ſuperior reſpicit uniuerſ[illegible] orem rationem obiecti, quam potentia inferior, 1ª. q. 1. 3. 2ᵐ. *q. 59. 4. c. *q. 77. 3. 4ᵐ *q. 8. 1. c.

9 Habitus morales & eorū actus, nominantur & ſpecificantur ex obiecto & fine proprio, 12ª. q. [illegible] 2. c. *q. 21. 1. 1ᵐ. *22ª. q. 19. 3. 4. [illegible] c. *q. 13. 4. c. *q. 4. 4. c. *q. 25. 1. c. *q. 4[illegible] 1. c. *q. 50. 2. 3. c. *q. [illegible] 9. 2. c. 1ᵐ. *q. 81. 3. c. *q. 1[illegible] 4. 1. c.

10 Quando ratio obiecti, & obiectum materiale, ſub [illegible] actu referuntur ad potentiam & habitum, tunc non diſtinguuntur potentiæ uel [illegible] bitus uti[illegible] q. 1. 2. 1ᵐ.

11 Non ſemper obiectum acti[illegible] hum[illegible] eſt obiectum potentiæ actiuæ [illegible] potentiæ [illegible] al[illegible] ne[illegible] per [illegible] ctum potentiæ actiuæ, [illegible] effectus [illegible] quandoq; eſt materia eius circa quam, 12ª. q. 18. [illegible] 3ᵐ.

1 **O**blatio eſt omne quod exhibetur in cultu Dei, ſi [illegible] ſum [illegible] cro eſt, ſi inde fiat aliquod ſacrum conſumitur [illegible] 22ª. q. 85. [illegible] 3ᵐ. *q. 86. 1. c.

2 Data pauperibus, non dicuntur ſacrificia, niſi impropriè, inquantum dantur propter Deum: nec [illegible] cuntur o[illegible] at[illegible] nes 22ª. [illegible] 86. [illegible] 1ᵐ.

3 Ad oblationes aliquis tenetur quadrupliciter, [illegible] ex conuentione, [illegible] xcedenti, deputatione, in[illegible] m[illegible] ſtrorum, & conſuetudine: non autem ex præcepto [illegible] 22ª. q. 86. 1. 0.

4 Oblat[illegible] debita tertio & quarto modo, eſt uoluntat[illegible] ad quantitatem & ſpeciem [illegible] & non ex neceſſi[illegible] præcepti, 22ª. q. 86. [illegible]

5 Oblatio animal[illegible] & laud[illegible] ſcel[illegible] ra [illegible] ter, ſed [illegible] Dei, c[illegible] ntemptu, & uo[illegible] 22ª. q. 10[illegible] 7ᵐ. *22ª q. 8[illegible] 1ᵐ.

6 Oblati[illegible] noua lege, poteſt fie[illegible] de q[illegible] ex te[illegible] xterq[illegible] am d[illegible] ſtea[illegible] utem in [illegible] teri lege, [illegible] portet igitur fieri onem, 22ª. [illegible] 86. [illegible]

7 *Oblat[illegible] de me[illegible] in [illegible] lege ueteri, propter immu[illegible] tio a[illegible] dalum [illegible] q. [illegible] 22ª [illegible]

8 *Non dantes oblation[illegible] d[illegible] et ſubtractionem ſacramentor[illegible] en a[illegible] e[illegible] de[illegible] en tur, ne [illegible] men[illegible] eh bit[illegible] nam al[illegible] l ex grae, ſed puniri poſſunt per ſuperiorem ali quem, 22ª. [illegible] 86. 4. 3ᵐ.

9 Oblationes [illegible] ſacerdotes pertinent, uel pro ſe, uel pro pauperibus, ut pro cultu diuino, 22ª. [illegible] 8[illegible] 1. 0.

10 Religioſi po[illegible] tempore oblationes [illegible] pliciter, ſcilicet ut pauperes, ut miniſtri, & ut curati, ſi parochiæ ſint eorum, 22ª. q. 86. 2. 2ᵐ.

11 Oblationes non conſecratæ, poſſunt cedere in uſum laicorū per diſpen[illegible] ionem facerdotum, ſed oblationes con[illegible] tæ non, 22ª. [illegible] 86. 2. 3ᵐ.

12 Oblatio parua, [illegible] humil[illegible] mente, & pura dilectione, purgat peccata uen[illegible] ia, & mortalia, 22ª. q. 50. 3 2ᵐ.

13 Oblatio [illegible] leb[illegible] ſedech figurabat ſacrificium noſtrum quo ad mat[illegible] quo ad paſſionem Chriſti figurabat agnus, & al[illegible] ſacramenta ueteris legis, 3ª. q. 61. 3. 3ᵐ.

1 *Obligari poteſt unus pro alio, in iis tantum ad quem omnes tenentur, 3ª. [illegible] 1. 3ᵐ.

2 Præceptum non obligat, antequam ſit diuulgatum 12ª. q. 90. 4. 2ᵐ. *[illegible] 3ᵐ.

3 Obligatio ſi[illegible] hom[illegible] ni uerbo exteriori: Deo autem uerbo interiori, 22ª. q. 88. [illegible] c.

4 Homo maxi[illegible] e Deo obligatur ad fidelitatem, ratione domini[illegible] & beneficiorum, 22ª. q. 8[illegible] 3. c. 1ᵐ.

5 Ex quacunq; pro[illegible] miſſione, fit obligatio iuris naturalis ſecundum honeſtatem. non autem iuris ciuilis, 22ª. quæſt. 88. 3. [illegible]

6 In fine primi ſeptennii, homo incipit eſſe aptus ad promittendum aliquid in futurum & præcipue ad quæ ratio magis inclinat, non autem ad obligandum ſe perpetuo, 22ª. q. 10. 22. 0.

7 In fine ſecundi ſeptennii homo poteſt ſe obligare, de pertinētibus ad propriam perſonam, uel ad religionem, uel ad coniug[illegible] ſed poſt tertium ſeptennium etiam de aliis, 22ª. q. 88. 8. [illegible] *q. 104. [illegible] c. ſi.

8 *Obſcuritas intellectus triplex, ſcilicet, ex eſſe ex nihilo, ex diſcurſu, & ex peccato. prima eſt in omni intellectu creato: ſecunda eſt tantum in homine, etiam in ſtatu innocentiæ: tertia eſt tantum in homine poſt peccatum, 1ª. q. 94. 1. 3ᵐ.* 22ª. q. [illegible]

1 **O**bſeruantia eſt ſub pietate: ſicut pietas eſt ſub religione & eſt uirtus ſpecialis, per quam honorantur per[illegible] in dignitate conſtitutæ, 22ª. quæſt. 80. c. * quæſt. 102. [illegible] q. 103. [illegible] c.

2 Obſeruantia directè reſpicit perſonam excellentem: ideo [illegible] dum diuerſas rationes excellentiæ, diuerſas ſpecies [illegible] bet, 22ª. q. 104. 2. 4ᵐ.

3 Exhibere honorem perſonis in dignitate con[illegible] git dupliciter [illegible] ratione propriæ perſo[illegible] ni communi: primum pertinet ab ob[illegible] ſecundum uero ad pietatem ideo pietas eſt dig[illegible] obſeruantia 22ª. q. 102. [illegible] 0.

1 *Obſtetrix non fuit in natiuitate Chriſti: ſed mater eius, omnia per ſe fecit. 3ª. q. [illegible] 5. 6. 3ᵐ.

Obſtetrices Hebræorū fuerunt remunerate à Deo, propter pium affectum earum nō autem propter m[illegible] ſacium, licet fuerit mendacium offic[illegible] um, 12ª. q. 114 [illegible] 22ª. q. 10. 3. 2ᵐ. *4. [illegible]

8 Peccare mente obſtinata aggrauat peccatum & dicitur peccatum in ſpiritum ſanctum [illegible] ca[illegible] ſa. [illegible] nga co[illegible] tendo peccandi [illegible] d[illegible] tia [illegible] & [illegible] ſtio in[illegible] ci, 22ª. q. 8[illegible] a. ſi.

1 *Non debet dari occaſio agendi niuſt[illegible] 22ª. q. [illegible] 4. 0. * 14. [illegible]

1 **O**ccidere animalia bruta, [illegible] fiat in animum proxi[illegible] & [illegible] ſeruantur propter hom[illegible]

2 Bruta [illegible] mandatur à Deo, ind[illegible] o um uo r[illegible] m, & ad deteſt[illegible] onem pecca[illegible] 22ª. q. 10[illegible] 1ᵐ *22ª q. 103. 4. 3ᵐ.

3 Occi[illegible] aliu[illegible] in iactu[illegible] non [illegible] ce[illegible] ſ[illegible] xtu[illegible] ce[illegible] Deo [illegible] ad ſta ge[illegible] ad[illegible] ad [illegible] ſi[illegible] & [illegible] feſtan[illegible] & [illegible]

4 N[illegible] peccatores niſi auctoritate [illegible] 22ª. q. 64. [illegible] 3ᵐ. *7. c. *q[illegible]

5 O[illegible] idere peccatores ad bonum communitatis, eſt [illegible] im quando

quando poteſt fieri ſine periculo bonorum. 12æ.q.100.8.3m.*22æ.quæſt.25,6.2m.*q.64.2.0.*3.6.c.*q.63.1.c.*quæſt.108.3.0.

Mors inflicta per iudicem peccatori prodeſt ei ſi conuertatur ad culpæ expiationem: ſi uero non conuertatur, prodeſt ei ad terminationem: quia per hoc tollitur ei poteſtas amplius peccandi. 22æ.q.26.6.2m.

7 Occidere iuſtum, eſt grauius peccatum, quàm occidere iniuſte peccatorem. 22æ.q.64.6.2m.

8 Moyſes occidens Aegiptium non peccauit: quia uel hoc fecit ex inſpiratione Dei, uel defendendo iniuriatum, uel poteſt dici ſecundum Auguſtin. in qu. exo. ſecundum Moyſi quidem uitioſum fuiſſe: fuiſſe tamen ſignum uirtutis eius, quia pro pupillum liberatur erat, 22æ.q.60.6.2m.

9 Clericis non licet occidere peccatores licet hoc liceret ſacerdotibus ueteris legis. 12æ.q.24.4.0.*q.70.1.3m.

10 Occidens etiam uolentem hoc, facit iniuriam occiſo, & Deo, & reipublicæ: ideo Dauid damnauit dicentem, occidi Saul 3a.q.47.6.2m.

11 Occidere ſe quacunque de cauſa ſemper eſt peccatum mortale niſi hoc fiat ex inſpiratione Dei, ſicut Sanſon per quem Deus miracula faciebat: & ſicut quædam ſanctæ mulieres, quarum memoria in eccleſia celebratur, 22æ.q.59.3.2m.*q.64.3.0*.q.124.1.2m.*3a.q.47.6.2m.

12 Occidens ſe, facit iniuriam Deo inquantum eſt aliquid Dei, ſcilicet creatura & imago eius: & iniuriam ciuitati, uel communitati inquantum eſt pars eius: ideo punitur ſecundum legem diuinam, & ſecundum humanam ſententiam carentia ſepulturæ, 22æ.quæſt.59.3.2m.*quæſt.64.5.c.*3a.q.47.6.3m.

13 Nullo modo licet occidere innocentem, niſi de mandato Dei 12æ.q.94.5.2m.*q.100.8.3m.*22æ.q.64.6.u.*q.104.4.2m.*q.154.2.2m.*3a.q.47.6.3m.

14 Percutiens ſeu occidens prægnantem eſt homicida: & eſt irregularis, ſi ſequatur mors eius, uel mors fœtus animati anima rationali, 22æ.q.64.8.2m.

15 Grauius peccat occidens iniuſte hominem corporaliter, quàm occidens eum ſpiritualiter: quia primum intendit, & cauſat ſufficienter: non autem cauſat ſufficienter ſecundum, quod tamen eſt peius. 22æ.q.73.8.3m.*22æ.q.73.3.c.2m.*q.115.2.1m.

16 Chriſtus occiſus fuit ab aliis, & nõ à ſe, niſi indirecte, non impediendo, cum poſſet, 3a.q.22.2.1m.*q.46.3.2m.*q.47.1.0.q.58.1.2m.*q.51.3.c.

17 Peccatum occidentium Chriſtum fuit maximum, quo ad pontifices & Iudam minus uero quo ad alios. 3a.q.47.4.2m.*6.0.

18 Occidens inuadentem ſe, defendendo ſe cum moderamine inculpatæ tutelæ, nec intendens mortem eius, non peccat, 22æ.q.64.7.0.

19 Quilibet occidens hominem, etiam defendendo ſe, & quilibet participans in cauſa ſanguinis, eſt irregularis, 22æ.q.40.2.c.h.*q.64.7.3m.*q.108.4.2m.

20 Occidens hominem à caſu non eſt homicida, nec eſt irregularis: ſi dabat operam rei licitæ, & adhibit debitam diligentiam. 22æ.q.64.8.0.

1 ¶Occultatio quandoque eſt cauſa peccati. ſ. utendo ea ad peccatum, ut in furto fraude, & dolo: quandoque uero eſt circunſtantia diminuens peccatum ratione uerecundiæ, uel contra ſcandalum. 22æ.q.66.3.1m.

2 Verbum otioſum, quod plerunque eſt peccatum ueniale, poteſt etiam eſſe peccatum mortale. 12æ.q.72.3.1m.*ſi.

1 ODium eſt diſſonantia appetitus animalis, uel appetitus rationalis, ad apprehenſum ut diſconueniens: ſicut amor eſt conſonantia eius ad conueniens. 12æ.quæſt.29.1.c.

2 Odium non poteſt eſſe uitium capitale, quia amor ueri boni & odium ueri mali, ſunt primæ paſſiones, ſed apparentis, ſunt ultimæ. 22æ.q.34.[illegible].0.*6.c.*q.158.7.2m.

3 Odium poteſt eſſe prima paſſio. non autem poteſt eſſe primũ peccatum ſed ultimum, 22æ.q.34.5.0.*6.0.

4 Omne odium in proximum quo ad naturam uel gratiam, eſt peccatum, non autem odium in proximum quo ad culpam. 22æ.q.25.6.0.*34.3.0.

5 Odium eſt maximum peccatum contra proximum, quo ad inordinationem peccantis: ſed actus cæteri ſunt maximum peccatum, quo ad nocumentum. 22æ.q.34.4.0.

6 Odium eſt ſubiectiue in concupiſcibili, 1a.q.81.2.3m.*22æ.q.23.1.c.2.*2.4.c.

7 Bonum ſub ratione boni non poteſt odiri, nec in uniuerſali, nec in particulari: ſed uerum & ens poſſunt odiri, in particulari tripliciter. ſ. ut uerum eſt cauſaliter & originaliter in ipſis rebus: uel ut eſt in cognitione ipſius hominis, uel ut eſt in intellectu alterius, non autem poſſunt odiri in uniuerſali. 12æ.q.29.5.0.*22æ.q.34.1.c.

8 Sicut bonum eſt obiectum amoris, ſic & malum eſt obiectum odii. 12æ.q.29.1.0.

9 Omne impediens à beatitudine, debet odiri. 22æ.q.26.7.1m.*q.34.3.1m.

10 Nullus poteſt ſe odire, niſi per accidens, ſcilicet ratione obiecti mali quod uidetur bonum, uel conuerſo, & ratione ſui quod uidetur principale & non eſt. 12æ.q.29.4.0.*22æ.q.25.7.0.

11 Diſſonantia eſt cauſa odii, & conuenientia eſt cauſa amoris. 12æ.q.29.1.3.c.

12 Odium conuenientius ponitur oriri ex accidia, quàm ex inuidia quia prius & directius oritur odium ex triſtitia, ex qua cauſatur. 22æ.q.34.6.0*.q.158.7.2m.

13 Deus non poteſt odiri ſecundum ſe, ſed oditur à damnatis & malis, ſecundum effectus eius, qui interdum eorum uoluntati contrariantur. 1a.q.60.5.5m.*22æ.quæſt.13.4.0.*2m*q.34.1.0.

14 Odium proximi, eſt prius odio Dei: ſed dilectio Dei, eſt prior dilectione proximi. 22æ.q.31.6.2m.

15 Odium Dei, eſt grauiſſimum omnium peccatorum, & eſt grauius, quàm infidelitas. 12æ.q.73.4.3m.*22æ.q.34.2.0.*q.39.2.3m.

16 Odium Dei, maxime eſt peccatum in ſpiritum ſanctum, ſecundum quod peccatum in ſpiritum ſanctum, nominat aliquod genus ſpeciale peccati: ſed odium Dei non numeratur inter ſpecies eius, quia eſt in omni ſpecie eius, 22æ.qu.34.2.[illegible]m.

17 Deus odit peccatores, inquantum non uult eis bonum uitæ æternæ: ſed amat omnes creaturas inquantum uult eis aliquod bonum. 1a.q.20.2.4m.*q.23.3.1m.

1 ¶Offenſa Dei eſt infinita, ex parte auerſionis, ſed eſt finita, ex parte conuerſionis, & ut ſunt actus. 12æ.q.87.4.c.2m.*3a.q.1.2.2m.

1 ¶Omnia officia humana, pertinentia ad ſingulares perſonas cum quibuſcunque ordinibus angelorum ſimilitudinem habeant, diriguntur per ultimum ordinem, inquantum participant uirtutes ſuperiorum: ſed illa officia quæ ad multitudinem pertinent, diriguntur per principes uel archangelos & ideo homo in prælatione conſtitutus illuminatur ab angelo inferiori, de iis quæ ad ſtatum perſonæ ſuæ pertinent, ſed ab angelo principe, de iis quæ ſpectant ad regimen multitudinis, 1a.q.113.3.2.1m.

2 Omnia officia humana ex quibus homines licite uictum lucrantur, ſiue manibus, ſiue pedibus, ſiue lingua fiunt intelliguntur ſub opere manuali. 22æ.q.187.3.c.

3 Quilibet obligatur ad exequendum officium quod accepit, 3a.q.67.8.c.

4 Dicens officium in eccleſia propter diſtributionem ſicut propter principalem finem, peccat mortaliter per ſimoniam, non autem ſi ut ſunt ſibi neceſſaria ad uictum, uel quaſi ſtipendium. 22æ.q.100.2.2m.

1 Offuſcatio lunæ, non eſt propter interpoſitionem uel umbram alicuius rei, ſed eſt hoc quod eſt ultimum cælum: ideo conuenit cum ultimo elemento, ſ. cum terra: nec unquam offuſcatio lunæ remouebitur, 1a.q.105.1.1m.

1 ¶Oleum tantum oliuarum, proprie dicitur oleum: alii uero liquores, dicuntur oleum per ſimilitudinem tantum, 3a.q.72.2.3m.

2 Oleum ſignificat gratiam & miſericordiam Dei, 12æ.q.102.3.3m.*3a.q.72.2.0.

1 ¶Olfactus hominis, non percipit niſi excellentias odorum, propter maximam humiditatem cerebri, 1a.q.91.3.1m.*q.115.5.1m.

1 ¶Holocauſtum eſt dare ſe totũ Deo: ideo ſumme placet Deo, 22æ.q.186.3.6m.*5.1m.*6.c.3m.*7.c.*8.b.

2 Holocauſtum in lege ueteri, totum comburebatur: & offerebatur: ſpecialiter Deo ob reuerentiam maieſtatis, & amoris bonitatis eius, 12æ.q.102.3.8m.*10m.

3 Inter omnia ſacrificia holocauſtum erat perfectiſſimum: ſecundum uero locum in ſanctitate, tenebat hoſtia pro peccato: tertium hoſtia pro gratiarum actione quartum hoſtia ex uoto, quia homo maxime obligatur Deo: primo propter eius maieſtatem: ſecundo propter offenſam: tertio propter beneficia recepta: quarto propter beneficia ſperata ideo de primo ſacrificio nihil comedebatur: ſecundum comedebatur tantum à ſacerdotibus in atrio, & ipſa die ſacrificii: tertium comedebatur uſque in Hieruſalem, ea die: quartum uero comedebatur etiam in craſtinum. 12æ.q.102.3.10m.

1 Omiſſio importat prætermiſſionem boni debiti, in ordine ad legem diuinam uel humanam, uel in ordine ad proximum: primo modo opponitur iuſtitiæ legali: ſecundo modo, iuſtitiæ ſpeciali, 22æ.q.79.3.c.

2 Omiſſio non requirit aliquem actum, ſed conſiſtit in ſola negatione actus debiti. 12æ.q.71.5.o. *22æ.q.54.2.2m. *q.79.3.o.

3 Omiſſio eſt uoluntaria, quia eſt in poteſtate uoluntatis, non autem per actum uoluntatis. 12æ.q.71.5.2m.

4 Omiſſio pertinet ad actum executionem, & effectus negligentię & opponitur iuſtitiæ. 22æ.q.54.2.2m.

5 Omiſſio non habet rationem culpæ, niſi ſecundum quod opponitur præcepto affirmatiuo: ideo non eſt peccatum, tempore obligationis, quo iterato iteratur peccatum. 12æ.q.71.5.3m. *q.75.2.5m. *22æ.q.79.3.1m.

6 Omiſſio ut opponitur iuſtitiæ legali, eſt generale peccatum, ſpeciale uero, ut opponitur iuſtitiæ ſpeciali, 22æ. quæſt.79.3.o.

7 Omiſſio non eſt peccatum originale ſed eſt peccatum actuale. 22æ.q.79.2.1m.

8 Peccatum omiſſionis, & peccatum commiſſionis, differunt ſpecie materialiter, non autem formaliter, 12æ.q.72.6.o.

9 Omiſſioni debetur pœna damni, & pœna ſenſus ratione radicis ex qua procedit, licet non neceſſario habeat actualem conuerſionem ad bonum commutabile, 22æ. quæſt.79.4.4m.

10 Generale eſt omni ſacramento, quod ſi omittatur aliquid de eſſentia ſacramenti oportet illud reiterari. 3a.quæſt.38. [illegible].c.

1 ¶ *Omnipotentia non poteſt communicari creaturæ, 22æ.q.178.1.1m. *3a.[illegible].13.1.c.

2 Filius Dei eſt omnipotens, & eſt æqualis patri in omnipotentia. [illegible].42. [illegible]

3 In anima Chriſti non fuit omnipotentia ſimpliciter, nec reſpectu motus creaturarum, nec reſpectu propriæ uoluntatis, nec reſpectu proprii corporis. 3a.q.13.o. *q.21.1.1m.

4 Omnipotentia Dei non excludit impoſſibilitatem & neceſſitatem a rebus. 1a.q.25.3.4m.

1 ¶ Onocrotalus eſt auis orientis, habens roſtrum longum, & in faucibus habēs folliculos, in quibus primo ponit cibum, & poſt horam ponit in uentrem, & ſignificat auaros. 22æ.q.102.6.1m.cn.3.

1 ¶ Operatio non recipit ſpeciem ab operante, ſed a principio operationis. 3a.q.19.1.3m.

2 Omnis operatio, motus quidam dicitur. 1a.q.73.2.c.

3 Operatio eſt ultima perfectio rei. 1a.quæ. 3.1.c. *12æ.quæſt.3.2.c.

4 Modus operandi cuiuſlibet rei, ſequitur modum eſſendi eius 1a.q.89.1.c.

5 Sicut unitas motus, requirit unitatem termini, ſic unitas operationis requirit unitatem obiecti. 1a.q.58.2.c.

6 Omnis operatio naturæ, terminatur ad unum ſemper, & procedit uel ab uno principio intrinſeco. ſ. a forma rei naturalis uel ab agente extrinſeco, ut in occultis operibus naturæ. 12æ.q.75.1.c.

7 Operatio ſuppoſiti, non eſt de integritate unitatis eius, ſed ſequitur eam, 3a.q.19.1.4m.

8 Ex quolibet uno particulari opere proprio probatur tota uirtus agentis. 3a. q.43.4.3m.

9 Operatio eſt quaſi medium inter operans & operatum: ideo dupliciter poteſt conſiderari. ſ. reſpectu operantis, & reſpectu operati. 1a.q.36.3.c.

10 Per opus manuale in lege ueteri, intelligitur omnis operatio licita pro uictu. 22æ.q.187.[illegible] c.

11 Nullum opus eſt acceptum Deo, niſi uirtuoſum. 22æ.quæſt.88 2.c.5m.

12 Omnes operationes ſatisfactoriæ reducuntur ad tria, ſcilicet ad eleemoſynam, ieiunium, & orationem 12æ.q.108.3.4m. *.4.c

13 Operatio non attribuitur mobili, ſed mouenti. 12æ.quæſt.111.2.c.

14 Nihil per ſe operatur, niſi ſubſiſtens. 1a.q.75.2.3.c. *3a.q.19.1.3m. *q.20.1.2m.

15 ¶ Quælibet res eſt propter ſuam operationem: & operatio eſt finis cuius habet res creata. 1a.quæſt.65.2.c. *quæſt.105.5.c. *12æ.quæſt.3.2.c. *q.49.3.c.3m. *4.1m. *3a.q.9.1.c.1m. *quæ.32.4.c.

16 Operatio attribuitur hypoſtaſi, ut operanti, naturæ autem, ut principio operationis, 22æ.q.58.2.c. *3a.q.19.1.3m. *quæſt.20.1.2m.

17 Omnis operatio corporis, uel eſt a naturali qualitate corporis, uel ab anima mouente corpus, 12æ.q.50.1.c.

18 Opera hominis dicuntur uiua, quæ fiunt & ſunt cum charitate: mortua uero dicuntur, quæ fiunt ſine charitate: ſed opera mortificata dicuntur quæ fiunt cum charitate, & non ſunt cum ea propter ſequens peccatum mortale. 3a. q.89.4 5.6 o.

19 Opus dicitur mortuum dupliciter. ſ. effectiue, ut peccatum, & priuatiue, ut operatio ſine gratia, 3a q.89.6.c.

20 Sacramentum baptiſmi ſine charitate, eſt opus Dei, & non hominis, etiam in ficto, ideo non eſt opus mortuum. 3a.q.69.10.1m.

21 Opera bona facta in charitate, tranſeunt actu, & manent merito, ideo poſſunt mortificari. 3a.q 89.4.1m.

22 Peccatum mortale, mortificat opera iuſta prius facta quo ad meritum uitæ æternæ, nō autem quo ad remiſſionem culpæ, & quoad ſatisfactionem. 3a.q.88.1.3m.

23 *Opera mortua ſunt meritoria, non quidem proprie, id eſt, ex condigno: ſed quaſi ſimilitudinarie, id eſt, congruo: & hoc reſpectu triplicis boni. ſ. conſecutionis bonorum temporalium, diſpoſitionis ad gratiam, & aſſuetudinis bonorum operum. 3a.q 89.6.3m.

24 *Opera mortificata reuiuiſcunt per pœnitentiam, non autē opera mortua. 3a.q.89.5.6 n.

1 Opinio eſt actus intellectus, declinantis in unam partem contradictionis, cum formidine alterius: unde opinio eſt quoddam debile & infirmum, ſecundum Philoſophū, 1a.quæſt.79 9.4m. *22æ.quæſt.1.4.c. *quæſt.2.c. *9. 2m. *q.67.3.c.

2 Opinio non poteſt eſſe de aliquo uiſo per ſenſum, uel per intellectum. 22æ q.1.4. [illegible]

3 Opiniones contradictoriorum, non ſunt contradictorię, ſed ſunt contrariæ, 1a.q.17.4.1m. *3m. *22æ.q 53.1.c. *q. 64 3.3m. *q.77.2 3m.

4 Opinio multorum eſt uera, uel ſimpliciter, uel ſecundum partem. 12æ.q.5.3.3m.

5 Opinio & ſuſpicio poſſunt eſſe ueri & falſi: ideo non ſunt uirtutes intellectuales, quia illę ſunt tantum ueri, 12æ.q.55.4.c. *q.57.2.3m. *4.1m.

6 Aliquis poteſt ſimul habere ſcientiam ueram uel opinionem ueram de uno contradictorio in habitu, & falſam de altero contradictorio in actu, uel econuerſo: non autem utranque ſimul in actu, 1a.q 47.1.3m.

7 Habens malam opinionem de proximo, ſine cauſa ſufficienti, contemnit eum, & iniuriatur ei, 22æ.q.60.3.2m. *4.o.

1 Oppoſitio in [illegible] ratione [illegible] ordinem. 1a.q.28 3.c.

2 Oppoſitio relatiuorum dupliciter differt ab aliis oppoſitionibus quia ſemper unum aliorum oppoſitorum remouet alterum, & ſemper unum eſt imperfectum reſpectu alterius non autem in relatiuis. 1a.q.4[illegible].3m.

3 Nulla oppoſitio eſt in diuinis, præter oppoſitionem relatiuā. 1a.q.4[illegible] 3m.

4 Oppoſita poſſunt prædicari de eodem, ſecundum diuerſa, nō autem ſecundum idem, 3a.q.16 4.1m.

5 *Quot modis dicitur unum oppoſitorum, tot modis dicitur & reliquum. 22æ.q.91.2.1m.

6 Cognitio unius oppoſiti, non tollitur per cognitionem alterius oppoſiti, ſed magis iuuatur, 1a. quæſt. 14.10. c. *22æ. principio.

1 Opprobrium ſeu uituperium, eſt teſtimonium de defectu alicuius, & præcipue ſecundum aliquam culpam. 22æ. quæſt. 144.3.c.

2 *Optimo opponitur peſſimum, ſecundum Philoſophum. 22æ. q.34.2.b. *4.2.2.

1 Opus creationis mundi, eſt quo ad eſſe, opus autem diſtinctionis, eſt quo ad uirtutes in communi: ſed opus ornatus, eſt quo ad ſpecialia, uel extrinſeca. 1a.q.65 principio. *q.70.1.c. *q.74.1.o.

2 Opus creationis fuit ante omnem diem naturæ, non autem tempore, ſecundū Aug. ſecundum autem alios etiam tempore. 1a.q.74.1.1m.

1 Oratio eſt actus rationis practicæ. ſ. quia eſt uel petitio decentium a Deo, uel aſcenſus mentis in Deum, 22æ.q.83.1.o. *3.1m. *3a.q 21.1.c.3m. *1.o.

2 Oratio eſt actus uirtutis religionis, non autem eſt actus doni intellectus. 22æ.q.83.3.o * 5.c.

3 Oratio eſt quodammodo deſiderii noſtri interpres apud Deū 22æ.q.83.1.1m. *9.c. principio.

4 Oratio neceſſaria eſt poſt baptiſmum, propter impugnantia interius & exterius, 3a.q.39.5.c.6.

5 Oratio eſt in præcepto religionis, quo ad ipſum petere. ſed quo ad rectè aliquid deſiderare, cadit ſub præcepto charitatis.

tis, 22æ. q. 83. 3. 2m

6 Conueniens eſt orare: & triplex error circa orationem reprobatur ſcilicet ponentium quod res humanæ, non regunt diuina prouidentia,& ponentiũ oia ẽt in reb. humanis ex neceſſitate contingere, ſiue ex immutabilitate diuinæ prouidẽtiæ ſiue ex neceſſitate ſtellarũ, ſiue ex connexione cauſarum: & ponentium diſpoſitionem diuinæ prouidentiæ uariabilem eſſe, 1a.q.22.2.e. °22æ.q.83.2.o

7 Error quintuplex circa orationem reprobatur, 1a.q.22.2.e

8 Partes integrales orationis ſecũdum Apoſtolum ſunt quatuor. ſ. obſecratio, oratio, poſtulatio, & gratiarum actio: uel laus Dei, & ſupplicatio, ſecundum Ambroſ. partes uero eius ſubiectiuæ, i. ſpecies eius ſunt tres. ſ. ſupplicatio, poſtulatio, & inſinuatio, 22æ.q 83.17.o

9 Oratio tam priuata quam publica, debet eſſe vocalis, quadruplici canone. ſ. ut homo excitet ſeipſum ad deuote orandum: ut totentionem cuſtodiat ne mens euagetur: ut ex quadam redundantia ab anima in corpus ex vehementi affectione inconſiderate mens in fletus, ſuſpiria, iubilos, & uoces prorũpat: ut quaſi ad redditionem debiti homo Deo ſeruiat, ſecundum illud totum quod ex Deo habet, id eſt, non ſolum mente, ſed etiam corpore: quod præcipue competit orationi ſecundum quod eſt ſatisfactoria, 22æ.q.83.12.o

10 Oratio debet continuari, quandiu deuotio poteſt conſeruari, 22æ.q.83.14.o

11 Oratio debet ſemper durare, ſecundum uirtutem, non autem ſecundum eſſentiam, 22æ.q.83.14.o

12 Fides, ſpes, & charitas, præexiguntur orationi, ratione propria orationis, & ratione latriæ, 22æ. q.83.15.e

13 Oratio eſt meritoria, ſi ex charitate fiat: 22æ. q 83. 7. 2m.° 15 o

14 Oratio ſemper habet efficaciam impetrandi, ſi habeat quatuor conditiones. ſ. ſi fiat pie, ad ſalutem pro ſe, & perſeueranter, 22æ.q.83.7.2m.° 15.2m.° 16.e

15 Conditio quadruplex neceſſaria in qualibet oratione, ſ. eleuatio mentis in Deum, fiducia impetrandi, gratiarum actio, & petitio, 22æ.q.83.17.e

16 Oratio debet habere ſeptem conditiones ſcilicet, quod ſit perfecta, humilis continua, deuota, vigilans, inſtans, & charitatiua. 22æ.q.83.15.e

17 Omnes orationes eccleſiæ, habent quatuor ſcilicet inuocationem Dei, commemorationẽ beneficij Dei, petitionem, & obſecrationem, 22æ.q.83.17.e

18 Oratio non exauditur, quando orans, uel ille pro quo oratur, uel ipſa petitio, non placet exauditori, 22æ.q.83.15.2m

19 Oratio malorum exauditur, & fructuoſa eſt, uel propter deuotionem eorum pro quibus fit, uel in quantum fit in perſona eccleſiæ, 3a.q.82.6.e.° 7.3m

20 Oratio peccatoris, in quantum ex bono deſiderio naturæ fit, exauditur: ex miſericordia Dei, & non ex merito peccatoris, nõ autem in quantum peccator, niſi ad vindictam, 22æ.q.83.16 o.° q.178.2.1m

21 Oratio petentis contra ſalutem, uel cõtra gloriam Dei, magis exauditur non obtinendo, quam ſi obtineret quod petitur, 22æ.q.83.15.2m.° 16.e

22 Effectus orationis triplex. ſ. meritum, impetratio, & ſpiritualis refectio mentis, 22æ.q 83.13.15.e

23 Per orationem appropinquamus Deo, 22æ.q.83.1.2m

24 Oratio præeminet alijs actibus virtutis religionis poſt deuotionem, quia religio per orationem, mouet intellectũ hominis in Deum, & tradit homo mẽtem ſuam Deo, ſubijciendo ſibi eam per reuerentiam, & præſentando eam Deo, 22æ.q.83.3.1m. ° 3m

25 Oratio fit ad excitandum affectum noſtrum, nõ aũt ad docendum Deum, 22æ.q.83 2.o.° 9.5m.° 12.c. 1m.° q.88.1.e

26 Oratio fit, non quidem ad mutandum diſpoſitio diuinæ prouidentiæ, ſed ad impetrandum quod Deus diſpoſuit, 1a.q.23.8.c.° 22æ.q.83.2.o

27 Orationes fiunt in horis canonicis, ad ſalutem eccleſiæ: ut auertatur ira Dei a populo, & ut orantes ſint quaſi precib. dimicantes, & quaſi diuinæ ſententiæ reſiſtentes, 22æ. q. 83. 4 o

28 Oratio principaliter innititur charitati, quoad efficaciam merendi: fidei uero, quoad efficaciam impetrandi, 22æ.q. 83.15.3m

29 Oratio ordinatur ad duo, ſ. ad obiectum proprium, id eſt, ad id quod petitur, & ad quẽ tacit, ſ. uitam æternam: ideo habet duplicem efficaciam, ſcilicet efficaciam impetrandi, reſpectu primi, & efficaciam merendi reſ, [illegible] ſecundum [illegible] hoc alia [illegible]: ſecundum hoc ad iuſtitiam, 22æ.q.83.15.2m.° 16.2m. 178.2.1m

30 Qui non attendit, uel non intelligit orationem, habet quidem meritum, non autem conſolationem, 22æ. q 83.13 a

31 Ex virtute orationis Chriſti, baptiſmus habet meritum regni cœleſtis, 3a.q.39.5 e fi.

32 In oratione peti debent aliqua determinata, propter attentionem & cognitionem noſtri deſiderij, & feruentius fiat, 22æ.q.83.5.o

33 Nihil debemus petere in oratione, niſi in ordine ad beatitudinem, 22æ q.17 2.2m.° q.83.4.5.c.° 6

34 Temporalia poſſunt peti in oratione, ſicut & deſiderari, nõ quidem principaliter, ſed ut neceſſaria, 22æ.q.83.6.o

35 Hoc præcipue petendum eſt, in oratione, ut Deo [illegible], 22æ. q.83.1.2m

36 Orare non conuenit perſonis diuinis, quia non habent ſuperiorem, nec diſtinguuntur in eſſentia, ratione cuius fit oratio, 22æ.q.83.10.o

37 Orare eſt proprium rationalis creaturæ: ideo non conuenit brutis, 22æ.q.83.10.o

38 Sancti in patria orant pro nobis, non autem pro ſe, 22æ.q. 83.11.o

39 Oratio proprie fit ad Deum tantum, ut à quo debet expectari quod petitur: ad ſanctos autem fit deprecatio, 22æ. q 83.4.o

40 Oratio ſoli Deo porrigitur, ut per eum implenda, ſanctis uero & angelis & hominibus, ut per eos impetranda ſuis meritis & precib. & nõ ut Deus eas per eos cognoſcat, 22æ. q 83 4.o

41 Oratio non debet fieri ad ſanctos qui ſunt in purgatorio, uel in hoc mundo, ſed tãtum ſupplicatio, uel petitio, 22æ. q 83.4 3m.° 11.3m

42 Vtile eſt orare ſanctos inferiores quintuplici ratione, licet ſuperiores ſint plus accepti Deo. ſ. primo ex hoc, quod aliquis quãdoque maiorem habet deuotionem ad ſanctum minorem, quàm ad ſanctum maiorem: ex deuotione autem maxime dependet orationis effectus: ſecũdo propter faſtidium tollendum: quia aſſiduitas vnius rei faſtidium parit: & per hoc quod diuerſos ſanctos oramus, quaſi in ſingulis nouus feruor excitatur: tertio quia quibuſdam ſanctis datum eſt in aliquibus ſpecialibus cauſis præcipue patrocinari, ſicut ſancto Antonio, ad ignem infernalem: quarto ut omnib. honor debitus exhibeatur à nobis: quinto quia plurium orationibus aliquando impetratur, quod unius oratione non impetraretur, 22æ.q.83.11.4m

43 Sancti orantur nominibus proprijs, propter tria. ſ. quia hoc merueront, plus nobis innoteſcunt, & propter fidem reſurrectionis inſinuandam, 22æ.q.83.11.5m

45 Sancti cognoſcunt in uerbo orationes noſtras ad eos, etiam mentales, ſicut & omnia alia, quæ ad eos pertinent, 1a. q. 107.1.3m.° 22æ.q.83.4.2m.° 3a.q.10.2.e

45 Quilibet debet orare, & deſiderare bona pro alijs, ſicut & pro ſe, 22æ.q.83.7.o.8.° 3a.q.21.3.3m

46 Quilibet tenetur orare in communi, pro ſuis inimicis, non in ſpeciali, niſi aliquo caſu ſpeciali, ſicut in neceſſitatis articulo, 22æ.q.83.8.o

47 Orandum eſt pro omni peccatore uiatore, ut conuertatur, & pro iuſtis ut perſeuerent, triplici ratione. ſ. quia multorum preces facilius exaudiuntur: ut ex multis gratia agatur Deo de beneficijs, quæ conferuntur iuſtis quæ etiam in utilitatem multorum uergunt, ut maiores non ſuperbiant, dum conſiderant ſe minorum ſuffragijs indigere, ſed non impetratur niſi pro prædeſtinatis, 22æ.q.31.2.1m ° q. 83.7.3m

48 Orandum eſt pro infidelibus, licet non proſit eis niſi cõuertantur, 22æ.q 3 .2.1m

49 Chriſtus orauit ſecundum humanitatem tantum, triplici ratione, ſcilicet ut oſtenderet ſe eſſe hominem, propter exemplum, & q̃ eſſet a Deo, 22æ. q. 83. 10.1m.° 3a.q.13.4. 3m.° q.21.1.o.° 2.e.° q.43.2.1m.° q.53 4.2m

50 Oratio Chriſti pertinet ad ſacerdotium eius, 3a.q.22 4.1m

51 Oratio Chriſti quoad obiectum fuit ſenſualitatis, non autem quoad actum, 3a.q.21.2.o.° 4 c.4m

52 Chriſtus orauit pro ſe, & pro nobis, quoad bona corporis: ſed quoad bona ſpiritualia, orauit pro nobis, non autem pro ſe, 3a.q.21.3.o.° q.22 4.1m

53 Chriſtus dupliciter orauit pro ſe, ſcilicet exprimendo affectum ſenſualitatis, uel uoluntatis ut natura, quoad paſſionem transferendam, & ſecundum [illegible] quoad gloriam corporis & ſic omnis oratio eius pro ſe & pro nobis & uoluntas impleta eſt, [illegible] modo, 3a.q. 21.3.4 o

54 Oratio dominica exponitur, 22æ q.83.9

55 Petitiones orationis dominicæ [illegible] ſecundũ Ma-

chæum, ſcilicet ſanctificetur, &c. Sed ſecundum Lucã, ſunt quinque, 22æ.q.83.9.4m. * 5m

56 Oratio dominica eſt perfectiſſima, quia continet omnia deſiderãda, & ordinem eorum: & informat omnes affectus, 22æ.q.83.9.c. principio.

57 Non oportet uti tantum uerbis orationis dominicæ, ſed oportet intendere tantum ad ea impetranda, quæ in ipſa continentur, 22æ.q.83.14 3m

58 Non parcens, uel non habens peccatum, non peccat, dicendo orationem dominicam: quia dicitur in perſona eccleſiæ, 22æ.q.83.16.3m

59 Oratio dominica ualet ad remiſſionem culpæ uenialis & mortalis, 12æ q.74 8.6m

60 Oratio uocalis, eſt quantitas diſcreta, 3a.q.60.8.o

61 Sancti non omnia cognoſcunt, cum eſſentiam Dei nõ comprehendant in uerbo autem cognoſcunt, quæ ad nos ſpectant, & per conſequens noſtras orationes. Sup. q.72.1.c

62 Sanctos interpellare debemus ad orãdum pro nobis, Sup. q.q.72 2.o

63 Sancti ſemper Deum ſuis precibus exorant, niſi ex parte noſtra impediatur, Suppl.q.72.3.c

1 Omnis ordinatio eſt rationis, 22æ.q.58.4.2m. *q. 83.1.c.* q.88.1.c

2 Ad hoc quòd aliqua ſint ordinata, duo requiruntur ſcilicet ordo ad debitum finem, & proportio ad ipſum finẽ, 12æ. q.102.1.c

3 Totum quod eſt homo & totum quod poteſt, & quod habet, eſt ordinandum in Deum, 12æ. q.21.4.3m

4 Ordinare & iudicare alios, eſt tantum prælatorum: ſed ordinare actus proprios, conuenit cuilibet homini, 22æ.q.45. 2. 2m

1 Ordo in ratione ſua includit tria, ſcilicet rationem prioris & poſterioris, diſtinctionem, & originem, 22æ. q. 16.1.c. *6.c.fi.

2 Ordo ſemper dicitur reſpectu principii, 1a.q.21.3.c.*quæſt. 41. 3.c

3 Vbicunque eſt aliquod principium, oportet quod ſit aliquis ordo, quia ordo includit in ſe aliquem modum prioris & poſterioris, quæ dicuntur ſecundum relationem ad aliquod principium, 22æ.q.16.1.c.*6.c.fi.

4 Ordo finium, eſt ſecundum ordinem agentium, quia omne agens ordinat effectum ſuum ad aliquem finem, 12æ. q.107.6.c

5 Sicut ordo rationis recte eſt ab homine, ſic ordo naturæ eſt à Deo, 12æ q.154.12.1m

6 Ordo tot modis dicitur, quot modis & principium ſcilicet ſecundum ſitum, ſecundum intellectum, & ſecundum ſingulas quatuor cauſas, 1a.q.21.3.c.*q.42.3.c

7 Ordo duplex, ſcilicet ordo uerus, & ordo imaginarius, 3a.q. 28 3 1m

8 Ordo duplex, ſcilicet ordo formæ, & ordo materiæ, 3a. q. 62. .3m *q 79.4.c

9 Ordo dicitur dupliciter, ſcilicet relatio, & gradus faciens eam, 1a. . eS .1m

10 In rebus eſt ordo duplex, ſcilicet à principio, & ad finem, 3a q.6.1.1m

11 Ordo uniuerſi duplex. ſ ordo creaturarum adinuicem, & o. [illegible] creaturarum ad Deum, 1a.q.21.1 3m.* q.47.3 c.* q. 10 * 3m * 1æ.q.111.5.1m. *22æ. q.39.2.2m

12 Ordo duplex. ordo naturæ, & ordo temporis ſeu generationis, 12æ.q. 2.4.c.* q 83 3.2m. * 3a. .6.1.c

13 Ordo naturæ duplex ſcilicet [illegible] generationis & temporis, [illegible] perfectu ad perfectum, & uia perfectionis & intentionis in aliis cauſis, à perfecto ad imperfectum 1a.q.85 3.1m

14 In diuinis eſt ordo naturæ ſecundum originem, ſine prioritate, ſecundum [illegible] una perſona eſt ab alia, 1a.q.42.3.o

15 Ordo naturæ in diuinis, non eſt ex hoc quod natura ordinetur: [illegible] ibi eſt ordo ſecundũ naturalem originem, 1a.q.42 [illegible] 3m

16 Ordo [illegible] in diuinis, melius nominatur ordo naturæ, quàm ordo eſſentiæ, quia natura importat rationem principii, non autem eſſentia, 1a. 42.3.4m

17 Ordo in diuinis, ſignificat notum [illegible] originis in communi, non autem [illegible] in ſpecie [illegible], 1a [illegible] 2. [illegible] 1m

18 Homo ſubditur [illegible] rationis, hominis gubernantis temporaliter [illegible] ſpiritualiter, & Dei, 12æ.q.72. 4.c. q 87. 1.c.* 3m.* 3 c

1 Quicquid eſt contra ſecundum ordinem, eſt contra primũ, & tertium quicquid eſt contra primũ, eſt contra tertium & non econuerſo. [illegible] primum includit ſecundum, & excedit eum, & tertius utrunque, 12æ.q. [illegible] 4.o

20 Peccatum eſt contra hos tres ordines. Ideo punitur triplici pœna, ſcilicet remorſu conſcientiæ, pœna humana, & pœna diuina, 12æ.q.72.4.o.* q.87.1.c.* 3m. * 3.c

21 Ordo in populo quadruplex, ſcilicet principum ad ciues, ciuiũ adinuicẽ, extraneos, & ad domeſticos, 12æ. q.104 4.2

22 Omnes ordines ciuitatum reducũtur ad tres ordines ſ. ad ſupremos, id eſt ad optimates, ad infimos, id eſt, ad vulgus: & ad medios, id eſt, ad honorabiles, 1a q.108.2.o

23 Nullus ordo poteſt conferri, niſi ab epiſcopo, præter quatuor ordines minores, de licentia papæ, à ſolo ſacerdote, 3a. q.65. 3.2m

24 *Ea quæ ſunt ordinis, non poſſunt committi, niſi habenti ordinem, 22æ.q.186.1.c

25 Deus poteſt auferre ordinem collatum: non autem epiſcopus, quia non eſt miniſter auferendi ſicut conferendi. Nec dedit ordinem, ſed Deus, 3a.q.81.8.c.* 2m

26 In ſacramento ordinis, confertur excellentia poteſtatis, in diuinis miniſteriis, 3a.q.84.4.c

27 Omnis ordo in quantum ſacramentum, ordinatur ad euchariſtiam, non autem in quantũ eſt officium quoddam, 22æ.q.40.2.c

28 Feſta præcipua, in qu b. epiſcopi dant quatuor ordines minores, pertinent ad diem dominicum, 3a.q.83.1.3m

29 Omnes minores ordines, poſſunt ſimul eodem die dari: nõ autem duo ordines ſacri: nec vnus ordo minor cum ordine ſacro, 3a.q.65.3.2m

30 Seruus ordinatus, ſciente domino eius, & non reclamante, fit ingenuus: ſi uero dominus neſciat, epiſcopus uel præſentans eum ſcienter, tenentur domino in duplum: ſi autem neſciant, redigetur in ſeruitutem: niſi poſſit ſe redimere, 12æ.q.189 6.c

31 Ordo fratrum prædicatorum, habet cautiſſimam & ſecuriſſimam formam proficiendi, 22æ q.186 5 1m

32 Oportuit in eccleſia ordinem aliquem ſacrũ eſſe, quo quidam aliis, ad [illegible] & non ſu. viſibiliter præficerentur, Suppl q.34.1.o

33 Ordo ſignaculum quoddam eccleſiæ eſt, per quod ſpiritualis poteſtas impenditur [illegible] nato, Su[illegible] 34 2.[illegible]

34 Cum in ſuſceptione ordinis [illegible] quædam con[illegible] homini exhibeatur, per viſibilia ſigna, conſtat ordi[illegible] eſſe ſacramentum, Suppl.q.34.3 o

35 Conueniens forma huius ſacramenti eſt, qua eccleſia utitur, Suppl.q.34.4 o

36 Specialem oportet eſſe mater[illegible] huius ſacramenti ſicut & aliorum ſacramentorum: [illegible] 34.5 c

37 In ſacramento ordinis, quo [illegible] ad aliorum ſacramentorum diſpenſationem ordinatur [illegible] eſſe eſt conferri gratiam gratum facientem, Suppl.q [illegible] 5.1.c

38 In omnibus ordinibus imprimitur character, Suppl.quæſt. 3 .2.c

39 Character ordinis præſupponit characterem baptiſmi, qui ianua eſt omnium ſacramentorum, Suppl q.3 .3.o

40 Q[illegible] maxime conueniens ſit, ut q[illegible] ordinem ſuſcipi[illegible] ſine confirmatione, hoc tamen neceſſariũ non eſt, Sup. q.35.4.c

41 Non oportet ut qui maiores ordines ſuſceperunt, minores prius habuerint, quanquam eccleſia ſic ordinare ordines conferri ſtatuerit, ut prius minores, deinde maiores ſuſcipiantur, Suppl.q.35.5 o

42 Bonitas vitæ ac excellentiæ nitor neceſſaria ſunt ex diuino præcepto ſuſcipientibus ordines ſacros, non tamen de neceſſitate ſunt ſacramenti, Suppl.q.36.1 c

43 Ea tantum ſcire oportet ordinatos quæ ad ordinis ſuſcepti executionem conducant. Suppl.q.36 2.o

44 Non conſequitur aliquis ex merito uitæ aliquem ordinis gradum, Suppl.q.36.3.c

45 Infidelitatis criminis reus eſt, quicunque indignum ad ſacros promouerit ordines. Suppl.q.36.4 o

46 Mortaliter peccat quicunque in peccato mortali exiſtens ſacros exequitur ordines, niſi hoc ex neceſſitate faceret, Suppl.q.36.5.c

47 Non unum, ſed plures oportuit in eccleſia ſacros ordines eſſe. Suppl.q.37. .c

48 Septem ſunt ordines, uidelicet ſacerdotium, diaconatus, ſubdiaconatus, acolytorum, lectorum, exorciſtarum, & oſtiariorum, Suppl.q.37.2.c

49 Tres tantum ſunt ſacri ordines, ſacerdotium, diaconatus & ſubdiaconatus, Suppl.q 37 3 o

50 Conueniens ſingulis ſacris ordinibus aſſignatus eſt actus, ſacerdoti uidelicet baptizare, confirmare, & à peccatis abſoluere, diacono uero legere euangelium, &c. Suppl.q.37.4.c

51 In ipſa calicis datione ſub certa uerborũ forma imprimitur

ſacerdotalis character. Suppl. q. 37. 5. c.
52 Ad Epiſcopus tantum pertinet omnes ſacros conferre ordines ſicut ad eos etiam ſolos ſpectat, confirmare & uirgines conſecrare. Suppl. q. 38. 1. c.
53 Poſſunt Epiſcopi hæretici & ab eccleſia præciſi ſacros cōferre ordines, ſicut & cætera ſacramenta ordinati tamen ab illis, non ſuſceptorunt ordinum executionem ſuſcipiūt nec grauam Suppl. q. 38. c.
54 Mulieres enim ſtatum ſubiectionis habeant, ſacramentum ordinis nequaquam ſuſcipere poſſunt. Suppl. quæſt. 39. 1. c.
55 Pueri carentes rationis uſu non niſi ex eccleſiæ ſtatuto impediuntur, ne ſacros ſuſcipiant ordines, quos tamen ſuſcipiūt ex ui ſacramenti. Suppl. q. 39. 9. c.
56 Serui non poſſunt ad ſacros promoueri ordines, quos tamē ſuſcipiunt, ſi eis adferantur. Supp. q. 39. 3. c.
57 Homicidæ à ſacris arcentur ordinibus ex eccleſiæ præcepto, non autem neceſſitate aliqua ſacramenti. Suppl. quæſt. 39. 4. c.
58 Illegitime nati impediuntur à ſuſcipiendis ordinibus, præcepti potius, quam ſacramenti neceſſitate. Suppl. quæſt. 39. 5. c.
59 Mutilati aliquo membro notabilis infamiæ, uel quod ordinis executionem impediat, arceontur a ſacris ordinibus, Suppl. q. 38. 6. c.
60 Conueniens eſt ut qui ſacros ſuſcipiunt ordines tonſuram deferant. Suppl. q. 40. 1. c.
61 Corona non eſt ordo, ſed ad ipſum potius ordinatur, Suppl. q. 40. 2. c.
62 Clerici ſuſcipientes coronam, non renunciant patrimonio, & aliis temporalibus rebus. Suppl. q. 40. 3. c.
63 Oportuit in eccleſia ſupra ſacerdotalem ordinem, epiſcopi poteſtatem eſſe, a qua ſacerdos iuriſdictionem ſuſciperet. Suppl. q. 40. 4. c.
64 Epiſcopatus non eſt ordo, niſi ſecundum quod ordo officiū quoddam eſt ad ſacras actiones. Suppl. q. 40. 5. c.
65 Supra Epiſcopos in eccleſia eſt ſuperior ſummi pontificis & papæ poteſtas, quanquam epiſcopi omnes æquales ſint, quo ad ea quæ ad epiſcopalem ordinem ſpectant. Suppl. quæſt. 40. 6. c.
66 Omnibus eccleſiæ miniſtris ad diuina exequenda officia, uariæ ac multiplices aptatæ ſunt ueſtes, prout unicuique conuenire iudicauit eccleſia, a ſpiritu ſancto edocta Suppl. q. 40. 7. c.
67 Sacer ordo apud Græcos & alios oriētales impedit matrimonium contrahendum, non autem iam contracti matrimonii uſum, apud uero occidentales tollit contractum, & contractum. Suppl. q. 53. 3. c.
68 Vir abſque uxoris conſenſu ad ſacros ordines accedens, illos ſuſcipit, quanquam ordinis executione careat, quam tamē ſuſcipit uxoris conſenſu uel morte. Suppl. q. 53. 4. c.
1 ¶Phyloſophus dicit, neque fiſtulas ad diſciplinam eſſe adducendum, neque aliquod aliud artificiale organum, puta cytharam, & ſi quid tale alterum eſt, ſed quæcunque faciunt auditores bonos, 22æ. q. 91. 2. 4m.
2 Organis uel inſtrumentis muſicis non eſt utendū in eccleſia quia huiuſmodi muſica magis animum mouet ad corporalem delectationem, quam per ea formetur interius bona diſpoſitio: & ideo ſubtrahuntur in eccleſia inſtrumenta muſica, ut a corporalibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati, 22æ. q. 91. 2. 4m.
3 In ueteri autem teſtamento, uſus erat talium inſtrumentorū tum quia populus erat magis durus, & carnalis, unde erat per huiuſmodi inſtrumenta prouocādus, ſicut & promiſſionibus terrenis, tum etiam quia huiuſmodi inſtrumenta corporalia aliquid figurabant. 22æ. q. 91. 2. 4m. ſi.

1 ORigenes errauit, ſequendo opiniones philoſophorum antiquorum: ideo ſecundum eum, angeli ſunt corporei, 1a q. 52. 1. 1m. q. 51. 1. 1m. 12æ. q. 5. 4. c.
2 Origenes fuit fons Arrianorum, 1a. q. 14. 1. c. 1m.
3 Origenes & Arrius dicunt, quod uerbum in diuinis, dicitur tantum metaphorice, & non proprie. 1a. q. 34. 1. c. 1m.
1 ¶Origo non ſignificatur ut aliquid ſubſiſtens, ſed ut uia à re ad rem: ideo non poteſt eſſe primum diſtinctiuum perſonarum in diuinis, 1a. q. 40. 2. c.
Ordo originis dupliciter conuenit Deo. ſ. reſpectum creaturarū & reſpectu perſonarum diuinarum, 1a. q. 41. 1. 1m.
Omnis origo deſignatur per aliquem actum. 1a. q. 41. 1. 1m.

1 ORnatus exterior, eſt indicium conditionis humanæ, ideo exceſſus, & defectus, & mediū eius, reducuntur ad uirtutem ueritatis, 22æ. q. 169. 1. 3m.
2 In ornatu & aliis exterioribus, non eſt peccatum ſecundum ſe, ſed ex inordinato uſu. ſ. uel contra conſuetudinem, uel ex intentione uanæ gloriæ, uel mollitiei, uel ſolicitudinis, uel negligentiæ, contra quæ eſt triplex uirtus, ſcilicet humilitas, per ſe ſufficientia, & ſimplicitas, 22æ. q. 169. 1. c. quæ. 187. 6. c.
3 Mulier uel uir ornans ſe, ut prouocet alios ad concupiſcentiā peccat mortaliter: non autem ſemper ſi ornet ſe ex leuitate uel uanitate propter iactantiam, 22æ. q. 169. 2. c.
4 Mulier poteſt ornare ſe licite, ut placeat uiro ſuo: non autem mulieres quæ non habent uirum, nec uolunt habere, nec ſunt in ſtatu habendi, 22æ. q. 169. 2. c.
5 Ornatus pretioſarum ueſtium, in miniſtris altaris, uel in conſtitutis in dignitate, non eſt peccatum, quia fit ad gloriam Dei, & non ad gloriam ipſorum, 22æ. q. 169. 1. 2m.
6 Ars eorum, quibus homo poteſt bene & male uti eſt licita: non ars faciens ornatus, niſi forte inueniendo ſuperflua, & curioſa, 22æ. q. 169. 2. 4m.
7 Expoſitio literalis figuralis, & moralis octuplicis ornatus pontificis legalis, & quadruplicis ornatus ſacerdotum, 12æ. q. 102. 4. 9m.
8 ¶Oſculum ſecundum quod fit principaliter cauſa libidinis, eſt peccatum mortale, ſi ſit de mortali ex genere ſuo: non autem ſi ſit de ueniali ſecundum ſuum genus, 12æ. q. 74. 10. c. q. 108. 3. 2m. 22æ. q. 154. 4. c.
1 ¶Oſee propheta excuſatur à fornicatione: quia debuit obedire præcepto Dei 12æ. q. 94. 5. 2m. q. 100. 8. 3m. 22æ. q. 104. 4. 3m. q. 154. 2. 2m.
1 ¶Ouis habet quatuor utilitates. ſ. quia immolatur, paſcit, lac & lanam dat: ideo furans ouem, quatuor reddit, 12æ. q. 105. 2. 9m.
2 Oues & hircos Aegyptii colebant: quia dæmones in eorum figura apparebant, 12æ. q. 102. 3. 2m.
1 ¶Oza erat tantum leuita: ideo percuſſit eum Deus, quia tetigit arcam, quod ſolis ſacerdotibus licebat, 22æ. quæſt. 33. 4. 1m.

P.

1 PActum cum dæmonibus initum, expreſſum uel tacitum prohibetur, primo præcepto decalogi, 12æ. q. 122. 2. 3m. 3. 4. c.
1 ¶Corpus dicitur palpabile ex duobus, ſcilicet ex qualitatibus tangibilibus, & quod reſiſtat tangenti: primum deficit ipſis cælis ſecundum aer. 1a. q. 54. 2. 2m.
2 Omne palpabile, eſt corruptibile per naturam: licet ſit incorruptibile per gloriam, 3a. q. 54. 2. 2m.
1 ¶Conuerſio panum & multiplicatio eorū facta per Chriſtū, fuit per additionem materiæ nouiter creatæ, 1a. q. 92. 3. 1m. 1a. q. 44. 4. 2m.
1 ¶Papa habet plenitudinem pontificalis poteſtatis, ſicut rex in regno: ſed epiſcopi aſſumuntur in partem ſolicitudinis, quaſi iudices ſingulis ciuitatibus præpoſiti, 1a. q. 112. 2. 2m. 22æ. q. 89. 9. 3m. 3a. q. 72. 11. 1m.
2 Papa poteſt abolere infamiam iuris ſed dicitur nō poſſe, quia aliquando non expedit: uel intelligitur non poſſe loquendo de infamia facti: uel loquitur de infamia irrogata per iudicem ciuilem, ſicut dicit Gratianus, 22æ. quæſt. 68. 4. 3m.
3 Erroneum eſt dicere, papam uicarium Chriſti non habere uniuerſalis eccleſiæ primatum, 1a. q. 118. 2. 2m. ſi.
4 Leo papa propria ſpōte ſe ſubdit iudicio imperatoris, & Chriſtus hominibus, 22æ. q. 64. 5. 2m. q. 67. 1. 2m.
1 ¶Parabola eſt ſententia habens obſcuram ſimilitudinem, 1a. q. 1. 10. 3m.

1 PAradiſus triplex, ſcilicet terreſtris, cęleſtis, & ſpiritualibus, id eſt, uiſio Dei, 1a. q. 102. 1. b. 22æ. q. 175. 3. 4m. 3a. q. 52. 4. 3m.
2 Paradiſus terreſtris, eſt locus corporeus in oriente, ut in nobiliſſimo loco: & interpretatur ortus, 1a. quæſt. 102. 1. c. 22æ. q. 84. 1. 3m.
3 Et eſt locus cōueniens habitationi humanæ: quia habet aerē temperatum & tenuiſſimum, & plantas ſemper floridas, 1a q. 102. 2. c. 4. c.
4 Et eſt uicinus terræ, ſecundum ſitum: ſed dicitur pertingere ad globum lunæ, ſecundum ſimilitudinem: quia in eo eſt perpetua temperies aeris, 1a. q. 102. 1. 1m.
5 Fuit facta eſt in eo, ſicut etiam fuiſſent filii, niſi parentes peccaſſent: non autem Adam factus eſt in eo: ſed poſtea poſitus eſt in eo. 1a q. 102. 4.

6 Animalia bruta non habitant ibi, ſed diſpoſitione Dei adducta ſunt ad Adam in paradiſo: ſerpens uero operatione diaboli, 1a.q.102.2.2m.

7 Adam conuenienter eſt eiectus de eo, propter peccatum, 22æ.q.164.2.c.

8 Per peccatum hominis, clauſa eſt ianua Paradiſi terreſtris, in ſignum clauſionis ianuæ paradiſi cœleſtis. 3a.q.49.5.c.

9 Paradiſus terreſtris non eſt fruſtra poſt peccatum hominis: quia oſtendit bonitatem Dei, & damnum peccati primi hominis, 1a.q.102.2.3m.*22æ.q.164.2.5m.

10 Paradiſus terreſtris non poteſt adiri propter impedimenta montium, uel marium, uel æſtuantis regionis. ideo non poteſt à nobis cognoſci niſi per reuelationem ſcripturæ, 1a.q.102.1.2m.*3m.*22æ.q.164.2.5m.

1 ¶Paraſceue.*Tunc non conſecratur euchariſtia: quia ſignificat paſſionem Chriſti quæ tunc celebratur, tamen à ſacerdote ſumitur corpus Chriſti ſine ſanguine, propter periculum ne effunderetur, ſi reſeruaretur, 3a.q.83.2.3m.

1 PArs*Partes ſunt in quas materialiter diuiditur totum, 3a.q.90.1.c.

2 Pars triplex, ſcilicet integralis ſubiectiua, & potentialis: & ſimiliter totum triplex, ſcilicet integrale, uniuerſale, & poteſtatiuum, 1a.quæſt.76.8.c.*quæſt.77.1.1m.*12æ.q.54.4.2m.*22æ.q.48.c.*q.80.c.*q.120.2.c.*q.128.*q.143.c.*3a.quæſt.90.2.3.c.

3 *Partes ſubiectiuæ, non ſunt de perfectione totius uniuerſalis: ſed eſt perfecte in qualibet eius parte perfecta ratio eius ſimul & æqualiter, 3a.q.90.5.c.

4 Pars integralis duplex. ſ. eſſentialis, & quantitatiua, 1a.q.8.2.3m.*3a.q.90.2.c.

5 Partes eſſentiales naturaliter, ſunt materia & forma: ſed logicæ, ſunt genus & differentia, 3a.q.90.2.c.

6 Partes ſpeciei dicuntur, in quantum participant formam, & proprietates ſpeciei: ſed dicuntur partes materiæ, in quantum ſunt ea materia: ideo ſunt eædem ſecundum rem, & differunt ratione, 1a.q.119.1.2m.

7 Partes ut ſpeciei, ſemper manent, ſed ut materiæ, ſemper fluunt & refluunt, 1a.q.119.1.2m.

8 Partes quantitatis ſunt partes materiæ, 3a.q.90.2.c.

9 Vbicunque eſt multitudo ex parte materiæ, ibi eſt ratio partium, 3a.q.90.1.c.

10 Alij, ut per partem ſpeciei, uel per eam, quæ eſt ſecundum ſpeciem intelligerent id, quod primo accipit ſpeciem humanam, quod ſumitur à generante, & hoc dicunt ſemper manere, 1a.q.119.1.2m.

11 Sed hoc eſt contra intentionem philoſophi dicentis, quod ſicut in unoquoque habente ſpeciem in materia, ita, & in carne, hoc eſt ſecundum ſpeciem, & illud ſecundum materiam, 1a.q.119.1.2m.

12 Omnis pars eſt propter totum, & quodlibet indiuiduum, eſt propter ſuam ſpeciem, 1a.q.65.2.c.*q.70.2.c.*12æ.q.90.2.c.*22æ.q.2.5.c.*q.65.1.c.

13 Omnis pars eſt propter ſuum actum: & pars ignobilior, eſt propter partem nobiliorem: ſicut ſenſus, propter intellectũ & pulmo propter cor, & omnes partes ſunt propter perfectionem totius, ſicut & materia propter formam: partes enim ſunt quaſi materia totius, 1a.quæſt.65.2.c.*quæſt.70.2.c.

14 *Vna pars eſt in potentia ad aliam, ſicut materia ad formam: uel omnes partes ſunt in potentia reſpectu totius, 1a.q.5.7.c.

15 Bonum totius eſt finis cuiuslibet partium eius & bonum commune eſt finis ſingularum perſonarum in communitate, 22æ.q.58.9.3m.*q.65.1.c.

16 Bonitas cuiuslibet partis, eſt in proportione ad ſuum totum nec totum poteſt bene conſiſtere, niſi ex partibus ſibi proportionatis, 12æ.q.92.1.3m.*22æ.q.47.10.2m.

16 In quolibet toto, neceſſe eſt eſſe unam partem principalem, & prædominantem, & formalem: à qua totum unitatem habet, 22æ.q.48.6.1m.

18 Partibus potentialibus adeſt totum, ſecundum totam eſſentiam eius: nõ autem partibus integralibus: immo repugnat rationi eorum. 3a.q.90.3.c.

19 Omnes partes integrales, habent aliquem ordinem, ſ. uel ordinem ſitus, uel uirtutis, uel temporis, 3a.q.90.3.3m.

20 Vna pars integralis, poteſt continere totum uirtualiter: ſicut fundamentum totum ædificium, non autem eſſentialiter. 3a.q.90.3.2m.

21 *Vniuerſalitas eſt totum & pars, reſpectu minus uniuerſalis, 1a.q.85.3.2m.

22 Totum denominatur à proprietate partis: quando proprietas non poteſt conuenire, niſi illi parti, 3a.q.16.8.c.

23 Partes totius heterogenei carent forma totius, ut multitudo: non autem partes homogenei, ut continuum, 1a.q.11.2.2m.

24 *Filius non eſt eſſe alicuius partis eius. 12æ.q.4.5.2m.

25 [illegible] eſt ratio totius & partis. ſecundum rationẽ tantũ 1a.q.30.1.4m.

26 Pars animæ dicitur dupliciter. ſ. potentia animæ, & pars potentiæ eius. 1a.q.76.7.c.

1 ¶*Omne participatum à ſuperioribus in inferiora, & omne ſuperius, eſt ut formale, reſpectu inferiorum 1a.q.75.5.4m.

2 Omne quod eſt tale per participationem: ſubditur ei quod eſt tale per eſſentiam & uniuerſaliter, 1a.q.96.1.c.

3 Omne participans & omne participatum, eſt poſterius eo, quod eſt illud per eſſentiam, 1a.q.3.8.c.fi.

4 Omne quod eſt tale per participationem, cauſatur ab eo quod eſt tale per eſſentiam, 1a.q.8.1.c.*q.44.1.c.1m.*q.61.1.c.*q.75.5.1m.*79.4.c.

5 Creaturæ participant bonitatem Dei, non quidem ſecundum partem, ſed ſecundum ſimilitudinem & imitationem, 1a.q.75.5.1m.

6 ¶Paruificentia eſt uitium oppoſitum magnificentiæ: & eſt circa magnos ſumptus: ideo eſt minus uitium quàm illiberalitas, 22æ.q.135.1.c.

1 ¶Paruipenſio habet tres ſpecies, ſ. deſpectum, impedimentum uoluntatis, & contumeliam, 12æ.q.47.2.c.

2 Signa paruipenſionis ſunt quatuor, ſcilicet obliuio, denunciatio mali, gaudium de malo, & impedimentum uoluntatis, 12æ.q.47.2.3m.

1 ¶Paſcha dicitur quadrupliciter. ſ. agnus paſchalis: panes azimi: prima dies azimorũ, & omnes ſeptem dies azimorum 3a.q.46.9.1m.*q.74.4.1m.

2 Expoſitio omnium, quæ fiebant circa agnum paſchalem. 12æ q.102.5.2m.*3m.

3 Paſcha celebrabatur menſe primo, ad commemorandum beneficium liberationis ex Aegypto. & ſignificabat paſſionẽ & reſurrectionem Chriſti, 12æ.quæſt.100.5.2m.*q.102.4.10m.*5.2m.

4 Paſcha incipiebat in ueſperis quartædecimæ lunæ, 3a.q.46.6.c.1m.*q.74.4.2.1m.

5 Feſtum paſſionis, & reſurrectionis Chriſti, ſuccedit feſto paſchæ, 12æ.q.103.3.4m.

1 PAſſio dicitur dupliciter, ſcilicet impropriè, id eſt omnis receptio & propriè, ſ. cum abiectione alicuius: & hoc dupliciter: uno modo propriiſſime, quãdo, ſcilicet aliquid remouetur, ab aliquo, quod conuenit ſibi ſecundum naturam, aut ſecundum propriam inclinationem, ſicut [illegible] ſua frigiditatem amittit per calefactionem, & cum homo ægrotat, uel contriſtatur: ſecundo modo minus propriè dicitur aliquis pati ex eo quod aliquid ab ipſo abiicitur, ſiue ſit conueniens, ſiue non conueniens. & ſic dicitur pati, non ſolum qui ægrotat, ſed etiam qui ſanatur: & non ſolum qui triſtatur, ſed etiam qui lætatur, uel quocunque modo aliquis alteretur, uel moueatur. 1a.q.14.2.2m.*q.[illegible].2.c. q.7.2.c.*q.97.2.c 12æ q.22.1.c.*q.41.1.c.

2 De ratione paſſionis propriè dictæ, eſt abiectio qualitatis naturalis, & impreſſio qualitatis extraneæ, & contrariæ. 12æ.q.22.[illegible].c.*q.31.1.3m.*q.55.1.c.*q.41.[illegible].c.

3 Pati cum abiectione & tranſmutatione eſt proprium materiæ: ideo non inuenitur niſi in compoſitis ex materia & forma, 12æ.q.22.[illegible].

4 Paſſio duplex, ſcilicet realis, & intentionalis ſeu ſpiritualis: ſecunda ſemper pertinet ad perfectionem patientis: ideo fuit in corpore Adæ ante peccatum, 1a.quæſt.97.2.2m.*quæſt 97.2.c.*12æ.quæſt.22.1.c.*q.31.[illegible].3m.*35.1.c.*quæſt.41.1.c.

5 Paſſio duplex, ſcilicet corruptiua, & perfectiua, 1a.q.[illegible]3.2.2m.*q.97.2.c.

6 Omne quod patitur & mouetur ab aliquo, ponitur per actum agentis, multiplicatum qualitate, quæ [illegible] dominatur, 12æ.q.51.1.c.

7 Vt qualitas cauſetur in paſſiuo oportet quod actiuum totaliter uincat paſſiuum. 2æ.q.51.3.c.

8 Paſſio ad defectum pertinet: quia eſt rei ſecundum quod eſt in potentia, 1a.q.25.1.c.1m.*12æ.q.22.2.1m.

9 Paſſio impropriè dicta. ſ. omnis receptio conuenit omni enti in potentia, id eſt, cuilibet creaturæ. 12æ.q.22.1.1m.

10 Magnitudo paſſionis non tantum dependet ex uirtute agentis: ſed etiam ex paſſibilitate patientis, 12æ.quæſt.22.3.2m.

11 Paſſio ſumit ſpeciem ab actu, qui eſt terminus motus. 22æ.q.2.3.c.

12 Paſſio

12 Paſſio duplex. ſ. paſſio innata, & paſſio illata, 3ª.q.81.4.o

13 Paſſiones ſanctorum illatæ, proſunt eccleſiæ, per modum exhortationis & exempli: non autem per modum redemptionis, 1ª.q.48.5.3m

14 Paſſio proprie non conuenit animæ, niſi per accidens, ſed ſoli compoſito corruptibili conuenit per ſe: improprie uero conuenit omni enti in potentia, 12æ.q.22.1.o

15 Paſſio magis proprie eſt in parte appetitiua, quàm in parte apprehenſiua, 12æ.q.22.2.o. ° q.41.1.c. ° 3ª. q.15.4.c

16 Paſſio eſt magis proprie in appetitu ſenſitiuo, quàm in appetitu intellectiuo, 1ª.q.20.1.1m.° 12æ.q.22.3.o. °q.41.1.c. ° 22æ.q.58.9.c.° 3ª.q.15.4.c

17 Omnis motus appetitus ſenſitiui, dicitur paſſio: & præcipue ille qui in defectum ſonat, 12æ. q.35.1.c.° q.41.1.c

18 In paſſionibus animæ, eſt aliquid quaſi materiale. ſ. tranſmutatio corporis, & aliquid quaſi formale. ſ. ex parte appetitus, 1ª.q.20...2m.°q.75.3.3m.° 12æ.q.22.2.3m.° 37.4.c.° q.44.1.c.°q.45.5.c. ° q.48.2.c

19 In omni paſſione animæ, aliquid additur, uel minuitur à naturali motu cordis, 12æ. q.24.2.2m

20 Paſſiones animæ tanto uehementius impellũt, quanto magis ſequuntur inclinationem naturæ, 22æ.q.1 5.2.c

21 °Nomina paſſionum animæ quandoque ſumũtur pro ſimplici operatione uoluntatis, 1ª.q. 20. 1.1m.° q.59.4.2m.° q.14.3.c. °q.82.5.1m.° 12æ.q.22 3.3m 2æ q.18.1.c

22 Paſſio animæ, ut paſſio, habet principium ab exteriori: ſed ut eſt uoluntaria, habet principium ab interiori, 3ª. q.48. 1. 1m

23 Omnis paſſio animæ inclinat cum impetu in ſuum obiectum, 22æ.q.27.2.c

24 Obiecta paſſionum animæ, ſe habent ad eam ut formæ, à quibus ſpecificantur: ideo quicquid eſt cauſa obiectorum, eſt & cauſa paſſionum, 12æ.q.44.1.c

25 Anima dupliciter dicitur tota pati ſcilicet ſecundum eſſentiam ſuam, id eſt, ex parte patientis & diſpoſiti ad ſeparationem ab anima: & ſecundum omnes eius potentias, 1ª. q. .6.7 8.o

26 °Omnes paſſiones animæ reducuntur ad vndecim ſpecies ſcilicet ſex in concupiſcibili, id eſt, amor, odium, deſiderium ſeu concupiſcentia, fuga uel abominatio: delectatio uel gaudium, dolor uel triſtitia: ſed aliæ quinque ſunt in iraſcibili ſcilicet ſpes, deſperatio, timor, audacia, & ira, 12æ q.25.4.o.° q.25.3 4 c

27 Paſſiones principales animæ ſunt quatuor: quarum duæ ſunt finales ſimpliciter, ſcilicet gaudium & triſtitia: & duæ finales in genere, ſcilicet ſpes & timor, 12æ. q. 25.4.o.° q. 84.4.2m.° 22æ.q.123.11.1m. ° q.141.7.3m

28 Omnes paſſiones animæ, reducuntur ad has quatuor principales, ſicut ſpecies ad genus: uel imperfectum ad perfectum: uel ſicut effectus ad cauſam: & participans ad participatum, 12æ.q.25.4.c.fi.

29 Paſſio animæ duplex ſcilicet perfecta & imperfecta: tunc dicitur eſſe paſſio perfecta, per quam anima perturbatur, quando paſſio ſenſitiuæ partis pertingit uſque ad immutandum rationem a rectitudine ſui actus ſcilicet, ut ſequatur paſſionem, & non habeat liberum arbitrium ſuper eam, 3ª.q. 46.7.3m

30 Potentiæ animæ pati poſſunt dupliciter. ſ. paſſione propria id eſt, à ſuo obiecto: & paſſione aliena, id eſt, ſui ſubiecti, 3ª. q.46.7.8.c

31 Cauſa paſſionum animę aſſignari poteſt dupliciter. ſ. ex parte obiecti, & ex parte ſubiecti, 12ª. q.43. 1.2.c.° q.45.3.c.° q.46. .c

32 Paſſiones animæ uincũt rationem tripliciter ſcilicet diſtrahendo, inclinando in contrarium rationi, & ligando mutatione corporali, ſicut ſomnus & ebrietas ligant eam, 12æ q 77 2.o.° 6.c

33 Paſſio appetitus ſenſitiui, non poteſt directe trahere, uel mouere uoluntatem, ſed indirecte dupliciter. ſ. per abſtractionem: & ex parte obiecti impediendo, iudicium rationis per fortem imaginationem, 12æ. q. 77. 1.o.° 22æ.q. 156. .c. ° 3ª.q.46.7.3m

34 Paſſiones diuerſarum potentiarum, differunt genere: quæ autem ſunt diuerſorum obiectorum eiuſdem potentiæ: differunt ſpecie tantum, 12æ.q.23.1.o. ° q.14.1.o

35 °In paſſionibus animæ, eſt duplex contrarietas ſcilicet ſecundum diuerſitatem obiectorum, id eſt, boni & mali. & ſecundum acceſſum, & receſſum ab eodem termino: prima tantum eſt in paſſionibus concupiſcibilis, ſed utraque eſt in paſſionibus iraſcibilis, 12æ.q.23.2.o.° q.40.4.o.° q. 45 1. 2m

36 Omnis paſſio iraſcibilis, ſignificat motum tantum, ſed paſſionum concupiſcibilis, quædam ſignificant motum, & quædam quietem, 12æ.q.23.4.c.° q 25. o ° 3.c

37 Nomina omnium paſſionum animæ, poſſunt ſumi dupliciter, ſcilicet abſolute, & ut recedunt à ratione: primo modo ſunt paſſiones: ſecundo autem modo ſunt uitia, 12æ. q.45.1.1m. °q.59.1.2m.° 22æ.q.157.1.c.3m

38 Nomina paſſionum animæ, quarum obiectum eſt malum, aliquando ſignificant uitia, quorum obiectum eſt malum ut odium, ira, inuidia, & audacia quarum autem obiectum eſt bonum, ſignificant virtutes, ut ſpes, & amor, 22æ. q.127.1.3m

39 Ordo omnium paſſionum animæ, 12æ.q.25 o

40 Omnis paſſio cuius obiectum eſt bonum, eſt naturaliter prior, paſſione ſibi oppoſita, cuius obiectum eſt malum, 1ª. q.20.1.c.° 12æ.q.25.2.3.c.° 22æ.q. 14 3.1m

41 Omnis paſſio cuius obiectum eſt bonũ uel conueniens ſimpliciter, eſt in concupiſcibili: ſi autem obiectum eius eſt ut difficile uel arduum, id eſt, cum determinatione quantitatis, eſt in iraſcibili: ſimiliter & oppoſitæ harum, 12æ. q. 23.1.c.°q 25.1.c ° q.40.1.c.° q.46.3.c

42 Paſſiones iraſcibilis, ſunt poſteriores paſſionibus concupiſcibilis, quæ ſignificant motum: ſed ſunt priores iis, quæ ſignificant quietem, 12æ.q.25.1.o.° q.40.1.c. ° 22æ. q.141. 3. 1m

43 Omnis paſſio iraſcibilis, terminatur ad paſſiones concupiſcibilis: & incipit ab eis, 1ª.q.81.2 c.° 12æ.q.25.1.1m. ° q.25. 1.o.° 3.c.° q 40.1.4.c.° q.41.2.3m.° q.46.3.2m. °q 65.1.3m ° q.82.3.2m.° q.84.4.2m.° q.100.5.6m. ° 22æ.q.41.2. 1m.° q. 118.6.c

44 Paſſionum animæ, quædam ſunt bonæ, & quædã ſunt malæ, ſecundum ſpeciem ſuam, in quantum ſunt in genere moris: non autem in quãtum ſunt in genere naturæ, 12æ. q.21.4.o.° 22æ.q. 158.1.c

45 Paſſiones animæ, & motus membrorum, in quantum imperantur à uoluntate, uel non prohibentur, ſunt bonæ uel malæ moraliter: non autem ſecundum ſe, 12æ.q.24.1. o.° q.59.1.c.2m.° 22æ.q 55.1.1m.° q.158.2.c

46 Paſſiones ſecundum quod ordinantur à ratione, ſunt laudabiles, uel uituperabiles: non autem ſecundum ſe, 12æ.q. 24.1.3m.° 2.o.° q.45.1 1m.° q.50.1.c.° 22æ.q.58.1.1m.° q. 12 .1.o.° q.127.1.o.° 158.1.o.° 2.c.1m

47 Omnis paſſio animæ, ſecundum Stoicos eſt mala: non autem ſecundum Peripateticos, 12æ.q.24.2.o °q.59.2.5.o.° 22æ.q.123.10.c ° q. 58.1.1m.° 3ª.q.15.4.2m. ° q. 46. 6.1m

48 Omnis paſſio animæ ſecundum Stoicos. ſ. inordinata, tollit, uel diminuit bonitatem actus. ſed ſecundum Peripateticos aliqua, id eſt, moderata, auget eam: ſicut etiam actus membrorum, 12æ.q.24.3.o

49 Omnis paſſio animæ, præueniens iudicium rationis, diminuit bonitatem actus: ſed paſſio conſequens per redundantiam eſt ſignum melioris actus per electionem autem facit actum meliorem, 12æ.q.24.3.1m.° q.77.6.2m.° q.59. 2.3m. ° 22æ.q.2 10.c

50 Paſſio præueniens iudicium rationis, diminuit peccatum: ſequens uero auget peccatum, uel ſignificat auctum, 12æ. q.24.3.3m.° q.47.2.c.° q.77.6.o

51 Paſſio totaliter tollens uſum rationis, totaliter excuſat à peccato: niſi fuerit uoluntaria in ſua cauſa, non autem alia, 12æ.q.77.7.o.° 8.3m

52 Nulla inclinatio paſſionis uel habitus, ita uehemens eſt, quod ei ratio non poſſit reſiſtere, ſi remaneat uſus rationis, 12æ.q.10.3 o.° q 77.8.c.° q.80.5.o.° 22æ.q.13 5. 3.3m. ° q.166.1.c.° q.173.2.2m

53 Anima Chriſti fuit paſſibilis dupliciter ſcilicet paſſione corporali, & paſſione animali, ſicut & anima noſtra, 3ª. q.15. c ° 10.c.3m

54 Tota anima Chriſti, ſecundum eſſentiam, & ſecundum omnes potentias eius, ſecundum quod ſunt in eſſentia animæ patiebantur: non autem ex parte obiecti, niſi potentię interiores, 3ª.q.46.7.o

54 Paſſiones in anima Chriſti, non ferebantur ad illicita, nec præueniebant actum rationis: nec impediebant iudicium rationis, ſicut fit in nobis, 3ª q.1 .4.o.° 6 c. ° q. 19. 2.c.fi.° q.46.7.3m.° q 48.0.2m.° q.49.4 3m

55 Paſſio Chriſti fuit bona ſimpliciter, & mala ſecũdum quid, 3ª.q.22.2.2m.° q 47 2 3m.° 4 2m ° 6 3m

56 Acerbitas paſſionis Chriſti cauſabat in eo timorem, triſtitiam, & dolorem, 3ª.q.7.6.o ° q.15.7 o

57 Paſſio Chriſti fuit neceſſaria, non quidem abſolute, nec ex coactione, ſed ex triplici fine ſcilicet liberationis noſtræ, exaltationis Chriſti, & prædefinitionis Dei, 3ª.q.46 1.o

58 Poſſibile fuit Deo, liberare hominem, ſine paſſione Chriſti:

ſi non præſupponatur præſcientia eius, 3ª. q. 46. 2.o.* q. 56. 1.2^{m}

59 Non fuit alius modus conuenientior redemptionis noſtræ, quam per paſſionem Chriſti, 3ª.q.46.3.o

60 Liberatio hominis per paſſionem Chriſti, fuit maioris miſericordiæ & iuſtitiæ, quàm ſi Deus remiſiſſet peccata, ſine ſatisfactione, 3ª q. 46.1.3^{m}

61 Chriſtus fuit paſſus conuenienti tempore, ſ.luna quintadecima, hora ſexta, in iuuentute, 3ª.q. 46.9.o. * 10.c

62 Chriſtus paſſus eſt in loco conuenienti, ſcilicet in Hieruſalem, quadruplici ratione: ſcilicet quia primo Hieruſalem erat locus à Deo electus, ad ſacrificia ſibi offerenda, figurãtia Chriſti paſſionem: ſecundo quia uirtus paſſionis Chriſti, ad totum mundum erat diffundenda, & Hieruſalem erat in medio terræ. vnde dicitur vmbilicus terræ: tertio quia hoc maxime conueniebat humilitati Chriſti, quod in loco tam celebri, confuſionem pati non recuſauit: quarto, ut oſtenderet à principibus populi exortam eſſe iniquitatem occidentium Chriſtum, qui principes in Hieruſalem morabantur. Et paſſus eſt extra portam, triplici ratione: ſcilicet primo ut ueritas reſponderet figuræ, qua uitulus & hircus pro peccato, extra caſtra comburebantur: ſecundo ut per hoc daret exemplum nobis, exeundi à mundana conuerſatione: tertio ne Iudæi ſubtraherent ſacrificiũ ſalutare, nec putarent pro illa tantum plebe oblatum ſecundum Chriſti: nec in templo paſſus eſt, ſed in caluaria, 3ª.q. 35.7.1^{m}.* q.46.10.o. * q.83.3.1^{m}

63 Paſſio Chriſti conuenienter incepit à Iudæis, & finita eſt à gentilibus: ſicut etiam effectus eius, 3ª.q.47.4.o

64 Paſſio Chriſti attribuitur ſuppoſito diuino, non quidem ratione naturæ diuinæ ſed naturæ humanæ, 3ª.q.46.12.o

65 Chriſtus paſſus eſt non quidem ab intrinſeco, ſed ab extrinſeco, omnes paſſiones, non quidem omnes ſecundum ſpeciem ſed ſecundum genus triplicitet ſcilicet ab omni homine, in omni re, & ſecundum omnē ſenſum, 3ª. q.46.5. o.* q.48.2.c

66 Pater tradidit Chriſtum paſſioni ex charitate: ſimiliter ipſe Chriſtus ut Deus & ut homo: ſed Iudas ex cupiditate: Iudæi ex inuidia. Pilatus autē ex timore, 3ª.q.47.3.o.* 6.2^{m}

67 Paſſio Chriſti ut ſaluatiua, erat volita Deo & ſanctis: Iudæis autem, ut erat afflictiua Chriſti, 3ª.q.18 5.c.* q.47.6.3^{m}

68 Paſſio Chriſti fuit ei uoluntaria, & ſubiecta ſuæ uoluntati, 3ª.q.46.6.9.c.* q.47.1.o

69 Chriſtus & mater eius, & quilibet ſanctus, uolebat uoluntate deliberata paſſionem Chriſti licet uolūtas naturalis diſſentiret, 3ª.q.15 6.4^{m}.* q.18 5.c.* q.23 8.5^{m}.* q.47.1.o.* 2.c.2^{m}.* 6 3^{m}.

70 Omnes actiones, & paſſiones Chriſti, operabantur inſtrumentaliter, in virtute diuinitatis: ad ſalutem humanam, 3ª.q.48.6.c.* q.49.1.c.ii.* q.56.1.1^{m}

71 Paſſio Chriſti, ratione diuinitatis eius, agit per modum efficientiæ, ratione uoluntatis animæ eius, per modum meriti: & in carne Chriſti: per modum ſatisfactionis, in quantum liberamus à reatu pœnæ, ut à ſeruitute culpæ: per modum redemptionis, & ut reconcilians nos Deo, per modum ſacrificii, 3ª.q.48.6.3^{m}.* q.62. .c

72 Chriſtus per paſſionem ſuam meruit nobis ſalutem æternam, 3ª.q.46.1.c.* q 48.1.o.* 6.3^{m}.* q.49.1.c.* q. 50.6.c. * q.56.1.4^{m}.* 2 4^{m}.* 61.1 3^{m}.* q.62.5.o

73 Per paſſionem Chriſti omnia impedimenta ſalutis ablata ſunt, & omnia bona ſunt uobis data, quoad meritum, 3ª. q.48.1.3^{m}

74 Paſſio Chriſti habuit aliquem effectum: quem non habuerunt præcedentia merita, propter genus operis: nō autem propter maiorem charitatem, 3ª.q.48.1.3^{m}. * q.4 .6.2^{m}

75 Chriſtus per paſſionem ſuam meruit exaltari quadruplicit ſcilicet per reſurrectionem, aſcēſionem, ſeſſionem ad dexteram patris, & iudiciariam poteſtatem, 3ª.q.49 6.o

76 Nullius peccati remiſſio, nec ſalus poteſt fieri, niſi per paſſionem Chriſti, 3ª.q.69.1.2^{m}. * q.73.5.c

77 Vna minima paſſio Chriſti, ſuffeciſſet pro omni peccato, 3ª.q.46.5.3^{m}.* 6 .^{m}

78 Chriſtus ſua paſſione, nos à peccatis liberauit cauſaliter, id eſt, inſtituit cauſam, qua poſſent quæcunque & quandocunque peccata remitti, 3ª.q.49.1.3^{m}

79 *Paſſio Chriſti eſt cauſa uniuerſalis in remiſſione peccatorum: quam oportet ſingulis applicari, per baptiſmum, pœnitentiam, & alia ſacramenta, 3ª. q. 49.1 4^{m}.* q.52.1. 2^{m}.* 8.2^{m}.* q.61.1 2^{m}.* q.62.5 6.c.* q. 9.1.3^{m}

80 Paſſio Chriſti eſt propria cauſa remiſſionis peccati tripliciter. ſ. prouocando ad charitatem, redimendo, & inſtrumentaliter operando, 3ª.q.56.2.4^{m}.* q.73.3.c.* 3ª.q.49.1.c.* 2.3.c.* 4.c.2^{m}.* 5.c.* q.52.5.c.* q.56.2.4^{m}.* q.62.5.c.* q.69.1.2^{m}.* 3^{m}.* q.7 .3.c

81 Per paſſionem Chriſti liberati ſumus de poteſtate diaboli, victi per humilitatem, obedientiam, & pœnam Chriſti: & ſatisfaciendo pro culpa, fecit nos coniunctos, domeſticos, & filios Dei: ideo paſſio eius dupliciter habet rationem redemptionis ſcilicet, quia in quantum nos a poteſtate diaboli eripuit, dicitur nos redemiſſe: ſicut rex regnum occupatum ab aduerſario per laborē certaminis: in quantum uero Deum nobis placuit, dicitur nos redemiſſe: ſicut pretium ſoluens ſatisfactionis pro nobis, ut à pœna, & à peccato liberaremus, 3ª.q.48.4.o.* 6.3^{m}.* q a.1.c

82 Paſſio Chriſti, ut à uoluntate eius: fuit ſatisfactio pro omni peccato etiam occidentium eum: non autem ut ab alio. ſecundum ſe, 3ª.q. 8 a.2.2^{m}.* 3.c.* q.39.3.3^{m} * q.48.2.2^{m}.* q.49 4.3^{m}.* q.57.6.2^{m}.* q.69.3.c.* 7.1^{m}

83 Paſſio Chriſti fuit quaſi pretium, per quod liberati ſumus à ſeruitute diaboli, peccati, & pœnæ, 3ª.q.48.4.c

84 Per paſſionem Chriſti, liberati ſumus à peccato communi totius naturæ, quoad culpam, quoad reatum pœnæ, & a propriis peccatis ſingulorum, 1ª. q.49.5.c.* q.52 5.c.2^{m}.* q.86.4.3^{m}

85 Paſſio Chriſti ſufficienter abſtulit peccatum originale, quo ad perſona, & quoad naturam, 3ª.q.49.5.c

86 Chriſtus patiendo, omnia præcepta ueteris legis moralia, ceremonialia, & iudicialia impleuit, 3ª.q.47.2.1^{m}

87 Nunquam ſine fide paſſionis Chriſti, potuit eſſe ſalus: ideo ſemper oportuit eſſe aliquod repræſentatiuum eius hominibus, 3ª.q.73.5.c

88 Paſſio Chriſti efficienter operata eſt noſtram ſalutem, ut cauſa inſtrumentalis: ſed Deus ut cauſa principalis, 1ª. q. 48.6. .* q.49.1.c

89 Paſſio Chriſti, eſt cauſa ſaluti omnium: ſed applicata eſt mortuis per deſcenſum Chriſti ad inferos: ſicut & uiuis per ſacramenta, 3ª.q.52.1.2^{m}

90 Paſſio Chriſti non ſaluat, niſi configuratos, 12æ.q.85. .2^{m} * 3ª.q.49.1.4^{m}.* 3.2^{m}.* 3^{m}. .c. * q.52 1.2^{m}. * 7.8.c. * q. 79.2.1^{m}.* 7.2^{m}

91 Per paſſionem Chriſti & per mortem eius, reconciliati ſumus Deo patri, 1ª.q.48 4.c.* q.49.2.c.* 4 u

92 Per paſſionem Chriſti, tripliciter ſumus liberati de poteſtate diaboli, ſcilicet quia in quantum paſſio Chriſti eſt cauſa remiſſionis peccatorum in quantum nos Deo reconciliauit: & in quantum in paſſione Chriſti diabolus excedit modum poteſtatis ſibi traditæ a Deo, machinando in mortem Chriſti, qui non habebat meritum mortis cum eſſet abſque peccato, 3ª.q.48.4.c. * q. 49.2 o

93 Per paſſionem Chriſti, dupliciter ſumus liberati à reatu pœnæ, ſcilicet uel directe, in quantum paſſio Chriſti fuit ſufficiens & ſuperabundans ſatisfactio pro peccato humani generis, exhibita autem ſatisfactione ſufficienti, tollitur reatus pœnæ, uel indirecte in quantum paſſio Chriſti, eſt cauſa remiſſionis peccati, in quo fundatur reatus pœnæ, 3ª.q.52.3.c.* q.48. 6.3^{m}.* q.49.3. .* q.52.5. c. * quæſt.80. 4. 1^{m}

94 Paſſio Chriſti operata eſt noſtram ſalutem propriè: remouendo mala, ſed reſurrectio eius, inchoādo bona, & exemplariter, 3ª. 1.1.3^{m}.* q.56.1 4^{m}.* 2.4^{m}. q.62.

95 Chriſtus per paſſionem ſuam, initiauit ritum Chriſtianæ religionis, 3ª.q.62 5.c. * q.63. .c

96 Chriſtus per paſſionem ſuam, aperuit nobis ianuam cœli: ſed per aſcenſionem ſuam, introduxit nos in poſſeſſionem eius, 3ª.q.49.5.o.* q.79.1.c.1^{m}

97 Chriſtus per paſſionem ſuam, conſecutus eſt gloriam reſurrectionis: non autem ex vi ſacrificii, quod offertur per modum ſatisfactionis: ſed ex deuotione, a ex aritate humiliter paſſionem ſuſtinuit, ª.q.2 4 2^{m}

98 ¶ Paſtor eccleſiæ & fundamentum eius, principaliter dicitur Chriſtus: ſecundario autem ceteri prælati, 3ª.q.8.6.3^{m}

1 PAter * in diuinis * prius dicitur de Deo, quàm de creatura, 1ª.q 33.2.4^{m}

2 Paternitas in Deo & creaturis, non eſt eiuſdem rationis vniuoce, ſed analogice, 1ª.q.33.3.3^{m}

3 Pater prius dicitur perſonaliter, quàm eſſentialiter, 1ª. q. 33. 3.o

4 In diuinis eſſentia eſt pater, ſi pater tenetur ſubſtātiuè, non autem ſi tenetur adiectiue, 1ª.q.39. .5.5^{m}

5 Pater eſt magis proprium nomen perſonæ patris, quàm genitor uel generans, 2ª.q.33.2.o. * 40.2.c. * 3ª.q.60. 7. 2^{m}.* q.66.5 7^{m}

6 Pater eodē, id eſt, paternitate, eſt quis, & pater, . ª. q.40.3.2^{m}

7 Pater-

7 Paternitas eſt in angelis, ſecundum actus hierarchicos: ſicut magiſter eſt pater diſcipuli, 1ª.q.45.5.1m

8 ¶Patres conſcripti dicebantur olim conſiliarij, quia ſcribebantur, 1ª.q.24.1.c

1 Patientia dicitur dupliciter, ſcilicet habitus, & delectatio in actu eius: primo modo eſt uirtus, ſed ſecundo modo eſt fructus, 22æ.q.136. 3m

2 Patientia eſt uirtus, conſeruans bonum rationis contra triſtitiam, 12æ.q.66.4.2m.°22æ.quæſt.128.1.c.°quæſt.136.1.0.°5.c.

3 Pati triſtitia ad malum finem, non eſt propria patientia: ſed eſt duritia, 22æ.q.136.1.2m

4 Patientia nõ eſt potiſſima uirtus, ſed eſt inferior omni in uirtute theologica & cardinali, 12æ.q.66.4.2m.°22æ.quæſt.136.2.0

5 Ad patientiam pertinet longanimitas & conſtantia: in quantum dilatio boni, quæ eſt longanimitatis, & labor in continua executione boni, habent rationem mali contriſtãtis, 22æ.q.136.5.c

6 Patientia eſt radix & cuſtos uirtutum, ſolum remouendo prohibens, 12æ.q.136.2.3m

6 Patientia, ut uirtus, non poteſt haberi ſine charitate & gratia 22æ.q.136.3.0

8 Patientia eſt in concupiſcibili ſubiectiue, 22æ.quæſtio.136.1.1m

9 Actus patientiæ in patria, non eſt ſuſtinere, ſicut eſt in uia: ſed eſt frui bonis acquiſitis per eam, 22æ.q.176.1.1m

1 ¶Paulus erat inſtructus in propria lingua, quo ad ſuperaddita per artem humanam ad ornatum & elegantiam locutionis: non autem in lingua aliena, 22æ.q.176.1.1m

2 °Paulus in ſua conuerſione, habuit uoluntatem actualem contrariam gratiæ, ideo celebratur ut miraculoſa, 12æ.q.9.6.3m.fi.°q.112.2.2m.°q.113.10.c

3 Paulus in ſua conuerſione, uidit Chriſtum corporaliter, 3ª.q.57.6.3m.

4 Paulus præfert ſe & alios apoſtolos, Moyſi, 22æ.quæſt.174.4.3m.

5 Paulus uere, ac iuſte reprehendit Petrum in obſeruatione legalium, quia cogebat gentes, nõ quidem imperio, ſed ſuæ conuerſationis exemplo iudaizare: quia ſecundũ quod Leo papa dicit, ualidiora ſunt exempla, quam uerba, 12æ.q.103.4.2m.°22æ.q.33.4.2m.°q.43.6.2m

6 Paulus allegat uerbũ Arati poetæ, ſcilicet genus Dei ſumus, & in ipſo uiuimus, mouemur, & ſumus, 1ª.q.1.8.2m

7 Epiſtolæ eius, & pſalmi Dauid, frequentantur in eccleſia, ad ſpem ueniæ: & quia continent quaſi totam theologiam, 3ª.q.83.4.c.prin.

1 Paupertas ſpiritus, includit duo, ſcilicet abdicationem temporalium rerum, quæ fit ſpiritu, id eſt, propria uoluntate, per inſtinctum ſpiritus ſancti ut Ambroſius & Hieronymus exponunt) & contritionem ſuperbiæ, ſecundũ quod paupertas ſpiritus intelligi poteſt exinanitio inflati & ſuperbi ſpiritus (ut Auguſtinus exponit.) 22æ. quæſtio.19.12.c.

2 paupertas uoluntaria commendatur, 3ª.q.40.3.0

3 Paupertas uolũtaria, eſt iudicium maximæ humilitatis, 22æ.q.19.12.1.°3ª.q.40.3.3m

4 Chriſtus uoluit eſſe pauper quadruplici ratione: primo quia paupertas uoluntaria conuenit prædicanti. ſecundo ne uideretur prædicare ea cupiditate. tertio ut nos faceret diuites ſpiritualiter: quarto ut uirtus Dei maior oſtenderetur, 3ª.q.35.7.c.°q.40.3.0

1 Pax eſt tranquillitas ordinis, maxime in uolũtate, 12æ.q.70.3.c.°22æ.q.29.0

2 Pax non eſt uirtus, ſed eſt affectus uirtutis, ſcilicet charitatis, 22æ.q.29.3.4.0

3 De ratione pacis eſt duplex unio, ſcilicet diuerſorum appetẽtium: & appetituũ eiuſdem appetentis, & reſpectu eiuſdem appetibilis, 22æ.q.29.0

4 Pax includit concordiam, addens unionem eiuſdem appetentis, ultra unionem diuerſorum appetentium, quam dicit concordia, 22æ.q.29.1.c

5 Perfectio gaudij eſt pax quo ad duo importata per pacem. ſcilicet quo ad quietem à perturbantibus, & quo ad ſedationem à fluctuatione deſiderij, 12æ.q.70.3.c

6 Pax reipublicæ, eſt ſecundum ſe bona, & multo plura prohibet, ſcilicet homicidia, ſacrilegia, & huiuſmodi, quàm occaſionentur ex ea, & plures bene ea utuntur, 22æ.quæſt.123.5.3m

7 Paci opponuntur multa uitia, ſcilicet diſcordia in corde, contentio in ore, ſchiſma, rixa, & bellum in opere, 22æ.q.34.3m.39.principio.

8 Chriſtus in ortu ſuo fecit pacem totius mundi: ut ſignificaret ueram pacem, 3ª.q.35.8.1m

9 Pax cauſatur ex iuſtitia, ſubtrahendo occaſiones litigiorum, & tumultuum, 22æ.q.29.3.3m.°q.180.2.2

10 Omnia appetunt pacem, 22æ.q.29.2.0

11 Pax perfecta eſt tantum in beatis: ſed pax imperfecta eſt in uiatoribus, 22æ.q.2[illegible].1.4m

12 Pax uera eſt tantum in bonis, & bonorum: apparens autem eſt in malis, 22æ.q.29.2.3m

13 Pax uera non eſt in nobis, ſine gratia gratum faciente, ſed tantum pax apparens, 22æ.q.29.3.1m.

1 ¶Peccare eſt uoluntate auerti à Deo, 1ª.q.94.1.c

1 ¶Peccator dicitur dupliciter, ſcilicet propter peccatum præteritum, & propter propoſitum peccandi, 3ª.q.68.4.c

1 ¶Peccatum eſt actus deuians ab ordine debiti finis, contra regulam naturæ, rationis, uel legis æternæ, 1ª.q.63.1.c.°12æ q.21.1.0.°2.2m.°q.71.6.1 1m.°3m.°q.62.1.c.2m.°22æ.q.162.1.c.°q.168.4.c

2 °Peccatum non eſt pura priuatio, 12æ.q.72.1.2m.°q.75.1.c.1m.°q.85.5.3m

3 Peccatum nihil aliud eſt, quàm deficere à bono, quod conuenit alicui, ſecundum naturam ſuam, 12æ.q.109.2.2m.°8.c.

4 Omnis defectus debiti actus habet rationem peccati, 22æ.q.64.1.c

5 Peccatum nihil aliud eſt, ſecundum Auguſtinum, quàm de neglectis rebus æternis temporalia ſectari, 12æ.q.71.6ª.3.3m.°22æ.q.104.3.c

6 Peccatum nihil aliud eſt quàm utendis frui, & fruendis uti, ſecundum Auguſtinum, 12æ.q.71.6 2.3.3m

7 Peccatum eſt dictum, uel factum, uel concupitum, contra legem æternam, ſecundum Auguſtinum, 12æ.q.71.6.0.°q.76.2.1m

6 Omne quod eſt contra naturalem inclinationem, eſt peccatum: quia contrariatur legi naturæ, 22æ.q.133.1.c.°q.142.1.c

9 Peccatum eſt præuaricatio legis diuinæ, & cœleſtium inobedientia præceptorum ſecundum Ambroſium, 12æ.q.109.4.c.°22æ.q.79.2.2.1m

10 Peccatum eſt uoluntas retinendi, uel conſequendi, quod iuſtitia uetat. 12æ.q.71.6.2.2.

11 Omne peccatum eſt uoluntarium, 12æ.q.71.5.c.°6.c.2m.°q.73.6.c.°q.74.[illegible].3.c.°q.76.3.c.2.m.°4.c.2m.°q.77.6.c.°q.80.1.c.°q.87.2.c.°q.88.3.1m.°22æ.q.10.2.c.°q.34.2.4.c.°q.46.2.2m.°q.64.8.c.°q.154.4.c

12 Ex hoc eſt aliquid peccatum, quia repugnat uirtuti, 22æ.q.107.1.c

13 In quolibet peccato, eſt aliquid uirtutis, quia non poſſunt ſimul corrumpi omnes circunſtantiæ uirtutis, 12æ.q.73.2.c.fi.

14 Ratio formalis peccati duplex, ſ. ſecundum intentionem peccantis, id eſt illud, ad quod conuertitur, & ſecundum rationem mali, id eſt bonum à quo recedit: primum diuerſificat ſpeciem peccati, non autem ſecundum, 22æ.q.10.5.1m

15 Peccatum non dicitur uniuoce, de omni peccato: ſed prius de actuali, quam de originali: & prius de mortali, quam de ueniali, 12æ.q.88.1.1m.°3.1m

16 Peccatum duplex, ſcilicet peccatum actuale, & peccatũ quaſi naturale, 3ª.q.8.5.1m

17 Peccare contingit aliquem dupliciter, ſcilicet uel in ſe quo ad actum peccati: uel in ſua cauſa, 22æ.q.30.1.c.°q.150.1.4.c.°q.154.5.0

18 + Peccatum duplex, ſcilicet occultum, & publicum: ſecundum eſt corrigendum publice, non autem primum, 3ª.q.55.1.1m

19 Peccatum dupliciter contingit in actibus humanis, ſcilicet ex natura facti, ut in malis ex genere, & ex abuſu boni, 3ª.q.48.6.c

20 Peccatum triplex, ſcilicet contra Deum, contra ſe, & contra proximum. 12æ.q.72.4.0

21 Peccatum triplex, ſcilicet cordis, oris, & operis. 22æ.q.162.4.4m.

22 Peccatum dicitur ſpeciale dupliciter, uel quia eſt circa ſpecialem materiam, uel propter ſpecialitatem actus extendẽtis ſe ad omnem materiam, ut omnia uitia circa actum rationis, 22æ.q.54.1.c.°q.99.2.0

23 Peccatum duplex, ſcilicet carnale, & ſpiritale: primum perficitur in delectatione naturali, id eſt, ſecundum tactum: ſecundum uero in delectatione animali, 12æ.q.72.2.0.°q.73.5.c.°22æ.q.118.6.c

24 Peccatum dicitur carnale dupliciter, ſcilicet ſecundum conſummationem, & ſecundum originē: primo modo ſunt tantum gula & luxuria: ſecundo autem modo omnia, 12æ q.72.2.o

25 In peccato ſunt duo, ſcilicet pronitas, & motiuum: primum eſt plus in creatura ignobiliori: ſecundum autem in nobiliori, 1a q 63 7 c

26 In quolibet peccato ſunt duo, ſcilicet materiale, ideſt ſubſtātia actus, & formale, ideſt, inordinatio eius, 12æ.q.71.6.c. *q 72.1.8.c. *q.75 1.c.1m. *4.1m. *q.79.2.c. *quæſ.87.4.3m. *6.c

27 In uno peccato, contingit eſſe multas deformitates, 22æ.q.154 1.2m

28 In quolibet peccato, neceſſe eſt eſſe defectum circa aliquem actum rationis, 22æ q.54.1.2m

29 Vna ſpecialis ratio peccati, poteſt eſſe in diuerſis generibus peccatorum: inquantum ordinantur ad finem unius peccati, 22æ.q.99.2.1m.1.3.1m. *q.107.2.2m

30 In peccato ſunt duo, ſcilicet inordinatio actus inīuſtāt Deo & macula ſequens, 12æ.q.87.4.3m. *6.c

31 In quolibet peccato ſunt duo, ſcilicet macula culpæ, & reatus pœnæ, 3a.q.22.5.c

32 Peccatum in ſpiritum ſanctum, eſt peccare ex electione mali, & tantum ex malitia, quæ eſt cum contemptu bonorū impedientium peccatum, 22æ. q. 14.1.3.4.c. *quæſt.105. 2. 2m

33 In omni peccato generaliter contemnitur Deus, In ſuis præceptis, ſed hoc peccatum, ut ſpeciale peccatum, eſt contemptus doni, quo homo retrahitur à peccato, non autem peccatum ſequens ex eo, 22æ.quæſt.118 5.3m. *3a.q.88.4.c.fi.

34 * Illud peccatum dicitur generale, quod priuat conditionē requiſitam in qualibet uirtute, ſed hoc peccatum eſt ſpeciale, ratione ſpecialis contemptus, 22æ q.14.1.3m

35 peccata differunt ſpecie, ſecundum obiecta: non autem ratione inordinationis, 12æ.q.71.1.o. *2.c.3.4.o *5.1m *8.c. *q.73.3.c.fi. *3m. *4.c. *q.79.2.3m. *21æ.principio, * quæſt. 3.2.c

36 * peccata differunt ſpecie, ſecundum fines non autem ſecūdum cauſas agentes, 12æ.q.72.3.o. *22æ.principio.

37 In peccatis eſt duplex differentia, ſcilicet materialis, ideſt, ſecundum naturalem ſpeciem peccati: & formalis, ideſt, ſecundum ordinem ad unum finē proprium, 12æ.q.72.6.c

38 * Nullum quod eſt præter intentionem peccantis, dat ſpeciem peccato, 12æ q.72.18..c. *3a.q.88.4 3m

39 * Circunſtantiæ non poſſunt aggrauare peccatum in infinitum, 22æ.q.110.4 5m

40 Diuiſio peccati, in peccatum contra Deum, contra ſe, & contra proximum, eſt ſpecifica: quia eſt ſecundum obiecta, 12æ.q.72.4.o

41 * Peccata cordis, oris, & operis, non differunt ſecundum ſpecies completas, ſed ſecundum gradus eiuſdem ſpeciei, 12æ q.72.7.o. *q.100.5.6.c. *22æ.principio.

42 Peccata nō differunt ſpecie, ſecundum præcepta legis: quia non habent ſpeciem ex parte auerſionis, ſed ex parte conuerſionis, 12æ. q. 72.6.2m. *9.1m. *.q.73.1.c. *.21æ.q.10. 5. 1m.

43 Peccata differunt ſpecie, ſecundum ſuperabundantiam, & defectum propter diuerſa motiua, & ſunt contraria, 12æ. q.72.8.o

44 Differentia peccati, ſecundum mortale & ueniale, uel ſecundum alios reatus, non eſt ſpecifica, 12æ.q.72.5.o. *q.88. 1.2.o

45 Peccatum mortale differt à ueniali in infinitum, ex parte auerſionis, non autem ex parte conuerſionis, 12æ q.72.5. 1m. *q.87.5.1m

46 * Omne peccatum eſt in uoluntate ut in ſubiecto, 12æ. q. 74.1.o

Subiectum peccati duplex, ſcilicet ſubiectum primum, & ſubiectum proximum uoluntas eſt ſubiectum primum omnis peccati: proximum uero ſunt diuerſę potentiæ, 22æ.q. 10.2.c

47 Omnis potentia mobilis à uolūtate poteſt eſſe ſubiectum peccati: licet principaliter ſit in uoluntate, 12æ.q.74.2.o. *.3.c. *q 83.1.c

48 Peccatum eſt in uoluntate ut in cauſa, 12æ.q.84.1.2.o *q.75. 3.c. *q.80.1.c

49 Voluntas eſt per ſe cauſa actus peccati, ſed per accidens cauſat eius inordinationem: præter intentionem, 12æ.quæſt. 75.2.o

50 In quolibet uolente ſub Deo, poteſt eſſe peccatum uoluntatis, ſi in ſua natura conſideretur, 1a.q.63.1.c

51 Peccatum non poteſt eſſe in uoluntate, niſi cum ignorantia intellectus, 1a.q.63.1.4m. *12æ.q.78.2.c. *q.77.2.c. * 22æ.q. 20.2.o. *q.51.3.2m. *q.53 2.c

52 Peccatum in actu liberi arbitrij, contingit dupliciter, ſcilicet eligendo malum ex ignorantia, uel eligendo inordinate bonum ex in conſideratione, 1a.q.63.1.4m

53 Peccatum eſſentialiter conſiſtit in actu liberi arbitrij, 12æ. q.77.6.o.

54 Peccatum eſt in rōne dupliciter, ſcilicet errando circa illud quod poteſt & debet ſcire facta promulgatione, uel nō regendo potentias inferiores, 12æ.q.74.5.6.o. *quæſt.90.4. 2m. * 3m

55 Peccatum mortale & ueniale, poſſunt eſſe in ratione dupliciter, ſcilicet ſecundum ſe, & ſecundum quod regit potentias inferiores, 12æ.q.74 9 10.o.

56 Peccatum moroſæ delectationis, eſt in ratione dupliciter, uel deficiendo in directione interiorū paſſionum animi, uel in directione exteriorum actuum. Deficit autem in directione paſſionum dupliciter: primo imperando illicitas paſſiones, alio modo non reprimendo motus paſſionum illicitos, 12æ.q.73.8.c. *q.74.6 o

57 Peccatum ipſius conſenſus in actum eſt tantum in ratione ſuperiori, ſed conſenſus in delectationem poteſt eſſe in ratione ſuperiori, & inferiori, 12æ.q.15. 4.o. *q.74.1.o. *8.1m

58 Non omnis motus ſenſualitatis primus, ideſt naturalis: eſt peccatum, 12æ.q.74.3.o.

59 Senſualitas tenet locum ſerpentis, quia inclinat ad peccatū, 1a.q 81.1.3m. *3.1m. *12æ.q.74.3.a.2. *22æ.q.165. 2.b. * 3a. q.18 2.3m

60 In ſenſualitate poteſt eſſe peccatum ſubiectiue, 12æ. quæſt 74.3.o.

61 In ſenſualitate poteſt eſſe peccatum ueniale, non autē mortale, 12æ.q.74 3.4m. *4.o. *q 89. .c.

62 Obedire imperio rationis, & eſſe ſubiectum peccati, conuenit ſenſualitati hominis, nō autem ſenſualitati bruti, 12æ. q.74.3.3m

63 Peccatum actuale eſt in generatiua, nō ſicut in ſubiecto, ſed materialiter: inquantum concupiſcibilis, motum eius imperat, 12æ.q.17.8.3m.

64 Peccatum actuale, non poteſt eſſe in parte non obediente rationi, ſed bene infectio naturæ, 12æ.q.83.1.c. *.4.2m.

65 * Omnis uoluntas ſub Deo, poteſt ſecundum ſe habere peccatum, 1a.q.63.1.c

66 Chriſtus nullum habuit peccatum, 3a.q.14.3.o. *q.15 .o. * 5.1m. *2m. *q.13.4.1m

67 Peccatum, ut eſt actus, habet cauſam per ſe: ſed rōne inordinationis, habet cauſam per accidens tantum, 12æ.q. .c. o. * 2.4.c. *1m.q.77.4 c

68 Non omne peccatum fit ex contemptu, ſed quandoque ex ignorantia uel infirmitate. 22æ.q.162.2.c.1m *2m. *q.186 9.23m. *3a q.88.4. c

69 Cauſa primi peccati non eſt malum, ſed bonum, ſ. uoluntas cum abſentia alterius boni. ſ. regulæ rationis, uel legis diuinæ, 1a. q.41.1.1m. * 3m. *q.63.1.4m. *12æ.q.75.1.c. * 3m. * 22æ.q.163.1.2.c

70 Non omne peccatum fit ex contemptu, ſed quandoque ex ignorantia uel infirmitate, ſed peccandi conſuetudo implicat Dei contemptum. 12æ.q.105.2.9m. *22æ.q.162.2.c. 1m. * 2m.

71 Quod aliquis non poſſit uitare peccatum, poteſt intelligi dupliciter, ſcilicet uel quia confirmatus eſt in malo, uel quia diu perſiſtere non poteſt quin ruat in peccatum, 12æ.q. 109 8 o

72 principium peccati duplex. ſ. primū & uniuerſale, ideſt uoluntas, & principium proprium & proximum, ſcilicet aliæ potentiæ, 22æ.q.10.2.c

73 Voluntas eſt cauſa alicuius dupliciter, ſcilicet per ſe ideſt, imperando: & per accidens peccati, ideſt non impediendo, uel non reprimendo cum poſſit & ſic eſt cauſa peccati priuorum motuum. 22æ.q.154.5.c princ.

74 Propria & per ſe cauſa peccati, eſt uoluntas: aliæ uero cauſæ, ſunt quaſi extrinſecæ & remotæ. 12æ.q.73.6.c. *.q.80. 1.c.3m.

75 Nihil exterius eſt cauſa ſufficiens peccati: ſed tantum ſuadens, uel mouens appetitum ſenſitiuum. 1a. q.115.4.c. *. 12æ.q.73.8.3m. *.q.75.3.o. *.q.80.1.3.o. *.22æ.q.43.1. 3m. *.q.73.c.2m. *.q.115.2.1m. * .2m.

76 Aliquis poteſt ſufficienter impelli à dæmone in actum peccati, non autem in peccatum. 12æ q.80.3.o.

77 Aliquis quandoque committit aliquod peccatum ſecundū effectum, & non ſecundum affectum. 22æ.q.162.2.2m.

78 Cauſa interior peccati duplex. ſ. proxima. i. ratio, & uoluntas,

tas & cauſa remota.ſ.imaginatio, & appetitus ſenſitiuus, 12æ. quæſt.75.2.0.°.3.c °.22æ.quæſt.10.2.0.

79 Sciens peccat, non conſiderando in particulari vel in actu, quod ſcit in uniuerſali uel in habitu, unde dicitur quis ex certa malitia, vel ex induſtria peccare, quaſi ſcienter malū eligens, 12æ.q.78.1.c.ſi.

80 Cauſa peccati triplex.ſ.motiuum.ſ. bonum apparens, defectus regulæ, & perficiens: primum pertinet ad ſenſus, & ad appetitum ſenſitiuum: ſecundum ad rationem: tertiū autem ad uoluntatem, 12æ.q.7 2.3.c

81 Cauſa efficaciſſima peccati duplex.ſ.amor bonorum temporalium, & timor pœnæ, 12æ.q.77.4.c.3m.

82 °Propria & per ſe cauſa peccati, eſt ex parte conuerſionis ad commutabile bonum, 12æ.q.75.1.c°q.77.4.c°6.1m°8.2um° q.84.1.1m.

83 Cauſa peccati triplex.ſ.paſſio, habitus uitioſus, & falſa æſtimatio de particulari eligibili, ex paſſione, habitu, uel ignorantia, 22æ.q.14.1.c.ſi.

84 Inclinans ad peccatum eſt duplex.ſ. per ſe, ut habitus & diſpoſitio ex peccatis, & per accidens.ſ. remouendo originalem iuſtitiam, id eſt peccatum originale. °Nec tamen debet dici, quòd peccatum originale ſit habitus infuſus, aut acquiſitus per actum, niſi primi parentis, ob autem huius perſonæ: ſed per uitiatam originem renatoi, 12æ.q. 82.2. 3m.°1.2m.

85 Omne peccatum contingit ex defectu ſcientiæ in uniuerſali, uel in particulari, uel in habitu uel in actu, ex intentione, uel occupatione, uel infirmitate, uel paſſione, 12æ.q. 77.2.c.

86 Origo peccatorum, attenditur ſecundum inclinationem ad finem, quæ eſt ex parte conuerſionis, 22æ. quæſtio.73. 3.3m.

87 Vnum peccatum eſt cauſa alterius peccati, in quadruplici genere cauſarum.ſ.in genere cauſæ efficientis, materialis, finalis, & formalis, 12æ.q.75.4.0°84.0.

88 Vnum peccatum poteſt oriri ex diuerſis peccatis, ſed principalis, ex quo ſæpius conſueuit, propter propinquitatem ad finem eius, 22æ.q.22.1.c

89 Ex minori uitio poteſt oriri maius peccatū, ſicut ex ira homicidium & blaſphemia, 22æ.q.73.3. m

90 Homo non debet facere unum peccatum, ut uitet aliud peccatum, 22æ.q.113.1.3m

91 Quia per operationes ſenſus homo peruenit ad actus rationis: ideo plures ſequuntur inclinationes naturæ ſenſitiuæ, quàm ordinem rationis: plures enim ſunt qui aſſequuntur principium rei, quàm, qui ad conſummationem perueniunt, ex hoc autem uitia & peccata in hominib. proueniunt, quod ſequuntur inclinationem naturæ ſenſitiuæ, contra ordinem rationis, 1ª.q.49.3.3m °.ª.q.115.4.c.°.12æ. q.71.2.3m.

92 Natura humana, magis corrupta eſt per peccatum, quoad appetitum boni, quàm quoad cognitionem ueri, 12æ.q. 109.2.3m.

93 °Peccata hominum, ſunt impedimenta humani boni, 1ª.q. 53 2.1m.ſi

94 Peccatum cedit in bonum hominis, non quidem ſecundum ſe, ſed quia homo ſit humilior, & cautior ex peccato ſuo, & aliorum, 12æ.q. 7.2.1m°2m

95 Priuatio modi, ſpeciei, & ordinis, ut ſunt in bono uirtutis & gratiæ, ſunt effectus peccati, non autem in illis, 12æ.quæſt. 85.4.0.

96 Homo peccando recedit ab ordine rationis: ideo perdit dignitatem humanā, & incidit in ſeruitute beſtiarum, 22æ. q.64.2.3m

97 In quolibet peccato eſt aliquid uirtutis, quia non poteſt corrumpere omnes circunſtantias uirtutis, 12æ. quæſtio. 73.2.c.ſi.

98 Peccatum ſingularis perſonæ, non nocet, niſi ſibi, 3ª.q.19.4. 1m°q 82.6.3m

99 Peccatum non nocet Deo, licet ſit contra Deum, 12æ.q.21.4 1m°q.47.1.1m°q.73.7.2m°22æ.q.88.2.c.

100 Peccatum tranſit actu, & manet effectu.ſ. reatus maculæ, & offenſæ Dei, 12æ.q.109.2.c.°q.113.2.3m°3ª.q.62.2.2um°5.c °q.89.4.3m

101 Vulnus quadruplex cauſatur in anima: primū ex peccato Adæ, ſed conſequenter ex aliis peccatis.ſ. infirmitas in iraſcibili, concupiſcentia in concupiſcibili, ignorantia in ratione, & malitia in uoluntate, ad quæ ſequūtur alia duo.ſ. dolor & mors, 12æ.q.85.3.0°5.c

102 Peccatum dupliciter deprimit ſ premendo ne uideātur ſuperiora, ſed infima, & humiliando, 12æ.q.87.2.1m

103 °Homo per peccatum incurrit triplex detrimentum.ſ.deordinationem mentis, reatum pœnæ, & debilitatem boni naturalis, 12æ.q.109.7.c.°3ª.q.22.3.c.

104 Obligatio duplex cauſatur ex peccato.ſ. ſeruitus diaboli, & reatus pœnæ, 3ª.q.48.4.c 3m

105 Grauitas peccati, principaliter eſt ex obiecto, ſeu fine, 12æ. q 73.3.0°q.2.5.3.c°q.74.9 c°22æ.q.74.2.1m.

106 Grauitas & ſpecies peccati, magis attenditur ex fine, quam ex materiali obiecto, 22æ.q.74 2.1m.

107 Ratio principalis grauitatis peccati, eſt ex auerſione a Deo, 12æ.q.73.°. .c.°q.77.6.1m.

108 Quantitas peccati non menſuratur ex nocumento facto, ſed ex uoluntate contra charitatem agentis, 22æ. quæſtio. 43.3.1m.

109 Grauitas peccati duplex.ſ.ex parte peccati, & ex parte peccātis ex maiori contemptu, 22æ.q.94.3.c°q.116.2.2m°q.142 3.c.°3ª.q.80.5.c

110 Grauitas peccati duplex, ſ.ſecundū ſpeciem, quæ eſt ex obiecto, & ſecundum circunſtantiam, 22ª.q.103.3.1m°q.39.2 c.°q.103.3.4.c°3ª.q.80.5.c

111 Defectus debitæ circunſtantiæ, aggrauat peccatum, & appoſitio eius, alleuiat ipſum, 12æ.q.73.7.0.

112 Peccata uerborum maxime ex affectu, & intentione loquentis, penſanda ſunt, 12æ.q.72.2.c.3m°q.73.2.c.°q.75.1.c.°q. 76.3.c.ſi.

113 Grauitas peccati triplex. ſ. ex materia uel obiecto ex parte peccantis, & ex affectu conſequente, 22æ q.148.3.0

114 Grauitas peccati magis attenditur in aboſo rei, quàm in omiſſione debiti uſus, 1ª.q.48.6.c.°22æ.q.155.12.4m.

115 Grauitas peccatorum in proximum, eſt per ſe ex maiori nocumento, ſcilicet contra maius bonum, ſed per accidēs ex deliberatione, 22æ.q.34.4.u°q.73.3.4.°q.74.2.c.°. quæſtio. 154.3.u.

116 Non omnia peccata ſunt æqualia in grauitate, 12æ. quæſt. 73.2.0.

117 Gradus quadruplex grauitatis peccati, ſcilicet per paſſionem, ignorantiam, malitiam, & contumaciam, 12æ.q.105. 2.9m.°22æ.q.162.2.c.1m.°.2m.°.quæſtio.186.9.3m.°.3ª.q. 88.4.c.

118 Peccata quæ conſiſtunt in actuali contemptu Dei, ſunt grauiora peccatis in quibus non eſt contemptus Dei, niſi ex conſequenti, & quaſi interpretatiue, 12æ.q.73.8.2m.

119 Peccatum in quo Deus in ſeipſo contemnitur eſt grauiſſimum: poſt in quo contemnitur in ſacramentis, præcipue in euchariſtia: tertio in membris ſuis: quarto in præceptis ſuis, quod commune eſt omni peccato mortali, 22æ.q.10 3.0.°q.21.1.1m°q.39.2.c.°q.110.2.c°q.148.3.c.°q.150.3.c.° q.154.3.c.3m°3ª.q.80.5.c

120 Peccatum in ſpiritum ſanctum eſt grauiſſimum, 22æ.q.14. 3.0.°q.21.1.4.0°q.130.2.0°q.133.1.c.

121 Peccata oppoſita uirtutibus theologicis, ſunt cæteris grauiora, ſecundum genus ſuum, 22æ.q.20 3.0

122 Peccatum quanto plus repugnat oppoſitæ uirtuti, tanto eſt grauius, 22æ.q 116.2.c.°q.119.3.c

123 °Maximum peccatum, opponitur maxime uirtuti principaliter & directe: ſed minimum extenſiue, 12æ.q.73.4.0

124 Omne peccatum opponitur prudentiæ, ſed non eſt grauiſſimum, niſi opponatur in aliquo maximo, 22æ.q.55.2.3m° q.119.1.3m.

125 Peccata contra præcepta primæ tabulæ, ſunt cæteris grauiora, 12æ.q.110.6.c.

126 Quanto uoluntas eſt maior, uel finis peior, tanto peccatū eſt grauius: in aliis autem cauſis peccati eſt oppoſitum, 12æ q.73.6.0.

127 Grauitas peccati, eſt maior de maiori bono, quod corrumpitur, uel contemnitur: minor autē de maiori bono quod amatur, 12æ.q.100.6.c.°.22æ.q.39.2.c.°q.105.2.c.°q.118.5. c 1m°q.150.3.c.

128 In quolibet genere peccati, grauius eſt quod fit ex habitu, quia fit ex maiori libidine, 22æ.q.156.3.c

129 Peccata carnalia ſunt minus grauia licet turpiora, quàm ſpiritualia, 12æ.q.73.5.0.°22æ.q.116.2.2m.°q.142.4.2m°q. q.144.2 4m°q.154.3.0°q.1 2.6.3m.

130 Grauius eſt peccare opere quam ore, & ore quàm corde, 12æ.q.100 6 c.ſi.

131 Nocere ſibi eſt grauius peccatum quàm nocere proximis: in ſe non ſubiecta uoluntati.ſ.in naturalibus uel ſpiritualib. in aliis autem econuerſo, q.73 9 2m

132 Nocumentum intentum uel præuiſum, vel per ſe conſequens peccatum, aggrauat illud directe, non autem ſi per accidens conſequatur, ſed imparatum ei ad pœnam, ſi dabat operam rei illicitæ, propter negligentiam conſiderandi, 12æ.q.73.8.0.

133 Peccatum aggrauatur ex conditione perſonæ, cõtra quam peccatur tripliciter: primo ſi ſit coniuncta Deo, ut ratione, uel officio: ſecundo ſi ſit ſibi coniuncta natura, uel beneficio, uel aliter: tertio ſi ſit coniuncta proximo, lædendo plures, ut perſona publica, uel famula, 12æ q. 73. 9. o. 22æ. q. 58. 10. 3m. q. 6. 2. 3m. 8. c. q. 63. 4. 2m. quæſt. 65. 4. o. 3a. q. 80. 5. c

134 Dignitas perſonæ peccantis, nõ transfert peccatum in aliã ſpeciem, niſi ratione inobedientiæ, uel odii, & huiuſmodi 12æ q. 89. 3. c. q. 110. 4. 5m

135 Excellentia perſonæ peccantis aggrauat peccatum ex deliberatione, ſed alleuiat peccatum ex ſurreptione, 12æ. q. 73. 10 o. q. 89. 3. 3. c. q. 103. 3. 11m. 22æ. q. 100. 1. 7m

136 Omne peccatum contra proximum, eſt etiam contra Deũ, 12æ. q. 72. 4. o. 22æ. q. 105. 2. c

137 Homo grauius peccat poſt dationẽ legis Moyſis, quàm ante, 12æ. q. 98. 1. 2m.

138 Homo grauius peccat ĩ noua lege, quàm in lege ueteri, 12æ q. 106. 2. 2m

139 Baptizatus grauius peccat quàm non baptizatus, cæteris paribus, 12æ. q. 106. 2. 2m. 22æ. q. 10. 3. 3m

140 Clericus in ſacris plus peccat in eodem genere peccati, quàm religioſus non in ſacris, 22æ. q. 184. 8. c. ſi.

141 Peccatum religioſi, grauius eſt peccato ſecularis, tripliciter, ſcilicet ratione uoti, ratione contemptus, & ratione ſcandali: in aliis autem eſt econuerſo, 12æ. q. 186. 10. o.

142 Religioſus peccans ex contemptu, fit peſſimus, & maxima incorrigibilis, 22æ. q. 186. 10. 3m

143 Delere peccatum formaliter, cõuenit gratiæ, effectiue principaliter ſoli Deo. diſpoſitiue inſufficienter puro homini, ſufficienter Chriſto, inſtrumentaliter ſacramentis, 3a. q. 16. 11. 3m

144 Solus Deus remittit peccata per auctoritatem, homines autem per miniſterium, 3a. q. 84. 3. 3m

145 Deus poteſt remittere peccata ſine pœna, 12æ. q. 67. 4. 2m. 3a. q. 36. 2. 3m

146 Homo peccando obligatus erat ad pœnam Deo, ſicut ſummo iudici, ſed diabolo tanquam tortori: ideo debuit redimi Deo, & non diabolo, 3a. q. 48. 4. 2m. 3m

147 Omnia peccata in hac uita ſunt remiſſibilia, 1a. quæſtio. 69. 2. c.

148 Peccatum quodlibet dicitur remitti quoad duo. ſ. quoad culpam, & quoad reatum: & ſecunda remiſſio poteſt eſſe ſine prima, 3a. q. 22. 3. c

149 Per charitatem conſequimur ueniam peccatorum, 3a. q. 49. 1. c.

150 Ad remiſſionem cuiuſlibet peccati requiritur, quòd totaliter dimittatur affectus eius. Exigitur autem ad remiſſionem peccati mortalis perfectior pœnitentia: ut ſcilicet homo actualiter, peccatum mortale commiſſum deteſtetur, quantum in ipſo eſt, ut ſ. diligentiam adhibeat ad rememorandum ſingula peccata mortalia, ut ſingula deteſtetur. Sed ad remiſſionem cuiuſlibet peccati uenialis, requiritur quædam uirtualis diſplicentia, 3a. q. 87. 1. c

151 Peccatum originale eſt habitus. ſ. languor naturæ. i. inordinata diſpoſitio ex diſſolutione harmoniæ originalis iuſtitiæ, 12æ. q. 82. 1. o

152 Peccatum originale eſt habitus corruptus, non pura priuatio, quia dicit priuationem originalis iuſtitiæ, & inordinatam diſpoſitionem partium animæ, 12æ. q. 82. 1. 1m

153 Peccatum originale eſt habitus, quia eſt inordinatio naturæ, non actuale peccatum, quia eſt inordinatio actus, 12æ. q. 82. 1. 2m

154 Peccatum originale eſt peccatum naturæ, ſed peccatum actuale eſt peccatum perſonæ. 1a. quæſtio. 100. 1. c. 12æ. q. 74. 3. 2m. quæſtio. 80. 1. c. quæſtio 81. 1. o. q. 82. 1. 2m. 3a q. 8. 1m

155 Formale eius eſt priuatio originalis iuſtitiæ: materiale uero, eſt concupiſcentia. i. inordinatio partium animæ, 12æ. q. 82. 3. o.

156 Si homo formaretur ex digito uel aliter, ſine ſemine uiri, haberet omnes defectus naturæ ſicut alij: ſed non haberet rationem culpæ, uel pœnæ. 12æ. q. 81. 4. o

157 Peccatum originale eſt uoluntarium, per uoluntatẽ Adæ tantum, 12æ. q. 80. 1. c. q. 82. 1. 2m. 22æ. q. 108. 4. c. 3a. q. 84. 1. 3m.

158 Peccatum originale habet nouem nomina, ſcilicet originale, fomes peccati, concupiſcentia, concupiſcibilitas, languor, tyrannus, lex peccati, lex carnis, & lex membrorum, 3a. q. 15. 3. c.

159 Et eſt multiplex in uirtute, quia uirtualiter cõtinet omnia peccata, 12æ q. 82. 2. 1m.

160 Et eſt unum numero in uno homine, ſed in omnibus eſt unum ſpecie, 12æ. q. 81. 1. o

161 Peccatum originale eſt æqualiter in omnibus hominibus, ſicut & relatio ad peccatum Adæ, & priuatio iuſtitiæ originalis, 12æ. q. 82. 4. o

162 Et fuit in Adam ut in cauſa principali, in ſemine uero inſtrumentaliter: ſed in anima ſubiectiue: in carne autem, ut pœna, non ut culpa, 12æ. q. 83. 1. o.

163 Peccatũ originale prius eſt in eſſentia animæ, quàm in potentiis eius, 12æ. q. 83. 2. o. 3 c.

164 Et prius eſt ordine naturæ in anima quàm in carne: ſed ordine generationis, & temporis, eſt econuerſo, 12æ. q. 83. 1. 3m. 3. 3m

165 Et contrahitur in infuſione animæ rationalis, 12æ. q. 83. 1. 4m. 3a. q. 27. 1. 4m

166 Et prius inhæret uoluntatem, quàm alias potentias, 12æ. q. 83. 3. o. 4. 1m.

167 Omnes defectus uirtutum poſſunt reduci ad peccatum originale, inquantum includuntur in carentia originalis iuſtitiæ, quam totam animam perficiebat, 22æ. quæſtio. 53. 1. 2m.

168 Omnes potentiæ animæ ſunt corruptæ per illud ſed quæ concurrunt ad generationem dicuntur etiam infectæ. ſ. concupiſcibilis, generatiua, & tactus, 12æ. q. 83. 4. o

169 Et traducitur ad omnes qui fuerunt in Adam ſecundum rationem ſeminalem, non autem ad alios, 1a. quæſt. 100. 1. c. 12æ. quæſt. 81. 3. 4. o. 3a. q. 15. 1. 2m. q. 31. 1. 3m. 6. 1m

170 Caro Chriſti in patribus, fuit obnoxia peccato originali, 3a. q. 31. 1. 3m. 7. o. 8. 1m.

171 Secundum fidem catholicam eſt tenendum, quod primum peccatum primi hominis. ſ. peccatum originale, originaliter tranſit in poſteros: contrarium autem eſt hæreſis Pelagiana, ut patet per Auguſtinum in plurimis ſuis libris, 12æ q. 81. 1. c. princ. 3 c.

172 Secundum fidem catholicam firmiter eſt tenendum, quod omnes homines præter ſolum Chriſtum, ex Adam deriuati, peccatum originale ex Adam contrahunt. Alioquin nõ omnes indigerent redemptione, quæ eſt per Chriſtũ, quod eſt erroneum. 12æ. q. 81. 3. c. princ.

173 Ideo non ſecundum fidem catholicam, ſed erroneum eſt dicere quod aliquis præter ſolum Chriſtũ, fuerit ſine peccato originali, 12æ. q. 81. 3. c. 3a. q. 27. 2. c. 2m.

174 Nec poteſt eſſe in aliquo cum ueniali, ſine peccato mortali, 12æ. q. 89. 6. o. 3a. q. 90. 4. 3m

175 Infectio eius nullo modo cauſatur a Deo, ſed ex ſolo peccato Adæ, per carnalem generationem, 12æ q. 83. 1. 4m

176 Peccatum originale quoad culpam, eſt a patre, ſed quoad pœnalitatem, eſt a matre, 3a q. 70. 2. 4

177 Peccatum originale habet duplicem proceſſum. ſ. a carne ad animam, ſecundum ordinem generationis, & ab eſſentia animæ ad potentias eius, ſecundum ordinem naturæ. 12æ. q. 83. 3. 2m.

178 Cauſa peccati originalis eſt tantum una, ſ. priuatio originalis iuſtitiæ, 12æ. q. 82. 2. c.

179 Libido habitualis, ſcilicet fomes, eſt cauſa peccati originalis: non autem libido actualis, ſed eſt ſignum habitualis, 12æ q. 82. 4. 3m.

180 Perſona primo, id eſt in Adam, infecit naturam peccato originali: ſed in aliis hominibus eſt econuerſo, 3a. quæſt. 8. 5. 1m.

181 Perſona primo infecit naturam per peccatum originale. Secundo, natura infecit perſonam. Sed Chriſtus primo reparat perſonam: ſecundo naturam, 3a. q. 69. 3. 3.

182 Peccatum originale corrumpit naturam, quantum ad id quod naturæ eſt: alia uero peccata, quantum ad id quod perſonæ eſt, 12æ. q. 81. 2. c. 3m

183 Peccatum originale aduenìente gratia, tollitur reatu, & manet actu uſque ad ſenectutem, 12æ. q. 74. 3. 2m. 81. 3. 2m.

184 Peccatum originale eſt minus uoluntarium quocunq; peccato actuali, 3a q. 1. 4. c

185 Peccatũ originale reſpectu naturæ, eſt grauius ueniali, ſed reſpectu perſonæ, eſt econuerſo, 3a. q. 1. 4. c. 1m

186 Peccatum ueniale dicitur tripliciter. ſ. ex cauſa, euentu, & genere, 12æ. q. 77. 8. 1m. q. 88. 2. o

187 Peccatum dicitur ueniale ex cauſa ſecundum quod priuat, uel diminuit uoluntarium per ignorantiam uel impotentiam, 12æ. q. 77. 8. 1m. q. 88. 1. c.

188 Peccatum ueniale non habet ſimpliciter, & perfecte rationem peccati, ſed eſt quaſi diſpoſitio ad illud, 12æ. quæſt. 88. 1. 1m.

189 Et contingit ex corruptione fomitis, 12æ. q. 89. 3. c

190 Et cor-

190 Et contingit ſemper uel propter imperfectionem actus uel propter inordinationem circa, ea quæ ſunt ad finem, & utrunque propter defectum ordinis, 12æ.q.72.5.c.°q.87.2.5.0.°q.88.2.c.°q.89.1.c

191 Peccatum ueniale nullam propriè maculam cauſat in anima, ſed impedit actus uirtutũ, 12æ.q.89.1.0.°3a.q.87.1.3m

192 Homo poteſt quãdoq; eſſe ſine peccato ueniali in hac uita ſed non diu, 3a.q.79.4.2m

193 Peccatum ueniale non poteſt eſſe in ooo habente uſum liberi arbitrij, 3a.q.87.2.c

194 Peccãs ueniali ter, recidiuat & ſimulat, id eſt fictus diſpoſitiue & imperfecte: non autem ſimpliciter, 22æ q.75.2.2m

195 Peccatum ueniale non poteſt admitti, quandiu uoluntas ad illud manet. 3a.q.87.1.c.1m.°2m.°3.2m

196 Vnus actus charitatis poteſt delere oĩa uenialia ſine actuali cogitatione eorum. 3a.q.87.1.0

197 Aliquid cauſat remiſſionem uenialium tripliciter, ſcilicet cauſando gratiam, ut omnia ſacramenta nouæ legis, uel deteſtando peccata, ut confeſſio generalis, & oratio dominica, uel reuerendo diuina, ut benedictio epiſcopalis, quælibet unctio ſacramentalis, & huiuſmodi, 3a.q.87.3.0

198 Ingreſſus eccleſiæ conſecratæ, delet peccata uenialia, 3a.q.83.3.3m.°q.87.3.c

199 In quolibet genere peccati mortalis, ſunt quædam peccata uenialia propter imperfectionem actus, 22æ.q.36.3.c.°q.162.5.c

200 Peccatum ueniale diſponit ad mortale per ſe, & per accidens, quia frequens uenialium iteratio diſponit ad illam placentiam uenialium, in qua conſiſtit peccatum mortale: eo quod ſecundum quod habitus ex conſuetudine generatur, & augetur, ſecũdum hoc delectio & pronitas creſcit, 12æ.q.74.4.3m.q.88.3.4.0.°22æ.q.24.10.c.h.°12.1m.°q.13.7.5m.°q.132.4.3m.°b.186.9.c

201 Peccatum ueniale comparatur ægritudini: mortale uero morti, 12æ.q.72.5.c

202 Licet uirtus ſecundum habitum non corrumpatur niſi per peccatum mortale tamen actus eius corrumpitur & impeditur etiam per ueniale, 22æ.quæſt.89.1.c.°22æ.quæſtio.133.1.2m

203 Peccatum mortale eſt contra præceptum Dei non autem ueniale, ſed eſt præter præceptum, 12æ.q.74.9.c.°q.88.1.1m°12æ.q.1 5.1.1m

204 °Peccatum ueniale, & mortale, differunt genere, 12æ.q.88.2.c

205 °Peccatum ueniale ex genere, poteſt fieri mortale ex intẽtione, non idem numeru, nec multa ſimul, 12æ.q.88.2.c.°4.0.°6.c.1m

206 Conſenſus in ueniali ex genere eſt ueniale. Sed conſenſus in ueniali propter imperfectionem actus, facit mortale. 12æ q.74.8.2m.°9.c.3m.q.88.°5.1m

207 Peccatum ueniale poteſt fieri mortale per ſubtractionem, propter imperfectionem actus, non autem propter additionem, 12æ.q.88.2.c.°6.0

208 °Peccatum ueniale & mortale differunt, ſicut reparabile & irreparabile, 12æ.q.72.5.c

209 Per peccatum mortale omnino mens auertitur à Deo, ſed per ueniale retardatur affectus hominis, ne prompte feratur in Deum, 1a.q.87.1.2.c

210 Per quodlibet peccatum ueniale uel mortale, deordinatur uoluntas hominis, per immoderatam conuerſionem ad bonum creatum, 3a.q.87.1.c.°2.3m

211 Vnum peccatum mortale poteſt oriri ex ueniali, 22æ.q.13.4.3m.°q.1 1.2m

212 Ante baptiſmum non poſſunt eſſe uenialia, ſine mortalib. 12æ.q.89.3.6.0.°3a.q.90.4.3m

213 In ratione ſuperiori dupliciter poteſt eſſe peccatum ueniale, ſcilicet quando conſentit in ueniale ex genere, uel quãdo habet ſubitum motum infidelitatis ſine conſenſu, 12æ q.74.10.0

214 Ratio ſuperior, circa obiectũ potentiæ inferioris, ut ſenſualitatis, ſicut in delectionibus ſecundum carnem, non habet motum niſi deliberatum: ideo ſemper eſt mortale, ſi ſit de mortali: non autem ſi ſit de ueniali, 12æ.q.74.10.0

215 Nullus debet peccare ueniali ter, ne alius peccet mortaliter 22æ.q.26.4.c.2m.°q.43.7.3m.°.q.110.3.4m

216 Quilibet debet potius mori, & præeligere omnem pœnam in generali, quam peccare non ſolum mortaliter, ſed etiã uenialiter, 22æ.q.110.3.4m

217 Peccatũ ueniale poteſt remitti ſine alio ueniali, nõ autem ſine quolibet mortali, 3a.q.87.4.0.°q.90.4.3m

218 Peccatum ueniale remittitur poſt mortem in purgatorio, quo ad culpam & pœnam, nõ autem mortale, 1a.q.64.2.c

219 Quicquid fit in contemptum Dei, & quicquid in ſui ratione importat contemptum Dei, eſt peccatum mortale, 22æ q.38.3.c.°q.68.3.c

220 Nullus actus ſine conſenſu rationis, eſt peccatum mortale 12æ.q.15.0.°q.74.3.1m.°22æ.q.35.3.c

221 Omnis actus humanus non relatus in Deum, actu uel habitu ex parte agentis, eſt peccatũ mortale, nõ autem ex parte actus, 12æ.q.88.1.2m

222 Intendens peccare mortaliter, ſemper peccat mortaliter, 22æ.q.110.4.c

223 Actus peccati mortalis, poteſt aliquando eſſe figura alicuius boni, 12æ.q.88.2.3m

224 Cuicunque peccato mortali homo vult adhærere ſumens baptiſmum dicitur fictus fictione includente omne peccatum, 3a.q.69.9.3m

225 Omne quod fit propter mortale, eſt mortale, 12æ.q.88.2.4 6.c.°22æ.q.110.4.c.°q.154.4.c

226 Omne quod eſt contra præceptum Dei eſt peccatum mortale, niſi forte propter imperfectionem actus, 12æ.quæſt.74 10.0.

227 Omne peccatum mortale eſt contra præceptum Dei, 22æ. q.68.3.c.fi.°q.98.3.b.

228 Aliquid dicitur peccatum mortale dupliciter, ſcilicet ſecũdum ſpeciem ſuam, & ex ſua cauſa, 12æ.q.154.4.c.princi.

229 Non omne peccatum mortale directe contrariatur præceptis decalogi, ſed tantum iniuſtitiam continens, 22æ.q.148.2.1m

230 Quilibet agens contra debitum iuſtitiæ, peccat mortaliter, 22æ.q.69.1.c.°q.70.4.c

231 Qui eſt in peccato mortali, diligit habitualiter aliquid ſupra Deum, 22æ q.68.3.c

232 Omne peccatum mortale contrariatur charitati, non autem ſpei, uel fidei, 12æ.q.71.4.c.°22æ.q.24.10.c.°12.c.1m.°3a.q.87.1.c

233 Omnis actus contra charitatem, eſt peccatum mortale, 12æ q.87.3.c.°q.88.2.c.°12æ.q.13.2.c.°q.35.3.c

234 Quælibet uirtus, ut eſt informata charitate, expellitur per quolibet mortale, non autem inquantum eſt habitus, 12æ.q.63.2.2m.°2.q.65.3.c.°q.71.4.0.°q.73.1.2m

235 Per quodlibet peccatum mortale deperit quicquid uirtuti debebatur & omnia merita mortificantur, 22æ.q.132.3.1m.°3a.q.89.4.0

236 °Peccatum mortale quantum ad aliquid eſt ſimile ægritudini, & quantum ad aliquid eſſe ſimile morti, & hoc eſt inquantum ſeparat à Deo, qui uita eſt animæ: ægritudini autem inquantum habitudo reuocationis ad uitam & ſanitatem remanet in peccante, licet talis ægritudo, id eſt peccatum de ſe inducat damnationem æternam, 12æ q.72.5.c

237 °Nullũ mortale poteſt remitti ſine alio, quia omnia mortalia ſunt connexa in auerſione, non autem in conuerſione, 12æ.q.73.1.0°3a.q.86.3.0

¶Pecunia. °. intelligitur omne illud, cuius precium æſtimari poteſt pecunia, 22æ.q.78.2.c.°q.100.2.5.c.°q.117.2m.°q.118.2.3m

Pecunia non poteſt uendi in mutuo pro pecunia ampliori quam ſit quãtitas pecuniæ mutuatæ, quæ reſtituenda eſt, 22æ.q.78.2.4m.princip.

1 Pœna duplex, ſcilicet pœna ſenſus, id eſt afflictiua & pœna damni, id eſt carentis diuinæ uiſionis, 12æ.q.87.4.c.fi.°22æ.q.79.4.4m.°3a.q.46.6.3m.°q.52.2.2m

2 Pœna ſenſus, debetur culpæ ratione inordinatæ conuerſionis, ſed pœna damni ratione auerſionis, 12æ.q.87.4.0.°22æ q.79.4.4m

3 Pœna peccati duplex. ſcilicet per inflictionem contrarij, & per ſubtractionem boni conuenientis: prima eſt à Deo agente: ſecunda uero à Deo non agente, 22æ.q.19.1.3m

4 Pœna peccati duplex, ſcilicet pœna taxata, & pœna cõſequẽs prima commenſuratur culpæ non autem ſecunda, 22æ. q.164.1.4m

5 Pœna conſequens peccatum duplex, ſcilicet per ſe, & per accidens, 12æ.q.73.8.0

6 Vnius peccati eſt tantum una pœna adæquata, & plures partiales multipliciter, 22æ.q.39.4.3m.°q.99.4.2m

7 Omnis pœna eſt medicina, ſed non ſemper reſpectu peccantis, 12æ.q.87.2.1m.°3.2m.°22æ.q.39.2.1m.°4.3m.°q.66.6.2m.°q.86.1.c.°q.108.3.2m.°4.c

8 Omnis pœna eſt corruptio agentis, & omnis culpa eſt corruptio actionis, 1a q.48.5.6.0°12æ.q.21.1.3m

9 De ratione pœnæ eſt, qđ ſit contraria uoluntati, 1a.q.48.5.c.°q.64.3.c°12æ.q.87.2.6.c.°22æ.q.18.3.c

10 De rõne pœnæ ſunt tria, ſ. quod ſit contra uoluntatem pro culpam,

culpam,& paſſio ab extrinſeco, 12æ.q.46.6.2m
11 Nulla pœna eſt uolita abſolute, ſed ex conditione dupliciter ſcilicet qua acquiritur bonum, ut ſatisfactio & martyrium & ſine qua non, ut mors naturalis & purgatio, ſine quibus ad bonum optatum peruenire non poteſt, 12æ. quæſtio. 87.6.c
12 Pœna eſt bona ſimpliciter, & mala ſecundũ quid ideſt huic, 22æ.q.19.1.c
13 Peccatum non eſt pœna, niſi per accidens, & hoc dupliciter, ſcilicet ratione antecedentis, quia deſeritur à Deo, & ratione conſequentis, quia perditur melius, 12æ.q.87.2.o.* 22æ.q.36.2 4m
14 Punitur non eſt culpa, ſed fieri reum pęna, 12æ.quæſtio.87. 1. 2m.
15 Pœna peccato proportionatur ſecundum acerbitatem, in iudicio, diuino, & humano, 12æ.q.87.3.c.*4.c.3m
16 Ratio omnium pęnarum ueteris legis exponitur, 12æ.q.105 2.9m.*.10m.*11m* 12m
17 Pęna non debetur iuſte, niſi propter culpam, 12æ. quæſtio. 87.7 o
18 Omnis pęna ut pęna, infligitur tantum pro culpa propria & præterita: ſed ut ſatisfactio uel ut medicina infligitur etiã pro culpa aliena. 12æ.q.87.7.8.o.* 22æ.q.108.4.o.* 3a.q. 14.1.3m
19 Nullus punitur pęna animæ, niſi pro culpa propria, quia pęna animæ non eſt medicina, 12æ.q.87.8.*22æ.quæſt. 108. 4.c.1m
20 Filius punitur pęna corporali pro culpa parentum, & ſerui pro dominis, inquantum ſunt aliquid eorum, nõ autem pęna ſpirituali: niſi culpa aliorum fiat eis propria ratione conſenſus uel imitationis, uel conſultatiuus, uel diſſimulationis, 12æ.q 81.1.1m.*2.1m.*q.87.8.o.* 22æ.q.108.4.1m. *3m.*q.164.1.4m.*3a.q 82 6.3m
21 Pęna iam ſemper præcedit peccatum in natura, ſed non ſemp in perſona puniti. 12æ.q. 87.7.o
22 Qui eſt in peccato non habet guſtum ſanum, eſt affectum infectum amore ſui inordinato: ideo reuocatur à peccato per pęnas contrarias ſuæ naturæ & ſuæ uoluntati, & non dulcedine diuinæ bonitatis, 22æ.q.108.3.o
23 In iudicio humano nullus debet puniri pęna perſonali, niſi pro culpa ſua, ſed tantum pœna damni, triplici ratione, ſcilicet uel ex hoc quod aliquis ineptus redditur ſine ſua culpa, ad aliquod bonum habendum uel conſequendum uel quia bonum in quo damnificatur, non eſt proprium bonum ſed commune, uel quia bonum unius dependet ex bono alterius, 22æ.q.108.4.2m
24 Non omnes pęnæ ſunt æquales, nec pręmia ſunt ęqualia, 12æ.q.73.1.c
25 Maxima pęna eſt, ſeparari à Deo, 12æ.q.88.6.c.fi.
26 Grauior pęna imponitur quadrupliciter .ſ. propter grauius peccatum, conſuetudinem, pronitatem, & nocumentum, 12æ.q.105.2.9m.* 22æ.q.39.2.1m
27 Lex uetus, pęna mortis, punit peccata contra Deum, homicidium, irreuerentiam ad parentes, adulterium: inceſtum, & furtum hominum. Aliarum autem rerum, pœna damni, 12æ.q.105.2. 10m.* 12æ.q.66.6.2m
28 Pęnam talionis in percuſſoris mutilationibus, & falſo teſtimonio, lex uetus infligit: in alijs uero flagella uel ignominiam, Ibidem.
29 Pœna poſt remiſſionem culpæ, imponitur duplici de cauſa ſ.ad ſoluendum debitum, & ad remedium: quo ad primum, debet imponi ſecundum quantitatem culpæ: ſed quo ad ſecundum, pro minori culpa imponitur maior pęna, triplici ratione, ſcilicet difficultatis, periculi, & multitudinis, 12æ.q.105.2.9m
30 Chriſtus ex auctoritate poterat totam pœnam, uel partem dimittere ſicut uolebat, non autem alij, 22æ. quæſt. 83. 4.2m
31 Deus tardat pęnas pro peccatis duplici ratione, ſcilicet ut p̃deſtinati cõuertantur, & ut iudicia eius appareant iuſta, 22æ.q.10.11.c.fi.
32 Poſt hanc uitam nullus habebit pęnam corporalem nec ſpiritualem, niſi pro culpa ſua, 22æ.q.108.4.c
33 Minima pęna purgatorij, eſt maior quã maxima pęna hic, 3a.q.46.6.3m
34 Morientes cum ſolo peccato originali, non puniuntur pœna ſenſus, 3a.q.1.4.1m
35 Pęna æterna debetur peccato originali, non ratione grauitatis, ſed ratione ſubiecti priuati gratia, 12æ q.87.5.2m
36 pęna duplex debetur peccato originali. ſ. carentia diuinæ uiſionis, inquantum inficit perſonam: mors, rebellio, & huiuſmodi, inquantum, inficit naturam, 3a.q.52.5.c
37 Omnes pœnæ pro peccato primorum parentum, declarantur, 22æ.q.164.2.o
38 Minor pęna debetur peccato originali, quàm ueniali, 3a.q. 1.4.2.1
39 Peccatum ueniale ſine gratia, ideſt cum originali uel mortali, punitur æternaliter pęna ſenſus in inferno, 12æ.quęſ. 87 5.3m
40 Pœna temporalis debetur peccato ueniali, ęterna uero mortali, 12æ.q.72.5.c.*q.87.2.5.o.*q.88.2.4.c*q.109.7.c*3a.q. 89.4.o
41 Omnis pœna præeligenda eſt non ſolum peccato mortali, ſed etiam peccato ueniali, tamen nullus tenet ſe nec aliũ in ſpeciali de hoc, propter periculum. quia deſcendere in talibus ad ſingula, eſt inducere hominem in tentationem, & præbere occaſionem peccandi, 22æ.q.100.3.4m
42 Remiſſa per pœnitentiam, culpa mortali & pœna æterna, quandoque remanet pœna temporalis, 12æ.q.87.6.o.*3a. q.86.4.c
¶Pœnale eſt aliquid, inquantum eſt contra uoluntatem, 1a. q.48.5.c.*quæſt.64.3.c.*12æ.quæſt.87.2.6.c.* 22æ.quæſt. 18.3.c

1 Pœnitentia ut eſt dolor uoluntatis, cum electione recta, eſt uirtus uel actus eius non autem ut paſſio, 3a. quæſt. 85. .o
2 Pœnitentia eſt uirtus ſpecialis, quia habet materiam generalem ſub ratione ſpeciali, ſ. oĩa peccata, ut emendabilia per actum hominis, 3a.q.85.2.o
3 Pœnitentia eſt uirtus moralis & non theologica, quia obiectum eius eſt peccatum, non autem Deus, ſed eſt finis eius 3a.q 85.3.1m
4 * Pœnitentia eſt ſpecies iuſtitiæ commutatiuæ. licet cõtineat aliquid de qualibet uirtute, 3a.q.85.3. o.*4.c
5 Pœnitentia & uindicatiua, continentur ſub iuſtitia commutatiua, 3a.q.85 3.3m
6 Pœnitentia ſecundum quod eſt uirtus, importat deteſtationem peccati, cum propoſito abolendi illud ſecundum cõditionem ſtatus peccantis, 3a.q 85.2 1m.*3.c.
7 Pœnitentia ponit medium inquantum infert debitam pœnam pro qualibet culpa, ſecundum acceptationem Dei, 3a.q.85.3.2m
8 *Pœnitentiam ordine naturæ, ſimpliciter præcedunt uirtutes theologicæ, 3a.q.85.6.o
9 Pœnitentia eſt dolor de peccato præterito, ſed uerecũdia eſt timor, de turpi futuro, 3a.q.85.1.2m
10 Pęnitentia eſt in reo, ſecundum uoluntatem eius, pro offenſa Dei: ſed iuſtitia uindicatiua, eſt in iudice, contra uoluntatem rei, & pro offenſa in communi, 3a.q.85.3.o.*quæſ. 90.2.c
11 Pœnitentia ſecundum quod eſt actus uirtutis, requiritur ante baptiſmum, quę ſit prior baptiſmo, tempore uel natura non autem ut ſacramentum, 3a.q.6.o.*q.84.2.2m.*6.2m *q.90.4.1m
12 Pœnitentia eſt poſterior natura & tempore, fide, ſpe, & timore ſeruili: ſed eſt prior charitate & cæteris uirtutibus, 3a.q.85.6.o
13 Pœnitentia utitur temperantia ad finem ſuum, 3a. quæſt. 85. 3.4m
14 Deteſtatio uel diſplicentia peccati abſolute, eſt actus cuiuslibet uirtutis: ſed ut expiabile per eam, quo ad culpam, & reatum, eſt actus pœnitentiæ uirtutis, 3a. q.85.2.1m.* 3.c
15 Primus actus pœnitentiæ, ſcilicet contritio, ſe habet ut ultima diſpoſitio ad gratiam conſequendam, alij uero actus pęnitentiæ procedunt cauſa ex gratia. & uirtutibus, 3a. quæſt.89.1 2m.* 2.c
16 Pœnitentia, & gaudium circa idem, ſcilicet de peccatis, contrariantur, non autem gaudium de pœnitentia, uel de uenia ſperata, 3a.q.64 9.2m
17 Pœnitentia non fuit in Chriſto, actu nec potentia, ſicut nec materia eius, ſcilicet peccatum, 1a q.84.7.4m
18 Pœnitentia ut uirtus eſt ſubiectiue in uoluntate, ſed ut paſſio eſt in concupiſcibili, 3a.q.85.4.
19 pœnitentia eſt in innocentibus ſecundum habitum, nõ autem ſecundum actum, 1a.q.95.3.c
20 Pęnitens recurrit ad Deum, ſicut ſeruus, filius, & uxor, ad dominum, patrem, & uirum: ad ſacerdotem autem, ſicut ad uicarium Dei, 3a.q 85.3 c
21 Eſau non uerè pęnituit, quia non doluit de peccato, ſed de damno. 3a q.86.1.3m
22 Habens ueram pœnitentiam poteſt eam deſerere: tamen pœnitentia requirit propoſitum perſeuerandi, 1a.quæſt. 8. .10.o

23 Vera pœnitentia poteſt amitti per quodlibet peccatum mortale ſequens, propter flexibilitatem liberi arbitrij, 3ª.quæſt. 84.10.c.

24 Pœnitentia debet eſſe continua ſecundum habitum, non autem ſecundum actum, quia non poteſt, 3ª.q.84.9.c.

25 Pœnitentia interior debet durare uſque in finem uitæ, nõ autem exterior, 3ª.q.84.8.o.9.1m

26 Pœnitentia eſt poſſibilis in fine uitæ, quandiu durat liberum arbitrium: ſed eſt difficilis & rara, 22ª. quæſtio. 14. 3.3m.

27 Exercitia militiæ, negociationis & publicanorũ, poſſunt haberi a pœnitentibus licet laudabilius cuitentur ab eis, 22ª. q.188.3.4m

28 Militia ſæcularis, interdicitur pœnitentibus, ſed quæ eſt propter Deum, imponitur eis quandoque, 22ª.quæſtio. 188. 3.4m.

29 Pœnitentia quoad habitum eſt tantum a Deo, ſed diſpoſitiue eſt a nobis per timorem ſeruilem ut plurimum: licet in aliquibus inchoetur ex amore, 3ª.q.85. .o

30 Actus pœnitentiæ eſt a timore ſeruili, ut a primo motiuo affectus, à timore filiali uero, ut a principio immediato & proximo, 3ª.q.85.5.c.

31 Sex actus per ordinem, concurrunt ad cauſandum in nobis pœnitentiæ actus, ſcilicet operatio Dei conuertentis cor, motus fidei, ſpei, charitatis, timoris ſeruilis, & filialis, 3ª.q. 85.5.o.

32 Chriſtus ſacramento pœnitentiæ non eſt uſus ad ſe, nec ad alios, quia ut ſacramentorum dominus, effectum ſacramenti ſine ſacramentalibus præbebat, 3ª.quæſt.84. 5.3m. 7.°.4m.

33 Pœnitentia figurabatur in ueteri lege per diuerſos ritus expiationum, 1ª.q.102. .3m

34 Pœnitentia in generali eſt à natura, ſed cum aliqua determinatione, eſt a lege ueteri. a noua uero, ut ſacramentum nouæ legis, 3ª.q.87.7.o° .86. .4m

35 Pœnitentia eſt ſacramentum, 3ª.q 84 1.o

36 Fuit inſtitutum a Chriſto dando claues, ſed oſtendit efficaciam eius poſt reſurrectionem, 3ª.q.84. .o

37 Et neceſſarium eſt ſolis habentibus peccatum, 3ª.q. 65.1.c.° 2 4 .c°q.85.5.o° 6.c

38 Sacramentum pœnitentiæ poteſt & debet iterari, 3ª.quæſt, 84.10 o

39 Sacramentum pœnitentiæ non requirit impoſitionem manus, nec ſignum crucis, 3ª.q 84.4.o

40 Remiſſio peccatorum, eſt res tantum in ſacramento pœnitẽtiæ. actus uero exterior pœnitentis & abſoluentis, ſunt ſacramentum tantum: ſed pœnitentia interior eſt ſacramẽtum & res ſacramenti, & ſecundum totum ſimul, eſt cauſa tertij: ſed & ſecundum tertium, eſt cauſa primi, 3ª.q. 84 1.3m.

41 Hoc ſacramentum non conſiſtit in conſecratione materiæ, nec in uſu materiæ conſecratæ, ſicut alia ſacramenta, ſed in remotione materiæ, i. peccati, 3ª.q.84.3.c

42 In ſacramentis pœnitentiæ & matrimonij, non eſt materia corporalis, ſicut in alijs ſacramentis: ſed actus humani ſenſibiles, ſunt ibi loco materiæ, 3ª.quæſt.48.1.1m.°2m.°4.3m °.7.c.° q.83.1.1m°q.86.4.3m°6.c.°q.89.1.2m.°.q.90.10.o. °.2.c.

43 Materia uel obiectum pœnitentiæ duplex. ſ. proxima. i. actus pœnitentis: & remota, ſcilicet peccata, 3ª.q. 4.2.o.° quæſt. 90.1.3m

44 Materia pœnitentiæ adhibetur a Deo interius inſpirante, non autem à miniſtro, ſicut in alijs ſacramentis, ſed tantum completur abſoluendo, 3ª.q.84 1.2m° 3.c.°4 4m

45 Pœnitentia eſt aliquo modo de quolibet genere peccatorum, ſed eſt de peccato mortali proprie & principaliter: de ueniali proprie & nõ principaliter: de originali uero, improprie, 3ª.q.84.2. 2m°7.3m.

46 Nullus tenetur ad pœnitentiam de peccato ueniali, quia ſine ea remittitur: licet non in hac uita, 3ª. quæſt.87.1.o.° c.2m.

47 Quæ ſunt ex parte pœnitentis. ſ. uerba & facta ſunt materia huius ſacramenti, quæ uero ſunt ex parte ſacerdotis, ſe habent per modum formæ, 3ª.q.84.3.c.1m.°4 3m.°7.c.°q. 86 6.c.°q.83.1.2m

48 Forma huius ſacramenti eſt hæc abſoluo te, ſed alia, ſ. in nomine patris, &c. & omnia alia quæ in abſolutione dicuntur, ſunt ad bene eſſe, 3ª.q.84.3.o

49 Sacramentum pœnitentiæ habet partes, non autem ut ulterius nec alia ſacramenta, 3ª.q.90.1.o.

50 Partes eius materiales ſunt tres. ſ. contritio, confeſſio, & ſatisfactio. Sed partes eius eſſentiales & cuiuslibet ſacramenti, ſunt materia & forma, 3ª.q.90.2.o

51 Hæ partes pœnitentiæ, ſunt partes eius eſſentiales, non autẽ ſubiectiuæ, nec potentiales, 3ª.q.90.3.o

52 Contritio confeſſio, & ſatisfactio, ſunt actus pœnitentiæ uirtutis, & non partes eius, 3ª.q.90 1.2m

53 Ordo uirtutis & temporis, eſt inter partes pœnitentiæ integrales, 3ª.q.90.3.3m

54 Pœnitentia ante baptiſmum pœnitentia peccatorum mortalium, & pœnitentia uenialium, ſunt partes, id eſt, ſpecies uirtutis pœnitentiæ, non autem ſacramenti pœnitentiæ, 3ª q.90.4.o.

55 Satisfactio dicitur fructus pœnitentiæ, quia eſt ultima pars eius, 3ª.q.90.2.3m

56 Pœnitentia ſolemnis, non debet iterari triplici ratione. ſ. ne exiterat. nec pœnitentia uileſcat, & propter ſignificationẽ: & quia ſolemnizatio eſt quaſi quædam profeſſio perpetuo pœnitentiam conſeruandi, 3ª.q.84.10.2m

57 Pœnitens ſolemniter non debet ordinari quadruplici ratione. ſ. propter dignitatem ordinum illorum, propter timorem recidiui, propter ſcandalum uitandum, quod poſſet in populo oriri ex memoria præcedentium peccatorum, & quia non haberet frontem alios corrigendi, cum peccatum eius foret publicum, & ordinans debet priuari poteſtate hac, niſi in neceſſitate, uel conſuetudine, ad ordines minores tantum, 3ª.q.89.3.3m.

58 Pœnitentia reuocat omnes defectus reſtituẽdo in priſtinam gratiam, 3ª.q.89 2.1m

59 In ſacramento pœnitentiæ, gratia infunditur, per quam fit remiſſio peccatorum, 3ª.q.89.1.c

60 Pœnitentia ex prima ſui inſtitutione, reſpicit futurum: & ſimiliter ſatiſfactio, 3ª.q.84.8.1m

61 Dignitas amiſſa per peccatum, eſt triplex. ſ. filiatio Dei p gratiam, innocentia & dignitas eccleſiaſtica prima reſtauratur per pœnitentiam, non autem ſecunda. ſed aliquid minuatur quandoque nec tertia, quadrupliciter. ſ. ſi uere non pœniteat, uel negligenter, uel propter irregularitatem, uel propter ſcandalum, 3ª.q.89 3.o

62 In pœnitentia non quæritur ſola reintegratio æqualitatis iuſtitiæ, ſicut in iuſtitia uindicatiua, ſed magis reconciliatio amicitiæ, 3ª.q.90.3.c.

63 Pœnitentia expellit effectiue quodlibet peccatum: formaliter uero, ſuum oppoſitum tantum. ſ. impœnitentiam, 3ª. q.85.2.1m°3m

64 Omnis uirtus expellit formaliter. i. per actum primum, peccatum ſibi oppoſitum, ſed tantum pœnitentia, expellit effectiue, id eſt per actum ſecundum omne peccatum, 3ª.q. 85.2.3m.

65 Homo in primo inſtanti ſui pœnitentiæ, conſequitur remiſſionem peccatorum, 3ª.q.84.8.1m

66 Merces pœnitentiæ eſt plena remiſſio peccatorum, quo ad culpam, & pœnam, 3ª.q.84.9.1m°q.89.1.c

67 Per pœnitentiam liberamur a peccato, & reſtituimur in ſtatum priſtinum, ſed per eam non exhibetur aliquid de nouo, pertinens ad cultum Dei, 3ª.q.63.6.c

68 °Omne peccatum uiatoris, deleri poteſt per pœnitentiã, non autem damnatorum, 3ª.q.86.1.o°q.87.1.o

69 Remiſſio culpæ eſt effectus pœnitentiæ uirtutis, ſed principalius pœnitentiæ ſacramenti: & principalius gratiæ quam ſacramenti & principalius charitatis & fidei, quàm pœnitẽtiæ uirtutis, 3ª.q 8 .6.o

70 Remiſſio culpæ eſt effectus pœnitentiæ, principaliter ex ui clauium in miniſtris: ſecundario ex ui actus ipſius pœnitentis, 3ª.q.86.6.c.°q.89.1.2m

71 Peccatum mortale poteſt remitti ſine ſacramento pœnitentiæ, non autem ſine uirtute pœnitentiæ, 3ª.q.86.2.o° 3 c.° q.87.1.c

72 Peccatum ueniale poteſt remitti ſine ſacramento pœnitentiæ, non autem ſine aliquali actu uirtutis pœnitentiæ, explicito uel implicito, 3ª.q.87.1.o°2.2m°3m.°3 c

73 Pœnitentia tollit totam culpam, ſed non ſemper totum reatum. i. debitum totius pœnæ, 3ª.q.67.3.3m.°.q.69.10.3m.° q.86.4.o.

74 Pœnitentia non tollit omnes reliquias peccati actualis. i. defectus conſecutos, niſi pœnitentia iam perfecta, ſecundum omnes eius partes, 3ª.q.86.2.3m°3.o

75 Sacramentum pœnitentiæ habet efficaciam ad remiſſionẽ peccatorum ex uirtute nominis Chriſti, patientis & reſurgentis, 3ª.quæſtio.84.4.c.°.5.3m.°.7.c.°.quæſtio.86.1.c.fi. °.6 3m.

76 Remota per pœnitentiam auerſione, remanet inordinata cõuerſio ad bonum creatum, 3ª.q.86 4.1m.° 5.c

77 Omnes uirtutes & gratiæ reſtaurantur per ſacramentum

pœniten-

pœnitentiæ, non autem per alteram pœnitentiæ, 22æ.q. 152.1.3m°3a.q.89.1.c.
78 Nec reſtaurantur ſemper in grado priori, ſed in maiori vel minori, ſecundum gradum motus pœnitentiæ, 3a.q 89.2.o.°.5 3m.
79 In innocentibus poteſt eſſe pœnitentia non actu, ſed potentia, Suppl.q.16.1.o
80 Sicut virtutes cardinales remanebunt in patria, ita etiam pœnitentiam, quæ eſt pars iuſtitiæ, quæ eſt uirtus cardinalis, habebunt ſancti, qui ſunt in gloria, Suppl.q 16.2.c.
81 Non poteſt pœnitentia eſſe in malis angelis, quom peccatū illorum ſit irremiſſibile, Suppl.q.16.3.o
82 Iniungenda nonnunquam eſt enormibus & publicis criminibus obnoxiis publica & ſolemnis pœnitentia, ad ipſorū ſalutem & aliorum exemplum, Supp q.28.1.o
83 Si quis poſt ſolemnem actam pœnitentiam rurſus peccauerit, non clauditur ei locus pœnitentiæ, ſed pœnitentia ſolemnis ei rurſus iniungenda non eſt, Suppl.q.28 2.c.
84 Publica ac ſolemnis pœnitentia uiris ac mulieribus ſemel tātum iniungi poteſt, non tamen clericis. publica autē & nō ſolemnis, etiā clericis imponi pluries poteſt, ſicut & aliis, Supp q.28.3.o
¶Pentecoſtes erat feſtum pro beneficio datæ legis, ſignificans aduentum ſpiritusſancti, cuius feſtum ſuccedit ei, 12æ.q. 102 4.10.°q.103.3.4m

1 Per ſignificat aliquam cauſam operationis, In ſua caſuali ſimpliciter. ſ. ut exit ab agente, & ut terminatur ad operatum, 1a.q.36.3.c
2 Cum dicitur aliquis per aliquem operari, hæc præpoſitio, per ſemper deſignat in ſuo caſuali aliquam cauſam, uel principium actus, 1a q.36.3.c.prin.
3 Per ſignificat cauſam mediam, ſed aliquando habitudinem formæ, per quam agens operatur, 1a.quæſtio.39.8. c. °.q. 45.6.2m
4 Hæc præpoſitio, per, ſolet denotare cauſam mediā, uel principium de principio, 1a.q.4 6.1m
5 Per ſignificat auctoritatem in recto, & aliquando in obliquo 1a.q.36.3.c
6 Pater operatur per filium, & non econuerſo, 1a.q.36 3.c.4m. °q 45.6.2m
¶Perceptio, exprimentalem quandam notitiam ſignificat, 1a q.43.5.2m

1 Perfectio dicitur dupliciter. ſ. proprie, & tranſumptiue. ſicut dicitur quandoque perfectus latro, non quidem proprie, & ſimpliciter, ſed quaſi tranſumptiue, & ſecundum quid, 12æ.q.55.3.1m°q.91.1.c.fi.°22æ.q.14 4.1m.°.q.45.1.1m°q.47.13.c.°q.92.1.1m°q.116 1.c.3m
2 Perfectio duplex, ſcilicet prima i. forma ſubſtantialis, & ſecunda idest forma accidentalis, 1a.quæſt.73.1.c. °.12æ.q. 2.2.1m
3 Perfectio duplex. ſ. prima, ideſt ſubſtātia rei, & ſecunda, ideſt finis, ſiue operatio, & prima eſt cauſa ſecundæ, 1a. quæſt. 73.3.1.c
4 Perfectio uniuerſi duplex ſ. ſecundum ſtatum præſentem, & futuræ nouitatis, 1a.q.73.1.c
5 Perfectio duplex. ſ. totalitatis & finis: prima cōuenit diei ſextæ, in primis operibus Dei. ſed ſecunda diei ſeptimæ, 1a.q. 73.1.c.2m.°3a.q.29 2.c
6 Perfectio dicitur tripliciter. ſ. ſimpliciter, ſecundum naturam, & ſecundum tempus, 12æ. q.98.2 1m.°.22æ.quæſtio. 161.1 4m.
7 Perfectio triplex, ſ. ſecundum eſſe, ſecundum accidentia, & ſecundum finem, 1a.q.6.3.c
8 Perfectio triplex, ſcilicet diſpoſitionis, formæ, & finis, 3a.q. 27. .2m
9 Perfectio triplex naturæ, gratiæ & gloriæ, 1a.q.73.1.1m
10 Gradus perfectionis quintuplex, ſcilicet quia ſupremum in entibus, eſt, quod habet perfectum bonum ſine operatione ut Deus: ſecundum eſt, quod habet perfectum bonum per unum, uel per paucos motus, ut angelus: tertium eſt, quod acquirit perfectum bonum, per multas operationes, ut homo: quartum eſt, quod non poteſt acquirere perfectum bonum ullo modo, ſed acquirit ad primum per paucos motus, ut bruta perfecta: uel per unum tantum, ut bruta imperfecta, & infimum eſt quod nihil horum poteſt acquirere, & propter hoc non habet participatum aliquem motum, ut plantæ, 1a.q.77.2.c°12æ.q.3.2. 4m°q.5.7.c
11 Omnis creatura, ſecundum quod eſt perpetua, eſt de eſſentia & perfectione uniuerſi, de accidentali uero, ſecundū quod eſt corruptibilis, 1a.q.23.7.c
12 Vltima perfectio rei, eſt in conſecutione finis, 1a.q.103.1.c.°22æ.q.55.c.°22æ.q.184.1.c
13 Prima perfectio i. forma rei, ſe habet ad ſecundum, ideſt ad operationem in duplici ordine, quia terminat & elicit eā. 3a.q.29 2.c
14 In omnibus naturis ordinatis, duo concurrunt ad perfectionem naturæ inferioris. ſ. aliquid ſecundum motū proprium, & aliquid ſecundum motum naturæ ſuperioris, 22æ.q.2.3.c.
15 Vnumquodque ſecundum quod eſt perfectum, eſt bonum, & in actu, 1a.quæſt.4.princ.°.1.c. °.quæſt.5.1.3.c.°. 12æ.q. 3.2.c.
16 Primum principium in genere cauſæ efficientis oportet eſſe perfectiſſimum, nam perfectum dicitur, cui nihil deeſt, ſecundum modum ſuæ perfectionis, 1a.q 4.1.c.fi.
17 Vltima perfectio cuiuslibet rei, eſt operatio eius, 12æ. quæſt. 3.2 c.
18 °Perfectum eſt prius imperfecto, ordine naturæ & perfectionis, ſed econuerſo ordine temporis, & generationis, 1a.q. 8..3 2m°3a.q.1.5.3m°6.c.
19 Semper imperfectum eſt propter perfectum, 1a. quæſtio. 105.5.c.
20 Perfecta bonitas eſt in iis quæ ſunt ad finem, ſi per ſe ſufficiunt inducere ad finem, imperfecta uero, ſi tantum aliquid cooperari poſſunt, 12æ.q.98.1.c
21 Adueniente perfecto, non manet imperfectum, quando imperfectio eſt de ratione eius, 12æ.quæſt.67 3.6.c.°. 22æ.q. 4.4 1m.
22 Vel aliquando ſunt oppoſita, 1a.q.58.7.3m°q.62.7.1m.12æ. q.67 3.c.°5.2m°6 c.°3a.q.9.3.1m
23 Aliquis dicitur perfectus dupliciter. ſ. habendo perfectionē, & ſtatum eius. 22æ.q.184.4.c.
24 Ad ſtatum perfectionis requiritur obligatio perpetua ad ſeruitutem Dei, cum aliqua ſolemnitate, 22æ.q. 184.4.5.6.c. °.8 5m.
25 In ſtatu perfectionis ſunt ſoli profeſſi ſolemniter religionē, & epiſcopi, 22æ.q.184 4.5.6
26 Status epiſcoporum eſt perfectior ſtatu religioſorum, quia epiſcopi ſunt perfectores, hi autem perfecti, 22æ. q.184.3 2m°7 o°q.181.8.c°q 186.3.5m°q.188.1.3m
27 Status religioſorum eſt perfectior ſtatu curatorum & archidiaconorum, 22æ.q.184.8.o
28 Perfectio hominis eſt, ut contemptis temporalibus, ſpiritualibus inhæreat, 12æ.q.99.6.c.fi.
29 Perfectio charitatis triplex. ſ. ex parte diligibilis, diligentis, & per excluſionem repugnantis: prima conuenit ſoli Deo: ſecunda beatis: tertia uiatoribus, 22æ.q.24.8.o° q.44.4.2m.° 3m°q.184.2.o
30 Perfectio charitatis ex parte diligentis triplex. ſ. ſecundum actum, ſtudium, & habitum: prima conuenit ſolis beatis: ſecunda perfectis uiatoribus tertia: omnibus habentibus charitatem, & ad eam omnes tenentur, 22æ.q.24.4.o.°.q. 44.4.2m°3m°q.184.2.o.
31 Ad perfectionem, aliquid pertinet tripliciter. ſ. eſſentialiter, ut obſeruantia præceptorum charitatis: conſequenter, ut conſilia, & inſtrumentaliter, ut paupertas, continentia & huiuſmodi 22æ.q.184.3.c.
32 Paupertas uoluntaria non eſt perfectio, ſeu Inſtrumentum eius, 22æ q.19.12.1m°q.184 7 1m°q.184.6.1m°q.186.1.3m °.2.c.°.3.c.fi.°q.188.7.c.1m.°8.c
33 Paupertas uoluntaria eſt efficax exercitium perueniendi ad perfectionem charitatis, 22æ.q.186.3.4m
34 Perfectio uitæ Chriſtianæ, ſimpliciter attenditur ſecundum charitatem, ſed ſecundum quid, ſecundum alias uirtutes, 22æ.q.184.1.o°2.3.c°q.189.1.1m°3a.q 46.3.c
35 Perfectio uitæ eſſentialiter conſiſtit in præceptis, ſed inſtrumentaliter in conſiliis, 22æ.q.184.3.o.
36 Perfectio uitæ, principaliter & per ſe conſiſtit In interioribus, præcipue in charitate, ſed ſecundario, & per accidens, in exterioribus, ut in uirginitate, & paupertate, & hoc tripliciter ſcilicet remouendo impedimenta, uel ut effectus charitatis, & ut perfectio pœnitentiæ, 22æ quæſt.81.7.c.°quæſt. 186.7.1m
37 Quilibet tenetur tendere ad perfectionem ex præcepto, nō autem tenetur eſſe perfectus, 22æ.q.186.2.2m.
38 Habens perfectam charitatem, uel exiſtens in ſtatu perfectionis, non tenetur plus aliis ad opera perfectionis, niſi ex uoto, uel cura, 22æ.q.1 in 4.5.
39 Qui non eſt perfectus in uirtutib. moralibus indigne ſumit officium prælationis, uel prædicationis, 3a. quæſtio. 41. 3.1m.

3 Perfecti debent tollerare iniurias proprias, ſecundum præparationem animi, non autem communes Dei, proximi, vel ſtatus, 22æ.q.188.3.2m.4m.q.188.3.1m
41 Perfecti debent reſiſtere detractoribus ſuis, 22æ.q.72.3.o.
41 Perfectis licet ſua repetere, uel non dare, ſicut etiam imperfectis, 22æ.q.43.8.o

1 PEriculum ex ipſo facto naſcens, facit illud factum nō expedire, non autem periculum naſcens ex defectu noſtro, 22æ.q.88.4.2m
2 Expediens eſt aſcendere equum, quamuis periculum immineat cadendi de equo: alioquin oporteret ab omnib. bonis ceſſare. quæ etiam per accidens ex aliquo euentu, poſſunt eſſe periculoſa, 22æ.q.88.4.2m
3 Quaſcunque res magnas aggredi, uidetur periculoſum eſſe, quia in ijs deficere, eſt ualde nociuum, 22æ.q.128.3m
4 Periculis rerum humanarum eſt obuiandum per res humanas, non autem per hoc, quod res diuinæ conuertantur in uſum humanum per diſpenſationem indebitam, 22æ.q.88.11.1m.
5 Periculum eſt in mora quandoque, 12æ.q.96.6.c.fi.
6 Si ſit ſubitum periculum, non patiens tantam moram, ut ad ſuperiorem recurri poſſit: ipſa neceſſitas diſpenſationem habet annexam, quia neceſſitas non ſubditur legi. Ibidem.
1 Periurium habet principaliter nomen & ſpeciem a falſitate: ſecundario a defectu iuſtitiæ: tertio, à defectu iudicij, 22æ.q.98.1.o.q.113.3.3m
2 Periurium, omne ſemper eſt peccatum, contrarium religioni, 22æ.q.98.2.o.
3 Periurium ſemper eſt peccatum mortale: licet ex loco ſit, uel ex lapſu linguæ, ſi perpendit qui iurat, 22æ.q.70.4.c.q.98.3.o.
4 Iurans uerum quod putat eſſe falſum, uel iurans falſum, quod putat eſſe uerum eſt periurus, 22æ.q.98.1.3m.
5 Periurium promiſſorium, eſt infame ipſo iure, aſſertorium uero, per ſententiam tantum, 22æ.q.98.3.2m
Permittere lex humana dicitur aliquid, nō quaſi ea approbans, ſed quaſi ea dirigere non potens, 12æ.q.93.3.3m
Permutatio beneficij eccleſiaſtici, propter commodum ſpirituale eſt licita de licentia epiſcopi, non autem propter commodum temporale, quia eſt ſimonia, 22æ.quæſt.100.1.5m.
Perplexus aliquis eſſe poteſt ex ſuppoſitione, non autem ſimpliciter, 12æ.quæſt.19.6.3m.3a.q.64.6.3m.quæſt.82.10.2m.
1 Per ſe quod conuenit alicui, non poteſt ſeparari ab eo, 1a.q.50.2.c.
2 Formæ conuenit eſſe per ſe, non autem materiæ, uel compoſito, ſed per formam, 1a.quæſt.50.5.c.quæſt.75.6.c.q.90.2.c.
3 Omne quod ineſt nō per ſe, reducitur ad aliquid, quod ineſt per ſe, 12æ.q.10.1.c.
4 In moralibus interdum dicitur per ſe, & quod eſt præter intentionem, dicitur per accidens, 12æ.q.37.1.c.q.39.1.c.q.43.3.c.q.59.2.c.q.64.7.c.q.150.2.c
1 Perſeuerantia eſt in ratione bene conſiderata, ſtabilis, & perpetua permanſio, ſecundum Andronicum, 22æ.quæſt.128.c.
2 perſeuerantia eſt uirtus ſpecialis habens ſpeciale obiectū, ſ. opus laborioſum, ut tristabile diuturnitatis, 22æ.q.137.1.o.2.c.1m.2m.q.138.1.c.
3 perſeuerantia ut eſt uirtus, moderatur aliquas paſſiones. ſ. timorem fatigationis, aut defectus, propter diuturnitatem, non autem perſeuerantia, de qua loquitur philoſophus, 12æ.q.117.2.2m
4 perſeuerantia dicitur tripliciter. ſ. habitus mentis quo firmiter ſtatur contra triſtitias, habitus propoſitio perſeuerandi, & continuatio boni, uſque ad finem uitæ. primo & ſecundo modo, eſt uirtus infuſa, non autem tertio modo, 1a.q.95.3.4m.12æ.q.109.10.c.22æ.q.128.5m.q.137.1.o.2m.4.c.
5 perſeuerantia primo & ſecundo modo fuit in Adam, non autem tertio modo, 1a.q.95.3.4m.12æ.q.109.10.3m.22æ.q.137.4.2m
6 perſiſtere in bono uſque in finem, ex propria intentione finis, eſt proprium perſeuerantiæ, ſed conuenit cuilibet uirtuti, inquantum eſt habitus, 22æ.quæſt.137.1.3m.quæſt.138.2.3m
7 perſeuerantia eſt pars potentialis, annexa fortitudini, 22æ.q.128.c.5m.6m.q.137.3.o
8 perſeuerantia conuenit cum temperantia in materia. ſ. circa delectationes tactus, ſed magis conuenit cum fortitudine, & principalius in modo, inquantum firmat contra difficultatem diuturnitatis, 22æ.q.137.2.1m
9 perſeuerantia non eſt in appetitu ſenſitiuo, ſed in ratione, 12æ.q.58.3.2m.22æ.q.53.5.3m

1 PErſona dicitur a perſonando in theatris, cum laruis, 1a.q.29.3.2m
2 perſona non eſt nomen intentionis, ſed rei, 1a.q.30.4.c
4 Nomen perſonæ non eſt impoſitum ad ſignificandum indiuiduum, ex parte naturæ, ſicut aliquis homo: ſed rem ſubſiſtentem in rationali natura, 1a.q.30.4.c
4 perſona ſignificat id quod perfectiſſimum eſt in tota natura, ſcilicet ſubſiſtens in rationali natura, 1a.q.29.3.c
5 perſona ſignificat ſubſtantiam particularem, ad dignitatem pertinentem: ideo eſt tantum in natura intellectuali, 1a.q.19.3.2m.
6 perſona eſt rationalis naturæ, indiuidua ſubſtantia, ſecundum Boetium, 1a.q.29.1.o.c.1.c.2m.4m.
7 Subſiſtentia in diffinitione perſonæ, accipitur in communi ſecundum quod diuiditur in ſubſtantiam primam & ſecundam, 1a.q.29.1.2m
8 perſona eſt hypoſtaſis diſtincta proprietate, ad dignitatem pertinente, ſecundum magiſtrum, 1a.quæſtio.29.3.2m.4m
9 Forma ſignificata per nomen perſonæ, non eſt eſſentia, uel natura, ſed eſt perſonalitas, 1a.q.39.3.4m.
10 perſona eſt communicabilis multis naturis, non autem multis ſuppoſitis, 3a.q.3.1.2m
11 Illud quod non exiſtit per ſe, non eſt perſona, ut accidentia, partes & humanitas Chriſti, 1a.q.29.1.2m.3m.q.75.4.2m.3a.q.2.2.3m.q.16.2.2m
12 Vnitas perſonæ requirit unitatem eſſe completi, & perſonalis, quia eſt de conſtitutione eius, non autem operatio, 3a.q.19.1.4m.
13 perſona proprie conuenit Deo, & nobilius quam creaturis, 1a.q.29.3.o
14 perſona prædicatur analogice de Deo & creaturis, 1a.q.29.4.4m.
15 perſona in diuinis, eſt diuinæ naturæ incōmunicabilis exiſtentia, ſecundum Ricardum de ſancto Victore, 1a.quæſt.29.3.4m.
16 perſona in diuinis ſignificat relationem per modum ſubſiſtentiæ, 1a.q.28.4.o.q.30.1.c.q.33.2.1m
17 perſona etiam in diuinis dicitur ad ſe, & non ad alterum, propter modum ſignificandi, 1a.q.29.4.1m
18 Trinitas, eſſentia, & quælibet res demonſtrabilis, eſt perſona ſecundum grammaticos, 1a.q.39.8.fi.
19 In diuinis perſona & eſſentia ſunt idem re, & differunt ratione, 1a.q.3.3.o.q.39.1.o.q.40.1.c
20 perſona addit ſupra eſſentiam Dei ſecundum intellectum, quia eſſentia poteſt intelligi ſine perſona, non autē econuerſo, 3a.q.33.3m
21 Cognitio perſonarum diuinarum, eſt nobis neceſſaria ad recte ſentiendum de creatione, ſed principalius de ſalute noſtra, 1a.q.32.1.3m
22 In diuinis eſſentialia poſſunt abſtrahi a perſonis, cognitione imperfecta: non autem cognitione beata, 3a.q.3.3.o
23 In diuinis eſt pluralitas perſonarum, 1a.q.30.1.o.
24 perſona in diuinis, prædicatur pluraliter, de plurib. perſonis, 1a.q.30.1.o.q.39.3.4m
25 Communitas huius nominis, perſona, non eſt realis, nec intentionis, nec negationis: ſed rationis, 1a.q.30.4.o
26 In diuinis ſunt tantum tres perſonæ, 1a.q.30.2.o.q.31.2.o.q.41.6.o
27 Tres perſonæ, ſunt unus Deus, & Deus eſt tres perſonæ, & eſt trinitas, 1a.q.39.3.6.o
28 Tres perſonas dicimus eſſe unam eſſentiam, non autem ex uel de eadem eſſentia, 1a.q.39.2.o.q.41.3.3m
29 Hæc non conceditur, tres perſonæ ſunt eſſentiæ, quia forma non deſignatur, niſi per duos genitiuos, uel per unum genitiuum habentem uim duorum, 1a.q.39.1.c.4m.
30 Hæc eſt uera, tres perſonæ ſunt unius eſſentiæ, & genitiuus cōſtituitur in habitudine cauſæ formalis, 1a.q.39.2.o
31 Hæc conceditur, eſſentia eſt trium perſonarum, non autem hæc: Deus eſt triū perſonarum, nec tres perſonæ ſunt unius Dei, 1a.q.39.2.c.
32 perſonæ diuinæ, ſunt plures res, 1a.q.30.1.c.q.39.3.3m.

1 PErtinax ſecundum Iſidorum, eſt qui tenet imprudenter ſuum propoſitum, quaſi omnino tenax, 22æ.quæſtio.138.2.c.

2 Pertinax aſſimilatur incontinenti & molli, quia nimis appetit aliquam delectationem, & fugit triſtitiam, 22æ.quæſt. 138.2.2m
3 Pertinacia opponitur perſeuerantiæ ſecundum exceſſum, mollities autem ſecundum defectum, 22æ.q.138.2.0
Peruicax eſt idem quod pertinax, qui in ſuo propoſito ad uictoriam perſeuerat, 22æ.q.138.2.c.
1 *Peſſimum non oportet quod opponatur optimo, 12æ.q.39 4.1m.*q.84.4.1m
Petra in deſertio, fuit aliquid materiale: ſignificans Chriſtũ, 12 q.102.1.4m.
Petrus negando Chriſtum, peccauit mortaliter, 22æ. q. 24. 12.2m
Philotimia eſt actus in concupiſcibili, circa honores abſolute, innominata latine, 12æ.quæſt.60.5.c.* 22æ.quæſt.129. 2. c.
1 Pythones ſunt arreptitij, dicti à Pythone, ideſt Appolline, auctore diuinationis, 22æ.q.95.3.c.
2 Samuel (ſecundum Auguſtinum) uere apparuit Pythoniſſæ, diſpenſatione Dei, uel Diabolus in ſimilitudine eius, 1ª.q. 89.8.2m.*22æ.q.95.4.2m.*q.174.5.4m

Pietas à uulgo ſumitur pro actibus miſericordiæ, quia Deus teſtatur, hos actus ſibi fieri: & ex hoc Deus dicitur pius. 22æ q.101.1.2m
2 Pietas eſt ſpecialis uirtus, 22æ.q.101.3.0.
3 Pietas principaliter eſt ad parentes, & ad patriam: in quibus includuntur omnes conſanguinei, ciues & amici, & patria, 22æ.q 80 1.c.*q.181.1.0.*2.3m.*3.c
4 Religio exhibet cultum Deo, pietas autem parentibus & patriæ, quia eis homo maxime debitor eſt poſt Deum, 12æ.q. 60.3 c.*22æ.q.101.1.c.*3.1m.*2m.*q.102.1.3m*q.105.1.c .*q 122.5.c.
5 Pietas debetur Deo, quia cultus parentum includitur in cultu Dei, ſicut minus in maiori, 22æ.q.101.3.1m.*q.102.3.1m *q.103 3.1m.* 3.106.1.c.1m
6 *Opera pietatis non debet prætermitti propter religionem, niſi impediant eam, quia iã non eſſent opera pietatis, 22æ. q.101.4.0.
7 Donum pietatis, eſt habitualis diſpoſitio animæ, qua prompte mobilis eſt à ſpiritu ſancto, ad habendum filialem affectum ad Deum, ut ad patrem, 22æ.q.121.1.c
8 Pietas ut donum colit patrem Deum, ſed ut uirtus, colit patrẽ carnalem. 22æ.q.121.1.0
9 Donum pietatis colit Deum, & conſequenter quæ Dei ſunt ſcilicet ſanctos, ſacram ſcripturam, & pauperes, 22æ.q.121. 1.3m.
10 Donum quo aliquis propter reuerentiam Dei operatur bonum ad omnes, perficiens uim appetitiuam, in iis quæ ad alterum ſunt, conuenienter pietas nominatur, 12æ.q.68. 4.c.fi.*2m
11 Donum pietatis eſt unus habitus, dirigens in omni communicatione ad alterum, propter unam menſuram, 12æ.q. 68.2.c.fi.
12 Religio eſt prior uirtute pietatis, ſed eſt inferior dono pietatis, 22æ.q.121.1.2m
13 Pietas & timor Dei, manifeſtant fidem & ſapientiam, 22æ.q. 45.1.3m
14 Actus doni pietatis in patria, eſt honor Dei, & honor ſanctorum adinuicem, 22æ.q.121.1 3m
1 ¶Pignus facit ſpem habendi rem, & tantum & ualet, 12æ.q. 114.3.3m
1 ¶Piſces carent memoria, ſecundum Baſilium, non autem ſecundum Auguſtinum: & communiter ſunt animalia imperfectiora terreſtribus animalibus, 1ª.q.72.1m
2 Piſces non offerebantur in templo, quia ſunt magis alieni a conuerſatione hominum, quàm alia animalia, & cito moriuntur quando ſunt extra aquam, 12æ.q 102 3.3m
3 Vt includantur omnia huiuſmodi quæ habent aliquid ſpeciale inter piſces ſubiungit ſcriptura: creauit Deus cete grãdia, 1ª.q.70.4m

1 Pythagoras noluit profiteri ſe eſſe ſapientem, ſed amatorem ſapientiæ, 22æ.q.186.2.1m
2 Placere hominibus propter fauorem humanum, eſt peccatũ non autem ſi hoc ſit ad gloriam Dei, 22æ.q.115.1.1m
8 ¶Plagium eſt furtum hominis, & punitur in ueteri lege pœna mortis. 12æ. q.105.2.10m
¶Planetæ. Candelabrum habens ſeptem lucernas, in ſeptem calamis, in auſtrali parte templi ſignificat ſeptem planetas illuminantes totum mundum, quorum curſus eſt nobis ex auſtrali parte, 12æ.q.102.4.6m.col.2.

1 ¶Plantæ. Productio plantarum tertia die, pertinet ad opus diſtinctionis, non autem ad opus ornatus, 1ª.quæſtio.69. 2. 1m.
2 ¶Plantæ ſecundum Auguſtinum, productæ ſunt die tertia, cauſaliter tantum: ſecundum alios autem productæ ſunt in actu, 1ª.q.60.2 0*q.70.1.c.fi.*q.71.c.fi. * q.72.c.1m.* q. 74.2.c.*q.102.1. m
3 Plantæ habent ſimul potentiam generationis, actiuam & paſſiuam, ſed abſolute, dicuntur mares uel fœminæ, à prædominio, 1ª.q.92.1.c.*3ª.q.32.4 c
1 ¶Plato, ſolus amore ueritatis contemplandæ, abſtinuit ab omni delectatione uenerea, pro quo ſacrificauit, non quaſi reputans hoc peccatum, ſed cedẽs errori ciuium, 22æ. queſt. 152.2. 3m
2 Plato uidit librum Geneſis, & expoſuit aliquid eius, 1ª.q.66. 1.5m.*q.74.3.4m
3 Plato poſuit ideam ſeparatam entis, & unius, & boni, ſummum Deum. 1ª.q.6.4.c
¶Pluralitas materialis, à nullo agente eſt intenta ut finis: quia tendit in infinitum quod repugnat fini, 1ª.q.47.1.2m.* fi. * q.50.4.4m
¶Paludiales aquæ cauſantur ex uaporibus aqueis, & parum ex uaporibus miſtorum, qui ea ui naturæ, reſoluuntur in ueras aquas: ideo in eis poteſt eſſe baptiſmus, 3ª.quæſt. 66.4.5m
¶Poetica utitur metaphoris, propter defectũ rei, de qua eſt: theologia uero, propter exceſſum, 1ª. q. 1.9.1m.*22æ.q. 101.2.2m
1 Pollutio nocturna, magis iudicatur quo ad rationem meriti uel ſecundum principium, quod eſt in dormiendo, quam ſecundum terminum, qui eſt in uigilando, nec reputatur quis euigilaſſe, quo uſque perfecte uſum liberi arbitrij recuperabit, 1ª.q.94 4.4m
2 Nõ omnis emiſſio humoris carnalis, eſt proprie pollutio, ſed licet quando in uigilia ex infirmitate: uel abſque ulla cõmotione carnis, & abſque cogitatione immũda, & ſine delectatione, & quaſi inſenſibiliter, humor carnalis egreditur, 22æ.q.151.1.4m.
¶De pomis collium æternorum, 1ª.q.10.3.c.
¶Populus eſt multitudo hominum, iuris conſenſu, & utilitate communicant ſociata, 1ª.quæſt 3.1.2m.*12æ.quæſt.105. 2. c.
¶Porphyrio habet unum pedem latum ad natandum, & alium fiſſum ad ambulandum, ſolo morſu ſuo omnẽ cibum aqua tingens: ideo ſignificat in obedientes 12æ. q. 102.6 1m.fi.
¶Poſitio duplex. ſ. prædicamentum, ideſt ordo partium in loco, & differentia quantitatis, 12æ.q.19.1.3m
1 ¶Non intelligitur aliquis poſſe facere, quod non licite facere poteſt, 12æ q 107.3 c.
2 Hoc uerbum poteſt, habet uim ampliatiuam, 1ª.quæſtio. 25.5.2m.
3 Illud poſſumus, quod de iure poſſumus: unde dicitur illud eſſe non poſſe, quod conuenienter eſſe nõ poteſt, ideo exponitur non poteſt, ideſt non debet, 3ª.q.74.1.1m
4 Dicitur ille aliquid non poſſe, qui non poteſt illud de facili, 3ª.q.86.1.2m.fi.
1 Poſſeſſio rerum exteriorum, quo ad uſum, eſt homini naturalis, non autem quo ad naturam earum, 22æ.quæſt.66. 1.0.
2 Poſſidere aliquid quaſi proprium, eſt licitum & neceſſariũ, triplici ratione, ſcilicet ſolicitudinis, ordinis, & pacis, 22æ. q.66.2.0.
3 Communitas poſſeſſionum dicitur eſſe de iure naturali, quia diuiſio earum eſt ſecundum ius humanum tantum, 12æ. q.94.5.3m.22æ.q 66.2.1m.*7.c.
4 Poſſeſſiones Iudæorum non poterant uendi ne ſortes confunderentur præter domos urbanas, quia non erant ſorte diuiſæ.12æ.q.105.c.3m.
5 Optimum eſt, quod poſſeſſiones ſunt diſtinctæ, ſed uſus partim ſit communis, & partim per uoluntatem poſſeſſorum communicetur, ſicut ſtatutum eſt in lege ueteri, 22æ.q. 105.2.c.*22æ.q.66.2.c
6 Propter irregularitatem poſſeſſionum, plures ciuitates, deſtruuntur, ut philoſophus dicit, ad quod lex uetus triplex appoſuit remedium, ſcilicet uel ut ſecundum numerum, hominum poſſeſſiones æqualiter diuiderentur, uel ut poſſeſſiones non in perpetuum alienentur: ſed certo tẽpe ad ſuos poſſeſſores reuertantur, ut nõ confundantur ſortes poſſeſſionum, uel ut ad huiuſmodi confuſionem tollendam proximi ſuccedant morientibus, 22æ. quæſt. 105.2. c. 3m.

1 Poſsibile ſumitur dupliciter. ſ. ut diuiditur contra neceſſe, & ut commune ad neceſſe & ad contingens, 1a.q.41.4.2m.
2 Poſsibile, uel impoſsibile duplex. ſ. ſimpliciter & abſolute, & ex ſuppoſitione, 3a.q.46 2.c
3 Poſsibile uel impoſsibile abſolute, dicitur per conuenientiã uel repugnantiam terminorum, non autem poſsibile ſecũdum aliquam potentiam, 1a.q.25.3.c.4m*q.46.1.1m.
4 Poſsibile & impoſsibile abſolute dr̃ tripliciter, ſ. ſecundũ potentiam actiuam uel paſsiuam: * in eo quod aliquid facere poſſe dicitur, uel fieri: alio modo non ſecundum aliquam potentiam, ſed ſecundum ſeipſum, ſicut per repugnantiam terminorum uel conuenientiam, poſsibile, uel impoſsibile aliquid dicitur eſſe: tertio dicitur, ſecundũ potentiam mathematicam, ut in geometricis, 1a.q.25.3.c.2m.*q.46.1.1m.
5 Poſsibile uel impoſsibile ſecundum potentiam, iudicatur ſecundum cauſas inferiores tantum, 1a.q.25.3.4m.
6 Poſsibile contentum ſub neceſſario, conuenit Deo, non autem oppoſitum ei, quia ſequitur potentiam paſsiuam, 1a.q.41 4.2m
¶Poſterius.* Aliquem effectum contingit eſſe poſteriorẽ ſuo principio dupliciter, ſ. ex parte agẽtis, & ex parte actionis, 1a.q.42.2.c.
¶Poſt prædicamentum eſt, quod conſequitur diuerſa genera, 12æ.q.49.1.c.

1 POtentia ſignificat id quod eſt principium, non autem relationem, 1a.q.41.5.1m
2 *Potentia creaturę duplex. ſ. ad eſſe & ad agere. Prima ſe tenet ex parte materię: ſecunda uero, ex parte formæ, 12æ.q.55.2.c.
3 Potentia duplex. ſ. potentia abſoluta, & potentia ordinata, 1a q.9.2.c.*q.25.5.1m
4 *Potentia creaturæ duplex. ſ. naturalis & obedientialis, 1a.q.115 2.4m*3a.q.1.3.3m*q.11.1.c.
5 Potentiæ naturales non habent habitum, nec aliquid ſuperadditum, quia operantur circa aliqua determinata, 12æ.q.4[illegible].1.2m
6 Potentia duplex. ſ. imperans & exequens, 1a.q.115.2.4m
7 Potentia duplex, ſ. rationalis, & irrationalis. Dico autem potentiam rationalem ſiue humanam ipſam rationem, uel quæ rationi obediat, 12æ.q.8.1.2m
8 Potentiæ rationales ſunt ad oppoſita, reſpectu eorum tantum, quæ ſunt ſub conuenienti obiecto earum, 12æ.quæſ.8.1.2m.
9 Potentiæ rationales ſunt ad oppoſita, reſpectu earum illum, ad quæ non naturaliter inclinantur, ſ. non reſpectu finis, 1a.q 62.8.2m
10 *Oppoſitorum eadem eſt potentia, 12æ.q.8.1.1m
11 Non eſt poſsibile quod eadem potentia ſit actiua & paſsiua, 1a.q.79.10.c.
12 Potentia immaterialis quanto plus recipit de bonitate, tanto ſit capacior in infinitum, non autem potentia materialis, 22æ.q.24.7.c
13 Potentia actiua cuiuslibet rei ſequitur formam eius, quæ eſt principium agendi. & naturam eius, 3a.q.13.1.c
14 Quælibet potentia actiua, quantumcunque in perfecta, poteſt in aliquam operationem, 22æ.q.129.2.c
15 Potentiæ actiuæ, artes, & habitus, qui ſunt circa finem, imperant ijs quę ſunt circa ea quæ ſunt ad finem, 1a. q.82.4.c.*12æ.q.9.1.c.*22æ.q.81.1.1m*5.1m
16 In omnibus potentiis actiuis ordinatis, illa potentia quæ reſpicit finem uniuerſalem, mouet potentias, quæ reſpiciũt fines particulares; 1a.q.82.4.c*12æ.q.9.1.c.*q.63.3.1m.*q.114.4.1m.
17 Quanto potentia eſt altior uel ſuperior, tanto ad plura ſe extendit 1a.q.65.3.c
18 In potentiis ordinatis, quicquid poteſt potentia inferior, poteſt, & ſuperior, niſi ſit ad defectum, 1a.q.57.2.c.*.q.86.1.4m*q.110.2.2m*12æ.q.74.7 c.ſi.
19 In omnibus potentijs, & habitibus ordinatis, ultima perfectio reſeruatur ſupremæ in genere illo, 12æ q.5.6.1m.*.q.15.4.c.1m*q.57 6.c.*q.74.7.c.*q.98.3.c.*22æ.q.47.11.3m.*3a q 12.11.c
20 *Ad ea quæ [illegible] diuerſa genere, ex equo ſe habentia, ordinantur diuer[illegible] potentiæ animæ, non autem aliter, 12æ q.8.2.2m.

1 POteſtas exc[illegible] humanitatis Chriſti in Sacramentis, [illegible]ſiſtit in quatuor principaliter. ſ. in hoc quod meritũ, & [illegible] paſsionis eius operatur in ſacramentis, & in eius nomine, ſacramenta ſanctificantur, & ex eius inſtitutione, ſacramenta uirtutem obtinent, & ipſe effectum ſacramenti ut uirtutem obtinent, & ipſe effectum ſacramentorũ ſine exteriori ſacramento potuit conferre, 3a. q.64.3.4.c.*q.84.c.3m.*7.4m
2 Chriſtus potuit hanc poteſtatem alijs communicare, 3a.q.64.4.c.
3 Hæc poteſtas nulli pure creaturæ communicata eſt, 3a.q.64.4 1m*3m.q.72.1.1m.
4 Propria poteſtas Chriſti in baptiſmo duplex. ſ. diuina, & excellentia ſecundum humanitatem, ſecundam communicare potuit, non autem primam, 3a.q.64.4.c.
5 Bonus uſus poteſtatis ad regendum alios, eſt optimus, & abuſus eius eſt peſsimus, 12æ.quæſt.2.4.2m.*.22æ.quæſt.63.3.1m.
6 Abutens poteſtate ſibi data, meretur eam amittere, 22æ.q.2.4 2m*22æ.q.65.3.1m.
7 Officium poteſtatum cœleſtium, eſt arcere Dæmones, 1a.q.108.6.c.ſi.*q.110.1.2m.ſi.*q.113.3.c.
¶Potus moderatus uini, multum confert, & modicus exceſſus multum lædit, etiã plus quàm exceſſus cibi, * cũ uſum rationis impediat: uinum enim multum temporum irritationem & iram, & ruinas multas inducit. 22æ. quæſtio. 149.1.c.

1 ¶Præceptum importat applicationem legis ad ea quæ ex lege regulantur, 12æ.q.90.2.1m
2 De ratione pręcepti eſt, quod importet ordinem ad finem, in quantum præcipitur id quod eſt neceſſariũ, uel expediens ad finem, 12æ.q.99.1.c
3 Præceptum proprie, importat rationem debiti, 12æ.q.99.1.5.c.*q.100 5.1m*9.c*22æ.q.44.1.c.
4 In quolibet præcepto ſunt conſideranda, duo, ſ. finis, & poſsibilitas, 12æ.q.13.3.3m
5 Non omnia poſita in lege, ſunt ſub præcepto, 22æ.quæſt.186 9.2m.
6 Illud tantum cadit ſub præcepto legis proprie, pro quo pœna legis infligitur, 12æ.q.100.9 c.
7 Multi errores phariſęorum de pręceptis diuinis, 12æ.q.108.1.2m*4m.
8 Præceptum duplex, ſ. obligans ſingulos de communitate, uel communitatem tantum, 22æ.q.152.1.1m
9 Præcepta affirmatiua, non diſtinguuntur a negatiuis, quando ſe includunt, 12æ.q.100.4.1m*22æ.q.21.2.3m
10 Præcepta negatiua legis, prohibent actus peccatorum, q ſunt ſecundum ſe mali, nec unquam ullo modo, aliquo tempore, uel loco, poſſunt benè fieri: affirmatiua uero, ſunt de actibus uirtutum, 22æ.q.33.2.c.
11 Præceptorum diuerſitas, non ſignificat diuerſitatem habitus, ſed diuerſitatem actus, quia non dantur de habitib. uirtutum, ſed de actibus earum, 22æ.q.31.4.1m*q.44 2.1m.
12 Præcepta affirmatiua obligant ſemper, ſed non ad ſemp: negatiua uero obligant utroque modo, 12æ.q 71.5.3m*q.88.2.2m*q.100.10.c.2m*22æ.q.3.3.c
13 Omne præceptum affirmatiuum, habet annexum præceptum negatiuum, 22æ.q.44.3.3m.
14 Præceptum dupliciter amittit obligationem, ſ. ratione impoſsibilis, uel ſi finis eius ſine eo haberi poteſt, 12æ.q.13.3.2 3.*3m*22æ.q.64.6.3m
15 Præcepta nouæ legis, ſunt maiora quàm ueteris, quo ad explicationem, & manifeſtationem, non autem quoad ſubſtantiam, 12æ.q.107.3.2m.
16 Præcepta Dei ſunt de eo, quod eſt de neceſsitate ſalutis, ſecũdum ſe: ideo quolibet caſu, obſeruari illa oportet, non autem præcepta eccleſiæ, 22æ.q.147.4.1m
17 Præcepta decalogi, ſunt quaſi prima, & communia legis principia, per ſe nota, 12æ.q.100.3.1m*5.6m*22æ.q 122.3.4m.*4.c.*5.1m.*2m*3m*6.1m.*.2m.*q.140.1.3m.*q.170.1.3m.*2.1m.
18 Præcepta decalogi ſunt, quæ ſtatim ex primis principijs, uel ex fide innoteſcunt hominibus, 12æ.q.100.3.c.*5.1m.*4.6.11.c.*22æ.q.122 1.c.
19 Inter præcepta decalogi, non numerantur prima communiſsima præcepta legis naturæ, nec ea quæ diligenti in[illegible] ſideratione indigent, 12æ.q.100 3.c.*[illegible].1m.*.11.c.*.22æ.quęſt.56.1.c.
20 Præcepta decalogi, ſunt immediat[illegible] a Deo, alia uero p Moyſen, uel per alios, 12æ.q 100.3.c.[illegible]*6 [illegible]*1.[illegible].c.
21 Præcepta decalogi, ſunt ſcripta, quadruplici ratione, ſ. primo quia per contrariam conſuetudinem qua multi in peccato præcipitabantur, iam apud multos ratio naturalis obtenebrata erat: ſecundo quia etſi in aliquibus uigel[illegible] ratio, tamen amor boni in eis deficiebat: unde per quandã coactionem legis obligatoriæ, ad bonum inducendi erāt, ter-

ſio ut ad opera uirtutis non ſolum natura inclinaret, ſed etiam reuerentia diuini imperij: quarto ut magis memoriæ tenerentur, & frequentius in cogitatione uerſarentur. a.q.24.1.c.

22 præcepta decalogi, diuerſimode à diuerſis numerantur, & diſtinguuntur. 12æ.q.100.4.5.0.

23 Sufficientia decem præceptorum decalogi. 12æ.q.100.7.0.

24 Præcepta decalogi, conuenienti modo traduntur: quia in eis maxima ſapientia continetur 12æ.q.100.6.0.

25 præcepta decalogi, conuenienter ordinantur. 12æ. quæſt. 100.6.0.

26 Omnia quæ ſunt in doctrina ueteris teſtamenti, ordinantur ad præcepta decalogi, uſque ad finem. 22æ. quæſt. 56. 1.3m.

27 Omnia alia præcepta moralia ueteris legis, reducuntur ad præcepta decalogi 12æ. quæſt. 100.3.11.0.° 22æ. quæſt. 122. 6 1m.

28 Omnia præcepta moralia legis diuinæ, continentur in præceptis decalogi 12æ.q.100.3.0.

29 Singula præcepta decalogi, declarantur. 22.q.122.0.

30 Ratio tantum in primo & tertio præcepto redditur: quia alia ſunt pure moralia, & ſine determinatione. 12æ. quæſt. 100. 7.2m.

31 Periurium ponitur tantum in primo & quarto præcepto, quia uidebatur inutile pœna uero, ponitur tantum in primo & ſecundo, ratione pronitatis: erant autem homines proni ad idololatriam, propter generalem conſuetudinem gentium: & ſunt proni ad periurium, propter frequentiam iuramenti. 22æ.q. ... 3m.° 4m.

32 Peccatum falſæ doctrinæ prohibetur ſecundo præcepto decalogi. 12æ.q. ... c

33 In ſolo tertio præcepto, ponitur, memento, ratione beneficij præteriti, uel propter determinationem eius. 12æ.q. 100.7 5m.

34 præceptum tertium myſtice, quo ad ceſſationem à peccatis, & quietem mentis in Deum, eſt generale: ſed ut per ipſum prohibetur ad literam opera ſeruorum, id eſt, opera mechanica, eſt præceptum ſpeciale, ſub opere autem manuali, intelliguntur omnia humana officia, ex quibus homines licite ... lucrum, ſiue manib. ſiue pedib. ſiue lingua fiant. 12æ.q.122.4 1m.° q.187 3.c.

35 Lex eſt partim moralis, & partim ceremonialis. 12æ.q.100.3. 2m.° 7.2m.° 5m. 12æ.q.122 4. m.

36 præcepto tertio, ut eſt morale, præcipitur quies mentis in Deo cui contrariatur triſtitia mentis de bono diuino, 12æ. q.100.5.c.fi.° 22æ.q. ... 3.1m

37 Omnia præcepta decalogi, præter tertium & quartum, ſunt negatiua: quia negatiuum eſt communius affirmatione. 12æ. q.10 .7.1m.

38 Tria prima præcepta decalogi, ſunt de actionibus religionis, quartum eſt de pietate: reliqua de iuſtitia communiter dicta. 22æ.q.122 1 c.° 2.c.1m.° ... 4.5.6.c.

39 Inter præcepta decalogi, non dantur præcepta de prudentia ſed tantum in prophetis, & in noua lege. 22æ. quæſt. 56 1.0.

40 Intellectus & ſcientia fidelium, ſunt in præceptis legis Dei: ideo non dantur de eis præcepta in decalogo, ſed in ſequentib. 22æ.q.16.2.1m.

41 In decalogo, ponitur præceptum de paſſionib. ipſius concupiſcibilis, non autem iraſcibilis: quia præcepta decalogi ſunt prima. 12æ.q.100.5.6m.

42 præcepta quæ inducunt, ad obſeruantiam legis, præſupponunt legem: ideo non poſſunt eſſe prima, nec ponuntur in decalogo. 22æ.q.170.2. m.

43 præcepta quæ prohibent concupiſcentiam, ſunt duo ſecundum rationes ſpeciales: unum uero, ſecundum rationem communem. 12æ.q.100 4.3m.

44 Omnia præcepta moralia, pertinent ad legem naturæ, ſed diuerſimode. 12æ.q.49.3.2m.° 4.c.° quæſt. 100.1.0. ° quæſt. 104.1.c.

45 præcepta moralia, ſeruari debent ſemper ab omnib. quia ſunt de lege naturali. 12æ.q.98.5.c.

46 In ijs ad quæ homo tenetur ex ratione, ſufficit præceptum de faciendo, in quib. etiam intelligitur prohibitio uitandorum. 22æ.q.22 .3m.

47 præcepta legis cuiuſcunque, dantur de actibus uirtutum, 12æ.q.107.1.2m.

48 præcepta Dei ſunt lucida, quod tamen non eſſet niſi haberent ... ab ſeu ... m. 12æ.q.10 ... l.

49 præcepta mor..a & ... æ legis, habent rationabilem cauſam ſecundum ... autem ueteris, ſed ... in ordine ad aliud ... uel ex ludendum. 12æ.q.102.1.0.

50 Operari manib. licita & neceſſaria uictus eſt in præcepto de iure naturali: ſed ceſſare ab opere manuali licito & neceſſario: eſt facere aliter, quam naturæ ordo exigit 22æ.q. 187.3.c.3m. fi.

51 Labor manualis, eſt in præcepto communitatis, non autem ſingulis, niſi quando quis ſine eo non poteſt licite uiuere. 22æ.q.187.3.c.1m.

52 °Operari ſine triſtitia, & delectabiliter ratione finis, cadit ſub præcepto legis Dei, non autem ex habitu. 12æ. quæſt. 100. 9.3m.

53 Lex uetus, continet præcepta moralia, id eſt, de actibus uirtutum. 12æ.q.98.5.c.° q.99.2.0.° 3.2m.° 4.c.

54 Lex diuina, dat præcepta moralia, de actib. omnium uirtutum, obligando, uel conſulendo, non autem lex humana 22æ.q.100.2.0.

55 Omnia præcepta legis, ſunt unum, ratione finis: ſed ſunt multa ſecundum diuerſitatem rerum ad finem: 1æ. quæſt. 99.1.0.

56 ° Modus uirtutis triplex. ſ. ſcienter, uoluntarie, & ex habitu: primus eſt de præcepto legis diuinæ, & humanæ: ſecundus diuinæ tantum, tertius nullius, 12æ.q.96.3. 2m.° q.100.9. 0.° 22æ.q.44.1, 1m.° 4.1m.° 8.c.

57 Maximum præceptum, datur de charitate. 22æ.q.44.1.0.

58 præceptum de dilectione Dei, eſt ponitur. 22 q.44.4.5.0.

59 præcepta charitatis, non numerantur inter præcepta decalogi, quia omnia alia in eis includuntur, & ad hoc ordinantur. 12æ.q.100.3.1m.° 11. ° 22æ.q.22.2 1m.° q.23. 4.3m.° q.44.6.3m.° q.110.4.2m.° 5.c.° q. 22.1. 4m.

60 Tota lex in præcepto charitatis impletur. 12æ.q.99.1. 2m.° q.105.2.1m.

61 ° præceptum de dilectione Dei, perfecte impletur in patria tantum: ſed imperfecte in uia. 22.q.44.6.0.

62 præcepta charitatis, ſunt tantum duo ſcilicet de dilectione Dei, & proximi. 12æ.q.95.1.3m.° 22æ.q.44.2 1 c.

63 præcepta charitatis, ſunt duo explicite, & unum implicite, quia ... includitur in alio 12æ. ... 1.2m.° 22æ.q.44. 2.c.° q.5 ... 1.

64 præcepta de dilectione Dei & proximi, ſunt prima, & primo intenta: alia uero ſecunda, & ... ſecundario ... 12æ q. 100 3.1m.° 11.c.° 22æ.q.44.1.c.° ... 189.1.5m.

65 Dilectio proximi, & omnia ſine quibus ipſa non ſeruatur, cadunt ſub præcepto. 22æ.q 32.5.c.

66 præceptum de dilectione proximi, conuenienter ... tur. quia tangitur ... dilectionis, & modum ... æqualitatis, ſed ſimilitudinis triplicis, ſcilicet ... finem, regulam, & propter ſe. 22 q.4 .7.0.

67 Dilectio proximi ex præcepto debet eſſe uera, recta, ſancta, & efficax. 22æ.q.44.7 c

68 præcepta legis data ſunt, ut homines iſtruantur ad dilectionem Dei & proximi 12æ.q 99.1.2 m.

69 Nullum præceptum datur de dilectione ..., uel corporis proprij, quia hæc ſemper manent, & includuntur in dilectione Dei & proximi. 12.q.100.5.1m.° 4m.° 22æ. quæſt. 44 3.1m

70 ° Modus uirtutis, ſcilicet operari ex charitate, eſt de præcepto ſpeciali charitatis, non autem de aliis præceptis, nec modus aliarum uirtutum. 12æ.q.100.9.10.0.° 22æ.q.44.4. 1m.° 4.1m.° 8.c

71 ° Homo in ſtatu innocentiæ, poterat ſine gratia ſeruare omnia præcepta Dei quo ad ſubſtantiam actus, non autem quoad modum eis ſcilicet quod fiat ex charitate: ſed poſt peccatum, neutro modo. 12æ.q 109.4. ° 2m.

72 præcepta ſpecialia, dantur de effectibus charitatis ſcilicet de gaudio, pace, & beneficentia, propter tardiores ... includantur in præceptis charitatis. ſimiliter contra oppoſita charitatis ſcilicet contra odium, acediam ... inuidiam, diſcordiam, & ſcandalum. 22æ. quæſt. 44.3. 2m. ° 3m.

73 In lege diuina, non datur præceptum de fide ſimpliciter. ſed de quibuſdam credendis, quia fides præcedit præcepta. 12æ.q.100.4. 1m.° 22æ.q.16.1.0.° ... 2. c.

74 In lege diuina, datur præceptum, de confeſſione fidei, & de doctrina eius. 22æ.q.16.1.4m.

75 In lege diuina, dantur præcepta, contra corrumpentia fidei. 22æ.q.16.1.3m.

76 Inter præcepta legis diuinæ, quædam ſunt præambula legis ſicut præcepta de fide & ſpe, quædam de ſubſtantia legis. 22æ.q.22.1.c.

77 Præcepta de ſpe, non potuerunt primo dari, niſi per modum promiſſionis: ſed poſtea præcipiendo 22æ. quæſt. 22. 1.0.° 2.c

78 In lege Dei, non datur præceptum contra deſperationem, quia intelligi

intelligitur in præcepto ſpei, ſicut de honoratione parentum, intelligitur in quarto præcepto, 2æ q.22. .3m.°2.3m.

79 In lege Dei, dantur conuenienter præcepta, de intellectu, & ſcientia quoad doctrinam, diſciplinam, uſum, & memoriam, 22æ.q.16.2.o.°q.46.2.3m.°q.49 1.2m

80 In lege ... dantur præcepta ... timore filiali. non autem de ſeruili, ſed tantum ponuntur comminationes, 22æ.quæſt. 22.2.o

81 Timor filialis, eſt quaſi genus ad dilectionem Dei, & principium omnium quæ pro Dei reuerentia obſeruantur: ideo ſimul dantur præcepta, de timore filiali, & de dilectione Dei: quia utrunq; eſt præambulum ad exteriores actus, q præcipiuntur in lege, ad quos pertinent præcepta decalogi, 22æ q.22.2.o

82 Timor filialis, eſt, præambulum ad legem, non ſicut extraneum, uel extrinſecum, ſed ſicut principium legis, ſicut & dilectio: ideo de utroq; dantur præcepta quaſi principia communia totius legis, 22æ.q.2 .2.1m

83 Omnia præcepta decalogi, pertinent ad prudentiam: inquantum eſt directiua omnium actuum uirtuoſorum, 22æ.q. 56.1.c.°2.3m

84 In lege Dei, dantur præcepta, contra uitia prudentiæ, inquantum ſunt contra iuſtitiam, ſcilicet aſtutia, fraus, & dolus, 22æ.q.56.2.o

85 Moralia in tantum ſunt determinabilia lege, id eſt, in præcepto, inquantum pertinent ad iuſtitiam, 22æ. quæſtio.99. 5. 1m.

86 Præcepta legis, maxime & principaliter, ſunt de iuſtitia, quia ipſa principaliter attendit rationem debiti, 12æ q.99.5.1m °q.100.2.c.°5 3m.°22æ.q.56.1.1m.°2.o.122.1.o.° q.140.1. 3m °q.148.2.1m

87 In lege Dei, dantur præcepta de fortitudine, & de partibus eius, 12æ.q.100.11.3m.°22æ.q.170.o

88 Præcepta legis diuinæ, dantur de fortitudine, & de alijs uirtutibus ſecundum quod conuenit ordinationi mentis in Deum, 22æ.q.140.1.e

89 In lege Dei, dantur conuenienter præcepta negatiua, contra uitia oppoſita temperantiæ, & partibus eius, 12æ.q.100.11. 3m.°22æ.q.170.o

90 In lege Dei, dantur præcepta de perſeuerantia, & patientia, non autem de magnanimitate & magnificentia, ſed dantur conſilia, 22æ.q.140.2.1m

91 In lege Dei non datur præceptum contra præſumptionem, quæ opponitur magnanimitati: quia intelligitur in præcepto timoris, 22æ.q.22.2.3m

92 Omnes uirtutes, de quarum actibus dantur præcepta, ordinantur ad purificandum cor: uel ad bonam conſcientiam uel ad rectam fidem, q requiruntur ad diligendum Deū, 22æ.q.44.1.e

93 Quædam cerimonialia erant ante legem, non quidem ex præcepto legis Dei, ſed ex ratione humana per inſtinctum Dei, 12æ.q.103.1 o

94 Lex uetus continet præcepta cerimonialia, id eſt, quæ ſpecialiter pertinent ad cultum Dei, 12æ.q.99.3.o.°4.5.c.°q.101. 1.2.4.c.°q.103.1.e.3m.°q.104.1.o.°q.104.1.o.° q.108.2.e.° 22æ.q.122.1.2m

95 Omnia præcepta cerimonialia, habebant cauſam rationabilem, ſcilicet literalem & figuralem, 2æ.q 102.o

96 Præcepta cerimonialia, erant figura Chriſti, eccleſię, & patrię cœleſtis: ſed lex noua eſt tantum figura patrię, 2æ.q.101.2 o.°q.103. .e

97 Præcepta cerimonialia erant figuralia, primo & per ſe: iudicialia uero erant ex conſequenti tantum, 12æ.q.104.2.o.° 3.c.°22æ.q.87.1.e

98 Præcepta cerimonialia legis, fuerunt uiua, uſq. ad paſſionē Chriſti, ſed mortua deinceps, mortifera uero poſt diuulgationem euangelij, 12æ.q 103.4.o.°q.104.3.c.°.22æ.q 86.4. 1m.°q.87.1.c.h.°q.93.1.o.°q.94 5m

99 Præcepta cerimonialia & iudicialia, ſunt determinationes moralium, & & præcepta decalogi, ſed non ponuntur in decalogo, 12æ.q.122.1.2m

100 In lege ueteri ſunt plura præcepta cerimonialia, quam iudicialia, & plura præcepta moralia reſpectu proximi, q̄ reſpectu Dei, 12æ.q.104. m

101 Præcepta cerimonialia, & iudicialia, ſunt determinatiua præceptorum decalogi, ex ... inſtitutionis tantum, ſed moralia, ex ui naturalis inſtinctus 12æ.q.100.11.2m

102 Lex uetus, non continet alia præcepta, niſi moralia, cerimonialia & iudicialia, 12æ .99 4.c.°5.o

103 Colere Deum, eſt actus uirtutis, ideo pertinet ad præceptū morale: ſed determinatio eius ad cerimoniale, 12æ.quæſt. 99 3.2m

104 In ijs quæ ordinant ad Deum, quædam ſunt moralia, quę ipſa ratio fide formata dictat, ſicut Deum eſſe amandum quædam uero cerimonialia, quę non habent uim obligationis, niſi ex inſtitutione diuina, 12æ.q.104.1.e

105 Pręcepta ceremonialia & iudicialia, obligant ex lege tantū moralia uero etiam ſecundum ſe, ex dictamine rationis, 12æ.q.100.11.c.2m.°q.104.1.c.°4.2m

106 Lex uetus continet præcepta iudicialia, id eſt, determinationes iuſtitię ſeruandę inter homines, 12æ . 9 4.o °5.c.°q. 101 1.c.°q.103.1.c.°q.104.1.o.°quęſt..108.2.c.° quęſt. 22. 1. 2m.

107 Pręceptum iudiciale quadruplex, ſcilicet reſpectu principū officiulum, domeſticorum, & extraneorum, 12æ. q 104.4 o

108 Pręcepta iudicialia, optime tradita ſunt, de principibus, & regibus Iudęorum. 12æ.q.105.1.o

109 Similiter de domeſticis, id eſt, de coniugibus & filijs, & ſeruis, 12æ.q.105.4.o

110 Similiter de conuictu popularium, & de poſſeſſionibus Iudęorum, ſtatuendo iudices, ordinem iudicij, numerum teſtium, & pœnas, 12æ.q.105.2.o

111 Similiter de extraneis, id eſt, de peregrinis, aduenis, uicinia & hoſtibus, 12æ.q.105.3.o

112 In lege ueteri, duplex erat pręceptum, de prole nata ſ. generale quo ad omnes filios & filias, id eſt, ſacrificiū ad expiationem peccati originalis, & holocauſtum, ad conſecrationem prolis, & ſpeciale, de primogenitis, & utrunque ſeruatum fuit circa Chriſtum infantem, 3a.q.37. .e

113 Non ſunt aliqua pręcepta iudicialia, ordinantia hominem in ſeipſo, ſed omnia talia ſunt moralia, 12æ.q.104.1.3m

114 Circa iudicialia pręcepta dupliciter Scribę & phariſęi errabant, ſcilicet primo quidem, quia quędā quę in lege Moyſis erant tradita, tanquam permiſſiones, ęſtimabant eſſe p ſe iuſta, ſcilicet repudium uxoris, & uſuras accipere ab extraneis, & ideo Dominus prohibuit uxoris repudium, & uſurarum acceptionem, alio modo errabant, credentes q̄dam quę lex uetus inſtituerat facienda propter iuſtitiam eſſe exequenda ex appetitu uindictę, uel ex cupiditate temporalium rerum, uel ex odio inimicorum, quorum oppoſita Dominus docet, 12æ.q 108.3.2m

115 Pręcepta iudicialia poſt Chriſtum non obligant, nec ſeruās ea, peccat, niſi ſeruet, ut obligatus ex lege, 12æ.q.104.3.o.° q.108.1.c.°2.e °4m.°22æ.q.62.3.1m.°q.87.1.e

116 Intētio legiſlatoris duplex, ſcilicet pręcepti, & finis eius, prima obligat, non autem ſecunda 12æ. q.100.9. 2m

117 Pręcepta iuris politiui non ſe extendunt ultra intentionē percipientis, quę eſt finis præcepti, hæc autem eſt charitas, 12æ.q 96.6.e

118 Præceptum legiſlatoris tenore ſolum non obligat, quando obſeruatio præcepti intentionem eius euacuat uel impedit, 12æ.q.69.6.e

119 Præcepta communis ſtatuti, nō eodem modo obligant omnes ſed ſecundum quod requiritur ad finem, quem intendit legiſlator, 12æ q.9.6.c°22æ.q.147.3.2m

120 Nullus ligatur præcepto, niſi mediante notitia eius, ideo nullus ignorās, tenetur ad aliquod pręceptum, niſi teneatur, uel potuerit ſcire illud inquantum in eius notitiam, illud præceptum deuenit per alios, uel deuenire poteſt promulgatione facta, 12æ.q.90.4.c.2m

121 Legiſlator non poteſt aliquod præceptum ponere, quod non oportet in aliquo caſu prætermitti, 12æ.q.96.6.e.°22æ q 147.3 2m °4.e

122 Tra... præcepta, cōtemnendo auctoritatem legiſlatoris, uel ſic ... uod impediatur finis quē intendit, peccat mortaliter, non autem ſi ex rationabili cauſa, præcipue in caſu ... legiſlator decerneret non eſſe ſeruandum, 12æ. q.96 c °22æ.q 147. .2m. °2 e

123 Ad principes ſeculares pertinet dare præcepta, ad utilitatē communem in temporalibus, ad prælatos autem eccleſiaſticos in ſpiritualibus, 22æ.q.147.3.e

124 Prælati debent abſtinere a multitudine præceptorum, 12æ. q 1 7.4 .°22æ.q.105. .1m

125 Prælatus non eſt dominus, ſed diſpenſator, non in deſtructionem, ſed in ædificationem, ideo, non poteſt præcipere peccata, nec prohibere opera uirtutum, 22æ.quæſt 10.68. 12.2m

126 Leges humanæ, diuerſificantur ſecundum diuerſitatem cōmunitatum, 12æ. .c.°q.102.3 2m.°q.107.1.e.°22æ.q. 140.1.e

127 Quando prælati religioſorum præcipiunt, uel communiter omnibus uel alicui perſonaliter, ut ſi quis ſit corrigendus et indicatur, & tunc negligendum eſt præceptum ſane, ſaluo ordine fraternæ correctionis, 22æ.q.33.7.a.5.°5m

118 Prælatum religioſorum, non habet poteſtatem præcipiendi aliquid ſuper occultis, niſi inquantum per aliqua indicia manifeſtantur puta per infamiam, uel per aliquas ſuſpiciones, in quibus caſibus poteſt prælatus præcipere, eodem modo ſicut & iudex ſecularis, uel eccleſiaſticus poteſt exigere iuramentum de ueritate dicenda, 22æ.q.33.7.5m

1 ¶Preces pro indigno, ſunt ſimoniacę, & ſunt munus à lingua, non autem pro digno, 22æ.q.100 .3m

1 ¶Præcipere eſt actus rationis, quia importat motionem, cũ quadam ordinatione, 22æ.q.47.8.3m

2 Recte præcipere, & ratione uti, ſemper ſed concomitantur, quia ad præceptum rationis, ſequitur obedientia uirium inferiorum, quod pertinet ad uſum, 22æ.q.48.4m

1 Præcipitatio eſt operatio per impetum uoluntatis, uel impaſſionis, ſine prudentia, & partibus eius, 22æ.q.8.6.1m.° q.53. .0 °5.c.q.187.1.2m

2 Pręcipitatio eſt ſpeciale peccatum, propter ſpecialem actum rationis, qui prætermittitur, ſcilicet conſilium licet poſſit inueniri in quolibet genere peccatorum, 22æ. quæſt. 52.1.2m

3 Præcipitatio contrariatur dono conſilij, & prudentiæ, 22æ. q 53.3.1m°q.127.1.2m

¶Prætium rerum uenialium, non eſt ſemper determinatum puncti aliter ſed in æſtimatione, 22æ.q.77.1.1m

¶° Præda licite capitur ab hoſtibus, uel malefactoribus. °in his quæ ipſi iniuſte abſtulerant, 22æ.q.66.8.0

1 Prædeſtinatio eſt quædam præordinatio Dei ab æterno, de iis quę per gratiam Dei ſienda ſunt in tempore, 3ª.q. 24.1.c

2 Prædeſtinatio eſt ratio tranſmiſſionis creaturæ rationalis, ad uitam æternam, in mente Dei, 1ª.q.23.1.2.c.°3ª.quæſt. 24 1.c

3 Prædeſtinatio eſt præſcientia, & præparatio gratiæ in præſenti, & gloriæ in futuro, 1ª.quæſt.23.2.5m. °4m.°22æ.quæſt. 174.1.c

4 Gratia ponitur in diffinitione eius, non quia ſit eſſentia eius ſed quia importat reſpectum ad gratiam, 1ª.quæſt. 23.2.2m

5 Prædeſtinatio eſt pars prouidentiæ, 1ª.quæſtio.23.1.c.3.4. 6.8.c

6 Prædeſtinatio nihil ponit in prædeſtinato, niſi effectũ eius, 11.q.23.2.0

7 Differentia ſcientiæ, ſapientiæ, præſcientiæ, prouidentiæ, diſpoſitionis, prouidentiæ, & prædeſtinationis, 1ª.quæſtio. 23 .c

8 Prædeſtinatio proprie, eſt tantum de bonis: præſcientia uero, eſt etiam de peccatis 22æ.q.174.1 c

9 Prædeſtinatio eſt cauſa gratiæ, & gloriæ. ſed reprobatio eſt cauſa derelictionis, & pœnæ æternæ, non autem culpæ, 1ª. q. 3.2m

10 Præde[illegible]o eſt tantum entium [illegible], 1ª.q.25.1.2m °4.2m

11 Prædeſtinatio conuenit angelis, ſicut & hominibus: licet nõ ſ[illegible] miſeri, 1ª.q.[illegible]m

12 Prædeſtinatio non conuenit creaturæ irrationali, niſi abuſiue, 1ª.q.23 1.2m

13 Conueniens eſt Deo, homines prædeſtinare, 1ª.q.23.1.0

14 Prædeſtinatio certiſſime, & infallibiliter conſequitur ſuũ effectum, 1ª.[illegible].25 3[illegible] °6 2.°8.3m

15 Prædeſtinatio non poteſt impediri [illegible]ª.q.[illegible]3.8.3

16 Prædeſtinatio iuuatur precibus ſanctorum [illegible] & alijs bonis operibus, ex parte affectus eius, non autem ex parte ordinationis diuinæ, 1ª.q.23.8.0

17 Præſcientia meritorum, non eſt cauſa prædeſtinationis uni[illegible] [illegible] tamen unus effectus eius, eſt ratio [illegible] alterius effectus eius prioris, & cauſa meritoria effectus poſterioris, 1ª.[illegible] 23.5.0

18 Voluntas Dei eſt cauſa efficiens, & finis prædeſtinationis, ex parte tamen effectus e[illegible], 1ª.q 2[illegible].5.0

19 Error multiplex circa effectus prædeſtinationis, 1ª. q. 23. 5.8.c

20 Præ[illegible]natio eſt æterna, 3ª.q.24.1.2.c°3.0, °4.c

21 [illegible] ſcientia, prouidentia, prædeſtinatio & huiuſmodi, non impon[illegible] [illegible] nibus [illegible] nec aut [illegible] ut géeiam aber, [illegible] q :2.4[illegible].23.[illegible]m.[illegible]3.3m.[illegible]6.c.°22æ. q.1[illegible]1.6.[illegible]m

22 Prædeſtinati [illegible] ſunt certi [illegible] de ſua prædeſtinatione, 1ª.q[illegible] 3[illegible] 4m

23 Licet aliquibus [illegible] ſpe[illegible] priuilegio ſua prędeſtinatio reuelatur, non tamen conuenit, ut reueletur omnibus: quia ſic illi qui non ſunt prædeſtinati deſperarent: & ſecuritas in prædeſtinatis negligentiam pareret, 1ª.q.23.1.4m

24 Reuelat Deus hoc aliquando aliquibus, ex ſpeciali priuilegio: ut ſecuritatis gaudiũ etiam in hac uita in eis incipiat & confidentius & fortius magnifica opera proſequantur & mala præſentis uitæ ſuſtineant, 12æ.q.137.5.c

25 Numerus prædeſtinatorum eſt certus, & determinatus formaliter, & materialiter Deo, non autem nobis, 1ª.quæſt. 23.7.0

26 Prædeſtinatio conuenit Chriſto, & perſonæ Chriſti inquantum ſubſiſtit in natura humana, non autem ut ſubſiſtit in natura diuina: nec ſecundum ſe, nec conuenit naturæ humanæ, nec naturæ diuinæ, 3ª.q.24.1.0

27 Prædeſtinatio Chriſti, eſt cauſa efficiens, formalis, exemplaris & finalis prædeſtinationis noſtræ, ratione effectus, nõ autem ratione operationis Dei, 3ª.q.24.3.4.0

28 Chriſtus prędeſtinatus eſt eſſe filius Dei, nõ autem proprie factus eſt filius Dei, 3ª.q.24.1.2m

29 Chriſtus ſecundum quod homo, prędeſtinatus eſt eſſe filius Dei, quia prædeſtinatio quoad præceſſionem, & effectum id eſt gratiam, conuenit Chriſto, ratione humanę naturæ tantum, 3ª.q.24.2.0

30 Chriſtus ſecundum quod filius Dei, prædeſtinatus eſt eſſe homo, tamen magis proprie dicitur econuerſo, 3ª.quæſt. 24.2.3m

31 Homo prædeſtinatus eſt, eſſe filius Dei, & econuerſo, 3ª.q. 24 2.3m

¶Prædicamentum quodlibet accidentium dicit imperfectionem, ſecundum propriam rationem generis, præter relationem: ideo in diuinis ſunt tantum duo modi prædicandi, ſcilicet ſubſtantiæ, & relationis, 1ª.q.28.1.c.°2.0

1 Prædicare id eſt euangelium recitare in eccleſia, quod eſt [illegible] legis loqui, pertinet ad diaconum: ad ſacerdotes aũt pertinet exponere, & exhortari, quod eſt prophetare, 3ª. q.67.1 1m

2 Prædicare, eſt principaliſſimus, & proprius actus epiſcopi, & dignior quam baptizare, 3ª.quæſt 67.1.1m°2.1m °q.uel. 71.4.3m

3 Periculum de prædicatione omiſſa, non imminet, niſi eis quibus commiſſum eſt officium prædicandi, 22æ.quæ.10. 12.3m.

4 Prædicans poteſt uiuere de eleemoſynis ſponte oblatis, non autem de datis coactis, niſi ſit prælatus, 22æ.q[illegible]ſt. 88. 4.4m

5 Chriſtus non debuit prætermittere prædicationem propter ſcandalum Iudæorum, 3ª.q.42.1.0

6 Chriſtus & Apoſtoli, a principio prædicauerũt Iudæis tantũ, quadruplici ratione, ſcilicet ut oſtenderet [illegible] ſuum aduentum implere promiſſiones an[illegible] factas Iudæis, non autem gẽtilibus: ut eius aduentus oſten[illegible]eretur eſſe à Deo: ut Iudæis auferret calumniandi materiam, & quia per crucis uictoriam meruit poteſtatem & dominium ſuper gentes, 3ª.q.42.[illegible].0

7 Chriſtus prædicauit annis tribus & quaſi menſibus tribus & uixit annis triginta tribus, & menſibus tribus 3ªq.39.3.0. °q.[illegible]3.5.c

1 ¶Prædicari. Quicquid prædicatur de aliquo, ſicut uniuerſale de particulari, poteſt ſupponere pro eo non autem [illegible] 1ª.q.30.5.4m

2 Homo prædicatur per ſe de Socrate, quia ſi Socrates diffiniretur: poneretur homo in eius diffinitione, 1ª. quæſt.76.1. c.eo.2.

3 Totum uniuerſale, adeſt cuilibet parti eius, & ſecundum eſſe & ſecundum perfectionem, & propri[illegible] prædicatur de Parte ſua, non autem totum integrale: totum autem potentiale, aliquo modo, 1ª.q 77.1.1m

4 Pars ſubiectiua, eſt de qua prædicatur eſſentia [illegible] totum, ſecũdum unam rationem, uel ſecundum prius & poſterius & eſt in minus, 22æ.q.120.1.c

5 Totum integrale, prædicatur aliquo modo, de omnibus partibus ſuis ſimul ſumptis, licet improprie: ſed nullo modo de ſingulis ſimpliciter & proprie, 1ª.q.[illegible].1.1m

6 Nulla pars integralis prædicatur de ſuo t[illegible]o, 1ª q.77.1.1m

7 Nullum per accidens, prædicatur uniuerſaliter: ſed tantum quæ per ſe prædicantur, 1ª.q 51.1.c

8 Inferius non pdicatur de ſuperiori, niſi per accidẽs, 1ª.q.59 6.2.2

9 Subiectum non reſtringitur per prædicatum, ratione ſignificationis: ſed tantum ratione temporis conſignificati, 1ª. q.39.4.2.2

10 °Terminus in ſubiecto poſitus, tenetur materialiter [illegible] pro

ſuppoſito: ſed in prædicato tenetur formaliter, id eſt pro natura, 1ª.q.13.12.c.°q.31.3.2m.° 3ª.q.16.7.4m °9.c.3m° 10.c. 2m°q.17.1.3m

11 In diuinis, perſona prædicatur de eſſentia, & econuerſo, 1ª. q.39.6.0.

12 Relatio ſecundum propriam rationem, i. ſecundum quod refertur ad aliud, prædicatur in diuinis: non autem ſecundum rationem communem. ſ. ſecundum quod inhæret ſubiecto, 1ª.q.28.1.1m

13 Hæc prædicatio. Deus eſt pater, & econuerſo, eſt per ſe, & nullo modo per accidens. Nec ſicut ſuperioris de inferiori, nec econuerſo, ſed per identitatem, 1ª.q.39.6 2m.

1 ¶Prædicator nullus debet fieri, niſi prius purgatus, & uirtute perfectus, 3ª.q.41.3.1m

2 Prædicator debet eſſe abſolutus a cura rerum ſecularium, 3ª q.40.3 c.

3 Prædicator non debet ſemper eſſe in publico, ſicut nec Chriſtus, 3ª.q.40.1.3m

4 Sumptus debentur prædicatoribus, à mittentibus eos, 22æ.q. 187.4.2m°5.5m

5 Prædicatorum ordo, habet cautiſſimam & ſecuriſſimam formam profitendi, 22æ.q.18.9.1m

1 PRælatio quælibet, eſt a Deo. Non autem abuſus eius, nec eius uſurpatio, 1ª.q.96 2.3m

2 Licet appetere opus, & perfectionem epiſcopatus & prælationis, non autem ipſam rationem gradus, uel honoris uel diuitiarum, 22æ.q.185.1.2.0

3 Triplex ratio receſſationis reſpectu officij prælationis quatenus eſt de ſe: ſ. impedimentum deuotæ contemplationis, 22æ.q.185.1.3m°2.1m°3m

4 Non licet iurare, nec uouere, quod prælationem non ſumat, nec totaliter reſiſtere, 22æ.q.185.1.3.°2.0

5 Prælatus exiſtens in peccato mortali, etiam occulto, corripiendo, uel quicquid aliud officij ſui faciendo, peccat mortaliter, non autem agens ut frater, 22æ.q.33.5.0.

6 Ex hoc ipſo, quod prælati diſſimulant, uidentur annuere, 22æ q.147.4.c.ſi.

7 Prædicare, ex officio conuenit prælatis. religioſis autem ex commiſſione, 22æ.q.18.4.3m

8 Prælatus poteſt dupliciter conſiderari, ſ. aut ſecundum quod [illegible] Et ſic dicere peccatum fratris prælato, eſt dicere eccleſiæ. Aut ſecundum quod eſt extra iudicium exiſtens. Et ſic dicere prælato, non eſt dicere eccleſiæ, ſed perſonæ quæ poteſt prodeſſe, & non obeſſe quia nullus poteſt magis prodeſſe, quàm prælatus, 22æ.q.33.8.4m.

9 Tunc prælatus inordinate uidetur agere, quando irreuerenter obiurgatur, uel etiam quando ei detrahitur, & hoc ſignificatur per contactum montis & archæ damnatum a Deo, 22æ.q.33.4.1m

1 ¶Præmium eſſentiale beatitudinis, conſiſtit in actu intellectus, ſed delectatio eius in uoluntate, 1ª.q.26.2.0.°3.c° 12æ. q.3.4.0.

2 Violenter corrupta, habebit duplex præmium, ut dicit beata Lucia. ſ. uirginitatis, & patientiæ, 22æ.q 124.4.2m

3 In retributione præmiorum, inæqualia debentur inæqualibus meritis, non autem in conſtitutione rerum, 1ª.q.47.2. 3m°q 65.2.3m°12æ.q.114.3 0

¶Præpoſitiuus dicens affirmatiuam & negatiuam ſimul eſſe falſas, improbatur, 1ª.q.39.4.5m.

1 ¶Præſentia. "Illud proprie dicitur præſens, cuius eſſentia præſentatur ſenſui, uel intellectui, 1ª.q.8.3.c.2m.

2 Præſentia neceſſitatem quandam habent, quia neceſſe eſt Socratem ſedere, dum ſedet. 22æ.q.49.6.c.

1 ¶°Præſeruatus ab aliquo, dicitur purgatus uel liberatus, 3ª q.32.4.1m°q.52.2.2m

1 ¶Præſtigium eſt diuinatio per Dæmones, ingerentes ſe uiſui, uel auditui hominum: quia præſtringit oculus, 22æ.q.95.3 c.prin.°q.178.1.2m

2 Formæ apparentes in præſtigijs. ſunt tantum in ſenſu communi ab imaginatiua, uel per res naturales, 1ª.q.114.4.2m °22æ.q.178.1.2m

1 PRæſumptio aliquando ſumitur in bono, quaſi per aliam ptio, & aliquando in malo, 22æ.quæſtio.21.2.1m.°q. 70.3.2m.

2 Præſumptio in malo, dicit immoderantiam ſpei duplicem: fertur ſupra uires proprias, uel contra iuſtitiam Dei. Prima opponitur magnanimitati. ſecunda uero. eſt ſpecies blaſphemiæ, in ſpiritum ſanctum. Ideo grauior eſt quàm prima, 22æ.q.21.1.4.0°q.130.2.0°q.133. c

3 Præſumptio prima, oritur ex inani gloria, ſecunda uero ex ſuperbia, 22æ.q.21.4.0

4 Præſumptio ſecunda, oritur ex nimio amore ſui, 22æ.q.21.1 2m.°.3m.

5 Præſumptio ſecunda habet conuerſionem ad bonum commutabile & auerſionem a Deo, attribuendo diuinæ uirtuti quod ei non conuenit, 22æ q.21.1.3m

6 Præſumptio prima opponitur magnanimitati, ſecundum exceſſum, licet appareret ſecundum defectum, inquantum eſt aliquam in de minimis, quæ magna uidentur, 22æ. q. 130.ptio.°2.0.q.133.1.c

7 Præſumptio ſecunda, opponitur charitati, uel potius donotimoris, 22æ.q.130.2.1m

8 Præſumptio magis opponitur ſpei quam timori, quia ſpei contrariatur, ratione propriæ differentiæ: timori uero, ratione generis, & contrarietas ad timorem eſt apparentior, 22æ.q.21.3.0

9 Præſumptio eſt contra ordinem naturalem. Ideo ſemper eſt peccatum, 22æ.q.130.1.0

10 Præſumptio ſecunda, eſt minus peccatum, quam deſperatio, 22æ.q.21.2.c

11 Præſumptuoſus peccat, non æſtimando nimis miſericordiam Dei, ſed contemnendo iuſtitiam eius, 22æ.q.21.2.c.2m°q. 130.2.1m°q.161.4.3m.

12 Peccare cum propoſito perſeuerandi in peccato, ſub ſpe ueniæ, dicitur præſumptio. Non autem ſi ſit cum propoſito pœnitendi. ſed alleuiatur, 22æ.q.21.2.3m.

13 Aggredi opus ultra uires, ex confidentia ad uires humanas, eſt præſumptio. Non autem ſi fiat in ſpe diuini auxilij, 22æ q.21.2.1m

14 De quolibet debet præſumi bonum: niſi appareat contrarium, nec ſit in periculum alterius, 22æ.q .70.3.2m

Omne præteritum eſt neceſſarium, 22æ.49 6.c.

1 ¶°Præuaricator eſt, ° qui malicioſe impediens poſitionem peccati, aduerſam partem adiuuat. prodita cauſa ſui, 22æ. q. 68.3.c.ſi.

2 Differentia præuaricationis a calumnia & tergiuerſatione, 22æ.q.68.3.0.

3 Non omnia abſcondens uera crimina, præuaricator, ſed tantum qui fraudulenter abſcondit ea, de quibus accuſationem proponit, colludens cum reo, proprias probationes diſſimulando, & falſas excuſationes admittendo, 22æ.q.68 3.2m.

1 ¶Primitiæ erant de præcepto cerimoniali, quo ad determinationem, in communi uero de iure naturali, nunc autem de præcepto eccleſiæ, ſecundum conſuetudinem patriæ, q.86.4.0.

2 Quantitas primitiarum non fuit determinata in lege: quia erant per modum oblationis, de cuius ratione eſt eſſe, uoluntarium, & ſecundum Hieronymum, alij dabant quadrageſimam partem alij ſexageſimam, ſed nunc ſtatur conſuetudini patriæ, 22æ.q.86.4.3m

3 Primitiæ pertinent ad quoddam genus oblationum, in uſum ſacerdotum, in recognitionem Beneficij Dei, ſcilicet fructuum terræ, & debet eſſe quid præcipuum de fructib. terræ, q.86.4.c.

4 Primitiæ ſunt ſigna præteriti beneficij Dei, ſ. terræ promiſſæ, Iſrael. & totius terræ, toti humano generi, & fructuum: ſed cerimonialia, propriè erant ſigna futuri, 22æ. quæſt.86.4. 1m.°2m

1 ¶Primogenitus dicitur primo natus, licet nullus poſt eum ſit. Ideo Chriſtus eſt primogenitus Mariæ, 3ª. q. 28.3.4m

2 Omnes primogeniti, erant ſacerdotes in ueteri teſtamento, & habebant duplicem portionem in hæreditate paterna, 12æ q 103.1.3m° 22æ.q.87 1.3m.

1 PRimum dicitur dupliciter. ſ. primum ſimpliciter, & primum in genere, 12æ.q.6.1.1m.

2 Primum in per ſe ordinatis, oportet eſſe maximum, non autem primum per accidens, 22æ.q.163.3.3m.

1 ¶Ad bonum principem requiritur quod ſit uirtuoſus ſimpliciter: non autem ad bonum ciuem, 12æ q 92.1.3m

2 Ad bonum uirum pertinet. poſſe principari, & bene ſubijci. Ideo in uirtute boni uiri, includitur uirtus principis. Sed uirtus principis differt ſpecie a uirtute ſubditi, ſicut uirtutes uiri & mulieris, 22æ.q.47 11.1m°2m

3 Princeps auferens per uim aliena, rapinam committit: & tenetur reſtituere: niſi ſit ſecundum iuſtitiam, pugnando, uel puniendo, 22æ q.66.8.c°3m

4 Ad bene commorandum in aliqua communitate, requiruntur duo ſ. habere ſe bene ad principem, i. cum fidelitate, reuerentia, & famulatu. ad ſocios autem reddendo cuilibet debita, & nulli nocendo, 12æ.q.100.5.c

5 Sancti licet commorati in curijs principum, ad promouendum bonos, & ad impediendum malos: non autem pro-

pter uoluptates, 22æ. quæſt. 187. 2. 3m.
6 Deus reſeruauit ſibi inſtitutionem ſummi principis, & regis Iudæorum: quia habebat ſpecialem curam eorum, 12æ q. 105. 1. 1m
7 Deus non dedit Iudæis principes, & reges a principio, ſed tantum modum eligendi. ſ. ſecundum iudicium Dei, & de gente ſua: & modum ſe habendi, 12æ. q. 105. 1. 2m
8 Diuiſio regni Iſrael, & multitudo regum, magis conuenit eis eum in pœnam, pro diſſenſionibus multis contra regem Dauid iuſtum quam ad eorum profectum, 12æ. quæſtio. 105. 1. 3m
9 Principibus Iudæorum, non ſunt deputati aibi ſicut ſacerdotib. ne ſuperbirent, nec ambitent. 12æ. q. 105. 1. 4m.
3 ¶ Bonus principatus triplex. ſ. regalis, ariſtocratia, & dimocratia. Et triplex principatus malus, ſcilicet tyrannis, oligarchia, & dimocratia, 12æ. quæſt. 95. 4. c. °. q. 105. 1. c. ° 22æ q. 61. 2. c.
2 Principatus regalis eſt optimus, 1a. q. 103. c ° 12æ. q. 105. 1. 2m ° 22æ. q. 50. 1. 2m
3 Principatus regalis, eſt propter bonum populi, tyrannicus autem eſt propter bonum tyranni, 1a. q. 92. 1. 2m. ° q 96. 4. c. ° 22æ. q. 42. 2. 3m
4 Optimus principatus eſt, in quo omnes habent aliquam partem. Et componitur ex regio, ° inquantum unus præeſt. & ariſtocratia, inquantum multi principantur ſecundum uirtutem, & dimocratia. i. principatus populi, in quo populus ſibi eligit principem, 12æ. q. 95. 4. c ° q. 105. 1. o.
5 Principatus dicuntur in angelis, quia principantur omnibus cœleſtibus principibus, diuinas iuſſiones explentib. Sed archangeli dicuntur qui principantur ſoli ordini angelorum, 1a. q. 108. [illegible]. 4m.
1 ¶ Principium quo ad relationem, eſt ſimul naturaliter cum principiato: ſed id quod eſt principium, eſt naturaliter prius eo. 1a. q. 81. 3. 2m.
2 Principium eſt prius tempore principiato, dupliciter. ſ. ex parte actionis ſucceſſiue, uel agentis imperfecti, uel eligentis tempus, 1a. q. 42. 2. c
3 Apud Græcos filius & ſpiritus ſanctus dicuntur principiati, non autem apud Latinos, 1a. q. 33. 1. 1m
1 ¶ Principium ſumitur a prioritate, ſed non ſignificat eam, 1a q. 33. [illegible]. 3m
2 Principium eſt id a quo aliquid procedit, quocunque modo, & econuerſo, 1a. q. 33. 1. c
3 ° Principium eſt communius cauſa, & cauſa elemento, 1a. q. 33. 1. 1m
4 Non omne principiatum, eſt primum principium, 12æ. q. 6. 1. 1m ° q. 4. 1. 1m.
5 Græci indifferenter utuntur nomine cauſæ, ſicut nomine principii in diuinis, non autem latini, 1a. q. [illegible] 3. 1. 1m
6 In diuinis una perſona eſt principium alterius, non autem cauſa, 1a. q. 33. 1. o ° [illegible]. 36. 4. n
7 Principium in diuinis, & creaturis, dupliciter cognoſcitur. ſ. ut primum, & ut principium [illegible] 1a. q. 33. 4. c.
8 Non omne principium cognoſcendi eſt principium eſſendi, 1a. q. 8[illegible] 4 [illegible]
9 Primum principium in ſpeculatiuis eſt, Non contingit idem ſimul eſſe & non eſſe. In practicis autem eſt. Bonum eſt proſequendum. malum uero eſt fugiendum, 12æ. q. 94. 2. c. °. 22æ. q. 1. 7. c.
10 Principia ſpeculatiua, cognoſcuntur per alium habitum naturalem, quam concluſiones: quia principium per intellectum, concluſiones uero per ſcientiam, 22æ. q. 47. 6. c. °. q. 49. 2. 1m
11 ° Sicut in ratione ſpeculatiua ſunt quædam uti principia, quorum eſt intellectus, & quædam [illegible] eſt ſcientia, ita in ratione practica, ut principia [illegible] nota, [illegible] ner uirtutum moralium: quia [illegible] in operabilibus, ſicut principium, in ſpeculatiuis [illegible] ſunt in ratione practica, ut concluſiones [illegible] ſunt ad finem, 22æ q. 47 6 c
12 Nihil refert utrum ille qui docet [illegible] uel inter rogando, procedat de principiis [illegible] ad concluſiones. Utrubique [illegible] de poſterioribus per priora, [illegible] 4 [illegible] 117 [illegible]
¶ [illegible] in diuinis, 1a. [illegible] 6. 3. 3 [illegible] quæſt. 42 3. o
1 ¶ Priuatio [illegible] & [illegible], quia [illegible] quod eſt de [illegible], 22æ. q [illegible] 3. 1. o ° q. 82 4 [illegible]
2 Priuatio [illegible] ſecundum [illegible] cauſas, non autem ſecundum [illegible], 1a. q. 11 4. 4m ° q. 49 3. 3m. °. 12æ. quæſt. 22. 2. 1m.
3 Priuationes & negationes differunt ſpecie ſecundum differentias habituum, & poſitionum oppoſitorum. & ſpecificantur per habitus oppoſitos, 22æ. q. 107. 2. c.
4 ° Priuatio eſt carentia eius quod eſt aptum natum habere. Et hæc tripliciter, ſ. uel ab eo, uel ab alio euſdem ſpeciei, uel a quocunque. Et tertia tantum eſt in diuinis, 1a. q. 33 4. 2m
5 Priuatio eſt negatio circa determinatum ſubiectum, 1a. quæſt. 17. 4. c.
6 Contrarium ſignificat aliquam naturam in ſubiecto, non autem priuatio, 1a. q. 17. 4. c
7 Nulla priuatio, tollit totaliter eſſe, 1a. q. 11. 2. 1m.
8 ° Nulla priuatio eſt intenta ab aliquo agente. 1a. q. 19. 9. c. °. q. 49. 1. c.
9 ¶ Priuilegium eſt priuata lex: quia reſpicit ſingulares perſonas, ſed commune eſt ad multa negotia, 12æ. q 96. 1. 1m
1 Prius dicitur tripliciter. ſ. ordine perfectionis, & generationis, 1a. q. 85. 3. 1m ° 12æ. q. 68. 8. 3m
2 Prius natura, dicitur dupliciter. ſ. ſecundum cauſam materialem, & magis ſecundum alias cauſas, 12æ. q. 1. 7. 3m.
3 Semper id quod eſt naturalius, eſt prius, 12æ. q. 49. 2. c
4 Imperfectum eſt prius tempore perfecto in eodem. Sed in diuerſis eſt econuerſo, & natura in utriſque. 1a. q. 82. 3. 2m. ° q. 85. 3. 1m. °. quæſt. 94. 3. c. ° 12æ. q. 6. 2. 4 c. °. 3a. quæſt. 1. 5. 3m. ° 6. c.
5 Prius duplex. ſ. per ſe, & per accidens. 22æ. q. 4. 7. c
6 Semper quod eſt per ſe, eſt prius eo quod eſt per aliud, 1a. q. 20. 1. c ° q. 84. 6. c.
7 Remoto priori, remouetur poſterius, ſequens tantum ex eo: non autem ſi ſequatur etiam ex alio, 12æ. quæſtio. 82. °. q. 15. 2. 2m
1 ¶ Proceſſio dicitur dupliciter. ſ. motus proceſſiuus animalium, & eductio principiati a principio: prima eſt in diuinis metaphorice tantum, ſecunda uero proprie, 1a. q. 27. 1. o
2 proceſſio duplex. ſ. ab extra, & ab intra: prima ſemper eſt per motum ad diuerſum, & contra rationem primi principii, non autem ſecunda. Ideo ſecunda conuenit Deo, non autem prima, 1a. q. 27. 1. o.
3 Omnis proceſſio creaturæ, eſt per motum, uel mutationem: non autem in diuinis, 1a. q. 27. 1. 1m
4 Proceſſus rationis duplex. ſ. uia compoſitionis, & uia reſolutionis, 12æ. q. 14. 5. o.
5 In diuinis ſunt tantum duæ proceſſiones. ſ. uerbi. & a[illegible], ſecundum quod Deus ſuam eſſentiam, ueritatem & bonitatem intelligit, & amat, 1a. q. 27. 3. 5. o ° q. 28 4 c [illegible]. 1. ° q. 41. 6. c.
6 Omnia quæ important reſpectum originis, ab[illegible] conuenitur de proceſſione diuina: non autem [illegible] conſubſtantialitas, coæternitas, & independentia, 1a. quæſt. 27. 2. 2m.
7 Proceſſiones in diuinis, diſtinguuntur per relationes, & modum originis non autem ſeipſis, nec per eſſe a natura & uoluntate, 1a. q. 27. [illegible]. o.
8 Proceſſio filii, eſt per naturam patris. Ideo eſt ei coæternus, conſubſtantialis, & independens: non autem creaturæ, quia procedunt per uoluntatem Dei, 1a. quæſtio. 41. 2. c. °. q. 42. 2 c.
9 Omnia quæ pertinent ad generationem [illegible], dicuntur in proceſſione [illegible] Dei, ut ortus, natiuitas, genitus, & generari, 1a q. 27. 2. 2m
10 Hæreſis ualentini, quod filius Dei procedit uario modo prolationis. ſ. ad extra, 1a. q. 34 2. 2m
11 Spiritus ſanctus procedit a patre & filio, quia aliter non poſſet diſtingui, a filio, 1a q. 3[illegible]. 2 o
12 ° Spiritus ſanctus procedit ab eis, inquantum ſunt [illegible] res agentes: & inquantum ſunt unum, in uirtute ſpiratiua, 1a quæſt. 36. 4. 1m
13 Hæreſis Arrii, quod ſpiritus ſanctus procedit a [illegible] & [illegible], ut creatura utriuſque, 1a. q. 27. [illegible]. c
14 Hæreſis Neſtorii & Theodoriti, quod [illegible] ſanctus non procedit a filio, 1a q. 36. 2. 3m
15 Spiritus ſanctus, non magis procedit a patre, quam a filio, nec prius: nec plenius, 1a. q 36. 3. 2m.
16 Spiritus ſanctus dicitur principaliter, & proprie procedere a patre propter auctoritatem in patre, non autem magis proprie. 1a q. 36. 3. 2m.
17 Spiritus ſanctus procedit a patre immediate, & mediante filio, ratione ſuppoſiti: non autem ratione uirtutis mediæ, 1a. q. 36 [illegible] m.
18 Proceſſio filii, eſt per actum intellectus: ſed proceſſio ſpiritus ſancti eſt per actum uoluntatis, 1a. q. 27. 2. c. & [illegible]. 3. c °. q 28. 4. 1m ° q. 34. 2. c. ° q. 45. 7. c.

19 Spiritus ſanctus, ita naturaliter & natura procedit à patre, ſicut & filius 1ª.q.41.2.3m.46.c.*q.42.2.c.

20 Proceſſio ſpiritus ſancti, triplici ratione nominatur tantum proceſſio, ſ. ex habitudine rei amatæ ab amante per amorem, 1ª.q.27.4.3m.*q.28.4.c.*q.37.1.c.

21 Emanatio, proprietas, & relatio ſpiritus ſancti, nominatur eodem nomine ſcilicet ſpiratio propter perfectum nominū. 1ª.q.36.1.c.*q.37.1.c.

22 Proceſſio ſpiritus ſancti dicitur æterna, reſpectu obiecti æterni: ſed ut attendis in obiectum creatū, cui Deus confert aliquid, dicitur temporalis. 1ª.q.43.2.0

23 Spiritus ſanctus procedit à ſeipſo, proceſſione temporali. 1ª.q.43.2.3m.

24 Proceſſio æterna & temporalis ſunt tantum una proceſſio, ratione reſpectus ad principiū quem principaliter importat, ſed ſunt duæ ratione duplici reſpectus ad obiecta. 1ª.q.43.2.c.*3m.

1 ¶Proclamare licet in capitulis religioſorum de leuibus quæ famæ non derogant, ſine admonitione, ſecreta, non autem de grauibus. 22æ.q.33.7.4m.

2 Non uidetur eſſe probabile, quòd ea quæ ſunt in conſuetudine religioſorum, ſint contra præcepta Chriſti conſuetum eſt autem in religionibus quod in capitulis aliqui proclamantur de culpis, nulla ſecreta ad monitione præmiſſa. Sed huiuſmodi proclamationes, ſunt quaſi quędam commemorationes, potius ob laruarum culparum quam accuſationes, uel denunciationes. 22æ.q.33.7ª.4.*4m.

3 Si eſſent tamen alia, de quibus frater infamaretur, contra pręceptum domini ageret, qui per hunc mod[...] proclamando, peccatum fratris publicaret. 22æ.q.33.7.4m.

1 Prodigalitas eſt circa paſſiones pecuniæ, ſicut deficient: non autem ſicut ſuperabundans in eis, 22æ.q.119.1.1m.

2 Prodigalitas dicitur eſſe contra naturam: quia habet immoderatam emiſſionem rerum, repugnantem naturæ. 12æ.q.38.6.2m.

3 Prodigus, ſæpe excedit in dando propter uoluptates, non tamen ſemper. 22æ.q.119.1.3m.

4 Prodigalitas ſemper eſt peccatum non principaliter propter quantitatem, ſed propter inordinationem dandi quibus non debet dari, & propter quæ, & ſicut debet, 22æ.q.119.1.c.*3.1m.

5 Prod[...]us peccat in ſe, & proximum, præcipuè clerici conſumente bona pauperum. Similiter auarus. 22æ.quæſt.119.3.1m.

6 Prodigalitas opponitur liberalitati. 22æ.q.117.princip.*q.118.prin.*q.119.1.2.3.c.

¶Productæ res à principio fuerunt in ſtatu perfecto: ut eſſent principia aliorum. 1ª.q.94.3.c.

1 ¶Profitens, non uouet ſeruare quicqu[i]d eſt in regula, ſed uitam regularem, uel uiuere ſecūdum regulam, quod eſt cauſius, uel obedientiam ſecundum regulam, non obligando ſe ad culpam, ut in religione ordin[is] fratrum prædicatorū, quod eſt melius. 22æ.q.180.9.1m.

2 Votum ſimplex de maiori religione, non obligat poſt profeſſionem in minori. 22æ.q.189.8.3m.

3 Profeſſio facta ante annos pubertatis, ſ. annos quatuordecim in puero, uel ante anno[s] duode[ci]m in puella, non tenet, propter eccleſiæ ſtatuta. 22æ.q.88.9.c.3m.*quæſt. 189.5.c.1m.*3m.

4 Nazaræi profitebantur quandam perfectionem, deponentes comam. 12æ.q.186 6.b.

1 ¶Prohibitio incitat concupiſcentiam tripliciter ſ. ratione ardui, ratione clauſæ paſſionis, & ratione importunitatis. 12æ q 98.[...]2m.

2 Omne peccatum eſt malum, quia prohibitum iure naturali: non autem iure poſitiuo. 12æ.q.71.6.4m.

3 Prohibitio ligni ſcientiæ boni, & m[a]l[i], fuit propter figuram, ſcilicet propter euentum futurum, quia poſt eius eſum homo per experimentum pœnæ didic[i]t quid intereſſet inter obedientiæ bonum, & inobedientiæ malum[:] non autem propter naturam arboris malam, 1ª.quæſt. 102.1.4m.*12æ.q.102.3.1m.

1 ¶Promiſſio eſt actus rationis, quia eſt enunciatio, & ordinatio alicuius. 22æ.q.88.1.c.

2 Promiſſio eſt ordinare quid facere pro alio debeat gratum ei. Sed comminatio eſt contra alium, 22æ.q.88.[...]2.[...]c.

3 Promiſſio nuda, id eſt, non habens aliquid additum ad confirmationem non habet uim plenam obligandi Deo, nec homini, 22æ.q.[...]8[...].1m

4 Promiſſa non debent ſeruari, ſi eſt illicitum quod promittit: uel ſi ſint mutatæ conditiones perſona[ru]m, [u]el negociorum. Ad hoc ergo quod homo ſeruare debeat quod promiſit, oportet ut ſit licitum quod promittitur, & quod omnia immutata permaneant. 22æ.q.110.3.5m.

1 ¶Promulgatio legis naturæ, fit ex hoc quod Deus inſerit eam mentibus hominum naturaliter cuſtodiendam. 12æ.q.90.4m.

2 Promulgatione non indigent præcepta communia legis naturæ, & credere in Deum. 12æ.q 100.4 1m

3 Promulgatio fit uerbo & ſcripto. Et hoc modo promulgatio legis æternæ eſt æterna, ex parte Dei, non autem ex parte noſtra. 12æ.q.91.1.2m.

4 Promulgatio legis, neceſſaria eſt ad hoc, quod lex habeat uim obligandi. 12æ q.90.4 n.

5 Promulgatio obligat abſentem, ſicut & præſentem, inquantum promulgatio ad eum peruenit: uel potuit peruenire per alios. Futuris autem obligat per ſcripturas, 12æ.q.90.4.2m.*3m.

1 ¶Pronomina demonſtratiua dicunt de Deo, ſecundum quod faciunt demonſtrationem ad intellectum: non autem ad ſenſum. 1ª.q.13.1.3m.

2 Pronomina poſſeſſiua cōiunguntur nominib. Dei quæ ſignificant rationem principii efficientis, uel finalis, uel exemplaris: non autem nominib. Dei quæ ſignificant per modū formæ inhærentis. 1ª.q.35.1.3m.

¶Propaſſio, eſt paſſio inchoata in appetitu ſenſitiuo, non ultra procedens. ſicut in Chriſto fuit. 3ª. quæſt.15.4.c.*6.2m.*7.1m.

1 ¶prophetia nō eſt habitus, nec qualitas permanens, ſed ut paſſio tranſiens. 12æ.q.68.3.3m.*22æ.q.171.2.0.*q.174.3.2m.*q.176.2.3m.

prophetia non eſt gratia gratum faciens, ſed gratis data. 22æ.q.68.1.[...]m.

3 prophetia eſt diuina inſpiratio rerum futura immobilis ueritate denuncians ſecundū Caſſidorū. 22æ.q.171.[...]a.1.*6 b. propheta dicitur quaſi procul fans, uel procul uidens: inquantum cognoſcit uel loquitur ea quę ſunt procul a communi hominum ſenſu, cum quibus conuerſatur, & communicat in ſtatu uiæ. 3ª.q.7 8.0.

5 propheta principaliter & primo conſiſtit in cognitione. Ideo dicitur [a] phano. Secundario conſiſtit in locutione. ideo dicitur à fari. Tertiu conſiſtit in operatione miraculorum, ad confirmationem eius. 22æ.q.171.1.n.*2.c.q.174.3.3m.*4.c.*3ª.q.7.0.

6 *De ratione prophetiæ, nō eſt ęnigmatica cognitio, quia Moyſes fuit propheta: & uidit Deum palam, & non per ęnigmata uidit. 3ª.7.8.1m.

7 In prophetia ſunt duo, ſcilicet repręſentatio, & iudicium de uiſis, quod eſt principalius, & completiuum eius, ſine quo non eſt 22æ.q.173.2.c.*q.176.2.1m.

8 Ad prophetiam requiritur lumen intellectuale ſupernaturale 22æ.q.171.2.c.

9 Ad prophetiam requiritur inſpiratio, quo ad mentis eleuationem: & reuelatio, quo ad perceptionem diuinorum. 22æ.q.171.1.4m.

10 Ad prophetiam requiritur maxima mentis eleuatio, ad contemplationem ſpiritualium. 22æ.q.171.4.c.

11 Bonitas morum, quo ad refrenationē paſſionum & remotionem occupationum exteriorum, requiritur ad prophetiam 22æ.q.172.4.0.

12 Diſpoſitio naturalis, non requiritur ad prophetiam, quia Deus ſimul remouens indiſpoſitionem, diſponit & perficit. 22æ.q.172 3.n.

13 prophetia poteſt haberi ſine charitate, & ſine gratia gratum faciente. 22æ.q 6.2.3m.*q.17.4.c.

14 Obiectum prophetiæ, eſt illud quod eſt in cognitione diuina, ſupra facultatem humanam, 22æ.q.174.1.c.

15 prophetia eſt de omnibus. Sed primo & principaliter eſt de futuris contingentibus, ſecundo de exiſtentibus ſupra uniuerſalem cognitionem hominum, tertio reſpectu alicuius 22æ.q.171.3 0.q.172.1.c.h.*4m.*5.c.*q.176.2.3m.*q.178.1.1m.

16 *prophetię ſunt principaliter de futuris. *Sunt tamen etiam de pręſentibus, quę tamen ſunt procul à cognitione non omnium hominū, ſed quorundam ſecundum ſenſum uel ſecundum intellectum, ut Heliſęus cognouit quę Gieſi pręſens fecerat, & ſunt etiā de occultis omnibus hominibus naturaliter: ut myſterium trinitatis, & etiā de myſterio Chriſti ſub nomine hominum, & tunc excedūt ueritatem hiſtorię. 22æ.q.171.3.c.

17 Omnia prophetabilia, ſunt non cognoſcibilia ab homine, niſi per reuelationem [D]ei, ſed quę pertinent ad ſapientiam, & ſcientiam, & interpretationem ſermonum poſſunt naturaliter cognoſci ab homine. 22æ.q.171.3.2m.*q.171.1 c.h.

18 prophe-

18 Prophetæ non uident omnia prophetabilia, ſed tantum ea quæ ſibi ſpecialiter reuelantur. 22æ.q.171.4.c.
19 Aliqua prophetia eſt de præteritis, ſicut, in Gene. Et in aliqua ponitur præteritum pro futuro propter certitudinem prophetiæ. 22æ.q.171.3.b.
20 Prophetæ non uident Deum per eſſentiam. 22æ.q.171.2.c.*4.c.*3m.*q.173.1.c.
21 Prophetæ uident in ſpeculo æternitatis, ſeu intelligentiarum, ſiue in libro præſcientiæ Dei cauſaliter, non autem formaliter. 22æ.q.173.1.c.ſi.*1m.*2m.
22 Prophetæ habent certiſſimam & diſtinctã cognitionem de his per ſpiritum prophetiæ, non autem de habitis per inſtinctum Dei. 22æ q.171.5.c.
23 Prophetiæ nullo modo poteſt ſubeſſe falſum, ſicut nec præſcientiæ Dei 22æ.q.171.6.c.*q.172.1.c.*5.3m.*6.2m.
24 Propheta propriè cognoſcit ſe moueri à Deo, ad aliquid æſtimandum, uel ſignificandum uerbo uel facto, non tamen omnia quæ per hoc intendit Deus, 22æ.q.173.4.c.
25 Prophetia ſimpliciter dicta ideſt. ſupra uniuerſalem cognitionem hominum, non poteſt eſſe à natura, ſed tantum ea reuelatione Dei: prophetia uero ſecundum quid id eſt, de aliquibus in ſuis cauſis, poteſt eſſe à natura, ſed fallibiliter. 22æ 172.1.c.*3.c
26 Prophetia, & aliæ illuminationes, & reuelationes: fiunt nobis à Deo mediantibus angelis 1a. quæſt. 111.1.c.* 22æ. quæſt. 172.2.c.
27 Aliquis ceſſante prophetica illuſtratione actuali, dicitur propheta, ex deputatione Dei, & ex habilitate remanente ad facilius illuſtrari. 22æ.q.171.2.1m.
28 Prophetia prædeſtinationis, completur ſine arbitrio noſtro cauſante, non autem ſine eo conſentiente. 3a.q.30.1.1m.
29 Finis prophetiæ, eſt manifeſtatio alicuius ueritatis exiſtentis ſupra hominem, 22æ.q.174.2.c.2m.*6.c.
30 Prophetia ſecundum quid poteſt eſſe à dæmonibus, non autem prophetia ſimpliciter, 22æ.q.172.5.c.
31 Prophetia dæmonum, non fit per illuminationes, ut diuina ſed per uiſionem imaginariam uel ſenſibilem. nec eſt ſemper uera ſicut prophetia diuina. 22æ.q.172.5.2m.*3m.
32 Prophetæ dæmonum, quandoq; prædicunt uera ex inſpiratione diuina, & aliquando per dæmones. 22æ.q.172.6.c.*q.174.5.4m.
33 Species prophetiæ triplex. ſ. comminationis, prædeſtinationis & præſcientiæ, 22æ.q.174.1.c.
34 Prophetia fit dupliciter. ſ. per influxum luminis tantum, & per ſpecies, impreſſus, uel aliter ordinatas, 22æ.q.173.2.c.
35 Modus prophetiæ triplex, ſecundum triplicem potentiam cognoſcitiuam. ſ. ſecundum oculum corporis ſecundum ſpiritum imaginarium, & ſecundum intuitum mentis, 22æ. q.174.1.1m.
36 Prophetis repræſentatur aliqua quadrupliciter. ſ. in ſenſu exteriori, ſicut Daniel uidit ſcripturam in pariete, & Samuel audiuit uerba: uel per formas in imaginatione diuinitus impreſſas, ſicut in cæcis natis ſimilitudines colorum: uel per formas diuinitus ordinatas, ſicut Ieremias uidit ollam accenſam, uel ſpecies in intellectu, ſicut ſcientia infuſa Salomoni & Apoſtolis. 22æ.q.173.2.c.*3.c
37 Modus prophetiæ ſeptuplex, ſecundum differentias influxus, ſ. extaſis, uiſio, ſomnium per nubem, uox de cælo parabola & repleno ſancti ſpiritus, 22æ.q.174.1.3m.
38 Gradus prophetiæ imaginariæ diſtinguitur quadrupliciter. ſ. per ſomnium & uigiliam, per ſigna & loquentis uidetur uel non, & ſecundum dignitatem apparentis. 1a. q.12. [illegible] 1. 1m.* 22æ.q.174.3.c.
39 Gradus prophetiæ impropriè dictæ duplex. ſ. minimus. ſ. ſecundum operationem exteriorem, ut Sanſon. & uiſio de naturalibus, ut Salomon, 22æ.q.174.[illegible].c.
40 Actus prophetiæ duplex ſ. principalis [illegible] uiſio: & ſecundarius, ideſt denunciatio 22æ.q.176.2.c
41 Veri prophetæ, tripliciter differunt à falſis prophetis. ſ. agente fine, & certitudine. 22æ.q.17[illegible].5.3[illegible].
42 Prophetia prædeſtinationis ſemper impletur nõ autem prophetia comminationis, 1a.q.19.7.[illegible].*22æ.q.171.6.2[illegible].*q.174.1.c.*2.c
43 *Omnis prophetia; de quacunque re, eſt eiuſdem ſpeciei, quia eſt per unum formale, [illegible] per lumen diuinum. 22æ.q.171.[illegible].3m.
44 Prophetia eſt ſimpliciter ex[illegible]lent[illegible] do[illegible] [illegible]arum triplici ratione. [illegible] conſiſt[illegible] in ipſa illuminatione mentis, quia pertinet ad ſacrum nou[illegible], & qu[illegible] uitio[illegible], 22æ. [illegible]uæſt. 176.2.c.
45 Prophetia intellectualis [illegible] eſt nobilior quam imaginaria, niſi reſpectu reuelandi, per ſimilitudinem corporalem, quia tunc eſt econuerſo. 22æ.q.171.2.c.*3.c.ſi.*4.1m.*5.c.*q.175.2.c.1m*.3a.q.30.2.1m.
46 Prophetia magis propriè dicitur de imaginaria, quàm de intellectuali. 22æ q.171.1.c ſi.*q.174.2.3m.*3.c.
47 Prophetia imaginaria de ſupernaturali ueritate, eſt nobilior intellectuali de cognoſcibilib. humana ratione, 22æ.q.174.2.3m.*3.c.*q.176.1.1m.
48 Prophetia quanto eſt uicinior Chriſto, tanto eſt maior, & magis poſtquam ante: licet in quolibet ſtatu prima ſit maior aliis, 1a.q.57.5.3m.*22æ.q.174.6.c.
49 Idem propheta non eſt ſemper in eodem gradu prophetiæ, ſed quandoque in maiori, & quandoque in minori, 22æ.q.174.3.2m.
50 Moyſes fuit cæteris, prophetis ſimpliciter maior, licet ſecundum quid ſit minor aliquo. 22æ.q.174.4.c.
51 Prophetia Dauid ex propinquo, attingit ad uiſionem Moyſis maiorem, quo ad cognitionem diuinitatis: ſed econuerſo in cognoſcendo & exprimendo myſteria incarnationis Chriſti. 22æ.q.174.4.1m.
52 Ioannes Baptiſta: fuit maior propheta Moyſe, & cæteris Prophetis ueteris teſtamenti. 22æ.q.174.4.3m.
53 Prophetia non conuenit Deo, nec beatis, angelis. 22æ.q.173.1.c.*q.174.5.c.*3a.q.7.8.c.*q.31.2.c.
54 Prophetia fuit in Chriſto, inquantum fuit uiator. 22æ.q.174.5.3m.*3a.q.7.8.c.*q.31.2.c.
55 Ille cuius tantum intellectus illuminatur ad iudicandum uiſa ab aliis. ſicut Ioſeph & Daniel, eſt propheta. 22æ.q.173.2.c.
56 Ille cui oſtenduntur ſimilitudines ſine lumine intelligentiæ, ſicut Pharao, uel Nabuchodonoſor, uel Balthaſar, non eſt propriè propheta 22æ.q.173.2.c.
57 Abraham, Iſac & Iacob, fuerunt prophetæ. 22æ.q.174.6.c.
58 *Dauid habuit prophetiam, quo ad intuitum mentis, ſine imaginaria uiſione 22æ.q.174.4.1m.
59 Omnes numerati inter prophetas, habuerunt prophetiam imaginariam, de ſupernaturali ueritate, & habebant officium prophetandi, & loquebantur in perſona Dei, non autẽ agiographi 22æ.q.174.2.3m.
60 Omni tempore fuerunt prophetæ, etiam in nouo teſtamento. 22æ.q.95.2.3m.*q.174.6.c.
61 Prophetæ fuerunt maxime in abundantia, tempore regum: quia tunc populus erat liber: ideo inſtrui debebat de a[illegible]ndu, 22æ.q.174.6.2m.
62 Prophetiæ inceperunt ſcribi per Iſaiam & Oſee, quãdo Roma condita fuit. 22æ.q.174.6.2m.
Propitiatorium erat tabula ſuper alas cherubin, quia exinde Deus propitiabatur populo. 12æ.q.102.4.6m.

1 PROPORTIO ſecundum primam nominis impoſitionem ſignificat habitudinem quantitatis ad quantitatem. ſecundum determinatum exceſſum uel adæquationem: ſed transfertur ad ſignificandum habitudinem quorumque, ſicut materiæ ad formam, potentiæ ad actum. obiecti ad potentiam, finiti ad infinitum, & creaturæ ad creatorem, 1a.q.12.1.4m.
2 Proportio propriè, non eſt finiti ad infinitum nec creaturæ ad creatorem: ſed proportionalitas. ſ. ſimilitudo proportionum, 1a.q.12.12.4m.
3 Cognitio ſenſitiua, non ſe extendit ad proportionem unius ad 22æ.q.58.4.c.
1 Propoſitionis ueritas duplex. ſ. rei, & ſigni. 1a.q.16.8 3m.
2 Propoſitiones affirmatiuæ ueræ, poſſunt formari de Deo. 1a. q.13.12.c.
3 Propoſitiones affirmatiuæ de Deo dicuntur incompactæ uel inconuenientes, propter modum ſignificandi. 1a. quæſt. 13. 12. 1m.
4 Cum dicitur Deus ſciuit aliquid eſſe futurum contingens, nõ ponitur ibi contingens, niſi ut materia uerbi, & n[illegible] pars principalis propoſitionis. 1a.q.14.1[illegible].2m.
1 Propoſitum eſt actus uoluntatis deliberatæ 1[illegible] q.83.1.c.
2 Propoſitum pro facto reputatur. [illegible].q[illegible].3[illegible].2m.

1 PROPRIVM eſt de genere accidentium, 12æ.quæſt.83.12. 3m.
2 Proprium non addens aliquid nobilitatis ſupra commune, non habet proprium nomen, ſed non nominatur nomine communis. 12æ.q.11.1.3m.*22æ.q.9.2.1.*q.50.2.1m.*q.161.[illegible]1m.
3 In omni re proprium accidens eſt aliud ab eſſentia eius, & eſt poſter[illegible] ea, ordine generationis & perfectionis, 12æ q.2.6.c.*q.83.[illegible]m.
4 Proprium fluit à ſubiecto, ſine mutatione, ſed per naturalem

ſem reſultantiam, 1ª.q.77.6.3m

1 Propter ſe duplex ſcilicet, quod diuiditur contra per aliud, & contra per accidens. primo modo finis diligitur propter ſe, uirtutes autem ſecundo modo, 23æ.q.155.1.1m

2 Propter quod unumquodque, & illud magis: intelligitur tantum in iis, quæ ſunt eiuſdem ordinis, ſicut in eodem genere cauſæ: puta ſi dicatur, quod ſanitas eſt, deſiderabilis, propter uitam, ſequitur, quod uita ſit magis deſiderabilis: ſi autem accipiantur ea quæ ſunt diuerſorum ordinum, non habet ueritatem: niſi dicatur quod ſanitas eſt deſiderabilis, propter medicinam, nō ideo ſequitur quod medicina ſit magis deſiderabilis, quia ſanitas eſt in ordine ad finem: medicina autem in ordine cauſarum efficientium, 1ª.q.37.2 3m. * q 82.3.2m

1 Prorumpere.* Homo prorumpit facile, ad manifeſtandum conceptum cordis, 12æ.q.72 7.c

2 Iracundus in uerba contumelioſa prorumpit, 12æ. queſt. 72 7. c

Licet triſtari de gloria & proſperitate inimici, in quantum eſt nociua, 22æ.q.36 2.o. * q.158.1.3m

1 PRouidentia importat reſpectum quendam alicuius diſtantis, ad quæ ea quæ in præſenti occurrunt, ordinanda ſunt, 22æ. q.49.6.c

2 Prouidentia eſt ratio ordinis in finem, 1ª.q.22.1.o. * 2. c. * q.23.1.c

3 In recta ordinatione ad finem, quæ includitur in ratione prouidentiæ, importatur rectitudo cuiuſ[illegible] & præceptis, ſine quibus recta ordinatio in finem, eſſe non poteſt 22æ.q.4[illegible].6.3m

4 Prouidentia perfecte conuenit Deo, 1ª.q 22.[illegible].o

5 Prouidentia Dei, habet certitudinem, 1ª.q.22.4.2m. * 3m

6 Error duplex, circa diuinam prouidentiam, 1ª.q.116.[illegible].c.fi.

7 Error triplex, circa diuinam prouidentiam, 1ª.q.22.2.c

8 Opinio Platonis de triplici prouidentia, ſecundum Gregorium Nicenum ſcilicet prouidentia ſummi Dei. qui primo & principaliter prouidet rebus ſpiritualibus & conſequenter toti mundo quantum ad genera, ſpecies, & cauſas uniuerſales: prouidentia qua prouidetur ſingularibus generabilium corruptibilium: & hanc attribuit diis qui circuei[illegible] cœlos, & id eſt, ſubſtantiis ſeparatis, quæ mouent corpora cæleſtia circulariter: & prouidentia quæ eſt rerū humanarum quam attribuebat dæmonibus, quos Platonici, ponebant medios inter nos & Deos, ut narrat Auguſtinus, [illegible].q.2.3.c. * q.103.4.1m

9 Modus contingentiæ & neceſſitatis, cadit ſub prouiſione Dei, & non ſub prouiſione creaturæ, 1ª.q.22.4 3m

10 Sicut ad prouidentiam pertinet proſpicere per ſe conuenientes fini, ſic ad circunſpectionem, an ſit conueniens fini, ſecundum circunſtantias, 22æ.q.49.7.3m

11 Ars Dei, reſpectu productionis rerum: diſpoſitio autem reſpectu rerum inter ſe, ſed prouidentia reſpectu ordinis in finem, 1ª.q.22.1.c.fi.

12 Prouidentia Dei, ſe extendit ad neceſſaria, non autem prouidentia hominis, 1ª.q.22.2.3m. * 4.3m. * q.103.1.3m. * 12æ. q.93.4 o. * 22æ.q.4[illegible].6.c

13 Aliquid ſubeſt prouidentiæ Dei dupliciter, ſcilicet propter ſe, & propter aliud, primo modo ſubſunt ſola perpetua, ſecundo autem modo indiuidua corruptibilia, 1ª. q. 103. 5. 2m

14 Bonum & malum, ſubiacent diuinæ prouidentiæ, ut præſcita, & ordinata, ſed bonum, ut intentum, non autem malum, 1ª.q.22.2.2m

15 Omnia ſubiacent diuinæ prouidentiæ, ſed diuerſimode, 1ª. q.8.3.c. * q.22.2.[illegible].o. * q.22.[illegible].c. * q. 103. 5. o. * q.113.6.c. * 12æ.q.91.2.c. * q 93.1.4.5.c

16 Prouidentia Dei, non eſt reſpectu ſui, quicquid eſt in eo, eſt finis, & non ad finem, 1ª.q.21.1.c fi. * 12æ.q.93.4.o

17 Prouidentia Dei, eſt omnium ſingularium, etiam contingentium, 1ª.q.22.2.o. * q.103.5.o

18 Rationalis creatura, ſpeciali modo ſubeſt diuinæ prouidentiæ, 1ª.q.22.2.4m. * 5m. * q.1[illegible]3.5.2m. * q.213 2. c. * q.216. 1.c. * 12æ.q.11.2.c. * 22æ q.83.2.c

19 Electiones humanæ, ſubſunt diuinæ prouidentiæ: propter ſe ita ut etiam ſint prouiſores, * propter liberū arbitrium: ſic tamen ut prouidentia hominis ſit ſub prouidentia Dei, tanquam cauſa particularis, ſub uniuerſali, 1ª.q.22. 2. 4m

20 Omnes motus, & actiones, & corruptiones, ſubiacent diuinæ prouidentiæ, 1ª.q.22.2.2m. * q.103.5.1m. * 12æ. q. 93. 1. 5. c

21 Prouidentia proprie non eſt in ſpeculatiuis, ſed tantum in practicis, 22æ. q. 49.6.2m

22 Boni ſubſunt diuinæ prouidentiæ propter ſe, mali uero propter alios tantum, ut bruta, 1ª.q 22.2.4m. * q.23.7.c

23 Bruta ſubduntur diuinæ prouidentiæ per ſe, & in ſingulari, ſed propter aliud tantum, & actus eorum, 1ª. q. 22. 2.5m. * q.103.5 2m. * 12æ.q.93.5 c

24 Prouidentia Dei eſt æterna, ſed gubernatio eſt temporalis, 1ª.22.1.2m

25 Prouidentia eſt tantum in intellectu, licet præſupponat uoluntatem finis: ſed gubernatio paſſiua, eſt in gubernatis: actiua uero in gubernante, 1ª.q.22.1.3m. * q 23.[illegible].4.c

26 Certitudo prouidentiæ Dei, non deficit à ſuo effectu, neq; à modo eueniendi, quem prouidit, 1ª.q.22: 4.3m

27 Deus prouidet omnibus immediate, quoad rationem ordinis. ſed mediate, quoad executionem eius, quæ dicitur gubernatio, 1ª.q.22 3.o. * q 10.6 o. * q.116.2.c

28 Prouidentia diuina, gubernat creaturas ſpirituales inferiores, per ſuperiores, 1ª.q.11[illegible].1.c

29 Et creaturas corporales, per ſpirituales, 1ª.q.22.3.c. * quæſt. 65.7. c. * q.102.2.1m. q.103.6.o. * q.110. * q.112.1.c. * q.113.1.c

30 * Et corpora inferiora, per corpora ſuperiora. 1ª.q.113.1.c. * q.115.3 o

31 Deus gubernat mūdum bonitate, quia eſt principium prouidentiæ ut finis: ſic tamen ut libere moueat hominē per lib. arbit. inuitando ad bonum per præmium, retrahendo à malo, per timorem pœnarum, 1ª.q.103.1.5.c.2m

32 Finis gubernationis rerum à prouidentia Dei, eſt aliquid extra totum uniuerſum, ſcilicet ipſe Deus, * 1ª.q.103.2.o. * 3.4. c

33 Effectus gubernationis, à prouidentia Dei, eſt unus ex parte finis: ſed ex parte mediorum, ſunt duo in generali, ſcilicet conſeruatio & motio in finem, in particulari uero ſunt innumerabiles nobis, 1ª.q.103.4.o

34 Nihil poteſt contingere præter ordinē gubernationis, prouidentiæ Dei uniuerſaliter, ſed tantum reſpectu alicuius cauſæ particularis, 1ª.q.22.2.3m. * q.103 7.o

35 Nihil poteſt niti contra uniuerſalem gubernationem diuinæ prouidentiæ, ſed tantum contra aliquod particulare, 1ª.q. 103.8 o

36 Ad prouidentiam Dei non pertinet ſubtrahere defectus, corruptiones, & mala, à rebus, 1ª.q.22.2.2m. * q.23.3.c. * q. 48. 2.c 3m. * 22æ.q.10.11.c

37 Prouidentia Dei non excludit à rebus contingentiam, nec caſum, nec fortunam, nec liberum arbitrium, 1ª.q.19.8.c. * q.22.2 1m. * 4.o * q.23.1.1m * 3.3m. * 6. c. * q.103.7.2m. * 3m. * 12æ.q.10 4 o. * 22æ.q.83.2.c. * q.171 6.1m

38 Ad diuinam prouidentiam pertinet, quod permittat hominem tentari, & peccare, 1ª q.23.3.o. * 22æ.q.165.1.o

39 Immobilitas diuinæ prouidentiæ, non excludit utilitatem orationis, 1ª.q.23.8.u. * 22æ.q.83.2.c

1 PRudentia. * Nomen prudentiæ ſumitur à prouidentia, ſicut à principaliori eius parte: quia omnia requiſita ad prudētiam neceſſaria ſunt ut aliquid ordinetur in finem 22æ.q.49.6.1m

2 Nomen prudentiæ ſumitur à prouidendo, quod etiam ad mala extendi poteſt: & ideo licet prudentia ſimpliciter dicta in bono accipiatur aliquo tamen addito poteſt accipi in malo, 22æ.q.55.1. 3m, 1m

3 Prudens dicitur quaſi porro videns, id eſt, procul videns, 22æ.q.47.1.c

4 Prudentia ſimpliciter dicta, eſt uirtus non improprie, ſicut uirtutes intellectuales, ſed proprie, 12æ q.57.5.3. * q.61.1.c. * 22æ.q.47.4 o. * q.55.1.1m

5 Prudentia eſt generalis regula, & perfectio uirtutum moralium, dans eis modum & formam, 23æ.q.166.2. [illegible]m

6 Prudentia eſt uirtus generalis cauſaliter, non autem eſſentialiter, 22æ.q.53.2.c

7 Prudentia eſt uirtus ſpecialis, propter ſpecialem rationem formalis obiecti, 22æ.q.47.5.o. * q. [illegible]3.2 c

8 Prudentia eſt uirtus intellectualis ſecundum eſſentiam, ſed moralis: ſecundum materiam, 12æ.q.58.3.1m. * q. 61.1.c. * 12æ q 181.1.3m

9 Prudentia eſt amor, quia ab eo mouetur ad actum, non autem eſſentialiter, 22æ.q. 7 [illegible] 1m

10 Prudens ſecundum quid, eſt qui bene ratiocinatur ad aliquem finem ſimpliciter autem, qui ad totam uitam, 12æ. q.57.4.3m. * 22æ.q 47 [illegible]m. * q 55 1.2.3 c

11 Prudentia eſt in intellectu ſubiecti[illegible] c, 1ª.q 22. 1ª.3m. * 12æ. q.56.2.3m. * 3.c. * q.61.2 c. * q.66.1.c. * q.85.3.c. * 22æ.q.47. 1.o. * 3.3m. * 3.6.c. * 1o.3

12 Pru-

12 Prudentia non eſt tantum in intellectu, ſicut ſcientia & ars ſed habet aliquid in appetitu ſcilicet rectitudinem, 1æ. q. 22.1.3m.° 12æ.q.56.2.3m.° 8.c.ſi. ° q.57.4.c. ° 22æ.q.47.1. 2m.° 13.1m.° 16 1m

13 Prudentia eſt tantum in ratione practica ſubiectiue, 22æ.q. 57.3.c. ° 22æ q 47 2.0

14 Prudentia & ars, ſunt in opinatiua parte animæ, & circa obiectum contingent aliter ſe habere, 12æ.quæſt. 57. 4. 2m.° 5. 3m

15 Prudentia non conſiſtit in ſenſu exteriori, ſed in ſenſu interiori, non principaliter ſed per applicationem ad opus, 22æ q.47 3.3m.° q.49.1.1m ° 2.3m

16 Prudentia eſt in Deo reſpectu aliorum non autem reſpectu ſui, 1a.q.22.1.c. [illegible]m

17 Chriſtus habuit plenitudinem prudentiæ, ſecundũ donum conſilii, 3a.q.11.1.3m

18 Prudentia infuſa eſt in omnibus exiſtentibus in gratia: ſed prudentia acquiſita non eſt in iuuenibus, 22æ.q.47.14.0.° q. 51.1.3m

19 Nullus ſufficit ſibi, quoad omnia, in iis, quæ ſunt prudentiæ: ideo etiam maiores oportet in iis eſſe dociles, 22æ.q. 49. 3.c.3m

20 Prudentia non eſt in ſeruis & ſubditis, in quantum huiuſmodi ſed in quantum conuenit eis regere ſe per rationem, 22æ. 47.12.0.° q.49 3.3m.° q.50 c

21 Prudentia proprie non eſt in peccatoribus ſed tantum quædam falſa ſimilitudo eius, 22æ.q.43 15.0.° q.50.3.2m.° q. 51 3m

22 °Prudentia non conuenit brutis, niſi metaphorice, ſcilicet in quantum inſtinctu naturali aguntur ſagaciter, 1a.q.22. 1.c.4m ° q.55.3.3m.° q.46.1.c.4m.° 12æ.q.3. 6. c. ° q. 13. 2. 3m.° 22æ.q.47.13.3m

23 Agibile ut obiectum rationis idest ſub ratione veri, eſt materia prudentiæ ſed ut obiectum appetitus idest, ſub ratione boni, eſt materia aliarum uirtutum, 22æ.q.47.5.c.3m

24 Prudentia non eſt circa altiſſimam cauſam ſimpliciter, ſed circa bonum humanum, 22æ.q.47.2.1m

25 Prudentia proprie non eſt de fine, ſed de iis quæ ſunt ad finem, 22æ.q.33.1.2m.° q.57.1.2m.° 6.c. ° 15. c. ſi.° q.4.6.c.° q. 1.c.3m

26 Prudentia ſe habet ad bonum priuatum, & ad bonũ commune, idest, extẽdit ſe ad regimen ſui, & multitudinis, 1a. q.22.1.c.° 22æ.q.47. 10 0.° q.49.3.1m

27 Prudentia non ſolum conſiderat uniuerſalia, ſed etiam ſingularia, 22æ.q.47.3.0.° 15 c.° q.49.1.2m.° [illegible].2m.° 7.c

28 Natura contingentia, ordinabilia per hominem ad finem humanæ vitæ, proprie pertinent ad prudentiam, non autem neceſſaria, nec præterita nec præſentia. 22æ.q.49.6.c

29 Actus prudentiæ eſt aliqua ordinate diſponere ad finem, 1a.q.22.1.c.° 22æ.q.29.6.0. ° 7.c

30 Prudentia carnis, eſt peccatum, quia ponit finem in bonis carnis, & eſt mortale, ſi ſit ibi vltimus finis: aliter eſt uenialie, 22æ q.33.1.2.0

31 Quædam uitia manifeſte contrariantur prudentiæ, ex defectu eius, uel eorum quæ ad eam requiruntur, ut imprudentia, præcipitatio, ſeu temeritas, inconſideratio, & inconſtantia: aliqua uero ſecundum falſam ſimilitudinem: & abuſum requiſitorum ad prudentiam, ut aſtutia, prudentia carnis, dolus, fraus ſolicitudo temporalium, & futurorum. 22æ.q.21.3.c. ° q.53.princ.° 2. c. ° q.[illegible].princ.° 3. 8. c

32 Peccatum habens ſimilitudinem prudentiæ, eſt contra prudentiam dupliciter ſcilicet ordinando [illegible] ſtudium rationis ad finem non uere bonum, ſed apparentem, ut prudentia carnis, uel utendo non veris uiis, ſed ſimulatis, ut aſtutia, 22æ.q.55.3.c

33 Actus prudentiæ, miſcetur actibus omnium [illegible] rum virtutum: quia ex ea rectitud[illegible] [illegible] ideo ab ea dependent, 22æ.q.47.[illegible] 2m.[illegible] [illegible] .2.3m

34 Opus prudentis eſt, eſſe bene [illegible], 22æ.q.29.[illegible].c

35 Actus rationis practicæ, & pru[illegible] [illegible] conſiliari, iudicare, & præcipere, [illegible] actus prudentiæ, 1a.q 22.1.1m.° 3m.[illegible] ° 12æ.[illegible] 7. 6.c. °q. 58. 5.3m.° q.61.3.c.° q.5.1.c ° 22æ.[illegible] 47.8.[illegible] ° 9.c 1m.° 10. 16. c.° 11.3m ° 13.c.° q.48.c ° q [illegible] 2 [illegible] ° q. [illegible] 1.c.1m

36 Per prudentiam, al[illegible] præcip[illegible] 1, 22æ. q 47.12. 3m.° q.49. [illegible] 3 [illegible]

37 Conſiliari non eſt [illegible] actus prudentiæ ſed mediante eubulia, 1a. q.22. [illegible].1m.° 12æ.q. [illegible]m.° 22æ. q. 51. 2.0

38 Laus prudentiæ, non conſiſtit in ſola conſideratione: ſed in applicatione ad opus, 22æ.q.47.8.3m.° 3 4.c.° 16.c.3m

39 Prudentia corrumpi poteſt per paſſiones: non autem per obliuionem, licet per eam impediri poſſit, 12æ. q. 53. 1. c.° 22æ.47.16.0

40 Prudentia triplex ſcilicet falſa, imperfecta, & perfecta: prima eſt ad malum, ſecunda ad finem particularem, tertia ad uerum & ultimum finem, 22æ q.47.13.c.° q.53.1.2.0.° 3.1m.° q.94 1.2m

41 Species prudentiæ tres, ſecundum tres fines °ſcilicet prudentia ſimpliciter dicta, quæ ordinatur ad bonum proprium, quæ à quibuſdam dicitur monaſtica, quaſi unius tantum gubernatio: alia autem eſt iconomica, quæ ordinatur ad bonum commune domus, uel familiæ: tertia Politica, quæ ordinatur ad bonum commune ciuitatis uel regni, 12æ.q. 67. 6. 4m. ° 22æ.q.47.11.0.° q.48.1.c.2m.° q. 33.2.c

42 Species prudentiæ quinque ſcilicet monaſtica, iconomica, politica, militaris, & regnatiua, 22æ.q.48.c.2m.° q 50. 0.° q.51.2.c

43 Partes integrales eius, ſunt octo, ſcilicet memoria, ratio, intellectus, docilitas, euſtochia, idest ſolertia, prouidentia, circumſpectio, & cautio, 12æ.q.56 5.3m.° q.57.6.4m.° 22æ.q. 48.8.° q.49 [illegible] 3.2.c

44 Partes eius potentiales, ſunt tres ſcilicet Eubulia, ſyneſis, & gnome, 3a.q.22.1.1m.° 12æ.q.57 6.0.° 22æ. q. 49. c. ſi. ° q. 51.11.° q.53 2. c

45 Prouidentia eſt completiua formalis & principalis pars prudentiæ, aliæ uero quaſi materiales ad ipſam reducuntur, 1a.q.22.1.c ° 22æ.q.49 6.0

46 Phyſica, dialectica, rhetorica, & Politica, ſunt partes prudentiæ largè dictæ, & etiam proprie, & continentur ſub prudentia quoad uſum & exercitium, non autem quoad ſubiectum, 22æ.q.48.c

47 Prudentia eſt principalis in uirtutibus moralibus, & directiua omnium: charitas uero ut imperans: & coniungens fini, 1a.q.85 3 4m

48 Idem eſt me[illegible] prudentiæ ut regulantis & menſurantis, & uirtutis moralis, ut regulatæ, & menſuratæ, ſcilicet rectitudo rationis, 12æ.q.5[illegible] 3.c

49 In omnibus moralibus eſt eadem uirtus dirigens, [illegible] prudentia, quia eadem eſt ratio ueri in eis, non autem eadem ratio boni. Ideo non eſt eadem uirtus appetitiua, 12æ.q.60.1.1m

50 Nulla uirtus moralis, poteſt eſſe ſine prudentia, 12æ [illegible] 0.° q.58.4.0.° q.65 1.0.° 2.c.° 4.c.1m. ° q.68. [illegible] c. ° q. [illegible] 2m.° 22æ.q.47.4 c.° q.51.2 c. ° q. 141.1.2m

51 Prudentia vltra virtutes morales eſt maxime neceſſaria ad bene viuendum, 12æ.q.57 3.0.° 22æ.q.51.3.[illegible]m

52 Prudentia non poteſt eſſe in aliquo ſine u[illegible] moralibus. 1a.q.22.1.3m.° 12æ.q. 7.4.c.° q.58.5 [illegible] ° q.63. [illegible].2.c.° q 73.1.c.2m

53 Prudentia eſt nobilior cæteris virtutibus moralibus, 12æ.q. 61.2 1m. ° q 66.1.c. ° 2.0. ° 22æ.q. 3.6.c. ° q. 47.6.3m. ° q. 30 1.1m.° q.123.12.0.° q. 141.8. 0

54 Prudentia eſt inuentiua medii in uirtutibus moralib. 12æ. q.66.1.3m.° 22æ.q.47.7.0

55 Sicut omnis virtus moralis relata ad bonum commune, dicitur legalis iuſtitia, ſic prudentia relata ad bonum commune dicitur politica, 22æ.q.47.10.1m.° 11.c.1m. ° q. 50. 2.3m.° q. 58.6.c 3m

56 Prudentia dirigit virtutes præſtituendo finem, & eligendo ea quæ ſunt ad finem, 12æ.q.66.3. [illegible]m

57 Inclinatio in finem rectum, eſt electio, & actus uirtutũ moralium. Sed diſcretio eorum quibus hoc bonum tan[illegible] conſequi poſſumus in operationib. & paſſionib. eſt actus prudentiæ, 12æ.q.47.1.2m

58 Experimentum prudentiæ non acquiritur ex ſola memoria, ſed exercitio recte præcipiendi, 22æ. q.47 [illegible]m

59 Ratio naturalis præſtituit [illegible] em uirtutib[illegible] mo[illegible] non autem prudentia, ſed diſponit de iis quæ [illegible] finem, 1a.q.22.1.1m.° 22æ.q.47.6.0.° 7.c

60 Prudentia hominis non eſt omnino certa, [illegible] ter uariabilitatem ſingularium, ſed eſt ut [illegible] bus, 22æ.q.47.3.2m. ° 9.2m.° q.49.1.c ° [illegible].2m.° q. 51 [illegible]

61 Cum per prudentiam aliquid recte agimus, ad finem alicuius [illegible] uirtutis mora[illegible] ille actus eſt principaliter illius uirtutis, 22æ.[illegible].33.[illegible]

62 Quælibet uirtus moralis participat actus prudentiæ, quia formaliter completur in eis tan[illegible] uen[illegible] rtutis, 12æ.q.5[illegible].2.8

63 Prudentia præſupponit virtutes morales, per quas appetitus ſe habet ad [illegible] ,1a q 22 [illegible].3

64 Prudẽtia ponitur in diffinitione [illegible] tutum moralium, quia dependent ab ea, 22æ.q.23.4.1m ° q.47 q. [illegible].1m. ° [illegible] 1m

65 Omnia

65 Omnia quæ ſunt uirtutum moralium, pertinent ad prudentiam, ſicut ad dirigentem. 22æ. q. 50. 1. 1m.

66 Electio poteſt attribui prudentiæ conſequenter inquantum eam dirigit per conſilium quod magis propriè pertinet ad prudentiam. 22æ. q. 47. 1. 2m. °2. c.

67 Prudentia adiuuat omnes uirtutes, & in omnibus operatur. 22æ. q. 47. 5. 2m. °6. 3m. °q. 119. 3. 3m.

68 Prudentia & syneſis, præferuntur eubuliæ. 12æ. q. 68. 7. c. °22æ q. 51. 2. c. 2m.

69 Maioris prudentiæ eſt, pecunias utiliter expendere, quàm eas utiliter conſeruare uel cuſtodire quia plura ſunt attendenda circa uſum pecuniæ qui aſſimilatur motui quàm circa conſeruationem quæ aſſimilatur quieti. 21æ. q. 117. 1m.

70 Prudentia non eſt in nobis à natura, niſi quo ad principia eius, quæ ſunt nobis magis connaturalia, quàm prima principia ſpeculationis. 22æ. q. 47. 15. c. °q. 49. 1. 2m. °2. 1m. °3. 2m.

71 Ratio prudentiæ procedit à duplici intellectu. ſ. primorum principiorum uniuerſalium, & alterius ſingularis, ſ. finis particularis. 22æ. q. 49. 2. 1m. °3m.

72 In iis quæ pertinent ad prudentiam, homo maxime indiget erudiri præcipue à ſenibus prudentibus. 22æ. quæſt. 49. 3. c.

3 Prudentia infuſa, reſtituitur per pœnitentiam, non autem prudentia acquiſita, ſed tollitur actus contrarius, in quo propriè conſiſtit peccatum imprudentiæ. 22æ. quæſt. 3. 1. 3m.

1 ¶Pſalmus. °In pſalmis omnia opera Dei, omnes hiſtoriæ ueteris teſtamenti, & omnia quæ ad fidem incarnationis Chriſti pertinent, ſic lucide tanguntur, ſicut in euangelio. 3a. q. 83. 4. c. principio.

1 ¶Pudicitia dicitur a pudore. Et eſt præcipue circa ſigna uenereorum. Caſtitas uero circa uenerea. 22æ. q. 143. c. °q. 151. 4. c.

2 Pudicitia ordinatur ad caſtitatem, non quaſi uirtus ab ea diſtincta, ſed ſicut exprimens circunſtantiam eius: tamen aliquando unum pro alio ponitur 22æ. q. 151. 4. c.

1 ¶Pueri impediuntur in uſu membrorum & rationis, propter nimiam humiditatem cerebri. Vnde pueri de nouo loqui incipientes appellant omnes uiros patres, & fœminas matres, poſterius autem determinat unumquodque ſecundum Philoſophum. 1a. q. 99. 1. c. q. 101. 2. c.

2 Probabile eſt quod ante circumciſionem parentes fideles pro paruulis ſuis in periculis conſtitutis, aliquas preces Deo funderent, uel benedictionem eis darent, ſicut etiam adulti pro ſe. 3a. q. 70. 4. 2m.

3 Pueri non habuiſſent ſufficientem uirtutem in ſtatu innocentiæ, ad omnem motum. 1a. q. 99. 1. c.

4 Et habuiſſent infirmitatem, quo ad perfectum uſum membrorum, non autem pœnalem. 1a. q. 99. 1. 1m.

5 Nec habuiſſent ſcientiam, ſed ſine difficultate acquiſiuiſſent, inueniendo, uel diſcendo ab aliis. 1a. q. 101. 1. c.

6 Nec ignorantiã, uel ſimplicem neſcientiam 1a. q. 101. 1. 2m.

7 Nec perfectum uſum rationis ſeu uſum liberi arbitrii habuiſſent, ſed tamen perfectiorem quàm nunc. 1a. q. 101. 2. c.

8 Habuiſſent tamen prudentiam, & principia uniuerſalia iuris naturalis, & alia principia uniuerſalia multo magis quam nunc. 1a. q. 101. 1. 3m.

9 Et habuiſſent defectus conſequentes naturam humanam ex principio originis non autem ex parte termini. 1a. q. 99. 1. 3m.

10 Tunc omnes poſtea generaſſent, & non tantum primi parentes. 1a. q. 99. 1. 3m.

11 Tunc natæ fuiſſent fœminæ, & non ſoli maſculi. 1a. q. 99. 2. c.

1 ¶Pulchritudo requirit tria. ſ. integritatem, proportionem debitam, & claritatẽ. 1a. q. 39. 8. c. °22æ. q. 145. 2. c. °q. 180. 2. 3m.

2 Pulchrum habet rationem cauſæ formalis, bonum autem rationem cauſæ finalis. 1a. q. 5. 4. 1m.

3 Pulchrum eſt cuius apprehenſio placet: bonum uero quod placet. Ideo ſunt idem re, & differunt ratione. 1a. q. 5. 4. 1m. °12æ. q. 27. 1. 3m. °22æ. q. 145. 2. 1m.

4 Pulchrum præcipue pertinet ad uiſum, & auditum, quia ſunt maxime cognoſcitiui, non autem ad alios ſenſus. 12æ. q. 27. 1. 3m.

5 Senſus delectantur in pulchris, quia ſunt eis ſimiles. ſi in proportione debita. 1a. q. 5. 4. 1m.

6 Pulchritudo & decor uirtutis hominis, ex ratione eſt 22æ. q. 116. 2. 2m. °q. 132. 2. 4. c. °q. 180. 2. 3m.

7 Pulchritudo eſt in uita contemplatiua per ſe, & eſſent aliter in uirtutib. uero moralib. participatiue. 12æ. q. 180. 2. 3m.

1 ¶Punctus non ponitur in diffinitione lineæ in communi, ſed tantum finitæ & rectæ. 1a. q. 85. 8. 2m.

1 ¶Punitio inquantum pertinet ad iuſtitiam publicã eſt actus iuſtitiæ commutatiuæ, uindicatiuæ uero inquantum pertinet ad immunitatẽ perſonæ ſingularis. 22æ. q. 80. 1m. °q. 108. 2. 1m.

2 Deus punit malos, per bonos & malos angelos, bonos autem per malos tantum. 22æ q. 164 1. 4m.

1 ¶Purgatio duplex ſ. per gratiam à culpa, & per lumen doctrinæ à neſcientia. 3a. q. 27. 3. 3m.

1 Figura & ratio literalis omnium munditiæ, & purgationis in lege ueteri, 12æ. q. 102. 5. 4m. °5m. °6m. ° 7m. °6. 1m. °quæſt. 103. 2. c.

1 Puſillanimitas poteſt tripliciter conſiderari. ſ. ſecundum ſe ex cauſa eius. ſ. ignorantia, timore pigritia, & ira & effectu eius. ſ. ſubtrahendo ſe. primo modo opponitur directe magnanimitati, ſecundu ſolicitudini: tertio ſimiliter, 22æ. q. 133. 2. c.

2 Puſillanimitas: ſecundũ defectum opponitur humilitati, inquantũ applicat animũ ad uilius quàm decet: ſed directus opponitur magnanimitati, quia fugit magna. 22æ. q. 163. 1. 3m.

3 Puſillanimitas eſt contraria magnanimitati ſecundum defectum: præſumptio autem ſecundum exceſſum. Ideo utraque eſt peccatum. 22æ. q. 130. principio. °q. 133. c. °q. 162. 1. 3m.

4 Puſillanimitas eſt peccatum mortale & quandoque ueniale, 22æ. q. 133. 1. 2m.

5 Puſillanimitas ſecundum ſpeciem propriam, eſt grauius peccatum præſumptione, quæ dicitur nequiſſima, ratione ſuæ cauſæ. ſ. ſuperbiæ 22æ. q. 133. 2. 4m.

6 Puſillanimitas oritur ex ſuperbia, quia nimis innititur ſenſui proprio 22æ. q. 133. 1. 3m.

7 Puſillanimis eſt, qui recuſat exequi operationem ſibi proportionatam. 22æ. q. 133. 1. c.

8 Putrefactio cuiuſcunque corporis prouenit ex infirmitate naturæ eius, non potentis amplius corpus cõtinere in unum 3a. q. 51. 3. c.

1 QValitas proprie importat modum, id eſt, determinationẽ ſubſtantiæ, uel ſecundum quod potentia materiæ determinatur ad eſſe ſubſtantiale, & ſic eſt differentia ſubſtantiæ. Vel ad eſſe accidentale, & ſic eſt differentia accidentalis & prædicamentum qualitatis. 12æ. q. 49. 2. c.

2 Qualitas animæ uel corporis duplex. ſ. naturalis, & ſuperueniens. 1a. q. 83. 1. 3m. °12æ. q. 17. 7. 2m. °q. 49. 2. c.

3 Diſtinctio & ordo ſpecierum qualitatis. 12æ. q. 49. 2. c. ° q. 50. 1. 3m.

4 In prima ſpecie qualitatis, dicitur bene, uel male, facile & difficile quia eſt modus & determinatio ſubiecti ſecundum naturam, quæ eſt finis generationis. 12æ. q. 49. 2. c. 1m. °3. 3m °q. 50. 1. 3m. °2. 3m.

5 In ſecunda & tertia ſpecie qualitatis, dicitur facile uel difficile fieri, cito tranſiens uel diuturnum, non autem bene uel male: quia motus & paſſiones non habent rationem finis, 12æ. q. 49. 2. c.

6 Secunda & tertia ſpecies qualitatis dicũt modum & determinationem ſubiecti ſecundũ actiones & paſſiones naturales uel ſenſuales. 12æ. q. 49. 2. c. °q. 50. 2. 3m.

7 In tertia ſpecie qualitatis, eſt tantum paſſio & paſſibilis qualitas. 3a. q. 63. 2. 2m.

8 Quarta ſpecies qualitatis, eſt modus uel determinatio ſubiecti ſecundum quantitatem, quæ ſecundum ſui rationem, eſt ſine motu, & ſine ratione boni uel mali: ideo in eo non eſt bene uel male, cito uel tarde tranſiens. 12æ. quæſt. 49. 2. c.

1 ¶Quantitas eſt prima poſt ſubſtantiam. 12æ. q. 32. 1. c. co. 2. °3a q. 77. 2. c.

2 Error antiquorum, ſcilicet quod quantitas eſt ſubſtantia. 3a. q. 77. 2. c.

3 Quantitas & qualitas, ſunt prima accidentia conſequentia ſubſtantiam. 3a. q. 77. 2. c.

4 Quantitas conſequitur ſubſtantiam ex parte materiæ, & qualitas ex parte formæ. 3a. q. 90. 2. c.

5 Quantitas debita alicuius ſpeciei non eſt determinata ſecundũ aliquod indiuiſibile: ſed habet aliquam latitudinem. 3a q. 33 2. 2m.

6 Quantitas duplex, ſcilicet molis, & uirtutis, quæ ex genere ſuo non eſt quantitas, ſed qualitas, uel forma ſubſtantialis. 1a. q. 42. 1. 1m.

7 Quantitas uirtutis duplex. ſ. ſecundum numerum obiectorũ & ſecundum intentionem actus ſuper idem obiectum. Prima eſt ſicut continua, ſecunda uero ſicut diſcreta 12æ. q. 24 4. 1m.

8 Quan-

8 Quantitas triplex.ſ. perfectionis uirtutis, & molis prima conuenit per ſe omni formæ, non autem ſecunda & tertia, ſed per accidens. 1ª.q.42.1.1m.
9 Quantitas uirtualis attenditur primo quidem in radice i. in ipſa perfectione formę, uel naturæ, ſecundo attenditur in affectibus formæ i. ſecundum eſſe, & ſecundum operationem. 1ª.q.42.1.1m.*2m.
10 Quantitas corporalis habet aliquid inquantum quantitas.ſ. diſtinguibilitatem ſecundum ſitum, uel ſecundum numerum, & aliquid inquantum forma actu.ſ. diſtinguibilitaté ſecundum ſubiectum rarum. 22æ.q.24.5.2m.
11 Cuilibet quantitati mathematicæ finitæ, poteſt fieri additio, non autem quantitati naturali. 3ª.q.7.12.1m.
12 *Quantitas dimenſiua non eſt in Deo, ſed tantum quantitas uirtualis. 1ª.q.28.4.c.*q.42.1.1m.
*Quarta dies creationis. 1ª.q.70.2.c.
1 ¶Quid*. duplex, ſcilicet quid nominis, & quid rei. 1ª.quæſt.2.2.2m.
2 Quid, quærit de natura, & aliquando de ſuppoſito. 1ª.q.29.4.2m.*q.31.2.4m.
1 ¶Quies*. de ratione quietis eſt, quod mobile ſimiliter ſe habeat nunc & prius. 1ª.q.53.2.c.
2 Quies eſt prior motu uia intentionis, & poſterior uia executionis, quia eſt finis eius. 12æ.q.25.1.c.
3 Quies dicitur dupliciter.ſ. ceſſatio operis, & complementum deſiderii. 1ª.q.73.2.3.c.
1 Quieſcere in toto tempore aliquo, eſt eſſe in eo in quolibet inſtanti illius temporis, etiam in ultimo. 1ª. quæſt. 53.3.c.
2 Spiritus ſanctus manet, ſeu quieſcit in filio tripliciter.ſ. ſecundum uim ſpiratiuam, ſecundum humanitatem, & ſecundum amorem. 1ª.q.36.2.4m.
1 ¶Qui eſt, eſt proprium nomen Dei, & primum. 1ª.quæſt.13.11.c.
2 Hoc nomen, qui eſt, magis proprium nomen Dei eſt, quam Deus ex parte eius à quo nomen imponitur & quantum ad modum ſignificandi, ſeu quo ad id ad quod nomen imponitur, eſt econuerſo. 1ª.q.13.11.c.1m.
3 Qui eſt, appropriatur filio Dei, ratione tantum adiuncti.ſ. ratione liberationis figuratæ. Et eſt perſonale ſecundum relationem determinatam, eſſentiale uero ſecundum relationem indeterminatam. 1ª.q.39.8.ſi.
¶Quinta dies creationis. 1ª.q.70.1.c.*q.71.c.
1 ¶*Quo eſt & quod eſt, in ſolo Deo non differunt 1ª.q.29.4.1m*3ª.q.3 2.3m.*3.1m.*q.17.1.c.

RAcha eſt interiectio iraſcentis. 22æ.q.158.5.3m.
Radix*. Aliqua dicuntur ad ſimilitudinem radicis arboris, quæ ex terra trahit alimentum, uel quæ alimentum præſtat toti arbori. 12æ.q.84.1.c.
¶Rancor eſt indignatio, contra *omnes, & maxime prælatos detinentes hominem inuitum in ſpiritualib. bonis, quæ ipſum contriſtant, & etiam contra omnes ad ſpiritualia bona inducentes. 22æ.q.35.4.2m.
¶Rapacitas continetur ſub uiolentia, eſt ſit ſpecies eius. Quæ uiolentia, eſt filia auaritiæ. 22æ.q.118.c.5m.
*Rapina per ſe eſt peccatum, quia eſt auferre per uim rem alienam iniuſte. 22æ.q.66.8.c.
1 ¶Raptus ut eſt ſpecies luxuriæ, eſt quando puella de domo patris uiolenter adducitur, ut nupta matrimonio habeatur, ſiue ei, ſiue parentibus uiolentia inferatur, 22æ.q.154.1.c.*7.c.
2 Raptus quandoque eſt cum ſtupro, & quandoque ſine eo, ut in raptu uiduæ, uel nuptæ, uel corruptæ. Et quandoque ſtuprum eſt ſine raptu. ſi defloretur uirgo ſine ui. 22æ.quæ.154.7.c.
3 Raptus plerunque concurrit cum ſtupro. Ideoque quandoq; ponitur unum pro alio, 22æ.q.154.7.1m.
4 Rapta poteſt duci in matrimonium, ſi ipſa uel parentes conſentiant. 22æ.q.54.7.3m.
5 Raptus monialium, grauius ſecundum leges punitur.ſ. capitali pœna. 22æ.q.154.10.2m.
6 Raptus mentis proprie eſt eleuatio mentis ad ſupernaturalia à Deo, cum abſtractione à ſenſibus. 22æ.q.175.1.c.
7 Extaſis dicit ſimpliciter exceſſum mentis, ſed raptus addit, uiolentum. 22æ.q.175.2.1m.
8 Raptus ratione cauſæ, poteſt pertinere ad uim appetitiuam, non autem ratione termini, ſed tantum ad uim cognitiuá 22æ.q.175.2.c.
9 Homo fit extra ſe, ſecundum appetitum dupliciter, ſcilicet eleuando ſe per intellectum ad diuina, prætermiſſis ſenſibilibus, ſicut Paulus: uel econuerſo, ſcilicet ſe, ſeipſum præcipitando ſicut ille qui porcos paſcit, ſub ſemetipſo cecidit. Et neutro modo eſt propriæ raptus. Sed minus primo modo quia eſt ſine uiolentia. licet uterq; ne exceſſus, poſſit eſſe cauſa raptus in ui cognitiua. 12æ.quæſt.28.7.c.*22æ.quæſt.175.2.2m.
10 *Raptus mentis ad diuina triplex, ſcilicet per ſimilitudines, imaginarias per effectus intelligibiles, & per eſſentiam Dei. Primus conuenit Petro, & poſt Ioanni euangeliſtæ. Secundus Adæ & Dauid. Tertius uero, Paulo & Moyſi. 22æ.quæ.175.3.1m.
11 Paulus neſciuit an eius anima in raptu fuerit ſeparata à corpore licet probabilius ſit quod non fuerit ſeparata. 22æ.q.175.5.4m.*6.c.
12 Paulus in raptu fuit beatus ſecundum actum, non autem ſecundum habitum. Sed fidem habuit econuerſo. Ideo erat tunc uiator. 22æ.q.24.8.1m.*q.175.3.3m.*5.1m.*6.3m.*q.181.5.c.
13 Paulus poſt raptum, memor fuit eorum, quæ uiderat in diuina eſſentia, per ſpecies relictas ex eo. 1ª.q.12.c.2m.*22æ.q.175.4.3m.
1 Ratio ſumitur dupliciter. ſ. ſtricte, & proprie, ſecúdum quod nomen rationis ſumitur ab inquiſitione & diſcurſu, uel ſecundum quod ratio dicit quandam obumbrationem intellectualis naturæ, ut dicit Iſaac, quod ratio oritur in umbra intelligentiæ. & ſic rationale, eſt differétia animalis, & Deo non conuenit, nec angelis. Alio modo ſumitur ratio communiter ſiue metaphorice, ſcilicet pro qualibet cognitione uirtutis non impreſſæ in materia & ſic rationale communiter conuenit Deo & angelis, & hominibus. 1ª. quæſt. 29.3.4m.*quæſt.51.1.2m.*quæſt. 62.8.2m.* 22æ. quæſt.49.5.3m.
2 Ratio rei dicitur tripliciter.ſ. quæ non habet fundamentum in re, neque proximum, neque remotum, ſicut ratio chimeræ, & alia fictitia, & ratio rei ratiocinatus, quæ cognita ſunt in cognoſcente ſecundum modum cognoſcentis, & ratio rei rationabilis. 1ª.q.16.3.2m.*22æ.q.1.2.c. principio.*6.2m.
3 Ratio dicitur dupliciter.ſ. per eſſentiam, & per participationem. 3ª.q.18.2.c.1m.
4 Ratio dupliciter inducitur, ad aliquid probandum.ſ. uel ſufficienter, ſicut in ſcientia naturali inducitur ratio ſufficiens ad probandum quod motus cæli ſemper ſit uniformis uelocitatis, uel quæ non ſufficienter probet aliquam radicem ſed quæ radici iam poſitæ, oſtendat congruere conſequentem effectum. ſicut in aſtrologia ponitur ratio eccentricorum & epicicyclorum. 1ª.q.32.1.2m.
5 Ratio hominis eſt perfecta dupliciter.ſ. perfectione naturali.ſ. lumine rationis & perfectione ſupernaturali [illegible] uirtutibus theologicis: quarum prima, perfectius habetur. ſed ſecunda eſt maior. 12æ.q.68.2.c.
6 Ratio bene ordinatur per actus omnium uirtutum dupliciter ſcilicet uel in ſe per uirtutes intellectuales, uel circa interiores paſſiones ſeu exteriores operationes, per uirtutes morales 22æ.q.1.c.2.c.
1 Aliquid præfuit in rationibus cauſalibus dupliciter.ſ. ut fiédú à Deo tantum, ut corpus hominis, uel à creatura 1ª.q.71.1.1m.*q.91.2.4m.*q.92.4.3m.
8 Rationes ſeminales, primo ſunt in uerbo Dei: ſecundum rationes ideales: ſecundo in elementis mundi, ut in cauſis uniſalibus: tertio in cauſis particularibus: quarto í ſeminibus 1ª.q.115.2.c.
9 Semper remoto aliquo de ratione alicuius, remouetur illud. 22æ.q.67.5.c.*12æ.q.18.1.c.*3ª.q.86.4.1m.
10 Virtutes naturales inquantum ſunt originatæ à rationibus idealibus poſſunt dici rationes: nó autem inquantum ſunt in materia corporali. 1ª.q.115.2.1m.
11 Rationes ideales poſſunt dici cauſales, & non ſeminales ſeminales autem poſſunt dici cauſales. 1ª.q.11[illegible].4m.
12 Rationes ſeminales ſunt uirtutes rerum, actiuæ & paſſiuæ. 1ª.q.115.2.c.
13 Ratio & intellectus ſunt realiter eadem potentia. 1ª.q.79.8.c.*q.83.4.c.2m.*22æ.q.45.5.3m.*quæ.[illegible] c.2m.*3ª.quæſt.18.3.2m.
14 Ratio & ſenſus differunt obiecto, ſed ratio & intellectus differunt in ſolo modo cognoſcendi. ideo ratio pertingit ad perfectionem intellectus, non autem ſenſus ad perfectionem rationis. 1ª.q.59.1.1m.*quæſt.79.8.3m.*12æ.quæſt.51.1m.
15 Certitudo rationis, eſt ex intellectu, ſed neceſſitas rationis, eſt ex defectu intellectus. 22æ.q.4.5.2m.
16 Ratio practica eſt cauſatiua & apprehenſiua rerum, ſpeculatiua uero eſt tantum apprehenſiua, 22æ.q.83.1.c

17 Nihil

17 Nihil firmiter conſtat ſecundum rationem ſpeculatiuam, niſi per reſolutionem ad prima principia indemonſtrabilia: nec ſecundum rationem practicam: niſi per ordinationem ad vltimum finem, qui eſt bonum commune, 12æ. q. 90. 2. 2m

18 Ratio practica eſt circa operabilia ſingularia, & contingentia, non autem circa neceſſaria, ſicut ratio ſpeculatiua, 12æ q. 91. 3. 3m

19 Ratio ſuperior & inferior, ſunt realiter eadem potentia, quæ reſpectu æternorum, dicitur ſuperior, ſed reſpectu temporalium, dicitur inferior, 1a. q. 79. 10. ° 12æ. q. 74. 7. c

20 Ratio ſuperior & inferior, non differunt ſecundum diuerſa obiecta, ſicut practicum & ſpeculatiuum, ſed per diuerſa media, 1a. q. 79. 9. c

21 Ratio ſuperior dupliciter inhæret æternis, ſcilicet conſiderando ea ſecundum ſe, & ut regulas agendorum conſulendo. Ideo eſt ſpeculatiua & practica, 1a. q. 79. 9. c. ° 12æ. q. 74. 9. c. ° 22æ. q. 45. 3. c

22 In ratione, ſunt duo ſcilicet actus, ut intelligere & ratiocinari, & aliquid conſtitutum per actum eius triplex, ſcilicet primo diffinitio, ſecundo enunciatio, tertio ſyllogiſmus uel argumentatio, 12æ. q. 90. 1. 2m

23 Applicatio ad opus, eſt finis rationis practicæ, 22æ. q. 47. 2. 3m. ° 3. c

24 Ratio eſt primum principium omnium actuum humanorum, & omnia alia principia eorum, obediunt rationi, ſed diuerſimode, 12æ. q. 58. 2. c. ° q. 90. 3. c. ° 100. 1. c. ° quæſt. 105. 1. 3m

25 Quilibet actus rationis, ſe extẽdit ad quamlibet materiam moralem, 22æ. q. 54. 2. c

26 Ratio habet vim mouendi, à uoluntate, quia ex hoc quod aliquid vult finem, ratio imperat de iis quæ ſunt ad finẽ. 12æ. q. 17. 1. c. ° q. 90. 1. 3m

27 Omnis inquiſitio rationis procedit à ſimplici intuitu principiorum per intellectum, & terminatur ad ipſum per reſolutionem, 1a. q. 79. 1. c. ° 12. q. ° 12æ. q. 91. 2. 2m. ° q. 100. 1. c. ° 22æ. q. 8. 1. 2m. ° q. 114. 1. c

28 Idem poteſt eſſe ratio diuerſorum excedens, ut diuina eſſentia, non autem adæquata, 1a. q. 14. 7. 3m. ° q. 55. 3. 3m

29 Ratio eſt ordinis uirtute morali acquiſita, 12æ. q. 51. 2. 3m. ° q. 83. 1. 3m

1 ¶Rationale dicitur dupliciter: ° primo quidẽ ſumitur ſtricte & proprie, ſecundum quod ratio dicit quãdam obumbrationem intellectualis naturæ, ex eo quod non ſtatim ueritatem agnoſcit, ſed inquirendo per diſcurſum inuenit, & ita rationale, eſt differentia animalis, quo modo nec Deo competit, nec angelis. ° Quandoq; autem ſumitur communiter pro qualibet cognitione immateriali non impreſſæ in materia, & ſic communiter conuenit Deo, angelis, & hominibus. Illa enim ſubſtantia, intellectualis dicitur proprie, cuius tota cognitio, ſecundum intellectum eſt: cognoſcit enim ſubito quæ ſibi offeruntur ſine diſcurſu. Anima uero cum diſcurſu. & ideo non proprie intellectualis, ſed rationalis dicitur, 1a. q. 51. 1. 2m. ° 22æ. q. 83. 10. 2m

2 Rationale conuenit Deo & angelis ſupereminenter, 1a. q. 19. 3. 4m. ° 22æ. q. 83. 10. 2m

3 Rationale dicitur dupliciter, ſcilicet per eſſentiam, & per participationem, 1a. q. 13. 2. 2m. ° 10. ° 4. 5. c ° 12æ. q. 50. 4. c

4 Rationale & ſenſibile, ut ſunt differentiæ, ſumuntur ab anima rationali, & ab anima ſenſitiua, non autem à potentia rationis, & potentia ſenſus: licet per has naſcantur, 1a. q. 76. 3. 1m. ° q. 77. 1. 7m. ° 3. c. ° 12æ. q. 110. 4. 4m

1 ¶Reatus pœnæ, eſt effectus peccati per accidens tantum, & diſpoſitiue, 12æ. q. 87. 1. c

2 Non omnium peccatorum eſt idem reatus, 3a. q. 88. 1. c

3 Reatus manet poſt actum peccati, 12æ. q. 87. 6. c

1 Rebellis & contumax, ſemper occidebatur, in ueteri lege, 12æ. q. 105. 2. 9m

1 ¶Recipere, pati, & huiuſmodi, dicuntur æquiuoce de intellectu, & materia prima, 1a. q. 50. 2. 2m

2 Non omne receptiuum, oportet eſſe denudatum ab omni natura determinata, ſed tantum à natura recepti, 1a. q. 75. 2. c

1 Rectitudo duplex, ſcilicet circa exteriora, & quæ dicit debitum ordinem ad finem, & ad legem Dei. Prima eſt iuſtitiæ ſecunda uero eſt omnis virtutis, 12æ. q. 55. 4. 4m

1 ¶Redemptio. ° Ad redemptionem requiruntur duo, ſcilicet ſolutio, & pretium. Et utrunque immediate conuenit ſoli Chriſto, ſed principaliter toti Trinitati 3a. q. 48. 5. c

2 Chriſtus eſt redemptor noſter dupliciter, ſcilicet liberãdo à diabolo, & reconciliando nos Deo, 3a. q. 41. 6. 3m

1 ¶Redundantia fit in corpus, ex iis quæ ſunt in anima, niſi in Chriſto patiente, ° in quo illa naturalis habitudo quæ eſt animæ ad corpus, ſubiacebat uoluntati diuinitatis ipſius, ex qua factum eſt, quod beatitudo remaneret in anima, & non deriuaret ad corpus: ſed caro pateretur quæ cõueniunt naturæ paſſibili, 12æ. q. 3. 3. c. 3m. ° q. 4. c. ° q. 75. 4. 1m. ° 2m. ° 22æ. q. 271 ° 4. 1m. 2m ° 3a. q. 14. 1. 2m. ° q. 15. 5. 3m. ° 6. c. ° 9 3m. ° q. 19. 3. 3m. ° q. 28. 2. 3m. ° q. 45 2. c. 1m. ° q. 46. 2. c. 2m. ° 8. c. 2m. ° q. 49. 6. 3m. ° q. 54. 2. c. ° q 79. 2. 3m

1 ¶Reduplicatiue terminus, ſumitur quandoque pro ſuppoſito, ſed magis proprie pro natura, quia ſumitur in vi prædicati, 3a. q. 16. 10. 11. 12. c

2 Quod conuenit alicui cum reduplicatione, nõ ſemper conuenit ei ſimpliciter ſine ea, 3a. q. 16. 10. 3m

1 ¶Regere & gubernare, eſt proprie rationis, 22æ. q. 47. 12. c

1 ¶Regnum Dei principaliter eſt in interioribus, conſequenter in iis, ſine quibus illa non poſſunt eſſe non autem in differentibus, 12æ. q. 108. 1. 1m

1 ¶Regula actuum humanorum duplex, ſcilicet humana ratio, & lex æterna, ſcilicet Deus. ° Sicut etiam eſt duplex regula uoluntatis hominis, ſcilicet regula regulans, id eſt, uoluntas diuina, & regula regulata, id eſt, uoluntas unius hominis, reſpectu uoluntatis alterius. Nam uoluntas unius hominis, ſecundum ſe conſiderata, non eſt regula uoluntatis alterius, ſed in quantum uoluntas proximi, eſt hærere uoluntati Dei, quod fit per conſequens regula ſecundum primam regulam, 12æ. q. 19. 4. c. ° q. 21. 1. c. ° q. 61. 3. 4. c. ° q. 71. 5. c. ° q. 74. 7. c. ° q. 90. 2. c. ° 22æ. q. 3. 6. c. ° q. 8. 3. 3m. ° q. 17. 1. c. ° q. 19. 7. c. ° q. 23. 3. 6. c. ° q. 37. 2. 1m. ° q. 45. 2. c. ° q. 15. 4. 2. 2m

2 Aliquid continetur in regula dupliciter, ſcilicet ut finis, id eſt, actus uirtutum, & ut exercitium exterius, id eſt, iſta uota ſcilicet obedientiæ, paupertatis, & continentiæ, ad quæ omnia alia ordinantur, 22æ. q. 18 9. c

Vtraque religio, ſcilicet monachorum, & canonicorum regularium, ordinatur ad opera uitæ contemplatiuæ: inter quæ præcipua ſunt ea quæ aguntur in diuinis myſteriis, ad quæ ordinatur directe, ordo canonicorum regularium: quibus per ſe competit quod ſint clerici religioſi. Sed ad religionem monachorum, non per ſe competit: ut ſint clerici religioſi: ut habetur in decretis. Et quamuis ordo monachorum, ſit arctioris obſeruantiæ ſi monachi eſſent laici, liceret tranſire ab ordine monachorum, ad ordinem canonicorum regularium, non autem conuerſo: ut habetur in decretis, ubi dicitur: Mandamus & uniuerſaliter interdicimus, ne quis canonicus regularis profeſſus, niſi (quod abſit) publice lapſus fuerit, monachus efficiatur. Sed ſi monachi ſint clerici, ſacris myſteriis obſequentes habent id quod eſt canonicorum regularium, cum maiori arctitudine. Et ideo tranſire licitum erit de ordine canonicorum regularium, ad ordinem monachorum, petita tamen ſuperioris licentia, ut dicitur in decretis, 22æ. q. 18 8. 2m

1 ¶Relatio ſecundum eſſe eius, eſt aliquid, non autem ſecundum rationem eius, ſed eſt aliquid. Alia uero prædicamenta, ſunt aliquid utroque modo, 1a. q. 28. 1. 2. c

2 Relatio realis, eſt eorum quæ ad inuicem habent ordinem & inclinationem, 1a. q. 28. 1. c

3 ° Subiectum ſecundum rationem eius, nihil ponit in ſubiecto, 1a. q. 28. 1. 2. c

4 Omnis relatio fundatur in qualitate, uel quantitate, uel actione uel paſſione, 1a. q. 28. 1. c

5 Relatio quæ eſt accidens, præſupponit diſtinctionem ſuppoſitorum, non autem relatio ſubſiſtens, ſcilicet diuina, ſed eam ſecum fert, 1a. q. 40. 2. 4m

6 Relatio duplex, ſcilicet realis, & rationis, 1a. q. 28. 1. c

7 Relationes differentes ſpecie, nõ poſſunt terminare eandẽ relationem in ſpecie, contra præpoſitinum, 1a. q. 32. 2. c

8 Aliquando ex parte unius extremi, eſt tantum una relatio, & ex parte alterius, ſunt multæ, 3a. q. 35. 5. 3m

9 Relatio in patre, differt ſpecie à relatione in matre, 3a. q. 35. 5. 3m

10 Vnitas & pluralitas ſpecifica relationum, ſumitur ex cauſa, numeralis, autem ex ſubiecto, nulla uero ex termino, 3a. q. 35. 5. c

11 Idem ad ſeipſum, non refertur aliqua relatione reali, 1a. q. 42. 1. 4m. ° q. 45. 3. 2m

12 Relatio realis requirit diſtinctionem ſuppoſitorum, non autem relationis, 1a. q. 13. 7. c. ° q. 42. 1. 4m

13 Relatio denominans numeralis, eſt relatio rationis tantum, generica uero, & ſpecifica, eſt relatio realis, 1a. q. 13. 7. c. ° q. 28. 1. 2m. ° 4. 1m. ° q. 42. 1. 4m

14 Alia ratione refertur dominus ad ſeruum, & ſeruus ad dominum, 1a. q. 13. 8. 2. 2m. ° 22æ. q. 81. 1. 3m. ° 3a. q. 20. 1. 2m. ° 2. c

15 Relatio

15 Relatio eſt ens reale, licet non omnis, 1ª. q. 13. 7. c. ° quæſt. 28. 1. c
16 Relatio realis requirit duo extrema realia, 1ª. q. 13. 7. c. ° q. 28. 1. 2m. ° 3. 1m
17 Neceſſe eſt, quod procedens, & id à quo procedit, quando ſunt eiuſdem naturæ, ſint in eodem ordine, & habeat relationes reales, 1ª. q. 42. 1. c
18 In iis tantum, in quibus eſt eadem ratio ordinis ex vtroque termino, eſt mutua relatio realis, ut in omni relatione conſequente quantitatem, 1ª. q. 13. 7. c. ° q. 28. 1. c
19 Quando unum relatiuorum dependet ex altero, & non econuerſo relatio eſt realis, tantum in dependente, 1ª. q. 28. 1. c
20 Relationes conſequentes actionem & paſſionem, ſunt reales in vtroque termino, ut motiuum, & mobile, pater & filius, 3ª. q. 13. 7. c
21 Relationes conſequentes tantum operationem intellectus in rebus, ſunt relationis rationis tantum: ſed quæ ſunt inter uerbum & intellectum ſunt relationes reales, 1ª. q. 13. 7. c. ° q. 28. 1. 4m. ° 4. 1m
22 Relatio ſcientiæ ad ſcibile, eſt relatio realis, econuerſo autem, eſt relatio rationis tantum, 1ª. q. 6. 2. 1m. ° q. 13. 7. c. ° 3ª. q. 35. 5. 3m
23 In quibus differt intellectus & intellectum, volens & volitum, poteſt eſſe relatio realis ſcientiæ ad ſcibile, voluntatis ad rem uolitam, non autem in Deo, 1ª. q. 28. 4. 1m
24 In relatione ſunt aliqua ſecundum rationem tantum, non autem in aliquo alio genere, 1ª. q. 28. 1. c
25 Omnis reſpectus ad non ens eſt relatio rationis tantum, 1ª. q. 13. 7. c
26 Relatio rationis non eſt inhærens, 1ª. q. 28. 1. c
27 Relatio rationis contingit quadrupliciter, ſcilicet uel quando relatio non habet aliquid in rei natura, ſupra quod fundatur. Et inde eſt, quod quandoque contingit, quod relatio eſt realiter in vno, & non in alio, quia in uno habet modum, quendam ſupra quem fundatur, quem non habet in alio: ſicut eſt in omnibus illis relationibus, in quibus Deus ad creaturam refertur, quæ quidem realiter ſunt in creatura, & non in Deo. Vel quando relatio non habet aliquam realem diuerſitatem inter extrema, ſicut relatio identitatis. Et ideo hæc nihil ponit ſecundum rem, ſed ſolum ſecundum rationem vocum dicitur, idem eidem idem. Vel quando deſignatur relatio aliqua entis ad non ens, ut cum dicitur, quod nos ſumus priores iis qui futuri ſunt. Vel quando ponitur relatio ipſius relationis. Ipſa enim relatio per ſeipſam refertur, & non per aliam relationem. Et hos vltimos duos modos ponit Auicenna: ſed primi duo poſſunt extrahi etiam ex uerbis Philoſophi, 1ª. q. 13. 7. c
28 Ratio relationis, dependet ex termino, ſicut & motus, ſed eſſe eius, dependet ex ſubiecto, 3ª. q. 2. 7. 2m
29 Relatio innaſcitur aliquando, ex motu utriuſque termini, & aliquando ex motu alterius termini tantum, 3ª. quæſt. 2. 7. c
30 Relatio realiter poteſt alicui de nouo aduenire, ſine mutatione eius, 1ª. q. 13. 7. c. ° 3ª. q. 16. 6. 2m
31 Omnis relatio incipiens ex tempore, ex aliqua mutatione cauſatur, 3ª. q. 2. 8. c
32 Actionis & paſſionis, in quantum implicant motum, ſunt aliud à relationibus quæ ex eis conſequuntur, 17. quæſt. 4r. 1. 2m
33 Relationes non recipiunt magis, & minus, 12æ. q. 52. 4. c
34 Relatio eadem numero, eſt in omnibus, ſimul trahentibus idem, 3ª. q. 35. 5. 3m
35 Aliquando ex parte unius extremi, eſt tantum una relatio, & ex parte alterius multæ, 3ª. q. 35. 5. 3m
36 Nulla relatio refertur ad ſe, nec ad aliam per aliam relationem, ſed per ſeipſam, 1ª. q. 42. 1. 4m. ° q. 4. 3. 2m
37 In diuinis ſunt quædam relationes reales, 1ª. q. 28. 1. c
38 In diuinis ſunt tantum quatuor relationes reales ſcilicet paternitas, filiatio, ſpiratio, & proceſſio, 1ª. q. 28. 4. c. 3. q. 30. 1. c. ° 2. c. 1m
39 Relatio in diuinis non eſt totum uniuerſale, nec oes ſimul ſunt aliquid maius, quàm vna tantum, 1ª. q. 42. 4. 3m
40 Relatio in diuinis, poteſt tripliciter conſiderari: ſcilicet, ut relatio abſolute, ut diuina conſtituens perſonas, tertio ut operatio. Primo modo ſequitur operationem, & proceſſionem, ſecundum noſtrum modum intelligendi: ſecundo econuerſo: tertio ſunt ſimul, 1ª. q. 40. 4. c
41 Oriri uel procedere, non conuenit relationibus diuinis, 1ª. q. 28. 3. 3m
42 Relatio & eſſentia in diuinis, ſunt idem realiter, & differunt ratione, 1ª. q. 28. 2. c. ° q. 29. 4. c. ° q. 39. 1. c. ° q. 40. 1. c. 1m. ° q. 41. 1. 2m. ° q. 42. 6. 3m
43 Relatio in diuinis, ut comparatur ad eſſentiam, & ſimilis relationi identitatis, non autem ut comparatur ad terminũ, 1ª. q. 28. 1. 1m
44 Relationes ſunt in eſſentia Dei, per identitatem tantũ, ſed in perſonis, vt in ſuppoſito, 1ª. q. 40. 1. 2m
45 Relationes in diuinis, ſunt realiter ipſæ perſonæ, & in perſonis, 1ª. q. 30. 2. 1m. ° q. 32. 2. c. 2m. ° q. 40. 1. c. ° 2. c. 1m. ° q. 41. 6. c. ° q. 42. 3. 2m
46 Relatio in diuinis, ut origines, ſunt idem re, & differunt ratione, quia origines, ſignificantur per modum actus, ut generatio, relationes uero ut forma, 1ª. q. 40. 2. c. ° quæſt. 41. 1. 2m
47 Sed nõ ſunt realiter in Deo, nec extra Deum, nec Ipſe Deus, 1ª. q. 13. 7. c. fi. ° 2m. ° 4m. ° q. 28. 1. 3m. ° 4. c
48 Nec ſunt reales, ſed rationis tantum, 1ª. q. 62. 1m. ° q. 13. 7. c. ° q. 28. 1. 3m. ° q. 32. 2. c. fi. ° q. 45. 3. 1m. ° 3ª. q. 35. 5. c
49 Relationes Dei ad creaturas, ſunt etiam in Deo, ſecundum rationem & intellectum noſtrum, & angelicum, & diuinũ 1ª. q. 13. 7. 2m. ° 4m
50 Relationes Dei ad creaturas, non multiplicantur in intellectu Dei, ſicut in intellectu noſtro, 1ª. q. 28. 4. 1m
51 Non derogat ſimplicitati diuinæ, quod multæ relationes Dei ad creaturas, prædicentur de Deo, 1ª. q. 32. 2. c. fi.
1 ¶ Relatiuum duplex, ſcilicet ſecundum eſſe, & ſecundum dici, 1ª. q. 13. 7. 1m
2 Diuerſitas relationum triplex ſcilicet realium in utroque termino, uel in altero tantum, uel in neutro, 1ª. q. 13. 7. c
3 Relatiuum in diuinis, dicitur quadrupliciter ſcilicet, quod refertur ſecundum nomen ſuum, cauſans uel conſequens relationem, implicans eam, & quod ponitur pro ea, 1ª. q. 13. 7. 1m
4 Relatiua non ſunt ſimul natura, niſi æqualiter mutuo referantur, 1ª. q. 13. 7. 6m
5 Relatiua non ſunt ſimul natura propter ordinem rerum, per hoc, quod unum eſt de intellectu alterius, & econuerſo, 1ª. q. 13. 1. 6m
1 ¶ Religio importat ordinem ad Deũ, ad quem ordinat hominem, 22æ. q. 81. 1. c. ° q. 94. 1. 1m
2 Religio dicitur à frequenti electione diuini cultus. Vel dicitur à reiterata electione Dei negligenter amiſſi. Vel dicitur à religando, 22æ. q. 81. 1. c
3 Religio eſt virtus, reddens debitum honorem Deo, 12æ. q. 10. 3. c. ° 22æ. q. 80. c. ° q. 81. 2. c. ° 3. c. ° q. 82. 2. c. ° q. 83. 3. c. ° q. 84. 1. c. ° q. 89. 4. 1m. ° q. 97. 1. c. ° q. 98. 2. ° q. 1. ° q. 103. 3. c. ° q. 127. 1. 4. c. ° q. 186. 1. c
4 Religio eſt alia uirtus a pietate, 22æ. q. 101. 3. 2m. ° quæſt. 102. 1. 1m
5 Religio eſt una virtus, quia exhibet reuerentiam Deo ſub una ratione ſcilicet, ut Deus eſt primum principium creationis & gubernationis rerum, 1æ. q. 1. 3. c. ° 4. 1m. ° 2m
6 Religio cæteris uirtutibus præſtat, 22æ. q. 81. 1m. ° 4. 1m. ° 8. 1m. ° q. 88. 5. c. ° q. 186. 1. 1m
7 Religio præfertur aliis uirtutibus moralibus, 22æ. q. 81. 7. c. ° q. 88. c. ° q. 185. 2. c
8 Sicut religio eſt quædam proteſtatio fidei, ſpei, & charitatis, quibus homo primordialiter ordinatur in Deum ſic pietas eſt quædam proteſtatio charitatis ad parentes & patriam, 22æ. q. 10. 3. 1m
9 Sicut religio per excellentiam dicitur pietas, ſic latria dicitur dulia, in quantum Deus eſt excellenter pater & dominus, 22æ. q. 103. 3. 1m. ° q. 106. 1. 1m
10 Omnia illa per quæ Deo reuerentia exhibetur, pertinent ad religionem, 22æ. q. 83. 3. c
11 Religioſi non ſubiiciunt ſe homini propter hominem, ſed propter Deum, 22æ q. 81. 1. 5m
12 In religione conſiderantur duo ſcilicet cultus Dei, & Deus. Primum eſt materia & obiectum eius ſecundum uero, eſt finis eius, 22æ. q. 81. 5. c
13 Religio eſt in uoluntate. Ideo ordinat actus aliarum poteſtatum, ad Dei reuerentiam, 22æ. q. 82. 3. 1m. ° q. 83. 5. c
14 Omnes actus eius, pertinent ad cultum Dei, uel ſeruitutem eius. Primum reſpicit excellentiam Dei, ſecundum vero, ſubiectionem hominis, 22æ q. 81. 3. 2m
15 Religio habet duplices actus, ſ. elicitos, ut ſacrificare, adorare, & huiuſmodi & imperatos, ſ. actus aliarum uirtutum 22æ q. 81. 1. 1m. ° q. 85. 3. c. ° q. 18. 1. 2m. ° q. 1. 1. c
16 Religio habet duplices actus ſcilicet interiores, ut principales & per ſe, & exteriores, ut ſecundarios, & propter interiores, 22æ. q. 81. 7. c. ° q. 82. prin. ° q. 84. 2. c. ° q. 85. 2. a
17 Religio nominat ſtatum perfectionis, 22æ. q. 186. 1. c

18 Religio

18 Status religionis, ordinatur ad perfectionem charitatis, ſicut ad finem. 22æ. q.186.7.1m.°. 2.c.°.q.187.2.c.°.quæſt.188. 2.7.c.

19 Religio eſt ſtatus pœnitētiæ, exercitium, & ſchola perfectionis.22æ q.186.1.4m.°.2.c.°.3 c.5m.°.5.c.°.q.187.6.1.°.quæſ. 188.1.c.°.q.189.1 c.3.

20 Status religionis, eſt ſpiritualis militia perficientibus, & exercitium tyrocinij incipientibus. °Nam ordines ſacri præexigunt ſanctitatem: ſed ſtatus religionis eſt exercitium quoddam ad ſanctitatem aſſequendam. Vnde pondus ordinum imponendum eſt parietibus, tam per ſanctitatem deſiccatis. ſed pondus religionis deſiccat parietes. i. homines ab humore uitiorum.22æ.q.18.1.3m.

21 Status religionis, præfertur eleemoſynis, & virginitati ſecularium, quia viuentes in monaſterijs ad hoc quod inhæreant Deo poſtponunt propriam uoluntatē, & omnia quæ poſſunt habere. Sed uirgines ad hoc poſtponunt uenereas uoluptates. Et ideo uirginitas non ſimpliciter eſt maxima uirtutum.12æ.q.98.5.2m.°.3m.°.22æ.q.152.5.b.°.c. °.q.186.8.c.

22 Status religionis poteſt conſiderari tripliciter, ſ. vt exercitiū tendendi ad perfectionem charitatis, ut quietās, & ut holocauſtum.22æ.q.186.7.5.

23 Difficilius ſeruantur præcepta Dei in ſeculo, quàm in religione.22æ.q.189.1.5.

24 Omnis religio, ſumpſit originem à diſcipulis Chriſti. 22æ.q. 188 7.c.ſi.

25 Voluntaria paupertas requiritur ut primum fundamentū, ad perfectionem religionis.22æ.q.186.3.0.°.4.c.4m.

26 Habere aliquid proprium, repugnat perfectioni religionis, non autem habere aliquid in cōi: ſed aliqualiter impedit, ſi ſuperabundet.22æ.q.188.7.0.

27 Ad perfectionem religionis, requiritur perpetua continētia. 12æ.q.98.11 c.ſi.°.q.186.4.0.

28 Obedientia requiritur ad ° perfectionem religionis: qa cum religio ſit diſciplina & exercitium tendendi ad perfectionem, neceſſaria eſt directio alicuius quaſi magiſtri, quem omnino ſequatur proficiens, quod ſit per obediētiam ad maiores.22æ.q.186.5.0.

29 Votum triplex requiritur ad perfectionem religionis. ſ. uotum paupertatis, continentiæ, & obedientiæ. 12æ.q.198.4. c.°.22æ.q.186.6.0.

30 Perfectio religionis integratur ex prædictis tribus uotis.22æ. q.186.7.0.°.q.188.1.2m °.2.2m.

31 Votum obedientiæ eſt præcipuum inter tria uota religionis. 22æ.q.186.8.0.°.q.188.7.1m.

32 Interiores actus uirtutum, non cadunt ſub uoto religionis, ſed religio ad eos ordinatur, uel ad finē.22æ.q.186.7.1m.

33 Ad religionem requiritur ſubtractio impedientium hoīem, ne totaliter feratur ad ſeruitium Dei.22æ.q.186.4.c.

34 Omnes obſeruantiæ religionum, ordinantur ad tria principalia uota, ad quæ etiam pertinet habitus, ut ſignum obligationis ideo ſimul datur, uel benedicitur cum profeſſione.22æ.q.186.7.2m.°.q.188.1.2m.

35 Per ingreſſum religionis, homo totaliter ſe mancipat Dei obſequiis.22æ.q.189.3.c.3m.

36 In ingreſſu religionis, recipitur tanta gratia, quanta recipit in baptiſmo, & remittitur omnis pœna. Sed hoc nō eſt qa talis ex ſe à ſatisfactione abſoluatur, ſed quia eo ipſo quod ſuam uoluntatem etiam in ſeruitutem redigit pp Deum plenariè iam pro omni peccato ſatisfecit, quam charitatē habet omnibus rebus mundi, de quibus tantum pōt dare, quod eleemoſynis omnia peccata ſua redimeret, & quantum ad pœnam.22æ q.189.3.3m.

37 Conſilium uel magna deliberatio non requiritur ad ingreſſum religionis ſecundum ſe, nec quo ad uires: ſed quo ad impedimēta, uel modos religionis p doctrinā maiorū, ab iis qui ſperantur prodeſſe, ut de ingreſſu religionis frequēter cōtingit, ex ignito ſermone pdicationis, uel ex uirtuoſa operatione, & excellētu uita doctoris.22æ.q.186.10.0.

38 Habens uotum, uel iuramentum minoris religionis, licite inducitur ad maiorem, non autem econuerſo, niſi diſpenſetur.22æ.q.189.9.3m.

39 Non licet inducere aliquem ad religionem, per falſam doctrinam.22æ.q.189.9.c.

40 Inducens alios ad religionem, non peccat ſi fiat ſine uiolentia, ſimonia, & mendacio ſed magnum præmium meretur.22æ.q.189.9.0.

41 Licet dare, uel accipere aliquid, pro uictu in monaſterio, ſi non ſit ſufficiens, non autem pro ingreſſu religionis, quia ſimonia eſt.22æ.q.100.3.4m.

42 Licet nutrire pauperes ad religionem, uel allicere munuſculis, licet non ſit licitum ex pacto aliquid dare uel recipere pro ingreſſu monaſterii.22æ q.189 9.c.°.q.190.3 4m.

43 Presbyteri curati, archidiaconi, poſſunt ſine licentia ingredi religionem.22æ.q.184.6.2.c 4m.°.q.189.7.0.

44 Non licet parentibus ingredi religionem, niſi prouiſo, quod filij educari poſſint.22æ.q.189.6.c.

45 Nō licet filiis ingredi religionē, ſi parētes ſine eis commode uiuere non poſſint.22æ.q.189.6.0.°.q.101.4.3m.°.4m

46 Seruus non poteſt recipi in religione, inuito domino eius. 22æ.q 88.8 2m.° 4m.°.q.189.5.c.6.3m.

47 Obligatus debitis prius debet ſoluere, quantum pōt, & tunc poteſt ingredi religionem licet non poſſit omnia ſoluere. 22æ.q.189.6.3m.

48 Puer ante pubertatem poteſt recipi in religione, de conſenſu parentum, ſed poſt, etiam eis inuitis.22æ.q.88.8.2m.°. 9 0.°.q 189.5.0.

49 Non exercitati in præceptis Dei, debent recipi ad religionē. 22æ.q.189.1.0.

50 Facilius conuertuntur ad religionem peccatores, quàm præſumentes de ſua innocentia.22æ.q.189.1.1m.

51 Recepti ſimoniace ſcienter poſt concilium generale, repellantur à ſuo monaſterio, ſine ſpe reſtitutionis, & ad perpetuam pœnitentiam, in arctiori regula debent poni, uel in alio loco eiuſdem ordinis, ſi arctior ordo non inuenitur. Si uero ante, debent poni in alio eiuſdem. Vel ſi non pōt, ſint in eodem, ne uagentur, ſed in loco inferiori. Si autem ignoranter, poſtquam renunciauerunt, poſſunt de nouo recipi, mutatis locis.22æ.q.100.6.5m.

52 Obligare ſe uoto, ad ingreſſum religionis, eſt laudabile ſecūdum ſe.22æ.q.88.9.0.°q 89.2.0.

53 Vouens ingredi religionem, tenetur intrare, quàm citius pōteſt, niſi poſuerit terminum.22æ.q.88.3.2m. °q 189.3.0.

54 Vouens ingredi religionem, non tenetur ibi perpetuo manere, niſi hoc intenderit.22æ.q.189.4 0.

55 Eadem ratio eſt de monachis, & de aliis religioſis, quo ad cōmunia omni religioni, non autem quo ad propria monachorum.22æ.q.183.2.2m.

56 Religioſi non tenentur habere perfectam charitatem, ſed ad hoc tendere, & ad hoc operam dare. 22æ.q.186.2.c.1m. °.9.c.

57 Nec ad ea quæ conſequuntur perfectionem charitatis, ſed ad hæc tendere, non contemnendu.22æ.q.186.2.c.

58 Nec ad omnia exercitia, per quæ uenitur ad perfectionem, ſed tantum ad taxata ſecundum regulam ſuam. 22æ.q. 186.2.c.

59 Nec ad omnia conſilia de particularibus melioribus, ſed ad eſſentialia religioni.22æ.q.186.2.3m.

60 Nec ad alia quàm ſeculares, niſi quæ ad eorum uota pertinent.22æ.q.110.4.5m.°q.187.3.0.

61 Nec ad opera manualia, pluſquam ſeculares, niſi ad quæ tenentur ex ſtatutis ordinis ſui.22æ.q.187.3.0.

62 Religioſus factus epiſcopus, non abſoluitur à tribus uotis religionis, quia nihil debet habere proprium, ſed eſt diſpenſator communium bonorum eccleſię. Sed per accidens nō tenetur obedire, ſi ſuperiorem non habeat, ſicut nec abbas.22æ.q.88.11 4m.°q.185.8.0.

63 °Profeſſi religionem, mortui ſunt mundo, & uiuunt Deo. Vnde non ſunt reuocandi ad uitam humanam occaſione cuiuſcunque euentus.22æ.q.88.11.1m.

64 °Nec religioſos oportet exire clauſtrum, ad corrigendū delinquentes.22æ.q.13.2.4m.ſi.

65 Profeſſus non debet exire religionem, ut parentibus ſubueniat, ſed procuret eis, ſicut poteſt cum licentia. 22æ.q.101. 4.4m.°q.189.6.1m.

66 Tranſgreſſio regulę, quo ad tria uota principalia religionis, eſt peccatum mortale, non autem quo ad alia, niſi propter præceptum uel contemptum. In quibus tamen aliis, ut eſt ſilentium, ſolitudo, abſtinentiæ, & uigiliæ graues. poſſunt prælati in religione ipſi ſecum diſpenſare, ſicut & cum aliis.22æ.q.88.11.4m.°q.185.8.0.°q.186.9.0.°q.188.5.c.

67 Licet religioſis, ex commiſſione prædicare, & ſimilia. 22æ.q. 187.1.0.°.4.2m.

68 °Religioſis competit principaliter intendere ſtudiis literarū pertinentium ad doctrinam, quæ eſt ſecundum pietatem. Aliis autem doctrinis intendere, non pertinet ad religioſos, quorum tota uita diuinis obſequiis mancipatur, niſi inquantum ordinantur ad ſacram doctrinam.22æ.q.188. 5.3m.

69 Licet eis aduocare pro monaſterio, p pauperibus, & uiduis, non autem propter aliquod mundanum.22æ.q.71.2.0.°. q.188.3.2m.

70 Licet eis tractare negocia ſecularia, moderatè, cum licen-

tia, ex charitate, non autem ex cupiditate. 22æ. q. 18. 3. 2m. *. q. 187. 2. o. *q. 188. 2. 2m. *. 189. 6. 1m.

71 Licet eis uiuere de eleemoſynis, quaſi debitis eis dupliciter. ſ. ratione neceſſitatis triplicis. ſ. infirmitatis, egeſtatis, & conſuetudinis & ratione operis quadruplicis. ſ. prædicationis, altaris, ſtudij, & donationis omnium bonorum ſuorum monaſterio 22æ. q. 187. 4. o.

72 Licet eis mendicare pro humilitate, neceſſitate, uel utilitate, non autem ex cupiditate, ſicut ſecularibus. 22æ. quæſt. 187. 5. o.

73 Licet eis uti uilibus ueſtibus, ad contemptum ſeculi, ad pœnitentiam, & humilitatem. 22æ. quæſt. 169. 1. 2m. *quæſt. 187. 6. o.

74 Religioſis militibus licet bellum facere, auctoritate principis, non autem auctoritate propria. 22æ. quæſt. 188. 3. 4m *4. 2m.

75 Religioſi dicuntur dupliciter. ſ. communiter omnes, qui per fidem colunt Deum, & ſpecialiter, qui totam uitam ſuam dedicãt cultui diuino. 22æ quæſt. 81. 1. 5m. *. quæſ. 188. 1. 1m. *. 2. 2m.

76 Gradus religionis triplex, cui competit triplex gradus paupertatis. ſ. quia primum & ſummum gradum in religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum & prædicandum, quæ propinquiſſimæ ſunt perfectioni epiſcoporum ſecundum autem gradum tenent illæ, quæ ordinantur ad contemplationem, tertius eſt earum quæ occupantur circa exteriores actiones. 22æ. q. 188. 6. c. * 7. o.

77 Religionum aliquæ ordinantur ad opera uitæ contemplatiuæ, aliquę uero ad opera uitę actiuę 22æ. quæſt. 188 2. o. *. 3. 4. 5. c.

78 Religiones ſunt diuerſæ, principaliter ſecundum fines, ſecundario ſecundum exercitia 22æ. q. 188. 1. o. 6. c.

79 Quædam religio, conuenientiſſime inſtituta eſt ad prædicationes, confeſſiones, & alia huiuſmodi ſpiritualia. 22æ. q. 188. 4. o.

80 Et ad ſtudiũ, quia illud illuminat, remouet errores, prodeſt ad prædicandum, & huiuſmodi, domat luxuriam & auaritiam, & ualet ad obedientiam. 22æ. q. 188. 5. o.

81 Et aliqua ad militandum, non quidem propter aliquid mũdanum, ſed ad defenſionem diuini cultus, & proximi 22æ. q. 188 3. o. *. 4. 2m. *. 3m.

Summum gradum in religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum, & prædicandum, ſecundum uero quæ ad contemplandum, tertium autem quæ ad opera exteriora ſecunt. Et in ſingulis præeminent, quæ ſunt ad altiorem actum in eodem genere, uel ad plura, uel quæ habent ſtatuta conuenientiora ad ſuum finem conſequendum, non autem quæ eſt arctior. 22æ. q. 188. 6. o. *. q. 189. 8. 1m.

83 Religio principaliter eſt melior, cuius finis eſt potior, id eſt, ad maius, uel ad plura, ſecundario autem, quæ melius proportionatur fini. 22æ. q. 188. 6. o. *. q. 189. 8. c.

84 Religio tanto perfectior eſt ſecundum paupertatem, quanto habet eam magis proportionatam ſuo fini. 22æ. q. 188. 7. c. 1m.

85 Religio ordinata ad actiones corporales, eſſet imperfecta ſi careret diuitiis in communi, non autem aliæ. 22æ. q. 189. 7. c. *. q. 189. 8. 2m.

86 Religio ſolitariorum, eſt perfectior quàm ſocialis, ſed periculoſiſſima eſt imperfectis. 22æ. q. 188. 8. o.

87 Tranſire de una religione in aliam, non eſt laudabile ſecundum ſe, quia facilius proficitur in prima, & relicti ſcandalizantur, niſi forte propter magnam utilitatem, uel neceſſitatem. Sed laudabiliter tranſitur triplici ex cauſa. ſ. zelo profectioris religionis, uel quæ melius ſeruatur, licet ſit minor, uel propter infirmitatem. In primo debet peti licentia, propter humilitatem, ſed negari non poteſt: tamen ſi non conſtet, requiritur iudicium ſuperioris, ſicut & in ſecundo, ſed in tertio requiritur diſpenſatio. 22æ. q. 189. 8. o.

88 Nulla ſatiſfactio æquipollet pœnitentiæ religioſorum. 22æ. q. 189. 3. 3m.

89 Status ſecularium, periculoſior eſſe dicitur, quàm religionis ſtatus. 22æ q. 189. 1. 5m ſi.

90 Cum quis non poſſit Deo oblationem præſtare ex re aliena non poteſt uir ſeipſum Deo offerre, ſine conſenſu uxoris, cuius ſuum corpus conſummatione matrimonij eſſe dicitur. 5. q. 61. 1. o.

91 Sicut poſt carnalem copulam ſoluitur matrimoniũ per mortem carnalem, ita ante copulam carnalem, quod ſolum eſt uinculum ſpirituale, matrimonium dirimi poteſt, per ingreſſum in religionem, cum religio ſit quædam mors ſpiritualis. 5. q. 61. 1. c.

92 Poteſt mulier mortuo uiro ſpiritualiter per ingreſſum religionis alteri nubere, ſicut etiam idem ei licet, uiro defuncto morte corporali. 5. q. 61. 3. o.

¶Religioſi cruci fixi cũ Chriſto dicũtur, qui quibet arctioris diſciplinæ inſtituta ſubeunt, ſecundum Bedam. 3a. q. 46. 11. c.

¶Reliquiæ ſanctorum, uel diuina uerba, licite portant ſuſpẽſa ad collũ, ſi portẽtur ex fiducia Dei & ſanctorũ, quorum ſunt reliquiæ. Si aũt circa hoc attẽdatur aliqd aliud uanũ, puta qd uas in quo ſunt, eſſet triangulare, aut aliqd aliud huiõi, quod non pertineret ad reuerentiam Dei & ſanctorum, eſſet ſuperſtitioſum & illicitum. 22æ. q. 96. 4. 3m.

¶Remedium duplex contra malum. ſ. impediens futurũ, & remouens malum præſens. 12æ. q. 42. 6. 1m.

1 Reminiſcentia eſt inquiſitio eius, quod excidit à memoria, & prior ea eſt tantum in parte ſenſitiua, & tãtum in homine. 1a. q. 78 4. c. ſi. 5m. *. 12æ. q. 74. 3. 1m.

Ex parte memoratiue, non ſolum habet homo memoriam, ſicut cætera animalia, in ſubita recordatione præteritorum, ſed etiam habet reminiſcentiam, quaſi ſyllogiſtice inquirendo præteritorum memoriam, ſecundum indiuiduales intentiones. Et illam eminentiam habet cogitatiua & memoria in homine, non per id quod eſt proprium ſenſitiuæ partis, ſed per aliquam affinitatem & propinquitatem ad rationem uniuerſalem, ſecundum quandam refluentiam. Et ideo non ſunt aliæ uires, ſed eædem, perfectiores quam ſint in alijs animalibus. 1a. q. 78 4. c. ſi. 5m.

¶Remiſſio in puniendo, opponitur directè crudelitati, non autẽ ſeuitiæ. Nec eſt uitium, niſi ſit contra iuſtitiam. 22æ. q. 159. 2. 3m.

¶Remuneratio. *. Bona facta ſine gratia, remunerantur in præſenti. 22æ. q. 83. 16. o. *. quæſt. 178. 2. 1m. *. 3a. quæſt. 82. 6. c. *. 7. 3m.

¶Remunerator. *. Inquirentibus ſe, Deus remunerator eſt. 22æ. q. 2. 5. b. *. 3a. q. 56. 2. 3m.

¶Renitẽ. *. Licet uotum eorum, qui ſunt alterius poteſtati ſubditi, non ſit firmum, ſine conſenſu eorum, quibus ſubijciũtur, non tamen peccant uouendo, quia in eorum uotis intelligitur debita conditio, ſcilicet ſi ſuis ſuperioribus placuerit, uel ſi non renitantur. 22æ. quæſt. 88. 8. 4m. *. 3a. quæſt. 28. 4. o.

¶Reparatio. *. Reparari naturam humanam poſt lapſum, fuit congruentiſſimum ex parte Dei: quia in hoc manifeſtatur miſericordia, potentia, & ſapientia eius, & ex parte naturæ humanæ, & uniuerſi. 3a. q. 1. 1. c.

¶Reprobatio Dei, eſt pars prouidentiæ, reſpectu eorum qui excidunt à beatitudine: ſicut prædeſtinatio, reſpectu eorũ qui diuinitus ordinantur ad eam 1a. q. 23. 3. c.

2 Reprobatio addit ſupra præſcientiam, uoluntatem permittẽdi peccare, & inferendi pœnam æternæ damnationis. 1a. q. 23. 3. c.

3 Reprobatio Dei, non ſubtrahit aliquid de potentia reprobati ideo dicit impoſſibilitatem conditionatam ad gratiã, non autem abſolutam. 1a. q. 23. 3. 3m.

4 Deus reprobat aliquos homines. 1a. q. 23. 3. o. *. 4 c.

1 ¶Reptile eſt animal cuius corpus, non multum eleuatur à terra per inſtrumenta motus ſed repit ut collarũ, ut ſerpens, uel ut annulorum ut annuloſa, uel ut oris, ut quidam uermis, uel ut pennularum, ut piſces. 1a. q. 72. 2m.

2 Reptilium quædam ſunt aquatica, & quædam terreſtria: ideo commemorantur in ſcriptura cum utroque elemento. 1a. q. 71. o. *. q. 72. 1m.

1 Cum coniugij fines ſint ita à lege naturæ conſtituti, ut perpetuò liberi educentur, hæredeſq; inſtituantur, merito eodẽ iure uir ab uxore ſeparari non poteſt. Suppl. q. 67. 1. o.

2 Sive inſeparabilitas matrimonij inter prima præcepta legis naturæ ſiue inter ſecunda contineatur, ſub diſpenſatione cadere poteſt. Suppl. q. 67. 2. o.

3 Non licebat Dei mandato ſub lege Moyſi uxorẽ repudiare, ſed propter duritiam cordis Iudæorum illis permittebatur, ut maius malum euitaretur. Suppl. q. 67. 3. c.

4 Cum mulier quanto tempore uir uiuit alligata ſit legi uiri, non poteſt etiam repudiata alteri nubere, niſi ex diſpenſatione diuina et permiſſum fuerit. Suppl. q. 67. 4. o.

5 Ne temere uxorem uir repudiaret, prohibitum fuit ne ſemel ab eo repudiatam denuo in uxorem accipiat. Suppl. q. 67 5. c.

6 Repudij proxima cauſa eſt, odium uiri in uxorem, quod cum ex aliqua cauſa contrahatur, alias eſſe cauſas, ſed remotas, repudij fatendum eſt. Suppl. q. 67. 6. o.

7 Cauſa repudij in libello particulatim non ſcribebantur, ſed generatim. Suppl. q. 67. 7. c.

1 ¶Requiri ad aliquid contingit quadrupliciter. ſ. ut præparãs, perficiens, coadiuuans, & concomitans. 12æ. q. 4. 1. c.

2. Quan-

2 Quandocunque multa cognituntur ad unum neceſſe eſt unū eorum eſſe principale, 22æ.q.47.6.1m.

¶Res eſt unum de tranſcendentibus, ideo eſt communis, & indifferens, ad abſolutum & relatiuum. 1a.q.39.3.3m.

¶Reſpectus diuerſi Dei ad creaturam, ſunt in Deo ab æterno, 1a.q.13.7.3m.

1 RESTITUTIO eſt actus iuſtitiæ commutatiuæ, quia nihil aliud uidetur eſſe, quàm aliquem ſtatuere in poſſeſſionem certam, 22æ.q.61.princ.*q.62.1.0.*2.5 c.

2 Reſtitutio male ablati, eſt de neceſſitate ſalutis, quantum poſſibile eſt, 22æ.q.62.2.0.*q.79.3.2m.

3 Reſtitutio proprie, eſt tantum debita & in rebus exterioribus, quia ſupponit identitatem, ſed transfertur etiam ad actiones & paſſiones, 22æ.q.62.1.1m.*2m.

4 Quando res non eſt reſtituibilis, ſicut membrum mutilatum debet fieri recompenſatio quantum poſſibile eſt, 22.q.62.2 1m

5 Reſtitutio debet ſtatim fieri, uel dilatione tradi ab eo qui poteſt concedere uſum rei, quia implicat præceptum negatiuum *quod obligat ſemper, & ad ſemper, 22æ.q.33.2.c. * quæſt. 72.8.0.

6 Ante ſententiam iudicis ſufficit reſtituere ſimplum, ſed poſt eam, tenetur etiam ad pœnam pro culpa, 12æ.q.105.2.9m.* 22æ.q.2.3.0.*4.c.

7 Reſtitutio præfertur ſubuentioni parentum, niſi in extrema neceſſitate, 22æ.quæſt.31.3.3m*.quæſt.52.7.3m.* quæſt.62.5.4m.

8 Qui rem alienam accepit iniurioſe, uel ad ſui utilitatem, tenetur reſtituere etiam ſi amiſit eam. 22æ.q.62.6.0.

9 Quicunque eſt cauſa iniuſtæ acceptionis, directe, uel indirecte, tenetur ad reſtitutionem, 22æ.q.62.7.c.

10 Qui habet rem alienam, tenetur reſtituere, ratione rei, qui uero eam abſtulit, tenetur reſtituere, ratione actionis iniurioſæ, 22æ.q.26.6.1m.

11 Principes tenentur ad reſtitutionem, ſi latrones increſcăt, quia redditus quos habent, ſunt quaſi ſtipendia, ut conſeruent iuſtitiam, 22æ.q.62.7.c.3m.

12 Impediens aliquem iniuſte, ne acquirat præbendam, tenetur ad reſtitutionem ad arbitrium boni uiri non autem ſi iuſte impedit, 22æ.q.62.2.2m.

13 Sufficiens ſemina, uel tenens pecunia creditoris, ultra terminum præfixum, tenetur reſtituere: non quidem totum lucrum poſſibile, ſed ſecundum æſtimationem, penſatis periculis, laboribus, & expenſis, 22æ.q.62.4.1m.*2m.

14 Inueniens aliquid, quod de propinquo fuit alicuius, non habentis illud pro derelicto, tenetur ad reſtitutionem non autem ſi nunquam fuerat alicuius, ut gemmæ in littore, uel tantum antiquitus, ut theſauri, ſed conceduntur accupanti, tamen ſecundum leges ciuiles medietas debetur domino agri, 22æ.q.66.5.2m.

15 Quando unus totum reſtituit, alii non tenentur principali ſed debent refundere partem ſuam ſoluenti totum. 22æ.q.66.6 3m.*7.2m.

16 Reſtitutio poteſt fieri per confeſſorem ſecrete, ne crimen detegatur, 22æ.q.62.6.2m.

17 Reſtitutio ſemper debet fieri ei, à quo aliquid ablatum eſt. 22æ.q.62.5.0.

18 Si is cui reſtitui debet aliquid, mortuus eſt, debet dari hæredibus eius. 22æ.q.62.5.3m.

19 Si uero ignotus ſit, debet dari pauperibus, præmiſſa diligenti inquiſitione. 22.q.62.5.3m.

20 Si autem ſit multum diſtans debet ei mitti, præcipue ſi ſit res magni ualoris, uel debet depoſi. 22æ.q. 2.5.3m.

21 Quando prælatus iniuſte concedit res eccleſiæ, debet reſtitui eccleſiæ, ut deueniant ad ſucceſſorem eius. 22æ. quæſt.62. 5.4m.

1 ¶Reſurrectio ſignificatur per octauam triplici ratione, ſcilicet ad excludendum quorundam falſam opinionem, propter duplicem uitam, ſ. actiuam, & contemplatiuam, quarum una ſignificatur per quaternarium, & alia per ternarium, & qua reſurrectio octaua ætate erit, 12æ.q 102.5.1m.*3a.q. 70.2.3m.

2 Et erit miraculoſa ſimpliciter ſ. ex parte principii ſupernaturalis. i. Dei ſed erit naturalis ſecundum qualitatem termini, 1a.q.105 7 2m.

3 Omnes reſurgent in ætate iuuenili. non quidem quo ad numerum annorum, ſed quo ad ſtaturam, 3a.q.46.9.4m.

4 Omnes reſurgent immortales, & incorruptibiles, etiam ſecundum corpus, 1a.q 97.3.c.

5 Natura mortalitatis, non auferetur à reſurgentibus, ſed erūt eiuſdem ſpeciei, ſicut nunc. [illegible]

6 Corpora ſanctorum, poſt reſurrectionem erunt impaſſibilia proprie ex dominio animæ ſupra corpus & magis, in magis beatis, & non natura quinti corporis, ut quidam dicunt quia corpus quintum, non uenit materialiter ad compoſitionem corporis humani. Et impoſſibile eſt dicere, quod aliqua uirtus qualis eſt uirtus corporis cæleſtis tráſferat corpus humanum ad proprietatem gloriæ, qualis eſt impaſſibilitas corporis glorioſi cum immutationem corporis humani Apoſtolus attribuat uirtuti Chriſti. Et etiam non poteſt natura cæleſtis ita dominari in corpore humano, cum natura elementaris remaneat, cui ex eſſentialibus ſuis principiis paſſibilitas ineſt, 1a.q.97.3.c.

7 Hæc impaſſibilitas, non tollet ſentire, ſed omnes ſenſus beatorū, ſimul erunt in actu proprio per immutationē ſpiritualem ab obiecto exteriori, 12æ. q.3.5.c.

8 Tunc non erit uſus ciborum, uenereorum, ſomni, & huiuſmodi, 1a.q 97.3.c.

9 Neceſſarium fuit Chriſtum reſurgere quintuplici ratione. ſ. ad commendationem diuinæ iuſtitiæ, ad confirmationem fidei noſtræ ad ſubleuationem noſtræ ſpei, ad informationem uitæ fidelium, & ad complementum noſtræ ſalutis 3a.q.53.1.0.*2.c.*3.1m.

10 Chriſtus conuenienter reſurrexit tertia die, & non ſtatim, nec in fine mundi, ad confirmationem fidei, de humanitate & deitate eius, 3a.q.51.4 0.*q.53.2.0.

11 Chriſtus reſurrexit mane diluculo. 3a.q.51.4.3m.*q.53.2.5m *q.83.2.4m.

12 Corpus Chriſti reſurrexit glorioſum & integrum, cum qualibet parte eius, 3a.q.54.2.3.0.*q.55.6.4m.

13 Reſurrectio Chriſti non debuit primo manifeſtari omnibus, ſed gradatim. Et primo mulieribus. *ut mulier quæ primo nuncium mortis ad hominem detulit, primo etiam uitam reſurgentis Chriſti, in gloria nunciaret: & ſimiliter ut oſtēderetur quo ad aſſequendam gloriam, nihil facere ſexuū differētiam: ſed ſi maiori charitate ferueant, maiori etiam gloria refulgebunt in regno beatorum, 3a.q.26.2.c.*quæ. 55.1.0.

14 Nec immediate *ipſa reſurrectio debuit ab hominibus uideri ſicut eius aſcenſio ex, eo quod Chriſtus non redit reſurgēdo, ad uitam communiter hominibus notam, ſed ad uitā immortalem & Deo conformem: Et quia quæ ſupra hominem ſunt, per angelos debent nunciari hominibus: ideo reſurrectio, Chriſti debuit per angelos hominibus nunciari. 1a.q.55.2.0.

15 Chriſtus poſt reſurrectionem ſuam apparuit pluries, ut oſtēderet ueritatem reſurrectionis. Sed non conuerſatus eſt cum diſcipulis ſuis continue, ſicut prius, ut oſtenderet gloriam ſuam. 3a.q.55.3.0.

16 Chriſtus conuenienter & ſufficienter probauit reſurrectionē ſuam, duplici teſtimonio. ſ. angelorum ſacræ ſcripturæ, & argumentis, id eſt, ſignis euidentibus. 3a.q.55.6.0.

17 Chriſtus fuit primus reſurgens ſimpliciter. Sed aliqui prius ſecundum quid, quia iterum mortui ſunt. 3a.q. 27.5.c.ſi.*q. 53.3.0.*q.56.1.c.3m.

18 Qui cum Chriſto reſurrexerunt mortui ſunt iterum, ſecundum Auguſtinum & Hieronymum, licet Hieronymus aliquando uideatur dicere quod non. 3a.q.53.3.1m.

19 Chriſtus ſecundum diuinitatem, fuit cauſa ſuæ reſurrectionis, non autem ſecundum humanitatem, 3a. quæſt. 53. 4.0.

20 Reſurrectio Chriſti, eſt cauſa efficiens & exemplaris reſurrectionis noſtræ, quo ad corpora, & quo ad animas per gratiā tamen uirtute principalis cauſæ. i. iuſtitiæ Dei, 3a.q.54.2.c. *q.56.1 1.0 *.q.5[illegible].2.c.ſi.*.q.62.5.1m

21 Reſurrectio Chriſti, eſt cauſa exemplaris reparationis uitæ noſtræ, & mors Chriſti, deſtructionis mortis noſtræ: licet utraque ſit cauſa effectiua utriuſque, 3a.q.56.1.4m.*q.62.6.1m. *.3m.

22 Exemplaritas reſurrectionis Chriſti proprie ſe extendit tantum ad bonos licet efficiens cauſa eius proprie ſe extendat ad reſurrectionem tam bonorum quam malorum, 3a.q.56. 1.3m.

23 Fatendum eſt reſurrectionem eſſe, in qua anima ſuo corpori in perpetuum unietur. Suppl.q.75.1.c.

Neceſſe eſt ſicut unum, & ita & omnes reſurgere. Suppl.q.75. 2.0.

24 Reſurrectio ſimpliciter non eſt naturalis, ſed miraculoſa Sup. q.75.3.c.

25 Chriſtus ſua reſurrectione nos eterna reſurrectione donauit Suppl.q.76.1.0.

26 Chriſtus tuba. i. ſua uoce imperante dormientes excitabit. Suppl.q.76.2.0.

tia, ex charitate, non autem ex cupiditate. 22æ. q. 18. 3. 2m. *. q. 187. 2. o. *q. 188. 1. 2m. *. 189. 6. 1m.
71 Licet eis uiuere de eleemoſynis, quaſi debitis eis dupliciter. ſ. ratione neceſſitatis triplicis. ſ. infirmitatis, egeſtatis, & conſuetudinis: & ratione operis quadruplicis. ſ. prædicationis, altaris, ſtudij, & donationis omnium bonorum ſuorum monaſterio 22æ. q. 187. 4. o.
72 Licet eis mendicare pro humilitate, neceſſitate, uel utilitate, non autem ex cupiditate, ſicut ſecularibus. 22æ. quæſt. 187. 5. o.
73 Licet eis uti uilibus ueſtibus, ad contemptum ſeculi, ad pœnitentiam, & humilitatem. 22æ. quæſt. 169. 1. 2m. *quæſt. 187. 6. o.
74 Religioſis militibus licet bellum facere, auctoritate principis, non autem auctoritate propria. 22æ. quæſt. 188. 3. 4m *4. 2m.
75 Religioſi dicuntur dupliciter. ſ. communiter omnes, qui per fidem colunt Deum, & ſpecialiter, qui totam uitam ſuam dedicãt cultui diuino. 22æ quæſt. 81. 1. 5m. *. quæſ. 188. 1. 1m. *. 2. 1m.
76 Gradus religionis triplex, cui competit triplex gradus paupertatis. ſ. quia primum & ſummum gradum in religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum & prædicandum, quæ propinquiſſimæ ſunt perfectioni epiſcoporum ſecundum autem gradum tenent illæ, quæ ordinantur ad contemplationem, tertius eſt earum quæ occupantur circa exteriores actiones. 22æ. q. 188. 6. c. *. 7. o.
77 Religionum aliquæ ordinantur ad opera uitæ contemplatiuæ, aliquę uero ad opera uitę actiuę. 22æ. quæſt. 188. 2. o. *. 3. 4. 5. c.
78 Religiones ſunt diuerſæ, principaliter ſecundum fines, ſecundario ſecundum exercitia 22æ. q. 188. 1. o. 6. c.
79 Quædam religio, conuenientiſſime inſtituta eſt ad prædicationes, confeſſiones, & alia huiuſmodi ſpiritualia. 22æ. q. 188. 4. o.
80 Et ad ſtudiũ, quia illud illuminat, remouet errores, prodeſt ad prædicandum, & huiuſmodi, domat luxuriam & auaritiam, & ualet ad obedientiam. 22æ. q. 188. 5. o.
81 Et aliqua ad militandum, non quidem propter aliquid mũdanum, ſed ad defenſionem diuini cultus, & proximi 22æ. q. 188. 3. o. *. 4. 2m. *. 3m.
Summum gradum in religionibus tenent, quæ ordinantur ad docendum, & prædicandum, ſecundum uero quæ ad contemplandum, tertium autem quæ ad opus exterioſecum. Et in ſingulis præeminent, quæ ſunt ad altiorem actum in eodem genere, uel ad plura, uel quæ habent ſtatuta conuenientiora ad ſuum finem conſequendum, non autem quæ eſt arctior. 22æ. q. 188. 6. o. *. q. 189. 8. 1m.
82 Religio principaliter eſt melior, cuius finis eſt potior, id eſt, ad maius, uel ad plura, ſecundario autem, quæ melius proportionatur fini. 22æ. q. 188. 6. o. *. q. 189. 8. c.
84 Religio tanto perfectior eſt ſecundum paupertatem, quanto habet eam magis proportionatam ſuo fini. 22æ. q. 188. 7. c. 1m.
85 Religio ordinata ad actiones corporales, eſſet imperfecta ſi careret diuitiis in communi, non autem aliæ. 22æ. q. 189. 7. c. *. q. 18. 8. 2m.
86 Religio ſolitariorum, eſt perfectior quàm ſocialis, ſed periculoſiſſima eſt imperfectis. 22æ. q. 188. 8. o.
87 Tranſire de una religione in aliam, non eſt laudabile ſecundum ſe, quia facilius proficitur in prima, & relicti ſcandalizantur, niſi forte propter magnam utilitatem, uel neceſſitatem. Sed laudabiliter tranſitur tripliciter. ſ. zelo profectionis religionis, uel quæ melius ſeruatur, licet ſit minor, uel propter infirmitatem. In primo debet peti licentia, propter humilitatem, ſed negari non poteſt: tamen ſi non conſtet, ſequitur iudicium ſuperioris, ſicut & in ſecundo, ſed in tertio requiritur diſpenſatio. 22æ. q. 189. 8. o.
88 Nulla ſatisfactio æquipollet pœnitentiæ religioſorum. 22æ. q. 189. 3. 3m.
89 Status ſecularium, periculoſior eſſe dicitur, quàm religionis ſtatus. 22æ q. 189. 1. 5m ſi.
90 Cum quis non poſſit Deo oblationem præſtare ex re aliena non poteſt uir ſeipſum Deo offerre, ſine conſenſu uxoris, cuius ſuum corpus conſummatione matrimonij eſſe dicitur. 5. q. 61. 1. o.
91 Sicut poſt carnalem copulam ſoluitur matrimoniũ per mortem carnalem, ita ante copulam carnalem, quod ſolum eſt initiatum ſpirituale. matrimonium dirimi poteſt, per ingreſſum in religionem, cum religio ſit quædam mors ſpiritualis. 5. q. 61. 1. c.
92 Poteſt mulier mortuo uiro ſpiritualiter per ingreſſum religionis alteri nubere, ſicut etiam idem ei licet, uiro defuncto morte corporali. 5. q. 61. 3. o.
¶Religioſi crucifixi cũ Chriſto dĩr, qui q̃libet arctioris diſciplinæ inſtituta ſubeunt, ſecundum Bedam. 3a. q. 46. 11. c.
¶Reliquiæ ſanctorum, uel diuina uerba, licite portant ſuſpẽſa ad collũ, ſi portẽtur ex fiducia Dei & ſanctorũ, quorum ſunt reliquiæ. Si aũt circa hoc attẽdatur aliqd aliud uanũ, puta qđ uas in quo ſunt, eſſet triangulare, aut aliqd aliud huiõi, quod non pertineret ad reuerentiam Dei & ſanctorum, eſſet ſuperſtitioſum & illicitum. 22æ. q. 96. 4. 3m.
¶Remedium duplex contra malum. ſ. impediens futurũ, & remouens malum præſens. 12æ. q. 42. 6. 1m.
1 Reminiſcentia eſt inquiſitio eius, quod excidit à memoria, & prior ea eſt tantum in parte ſenſitiua, & tãtum in homine. 1a. q. 78. 4. c. ſi. 5m. *. 12æ. q. 74. 3. 1m.
Ex parte memoratiuæ, non ſolum habet homo memoriam, ſicut cætera animalia, in ſubita recordatione præteritorum, ſed etiam habet reminiſcentiam, quaſi ſyllogiſtice inquirendo præteritorum memoriam, ſecundum indiuiduales intentiones. Et illam eminentiam habet cogitatiua & memoria in homine, non per id quod eſt proprium ſenſitiuæ partis, ſed per aliquam affinitatem & propinquitatem ad rationem uniuerſalem, ſecundum quandam refluentiam. Et ideo non ſunt aliæ uires, ſed eædem, perfectiores quam ſunt in alijs animalibus. 1a. q. 78. 4. c. ſi. 5m.
¶Remiſſio in puniendo, opponitur directè crudelitati, non autẽ ſeuitiè. Nec eſt uitium, niſi ſit contra iuſtitiam. 22æ. q. 159. 2. 3m.
¶Remuneratio. *. Bona facta ſine gratia, remunerantur in præſenti. 22æ. q. 83. 16. o. *. quæſt. 178. 2. 1m. *. 3a. quæſt. 82. 6. c. *. 7. 3m.
¶Remunerator. *. Inquirentibus ſe, Deus remunerator eſt. 22æ. q. 2. 5. b. *. 3a. q. 56. 2. 3m.
¶Renun. *. Licet uotum eorum, qui ſunt alterius poteſtati ſubditi, non ſit firmum, ſine conſenſu eorum, quibus ſubijciũtur, non tamen peccant uouendo, quia in eorum uotis intelligitur debita conditio, ſcilicet ſi ſuis ſuperioribus placuerit, uel ſi non renitantur. 22æ. quæſt. 88. 8. 4m. *. 3a. quæſt. 88. 4. o.
¶Reparatio. *. Reparari naturam humanam poſt lapſum, fuit congruentiſſimum ex parte Dei: quia in hoc manifeſtatur miſericordia, potentia, & ſapientia eius. & ex parte naturæ humanæ, & uniuerſi. 3a. q. 1. 1. c.
¶Reprobatio Dei, eſt pars prouidentiæ, reſpectu eorum qui excidunt à beatitudine: ſicut prædeſtinatio, reſpectu eorũ qui diuinitus ordinantur ad eam 1a. q. 23. 3. c.
2 Reprobatio addit ſupra præſcientiam, uoluntatem permittẽdi peccare, & inferendi pœnam æternæ damnationis. 1a. q. 23. 3. c.
3 Reprobatio Dei, non ſubtrahit aliquid de potentia reprobati ideo dicit impoſſibilitatem conditionatam ad gratiã, non autem abſolutam. 1a. q. 23. 3. 3m.
4 Deus reprobat aliquos homines. 1a. q. 23. 3. o. *. 4. c.
1 ¶Reptile eſt animal cuius corpus, non multum eleuatur à terra per inſtrumenta motus ſed repit uel coſtarũ, ut ſerpens, uel ui annulorum ut annuloſa, uel ut oris, ut quidam uermis, uel ui pennarum, ut piſces. 1a. q. 72. 2m.
2 Reptilium quædam ſunt aquatica, & quædam terreſtria: ideo commemorantur in ſcriptura cum utroque elemento. 1a. q. 71. o. *. q. 72. 1m.
1 Cum coniugij fines ſint ita à lege naturæ conſtituti, ut perpetuò liberi educentur, hæredeſq; inſtituantur, merito eodẽ iure uir ab uxore ſeparari non poteſt. Suppl. q. 67. 1. o.
2 Siue inſeparabilitas matrimonij inter prima præcepta legis naturæ ſiue inter ſecunda connumeratus, ſub diſpenſatione cadere poteſt. Suppl. q. 67. 2. o.
3 Non licebat Dei mandato ſub lege Moyſi uxorẽ repudiare, ſed propter duritiam cordis Iudæorum illis permittebatur, ut maius malum euitaretur. Suppl. q. 67. 3. c.
4 Cum mulier quanto tempore uir uiuit alligata ſit legi uiri, non poteſt etiam repudiata alteri nubere, niſi ex diſpenſatione diuina ei permiſſum fuerit. Suppl. q. 67. 4. o.
5 Ne temere uxorem uir repudiaret, prohibitum fuit ne ſemel ab eo repudiatam denuo in uxorem acciperet. Suppl. q. 67. 5. c.
6 Repudij proxima cauſa eſt, odium uiri in uxorem, quod cum ex aliqua cauſa contrahatur, alias eſſe cauſas, ſed remotas, repudij fatendum eſt. Suppl. q. 67. 6. o.
7 Cauſa repudij in libello particulatim non ſcribebantur, ſed generatim. Suppl. q. 67. 7. c.
1 ¶Requiri ad aliquid contingit quadrupliciter. ſ. ut præparãs, perficiens, coadiuuans, & concomitans. 12æ. q. 4. 1. c.

2 Quandocunque multa requiruntur ad unum neceſſe eſt unū eorum eſſe principale, 22æ.q.47.6.1m.
¶Res eſt unum de tranſcendentibus ideo eſt communis, & indifferens, ad abſolutum & relatiuum. 1a.q.39.3.3m.
¶Reſpectus diuerſi Dei ad creaturam, ſunt in Deo ab æterno, 1a.q.13.7.3m.

1 RElſtitutio eſt actus iuſtitiæ commutatiuæ, quia nihil aliud uidetur eſſe, quàm aliquem ſtatuere in poſſeſſionem rei ſuæ, 22æ.q.61.princ.*q.62.1.0.*8.5.c.
2 Reſtitutio male ablati, eſt de neceſſitate ſalutis, quantum poſſibile eſt, 22æ.q.62.2.0.*q.79.3.2m.
3 Reſtitutio propriè, eſt tantum debiti, & in rebus exterioribus. quia ſupponit identitatem, ſed transfertur etiam ad actiones & paſſiones, 22æ.q.62.1.1m.*2m.
4 Quando res non eſt reſtituibilis, ſicut membrum mutilatum debet fieri recompenſatio quantum poſſibile eſt, 22.q.62.2.1m.
5 Reſtitutio debet ſtatim fieri, uel dilatione ab eo qui poteſt concedere uſum rei, quia implicat præceptum negatiuum *quod obligat ſemper, & ad ſemper, 22æ.q.33.2.c. *quæſt. 72.8.0.
6 Ante ſententiam iudicis ſufficit reſtituere ſimplum, ſed poſt eam, tenetur etiam ad pœnam pro culpa, 12æ.q.105.2.9m.* 22æ.q.2.3.0.*4.c.
7 Reſtitutio præfertur ſubuentioni parentum, niſi in extrema neceſſitate, 22æ.quæſt.31.3.3m*.quæſt 32.7.3m.* quæſt.62.5.4m.
8 Qui rem alienam accepit iniurioſe, uel ad ſui utilitatem, tenetur reſtituere etiam ſi amiſit eam. 22æ.q.62.6.0.
9 Quicunque eſt cauſa iniuſtæ acceptionis, directè, uel indirectè, tenetur ad reſtitutionem, 22æ.q.62.7.c.
10 Qui habet rem alienam, tenetur reſtituere, ratione rei, qui uero eam abſtulit, tenetur reſtituere, ratione actionis iniurioſæ, 22æ.q.26.6.1m.
11 Principes tenentur ad reſtitutionem, ſi latrones increſcāt, quia redditus quos habent, ſunt quaſi ſtipendia, ut conſeruent iuſtitiam, 22æ.q.62.7.c.3m.
12 Impediens aliquem iniuſte, ne acquirat præbendam, tenetur ad reſtitutionem ad arbitrium boni uiri non autem ſi iuſte impedit, 22æ.q.62.2.4m.
13 Suſſuciens femina, uel tenens pecunia creditoris, ultra terminum præfixum, tenetur reſtituere: non quidem totum lucrum poſſibile, ſed ſecundum æſtimationem, penſatis periculis, laboribus, & expenſis, 22æ.q.62.4.1m.*2m.
14 Inueniens aliquid, quod de propinquo fuit alicuius, non habentis illud pro derelicto, tenetur ad reſtitutionem non autem ſi nunquam fuerat alicuius, ut gemmæ in littore, uel tantum antiquitus, ut theſauri, ſed conceduntur accupanti, tamen ſecundum leges ciuiles medietas debetur domino agri, 22æ.q.66.5.2m.
15 Quando unus totum reſtituit, alii non tenentur principali ſed debent reſ-undere partem ſuam ſoluenti totum. 22æ.q.66.6.3m.*7.2m.
16 Reſtitutio poteſt fieri per confeſſorem ſecrete, ne crimen detegatur, 22æ.q.62.6.2m.
17 Reſtitutio ſemper debet fieri ei, à quo aliquid ablatum eſt. 22æ.q.62.5.0.
18 Si is cui reſtitui debet aliquid, mortuus eſt, debet dari hæredibus eius. 22æ.q.62.5.3m.
19 Si uero ignotus ſit, debet dari pauperibus, præmiſſa diligenti inquiſitione. 22.q.62.5.3m.
20 Si autem ſit multum dictus debet ei mitti, præcipue ſi ſit res magni ualoris, uel debet deponi. 22æ.q. 2.5.3m.
21 Quando prelatus iniuſte concedit res eccleſiæ, debet reſtitui eccleſiæ, ut deueniant ad ſucceſſorem eius. 22æ. quæſt. 62. 5.5m.
1 ¶Reſurrectio ſignificatur per octauam triplici ratione, ſcilicet ad excludendum quorundam falſam opinionem, propter duplicem uitam, ſ. actiuam, & contemplatiuam, quarum una ſignificatur per quaternarium, & alia per ternarium, & quia reſurrectio octaua ætate erit, 12æ.q.102.5.1m.*3a.q.70.2.3m.
2 Et erit miraculoſa ſimpliciter ſ. ex parte principii ſupernaturalis. Dei ſed erit naturalis ſecundum quid. ratione termini, 1a.q.105.7.2m.
3 Omnes reſurgent in ætate iuuenili non quidem quo ad numerum annorum, ſed quo ad ſtaturam, 1a.q.46.9.4m.
4 Omnes reſurgent immortales, & incorruptibiles, etiam ſecundum corpus, 1a.q.97.3.c.
5 Natura mortalitatis, non auferetur à reſurgentibus, ſed erūt eiuſdem ſpeciei, ſicut nunc, 1a.q.97.2.0.
6 Corpora ſanctorum, poſt reſurrectionem erunt impaſſibilia propter ex dominio animæ ſupra corpus & magis, in magis beati, & non natura quinti corporis, ut quidam dicunt quia corpus quintum, non uenit materialiter ad compoſitionem corporis humani. Et impoſſibile eſt dicere, quod aliqua uirtus qualis eſt uirtus corporis cæleſtis transferat corpus humanum ad proprietatem gloriæ, qualis eſt impaſſibilitas corporis glorioſi eum immutationem corporis humani Apoſtolus attribuat uirtuti Chriſti. Et etiam non poteſt natura cæleſtis ita dominari in corpore humano, cum natura elementaris remaneat, cui ex eſſentialibus ſuis principiis paſſibilitas inest, 1a.q.97.3.c.
7 Hæc impaſſibilitas, non tollet tenuere, ſed omnes ſenſus beatorū, ſimul erunt in actu proprio per immutationē ſpiritualem ab obiecto exteriori, 22æ. q.3.3.c.
8 Tunc non erit uſus ciborum, uenereorum, ſomni, & huiuſmodi, 1a.q.97.3.c.
9 Neceſſarium fuit Chriſtum reſurgere quintuplici ratione. ſ. ad commendationem diuinæ iuſtitiæ, ad confirmationem fidei noſtræ ad ſubleuationem noſtræ ſpei, ad informationem uitæ fidelium, & ad complementum noſtræ ſalutis 3a.q.53.1.0.*2.c.*3.1m.
10 Chriſtus conuenienter reſurrexit tertia die, & non ſtatim, nec in fine mundi, ad confirmationem fidei, de humanitate & deitate eius, 3a.q.51.4.0.*q.53.2.0.
11 Chriſtus reſurrexit mane diluculo. 3a.q.51.4.3m.*q.53.2.3m *q.83.2.4m.
12 Corpus Chriſti reſurrexit glorioſum & integrum, cum qualibet parte eius, 3a.q.54.2.3.0.*q.53.6.4m.
13 Reſurrectio Chriſti non debuit primo manifeſtari omnibus, ſed gradatim. Et primo mulieribus. *ut mulier quæ primo nuncium mortis ad hominem detulit, primo etiam uitam reſurgentis Chriſti, in gloria nunciaret: & ſimiliter ut oſtēderetur quo ad aſſequendam gloriam, nihil facere ſexuū differētiam: ſed ſi maiori charitate ferueant, maiori etiam gloria refulgebunt in regno beatorum, 3a.q.56.2.c.*quæ. 55.1.0.
14 Nec immediate *ipſa reſurrectio debuit ab hominibus uideri ſicut eius aſcenſio ex, eo quod Chriſtus non rediit reſurgēdo, ad uitam communiter hominibus notam, ſed ad uitā immortalem & Deo conformem: Et quia quæ ſupra hominem ſunt, per angelos debent nunciari hominibus; ideo reſurrectio Chriſti debuit per angelos hominibus nunciari. 1a.q.55.2.0.
15 Chriſtus poſt reſurrectionem ſuam apparuit pluries, ut oſtēderet ueritatem reſurrectionis. Sed non conuerſatus eſt cum diſcipulis ſuis continue, ſicut prius, ut oſtenderet gloriam ſuam. 3a.q.55.3.0.
16 Chriſtus conuenienter & ſufficienter probauit reſurrectionē ſuam, duplici teſtimonio. ſ. angelorum ſacræ ſcripturæ, & argumentis, id eſt, ſignis euidentibus. 3a.q.55.6.0.
17 Chriſtus fuit primus reſurgens ſimpliciter. Sed aliqui prius ſecundum quid, quia iterum mortui ſunt. 3a.q. 27.3.c.ſi.*q. 53.3.0.*q.56.1.c.3m.
18 Qui cum Chriſto reſurrexerunt mortui ſunt iterum, ſecundum Auguſtinum & Hieronymum, licet Hieronymus aliquando uideatur dicere quod non. 3a.q.53.3.2m.
19 Chriſtus ſecundum diuinitatem, fuit cauſa ſuæ reſurrectionis, non autem ſecundum humanitatem, 3a. quæſt. 53. 4.0.
20 Reſurrectio Chriſti, eſt cauſa efficiens & exemplaris reſurrectionis noſtræ, quo ad corpora, & quo ad animas per gratiā tamen uirtute principalis cauſæ. ſ. iuſtitiæ Dei, 3a.q.54.2.c. *q.56.1.2.0.*q.5 .2.c ſi.*.q.62.5.1m
21 Reſurrectio Chriſti, eſt cauſa exemplaris reparationis uitæ noſtræ, & mors Chriſti, deſtructionis mortis noſtræ: licet utraque ſit cauſa effectiua utriuſque, 3a.q.56.1.4m.*q.62.6.1m. *.3m.
22 Exemplaritas reſurrectionis Chriſti propriè ſe extendit tantum ad bonos licet efficacia eius propriè ſe extendat ad reſurrectionem tam bonorum quam malorum, 3a.q.56.1.3m.
23 Fatendum eſt reſurrectionem eſſe, in qua anima ſuo corpori in perpetuum unietur. Suppl.q.75.1.c.
Neceſſe eſt ſicut unum, & ita & omnes reſurgere. Suppl.q.75.2.0.
24 Reſurrectio ſimpliciter non eſt naturalis, ſed miraculoſa Sup. q.75.3.c.
25 Chriſtus ſua reſurrectione nos eterna reſurrectione donauit Suppl.q.76.1.0.
26 Chriſtus tuba, i. ſua uoce imperante dormientes excitabat. Suppl.q.76.2.0.

28 In reſurrectione utetur Chriſtus miniſterio angelorum in his quæ corporaliter fieri debent. Suppl. q.76.3.c.
28 Conuenienter humanorum corporum reſurrectio uſque ad finem mundi differtur. Suppl. q.77.1.c.
26 Tempus futuræ reſurrectionis nec ratione naturali, nec reuelatione diuina numerari poteſt. Supp. q. 77.2.c.
30 Probabiliter uidet̃ reſurrectio futura in crepuſculo. Sup. q. 77.3.0.
31 Reſurrectio diuina reſpectu eorum quæ immediate agentur diuina uirtute fiet ſubito, reſpectu eorum quæ immediate per angelos agentur, fiet ſucceſſiue. Suppl. q.77.4.c.
32 Neceſſarium eſt fateri omnes mortuos à morte reſurrecturos eſſe. Suppl. q.78.1.c.
33 Ex authoritate ſcripturæ, & ordine naturæ neceſſario aſſeritur, reſurrectionem omnium fore a cineribus. Suppl. quæ. 78.2.c.
34 Ex diuina prouidentia conſtitutum eſt, illos cineres de integro animæ coniugi in mortuorum reſurrectione, & ita in illis cineribus nulla eſt inchoatio naturalis ad naturam. Suppl. q. 78.3.0.
35 Cum reſurrectio dici non poſſit, niſi anima ad idem corpus redeat, in reſurrectione anima idem corpus numero reſumet. S.q.79.1.0.
36 Hæreticum eſt dicere eundem hominem non reſurrecturũ. S.q.79.2.c.
37 In reſurrectione humani corporis idem ſitus ſeruabitur, maxime quantum ad partes eſſentiales. S.q.79.3.c.
38 Omnia corporis humani membra reſurgent. S.q.80.1.c.
39 Capilli & ungues reſurgent in humano corpore. S. quæſt. 80. 2.c.
40 Humores enim pertinẽt ad perfectionem humanæ naturæ, reſurgent cum homine. S.q.80.3.0.
41 Conueniens eſt ut omne id quod eſt de ueritate humanæ naturæ reſurgat. S.q.80.4.c.
42 Solum id quod eſt in homine materialiter, pertinens ad ueritatem humanæ naturæ, reſurget cum ipſo. S.q.80.5.0.
43 Conueniens eſt ut homines reſurgant in iuuenili ætate. S.q. 81.1.0.
44 Homines reſurgent eius ſtaturæ cuius aut erant aut futuri erant in iuuentute. S.q 81.2.0.
45 Homines in diuerſo ſexu reſurgent. S.q 81.3.c.
46 Reſurrectio non eſt futura in uita animali. S.q.81.4.0.
47 In reſurrectione oportet ut quiſque operum ſuorum notitiam habeat. S.q.85.1.c.
48 Neceſſe eſt ut cuilibet ſua & aliorum præmiatio uel condemnatio manifeſta ſit. S.q.87.2.c.
49 Etſi in inſtanti aliquis non ſit uiſurus ſingula, tamen breuiſſimo tempore uirtute diuinæ uirtutis omnia particularia conſiderabit. S.q.87.3.0.
1 *Rhetorica eſt ex coniecturis ad ſuſpicionem quia quandoq; non fit complete fides, uel opinio, ſed ſuſpicio quædam quia nõ totaliter declinatur ad unam partẽ contradictionis, licet magis declinetur in hanc quam in illam. ſed dialectica eſt ex probabilibus ad opinionem. 22æ.q.48.c.fi.
1 ¶Retributio proportionalis, ex debito legali, ſi eſt ex pacto, pertinet ad iuſtitiam commutatiuam: ſi uero ex debito honeſtatis, pertinet ad uirtutem gratiæ, ſiue ad gratitudinem. 22æ.q.106 1.2m.
2 Retributio Dei duplex. ſ. pro bonis temporalibus, & pro beneficiis. 3a.q. 6.2.3m.
1 ¶Triplex ter aliquid cognoſcitur. ſ. per reuelationẽ, per ſcripturã, & hoc certitudinaliter, & coniecturaliter per aliqua ſigna. 22æ.q.112.5.c.
2 Reuelare ſecreta, in malum perſonæ, eſt contra fidelitatem, niſi uergat in periculum aliorum, uel niſi propter bonum commune, contra quod nullum debet recipi ſecretum. 22æ q.68.1.3m. *q.70.1.2m.
3 Reuelatio Dei, fit ad inferiores per ſuperiores, ſicut ad homines per angelos. 22æ.q.2.2.c.
4 Nullus unquam purus homo habuit reuelationẽ à Deo, niſi mediãtibus angelis. 1a.q.98.3.c. *3a.q. 5.2.c.
5 Plura, & excellentius de myſteriis gratiæ reuelata ſunt angelis & Apoſtolis, quàm prophetis. 1a.q.57.5.3m.
6 Fides noſtra innititur reuelationi. Apoſtolis & Prophetis factæ, non autem aliis reuelationibus. 1a q.1.8.2m. *22æ. q.172. 6.1m.
7 Multis gentilibus reuelationes factæ ſunt de Chriſto, ut patet de Sibylla. 22æ.q. 2.7.3m. *q.172 6.1m.
8 Poteſt aliquis ſcire, ſe habere gratiam per reuelationem. 12æ. q.112. 5.c.
9 Reuelat Deus hoc aliquando aliquibus, ex ſpeciali priuilegio, ut ſecuritatis gaudium etiam in hac uita, in eis incipiat, & confidentius & fortius magnifica opera proſequantur, & mala præſentis uitæ ſuſtineant, 12æ.q.112.5.c.4m. *5m.
20 Non tamen reuelat hoc omnibus, ne. ſ. non prædeſtinati deſperent, & ne ſecuritas, in prædeſtinatis negligentiam pariat. 1a.q.25.1 4m.
21 Reuelatum fuit Paulo, quòd eſſet in gratia. 12æ. quæſt. 112. 5.c.
1 ¶Reuerentia directe reſpicit perſonam excellentem. Ideo ſecũdum diuerſas rationes excellentiæ, diuerſæ ſunt ſpecies eius 22æ.q.104.2.4m.
2 Reuerẽtia Dei in communi, eſt de dictamine rationis naturalis, non autem determinatio eius. 22æ.q.81.2.3m.
3 Reuereri eſt actus timoris, ſed ut debetur Deo, eſt actus latriæ 22æ.q.81.2.1m.
4 Chriſtus ſecundum quod homo, præ cæteris habuit pleniorẽ affectum reuerentiæ ad Deum. 3a.q.7.6.c.fi.
5 Reuereri homines ratione alicuius diuini in eis. ſ. gratiæ, uirtutis, uel naturalis imaginis Dei, eſt laudabile, non autem ut ſunt contrarii Deo. 22æ.q.19.3.1m. *q.25.1.1m.
6 Quæ habent aliquam excellentiam, ſolent haberi in reuerentia, non autem omnia: ideo conſuetudo hominum inoleuit, ut reges & principes, quos oportet in reuerẽtia haberi a ſubditis, & precioſioribus ueſtibus ordinentur, & etiam ampliores, & pulchriores habitationes habeant, & propter hoc oportuit ut aliqua ſpecialia tempora, & ſpeciale tabernaculum, & ſpecialia uaſa, & ſpeciales miniſtri ad cultum Dei ordinarentur in lege, ut per hoc animi hominum, ad maiorem Dei reuerentiam adducerentur. 12æ. quæſt. 102. 4.c.
1 ¶Prudentia & iuſtitia ſunt maxime propriæ regi. 22æ. quæſt. 50.1.1m.
¶Ritus Iudæorum, tolerantur ab eccleſia, propter ſiguram in teſtimonium noſtræ fidei: non autem ritus aliorum infidelium, atque hæreticorum, niſi ut uitetur maius malum, quia, ſcilicet ad uitandum ſcandalum, uel diſſidium, quod ex hoc poſſet prouenire, uel ut facilius conuertantur. 22æ. q.10.11.0
1 ¶Rixa eſt contradictio in factis. ſ. mutua percuſſio, & particulare bellum, ſine auctoritate publica ſed contentio *importat quandam contradictionem uerborum, in uerbis. 22æ. q 41.1.c. *q.42.1.c.
2 Qui publica poteſtate inuadunt, non rixantur, nec peccant, ſed qui eis reſiſtunt, in ultſe defendendo. 22æ. quæſt. 1 1. 1.5m.
3 Rixa inuadentis iniuſte, eſt ſemper peccatum mortale, ſed in defendente, nullum eſt peccatum: * uel ueniale. ſ. quando aliquis leuis motus odii uel uindictæ ſe immiſcet, uel mortale. ſ. quando obſtinato animo ex odio contra impugnantem inſurgat, ad eum occidẽdum, uel eum grauiter lædendum, 22æ.q.41.1.0. *q.42.2.c.
4 Rixa oritur proximè ex ira ſed ex concupiſcentia, ſicut ex prima radice, & iactantia occaſionaliter, & ex odio per accidens. 22æ.q.37.2.1m. *q.41.2.0. *q.158.7.c.
5 Odium & diſcordia, ſequuntur ex rixa, in rixantibus. 22æ.q. 41.2.5m.
5 Ruth Moabitis, quæ mulier uiri tuti erat, ſignificat eccleſiam de gentibus. Et conuerſa ad Deum, intrauit eccleſiam, licet eſſet Moabitis. 12æ.q.105.3.1m

S

1 Sabbatum inter cætera feſta, tantum præcipitur in decalogo quia figurabat generalia beneficia Dei, ſcilicet creationis, & beatitudinis. 12æ.q.100.5.c.2m. *q. 102. 4. 10m. *22æ.q 122.4.c.2m.
2 Sabbatum præcipitur Iudæis triplici ratione, ſcilicet propter auaritiam, ut uacent diuinis. Secundo ne errent circa creationem. Tertio ut ſignificat triplicem diem, ſcilicet Chriſti in ſepulchro. mentis à peccatis, & beatorum in patria. 12æ.q.100.5.2m. *q.102.4.10m *q.105.2.9m.fi. *22æ. quæſt. 122.4.0.
3 Opera ſeruilia prohibita in ſabbato, myſtice ſunt peccata, ſed ad literam ſunt opera ſeruorum. id eſt, mechanica. 22æ.q. 187.5.1.
4 Opera ſeruilia prohibita in ſabbato, ſunt principaliter peccata mortalia, ſecundo opera propria ſeruorum nõ autem peccata uenialia, nec opera, quæ ſunt ad cultum Dei. nec opera ſpiritualia, nec neceſſaria ad ſalutẽ corporis, uel animæ. uel ſeruorum exteriorum. 12æ.q.100.8.4m. *q.107.2.4m. *22æ q.40 4 0. *q.122.4.3m. *3a. *q.40.4.3m. *5m.
5 In obſeruantia ſabbati, ſanctificatio eſt finis: ſed præceptum eſt ceſſare ab opere ſeruili, id eſt, mechanico. 22æ. quæſt. 122.4.3m.

6 Circumciſio & ſacrificia licebant Iudæis in ſabbato, 12æ.q. 122.4.3m

7 Licuit Machabæis in ſabbato pugnare, Heliæ fugienti iuinerare, Apoſtolis euellere ſpicas, 12æ.q.100.8.4m. * 22æ.q.40.4.0. * q.122 4.3m. * 3ª.q.40.4.3m

8 Chriſtus non ſoluebat ſabbatum, niſi ſecundum apparentiam, 12æ.q.107.2.4m. * 3ª.q.40.4.1m

9 Iudæi melius facerent, laborare ſabbato, quam ludis & ocio uacare: * ideo magis contra hoc præceptum agit, qui peccat in die feſto, quàm qui aliud corporale opus licitum facit, 22æ.q.122.4.3m

1 ¶Sacerdos fuit Chriſtus ſimul, & hoſtia pacificorum, & hoſtia pro peccato, & holocauſtum, 3ª.q.22.1.2.0. *q.83.7.4m

2 Chriſtus eſt ſacerdos, ſecundum quod homo, non autem ſecundum quod Deus, 3ª.q.22.3.1m

3 Chriſtus ſimul fuit ſacerdos, rex, & legiſlator, non autem alij homines, 3ª.q.22.1.3m. * q.31.2 c.2m. * q 59.4.1m

4 Chriſtus eſt totius ſacerdotij origo, 3ª. q.50.4

5 In Chriſto eſt diuini ſacerdotij plenitudo, 3ª.q.63.6.c

6 Chriſtus excellentius angelis, habuit poteſtatem ſacerdotalem, quia fuit maior eis, ſecundum utramque naturam, & angeli fuerunt miniſtri ſacerdotij eius, 3ª.q.22.1.2m

7 Chriſtus in triduo mortis fuit ſacerdos, quia ſacerdotium conuenit homini ratione animæ, id eſt, in qua eſt character ordinis. * Vnde per mortem, homo non perdit ordinem ſacerdotalem, multo minus Chriſtus, qui eſt totius ſacerdotij origo, 3ª.q.50.4 5m

8 Chriſto non conuenit ſuſcipere in ſe characterem, uel effectū ſui ſacerdotij, quia ipſe eſt fons totius ſacerdotij, niſi ſecundum quid ſ. ratione impaſſibilitatis ſuæ, 3ª q.22.4.0

9 Sacerdotium Chriſti manet in æternum, ratione conſummationis: & finis ſcilicet beatitudinis ſanctorum, non autem ratione expiationis, uel paſſionis Chriſti, niſi uirtualiter, 3ª.q 22.5.0. * 6.c. * q.63.5.c

10 Sacerdotium Chriſti facit duo, quæ requiruntur ad perfectam emundationem peccatorum ſcilicet gratia quoad culpam, & ſatisfactio, quoad reatum, 3ª.q.22.3.0

11 Homo fit particeps ſacerdotij Chriſti, per omnia ſacramenta, percipiendo aliquem effectum eius, 3ª.q.63.6.1m

12 Chriſtus noluit naſci de ſacerdotibus, ne uideretur idem ſacerdotium, eius: & uetus: ſed uetus erat figura eius, 3ª.q. 22.1.2m

13 Sacerdotium ante legem, erat tantum ſecundum determinationem humanam * quæ hanc dignitatem primogenitis attribuebat, 12æ.q.103.1.3m

14 Sacerdotium ueteris legis, fuit figura ſacerdotij Chriſti, ſed multum diſtans, quia nec æternum, nec mundans peccata, 3ª.q.22.1.1m. * 4 c.3m. * 5.c.2m. * 6.c

15 Sacerdotium Chriſti, dicitur ſecundum ordinem Melchiſedech, quia excellentia eius ad ſacerdotium legale, figurabatur per illud. 3ª.q.22.6.0.

16 Sacerdotium Chriſti, quo ad oblationem, expreſſius figurabatur per ſacerdotium legis, quam per ſacerdotium Melchiſedech. ſ. in effuſione ſanguinis. Sed quo ad participationem, & effectum eius, in quo præcipue attenditur excellentia eius, eſt e conuerſo. 3ª.q.22.6.2m. * q.61.3.3m.

17 Indictus eſt ſacerdotibus ueteris legis, fœminalium uſus, ad tegmen pudendorum, ad excludendam idolatriam in ſacris Priapi. 12æ.q.102.4.7m.fi.

18 Sacerdotium leuiticū, deriuabatur ad poſteros, ſecundū originem carnis. 12æ.q.102.6.11m. * q.105.1.4m. * 3ª.q.31.8.4m

19 Sacerdotes nouæ legis, tenent locum ſeptuaginta diſcipulorū Chriſti. 22æ.q.184.6.1m. * q.188 4 5m. * 3ª. q.67.2. 2m.

20 Miniſtri comparantur ad ſacerdotem, ſicut ſecundarium, & inſtrumentale agens ad agens principale. 3ª.q.71.4.c

21 Sacerdos nouæ legis, operatur in perſona Chriſti. 3ª.quæſt. 22.4.c

22 Sacerdos ut peccator, participat effectum ſui ſacerdotij, nō autem ut ſacerdos. 3ª.q.22.4.1m.

23 Bonus laicus, dicitur ſacerdos ſpiritualiter, non autem quo ad ordinem, 3ª.q.82.1 1m.

24 Sacerdos inquantum medius inter Deum, & hominem, habet nomen angeli. 3ª.q.22.4.1m.

25 Proprium officium ſacerdotis, eſt eſſe mediatorem, inter Deum & populum. 3ª.q.22.1.c.1m. * 4.c. * q.26.1.0. * quæſt. 82.3.c.

26 In officio ſacerdotis, poſſunt conſiderari duo. ſ. oblatio ſacrificij, & conſummatio. 3ª.q 22.3.c. * 6 2m.

27 In oblatione ſacrificij cuiuſcunque ſacerdotis, ſunt duo. ſ. ſacrificium, & deuotio. Sed effectus proprius ſacerdotij eſt, quod ſequitur ex ſacrificio 3ª.q.22.4.1m.

28 Solus Deus remittit per ſe culpam, ſacerdos uero miniſterialiter, uirtute poteſtatis clauium, quæ quodammodo ordinatur ad culpæ remiſſione, non ſicut cauſans, ſed ſicut diſponens ad eam. 5.q.18 1.0.

29 Etſi ex ui clauium non tota pœna remittitur, aliquid tamē de pœna temporali ſacerdos remittere poteſt 5 q. 18 2. c.

30 Cum ſacerdos in uſu clauium ſit miniſter Dei, tāquam cauſa diſponens, dimittit quodammodo culpam, non uero ligat, niſi improprie, in pœnam autem habet poteſtatem, & ligandi, & ſoluendi, ſoluendo à pœna quam remittit, & ligando ad pœnam quæ remanet 5.q. 18.3.c.

31 Cum ſacerdos operetur in uſu clauium, ſicut miniſter, & inſtrumentum Dei tanquam principalis agentis, non poteſt ſoluere, & ligare ad arbitrium, niſi inquantum à Deo ſibi præſcriptum eſt. 5.q.18.4.0.

32 Sacerdotij legalis poteſtas non ſe extēdebat ad cœleſtia, ſed ad figuras cœleſtium, & ideo uidetur quod non habebant claues, ſed in eis clauium poteſtas præceſſit. 5.q.19.1.c.

33 In Chriſto oportet ponere clauem, ſed altiori modo quam ſit in eius miniſtris, & ideo dicitur quod habet clauem excellentiæ. 5.q.19.2 c.

34 Clauis ordinis quæ immediate remouet impedimentum, introitus ad regnum cælorum, competit ſolis ſacerdotib⁹. Clauis uero iuriſdictionis, quæ non clauis cœli, ſed quædā diſpoſitio ad ipſam dicitur, etiam aliis miniſtris eccleſiæ competit. 5.q.19.3.0.

35 Non poſſunt ſancti quantumcunque habeant de gratia, pertingere ad effectum clauium, niſi applicētur ad hoc, ut miniſtri, per ordinis ſuſceptionem. 5.q. 19.4.c.

36 Cum homo ſit tantum inſtrumentaliter agens in uſu clauiū quantumcunque ſit gratia priuatus, nullo modo priuatur uſu clauium. 5.q. 19.5.c.

37 Heretici, ſchiſmatici, & excōicati, habent quidem poteſtatē quantum ad eſſentiam, ſed uſus eis impeditur, ex defectu materiæ, quia eos eccleſia tali poteſtate priuat, ſubtrahendo illis ſubditos. 5.q.10. 6.c.

38 Prælatus qui habet indiſtinctam poteſtatem in omnes, poteſt uti poteſtate clauium in omnes. Qui uero ſub eo diſtinctas poteſtates acceperūt, in eos ſolū, q ſibi cōmiſſi ſūt, clauibus uti poſſunt, niſi in articulo neceſſitatis. 5.q.20.1.0

39 Non poteſt ſimplex remittere ea peccata, quæ ſibi ſuperior poteſtate iuriſdictionis reſeruauit. 5.q.20.2.c.

40 Poteſt ſuperior inferiori poteſtatem dare, ut in ſe poteſtate clauium utatur. 5.q.20.3.0.

1 Sacramēta ſunt proteſtationes fidei. 3ª.q.61.6.c.fi. * q 2.5.2m.

2 Sacramentum eſt in genere ſigni, quia eſt rei ſacræ ſignum. 3ª.q.60.1.0.

3 Sacramentum proprie, non eſt ſignum cuiuſlibet rei ſacræ, ſed tantum rei ſacræ ſanctificantis homines. 12æ.q.101.4.c. * q.102 5.c. * 3ª.q.60.2.0. * q.64 2.0. * 3 c.

4 Sacramentum eſt ſignum paſſionis Chriſti gratiæ, & gloriæ. Ideo eſt commemoratio præteriti, demonſtratio præſentis, & prognoſticum futuri. 3ª.q.60.3.0.

5 In ſacramentis requiruntur res determinatæ, ex inſtitutione Dei 3ª.q.60.5 0. * 7.c.

6 Sacramentum proprie, ſemper eſt aliqua res ſenſibilis, 3ª.q. 60.4.0. * q.61.1 c. * q.64.2 2m

7 In ſacramentis habentibus materiam corporalem actus humani non ſunt de eſſentia ſacramentorum, ſed diſpoſitiue ſe habent ad ſacramenta, 3ª.q.84.1.1m

8 Res & uerba ſunt unum ſacramentum, inquantum conueniunt in uno ſ. in ſignificādo, uel cauſando. 3ª.q.60.6 1m * q.62 4.1m * q.86.6.c

9 Sanctificatio materiæ, eſt de neceſſitate ſacramenti, in aliquibus ſacramentis, ut in confirmatione & extrema unctione. & in aliquibus eſt de ſolemnitate tantum, ut in baptiſmo & matrimonio, 3ª.q.66 3.5m * q.72 3.0

10 Materia ſacramētorum, neceſſario benedicitur, prçter baptiſmum & euchariſtiam: quia hçc per uſum Chriſti benedicta ſunt, 3ª.q.72.3.0

11 Materia ſacramenti indiget duplici benedictione. prima cū inſtituitur, ſecunda in uſu, 3ª.q 65.2.3m. * q.72.3.2m

12 In omnibus ſacramentis, indigentibus materia ſanctificata, prius materia ſanctificatur per epiſcopum, 3ª.q 72.3.0.

13 Illa quibus homines communiter utuntur, debent ſumi pro materia, uel pro forma ſacramentorum, 3ª.q.60.5.3m.fi. * 7.2m * q.66.5.7m * q.74.2.3.c

14 In ſacramentis, res ſenſibiles, ſunt ut materia, & uerba ut forma. 3ª.q.60.6.c 2m * 7 c * q.90.2.c

15 Sacramenta quorum effectus non dependet ab opere humano, habent materiam ſenſibilem, ut baptiſmus & confirmatio, non autem ſi dependet ſicut matrimonium, & pœnitentia. 3ª q 84.1.1m.

16 Sacramenta in quibus conferſur ſuperabundans gratia, habent materiam corporalem, non autem alia, 3ª.q.84.1.1^{m}

17 Forma determinata uerborum, requiritur in ſacramentis, 3ª.q.60.7.0

18 In ſacramentis requiruntur uerba. Sed expreſſius ſignificant in lege noua, quam in lege ueteri, 3ª.q.60.6.0

19 In forma cuiuſlibet ſacramenti, oportet exprimi illud, in quo ſubſtantia eius conſiſtit, 3ª.q.72 4 c

20 Proferens corrupte uerba ſacramentalia, ſi ex induſtria hoc faciat, non uidetur intendere facere, quod facit eccleſia: & ſic non uidetur perfici ſacramentum. Si autem hoc faciat ex errore, uel lapſu linguæ ſi ſit tanta corruptio, quæ omnino auferat ſenſum locutionis, non uidetur perfici ſacramentum: cum præcipue corruptio fiat in principio dictionis: ut pro patris, dicat matris. Si uero non totaliter auferatur ſenſus locutionis, ut in nomine patria, pro in nomine patris, nihilominus perficitur ſacramentum, licet enim mutetur ſonus ſenſibilis, remanet tamen intelligibilis, 3ª.q.60.7.3^{m}

21 Addens, minuens, tranſponens, mutans, uel interrumpens formam ſacramentorum, perficit ſacramentum: niſi intendat contra ritum eccleſiæ, uel niſi principalis ſententia mutetur, 3ª.q.60 8.0

22 Sacramenta ſunt neceſſaria ad ſalutem humani generis: triplici ratione, ſcilicet quia ſunt illa per quæ homo ex ſenſibilibus de ſpiritualib. eruditur, per quæ affectum qui ſenſibilibus ſubiicitur, in Dei reuerentiam refert, & per quæ circa ea in honorem Dei exercitatur, 3ª.q. 1.1.0.° 3.c

23 Sacramenta fuerunt neceſſaria, tempore legis naturæ poſt peccatum, ſed indeterminata, 3ª. 60.5.3^{m}.° q.61.3.0

24 Neceſſ. fuit, q[illegible] per legem Moyſis adderentur ſacramenta determinata, ſupra ſacramenta legis naturæ, 3ª.q.60.5.3^{m}.q 61. .0

25 Neceſſe fuit, q[illegible] in lege noua, eſſent alia ſacramenta, quàm in lege ueteri, 3ª.q.60 6.3^{m}.° q.61.4.0

26 Sacramenta ſimpliciter neceſſaria ad ſalutem, ſunt tantum tria: primo quidem baptiſmus, qui [illegible] perſonæ ſingularis [illegible] & abſolute [illegible], & uero poſt mortale peccatum. Sacramentum ordinis autem, eſt neceſſarium eccleſiæ, quia ubi non eſt gubernator, corruet populus. Alia uero ſacramenta, neceſſaria ſunt, ut melius habeatur finis idest, talia per gratiam, ita quod non peccat quilibet ea non accipiens, niſi ea contemnat iniquo animo, 3ª. q.62. 2.c.° q.65.4.0.° q.72.1.3^{m}

27 Sacramenta legis naturæ non obligabant ex præcepto Dei, ſed ſecundum mentem cuiuſlibet celebrabantur, 3ª.q.60.5.3^{m}.° q.61.3.2^{m}.° q.70.2.1^{m}

28 Solus Deus eſt inſtitutor ſacramentorum. Quæ autem per homines inſtituta ſunt pertinent ad ſolennitatem. Quæ uero à Chriſto, neceſſaria [illegible], 3ª.q.64.2 0. ° q. 83.2.8[illegible]

29 Solus Deus operatur ut cauſa principal[illegible] ad effectum interiorem ſacramentorum, ſed homo, & ſacramenta, inſtrumentaliter tantum, 3ª.q.64.1 5.0.° 9.c.° [illegible] 84 3.3^{m}

30 °Sacramenta operantur, ut inſtrumenta diuinæ miſericordiæ iuſtificantis: Dei autem eſt reſpicere ad hominis cor. 1ª.q.57.0.° 22æ.q.44.1.c.° q. 106.5.3[illegible]

31 Sacramentalia non pertinent ad gratiæ interioris neceſſitatem, ſicut ſacramenta. Ideo Chriſtus reliquit ea fidelibus inſtituenda pro arbitrio ſuo. 12æ.q.108.2.2^{m}

32 Chriſtus ut Deus, operatur per auctoritatem ad interiorem effectum ſacramentorum, ſed ut homo meritorie, & efficienter, ut inſtrumentum principal[illegible], 3ª.q.64.3.0. ° 4.c

33 Omnia ſacramenta nouæ legis ſunt immediate inſtituta à Chriſto, 12æ.q.108.2.c 2^{m}.°, °.q.6[illegible].c.° q.66.6.c.° q.72.1.1^{m}

34 Virtus Chriſti operatur in ſacramentis per modum ſanationis, & expiationis cuiuſdam, 3ª.q.52.8.1^{m}

35 Fides miniſtri, non eſt de neceſſitate ſacramentorum, 3ª.q.74 9.0

36 Deuotio miniſtri, aliquid operatur impetrando, non quidem effectum ſacramentorum, ſed aliquid annexum ei, 3ª.q.64 3.[illegible]^{m}.° q.82.6.c

37 Orationes quæ [illegible] collatione ſacramentorum, fiunt in perſona totius eccleſiæ, & non in perſona alicuius particularis, 3ª.q.64.1.2^{m}

38 Intentio miniſtri requiritur ad perfectionem ſacramentorum, 3ª q.60 8.c.° q [illegible] 4.8 [illegible]

39 Intentio [illegible] ſi [illegible] ad pe[illegible] na ſacramentorum. Sed miniſter debet co[illegible] ntem. licet non tot[illegible] [illegible] .64 8.3^{m}

40 Intentio eccleſiæ expreſſa [illegible] in a ſacr[illegible], ſufficit ad perfectionem eius, niſi contrarium exprimatur exterius, 3ª.q.64.8.2^{m}

41 Peruerſitas intentionis, reſpectu ſacramenti expreſſa, tollit ueritatem ſacramenti, non autem reſpectu ſequentium, 3ª.q.64.10 0 ° q.74.2.2^{m}

42 Sacramenta cõferri poſſunt per malos miniſtros, 3ª.q.64. 5.0.° 9.c

43 Quandiu miniſter eccleſiæ qui eſt in peccato mortali ſuſtinetur ab eccleſia, ſubditus eius debet ab eo ſacramenta accipere: quia ad hoc eſt obligatus, 3ª.q.64.6.2^{m}

44 Tamen præter articulum neceſſitatis, non eſt tutum eum inducere ad aliquid ſui ordinis exequendum, durante tali conſcientia, quã tamen deponere poſſet, quia in inſtanti gratia emundat, 3ª.q.64.5.2^{m}

47 Hæretici præciſi ab eccleſia, ſeruantes formam eccleſiæ, conferunt ſacramentum, nõ autem rem ſacramenti. Sed grauiter peccant dantes recipientes. Si uero non ſeruent formam, nihil conferunt, 3ª.q.64 9.2^{m}.° 3^{m}.° q.82.5.0.° 7.2^{m}.° 8 9.0

46 Effectus ſacramentorũ duplex. ſ. principalis, ſ. gratia, & ſecundarius. ſ. character, uel actus aliquis creatus alia [illegible] in ſacris in quibus non imprimitur character. 3ª.q 62. princ.

47 Quando plures actiones ordinantur ad unum effectum, in illa q̃ perficit effectũ principalẽ, conſiſtit eſſentia ſacram, non aũt in eis q̃ ad hoc diſponunt, uel remouent impedimentum, uel ornant, ſed ſunt ſacramentalia, q. 60.2.3^{m}

48 Vbi occurrit ſpecialis effectus gratiæ, ibi ordinat[illegible] ſpãle ſacrm qua ſacramenta nouæ legis ad hoc ordinant, 3ª.q.72.1.0

49 Omne ſacramentum producit ſuum effectum uirtute formæ, & materiæ, 3ª.q 86. [illegible].c

50 Diuerſa ſacramenta, diuerſimode purgant, illuminant, & perficiunt, 3ª.q.64.1.3^{m}

51 In ſacramento nouæ legis, eſt illuminatio gratiæ cum purgatione, 3ª.q.64.1.3^{m}

52 Effectus ſacramenti, non impetratur oratione eccleſiæ, uel miniſtri, ſed ex merito paſſionis Chriſti, 3ª q.64.1.1^{m}

53 Omnis efficacia ſacramentorum, deſcendit à Chriſto, 3ª.q. 60 princ.° q.66.6.c.° q 84 1 1^{m}.° 7.c

54 Efficacia & uirtus ſacramentorum, eſt ex Deo, ut à cã principali, ſed eſt ex paſſione Chriſti, ut à prima cauſa meritoria, & ut ab inſtrumento coniuncto. ex hac uero, ut à continuante inſtrumentum agentis principali, 3ª.q.49. 4^{m}.° q.61.1.1^{m}.° q.62.5.0.° 6.c.° q.64.[illegible] 1.2^{m}.° 2 0.° 7.c.° q.84.7.c.° q.86.1.c.fi.

55 Sacramentum conſequitur uirtutem ſpiritualem, ex benedictione Chriſti, & applicatione miniſtri, ad uſum ſacramenti, 3ª.q.62.4.3^{m}.° q.63 6.1^{m}

56 Omnia ſacramenta ſunt inſtituta contra aliquem defectum, 3ª.q.6[illegible].1 c

57 Nullum ſacramentum ordinatur ſpecialiter, contra peccatum ueniale, 3ª.q.65.1.8[illegible]

58 Commune eſt omni ſacramento, quod per illud exhibetur remedium aliquod contra peccatum, per hoc quod gratiã confert, 3ª.q.65.6.c

59 Per omne ſacramentum, ſanctificatur homo, ideſt, mundatur a peccato, quod fit per gratiam, 3ª.[illegible].65 6.2^{m}

60 Sacramenta eccleſiæ ordinantur [illegible] ad duo, ſcilicet ad perficiendum hominem in cultu [illegible], & in remedium contra peccatum, 3ª.q.65 1.c

61 Sacramenta ueteris legis proprie dicuntur, quæ ſignificabant ſanctitatem Chriſti, non quidem ut in ſe eſt, ſed ne per eam ſanctificamur, 3ª.q.60.[illegible].2^{m}

62 Erant præſignificatiua Chriſti uenturi, 3ª.q.60.6.3^{m}.° q.61.3.h.° 4.c.° q.62.6.c.fi.

63 Paſſio Chriſti eſt cauſa finalis ſacramentorum ueteris legis, quæ fuerunt inſtituta ad ſignificandum [illegible] 6 [illegible] 1^{m}

64 Sacra & ſacramenta ueteris legis, figurabant [illegible] & ſacramenta nouæ legis obſeruantiæ ueteris [illegible] nem populi nouæ legis, quæ omnia ad[illegible] pertinent, 12æ.q.101.4.1^{m}.° 4^{m}

65 Sacramenta ueteris legis erant [illegible] ad neceſſitatem cæremoniarum, & ſacrificiorum [illegible] 1.4^{m}

66 Sacramenta ueteris legis quoad [illegible] ſcilicet circumciſio, eſus agni paſchalis, & purificatio à quibuſdã immunditiis, ut caput o à peccans. Sed [illegible] ad miniſtros, etiam erant aliqua, ſcilicet conſecratio ſacerdotum, oblatio uictimarum, eſus panum propoſitionum, & huiuſmodi, & ablutio manuum & pedum, & raſio pilorum, 12æ.q.102.[illegible].c

67 Sacramenta ueteris legis ſanctificabant, mancipando ad diuina, non autem emundando, nec confirmando, 3ª.q.62.6. 2[illegible]

68 °Et nihil interius efficiebant. Ideo dicuntur infirma carnis, 3ª.q.27.5.3^{m}

69 Nec purgabant à culpa, ſed ab immunditia, id eſt, ab irregularitatibus, & & impedimentis, quæ multiplicabantur à lege, propter timorem, & reuerentiam Dei. 12æ.q. 102.5.4m.° 5m.°6m.°q.103.2.o.°1a.q.37.4.3m.°q.89.4.5m.

70 Nec diluebant peccata, quo ad maculam, ſed reatum inquantum erant onetoſa, tamen præſuppoſita gratia. 3a. quæſt. 62 1.2m.

71 Ratio literalis & figuralis omnium ſacramentorum ueteris legis exponitur. 12æ.q 102.5.o.

72 Nec iuſtificant, ſed ſignificabant fidem, qua iuſtificabantur patres antiqui. 12æ.q.98.2.4m.°q.103.2.o. °q. 107.1.3m°3a. q. 62.6.o.

73 Nec habebant in ſe aliquam ſpiritualem uirtutem operatiuam ſpiritualis effectus. 3a q.62 6.c.ſi.° .63.1.3m.

74 Sacramentum dicitur tripliciter, non quidem equiuoce, ſed analogice. ſcilicet ſacrum ſecretum, iuramentum, & ſignũ rei ſacræ. 3a.q.60.1.c.

75 In quolibet ſacramento ſunt tria, ſcilicet origo perfectio, & finis duplex, ſcilicet proximus, id eſt ſanctificatio, & finis ultimus, ſcilicet uita æterna 3a.q.60.3.c.

76 Differentia inter ſacra, ſacramenta, ſacrificia, & obſeruantias 12æ.q.101.4.o.

77 Sacramenta noue legis, conferunt gratiã non autem ſacramentalia, ſed remouent contrarias diſpoſitiones, & impedimenta. Ideo ſecundum ea multiplicantur. 12æ.q. 108. 3.2m. °3 .q.71.3.2m.

78 Sacramenta & ſacramentalia, quæ habent effectum perpetuum, non poſſunt iterari, quæ uero non habent, poſſunt iterari. 3a.q. 66 3.3m.ſi.°q. 82.8.2m.

79 Sacramenta quatuor dicuntur magna, ſcilicet baptiſmus, ratione effectus, confirmano ratione miniſtri, euchariſtia ratione contenti, & matrimonium ratione ſignificati. 3a.q. 65.3.4m.°q.67.2.3m.

80 In ſacramentis ueteris legis, quæ ordinabantur ad hominũ ſanctificationem, nihil erat, ſine rationabili cauſa. 12æ.q. 102.5 b.

81 Numerus & ſufficientia ſeptem ſacramentorum noue legiſ. 3a.q.65.1.o.

82 Ordo ſacramentorum noue legis exponitur. 3a.q.65.2.3.o.°q. 67.2.3m.

83 Sacramenta noue legis tripliciter ſe habent ad ſacramenta ueteris legis, ſcilicet eſſentialiter, ut matrimonium pœnitẽtia, & ordo figuraliter, ut baptiſmus, & euchariſtia: neutraliter, ut alia. 12æ.q.102.5.3m.

1 Sacrificium proprie dicitur aliquid factũ ad honorem debitum ſoli Deo, ad eum placandum. 22æ.q.81.4.1m.°3a.q. 22.2. .°.q.48.3.c

2 Sacrificium exterius, eſt ſignum ſacrificii interioris, quo quis ſe offert Deo. 3a.q.82.4.c.

3 Omne quod Deo exhibetur, ut ſpiritus feratur in Deum, poteſt dici ſacrificium. 3a.q 22 2.c.q 48.3.c.

4 Omnia obſequia proximis facta, inquantum ad Deum referuntur, dicuntur ſacrificia. 22æ.q. 88 2.c.

5 Sacrificium nihil aliud eſt, niſi proteſtatio interioris deuotionis & fidei. 22æ.q.85.2.c.°3a.q.22.1.c.

6 Sacrificium debet offerri ſoli Deo 12æ.q.102.3.c.°22æq.84.1.1m.°q.85.2 o.q.94.2.c.°.3a q.8.5.c.

7 Offerre Deo ſacrificium in communi eſt de iure naturali, ſed determinatio eius, de iure diuino, & humano. 22æ. quæſt. 85.1.o.

8 Sacrificia ſenſibilia inſtituta ſunt, non propter indigentiam Dei, ſed ut homo & ſe omnia ſua referat in Deum, ut in finem, principium, & dominum omnium. 12æ.q.102.2.c. 1m.°22æ.q.30.4.1m.°q.81.6.2m.°7.c 2m.°q.85.1.c.

9 Quicunque offert ſacrificium, debet eſſe ſacrificii particeps. 3a.q.82.4.c.

10 Sacrificium duplex. ſ. interius, & exterius. 22æ.q.85.2.c.°3.2m °4.c°3a.q.22.2.c °q.82.4.c.

11 Ad primum omnes tenentur. Ad ſecundum uero, ſoli ſubditi legi, niſi neceſſitati actus uirtutum. 22æ.q.85 4.o.

12 In quolibet ſacrificio conſiderantur quatuor, ſcilicet cui, à quo, quid, & pro quibus offertur. 3a.q.22. 3. 2m.° q.48. 3.c.

13 Homo indiget ſacrificio propter tria, ſcilicet propter remiſſionem peccati, conſeruationem gratie, & adeptionem gloriæ. Quæ omnia dantur nobis per humanitatem Chriſti. 3a.q.22. 2.c.

14 Homo tripliciter exhibet corpus ſuum, ſacrificium & hoſtiã Deo. ſ. per martyrium per auſteritatem, & per opera iuſtitiæ & diuotionis. 22æ.q.85.3.2m.

15 Sacrificia oblationes, & huiuſmodi ante legem Moyſis, erant neceſſitatis in communi, ſed erant uoluntaris in ſpeciali, 12æ.q.103.1.o°3a.q.60.5 3m°q.61.3.2m°q.70 2.1m°4.2m

16 Præcepta de ſacrificiis, non ſunt data Iudeis, niſi poſt idolatriam. 12æ.q.102.3 c.

17 Ratio literalis & figuralis omnium ſacrificiorum in lege ueteri, exponitur. 12æ.q.102.3.o.

18 Lex uetus in multis diminuit cultum corporalem ideo ſtatuit quòd ſacrificia non offerentur de quolibet nec in omni loco 12æ.q.101.3.3m.°4.1m °q.102 4.3m.

19 Eſus adipum & ſanguinis, in ſacrificiis Iudæorum, erant prohibita: ſed ſanguis effundebatur ad crepidinem altaris, ad honorem Dei: adeps uero adurebatur igne, & hoc ad euitandum idolatriam. Libabant. n. idolatre ſanguinem uictimarum, & comedebant adipes. Secundo ad informationem humanæ uitæ, ut horrerẽt homicidia. Eſus autem adipum prohibebatur, ad uitandum laſciuiam, & delitias quę in cibis habetur. 3a. ratio ad reuerentiam Dei, 4a quia ſignificabatur effuſio ſanguinis Chriſti: adeps autem abundantiam nutrimenti demonſtrat, & pinguedinem ſignificat charitatis 12æ.q 102 3.8m.

20 Sacrificia ueteris legis, non erant Deo accepta, ſecundum ſe, ſed quia figurabant paſſionem Chriſti, & ſacrificium interius. ſ. deuotionem, & ne offerrent ea idolis. 12æ.q.102.3.o. 4.3m.°5.4m. principio.

21 Sacrificium in lege ueteri, erat publica proteſtatio peccati. Ideo non fiebat pro peccato negligentie nec pro aliis peccatis interiorum actuum, qui erant occulta. 22æ.q.34.3.3m.

22 Sacrificium triplex in lege ueteri. ſ. oblatio pro peccato holocauſtum, & uictima uel hoſtia. 12æ.q.101.3 8m.°9m.

23 Sacrificia ueteris teſtamenti, ſignificabant paſſionem Chriſti, ſed oblationes ſignificabant diſpoſitionem Chriſti patientis. ſ. uoluntarie. 3a.q 47.2 1m.°q.48.3.o.

24 Vtraque ſignificabant euchariſtiam, prima quidem quo ad ſignificatum, ſecunda uero quo ad numerum, & uſum, 12æ.q.101.4.1m.

25 Primum, ſcilicet oblatio pro peccato, conuenit pœnitentibus 12æ.q.102.3.8m.

26 Primum erat de neceſſitate remiſſionis peccati, unde incendebatur una pars, & alia erat ſacerdotis, quia expiatio fit à Deo per miniſterium ſacerdotum. 12æ.q.102.3.8m.

27 Tertium erat ex debito beneficii uel accepti, uel accipiendi pro gratiarum actione, uel pro ſalute & proſperitate offerentiũ quantum tertia pars erat, ſecunda ſacerdotum, & prima incendebatur Deo. 12æ.q. 102.3.8m.

28 Sacrificium pro peccato totius populi uel ſacerdotis totum comburebatur, ne aliquid peccati in eis remaneret 12æ.q. 102.3.8m.

29 Primitiæ erant oblationes, non autem ſacrificia, quia nihil ſacrum fiebat circa eas. 22æ.q.85.3.3m.°q.86.4.o.

30 De iis quæ ueniũt in uſum hominis de terræ naſcẽtibus, ſunt cibus potus, condimentum, & medicamentum. De primo offerebatur in ſacrificium panis. De ſecundo, uinum. De tertio oleum, & ſal. De quarto, thus, quod eſt aromaticum, & conſolidatiuum. Primo, ſignificatur caro Chriſti. Secundo. ſanguis eius. Tertio, gratia. Quarto, ſcientia. Quinto, oratio 12æ.q.102.3.13m.

31 Sal offerebatur in ſacrificiis, quia impedit corruptionem putredinis. Et ſignificat diſcretionem ſapientiæ, & mortificationem carnis. 12æ. q.102.3.14m.

32 Sacrificium expiationis, erat ſolẽniſſimum. Et erat præcipua figura euchariſtiæ, quo ad chriſtum paſſum ſicut omnia ſacrificia ueteris legis 3a.q.73.6.c.

33 Potiſſimum ſacrificium eſt, quo Chriſtus ſe obtulit Deo, ideo omnia ſacrificia ueteris legis, erant ad figurandum hoc ut perfectum per imperfecta, quorum ratione, ſumi debent ex eo. 12æ.q.102.3.c.

34 Licet in ſacrificiis ueteris legis, non ſumeretur caro humana ſed aliorum animalium, tamen caro Chriſti eſt uerum ſacrificium, quadruplici ratione. ſ. quia ex eo quòd eſt caro humanæ naturæ, caro congrue pro hominibus offertur. Et ex eo quod erat paſſibilis & mortalis, apta erat immolari. Et ex hoc quod erat ſine peccato, efficax erat, ad emundanda peccata. Et ex eo quòd erat caro ipſius offerentis, erat Deo accepta propter charitatem, ſuam carnem offerentis, ſecundum Auguſtinum. 3a.q.48 1m.

35 Paſſio Chriſti, fuit uerum ſacrificium. 3a.q.4 . 2.c. 1m°4.2m.° q.48. .o.°6.3m °q.4 . 4.c. q. 3. .c. 3m .°q.83.1.c.

36 Occiſio Chriſti fuit ſacrificium reſpectu uoluntatis eius. Non autem quo ad uoluntatem occidentium, ſed grauiſſimum peccatum. 3a q. 22 2m.°q.47 4.2m °q.48.3.3m.

37 Sacrificium Chriſti fuit efficaciſſimum, ad delendum peccata ratione deitatis. 3a.q.22.3.2m.

1 Sacrilegium eſt omne quod fit ad irreuerentiam rei ſacræ. 22æ.q.99.o.*q.154.10.3m.
2 Sacrilegium eſt ſpeciale peccatum, oppoſitum religioni.22æ. q.99.2.o.
3 Sacrilegium eſt ſine aliis peccatis, quando non eſt alia deformitas, nec uiolatio rei ſacræ, 22æ.q 99.2.3m.
4 Species eius ſunt tres, ſecundum triplicem rationem ſanctitatis. ſ. perſonarum, locorum, & aliarum rerum. 22æ.q. 99.3. o.*q.154.10.3m.
5 Et grauius eſt contra perſonam, quàm contra locum. Sed grauiſſimum eſt contra ſacramenta, ſecundo contra uaſa ſacra, tertio contra imagines & reliquias ſanctorum, quarto contra ornatum rei ſacræ, quinto contra res miniſtrorum eccleſiæ. 22æ.q.99.3.c
6 Omne peccatum perſonæ ſacræ, eſt ſacrilegium materialiter, non autem formaliter, niſi fit directe contra ſanctitatem eius, puta ſi uirgo Deo dicata fornicetur. 22æ.q.99.3.3m.
7 Quælibet ſpecies luxuriæ, ſecundum quod uiolat aliquid pertinens ad cultum Dei, eſt ſacrilegium. 22æ.q.154.10.o.
8 Pœna ſacrilegii ſecundum æqualitatem, eſt excommunicatio. ſed quia hæc non timetur, additur decapitatio ſecundum leges, & pœna pecuniaria, ſecundum canones. 22æ.q. 99 4.o.* q.154.10.2m.
¶ ſal impedit corruptionem putredinis. 1ª.q.104.2.c.*12æ.q.102 3 14m.
1 ¶ ſalamon non meruit ſapientiam in ſomniis, ſed fuit ſignum præcedentis deſiderii. 12æ.q 113.3.2m.*22æ.q.154.5. 1m.
2 ſomnus ſalomonis, non fuit naturalis, ſed fuit prophetica uiſio. 12æ.q.113.3.2m.*21æ.q.173.2.c.
1 ¶ ſaluari nullus poteſt, niſi per Chriſtum. 3ª.q.61.3.c.2m.*4.c. *q.68.1.o.*2.c.*q.73.5.c.*q.84 5.c.
2 Ad ſalutem uenitur dupliciter ſ. merito Chriſti, ut pueri, & ſtulti, & merito proprio, addito ad meritum Chriſti per actum fidei. 22æ.q.124.1.1m.
3 Pueri antiquorum, ſaluabantur in fide parentum. 3ª.q.34.3. c.*q.70.4.2m.
4 In neceſſariis ad ſalutem, tenemur intellectum noſtrum conformare intellectui Dei, ut in his quæ ſunt fidei. 1ª.q.1.8 2m.
5 In neceſſariis ad ſalutem, Deus nunquam deeſt, nec unquam defuit homini, niſi ex culpa eius, 12æ.q. 98. 2. 4m.*22æ.q. 177.1.c.*q.178.1.c.
6 Quolibet tempore, inſtructi ſunt homines diuinitus de agendis in quantum expediebat ad ſalutem electorum. 22æ.q. 174.6.c.fi.3m.
7 *Ex diuina prouidentia, procurantur multæ occaſiones ſalutis hominibus, ut prædicationes, exempla, actus uirtutum pro loco & tempore, ægritudines flagella, & etiam peccata. 12æ.q.87.2.1m.*2m.
8 Non eſt de neceſſitate charitatis, quòd aliquis exponat proprium corpus, pro ſalute proximi, niſi quando tenetur eius ſaluti prouidere, ſed eſt de perfectione charitatis. 22æ.q.26.5. 3m.
1 ¶ ſi uoluntate Dei, ipſa anima ſamuelis, ſauli euentum belli prænunciauit, Deo ſibi hoc reuelante, pertinet ad rationem prophetiæ. Non autem eſt eadem ratio de ſanctis, qui ſunt modo in patria 22æ.q 174.5 4m.
2 *Dici etiam poteſt, quod non fuerit anima ſamuelis, ſed dæmon ex perſona eius loquens, quem ſapiens ſamuelem nominat, & eius prænunciationem, prophetiam, ſecundum opinionem ſaulis & aſtantium, qui ita opinabantur. 22æ.q. 172.6.2m.*q.174.5 4m.

1 SAnctificatio duplex. ſ. totius naturæ humanæ ab omni corruptione culpæ, & pœnæ in reſurrectione, & perſonalis, in ſola mente 3ª.q 27.2.4m.
2 ſanctificatio duplex. ſ. adultorum per proprium actum & paruulorum, ſecundum fidem parentum, uel eccleſiæ. Prima eſt perfectior quam ſecunda. 3ª.q.34.3.c.*q.70.4.2m.
3 ſanctificari dicitur tripliciter. ſ. mundari a peccato, confirmari in bono, & deputari ad cultum Dei. Et tantum tertium conuenit Chriſto ratione. 22æ.q.81.8.c.*q.62.6.2m.*q.63. 6.2m.
4 ſanctificatio tabernaculi, & uaſorum eius literaliter fuit ut haberetur in reuerentia, ſed figurabatur ſpiritualis ſanctificatio fidelium. 12æ.q 102.4.9m.
5 ſanctificari dicitur tripliciter. ſ. ex minus ſancto, ex non ſancto priuatiue, & ex non ſancto negatiue. Et tantum tertium conuenit Chriſto, *qui factus eſt ſanctus ex non ſancto ſecundum hominem, non quidem priuatiue, ut ſcilicet aliquando fuerit homo, & non fuerit ſanctus, ſed negatiue, quia ſcilicet quando non fuit homo, non habuit ſanctitatem humanam. & ideo ſimul factus eſt homo, & ſanctus homo. 3ª.q.34.1.2m.
6 Quæ fiunt præter legem communem, non fiunt principaliter ad ſubueniendum uni perſonæ, ſed ad inſinuationem & commendationem gratiæ, ut ſanctificatio in utero. 3ª. q.27.6.c.
7 Non eſt credendum, aliquos eſſe ſanctificatos in utero, de quibus non loquitur ſcriptura 3ª.q.27.6.c.
8 Illi præcipue ſanctificati ſunt in utero, qui immediatius ordinati ſunt, ad ſignificandum ſanctificationem Chriſti, 3ª. q.27.6.o.
9 Hieremias, & Ioannes baptiſta non fuerunt ſanctificati, ante infuſionem animæ rationalis. 3ª.q. 27.2.1m.
10 ſanctificati in utero creduntur non peccaſſe mortaliter de cætero. 3ª.q.27 6.1m.
11 ſanctificati in utero, debent baptizari, ut ſuſcipiant characterem, *quo Chriſto configurentur. & ita per ſuſceptionem characteris, aliis membris Chriſti configurarentur, etiam corporaliter, & ut quaſi deputentur ad percipienda diuina tertio propter bonum obedientiæ quia præceptum de baptiſmo omnib. eſt datum, & ab omnib. debet impleri, niſi articulus neceſſitatis ſacramentum excludat. 3ª.q.68.1.3m.
12 Nazaræi per quos ſignificantur perfectiſſimi, ſanctificabant uoto. 22æ.q.86.6.b.
1 ¶ ſanctitas eſt ſpecialis uirtus. ſ. religio, ſed eſt generalis imperio. 22æ.q.81.8.1m.
ſanctitas refert omnia uirtutum opera in Deum, uel per hæc diſponit ad cultum Dei. ideo differt tantum ratione à religione, quæ eſt circa pertinentia ſpecialiter ad cultum Dei, ut in ſacrificiis, 22æ.q.81.8.o.
3 ſanctitas, importat duo neceſſaria ad applicationem mentis ad Deum. ſ. munditiam, & firmitatem. 22æ.q.81.8 o.
¶ ſanctus unus præcipue laudatus de una uirtute, & alius de alia propter excellentiorem promptitudinem ad actum unius uirtutis, quam ad actum alterius. 12æ.q.66.2.2m.
1 ¶ ſanguis non eſt actu pars, ſed eſt totum in potentia. 3ª.q.31 5.1m.*6.c.
2 ſanguis eſt de integritate humanæ naturæ. 1ª.q.119.1.c.
3 ſanguinei ſunt amatiui. Ideo Venus dicitur cogens amare, quia generat ſanguinem. 12æ.q.48.2.1.
4 ſanguis in lege ueteri effundebatur ad crepidinem altaris, ut Iudæi horrerent effundere ſanguinem Et quia uita eſt à Deo. Et pro effuſione ſanguinis Chriſti. 12æ. q.102.3.8m.* 6.1m.
5 ſanguis Chriſti, eſt pretium redemptionis noſtræ, quod Chriſtus obtulit Deo, non autem diabolo, 3ª.q.48.4.3m.*5.c.*q. 49.5.1m.
6 Totus ſanguis Chriſti, qui ad ueritatem humanæ naturæ pertinebat, in paſſione eius effuſus pro redemptione humani generis, ad corpus Chriſti rediit & reſurrexit eo triplici ratione. ſ. quia paſſus eſt in perfectiſſima ætate, in qua maxime ea quæ in homine inueniuntur, ad ueritatem humanæ naturæ pertinere uidentur, tanquam ad maximam perfectionem adducta, & ex merito paſſionis, ſicut & ille partes ſanctorum martyrum in quibus paſſionē pro Chriſto ſuſtinuerunt, quendam priuilegiatum fulgorem in reſurrectione habebunt, & ex ipſa uirtute paſſionis in qua humanum genus ſanctificat, quia humanitas Chriſti, ſalutiferā uirtutem habuit, ex uirtute uerbi ſibi uniti, ſecundum Damaſcenum. 3ª.q.54.3.1m.
7 ſanguis Chriſti in paſſione effuſus, qui maxime fuit ſalubris fuit diuinitati unitus, ideo oportuit, quod in reſurrectione iungeretur aliis humanitatis partibus ſicut & uerum corpus eius, 3ª.q.52.2 1m.
8 ſanguis uero qui in quibuſdam eccleſiis pro reliquiis obſeruatur fluxit miraculoſe, de quadam eius imagine percuſſa. 3ª q.54.3.3m.

1 SAnitas eſt de prima ſpecie qualitatis, cauſata ex humorib. adæquatis. 12æ.q.49.2.c.1m.*3m.*4.c.*q 50.1.c fi.
2 ſanitas eſt tantum in animali, 1ª.q.16 6. c
3 Eadem numero ſanitas, eſt in animal, & in aliis, nec alia ſanitas eſt medicinæ, & urinæ, quam ſanitas animalis, quam medicina facit, & urina ſignificat. 12æ.q.20.3.3m.
4 Chriſtus quæcunque curauit, totum ſanauit, ſ. mente, & corpore. 3ª.q.44.3.3m.*q 86.5.1m.
5 Dicitur ille non poſſe ſanari, qui non poteſt de facili ſanari. poteſt tamen hoc fieri, per uirtutem diuinæ gratiæ, quæ & interdum in profundum mali ſe conuertit. 22æ.q.33.2. 1m.*3ª.q.86.1.2m.fi.
1 ¶ ſapientia qua formaliter ſapientes ſumus eſt quædam participatio diuinæ ſapientiæ, quæ Deus eſt, 22æ.q.23.2.1m.
2 ſapientia ſecundum philoſophos, eſt tantum cognoſcitiua, ſecundum theologos uero, eſt etiam directiua. 22æ.q.19.7.c.*q.45.1.o.

3 ſapientia

3 Sapientia iudicat de omnibus,& ordinat, quia cõſiderat altiſſimas cauſas,12æ.q.75.2.c.1m*q.66.5.c.1m

4 Sapiens ſimpliciter,eſt qui cognoſcit altiſſimam cauſam ſimpliciter, ſed ſapiens in aliquo genere, eſt qui ſcit altiſſimã cauſam in illo genere,1a.q.1.6.c.*22æ.q.9.2.c.*q.45.1.c.*.q.57.2.1m

5 Sapientia ſimpliciter, ſemper eſt bona,ſed ſecundum quid eſt mala,& eſt triplex,ſcilicet terrena,animalis,& diabolica,22æ.quæſt.45.1.2m.*.q.46.1.2.c.*.q.55.1.3m.*.quæſtio.113.1.1m

6 Omnis ſapientia eſt ſcientia, inquantum eſt de concluſionibus,ſed differt a cæteris ſcientiis, inquantum eſt de principijs,12æ.q.57.2.1m*4m*22æ.q.9.2.c

7 Sapientia utitur principijs non ſolum concludendo ex eis, ſicut aliæ ſcientiæ,ſed iudicando de eis & diſputando cõtra negantes ea,1a.quæſt.1.8.c*12æ.q.53.2.1m.*2m*q.66.5.4m.

8 Sapientia continet ſub ſe ſcientiam & intellectum,12æ.q.57.2.2m.

9 Sapientia eſt tantum una,licet ſcientiæ ſint multæ,12æ.q.57.2.c.ſi.

10 Sapientia eſt maxima inter omnes uirtutes intellectuales,iudicans & ordinans eas, 12æ.q.57.2.2m.*.q.66.5.0.*quæſ.68.7.c.

11 Differentia inter ſapientiam,ſcientiam,intellectum, artem, & prudentiam,12æ.q.57.2.3.4.0

12 Sapientia in rebus humanis,eſt prudentia,1a.q.1.6.c.*22æ.q.47.2.1m

13 Prudentia non imperat ſapientiæ,ſed econuerſo. Nec eſt de altiſſimo,ſicut ſapientia. Sed imperat de ordinatis ad ſapientiam. Ideo eſt miniſtra eius,12æ.q.16.5.1m

14 Prudentia eſt de ijs,per quæ peruenitur ad fœlicitatem, ſed ſapientia eſt de obiecto eius. Et actus eius in hac uita non eſt perfecta felicitas, ſed eſt inchoatio eius: quia eſt actus imperfectus,reſpectu ſui obiecti principalis,ſ.Dei, 12æ.q.66.5.2m*3m

15 Dona ſapientiæ & ſcientiæ,nihil aliud ſunt,quam quædam perfectiones mentis humanæ,ſecundum quas diſponitur ad ſequendum inſtinctum Spiritusſancti, in cognitione diuinorum, & humanorum, 12æ.quæſt.68.5.1m.*.22æ.q.8.5.

16 Sapientia data a Deo,eſt donum Spiritusſancti, ſed ſapientia acquiſita per ſtudium humanum,eſt uirtus intellectualis,1a.q.1.6.3m*22æ*q.45.1.0*4.1m*2m

17 Donum & uirtus ſapientiæ, principaliter eſt de diuinis, ſecundario uero de alijs,iudicando per regulas diuinas,12æ q.57.2.c.*22æ.q.9.2.c.

18 Virtus ſapientiæ,eſt tantum ſpeculatiua,ſed donum ſapientiæ eſt ſpeculatiuum principaliter,& ſecundario practicũ,1a.q.64.2.c*22æ.q.10.7.c*q.45.3.0*6.3m

19 Ratio ſpeculatiua, quo ad apprehenſionem perficitur dono intellectus,& quo ad iudicium,dono ſapientiæ. Sed ratio practica quo ad primum perficitur dono conſilij, & quo ad ſecundum,dono ſcientiæ,12æ.q.68 4.c

20 Donum ſapientiæ, eſt in ratione ſuperiori, donum autem ſcientiæ,in ratione inferiori,1a.q.79.9.c* 22æ.q.45.5.c

21 Auguſtinus loquitur de ſapientia,quantum ad ſuam cãm.ſ. quantum ad charitatem,ex qua etiam ſumitur nomẽ ſapientiæ,quæ eſt donum, ſecundum quod ſaporem quendam importat,1a.q.43.5.2m*3m*22æ.q.15.2.1m

22 Talis expoſitio.ſ. quod ſapientia dicitur quaſi ſapida ſcientia, non conuenit, niſi ſecundum nomen quod habet ſapientia in latina lingua. In græca autem non competit, & fortè nec in alijs linguis. Vnde potius uidetur nomen ſapientiæ ibi accipi pro eius fama, qua a cunctis commendatur,1a.q.43.5.2m*3m*22æ.q.45.2 2m

23 Donum ſapientiæ, dirigit hominis intellectum & affectum, ideo ei tanquam directiuo correſpondent duo dona ſ.intellectus in intellectu, & timor in affectu, 12æ.quæſt.68.4.5m.

24 Rectum iudicium de diuinis ex inquiſitione rationis,eſt uirtutis ſapientiæ, doni uero eius ſecundum connaturalitatem,1a.q.1.6.3m*12æ.q.68.1.4m*22æ.q.45.2.c.

25 Iudicium per modum inclinationis, eſt doni ſapientiæ, ſed per modum cognitionis tantum,eſt theologiæ, 1a.q.1.6.3m*22æ.q 45.2.c

26 Intellectus habet duos actus, ſcilicet percipere,& iudicare,ſecundum rationes diuinas & humanas. Primum eſt doni intellectus, ſecundum doni ſapientiæ,& tertiũ doni ſciẽtiæ,22æ.q.8.6.0*q.9.2.0*q.45.2.3m.

27 Donum ſapientiæ, eſt excellentiſſimum, inter ſeptem dona Spiritusſancti,ſed eſt inferius charitate, 12æ.q.68.7.c

28 Sapientia acquiſita,poteſt eſſe cum peccato mortali, non autem donum ſapientiæ,ſicut nec charitas,quam præſupponit,22æ.q.45 4.0

29 Fides aſſentit ueritati diuinæ ſecundum ſe, ſed donum ſapientiæ iudicat ſecundum eam. ideo præſupponit fidem, 22æ.q.45.1.2m

30 Fides eſt initium ſapientiæ ſecundum eſſentiam,timor autẽ ſeruilis eſt ut diſpoſitio eius,ſed filialis,ut primus effectus eius,22æ.q.19.7.0*q.45.6.3m.

31 Donum ſapientiæ,quandoque dicitur pietas, & timor Dei, quia *ſicut pietas quæ pertinet ad cultum Dei, eſt manifeſtatio fidei,inquantum per cultum Dei proteſtamur fidẽ, ita etiam pietas manifeſtat ſapientiam, & propter hoc dicitur quòd pietas,eſt ſapientia,& eadem ratione timor. p hoc enim oſtenditur,quod homo habet rectum iudicium de diuinis,quod Deum timet,& colit,22æ.q.45.1.3m

32 Donum ſapientię,quo ad ſuam cauſam,eſt in uoluntate,ſed ſecundum eſſentiam eſt in intellectu,22æ.q.45.2.0.

33 Donum ſapientiæ,quantum eſt neceſſarium ad ſalutem,eſt in omnibus habentibus gratiam,ſed eſt in pueris & amẽtibus,habitualiter tantum,ſed quo ad ſecreta myſteria, & directionem aliorum,eſt in paucis,quia eſt gratia gratis data,12æ.q.68.5.1m*22æ q.45.5.0

34 Sapientia in diuinis ſemper eſt eſſentialis, & nunquam eſt perſonalis & propria,ſed appropriatur, quia non ſignificatur per modum exeuntis, ſicut amor, ſed per modum quieſcentis in ſubiecto, 1a.q.34.1.2m.*.q.37.1.1m,quæſt.39.7.2m.

35 Sapientia in diuinis,dicitur dupliciter,ſ.eſſentialis, & genita,1a.q.34.1.2m.

36 Sapientia ut ſupponit pro eſſentia,non dicitur genita,nec ingenita. ſed ut ſupponit pro hypoſtaſi,dicitur genita, uel ingenita,tamen ſemper ſignificat eſſentiam,1a.q. 32. q.2.2.c.1m.

37 Sapientia patris dicitur dupliciter.ſ.eſſentialis,quæ eſt in ipſo & quæ procedit ab eo,1a.q.39.7.2m

38 Pater eſt ſapiens,ſapientia eſſentiali non autem ſapientia genita,1a.q.37.2.1m*q.39.7.2m

39 Filius eſt ſapientia patris,1a.q.39.7.2m.

40 Filius eſt ſapiens formaliter,ſapientia tantum eſſentiali;effectiue uero, ſapientia ingenita tantum, ſed ſeipſo uel p ſe, ſapientia genita,1a.q.39.7.2m

SARABAITÆ ſunt monachi,ſine obedientia,ideo nõ approbantur,licet ſint laborioſi,22æ.q.186.5.3m

1 SATISFACTIO nulla debet imponi nouiter baptizatis, *quia ſunt totaliter liberati per paſſionem Chriſti, & ſatisfactionem illius,cui configurantur in baptiſmo. & ideo iniuria fieret eius paſſioni, quaſi ipſa non eſſet ſufficiens ſatisfactio pro peccatis baptizatorum,3a.q.49.3.2m.*.q.68.5.0.*.6.c.

2 pœnitens,per ſatisfactionem conſequitur perfectum effectũ gratiæ,quia liberatur totaliter à reatu peccati,3a. quęſtio.90.3.2m.

3 Ex propoſito ſatisfaciendi, gratia confertur, licet ſatisfactio actualis,gratiam præſupponit,3a.q 90.3.1m

4 Homo non poteſt ſatisfacere de uno peccato,ſine alio,3a.q.86.3.0.

5 Homo poteſt ſatisfacere Deo, ſecundum æqualitatem proportionis, per acceptationem infinitæ miſericordiæ Dei, non autem ſecundum ęqualitatem quantitatis offenſę,3a.q.c.2.2m*q.85.3.0*90.2.c

6 Satisfactio in propoſito,cauſat gratiam,ſed in executione auget eam,ſicut & baptiſmus,3a.q.90 2.2m.

7 Nulla pura creatura, potuit ſatisfacere Deo, pro natura humana,3a.q.1.2 2m*q.46.1.3m*q.49.5.3m

8 Actio pro ſe,uel ſatisfactio pro alio, dicitur precium quoddã 3a.q.48.4.c.

9 Adam & alij ſancti Patres,ſatisfecerunt pro peccatis ſuis: ſecundum quod peccatum corrumpit bonũ perſonale,non ſecundum quod corrumpit naturam,3a.q.49.5.1m*q.68.5.0*2m.

10 Vnus homo,poteſt ſatisfacere pro alio,inquantum ſunt unũ in charitate,3a.q.14.1.c.*q.48.2.1m

11 Nullus poteſt conteri,uel confiteri pro alio, ſicut poteſt ſatiſfacere,quia hoc eſt extra: illa uero ſunt intra, quia pertinent ad bonitatem gratiæ,uel ad culpam, 3a.quæſtio.48.2.1m.

12 Paſſio Chriſti cauſauit noſtram ſalutem, per modum ſatiſfactionis,3a.q. 3.1.3.1. *4.2m*q.48.2.0*4.c.*6.3m.

13 Hæc ſatisfactio fuit ſuperabundans,3a.q.48.2.c.2m*4 c*q.49 3.c.*q.68.5.1m*q 69.1.c

14 Chriſtus per mortem ſuam ſufficienter ſatisfecit pro pec-

catis

ſatis humani generis, etiam ſi eſſent plura, 3ª.q.46.6.c.4m.°.6.q.48.2.o.°.q.49.1.3.c.°.q.68.1.c.°.q.69.7.c.°.quæſt.89.4.3m.

15 Chriſtus ſatisfecit pro tota natura humana ſufficienter, nõ autem efficaciter, 3ª.q.46.1.3m°q.79.7.2m

16 Vna gutta ſanguinis Chriſti fuſa in circunciſione, uel quæcunque pœna eius plene ſatisfecit, ratione perſonæ eius, non autem ſecundum genus operis, 3ª.q.46.6.6m.

17 Satisfactio dicitur eſſe actus uirtutis nõ ſolum materialiter, ſed etiam formaliter, cum ſuo nomine formam, & rationem uirtutis implicitam habeat, Suppl.q.12.1.c

18 Satisfactio quæ æqualitatem reſpectu offenſæ præcedentis in faciente importat, opus iuſtitiæ eſt, Suppl. quæſtio. 12.2.o.

19 Bona eſt definitio ſatisfactionis quam habet Anſelmus, ſatisfacere eſt honorem debitum Deum impendere. Similiter quam habet Aug.

20 Satisfactio eſt peccatorum cauſas excidere & eorum ſuggeſtionibus aditum non indulgere. Supp.q.12.3.o.

21 Non poteſt homo Deo ſatisfacere, ſi litera (ſatis) æqualitatẽ quantitatis importet, contingit autem ſi importet æqualitatem proportionis, Suppl.q.13.1.o

22 Poteſt quis pro alio pœnam ſatisfactionem explere, pro peccatis præcedentibus, ita ut ſolutio debiti conſequuta ſit. Suppl.q.13.2.c

23 Impoſſibile eſt quod homo de uno peccato ſatisfaciat alio retento, ſicut nec homini ſatisfaceret, qui pro alapa ſibi data, eum proſterneret, & aliam ſimul daret, Suppl.quæſt. 14.1.o.

24 Non poteſt quis extra charitatem Dei exiſtens pro peccatis ante contritis ſatisfacere, Suppl.q.14.2.o

25 Opera extra charitatem facta, per charitatem ſequentẽ non uiuificantur, ac per hoc non ualet ſatisfactio præcedens, etiamſi charitas ſequatur, Suppl.q.14.3.c

26 Magis concedendum eſt, quod opera extra charitatem facta, non ſint alicuius meritoria, quam quod ſint, Suppl.q. 14.4.c.

27 Opera extra charitatem facta, quantum ad hoc quod quis liberetur à pœna, quam iam meruit, pœnam inferni mitigare non poſſunt, ſed quantum ad hoc quod meritum pœnæ impediatur, per opera extra charitatem facta, pœna inferni mitigari poteſt, Suppl.q.14.5.o.

28 Satisfactio ſiue referatur ad præteritam offenſam, ſiue ad futuram culpam, per pœnalia opera fieri aſſeritur, Suppl.q. 15.1.o.

29 Flagella & caſtigationes huius uitæ, quæ à Deo peccatori infliguntur, ſi patienter ferantur, nomen ſatisfactionis habent, alias uindicationis, Suppl.q.15.2.o.

30 Opera ſatisfactoria rite enumerata ſunt, ſ. eleemoſyna, ieiunium, & oratio, Suppl.q.15.3.c.

1 SCandalum proprie, eſt dictum, uel factum minus rectum præbens alijs occaſionem ruinæ. Sed ſcandalum large ſumitur pro quolibet impedimento, alicui præſtito in uia aliqua, quam proſequi intendit, 22æ.quæſtio.43.1.o. °.4.c.

2 Scandalon Græce, offenſio dicitur Latinæ, uel ruina, uel impactio pedis, 22æ.q.43.1.o°.4.c

3 Scandalum duplex, ſ. actiuum .i. omne inductiuum peccati, intentum, uel non intentum, ſ. peccatum uel ſimile ei, & paſſiuum .i. ruina peccati ex dicto uel facto alterius, 22æ.q. 43.1.4m°2.c.

4 Scandalum actiuum, quandoque eſt ſine paſſiuo, quandoque econuerſo, & quandoque ſimul, 22æ.quæſt.43.1.4m. °.2.c.

5 Omne ſcandalum eſt peccatum, ſed actiuũ quidem dantis, paſſiuum uerò ſumentis, 22æ.q.43.2.o.

6 Scandalum actiuum per ſe, i. intentum, eſt ſpeciale peccatũ, non autem per accidens, nec ſcandalum paſſiuum, 22æ.q. 43.4.o.

7 Scandalum actiuum eſt ſine alio peccato, quãdo factum uel dictum non eſt peccatum, ſed habet ſpeciem mali, 22æ.q. 43.3.2m.

8 Vtrunque ſcandalum. ſ. actiuum & paſſiuum, eſt ueniale, & quandoque mortale, 22æ.q.43.4.o

9 Scandalum actiuum, uel paſſiuum, non conuenit perfectis, niſi de ueniali, ſed imperfectis etiam de mortali, 22æ.q. 43.5.6.o.

10 Omne ſcandalum cauſatur ex aliquo ſcandalo actiuo ſui, nõ autem ſemper ex peccato alterius, 22æ.q.43.6.2m.

11 Bona ſpiritualia neceſſaria, non debent dimitti propter ſcandalum; alia uero debẽt occultari, uel differri, ſi ſit ex ignorantia, donec doceantur, niſi ſit periculum, Non autẽ poſt, nec ſi eſt ex malitia, 22æ. quæſtio.43.7.8.o.°.3ª.quæſtio. 42.2.o.

12 Veritas nullo modo deſeri debet, propter ſcandalum paſſiuum aliorum, 22æ.q.43.7.2m°3ª.q.42.2.c.1m.

13 Bona temporalia propria, debent deſeri, propter ſcandalum ex ignorantia uel infirmitate, uel ſcandalum ſedari, non autem ſi ſit ex malitia, nec aliena nobis commiſſa, 22æ.q. 43.8.o.

14 Pœnitentia non debet deſeri propter ſcandalum, niſi ſequatur peius propter multitudinem peccantium, uel propter potentiam principum, 22æ.q.33.6.o°q.43.7.1m°q.108.1.5m. °.3.1m

SCENOPEGIA erat feſtum tabernaculorum per dies ſeptẽ, propter beneficium deductionis, & protectionis in deſerto. Et ſignificat peregrinationem ſanctorum in hoc mundo. Cui nunc ſuccedit feſtum conſecrationis eccleſiæ, 12æ. q.102.4.10m°q.103.3.4m

SEVERITAS eſt uirtus inflexibilis, circa inflictionem pœnarum, quando recta ratio requirit hoc, 22æ. q.157.2.1m.°. 2m°q.159.2.2m

1 SCientia ſignificat qualitatem ſimplicem, quam conſequitur quidam reſpectus, 1ª.q.13.7.1m°q.14.1.1m°12.°.quæſ. 54.4.o.

2 Scientia eſt æqualitas ſimplex, relata ad multa ſecundum unum, 12æ.q.54.4.o

3 Scientia eſt aſſimilatio intellectus, ad rem ſcitam, per ſpeciẽ intelligibilem quæ eſt ſimilitudo rei intellectæ, 1ª. quæſt. 14.2.2m.

4 Diuerſæ ſcientiæ procedunt ex diuerſis principijs & medijs, 12æ.q.54.2.2m

5 Omnis ſcientia habetur per aliqua principia per ſe nota, & per conſequens uiſa, 22æ.q.1.5.c.

6 °Nulla ſcientia probat principia ſua: ſed probat alia ex eis. Nec diſputat contra negantes ea, præter primam philoſophiam, 1ª.q.1.8.c

7 Tota uirtus demonſtrationis, dependet ex medio. Ideo diuerſa media, ſunt ſicut diuerſa principia actiua, ſecundum quæ habitus ſcientiarum diuerſificantur, 12æ.quæſt. 4. 2.2m.

8 In diuerſis concluſionibus unius ſcientiæ, ſunt diuerſa media per quæ probantur. Ideo homo poteſt ſcire aliquas cõcluſiones ſine alijs, ſicut & media, 12æ.q.54.2.2m

9 Scientia demonſtratiua, dicitur iudicatiua, inquantum per reſolutionem in prima principia, de ueritate ipſorum diiudicat, 22æ.q.53.4.c.

10 Idem eſt ſubiectum principiorum, & totius ſcientiæ, quia tota ſcientia uirtute cõtinetur in eis, 1ª.q.1.7.c°12æ.q. .6.c. °.22æ.q.4.1.c

11 Omne quod ſcitur, eſt aliquo modo, 1ª.q.14.9.o.°.3ª. quæſt. 10.3.c.

12 Omne ſcitum à nobis, eſt neceſſarium, non autem omne ſcitum à Deo, 1ª.q.14.13.3m

13 Omne ſcitum, eſt aliquo modo uiſum per intellectum, °22æ. q.1.5.c.4m.

14 Idem eſt ſubiectum principiorum, & totius ſcientiæ: cum tota ſcientia uirtute contineatur in principijs, 1ª. quæſt. 1. .c.

15 Subiectum ſcientiæ ſicut & obiectum potentiæ duplex. ſ. materiale, & formale, 1ª.q.1.7.c

16 Formalis ratio ſubiecti ſcientiæ, ſicut & obiecti potentiæ duplex, ſcilicet ex parte rei, & ex parte noſtra, 22æ. quæſt. 1.2.c.

17 Sic ſe habet ſubiectum ad ſcientiam, ſicut obiectum ad potentiam uel habitum, 1ª.q.1.7.c.

18 Materialiter ſcita ſunt concluſiones: formalis uero ratio ſciendi, ſunt media demonſtrationis, per quæ concluſiones cognoſcuntur, 12æ.q.1.1.o.

19 Scientia eſt de mobilibus & de contingentibus ſecundum quod in eis eſt aliquid neceſſarium uel uniuerſale, 1ª.q.84.1.c. 3m.°q.86.3.o

20 Solæ ſcientiæ practicæ, ſunt circa contingentia, inquantum huiuſmodi .ſ. in particulari, 12æ.q.6.

21 De qualibet re ad ſciendum an eſt, oportet uti pro medio quid nominis non autem quid rei, quia ſequitur quæſtionem an eſt, 1ª.q.2.2.2m

22 De nulla re ſciri poteſt, an eſt, niſi de ea [illegible], quid eſt, alterius [illegible] ſe, 1ª.q.2.2.2m

23 Habitus ſcientiæ, eſt in intellectu poſsibili, nõ autem in intellectu paſſiuo, contra Auerroim, 12æ.q.50.4.o.°.quæſt. 51.3.c.

24 Scire & diſcere, & per accidens eſt malum, ex parte ſcientis dupliciter. ſ. propter occupationem impedientem officium eius, uel propter contemptum diuinorum. Ex parte vero obiecti tripliciter. ſ. uel quia inclinat ad malum, ut ars magica, uel quia excedit, uel quia eſt quid inutile, 1ª. quæſt. 22. 3. 3m. *. 22æ. q. 67. 1. c.

25 Quilibet tenetur ſcire communiter credenda, communia iuris præcepta, & ea quæ ad eius ſtatum, uel ad eius officium pertinent, 12æ. q. 76. 2. c.

26 Scientia legis Dei, hic annexa eſt officio ſacerdotali, quæ ſimul cum eo iniungitur, 22æ. q. 16. 2. 1m.

27 *Scientia acquiſita, eſt habitus naturalis, quia ineſt unicuique homini quoddam principium ſcientiæ. ſ. lumen intellectus agentis, per quod cognoſcuntur ſtatim à principio naturaliter, quædam uniuerſalia principia omnium ſcientiarum, 1ª. quæſtio. 116 1. c. 1m. * 12æ. quæſt. 51. 4. c. *. quæſtio. 130. 10. 3m.

28 *Homo mediando acquirit ſcientiam. 1ª. quæſt. 62. 9. 1m. *. 22æ. quæſtio. 41. 3. c. *. 22æ. quæſtio. 15. 3. 1m. *. quæſtio. 49. 1. 2m.

29 Scientia, uel ſapientia acquiſita per proprium ingenium, & ſtudium quod eſt à Deo, eſt naturalis. Si uero aliter, ut in Apoſtolis, eſt miraculoſa. 1ª. q. 117. 1, 1m. *. 12æ. q. 51. 4 c. *. q. 113. 10. 3m.

30 Modus acquirendi ſcientiam duplex. ſ. præcipuus per inuentionem, & ſecundarius per doctrinam, 1ª. q. 117. 1. c. *. 3ª. q. 9. 4. 1m.

31 Cæcus à natiuitate nõ poteſt habere ſcientiam de coloribus, 1ª. quæſt. 84. 3. c. ſi. *. q. *. c. ſi. *. quæſt. 111, 3. 1m. *. 2m.

32 *In ſtatu innocentiæ, homo non acquiſiuiſſet ſcientiam ex ſenſibus. 3ª. q. 61. 2. 0.

33 *Diſciplina quæ eſt receptio cognitionis ab alio, requiritur ad ſcientiam, 12æ. q. 4. 1. c. *. 22æ. q. 189. 1. 4m.

34 Nullus unquam per dæmones ſcientiam acquiſiuit, 1ª. q 64. 1. 5m. *. 22æ. q. 96. 1. c. *. q. 172 5. 2m.

35 Ille qui in aliqua ſcientia acquirit per primam demonſtrationem, ſcientiam concluſionis unius, habet quidem habitum, ſed imperfecte. Cum uero acquirit per aliquam aliam demonſtrationem, ſcientiam concluſionis alterius, non aggeneratur in eo alius habitus, ſed habitus qui prius inerat, fit perfectior, utpote ad plura ſe extendens, 12æ. q. 15. 4 3m. *. q. 54 4. 3m. *. q. 65. 1. 1m.

36 Multi impediuntur à ſcientia acquirẽda tripliciter. ſ. propter indiſpoſitionẽ, occupationes, & pigritiẽ, 12æ. q. 61. 5. 3m. *. 22æ. q. 2. 4 c. *. q. 172. 3. 2m.

37 Virtutes morales, & præcipue caſtitas, multum faciũt ad acquiſitionẽ & uſum ſciẽtiarũ, 22æ. q. 15. 3. c. *. q. 96. 1. 2m. *. q. 148. 6 c. *. q. 180. 2. 0.

38 Diſcurſus in acquiſitione ſcientiæ duplex eſt in ſcientia noſtra. 1. ſecundum ſucceſſionem unius poſt alterum, ex notis ad ignota procedẽs, & ſecũdum cauſalitatem, per unum in alterum, 1ª. q. 14. 7. c. *. quæſt. 58. 3. 0. *. quæſtio. 117. 1. c. *. 3ª. q. 11 3. c.

39 Opinio eſt diſpoſitio ad ſcientiam, qua acquiſita, poteſt remanere cognitio etiam per ſyllogiſmum dialecticum, 3ª. q. 9. 3. 3m.

40 Scientia quadrupliciter tantum amittitur, ſcilicet ratione excidentis à mente, corrupto ſciente uel ſcito, uel obliuione, 1. q. 89. 5. c.

41 Scientia augetur ſecundum ſe, per additionem, 12æ. q. 49. 4. c. *. q. 52 4. c.

42 Scientia eſt una numero, à ſubiecto in quo eſt, ſed una eſt in ſpecie à ſcibili, 1ª. q. 1. 7. 1. c.

43 Vnitas ſcientiæ generica ſpecifica, uel numeralis, ſumitur ab unitate generica, ſpecifica, uel numerali ſui medij, 12æ. q. 54. 2. 2m.

44 In ſcientia contrariorum eadem ratio eſt cognoſcendi utrũque, quam unum per aliud cognoſcitur. 12æ. quæſtio. 54. 2. 1m.

45 Intellectus eſt una potentia, in qua tamen ſunt diuerſarum ſcientiarum habitus. 12æ. q. 54. 1. 1.

46 Quantitas ſcientiæ attenditur non ſolum ſecundum numerum ſcibilium, ſed etiam ſecundum claritatem cognitionis, 12æ. q. 52. 0. *. 3ª. q. 10. 2. 3m.

47 Diuerſa ratio cognoſcibilis, inducit diuerſitatem ſcientiarũ, 1ª. q. 1. 1. 2m. * 12æ. q. 57 2. c.

48 *Scientia quæ habetur per reuelationem, & ſcientiæ humanitus inuentæ, differunt ſecundum genus. Vnde Theologia quæ ad ſacram ſcripturam pertinet, differt ſecundum genus ab illa Theologia, quæ pars philoſophiæ ponitur, 1ª. q. 1. 1. 2m.

49 *Scientia infuſa, & ſcientia acquiſita, ſunt diuerſarum rationum. Vnde nihil prohibet de eiſdem rebus, de quibus philoſophicæ diſciplinæ tractant, ſecundum quod ſunt cognoſcibiles lumine naturalis rationis, & aliam ſcientiam tractare, ſecundum quod cognoſcuntur lumine diuinæ reuelationis, 1ª. q. 1. 1 2m. *. 3ª. q. 9. 4. 3m.

50 Conſideratio ſcientiæ ſpeculatiuæ, non ſe extendit ultra uirtutem ſuorum principiorum. i. ultra quam cognitio ſenſitiua ducere poteſt. 12æ q. 3. 6. c.

51 Contra rectitudinem ſcientiæ, contingit peccare dupliciter in ſpeculatiuis. ſ. uel inducendo rationem ad concluſionem falſam, apparenter ueram, uel arguendo ex falſis, quæ uidentur uera, 21æ. q. 55. 3. c.

52 In ſpeculatiuis ſcientiis, demonſtratiua ſcientia dicitur iudicatiua, inquantum per reſolutionem in prima principia intelligibilia de ueritate inquiſitorum diiudicatur, 12æ. q. 53. 4. c.

53 In ſpeculatiuis eſt alia naturalis ſcientia, ordinata ad inquiſitionem inuentiuam. ſ. dialectica, & alia ſcientia demonſtratiua, determinatiua ueritatis, 22æ q. 51. 2 3m.

54 Omnes ſcientiæ demonſtratiuæ continentur ſub phyſica, ut ponitur pars prudentiæ large, ut includit etiam ſcientiam ſpeculatiuam, 22æ. q. 48. c. co. 2.

55 Scientia dicitur ſpeculatiua, uel practica tripliciter. ſ. ratione ſciti, modi, & finis, 1ª. q. 14. 16. c.

56 Scientia de non operabili, eſt ſpeculatiua tantum, ordinata uero ad operationem, eſt practica tantum, ſpeculatiua uero, ratione modi uel finis, eſt ſecundum quid ſpeculatiua, & practica, 1ª. q. 14. 16 c.

57 Omnis ſcientia operatiua, tanto perfectior eſt, quanto magis conſiderat particularia, in quibus actus eſt, 1ª. quæſtio. 22. 3. 1m.

58 Scientiarum practicarum illa eſt dignior, quæ ad ulteriorem finem ordinatur, ut ciuilis militari, 1ª. q. 1. 5. c.

59 Omnes fines ſcientiarum practicarum ordinatur ad beatitudinem æternam, ſicut ad ultimum finem, 1ª. quæſtio. 1. 5. c.

60 Scientia practica triplex. ſ. monaſtica ſeu ethica, œconomica, & politica, 22æ. q. 47. 11. b. *. q. 48. 2m.

61 Scientia duplex. ſ. ſubalternans, & ſubalternata. Prima procedit ex principiis per ſe notis, lumine naturalis intellectus, ſecunda uero ex principiis per ſe notis, in ſcientia ſuperiori, 1æ. q. 1. 2. c. 1m. *. 6. 2m.

62 Intellectus, qui eſt habitus principiorum eſt nobilior, quàm ſcientia cõcluſionum, 12æ. q. 51. 2. 3m. *. q. 57. 2. 2m. *. q. 63. 2. 3m. *. q. 68 7 c.

63 Vna ſcientia eſt dignior alia dupliciter, ſcilicet ratione nobilioris ſubiecti, uel quia certior, 1ª. quæſt. 1. 5. c. *. 12æ. quæſtio. 66. 5. 3m.

64 Aliqua ſcientia imperat aliis, tanquam ancillis, eis utendo, 1ª. q. 1. 5. b. *. 2m.

65 Ciuilis præcipit omnibus ſcientiis & artibus, ſed ſpeculatiuis quo ad exercitium actus, non autem quo ad determinationem actus, ſicut practicis, 22æ. q. 47. 1 2m.

66 Scientia eſt donum neceſſarium, ad iudicium diſcernendi credenda à non credẽdis, ſicut donum intellectus, ad ſane capiendum credenda, 22æ. q. 8 6. c. *. q. 9. 1. 0.

67 Scientia quæ eſt donum, non eſt diſcurſiua, quia eſt participata ſimilitudo ſcientiæ Dei, 22æ. q. 9. 1. 1m.

68 Donum hoc, eſt tantum circa res humanas, uel creatas, quia eſt certitudo iudicij per cauſas ſecundas, 22æ. q. 8. 6. c. *. q. 9. 2. n. *4. c.

69 *Et eſt principaliter ſpeculatiuum, & ſecundario practicum, ſicut & fides, 22æ. quæſt. 8. 6. c. *. quæſt 9. 3. 0. *. quæſt 0. 52. 2. 2m.

70 Donum ſcientiæ, eſt in omnibus habentibus charitatem. nõ autem prout eſt gratia gratisdata. ſ. ad inſtruẽdum fideles, & ad confutandum aduerſarios, 1ª. q. 1. 6. 3m ſi. *. 12æ. q. 58. 5. 1m. *. 2m. *. 22æ. q. 9. 1. 2m.

71 Dona intellectus & ſcientiæ, correſpondent fidei, 22æ. q. 1. princ. 1. q. 8. princip.

72 Donum ſcientiæ, non directe correſpondet prudentiæ, ſed per quandam extenſionem, eam adiuuat: * donum autem conſilij, directe reſpondet prudentiæ, ſicut circa eandem exiſtens, 22æ. q. 52. 2. 2m.

1 Scientificum & ratiocinatiuum, nõ ſunt idem quod ratio ſuperior & inferior, quia ſcientificum eſt tantum ſpeculatiuum: & eſt de Deo & de creaturis, 1ª. q. 79. 9. 3m.

1 §Scire contingit plura, intelligere uero unum. 1ª. q. 85. 4. 0.

2 Scire contingit dupliciter, ſcilicet per reuelationem, & ordinaliter per ſeipſum, & per coniecturas ſignorum, 12æ. q. 112. 5. c.

1 ¶Schiſma eſt ſeparatio propria ſponte & intentione, ab unitate eccleſiæ, renuens ſubeſſe Papæ. & communicare membris eccleſiæ, 22æ.q.39.1.in °.4.c.
2 ſchiſma per ſe, & ex intentione, eſt ſpeciale peccatum, oppoſitum unitati eccleſiæ. Et dicitur à ſciſſura animorum. 22æ. q.39 1.c.
3 ſchiſma eſt maximum peccatorum in proximum, 22æ.quæſtio. 39.2.3m.
4 Infidelitas ſecundum ſe eſt grauius peccatum ſchiſmate, ſed per accidens eſt e conuerſo. Sed in lege ueteri, ſchiſma grauius fuit, propter pronitatem, & ignorantiam Iudæorum. 22æ.q.16.2m.
5 ¶Schiſmatici proprie dicuntur, qui propria ſponte & intentione ſe ſeparant ſe ab unitate eccleſiæ, renuentes ſubeſſe Papæ, & communicare membris eccleſiæ, 22æ. quæſtio.39. 1.4 c.
2 Poteſtas ſpiritualis duplex. ſ. ſacramentalis, & iuriſdictionis. Prima manet in hæreticis, & ſchiſmaticis ſecundum eſſentiam, non autem ſecundum uſum. ideo poſſunt ordinare & conſecrare, non autem abſoluere, excommunicare, dare executionem ordinum: gratias, uel indulgentias, quia iuriſdictio confertur per ſimplicem iniunctionem hominis. 22æ.q.39 3.c.°.3a q.64.9.2m.°.3m.
3 ſchiſmatici conuenienter puniuntur duplici pœna. ſ. excommunicatione, & coerceri per poteſtatem ſecularem. 22æ. quæſt. 39.4.c.
¶Schiſmos Græce, furor Latine dicitur. Et ſignificat uelocitatem iræ, & firmitatem propoſiti, ad vindictam. Ideo dicit primam & tertiam ſpeciem iræ, 22æ.q.46. 8.2m.
1 ¶Scripturæ principalis autor, eſt ſpiritus ſanctus. 1a. quæſtio.1.10.c.
2 ſcriptura ſacra ſic debet exponi, q. ab infidelibus non irrideatur, 1a.q.1.9.2m.°.q.68.1.c.princ.
3 Aſſerere aliquid eſſe de ſacra ſcriptura, quod nõ eſt, multum nocet, 1a q.68.1.c.
4 In omnibus quæ ſcriptura per modum narrationis hiſtoriæ tradit, eſt pro fundamento tenenda ueritas hiſtoriæ, & deſuper ſpirituales expoſitiones fabricandæ, 1a.q.102.1.c.
5 Quod ergo dicitur, quod Deus loquebatur Moyſi facie ad faciem, ſecundum opinionem populi, loquitur ſcriptura, qui putabat Moyſen ore ad os loqui cum Deo. 22æ.quæſt. 98 3.3m.
6 ſicut ſcriptura libri, eſt ſignum eorum quæ fienda ſunt, ita notitia Dei, eſt quoddam ſignum apud ipſum, eorum qui ſunt perducendi ad uitam, 1a.q.24 1.c.
6 Pythagoras & Socrates nihil ſcripſerunt, quia fuerunt excellentiſſimi Doctores. 3a.q.42.4.c.
1 ſcurrilitas eſt inſularitas, ex defectu rationis, nõ ualentis cohibere geſtus exteriores. 22æ.q.148.6.c.
2 ſcurrilitas pertinet ad uerba, ratione inhoneſtatis, multiloquium uero ratione ſuperfluitatis. 22æ.quæſtio. 53.5.4m.°. q.148.6.c.
3 ſcurrilitas procedit ex actu gulæ. non autem ex actu luxuriæ. ſed ex uoluntate eius. Idem pertinet ad utraque. 22æ.quæſtio. 148.6.3m.
¶Se, eſt relatiuum reciproci. Ideo magis dicit unitatem ſuppoſiti, quàm ille terminus. idem. 3a.q 3.2.2m.
¶Sebaſtianus uiliter latitabat ſub ueſte militari, in domo Diocletiani, ut deficientes in tormentis confortaret. 22æ. q.10.1.2m.
¶Seculum nihil eſt aliud, niſi periodus cuiuslibet rei, pro quo aliquando ponitur æuum, uel æternum. 1a. quæſt.10. 2. 2m.°.6.1m.
2 ¶Securitas perfecta pertinet ad præmium uirtutis ſed ſecuritas ſecundum participationem, eſt conditio alicuius uirtutis. 22æ.q.129.7.3m.
2 ſecuritas non eſt idem quod fortitudo, ſed eſt conditio eius, & magnanimitatis, ſi ſit quando, & in quibus debet. 22æ.q. 129.7.1m °.2m.
3 ſecuritas opponitur timori, priuatiue tantum, audacia uero contrarie 22æ.q 45.1.3m.
4 ſecuritas magis [illegible] timori, quàm pertinaat ad ſpem. Nec tamen negligentia, niſi inquantum diminuit æſtimationem ardui. 22æ.q 46.3 m.
1 ¶Se[illegible]re neceſſe eſt Socratem, dum ſedet. 22æ.q.49.6.c.
2 ſedere ad dexteram patris in beatitudine eius, uel habere regiam & iudiciariam poteſtatem, conuenit ſoli Chriſto, ſecundum utramque naturam, 3a.quæſtio. [illegible].2.3m.°.quæſtio 58 c.
3 Patet nullo modo ſedet ad dexteram filij, nec ad dexteram ſpiritus ſancti, [illegible] 3a.q 58.2.3m.
4 ſedere ad dexteram patris, conuenit ſpiritui ſancto, ſecundum ueritatem, inquantum eſt æqualis ei. Sed non appropriatur ei æqualitas, nec ſeſſio dexteræ, ſed filio. 3a.quæſt. 58 2.3m.
5 Quilibet ſanctus, eſt conſtituitur ad dexteram Dei. Sed non ſedet ibi, quia habet beatitudinem, ſed non cum dominatiua poteſtate, quaſi propriam & connaturalem. 3.quæſt. 57.4.2m.
6 Nullus ſedet ibi in ſiniſtra, quia ibi nulla eſt ſiniſtra. i. nulla miſeria. 3a.q.58.1.2m.
1 ¶Seditio & ſchiſma, continentur ſub diſcordia. ſ. partium multitudinis ad inuicem. 22æ.q.42.1.1m.°.3m.
2 ſeditio eſt ſpeciale peccatum. ſ. mutua impugnatio inter partes multitudinis, uel præparatio ad pugnam. Rixa uero eſt unius ad unum, uel paucorum ad paucos. Sed bellum eſt inter diuerſas multitudines. Et utrũque eſt pugna in actu, non præparatio. 22æ.q.42.1.c.
3 ſeditio eſt ſemper de ſe peccatum mortale. Et eſt grauius rixa. Et principaliter eſt in procuratoribus. ſecundo, in ſequentibus, non autem in defendentibus bonum commune. 22æ.q.42.2.c.
4 ſeditio ponitur unitati, & paci multitudinis. 22æ.q.39.prin.m q.42.1.2.c.
5 ſeditio opponitur unitati temporali, & ſeculari: ſchiſma uero ſpirituali. Prima eſt cum præparatione ad pugnam, nõ autem aliud. 22æ.q.22.1.2m.
¶Segnities eſt fuga operationis, & ex timore laboris. 1a.q.41. 4.c.°.q.44.4.3m.
1 ¶Semen extenſo nomine, dicitur non ſolum ſperma, ſed etiã menſtruum, 1a.q.119.2.3m.
2 ſemen non fuit pars aliqua in actu, reſpectu generantis, ſed in potentia totum ſecundum potentiam actiuam, 1a.quæſtio.119.2.c.
3 ſemen eſt de ſuperfluo alimenti. 1a.q.119.2.2.
4 ſemẽ eſt ſuperfluum, reſpectu nutritiuæ: ſed eſt neceſſarium, quo indiget natura ad generationem. 22æ. quæſtio. 153. 3.1m.
5 ſemen eſt album, quia eſt ſpumoſum, ut poſſit continere ſpiritum uitalem, in quo eſt uirtus formatiua ut forma: ſed magis ut motor. 1a.q.118.1.3m.
6 ſemen maſculi non cõcurrit ad generationem, ſicut materia in compoſitione geniti: ſed ſicut agens. 3a.quæſt.28.1.3m °: quæſt. 31. 5.c.
7 ſemen mulieris nihil facit ad generationem prolis: ideo aliquæ concipiunt ſine eo. 3a. quæſtio.31. 5.3m. °. quæſtio. 35.3.1m.
8 Filius eſt de ſubſtantia patris: quia ſemen ſecundum potentiam actiuam, eſt potentia totum, licet non ſit actu aliqua pars patris. 1a.q.119.2.1m.
9 Virtus animæ, quæ eſt in ſemine, per ſpiritum qui eſt in ſemine, format corpus in generatione. 1a.q.[illegible].2.1m.
10 Virtus formatiua ſeminis, dicitur intellectus, quia operatur ſine organo. 1a.q.118 1.3m.
11 Homines pingues, & animalia magna ut elephas, pauci ſunt ſeminis, & paucæ generationis, quia cõuertitur in pinguedinem & ſubſtantiam. 1a.q.119 2.c.fi.
¶Senarius numerus, dicitur numerus perfectus, ratione partium, quia conſurgit ex omnibus ſuis partibus aliquotis ideo congruit perfectioni uniuerſi, & operum Dei in ſex diebus. 1a.q.74.1.c.
¶Senes ſunt ſuſpicioſi, & amant nimium, propter frigiditatem: ſed anus magis, & ſunt fabuloſi. 22æ q.60.3.c.
1 ¶Senſibile duplex, ſcilicet per ſe, & per accidens: ſenſibile per ſe duplex. ſ. proprium, & commune. 1a.q.17.2.c.°.quæſtio. 78.3.1m.
2 ſimilitudo ſenſibilium, eſt in ſenſu tripliciter. ſ. primo, & per ſe reſpectu ſenſibilium propriorum, per ſe, ſed non primo, reſpectu communium, & per accidens tantum, reſpectu ſenſibilium, per accidens. 1a.q.17.2.c.
3 ſenſus in actu eſt ſenſibile in actu. 1a.quæſt.14. 2.c. ° quæſt. 55.[illegible].2m.
4 ſenſibilium aliqua immutant ſenſum [illegible] ſpiritualiter factum, ut color, quædam materialiter, ut guſtabile & tangibile: alia uero utroque modo. 1a.q 67.1.[illegible] q.78.3 c.
1 ¶Senſualitas. ° Aliquid pertinet ad ſenſualitatem dupliciter. ſ. ut præambulum, ſicut apprehenſiue ſenſitiue, & eſſentialiter, ut appetitiue tantum, 1a.q 81 [illegible] 1m.
2 ſenſualitas dicitur à ſenſu, & eſt uis appetitiua ſenſitiuæ partis. 1a.q.81 1.c.
3 ſenſualitas non nominat ſimpliciter unam potentiam, ſed unam ſecundum genus, ſcilicet appetitiuam ſenſitiuam. 1a.q 80 2.c.
4 ſenſualitas nominat appetitum ſenſitiuum, ut ind ſtinctus, incom-

incompletus, & depreſſus eſt: ideo non poteſt eſſe ſubiectum uirtutis: ſed perpetuæ corruptionis, ideo differt tantum ratione à concupiſcibili, & iraſcibili, quia nominant idem, ſed oppoſito modo, 1ª.quæſt.81.3.1^{m}.° 12æ.quæſtio.74.3.2^{m}.

5 °ſinguli motus ſenſualitatis, ſunt in poteſtate noſtra, non autem omnes ſimul. 12æ.q.74.3.2^{m}.°.22æ.q.154.5.c.

6 Ratio tripliciter ſe habet ad motum ſenſualitatis, de genere peccati mortalis, ſcilicet vt imperans uel conſentiens, vt reſiſtens, & naturaliter. primo modo peccat mortaliter, tertio uenialiter, non autem ſecundo, ſed meretur. 22æ.q.154.5.c.

7 ſenſualitas non poteſt ſanare à corruptione fomitis, niſi per miraculum, quod tamen non fit in hac uita quadruplici ratione, ſcilicet quia ipſe Deus ſecundum ordinem ſuæ ſapientiæ ſic diſpoſuit, & quia donum gratiæ, quæ per Chriſtum nobis confertur, quamuis ſit efficacius, quàm peccatum primi hominis, non tamen ordinatur ad remouendum corruptionem prædictam, quæ eſt naturæ, ſed ad remouendum culpam perſonæ, ſimiliter etiam huiuſmodi corruptio, quamuis ſit contra ſtatum naturæ primitus inſtitutæ, eſt tamẽ conſequens principia naturæ ſibi relictæ. Et etiam homini utile ad uitandum elationis uitium, ut ſenſualitatis infirmitas maneat poſt baptiſmum, 12æ.quæſtio.74.3.2^{m}.

1 ¶Senſus eſt potentia paſſiua. 1.q.79.3.1^{m}.

2 ſenſus eſt uirtus corporea, ideo eſt cognoſcitiuus corporaliũ tantum, & non ſpiritualiũ. 1ª.q.12.3.c.°.4.310.°.q.8,.1.c.°. 12æ.q.3.3.c.°.22æ.q.46.3.c.3^{m}.

3 Non datur ſenſus agens. 1ª.q.79.3.1^{m}.

4 °Senſus eſt quędam deficiens participatio intellectus 1ª.quęſtio.77.7.c.

5 ſenſus quandoque ſumitur pro iudicio rationis. 22æ.quæſt. 46.3.c.3^{m}.

6 ſenſus dicitur tripliciter. ſ. natura ſenſitiua, potentia, & actus 1ª.q.79.1.1^{m}.

7 ſenſus exteriores ſunt tantum quinque, ſecundum quinque modos immutationis ab obiectis. ſ. uiſus, auditus, olfactus, guſtus, & tactus. 1ª.q 78.3.0.

8 ſenſus interiores ſecundum Ariſtotelem, ſunt tantum quatuor ſecundum quatuor modos operationum. ſcilicet ſenſus communis, imaginatiua, ęſtimatiua in aliis animalibus ſiue cogitatiua in homine, & memoria ſenſitiua, licet ſint quinque, ſecundum Auicennam. ſ. ſenſus communis, imaginatiua, phantaſia, ęſtimatiua, & memoria ſenſitiua, 1ª.q.78.4.0.

9 ſenſus non apprehendit rationem eſſendi, nec intentionem entis, nec formam ſubſtantialem, niſi per accidens, ſed tantum accidentia ſenſibilia. 1ª.q.57.1.2^{m}.°.q.67.3.c.°.quæſtio.75.6.c.ſi.

10 ſenſus non poteſt cognoſcere ſubſtantiam. 12æ.q.31.5.c.

11 ſenſus nõ poteſt cognoſcere uniuerſalia, quia non poteſt recipere formam immaterialem, quia ſemper recipit in organo corporali. 1ª.q.12.4.c.°.q 83.1.c.°.12æ.q.3.1.2^{m}.°.q. 19.3.c.°.q.29.6.0.

12 Nullus ſenſus diſcurrit à cauſis ad effectus, nec econuerſo, ſed tantum intellectus. 1ª.q.58.4 5.0.°.q.85.1.0.

13 ſenſus dupliciter immutatur. ſ. interius, & exterius ab obiecto. 1ª.q.111.4.c.

14 ſenſus exterior apprehendit ſolum rem præſentem, interior autem etiam abſentem. 1ª.q.78.4.c.6^{m}.°.q.81.3.3^{m}.°.12æ. q.15.1.c.°.q.17.7.3^{m}.°.q.35.2.2^{m}.

15 Obiectum ſenſus communis, eſt ipſum ſenſibile, quia cum ſit una potẽtia, extendit ſe ad omnia obiecta quinque ſenſuũ exteriorum. 1ª.q.1.3.2^{m}.

16 ſenſus communis, non eſt communis ut genus, ſed ut radix & principium ſenſuum exteriorum, uel ut reſpicit obiectum ſub uniuerſaliori ratione formali. 1ª.q.1.3.2^{m}.°.q. 78.4.1^{m}.

17 ſenſus communis fertur in omnia ſenſibilia, ſecundũ unam communem rationem, ad quam nullus ſenſuum propriorum pertingere poteſt. 1ª.q.1.3.2^{m}.

18 ſenſus communis, cognoſcit differentias ſenſibilium diuerſorum generum, & intentiones ſenſuum, nõ autem ſenſus proprius. 1ª.q.14.2.1^{m}.°.q.17 2.c.°.q.78.4.2^{m}.

19 ſenſus proprius diſcernit inter contraria ſenſibilia, inquantũ participat aliquid de uirtute ſenſus communis, ſed ultimũ iudicium & ultima diſcretio, pertinet ad ſenſum communem, qui iudicium aliorum perficit. 1ª.q.78.4.2^{m}.ſi.

20 ſenſus formam habẽs propriam operationem. ſ. iudicium de propriis obiectis, ſed iudicium eorum, ſenſus communis perficit. 1ª.q.78.4.2^{m}.ſi.

21 °Sentire, & intelligere, ſunt actiones immanentes, 1ª.q.14.2. 1^{m}.°.q.54.2.c.°.12æ.q.31.5.c.

22 ſentire non ſemper accipitur pro actu ſenſus, ſed quandoq; pro actu intellectus, ſecundum quod intellectus quandoq; ſenſus dicitur. 1ª.q.54.5.1^{m}.°.22æ.q.46.3.c.3^{m}.

23 ſenſus theologiæ duplex. ſ. literalis, uel hiſtoricus, quem uoces ſignificant, & ſpiritualis uel myſticus, quem res habent. Et eſt triplex allegoricus. ſ. figuratiuus, tropologicus. ſ. moralis, & anagogicus, ideſt cœleſtis. 1ª.quæſtio.1.10.0.°.12æ. q.102.2.c.

24 In ſacra ſcriptura, præter principalem ſenſum, quem auctor intendit, poſſunt alij ſenſus, non incongrue aptari. 1ª.q.1. 9 2^{m}.°.10.1^{m}.°.q.102.1.c.

25 Nulla alia ſcientia uel ſcriptura, præter ſacram ſcripturam, habet ſenſus ſpirituales, ſed tantum literalem. 1ª.q.1.10.c.

26 Multiplicitas iſtorum ſenſuum, non facit ęquiuocationem, nec aliquam ſpeciem multiplicitatis. 1ª.q.1.10.1^{m}.

27 ſenſui literali ſacræ ſcripturæ, nũquam poteſt ſubeſſe falſum. 1ª.q.1.10.3^{m}.

28 ſenſus literalis eſt quem auctor ſacræ ſcripturæ intendit. 1ª. q.1.10.c.

29 ſenſus ſpiritualis ſacræ ſcripturæ, fundatur ſuper literalem, & eum præſupponunt. 1ª.q.1.10.c.1^{m}.

30 In una litera ſacræ ſcripturæ, ſunt plures ſenſus literales. 1ª. q.1.10.c.ſi.

31 ſenſus parabolicus continetur ſub literali, non autem figura eius. 1ª.q.1.10.3^{m}.°.12æ.q 102.2.1^{m}.

32 Nihil cõtinetur ſub ſenſu ſpirituali, neceſſarium fidei, quod ſcriptura non tradat alicubi manifeſte per ſenſum literalem. 1ª.q.1.9.2^{m}.°.10.1^{m}.

1 ¶Sententia eſt applicatio iuris, ad particulare factum. 12æ.q. 96.1.1^{m}.22æ.q.67.1.c.

¶Separatio eſt delectabilis dupliciter. ſ. inquantum tollitur contrarium perfectioni rei, uel inquãtum aliqua unio fit, 12æ.q.36.3 2^{m}.°.3^{m}.

¶September eſt quaſi totus ſolemnis, apud Iudæos, ſicut & ſeptimus dies. 12æ.q.102.4.u.

SEPTENARIVS numerus uniuerſitatem ſignificat. 12æ.quęſtio.102 5.5^{m}.

1 ¶Sepultura.°. Mos cuiuſcunque gentis in ſepultura, & in officiis eius, ſeruari debet. 3ª.q.51.2.2^{m}.

2 Terra non conſecrata in ſepulturam, poteſt emi in ſepulturam, & ſepultura iam conſecrata, poteſt uendi ratione materiæ, in neceſſitate eccleſiæ, ſicut & calix conſecratus ratione materiæ, non autem poteſt uendi ratione conſecrationis, uel officij, uel proceſſionis in funere alicuius, ut ſi aliquis pro pecunia ibi ſepeliatur, tamen non dantes oblationes debitas pro ſuſtentatione, poſſunt compelli dare ſecundum conſuetudinem, & poſſunt puniri per ſacramentorum ſubtractionem, non per ſacerdotem cui ſunt oblationes faciendæ, ne uideatur pro ſacramentorum, uel ſacramentalium exhibitione, aliquid exigere, ſed per aliquẽ ſuperiorem. 22æ.q.86.1.3^{m}.°.quæſt. 100.2.4^{m}.°.3.2^{m}.°.4. 1^{m}.°.2^{m}.°.3^{m}.

3 ſepultura non confert mortuo quo ad ſpiritum, ſed quo ad honorem eius, & pium affectum uiuorum, ideo pro ea quidam commendatur. 22æ.q.32.2 1^{m}.

4 ſepulturam non poſuit Chriſtus inter opera miſericordiæ, ſed ſolum ea quæ ſunt euidentioris neceſſitatis. 22æ.quæſt.32. 2.1^{m}.

5 Chriſtus uoluit crucifigi, ubi ſepultus eſt Adam. ſ. in Hebron, ſed in Caluariæ locum communem damnatorum, vt oſtẽderetur quod crux Chriſti eſt in remedium, contra peccatum totius mundi, & non tantum contra peccatum perſonale Adæ. 3ª.q 46.10.3^{m}.

6 ſepultura Chriſti, operata eſt efficienter noſtram ſalutem, ſicut & mors eius. 3ª.q.51.1.2^{m}.°.2.4^{m}.

7 Chriſtus fuit ſepultus conuenienti modo, & redditur ratio literalis, & myſtica omnium geſtorum circa hoc. 3ª.quæſtio.51.2.0.

8 Chriſtus fuit conuenienter ſepultus, ad probandum ueram eius mortem: ad ſpem reſurrectionis noſtræ: & ad exemplum quod abſconduntur à turbis. 3ª.q.51.1.0.°.2.4.c.°. quæſt 52.4 c.

9 Chriſtus fuit in ſepulchro tantum una die naturali, & duabus noctibus. ſ. triginta ſex horis. 3ª.q.51.4.0.°.q.52 4 c.°. quæſtio 51.2.c.

1 ¶Seraphin interpretantur ardentes ſ. ū accendentes. 1ª.q 63.7. 1^{m}.°.9.3^{m}.°.q.108.5 5^{m}.°.q.8 39.1.3^{m}.

2 Seraphin dicitur ab incendio, ſecundum tres proprietates ignis. ſ. motus continui ſurſum, exceſſus feruoris, & lucis. 1ª.q.108.5.5^{m}.

3 Seraphin

9 Seraphin eſt primus ordo primæ hierarchiæ angelorum, quia in amando ... compleſſima unio ad Deum, quia facit intenſo a a r ar. penetrare, 1ª.q.63.7. ... 9.3m. quæſt.108. 6.5m. q.109.1 3m.

4 Imagines cherubin & ſeraphin fuerũt in templo Salomonis, non quidem ad cultum, ut adorarentur, ſed ad myſteriũ. 12æ.q.102 a 6m.co.1.ſi.

1 Sermo. In ſermone eſt aliqua gratia gratis data, ad efficaciter loquendum, ſicut donum linguarum, ad poſſe intelligi à diuerſis. 22æ.q.177.1.o.

2 Gratia ſermonis, dupliciter ſubtrahitur. ſ. uel propter culpam auditoris, uel prædicatoris, & bona opera utriuſque non merentur eam, niſi remouendo impedimenta eius. 22æ.q.177.1.3m.

1 ¶Seruire. Qui ſeruit homini, ſufficit q̃ ei ſubiiciatur obediẽdo in licitis, ſed qui ſeruit Deo, oportet q̃ ſubiiciatur ei interius bonum affectum habendo. 22æ.q.105.5.o.

2 Copula carnalis, retrahit animum à ſeruitio Dei, propter uehementiam delectationis, & ſollicitudinem, 22æ.q.186.4.c.

1 ¶Seruitus. Seruus dicitur ad dominum, ideo ubi eſt ſpecialis ratio dominij, oportet eſſe ſpecialem rationem ſeruitutis. 22æ q.81.1.3m. q.104.5 o.

2 Relatio ſeruitutis & dominij, fundatur ſuper actione & paſſione, ideo proprie non conuenit naturæ, ſed perſonæ ſecundum naturam. 3ª.q.20.1.2m. 2.c.

3 ſeruitus naturaliter refugitur, quia eſt impeditiua boni uſus poteſtatis. 12æ.q.2.4.3m.

4 ſeruitus eſt contra naturam, quo ad primam intentionem naturæ, non autem contra ſecundam, quia naturalis ratio ad hoc inclinat, & hoc appetit natura, ut quilibet ſit bonus, ſed ex quo aliquis peccat, natura etiam inclinat, ut ex peccato pœnam reportet. Et ſic ſeruitus in pœnam peccati introducta eſt. 12æ.q.94 5.3m.

5 ſeruitus quæ eſt de iure gentium, eſt naturalis, non quidem abſolute, ſed ratione utilitatis conſequentis, ſ. quod quis regatur à ſapiente, & iuuet eam. 12æ.quæſt.94.5.1m. 22æ. q.57.3.3m.

6 Homo eſt ſeruus alterius hominis ſecundum corpus, non autem ſecundum mentem. 22æ q.104.5.c.2m. b.1m. quæſtio.122.4.1m.

7 Vernaculus. i. in ſeruitute natus, uel ſeruus emptus ad ſeruitium Iudæorum, ſi fiat Chriſtianus, liberatur a ſeruitute, nullo pretio dato. Si uero infidelis exiſtens ſit emptus ad mercationem, tenentur per ſtatutũ eccleſiæ infra tres menſes exponere eum uenditioni, nec in hoc iniuriam facit eccleſia. 22æ.q.10.10.c.

8 In ſpiritualibus eſt duplex ſeruitus & duplex libertas. ſ. peccati, & iuſtitiæ. 22æ.q.183.4.c.

9 ſeruitus triplex. ſ. peccati hominis, & Dei. 22æ.q.122.4.1m. q.83.4 c.

10 Homo iuſte relictus eſt à Deo in ſeruitute diaboli, licet ille iniuſtà inuaſerit eum. 3ª.q.46.3.3m. quæſtio.48.4. 2m. q.4 .2.c.

11 ſeruitus peccati, eſt uere ſeruitus, ſed eſt libertas ſecundum opinionem tantum, ſeruitus autem Dei eſt econuerſo. 22æ. q.183.4.c.

12 Cum per matrimonium alter coniugum alteri obligatur ad libere reddendum debitum, ſeruitutis conditionem neceſſe eſt dirimere matrimonium, dummodo ſit ignorata. Suppl.q.52.1.o.

13 Cum matrimonium ad ius naturæ referatur, poteſt ſeruus ſine domini ſui conſenſu libere matrimonium contrahere. Suppl.q.52.2.c.

14 Vir cum ſubiiciatur uxori in his tantum, quæ ad actum naturæ ſpectant, poteſt alteri ſe in ſeruum dare, abſque ſuæ uxoris conſenſu. Suppl.q.52.3.o.

15 Proles ac filij matrem potius ſequuntur in libertatis ac ſeruitutis conditione, quam patrem: Quanquam in quibuſdam hoc excipiatur terris, in quibus proles deteriorem ſequitur conditionem. Suppl.q.52.4 c.

¶Sexta dies creationis. 1ª.q.70.1.c. q.72.o. q.72.4.c. quæſtio.91.4.5m.

1 ¶Sexus. Diuerſitas ſexuum in eodem, uel in diuerſis, cauſatur ex uirtute cœleſti, & ex diſpoſitione materiæ. 1ª.quæſtio.115.3.4m.

2 Prophetia poteſt conuenire mulieri, quia attenditur ſecundũ mentem illuminatam a Deo, ex qua non eſt diuerſitas ſexuum. 22æ.q.177.2.2m.

¶Sybilla expreſſe prophetauit de Chriſto. 22æ. q.2. 7.3m. q. 72 6.1m.

¶Sicut, importat ſimilitudinem, non autem æqualitatem. 1ª. q.60.4.2m.

1 ¶Significatio. Terminus ſingularis, idem ſignificat & ſupponit ſecundum ſophiſtas, non autem terminus communis. 1ª.q.39.4. art.1.

2 Nomen non ſignificat, niſi mediante cõceptione intellectus. 1ª.q 13.1 c. 4.c.1m. 9.2m.

3 Modus ſignificandi, ſequitur modum intelligendi. 1ª.quæſt. 45.2.2m.

4 Ad proprietatem locutionis, requiritur res ſignificata, & modus ſignificandi. 1ª.q.39.4.5.c.

5 Variatio dictionis in principio, mutat ſignificationem, & uariatio in fine, mutat conſignificationem apud Latinos. Sed apud Græcos mutat in uerbo, etiam in prin. 3ª.q.60.7.3m.

1 ¶Signũ poteſt eſſe ſignum, reſpectu diuerſorum, & ſic ut eſt in alia ſpecie, non autem in eadem ſpecie. 3ª q.48.3.2m.

2 ſignum multorum ordinatorum ad unum, non eſt ambiguũ & fallax, ſed eſt certum. 3ª.q.60 3.1m.

3 ſignum quandoque dicitur cauſa. ſ quando eſt notior effectu. Sed ſæpius dicitur de effectu, & diuiditur contra cauſam. Tamen ideo potius dicit ſcriptura, ut luminaria ſint in ſigna, quàm in cauſas, ut occaſionem idolatriæ tolleret. 1ª.q.70.2.2m.

4 Cauſa principalis non poteſt proprie dici ſignum effectus. licet occulta, & cauſa ſit ſenſibilis, & manifeſta, ſed tantum cauſa inſtrumentalis. 3 q.62.1.1m.

5 ſignum primo & principaliter, conuenit ſenſibilibus. Nõ autem intelligibilibus, niſi ut ſunt manifeſtata per ſenſibilia. 1ª.q.60.4.1m.

6 Petere ſignum à Deo, contingit dupliciter. ſ. ad explorandum poteſtatem Dei, uel ueritatem dicti eius, & ad inſtructionẽ. Primum eſt peccatum tentationis Dei, non autem ſecundum. 22æ.q.97.2.3m.

7 Multa ſigna præcedent diem iudicij. Suppl.q.73.1.o.

8 Sol & Luna obſcurabuntur ab incutiendum terrorem hominibus. Suppl.q.73.2.c.

9 Virtutes propter rei nouitatem & ſplendorem mouebuntur. Suppl.q.73.3.o.

1 Syllogiſmus. In agendis fit ſyllogiſmus cuius maior uniuerſalis, eſt intellectus practici, minor uero particularis, eſt rationis particularis. i. cogitatiuæ. concluſio autem eſt in electione operis. 22æ.q.76.1.c. q.90.1.2m.

2 ſyllogiſmus neceſſario eſt in quolibet actu uirtutis, & peccati. Sed temperatus & intemperatus, ſyllogizant ex triplici propoſitione, continens autem, & incontinens, ex quadruplici propoſitione, ſed diuerſimode. 12æ.q 77 2.4m.

¶Syluester Papa excommunicauit eos à quibus exulauit, non quidem ex uindicta, ſed ex zelo Dei. 22æ.q.108.1.4m.

1 ¶Symbolum. Neceſſe fuit edere plura ſymbola, cõtra diuerſas hæreſes. Nec differunt, niſi quod explicatur in uno, implicitum in alio. 22æ.q.1.9.2m. 10.1m. 1m.

2 Edere nouum ſymbolum, pertinet tantum ad Papam, ſicut & cætera pertinentia ad totam eccleſiam. 22æ.quæſt.1.10.o. q.11. 2.3m.

3 In ſymbolis dicitur credo in Deum, in perſona eccleſiæ, cuius fides eſt formata, quæ inuenitur in omnibus illis, qui ſunt numero & merito de eccleſia: & ut ſiqui fideles fidem formatam non habens, ad hanc formam pertingere ſtudeant. 22æ.q.1.9.3m.

4 In ſymbolo Apoſtolorum, melius dicitur ſanctam eccleſiam, quàm in ſanctam eccleſiam. Tamen ſi dicatur, in ſanctam eccleſiam, intelligitur in ſpiritum ſanctum, ſanctificantem eam. 22æ.q.1.9.5m.

5 In quolibet concilio compoſitum eſt aliquod ſymbolum, nõ quidem aliud à præcedenti, ſed explicans aliquid implicitum in priori, contra nouam hæreſim. 1.q.36.1.2m.

6 In ſymbolo patrũ, nihil explicatur de deſcenſu Chriſti ad inferos, quia nullus error exortus eſt cõtra hoc. 22æ.q.1.94m.

7 ſymbolum patrũ, publice cantatur in miſſa, quia editum fuit fide iam manifeſtata, & eccleſia pacem habẽte. & eſt declarans ſymbolum Apoſtolorum, editum tpe perſecutionis, fide nondum propagata. ideo ſymbolum Apoſtolorum occulte dicitur in prima, & in completoriũ, quaſi contra tenebras errorum præteritorum & futurorum. 22æ.q.1.9.6m.

8 ſymbolum patrum dicitur ſtatim poſt euãgelium, quaſi expoſitio eius. Illud autem ſymbolum Athanaſij dicitur in prima, quaſi expulſis iam hæreticorum tenebris. Et utrunque dr̃ tantum in diebus, in quibus homines magis conſueuerũt uenire ad eccleſiam, & in quibus ſolennizatur aliquid de pertinentibus ad articulos fidei. 3ª.q.83.4.c.

9 Athanaſius compoſuit manifeſtationem fidei, non quidem per modum ſymboli, ſed per modum doctrinæ, licet auctoritate Papæ, habeatur ut regula fidei, quia integrã fidei ueritatem breuiter continet. 22æ.q.1.10.3 3m.

1 ¶Simili-

1 ¶ Similitudo eſt relatio æquiparantiæ, non tamen ſemper denominat utrunque extremorum, ſed tantum quando ſumma eſt æqualiter & eadem ratione in utroque extremorū, 1ª.q.4.3.4m.*q.42.1.5m.

2 Similitudo duplex. ſ. participationis eiuſdem formæ, & proportionis, 1ª.q.4.3.0.*q.14.3.2m.

3 Similitudo duplex, ſcilicet repræſentationis, & ſecundum cōuenientiam in natura. Prima requiritur inter cognoſcens & cognitum, non autem ſecunda, 1ª.quæſt.85 8.3m.*.q.88.1.2m.

4 Similitudo duplex, ſcilicet ut principium, & ut principiatum. Prima dicitur exemplar, ſecunda uero imago, 1ª.q.35.1.1m.

5 Aliqua dicuntur ſimilia dupliciter. ſ. participādo unā formā, & ſecundum quod unum imitatur alterum, ſecundū proportionalitatem. Prima ſunt compoſita. Ideo nulla creatura eſt ſic ſimilis Deo, ſed ſolum ſecundo modo, 1ª.q.4.3.0.*q.44.3.1m

6 Similitudo triplex creaturæ rationalis ad Deum, ſcilicet ſecundum eſſe naturæ, ſecundum cognitionem, & ſecundū poteſtatem operandi ad beatitudinem obtinendam, 22æ.q.165.2.0.

7 Primas duas habuit angelus a principio, & tertiam appetijt. Sed homo, tantum primam habuit in ſua creatione, & reliqua appetijt, 22æ.q.163.2.0

8 Verbum, idea, Deus, & quælibet cauſa, dicitur large ſimilitudo. i. exemplar creaturæ, & effectus, non autem propriè, 1ª q.35.1 1m*q.57.2.2m

9 Similitudo conuenit uerbo* inquantum ipſum eſt quædam ſimilitudo rei intellectæ, ſicut genitum eſt ſimilitudo generantis, ſed ad amorem pertinet, non quod ipſe amor ſit ſimilitudo, ſed inquātum ſimilitudo, eſt principium amandi, & ideo genitum, ſ. uerbum, eſt principium amoris, 1ª.q.27 4.2m

10 *Similitudo in diuinis, aliter pertinet ad uerbum, & aliter ad amorem, 1ª.q.27.4.2m.

11 Similitudo & diſſimilitudo in diuinis, attenditur ſecundum eſſentiam, non autem ſecundum relationes. 1ª.quæſt.36.4.3m.

12 Similitudo & diſſimilitudo attenditur, non ſolum ſecundū qualitatem eandem uel diuerſam, ſed etiam ſecundum eundem uel diuerſum modum participandi, 12æ.quæſt.52.3.c.

13 Conceptio intellectus, eſt ſimilitudo rei intellectæ, 1ª.quæſ.27 2.c.ſi.

14 Species intelligibilis noſtri intellectus, non poteſt, eſſe ſimilitudo principiorum indiuidualium, 1ª. quæſt.14.11.1m.*.12.c.

1 ¶*Simonia eſt ſtudioſa uoluntas, emendi uel uendendi aliqđ ſpirituale, uel ei annexum, 22æ.q.100.1.0

2 Simonia non eſt peccatum in ſpiritum ſanctum, 22æ.quęſt.100.1.2m

3 Simonia eſt hæreſis, grauior hæreſi Macedonij, quo ad exteriorem proteſtationem, & ſimilitudinem, 22æ. quæſtio.100.1.1m.

4 Actus eſt ſpiritualis dupliciter, ſcilicet ratione principij, id eſt doni uel officij, & ratione finis. Primum licet uendere, non autem ſecundum, quia ſimonia eſſet, 22æ.quæſt.100 3.0.

5 Oratio eſt ſpiritualis utroque modo. Ideo non debet imponi non pieno, quia eſſet ſimonia. Sed licet dare eleemoſynam pauperibus, ut orent, 22æ.q.100.3.2m.

6 Licet uendere iuſtum patrocinium, & iuſtum conſilium. Nō autem uerum iudicium, id eſt ſententiam, nec uerum teſtimonium, quia ad hæc tenentur iudex & teſtis, non autē aduocatus, uel iuriſperitus. Ideo eſſet ſimonia in cauſa ſpirituali, non autem in cauſa ſeculari, 22æ.q.71.4.0.*.quæſt.100.3.3m.

7 Papa poteſt incurrere ſimoniam, ſicut & alij. Et grauius eſt peccatum quanto papa eſt maior, quia non eſt dominus ſpiritualium, ſed diſpenſator, 22æ.q.100.1.7m.

8 Ante collationem beneficij, licet epiſcopo ſubtrahere de fructibus eius ad pios uſus. Sed requirere ab eo cui cōfert eſt ſimonia, 22æ.q.100.4.3m.

9 Sicut clericus impendat prælato obſequium honeſtum. i. ad ſpiritualia, ſit dignus eccleſiaſtico beneficio. Non autem ſi ſit inhoneſtum, uel ad carnalia. i. ad utilitatem conſanguineorum, uel patrimonij eius, ſed eſt munus ab obſequio, & ſimonia, 22æ.q.100.5.1m.

10 Dare aliquid aduerſarijs, ne impediant in beneficio eccleſiaſtico, ante acquiſitum ius, eſt ſimonia, non autem poſt, 22æ.q.100.2.5m.

11 Permutatio uel tranſactio beneficij eccleſiaſtici ſine licētia, eſt ſimonia, quia nomine emptionis & uenditionis, prohibetur omnis contractus ſpiritualium non gratuitus. Sed cum licentia prælati, & ex cauſa utili uel neceſſaria ſunt licitę, 22æ.q.100.1.6m

12 Accipere aliquid tēporale pro ſacramentis, eſt ſimonia. Nec conſuetudo excuſat. Non autem accipere ad ſuſtentationē 22æ.q.86.1.3m*q 100 2.0

13 Exigere aliquid pro abſolutione ab excōmunicatione, quaſi pretium abſolutionis, eſt ſimonia, non autem quaſi pœnā pro culpa, 22æ.q.100.2.3m

14 Exigere aliquid pro conſecratione, benedictione, ordinibus, chriſmate, oleo ſancto, uel alio ſpirituali, eſt ſimonia, niſi accipiantur, ut ſtipendia, 22æ.q.100.2.4m

15 Accipere aliquid pro diſpenſatione, commiſſione, correctione, doctrina ex officio ſpirituali, feſto faciendo, uel prętermittendo, etiam ad ſuſtentationem, eſt ſimonia, quia ex officio ad ea obligentur, & ſtipendia habent. Tamen uiſitantes poſſunt accipere procurationes, 22æ.quæſtio.100.3.3m.

16 Statutum de non fienda proceſſione in funere, niſi dentur tot, eſt illicitum, & ſimoniacum, non autem quòd proceſſio fiat, ſi tot dentur, 22æ.q.100.3.2m

17 Dare uel accipere aliquid quaſi pretium, pro prædicatione, propterea, oratione, officio, & huiuſmodi actibus ſpiritualibus eſt ſimonia. Non autem accipere pro ſuſtentatione, ſecundum ordinationem eccleſiæ, uel conſuetudinem approbatam, non exigendo ab inuitis per ſubtractionem ſpiritualium, ſed per ſuperiorem, 22æ.q.100.3.0.

18 Hypocrita non uidetur eſſe ſimoniacus, quia non dat ſpirituale, propter temporale, ſed demonſtrat ſanctitatem, & furatur laudem, 22æ.q.100.5.4m

19 Emptores ſpiritualium, imitantur Simonem Magū in actu, uenditores autem in intentione: quia uoluit emere ut uēderet. Giezi uero tantum uendidit. ideo ſecūdi poſſunt dici ſimoniaci, & giezitæ, primi uero, ſimoniaci tantum, 22æ q.100.1 4m.

20 Simonia mētalis, & quodlibet aliud peccatum interius, nullam pœnam eccleſiaſticam incurrit, ſed diuinam, 22æ.q.100.6 6m

21 Simonia & alia peccata, tollunt gratiam, & executionem ordinum. Non autem tollunt ſacramentum, nec impediunt ſuſceptionem eius, 22æ.q.100.6.1m

22 Emens aliquid ſimoniace, punitur priuatione cuiuslibet rei talis. Dantes autem uel mediantes, puniuntur infamia, & depoſitione ſi ſint clerici, ſed laici excōmunicatione, 22æ.q.100.6.0.

63 Recipiens beneficium ſimoniace, tenetur reſtituere illud, & omnes fructus qui potuiſſent percipi, a diligenti poſſeſſore, deductis expenſis, licet alius dederit pro eo, neſciente, præter fructus conſumptos bona fide, niſi fuerit inimicus eius, ut impediret eum, uel niſi contradixerit, nec poſt ratum habuerit, 22æ.q.100 6 3m.

24 Dans pecuniam ſimoniace, non poteſt eam repetere, licet recipiens, eam teneat iniuſtè, 22æ.q.100.6.1m

25 Res ſimoniaca, debet reſtitui eccleſiæ, in cuius iniuriam data eſt, niſi totum collegium ſit in culpa, 22æ. quæſtio.100.6.4m.

26 Nullus debet ordinari ab epiſcopo ſimoniace promoto, etiā occulto, licet præcipiat, uel excommunicet. Et ſi ordinetur, non poteſt exequi niſi diſpenſetur, licet ignoraret. Si uero epiſcopus ſit aliter ſimoniacus occultus, quilibet poteſt ordinari ab eo, 22æ.q.100.6.2m

27 Suſcipiens ordinem ſacrum ſimoniace, etiam occulte, ſuſpenſus eſt quo ad ſe, & quo ad alios. Sed dans ordinem, uel dans, ſiue recipiens beneficium, uel medians, publici, ſunt ſuſpenſi utroque modo: occulti uero, ſunt ſuſpenſi primo modo tantum, 22æ.q.100.6.2m*2m

28 Solus papa poteſt diſpenſare, cum promoto ſimoniace ſcienter. In alijs autem caſibus, epiſcopus poſt renunciationem facit quadruplicem diſpenſationem. ſ. paruam. ſ. quo ad communionem laicam magnam, ut ſit in ſuo ordine in alia eccleſia: maiorem, ut ſit in eadem in minoribus, maximam uero, ut in eadem eccleſia, in qua aliquid ſimoniace acquiſiuit, maiores ordines exequatur, non tamē quòd prælationes accipiat, 22æ.q.100 6.7m

c ¶ Simplex aut totum cognoſcitur, aut nihil, 1ª.q.58.5.c.*.q.85.6 c*22æ.q.2.2.2m

2 Pluralitas rationum, non repugnat maxime unitati, & ſimplicitati, niſi quæ reducitur ad diuerſitatem rei. Ideo conuenit Deo, licet ſit omnino ſimplex, 1ª.q.3.0*q.9.1.c*q.25 2.c.*q.28.2.c.

2 ¶ Simpli-

1 ¶Simplicitas ad uirtutem ueritatis pertinens, dicitur ſimplicitas, quia non tendit in diuerſa, ueritas autem dicitur, in quantum ſigna concordant ſignatis. Ideo ſimplicitas & ueritas, differunt tantum ratione, 22æ. quæſt. 109. 2. 4m. °q. 111. 3. 2m.
2 Simplicitas eſt uirtus, ad quam pertinet directe præſeruare ſe a deceptione, 22æ. q. 111. 3. 2m
3 Simplicitas facit intentionem rectam, non quidem directe, quia hoc facit omnis uirtus, ſed indirecte, ſcilicet excludendo duplicitatem, per cuius oppoſitum dicitur, 22æ. quæſt. 109. 2. 4m.
1 ¶Simpliciter dicitur dupliciter. ſ. abſolute, ideſt ſecundũ naturam ſuam, ſiue ſine adiuncto, & totaliter, ideſt uniuerſaliter, ſiue omnino. 12æ. q. 38. 1. o 2m. °. quæſt. 109. 4m. °. 3a. q. 50. 3. c.
2 Vnumquodque dicitur ſimpliciter, ut eſt in actu, ſecundum quid uero ut eſt in apprehenſione, 22æ. q. 6. 6. c
¶Simulatio proprie, eſt mendacium in ſignis factorum exteriorum. Ideo ſemper eſt peccatum. Sed large ſumitur pro fictione, 22æ. q. 111. 1. o.
¶Sinagoga fiebat in diuerſis locis, ad doctrinam: templũ autem tantum in uno loco, ad ſacrificium. Et utrique ſuccedit eccleſia, 12æ. q. 102. 4. 3m
1 ¶Synderesis non eſt potentia, ſed eſt habitus naturalis primorum principiorum moralium, 1a. q. 79. 12. o° 13. c. fi. ° 3m. ° 12æ. q. 94. 1. 2m° 22æ. q. 47. 6 1m ° 3m
2 Actu ſynderesis eſt, remurmurare malo, & inclinare ad bonum, 1a. q. 79. 1. c.
¶Syneſis eſt uirtus beneiudicatiua de agibilibus, ſecũdum legem communem, gnome uero, ſecundum altiora principia, ſcilicet iuris naturalis, ideo eſt altior, 1a. quæſtio. 22. 1. 1m. °. 12æ. q. 57. 6. o. °. 22æ. quæſt. 48 c. fi. °. quæſt. 51. 3. 4. o. °. q. 53. 2. c.
1 ¶Siniſtrum. °. Dextra pars mundi, eſt auſtralis, ſiniſtra uero, aquilonaris, 12æ. q. 102. 4. 6m. co. 2.
2 Partis dextra, ſignificat bona ſpiritualia, & ſiniſtra, bona temporalia, 12æ. q. 102. 4. 6m. co. 2
1 ¶Sinonyme dicuntur nomina ſignificantia idem, ſecundum eandem rationem, 1a. q. 13. 4. 1m.
¶Situs. ° Quæ pertinent ad ſitum, dicuntur de Deo metaphorice, ut ſedere, & ſtare, 1a. q. 3. 1. 4m
1 ¶° Sobrietas proprie eſt circa potum inebriatiuum. Large uero, eſt circa omnem materiam, quia ſobrius dicitur, quaſi briam, ideſt menſuram ſeruans, 22æ. q. 143. c. princ. °. q. 149. 2. o.
2 Sobrietas eſt ſpecialis uirtus, 22æ. q. 149. 2. o
3 Sobrietas eſt maxime neceſſaria iuuenibus, quia in eis uiget concupiſcentia. Mulieribus autem, quia in eis deficit robur mentis. Senibus uero & epiſcopis, omnibus miniſtris eccleſiæ, & regibus, propter officia, & operationes eorum, 22æ. q. 149. 4. o.
1 Socrates ditiſſimus Thebanus, abiecit magnum pondus auri, ut Athenis uacaret philoſophiæ, 22æ. q. 186. 3. 3m
¶Sodomia. i. coitus maſculorũ, eſt ſpecies luxuriæ contra naturam, 22æ. q. 142. 4. 3m. fi. °q. 154. 11. o. ° 12. 4m. ° 3a. quæſt. 70. 2. 1m.
¶Sol aliqualiter influit in omnia corpora, 22æ. quæſtio 47. 5. 2m.
1 Sol propter diſtantiam loci, non eundem caloris effectum habet in Dacia, quem habet in Aethiopia, 1a. quæſtio. 115. 6. 2m.
1 ¶Solemnitas unicuique adhibetur, ſecundum conditionem eius, & tantum cum quis totaliter mancipatur alicui rei, 22æ. q. 188. 7. c.
1 ¶Solertia non eſt uirtus, quia ſe habet ad bonum. & ad malum, & magis dependet ex naturali ingenio, quam ex aſſuetudine, 22æ. q. 49. 4. o
2 Solertia eſt ſubtilitas quędam, in non perſpecto tempore medij, ſecundum Ariſtotelem. Vel eſt habitus, ex repentino inueniens quod conuenit, 22æ. q. 48 c.
3 Solertia ualet ad bene conſiliandum, ſed neceſſaria eſt in repentinis, 22æ. q. 49. 4. 2m.
1 ¶Solicitudo eſt ſtudium adhibitum ad aliquid conſequẽdũ, quod maius eſt, ubi eſt timor, & minus eſt, ubi eſt ſecuritas, 22æ q. 47. 9. 3m °q. 55. 6. c.
2 Solicitus dicitur quaſi ſolers citus, quia ex ſolertia animi, uelox eſt ad proſequendum agenda, 22æ. q. 47. 9. c. ° quæſt. 49. 4. c.
3 Solicitudo pertinet ad prudentiam, 22æ. q. 47. 9. o. °q. 48. 5m. °q 53. prin. q. 54. 2. c
4 Solicitudo temporalium, eſt illicita tripliciter. ſ. ſi in eis ponatur finis, uel ſuperfluum ſtudium, uel timor, 22æ. q. 108. 3. 5m° 22æ. q. 55. 6. o° q. 83. 6. 2m° q. 188. 7 c.
5 Solicitudo de futuris prohibetur, niſi immineat tempus eorum, 22æ. q. 55. 7. o ° q. 188. 7. 2m,
1 ¶° Solitarius. ° Homo poteſt ſolitarius uiuere dupliciter. ſ. uel quaſi ſocietatem humanam non ferens propter animi ſæuitiam, & hoc eſt beſtiale, uel per hoc quod totaliter diuinis rebus inhæret, & hoc eſt ſupra hominem, & ideo philoſophus dicit in primo politicorum, quod ille qui alijs non cõmunicat, aut eſt beſtia, aut Deus. i. diuinus. 12æ. q. 51. 1. c. fi. 22æ. q. 88. 8. 1m
2 ° Si autem abſque præcedenti exercitio, ſolitaria uita aſſumatur, eſt periculoſiſſima, niſi per diuinam gratiam ſuppleatur, quod in alijs per exercitium acquiritur: ſicut patet de beatis Antonio & Benedicto, 22æ. q. 188 8. c. fi.
¶Solitudo non eſt eſſentia perfectionis, ſed eſt inſtrumẽtum congruum contemplationi, non autem actioni, 22æ. quæſ. 188. 8 o.
1 ¶ſolus, remouet conſortium dupliciter. ſ. uel ſimpliciter. i. ſolitarius. i. qui non eſt cum alio eiuſdem naturæ, uel conditionis, uel reſpectu, alicuius: primo modo ſtat cathegorematice, ſed ſecundo modo ſincathegorematice, 1a. quæſt. 31. 3. 4. o.
2 ſolus proprie determinat tantum ſubiectum, ſolum, autem, & tantum, poſſunt congrue addi ſubiecto & prædicato, 1a q. 31. 3. 2m ° 4. c.
3 ° Hæc proprie non conceditur, Pater, uel Trinitas, eſt ſolus Deus, niſi ex parte prædicati intelligetur aliqua implicatio, 1a. q. 31. 3. 2m
4 Hæc propoſitio, ſolus Deus eſt pater, cathegorematice eſt falſa, ſed ſyncathegorematice eſt uera in triplici ſenſu, & eſt falſa in uno ſenſu. ſ. formaliter, & communiter, 1a. quæſt. 31. q. 3. 3m.
5 Hæc propoſitio, ſolus pater eſt Deus, & aliæ ſimiles, cathegorematice ſunt falſæ, ſed ſyncathegorematice ſunt ueræ in duplici ſenſu, & falſæ in uno ſenſu, 1a. q. 31. 4. o
6 Hæc propoſitio, ſolus Deus creat, uel generat, uel eſt Deus, & aliæ ſimiles, ſunt falſæ cathegorematice: ſed ſunt uerę ſyncathegorematice, in duplici ſenſu, 1a. q. 31. 3. o
1 ¶ſomnium. ° Cauſa ſomniorum duplex, ſcilicet interior, id eſt, præcedens cogitatio, uel diſpoſitio corporis, & exterior ſcilicet aer, cœlum, Dæmon. & Deus, per angelos, 22æ. q. 95. 6. o. °. quæſtio. 154. 5. c. °. quæſt. 172. 1. 2m. °. 3a. quæſtio. 80. 7. c.
2 ſomnium quandoque eſt cauſa futurorum euentuum, ſcilicet inducendo ad operandum, & quandoque eſt ſignum eorum. ſ. quando idem eſt cauſa utriuſque, 22æ. q. 95. 6. c. °. q. 154. 5. c.
¶ſomnolentia & ocioſitas, ut reducuntur ad torporem, ſunt filiæ acediæ, 22æ. q. 35. 4. 3m
1 ¶ſomnus. ° In ſomno nullus poteſt mereri, nec demereri, quia tunc non poteſt haberi perfectum iudicium rationis: ſed poteſt eſſe ſignum præcedentis meriti, uel peccati, 1a. q. 84. 8. o° q. 94. 4. 2m ° 22æ. q. 154. 5. o.
2 ſomnus poteſt eſſe peccatum mortale, uel ſaltem occaſio peccati mortalis ſcilicet quando ex hoc omittitur illud, quod quis facere debet, uel fit aliquid quod inclinat ad malum, 12æ. q. 71. 5 c
1 ¶ſors proprie dicitur, cum aliquid fit, ut conſiderato eius aduentu, aliquid innoteſcat, 22æ. q. 95. 3. 8. c
2 ſors triplex, ſcilicet diuinatoria, diuiſoria, & conſultoria: prima quæritur cognitio futuri: ſecunda habendi: tertia fiendi, 22æ. q. 95. 8. e.
3 ſors cuius euentus expectatur ex ſtellis, eſt uana & falſa: ſi autem à fortuna eſt uana tantũ ſors diuiſoria, ſi uero a diabolo, eſt illicita. & prohibetur ſecundum canones: ſed ſi expectatur a Deo, non eſt mala ſecundum ſe, licet fit peccatum quadrupliciter. ſ. ſi fiat ſine neceſſitate, uel ſine reuerentia, uel in terrenis, uel in electionibus eccleſiaſticis. 22æ. q. 95. 8 c
1 ¶ſpecies duplex. ſ. natura communicabilis plurib. indiuiduis immediate ſecundum nomen & rationem æqualiter, participatam, ut homo, & intentio quieſcens in anima, ut ſpecies in anima, 1a. q. 13. 9. o.
2 Vnumquodque ſortitur ſpeciem ſecundum actum, & nõ ſecundum potentiam, ſed ſecundum formam, in compoſitis ex materia & forma, 1a. q. 33. 1. c. ° 12æ. q. 1 3. c.
3 Illud ſecundum quod aliquid ſortitur ſpeciem, oportet eſſe fixum & ſtans quaſi indiuiſibile. & quicquid attingit illud ſub illa ſpecie continetur. & quicquid recedit ab eo in plus uel minus, pertinet ad aliam ſpeciem perfectiorem uel imperfectiorem, 12æ. q. 52. 1. c.
4 Nihil prohibet eſſe aliquam ſpeciem in aliquo genere, quæ aliqualiter

æqualiter operetur in omnibus ſpeciebus eiuſdem generis, ſicut ſol influit in omnia corpora, 22æ. quæſtio. 47. 5.2m.

1 ¶Spectacula de utilibus & neceſſarijs ad uitam, ut uenatione, diſtrahunt animum, & debent uitari a pœnitente, licet ſint licita, cum debitis circunſtantijs, 22æ. quæſtio. 167 2.c.2m.

2 Spectacula turpium, uitanda ſunt ab omnib. ſed maxime a pœnitentibus, 22æ. q.102. 6.8m °q.167.2.2m

3 Inſpectio ſpectaculorum turpium, & ad peccata prouocantiũ ſtudioſa, eſt prohibita, & eſt peccatum, & eſt mortale quandoque: unde & commiſtionem animalium diuerſæ ſpeciei, prohibet lex, ad tollendam uniuerſaliter occaſionem concupiſcentiæ. Animalia enim diuerſarum ſpecierum, non commiſcentur de facili, niſi hoc per homines procuretur & ſic in aſpectu coitus animalium, excitatur homini concupiſcentiæ motus: unde etiam in traditionibus Iudeorum, prohibitum inuenitur, ut Rabbi Moyſes dicit, ut homines auerterent oculos ab animalibus coeuntib. 22æ. q.102.4.6 8m °q.167.2 c.2m.

¶Speculatio dicitur a ſpeculo, non autem a ſpecula: & reducitur ad meditationem, quia eſt uiſio cauſæ per effectum, 22æ. q.180. habent ibi eſſe quies. 3.2m

¶Speculum.°. In ſpeculo fracto, reſultant multæ imagines, quia habet multas ſuperficies, cauſantes ſingulas reuerberationes, quia non habens ibi eſſe quieſcens. 3a. q.76.3.c

1 ¶Spes eſt uirtus, 22æ. q.17.1.0

2 Spes eſt uirtus theologica, 12æ. q.62.3.0° 22æ. q.17.5.0.° q.18. 1 b.° 2.4m.

3 Spes poteſt eſſe informis, ideſt ſine charitate, 12æ. q.65.4.0.°. 5.2m.

4 Spes informis, non eſt uirtus, 12æ. q.65.4.0° 5.2m

5 Obiectum principale ſpei eſt gloria animæ, non autem gloria corporis, ſed obiectum ſecundarium, 22æ. q.17.5.1m° q.18 2.4m° 3a. q.7.4.1m

6 Spes habet duplex obiectum, ſ. bonum expectatum, & auxilium Dei, 12æ. q.40.7.c° q 42.1.c° q 62.4.3m° 22æ. q.1.3.1m. °q.17.2.4.5.c° 6.3m° 7.c° q.18.2.c.° q.19.2.c.°. 3a. quæſtio.7. 6.1m.

7 Obiectum eius habet quatuor conditiones, ſ. bonum arduũ, futurum, & poſſibile, 12æ. q.40.1. 0° a.5.6.7.8.c° q.41.2.c.° q.42.3 c° q.3m° 22æ. q.17.1.7.c° q.18.1.1m° 2.c.3m° q.20.4.c ° q.11.1.c° q.144.1.c

8 Obiectum ſpei, non eſt poſſibile, ut eſt differentia ueri, ſed ut poſſibile, dicitur ſecundum aliquam potentiam, 12æ. q.40 3.2m.

9 Spes poteſt eſſe de actu uirtutis, qui eſt in poteſtate noſtra, 12æ. q.42.3. 3m

10 Spes eſt tantum eorum quæ non habentur à ſperante, 3a. q. 7.8.2m° 9.3m

11 Spes, & præſumptio, ſunt de malo abuſiue, pro inordinato timore, 22æ. q.21.3.1m.

12 Spes directe reſpicit proprium bonum, non autem bonũ alienum, quia ſignificat motus. Motum autem ſemper eſt ad proprium terminum proportionatum mobili, 12æ. quęſt. 17.3.c.

13 Sperare licet in homine, ut in cauſa ſecundaria, non autem ut in cauſa principali, ſed tantum in Deo, 22æ. q.17.4.0° 5. c° q.25.1.3m.

14 Proprium & principale obiectum ſpei uirtutis, eſt beatitudo æterna. ſecundarium autem, ſunt alia bona, 22æ. q.17.2 4. 0° 5 c. 1m° q.18.2.c. 3m

15 Spes eſt de beatitudine, ut de ultimo fine, ſed eſt de gratia, ut deducente ad finem, 12æ. q.69.2. 1m° 3.c.

16 Spes abſolute, eſt tantum de bono proprio, ſed ut præſupponit amorem, poteſt aliquis alteri ſperare uitam æternam, 22æ q.17.3.c° q.18.2.3m° 3.2m° 3a. q.7.4.3m

17 Nec eſt in beatis, 12æ. q.67.4. 5.0.° 22æ. q.18.2.0° 3.c° quæſt.19 11.3m.

18 Nec in damnatis, ſed tantum in uiatoribus hic, uel in purgatorio, uel in limbo patrum, 22æ q.18.3.0.

19 Spes eſt ſubiectiue in potentia appetitiua, non autem in cognoſcitiua, 12æ. q.40.2.0° 22æ. q.18.1.c

20 Spes eſt iraſcibili ſubiectiue, 1a. q.59.1.2m° 12æ. q.23.1.2.c.°. q. 40.1.b.° c.3m

21 Spes uirtus eſt ſubiectiue in uoluntate, 1a q.50 4 3m° q.82.5. 2.° 22æ. q.18 1.0° 3.d.26.q.1.5.0.°. q.2.2.c.° Veri. q.253.5m°. Virt. q.1.c fi.° 12m° q.4 1.0

22 In brutis eſt ſpes, paſſio, & deſperatio, 22æ q.40.3.0° 3 d.26.q. 2.1.c.

23 Aliquid eſt cauſa ſpei dupliciter. ſ. faciendo aliquid eſſe poſſibile, ut diuitiæ, fortitudo, & omne augens poteſtatẽ hominis, uel faciẽdo æſtimationem de poſſibili, ut doctrina, & perſuaſio: ſed experientia eſt cauſa ſpei utroque modo, licet ſit cauſa defectus eius tantum ſecundo modo, 12æ. quæſtio. 40.5. 0° q.42.5.1m° q.15.3.c. Amor.235. Appetitus. 31.

Baptiſmus. 12. Concupiſcentia. 3. Confeſſio. 56.

24 ſtultitia & experientia, ſunt cauſæ ſpei per accidens, remouendo ſcientiam, qua uere æſtimatur aliquid non eſſe poſſibile, 12æ. q.40.5.3m° 6.c.fi.° 3m. Correctio. 3. Enoch. Fides 101. Fiducia. 7. Miſericordia, 43. Oratio 41. Paulus 24

25 Iuuentus eſt cauſa ſpei, quia parum habet de præterito, & memoria, & multum de futuro, & multos ſpiritus: ideo cor ampliatur, & fiunt animoſi, ſed parum experti, 12æ. q. 40 6 0.

26 ſenes deficiunt ſpe, propter experientiam, quæ facit æſtimationem impoſſibilis, 12æ. q.40.5.2m

27 In ebrijs ſunt duæ cauſæ ſpei. ſ. conſideratio, & caliditas, & multiplicatio ſpirituum propter uinum, 12æ. q.40.6. 0° q. 45.3.c.

28 ſpes quo ad rem ſperatam, eſt ex gratia & meritis, ſed quo ad habitum eſt tantum ex gratia, 22æ. q.17.1.2m.°. 3.d.26. q.2.1.3m° Virt. q.4.5.2m. Peccatum. 96. Pignus. 1. Præſumptio. 2.12. Saluati 7 ſepultura. 1.13. Timor. 11.15.31.

29 ſpes præſupponit merita in propoſito, non autẽ in actu, 12æ. q 61.4.2m° q.65.4.c° 3.d.26.q.2.ar.3.q.1.1m° Virt. quæſtio. 4.1.3m.

30 ſpes ſemper procedit ex gratia, uel habita, uel expectata, uũ autem ſemper ex habita, 12æ. q.62.4.2m° 2.d.43.5.4m.° 4.d. 2.q.2.2 3m

31 ſpes præſupponit amorem, & deſiderium rei ſperatæ, 22æ. q. 128 6m.

32 Effectus.° Spes extendit ſe in Deum, ratione diuinæ largitatis, à quo recolit donum timoris, ex cõſideratione propriæ prauitatis, d.26.q.2.1 4m

33 ſpes per ſe adiuuat operationẽ dupliciter. ſ. ratione obiecti, & ratione effectus. ſ. delectationis, 12æ. q.40.8.0.

34 ſpes ſupra expectationem addit certitudinem, 3.d.26.q.1.3. 1m° q.2. 1.2.c. Amor.235.236. Audacia. 6.9.&c.

35 ſpes addit ſupra deſiderium quẽdam conatum, & eleuationem animi, ad conſequendum bonum arduum, 12æ. q. 25.1.c° q.46.1.c.

36 ſpes præcedit gaudium, & cauſat illud, 12æ. quæſtio.25.1.c. Baptiſmus. 16.99. Charitas. 61.146. 150. 154. Confeſſio. 18

37 ſpes diuiditur contra memoriam, ratione delectationis, quę eſt effectus utriuſque, non autem ſecundum eſſentiam, 3. d.26.q.1.[illegible] 2m Conſilium 7

38 ſpes eleuat affectum hominis, ad ſummum bonum, ut adipiſcendum. Virt. 0.2.2. 5m. Correctio. 3. 3.16. Delectatio. 35.c.

39 Habens ſpem, ſperat Deum conſequi, & per ipſum omnia neceſſaria quantumcunque difficilia obtinere, & omnia nociua quantumcunque difficilia repellere. 3. d.26.q.2.2. 2m. Expectatio 0. Fiducia 7.8. Ira. 12 3 .42. 53.78. Iuſtus. 7. Matrimonium. 128.132. Miraculum. 5

40 ſpes facit inhęrere Deo, ut principio beatitudinis, fides autẽ, ut principio cognoſcẽdi ueritatem, charitas uero, propter ſeipſum: ideo diſtinguuntur realiter, 22æ. q.17 6 0° q.23.6. c° 3.d.26.q.2 ar.3.q.1.0° Virt. q.2.3.c° q 4.3.9m. Modeſtia. 5. Mors. 13.23. Oratio. 16.41 Pœnitentia. 52. Præſumptio. 13 Religio. 8 44.61 Saluati. 7. Triſtitia 14. Præſumptio. 13. Verecundia. 7. Virtus. 59. Viſio. [illegible] 5

41 ſpes & fides, de ſubiectis humanæ poteſtati, non ſunt uirtutes: ſed de ijs quæ ſunt ſupra facultatem naturæ humanę, excedunt omnem uirtutem, homini proportionatam, 12æ q.62 3 2m

42 ſpes directe reſpicit proprium bonum, non autem alienum, quia ſignificat motum. Motus autem ſemper eſt ad proprium terminum proportionatũ mobili: ſed amor eſt directe ad alium, quia eſt unio amantis ad amatum, & unio eſt diſtinctorum, 12æ. q.17.3.c

43 ſpes proprie, eſt tantum de bono, niſi ſumatur abuſiue, timor autem eſt tantum de malo, 12æ. q 21.2 c.fi. ° quæſt. 40 1.c° 4.1m° quæſt. 42.5 1m° q 67.4.2m.° 22æ. q 21.3.1m.°. d.26.q. 1.3.c.

44 ſpes contrariatur deſperatio, ſecundum acceſſum & receſſum a bono, timor autem ſecundum contrarietatem boni & mali, 12æ. q 40 4 0° q.45.1.2m° 22æ. q.128 6m° q.129.6. 2m.° 3.d.26.q.1.3.3m

45 ſpes eſt tantum de futuro, ſed gaudium eſt de præſenti, 12æ. q.40.1 c° 3.d.26 q.1.3.c

46 ſpes eſt tantum de arduo, ſed deſiderium & concupiſcentia

de bono abſolute, 12æ.q.25.1.c.ſi.°q.40.1.o°3.d.26.quæſt. 1.3.c.

47 Spes eſt tantum de poſſibili, deſperatio autem de impoſſibili, 12æ.quæſt.23.2.c.ſi.°.quæſt 40.1.c.°.3m.°.4 o.3.d.26.q. 1.1.c.°.

48 Spes uirtus eſt circa arduum diuinum, non autem magnanimitas, ſed circa humanum, 22æ.q.17.5.4m.°3.d.26.q.2. 2.4m.

49 Spes reſpicit arduum aſſequendum auxilio alterum, ſed magnanimitas ut aliquid tuæ poteſtatis, ſ. operationem magnorum, 22æ.q.17.5.4m

50 Expectatio ſpei, dicit reſpectum ad auxilium Dei, ſiue ſperatum differatur ſiue non, non autem dicit dilationem, ſicut expectatio longanimitatis, 12æ.q.17.5.3m

51 Spes eſt de principaliori bono, [illegible] concupiſcentia, & delectatio tactus, quæ ſunt uehementiores & naturaliores, 22æ q.141.7.3m.

52 Spes & deſperatio, præſupponit deſiderium, 12æ.q.40.1.c.°4 3m°7.c.°q.41.2.3m

53 Spes eſt media inter præſumptionem & deſperationem, 12æ q 64.4.3m°22æ q [illegible]

54 Amor uõ habitu [illegible] ſpem, & ſpes deſiderium, ideo ſpes eſt media inter utrunque, 12æ.q.50.1 c.°3 d.26.q.1. ar.3.q.1.o.

55 Spes eſt prima paſſio iraſcibilis: ſecunda deſperatio: tertia timor: quarta audacia: quinta, & ultima, ira, 12æ.q.23.4.c.°. q.25 [illegible]

56 Spes eſt nobilior uirtutibus moralibus [illegible] quo ad obiectum, ſcilicet Deum, non autem quo ad modum, ſed econuerſo, 12æ q.57.4.1m °3.d.33.q 1.4.1m

57 Sicut ſe habet ſpes ad magnanimitatem, ſic & timor ad fortitudinem, 22æ.q.129.7.c°3.d.26.q.2 2 4m

58 Fides abſolute eſt prior ſpe, 12æ.q.62.4.c°22æ.q.4.7.c.2m°q. 17 6 2m°7.o 3.d.23.q.2.5 o

59 Spes eſt prior fide, non in eſſe, ſed in propoſito: ideo ſpes dicitur introducere ad fidem, 12æ.quæſt 4.7 2m.°.3.d.23.q.2. 5.3m.

60 Spes & timor ducunt ad charitatem, per modum cuiuſdam diſpoſitionis, 22æ.q.27.3.c.3m

61 Spes eſt prior charitate, uia generationis, ſed ordine perfectionis, eſt econuerſo, 12æ.q.61.4.o°q.65.5.2m°22æ.q.17.8.o° 3 d.26.q 2.ar.3.q.1.o

¶ Spinæ. °Spinæ & tribuli, producti ſunt ſimul cum alijs plantis, ſed non fuiſſent noxii ante peccatum, 1a.q.69.2.2m° [illegible] 2.c.1m

1 ¶ Spiratio actiua eſt eadem numero, in patre & filio, 1a.q.36. 3.1m°2m°4.1m

2 Pater & filius, ſunt duo ſpirantes, ſed unus ſpirator, 1a.q.36. 4.7m.

1 ¶ Spiritualis ſubſtantia dicitur eſſe in loco dupliciter, ſcilicet uel per applicationem uirtutis limitatæ, ut angelus, uel non limitatæ, ut Deus, 1a.q.5[illegible].1.c prim.

2 In ſubſtantijs incorporeis non eſt totalitas quantitatis, nec per ſe, nec per accidens: nec totalitas ſecundum perfectam rationem eſſentiæ, 1a.q.8.2.3m

3 ¶ Spiritus. °Nomen ſpiritus, uidetur eſſe ſumptum, a reſpiratione animalium, 1a q 36.1.c

2 Spiritus dicitur ſexuplicitur, ſ. aer, uel uentus corpora beatorum, animæ beatorũ, uirtus imaginatiua, mens, & Deus 1a.q.41.3.4m.

3 Spiritus ut nominat ſubtilitatem naturæ, eſt commune trib. perſonis: ſed dupliciter conuenit tantum ſpiritui ſancto: primo quidem ex ipſa communitate eius quod dicitur ſpiritusſanctus: ſecundo uero ex propria ſignificatione: nam nomen ſpiritus in rebus corporeis, impulſionem, & motionem ſignificare uidetur. flatum enim & uentum, ſpiritum uocamus. Eſt autem proprium amoris, quod moueat & impellat uoluntatem amantis, in amatum. ſanctitas autem illis rebus attribuitur quæ in Deum ordinantur: quia igitur perſona diuina, procedit per modũ amoris, quo Deus amatur: ideo conuenienter ſpiritus ſanctus, amor & perſona huiuſmodi nominatur, 1a.q 3[illegible].1.o.

4 Spiritusſanctus, in [illegible] duarum dict. onum, eſt commune toti trinitati. ſed in [illegible] unius dictio ſtat eſt proprium nomẽ tertiæ perſonæ [illegible] uſu eccleſiæ, duplici ratione, ſcilicet ex ipſa communitate eius, quod dicitur ſpiritusſanctus, & ex propria ſignificatione ſpiritus & amoris, 1a.q.36.1.o.°.22æ.q. 14.1.c.

5 Exponitur pro relatiuo, non ex nomine, ſed ex uſu eccleſiæ, [illegible] 1a.q [illegible] .8.1m

6 Spiritum ſanctum eſſe, & non eſſe creaturam, ſed Deũ, probatur multipliciter, 1a.q 27.1.c°q.41.3.c.4m

7 Spiritus ſanctus ſubito aduenit mentibus hominum, 12æ.q. 113.7 b.

8 Spiritus domini, in ſcriptura, non niſi pro ſpiritu ſancto cõſueuit poni. qui aquis ſuperferri dicitur, non quidem corporaliter, ſed ſicut uoluntas artificis ſuperfertur materiæ, quam uult formare, 1a.q.64.3.3m.°.4m.°q.66.1.5m.°q.74. 3.4m.

9 °Pater & filius, ſunt unum principium ſpiritusſancti, unitate notionis communis, 1a.q.31 2.c°q.36 4.o

10 Græci communiter dicunt, ſpiritum ſanctum eſſe imaginem patris & filij, non autem latini, 1a q.35.2.c.1m

11 Auferens ſponſam propriam per uim, excuſatur a crimine raptus, licet peccet iniuriam inferendo, 22æ.q.154.7.4m

1 ¶ Sponſalia ſunt futurarum nuptiarum promiſſio, Suppl.q. 43.1.o.

2 Poteſt homo in fine primi ſeptennij ſpõſalia contrahere ſicut in fine ſecundi matrimonium contrahere, ac religionem ingredi, & in fine tertij ciuiliter ſe obligare, Suppl.q. 43.2.o.

3 Dirimuntur ſponſalia, & cum quis ad religionem confugerit, & cum alter coniugum cum altero matrimonium contrahit, per uerba de præſenti, aliter etiam dirimuntur uarijs caſibus ſecundum iudicium eccleſiæ, Supp.q.13.5.c

¶ Stare ſignificat poſitionem naturalem hominis cũ immobilitate, 22æ.q.183.1 o.

1 ¶ Status proprie pertinet ad libertatem, uel ſeruitutem in temporalibus uel ſpiritualibus, quia ſignificat immobilitatem, & obligationem perſonæ hominis, 22æ.q.183 1.o.°4.c.°.q. 184 4.c°q.186.6.c.

2 Officium dicitur reſpectu actus, gradus autem ſecundum ordinem ſuperioritatis, ſtatus uero requirit immobilitatem, in conditione perſonæ, 22æ.q.183.1 3m.°3 o

3 Diuerſitas ſtatuum & officiorum, eſt in eccleſia: quia pertinet ad perfectionem eius, ad neceſſitatem operum eius, ad dignitatem & ad pulchritudinem eius, 22æ.q.183 2.3.o

4 Status naturæ humanæ duplex, ſcilicet naturæ integræ, & naturæ corruptæ, 1a.quæſt.94.2 c. 12æ.q.14 2.c.°.quæſtio. 109.2.8.c

5 Status hominum triplex, ſcilicet ueteris legis, nouæ legis, & patriæ, 12æ.quæſt.101.1.c.°.q.103.3.c.°.quæſt. 106.4.1m.°. 3a.q.53.1.c.ſi.

6 Status hominis, quadruplex ſcilicet a principio uſque ad ſeptimum annum, ſecundus à ſeptimo anno uſque ad quartumdecimum, tertius a quartodecimo anno uſq. ad uigeſimum primum, et quartus deinceps. In primo ſtatu, nullũ contractum homo aptus eſt: in ſecundo alicui de futuro, nõ perpetuo: in tertio alicui etiam perpetuo, quo ad propriã perſonam, ſed in quarto alicui quo ad omnia, etiam exteriora, 22æ.q 24.9.c.

7 Status naturæ humanæ ſecundum corpus triplex, ſ. corporalis, animalis, & ſpiritualis. Et ſtatus ſecundum animã quadruplex. ſ. ante peccatum, poſt peccatum, ante gratiam, ſub gratia, & in gloria, 3a.q 55.2.c ſi.

8 Status animæ diſtinguitur duplicit. ſ. ſecundum diuerſum modum eſſendi ſecundum naturam, ſ. animæ ſeparatæ, & coniunctæ. & ſecundum integritatem naturæ, & corruptionem, 1a.q.94.2.c

9 Status uitæ ſpiritualis triplex, ſ. incipientium, proficientium, & perfectorum, 22æ q.24.9 o°q.183 4 o

10 Status poſt hanc uitam duplex, ſ. ante reſurrectionem uniuerſalem, & poſt. 12æ.q.67.1.3m

11 In ſtatu gloriæ. nihil erit figurale. ad cultum Dei pertinens, ſed ſolum gratiarum actio, & uox laudis, 12æ.q.101.2.c.°q. 103.3.c°12æ.q.13.4.c

12 Status mundi poteſt uariari dupliciter, ſ. ſecundum diuerſitatem legis, & ſecundum diuerſos gradus perfectionis, ſub eadem lege, 12æ.q.10[illegible].4 c

13 Chriſtus ſecundum aliquid fuit in triplici ſtatu. ſ. innocentiæ, peccati, & gloriæ, 3a.q.13.3.2m

1 ¶ Statutum negatiuum de non tenda re ſpirituali, niſi detur [illegible], eſt illicitum & ſimoniacum. Verbi gratia eſſet ordinatum, ſi in aliqua eccleſia ſtatueretur, quod non liceret proceſſio in funere alicuius niſi ſolueret certam pecuniæ quantitatem. Non autem ſtatutũ affirmatiuum, ſ. quod res ſpiritualis [illegible] dentur: quia primo modo per tale ſtatutum, præcluderetur uia gratis officium pietatis aliquibus impendendi, nõ autem ſecundo modo. quia per hoc nõ præcluderetur uia [illegible]. Et prima ordinatio habet ſpeciem exactionis, ſecunda autem habet ſpeciẽ gratuitæ recompenſationis, 22æ.q.100 3.2m.

2 Si aliquid de ſe repugnantiam habet, ad ius naturale, nõ poteſt uoluntate humana fieri iuſtum. puta ſi ſtatuatur quod liceat

liceat furari, vel adulterium committere, 22æ. quæſtio. 57. 2. 2m.

1 ¶ Stellæ ſecundum Ptolomæum, mouentur in ſuis ſphæris, non autem ſecundum Ariſtotelem, 1a. q. 70. 1. 5m

2 Stella apparens magis in natiuitate Chriſti, non fuit de cœlis, ſed fuit ſpiritus ſanctus, uel angelus in illa ſpecie, uel probabilius de nouo creata: non in cœlo, ſed in aere uicino terræ, quintuplici ratione. ſ. tum quia nulla alia ſtella hac uia incedit. Hæc enim ſtella ferebatur a ſeptentrione in meridiem. Ita enim iacet Iudæa ad Perſidem, unde magi uenerunt. Tum apparet hoc ex tempore. Non. n. ſolum apparebat in nocte, ſed etiam in meridie. Quod non eſt uirtutis ſtellæ, ſed nec etiam lunæ. Tum quia quandoque apparebat, & occultabatur. Tum quia non habebat continuum motum, ſed cum oportebat ire magos, ibat: quando autem oportebat ſtare, ſtabat. Tum quia ſurſum manens partum uirginis demonſtrabat, & deorſum deſcendens, hoc faciebat, 3a. q. 39. 7. o.

¶ Stipendia principum, ſicut redditus eorum, 22æ. q. 62. 7. c

¶ Struthio ſignificat militantes Deo, & negocijs ſecularibus ſe implicantes, 12æ. q. 102. 6. 1m. co. 2. fi.

1 ¶ Studioſitatis nomen, pertinet ad omnes uirtutes inquantum cognitio prudentiæ ad eas pertinet, 22æ. q. 166. 1. 1m

2 Studioſitas eſt uirtus, cuius principalis materia eſt cognitio, ſecundario autem alia, 22æ. q. 166. 2. c. q. 167. o

3 Et eſt uirtus moralis, quia principaliter refrenat, & moderatur appetitum cognoſcendi. Sed per accidens impellit contra laborem ſtudij, 22æ. q. 166. 2. o. q. 167. 1. c

4 Studioſitas non eſt directe circa cognitionem, ſed circa appetitum cognitionis acquirendæ, 22æ. q. 166. 2. c. 2m. quæſ. 167. 1. c.

5 Studioſitas opponitur curioſitati, 22æ. q. 160. 2. c. q. 161. prin. q. 166. prin.

1 ¶ Studium importat uehementem applicationem mentis ad aliquid, & principaliter ad cognitionem, ſecundario autem ad ea in quibus homo per cognitionem dirigitur, 22æ. q. 166. 1. c.

2 Studium ſapientiæ, ſummè commendatur, 22æ. q. 188. 1. c.

3 Circa ſtudium contingit per accidens quadrupliciter curioſitas, ſuperbia, & alia uitia: licet omne ſtudium ſecundum ſe ſit bonum. ſ. vno modo, inquantum per ſtudium minus utile retrahuntur aliqui a ſtudio quod eis ex neceſſitate incumbit. Alio modo inquantum ſtudet aliquis addiſcere ab eo a quo non licet. Tertio quando homo appetit cognoſcere ueritatem circa creaturas, non referendo ad debitum finem ſcilicet ad cognitionem Dei. Quarto modo inquantum aliquis ſtudet ad cognoſcendam ueritatem, ſupra proprij ingenij facultatem, quia per hoc homines de facili in errores labuntur, 22æ. q. 167. 1. c

4 Studium & curioſitas dicuntur pertinere ad carnem, uel ad auaritiam, ratione cognitionis eorum ad quæ illæ inclinant 22æ. q. 166. 1. 2m. 3m

1 Stultitia dicitur a ſtupore, quia ſtultus eſt, qui propter ſtuporem non mouetur, 22æ. q. 46. 1. 2. c.

2 Stultus præcipue uidetur, quid deficit in ſumma iudicij, ſ. ſecundum altiſſimam cauſam, non autem ſi deficiat circa aliquid modicum, 22æ. q. 46. 1. 1m. 2. c

3 Stultitia importat hebetudinem ſenſus ſpiritualis: fatuitas autem totalem priuationem eius. Ideo prima opponitur contrariè ſapientiæ, ſecunda uero priuatiuè, 22æ. q. 8. 6. 1m. q. 46. 1. o

4 Stultitia duplex, ſicut ſapientia duplex. ſ. mundi, & Dei prima ſapientia decipit, non autem ſecunda, 22æ. q. 46. 1. 2m. 3m q. 114. 1. 1m

5 Non moueri iniurijs, eo quod terrena non ſapiant, pertinet ad ſtultitiam mundi. Si uero ex ſtupore, pertinet ad ſtultitiam ſimpliciter, 22æ. q. 46. 1. 4m

6 Stultitia ex immerſione ſenſus in terrenis, eſt peccatum, non autem ſi ex defectu naturæ, ut in amentibus, 22æ. q. 46. 2. o. 3. c.

7 Stultitia opponitur præceptis de contemplatione ueritatis, 22æ. q. 46. 2. 3m

8 Stultitia eſt filia luxuriæ, continens odium Dei, & deſperationem futuri ſeculi, quia faſtidiunt Deum, & dona eius, 22æ q. 46. 3. o.

9 Stultitia ex impedimento corporali, cauſatur ex ira, ex luxuria uero, inquantum eſt ex immerſione ſenſus in terrenis, 22æ. q. 46. c. 3. 3m

10 Hebetudo, ſtultitia, ignorantia & præcipitatio differunt, quia prima opponitur intellectui, ſecunda ſapientiæ, tertia ſcientiæ, & quarta conſilio, 22æ. q. 8. 6. 1m

1 ¶ Stultiloquium ſignificat peruerſam ſententiam uerborum, per quæ quis præfert delectationem luxuriæ alijs bonis, 22æ. q. 153. 5. 4m.

1 ¶ Stupor cauſatur ex inſolita imaginatione, 12æ. q. 41. 4. c. fi.

2 Admiratio eſt principium philoſophandi, ſed ſtupor eſt impedimentum philoſophicæ conſiderationis quo timetur iudicare in præſenti, & inquirere in futuro, 12æ. q. 41. 4. c. fin. 5m.

1 ¶ Stuprum eſt illicita uirginis defloratio, ſub cura parentum 22æ. q. 154. 1. c. 6. o

2 Stuprum fit deformius, ex duplici iniuria ſibi annexa. ſ. virginis ſeductæ, uel ui oppreſſæ, & patris. Et ſecundum legem reus tenetur ſatisfacere utrique, 22æ. q. 154. 6. 3m.

3 Filia ſacerdotis etiam non nupta, deprehenſa in ſtupro, lapidabatur in ueteri teſtamento, in alijs autem tantum nuptæ, 3a. q. 29. 1. 4m

1 ¶ Subiectio. Quælibet res perficitur per ſubiectionem ad ſuum ſuperius, 12æ. q. 92. 1. c. 22æ. q. 81. 7. c

2 Mouens, neceſſario cauſat motum in mobili, tollatur ei ſubiectio, non autem in alijs, 1a. q. 82. 2. 2m. 22æ. q. 83. 1. c

3 Subiectio mulieris ad uirum, inducta eſt in pœnam mulieris, propter peccatum. Vel non eſt per modum ſeruitutis, ſed gubernationis, 22æ. q. 164. 2. c. 1m

4 Omnia ſunt nunc ſubiecta Deo & Chriſto, ſecundum poteſtatem, ſed poſt iudicium, per finalem impletionem uoluntatis eius, 3a. q. 20. 1. 3m. q. 59. 4. 2m

5 Prima ſubiectio hominis ad Deum, eſt per fidem, 22æ. quæſt. 19. 1. c.

6 Homo dicitur eſſe Dei dupliciter, ſcilicet per ſubiectionem poteſtati eius, & per unionem charitatis. Secundum deſtruit peccatum, non autem primum, nec alio modo, 3a. quæſt. 48. 4. 1m.

7 Subiectio Chriſti & cuiuslibet alterius hominis ad Deum triplex. ſ. ſecundum gradum bonitatis, poteſtatem, & obedientiam, 3a. q. 20. 1.

8 Chriſtus fuit ſubiectus ſibi ipſi, ſecundum naturam humanam, non autem ſecundum naturam diuinam, nec ſecundum aliam perſonam, 3a. q. 20. 2. o

9 Omnia quæ ponunt ſubiectionem, uel minorationem Chriſti, intelliguntur ſecundum naturam aſſumptam, uel ad commendationem principij in patre, 3a. q. 45. 4. 1m. q. 41. 7. 1m

1 ¶ Subiectum duplex, ſ. ſubiectum inhæſionis, & ſubiectum ſcibile, 1a. q. 117. 1. c.

2 Subiectum eſt cauſa effectiua propriæ paſſionis, quia propriè fluit a ſubiecto, 1a. q. 77. 6. 3m

¶ Subitatio. Comparatio motus iraſcibilis, & concupiſcibilis quantum ad ſubitationem, 22æ. q. 156. 4. c

Subſannatio & irriſio, conueniunt in fine. Sed differunt in modo: quia prima fit naſo rugato, ſecunda uero fit ore. ſ. in uerbo, & cachinnis, 22. q. 75. 1. 1m

1 ¶ Subſiſtentia dicitur, cuius actus eſt ſubſiſtere. i. per ſe exiſtere, 1a. q. 29. 2. c

2 Omne ſubſiſtens eſt tantum unum numero, 1a. q. 41. 6. c. q. 44. 1. c. q. 54. 1. c. q. 75. 7. c

3 Subſiſtens ut nominatur nomine intentionis, dicitur ſuppoſitum. Si autem nomine rei, dicitur ſubſiſtentia, inquantum ſubſiſtit, ſed dicitur res naturæ, inquantum naturæ communi ſupponitur: ſed ut ſubſtat accidentibus dicitur ſubſtantia uel hypoſtaſis: & inquantum rationalis, dicitur perſona, 1a. q. 29. 2. c

4 Subſiſtere conuenit Deo, ratione eius ad quod ſignificandum nomen imponitur. ſ. per ſe eſſe, non autem ratione eius à quo nomen imponitur. ſ. ſubeſſe, niſi ſecundum quod eſſentiam ſubeſt ipſi eſſe ſecundum rationem, 1a. q. 14. 1. 1m. q. 29. 3. 3m. q. 39. 1. 3m

5 Omne quod eſt in Deo, ſubſiſtit: & tamen ibi non ſunt niſi tres ſubſiſtentiæ, 1a. q. 30. 1. 2m. 2. c. q. 34. 2. 1m

6 Sicut dicimus, in diuinis tres perſonas, uel tres ſubſiſtentias, ſic Græci dicunt tres hypoſtaſes, non autem tres ſubſtantias, propter errorem, 1a. q. 29. 2. 3m. q. 30. 1. c. 1m

1 ¶ Subſtantia dicitur dupliciter. ſ. eſſentia ſeu quidditas, & ſuppoſitum, 1a. q. 29. 2. c. 3a. q. 2. 6. 3m

2 Subſtantia, ſubſiſtentia, & eſſentia, diſtinguuntur ſecundum triplicem actum. ſ. ſubſtare, ſubſiſtere & eſſe, quorum eſſe eſt commune omnibus, ſed ſubſtare & ſubſiſtere, eſt commune tantum ſubſtantiæ, 1a. q. 29. 2. c.

3 Subſtantia eſt res habens quidditatem, cui debetur eſſe per ſe, & non in alio. ſ. ſubiecto, 1a. q. 3. 5. 1m. 3. 5. 1m. 3. quæſtio. 77. 1. 2m.

4 Per ſe exiſtere, non eſt diffinitio ſubſtantiæ, quia per hoc non demonſtratur quidditas eius, quæ non eſt ſuum eſſe, 1a. q. 3. 5. 1m.

5 Nulla pars integralis poteſt dici ſubſtantia prima, uel hypoſtaſis. 1ª.q.29.1.5^{m}.
6 Omne quod eſt per ſe in prædicamento ſubſtantiæ, eſt compoſitum ex eſſe & eſſentia, nõ autem ex materia & forma. 1ª.q.3.5.c.
1 Subtilitas eſt proprietas corporis glorioſi per effectum ſpiritualis potentiæ. Suppl.q.83.1.o.
2 Nullo modo competere poteſt corpori glorioſo, ut ratione ſuæ ſubtilitatis, poſſit eſſe ſimul cũ corpore non glorioſo, niſi ex operatione diuinæ uirtutis, qua tolleretur id quo impediebatur, ne cum corpore glorioſo eſſe poſſet. Suppl.q.83.2.c.
3 Fatẽdum eſt miraculoſe fieri poſſe, ut duo corpora ſint in eodem loco. Suppl.q.83.3.c.
4 Diuina uirtute fieri poſſet, ut duo corpora glorioſa eſſent ſimul. Suppl.q.83.4.c.
5 Neceſſitas exiſtendi in æquali loco, tolli non poteſt à corpore glorioſo ex ſua ſubtilitate. 5.q.83.5.c.
6 Corpora glorioſa ſunt palpabilia. 5.q.83.6.c.
1 ¶Succeſſio eſt in ſuccedentibus, ſicut ordo in ordinatis. 3ª.q.75.4.1m.
2 Conuerſio euchariſtiæ, non ponit aliquem actum imperfectũ, ſed ponit ſucceſſionem, cuius relatio ſecundum rem eſt in pane, non autem in corpore Chriſti, niſi ſecundum rationem 3ª.q.75.4.1^{m}.
3 In damnatis eſt pœnarum ſucceſſio, ſed gloria ſanctorum eſt ſine ſucceſſione. 12æ.q.67.4.3^{m}.°.22æ.q.18.2.2^{m}.
¶Sufficiens per ſe duplex. ſ. non recipiens additionem boni, ut Deus, & continens omnia neceſſaria, ut beatitudo. 1ª.q.26.1.1^{m}.°.12æ.q.3.2.2^{m}.°.5.2^{m}.°.q.4.7.2^{m}.
1 ¶Suffragia peccatoris, ꝓſunt mortuis, ex opere operato in perſona eius, ſed etiam ex opere operante in perſona eccleſiæ, uel ex opere operãtis, licet magis proſunt ſuffragia bonorum. 3ª.q.82.6.c.
2 Non poteſt opus unius alteri prodeſſe per uiam meriti, ad ſtatum beatitudinis conſequendum, ſed per uiam orationis. 5.q.71.1.c.
3 Cum charitas nunquam excidat, opera uiuorum mortuis ꝓſunt, ad pœnæ diminutionem, non ad mutationem ſtatus mortuorum. 5.q.71.2.o.
4 Suffragia à peccatore facta, quantũ ad opus operans ratione ſui mortuis nõ proſunt, ratione uero alterius, ſiue totius eccleſiæ perſonã gerat, ſiue agat ut inſtrumentũ, eis proſunt: ſed ſemper proſunt ratione operis operati. 5.q.71.3.o.
5 Suffragium quod pro mortuis fit, facienti prodeſt, quantum attinet ad uitam æternam: ſed inquantum eſt expiatiuum pœnæ, ut hæc ſatisfactio, nullo modo prodeſt. 5.q.71.4.c.
6 Cum in inferno nulla ſit redemptio, ſuffragia non proſunt damnatis. 5.q.71.5.o.
7 Suffragia uiuorum auxilio ſunt ijs, qui in purgatorio detinẽtur, cum opera unius poſſint ualere alteri ad ſatisfaciendũ. 5.quæſt.71.6.c.
8 Cum per ſuffragia uiuorum ſtatus mortuorum mutari non poſſit, illa pueris in limbo exiſtentibus nõ proſunt, in quibus oporteret ut ſtatus mutaretur, quantum ad meritum eſſentialis præmii. 5.q.71.7.o.
9 Cum ſancti in cœlo nullius rei indigeant, non iuuantur per noſtra ſuffragia 5.q.71.8.c.
10 Conuenienter Auguſt. tria poſuit præcipua ſubſidia uiuorum pro mortuis, euchariſtiam, eleemoſynam & orationem. 5.q.71.9.o.
11 Simpliciter & directè indulgentiæ non proſunt mortuis. 5.q.71.10.c.
12 Non per ſe, ſed per accidens cultus exequiarum defunctis prodeſt. 5.q.71.11.o.
13 Suffragia pro uno defuncto facta, aliis proſunt ratione charitatis, ratione uero intentionis magis ei pro quo fiunt, immo ſoli, ſi ſolum ratio dimiſſionis pœnæ habeatur. 5.quæſtio.71.12.c.
14 Suffragia inquantum ſunt ſatisfactiones ex intentione facientis translatæ in mortuos, magis proſunt ei pro quo ſingulariter fiunt, quam quæ fiunt pro eo, & communiter pro aliis: inquantũ uero accipiuntur ut ualent ex uirtute charitatis, tantundem ſingulis proſunt, ac ſi pro uno tantum fierent. 5.q.71.13.o.
15 Quantum attinet ad uelociorem abſolutionem pœnæ, plus ualent ſpecialia & communia ſuffragia ſimul, quam communia tantum: quantum uero ſpectat ad finalem pœnæ liberationem, æque ualent communia ſolum ſuffragia, atq; ſpecialia & communia ſimul. 5.q.71.14.c.
1 ¶°Summum in malis non datur. 1ª.q.49.3.o.°.q.103.7.1^{m}.°, 22æ.q.172.6.c.
2 Summum & infimum in uita humana, poteſt accipi dupliciter. ſ. per comparationem ſtatus ad ſtatũ, tam in ſpirituali uita, quàm in ſeculari, uel per comparationem graduum, qui ſunt perfectio unius huius. 22æ.q.189.1.2^{m}.
1 ¶Super, ſignificat tria, ſcilicet directum ſitum, iuxta, & poſt. 12æ.q.89.2.1^{m}.
1 ¶Superbia dicitur dupliciter. ſ. ut ſupergrediunt regulam rationis, & quilibet exceſſus: prima ſemper eſt mala: ſecunda uero, quandoque eſt bona. 22æ.q.162.1.1^{m}.
2 Superbia dicitur tripliciter. ſ. inclinabilitas ad ſuperbiendum ex flexibilitate naturæ, uel corruptione fomitis actualis: elatio contra præceptum, uel inordinatus appetitus excellentiæ in quacunq; re: & tertio inordinatus appetitus excellẽtiæ, cui debetur honor & reuerentia: prima eſt initium, uel radix omnis peccati. ſecunda eſt generale peccatum: tertia uero, eſt peccatum ſpeciale. & eſt unum de ſeptem capitalibus. 12æ.q.84.2.o.°.22æ.q.162.2.8.o.
3 Genus duplex ſuperborum. ſ. exiſtimantium ſe ſupra alios, & arrogantium ſibi aliquid ſupra ſe. 22æ.q.13.5.c.
4 Superbia propriè, eſt inordinatus appetitus excellẽtiæ, cui debetur honor & reuerẽtia. Vel ſuperbia propriè reſpicit defectum ſubiectionis hominis ad Deum, ſecundum ſcilicet quod aliquis ſe extollit ſupra id, quod eſt ſibi præfixum ſecundum diuinam regulam, uel menſuram. 12æ.quæſtio.84.2.o.°.22æ.quæſt.77.5.c.°.132.4.c.°.quæſt.162.1.o.°.2.3.c.°.4.5.6.c.
5 Superbia magis eſt in appetitu excellentiæ, quàm in æſtimatione. 22ª.q.61.3.o.
6 Species ſuperbiæ ſunt quatuor, ſecundum Gregorium. ſ. uel cũ aliquis exiſtimat bonum quod habet ab alio, ac ſi haberet à ſeipſo efficienter, uel meritorie: uel cum aliquis attribuit ſibi maius bonum, quam habeat, uel prout excellentior aliquis redditur ex quod bonum aliquod excellentius cæteris poſſidet, & ſic aliis de ſpeciis, ſingulariter uult uideri. 22æ.q.162.4.o.
7 Excuſatio peccati, pertinet ad tertiam ſpeciem ſuperbiæ, præſumptio uero ad quartam. 22æ q.162.4.1^{m}.
8 Gradus ſuperbiæ ſunt duodecim ſecundum Bernardum, oppoſiti duodecim gradus humilitatis. ſ. curioſitas per quam aliquis curioſe, ubique & inordinate circũſpicit leuitas mẽtis, per quam ſ. homo ſuperbe ſe habet in uerbo inepta lætitia qua homo eſt facilis & promptus in riſu: iactantia non tacens uſque ad interrogationem, ſingularitas per quam ſ. aliquis ſanctior aliis uult apparere, arrogantia per quam ſ. homo ſe aliis præfert, præſumptio per quam aliquis reputat ſe ſufficientem ad maiora, defenſio peccatorum, ſimulata confeſſio per quam ſ. aliquis non uult ſubire pœnam pro peccatisq́ue ſimulate confitetur, rebellio deſpiciens obedire: libertas per quam ſ. homo delectatur libere facere, quod uult peccandi conſuetudo, quæ implicat Dei contemptum. 22æ.q.162.4.°.4^{m}.
9 Superbia propriè, ſemper eſt peccatum. 22æ q.162.7.o.
10 Superbia ſecundum ſe, eſt ſpeciale peccatum, ratione ſpecialis obiecti: ſed eſt peccatum generale ſecundum redundantiam duplicem. ſ. finis, & contem. ptus legis. 22æ.q.162.7.o. 5.1^{m}.°.8.c.
11 Superbia ſecundum genus ſuum, eſt peccatum mortale, præter actus eius imperfectos. ſ. ſine conſenſu deliberato. 22æ. quæſt.162.5.o.
12 Superbia eſt grauiſſimum omniũ peccatorum, ex parte auerſionis, non autem ex parte conuerſionis. 22æ.quæſtio.162.6.o.°.7.4^{m}.
13 Superbia eſt initium omnis peccati, ex parte auerſionis, cõcupiſcentia uero, ex parte conuerſionis. 12æ.q.84.2.c.4 4^{m}.
14 Superbia eſt initium omnis peccati, non actu, ſed aptitudine. 22æ.q.172.2.o.°.5.1^{m}.°.7.1^{m}.
15 °Superbia & auaritia inquantum ſunt ſpecialia peccata, ſunt radices omnium peccatorũ. 12æ.quæſt.84.1.c.2^{m}.°.2.c.°.22æ.q.117.2.1^{m}.
16 Superbia eſt primum omnium peccatorum, & principium eorum. 22æ.q.162.7.o.
17 Superbia eſt regina omnium uitiorum. 12æ. q.84.4.4^{m}.°.2. 22æ.q.132.4.c.1^{m}.°.q.153.4.2^{m}.° q.162.8.c.
18 Superbia inordinate appetit excellentiam, ſed inanis gloria manifeſtationem eius: ideo non ſunt idem, ſed prima cauſat ſecundam. 22æ q.132.4.c.°.q.162.8.2^{m}.
19 Superbus anhelat ad ſuperabundantiam fortitudinis: ideo uult uideri audax 22æ.q.162.7.1^{m}.
20 Superbia opponitur magnanimitati ſecundum exceſſum, inquantum tendit ad magna inordinate: ſed directius opponitur humilitati, inquantum ſubiectionem aſpernatur. 22æ.q.162.1.3^{m}.°.5.c.

21 Superbia corrumpit ſolam humilitatem, per directam contrarietatem: cæteras autem uirtutes corrumpit per abuſum, 1ª.q.64.2.5m.ſi.° 22æ.q.162.2.3m
22 Superbia ſemper contrariatur dilectioni Dei, & aliquãdo dilectioni proximi, 22æ.q.162.5.2m
23 Superbia eſt ſubiectiue in iraſcibili, non ſolum ſenſitiua, ſed etiam in uoluntate, 22æ.q.162.3.0.
24 Homo ſuperbiuit de ſcientia & potentia: ideo conuictus eſt de ignorantia per idolatriam, & de impotentia, per tranſgreſſionem legis, 12æ.q.89.2.3m.° 6 c.
25 Superbia oritur ex uirtutibus per accidens tantum .ſ. occaſionaliter, 22æ.q.162.5.3m
26 Superbie directe impedit cognitionem practicam, non autẽ ſpeculatiuam, niſi indirecte, 22æ.q.162.3.1m
27 Extollentia oculorum, eſt ſignum ſuperbiæ, excludendo reuerentiam, & timorem, 22æ.q.161.2.1m
28 Deus permittit ruere in luxuriam, ut liberet e ſuperbia, 12æ quæſt.79.4.c.°.quæſt.7.2.1m.°quæſt.98.2.3m.° 22æ.q.162.6.3m.
29 ¶Remedium triplex contra ſuperbiam, ſ. conſideratio propter infirmitatis magnitudinis Dei, & imperfectionis propriorum bonorum, 22æ.q.162 6.1m
¶°Superficies eſt proprium, & per ſe ſubiectum colorum, 12æ q.56.1.3m.° 3ª.q.74 2 c
¶Superius habet ſimilitudinem cum inferiori, ut ſol cum igne, & in Deo eſt ſimilitudo omnium rerum, & ſecundum accidens, poteſt eſſe aliquid ſimile ſubſtantiæ, ſimilitudine quæ eſt inter cauſatum, & cauſam, 1ª. quæſt.37. 2 2m.
1 ¶Superſtitio eſt quædam proteſtatio infidelitatis, 22æ.q.94.1.1m.°q.97.4.c°q.100.1.1m.
2 Superſtitio eſt uitium, religioni oppoſitum ſecundum exceſſum, 22æ.q.92.1.0°q.94.1.c.°q.95.1.c°q.122.3.c °.quæſtio.138.2.b.
3 Species eius ſunt quatuor, ſcilicet cultus Dei ſordinatus, idololatria, diuinatio, & obſeruatio uana, 22æ.q.92.2.0.°q.93.1.0.
4 Ad ſuperſtitionem pertinet omnis idololatria, & omnis acceptio auxilij dæmonum ad aliquid faciendũ uel cognoſcendum, 22æ.q.95.2.c
5 Quicquid procedit ex ſocietate dæmonum cum hominib. ſuperſtitioſum eſt, 22æ.q.93.2.b
6 Omnis ſuperſtitio oritur ex aliquo pacto cum Dæmonib. iniſo, expreſſo, uel tacito: ideo prohibetur primo præcepto, 22æ.q.122.2.3m.°3.4.c.
¶Suppoſitio ponitur aliquando in prædicato, tam confuſa, quam determinata, 1ª q.36 4.4m
1 ¶°Suppoſitum.°. in compoſitis differunt ſuppoſitum & natura, 1ª.quæſtio.3.3.c.°.quæſtio.29.2.3m.°.3ª.quæſt.16.5.1m.
2 In diuinis ſuppoſitum dicitur, quaſi ſub alio poſitum, non quidem ſecundum rem, ſed ſecundum modum ſignificãdi, quia ibi eſt res ſubſiſtens, 1ª.q.39 1.3m
3 In Deo ſuppoſitum & natura, ſunt idem re, & differunt ſecundum modum ſignificandi, 1ª.quæſtio.3.3.0.°.3ª.q.2.2.c.
4 Perſona filij Dei, eſt ſuppoſitum naturæ humanæ, 3ª.q.16.1.2.3.c.
1 ¶Suſpicio uitium importat, quæ quãto plus procedit, eſt magis uitioſa, 22æ.q.60.3.c
2 Suſpicio eſt opinio mali, ex leuib. ſignis, 22æ.q.60.3.4.c
3 Gradus ſuſpicionis triplex, ſcilicet leuis dubitatio, certa æſtimatio, & condemnatio iudicialis: prima eſt peccatum ueniale, ſecunda eſt peccatum mortale, ſi eſt de graui, tertia eſt peccatum mortale, pertinens ad iniuſtitiam, 22æ.quæſ.60.3.0.
4 Suſpicio contingit triplex .ſ. ex propria malitia, ex odio & ex experientia. 22æ.q.60.3 4.c.
¶Suſtinere eſt difficilius ſimpliciter, quàm aggredi: & importat paſſionem corporis, & actionem animæ, 22æ.q.123.6.1m.°.2m
1 ¶Suſurratio eſt ad ſeparationem amicitiæ: detractio uero, ad denigrationem famæ: ideo differunt fine, ſed conueniunt in materia & forma .ſ. in occulta maledictione, 22æ.q.74.1.0.°q.75.1.c.
2 Suſurratio eſt grauius peccatum detractione, & contumelia, quia amicitia eſt melior quolibet alio bono exteriori, 22æ q.74.2.0.
1 ¶Suum dicitur alicuius quod ad ipſum ordinatur, 1ª.quæſt.21.1.1m.
2 Suum uniuſcuiuſque dicitur, quod ei ſecundum proportionis æqualitatem debetur, 22æ.q.58.11.c.

T

1 TAbernaculum Dei, ſignificat eccleſiã militantem, ſed domus uel templum Dei ſignificet eccleſiam triumphantẽ, 12æ.q.101.4.2m.
2 Ratio tabernaculi in ueteri lege, & diſtinctio partium eius, & templi, declaratur, 12æ.q.102.4.0
3 Totus ſtatus prioris tabernaculi ordinabatur ad figurandũ mortem Chriſti, 12æ.q.102.4.5m
¶Tabula ſecunda poſt naufragium peccatorum, eſt pœnitentia, & uerecundia, 3ª.q.84 6 0.
¶Tacere dicendum, & loqui tacendum, eſt peccatum, 12æ.q.73.1.3m.
1 ¶Tactus eſt ſenſus alimenti, guſtus autem eſt diſcretiuus ſaporum, 22æ.q.141.5.1m
2 Tactus uiget in alijs membris quàm in lingua, diſtinguitur a guſtu, & ſecundum diuerſam rationem immutationis, 1ª q.78 3.3m.
3 Tactus eſt unus genere, & eſt plures ſpecie, ſecundum plures contrarietates, uel omnes huiuſmodi conueniunt in uno genere proximo, ſed innominato, 1ª.q.78.3.3m
4 Tactus eſt fundamentum omnis ſenſus, & eſt per totum corpus, ſicut & organum eius: & eo dicitur aliquid ſenſitiuum, 1ª q.76.3.c°q.91.1.3m.°3ª.1m
5 Subtilitas tactus, ſequitur æqualitatem complexionis: ideo quanto quis eſt melioris tactus tanto melioris eſt intellectus, 1ª.q.76. .c.
6 Organum & medium tactus, nõ poſſunt denudari ſuo obiecto ſicut in alijs ſenſibus, quia qualitates tãgibiles, ſunt differentiæ corporis, in quantum corpus, 1ª.q.91.1.3m.
7 Proles in uentre matris, antequam habeat animam rationalem, uiuit per tactum, 3ª.q.34 2.3m
8 Tactus duplex .ſ. quantitatis, & uirtutis, 1ª.q.75.3m.°.q.105.2.1m.
¶Tantum. °. Hoc aduerbium tantum, cum ſit excluſiuum, poteſt poni ex parte ſubiecti, & ex parte prædicati, poſſumus enim dicere: tantum Socrates currit. id eſt nullus alius currit. & Socrates currit tantum, ſ. nihil aliud facit, 1ª.q.31.3.2m
¶Tarditas ſuperflua, minus opponitur rectitudini conſilij, quam præcipitatio, quia oportet conſiliari tarde, 22æ.q.53.3.3m.
1 ¶Temeritas °. Temere fieri dicuntur, quæ ratione non reguntur, uel propter impetum uoluntatis, uel paſſionis, uel ex contemptu & hoc propriè eſt temeritas, quæ cauſatur ex ſuperbia: ideo comprehenditur ſub præcipitatione, quæ reſpicit utrunque, ſed magis primum, 22æ.quæſtio.53.3.2m.
2 Temeritas ſiue præcipitatio, eſt defectus conſilij, & ſpecies imprudentiæ, 22æ.q.53.2.3.c.ſi.
3 Defectus docilitatis, uel memoriæ, uel rationes, pertinet ad temeritatem, ſeu præcipitationem, 22æ.q.53.2.c.ſi.

1 TEmperãtia eſt uirtus, & eſt uirtus ſpecialis ſi ſumatur antonomaſtice, ut refrenat a maxime allicientib. ſed eſt uirtus generalis communiter, 22æ.q.141.1.2.0°4.1m.°quæſtio.18 .1.c
2 Temperantia eſt uirtus cardinalis, 12æ.q.61. 0° q.66.1.4.c.°.22æ.q.141.7.0.
3 Temperantia & omnes partes eius, denominãtur a defectu, in quo conſiſtit laus earum, ſicut fortitudo & omnes partes eius & laus earum conſiſtit in exceſſu, 22æ. quæſt.146.1.3m.
4 Laus eius magis eſt in uincendo delectationes, quàm in perſiſtendo contra impetus earum, 22æ.q.138 2.3m
5 Temperantia menſuram accipit ex cõſeruatione ſalutis corporalis, & multo magis ex conſeruatione ſalutis ſpiritualis, 22æ.q.1 1.6.3m
6 Neceſſitas huius uitæ, eſt regula temperantiæ, ſ. ut rebus utamur, ad neceſſitatem uitæ præſentis, 12æ.q.63.4.c.°22æ.q.141.6 0°q.142 1.c
7 Modus temperantiæ & omnium partium eius, eſt in retrahendo a delectationibus corporis, 22æ.q.141.2 3.c.°.quæſt.161.1.4.c.
8 Partes eius integrales, ſunt uerecundia, & honeſtas: partes uero ſubiectiuæ, ſunt abſtinentia, ſobrietas, caſtitas, & pudicitia: partes autem potentiales ſeu adiunctæ, ſunt continentia, humilitas manſuetudo ſeu clementia, modeſtia, bona ordinatio ornat .ſ. auſteritas, parcitas, ſeu per ſe ſufficientia, & moderatio, ſeu ſimplicitas, 22æ. quæſtio.143.0 ° 145.4.0.°quæſt.146.1.3m. °.quæſt. 157.3.0. °.q 160.20 °.quæſt.161.4.0.

9 Verecundia non eſt pars temperantiæ, quaſi intrans eſſentiã eius, ſed quaſi diſpoſitiue ſe habens ad eam, 22æ.q.144.4.4m.
10 Verecundia principalius pertinet ad temperantiam, ratione motiui.ſ.turpis, & non ratione timoris, ſecundario uero ad alias uirtutes, 22æ.q.144.1.2m° 4.4m.
11 Studioſitas eſt pars temperantiæ adiũcta, ſeu potentialis: & comprehenditur ſub modeſtia, 22æ.q.166.1.0.
12 Patientia non eſt pars temperantiæ, quia patientia firmat in bono contra triſtitias illatas ab alio, hæc autem circa triſtitias tactus, refrenando, 22æ.q.136.4.2m
13 Obiectum temperantiæ, eſt bonum delectabilium in concupiſcentiis tactus, ſecundum modum rationis, uel legis diuinæ, 12æ.q. 3.4.c.
14 Temperantia principaliter eſt circa concupiſcentias, & delectationes, ſecũdario autem circa triſtitiam de abſentia delectabilium, 12æ q 35.6.5m° 22æ.q.21.1.1ũ.°q.23.4.2m.°q.95.3.2m°q.141.3.0°q.147.2.3m
15 Temperantiæ directæ modificat paſſiones concupiſcibilis, q̃ tendunt in bonum, & conſequenter omnes alias, 22æ.q.141.3.1m.
16 Temperantia mundiciam operatur, ſed nõ habet rationem ſanctitatis, niſi referatur in Deum, 22æ.q.81.8.2m
17 Propria materia temperantiæ, ſunt paſſiones, circa delectabilia tactus, 1ª.quæſt.59.4.3m.°.12æ.quæſtio.61.3.c.° 22æ.q.137.1.c.
18 Temperantia principaliter eſt circa delectationes tactus, quo ad uſum, non autem quo ad iudicium, 22æ.quæſtio.151.3.1m.
19 Temperantia propriè eſt circa maximas delectationes.ſ. tactus in cibo, potu, & uenereis, ſecundario autem circa delectationes aliorum ſenſuum, 12æ.q.60.5.c.°.22æ.q.141.4 5.0°7.c.°q.143.c.°q.149.1.c.°.quæſtio.151.3.0°q.153.2.1m °q.155.2.c.°.quæſt.156.2.c.°.quæſtio.160.1.0°q.166.1.c.° 2.c.2m.
20 Temperantia principaliter eſt circa delectationes tactus, ſecundo guſtus tertio olfactus, quarto aliorum ſenſuum, 22æ.q.141.5.0.
21 Temperantia eſt circa delectationes tactus moderando eas, non autem contineñtia, ſed reſiſtendo eis, 22æ.quæſt.155.3.1m.
22 Temperantia eſt circa concupiſcentias naturalium delectationum, non autem liberalitas, quia concupiſcentia & delectatio pecuniæ, non eſt naturalis, ſed animalis: ideo liberalitas non pertinet ad temperantiam, 22æ. quæſt.117.5.2m.
23 Temperantiæ eſt refrenare delectationes ſenſibiles, non autem amicitiæ.i.affabilitatis, ſed cauſare delectationes rationis in conuictu, 22æ.q.114.2.2m.
24 Integritas, tranquillitas animi, decor, & honeſtas, maxime conueniunt tẽperantiæ, inter cæteras uirtutes, 22æ.q.141.2.1m°2m°3m°.8.2m.°q.143.c°q.145.4.0°q.151.5.c.°q.180 2.3m.
25 Temperantia eſt principalior uirtus, manſuetudine & humilitate, 22æ.q.141.7.2m°3m
26 Temperantia & fortitudo, ut uirtutes humanæ, non ſunt in angelis, ſed tantum ut operantur moderate & intrepide, 1ª q.59.4.3m
27 Temperantia eſt ſubiectiue in concupiſcibili, 1ª.q. 9.4.3m. °.12æ.q.61.2.c.°quæſt.66.4.c.°quæſtio 85.3.c°22æ.q.58.5.2m°.9.c.
1 TEmplum uel altare, ſoli Deo dedicatur, licet nominetur in honore ſanctorum, 22æ.q.85.2.3m.
2 Templum uel tabernaculum oportuit fieri, non quidẽ propter Deum, ſed propter homines, ut excitaretur deuotio, & cognitio Dei, 12æ.q.107 4.1m
3 Templum fuit ædificatum a Salomone, in loco oſtenſo Abrahæ. Non autem prius, ne gentes appropriarent illud ſibi, uel deſtruerent: & tertia uero ratio eſt, ne quælibet tribus uellet habere locum illum in ſorte ſua, & propter hoc oriretur inter eos lites & iurgia, 12æ.q.102.4.2m
4 Gentiles cooperati ſunt Iudæis, in conſtructione templi. Non autem in conſtructione tabernaculi, quia primum ſignificat ſtatum legis nouæ ſecundum uero, ſtatum ueteris legis 12æ.q.102.4.2m.
5 Templum uel tabernaculum, erat tantũ unum, ad excluſionem idololatriæ, & quia cultus corporalis, ſecundum ſe nõ erat Deo acceptus, ſicut cultus ſpiritualis. Ideo multiplicantur eccleſiæ, & altaria nunc, 12æ.q.102.4.3m
6 Sicut in unitate templi, uel tabernaculi, repræſentabatur unitas Dei, uel eccleſiæ, ſic in diſtinctione eorum repræſentabatur diſtinctio rerum ſub Deo, 12æ.q.102.4.3m.°.4m.
7 Pars orientalis in templo: uel tabernaculo: ſignificat mũdum corporalem: uel uetus teſtamentum. Sed pars occidentalis, id eſt ſancta ſanctorum: ſignificat ſubſtantias ſpirituales: uel patriam celeſtem: uel ſtatum hunc, 12æ.q.102.4.4m °5m°6m.
1 ¶ Mala temporalia infliguntur impiis in pœnam: nõ autem iuſtis: ſed in medicinam, 12æ.q.114.10.3m.
2 Fides non eſt de aliquo temporali: ut de obiecto: ſed ut pertinet ad ueritatem æternam, 22æ.q.4.6.1m
1 TEntare eſt ſumere experimentum de aliquo: an ſciat: uel poſſit: uel uelit. Quod contingit ſextupliciter.ſ.uerbis: factis: aperte: occulte: expreſſe: & interpretatiue, 1ª.q.114.2.0 °.22æ.q.97.1.0.
2 Tentatio ad prouocandum ad culpam, ſemper eſt peccatum in tentante, non autem ſemper in tentato, 1ª.quæſtio.48.5.3m.
3 Quanto quis maiori tentationi ſuccumbit, tanto minus peccat, 12æ.quæſtio.73.5.c.°.6.2m.°.q 77.6.b.°.22æ.quæſtio.162.6.2m
4 Occaſio tentationis duplex.ſ.ex parte hominis, id eſt propinquitas peccato, & ex parte diaboli.ſ. bonum opus. Prima debet uitari, non autem ſecunda exemplo Chriſti, 3ª.q.41 2.2m.
5 Tentatio per ſe non eſt appetenda, quia non eſt utilis, nec bona, niſi per accidens.ſ.per auxilium gratiæ Dei, ſed eſt mala de ſe, 3ª.q.41.2 2m.
6 Tentare Deum expreſſe, eſt petere aliquid ab eo, uel aliquid facere, ut exploret eius ſapientiam, pietatem, uel poteſtatem. Interpretatiue uero, eſt ſine neceſſitate, & utilitate, cõmittere ſe Deo in factis, uel in petitionibus, 22æ.q.53.4.1m °q.97.1.0°2.c.&.°3m° 3ª.q.42.4.1m
7 Tentare Deum, ſemper eſt peccatum, quia omnis tentatio procedit ex ignorantia, uel ex dubitatione, 1ª.q.112.2.c.°.22æ.q.97.2.0.
8 Tentatio Dei, & quælibet alia irreuerentia eius, opponitur religioni, & eſt ſpecies irreligioſitatis, 22æ.q.97.3.0
9 Superſtitio eſt grauius peccatum tentatione Dei, quia magis eſt contra reuerentiam Dei, 22æ.q.97.4.0.
10 Adam tentatus fuit a diabolo principaliter, ſed a muliere inſtrumentaliter Nec fuit pœna, quia ſine difficultate poterat reſiſtere, 22æ.q.165.1.3m°2.m
11 Conueniens fuit, quod Deus permitteret hominem tentari a Dæmone, in ſtatu innocentiæ, & iuuari faceret ab angelis bonis, 22æ.q.165.1.0
12 Ordo tentationis eius, fuit conueniens, 22æ.q.165.2.0.°.3ª.q.41.4.c.
13 Chriſtus uoluit tentari, quadruplici ratione, ſcilicet ut nobis daret auxilium, cautelam, exẽplum, & fiduciam, 3ª. quæſt.41.1.0.
14 Modus & ordo tentationis Chriſti, conueniens fuit, 3ª.q.41.4.0.
15 Non omnis tentatio Chriſti, legitur facta in deſerto, licet quidam hoc aſſerant imaginarie. Alij dicunt Hieruſalẽ dici deſertum, 3ª.q.41.2 3m.
16 Chriſtus debuit tentari in deſerto, quia diabolus magis tentat ſolitarios, & tendentes ad meliora, 3ª.q 41.2.0.
17 Chriſtus uoluit tentari poſt ieiunium, quia ieiunium eſt arma contra tentationes, & occaſio, & oſtẽdit infirmitatem humanam.ſ.famem. 3ª.q.41.3 0.
18 Chriſtus fuit tentatus in quadraginta diebus ieiunij, præter tres tentationes, quas habuit poſt ieiunium, 3ª.quæſt.41 3.2m.
19 Diabolus tentans oſtendit in Chriſto regna, ſignando digito non autem oculis Chriſti aliquid repræſentando, 3ª.q.41 4 7m
20 Chriſtus agebat, ut tunc a nemine uideretur, licet diabolus portans, crederet uideri Chriſtum ab omnibus, 3ª. quæſt.41.4.7m.
1 ¶ Tempus non eſt numerus abſtractus, ſed eſt numerus, 1ª. q.10.6.c.
2 Motus eſt alteratio mobilis, ſecundum diuerſa ubi, ſed tempus eſt fluxus ipſius nunc ſecundum quod alternatur ratione, 1ª.q.10.4.2m
3 Tempus eſt in primo motu cœli, ſicut in ſubiecto, & primo menſuratur, 1ª q.10.6.c
4 Accidit tempori eſſe numerum motus firmamenti, in quantum eſt primus motus, quia ſi alius motus eſſet primus, eſſet numerus eius, 1ª.q.10.6.4.3m.
5 Tempus comparatur ad primum motum, ut menſura, & ut accidens ad ſubiectum, ad alios autem motus, ut menſura tantum, 1ª.q.10.6.c.

6 Tempus eſt unum, ab unitate motus primi mobilis, non autem ab unitate materiæ primæ. 1ª.q.10. 6 c.°. 3ª.quæſt.75. 7. 1m.
7 Vnitas & pluralitas temporis & inſtantis, accipitur tantum ſecundum primum motum cœli, qui eſt principium omnis motus & quietis. 3ª.q.75.7.1m.
8 Tempus duplex.ſ. numerus prioris & poſterioris in motu cæli menſurans omnem motum continuum habentem ordinem ad motum cæli, & numerus prioris, & poſterioris in quocunque. 1ª.q.85.4.5m.
9 Continuitas accidit tempori, ratione motus. Ideo tẽpus menſurans motum non continuum, nec habentem ordinem ad motum continuum cæli, non eſt continuum. 1ª.q.53.3.0.°.q.61.2.2m.°.q.63.6.4m.°.quæſt.85.4.5m.°.12æ.quæſtio.113.7.5m.
10 °Tempus nõ menſuratur alio tempore, nec fieri eius: quia totum eſſe eius eſt in fieri. Ideo incipit in principio temporis, ut in principio: non autem ut in menſurante. 1ª.quæſtio.66. 4.5m.
11 Eſſe corruptibilium non mẽſuratur æternitate, ſed tempore: quia tempus menſurat ea, etiam ſi actu nõ mutentur. ſicut & quietem. 1ª.q.10.4.3m.°.5.c.
12 °Tempus eſt per ſe menſura motus primi. Ideo non mẽſurat eſſe. niſi ſecundum quod ſubiacet uariationi, ex motu cœli. 1ª.q.10.4.3m.°.12æ.q.31.2.c.
13 Tempus non menſurat, niſi habentia principium & finẽ ſui eſſe in tempore, quia etiam motus cœli, ſecundum quamlibet circumlationem eſt huiuſmodi. 1ª.q.10.4 c.
14 °Scriptura diuina creationem rerum, in indiuiſibili factam pronunciat dicens: In principio creauit Deus cœlum & terram. Quod quidem principium Baſilius principium temporis exponit, quod oportet eſſe indiuiſibile, ut ſecundum philoſophum probatur. 1ª.q.46.3.c.
15 Omnes & ſolæ operationes, quæ expectant in futurũ aliquid ad complementum ſuæ ſpeciei ſunt per ſe in tempore. 12æ. q.31.2.0.
16 Tempus procreationis carnalis & ſpiritualis eſt quintuplex.ſ. conceptionis, alitionis, emiſſionis, lactationis, & ablationis. 22æ.q.189.5.4m.
17 Pars animæ intellectiua ſecundum ſe eſt ſupra tempus. Senſitiua uero ſubiacet tempori. Ideo tranſmittatur ſecundum curſum eius. 12æ.q.35.3.3m.
18 Intellectioni noſtræ adiacet tempus, ratione phantaſmatum, quo ad ſecundam operationem intellectus, nõ autem quo ad primam. 1ª.q.85.4 2m.°.12æ.q.113.7.5m.
19 Verba omnium temporum, vere dicuntur de Deo 1ª.q.10.2. 4m.°.q.13.1.3m.°.q.41.2.2m.
20 Quædam nomina ſignificant tempus, verba uero & participia cum tempore, ſed aduerbia, habitudinem temporis. 1ª.q.13.1.3m.

¶Tenebræ poſſunt dici tripliciter.ſ. ſubiectum lucis, humiditas, & priuatio eius. Primo modo, & ſecundo, ſunt entia & creatæ a Deo, non autem tertio modo. 1ª.q.66.5.c.3m.°. 2.c.ſi.°.q.68 3.c.°.q 69.1.c.°.q.74 3.4m.

¶°Teneri.°.Ad impoſſibile nemo tenetur. 22æ.q.79.3.1m.°.q. 88.3.2m.°.q 105.1.1m.

¶Tertia dies creationis. 1ª.q 69.1.2.c.princip.

¶Tergiuerſari, eſt ab accuſatione omnino deſiſtere inordinate. 22æ.q.68.3.c.3m.

¶Ternarius numerus, eſt numerus perfectus. 22æ.q.70.2.c.°. 3ª.q.53.2.0.

1 ¶Terra.°.Non eſt poſſibile, aliam eſſe terram, præter iſtam. Et eadem ratio eſt de aliis partibus mundi. 1ª.q.47.3.3m.
2 Aſtrologus demonſtrat terram eſſe rotundam, per eclipſim ſolis, & lunæ: naturalis uero per motum grauium ad centrum. 1ª.q.1.1.2m.°.12æ.q.54.2.2m.
3 Per opus ornatus tertiæ diei creationis, auferitur duplex informitas terræ.ſ. coopertio per aquas, & defectus & plãtarum. 1ª q 66.1.0.°.q.69.2.0.
4 Terra dicitur dicitur inanis & uacua, quia deerat ei duplex pulchritudo.ſ. una quam habet ex hoc, quod eſt aquis diſcooperta, alia quam habet ex hoc, quod eſt ornata herbis & plantis, ita eius formationem expreſſit ſcriptura per hoc: quod dicit, & appareat arida. 1ª.q.66.1.c.1m.°.3m.°.q 67.4.°. 68.3.c.°.q.69.1.c.1m.°.2.c.°.q.74.3.4m.

¶Tertullianus.°.Hæreſis Tertulliani & Vadianorũ, ſiue Anthropomorphitarum. qui figurãt Deum corporalibus lineamentis. 22æ.q.183.5.c.

1 ¶Teſtamentum proprie eſt percipiendæ hæreditatis inſtitutio filiis à patre. Ideo primo pertinet ad promiſſiones, ſecundum ad mandata, quæ ſe habent ſicut uia ad conſequendam hæreditatem promiſſam. 3ª.q.78.3.3m.

2 Omni tempore fuerunt aliqui pertinentes ad nouum teſtamentum 12æ.q.106.3 2m.
3 Omnes quibus data fuit lex gratiæ, pertinent ad teſtamẽtum nouum. 12æ.q.106.1.3m.°.q.107.1.2m.°.3m.°.22æ.q.108.1. 3m.°.3m.q.8.3.3m.

1 ¶Teſtis eſſe quilibet tenetur ad liberandum, non autẽ ad cõdemnandum, niſi requiratur à ſuo ſuperiori, & iuridice. & in manifeſtis, & de quibus eſt infamia. 22æ.q.70.1 0.°.3.3m.
2 Ad teſtimonium requiruntur duo uel tres teſtes, & ſufficiũt, niſi in epiſcopis, presbyteris, diaconibus, & clericis Romanæ eccleſiæ, propter ſanctitatem, dignitatẽ, & aduerſarios. 22æ.q.70.2.0.
3 Diſcordia teſtium, non aufert efficaciam probationis, niſi in circunſtantiis, quæ uariant ſubſtantiam facti. 22æ.quæſt. 70.3.2m.
4 Teſtis debet dicere certum pro certo, & dubium pro dubio. Nec peccat mortaliter errans, præmiſſa diligentia. 22æ.q. 70.4.1m.
5 Clericus non poteſt iuſte cogi, ut ſit teſtis in cauſa ſanguinis, quia non conuenit ei cooperari ad occiſionem hominis. 22æ.q.70.1.3m.
6 Teſtis repellitur quadrupliciter.ſ. primo propter culpam, ut infideles, infames, & rei publico crimine, qui etiã accuſare nõ poſſunt. Secundo propter defectũ rationis: ut pueri amentes, & mulieres. Tertio propter affectum: ut inimici, coniuncti, & domeſtici. Quarto propter conditiones, ut ſerui, & pauperes & quibus imperari poteſt, de quibus probabile eſt, quod de facili poſſunt induci ad teſtimonium ferendũ contra ueritatem. 22æ.q.70.3.0.
7 Falſum teſtimonium habet triplicem deformitatem.ſ. periurij, iniuſtitiæ & mendacij. Ideo eſt peccatum mortale ex prima & ſecunda deformitate, non autem ex tertia. 22æ. q.70. 4. 0.
8 Per prohibitionem falſi teſtimonij, prohibentur, omnia peccata locutionis. 22æ.q.122.6.2m.
9 Teſtes accipiunt, non quaſi pretium teſtimonij, ſed quaſi ſtipẽdium laboris expenſas ab utraque parte, uel ab inducente. 22æ.q.71.4.3m.

¶Tetragrammaton eſt nomen proprium Dei, impoſitum ad ſignificandum ſubſtantiam Dei, ut eſt incommunicabilis. 1ª.q.13.9.c.ſi.°.11.1m.

¶Thamar non excuſatur à peccato, nec Iudas fornicans cum ea. 22æ.q.154 1.3m.

¶Theodoſius Auguſtus, miſit ad Ioãnem, in Aegypti heremo prophetam famoſum, & certiſſimum uictoriæ nuncium accepit. 22æ.q.174.6.3m.

1 ¶Theologia eſt doctrina neceſſaria homini, præter ſcientias naturaliter inuentas ab eo. 1ª.q.1.0.°.22æ.q.2.3.4.0.
2 Theologia eſt ſapientia. 1ª.q.1.6.0.
3 Theologia eſt uelut quædam impreſſio diuinæ ſcientiæ, quæ eſt una, & ſimplex omnium. 1ª.q.1.3.2m.
4 °Theologia eſt ſciẽtia nobis diuinitus reuelata. 1ª.q.1.1.2m.°. 22æ.q.188.8.c.ſi.
5 Theologia eſt ſcientia procedens ex principiis per ſe notis in ſcientia ſuperiori. ſ. Dei & beatorum. 1ª.q.1.2.0.°.6.1m.°. 2m.°.12æ.q.1.5.2m.
6 Theologia eſt una ſcientia. 1ª.q.1.3.4.0.
7 Theologia eſt ſcientia practica, ſed magis & principalius ſpeculatiua. 1ª.q.1.4.0.°.5.c.
8 Theologia eſt ſcientia argumentatiua. Et maxime proprium eius eſt, arguere ex auctoritate ſacræ quidem ſcripturæ proprie & ex neceſſitate, aliorum uero ſanctorum probabiliter, philoſophorum autem, quaſi extranee, rationibus uero naturalis rationis ad aliquam manifeſtationem, nõ autem ad probandam fidem. 1ª.q.1.8.0.
9 Theologia diſputat contra negantes, ſi aliquid de ſacra ſcriptura concedant, ſoluendo tantum rationes eorum. 1ª.q. 1.8.c.
10 °Deus eſt ſubiectum theologiæ. 1ª.q.1.7.0.
11 Theologia nõ tractat de Deo & de creaturis æqualiter, ſed de Deo principaliter, de creaturis autẽ, ut referuntur ad Deũ, ut ad principium uel finem. 1ª.q.1.3.1m.°.7.c.
12 Theologia principalius agit de diuinis, quàm de actibus humanis, de quibus agit, ſecundum quod per eos homo ordinatur ad perfectam Dei cognitionem. 1ª.q.1.4 c.ſi.
13 Theologia conſiderat actus humanos tripliciter.ſ. primo, ut per eos homo ad beatitudinem ordinatur, ſecundo ut in eis eſt bonum & malum, melius & peius, tertio ut ſunt meritorij. 12æ.q.2.7.c.3m.
4 Theologia non tractat principaliter de ſingularibus, ſed ut ſunt in exemplum uitæ, & in commendationem uirorum, per quos nobis reuelata eſt. 3ª. 1.1.2.3 a

15 Ad ea quæ conſiderantur de Deo in theologia, utimur effectibus eius. ſ. naturæ uel gratiæ, loco diffinitionis, quia de Deo non poſſumus ſcire quid eſt. 1ª. quæſt. 1. 7. 1m. °. quæſtio 2. 2. 2m. °. quæſt. 3. princip. °. quæſt. 12. 12. c. 3m. °. 13. 1. °. q. 13. 8. 2m.
16 Finis theologiæ in quantum eſt practica, eſt beatitudo æterna. 1ª. q. 1. 4. c. fi. °. 5. c.
17 Finis theologiæ ultimus, eſt contemplatio primæ ueritatis in patria. 1ª. q. 1. 4. c. fi. °. 5. c.
18 Theologia tractat de conſideratis in diuerſis ſcientiis phyſicis. 1ª. q. 1. 3. 2m. °. 4. c.
19 Theologia eſt dignior cæteris ſcientiis. 1ª. q. 1. 5. 0.
20 Theologia non accipit aliquid ab aliis ſcientiis, ut à ſuperioribus, ſed utitur eis ut inferioribus propter nos. 1ª. quæſt. 1. 5. 2m. °. 8. c.
21 Theologia non probat principia aliarum ſcientiarum, ſed iudicat de eis, & reprobat quicquid eius ueritati repugnat. 1ª. q. 1. 6. 2m.
22 Theologia non accipit principia ſua, nec ſupponit ea ab aliqua ſcientia humana, ſed accipit ea immediate a Deo. 1ª. q. 5. 5. 2m. °. 6. 1m.
23 Theologia eſt de rebus, ſecundum quod cognoſcuntur lumine reuelationis diuinæ: metaphyſica uero, ſecundum quod cognoſcuntur lumine rationis. 1ª. q. 1. 1. 2m.
24 °Theologia ſacra, differt ſecundum genus, à theologia naturali i. à metaphyſica. 1ª. q. 1. 1. 2m.
25 Theologia eſt magis diuina, & magis ſapientia, quàm metaphyſica. 1ª. q. 1. 6. c.
26 Theologia noſtra ſubalternatur theologiæ beatorum. 1ª. quæſtio. 1. 2. c. 1m.
1 ¶Thomas iubetur tangere Chriſtum, ut ſit teſtis reſurrectionis eius, i. ut crederet ſolo aſpectu. Magdalena uero prohibetur, quia mulier erat. 3ª. q. 54. 4. 2m. °. q. 55. 6. 3m.
2 Thomas aliud uidit, aliud credidit. 22æ. q. 1. 4. 1m. °. 3ª. quæſtio. 55. . 3m.
3 Thomas Cantuarienſis, ſuſtinuit ſcandalum publicum, ut non curreret maiori periculo. i. libertatis eccleſiæ, & repeteret res eccleſiarum, cum ſcandalo regis. 22ª. q. 42. 8. b.
1 ¶Thurificatio non ceſſauit in nouo teſtamento, quia ſignificat deuotionem orationis, non futuram, nec ut effectum eius, ſed ut ſemper habendam. 3ª q. 83. 5. 2m.
2 Vtimur thurificatione, non ex ſtatuto legis ueteris, ſed eccleſiæ ad reuerentiam Euchariſtiæ, & ad repræſentationem effectus gratiæ, ideo primo fit altari, quod ſignificat Chriſtum, ſecundo omni homini per ordinem, quia gratia deriuatur à Chriſto ad fideles, officio miniſtrorum. 3ª q. 83 5. 2m.
1 ¶Thus offerebatur in ſacrificiis ueteris legis, ad ſignificationem deuotionis neceſſariæ offerentibus, & bonæ famæ, quæ pingue & odoriferum eſt. 12æ. q. 101. 3. 14m.
2 Nec ponebatur in ſacrificio zelotypiæ, qui non procedebat ex deuotione, ſed magis ex ſuſpitione. 12ª. quæſtio. 102. 3. 14m.
¶Timiditas eſt peccatum leuius intemperantia, ratione peccantis, triplici ratione & obiecti ſiue materiæ neceſſitationis. ſ. quia timidus eſt minus compos ſuæ mentis, & peccatum eius eſt minus uoluntarium dupliciter. ſ. cum principium eius fit ab exteriori impellente, atque minus circa ſingularia, & minus de facili poteſt totra dimiditatem remedium adhiberi. 22æ. q. 142. 3. 0.
1 ¶Timor inter cæteros animæ motus, poſt triſtitiam magis obtinet rationem paſſionis, & eſt ſpecialis paſſio. 12æ. quæſt. 41. 1. 2. 0.
2 Timor eſt triſtitia, non quidem eſſentialiter, ſed ratione obiecti triſtantis, ſi fit præſens. 12æ. q. 41. 2. 3m.
3 Timor non eſt uirtus Theologica, quia non habet Deum pro principali obiecto, ſicut amor, ſed malum. 22æ. quæſt. 19. 9. 2m. °. 3m.
4 Timor pertinet ad appetitum ſenſitiuum. 12æ. q. 41. 1. c. °. 22æ. quæſt. 7. 1. c.
5 Timor nullo modo eſt in concupiſcibili, ſed iraſcibili. 12æ. q. 25 1. c. °. q. 41. 2. 3m. °. q. 42. 3. 2m. °. q. 43. 2. 3m.
6 Vt appetitus perficitur contra concupiſcentiam inordinatam delectabilium dono timoris: ideo timor correſpondet temperantiæ. 12æ. quæſt. 68. 4. c. fi. °. 1m. °. 4m. °. 22æ. quæſt. 141. 1. 3m.
7 Decertantes non timent propter potentiam decertandi, ſed propter defectum eius. 12æ. q. 45 2. 3m.
8 Decapitandi non timent, quia non habent ſpem euadendi, quæ requiritur ad timorem. 12æ. q 42. 2. c. fi °. q. 43. 2. 1. 2m. °. 3ª. q. 15 7. c.
9 Timor nullo modo eſt in Deo, quia Deus non habet ſuperiorem. 2. 2æ. 3. 19. 11. 2m.
10 Habitus & actu doni timoris, & paſſio eius, fuit in Chriſto, ſecundum quod appetitus eius refugiebat læſionem corporis, non autem incertitudo futuri, nec uitium timiditatis actu, nec habitu. 3ª. q. 7. 6. 0. °. q. 15. 7. 0.
11 Timor filialis, eſt in beatis, quo ad actum reuerendi Deum, nõ autem quo ad actum timendi ſeparationem à Deo, nec timor ſeruilis. i. de pœnis, eſt in eis. 12æ. q. 67. 4. 2m. °. 22æ. q. 19. 11. 0.
12 Timor eſt in damnatis propter ſucceſſionem pœnarum, non tamen propriè quia ſunt ſine ſpe 12æ. q. 67. 4. 2m.
13 Obiectum timoris, eſt malum futurũ, difficile, cui reſiſti non poteſt. 12æ. quæſt. 41. 1. 0. °. 2. 4. c. °. quæſt. 43. 1. c. °. quæſtio. 44. 2. c. 3m. °. 22æ. quæſt. 19. 11. c. °. quæſt. 123. 4. c. °. quæſt. 144. 1. c. °. 2. c.
14 Timor primo & per ſe reſpicit malum, ut proprium obiectum: bonum autem, ut habet reſpectum ad malum duplex. i. priuans bonum, uel inflictum à bono. 12æ. q. 42. 1. 0. ° q. 43. 1. 1m.
15 Timor reſpicit duo. ſ. malum quod refugit, & bonum quod ſua uirtute poteſt infligere malum. 12æ. q. 40. 11. c. °. q. 403. 1. 1m. °. 22æ. q. 10. c. °. 3ª. q. 7. 6. 0.
16 Deus timetur, non quidem ut malum, ſed quia infligit malũ pœnæ, 12æ. q. 42. 1. c. °. 22æ. q. 19. 1. 0. °. 9. 2m.
17 Deus eſt obiectum timoris, ratione iuſtitiæ: ſpei uero ratione miſericordiæ 22æ. q. 19. 1. 2m.
18 Timor eſt de malo naturæ, nõ autem propriè de malo culpæ, niſi ratione exterioris cauſæ. ſ. ſeductionis & huiuſmodi. 12æ. q. 42. 2. 3. 0. °. 22æ. q. 144. 1. c.
19 Malum naturæ, dupliciter non timetur. ſ. quando eſt multum diſtans, uel quando eſt ineuitabile. 2æ. q. 72. 2. 0. °. 6. 2m.
20 Inſolita, & repentina maxime timentur, quia uidentur eſſe maiora mala & minus remediabilia. 12æ. quæſt. 0. 12. 5. 0. °. q. 48. 3. 3m.
21 Quæ non habent remedium quando ſunt in præſenti, maxime timentur de futuro: non autem ſi carent remedio, dum ſunt futura. 22ª. q 42 6. 0.
22 Malũ quod timetur, ſemper eſt à cauſa extrinſeca. 12æ. q. 42. 3. c. 2m. °. 4. c.
23 Timor ut eſt à cauſa extrinſeca. i. ut paſſio conſequens phantaſiam mali imminentis poteſt timeri, non autem ſecundum quod ſubeſt uoluntati. 12æ. q 42. 4. c.
24 Timor oritur ex fuga mali quæ oritur ex deſiderio boni, ideo timor dicitur deſiderium. 22æ. q. 11. 2. 3m.
25 Timor per ſe naſcitur ex amore, ſed per accidẽs cauſat amorem. 12æ. q. 43. 1. 1m. °. 22æ. q. 123. 4. 2m. °. q. 25. 2. c. °. q. 26. 1. c. °. q. 17 . 2. 3m.
26 Amor eſt cauſa timoris diſpoſitiue & materialiter, ſed illatiuum mali eſt cauſa timoris effectiue. 12æ. q. 43. 1. 0. °. 2. c. °. 22æ. q. 16. 9. 3m.
27 Defectus eſt cauſa timoris, diſpoſitiue & materialiter ex parte timentis, ſed ex parte eius qui timetur uirtus & robur eſt cauſa per ſe, per accidens autem defectus. ſ. ignorantia, iniuſtitia, læſio, uel timor læſionis. 12æ. q. 43. 2. 0.
28 Senſus nõ apprehendit futurum, ſed ex apprehenſione præſentis: animal mouetur inſtinctu naturali ad timendum, uel ſperandum futura. 22æ. q 41. . 3m.
29 Timor conſequitur deſperationem uincendi. 12æ. q 25. 5. c.
30 Mites, & aſtuti, occultãtes iram, & nocent improuiſe: ideo magis timentur, quàm acuti: ° quia qui habent iram acutam, non occultant eam: & ideo nocumenta ab illis illata: non ita ſunt repentina, quin præuideantur. 12æ. q. 42. 5. 2m.
31 Timor cauſat contractionem caloris & ſpiritus: ab exterioribus ad interiora. ſed propter frigus cauſatum ex imaginatione: refugiunt à corde: & à ſuperioribus ad inferiora, ſed ira facit econuerſo. propter calorem & ſubtilitatẽ ſpirituũ ideo timor infert fugam & abominationem, addit quandã depreſſionem animi, propter difficultatem mali, ſed ira facit promptos & audaces ad inuadendũ. 12æ. q. 35. 1. c. °. q. 44. . 3 0. °. q. 45 4. 1m. °. 3m.
32 Timor impedit operationem exteriorem, ex parte membrorum, propter defectum caloris, ſed confert ei ex parte animæ, per ſolicitudinem, niſi perturbet rationem, propter exceſſum. 12æ. q. 44 4. 0.
33 Timor facit tacere: quia contrariatur formationi uocis. 12æ. q. 44. 1. 3m.
34 Timor facit pallere, ſed uerecundia: rubere quia obiectum primi opponitur naturæ appetitui animali: obiectum autem ſecundi, opponitur ſecundo tantum. 12æ. q. 44. 2. 3m. °. 3ª. q. 72. 9. c.
35 Timor cauſat ſitim ſolutionem neruis remiſſionem uitæ & feminis, propter contractionem uentris, & teſticulorum. 12æ. q. 44. 3. m.

56 Timor Dei, operatur ad uitationem omnis peccati etiam negligentiæ. 22æ.q.54.2.4m.

57 Timor qui eſt ſecundum rationem excuſat totaliter à peccato, non autem timor inordinatus, ſed diminuit peccatū, inquantum eſt inuoluntarium. 22æ.q.125.4.0.

58 Timor duplex. ſ. naturalis. i. de malo corruptiuo, & non naturalis. i. de malo contriſtatiuo non repugnante naturæ. 12æ.q.41.3.0.

59 Species timoris ſunt ſex. ſ. ſegnities, erubeſcentia, verecūdia, admiratio, ſtupor, & agonia. 12æ.q.41.4.0 °.22æ.q.19.2.1m

40 Timor duplex, ſ. filialis, & ſeruilis. 12æ.q.67.4.2m.°.22æ.q.7.1.c.°.q.22.2.0.

41 Timor quadruplex. ſ. humanus, uel mundanus, ſeruilis, initialis, & filialis ſiue ſanctus, ſeu caſtus. 22æ.q.19.2.c

42 Timor & triſtitia hñt cōueniētiā in malo: ſed differūt, quia primū eſt de futuro, & arduo, ſecundum autem de præſenti, & abſoluté. 12æ.q.42.5.2m.°.3a.q.15.7.c.

43 Timor magis reſpicit rationem difficilis, quàm ſpes. 12æ.q.44.2.3m.

44 Ea quæ augent ſpem, diminuunt timorem, ut experiētia, & omne augens poteſtatem. 12æ.q.42.5.1m.

45 Timor qui eſt inordinatus mortis m. id eſt, timiditas, opponitur fortitudini, non autem timor qui eſt ſecundum rōnem: nec timor inordinatus aliarum rerum, quia includitur in quolibet peccato. 22æ.q.125.2.0.

46 Timor initialis & filialis, differunt ſecundum ſtatus, ſicut imperfectum, & perfectum, non autem eſſentialiter. 22æ.q.19.8.0.

47 Timor mundanus & humanus, pro eodem computantur, quia conueniunt in una ratione auertendi a Deo. 22æ.q.19.2.5m.

48 Timor mūdanus, uel humanus reſpicit pœnā auertentem à Deo, ſed timor ſeruilis & initialis pœnam trahētem ad eū, ſeruilis principaliter alius ſecundario. 22æ q.19.2.4m.

49 Timor ſeruilis & filialis non ſunt idem ſecundū ſubſtantiā, ſed differūt eſſentialiter, & ſpecifice. 22æ.q.19.2.3m.°.5.0.

50 Timor filialis, non contrariatur uirtuti ſpei, ſed ſibi mutuo cohærent, & ſe inuicem perficiunt. 22æ.q.19.9.1m

51 Timor ſeruilis, ex amore ſui cauſatur. 22æ.q.19.6.c.

52 Timor ſeruilis, manet cum charitate, quoad ſubſtantiā eius non quoad ſeruilitatem. 22æ.q.19.6.0.°.8.2m.°.10.c.

53 Timor ſeruilis ſecundum ſuam ſubſtantiam, eſt bonus, ſed ſeruilitas eius eſt mala. 22æ.q.19.4.0.°.7.9.c.

54 Timor non eſt peccatum ſecundum ſe, ſed ut eſt inordinatus, & tunc eſt peccatum mortale, & quandoque ueniale. 22æ.q.125.3.0.°.4.c.°.q.126.1.0.

55 Timor mundanus ſemper eſt malus, quia cauſatur ab amore ſemper malo, ſ. ab amore mundano. 22æ.q.19.3.0.°.9.c.

56 Timor filialis, & timor caſtus, ſunt idem. 22æ.q.19.2.3m.

57 Timor filialis habet duos actus. ſ. reuereri Deum, & timere ſeparationem ab eo. 12æ.q.67.2.1m.

58 Timor filialis augetur, aucta charitate: ſeruilis uero diminuitur ſecundum actum eius, non autem ſecundum ſubſtantiam. 22æ.q.19.10.0.

59 Timor filialis, ſiue caſtus, eſt primum donū, inter ſeptē dona ſpiritusſancti, non autem timor mundanus uel humanus nec ſeruilis: licet ſit a ſpiritusancto. 22æ q.1 .9.0 °.12.1m.

60 Actus doni timoris in beatis, eſt habere reuerentiā ad Deū. 12æ.q.67.4.2m.

61 Donum timoris, eminentius retrahit à malis, pp reuerentiā Dei, quam uirtus moralis 12æ.q.68.2.4m.

62 Donum timoris, datur contra ſuperbiam: nec tñ eſt humilitas, ſed eſt principium eius. 22æ.q.19.9.4m.

63 Donum timoris, correſpondet ſpei. 22æ.q.17. principio.°.q.19 principio.

64 Donum timoris, principaliter correſpondet ſpei, ſecūdario autem temperantiæ. 22æ.q.141.1.3m.

1 ¶Tyrannus.° Regnum faciliter degenerat in tyrannidē, pp magnam potentiā ciuis, ex crudelitate & auaritia, niſi regis ſit perfecta uirtus. 12æ.q.105.1.2m.

2 Tyranni, ciuitates deſolantes, facta prædātes, i. magna p uim auferentes, ſunt iniuſti, non autem illiberales, quia illiberalitas, eſt circa mediocres pecunias. 22æ.q. 118.6.4m.

3 Perturbatio regiminis tyrannici, non habet rōnē ſeditionis, niſi ſic inordinate fiat, quod maius detrimentū ſequatur: ſed tyrannus eſt magis ſeditioſus. 22æ.q.42 2.3m.

4 Non licet occidere, uel inuadere tyrannos, niſi per publicam poteſtatem, licet principatus eorum ſit iniuſtus. 22æ.queſt. 42.2.3m

¶Torneamentum, id eſt, inordinata & periculoſa exercitia, prohibentur priuatione ſepulturæ eccleſiaſticæ, non autē caſtiludia. 22æ.q.40.1.4m.

1 ¶Totum triplex, ſ. quantitatiuum rationis uel eſſentiæ, tertiū potentiale uel uirtutis ſecundum & tertium conuenit formis per ſe primum uero, per accidens tantum. 1a. quæſt. 76.8.c.

2 Totum homogeneū, nihil includit quod non includat quælibet pars eius, nec differt ſecundum identitatem earum & totius, nec per conſequens à ſuis partibus. 1a.q.11.2.2m.

3 Totum ſubſtātiale, eſt in qualibet parte totum, ſicut tota natura & ſpecies aquæ, eſt in qualibet parte aquæ, nō autem totum quantitatiuum, ſed pars in parte ſicut locatum in loco. 1a.q.8.2.3m.

4 In ſubſtantiis incorporeis, nō eſt totalitas per ſe, nec per accidens, niſi ſecundum perfectam rōnem ſuæ eſſentiæ. 1.q.8.2.3m.°.q.10.1.3m.°.q.76.8.c

5 Virtus totius potentialis, eſt in una parte eius complete, in aliis autem diminuté. 1a.q.77.1.1m.°.12æ.q.57.2.2m.

¶Tragœdus. uerus eſt falſus lector, ſecundum Aug. 1a.q.17. 1.1m.

1 Trahere. °. ulti trahentes unam nauim, faciunt unam actionem ex parte operan, ſed multas ex parte agentium. 1a. q.76.2.c.

2 Te iua fata trahunt, ut poeta dixit. 1a.q.116.1.3m

1 ¶Trāſfiguratio Chriſti, cōuenienter facta eſt, oſtenſione gloriæ, non autem mutatione formæ, uel naturæ 3a.q 45.1.0

2 Teſtes eius fuerunt conuenientes, ſ. Moyſes, Helias, Petrus, Ioannes, Iacobus, & Deus pater. 3a.q.45.3.4.0.

3 Moyſes tunc non reaſſumpſit proprium corpus, ſed alius ſicut angeli: Helias autem habuit proprium corpus, & uenit illuc de paradiſo terreſtri, non autem de cœlo empyreo. 3a.q.45.3.2m.

1 ¶Tranſgreſſio proprie, eſt agere contra præceptum negatiuū: & eſt communis omni peccato materialiter: ſed formaliter eſt ſpeciale peccatum dupliciter. ſ. ut dicit contemptum præcepti, & ut differt ab omiſſione. 22æ.q.79.2.0.°.3.3m.°.4 3m.

2 Tranſgreſſio & omiſſio propria, ſunt peccata mortalia, ſed large, id eſt, præter præcepta ſunt uenialia. 12æ.q.79.4.1m.

3 Tranſgreſſio ſimpliciter & abſolute, grauior eſt omiſſione, licet aliquando ſit econuerſo 22æ.q.79.4.0.

4 Tranſgreſſio contrariatur actui uirtutis, cuius omiſſio dicit ſimplicem negationem. 22æ.q.79 4.c.2m.

Omnis tranſitus, eſt determinatio ad determinatum. 1a.q.46. 2.6m.

¶Tranſmutatio organi ſenſus duplex. ſ. intentionalis ſeu ſpiritualis, & naturalis: prima requiritur per ſe ad actum potentiæ ſenſitiuæ apprehenſiuæ, ſecunda uero per accidens, ſed requiritur per ſe, ad actum appetitus ſenſitiui. 22æ.q.22 2.3m.°.5.c.

1 ¶Tremor eſt effectus remotus, propter debilitatem uirtutis, ex defectu caloris. 12æ.q.44.1.2m.°.3.0.

2 Cor timentibus maxime tremit, & quæ connectuntur pectori, ut uox, labium inferius, mandibula inferior, brachia, manus, quia calor deſerit cor, & deſcēdit ad inferiora, uel quia hæc membra ſunt mobiliora, ſicut & genua. 12æ.q. 24.3.3m.

1 ¶Tribulatio.°. Miſericordes quandoque tribulantur, ad eorum correctionem, uel humiliationem, uel probationem. 22æ.q.108.c.ſi.

2 Tribulationes quibus Deus punit peccatores, ſunt meritoriæ & ſatisfactoriæ, ſi patienter acceptentur non autem aliter. 12æ.q.87.6.c.ſi.

3 Nullus eſt crudelis, qui tribulatis & humiliatis noceat, ſed parcit, quia canis cuiam non mordet hominem iacentem. 12æ.q.47.4.2.

¶Triduo Chriſtus fuit totus in ſepulchro, nō autem totum. 3a. q.53 3.0.

1 ¶Trinitas.°. Trinitatem non eſſe in diuinis, eſt impoſſibile. 1a.q.31.1.0.

2 Nomen trinitatis, ſignificat unitatem eſſentiæ in recto, & numerum perſonarum in obliquo, quantum ad etymolog ā, ſed ad ſignificationem, eſt econuerſo. 1a.q.31.1.1m.

3 Nomen collectiuum, ſignificat multitudinem ſimpliciter. i. diuiſorū per eſſentiā, & uirtutem minimam. ſ. unitatē ordinis, ſed trinitas econuerſo. 1a q.31.1.2m.°.q.39 3.6m.

4 Per rationem naturalem, non poteſt ueniri in cognitionem trinitatis perſonarum. 1a. q. 32. 1.0. °.quæſt. 39.7.c.°.q. 93.6.4m.

5 Bonitas Dei, per effectus poteſt intelligi, ſic trinitas perſonarum, non autem in uiſione beata. 22æ.q.2.8.3m.

6 Trinitas nō eſt trina, quia eſſent tres trinitates. 1a.q.31.1 5m

7 Tri-

7 Trinitas eſt in unitate,& econuerſo, id eſt tres perſonæ ſunt in una eſſentia,& econuerſo.1ª.q.31.1.4m.
8 Deus eſt trinitas.contra Poretanos.1ª.q.39.6.1m.
9 Pater non eſt trinitas.1ª.q.3.1.2m.°.q.39.6.1m.
¶Triplicitas non conuenit Deo,quia nõ ſignificat abſolute numerum ſicut trinitas,ſed ſignificat comparationẽ inæqualitatis,quia eſt ſpecies ꝓportionis inæqualis.1ª.q.31.1.3m.
1 ¶Triſtitia eſt paſſio animalis,media inter duas paſſiones iraſcibilis,quia ſequitur timorem,& ira,quam etiam cauſat.12æ.q.25.1.c.°.q.42.3.1m.
2 Triſtitia eſt dupliciter mala,ſ.ſecundum ſe,quæ eſt de malo apparẽti,vero bono,& ſecundum effectum, ſ.de uero malo,ſed immoderata impediens bonam operationem . 22æ.q.35.1.c.
3 Species eius,ſecundũ applicationem ad extraneũ , ſunt quatuor,ſ.miſericordia,inuidia, anxietas uel anguſtia,& acedia.12æ.q.35.8.0.°.q.41.4.3m.°.22æ.q.35.4.3m.
4 ¶Obiectum triſtitiæ,eſt malum proprium præſens.22æ.q.25.8.c.°.q.26.1.c.1m.
5 Triſtitia eſt de bono alterius,inquantum eſt malum ſibi quadrupliciter.ſ.nocendo, carendo excedendo & quia eſt indignus.22æ.q.36.1.2.c.
6 Dolor eſt de repugnante ad naturam corporis apprehenſio per tactum incipiens in læſione corporis , & terminatur in apprehẽſione,ideo eſt in ſenſu ſubiectiue,& eſt paſſio corporalis ſed triſtitia eſt de repugnante appetitui apprehẽſio interius incipiens in apprehenſione,& terminatur in affectione & in appetitu ſenſitiuo & eſt paſſio animalis.12æ.q.42.3.2m.°.3ª.q.15.6.c.°.q.46.6.c.
7 Triſtitia eſt ſubiectiue in cõcupiſcibili.12æ.q.12.1.c.1m.°.2.c.
8 Nulla triſtitia ſecundum Stoicos eſt utilis ad aliquid,·õ quælibet triſtitia ſecundum eos eſt uitanda.3ª.q.46.6.2m.
9 Vera triſtitia fuit in Chriſto.3ª.q.15.6.0.°.7.c.2m.°.9.c.°.q.46.6.0.
10 Triſtitia fuit in ratione inferiore Chriſti non autem in ratione ſuperiori niſi ſecundum quod radicatur eſſentia animæ.3ª.q.46.8.0.
11 Omnis defectus corporalis diſponit ad triſtitiam. 22æ.q.35.1.2m.
12 Ex ſpe & memoria malorum, cauſatur triſtitia, ſed nõ tãta, quanta à ſenſu præſentium.12æ.q.30.1.3m.
13 Triſtitia inter omnes animæ paſſiones, maxime corpori nocet.12æ.q.37.4.0.°.q.41.1.c.
14 Triſtitia impedit omnem operationem,de qua eſt,ſed auget eam operationem,cuius eſt principium.12æ.q.37.2.3.0.°.q.39.3.3m.°.q.59.3.2m.
15 Contemplatio ueritatis,mitigat triſtitiam & dolorem, etiam in cruciatu,ratione delectationis.12æ.q.38.4 0.
16 Virtus moralis directe mitigat triſtitiam interiorem,conſtituendo medium in ea, non autem dolorem exteriorẽ, quia nõ obedit rationi ſed ſequitur naturam corporis, ſed mitigat indirectẽ, per redundantiam.3ª.q 46.6.2m.
17 Amici condolentes,mitigant triſtitiam, quia uidentur com portare °triſtitiæ onus cũ illo, & quia in eo ſe percipit ab eis amari, quod eſt delectabile:delectatio aũt omnis mitigat triſtitiam.12æ.q.38.3.0.
18 Somnus,balneum,& omnia recreantia, mitigant triſtitiam.12æ.q.38.5.0.
19 Omne animal naturaliter fugit triſtitiam. 22æ.q.34.6.c.
20 °Paſſio concupiſcibilis,importans quietem in malo. ſ.triſtitiam,media eſt inter duas paſſiones iraſcibilis,ſequitur eũ timorem. Cum enim occurrit malum quod timebat, cauſatur triſtitia.Præcedit autem motum iræ. Quia cũ ex triſtitia præcedente aliquis inſurgit in uindictam, hoc pertinet ad motum iræ.12æ.q.25.1.c.
¶Throni dicuntur pp quatuor conuenientias ad ſedes materiales,quia eleuantur ſuper terram,firmantur, ſedentem ſuſcipiunt,& apertæ ſunt deſuper.1ª.q.108.5.6m.
¶Turpe lucrum eſt ſpecies auaritiæ.22æ.q.118.4m.
¶Turpiloquium eſt filia luxuriæ , quia luxurioſi quorũ eſt cor turpibus delectationibus plenum & cõcupiſcentiis, de facili ad turpia uerba prorumpunt.22æ.q.151.5.4m.
1 ¶Turpitudo duplex.ſ.uoluntaria & inuoluntaria. Prima eſt uitioſa nõ autem ardua: ſed ſecunda eſt pœnalis & ardua.ſ.contemptum.22æ.q.144.2.c.
2 Turpitudo duplex ſ.honeſtatis & exterioris defectus . Secunda eſt in humilitate & mendicitate, non autẽ prima . 22æ.q.187.5.4m
1 ¶Turtur eſt melior pullis eius:in columbis autem eſt cõuerſo.12æ.q.102.3.1m.
2 Turtur & columba erant ſacrificia pauperũ, in holocauſtis, propter uolatus altitudinem,& in hoſtiis pro peccato, non autem in pacificis,quia non erant neceſſitatis . 12æ.q.102.3.9m.°.3ª.q.37.3.c.4m.
3 Turtur & columba ſunt in copia in Iudæa. Et ſignificant cõiunctionem duarum naturarum in Chriſto, caſtitatem & charitatem.12æ.q.102.3.2m.° 1ª.q.37.3.4m.
4 Turtur ſoliuaga,ſignificat contemplationem & ſecretas orationum lachrymas. Sed columba gregalia uitam actiuam, & orationes eccleſiæ publicas.3ª.q.37.3.4m.
5 Turtur ſignificat prædicationem & confeſſionem fidei , per ſuam loquacitatem.Sed columba ſignificat ſimplicitatem & manſuetudinem.3ª.q.37.3.4m.

V

1 VAcuum nõ fuit ante creationem,nec poſt: quia vacuum non eſt tantum negatio ſed priuatio.i.ſpatium capax corporis ſine corpore.Nec fuit poſſibile, niſi potentia creãtis.1ª.q.46.1.4m.
1 ¶Vagatio mentis in oratione,tollit ei fructum eius.Et eſt peccatum ex propoſito tantum.22æ.q.83.13.3m.
2 Et eſt filia acediæ.22æ.q.35.4.2m.°.3m.
¶Vapor non aſcendit ad cacumina quorundam montium.1.q.68.2.c fi.
¶Varro ſecundum Auguſtinum,Dixit quod eſt Deus anima mundi,motu & ratione mundum gubernans.1ª.q.1.c.
1 ¶Vas quandoque dicitur inſtrumentum operãdi aliquid 3ª.q.62.3.1m.
2 Vaſa ſacra,in neceſſitate eccleſiæ,quo ad materiam ũñ, poſſunt vendi integra,ad uſum eccleſiæ. Si aũt uendantur ad alium uſum,frangantur,præmiſſa oratione non aũt uẽdi poſſunt rõne conſecrationis: ut.ſ.pro ea aliquid plus exigatur,quia ſimonia eſſet.22æ.q.100.4.c.2m.°.3m.
Vbique eſſe,conuenit ſoli Deo.1ª.q.8.1 4.0.°.q.16.7.2m.°.q.52.2.c.°.q.112.1.c.
¶Velleitas,quæ ſecundum quoſdam eſt uoluntas incõpleta, eſt de impoſſibili,quia.ſ.aliquis uellet illud,ſi eſſet poſſibile.Voluntas aũt completa non eſt niſi de poſſibili,quod eſt bonum uolenti.12æ.q.13.5.1m.°.3ª.q.21.4.c.
Motus naturalis eſt uelocior in fine, & tardior in principio, motus autem uiolentus econuerſo.12æ.q.34.6 c.2m.
1 ¶Velum templi duplex.ſ. interius ante ſancta ſanctorum , & exterius.Secundum ſciſſum eſt in paſſione Chriſti, nõ autem primum.12æ.q.1.102.4 4m.
2 Velum tẽpli habebat quatuor colores, per quos quatuor elementa deſignantur quæ nos impediunt à d uinis.ſ byſſũ, per quod deſignatur terra,quia byſſus,i.linũ de terra naſcitur:purpuram,per quã ſignificatur aqua . F elut.o.purpureus color ex quibuſdam conchis , quæ inueniuntur in mari:hyacintheum,per quam ſignificatur aer,quia habet aereum colorem: & coccum bis tinctum,per quẽ deſignatur ignis. Vel per colores eius quatuor deſignantur quatuor uirtutes.ſ.quia uelum erat ornatum byſſo,ad deſignandũ carnis puritatem purpura aũt ad figurandum paſſiones, quas ſancti ſuſtinuerũt pro Deo: cocco bis tincto,ad ſignificãdũ charitatẽ geminã,Dei & proximi . Hyacintho autẽ ſignificabatur cœleſtis meditatio.12æ.q.102.4.4m.°.8m.
¶Venatio.Aucupium & piſcatio ſunt à natura. Ideo ſunt ſecundum ſe licita.1ª.q 96.1.c.°.22æ.q.64.1.0.

1 VEndere.°.Pretium rerum uenalium,conſideratur ſecũdum uſum hominis , non autem ſecundum gradum naturæ rerum.22æ.q.77.2.3m.
2 In illis eſt pẽtiũ q bis uẽdũt.° qđ patet in iis quorũ uſus nõ eſt aliud à reipſa.In quibus rebus q rẽ uẽdit, uel mutuat,cũ hmõi tranſeat dominium ad accipientem,vel rem bis uẽdit, & eſt in uenditionibus ad credentiam , dum plus prodilat one uolunt accipere , uel uendunt quod non eſt. Et utrunque eſt uſurarum & peccatum.22æ.q.78.1.0.
3 In domo autem ſunt duo.ſ.ſubſtantia & uſus . Sed aliud eſt habere domum,& aliud uti domo.Vnde ſeparatim poſſũ uſum uendere, ſine domus uenditione , & ita in omnibus aliis huiuſmodi.Vnde ſi aliqua ſunt,quæ conſiſtant in ipſo uſu tantum , & uſus eorum eſt diſtractio , non põt fieri id quod de domo.22æ.q.78.1.0.
4 Denarius uero utimur diſtrahendo, & frumento conſumendo,& ideo ſi uſum uendas,bis uendit.22æ.q.78.1.0.
5 Vendere ad terminum ſecundum iuſti pretii quantitatem, non eſt uſura.Si autem cæteris paribus fiat ultra iuſti pretij quantitatem propter temporis expectationem, eſt peccatum uſuræ. 22æ.q.78.1.0.°.2.7m.
6 Vendens ſcienter rem quæ deficit in ſpecie ſubſtãtiæ,quantitate,uel qualitate, peccat.Non autem uendens ignoranter.

Sed cum ſcineris, teneatur recompenſare, 22æ.q.77.2.0.

7 Vendere carius quam emit eſt licitum, meliorando rem, vel ſi augetur pretium ratione loci vel temporis vel propter periculum transferendi vel faciendi fieri. 22æ.q.77.4.5m

8 Illa ſuperabundantia quæ ex iuſta permutatione ſeu venditione accidit, non habet vitium iniquitatis. Alias non fuiſſet venditio vel permutatio iuſta. 22æ.q.77.4.2m.

9 Vendere rem plus notabiliter, quàm valeat ſimpliciter ſibi, vel ipſi vendeat, non licet, quamuis lex humana permittat citra dimidium. 22æ.q.77.1.0

10 Vendens non tenetur dicere publice uitium rei, nec in particulari, niſi propter damnum, vel periculum. 22æ. quæſtion.77.3.0.

11 Venditor non tenetur dicere ementibus abundantiam venalium futuram per aduentum aliorum mercatorum, nec minuere pretium 22æ.q.77.3.4m.

12 Menſuram venalium, oportet eſſe diuerſas in diuerſis locis, & eas inſtitui, publica auctoritate, vel conſuetudine. 22æ.q.77.2.2m.

¶ Venter adulteræ, poteſtatis aquam zelotypiæ, ſemper intumeſcebat. 22æ.q.103.2.3m.

1 ¶ Venus agit ex inſidijs, & furatur intellectum multum ſapientis. 22æ q.38.8.1m.

2 Venus dicitur ab Ariſtotele doloſa, & corrigia eius varia, ſecundum quandam ſimilitudinem, inquantum. ſ. hominem ſubito ſurripit, ſicut & in dolis agitur, non tamen per aſtutias, ſed magis per violentiam concupiſcentiæ & delectationis. ibidem.

¶ Verberare hominem, nulli licet, niſi habenti poteſtatem ſupra eum, vt pater ſupra filium, & dominus ſupra ſeruum. 22æ.q.95.2.0.°.q.72.2.2m.

¶ Verboſitas, curioſitas, importunitas, inquietudo, & inſtabilitas loci vel propoſiti, pertinent ad euagationem mentis. Ideo oriuntur ex accidia. 22æ.q.35.4.3m.

1 Verbū proprie importat rationem formæ exēplaris, quia eſt ars. 1ª.q.3.82.

2 Verbum cordis importat aliquid procedens ab intellectu, vt conſtitutum per operationem eius. 1ª.q.27.1.c.ſiu.°.q.28 1.1m.°.q.34.1.c.

3 Verbum eſt ipſum intellectum, & id quod concipitur. 1°.q. 22.1.c.°.q.28.4.1m.°.q 34.1.c.

4 Quicunque intelligit, ex hoc ipſo quod intelligit, procedit aliquid intra ipſum ſ. verbum. 1ª.q.27.1.c.

5 Verbum in anima, ſine actuali cognitione eſſe non poteſt. 1ª.q.93.7.c.3m

6 Verbum cordis ſignificatum verbo oris, eſt conceptio rei intellectæ, ex vi intellectiua proueniens, vel ex eius notitia procedens. 1ª.q.27.1.2.c.°.q.28.4.1m.°.q.34.1.0.°.q.107. 1.c.°.12æ.q 93.1 2m.

7 Nihil implicans contradictionem, poteſt dici verbum. 1ª.q. 25.3.cap.fin.

8 Verba tenent præcipuum locum inter ſigna, quibus homo aliquid ſignificat alteri. 22æ.q.55.4.2m.°.q.72.1.c.°.q.110. 1.2m.°.3ª.q.60.6.c.1m.°.2m.

9 Verbis vtimur ad hominem, vt ei manifeſtemus noſtro cōceptum ad Deum autem, vt nos vel alios excitemus 22æ. q.91.1.c.

10 Verba vt ſigna inferunt multa damna, & in verbo homo facile delinquit. Sed ſecundum ſuam eſſentiam. i. vt ſoni, nō nocet niſi auditui. ſ. clamādo. 22æ.q.72.1.1m.°.q.89.c.fi.

11 Verbum noſtræ mentis manet, non autem verbum vocale. Sed neutrum ſubſiſtit. Verbum uero diuinum manet & ſubſiſtit. 1°.q.37.1.2m.

22 Verbum Dei eſt tantum vnum perfectum, & idem quod eſſentia. ideo eſt filius. Non autem verbum noſtrum, niſi metaphorice, quia eſt multiplex, imperfectum, & accidens 1ª.q.27.1.2m.°.q.33.2.3m.°.q 34.2.1m.°.3.c.

23 Diuerſitas obiectorum, diuerſificat ſpeciem verbi & amoris, 1ª.q.93.8.c.

24 Verbum duplex, ſcilicet verbum vocale, & verbum mentale. Primo reſpondet ſpiritus corporalis: ſecundo vero ſpiritus intimi amoris, 1ª.q.27.1.c.

15 Verbum triplex. ſcilicet verbum cordis, vocis, & habens imaginem vocis. 1ª.q.27.1.c.

16 Verbum proprie dicitur tripliciter. ſ. conceptus mentis, vox ſignificatiua eius, & imaginatio vocis. Improprie vero dicitur verbum, res ſignificata vel effecta verbo. 1ª. quæſt. 34.1.cap.

17 Verbum vt ſignificat conceptum mentis, eſt in Deo proprie, ſecundum alias uero ſignificationes eius, eſt in Deo metaphorice tantum, 1ª.q.34.1.c.2m.°.q.36.2.3m.

18 ¶ In diuinis eſt tantum vnum verbum, 1ª.q.27.5.3m.°.q.34. 3.c.°.1ª.q.41.60.

19 °Verbum in diuinis proprie, dicitur perſonaliter tantum, nō autem eſſentialiter, 1°.q.34.1.0.°.12°.q.3.1.2m.

20 Verbum eſt in diuinis ab æterno, & non autem ratione incarnationis eius, 1ª.q.34.3.2m.

21 Verbum in diuinis proprie, conuenit ſoli filio, figuratiue autem conuenit ſpiritui ſancto, inquantum manifeſtat filiū. 1ª.q.34.2.0.

22 Deus eodem modo, dicit ſe, & omnia alia, etiam creaturas, 1ª.q.34.2.3m.°.3 c.°.q 37.2.c.3m.

23 Verbum Dei reſpectu non entium, eſt expreſſiuum tantum, ſed reſpectu entium eſt etiam factum, 1ª.q.34.3.5m.

24 Verbum Dei reſpectu creaturarum, eſt expreſſiuum & operatiuum, ſed reſpectu eorum quæ ſunt in Deo, eſt expreſſiuum tantum, 1ª.q.34.3.c.

25 Verbum principaliter refertur ad patrem, & quaſi per ſe, ſed ad creaturas refertur conſequenter, & quaſi per accidens, 1ª.q.34 3.0.

26 Verba ſignificantia aliquod deuotionis, excitant mentes, & præcipue minus deuotas. Sed verba pertinentia ad alia diſtrahunt mentem, & impediunt deuotionem, 2æ. quæſt. 81.12.2m.

27 Verba & participia dicuntur de Deo, ratione æternitatis, quę continet omne tempus. 1ª.q.13.1.3m

1 ¶ Verecundia non eſt virtus proprie, ſed large inquantum eſt paſſio laudabilis, 22æ.q.144 1.0.

2 Verecundia eſt timor turpitudinis exprobabilis. Et principaliter reſpicit vituperium. Sed reſpicit culpam conſequenter. Et hoc dupliciter. ſ. ceſſando & celando, 22æ.q.116.2, 3m.°.q.144.1.c.2m.°.2.0.°.4.c.

3 Verecundia non eſt timor de ipſo actu peccati, ſed de turpitudine vel ignominia, vel conuitio, vel opprobrio, 12æ.q. 41.4 c.2m.°.3m.°.q.42.3.4m.

4 Homines maxime verecundantur de actib. venereis etiam in matrimonio, & de ſignis eorum, 12æ.q.151.4.c.

5 Verecundia non eſt de operibus virtutum, niſi per accidens, ratione falſæ opinionis, vel propter notam præſumptionis vel ſimulationis, 22æ.q.144.2.3m.

6 Verecundia eſt ab iis, quorum teſtimonium eſt maioris ponderis, propter certitudinem ex rectitudine iudicij. ſ. à ſapiētib. & virtuoſis, vel ex cognitione. ſ. à notis & coniunctis, vel propter effectum nocentis vel iuuantis, 22.q.144.3.0.

7 Aliqua peccata grauiora, ſunt minus verecundabilia, quia ſi ſunt minus turpia, vel quia ſe habent in exceſſu temporalis boni, 22æ.q.116.2.3m.°.q.144.2.4m.

8 Verecundia eſt principium emendationis, quia in principio erubeſcimus oculos hominum. in fine vero, oculos rationis & Dei, 12æ.q.144.4 4m.

9 Verecundia celat turpem actum, ſed erubeſcentia ceſſat à turpi actu. Vel vtraque propter timorem vituperij, 22æ. q. 144.2.c.fi.

10 Verecundia facit prima temperantiæ fundamenta, ſecundum Ambroſ. inquantum. ſ. incurrit horrorem turpitudinis, 22æ.q.144.4.4m.

11 Et ſæpius verecundari cauſatur virtus, qua vitantur turpia, non autem virtus qua quis verecundetur, tamen ſic diſponit, quod verecundaretur ſi turpia ageret, 22æ.q.144.1.5m.

12 Verecundia non eſt in peſſimis, quia peccatum non reputant vt turpe. Nec eſt in virtuoſis & ſenib. quia non apprehēdunt illud poſſibile ſibi, nec eis difficile eſt ad uitandum. 22æ.q.144.4.0.

13 Verecundia conuenit ſenib. & virtuoſis conditionaliter tantum. ſ. quia verecundarentur, ſi aliquid turpe agerent, 1°. q.95.3.c.fi.°.12æ.q.144.4.c.1.5m.°.c.

14 Carent verecundia homines, in peccatis profundati, quibus ſua peccata non diſplicent, ſed magis de eis gloriantur. 22°.q.144.4.c.

¶ Vereri.°. Quidam ſunt qui non verentur alios contriſtare, 22æ.q.116.1.c.

1 ¶ Veritas octupliciter diffinitur, 1ª.q.16.1.c.fi.

2 Ratio veritatis conſiſtit in adęquatione rei & intellectus, 1ª. q.21.2.c.

3 Ratio veritatis, prius eſt in intellectu, quàm in rebus. 1ª. q.16.1.0.

4 °Veritas magis fundatur in eſſe rei, quàm in eſſentia rei, 22ª.q.109.1.0.

5 Veritas dicit relationem, qua eſſe ordinatur ad intellectum, ſicut bonitas ad appetitum, 1ª.q.16.1.3.c.

6 Veritas dicitur primo de intellectu, de enunciatione uero, inquantum eſt ſignum eius; de re autem, vt de cauſa eius, 1ª.q.16.7.8.6.

7 Veri-

7 Veritas non entium, vt chimeræ, vel aliorum huiuſmodi, eſt tantum in intellectu & ab eo cauſatur, 1a.q.16.3.2m.°.5.3m.°.7.4m.

8 Ad veritatem locutionum, requiritur res ſignificat, & modus ſignificandi, 1a.q.39.2.1.c.

9 Veritas enunciabilium, non eſt aliud quàm veritas intellectus, quia enunciabile vt eſt in intellectu, habet per ſe veritatem: ſed in voce eſt verum, quia ſignificat veritatem intellectus, nō autem per veritatē in enunciabili exiſtentem, 1a.q.16 7.c.

10 Eadem eſt veritas, & rectitudo communium principiorum apud omnes, & æqualiter nota, ſed in ratione ſpeculatiua eadem eſt, non autem æqualiter nota in concluſionibus in practica vero ratione, nec eſt eadem, nec æqualiter nota 12æ.q.94.4.c.

11 Veritas triplex, ſcilicet cognitionis naturalis, infuſæ, & acquiſitæ, 1a.q.60.1.3m.

12 Homo pertingit ad cognitionem veritatis tripliciter. ſ. capiēdo à Deo, ab homine, & per ſtudium: primo eſt neceſſaria ſecūdo auditus: tertio mediatio, 22æ.q.180.3.4m.

13 Veritas quadruplex ſ. vitæ, doctrinæ, iuſtitiæ, & locutionis, 1a.q.16 4.3m.°.q.21.2 2m.°.22æ.q.109.3m.

14 Veritas eſt in intellectu Dei propriè & primo, ſed in intellectu noſtro, eſt propriè & ſecundario: in reb. autem eſt ſecundario & impropriè, 1a.q.16.7.8.c.

15 Deus eſt veritas, 1a.q.16.5.0.°.22æ.q.3.7.c.

16 Deus eſt ſumma, maxima; & prima veritas, 1a q.16.5.c.

17 Veritas in diuinis, ſumitur dupliciter. ſ. propriè i. æqualitas intellectus Dei, ad eſſentiam eius principaliter & ad creaturas conſequenter, & metaphoricè. i. ſumma imitatio principij primo modo dicitur tantum eſſentialiter, ſecundo tantum perſonaliter & conuenit ſoli filio, 1a.quæſt. 16.5.2m.°.q.398.c.

18 Anima non iudicat de omnibus rebus, ſecundum quamcūque veritatem, ſed ſecundum primam veritatem, inquantum reſultat in anima, ſicut in ſpeculo, ſecundum prima intelligibilia, 1a.q.12.11.2m.°.q.16 6.1m.°.q.84.5.c.°.q.88.3.1m.°.12æ.q.93.2 c.° 22æ.q.173 1.2m

19 Omnis veritas eſt à Deo, 1a.q.6.5.3m.

20 Veritas prima eſt finis omnium deſideriorum, & actionum noſtrarum, 22æ.q.4.2.3m.

21 Omnes res ſunt veræ vna veritate ſ. Dei, ſicut principio effectiuo & exemplari, ſed multis formaliter, 1a.q.16.6.0.°.12a.q.93.1.3m.

22 Quælibet veritas, præter primam, eſt aliquo modo mutabilis, 1a.q.16.8.0.

23 Veritas qua quis dicit verum, & qua verax dicitur, eſt virtus non autem qua verum, dicitur, ſed eſt obiectum & finis virtutum, 1a.q.16.4.2m.°.q.87.c.°.22æ.q.10 .1.0.

24 Hæc virtus non eſt virtus theologica, nec virtus intellectualis, ſed eſt virtus moralis, & medium eius eſt inter ſuperfluum & diminutum, & hoc dupliciter. ſ. ex parte actus & ex parte obiecti, 22æ.q.109.1.3m.

25 Et eſt ſpecialis virtus, 22æ.q.109.2.0.

26 Ad virtutem veritatis pertinet, talem ſe exhibere exterius per ſigna exteriora. ſ. per verba & facta, qualis eſt, 22æ q.109.1.c.3m.2.c°.3.1m.°.3m °.q.110.1.c.

27 Hæc virtus eſt pars annexa iuſtitiæ, quia vtraque eſt ad alterum, & vtraque æqualitatem conſtituit, ſed iuſtitia ſecundum debitum legale, veritas autem ſecundum debitum morale, 22æ.q.109.3.0.

28 Et declinat plus in minus quàm in maius, non quidem negando verum, ſed affirmando, 22æ.quæſtione 109.4.0.°.q.129.3.1m.

29 Veritas vitæ eſt communis ad quamlibet virtutem, 22æ.q.109.2.3m.

30 Veritas amatur per ſe, ſed oditur per accidens, 22æ.q.29.5.0.°.22æ.q.15.1.3m.

31 Veritas creata eſt maior anima, ſecundum quid, vt perfectio eius, non autem ſimpliciter, ° q.16.6.1m.

32 ¶Verum dicitur dupliciter. ſcilicet verum veritate eſſentiæ, & veritate proprietatis, 1a.q.68.4.c.°.22æ.q.77.2.1m.

33 Ens eſt de ratione veri, non autem econuerſo, ideo verum non poteſt intelligi, non intellecto ente, ſed bene econuerſo, non autem vero non exiſtente, 1a.q.16.3.4m.

¶Veſpertilio circa terram volat, ideo ſignificat prædicos ſcientiæ ſæcularis, quia ſolla terrena ſapiunt. 12a. quæſt. 102.6.1.fin.

1 ¶Veſtigium trinitatis attenditur ſecundum appropriata, per quæ veniri poteſt in trinitatem perſonarum, 1.q.45.7.1m.

2 Tres partes eius diuerſimode aſſignantur à diuerſis: quæ tamen reducuntur ad principium medium, & finem. 1a.quæſtion.5.5.0.

3 E t repræſentat cauſam vt cauſam tantum. imago autem repræſentat eam quo ad formam cauſæ. 1a.quæſt.45 7.c.°.q.93.6.c.

4 Veſtigium trinitatis eſt in creatura ſecundum quod imitatur perfectionem Dei, ſeu conſequitur aſſa perfectum. 1a.q.5 5.0.°.q.41 7 0.

5 Veſtigium trinitatis eſt in qualibet creatura inquantum eſt creata habens formam & ordinem licet propriè ſit tantum in indiuiduis ſubſtantiæ. 1a.q 41.7.0.°.q.63 6.c.

1 ¶Veſtis, °. In vſu vilium veſtium poteſt eſſe peccatum inanis gloriæ & auaritiæ, & virtus humilitatis, ſignum contemptus mundi. pœnitentiæ & triſtitiæ. 22æ.q.169. 1.c.2m.°.q.187.6.0.

2 Vitioſum eſt, quod vir veſtiatur veſte mulierum. vel econuerſo ad laſciuiam, ſed poteſt eſſe ſine peccato. propter aliquā neceſſitatem, ſed prohibetur in lege veteri. propter idolatriam. 12æ.q.102.6.6m.°.22æ.q.169.1.3m.

¶Vexatio Redimere ſuam vexationem licet iuris ordine non prætermiſſo, 22a.q.66.5.3m.°.q.100.4.3m.

¶Vgo ſancto Victore non eſt auctoritas. 1a.q.1.10.2m.°.22æ.q.5.1.1m.°.3a.q.4 .2.c.°.q.50.2.c

1 ¶Via.°. Non oportet quod qui vadit per viam, in quolibet paſſu cogitet de fine viæ 12æ.q.1.6.3m.

2 Homini datur longior via quàm angelo, quia magis diſtat à Deo per cognitionem. 1a.q.52.3.1m.

¶Vicem Dei gerunt homines, in commiſſis hominum iuriſdictioni: non autem quo ad omnia, vt in inſtitutis à ſolo Deo, ſicut in matrimonio & huiuſmodi 12æ. quæſtione. 100.8.3m.fin.

¶Vigilantia, eſt idem quod ſolicitudo, & pertinet ad prudentiam. 22æ.q.47 9.0.

¶Vigilare. °. Cum aliquis vult diu vigilare de ſero, ex quo ſequitur quod non vadat hora matutinali ad eccleſiam, tunc actus iſte interior vel exterior, per accidens ſe habet ad peccatum omiſſionis. 12æ.q.71.5.c.

¶Vigiles & cuſtodes, & alij huiuſmodi, de ſuo labore viuentes, intelliguntur de labore manuum ſuarum viuere. 22æ.q.187.3.c.

1 ¶Vindicatio eſt virtus ſpecialis, quia ad hoc natura inclinat, 22æ.q.108.2.0.

2 Vindicatio conſiſtit in medio duorum vitiorum, ſcilicet crudelitatis & ſæuitiæ, ſecundum exceſſum: & remiſſionis, ſecundum defectum. 22æ.q.108 2 3m.

3 Naturalius eſt homini appetere vindictam iniuriarum illatarum, quàm ab hoc deficere, quia vix alicui nimis paruæ videntur iniuriæ ſibi illatæ, ſecundum Saluſtium. 22æ.q.157.1.2m.

4 Vindicatio & inflictio pœnæ peccanti, eſt licita. ſi fit propter bonum, ſcilicet vel emendationis, vel cohibitionis, vel quietis aliorum cum alijs debitis circunſtantijs, non autem ſi ſit ex odio, vel principaliter intendatur malum peccantis. 22æ.quæſt. 108.1.0.°.3.c.°.quæſt.158.1.c.3m.°.2.c.°.3.0.°.3m.q.15.9.c.

5 Fortitudo diſponit ad vindictam, remouendo prohibens, zelus autem importat primam radicem eius, quia actus cuiuslibet virtutis, procedit ex radice charitatis. 12æ. q.105.2.10m.°.22æ q.108.2.2m.

6 Vindicatio debet fieri per priuationem eorum quæ peccans diligit. ſ. per mortem, verbera talionem, vincula, carcerem ſeruitutem, damnum exilium. ignominiā, & huiuſmodi. 22æ.q.108.3.0

1 ¶Vinum vitis, eſt propriè vinum, alia vero per ſimilitudinē eius. 3a q.74.5.c.1m.

2 Vinum calefacit & lætificat. 22æ.quæſtione 147.8 1m.° 3a quæſt.74.5.c.

3 Vſus vini eſt illicitus per accidens tantum. ſ vel propter conditionem eius, qui faciliter læditur ex eo, vel propter exceſſum, vel votum, vel ſcandalum. 22æ.q.149.3.0

4 Vinum antiquitus mulieres apud Romanos non bibebant, ſecundum Valerium. 22æ.q.149.4.c.

¶Violare quæcunque non licebat. dicebantur antiquitus ſancta, vel ſacroſancta, ut muri ciuitatis, & perſonæ in dignitate conſtitutæ. 3a.q.60.1.2m.

1 ¶Violentia eſt à principio extrinſeco, ° nil cōferente eo quod vim patitur, ut ſcilicet ſic patiatur: id autem fit quantum ad inclinationis finem, vt ſi lapis proijciatur ſurſum, qui inclinatur deorſum ferri: ſe. undo quo ad modum tendēdi, ut ſi lapis velocius quam ſit eius inclinatio proijciatur deorſum. 22æ q.175.1.c.

2 Violentia nemini conuenit niſi per publicam poteſtatem. 22æ.q.65.2.c.

¶Virgi-

1 ¶Virginitas eſt ſpecialis virtus.22æ.q.64.1.3m.°.32.q.152.1.1m.°.3.o.°.q.155.1.c.3m.

2 Virginitas dicitur à virore, quia importat immunitatem à concupiſcentiæ aduſtionem, circa delectationes venereas. 22æ.q.152.1.c.

3 Virginitas ſecundum Aug. eſt in carne corruptibili, incorruptionis perpetua meditatio 22æ.q.152.1.1m.

4 Virginitas quo ad ſuum materiale.i.pro incorruptione ſignaculi, vel irreſolutione ſeminis propter delectationem, eſt à natura, ſed quo ad ſuum formale.i.pro habitu quo quis proponit ſeu eligit perpetuo ſeruare integritatem mentis & corporis vel ſine voto, vel præcipue cum voto, eſt ex gratia Dei.22æ.q.152.3.1m.

5 In delectatione venerea ſunt tria.ſ. violatio ſignaculi virginalis, reſolutio ſeminis delectationem cauſãs, & propoſitũ huius. remotio primi, ſe habet ad virginitatem per accidens: remotio ſecundi ſe habet ad eam materialiter: remotio tertij ſe habet ad eam formaliter & completiue, 22æ.q.152.c.3m.°.3.o.

6 Virginitas perdita non poteſt reparari, ratione præteriti, ſed bene quoad omnem integritatem °operante Deo, & quo ad virginitatis propoſitum: nulla tamen potentia fieri poteſt, vt quæ corrupta eſt, corrupta non fuerit. 1a.q.25.4.3m.°.22æ.q.152.3 3m.

7 Corruptio triplex.ſ.corporalis tantum.i.fractio ſignaculi virginalis, vel reſolutio ſeminis quocunque modo: & corruptio mentis tantum.i.eſt conſenſus in rem veneream ſine opere, & vtraque ſimul: in tertia amittitur virginitas irreparabiliter; in ſecunda reparabiliter: in prima vero nullo modo. 22æ.q.152.1.o.°.3.3m.

8 Virginitas & pudicitia, ſunt in anima eſſentialiter, in carne vero materialiter. 22æ.q.152.1.2m.

9 Virginitas ſe habet ad caſtitatem, ſicut magnificentia ad liberalitatem. 22æ.q.152.3.e fi.°.3m.°.q.155.4.c.

10 Virginitas eſt illuſtrior portio gregis Chriſti, ſecundum Cyprianum, & ſupremum decorem ſibi vindicat, ſecundum Ambro. quia eſt ſupremum gradus temperantiæ, & eſt virginum ſublimior gloria, per contemplationem ad viduas & coniugatas. 22æ.q.152.5.c.1m.

11 Virginitas eſt maxima, non quidem ſimpliciter, ſed in genere caſtitatis, ſcilicet caſtitatis virginalis, coniugalis & vidualis, non autem eſt maxima virtutum ſimpliciter, quia eſt minor virtutibus theologicis & religione quarum actus eſt ipſa occupatio circa res diuinas: & ideo præferuntur virginitati. 22æ.q.152.5.c.5m.°.4.5.o.°.q.155.2.2m.°.q.155.1.o.°.4.c.1m.°.q.185.4.o.

12 Coniugatus poteſt eſſe mel or virgine dupliciter ſcilicet ſi habeat animum magis paratum ad virginitatem ſi oporteret, licet non eam habeat in opere, ſed in ſolo habitu, & propter aliquam aliam excellentiorem virtutem. 22æ.q.152.4.1m.°.2m.

13 Virginitas non opponitur luxuriæ ſicut extremum, ſed ſicut medium. 22æ.q.152.2.2m.

14 °Virginitas vt virtus, non poteſt amitti ſine peccato, quia firmata eſt per votum 22æ. quæſtione 152.3.4m.

15 °Virginitas quo ad ſuum formale, poteſt reparari per pœnitentiam, & ſemper eſt cum cæteris virtutibus, non autem quoad materiale eius. 22æ. quæſtion. 152.3. 2m.°. 3m.°. 1a.89 3.1m.

16 Fractio ſignaculi virginalis quocunque modo, ſine propoſito delectationis, non magis præiudicat virginitati, quàm fractio manus vel pedis. 22æ.q.152.1.3m.

17 Virginitas ad vacandum liberius Deo, & cõtemplationi eius, non eſt vitioſa, ſed eſt licita & laudabilis. 22æ. q.152.2.o.°.3.5.c.

¶Virilitas eſt idem quod fiducia, ideo eſt pars potentialis fortitudinis. 22æ.q.128.6m.

2 Virtus nominat perfectionem potentiæ, quia de ratione virtutis eſt quod ponat potentiam in vltimo quo ad actum, quo ad obiectum, & quo ad modum agendi. 12æ.quæſtione 55.1.2.3.c.°.quæſt.56.1. c.°.q.66.3. c.°.22æ. quæſt.51.12m.°q.129.2.c.

2 Virtus quandoque ſumitur pro omni quod poteſt eſſe principium operationis, vel motus, 12æ, quæſtione 26.2.3m.°.q.41.1.1m.

3 Virtus importat directe diſpoſitionem habentis ſe conuenienter, ſecundum modum ſuæ naturæ, ſed conſequenter importat bonitatem. 12æ.q 71.1.o.

4 Virtus eſt diſpoſitio perfecti ad optimum, inquantum dicit operationem, per quam res homini ſuum conſequitur. 12æ. q. 50.3.c.°.22æ.q 23.7.c.

5 Omnis virtus humana potentiæ rationalis, eſt habitus ſed potentia naturalis, eſt ſua virtus. 12æ. quæſtion. 55.°1.o.°.q. 56.3.c.

6 Quandoque virtus dicitur, id ad quod eſt virtus, ſcilicet vel obiectum virtutis, vel actus eius ſicut fides dicitur quandoque id quod creditur, quandoque vero ipſum credere, quandoque autem ipſe habitus quo creditur. 12æ. quæſtion.55.°m.

7 De ratione virtutis humanæ, eſt habitus operatiuus, & bonus. 12æ.q.55 2.3.o.°.q.56.1.c.°.q.71.1.22m °.2æ.q.58.1.c.

8 Principale in virtute, eſt electio. 22æ q.134.3.4m.

9 Vbi eſt ſpeciale impedimentum rationis, ibi oportet eſſe ſpecialem virtutem. 22æ.q.249.1.2.c.

10 °Virtus eſt bona ſeipſa, & non per aliam virtutem. 12æ.q. 55.4.1m.

11 Virtus duplex.ſcilicet virtus vera, & virtus falſa eſt ſimulata. 22æ.q.23.7.5m.

12 Virtus dicitur dupliciter. ſcilicet virtus vera, & virtus ficta. 22æ.q.23.1.c.

13 Virtus duplex. ſcilicet virtus propria, & virtus aliena. 3a.q. 43.3.o.

14 Habitus moralis habet rationem virtutis, in quantum rationi conformatur, 12æ.q.58.2.e.fi.

15 Virtus ſimpliciter dicta, dicitur amor, ſecundum Auguſtinũ, quia dependet a voluntate, cuius prima affectio eſt amor. 12æ.q.56.3.1m.°q.62.2.3m.

16 Virtus, ſecundum Auguſt. eſt ordo vel ordinatio amoris, quia per eam amor in nobis ordinatur. 12æ.q.55.1.4m:°.q.62.1.1m.

17 Virtus ſecundum Aug. eſt bonus vſus liberi arbitrij, quia virtus ordinatur ad eum ſicut ad proprium actum. 12æ. q. 55.1.2m.

18 Virtus ſecundum Aug. eſt bona qualitas mentis qua recte viuitur, qua nullus male vtitur, quam Deus in nobis ſine nobis operatur, quæ diffinitio totum virtutis rationem cõplectitur & conuenit cuilibet virtuti, præter vltimam partem quæ conuenit virtuti infuſæ tantum. 12æ. q.55.4.o.°.22æ.q.168.2.2m.

19 Virtus vt eſt in concupiſcibili, vel in iraſcibili, nihil aliud eſt quàm quædam habitualis conformitas earum ad rationẽ. 12æ.q.56.4.c.fi.a.q.92.1.c.

20 Virtus vniuerſaliter eſt, quæ bonum facit habentem, & opus eius reddit bonum, & hoc dupliciter, vel materialiter tantum vt virtutes intellectuales: vel formaliter, vt virtutes morales, 22æ.quæſtione 17.1.c.°.quæſt.47.4.ca.°.q.58 1.c.

21 °Virtus dicitur vltimum potentiæ, quia ad illud potentia ordinatur, ſ.ad obiectum quia ibi virtus ſumitur pro obiecto. 12æ.q.55.1.1m.°.3.c.°.22æ.q.23.3.1m.

22 De ratione virtutis eſt, quod ſit habeat tantum bonum. 22æ q.3.3 1m.°.q.4.5.c.°.q.23.7.c.°.q.31.1.2.c.°.q.81.4.ca. °.q.117 6.e.2m.°.3a.q.7.6.1m.

23 Obiectum cuiuslibet virtutis, eſt bonum circa propriam materiam. Sed virtutes nominatæ ab aliqua generali conditione virtutum, illam ſibi materiam ſpecialiter vendicant in qua difficillimum & optimum eſt conditionem huiuſmodi obſeruare: ſicut fortitudo pericula mortis, temperantia delectationes tactus: & ſobrietas menſuram circa delectationes cibi & potus. 12æ.q.61.4.cap.°.22æ.q.149.1.cap. principio.

24 Virtus vera & ſimpliciter, ordinat ad principale bonum .ſ. Sed virtus vera & ſecundum quid & imperfecta, ordinat ad particulare bonum Falſa verò virtus, abducit à principali bono. Sicut non eſt vera virtus auarorum prudentia, qua excogitant diuerſa genera loculorũ, & auarorũ iuſtitia, qua grauiũ dãnorũ metu cõtẽnunt aliena, & auarorũ tẽperantia, qua luxoriæ, q ſumptuoſa eſt, cohibent appetitũ & auarorum fortitudo, qua, vt ait Horatius, per mare pauperiem fugiunt per ſaxa, per ignes, 22æ.q.23.7.c.

25 Virtutes & vitia ſortiuntur ſpeciem ex eo quod eſt per ſe intentum, non autem ab eo quod eſt intentum per accidens, & præter intentionem, 22æ.q.109.2.2m.°.q.110.2.c.1m.

26 Species virtutum diſtinguuntur ſecundum obiecta. 12æ. q. 96.3 ca.°.22æ.quæſt. 18.2.cap.°.q.19.3.4.5.c.°.q.31.4.ca.°.q.47.5.c.

27 Materia virtutum moralium duplex.ſ. materia propinqua. i.paſſiones vt plurimum, & materia remota.i. obiecta paſſionum. 12æ.q.60.5.ca.°.22æ.q.31.1.2m.q.32.1.4m.°. 117. 2.3.o.°. 6.c.

28 Obiecta paſſionum diuerſarum potentiarum, comparata ad appetitum ſenſitiuum, cauſant diuerſitatem paſſionum, ad rationem vero comparata, cauſant diuerſitatem virtutum. 12æ.q.60.5.c.

29 Obiecta paſſionum diuerſarum potentiarum, ſemper cauſant diuerſas ſpecies uirtutum moralium, 12æ. quæſtio. 60.5.c.
30 Nihil poteſt eſſe ſubiectum uirtutis ſimpliciter dictæ, niſi uoluntas, uel potentiæ, ut motæ ab ea, 12æ.q.55.1.c°4.3m°q.56.3.0°q.57.1.c.
31 Nulla uirtus eſt in uoluntate, reſpectu boni ſibi proportionati, ſed tantum reſpectu Dei, uel proximi, 12æ.q.52.3.c.5tu°q.59.6.0.
32 Intellectus non poteſt eſſe ſubiectum uirtutis, niſi uel ſecundum quid. ſ. uirtutum intellectualium, uel ſimpliciter. ſ. in quantum mouetur à uoluntate, 12æ.q.56.3.0.
33 Virtutes perficientes intellectũ, excludunt totaliter falſum. non autem uirtutes perficientes appetitum, 22æ.quæſt.1.3.1m.
34 Omnis uirtus & uitium eſt habitus uoluntatis & metus cauſaliter non autem ſubiectiuæ, 12æ.q.56.3.0
35 Virtutes perficiunt nos, ad proſequendum debitę inclinationes naturales. Ideo ad quamlibet inclinationem naturalem determinatam, ordinatur aliqua ſpecialis uirtus, 22æ q.108.2.c.
36 *Vna & eadem uirtus poteſt eſſe in diuerſis potentijs, 12æ. q.56.2.c.
37 Nulla uirtus proprie eſt in corpore, ſed tantum in anima, 12æ.q.55.2.c°q.56.4.3m
38 Omnis uirtus circa paſſiones, eſt in appetitu ſenſitiuo, 12æ. q.56.4.4m.
39 In Deo eſt potiſſime uirtus, 1a.q.3.6.1m°q.4.2.2m
40 Virtutes circa actiones, & uirtutes in uoluntate, uel uirtutes in intellectu practico uel ſpeculatiuo, ſine imperfectione, ſunt proprie in Deo, Non autem uirtutes circa paſſiones in bonum ſpirituale, niſi metaphorice. Sed uirtutes circa paſſiones in bonum corporale, nullo modo. Nec uirtutes uitæ actiuæ, ut eam perficiunt, 1a.q.21.1.1m.°.12æ.q.61.5.c.1m.
41 Virtus ordinata ad bonum, ſecundum regulam rationis humanæ poteſt cauſari in nobis ex actib. noſtris, non autem quæ ſecundum regulam diuinam, 12æ.q.51.2.3.4.0°q.55.4.c.6m°q.63.2.3.0°q.69.2.c°q.92.1.1m
42 Virtutes inſunt nobis à natura, ſecundum aptitudinem, & inchoationem, non autem ſecundum perfectionem, pręter uirtutes theologicas, quę ſunt totaliter ab extrinſeco, ſ. à Deo. 12æ.q.51.1.0 c°q.63.1.0°2.3m°3.c.°q.71.2.1m.°.q.85.1.c°q.93.1.c°22æ.q.47.1.5.0°q.80.2.c°q.125.1.3m.°.q.141.1.2m
43 Virtutes quædam præter theologicas, cauſantur in nobis à Deo immediate, ad finem ſupernaturalem, 12æ.q.51.4.0° q.63.1.0.
44 Virtutes infuſæ cauſantur in nobis à Deo, ſine nobis agentibus non autem ſine nobis conſentientibus, 12æ.quæſt. 55.4 6m.
45 Determinatio actus uirtuoſi, ad proprium & per ſe obiectũ uirtutis, eſt ſub neceſſitate præcepti, ſicut etiam actus uirtutis. Non autem ad ea quæ accidentaliter & ſecundario ſe habent ad proprium & per ſe uirtutis obiectum, 22æ. q.2.5.c.
46 Actus uirtutis & uirtus, eodem nomine quandoque nominatur, 22æ q.157.1.2m
47 Ex hoc actus eſt uirtuoſus, quod per rationem ordinatur ad aliquod bonum honeſtum, 22æ.q.147.1.a
48 Virtus proprie non poteſt dici actus, niſi ſicut habitus nominatur per actus, quia uirtus ſemper includit reſpectũ ad illud cuius eſt principium, 12æ.q.70.1.3m.
49 Aliqui actus ſunt aliquibus uirtuoſi, tanquam eis proportionati & conuenientes, qui tamen alijs ſunt uitioſi, tanquã eis non proportionati, 12æ.q.95.3.3m
50 De ratione actus uirtuoſi ſunt quatuor. ſ. quod operãs ſciat, quod eligat propter bonum, & immobiliter, 12æ.q.100.9.a.°22æ.q.58.1.a
51 Actus uirtutis dicitur dupliciter, ſ. materialiter & formaliter Primus poteſt eſſe ſine uirtute, non autem ſecundus, 12æ. q.93.3.2m°22æ.q.32.1.1m
52 Adiunctio actuum uirtutum ſecundariam, ad actus & uirtutes principales, magis eſt ſecundum conuenientiam in modo qui eſt quaſi forma earum, quàm ſecundum materiam, 22æ.q.157.3.2m°q.161.4.0
53 Actus interior & exterior, non requirunt diuerſas uirtutes, 22æ.q.31.4.b
54 Quælibet uirtus principaliter eſt interius in anima, ſed actus exteriores debent moderari ſecundum debitas circunſtantias, 22æ.q.161.4.3m.
55 Actus interiores, maxime pertinent ad uirtutes, 12æ. quæſtio.54.2.3m.
56 Actus exteriores ſunt proprie actus illarum uirtutum, ad quarum fines, ſecundum ſpeciem ſuam ordinantur, 22æ. quæſt.3.1.c.
57 Quælibet uirtus moderans amorem aliquorum bonorum, moderatur etiam ex conſequenti timorem contrariorum malorum. 22æ.q.123.4.2m
58 Actus exteriores ſunt illius uirtutis, cuius eſt mouere ad eos 22æ.q.32.1.a
59 Diuerſi actus eiuſdam bonitatis, pertinent ad eandem uirtutem, ſi autem ſint diuerſæ bonitatis, pertinent ad diuerſas, 22æ.q.58 2.a
60 Diuerſitas uirtutum eſt ex diuerſitate actuum quorũ eſt diuerſa ratio bonitatis, 22æ.q 58.2.a°q.181.2.3m
61 *Actus unius uirtutis, ut elicientis, poteſt attribui alteri uirtuti ut imperanti, 22æ.q.124.4.1m°22æ.q.32.2m°q.85.3.a°q.88.6.c°q.147.2.2m
62 Virtutes non ſunt æquales, ſed una uirtus eſt maior alia & in diuerſis ſpeciebus uirtutum & in eadem ſpecie: nõ quidem ſecundum ſe, ſed ex parte eiuſdem hominis in diuerſo tempore, uel ex parte diuerſorum hominum propter maiorem aſſuefactionem vel meliorem diſpoſitionem naturæ uel rationis, propter maius Donum gratiæ Dei, 12æ. q.66.1.0°2.a°quæſtio.73.2.3m.°.q.102.4.a.°.22æ.quæſtio. 5.4.0
63 Virtutes quæ ſimpliciter ordinant nos in bonum, ſunt ſimpliciter digniores uirtutibus retrahentib. nos à malo, 22æ. q.157 4.a
64 Quælibet uirtus tanto excellentior eſt quanto ad altius bonum ordinatur, 12æ.q.111.5.a°q.112.4.c°22æ.q.117.6.c.°q.136 2.c.
65 Omnes uirtutes in eodem. ſunt æquales ſecundum proportionem, quia æqualiter creſcunt, 12æ.q.65.1.1m° quæſtio. 73.2.3m.
66 Virtutes theologicæ ſunt cæteris uirtutibus nobiliores, 12æ. q.68.8.0°22æ.q.9.1.3m°q.19.9.4m°q.25.6.c°q.104.3.c°q. 117.6.c.°q.141.8°q.161.5.a
67 Virtutes theologicæ ſunt priores cæteris uirtutibus, 22æ.q.4 7.a°q.10.1.1m
68 Virtutes theologicæ ſunt cauſæ cæterarum uirtutum, 12æ.q. 65.5.c°22æ.q.161.4.1m.
69 Virtutes theologicæ habent ultimum finem pro obiecto alię autem uirtutes ſunt circa ea quæ ſunt ad finem, 22æ.q.1. 7.c°q.81.5.a
70 Virtutes theologicæ nõ ſunt uirtutes humanæ, ſed ſuper humanæ uel diuinæ. Et conueniunt homini prout per gratiã participat naturam diuinæ, 12æ.q.58.3.3m°q.61.1.2m.°q. 62.1.c.1m.°2.3.0
71 Virtutes habentes pro obiecto bonum ſpirituale. ſ. uirtutes theologicæ & uirtutes intellectuales, ſunt ſimpliciter nobiliores uirtutibus habentib pro obiectu bonum corporale, uel aliquid ei adiunctum, 22æ.q.156.2.a.
72 *Vna uirtus eſt prior alia ſecundum actus, licet ſimul infundantur omnes à Deo ſecundum habitus, 12æ.q.61.4.a°3a. q.85.6.c.
73 Virtutes naturales ſunt nobiliores uirtutib. acquiſitis, ſed ſunt minus nobiles uirtutib. infuſis, 12æ.q.63.2.3m.
74 Virtutes intellectuales, ſunt ſimpliciter nobiliores uirtutib. moralibus, propter nobilius obiectum, ſed eſt econuerſo ſecundum quid. ſ. ut uirtutes, & reſpectu actuum, 12æ.q.66 1.3m.°q.66.3.0.°q.68.7.8.c.22æ.quæſtio.23.6.1m.°quæſt. 161.5.c.
75 Virtutes intellectuales & morales, perficiunt intellectum & appetitum in ordine ad regulam & menſuram creatã, virtutes uero theologicæ, ad regulam & menſuram increatã. 12æ.q.62.2.1m°q.64.4.1m.
76 Virtutes morales ſunt permanentiores uirtutib. intellectualib. propter exercitium, ſed econuerſo propter obiectum, 12æ.q.53.1.3m°22æ.q 66.3.1m
77 Virtutes morales ſunt neceſſariores ad uitam humanam virtutib. intellectualibus, 12æ.q.66.3.1m.
78 Vna uirtus alteri virtuti non contrariatur, aut repugnat, ſed uitio, quia ſecundum Philoſophum, bonum nõ eſt bono contrarium, 22æ.q 101.4.c.
79 *Vitium non tantum opponitur uirtuti perfectæ, ſed etiam imperfectæ in genere uirtutis. ſ. habilitati naturali ad bonum, & diſpoſitioni ad uirtutem, 12æ.q.73.2.2m°quæſtio. 73.1.2m.
80 Omne uitium quod magis opponitur uirtuti, nominatur ex defectu uirtutis, 22æ.q.107.2.c.
81 Cum uirtus magis opponitur uni extremo uitiorum, quàm alteri, illud uitium magis oppoſitum nominatur

nomine

nomine paſſionum, ad quam refrenandam uirtus principaliter ordinatur. 12æ q.21.3.c.°.q.13.princip.

82 Vitia inquantum ſunt contra bonum rationis, contrariantur uirtuti. Inquantum autem ſunt cōtra inſtinctum diuinū, contrariantur donis. 12æ.q.68.1.2m.

83 Multa uitia opponuntur uni uirtuti dupliciter. ſ. ſecundum diuerſam habitudinem ad uirtutem, & ſecundum diuerſas circunſtantiarum corruptiones. 22æ. q. 10. 5 c.°. q.92. 1 c.°. 2.1m.

84 *Non oportet quod principale uitium, opponatur principali uirtuti. 12æ.q.84.4.1m.°.22æ.q.34.5.1m.°. q.118.7.1m.°.q.142.3.1m.°.q.192.6.2m.°.7.3m.

85 Multa uitia opponuntur ſecundum diuerſos actus, eidē uirtuti. 12æ q.29.4.3m.

86 Virtuti, ut ſic, opponitur uitium. Sed ut bonitati, opponitur malitia. Peccatum autem opponitur ei, ut operatiuę boni. 12æ.q.71.1.0.

87 Actus uitij poteſt eſſe cum habitu uirtutis, & econuerſo, niſi actus excludat cauſam habitus. 12æ.q.63.2.2m.°.q.71.4.0.° q.73.1.2m.°.q.77.2.3m.°.22æ.q.24.12.0.

88 Vitium directè opponitur uirtuti. Non autem peccatum, niſi ſecundum actum, ſed opponitur actui uirtuoſo. 12æ.quęſtio.71.4.0.

89 Directa oppoſitio uitiorum ad uirtutes, non attenditur ſecundum cauſas, quia contingit unum uitium oriri ex diuerſis cauſis. Sed attenditur ſecundum ſpeciem actus. 22æ.quæſtio.116.1.2m.°.quæſt.127.2.1m.° .quæſt.115.1.c.°.quęſtio.138.1.1m.

90 Nec etiam attenditur ſecundum effectus 22æ.q.127.2.2m.°.q.132.2.3m.°.q.133.3.c.

91 Habitus uirtutis & uitij corrumpuntur per iudicium rationis, uel in contrarium mouentis, uel ex ignorantia, uel paſſione, uel electione. 12æ.q.53.1.c.fi.

92 Diuerſitas finium diuerſificat uirtutes. 12æ.q.54.2.3m.

93 Virtutes theologicæ differunt ſpecie à uirtutibus moralibus, & intellectualibus. 12æ.q.62.1.0.

94 *Virtus infuſa, differt ſpecie à uirtute acquiſita dupliciter. ſ. ratione diuerſæ regulæ, & ratione diuerſi finis. 12æ.quęſtio 63.4.0.

95 Virtutes morales differunt ſubiecto à uirtutibus intellectualibus. Sed uirtutes theologicæ differunt obiecto ab utriſque. 12æ.q.58 2 0.°.q.62.2.0.

96 Obiectum uirtutum moralium & intellectualiū, eſt proportionatum naturæ hominis. Non autem obiectum uirtutū theologicarū, ſed eſt ſupra rationem & ſupra naturā. 12æ. q.58 3.3m.°.q.62.1 c.°.2.5.0.°.q.63. .0.

97 Homo ſecundū uirtutes morales, dicitur ſimpliciter bonus, non autem ſecundū uirtutes intellectuales. 12æ.q.56. 3.c.°. q.68.3.2m.°.22æ.q.25.7.5m.

98 Virtus ſumitur tripliciter. ſ. pro habitu, pro obiecto, & pro actu eius. 12æ.q.11.1.1m.

99 Virtus pro habitu diuiditur in diuerſa genera uirtutū analogicæ, quia bonum rationis non eſt in uirtutibus ſecūdum eundem ordinem. 12æ.q.61.1.1m.

100 Genus uirtutum triplex ſ. genus uirtutum theologicarum, intellectualium & moralium. 12æ.q.68.8.c.

101 Virtus humana ſufficienter diuiditur per uirtutes intellectuales & morales. 12æ.q.58.3.0.

102 Virtus dicitur dupliciter, ſcilicet ſimpliciter, id eſt quæ facit recte operari, ut uirtutes morales, & ſecundum quid, id eſt, quæ facit facultatem recte operādi ut uirtutes intellectuales. 12æ.quæſt.56 5.0.°. 3.c.° 3.4.c.°. quæſt.61. 1.c. °.quæſtio.66.3.c.

103 Partes quæ ſingulis uirtutibus aſſignantur, non ſunt partes integrales, ſed partes ſubiectiuæ, uel potentiales. 12æ.quæſtio.54.4.2m.

104 Virtus dicitur eſſe aliquorum dupliciter. ſ. ut obiectorum, & ut actuum. 12æ.q.57 1.2m.

105 Aliquid poteſt procedere ex radice uirtutum dupliciter. ſ. directè .i. actus eius, & indirectè. i. occaſionaliter. ſ. peccatū. 12æ.q.10.1.2m.

106 Aliquid impedit uirtutem dupliciter. ſ. uel quo ad communem ſtatum eius, ſcilicet iſtum peccatum, uel quo ad perfectum ſtatum, ſcilicet aliquid minus bonum. 22æ.quæſtio.153.1.1m.

107 Virtutes aliquas oportet eſſe theologicas, ad acquirendam beatitudinem ſupernaturalem. 12æ.q.62.1.0.°.2 3.c.

108 Virtutes theologicæ dicuntur, quia habent Deum pro obiecto, tantum à Deo infunduntur, & tantum per reuelationem Dei in ſacra ſcriptura traduntur. 12æ.q.63.1.c.°.22æ. quæſt.17.5.6.c.

109 Virtutes theologicæ ſunt, quibus mens humana Deo coniungitur. 12æ.q 61.8.c.°.q.104.5.c.°.q.151.2.c.

110 Virtutes theologicæ, habent idem pro obiecto & fine. ſ. Deū. 12æ.q.62.1.2.c.°. q.107.1.1m.°. 22æ.q.4.1.7.c.°.17.5 6.c.°. quæſt.19 0.2m.°.q.20.5.c.°.q.25. 6.c.°.q.81.5.0.°. q.161.4. 1m.°.5.c.

111 Virtutes theologicæ habent duplicem regulam ſeu menſuram, ſcilicet Deum, & capacitatem noſtram. 12æ.quæſtio. 64.4.c.

112 Virtutes theologicæ non ſunt uirtutes exemplares, quia nō dicuntur theologicæ, quod Deus eis ſit uirtuoſus, ſed nos ad Deum, & à Deo. 12æ.q.62.1.1m.

113 Virtutes theologicæ ſunt tantum tres. ſ. fides, ſpes, & charitas. 12æ.q.62.3.0.°.22æ.princ.°.q.17.6.0.

114 Virtutes theologicæ, ſecundum habitus ſunt ſimul, ſed ſecundum actus, uia generationis: fides eſt prima, ſpes ſecunda, & charitas tertia. Sed ordine perfectionis, eſt econuerſo. 12æ.q.62 4.0.°.22æ.q.1 .7.8.0.

115 Sapientia non eſt uirtus theologica, quia non eſt de Deo immediatè, & ſecundum quod in ſe eſt, ſicut fides, ſed eſt Deo per effectus eius. 12æ.q.62.2.2m.

116 Virtutes intellectuales, ſunt eorum per quæ homo fit beatus, uel ſicut uirtus actuum, & hoc dupliciter. ſ. meritoriè & inchoatiuè, uel ſicut uirtus obiectorum, non autem ſicut uirtus ſubiectorum, niſi forte effectiue. 12æ. quæſtio.57. 1.2m.

117 Virtutes intellectuales ſunt tantum tres ſpeculatiuæ, ſcilicet ſapientia, intellectus, & ſcientia, & duæ practicæ, ſcilicet prudentia, & ars. 12æ.q.57.2.0.°.q.68.7.c.°. 22æ.q.4.8.c.°. q 47.5.c.

118 Omnis uirtus intellectualis ſpeculatiua, eſt tantum circa neceſſaria, practica uero, eſt tantum circa contingentia. 12æ.quæſt.57.1 3m.°. quæſt.66.3. 3m.°. 22æ.quæſt.4.8.c.°. quæſt 47. 5.c.

119 Bonum uirtutis intellectualis, eſt uerum, ſpeculatiuæ quidē abſolute. practicæ uero ſecundum conformitatem ad appetitum rectum. 12æ.q.57.2.3m.°.q.64.3.c.

120 *Virtutes intellectuales non ſunt connexæ ad inuicem. 12æ. quæſt.65.1.5m.

121 Virtutes intellectuales ſpeculatiuæ, præferuntur uirtutibus intellectualibus actiuis. 12æ.q. 8.7.c.

122 Virtutes ſpeculatiuæ, non ex æquo diſtinguuntur ad inuicem, ſed ordine quodam, ſicut in totis potentialibus, quorum una pars eſt perfectior altera. 12æ.q.57.2.2m.

123 Virtutes morales poſſunt eſſe ſine uirtutibus intellectualibus, præter prudentiam & intellectum, & econuerſo, præter prudentiam. 12æ.q.58.4.5.0.

124 Nulla uirtus moralis eſt paſſio, quia paſſio eſt motus, & indifferens ad bonum & ad malum habens principium in appetitu, & terminum in ratione. Sed uirtus eſt econuerſo. 12æ.q.59.1 0.

125 Non omnis uirtus dicitur moralis, ſed tantum illa quæ eſt in ui appetitiua. 12æ.q.58.1.0.°.q.68.8.c.

126 Virtus moralis non eſt una tantum, ſed multæ ſecundum ſpeciem. 12æ.q 60.1.0.

127 Multę ſunt uirtutes morales circa operationes humanas, ſecundū diuerſas rationes debiti, quæ tamen omnes habent rationem iuſtitiæ 12æ.q.60.3.0.

128 Virtutes morales ſunt cōnexę. 12æ.q.65.1.0.°.2.c.q.66.2.c.°. q.68.5.3m.°.q.73.1.0.°.22æ.q.129.3.2m.°.q.114.1.1m.°.q.146 4.0.°.quæſt.147.2.1m.°.quæſt.152. .2m.°.q.171.4.c.°. 3a.q.85.6 c.

129 Finis cuiuslibet uirtutis moralis, eſt attingere medium in propria materia, quod determinatur ſecundum rectam rationem prudentiæ. 12æ.q 66.3.5m.

130 Habitus uirtutum moralium, cauſantur in potentiis appetitiuis, ſecundum quod mouentur à ratione. 12æ.q.51.2.c. 3m.°.3.c.°.q.53.1.c.fi.

131 Finis uirtutum moralium, eſt bonum humanum, ſcilicet eſſe ſecundum rationem. Ideo oportet fines earum in ratione præexiſtere. 22æ.quæſt.47.6.c.°.q.123.11.3m.°. quęſtio.136.1.5.c.

132 Omnis uirtus moralis eſt circa delectationes & triſtitias cōſecutiue, non autem obiectiue. 12æ.q.59.4.1m. °.q.60.2.c.°. 22æ.q.58.9. 1m.

133 Omnis uirtus moralis * habet aliquas operationes bonas, quarum eſt productiua, & aliquas paſſiones ſimiliter, ut delectationem, uel triſtitiam, quæ ſunt paſſiones. Tamen oportet alias uirtutes eſſe circa operationes, & alias circa paſſiones. 12æ.q.60.1 0.

134 Virtus moralis poteſt eſſe cum paſſione & triſtitia. & ſine paſſione. Nec quælibet eſt circa paſſiones. 1a.q.95.2.3m.°.12æ. q.95.0.°.22æ.q.58.9.0.

135 Multæ

135 Multæ uirtutes morales ſunt circa paſſiones. Tamen eadē uirtus poteſt eſſe circa multas paſſiones, propter contrarietatem, uel propter eandem rationem repugnanti rationi. 12æ.q.60.4.0.°.8.c.
136 Virtutes morales circa paſſiones ſunt undecim, ſecundum Ariſtotelem. ſ. fortitudo, temperantia, liberalitas, magnificentia, magnanimitas, philotimia, manſuetudo, amicitia, ueritas, eutrapelia, & iuſtitia. Sed ſunt duodecim cū iuſtitia quæ eſt circa operationes. 12æ.q.61.c.6.
137 Eadem uirtus moralis, ſ. temperantia, eſt circa omnes paſſiones concupiſcibilis, quia ſe conſequuntur, & ordinantur ad idem. Non autem circa paſſiones iraſcibilis. 12æ. q.60.4.0.
138 Eadem eſt uirtus moralis, circa contrarias paſſiones. 12æ.q. 60.4.c.2m.
139 Vbi in actibus humanis eſt ſpecialis rō bonitatis, oportet eē ſpecialem uirtutem. 22æ.q.109.2.c.°.q.114.1.c.°.q.137.1. c.°.q.149.1.c prin.°.3a.q.85.2.c.
140 Vbicunque eſt aliquis actus hoīs bonus, oportet quod reſpōdeat alicui uirtuti humanæ. 22æ.q̄.17.1.c.°.q.81.2.c.°.q̄. 104.2.c.°.q.109.1.c.°.3a.q.85.1.2.c.
141 Inter uirtutes morales, tanto aliqua uirtus eſt potior, quanto magis aliquid contemnit, ut Deo inhæreat. 12æ.q.61.5. c.°.q.104.3.c.
142 Virtutes morales manent poſt hanc uitam in beatis, quo ad ſuum formale. ſ. quo ad ordinem rationis, non autē quo ad ſuum materiale. ſ. quo ad inclinationem appetitus ad paſſiones, uel ad operationes huius uitæ. 12æ.q.67.1.0.°.2. c.3m.°.4.1m.°.q.68.6.c.°.22æ.q.52.3.2.°.q.136.1.1m.°q. 181.4.1m.
143 Omnes uirtutes morales reducuntur ad quatuor uirtutes cardinales. 22æ. prolo.fi.
144 Et dicuntur uirtutes cardinales principales, quia ſunt circa potiſſimam in materia uirtutum. Cardinales uero dr̄, q̄a ſunt fundamenta aliarum uirtutum. Et ſunt uirtutes generales uirtualiter. 22æ.q.129.5.c.°.q.154.c.°.q.157.2.c.°. q.141.7.c.°.q.143.c.°.q.160.1.c.
145 Solæ uirtutes morales & prudentia, dr̄ uirtutes cardinales & principales, non autē intellectuales, nec theologicæ. 12æ.q.61.1.0.°.q.66.4.c.
146 Et ſunt tantum quatuor. ſ. prudentia, iuſtitia, fortitudo, & temperantia. 12æ.q.61.2.3.0.°.q.66.4.c.°.22æ.prin.°.q. 123.11.0.°.q.141.7.0.
147 Et capiuntur dupliciter, ſcilicet ut quatuor conditiones cuiuſlibet uirtutis, ſ. diſcretio, rectitudo, firmitas, & modus, & ut determinantur ad principales materias. Primo modo, ſunt uirtutes generales: ſecundo uero modo ſunt uirtutes ſpeciales, & realiter diſtinctæ. 12æ.q.61.2.3.4.0.°.q.65.1.c. °.q.66.2.c.°.22æ.q.58.8.2m.°.q.123.5.2.11.c.°.q̄.189.1.c. principio.
148 Et ſunt quadruplices. ſ. exemplares politicæ, purgatoriæ, & purgati animi. 12æ.q.61.5.0.
149 Solæ uirtutes infuſæ, ſunt perfectæ, & ſimpliciter uirtutes. 12æ.q.65.2.c.°.22æ.q.23.7.c.
150 Virtus acquiſita diſponit ad naturam humanam, ſed uirtutes infuſæ diſponunt hominem altiori modo, ad altiorē finem & ad altiorem naturam, ſ. ad naturam diuinā participatam. 12æ.q.110.3.c.°.22æ.q.23.7.c.
151 Virtutes infuſæ augentur per actionem Dei, acquiſitæ uero per actus noſtros, qui etiam diſponunt ad augmentum infuſarum. 12æ.q.92.1.1m.
152 Virtutes acquiſitæ ſicut perficiunt hominem ad ambulandum ſecūdum quod congruit homini naturali lūini, ſic uirtutes infuſæ perficiunt hominem, ſecundum quod cōgruit lumini gratiæ. 12æ.q.110.3.c.
153 Virtutes infuſæ, non auferunt contrarias diſpoſitiones, ſicut uirtutes acquiſitæ, ideo patiuntur difficultatem in operando, non autem uirtutes acquiſitæ. 12æ.q.65.5.2m.°.3m °.3a.q.89.1.c.
154 Virtutes infuſæ auferuntur per quodlibet unum ſolum peccatum mortale, non autem uirtutes acquiſitæ. 12æ.q.63.2. 2m.°.q.65.3.c.°.q.71.4.c.°.q.73.1.2m.°.22æ.q̄.24.1.2.c.°. q.133.1.2m.
155 Quilibet actus diſponit ad generationem uirtutis acquiſitæ, ſed non complet eam, niſi ultimus actus perfectior aliis, agens in uirtute omnium actuum præcedētium. 22æ. q.24.6.2m.
156 Finis uirtutis acquiſitæ, eſt bonum ciuile, ad quod dirigit, finis uero uirtutis infuſæ, eſt beatitudo cœleſtis. 12æ. quaſ. 63.4.c.
157 Virtus acquiſita diminui poteſt per ceſſationem actus eius, non autem uirtus infuſa, quia uirtus acquiſita depēdet ab actu ſuo, non autem uirtus infuſa. 22æ.q.24.10.0.
158 Virtutes morales acquiſitæ, non manent poſt hanc uitā, nec uirtutes infuſæ, quo ad actus circa propriam materiā, ſed tantum quoad actus circa finem. 12æ.q.182.4.2m.
159 Virtus naturalis eſt determinata ad unum uirtus autē rationalis, ſe habet ad multa. 22æ.q.49.4.1m.°.q.50.2.c.°.q. 55.2.c.5m
160 Virtutes naturales agunt ex neceſſitate. Ideo peccatum non poteſt eſſe in actibus earum, ſi ſint uirtutes integræ. Non autem uirtutes animæ agunt ex neceſſitate. 22æ.q̄. 71.4.c.3m.
161 Quælibet uirtus completa: uel uirtus inſtrialis, eſt complete in omnibus ſimul concurrentibus ad unam actionē, ſed eſt in ſingulis incomplete. 1a.q.76.2.c.
¶ Vis.°. Secundum iura, uim ui repellere licet, cum moderamine inculpatæ tutelæ. 22æ.q.67.7.c.
1 ¶ Viſio.°. Nomen uiſionis extenditur ad ſignificandum omnem cognitionem ſenſuum & intellectus, propter dignitatem uiſus, & certitudinem eius. 1a.q.67.1.c.°.12æ.q.67.5. 5m.°.22æ.q.177.2.1m.
2 Videri dicuntur, quæ per ſe mouent intellectum, uel uiſum, id ſui cognitionem. 22æ.q.1.4.5.c.
3 Viſio triplex. ſ. corporalis, imaginaria, & intellectualis, quarum quælibet poteſt eſſe ſupernaturalis. 1a.q̄.93.6.4m.°. 22æ.q.174.1.3m.°.q.175.3.4m.
4 Viſio corporalis & intellectualis triplex. ſ. per eſſentiam, per ſimilitudinem acceptam à re immediate, & per ſpeculum. 1a.q.16.3.c.
5 Principium uiſionis intellectualis triplex, ſ. lumen naturale, lumen habituale, & primum intelligibile, per quod homo intelligit alia. 22æ.q.15.1.c.
6 In uiſione corporali & imaginaria, eſt quædā trinitas, & imperfecta, ſicut in uiſione intellectuali, quia deficit conſubſtantialitas, & coæternitas. 1a.q.93.6.4m.
7 Ad uiſionem ſenſibilem & intellectualem duo requiruntur ſ. uiſus, & unio eius, cum uiſibili. 1a.q.12.2.c.
8 Viſio intellectualis, eſt excellentior uiſione corporali & imaginaria ſola, non autem cum uiſione intellectuali. 3a.q̄. 30.3.1m
9 Occupatio exterior facit minus uidere in ſpeculabilibus, & clarius in agibilibus, propter experientiam & attentionē. 12æ.q.40.5.1m.°.22æ.q.181.2.2m
1 Viſus habitus per generationem naturalem, & uiſus cæci illuminati per miraculum, ſunt eiuſdem ſpeciei: ideo nō poſſēt eſſe ſimul in eodē oculo, ſicut duo accidentia, uel duæ formæ eiuſdem rationis, non poſſunt eſſe ſimul in eodem ſubiecto 1a.q.94.3.1m.°.12æ.q.63.4.3m.
2 Vtimur pertinentibus ad uiſum in intellectualibus, quia uiſus ſpiritualior & ſubtilior eſt exteris ſenſibus rōne obiecti, & ratione immutationis. 1a.q.67.1.c.
3 Senſibilia communia percipiuntur præcipue per tactum, & plus per uiſum. 3a.q.5.6.4m.
1 ¶ Vita.°. Hoc nomen uita, ſumitur ab apparentia exterius, ſ. à mouere ſe, ſed imponitur ad ſignificandum naturam cui hoc conuenit. 1a.q.18.2.c.
2 Vita quandoque pro eſſentia rei ponitur, ut Auguſtinus dicit. 1a.q.54.1.2m.
3 Vita primo manifeſtatur per hoc, quod aliquid mouet ſe: ideo omne mouens ſe quocunque motu, uiuit proprie, & nihil aliud, niſi metaphorice. 1a.q.18.1.0.°.2.3.c.°.22æ.°. 179.1.c.
4 Vita manifeſtatur duplici opere. ſ. cognitione & motu. 1a.q. 85.1.c.
5 Vita non ſe habet ad uiuere, ſicut eſſentia ad eſſe: ſed ſicut curſus ad currere, quorum unum ſignificat actum in abſtracto, & aliud in concreto: unde non ſequitur, ſi uiuere ſit eſſe, quod uita ſit eſſentia: licet quandoque uita pro eſſentia ponatur, ſecundum quod Aug. dicit, quod memoria & intelligentia & uoluntas ſunt una uita, & ſic non accipitur à Philoſopho, cum dicit, quod actio intellectus eſt uita. 1a.q.54.1.2m.°.22æ.q.179.1.1m.
6 Vita ſiue uiuere poteſt accipi tripliciter, ſ. pro eſſe uiuentis, pro operatione uitali, & pro principio directiuo actiū ſeu operationum uitalium. 1a. quæſtio. 18.2.c.1m.°.4.4m.°. q.54.1.2m.°.12æ.quæſt.3.2.1m.°.q.56.1.1m.°.22æ. quæſt. 19.7.c.
7 In Deo eſt perfectiſſime & maxime uita. 1a.q.18.3.0
8 Vita Dei eſt eſſentia eius. 1a.q.18.4.1m
9 Deus eſt ſuum uiuere, ideo non habet principium uiuendi. 1a.q.18.3.2m.
10 Viuere Dei, eſt ſuum intelligere. 1a.q.18.3.c.2m.°.4.c.
11 Omnia creata, ſunt uita in Deo quia quicquid eſt in Deo ut intel-

intellectum, eſt ipſum uiuere Dei, & uita eius. 1ª.quæſt. 18.4.o.
21 Deus eſt uita animæ effectiue, & immediate gratia, ſed anima eſt uita corporis formaliter & immediate. 12æ.q.110.1.2m.°.22æ.q.23.2.2m.
13 Quæ ſecundum nullum tempus ſunt, poſſunt dici eſſe uita in Deo, ſecundum quod uiuere nominat intelligere tantum, non autem ut nominat principium operationis. 1ª.q.18.4.2m.
14 Mala non ſunt uita in Deo, quia non ſunt ab eo creata, nec conſeruata, nec habent rõnem propriam in Deo: cognoſcuntur enim à Deo per rationem bonorum. 1ª.q 18.4.4m
15 Vita rerum attribuitur ſpiritui ſancto, inquantũ res mouentur à Deo: ſed uita rerum appropriatur uerbò, inquãtum ſunt in Deo, ut cognitæ ab eo. 1ª.q.18.4.b
16 Chriſtus non debuit eligere uitam ſolitariam, ſed conuerſari familiariter cum hominibus, vt duceret publicè, liberaret, & attraheret eos. 22æ.quæſt.35.6.5m.°.3ª.q.40.1.o.°2.c.3m
17 Chriſtus non uixit ſemper in publico, ſed quãque ſolitarius, propter exemplum, quietem, & orationem, & ut uitaret fauorem & oſtentationem. 3ª.q.40.1.3m.
18 Chriſtus elegit uitam actiuam, non quidem corporalem, ſed ſpiritualem. ſ. doctrinæ & prædicationis, quia eſt optima. 3ª.q.40.1.2m, °.2.3m.
19 Chriſtus non debuit ducere uitam auſteram, ſed conformẽ aliis in cibo & potu. 3ª.q.40.2.o. °.q.41.3.1m.
20 Vita naturalis, pertinet ad ſubſtantiam hominis: ideo non ſuſcipit magis & minus. 12æ.q.112.4.3m.
21 Vita uniuſcuiuſque hominis, eſt id in quo maxime hõ delectatur, & cui maxime intendit. 2ª.q.18.2.2m.°.22æ.q.81.1.5m.°.q.179.1.c.
22 Vita hominis duplex, ſcilicet corporalis & mentalis: ſecundum uitam ſecundam, eſt nobis communicatio cum Deo & angelis, hic quidem imperfectè, ſed in patria perfectè, non autem ſecundum primam. 1ª.q.95.1.1m.°.22æ.quæſ. 23.1.1m.
23 Vita hominis triplex. ſ. practica, ſpeculatiua, & uoluptuoſa: prima propria eſt humana, ſecũda angelica, ſed tertia beſtialis. 12æ.q.3.2.1m.°.22æ.q.179.2.1m.°.3m.
24 Vita abſtinentium in ſolitudine, & uita communis in communi conuerſatione, approbantur exemplo Chriſti, & Ioãnis baptiſtæ. 3ª.q.40.1.1m.
25 Vita in uniuerſali, non diuiditur per uitam actiuam & contemplatiuam, ſed tantum uita hominis. 22æ.quæſt.179.1.2m.°.2.c.
26 Vita igitur hominis, ſufficienter diuiditur per uitam actiuã & contemplatiuam. 22æ.q.79.o.
27 Vita actiua, eſt tantum in hac uita. 1ª.q.20.4.3m.°.22æ.q.67 1.2m.°.q.68.6.3m.°.22æ.q 85.4.o.
28 Vita actiua conſiſtit in omnibus agibilibus, ſed principaliter in iis quæ ad alterum ſunt, ſicut in optimo agibili, ſ. in actibus iuſtitiæ. 22æ.q.181.1.1m.
29 Omnes actus uirtutum moralium, pertinent eſſentialiter ad uitam actiuam, etiam actus prudentiæ. 22æ.q.180.2.c.°.q.181.1.2.o.
30 Cognitio practica agibilium, pertinet eſſentialiter ad vitam practicam, non autẽ cognitio factibilium; ſed cognitio ſpeculatiua æternorum, præexigitur ad uitam practicam, tanquam cauſa, non autem eſſentialiter. 22æ.q.181.2.o.
31 Vita actiua duplex, ſcilicet interior & exterior, prima adiuuat uitam contemplatiuam, non autem ſecunda, ſed impedit eam. 22æ.q.182.3.o.
32 Vita actiua diſponit ad uitam contemplatiuam, quã nullus poteſt aſſequi perfectè, niſi prius ſit perfectus in uita actiua. 22æ q.181.1.3m.°.q.182.1.2m.°.4.c.
33 Vita contemplatiua directius & immediatius eſt ad dilectionem Dei, quàm proximi, ſed uita actiua eſt econuerſo. 22æ.q.182 c.°.q.188.2.c.
34 In uita contemplatiua, homo conuenit cum Deo & angelis, ſed in uita actiua cum animalibus, licet imperfectè. 12æ.q.3.5.c.
35 Vita contemplatiua habet Deum familiariorẽ, ſed uita actiua eſt fructuoſior: ideò prima ſignificatur per Ioãnẽ, pp hoc p̃dilectum à Chro, ſecunda uero per Petrum. 1ª.q.20.4.3m
36 ° Vita contemplatiua ſecundum ſuum genus, eſt ſimpliciter nobilior, & maioris meriti, & prior, q̃ uita actiua. 12æ.qõ. 57.1.c.° 22æ. q.152.2.4.c.°.qõ.153.2.1m.°.q.182.2.o.°.qõ. 188 5.o.°.3ª.q.40.1.2m.
37 ° Opus actiuæ uitæ duplex. ſ. ſpirituale, ut prædicare & docere: & op° corporale, ut recipere hoſpites, & ſeruire infirmis: primum eſt melius quam ſint opera uitæ contemplatiuæ, non autem ſecundum. 22æ.q.188.6.c.°.3ª.q.40.1.2m
38 Vita actiua in præſenti, durabilior eſt quam uita contemplatiua, ex defectu noſtro, non autem ſecundum ſe. 22æ.q. 181.4.3m.
39 Ambæ poſſunt eſſe ſimul in eodem. 22æ.q.182.1.1m.°.3m.
40 Quidam ſunt aptiores ad uitam actiuam, quàm ad uitã contemplatiuam, quidam autem econuerſo. 12æ.q.182.4.3m.
41 Prædicatores & prælati, debent eſſe perfecti in uita actiua & contemplatiua. 22æ.q.182.1.1m.
42 Vita ſpeculatiua eſt ſupra hominem. 12æ.q.51.1.c.°.q.188.8.5m
43 ° Vita contemplatiua eſt tantum in intellectu. 22æ.q.180.1.o. °.2.1m.°.7.1m.
44 Vita contemplatiua principaliter conſiſtit in contemplatione diuinæ ueritatis, ſed diſpoſitiuè conſiſtit in contemplatione cuiuſlibet ueritatis. 22æ.q.180.4.o.°.7.c.°.q.181.4.2m °.q.182.2.c.
45 Vita contemplatiua habet unum actum principalem. ſ. contemplationem ueritatis, in quo maximè perficitur ueritatis contemplatio, & habet multos actus ſecundario. 22æ.q. 180.3.4.c.
46 Ad eam quatuor pertinent. ſ. uirtutes morales aliqui actus, contemplatio effectuum Dei, & Dei contemplatio. 22æ.qõ. 180.4.c.
47 Et eſt diuturna dupliciter, ſcilicet ſecundum ſe, i. rõne obiecti. ſ. Dei, & quia caret contrario, & quo ad nos, quia eſt in intellectu, & ſine labore. 1ª.quæſt.20.4.3m.°.22æ.qõ.180. 8.o.
1 ¶ Vitium uniuſcuiuſque rei vř eſſe, quod non ſit diſpoſita ſecundum quod conuenit ſuæ naturæ. 12æ.q.71.1.2.c.
2 Vitium eſt habitus aut affectio animi, in tota uita inconſtãs, & à ſeipſa diſſentiens, ſecundum Tullium. 12æ.q.71.1.3m.
3 Vitium in tantum eſt contra naturam hominis, inquantum eſt contra ordinem rationis. 12æ.q.71.2.c.fi.
4 In plus ſe habet uitium, quam ægrotatio uel morbus, tam in anima quã in corpore: ſicut & uirtus, in plus ſe habet quã ſanitas: & ideo uirtuti conuenientius opponitur uitium, q̃ ægrotatio uel morbus: & uitium poteſt eſſe ſine eis, & non econuerſo. 12æ.q.71.1.3.fi.°.2.c.prin.
5 A uitio, nomen uituperationis detractum creditur, ſecũdum Auguſtinum. 12æ.q.71.2.c.
6 Vitia ſumunt ſpeciem à fine proximo, genus autẽ & cauſam, à fine remoto. 22æ.q.11.1.2m.°.q.11.1.3.3m.
7 Non eſt contra rationem uitij capitalis, quod unum capitale oriatur ex altero, quia inuidia manifeſtè oritur ex uana gloria. 22æ.q.36.4.1m.°.q.118.7.3m.°.quæſt.132.4.1m.°.qõ.153.4.2m.
8 Non oportet filias alicuius uitij capitalis, eſſe eiuſdem generis cum eo. 22æ.q.118 8.1m.°.q.1 3.5.2m.
9 Vitia oppoſita uirtutibus theologicis, non reducuntur ad uitia capitalia, ſicut nec uirtutes theologicæ ad uirtutes cardinales. 22æ.q.10.1 2m.
10 Vitia carnalia in tantum magis extinguunt iudicium quantum longius abducunt à ratione. 22æ.q.43.6.3m.
1 ¶ Vituperatio creditur habere nomen à uitio, ſecũdum Auguſtinum, quia de hoc, quælibet res uituperatur. 12æ.q.71.2.c.
2 Vituperium debetur ſoli culpę, ſed reſpicit quemcunque defectum, ſecundum opinionem humanam. 22æ.q.44.2.o.°.4.c.
3 Virtuoſi contemnunt uituperiũ, ſed imperfecti uerecundantur. 22æ.q.144.2.1m.°.4.3m.
1 Viuere, ſumitur dupliciter. i. pro eſſe uiuentis, & pro operatione eius. 1ª.q.18.2.c.1m.°.q.54.1.2m.°.12æ.q.3.2.1m.°.q.56 2 1m.°.22æ.q.19.7.c.
2 Viuere dicitur eſſe uiuentis, quia per hoc quod habet eſſe per ſuam formam, tali modo operatur. 22æ.quæſt.179.1.1m.
¶ Viuificare effectiuè, eſt perfectionis ſimpliciter, idò conuenit Deo, non autem uiuificare formaliter. 1ª.q.51 1.3m.°.3ª.q.2.5.2m.°.q. .3.2m.°.q.50.2.2m.°.2.d.8.1.4m.
1 Viuum ſiue animatum, eſt ſuperius ad hominẽ & ad animal. 3ª.q.50.4.b
2 Viuum non eſt prædicatum accidentale, ſed eſſentiale. 1ª.q. 18 2.c.°.3ª.q.50.5.c.
1 Vltimum rei duplex. ſ. in re, & extra rem. 12æ.q.2.7 8m.
2 Vltimum dř tripliciter. ſ. ſimpliciter, in genere, & in ſpecie. 12æ.q.1.1.2m.b.°.q.2.7.3m.°.q.3.5.3m.°.q.5 8.c.
¶ Vmbræ, & pictuiæ, & ſomnia, dñt eſſe falſæ, inquantum nõ ſubſunt res, quarum habẽt ſimilitudinem. 1ª.q.17.c.2m.fi.
1 ¶ Vnctio. °. Oportet qd mã ſacramenti extremæ unctionis, ſit conſecrata triplici ratione. ſ. quia efficacia ſacramentorũ à Chriſtu deſcendit, propter plenitudinem gratiæ, quæ

confertur,& ex hoc quod efficitur eiuſ corporalis,ſ.ſanatio corporalis,nõ cauſatur ex materia naturali proprietate: & hęc conſecratio fit ab epiſcopo tantum. 3ª.q.72.3.c.
2 Effectus principalis eius,eſt remiſſio peccatorum,quo ad reliquias, ſed conſequenter quo ad culpam mortalem uel uenialem ſi inueniat,nec recipiens ponat obicem. 3ª.quæſt. 65.1.c.
3 In ultima unctione infunditur gratia,quæ effectum ſacramento præbet. 3ª.q.37.3.c.
4 Et remittit peccatum quo ad maculam, per gratiam quam infundit,& quo ad reatum pœnæ, fortificãdo ſubiectum, & quo ad reliquias,l. quo ad debilitatem mentis,non autẽ diſpoſitiones & habitus cauſatos ex actibus peccatorum. 3ª q.65 1.c.
5 In extrema unctione confertur perfecta ſanitas ſpiritualis. 3ª.q.84.1.1^{m}.
6 Hoc ſacramentum immediate diſponit hominem ad gloriã: ideo non debuit figurari per aliquod ſacramentum ueteris legis:niſi remote.per omnes curationes eius. 12æ.q.102. 5.3^{m}.°.3ª.q.65.1.4^{m}.
7 Vnctio baptizatorum in uertice, ſignificat eminentiã dignitatis tripliciter.ſ.regalis,ſacerdotalis,& collatæ. 3ª.q6.72. 11.3^{m}.
8 °Vnctio chriſmatis,non propter digniorem partem capitis, ſed propter potiorem effectum,epiſcopis reſeruatur. 3ª.q. 72.11.3^{m}.ſi.
9 ° Vnctio chriſmatis qua ſignatur baptizatus in ſummitate capitis per ſacerdotem,per epm autem frontem,ut in priori unctione ſignificetur ſuper ipſum ſpiritusſancti deſcenſio, ad habitationem Deo conſecrandam, in ſecunda quoque ut eiuſdem ſpiritusſancti,ſeptiformis gratia. °cum omni plenitudine ſanctitatis & ſcientiæ,& uirtutis,uenire in hominem declaretur. 3ª.q.72.11.3^{m}.
10 ¶Vnigenitus eſt Chriſtus,quia ſolus eſt naturalis filius:ſed & primogenitus quia ſunt alij filij Dei,ſed adoptiui. 1ª.q6. 33.3.c.2^{m}.°.q.41.3.c.
1 ¶Vnio triplex.ſ.ex integris & perfectis,ex tranſmutatis, & ex imperfectis.3ª.q.2.1.c.
2 Vnio animæ & corporis, eſt de ratione hominis. 3ª q.30.4.c
3 Prima unio hominis ad Deum,eſt per fidem,ſpem, & charitatem. 12æ.q.68.4.3^{m}.°.4^{m}.
4 Vnio hæc eſt aliquid creatum.ſ. relatio exiſtẽs in natura humana realiter in Deo autem ſecundum rõnem tantũ quia prout eſt in Deo non eſt aliquid ſecundum rem, ſed ſecũdum rationem tantum. 3ª.q.2.7.0.°.8.c.
5 Vnio uerbi Dei,facta eſt in perſona diuina,& non in natura, contra Euthicetem. 3ª.q 2.1.2.0.°.6.c.°.12. 1^{m} °.q.3.1.c.°. q.9.2.1^{m}.°.q.13.1 c.°.q.18.1.c.°.q.6.12.c.°.q. 50.2.0.°. q6. 53.1.2^{m}.
6 Hæc unio facta eſt in ſuppoſito,ſeu in hypoſtaſi. 3ª.q.2.3.0. °.6.c.°.q.16.1.c.
7 Natura humana non eſt unita uerbo accidentaliter. 3ª.q6. 2.1.c.
8 Anima & corpus in Chriſto uniuntur. 3ª.q.2.5.0.°.q.16.1.c
9 Natura diuina unita eſt non ſolum animæ, ſed etiã corpori Chriſti. 3ª.q.2.10.2^{m}.
10 Hæc unio eſt maxima ex parte eius in quo facta eſt,non autem ex parte unitorum. 3ª.q. 2.9.0.
11 °.Vnio quo põt dici naturalis Chriſto ex ipſa natiuitate,non autem ex principijs naturæ humanæ in ipſo. 3ª.q6.2.12.c. & ad argumenta.°.q.7.13.2^{m}.°.q.34.3.2^{m}.
1 ¶Vnitas.°.Quælibet res eſt una,per eſſentiam ſuam. 1ª.q6.6. 3.1^{m}.°.q.11.4.3^{m}.°.q.76.7.c.
2 Subſtantia habet per ſe unitatem uel multitudinẽ,ſicut & eſſe,non autem accidentia,ſed habẽt a ſubiecto. 1°.q.39.3.c.
3 Vbicunque non eſt unitas ſpeciei,ibi non eſt unitas numeralis: niſi idem ſuppoſitum ſubſiſtat in duabus naturis. ſ. in Chriſto. 3ª.q.50.5.2^{m}.
4 Ex multis fit unum tripliciter.ſ. ordine tantum,ordine & cõpoſitione & per commixtionem. 3ª.q.2.1.c.
5 Vnum dicitur dupliciter. ſ.unũ quod eſt principium numeri,& unum quod conuertitur cum ente. 1ª.q.11.1.0.°.2.c.° q.30.3.0.
6 Vnum numero dicitur dupliciter.ſ unum unitate naturæ,& unum unitate perſonæ. 3ª.q.3.6.1^{m}.°.7.2^{m}.
7 Vnum numero dicitur tripliciter.ſ. primo indiuiſibile in potentia,uel ſecundum quantitatem,uel ſecundum eſſentiã, uel ſecundum utrunque. Secundo indiuiſibile in actu & in potentia,cum ſitu,ut pũctus. Tertio,nihil importans niſi indiuiſionem.ſ.unitas quæ eſt principiũ numeri, quæ tamen inhæret alij.ſ.ſuo ſubiecto. 1ª.q.11.1.5^{m}.
8 Vnũ numero dicitur tripliciter.ſ.uel indiuiſibile actu & potentia,uel actu tantum, uel unum perfectione. 3ª.quæſt. 73.2.c.
9 Quod conuenit multis, non conuenit eis ſecundum unam naturam communem,niſi ſit uniuocum & poſitiuum. 1ª. q.63.1.c.
10 Vnum quantum ad illud quod ponit, conſtituit multitudinem,ſed quantum ad negationem quam addit ſupra ens, opponitur ei priuatiuè 1ª.q.11.2.2.
11 Multum abſolute ſumptum,opponitur uni,ſed ut importat exceſſum,opponitur pauco. 1ª.q.11.2.3^{m}.
12 Vnum,ponitur in diffinitione multitudinis,non autẽ econuerſo. 1ª.q.11.2.4^{m}.°.q.85.8.2^{m}.
13 Vnum,non remouet multitudinem,ſed diuiſionẽ. Nec multitudo remouet unitatem,ſed indiuiſionem eorũ ex quibus conſtat. 1ª.q.30.3.3^{m}.
14 Multitudo non poteſt immediate procedere ab uno ſimplici. 1ª.q.77.6.1^{m}.
15 Aliqua poſſunt eſſe unum & multa diuerſimode, non autẽ eodem modo,quia opponuntur. 1ª.q.11.1.2^{m}.°.2.1^{m}. °. 12æ.q.17.4.0.
16 Vnum quod eſt principium numeri,opponitur multitudini relatiuè,ut menſura menſurato,non autẽ unum quod cõuertitur cum ente,ſed opponitur priuatiuè. 1ª.q.11.2.c.
17 Deus eſt unus. 1ª.q.11.3.0.°.q.103.3.0.
18 Deus eſt maxime unus. 1ª.q.11.1.0.°.q.28.3.c.°.q.30.1.2^{m}.°. q.39.3.c.
19 ° Deum eſſe unum, poteſt ratione demonſtrari,& põt fide teneri. 1ª.q.2.2.0.
20 Deus eſt unus per ſuã eſſentiã,& eſt ſua unitas. 1ª.q.103.3.0
21 Deus eſt unus ſecundum quod unum conuertitur cũ ente, non autem ſecundum quod unum eſt principium numeri. 1ª.q.11.3.2^{m}.°.q.30.3.2^{m}.
22 Vnitas diuinæ perſonæ eſt maior unitate quæ eſt principiũ numeri,quia eſt per ſe ſubſiſtens,completa,& habens in ſe quicquid pertinet ad rationem unitatis. 1ª.q6.11.4.2^{m}.°. 9ª.q.29.2^{m}.
23 Vnitas diuinæ perſonæ,eſt maior unitate naturæ & perſonæ in nobis,& unitate animæ & corporis. 3ª.q.2.9.3^{m}.
24 Pater & filius in diuinis ſunt unum non autem unus. 1ª.q. 31.2.4^{m}.
25 In patre & filio non eſt diſcrepans,ſed una diuinitas, ut dicit Ambroſius. 1ª.q.31.2.c.
26 Omnia entia ſunt unum propter patrem tripliciter, ſ. quia in patre primo unitas inuenitur, & ratio principij quaſi primi,& ab eius unitate eſt, quod una natura in omnibus propagetur. Et omnia entia ſunt æqualia propter filiũ tripliciter,ſ.quia æqualitas eſt in filio inquantum filius, inquantum uerbum,& inquantum eſt imago. Et omnia entia ſunt connexa propter ſpiritum ſanctum tripliciter, ſ. qui a procedit ut amor,amor autem eſt connexio duorũ: quæ connexio requirit tria,ſ.duo connexa, & unum connectens. 1ª.q.39.8.c.
1 ¶Vniuerſale triplex.ſ.uniuerſale in re.l. natura cõis in particularibus,uniuerſale poſt rem.i.abſtractum ab eis, & uniuerſale ante rem,i. formæ uniuerſales rerum in mentibus angelorum. 1ª.q.55.3.1^{m}.°.3^{m}.
2 Vniuerſale ſumitur dupliciter, ſcilicet pro natura rei cum intentione uniuerſalitatis, & pro natura ut eſt in particularibus. Primo modo uniuerſale eſt poſterius, ſed ſecundo modo, uniuerſalius eſt prius minus uniuerſali, uia generationis, & temporis, ſed eſt econuerſo ordine perfectionis,& intentionis naturæ. 1ª.q.85.3.1^{m}.°.12æ.q. 29.6.c.
3 Vniuerſale quo ad naturam, eſt in ſingularibus ſed quo ad intentionem uniuerſalitatis eſt in intellectu. 1ª.q.85.2.2^{m} °.12æ.q.20.6.c.
4 Vniuerſale pro natura eſt principium formale eſſendi & cognoſcendi ſingularia,ſed uniuerſale pro intẽtione uniuerſalitatis,eſt principiũ cognoſcendi tantum. 1ª.q.85.5.4^{m}.
5 Cognitio uniuerſalis duplex,ſ.ex parte obiecti,& ex parte medij. 1ª.q.55.3.2^{m}.
6 Vniuerſale dicitur eſſe ſemper,& ubique, uel ſecondũ dnecẽſa eſſe,uel negatiuè,quia non eſt determinãs ſibi locũ, nec tempus. 1ª.q.8.4.1^{m}.°.2^{m}.°.q.6.7.2^{m}.
7 Vniuerſalius continet plura in potentia,& pauciora in actu, quàm minus uniuerſale. 1ª.q.85.3.2^{m}.
8 °Vniuerſale eſt commune multis,ſecundum rem. 1ª.q6.13. 9.c.
¶Vniuerſum. °. Totum uniuerſum eſt unum, unitate ordinis, ſecundum quod inferiora reguntur per ſuperiora. 1ª.q.103.3.0.
¶ ° Vocatio, dicit auxilium Dei monentis interius & excitantis

citautis mentem ad deſerendum peccatum. Ideo non eſt tamiſſiu peccatorum, nec iuſtificatio, ſed cauſa eius 12æ.q.113.1.3m.

5 Voluntarium importat quod motus & actus ſit à propria inclinatione, id eſt, quod agere ſit à principio intrinſeco, & propter finem 1ª.q.105.4.c.°.12æ.quæſt.6.1.o.°.2.c.°.q.71.5.2m.

2 Ad rationem eius requiritur aliqua cognitio finis.12æ.q.6.2.c.°.3.3m.°.5.c.°.7.3m.°.8.c.

3 Voluntarium dicitur quod procedit à voluntate uel directe. ſcilicet à voluntate agente, vel indirecte, ſcilicet à noluntate non agente.12æ.quæſtione 6.2.o.°.7.3m.°. quæſtione 77.7.c.

4 Voluntarium dicitur, quod eſt ſecundum inclinationem voluntatis. Et hoc dupliciter, ſcilicet ad agendum, & patiendum.1ª.q.82.1.2.°.12æ.q.6.5.2m.

5 Aliquid eſt voluntarium dupliciter.ſ.ſecundum ſe, & ſecundum cauſam ſuam.12æ.q.77.7.c.°.22æ.q.46.2.2m.°.q.64.8.2.°.q.79.3.3m.

6 Principium intrinſecum actus voluntarij, ſcilicet vis cognoſcitiua & appetitiua, eſt principium primum: non quidẽ primum ſimpliciter. ſed primum in genere motus appetitiui, licet moueatur appetitus hominis ab aliquo exteriori. ſecundum alias ſpecies motus.1ª.q.105.4.2m.°.3m.°.12æ.q.6.1m.°.q.9.4.1m.

7 Voluntarium poteſt eſſe ſine actu exteriori & interiori, & aliquando eſt cum actu interiori, ſine actu exteriori.12æ.q.6.3.o.°.q.71.5.2m.

8 In non habentib. vſum rationis, non eſt uoluntarium, nec inuoluntarium. 12æ.q.6.7.3m.q.10.3.c.

9 Voluntarium ſecundum rationem perfectam, ſoli naturæ rationali conuenit, brutis autem conuenit ſecundum rationem imperfectam 12æ.q. .1.o.

10 Voluntarium eſt maxime in actibus hominis, quia maxime cognoſcit finem ſui operis, & mouet ſe.12æ.quæſt.6.1.o.

1 Voluntas eſt appetitus rationalis.1ª.quæſt.78.1.3m.°.q.80.1.o.°.q.81.1.c.°.q.87.4.c.°.12æ.quæſt.6.principio.°.2.1m.°.quæſt.8.1.c.°.quæſt.26.1.c.°.quæſt.46.4.1m.°.quæſtione 56.5.1m.°.quæſt.59.4 c.°.22æ.quæſt.24.1.c.°.q.27.1.1.c.°.q.58.4.1m.

2 Voluntas eſt media inter rationem & concupiſcibile, & mouetur ab vtraque.ſ.à ratione in continente, & à concupiſcibili, in inconnnente.22æ.q.155.3.2m.

3 °Voluntas eſt rationalis per participationem.12æ.quæſt.56.6.2m.°.quæſt.59.4.2m.°.q.61.2.c.ſi.°.2m.°.22æ.quæſtione 58.4.3.

4 Voluntas humana poteſt aliquid velle ex iudicio rationis, non ſequendo paſſionem appetitus ſenſiui. 1ª.q.111.2.3m.°.q.115.2.1m.°.q.115.4.c.ſi.°.12æ.q.10.3.o.

5 Voluntas antecedens & ſecundum quid, potius eſt uelleitas, quàm abſoluta voluntas.1ª.q.19.6.1m.ſi.

6 Voluntas duplex.ſ.voluntas vt natura, & uoluntas ut voluntas.i.voluntas deliberata.1ª.q.83.4.o.

7 Voluntas ut natura, & uoluntas deliberata, non differunt eſſentialiter ſecundum potentias, ſed ut conſequuntur cognitionem naturalem, & cognitionem per inquiſitionem, 1ª.q.83.4.o.°.3ª.q.18.3.c.1m.

8 Voluntas ut uoluntas, eſt ad vtrumlibet, ſed voluntas ut natura, vult aliquid naturaliter & determinatè.1ª.q.41.2.c.°.12æ.q.10.1.o.

9 Voluntas hominis duplex ſcilicet uoluntas naturalis qua appetit bonum ſecundum ſe homini inquantum eſt homo, & voluntas deliberata, ſcilicet de bono propter aliud 1ª.quæſtione 41.2.3m.°.3ª.quæſtione.18.1.3m.°.3.o.°.4.5 c.q.21.3.c.

10 Voluntas triplex, ſcilicet accedens, concomitans, & antecedens.12æ.q.5.7.c.

11 Regula voluntatis humanæ duplex, ſcilicet una propinqua & homogenea, id eſt, ipſa humana ratio, alia uero remota & heterogenea, id eſt, prima regula, ſcilicet lex æterna, quæ eſt quaſi ratio Dei.12æ.q.21.1.c.°.q.71.6.c.

12 Aliquid eſſe, uel aliquid fieri voluntate, contingit dupliciter.ſ.vel uoluntate concomitante, uel uoluntate ut principio 1ª.q.41.2.c.

13 Aliquis vult aliquid tripliciter.ſ. appetitu naturali, °ſicut omnes homines volunt eſſe & viuere. Alio modo per electionem ex aliqua præmeditatione. Alio modo non per ſe, ſed per accidens, ſicut eũ velle ſanari dicimus, q comedit nociua: & uelle ſanari eũ q medicinã acceperit.12æ.q.30 1.c.

14 Aliquid poteſt eſſe uolitum nunc & non prius dupliciter.ſ. vel quia incipit eſſe bonum vel quia incipit eſſe cognitũ.
1ª.q.19.7.c.

13 Obiectũ volũtatis eſt bonũ.1ª.q.48 5.c.°.q.51.2.c.°.q.105.4.c.°.q.106.2.5.°.12æ.q.1.6.c.°.q.5.8.c.°.q.8.1.c.°.2.c.°.q.9.2.c.°.q.10.2.c.°.q.20.1.c.°.q.60.1.1m.

16 Obiectum voluntatis eſt bonum vniuerſale. 1ª.q.59.4.c.°.q.80.2.2m.q.82.4.c.1m.°.12æ.q.105.4.c.°.12æ.q.1.2.3m.°.q.27.8.c.°.q.9.1.c.3m.°.3.6.c.°.q.10.1.c.3m.°.22æ.q.24.1.c.°.q.25.2.c.°.3ª.q.193.c.

17 Obiectum voluntatis eſt bonum apprehenſum. 1ª.q.80.2.c.1m.°.q.82.3.2m.°.4.c.°.12æ.q.8 1.o.°.q.11.5.2m.°.q.19.1.3.°.3.o.°.5.10.c.°.q.20.1.1m.°.q.27.2.o.°.q 76.1.3m.°.22æ.q.47.c.°.q.7.1.2.°.2.1m.°.q.8.4.c.°.q.82.3.c.

18 Bonum & finis eſt obiectum voluntatis. 12æ.q.1.1.c.°.2.3m.°.3.c.°.q.5.4.3m.°.q.11.1.6.°.22æ.q.4 1.3.c.

19 Voluntas poteſt velle aliquid in ordine, ad aliud, quia fertur in ſuum obiectum conſequenter, ad apprehenſionem rationis.22æ.q.58.4.2m.

20 Finis eſt obiectum voluntati,.1ª.q.48.1.2m.°.q.1.1.2m.°.7.4.c.°.q.9.3.c.°.q.58.6.7.c.°.q.19.2.1m.°.q.10.1.c.°.q.72.1.1m.°.3.c.°.q.73.6.c.°.22æ.q.8.8.c.°.q.23.7.c.°.q.110.1.c.°.q.122,2.c.°.q.10 1.c.

21 Bonum in communi, vltimus finis, & omne naturale volẽti, eſt volitum naturaliter.12æ.q.10.1.o.°.22æ.q.34.1.c.

22 Cuiuslibet voluntatis volitum eſt duplex, ſcilicet principale, id eſt finis, & ſecundarium, id eſt, ea quæ ſunt ad finẽ. Sed volitum principale eſt cauſa finalis volũtatis diſtincte realiter ab eo, non aliter niſi ſecundum modum ſignificãdi, non autem volitum ſecundarium.12æ.q.8.2.3.o.

23 Bonum & malum ſunt obiectum voluntatis. Primum quidem ad proſequendum ſecundum autem ad fugiendum. 1ª.q.20.1.c.°.12æ.q.8.8.1m.°.q.74.2.2m.

24 °Qui vult bonum propter indebitum finem, vult bonum ſub ratione mali.12æ.q.19.7.2m.°.3m.

25 Voluntas tendit tantum in bonum exiſtens, vel in bonum apparens, & ſic tendit in non ens ſub ratione.1ª.q.19.9.c.°.q.82.2.1m.°.12æ.q.6.4.4m.°.q.8.1.o.°.q.10.4.1m.°.q.19.1.1m.°.q.27.1.1m.°.q.29.4.c.°.3m.°.q.74.1.1m.°.q.77.2.c.°.q.70.1.c.

26 Operatio voluntatis, ſcilicet uelle, nihil aliud eſt, niſi inclinatio volentis, in obiectum voluntatis, 1ª.q.82.2, c.°.q.87.4.c.°.q.105.4.2.°.q.106.2.c.°.q.111.2.c.°.12æ.q.6.4.c.

27 Voluntas pro facto reputatur, 1ª.q.64.2.3m.°.12æ.q.20.4.c.°.3ª.q.68.1.2m.ſi.

28 Sufficit bona voluntas, ubi deeſt facultas, quia laus virtutis, in voluntate conſiſtit, non autem in poteſtate. Et ideo deficere ab æqualitate, quæ eſt medium iuſtitiæ, propter defectum poteſtatis, non diminuit laudem virtutis, ſi non fuerit defectus ex parte voluntatis. Et etiã in baptiſmo apud Deum voluntas pro facto reputatur, ei qui non habet tempus operandi, 22æ.q.81.6.1m.°.q.106.3.5m.°.q.107.1.2m.°.3ª.q.68.2.3m.ſi.

29 Omne illud cuius principium eſt voluntas, quantum in ſe eſt poteſt eſſe & non eſſe, & poteſt eſſe tale vel tale, & poteſt eſſe tunc vel nunc, 1ª.q.41.2.c.

30 Actus voluntatis eſt ad bonum, proſequendo illud, ſed eſt ad malum fugiendo tantum. Primus dicitur volontas, ſecundus vero dicitur noluntas, 12æ.q.8.1.1m.°.2m.

31 Bonitas & malitia actus voluntatis, dependet ex obiecto tantum, ex ratione, & ex lege æterna. 12æ. quæſt.19.o.°.q.21.1.o.

33 Actus voluntatis diſcordans à ratione recta, uel a ratione errante, val concordans cum ratione errante, eſt malus, 12æ.q.9.5.6.o.

34 Voluntas poteſt moueri dupliciter, ſcilicet ab exteriori, id eſt, ab obiecto, vel à repreſentante illud, & ab intrinſeco, id eſt vel à ſe uel à cauſante eam, 1ª.q.105.4 o.° q.111.2.c.°.12æ.q.9.4.o.°.q.80.c.

35 Aliquid mouet voluntatem ex parte obiecti tripliciter.ſ.ipſum obiectum, proponens vel offerens obiectum voluntati, & perſuadens rationi, 12æ.q.80.1.c.

36 Voluntas mouetur ab appetitu ſenſitiuo ex parte obiecti, quod videtur conuenire uel diſconuenire ſecundum diſpoſitionem hominis per paſſiones.12æ.q.9.2.6.5.c.11.q.30.c.q.75 2.2.°.q.77.1.o.

37 Oportet quod voluntas moueatur ab aliquo exteriori dupliciter, ſ.ab obiecto, & quo ad exercitium primi actus eius. 12æ.q.9 4 o.°.q.17.5.2m.°.q.103.8.1m.

38 Nec mouetur neceſſario ab aliquo obiecto, quo ad exercitium actus, ſed quo ad determinationem actus, mouetur ab aliquo obiecto, non autem ab omni obiecto, nec à poſſeſſione, nec à Deo, ſed tantum ab vltimo fine 1ª.q.82.2.2.o.°.12æ.q.10.0 °.q.80.1.c.

39 Voluntas mouetur à ſe, quia inquantum vult finem, eſt in actu ſed reſpectu eorum quæ ſunt ad finem,eſt in potentia.12æ.q.9.3.0.*.4.c.*.q.17.6.1m.*.q.74.1. 3m.*.22æ.q.82.1.3m.

40 Voluntas diſtinguitur contra naturam,ſicut una cauſa contra aliam,licet habeat modum naturæ,inquantum fundatur in natura,12æ.q.10.1.1m.*.q.41.1.1m.

41 Voluntas hominis,nec à natura,nec ex neceſſitate, mouetur ab appetitu inferiori.12æ.q.10 3.b.

42 Voluntas non eſt determinata ad vnum ſicut natura , quia voluntas ſequitur formam vniuerſalem , natura vero ſequitur formam particularem,1a.q.41.2.c.*. 12æ. q. 10.1. 3m.*.q.13.1 c.* q.50 3.3m.

43 Voluntas determinatur ad vnum , per conſilium rationis, non autem neceſſario per aliquod agẽs extrinſecum. 12æ. q.30.2.3m.ſi.

44 Voluntas dicta per eſſentiam, eſt in ratione dicta per eſſentiam,ſed voluntas participatiue ſumpta,eſt in ratione per participationem,3a.q.18.2.c.1m.

45 Voluntas aliam à Deo cogi non poteſt, & ſi poſſit, ab illo de neceſſitate mutari,operando in illa ſicut in natura, 12æ.q.6.4.1m.*.q 9.6.c.*.q.104.0.

46 *Voluntas à nulla creatura cogi poteſt,neque neceſſario moueri.12æ.q.6.4 c.

47 *Paſſiones animi non poſſunt cogere voluntatem , licet aliter moueant inclinando affectum,12æ.quæſt.6 7.c. 2m.*.q.9.2.0.

1 ¶Vomitus poteſt ſine culpa procurari,de conſilio medicinæ, in remedium languoris,22æ.q 148.6.2m.*.q.150.2.3m.

2 Multum comedere vel bibere propter uomitum , ſecundum conſilium medicinæ,non eſt peccatum,licet ebrietas non excuſaretur a peccato,22æ.q.150.2.3m.

3 Vomitus per ebrietatem vel uelocitatem,eſt uitioſus,non autem ſi contingat infirmitatis cauſa,3a.q.8 6.7m.

1 ¶Votum dicitur à voluntate, quaſi à primo mouente rationem,ad promittendum.22æ.q 88.1.2m.

2 ¶Vouere eſt actus latriæ,ſeu actus religionis,licet actus aliarum virtutum ſint materia eius, 22æ.quæſt.88.3.0.*..c.2m.*.q.189.2.c.

3 Votum eſt promiſſio Deo facta * de meliori bono , quod uidelicet non cadit ſub neceſſitate abſoluta , neque ſub neceſſitate finis , ſed de actibus virtutum , qui Deo placere noſcuntur,22æ.q.88.1.0.*.2.4.c.*.3.c.1m.q.1.12.c.*.quęſt.193.c.

4 Votum eſt teſtificatio quædam promiſſionis ſpontaneæ, quę debet fieri Deo,de iis quæ Dei ſunt,22æ.quæſt.88.1.c. ſi.*.q.183.3.c.

5 Ad votum tria de neceſſitate requiruntur.ſ.deliberatio,propoſitum, & promiſſio,in qua promiſſione perficitur ratio voti,ſed quandoque ſuperadditur pronunciatio oris , & teſtimonium aliorum,ad quandam confirmationem voti,22æ.q.88.1.0.

6 Votum fit ſoli Deo,licet de eo quod aliquãdo fit ſanctis,22æ.q.88.5.3m.

7 Sub voto non cadunt peccata,nec indifferentia,nec neceſſaria abſolute nec propter finem, niſi ut uoluntaria,ſed uotum debet ſemper fieri, de meliori bono , 22æ.q.88.2.0.*.10.c.

8 Expedit vouere,quia uotum firmat voluntatem in bono,nec tamẽ libertatẽ diminuit,nec eſt periculoſum de ſe, ſed eſt culpa mutantis voluntatem, ſed aſſimilat beatis, 22æ.q.88.4.0.

9 Homo eſt ſic liber,quod poteſt aliqua vouere & facere,etiam contra præceptum Papæ,21æ.q.88.12.2m.

10 Vouere nunquam conuenit Chriſto,quia Deus erat , & habebat voluntatem firmatam, ut comprehenſor , 22æ.q.88.4.3m.

11 Votum ſingulare duplex,ſ votum ſimplex, & uotum ſolenne:primum eſt promiſſio ſola,ſecundum uero eſt promiſſio,& datio,22æ.q.189.2.1m.*.3.c.

12 Votum ſolennizatur dupliciter tantum.ſ.per ſuſceptionem ordinis ſacri,& per profeſſionem certæ regulæ,22æ. q.88.7.0.*.9.c.

13 Votum ſimplex impedit matrimonium contrahendum,ſed non dirimit contractum . non tamen poteſt petere debitũ ſine diſpenſatione eccleſiæ auctoritate apoſtolica. votũ vero ſolenne facit utrumq; 22æ.q.88.7.b.*.q.189.8.3m.

14 Opus ex voto,eſt laudabilius,& magis meritoriũ,q̃ opus ſine voto,22æ.q 88.6.0 *.q.189.2.c.*.3a.q.28.4.c.

15 Opus ex voto,diſplicens, cum uoluntate implendi illud , eſt magis meritorium, quàm opus placens ſine uoto , cæteris paribus,22æ.q.88.6,2m.

16 *Virtus uoti,eſt obligatio eius quæ eſt maior in uoto ſolẽni, quàm in uoto ſimplici, & quo ad Deum,& quo ad homines,22æ.q.88.7.1m.

17 Votum obligat ſecundum intentionem uouentis.ſ. ad reddendum ſtatim,uel ad certum tempus, uel cum conditione,22æ.q.88.5.3m.*.q.189.3.2m.*.4.c.

18 Obſeruare uotum , eſt de lege naturali,durante obligatione eius,quæ ceſſat uel ex ſe, uel auctoritate ſuperioris, in iis quæ in dubium vertuntur diſpenſantis uel commutantis, 22æ.q.88.10.2m.*. 2.2m.

19 Omne uotum rite factum,obligat:ideo tranſgrediens illud , peccat mortaliter,22æ.q 88.3.0.*.q.189.3.c.

20 Perdens virginitatem q̃ vouerat,tenet facere qđ pôt.ſ. tenet continere,& pœnitere,ſi perdidit ex culpa ſua:& ſimiliter in aliis.22æ.q.79.3.2m.*.q.88.3.2m.

21 Nullus poteſt ſe ex uoto firmiter obligare, ad id quod eſt in poteſtate alterius tantum.22æ.q.88.8.0.*.9.c.2m.*.quæſt.189.5.0.

22 Non habentes uſum rationis,ut amẽtes,& pueri ante annos pubertatis non poſſunt uouere,22æ.q.88.9.c *.q. 189.5.c.

23 Puer ante uſum rationis , non poteſt ſe obligare ad aliquid ex uoto:quo uſu rationis habito,poteſt ſe obligare,ſed omne uotum eius etiam uotum religionis ante annos pubertatis,id eſt, ante annos quatuordecim in puero , uel ante annos duodecim in puella, poteſt irritari à parentibus & à tutorib.non autem poſt annos pubertatis , 22æ.q.88.8.2m.*.q.189. 5.c.

24 Filius etiam poſt annos pubertatis non poteſt aliquid nouere, quo ad res domeſticas ſine conſenſu patris. 22æ. q.88 8.2m.

25 Vouens illud quod non eſt in poteſtate ſua,non peccat quia in eius uoto intelligitur debita conditio ſcilicet ſi ſuis ſuperioribus placuerit, uel ſi non contradicant: qua cõditione extante,tenetur implere uotum,22æ.q.88.8.1m.*.4m.*.9.b.*.2m.*.q.189.3.*m.

26 Fractio uoti ,eſt quædam infidelitatis ſpecies, & ad fidelitatẽ pertinet ſeruare promiſſa 22æ q.88 3.c.

27 Omne votum temporale factum in ſeculo , etiam uotũ crucis in ſubſidium terræ ſanctæ, ſoluitur per ingreſſum religionis,ſine alia diſpenſatione , quia uotum religionis includit omnia vota,ratione perpetuitatis & obedientiæ,nec ſingularitas conuenit ei,& onus religionis ſufficit , & eſt quodammodo magis ampliatio uoti,quàm uoti commutatio,22æ.q.88 12.1m.*.q.183.8.2m.*.q.189.3.3m. *.7.c.

28 Si quis uouendo, prius cogitauit de religione communiter, & poſt elegit unã,tenetur ſimpliciter ad religionem, ideo ſi non poteſt recipi in religione à ſe electa , tenetur aliam quærere,ſi autem econuerſo,intelligitur ſi uelint , 22æ.q.88.3.2m.*.q.189.3.2m.

29 *Nullum votum religioſi eſt firmum,niſi de conſenſu prælati,quia nullum tempus eſt , in quo prælatus non poſſit eũ in aliis occupare,22æ.q 88.8.3m.

30 In uotis poteſt diſpenſari, inquantum in aliquo caſu , illud quod cadit ſub uoto, eſt ſimpliciter malum,uel inutile,uel impeditiuum maioris boni,non autem inquantum illud eſt de iure naturali uel diuino,22æ.q.88.10 0.

31 Diſpenſatio uoti eſt,cum abſolute determinatur , non eſſe ſeruandum , commutatio autem uoti eſt, cum pro eo aliquid aliud imponitur,22æ.q.88.10.0.c.

32 Votum poteſt ex cauſa rationabili commutari in aliud melius,uel in aliud minus periculoſum , ſicut & diſpenſari . 22.q.88.10.c.ſi.*.1m.

33 In utroque autem requiritur auctoritas eccleſiæ, in perſona Dei.22æ.q.88.2.3m.*.12.0.

34 Votum uergens in periculum perſonæ,dẽt frangi ſecure, ſi diſpenſatio non poſſit haberi,22æ.q.88.2.3m.*.12.2m.

35 Vota de reb.uanis,& inutilib.nõ dẽnt diſpenſari,nec ſeruari ſed dẽut deridert,ſicut uota de nõ pectinare capiti in tali vel tali die, q̃a talia uota mulierũ , ſunt magis ſortilegia q̃ uota,& ſunt reliquiæ q̃da idolatriæ, ſecundũ q̃ ſeruabãtur dies & menſes:& peccant talia uouentes,q̃a cũ infidelib. et nec noĩa debemus habere cõia,ſ'dm Hier.22æ.q.88.2.3m.

36 Papa habet plenariam poteſtatem diſpenſandi in omnib.uotis diſpenſabilibus,alii uero prælati particulariter,ſecundum q̃ Papa concedit eis,22æ.q.88.12.3m.

37 Solus Papa poteſt diſpenſare in uotis perpetuis, ut in uoto continentiæ & religionis , & in uoto crucis in ſubſidium terræ ſanctæ,& in uoto peregrinationis ad transfretandũ ad terrã ſanctam,alii uero prælati poſſunt diſpenſare in aliis uotis,niſi Papa diſpenſationem ſibi reſeruet, ſicut in voto terræ ſanctæ,& ſimilib.22æ.q.88 12.3m.*q.184.6.c.ſi *.q.183.4.c.ſi.*.q.189.7.c.

38 Si præla-

38 Si prælatus diſpenſat ſine apparenti cauſa in uotis, diſpenſano prælati non excuſat vouentem in manifeſtu à culpa, ſicut ſi prælatus diſpenſaret cum aliquo, ſuper uoto de ingreſſu religionis, nulla apparenti cauſa obſtāte, 22æ. q. 88. 12. 2m.

39 Si cauſa diſpenſandi in uoto, ſit apparens, uel dubia, poteſt ſtari iudicio prælati diſpenſantis vel commutantis uotū, non autem iudicio proprio, quia ipſe vouens non gerit vicem Dei, niſi forte in caſu, in quo id quod vouit, eſſet manifeſte illicitum, vel non poſſet opportune ad ſuperiorem recurrere. 22æ. q. 88. 12. 2m.

40 In voto continentiæ, non eſt diſpenſandum propter periculum mortis corporalis, quia bonum continentiæ etiā ſine voto eſt multo melius, quàm ſalus corporis, & per alia remedia prouideri poteſt. 22æ. q. 88. 11. 3m.

41 In voto continentiæ & religionis, per profeſſionem ſolennizato, etiam, Papa non poteſt diſpenſare, licet quidam iuriſtæ ignoranter contrarium dicant, quia periculis humanis obuiandum eſt per humana & non per diuina, 22æ. q. 88. 11. c. °. q. 186. 8. 3m. °. q. 189. 8. 5m.

42 Simplex votum etſi dirimat matrimonium contrahendū, contractum tamen nullatenus tollit Suppl. q. 53. 1. c.

43 Votum ſolemne ex ſui natura, non modo contrahendū ſed & contractum matrimonium tollit, cum per illud homo ſui corporis poteſtatem amiſerit, Deo ſe ad perpetuam cōtinentiam dedicando. Suppl. q. 53. 2. c.

1 ¶ Vox ſuper Chriſtum in baptiſmo, transfiguratione, & oratione, fuit effectiua à tota trinitate, ſed repreſentatiua appropriatur patri. 3a. q. 39. 8. 2m.

2 Anima poteſt formare voces corporales, quia vnitur corpori, non autem angelus, 1a. q. 51. 3. 4m.

3 Voces non ſignificant ſpecies intelligibiles, ſed ſignificant ea quæ ſibi format intellectus ad iudicandum de reb. exterioribus, 1a. q. 85. 2. 3m.

1 ¶ Vſura in euangelio metaphorice accipitur ſcilicet pro ſuperexcellentia bonorum ſpiritualium, quam exigit Deus volens vt in bonis acceptis ab eo ſemper proficiamus, quod eſt ad vtilitatem noſtram, & non eius 22æ. quæſt. 78. 1. 2m.

2 Vſura eſt pretium pecuniæ mutuatæ, vel cuiuſcunque rei, cuius vſus eſt conſumptio: vel deſtructio eius, 22æ. quæſt. 78. 1. c.

3 Accipere pretium pro principali vſu pecuniæ, qui eſt diſtractio eius, eſt uſura, non autem pro ſecundario vſu eius. ſ. ad oſtentationem, vel in pignus, ſed in vſu uaſorum, eſt e conuerſo, 22æ. q. 78. 1. 3m.

4 Vſura ſecundum ſe eſt iniuſta, contra legem naturæ, & peccatum mortale, quia idem bis vēditur, uel venditur id quod non eſt 22æ. q. 78. 1. c.

5 Theologi conſiderantes iuſti & iniuſti rationes, ſubtilius exponentes nomina hæc deſignantia, large extendunt huius nominis ſignificationē, ad incrementa quæ proueniūt ex vſu omnium rerum, per ſimilem vſum & rationem, & nō tantum pecuniæ. 22æ. q. 78. 1. 2. c.

6 Significat primo nomen vſuræ incrementum quod parit pecunia ex uſu ſuo, ſecundario autem etiam ſignificat ſuperabundantiam quam parit quælibet res ex uſu ſuo, ſimiliter vſu pecuniæ. 22æ. q. 78. 1. c.

7 Quod ab extraneis iudæi vſuram acciperent non fuit eis cōceſſum quaſi licitum, ſed permiſſum, ad maius malum vitandum. 12æ. q. 105. 3. 2m. °. 22æ. q. 78. 1.

8 Mutuans poteſt exigere recompenſationem eorum tantum, quæ pecunia non menſurantur, puta beneuolentiam, & amorem eius cui mutuauit, vel aliquid huiuſmodi, 22æ. q. 78. 2. c.

9 Et poteſt deducere in pactum recompenſationem damni per quod ſubtrahitur ſibi aliquid quod debet habere, hoc enim non eſt vendere uſum pecuniæ, ſed damnum uitare, & poteſt eſſe, quòd accipiens mutuum, maius damnum euitet, dans incurret, unde accipiens mutuum, cum ſua vtilitate damnum alterius recompenſat, 22æ. q. 78. 2. 1m. °. 3. c.

10 Recompenſationem vero damni quod conſideratur in hoc quòd de pecunia non lucratur, non poteſt in pactum deducere, quia non debet vendere id quod nondum habet & poteſt impediri multipliciter in habendo, 22æ. q. 78. 2. 1m.

11 Nec quicquid de pecunia uſuraria aliquis lucratus fuerit, quia id quod de tali re eſt acquiſitum, non eſt fructus huiuſmodi rei, ſed humanæ induſtriæ, niſi forte per detentionem talis rei alter ſit damnificatus amittendo aliquid de bonis ſuis, tunc enim lucrans tenetur ad recompenſationem nocumenti. 22æ. q. 78. 3. c.

12 Et tenetur mutuans computare in ſortem, uſum uenalē pignoris. 22æ. q. 78. 6. 6m.

13 Sed non poteſt deducere in pactum, ut ſibi remutuetur, ſed poteſt recipere mutuum ſine obligatione. 22æ. quæſtione. 78. 2. 4m.

14 Et poteſt accipere munera gratis oblata, non autem cum pacto tacito uel expreſſo. 22æ. q. 78. 2. c.

15 Quicunque ergo mutuo ratione mutui ſperat lucrum, peccat uſuræ uitio, ſecundum auctoritatem euangelij, ſed nō ſic qui ex mutuo uitat damnum, ut ſi forte per detentionē talis rei mutuatæ alter ſit damnificatus amittēdo aliquid de bonis ſuis, tunc enim tenetur ad recompenſationē nocumenti ſicut & tenens pecuniā ultra terminū tenetur reſtituere, non quidem totum lucrum poſſibile, ſed ſecundū æſtimationē penſatis periculis, laboribus, & expenſis. 22æ. q. 62. 4. 1m. °. 2m. °. q. 78. 1. 5m. °. 2. 1m. °. 3. c.

16 Quia mutuū debet fieri gratis, & ſine ſpe lucri, quando cūque in mutuo, uel ex mutuo, intenditur ſpes lucri; tunc nō caret uitio uſuræ: ſed ſic non eſt in emptione & uenditione, niſi habeat rationem mutui ſi enim aliquis carius uelit vēdere res ſuas, quàm ſit iuſtum pretium, ut de pecunia ſoluēda emptorem expectet, manifeſte uſura committitur, quia huiuſmodi expectatio pretij ſoluendi, habet rationē mutui: unde quicquid ultra iuſtum pretium, pro huiuſmodi expectatione exigitur, eſt quaſi pretium mutui, quod pertinet ad rationem uſuræ, ſimiliter etiamſi aliquis emptor velit rem emere uilius quàm ſit iuſtum pretium, eo quod pecuniā an ſoluit, quàm poſſit ei res tradi, ē peccatum uſuræ, quia etiam iſta anticipatio ſolutionis pecuniæ, habet mutui rationem, cuius quoddam pretium eſt, quod diminuitur de iuſto pretio rei emptæ, ſi uero aliquis de iuſto pretio uelit diminuere, ut pecuniā prius habeat, non peccat peccato uſuræ. 22æ. q. 78. 2. 7m.

17 Poteſt autem excludi ſpes lucri ab intentione dantis mutuo modo prædicto dupliciter. ſ. uel quando dans mutuo, paratus eſt omni tempore accipere rē mutuatā, & ante illud tēpus determinatum, quo res uerisſimiliter debent eſſe cariores: & hoc modo ſpes lucri, etſi per accidens intendatur, nō tamen per ſe, quia non tollit rationem gratuiti à mutuo, vel quando dans mutuo, etiam tempus illud determinanit in quo uerisſimiliter, res plus ualituræ erant, propter ſolā dāni uitationem, tunc enim damnum uitat quando neceſſitati propriæ conſulens, intendit cōſeruare res ſuas ſibi magis neceſſarias ad uſum uitæ, quas ſi tunc non haberet, oporteret eas alibi emere, & ſic reportaret damnum de gratia mutui facta proximo: & ſic intendens, in mutuando excuſatur ab omni uitio uſuræ, 22æ. q. 62. 4. 1m. °. 2m.

18 In ſcriptura ſacra quantum ad legem veterem, cōdemnātur dantes pecuniam ad uſuram, & ideo contra legem diuinā accipiunt uſuræ, unde accipere uſuras ab alienis, non erat ſecundum intentionem legis, ſed ex quadam permiſſione, propter prauitatem Iudæorum ad auaritiam, & ut magis pacifice ſe haberent ad extraneos, à quib. lucrabantur, 12æ. q. 105. 3. 3m. °. 22æ. q. 78. 1. c.

19 Eſt etiam vſura contra legem naturæ, quia in hoc finis conueniens ſecundum naturam actus humanæ uitæ, corrumpitur: huic enim actui, qui eſt mutuum dare, conueniens finis oſtenditur naturaliter. ſ. finis communis ſocietatis, & fraternæ charitatis, in ſubueniendo proximorum neceſſitatibus & ideo gratis fieri debet naturaliter, quare quicunque huiuſmodi actus ſit propter ſpem alicuius cōmodi uel lucri, tunc ab eo tollitur finis, qui naturaliter cōpetit ei, & ſit contra naturam, quæ a iuri naturali repugnat, idō non tantum ſit iniuſtum contra legem diuinam, ſed etiā contra ius naturale. 22æ. q. 78. 1. c.

20 Secundum theologiam uſura condemnatur tanquam peccatum mortale, & graue, & æterna morte dignum. 22æ. q. 78. 1. c.

21 Leges verò humanæ, aliquādo conſiderant iuſtitiā, prout eſt conſeruatiua pacis exterioris inter homines, & ideo leges tales non puniunt niſi quod hanc pacem deſtruit, aliquando etiam prout magis illuſtrantur lumine fidei, & iuris diuini, conſiderant etiam iuſtitiam ueram & interiorem, & ſic etiam leges canonicæ prohibent & puniunt uſuras. 22æ. q. 67. ar. 1. 1m.

22 Ius poſitiuū tñ permittit uſuras, non quidē ut iuſtas, ſed ne communitas patiatur multas incōmoditates propter uſurā. n. retinentur multæ hæreditates, & uitantur damna quam plurima, propter quod etiam leges humanæ eam permittūt, & nō puniunt, ſicut puniunt & prohibent furta & rapinā, Iuſtinianus tñ imperator ſanctas ſanctificationes ſiue leges,

ſubiecit eccleſiaſticis inſtitutis, ſed præcipue in vſuris & matrimonio, in quib. tota ciuilis verſatur. 12^{a}.q.96.6.c.°. 22^{a}.q.78 1.4^{m}.

23 *Quia omnis ſuper abundantia vſurarũ, eſt tanquã res aliena ipſi vſurario iniuſte poſſidenti, ſequitur q ſit propria alterius qui ipſa re priuatus eſt & deſtitutus, ſed hoc eſt iuſtũ ſecundũ omnia iura, qđ omnis res deſtituta, id eſt, qua quis iniuſte deſtitutus & priuatus eſt contra iuſtitiam, reſtituat. Reſtitutio enim ſemper reſpicit deſtitutionem, & ideo ſecũdum omnem iuſtitiam naturalem, vſuræ reſtituendæ ſunt, ſed forte diceret quod illa deſtitutio facta ſit voluntarie ideſt quia accipiens mutuum, voluntarie vĩ dare vſurã ... tanti, & etiam quia leges humanæ non puniunt, quæ tamen ... puniri debent, quare non videtur eſſe cõtra iuſtitiam humanam: & ideo aduertendum eſt, qđ volũtas ... aliquando reſpicit volitum propter ſe, & aliquando propter aliud quando autẽ propter ſe, tunc ſi illud volitum ſit ſimpliciter iuſtum & bonum tunc uoluntas ẽ bona, & opus ex ea procedens eſt bonum & iuſtum, ſi autem ſit iniuſtum & malum, tunc ſimiliter voluntas eſt mala, ſi verò reſpiciat volitum non propter ſe, ſed propter aliud, ſicut cum aliquis vult proijcere merces in mare, ut ſic euadat periculum, tunc eſt diſtinguendum. 12^{a}.q.6 6.c.

24 Conditio quæ dicitur intereſſe, ſine damni recompenſatio, & nõ ſpes lucri. poteſt excuſare a vitio vſuræ. vt ſi quis mutuum dederit gratis, vſque ad terminum aliquem determinatum, in quo indiget ſua pecunia pro aliqua neceſſitate, & mutuum non fuerit redditum ad prædictum terminũ poteſt mutuans repetere vltra ſortem, quicquid dãni incurrit propter defectum ſolutionis, & hoc modo poteſt & fideiuſſor repetere vſuras à debitore, quas perſoluit creditori, propter defectum debitoris quia ibi patet ratio iuſtitiæ, quia non ſpe lucri accipitur, ſed pro recompenſatione damni. 22^{a}q 78.2.1^{m}.°.3.c.

25 Conditio quæ ſumitur tantum ea ſpontanea oblatione, excuſat a vitio vſuræ ſcilicet quando tam ex parte dantis quam accipientis, gratis aliquid offertu. 22^{a}.q.78.2.o.

26 Et hoc poteſt contingere, quando illud quod vltra ſortẽ recipitur, ſit ſuum iure naturæ ſicut fructus pignorum pro dote vxoris, vel pro prouiſione filiorum, vel poteſt fieri ſuũ iure æquitatis, ſicut res ipſa quæ impignoratur, quando ſecundum æquitatem erat illius qui fructus percipit. 22^{a}.q.78.1.6^{m}.

27 *In vſuris non transfertur dominium. 22^{a}.q.78.3.c.3^{m}.

28 Non eſt reſtituendum niſi quod eſt alienum & non ſuum, quare vſuræ non ſunt in dominio poſſidentis. 22^{a}. q.78. 3.c.3^{m}.

29 Cum vna res ſimul habere duos dominos non valeat à ſe inuicem diuerſos & æquales, & omnis vſura reſtituenda ſit ſecundum legem diuinam ei à quo accepta eſt, ſicut vero domino, ſequitur quod reſtituens non habet verum eius dominium, & ſic non erat tranſlatum in accipientem vſuram. 22^{a}.q.78.3.c 3^{m}.

30 Quæ mouere poſſunt theologos, aſſerẽtes in vſura non transferri dominium, ſunt quædam auctoritates, & eas rationes conſequentes. 22^{a}.q.78 3.c.3^{m}.

31 Per anticipationem ergo temporis, aliquando generali põt vitium vſuræ ſicut per dilationem vel prolongationem. 22^{a}.q.68.2.7^{m}.

32 Licet accipere mutuo ſub vſuris, ad bonum ſui vel alterius, non autem licet inducere, ad faciendum vſuras. 22^{a}. q.78 4 o.

33 Vendere autem carius iuſto, propter dilationem ſolutionis, vel emere viliue propter anticipationem, eſt vſura, non autem econuerſo. 22^{a}.quæſtione 77.1.1^{m}.ſi.°.quæſt. 78.2.7^{m}.

34 Et licet alias expenſas licite factas, puta in portatione pannorum, poſſit licite recuperare de eorum venditione, non tamen poſſunt recuperare vſuras quas alijs dederant, cum hæc fuerit iniuſta datio, & præterea etiam eum dando vſuras peccauerint ſi induxerunt, tanquam occaſionem peccandi vſurarijs præbentes, cum & neceſſitas quæ ponitur ab eis, ſcilicet mercatores honorabilius viuãt, & maiores mercationes faciant, non ſit talis neceſſitas, quæ ſufficiat ad excuſandum peccatum prædictum 22^{a}. quæſtione 78.4.o.

35 Sed hic poteſt cadere excuſatio vſuræ dupliciter, ſ. quando gratis & liberaliter creditor huiuſmodi ſuperabundantiã tribuit debitori, & debitor non cauſa temporis accipit. vel quando creditor per damnum propria rei, recompenſat huiuſmodi ſuperabundantiam, ut quando non poteſt habere pecuniam, ſine alicuius rei propriæ alienatione & dãno, ex qua ſoluat creditori qđ petit ante terminũ ſolutionis. Aliter eſt caſus vſurarius, 22^{a}.q.78.3.c.

36 Si venditor rẽ ſuã intendat vendere carius, non pp tempus tñi, ſed tantum propter damnũ, quod ſibi videt imminere ex dilatione perſolutionis recuperandæ, ſeu pp vexationẽ ſuam redimendam, quam probabiliter timet futuram ſibi in repetitione debiti ſui. pp malitiam, uel impotentiã debitoris, tunc excuſatur à vitio vſuræ, & ſit æquitas æſtimationis in huiuſmodi contractibus, per recompenſationis damni, vel qñ probabiliter timentur hæc in credentia accidere. Et tunc rectitudo huiuſmodi intentionis apparet, qñ venditor optaret potius non vendere talib. q̃ vendere ad credentiam, & quando libenter daret alijs pro minori, pretio incontinenti perſoluendo, quam vendere ad credentiam talib. pro pretio maiori, niſi venditio habeat rõnem mutui, 22^{a}.q.78.2.1^{m}.°7^{m}.

37 Vno aũt modo credentia facit contractum vſurarium, ſ. qñ propter ipſam credentiam, res venditur carius, quã valeat ſimpliciter, vel quàm eſſet valitura probabiliter, tempore ſolutionis, vel etiam ſi tantum ſit ualitura verſimiliter, tamen ipſe venditor, alias res ſuas non venderet, niſi plus acciperet. propter ipſam credentiam, & tunc uenditio habet rationem mutui, 22^{a}.q.78.2.7^{m}.

38 De iis autem quæ committuntur bonæ fidei aliorũ ad hoc rũ mihi vĩ dicendum, q aut cõmiſſio ſit pecuniæ, vel alterius rei, ita q transferatur in toto vel in parte rei cõmiſſæ in poteſtatem eius cui committitur, aut ita ſit cõmiſſio, q non transſeat dñium, ſed remaneat tota res commiſſa in dñio committentis Primo modo eſt vitium uſuræ, eo q ſperat lucrum iam de re non ſua, quia iã erat tranſlata p commiſſionem in dñium alterius. Et in hoc commiſſio aſſimilat mutuo. Sed ſecũdo modo põt ſperari lucrũ, ſine vitio vſuræ: quia tunc commiſſa eſt pecunia vel res alia, ſicut ſeruo miniſtro, quid de re domini negociatur ad utilitatẽ dñi ſui. Et ideo committens poteſt ſperare lucrum, ſicut ex re ſua. Et ſic lucrum non accedit ſurti, nec poſſidetur ſine iuſto titulo, quia ſicut rei proprię pattum recipit, non tamẽ partum numiſmatis ex numiſmate immediate, ſed partũ ipſarum rerum quæ per numiſmata ſua ſunt acquiſitæ iuſta commutatione. 22^{a}.q.78.2.5^{m}.

39 In toto vel in parte ideo dictum eſt. quia ſi aliquis committit centum alicui, ita q medietatem ei mutuet, & aliam medietatem ſuo retineat dominio, ita tamen q de illis centũ debeat negociari ad lucrum ille cui committitur, dico q hoc lucrum iam habet vitium vſuræ propter hoc, q non tantum ex re commiſſa ſperatur lucrum, ſed & pariter ex re mutuata & commiſſa, 22^{a}.q.78 2 1^{m}.°,5^{m}.

40 Dare autem pecuniam mercatori vel artifici, per modum ſocietatis, cum pacto vel ſpe lucri, ita quod cum periculo ipſius committentis mercator de ea negociatur, vel artifex operatur, licitũ eſt, non autem in mutuo. 22^{a}. q 78.2.5^{m}.

41 Dans vero pecuniã vſurario, vt vſuras exercet, uel ut copioſius exerceat. peccat: non autem ſi det pecuniam vt tutius ſeruetur. 22^{a}.q.78 4.3^{m}.

42 Ad hæc dicendum, q in huiuſmodi, aliud eſt vitare dãnum & aliud eſt ſperare lucrum, quia primum licet, non autem ſecundum. 22^{a}.q.78.3.c.

43 Quædã in conſuetudinẽ deducta, habenſ pro iuſtis legibus, quæ magis deberent dici corruptelæ pmiſſæ, quàm conſuetudines approbatæ. Et hoc videmus in hac materia vſurarũ, ſecundũ regiones & ciuitates diuerſis quãtum ad pupillorũ & orphanorum tutelam. Vnde dico, q non poſſunt pupilli, quando ſciunt veritatem, retinere ſuperabundantias ſuarum rerum per vſuram acquiſitas, 12^{a}.q.1 8.3.2^{m}.

44 Vſurarius tenetur reſtituere, quicquid accepit de vſuris, & fructus: & intereſſe, non autem quæ lucratus eſt cum eis & emendo poſſeſſiones 22^{a}.q.78.3.n.

45 Lex diuina iubet reſtitutionem vſurarum fieri, ſicut & rapinarum. Et voco legem diuinã, quæ in canone ſacræ ſcripturæ, & decretis ſanctorum patrum, & concilijs continetur, quia ius diuinum eſt quod diuinitus promulgatur. 22^{a}.q.37 1 a.3.3^{m}.

46 Debet tamen fieri huiuſmodi reſtitutio vſurarum caute, ne cum ſcandalo fiat perſonarum prædictarum. 22^{a}. quæſtion.62.6.1.

47 Ex præcepto etiam iuris naturalis habemus, q quæcunque vultis ut faciant nobis homines, & vos illis eadem faciatis. Sed iuſta uoluntate vult ſpoliatus re propria per vſuram, ut ſpolians ei reddat ... Quare ſimiliter ſpoliatur debet iuſte reſtituere ſpoliato. 12^{a}.q 99 1.3^{m}.

48 Vxor & non poteſt licite reſtituere vſuras, nolente marito, & adhuc uiuente, cum non ſit domina rerum, ſed tantum

tantum uiri. Eſt tamen ad generationem coniuncta uiro in adiutorium, & in uſum rerum. Quare ſicut non poteſt alienare res uiri, ipſo non uolente, ita nec aliena a uiri, poteſt reſtituere, ipſo nolente. 1a.quæſt.92.1.c.princ.°.quæſt. 98.2.b.2

49 Si uero ut particeps fuit tantum lucri, aut fuit ſcienter, aut ignoranter, ſi ſcienter, tunc iterum poteſt fieri iuſtè dupliciter. ſ. aut pro neceſſitate corporali. i. quãdo aliàs commodè non poteſt inuenire remedium uitæ, ſicut accidit pauperibus mendicantibus, & ſic aliquando etiam per hoc poſſunt excuſari filij & filiæ, in domo parentum uſurariorum qui alias nequeunt uictum ſibi neceſſarium inuenire, & ſimiliter uxor eadem neceſſitate poteſt excuſari. 22æ.q.32.7.3m.

50 Fautores & defenſores, qui fouent uſurarios & defendunt in exercitio fœnerandi, ſicut aliquæ ciuitates, & aliq principes fouent & defendunt huiuſmodi, qua dicuntur Caurſini, qui alias non auderent exercere hmōi actum fœnerandi, tales fautores & defenſores uſurariorum inquantum hmōi ſunt tantum, non tenentur ad reſtitutionem alicuius, niſi inquantum ſunt participes lucri. ſ. quia propter hoc ſunt fautores uel defenſores, ut ab uſurarijs aliquam portionem recipiant, tamen in hoc etiam peccant contra Deum etiam quantumcunque utilitatem regionis uel ciuitatis intendant, quia fouent peccatores in peccatis ſuis. 22æ.q.78.4.3m.

51 Nec eſt ſimile de illis quorum auctoritate circa uſurarios fit aliquid, & de iis qui fouent & defendunt, & accipiunt ut actores: quia illi ſunt cauſa per ſe actus mali, iſti uero non ſunt cauſa ipſius actus mali, ſed accidentium ipſi actui ad eius obſeruationem, & fauctum ampliorem. 22æ. q.78.4.0.

52 Sed maiori iuſtitia reſtituenda ſunt ablata, quam debita ſint ſoluenda, cum in hoc impleatur iuſtitia, tollens iniuriam factam Deo & proximo: ſed in ſolutione debitorum nulla tollitur iniuria, ſed tantum ſoluitur, iuſtitia, quare ſecundum hoc uidentur prius reſtituenda ablata, quàm ſoluenda debita teſtō.n. præfertur et ſubuentioni parentum, niſi in extrema neceſſitate. 22æ.q.31.3.3m.°.q6.32.7. 3m.°.q.60 5.4m.°.q.62.5.2m.

53 Si unus ſit diues, & alter pauper, & plus indigens his de quibus reſtitutio facienda eſt, & æqualiter ſit clarum in utroque, adhuc prius pauperi poteſt reſtitutio uſurarum iuſte fieri, quàm diuiti, eo q plus læſus eſt in ablatione ſuorum & quia plus indiget. 22æ.q.31.3.3m.°.q.32.7.3m.°.q6.60. 5.4m.°.q.62.5.2m.

54 Quod autem in lege ſcriptum eſt de duplo, quadruplo, & quintuplo, non habet locum in uſuris, ſed tantum in furtis uel rapinis, eo q huiuſmodi uſuræ, non deſtruunt bonum reipublicæ de ſua rōne, ſicut faciunt furta & rapinę, ſed tm̃ corrumpunt bonum perſonale, ſiue fraternum bonum, & hoc non inferendo malum, ſed tm̃ non faciendo bene fratri debitum: & de his alias ſcripſimus in ſeptimo præcepto decalogi diffuſius. 22æ.q.62.3.2m.

55 Si ergo aliquod lucrum prouenit uſurario, ultra rem, & rei uſum naturalem, ex propria operatione & ſolertia eius, in quo nō eſt alius damnificatus, dico, ſine præiudicio, quòd, non tenetur reſtituere homini huiuſmodi lucrum. 22æ.q. 78.3.0.

1 ¶Vſus rōnis qñque totaliter aufertur, ex nimia paſſione, ſicut ex amore uel ira inſaniens, & tunc talis paſſio ſi à principio fuit uoluntaria, & non naturalis, imputatur actus ad peccatum: quãdoque uero paſſio non totaliter intercipit uſum rōnis, & tunc rō pōt paſſionem excludere, diuertendo ad alias cogitationes, uel dolendo, uel impediendo, uñ talis paſſio non totaliter excuſat à peccato, ſi ratio non eam prohibeat. 1a.q.63.3 c.3m.°.q.150.4.3m.°.q.156.3.2m °.quæſt.157.3.3m.°.12æ.q.57.1.2.7.c.°.quæſt.78 1.3m.°. quæſt.80.3.2m.°.22æ.q.46.3.c.3m.°.q6.53.6.1m.°.quæſt. 173.2.2m.

2 Vſus pecuniæ duplex. ſ. ad ſe, & alios, primus pertinet ad expenſas ſeu ſumptus, ſecundus uero ad dationes. 22æ.q6. 117.3.3m.

3 Vſus pecuniæ pertinens ad rationes duplex. ſ. principalis, q eſt diſtractio eius, pro quo nihil ultra pōt accipi, & ſecūdarius. ſ. uel ad oſtentationem, uel in pignus, pro quo aliquid ultra poteſt accipi. 22æ.q.78.1.6m.

4 Nihil ultra ualorem rei, ſperare debet mutuans ex uſu rei mutuatæ, quia ratione ſubſtantiæ transfertur mutuum, & non ratione uſus, ſed aliter eſt in accommodatis & locatis ad uſum. 22æ.q.78.1.6m.

5 ¶Vti, ſumitur dupliciter cauſaliter, & conſecutiue, 12æ.q.9t, 1.2m.

1 ¶Vti °. Large comprehendit ſub ſe frui. 1a.q.39 8.c.

2 Vti importat applicationem rei ad aliquam operationē, quæ etiam dicitur uſus eius. 12æ.q 19.1.2.3.c.

3 Vti, eſt actus uoluntatis. 12æ.q.16.1.c.°.q.17.1.2.

4 Vti, eſt actus uoluntatis ut primi mouentis, ipſius intellectus autem ut dirigentis, aliarum uero potentiarum ut exequentium. 12a.q.16.4.c.°.q 17.1.c.

5 Vti, propriè eſt actus uoluntatis ut principalis, non autem aliarum potentiarum, niſi inſtrumentaliter. 12æ.quæſt. 16.1.0.

6 Vti aliquo dicitur dupliciter, ſ. ut forma quæ eſt principium uſus, & ut obiectio, & ſic aliquis male utitur gratia & uirtutibus, non autem primo modo. 12æ.q6 54.4.3m.°.22æ. q.20.1.2m.°.3a.q.80.4 3m.

7 Vti, eſt ſemper eorum quæ ſunt ad finem, non autem ipſius finis, niſi in quantum refertur in fruitionem eius. 12æ.q. 16.3.0.

8 In cultu Dei oportet non uti quibuſdam corporalibus actib⁹ ut adoratione corporali & huiuſmodi, non quidem propter Deum, ſed propter nos, ut. ſ. eis tanquam quibuſdam ſignis exterioribus, excitemur ad ſpirituales actus interiores. 22æ.q.81.7.c.1m.

9 Vti peccato alterius ad bonum, eſt licitum, quia Deus utitur oibus peccatis ad aliquod bonum, ſed non licet inducere aliquem ad peccatum. 22æ.q.78.4.c.

10 Vti, non conuenit brutis, ſed tantum rationalibus. 22æ.q6. 11.2.4m.°.q.16.2 0.

11 Vti eſt nobilius, quàm frui, quo ad uiam apprehenſiuā præcedentem, ſed eſt econuerſo, quo ad obiecta, quia frui importat motum appetitus, in appetibile abſolutè, uti uero, in ordine ad alterum. 12æ.q.16.2.1m.

12 Vti eius quod eſt ad finem, ſecundum quod eſt in conſideratione rationis referentis illud in finem, eſt prius electione, ſed eſt econuerſo ſecundum q uoluntas potentias executiuas mouet. 12æ.q.16.4.0.

1 ¶Vtile, dicitur dupliciter. ſ. ſicut uia ad finem, ut meritum ad beatitudinem, ſicut pars ad totum, ut miniſteria angelorū beatitudinem eorum. 1a.q.62.6.2m.

2 Bonitas in ordine ad finem, utilitas uocatur. 12æ.quæſt.7. 2.1m.

3 Vtilia, dicuntur quæ ſunt accommoda ad aliquem finem, & utilitas, quandoque uſus nominatur. 12æ.q.16.3.c.

4 Facere aliquid ad utilitatem cōem quod nulli noceat, eſt licitum cuilibet perſonę priuatæ, nō autem ſi noceat, niſi ex auctoritate publica. 22æ.q.64.3.3m.

5 Diſpenſationes ſpiritualium, principaliter ordinātur ad utilitatem communem. 22æ.q.63.2.c.

6 Exhibitio eorum quæ dantur alicui propter utilitatem, tāto eſt laudabilior, quanto magis indiget, ſed Deo nihil exhibetur propter utilitatem eius, ſed propter gloriam eius, & propter utilitatem noſtram. 22æ.q.81.6.2m.°.7.c.

¶Vulpes eſt naturaliter doloſa, ſed hoc non eſt ei malum. 1a. q.63.4 3m.

¶Vultur ſignificat eos, qui mortes & ſeditiones hominum affectant, ut inde lucrentur. 12æ.q.102.6.1m.

1 ¶Vxor.°. In lege Moyſis, licebat ex diſpenſatione Dei dimittere uxorem, licet communius teneatur q non, ſed quòd permittebatur ut minus malum, quàm uxoricidium, ad quod proni erant Iudæi, nec puniebantur temporaliter. 12æ.q.10 .4.8m.

2 Cauſæ repudij ſcribebantur in libello, in generali tantū, non quidem ut iuſtum appareat, ſed ut habeat licentiā nubendi alteri, ſecundum Ioſephum, uel ut ex mora & ex conſilio ſcribarum, impediretur, ſecundum Auguſtinum. 12æ. q 107.2.2m.

3 Non licet uiro propria auctoritate ſine reatu pœnæ æternæ occidere uxorem adulteram, poteſt tamen zelo iuſtitiæ eam iudicialiter accuſare, ut in eam animaduertatur. Suppl. q.60.1.c.

4 Vir qui uxorem occidit, aliam ex ſtatuto eccleſiæ ducere non poteſt, niſi id ſibi ab eccleſia permiſſum fuerit ... fornicationis cauſa ſi uero ſine tali diſpenſatione matrimonium contraxerit, non dirimetur, niſi eam, cum qua prius mœchabatur, duxerit. Suppl.q.60.2.c.

Z

¶Zacharias petens ſignum ab angelo peccauit per incredulitatem, propter quam punitus fuit. 22æ q.97 3 1m.

¶Zacheus non tenebatur reddere quadruplum, ſed hoc dixit, uolens ſupererogare. 22æ.q.62 3.2m.

Zelotypia oritur ex amore, non patiente conſortium in re amata. 12^{a}.q.28.4.c.
1 ¶Zelus eſt amor intenſus, non patiens cōſortium in re amata. 12^{a}.q.28.4.o.
2 Zelus triplex, ſ. coniugis, inuidiæ, & amicitiæ, ſ. Dei & proximi. 12^{a}.q.28.4.o.
3 Zelus, Nemeſis, inuidia, & miſericordia, pertinent ad idem genus paſſionum, ſ. ad triſtitiam, de bonis, uel malis proximi, ſed diuerſimodè. 22^{a}.q.36.3.c.
4 Zelus circa bona honeſta, eſt laudabilis, ſed zelus circa temporalia, eſt cum peccato, licet aliquando ſit ſine peccato. 22^{a}.q.36.2.o.
5 Inuidia ſumitur aliquando, pro zelo. 22^{a}.q.36.2.1^{m}.
6 Contentio & zelus, ſunt tantum in carnalibus hominibus, & tantum circa bona corporalia. 2^{a}.q.28.4.2^{m}.

Finis Index Tertius.

INDEX QVARTVS IN SVMMA S. THOMAE,

INDICANS CLARAM ET SOLIDAM refutationem præcipuorum Dogmatum quæ hodie ab hæreticis aſſeruntur, plurimum nunc denuò locupletatus.

Abſoluere à peccatis poteſt ſolus ſacerdos. Suppl. quæſ. 19.3.o.
Abſoluere quemlibet non poteſt quiuis ſacerdos. Suppl.q.20.1.
Abſolutio quid in pœnitente præ requirat. 3^{a}.q.90.
Abſoluens ſacerdos uere remittit. Suppl.q.18.1. & 3^{a}. par.q.84.3.3^{m}.4^{m}.& 5^{m}.
Animas ante extremum iudiciū eſſe beatas. 1^{a}.q.95.1. 2^{m}.22^{a}.q.28.1.1^{m}.q.83.11.3^{a}.q.51.5.q.59.5.1^{m}.Suppl.q.69.
Aqua benedicta. 3^{a}.q.65.1.& q.71.2.
Baptiſmus eſt ſacramentum maximę neceſſitatis. 3^{a}.q.68.ar.1.& 2.
Baptizandos eſſe pueros. 3^{a}.q.68.9.q.69.8.
Baptiſmum non eſſe iterandum. 3^{a}.q.66.9.o.
Baptiſmo auferri omnia peccata. 3^{a}.q.69.1.
Bellum gerere licet, imo meritorium, eſt præſertim quando ſuſcipitur pro ueritate fidei ac defenſione Chriſtianorum. 22.q.40.ar.1.o.& 2.arg.4.
Ceremonias recte adhiberi in eccleſia Dei. 3^{a}.q.66.10.& q.83.5.o.& 12.q.103.4.c.
Abſtinentia à certis cibis, ut à carnibus, ouis, & lacticiniis, ieiunātibus laudabiliter indicitur. 22.q.147.8.o.
Chriſtus uerum corpus & animam intellectiuam aſſumpſit idque ex B. Virgine Maria. 3^{a}.q.5.o.& q.31.ar.4.& 5.
Clauium effectus eſt remittere & ligare. Suppl.q.18.
Poteſtatem clauium etiam efficaciter exerceri a malis ſacerdotibus, modo illis ſint ſubditi. Supp.q.19.5.& 6.
Concupiſcentiæ reatum aufert baptiſmus. 3^{a}.q.69.12.
Confeſſio ſacerdoti facienda eſt iure diuino. Suppl.q.6.ar.1.2.& 3.& q.7.ar.1.
Confitenda eſſe omnia mortalia. Suppl.q.9.ar.2.
Confirmationem eſſe ſacramentum. 3^{a}.q.72.1.
Confirmationem habere ſacri olei illitionem. 3^{a}.q.72.4.
Solus Epiſcopus eſt ſanctæ cōfirmationis ordinarius miniſter, & non quiuis ſimplex ſacerdos. 3^{a}.q.72.ar.11.
Contritio eſt actus uirtutis. Suppl.q.1.ar.2.
Deum non eſſe auctorem peccati. 1^{a}.q.19.9.12^{a}.q.79.ar.1.& 2.potiſſimum.
Epiſcopos eſſe presbyteris ſuperiores. 22.q.184.6.2^{m}.& Suppl.q.40.4.o & 22.q.85.3.3^{m}.
Epiſcoporum ſtatum eſſe perfectum. 22.q.184.5.6.& 7.
In Euchariſtiæ ſacramento non remanere ſubſtātiam panis & uini. 3^{a}.q.75.1. Sed conuerti in corpus & ſanguinem Domini. 1^{a}.q.70.2.
Idque non fide ſuſcipientis, ſed uirtute uerborum ſacerdotis. 3^{a}.q.78.4.
Totum Chriſtum contineri ſub qualibet ſpecie & ſub ſingulis cuiuſque ſpeciei partibus. 3^{a}.q.76.ar.2.& 3.
Sumendum eſſe à laicis Chriſtum tantum ſub ſpecie panis. 3^{a}.q.80.ar.12.o.
Euchariſtiam recte in ſacrario reſeruari, atque ad infirmos honorifice deferri. 3^{a}.q.83.5.1.1^{m}.
Excommunicatio eſt legitima eccleſiæ poteſtas. Suppl. quæſt. 21.& ſeq.
Exorciſmum adhibendum eſſe ante baptiſmum. 3^{a}.quæſt.71.2.o.
Extrema unctio eſt ſacramentum nouæ legis. Suppl. quæſt. 29.1.
Extrema unctio à Chriſto eſt inſtituta. Suppl. quæſtio. 29.3.o.
Sacram infirmorum unctionem remittere peccata & alleuiare infirmum. Suppl.q.30.1.u.
De feſtis. 22^{a}.q.103.4.4^{m}.22^{a}.q.122.4.& 147.5.c.& quæſt.40.ar.4.
Fide credenda eſſe quæ nobis ſunt euangelizata, & à Conciliis & Pontifice data. 22.q.1.ar.9.& 10.& q.5.ar.3.
Quæ ſit fides iuſtificans. 12.q.113.4.c.& 3^{m}.
Fidem non tolli aut amitti, amiſſa per peccatum gratia, ſed ueram fidem remanere. 22^{a}.q.4.ar.4.o.& quæſt. 19.5.2^{m}.& q.24.12.4^{m}.
Sola fide non dimitti peccata. 3^{a}.q.49.1.3^{m}.
Actum fidei ſine charitate non eſſe meritorium. 12^{a}.q.114.ar.4.3^{m}.præcipue. 12^{a}.q.2.9.
Gratiam dari etiam non prædeſtinatis. 1^{a} q.23.6.1^{m}.& q.24.3.o & 22^{a}.q.24.12.
Requirit ex parte hominis aliquam præparationem ſiue diſpoſitionem ad gratiam ſiue iuſtitiam. 12^{a}. quæſt. 112.2.& q.113.3.
Neminem niſi per reuelationē cognoſcere poſſe ſe eſſe in gratia aut iuſtitia conſtitutum. 2^{a}.q.112.5.o.
Ieiunium non eſt contra libertatem fidelium. 22.q.147.3.3^{m}.præcipuè.
Ad ieiuniorum eccleſiæ obſeruantiam communiter omnes ligari, niſi rationale impedimentum eis adfuerit. 22.q.147.ar.3.& 4.
Quatuor tempora una cum quadrageſima eſſe ieiunanda. 22.q.147.5.
Ieiunandas eſſe uigilias præcipuarum feſtiuitatum. 22.quæſt.147.5.c.
Imagines Chriſti & ſanctorum cur in eccleſia. 22.quæſt.44.ar.2.1^{m}.
Imago Chriſti & ſanctorum adoranda. 3^{a}.q.25.3.
Indulgentiæ quid ualeant. Suppl q.25.
Iuſtificatio impij conſiſtit in remiſſione culpæ & infuſione gratiæ ac iuſtitiæ atque deteſtatione peccati. 12.q.113.ar.1.& 2.& 6.o.
Iuſtos poſſe peccare & ſpiritum ſanctum amittere. 1^{a}. quæſt. 20.4.5^{m}.12^{a}.q.106.2.2^{m}.22^{a}.q.24.11.& q.189.10.1^{m}.& 3^{a}.q.22.3.2^{m}.
Iuſtificatum non ſolum teneri ad credendum, ſed & ad præcepta Dei & eccleſiæ obſeruāda. 12^{a}.q.71.6.4^{m}.& 96.5.o.& q.58.5.c.prīnc.& q.100.10.1^{m}.

Iuſti-

Iuſtificatò præcepta nō eſſe ad obſeruandum impoſſibilia. 12ª. q.109.art.4.arg.2.& 22ª.quæſt.38.2.1^{m}.& 9.arg.1.& 22.q.44. art.6.arg.1.

Lex humana obligat in foro conſcientiæ.12.q.96.artic.4.& 12. q.12.ar.5.

Liberum habet homo arbitrium.3ª.q.83.1.

Beata Maria eſt uera mater Chriſti,& proinde etiam uera mater Dei dicenda eſt.3ª.q.35.3.& 4.

Beata Maria præ cæteris ſanctis omnibus honoranda & adoranda,cultu ſ.hyperduliæ.3ª.q.25.5.c.f & 1^{m}.

D.B.Maria tenet eccleſia nullum unquam actuale peccatum,ne ueniale quidem ab ea admiſſum eſſe. 3ª.q.27.4.0.

Matrimonium eſt ſacramentum nouæ legis Suppl.q.42.

Matrimonium non eſſe nunc homini præceptum. 22.quæſtio.152.2.1^{m}.

Clericos in ſacris ordinibus cōſtitutos, uel regulares caſtitatem ſolenniter profeſſos non poſſe matrimonium contrahere, contractumque ab eis ualidum non eſſe.Suppl.q.53.0.& 22. q.88.ar.11.

Adulterio non diſſolui matrimonium. Suppl.q.62.0.

Miracula non eſſe dæmonis præſtigias.22.quæſt.178.& 3ª.quæſtio.43.2.3^{m}.

Miſſæ ſacrificium.22.q.85.& 3ª.q.83.

Miſſæ canonem, & cætera quæ in eadem dicuntur, maximam pietatem ac ſanctitatem redolere,menteſque offerentium in Deum erigere.3ª.q.83.4.0.

Miſſæ ſacrificium eſſe offerendum in domibus & uaſis ad hoc conſecratis.3ª. q.83.3.0.

Miſſæ cerimonias eſſe admodum conuenientes. 3ª.q.83.5.0.

Non neceſſario omnia euenire. 1ª.q.19.8.0.&q.22.4.& 12ª. quæſt.10.ar.4.

Opera noſtra omnia non eſſe peccata . 12ª.quæſtio.18.9.19.& quæſt.20.

Opera bona eſſe meritoria uitæ æternæ.12.q.114.3.0.

Opera bona promereri augmentum charitatis & gratiæ.12.quæſtio.114.8.

Bona opera requiri ad beatitudinem conſequendum. 12.quæſtio.5.art.7.0.

Rectè ſpe præmij & timore pœnarum Deum à nobis diligi , atque coli.22ª.q.27.3.0.

Orandos eſſe ſanctos.12:q,83.4.Suppl.q.72.

Orandum pro mortuis.Suppl.q.71.

Ordo eſt ſacramentum nouæ legis.Suppl.q.34.3.0.

Ordinis ſacramento conſtitui peculiares in eccleſia Dei ſacerdotes.Suppl.q.34.

Soli epiſcopi habent poteſtatem ordinandi. Suppl.38.1.3.

Originali peccato infectos naſci infantes.12.q.81.1.0.& 3.0.

Paruulos Chriſtianorum non naſci filios Dei.12.q.81.3.2^{m}.

Pœnitentiam eſſe ſacramentum,idque nouæ legis.3ª.quæſt.84.1.& 7.

Pœnitentiam eſſe ſecundam poſt naufragium tabulam .3ª.quæſtio.84.6 0.

Pœnitentiæ ſacramentum eſſe omnibus relapſis ad ſalutem neceſſarium.3ª.q.84.5.0.

Verba Domini,Accipite Spiritum ſanctum. Quorum remiſeritis peccata,&c eſſe intelligenda de poteſtate remittendi,& retinendi peccata.3ª.q.84.3.3^{m}.

In ſacramento pœnitentiæ non totam pœnam ſimul cum culpa remitti,ſed uirtute clauium ſublata pœna æterna, pœnam temporalem plerunque exoluendam remanere . 3ª.q.86.4 0.

Tres eſſe partes pœnitentiæ.3ª.q.90.0.

De primatu Petri. Suppl.quæſt.40.6.& 22.q.30.c.f.& 3ª.quæſt.8.ar.6.c.

Omnes illos ſchiſmaticos eſſe qui ſummo Pontifici ſubeſſe renuunt.25.q.39.c.f.& Suppl q.40.6.

Pontificis eſt fidei ſymbolum ordinare, exortaſq; hæreſes refutare.22ª.q.1ª.ar.10.

Ad ſummum Pontificem pertinet ſynodum conuocare,& eius ſententiam confirmare.22ª.q.1ª.art.10.c.f.& 2^{m}.

Summum Pontificem gerere plenariè uicem Chriſti in tota eccleſia,ideoq; habere plenitudinem poteſtatis diſpenſandi in omnibus diſpenſabilibus uotis.22ª.q 88.12.3^{m}.

Purgatorium eſſe animarum,eaſque uiuorum ſuffragiis adiuuari. Suppl.q.69.ar.7.0.& q.71.& 3ª.q.52.8.22ª.quæſtio 83.ar.11.3^{m}.

Religioſorum ſtatum eſſe perfectum.22.q.186.

Reliquiæ ſanctorum ſunt honorandæ.3ª.q.25.ar.6.

Sacramenta eſſe ad ſalutem neceſſaria.3ª.q.65,1.

Sacramenta conferre gratiam.3ª.q.61.

Sacramenta nouæ legis ſunt ſeptem.3ª.q.65.1.

In tribus Sacramentis imprimi characterem.3ª.q.53 1.& 6.

Sanctos qui ſunt in patria,orare pro nobis.22.q.83.art.11.0.

Scripturam ſacrā eſſe obſcuram & difficilem.1ª.q.1ª.arti.9.2^{m}. & 22ª.q.1ª.ar.9.1^{m}.

Templa erigi Deo in honorem ſanctorum.22.q.85.2.3^{m}.

Timor ſeruilis bonus eſt, & à Spirituſancto profectus.22.q.16.4.

Virginitas eſt uirtus excellentior matrimonio.22.q.152.4.

Voti obligatio.22.q.88.

Vota uirginitatis & paupertatis rectè & utiliter Deo fieri.22.quæſtio.88.4.

Finis Index Quartus.

INDEX QVINTVS

QVI EARVM EST RERVM

ET EIVS GENERIS DOCTRINARVM,

QVAE ERVDITE ET PIE A S. THOMA IN SVMMA varijs locis tractatæ, rectè vtiliterq́; ad ſingulorum Dominicorum, atque aliorum feſtorum dierum Epiſtolæ Euangelijq́; explicationem, à verbi diuini concionatoribus adhiberi poſſunt, decuplo nunc quàm ante hac locupletior.

Prior numerus, partem: poſterior, quæſtionem indicat.

Dominica prima Aduentus, Epiſt. Rom. 13.

CVM credidimus.) De fide. 22æ.q.1ª.& ſequentibus.
An credere ſit neceſſarium ad ſalutem. 22æ. quæſt. 2. artic. 3.0.
An credibilia ſint per certos articulos diſtinguenda. 22æ. quæſt. 1ª. art. 6.
An hi articuli fidei conuenienter enumerentur. 22æ.q.1.arti.8.
An conuenienter in ſymbolo fidei ponantur, ubi ſupra ar. 9.
Fide credenda eſſe, quæ nobis ſunt euangelizata, & à Concilijs, atque Pontifice definita. 22æ.q.1ª.9.10.& q.5.3.
Nox præceſſit.) De ueteri, & noua lege. 12æ.q.107.
Non in commeſſationibus, & ebrietatibus.) De gula. 22 q.148. de ebrietate. 22.q.150.
Non in cubilibus & impudicitijs.) De caſtitate. 22.q.151. De luxuria. 22.q.153.
In contentione, & æmulatione.) De diſcordia. 22.q.37. De contentione. 22.q.38. De inuidia. 22.q.30.
Induimini dominum Ieſum.) Quomodo quis dicatur induere Chriſtum. 3ª.q.69.9.1^{m}.

Euangel. Matth. 21.

Ecce Rex tuus uenit tibi.) De aduentu Chriſti in carnē. 3ª.q.1ª. & ſeq. Vtrum pro redemptione generis humani fuerit neceſſarium Deum incarnari. 3ª.q.1.art.2.
Vtrū ſi homo nō peccaſſet, Deus incarnatus fuiſſet. 3ª.q.1.art.3.
De cauſa efficiente paſſionem Chriſti. 3ª.q.47.
Turbæ autem quæ præcedebant, & quæ ſequebantur.) Cur utraque turba, & præcedens & ſubſequens Chriſtum, clamabat Oſanna. 3ª.q.45.3.c.

Dominica ſecunda, Epiſt. Rom. 15.

Quæcūque ſcripta ſunt.) De neceſſitate ſacræ ſcripturæ, eiusq́; natura, qualitate, atque ſenſu 3ª.q.1ª.o.
An ſcriptura ſacra ex omni ſui parte ſit uera. 22.q.110. 3.1^{m}.
Sapere in alterutrum.) De diſcordia fugienda. 22.q.8.
Chriſtum miniſtrum fuiſſe Circumciſionis.) An ergo Chriſtus ſolis Iudæis, & non gentibus debuerit prædicare. 3ª. quæſtio. 42.2.o.
Gentes autem ſuper miſericordia honorare.) An ergo conuerſio Iudæorum ſit attribuenda tantum iuſtitiæ & ueritati, gentium autem ſoli miſericordiæ *Dei*. 1ª.q.21.4.2^{m}.

Euangel. Luc. 21.

Erunt ſigna in ſole.) De ſignis quæ præcedent iudicium. Supp. q.73. Quomodo ſol & luna & ſtellæ dicantur non dare lumē ſuum. Suppl. q.73.2.o.
Nam uirtutes cœlorum mouebuntur.) Quomodo uirtutes cœlorum Domino ueniente commouebuntur. Suppl. q.73.3.o.
Filium hominis uenientem.) De iudicio generali. Suppl. q.88. 89.& 90.& 3ª quæſt. 59.5. De poteſtate iudiciaria. 3 q.59. An iudiciaria poteſtas ſit ſpecialis attribuenda Chriſto. 3ª.q.59.1. An hæc ſe extendat ad omnes res humanas & angelicas. 3ª.q. 59.4.& 6.
Cum poteſtate magna.) An reprobi uidentes hanc poteſtatem cognoſcent eum eſſe Deum. ſuppl q.90.3. Vide Euangelium in die animarum.

Dominica tertia Aduentus. Epiſt. 1. Corinth. 4.

Vt miniſtros Chriſti.) De ſacramento ordinis. Supp. q.34.& ſeq. De diſcrimine, poteſtate, ac priuilegijs epiſcoporum ad ſacerdotum. Suppl. q.40 6.& 22 q.87.4.2^{m}. præcipue.
Hic iam quæritur.) De iudicio, præſertim temerario, uitando. 22.q.60.2.& 3.
Nihil mihi conſcius ſum, ſed non in hoc iuſtificatus ſum.) An homo non poſſit ſcire ſe habere gratiam. 12æ.q.112.5.o.
Illuminabit abſcondita.) De libro uitæ. 1ª.q.24.
An poſt reſurrectionem cognoſcet quilibet omnia peccata quæ fecit. Supp. q.87.1.o. An quilibet poterit tunc elegere quæ ſunt in conſcientia alterius. Suppl. q.87.2.o.

Euangel. Matth. 11.

Tu es qui uenturus.) An Ioannes dubitauerit Chriſtum eſſe uerum Meſſiam promiſſum in lege & prophetis. 22. quæſtio. 2. artic. 7.2^{m}.
Qui non fuerit ſcandalizatus.) De fide. 22.q.1.& ſeq.
De fide nuda & charitate formata. 22.q.6.art.7.
an explicitè credere myſterium Chriſti non ſit de neceſſitate ſalutis. 22.q.2.art 7.o.
Hominem mollibus ueſtitum.) An circa exteriorem cultū poſſit eſſe uirtus & uitium. 22æ.q.169.1.o.
an prælati eccleſiæ & ſacerdotes peccent utendo pretioſis ueſtibus, præſertim in miniſterio altaris. 22.q.169.1.2^{m}.
an religioſi mendicantes, & religioſi alij peccent utendo ueſtibus uilioribus, ubi ſuprà.
an ornatus mulierum ſemper ſit cum peccato mortali. 22. quæſtio. 169.2.
an mulieres ſine peccato nudatis capillis poſſint incedere. 22.q. 169.2.c.
an mulieres poſſint uti figmentis in facie ad ſe colorandū abſq; peccato. 22.q.169.2.2^{m}.
an liceat mulieri uti ueſte uirili, uel è contra, vbi ſupra ar. 2.3^{m}.
De cultu exteriori uide plura in Euang. Dominicæ primæ poſt Octauam pentecoſt.
Et pluſquam prophetam.) An Ioannes fuerit excellentior propheta, quàm Moyſes. 22.q.174.4.3^{m}.
Quomodo B. Ioannes fuerit pluſquam propheta. 3ª. quæſt. 38. 1.2^{m}.
Qui præparabit uiam tuam ante te.) Quomodo Ioannes præparauerit uiam Domini Chriſti. 3ª.q.38.1.o.2.2^{m}.3.o.

Dominica quarta Aduentus, Epiſt. ad Phil. 4.

Gaudete.) De gaudio. 22.q.28.o. De uitijs gaudio oppoſitis. 22. q.35.& 36.
Modeſtia ueſtra.) De modeſtia. 22.q.160. De ſpeciebus modeſtiæ. 22 q.161.& ſeq.
Dominus enim propè eſt.) Quomodo Deus dicatur eſſe ubique & in omnibus rebus per eſſentiam, potentiam, & præſentiam. 1ª q.8.art.2.& 3.
Quomodo ſpecialiter dicatur eſſe in rationali creatura. 1ª. quæſtio. 8.3.c.
Quomodo dicatur ſpecialiter eſſe in ſanctis. 1ª.q.3.c.& 4^{m}.
In omni oratione.) De oratione. 22.q.83.
Nihil ſolliciti ſitis.) An illicitum ſit habere ſollicitudinem de temporalibus rebus. 22.q.55.6.o.
An aliquis debeat ſolicitus eſſe futurorum. 22.q.55.7.o. Vide Euang. Dominicæ. 15^{æ}. poſt 8^{m}. Pentecoſt.
Et pax.) De pace. 22.q.29.o.

Euang. Ioannis 1.

Et confeſſus eſt & non negauit.) De humilitate. 22.q.161.
De gradibus humilitatis, ubi ſupra art. ult.

De

De uirtute ueritatis, ideſt ueracitatis. 2ª2ª.q.109.o.
De mendacio, 2ª2ª.q.110. An mendacium ſit peccatum, 2ª2ª.q. 110.3.o.
Quid ergo baptizas.) De Baptiſmo Ioannis. 3ª.q.38.
De baptiſmi ſacramento, 3ª.q.68. De lege & gratia, 1ª2ª.q.109.
Neque propheta.) De prophetia. 22.q.171.& ſeq.
Cuius ergo non ſum dignus.) De profeſſione Dei, 1ª q.4.o.
An ea quæ ſunt humanæ naturæ in Chriſto poſſint dici de homine Chriſto, & contra 3ª.q.16.o. & præcipue ar.4.

In die Natiuitatis Chriſti. Epiſt. Tit.3.

Apparuit benignitas & humanitas.) De infinita Dei bonitate, 1ª.q.6. & q.7 & 3ª.q.1ª.ar.2.
Non ex operibus quæ fecimus nos.) An ergo homo non poſſit mereri uitam æternam. 12.q.114.3.o.
Sed ſecundum miſericordiam ſuam) De Dei miſericordia, 1ª. quæſt.21.
Quomodo uita æterna ſit gratia ſine miſericordia, 1ª2ª.quæſt. 114.3.2^{m}.
Quomodo naſcamur omnes filij iræ & peccato obnoxij. 12.q. 81.1.& 3.
Per lauacrum regenerationis.) Cur Chriſtus noluerit dare hoſte hominibus gratiam ſuſceptione ſacramentorum, 3ª.q. 61.1.o.
Quomodo baptiſmus dicatur lauacrum regenerationis, 3ª.q. 66.1.1^{m}.& ar.9 c.& 5.

Euang. Luc.2.

Exijt edictum.) Cur Chriſtum Cæſare Auguſto deſcribente uniuerſum orbem naſci noluit. 3ª.q.35.8.1^{m}.
Cur Chriſtus non ſtatim poſt peccatum Adæ incarnatus eſt, 3ª. q.1.ar.5.
An non debuerit differre incarnationem uſque ad finem mundi. 3ª.q.1.ar.6.
Quæ uocatur Bethlehem.) Cur Chriſtus noluit in Bethlehē naſci. 3ª.q.35.7.o.
Cur dicat Propheta: De Sion exhibit lex, & uerbum domini de Hieruſalem, cum non ſit natus in Hieruſalem, ſed in Bethlehem, 3ª.q.35.7.1^{m}.
An Chriſtus conueniens eius non fuiſſe natus Romæ, quæ erat domina orbis, ut eius fides innotuiſſet uniuerſo orbi, 3ª.q. 35.7.3^{m}.
Maria deſponſata ſibi. Quare Chriſtus noluit naſci de uirgine deſponſata, 3ª.q.29.1.
Et peperit filium.) An fuit conueniens naſci Chriſtum temporaliter, qui ab æterno natus erat & perfectus, 3ª.q.35.2.
Cur Chriſtus noluit de fœmina naſci. 3ª.q.31.4.
An B. Maria ſemper uirgo fuerit uera mater Chriſti, 3ª. quæſtio.35.3.
An poſſit dici Dei mater, 3ª.q.35.4.
An in partu dolores aliquos pertulit, 3ª.q.35.6.
Primogenitum.) An B. Maria cum Chriſtus dicatur filius eius primogenitus, poſt Chriſtum alios habuerit filios, 3ª. quæſt. 28.3.4^{m}.
Et pannis eum inuoluit.) An ibi fuerit aliqua obſtetrix ad ſeruandum puerum. 3ª.q.35.6.
Quia non erat ei locus in diuerſorio.) Quorſum Chriſtus noluit egere loco in diuerſorio, 3ª.q.31.7.2^{m}
Cur Chriſtus in hoc mundo uoluerit pauperem uitam ducere, 3ª.q.40.3.c. præcipue.
Et ecce angelus Domini.) An Chriſti natiuitas debuit annunciari per angelos. 3ª.q.35.3.
Et timuerunt timore magno.) Cur paſtores timuerunt ad aduentum angeli, qui non erat malus, 1ª.q.41.1.& q 41.1.
Ecce euangelizo uobis (.paſtoribus.) An nō fuerit ſuperfluum natiuitatem Chriſti annunciari paſtoribus, cum ante fuerat ea annunciata B. Mariæ, & eius marito Ioſeph, & in ore duorum ſtet omne uerbum, 3ª q.36.2.
An angelus non debuiſſet potius natiuitatem Chriſti nunciare ſacerdotibus in templo, qui nouerant legem, quam paſtoribus. 3ª.q 36.3.c. & 4^{m}.
Quia natus eſt nobis ſaluator.) De incarnationis myſterio, 1ª. q.1ª.& ſeq.

In die S. Stephani. Epiſt. Act. 6.

Stephanus autem plenus gratia & fortitudine.) De officio Diaconorum. Suppl.q.37.3 & 4 De dono fortitudinis, 22ª.q.123
An plenitudo gratiæ non ſit propria Chriſto. 3ª.q.7.ar. 10.0
De dono fortitudinis.22.q.123.
Prodigia & ſigna.) De miraculis. 22 q.178.
Diſputantes cum Stephano.) An cum infidelibus publice ſit diſputandum. 22.q.10.ar.7.
Vos ſemper ſpiritui ſancto reſtitiſtis.) De peccato in ſpiritū ſanctum. 22.q.14.o.
An B. Stephanus dixerit Iudæis contumeliam. 22.q.72.1.2^{m}
Ieſum ſtantem.) Quomodo uidit Ieſum ſtantem, cum ſit aſcendiſſet & ſederet ad dexteram Dei patris. 3ª.q.58. .3^{m}.
Video cœlos apertos.) Quibus cœlum aperiatur, 3ª. quæſt.49. 5.3^{m}.
Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum.) De profectis inimicorū dilectione. 22 q.25 5.

Euang. Matth.23.

Ecce ego mitto ad uos &c & ex eis occidetis.) De ingratitudine 21.q.107.0
An ingratis ſint beneficia ſubtrahenda. 22.q.107.4.o.
De martyrio. 22.q.124.
De conſtanti confeſſione fidei, & ueritatis. 22ª.q.3.
Vt ueniat ſuper uos omnis ſanguis.) An ergo aliquis puniatur pro peccato alterius. 12.q.87.8 o.
Quoties uolui congregare.) An ergo uoluntas Dei non ſemp impleatur 1ª.q.16.6 & 11.
De duplici Dei uoluntate, ſigni & beneplaciti. Ibidem.

In die Ioannis Apoſt & Euang. Epiſt. Eccleſ. 15.

Qui timet Deum.) De dono timoris. 22.q.19.
De quadruplici timore, ubi ſupra ar.2.
Et firmabitur in illo & non flectetur.) An ergo homo in gratia conſtitutus non poſſit ea excidere, 12ª.quæſ.19.10.o.& 22ª. q.24.11.
Spiritu ſapientiæ.) De dono ſapientiæ. 22.q.45.
Et intellectus.) De dono intellectus, 22.q.46.2.
In medio eccleſiæ aperiet eius.) An ergo concionator neglecto ſtudio proprio confidet in ſolo diuino auxilio, & aſſiſtentia atque directione in uerbi Dei prædicatione, 22ª.quæſt. 53.4.1^{m}.

Euang. Ioannis.21.

Quem diligebat Ieſus.) Vtrum Chriſtus magis dilexerit Ioannem quam Petrum? 1ª.q.20.4.2^{m}.
Tu me ſequere.) De uita contemplatiua. 22.q.180.& ſeq.
De ſtatu profectionis 22 q.184.
Quod diſcipulus ille non moritur.) An omnes moriantur. 12. q.81.3.1^{m}.
An ne mors ſit pœna primorum parentum. 22ª.q.164.1.

De innocentibus, Epiſt. Apocal.14.

Habentes nomen eius.) De cauſa martyrij. 124.5.
An ſola fides uel potius omnium uirtutum opera, ut in Deum referuntur, ſint cauſa martyrij. ibidem.
De aureola martyrum. Suppl.q.96.6.
Et cantabunt quaſi canticum nouum.) Quod ſit iſtud canticū nouum quod martyres, & uirgines tantum cantant. 22.q. 152 5.3^{m}.
De aureola martyrum. Supp.q.96.6.
Hi ſequuntur agnum.) Quomodo quia dicatur agnum ſequi quocunque ierit, 22ª.q.152.5 3^{m}.

Euang. Matth.2.

Angelus Domini apparuit in ſomnis Ioſeph.) An ita excellentem apparitionem angeli habuerit, ſicut B. Maria, 3ª.q.30. 3.2^{m}.
Et fuge in Aegyptum.) De defectibus Chriſti, 3ª.q.14.& 15.
Et mittens occidit omnes pueros.) An innocētes pueri fuerint martyres, 22ª.q.124 1.1^{m}
Animam & infra.) Quare Herodes occiderit omnes pueros q nondum exceſſerant 2^{m}. annum ætatis ſuæ. 3ª.q.36.6.3^{m}
De tribus baptiſmatis, 3ª.q.66.11.o.
De baptiſmo paruulorum, 3ª.q.68 9.
Vtrum baptiſmus auferat omnes pœnalitates, 3ª.q.69 4.

Dominica infra octauam natiuitatis. Epiſt. ad Gal.4.

Sub elementis mundi huius ſeruientes.) An lex uetus erat lex ſeruitutis & timoris. 12.q.107.1.c.& 2^{m}.& q 91.5.c.ſ.
At ubi uenit plenitudo temporis.) An Chriſtus fuerit congruo tempore natus, 3ª.q.35.8.o.
Miſit filium.) De miſſione diuinæ perſonæ, 1ª.q.43.o.
Factum ex muliere.) An Chriſtus ſumpſerit carnē ſuam ex Maria, 3ª.q.31.2.& 4.
Muliere.) An ergo B. Maria non fuerit uirgo in concipiendo Chriſtum cum mulier conſueto modo loquendi ea dicatur quæ a uiro cognita eſt, 3ª.q.28.1.3^{m}.
Factum ſub lege.) An Chriſtus fuerit conuerſatus ſecundum legem, 3ª.q.40.4.n.& 12.q.102.2.4^{m}.
Cur Chriſtus in ſe legis onus ſuſtinere uoluerit, 3ª.q.37.1.c.
Vt adoptionem filiorum Dei.) adoptione filiorum Dei, 3ª. quæſt.23.
Quomodo Deus ex ſua bonitate rationalem creaturam admittat ad beatitudinis hæreditatem, 3ª.q 23.1
Quæ differentia ſit inter filium Dei adoptiuum & naturalem. 3ª.q.23.2.c.
Quomodo quis per gratiam, & charitatem tantum efficiatur

filius

filius adoptiuus Dei. 3ª.q.23.3.c.fi.
De adoptione uide plura in Epiſt. Dominicæ 8ª. poſt 8^{m}.Penteceoſt.

Euang.Luc.2.

Poſitus eſt hic in ruinam.) De ſcandalo.22.q.43.o.
An ſcandalum paſſiuum poſſit inueniri ſine actiuo, & contra. 22ª.q.43.1.4^{m}.
Et tuam ipſius animam pertranſibit gladius.) Quis ſit iſte gladius qui animi B. Mariæ pertranſiuit.3ª.q.27.4.2^{m}
Et erat Anna prophetiſſa. Quomodo manifeſtata ſit Chriſti natiuitas Simeoni & Annæ.3ª.q.36.5.c.
Quid ſignificet quod Simeon, qui expectabat conſolationem Iſrael, ultimo Chriſtum cognouit, & præceſſerunt eum magi & paſtores, qui Chriſti natiuitatem non ita ſollicite expectabant, 3ª.q.36.6.1^{m}.
A templo.) an oratio requirat determinatum locum.22.queſtio.84.3.
Cur eligatur determinatus locus ad orandum.2.q.84.3.2^{m}.
Cur adoremus uerſus orientem potius quam occidentem, 22.q.84.3.3^{m}.
Ieiunijs.) De ieiunijs.22.q.147.
Obſecrationibus.) De oratione. 22. q.83. De cantu eccleſiæ, 22ª.q.81.
In ciuitatem ſuam Nazareth.) Cur Nazareth dicitur ciuitas Chriſti cum non in Nazaret, ſed in Bethlehem natus ſit, 3ª.q.3 .7.2^{m}.
Plenus ſapientia.) An in Chriſto non fuerit ignorantia, 3ª.quæſtio.15.3.

In circuncisione. Epiſt. Tit.2.

Apparuit gratia Dei.) De manifeſtatione Chriſti nati, 3ª. quæſtio.36.o.
Quomodo gratia ſaluatoris apparuit ijs quibus natiuitas Chriſti non fuit manifeſtata, 3ª.q.36.1.2^{m}
Impietatem.) De infidelitate.22.q.10.o
Sobrie.) De temperantia.22.q.141.
Iuſte.) De iuſtitia.22.q.58.
Pie.) De religione.22.q.81.
Qui dedit ſemetipſum pro nobis.) Quomodo Chriſtus fuerat cauſa ſuæ paſſionis, & mortis, 3ª.q.47.1.c.
Vt nos redimeret ab omni iniquitate.) An per paſſionem Chriſti ſimus liberati a peccato. 3ª.q.49.1.
An per paſſionem Chriſti ſimus liberati a pœna peccati, 3ª. q.49.3.
Et mundaret ſibi populum acceptabilē.) An per paſſionē Chriſti ſimus Deo liberati 3ª.q 49.4.

Euang.Luc.2.

Poſtquam conſummati ſunt dies octo.) Cur circunciſio differebatur uſque ad octauum diem. 3ª.q.70.3.3^{m}.
Vt circunciderētur.) An circunciſio fuerit conuenienter inſtituta, 3ª.q.70.2.
An conferebat gratiam iuſtificantem.ibid.4.
De efficacia ſacramentorum, 3ª.q.62.63.
Puer.) Cur Chriſtus uoluerit circuncidi, cum non contraxerit peccatum originale, 3ª.q.37.1.
Cum Chriſtus ab initio ſuæ conceptionis & maxime effundendo ſanguinem ſuum pro nobis ipſo die ſuæ circuncisionis meruerit nobis ſalutem æternam, cur pati in cruce & mori uoluit, 3ª.q 48.1.2^{m}.& q.46.1.o.& q.37.1.3^{m}.fi.
An liceat nunc circuncidi.22.q.103.4.
Et uocatum eſt nomen eius Ieſus.) An hoc nomen fuerit conuenienter Chriſto impoſitum.3ª.q.37.2.o.
De nominibus Dei, 1ª.q.13 o.
An alio modo poteramus ſaluari quam per Chriſtum, 12.q.91.5.2^{m}.& 22ª.q.2.ar.7.c.& 3ª.q.68.1.c.prin.

In die Epiphaniæ. Epiſt. Iſa.60.

Illuminare.) An ſine gratia homo nullum uerum poſſit cognoſcere.12ª.q.109.1.
An in ſtatu innocentiæ unus homo habuerit omnium ſcientiam, 1ª.q.94.3.
An pueri in ſtatu innocentiæ mox nati habuiſſent perfectam ſcientiam & uſum rationis.1ª.q.101.1.& 2.
An ignorantia orta ſit ex peccato.12ª.q.85.3.o.
Quia uenit lumen tuum.) Quomodo Chriſtus ſit caput eccleſiæ, atque in membra ſua ſenſum & motum gratiæ influat. 3ª.q.8o.6.1.ar.o.
Quomodo Chriſtus ſit lumē & ſalus gentium, cum per ſeipſum eis non prædicauerit, 3ª.q.42.1.1^{m}.
Et fortitudo gentium uenerit tibi.) An Chriſtus etiam uenerit ad ſaluandas gentes. 3ª,q.36.3.c.3^{m}.42.1.o.& q.46.4.c.in 3ª ratione.
De conuerſione gentium. 3ª.q.55.6.3^{m}.& 22ª.q.176.1.c.

Euang. Matth.2.

In Bethlehem.) Cur Chriſtus uoluit naſci in Bethlehem. 3ª.q.35.7.o.& q.46.10.1^{m}.
Ecce magi.) Quales fuerint hi magi. 3ª.q.36.3.c.2^{m}.& 5.c.
Ab oriente.) Vnde uenerant, 3ª.q.36.3.3^{m}.& 3. 4^{m}.& 6.3^{m}.
Hieroſolymam.) Cur ſtella nō duxit magos in Bethlehem ubi Chriſtus erat natus, 3ª.q.36.8.3^{m}.
Dicentes ubi eſt qui natus.) Cur magi non timuerunt uiuente rege Iudæorum alium adnunciare regem natum, 3ª.q.36.8.2^{m}.
Cur in Chriſti natiuitate ſtella noua in cœlo apparuit. 3ª.queſt.44.1.3^{m}.
Stellam eius.) Qualis ſtella fuerit quæ magis apparuit, 3ª.q.36.7.o.
An fuerit creata in principio mundi tanquam una de cœleſtibus ſtellis, ibidem.
An fuerit hæc ſtella cometa, 3ª.q.36.7.3^{m}
Quo tempore ſtella hæc magis apparuit, 3ª.q.36.6.3^{m}.
Eius.) An ſtella hæc fuerit certum ſignum natiuitatis Chriſti, 3ª.q.36.5.4^{m}.
In Oriente.) An magis exiſtentibus in Oriente ſtella hæc apparuit exiſtens in terra Iuda uel potius in Oriente, præcedens eos uſque in Iudæam, 3ª.q.36.2.c.
Cum non gentes Orientales tantum, ſed etiam Occidentales ex alijs mundi partibus ſaluentur per Chriſtum, cur ſolum in Oriente hæc ſtella apparuit. 3ª.q.36.3.3^{m}.
Venimus adorare eum.) An magi conuenienter uenerint ad Chriſtum adorandum. 3ª.q.36.8.o.
Quo tempore poſt Chriſti natiuitatem uenerint, 3ª. quæſt.36.6.c.& 3^{m}.
Cur Herodes & omnis Ieroſolyma turbata, 3ª.q.36.2.3^{m}.
Antecedebat eos uſque dum ueniens, &c.) An: cum diſtincte domum, in qua Chriſtus natus erat demonſtrarit hæc ſtella, fuerit terræ uicina, 3ª.q.36.7.c.
Adorauerunt eum.) De adoratione Chriſti, 3ª.q.25.
Obtulerunt munera, aurum, &c.) An his muneribus confiteantur Chriſtum natum nullam regalem dignitatem præ ſe ferentem, uerum Deum & hominem. 3ª.q.36.8.3^{m}.

Dominica infra octauam Epiph. Epiſt. Rom.12.

Exhibeatis corpora ueſtra hoſtiam ſanctam.) An oblatio corporis per bona opera, ieiunium, continentiam, martyriū, &c. facta, ſit ſacrificium. 22.q.85.3.c.& 2^{m}.
De partibus temperantiæ.22.q.144.& ſeq.
Vt probetis quæ ſit uoluntas Dei bona.) An liceat dubitare, & probare, utrum uoluntas Dei ſit bona. 22.q. 97.2.2^{m}
Non plus ſapere quam oportet.) An circa contemplationem ſapientiæ ſit ſapor, & præſertim ſobrietas. 22.q.149.1.1^{m}.
De humilitate & ſuperbia, 22.q.161.& 162.
Vnicuique ſicut Deus diuiſit menſuram fidei.) An fides ſit homini a Deo infuſa.22.q.6.1.o.
An in uno inueniatur maior quam in alio.22.q.5.4.o.
Sicut in uno corpore multa membra habemus.) Cum anima intellectiua ſit una forma, cur nitur componi ex diuerſis partibus. 1ª.q.76.5.3^{m}.
Ita multi unum corpus ſumus in Chriſto.) An in eccleſia, non debeat eſſe diuerſitas officiorum & ſtatuum. 22. quæſtio. 183.2.o.

Euang Luc.2.

Secundum conſuetudinem dies feſti.) De ſolemnitatibus uarijs ueteris legis, earumque inſtitutione atque ſignificatione. 12.q.102.4.10^{m}.
Quæ feſtiuitates noui teſtamenti ſucceſſerint feſtiuitatibus ueteris teſtamenti.12.q.103.4.4^{m}.
De obſeruatione ſabbathi & Dominicæ 22.q.122.4.
Et non cognouerunt parentes eius.) Qua ratione Ioſeph dicatur pater Chriſti.3ª.q.28.1.1^{m}.
Interrogantem eos.) Cur doctores interrogabat Ieſus, cū ab eis nihil diſcere uellet, 3ª.q.12.3.1^{m}.
Super prudentia & reſponſis eius.) De ſcientia Chriſti, 3ª.q.10.q.11.& q.12.
Et erat ſubditus illis.) De pietate erga parentes.22.q.101.
De obedientia.22.q.104.
Et mater eius conſeruabat omnia uerba hæc.) Quomodo B. Maria habuerit ſapientiæ uſum in contemplando, 3ª.queſt.27.5.3^{m}.
Proficiebat ſapientia.) An Chriſtus in ſcientia profecerit, & an aliquid didicerit, 3ª.q.9.o.& ar.4.præcipue, & q.12.2.
Et gratia.) Quomodo potuit proficere in gratia, cum a principio habuerit plenitudinem gratiæ.3ª.q.7.ar.12.

Dominica 1ª. poſt Epiphan. Epiſt.12. Roma.

Habentes donationes ſecundum gratiam indifferentes.) Quomodo in plenitudo gratiæ, quæ in Chriſto ſicut in capite adunatur

natur ad membra eius diuerſimode redundet, 22.q.183.2.c. De donis, 12.q.6.
De gratijs gratis datis, 12.q.111.1.& 4.& 5.
Prophetia.) De prophetia. 22^{æ}.q.171.& tribus ſequentibus.
An prophetia poſſit eſſe naturalis, 22.q.172.1.0.
Sine ſimulatione.) An ſimulatio ſit peccatum. 22.q.111.1.0.
Honore inuicem præuenientes.) An ergo honor non proprie debeatur ſuperioribus, 22.q.103.2.0.& præcipue ad 1^{m}.
Spe gaudentes.) An ergo gaudium ſit effectus ſpei & non charitatis. 22.q.28.1.
Benedicite perſequentibus vos.) An quis ex neceſſitate charitatis debeat inimico ſuo ſigna & affectus dilectionis exhibere 22.q.25.9.0.
An debeamus pro inimicis orare. 22.q.83.8.0.
Nolite maledicere.) An ergo alicui maledicere non liceat, 22.q.76.1.0.ad 1^{m}.breuiter.

Euang. Luc. 2.

Nuptiæ factæ.) De matrimonij ſacramento, Suppl.q.41.& ſeq.
An conferat gratiam. Suppl.q.42.3.
An actus matrimonialis ſemper ſit peccatum, Suppl.q.41.3.
An ſit meritorius Suppl.q.41.4.
An uirginitas non ſit excellentior matrimonio. 22.q.152.4.
De bonis matrimonij, Suppl.q.49.0.
Dicit mater Ieſu ad eum.) An B. Virgo ſecundum temporalem natiuitatem Chriſti, poſſit dici mater eius, 3^{a}.q.35.3.0.
Nondum uenit hora mea.) An Chriſtus conuenienti tempore fuerit paſſus. 3^{a}.q.46.9.0.
Dicit ei Ieſus implete hydrias aqua.) De miraculis Chriſti, 3^{a}.q.43.0.
Bonum vinum ponit.) Cur Architriclinus aquam conuerſam in vinum, vocat vinum bonum, 3^{a}.q.44.3.2^{m}.
Hoc fecit Ieſus initiū ſignorum in Cana Galileæ.) An hoc fuerit ſimpliciter omnium primum, 3^{a}.q.43.3.0.& q.36.4.3^{m}.
De miraculis Chriſti, 3^{a}.q.43. Vide Euang. Dominicæ Lætare.
Et manifeſtauit gloriam ſuam.) An miracula Chriſti erāt ſufficientia ad oſtendendam eius diuinitatem, 3^{a}.q.43.4.0
Et crediderunt ei diſcipuli.) An ergo hoc miraculo de conuerſione aquę in vinum exhibito, tū demum diſcipuli Chriſti crediderint. 3^{a}.q.43.3.3^{m}

Dominica 2^{a}. poſt Epiph. Epiſt. Rom. 12.

Nolite eſſe prudentes apud uoſmetipſos.) An cum quis ſit prudens apud ſemetipſum, ideſt ſibi tribuit quod à Deo habet incidat in ſuperbiam. 22.q.162.4.
An uera prudentia ſit in peccatoribus, 22.q.47.13.0.
An uera prudentia ſit in omnibus habentibus gratiam, 22.q.47.14.
An uera prudentia inſit nobis à natura, 22.q.47.15.
Sed etiam coram hominibus.) An uelle placere hominibus ſit peccatum, 22.q.115.1.1^{m}.
Cum omnibus hominibus pacem habentes. In quibus rebus & cum quibus hominibus habeatur uera pax. 22.q.29.1.3^{m}
Non vos defendentes. An ergo non liceat ſe defendere ſi opus ſit. 22.q.40.1.2^{m}.& q.64.7.5^{m}.& 188.3.1^{m}.
Et an non liceat occidere aliquem ſe defendendo, 22.q.64.7.0
Mihi uindicta.) Si vindicta ſit ſoli Deo tribuenda, an ergo non ſit homini licita, 22.q.108.1.1^{m}.præcipue.
Sed & ſi eſurierit inimicus. An eſurienti inimico quis teneatur dare cibum. 22.q.25.9.c.

Euang. Matth. 8.

Ecce leproſus.) Cur per lepram ſignificetur hæreſis, 12.q.102.ar.5.4^{m}.
De hæreſi. 22.q.11. An hæreſis ſit circa ea q̃ ſunt fidei. 22.q.11.2.
An hæretici ſint tollendi, 22.q.11.3.
An ab eccleſia recipiendi, 22.q.11.4.
An hęreticus poſſit dici fidelis, ſiue habere fidē de articulis circa quos non errat 22.q.5.3.
Adorabat eum.) De adoratione Chriſti, 3^{a}.q.25.
Tetigit eum.) An dominus tangendo leproſum, non violauerit legem, 12.q.107.2.4^{m}.
Cur Dominus tetigit leproſum, cum ſolo uerbo potuerit eum ſanare, 3^{a}.q.44.3.2^{m}.
Vide nemini dixeris.) Cur Dominus præcipit leproſo iam ſanato ne cui dicat, cum non fuerit mens aut uoluntas eius ut taceret, 22.q.104.1.1^{m}. 3^{a}.q.13.4.2^{m}.& q.44.3.3^{m}.
Vade & oſtende te ſacerdoti.) Cur Dominus iam mundatum à lepra mittebat ad ſacerdotem 12.q.102.5.7^{m}.& 103.2.2^{m}.& 3^{m}.
De doctrina ſacerdotum legalium & ſacerdotū Chriſti Suppl. q.19.1.
Domine non ſum dignus.) Verū magis honorauit Deum, Centurio dicens ſe non eſſe dignum, an uero Zachæus qui fecit ſe dignum. 3^{a}.q.80.10.3^{m}.
Et dico huic vade, & uadit.) De obedientia & inobedientia, 22.q.104.& 105.
an ſubditi teneantur ſuperioribus in omnibus obedire, 22.q.104.5.
Quam grata ſit Deo obedientia, 22.q.104.3.
Audiens autem Ieſus miratus eſt.) Quomodo Chriſtus miratus eſt, qui etiam ante ſciebat fidem Centurionis, 3^{a}.q.15.6.0.
Tantam fidem.) An fides poſſit eſſe maior quam in alio, 22.q.5.4.0.
In regno cœlorum.) Cur cœleſtis beatitudo regnum cœlorum dicatur, 12.q.4.ar 7.

Dominica 3^{a}. poſt Epiph. Epiſt. Rom. 13.

Nemini quicquam debeatis.) Quæ debeamus ſuperioribus noſtris in dignitate conſtitutis, & ratione quorum ea debeamus. 22.q.102.2.3^{m}.
Niſi ut inuicem diligatis.) De dilectione proximi, 25.q.23.art.1.& 12.
Qui enim diligit proximum.) Quis noſter proximus cẽſendus eſt. 22.q.25.10.1^{m}.
Quomodo quis noſter proximus eſt, 12^{æ}.q.44.7.c.princ.
Quæ ſit ratio dilectionis proximi, 22.q.25.1.c.& 12.3^{m}.& q.44.7.c.
Legem impleuit.) Diligens proximum, totam legem impleat, an ergo lex ſolum vnum præceptum contineat ſcilicet de dilectiōe pximi. 12^{æ}.q.99.1.2^{m}.& q.105.2.1^{m}.& 22.q.44.2.4^{m}.
an de charitate fuerant danda domino præcepta. 22.q.44.2.0.
an ſufficiant domino præcepta charitatis, 12.q.44.3.0.
Nam non adulterabis.) De ſingulis præceptis decalogi. (22.q.122.0.& 22.q.100.ab.ar.3.vſque ad 12.

Euang. Matth. 8.

aſcendente Ieſu in nauiculam.) An Chriſtus aſſumpſerit corpus carnale ſiue terreſtre, cum eius defectibus, 3^{a}.q.5.2.0.& 14.1.& ſeq.
Ita ut operiretur fluctibus, & erat illis uentus contrarius. (An ſit iuſtum in hoc mundo iuſtos affligi. 1^{a}.q.21.4.2^{m}.
Cur peccatores proſperentur, & innocentes puniantur. 2^{æ}.q.87.7.2^{m}.& q.100.6.3^{m}.
Quomodo uniuerſa equè eueniant iuſto & improbo, bono & malo, 12^{æ}.q.114.10.4^{m}. Vide plura hac de re Euang. Dominicę, 3^{æ}. poſt Paſcha.
Dicentes Domine ſalua nos, perimus.) De timore qui fortitudini opponitur. 22.q.125.
Modicæ fidei.) An fides in vno ſit maior quam in alio. 22.q.5.4.0.
Imperauit ventis & mari.) An Chriſtus fecerit miracula circa omnia elementa, 3^{a}.q.44.4.3^{m}.

Dominica 4^{a}. poſt Epiph. Epiſt. Col. 3.

Induite uos uiſcera miſericordiæ.) Quæ hominem maxime ad miſericordiam excitare poſſunt, 22.q.30.1.
an defectus non ſit ratio miſerendi. 22.q.30.4.
Quam ſit magna uirtus miſericordiæ, 22.q.30.4.
Modeſtiam.) In quibus conſiſtat modeſtia, 22.q.160.1.& 2.
Patientiam.) Patientia quid, 22.q.136.1.c.fi.
an patientia ſit maxima uirtutum, 22.q.136.2.0.
Supportantes inuicem.) In quibus iniurijs malis ſint tolerandi 22.q.108.1^{m}.& 4^{m}.
Super omnia autem hæc charitatem habete.) An charitas ſit maximum inter uirtutes theologicas, 12.q.66.6.
an ſit ſimpliciter excellentiſſima omnium virtutū, 22.q.23.6.0
Vinculum perfectionis.) An perfectio Chriſtianæ uitæ non attendatur ſpecialiter ſecundum charitatem, 22.q.184.1.0.& 3^{a}.q.46.3.c.prin.
Omnia in nomine Domini. (An bonitas uoluntatis & operis dependeat ex bonitate finis, 12^{æ}.q.18.7.0.& 8.0.

Euang. Matth. 13.

Homini qui ſeminauit.) Qualis debeat eſſe qui aſſumit officium prædicationis, 3^{a}.q.41.3.1^{m}.& 22^{æ}.q.185.1.4^{m}.
Superſeminauit zizania.) De diſputatione cū infidelibus, 22^{æ}.q.10.7.
Zizania.) Quid intelligatur per zizania. 12.q.64.2.1^{m}.
Quid nomine tritici ſignificetur. Ibidem
Vidimus & colligimus ea? & ait non.) An non liceat occidere homines peccatores, 22.q.69.2.0.1^{m}.præcipue, & q.108.3.0.
An quando tota communitas peccat, de ea uindicta ſit ſumenda, 22.q.108.1.3^{m}
An quando maior pars communitatis peccat, tota communitas ſit eradicanda. Ibidem.
An hæretici ſint tolerandi, 22.q.11.3.0.
An ſint cogendi ad fidem, 22.q.10.8.0.

Dominica in 70^{a} Epiſt. 1. Corinth. 9.

Neſcitis quod hi qui in ſtadio.) De ſpe. 22^{æ}.q.17.18.
An non requirantur aliqua opera hominis, ad hoc ut beatitudinem conſequatur à Deo. 12.q.5.7.0.

An actus

An actus bonus habeat rationem meriti,12.q.21.3.& 4.o.& 114.3.o.
An æterna beatitudo ſit obiectum ſpei noſtræ,22.q.17.2.
An hæc ſpes ſit certa.22.q.18.4.o.
Sic currite vt comprehendatis.) An Deus poſſit comprehendi à nobis,1ª.q.12.7 o.& 1^{m}.præcipue & 17.q.4.3.2^{m}.
Nos autem incorruptam) An beatitudo hominis conſiſtat in aliquo bono creato.12.q.2.8.o
An cõſiſtat in diuitijs,12.q.3.1.An beatitudo ſit aliquid increatum.12.q.3.1.o
An conſiſtat in viſione diuinæ eſſentiæ,12.q.3.ar.8.o
Quomodo beatitudo ſit p ſe ſtabilis & conſtans,12.q.3.ar.3.3^{m}
An poſſit amitti.12.q.3.ar.4.o
Caſtigo corpus) De ieiunio.22.q.147.o. Ad quid aſſumatur ieiunium.22.q.47.1.c.& 3.c.An ſit in præcepto,22.q.147.3.o. Vide plura de ieiunio in Euang.Dominicæ.1ª.Quadrag.
Omnes ſub nube fuerunt.)Cuius ſignum & figura fuit protectio columnæ nobis & tranſitus maris rubri? 3ª.q.70.1.2^{m}.

Euang. Matth. 20.

Conuentione autem facta.) An Deus conſtituat ſe nobis debitorem,12.q.114.2^{m}.& 1ª.q.21.1.3^{m}
In vineam ſuam.) De beatitudine, 12.q.2.q.3.q.4.& 5ª. Suppl. quæſt.97.
De merito bonorum operum,12ª,q.1.4
Pares illos nobis feciſti.) An iuſtitia Dei det æqualia inæqualibus,1ª.q.63.2.3^{m}.& 1ª.q.23.5.3^{m}
Murmurabant aduerſus patrem familias) An ſancti in omnibus non approbent ordinationem atque diſpoſitionem Dei, ſuamque uoluntatẽ ſanctiſſimæ eius voluntati conforment. 12.q.19.10.o.& q.92.2^{m}.& 22.q.104.4.3^{m}
An beati poſſint peccare.1ª.q.62.8.c.
An beatitudo omni ex parte expleat & ſatiet appetitum hominis.12.q.2.8.c.
An alieni beato deſit aliquid bonum deſiderandum.12.q.5.artic.2.3^{m}.
Et ipſi ſingulos denarios.) Si ſinguli accipiant denarium, qui quantitate à ſeipſo non differt,an ergo vnus non ſit alio beatior 12.q.5.2.1^{m}.& 1ª.q.12 6.o.
Non facio tibi iniuriam.) An in Deo ſit iuſtitia,1ª.q.21.1.o.
An in omnibus operibus Dei ſit iniuſtitia & miſericordia,1ª.q.21.4.o.
An non liceat mihi quod volo.) An in collatione munerum gratiæ habeat locum acceptio perſonarum,22.q.93.1.3^{m}.& 2^{m}.& 12ª.q.98.4.2^{m}.
Multi ſunt vocati,pauci uero electi.) Quid ſit electio? 1ª.quæſt. 23.4.c.
An ſoli prædeſtinati eligantur,1ª.q.23.4.o
an omnes Chriſtiani non ſint ſaluandi.Supp.q.99.4.o

Dominica in Sexageſ.Epiſt.2.Corinth.11.& 12.

Si quis extollitur.) In quibus conſiſtat iactantia,22.q.112.1.c.
an iactantia ſit peccatum mortale,22.q.112.2.o.
an appetitus inanis gloriæ ſit peccatum,22.q.132.1.
audeo & ego ſcilicet gloriari.) An B.Apoſtolus ſe iactauerit,22.q.112.1.c.
Quando quis laudabiliter gloriam ſuam appetat. 22. q.132.1. 1^{m}.& 3^{m}.
Quando contumeliæ nobis illatæ non ſunt à nobis ſuſtinendç. 22.q.72.3.c.& 1^{m}.
In carceribus.) Quando in carcere eſt licitum & quando illicitum,22 q.65.3.c.
Ter uirgis ſum.) De afflictionibus iuſtorum: ſupra in Euang 3. Dominicæ poſt Epiphan. An omnis pœna ſit propter aliquã culpam,12.q.87.7.o.
Scit quod non mentior.) Quando iuramentum ſit adhibendũ 22.q.89.c.ſi.
Et ſic effugi manus eius.) An damnato ad mortem liceat ſeſe defendere.22.q.69.4.
an Paulus fuerit in raptu alienatus à ſenſibus. 22.q.175.4.o
an anima Pauli fuerit totaliter à corpore ſeparata,22.quæſ. 175.5.o
Siue in corpore,ſiue extra corpus.) De raptu.22ª.q.175.
an Paulus ignorauerit an eius anima fuerit à corpore ſeparata 22.q.175.6.o
Tertium cœlum.) Quid nomine tertij cœli intelligatur, 1ª.q. 68.4.c.ſi.
Et audiuit arcana uerba.) An Paulus in raptu uiderit diuinam eſſentiam.22.q.175.3.o
an Paulus poſtquam uidit eſſentiam Dei,recordatus ſit multorum quæ in ipſo raptu uiderat,1ª.q.12.2.2^{m}
Propter quod ter Dominum rogaui.) Cur Paulus in hac ſua oratione non fuerit exauditus,22.q.83.15.2^{m}.
Sufficit tibi grã mea.) De gratia & eius effectu,12ª,q.109.& ſeq.
an Paulus per reuelationem ſciebat ſe hẽre.gratiã,12.q.12.5.c.
Nam uirtus in infirmitate perficitur.) Quomodo virtus in infirmitate perficiatur,12ª.q.33.1.3^{m}.& 22.q.123.1.1^{m}.

Euang. Luc. 8.

Qui ſeminat ſemen.) Quam ſit magnum & Deo gratum uerbũ Dei populo prædicare eiuſque auarum zelum habere, 22.q. 188.4.c.ſi.præcipue.& q.182.2.3^{m}.& q.84.7.& 8.& 3ª. q.40. 1.2^{m}.
Quomodo uerbum Dei ſit prædicandum,22ª.q.177.1.c.
Centuplum.) Quid ſignificetur per fructum centuplum ſiue centeſimum,12.q.70.1.2^{m}.& 22.q.153.5.2^{m}
Qui habes aures audiẽdi audias) An fides ſit donum Dei.22ª. q.6.1.o.
Vobis datum eſt noſſe &c cæteris autem in parabolis) Cur Chriſtus turbis in parabolis ſæpe ſit locutus, quantum apertam ueritatẽ ſolis diſcipulis ſuis exponebat, 3ª.q.42.3.c.ſi.& 3^{m}.
Vt uidentes non uideant.) De cæcitate mentis.22ª.q.15.
an excæcatio & obduratio ordinentur ſemper ad ſalutem eius qui excæcatur & obduratur,12.q.69.4.o
Deinde uenit diabolus.) De impugnatione dæmonum, 1ª.q. 11.4.o
an omnia peccata procedant ex tentatione diaboli, 1ª. quæſt. 14.3.o
Et à ſolicitudinibus & diuitijs.) Cur diuitiæ ſint impedimenta ſalutis,idque tribus ex cauſis.22.q.188.7.c.prin.
Verbum afferẽt fructũ in patientia) De prædicatione,22ª.q.188 4.& 3ª.q.61.1.1^{m}
De doctrina Chriſti,3ª.q.12.

Dominica in quinquageſima,Epiſt.1.Cor.13.

Si linguis hominum) De dono linguarum & gratia ſermonis, 22.q.176.& q.177.
Et angelorum.) Quod nomine linguæ angelorum accipiatur, 1ª.q.106.1.2^{m}.ſi.
De locutionibus Angelorum,1ª.q.10.7.o
Et ſi habuero omnem fidem) De duplici fide,formata, & informi.An fides informis ſit donum Dei.22.q.6.ar.2
An fides informis & formata ſint vnus habitus fidei. 22. q. 4. ar.4.o.
Et ſi tradidero corpus meum.) An actus fidei.patientiæ,& fortitudinis non ſint meritorij,niſi ex charitate procedant, 12. q.114.4.3^{m}.
an ſine charitate poſſit eſſe aliqua uera virtus,22.q.23.7.o.
an charitas ſit omnium aliarum uirtutum forma, 22.q.23.7.o
an charitas ſit principiu^{m} merendi,12.q.114.4.o.
Charitas patiens eſt,benigna eſt.) Cum charitas ſe extendat ad opera omnium uirtutum quomodo uirtus eſt ſpecialis, 22. q.23.4.2^{m}.
Non quærit quæ ſua ſunt.) An ergo ex charitate non debeamus nos magis diligere quam proximum,22.q.26.4.3^{m}
Charitas nunquam excidit.) An ergo charitas ſemel habita nõ poſſit amitti.22.q.24.11.o.
an charitas maneat poſt hanc uitam in gloria 12.q.67.9.o
Siue prophetiæ euacuabuntur.) Cur & quomodo prophetiæ ſint in patria euacuandæ,22.q.171 4.2^{m}
Siue ſcientia deſtruetur.) An uirtutes intellectuales maneant poſt hanc vitam, 1ª.q.87.5.1^{m}.12ª.q.67.2.o.
an fides maneat poſt hanc uitam,12.q.65.3.o
an ſpes maneat poſt mortẽ in ſtatu gloriæ, 12.q.47.4.o.& 22.q. 19.1.o
an aliquid fidei & ſpei remaneat in gloria.12.q.67.5.o.
Cum autem uenerit quod perfectum eſt.) Quomodo ueniente perfecto euacuabitur imperfectum,1ª.q.58.7.3^{m}.& q.67. 1^{m}.& 12.q.4.ar.4.1^{m}.
Videmus nunc per ſpeculum in ænigmate.) De triplici modo cognoſcendi quippiam,1ª.q.56.3.c.
Vtrum aliquis in hac uita poſſit Deum per eſſentiam uidere, 1ª.q.12.11.
an intellectus creatus poſſit Deum per eſſentiam uidere, 1ª.q. 12.1.o.
Nunc autem manent fides &c.) De tribus uirtutibus theologicis & de eorum ordine,12 q.62.3.& 4.
Maior autem horum eſt charitas.) An charitas ſit maxima inter uirtutes theologicas,12.q.60.6.o.præcipue.

Euang Luc. 18.

Conſumabuntur.) Quomodo omnia prædicta à prophetis ſint morte Chriſti conſummata.12.q.103.1.2^{m}.& 3ª.q.47.2 .1^{m}.
De effectibus paſſionis Chriſti, 3ª.q.49.
Gentibus.) Cur Chriſtus pati voluit à gentilibus,3ª.q.47.4.o.
Et illudetur.) An Chriſtus omnes paſſiones ſuſtinuerit. 3ª.q. 46.5.
an dolor paſſionis Chriſti fuerit maior omnibus alijs doloribus,3ª.q.46.6.o.

Occident eum.) An Chriſtus ſit ab alio occiſus quam a ſeipſo, 3ª.q.47.1.o.
De effectibus paſſionis Chriſti, 3ª.q.9.o.
Et 3ª.die reſurgat.) An fuerit conueniens Chriſtum 3ª die reſurgere, 3ª.q.53.2.o
An Chriſtus fuerit in tribus diebus in ſepulchro 3ª.q.51.4.o
Et ipſi nihil horum intellexerunt.) Cur Chriſtus interdum obſcure multa docuit. 3ª.q.42.3.
Cæcus quidam.) An Chriſtus conuenienter circa homines miracula fecerit. 3ª.q.44.3.o.
Fides tua te ſaluum fecit.) Cur operatio miraculorum attribuitur fidei.22.q.178.1.5^{m}.
Magnificans Deum.) De gratiarum actione.22 q.106.
An homo teneatur gratias agere omni benefactori in omnib. 22.q.106.3.
An magis teneatur ad gratias reddendas innocens quam pœnitens.22.q.106.2.o.

Dominica in quadrageſima, Epiſt. 2ª.Cor.6.

Adiuuantes autem exhortamur De perſeuerantia.22.q.137.
In quo perſeuerantia conſiſtat. Ibid.ar.1.c.f.& quid eo nomine ſignificetur, ibid.ar.1.2^{m}.
An debeamus perſeuerare uſque in finem. Ibidem.
An perſeuerantia indigeat auxilio gratiæ, 22.q.137.4.o.
In uacuum.) An opera uirtutum in charitate facta mortificari poſſint, 3ª.q.89.4.o.
An opera mortificata per peccatum, rurſus per pœnitentiam reuiuiſcant. 3ª.89.5.o.
Ecce nunc tempus acceptabile.) An Chriſtus conuenienti tempore pro ſalute generis humani ſit incarnatus.22.q.106.3.3ª q.1ª.ar.5.& 6.
Nemini dantes ullam offenſionem.) An ſcandalum ſit peccatum, & quantum peccatum.22.q.40.2.& 4.
An temporalia ſint dimittenda propter ſcandalum uitandum 22.q.49.8.o.
In patientia.) In quo conſiſtat patientia. 22.q.136.1.c
An ſit idem quod longanimitas. 22æ.q.136.5.o.

Euang. Matth.4.

In deſertum.) Cur Chriſtus uoluit in deſerto tentari. 3ª. quæſ. 41.2.o.
An publicè non debuerit tentari. 3ª.q.41.2.1^{m}
Vt tentaretur.) Cur Chriſtus uoluit tentari, 3ª.q.41.1.c. potiſſimum.
Quid tentare.22.q 97.1.2.& 4.
Cur Chriſtus poſt ieiunium tentari uoluit. 3ª.q.41.3.c.
Quum Chriſtus uenerit ut diſſolueret opera diaboli, cur ea paſſus ſit. 3ª.q.41.1.2^{m}.
A ſpiritu.) A quo ſpiritu Chriſtus ſit ductus 3ª.q.41.0.5^{m}.
A diabolo.) Cur Chriſtus potius uoluit tentari a diabolo quam a carne. 3ª.q.41.1.3^{m}.
Ieiunaſſet.) Quid ſit ieiunium. 22.quæſt.147.2.in arg. ſed contra & c.
Ad quod ieiunium ſit inſtitutum. 22.q.147 1.c.& 3.c.
An ieiunium ſit neceſſarium ad ſalutem. 3ª. quæſt.89.2.& 22. q.147.3.
An omnes teneantur quod eſt de præcepto eccleſiæ. 22æ.quæſ. 147.4.o.
An iniuſti teneantur ad ieiunium ex præcepto. 22ª.quæſt. 147. 4.5^{m}.
Quo tempora ſit ieiunandum. 22.q.147.5.o.
An nimium ieiunans peccet. 22.q.88.2 3^{m}.
Quomodo uioletur ieiunium. 22.q.147.6.o.
Quare nos ieiunamus ſolum uſque ad nonam, cum Iudæi vſque ad ueſperam ieiunabant 2.q.147.7.1^{m}.
Cur Chriſtus noluit ieiunare, cum non indigeret ieiunio ad effectus ipſius ieiunij conſequendus, idque 40. diebus & noctibus, 3ª.q.4.2.3^{m}.
Poſtea eſuriit.) Cur poſt 40. dies potius eſuriit quam ante, 3ª. q.41.3 c. in fi.
Et accedens tentator.) An infra 40. dies fuerit unquam tẽtatus a diabolo. 3ª.q.41.3.2^{m}
Si filius Dei es.) Cur diabolus utebatur illis uerbis, ſi filius Dei es. 3ª.q.41.1.1^{m}.
Dic ut lapides.) An 1ª.tentatio fuerit de gula. 3ª.q.41.4.c.
An Chriſtus peccaſſet in gula faciendo de lapidibus panes ad ſubueniendum naturæ. 3ª.q.41.4.1^{m}.
Qui reſpondens dixit.) Cur Chriſtus Deus & homo nõ proſtrauit diabolum ſua uirtute cum præſumentem tentare. 3ª.q. 41.4.c.fi.
Et ſtatuit eum ſuper pinnaculum.) An uidentibus cunctis ſtatuerit diabolus Chriſtum ſuper pinnaculum. 3ª.quæſtio.41. 4.7^{m}.
Mitte te deorſum.) An 2ª.tentatio Chriſti fuerit de inani gloria. 3ª.q.41.4.c. in med.
Cum illi qui ducuntur inani gloria nitantur ſemper ad alta aſcendere, quomodo diabolus Deum Chriſtum tentat dicendo mitte te deorſum. 3ª.q.41.4.2^{m}.
Quia angelis ſuis mandauit de te.) De cuſtodia angelorum. 1ª. q.113.o.
Cum homo per liberum arbitriũ poſſit cuſtodire ſeipſum, cur ei Angeli ad cuſtodiam deputantur, 1ª.q.113.1.1^{m}.
Si angeli dantur in cuſtodiam cur igitur tam multi damnantur. 1ª.q.113.1.3^{m}.& ar.4.3^{m}.
An omnibus hominibus deputentur ſinguli angeli ad cuſtodiã 1ª.q.113.ar.2.& 4.
Cur unus angelus non ſufficiat ad cuſtodiam plurium hominum. 1ª.q.113.ar.2.1^{m}.
Quando datur angelus homini ad cuſtodiam, 1ª.q.113.5
Vtrum angeli doleant de malis eorum quos cuſtodiunt, 1ª.q. 113.7.o.
Non tentabis Dominum Deum tuum.) An tentare Deum ſit peccatum. 22.q.97.2 o.
Et oſtendit ei omnia regna.) An ſit aliquis mons ita altus & excelſus ut inde totus mundus inſpici poſſit, ut ſic ex eo potuerunt Chriſto omnia regna mundi oſtendi. 3ª. quæſtio.41. 4.7^{m}.
Hæc omnia dabo tibi ſi cadens.) Cur diabolus non dixit in hac tentatione, ſi filius Dei es, ſicut in duabus primis, 3ª.quæſtio. 41.4.c fi.
An diabolus tentauerit Chriſtum hac ultima tentatione de cupiditate, 3ª.q.41.4.c.& 3^{m}.
An in 3ª.tentatione conuenienter Chriſtus fuerit tentatus de idololatria, & quorſum. 3ª.q.41.ar.4.3^{m}.
Cur dixerit diabolus, ſi cadens adoraueris. 3ª.q.41.4.3^{m}.
Cum poſt uictoriam omnium uitiorum remaneat homini tentatio ſuperbiæ & inanis gloriæ quomodo conueniens eſt ordo harum tentationum, 3ª.q.41.4.5^{m}.
Cum ſeptem ſint uitia capitalia, cur Chriſtus tantum de tribus tentatus eſt. 3ª.q.41.4.4^{m}.
Vade ſathana.) Cur Chriſtus non repulit diabolum imperioſa obiurgando, in duabus primis tentationibus, ſicut in ultima. 3ª.q.41.4.6^{m}.
Tunc reliquit eum diabolus.) An reliquerit diabolus Chriſtum ex toto. 3ª.q.41.3.3^{m}.
Et ecce angeli acceſſerunt.) Quando angeli acceſſerũt ad Chriſtum & ei miniſtrauerint. 3ª.q.41.3.2^{m}.

Dominica 2ª.Quadrag.1.Theſſ.4.

Obſecramus in Domino Ieſu.) An liceat hominem adiurare. 22æ.q.90.1.o.
Vt abundetis magis.) De augmento charitatis. 22æ. quæſtio.24 ar.4.& ſeq.
An charitas poſſit in hac uita eſſe perfecta. 22æ.q.24 8.
An inconuenienter diſtinguantur tres gradus charitatis. ſ. charitas incipiens, proficiens & perfecta, 22æ. q. 24.ar.9.
Hæc eſt enim uoluntas Dei ſanctificatio ueſtra.) Cur præceptũ Dei, dicatur uoluntas Dei. 1ª.q.19.ar.11.c. De uolũtate ſigni. 1ª.q.19.ar.11.
A fornicatione.) Cur fornicatio eſt, peccatum, cum is qui fornicatur nulli uideatur facere iniuriam, 22æ.quæſtio.154.2, c.& 4^{m}.
Vt ſciat unuſquiſque uas ſuum.) Cur adulterium ſit peccatum 22æ.q.154.8.c,
De caſtitate & luxuria. 22æ.q.151.& ſeq.
De bonis matrimonij. Suppl.q.49.o.
In ſanctificatione & honore.) An actus matrimonialis ſemper ſit peccatum Suppl.q.41.3.o.& 22æ.q.153.2.o.
An actus matrimonialis ſit meritorius. Suppl.q.41.4.o.
Non in paſſione deſiderij.) An quandocunque aliquis uxorẽ cognoſcens non intendens aliquod bonum matrimonij, ſed ſolum delectationem, mortaliter peccet. Supp.q.49.6.o.
Neque circunueniat.) An dolus ſit peccatum ad aſtutiam pertinens. 22æ.q 55.4.o.
An fraus ſit peccatum pertinens ad aſtutiam. 2.q.55.5.
De fraude quæ contingit in emptione & uenditione aut uendendo rem plus quam re uera ualeat, aut propter defectũ rei uenditæ, aut propter uitium rei uenditæ celatum. 22æ. q.7.ar.1.2.& 3.
Quoniam uindex eſt Dominus.) De effectibus & pœnis peccatorum. 12æ q.85.& ſeq.
An nullum peccatum inducat reatum pœnæ æternæ. 12æ.q 87.3.o.
De pœna primi peccati. 22æ.q.164.o.

Euang. Matth.15.

Clamauit dicens miſerere.) De oratione. 22.q.83.o.
An oratio debeat eſſe uocalis. 22.q.83.12.

Au per

An per orationes accipiamus quod Deus diſpoſuit nobis dare. 22æ q.83.1.c.fi.& 5.2m.
Cur Deus aliqua præſtet non petentibus.22.q.83.1.3m.
Filia mea.) An poſſimus aliquid determinate a Deo petere.22. q.83 5.o.
An poſſit homo temporalia a Deo petere.22æ.q.83.6.o
A Dæmonibus uexatur.) De impugnatione dæmonum. 1ª.q. 114.o.Vide Euangelium Dominicæ ſeq.
Et accedentes diſcipuli rogabant eum.) An debeamus pro alijs orare.22æ.q.83.7.o.
Non ſum miſſus.) Cur gentibus Chriſtus prædicare nõ debuit. 3ª.q.42.1.
Cum ſcriptum ſit de Chriſto, dedi te in lucem gentium, quomodo gentibus prædicare non debuit.3ª.q.42.1.1m.
Cur Chriſtus prædicauerit Iudæis primo per ſe, gentibus autẽ per Apoſtolos ſuos.c.fi.& 2m.
Cur Chriſtus non omnibus gentibus prædicauerit, ſicut prædicauit mulieri huic Cananeæ & Samaritanæ. 1ª. quæſt.42. 1.3m.
Etiam Domine, nam & catelli.) De humilitate in quo cõſiſtat. 22æ.q.161.ar.1.& 2.
An homo debeat ſe omnibus per humilitatem ſubijcere, 22æ. q.161.3.
De gradibus humilitatis.22æ.q.161.6.
Et mulier magna.) Cum ſcriptum ſit, ante mortem non laudes hominem, quomodo dominus Cananæã hanc laudauit.22æ. q.115.1.1m.
Magna eſt fides.) An fides ſit in uno maior quam in alio. 22æ. q.5.ar.14.o.
Fiat tibi ſicut uis.) An oratio ſit meritoria.22æ.q.83.15.
An peccatores orando non impetrent aliquid a Deo. 22.q. 83.ar.16.

Dominica 3ª.Quadrag.Epiſt.Epheſ.4.

Eſtote imitatores Dei.) An homo debeat ſuam uoluntatẽ conformare uoluntati Dei.12æ.q.19.9.o.& 10.o.
An omnis Chriſti actio ſit nobis imitanda.3ª.q.37.1.2m.
De ſequendo Chriſtum uide Euangel. In feſto Conuerſionis Pauli.
Et tradidit ſemetipſum pro nobis.) An Chriſtus fuerit ex obedientia mortuus.3ª.q.47.ar.2.o & 49.1.c.
Oblationem & hoſtiam.) An paſſio Chriſti fuerit operata per modum ſacrificij.3ª.q.48.3.o.De ſacerdotio Chriſti. 3ª.quæſtio.22.o.
An Chriſtus fuerit ſimul ſacerdos & hoſtia.3ª.q.22.ar.2.
Impudicitia.) Quid nomine impudicitiæ intelligatur, & unde oriatur.22.q.148.6.c.fi.
Aut turpitudo.) An obſcœna confabulatio, amplexus, & oſculatio, ſint peccata mortalia.22æ q.154.4.o.
Aut auaritia.) Quid accipiatur hic nomine auaritiæ.12æ.q.72. 2.4m.& q.73.5.1m.De auaritia.22æ.q.118.
Scurrilitas.) Quid ſcurrilitas, 22æ.q.148.6.c.fi.Vnde oriatur, Ibidem.
Omnis fornicator aut immundus.) An fornicatio ſit peccatum mortale.22æ.q.154.2.& 3.
Quod eſt idolorum ſeruitus.) Qua ratione auaritia dicatur idololatria.22æ.q.118.5.4m.
Venit ira Dei.) Quomodo ira attribuitur Deo cum paſſio nõ ſit in Deo.1ª.q.3.2.2m.& q.19.11.c.& 20.1.2m.

Euang.Luc.11.

Et erat eijciens dæmonium.) Quid ſint Dæmones.1ª. quæſtio. 115.5.c.
An poſſit dæmõ nocere homini quoad animam & quoad corpus.3ª.q.49.2.1m.& 2m.
An dæmones poſſint tranſmutare homines in beſtias. 1ª.q. 114.4.2m.
Quomodo diabolus facit apparere corpus humanum corpus beſtiale.1ª.q.114.4.2m.
An dæmones uexent homines magis uno tempore quã alio. 1ª.q.115. .1m.
Cur dæmones per nechromanticos inuitati ſub certis conſtellationibus ueniunt.1ª.q.115.5.2m.
Quomodo alliciantur carminibus, lapidibus, herbis & ſimilibus.1ª.q.115.5.3m.
Cur dæmones faciunt quaſdam leuitates.12.q.80.4.3m.
An dæmones poſſint hominem impellere in peccatum. 12.q. 80.3.o.
Et cum eieciſſet dæmonium.) Cur Chriſtus obſeſſos à dæmonibus liberauit.3ª.q.44.c.fi.
Cur ex, eiſdem dæmones Dominus permittebat fortius diſcerpere dæmoniacos.3ª.q.41.1.4m.
De exorciſmis quibus dæmon corporaliter & ſpiritualiter pellitur 3ª.q.71.ar.2.3.& 4.
In belzebub principe dæmoniorum.) Vtrum in dæmonibus ſit prælatio.1ª.q.109.2.o.
An obediant ſuperiorib.ex amicitia.1ª.q.109.2.2m.
Eijcit dæmonia.) An uirtute ſuperiorum dæmonum inferiores a corporib.expellantur.3ª.q.43.2.3m.
Et alij tentantes.) An tentare ſit peccatum.22æ.q.97.2.o.
Vt uidit cogitationes.) An anima Chriſti cognoſcat cogitationes hominum.3ª.q.10.ar.2.
Omne regnum in ſe diuiſum.) An ſufficienter dominus per rationes has in uirtute Dei & non diaboli eijceret dæmonia.3ª q.43.2.3m.
Cur omne regnum in ſe diuiſum deſoletur. 22æ.quæſtio.37. 2.3m.
An ſit concordia inter dæmones.1ª.q.109.2.1m.
Vniuerſa arma eius auferet.) An per paſſionem Chriſti ſimus liberati a poteſtate diaboli.3ª.q.49.ar.2.o.
Reuertar in domum meam.) An dæmon, qui ſuperatur ab aliquo, non propter hoc ab impugnatione arceatur. 1ª. quæſt. 114.5.o.
An per hoc quod ſpiritus immundus reddit, culpa per pœnitentiam dimiſſa redeat.3ª.quæſtio.88.1.2m.potiſſimum.
An peccata dimiſſa non redeant per ingratitudinem,3ª.quæſ. 88.2.o.

Dominica Lætare, Epiſt.Gal. 4.

Quæ quidem ſunt per allegoriam dicta.) An ſcriptura ſacra habeat plures ſenſus.1ª.q.1.ar.10.
In ſeruitutem generans.De differentia legis ueteris & nouæ.12æ q.91.5.c.potiſſimum.
Cur lex uetus dicatur lex timoris & ſeruitutis.12æ.quæſt. 107. 1.2m.
An lex uetus fuerit bona.12æ.q.98.1.o.
An lex uetus non debuerit inducere homines ad obſeruantiam præceptorum per temporales promiſſiones & comminationes.12æ.q.99.6.o.
Libera eſt.) An lex noua ſit lex amoris & proinde libertatis.12æ q.107.1.2m.
An lex noua iuſtificet.12æ.q.106.2.o.
Quæ non paris.) An lex noua debuerit dari ab initio mũdi,12æ q.106.3.o.
An nulli durante ſtatu ueteris legis ſiue teſtamenti pertinuerint ad nouam legem, & proinde ſaluati ſint.12æ,q.106.1.3m & 3.2m.& q.107.1.2m.& 3m.& 98.2.4m.
An ſimiliter tempore noui teſtamenti pertineant aliqui ad uetus teſtamentum.12æ.q.107.1.2m.
Quia multi filij deſertæ magis.) An in noua lege præter Iudæos fuerint ſaluati gentiles. 12æ.quæſtio.98.4.arg.1.& 3ª. q.42.1.o.

Euang.Ioannis.6.

Quia uidebat ſigna quæ faciebat.) An Chriſtus ſigna & miracula facere debuerit.3ª.q.43.1.o.Quid ſit miraculum.1ª.q. 105.7.c.
An ſolus Deus poſſit facere miracula.1ª.q.110.4.c.
An unum miraculum non ſit maius alio.1ª.q.105.8.o.
An gratia miracula faciendi poſſit alicui ſancto communicari 1ª.q.13.2.3m & 22æ.q.178.o.
Quare non omnibus ſanctis detur gratia miraculorum.22æ.q. 178.2.5m.
An miracula, quæ Chriſtus fecit, fuerint ſufficientia ad oſtendam diuinitatem ipſius.3ª.q.43.4.o.
Super his qui infirmabantur.) An Chriſtus conuenienter fecerit miracula circa homines.1ª.q.144.3.o.
De miraculis uide plura in Euange. In feſto Aſcenſionis Domini.
Et uidiſſet quia multitudo magna.) De eleemoſyna,22æ.quæſtio.32.
An dare eleemoſynam ſit in præcepto, & quando. 22æ.quæſt. 32.5.o.
De miſericordia, quanta ſit uirtus.22æ.q.30.4.o.
Tentans eum.) Cur Chriſtus tentat hominem, cum eius mentẽ nouerit.22æ.q.92.2 c.
Accepit Ieſus panes.) De ſacramento Euchariſtię. 3ª. quæſt.73. & ſeq.
Et cum gratias egiſſet.) Cur Chriſtus in miraculis faciendis orauerit.3ª.q.43.2.2m.
Vt autem impleti ſunt.) Quomodo hęc multiplicatio panũ facta eſt.32.q.44.4.4m.
Hic eſt uere propheta.) De prophetia. 22æ. quæſtio.171.& ſequentibus.
An Chriſtus fuerit propheta.3ª.q.7.ar.8.o.

Dominica in paſſione, Epiſt.Heb.9.

Chriſtus aſſiſtens pontifex.) An Chriſto conueniat eſſe ſacerdotem.3ª.q.22.1.

De ſacer-

De ſacerdotio Chriſti. 3ª.q.2...
Futurorum bonorum. Quare Chriſtus dicatur Pontifex futurorum bonorum. 3ª.q.22.3.c.prin.
Modo manu factum. An Chriſtus poſſit dici conceptus de ſpiritu ſancto. 3ª.32.2.o.
Sed per proprium ſanguinem. an Chriſtus fuerit hoſtia quã ipſe tanquam ſacerdos Deo patri obtulit. 3ª.q..1.
Qualis hoſtia Chriſtus fuerit.... 2.c.fi.
Æterna redemptione. An ſacerdotiũ Chriſti maneat in æternum. 3ª.q.22.5.o.
Redemptione inuenta. an Chriſtus per ſuam paſſionem aperuerit nobis ianuam cœli. 3ª.q.49.5.o.& q.8.11.c.fi.
an effectus ſacerdotij Chriſti pertineat ad Chriſtum, an ſolũ ad alios. 3ª.q.22.4.o.
an ſacerdotium Chriſti fuerit ſecundum ordinem Melchiſedech. 3ª.q.22.6.o.
Si enim ſanguis hircorum. an cæremoniæ ueteris legis habebant vim iuſtificandi,& qualem. 12.q.103.2.o.
Sanguis Chriſti emundabit. An effectus ſacerdotij Chriſti ſit expiatio peccatorum. 3ª q.22.2.o.
an ſimus per paſſionem Chriſti Deo reconciliati. 3ª.q.49.o.
Ideo noui teſtamenti mediator eſt. Quæ in mediatore conſideranda, 3ª.q.26.2.c.
Secundum quam naturam Chriſtus dicitur mediator. 3ª.q.26.2.o.
an eſſe mediatorem Dei,& hominum ſit proprium Chriſto. 3ª.q.26.1.o.

Euang. Ioan. 8.

Quis ex nobis arguet. An ſit peccatum bonum ſuum cognoſcere, illudque approbare. 22æ.q.132.1.c.
an ſit proprij nominis iactantia, quando quis extollit ſe ſupra id quod eſt in opinione hominum. 22æ.q.112.1.c.
an Deus ſe laudans,& quærens ſuam gloriam peccet inani gloria. 22æ.q.132.1.1m. præcipuè.
Quando ſit laudabile appetere gloriam ſuam,& bonam famã. 22æ.q.132.1.1m.
Si ueritatem uobis dico. De ueritate. 1ª.q.16.
De uirtute ueritatis, ſiue veracitatis. 22æ.q.109.o.
Propterea uos non auditis. an homo poſſit verum cognoſcere ſine gratia. 12æ.q.109. An fides ſit donum Dei. 22æ. q.6. ar.1.
Cur audientium unam,& eandem prædicationem quidam credunt,& quidam non credunt. 22æ.q.6.ar.1.c.
Quomodo moueat Deus intellectum creatum. 1ª.q.105.3.& q.69.3.2m.
Reſponderunt ergo Iudæi,& dixerunt ei nonne benedicimus. an Chriſtus non debuerit Iudeis prædicare ſine eorum offenſione. 3ª.q.42.2.c.
Quia ſamaritanus es. an inuidia ſit uitium capitale, 22æ.queſ. 36.4.o.
Quæ ſint filiæ inuidiæ, ibidem ad 3m.
De contumelia, vnde oriatur. 22æ. q.72.4. De maledictione, 22æ.q.76.
Abraham mortuus eſt, an omnes moriantur ſecundum corpus. 12æ.q.81.3.1m.& Suppl.q.78.1.o.
an mors ſit effectus peccati. 12æ.q.85.5.o.& 22æ.q.164.1.o.
Quomodo uiuificentur mortalia corpora noſtra per inhabitantem ſpiritum in nobis. 12æ.q.85.5.2m.
Si ego glorifico meipſum gloria mea nihil eſt. De inani gloria, quot modis gloria dicatur uana. 22æ.q.132.1.c.fi.
Ero uobis ſimilis mendax. Cur Dominus publice Iudæorum uitia redarguerit. 3ª.q.32.2.c.fi.& 22æ.q.72.2.2m.
Abraham pater veſter exultauit. an fuerit ex meritis ipſius Abrahæ quod promitteretur ei ſemen in quo benedicendæ eſſent omnes gentes. 12æ.q.98.4.c.
antequam Abraham fieret, ego ſum. an ille homo demonſtrato Chriſto inceperit eſſe. 3ª.q.16 9.o.
Ieſus autem abſcondit ſe,& exiuit de templo. an Chriſtus per hoc quod in medio inſidiantium ſtaret,& non apprehenderetur, oſtendebat deitatis ſuæ eminentiam. 3ª.q.44 3.1m.h.

Dominica palmarum, Epiſt. Phil. 2.

Qui cum in forma Dei eſſet. Cum Chriſtus ſit eiuſdem formæ ſiue naturæ cum Deo patre, quomodo igitur eſt alius ab eo. 3ª.q.31.2.o.& ad 2m.paucis.
Non rapinam arbitratus eſt eſſe ſe æqualem Deo. an filius ſit patri æqualis. 1ª.q.42.ar.4.& ſeq.
an diabolus,& primus homo, voluerint rapere diuinitatem. 1ª.q.63.3.o. & 22æ.q.63.2.o.& in arg. Sed contra.
Exinaniuit. an Deo competat humiliatio, & ſecundum quam naturam. 22æ.q.161.2.4m.
Quomodo Chriſtus dicatur exinanitus. 3ª.q 57.2.2m.
Formam ſerui accipiens. an conueniens fuerit Chriſtum incarnari. 1ª.q.1.ar.1.
an perſonę diuinæ conueniat aſſumere naturam creatam. 3ª.q.3ª.ar.1.o.
In ſimilitudinem hominum. an ergo Chriſtus non aſſumpſit verum corpus humanum. 3ª.q.5.1.1m.
Et habitu inuentus ut homo. an ergo humana natura fuerit unita uerbo Dei accidentaliter. 1ª.q.2.ar.6.1m.
Obediens uſque ad mortem. an Chriſtus fuerit ex obedientia mortuus. 3ª.q.47.2.o.
De paſſione Chriſti. 3ª.q.46. Quanta ſit perfectio mori ex obedientia. 22æ.q.124.3.2m.
Mortem autem crucis. an Chriſtus debuerit pati in cruce. 3ª.q.46 4.o.
Propter quod & Deus exaltauit illum. an Chriſtus per ſuam paſſionem meruit exaltari. 3ª. queſt.49. 6.o. & 53.1.c.& 59.3.o. & 6.c.
Et donauit illi nomen quod eſt. Quomodo Deus dederit nomen quod eſt ſupra nomen. 3ª.q.49.6.c.fi.

Euang. Matth. 29.

Scitis quia poſt biduum paſcha fiet. an conuenienti tempore Chriſtus paſſus ſit. 3ª.q.46 9.o.
Ne forte fiat tumultus. De ſeditione. 22æ.q.42. In quo conſiſtat. 22æ.q.42.1.c.
an reſiſtentes malis, defendendo bonum commune, ſint ſeditioſi. 22æ.q.42.2.c.fi.
Indignati ſunt. Quid ſit indignatio, & unde oriatur 2.æ q.158.7.c.
Me autem non ſemper habebitis. an ergo Chriſtum non habeamus quotidie in ſacramento Euchariſtiæ. 3ª.q.75.1.2m.
Prima autem die azymorum. Quæ dicebatur prima dies azymorum. 3ª.q.46.9.1m.& q.74.4.1m.
Quando incipiebat paſcha. 3ª.q.46.9.c.1m.& 74.4.c.1m
Qui contingit mecum manum. Quomodo Chriſtus nulla ſecreta admonitione præcedente rectè denunciauerit,& publicauerit peccatum Iudæ. 22æ.q.33.7.2m.
Bonum erat ei ſi natus. an eſſe ſit magis appetibile quam non eſſe. 1ª.q.5.ar.2.3m,& 12æ.q.8.1.3m.
An damnati recta ratione,& deliberatiua, uellent non eſſe. Sup. q.98.3.o.
Cœnantibus autem illis accepit Ieſus panem. De ſacramento euchariſtiæ 3ª.q.73.& ſequen. an ſit conueniens huius ſacramenti inſtitutio. 3ª.q.73.5.o.
Quæ ſit huius ſacramenti materia. 3ª.q.73.o.
an Chriſtus acceperit ſic panẽ, ut eum comederit. 3ª.q.81.1.1m.
Hoc eſt corpus meum. an hæc ſit conueniens forma conſecrationis panis, (hoc eſt corpus meum.) 3ª.q.78.2.
Hic eſt ſanguis meus noui teſtamenti. an hæc ſit conueniens forma conſecrationis vini, hic eſt calix ſanguinis mei noui & æterni teſtamenti, &c. 3ª.q.78.3.o.
An prædictæ locutiones, hoc eſt corpus meum, & hic eſt calix ſanguinis mei ſint ueræ. 3ª.q.78.5.o.
Cum illud bibam uobiſcũ in regno patris mei. an omnes quibus corpus ſuum,& ſanguinem Chriſtus dederat, cum eo iterum erant bibituri vinum in regno Dei 3ª. q.81.2.1m.
Omnes uos ſcandalum patiemini. Cur permittat Deus homines interdum cadere. 12æ.q.79.4.& 98.2.3m.
Præcedam uos in Galilæam. cur potius uoluerit eos præcedere in Galilæam quam alibi. 3ª.q.55.3.4m.
Cœpit contriſtari. an Chriſtus fuerit contriſtatus. 3ª.q.15 6.5m.& 4.c.fi.
Triſtis eſt anima mea. Triſtitia quid. 12æ.q.35.1.& q.41. 9. an triſtitia fuerit in Chriſto. 3ª.q.15.4.c. & 6.o.
Cum triſtitia contrarietur uoluntati, an ergo Chriſtus uoluntariam non ſit paſſus. 3ª.q.15.6.5m.
Procidit in faciem ſuam orans. An Chriſto competat orare. 3ª.q.21.1.o.
Secundum quã competit ei orare. 22æ.q.83.10.1m, & 3ª.q. 21.2.o.
An fuerit conueniens pro ſe orare. 3ª.q.21.3.o.
Tranſeat a me calix iſte. Cur Chriſtus paſſionem ſuam uocet calicem. 3ª.q.78.3.1m.
Verumtamen non ſicut ego uolo. An Chriſtus ſecundum uoluntatem humanam aliud uellet, quam ſecundum uoluntatem diuinam 3ª.q.18.6.1m.
an uoluntas humana non uoluerit aliud quam Deus uult. 3ª. q.19.5.o.
an in Chriſto fuerit contrarietas uoluntatum. 3ª q.18 6.o.
an hæc oratio Chriſti fuerit exaudita, Pater ſi poſſibile eſt, &c. 3ª.q 21.4 1m.
Pater mi ſi poteſt hic calix tranſire niſi bibam illum. An ergo non fuerit poſſibilis alius modus liberationis humanæ quam per paſſionem Chriſti. 3ª.q.46.2.2m.
Quemcunque oſculatus fuero. De ... & h. pocr. fi. 22æ.q.11.8.o.

Connerte gladium tuum in locum ſuum.) An clericis, & epiſcopis liceat pugnare, 22æ.q.40.2.0.& q.64.4.0.
Omnes enim qui acceperint gladium. Quomodo hoc uerum ſit, cum non omnes gladium accipientes gladio pereãt. 22æ.q.40.1.1m.
an ſit licitum occidere homines peccatores.22æ.q.64.2.0.
an interficientes ex legitima poteſtate maleficos, accipiant gladium.22æ.q.40.1 1m.
Docens in templo. An Chriſtus omnia publice docere debuerit.3ª.q.42.3.0.
Quærebat falſum teſtimonium contra Ieſum. an falſum teſtimonium ſit peccatum mortale.& quantum.22æ.q.70.4.0.
Adiuro te. Quid ſit adiurare,22æ.q.90.1.c.
An liceat hominem adiurare,22æ.q.90.0.
Blaſphemauit. Quid ſit blaſphemia,& quot modis contingat. 22æ.q.13.1.c.
an blaſphemia ſit peccatum,& quale.22æ.q.13.2.& 3.
Tunc expuerunt in faciem eius. Secundum quæ membra, & ſenſus Chriſtus paſſus ſit.3ª.q.46.5.c.fi.
Propheriza nobis quis eſt qui te. De irriſione, an ſit peccatũ mortale,22æ.q.75.2.
At ille negauit. an Petrus negando Chriſtum amiſerit charitatem.22æ.q.24.12.2m.
Cur Deus aliquando permittit aliquos cadere in peccatum. 12æ.q.79.4.& q.78 2.3m.
Tunc cœpit deteſtari,& iurare. an liceat ſibi uel alteri maledicere.22æ.q.76.1.0.
Et fleuit amare. De pœnitentia ſecundum quod eſt uirtus.3ª. quæſt. 85.0.
An pœnitentia ſit uirtus.3ª.q.85.1.0.
Tradiderunt Pontio Pilato. An Iudæi tradentes Chriſtum Pilato, peccauerint 3ª.q.47.5.3m.
Quare Iudæi tradebant Chriſtum Pilato,& non potius ipſi eũ occidebant.3ª.q.47.4.3m.
Tunc uidens Iudas qui eũ tradidit. Cur Iudas tradendo Chriſtum peccauerit,3ª.q.41.3.3m.
Dicens peccaui. An contritio ſit actus uirtutis. Suppl.q.1.ar.2.
Et abiens laqueo. an deſperatio ſit peccatum, & in quo conſiſtat 22æ.q.20.1.0.
an ea horrore propriorũ peccatorum oriatur deſperatio, 22æ.q.20 1.2m.
an ex accidia oriatur,22æ.q.20 4.0.
Se ſuſpendit. an liceat ſeipſum interficere,22æ.q.64.5.0.
Emerunt ex illis agrum figuli in ſepulturam. an liceat uendere ſepulturam in locum ſacro,22æ.q.100 4.3m.
ante præſidem. an Iudex poſſit iudicare non ſibi ſubiectum. 22æ.q.67.1.0.
Et cum accuſaretur. An homo teneatur ad accuſandum,22æ. quæſt.69 1.
an ſit neceſſarium accuſationem fieri in ſcriptis, 22æ.q.69.2.0.
Quomodo accuſatio reddatur iniuſta,22æ.q.69.3.0.
an Iudex poſſit iudicare aliquem ſine accuſatore,22æ.q.67.3.0
Et non reſpondit ei ullum uerbum. an reus non teneatur Iudici interroganti ueritatem ad omnia reſpondere.22æ.q.69.1.c.& 2,c.
Conſueuerat præſes populo dimittere unum. an Iudex licite poſſit pœnam relaxare.22.q.66.4.0.
Sciebat enim quod per inuidiã tradidiſſent eum. an Iudici liceat iudicare contra ueritatem quam nouit, propter ea quæ in contrarium proponuntur.22æ.q.67.2.0.
Hodie per uiſum, an diuinatio quæ fit per ſomnia non ſit illicita. 22æ.q.95.6.0.
Innocens ego ſum. an Pilatus non peccauerit tradendo Chriſtum crucifigendum,3ª.q.47.1.3m.
Vt crucifigeretur. an Chriſtus debuerit pati in cruce,3ª.q.46.4.
Et exuentes eum. an Chriſtus omnes paſſiones ſuſtinuerit, 3ª.q.46.5.0.
an dolor paſſionis Chriſti fuerit maior omnibus aliis doloribus. 3ª.q.46.6 0.
Et uenerunt in locum qui dicitur Golgotha. an Chriſtus fuerit conuenienti loco paſſus.3ª.q.46.10.
Cur Chriſtus non ſit paſſus in Nazareth, uel in Bethlehem, ſed in Hieruſalem,3ª.q.46.10.2m.
Cur Chriſtus extra portam paſſus ſit, & non potius in templo, aut in ciuitate,3ª.q.46.10.2m.
Crucifixerunt eum. an peccatum Chriſtum crucifigentiũ fuerit grauiſſimum,3ª.q.46.6.0.
Miſerunt ſortem. Quid ſortes.22æ.q.95.8.c. Quot ſint ſpecies ſortis.ibid.
an ſit licitum uti ſortibus.22æ.q.95.8 0.
Tunc crucifixi ſunt cum eo duo latrones. an fuerit conueniẽs Chriſtum cum latronibus crucifigi.3ª.q.46.ar.11.0.
Idipſum autem,& latrones improperabant ei. Cum Lucæ 23. dicatur quod unus eorum, qui crucifixus erat cum Chriſto ei dicebat, memento mei,&c. an præter latrones blaſphemãtes fuerit cum eo crucifixus alius non blaſphemans. 3ª. q. 46.11.3m.
Tenebræ factæ ſunt ſuper terram. an in paſſione Chriſti fuerit aliqua immutatio facta circa curſum cœleſtium corporum.3ª.q.44.2.2m.
Vt quid dereliquiſti me. Quomodo Deus pater dereliquerit Chriſtum in paſſione.3ª.q.47.3.c.fi.
an in morte Chriſti fuerit ſeparata deitas a carne. 3ª.q.50.2.1.
Clamans uoce magna emiſit ſpiritum. Cur Chriſtus magna uoce clamauit dum ſpiritum emitteret,3ª.q.47.1.2m.
an fuerit Chriſtum conueniens mori.3ª.q.50.1.0.
an Chriſtus in triduo mortis fuerit homo,3ª.q.50.4.
an fuerit idem numero corpus Chriſti uiuentis, & mortui. 3ª q.50.5.0.
Et ecce uelum templi ſciſſum eſt. Cur in paſſione Chriſti ſciſſum eſt uelum,3.q.44.4.3m.
Et terra mota eſt. Cur in paſſione Chriſti terra mota eſt, petræ ſciſſæ,& monumenta aperta ſunt.3ª.q.44.4.3m.
Et multa corpora ſanctorum. An illi ſancti reſurrexerunt iterum morituri.3ª.q.53.3.2m.& Suppl.q.77.1.3m.
Maria Iacobi,& Ioſeph mater. an hæc Maria quæ dicitur hic Iacobi,& Ioſeph mater, ſit mater Chriſti.3ª.q.28.3.6m.
In ſindone munda. cur Chriſti corpus fuit inuolutum in ſindone munda,3ª.q.51.2.3m.
In monumento ſuo nouo. cur Chriſtus fuit poſitus in monumento exciſo in petra,3ª.q.51.2.4m.
cur Chriſtus uoluit ſepeliri, in horto ac in monumento nouo, & alieno.3ª q.51.2.4m.
cum mors Chriſti fuerit uiliſſima, cur uoluit ita honorifice à magnatibus, ſepeliri,3ª.q.51.2.1m.
an corpus Chriſti fuerit incineratum.3ª.q.51.3.0.
Quandiu Chriſtus fuerit in ſepulchro.3ª.q.51.4.0.

Dominica Paſchæ. 1.Corinth.5.

Expurgate uetus fermentum. Quid ſignificat fermentum. 3ª.q.74.4.c.fi.& 3m.
Vt ſitis noua. De declinando a malo,& faciendo bonum 22æ.q.79.ar.1.& ſeq.
De peccato ſemper fugiendo.22æ.q.35.1.4m.
De contentione,& diſcordia.22æ.q.37 & 38.
De fornicatione,& inceſtu.22æ q.154.2 & 3.& ar.9.
De inuidia,& detractione,22æ.q.36.& 73.
Etenim Paſcha. Quid nomine paſchæ intelligatur. 3ª. quæſt. 46.9.1m.
Quæ ſit ratio literalis, & figuralis eorum quæ fiebant circa agnum paſchalem.12æ.q.102.5.2m.pulchrè.
Quod feſtum noui teſtamenti ſuccedit feſto paſchalis ueteris teſtamenti.q.103.3.4m.fi.
Itaque epulemur non fermento ueteri. Quomodo Paſcha noſtrum, Chriſtus ſit a nobis edendum.12æ.5.2m.fi.

Euang. Mar. vlt.

Vt uenientes ungerent eum. an charitatis ſit magis proprium amare quam amari.22æ.q.27.1.0. An beneficentia ſit actus charitatis.22æ.q.31.1.0.
Quibus ſit bene faciendum.22æ.q.31.2.& 3.
Et ualde mane una ſabbathorum. De religione. 22æ. q.81.
De deuotione in quo conſiſtat deuotio.22æ.q.82.1.c.
an ſit actus religionis,22æ.q.82.2.0.
Orto iam ſole. Quomodo igitur Ioannes dicit, quod Maria Magdalenæ uenit mane cum adhuc tenebræ eſſent ad monumentum.3ª.q.55.2.3m.
Et introeuntes in monum. Quid hic intelligatur per mons. 3ª.q.55.6.3m.
Viderunt iuuenem ſedentem. Cum Ioannes dicat Mariã Magdalenam duos angelos in albis ſedentes uidiſſe,& Lucas narret duos uiros ſteteſſe iuxta mulieres in ueſte fulgenti ſtetiſſe, quomodo igitur Marcus dicit, quod uiderint ſolum unum iuuenem ſedentem in dextris,&c.3ª.q.55.6.5m.
Qui dicit illis nolite expauescere. Cur angelus omnium primus reſurrectionem Chriſti manifeſtat.3ª.q.55.2.c.fi.
Cur angeli hominibus in reſurrectione apparuerunt. 3ª.quæſt. 44.1.3m.
cum illi quibus manifeſtata eſt reſurrectio Chriſti, fuerint teſtes reſurrectionis Chriſti, & mulieres in eccleſiis tacere debeant, quomodo igitur conuenienter reſurrectio Chriſti primo manifeſtata eſt mulieribus,3ª.q.55.1.3m.
Reſurrexit. De reſurrectione Chriſti.3ª.q.53.& ſeq.
An fuerit neceſſarium Chriſtum reſurgere. 3ª.q.53.1.
Quando Chriſtus reſurrexit,3ª.q.53.4.3m.
An cõueniẽs fuerit Chriſtum tertia die reſurgere,3ª.q.53. 2.0.

Qua uirtute Chriſtus reſurrexerit. 3ª.q.53.4.o
De reſurrectione. Supp.q.75.& ſequentibus.
Præcedet uos in Galilæam. Cur Chriſtus uoluit ſe conſpiciendum apoſtolis præbere in Galilæa. 3ª.q.55.3.4^{m}

Feria 2ª. Paſchæ. Epiſt. Act. 10.

Incipiens enim a Galilæa. Cur euangelium inceptum eſt prædicari ſolis Iudæis. 12æ.q.98.4.o. 3ª.q.42.1.c
Quomodo unxit eum ſpiritu ſancto. An in Chriſto fuerit gratiæ plenitudo. 3ª.q.7.9.o.& 10.o
Et uirtute. An anima Chriſti habuerit omnipotentiam reſpectu executionis propriæ uoluntatis. 3ª.q.13.4.o
Sanando omnes oppreſſos a diabolo. Cur Chriſtus uoluit obſeſſos a dæmonib. liberare. 3ª.q.44.1.c
Suſpendentes in ligno. Cur Chriſtus uoluit ſuſpendi in ligno. 3ª.q.46.4.c
Hunc Deus ſuſcitauit. An ergo Chriſtus propria uirtute non reſurrexerit. 3ª.q.53.4.o
Tertia die. An conueniens fuerit Chriſtum tertia die reſurgere 3ª.q.53.2.o
Et dedit eum manifeſtum fieri non omni populo. De manifeſtatione reſurrectionis Chriſti. 3ª.q.55. Cur Chriſtus uoluit ſuam reſurrectionem omnibus manifeſtari. 3ª.q. 36.2.c.& q.55.1.o
Nobis qui manducabimus. An Chriſto manducando, & bibendo poſt reſurrectionem cum apoſtolis oſtendebat ſe uere reſurrexiſſe. 3ª.q.55.6.c.
An comedere & bibere non repugnet conditioni gloriæ. 3ª.q.55.6.2^{m}
Qui conſtitutus eſt a Deo iudex uiuorum & mortuorum. An iudiciaria poteſtas ſit ſpecialiter Chriſto attribuenda. 3ª.q.59.1.o
An ad iudiciariam poteſtatem Chriſti pertineãt omnes res humanæ. 3ª.q.59.4.o
An poteſtas iudiciaria Chriſti etiam ad angelos ſe extendat. 3ª q.59.6.o
Huic omnes prophetæ teſtimonium perhibent remiſſionẽ peccatorum. An alio modo quam per Chriſtum potuerit homo ſaluari. 12æ.q.98.5.2^{m}
An reſurrectio Chriſti ſit cauſa reſurrectionis corporum, 3ª.q.56.1.o
An reſurrectio Chriſti ſit cauſa reſurrectionis animarum, 3ª.q.56.2.o

Euang. Luc. 24.

Et ipſe Ieſus appropinquans. Vbi Chriſtus fuit tempore eo quo diſcipulis ſuis non apparuit. 3ª.q.55.3.2^{m}
Oculi illorum tenebantur. An oculi iſtorum duorum diſcipulorum aliquibus præſtigijs detinebantur. 3ª.q.55.4.2^{m}.
Eſtis triſtes. In quo conſiſtat triſtitia. 12æ.q.35.1.c.& 2. De cauſa triſtitiæ. 12æ.q.36.o. Quantum mali proueniat ex triſtitia. 12æ.q.37.o
An omnis triſtitia ſit mala. 12æ.q.39.1.o
Tu ſolus peregrinus es. An Chriſtus conuenienter apparuerit diſcipulis in alia effigie. 3ª.q.55.4.o. Quomodo per apparitionem Chriſti in aliena effigie non fuerit infirmata fides diſcipulorum de reſurrectione Chriſti. 3ª.q.55.4.3^{m}. Cur peregrinus in aliena forma Chriſtus apparuit. 3ª.quæſtio.55.4.c.fi.
Quibus ille dixit. An dominus alios interroget ut aliquid diſcat 3ª.q.12.3.1^{m}
Potens in opere & ſermone. Qualis debeat eſſe concionator. 3ª.q.41.3.1^{m}
Nos autem ſperabamus. An incipiebant iam tepeſcere circa fidem. 3ª.q.55.4.c.fi.
O ſtulti & tardi corde. An Chriſtus hoc dicendo non dixerit contumeliam his duobus diſcipulis. 22æ.q.72.2.2^{m}. An cæcitas mentis ſit peccatum. 22.q.15.1.o. An cæcitas mentis oriatur ex uitijs carnalib. 22æ.q.15.3.o
Nonne hæc oportuit Chriſtum pati, & ita. Ad quid peruenit Chriſtus per ſuam paſſionem. 3ª.q.45.1.c.& q.46.1.c
Et ipſe ſe finxit longius ire. An Chriſtus ſimulando ſe longius uelle ire, non peccauerit, 22æ.q.111.1.1^{m}. & 3ª.quæſtio.55.4.1^{m}.
Et aperti ſunt oculi eorum. An ergo ambulauerant clauſis oculis. 3ª.q.55.4.3^{m}
Cur ad fractionem panis oculi eorum aperti ſunt. Ibidem.
Et ipſe euanuit. An euaneſcere ab oculis eorum non ſit contrarium naturæ humanæ. 3ª.q.55.6.2^{m}
Et aperiret nobis ſcripturas. An diſcipulis his fuerit quoddam lumen impreſſum diuinitus ad intelligẽdas ſcripturas. 22æ.q.173.c.fi.
Et apparuit Simoni. Quoties Chriſtus apparuit diſcipulis poſt reſurrectionem. 3ª.q.55.3.3^{m}
Et quomodo cognouerunt eum in fractione panis. De ſumptione euchariſtiæ. 3ª.q.80.

Feria 3ª. Paſchæ. Epiſt. Act. 13.

Vobis uerbum ſalutis huius miſſum eſt. Qui nam Deo reconcilientur per paſſionem Chriſti. 3ª.q.49.4.c.fi.
Hunc ignorantes. An perſecutores Chriſti eum cognouerunt. 3ª.q.47.5.o
An ignorantia perſecutorum Chriſti excuſabat eos a peccato. 3ª.q.47.5.c.& 3^{m}
Quorum Iudæorum culpam ignorantia diminuebat. 3ª.q.47.5.c.fi.
De ignorantia late. 22.q.76.o. An Iudæi peccauerint tanquam occiſores Chriſti hominis, an potius tanquam occiſores Dei. 3ª.q.47.5.c.3^{m}.f.& q.46.12.3^{m}
An peccatum crucifigẽtium Chriſtum fuerit grauiſſimum. 3ª q.47.6.o
Qui in occiſione Chriſti omnium maximè peccauerint. 3ª.q.47.6.2^{m}.
Poſuerunt eum in monumento. An conueniens fuerit Chriſtũ ſepeliri, 3ª.q.51.1.o
Qui uiſus eſt per multos dies. cur diſcipuli Chriſti non uiderint Chriſtum reſurgere. 3ª.q.55.1.o
An Chriſtus conuenienter cum diſcipulis ſuis conuerſatus ſit. 3ª.q.55.3.o
Quoniam hanc Deus adimpleuit filijs ueſtris reſuſcitans. an reſurrectio Chriſti ſit cauſa reſurrectionis animarum. 3ª.q.56.2.o.

Euang. Luc. 24.

Pax nobis. Quid pax, & quomodo a concordia diſtinguatur. 22æ.q.29.1.c. potiſſimum. De duplici pace patriæ & uiæ. 22æ q.29.2.4^{m}
An hõ peccator habeat ueram pacem. 22æ.q.29 3.1^{m}.& ar.2.3.
An pax ſit effectus charitatis. 22æ.q.29.ar.3.o. An pax ſit uirtus 22æ.q.29 4.o
Palpate & uidete. an ergo Chriſti corpus nõ reſurrexerit glorioſum. 3ª.q.54.2.2^{m}
Quia ſpiritus carnem & oſſa non habet ſicut me uidetis habere. An corpus Chriſti reſurrexerit integrum 3ª.q.54.3.o. An nihil ſanguinis corporis Chriſti reſeruetur in quibuſdã eccleſijs. 3ª.q.54.3.3^{m}
Et cum manducaſſet. an Chriſtus uere comederit. 1ª.q.51.3.5^{m} & 3ª.q.55.3 c
an comeſtio non repugnet corpori glorioſo. 3ª.q.54.2. 3^{m}.& q.55.6.2^{m}
cum adhuc eſſem uobiſcum. an ergo poſt reſurrectionem non erat cum eis. 3ª.q.55.3.c
Neceſſe eſt impleri omnia. Quomodo omnia ſcripta in lege p paſſionẽ Chriſti impleta ſint. 12æ.q.107.2.c & 3ª.q.47 2.1^{m}.
Prædicare in nomine eius pœnitentiam. De ſacramento pœnitentiæ. 3ª.q.84.& ſeq.

Dominica 1ª. poſt Paſcha, 1æ Ioannis 5.

Omne quod natum eſt ex Deo. De effectibus baptiſmi. 3ª. quæſtio.69.o.
Quomodo ſuperatur mundus. 3ª.q.15.2.3^{m}
Niſi qui credit quoniam Ieſus eſt filius Dei. an credere explicite myſterium Chriſti, ſit de neceſſitate. 22æ.q.2.ar 7.o
Sed in aqua & ſanguine. De effectib. paſſionis & ſanguinis Chriſti. 3ª.q.49.o
Tres ſunt qui teſtimonium dant in cœlo. an eſſe diuinis ſit trinitas perſonarum. 1ª.q.30.2.o.& 31.o.
Pater. an Chriſto baptizato conuenienter fuerit uox patris audita filium proteſtantis, 3ª.q.39 8.o
Verbum an opera & miracula a Chriſto facta teſtimonium perhibuerint de Chriſto. 3ª.q.43.4.o
Et ſpiritusſanctus. an ſpiritusſanctus conuenienter ſuper Chriſtum baptizatum dicatur deſcendiſſe. 3ª.q.39 6.o.
Et hi tres unum ſunt. cur dicimus, quod pater, filius, & ſpiritusſanctus unum ſunt & non unus. 1ª.q.31.2.4^{m}
Verum tres perſonæ in diuinis ſint eiuſdem eſſentiæ. 1ª.quæſt. 39.2.o
cur nomina eſſentialia ut Deus, non prædicantur pluraliter de tribus perſonis. 1ª.q 30.2.o
aqua & ſanguis. an ex latere Chriſti profluxerit uera aqua & uerus ſanguis. 3ª.q.66.4.4^{m}.& 7 .7.3^{m}
Habet teſtimonium Dei in ſe. De teſtimonio Dei patris dicentis. Hic eſt filius meus dilectus. 3ª.q.40.8.o

Euan. Ioan. 20.

Pax nobis. De pace, ut ſupra feria 3ª. Paſchæ. an Chriſtus ſit pax noſtra. 3ª.q.15.8.1^{m}
Inſufflauit. cur Chriſtus apoſtolis ſuos inſuffla [illegible] ſpiritum ſanctum. 3ª.q.43.7.6^{m}.
Quorũ remiſeritis pec[illegible] ſacerdos abſoluens uere remit-

tur peccata, Supp.q.18.3.& 3ª.q.84.3.3m.4m.& 5m. De poteſtate clauium. Supp.q.18
De uirtute indulgentiarum. Sup.q.25.
Ianuis clauſis. Cum uerum corpus in eodem loco cum alio corpore eſſe nequeat, quomodo Chriſtus, ſi habuerit uerũ corpus, potuit intrare ianuis clauſis. 3ª.q.54.1.1m
Infer digitum tuum huc. cur anima Chriſti in reſurrectione ta ſumpſit corpus cum cicatricibus. 3ª.q.54.4.0
De cæteris qualitatibus corporis Chriſti reſurgentis. 3ª.q.54.0.
Eſſe incredulus. De infidelitate. 22æ.q.10.0
Quia uidiſti me. An Thomas id, quod uidit, crediderit. 3ª.q.55.5.3m.
Beati qui non uiderunt. cur igitur dominus in multis argumentis curam diſcipulis ſuis præbuit ſeipſum uiuum. 3ª.quæſt.55.5.c.
Hæc autem ſcripta ſunt. cur Chriſtus per ſeipſum non ſcripſit doctrinam, ſuam, ſed per diſcipulos ſuos & euangeliſtas, 3ª.q.42.4.0

Dominica 2ª. poſt Paſcha. Epiſt.1.Pet.2.

Chriſtus paſſus eſt pro nobis. An paſſio Chriſti noſtram ſalutẽ operata ſit per modum efficientiæ. 3ª.q.48.6.0
An Chriſtus ſua paſſione aperuerit nobis ianuam regni cœleſtis. 3ª.q.49.5.0
Quæ ſit differentia inter paſſionem Chriſti & ſanctorum quo ad fructum ad nos inde deriuatum. 3ª.q.48.5.3m
Quomodo Chriſtus pro nobis potuit ſatiſfacere cum ipſe non peccauerit. 3ª.q.48.2.0.& 1m. paucis.
Vt ſequamur ueſtigia. cum Chriſtus abunde pro nobis patiẽdo ſatiſfecerit, cur aliquid a nobis præſtandum exigitur. 3ª.q.49.1.4m.& 3.1m.2m.& 3m
Qui peccatum non fecit. An in Chriſto non fuerit aliquod peccatum. 3ª.q.14.3.0.& q.15.1.0.
Qui cum malediceretur, non maledicebat. De iniurijs uerborum. 22æ.q.72.& ſeq.
An aliquis debeat contumelias illatas ſibi, ſuſtinere. 22æ.q.72.3.0
Quę contumeliæ nobis illatę non ſunt ſuſtinendæ. 22æ.q.72.3.c
An iniurię nobis illatę ſi redundent in contumeliam Dei, ſint ferendę 22æ.q.108.1.3m.& 3ª.q.41.1.6m
Tradebat autem iudicanti ſe iniuſte. Quo nam modo Chriſtus ſuæ paſſionis & mortis fuerit cauſa. 3ª.q.47.1.c.& 3.2m.
cur Chriſtus ſeipſum tradẽdo Pilato, minus peccauit quam Iudæi. 3ª.q.47.3.3m.
Peccata noſtra ipſe pertulit in corpore noſtro. An in Chriſto fuerit dolor ſenſibilis. 3ª.q.15.5.0. An dolor paſſionis Chriſti, fuerit maior omnibus alijs doloribus 3ª.q.46.6,0.
An dolor paſſionis Chriſti cum fruitione beata. 3ª.q.46.8.1m.
Cuius liuore ſanati ſumus. Quantũ boni nobis prouenerit ex paſſione Chriſti. 3ª.q.49.0.

Euan. Ioan. 10.

Ego ſum paſtor bonus. Qualis paſtor ſit Chriſtus. 3ª.quæſtio.8.ar.6.c.3m.
Qualis paſtor Chriſtus in uita ſua fuerit. 3ª. q.40.3.c. & quæſt.41.3.1m
Bonus paſtor animam ſuam. Quod pertineat ad officium paſtorale. 22æ.q.184 3.c & 7.1m.ſ.
An cura paſtoralis ſit teſtimonium dilectionis Dei. 22æ.q.184.7.1m.& q.185.2.1m
Ad quos proprie pertineat officium paſtorale. 22æ.q.184.6.c.2m.& 3m
An hi qui proprie habent curam animarum, epiſcopi uidelicet ſint in ſtatu perfectionis. 22æ.q.184.5.0
An epiſcoporum ſtatus ſit perfectior quam religioſorum. 22æ q.184.7.0
An presbyteri, curati, & Archidiaconi ſint in ſtatu perfectionis. 22æ.q.184.6.0
An presbyteri, curati, & archidiaconi obligentur ad ponendã animam ſuam pro ouibus ſuis, 22æ.q.184.6.3m
An presbyteri curati, & archidiaconi ſint maioris perfectionis quam religioſi. 22æ.q.184.0. An liceat epiſcopatum appetere 22æ.q.185.1.0.
An liceat epiſcopatum iniunctum omnino recuſare. 22æ.quęſ.185.2.0.
Mercenarius autẽ. Quis dicatur mercenarius. 22æ.q.185.5.1m.
Dimittit oues & fugit. An ergo non liceat epiſcopo aut paſtori propter perſecutionem aliquã temporalem gregem ſibi cõmiſſum deſerere. 22æ.q.185.5.0
Cognoſcunt me meæ. An ſem. per recurrendum ſit ad prælatos ſuper diſpenſationem ieiuniorum & huiuſmodi. 22æ.q.147.4.c.& q.88. 12.
An ſubditi teneantur ſuis ſuperioribus in omnib. obedire. 22æ.q.104.5.0
Et uocem meam audient. An prædicare ſit proprium officium prælati. 22æ.quæſtio.187.4.
Et unus paſtor. cum præpoſiti eccleſiæ ſint paſtores, quomodo igitur unus paſtor eſt. 3ª.q.8.6.3m

Dominica 3ª. poſt Paſcha, Epiſt.1.Pet.2.

A carnalibus deſiderijs quæ militant. An opera ſpiritualia & fructus ſpiritusſancti contrarientur operibus carnis. 12æ.quęſtio.11.4.
Conuerſationem ueſtram habentes. an ſcandalum ſit peccatũ mortale, 22æ.q.43.4.0.
an ſit peccatum quod aliquis uelit bona ſua ab alijs approbari, 22æ.q.132.1.c.& 1m.
Subiecti eſtote omni creaturæ. an unus homo teneatur alteri obedire. 22æ.q.104.1.0. Quis cui teneatur obedire. 22æ. quæſ.104.1.c
an ſubditi teneãtur ſuis ſuperioribus in omnibus obedire. 22æ.q.104.5.0
In quibus & in quibus non teneantur ſubditi ſuis ſuperioribus obedire. 22æ.q.69.1.c.& 104.5.c.0
Siue regi. an Chriſtiani teneantur ſecularibus poteſtatib. obedire. 22æ.q.104.6.0. an fideles poſſint habere prælationem uel dominium ſupra fideles. 22æ.q.10.ar.10.0. Vtrum propter apoſtaſiam ſubditi abſoluantur a dominio præſidentium apoſtatarum. 22æ.q.12.2.0
an uindictam malefactorum. an uindicatio ſit licita. 22æ.quæſ.108.1.0.
Per quas pœnas uindicatio fieri debet. 22æ.q.108.3.0
an ſit licitum occidere homines. 22æ.q.64.2.0.
Quia ſic eſt uoluntas Dei. De duplici uoluntate Dei. 1ª. quęſtio.19.ar.11.0
Omnes honorate. Quomodo omnes ſunt honorandi cum honor propriè debeatur ſuperioribus. 22.q.103.3.3m
Deum timete De timore. 22æ.q.19.0.
Sed etiam dyſcolis. cum honor debeatur alicui in teſtimonium uirtutis quomodo domini diſcolis & uacui ſunt honorandi. 22æ.q.103.2.2m

Euang. Ioan 6.

Neſcimus quid loqui. cur Chriſtus uoluit doctrinam ſuam occulto ſub tegumento parabolarum ſpiritualium proponere. 3ª.q.42.3.c.2m.& 3m
an ſcriptura ſacra ſit difficilis & obſcura. 1ª.q.1.ar.9.2m.& 3m & 22æ.q.1ª.ar.9.1m. an hæretici peruertant ſcripturam ſacram. 22æ.q.1ª.ar.10.1m
an pertineat ad ſummum pontificem fidei ſymbolum ordinare, atque exurgentes hæreſes refutare. 22æ.q.1ª.ar.10.0
cognouit autem Ieſus quia uolebant. an anima Chriſti in uerbo cognoſcat omnia. 3ª.q.10.2.0
Quia plorabitis & flebitis uos. an ſit iuſtum iuſtos in hoc mundo affligi. 1ª.q.21.4.2m. cur peccatores proſperentur & innocẽtes ſi perpetentur. 12æ.q.87.7.2m.& 22æ.q.36.1.c. 22æ.q.5.4.c.
Quomodo uniuerſa æquè eueniant iuſto & impio bono & malo. 12æ.q.114.10.4m
Sed triſtitia uertetur in gaudium. In quo gaudendum. 22æ.q.23.1.c.& 3m.& 2.c.
Quot modis in Deo gaudeamus. 22æ.q.28.1.3m.& 2.c
an gaudium ſpirituale ſecum patiatur aliquam triſtitiam. 22æ q.28.2.0
an gaudium ſpirituale poſſit impleri in nobis. 22æ. q.28.3.0
De accidia quæ gaudio opponitur. 22æ.q.35
Iterum autem uidebo uos. & gaudebit cor ueſtrũ. Quando gaudium illud in apoſtolis fuerit impletum. 3ª.q.55.3.1m

Dominica 4ª. Epiſt. Iac. 1.

Omne datum optimum. an uirtus non inſit nobis a natura. 12æ.q.63.1.0
an præter uirtutes theologicas ſint alię uirtutes infuſæ, a Deo, 12æ.q.63.3.0
an homo ſine gratia non poſſit uerum cognoſcere. 12æ.quæſt.109.1.0.
apud quem non eſt tranſmutatio. an Deus ſit omnino immutabilis. 1ª.q.19.1.0
Voluntarie enim nos genuit. an præſcientia meritorum ſit cauſa prædeſtinationis. 1ª.q.23.5.0
an Deus eligat aliquem propter bonum in eo præexiſtens. 1ª.q.23.4.c.2m
Tardus ad loquendum. an ſit curioſitas circa ſenſitiuam cognitionem. 22æ.quæſtio.167.2.0. Quando diligens aliquorum inquiſitio probanda uel improbanda. 22æ. quæſt.167.2.c.ſ.& 3m.
Ira enim uiri iuſtitiam. Quomodo hoc uerum eſt cũ in Chriſto & in ſanctis ira fuerit. 3ª.q.15.9.1m
Quando iraſci eſt peccatum, & quando non, 22æ. quæſtio.158.1.
De ira & iracundia, 22æ.q.158.0.

In manſuetudine. Quid ſit manſuetudo, quid ue clementia, 22æ.q.157.1.c.

Euang. Ioan. 16.

Qui miſit me. De miſſione diuinarum perſonarũ, 1ª.q.43. o.
Quomodo pater miſit filium. 1ª.q.43.1.c.
Quæ perſona diuina alia mittatur, 1ª.q.43.8.o. Vtrum filio conueniat inuiſibiliter mitti. 1ª.q.43.5.o. ad quos miſſio inuiſibilis fiat 1ª.q.43.6.o.
Sed triſtitia impleuit cor ueſtrum. An triſtitia, & dolor, auferant facultatem addiſcendi, & conſiderandi quippiam. 12æ.q.37.1.o.
An triſtitia impediat omnem operationem. 12æ.q.37.3.o.
Sed ueritatem dico uobis. An ſemper uerum dicere ſit laudabile. 22æ.q.106.1.2m.& 3m. De ueritate, 1ª.q.16. 22æ.quæſt.109.
Si enim non abiero. an aſcenſio Chriſti ſit cauſa noſtræ ſalutis. 3ª.q.57 6.o.
Et cum uenerit ille arguet mundum de peccato. an ergo iudiciaria poteſtas non ſpecialiter attribuenda Chriſto. 3ª.quæſ. 59. 1.3m.
Docebit uos omnem ueritatem, Cum apoſtoli multa ignorauerint, quomodo ſpiritusſanctus docuit eos omnem ueritatem. 12æ.q.103.4.2m.& 3ª.q.42.3.2m.
Quia de meo accipiet. Vtrum ſpiritusſanctus procedat à filio. 1ª.q.36.2.o.

Dominica 5. Iac. 1.

Eſtote factores, &c. an ſacra doctrina ſit ſcientia practica, 1ª.q.1ª.ar 4.o.
an ſola fides ad ſalutem ſufficiat. 12æ.q.100.10.& q.114.4.3m. & 22æ.q.2.ar.9.c.& 1m.
Hic beatus eſt. an obſeruatio mandatorum Dei ſufficiat ad ſalutem. 12æ.q.100 10.
Non refrenans linguam ſuam. De uitiis linguæ, ac iniuriis uerborum. 22æ.q.72.& ſequentibus.
Religio munda eſt uiſitare pupillos. an ergo religio non ordinet hominem ſolum ad Deum. 22æ.q.81.1.1m.
De operibus miſericordiæ, & generibus eleemoſynarum, 22æ.q.32.2.o.

Euan. Ioan. 16.

Si quis petieritis. De oratione. 22æ.q.83.o.
Quæ ſunt orationis partes, 22æ.q.83.17.o.
Dabit uobis. Qui fiat quod orationes noſtræ non exaudiantur. 22æ.q.83.15.
Quæ conditiones ſint requiſitæ ad hoc, ut quis ſemper impetret quod petit, 22æ.q.83.15.2m.fi.
Vt gaudium ueſtrum ſit plenum. Quomodo in hac uita gaudium noſtrum plenum nõ ſit, ſed in futura pleniſſimum. 22æ.q.28.3.c.potiſſimum.
Hæc in prouerbiis locutus ſum uobis. Cur Chriſtus clare ſuã doctrinam non propoſuit, 1ª.q.42 3.c.& 3m.
Quia ego rogabo patrem. Quomodo filius dicatur orare patrem, 22æ.q.83.10.1m.& 3ª.q.21.1.& 2.
Ipſe enim pater amat uos. an in Deo ſit amor 1ª.q.20.1. o.
an Deus æqualiter omnia amet. 1ª.q.20.3.o.
Quia à Deo exiui. Quomodo filius à patre exiuerit. 1ª. quæſt. 42.5. 2m.
Quia ſcis omnia. an anima Chriſti in uerbo cognoſcat omnia 3ª.q.10.2.
Et non opus eſt tibi. an Chriſtus aliquid ab hominibus didicerit. 3ª.q.12.3.o.

In feſto Aſcenſionis. Act. 1.

Cœpit Ieſus facere & docere. Cur dicitur quod prius cœperit facere, & tum docere. 3ª.q 41.3. 1m.
Quibus, & præbuit ſeipſum uiuum in multis argumentis. an Chriſtus ueritatem reſurrectionis debuerit argumẽtis declarare, 3ª.q.55.5.o.
an argumenta quæ Chriſtus induxit ſufficienter manifeſtauerint ueritatem reſurrectionis Chriſti. 3ª.q.55.6.o.
Per dies quadraginta. Cur Chriſtus poſt reſurrectionem ſuam uoluit quadraginta diebus antequam aſcenderet hic in terris agere, 3ª.q.57.1.4m.
an continuo Chriſtus poſt reſurrectionem ſuam cum diſcipulis ſuis conuerſatus ſit. 3ª.q.55.3.o.
Et conueſcens. Quare Chriſtus cum diſcipulis ſuis comedit. 3ª.q.55.3.c.& 6.c & 1m.
Ioannes quidem baptizauit aqua. an in baptiſmo Ioannis gratia non dabatur. 3ª.q.38.3.o.
Vos autem baptizabimini ſpiritusſancto. Quando apoſtoli poſt Chriſti reſurrectionem fuerint baptizati ſpiritusſancto. 3ª.q.66.3.1m.
Non eſt ueſtrum noſſe tempora. an tempus futuri iudicij ſit omnino incognitum. Suppl.q.88.3.o
Et eritis mihi teſtes in Hieruſalem. an Apoſtolorum tempore fuerit euangelium Chriſti prædicatum in uniuerſo orbe. 12æ q.106.4.4m.
Et cum hæc dixiſſet uidentibus illis. Cur Chriſtus potius aſcẽdit uidentibus diſcipulis quam reſurrexerit. 3ª.q.55.2 2m.
Eleuatus eſt. An ergo propria uirtute Chriſtus non aſcenderit. 3ª.q.57.3.1m.
Et nubes ſuſcepit illum. Cum nubes non eleuetur ſupra omnes cœlos, & Chriſtus aſcenderit ſupra omnes cœlos, quomodo nubes ſuſcepit eum, 3ª.q.57.4.4m.
Sic ueniet quemadmodum. an Chriſtus non aſcenderit in cœlum. Cui ibi in ſempiternum eſſet, 3ª.q.57.6.3m.

Euang. Marc. 16.

Apparuit illis Ieſus. Quomodo nouiſſime recumbentibus diſcipulis apparuit Ieſus cum poſtea in die aſcenſionis uidetur Chriſtum aſcendentem. 3ª.q.55.3.3m.
Exprobrauit incredulitatem. an apoſtoli non facile, & firmiter credebant reſurrectionem Chriſti. 3ª.q.55.3.c. fi.
Omni creaturæ. Cur homo dicatur omnis creatura ſiue minor mundus. 1ª.q.91.1.c.fi.& 96.2.c.& 12æ.q.17.8.2m.
Qui uero non crediderit. an credere ſit neceſſarium ad ſalutẽ, 22æ.q 2.ar.3.o.
Signa autem eos qui crediderint. an iuſtificatio ſit opus miraculoſum. 12. q.113.10. Cur quibuſdam hominibus datur gratia miraculorum. 12æ.q.178.1.c.
Quibus conueniat facere tempore Chriſti. 3.q.27.5.3m.
an malis etiam detur gratia faciendi miracula, 22æ. q.178.2.c. & 3m.
an mali falſam doctrinam ennunciantes poſſint facere miracula, 22æ.q.178.2.3m. an mali faciant quædam miracula quæ ſancti facere non poſſunt. 22æ.quæſt.178.2.4m. an omnibus ſanctis detur gratia miraculorum. 22æ.q.178.2.5m.
Cur B. Maria, & B. Ioannes Baptiſta miracula non fecerunt. 3ª.q.27.5.3m.
Cur gratia miraculorum attribuatur fidei. 22æ. quæſt. 178. 1.5m.
De miraculis uide plura in Euang. Dominicæ Lætare.
Super ægros manus imponent. Qualis ſit hæc manus impoſitio, 3ª.q.84 4.1m.
aſſumptus eſt. an Chriſtus conuenienter aſcenderit, 3ª.quæſt. 57.1.o.
Secundum quam naturam Chriſtus aſcendit. 3ª. quæſt. 57. 2. o.
an Chriſtus aſcenderit ſupra omnem creaturam ſpiritualem. 3ª.q.57.5.o.
an aſcenſio Chriſti cauſa noſtræ ſalutis, 22æ.q.57.6.o.
Et ſedet a dextris Dei. cum pater ſit maior Chriſto quomodo Chriſtus ſedet a dextris, cum uideatur debere ſedere a ſiniſtris. 3ª.q 58.1.2m.
an ſedere ad dexteram conueniat Chriſto ſecũdũ quod Deus, an uero ſecundum quod homo, 3ª.q.58.2.& 3.
an competat alteri à Chriſto, ſedere ad dexteram patris, 3ª.q.58.4.o.

Dominica poſt aſcenſionem.
Epiſt. 1. Pet. 4

Eſtote prudentes. Circa quæ uerſatur prudentia, 22æ. quæſt. 47.3.o.
an prudentia ſit uirtus. 22æ.q.47.4.o.
an de prudentia fuerit dandum aliquod præceptum inter præcepta decalogi, 22æ.q.56.1.
an prudentia poſſet in peccatoribus inueniri. 22æ.q.47.13.o.
an prudentia ſit in omnibus habentibus gratiam. 22æ, quæſt. 47.14.o.
In orationibus. De oratione, & deuotione, 22æ. q.82. & 83.
Mutuam in uobiſmetipſis charitatem continuam habentes. an charitas ſe extendat ad proximum. 22æ.q.25.1.
Quia charitas operit multitudinem peccatorum. an ergo ſine ſacramento pœnitentiæ quis poſſit conſequi remiſſionem peccatorum. 3ª.q.84.5.2m.
In alterutrum illam adminiſtrantes. an qui idoneus eſt uita, & ſcientia ad epiſcopatum, teneatur eum aſſumere. 22æ.q.185.1 3m.& ar.2.o.

Euan. 15. 16. Ioan.

Quem ego mittam uobis à patre. Quomodo perſona diuina ab alia mittatur. 1ª.q.43.1.o. an filius mittat ſpiritum ſanctum. 1ª.q.43.8.c.
Quomodo ſpiritusſanctus mittat filium. 1ª.q.43.8.a.preloc.
Qui a patre procedit. Cur ſpiritusſanctus non dicitur genitus. 1ª.q.27.4 o.
Cum ſcriptura ſacra agens de proceſſione ſpiritusſancti, ſolum dicat, quòd a patre procedat, an ergo ſpiritusſanctus non procedat a filio. 1ª.q.36.2.1m.

Abſque ſynagogis uos facient.) De uirtute excōmunicationis, Suppl.q.21.& ſeq.
Vt omnis qui interficit uos.) An liceat innocentem aliquo caſu occidere.22^{ae}.q.64.6.o.
Et hæc facient uobis quia non nouerunt.) Quæ ſit cauſa martyrij.22^{ae}.q.124.5.o.

In feſto Pentecoſtes Epiſt. Act.2.

Dum complerentur dies Pentecoſtes.) Cur feſto ueteris teſtamenti ſucceſſit feſtum pentecoſtes.12^{ae}.q.103.3.1^{m}.
In eodem loco.) An tecta orandi gratia conueniant ad certū, & determinatum locum.12^{ae}.q.102.4.1^{m}.& 22^{ae}.q.81 3.o.& 2^{m}.præcipuè.
Apparuerunt eis diſpartitę linguæ.) De gratia linguarum.22^{ae}.q.176.De donis 12.q.68 Cur ſpiritusſanctus deſcenderit ſup Apoſtolos ſub linguis igneis.1ª.q.43.7.6^{m} & 3ª.q 39.6.4^{m}.
Cur ſpiritusſanctus datus ſit Apoſtolis in ſpecie ignis,& linguæ. 3ª.q 72.2.1^{m}.
Et cœperunt loqui uariis linguis.) Cur Apoſtoli acceperunt donum linguarum,ita ut omnium linguis loquerentur,22^{ae}.q.176.c.
an apoſtoli fuerint inſtructi quo ad ornatum,& elegantiam in aliena lingua ſicuti in propria,& vernacula,22^{ae}.q.176.1^{m}.
Cur Chriſtus non locutus ſit omnibus linguis,22^{ae}.q.176.1.3^{m}.
Cur nunc accipientes ſpiritumſanctum non loquuntur uliis linguis,22^{ae}.q.176.1 3^{m}.
Quoniam audiebat unuſquiſque lingua ſua illos loquentes. An unam linguam loquentes intelligebantur ab omnibus, an potius omnibus linguis loquebantur,22^{ae}.q.176.1.2^{m}.

Euang.Ioan.14.

Siquis diligit me,ſermonem meum ſeruabit. In quo conſiſtat ratio charitatis,22^{ae}.q 25.12.c.
an ſit de ratione charitatis, quod homo uelit præceptorū Dei regulam in omnibus ſequi,22^{ae}.q.55.12.c.
Pater meus diliget eum.) De amore Dei 1ª.q.20.o.
Et ad eū ueniemus & manſionē.) Quomodo pater & tota trinitas ad nos ueniat,& manſionē apud nos faciat. 1ª.q.43.4.2^{m}.
Paraclitus autem ſpiritusſanctus.) An hoc nomen ſit propriū nomen alicuius diuinæ perſonæ,1ª q.36.1.o. De aliis nominibus ſpiritusſancti,1ª.q.37 & 38 & 39.8.
Ille uos docebit oīa.) Cū nec Apoſtoli cognouerint omnem ueritatem , nec modo eccleſia cognoſcat quomodoq; igitur hæc promiſſio uera eſt,12^{ae}.q.106.4.2^{m}.
Pacem meam do uobis.) Quæ ſit uera pax,22^{ae}.q.29.2.3^{m}. Vide euangel.fer.3.poſt Paſcha.
Non turbetur cor ueſtrum neque formidet.) De fortitudine, 22^{ae}.q.123.o.
An fortitudo ſit circa timores,& audacias,22^{ae}.q.123.3.
An fortitudo ſit ſolum circa pericula mortis, 22^{ae}.q. 123.4.o.
De timore oppoſito fortitudini.22^{ae}.q.125.o.
Quando timor ſit peccatum,& quando non,22^{ae}.q.125.1.c.
Quando timor ſit peccatum mortale,22^{ae}.q.125.3.o.
Quia pater maior me eſt.) Cum filius ſit æqualis patri in magnitudine,quomodo pater dicitur maior filio.1ª.q.42.4.1^{m}. & 43.7.2^{m}.
an Chriſtus ſit ſubiectus patri.3ª.q.20.1.o.
An Chriſtus ſit ſibi ipſi ſubiectus,3ª.q.20.2.o.
Sicut mandatum dedit mihi pater.) Cum filius ſit patri æqualis in potentia, & maior ſit potentia præcipientis quam obedientis,quomodo pater dicitur mandatum dediſſe filio, 1ª.q.42.6.2^{m}.

Feria 2ª.Pentacoſtes. Act.10.

Qui conſtitutus eſt a Deo iudex.)De iudiciaria ptāte.3ª.q.59.o. & S.q.89.& 90.
Remiſſionem peccatorum accipere.) An fuerit neceſſarium pati Chriſtū pro humani generis liberatione,3ª.q.46.1.& 2. An per paſſionem Chriſti ſimus liberati a peccato.3ª.q.49.1.o.
Cecidit ſpiritusſanctus ſuper omnes qui audiebant uerbum.) De ſacramento confirmationis,3ª.q.72,Cur potius ad primitiuos ſanctos facta eſt uiſibilis miſſio ſpiritusſancti , quam ad nos.1ª.q.43.7.6^{m}.
Nunquid aquam quis prohibere poteſt.) an aqua ſit propria materia baptiſmi,3ª.q.66.3.o.
Et iuſſit eos baptizari in nomine domini noſtri Ieſu Chriſti.) an in nomine Chriſti poſſit dari baptiſmus,3ª.q 67.6 o.

Euang.Ioan 3.

Sic Deus dilexit mundum.)Quantam charitatem & bonitatem erga nos oſtenderit Deus,dando filium ſuum,3ª.q.1.c.& ar.2.c.& q.32.1.c.
An Deus dilexit magis genus humanum quam Chriſtum.1ª.q.20.4.1^{m}.
An magis dilexerit genus humanū quā angelos.1ª.q.20.4.2^{m}.
Cur Deus non dedit filium ſuum pro diabolo,3ª.q.4.1.3^{m}.
Cur peccatum diaboli dicitur irremediabile,12^{ae}. q.80.4.3^{m}.
Vt omnis qui credit in eum.)an ſola fides ſufficiat ad ſalutem, 22^{ae}.q.2. .c.& q.4.5.& q.6.2.3^{m}.
Qui credit in eum non iudicatur.) An ergo fideles in iudicio non iudicabuntur,Suppl.q.89.6.1^{m}.
Qui autem non credit iam iudicatus.) an increduli, & mali in iudicio non iudicabuntur Suppl.q.89.7.2^{m}. De iudiciaria poteſtate Chriſti.3ª.q.59
Qui autem facit ueritatem.) Cur peccatum dicitur mendaciū, & falſitas uitium autem eiuſque operatio ueritas.1ª.q.17.1.c.

Feria 3ª.Pentecoſtes.

Miſerunt ad eos Petrum & Ioannem.) De miniſtro confirmationis.3ª.q.72.11.& q.65, Cum ad confirmandos eos , qui à Philippo diacono baptizati erant miſſi ſint Apoſtoli, in quorum locum ſucceſſerunt epiſcopi An ergo ſolus epiſcopus ſacramentum confirmationis conferre poſſit,3ª.q.7. 2.11. o.
Nondum enim in quemquam illorum uenerat,ſed baptizati.) Quomodo detur ſpiritus ſanctus in baptiſmo, & quomodo in confirmatione,3ª.q.72.1.c.
Tunc imponebant manus ſuper illos. An Apoſtoli contulerint ſacramentum confirmationis per ſolam manus impoſitionem abſque chriſmate,3ª q.72.2.1^{m}.

Euang.Ioan.10.

Qui nō intrat per oſtium. An credere explicitè myſterium incarnationis ſit de neceſſitate ſalutis apud omnes , 22^{ae}. q. 2. artic.7.o.
An ſalus noſtra ſit Chriſto adſcribenda.22^{ae}.q.21.7.c. & 12^{ae}.q.91.5.2^{m}. De hæreſi.22^{ae}.q.11.
Fur eſt & latro. Quantum nocumenti inferatur fidei,& fidelibus per hæreticos 22^{ae}.q.10.ar.9.& 11.3 & 4.c.
Huic oſtiarius aperit. An fides ſit donū Dei.22^{ae}.q.6.1.o.& 2.o
Et proprias oues uocat nominatim. An Deus eligat ſingulos prædeſtinatos,ita ut noverit certum numerum prædeſtinatorum nō ſolum formaliter,ſed etiam materialiter, 1ª. quæſt. 23.7.o.
Et educit eas. An homo poſſit reſurgere a peccato ſine auxilio gratiæ,12^{ae}.q.109.7.o.
Ante eas uadit. An Chriſtus primo reſurrexerit,3ª.q.53.3.o.
Et oues illum ſequuntur. Quomodo oues Chriſtum ſequantur.12æ.q.108.4.3^{m}.
Alienum autem non ſequuntur. an prædeſtinatus non poſſit peccare,& in peccato mori.1ª.q.23.6.2^{m}.
Hoc prouerbium dixit eis. Cur Chriſtus in prouerbiis uoluerit loqui.3ª.q.43.3.c.fi.& 3^{m}.
Ego ſum oſtium. Cur eſſe oſtium ſit proprium Chriſto,3ª.q.8.6.3^{m}.
Per me ſi quis introierit. an non poſſit haberi fides de myſterio incarnationis, Chriſti, & non de aliis fidei articulis.22^{ae}.q.5.3.o.

In die Trinitatis. Epiſt. Rom.11.

O altitudo diuitiarum. Cur Deus quoſdā prædeſtinet,& quoſdam reprobet.1ª.q.23.5.3^{m}.
Cur Deus hos prædeſtinet,& illos reprobet,1ª.q.23.5.3^{m}.
An Deus permittendo unum cadere,aliū erigat, 1ª.q.23. 6.1^{m}.
Quam incomprehenſibilia ſunt iudicia eius. An uidentes Deū per eſſentiam ipſum non comprehendant, 1ª.q.12.7.o.
An uidentes Deum per eſſentiam,omnia in Deo uideant. 1ª.q.12.8.o.
Vtrum trinitas perſonarum poſſit per naturalem cognitionem cognoſci,1ª.q.32.1.o. Vtrum Deus eſſe ſit per ſe notum. 1ª.q.2.1 o.
Vtrum Deum eſſe,ſit demonſtrabile,1ª.q.2.ar.2.o.
Aut quis prior dedit illi,& retribuet ei. An ergo homo à Deo nihil poſſit mereri, 12.q.114.1.3^{m}.
Quoniam ex ipſo & per ipſum . Qua ratione ex ipſo appropprietur patri,per ipſum,filio,& in ipſo ſpiritui S.1ª.q.39.8.c

Euang. Ioan.3.

Nemo enim hæc ſigna poteſt facere. an ergo mali non poſſint facere miracula,22^{ae}.q.178.2.c.& 3^{m}.an miracula qua Chriſtus fecit,fuerint ſufficientia ad oſtendendam diuinitatem eius.3ª.q.43.4.o.
Niſi quis renatus fuerit. Quare baptiſmus dicitur regeneratio. 3ª.q.60.9 c.princ.
an omnes teneantur ad ſuſceptionem baptiſmi, 3ª.q. 68.1.o.
an ſine baptiſmo nullus poſſit ſaluari.3ª.q.68.2.o.
an pueri ſint baptizandi.3ª.q.68.9.o.
Quod natum ex carne,caro eſt. an peccatum primi hominis tranſeat per originem in omnes homines.12^{ae}.q.82.3.o.
Et nemo aſcendit in cœlum niſi qui deſcendit. Cum Chriſtus ſecundum diuinam naturam cœlum nunquam deſeruerit, nec ſecundum humanam naturam de cœlo deſcenderit, quomodo igitur deſcendit, 3ª.q.1ª.2.2^{m}.& q.57.2.2^{m}.

Ita

Ita exaltari oportet filium hominis.) An Chriſtus debuerit pati in cruce, 3ª.q.46.4.o

In die corporis Chriſti. Epiſt.1.Corinth.11.

Accepit panem.) De tranſubſtantiatione. 3ª.q.75. Vide paſſionem Domini eam paulo poſt princ.

Fregit.) Quomodo corpus Dominicum poteſt nunc frangi, cum ſit incorruptibile & impaſſibile. 3ª.q.77.7.2.

Hoc facite in meã commemorationem.) Ad cuius officiũ ſpectat conſecrare, 3ª.q.82.1.o

Poſtquàm cœnauit.) Cum Chriſtus poſt cœnam ſacramentum euchariſtiæ tradiderit, cur à nobis ieiunis ſumitur. 3ª.quæſt. 81.8.1m.

Hoc facite quotieſcunque bibetis.) An liceat corpus Chriſti ſumere ſine ſanguine, 3ª.q.82.12.o

Et biberit calicem Domini indigne.) An mali manducent Chriſtum ſacramentaliter, 3ª.q.80.3.o

Reus erit corporis.) An peccator ſumens corpus ſacramentaliter, 3ª.q.80.4.o

Probet autem ſeipſum.) An ſi quis peccator non habens conſcientiam peccati ex eo quia eſt negligens in ſui ipſius examinatione, peccet ſumendo Chriſtum. 3ª.q.80.4.3m. Quantum peccatum ſit cum conſcientia peccati accedere ad hoc ſacramentum. 3ª.q.80.5.

Non diiudicans corpus Domini.) Quid ſit non diiudicare corpus Domini. 3ª.q.80.3.2m.fi.

Euang.Ioan.6.

Caro mea vera eſt cibus.) An ſolum caro & ſanguis Chriſti in ſacramento euchariſtiæ contineantur. 3ª.q.76.1.2m

Quomodo caro Chriſti ſit uere cibus, & ſanguis eius uere potus 3ª.q.79.2.c.f.

Qui manducat meam carnem.) De effectibus ſacramẽti euchariſtiæ. 3ª.q.79.o.

Et mortui ſunt.) A qua morte per hoc ſacramentum præſeruamur. 3ª.q.79.6.o.

Viuet in æternum.) An effectus huius ſacramenti ſit uita æterna & adeptio gloriæ. 3ª.q.79.2.o.

Dominica 1ª. poſt octauam Pentec. Epiſt.1æ. Ioannis 4.

Deus charitas eſt.) Cum charitas ſit habitus in anima creatus, quomodo Deus charitas eſt. 22æ.q.23.2.1m. De amore Dei. 1ª.q.20.

In hoc apparuit charitas Dei quoniam filium ſuum.) Quantã charitatem oſtenderit Deus mittendo filium ſuum, 3ª.q.1. ar.1. Sed contra & 2m. & ar.2.c.

Propitiationem pro peccatis noſtris.) Quãtam miſericordiam Deus nobis exhibuerit dando filium ſuum pro nobis. 3ª.q. 46.1.3m. & 6.4m.

Deum nemo uidit vnquam.) An ergo intellectus creatus non poſſit Deum per eſſentiam uidere. 1ª.q.12.1.3m.

Quoniam de ſpiritu ſancto dedit nobis.) Quomodo detur nobis ſpiritusſanctus. 3ª.q.43.3.o. & 12æ.q.114.3.3m.

Quis confeſſus fuerit.) Quando confeſſio fidei ſit in præcepto. 22æ.q.3.2.o

Qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.) An amor cauſet mutuam inhæſionem, ſ. ut amans ſit in amato, & contra. 12æ.q.28.2.o. & q.66.6.c.fi.

Timor non eſt in charitate. An timor ſeruilis non remaneat cum charitate. 22æ.q.19.6.o

Sed perfecta charitas. Quem timorẽ foras mittat perfecta charitas. 22æ.q.19.8.2m. & 9.o. & 3ª.q.7.6.3m

Quomodo timor pœnam habet. Quis timor pœnam habeat. 2.4m.

Qui non diligit fratrem ſuum quem uidet. Cum ratio diligẽdi Deum his uideatur dici eſſe proximus ſub aſpectum noſtrum cadens, an ergo magis ſit diligendus proximus quam Deus. 22æ.q.26.2.3m

Et hoc mandatum habemus a Deo. An ex præcepto Dei teneamur proximum diligere 22æ.q.25.1.o. & 44.2.o.

Euang.Luc.16.

Homo quidam diues erat. An poſſeſſio rerum ſit homini naturali. 22æ.q.66.1.o

An liceat homini poſſidere res exteriores tanquam proprias. 22æ.q.66.2.o

Cur unus mendicat & alius abundat. 22æ.q 66.2.3m

Qui induebatur purpura. An circa exteriorem ornatum poſſit eſſe uirtus & uitium. 22æ.q.169.1. Quot modis contingit hominem immoderate uti rebus exterioribus. 22æ.q.169.c. prin. Quot modis contingit hominem immoderate uti rebus exterioribus ex inordinatione affectus mentis quantum ad ſuperabundantiam. 22æ.q.169 c. circa med.

Quot modis contingit hominem immoderate uti talibus reb. ex inordinatione affectus mentis quantum ad defectũ. 22æ. q.169.c. ſub finem.

Vide latius de hac materia in Euang. Dominicæ. 3æ. Aduentus.

Et epulabatur quotidie ſplendide. An epulari ſplendidè, & comedere cibos lautos atque accurate præparatos ſit peccatũ. 22æ.q.148.4.c.1m.

Quot modis committatur uitium gulæ. 22æ.q.148.4.o.

Quæ uitia tanquam filiæ gignuntur ex gula. 22æ.q.148.6.o.

Et nemo illi dabat. An dare eleemoſynam ſit in præcepto. 22æ q.32.5.o.

Et ſepultus eſt in inferno. De receptaculis animarũ poſt mortem, Sup.q.69.o.

Et Lazarum in ſinu eius. Quid ſinus Abrahæ. 3ª.q.52.2.4m.

Fili recordare. An damnati poſſint uti notitia quam in hoc mundo habuerunt. Supp.q.98.7.o.

Vt hi qui uolunt hinc tranſire ad uos. An beatitudo ſemel habita poſſit amitti. 1ª.q.62.8. & 12æ q.5.4.22.q.24.11. & 175. 3.2m.

Neque inde huc transmeare. An per diuinam miſericordiam omnis pœna non ſit terminanda. Supp.q.99.2.o. An diuina miſericordia patiatur homines in æternũ puniri. Supp.q.99. 3.o. De purgatorio & ſuffragijs mortuorum. 3.q.71.

Vt teſtetur illis ne & ipſi ueniant. Cum diues hic orauerit pro fratribus ſuis, ne & ipſi uenirent in locum tormentorum, an ergo damnati in inferno nõ uellent alios eſſe damnatos qui non ſunt damnati. Supp.q.98.4.1m.

Dominica 2ª. poſt octauam Pentec. epiſt.1. Ioannis.3.

Tranſlati ſumus de morte ad uitam, quoniam diligimus fratres. An charitas ſit uita animæ, ſicut inuidia & odiũ ſunt mors animæ. 22æ.q.36.3.c.

Fratres. Quis dicatur frater noſter. 22æ.q.44.7.c.prin. Quomodo frater ſit diligendus. 22æ.q.44.7.c. Quid in fratre noſtro oporteat amare, & quid odiſſe. 22æ.q.44.3.o. Quantum peccatum ſit odium proximi. 22æ.q.34.4.o.

Et nos debemus pro fratribus animam ponere. Quo caſu quis teneatur de neceſſitate charitatis animam ſuam pro fratribus ponere. 22æ.q.26.5.2m

Qui habuerit ſubſtantiam huius mundi. De eleemoſyna. 22æ quæſt.32.

Quando eleemoſynas dare ſit in præcepto 22æ.q.32.5.c. & 3m.

De auaritia, 22æ.q.118,

Non diligamus uerbo neque lingua, ſed opere. An ad dilectionem proximi requiratur, ut bonum circa illum operemur. 22æ.q.32.c.princ.

Euang.Luc.14.

Fecit cœnam magnam. De uiſione diuinæ eſſentiæ. Sup.q.92.

Quantum bonum ſit beatitudo. 12æ.q.2.ar.8.c. & q 3.ar.2.2m. & ar.8.c.

Cum æterna beatitudo per exteriora quædam bona, ut ſunt cibus & potus, diuitiæ & regnum in ſcripturis, ſignificetur, an ergo ad beatitudinem requirantur bona exteriora. 12æ.q.4 ar.7.1m.

Dicere inuitatis ut uenirent. Cur primum oportebat aduentum Chriſti Iudæis prædicari, & ad cœnam hanc uocari. 3ª. q.42.1.c.

Quia parata ſunt omnia. An Chriſtus ſua paſſione non aperuerit nobis ianuã cœli. 3ª.q.49.5.o. An mors Chriſti fuerit operata ad noſtram ſalutem. 3ª.q.51.6.o.

Villam emi, & neceſſe habeo. An ambitio ſit peccatum. 22æ. q.131.1.o.

Quot modis contingat appetitum honoris eſſe inordinatum. 22æ.q.131.1.c

An appetitus dignitatum ſit ambitio. 22æ.q.131.2.2m.

Iuga boum emi quinque. De auaritia. 22æ.q.118 o

Vxorem duxi. De luxuria & eius ſpeciebus. 22æ. quæſtio. 153. & 154.

De gula & ebrietate. 22æ.q.148. & 150.

Exi cito in plateas & uicos. Quando Apoſtolis dictum ſit ut prædicarent gentibus. 3ª.q.42.1.c.fi.

Et adhuc locus eſt. An ſit certus numerus prædeſtinatorum. 1ª.q.23.7.o.

Compelle intrare. An infideles ſint cogendi ad fidem. 22æ.q. 10.8.o.

Dominica 3ª poſt 8am Pentecoſt. Epiſt.1.Pet.5.

Humiliamini ſub potenti manu Dei. An humilitas proprie reſpiciat reuerentiam qua homo Deo ſubijcitur. 22æ.q.161. 1.5m.2.3m.3.c.prin. & 4.1m.

Quanta uirtus ſit humilitas 22æ.q.161.5.o.

Vt uos exaltet. Quomodo præmium humilitatis ſit exaltatio 22æ.q.161.3.3m.

Omnem ſollicitudinem ueſtram proijcientes in eum. An ergo non ſit licitum ſollicitudinem habere de temporalibus reb. 22æ.q.55.6.o. & q.185.7.2m.

Quot modis ſollicitudo rerum temporalium redditur illicita.

 22æ.q.55.

22æ.q.55.6.c.& 22æ.q.108.3.5m. An dominus improbat ſi quis humano more temporalia procuret.22æ.q.55.7.3m.
Quoniam ipſi cura eſt de uobis. An homo ſubſit diuinæ prouidentiæ.1a.q.22.2.4m
Quomodo boni ſubſint diuinæ prouidentiæ,& quomodo mali,Ibidem.
Sobrij eſtote. De abſtinentia & ſobrietate.22æ.q.147.& 149.
Tanquam leo rugiens circuit. De impugnatione Dæmonum.1a.q.114 o.
Vide Euang.Dominicæ 3æ.Quadrag.

Euang.Luc.15.

Quia hic peccatores recipit & manducat cum illis. Quibus uitandus ſit conuictus peccatorum.22æ.q.26 6.5m
Secundum quid conuictus peccatorum ſit omnibus uitandus Ibidem h.
Cur Chriſtus cum peccatoribus conuerſari uoluit.3a.q.40.1.c.
Cur Chriſtus interdum a conſortio hominum ſe ſubduxit.3a.q.40.1.3m
De dilectione peccatorum.22æ.q.25.ar.6.& ſeq.
Ita gaudium erit in cœlo ſuper uno peccatore pœnitentiã agẽte quam ſuper 99.iuſtis. An pœnitens per pœnitentiam recuperet aliquod maius quàm innocens.3a.q.89.3.c.
Si Deus plus gaudeat de pœnitente quam multis innocentib. & per conſequens magis diligat,an ergo Deus non ſemper magis diligat meliora.1a.q.20.4.2m.& 3a.q.89.3.c.

Dominica 4a poſt 8am pentecoſt.Epiſt.Rom.8.

Exiſtimo quod non ſint condignæ paſſiones. An ergo opera iuſtorum non ſint meritoria uitæ æternæ.12æ.q.114.1.n.& 5m præc. De magnitudine gloriæ ſupr. in Euange.Dominicæ 1.poſt 8am.Pente.De patientia.22æ.q.136.
Quia & ipſa creatura liberabitur à ſeruitute corruptionis.An mundus poſt iudicium innouabitur.Supp.q.91.1.o
Sed & nos ipſi primitias ſpiritus habentes & ipſi intra nos gemimus. An patientia ſuſtineat aliqua propter bonum.22æ.q.136 5 c.
An bonum ſperatum quia differtur cauſet triſtitiam. Ibidem.
An beatitudo in hac uita haberi poſſit.12æ.q.5.3.o
Adoptionem filiorum Dei. De adoptione uide Epiſt.Dominicæ infra oct.Natiuit.

Euang.Luc.6.

Eſtote miſericordes. Quis dicatur miſericors.1a.q.21.3.c.prin. Quid ſit miſericordia.22æ.q.30.1.c.prin.Quæ hominem maxime ad miſericordiam prouocent.22æ.q.30.1.c.præc. Qui ſint maxime miſericordes.22æ q.30.2.c
In qua ſignificatione miſericordia ſit uirtus.22æ.q.30.3.c
Quanta uirtus ſit miſericordia.22æ.q.30.4.o.
Sicut pater ueſter.Cum miſericordia ſit ſpecies triſtitiæ,& Deo non competat triſtitia,quomodo poteſt dici eſſe miſericors 1a.q.21.3.c.& 1m
An miſereri ſit proprium Deo.22æ.q.30 4 c.
An miſericordia Dei repugnet iuſtitiæ eius.1a.q.21.3.2m.
An in omnibus operibus Dei ſit miſericordia & iuſtitia. 1a.q.21.4 o.
Quomodo omnipotentia Dei parcendo & miſerando maxime manifeſtetur 1a.q.21.3.3m.
Nolite iudicare. An ergo non ſit licitũ iudicare.22æ.q.60.2.5m
Quæ requirantur ad hoc ut iudicium ſit iuſtitiæ actus.22æ.q.60.2.c.
An iudicium ex ſuſpicione procedens ſit illicitũ. 22æ.q.60.3.o
De falſo teſtimonio.22æ.q.70.
In qua menſura menſi fueritis. In qua iuſtitia hæc diuini iudicij forma habeat locum.22æ.q.61.4.1m
Quid uides feſtucam. An ergo peccator non poſſit corripere peccatorem.22æ.q.33.5.n. Quomodo contingit peccatorẽ in corripiendo alium peccatorem delinquere.22æ.q.33.5.c.
Hypocrita. In quo conſiſtat hypocriſis.22æ.q.111.ar.2
An hypocriſis tanquam ſpecies mendacij ueritati opponatur.22æ.q.111.ar.3.o.
Quale & quantum peccatum ſit ſimulatio.22æ.q.111.ar.4.o

Dominica 5a poſt 8am Pentec.Epiſt.1.Pet.3.

Omnes unanimes. De concordia.22æ.q.29. Quid ſit concordia.22æ.q.29.1.c.
an concordia ex charitate cauſetur 22æ.q.37.1.c.prin.
quæ concordia laudanda,& quæ uituperanda,22æ.q.37.1 2m
quid ſit diſcordia.22æ.q.37.1.c prin.an omnis diſcordia cõ bono ſit peccatum.22æ.q.37.1.c & 3m. Ex quo uitio tanquam radice oriatur diſcordia.22æ.q.37.2.o.
Compatientes. De miſericordia.22æ.q.30. quomodo compatiamur peccantibus.22æ.q.30.1.1m
Non reddentes malum pro malo.An uindicatio non ſit licita.22æ.q.108.1.c
an dominus prohibuerit omnem uſorem uindictæ.22æ.q.108.1.2m.& 3m.
an laudabiliter contumeliæ ſuſtineantur.22æ.q.72 3 o
Sed econtrario benedicentes.an ex neceſſitate charitatis ſit,quod aliquis ſigna,uel affectus dilectionis inimico exhibeat. 22æ.q.25.2.o.
Coerceat linguam ſuam a malo.De iniurijs uerborum.22æ.q.72.& ſeq.
Declinet a malo. an declinare a malo & facere bonũ ſint partes iuſtitiæ.22æ.q.79 1. an tranſgreſſio ſit ſpeciale peccatum.22æ.q.79.2.o
an omiſſio ſit ſpeciale peccatum.22æ.q.79.3.o
Oculi domini ſuper iuſtos. quantam curam bonorũ habeat Deus.1a.q.22.2.4m
Sed & ſi quid patimini propter iuſtitiam beati. De cõ martyrij.22æ.q.124.5.o
Timorem autem eorum ne timueritis.quando timor ſit peccatum.22æ.q.125.1.

Euang.Luc.5.

Cum turbæ irruerent in Ieſum ut audirent uerbum. an qui negligens ſcire quæ ſcire tenetur peccet.12æ.q.76.2.c
an lex obliget ignorantes in quorum notitiam poteſt uenire per alios.12æ.q.90.4.1m an ignorantia affectata diminuat culpã an potius aggrauet.3a.q.47.5.c. & 3m. quo ordine reuelanda ſint a Deo credibilia.22æ q.2.ar.6.c.prin & 3a.q.42.1.c.prin. Cum Chriſtus uitam agere debuerit perfectiſſimam quomodo igitur prædicauit.3a.q.40.1.2m.
Cur Chriſtus publice prædicare uoluerit.3a.q.42.c.
De prædicatione religioſorum.22æ.q.188.4.
aſcendens in unam nauem quæ erat Simonis. Cur Chriſtus prædicare uoluit ſolis Iudæis.3a.q.42.1.c.
Duc in altum.an dominus miſerit apoſtolos ad prædicandum gentib in profundo ignorantiæ iacentib.3a.q.42.1 c.fi.& 1m
Per totam noctem laborantes nihil cepimus.an fides ſit donum Dei.22æ.q.6.ar.1
Quomodo Deus quoſdam dando ſ fidem,doceat,quoſdã non doceat.12æ.q 98.4 2m.& 22æ.q.2 at 5.1m
Rumpebatur autem rete eorum.De ſchiſmate.22æ.q.39 o.
Exi a me domine. An exemplo Petri ex reuerentia a ſacramẽto euchariſtiæ abſtinere nos conueniat.3a.q.80.10.3m.
Relictis omnibus.an ergo conueniat in diuinis præceptis non ſatis exercitatos religionem ingredi.22æ.q.189.1.o

Dominica 6a.poſt oct Pentec.Epiſt.Rom.6

In morte ipſius baptizati ſumus,Quomodo baptizamur ſ morte Chriſti.3a.q 88.5.c. Quomodo homo baptizatus participet paſſionem Chriſti.3a.q.86 4.3m. Quomodo commemoretur mors Chriſti in baptiſmo.3a.q.65.9.5m.an baptizatus moriatur ueteri uitæ.3a q.68.7.c
Conſepulti n.ſumus.Quomodo baptizatus cum Chriſto ſepeliatur.3a.q.51.1.c.f
Vetus homo noſter ſimul crucifixus eſt. De effectibus paſſionis Chriſti.3a.q.49
Ita & uos eſtimate uos mortuos quidem peccato. Quomodo Chriſto reſurgenti debeamus etiam ſecundum animam cõformari.3a.q.56.2.c

Euang.Matth.5.

Niſi abundauerit iuſtitia ueſtra. An præcepta nouæ legis ſint maiora præceptis ueteris legis.12æ.q.10.3.2m.In quo lex noua ſuperabundet legi ueteri,12æ.q.91.5.c. An in ueteri lege prohibebantur interiores motus animi.12æ.q.107.4.c.f.An lex noua ſit grauior quam lex uetus.12æ.q.107.4.o
De partibus iuſtitiæ.22æ.q.79.De præceptis iuſtitiæ.22æ q.122
Audiſtis quia dictum eſt antiquis. Non occides. quid antiqui intellexerint per (non occides.) 12æ.q.101.2.c.& 3.2m.
Ego autem dico uobis. quanta poteſtate & auctoritate Chriſtus docebat.3a.q.42.1.2m. an Chriſtus propoſuerit præcepta quædam cõtraria præceptis ueteris legis.12æ q.107.1.2m
Omnis qui iraſcitur fratri ſuo,reus erit iudicio.quid per iudiciũ,conſiliũ,& gehennã intelligatur.12æ.q.158.3.arg.2 & ar 5.3m
quæ ira ſit laudabilis,& quæ uituperabilis.22æ q.158 1.& 2,c.
De qua ira ſit hic Chriſtus locutus.22æ.q.158.3.2m.& 5m
Qui autem dixerit fatue. quis ſit ordo inter hos gradus. iræ & gradus damnationis, & quomodo explicandus.22æ.q.158.5.3m.

Dominica 7a.poſt octauam Pentec.Epiſt.Rom.6.

Exhibete membra ueſtra ſeruire iuſtitiæ. quomodo membra noſtra exhibemus arma iuſtitiæ cum corpus non ſit capax gratiæ 3a.q.79 1.3m
Cum enim ſerui eſſetis peccati,liberi fuiſtis iuſtitiæ quotuplex ſit ſeruitus,& quotuplex libertas.e22æ.q.183.4.c. quid ſit ſeruitus peccati,uel iuſtitiæ, item quid libertas a peccato, & libertas a ſeruitute,Ibidem.
Quæ ſit uera ſeruitus,& quæ uera libertas,Ibidem.

Qui fiat quod homo efficiatur ſeruus aut iuſtitiæ aut peccati. Ibidem.
Quomodo per Chriſtum ſimus liberati. 3a.q.49.
Quem ergo fructum. Cur opera vitiorum minus dicatur fructus quam opera virtutum. 12æ.q.70.4.1m. De fructibus ſpiritus ſancti. 12æ.q.70.
De affectu peccati quantum ad reatum pœnæ. 12æ.q.87.
Nam finis illorũ mors eſt. De effectu peccati 12æ.q.85.& ſeq.
Gratia autem Dei vita æterna. Cur non dicatur, ſtipendium iuſtitiæ vita æterna. 12æ.q.114.3.arg.2.

Euang Mar.8.

Miſereor ſuper turbam. De miſericordia, vt ſup. in Euang. Dominicæ 4æ. poſt 8am. Penta.
Si dimiſero eos ieiunos. De ſobrietate, gula, & ebrietate. 22æ.q.148.149.150.
Et interrogauit eos. Cur Chriſtus rogat ea de quibus certus eſt. 22æ q.97.2 a. prin.
Vide de miraculo hoc Euang. Dominicæ Lætare.
Gratias agens. De gratiarum actione. 12æ.q.106.o.

Dominica 8a. poſt 8am. Pentecoſt Epiſt. Rom.8.

Debitores ſumus non carni. Quid creatura debeat Deo. 12æ.q.111.1.2m.
Si enim ſecundum carnem vixeritis. Quid ſit viuere ſecundum carnem. 12.q.72.2.1m.
Si autem ſpiritu facta carnis mortificaueritis. An per pœnitentiã reſtituatur homo in priſtinam dignitatẽ. 3a.q.89.3.o.
Quicunque enim ſpiritu Dei aguntur, ij ſunt filij Dei. Quomodo adoptemur in filios Dei. 12æ.q.114.3.c.fi.
Per quam virtutem adoptamur in filios Dei. 3a.q.23.3.c.fi.
Sed accepiſtis ſpiritum adoptionis. Quid ſit aliquem adoptare 3a.q.23.1.c.
Non enim accepiſtis ſpiritum ſeruitutis. Quis ſpiritus ſeruitutis non conſiſtat cum ſpiritu adoptionis. i. charitate. 22æ.q.19.o.& 10.
Quomodo dicuntur filij adoptiui geniti, cum filius adoptiuus non gignatur ſed fiat. 3a.q.23.2.c. Quæ ſit differentia inter Deum adoptantem & hominem adoptantem, 3a.q.23.1.c.fi. Quæ ſit differentia inter hæreditatem bonorum temporalium, & æternorum. 3a.q.22.1.3m.
Vide reliqua circa Epiſt. Dominicæ infra 8am. Natiuitatis Dñi.
Ipſe enim ſpiritus teſtimonium reddit ſpiritui noſtro. An quis poſſit ſcire ſe habere gratiam. 12æ.q.112.5.o.
Si autem filij & hæredes. An filio adoptato debeatur hæreditas ex ipſo iure adoptionis, 12æ.q.114.3.c.fi.& 3a.q.23.1.c.
Cohæredes autem Chriſti. Cum Chriſtus ſit naturalis filius patris, & adoptio ſit introducta in defectum naturalis filij, quomõ Deo conueniat nos in filios ſuos adoptare. 3a.q.23.1.2m.

Euang. Matth.7.

Attendite à falſis prophetis. Qui dicuntur falſi prophetæ. 22æ.q.172.4.3m.
An ſic ſit attendendum à falſis prophetis, vt eis communicari non poſſit. 22æ.q.10 ar.c.o.
Quando ſit licitũ cum falſis prophetis diſputare 22æ.q.10.7.o.
Intrinſecus autem ſunt lupi rapaces. Qui doctores dicantur lupi rapaces. 22æ.q.172.4.3m.
An hæretici qui ſunt lupi rapaces ſint tolerãdi. 22æ.q.11.ar.3.o.
De punitione hæreticorum. 22æ q.11.3 & 4.
A fructibus eorum cognoſcetis eos. Quomodo cognoſcatur hæreticus, 22æ.q.11.2.2m.& q.5.ar.3.c.
Si omnis arbor bona bonos fructus facit. An ergo bonum nõ poſſit eſſe cauſa mali. 1a.q.49.1.1m. An tota bonitas & malitia actus exterioris dependeat ex voluntate. 12æ.quæſt. 20.2.1m. precipua.
Et in ignem mittetur. An damnati torquebuntur igne corporeo. Sub q.97.5.o.
An damnati in inferno ſola pœna ignis affligantur. Suppl. quæſtione 96.1.o.
Sed qui facit voluntatem patris mei. An ad beatitudinem cõſequendam requirantur bona opera. 12æ q.5.ar.5.o.

Dominica 6a. poſt 8am. Pentec. Epiſt. 1. Cor. 10.

Non ſimus concupiſcentes malorum. Cur poſt baptiſmum debeamus tantopere fugere mala. 3a.q.40.2.3m.& 40.1.c. De vitio gulæ. 22æ.q.148.
Neque idolatræ efficiamini. De actibus latriæ, 22æ.q.82.& ſeq.
Quantum peccatum ſit idolatria, 22æ q.91.3 o.
Neque fornicemur. De fornicatione. 22æ.q.154.2 & 3.
Neque murmuraueritis. An voluntas hominis debeat ſemper conformari voluntati diuinæ, 12æ.q.20 10.o.
Neque tentemus Chriſtum. De tentatione 22æ.q.97.o.
Quantum peccatum ſit tentatio Dei, 12æ.q.97 4.o.
Hæc autem omnia in figura contingebant eis. An lex noua veterem legem impleat, 12æ.q.107.2.o.
Tentatio vos non apprehendat. An quis debeat ſe ingerere ad tentationes ſuſcipiendas. 3a.q.41.2 2m.

Euang Luc.16.

Homo quidam erat diues. Vide Euãg. Dominicæ 1æ. poſt 8am. Pente. de diuitijs.
Quaſi diſſipaſſet bona ipſius. An diſpenſator teneatur diſpẽſare bona ſui Domini ſecundum quod ei ab eo commiſſum eſt. 22æ.q.2.8.c.& 3m.
Quid ad diſpenſationem requiratur, 22æ.q.185.7.c.
An epiſcopi mortaliter peccent ſi bona eccleſiaſtica quæ procurant, pauperibus non largiantur. 22æ.q.185 7 o.
Accipe cautionem, cito ſcribe quinquaginta. An dolus ſit peccatum ad aſtutiam pertinens. 22æ.q.55.4.o.
An fraus ad aſtutiam pertineat, 22æ.q.55.5.o.
Quia filij huius ſeculi prudentiores ſunt. An vera prudentia poſſit eſſe in peccatoribus, 22æ.q.47.13 o.
Cur addatur hic, in generatione ſua. 22æ.q.47.13. 1m.
Facite vobis amicos de mammona iniquitatis. Cur diuitiæ dicantur mammona iniquitatis. 22æ.q.32.7.1m.
In quib. reb. cõſiſtant diuitiæ corporales 12æ.q.2.ar.1. potiſſimũ.
Quomodo temporalia bona amanda, 22æ.q.126.1.c.
An diuites poſſint ſaluari 22æ.q.184.3.
Cur Deus det alicui abundantiam diuitiarum. 22æ.q.117.1.
An quis teneatur ita diuitias ſuas erogare, ut nihil ſibi reſeruet. 22æ.q.117.1.2m.
In quanta abundantia eleemoſyna ſit facienda. 22æ.q.32.10.o.
Quantum peccatum ſit diuites nõ ſuccurrere pauperibus. 22æ.q.32.7.3m.& 66.7.c.

Dominica 10a. poſt 8am. Pentec. Epiſt. 1. Cor. 12.

Scitis quoniam cum gentes eſſetis. An homo ſine gratia poſſit non peccare, 12æ.q.109.8.o.
An homo per ſua naturalia ſine gratia poſſit legem implere. 12æ q.109 4.o.
Et nemo poteſt dicere Dominus Ieſus. An homo ſine gratia nullum verum cognoſcere poſſit, 12.q.109.10.
Diuiſiones vero gratiarum ſunt. Quomodo plenitudo gratiæ quæ in Chriſto ſicut in capite adunatur, ad membra eius diuerſimode redundet, 22æ.q.183.2.c.
Vnicuique autem datur manifeſtatio ſpiritus ad vtilitatem. De duplici gratia gratum. ſ. faciante & gratia gratis data, de earumque diſtinctione 12æ.q.111.1.o.
De gratijs gratis datis. 22æ, q.176.& ſeq.
Alij quidem datur ſermo ſapientiæ. De diſtinctione gratiarum gratis datarum. 12æ.q.111.4.c.
Diuidens ſingulis prout vult. Cur in vno ſit maior gratia quã in alio, 12æ.q.112.4.o.

Euang. Luc. 19.

Fleuit ſuper illam. Quomodo exemplo Chriſti condolendum & compatiendum ſit peccatoribus, 22æ.q.30.1.1m.
An Deus, angeli, & homines compatiantur malis hominibus, Suppl. q.94.2.o.
An homines mali & inuidi non gaudeant de alieno malo, 22æ.q.1.& 2.c.
Eo quod non cognoueris tempus viſitationis tuæ. Ignorantia Iudæorum de Chriſto, unde oriebatur, 3a.q.47.c.& 1m. fi.& 2m.
An omnium Iudæorũ maiorum. ſ.& minorum ignorantia erat equale peccatum, 3a.q.47.5.c.
Quantum peccatum ſit peccatum infidelitatis, 22æ.q 10.2.o.
Et cœpit eijcere vendentes. Quoad vnius flagelli verbera vnus homo illo tempore contemptibilis potuerit eijcere tantam hominum multitudinem, 3a.q.44.4.1m.
An irreuerentia rerum ſacrarum & diuino cultui deputatarũ ſit ſacrilegium, 22æ.q.99.1.c De ſimonia, 22æ.q.100.
Domus mea domus orationis eſt. Cur certus & determinatus locus deputetur orationi, 22æ.q.82.1.o.
Et erat quotidie docens in templo. An Chriſtus omnia publice docuerit, 3a.q.42.3.o.

Dominica 11a. poſt 8am. Pentec. Epiſt. 1. Cor. 15.

Quia reſurrexit. De reſurrectione Chriſti. 3a.q.53.& ſeq.
Et viſus eſt Cephæ. Quibus Chriſtus apparuerit, & ubi. 3a. q.55.3.3m.& 4m.
Viſus eſt & mihi. Cum Chriſtus ante conuerſionem Pauli aſcẽderat, quomodo viſus eſt ab eo. 3a.q.57.6.3m.
Ego enim ſum minimus Apoſtolorum. An homo debeat ſe omnibus per humilitatem ſubijcere. 22æ.q.161.3.o.
Quomodo quis abſq; falſitate poteſt ſe credere & pronunciare omnibus viliorem, & ad omnia inutilem & indignum, 22æ.q.161.6.1m.
Gratia Dei ſum id quod ſum. De neceſſitate gratiæ, 12æ.q.109.o.

Euang. Luc.18.

Qui in ſe confidebant. An præſumere de ſuis viribus ſit peccatum, 22æ.q.130.2.o.

Quid

Quid ſit dicendum præſumptuoſum eſſe,22æ.q.130.1.3m.
Quot modis contingat præſumptio.22æ.q.130.2.3m.
Quotuplex ſit præſumptio,22æ.q.21.1.c. Quæ præſumptio ſit altera grauior.22æ.q.21.2.1m. Ex quo vitio cauſetur præſumptio oppoſita magnanimitati, 22æ.q.21.4.c.prin. Ex quo vitio oriatur præſumptio oppoſita timori,22æ.q.21.4. c.fi.
Et aſpernabantur cæteros.) An ſit ſpecies ſuperbiæ, cum aliquis alijs deſpectis ſingulariter vult videri. 22æ. quæſtione 162.4.0.
Hæc apud ſe orabat.) Quibus virtutibus debeat oratio eſſe adornata, vt placeat, Deo ab eoque exaudiatur.22æ.q.83.15. c.potiſſimum.
De religione,deuotione,oratione,22æ.q.81.82.83.
Quia non ſum ſicuti cæteri homines.) An iactantia ſit peccatum,22æ.q.112.1.0.
An iactantia oriatur ex ſuperbia,22æ.q.112.1.2m.
An iactantia huius Phariſæi fuerit peccatum mortale,22æ,quæſtione.112.2.c.
Ieiuno bis in ſabbatho.) Cur Phariſæi & diſcipuli Ioannis potius ieiunabant quam Chriſtus & eius diſcipuli.3ª. quæſtione.40.2.2m.
Decimas do omnium.) De decimis,22æ.q.87.
Publicanus autem ſtans à longe.) Quanta virtus ſit humilitas 22æ.q.161.5.0.
Cur humilitas neceſſaria ad orationem,22æ.q.83.15. c.
Quia omnis qui ſe exaltat humiliabitur.) Quomodo exaltatio tanquam merces redditur humilitati,22æ.q.161.5.3m.

Dominica 12.poſt 8am.Pentec.Epiſt.2æ.Corinth.3.

Fiduciam autem talem habemus. An vnus alium doceat,1ª. q.117.1.0.
An homo ſolum exhibeat exterius miniſterium,22æ.quæſt 117. c.& 1m.
An fides ſit donũ Dei,22æ.q,6.1. Quomodo Deus quoſdam miſericordia doceat,& quoſdam iuſtitia non doceat,12æ.q.98. 4.2m.& 22æ.q.2.ar.5.1m.
An in hoc maxime poteſtas diuina monſtrata ſit quod diſcipulis ſuis tantam virtutem contulit in docendo, vt gentes quæ nihil de Chriſto audierant ad ipſum conuerterentur.3ª. quæſtione 42.1.2m.
Per Chriſtum ad Deum.) de oratione & ſacerdotio Chriſti. 3ª. q.21.& q.22.
Non quod ſufficientes ſimus.) An homo ſine gratia nullum verum cognoſcere poſſit, 12æ. quæſtione 109.1. 0. An quis poſſit verè dicere ſe ad quiduis inutilem & inidoneum, 22æ. q.161.6.1m.
Qui & idoneos nos fecit miniſtros.) An Deus eos quos eligit, faciat idoneos ad id ad quod eos elegit,3ª.q.27.5.c.
Litera.n.occidit.) Quomodo litera ſine lex occidat, 12æ. q.98.1. 2m. An etiam litera euangelij occideret, niſi adeſſet interius gratia fidei ſanans,12æ.q.106.2.c.
Quod ſi miniſtratio mortis.) An miniſtri noui teſtamenti ſint maioris dignitatis quàm miniſtri veteris teſtamenti, 22æ. q.87.8.c.fi.
Cur Apoſtolus legem veterem vocat miniſtrationem mortis & damnationis,legem autem nouam miniſtrationem ſpiritus & iuſtitiæ,12æ.q.106.2.3m.

Euang.Marc.

Exiens Ieſus de finibus Tyri venit per Sydonem. Cur Chriſtus in eodem loco non manſit,ſed ex vno ad alium prædicandi cauſa ſe contulit,3ª.q.40.1.c.
Et deprecabantur eum vt illi imponat manum.) An debeamus pro alijs orare,22æ. quæſtion.83.7.0. An oratio aliena alteri proſit,22æ.q.83.7.2m.& 3m.
An bona intentio aliena,fides aliena,& fidei profeſſio aliena alteri prodeſſe poſſit,3ª.q.63.7 0.
Et apprehendens eum ſeorſum.) Cur Chriſtus hunc mutum & ſurdum virtute ſua diuina non ſubito ſed paulatim mediante corpore ſuo curare voluit,3ª.q.44.3.2m. De cerimonijs & ritibus baptiſmi,22æ.q...10.0.& q.71.0.
Et ſuſpiciens in cælum ingemuit.) An omnis pœna ſit propter aliquam culpam,12æ.q.8.7.0.
Et præcepit illis ne cui dicerent.) An Chriſtus intendebat eos per virtutem diuini præcepti obligare præcipiendo eis ne dicerent,22æ.q.104 4.1m.3ª.q.13 4.2m.& q.44.5.2m.
Quanto magis ex præcipiebat tanto plus prædicabant.) An ergo Chriſto fuerint inobedientes,22æ.q.104.4.1m.
An Anima Chriſti non habuerit omnipotentiam reſpectu executionis propriæ voluntatis,3ª.q.14.4.2m.
Dicentes bene omnia fecit.) De gratiarum actione,22æ. quæſtione 106.0.

Dominica 13ª.poſt 8am.Pentec.Epiſt.ad Gal.3.

Abrahæ dictæ ſunt promiſſiones.) An promiſſio hæc facta ſit Abrahæ propter ipſius meritum, an vero ex gratuita Dei electione,& vocatione.12æ.q.98.4.c.
Et ſemini eius.) An alio modo quam per ſemen Abrahæ,id eſt Chriſtum,ſaluari poſſimus.12æ.q.91.5.2m.& 98.2.4m.& 22. 2.ar.7.0.c.
Quæ poſt quadringentos & triginta annos facta eſt lex.) An lex vetus fuerit data conuenienti tempore,12æ.q.98. 6.0.
Nam ſi ex lege hæreditas.) An lex vetus iuſtificet. 12æ.q.8.c.& 2m.& q.101.12.0.
Lex propter tranſgreſſionem poſita eſt.) An legis actus & officiũ ſit punire tranſgreſſores,12æ.q.92.2.4m.præc.
Ordinata per angelos.) An lex vetus data fuerit immediate à Deo,an potius per angelos.12æ.q.98.3.0.
In manu mediatoris.) An Chriſtus ſit mediator Dei & hominum,& ſecundum quam naturam,3ª.q.26.0.

Euang.Luc.10.

Tentans eum.) De tentatione Dei,22æ.q.97.0.
Quid faciendo vitam æternam poſſidebo) An bona opera requirantur ad beatitudinem ſiue vitam æternam,12æ. quæſtione 5.art.7.0.
Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.) Quid ſit dilectio,22æ.q.27.2 0.
An conuenienter mandetur quod Deus diligatur ex toto corde,22æ.q.44.4.0.
Quid ſit Deum diligere ex toto corde, & ex tota anima, & ex omnibus viribus & ex omni mente,22æ.q.44.5.0.
An præceptum hoc dilectione Dei poſſit ſeruari in via, 22æ. quæſt.44.6.0.
An peccans venialiter diligat Deum ex toto corde, 22æ. quæſt. 44.4.3m.
De hoc præcepto vide plura, infra in Euang. Dominicæ 13.poſt 8am.Pente.
Et proximum tuum ſicut teipſum.) Quomodo proximus ſit diligendus,22æ.q.44.7.c.
Homo quidam deſcendebat.) De ſtatu innocentiæ primi hominis quantum ad intellectum & voluntatem, 1ª.q.94.& ſeq. vſque ad 103am.
De peccato primi hominis.22æ.q.163.0.
De pœna peccati primorum parentum.22æ.q.164.0.
De peccato originali,12æ.q.81.& 82.
Abierunt ſemiuiuo relicto.) Quouſque bonum naturæ per peccatum fuerit imminutum,12æ.q.85.1.& 2.
Accidit vt ſacerdos quidam deſcenderet eadem via, & viſo illo præterijt. An ceremoniæ & ſacrificia veteris legis habebant virtutem iuſtificandi tempore legis,12æ.q.103.2.0.
An præcepta moralia veteris legis iuſtificabant,12æ.q.101.12.0.
Samaritanus autem.) An ſalus noſtra ſit aſcribenda Chriſto, 12æ.q.91.5.2m.& 22æ.q.2.ar.7.c.
Alligans vulnera.) Quot ſint vulnera quibus humana natura per peccatum vitiata eſt.12æ.q.85.3.0.
Infundens oleum & uinum.) De ſacramentis inſtitutis tanquã remedijs contra vulnera humanæ naturæ,3ª.q.60.& ſeq.
Quæcunque ſupererogaueris.) De conſilijs.12æ.q.108.4.0.
Quis horum trium videtur tibi proximus fuiſſe.) Quis ſit noſter proximus.22æ.q.44.7.c.

Dominica 14ª.Epiſt.Gal.5.

Caro.n.concupiſcit aduerſus ſpiritum.) Quomodo caro & ſpiritus mentem humanam ad diuerſa & contraria moueat atque impellat,12æ.q.70.4.c.prin.
Quomodo opera carnis & fructus ſibi mutuo contrarientur, 12æ.q.70.4.c.
Qui fructus ſpiritus quibus operibus carnis opponantur. 12æ. quæſt.70.4.c.
An ſicut caro concupiſcit aduerſus ſpiritum, ita etiam amici carnales aduerſentur profectui ſpirituali,22æ.q.189.10.2m.
Manifeſta ſunt opera carnis.) Cur opera carnis non dicuntur fructus carnis, ſicut opera ſpiritus dicuntur fructus ſpiritus, 12æ.q.70.4.1m.
Quæ dicantur hic opera carnis,12æ.q.72.2.1m.
An peccata ſpiritualia etiam hic dicantur opera carnis, Ibidem.
De peccatis & vitijs,12æ.q.71.& ſequentibus.
Qui talia agunt,regnum Dei non poſſidebunt.) Quibus peccatis debeatur pœna æterna,12æ.q.87.5.0.
Fructus autem ſpiritus.) An fructus ſpiritus ſancti ſint actus, 12æ.q.70.1.0.
An conuenienter hic ab Apoſtolo enumerentur,12æ.q.70.3.0.
Qui Chriſti ſunt,carnem ſuam.) Quis propriè dicatur eſſe Chriſti ſiue Chriſtianus.12æ.q.122.5.1m.

Euang.Luc.17.

Dũ iret in Hieruſalẽ, trãſibat p mediũ Samariã.) Cur Chriſtus non egit vitam ſolitariam,ſed inter hoĩes diuerſorum locorum & regionum conuerſatus eſt,3ª.q.40.1.c.poſitum.

Decem

Decem leproſi. Quid per leproſum ſignificetur, uide Dñicam 2m.poſt Epiph.in Euang.
Ieſu præceptor. De nomine Ieſu. 3a.q.37.2.0.
Miſerere noſtri. Quid ſit miſereri ſiue miſericordia.22æ.q.30. 3.c.prin.& 1.c.prin.
Ite oſtendite uos ſacerdotibus. Cur Dominus iam mundatos à lepra mittit ad ſacerdotes. 12æ. quæſt. 102.3.7m.& 103.2. 2m.& 3m.
Quem ritum ſeruabãt ſacerdotes in purificatione leproſi. 12æ. q.102.5.7m.
De confeſſione peccatorum ſacerdoti facienda. Suppl.quæſt.6. & ſeq.
Cecidit ante faciem eius. An Deus ſit adorandus corporali adoratione.22æ.q 84.2.0.
Gratias agens.De gratiarum actione. 22æ.q 106.2.0.
Quanta gratia ſiat pœnitenti.22æ.q.106.2.0.
Non eſt inuentus qui daret gloriam Deo. Quale & quantum peccatum ſit ingratitudo.22æ.q.107.2.& 3.

Dominica 15a poſt 8am. Pent.Epiſt.Gal.6.

Non efficiamini inanis gloriæ cupidi. Quid gloria.22æ.quæſ. 132.1.c.
Quot modis gloria dicitur vana & inanis.Ibid.
An inanis gloria ſit peccatum mortale.22æ.q.132.3.0.
Huiuſmodi inſtruite in ſpiritu lenitatis. Quid cogitandum alium corripienti, & quomodo ſe in correptione habere debeat.22æ.q.33.5.c.
De manſuetudine & clementia.22æ.q.157.0.
Alter alterius onera portate. An ſupportatio opponatur correctioni fraternæ. 22æ.q.33.1.3m. Quando quis peccanté dicat
2 ſupportare.22æ.q.33.1.3m.
Quomodo tolerandi ſint mali.22æ.q.108.1.2m.& 4m.
An malo non ſit reſiſtendum.22æ.q.188.3.1m.
Nam ſi quis exiſtimat ſe aliquid eſſe. De præſumptione, 22æ.q. 130.0.& de ſpeciebus ſuperbiæ.22æ.q.162.4.0.
Et ſic in ſemetipſo tantum gloriam habebit & non in altero. An peccatum ſit, alteri uitia ſua proponere, ut per comparationem eius uideatur corripiens ſanctus & iuſtus. 22æ. q.33.3 c.
Communicet autem is qui catechizatur. De catecheſi.1a.q.71.
3 1.& 4.
Quæ ſeminauerit homo, hæc & metet. An opera bona ſint meritoria uitæ æternæ.12æ.q.114.3.0.
An peccata quæ contra charitatem ſunt, ſint meritoria mortis & corruptionis æternæ.12æ.quæſt.87.3. Suppl. quæſt.99. 1.0.
Bonum facientes non deficiamus. De perſeuerantia.22æ.quæſ. 137.0.
Ad omnes. An omnibus ſit benefaciendum.22æ q.31.2.0.
Maxime ad domeſticos fidei. An magis debeamus diligere meliores quam uobis coniunctiores.22æ.q.26.7.0.

Euang.Matth.6.

Nemo poteſt duobus Dominis ſeruire. Qualibus duobus Dominis ſeruire non poſſumus.12æ.q.1 ar.5.
Sed contra. An ſubditi teneantur ſuis ſuperioribus in omnibus obedire. 22æ.q.104.5.0.
In quibus prælato non ſit obediendum. 22æ.q.33.7.5m.
Aut enim unum odio habebit.An Deus poſſit odio haberi.22æ. q.34.0.
Quid ſit odium.Ibid.c.
Et alterum contemnet. Quid ſit peccare ex contemptu. 22æ.q. 186.9.3m.
Ne ſoliciti ſitis animæ ueſtræ. De ſolicitudine.Vide Epi.Dominic.3æ poſt 8.Pent.
Scit enim pater ueſter quia his omnibus indigetis. Si Deus ſciat deſideria noſtra & indigentiam, cur igitur ei preces porrigimus.22æ.q 83.2.1m.
Primum quærite regnum Dei,& cætera adiicientur uobis. An temporalia bona cadant ſub merito.12æ.q.114.10.0.
Quomodo temporalia bona poſſunt licite deſiderari.12æ.q.99. 6.c.fi.& 2m.& 22æ.q6. 83.6.0. Ad quæ bona ordinet hominem lex noua, & ad ea quæ lex uetus. 12æ.q. 91.5.c.princ.& 99.6.0.

Dominica 17a poſt 8am.Pentec.Epiſt.ad Epheſ.3.

Huius rei gratia flecto genua mea. An perſeuerantia indigeat auxilio gratiæ.12æ.109.10.0.& 22æ.q.137.4.0.
Flecto genua. An adoratio importet actum corporalem. 22æ. q.84.2.0.
Ex quo omnis paternitas. An hoc nomen (pater) ſit proprium nomen diuinæ perſonæ. 1a.q.33.2.0.An hoc nomen (pater) per prius dicat reſpectum ad filium quam ad creaturam. 1a. q.33.3.0.
Paternitas in cœlo. Quomodo in cœleſtibus ſit paternitas. 1a. quæſt.45.5.2m.
Virtutem corroborari. De fortitudine.22æ.q.123.0.
Chriſtum habitare per fidem. An credere ſit ad ſalutem neceſſarium.22æ q.2.ar.3.0.
An ſit donum Dei.22æ.q.6.ar.1.
In charitate radicati & fundati. Cur charitas radici & fundamento comparetur.22æ.q.23.8.2m
Vt impleamini in omnem plenitudinem Dei. An ergo plenitudo non ſit propria Chriſto. 3a.quæſt.7.artic.10.0. 2m.præcipue.

Euang.Luc.7.

Ecce defunctus efferebatur. An homo in ſtatu innocentiæ erat immortalis. 1a.q6.97.4m. An mors ſit pœna peccati.12æ.q. 85.5 0.& 22æ.q.164 1 0.
De qualitate animæ carentis.Suppl.q.70.
De ſuffragiis mortuorum.Suppl.q.71.0.
An ſepelire mortuum ſit ſpecies eleemoſynæ,22æ.quæſt.32.2. c.& 1m.
Et turba multa cum illa. An dolor animi compatientis mitiget triſtitiam.12æ.q.38.3.0.
Miſericordia motus. De miſericordia ut ſupra in Euang.Dom. 4.poſt 8am Pent.
Noli flere. An fletus mitiget triſtitiam.12æ.q.38.2 0.
Et acceſſit & tetigit loculum. Cur Chriſtus in faciendis miraculis circa homines, non uſus eſt ſola poteſtate diuina, ſed aliud ad humanitatem eius pertinẽs apponere uoluit. 3a.q. 44.3.2m.
Et reſedit qui erat mortuus. Sic hic mortuus, & quidam alij ſint à Chriſto reuocati ad uitam, an ergo Chriſtus primo nõ reſurrexerit.3a.q.53.3.2m
Magnificabant Deum. De gratiarum actione. 22æ.quæſtio. 106.0.

Dominica 17a poſt 8am.Pent.Epiſt.Epheſ.4.

Cum omni humilitate & manſuetudine. De humilitate.22æ. q.161.
De manſuetudine.22æ.q.157.
Cum patientia ſupportantes. De patientia.22æ.q.161.De ſupportatione fratris. vide Epiſt. Dominicæ 5æ poſt octauam Pentecoſt.
In uinculo pacis. De pace & concordia, ut ſupra in Euan. feriæ 3æ poſt Paſcha.
Vnum corpus. Quomodo tota eccleſia dicatur unum corpus. 3a.q.8.1.c.prin.
In vnam ſpem vocationis veſtræ. Quõ bona ſpũalia poſſint ſimul ex integro à pluribus poſſideri. 3a q.23.1.3m.
Vna fides. Quomodo fides ſit una.22æ.q.4.ar.6.0.
Vnum baptiſma. Quomodo baptiſma dicatur unum.3a.quæſ. 66.9.0.
Et in omnibus nobis. Quomodo Deus ſit in omnibus rebus.1a. q 8.ar.1.& 3.

Euang Luc.14.

Dum intraret Ieſus in Domum cuiuſdam principis Phariſæorum. Cur Chriſtus cum peccatoribus conuerſari & manducare noluerit.3a.q.40.1.c.
Si licet ſabbatho curare.An Chriſtus curando hominẽ in ſabbatho, ſabbathum non uiolauerit. 3a.q.40.4.1m.De ſanctificatione ſabbathi.22æ.q.122.4.
Intendens quõ primos accubitus eligerent. De ambitione, ut ſupra in Euang.Dominicæ 2æ.poſt 8am Pentec.
Non diſcumbas primo loco. De 4a ſpecie ſuperbiæ. 162.4
Recumbe in nouiſſimo loco. An homo debeat ſe omnib. per humilitatem ſubiicere.22æ.q.161.3.0.
Quia omnis qui ſe exaltat. Quõ humilitati promittatur ſpũalis exaltatio.22æ.q.161.5.3m.

Dominica 18a poſt 8am Pent.Epiſt 1. Corin h.1.

Gratias ago Deo meo. De gratiarum actione, & gratitudine. 22æ.q.106.0.
Pro uobis. An debeamus pro aliis orare.22æ.q.83.7.0
Ita ut nihil uobis deſit in ulla gratia. Quõ homo dicatur eſſe plenus gratia. 3a.q.7.ar. 10.c.
Confirmabit uos uſque in finem. An perſeuerantia indigeat auxilio gratiæ.22æ.q.137.4.0.& 12æ. quæſt.109.9.& 10. Vtrũ quis poſſit ſibi promereri finalem perſeuerantiam. 12æ.q6. 114.7.0.
Sine crimine. Quot & quæ ſint uitia capitalia. 12æ.q.84.4.

Euang. Matth.22.

Acceſſerunt ad Ieſum Phariſæi,& interrogauit. Quando ſit licitum cum hæreticis diſputare.22æ.q.10.7.0.
Tentans eum. De tentatione.22æ.q.97.0.De ſimulatione.22æ. q.111.
Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde. De hoc præcepto. Vide Euan. Dominicæ 12æ.poſt 8a.Pentec.

An

An Deus poſſit hic totaliter amari. 22æ q.27.5.o.
An diuinæ dilectionis ſit aliquis modus habendus. 22æ.quæſt. 27.6.o.
Hoc eſt maximum. Cur hoc præceptũ de charitate Dei ſit maximum. 22.q.44.1.c.6.
Secundum autem ſimile eſt huic. Cum charitas ſit una uirtus, quot ſunt duo præcepta de ea dantur. 22æ.q.44.2.1m.
Cum debeamus quatuor diligere, Deum, nos, proximum, & corpus proprium cur non dantur quatuor præcepta. 22æ. q.44.3.1m.
Cuius filius eſt dicunt ei Dauid. An Chriſtus ſumpſerit carnem de ſemine Dauid. 3ª.q.31.2 o.
Quomodo ergo Dauid uocat eum Dominum. An hæ ſint ueræ, homo eſt Deus, & Deus eſt homo. 3ª.q.16.1.& 2.

Dominica 19ª poſt 8am Pent. Ep. ſt. Epheſ.4.

Renouamini ſpiritu mentis ueſtræ & induite nouum hominẽ. An iuſtificatio impij conſiſtat in peccatorum remiſſione & gratiæ infuſione. 12æ.q.113.1.& 2.
An declinare à malo, & facere bonum ſint partes iuſtitiæ. 22æ. q.79.1.o.
Propter quod deponentes mendacium. De mendacio. 22æ.q. 100.10.
Loquimini unuſquiſque ueritatem. De uirtute ueritatis. 22æ. q. 09.0.
Iraſcimini & nolite peccare. Quando iraſci ſit licitum & quando non. 22æ.q.158.1.o.& 2.o.
Sol non occidat ſuper iracundiam ueſtram. An ira ſi cõtinua ſit, gignat odium. 22æ.q.34.6.3m.
Iam non furetur. De furto & rapina. 22æ.q.66.
De ludis & luſoribus. 22æ.q.168.
An liceat eleemoſynas fieri de illicitè acquiſitis. 22æ. quæſt. 32.7.o.
Quando liceat alicui furari ut eleemoſynas largiatur. 22æ.q.32 8.1m.& q.66 7.3m. An liceat alicui furari propter neceſſitatem. 22æ.q.66 7 o.

Euang. Matt.9.

Aſcendit Ieſus in nauiculam. An Chriſtus aſſumpſerit corpus carnale & terreſtre cum eius defectibus & qualitatibus. 3ª.q. 5.2.o & 14.1.& ſeq. ar.
Et ecce offerunt ei paralyticum. An beneficia ſit actus charitatis. 22æ.q.31.1.o.
Quibus ſit benefaciendum. 22æ.q.31.2.& 3.o.
Videns autem Ieſus fidem illorum, dixit paralytico, confide. An ergo homo poſſit alteri mereri primam gratiam. 12æ. q. 114.6 1m.
An aliena deuotio proſit alteri, ut ſupra in Euang. Domi. 12ª poſt 7am Pent.
Remittuntur tibi peccata tua. De contritione peccatorũ. Supp. q.1.& ſeq.
De confeſſione & ſatisfactione peccatorum. Suppl. quæſt.6.& q.12ª.
Cum uidiſſet Ieſus cogitationes. An anima Chriſti in uerbo cognoſcat omnia. 3ª.q.10.2 o.
Hic blaſphe. Blaſphemia quid ſit, & quot modis cõtingat. 22æ. q.13.1.c.
Blaſphemia unde tanquam filia oriatur. 22æ.q.158.7.1m. potiſſimum.
Surge tolle lectum. An mors & alij defectus corporales naſcãtur ex peccato. 12æ. quæſt.85.5.o.& 3ª. quæſt. 3ª. quæſt.44. 3.3m.
Timuerunt. De timore. 12æ.q.41 & 42 & 22æ.q.19.o.

Dominica 20ª poſt 8am. Pent. Epiſt Eph.5.

Videte quomodo caute ambuletis, non quaſi inſipientes, ſed ut ſapientes. Quæ ſit uera prudentia. 22.quæſt. 47. 13.c. præcipue.
An uera prudentia ſit in peccatoribus 22æ.q.47.13.c.
An ſit in omnibus habentibus gratiam. 22æ.q.47.14 o.
Sed intelligentes quæ ſit uoluntas Dei. De duplici uoluntate, Dei ſigni uidelicet & beneplaciti. 1ª.q.19.11.o. de duplici cognitione diuinæ uoluntatis. 22æ.q.97.2. m.
Nolite inebriari uino. De ebrietate. 22æ.q.50. Ebrietas quid ſit. 22æ q.1.o 1.c.
An ebrietas ſit peccatum, & quale. 22æ.q.150 1.& 2.
An aliquis inebrians ſe ſibi uomitum ex conſilio medici excitet, peccet. 22æ.q.150.2.3m. an ebrius mereatur duplices maledictiones. 22æ.q.150.4.1m.& 12æ.q.76.4.4m.
Vino. An uſus uini totaliter ſit illicitus. 22æ.q.129.3.o.
Quibus maximè ſit abſtinendũ à uino & ſimili potu inebriante. 22æ.q.149.4.o.
In quo eſt luxuria. An ex uſu uini prouocetur concupiſcẽtia & libido. 22æ.q.148 8 1m.& q.149.4.c. De luxuria & eius ſpeciebus. 22æ.q.153.& 154.
Domino gratias agentes. De gratiarum actione. 22æ. quæſt. 106.o.

Euan. Matt.22.

Loquebatur Ieſus in parabolis. Cur Chriſtus in parabolis uoluit loqui. 3ª.q.49 3.c.6.& 3m.
Qui fecit filius nuptias ſuas. De incarnatione Dei ſiue cõiunctione naturæ diuinæ cum humana. 3ª.q.10.& ſeq.
De ſacramento matrimonij eiuſq; ſignificatione. Suppl.q.42. 2.potiſſimum.
De gratia Chriſti ſecundum quam eſt caput eccleſiæ. 3ª.q.8.
Et miſit ſeruos ſuos. Vt ſupra in Euang. Dominicæ 2ª poſt 8am Pentec.
Et contumeliis affectos occiderunt. Quantum peccatum ſit ingratitudo, qua benefacientibus male fit. 22æ. quæſt.107. 3.c.6.
Iratus eſt. Quomodo Deo tribuatur ira. 1ª.q.3.2.2m.
At ille obmutuit. An in iudicio cognoſcet quilibet peccata quæ fecit. Suppl.q.87.1.o.
In tenebras exteriores. An damnati erunt in tenebris corporalibus. Suppl.q.97.4.o.
Ibi erit fletus. An in damnatis erit fletus corporalis. Suppl.q. 97.3.
Et ſtridor dentium. An damnati perpetientur frigus. Suppl.q. 97.1.3m.
Cum damnati non affligantur ſola pœna ignis, cur igitur in eorum damnationis expreſſione fit ſola mentio ignis. Suppl.q. 97.1.1m.
Multi ſunt uocati, pauci uero electi. An non omnes Chriſtiani ſint ſaluandi. Supp.q.99.4.o.

Dominica 21ª poſt 8am Pent. Epiſt. Epheſ.6.

Quoniam nobis non eſt colluctatio aduerſus carnem & ſanguinem. An homines à dæmonibus impugnentur. 1ª.quæſt. 114.1.
Quomodo diaboli hominem impugnent, & ad peccatum inducere conentur. 12æ.q.80.1.& 2. An omnia peccata procedant ex ſuggeſtione & tentatione dæmonum. 1ª.q.114.3.o.& 12æ q.80.4.o.
An homo hominem non tentet. 1ª.q.114.2.c.
An homo ualeat reſiſtere diabolis. 1ª.q.114.1.2m.& 12æ.quæſt. 80.3.o.
An diabolus ſemel ab aliquo repulſus & ſuperatus, deſiſtat ab eo tentando. 1ª.q.114.4.o.
Sed aduerſus principes & poteſtates. An in dæmonibus ſit prælatio. 1ª.q.109.2 o.
Aduerſus mundi rectores. An diabolus ſit rector & caput malorum. 3ª.q.8 7.o.
Cõtra ſpiritualia nequitiæ in cœleſtibus. Verum aer iſte ſit locus pœnalis dæmonum. 1ª q.64.4.o.
Vt poſſitis reſiſtere. Quomodo homo reſiſtat impugnationi dæmonum. 1ª.q.114.1.2m
State ergo ſuccincti lumbos ueſtros. De caſtitate. 22æ. quæſt. 151.o.
Induti loricam iuſtitiæ. De iuſtitia. 22æ.q.58.o.
In omnibus ſumentes ſcutum fidei. De effectibus fidei. 22æ. q.7.o.

Euang. Ioan.4.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur. An mors & alij defectus corporales naſcantur ex peccato. 12æ.q.85.5.o.& 3ª.q.44.3.3m.
Cur aliquorum corpora pluribus defectibus ſubiaceant, quorundam uero paucioribus. 12æ.q.85.5.1m.
Cum per baptiſmum liberemur ab omni peccato, cur non ſtatim etiam liberamur ab omni pœna peccati & pœnalitatibus huius uitæ. 12æ.q.85.5.2m.
Niſi ſigna & prodigia uideritis non creditis. Cur miracula dicuntur ſigna, & cur prodigia 22æ.q.176.1.3m. An miracula non euertant aut ſaltem diminuant meritum fidei. 3ª.q.55. 3 2m.& 3m.& 22æ.q.2.ar.10.o.
De miraculis vide plura in Euan. Dominicæ Lætare & in feſto Aſcenſionis Domini.
Dicit ei Ieſus, vade filius tuus uiuit. An anima Chriſti in uerbo cognoſcat omnia. 3ª.q.10.2.o. An anima Chriſti habuerit omnipotentiam reſpectu executionis propriæ uoluntatis. 3ª. q.13.4.o.
Et credidit ipſe. Quid credere. q. 2.21.1. An credere explicite myſterium Chriſti ſit de neceſſitate ſalutis apud omnes. 22æ. q.2.21.7.o.

Dominica 22ª poſt 8am Pent. Epiſt. ad Phil.1.

Confidimus in Domino Ieſu quia qui cœpit in uobis. De ſpe. 22æ.q.17.
Quid fiducia. 22æ.q.129.6.c.& 3m.
An aliqs alteri poſſit ſperare beatitudinẽ æternã. 22æ.q.17.3.o.
An

An homo conſtitutus in gratia requirat auxilium gratiæ. 12æ. q.109.10.o.& 22æ.q.137.4.o.
An aliquis poſſit perſeuerantiam mereri.12æ.q.114.9.o.
Et hoc oro. An debeamus pro aliis orare.22æ.q.83.7.
Vt charitas ueſtra magis abundet. An charitas augeatur. 12æ. q.24.4.o.
An augeatur per additionem. 22æ.q.24.5.o. An quolibet actu charitatis charitas augeatur.22æ.q.24.6.o.An charitas poſſit in hac uita eſſe perfecta. 22æ.q.24.8.o. De gradibus charitatis.22æ.q.24.9.o.

Euang.Matt.18.

Qui debebat ei decem milia talenta. Quomodo homo per peccatum mortale fiat reus æternæ damnationis.12æ.quæſt.87.4.5.o.
Miſertus autem Dominus. Quomodo in iuſtificatione impij inueniatur miſericordia Dei.1ª.q.21.4.1m.
Ille autem noluit. Qui maximè miſereantur aliorum,& qui minime.22æ.q.30.2.o.
Videntes autem conſerui contriſtati ſunt. An angeli doleant de malis eorum quos cuſtodiunt.1ª.q.113.7.o.
Quoadusque redderet uniuerſum debitum.An peccata dimiſſa redeant perſequens peccatum.3ª.q.88.1.o. An peccata dimiſſa,an no redeant per ingratitudinem quæ incurritur per odiũ fraternum.3ª.q.88.2.o.
Si non remiſeritis. De odio proximi. 22æ. quæſtio.34.2.& 3.
De inuidia.22æ.q.36.o. De iniuriis uerborum. 22æ.quæſt.72.& ſeq.

Dominica 23ª poſt 8am Pent.Epiſ.Phil.3.

Imitatores mei eſtote.Quomodo minores debeant imitari maiores.22æ.q.2.ar.6.3m.
Nunc autem & flens dico inimicos crucis. Quomodo compatiendum ſit peccatoribus,ut ſupra,in Euan.Dominicæ 10.poſt 8am Pentec.
Quorum Deus uenter eſt.Quũ gulæ deditorum Deus ſit uẽter. 1ª.q.63.1.c.& 12æ.q.1.ar.5.Sed contra.
Noſtra autem conuerſatio eſt in cœlis. Cum Apoſtolus adhuc in terris conuerſabatur, quomodo eius conuerſatio erat in cœlis.22æ.q.23.1.1m
Vnde etiam ſaluatorem expectamus. Vnde ſpes & fiducia oriatur. 22æ.quæſt. 17.1. 2m.& 3m. & 22æ.quæſtio. 12.6.c. & 3m.
Qui reformabit corpus humilitatis noſtræ. De conditionibus beatorum reſurgentium.Suppl.q.82.& ſeq.
Qua etiam poſſit ſubiicere ſibi omnia. De omnipotentia Dei. 1ª.q.25.o.

Euang.Matt.22.

Magiſter ſimus. De adulatione.22æ.q.115.o.
Quia uerax es. De uirtute ueritatis.22æ.q.109.o.
De mendacio.22æ.q.110.o.
Non enim reſpicis perſonam hominis. De acceptione perſonarum.22æ.q.63.
Cognita autem Ieſus nequitia eorum.An anima Chriſti in uerbo cognoſcat omnia.3ª.q.10.2.o.
Quid me tentatis hypocritæ.Tentare quid.1ª.q.114.2.c.& 22æ.q.97.1.c.
Quid hypocriſis.22æ.q.111.2.c.ſ.
An hypocriſis opponatur uirtuti ueritatis.22æ.q.111.3.o.
Quale peccatum ſit hypocriſis.22æ.q.111.4.o.
Reddite quæ ſunt Cæſaris Cæſari. Quæ debeantur principibus & ſuperioribus in dignitate conſtitutis. 22æ.quæſtio. 112.2.1m.
An teneantur Chriſtiani ſæcularibus poteſtatibus obedire. 22æ.q.104.6.o.
An ſi quis lædat principem,grauius peccet,quam ſi lædat priuatam perſonam.22æ.q.61.4.c.
An ſi princeps quippiam uiolenter à ſuis ſubditis extorqueat, teneatur ad reſtitutionem.22æ.q.66.8.c.& 3m.
Quouſque liceat principi uti coactione & uiolentia in ablatione aliorum bonorum.Ibid.
An princeps teneatur ad reſtitutionem bonorum à latronibus ablatorum,ſi per eius defectum & negligentiam latrones increſcant.22æ.q.62.7.c.
Et quæ ſunt Dei Deo. De religione & eius actibus. 22æ.q.81.& ſeq.
De oblationibus.22æ.q.86.De decimis.22æ.q.87.o.
An homines teneantur dare decimas ex neceſſitate præcepti. 22æ.q 87.1.o.
Quibus decimæ ſint dandæ.22æ.q.87.3.o.

Dominica ult.poſt 8am Pentec.Epiſt.Ierem.23.

Suſcitabo Dauid germen iuſtum.De incarnatione Chriſti.3ª.q.1.& ſeq.
An Chriſtus ſumpſerit carnem ex ſemine Dauid. 3ª.q.31.2.o
Et regnabit rex & ſapiens erit & faciet iudicium. Cur prudẽtia & iuſtitia ſunt maxime propriæ regi.22æ.q.50.1.1m.
Dominus iuſtus noſter. An Chriſtus fuerit ſanctificatus in primo inſtanti ſuæ conceptionis.3ª.q.34.1.o.
Cuius diſtinctionis gratia Chriſtus ſanctus naſciturus aſſeritur. 22æ.q.34.1.2m.Et non dicent ultra,uiuit Dominus qui eduxit filios Iſrael de terra Aegypti. Cur tempore noui teſtamenti non amplius commemorentur beneficia præſtita ante aduẽtum Chriſti,ſed beneficia præſtita nobis per Chriſtum. 12æ.q.103.3.c.& 4m.potiſſimum.

Euang.Ioan.6.

Vide Euan.Dominicæ Lætare, iſtud in hac Dominica legitur.

In dedicatione Eccleſiæ. Epiſt.Apoc.21.

Vide ciuitatem ſanctam. Quam ſit ſancta eccleſia in ſtatu patriæ.3ª.q.8.3.2m.
De ſanctorum beatitudine.Suppl.q.93.
A Deo paratam. Quomodo Chriſtus influat in membra eccleſiæ.3ª.q.86.c.
De neceſſitate gratiæ.12æ.q.109 o.
Ornatam uiro ſuo. De dotibus beatorum.Supp.q.95.o.
Ecce tabernaculum Dei cum hominibus. Tabernaculum ueteris legis quid ſignificabat.12æ.q.102.4.2m
Cur templum erigatur,& in quorum honorem & memoriam. 22æ.q.85.2.3m
Cur determinatus aliquis locus eligatur ad Deum orandũ.22æ.q.84.3.o.ſed 2m.præcipuè.
Et ipſi populus eius erunt. Quomodo Deus ſit in ſanctis.1ª.q.8.3.c.prin.
Et abſterget Deus omnem lacrymam.An delectatio requiratur ad beatitudinem.12æ.q.4.1.o.an triſtitia & dolor conſiſtat cũ beatitudine & fruitione Dei.3ª.q.15.5.3m. De iis quæ exiguntur ad beatitudinem.12æ.q.4.o.

Euang.Luc.19.

Et Ipſe Diues. De diuitiis uide Euan. Dominicæ 9æ poſt 8am. Pent.& 1æ poſt 8am Pent.
Quia hodie in domo tua oportet me manere. Cur Chriſtus cũ peccatoribus.
Conuerſari uoluit.3ª.q.40.1.c.Vide Euang. Dominicæ 1æ poſt 8am Pentec.
Excepit illum gaudens. an Zacheus recipiẽdo Chriſtum magis honorauerit eum quam centurio,dicens ſe non eſſe dignum qui eum reciperet in domum ſuam.3ª.q.80.10.3m
Ecce dimidium bonorum meorum do pauperibus.De eleemoſyna.22æ.q.32.o.
an dare eleemoſynam ſit in præcepto.22æ.q.32.5.o.
an aliquis debeat eleemoſynam de neceſſario. 22æ. quæſt.32.6 o.
an poſſit fieri de bonis illicite acquiſitis. 22æ. quæſtio. 32.7.o.
an eleemoſyna ſit abundanter facienda.22æ.q.32.10.o.
an Chriſtus etiam dederit eleemoſynas.3ª.q.7.2.3m.
Et ſi aliquem defraudaui,reddo quadruplum. an reſtitutio eius quod ablatum eſt ſit ad ſalutẽ neceſſaria.22æ.q6.62.2.o.Qui teneantur reſtituere ablatum 22æ.q6 62.6.& 7. an uendens rem pluris quam re uera ualeat, teneatur ad damni recompenſationem.22æ.q.77.1.1m. præcipuè. Quando propter defectum rei uenditæ, uel uitium celatum uendẽs teneatur ad reſtitutionem.22æ.q.77.2.& 3.
an quicquid ex pecunia uſuraria aliquis lucratus eſt, teneatur ad eius reſtitutionem.22æ.q.78.1.o.
an ſi quis impediat meſſem futuram effodiendo uel ſemina,uel incendendo herbas ipſius meſſis,teneatur ad totius meſſis reſtitutionem.22æ.q.62.4.c.1m.& 2m
an ſi quis furtum accipiens rem ſuam apud alium depoſitam uel iniuſte detentam, teneatur ad reſtitutionem. 22æ. q6. 66.5.3m.
an inueniens rem non ſuam, teneatur eam Domino, & uero eius poſſeſſori reſtituere 22æ.q.66.5.2m. Cui reſtitutio ſit facienda.22æ.q.62.5.o.
Quid faciendum iniuſto alicuius rei poſſeſſori,cum impoſſibilis eſt ei reſtitutio.22æ.q.62 5.3m.& ar.1.1m.
Quomodo reſtitutio fiet ſine ſui diffamatione.22æ.q6.62.6.2m.
Quomodo poſſit fama ablata reſtitui.22æ.q 62.1.2m.
Reddo quadruplum an non ſufficiat reſtituere ſimplum quod ablatum eſt.22æ.q.62.3.o.

In feſto Andreæ.Epiſt.Rom.10.

Corde creditur ad iuſtitiam. an credere ſit neceſſarium ad ſalutem.22æ q.2 ar.3.o.
Ore autem fit confeſſio ad ſalutem.Quotuplex ſit cõfeſſio. 22æ.q.3.1.1m.
an confeſſio fidei ſit neceſſaria ad ſalutem.22æ.q.3.2.o.

Omnis

Omnis qui credit in illũ non confundetur. An ſola fides ad ſalutem ſufficiat.12æ.q.5.ar.7.o.q.114.4.3m.præc.22æ.q.2.ar.9.3ª.q.49.1.3m.& Suppl.q.99.4.

Non eſt diſtinctio Iudæi & Græci. De conuerſione gentium,ut ſupra in Epi.Epip.

Quam ſpecioſi pedes euangelizantium pacem. An uita ſecundum quam aliquis prædicando & docendo contemplata tradit,ſit perfectior quàm uita quæ ſolum contemplatur.22æ.q.182.1.3m.2.c.ſi.3m.q.184.7.n.& 3ª.q.40.1.2m.

Sed non omnes obediunt euangelio. Cur audientium unam & eandem prædicationem,quidam credunt, & quidã non credunt.22æ.q.6.1.c.

Ergo fides ex auditu. An credenda quibuſdam reuelentur immediate à Deo,quibuſdam vero proponantur à Deo mittente fidei prædicatores.22æ.q.1.c.princ.

In omnem terram exiuit ſonus eorum. An tempore Apoſtolorum fuerit prædicatum euangelium in uniuerſo mundo.12æ.q.106.4.4m.

Euang.Matth.19.

Erant enim piſcatores. Cur Chriſtus pauperes & uiles diſcipulos elegerit.3ª.q.29.3.c.

At illi continuo relictis retibus ſequuti ſunt eum. Quid factũ ſit quod Apoſtoli & alij itatim ſecuti ſint Chriſtum. 3ª.q6.44.3.1m.circa med.

An ille qui cito Chriſto credit ſit leuis corde. 22æ. quæſt.2ª.ar.9.3m.

Relictis retibus,& patre ſecuti ſunt eũ. De ſtatu religionis. 22æ.q.186.& ſeq.

An occaſione religionis prætermittẽda ſint pietatis officia.22æ.q.101.4.o.

An propter obſequium parentum,debeant aliqui retrahi ab ingreſſu religionis.22æ.q.189.6.o.

Quomodo Iacobus, & Ioannes laudentur quod dimiſſo patre ſecuti ſint Chriſtum.22æ.q.101.4.1m.

In feſto S.Nicolai,Epiſt.Eccl.44.

Ecce ſacerdos magnus. De officio ſacerdotis.3ª.q.21.1.c.

Vnde dicatur ſacerdos,Ibid.

Et in tempore iracundiæ factus eſt reconciliatio. An ſacerdotis ſit pro peccatis populi Deo ſatisfacere eumque placare. Ibidem.

De ſtatu Epiſcoporum. De ſtatu religionis.22æ.q.185.

De epiſcopis & paſtoribus.vide plura in Euang.Dominicæ 2æ. poſt Paſcha.

Non eſt inuentus ſimilis illi. An quilibet ſacerdos magnus excedat omnes alios in aliqua uirtute.12æ.q.66.2.2m

De uirtute una aut altera S.Nicolai.22æ.q.107.3.4m.

Ideo iureiurando. An oporteat eum qui ad epiſcopatum aſſumitur eſſe cæteris meliorem.22æ.q.185.3.o.

Euan.Luc.12.

Sint lumbi ueſtri præcincti. De luxuria.22æ.q.153.o.

Quando actus uenerei ſint peccata,& quando non.22æ.q.153.2.& 3.o.

De caſtitate & uirginitate.22æ.q.151.& 152.o.

Cur maxime decet caſtitas ſacerdotes & miniſtros eccleſiæ. Suppl.q.53.3.& 4.& q.66.1.c.

Et lucernæ ardentes in manibus ueſtris. An bonum facere ſit pars iuſtitiæ,ſicuti malum facere.22æ.q.9.1.o.

An omiſſio ſit ſpeciale peccatum.22æ.q.79.3.o.

Et faciet illos diſcumbere. De æterna beatitudine. 12æ.q6.2.& ſequentibus uſque ad 6am.q.

Cur æterna beatitudo exprimatur per exteriora bona, ut cibũ, potum,regnum,& ſimilia.12æ.q.4.ar.7.1m.

An ad æternam beatitudinem conſequendam requirãtur opera hominis.12æ.q.5.ar.7.o.

In feſto conceptionis B.Mariæ. Epiſt. Eccl.24.

Ego quaſi uitis fructificaui. An uirtutes infundantur nobis à Deo.12æ.q.63.3.o.

An ſolus Deus ſit cauſa gratiæ.12æ.q.112.1.o.

Et flores mei fructus honoris. Quid intelligatur nomine fructus 12æ.q.70.1.c.

De fructibus ſpiritusſancti. 12æ.q.70.o. De ſanctitate B.Mariæ. 3ª.q.28.o.

In quanta ueneratione ſit B.Maria habẽda.3ª.q.25.5.c.o.& 1m. potiſſimum.

Ego mater pulchræ dilectionis. An charitas in nobis cauſetur ex infuſione.22æ.q.24.

Et timoris. De dono timoris.22æ.q.19.o.

Et agnitionis. An fides ſit homini infuſa à Deo. 22æ. quæſt. 6.1.n.

In me omnis ſpes. An in ſolo Deo licite ſperetur. 22æ.q.7.4.o.

Tranſite ad me omnes. An bona ſpiritualia poſſint ſimul à pluribus poſſideri.3ª.q.23.1.3m.

Qui edunt,me adhuc eſurient. Quomodo deſiderium boni infiniti eſt infinitum.12æ q.2.1.2m.

An delectatio cauſet deſiderium ſuiipſius. 12æ.q.33.2.o.

Quomodo in ſanctis ſit eſuries & ſitis.12æ.q.67.4.3m.

Et qui elucidant me,uitam. An ſcriptura ſit ubique clara & manifeſta 1ª.q.1.ar.9.2m.potiſſimum.

Vitam æternam habebunt. An doctoribus debeatur aureola. Suppl.q.96.7.o.

Euang.Matt.1.

Liber generationis Ieſu Chriſti. Quomodo euangeliſta narrat generationem Chriſti,cum ſcriptum ſit, generationem eius quis enarrabit.3ª.q.31.3.1m.

Cur Matthæus ponit ſolum generationes 42. Lucas autem.77. 3ª.q.31.3.3m.

Iudam & fratres eius. Cur Euangeliſta nominat tãtum fratres Iudæ Iechoniæ,& Phares & Zaram.3ª.q.31.3.5m.ſub ſi.

Iudas autem genuit Phares & Zaram. An Iudas accedendo ad Thamar, quam æſtimabat meretricem,peccauit.22æ.qũ.154.2.3m.

De Thamar. Cur in genealogia Chriſti tantum enumerantur quatuor mulieres,nimirum Thamar,Raab,Ruth,& Berſabee uxor Vriæ.3ª.q.31.3m

Ioram autem genuit Oziam. Quõ Ioram genuit Oziam,cum 4. Reg.8.dicatur genuiſſe Ochoziam.3ª.q.31.3.4m

Iacob autem genuit Ioſeph. Quõ Iacob genuit Ioſeph,cum Lucas dicat Ioſeph eſſe filium Heli.3ª.q.31.3.2m

Virum Mariæ. De deſponſatione B.Mariæ.3ª.q.29.o.

De qua natus eſt Ieſus. De nomine Ieſu.3ª.q.37.2.o.

An B.Maria ſit uera mater Chriſti.3ª.q.35.3.o.

An alio modo poſſumus ſaluari quam per Chriſtum.12æ.q.91.5.2m.& 21æ.q.2 ar.7.c.

In feſto Thomæ Apoſtoli.Epiſt.Eccl.14.& 15.

Vide Epiſt.in die B.Ioannis Euangeliſtæ.

Euang.Ioan.20.Thomas autem unus ex duodecim.

Vide Euang Dominicæ 1æ.poſt Paſcha.

In die conuerſionis S Pauli,Epiſt.Act.9.

Saulus adhuc ſpirans minarum. An liceat aliquem innocẽtem occidere 22æ.q.64 2.& 6. Quis zelus ſit bonus. 12æ.q.28.4.c.

Et ſubito circumfulſit eum lux. Si paulus conſecutus eſt gratiã ſpirans adhuc minarum, an ergo non requiratur aliqua pparatio ſiue diſpoſitio ad gratiam ex parte hominis. 12æ.quæſ. 112.2.2m.

Cur conuerſio Pauli tanquam miraculoſa celebriter in eccleſia commemoratur.12æ.q.113.10.c.ſi.

Ego ſum Ieſus Nazarenus. An ergo Chriſtus apparuerit Paulo poſt ſuam aſcenſionem.3ª.q.57.6.3m.

Et ibi dicetur tibi quid oporteat facere. An unus homo poſſit alium docere.1ª.q.17.1.o.

Pro nomine meo pati. Quæ ſit cauſa martyrii. 22æ.q.124.5.o.

Et impleatur ſpiritu ſancto. Quõ ſinguli fideles impleantur ſiue pleni ſiant gratia ſpiritusſancti.3ª.q.7.ar.7.c.& 2m.

Et ſurgens baptizatus eſt. An omnes teneantur ad ſuſceptionẽ baptiſmi.3ª q.68.1.o.

Prædicauit Ieſum. An explicite credere myſterium Chriſti ſit de neceſſitate ſalutis.22æ.q.2.ar.7.o.

Euang.Matt.19.

Ecce nos reliquimus omnia. An laudabiliter omnia relinquãtur.22æ.q.186.3.o.

An apoſtoli nihil in communi poſſidebant.22æ.q.188.7.c.potiſſimum.

Et ſecuti ſumus te. an ad perfectionem non ſufficiat quod qs omnia relinquat, ſed etiam requiratur quod ſequatur Chriſtum.22æ.q.184.3.1m.

Quò quis ſequatur Chriſtum.Ibid.

Vos qui reliquiſtis omnia &c. ſedebitis. an iudiciaria poteſtas correſpondeat uoluntariè paupertati. Suppl. quæſtio.79.2.o.

Et omnis qui reliquerit domum uel fratres aut ſorores,aut patrem. an occaſione religionis ſint prætermittẽda pietatis officia.22æ.q.101.4.o.

Centuplum accipiet. an bona temporalia cadant ſub merito. 12æ.q.114.10.o.& 22æ.q.122.3.4m

Et uitam æternam poſſidebit. De æterna beatitudine. 12æ.q.2. uſque ad q.6m.

De præmijs beatitudinum. 12ª.q.69.4.n.

In feſto Purificationis B.Mariæ Epiſt.Malach.3.

Ecce ego mitto angelum meum & præparab.t. Quõ Ioannes præparauerit uiam Domini.3ª.q.38.1 o.2 2m.3.o.

Et ſtatim ueniet ad templum ſanctũ ſuum. De oblatione Chriſti. 3ª.q.37.3.

Vide hac de re Euang.huius diei.

Quod Chriſtus ſit caput eccleſiæ. 3ª.q.8.

Et

Et angelus teſtamenti. Quomodo Chriſtus veterem legem impleat nouam legem dando. 12æ.q.107.2.c.
Cur lex noua non eſt data ante Chriſtum. 12æ.q.106.3.c.
Ecce venit. De iudicio generali, Suppl.q.88.& ſeq.

Euang. Luc. 2.

Poſtquam impleti ſunt dies purgationis Mariæ. Cur mulieres sepurentus interdum immundæ. 12æ.q.102.5.4^{m}.
Cum B. Maria nullam haberet immunditiam, cur ad templum tanquam purganda acceſſit. 3ª.q.37.4.0.& paucis 1^{m}.
De purificatione B. Mariæ, 3ª.q.37.4.
Tulerunt Ieſum in Ieruſalem vt ſiſterent eum Domino. Cur Chriſtus voluit in templo ſiſti Domino. 3ª. quæſtione 37.3.c.& 2^{m}.
Omne maſculinum adaperiens vuluam. Cum Chriſtus exiuerit de clauſo virginis vtero, quomodo ex hac lege debuit in templo offerri, 3ª.q.37.3.1^{m}.
Et vt darent hoſtiam. Cum Chriſtus ſit principalis hoſtia ad quam omnes hoſtiæ veteris teſtamenti tanquam figura ad veritatem referuntur, & hoſtiæ non debeatur alia hoſtia, cur pro Chriſto alia hoſtia offertur, 3ª.q.37.3.3^{m}.
Par turturum. Cur pro Chriſto non potius agnus quam par turturum aut duo pulli columbarum oblatus eſt, 3ª. quæſt. 37.3.4^{m}.
De paupertate Chriſti, 3ª.q.40.3.0.
Quæ animalia offerebantur in ſacrificijs veteris legis. 12æ, quæſt.102.3.
Parentes eius. Cum Chriſtus in terris patrem non habuerit, cur dicuntur parentes eius. 3ª.q.28.1.1^{m}.

In Cathedra Petri. Epiſt. 1. Petr. 1.

Electis. Vtrum prædeſtinati eligantur a Deo, 1ª. quæſtione 23.4.0.
In quo attendatur electio Dei. 1ª.q.23.4.1^{m}.
In aſperſione ſanguinis. De aqua benedicta, 3ª. quæſtione 65.1.q uæſt 71.2.
Gratia vobis & pax multiplicetur. De triplici gradu charitatis, 22æ.q.24.9.0.
Benedictus Deus. De gratiarum actione. 22æ.q.106.0.
Qui ſecundum magnam miſericordiam. An homo poſſit reſurgere à peccato ſine auxilio gratię poſſit velle & facere bonum. 12æ.q.109.2.0.
An homo ſine gratia poſſit velle & facere bonum. 12æ. quæſtione 106.2.0.
Per reſurrectionem Ieſu Chriſti. An reſurrectio Chriſti ſit cauſa reſurrectionis corporum & animarum. 3ª.q.56.0.
In hæreditatem incorruptibilem. An beatitudo poſſit amitti 12æ.q.5.4.0.
Vide Epiſt. Dominicæ 70.
Qui in virtute Dei cuſtodimini. An homo ſine gratia poſſit non peccare. 12æ.q.109.8.0. An homo in gratia conſtitutus indigeat auxilio gratiæ ad perſeuerandum. 12æ.q.109.10.0. & 22æ.q.137.4.0.
Per fidem. An credere ſit meritorium. 22æ.q.2.9.0.
Paratum reuelari in tempore nouiſſimo. An beatitudo ſanctorum ſit maior poſt futurum iudicium quam ante Suppl. q.93.1.0.
Modicum nunc ſi oportet contriſtari in varijs tentationibus. De afflictionibus iuſtorum vide Euan. Dominicæ 3æ. poſt Epiph & Epiph. Dominicæ 60æ. & Euangel. Dominicæ 3æ. poſt Paſcha.

Euang. Matth. 16.

Interrogabat diſcipulos ſuos dicens, Quomodo Chriſtus experimentum ſumpſerit de aliquib. reb. 22æ.q.97.2.c.
Simon Petrus dixit, Tu es filius Dei viui. An confeſſio ſit de neceſſitate ſalutis. 22æ q.3 2.0. An credere explicite myſterium Chriſti ſit de neceſſitate ſalutis. 22æ. quæſtione 2.7.0. & 22æ.q.106.1.3^{m}.
Quia caro & ſanguis &c. ſed pater meus qui eſt in cælis. An fides ſit homini infuſa à Deo. 22æ.q.6.0.
Et ego dico tibi quia tu es Petrus. An credere ſit meritorium. 22æ.q.2.9.0.
Quia tu es Petrus. Nomina alicui impoſita diuinitus quid ſignificant. 3ª.q.37.2.c.
Super hanc Petram. De eccleſiæ capite. 3ª.q.8.
Et tibi dabo claues regni cœlorum. De clauibus Supl. quæſt. 17.& ſequen.
De miniſtris clauium. Suppl.q.19. De primatu Petri. 22æ q.39. c.ſi. 3ª.q.8.6.c. Suppl.q.40.6 0. Omnes eſſe ſchiſmaticos, qui ſummo Pontifici ſubeſſe renuunt, 22æ.q.39.c.ſi. & Suppl. q. 40a. An pertineat ad ſummum Pontificem fidei ſymbolum ordinare. 22æ.q.1.a.10. An ad ſummum Pontificẽ ſpectet Synodum conuocare, & eius ſententiam confirmare 22æ q. 1.a.10.c.ſi.& 2^{m}. Summum Pontificem gerere plenariè vicem Chriſti in tota eccleſia, ideoque habere plenitudinem poteſtatis diſpenſandi in omnibus diſpenſabilibus votis. 22æ. q.88.12.3^{m}.

In feſto Matthæi Apoſtoli. Epiſt. Act. 1.

Quam prædixit ſpiritusſanctus. Quis ſit auctor ſcripturæ ſacræ, 1.q.1ª.1.& 3.c.
An prophetia poſſit eſſe naturalis. 22æ.q.172.1.0. An ea quæ prophetice cognoſcuntur vel annunciantur poſſint eſſe falſa, 22æ.q.171.6.0.
Qui fuit dux eorum qui comprehenderunt Ieſum. Qui nam maxime peccauerint in morte Chriſti. quæſtione 47.6.2^{m}. potiſſimum.
Cur Deus aliquos excæcet & obduret. 12æ.q.79.4.0.
Et ſtatuerunt duos. De acceptione perſonarum. 22æ.q.63.0.
An ad epiſcopatum oporteat eligere meliorem. 22æ. quæſtione 185.3.0.
Et dederunt ſortes eius. An diuinatio ſortium ſit licita. 22æ. quæſt.95.8.0.

Euang. Matth. 10.

In viam gentium. Cur Chriſtus præcepit Apoſtolis in viam gentium ne abieritis. 3ª.q.42.1.c. De participatione cum excommunicatis. Suppl.q.23.0.
De diſparitate cultus in matrimonio, Suppl.q.59.
De communicatione cum infidelib. 22æ.q.10.9.0.
Sed potius ite ad oues. Cur Chriſtus voluit ſolis Iudæis & non gentibus prædicare. 3ª.q.42.1.0.
Euntes autem prædicate. De prædicatione verbi Dei, vide Euã. Dominicæ 60æ. & Euan. Dominicæ 2æ. poſt Paſcha.
Infirmos curate. De gratia miraculorum uide Euan. In feſto Aſcenſionis Domini.
Gratis accepiſtis, gratis date. De Simonia, 22æ.q.100.0.

In feſto Annunciationis B. Mariæ, Epiſt. Iſaia 7.

Non petam & non tentabo Dominum. An ſi Achaz ſignum petiſſet tentaſſet Dominum. 22æ.q.97.2.3^{m}.
Nunquid parum vobis eſt. Cur Achaz reprehenditur. Ibidem.
Ecce virgo concipiet. De virginitate B. Mariæ. 3ª.q.28.0.
An mater Dei fuerit virgo in concipiendo Chriſtum. 3ª. quæſtione 28 1.0.
Et vocabitur nomen eius Emanuel. Quidnam ſignificet hoc nomen Emanuel & cur Chriſto tribuatur, 3ª. quæſtione 37.2.2^{m}. princ.

Euang. Luc. 1. c.

Miſſus eſt angelus Gabriel. An fuerit neceſſarium B. Virgini annunciari quod in ea fiendum erat 3ª.q.30.1.0.
An B. Virgini debuerit annunciatio fieri per angelum. 3ª. quæſtione 30.2.0.
An angelus annuncians debuerit virgini apparere viſione corporali. 3ª.q 30.3.0.
Ad virginem deſponſatam viro. De deſponſatione matris Dei 3ª.q.29.0.
Aue gratia plena. Cur vſus eſt angelus noua & inſolita ſalutatione, 3ª.q.30.4.1.c. prin.
Cum plenitudo gratiæ ſit propria Chriſto, quomodo B. Virgo dicitur plena gratia 3ª.q.7.10.1^{m}.& q.27.5 0.
Dominus tecum. Quid angelus his verbis ſignificare voluit. 3ª.q.30.4.c.
Benedicta tu in mulieribus. Quid per hæc verba angelus expreſſit, 3ª.q.30.4.c.
Turbata eſt in ſermone. Quomodo B. Maria fuerit turbata, 3ª.q.30.3.3^{m}.
Et ait illi angelus, Ne timeas Maria. Vnde angelus bonus à malo eſt diſcernendus. 3ª.q.30.3.3^{m}.
Inueniſti enim gratiam apud Deum. Quomodo hic præmittat angelus idoneitatem B. Mariæ ad concipiendum Chriſtũ 3ª.q.30.4.c. prin.
Ecce concipies in vtero. De quo inſtruxit hic angelus B. Virginem. 3ª.q.30.4.c.
De conceptione Chriſti. 3ª.q.31.& trib. ſeq.
Et vocabis nomen eius Ieſum. Quomodo dicis, & vocabis nomen eius Ieſum, cum Iſaiæ 7. dicatur vocandus Emanuel, & Iſaiæ 9. admirabilis conſiliarius, &c. 3ª.q.37.2.1^{m}.
Hic erat magnus. Quomodo hic dignitas prolis conceptæ exprimatur, 3ª.q.30.4.c.
Quomodo fiet iſtud. An B. Virgo de uerbis angeli dubitauerit. 3ª.q.30.4.2^{m}.
Spiritus ſanctus ſuperueniet in te. Quomodo modus conceptionis demonſtretur. 3ª.q.30.4.c.
Quomodo Spiritus ſanctus ſuperuenerit in Beatam Mariam, & virtus altiſſimi ei obumbrauerit. 3ª. quæſtione 32.1. 2^{m}. & q.27.5.2^{m}.
Et ecce elizabeth. Quo his uerbis intendebat angelus inducere animum B. Mariæ ad conſenſum. 3.q.30.4.c.ſi.

An

An conceptus virginis recte probatur ex cōceptu ſenis. 3^{a}.q. 30. 4.c.n.& 1^{10}.

Quia non erit impoſſibile apud Deum omne verbum. An Deus ſit omnipotens 1^{a}.q.25 3.o.

In feſto Philippi & Iacobi. Epiſt. Sap. 5.

Stabunt iuſti in magna conſtantia aduerſus eos. De modo quo ſancti ſe habebunt erga damnatos, Suppl.q.84.o.

De conditionibus beatorum & damnatorum reſurgentium Sup.q.81.& 86.

Pœnitentiam agentes. An damnati pœniteant de malis quæ fecerunt Sup.q.98.2.o. An per pœnitentiam talem peccata eorum remouebuntur. 3^{a}.q.86.1.c.

Ecce quomodo computati ſunt inter filios Dei. An damnati gloriam beatorum videant, S.q.98.9.o. Quomodo ſancti dicantur filij Dei. 1^{a}.q.33.3.c.& $12^{æ}$.q.114.3.c.

Euang. Ioannis 14.

Creditis in Deum. Credere in Deum quid. $22^{æ}$. quæſtione 2. 2.c 3^{m}.& 4^{m}.

Et in me credite. An credere explicite myſterium Chriſti ſit de neceſſitate ſalutis $22^{æ}$.q.2.7.o.

Manſiones multæ ſunt. An vnus alio poſſit eſſe beatior. $12^{æ}$. quæſt.5.2.o.

An beatitudinis gradus manſiones dici debeant. Suppl. quæſtione 93.2.o.

An diuerſæ manſiones non diſtinguantur penes diuerſos gradus charitatis. Suppl q.93.1.o.

Et ſi abiero & præparauero vobis locum. cur Chriſtus præſentiam ſuam corporalem à nobis ſubſtraxit, 3^{a}.quæſtione 57.1.3^{m}.

An aſcenſio Chriſti ſit cauſa noſtræ ſalutis. 3^{a}.q 57.6.o.

Domine neſcimus. An ignorantia ſit peccatum. $12^{æ}$. quæſtione 76.2.o.

Si cognouiſſetis me, & patrem meum &c. An ſumma Dei bonitas poſſit intelligi abſque trinitate perſonarum. $22^{æ}$. quæſtione 2.8.3^{m}.

Quia ego in patre & pater in me eſt. Vtrum filius ſit in patre, & contra pater in filio. 1^{a}.q.42.5.o.

Alioquin propter opera ipſa credite. An miracula quæ Chriſtus fecit fuerint ſufficientia ad oſtendendum diuinitatem ipſius. 3^{a}.q.40.4.o.

Et maiora horum faciet. An credentes in Chriſtum maiora miracula faciant quam Chriſtus fecit. 3^{a}.q.43.4.2^{m}.

In feſto inuentionis Crucis. Epiſt. Gal. 5. & 6.

Qui autem conturbat vos. Quomodo ex ſeductione hæreticorum pullulet infidelitas vſque ad finem mundi, de quo iudicabuntur illi in iudicio generali. 3^{a}.q.59.5.c.& 1^{m}.

Ego enim ſi circuncisionem adhuc prædico. An circuncisio ſit ſacramentum veteris legis. $12æ$.q.103.1.3^{m}.

An circuncisio conferebat gratiam iuſtificantem, 3^{a}. quæſtione 70.4.o.

An ceremoniæ veteris legis habebant virtutem iuſtificandi. $12^{æ}$.q.103.2 o.

An ceremoniæ veteris legis ceſſauerint in Chriſti aduentu. $12^{æ}$. q 103.3.o.

An poſt paſſionem Chriſti legalia poſſint ſine peccato obſeruari. $12^{æ}$.q. 103.4.o.

Quicunque volunt placere in carne. an appetitus gloriæ ſit peccatum, $22^{æ}$.q.132.1.o.

Mihi abſit gloriari niſi in cruce. de effectibus paſſionis Chriſti. 3^{a}.q.49.

Per quem mihi mundus crucifixus eſt. De effectibus paſſionis Chriſti, 3^{a}.q.48.& 49.

Euang. Ioan. 3.

Erat homo ex Phariſeis Nicodemus nomine. De hoc euangelio, vide Dominicam Trinitatis.

In feſto Natiuitatis B. Ioannis Baptiſtæ. Iſa. 49.

Dominus ab vtero vocauit me. an Chriſtus fuerit ſanctificatus in primo inſtanti ſuæ conceptionis, 3^{a}.q.34.

De reliquis perfectionibus conceptionis Chriſti. 3^{a}. quæſtione. 34.2 & ſeq.

An ſanctificari in vtero poſt Chriſtum fuerit proprium B. Virginis. 3^{a}.q.27 6.o.

De pueris ingredientibus religionem, $22^{æ}$.q.189.

Expoſuit os meum quaſi gladium acutum. Quanta auctoritate & poteſtate Chriſtus prædicauerit 3^{a}.q.42.1.2^{m}.

In vmbra manus ſuæ protexit me. an Chriſtus fuerit ab alio occiſus quam à ſeipſo. 3^{a}.q 47.1.o.

An Deus pater tradiderit Chriſtum paſſioni, 3^{a}.q.47.1.o.

Dedi te in lucem gentium. an ergo Chriſtus non debuerit prædicare gentibus 3^{a}.q. .2 1.o.

De prædicatione & baptiſmo Ioannis. 3^{a}.q.38.o.

Et ut Ioannes gentibus prædicauit & baptiſmum adminiſtrauit. 3^{a}.q.38.4.3^{m}.

Euang. Luc. 1.

Et peperit filium. Ad quid oſtendendum multæ ſteriles pepererunt. 3^{a}.q.30.4.3^{m}.

Et congratulabantur ei. an actiones aliorum ſint nobis delectationis cauſa, $12^{æ}$.q.32.5.o. De beneuolentia, $22^{æ}$.q.27.2.o. De inuidia $22^{æ}$.q.36.o.

Et factum eſt, in die octauo venerunt circuncidere puerum. De circuncisione. 3^{a}.q.70.o.

Vide Euangelium in feſto circuncisionis Chriſti.

Et vocabant eum nomine patris ſui Zachariam. Vnde nomina reb. & hominib. imponantur, 3^{a}.q.37.2.c.

Ioannes eſt nomen eius. Nomina alicui impoſita diuinitus quid ſignificant, 3^{a}.q.27.2.c.

Et apertum eſt illico eius. cur Zacharias mutus factus eſt. $22^{æ}$. q.97.2.3^{m}.

Quis putas puer iſte erit. De auſteritate vitæ Ioannis. 3^{a}. quæſtione 40.2.2^{m}.

Etenim manus. Domini erat cum illo. cur B. Ioannis plus gratiæ præſtitum eſt quam alijs. 3^{a}.q.27. .c.ſi.

Et prophetauit. De prophetia. $22^{æ}$.q.171.& ſeq.

Vnde ſit prophetia. $22^{æ}$.q.172.1.& 3.c.

Benedictus Deus. De gratiarum actione. $22^{æ}$.q.106.o.

Quia viſitauit. De incarnatione, 3^{a}.q.1.& ſequen.

De redemptione. 3^{a}.q.46.& ſequen.

In feſto Apoſtolorum Petri & Pauli. act. 12.

Vt Affligeret quoſdam de eccleſia. De afflictionib. iuſtorum. Vide Euang. Dominicæ $3^{æ}$. poſt Epiph. & Epiſt. Dominicæ $3^{æ}$. poſt Paſcha.

De fortitudine & martyrio. $22^{æ}$.q.123.& 124.a.

Quæ ſit cauſa martyris, $22^{æ}$.q.124.5.o.

Miſit in carcerem. Quando incarcerare aliquem eſt licitum, & quando illicitum. $22^{æ}$.q.65.3.o.

Oratio autem fiebat ab eccleſia pro eo. an pro alijs orare debemus $22^{æ}$.q 83.8.o.

Quia miſit Dominus angelum ſuum & eripuit. De cuſtodia bonorum angelorum. 1^{a}.q.112.o.

Euang. Matth. 16.

Venit Ieſus in partes. Require in cathedra S. Petri.

In feſto Viſitationis B. Mariæ, Epiſt. cant. 2.

Ecce iſte venit ſaliens in montibus. De incarnatione Chriſti. 3^{a}.q.1.& ſeq.

De exinanitione Chriſti. Vide epiſt. Dominicæ Palmarum.

Et ipſe ſtat poſt parietem noſtrum reſpiciens per feneſtras. An miracula quæ Chriſtus fecit fuerint ſufficientia ad oſtendendum eius diuinitatem. 3^{a}.q.43.4.o.

Iam enim hyems tranſit. De lege noua. primæ ſecundæ quæſtione. 106.o.

An lex noua debuerit dari à principio mundi. $12^{æ}$.q.106.3.o. & 3^{a}.q.1^{a}.5.o.

Vox turturis audita eſt. De proprietatibus turturis. 3^{a}. quæſtione 37.3.4^{m}.

Surge amica mea. De gratia Chriſti ſecundum quod eſt caput eccleſiæ. 3^{a}.q.8.o.

De ſanctificatione B. Mariæ. 3^{a}.q.27.o.

Columba mea. De proprietatibus columbæ. 3^{a}. q.37.3.4^{m}. & q.39.6.4^{m}.

Euang. Luc. 1.

Exurgens Maria abijt in montana. De beneficentia. $22^{æ}$. quæſtione 31.o.

Quibus ſit potiſſimum bene faciendum, ſecundæ ſecundæ, quæſt. 31.2.& 3.o.

Cum feſtinatione. De verecundia. $22^{æ}$.q.44.o.

Exultauit infans in vtero. Quomodo hæc exultatio ſit intelligenda, & quidnam ſignificet, 3^{a} q.27.6.c.

Benedicta tu inter mulieres. Quid his verbis ſignificatur. 3^{a}. quæſt. 30.4.c.

An Beata Maria præ cæteris ſanctis omnibus habuerit maiorem plenitudinem gratiæ, 3^{a}.q.27.5.c.1^{m}.

An B. Maria habuerit donum ſapientiæ, gratiam virtutum, & gratiam prophetiæ, 3^{a} q.27.5.3^{m}.

An B. Maria præ cæteris ſanctis omnibus ſit honoranda & colenda. 3^{a}.q.25 5.c.ſi.& 1^{m}.

An Beata Maria aliquod peccatum actuale commiſit. 3^{a}. quæſtione 27.4 o.

Et benedictus fructus. De gratia Chriſti, tertia quæſtione 7^{a}.o.

An in Chriſto fuerit gratiæ plenitudo. 3^{a}.q.7.9.o.

Vnde hoc mihi vt veniat mater Domini ad me. An B. Maria ſit dicenda mater Dei, 3^{a}.q.35.4.o.

An ſit adoranda adoratione latriæ. 3^{a}.q.25.5.o.

Magnificat anima mea. De humilitate $22^{æ}$.q.161.o.

An ſit peccatum bonum ſuum agnoſcere illudque approbare. 22æ.q.112.1.c.
Ecce enim ex hoc beatam me dicent. an B.Maria habuerit vſum prophetiæ. 3ª.q.27.5.3m.ſi.
Diſperſit ſuperbos. Quomodo præmium ſuperbiæ ſit humiliatio, & præmium humilitatis exaltatio. 22æ. quæſtione. 161.5.3m.

In feſto B.Mariæ Magdalenæ. Prouerb.31.

Mulierem fortem quis inueniet. Quomodo in mulieribus nõ ſit ſufficiens robur mentis ad reſiſtendum concupiſcentijs, & tentationibus. 22æ.q.149.4.c.& q.165.2.1m.
Quæſiuit lanam & linum. an ſit licitum ſolicitudinem habere de temporalibus rebus q.55.6.o. an aliquis debeat eſſe ſolicitus futurorum. 22æ.quæſt.55.7.o. De negligentia. 22æ. quæſt.54.o.
Deditque prædam domeſticis ſuis. an œconomica debeat poni ſpecies prudentiæ. 22æ.q.50.2.o.
Conſiderauit agrum. De eubulia ſyneſi, & gnome. 22æ. quæſtione 51.o.
De prouidentia, circumſpectione & cautione, 22æ. quæſtione 49.6.7.& 8.
De præcipitatione & inconſideratione. 22æ q.53.3.& 4.
Manum ſuam aperuit inopi &c. De eleemoſyna. 22æ.q.32.o. an vxor poſſit dare eleemoſynas irrequiſito conſenſu viri ſui 22æ.q.32.8.2.
Et vir eius laudauit eam. an laudare aliquem non ſit adulari. 22æ.q.115.1.o.& 1m. potiſſimum.
Fallax gratia. De ſuperfluo ornatu mulierum. 22æ. quæſtione 169.
Vide Euang. Dominicæ 3æ. Aduentus, & Dominicæ 1æ. poſt 8am. Pentecoſt.

Euang. Luc.7.

Cœpit lachrymis rigare pedes eius. De pœnitentia. 3ª. quæſt. 83.& ſequen.
De contritione. Suppl.q.1.& ſequen. De ſatisfactione. Suppl.q. 12.& ſequen.
Quia peccatrix eſt. Cur Chriſtus cum peccatoribus conuerſari voluit. 3ª.q.40.1.c. Vide Euang. Dominicæ 3æ. poſt 8am. Pentecoſt.
Quoniam dilexit multum. an propter charitatem & dilectionem remittantur peccata. 3ª.quæſt.49.1.c. an in hac remiſſione peccatorum inueniatur iuſtitia & miſericordia. 1ª. quæſtione 21.4.1m.
Cui autem minus dimittitur. Vtrũ magis teneatur ad gratias reddendas Deo innocens an pœnitens. 22æ. quæſtione 106.2.o.
Dimittuntur tibi peccata tua. De contritione. Suppl. quæſtione 1.& ſeq.

In feſto B.Iacobi Eccleſ.44.& 45.

Benedictio Domini ſuper caput iuſti. Quæ nam homo in gratia conſtitutus poſſit mereri, 12æ. quæſtione 114. 3.o.8.o. & 10.o.
Sanctum fecit illum. An homo poſſit reſurgere à peccatis ſine auxilio gratiæ, 12æ.q.109.7.o.
Dedit illi præcepta. an melioris ſint conditionis qui præceptis & legib. magis aſtringuntur ad diuinum cultum, quam alij non ſimiliter aſtricti. 12æ.q.98.5.2m.
Et legem vitæ. Secundum quid lex noua iuſtificet. 12æ. quæſtione 106.2.o.
Induit eum Dominus corona. De dotib.& aureolis beatorum. Sup q.95.& 96.

Euang. Matth.20.

Dic vt ſedeant hi duo. De ambitione, 22æ.q.131.o.
Vide Euang. Dominica 2æ. poſt 8am. Pentecoſt. De Simonia. 22æ.q.100.o.
An in oratione aliquid determinate ſit petendum. 22æ. quæſtione 83.5.o.
Quomodo ſint petenda temporalia. 22æ.q.83.6.o.
Poteſtis bibere calicem. Cur Chriſtus paſſionem ſuam vocat calicem, 3ª q.78 3.1m.
Dicunt ei poſſumus. De præſumptione. 22æ.q.131.o.
Non eſt meum dare vobis, ſed quibus paratum eſt. De iudiciaria poteſtate Chriſti, 3ª.q.59.o.
An ſuperbia ſit peccatum mortale excludẽs hominem à regno cœlorum. 22æ.q.162.6.o.
De prima beatitudine, Beati pauperes ſpiritu. 12æ. quæſtione 69.3.c.& 4.c.
Sed quibus paratum eſt à patre meo. Si aliquibus paratum eſt ſedere à dextris Chriſti, an ergo non ſit proprium Chriſto ſedere à dextris patris, 3ª.q.58 4.4m.
Et audientes decem indignati ſunt. De contentione, & diſcordia. 22æ.q.37.& 38.
Sed quicunque voluerit inter vos maior fieri. De humilitate. 22æ.q.161.

In feſto S.Laurentij, Epiſt.2.ad Cor.9.c.

Qui parce ſeminat. De beneficentia & eleemoſyna. 22æ. quæſtione. 31.& 32.
An eleemoſyna ſit abundanter facienda. 22æ.q.32.10.o.
Et qui ſeminat in benedictionibus. an diuerſæ manſiones diſtinguantur penes diuerſos gradus charitatis. Suppl. quæſtione 93.3.o.
Et non ex triſtitia. an triſtitia minuat laudem vel meritum boni. 12æ.q.39.2.2m.
Potens eſt autem Deus. an homo mereatur augmentum gratiæ & charitatis 12æ.q.114.8.o.
De 5ª. beatitudine & eius præmio, beati miſericordes. 22æ. q. 69.3.c.& 4.c.
Iuſtitia eius manet in ſeculum ſeculi. an virtutes morales maneant poſt hanc vitam, 12æ.q.67.1.o.

Euang. Ioan.12.

Niſi granum frumenti cadens in terram. an fuerit neceſſarium Chriſtũ pati pro humani generis liberatione. 3ª. quæſt. 46.2.1m.& 1.
In quibus Chriſtus dicebat ſe granum mortificandum, & in quibus granum multiplicandum. 3ª.q.42.c.ſi.
Qui odit animam ſuam. an homo ſeipſum ex charitate diligere debeat. 22æ.q.25.4.o.
An alicui liceat ſeipſum occidere. 22æ.q. 64.5.o. De martyrio. 22æ.q.124.o.
An B.Laurentius ſuſtinuerit grauiores paſſiones, & diuturniores quàm Chriſtus. 3ª.q.46.6.1m.
Me ſequatur. Quomodo quis Chriſtum ſequatur, 22æ. quæſtione. 184.3.1m.

In feſto Aſſumptionis B.Mariæ, Epiſt. Eccle.24.

In omnib. requiem quæſiui & in hæreditate. Quomodo Deus requieſcat & habitet in hominibus per gratiam. 1ª.q.8.3.c. & q.43.3.c. potiſſimum.
De aſſumptione B.Mariæ, 3ª.q.27.c.prin.
Et dixit mihi in Iacob inhabita. Cui perſonæ conueniat mitti ad ſanctificandam creaturam rationalem, 1ª. quæſtione 43.1.4.& 8.
An miſſio inuiſibilis diuinæ perſonæ fiat ſolum ſecundum donum gratiæ gratum facientis. 1ª.q.43.3.o.
Requieuit in tabernaculo meo. An pater ſit in filio & contra. 1ª.q.42.5.o.
In Iſrael hæreditare. Quare Iudæi præ cæteris ſunt à Domino aſſumpti, & legem acceperunt primæ ſecundæ quæſtione 98. 4. o.
Ab initio & ante ſecula creata ſum. an ergo ſapientia quæ eſt filius Dei ſit creatura. 1ª.q.41.3.4m.
An proceſſio quæ eſt in diuinis poſſit dici generatio. 1ª. quæſtione 27.2.o.

Euang. Luc.10.

Mulier quædam Martha. an hæ duæ mulieres gerant typum vitæ actiuæ & contemplatiuæ. 22æ.q.171.princ.
Excepit illum in domum ſuam. De beneficentia & eleemoſyna, 22æ.q.31.& 32.
Audiebat verbum illius. In quo conſiſtat vita contemplatiua, 22æ.q.179.1.c.& 3m.& q.180.o.
An vita contemplatiua ſolum cõſiſtat in contemplatione Dei, an etiam in conſideratione cuiuſcunque veritatis. 22æ. quæſtione 180.4.o.
Martha autem ſatagebat circa frequens miniſterium. In quo conſiſtat vita actiua, 22æ.q.179.1.c.& q.181.1.c. De vita actiua. 22æ.q.181.o.
Mariam optimam partem elegit. an vita contemplatiua ſit potior quam actiua. 22æ.q.182.1.o. an vita contemplatiua ſit maioris meriti quam actiua 12æ.q.57.1.c.& 22æ.q.182.2.o.

In feſto Bartholomæi, Epiſt.ad Epheſ.2.

Iam non eſtis hoſpites. De conuerſione gentium. vide Epiſt. in die Epiphaniæ.
Domeſtici Dei. Quomodo dicamur filij Dei, 1ª.q.23.3.c.
De ſpe vitæ æternæ. 22æ.q.17.
Supra fundamentum Apoſtolorum. Quomodo Apoſtoli dicũtur fundamenta eccleſiæ 3ª.q.8.3.3m.
In quo omnis ædificatio conſtructa. an alio modo poſſimus ſaluari quam per Chriſtum. 12æ.q.91.5.2m.& 22æ.q.2. a.7. c.& 3ª.q.68.1.c.prin.
An credere explicite myſterium Chriſti ſit de neceſſitate ſalutis. 22æ.q.27.o.
In ſpiritu ſancto. De neceſſitate gratiæ, 12æ.q.109.o.

Euang. Marc.3.

Vocauit ad ſe quos voluit. Cur Chriſtus viles & pauperes diſcipulos elegit 3ª.q.40.3 c.

An Deus eligendo aliquos faciat eos idoneos ad quod eos eligit 1ª.q.23.4 3ª.q.27.5.c.
De eligendis idoneis 22æ.q.185.3.potiſſimum.
Et venerunt. Quomodo apoſtoli & alij ita ſtatim poſt uocationem ſecuti ſunt.1ª.q.44.3.1m.
an ille qui cito credit, ſit leuis corde.22æ.q.2.9.1m.
Et vt mitteret eos prædicare. Vide Euangel.Dominicæ 6æ. & Dominicæ 2æ.poſt Paſcha.
an docere ſit actus uitæ actiuæ an uero contemplatiuæ. 22æ q.181.3.o.
Dedit illis poteſtatem curandi infirmitatem. De gratia miraculorum,vide Euan.in die Aſcenſionis Domini.
Qui & tradidit illum. Cur Iudas magis peccauerit tradendo Chriſtum quam Deus pater aut etiam ipſe Chriſtus ſe tradendo in mortem.3ª.q.47.3.3m.
In feſto B.Matth.Epiſt.Epheſ.4.
Vnicuique veſtrum data eſt gratia ſecundum menſuram. Quomodo plenitudo gratiæ quæ in Chriſto ſicuti in capite adunatur, ad membra eius diuerſimode redundet, 22æ.q.183.2.c.
an in vno ſit maior gratia quam in alio. primæ ſecundæ, quæſtione 112.4.o.
De gratijs gratis datis.12æ.q.111.
Aſcendens in altum captiuam. an Chriſtus duxerit ſecum aliquos captiuos in cœlum. 3ª.q.57.6.c.
Quod autem aſcendit. Quomodo Chriſtus dicatur deſcendiſſe.3ª.q.57.2 2m.
De deſcenſu Chriſti ad inferos.3ª.q.52.o.
Super omnes cœlos. an Chriſtus aſcenderit ſuper omnes cœlos.q.57 4.o.
Vt ad impleret omnia. Cur Chriſtus aſcendit. 3ª.quæſtione 57. .& .
Et ipſe dedit quoſdam quidem Apoſtolos. an in eccleſia debeat eſſe diuerſitas officiorum & ſtatuum. 22ª. quæſtione 183.2.o.
Euang.Matth 9.
Sequere me. Vide de ſequela Chriſti euangelium in die conuerſionis.S.Pauli.
Et ſurgens ſecutus eſt. Cur ita ſtatim Chriſtum ſecutus eſt, 3ª.q.44.3.1m.
Ecce multi publicani & peccatores. De cognitione peccatorum, vide Euang Dominicæ 3æ.poſt 8ªm.Pentecoſt.
Non eſt opus valentibus medico. De pœnitentia 3ª. quæſt. 84 & ſequen.
Miſericordiam volo. an ergo miſericordia ſit maxima virtutum.22æ.q 30.4.1m.
Non enim veni vocare iuſtos. An ſi homo non peccaſſet,Deus incarnatus fuiſſet.3ª q.1.3.o.
In feſto Michaelis,Epiſt. Apocal.1.
Loquens per angelum ſuum. Cur Deus loquitur homini per angelum ſuum. 12æ.q.98.3. De locutione angelorum. 1ª.q.107.o.
De ordine angelorum.1ª.quæſt.108.o. De actione angelorum in homines.1ª.quæſt.111.o. De miſſione & miniſterio angelorum,1ª.q.112.o.
De cuſtodia angelorum.1ª.q.113.o.
Et ſeruat ea. an bona opera requirantur ad beatitudinem.12.q 4 7.o.& 3m.præcipue.
Qui eſt. an hoc nomen (qui eſt) ſit maxime proprium nomẽ Dei,1ª.q.13.11.
an hoc nomen (qui eſt) approprietur filio Dei. 1ª. quæſtione 39.8.ſi.
Primogenitus mortuorum. an Chriſtus primo reſurrexit. 3ª.q.53.3.o.& q.6.8.1.c.
Euang.Matth.8.
Quis putat maior eſt. An unus alio poſſit eſſe beatior, 12æ.q.5.2.o.Suppl.q.93.2.& 3.
Et efficiamini ſicut paruuli. De humilitate.22æ.q.161.o.
De gradibus humilitatis,22æ.quæſtione 161.6.o.De ambitione 22æ.q.131.
De auaritia.22æ.q.118.o.
Qui autem ſcandalizauerit. De ſcandalo 22æ.q.43.o.
Neceſſe eſt ut ueniant ſcandala. Cur Deus permittit mala.1ª.q.22.2.2m.
an obduratio & excæcatio ſemper ordinentur ad ſalutem eius qui excæcatur & obduratur 1 q 79.4.o.
Cum neceſſe ſit euenire ſcandala, & peccata non eueniant ex neceſſitate, an ergo ſcandalum non ſit peccatum,2.æ.quæſtione.43.2.1m.
Veruntamen væ homini. an ergo ſcandalum ſit peccatum mortale.22æ.q.43.4.o.
Abſcinde eum. an ergo liceat membrum præſcindere propter peccatum vitandum.22æ.q.65.1.3m.
Quando eſt licitum mutilare aliquem membro ſuo.22æ. quæſtione 65.1.o.
Quia angeli eorum. De cuſtodia hominum ab angelis, 1ª.q.113 o.
an ſinguli homines a ſingulis angelis cuſtodiantur,1ª.quæſtione 113.2.o.
Semper vident faciem patris. an angelorum gloria minuatur dum ad nos ueniunt.1ª.q.44.4.1ª.& q.112.1.3m.
Si angeli occupentur circa cuſtodiam hominum, an ergo uita actiua poſt hanc uitam maneat.22æ.q.181.4.2m.
De cuſtodia angelorum uide Euang.Dominicæ 1æ.40æ.
In feſto Simonis & Iudæ,Epiſt Rom.8.
Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. an excæcatio ad tempus cooperetur electis in bonum, eorumque ſalutem promoueat.12æ.q.79.4.c.
His qui ſecundum propoſitum. De prædeſtinatione.1ª. quæſtione 23.o.
Nam quos præſciuit. an præſcientia meritorum ſit cauſa prædeſtinationis,1ª.q.23 5.o.
Vt ſit ipſe primogenitus. Quomodo Chriſtus dicatur primogenitus in multis fratrib.1ª.q.33.3.c.2m.& 41.3.c.
Hos & iuſtificauit. De iuſtificatione.12æ.q.113.o.
Si Deus pro nobis. an prædeſtinatio ſit certa,1ª.q.23.6.o.
Sed pro omnibus tradidit illum. an Deus pater tradiderit Chriſtum paſſioni.3ª.q.47.3.o.
Quomodo non etiam cum illo. De effectibus paſſionis Chriſti,3ª.q.49.
Qui etiam interpellat pro nobis. an Chriſto competat orare. 22æ.q.83.10.2m.& 3ª.q.21.1.& 3.o.
Quia propter te mortificamur. De afflictionibus iuſtorum, vide Euan.Dominicæ.5.poſt Epiph.& Epiſt.Dominicæ 6æ. & Euan.Dominicæ 3æ.poſt Paſcha.
Quæ ſit cauſa martyrij.22æ.q.124 5.o.
Certus ſum enim quia neque mors. an iuſti nõ poſſint peccare & ſpiritumſanctum amittere.1ª.q.10.4.5m.12æ.q. 106.2.2m. 22æ.q.24 11.q.189.10.1m.
Euang.Ioannis.15.
Hæc mando uobis ut diligatis inuicem. De charitate, 22æ.q.23.& ſequen.
De dilectione proximi.22æ.q.25.1.& 44.1.o.
De dilectione inimicorum,22æ.q.25.8.& 9.
Me priorem uobis odio habuit. an Deus poſſit odio haberi. 22æ.q.34.1.o.
an odium Dei ſit maximum peccatorum,22æ.q.34.2.o.
an principes ſacerdotum Chriſtum occiderunt ex inuidia & odio,3ª.q 47.5.3m & 6.2m.
Ego elegi vos de mundo. an homo poſſit reſurgere à peccato ſine auxilio gratiæ,12æ.q.109.7.o.
an Deus quos eligit faciat idoneos ad id ad quod eos eligit. 3ª. quæſt.27.5.c.
Sed hæc omnia facient uobis propter nomen meum. Quæ ſit cauſa martyrij 22æ.q.124.5.o.
Si non veniſſem peccatum non haberent. an ergo nullum peccatum habent ad quos Chriſtus non uenit, 22æ. quæſtione 10.1.c & 2 o.
Quæ alius nemo fecit. an ergo miracula quæ Chriſtus fecit, non ſint etiam ab alijs facta,1ª.q.43.4.c.& 1m.
Nunc autem & uiderunt. an perſecutores Chriſti eum cognouerint 3ª.q.47.5 o & 2m.breuiter.
In feſto omnium ſanctorum,Epiſt.apocal.7.
Et clamauit uoce magna,nolite nocere. an omnes electi ſint ſaluandi,1ª.q.23.6.o.
an numerus prædeſtinatorum ſit certus.1ª.quæſt.23.7.o. De libro vitæ.1ª.q.24.
Stantes ante thronum. an animæ beatorum ante extremum iudicium deducantur ad cœlum.1ª.q.93.1.2m.22æ.q.28.1.1m. q.83.11.3ª.q.52.5.q.59.5.1m.Suppl.q.69.2.
An ſancti a nobis ſint inuocandi,22æ.q.83.4.o & Suppl.q.72.o.
An ſancti cognoſcant noſtras preces,22æ.q.83.4.2m. & Suppl. quæſt.72.1.o.
An ſancti qui ſunt in patria orent pro nobis,22æ.q.83.11.o.
An ſanctorum orationes pro nobis fuſæ ſemper exaudiantur, Suppl.q.72.3.o.
De imaginibus ſanctorum,22.q.94.2.
Quomodo imagines ſint colendæ.22.q 81.3.3m.
Cur feſto ueteris teſtamenti ſuccedit feſtum omnium ſanctorum.12æ.q.103.3.4m.
Clamabunt uoce magna dicentes, ſalus Deo. De gratiarum actione,22æ.q.106.o.
An ſalus noſtra ſit Chriſto aſcribenda 12æ.q.8.5.2m. & 22æ. quæſt.2.7.c.

Et ceciderunt in conſpectu throni. De adoratione. 22æ.q.84.o.
Dicentes. Amen. an Deus ſit ore laudandus. 22æ.q.91.ar.4.
An cantus ſint aſſumendi in laudem Domini. 22æ.q.91.2.o.

Euang. Matt. 5.

Beati pauperes ſpiritu. Quid beatitudinum nomine intelligatur. 12æ.q.69.1.c.
An conuenienter beatitudines enumerentur. 12æ.q.69.3.o.
Cur B. Lucas enumerat ſolum quatuor beatitudines, Mattheus uero octo. 12æ.q.69.3.6m.
Quomodo ſunt octo beatitudines, cum ſint ſolum ſeptem dona ſpiritusſancti. 12æ.q.69.3.5m.
Quomodo quo ordine ſingulæ beatitudines ſint explicandæ. 12æ.q.69.3.c.
Quĩ ipſorum eſt regnum cœlorum. an præmia quæ attribuunt beatitudinibus pertineant ad hanc uitam. 12æ.q.69.2.o.
An præmia beatitudinum conuenienter numerent. 12æ.q.69.
Cum præmium omnium bonorum operum ſit ſola uita æterna, cur alia præmia beatitudinib. aſſignantur. 12æ.q.69.4.1m
an præmia poſteriora ſint maiora prioribus. 12æ.q.69.4.3m.
Beati qui perſecutionem patiuntur. Qui fiat quo quis à bonis operibus non recedat propter aliquam perſecutionem. 12æ.q.69.3.5m.
Propter iuſtitiam. Quæ ſit cauſa martyrii. 22æ.q.124.5.o.
an aliquando martyrium cadat ſub præceptũ. 22æ.q.124.3.1m.
Quĩ ipſorum eſt regnum cœlorum Cur in octaua beatitudine ponitur idem præmium quod in prima. 12æ.q.69.4.2m
Merces ueſtra copioſa eſt in cœlis. Qui nomine cœlorũ hic continetur. 1a.q.63.4.c.ſi.& 12æ.q.47.3m.

In die animarum. Epiſt. 1. Theſſ. 4.

De dormientibus. an mors ſit pœna peccati. 12æ. qõ.85.5.o.& 22æ.q.164.1.o.
De qualitate animæ exeuntis. Suppl.q.70.
De ſuffragiis mortuorum. Suppl.q.71.
Si enim credimus quod Ieſus mortuus. De morte Chriſti. 3a.q.50.o.
De reſurrectione Chriſti. 3a.q.53.& ſequ.
Ita & eos qui dormierunt. an reſurrectio Chriſti ſit cauſa reſurrectionis corporum. 3a.q.56.1.o.& Suppl.q.76.1.o. De reſurrectione. Suppl.q.75.
Non præueniemus. An omnium reſurrectio erit uno eodemq́; tempore. Suppl.q.77.1.2m. potiſſimum.
In iuſſu & uoce archangeli. an aliquo modo angeli ad reſurrectionem cooperantur. Suppl.q.76.2.o.
Et in tuba Dei. an uox tubæ ſit cauſa noſtræ reſurrectionis. Sup.q.74.2.o.
Deinde nos qui uiuimus. an ergo non omnes moriemur. 12æ.q.81.3.1m.& Suppl.q.78.1.o.
Et ſic ſemper cum Domino erimus. an ergo ſancti iam nõ ſint cum Domino ante reſurrectionem. 1a.q.95.1.2m.22.q.28.1.1m.q.83.11.3a.q.51.5.q.59.5.1. Suppl.q.69.2.
an beatitudo ſanctorum ſit maior futura poſt iudicium quam eſt ante illud. Suppl.q.92.2.o.
an beatitudo poſſit amitti. 12æ.q.5.4.

Euang. Matth. 25.

Cum uenerit filius hominis. De iudicio generali. 1a.q.59.5.o.& Suppl.q.88.& ſeq.
an iudiciaria poteſtas ſit ſpecialiter attribuenda Chriſto. 3a.q.59.1.o.
In maieſtate ſua. De forma iudicis uenientis ad iudiciũ. Suppl.q.90.o.
an in forma glorioſa apparebit. Suppl.q.90.2.o.
An diuinitas a malis ſine gaudio uideri poſſit. Suppl.q.90.3.o.
Et omnes Angeli cum eo. an Angeli debeant iudicare. Suppl.q.89.3.o.
Omnes gentes. an omnes in iudicio comparebunt. Suppl. qõ.89.5.o.
Vide Euang. Dominicæ 2æ. Aduentus.
Tunc dicet Rex. an ſententia ſiet per locutionem uocalẽ. Suppl.q.88.2.o.
Poſſidete paratum. Quomodo regnum Dei poſſideatur. 12æ.q.69.4.3m.
a conſtitutione mundi. an prædeſtinatio Dei ſit æterna. 1a. qõ.23.8.c.& 1m.
Eſuriui enim & dediſtis mihi manducare. an ad beatitudinem requirantur bona opera. 12æ.q.4.7.o.
an bona opera ſint meritoria uitæ æternæ. 12æ.q.114.3.o.
De operibus miſericordiæ. 22æ.q.32.2.o.
an ad Chriſtum pertineat iudiciaria poteſtas quantum ad oẽs res humanas. 3a.q.59.4.o.
Et ibunt hi in ſupplicium æternum. De pœna damnatorum. Suppl.q.97.o.
an ex diuina iuſtitia inferatur peccatoribus pœna æterna. Sup.q.99.1.o.
an diuina miſericordia patiatur homines in æternum puniri. Suppl.q.99.3.& 2.ar.
an illi ſolum, qui opera miſericordiæ facere negligunt, æternaliter puniuntur. Supp.q.99.5.o.
an damnati, ſperent ſe ex igne interdum liberandos. 22æ. qõ.18.3.o.
Iuſti autem in uitam æternam. an iuſti ſperent beatitudinis cõtinuationem. 22.q.18.2.2m.
De æterna beatitudine. 1a.q.26.o. 12æ.q.2.3.4.& 5.
De uiſione diuinæ eſſentiæ. 1a.q.12.o. Supp.q.92.o.

In feſto S. Martini.

Epiſt. Ecce ſacerdos magnus &c. Euang. Sint lumbi ueſtri præcincti, &c. vt ſupra in feſto S. Nicolai.

In feſto S. Catharinæ, Epiſt. eccl. 51.

Confitebor tibi domine rex. Quotuplex ſit confeſſio. 22æ.q.4.1.1m.
De gratiarum actione 22æ.q.106.o.
Et liberaſti corpus meum. De caſtitate. 22æ.q.151.o.
Laudabit uſque ad mortem. an Deus ſit ore laudãdus. 22.q.91.
an cantus ſint aſſumendi in laudem diuinam. 22.q.91.2.
an gratiarum actio requiratur ad orationem, & præcedat poſtulationem. 22.q.83.17.c.3m.
De religione & deuotione. 22.q.81.& 82.o.
Reſpiciens eram ad adiutorium hominum. an aliquis licite poſſit ſperare in homine. 22.q.17.4.o.

Euang. Matt. 25.

Parabolam hanc. Cur Chriſtus uoluit in parabolis loqui. 3a.q.42.3.c.& 3m.
Decem uirginibus. De uirginitate. 22.q.152.o.
Dormitauerunt omnes. An omnes corporaliter moriẽtur. 12.q.81.3.1m.& Supp.q.78.1.o.
Media autem nocte clamor factus eſt. An reſurrectio ſit futura tempore noctis. Supp.q.77.3.
an uox & clamor tubæ ſit cauſa noſtræ reſurrectionis. Suppl.q.76.2.o.
Date nobis de oleo ueſtro. De inani gloria. 22.q.132.
Vide Euang. Dominicæ Paſſionis.
an damnati nunquam pœniteant de malis quæ fecerunt. 22.q.98.2.o.
an poſt reſurrectionem cognoſcet quilibet omnia peccata quæ fecit. Suppl.q.87.1.o.
Et clauſa eſt ianua. An æterna beatitudo non poſſit amitti. 12.q.5.4.o.
an per diuinam miſericordiam pœna damnatorum nõ ſit terminanda. Supp.q.99.2.o.
Neſcio uos. an ergo anima Chriſti in uerbo non cognoſcat omnia. 3.q.10.2.& q.15.1.
Quia neſcitis diem neque horam. an tempus reſurrectionis ſit occultum. Supp.q.77.2.o.
an tempus futuri iudicii ſit ignotum. Supp.q.88.3.o.

Finis Index Quintus.

INDEX SEXTVS.

CONCLVSIONVM HVIVS SVMMAE THEOLOGICAE,

quæ dictis alibi à S. Doct. ſpecietenus repugnare videntur, vnà cum ſolidis ſolutionibus, ac concordantijs vniuerſæ doctrinæ Thomiſticæ: Quarum cognitio incredibiliter non ſolùm ad intelligendam Summam Theologicam conferre, ſed etiam ad omnia S. Doctoris opera. Verba appoſita ad marginem remittunt ad locum proprium tertij Indicis. Numerus initio cuiuſque dubij adſcriptus reſpondet numeris dubiorum, quæ ſparſim per totam Summam inueniuntur, qui plerumque eſt interruptus; cum dubia, quæ ad alia opera pertinent, ſint omiſſa.

Dubiū 1. Abrahā 5. **A**Braham æqualiter meruit in matrimonio, ſicut Ioannes in virginitate.
Oppoſitum uidetur dicere. 2. 2æ. q. 152. 4. 1m.
Solutur. Verū eſt q. Abrahā æqualiter meruit, reſpū pmij eſſentialis, nō aūt accidētalis: qa meritū nō ſolū pēſatur ex gña actus, ſed magis ex aīo operātis. Habuit aūt Abrahā aīum ſic diſpoſitū, ut paratus eſſet, uirginitatē ſeruare, ſi eſſet ipi congruum, ex quo meritum cōtinentiæ coniugalis in ipſo æquatur merito continentiæ uirginitatis in Ioanne, reſpectu pmij accidentalis. Sed continentiam Ioannes in opere, Abraham uerò in ſolo habitu habebat 2. 2æ. q. 152. 4. 1m.

Abrahā 6 2 Abraham non fuit mendax, dicendo Saram ſororem ſuam.
Immo hoc, quod dixit Abraham, uidetur fuiſſe mēdacium. 2. 2æ. q. 110. 3. 3m. Quol. 8. q. 6. 4. 2m.
Sol. In ſacra ſcriptura deducuntur aliquorū geſta quaſi exēpla pfectæ uirtutis, de qb. nō eſt æſtimādū, eos fuiſſe mendaces. Si qua tñ in eorū dictis appareāt, q̄ mēdacia vīr, intelligēdū eſt, ea figuraliter & ,pphetice dicta eē Abrahā tñ ſcdm Aug. dicēs Sarā eē ſororē ſuā, ueritatē uoluit celari, & nō mēdaciū dicere: ſoror n dr, qa filia pris erat; vñ & ipſe Abrahā dicit, uerè ſoror mea eſt, filia pris mei, & non filia matris meæ: quia. ſ. ex parte patris ei attinebat. 2. 2æ. q. 110. 3. 3m. Quol. 8. q. 6. 4. 2m.

Abrahā 7 3 Abraham accedens ad ancillam ſuam non peccauit.
Oppoſitum uidetur dicere. 4. d. 33. q. 1. ar. 3. q. 3. o.
Sol. ſicut dr. 4. d. 33. q. 1. ar. 3. q. 3. c. cōcubinæ patriarcharū erant uxores eorū, quo ad principalē finem matrimonij, ſ. prolē, non aūt quo ad finem ſcdm, ſ. regimen familiæ: & idcirco dicebantur concubinæ: & hoc licuit ex diſpenſatione Dei.

Abrahā 8 4 Abraham uolens occidere Iſaac, non peccauit: quia debuit obedire præceptu Dei.
Oppoſitum uidetur dicere, quia præceptum de non occidendo hominem, & alia præcepta decalogi ſunt omnino indiſpenſabilia, etiam à Deo, ut patet. 1. 2æ. q. 100. 8. o. & 3. d. 37. 4. o.
Sol. ſicut Dub. 518.

Abrahā 9 5 Abraham emendo Speluncam in ſepulturam, non peccauit.
Oppoſitum uidetur dicere: quia ſepultura eſt annexa rei ſpūali, ideo uendere eam, vel emere, eſt peccatum ſimoniæ. 2. 2æ. q. 100. 1. o. 4. 1m. 2m & 3m. & 4. d. 25. q. 3. ar. 1. q. 1. o. ar. 3. c.
Sol. Abrahā emēdo ſpelūcā duplicē, nō intēdebat emere, niſi terrā cōem Sed qa apud gētiles loca ſepulturæ deputata, religioſa reputabant: ſi Ephrō pro iure ſepulturæ pretiū intēdit accipere, peccauit uēdēs, licèt Abrahā non peccauerit emens. Vel excuſatur Abraham, qa in hoc redemit ſuam uexationem: Quā uis enim Ephron gratis ei ſepulturam offerret, perpendit tñ Abraham, q̄ gratis recipere ſine eius offenſa nō poſſet. 2. 2æ. q. 100. 4. 3m. & 4. d. 25. q. 3. ar. 2. q. 3. 2m.

Abſtractio 6. 9 Neceſſe eſt, q̄ intellectus noſter abſtrahat à phantaſmatibus.
Immo in ſtatu innocentiæ homo non acquiſiuiſſet ſcientiam ex ſenſibus. 1a. q. 61. 2. o. & 4. d. 1. q. 1. ar. 2. q. 2. o.
Sol. ſicut dubium. 1107.

Abſtractio. 16. 10 Homo in hac uita non poteſt uidere eſſentiam Dei, niſi abſtrahat à ſenſibus.
Immo Moyſes & S. Paulus uiderūt in hac uita ſine lumine gloriæ eſſentiam Dei. Veri. q. 10. 11. c.
Sol. ſicut Dub. 486.

Accidēs 4 Non omne adueniens rei poſt eſſe completum, eſt accidens.
Immo omne, ſine quo res intellecta ſecundum ſuam ſubſtantiā poteſt intelligi, habet rationem accidentis. 3. d. 6. q. 3. 2. 1m. & Pot. q. 7. 4. 8m.
Sol. Illud, qd aduenit rei poſt eſſe cōpletū, accidentaliter aduenit, niſi trahat in cōionē illius eſſe cōpleti, ſicut in reſurrectione corporis adueniet aīæ præexiſtēti, nō tñ accidētaliter, quia ad idem eſſe aſſumetur, ut. ſ. corpus habeat eſſe uitale per animam, non autem ſic de albedine, quia aliud eſt eſſe album, & aliud eſt eſſe hominis, cui aduenit albedo. 3a. q. 2. 6. 2m.

13 Menſura debet eſſe homogenea, id eſt eiuſdem generis cum ſuo menſurato. Accidēs 5
Immo accidentia non oportet menſurari primo accidēte, ſed ſubſtantia. Pot. q. 7. 4. 7m.
Sol. ſicut Dub. 870.

15 Accidens poteſt eſſe ſine ſubiecto uirtute Dei. Accidens 12.
Oppoſitum uidetur dicere Phyſ. 8. lec. 21. med. c. d.
Sol. ſicut dicitur. 1. 2æ. q. 51. 1. c. & Pot. q. 6. 9. 9. 2m. & Poſt. lect. 14. accidens dr proprium dupliciter, ſ. indiuiduale, quod conuenit ſoli particulari, ſed non ſemper; & ſpecificum, id eſt, qd fluit ex principiis proprijs ſpeciei, & conuenit omni, & ſoli, & ſemper. loquitur ergo in tertia parte de proprio primo modo, ſ. de propria quantitate corporis Chri. Sed in 8 Phyſ. accipit proprium ſecundo mō, quia in hoc eſſet cōtradictio, & hr 1. 2æ. q. 110. 4. 4m. ubi dicit, q̄ cum potentiæ aīæ ſint naturales proprietates, animam conſequentes, anima non pōt ſine iis eſſe. dato autem, q̄ ſine iis eſſet, adhuc tñ anima diceretur ſecundum ſpeciem ſuam intellectualis, uel rōnalis, nō quia actu haberet has potentias, ſed pp ſpeciem talis eſſentiæ, ex qua natæ ſunt eiuſmodi potentiæ effluere.

17 Accidens indiuiduatur, numeratur, & diſtinguitur ſecundū ſuum ſubiectum. Accidens
Immo accidentium uarietas poteſt eſſe cauſa pluralitatis ſecūdum numerum ſubiectorum. Trinit. q. 4. 2. c.
Sol. Nullum accidens habet in ſe propriā rationem diuiſionis, niſi quantitas. Vnde dimenſiones ex ſeipſis habent quandam rōnem indiuiduationis ſecundum determinatum ſitum, prout ſitus eſt diſſa quantitatis, & ſic habet duplicem rōnem indiuiduationis, unam ex ſubiecto, ſicut & quodlibet aliud accidens, aliam ex ſeipſa, inquantum habet ſitum, rōne cuius etiam abſtrahendo a materia ſenſibili, imaginamur hāc lineam, & hunc circulum. Et iō rectè materiæ conuenit indiuiduare oēs alias formas, ex hoc q̄ ſubdiſtili formæ, q̄ ex ſeipſa habet indiuiduationis rōnem; ita q̄ etiā ipſæ dimenſiones terminatæ, q̄ fundantur in ſubiecto completo, indiuiduantur quodā modo ex materia indiuiduata per dimenſiones interminatas præintellectas à materia. Trinit. q. 4. 2. 2m.

18 Accidentia numerantur ſecundum ſoppoſita. Accidens 15.
Oppoſitum uidetur dicere 1. d. 9. q. 1. 2. c.
Sol. Accidentia ſumpta propriè, & adiectiuè, numerantur ſecundum diuerſa ſuppoſita, non autem, ſi ſumantur impropriè, & ſubſtātiuè, ut ſpirator in diuinis. 1a. q. 36. 7m. & Pot. q. 8. 2. 6m.

19 Duo accidentia numero einſdem rōnis, vel generationis nō poſſunt eſſe ſimul in eodem ſubiecto. Accidens 16.
Oppoſitum uidetur dicere 1a. q. 12. 10. c. & q. 52. 2. 2m. & q. 85. 4. c & 1m. & Verit. q. 8. 14. c. & 7m.
Sol. Aliqñ duo accidentia einſdem rōnis poſſunt eſſe ſimul in eodem ſubiecto in actu incompleto, non tamen ut in actu cōpleto & perfecto, ſicut albedo, dum eſt in fieri, & nigredo in corrumpi. Verit. q. 8. 14. 9.

21 Subiectum eſt cauſa proprij accidentalis in triplici gñe cauſæ, ſ. materialis, efficientis, & finalis, aliorum autem accidentium eſt tantum cauſa materialis. Accidens 18.
Immo accidens per ſe & proprium, vel nec omne cauſatur à principijs ſubiecti in genere cauſæ efficientis. Mal. quæſtio. 4. 2. 9m.

Sol. Accidens proprium non cauſatur à ſubiecto per viam mutationis: ſed emanatio proprium accidentium eſt per naturalem reſultationem, ſicut ex vno naturaliter reſultat aliud, ſicut ex luce color, 1^{a}.q.77.6.3^{m}.

Vel, quòd ſubiectum primum producitur cum proprio accidente primò, & per ſe: propriũ verò ſecundariò & per aliud.

Accidens 37. 25 Accidentia Euchariſtiæ poſſunt miſceri cum alijs liquorib. Oppoſitum videtur dicere, 3.4.q.77.8.c.1^{m}.& 3^{m}.

Sol. Intelligendum eſt, quando ſit tanta permiſtio vini, vel liquoris extranei, q̃ ſanguis Chriſti deſinat eſſe ſub toto: tunc enim dicitur vndique diffundi, non quia tangat ſanguinem Chriſti ſecundum proprias eius dimenſiones ſacramentales, ſub quibus continetur, 3^{a}.q.77.8.c.3^{m}.& 4^{m}.

Accidens 41. 23 Corruptio ſpecierum Euchariſtiæ non eſt miraculoſa, ſed miraculum præſupponit.

Oppoſitum videtur dicere, 4.d.12.artic.2.q.4.4^{m}. & opuſc. 11. artic. 33.

Sol. ſpecies ſic remanere miraculoſum eſt: ſed quod ñc remanentes, corrumpantur, eſt naturale: ſicut miraculoſum eſt: quòd cæcus viſum recipiat: ſed quòd iam uiſu accepto, uideat, eſt naturale. Remanet enim quidem compoſitionis & diuiſionis modus in accidentibus iſtis, dum quantitas retinet rationem materiæ, & qualitas rationem formæ. 4. d.12. q.1.2.& q.3.3^{m}.& q.4.4^{m}.

Accidens 44. 24 Nihil poteſt eſſe medium inter ſubſtantiam & accidens.

Oppoſitum videtur dicere à ſimili, 4.d.12.q.1.ar.1.q.3.c.

Sol. Inter ſubſtantiam & accidens, quantum prædicabile datur medium, non autem vt diuiditur contra ſubſtantiam, 1.q.76 4.4^{m}.& q.77.1.5^{m}.& Quol.1.6.3^{m}.& Spirito.11.c. col.2. 4^{m}.& Opuſ.13.& Metaphyſ.11.lec.2.F.

Accidens 48. 27 Accidens aliquod miraculoſè productum in aliquo ſubiecto, efficitur ei naturale, ſicut cæcus miraculoſè illuminatus, naturaliter videt.

Oppoſitum videtur dicere à ſimili, 4.d.12 q.1.art.2.q.4. 4^{m}. & Opuſ.11.art.35.

Sol. ſicut dub.33.

Accidens, 28 Nihil prædicatur de Deo per accidens, 1^{a}.q.3.6.c.fi.

Immo prædicatur aliquid de Deo per accidens, 1.d.30.1. 2^{m}.& 4^{m}.& Pot.q.7.8.6^{m}.& q.8.2.6^{m}.

Sol. ſicut Dub.29.

Accidens 51. 29 Iſta eſt per ſe & nullo modo per accidens, Pater eſt Deus; & econuerſo.

Oppoſitum videtur dicere, Pot.q.8.2.9^{m}.

Sol. Licèt in Deo nullum ſit accidens, eſt tamen quædam ſimilitudo accidentis, inquantum ea, quæ de inuicem dicuntur, prædicantur ſecundum accidens, & differunt ratione, & sũt vnum ſubiecto, 1^{a}.q 36.4.7^{m}.fi & Pot.q.8.2.6^{m}.

Actio 10. 32 Actio recta differt ab actione reflexa.

Oppoſitum videtur dicere. 1.d.1.q.1.1.2^{m}.& d.10.5.2^{m}.& d.17. q.1.5.4^{m}.

Sol. ſicut Dub.41.

Actio. 33 Nulla actio tranſiens conuenit Deo. 1^{a}.q.25.2.1^{m}.

Immo genus vtrumque actionis attribuimus Deo, Pot. quæſt. 10.1.c.

Sol. Huiuſmodi duplex operationis genus Deo attribuimus: genus quidem operationis, in aliud extrinſecum tranſeuntis, inquantum dicimus, quòd creat, conſeruat, & gubernat omnia. Ex quo operationis genere nulla perfectio Deo adueniens ſignificatur: ſed magis quòd proueniat in creatura perfectio ex perfectione diuina. Aliud verò operationis genus Deo attribuimus, inquantum ipſum intelligentem & volentem dicimus, in quo ipſius perfectio ſignificatur Pot.q.10.1.c.fi.

Act.16. 34 Actio & paſſio conueniunt in una ſubſtantia motus, & differunt tantùm ſecundùm diuerſas habitudines.

Immo non poteſt eſſe idem accidens numero, actio, & paſſio, ſed eorum differentiæ ſunt tantùm penes terminos, ſ. agens & patiens, 2.d.40.4.1^{m}.& Contr.2.c.56.3^{m}.

Sol. Primò, quod actio & paſſio poſſunt ſumi dupliciter, ſcilicet pro habitudinibus agentis ad patiens, & econuerſo, & pro motu, in quo iſtæ habitudines fundantur: quia remoto per intellectum motu, nihil remanet de actione, & paſſione, niſi prædictæ habitudines, vt habetur in 1^{a}.q.41.1.2^{m}. & q.45.2. Si primo modo, ſic differunt realiter: quia alia eſt habitudo agentis ad paſſum, & alia, econuerſo. Si autem ſecundo modo, ſic ſunt idem realiter: quia idem motus numero, vt eſt ab agente, eſt actio, & ut eſt in patiente, eſt paſſio. Vel actio & paſſio poſſunt ſumi dupliciter, ſcilicet prout forma paſſi, inquantum eſt ab alio dicitur paſſio: vel pro ipſo ſluxu formæ. Primo modo differunt realiter, ſecundo autem ſunt idem realiter.

Sol. ſecundò, quòd cum dicit S.D 14.q.45.2.2^{m}. quòd cũ actio & paſſio conueniant in una ſubſtantia motus, & differant ſolùm ſecundum diuerſas habitudines, oportet quòd ſubſtracto motu, non remaneant niſi diuerſæ habitudines in cauſante & cauſato, reſpondendum eſt, quòd ibi loquitur de actione accepta pro re acta, ſcilicet, pro eo quod per actionem ſuſcipitur in patiente: quia ſcilicet dicitur actio, inquantum procedit ab agente: & paſſio, inquantum ſuſcipitur. Manifeſtum eſt enim, quòd creatio actiua, de qua loquitur ibi S. D. eſt realiter diſtincta, cum ſit diuina eſſentia creatione paſſiua. Vnde per hoc non datur intelligi, quòd actio ſit idem quod motus realiter; ſed magis oppoſitum, ſcilicet; quòd ab eo differat: quia ab actione poteſt ſubſtrahi motus. Quòd autem ibi ſolùm remanent diuerſæ habitudines, tunc hoc eſt quantum ad actualem exiſtentiam. Actio enim tranſiens quando iam facta eſt, amplius non eſt: & quando fit, eſt. Vnde non remanet, poſtquam facta eſt ſecundum completam rationem eius: cuius actionis ratio completur, per hoc quòd eſt in aliud tendens.

39 Actio ſecundum primam impoſitionem nominis importat originem motus, quo remoto, nihil aliud quàm ordinem originis importat. Actio 51

Oppoſitum videtur dicere, 2.d.40. quæſt..1.4^{m}. & Contr. 2. c.56 3^{m}.

Sol. Actio eſſentialiter accepta, ſcilicet pro reſpectu agentis ad paſſum, id eſt, pro ipſa emanatione, qua introducitur forma in patiente ſecundùm eius primum gradum, poteſt dupliciter conſiderari, vno modo ſecundùm modum ſignificandi: & ſic importat originem motus. Alio modo, quantum ad rem ſignificatam: & ſic importat ipſam emanationẽ in ſe conſideratam, Pot.q.8.2.c.

41 Actus rectus & reflexus non ſunt idem numero, 1^{a}.q.28.4. 2^{m}.& q.87.3.2^{m}. Actus.

Immo ſunt idem numero, 1.d.2.q.2.1.2^{m}.& d.10.5.2^{m}.& d.17. q.1.5.4^{m}.

Sol. ſicut habetur, 1.d.17.q.1.5.4^{m}. actus rectus poteſt conſiderari dupliciter, ſcilicet ut ratio, qua potentia reſpicit obiectũ, & actus reflexus, quo potentia fertur ſuper actum ſuum, ſunt idem numero. Alio modo ut natura quædam, vel ſecũdùm q̃ actus rectus accipitur ut quoddam obiectum eiuſdẽ potentiæ: & ſic non ſunt idem numero.

45 Actus in ratione obiecti, & actus in obiectum ſub tali ratione, ſunt eiuſdem ſpeciei, ut uiſio luminis, & viſio coloris. Actus 14.

Oppoſitum videtur dicere 1.q.87.3.2^{m}.

Sol. ſicut Dub.41.

46 Omnis actus & potentia eodem actu fertur in obiectum, & in rationem formalem obiecti. Actus 15.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^{a}.q.87 3.2^{m}.

Sol. ſicut Dub 41.

48 Actus diuerſarum potentiarum differunt genere.

Oppoſitum videtur dicere Phyſ.7.lec.8.prin. Actus 24.

Sol. Actus dupliciter comparantur ad ea, per quæ fiunt, ſcilicet ut ad principia actiua, & ut ad ſubiecta. Primo modo differunt genere uel ſpecie, non autem ſecundo modo, Veri. q.22.10.2^{m}.

49 Idem actus poteſt pertinere ad diuerſas potentias. Actus 25.

Oppoſitum uidetur dicere, 4.d.14.q.1.ar.2.q.1. & Veri. q.14. 4.7^{m}.

Sol. Idem actus poteſt pertinere ad diuerſas potentias ſecundùm diuerſas rationes & diuerſo ordine, non autem æqualiter, & eodem ordine, 1.2^{æ}.q.56.2.1^{m}.& Veri.q.14.4.c.& 7^{m}. & q.22.13.8^{m} & q.24.5.c

50 Vnius potentiæ non poſſunt eſſe plures actus. Actus 27.

Oppoſitum uidetur dicere, Veri.q.28 9.1^{m}.& 6^{m}.

Sol. Vnius potentiæ non poſſunt eſſe ſimul plures actus, niſi ſint ſubordinati, 1^{a}.q 58 7.2^{m}.& q.61.7.3^{m}.& 1.2^{æ}.q.54.1^{m}. & 2.2^{æ}.q.18.1.3^{m}.& 4.d.4.q.1.ar.3.q.2.c.& contr.1.c.76.3. & lib.2.c.58.h.& Veri.q.15.1.c.

51 Actus & potẽtia nõ sũt ſemper eodẽ genere, 1.d.7.q.12.2. 2^{m}. Actus.

Oppoſitum uidetur dicere, 1.q.77.1.c.h.

Sol. dupliciter, primò, quòd licèt actus & potentia ſint eiuſdem generis entis, non tamen oportet, quòd ſemper ſint eiuſdem generis prædicamentalis in ſpeciali. Ens enim per ſe reale creatum diuiditur immediatè in ſubſtantiam, & accidens quod quidem accidens ſubdiuiditur poſtea in nouem genera accidentium. Subſtantia igitur, & accidens, dicuntur duo genera entis tranſcendentis. Vnde ſi potentia ſit in genere accidentis, benè oportet, quòd actus ſibi correſpondens, ſit in genere accidentis. Sed non oportet, ſi potentia ſit in hoc genere accidentis, ſcilicet qualitatis, quòd actus ſibi correſpõdens, ſit in eodem genere.

Sol. ſecundo, quòd actus,& potentia, qui differunt ſecundum eſſentiam, non ſunt ſemper in eodem genere, ſed bene actus & potentia eiuſdem eſſentiæ, vt habetur, 1^{a}.q.25.2^{m}.nam vt ipſe dicit Anima.13.c. de potentia paſſiua manifeſtum eſt, quòd potentia paſſiua, quæ eſt ad actum ſubſtantialem, eſt in genere ſubſtantiæ,& quæ eſt ad actum accidentalem, eſt in genere accidentis, per reductionem ſicut principium. & non ſicut ſpecies completa: quia vnumquodque genus diuiditur per potentiam ad actum. Vnde potentia homo eſt in genere ſubſtantiæ, & potentia album eſt in genere qualitatis. Et ipſe ſubdit ibidem ad 11^{m}. dicens, quòd ipſa anima eſt in potentia ad formas intelligibiles. Sed iſta potentia nõ eſt eſſentia animæ, ſicut nec potentia ad ſtatuam, quæ eſt in ære, eſt eſſentia æris: eſſe enim actu & potentia non eſt de eſſentia rei, quando actus non eſt eſſentialis. Materia vero prima eſt in potentia ad actum ſubſtantialem, qui eſt forma. Et ideo ipſa potentia materiæ eſt ipſa eſſentia eius. Et idem adducit Phyſ.8.lec.13. Et licèt anima ſit in potentia etiam ad ſuas potentias non tamen eſt in potentia ad illos, per potentiam diſtinctam ab eſſentia eius.

Actus 32. 52 Actus eſt prior potentia.
Immo actus eſt poſterior potentia, 1^{a}.q.77.3.1^{m}.
Sol. actus in diuerſis eſt prior potentia, ſed in eodem eſt poſterior ſecundum tempus, 1^{a}.q.3.1.c.& 8.c.fi.& q.77.3.1^{m} & q.8.3.2^{m} & q.83.3.1^{m}.& q.94.3.c.& 1.2^{a}.quæſt.50.2.3^{m}. & 1.d.7.q.1.1.1^{m}.& 2.d.1.1.c.& d.4.3.1^{m}.& contra.1.c.16. princ. & lib.2.c.16.10^{m}.& c.77.& Verit.q.13.1.10.& Pot. q.6.6.c. & q.7.1.c princ.& Ma.q.4.3.c.fi & Verit.q.4.3.c.& ſpiritu. 1.c. & 10.c.3^{m}.& Quol 5.19.c.& Opuſc.31.& Metaph.3. lec. 13.c. & lib.7.lec.2.G.& lib 9.lec.8.per totum,& lib.12.lec.5. & Anima.lib.3.lec.10.D.& lec.11.fi.

Actus 34. 53 Actus ſemper ſuperat potentiam in bono & malo.
Oppoſitum videtur dicere, 1.q.25.1.2^{m}.
Sol. eſt verum, q actus, qui differt ſecundum eſſentiam, à potentia, ſuperat potentiam, non autem in Deo, in quo ſunt idem, 1^{a}.q 25.1.2^{m}.

Actus 37. 55 Potentia actiua non diſtinguitur contra actum, ſed in eo fundatur.
Oppoſitum videtur dicere ſpiritu.11.
Sol. Cum in nulla creatura ſuum operari ſit ſuum eſſe, ſed hoc ſit ſolius proprium Dei, ſequitur q nullius creaturæ operatiua potentia ſit eius eſſentia ſpiritu.11.c prin.

Actus. 56 Actus, vel habitus non habent rationem radicis, ſed ratione rami, 2.d.5 q.1.3.c & 1m.& d 22.q.1.1.7.& d 42. q.2.1.c. & 2^{m}.& 3.1^{m}.
Oppoſitum videtur dicere, $12^{æ}$.q.84.1.c.& 2^{m}.& 2.c. & $22^{æ}$. q. 119.2.1^{m}.

Act.46. Sol ſicut Dub.144.
57 Diuerſi actus, quorum vnus eſt ratio alterius, non diuerſificant habitum.
Oppoſitum videtur dicere à ſimili, 4 d.38.q.2.ar.2.q.2 a.
Sol. Non diuerſificant habitum, ſi ſint ſubordinati, ſed benè, ſi non ſit ſubordinati.

Act.47. 59 Habitus acquiſitus ſemper reddit actum ſimilẽ actui, à quo generatus eſt, ſecundũ ſpẽm, non autem ſecundum modum.
Oppoſitum vĩ dicere à ſimili, $12^{æ}$.q.51.4.3^{m}.& Ver.q.10. 19^{m}.
Sol. habitus infuſus non cauſat ſemper actum nouum ſimilem habitu, ſed firmat habitum præexiſtentem cũ ſuo actu; ſicut medicinalia remedia adhibita homini ſano p naturam, non cauſant aliquam ſanitatem aliã, ſed ſanitatem prius habitã corroborant: acquiſitus autem reddit ſimilẽ, 1.$2^{æ}$.q.51.4.3^{m}.

Actus 56. 60 Actus ſimpliciter excedit habitum in bono, & in malo.
Oppoſitum videtur dicere, 1^{a}.q.25.1.2^{m}.
Sol. ſicut Dub.33.

Actus 63. 61 Idem actus numero moralis ſiue humanus, eſt actio & paſſio
Oppoſitum videtur dicere, 2.d.40.4.1^{m}.fi.& contr.1.c.56. 3^{m}.
Sol. ſicut Dub.34.

Actus. 62 Actus dicitur bonus, vel malus, dupliciter, ſcilicet formaliter, id eſt ex obiecto, ſcilicet ſolus actus appetitus & materialiter. 3.d.23.q.1.ar.4.q.1.c.& q.2.ar.4.q.1.c.& 4.d.38.q.2. art. 2.q.2.c.
Oppoſitum videtur dicere, quia actus videtur bonus ſeipſo, 1. $2^{æ}$.q 31.4.1^{m}.& 5^{m}.
Sol. Actus dicitur bonus ſeipſo bonitate naturæ, non autem bonitate moris. 1.2^{a}.q.18.3.3^{m}.

Act.78. 63 Idem numero actus in genere naturæ põt eſſe bonus & malus moraliter, non autem vnus numero in genere moris.
Oppoſitum videtur dicere, 2.d.17.2.1^{m}.
Sol. vnus actus numero in genere moris non põt eſſe bonus & malus ſecundum ſe, ſed per abuſionem, 1.$2^{æ}$.q.56.2.fi. $2^{æ}$.q.q 20.1.2^{m}.& q.38.8.3^{m}.

Adam 2. 66 Nõ inconuenit, Adã vidiſſe diuinã eſſentiã ſupernaturaliter.
Oppoſitum videtur dicere, contr.3.c.47.prin.& Ver.q. 10.11. c.
Sol. ſicut Dub.486.

67 Adã præſciuit Incarnationẽ Dei, non autẽ ſuum peccatum. Adam 6.
Oppoſitum videtur dicere, quia in paradiſo plenam notitiam, homo habuerat de peccato. ex eo q habuit perfectam cognitionem omnium, quæ per virtutem Dei ab eo agenda, vel vitanda erant, 1.2^{a}.q 40.3.3^{m} & 2.$2^{æ}$.q.27.3 2^{m}.& 2 d.25.q.2.2.c.& 3.d.25.q.2 ar.2.q.2 c.prin.F.
Sol. ſicut dub.605.

69 Scientia Adæ erat eiuſdem rationis cum noſtra, licèt eſſet per ſpecies infuſas. Adã 11.
Oppoſitũ videtur dicere. 1^{a}.q.1.2^{m}.& q 89.5.3^{m}.& 3^{a} q.9.4.3^{m}.
Sol ſicut Dub.1111.

70 Adam indigebat phantaſmate in conſiderando, non autem in acquirendo ſcientiam. Adã 12.
Oppoſitum videtur dicere, 1^{a}.q.101.1.0.& 2.& d.20.q.2.2.0.
Sol. ſicut Dub.1107.

71 Adam in primo ſtatu non acquirebat cognitionem ex ſenſibilibus per modum argumentationis. Adã 13.
Immo erat ratiocinatiuus, & acceptiuus cognitionis ex ſenſibilibus, 2.d.23.q.2.1.3^{m} & Ver.q.18.2.0.
Sol. ſicut Dub.1107.

72 Adam non cognouit cogitationes cordium, nec quælibet ſingularia. Adã 18.
Oppoſitum videtur dicere Verit.q 18.4.c.fi.& 14^{m}.
Sol. tripliciter: Primò, q non cognouit cogitationes cordium ſecũdum ſe, ſed eas cognouit, ſecũdum q p corporis mot⁹ manifeſtãt ſicut & medici.2.d 7.q 2.1 & Opuſ 10.c 38.& Opuſ.11.ar.36.0
Vel dicendum, q in primo loco loquitur de cognitione naturali, vel per habitus gratuitos; in ſecundo autem de cognitione, quæ habetur per diuinam reuelationem.
Vel dicendũ. q quia loquitur indefinitè, ideo non opponuntur. Adam 21.

73 Adam habuit fidem.
Oppoſitum videtur dicere, 3.d.25.q.2 art.92.c.
Sol. ſicut Dub.605.

74 Adam in primo ſtatu poterat mereri, non tamen ſine gr̃a. Adã 22.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.2.d.5.q.2.1.0.
Sol. ſicut Dub.679.

75 Adam nõ potuit primò peccare venialiter; ſicut & infidelis. Adã 53.
Immo in hominibus contingit eſſe peccatũ veniale, ſine mortali, 1.2^{a}.q.72.5.c.& 4.d.16.q.2 ar.1.q.3.2^{m}.& Ma.q.7.9.c.fi.
Sol. q quia peccatum mortale inquantum opponitur integritati primi ſtatus, q corrũpit ipſum, quod peccatum veniale facere non poteſt: & non poteſt ſimul eſſe q[illegible] inordinatio cũ integritate primi ſtatus: conſequens eſt, q p[illegible] homo nõ poterat peccare venialiter, antequam peccaret mortaliter, licèt in nobis aliquando ſit veniale ſine mortali. Nam impoſſibile eſt, q etiam in nobis peccatum veniale ſit [illegible] cum originali peccato abſque mortali. Cum [illegible] antequã homo ad annos diſcretionis perueniat, de[illegible] ætatis prohibens vſum rationis excuſat eum à peccato m[illegible]tali. Vnde multò magis excuſat eum à peccato veniali, ſi ōmittat aliqd qd ſit ex genere ſuo tale. Cum verò vſum [illegible] habere inceperit, nõ omnino excuſatur à culpa veniali, vel mortali peccati. Sed primum, quod tunc homini c[illegible]gitandum occurrit, eſt deliberare de ſeipſo. Et ſiquidẽ ſeipſũ ordinauerit ad debitum finẽ, per gratiam conſequitur remiſſi[illegible] originalis peccati. Si verò non ordinat ſeipſum ad debitũ finẽ, ſecundũ q in illa ætate eſt capax diſcretionis, peccabit mortaliter [illegible] faciẽt qd in ſe eſt. Et ex tunc non erit in eo peccatũ veniale ſine mortali, niſi poſtq totũ fuerit ſibi p gratiam remiſſum. Ab a[illegible] aũt peccatis mortalibus poteſt puer, incipiens habere vſum rationis, per aliquod tẽpus abſtinere: ſed à peccato diſtinctionis prædictæ non liberabitur, niſi quã[illegible] poteſt, ſe conuertat ad Deũ. Primum enim, quod occurrit homini diſcretionem habente, eſt q de ſe ipſo cogitet, ad quem alia ordinet ſicut ad finem: finis enim eſt prior in intentione. Et ideo hoc eſt tempus, pro quo obligatur ex Dei præcepto affirmatiuo. vt habetur. 1.$2^{æ}$.q.89.3.3^{m}.& 6.0. Adã 37.

76 Adam etiam per liberum arbitrium, ſeu gratia habituali, poterat vitare peccatum.
Oppoſitum videtur dicere, 2 d.20.q.2.3.5^{m}.& d. 28 1.0.
Sol. ſicut Dub.789.

77 Si Adam primo non peccaſſet, etiam non ſtatim confirmatus fuiſſet in gratia, ſiue in originali iuſtitia: neque filii nati in eadem iuſtitia originali fuiſſent ſtatim confirmati. Adã. 44.
Immo nec aliquis purus viator in præſenti vita poteſt confirmari ſimpliciter in gratia, Verit.q.24. .0.
Sol. dupliciter, Primò, q iuſtitia originalis, in qua primus hõ cõditus fuit, de ſe accidẽs naturæ ſpẽi. Vñ ſi an[illegible] v generaſſet, nõ fuiſſet Adã cõfirmatus in gr̃a: q a cõfirmatio gr̃æ contingit his, cui viſo: non poteſt confirmatus non inhærere.

Secundò

Secundò ſol. ſicut Dub. 383.

Adam 46 78 Si Eua peccaſſet, & nō Adā, filii eorum nō habuiſſent defectus ſequentes, peccatum, ſ. paſſibilitatem, & mortalitatem.

Oppoſitum uidetur dicere. 2. d. 31. q. 1. 2. 4^{m}. & q. 2. ar. 2. q. 2. o.

Sol. q in ſecundis locis loquitur de ipſis defectibus filiorū, non quidem ex parte animæ, ſed ex parte corporis, qd eſt ex matre. Ideo quantum eſt ex corpore, ſequuti fuiſſent illi defectus, niſi obſtitiſſet originalis iuſtitia, quæ fuiſſet in eis, ut dicit in eiſdem primis locis.

Addere 7 79 Vnum, tranſcendens addit ſupra ens indiuiſionem tantū.

Immo Vnum, tranſcendēs dicit ens indiuiſum: quia ens, quod non diuiditur, eſt uera definitio eius. 1. d. 24. q. 1. 3. 3^{m}.

Sol. q unum ſecundum rōnem propriam, qua diſtinguitur ab aliis tranſcendentibus, importat rōnem indiuiſionis tm. Sed rō eius totalis completa conſiſtit in hoc, quod eſt eſſe ens indiuiſibile, aut non eſſe ens diuiſum.

Adæquari 1. 80 Adæquari, & aſſimilari, important motum ad æqualitatē & ſimilitudinem, non autem æquale & ſimile. Ideo filius Dei eſt ſimilis & æqualis patri, & econuerſo; & adæquatur & aſſimilatur ei, ſed non econuerſo.

Oppoſitum uidetur dicere. Verit. q. 4. 4. 2^{m}.

Sol. q ſicut ipſe dicit ſecundo loco, Anſelmus accipit ſtrictè nomen ſimilitudinis, ſicut & Dionyſius 9. c. de diuinis nominibus. vbi dicit, q in æquè ordinatis adinuicem recipimus ſimilitudinis reciprocationem, ut. ſ. unum dicatur alteri ſimile, & econuerſo. Sed in iis, quæ ſe habent per modum cauſæ & cauſati, non inuenitur, propriè loquendo, reciprocatio ſimilitudinis. Dicimus enim, q imago Herculis aſſimilatur Herculi, ſed non econuerſo. Vnde quia verbum diuinum non eſt factum ad imitationem creaturæ, ut uerbum noſtrū, ſed potius econuerſo: ideo Anſelmus uult, q uerbum non ſit ſimilitudo creaturæ, ſed econuerſo. Si autem largo modo ſimilitudinem accipiamus, ſic poſſumus dicere, q uerbum eſt ſimilitudo creaturæ, non quaſi imago eius, ſed quaſi exemplar; ſicut etiam dicit Auguſtinus, ideas eſſe rerum ſimilitudines. Nec tamen ſequitur, q in uerbo non ſit ſumma ueritas, quia eſt immutabile, creaturis exiſtentibus mutabilibus: quia non exigitur ad ueritatem uerbi ſimilitudo ad rē, quæ per uerbum dicitur ſecundum conformitatem naturæ, ſed ſecundum repræſentationem, ut in q. de Eſſentia Dei dictum eſt. Verit. q. 4. 4. 2^{m}.

Adiuuare 3. 82 Adiuuare licet creaturas irrationales, ne per eas dæmō nos noceat.

Immo periculis humanis obuiandum eſt per humana, & non per diuina. 2. 2æ. q. 88. 11. c.

Sol. q non eſt obuiandum per diuina, abutendo eis, & modis illicitis; ſed ne dæmones per creaturas irrationales nobis noceant, ut habetur. 2. 2æ. q. 38. 2. 3^{m}. & q. 162. 2. 3^{m}. & q. 30. 30.

Adoratio 21. 83 Crux propria Chriſti, ut repræſentans Chriſtum, & ut tetigit Chriſtum, & perfuſa Chriſti ſanguine, debet eadem adoratione latriæ cum Chriſto adorari. Sed imago crucis eius in alia materia debet adorari latria, ut imago Chriſti tantum.

Oppoſitum uidetur dicere. 3a. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 4. o.

Sol. q crux Chriſti, ut res eſt quædā non pōt adorari latria, niſi ut repræſentans Chriſtum: ſed ut eſt res quædā Chriſtū, debet adorari hyperdulia, & non latria, quia non eſt pars Chriſti, ut habetur. 3. d. 9. q. 1. ar. 2. q. 4. o.

Adulterium 5. 84 Adulterium eſt ſpecies determinata luxuriæ.

Immo adulterium non tm pertinet ad luxuriam, ſed ad iniuſtitiam, & auaritiam. Ideo eſt grauius furto, quanto uxor eſt charior rebus exterioribus. 1. 2æ. q. 72. 2. 4^{m} & q. 73. 5. 1^{m}. & 7. c. & q. 88. 5. c. & q. 100. 6. c. ſi. & 2. 2æ. q. 65. 4. 3^{m}. & q. 70. 3. c. & q. 106. 5. c. & q. 154. 1. 2^{m} & Ma. q. 15. 3. 3^{m}. & Eph. 5. lec. 2. Med. E.

Sol. q nihil prohibet in eodem actu diuerſorum uitiorū deformitates concurrere. Et hoc mō adulterium continetur ſub luxuria, & ſub iniuſtitia: Nec tamen deformitas iniuſtitiæ omnino per accidens ſe habet ad luxuriam: oſtenditur. n. luxuria grauior, quæ in tantum concupiſcentiam ſequitur, q eam in iniuſtitiam ducat. 2. 2æ. q. 1 4. 1. 2^{m}

Adulterium 3. 85 Ardentior in propria coniuge faciens contra bonum matrimonij, inhoneſtè ea utendo, eſt aliqualiter adulter, & magis quàm cum alia.

Immo concubitus cum propria uxore, qui fit ex libidine, eſt minus peccatum quàm fornicatio. 2. 2æ. quæſt. 154. 2. 6^{m}. ſi.

Sol. q eſt magis adulter, ſi cum propria uxore non ſiſtit concupiſcentia eius intra limites matrimonij 1. 2æ. q. 87. . c. & 4. d. 36. q. 2. ar. 2. q. 2. o. & q. 4. ar. 2. q. 2. o & d. 30. L. h.

Affabilitas 1. 87 Affabilitas non eſt ſpecialis uirtus diſtincta ab aliis, ſed eſt aliquid conſequens omnes uirtutes.

Immo eſt ſpecialis uirtus, & ſpecialis obiecti, ſ. decentis conuerſationis. 2. 2æ. q. 114. 1. o. & 3. d. 34. q. 1. 2. c.

Sol. ſicut Dub. 95.

88 Affirmatio naturaliter eſt prius negatione; quia eſt ſimplicior, & ſignificat compoſitionem priorem diuiſione, & ſignificat eſſe, quod eſt prius quàm non eſſe. Affirmatio 1.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili; quia nō eſt aſſa rei, eſt prius quam eſſe eius; ſicut & eſſe in potentia & in actu. 1a. q. 77. 3. 1^{m}. & 1. d. 24. q. 1. 3. 2^{m}. & Metaph. 9. lec. 7. 8. 9. o. & lib. 12. lec. 6. a. b. d. f.

Sol. ſicut Dub. 52.

91 In agentibus ordinatis ſecūdum poteſt dupliciter agere, uel mouere, ſ. ſecundum propriam naturam, uel ſecundum naturam ſuperioris. Agens 16

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 3. d. 13. ar. 2. q. 2. 2^{m}. & 3^{m}. & verit. q. 27. 3. 22^{m}.

Sol. ſicut Dub. 301.

92 Aliquid agere poteſt ultra Speciem ſuam in uirtute agentis ſuperioris; non autem in uirtute propria. Agens 18

Oppoſitum uidetur dicere. 3. d. 13. q. 1. ar. 2. q. 2. 2^{m}. & 3^{m}. & Verit. q. 27. 3. 22^{m}.

Sol. ſicut Dub. 91.

94 Alchimia non facit uerum aurum. 2. d. 27. q. 3. 1. 5^{m}. & 4. d. 81. q. 1. ar. 1. q. 3. 3^{m}. & Pot q. 6. 1. 18^{m}. Alchimia

Oppoſitum uidetur dicere. 2. 2æ. q. 77. 2. ^{m}.

Sol. q ſicut poteſt colligi. 1a. q. 68. 4 c. & 2. 2æ. q. 77. 2. 1^{m}. aliquid pōt dici uerum dupliciter, ſ. ueritate eſſentiæ, & ueritate omnium proprietatum eius. In 2. 2æ. loquitur primo modo; in aliis autem locis, ſecundo modo.

Vel in 2. 2æ. loquitur de arte alchimiæ agente in uirtute naturæ per applicationē agentium naturalium: in aliis autem locis loquitur de arte agente in uirtute propria.

Vel in 2. 2æ. loquitur de habentibus perfectam artē alchimiæ: in aliis autem locis de ſophiſticè agētibus ex ignorantia ueræ artis.

95 Amicitia non eſt ſpecialis uirtus, diſtincta ab aliis, ſed eſt aliquid conſequens omnes uirtutes. Amicitia 4.

Immo amicitia ſiue affabilitas eſt ſpecialis uirtus, & ſpecialis obiecti, ſcilicet decentis conuerſationis. 2. 2æ. q. 114. 1. o. & 3. d. 34. q. 1. 2. c.

Sol. quòd amicitia dupliciter ſumitur, ſ. ut eſt in affectu; & ſic non eſt uirtus: quia ut ſic non habet rationem laudabilis, ut patet in amicitia utilis, uel delectabilis. Amicitia uerò honeſti præſupponit omnes uirtutes, & conſequitur eas. Secundo uero modo, ut eſt in exterioribus dictis & factis, & ſic eſt ſpecialis uirtus, quæ etiam nominatur affabilitas. 1. 2æ. q. 60. 5. c. & 2. 2æ. q. 114. 1. 1^{m}.

96 Deus diligit peccatores, & damnatos. Amori. 10.

Immo Deus odit peccatores & damnatos. 3. d. 31. q. 2. ar. 2. qū. 1. o.

Sol. quòd Deus diligit peccatores & damnatos quoad naturam: ſed odit eos, in quantum ſunt mali, & in quantum non uult eis bonum uitæ æternæ, niſi uoluntate antecedēte. 1a. q. 20. 2. 4^{m}. & q. 23. 3. 1^{m}. & 2. 2æ. q. 83. 16. c. & 3a. q. 49. 4. 1^{m}. & 3. d. 19. ar. 5. q. 1. o. & d. 28. 5. 3^{m}. & d. 31. 2. 4^{m}. & 5^{m}. & Contr. 3. c. 5. 2^{m}. ſi & Verit. q. 20. 2. c. & Verit. q. 2. 8. 8. & Pſ. 5. & Ro. 5. lec. 2.

97 Homo in ſtatu naturę integræ, & Angelus in puris naturalibus, id eſt, ſine gratia, poſſunt amare Deum ſuper omnia. Amor. 39

Oppoſitum uidetur dicere. 1. 2æ. q. 109. 4. o & 8 o & Cōt. 3. c. 60. & 1. Cor. 12 princ. A. & Heb. 10 lec. 3. princ. K.

Sol. quòd poſſunt amare Deum, amore naturali quantum ad ſubſtantiam operis, ſed non quantum ad modum amandi, ut ſcilicet ex charitate diligant Deum, ſed indigent auxilio Dei. Nam implere mandata legis, contingit dupliciter. Vno modo quantum ad ſubſtantiam operum, prout ſcilicet homo operatur iuſta, & fortia, & alia uirtutis opera. Et hoc modo homo in ſtatu naturæ integræ potuit omnia mandata legis implere; alioquin homo non potuiſſet in ſtatu illo non peccare; cùm nihil aliud ſit peccare, quàm tranſgredi diuina præcepta. Sed in ſtatu naturæ corruptæ non pōt hō implere oīa mādata diuina ſine grā ſanante. Alio mō pōt implere mandata legis, nō ſolū quantū ad ſubſtātiā operis ſed ēt quantum ad modum agendi, ut. ſ. ex charitate fiāt. Et ſic neq; in ſtatu naturæ integræ, neq; in ſtatu naturæ corruptæ pōt hō implere abſq; grā legis mandata. Indiget inſuper in utroque ſtatu auxilio Dei, mouentis ad mandata implenda, ut habetur. 1. 2æ. q. 109 4. c.

99 Inimici debent amari ex charitate. 3. d. 30. 1. c. Amor.

Immo diligere inimicos, eſt peruerſum & uituperabile, & charitati repugnans: quia hoc eſt diligere malum alterius. 2. 2æ. q. 25. 8. c. 1^{m}.

Sol. quòd inimici debent amari ex charitate quoad naturam;

& in communi eſt de præcepto cuilibet: non autem in particulari; niſi in præparatione animi, ſed eſt de perfectione. 2.2æ. q.25.8.o.& 9.c.& q.34.3.3m.& q.83.8.c.& q.108.1.c.& Ver.q. 2.8.c.& q.108.1.c.& 21.4m.

Amor 99 100 In patria nullus eſt ordo dilectionis, niſi ſecundum propinquitatem ad Deum.

Immo quilibet beatus in patria plus diligit ſe, quàm proximũ, & plus diligit propinquiorem ſibi æquè bonum: ſed plus diliget meliorem extraneum, quàm propinquiorem minus bonum, 3.d.31.q.2.ar.3.q.2.o.

Sol.q; gradus dilectionis ſumi poteſt dupliciter: Primò ſecundum differentiam boni optati ſibi uel alij. Secundò ſecundũ intenſionem actus. Primo modo beatus plus diligit meliorem, quàm ſe: ſecundo uerò modo autem econuerſo. Sed cõparando unum proximum alteri, utroque modo plus diligit meliorem. Sed inter æquè bonos, diligit plus propinquiorem ſibi. 2.2æ.q.26.13.c.

Amor 70 101 In patria quilibet plus amat ſe poſt Deum, quàm alium.

Oppoſitum uidetur dicere. Verit.q.2.9.12m.

Sol. quòd beati uoluntate conſequente uolunt maius bonum alteri meliori, quàm ſibi, ſed intenſius ſibi. Antecedente uero etiam maius bonum uolunt ſibi. 2.2æ.q.26.13.c.& 3.d.31.q.2.ar.3.q.1.3m.

Amor 85 102 Amor naturalis non eſt paſſio, ſed connaturalitas rei.

Oppoſitum uidetur dicere. 1.2æ.q.23.4.o.& q.25.3.4.c.& Mahi. 2.lec.5.med.

Sol. quòd amor pro inclinatione rei, ſeu pro aptitudine, vel cõnaturalitate ad bonum, largo & non proprio modo eſt paſſio: ſed pro conſequutione boni opponitur propriè alijs paſſionibus, ſed diuerſimodè, quia in motibus appetitiuæ partis bonum habet quaſi uirtutem attractiuam, malum autẽ uirtutem repulſiuam. Bonum ergo primo modo in potentia appetitiua cauſat quandam inclinationem ſeu aptitudinẽ, ſeu connaturalitatem ad bonum, quod pertinet ad paſſionem amoris, cui per contrarium reſpondet odium; ſed bonum nondum habitum ad paſſionem deſiderij, cui opponitur fuga mali, uel abominatiò. Sed bonum adeptum dat quietationem in ipſo bono adepto: & hoc pertinet ad delectationem & gaudium, cui opponitur ex parte mali dolor & triſtitia. 1.2æ.q.23.4.c.

Amor. 103 Eodem actu numero amatur ratio dilectionis, & obiectum eius. 1.d.17.q.1.5.c.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 3a.q.87.3.2m.

Sol.q; ratio dilectionis in ſe, conſiderata ut res in ſona obiecti, alio actu amatur: ſed in ordine ad obiectum aliud, eodẽ actu amatur. 1.d.17.q.1.5.c.

105 Amor eſt vnio amantis ad amatum.

Amor. 110. Immo amor non eſt vnio, ſed ſequitur eam. 1.2æ.q.26.2.2m.& q.28.1.2m.

Sol.q; amor non eſt vnio ſecundum rem, ſed ſecundum affectum. 1.2æ.q.25.2.2m.& q6.28.1.c.& 2m.& 3.d.27.q.1.1.2m. & d.29.3.1m.& d.32.3.3m.& Verit.q.26.4.c.

106 Cognitio eſt cauſa amoris.

Amor. 118. Oppoſitum uidetur dicere. 4.d.50.q.2.ar.2.q.4.2m.

Sol. dupliciter, Primò quòd amor eſt in ui appetitiua, quæ reſpicit rem, ſecundum quòd in ſe eſt. Vnde ad perfectionem amoris ſufficit, quòd res, prout in ſe apprehenditur, ametur. Ob hoc ergo contingit, quòd aliquid plus amatur, quàm cognoſcat, quia poteſt perfectè amari, etiam ſi non perfectè cognoſcatur: ſicut maximè patet in ſcientijs, quas aliqui amant propter aliquam ſummariam cognitionem, quã de eis habent.

Sol. ſecundò ſicut dubio 24.

Analogia 2. 107 In analogis prius dicitur, ſ. ſecundum rem, & ſecundũ impoſitionem nominis.

Oppoſitum uidetur dicere. Verit.q.2.11.8m.& Anima 1.lec.2.

Sol.q; non eodem modo dicitur, nec reſpectu eiuſdem. 1.Prol. 2.2m.& d.35.4.c.& Contra 1.c.34.& Pot.q.7.7.c.fi.

Analogia 6. 108 Analogum eſt tantum in uno analogato ſecundũ propriã rationem: vniuocum autem eſt in quolibet.

Oppoſitum uidetur dicere. 1.2æ.q.20.3.c.& 1.d.19.q.12.1m.

Sol. dupliciter: Primò, quod ratio propria analogi ſumitur dupliciter, ſcilicet pro ſignificatione principali, qua uerificatur de ſolo primo analogato. Et ſic intendit in duobus locis primò recitatis. Alio modo pro conceptu communi ad ſua analogata omnia. Et ſic uerum eſt quod dicitur in alijs duobus locis.

Sol. ſecundò, quòd analogatum eſt triplex, ſ. ſecundum intenſionem tantum, ut ſanitas: ſecundum eſſe tantum, ut corpus ad corruptibile, & incorruptibile: & ſecundum utrumque, ut tranſcendentia. In primis igitur locis loquitur de analogo, primo modo dicto: in alijs autem, ſecundo & tertio modo.

& dicitur. 1.d.19.q.5.2.1m.

110 Primum in analogis oportet poni in definitione aliorum. Analoga 8.

Immo hoc uerum eſt tantum in analogia ſecundum determinatam habitudinem.

Vel, ſcientia Dei eſt primum, de quo ſcientia dicitur analogicè, & tamen non ponitur in definitione ſcientiæ noſtræ: quia definitio non aſſet per notiora: nec econuerſo, cum ſcientia Dei nõ definiatur, ſicut nec ipſe Deus. 1a.q.13.5.c.& 1.d.8.q.4.3.1m.& d.35.4.o.& Verit.q.12.11.o.

Sol.q; analogia eſt duplex, ſ. prima determinatæ habitudinis, ſicut inter ſubſtantiam & accidens. Et de hoc loquitur in locis primo allegatis. Iõ non dicit in o[m]bus, ſed indefinitè. Secũda eſt analogia proportionalitatis eorum, quæ in infinitum diſtant, ſicut inter Deum & creaturas, & in his primum in analogis non ponitur in definitiona aliorum, ut dicitur 1. Prol.2.2m.& Verit.q.2.11.c.& 6m.

111 Angeli non fuerunt ante mundum, id eſt, ante corpora. Angelus 2.

Immo Angeli dicuntur ſemper fuiſſe. Pot.q.3.18.10m.

Sol.q; Angeli dñr ſemper fuiſſe, non quia ab æterno fuerunt, ſed quia omni tpe fuerunt: quia qñcunque fuit tempus, fuerunt Angeli. Et per hunc etiam modum creaturæ corporales ſemper fuerunt. Pot.q.3.18.20m.

112 Eſſe Angeli non eſt infinitum, licèt Angeli ſint penitus à materia ſeparati ſecũdum eſſe. d.20.q.1.1.6m.& Quol.10.4.2m.& 3m. Opuſc.57.fin. Angelus

Immo eſſe Angeli eſt infinitum. 1a.q.7.2.o.& q.30.2.4m.& q.52.2.a.

Sol. quòd eſſe Angeli non eſt infinitum priuatiuè modo quantitatis: ſed negatiuè, non ſimpliciter, ſed reſpectu termini durationis, quo caret 2.d.2.q6.1.1.6m.& Quol.10.4.2m.& 3m.& Opuſc.53.27m.

113 Eſſe Angeli eſt accidens. Angelus 5.

Oppoſitum uidetur dicere. 1a.q.77.1.o.

Sol.q; talia frequenter inueniuntur eſſe dicta in diuerſis locis, quæ ſic intelligi debent. Etenim habet comparationem ad principium eſſendi, & ad ipſum quod eſt, ſi non ſit ſuũ eſſe, quod ſolum in Deo habet locum. Et hoc patet, quia eſſe albũ ipſum album non eſt accidens: ſed habito reſpectu ad albedinem, eſt principium eſſe albi, in quo ſolum eſſentialiter eſt albedo. Ad ipſum uerò ſubiectum comparatum, eſſe album eſt accidens. Per quem modum eſſe rationalis animæ, habito reſpectu ad principium, ut eſt principium talis eſſe, ipſum eſſe non eſt accidens; quia natura eius, ut principium eſt in homine ſaluatur, ſcilicet eſſe hominis. Primum enim principium formale eſſendi, eſt ipſum eſſe, per quod quælibet forma dicitur cauſare eſſe. Vnde forma non dat eſſe ſuæ materiæ, quæ dicimus actus, niſi per ipſum eſſe, quod eſt etiam actus ipſius formæ, quod tamẽ dicitur ſequi ſuam formam. Si igitur fiat reſpectus ad ipſum principium eſſendi in compoſito, eſſe non eſt accidens: ſi uerò fiat reſpectus ad ipſum quod eſt, ut ad Angelum, vel ad quodcunque aliud, illud aſſe eſt accidens: quia ipſum, quod eſt, intelligi poteſt & definiri per propoſitionem indicantem quod quid eſt, etiamſi nõ ſit: nec per aliquam dici poſſet ipſum eſſe, cum ſuum eſſe nõ ſit ipſum ens. Vnde in Angelo licet idem ſit id quod eſt, & ſuppoſitum, ſ. & ipſum principium eſſendi; non tamen pp hoc, quod accidentaliter ſe habet reſpectu unius. Et accidens reſpectu alterius. Differunt enim in Angelo eſſe, & ſuppoſitũ ſecundum rationem. Et hoc ſufficit ad propoſitum, ut habetur Opuſ.72.q.14.

114 In ſubſtantijs ſeparatis à materia, id eſt Angelis, idem eſt ſuppoſitum, & natura, ſecundum rem, licèt differant ſecundum rationem. Angelus 21.

Oppoſitum uidetur dicere. 3.q.17.1.c.& 1.d.5.1.c.& d.34.q6.1.1.c.& 1m.& Vnio.1.c.pr.& 3.14m.& Quol.2.q.2.2.o.& Poſt.2.l.6 fi.

Sol. tripliciter: Primò, quòd ſuppoſitum & natura poſſunt cõſiderari dupliciter, uno modo quoad conſtitutiua utriuſque tantum: & ſic quia in rebus materialibus ſuppoſitum conſtituitur, indiuiduatur per materiam ſignatam, quæ nõ pertinet ad definitionem, quæ ſignificet quidditatem, ſeu naturam, ſiue eſſentiam: ideo ſemper dicit Sanctus Doctor, q; in talibus ſuppoſitum & natura differunt realiter. Sed in angelis ſuppoſitum non conſtituitur per aliquid aliud, immo ipſa eſſentia & natura eorum per ſe ipſam indiuiduatur. Et ſic intelligitur in omnibus locis primò allegatis, quòd in angelis ſuppoſitum & natura ſint idem. Alio modo natura poteſt conſiderari, pro eo ſolo, quod ſignificatur per definitionem; ſuppoſitum autem pro omni eo, quòd eſt in re, eo modo quo dicit. 3.d.5.q.1.3.c. ſ. quòd de ratione perſonæ eſt, quòd comprehendat omnia, quæ ſunt in re. Et quia in omni creatura ſunt aliqua, quæ non ſunt de definitione rei, ut accidentia & eſſe; ideo in omni creatura differt ſuppoſitum

poſitum a natura, & in ſolo Deo, in quo nullum eſt accidens, & cuius eſſe eſt eius eſſentia, ſunt idem, ſuppoſitũ, & natura. Cum autem nomine naturæ intelligatur id quod per definitionem propriè ſignificatur, nomine autem ſuppoſiti intelligatur indiuiduum, habens illam quidditatem ſecũdum triplicem gradum ſubſtantiarum in uniuerſo, triplex inuenitur differentia ſuppoſiti à natura: in ſubſtantiis quidem materialibus ſuppoſitum differt à natura dupliciter, ſcilicet ſecundùm rem, & ultra hoc ſecundùm rationem. Differt à primo modo dupliciter, ſcilicet intrinſecè, & extrinſecè. Intrinſecè quidem, quia aliquid eſſentiale ſuppoſitum ſibi intrinſecũ includit, quod non includit natura, ſcilicet principia indiuiduationis. Si enim ſortes definiretur, in definitione eius poneretur hæc materia ſignata, quæ non ponitur ut ſignata in definitione naturæ humanæ. Differt ſecundò extrinſecè: quia aliquid reale extrinſecum ſibi includit ſuppoſitum, ſcilicet eſſe actualis exiſtentiæ, quod non includit natura: eſſe enim actualis exiſtentiæ primo eſt actus ſuppoſiti, cuius eſt fieri, quod tamen non caderet in definitione ſortis, ſi definiretur. Differt etiam ſecundùm rationem, ut patet. In ſubſtantiis autem ſeparatis aliis à prima, ſuppoſitum differt à natura duobus modis tantùm, ſcilicet primò extrinſecè ſecundũ rem, & ſecundùm rationem: nihil enim reale intrinſecum ſibi includit ſuppoſitum in eis, quod non includat natura: quia non indiuiduatur ſuppoſitum per aliquid poſitiuum, contrahens naturam ſpecificam, quæ ſit uelut differẽtia indiuidualis, ſuppoſitio intrinſeca, ſicut eſt in ſubſtantiis naturalib. Sed quia in eis eſſe actualis exiſtentiæ differt à natura, quod primò eſt actus ſuppoſiti: ideo ſuppoſitum in eis differt extrinſecè à natura, & addit extrinſecè realitatem actualis exiſtentiæ. Differt ſecundò ſecundum rationẽ, ut patet. In Deo uerò ſuppoſitum uno tantũ modo differt, ſcilicet ſecundùm rationem; quia nec natura diuina indiuiduatur per aliquod additum, nec eſſe ſuæ actualis exiſtentiæ diſtinctum eſt realiter ab eius eſſentia. Hanc ſolutionem innuit Quol. 2. q. 2. a. 1^{m}.

Sol. Secundò, q natura poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet in concreto, & in abſtracto, ut habet, 1^{a}. q. 3. 3. c. & 1. d. 23. 1. c. & d. 25. 1. c. & Quol. 2. q. 2. 2. c. & Quol. 8. q. 2. 1. 1^{m}. & Opuſ. 30. lec. 5. o. Metaph. 7. lec. 2. & lec. 5. fi. Primo modo ſignificatur ut totũ, & prædicatur de ſuppoſito: ideo eſt idem quod ſuppoſitum. Vnde 7. Metaph. lec. 5. fi. dicitur, quòd ipſum quod quid eſt, non eſt ipſa natura in abſtracto, ut humanitas; ſed animal rationale. Sed ſecundo modo ſignificatur natura ut pars; ideo non prædicatur de ſuppoſito.

Sol. tertiò, quod ſuppoſitum & natura poſſunt iterum conſiderari tripliciter, ſcilicet logicè, phyſicè, & metaphyſicè. Primo modo ſunt idem in omni ente per ſe, ſiue compoſito, ſiue ſimplici: ſed in ſolo ente per accidens differunt, ut habetur, 7. Metaph. lec. 4. & lec. 5. o. quia logicus eſt artifex rationis, conſiderans naturam, & ſuppoſitum abſtractè, ut in intellectu habent eſſe, ſiue iis quæ in ſe ſunt, ſecundùm quòd natura ſumitur pro ſecunda ſubſtantia, & ſuppoſitum pro prima; & ſic ſunt idem, ut dicitur in prædicamentis. Secundo autem modo in omni ſimplici ſunt idem, ſiue creata, ſiue increata: & tantum in rebus materialibus differunt: quia phyſicus, ſiue metaphyſicus eſt artifex realis, conſiderans res, ut ſunt extra intellectũ in rerũ natura. Et quia in re materiali eſt aliquid conſtituens ſuppoſitum, quod non conſtituit naturam ſpeciei, non autem in re materialis, ideo ſecundùm phyſicum, ſiue metaphyſicum, natura, & ſuppoſitum in angelis ſunt idem, ſed in compoſitis differunt. Tertio autem modo in omnibus creaturis differunt, & in ſolo Deo ſunt idẽ: quia metaphyſicus eſt maximè abſtractiuus nam abſtrahit ab omni materia non ſolùm ſecundùm rationem, ſed etiam ſecundùm eſſe. ideo ſumit naturã pro ipſa forma totius in abſtracto; ſuppoſitum autem pro re ſubſiſtente cum omni eo, quod eſt in re. Et quia in omni re, præterquam in Deo, ſunt aliqua præter formam totius, ideo ſecundùm metaphyſicum ſuppoſitum, & natura ſunt idem in Deo, & in creaturis differunt. Hæc ſolutio tranſitur, 7. Metaph. lec. 11. fi. & Phyſ. pol. princ.

115 Impoſſib. ie eſt, eſſe duos angelos unius ſpeciei: quia uniuerſi angeli differunt ſpecie ſecundùm diuerſos gradus naturæ intellectiuæ. Angelus 35.

Immo Deus poteſt facere alium angelum perfectiorem primo angelo, qui nunc primus eſt, & eſſet alterius ſpeciei a primo: ergo & alia eiuſdem ſpeciei; cum magis, & minus in diuerſis angelis inueniatur, ut habetur Anima. 7. 6^{m}. & etiã, quia ſimpliciter loquendo, quaelibet re à ſe facta poteſt Deus facere meliorem. 1^{a}. q. 25. 6. c. fi.

Sol. dupliciter: Primò, ſicut Dub. 502.

Secundò, quòd magis & minus dicitur dupliciter, uno modo, ſecundùm quòd materia eandem formam diuerſimodè participat, ut homo, & lignum albedinem. Et ſecundum hoc magis, & minus non diuerſificant ſpeciem. Alio modo ſecundùm gradus perfectionis formarum; & hoc diuerſificat ſpeciem: diuerſi enim colores ſpecie ſunt, ſecundũ quòd magis, & minus propinquè ſe habent ad lucem. Et ſic magis, & minus in diuerſis angelis inuenitur, & non in eadem ſpecie, Anima. 7. 6^{m}.

116 Differentiæ angelorum, ut multi tenent, ſumuntur ſecundùm diuerſos gradus potentialitatis. Angelus 38.

Immo multiplicatio indiuiduorum eiuſdem ſpeciei innititur fieri poſſe per aliquam potentiam, quæ non ſit potentia materiæ, quæ quãmuis poſſit reperiri ſine materia, ut in angelis; tamen ſecundùm eam non ſit multiplicatio indiuiduorum in eadem ſpecie, cùm tot ſint ſpecies, quot indiuidua in eis: differentia exiſtente tantùm ſecundùm diuerſos gradus perfectionis, 1^{a}. q. 55. 2. 1^{m}. fi.

Sol. quòd hoc dictum eſt, quia nondum inuentum erat aliquid ad oſtendendum potentiam non multiplicare indiuidua in eadem ſpecie, quod tamen multi tenebant, Opuſc. 72. quæſt. 8.

117 Angelus aſſumit corpus propria uirtute, 2. d. q. 1. 2. 2^{m}. Angelus

Immo angelus aſſumit corpus uirtute diuina. 1^{a}. q. 51. 2. 2^{m}. & 3^{m}. 34.

Sol. quòd uerum eſt utrumque: quia ibi uirtus Dei principaliter, ſed uirtus angeli inſtrumentaliter concurrit.

Vel dicendum, quòd in ſecundo ſentent. loquitur quoad ſimplicem motum corporis aſſumpti, ſed in prima parte quoad condenſationem aeris, & figurationem eius talem, quòd congruat ad repræſentandum intelligibiles uirtutes, & myſteria, ac effectus gratiæ Dei ad ſalutẽ hominũ. 1^{a}. q. 51. 2. 2^{m}.

118 Motus angeli pōt eſſe cōtinuus, & diſcōtinuus, ſicut uult. Angelus

Immo motus angeli non poteſt eſſe continuus, ſed tantùm diſcontinuus, 1^{a}. q. 113. 7. 5^{m}. & 1. d. 8. q. 3. 3. o. & d. 37. q. 1. c. & 3^{m}. & 2. 1^{m}. & 3. 6^{m}. & 2. d. 2. q. 1. 1. 4^{m}. & d. 3. q. 2. 5. & Quol. 8. uel 9. q. 4. 4. c. fi. & Quol. 11. 4. c. fi. 71.

Sol. quòd ut habetur. 5. & 6. Phyſ. motus habet continuitatem a mobili, & a magnitudine ſuper quam fit, & a tempore. Motus ergo angeli poteſt continuari ex parte uiæ, ſeu magnitudinis, & temporis, id eſt, ſine intermiſſione per quietem mediam; non autem ex parte mobilis: quia angelus nõ eſt continuus.

119 Angelus dum mouetur, partim eſt in utroque termino. Angelus

Oppoſitum uidetur dicere. 1. d. 37. q. 4. 1. 3^{m}. 72.

Sol. quòd in prima parte loquitur de motu continuo, ſed in primo ſentent. de motu diſcreto.

120 Angelus dum mouetur motu continuo, in principio eſt in toto loco diuiſibili, a quo incipit moueri: ſed dum eſt in Angelus

ipſo moueri, eſt in parte loci, quem deſerit, & in parte loci, 73.

quem occupat.

Oppoſitum uidetur dicere. 1. d. 37. 4. 4. 1. 3^{m}.

Sol ſicut Dub. 119.

122 Angeli ſunt immutabiles, et incorruptibiles. Angelus

Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}. q. 9. 2. c. & q. 10. 5. c. fi. et q. 44. 2. o. et q. 45. 5. 1^{m}. et 1. d. 8. q. 3. 1^{m}. et 2^{m}. 79.

Sol. quòd licèt ſint immutabiles, et incorruptibiles, quia in eis non eſt potentia ad non eſſe; ſunt tamen mutabiles ſecundùm potentiam creatoris, Pot. q. 5. 4. c. fi.

123 Angelos immutare uolũtatẽ noſtrã, eſt omnino hæreticũ. Angelus

Oppoſitum uidetur dicere. Quol. 3. q. 3. 2. o. 8.

Sol. quòd angelus poteſt immutare uoluntatem hominis, perſuadendo ſolùm, uel concitando paſſiones; non autem de neceſſitate. 1^{a}. q. 111. 2. o.

125 Non oportet operationem angeli procedere ab eo ſecundùm totam uirtutem ſuam, cum ſit dominus ſui actus. 2. d. 7. q. 1. 2. c. ratione. 2. et Ma. q. 16. 6. 17^{m}. Angelus

Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}. q. 62. 6. o. et q. 63. 8. 3^{m}.

Sol. quòd in primis locis loquitur de operationibus angelorũ, ſecundum quòd dependent ex libero arbitrio ipſorum Sed in aliis locis loquitur de eis, ſecundum quòd uoluntati eorum nihil reſiſtit ex parte corporis, nec ex parte ſenſualitatis, ſicut in nobis.

126 Angeli dupliciter poſſunt agere in animas noſtras, ſcilicet confortando intellectum, et illuſtrando phantaſmata. Angelus 89.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^{a}. q. 54. 4. 2^{m}. et contr. 2. c. 94. 3^{m}.

Sol. ſicut Dub. 137. fin.

137 Subſtantiæ ſeparatæ, ideſt angeli non ſunt principia intellectus humani, cum creatio intellectus humani ſit immediatè à Deo. Angelus

Immo ſubſtantiæ ſeparatæ ſunt principia intellectus hum. Metaph. 1. lec. ult. fi.

Sol. Quòd ſubſtantiæ ſeparatæ, quocumqua modo accipiátur, ſunt principia intellectus humani, uel per creationem, ſicut Deus eſt principium eius: uel illuminando, dirigendo, & cōfortando ipſum, ſicut angeli: aut etiam per motionem obiectiualem, ſicut tranſcendentia. 1ª. q. 111. 1. o.

Angelus 99. 128 Tempus angeli poteſt eſſe continuum, & diſcretum, ſicut & motus eius.

Immo tempus angeli eſt tantùm diſcretum. 12ª. q. 113. 7. 3^{m} & 1. d. 8 q. 3. 3. c & d. 37 q. 43. o. & 2. d. 2. q. 1. 1. 4. & d. 3. q. 2. 3^{m}. & Quol. 2. 5. c. & Quol. 11. 4. c. fi. & Opuſc. 36. c. 1.

Sol. Quòd quia tota ratio continuitatis in tempore eſt ex obſeruitate motus, ut dicitur 4. Phyſ. ideo huic dubio applicetur ſolutio poſita ſupra ad Dub. 118.

Angelus 102. 129 Operatio angeli ſucceſſiua, id eſt motus, ſ. intellectio, & affectio menſuratur tempore, non autem æuo.

Immo propriè operatio angeli menſuratur æuo, 2. d. 2. q. 1. 1. q^{m}. & quol. 5. 7. c.

Immo nulla operatio angeli menſuratur æuo. Opuſc. 36. c. 4.

Sol. tripliciter: Primò, quod operatio angeli ſucceſſiua poteſt menſurari tempore, tanquàm menſura propria, & æuo tanquàm menſura diſtanti, & æternitate tanquàm menſura prima, & ſeparata, ut habetur. 1ª. q. 10. ar. 6. c. & 1. d. 2. q. 1. a. 2. c.

Sol. Secundò, quòd operatio propria, & connaturalis angeli, ſcilicet quia intelligit, & amat ſe, eſt ſine ſucceſſione, menſuratur æuo, ſed operatio eius circa alias naturas eſt uariabilis, & menſuratur tempore.

Sol. Tertiò, quia ſicut habetur, 4. Phyſic. tempus eſt numerus motus ſecundum prius, & poſterius, & per conſequēs eſt menſura rei ſucceſſiuæ, & habentis uiciſſitudinem, vt dicitur, 2. d. 2. q. 1. ar. . cor. ad 4^{m}. Sed operatio angeli poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet uel una numero, & ſic menſuratur æuo, & probatur quol. 5. q. 4. c. fi. & non menſuratur tempore, quia ita non eſt ſucceſſiua, nec habet prius, & poſterius, nec uiciſſitudinem: vel multæ numero, ſecundum quòd una intellectio ſuccedit alteri per aliam ſpeciem, & una affectio alteri affectioni, & ſic menſuratur tempore, vt probatur in locis ſecundo & tertio loco allegatur, & applicatio eius continua menſuratur continuo, & diſcreta diſcreto, quod eſt numerus rerū continuarum. 1ª. q. 53. 3. c. & 12ª. q. 113. 7. 3^{m}.

Angelus 104. 130 Eſſe angeli, & ſubſtantia eius menſuratur æuo.

Immo eſſe angeli menſuratur æuo, ſed ſubſtantia eius menſuratur per nunc æui. 1. d. 19. q. 2. 2. c.

Sol. Quòd in primo ſententiarum accipit nunc æui pro menſura adæquata ipſius æuiterni: ſed æuum pro menſura adæquata ſui eſſe. Ideò ſicut æuiternum, & eſſe eius differunt realiter, ita & nunc æui, & æuum: ſed in prima parte dicit, quòd nunc æui eſt ipſum æuum, quia æuum eſt indiuiſibile, & immobile, ſicut & nunc æui, & menſurat rem, ut eſt immobilis.

Angelus 105. 131 Viſio beata angeli menſuratur æuo.

Immo uiſio beata angeli mēſuratur æternitate, 1ª. q. 10. 5. 1^{m}. & 2. d. 2. & Opuſc. 36. c. 4.

Sol. tripliciter: Primo, quia & dicitur quol. 3. q. 4. c. princ. ex ignorantia linguæ græcæ diſtinguitur inter æternitatem & æuū, ſicut ſi quis diſtingueret inter hominem, & anthropon, quæ non differunt, niſi ſecundùm uocem.

Sol. Secundò, quia ſicut habetur ibidem, æuum nihil aliud eſt, niſi participatio æternitatis. Ideo idem eſt dicere, participat æternitate, ut dicitur in locis ſecundò allegatis, & dicere, mēſuratur æuo, ſicut allegatur in primis locis.

Nec obſtat, quia 1ª. q. 10. 3. 2^{m}. & 2. d. 2. l. diſtinguere uideatur æuū a participatione æternitatis, cum dicit, quod eſſe angelorum menſuratur æuo, & uiſio beata participat æternitate: quia alia participatio æternitatis eſt quoad eſſe naturæ, & alia quoad eſſe gloriæ: quia angelus beatus magis eſt in participatione æternitatis, quàm dæmon, ut dicitur, 2. diſt. 2. q. 1. 2. 5^{m}. & quol. 3. q. 4. fi. tñ utraque participatio poteſt dici æuum.

Sol. tertiò, quia ſicut dicitur quol. 3. q. 4. 1. c. uiſio beata menſuratur æternitate, ut prima menſura, & ſeparata, æuo autem, vt menſura homogenea.

Angelus 130. 133 Formæ ſuperiorum angelorum ſunt uniuerſaliores formis inferiorum.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª. q. 18. 7. c.

Sol. dupliciter. Primò, ſicut Dub. 476.

Secundò, quia ſcientia ſuperiorum angelorum dicitur uniuerſalior, quoad eminentiorem modum intelligendi, & nō quoad modum prædicandi, ut habetur. 1ª. q. 104. 4. 1ᵐ.

Angelus 157. 134 Intellectus angeli eſt ſemper in actu, & nunquàm in potentia.

Oppoſitum uidetur dicere, 2. d. 3. q. 3. 1. 5^{m}. & d a 6^{m}.

Sol. quòd intellectus angeli eſt ſemper in actu reſpectu ſibi naturaliter cognitorum, & ſic eſt ſemper in actu ſecundo, & in nulla potentia reſpectu uerbi Dei; non autem in actu ſecundo per reſpectum reuelandorum, ut habetur. 1ª. q. 58. 1. o. & 22ª. q. 180. 6. 2^{m}

135 Intellectus angeli eſt in potentia eſſentiali, & accidentali reſpectu reuelandorum: ſed reſpectu naturaliter cognitorum, eſt tantùm in potentia accidentali. Angelus 158.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili, 1ª. q. 16. 6. 4^{m} & 1. d. 44. o. & Pot. q. 3. 16. c. & 17^{m}.

Sol. dupliciter, primò, ſicut Dub. 134.

Secundò, ſicut Dub. 502. quia ille, qui nunc eſt, tranſcenderet.

136 In angelis ſunt tantùm duæ potentiæ, ſcilicet intellectus, & uoluntas. Angelus 162.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª. q. 54. 5. c. & Opuſ. 11. co 3. 13^{m}.

Sol. quòd aliæ potentiæ dicuntur eſſe in angelis ſecundùm quandam ſimilitudinem, ſed non propriè, ut habetur. 1ª. q. 54. 5. c.

137 In angelis non eſt intellectus agens; nec intellectus poſſibilis. Angelus 165.

Oppoſitum uidetur dicere, 2. d. 3. q. 3. 4. 4^{m}.

Sol. quòd intellectus agens, & poſſibilis poſſunt ſumi dupliciter, ſcilicet primò prout intellectus poſſibilis eſt in potentia ad ea, quæ naturaliter poteſt cognoſcere, ut intellectus agens habeat ea facere in actu per abſtractionem ſpecierum a materia, illuſtrando phantaſmata, ut dicit Ariſtot. 3. de Anima. Secundò, prout intellectus eſt aliquando in potentia reſpectu ſupernaturalium, & ut unus intellectus dicitur illuminare alium intellectum inferiorem, confortando eum. Primo igitur modo in angelis propriè non eſt intellectus agens, neque poſſibilis, ſed tantùm ſecundo modo. Ideo dicit, 1ª. q. 54. 4. c. h. quia non eſt in eis niſi æquiuocè.

138 Angelus uno & eodem actu ſimul intelligit, ſe intelligere, & eſſentiam ſuam; non autem homo. Angelus 177.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. 1ª. q. 87. 3. 2^{m}.

Sol. quòd Angelus ſimul utrumque intelligit: quia hoc quod eſt intelligere ſuam eſſentiam, eſt propria perfectio ſuæ eſſentiæ, quæ eſt proprium obiectum ſui intelligere. Simul autem & uno actu intelligitur res cum ſua perfectione: In homine verò ſui intelligere obiectum primum non eſt ipſa eius eſſentia, ſed aliquid extrinſecum, ſcilicet natura rei naturalis. Vnde alius eſt actus, quo intellectus intelligit lapidem, & alius actus, quo intelligit ſe intelligere lapidem, ut habetur. 1ª. q. 87. 3. c. fi. & 2^{m}.

140 Quòd Angelus habet triplicem de rebus cognitionem, ſcilicet in uerbo, in mente eius, & in propria natura. Angelus 184.

Oppoſitum uidetur dicere, quoad cognitionem rerum in propria natura: quia in angelis eſt cognitio uniuerſalis.

Reſpondeo dicendum, dupliciter: primò, ſicut Dub. 47.

Secundò dicendum, quia cognitio uniuerſalis dicitur eſſe in angelis, non quia cognoſcant naturam uniuerſalem rerum, per quem modum uniuerſalis cognitio eſt in nobis cauſa deceptionis; ſed dicit cognitio eorum eſſe uniuerſalis, inquantū uniuerſaliter ad multa cognoſcenda ſe extendit, de quibus propriam & completam cognitionem habent, Math. q. 16. 6. 16^{m}. 7. 3^{m}. Anima. 7. 5^{m}.

141 Quòd cognitio angeli non eſt diſcurſiua, ſed tantùm cognitio noſtra. Et tamen angeli ſyllogizare poſſunt. Et in ſubſtantiis ſeparatis à materia, ſemper res cognoſcibilis poteſt cognoſci per certiſſimam demonſtrationem, cum illa non ſint ſubiecta tranſmutationi. Angelus 191.

Immo ſubſtantiæ ſeparatæ non poſſunt cognoſcere, nec cognoſci, per certiſſimam demonſtrationem contra. 3. col. 38. Meth. 2. principio.

Reſpondeo dicendum, quòd ſyllogizare poſſunt, tanquam ſyllogiſmum cognoſcentes, & in cauſis effectus uidentes, & in effectibus cauſas, non tamen ita quòd cognitionem ueritatis ignotæ acquirant, ſyllogizando ex cauſis in cauſata, & ex cauſatis in cauſas, ut habetur, 1ª. q. 58. 3. 2^{m}.

Similiter dicendum, quòd cognoſcunt ſe per eſſentiam ſuam, ut habetur. 1ª. q. 56. 1. o. Sed nos cognoſcimus eos, quantum ad, quia ſunt, non autem quantum ad, quid ſunt, ut habetur, contra. 3 col. 38.

143 Quod angeli non poſſunt per ſua naturalia uidere eſſentiam Dei, nec aliqua alia creatura.

Oppoſitum uidetur dicere. Veri. q. 10. 11. c. 1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 486.

147 Quòd unus angelus illuminat alium angelum. Angelus, 223.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili, 1ª. quæſt. 54. 4. o. Contra. 2. c. 94. 7^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, primò, ſicut Dub. 137.

Secundo dicendum, quod angeli in cognitione naturali non indigent habitu, ſecundùm quòd habitum requiritur lumē: exigitur autem, ſecundùm quòd requiritur ſpecies rerum,

propter

propter hoc quòd habent eſſe limitatum, ut habetur. 3. d. 14. ar. 1. q. 2. 1m.

Vel ut habetur. 1ª. q. 54. 4. c. in angelis non eſt intellectus agẽs, quod in nobis eſt lumen naturale, tamen intellectus eorum eſt lumen naturale, quo unus illuminat alium.

Vel, ut dicitur. 2. d. 3. q. 3. 4. 4m. lumẽ intelligibile in angelis ſufficit ad diſtinctam cognitionem rerum; ideo non requiritur in eis lumen, quo abſtrahant ſpecies à phantaſmatibus, ſicut in nobis.

Angelus 268. 149 Quod angeli potuerunt peccare.

Immo ſtatim à principio fuerunt angeli creati in gratia gratũ faciente, per quam non fit auerſio a Deo. 1ª q. 62. 3. ar. 2. c.

Reſpondeo dicendum, quòd angelus ſi in ſola ſua natura conſideretur, potuit peccare. Et ſic naturale eſt angelo, quòd conuertatur motu dilectionis in Deum, ſecundum quòd Deus eſt principium naturalis eſſe. Sed quòd conuertatur in ipſum, ſecundum quòd eſt obiectum beatitudinis ſupernaturalis, hoc eſt amore gratuito, a quo auerti potuit peccãdo, 1ª. q. 63. 1. c. princ. 3m.

Angelus 278. 151 Quòd peccatum angeli eſt irremediabile ſextuplici ratione. ſ. primo, quia angelus, malo quod apperijt, immobiliter adhæret. Secundò, quia angelorum natura non propagatur ex uno, ex quo uitium contrahat. Tertiò, quia potentia appetijt, nec de uenia cogitauit, nec alio ſuggerente peccauit. Quartò, quia proprio arbitrio peccauit. Quintò, quia non in uno primo parente peccauit ſicut homo. Sextò, quia peccauit in termino uiæ, non autem homo.

Immo omnes illæ rationes, præter ſextam, reprobantur. 2. d. 7. q. 1. 2. c.

Reſpondeo dicendum, quòd in tertio ſententiarum recitat illas rationes, ut probabiles, & datas ab alijs. Sed in ſecundo Sententiarum reprobat eas tanquàm non omnino neceſſarias. tamen prima ratio, quæ etiam ponitur, 1ª. q. 64. 2. c cõtra 4. c. 55. 1m. Ver. q. 24. 10. c. Mal. q. 16. 5. 6. c. Opuſc. 2. c. 5. eſt optima ad probandum irremediabilitatem peccati angelorum, non autem obſtinationem eorum: quia eſt idem, quod immobilitas uoluntatis, eorum, ut arguitur, in ſecundo Sententiarum. Et eadem rõ eſt de defunctis, ut dicit in ſecundo, & tertio ſententiarum, ratione ſexta.

Angelus 252. 152 Quòd anima Chriſti, poteſt per propriam uirtutem, & naturam illuminare omnem creaturam rationalem, & etiam ſummum angelum, dando ei gratiam, & ſcientiam.

Oppoſitum uidetur dicere, 3. d. 14. quæſt. 2. 1. c. quæſt. 3. c. d. 9. 1. 3m.

Reſpondeo dicendum, quòd anima Chriſti poteſt prædicta, ſecundùm quòd eſt inſtrumentum uerbi, non autem ſecundum propriam naturam & uirtutem: quia quædam huiuſmodi immutationum non pertinent ad animam, neque quãtum ad ordinem naturæ, neque quantum ad ordinem gratiæ, ut habetur, 3ª. q. 13. 2. 2m. 3. d. 14. q. 3. c.

Angelus 293. 153 Quòd angeli indigebant gratia, ad hoc quòd conuerterentur in Deum, prout eſt obiectum beatitudinis.

Oppoſitum uidetur dicere, 2. d. 5. q. 2. 1. o.

Reſpondeo dicendum, quòd ut dicitur, 1ª. q. 62. 2. 3m. conuerſio in Deum eſt triplex. ſ. beatifica, meritoria, & præparatoria ad gratiam. in prima igitur requiritur gratia conſummata. In ſecunda gratia habitualis uiatorum. Non autem in tertia, ſed tantum requiritur operatio Dei, conuertentis uoluntatẽ creaturæ ad ſe. In prima igitur parte, loquitur de conuerſione prima & ſecunda. Sed in ſecundo ſententiarum, loquitur de tertia, ut patet inſpicienti diligenter utrobique. ſicut etiã adducetur infra Dubio 679.

Angelus 302. 155 Quòd angeli meruerunt in primo inſtanti ſuæ creationis.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili, 1ª. q. 62 4. c. 5. 2m. 3. d. 18. 2. a 5. Verit. q. 1. 1. 2m.

Reſpondeo dicendum dupliciter. primò dicendum, quòd in ſecundo ſententiarum loquitur de gratia. ſ. de auxilio Dei, pueniente operationem cuiuslibet intellectualis creaturę: ſed utraque ſumitur ex una operatione completa, ſed in prima parte loquitur de gratia habituali, gratificãte nos Deo, & qua operantes, meremur gloriam; ideo non eſt unus actus, ut dicitur. 1ª. q. 62. 2. 5m.

Secundò dicendũ, quòd omnes angeli in primo inſtanti, quo creati ſunt in gratia, meruerunt, ſed quidam eorum ſtatim impedimẽtum præſtiterunt ſuæ beatitudinis, mortificãtes præcedens meritum. Et tunc beatitudine quam meruerunt priuati ſunt. 1ª. q. 63. 6. 4m. 6. c. 3m. 4m.

Angelus 304. 159 Quòd angeli beati, non poſſunt proficere in beatitudine.

Oppoſitum uidetur dicere. 4. d. 49. 1. 4. q. 1 o.

Reſpondeo dicendum, quòd intenſio perfectionis poteſt ſumi dupliciter. ſ. uel ex parte ſubiecti melius diſpoſiti, uel ex parte graduum ipſius perfectionis ſecundum ſe. Primò modo beatitudo ſanctorum augebitur intenſiuè, ſeu ratione uirtũ animæ ſeparatæ quæ res aliqualiter retardantur ex naturali inclinatione animæ ad corpus, ſine quo habent imperfectum eſſe; ideo imperfectè operatur; ſed poſt reſurrectionẽ, reaſſumptis corporibus, habent eſſe perfectum; ideo perfectè. ſ. ſine retardatione operantur. contemplando diuinã eſſentiam, non autem ſecundum ſe. ſ. reſpectu gratiæ conſummatæ, & reſpectu claritatis, & luminis & Dei.

160 Quod angeli beati, ſtatim poſt primum actum meritoriũ, fuerunt beati. Angelus 306.

Immo angeli in eodem inſtanti primo, meruerunt, & fuerunt beati, 2. d. 5. q 2. c. 1m. Quol. 8. uel 9 q. 4. 3. n.

Reſpondeo dicendum, quòd in primis locis loquitur de merito, & de gratia habituali, gratificante nos Deo, & qua operantes propriè meremur, non autem in ſecũdis locis, ut dictum eſt Dubio 153.

161 Quòd angeli non mittuntur ad aliquod miniſterium, niſi inferiores, ſecundum Dionyſium, non autem ſuperiores. Angelus 316.

Immo purgationis miniſter, miſſus eſt unus de Seraphin, 1ª. q. q 112. 2. 2m. Iſa, 6. lec. ult. fin.

Reſpondeo dicendum, quòd Gregorius dicit expreſsè, & uult, quòd tantum inferiores angeli mittantur ad nos. Et hoc dicit eſſe propter ordinem diuinæ legis, ut inferiora reducantur ad Deum per media. Quod autem dicitur de Seraphin miſſo. dupliciter ſoluit, ſ. uno modo, quòd iſte angelus purgans, dicatur Seraphin æquiuocè, ſ. non ordine, ſed ab actu quem tunc exercuit, quia igne purgauit, & Seraphin dicitur incendiũ. Alio modo ſoluit, quòd dicatur propriè Seraphin, illa qui eſt de ordine illo. Et dicitur purgare, non quia ipſe immediatè purget, ſed quia eius authoritate, uel quia percepta ab ipſo illuminatione, inferior angelus purgauit. Et ponit exemplum. Sicut dicitur Papa, uel Epiſcopus abſoluere, quando authoritate ipſius aliquis abſoluit. Et ideo propter reuerentiam angelus inferior, qui uiſionem formauit, reducit in Deum primo, & in Seraphin ſecundo. Ac ſi diceret. Ego purgo te per lumen receptum a Deo, mediante Seraphin, 1. q. 112. 2 2m. Iſa. 6. fin.

162 Quòd angeli cuſtodiunt particulares homines, archangeli prouincias, principatus totam naturam humanam, uirtutes corpora, poteſtates ſupra dæmones, ſed dominationes ſupra bonos ſpiritus habent cuſtodiam. Angelus 329.

Immo principes limitantur ad unam prouinciam, archangeli ad unum hominem, ad utilitatem communitatis, angeli uerò ad propria hominis. 1ª. q. 108. 5. 6. o. 2. d. 9. 3. c. ſi. d. 1 1. q. 2. 2. 3m. 4m. 3. d. 3. q. 3. ar. 2. q. 2. c. contra 3. c. 80. Opuſc. 3. c. 126. ſi Epheſ 3. lect 3. fin.

Reſpondeo dicendum, quòd archangeli, ut dicitur, 1ª. quæſtio 180. 1. 4m. ſunt medij inter angelos, & principatus. Ideo conueniunt cum utriſque; & differunt ab utriſque, quia cuſtodiunt ſingulos homines quoad utilitatem multitudinis, & non perſonæ tantum, ut habetur. 1ª. q. 108. 5. 4m.

163 Quòd quilibet homo habet tantum unum angelum cuſtodem. Angelus 331.

Immo aliquando unus homo habet plures angelos cuſtodes, 1ª q. 113. 2. 1m. 2. d. 11. q 11. 3. 4m.

Reſpondeo dicendum, quòd ſingulis hominibus, ut ſunt ſingulares perſonæ, dantur ſinguli angeli. Sed ut partes collegij, habent unum in communi, ut habetur, 1ª. q. 113. 2. 1m. 3. c.

165 Quòd idem angelus cuſtodit matrem, & infantem, quãdiu eſt in utero eius. Angelus 335.

Oppoſitum uidetur dicere. 2. d. 11. q. 1. 3. 3m.

Reſpondeo dicendum, quòd ille angelus, qui cuſtodit matrem deputatur ad cuſtodiam infantis, quandiu eſt in utero eius, ſed in natiuitate extra uterum deputatur angelus proprius cuſtos eius, ſecundùm Hieronymum. 1ª. q. 113 5. 3m. quia tãtum dicit, quòd cuſtoditur ſtatim poſt infuſionem animæ rationalis.

166 Quòd Chriſtus non habuit angelum cuſtodem, ſed miniſtrum, & hoc quoad paſſibilitatem corporis tantum. Angelus 340.

Oppoſitum uidetur dicere, 2. d. 11. q. 1. 3. 6m.

Reſpondeo dicendum, quòd nulla penitus eſt contradictio, quia in ſecundo ſententiarum loquitur quoad Ioſeph, & matrem Chriſti: ſed in 1ª. parte loquitur de Chriſto ſecundum ſeipſum.

167 Quòd in angelis ſunt habitus.

Immo habitus, uel diſpoſitio, non eſt in angelis. 12ª. q. 49. 4. c. 3. d. 23. q. 13. c. Angelus 334.

Reſpondeo

Reſpondeo dicendum, quòd in angelis ſunt habitus, ſed alterius rationis, quàm in hominibus, ut habetur in primis locis.

168 Quòd anima rationalis, non eſt ſanm eſſa.

Anima 1 Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. 1ª.q.50.a.3m.q.61.1.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut dubio 113.

170 Quòd anima rationalis eſt tota in toto, & tota in qualibet parte corporis ſui.

Immo potentiæ animæ, & non anima, ſunt perfectiones proportionatæ partibus animalis. 1ª.q.76.8.1m

Reſpondeo dicendum, quòd ideo ſunt partes in animali perfecto diſtinctæ, propter diſtinctionem potentiarum animæ perfectæ, quaſi potentiæ illæ eſſent perfectiones talium partiũ. Quod quidem uerum eſt, loquendo de perfectione accidentali, per quam partes immediatè ſe habent ad operandum; non autem de perfectione ſubſtantiali, quia illæ potentię nõ ſunt formæ ſubſtantiales. Immo quælibet talis pars habet eſſe ad ipſa eſſentia animæ. Vnde, licèt unum ſit eſſe ſubſtantiale ipſius totius, & cuiuslibet partis, quia una tātum eſt forma ſubſtantialis, diuerſæ tamen ſunt perfectiones in diuerſis partibus, quæ ſunt principia immediata operationum determinatatum. Vnde uiſiua potentia non eſt forma ſubſtantialis oculi, dans ei eſſe ſubſtantiale, licèt perficiat eum ad uidendum, ſed ipſa eſſentia animæ, propter ſui perfectionem. Vnde una forma eſt conſtituens animal omnibus modis, quibus conſtitui poteſt, ut habetur. 1ª.q.76.8.c. Opuſc.72 quæſt.22.

171 Quòd anima rationalis eſt propria forma ſui corporis.

Anima. 20 Immo anima non eſt forma, neque natura, cum moueat ad cõtraria. Anima.2.lec.3.

Reſpondeo dicendum, quòd anima rationalis mouet ad contraria, nõ quidem ut natura, ſed ut rationalis per intellectũ, & uoluntatem, ut habetur. Ver.q.26.3.c.

172 Quòd anima non eſt de eſſentia Dei.

Anima. 21. Oppoſitum uidetur dicere. 1.d.8.q.5.a.1m.5m.

Reſpondeo dicendum, q anima per quandam ſimilitudinem perfectionis, dicitur propinqua ſimilitudini Dei, & non de eſſentia Dei. 1ª.q.14.3.2m.

Anima. 35. 174 Quòd anima rationalis per ſe non habet ſpeciem completam, ſed eſt pars ſpeciei humanæ.

Oppoſitum uidetur dicere. 2.d.3.q.16.c.

Reſpondeo dicendum, quòd aliquid dicitur eſſe ſpecies dupliciter. ſ. logicè loquendo. i. ſignificans aliquid prædicabile de multis differentibus numero, ſiue ſit completum in natura, ſiue non, ſicut quælibet pars: & metaphyſicè, ideſt, completum in natura, ita quòd nullo modo ſit pars alterius. Anima ergo rationalis eſt ſpecies primo modo, non autem ſecũdo modo.

Anima. 46. 175 Quòd diuerſitas in nobilitate animarum, ſequitur nobilitatem corporum, in ſtatu innocentiæ, & peccati; non autem in ſtatu gloriæ.

Oppoſitum videtur dicere. Ver.q.12.6.2m.q.24.8.6m.

Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primò q uia generationis, perfectio animæ eſt, propter corpus melius diſpoſitum. Sed uia intentionis naturæ, bona diſpoſitio corporis, eſt propter perfectionem & nobilitatem animæ.

Secundò dicendum, quòd forma recepta, ſequitur modum recipientis quantum ad aliquid, prout habent eadem in ſubiecto. Eſt non in eo materialiter, uel immaterialiter, multipliciter, uel uniformiter. ſecundum exigentiam ſubiecti recipiẽtis. Sed quantum ad aliquid forma recepta, trahit ſubiectum recipiens ad modum ſuum, prout ſcilicet nobilitates quæ ſunt de ratione formæ, communicantur ſubiecto recipienti. Sic non ſubiectum per formam receptam nobilitatur. Et hoc modo per gloriam immortalitatis, corpus corruptibile immortale efficitur, & ſimiliter per irradiationem, ab immobili ueritate eleuatur mens prophetæ ad hoc quòd mens mobilis immobiliter uideat, ut habetur. Veri. quæſtio. 12.6.4m.

Anima. 47. 176 Quòd anima rationalis eſt hoc aliquid, ut ſubſiſtens, non autem ut completum in ſpecie.

Immo anima rationalis, eſt ut ſpecies 2.d.3.q.1.6 c.

Reſpondeo dicendum. ſicut dubio 174.

Anima. 49. 177 Quòd animæ rationales multiplicantur ſecundum numerum in eadem ſpecie.

Immo anima eſt forma immaterialis, & ſubſtantiæ immateriales non multiplicantur ſecundum numerum in eadem ſpecie. 1ª.q.7 .5.c.q.76.2.1m.2.d.17.q.2.2.5m. Spiritu.8 c.

Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primò, quod animæ rationales dicuntur immateriales, quia non ſunt dependentes a materia, ut habetur.1.q 7 .6 1m.2.d.15.q.1.2.5m.

Secundò dicendum, ſicut Dubio 115.

178 Quòd anima rationalis non educitur de potentia materię, ſed creatur a ſolo Deo. Anima. 51.

Oppoſitum uidetur dicere, quia agens agit ſibi ſimile in ſpecie 2.d.18.q.2.1.4m. Potentia.q.3.9.5m.6m.20m.

Reſpondeo dicendum, q licet anima rationalis dicatur non educi de potentia materiæ ſimpliciter, quia non ab homine per actionem eius de potentia in actũ educitur, ſed a Deo ſolo creatur; dicitur tamen educi ſecũdũ quid, quia p actionẽ hominis diſponitur materia, ut ſit neceſſitata ad receptionem animæ. Agens autem agit ſibi ſimile in ſpecie, quando forma ſecundum quam ſimilitudo attenditur, ſimpliciter p actionem eius de potentia in actum educitur, ut habetur. 2.d.18.q.2.1.4m.

179 Quòd anima rationalis immediatè unitur corpori, & non mediantibus quibuſdam diſpoſitionibus. Anima. 60.

Immo diſpoſitiones dicuntur non ſolum præcedere, ſed etiam manere cum forma ſubſtantiali. 4.d.44.quæſtio.1.ar.1.quæſtio.1.3m.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primò, quòd diſpoſitiones ſunt mediæ in ipſa alteratione præuia, ſed non in introductione animæ. Vnde poteſt dici aliquid eſſe medium inter animam & corpus, & ſi non in eſſendo, tamen in mouendo, & uia generationis, ut habetur, contra. 2. c.71.fi.

Secundò dicendum, q dimenſiones eaſdem remanere in materia ſub forma corrupti & geniti, poteſt intelligi dupliciter: uno modo ſecundum eſſentiam ſpecificam; & ſic bene remanent in utroque: Alio modo ſecũdum numerum, & hoc dupliciter, ſ. uel numero eadem numeroſitate eſſentiæ, & ſic ẽt bene remanent in utroque. uel numero numeroſitate ſubiecti. Et hoc item dupliciter, uel actu, & ſic non remanent eædem numero; quia nullum accidens numero etiam ſucceſſiuè poteſt eſſe in diuerſis ſubiectis, uel in potentia: & hoc dupliciter; uel in potentia naturali, & ſic non poſſunt remanere eędem numero: quia per agens naturale non poteſt idẽ numero iterato ſeparari; uel in potentia obedientiali, uidelicet in potentia in ordine ad agens diuinum; & ſic eædem dimenſiones etiam eædem numero numeroſitate ſubiecti remanent in materia poſt corruptionem rei, quæ poſtea per agens diuinum recuperantes idem numero ſubiectum, efficiuntur in actu, ut patet in reſurrectione hominis.

180 Quòd anima rationalis, immediatè unitur materiæ primæ, ut forma. Anima. 61.

Immo multæ formæ ſunt inter materiam primam, & formã animalis, contra. 2. cap 87. Meth.5.lec.17.

Reſpondeo dicendum tripliciter. ſ. primò, quòd dicuntur eſſe multæ ſucceſſiuè, ante introductionem animæ, non autem ſimul cum anima, niſi uirtualiter, ſicut etiam eadem eſt forma, qua ignis eſt ignis, & corpus, & ſubſtantia, ut habetur. 3ª q.75.6.1m.2.d.12.4.c.d.18.q.1.2. Contra 4. Cap.80.2m. Spiritu.1.9m. Anima.9.11.c. Quol.11.1.c. Opuſ.42.c.15.fi. Anima.2 lec.3.fi.

Secundò dicendum, quòd anima rationalis immediatè unitur materiæ primæ, ut forma, & per eſſentiam ſuam eſt ſpiritus & forma corporis: quia in ea non ſunt duæ formæ, ſicut nec in corpore eius ſunt duæ formæ. Sed anima eſt forma corporis, dans ei totum ordinem eſſe perfecti. ſ. dans ei eſſe ſubſtantiale, eſſe corporeum, & eſſe animatum, & ſic de alijs, ut habetur. 1ª.q.76.3.con.75.6.1m. Veri.q.16.1.13m.q.26.3.c. Anima.8.c.12. Theſſ.ca vlt fi.

Tertiò dicendum, ſicut Dubio 179. reſponſione prima.

182 Quòd anima ſeparata cruciatur igne inferni, per triſtitiã, non autem per alterationem. Anima. 77.

Immo animæ ſeparatæ à corpore, ante reſurrectionem præmiantur & puniuntur etiam pœnis corporalibus. Opuſc.3. cap.179.

Reſpondeo dicendum, quòd puniuntur pœnis corporalibus per hoc quòd cognoſcunt, quòd rebus corporalibus ſubduntur, non autem per alterationem corporalem, ut habetur. Opuſ.3.c.179.

183 Quòd operationes ſenſitiuæ non manent in anima ſeparata. Anima. 78.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª.q.77.8.4m.

Reſpondeo dicendum, quòd manent uirtualiter, ſicut & potentiæ ſenſitiuæ uirtute tantum in anima, ſicut in principio, uel radice, non autem in actu, ut habetur, 1ª.q.77.8.c.4m.

184 Quòd potentiæ immateriales manent actu in anima ſeparata, non autem potentiæ organicæ, ſed ut in principio, uel radice. Anima 79.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª.q.77.8.4m.

Reſpondeo

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 183.

Anima. 84. 185 Quòd anima ſeparata intelligit per ſpecies tunc infuſas, & per acquiſitas hic, non autem per ſpecies innatas, nec tunc abſtractas, nec conuertendo ſe ad phantaſmata, ſed ad ſuperiora.

Oppoſitum uidetur dicere, 4.d.50.q.1.2.1^m.

Reſpondeo dicendum, quòd quamuis ſpecies intelligibiles, per ſe loquendo, ſint eiuſdem rationis, dum ſunt in anima coniuncta corpori, & cum ſunt in anima ſeparata; tamen per accidens ſunt rationis diuerſæ, inquantum anima in qua ſunt, diuerſimode ſe habet in coniunctione ad materiam, vel in ſeparatione ab ea. Et ideo per ſpecies illas, anima coniuncta non intelligit, niſi conuertendo ſe ad phantaſmata. Sed cum fuerit ſeparata, intelliget per eas, etiam ſine tali conuerſione, ut habetur. 3.d.31.q.2.4 c.4.d 50.q.1.2.1^m.

186 Quod uti collatione & diſcurſu, eſt connaturale animabus beatorum.

Anima. 95. Immo diſcurſus eſt in anima damnata, non autem neceſſario in anima beata. 3.d.31.q.2.4 o.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quia in tertia parte loquitur de ſcientia infuſa, ſed in tertio ſententiarum de ſcientia acquiſita.

Secundo dicendum, quòd in tertio ſentẽtiarum intelligit quoad neceſſitatem, ſed in tertia parte quoad poſſibilitatem, vel certitudinem, ut habetur. 3 d.31.q.2.4.c.

188 Quod cuiuſlibet potentiæ ſenſitiuæ obiectum eſt forma,

Anima. 96. prout eſt in materia corporali. Ideo eſt cognoſcitiua particularium tantum.

Oppoſitũ uidetur dicere à ſimili, quia uidetur cognoſcitiua vniuerſalium, cum potentia ſenſitiua communicet in actibus intellectiuæ partis Quol.7.11.3^m.

Reſpondeo dicendum, quòd quamuis in actibus intellectiuæ partis communicet, ſicut repræſentans obiectum; quia obiectum intellectus eſt phantaſma, tamen non communicat ſicut inſtrumentum actus eius, ut habetur ſecundo loco.

190 Quòd anima hic nihil intelligit, ſine phantaſmate.

Anima. 100. Oppoſitum uidetur dicere, 1^a.q.65..2.o.d.1.q.1.ar.2.q.2.o

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 1107.

191 Quòd anima rationalis cognoſcit omnia, quę cognoſcit in

Anima. 105. prima veritate.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^a.q.12.11.3^m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.752.

Anima. 107. 192 Quòd Deus eſt primum obiectum intellectus animæ rationalis. quia ratio & cauſa ueritatis alicuius obiecti, primo apprehenditur a potentia.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^a.q.12.11.3^m.q.84.5.o.q.88.3.1^m. Veri.q.8 7.5^m.q 10.6.6^m.8.c.ſi.

Reſpondeo dicendum, ſicut dubio.751.

Anima. 108. 193 Quòd anima cognoſcit omnia, in rationibus æternis.

Oppoſitum uidetur dicere. Ver.q.8.7.6^m.q.10.6.6^m.8.c.ſi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.752.

195 Quod anima tripliciter patitur, ſcilicet à Deo, a læſione corporis, & à propria operatione.

Anima. 114. Oppoſitum uidetur dicere. Veri.q.2.9.10.c.

Reſpondeo dicendum, tripliciter ſcilicet, primo quòd, ut habetur. 22^a.q.45 a.3^m.

Intellectus habet duos actus, ſcilicet percipere & iudicare. vnde quoad primum anima patitur, quia ſentire & intelligere cõſiſtunt in quodam pati ſecundum Ariſtotelem 2. de anima. Sed quoad ſecundum eſt è contrario; quia intellectus poſſibilis eſt principium actiuum ſui actus, ut habetur ueri. q.1.9.c.

Secundò dicendum, quòd anima iudicando, agit actione immanente, non autem actione tranſeunte, & tranſmutante illum, in quo agit, ſed è conuerſo.

Tertiò dicendum, quòd anima agit ſecundum modum ſignificandi, non autem ſecundum rem, ut habetur ueri.q.8.11 3^m.

Anima. 124. 196 Quòd omnis motus cognitiuæ & appetitiuæ uirtutis reducitur in naturam, ſicut in primum principium.

Immo motus cognitiuę uirtutis, reducitur in uerum, & motus appetitiuæ in bonum, 12^e.q 10.1.1^m.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo quòd reducitur in naturam ſicut in principium actiuum; ſed reducitur in uerum uel bonum, ſicut in ſuum obiectum.

Secundo dicendum, quòd reducitur in naturam, & ad unum in communi: ſed non ſemper in particulari determinate, ut

Anima. 126. habetur, 12^æ.q.10.1.2^m.

197 Quòd anima differt realiter à ſuis potentijs.

Oppoſitum uidetur dicere Spiritu.11.7^m.

Reſpondeo dicendum, quòd quandoque dicitur, quòd anima eſt ſuæ potentiæ, & è conuerſo, ſed non propriè, ſed denominatiuè, quaſi à principaliori ſua uirtute, ut habetur. 1^a.q.79.1.1^m. Spiritu.11.7^m.ſi.

198 Quòd in potentijs unius animæ, non poteſt eſſe niſi vna intentio. Anima. 128.

Immo homo ſimul plura intendit. 12.q.12.ar 4.c.ſi

Reſpondeo dicendum, quòd ſimul plura intendit, ſicut etiam contingit ſimul plura intelligere, inquantum ſunt aliquo modo unum, non autem diſtincta, ut habetur, 12^æ.q.12.3.c. 3^m.4.o.

199 Quòd omnes potentiæ animæ, radicantur in una eſſentia animæ. Ideo oportet, quòd quando intentio animæ vehementer trahitur ad unam operationem vnius potentiæ, retrahatur ab operatione alterius, quia vnius animæ, non poteſt eſſe niſi vna intentio. Anima. 129.

Oppoſitum uidetur dicere, 12^æ.q.12.3.c.ſi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.198.

201 Quòd potentiæ animæ, ſunt accidentia eius per ſe, & ſunt in ſpecie qualitatis. Anima. 133.

Immo potentiæ animæ ſunt in genere actionis, cum potentia & actus dicantur ad idem genus pertinere, 1^a.quæſt. 77.1.c.

Reſpondeo dicendum tripliciter, ſcilicet primo quod potentię animæ ſecundum ſuã eſſentiam ſunt in ſecunda ſpecie qualitatis, ſed ut fluunt ab eſſentia animæ, ſic potẽtia ad actũ eſt in genere actionis. Dicuntur enim potentiæ animæ eſſe in genere actionis, non quidem per ſe, ſed reductiuè, ut principia ſuarum actionum.

Secundo dicendum, quòd potentia per ſe ad actum ordinata, eſt in eodem genere cum actu. Subiectum autem, non niſi ꝑ accidens, ad accidens ordinaẽ. Sed ſubſtantia per ſe ordinatur ad actum qui eſt eſſe, ut habetur. Anima.13.ca p.Phi. lec.5.ſi.

Tertio dicendum, ſicut Dubio.51.

202 Quòd capacitas animæ, non eſt, nec poteſt eſſe infinita in actu, ſed poteſt ampliari in infinitum. Anima 134.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^a.q.25.6.o.1.d.44.o.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio,736.

204 Quòd omnes potentiæ animæ, ſunt paſſiuæ, præter intellectum agentem, & potentias uegetatiuas, quæ ſolæ ſunt actiuæ. Anima. 155.

Oppoſitum uidetur dicere Veri. q.1.10.c.q.2.1.b.3.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.185.

205 Quòd multi habitus poſſunt ſimul eſſe in eadem potentia Anima. 161.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili, 1^a.q 94.3.1^m.12^æ.q.63.4. 3^m.2.d.30.q.2.1.7^m.Veri.q.1.10.1^m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1111.

206 Quòd uirtus eſt neceſſaria potentiæ ſenſitiuæ appetitiuæ, ſcilicet concupiſcibili & iraſcibili, in quibus eſt ſubiectiue, non quidem ſecundum ſe, ſed ut ſunt rõnales participatiuę. Anima. 171.

Immo etiam uoluntati, quæ eſt rationalis per participationem, 12^æ.q.56.6.2^m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1199.

207 Quod anima & Angelus non conueniunt in ultima differentia. Anima. 172.

Immo Gregorius nominat Angelum rationale animal. 1^a. q. 51.1.2^m.

Reſpondeo dicendum, quòd ratio ſumitur dupliciter, ſcilicet uno modo ſtricte & propriè, ſecundum quòd nomen rationis ſumitur ab inquiſitione & diſcurſu, ſiue ſecũdum quòd ratio dicit quandam obumbrationem intellectualis naturę, ut dicit Iſaac. quòd ratio oritur in umbra intelligentię. Et ſic rationale eſt differentia animalis, & Deo non conuenit, nec Angelis. Alio modo ſumitur ratio communiter, ſcilicet pro qualibet cognitione uirtutis non impreſſæ in materia. Et ſic rationale cõmuniter conuenit Deo & Angelis, & hominibus ut habetur, 22^æ.q.49.5.3^m.1.d.25.q.1.04^m.d.33.1.3^m.2.d. 3.q.1.2.4^m.6.2^m.

210 Quod anima uegetatiua non agit, niſi in corpus ſibi unitum. Anima. 190.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^a.q.78.2.c.

Reſpondeo dicendum, quòd uis nutritiua & augmentatiua, habent ſuum effectum in eo in quo ſunt, ſed uis generatiua habet ſuum effectum, non in eodem corpore, ſed in alio, ut habetur, 1^a.q.78.2.c.ſi.

213 Quòd animalia quælibet præter perfecta, poſſunt generari ex ſemine, & ſine ſemine per putrefactionem. Animal. 10.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^a q.71.1^m.

Reſpondeo dicendum, quòd licet poſſint ſic generari: differunt tamen ſpecie, ſaltem quoad modos originis, quamuis non quoad ad ſubſtantiam.

214 Quòd animalia generata ex putrefactione, & animalia generata per coitum, non ſunt eiuſdem ſpeciei, 1^a.q.71.1^m. Animal. 24.

Oppoſitum,

Oppoſitum, uidetur dicere, 2.d.15.quæſt.1.1.2^{m}. Meth.7.lec.6. lec.8.

Reſpondeo dicendum tripliciter, ſ. primo quòd utraque animalia ſunt eiuſdem ſpeciei, ſecundum ſententiam eius. Non autem ſecundum opinionem Auerroys Commentatoris, quã aliquando ponit, ut famoſam & probabilem, non autem ut ueram.

Secundò dicendum, ꝙ animalia perfecta quæ generantur tantum ex ſemine, & animalia imperfecta quæ generantur tantum ex putrefactione, differunt ſpecie, nõ autem media, quę generantur utroque modo.

Tertio dicendum, quòd animalia generata ex ſemine, & generata ex putrefactione, differunt ſpecie, quoad modos originis, non autem quoad ſubſtantiam.

Animal 14. 225 Quòd in generatione animalis, præcipuè hominis, ſunt neceſſariæ multæ generationes, non continuæ, ſicut etiam multæ formæ.

Oppoſitum, uidetur dicere. 1ª.q.76.3.c.fi.2.d.18.q.2.3.1^{m}

Reſpondeo dicendum, ſicut dubio.180.650.

221 Quòd appetitus quilibet, ſequitur cognitionem.

Appe.4. Oppoſitum uidetur dicere.12^{æ}.q.17.8.c.q.26.1.c.

Reſpondeo dicendum dupliciter, primo quòd ſequitur cognitionem alterius.ſ.Dei ordinantis naturam, nõ autem ꝓpriã cognitionem habentis appetitum.

Secundo dicendum, ſicut Dubio.225.reſponſione ſecunda.

Appeti. 3 222 Quòd appetitus eſt ad res: ſed cognitio eſt a rebus.

Immo cognitio noſtra, eſt cauſa rerum.3.d.14 4.2^{m}

Reſpondeo dicendum, quòd cognitio noſtra ſpeculatiua eſt à rebus: ſed cognitio practica eſt cauſa rerum, vt habetur.4.d.8 q.2.ar.1.q.4.1^{m}.Periher.lec.3.d.

223 Quòd appetibile non mouet appetitum ſenſitiuum, nec ra-

Appe.23. tionalem, niſi apprehendatur.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª.q.59.6.c.quæſtio.60.1.c.quæſt. 80.1.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut dubio.221.225.

223 Quòd appetitus naturalis, ſemper ſequitur formam in re

Appe.28. exiſtentem, & non aliquam apprehenſionem: alij autem formam apprehenſam.

Immo quilibet appetitus ſequitur cognitionem. 1.d.1.q.4.1.1^{m} Veri.q.15.3.c.q.23.1.c.q.25.1.c.Ma.q.14.1.4^{m}.

Reſpondeo dicẽdum dupliciter, ſ.primo, quia ut dicitur.12^{æ}. q.26.1.c.1.d.1.q.1.1^{m}.4.d.49.q.3.ar.1.q.1.c. Perihet.lec.14. appetitus naturalis ſequitur cognitionem alterius.ſ. Dei ordinantis naturam omnium, ſecundum ꝙ etiam Deus a quibuſdam dicitur natura naturans, ut habetur. 12^{æ}.q.85.6.c. principio. Non autem ſequitur propriam cognitionem habentis appetitum naturalem.

Secundò dicendum, ꝙ aliquis appetitus poteſt dici intellectualis dupliciter. Vno modo, quia ſequitur cognitionem intellectualem ipſius deſiderati, in quantum ſequitur formam apprehenſam. Et ſic diſtinguitur contra appetitum naturalem. Alio modo, quia ſequitur naturam uel formam intellectiuã ipſius appetentis. Et ſic quilibet appetitus intellectualis in homine, dicitur naturalis, prout naturale diſtinguitur contra uiolentum. Nam natura quandoque diuiditur contra rationem & uoluntatem, cum tamen ipſa ratio & uolũtas, ad naturam hominis pertineant, ut habetur. 12^{æ}.q.5 1.1.1^{m}. Primo igitur modo appetitus intellectualis præſupponit cognitionem aliquam. Sed ſecundo modo non præſupponit in ipſo appetente aliquam cognitionem, immo ſine tali cognitione, naturale deſiderium hominis ad ſcire, dicitur intellectuale, ante omnem cognitionem in appetente ipſius deſiderati actualem. Secus eſt de cognitione potentiali. Ex quibus patet, quod homo ante omnem cognitionem ſenſitiuã deſiderat ſcire naturaliter appetitu naturali, poſt uero cognitionẽ imperfectam, deſiderat ſcire perfectè appetitu intellectuali propriè, prout diſtinguitur contra appetitum naturalem.

Appe: 48. 226 Quòd nullus appetitus mouetur ad ſuum obiectum, niſi apprehendatur ſub ratione boni uel mali, conuenientis uel nociui.

Oppoſitũ uidetur dicere, 2.d.24.q.1.22.c.3.d.17.art.3.q.2.2.^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio, 1200.

Appe.51. 227 Quod appetitus ſenſitiuus, & appetitus rationalis, ideſt, uoluntas, ſunt duæ potentiæ.

Immo appetitus ſenſitiuus, eſt uoluntas in hominibus, 3.di.q. 17.art.1.q.2.c.

Reſpondeo dicendum, quòd appetitus ſenſibilis poteſt in homine dici uoluntas, non quidem ſecundum eſſentiam, ſed inquantum eſt obediens rationi, ſecundum Philoſophum, ut habetur 3.d.17.art.1.q.2.c.

231 Quòd appetitus ſenſitiuus & uoluntas, ſunt rationales par-

Appe.53. ticipatiuè.

Immo uoluntas eſt rationalis per eſſentiam. 3.d.23.q.1.art.3.q. 1.c.diſt.27.q.1.art 3.1^{m}.5^{m}.Veri.q.22.3.6^{m}.5.0.Veri.q.1.5. 12^{m}.10.11^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.5199.

235 Quòd uera aqua exiuit de latere Chriſti in cruce. Aqua 7.

Immo fuit humor phlegmaticus, ut quidam dixerunt, 3ª.q.66. 4.3^{m}.principio.

Reſpondeo dicendum, quòd fuit pura aqua, ſed miraculoſe egrediens à corpore mortuo, ſicut & ſanguis eius, ut habetur. 3ª.q.66.4.3^{m}.fi.

237 Quòd ars eſt recta ratio factibiliũ, & habitus operationis. ars.2.

Immo nihil aliud ars eſſe uidetur, quàm quædam rectitudo rationis, ut per determinata media ad determinatum finem actus humani perueniant. Poſter.1.principio.

Reſpondeo dicendum, quòd ratio accepta pro potentia rationali diſcurſiua, ſic ars non dicitur ratio, ſed rationis rectitudo. Sed ratio accepta pro habitu directiuo rationis, ſic ars eſt ratio, dum dicitur, quòd ars eſt recta ratio rerum factibilium ideſt, habitus directiuus rationis.

238 Quòd artes, quæ ordinantur ad opus rationis, dicuntur liberales, quæ uero ordinantur ad opus corporis, dicuntur ſeruiles. ars.7.

Immo artes quæ ordinantur ad opus rationis, dicuntur ſeruiles & practicæ, cum ratio ſit potentia diſcurſiua. 2ª. d.33. 1.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd artes liberales ſunt ſpeculatiuæ. Sed dicuntur artes, quia habent aliquid per modum operis, ut habetur. 12^{æ}.quæſt.57.3.3^{m}.22^{æ}.quæſt.47.2. 3^{m}.Poſter.1.prin.

241 Quòd in aliqua materia eſt uirtus agẽs, ad productionem formæ artis, in aliqua uero non. ars.19.

Immo in materia nulla eſt potentia actiua. 3ª.q. 32.4.c.3^{m}.2. d.18.q.1.2.c fi. Phi.2.lec.12.fi.

Reſpondeo dicendum, ſicut dubio.644.

243 Quòd Chriſtus aſcendit ſuper omnes cœlos, & ſuper omnem creaturam. aſcendere.4.

Oppoſitum uidetur dicere.3.d.22.q.3.ar.3.q.1.1^{m}

Reſpondeo dicendum. ſicut dubio.330.

244 Quòd neſcitur, ubi Chriſtus corporaliter ante aſcenſionẽ manſerit, cum hoc ſcriptura non tradat. aſcendere.7.

Oppoſitum uidetur dicere.3.d.22.q.3.ar.2.q.3.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd tripliciter poteſt intelligi, quòd aliquid ſciatur. ſ.per reuelationẽ, per ſeipſum, & hoc certitudinaliter, & coniecturaliter per aliqua ſigna, ut habetur.12^{æ} q.112.5.c.Primo igitur loco, loquitur primo & ſecundo modo. Sed ſecundo, loquitur tertio modo.

247 Quòd Sathan dicit aſſuiſſe, non autem aſtitiſſe Deo.

Oppoſitum, uidetur dicere.4.d.49.q.2.6.2^{m} aſſiſtere 3

Reſpondeo dicendum, quòd diabolus non dicitur Deo aſtitiſſe. quaſi ipſum Deum per eſſentiam uiderit, ſed dicitur aſtitiſſe, quia a Deo uiſus eſt, & ad eum Dei prouidentia ſe extẽdit, per modum quo dicimus illa nobis præſto eſſe, quæ noſtræ prouidentiæ ſubiacent, ut habetur.4.diſt.49. quæſtio.2. 6.2^{m}.

248 Quòd Deus poſſit aſſumere naturam angelicam, ſine corruptione perſonalitatis angelicæ. aſſumere 11.

Oppoſitum, uidetur dicere.3.d.2.q.7.ar.1.q.2.c.

Reſpondeo dicendum dupliciter. Primo quòd in tertio ſententiarum loquitur de Angelo iam creato, ſed in tertia parte loquitur de Angelo, quem Deus de nouo poſſet creare, vt habetur à ſimili.1ª.q.25.6.0

Secundò dicendum, quòd quælibet natura poſſet de potentia Dei abſoluta aſſumi, ſed tantum natura humana ſecũdum congruentiam, ut habetur.3ª.q.4.1.0.3.d.2.q.1.0.contra 2. cap.55.3^{m}.4^{m}.

249 Quòd ſi perſona diuina aſſumeret duas naturas humanas, tunc illa perſona eſſet tantum unus homo, & non plures. aſſumere.17.

Oppoſitum uidetur dicere. 3.di.1.q.2.5. 2^{m}.3^{m}.4^{m}.5^{m}.diſt.2. 3.4.5.0.

Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo quòd ſicut ipſe dicit.3.d.6 q.3.2. 1^{m}. natura humana aſſumpta habet modũ accidentis, & aſſimilatur habitui, qui eſt ultimum prædicamentum. Et accidentia numerantur ſecundum ſuppoſita, vt habetur.1ª.q.36 4.7^{m}.q.39.3.c.Potentia q.9.6 c. Et ſic accipit naturam humanam in tertia parte. Ideo exemplificat de ueſte, & formis eorum, quæ ſunt apud nos in quib. formæ, ſeu naturæ non pluraficantur, non plurificato ſuppoſito, niſi ſint accidentia, uel ſe habeant per modum accidẽtium. Sed in tertio ſententiarum conſiderauit, ꝙ natura humana ſecũdum ſe eſt ſubſtantia, & ſignificatur nomine ſubſtantiuo, ꝙ plurificatur ratione ſuæ formæ, & non ratione ſuppoſiti.

Secundo

Secundo dicendum, quòd in tertia attendit, in præmiſſa propoſitione quòd homo prædicatur, prædicata uero tenentur formaliter. Ideo ſunt plures homines, propter plures naturas. Sed in tertia parte conſiderauit, quod ly homo in prædicato reſtringitur ad ſtãdum, pro ſuppoſito, ratione adiectiui ſibi adiuncti.

Aſſumere 15. 250 Quòd hæreticum eſt, Deum eſſe unitum homini accidentaliter.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª.q.56.4.7^{m}.q.39.3.c.Pot.q.9.6.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.249.

Aſtronomia.2. 251 Quòd Aſtrologia & perſpectiua ſunt magis naturales, quàm mathematicæ materialiter, ſed formaliter & principaliter, ſunt econuerſo.

Oppoſitum uidetur dicere. Phy.2 lec.3.ſi.lec.10 à med.D.

Reſpondeo dicendum, quòd iſtæ ſcientiæ dupliciter poſſunt conſiderari, ſcilicet uel ut ſunt habitus cognoſcitiui, & ſic formaliter & principaliter ſunt magis mathematicæ, quam Phyſicæ, quia demonſtrant per principia & media mathematica, ut dicitur in omnibus locis allegatis pro utraque parte. Vnde.22æ.q.9.2 3^{m}.dicit, quòd quilibet habitus cognoſcitiuus formaliter reſpicit medium, & illud eſt potius. Et Poſter.1.lec.41.dicit, quòd formalis ratio ſcibilis, ſumitur ſecundum principia. Et ibidem. lec.25.dicit, quòd quædam ſcientiæ dicuntur mathematicæ ſimpliciter, quia ſunt de ſubiecto abſtracto à materia. Quædam uero non ſimpliciter, ſed per applicationem principiorum mathematicorum ad res materiales, ſicut Aſtrologia. Vel ſecundum quòd quælibet ſcientia eſt quaſi quidam motus rationis, ut ipſe dicit. 1ª.q.75.art.2.c.ubi ſic ait. Omnis operatio, motus quidam dicitur. Et Anima.2.lec.1. ſic ait, propria ratio uitæ eſt ex hoc, quòd aliquid eſt natum moueri per ſeipſum, large accipiendo motum, prout etiam intellectualis operatio motus quidam dicitur. Et hoc idem dicit. Poſter.1.lec.41. Et quia motus ſpecificatur & denominatur ex termino ad quem, ut habetur quinto Phyſi. ideo cum ſcientiæ mediæ per applicationem rerum mathematicarum ad materiam ſenſibilem terminentur ad res Phyſicas, ideò ut ſic, ſunt magis naturales, quàm mathematicæ.

Attingere.1. 252 Quòd attingere naturam ſuperiorem, contingit dupliciter ſcilicet obiectiuè, & ſecundum uirtutem.

Immo tunc tranſcenderet limitem naturæ inferioris.3.d.13. artic.2.q.2.2^{m}.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd ſicut habetur 3ª.q.1.5.3^{m}.1.d.8. q.5.2.c.2.diſt.1.q.1.3.2^{m} 3.diſt.1.q.1.3.4^{m}.Veri.q.29 3.5^{m}. capacitas creaturæ eſt duplex, ſcilicet uel potentiæ naturalis, uel potentiæ obedientialis: de prima loquitur in tertio ſententiarum, de ſecunda alibi.

Auaritia 14. 254 Quòd auaritia etiam tertio modo ſcilicet, ut eſt tantum inordinatus appetitus diuitiarum, radix eſt omnium peccatorum.

Oppoſitum uidetur dicere, à ſimili.2.diſt.5.q.1.3.c.1^{m}.diſt.22. q.1.1.7^{m}.diſt.42.q.2.1.c.2^{m}.5.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1744.

Audacia, 3. 255 Quòd audacia eſt peccatum contrarium fortitudini.

Immo audacia eſt materia fortitudinis.1ª. q.21.1.1^{m}.q.95.3. 2^{m}.22æ.q.125.5.0.q.141.5.c.2^{m}.3 diſt.26.q.2.2.4^{m}.diſt.33.q. 2.artic.2.q.2.0.

Reſpondeo dicendum, quòd ut habetur, 22æ.q.127.1.0.3.di.26. q.1.3.5^{m}.audacia quandoque eſt inordinata, & contrariatur fortitudini. Aliquando uero ſumitur ſine inordinatione, & ſic eſt materia fortitudinis.

Secundo dicendum, quòd ut dicitur.12æ q.4 .1.1^{m} nomina paſſionum poſſunt ſumi dupliciter, ſcilicet abſolute, & ſic ſignificant paſſiones. Et ut recedunt à ratione, & ſic ſunt nomina uitiorum. Primo ergo modo audacia eſt materia fortitudinis. Secundo autem modo contraria eſt fortitudini.

Audacia 5. 256 Quòd ſicut ſpes eſt prior quàm audacia, ita timor eſt prior quam deſperatio.

Immo deſperatio eſt prior timore.12æ.q.23.3.c.ſi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.455.

Audacia 6. 257 Quòd ſicut ex timore non ſemper ſequitur deſperatio, niſi ſit intenſus, ſic nec ex ſpe audacia, niſi ſit uehemens.

Immo primum eſt econuerſo.12æ.q.24.4 5.c.h.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.455.

Audacia 12. 258 Quòd audacia non cauſatur ex ira, niſi mediante ſpe.

Immo ira conſequitur audaciam, quia nullus iraſcitur, niſi audeat uindicare 12æ. q.25.3.c.ſi 4.2^{m}.3^{m}.Veri.q.26 5.5^{m}.

Reſpondeo dicendum, quod ex ira non cauſatur proprie audacia ſed augetur, quia ira eſt quid auſiuum ſecundum Philoſophum. Vnde irati redduntur prompti & audaces ad inuadendum, ut habetur.12æ.q.45.4.art.3.3^{m}.ſi.

Auerſio. 1. 259 Quòd conuerſio poteſt eſſe, ſine auerſione à Deo, ut in peccato ueniali.

Oppoſitum uidetur dicere, 4.diſt.15.q.1.2.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd ſicut ipſe dicit.12æ.q.89.3.0.hoc poteſt intelligi dupliciter, ſcilicet uel in ſtatu innocentiæ, uel in nobis. Si primo modo, ſic non potuit eſſe conuerſio ſine auerſione, ut ibidem probatur. Si autem in nobis, hoc eſt dupliciter, ut habetur ibidem.6.o.ſcilicet uel quando homo incipit habere uſum rationis, uel poſt. Si primo modo ſic etiam non poteſt. Si autem poſt, hoc eſt dupliciter, ut ipſe dicit.2.diſt.42.q.1.3.5^{m}.quia auerſio à bono incommutabili contingit dupliciter, uel actu tantum, ut in quolibet ueniali uel actu & habitu. Et ſic eſt in omni peccato mortali tantum.

Augmentum 32. 261 Quòd corpus hominis dicitur augeri, per additionem materiæ.

Oppoſitum uidetur dicere, quia ſecundum aliquos corpus hominis, per ſeipſum multiplicatur, & ad perfectam peruenit quantitatem per augmentum.4.diſt.44.q.1.ar.1.q.4.c.prin.

Reſpondeo dicendum, quòd ſecundo loco dicit, ſecundum aliquos, ſed in primis locis loquitur ſecundum ſententiam propriam.

Baptiſmus 42. 263 Quòd ſi dubitatur de aliquo, an ſit baptizatus, debet baptizari ſub hac forma. Si non es baptizatus, ego te baptizo. In nomine patris, &c.

Immo iniuria fit baptiſmo, ſi baptizatus rebaptizetur. Vnde Athanaſius puer ludo ſimulans, ſe eſſe epiſcopum, baptizauit aliquos, quos Alexander epiſcopus eius, iudicauit non eſſe rebaptizandos.4.d.6.q.2.ar.1.q.1.1^{m}.2^{m}.contra.4.c.59.ſi.

Reſpondeo dicendum, quòd aut rebaptizat quis ſcienter, aut dubitatiue, aut ignorãter. Si primo modo, ſic fit iniuria ſacramento. Si uero dubitatiuè, ſcilicet dubitando probabiliter, quòd ſit baptizatus & non conſcientia ſcrupuloſa, id eſt leui ſcrupulo uel ſuſpicione, idem uidetur, quia potuit & debuit certificari, uel conſulere peritiores ſe. Si autem ignorat, & non eſt craſſa ignorantia, ſed quaſi inuincibilis, an ſit baptizatus uel non, tunc debet baptizari ſub prædicta forma, ut habetur in locis primo allegatis. Vnde Alexander epiſcopus, prædictos iudicauit non eſſe rebaptizandos, quia Athanaſius puer, eos baptizauerat cum debita forma, & intentione, ut habetur.4.diſt.6.L.4^{m}.

Baptiſmus 87. 267 Quòd ſacerdos malus baptizans, peccat mortaliter, niſi in neceſſitate, & ſine ſolennitate.

Oppoſitum uidetur dicere, 22æ.q.3.5.c.ſi.q.60.2.5^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.405.

Baptiſmus.112. 269 Quòd puer moriens ſtatim poſt baptiſmum, ſtatim uolat ad cœlum.

Immo pueris baptizatis morientibus, deſunt propria merita, nec habent uſum liberi arbitrij.12æ.q.5.7.2^{m}.ſi.q.113.3.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd pueris baptizatis ſubuenit meritum Chriſti, ad beatitudinem conſequendam, licet deſint eis merita propria, & uſum liberi arbitrij non habeant, eo quòd per baptiſmum, ſunt Chriſti membra effecti, ut habetur.12æ. q.5.7.2^{m}.ſi.q.13.3.1^{m}.4.diſt.4.q.3.art.3.q.3.1^{m} ſi.

Beatitudo.1. 270 Quòd beatitudo eſt operatio, & ultima perfectio.

Oppoſitum uidetur dicere.1.diſt.1.q.2.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.611.

Beatitudo.17. 271 Quòd eſſentia beatitudinis conſiſtit in actu intellectus, ſed delectatio eius in uoluntate.

Oppoſitum uidetur dicere.12æ q.11.1.3^{m}.4 c.2^{m}.1.di.1.q.2.1.c.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd eſſentialiter beatitudo conſiſtit in actu intellectus, ſed conſequenter ſeu concomitanter, conſiſtit in actu uoluntatis, ut habetur in primis locis.

Beatitudo.36. 273 Quòd beatitudo non conſiſtit in conſideratione ſcientiarum ſpeculatiuarum.

Oppoſitum uidetur dicere.22æ.q.170.4.c.

Reſpondeo dicendum, quod conſideratio ſcientiarum ſpeculatiuarum, eſt quædam participatio ueræ, & perfectæ beatitudinis, non autem ſubſtantialis beatitudo, ut habetur.12æ.q.5. 6.c.ſi.q.66.3.1^{m}.5.2^{m}.22æ.q.180.4.c.

Beatitudo.37. 274 Quòd beatitudo nõ conſiſtit in contemplatione angelorũ.

Oppoſitum uidetur dicere, cùm angeli ſint principia intellectus humani. Quol.5.q.3.2.n.Meth 2.lec.2.

Reſpondeo dicendum, quòd angeli ſunt principia intellectus humani, non quidem producendo ipſum in eſſe, ut Deus ad quem eſt naturalis appetitus hominis, ſed illuminando, dirigendo, & confortando, ut habetur.1ª.q.111.1.0.

Beatus 3. 277 Quòd beati in patria, omnes rationes rerum quæ in Chriſto ſunt, non cognoſcunt, & ſi ipſum comprehendant.

Immo tunc beati omnia opera diuina cognoſcent.1ª.q.12.8. 2^{m}.3.d.21.L.ſi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.364.

Beatus. 11. 280 Quòd beati ſunt in ſtatu impetrandi, non autem merendi.

Oppo-

Oppoſitum uidetur dicere.2.d.5.q.2.c.
Reſpondeo dicendum tripliciter, primo, quòd meritum dupliciter ſumitur, ut habetur.2.d.18.2.c.Ver.q.1.1.2^{m}.ſcilicet propriè, id eſt actio, cui iuſtè debetur merces, ad quod requiruntur tria, ſ.ſtatus uiæ, dominium operis, & charitas: & ſic nec Angeli, nec alij beati meruerunt, niſi ſolus Chriſtus, qui fuit ſimul comprehenſor & uiator. Alio modo impropriè, id eſt, quælibet conditio, qua aliquis eſt dignus aliquo, ſicut dicitur, q. ſpecies Priami digna eſt imperio: & ſic Angeli per myniſteria nunc nobis exhibita, dicuntur mereri gaudium accidentale.

Beatus 17. 282 Quòd beati non interſunt rebus uiuorum, ſecundum legem communem.
Oppoſitum uidetur dicere.4. diſtio.50.quæſtio.1.3.0. Quo.21. quæſt.1.3.0.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.575.

bonitas 8 284 Quòd omnia ſunt bona, bonitate Dei.
Immo omnia ſunt bona ſeipſis, & non per aliam bonitatẽ.12^{æ} q.55.4.1^{m}.Veri.q.1.2.1^{ni} 7^{m}.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd omnia ſunt bona bonitate Dei, ut principio effectiuo, exemplari, & finali, ſed ſunt bona ſeipſis bonitate eſſentiali; quæ tamen eſt a Deo, ut habetur.1^{a}. quæſt.6.4.0.22^{æ}. q.23.2.1^{m}.q.27.3. c.1.d.1.L.10^{m}.d.19.q.5.4. 3^{m}.contra 1.c.40. Veri.q.21.4.0.q. 27.1 7^{m}.
Secundo dicendum, quòd ſicut Dubio.1171.

Bonitas. 23. 285 Quòd quodlibet bonum creatum eſt bonum particulare, ſed ſolus Deus eſt bonum uniuerſale.
Immo in Deo non eſt uniuerſale nec particulare.1^{a}.q.14.1.3^{m} 1.d.35.5.0.d.36.q.1.2.1^{m}.contra 1.cap.56.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.475.

Bonitas. 16. 287 Quòd Deus eſt ſummum bonum.
Oppoſitum uidetur dicere, quia beatitudo eſt ſummum bonũ. 1^{a}.q.26.3.1^{m}.12^{æ}.q 3.1.2^{m}.4.d.49.q.1.ar.2.q.1.2^{m}.cõtra 3. cap.14.1^{m}.Opuſ.10.cap.8.Veri.q.1.9.7^{m}.
Immo uirtus infuſa, eſt maximum bonum ſimpliciter. Veri. q.1.9.7^{m}.
Reſpondeo dicendum tripliciter. ſ. primo quòd ordo bonorũ poteſt ſummi dupliciter.ſ.uel reſpectu rectitudinis uitæ. Et ſic uirtutes ſunt maxima bona, potentiæ ſunt media, exteriora uero minima. Vel reſpectu beatitudinis. Et ſic beatificans Deus eſt maximum, beatus medium, uirtus autem minimũ bonum.
Hæc ſolutio habetur.1.diſt.1 L 4^{m}.2. diſtin.27.L.Veri. quæſt. 12.3.15^{m}.
Secundò dicendum, quòd bonum eſt duplex.ſ. uel ſubſiſtens. Et ſic Deus eſt ſummum bonum. Vel bonum inhærens. Et ſic beatitudo eſt ſummum bonum in patria, & uirtus in uia. Hæc ſolutio ſumitur. 12^{æ}. q.18.4.c.2. diſtin.1.q.2.3.c.Dio.4. lec.9.10.
Tertiò dicendum, quòd maximum bonum, dicitur dupliciter, ſcilicet uel ſimpliciter. Et ſic Deus eſt maximum bonũ. Vel in genere boni creati. Et ſic beatitudo eſt maximum bonum. Virtus autem infuſa dicitur maximum bonum, inquantum per eam homo ultio ma, ordinatur ad ſummum bonum ſimpliciter, ſcilicet ad Deum. Sed uirtus acquiſita dicitur maximum bonum ſecundum quid, in quantum per eam homo ordinatur ad ſummum bonum, in genere bonorum humanorum. Hæc ſolutio colligitur. Veri.q.1.1. 3^{m}.9.7^{m}.

Bonitas. 69. 291 Quòd ſubiectum cuiuslibet mali, eſt bonum deficiens.i.impotentia.
Oppoſitum uidetur dicere, Opuſc.3-cap.118.
Reſpondeo dicendum, quod nec tamen contraria ſunt ſimul, quia malum non eſt in bono ſibi contrario, ut habetur. 1^{a}. q.11.2.1^{m}.

Bonitas. 75. 292 Quòd ſummum malum, non contrariatur ſummo bono ſecundum rem, ſed ſecundum uocem.
Oppoſitum, uidetur dicere, 12^{æ}. quæſtio.73.4.0. Ma. quæſt. 2.10.0.
Reſpondeo dicendum, quòd nullum malum opponitur ſummo bono contrariè, nec bono priuatiuè, niſi indirectè, id eſt, ſecundum rationem communem boni, ut habetur.1^{a}.q.17. 4.3^{m}.q.49.3.2^{m}.1.di.36.q.1.2.c.2.diſt.1.q.1.1.1^{m}. Veri.q.2. 1.4^{m}.

Bonitas. 87. 293 Quòd nulla creatura eſt bona per eſſentiam.
Immo omnis creatura eſt bona per eſſentiam. Veri. quæſt.21. 1.1^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd omnis creatura eſt bona per eſſentiam, inquantum eſſentia eius non inuenitur ſine habitudine ad bonitatem Dei, ut habetur.Veri.q.21.3.1^{m}.ſi.

Bonitas. 87. 294 Quòd qualibet re creata poteſt eſſe alia res creata melior, bonitate eſſentiali, & accidentali.
Oppoſitum uidetur dicere.Veri.q.29.3.6^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.503.

299 Quòd uirtus eſt bona ſeipſa, non per aliam bonitatem. Bonitas. 141.
Oppoſitum uidetur dicere.2.d.27.2.1^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1171.

300 Quod bonum quod ponitur in diffinitione uirtutis nõ eſt bonum tranſcendens ſed bonum rationis. Bonitas. 142.
Oppoſitum, uidetur dicere.12^{æ}.q.55.4.1^{m}.q.94.2.c.2.diſt.27.2^{m}.Veri.q.1.2.8^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd in locis primo allegatis, loquitur de eo quod ponitur in diffinitione uel formaliter, uel explicite, uel in actu, uel immediatè, quia diffinitio quorumcunque ſpecialium non datur per tranſcendentia, ſed per primum genus, & per ultimam differentiam, ut habetur. Meth. 7.lect.12.princ.Poſt.2.Sed in locis ſecundo allegatis, intelligit uel in uirtute, uel in potentia, uel ſimpliciter, uel immediate, eo modo quo dicitur.12^{æ}.q.94.2.c. Quol.2.q.2.1.c.Meth.4. lect.1.quòd ens eſt de ratione omnis entis. Et ſimiliter de bono, reſpectu cuiuslibet boni.

302 Quòd capitale uitium, dicitur a capite membro, uel quia pœna capitis punitur, uel quia eſt cauſa finalis per ſe multorum peccatorum. Capitale. 2.
Immo capitalia uitia non ſunt cauſa finalis per ſe multorum peccatorum, quæ ex bono oriuntur.2.d.5.q.1.3.c.1^{m}. di.22. q.1.1.7^{m}.di.42.q.2.1.c.2^{m}.3.1^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd capitalia dicuntur, quia ut in pluribus alia peccata oriuntur ex eis, licet quandoque aliquod uitium ex bono oriatur per abuſum, ut habetur. Ma. q 8.1.8^{m}.

305 Quòd charitas poteſt dici uirtus generalis. Charitas 4.
Immo charitas eſt uirtus ſpecialis, & iuſſio generalis. 22^{æ}.q.23 4.3.0.q.58.6.0.3.d.27.q.2.ar.4.q.2.3.0.Ma.q.8.2.c.ſi.q.11.2.c Veri.q.2.2.c.5.0.
Reſpondeo dicendum, quòd charitas poteſt dici uirtus generalis inquantum ordinat actus omnium uirtutum ad bonum diuinum. Sed ut reſpicit bonum diuinum ut propriũ obiectum, ſic eſt uirtus ſpecialis, ut habetur. 22^{æ}.q.58.6.c. 3^{a}.q.85.2.1^{m}.

306 Quòd charitas eſt radix omnium uirtutum. Charitas. 7.
Immo actus uel habitus, non habet rationem radicis, ſed rationem rami.2.diſt.5.q.1.3.c.1^{m}.di.22.q.1.1.7^{m}.di.42.q.2.1.c. 2^{m}.3.1^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1144.

307 Quòd charitas eſt forma omnium uirtutum. Charitas. 9.
Oppoſitum uidetur dicere.Veri.q.2.3.4^{m}.16^{m}.18^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd charitas eſt forma uirtutum effectiuè, quia imponit eis formam, non autem exemplariter, uel eſſentialiter, ut habetur.22^{æ}.q.23.8.c.1^{m}.Veri.q.2.3.4^{m}. 16^{m}.18^{m}.

309 Quòd motus mentis humanæ in fruitione Dei, in qua conſiſtit uita æterna, eſt actus charitatis. Charitas. 14.
Immo uita æterna conſiſtit in uiſione Dei.12^{æ}.q.3.4.c.Io.14
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.171.

310 Quòd charitas uiæ, non poteſt æquari charitati patriæ. Charitas. 21.
Oppoſitum uidetur dicere.1^{a}.q.117.2.3^{m}.ſi.
Reſpondeo dicendum quòd non eſt eadem ratio quantitatis charitatis uiæ, quæ ſequitur cognitionem fidei & charitatis patriæ, quæ ſequitur cognitionem apertam, ut habetur.22^{æ}. q.24.7.3^{m}.Sed aliqui homines etiam in ſtatu uiæ ſunt maiores aliquibus angelis, non quidem actu, ſed uirtute, inquantum habent charitatem tantæ uirtutis, ut poſſint mereri maiorem beatitudinis gradum quem quidam angeli habent, ut habetur.1^{a}.q.117.2.3^{m}.ſi.

311 Quòd charitas non eſt in nobis naturaliter, nec cauſatur ex actibus noſtris, ſed infunditur a Deo. Charitas. 40.
Oppoſitum uidetur dicere, a ſimili.2.d.5.q.2.1.0.d.28.4.0.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.679.

312 Quòd uiſio beata, charitas & huiuſmodi, quæ pertinent ad præmium eſſentiale, non augentur in beatis, ex quo iã ſunt perfectè beati. Charitas. 44.
Oppoſitum uidetur dicere.4.di.49.q.1.ar.4.q.2.0.
Reſpondeo dicendum, quòd ſicut Dubio.280.159.280.

313 Quòd charitas poteſt augeri in infinitum. Charitas. 45.
Oppoſitum uidetur dicere. Veri.q.1.11.17^{m}.q.2 2.10^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd eſt infinita, ex parte Dei, uel finis, non autem ſecundum ſe, ut habetur. Veri.q.1.11.17^{m}.quæſt. 2.10^{m}.

316 Quòd charitas datur, ſecundum menſuram ſubiecti, ſ. ſecundum capacitatem naturæ, & conatum. Charitas 54.
Immo charitas uiæ non datur ſecundum capacitatem naturalium, ſed ſecundum uoluntatem ſpiritus.22^{æ}.q 24.3.b.

Reſpondeo dicendum, q; non oportet, q; homo feratur in charitate totaliter in id quod ſ.rtur. Sed eius, qui habet meliora naturalia, poteſt eſſe minor conatus & econuerſo. Et ideo non eſt ſimile de angelis, qui ſunt iam perfecti, & de hominibus in uia.

Charitas. 63. 317 Quòd ordo charitatis manebit in patria.
Oppoſitum videtur dicere. Veri.q.2.9.12^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.100.

Caſtitas 7 319 Quòd caſtitas eſt ſubiectiuè in anima.
Immo caſtitas eſt ſubiectiuè in concupiſcibili. Veri.q.14.c.ſi.
Reſpondeo dicendum, quòd caſtitas conſiſtit quidem ſicut in ſubiecto in anima, ſed materiam habet in corpore. Pertinet enim ad caſtitatem, ut ſecundum iudicium rationis, & electionem uoluntatis, aliquis moderate utatur corporalibus membris, ut habetur. 22^{a}.q.151.1^{m}.

Catechiſmus. 5. 320 Quòd catechiſmus pertinet tantùm ad ſacerdotes.
Immo catechiſmus, pertinet ad lectorem. 3^{a}.q.71.4.0.
Reſpondeo dicendum, quòd catechiſmus pertinet ad ſacerdotes principaliter, ſed ad lectorem ſecundario, quo ad inſtructionẽ credendorum, ad diaconum. Sed ad inſtructionẽ conuerſionam pertinet ad epiſcopos, & prædicatores, & ad quemlibet fidelem. Sed ad inſtructionem morũ, pertinet ad anadochum, ideſt patrinum, ut habetur. 3^{a}.q.61.4 o.d.6.q.2. ar. 2. q.2.o.ar.3.q.3.2^{m}.d.24.q.2.ar.1.q.2.c ſi. contra 4.c.74.

Cauſa. 47 324 Quòd effectus non trahit neceſſitatem, vel contingentiam à cauſa remota, & prima, ſed à proxima.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.19.8.c. Veri.q.25.5.c. Ma. q. 16. 7.15^{m}.quol. 11.3.c.quol. 12.4.1^{m}.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo quòd in locis primo adductis, loquitur quo ad aſſimilationem, & denominationem, quia effectus aſſimilatur cauſæ proximæ, & denominatur ab ea, non autem a cauſa remota, & prima. Sed in locis ſecundo adductis, loquitur quantum ad cauſalitatem, quia contingentia, & neceſſitas omnium rerum, eſt principaliter à Deo, quia omnis cauſa primaria, plus influit in cauſatum cauſæ ſecundæ, quàm cauſa ſecunda, ut dicitur in prima propoſitione libri de cauſis.
Secundò dicendum, quòd in locis primo allegatis, intelligit de cauſa prima in genere. Sed in locis ſecundo allegatis, loquitur de cauſa prima ſimpliciter, ſcilicet de Deo.

Cauſa. 40 326 Quòd oĩa nobiliori modo ſunt in cã ſua, quã ĩ ſuo cauſato.
Immo non oportet, q; illud quod eſt de nobilitate cauſati, ſit de nobilitate cauſæ. 1^{a}.q.4.2.2.3.0.
Reſpondeo dicendum, q; primũ dictum eſt uerum cauſaliter, ſecundum uerò formaliter, vt habetur. Opuſc.72. q.10.

Cœlum 10 329 Quòd corpora beatorum, erunt ſuper omnes cœlos.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 3 d. 22.q.3.ar.3.q.1.1^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.330.

Cœlũ. 11. 330 Quòd non oportet aliquã partẽ cœli eſſe ſuperiorẽ Chriſto, ſed ipſum eſſe ſuper omnẽ circumferentiã cœli empyrei.
Oppoſitum videtur dicere. 3.d.22.q.3 ar.3.q.1.1^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd iſta duo ſtant ſimul, ſcilicet q; non oportet aliquam partem cœli eſſe ſuperiorem Chriſto, ſeu Chriſtum eſſe ſuper omnem circumferentiam cœli empyrei, ut dicit in tertia parte, & quòd Chriſtus non eſt extra cœlum empyreum, ſed aſcendit in altiſſimam partem eius. Tamen ſi in tertia parte diceret, ſicut habent aliqui libri, q; corpus Chriſti eſt extra cœlũ, debet intelligi quoad neceſſitatem, quia non eſt de neceſſitate corporis beati, eſſe in loco. Sed in tertio ſententiarum, loquitur quo ad decentiam, quia decet ipſum eſſe in nobiliſſima parte cœli.

Cœlũ. 18. 333 Quod cœlũ empyreum habet influentiam in inferioribus.
Oppoſitum uidetur dicere, 2.d.2.q.2.3.o.d.13.4.1^{m}.
Reſpondeo dicendum, q; ſicut habetur à ſimili. $12^{æ}$.q.113, q.3.3^{m}. ſi. influentia eſt duplex, ſcilicet uel cognita per uiã naturalis rationis, ideſt per numerum ſphærarum cœleſtium qui nõ ſcitur niſi per motum. Et ſic accipit in ſecundo Sententiarum. Ideo dicit ibi, q; ſecundum Philoſophos, corpus nõ agit niſi moueatur. Et contra. 1.c.85. dicit, q; corpora non mouet, niſi mota. Vel influẽtia occulta, qua totũ uniuerſum eſt unũ, ſecundũ ordinem partiũ, quod eſt ſecundũ uirtutẽ, ideſt ſola continuatio influxus diuini, qua inferiora gubernãtur à Deo per ſuperiora. Et ſic accipit in prima parte. Ideo dicit ib. q; ſicut corpora gubernãtur per angelos, nõ tantum per inferiores, ſed etiã per medios, & per primos, ita corpora inferiora per cœlos, & omnia corpora per ſupremũ cœlũ. Et quol. 6.19 c. ſi dicit q; p optimum eſt cœlo empyreo, inquãtum eſt ſupremum corpus, attingens quodammodo ordinem ſubſtantiarum ſe, ſtatarum, ſuffi.ere hue uioru.

Cœlũ 31. 334 Quod motus cœli eſt naturalis.
Immo motus cœli eſt uo útarius. 2.d.14.3.1^{m}. Meth. 12. lect. 6.
Reſpondeo dicendum, q; motus cœli eſt naturalis, rationc . . . teriæ tantum, ſed eſt uoluntarius, ex parte motoris, ut habetur. 1^{a}.q.70.3.4^{m}.5^{m}. 1^{a}.q.6.5.2^{m}. 2.d.14.3.1^{m}. 3.d.22.q.2. ar.2.q.1.c.4.d.48.q.2.2.10^{m}. cõtra.2.c.29. Lib.3.1.23.25^{m}. li. 4.c.79 ſi. Veri.q.5.9.11^{m}. Poten.q.5.5.c Spiritus. 6.7^{m}. Anima 8.18^{m}. Opu.3.c.72. Meth.5. lect.5. Phi.2. Cæ.2. lect.3.

339 Quòd motor cœli, coniungitur orbi, ſecundum totum, ſecundum Philoſophos. Ideo motor non mouetur per accidẽs, ad motum cœli. Cœlũ. 47.
Oppoſitum uidetur dicere. 2.diſt.7.q.1.2.c. Ma.q.16.6.17^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.119.120 122.123.

340 Quòd certitudo eſt tantum in cognitione. Certitudo. 2.
Immo certitudo eſt in appetitu naturali, & ſ atte $12^{æ}$.q.4.2.3^{m}
Reſpondeo dicendum, quòd certitudo eſt in appetitu naturali, inquantũ infallibiliter inclinatur à Deo, dirigẽte ipſum in finem, & non quia appetitus naturalis cognoſcat finem. $12^{æ}$. q.2.2.3^{m}. $22^{æ}$.q.18.4.c.3.diſt.26.q.2.4.c.

342 Quòd circumciſio conferebat gratiam, quoad omnes effectus poſitiuos, & priuatiuos.
Immo circumciſio conferebat gratiam tantum quoad effectus priuatiuos, & ad meritũ vitæ æternæ. 4.d.1.q.2.ar.4.q.3.0. Circumciſio. 24.
Reſpondeo dicendum tripliciter, ſcilicet primo q; in quarto loquitur de circumciſione primo, & per ſe. Sed in aliis locis ex conſequenti, ut dicit dominus Petrus de Tarãtaſio, in quarto ſententiarum, quia legalia iuſtificabant diſpoſitiuè, & à remotis. non autem completiuè, niſi per modum ſigni, & non per modum cauſæ, quia ut dicit etiam Sanctus Doctor. 4. diſ. 1.q.2.ar.2.q.1.2^{m}. Pœna circumciſionis nõ eſt ſatisfactoria, ſed eſt ſignum eius.
Secundo dicendum, q; ſecundum eundem dominum Petrum, circumciſio confert gratiam, quo ad omnes effectus, & poſitiuos, ſed non ita copioſe, ſicut baptiſmus.
Tertio dicendum, q; in quarto ſententiarum, loquitur ſecundum opinionem Magiſtri ſententiarum. Sed in aliis locis, ſecundum ſententiam propriam, ut patet ex modo loquendi.

343 Quòd circumciſio conferebat gratiam, & erat meritoria ex opere operante tantum, ideſt inquantum erat fidei ſignũ, de paſſione Chriſti futura, nõ autem ex opere operato, ideſt, non ex uirtute circumciſionis. Circumciſio. 24.
Immo operabatur, & erat meritoria, etiam ex opere operato 4. d.1.q.2.ar.4.q.2.c.
Reſpondeo dicendum, dupliciter. ſ primo, q; ſicut dicit dominus Petrus de Palude in quarto ſententiarum. d. eadem, aliquid dicitur conferre gratiã ex opere operato dupliciter. ſ uel cauſando effectũ, & diſpoſitionẽ ad gratiã. ſ. characterem uel ornatũ, uel nihil cauſando, ſine quo tamen Deus nõ daret gratiã, quod ſic ſufficit ſine opera operante in paruulis. Secundo modo circumciſio cõferebat gratiã ex opere operato, non autem primo modo, ſed ut ſacramenta nouæ legis.
Secundò dicendum ſicut in tertia reſponſione Dubij. 342.

344 Quòd tẽpus ſacrũ eſt circũſtantia peccati, quod fit in eo. Circumſtantia. 7.
Immo eſt differentia peccati, cum aliquando ſit, vt obiectum contemptus. Ma.q.2.6.2^{m}.
Reſpondeo dicendum dupliciter, primò, quòd ſi quis facit aliquid indecens in tempore ſacro, tempus ſacrum, quod conſideratur, vt circumſtantia eſt per accidens reſpectu actus indecentis, qui in eo fit, poteſt conſiderari, ut obiectum reſpectu alterius actus, ſcilicet circumſtantias, qui eſt, contemnere tempus ſacrum, ut habetur Ma.q.2.6.2^{m}.
Secundò dicendum, q; præceptum etiam tertium de ſanctificatione ſabbati, myſticè, ideſt, quo ad ceſſationem à peccatis, & quo ad quietem mentis in Deum, eſt præceptum generale. Sed ut per ipſum prohibentur ad literam opera ſeruotũ, ideſt, opera mechanica, eſt præceptum ſpeciale. Sub opera tamen manuali intelliguntur omnia humana officia, ex quibus homines licitè victum lucrantur, ſiue membris, ſiue pedibus, ſiue lingua fiant, ut habetur. $22^{æ}$.q.122.1^{m}.q.187.3.c.2.d.37.ar.5.q 2.3^{m}.quol.7.17.c.ſi.

346 Quòd nulla circumſtantia aggrauat peccatum in infinitũ. Circunſtantia. 8.
Oppoſitum uidetur dicere, 4 d.16.q.3.ar.2.q 4.5.o. Ma.q.2.8.o. Opuſ.12.ar.6.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.993.

347 Quòd nulla circumſtantia, præter intentionem peccantis, dat ſpeciem peccato. Circunſtãtia. 14.
Oppoſitum uidetur dicere, 4.d.16.q.3.art.2.q.3.c. Ma.q.2.6.8^{m}.
Reſpondeo dicendum, q; in prima ſecundæ loquitur de inordinatione, quæ non poteſt eſſe intenta, cùm ſit pura priuatio, nulli tendens ſpeciem. Sed in aliis locis loquitur de circumſtantiis poſitiuis. Tamen etiam iſtæ, ſi eſſent omnino ignotæ, & inuoluntariæ, nullo modo uariarent ſpeciem.

349 Quòd claritas corporis glorioſi erit à gloria animæ. Claritas
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 3.d.16.q.2, 1.3^{m}. 2.c.3^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd nulla eſt penitus repugnantia,

quia illa claritas cauſata eſt immediatè à gloria animæ Chriſti, ut dicit in tertia parte, ſed mediatè à Deo, ut aſſerit in tertio ſententiarum.

Clementia. 7. 352 Quòd clementia, & manſuetudo, non ſunt maximè uirtutes, niſi ſecundum quid.

Oppoſitum uidetur dicere. Veri. q. 1. 9. 7^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 287.

Coactio 5. 353 Quòd uoluntas non poteſt cogi.

Oppoſitum uidetur dicere 12^{æ}. q. 6. 4. 0. 5. 2^{m}.

Reſpondeo dicendum, quod uoluntas poteſt cogi, reſpectu actus imperati, non autem reſpectu actus eliciti, ut habetur. 12^{æ}. q. 6. 4. 0. 5. 1^{m}. 2. diſt. 25. q. 1. 3. 3^{m}. diſt. 25. 3. 1^{m}. 4. diſt. 38. q. 1. art. 1. q. 1. 2^{m}.

Cognitio. 23. 356 Quòd cognoſcere aliquid in uniuerſali, eſt imperfectius, quam cognoſcere in ſpeciali.

Oppoſitum uidetur dicere, 2. diſt. 3. q. 3. 2. 3. cõtra 2. cap. 92. Ver. q. 19. cap.

Reſpondeo dicendum, quod cognitio uniuerſalis in prædicando, ex parte obiecti eſt imperfectior particulari, ſed ex parte medij, uel etiam cognitio uniuerſalis in cauſando eſt econuerſo, ut habet. 1^{a}. q. 55. 3. 2^{m}. Ver. q. 8. 10. 1^{m}. Ma. q. 16. 6. 16^{m}.

Coitus. 1. 357 Quòd in coitu abſorbetur uſus rationis propter uehementiam delectationis.

Oppoſitum uidetur dicere 22^{æ}. q. 150. 4. 3^{m}. q. 156. 4. 2^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 372.

Collectiuum. 1. 358 Quòd collectiuum nomen ſignificat duo, ſcilicet multitudinem ſuppoſitorum, & unitatem ordinis.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 3^{a}. q. 3. 7. 2^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 926.

Color. 2. 359 Quòd color eſt obiectum materiale uiſus, formale uero eſt lumen.

Immo color eſt obiectum formale uiſus. 1^{a}. q. 19. 3. c. q. 45. 4. 1^{m}. 12^{æ}. q. 1. 1. 2^{m}. q. 8. 2. c. q. 10. 2. c. Veri. q. 14. 8. 4^{m}. Veri. q. 2. 4. c. Quol. 3. 27. c.

Reſpondeo dicendum tripliciter, ſcilicet primo quod ſicut innuitur. Ver. q. 14. 8. 4^{m}. obiectum formale eſt duplex, ſcilicet quo, & quod. Primo modo color eſt obiectum materiale, ſed lumẽ eſt obiectum formale. Sed ſecundo modo, eſt econuerſo. Vnde unius potentiæ poſſunt eſſe plura obiecta ſubordinata, ſcilicet obiectum quod, & obiectum quo.

Secundo dicendum, quod ut habetur Phi. 1. lect. 5. ſi. unum & idem reſpectu diuerſorum, eſt materiale & formale, ſicut partes diffinitionis reſpectu diffiniti, ſe habent ut formale, ſed reſpectu diffinitionis, ut materiale, & pars una reſpectu alterius [illegible] ſicut genus reſpectu differentiæ. Ideo color reſpectu [illegible] eſt obiectum formale uiſus, ſed reſpectu luminis, eſt [illegible] male

Te[illegible]m, quòd ut habetur. 1. d. 17. q. 1. 1. c. Ma. q. 2. 2. 5^{m}. [illegible] col[illegible] eſt [illegible] incorporata. Vnde duplex eſt lumen ſcilicet lumen extrinſecum in medio inter colorem, & uiſum, & lumen intrinſecum, quòd includitur in colore. Lumen igitur extrinſecum, non eſt ratio formalis coloris, ſed lumen intrinſecum eſt ratio formalis coloris. Et Veri. q. 2. 4. 4^{m}. habetur, quod lux in colore, eſt quaſi formale, & terminatio diaphani, eſt quaſi materiale. Et Meth. 10. lect. 4. habetur, quod in nigro eſt minimum de luce, quæ facit colores actu, ut patet in lib. de Senſu, & ſenſato.

Color. 3. 360 Quod color non eſt coloratus, ſed clarus. Similiter albedo non eſt alba.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 2. d. 27. 2. 1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 1171.

Color. 4. 361 Quòd lumen facit, quòd color qui eſt uiſibilis in po^{a}. fiat uiſibilis in actu.

Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}. q. 12. 5. 1^{m}. Anima. 4. 4^{m}. Anima. 2. lect. 14. fi. lib. 3. lect. 10. medendo.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo quod ſicut habetur. 1^{a}. q. 79. 5. 2^{m}. Anima. 4. 4^{m}. de hoc ſunt duæ opiniones oppoſitæ, & recitat quãdoque unam, & quandoque aliã, dum diſputat in theorica, licet quando determinat hoc in phyſicis, magis adhæret ſecundæ opinioni.

Secundo dicendum quòd ut dicitur. Quol. 7. q. 2. 1. c. Anima. 2. lect. 14. fi. agens eſt duplex, ſcilicet uel perfectum, quod perfectè poteſt imprimere ſuam formam, uel imperfectum. quod hoc tamen poteſt, niſi confortetur à fortiori agente, & ſic color eſt uiſibilis in actu imperfecto, tamen eſt uiſibilis in potentia ad actum perfectum, ad quem reducitur per lumen.

Columba 2. 362 Quòd columba quæ apparuit ſuper Chriſtum baptizatum fuit uerum animal.

Oppoſitum uidetur dicere, 1. d. 16. 3. 3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quod fuit uerum animal, ueritate eſſentiæ ſed non ueritate omnium proprietatum columbæ, ut à ſimili poteſt colligi. 1^{a}. q. 68. 4. c. 12^{æ}. q. 77. 2. 1^{m}.

364 Quod omne compoſitum eſt aliquid, quod non conuenit alicui partium eius, & eo eſt aliquid, quod non eſt ipſum. Compoſitio. 4.

Oppoſitum uidetur dicere. Meth. 7. lect. 14.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 1157.

365 Quòd nullus intellectus, comprehendere poteſt eſſentiam Dei. Comprehendere. 6.

Immo beati in patria comprehendunt naturam Dei. 1^{a}. q. 12. 7. 1^{m}. Opuſc. 72. q. 26.

Reſpondeo dicendum, quod comprehendere, ut habetur. 1^{a}. q. 12. 11^{m}. 7. 0, uno modo accipitur pro termino, ſcilicet inſequutionis, quando ſcilicet aliquid tenetur. Et ſic beati in patria habent meritum ſpei, & noſcunt illam ineffabilem generationem. Et ſic Philoſophi non comprehenderunt diuinam naturam. Vnde non attigerunt ad illam generationem. Alio modo accipitur comphendere proprie, quod eſt concludere aliquid in terminis conuenientia. Et ideo illo modo nihil comprehendit Deum, quia ipſe excedit omnem intellectum, ut etiam habetur. Opuſc. 72. q. 26.

367 Quòd commune eſt duplex, ſcilicet ſecundum rem, & ſecundum rationem. Primum eſt in diuinis tantum, ſecundũ uerò in omni natura. Commune. 1.

Immo primum eſt etiam in creaturis, quia natura humana eſt etiam communis multis ſecundum rem. 1^{a}. q. 13. 9. c.

Reſpondeo dicendum, quòd commune poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet uel materialiter, id eſt pro re, quæ ſubſtat communitati, uel formaliter, id eſt pro ipſa communitate, quæ eſt quædam unitas multorum, ſicut etiã diſtinguitur de uniuerſali. 1^{a}. q. 85. 2. 2^{m}. 3. 1^{m}. 4^{m}. 1. d. 19. q. 5. 1. c. d. 33. 1. 3^{m}. 3. d. 5. q. 2. 1. 1^{m}. Meth. 7. lect. 13. princip. Anima. Lib. 2. lect. 2. fin. Senſu. lect. 15. Opuſc. 30. 5. 0. Primo igitur modo intel igitur. 1^{a}. q. 13. 9. c. Sed ſecundo modo in cæteris locis, ut etiam patet Dubio. 928.

370 Quod uirgo Maria mater Chriſti, fuit concepta in peccato originali. Conceptio. 19.

Immo fuit immunis à peccato originali & actuali. 1. d. 44. 3. 3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quod nulla eſt omnino repugnantia, ſeu contradictio, etiam quo ad apparentiam. Primo quia in primo Sententiarum, nullam mentionem facit de conceptione eius, ſed ſolùm loquitur de ea & de eius immunitate poſt ſanctificationem eius, ut patet per auctoritatem ſancti Anſelmi, quam ibi exponit, ſicut etiam poſſet dici de quolibet ſanctificato uel in utero, uel p baptiſmũ, quia tunc fuit immunis ab omni peccato originali, & actuali.

Secundo, quia licet dicat, quòd fuit immunis, tamen non dicit, quod ſemper fuerit immunis, ſed ſine ſigno uniuerſali, ſicut etiam dicit de alijs hominibus, quòd aliquando ſunt ſine peccato etiam ueniali in hac uita, ſed non ſemper, nec diu, ut patet. 3^{a}. q. 79. 4. 2^{m}. 3. d. 3. q. 1. L. 1^{m}. 4. d. 12. q. 2. art. 2. q. 1. 1^{m}. d. 21. q. 2. [illegible] 4^{m}. Ma. q. 7. 12. 4^{m}.

Tertiò, quia ſi quis uelit pertinaciter aſſerere quod ſanctus doctor intendit loqui de conceptione beatæ Virginis, ſcire debet, quod non eſt ad propoſitum materiæ, de qua ibi tractabat aliquid inſerere de conceptione paſſiua matris Chriſti, qua concepta fuit, ſed potius de conceptione paſſiua Chriſti, de qua etiam alibi dicit, quòd fuiſſet aliquid in Adam, non infectum peccato originali, ex quo in ipſa aſſumptione, formatus ſit Chriſtus, eſt hæreticus, ſed carnis eius emundatio, à præcedenti infectione, ſaltem intellectu præceſſit aſſumptionem, ut habetur. 3. d. 3. q. 4. art. 1. 0. art. 2. c. 2. L. prine p. Ioan. 3. lect. 5. Sed ſolum occurrebat in primo ſententiarum ad conceptionem paſſiuam Chriſti, aliquid de conceptione actiua, qua Virgo beata concepit Chriſtum, propter auctoritatem ſancti Anſelmi introductam ibidem, in qua dicitur, quòd Deus præparauit ipſam unigenito ſuo in matrem.

Quarto, quia ſanctus Thomas ibidem dicit, ſicut etiam aſſerit ſanctus Anſelmus, quòd puritas matris Chriſti, fuit ſub Deo, inquantum fuit in ea potentia ad peccandum. Sed hoc non per peccatum actuale, ut ipſe dicit. Veri. q. 24. 9. 2^{m}. n ſi forte beata Virgo in ſua natura conſideraretur, ut etiam ipſe adducit de omnibus angelis & hominibus, contra. 3. c. 109. Ergo per peccatum originale.

Quinto, quia ibi exponit auctoritatem ſancti Anſelmi, qui ubique tenuit expreſſe, ſicut omnes ſancti communiter affirmant, beatam Dei matrem conceptam fuiſſe omnino cum peccato originali.

372 Quod concupiſcentia non ligat totaliter rationem. Cõcupiſcentia 12.

Immo in concupiſcentia abſorbetur uſus rationis, propter uehementiam delectationis. 12^{æ}. q. 34. 1. 1^{m}. q. 37. 2. 2^{m}. q. 72. 2. 4^{m}. 2. diſt. 20. q. 1. 2^{m}. 4. d. 9. art. 3. q. 5. c.

Reſpondeo dicendum, quòd concupiſcentia dicitur eſſe ſine

ratione, non quidem quia totaliter auferat iudicium ratio-
nis, ſed quia tunc in nullo procedit ſecundum iudicium ra-
tionis, niſi ſit tanta ut faciat inſanire. Tunc.n.ligat totaliter
rationem.12^{a}.q.50 4.3^{m}.q.56.4.2^{m}.

Concupi ſcibilis.6. 374 Quòd omnia mala pertinent ad concupiſcibilem, ſicut
ad primam radicem, non autem ſicut ad proximum prin-
cipium.
Oppoſitum uidetur dicere.2.d.5.q.1.3.c.1^{m}
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1144.

Concupi ſcibilis.7. 375 Quòd omnis motus concupiſcibilis cauſatus ex appre-
henſione, ſemper eſt peccatum, non autem ſi ſit ex qualita-
te organi.
Immo primi motus naturales ſenſualitatis, nullo modo ſunt
peccata.2.d.24.q.3.2.o.d.41.q.2.1.5^{m}.3.d.59.quæſt.2.1.4^{m}.
Quol.4.21.o.
Reſpondeo dicendum, quòd primi motus dicuntur dupliciter
ſcilicet primo primi.i.naturales ſine imaginatione. Et ſecū-
do primi.i.primi motus ſenſualitatis, ex imaginatione. Secū
di ſunt peccata, ſed leuiſſima, primi uero nullo modo, ut ha
betur in primis locis.

Cōfeſſor. 13. 379 Quòd de quolibet confeſſore dicit. Non eſt inuentus ſimi
lis illi.
Oppoſitum uidetur dicere.4.d.49 q.5.ar.3.q.2.5^{m}. art.5.q.3.c.
Veri.q.26.6.8^{m}.Heb.11.12.
Reſpondeo dicendum, q̃ unus ſanctus præcipuè laudat̃ de una
uirtute, & alius de alia, propter excellentiorem promptitudi
nem ad actum unius uirtutis, q̃ alius, uel ad actum unius uir
tutis, quàm ad actum alterius. Et ſimiliter ſanctus quilibet
habet aliquam præeminentiam, ſecundum ſpecialem uſum
alicuius uirtutis, ut habetur.Iob prin.

Cōfirma- tio.10. 380 Quòd confirmans, & confirmandus, debent eſſe in gratia
& debent eſſe confeſſi, & ieiuni de conſilio, non autem de
præcepto.
Oppoſitum uidetur eſſe a ſimili.Io.8.Ro.2.fi.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.796.

Cōfirma- tio.32. 383 Quòd beata uirgo per ſecundam ſanctificationē, fuit ſim-
pliciter confirmata in bono per gratiam habitualem, ita
quòd non poſſet per liberum arbitrium flecti in contra-
rium.
Immo nullus purè uiator, nec etiam beata Virgo in præſenti
uita, poteſt confirmari ſimpliciter, nec ab omni immunita-
te peccati conſeruari per gratiam habitualem cōtra.3.c.162.
fi.Veri.q.24.9.o.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primò, quòd gratia
non immobilitat in bono, ne quis poſſit peccare, niſi ſit per
fecta.ſcilicet coniungens fini, ut habetur.1^{a}.q.62.5.2^{m}.12^{x}.
q.106.2.2^{m}.2.d.4.3.5^{m}.d.20.q.5.5^{m}.contra.5.c.155.162.fi.
Lib.4.cap.69.
Secundo dicendum, q̃ ultra gratiam habitualem, quilibet ulte
rius indiget cuſtodia diuinæ prouidentiæ in præſenti uita,
ut habetur.contra.3.c.162.fi.

Conſcië- tia.8. 384 Quòd conſcientia errans ligat.
Immo error conſcientiæ, habet uim abſoluendi uel excuſandi.
Quol.7.uel 8.q.6.5.o.fi.
Reſpondeo dicendum, quòd error conſcientiæ, quādoque ha
bet uim abſoluendi, quando ſcilicet procedit ex ignorantia
eius, quod quis ſcire non poteſt, uel ſcire non tenetur. Et in
tali caſu, quamuis factum de ſe ſit mortale, tamen intendēs
peccare uenialiter, peccaret uenialiter, ſicut ſi aliquis inten-
deret accedere ad uxorē ſuā, cauſa delectationis tm̄, & ita itē
deret peccare uenialiter, tunc ſi alia ei ſupponeretur, eo ne
ſciente, nihilominus uenialiter peccaret. Quandoque uerò
error conſcientiæ, non habet uim abſoluendi, uel excuſan-
di, quando ſcilicet ipſe error peccatum eſt, ut cum procedit
ex ignorantia eius, quod quis ſcire tenetur & poteſt, ſicut ſi
crederet fornicationem ſimplicem, eſſe peccatum ueniale.
Et tunc quamuis crederet peccare uenialiter, non tamen pec
caret uenialiter, ſed mortaliter, ut habetur.Quol.7.uel 8.q.6
5.c.fi.

Conſen- ſus.2. 385 Quòd conſenſus poteſt attribui uoluntati, & rationi.
Immo conſenſus eſt actus uoluntatis.ſ.complacentia & applica
tio eius, ad aliquid exiſtens in poteſtate eius, 12^{a}.q.15. o.q.
74.5.1^{m}.4.d.29.1.c
Reſpondeo dicendum, quòd conſenſus in actum, pertinet ad
rationem ſuperiorem, ſecundum quòd in ratione uoluntas
includitur ſecundum Philoſophum, ut etiam habetur. 12^{x}.
q.10.2.6.q.15.4.o.q.74.7.1^{m}.

Conſtan- tia.5. 387 Quòd conſtantia pertinet ad continentiam.
Immo continentia eſt ſpecies conſtantiæ. 22^{x}.quæſtio.53.
5.3^{m}.
Immo conſtantia, eſt pars potentialis fortitudinis.22^{x}.quæſt.
128.6^{m}
Immo conſtantia comprehendi poteſt ſub magnificentia 22^{x}.
q.128.6^{m}.Et poteſt etiam pertinere ad perſeuerantiam, 22^{x}
q.128.6^{m}. quia perſeuerantia diuiditur in firmitatē & con-
ſtantiam.3.d.33.q 3.ar.3.q.2.c.3^{m}
Reſpondeo dicendum, quòd conſtantia in rebus arduis, & ter
ribilibus, eſt pars fortitudinis. In delectabilibus uerò, eſt pars
continentiæ. Sed continentia eſt ſpecies conſtantiæ, ſecundū
quòd conſtantia importat ſtabilitatem, in quacunque mate
ria. Et ſic poteſt comprehendi ſub magnificentia, non quidē
ut pars eius potentialis, uel ſubiectiua, ſed ut aliquid requiſi
tum ad eam per modum partis integralis. Et ſimiliter po
teſt pertinere ad perſeuerantiam, ut habetur.22^{x}. quæſtio.
155.5.2^{m}

389 Quòd continentia, ut eſt abſtinentia ab omni delectatione Contin̄e- tia.1.
uenerea, eſt uirtus, non autem quæ eſt cum prauis concupi
ſcentijs, quibus reſiſtit.
Immo continentia non eſt uirtus, ſed aliquid minus uirtute,
12^{a}.q.58 3.2^{m}.22^{x}.q.14.3.1^{m}
Reſpondeo dicendum dupliciter.ſ.primo, q̃ continentia ſumi
tur tripliciter.ſ primo, ſecundum quòd aliquis habet rectam
rationem, cum prauis concupiſcentiis, quib. reſiſtit. Secundo
prout homo abſtinet ab omni delectatione uenerea, etiam
licita. Tertio, qua quis abſtinet ab omni actu illicito. Prima
igitur non eſt uirtus, quia non operatur bonum faciliter, &
delectabiliter. Sed reducitur ad temperantiam, ut imperfe-
ctum ad perfectum Secunda uerò, & tertia, eſt uirtus. Sed ſe-
cunda reducitur ad temperantiam, ut pars ſubiectiua. Ter-
tia uerò, ut pars potentialis, ut habetur.22^{x}.q.155.1.o. 4.o.3
d.33.q.5.ar.2.q.1.1^{m}
Secundo dicendum, quòd continentia etiam prima, eſt uirtus,
largè ſumendo uirtutem.ſ.pro omni principio actus lauda-
bilis, ut habetur.22^{x}.q.155.1.c.fi.

390 Quòd continentia & perſeuerantia, ſunt partes conſtātiæ, Contin̄e- tia.9.
firmiter perſiſtentes. Prima contra concupiſcentias. Secunda
uerò contra triſtitias.
Oppoſitum uidetur dicere.22^{x}.q.53.5.2^{m}
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.387

391 Quòd continentia eſt tantum in uoluntate ſubiectiuè. Contin̄e- tia.10.
Immo non eſt in ui appetitiua, ſed in ratione.12^{a}.q.158.3.2^{m}.
22^{x}.q.155.3^{m}.d.33.q.2.ar.4.q.2.c.
Immo eſt in concupiſcibili.3.d.33.q.2.ar.4.q.2.o.
Reſpondeo dicendum, q̃ continentia poteſt attribui rationi, ſi-
cut primo mouenti, & incontinentia cōcupiſcibili, licet utra
que immediatè ſit in uolūtate, ut in proprio ſubiecto, 22^{x}.
q.155.3.c.fi.

392 Quòd contingens, ut contingens cognoſcitur directè a ſen Contin- gens.6.
ſu, ſed indirectè ab intellectu.
Oppoſitum uidetur dicere.4.diſt.50.quæſtio.1.3.o. Quol.11.
q.1.5.o.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 551.

397 Quòd ad contritionem de uenialibus, non requiritur pro Cōtritio. 6.
poſitum non peccandi, ſicut de mortali, ſed ſufficit diſplicē
tia eius, & ſuæ cauſæ.
Oppoſitum uidetur dicere a ſimili, de pœna eius qui ad uenia-
lia fuit magis immerſus.4.d.21.q.1.ar.3.q.5.o.di.46.q.1.3.c.
Opuſc.12.ar.6.
Reſpondeo dicendum, quòd non requiritur de neceſſitate, ſed
eſt laudabile, ut habetur in locis primo allegatis.

399 Quòd conuerſio in Deum eſt triplex, ſcilicet per gloriam, Conuer- ſio.1.
meritum, & præparationem, quæ requirit triplicem gra-
tiam, ſcilicet conſummatam, habitualem, & operatio-
nem Dei.
Oppoſitum uidetur dicere a ſimili 2.d.5.q.2.1.o.d.28.4 o.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.551 679.

404 Quòd corpus prius uiuum, & poſtea mortuum, non eſt idē Corpus. 12.
corpus numero.
Oppoſitum uidetur dicere.3^{a}.q.50.5.o.Quol.2.q.1.1.o.Quol.3.
4.1^{m}.Quol.4.q.5.o Opuſc.1.c.155.157.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.79.

405 Quòd exiſtens in peccato mortali, etiam occulto, corrigēs Correc- tio.6.
ex officio, peccat, non autem corrigens ut frater, niſi prop-
ter ſcandalum.
Oppoſitum uidetur dicere.22^{x}.q.60.2.3^{m}.Math.7.Ro.2.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.796.

407 Quòd Philoſophi cōcedūt creationem eſſe, ſed ab æterno. Creatio 4.
Immo uoluerunt motum incœpiſſe per uiam naturæ.i.per ge
nerationem. Meth.12.lect 5.uel in.Lect.7.prin.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.912.

409 Quòd creare, requirit potentiam agentis infinitam. Creatio. 17.
Oppoſitum uidetur dicere a ſimili.2.d.1.q.1.5.o.4.d.5.q.1.ar.3.
q.3.5^{m}.di.8.q.2 3 4^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.552.

V 2 410 Quòd

Creatio. 18. 410 Quòd Deus non poteſt communicare creaturæ potentiam creandi, aliquid uirtute propria, & principaliter, nec inſtrumentaliter.
Immo poteſt inſtrumentaliter. 2.d.1.q.1.3.0.4.di.5.q.1.artic.3. quæſt.3.5^{m}.
Reſpondeo dicendum, dupliciter. Primò quod creatura poteſt agere ſupra naturam, & cooperari creatori per uirtutem diuinam, ut agens inſtrumentale, non autem ut agens principale, ſcilicet non quidem quantum ad illos effectus, qui fiunt immediatè a Deo, ut creatio, & ſanctificatio, ſed quantum ad aliquos effectus, qui fiunt mediante creatura, uirtute diuina: nõ autem poteſt dici, cooperari creatori uirtute propria creaturæ, ut habetur. 4.d.8.q.2.3.4^{m}.Ma.q.16.9.3^{m}.Opuſc. 1.c.23.
Secundo dicendum, ſicut Dubio.409.
411 Quòd creatio paſſiua creatur, non quidem alia creatione,
Creatio. 25. ſed ſeipſa.
Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. 2.d.27 2.1^{m}
Reſpondeo dicendum, quòd creatur ſeipſa, non ut terminus creationis, ſed ut quo aliud creatur, ut habetur. 1^{a}.q.44.0
413 Quòd creatio eſt in inſtanti.
Creatio. 2. Immo principium temporis, non eſt menſura creationis, 1^{a}. q.46.3.1^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.129.
Immo creatio menſuratur æuo, uel tempore largè ſumpto. ſ. p numero cuiuſcunque ſucceſſionis. 2.d.1.q.1.6.3^{m}.Verit.q.8. 4.15^{m}.
Creatura 2. 417 Quòd in omnibus creaturis, differunt ſuppoſitũ & natura.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.3.3.c.1.d.25.1.3^{m}.3.d.5.q.1.3. 0.1.4.c.55 4^{m}.Potentia.q.7.4.c.q 9.1.c.Spiritu.5.9^{m}.Anima 17.10^{m}.Opuſc.32. lectio.6.0.Opuſc.37.c.4.Meth.7.lect.11.fi. Lib 8.lect.3 .lib.9.lect.vit.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.114.
Credere. 9. 419 Quòd quilibet tenetur explicitè credere articulos fidei, alia uerò implicitè.
Immo non tenetur explicitè credere omnes articulos fidei, ſed tantum quantum ſufficit ad dirigendum in ultimum finem. 3.d.25.q.2.artic.1.q.2.0.q.3 c.ar.2.q.3 0.1. Ver.quæſt. 14.11.0.
Reſpondeo dicendo, quòd iſta non repugnant, niſi quis dicat, quòd primum dictum intelligitur de omnibus articulis fidei, cum tamen ſanctus Doctor loquatur de articulis indefinitè, ſine ſigno uniuerſali. Vel ſi intelligatur uniuerſaliter, tunc debet reſtringi ad articulos generales, de quibus Eccleſia ſolemnizat, ut habetur. $22^{æ}$. q.1.7.0. Veri.q.14.11 c.fi. In ſecundo uerò dicto, accipit articulos largè. ſ. pro omni dicto, de quo eſt fides.
Dãnatio. 4. 421 Quòd damnati blaſphemant Deum mente, & uoce, & in hoc peccant.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.63.2.0.Io.8.lect.6
Reſpondeo dicendum, ſicut dubio.444
425 Quòd obſtinatio in damnatis, eſt perpetua culpa & pœna.
Dãnatio. 22. Sed non demerentur, quia non ſunt in uia, ſed ad terminos pœnæ deuenerunt.
Oppoſitum uidetur dicere. 4.d.22.q.1.1.3^{m}.q.3.c.2^{m}
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.280
Dãnatio. 11. 426 Quòd bona quæ damnati fecerunt hic, proſunt eis in inferno
Immo ex bonis damnatorum quæ fecerunt, nõ minuetur dolor eorum, ſed magis augebitur. 4.d.43.ar.5.q.1. 4^{m}.d.50.q. 2.ar.2.q.1.c
Reſpondeo dicendum, ꝙ proſunt eis in inferno ad mitigationem pœnæ, impediendo ne incurratur, non autẽ ſubtrahendo pœnam, nec fortificando ſubiectum, nec minuendo remorſum conſcientiæ, ut habetur in locis primo adductis.
Datio. 12 430 Quòd nulla creatura, poteſt dare Spiritum ſanctum
Immo homines, & Chriſtus ſecundum quòd homo, dicuntur dare Spiritum ſanctum, 3^{a}.q.8.1.1^{m}.3.d.13.q.2.1.c.1^{m}
Reſpondeo dicendum, ꝙ dare Spiritum ſanctum dicitur dupliciter. ſ. authoritate, & ſic eſt tantum Dei. Et miniſterio, & ſic homines, & Chriſtus ſecundum ꝙ homo, dicuntur eum dare, ut habetur, 3^{a}.q.8.1.1^{m}.3.d.13.q.2.1.1m.Gal.3. lect.2
Debitũ. 8 431 Quòd Deus nulli eſt debitor
Immo Deus eſt debitor homini, ratione promiſſi. 2.d.27.2.3^{m} 3.4^{m}.contra, 2.c.29
Reſpondeo dicendum quadrupliciter, ſcilicet primo ꝙ debitũ ut dicitur. Quol.5.q.10.1.c. ſumitur dupliciter, ſ. ſecundum ſe, ut finis, & propter aliud, ut ea quæ ſunt ad finem. Secundo modo Deus nulli debitor eſt, quia ut dicitur, 1^{a}. q.21.1. 3^{m}.debitum ſic importat ordinem exigentiæ, uel neceſſitatẽ alicuius ad quod ordinatur. Sed Deus non ordinatur ad aliud, ſed omnia ad ipſum, nec obligatus alteri, $12^{æ}$.q.111.1. 2^{m}. Sed primo modo eſt debitor homini, nõ ut obligatus ei, ſed ut homo ei ſubijciatur, ut recipiat promiſſum.
Secundo dicendum, ꝙ debitum eſt duplex. ſ. neceſſitatis, & congruitatis, uel utilitatis, ut habetur, $12^{æ}$.q.99.5.c.4.d.5.q.2.ar. 2.q.1.1^{m}. Secundo modo Deus eſt debitor, non autem primo modo.
Tertio dicendum, ꝙ debitum eſt duplex. ſ. morale, & legale, ut habetur, $12^{æ}$.q.99.5.0. $22^{æ}$.q.31.3.3^{m}.q.80.1.c.q.117.5.1^{m} q.118.3.2^{m}.Opuſc.19.c.9.19. Primum conuenit Deo, nõ autem ſecundum
Quarto dicendum, ꝙ Deus eſt debitor, non ut obligatus ei, ſed quia reddit debitum in ordine ad ſuam ſapientiam, & ſuã uoluntatem principaliter. Secundariò autem ſecundum ordinem unius creaturæ ad aliam, ut habetur, 1^{a}.q.21.1.3^{m}.4 c.$12^{æ}$.q.114.1.3^{m}.contra, 2.c.28.29. Verit.q 6.2.c.q. 23 3.1^{m} 6.3^{m}.6^{m}.Potentia.q.3.16.17.c
435 Quòd nullus defectus reducitur in Deum, ſicut in cauſam Defectus. 10.
Oppoſitum uidetur dicere, Quol.4.4.c.fi.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo, ꝙ cauſa defectus cõtingit dupliciter, ſ. ex propria intentione, & præter intentionem. Et ſic ſemper oportet cauſam eſſe defectiuam, non autem primo modo. Ideo primo modo conuenit Deo, non autem ſecundo modo, ut habetur, Quol.4.4.c.fi.
Secundo dicendum, ſicut Dubio.503
436 Quòd deitas, non poteſt ſupponere pro perſona. Deitas. 2.
Oppoſitum uidetur dicere, 3.d.8.3.c
Reſpondeo dicendum, ꝙ deitas in communi accepta, ſ. pro eſſentia, licet non ſupponat pro perſona, tamen aliquãdo propriè trahitur ad ſupponendũ ꝓ perſona, eo modo quo Magiſter exponit, ut habetur, 1.d.8.3.0
437 Quòd nulla delectatio, eſt quid optimum
Immo aliqua delectatio poteſt eſſe ſummum bonum hominis delectatio
$12^{æ}$.q.34.3.0.q.39.4.1^{m}.3.d.38.2.c.6^{m}.4.d.49.q.3.ar.4.q.3.c 7.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo ꝙ aliquid poteſt dici ſummum bonum uel optimum dupliciter. ſ. uel per ſe, uel per aliud. Nulla ergo delectatio eſt quid optimum per ſe, cũ ſit propter aliud, ſcilicet propter operationem. Sed tamen eſt propter aliud ſummum bonum hominis, inquantum accidit beatitudini, quæ eſt huiuſmodi
Secundo dicendum, ſicut Dubio, 287
438 Quòd delectatio maximè corrũpit æſtimationem prudentiæ, & præcipuè in uenereis, quia totam animam abſorbet delectatio 44.
Immo non ligat totaliter rationem, $22^{æ}$.q.150.4.3^{m}
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio, 372
440 Quòd dæmones uigent acumine ſcientiæ, & lumen intellectuale in eis eſt perſpicuum Dæmõ.6
Immo error eſt in intellectu dæmonum, 1^{a}.q.58.5.0.2.d.7.q.2 1.1^{m}.Ma.q.16.6.0
Reſpondeo dicendum, ꝙ error eſt in intellectu dæmonum, ſolum reſpectu ſupernaturalium, & non reſpectu aliorum, ut habetur in ſecundis locis.
441 Quòd dæmones, cognoſcunt futura contingentia
Reſpondeo dicendum, ꝙ cognoſcunt non quidem futura contingentia in ſe, ſed in ſuis cauſis, uel per aliqua ſigna, ſicut & cogitationes cordium cognoſcere poſſunt, quæ per aliquos corporis motus manifeſtantur, ſecundum Auguſtinum, ſicut & medici cognoſcunt, 2.d.7.quęſ.2.1.b.1.Opuſc.10.c.38 Opuſc.11.ar.36.0 Dæmon 13.
444 Quòd in dæmonibus non ſunt propriè niſi duo peccata, ſ. ſuperbia, & inuidia Dæmon 17.
Immo in dæmonibus eſt odium, & peccatum in Spiritum ſanctum, & multæ aliæ deformitates peccatorum. 2.d.43.6.6^{m} contra, 3.c.109
Reſpondeo dicendum, ꝙ ſub ſuperbia & inuidia, prout ſunt in dæmonibus, comprehenduntur omnia peccata, quæ ab illis oriuntur, inter quæ eſt odium, ut habetur, 1^{a}. q.63.2.3^{m}. $22^{æ}$.q.36.4.0.Ma.q.10.3.0.Io.8.lect.6
445 Quòd tentatio dæmonum non ſemper eſt peccatum, quia uitari non poteſt ſicut uitari poteſt tentatio carnis. Ideo tentatio carnis ſine peccato eſſe non põt, ut patet per gloſſam Dæmon 47.
Immo tentatio carnis, ſiue primus motus eius, non ſemper eſt peccatum, 2.d.24.q 3.2.0.d.41.q 1.1.5^{m}.3.d.39.quęſ.2.1.4^{m} Quol.11.0
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio, 375
446 Quòd dæmones non permittuntur facere omnia quæ poſſunt naturaliter, nec datur eis poteſtas faciendi aliquid ſupernaturaliter. Dæmon 71.
Immo uxor Loth ſecundum aliquos, mutata eſt in ſtatuam ſalis, mediantibus dæmonibus, Ma.q.16.9.3^{m}
Reſpondeo dicendum, quòd ſi uxor Loth, mutata eſt in ſtatuã ſalis mediantibus dæmonibus, hoc tamen fuit uirtute Dei, ut habetur. Ma.q.16 9.3^{m}.

448 Quòd

Demonſtratio. 3. 484 Quòd ex quolibet effectu notiori, poteſt demonſtrari, propriam eius cauſam eſſe.
Oppoſitum videtur dicere. Princ. 23. c. Poſter. 1. lect. 2.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 313.

Denominatio. 4. 450 Quòd in reſpectiuis ſit denominatio ab extrinſeco, non autem in abſolutis.
Immo in relatiuis poteſt aliquid diſponi, & denominari per aliquid ſui generis, non autem in abſolutis. 4. d. 8. q. 1. art. 2. quæſt. 1. 1^{m}.
Immo nihil denominatur à relatione, quaſi ab extrinſeco, ſed quaſi inhærente. contra. 2. c. 13.
Reſpondeo dicendum, quòd aliquid denominatur reſpectu alterius dupliciter, ſcilicet quando reſpectus eſt ratio denominationis, & quando non, ſed tantum cauſa. Et ſic denominatur ab aliqua forma, ei inhærente, non autem primo modo, ſed ab extrinſeco tantum, ut habetur. Verit. q. 1. 4. 2^{m}.

Deſiderium. 6. 453 Quòd deſiderium naturale rationalis creaturæ, eſt ad cognoſcendum genera, ſpecies, & rationem omnium rerum, non autem omnia indiuidua, uel futura contingentia, quæ ſolus Deus in ſua æternitate cognouit.
Oppoſitum uidetur dicere, quoad cognoſcendum omnia indiuidua, & futura contingentia, quia homo habet naturalem inclinationé ad cognoſcédú futura. 1^{a}. q. 86. 1. o. 12^{æ}. q. 47. 3. 1^{m}. q. 9. 1. 3^{m}. 2. d. 7. q. 3. 3. 2^{m}. 4. d. 50. q. 1. 3. o. Verit. q. 2. 5. 6. o q. 10. 1. o. q. aol. 8. uel 11. q. 1. 3. o. Opuſc. 29. Aia. 3. lect. 8.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 441.

Deſiderium, 8. 454 Quod deſiderium animæ beatæ quieſcit ex parte appetibilis, non autem ex parte appetentis.
Oppoſitum uidetur dicere, 4. d. 49. q. 1. ar. 4. q. 1. o.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 159.

Deſperatio. 7. 455 Quòd deſperatio eſt prior timore, ſicut ratio, & cauſa eius. Ideo timor conſequitur deſperationem uincendi.
Oppoſitum uidetur dicere. 12^{æ}. q. 45. 2. 2^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd ex timore non ſemper ſequitur deſperatio, niſi quando fuerit intenſus, ut habetur ſecundo loco.

Deſperatio. 8. 456 Quòd deſperatio oritur occaſionaliter ex timore Dei, & ex horrore peccatorum, non autem directè.
Oppoſitum uidetur dicere. 12^{æ}. q. 25. 3. c.
Reſpondeo dicendum, quòd oritur ex timore Dei per abuſum eius, non autem ſiquis bene utatur eo, ut habetur in primo loco.

Deus. 4. 457 Quòd Dei non eſt demonſtratio, niſi per effectum.
Oppoſitum videtur dicere è ſimili. Trin. 25. c. Poſter. 1. lect. 2.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 448.

Deus. 5. 458 Quòd Deum eſſe, non eſt per ſe notum, ſed eſt primum inter omnia credibilia.
3^{m} mo Deum eſſe, eſt per ſe notum, & Deum eſſe, & alia huiuſmodi, quæ per rationem naturalem poſſunt eſſe nota, non ſunt articuli fidei, ſed præambula. 1^{a}. q. 2. 1. 2. 1^{m}.
Reſpondeo dicendum, quod Deum eſſe, eſt per ſe notum ſimpliciter, non autem quoad nos, ut habetur. 1^{a}. q. 2. 1. o. 1. d. 3. q. 1. 2. o. contra. 1. c. 10. 11. Lib. 3. c. 38. 1^{m}. Verit. q. 10. 12. o. Potentia. q. 7. 2. 11^{m}. Trin. 3. 6^{m}.

Deus. 6. 459 Quòd Deum eſſe, non eſt nobis naturaliter notum ſecundum ſe, ſed ſecundú ſimilitudinem, & participationem eius.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a} q. 4. 2. 4^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 458.

Deus. 11. 461 Quòd in ſolo Deo eſſe, & eſſentia ſunt idem realiter.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}. q. 3. 3. c. 1. d. 25. 1. 3^{m}. 3. d. 5. q. 1. 3. o. Potentia. q. 9. 1. c.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 114.

Deus. 23. 462 Quòd anima attribuitur Deo ſecundum ſimilitudinem actus.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}. q. 4. 3. 4^{m}.
Reſpondeo, dicendum, ſicut Dub. 471.

Deus. 26. 463 Quòd Deus non eſt genus, nec ſpecies.
Oppoſitum uidetur dicere. 2. d. 3. q. 2. c. ſi.
Reſpondeo dicendum, quòd diuinum eſſe, eſt proprium & determinatum, non per additionem alicuius contrahentis, ſed per negationem omnis adhibiti, ut habetur. 2. d. 3. q. 2. 2. c. ſi.

Deus. 27. 464 Quòd Deus non eſt in genere, nec in prædicamento per ſe, nec reductiuè, ut principium.
Immo Deus eſt in genere ſubſtantiæ reductiuè, ut menſura, & principium omnium rerum, & ſicut punctus, & unitas. 1^{a}. q. 3. 5. c. ſi. 2^{m}. 2. d. 8. q. 4. 2. 3^{m}. Potentia. q. 1. 7. 1^{m}. q. 7. 3. 7^{m}. 8. 2^{m}. q. 9. 3. 3^{m}. Trin. 2. 4.
Reſpondeo dicendum tripliciter, ſcilicet, Primo quòd aliquid eſt in genere reductiuè dupliciter, ſcilicet uel tanquam limitatum, determinatum, & reſtrictum ad illud genus. Vel ſine limitatione, determinatione, & reſtrictione. Et ſic ſecundo modo Deus eſt in genere, & non primo modo, ut habetur. 1^{a}. quæſt. 3. 5. c. ſi.
Secundo dicendum, quòd principium eſt duplex, ſcilicet uel intrinſecum, ideſt de eſſentia generis, tanquam contentum ſub genere. Vel extrinſecum, ideſt efficiens uel exemplare. Deus ergo eſt in genere reductiuè, ut principium ſecundo modo, non autem primo modo.
Tertio dicendum, quòd licet dicatur. Potentia. q. 7. 3. 7^{m}. quòd Deus eſt in genere, ut principium, ſicut punctus, & unitas, cú utrumque ſit principium limitatum, & intrinſecum, tamen ibi comparatio fit, quo ad rationem communem principij, non quo ad rationem principij limitati, uel intrinſeci, ut habetur. Meth. 5. lect. 1. ſecundum Philoſophum.

466 Quòd in ſolo Deo ſunt idem ſuppoſitum, & natura, & in omnibus creaturis differunt. Deus. 31.
Oppoſitum videtur dicere. 1. q. 3. 3. c. 1. d. 25. 1. 3^{m}. 3. d. 5. q. 1. 3. o. contra. 4. c. 55. 4^{m}. Potentia. q. 9. 1. c. Spiritu. 5. 9^{m}. Anima. 17. 10^{m}. Opuſ. 32. lect. 6. o. Opuſc. 37. c. 4. Meth. 7. lect. 11. ſi. lib. 8. lect. 3. lib. 9 lect. 11. Anima 3. lect. 8.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 114.

467 Quòd in Deo non eſt materia, nec potentia, ſed eſt purus actus. Deus. 32.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}. q. 4. 4. o.
Reſpondeo dicendum, quòd in Deo non eſt potentia paſſiua, ſed potentia actiua, ut aducitur Dub. 494.

468 Quòd quicquid entitatis, bonitatis, & perfectionis eſt in creatura quacunque, totum eſt eminentius in Deo. Deus. 34.
Immo non oportet, quòd illud quod eſt de nobilitate creaturæ, ſit de nobilitate creatoris. 1^{a}. q. 4. 2. c. 3. o.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 316.

470 Quòd in Deo non eſt quantitas. Deus. 39.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}. q. 42. 1. 1^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd magnum dicitur dupliciter, ſcilicet vel abſoluté, ideſt habens quantitatem continuam quæ dicitur magnitudo. Vel comparatiuè, ideſt excedens minus. Et ſic prædicatur de Deo, non autem primo modo, ut habetur. Potentia. q. 87. 7^{m}.

471 Quòd in Deo eſt ſimilitudo omnium rerum, ſecundum formam, & ſecundum materiam. Deus. 40.
Immo nullo modo Deus eſt ſimilis creaturis. 1^{a}. q. 4. 3. 4^{m}. 1. d. 19. q. 1. 2. c. d. 35. 4. 6^{m}. d. 48. 1. 4^{m}. contra. 1. c. 29. Verit. q. 2. 11. 1^{m}. q. 23. 7. 11^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd Deus eſt ſimilis creaturis, nó quidem ſimilitudine propriè dicta, ſed largè, vt etiam adducetur. Dub. 1146.

472 Quòd Deus cognoſcit omnia ſingularia diſtinctiſſimè. Deus. 60.
Oppoſitum uidetur dicere. 3. d. 14. q. 2. ar. 2. 2^{m}. contra. 1. c. 69. ſi.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 477.

474 Quòd ſciétia dicitur analogicè de ſcientia Dei, & creaturæ. Deus. 69.
Oppoſitum uidetur dicere. 12^{æ}. q. 49. 4. o. 1. d. 35. 1. 3^{m}. 3. d. 25. q. 1. 1. c. 1. c. 56. 92. Verit. q. 1. 1. c.
Reſpondeo dicendum, quòd analogia eſt duplex, ſ. uel determinatæ habitudinis, uel analogia proportionalitatis, ut habetur 1. Prol. 2. 2^{m}. Veri. q. 2. 11. c. Secundo modo ſcientia dicitur analogicè de ſcientia Dei, & de ſcientia creaturæ, non autem primo modo.

475 Quòd ſciétia Dei nó eſt habitus, nec qualitas, nec effectus demonſtrationis, uel principiorú, uel habens cauſalitatem. Deus. 70.
Immo ſcientia Dei eſt effectus diuinæ artis, & habet cauſalitatem. 1. d. 38 1. c.
Reſpondeo dicendum, quòd ſcientia Dei habet cauſalitatem reſpectu ſcitorum tantum, ſecundum quòd conſequitur formam diuinæ artis, & finem, ut habetur. 1. d. 38. 1. c.

476 Quòd ſcientia Dei, non eſt uniuerſalis, nec particularis, nec in potentia, uel habitu, ſed ſemper in actu. Deus. 71.
Immo ſcientia Dei, eſt uniuerſaliſſima. 2 d. 3. q. 3. 2 c. ſi.
Reſpondeo dicendum, quòd in ſecundo Sententiarum, accipit uniuerſale largo modo, ſcilicet pro eo quod ſe extendit ad multa. Sed in aliis locis, accipit uniuerſale propriè, ſcilicet pro eo, quod in diuerſis habet diuerſa eſſe, ut habetur. 1. d. 4. 2. 3^{m}. d. 21. q. 2. 1. 4^{m}. Ma. q. 16. 6. 16^{m}. 7. 5^{m}.

477 Quòd Deus ſcit infinita, etiam ſcientia viſionis. Deus. 76.
Oppoſitú uidetur dicere 1. d. 39. q. 1. 1. 3. o. 3. d. 14. ar. 2. q. 2. 2^{m}. q. 4. 2^{m}. contra. 1. c. 69. ſi.
Reſpondeo dicendum, quod quia ſcientia uiſionis Dei, eſt de omnibus rebus, quæ aliquando ſunt, ideo accipiendo omnia entia, tam de genere ſubſtantiæ, quàm de generibus accidentium, de quibus conſtat, quod erunt infinita, propter infinitas cogitationes, affectiones, & loquutiones, quę multiplicabuntur in infinitum in beatis, & in damnatis, in perpetuum duraturis, etiam remota æternitate generationis ante & poſt, ideo ſcientię uiſionis, Deus ſcit infinita, ſicut intelligit in locis primo allegatis. Si uero accipiantur entia com-

pleta,& subſiſtentia,ſcilicet ſuppoſita, ſicut accipiuntur in locis ſecundo adductis,ostenſi quod ſunt finita,ſi generatio inceperit,nec ſemper durare debeat,ut fide tenetur.

Deus. 79. 478 Quod Deus ſcivit aliqua quę neſcit,& econverſo. 1^{a}.q.14. 15.1^{m}.1.d.18 q.1.3 o d 4..5 o.Verit.q 2.13.1^{m}.

Oppoſitum videtur dicere,quia ſcitum eſt in ſciente,ut ipſe dicit 1 d 35.5.3^{m}.

Reſpondeo dicendum,quod Deus poteſt ſcire, quod neſcit diviſim,non autem coniunctim. Sed nullo modo poteſt, plura ſcire,quàm ſcit,ut habetur in locis primo allegatis.

479 Quod mala pertinent ad ſcientiam Dei practicam.

Deus. 80. Immo pertinent tantum ad ſcientiam eius ſpeculatiuam. Verit.q.3.3.c.

Reſpondeo dicendum,quod ſcientia Dei eſt duplex, ſ. vel ſimplicis notitiæ uel approbationis. Secunda eſt tantum bonorum. Sed prima eſt etiam malorum,ut habetur.Verit.q.7.8.c.

Deus. 93. 482 Quod Deus non poteſt uideri per eſſentiam in hac uita mortali.

Immo Paulus,& Moyſes, viderunt Deum per eſſentiam. 1^{a}. q. 12.11.2^{m}.22^{ae}.q.174.4.c 5.1^{m}.q.175.3.o.q.180.5.c.4. d.49.q. 2.7.4^{m}.5^{m}.Verit.8...5^{m}.6^{m}.q.10 11.c.1^{m}.2^{m}. q. 12.6.12^{m}. 7.c.9.1^{m}.14.c.q.13.2.o q.18.1.13^{m}.Iſa.1.Ioã.1.lect.11 A. 2^{ae}. Corint.12.Lect.1.2.per totum.

Reſpondeo dicendũ , quintupliciter, ſcilicet primo,quia quod aliqui dicuntur uidiſſe Deum, debet intelligi per imaginariam uel corporalem uiſionem, per ſpecies interius, uel exterius apparentes,ut habetur. contra. 3.c.47.prope. Verit. q. 10.11.c.4^{m}.Iſa.1.princip.c.6.

Secundo dicendum,quod poteſt miraculoſè fieri,quod diuina virtute , aliquis intellectus creatus, non habens niſi diſpoſitiones uiæ , eleuetur ad uidendum Deum per eſſentiam. Nec tamen ex tali uiſione,poteſt dici beatus ſimpliciter , ſed ſecundum quid tantum , inquantum ſcilicet communicat in actu beati,ut habetur.4.d.49.q.2.2.c.

Tertio dicendum , quod dicitur Dominus loqui ad Moyſen , facie ad faciem propter eminentiſſimum modum claræ uiſionis, quo Moyſes ſuper alios prophetas uidit,ut habetur. 2^{ae}. q. 98.3 2^{m}.

Quarto dicendum,quod dicitur,quod quidam uident in ſpeculo æternitatis,non quidem quia ipſe Deus dicatur ſpeculum æternitatis,ſed ipſæ ſpecies,quæ ſunt in animo prophetæ Et dicuntur ſpeculum æternitatis, inquantum reſultat in eis diſpoſitio ſapientiæ æternæ,ut habetur.Iſa.6.

Quinto dicendum,ſicut Dub.486.

Deus.102 483 Quòd Deus non eſt primũ cognitum ab intellectu noſtro.

Immo Deus eſt primum obiectum intellectus, quia ratio, & cauſa ueritatis aliorum obiecti, primo apprehenditur a potentia. 22^{ae}.q.4.1 c.Quol.7 q.2.2.c.

Reſpondeo dicendum,ſicut Dub.752.

Deus.112. 484 Quòd uidere Deum facie ad faciem, eſt uidere eum per eſſentiam immediatè.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^{a}.q.12.11. 1^{m}.&. 12^{ae}.q.98.3. 2^{m}.

Reſpondeo dicendum,ſicut Dub.482.486.

Deus.115. 485 Quòd eſſentia Dei per nullam ſpeciem creatam repræſentari poteſt.

Immo Deus & angeli cognoſcuntur a nobis per ſpecies impreſſas,& non per ſpecies abſtractas. 1^{a}.q.12.2.c.13.c.

Immo anima rationalis repræſentat Deum. 1^{a}.q.12.2.c.

Reſpondeo dicendum dupliciter , ſcilicet primo , quod hoc non oſtendit,quod Deus uideatur in patria per ſpeciem ſuam . Nam oſtenſum eſt, hoc eſſe impoſſibile . Sed in uia cognoſcitur quandoque Deus,non quidem per ſpeciem a creaturis acceptam,ſed interius à Deo formatam. Vnde ibidem dicebatur, quod non quærebatur de uiſione Dei per eſſentiam, ut habetur. Opuſ 71.q.7.

Secundo dicendum , quòd anima rationalis repræſentat Deũ, ſecundum quòd Deus refertur ad creaturas,ut cauſa,& conſeruans,ut habetur.Opuſ.61.cap.47.

Deus. 116 486 Quòd eſſentia Dei non poteſt uideri ab aliquo intellectu creato,ſine lumine naturali,ideſt gloriæ.

Oppoſitum uidetur dicere. Verit.q.10.11 c.1^{m}.11^{m}.

Reſpondeo dicendum,quod lux uel lumen gloriæ, poteſt accipi dupliciter,ſcilicet uel per modum qualitatis permanentis, ſicut lux in igne,aut carbunculo , aut in ſtellis . Vel per modum paſſionis tranſeuntis, ſicut lux in aere,ut habetur. 12^{ae}. q.174.3.2^{m}. Verit.q.13.2.c. Paulus ergo in raptu,& Moyſes, viderunt eſſentiam Dei ſine lumine gloriæ , primo modo, non autem ſecundo modo.

Deus.148 487 Quod ratio aliqua eſt uoluntatis Dei.

Immo nulla eſt ratio uoluntatis Dei.Verit q.23.1.3^{m}.

Reſpondeo dicendum,quod ratio aliqua eſt uoluntatis Dei , nõ quidem ex parte eius,ſed ex parte uoliti propter aliud , ut habetur. 1^{a}.q.19.5.o.q.23.5.c.1.d.41.3.c.contra. 86. Lib.2. cap.28. 29.Lib.3.c.97.Veri.q.6.2.c.q.13.6.6^{m}.Ephe.1. lect.1.ſi.

490 Quòd uoluntas Dei , eſt omnino immutabilis , licet effectus eius mutentur. Deus.149

Immo Deus mutat ſententiam. 1^{a}.q.19.7.2^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd Deus mutat ſententiam, ideſt ordinem cauſarum ſecundarum,non autem conſilium uoluntatis ſuæ,ut habetur. 1^{a}.q.19.7.2^{m}.4.diſt.4 .quæſt.2.ar.2.q.2. 1^{m}.cont 3.cap.96.ſi.Verit.q.6.4.1^{m}.q.12.11.3^{m}. Heb.6. lect. 4 poſt Med.

493 Quòd potentia ſecundum propriam rationem principij operationis conuenit Deo reſpectu actionum notionalium, ſecundum quas aliqua procedunt ſecundum rem , non autem reſpectu aliarum . Deus. 181

Immo principium dicitur ſignificare proprietatem, & non eſſentiam uel potentiam. 1^{a}.q.36.4.c.

Reſpondeo dicendum , quòd potentia propriè accipitur pro principio operationes,& ſic conuenit Deo . Sed large accipitur pro proprietate conſequente naturam rei,ut habetur. 1. diſt.3.q.4.1.o.

494 Quòd potentia actiua , propriè conuenit Deo , non autem paſſiua. Deus.182

Immo potentia Dei non eſt actiua, nec paſſiua,ſed eſt ſuperactiua.1.d.7.q.1.1.3^{m}.Potentia q.2.1.1^{m}.

Reſpondeo dicendum,dupliciter,ſcilicet primo, quod nullum nomen propriè conuenit Deo,quo ad modum ſignificandi, quia ſumitur a modo eſſendi in creaturis, qui in infinitum diſtat a modo quo Deus eſt. Ideo dicit,quod potentia Dei non eſt actiua,ſed ſuperactiua,ideſt excellentiori modo ſe habẽs , quàm potentia actiua in creaturis.Tamen quoad rem ſignificatam potentia actiua propriè conuenit Deo,quia omne quod dicit perfectionem abſolutè,conuenit Deo,ut habetur. 1^{a}. q.13.3. o.1.d.8.q.2.3.2^{m}.d.22.2.o.d.35.1.2^{m}.contra 1.cap.3^{m}.

Secundò dicendum, quòd in primo Sententiarum loquitur de potentia generatiua in diuinis,cui propriè non conuenit ratio potentiæ actiuæ,quæ habetur.5.& 9 Metha.ſ. quod potentia eſt principiũ trãſmutandi aliud , quia in diuinis non dr aliud. Nec generatio ibi eſt tranſmutatio, ſed ſimplex emanatio.

496 Quòd cum pater ſit principium generationis , & pater , & filius ſint principium ſpirationis, in patre erit potentia generandi,& in patre,& in filio potentia ſpirandi. Deus 194.

Immo ſicut pater , & filius ſunt unus Deus , propter unitatem formæ ſignificatæ per hoc nomen Deus,ita ſunt unum principium , propter unitatem ſuum.æ ſignificatæ per hoc nomẽ principium. 1^{a}.q.36.4.c.ſi.

Reſpondeo dicendum dupliciter ſcilicet , primo quòd potentia ſpirandi in utroque , non eſt alia , & alia , ſed una , & eadem numero , ſicut eſt unum eſſe numero, ut habetur. 1^{a}. q.36.4.7^{m}.

Secundo dicendum,quòd potentia dicitur principium,non quia ſit ipſa relatio principij,ſed quia eſt idem quod principium, ut habetur.Potentia.q.1.1.3^{m}.

498 Quòd Deus diſpenſare non poteſt , ut homini liceat non ſubdi ordini eius,etiam in iis ſecundum quæ homines , adinuicem ordinantur . Deus.198

Oppoſitum uidetur dicere.1.d.47.4.c.

Reſpondeo dicendum,dupliciter,ſcilicet primo, quod Deus poteſt diſpenſare,agendo præter ordinem ſuæ prouidentiæ,quoad res ſubiectas ordini , non autem quoad rationem ordinis, quæ eſt in Deo, vt habetur. 1^{a}.q.105.6.c.contra 3.c.98. Potentia q.6.1.3^{m}.

Secundo dicendum,ſicut Dub.501.

499 Quòd Deus poteſt reparare uirginitatem perditam. Deus 204

Immo præteritum non fuiſſe, non poteſt fieri etiam ex parte Dei,ut quod mulier corrupta,non fuerit corrupta 1^{a}.q.20.5.3^{m}. q.25.4.o.22^{ae}.q.152.3.3^{m}.1.d.42.q.2.2.c.3^{m}.2.d.2.q.2.1.7^{m} cõtr.2.ca.25.quol.5.1.3.c.quol.9.uel 10.q.2.1^{m}.Opu.9.q.82.

Reſpondeo dicendum , quod Deus poteſt reparare uirginitatem perditã,quo ad omnem integritatem , non aũt ratione præteriti,quia cõtradiceret,ut habetur. 1^{a}.q.25.4.3^{m}.22^{ae}.q.152. 3.3^{m}.3^{a} q.89.3.1^{m}.3.d.31.q.1.ar.4.q.1.1^{m}.quol 5.q.2. 1.o.

501 Quòd nihil prohibet eſſe aliquid in potẽtia diuina, quod nõ uult,& quod nõ continetur ſub ordine quem ſtatuit rebus. Deus 216

Oppoſitum,videtur dicere. 1^{a}.q.47.4.c.

Reſpondeo dicendum,quadrupliciter, ſcilicet primo , quod Deus poteſt diſpenſare,agendo præter ordinem ſuæ prouidentię, quoad res ſubiectas ordini Dei , non autem quoad rationẽ ordinis,quæ eſt in Deo,ut habetur. 1^{a}.q.105.6.c.cont.3.c.98. Pot^{a}.q.6.1.3^{m}.

Secundo dicendum , quod Deus poteſt agere & diſpenſare , præter ordinem ſuæ iuſtitiæ,ſecundũ quòd in aliquo opere creato determinatur,non autem ſecundum quòd iuſtitia Dei,eſt

ordinatio

ordinatio voluntatis eius in eo, vt habetur. 1ª. diſt. 43. quæſt. 2. 2. 1^{m}.

Tertio dicendum, q; diuina potentia non eſt ita ordini eius al ligata, quin poſſit quandoque præter ordinem cauſarum ſa cundarum aliquid agere, cum ſibi placuerit, ut patet in operibus miraculoſis. ut habetur. 1ª. q. 23. 3. ca. Potentia q. 1. 5. c. Opuſa. 10. ar. 1. 17.

Quarto dicendum, ſicut Dubio 498.

Deus. 219 502 Quòd Deus poteſt facere uniuerſum, & quamlibet creaturam meliorem quàm fecerit.

Immo uniuerſum, non poteſt eſſe melius. 1ª. q. 25. 6. 3^{m}

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primò, quòd Deus poteſt facere uniuerſum, & quamlibet creaturam, meliorem quàm fecerit, bonitate accidentali, & non eſſentiali, quia tranſcenderet limites ſuæ ſpeciei, ut habetur. 1ª. quæſ. 25. 6. 0. 1. d. 44. 1. 0. 3. d. 13. art. 2. q. 2. 2^{m}. 3^{m}. Potentia q. 3. 16. c. 17^{m}.

Secundo dicendum, quòd licet Deus non poſſit facere quamlibet creaturam meliorem bonitate eſſentiali, poteſt tamẽ facere qualibet re creata, aliam meliorem bonitate eſſentiali, & accidentali, ut habetur. 1ª. q. 25. 6. 0. 1. d. 44. 1. 3. c

Deus 224 503 Quòd Deus eſt cauſa peccati.

Immo mali culpæ, nullo modo Deus eſt cauſa. 1ª. q. 48. 6. c. q. 49. 2. 0. q. 63. 3. c. ſi.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo, quòd Deus eſt cauſa peccati, quo ad ſubſtantiam actus, non autem quo ad deformitatem, ut habetur. 12æ. q. 79. 1. 0. q. 80. 1. c. 22æ. q. 6. 2. 2^{m}. 1. d. 40. quæſt. 4. 2. c. diſt. 42. q. 2. 1. 0. 2. diſt. 34. 3. c diſt. 37. 2. 0. q. 3. 1. 3^{m}. 3. d. 25. q. 3. 2. 6^{m}. contra 3. cap. 162. Verit. quæſt. 3. 4 5^{m}. Potentia. q. 1. 6. 3^{m}. q. 3. 6. 2. 1^{m}. Ma. q. 3. 1. 2. 0. Ro. 11. lec. 5. circa ſi.

Secundo dicendum, ſicut Dubio 455.

Differentia 2. 507 Quòd differentia complet eſſentiam generis.

Immo genus per ſe ſumptum, non poteſt prædicari de differentia, prædicatione per ſe, nec econuerſo. Meth. 3. lect. 8.

Reſpondeo dicendum, quòd complet eſſentiam generis Phyſicam, uel determinando genus logicum ad ſpeciem, non autem in ſe conſiderata.

508 Quòd differre propriè eſt ſemper per aliud, & eſt relatiuũ.

Differre, 2. Sed diuerſum eſt abſolutum, & ſeipſo, uel alio. Ideo omne differens eſt diuerſum, & non econuerſo.

Immo qualiſcunque formarum multitudo, facit differentiam Sed diuerſitas fit ſolũ per formas ſubſtantiales. Po. q. 9. 8. 2^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd diuerſitas propriè, fit ſolum per differentias ſubſtantiales, id eſt eſſentiale, ſed impropriè fit per alias.

Differre. 3. 509 Quòd differre ſpecie, contingit dupliciter. ſ. uel in diuerſis ſpeciebus completis, uel ſecundum diuerſos gradus, in generatione eiuſdem ſpeciei.

Oppoſitum uidetur dicere. 2. d. 15. q. 1. 1. 2^{m}. Meth. 7 lect. 6. luc. 8

Reſpondeo dicendum, quòd quando de ratione imperfecti eſt gradus imperfectus, facit differre ſpecie, non autem quãdo non eſt de ratione eius.

Difficila. 4. 510 Quòd opera uirtutum ſunt difficilia.

Immo opera uirtutum, ſunt facilia. 4. di. 14. q. 2. 2. 3^{m}.

Reſpondeo dicendum, q; opera uirtutum dicuntur difficilia, quia ſunt ſupra uires, non habentium uirtutes, non autem propter laborem, uel triſtitiam. Et etiam quia quidam abũdant ſenſu, & deficiunt intellectu, & plures ſequuntur operationem ſenſus, ut habetur. 12æ. q. 7 . 1. c. q. 107. 4. 2. 3. diſt. 27. q. 2. 2. 6^{m}. diſt. 30. 4. 6^{m}. cõntra. 3. cap. 26. Pſal. 19. circa Med.

Diffinitio. 3. 511 Quod cum demonſtratur cauſa per effectum, neceſſe eſt uti effectu, loco diffinitionis cauſæ.

Oppoſitum uidetur dicere. Trin. 25. c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 448.

Dimẽſio. 3. 513 Quòd dimenſio corrumpitur tripliciter. ſ. per additionẽ, diuiſionem, & diminutionem.

Immo magnum per additionem uel diminutionem, uel diuiſionem, non tollunt eſſentiam dimenſionis. 5ª. q. 77. 8. 4^{m}.

Immo nec per diuiſionem fit aliquid de nouo in dimenſione. 3. di. 21. q 1. ar. 1. q. 2. 5^{m}.

Reſpondeo dicendum, dupliciter. ſ. primo, quòd dimenſio, ſeu quantitas dupliciter poteſt conſiderari. ſ. quo ad eſſe. i. quo ad rationem diuiſibilitatis eius, ſeu quo ad eſſentiam eius. i. quantum ad dimenſiones interminatas. Secundo quo ad certam rationem menſuræ, ſeu quo ad determinationem eius. Secundo modo corrumpitur tripliciter, non autem primo modo, ut habetur. Meth. 3. lect 14. ſi.

Secundo dicendum, quòd ſi fuerit diminutio ſufficiens, rũ dimenſio corrumpitur, non autem ſi fuerit inſufficiens, ut habetur in primis locis adductis.

Diſpenſatio 7. 518 Quòd omnia præcepta decalogi, ſunt omnino indiſpenſabilia, etiam a Deo.

Immo in præceptis primæ tabulæ decalogi, nec Deus, nec homo poteſt diſpenſare; ſed in præceptis ſecundæ Tabulæ ſolus Deus diſpenſat. 12æ. q. 100 8. 0. 22æ. q. 104. 4. 2^{m}. 1. diſt. 47. 4. c. 3. diſt. 37. 4. 0. Ma. q. 3. 1. 17^{m}. q. 13. 1. 8^{m}. Quol. 1. quæſt 9. ar. 2. 1^{m}

Reſpondeo dicendum quadruplicitei. ſ. primò, q; præcepta in communi continentia intentionem legiſlatoris. ſ. conſeruationem boni communis, uel ordinem iuſtitiæ & uirtutis, ut omnia præcepta decalogi, ſunt omnino indiſpenſabilia, nõ autem alia, ut habetur. 12æ. q. 100. 8. 0.

Secundò dicendum, q; præcepta ſecundæ Tabulæ, ſecundum q; pertinent ad uirtutem, ſunt omnino indiſpenſabilia, etiam à Deo. Sed quantum ad ſolum modum uirtutis, poſſunt a ſolo Deo diſpenſari, ut habetur. 22æ. q. 104. 4. 2^{m}.

Tertio dicendum, q; Deus poteſt diſpenſare in aliquo contra præcepta ſecundæ Tabulæ, remouendo diſpoſitionem contrariam præceptis illis, non autem remanente illa, ut habetur. 3. diſt. 37. 4. 3^{m}.

Quarto dicendum, quòd Deus poteſt diſpenſare in eis, remouendo ab actu rationem indebiti, non autem remanẽte ea, ut habetur. 12æ. q. 100. 8. 3^{m}.

522 Quòd habitus uel diſpoſitio non ſunt in Deo, nec in angelis, nec in cœlis, nec in elementis. Diſpoſitio. 13.

Oppoſitum uidetur dicere. 12æ. q. 50. 6. 0. q. 51. 1. 1^{m}

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 167.

530 Quòd dolor eſt paſſio animæ, in appetitu ſenſitiuo, uel intellectiuo. Dolor. 8.

Oppoſitum uidetur dicere. Verit. q. 26. 4. 4^{m}.

Reſpondeo dicendum, q; dolor eſt in appetitu ſenſitiuo, uel intellectiuo impropriè. Nam propriè dolor non eſt paſſio animæ, quia nihil habent ex parte animæ, niſi apprehenſionẽ, ut habetur. Veri. q. 26. 4. 4^{m}.

531 Quòd impoſſibile eſt aliquam triſtitiam, uel dolorem, eſſe ſummum malum. Dolor. 10.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. 12æ. q. 37. 4. 0. Ma. q. 1. 10. 0.

Reſpondeo dicendum, ſicut dubio. 837.

534 Quòd ebrietas ſine peccato, tollit culpam actus ſequentis, ſicut forſè accidit de Loth, & Noe. Ebrietas. 7.

Immo Loth culpandus eſt, ſecundum Auguſtinum. 22æ. quæſ. 150. 4. c. ſi.

Reſpondeo dicendum, q; Loth culpandus eſt, non quantum ille inceſtus, ſed quantum ebrietas meruit, ut habetur. 22æ. q. 150. 4. c. ſi.

535 Quòd in caſo neceſſitatis, licet uendere, aut emere terram, ubi quondam fuit eccleſia. eccleſia. 8

Immo annexum ſpirituali, non poteſt uendi uel emi, quia eſt ſimonia. 22æ. q. 100. 4. 3^{m}. 4. di. 25. q. 3. 3. 3^{m}

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 1.

538 Quòd nullus effectus, eſt de ſpecie ſuæ cauſæ.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili, quia ignis cauſat ignẽ eundem in ſpecie, & homo hominem. 2. d. 20. q. 2. 3. c. Potentia. q. 7. 2. c. ſi. Effectus 3

Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo q; effectus non differens ab eſſentia ſuæ cauſæ ut ignis in ordine ad ignẽ, a quo immediatè cauſatur, eſt de ſpecie ſuæ cauſæ. Sed effectus differens ab eſſentia ſuæ cauſæ, non eſt de ſpecie ſuæ cãæ. Sed poteſt eſſe de perfectione accidentali ſpeciei, ſicut & in rebus naturalibus, aliquid ſpeciem ſortitur, ſi formam habeat, & ſi deſit formæ effectus. ſicut patet in grani, quod uiolẽter ſurſum detinetur, ne deſcendat, ſecundum exigentiam ſuæ formæ, ut habetur. 22æ. q. 110. 1. c. ſi.

Secundo dicendum, q; pertingens ad ſpeciem ſuæ cauſæ, non conſequitur prædicationem uniuocam nominis ſuæ cauſæ, niſi recipiat formam eandem ſpecie, ſecundum eundẽ modum eſſendi, ut habetur, cont. 1. c. 32. 2^{m}. Potentia. q. 7. 7. c. prio. 10^{m}.

541 Quòd electio pertinet determinatè ad unam potentiam, ſcilicet ad uoluntatem. Electio 1.

Immo electio pertinet ad intellectum. 12æ. q. 13. 1. 2. 0.

Reſpondeo dicendum, quòd electio pertinet determinatè ad vnam potentiam. ſ. ad uoluntatem, ſed in ordine ad intellectum, ut habetur. 1ª. q. 83. 3. c. 12æ. q. 13. 1. 2. 0. q. 17. 1. c. q. 58. 1. 2^{m}. 4. c. 22æ. q. 135. 3. c 5ª, q. 18. 4 c. 1. d. 41. 2 1^{m}. 2. d 14. q. 1. 2 0. d. 58. 3. 5^{m}. d. 40 2. c. 3. d. 35. q. 2. ar. 4 q. 1. 1^{m}. 4 d 4. q. 1. art. 3. q. 2. c. Verit. q. 22. 13. 16^{m}. 15. 0. q. 26. 6. c. Ethi. 3. lect. 6 9. 0. Li. 6. lect. 2. ſi.

543 Quòd eleemoſynæ non ſunt recipiendæ a peccatoribus. Eleemoſyna. 9.

Immo eleemoſyna poteſt fieri de turpi lucro. ſ. de meretricio, lenocinio, & hyſtrionatu, nõ autem de obnoxiis reſtitutioni 22æ. q. 32. 3. 5^{m}. q. 32 7. 0. 8. 2^{m}. q 62. 5. 2^{m}. q 87. 2. 2^{m}. q. 110. 3. 4^{m}. 4. d. 13. q. 2. ar. 4. q. 1. 3. 0. Quol. 12. 30. c. Opuſc. 57. cap. 17.

V 4 Reſpondeo

Reſpondeo dicendum, q̃ ille qui dat eleemoſynam, quãdo dat ut foueatur in peccatis, uel quando dat, ut aliquem inducat ad hæreſim, mortaliter peccat propter intentionem corruptam, uel quia eſt obnoxium reſtitutioni, nec habet alia unde reſtituat. Et tales eleemoſynæ non ſunt recipiendæ, ut habetur in locis pro utraque parte allegatis.

Enigma. 5. 545 Quòd Adam uidebat Deum in ænigmate .i. obſcurè .ſ. per effectus, non autem obſcure .ſ. propter occupationem ſenſuũ & ſenſibilium cauſatam ex peccato, ſicut nos.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª.q.94.3.1m

Reſpõdeo dicendum dupliciter. ſ. primo q̃ ſimul in effectibus, præcipuè intelligibilibus Deum ſuo modo ſine medio demõſtrationis cognoſcebat in ænigmate .i. obſcurè.

Secundo dicendum, ſicut Dubio.485.1111.

Ens. 5. 546 Quòd priuationes, negationes, & non entia, ſunt entia rationis tantum.

Immo in multitudine importatur realis relatio. 1.d.24 quæſ.1. 3.2m.

Reſpondeo dicendum, q̃ multitudo ſimpliciter, ſiue tranſcendens, addit ſupra ens, duplicem negationem .ſ. unam realẽ, & aliam per intellectum aggregantem, quæ non eſt in diuinis, ut habetur .1.di.24.q.1.4.1m.4m.5m

Ens. 6. 548 Quòd ens includitur in quolibet apprehenſo.

Oppoſitum uidetur dicere. 3.di.11.2.2m.4.diſt.12.q.1.ar.1.2m. Potentia.q.7.3.c prin.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.300.

Ens. 10. 549 Quòd ens prædicatur analogicè de ſubſtantia & accidẽte.

Immo ens & unum, æqualiter prædicantur de omnibus. Meth. 10. lect 4.

Reſpondeo dicẽdum dupliciter .ſ. primo, quòd duplex eſt analogia. Quædam eſt ipſorum conceptuum ad ipſum nomẽ impoſitum, quod .ſ. nomen, ſignificat unum conceptum ex impoſitione, & ſignificat alterum per quandam ſimilitudinem, nõ tamen ex impoſitione, ſicut ridere ſignificat riſum hominis ex impoſitione, ſed tamen ex quadam proportione ſignificat floriditatem prati. Et talis analogia cauſat fallaciam. Alia eſt analogia ipſarum rerum ad unum conceptum, ſeu ipſorum conceptuum ad unum nomen, quod impoſitum eſt ad ſignificandum illos conceptus, ordine tamen quodam. Et talis analogiæ triplex eſt gradus, ſecundum Philoſophũ Ethicorum primo, & Metaphyſicæ quarto. Nam quædam eſt analogia aliquorum, ad unum principium effectiuum. Alia eſt analogia aliquorum ad unum finem. Tertia uero eſt aliquorum ad unum ſubiectum. Exemplum primi, ſecundum Philoſophum, eſt de medicatiuis. Exemplũ ſecundi, eſt de ſanatiuis. Exemplum tertij, eſt de entibus. Ens igitur cum dicatur de aliquib. ordine quodam, per reſpectum ad aliquod unũ prædicatur de ſubſtantia & accidente, non quidem purè æquiuocè, nec omnino uniuoce, ſed analogicè, cum accidens nõ habeat eſſe, niſi a ſubſtantia, quia accidens eſt magis entis, q̃ ens, ut dicitur ſeptimo Metaphyſicæ. Analogica .n. prædicatio eſt media inter puram æquiuocationem, & ſimplicẽ uniuocationem. Neque .n. in ijs quæ analogicè dicuntur, eſt una ratio ſicut in uniuocis, neque totaliter diuerſa ſicut in æquiuocis, ſed nomen quod ſic multipliciter dicitur, ſignificat proportiones ad unum, ſicut ſanum de urina dictum, ſignificat ſignum ſanitatis, de medicina uero dictum, ſignificat cãm eiuſdem ſanitatis, ut a ſimili habetur. 1ª.q.13.5.c.fi. In analogica autem prædicatione, ordo attenditur idem quandoq; ſecundum nomen, & rõnem, quandoque uero, non idẽ. Nã ordo nominis, ſequitur ordinem cognitionis, quia eſt ſignũ intelligibilis conceptionis. Quãdo igitur illud quod eſt prius ſecundum rem, inuenitur etiam prius cognitione, idem inuenitur etiam prius, & ſecundum nominis rationem, & ſecundum rei naturam, ſicut ſubſtantia eſt prior accidẽte natura, inquantum ſubſtantia eſt accidentis cauſa, & prior cognitione, inquantum ſubſtantia in diffinitione accidentis ponitur. Et ideo per prius dicitur de ſubſtantia, quam de accidente, & ſecundum naturam, & ſecundum nominis rõnẽ. Quando uero id quod eſt prius ſecundum naturam, eſt poſterius ſecundum cognitionem, tunc in analogis non eſt idẽ ordo ſecundum rem, & ſecundum nominis rationem, ſicut uirtus ſanandi, quæ eſt in ſanatiuis, prior eſt naturaliter ſanitate, quæ eſt in animali, ſicut cauſa eſt prior effectu. Sed quia hanc uirtutem per effectum cognoſcimus, ideo etiam per effectum nominamus. Et inde eſt, quod ſanatiuum eſt prius ordine rei, ſed animal per prius ſanum dicitur, ſecundum nominis rationem, ut habetur, contra 1.cap.34 Nec eſt neceſſarium, quòd ad ueritatem analogum, requiratur diuerſitas rationum immediatè ſignificatarum per terminum analogũ, alias non poſſet dari analogia aliquorum, ad unum conceptum tertium, quod eſt contra id quod habetur, contra 3.c.43. Potentia.q.7 7.c. Sed ſufficit quod per terminum analogum ſignificetur una ratio, quæ tamen diuerſimode participetur ab analogatis.

Secundò dicendum, quòd iſta propoſitio .ſ. ens, & unum æqualiter prædicantur de omnibus, eſt triplex. Nam coniunctio, & uno modo poteſt coniungere inter propoſitiones, ut ſit ſenſus. Ens prædicatur æqualiter de omnibus, & unum prædicatur æqualiter de omnibus. Et ſic quia ambę illæ propoſitiones ſunt falſæ, ideo tota copulatiua eſt falſa. Alio mõ poteſt coniungere inter terminos, ut ſit ſenſus. Ens & unũ prædicantur æqualiter de omnibus. Et ſic eſt uera. Eſt enim ſenſus, quòd ens & unum prædicantur æqualiter .i. eodem modo prædicantur de omnibus, ita q̃ ſi unum prædicatur analogicè, & alterum, ſi unum uniuocè, & alterum, ſi unum æquiuocè, & alterum. Alio modo poteſt determinare æqualiter illam particulam de omnibus, ut ſit ſenſus. Ens & unum prædicantur de omnibus æqualiter, quia unum eorum non prędicatur per prius de uno, quam de altero. Et ſic eſt falſa. Vnde ibi committitur fallacia diuiſionis.

550 Quòd ens participaliter & adiectiuè prædicatur pluraliter de tribus perſonis diuinis, ſubſtantiuè uerò, ſingulariter tantum. Ens. 12.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. 1. diſtin. 11.4.0. diſtinct. 29. 4.2m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 1133.

551 Quòd omnis enunciatio affirmatiua in materia naturali Enunciatio. 2. eſt uera, & negatiua falſa. Sed in materia remota eſt econuerſo. In contingenti autem quælibet uniuerſalis eſt falſa, & particularis & indefinita eſt uera.

Oppoſitum uidetur dicere. Poſter. lect. 9. prin.

Reſpondeo dicẽdum dupliciter .ſ. primò, quòd propoſitio uniuerſalis in materia contingenti, poteſt accipi dupliciter, ſcilicet uel in omni tempore, & in caſu poſſibili, uel in aliquo tẽpore, & aliquo caſu. Primo modo eſt falſa. Non autem ſecũdo modo.

Secundo dicendum, quòd aliquæ propoſitiones ſunt, quæ ſimpliciter ſunt in materia contingenti, ut omnis homo currit. Et quædã quæ reſpectu ſui ſubiecti expreſſi, ſunt in materia contingenti. Sed reſpectu ſubiecti impliciti, ſunt in materia naturali, ut omnis homo eſt coloratus primæ ſunt falſæ, nõ autem ſecundæ.

552 Quòd epiſcopus poteſt iudicare eos ſolum, qui ſunt de ſua Epiſcopus. 8. diœceſi.

Immo epiſcopus poteſt condemnare etiam eos qui ſunt alterius diœceſis. 22æ.q.70.1.3m.

Reſpondeo dicendum, q̃ epiſcopus in cuius diœceſi aliquis alterius diœceſis delinquit in re non exempta, fit eius ſuperior, ratione delicti, etiam ſi ſit exemptus, niſi forte delinquat in re aliqua exempta puta in adminiſtratione bonorum alicuius monaſterij exempti. Sed ſi aliquis exemptus committat furtum, uel homicidium, uel aliquid huiuſmodi, poteſt per ordinarium condemnari, ut habetur. 22æ.q.67.1.3m.

556 Quòd æquitas eſt pars iuſtitiæ, & continetur ſub epieicia. Equitas. 1.

Immo eſt eadem ei. 22æ.q.120.1.c.

Reſpondeo dicendum, q̃ eſt eadem ei, ut lege determinatur, ſed eſt pars eius ut accipitur iuſtitia in communi, ut habetur. 22æ.q.1.1m.

559 Quòd eſſe, eſt prius omni alia participatione, & omni alio Eſſe. 10. nomine Dei.

Et eſt nobilius. 1ª.q.4.1.3m. 12æ.q.2.5.2m. 1.di.19.q.1.2.3m.q.2 2.q.1. Ver.q.20.2.3m.q.12.6.1m. 11.16m. Potentia.q.7.arti.2. 9m. Dio. lect.3.

Immo illud quod eſt communius prædicatione, eſt imperfectius minus communi. Ver.q.7.6.7m.

Reſpondeo dicendum, q̃ eſſe poteſt accipi dupliciter .ſ. uel ſine aliis in rebus inanimatis, & alia includunt ipſum. Et ſic eſſe, eſt imperfectius aliis, ſicut omnia magis commune minus communi. Vel poteſt ſumi eſſe, & alia ſeorſum, ſine incluſione. Et ſic eſt perfectius aliis.

560 Quod eſſe capitatum, & eſſe corporeum, & eſſe animatũ, Eſſe. 16. pertinent ad perſonam Sortis. Sed ex ijs non fit niſi unum eſſe in Sorte.

Oppoſitum uidetur dicere, quia in generatione animalis & hominis, in quibus eſt forma perfectiſſima, ſunt plures formæ, & generationes intermediæ, & per conſequens plura eſſe cõtra. 2.cap.89. Meth.5. lect.2.0.

Reſpondeo dicendum, quòd in illis generationibus ſucceſſiuè ſunt plura eſſe, ſed in introductione ultimæ formæ, eſt tantum unum eſſe, continens uirtualiter omnia præcedentia eſſe, ut habetur contra 2.cap.89.

561 Quod nec eſſe comparatur ad alia, ſicut recipiens ad receptum, ſed econuerſo, quia eſt actualitas omnium. Eſſe. 20.

Immo

Immo ſemper illud quod ſubſternitur in rebus eſt cõmune, quàm id quod informat & reſtringit ipſum, ſicut eſſe quàm uiuere. 1^{a}.q.65.3.c.

Reſpondeo dicendum, quod prædicari de aliquo, contingit dupliciter, ſ. eſſentialiter, & participatiuè. Ideo eſſe quod informatur ab his, de quibus prædicatur eſſentialiter, etiam ſubſternitur eis ſecundum rõnem, vt indeterminatum determinanti, non quidem ſecundum rem, quia ſunt idem realiter, ut eſſe & uiuere, ſed informat ſecundum rem omnia de quibus prædicatur participatiuè, quia differunt realiter, ut habetur. Quol. 2.q.2.1.c.

Eſſe 28. 566 Quòd ad probandum aliquid eſſe, oportet uti pro medio quid nominis, non autem quid rei, quia quod rei ſequitur quæſtionem an eſt.

Immo oportet ſcire quid rei. Trin.23.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 448.

Eſſe 29. 568 Quod in qualibet creatura, differunt eſſe & eſſentia, operatio & potentia, vel virtus operatiua.

Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.3.3.c.3.d.5.q.1.3.o.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 514.

Aeternitas 4. 570 Quòd æternitas excludit principium durationis.

Oppoſitum uidetur dicere. Potentia.q.3.13.14 o.

Reſpondeo dicendum, quod æternitas excludit principium durationis, non autem principium originis. Ideo aliquid quod eſt ab alio, poteſt eſſe æternum, vt habetur. 1^{a}.q.42.2.2^{m}.1.d.9.q6.2.1.1^{m}. Potentia q.3.13.o.14.17^{m}.q.10.1.16^{m}.

Æternitas 6. 571 Quòd æternitas ſignificatur pluraliter.

Immo æternitas ſignificatur ſingulariter, cũ nõ habeat partes, 1^{a}.q.10.1.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd æternitas ſignificatur pluraliter, vel quia participatur in multis, vel propter menſuratam inferiorem, ſ. propter tempus, vt habetur. 1^{a}.q.10.3.1^{m}.1.diſt.19.q.2.1.2.2^{m}.2.diſt.2.L.3.diſt.26.L.1^{m}.Ro.10.fi.c.16.lect.2.fi. Eph.2.lect.1.prin.

Euchariſtia 50. 575 Quòd forma euchariſtiæ conuenienter ſignificatur, ſ. in facto eſſe, non autem in fieri.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili, quia illud quod fit, eſt. 2.d.1.q.1.2.3^{m}.3.d.3.q.5.2.5^{m}.

Reſpondeo dicendum, quod illud, quod fit, non eſt eo modo quo fit, ut habetur 4.diſt.10.art.2.q6.3.1^{m}.contra 1.cap.17.fi.Quol.7.9.4^{m}. Sed dicitur quòd illud quod fit, eſt impropriè. Nulla, enim res permanens, poteſt ſimul fieri, & facta eſſe, ſi fieri, propriè ſumatur. Sed quædam ſunt, quæ ſignificant ipſum factum eſſe, per modum fieri, ſicut eum dicitur motus terminari. Simul, enim terminatur, & terminatus eſt. Et ſimiliter ſimul illuminatur, & illuminatum eſt, eo quòd illuminatio eſt terminus motus. Et ſimiliter ẽt forma ſubſtantialis, ſimul recipitur, & recepta eſt. Et ſimiliter aliquid ſimul creatur, & creatum eſt, vt habetur. 2.diſt.1.q.1.2.3^{m}.

Euchariſtia 64. 576 Quòd hæc conuerſio panis in corpus Chriſti, importat ordinem ſubſtantiarum. Idem eſt ſicut in ſubiecto in vtraqua.

Immo hæc conuerſio, non habet ſubiectum. 3.q.75.4.2^{m}.5.4^{m} 7.c.8.c.2^{m}.4^{m}.

Reſpondeo dicendum, quod hæc conuerſio dr habere ſubiectum, ſed non propriè, ut habetur. 3^{a}.q.75.5.4^{m}.

Euchariſtia 67. 577 Quòd forma ſubſtantialis panis, & uini, conuertitur in animam Chriſti.

Oppoſitum uidetur dicere. 4.d.11.q.1.at.1.q.3.2^{m}. Quol.5.q.6.1.1^{m}

Reſpondeo dicendum, quod uerum eſt quod forma ſubſtantialis panis & uini, conuertitur in animam Chriſti, ut dat eſſe corporeum, non autem ut dat eſſe animatum tali anima, ut habet. 3^{a}.q.75.6.2^{m}.4.d.11.q.1.at.3.q.1.c.fi.

Euchariſtia 177. 584 Quod quicquid eſt effectus paſſionis Chriſti, eſt effectus euchariſtiæ.

Oppoſitum uidetur dicere 4.d.2.q.1.2.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd euchariſtia ordinatur ad ultimum effectum paſſionis Chriſti, quaſi compleuiſſimè ab ea efficaciam habens. Vnde per baptiſmum datur primus actus uitæ ſpiritualis ſed per euchariſtiam datur complementum eius, ut habetur. 3^{a}.q.79.1.8.c.2^{m}.6.2^{m}.4.diſt.2.q.1.2.1^{m}.

Excluſa 5. 588 Quòd dictio excluſiua, addita uni relatiuorum, excludit aliud, & omne quod eſt in alio ſuppoſito.

Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.13.7.6^{m}.

Reſpondeo dicendum, quod in diuinis dictio excluſiua, addita uni perſonæ, in prædicatis perſonalibus excludit aliam, non autem in prædicatis eſſentialibus, vt habetur. 1^{a}.q.31.4.o.q6.36.2.1^{m}.contra 4.cap.25. Potentia q.10.4.12^{m}. Matth.11.Ro. cap.ult.Lect.2.fi.

589 Quòd exemptus peccans in re non exempta, poteſt ab ordinario iudicari. Exẽptus 1

Oppoſitum uidetur dicere. 21^{a}.q.60.2.6.o,q.8.5.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 552.

591 Quòd exorcizare pertinet ad ſacerdotem, & ad exorciſtam. Exorciſmus 3.

Immo pertinet tãtum ad ſacerdotem, ſicut & benedicere aquã baptiſmalem. 3^{a}.q.67.3.2^{m}.

Reſpondeo dicendum: quod exorcizare eſt proprium officiũ exorciſtæ inſtrumentaliter. Sed ſecundum conſuetudinem, tñ fit à ſacerdote, propter unitatem. 3^{a}.q6.71.4.c.1^{m}. 2^{m}.4.d.6.q.2.art.3.q.3.o.

593 Quòd experientia in operabilibus non eſt, potentia, & non ſolùm cauſat ſcientiam, ſed ẽt habitum, qui facit operationem virtutis vel vitij faciliorem, per conſuetudinem quæ eſt quaſi altera natura, ſecundum Philoſophum. Experientia 2.

Immo experimentum, eſt experimentalis potentia. Met. lec. 1.

Reſpondeo dicendum, quòd eſt experimentalis potentia, id eſt aptitudo ad faciliter operandum, non autem potentia propriè dicta.

594 Quòd res dr ſimpliciter uera uel falſa, tantum ab intellectu, à quo dependet, ut res naturalis, ab intellectu diuino, & artificialis à noſtro. Falſitas 8.

Immo res dicitur uera uel falſa, à ſeipſa. 1^{a}.quæſt.17.1.c.Peri. lec.3.

Reſpondeo dicendum, quod res naturales dicuntur falſæ, non quidem per ſe, ſed per accidens, & ſecundum quid, reſpectu intellectus noſtri, dupliciter. ſ. rõne ſignificati, & ſecundum rationem cauſæ, ut habetur. 1^{a}.q.17.1.c.1.diſt.19.q6.5.1.Veri. q.1.4.Meth.5.lect.fi. dicuntur autem res aliquæ ueræ vel falſæ, per comparationem ad intellectum noſtrum, nõ quidem eſſentialiter vel formaliter, ſed effectiuè, inquantum, ſi natæ ſunt, facere de ſe, ueram uel falſam æſtimationem. Et ſecundum hoc dicitur aurum verum, vel falſum, vt habetur. Periher. lect.3.

595 Quòd fama bona eſt nobis neceſſaria pp nos, quia eſt præcipuum bonum inter exteriora bona, quia facit idoneum ad officia humana, & præſeruat à peccatis. Et eſt neceſſaria propter alios, ne ſcandalizentur, & malum exemplum ſumant ad peccandum. Fama 1.

Immo appetere famam propter ſe, pertinet ad inanem gloriam, ſed appetere eam propter alios, pertinet ad charitatem quia non eſt neceſſaria propter nos, ſed propter alios. Quol.9.uel 10.q.6.2.c.1^{a}.Cor.4.lect.1.à med.1^{a}.Cor.6.lect. 2.à med.

Reſpondeo dicendum, quòd illi quibus incumbit, uel ex officio, vel ex ſtatu perfectionis, aliorum ſalutẽ prouidere, peccant, niſi inſanitam propriam iuxta poſſe ſepellant, & famã ſeruẽt. Alij uerò quibus magis cuſtodia ſuæ ſalutis imminet, ponunt ſuæ humilitati prouidentes, famam uel infamiam contemnere, ut habetur. Quol.10.q 6.2.c.

598 Quòd fœmininum genus, adaptatur eſſentiæ diuinæ & proprietatibus, maſculinum perſonis, & neutrum eſſentiæ. Fœmininum 1.

Immo per maſculinum, & fœmininum, ſignificatur aliquod ſuppoſitum determinatum, in natura communi. 1^{a}.q.31.2.4^{m}.fi.

Reſpondeo dicendum, quod in diuinis ẽt per ea ſignificatur aliqđ ſuppoſitum determinatum, ſed ſub eodem eſſe, in natura cõmuni, ut habetur. 1^{a}.q.36.4.7^{m}.

599 Quòd peccans in feſto, magis facit myſtica contra tertium præceptum decalogi, quam ad literam aliquod opus corporale licitum facit in eo. Feſtum 8

Oppoſitum uidetur dicere. 4.d.31.art.5.q.2.q.3.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 345.

601 Quòd fides eſt ſubſtantia, id eſt, fundamentum totius ſpiritualis ædificij. Fides 5.

Oppoſitum uidetur dicere, quia humilitas eſt fundamentũ totius ſpiritualis ædificij. 22^{a}.q.4.7.o.q.161 2^{m}.

Reſpondeo dicendum, quod humilitas eſt fundamentum per modum remouentis prohibens, ſed fides eſt fundamentum per modum acceſſus ad Deum, ut habetur. 22^{a}. q.161.5.2^{m}.

602 Quòd obiectum fidei, bene & uere poteſt dici complexum & incomplexum. Fides 19.

Immo qui dixerunt, obiectum fidei eſſe incomplexum, propriã uocem ignorauerunt. 3.d.24.art.1.q.2.c.

Reſpondeo dicendum, quod ratio formalis obiecti dupliciter accipi poteſt, ſcilicet ex parte rei creditæ, & ex parte credentis. Primo modo obiectum fidei eſt aliquid incomplexum. Secundo autem modo, eſt complexum, ut habetur. 22^{a} 1. 2.o.6 2^{m}.d.41.L.3.diſt.24.art.1.q.2.o.contra 1 c.7. Ver.q.14.8.c.5^{m}.12^{m}.12.c.

603 Quòd

Fides 26. 603 Quòd ex uno articulo fidei, probatur alius, ſicut Paulus argumentatur ad reſurrectionem, ex reſurrectione Chriſti.

Immo theologia non argumentatur ad principia ſua probanda, quæ ſunt articuli fidei. 1ª. quæſt. 1. 5. 2^{m}. & 7. 8. c. Opuſc. 72. q. 16.

Reſpondeo dicendum, quòd non ita intelligitur, quin reſurrectio cõit ſit articulus fidei, cum in ſymbolo Apoſtolorum ponatur inter articulos fidei. Vnde reſurrectio probari non poteſt, licet per unum articulum, alius defendi poſſit apud illum, qui unum concedit, alio negato, ut hr. Opuſc. 72. q. 16. Inde eſt, quòd articuli fidei, & ſi non poſſint demonſtratiuè probari, poſſũt tamen per rationem declarari, non eſſe impoſſibiles, ut habetur. Opuſc. 59. c. 1.

Fides 27. 604 Quòd errans in aliquo articulo fidei, non habet uerã fidem de alijs.

Oppoſitum uidetur dicere. 3ª. q. 68. 8. 3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd ille qui pertinaciter diſcredit unum articulum, non eſt paratus ſequi in omnibus doctrinam eccleſiæ. Si enim non pertinaciter diſcredit, iam non eſt hæreticus, ſed ſolum errans. Vnde manifeſtum eſt, quòd talis hæreticus errans circa unum articulum, fidem non habet de alijs articulis, ſed opinionem quandam, ſecundum propriam uoluntatem, hinc eſt quòd non habet habitum fidei, quem tamen habet ille qui non explicitè omnia credit, ſed paratus eſt omnia credere, ut habetur. 22^{æ}. q. 5. 3. c. 4. 1^{m}.

Fides 34. 605 Quòd homo in ſtatu innocentiæ, habuiſſet fidem de incarnatione Chriſti.

Immo non oportebat tunc ab aliquo homine haberi fidem de redemptore, quia nondum ſeruitus erat inducta. 2. diſt. 25. q. 2. art. 2. q. 2. c.

Reſpondeo dicendum, quod Adam tunc habuit fidem explicitam de incarnatione, ſecundum quòd incarnatio Chriſti ordinabatur ad conſummationem gloriæ, non autem ſecundum quòd ordinabatur ad paſſionem & mortem Chriſti pp peccatum humanis, quia non fuit præſcius caſus ſui. Et ſic intelligit in textu, quia ibi dicit, quia nondum ſeruitus erat inducta, ut ipſe diſtinguit. 22^{æ}. q. 2. 7. c.

Fides 36. 606 Quòd fides non eſt in beatis.

Immo fides per quam beati erimus, põt dici ſemper manere in beatis. 22^{æ}. q. 1. 6. 1^{m}. q. 2. 5. 7. c. q. 5. 5. 7. c. q. 89. 6. c.

Reſpondeo dicendum, quòd licet fides non remaneat quo ad habitum, remanet tamen quo ad effectum. Ideo dicit per quam beati erimus, ut habetur in locis ſecundo adductis.

Fides 37. 607 Quòd fides eſt in dæmonibus coacta, non laudabilis, nec donum gratiæ.

Immo coactio non poteſt eſſe in conſenſu 4. diſt. 29. 1. 0.

Reſpondeo dicendum, quòd fides quæ eſt in dæmonibus, nõ eſt donum gratiæ, nec coguntur credere ſimpliciter, ſed magis coguntur ad credẽdum ex perſpicacitate naturalis intellectus, ut habetur. 22^{æ}. q. 5. 2. 2^{m}.

Fides 85. 611 Quòd fides formata, eſt fundamentum ſpiritualis ædificij, non autem fides informis.

Oppoſitum uidetur dicere. 22^{æ}. q. 47. 0. q. 161. 5. 2^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo, quòd fides informis de ſe non eſt fundamentum ſpiritualis ædificij, ſed ut cedit fidei formatæ.

Secundò dicendum, ſicut Dubio 601.

Figura. 1. 613 Quòd figura eſt forma quanti.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 12^{æ}. q. 96. 2. 2^{m}. Cont. 3. c. 105. 3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd figura eſt forma quanti inquantum huiuſmodi, quia eſt qualitas eius, & non aliter, ut habetur in locis primo allegatis.

Filiatio 6 615 Quod filius amittit hæreditatem, propter peccatum parentis, in crimine læſæ maieſtatis.

Immo nullus punitur niſi pro culpa propria. 12^{æ}. q. 87. 0. 22^{æ}. q. 108. 4. c. 1^{m}. 4. d. 46. q. 1. art. 2. q. 3. c. q. 2. ar. 2. q. 2. 3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd filius punitur pœna corporali, pro culpa parentum, & ſerui pro dominis, inquantum ſunt aliqd eorum, non aũt pœna ſpũali, niſi culpa aliorum fiat eis propria uel rõne conſenſus, uel imitationis, ut hr. 12^{æ}. q. 81. 1. 1^{m}. 2. 1^{m}. q. 87. 8. 0. 22^{æ}. q. 108. 4. 1^{m}. 3^{m}. q. 164. 1. 4^{m}. 2. d. 30. q. 1. 2. 6^{m}. d. 33. q. 1. 2. 0. Ma. q. 1. 19^{m}. 8. 6^{m}. 7^{m}. 8^{m}. 9^{m}. 12^{m}. 15^{m}. q. 5. 4. c. Pſ. 18. fi. Iſa. 14. fi. Io 9. per totum.

Filiatio 14 616 Quòd filius Dei non eſt factus, nec operatus.

Oppoſitum uidetur dicere. 1. diſt. 30. 1. 1^{m}. 3. diſt. 7. q. 2. 1. 1^{m}.

Reſpondeo dicendum, dupliciter, ſ. primo, quòd filius Dei uerus, non eſt factus, ſed tantum genitus. Si qui autem ex nihilo à Deo facti, filij Dei dicuntur, hoc metaphoricè dicũtur, per aſſimilationem ad uerum filium Dei, ut habetur in locis primo adductis.

Secundo dicendum, quòd fieri dicitur per adeptionem, mutari uero per remotionem. Ideo fieri conuenit Deo, non autem mutari, quia nihil remouetur ab eo, ſed aliquid aduenit et ſecundum rationem, ut habetur 1. d. 30. 3. 1^{m}. 3. d. 7. q. 2. 1. 1^{m}.

617 Quòd pater in diuinis, eſt maior filio ratione dationis, quę authoritatem dicit, non autem ratione dati, ſed filius nullo modo eſt minor patre. Filiatio 17

Immo hæc eſt uera, Chriſtus eſt minor patre. 1ª. q. 41. 3. c. 4^{m}. 3ª. q. 16. 8. 0. q. 20. 1. 1^{m}. 3. diſt. 4. q. 2. 2. 4^{m}. diſt. 11. 2. 0. d. 21. q. 1. 9. 2^{m}. Contra 4. capitul. 43. Veri. q. 29. 1. 1^{m}. Opuſc. 3. cap. 223. 1^{m}. Cur. 15. lect. 2. fi.

Reſpondeo dicendum, dupliciter, ſ. primò, quòd ſecundum Hilarium, pater eſt maior filio, pp authoritatem originis, filius tñ non eſt minor patre, pp ſubſtantiæ, unitatem, ut hr. Opuſc. 1. cap. 2. fi.

Secundo dicendum, quòd Chriſtus dr minor patre, ſecundũ humanitatem, non autem ſecundum diuinitatem.

621 Quòd impoſſibile eſt, quòd aliqua operatio uoluntatis, habeat rationem ultimi finis. Finis 19.

Oppoſitum uidetur dicere, 12^{æ}. q. 3. 2. 0. 4. c. q. 25. 2. 3^{m}. 1. d. 1. q. 1. 1. 0. 4. d. 34. q. 1. 5. 1^{m}. 4. d. 49. q. 1. art. 2. q. 2. 0. q. 4. 2. 0. Quolib 8. 19. c. Opuſc. 3. cap. 104. 107. Ethic. 10. lect. 1. a med. Meth. 9. lect. 1. fi.

Reſpondeo dicendum, dupliciter. ſ. primo, quòd operatio uoluntatis non habet rõnem ultimi finis ſimpliciter, i. ut eſt res poſſeſſa, ſed fruitio rei, ut habetur. 12^{æ}. q. 2. 7. c. q. 16. 3. c.

Secundo dicendum, ſicut Dubio 271.

622 Quòd res naturales diriguntur à Deo, ad finẽ boni, & creaturæ rationales ad ultimum finem. Finis 22.

Immo ars qdam neceſſaria eſt, quæ ſit directiua ipſius actus rõnis, per quam. ſ. homo in ipſo actu rõnis, ordinatè, & faciliter, & ſine errore procedat. Poſt. 1. lect. 1. prin.

Reſpondeo dicendum, quòd creaturę rõnales in ordine ad ultimũ finem diriguntur à Deo. Sed in ordine ad directionem ipſius actus rõnis tanquam à principio quo, & requiſito ad bñ eſſe, diriguntur per artem quæ logica dicitur, ut habetur. Poſter. 1. lect. 1. princ.

623 Quod uoluntas eſt ipſius finis tantum. Finis 24.

Immo uoluntas eſt etiam eorum quæ ſunt ad finem 1. diſt. 45. 2. 1^{m}. 2. diſt. 24. q. 1. 3. 3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd idem actus uoluntatis, eſt eorum quę ſunt ad finem, & ipſius finis ut ratio, non autem abſolutè, ut habetur. 12^{æ}. quæſt. 8. 3. 0. q. 12. 4. c. 3. diſt. 14. art. 1. q. 4. c. Verit. q. 2. 14. c. 3^{m}.

624 Quòd uolũtas nõ põt ſimul ferri in plures ultimos fines. Finis 27.

Oppoſitum uidetur dicere. 1. diſt. 17. q. 1. 5. c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 198.

625 Quòd impoſſibile eſt, quòd anima, uel aliquid eius ſit ultimus finis, niſi ſecundo modo, ſ. ut poſſeſſio uel adeptio, uel fruitio rei. Finis 29.

Oppoſitum uidetur dicere. 18^{æ}. q. 34. c. Io. 14.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 621.

627 Quòd charitas eſt finis omnium uirtutum. Finis 39.

Oppoſitum uidetur dicere. 3. d. 27. q. 2. 2. 2^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd charitas non dicitur eſſe finis præcepti, quaſi ſit ultimus finis uirtutum, ſed ſicut id quo omnes aliæ uirtutes in finem ultimum ordinantur, ut habetur. 3. d. 27. q. 2. 2. 2^{m}.

628 Quòd fluxus maris, eſt per impreſſionem lunæ, non autem per aliquam formam aquæ. Fluxus 1.

Oppoſitum uidetur dicere. 3. d. 13. art. 2. q. 2. 2^{m}. 3^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 252.

631 Quòd in ſimplicibus & immaterialibus, idem eſt forma, & id cuius eſt forma. Forma 3.

Immo nihil eſt forma ſuiipſius. Ver. q. 10. 8. 16^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd licet nihil ſit forma ſuiipſius, põt tñ aliqđ ſe habere per modum formæ reſpectu ſuiipſius, inquãtum ad ſe ſua actio terminatur, qua ſ. anima ſeipſam cognoſcit. Vnde non oportet, quòd ſit ſeipſa ſimplicior, niſi ſecundum modum intelligendi, inquantum id quod intelligitur, accipitur ut ſimplicius, ipſo intellectu intelligente, ſicut accipitur ut perfectio eius.

633 Quòd formæ non locantur in genere, nec in ſpecie, ſed compoſita. Forma 5.

Oppoſitum uidetur dicere. 2. d. 3. q. 1. 6. c. prin.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 174.

634 Quod omnis forma de ſe eſt communicabilis. Forma 7.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª. q. 13. 9. c. 1. d. 25. 3. c. d. 34. q. 1. 1. 4^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio 367.

635 Quòd omnis forma exiſtens in ſuppoſito, per quod indiuiduatur, Forma 8.

uiduatur, eſt communis multis ſecundum rem, uel ſecundũ rationem, non autem formæ ſubſiſtentes.

Oppoſitum videtur dicere. 1. diſt. 25. 3. c. diſt. 34. q. 11. 4^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 367.

Forma. 10. 636 Quòd formæ diſtinguuntur ſecundum diuerſa principia actiua.

Oppoſitum videtur dicere à ſimili. Phi. 7. lect. 8. principio.

Reſpondeo dicendum, q; motus dupliciter comparatur ad inſtrumenta, per quæ fiunt, ſcilicet; vel ad principia actiua uel vt ad ſubiecta. Primo modo differunt ſpecie, non autem ſecundo modo, vt habetur Veri. q. 22. 10. 2^{m}.

Forma 21. 638 Quòd plures formæ eiuſdem ſpeciei, non poſſunt eſſe ſimul in eodem ſubiecto.

Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}. quæſt. 12. 10. c. q. 58. 2. 2^{m}. q. 85. 4. c. 2^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut in Dubio. 1111.

Forma. 31. 639 Quòd materia multiplicatur per aduentum formæ.

Immo oſtenſum eſt frequenter, formas multiplicari per materiam. 1^{a}. q. 3. 3 c. q. 54. 4. 2^{m}. 3^{a}. q. 3. 3. c. Meth, 7. lect. 10. fi. lect. 14. fin.

Reſpondeo dicendum, q; hoc primum dictum verum eſt, de multiplicatione ſpecierum, quarum principia ſunt formæ. Secundum uero, de ea quæ eſt multiplicatio indiuiduorum in eadem ſpecie, ut habetur. Opuſc. 72. q. 11.

Forma. 33. 641 Quòd omne illud per quod materia efficitur propria huius formæ, ſe tenet ex parte materiæ, ut diſpoſitiones, & remotiones impedimentorum.

Immo diſpoſitio reducitur ad formam, ad quam diſponit. 3. diſt. 13. q. 3. 1. c. 4. diſt. 2. q. 2. art. 1. q. 1. 2^{m}. Phi. 3. lect. 1. prin.

Reſpondeo dicendum, quòd cum diſpoſitio ſit medium inter formam & materiam, & medium comparatum vni extremorum, habeat rationem alterius extremi, ideo diſpoſitio reducitur ad formam, vt habetur $12^{æ}$. q. 27. 3. c. prin. 3. diſt. 13. q. 3. 1 c. Phy. 3. lect. 1. prin.

Forma. 39. 642 Quòd forma non latitat, contra Anaxagoram, nec eſt totaliter ab ideis, contra Platonem, nec ab intelligentia, contra Auicennam. Sed educitur de potentia materiæ, ab agente naturali, ſecundum Ariſtotelem.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^{a}. q. 65. 4 c. 1^{m}. 1. diſt. 36. q. 2. 1. c. cõtra. 3. c. 24. Potentia q. 3. 7. 18^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo q; quia dicitur in ſecundo Poſteriorum, q; differentiæ eſſentiales rerũ ſunt nobis incognitæ, ideo dicuntur formæ rerum latitare nos.

Secundò dicendum, q; formæ rerum quæ ſunt in materia ueniunt ab intelligentijs, non quidem per fluxum, ſed per motum, vt habetur. 1^{a}. q. 85. 4. 1^{m}.

Forma. 40. 644 Quòd inchoatio formarum improbatur.

Immo in ipſa potentia, eſt quodammodo actue, id eſt forma. $12^{æ}$. q. 27. 3. c. 2. diſt. 18. q. 1. art. 2. c. fi.

Reſpondeo dicendum, quòd illa potentia non eſt potentia actiua, ſed aptitudo naturalis & eſſentialis ipſius materiæ ad formam, ut habetur. 1^{a}. q. 80. 1. c.

Forma. 109. 645 Quòd quamlibet formam ſequitur aliqua inclinatio, quæ eſt appetitus rei habentis illam formam.

Oppoſitum uidetur dicere. Phy. 1. lect. 12 prin. Libro 2. fi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 1171.

Forma. 41 646 Quòd formæ ſubſiſtentes, non habent cauſam aliam formalem ſui eſſe, & ſuæ unitatis, nec cauſam agentem per trãſmutationem materiæ, de potentia ad actum, ſed producentem totam ſubſtantiam.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. $12^{æ}$. q. 55. 4. 1^{m}. Verit. q. 1. 2. 1^{m}. 7^{m}.

Forma. 51 Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 125.

648 Quòd intentio & remiſſio formarum nunquam cauſat diuerſitatem ſpeciei, ſed quandoque conſequitur eam.

Oppoſitum videtur dicere. 1^{a}. q. 50 4 2^{m}. $12^{æ}$. q. 18. 11. 1^{m}. q. 60. 5. 3^{m}. q. 72. 8. 1^{m}.

Reſpondeo dicendum, q; magis & minus ex formis diuerſorum graduum, diuerſificant ſpeciem, non autem ſecundum intentionem gradum eiuſdem formæ, ut habetur in primis locis.

Forma. 60. 650 Quod non eſt poſſibile plures formas ſubſtantiales ſimul eſſe in eodem corpore.

Oppoſitum videtur dicere, Meth. 5. lect. 17.

Reſpondeo dicendum, quòd in hoc concordat ſanctus Doctor dicens. Non hoc dicimus, quaſi in uno, & eodem indiuiduo multiplicentur formæ ſecundum numerum generum, & differentiarum, ut ſcilicet in homine ſit aliqua forma à qua eſt homo, & aliqua à qua eſt animal, & huiuſmodi, ſed quia neceſſe eſt, quod in rerum natura tot gradus formarum inueniantur, quot inueniuntur genera ordinata, & differentiæ. Eſt enim in rebus inuenire aliquam formam, quæ eſt ſubſtantia, & non eſt forma corporis, & aliquam quæ eſt forma corporis, ſed non eſt forma corporis animati, & ſic de alijs, vt habetur. Meth. 2. lect. 5.

651 Quod accidentalis forma non habet potentiam actiuam, ſed eſt potentia compoſiti, ut calor ignis. Forma. 64.

Oppoſitum videtur dicere à ſimili. Anima. 2. lect. 2. prin.

Reſpondeo dicendum, q; non habet potentiam actiuam qua agat effectiue, ſed qua agat formaliter.

652 Quòd propria materia fortitudinis, ſunt timores & audaciæ, in maximis terribilibus. Fortitudo.

Oppoſitum, uidetur dicere. $22^{æ}$. q. 127. 2. c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 255.

653 Quòd fortitudo eſt circa difficiliora, non autem circa meliora quàm iuſtitia, quæ in bello & in pace utilis eſt, non autem fortitudo, ſed tantum in bello. Fortitudo. 4.

Immo fortitudo eſt utilis, etiam in pace. $22^{æ}$. quæſt. 123. ar. 2. 1^{m}. 5^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd fortitudo eſt utilis in pace, ſed nõ principaliter, immo principaliter in bello, ut habetur in locis primo allegatis.

654 Quòd fortitudo eſt principalior magnanimitate. Fortitudo. 18.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. $22^{æ}$. q. 161. 5. 2^{m}. Verit. q. 1. 12. 4^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd fortitudo eſt principalior, quia magis repugnat firmitati animi arduum in malis, circa quod eſt fortitudo, quàm arduum in bonis, licet enim bonum ſit ſimpliciter principalius quàm malum, malum tamen eſt principalius quantum ad hoc, q; arduum in malis magis repugnat firmitati animi, vt habetur. $22^{æ}$. q. 120. 5. 3^{m}.

656 Quod frui eſt actus uoluntatis.

Oppoſitum uidetur dicere, 1^{a}. quæſt. 26. 2. c. $12^{æ}$. q. 3. 4. c. Opuſ. 3. c. 107. Frui. 3.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd frui eſt actue in ordine ad intellectum, ut habetur. $12^{æ}$. quæſt. 11. 1. 1^{m}. 4 c. 2^{m}.

Secundò dicendum, quòd addendum fuiſſet, quòd frui nõ eſt ille actus abſolute, in quo conſiſtit beatitudo, ſed ſupra ipſum addit, frui enim complectitur actus intellectus, in quo eſt eſſentia beatitudinis, & omnem actum qui ſequitur, quaſi perfectionem aliam addens ſupra actum intellectus, vt puta delectationem & huiuſmodi, quæ perficit operationem intellectus beati, ſicut pulchritudo iuuentutem, ut habetur. Opuſc. 51. c. 3. Opuſc. 72. q. 2.

657 Quòd fides eſt fundamentum aliarum uirtutum, quia eſt prior eis, & ſuſtentat eas. Fortitudo autem firmat contra aduerſa, humilitas contra proſpera. Timor contra culpam futuram. Pœnitentia contra præteritam. Fundamẽtum 2.

Oppoſitum uidetur dicere. $22^{æ}$. q. 4. 7. c.

Reſpondeo dicendum, quòd fides dicitur fundamentum uirtutum, eo quòd ſuper eam aliæ uirtutes firmentur, ſicut ſupra aliquid immobile, ſed fortitudo dicitur fundamentum, quia eſt uirtus Cardinalis quaſi principalis, eo quòd per eam quaſi per hoſtium verſum in cardine introitur in domum Dei, ut habetur. Verit. q. 1. 12 24^{m}.

650 Quod ad generationem naturalem, non requiritur aliqua potentia actiua in materia. Generatio. 2.

Oppoſitum uidetur dicere. $15^{æ}$. q. 27. 3. c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 644.

661 Quòd in generatione tota virtus actiua, eſt ex parte maris, & paſſio ex parte fœminæ. Generatio. 3.

Immo in generatione, fœmina ſe habet actiuè. 3^{a}. q. 31. 5. 3^{m}. q. 33. 3. 3^{m}. contra 4 c. 44. fi. Meth. 7. lect. 8. fi.

Reſpondeo dicendum, quòd in generatione, fœmina ſe habet actiuè ſolum quo ad præparationem materiæ, non autem quo ad actum generationis in conceptione prolis, ut habetur. 3^{a}. q. 32. 4. c. q. 67. 4. 3^{m}.

664 Quòd in ſtatu innocentiæ fuiſſet generatio per coitum. Generatio. 17.

668 Quòd nec beati illam ineffabilem generationem ſciunt, quia non comprehendunt naturam Dei. Generatio. 101.

Immo beati in patria habent meritum ſpei, & noſcunt illam ineffabilem generationem. 1^{a}. quæſtione 12. 7. 1^{m}. Opuſcul. 3. cap. 164.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 366.

670 Quòd genus reſpectu ſingularium, eſt ut formale, ſed reſpectu ſpeciei, eſt ut materiale. Genus. 1.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. Phy. 2. lect. 5. fi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 359.

673 Quòd aliquid eſt in aliquo genere dupliciter, ſcilicet uel per ſe & directè ut ſpecies eius, & ea de quibus prædicatur genus, uel reductiuè, & indirectè, ut principia generis, negationes, & priuationes. Genus 9

Immo nulla priuatio eſt de eſſentia alicuius entis in genera collocati.

colloeati.2.diſtio.40.1.3m.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.464.
675 Quòd in omni re quæ eſt in genere, differt eſſe ab eſſentia.
Genur. 12. Oppoſitum uidetur dicere a ſimili. Metb.4.lect.2.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.514.
676 Quòd geometer modico ſtudio acquirit ſcientiam conclusionis nunquam conſideratæ.
Geometria.1. Oppoſitum videtur dicere.12æ.q.51.4.3m.q.54.4.3m.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.1108.
Gratia.6. 677 Quòd gratia differt eſſentialiter à qualibet alia uirtute.
Oppoſitum, videtur dicere, 12æ.q.60.3.capitu.22æ.q.106.1.0.q.107.2.c.
Reſpondeo dicendum, quòd gratia accipitur dupliciter, ſcilicet primo pro eo quo redditur debitum benefactoribus, ut habetur.12æ.q.110.3.c.h. Et ſic differt eſſentialiter à qualibet alia virtute. Vel pro dono Dei gratuito, & ſic non eſt uirtus, ſed eſt auxilium Dei & forma, non quidem intrinſeca uirtutum, ſed quaſi principium à quo uirtutes formaliter oriuntur, ut habetur.12æ.q.110.3.c.
Gſa.39. 678 Quòd ad habitum gratiæ requiritur præparatio ſubiecti, quæ principaliter eſt à Deo, mouente liberum arbitrium, ſecundario autem à nobis.
Immo in iis qui non per propriam uoluntatem culpa incurrunt & uſum uoluntatis non habent, non exigitur ex parte eorum aliqua præparatio, ſicut in pueris patet in baptiſmo. 4.diſt.17.q.1.art.2.q.1.c.h.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.269.
Gſa.44. 679 Quòd homo in gratia exiſtens, indiget auxilio Dei, mouente ad rectè agendum, non autem alia gratia habituali.
Immo homo magnanimus nullo indiget. 22æ. quæſtione 129.1m.
Reſpondeo dicendum, quòd nullo indiget ad rectè agendum, modo humano, & quo ad auxilium hominum, ſed bene indiget auxilio Dei mouente ad rectè agendum, ut habetur in primo loco.
680 Quòd nulla creatura poteſt cauſare gratiam, ſed ſolus
Gſa.45. Deus infundit eam immediatè.
Oppoſitum uidetur dicere, 3a.q.13.2.0.
Reſpondeo dicendum, quòd creatura non cauſat gratiam authoritatiuè, ſed miniſtrando ſacramenta in quibus confertur gratia, ut habetur.3.d.19.art.1.quæſt.1.c.4.d.18.q.1.art.3.q.1.1m.
683 Quòd ſacramenta ex ſecunda ſanctificatione, id eſt ex
Gſa.51. vſu eorum, habetur quod cauſant gratiam, non autem ex prima.
Immo hoc habent ex prima, id eſt, ex inſtitutione, 3a. quæſtione 66.2.c.
Reſpondeo dicendum, quòd hoc habent ex prima inchoatiuè, ſed completiuè ex ſecunda inſtitutione. Vnde tunc uidetur aliquod ſacramentum inſtitui, quando accipit uirtutem producendi ſuum effectum, ſicut baptiſmus tunc uere inſtitutus fuit, quantum ad ipſum ſacramentum, quando Chriſtus eſt baptizatus, & tunc virtutem inchoatiuè accepit, & in vſu compleuit.
Gſa.78. 684 Quòd minima gratia poteſt reſiſtere cuilibet concupiſcentiæ, & mereri uitam æternam.
Oppoſitum uidetur dicere a ſimili.3.d.31.q.1.3.2m.
Reſpondeo dicendum, quòd poteſt mereri reſpectu præmij accidentalis, non autem reſpectu præmij ſubſtantialis, ut habetur 3.diſt.31 q.3.3.1m.
Gſa.101. 685 Quòd homo ſine auxilio Dei gratuito, non poteſt ſe ad gratiam præparare.
Oppoſitum uidetur dicere.2.diſt.5.q.21.1.0.diſt.28 4.0.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.689.
686 Quòd homo in ſtatu naturæ integræ, poterat ſine gratia
Gſa.104. habituali, uitare omnia & ſingula peccata mortalia, & uenialia, non autem ſine auxilio Dei.
Immo ex ſolo libero arbitrio hoc poterat.2.diſt.5.q.2.1.0. diſt.28.4.0.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.689.1048.
Gſa.105. 687 Quòd homo exiſtens ſine gratia, & in peccato mortali, non poteſt diu perſiſtere, quin ruat in aliud peccatum mortale.
Immo exiſtens in peccato mortali, poteſt per liberum arbitrium, ſine gratia habituali uitare omnia & ſingula peccata mortalia, non autem ſine auxilio Dei.2.d.20.q.2.3.1m.d.28.2.0.
Reſpondeo dicendum, quòd circa hoc fuit duplex opinio doctorum. Et loquitur S. Tho aliquando ſecundum unam, & aliquando ſecundum aliam opinionem, cum non ſint oppoſitæ, ut habetur. Veri.q.22.5.7m, q.24.1.10m.12m. Nam ut dicit. Veri.q.24.12.0. Prima opinio uerificatur quantum ad hoc, quòd ſi homo uelit conari ad reſiſtendum, poteſt ex libero arbitrio uitare ſingula peccata mortalia. Secunda uero opinio uerificatur quantum ad hoc, quòd uoluntate habituata in malo per adhæſionem ad finem indebitum, non poteſt homo ſemper actualiter omnia conſideranda præcogitare. Et in repentinis neceſſe eſt, quòd homo agat ſecundum habitum, ſecundum Ariſtotelem in ſecundo Ethicorum, ſicut e conuerſo facilitas ad opera uirtutum, poteſt eſſe ex duobus, ſcilicet ex conſuetudine, & ex forti inhæſione ad obiectum. Secundam facilitatem, etiam facit uirtus infuſa ſtatim a principio, non autem primum, ut habetur.4.d.14.q.2.2.5m.
688 Quòd homo ſine gratia, poteſt uitare ſingula peccata mortalia, non autem omnia. Gſa. 106.
Immo per peccatum homo incurrit neceſſitatem peccandi uenialiter, & non mortaliter.2.diſt.20. quæſtione 2.3.5m. diſtin.28.2.0.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, ſicut Dubio.687.
Secundo dicendum, quòd quædam ſunt peccata mortalia, quæ homo ſine gratia nullo modo uitare poteſt ſcilicet quæ directè opponuntur uirtutibus theologicis, ut habetur. 12æ.q.63.3.2m.
689 Quòd quædam ſunt peccata mortalia, quæ homo ſine gratia nullo modo vitare poteſt, ſcilicet, quæ directè opponuntur virtutibus theologicis, Gſa. 107.
Immo ex ſolo libero arbitrio, ea vitare poteſt, 2.d.5.q.2.1.0.d.28.4.0.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primò a ſimili, quòd ad eliciendum actum conuerſionis in Deum, ſufficit liberum arbitrium, quod ſe ad habendam gratiam per hunc actum præparat & diſponit. Sed efficacia vitandi peccatum & conuerſionis ad meritum, non poteſt eſſe niſi per gratiam, ut habetur, 2.d.5.q.2.1.0.
690 Quòd graue & leue, habent in ſe principium actiuum, & formale ſui motus. Graue, 1.
Immo non habent in ſe principium actiuum ſui motus, ſed tantum paſſiuum, 3a.q.32.4.c Metaph.5.lec.12.prin.Phyſ.2.Cæ.1.lec.3.lib.2.lec.2.lib.3.lec.6.
Reſpondeo dicendum, quod principium actiuum motus, poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet vt principium quòd, & ut principium quo. Primo modo forma naturalis, id eſt, grauitas vel leuitas, non eſt principium actiuum, id eſt, motor grauium uel leuium, ut habetur, 2.d.14.3.c. Sed ſecundo modo reſpectu motoris, id eſt generantis à quo eſt, ſic eſt principium actiuum, quo generans dicitur mouere grauia & leuia, inquantum generando ipſa, dat eis formam, qua mouentur. Sed prout ſe tenet ex parte mobilis, ſic eſt principium paſſiuum,
692 Quòd idem habitus non ſe habet, quandoque ad bonum, & quandoque ad malum, ſed bene eadem potentia. Habit⁹ 5.
Immo aliquis habitus ſe habet ad utrumque, ſicut & opinio ad verum & ad falſum, 12æ.q.55.4.c.Ver.q.1.2.c.
Reſpondeo dicendum, quòd idem habitus ſe habet ad utrumque non quidem per ſe directè ſemper, ſed per abuſum, ut habetur, 22æ.q.162.2.3m. Ma.q.8.2.c.1m.
693 Quòd habitus diſtinguuntur ſpecie, ſecundum principia actiua eorum, ſecundum naturam, & ſecundum obiecta ſpecie differentia. Habit⁹ 9.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili, Phyſ.7.lec.8.princ.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.636.
69a Quòd habitus omnes qui ſunt in eadem potentia, ſunt eiuſdem generis, licet differant ſpecie, propter differentiam obiectorum formalium. Habitus 26.
Oppoſitum uidetur dicere, 1a.q.1.1.2m.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.1110.
697 Quòd ex actibus habitus infuſi, non generatur aliquis habitus acquiſitus, ſed præexiſtens augetur, ſeu confirmatur. Habitus
Immo ex actibus infuſæ charitatis generatur habitus dilectionis acquiſitus. Ver.q.17.1.13m. 27.
Reſpondeo dicendum, quòd ſicut declarabitur, Dub.110. habitus infuſi & acquiſiti, quandoque ſunt eiuſdem rationis, & eiuſdem ſpeciei, & ſic ex actibus habitus infuſi non generatur aliquis habitus, ſed præexiſtens augetur, uel confirmatur, quia duo accidentia ſpeciei non poſſunt ſimul eſſe in eodem ſubiecto, ut ibi probatur, quandoque ſunt diuerſarum ſpecierum & rationum, ideo poſſunt eſſe ſimul, & tunc ex actibus habitus infuſi, generatur aliquis habitus acquiſitus.
699 Quòd nullus habitus operatiuus, conſtituitur ex multis, quia eſt qualitas ſimplex, relata ad multa ſecundum unum. Habitus 29.
Oppoſitum videtur dicere, 22æ.q.49.4.c.q.52.2.0.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.1099.

Habitus 14. 701 Quòd in membris corporis, & in potentijs naturalibus, ſicut non ſunt aliqui habitus operatiui, ita etiam nec in potẽtijs ſenſitiuis.
Immo poſſunt in eis eſſe aliqui habitus, quibus bene aut male uel aliquid diſponuntur, 12ª.q.50 3.c.fi.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd in membris corporis, & in eodem corpore ſunt multi habitus ſecundum diuerſos modos partium, ſed non operatiui, quia ſecũdum humores eſt ſanitas, ſecundum partes ſimiles eſt fortitudo uel macies, ſecundum membra uerò eſt pulchritudo, ut habetur, 12ª.q.54.1.c.
Secundò dicendum, quòd in ipſis etiam interioribus uiribus animæ ſenſitiuis apprehenſiuis, poſſunt poni aliqui habitus, ſecundum quos homo ſit bene memoratiuus, uel cogitatiuus, vel imaginatiuus, non autem in exterioribus, ut habetur 12ª.q.50.3.3m.
Habitus 41. 702 Quòd non eſt alius habitus principiorum, & cõcluſionum quæ ex eis eliciuntur, & præcipuè circa ſingularia.
Immo intellectus eſt habitus principiorum, & ſcientia eſt habitus concluſionum, Poſt.1. lec.5. princip. lec.6. mal. lect. 44.fin.
Reſpondeo dicendum, quòd ſi accipiantur, ut vnum eſt ratio alterius, ſic unus eſt habitus eorum. Sed ſi accipiantur ſecundũ ſe, ſic habitus ſunt diuerſi.
A Hæreſes.27. 703 Quòd eccleſia contra Arrium confitetur vnitatem, ſimplicitatem, ſimilitudinem, & æqualitatem, & negat diuerſitatem, differentiam, ſeparationem, diuiſionem, alienitatem, diſcrepationem & diſparitatem.
Oppoſitum videtur dicere à ſimili, quoad ſimilitudinem, & æqualitatem, Ver.q.4.4.2m.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.80.
704 Quòd hæreſis Manichæi, eſt grauior ſecundum genus, quã
B. Hæreſ.34. idolatria.
Immo idolatria eſt grauiſſimum peccatorum 12ª.q.102.3.11m. 22ª.q.94.30.Ma.q.2.10.c.1ª.Cnt.12.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub 716.
Hæreſis.63. 705 Quòd angelos, vel aliquid aliud præter Deum fuiſſe ab æterno, eſt hæreticum.
Oppoſitum videtur dicere, Meth.12.lec.7.princ.Phyſ.8.lec.2.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.111.912.
706 Quòd prima opinio Neſtorij & Dioſcori quam recitat ma-
Hæreſis.66. giſter in Tertio Sen.d.6.ſcilicet quòd in Chriſto ſunt duæ hypoſtaſes, ſeu duo ſuppoſita, eſt hæretica.
Immo non eſt hæretica, 3.d.6 q.1.2.c.
Reſpondeo dicendum, quòd illa poſitio eſt ſimpliciter hæretica. Sed in Tertio Sent. dicit ipſam non eſſe hæreticam, quãtum ad ſpeciales modos vnionis, quos ponebant Dioſcorus, & Neſtorius hæretici.
Secundò dicendum, quòd illa poſitio eſt hæretica, quoad proprietatem verborum, non autem quoad intentionem ipſorum: quia accipiebant ſuppoſita & hypoſtaſes impropriè. ſ. pro particulari ſubſtantia ſubſiſtente per ſe, ſiue aſſumpta ab alio.
707 Quòd ſicut bonũ multitudinis eſt maius quàm bonum unius
Hō 26. hominis, qui eſt de multitudine: ita etiam bonum multitudinis, ad quod ille vnus ordinatur, eſt minus quàm bonum extrinſecum, ad quòd multitudo ordinatur: ſicut bonum ordinis exercitus, eſt minus quàm bonum Ducis.
Oppoſitum videtur dicere, 4.d.37.q.1.ar.4.q.1.3m.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 208.
Hō 29. 708 Quòd iſta propoſitio eſt prius vera, Homo eſt ens, quàm iſta, Homo eſt rationalis, quia omnium perfectiones pertinent ad perfectionem eſſendi.
Immo iſta prius eſt uera. Anima rationalis ineſt homini, quàm iſta, homo eſt ens, cum in homine non ſit alia forma à qua ſit homo, & alia à qua ſit animal vel ens. Meta.2.le.4.
Reſpondeo dicendum, quòd prima prius eſt uera uia generationis, ſed ſecunda uia gradus perfectionis, ut habetur, 1ª.q.77.6.1m.
710 Quòd honor eſt maximum bonum, inter bona exteriora.
Honor 4. Oppoſitum videtur dicere, 1ª.q.26.4.c.contra. 1.c.vlt.fi.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.287.
Humilitas. 711 Quòd ſimpliciter loquendo, humilitas excedit uirginitatẽ, & eſt potior cæteris virtutibus. 22ª.q.161.5.c.fi.
Immo humilitas acquiſita, eſt maximum bonum, ſecundum quid, Ver.1.1.3m.9.7m.
Reſpondeo dicendum, quòd humilitas poſt uirtutes theologicas & intellectuales, eſt potior cæteris virtutibus, ſecũdum quòd facit hominem bene ſubiectum in uniuerſali quantum ad omnia qualibet autem alia virtus quantum ad aliquam materiam ſpecialem ordinando hominem, ut habetur in primis locis.
Iacob.3. 712 Quòd Iacob non vidit Deum per eſſentiam.
Immo Iacob vidit Dominum facie ad faciem, contra 3.c.42, prin.1ª.Cnt.13 lec.4.
Reſpondeo dicendum ſicut Dub.482.
713 Quòd malum non habet ideam in Deo. Idea.2.
Oppoſitum uidetur dicere, 1ª.q.14.16.c.fi.
Reſpondeo dicendum, quòd mala non habent ideam in Deo ut operabilia ab eo. Nam mala licet ab eo non ſint operabilia, tamen ſub cognitione practica ipſius cadunt, ſicut & bona inquantum permittit uel impedit, uel ordinat ea, ſicut & ægritudines cadunt ſub practica ſcientiæ medici, inquantum per artem ſuam curat eas, ut habetur, 1ª.q.14.16.c.fi.
714 Quòd multiplicato uno eorum quæ ſunt eadem re, & differunt ratione: non oportet multiplicari alterum: ſicut perſona & proprietas in diuinis. Idem.1.
Oppoſitum videtur dicere à ſimili, 22ª.q.92.2.1m.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo quòd etiam in diuinis proprietates non perſonales ſunt idem cum perſonis ſecundum aliam rationẽ idemptitatis, qua omne illud quod attribuitur Deo eſt eius eſſentia, ut habetur. 1ª.q.40.1.1m.fi.
Secundò dicendum, ſicut Dub.458.
716 Quòd idolatria eſt grauiſſimum peccatorum.
Oppoſitum videtur dicere, 22ª.q.10.6.c.q.94.3.4m.4.d.13.quæſtione 2.2 n. Idolatria 6.
Reſpondeo dicendum, quòd idolatria eſt grauiſſimum peccatorũ ſecundum ſe, ſed ex parte peccantis, hæreſis & aliqua alia peccata, poſſunt eſſe grauiora, 12ª.q.102.3.11m.22ª.q.94.3.0.Ma.q 2.10c.1ª.Cnt.12.lect.1.prin.E.
717 Quòd dans hoſtiam non conſecratam, pro eucharistia, eſt reus idolatriæ, non autem adorantes uel ſumentes eam ſi neſciant cum hoſtia debeat adorari latria ſub conditione in habitu, ut habetur. Idolatria 10.
Oppoſitum videtur dicere à ſimili, quoad adorantes uel ſumentes eam, quia ad dignè ſumendum euchariſtiam, requiritur deuotio actualis, cum nemo carnem Chriſti debeat manducare, niſi prius adoret, ſecundum Aug. 3ª.quæſt. 80.6.2m.4.d.9.ar.3.q.5.c.ar.4.q.2.c.d.12.q.2.ar.1.q.3.0.q.3.ar.1.q.2.c.
Reſpondeo dicendum, quòd intelligendum eſt de habitu, de quo procedit actus, & non de habitu, de quo non procedit actus. Qui enim eſt in habitu, & non in actu, ſimilis eſt dormienti. Oportet autem, quòd actus ille, qui in adoratione latriæ conſiſtit, ab habitu aliquo progrediatur, ut habetur à ſimili, Veri.q.5.9.4m. q.20.2. 2m. Non autem adorantes uel ſumentes hoſtiam, ſunt rei idolatriæ, cum hoſtia debeat adorari latria ſub conditione in habitu, & adorantes uel ſumentes eam, exiſtiment probabiliter, hoſtiam eſſe conſecratam: fides enim credentis non fertur ad has ſpecies panis, uel ad illas, ſed ad hoc, quòd verum corpus Chriſti ſit ſub ſpeciebus panis ſenſibilis, quando rectè fuerit conſecratum. Vnde ſi non ſit rectè conſecratum, fidei nõ propter hoc ſubeſt falſum, 22ª.q.1.3.4m.3ª.q.80.6.2m.3.d.9.q.1.ar.2.q.6.2m.
718 Quòd ignorantia electionis, nec excuſat nec minuit, nec cauſat peccatum, ſed ſequitur omne peccatum. Ignorantia.18.
Immo peccatum contingit in actu liberi arbitrij, eligendo malum ex ignorantia, 1ª.q.63.1.4m.
Reſpondeo dicendum, quòd ignorantia inquantum tollit ſcientiam impedientem peccatum, eſt cauſa peccati, ſed inquantum tollit, vel minuit uoluntarium excuſat à peccato Vnde ignorantia oppoſita ſcientiæ practicæ etiam excuſat vel minuit peccatum, non autem ignorantia electionis ſed. conſtituit peccatum, ut habetur, 12ª.q.47.2.c.q.88.2.c.Ma. q.3.6.6m.Veri.q.1.6.3m.
719 Quòd illuminatio non eſt motus.
Reſpondeo dicendum, quòd illuminatio fit in inſtanti, quia non eſt motus, ſed eſt terminus motus localis, & eſt alteratio, ut habetur, 1.q.53.3.2m.4.d.15.q.2.ar.1.q.1.2m.d.22.q.3.ar.2.q.2.1. Illuminatio.1.
720 Quòd idem eſt motus in rem ipſam, & in imaginem eius. Imago 7.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili, 1ª.quæſtione 28.4.2m.q. 82.3.2m.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo quòd idem eſt motus in rem ipſam, & in imaginem eius, inquantũ huiuſmodi, non autem ut imago eſt res quædam alia, ut habetur in locis primo allegatis.
Secundò dicendum, ſicut Dub.103.
721 Quòd prima aſſignatio imaginis, ſcilicet memoria, intelligentia, & uoluntas, eſt ſecundum potentias. Imago 17
Immo memoria ſumitur hic pro habituali retentione animæ. intelligentia verò pro actu intellectus, uoluntas autem pro actu uoluntatis, 1ª.q.79.7.1m.q.93.7.c.4m.
Reſpondeo dicendum quadrupliciter, ſcilicet primo quòd aſſignatio imaginis prima poteſt accipi dupliciter, ſ. ſecundum perfectam imitationem diuinarum perſonarum, & ſecundum imperfectam.

Primo

Primo modo ſumitur ſecundum actus.
Secundo autem modo ſumitur ſecundum potentias, ut habetur. Ver.q.10.3.c
Secundò dicendum, q. imago attenditur quo ad quinque ſcilicet quo ad ſubſtantialitatem, diſtinctionem, æqualitatem, ordinem, & actualem repræſentationem. Quo ad ſecundum & quintum principalius ſumitur ſecundum actus, quàm ſecundum potentias, econuerſo autem quo ad primũ. Sed quoad tertium & quartum ſumitur vtroque modo, ut habetur, 1.d.3.q.4.4.c.
Tertiò dicendum, q. in primo ſententiarum loquitur de imagine inchoatiuè. Sed in prima parte de imagine completè, q. potentiæ ſpecificantur & diſtinguuntur per actus, & actus per obiecta, ideo imago Dei eſt in potentijs animæ inchoatiuè, in actibus verò generaliter perfectius, ſed reſpectu Dei complete.
Quartò dicendum, quòd in Primo ſententiarum loquitur ſecundum opinionem magiſtri, in prima verò parte ſecundũ ſententiam propriam.
Imago. 19. 722 Quòd imago Dei eſt principaliter ſecundum actus, ſed conſequenter ſecundum potentias, & præcipuè ſecundum habitus.
Oppoſitum uidetur dicere. 1.d.3.q.5.0.
Reſpondeo dicendum tripliciter, ſcilicet primo quòd iſta non opponuntur. Stat enim quòd altera aſſignatio ſit prima, ſed altera ſit principalis.
Secundo dicendum, quòd in primo ſententiarum non dicit principaliter, ſed tantùm quòd prima aſſignatio imaginis, eſt ſecundum potentias, cuius oppoſitum non dicit in prima parte, nec in quæſtionibus de Veritate, ſed quod principaliter eſt ſecundum actus.
Tertiò dicendum, quòd quia anima non ſemper eſt actu intelligens, ut patet in dormiente, ideo oportet dicere, q. actus etſi non ſemper maneant in ſeipſis, manent tamen ſemper in ſuis principijs ſcilicet habitibus & potentijs, vt habetur, 1a. q.93.7.4m.h.
Impeccabilis. 1. 723 Quòd impeccabilis per naturam, non poteſt fieri aliqua creatura à Deo, ſed tantùm per gratiam.
Immo nec ipſa gratia immobilitat creaturã in bono, ne poſſit peccare, 1.q.62.3.2m. 12æ.q.106.2.2m.2.d.4.1.5m. d.20.q.2.3.5m. contra 3.c.155.lib.4.c.70.
Reſpondeo dicendum, dupliciter ſcilicet primo quòd gratia non immobilitat in bono, ne quis poſſit peccare, niſi ſit perfecta ſcilicet coniungens fini, ut habetur in locis primo allegatis.
Secundo dicendum, quòd nullus pure uiator, nec etiam beata Virgo, in præſenti poteſt confirmari ſimpliciter, nec ab omni immunitate peccati conſeruari per gratiam habitualem, ſed vlterius indiget cuſtodia diuinæ prouidentiæ, vt habetur cont. 3.c.162.ſi. Verit.q.24.1.16m. Sicut etiam Dub. 383. adductum eſt.
Imperare 5. 724 Quòd imperata non conuenit brutis, 12æ.q.17.2.0.
Immo virtutes appetitiuæ brutorum ſunt imperantes.
Reſpondeo dicendum, q. virtutes appetitiuæ brutorum, nõ ſũt imperantes liberæ, ſed ſecundum naturalem inſtinctum, bruta mouentur ad apprehenſa, ut habetur, 12æ.q.12.2.c.
Imperare 11. 725 Quòd actus uoluntatis, poteſt imperari.
Immo actus uoluntatis à nullo imperatur, 2.d.24.q.1.1.c.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo quòd actus voluntatis non poteſt cogi, ſed poteſt imperari, quia poteſt ordinari ratione, ut habetur, 12æ. quæſt. 17. 5. 0. Ma. q.3.3.5m.
Secundò dicendum, ſicut Dub. 353.
Incõtinẽtia. 9. 726 Quòd incontinens iræ, audit rationem, ſed imperfectè. incontinens autem concupiſcentiæ, totaliter eam non audit.
Oppoſitum uidetur dicere, 22æ.q.150.4.3m.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd motus iræ participat aliqualiter rationẽ, ideo incontinens iræ audit rationem, ſed imperfectè. Sed motus concupiſcentiæ totaliter eſt ſecundum ſenſum, & nullo modo ſecundum rationem, ideo eam non audit, ut habetur, 22æ.q.158.4.c.3.d. 26.q.1.2.c. Verit.q.25.2.q.c.ſi.2m. Ma.q.12.4.c.ſi.
Secundò dicendum, ſicut Dub. 372.
Indiuiduum. 2. 728 Quod pars in toto, eſt indiuiduum, ut manus.
Immo de ratione indiuidui iſt eſſe diuiſum à quolibet alio, 1a. q.29 4.c.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.3m Trin 14.3m.
Immo indiuiſio abſentius in ſe, eſt de ratione indiuidui. Sed diuiſio ab alio eſt de conſequentibus ad rationem eius.
Reſpondeo dicendum, dupliciter, ſcilicet primo quòd manus in toto compoſito, ut ſic non eſt propriè indiuiduum, ſed in ordine ad alias partes, poteſt dici, indiuiduum; ut habetur in locis primò adductis.
Secundò dicendum, ſicut in locis tertio adductis.
729 Quòd hæc nomina indiuiduum, particulare, & ſingulare, dicuntur de partibus, ut de manu. Ideo in Chriſto poſſunt dici multa eſſe indiuidua, ſecundum numerum partium eius. Indiuiduum. 4.
Immo cùm manus ſit quædam ſubſtantia in alio exiſtens, indiuiduum, uel ſingularia dici non poteſt, 3a.q.16.12.2m.
Reſpondeo dicendum, q. manus propriè vt in alio exiſtens, nõ poteſt dici uerè indiuiduum, ſed ſecundum q. importat ſubſtantiam completam per ſe ſubſiſtentem ſeparatam ab alijs, vt habetur, 3a.q.q.16.12.2m.
730 Quòd compoſitum ex materia & forma determinata eſt indiuiduum. Indiuiduum. 7.
Immo compoſitum ex materia & forma determinata eſt ſpecies, & compoſitum ex materia & forma communi, eſt genus, Meth. 2.lec.4.fin.
Reſpondeo dicendum, q. ſpecies ſpecialiſſimæ dicuntur indiuidua, per carentiam diuiſionis formalis, quia non vlterius diuiduntur diuiſione formali eſſentiali, ſiue per differentias formaliter oppoſitas, particularia verò dicuntur indiuidua inquantum neque formaliter, neque materialiter diuiduntur, ut habetur. Meth. 10.lec.11.lec.12.
731 Quòd materia eſt principium indiuiduationis. Indiuiduum. 11.
Immo aliqua forma indiuiduatur per ſeipſam, 1a.q.3.2.3m.
Reſpondeo dicendum, q. forma receptibilis in materia indiuiduatur per materiam, quæ autem non eſt receptibilis in materia, indiuiduatur per ſeipſam, ut habetur 1a.q.3.2.3m.3.c.q.13.9.c.3a.q.77.2.c.4.d.12.q.1.ar.1.q.3.3m. Pot.q.9.3.5m. Spiritu.5.8.4m.13m.
736 Quòd nihil præter Deum eſt infinitum actu, nec poteſt eſſe etiam per potentiam Dei, nec ſecundum eſſentiam, nec ſecundum eſſe, nec ſecundum virtutem ſeu potentiam, nec ſecundum magnitudinem, nec ſecundum multitudinem. Infinitũ 1.
Oppoſitum uidetur dicere; 1.q.10.5.4m.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo q. datur infinitum in actu negatiuè, non autem priuatiuè, vt habetur. Quol.9.vel 10.2.2m.
Secundò dicendum, q. non inconuenit aliquod creatum eſſe infinitum, q. non finiatur ab alio, ut habetur, 1a.q.10.5.4m.q. 50 2.4m. Quol. 9.vel.10.q.2.2m.
738 Quòd actus matrimonij in ſtatu innocentiæ ſoluiſſet integritatem carnis, non autem mentis, nunc autem ſoluit utroque modo, non autem ſecundum habitum, ſicut in coitu vitioſo. Innocentia. 10.
Immo tunc non ſoluiſſet integritatem carnis ſeu ſignaculum virginitatis, quia quamuis matris poſt impregnationem clauditur, tamen ex delectatione, vt Auic. dicit, mouetur & aperitur, 1a.q 98.2.4m. 12æ.q.34.1.1m.4.d.31.L.
Reſpondeo dicendum, dupliciter, ſcilicet primo quod ſignaculum virginitatis ſeu integritas carnis poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet vel pro integritate membri genitalis tantum, vel cũ priuatione ſeu negatione deciſionis ſeminis, ſeu commixtione ſeminum & ſpirituum. Secundo modo fuiſſet uiolatum ſeu ſolutum, non autem primo modo.
Secundò dicendum, quòd ſecundum Auguſtinum ſicut ad pariendum tunc maturitatis impulſus fœminea uiſcera relaxarat, ſic ad concipiendum ex delectatione fuiſſet ſignaculum virginitatis apertum. Vnde uiolatio ſignaculi uirginalis poteſt intelligi fieri dupliciter, ſcilicet per fractionem, & apertionem. Secundò modo fuiſſet uiolatum ſeu ſolutum, non autem primo modo, ut habetur, 12æ. quæſtione. 34.1.1m.
739 Quòd tunc fuiſſet partus ſine dolore.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili, 12æ.quæſt.34.1.2m.2. d 20. quæſt.1.2.1m.
Reſpondeo dicendum ſicut. Dub. 738. Innocentia. 13.
740 Quòd tunc ſacramenta non fuiſſent neceſſaria, quia non accepiſſent homines cognitionem ex ſenſibilibus.
Immo accepiſſent cognitionem à ſenſibilibus, 1a.q. 10.1.1. n.2. d.10.q 2.2.0. Innocentia. 12.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 1107.
741 Quod inter quælibet duo inſtantia, qualitercunq; ſignentur, ſemper eſt accipere tempus medium. Inſtans 3.
Oppoſitum vr dicere, 1a.q.53.3.3m.q.63.6.4m.3.q.75 q.1m.1.d. 37.q 4.2 0.3.5m.6.7m.2.d.3.q.2.3m.4.d.11.q.1.ar.3.q.2.2m. ſi.d.17.q.1.ar.5.q.1.1m. Quol.9 9.c. Quol. 11.4.c ſi.1m.
Reſpondeo dicendum quod inter inſtantia temporis, & motus diſcreti, nõ cadit tempus medium, nec motus medius, ut habetur in locis ſecundo adductis.
744 Quòd primum inſtans in quo res habet eſſe, datur, non autem vltimum. Inſtans 5.
Immo eſt aſſignare ultimum inſtans, in quo angelus fuit bonus & pri-

& primum in quo fuit malus. 2.d.5.q.1.3^{m}.

Immo non eſt dare primum inſtans eſſe huius rei, puta primum inſtans, in quo Deus potuit facere mundum. Quol.5.1.c.fi.

Reſpondeo dicendum tripliciter, ſ. primo, quòd primum inſtans in quo res habet eſſe datur, quia forma ſubſtantialis cùm non ſuſcipiat magis & minus, introducitur in materia in inſtanti. Sit ergo illud inſtans ut b. Aut ergo b. eſt primum inſtans formæ introducendæ, aut ante b. eſt aliud. Si primũ, habetur intentum. Si ſecundum, ſit illud aliud inſtans a. Aut ergo in a. introducetur illa forma ſubſtantialis, aut non. Si ſic, cum forma ſubſtantialis ſimul introducatur, & ſit introducta, vt habetur, 2.diſt.1.q.1.2.c. ſequitur quòd illa forma non introducatur in b. quod eſt contra hypotheſim. Si verò non in a. ſequitur, quòd b. erit primum inſtans eſſe formæ introducendæ. Quòd quidem inſtans, eſt primum inſtans non eſſe formæ corrumpendæ, ut habetur. Quol.7.q.4.2.c. Quòd autem non ſit dabile vltimum inſtans formæ, aut quantitatis corrumpendæ, ſic patet. Nam aut illud vltimum inſtans, ſcilicet a. eſt vltimum inſtans non eſſe ipſius formæ corrumpendæ, aut eſſe eius. Non primum, quia ſic poſt illud inſtans, forma non poſſet non eſſe, cum eſſet vltimum inſtans non eſſe eius. Si verò ſit vltimum inſtans eſſe ipſius formæ corrumpendæ, tunc in illo inſtanti illa forma corrumpẽda habebit eſſe, quia ſi non eſſet in alio inſtanti, & ſic illud inſtans non eſſet inſtans eſſe ipſius formæ, quod eſt contra hypotheſim. Aut ergo in illo eodem inſtanti, ſcilicet a. erit forma introducenda, aut non. Si ſic, ſequitur quòd in eodem inſtanti ſimul erunt duæ formæ ſubſtantiales, quod eſt cõtra doct. S.Th. Si autem in illo inſtanti a. non ſit forma introducenda, introducetur in alio inſtanti, ſcilicet b. Et cum inter illa duo inſtantia, ſcilicet a. & b. cadat tempus medium ſecundũ philoſophum, ſequitur quòd materia in aliquo tempore erit ſine forma, quia cum illud tempus medium, ſit poſt vltimũ inſtans formę abiiciendæ, illa forma corrumpenda, non erit in illo tempore. Aliàs inſtans a. non eſſet vltimum inſtans eſſe eius, quod eſt contra hypotheſim ut elicitur. 12^{æ}.q.113.7.5^{m}.Ver.q.27.2.10^{m}.Quol.2.q.4.1.c.Quol.7.q.4.2.c Phi.5.lec.6.lib.6.lec.8 Vbi Ver.q.27.ar.2.10^{m}.u. ait. Et ideo aliter dicendum eſt, ſcilicet quòd non eſt dare vltimum inſtans, in quo peccator habuit culpam, ſed vltimum tempus. Contingit autem dare primum inſtans in quo habuit gratiam. Quod quidem inſtans eſt terminus illius temporis, in quo culpam habuit. Inter tempus autem & terminum temporis, non cadit medium. Vnde nec oportet dare tempus aliquod vel inſtans, in quo aliquis nec culpam nec gratiam habeat. Hoc autem patet. Nam infuſio gratiæ cum ſit in inſtanti, eſt terminus alicuius motus continui, vtpote alicuius meditationis, per quam affectus diſponitur ad gratiæ ſuſceptionẽ. Et eiuſdem motus terminus eſt remiſſio culpæ, quia ex hoc ipſa culpa remittitur, quo gratia infunditur. In illo ergo inſtanti, eſt primo terminus remiſſionis culpæ, & non habere culpam, & terminus infuſionis gratiæ, ſcilicet habere gratiã. In toto autem tempore præcedenti, quod terminatur ad hoc inſtans, in quo tempore menſurabatur motus prædictæ meditationis, fuit peccator habens culpam, & non habens gratiam, niſi tantummodo in vltimo inſtanti, ut dictum eſt. Sed ante vltimum inſtans huius temporis, non eſt accipere aliud immediatè proximum, quia quodcunque inſtans accipiatur aliud ab vltimo inter ipſum & vltimum erunt infinita inſtantia media. Et ſic patet, quòd non eſt accipere vltimum inſtans in quo iuſtificatus ſit habens culpam, & non habens gratiam. Eſt autem accipere primum inſtans in quo habet gratiam, & non culpam. Idem dicit. 12^{æ}.q.113.7.5^{m}. Vbi ſic ait. In iis autem quæ ſubiacent tempori, non eſt dare vltimum inſtans, in quo prior forma ſubiecto ineſt. Eſt autem dare vltimum tempus, & primum inſtãs in quo forma ſequens ineſt materiæ, uel ſubiecto. Cuius ratio eſt, quia in tempore non poteſt accipi ante vnum inſtans, aliud præcedens immediatè, eo quòd inſtantia conuenienter ſe habeant, ſicut nec puncta in linea, vt probatur in Sexto Phyſicorum. Sed tempus terminatur ad inſtans, & ideo in toto tempore præcedenti, quo aliquid mouetur ad vnam formam, ſubeſt formæ oppoſitæ. Et in vltimo inſtanti huius temporis, quod eſt primum inſtans ſequentis formæ, habet formã quæ eſt terminus motus.

Secundò dicendum, quòd aliqui dicunt, quòd in toto tempore præcedenti angelus fuit bonus, ſed in illius temporis vltimo inſtanti eſt malus. Et ſicut non eſt aſſignare immediatum inſtans ante illud inſtans, ita nec vltimum inſtans in quo fuit bonus. Sed iſta ratio bona eſt, prout inducitur a Philoſopho 8.Phyſ. quando ipſum non continuat tempus quietis & motus, qui ſemper ſe tenet cum paſſione, quæ eſt in ſubiecto mobili tempore quietis, ſiue præcedat, ſiue ſequatur. Sed ſi ponatur inſtans inter duas quietes uel inter duas partes motus continui, non magis ſe tenet cum uno quàm cum alio. Non autem dicimus hic, quòd angelus per aliquem motum continuum actus ſit malus. Et ideo primum inſtãs malitiæ ſuæ, non eſt medium inter quietem & motum, ſed inter duas quietes. Vnde ratio iſta nõ eſt ad propoſitum. Ideo aliter eſt dicendum, ſcilicet quòd eſt aſſignare vltimum inſtans in quo angelus fuit bonus, & primum inſtans in quo fuit malus. Nec inter hæc inſtantia fuit temporis medium, quia tempus formaliter eſt numerus: nec ſequitur ipſum cõtinuitas, niſi ex parte motus. Vnde cum viciſſitudo affectionum in angelo, per quas eſt bonus & malus, non ſit cõtinua, nec ordinata ad aliquem motum continuum, numerus earum dicetur tempus, quia ſecundum prius & poſterius ſe habent. Sed non erit continuum. Vnde inter eius inſtantia non neceſſariò accipiatur tempus medium, ſicut nec inter duas unitates numerus medius, ut habetur. 2.diſtinct.5.q.2.3^{m}.fi.

Tertiò dicendum, quòd licet non ſit dare primum inſtans, in quo Deus potuit facere mundum, eſt tamen dare primum inſtans in quo fecerit, ſicut etiam eſt dare ſupremum ubi, uſque quo Deus mundum fecerit, non tamen eſt dare ſupremum, vltra quod facere non potuerit, ut habetur. Quol.5.1.c.fi.

745 Quòd in eodem inſtanti eſt illuminatio aeris, uiſio coloris & diſcretio rei uiſæ, licet primum ſit cauſa ſecundi & ſecundum tertij. Inſtans 7.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 12^{æ}.q.8.3.2^{m}.q.12.4.c.1.d.17.q.1.5.c.cont.1.c.76.1^{01}.

Reſpondeo dicendum, quòd licet aliqua ſint ſimiles, notanter poteſt tamen aliquis uideri lumen ſine hoc quòd uideatur color, ut habetur. 12^{æ}.q.8.5.3^{m}.

746 Quòd operatio intellectus & uoluntatis, poteſt eſſe in inſtanti. Inſtans 8.

Oppoſitum uidetur dicere. Ma.q.16.4.2.4.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. quòd oportet, quòd deliberans conſilietur de duobus, quorum utrunque poteſt facere, ut alterũ eorum eligat in futuro: & ſic deliberatio ſecundum hoc quòd æſtimatur, quòd motus liberi arbitrij procedat ex deliberatione conſilij, non eſt momentanea: ſed quando deliberatio non præcedit electionem, tunc non requiritur, quòd antequam aliquis eligat, habeat poteſtatem eligendi uel non eligendi. Sed in ipſo inſtanti liberè fertur in hoc, uel in aliud, ut habetur. Ma.q.16.4.c.7^{m}.

749 Quòd intellectus eſt potentia, realiter diſtincta ab eſſentia animæ. Intellectus 2.

Oppoſitum uidetur dicere. Spiritu.11.7^{m}.fi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.197.

750 Quòd intellectus eſt potentia paſſiua. Intellectus 3.

Oppoſitum uidetur dicere. Ver.q.1.9.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.183.

751 Quòd ens in communi eſt obiectum proprium intellectus. Intellectus 10.

Immo uerum eſt obiectum intellectus. 1^{a}.q.54.2.c.q.55.1.c.q6.82.4.1^{m}.q.87.3.c.1^{m}.12^{æ}.q.2.8.c.q.3.7^{m}.q.9.1.c.3^{m}.q.10.1.3^{m}.q.60.1.1^{m}.22^{æ}.q.4.1.c.q.25.2.c.2.d.25.1.c.d.39.q.1.2.c.3.d.14.ar.1.q.2.c.d.17.ar.1.q.5.3^{m}.d.23.q.1.2.3^{m}.d.27.q.1.4.c.d.33.q.2.ar.2.q.1.3^{m}.cõt.3.c.26.1^{m}.107.8^{m}.Ver.q.24.7.c.q.27.17^{m}.Ma.q.6.c.Opuſ.73.prol.

Immo Verum relatum ad opus, eſt obiectum intellectus practici. 1^{a}.q.55.1.c.q 79.7.c.11.2^{m}.q.87.3.1^{m}.q.103.4.c.12^{æ}.q.10.1.3^{m}.3.d.33.q.2.ar.3.q.2.c.Ver.4.22.10.4^{m}.

Immo quod eſt quid eſt, eſt obiectum intellectus. 1^{a}.q.17.3.1^{m} q.18.2.c.q.57.1.2^{01}.q.58.3.c q.67.3.c.q.85.1.6.c.12^{æ}.q.3.8.c.q.10.1.3^{m}.q.31.5.c.22^{æ}.q.8.1.c.3^{a}.q6.10.3.2^{m}.q.76.7.c.2.d.13.3.c.fi.3.d.23.q.1.2.c.d.35.q.2.ar.1.q.1.c.4.d.12.q6.1.ar.1.q.22^{m}.cõt.1.c.58.4^{m}.lib.3.c.41.1^{m}.56.4^{m}.108.3.Ver.q.1.12.c.q.8.7.c.fi q.10.4.1^{m}.q.14.1.c.q.15.2.c.3^{m} 3^{m}.3.1^{m}.q.25.3.c.Trin.18.2^{m}.Opuſ.3.c.85.Eth.6.lec.1.fi.Anima 3.lec.8.lec.11 fi.Senſ.lec.10.fi.Periermias.le.10.2^{æ}.q.Cor.12.fi.$1^{æ}$.Thim.6.lec.3.prin.

Immo ſubſtantia eſt obiectum intellectus. 12^{æ}.q.9.1.c.3^{a}.q.75.5.2^{m}.2.d.3.c.3.1.q.2.4.3^{m}.Ver.q.8.7.fi.

Immo quidditas ſeu natura rei materialis, eſt obiectum intellectus hominis, ſecundum præſentis uitæ ſtatum. 1^{a}.q6.12.11.c.q.84.7.8.c.q.85.1.c.5.3^{m}.8.2.q.86.2.c.q.87.2.2^{m}.3.c.1^{m}.q.88.3.c.Opuſc.29.Anima.3.lec.8.fi.

Immo quidditas rei materialis, eſt obiectum cogitatiuæ potentiæ. Opuſc.29.

Immo uniuerſale, eſt obiectum intellectus. Nam natura rationalis

nalis excedit ſenſitiuũ, quãtum ad cognitionis obiectum, quia nullo modo poteſt cognoſcere uniuerſale, cuius ratio eſt cognoſcitiua.1.q6.12.4.c.q6.85.1.c.3.4m.22æ.q6.5.1.1m. princ.22æ.q.58.5.2m.

Immo phantaſma eſt obiectum intellectus poſſibilis.12æ.q6.50.4.1m.2.d.8.5.c d 20.q.2.2.o.d.23.q.2.2.3m.d.24.q.2.2.1m.3.d.12.ar.3 q.2.c,d.27.q.3.1.c d.31.q.2.4 c cont.2.c.72.75.5m.94.2m.Ver.q.10.2.7m.Po.q6.3.9.2.2m.An.1.10m.15.2m.6m.16m.Quol.7.11.3m.

Immo phantaſma non eſt proprium & propinquum obiectum intellectus. 3a.quæſt.11.2.1m.3.d.31.q.2.4.5m. Ver.q.10.6.c,fi.

Immo ſpecies intelligibilis eſt proprium & propinquum obiectum intellectus.3a.q 11.2.1m.2.d.20.q.2.2.1m.3.d.31.q.2.4.5m.Anima 15.16m.

Oppoſitũ uidetur dicere.Contra 2.c.74.2m.Spiritu 9.6m.Opuſ.3.c.85.Anima 3.lec.8.fi.

Immo verbum mentis, eſt obiectum intellectus contra.1.c.53.lib.2.c.84.2m.Pot q.9.5.c.

Immo Deus eſt proprium obiectum intellectus Nam optimum obiectum intellectus,non practici,ſed ſpeculatiui,eſt bonum diuinum.12æ.q.3.5.c.

Reſpondeo dicendum,triplicites,ſcilicet primo,quòd ut habetur.1a.q.14.5.2m.3m.1.d.35.2.c.1m. ſicut eſt duplex uiſum, ſcilicet primum,id eſt,ſpecies uiſibilis in oculo, & ſecundum id eſt,res colorata, cuius eſt illa ſpecies, ſic eſt duplex intellectum ſeu obiectum intellectus, ſcilicet intellectum primum, id eſt,verbum,ſpecies intelligibilis,phãtaſma,ſed diuerſimodè, vt poſtea diſtinguetur, & intellectum ſecundum,id eſt, res cuius ſimilitudo eſt uerbum, ſpecies,& phantaſma. Et ſic illud quod primo intelligitur eſt res cuius ſimilitudo eſt ſpecies in intellectu, quæ non intelligitur primo & directè, ſed ſecundariò & reflexiue,ut habetur. 1a.q6 85.2.c. contra 2.c.74.2m.Sed intellectum primum,eſt duplex,vt habetur.1.d.5.q6.3.c.ſcilicet intellectum quod, & intellectum quo. Primo igitur modo verbum eſt primum intellectum,id eſt,primum obiectum quòd ipſius intellectus,quia illud quod concipitur de re,id eſt uerbum,eſt primo & per ſe intellectum, non autem ipſa res uel ſimilitudo eius,ut habetur.contra 1.c.53.lib.2.c.74.1m. Pot.q.9.5.c. Si autem accipiatur ſecundo modo, ſcilicet intellectum quo hoc eſt dupliciter,ut habetur.3.d.31.q.2.4.5m.ſcilicet vel ſicut obiectum remotum & improprium. Et ſic phantaſma eſt primum obiectum quo ipſius intellectus. Vel ſicut obiectum proprium & propinquum. Et ſic ſpecies intelligibilis eſt obiectum ipſius intellectus. Vel ſicut habet. Quol.5.q.5.2.1m.illud,quod intelligitur,poteſt accipi dupliciter,ſcilicet uel formaliter. Et ſic eſt ſpecies intelligibilis. Vel inſtrumentaliter. Et ſic eſt verbum intellectum aut ſecundum,id eſt,res quæ intelligitur,poteſt accipi dupliciter, ſcilicet vel reſpectu alicuius intellectus in ſpeciali. Et ſic reſpectu intellectus hominis uiatoris obiectum eſt quidditas ſeu natura rei materialis,vt habetur in locis ſexto loco adductis. Et reſpectu intellectus angelorum, obiectum eſſe eſſentiam angeli,ut habetur.1a.q.84.7.c.q6.85.1.c.q.87.3.c. Sed reſpectu intellectus diuini,obiectum eſt eius natura,vt habetur.1a.q6.14.2.5.o.1.d.35.2.c.cont.1.c.48 Cauſis lec.13.fi. Meth.12.le.8. Vel poteſt accipi obiectum reſpectu intellectus in communi. Et hoc dupliciter,ſcilicet uel ex parte termini & complementi intellectionis,vel ex parte principij & inchoationis. Si primo modo,ſit quidditas,ſeu quod quid eſt,ſiue natura, eſſentia & ſubſtantia rei,eſt obiectum intellectus: quia intellectus dicitur,quaſi intus legens,quia non perſiſtit in exterioribus, ſed pertingit vſque ad quidditatem rei,vt habetur.22æ.q6 8.1.c.Ver.q.1.12.c.q.15.1.c. Si autem obiectum accipiatur ſecundo modo ſcilicet ex parte principij & inchoationis, hoc eſt dupliciter,vt habetur Meth.5.le.6.pri. ſcilicet vel vt obiectum principale. Et ſic ſubſtantia eſt obiectum intellectus, quia licet intellectus conſideret de omnibus rebus, tamen principaliter conſiderat de ſubſtantia,ut habetur.Meth 7.le.2.o.Vel vt obiectum commune.Et hoc dupliciter, ſcilicet vel per ſe primo. Et hoc iterum dupliciter, ſcilicet uno modo primo primitate perfectionis, & cauſalitatis. Et ſic Deus eſt primum principium cognitionis ipſius intellectus: quia propter Deum tanquam propter primam uirtutem cognoſcitiuæ cauſam,omnia alia cognoſcimus, vt habetur 1a.q.84.5.c.q.88.1.c.2m.Et ipſum cognoſcimus, non quidem perfectè, ſed per participationem,non tamen quidditatiuè, vel quaſi ſit ratio obiectualis,ſed quæ eſt ratio & cauſa veritatis obiecti noſtri, quæ primo apprehenditur à potentia intellectiua,vt habetur 1a.q.2.1.1m.22æ.q.1.1.c. Quol.7.q.2.1.c. Alio modo primo primitate communitatis. Et ſic ens eſt obiectum intellectus, quia ens ſecundum rationem formalem, eſt primum quod cadit in intellectu,ut habetur. 1a.q.5.2.c.q.11.2.4m.1.d.8.q6.1.3.c.d.19.q.5.1.2m.8m.d.24.q.1.3.2m.Ver q.1.1.c.q.21.1.c.4.4m.Pot.q.9.7.6m.15m.Opuſ.24.prin.Meth.le.2.fi.lib.4.lec.3.lib.10.le.5.Vel accipitur obiectum non per ſe primo,ſed conſequutiuè vt propria paſſio obiecti ipſius intellectus.Et ſic verum eſt obiectum intellectus,quia intellectus licet poſſit conſiderare naturas rerum,non conſiderando rationem veri,tñ nihil põt cognoſcere, niſi conſequutiuè concurrat ratio ueri,quæ conſiſtit in aſſimilatione rei & intellectus per ſpeciem rei,ut habetur. 1a.quæſt.16.3.3m.q.85.1.2m.1.d.19.q.5.1.2m.Ver.q.1.1.3m.

Secundo dicendum,quòd ens eſt obiectum formale quod, ſed verum eſt obiectum formale quo, vt habetur à ſimili Quol.5.q.5.2.1m.

Tertiò dicendum, quòd aliquid dicitur obiectum alicuius potentiæ dupliciter,ſcilicet uel excluſiuè,id eſt quod tantum ad illam potentiam pertinet, eo modo quo Boetius dicit quòd ſingulare eſt quod ſentitur,& uniuerſaliter quia intelligitur. Et in fine primi Phyſ.dicitur quòd ſenſus eſt ſingularium, & ratio uniuerſalium. Et hoc dupliciter, ſcilicet uel quantum ad modum ſiue rationem repræſentandi, conſequentem intellectum ſeu actum rationis, ſiue modum intelligendi in præſenti uita, qui quidem modus intelligendi, eſt per abſtractionem a conditionibus indiuidualibus,lumine intellectus agentis.Et ſic uniuerſale eſt obiectum intellectus,prout intẽtio uniuerſalitatis, conſequitur modum intelligendi, ut habetur. Pot.q.7 9.c.Meth.4.lec.4.Poſter.lec.20.prin.Vel quantum ad rem intellectam. Et ſic quidditas eſt obiectum intellectus, quia ſolus intellectus cognoſcit quidditates rerum, vt habet. 1a.q.57.1.2m.22æ.q.8.1.c.1.d.19 q.5.1.6m.3.d 23.q.1.1.o.d.35.q.2.ar.2.q.1 c.Ver.q.12.12.12m.Quol.7.q.2.2.c. Alio mõ dr obiectum alicuius potentiæ collectiuè,i.quod continet oĩa quæ pertinent ad illam potentiam. Et ſic ens eſt obiectum intellectus,quia nihil intelligitur niſi ſit ens,ut habet.Ver.q.2.3.12m.q.18.4.12m.

753 Quòd intellectus noſter non cognoſcit ſingularia. Intellectus 22.

Oppoſitum uidetur dicere.1a.q.86.1.o.22æ.q.47.3.1m.2.d.3.q.3.3.1m.4.d.50 q.1.3.o.Ver.q.2.5.6.o.q.10.5.o.Quol.8.uel 11.q.1.3.o.Opuſ.29.Anima 3 lec.8.

Reſpondeo dicendum dupliciter,ſcilicet primo,quòd ſicut habetur.1a.q.86.1.c. intellectus noſter in ſtatu uiæ non cognoſcit ſingularia per ſe & directè,tamen cognoſcit ea reflexiuè. Sed poſt mortem cognoſcit per ſe & directè, per ſpecies influxas,ſicut & deus per eſſentiam ſuam,& angeli per ſpecies concreatas cognoſcunt ſingularia, ut habetur. 4.d.50.q6.1.3.o.Quol.11.lec.1.3.o.

Secundò dicendum, quòd cum obiicitur, quòd proprium ipſius intellectus noſtri eſt intelligere formam in materia indiuiduali,ut habetur.Poſt lec.35.fi.ubi ſic dicitur. Nos enim intendimus de hominis rebus, de quibus in nobis ſcientia per demonſtrationem acquiritur, & hominis ſunt res in materia exiſtentes nobis notæ de quibus fiunt demonſtrationes. Et hoc idem dicit.1a.q.12.ar.4.c. ubi dicitur quòd per intellectum connaturale eſt nobis cognoſcere naturas, quæ qdem non habent eſſe niſi in materia indiuiduali.Et idem dicit.1a.q.75.1.c.Sed intelligere formam exiſtentem in materia indiuiduali,eſt intelligere ſingulare. Ergo &c.dicẽdum eſt,quòd ut dicit.1a.q.12.4.c.proprium eſt intellectus noſtri intelligere formam in materia indiuiduali exiſtentem, nõ tamen ſecundum quòd eſt in tali materia indiuiduali, ſed ſecundum quòd abſtrahitur ab ea per conſiderationem intellectus. Intelligere autem formam in materia exiſtẽtem, non prout in materia indiuiduali exiſtit, eſt intelligere uniuerſale &, non ſingulare,ut habetur in locis ulumo adductis.

755 Quòd intelligere noſtrum eſt quoddam pati. Intellectus 34.

Immo paſſio eſt cum abiectione alicuius.1a.q.14.2.2m.Anima.11.1m.fi.

Reſpondeo dicendum,quòd ut habetur.1a.q.79.2.c.pati tripliciter dicitur,ſcilicet.Primò propriiſſimé, quando ſcilicet aliquid remouetur ab aliquo,quod conuenit ſibi aut per naturam aut ſecundum propriam inclinationem. Secundo modo minus propriè dicitur aliquis pati, ſcilicet ex eo quòd aliquid ab ipſo abiicitur,ſiue ſit ei conueniens, ſiue non conueniens. Tertio modo dicitur aliquis pati communiter, ſcilicet ex hoc ſolo, quòd id quod eſt in potentia ad aliquid recipit illud ad quod erat in potentia abſque hoc quòd abiiciatur aliquid. Secundum quem modum omne quod exit de potentia ad actum, poteſt dici pati etiam cum perficitur. Et ſic intelligere noſtrum eſt pati, & non aliis duobus modis.

757 Quod intellectus mouet ſe. Intellectus 36.

Oppoſitũ vr dicere.cõt.2.c.72.3m.lib.2.c.23.3m.Quol.6.o 2.2.c

Reſpon

Reſpondeo dicendum, quòd intellectus mouet ſe quia per hoc quòd cognoſcit principium, reducit ſe de potentia ad actū quo ad cognitionem concluſionum, ut habetur, 12æ.q.9.3.c. q.51.2 c.Ma.q.6.3.c.10^{m}.Anima.4.6^{m}.

Intellectus 38. 7.8 Quòd operatio intellectus eſt duplex, ſcilicet ſimplex apprehenſio, & compoſitio & diuiſio.

Immo operatio intellectus eſt triplex, ſ. intelligentia indiuiſibilium, cōpoſitio & diuiſio, & diſcurſus. 1.d.31.1.3^{m}.Poſte.prin.

Reſpondeo dicendum quod ſunt duo in genere, ſed tres in ſpecie ſecundum proprias rationes.

Vel dicendum, q licet intellectus & rō ſint idem ſecūdum rem, differunt tñ ſecundum rōnem. Nam ipſius intellectus, ſecundū proprium ſuum actum conſiderati, qui eſt intelligere, eſt ipſam ueritatem intelligibilem ſimpliciter apprehendere. Sed ipſius rationis eſt ſecundum ſuū actū procedere de uno intellecto ad aliud, ad ueritatē intelligendā, & inde eſt qd Angeli qui ſine diſcurſu intelligunt, dicuntur ſubſtantiæ intellectuales, homo uero, qui diſcurrit in actu intelligendi, dicitur ſubſtantia rationalis. Sic ergo tantum ponuntur duæ operationes intellectus, ſecundum q intellectus diſtinguitur contra rationem: tamen accipiendo intellectum, ſecundum quòd conueniant realiter cum ratione, & econuerſo, ſic ponuntur tres operationes rationis & intellectus. Et hoc eſt, qd ſanctus Doctor uoluit innuere in 1.Poſter.lec.1.cum dicit, q duo primi actus ſunt ipſius rōnis, ſecundum q ratio eſt intellectus quidem. Idem dicit, 22æ.q.49.5.3^{m}. ubi ſic Et ſi intellectus & ratio non ſunt diuerſæ potentiæ, tamen denominantur à diuerſis actibus: intellectus enim nomen ſumitur ab intima penetratione ueritatis: nomen autem rationis ab inquiſitione & diuerſa, 1.d.3.q.4.1.4^{m}.d.35.1.3^{m}.Met.2 lc.5.

Intellectꝰ 91. 760 Quòd intellectus intelligit aliquādo rem aliter, quàm ſit.

Immo intellectus non errat. 2.d.39.q.3.1.c.ſi.

Reſpondeo dicendum quòd intelligere rem aliter quàm ſit cōtingit dupliciter, ſ. ex parte obiecti, & ex parte intellectus, primum eſt falſum, non autem ſecundum. Vel uerum eſt q intellectus qui intelligit rem aliter quàm ſit, eſt falſus, ſi ly aliter referatur ad rem intellectam. Tunc enim intellectus eſt falſus, qñ intelligit rem eſſe aliter quā ſit. Non eſt autem uerū, ſi ly aliter accipiatur ex parte intelligentis. Eſt.n. abſque falſitate ut alius ſit modus in intelligendo quā modus rei in eſſendo, qa intellectū eſt in intelligēte immaterialiter p modum intellectus, non aūt materialiter per modū rei materialis.1ª.q.12.6.1^{m}.2^{m}.q.13.12.3^{m}.q.8 .1.1^{m}.1.d.38.2.1^{m}.4.d.49 q.2.1.14^{m}.4 4^{m}.Ver.q.2 2.11.5.6^{m}.7^{m}.q.3.1.11^{m}.q.8.1.1^{m}

Intellectꝰ 55. 761 Quòd nihil poteſt intelligi, niſi ſecundum q eſt in actu.

Immo res intellecta, q̄ſque eſt in potentia tñ, eum res ſint quaſi quædam intelligibilia in potentia ſicut & anima humana, q̄ſque eſt intelligens in potentia tñ.1ª.q.90.1.c.prin.Quol 8. q.2 1.c.Opuſc.53.prin.

Reſpondeo dicendum, q licet res intellecta, ſecūdum ſe non ſp ſit in actu, eſt tamen in ſuis principiis, per quæ poteſt intelligi.

Intellectꝰ 60. 762 Quòd intellectus in actu, & intellectum, ſunt idem.

Imo res intellecta, eſt realiter diſtincta ab intellectu. Pot.q.8.1.c

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo, q intellectus in actu & intellectus, per unionem ſunt idem ſecundum ſpeciēm intelligibilem, ut hr.1ª.q.14.2.c.q.55.1.2^{m}.q.85.2. 1^{m}.q.87. 1. 3^{m}.1.d.35.1.3^{m}.2. d.1.q.3.2.c.4. d.49.q.2.1.10^{m}.Ver.q.8.6.c. Spiritu.8.14^{m}.Quol 8.uel 11.2.c.

Secundò dicendum, q licet intelligere ſit aliud quam intellectū ſecundum ſe, contra tamen unum eorum ſpecie intelligibili, qua intellectum, intelligitur.

Intellectꝰ 74. 763 Quòd plures ſpecies, poſſunt ſimul eſſe in intellectu.

Immo impoſſibile eſt q idē intellectus ſimiliter perficiatur diuerſis ſpeciebus intelligibilibus, ad intelligendum diuerſa in actu.1ª.q.85.4.c.ſi.

Reſpondeo dicendum, q plures ſpēs pñt ſimiliter eē in intellectu ſecūdum actū imperfectū, nō aūt ſecūdum actū perfectum. Similiter in ſenſu, ut hr. 1ª.q.12.1.c.q.58.2. 2^{m}.q 8 .4.c.2^{m}.2.d. 3.q.1.4 c.4 10.4.3^{m}.3.d.14 ar.1.q.4 contr.1.c.55.Ver.q.8 14. c.7^{m}.Ma.q.16.4 c.Anima.18.5^{m}.Quol.8.uel 11.2 0.

Intellectꝰ 79. 766 Quòd ſenſus & intellectus differunt realiter, per uniuerſale & particulare. Et ſimiliter appetitus ſenſitiuus & intellectiuus, id eſt uoluntas.

Immo intellectus q̄ſq; ſenſus dicitur.1ª.q.54.5.1^{m}.4.d.41.L.ſi.

Immo etiam uniuerſale, & particulare, non diuerſificant potentiam, nec habitum.3.d.26.q.2.4.c.

Immo nec appetitus ſenſitiuus & intellectiuus, ſ. uoluntas diſtinguuntur per uniuerſale, & particulare. Ver.q.22.4 2^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo, q potentiæ, & habitus, diſtinguuntur per obiecta. Sed obiectum pōt accipi dupliciter, ſ. quū ad rōnem adæquatam, ſub qua cōnnectit q.q ſ pertinet ad illam potentiam uel habitum. Et ſic obiectum eu iuſ libet potentiæ, uel habitus eſt uniuerſale, ſicut color reſpū uiſus. Ideo dr in fine ſecundi Poſteriorum, q ſenſus eſt uniuerſalium, ſentire autem particularium. Et ſic uniuerſale & particulare, non diuerſificant habitus nec potentias. Vel quo ad illud ad quod fertur potentia uel habitus, per unum actū. Et ſic iō eſt uniuerſalium, ſenſus autem ſingularium, ut hr in 1.Phyſ. in fine, ſicut etiam Boetius dicit, q ſingulare eſt, qa ſentitur, uniuerſale uerò, quia intelligitur.

Secundo dicendum, q duæ apprehenſorum ſunt per ſe directè appetibilis, ſed poſteriores. Nam Ver.q.22.4.1^{m}. ponit per ſe differentias appetibilis, ſed priores, ſicut rōnale & irrationale ſunt differentiæ per ſe priores, inter hominem & aſinū. Sed eſſe liberi arbitrij, uel non eſſe, ſunt differentiæ per ſe eorundem, ſed poſteriores. Vnde in 3.Sent. loquitur de diſtinctione principali, in aliis autem locis de ſecundariis. Ideo dicitur. Ver.q.22.4.2^{m}. quòd non diſtinguūtur principaliter per ea, ſed conſequenter.

767 Quòd intellectus abſtrahit ab omni differentia temporis ſicut & ab aliis conditionibus materialibus, quas ſenſus concernit. Intellectꝰ 84.

Oppoſitum uidetur dicere. Ma.q.16.4.q.4.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.745.

769 Quòd in omni creatura differunt realiter, intellectus, uolūtas, eſſentia. Intellectꝰ 84.

Oppoſitum uidetur dicere, Spiritu.11.7^{m}.ſi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.197.

770 Quòd intellectus eſt ſimpliciter prior uoluntate, ſicut motiuum mobili, & actiuum paſſiuo.

Oppoſitum uidetur dicere. cont.2.c.56.2^{m}.Ver.q.8.1.1.13^{m}.

Reſpōdeo dicendum, dupliciter, ſ. primo q intellectus eſt prior voluntate in uia receptionis, ſed econtrario in mouendo & agendo, ut habetur.12æ.q 81.3.3^{m}.Ver.q.14.5.5^{m}.q.22.11. 14^{m}.Ver.q.2.3.12^{m}.

Secundo dicendum, ſicut Dub.185.

771 Quòd intellectus prior eſt voluntate in uia receptionis, ſed econtrario in mouendo. Intellectꝰ 107.

Immo intellectus in mouendo & agendo regit uolūtatem.12æ. q.17.5.0.Ver.q.22.11.5^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo q intellectus regit uoluntatem non inclinando, ſed oſtendendo & ordinando, ut habetur.12æ.q.17.5.0.Ver.q.22.11.5^{m}.Met.12.le.2.0.

Secundò dicendum, quòd intellectus agit, & eſt primum motiuum, omnium potentiarum animæ, quoad determinationem actus, uoluntas uerò quoad exercitium actus, ut habetur.12æ.q.17.1.c.Ma.q.6.c.

773 Quòd ab intellectu procedit aliquid dupliciter, ſ. aliqd per modum operationis, & aliquid per modum operati, ad uolūtatem autem tantum. Intellectꝰ 114.

Immo ab utroque procedit aliquid utroque modo.1ª.q.27.3.c 3^{m}.3ª q 37.1.c.d.4.c.19.3^{m}.Pot.q.4.2.7^{m}.q.9 9.c.q6.10.2.1. 1^{m}.Opuſc.3.c.45 46.12.

Reſpondeo dicendum, dupliciter, ſ. primo q ſicut diſtinguitur potentia. q.10.2.11^{m}. aliqd procedere per modum operan. contingit dupliciter, ſ vel ſecūdum rōnem ſimilitudinis, uel per modum cuiuſcunque impreſſionis. Secundo igitur mō procedit aliquid uoluntate, non autem primo modo.

Secundò dicendum q ut dr 1.d. 8.4.c. aliquid procedit à uolūtate, nominatum tamen nomine operationis, non autem nomine proprio ipſius operati.

775 Quòd ſi intellectus agens ſit aliqd aīæ, ut quædā uirtus ipſius, neceſſe eſt dicere, q ſint plures intellectus agentes ſecūdum pluralitatem aīarum, quæ multiplicantur, ſecundum multiplicationem hominum. Non enim poteſt eſſe, q una & eadē uirtus ſit diuerſorum ſubiectorum. Intellectꝰ 120.

Oppoſitum uidetur dicere.12æ.q.56.2.c.q.60.5.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.1137.

780 Quòd intellectus practicus eſt motiuus uoluntatis, nō quaſi exequens motum, ſed quaſi dirigens ad motum. Intellectꝰ 133.

Oppoſitū vr dicere, quo ad exequutionē motus. Ver.q.6.10^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.771.

783 Quòd natura intēdit remotionē formæ & creaturā tendere in nihilū. Et hoc habet creatura ex ſeipſa. 1ª.q.104.3.4^{m}. Intēdere.

Immo quælibet res intendit conſeruationem ſui eſſe, q eſt per formam, quæ eſt ſinis generationis & conſeruationis cuiuſcunque.1ª q.13.1.c.22æ.q.64 5.7.c.

Reſpondeo dicendum q creatura ſibi derelicta ex ſeipſa tendit in nihilum, non autem conſiderata ſub prouidentia diuina.

784 Quòd nullum malum poteſt per ſe intendi.

Oppoſitum uidetur dicere a ſimili.12æ.q6.19.7.2^{m}.3.2.d.38.5. c.d.40.2.0. Intentio 14.

Reſpondeo dicendum, dupliciter, ſcilicet primo, quòd peccatū cadit in bonum hominis, non quidem ſecundum ſe ſed quia

homo ſit humilior & cautior ex peccato ſuo & aliorum, ut habetur. 12æ.q.87.2.1m.2m.

Secundo dicendum, ſicut Dub. 226.

Intentio 15. 786 Quòd peccatum recipit ſpeciem ex intentione peccantis.

Immo aliquā variatur ſpecies peccati, ſine eo q intentio feratur ad ipſam circunſtantiam 4.d.16.q.3.ar.2.q.3.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 347.

Intentionale 1. 787 Quòd nullum intentionale denominat ſuum effectū, nec cauſat effectum naturalem.

Immo lumen ſecundum eſſe intentionale in aere, denominat ſubiectum, & cauſat effectus naturales. 2.d.13.3.c.

Rñdeo dicēdū dupliciter, ſ. primo, q intentionale quieſcens in aia, ut ſpecies vel genus non denominat ſubiectum, ſed intētionale fluens ab agente in paſſum, & ab agente ad actum, ut virtus inſliſi vel virtus luſtis in aere, hō denominat ſubiectum, & cauſat effectum naturalem, ut habetur. 4.d.1.q.1.ar.4.q.4.c.

Secundo dicendum, ſicut Dub. 826.

Interpretatio 1. 788 Quòd interpretatio eſt in dubiis, in quibus non licet abſq; determinatione principis, à verbis legis recedere. Sed in manifeſtis non opus eſt interpretatione, ſed exequutione.

Immo legiſlator nō pōt aliquid præceptum ponere, q nō oporteat in aliquo caſu prætermitti & interpretari. 12æ. q.96.4.6. c.q.97.4.c.22æ.q.120.1.2m.4.d.15.q.3.ar.2.q.1.c.1m.

Reſpondeo dicendum, q ſōi prætermitti & interpretari ex aliqua cā rōnabili & neceſſaria, ut quādo periculum eſt in mora, ut habetur in locis ſecundo allegatis.

Ira 35. 789 Quòd ira & inuidia cauſant inconſtantiam, pirahēdo rōnē ad aliud, ſed luxuria totaliter extinguendo lumen rōnis.

Oppoſitum uidetur dicere, quo ad luxuriam, 22æ.q.156.4.2m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 372.

Ira 56. 790 Quòd utrunque obiectum amoris eſt bonum, obiectū autē odij eſt malum. Sed ira reſpicit uindictam ſub rōne boni, & nocentem ſub ratione mali.

Oppoſitum uidetur dicere. Ma.q.12.3.q.3.12.c. Eth.1.lec.8.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 102.

Iudex 1. 791 Quòd iudex iuſtè infligendo pœnas, non peccat.

Oppoſitum ui dicere à ſimili. 22æ.q.33.5.0.4.d.19.q.2.2.2.q.2.0

Iudex 8. Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 796.

793 Quòd nullus eſt iudex ſui, ſed poteſt ſe committere iudicio aliorum.

Oppoſitum uidetur dicere, 22æ.q.67.4.0.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo q etiam ſi ſit iudex ſupremus in præſenti uita poteſt ſe committere, non coactione aliqua ſed ſponte, ſicut Leo Papa, propria ſponte ſe ſubmiſit iudicio Imperatoris, & Chriſtus hominibus, ut hr. 22æ.q. 64.5.2m q.67 1.2m.

Secundū dicendū q homo poteſt eſſe iudex ſui, quā iniuria ſua, eſt iniuria cō. tatis, uel eccleſiæ, uel in contemptum Dei ut hr. 22æ.q.67.4.0. 3ª.q 46.2.3m. d.43 q 2.2.5m.4.d.46.q.1.ar.2. q.2.0 q.2.ar.1.q.3.1m.

Iudicium 18. 796 Quod exiſtens in peccato mortali etiam occulto ex officio corrigens vel iudicans alius peccat. Non autem arguens ut frater, niſi propter ſcandalum.

Immo exiſtens in graui peccato pōt ex officio & debet cum humilitate & timore redarguere & iudicare conſimiles uel etiā exiſtentes in minori peccato, non autem ſi ſuum ſit publicū. 22æ.q.33.3.h q.60.2.3m. Math.7.lo.8 Ro.2.h.

Reſpondeo dicendum quadrupliciter, ſ. primo q ſicut diſtinguitur lo.8 Primum eſt verum de iudice perſeuerante in ꝓpoſito peccandi. Secundum autem de conante ad reſurgendum, ſcilicet pœnitente.

Secundò dicendum, q primum uerificatur de iudicante motu proprio. Secundum uerò de agente hoc, ut miniſter legis.

Tertiò dicendum, quod in primis locis intelligit de iudice qui peccat ex malitia. In aliis autē qñ iudex peccat ex fragilitate, ut ipſe diſtinguit. Math.7.

Quartò dicendum, q in multis locis loquitur de iudice laico, ſed in primis loquitur de iudice eccleſiaſtico, qa dicit, q quilibet q in peccato mortali, manente peccato, exhibit ſe miniſtrū eccleſiæ in aliquo ſpūali, peccat mortaliter. Secus eſt ſi immineat neceſſitas, & habeat propoſitum confitendi, ut puta quia ante confeſſionem de mortali, nullus debet ſumere ſacram euchariſtiam, ſi habeat copiā confeſſoris, & neceſſitas nō urgeat, ſicut eſt parochialis qui tenetur ex officio exhibere ſe miniſtrū eccleſiæ in ſpūalibus ad ipſum pertinentibus ut hr d.16.2.6m d.17.q.2 ar.5 q.1.3m.q.3.ar.1.q.4 c.1æ.Cor.11.lec.7.

Iudicium 19. 797 Quòd iudicans legē, dicēs eā non eſſe bene poſitam, non autē dicens eam non eſſe ſeruandam, ſed de illo caſu particulari.

Oppoſitum uidetur dicere. 12æ.q 96.4.6.c.

Reſpondeo dicendum q dicēdo hoc ex præſumptione, eſſet iudicium temerarium, non autem dicēdo hoc, in caſu neceſſitatis, ut etiam in Dub. 788. adductum eſt.

798 Quòd iudicium eccleſiæ, debet eſſe conforme iudicio Dei, & non aſtringi legibus humanis. Iudicium 13.

Oppoſitum uidetur dicere. 12æ.q.93.3.3m.q.96.2 c.2m.

Rñdeo dicendum, q humanum regimē deriuatur à diuino regimine, & ipſū debet imitari. Deus autē quis ſit omnipotēs & ſumme bonum, permittit tñ aliqua mala fieri in uniuerſo, quæ prohibere poſſet, ne eis ſublatis, maiora bona tollerentur, uel ēt peiora mala ſequerentur. Sic & in regimine humano illi, q præſunt, rectè aliqua mala tolerant, ne aliqua bona impediātur, vel ēt aliqua mala peiora incurrantur. Sicut Aug. dicit in lib. de Ordine. Aufer meretrices de rebus humanis, turbaueris omnia libidinibus. Sic ergo quāuis infideles in ſuis ritibus peccent tolerari pñt, uel pp aliqd bonum, qd ex eis prouenit, uel pp aliqd malum qd uitatur. Ex hoc autē q Iudæi ritus ſuos obſeruant, in qbus olim pfigurabatur ueritas fidei, q̄ tenemus, hoc bonū ꝓuenit, q teſtimonium nos fidei noſtræ habemus ab hoſtibus, & quaſi in figura nobis repñtatur qd credim⁹, & idō in ſuis ritibus tolerantur. Aliorum autē infidelium ritus, q nihil ueritatis aut utilitatis afferunt, non ſunt aliquāl ratione tolerandi, niſi fortè ad aliqd malum uitandum, ſ. ad uitandum ſcādalum, uel diſſidium, quod ex hoc poſſet prouenire, uel impedimentū ſalutis eorū, qui paulatim ſic tolerati, conuertuntur ad fidem. Propter hoc n. ēt hæreticorum, paganorum ritus aliqñ eccleſia tolerauit, qñ erat magna infidelium multitudo, ut hr. 22æ.q.10.11.c. Lex autem humana dr aliqua permittere, non quaſi approbans, ſed quaſi ea dirigere non potens. Multa autem diriguntur lege diuina, quæ dirigi nō poſſunt lege humana. Plura enim ſubduntur ſuperiori cauſæ q̄ inferiori. Vñ hoc ipſū q lex humana nō ſe intromittit de his q dirigere nō pōt, ex ordine legis æternæ prouenit. Secus autē eſſet, ſi approbaret ea q lex æterna. Vnde ex hoc non hr, q lex humana non deriuetur à lege æterna ſed q non pfectè eam aſſequi poſſit, ut habetur. 12æ.q.93.3.3m.

799 Quòd ſi dubiū eſt, an licitum uel prohibitum qd iuratū eſt pōt à quolibet epō diſpenſari. Si autē ſit licitum manifeſtè, nō videtur diſpenſabile, nec commutabile, niſi occurrat aliquid melius ad cōem utilitatem, quod ad Papam maximè ptinet. Iuſm 28.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 22æ.q.88.12.0.q.136.8.3m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 1208.

800 Quod cogens iurare quem ſcit priuate, peccat mortaliter, niſi ſit perſona publica, ut iudex, qui requiſitus tenetur ad hoc. Iuſm 33.

Oppoſitum vr dicere à ſimili, etiam quo ad perſonam publicā. 22æ.q.33.5.0.4.d.19.q.2.ar.2.q.2.0.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 796.

802 Quòd iuſtitia Dei eſt duplex, ſ. condecentia bonitatis eius, & retributio pro meritis. Iuſtitia 52.

Oppoſitum uidetur dicere. 12æ.q.100.8.2m.22æ.q.104.4.2m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 158.

803 Quòd hominis ad Deum ſerui ad Dominum, patris ad filium, non eſt iuſtitia niſi ſecundum ſimilitudinem. Iuſtitia. 57.

Oppoſitum uidetur dicere. 1ª.q.4.3.4m. cont. c.29.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 471.

804 Quòd iuſtificari dr̄ tripliciter, ſ. quo ad reputationem, executionem, & cauſam. Sed opera legis iuſtificabant primo modo & ſecundo, non tertio modo. Iuſtificatio 21.

Oppoſitū vr dicere, quo ad opera leg. 1.3ª.q.62.6.3m.q.70.4.0.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 342.343.

80 Quòd iuſti ſunt nobiliſſimæ partes uniuerſi. Ideo omnia bona & facta ſua & aliorum proſunt eis. Iuſtus 2.

Oppoſitum uidetur dicere, quo ad peccata ſua & aliorum. 1ª. q.63.2.1m.4.d.17.q.2.ar.4 q.1.4m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 717.

808 Quòd lex naturalis eſt participatio legis æternæ, & impreſſio diuini luminis in creatura rōnali, qua inclinatur ad debitum actum & finem. Lex 23.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 3.d.13.ar.1.q.2.2m.3m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 25.

810 Quòd lex uetus non conferebat gratiam, quia hoc Chriſto reſeruabat. Lex 70.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 4.d.1.q.2.ar.4.q.2.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 342.343.

811 Quòd lex humana eſt menſura menſurata à lege diuina, & à lege naturali, cuius finis eſt utilitas hominum. Lex 114.

Oppoſitum uidetur dicere. 12æ.q.90.1.0.3.c.q.96.5.c. contra.3. c.114.3m.2m.c.115.2m.

Reſpondeo dicendum, q licet rō humana non poſſit participare ad plenum menſuram uel dictamen rōnis diuinæ, participat tamen ſuo modo & imperfectè ad utilitatem hominum.

813 Quòd liber de mirabilibus ſacræ ſcripturæ, non eſt Auguſtini, nec eſt authenticus. Lex 2.

Oppoſitum uidetur dicere. Quol 9.6.1m.

Reſpondeo dicendum, quod Quodl. 9. 2.c. dicit librum illum

eſſe

eſſe Auguſtini, prout Magiſter Sent. eũ allegat, ſed in tertia parte dicit eum non eſſe Aug. ſecũdum ſententiam propriã.

Liberalitas. 9. 815 Quòd liberalitas eſt ſubiectiuè in uoluntate.

Immo eſt ſubiectiuè in concupiſcibili. 12^{æ}.q.60.5.c.22^{æ}.queſt. 134.4.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ materia liberalitatis ſeu obiectum eius eſt duplex. ſ. mediatum, uidelicet, pecunia. i. res poſſeſſa, uel immediatum. ſ. aliqua paſſio circa pecuniam. i. amor uel concupiſcentia, ut habetur. 12^{a}.q.6.art.5.c. Liberalitas igitur poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet uel reſpectu materiæ mediatè, eo modo quo dicitur. 22^{æ}.q.117.5.4.0. contra. quòd proprius actus liberalitatis eſt bene uti pecunia ſe & in alijs. Et ſic liberalitas eſt in uoluntate ſubiectiuè, quia uti eſt actus voluntatis, ut habetur 12^{æ}.q.16.1.0.1.d.1.q.1.art.2.0. Vel reſpectu materiæ immediatè, ſcilicet reprimendo amorem inordinatum & cupiditatem pecuniæ, inquantum impediunt bonum vſum eius. Et ſic liberalitas eſt in concupiſcibili, quia quælibet uirtus cuius obiectum eſt aliqua paſſio, eſt in eodẽ ſubiecto, in quo eſt illa paſſio, ut habetur in locis ſecundo allegatis.

Libertas 5. 816 Quòd libertas opponitur neceſſitati coactionis, non autem neceſſitati finis.

Immo libertas opponitur neceſſitati finis, cũ libertas cuiuslibet rei ſit dominiũ & poteſtas ſui actus ad oppoſita. 1^{a}.q.83.3.4.0

Reſpondeo dicendum, ꝙ ſicut in naturalibus cauſis Deus mouẽdo eas, non aufert quin actus earum ſint naturales, ita mouendo cauſas uoluntarias non aufert libertatem, quin actiones earum ſint uoluntariæ & liberæ, ſed potius hoc in eis facit. Operatur enim in unoquoque ſecundum eius generis proprietatem, ut habetur. 1^{a}.q.83.1.3^{m}.

Liberũ 5. 818 Quòd liberum arbitrium eſt per ſe ordinatum in bonum, nec tendit in malum, niſi ſub ratione boni.

Oppoſitum videtur dicere à ſimili. 12^{æ}.q.19.7.2.3^{m}.2.d.385.c. d.40.2.0.

Reſpondeo dicendum, ꝙ licet ab extraneis Iudæi vſuram acciperent, non tamen fuit eis conceſſum, quaſi licitum ſed permiſſum ad maius malum uitandum, ut habetur, 12^{æ}.q.108. 1.2^{m}.2 2^{a}.q.78.1.2^{m}.

Liberũ 6. 819 Quòd nullius creaturæ liberum arbitrium, poteſt naturaliter eſſe confirmatum in bonum, ſed tantum ex gratia.

Immo gratia non immobilitat liber. arbitr. in bonũ. 1^{a}.q.62.3. 2^{m}.22^{æ}.q.106.2.2^{m}.2.d 4.3.3^{m}.d.20.q.2.3.5^{m}.contra. 3.c. 155. Lib. 4.c 70^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ liber. arbit. uiatoris poteſt per gratiã confirmari in bonum, aliquo modo non autem ſimpliciter, vt habetur. 3.q.52.3^{m}.q.79.6.1^{m}.2^{m}.contra. 4.c.70.2^{m}. Verit.q 24 9 a.11.9^{m}.

Locus. 1. 821 Quòd inter quælibet duo loca, ſunt infinita loca, tam diuiſibilia quàm indiuiſibilia.

Oppoſitum uidetur dicere 1.d.36.q.4.2.5^{m}.6^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd in primo Senten. loquitur de infinitis in actu. & de locis diſtinctis, quorum unus non eſt aliquid alterius. Sed in prima parte loquitur de infinitis in potentia, & de locis indiſtinctis, quorum unus eſt participãs aliquid de extremis.

Locus. 6. 822 Quòd incorporalia ſunt in loco.

Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.2.1.c.

Reſpondeo dicendum, quòd incorporalia ſunt in loco per contactum ſuæ uirtutis, non autem per contactum quantitatis dimenſiuæ, ut habetur. 1.q.8.2.1^{m}.2^{m}.q.11.33.0. Quol. 1.q.3 1 e 3.c.3^{m}.

A. Lux. 7. 828 Quòd lux non uidetur per aliquam ſimilitudinem, ſed quia eſſentiam ſuam informat oculum.

Oppoſitum uidetur dicere. Verit.q.10.8.10^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ lux corporalis non uidetur per eſſentiam niſi quatenus ſit ratio uiſibilitatis uiſibilium, & forma quædam dans eis eſſe actu viſibile. Ipſa uero lux quæ eſt in Sole, non vĩ nobis, niſi per ſimilitudinem eius in uiſu noſtro exiſtentẽ. Sicut enim ſpecies lapidis non eſt in oculo, ſed ſimilitudo eius, ita non poteſt eſſe, ꝙ forma lucis quæ eſt in Sole. ſit ipſa eadem in oculo, ut habetur. Verit.q. 10.8. 10^{m}.

B. Lux. 8. 829 Quòd lux facit, ꝙ color, qui eſt uiſibilis in potentia, fiat viſibilis actu.

Oppoſitũ uidetur dicere. 1^{a}.q.12.5 1^{m}.contra. 1.c.76.1^{m}. Lib. 2. c.77.3^{m}. Anima 4.4^{m}. Anima 2. lect. 14. ſ. Lib. 3. lect. 10.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, ꝙ ut habetur. 1^{a}.q.79.3.2^{m}. Anima 4 4^{m}. de hoc ſunt duæ opiniones oppoſitæ, & recitat S. Thomas quandoque unam, & quandoque aliam, dum diſputat in Theologia, licet quando determinat hoc in phyſicis, magis adhæreat ſecundæ opinioni.

Secundo dicendum, ꝙ ut habetur. Quol. 7.q.2.1.c. Anima. 2. lec. 14.ſ. Agens eſt duplex, ſcil. perfectum ꝙ perfectè poteſt imprimere ſuam formam, & imperfectum, ꝙ hoc non poteſt, niſi confortetur à fortiori agente. Et ſic color eſt uiſibilis in actu imperfecto, tamen eſt uiſibilis in potentia ad actum perfectum, ad quem reducitur per lumen.

830 Quòd eodem actu uidetur color & lux Lux. 9.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 1^{a}.q.87.3.2^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ eodem actu uidetur color & lux, prout lux eſt ratio uidendi colorem, non autem ut eſt obiectum viſus, ut habetur in locis primo allegatis, ſicut etiam Dub. 103 adductum eſt à ſimili.

831 Quòd ceſſante macula peccati, remanet reatus. Miracula. 6.

Oppoſitum videtur dicere. 12^{m}.q 87.9.c.ſ.

Reſpondeo dicendum, ꝙ remanet non quidem ut reatus pœnæ, ſed ut pœnæ ſatisfactoria, vt habetur in primo loco.

833 Quòd magnificentia eſt in uoluntate ſubiectiuè.

Immo magnificentia eſt in iraſcibili ſubiectiuè. 12^{æ}. q. 6. 5.c. 22^{æ}.q.134.4.c.1^{m}.3.d.16.q.q.2.2.4^{m}. Magnificentia, 4

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 813.

834 Quòd malitia ex qua dicitur aliquis peccare, eſt triplex. ſ. habitus cuiuſcunq; uitij electio mali, & peccatum præcedens. Malitia 4.

Oppoſitum uidetur dicere, quo ad peccatum præcedens. Ma.q. 3.11.16^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ nõ omne peccatum quod ex alio peccato cauſatur, poteſt dici ex malitia eſſe commiſſum, quia poteſt eſſe ꝙ illud primum peccatum, quod eſt cauſa alterius, eſt commiſſum ex infirmitate, uel paſſione. Ad hoc autem ꝙ aliquis ex malitia peccet oportet ꝙ malitia ſit primũ peccandi principium, ut habetur in ſecundo loco.

835 Quòd mala eſſe ratio & experientia docent. Malum 6.

Oppoſitum uidetur dicere. 2 d.1.q.1.1.2^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ malum eſſe, cognoſcitur non ex ſe, ſed ut priuatio per habitum, ut habetur in ſecundo loco.

836 Quòd ſi uniuerſaliter malum non eſſet, uniuerſum eſſet imperfectum. Malum 8.

Immo malum non pertinet ad perfectionem uniuerſi. 1^{a}.q.19. 9 2^{m}.q.48.1.5^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ malũ non ptinet ad perfectionẽ uniuerſi, neq; ſub ordine eius concluditur, niſi rõne boni, & per accidens, ut habetur. 1^{a}.q.19.9 2^{m}.q.48.1. 5^{m}.1.d.46 3.0.

837 Quòd impoſſibile eſt eſſe ſummum malum.

Immo aliquid eſt ſummè malũ. 1^{a}.d.17.q.2.2.c.4.d.14.L.12^{m}. Malum 9

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo, ꝙ aliquid eſt ſummè malum, quo nihil eſt peius, non autem ſummè malum, quo non poſſit eſſe peius, ut habetur in locis primo allegatis.

Secundo dicendum, ſicut Dub. 292.

838 Quòd omne malum habet cauſam efficientem & materialem, non autem formalem & finalem. Malũ 11.

Immo malum non habet cauſam efficientem, nec poteſt eſſe intentum. 1.d.39.q. 1.2.c.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primò, ꝙ malum non habet cauſam efficientem per ſe, ſed per accidens, & agentem præter intentionem.

Secundo dicendum, ſicut Dub. 102.482.

839 malum eſt duplex, ſcilicet malum naturæ, & malum culpæ. Et utrunque eſt ut in paucioribus. Malũ. 13

Immo utrunque eſt, ut in pluribus. 1^{a}.q.49. 3 5^{m}.q.63. 9.1^{m}. 12^{æ}.q.71.2.3^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo quòd malum culpæ, ſecundum totam ſpeciem humanam eſt in pluribus, in alijs autem eſt ut in paucioribus, ſicut etiam malum naturæ, ut habetur primo & ſecundo loco allegatis.

Secundo dicendum, quòd quia per operationes ſenſus homo peruenit ad actus rationis, ideo plures ſequuntur inclinationes naturæ ſenſitiuæ, quam ordinem rationis: plures enim ſunt, qui aſſequuntur principium rei, quàm qui ad conſummationem perueniunt. Et hoc autem uitia & peccata in hominibus perueniunt, ꝙ ſequuntur inclinationem naturæ ſenſitiuæ, contra ordinem rationis.

840 Quòd malum pœnæ, opponitur bono creato, malũ uero culpæ, bono increato. Malũ 16.

Immo illud idem bonum, ſ. creatum, quod per culpam actiuè priuatur, eius priuatio paſſiua, pœna eſt. 2.d.37.q.5.e.

Reſpondeo dicendum, quòd non oportet quòd malum pœnæ, per quod bonum ſubſtantiale priuatur, ſit magis malum ſimpliciter uel per prius, quàm malum culpæ, quod eſt in actione, ut habetur. 2.d. 27.q.3. 2 1^{m}.

843 Quòd beata virgo Maria fuit ſanctificata, priuſquam nata ex utero. Maria. 7.

Oppoſitum uidetur dicere, 3^{a}.q.27.6.c.1.d.44.3.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 570.

846 Quòd martyrium Ioannis Baptiſtæ celebrat, licet mortuus ſit, non quidem pro fide, ſed pro reprehenſione adulterij. Martyriũ 6.

Immo eſt cuiuſcunque martyrij, & ueritas fidei, 22^{a}.q.124.5.c.2^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd moriens pro quocunque opere bono, propter Deum, eſt martyr Dei, quia cauſa cuiuſcunque martyrij, non ſolum eſt ueritas fidei, ſed ueritas fidei, ut eſt operans, ut habetur. 22^{a}.q.124.5 o.4.d.49.4.1.ar.5.q.2.c.9^{m} 11^{m}.12^{m}. Rom.8.lect.7.

Maſculinum 1. 848 Quòd maſculinum genus & fœmininum abſolute prædicantur tantum de ſuppoſito.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.1 d.4.q.1.5.2^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd in diuinis prædicantur proprie de ſuppoſito, licet per quandam adaptationem etiam prædicentur de eſſentia, ut habetur in ſecundo loco.

850 Quòd materia inquantum habet eſſe ſaltem in potentia, eſt ſimilis Deo.

Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.4.5.4^{m}.1.d.19.q.1.2.c.d.35.4.6^{m}.d.48.1.4^{m}.contra.1.c.29.Veri.q.2.11.1^{m}.q.23.7.11^{m}.Potentia q.7.7 10^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.471.

851 Quòd in materia nulla eſt potentia actiua.

Materia 3. Immo in naturalibus rebus, aliquid præexiſtit ſecundum potentiam & actiuam & paſſiuam ſimul.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.644.

861 Quòd partes habent rationem materiæ, totum uero rationem formæ.

Materia 6. Immo partes ſe habent ut formale. Phy.2.lect.5.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.550.

554 Quòd materia prima ſecundum potentiam non eſt infinita ſimpliciter, quia ſe extendit ſolum ad formas materiales

Materia 8. Oppoſitum uidetur dicere, quia materia eſt in omnibus creatis Quol.3.q.8.1.c.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd ſi materia dicatur omne illud, quod eſt in potentia quocunque modo, & forma dicatur omnis actus, neceſſe eſt ponere, quòd anima humana, & quælibet ſubſtantia creata ſit compoſita ex materia & forma. Omnis.n. ſubſtantia creata eſt compoſita ex potentia & actu. Non autem ſi dicatur materia proprie, ut habetur. Quol 3.q 8.1.c.prin.

Secundo dicendum, quòd etiam quo ad formas materiales materia prima non eſt in potentia ad quamcunque quantitatem imaginabilem. Sed tantum ad quantitatem conuenientem formæ naturali, quæ & materiæ eſſe poteſt, ut habetur 2.d.30.q.1.1.c.contra.1.c.12 7^{m} Phy.3.lect.10.

Materia 16. 858 Quòd actus matrimonij pōt eſſe ſine peccato, & meritorius.

Immo actus matrimonij, ſemper eſt peccatum.4.diſtin.31.q.2.2.t.fin.

Reſpondeo dicendum, quòd actus matrimonij, ſemper eſt peccatum, ſaltem ueniale, quia difficile eſt, quòd in tali delectatione, aliquis placentiæ motus, non inſurgat, ut habetur.4.d.38 q.1.5.4^{m}.niſi excuſetur propter bonum prolis, uel fidei tantum, actu, uel habitu, ut habetur.4.d.31.q.2 2 o.

864 Quòd mediator Dei & hominum, eſt ſolus Chriſtus principaliter, inſtrumentaliter autem ſunt prophetæ, & ſacerdotes utriuſque teſtamenti & angeli. Nō autem ſpiritus ſanctus

Matrimonium 9. nec dæmonium.

Immo Chriſtus cùm ſit Deus, non eſt mediator Dei & hominū. 3.d 19.art.5.q.2.o.L.6.

Reſpondeo dicendum, quòd Chriſtus ſecundum quòd homo eſt mediator Dei & hominum, & ſecundum quòd eſt perſona compoſita. Non autem ſecūdum quòd Deus, ut habetur. 3^{a}.q.26.2.o 3.d.19.ar.5.q.2.o.L.6 4 d.45.art.2.q.1.c.d.48.q.1.2.c.Veri.q.29.4.9^{m}.5.5^{m}.1^{a}.Thi.1.lec.1.ſi.2^{a}.Thi.1.lec.

865 Quòd memoria quæ eſt altera pars imaginis Dei, non eſt

Mediator 3. præteritorum, quia abſtrahit ab omni tempore, cùm ſit in intellectu & non in parte ſenſitiua.

Immo memoria intellectiua reſpicit præterita. Verit.q.10.2.o Opuſc.72.q.13.

Reſpondeo dicendum dupliciter. ſcilicet primo, quòd hoc dictum eſt per ſimilitudinem quandam, quia recipere, quod eſt talis memoriæ, præſupponitur intuitioni intellectus ordine quodam, ſicut inter præteritum & futurum præſens ordo inuenimus, ut habetur. Opuſ.72.q.13.in reſponſione prima.

Secundo dicendum eſt, quòd ideo hoc dictum intelligi poteſt, quia intellectus poſſibilis, ſpecies retinet per tempora, cùm ſit locus ſpecierum, ſecundum Philoſophum. Sed ad eas non cedit niſi per phantaſmata, quæ ſunt in parte ſenſitiua, ubi etiam illa memoria ſenſitiua ponitur, ut habetur. Opuſ.72.q.13.in reſponſione ſecunda.

866 Quòd memoria intellectiua non differt realiter ab intelle-

Memoria 2. ctu poſſibili, ſed eſt habitualis retentio eius, cuius actus eſt intelligentia quæ oritur ex memoria, ſicut actus ex habitu.

Immo memoria, intelligentia, & uoluntas ſunt tres potentiæ diſtinctæ ab inuicem, quia memoria eſt uirtus retentiua ſpecierum.1.d.3.q.4.1.o.Veri.7.5.5^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd in primo Sententiarum dicit hoc ſuſtentando opinionem Magiſtri, ut patet ex verbis eius ibi, ſed in primis locis loquitur ſecundum ſententiam propriam.

Secundo dicendum, quòd ſicut ipſe ibi diſtinguit, hoc nomen potentia ſumitur dupliciter, ſcilicet uel ſecundum quòd Philoſophi communiter accipiunt, id eſt pro principio operationis. Et ſic quia memoria non habet operationem diſtinctam ab operatione ipſius intellectus, ideo Philoſophi ſecundum eſſentiam potentiæ, ſiue ut eſt potentia cognitiua non poſuerunt eam diſtinctam ab eo, uel ſumitur pro qualibet proprietate animæ continente naturam eius. Siue ordinetur ad actum ſiue non, ſiue ut eſt principium intelligentiæ. Et ſic quia receptibilitas, ſiue retentio habitualis eſt quædam proprietas animæ continens naturam eius, in quantum eſt poſſibilis, ſicut omne quod habet eſſe ab alio, ideo ponitur quædam potentia animæ. Et dicitur memoria quæ non habet actum ſed eſſe principium intelligentiæ, vel recipere, vel habitualiter retinere ſpecies intelligibiles eſt ſibi loco actus. Et ſi ponitur in primo Sententiarum eſſe potentia diſtincta ab intellectu poſſibili, non aūt primo mō.

867 Quòd dicens uerum, ſed credens ſe dicere falſum dicit mēdacium per ſe, & formaliter, non autem econuerſo niſi per Memoria 3.
accidens, & materialiter.

Immo mentitur, ſed tamen dicit mendacium.3.d.38.1.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd in ultimo loco loquitur de mendacio, quo ad genus naturæ, in alijs autem quo ad genus moris, quia in moralibus forma & ſpecies ſumitur ex fine.

868 Quòd menſtruus, ſanguis eſt in fœminis loco ſeminis, & Mendacium.7.
eſt propria materia corporis Chriſti & aliorum, non autem ſemen fœminæ.

Immo ex ſanguine menſtruo non formatur conceptus. 3^{a}.q.31.5.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd in tertia parte ad 3^{m}. per menſtruum intelligit ſanguinem corruptū, quē natura abijcit regulis menſibus in mulieribus, unde dicit ibidem quòd non eſt materia fœtus, ſed purgamentum eius. Sed in alijs locis loquitur de ſanguine puro & mundo, quem natura admiſtrat ad fœtū.

870 Quòd menſura debet eſſe homogenea, id eſt eiuſdem generis cum menſurato. Mēſtruus 1.

Oppoſitum uidetur dicere. Potentia.q 7.4.7^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd menſura proxima proportionata menſurato debet eſſe homogenea, id eſt eiuſdē generis, non autem in alijs, ut habetur in locis primo allegatis.

872 Quòd ratio naturalis & principia ei naturaliter indita ſūt Mēſura 4.
regulæ generales & menſuræ omnium agendorum ab homine, non autem naturalium. Mēſura 5.

Immo res ordinatur ad rationem naturalem, ut menſura ad menſuratum.12^{a}.q.64.3.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.122.

875 Quòd intellectus Dei eſt menſura prima omnium rerum Mēſura 7.
non menſurata, res eſt menſura ſecunda menſurata. Sed intellectus noſter eſt menſuratus à rebus non menſurans. Meritum. 13.

Immo intellectus noſter eſt proxima operis regula, & menſura. Veri.q.1.2.c.q.4.4.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.122.

880 Quòd non poteſt eſſe idem actus numero meritorius & fruitionis beatæ.

Oppoſitū uidetur dicere.2.d.5.q.1.1.2.c.Quol.8. vel 9.q.4.5.o.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.155.

881 Quòd homo quolibet actu meritorio, meretur augmentū Meritum. 22.
gratiæ, ſed non ſtatim augetur.

Oppoſitum uidetur dicere, 2.d.27.5.2^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd quando actus meritorius ſe habet ad præmium ſolum in ratione meriti, tunc ſicut quis per unum actum eiuſdem rationis meretur præmium, ita & per alium. Sed quando ſe habet non ſolum ut meritum, ſed quodammodo ut cauſa, tunc ſe habet actus meritorius ad augmentum gratiæ, ut quolibet actu poſſit mereri augmentum gratiæ, ut habetur.2.d.27.1.2^{m}.

882 Quòd nullius uirtutis actus eſt meritorius, niſi ſit informatus charitate. Meritum 36.

Immo nec omnis actus informatur charitate. 22^{a}.q.132.5.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd actus humanus, ſcilicet ut amor humanæ gloriæ, quamuis ſit inanis, non tamen ſemper repugnat charitati, neque quantum ad id, de quo eſt gloria, neque quantum ad intentionem gloriam quærentis, unde non excludit meritum. neque eſt peccatum mortale ſed ueniale, ſed tunc amittit uim merendi uitam æternam, ſi propter inanem gloriam fiat, etiam ſi illa inanis gloria non ſit peccatū mortale, ut habetur, 22^{a}.q.132.3.c.ſi.4^{m}.

883 Quòd

Meritum 31. 883 Quòd meritum eſt æquale præmio uitæ æternæ, æqualitate quantitatis.
Immo eſt æquale æqualitate proportionis tantum. 2.d.27.3.a. 3 d.18.2.c.
Reſpondeo dicendum, quòd eſt æquale æqualitate quantitatis, inquantum eſt ex gratia Dei & uirtute Spiritusſancti. Nam gratia Spiritusſancti, quam in præſenti habemus, & ſi non ſit æqualis gloriæ in actu, eſt tamen æqualis gloriæ in uirtute, ut habetur 1 $2^{æ}$.q.114.3^{m}. Sed ex parte noſtra eſt æqualitate proportionis ut acceptum à Deo.
Meritū 39. 888 Quòd nullus poteſt ſibi mereri ex condigno, nec ex congruo, reparationem poſt lapſum.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.2.d.5.q.2.1.0.d.28.4.0.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.689.
A. Meritum.40. 889 Quòd homo poteſt aliquid mereri à Deo ſecundum quid præſuppoſita Dei ordinatione, non autem ſimpliciter.
Immo ex ſolo libero arbitrio.2.d.5.q.2.1.0.d.28.4.0.
B.Meritū 40. Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.689.
890 Quòd nullus meretur uiator, & pro uiatore tantum.
Immo etiam illi qui ſunt in purgatorio merentur. 4.d.21.q.1. art.3.q.1.4^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd poſt hanc uitam non poteſt eſſe meritum reſpectu præmij eſſentialis. Sed reſpectu alicuius præmij accidentalis poteſt eſſe, quandiu manet homo in ſtatu vitæ aliquo modo. Et ideo in purgatorio poteſt eſſe actus meritorius, quantum ad remiſſionem culpæ uenialis, ut habetur.4 d.21.q.1 art.3.q.1.4^{m}.
Miniſter. 3. 893 Quòd quicunque exiſtens in aliquo peccato mortali, exhibet ſe miniſtrum Eccleſiæ in aliquo ſpūali, peccat mortaliter.
Oppoſitum uidetur dicere.4.d.16.Lib.6^{m}.d.17.q.2.at.5.q.1.3^{m}. q.3 ar.1.q.4.0 1^{a}.Corint.11.lect.7.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.796.
Miraculum.15. 894 Quòd operatio miraculorum attribuitur gratiæ gratis datæ, ut principio proximi. Fidei uero, ut uirtuti diſponenti ad hanc gratiam conſequendam.
Immo attribuitur principaliter fidei.$22^{æ}$.q.178.1.5^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd operatio miraculorum attribuitur fidei propter duo, ſ. primo quidem quia ordinatur diſpoſitiuè ad fidei confirmationē. Secundo quia procedit ex Dei omnipotentia, cui fides innititur. Et tamen ſicut præter gratiam fidei, neceſſaria eſt gratia ſermonis ad fidei inſtructionem, ita etiam neceſſaria operatio miraculorum ad fidei cōfirmationem. Vnde fides non eſt ſufficiens cauſa ad miracula facienda, ſed eſt diſpoſitio quædam, ut habetur.$22^{æ}$.q.178. 1.5^{m}.Potentia.q.6.1 9^{m}.
Miraculum.27. 895 Quòd in reliquijs ſanctorum & uerbis diuinis non eſt aliqua virtus, uel forma, qua fiunt miracula.
Oppoſitum videtur dicere.$22^{æ}$.q.96 4.3^{m}.Quol.12.14.0.Rom. lect.6.1^{a}.Corin.10.fi.
Reſpondeo dicendum, quòd reliquiæ ſanctorum & uerba diuina ſi portentur ex fiducia Dei & ſanctorum, quorum ſunt reliquiæ, tunc ex uirtute diuina poſſunt fieri miracula, non autem ex uirtute reliquiarum de ſe, ut habetur à ſimili, in locis ſecundo allegatis.
Miraculum.33. 896 Quòd anima Chriſti ut inſtrumentum uerbi ſibi uniti, habuit inſtrumentalem uirtutem ad omnes mutationes miraculoſas, ordinabiles ad inſtaurationem rerum, non autem ad annihilationem rerum.
Immo pōt annihilare omnem creaturam.1^{a}.q.9.2.c.q. 104.3. 4.0.Ver.1.q.5.2.6^{m}.Potentia.4.5.3.3.4.0 Quol.4.q.3. 1.0.
Reſpondeo dicendum, quòd poteſt annihilare ſicut & facere miracula uirtute diuina, & non anima ſecundum ſe, ut habetur à ſimili.1^{a}.q.9.2 c.3^{a}.q.13.2.c.3^{m}.
Miſeria 2 897 Quòd nullus poteſt uelle miſeriam, ſed quilibet naturaliter eam fugit.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.$12^{æ}$.q.19.7.2^{m}.3^{m}.2.d.38. 5.c.diſt.40.2 0.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.1200.
Miſericordia.4. 898 Quòd miſericordia ſecundum ſe eſt maxima uirtutum.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.$22^{æ}$.q.161.5.c.fi.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.711.
Miſſa 6. 900 Quòd celebrans miſſam in peccato mortali, uel inducens talem ſcienter, uel audiens miſſam præciſi per ſententiam Eccleſiæ, uel notorij, licet ſuſtineatur à prælatis, peccat mortaliter.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.796.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.4.d.16.Lib.6^{m}.d.17.q.2.art. 5.q.1.3^{m}.q.3 at.1.q.4 c.1^{a}.Corint.11.lect.7.
901 Quòd mittere filium & Spiritum ſanctum, conuenit cuilibet perſonæ diuinæ, & toti trinitati.
Miſſio 4. Immo mittere non cōuenit, niſi perſonæ producenti, ſecundū Athanaſium non aūt ſecundum Aug.Potentia q.10.4. 14^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd cum dicitur, quòd Spiritusſanctus mittit filium, ſi in miſſione diuinæ perſonæ cōſideretur authoritas mittentis, ad perſonam miſſam, ſic ſola pſona poteſt aliam perſonam mittere, à qua eſt perſona miſſa. Et ſecundum hoc pater mittit filium, & filius Spiritum ſanctum, non aūt Spiritusſanctus mittit filium. Et ſic loquitur Athanaſius. Si aūt in miſſione perſonæ diuinæ, conſideretur effectus, ſ. ratione cuius pſona diuina mittitur, dī quòd cum effectus ſit cōis toti trinitati, (nam tota trinitas operata eſt carnem Chriſti, & operatur ſapientiam & charitatem in ſanctis,) tunc poteſt dici, quòd perſona mittitur à tota trinitate. Et ſic intelligit Auguſtinus, ut habetur.Opuſ.1.c.14.
902 Quòd miſſio inuiſibilis fit ad ſanctos, in omni augmento gratiæ, ſecundum extenſionem ad nouum effectum, non autem ſecundum intenſionem. Miſſio 19.
Oppoſitum videtur dicere à ſimili.4 d.49.q.1.at.4 q.1.0.
Reſpondeo dicendum, quòd ſecundum illud augmentum gratiæ præcipuè miſſio inuiſibilis attenditur, quā aliquis proficit in aliquem nouum actum uel nouum ſtatum gratiæ extenſiuè, licet ex conſequenti etiam intenſiuè poſſit attendi.
903 Quòd modeſtia eſt circa actiones interiores & exteriores. Modeſtia ..
Immo modeſtia eſt tantum in exterioribus geſtibus.3.d.33.q6. 3.at.2.q.1.3^{m}.
Reſpondeo dicendum, quòd modeſtia, non dī ex hoc quòd imponat modum in qualibet materia, ſecundum quòd hic accipitur, ſed ubi in exterioribus geſtibus, ut ſ. in eis maturitas debita obſeruetur, ut hīc in ſecundo loco. Sed modeſtia cōiter accepta circa actiones interiores & exteriores accipitur, ut habetur in alijs locis.
904 Quòd decens fuit Chriſtum mori. Mors. 17.
Immo neceſſarium fuit Chriſtum mori.3^{a}.q.14.2,0.
Reſpondeo dicendum, quòd neceſſarium fuit Chriſtum mori, non neceſſitate coactionis, ſed neceſſitate naturali, quæ non repugnat uoluntati, ut habetur à ſimili.1^{a}.q.14.2.c.
905 Quod mors Chriſti dī dormitio, quia non per uiolētiam, ſed per propriam uoluntatem mortuus eſt. Mors. 19
Immo mors Chriſti fuit uiolenta.3.d.21.L.
Reſpondeo dicendum, quòd mors Chriſti fuit uiolenta, ex parte naturæ humanæ eius, licet perſonæ eius non potuerit inferri uiolentia. Sed quorum in occidentibus fuit, intulerunt mortem, ut hr.3^{a}.q.14 2.0.q.46.3.2^{m}.q.47.1.0.3.d.21. L.Quol.1. 3.fi.Opuſ.3.c.257.
906 Quòd Chriſtus fuit ſimpliciter mortuus. Mors. 25.
Immo cum Chriſtus ſit Deus, erat immortalis.Opuſ.2.c.1.7.
Reſpondeo dicendum, quòd licet Deus ſit immortalis, tn̄ conuenienter confitemur, unigenitum Dei uerbum fuiſſe paſſū & mortuum, quia non hæc ei attribuimus ſecundum naturam diuinam, ſed ſecundum naturam humanam, quàm pro noſtra ſalute in unitatem perſonæ aſſumpſit, ut habet.Opuſ.2.c.5.7
910 Quòd Moyſes ſecundum Dionyſium, propter multam ſuā manſuetudinem, fuit dignus apparitione diuina. Ideo manſuetudo debet maximè appeti. Moyſes.1
Immo diuina eſſentia nun pōt apparere alicui intellectui creato, ſine lumine ſupernaturali, id eſt gloriæ.1^{a}.q.12.2.c.3^{m}.5.0
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo, quòd Moyſes oſtēditur Deum per eſſentiam uidiſſe, in quodam raptu, ſicut & de Paulo dicitur, ut in hoc Iudæorum legiſer, & doctor gētium æquarentur, ſecundum Auguſtinum, ut habetur, Verit. q.10. 11.1^{m}.
Secundo dicendum, ſicut Dob.496.
912 Quòd Ariſtoteles non intendit demonſtrare æternitatem mundi, ſed diſputatiuè tantum procedere. Mundus. 13.
Oppoſitum uidetur dicere.Ioan.1.lect.6.fi.Meth.12. lect.7. Phy. 8.lect.2.
Reſpondeo dicēdum, quòd ut habetur.Meth.4.lect.5.fi.duplex eſt demonſtratio, ſcilicet demonſtratio ſimpliciter dicta, qua uerum ſimpliciter oſtenditur, & demonſtratio ad hominem, qua non ex ueris ſimpliciter, ſed ex datis demonſtratur falſitas alicuius opinionis. Dicit ergo, quòd Ariſtoteles non intendit demonſtrare primo modo, ſed ſecundo modo. Ideo Meth. 12 lect.3. dicit Ariſtoteles rōnes non ſunt demonſtrationes ſimpliciter, niſi forte contra poſitiones Philoſophorum antiquorum, qui uoluerunt mundum incœpiſſe per uiam naturæ, ſcilicet per generationem.
916 Quòd nulla natura pōt ſupra ſe, id eſt in actum excedētem proportionem uirtutis ſuæ, ſed poteſt in obiectum ſupra ſe. Natura. 13.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.Ver.q.29 at.3.6^{m}.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.512.
917 Quòd Deus non facit contra naturam. Natura. 16.
Immo Deus agit miraculosè, tripliciter. ſ. ſupra naturam, præter naturam, & contra naturam.2.d.18.q.1.3.0.Potentia.q6. 6.2.3^{m}.Heb.2 lect.1.6.

Reſpondeo dicendum quadrupliciter, ſ. primo, q̃ Deus agit cōtra naturam particularem, non autem contra naturam uniuerſalem, ut hr̃. Verit. q. 13. 1. 2m. 3m. Potentia. q. 6. 1. 1m. quia ut hr̃. 12æ. q. 36. 4. c. ſi poteſtas maior in tm̃ inualeſcat, q̃ mutet contrariam inclinationem, in inclinationem propriam, iam non erit aliqua repugnantia uel uiolentia, ſicut quando agens fortius, corrumpendo corpus graue, aufert ei inclinationem, qua tendit deorſum. Et ſic ferri ſurſum, non eſt ei uiolentum, ſed naturale.

Secundo dicendum, q̃ Deus agit contra naturam, i. contra ſolitum curſum naturæ, non autem deſtruēdo naturam, ut hr̃. 22æ. q. 104. 4. 3m. Potentia. q. 1. 3. 1m.

Tertio dicendum, q̃ Deus agit contra naturam, id eſt in oppoſitum illius, ad quod potentia naturalis inclinat, manente ipſa inclinatione, ſed ligata, non aũt contra potentiam obediētialem, ut habetur Potentia. q. 1. 3. 1m.

Quarto dicendum, ſicut Dub. 498.

Naturale 11. 918 Quòd in naturalibus & moralibus, nõ quæritur quid ſemper fiat, ſed quid fit ut in pluribus.

Immo naturale ineſt ſemper 22æ. q. 57. 2. 1m.

Reſpondeo dicendum, q̃ illud qđ eſt naturale habēti naturam immutabilem, oportet q̃ inſit ſemper, non aũt habenti naturam mutabilem, ut habetur. 22æ. q. 57. 2. 1m.

Neceſſitas 5. 921 Quòd neceſſitas quæ prouenit ex principio intrinſeco, ut omne compoſitum ex contrarijs, neceſſario eſt corruptibile, eſt neceſſitas naturalis & abſoluta.

Immo neceſſitas naturalis ſumitur à fine. Phy. 2. lect. 10. ſi. Lect. 13. prin.

Reſpondeo dicendum, q̃ neceſſitas naturalis ſumitur à fine rei genitæ, ſ. à forma ſubſtantiali rei, non autem à fine generationis ipſius rei, ut habetur in locis ſecundo adductis.

Negligentia 4. 924 Quòd negligentia eſt generale peccatum.

Immo negligentia importat defectum ſolicitudinis, q̃ eſt ſpecialis actus rationis, & actus ſpecialis uirtutis. 22æ. q. 54. 1. c.

Reſpondeo dicendum, q̃ negligentia eſt generale peccatum, rōne materiæ, id eſt ratione boni agendi, ſpeciale uero, inquantum priuat actum rationis, ſ. ſolicitudinem, ut habetur. 22æ. q. 45. 1. o.

Nomē 6. 926 Quòd ratio nominis magis & principalius ſe tenet ex parte eius ad quod nomen imponitur, quàm ex parte eius à quo nomen imponitur.

Immo magis & principalius ſe tenet ex parte eius à quo nomen imponitur. 1. d. 33. c. d. 4. q. 1. 1. c. Verit. q. 4. 1. 8m.

Reſpondeo dicendum, q̃ quia nomen imponitur ab eo, p̃ quod res cognoſcitur, ſ. à proprietate, vel ab operatione, ſi humanitus imponatur, ideo magis ſe tenet ex parte eius, à quo nomē imponitur, quo ad nos, licet ex parte rei ſignificatæ ſit econuerſo, vt habetur in ſecundis locis.

Nomē 23 927 Quòd in his quæ apud nos ſunt, nũquam nomen ab aliqua forma impoſitum, pluraliter dicitur, niſi propter pluralitatē ſuppoſitorum.

Immo nōia ſubſtantiua dr̃r pluraliter, pp̃ pluralitatem formæ ſignificatæ. 1a. q. 36. 4. 7m. q. 39. 3. c. 1. d. 9. q. 1. 2. o. d. 23. 4. 4m. d. 25. 4. c. d. 29. 4. c. 3. d. 1. q. 2. 4. 6m. Potentia q. 9. 6. c.

Reſpondeo dicendum, q̃ in tertia parte loquitur de puris creaturis, in quibus nunquam plurificatur natura, niſi plurificetur ſuppoſitum, nec econuerſo. In alijs autem locis loquitur de nominibus, vel ſecundum ſe, vel in diuinis & in Chriſto, ubi vnum poteſt plurificari ſine alio.

Nomē 26 928 Quòd hoc nomē Deus p̃ ſe ſupponitur pro natura cōi, ſed ex adiuncto ſupponitur pro perſona, homo autem ecōuerſo.

Immo de ſe ſupponit pro perſona, non autem pro eſſentia, niſi rōne diuinæ ſimplicitatis. 1a. q. 39. 4. 3. o. 3a. q. 16. 1. c. ſi. 1. d. 4. q. 1. 2. o. Opuſc. 1. c. 5. lo. 8. lect. 3. prin.

Reſpondeo dicendum quadrupliciter, ſ. primo, q̃ perſona pōt ſumi dupliciter, ſ. primo, ut dicit ſuppoſitum indiſtinctum, id eſt ut dicit habens illam naturam ſeu formam. Et ſic hoc nomen Deus, ſicut & quodlibet aliud nomen concretũ, ſupponit pro perſona, & non pro natura cōi, niſi rōe diuinæ ſimplicitatis. Secũdo ut dicit ſuppoſitum diſtinctum, tñ indiſtinctè, i. non limitando ad hoc uel ad illud. Et ſic hoc nomen Deus, p̃ ſe ſupponit pro natura cōi, ſed ex adiuncto, ſupponit p̃ perſona, quia ut hr̃. 1a. q. 39. 4. 3m. 6. 1m. natura diuina eſt una & cōis ſcđm rem in tribus perſonis. Sed hoc nomen hō ſecundum ſe ſupponit pro perſona, non aũt pro eſſentia, niſi ex adiuncto, quia natura humana eſt diſtincta ſecundũ rem in diuerſis. Et non eſt una nec communis ſecundum rem, ſed tantum ſecundum rationem.

Secũdo dicendum eſt, q̃ ut habetur. 1a. q. 3. 3. c. 1. d. 23. 1. c. d. 25. 1. 3m. Quol. 2. q. 2. 2. c. Quol. 8. q. 2. 1. 1m. Meth. 7. lect. 5. ſi. natura ſeu eſſentia, vt q̃que accipitur in abſtracto, & q̃que in concreto. Et rō q̃ dicit ſanctus Doctor, q̃ hoc nomen Deus ſupponit pro natura cōi, accipit naturam in concreto. Sed quādo dicit q̃ non ſupponit pro natura communi, accipit naturam in abſtracto.

Tertio dicēdum, q̃ duplex eſt ſuppoſitio, ſcilicet naturalis quā habet nomen ſecundum ſe, & accidentalis, quæ accidit nomini ex adiuncto, ſ. in propoſitione. Loquendo ergo de ſuppoſitione naturali ſupponit hoc nomen Deus pro natura communi, ſuppoſitione uero accidentali, ſupponit pro perſona.

Quarto dicendum, quòd ſicut Dub. 367.

929 Quòd omnis notitia eſt bona. Notitia 1.

Immo notitia circa ſcientias magicas, eſt mala. Quol. 4. q. 9. 1. c.

Reſpondeo dicēdum, q̃ oīs notitia de ſe eſt bona, ſed aliqua eſt mala uel per accidens, uel per abuſum, ut hr̃. 1a. q6. 22 3. 3m. 22æ. q. 167. 1. o. 1. d. 19. q. 1. 2. 5m. 3. d. 35. q. 2. ar. 3. q. 3. o. contra. 1. c. 70. 5m 71. 8m. Verit. q6. 2. 4m. q6. 26. 3. 6m. Quol. 4. 16. o. Eth. 7. lect. 13. prin. Meth. 12. lect. 8.

931 Quòd filius & Spiritusſanctus, non conueniunt in eadem notione, quia non conueniunt in aliquo ſpeciali, ſicut pater & filius. Notio 9.

Oppoſitum uidetur dicere. 1. d. 13. q. 1. 3. 4m.

Reſpondeo dicendum, q̃ de rōne notionis propriæ, ſunt tria, ſ. origo, dignitas & ſpecificatio, ut hr̃. 1a. q. 23. 3. 4. 5m. 1. d. 26. q. 2. 3. c. Et ſic eſſe ab alio & mitti, in quibus conueniunt filius & Spiritusſanctus, non habent rōnem notionis, quia deficit dignitas & ſpecificatio. Tamen utrunque dicitur notio cōiter, ad quam ſufficit prima conditio. Et ſic loquitur in primo Sententiarum.

933 Quòd ueritatem eſſe in cōi, eſt per ſe notum, & quo ad nos non autem ueritatem primam. Notum 3

Oppoſitum uidetur dicere, quia cognitio primæ ueritatis eſt, omnibus naturaliter inſerta. 1a. q. 2. 1. 1m.

Reſpondeo dicendum, q̃ cognoſcere primam ueritatem, pōt intelligi dupliciter. Vno mō in aliquo cō. ſub quadam confuſione, & ſic eſt nobis naturaliter inſerta, inquantum. ſ. prima ueritas, i. Deus eſt hoīs beatitudo. Hō n. naturaliter deſiderat beatitudinem. Et quod naturaliter deſideratur ab hoīe naturaliter cognoſcitur ab eodem. Sed hoc non eſt cognoſcere ſimpliciter primam ueritatem. Alio mō cognitione ſpeciali & propria, & talis non eſt nobis naturaliter inſerta, ut hr̃. 1a. q. 2. 1. 1m. 12æ. q. 3. 7. c.

936 Quòd obedientia eſt maior omni alia uirtute morali, ſed eſt minor uirtutibus Theologicis. Obedientia 13.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. Ver. q. 1. 9. 7m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 287.

937 Quòd oblatio de mercede p̃ſtibuli, prohibetur in lege ueteri, pp̃ immundiciam. In noua uero lege propter ſcandalum. Oblatio 7

Immo à peccatoribus quantumcunq; obſtinatis in hac uita, licet accipere beneficia, & econuerſo eis dare. 2. d. 7. q. 3. 2. 2m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 343.

938 Quòd non dantes oblationes debitas, poſſunt puniri p̃ ſubtractionem ſacrorum, nō tamē à ſacerdote cui debentur, ne ſacerdotes uideātur per ſacrorum exhibitionem aliquid exigere, & ſic ſimoniam committere, ſed puniri poſſunt per ſuperiorem aliquem. Oblatio 8

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili 4. d. 9. ar. 5. q. 1. c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 1.

944 Quòd omnipotentia non poteſt communicari creaturæ. Omnipotentia 1.

Oppoſitum videtur dicere à ſimili, 2. d. 1. q. 1. 3. o. 4. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 3. 5m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 409. 410.

947 Quòd operatio non recipit ſpeciem ab operante, ſed à principio operationis. Opãtio 1.

Oppoſitum uidetur dicere. Eth. 10. lect. 5.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 636.

951 Quòd opera mortua ſunt meritoria, non quidem propriè, id eſt ex condigno, ſed quaſi ſimilitudinariè, id eſt ex cōgruo. Et hoc reſpectu triplicis boni, ſ. conſequutionis bonorum temporalium, diſpoſitionis ad gratiam, & aſſuetudinis bonorum operum. Operatio 13.

Oppoſitum uidetur dicere, quia habent pulchritudinem. 2. diſ. 27. 4. c.

Reſpondeo dicendum, q̃ opera mortua ualent ad habilitatem gratiæ, & ad abundantiam bonorum tpaliũ, ſed principaliter habent ex ſe honeſtatem, iocunditatem, & pulchritudinem, ut habetur. 2. d. 27. 4. c.

952 Quòd opera mortificata reuiuiſcunt per pœnitentiam, nō autem opera mortua. Operatio 24.

Immo etiam opera mortua, cum ſint meritoria. Ma. q. 2. 5. 7m.

Reſpondeo dicendum, quòd eſt proprium bonum eius, cum eſt ex uirtute propria, non autem, cum ex uirtute aliena, niſi cum res naturalis eſt cooperans, ut habetur à ſimili. 12æ. q.

$22^{æ}$.q.11.12.c.ſi.

Oppoſitio.5. 958 Quòd quot modis dicitur unum oppoſitorũ, tot modis dicitur & reliquum.

Oppoſitum videtur dicere à ſimili, 1^{a}.q.40.1.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd regula illa tenet tantum in oppoſitis, in quibus eſt eadem ratio multiplicationis, ut habetur. $22^{æ}$.q.92.2.1^{m}.

Oratio. 29. 959 Quòd oratio malorum exauditur, & fructuoſa eſt, uel propter deuotionem eorum pro quibus fit, vel inquantum fit in perſona eccleſiæ.

Immo fructuoſa eſt, etiam ex parte malorum orantium. 4.d. 45.q.2.ar.1.q.3.o.

Reſpondeo dicendum, ꝙ oratio peccatoris, inquantum ex bono deſiderio naturæ fit, exauditur ex miſericordia Dei, & non ex merito peccatoris non autem inquantum peccator, niſi fortè ad uindictam, ut habetur. $22^{æ}$.q.83.16.o.q.178.2. 1^{m}. Potentia q.6.9.5^{m}.10.4.lect.3.per totum.

Ordo.24. 965 Quòd ea quæ ſunt ordinis eccleſiæ, non poſſunt committi, niſi habenti ordinem. $22^{æ}$.q.187.1.c.

Oppoſitum uidetur dicere.4.d.24.q.2.2.9^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd ea quæ ſunt minorum ordinum, poſſunt licitè per alios non ordinatos fieri, quamuis illi non habeant ad hoc officium, non autem in alijs ordinibus, ut habetur.4.diſt.24.q.2.2.9^{m}.

Organũ 2. 966 Quòd organis uel inſtrumentis muſicis, non eſt utendum in eccleſia, quia hominis muſica, magis animum mouent ad corporalem delectationem, quàm per ea formetur interius bona diſpoſitio. Et ideo ſubtrahuntur in eccleſia inſtrumenta muſica vt à corporalibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati.

Immo in veteri teſtamento, uſus erat talium inſtrumentorum. $22^{æ}$.q.91.2.4^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd in veteri teſtamento uſus erat talium inſtrumentorum, tum quia populus erat magis durus & carnalis, unde erat per hominum inſtrumenta prouocandus, ſicut & per promiſſiones terrenas, tum etiam quia huiuſmodi inſtrumenta corporalia aliquid figurabant.

Secundò dicendum, ꝙ duplex ratio ad hoc aſſignatur, ſ. prima ꝙ illa inſtrumenta ut dictum eſt, erant figuralia ſecundum autem ꝙ Deus laudatur mente, & uoce, eſt morale. Alia ratio habetur ex uerbis Philoſophi, qui dicit, ꝙ contra ſapientiam eſt, ꝙ homines inſtruantur in lyris & muſicis, quia occupant animum in ſui operatione, ſed ſimplici debent eſſe muſica contenti. Et ideo ſubtrahuntur in eccleſia inſtrumenta muſica, ut à corporalibus retrahantur, diuinis laudibus mancipati, ut habetur. Pſal.32.

Oſeæ.1. 967 Quòd Oſea propheta excuſatur à fornicatione, quia debuit obedire præcepto Dei.

Oppoſitum uidetur dicere. $12^{æ}$.q.100.8.o.3.diſt.37.4.o.

Panis. 1. Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.518.

968 Quòd conuerſio panum & multiplicatio eorum, facta per Chriſtum fuit per additionem materiæ nouiter creatæ.

Immo fuit per conuerſionem materiæ præiacentis, ſicut & multiplicatio coſtæ in Eua.2.diſt.18.q.1.1.c.L.ſi.

Reſpondeo dicendum, ꝙ communiter tenetur, quòd multiplicatio panum non eſt facta per modum creationis, ſed per additionem extraneæ materiæ in panes conuerſæ, ſecundum Auguſtinum, ut habetur.3^{a}.q.44.4.4^{m}.

Pars.3. 970 Quòd partes ſubiectiuæ, non ſunt de perfectione totius vniuerſalis, ſed eſt perfectè in qualibet eius parte, perfecta ratio eius ſimul & æqualiter.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. $22^{æ}$.q.54.3. 2^{m}.q.33.4.2^{m}. 2.diſt.27 2.2^{m}. Veri.q.1.2.diſt.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.973.1137.

Pars.14. 971 Quòd vna pars eſt in potentia ad aliam, ſicut materia ad formam, uel omnes partes ſunt in potentia reſpectu totius.

Immo omnes partes dicuntur in potentia eſſe in toto, non reſpectu totius, ſed ut per ſe ſint actu. Meth.7.lect.14. à med.

Reſpondeo dicendum, quòd uia generationis partes ſunt in potentia reſpectu totius, ſed uia reſolutionis ſunt in potentia in toto, ut per ſe ſint actu.

Pars 21. 972 Quòd vniuerſal.⁹ ẽ totũ & pars, reſpectu minus vniuerſalis

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili Phy 2.lect.5.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.359.

Pars. 24. 973 Quòd eſſe totius, non eſt eſſe alicuius partis eius.

Immo eſſe totius, eſt eſſe omnium partium eius.3.d.6.q.2.3.c.

Reſpondeo dicendum, quòd loquendo de eſſe ſecundum ꝙ eſt actus entis, tunc eſt unum eſſe totius, & partis in toto, ſed ſi ſeparetur, eſt aliud & aliud, ſed eſſe ſubſtantiale, eſt idem in eis ſecundum ſpeciem.

Pars.25. 974 Quòd in diuinis eſt idẽ totius & partis, ſecũdũ rõnem ubi.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili 2.d.3.q.3.2.c.ſi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.473.

976 Quòd omne participatum à ſuperioribus in inferiora, & omne ſuperius, eſt ut formale reſpectu inferiorum. Participatio.1.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. Phiſi.2.lect.5.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.359.

978 Quòd nomina paſſionum animæ quandoque ſumuntur pro ſimplici operatione uoluntatis. Paſſio 21.

Oppoſitum uidetur dicere.4.diſt.25.q.3.art.1.q.1.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd quandoque ſumuntur pro ſimplici operatione uoluntatis ſecundum apparentiam, ſed non ſecundum eſſentiam.

979 Quòd omnes paſſiones animæ reducuntur ad undecim ſpẽs, ſcilicet ſex in concupiſcibili, id eſt amor, odium, deſiderium ſeu concupiſcentia, fuga uel abominatio, delectatio vel gaudium, dolor uel triſtitia. Sed aliæ quinque ſunt in iraſcibili, ſcilicet ſpes, deſperatio, timor, audacia, & ira. Paſſio 26.

Oppoſitum uidetur dicere, quo ad amorem, cùm paſſio ſit motus quidam. $12^{æ}$.q.26.1.2.o.

Reſpondeo dicendum, ꝙ amor etſi non nominat motum appetitus tendentem in appetibile, nominat tamen motum appetitus, quo immutatur ab appetibili, ut ei appetibile complaceat, ut habetur. $12^{æ}$.q.26 2.3^{m}.

980 Quòd in paſſionibus animæ, eſt duplex contrarietas, ſcilicet ſecundum diuerſitatem obiectorum, id eſt boni, & mali, & ſecundum acceſſum, & receſſum ab eodem termino. Prima tantum eſt in paſſionibus concupiſcibilis. Sed utraque eſt in paſſionibus iraſcibilis. Paſſio 35.

Immo contrarietas boni, & mali, eſt propria paſſionibus concupiſcibilis. Sed contrarietas poſſibilis, & impoſſibilis eſt propria paſſionibus iraſcibilis.3.d.26.q.1.3.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ contrarietas boni, & mali eſt principaliter in paſſionibus concupiſcibilis, ſed eſt in paſſionibus iraſcibilis, ſecundum ꝙ oriuntur à paſſionibus concupiſcibilis, ut habetur.3.d.26.q.1.3.c.

981 Quòd nulla inclinatio paſſionis, uel habitus, ita uehemens eſt ꝙ ei ratio non poſſit reſiſtere, ſi remaneat uſus rationis. Paſſio 52.

Immo in repentinis, neceſſe eſt ꝙ homo agat ſecundum habitum, ſecundum Ariſtotelem. Veri.q.24.12.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.372.

982 Quòd paſſio Chriſti eſt cauſa uniuerſalis in remiſſione peccatorum, quam oportet ſingulis applicari per baptiſmum, pœnitentiam, & alia ſacramenta. Paſſio 79.

Immo paſſio Chriſti eſt cauſa propria remiſſionis peccati.3^{a}.q. 49.1.o.

Reſpondeo dicendum, quòd paſſio Chriſti eſt propria cauſa remiſſionis peccati tripliciter, ſcilicet prouocando ad charitatem, redimendo, & inſtrumentaliter operando, ſed eſt ut cauſa quædam uniuerſalis quoad ſufficientiam, propria uero per applicationem ad ſingula peccata per ſacramenta, vt habetur.1^{a}.q.59.2.3^{m}.q.79.3.c.3^{a}.q.49.1.o.2.3 c.4 c.2^{m}. 3.c.q.32.c.q.59.2.4^{m}.q.62.3.c.q.69.1.2^{m}.3^{m}.q.79.3.c.3.diſt. 19.1.o.L principio.

985 Quòd Paulus in ſua cõuerſione, habuit uoluntatẽ actualẽ contrariã gratiæ. Ideo conuerſio eius celebratur ut miraculoſa. Paulus 2.

Oppoſitum uidetur dicere. Ma.q.6.c.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.372.

987 Quòd peccatum non eſt pura priuatio. Peccatũ 2.

Oppoſitum uidetur dicere. Ma.q.2.9.2^{m}.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd peccatum eſt mors animæ, id eſt priuatio gratiæ effectiuè, & non eſſentialiter, ut habetur. Ma. q.2 9.2^{m}.6^{m}.11.1^{m}.12.2^{m}.q.4.2.10^{m}.20^{m}.

988 Quòd peccatum eſt duplex, ſcilicet peccatum occultum, & peccatum publicum. Secundum eſt corrigendum publicè, nõ autem primum. Peccatũ 18.

Immo denunciatio ſemper debet fieri in peccatis occultis. $22^{æ}$. q.33.7.o.

Reſpondeo dicendum, ꝙ ille qui occultè peccat, ſi non ſolùm in ſe peccat, ſed etiam in alios, oportet ſtatim ad denunciationem procedere, ut huiuſmodi nocumẽtum impediatur, niſi fortè aliquis firmiter æſtimaret, ꝙ ſtatim per ſecretam admonitionem, poſſet huiuſmodi mala impedire. Si autem ſolum in ſe peccat, ſeruandus eſt ordo euangelij.

990 Quòd illud peccatũ dicitur generale quod priuat conditionem requiſitam in qualibet uirtute. Sed peccatum in Spiritum ſanctum eſt ſpirituale, ratione ſpiritualis contemptus. Peccatũ 34.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. $12^{æ}$.q 84.1.c 2^{m}.2.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.1144.

991 Quòd peccata differunt ſpecie, ſecundum fines, non autẽ ſecundum cauſas agentes. Peccatũ 36.

Immo differunt ſpecie ſecũdũ diuerſa motiua. $12^{æ}$.q.72.8 9.c.

Reſpondeo dicendum, quòd motiuum peccati poteſt accipi

triplicitet Vno mō pro agent. Et ſic pctā nō differūt ſpecie. Alio mō accipitur motiuum ad peccandum, vt finis & obiectum. Et ſic ſecundum diuerſa motiua peccata differūt ſpecie, vt habetur. 12^{ae} q 72. 9.c.prin.

Peccatum 38. 992 Quòd nullum quod eſt præter intentionem peccantis, dat ſpeciem peccato.

Immo aliqñ uariatur ſpecies peccati, ſine eo ꝙ intentio feratur ad ipſam circumſtantiam. 4 d.16.q.3.ar.2.q.3.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 347.

Peccatum 39. 993 Quòd circumſtantiæ non poſſunt aggrauare peccatum in infinitum.

Oppoſitum videtur dicere. 4.d.16.q.3.ar.2 q.4.3.o.Ma.q 2. 8.c. Npuſc. 11.art.6.

Reſpondeo dicendum, ꝙ ut hr̃. 12^{ae}.q.18.10.o.q.88.5.o. eadem conditio actus reſpectu unius ſpeciei, eſt circumſtantia & reſpectu alterius ſpeciei, eſt de ſubſtantia actus, & dña conſtitutiua. Et ſic pōt aggrauare peccatum in infinitum, non autem ut circumſtantia.

Peccatum 41. 994 Quòd peccata cordis, oris, & operis, non differunt ſecundū ſpecies completas, ſed ſecundum gradus eiuſdem ſpeciei.

Immo ſunt tres ſpecies. 3^{a}.q.90.3.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ peccatum cordis, & peccatum oris, nō diſtinguuntur è peccato operis, quando ſunt ſimul, vt habetur. 12^{ae} q.72.7.3^{m}.

Peccatum 46. 995 Quòd omne peccatum eſt in voluntate, vt in ſubiecto.

Immo non omne peccatum eſt in voluntate, vt in ſubiecto, ſed vt in cauſa per ſe vel per accident 2. d.22.q.2.1.1^{m}.d. 24. q.3.2.2^{m}.d.31.q.2.1.4^{m}.d.44.q.1.1.1^{m}.Veri.q.15 3.3^{m}.Ma.q. 2.2.2^{m}.Veri.q.1.13^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd ſubiectum peccati eſt duplex, ſ. ſubiectum primum ſiue remotum, & ſubiectum proximum. Voluntas eſt ſubiectum primum ſiue remotum omnis peccati, ſubiectum vero proximum, ſunt diuerſæ potentiæ, ut hr̃. 22^{ae}.q.10.2.c 2.d.41.q.2.2.o d.42 q.1.2.5^{m}. Veri.q.23.1.c. 1^{m}.Veri q.1.52^{m}.

Peccatum 63. 996 Quod omnis voluntas ſub Deo ſibi relicta, poteſt ſecundū ſe habere peccatum.

Immo impeccabilis poteſt fieri aliqua creatura à Deo. 1^{a}. q.62. 1.c 1 d.39.q.2.2.c 4^{m}.2.d.23.q.1.1.o.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 723.

Peccatum 82. 998 Quòd propria & per ſe cauſa peccati, eſt ex parte conuerſionis, ad commutabile bonum.

Immo eſt ex parte auerſionis, ab incommutabili bono. 4.d.15. q.1.2^{m}.Ma q 5.2.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 259.

Peccatum 93. 1001 Quòd peccata hominum ſunt impedimēta humani boni.

Immo peccata hominum, aliqñ aliqd bonum figurant. 22^{ae}.q. 88.2.2^{m}.4.d 38.q.1.ar.1 q.3.3^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 717.

Peccatum 123. 1003 Quòd maximum peccatum, opponitur maximè virtuti principaliter & directè, ſed minimum extenſiuè.

Immo principale uitium, non opponitur principali uirtuti. 12^{ae}.q.39.4.1^{m}.q.84.4.1^{m}.22^{ae}.q.118.7.1^{m}.q6.142.3.1^{m}. q6. 162.6.2^{m}.7.3^{m}.4^{m}.2.d.22.q.2.2.2^{m}.3.d.33.q.2.21.1.q.3.4^{m}. Ma.q.8 1.3^{m}.22^{m}.q.13.3.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 292.

Peccatum 127. 1005 Quòd omnia peccata in hac uita, ſunt remiſſibilia.

Oppoſitum uidetur dicere 22^{ae}.q.14.3.S.q.118.3.3^{m}.3°.q.86.1. 2^{m}.3^{m}.2.d.43.4.o.L.3^{m}.Veri.q.24.11.7^{m}.Ma.q6.3. 14.13.o. Quol.2.q.8.1.o Math 12 Ro.2.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 151.

A. Peccatum. 134. 1006 Quòd peccatum originale, eſt peccatum naturæ, ſed peccatum actuale, eſt peccatum perſonæ.

Immo peccatum originale, ſicut & alia uitia eſt contra naturā. 12^{ae}.q.81.2.c.

Reſpondeo dicendum, ꝙ peccatum originale dr̃ peccatū naturæ, non qa ex principiis naturæ humanæ de ſe procedat, ſed quia eſt in nobis ex diſſolutione armoniæ originalis iuſtitiæ, ut habetur. 12^{ae}.q.82.1.o 2.d.30.q.1.3 2^{m}.Ma.q.4.2.4^{m}.

B. Peccatum 157. 1006 Quòd peccatum originale eſt uoluntarium, per uoluntatem Adæ tantum.

Immo eſt uoluntarium etiam in aliis ab Adam, quia qui puniuntur pro peccato originali, non puniuntur pro peccato alterius ſed pro ſuo, quod quiſque incurrit. Ma.q.4. 1.19^{m}. q.5.1.2^{m}.11^{m}.

Reſpondeo dicendum, quòd peccatum originale, ut perſonale ipſi Adæ eſt uoluntarium per uoluntatem Adæ tantum. Sed ut eſt quodammodo commune toti humanæ naturæ per infectionem, ſic eſt uoluntarium etiam uoluntate aliorum. Et ideo cum aliquis punitur pro peccato primi parentis, non punitur pro peccato alterius, ſed pro peccato ſuo, ut habetur. Ma.q.4.1.19^{m}.

1007 Quòd peccatum originale eſt multiplex in uirtute, quia uirtualiter continet omnia peccata. Peccatum 119.

Oppoſitum uidetur dicere. 12^{ae}.q.80.1.c.2^{m}.2.c.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primò, ꝙ peccatum originale eſt multiplex non ſolum in uirtute, ſed ēt quia eſt maximum communitate, ut habetur Opuſ. 10.c.18.

Secundo dicendum, ſicut Dub. 1144.

1008 Quòd peccatum ueniale, & mortale, differunt genere. Peccatum 204.

Immo ſunt quandoque eiuſdem ſpeciei 12^{ae}.q.72.5.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ nihil prohibet in diuerſis rebus ſpecie uel gñe differentibus inuenire unam formalem rōnem obiecti a qua peccatum ſpeciem recipit, unde peccatum ueniale pōt ex ſe differre gñe à peccato mortali. Sed ꝑpter imperfectionem actus, poteſt eſſe eiuſdē ſpeciei cum peccato mortali, ut habetur. 12^{ae}.q.74.8.2^{m}.9.c.3^{m}.

1009 Quòd peccatum ueniale ex genere, poteſt fieri mortale ex intentione, non idem numero, nec multa ſimul. Peccatum 203.

Oppoſitum uidetur dicere 4.d.16.q.3.ar.2 q.3.c

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primò, ꝙ conſenſus in ueniale ex genere, eſt ex ſe ueniale. Sed conſenſus in ueniale, ꝑ affectionem actus facit ex intentione mortale, ut habetur 12^{ae}.q.74.8.2^{m}.9.c 3^{m}.q.88.3.1^{m}.2.d.24 q.3.4.5.o.d.42.q6 1.4.c.Veri.q.13.4.2^{m} Ma.q.7.3.4.c.3.c.8. q.13.2.16^{m}. Quol.7 q.6.7^{m}.Quol.10.q.8.2.3^{m}.

Secundò dicendum, ſicut Dub. 147.

1010 Quòd peccatum veniale & mortale, differunt ſicut reparabile & irreparabile. Peccatum 208.

Oppoſitum uidetur dicere. 12^{ae}.q.69 2.c Opuſ.3.c.148.149.

Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo ꝙ peccatum ueniale & mortale differunt ſicut reparabile & irreparabile, ꝑ principium interius, quia ueniale dicit defectum circa ea, q̃ ſunt ad finem, ſed mortale dicit defectum ab ultimo fine, ut hr̃. 12^{ae}.q.71.3.c.q.87.2.5 o q.88.1.o.3.c.22^{ae}.q.24.10.c ſi. cont. 3.c.119 ſi 143.Ma.q.7.1.o 3 c ſi.7 ē.ſi.9.c.Opuſ.3.c.178.

Secundo dicendum, ſicut Dub 1008.

1011 Quòd in ratione ſuperiori, dupliciter poteſt eſſe peccatū veniale, ſcilicet quando conſentit in ueniale ex genere, uel quando habet ſubitum motum infidelitatis ſine conſenſu. Peccatum 215.

Immo ſuprema pars rationis practicæ non poteſt eſſe deordinata, niſi per peccatum mortale, non autem per ueniale. 2.d.21.q 2.3.6^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ motus rōnis ſuperioris, in illud qđ eſt ueniale ex gñe, eſt peccatum ueniale. Similiter ſi ſit mortale ex gñe, circa proprium obiectum ante deliberationem, ſ. infidelitas ex ſurreptione, quæ cum deliberatione eſt peccatum mortale, ut hr̃. 12^{ae}.q.74.9.10.o.2.d.24 q.3.5.o.Veri.q.15.3.o. Ma.q.7.1.c.ſi.12^{m}.1.17^{m}.3.o.

1012 Quòd oē peccatum mortale, eſt contra præceptum Dei. Peccatum 426.

Oppoſitum uidetur dicere. 22^{ae}.q 148.2.1^{m}.

Reſpondeo dicendum, ꝙ non oē peccatum mortale directè cōtrariatur præceptis decalogi, ſed tñ interſtitiam continēs, ut habetur. 22^{ae}.q.69.1.c.q.70 4.c.q.148.2.1^{m}.

1013 Quòd nullum peccatum mortale, poteſt remitti ſine alio quia omnia peccata mortalia ſunt connexa in auerſione, nō autem in conuerſione. Peccatum 227.

Immo peccata mortalia, non ſunt connexa. 12^{ae}.q.73.1 1^{m}.ſi.

Reſpondeo dicendum ꝙ ſunt connexa, quo ad reatum pœnæ ex auerſione ꝑ contemptum, non ex conuerſione, ſecundū ꝙ peccata diſtinguuntur, vt habetur. 12^{ae}.q.73.1.1^{m}.

1017 Quòd pœnitentia eſt ſpecies iuſtitiæ commutatiuæ, licet contineat aliquid de qualibet uirtute. Pœnitentia 4.

Immo pœnitentia non eſt ſpecies ſeu pars ſubiectiua iuſtitiæ, ſed pars eius potentialis. 4.d.14.q.1.art.2.q.4.4^{m}.q.5.o.art.3. q.3.c.d.17.q.2.ar.2.q.4.c.ar.3.q.2.b.

Reſpondeo dicendum, ꝙ quia iuſtitia æqualitas quædam eſt, tō non pōt eſſe uera adæquatio, niſi ubi eſt perfecta rō iuſtitiæ, ſed aliquis iuſtitiæ modus. Sicut ergo religio ponitur pars iuſtitiæ, non quidem quaſi ſpecies, ſed quaſi pars potentialis inquantum aliquem modum iuſtitiæ participat, ita ēt pœnitentia pars potentialis iuſtitiæ debet poni, ſed propriè debet dici ſpecies iuſtitiæ commutatiuæ, ut habetur in locis pro utraque parte allegatis.

1018 Quòd pœnitentiam ordine naturæ, ſimpliciter procedūt uirtutes Theologicæ. Pnīa 9.

Immo pœnitentia eſt prior charitate 4 d.14.q.1.ar.2.q.2.o.

Reſpondeo dicendum, quòd pœnitentia eſt prior charitate, & ſequentibus ipſam, & poſterior fide, & ſpe, quia fides & ſpes non habent rationem perfectæ uirtutis, niſi ſecundū quòd ſunt informatæ charitate. Et ſecundum hoc pœnitentiam ſequuntur. Et ſic aliquo modo uerum eſt, quòd pœnitentia eſt prima inter omnes uirtutes. Sed ut fides, & ſpes ſunt informatæ charitate, ſic pœnitentia eſt poſterior, ut habetur.

tur.4.d.14.q.1.art.1.q.2.a.ſ.1^{m}.

Pœniten-tia.68. 1019 Quòd peccatum viatoris, deleri poteſt per pœnitentiam, non autem peccata damnatorum.

Immo aliquod peccatum uiatoris, eſt irremiſſibile.12^{æ}.q.14.3.o.q.118.5.3^{m}.2.d.43.4.o.Lib.3^{m}.

Reſpondeo dicendum,ſicut Dub 151.

Perfectio. 18. 1021 Quòd perfectum eſt prius imperfecto, ordine naturæ, & perfectionis,ſed econuerſo ordine temporis & generationis.

Immo eſt aliquod principium multiformæ, & tamen cum ſit compoſitum,eſt poſterius principio uniformi, ordine naturæ,cum tamen omne principium ſit perfectius principiato. Verit.q.3.2.2^{m}.

Reſpondeo dicendum, q principium in ratione principiandi eſt perfectius principiato, & prius eo ordine naturæ generationis,non autem ſecundum perfectionem rei,& ordine naturæ perfectionis,vt habetur.Verit.q.3.2.2^{m}.

Per ſe.3. 1024 Quòd omne quod ineſt non per ſe, reducitur ad aliquid, quod ineſt per ſe.

Immo omne per accidens, reducitur ad cauſam per accidens. quia oportet effectum proportionabiliter referri ad cauſam ſuam.Perher.1.lect.13.

Reſpondeo dicendum, q licet reducatur ad cauſam per accidens naturalem, contingit tamen reduci per ſe in aliquem intellectum præordinantem,ut habetur.Perher.1. lec.13.

A. Perſeuerantia.2. 1025 Quòd perſeuerantia eſt uirtus ſpecialis, habens ſpeciale obiectum,ſcilicet opus laborioſum,ut triſtabile,ratione diuturnitatis.

Immo perſeuerantia non eſt uirtus.12^{æ}.q.58.3.2^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo quòd perſeuerantia dicitur tripliciter, ſcilicet habitus mentis quo firmiter ſtatur contra triſtitias, habitus de propoſito perſeuerandi, & continuatio boni uſque ad finem uitæ. Primo modo non eſt virtus,quia non operatur bonum faciliter & delectabiliter,tamen reducitur ad uirtutem perſeuerantiæ, ſicut imperfectum ad perfectum.Secundo modo eſt uirtus infuſa,non autem tertio modo.

Secundo dicendũ,ſicut Dub.389.in reſponſione ſecunda.1025.

B. Perſeuerantia.9. 1025 Quòd perſeuerantia non eſt in appetitu ſenſitiuo ſed in ratione.

Immo perſeuerantia eſt in iraſcibili.22^{æ}.q.137.2.2^{m}.

Reſpondeo dicendum, q ſicut ipſe diſtinguit frequenter, & præſertim.12^{æ}.q.109.10.o.Perſeuerantia dicitur tripliciter ſcilicet habitus mentis,quo firmiter contra triſtitias ſtatur, habitus moderatiuus triſtitiæ,& habitus de propoſito perſeuerandi.Primo & tertio modo eſt in ratione, id eſt in uoluntate quæ eſt in ratione. Sed ſecundo modo eſt in iraſcibili.

Perſona 7 1026 Quòd ſubſtantia in diffinitione perſonæ accipitur in cõmuni, ſecundum q diuiditur in ſubſtantiam primam, & ſecundam.

Immo ſubſtantia ibi ſumitur pro ſuppoſito,non autem pro eſſentia.1^{a}.q.30.1.1^{m}.

Reſpondeo dicendum,q ſubſtantia, poſita in diffinitione perſonæ poteſt accipi dupliciter, ſcilicet uel ſine alijs particulis: & ſic ſumitur pro ſubſtantia in communi ad primam & ſecundam ſubſtantiam. Vel cum illa particula indiuidua: & ſic ſumitur pro ſuppoſito vniuerſali. Ideo dicitur potentia q.9.2.7^{m}. q dicere indiuidua ſubſtantia idem eſt,ac ſi dicatur hypoſtaſis, quæ idem ſignificat in Græco,quod ſuppoſitum in Latino.

Peſſimũ 1 1028 Quòd peſſimum non oportet,q opponatur optimo.

Oppoſitum videtur dicere.12^{æ}.q.73.4.o.Ma.q.2.10.o.

Pietas.6. Reſpondeo dicendum,ſicut Dub.292.

1133 Quòd opera pietatis non debent prætermitti propter religionem, niſi impediant eam, quia iam non eſſent opera pietatis.

Immo tractare negotia ſæcularia piè, id eſt in auxilium indigentium,& miſerorum,eſt religioſum.22^{æ}.q.18.3.2^{m}.q.187.2.o.q.188.2.2^{m}.Opuſc.19.c.11.Rom.16.2^{æ}.Thi.2.

Reſpondeo dicendum, q licet religioſis tractare negocia ſæcularia,& opera pietatis pro pauperibus,& viduis, non propter aliquod mundanũ, ſed moderatè,cum licentia & charitate, non autem ex cupiditate,ut habetur.22^{æ}.q.18.3.2^{m}. q.71.2.o.q.187.2.o q.188.2.2^{m}.3.2^{m}.Opuſc.19.c.11.Rom.16.

Potentia 2. 1037 Quòd potentia creaturæ eſt duplex, ſcilicet potentia ad eſſe,& potentia ad agere.Prima ſe tenet ex parte materiæ. Secunda uerò ex parte formæ.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.22^{æ}.q.27.3.c.4.d.17.q.1.art.4.q.1.c.Verit.q.28.7.8.c.

Reſpondeo dicendum,ſicut Dub.359.641.

Potentia 20. 1038 Quòd oppoſitorum eadem eſt potentia.

Oppoſitum uidetur dicere à ſimili.1^{a}.q.94.3.1^{m}.12^{æ}.q.63.4.3^{m} 2.d.30.q.2.1.7^{m}.Verit.q.1.10.2^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo q oppoſitorum eadem eſt potentia,non tamen æqualiter,ut habetur 12^{æ}.q.8.1.1^{m}.

Secundo dicendum,ſicut Dubio.19.

1041 Quòd ad ea quæ ſunt diuerſa genere,ex æquo ſe habentia ordinantur diuerſæ potentiæ animæ, non autem aliter. Potentia. 20.

Oppoſitum uidetur dicere,12^{æ}.q.56 2.c.q.60.6.c.

Reſpondeo dicendum,ſicut Dub.1173.

1042 Quòd omnia præcepta decalogi, præter tertium,& quartũ ſunt negatiua,quia negatio eſt communior affirmatione. A. Præceptum 37.

Oppoſitum uidetur dicere,quia quælibet affirmatio habet negationem adiunctam.22^{æ}.q.44.1.3^{m}.4.d.13.q.2.ar.1.q.4.3^{m}.

Reſpondeo dicendum.q negatio communiter accepta eſt communior affirmatione,cum ſe extendat ad res reales,& rationis, unde omnis negatio fundatur in aliqua affirmatione intellecta uel imaginata,non autem ſemper in aliqua affirmatione reali,ut habetur.Ma.q.2.1.9^{m}.

1043 Quòd intellectus,& ſcientia fidelium,ſunt in præceptis legis Dei. Ideo non dantur de eis præcepta in decalogo, ſed in ſequentibus. B. Præceptum 40.

Oppoſitum uidetur dicere.22^{æ}.q.16.2.c.q.46.2.3^{m}.

Reſpondeo dicendum,q non dantur de eis in decalogo explicitè, ſed uirtualiter,& implicitè Vnde.22.q.16.2.1^{m}. ſubiungit.Sed in ſequentibus,ſcilicet explicitè.

1044 Quòd operari ſine triſtitia,& delectabiliter, ratione finis, cadit ſub præcepto legis Dei,non autem ex habitu. Præceptũ 52.

Immo etiam ex habitu.12^{æ}.q.109.2.5 o.

Reſpondeo dicendum,ſicut Dubio.1045.

1045 Quòd modus uirtutis eſt triplex, ſcilicet ſcienter,uoluntariè,& ex habitu. Primus eſt de præcepto legis diuinæ, & humanæ.Secundus diuinæ tantum.Tertius nullius. Præceptũ 56.

Reſpondeo dicendum, q actus eſt bonus dupliciter,ſcilicet uel in genere moris,& ſic intelligitur,primũ dictum ſancti Thomæ.Vel ut eſt meritorius. Et ſic intelligitur ſecundum dictũ eius,ut habetur.12^{æ}.q 109 2.5.o.

1046 Quòd præceptum de dilectione Dei,perfectè impletur in patria tantum,ſed imperfectè in via. Præceptũ. 61.

Immo etiam perfectè impletur in uia.Opuſc.4. Opuſc.15. c.15.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo q charitas dicitur perfecta, quando aliquis ſecundum totum poſſe ſuum diligit. Quòd quidem contingit tripliciter. Vno modo ſic, q totum cor hominis actualiter ſemper feratur in Deum. Et hæc eſt perfectio charitatis patriæ, quæ non eſt poſſibilis in hac uita, in qua impoſſibile eſt propter humanæ uitæ infirmitatem, ſemper actu cogitare de Deo, & moueri dilectione ad ipſum. Alio modo,ut homo ſtudium ſuum deputet ad vacandum Deo,& rebus diuinis,prætermiſſis alijs,niſi quantum neceſſitas præſentis uitæ requirit. Et iſta eſt perfectio charitatis,quæ eſt poſſibilis in uia. Tertio modo ita q habitualiter aliquis totum cor ſuum ponat in Deo,ita ſcilicet q nihil cogitet uel uelit,quod diuinæ dilectioni ſit contrarium,vt habetur.22^{æ}.q.24.8.c.ſi.

Secundo dicendum,quod etiam tunc impletur,ſi nil nobis deſit, quod actu uel habitu in Deum referamus, ut habetur. Opuſc.18.c.5.

1047 Quòd modus uirtutis, ſcilicet operari ex charitate,eſt de præcepto ſpeciali,non autem modus de alijs præceptis, nec modus aliarum uirtutum. Præceptũ. 70.

Immo ipſa dilectio Dei & proximi,eſt ſub præcepto legis,quo ad ſubſtãtiã operis,nõ aũt ſecundũ q elicitur ab habitu charitatis 12^{æ}.q.96.3.2^{m}.2.d.28.3.o.3.d.37.6.c.2^{m}.4.d.15.q.3.ar.4.q.1.3^{m}.Verit.q.24.12.15^{m}.16^{m}.14.2^{m}.3^{m}.7^{m}.Ma.q 2.1.7^{m}.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo,q cadere quid ſub præcepto contingit dupliciter, ſcilicet q ſine eo non pertingat homo ad uitam æternam. Et ſic primum dictum ſancti Thomæ eſt uerum.Alio modo q ſine illo non euadat culpam,& pœnam.Et ſic ſecundum dictum eius eſt uerum,ut ipſe diſtinguit.2.d.38.3.1^{m}.Verit.q.24 12 15^{m}.

Secundo dicendum, q actus eſt bonus dupliciter, ſcilicet uel in genere moris.& ſic intelligitur primum dictum. Vel ut eſt meritorius:& ſic intelligitur ſecundum dictum eius,vt habetur.12^{æ}.q.109.2.5.o.

1048 Quòd homo in ſtatu innocentiæ,poterat ſine gratia ſeruare,& implere omnia præcepta legis Dei,quo ad ſubſtantiam actus,non autem quo ad modum eius,ſcilicet q aliquid fiat ex charitate.Sed poſt peccatum neutro modo. Præceptũ. 71.

Immo homo etiam poſt peccatum, poteſt ſine gratia ſeruare omnia præcepta Dei,quo ad ſubſtantiam actus.2.diſt.28 3 o. diſt.41 1.5^{m}.

Reſpondeo dicendum, tripliciter, ſcilicet primo, quòd homo ſine gratia poteſt implere omnia præcepta legis Dei, & imperfectè,non autem omnia & perfectè, vt habetur. 12^{æ}.q.

109.2.2.Veri.q.24.14.7m.

Secundo dicendum, quòd in primis locis, loquitur Sanctus Thomas de homine in natura corrupta per peccatum. In ſecundis uerò locis de homine in natura integra, ut habetur. Veri.q.24.14.7m.

Tertio dicendum, ſicut Dub.689.

Prædicati 10. 1052 Quòd terminus in ſubiecto poſitus, tenetur materialiter, idest pro ſuppoſito. Sed in prædicato poſitus, tenetur formaliter, idest pro natura.

Immo terminus à parte prædicati poſitus, ad quem terminatur actus verbi, non tenetur formaliter, ſed materialiter. 3.d.1.q.2.1m.3m.4m.5m.

Reſpondeo dicendum, quod idem reſpectu diuerſorum eſt materiale, & formale, ut habetur. Phi.2. lect.5. ut etiam adductum eſt Dub.319.

Prædicati 13. 1053 Quòd hæc prædicatio, Deus eſt pater, & econuerſo, eſt per ſe, & nullo modo per accidens. Nec ſicut ſuperioris de inferiori, nec econuerſo Sed per identitatem.

Immo eſſentia prædicatur per accidens de perſona, & econuerſo Potentia.q.8.2 6m.

Immo nihil prædicatur de Deo per accidens. 1a.q.3.6.c.fi.1.d.4.q.2.2.3m.

Immo præfata propoſitio, eſt per accidens, & non per ſe. Potentia.q.8.2 6m.

Immo, & relationes temporales Dei ad creaturas, dicuntur de Deo per accidens, & non per ſe. 1.d.30.1.2m.4m. Potentia.q.7.8.6m.

Immo & illa non eſt per ſe, licet ſit uera. Deus eſt paſſus.3.d.11.4.6m.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo, quod prædicari per accidens. dicitur quadrupliciter, ſcilicet accidentaliter inhærens vel denominans extrinſecè, ſine quo res poteſt eſſe, per aliud, & quod non eſt de ratione ſubiecti. Primo modo non prædicatur de Deo per accidens, ut habetur.1a.q6.3 6.c.fi.1.dist.. q.2.2.3m. Secundo uero modo, relationes temporales prædicantur de Deo per accidens, ut habetur. Potentia q6.7.8.6m. Et etiã tertio modo, ut habetur.1.dist.30.1.2m. quia relationes temporales prædicantur de Deo per accidẽs, idest per aliud, quia per relationes reales, quo ſunt in creaturis, ut dicitur ibidem. Sed quarto modo eſſentia Dei prædicatur per accidens de perſonis, & econuerſo, ut habetur. Potentia. q.8.2 6m.

Secundo dicendum, quod prædicari per ſe, accipitur dupliciter, ſ. ſecundum propriam rõnem, idest quod prædicatum ſit de propria rõne ſubiecti ut habetur. Potentia.q.8.2.6m. Et ſic quia perſona non eſt de propria rõne eſſentiæ, nec econuerſo, nec relationes temporales ſunt de rõne Dei, ideo quæ dicit Sanctus Thomas, quod non prædicantur per ſe, ſed per accidẽs. Alio mõ dicitur prædicari per ſe, quando prædicatum & ſubiectum ſunt idem ut habetur. Meth.5.lec.18. Et ſic dicit, quòd eſſentia in diuinis prædicatur per ſe per identitatem, quia ſecundum Boetium nulla uerior eſt prædicatio, quã quando idem de ſe pro prædicatur, ut habetur.1a.q.39.6.2m.

Præſeruatus 4. 1054 Quòd præſeruatus ab aliquo, dicitur purgatus, uel liberatus.

Oppoſitum uidetur dicere, quia Chriſtus fuit præſeruatus à peccato originali, & tamen non fuit purgatus, neque liberatus, ut habetur.4.d.43.ar.4.q.1.3m.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo quod licet ſolus Chriſtus non fuerit purgatus, neque liberatur à peccato originali, hoc tamen de nulla alia perſona humana dici poteſt.

Secundo dicendum, quod licet Chriſtus peccatum originale nõ contraxerit, carnis tamen eius emundatio à præcedenti infectione, ſaltem intellectu præceſſit aſſumptionem, ut habetur 3.d.3.q 4.ar.2.c.3m.L.2m.

Principiũ 3. 1055 Quòd principium eſt communius cauſa, & cauſa elemẽto.

Immo quædam ſunt, quæ ſe conſequuntur ad inuicem conuertibiliter, ſicut principium, & cauſa. Meth.4.lec.2.prin.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primo quod cauſa principium ſunt idem re conuertibiliter. Sed differunt rõne, ut hẽ. Meth.4.lect.2.prin. Lib.5.lect.1.prin.

Secundo dicendum, quòd cauſa dupliciter accipitur, uno modo propriè, ſcilicet pro cauſa quæ aliquo modo influit in effectum. Et ſic principium in plus ſe habet quàm cauſa, quia principium à quo incipit motus eſt principium, non tamen eſt cauſa, hoc modo accepta. Alio mõ accipitur cõiter. ſ. ut ſe extendit ad cauſam per ſe, & ad cauſam per accidens quocũque mõ accidentis. Et ſic principium, & cauſa conuertuntur.

Priuatio 4. 1059 Quòd priuatio eſt carentia eius quod eſt aptum natũ haberi. Et hoc tripliciter, ſ. uel ab eo, uel ab alio eiuſdem ſpeciei, uel à quocunque. Et tertia tantum eſt in diuinis.

Immo nulla priuatio eſt in diuinis. 1a.q.49.3.2m, 1.d.43.q.1.1.c.2.d.34.1.3m.4.c.

Reſpondeo dicendum, quòd in ſecundis locis accipit priuationem propriè, ſcilicet pro carẽtia formæ debitæ eidem ſubiecto. Sed in primis locis accipit priuationem largè, ſcilicet pro negatione cuius determinati generis aptitudinem rei in alio denotantur, ſicut ipſa ibidem ſe exponit.

1061 Quod nulla priuatio eſt intenta ab aliquo agente. Priuatio 8.

Oppoſitum videtur dicere. Potentia.q.3.6.13m.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo quod priuatio eſt præter intentionem naturæ particularis, ſed eſt de intentione naturæ vniuerſalis, vt habetur. Potentia q.3.6.15m.

Secundo dicendum, ſicut Dub.1100.

1062 Quòd Spiritusſanctus procedit à patre & filio inquantum ſunt plures agentes, & inquantum ſunt unum in uis ſpiratiua Opuſc.1.c.11.h. Opuſc.3.c.48. Opuſc.9.q.25.26. Proceſſio 12.

Oppoſitum videtur dicere.1.dist.29.4.2m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.1133.

1066 Quòd de ratione prophetiæ, non eſt ænigmatica cognitio, quia Moyſes fuit propheta, & tamen Deum palam, & nõ per ænigmata uidit. Prophetia 6.

Oppoſitum videtur dicere. Veri.q.12.13.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.486.

1067 Quòd omnis prophetia de quacumque re, eſt eiuſdem ſpeciei quia eſt per unum formale. ſ. per lumen diuinum. Prophetia.43.

Oppoſitum uidetur dicere. 1a.q.1 1.2m. Veri.q.12.3.c.fi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.111.

1068 Quòd prophetia fuit in Chriſto, inquantum fuit uiator. Prophetia.54.

Oppoſitum uidetur dicere. Veri.q.20.6.c.

Reſpondeo dicendum, quod etſi Chriſtus habuit plenam & apertam notitiam quantum ad partem intellectiuam de diuinis, habuit tamen in parte imaginatiua quaſdam ſimilitudines, in quibus poterat ſpeculari diuina, inquantum non ſolùm erat comprehenſor, ſed etiam uiator. Et hoc modo prophetia fuit in Chriſto, ut habetur.3a.q.7.8.1m.

1069 Quòd Dauid habuit prophetiam, quo ad intuitum mentis, ſine imaginaria viſione. Prophetia.58.

Oppoſitum uidetur dicere.22æ.q.174.2.3m. Ver.q.12.12.c.10m.

Reſpondeo dicendum, quod Dauid non habuit prophetiam quo ad intuitum mentis ſine imaginaria uiſione perfectiorem aliis ſimpliciter, quia uiſio Moyſi fuit excellentior quantum ad cognitionem diuinitatis, ſed ſecundum quid: quia Dauid plenius cognouit & expreſſit myſteria incarnationis Chriſti, ut habetur.22æ.q.174.4.1m.

1073 Quod in omni re, proprium accidens eſt aliud ab eſſentia eius. Et eſt poſterius ea ordine generationis & perfectionis. Propriũ 3

Oppoſitum uidetur dicere. Spiritu.11.7m.fi.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio.197.

1075 Quòd prouidentia diuina gubernat corpora inferiora, per corpora ſuperiora. Prudẽtia. 30.

Oppoſitum uidetur dicere, 2.d.2.q.2.3.o.d.13.1.4m.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.333.

1077 Quòd prudentia non conuenit brutis. Prudẽtia. 22.

Immo prudentia eſt in brutis, etiam in brutis *imperfectis*, & memoriam non habentibus, cum *prudentia* ſit naturalis æſtimatio de conuenientibus proſequendis & nociuis fugiẽdis, & animalia etiam imperfecta percipiãt naturaliter id quod nociuum & conueniens. Meth.lec.2. Anima.3.lec.5.

Reſpondeo dicendum, quod prudentia non conuenit brutis, niſi Metaphoricè, ſcilicet inquantum inſtinctu naturali aguntur ſagaciter, ut habetur in locis primo alleg.

1080 Quod quantitas dimenſiua, non eſt in Deo, ſed tantum quantitas virtualis. Quãtitas. 12.

Immo quædam ſpecies quantitatis dimenſiuæ, quo ad rõnem differentiæ, ſunt in Deo, & per conſequens æqualitas ſimiliter, 1.d.19.q.1.1.4m.d.24.q.1.1m.

Reſpondeo dicendum, quòd æqualitas conſequitur rationem quantitatis in communi, quæ conſiſtit in quadam diuiſibilitate. Vnde ratio quantitatis inuenitur propria in illis, quæ ſecundum ſe diuiduntur: Et ſic Deo non conuenit: Inuenitur etiam quodammodo in illis, in quibus diuiſio attenditur in ſecundum ea, quæ extrinſecus ſunt, ſicut uirtus dicitur diuiſibilis, & quantitatur rationem habens. ex diuiſione actuum & obiectorum. Et talis ratio quantitatis, ſcilicet virtualis Deo conuenit, & per conſequens æqualitas, ut habetur 1.dist.19.q.1.1.1m.

1081 Quòd quo eſt, & quod eſt, in ſolo Deo non differunt. Quo eſt 1

Oppoſitum uidetur dicere. 1a.q.3.5.c.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.114.

1082 Quod raptus mẽtis ad diuina eſt triplex, ſ. per ſimilitudines imaginarias, per effectus intelligibiles, & per eſſentiã Dei. Primus conuenit Petro & Ioanni euangeliſtæ in apocalypſi. Secũdus Adæ, & Dauid. Tertius verò Paulo, & Moyſi. Raptus 10

Oppoſitũ vi dicere, quo ad tertiũ modum, 1a.q.12.2.c.1m.5.o.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.486.

1084 Quòd

1084 Quòd ratio & intellectus ſunt realiter eadem potentia.
Ratio. 13. Oppoſitum uidetur dicere. Poſter. princ.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 758
Relatio. 3 1086 Quòd relatio ſecundum rationem eius nihil ponit in ſubiecto.
Oppoſitum uidetur dicere, contra. 2. c. 13
Reſpondeo dicendum, quòd relatio ſecundum eſſe eius inhæret ſubiecto ſecundum uerò rationem eius, tantum aſſiſtit, quia non ponit in eo aliquid abſolutum, ſed tantum per reſpectum ad aliud, ut habetur, 1^{a}.q.28.1.1^{m}.2.c.39.1.c. q.40. 1.c.1.d.8.q.4.3.4^{m}.d.33.1.c Pot.q.7.8.c.9.c.princ.7^{m}.q.8.1. 4^{m}.2.c.q.9.3.2^{m}. 14^{m}
Relatio. 40. 1087 Quòd unitas & pluralitas ſpecifica relationum, ſumitur ex cauſa, numeralis autẽ ex ſubiecto nulla uerò ex terminis.
Immo relationes multiplicantur ſecundum rem, & ſecundum fundamenta, 3.d.8 5.o.d. 21.q.1.ar.1.q.2.3^{m}.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſ. primò, quòd illud, quòd in tertia parte dicitur cauſa, in tertio ſententiarũ dicitur fundamentum, ut patet per exempla, in utroque libro poſita. Et quælibet diſtinctio relationum realis, eſt ex fundamẽtis, quæ ſi diſtinguantur ſpecificè, ſiue in eodem ſubiecto, ſiue in diuerſis cauſant diſtinctionem ſpecificam relationum. Si uerò fundamenta diſtinguantur ſolo numero, quod eſt ex diſtinctione numerali ſubiectorum, tunc relationes diſtinguuntur realiter ſolo numero, ut dicit utrobique.
Secundo dicendum, q; quamuis ex terminis multiplicentur reſpectus relationis, non tamen oportet q; multiplicentur relationes ſecundum rem. Et quia ex eo res habet unitatem, & multitudinem, ex quo habet eſſe, ideo ſecundum id in quo relatio fundatur, iudicandum eſt de ea, utrum ſit ſecundum rem una uel plures, ut habetur. 3.d 8 3.c.prin.4^{m}
Relatio. 39. 1088 Quòd relatio in diuinis nõ eſt totum uniuerſale, nec omnes ſimul, ſunt aliquid maius, quàm una tantum
Oppoſitum uidetur dicere ex ſimili, 2.d.3.q.3.2.c.ſi.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 471
Relatio. 47. 1089 Quòd relationes Dei ad creaturas nõ ſunt realiter in Deo, nec extra Deum, nec ipſe Deus
Immo ſunt realiter in creatura, 1^{a}.q.6.2.1^{m}. q.13.7.0 q.28 1. 3^{m}.4.c.q.45.3.1^{m}.3^{a}.q.2.7.0.1.d.8.q.4.1.3^{m}.d.9. lib q.2.2^{m} d.14.q.1.1.2^{m}.2.c.3^{m}.q.2 1.c.1^{m}.d.22.3 c.4 3^{m}.d 26 q.2.1. c.d.30.2.4^{m}.d 33.1.c.4^{m}.d.36. q.2.2.2^{m}. 12.d.1,q.1.2.5^{m}.3. d.1.ar.1.q.1.1^{m}.d.2.q.1.ar.2.q.3.1^{m}.d.5.q.1.ar.1.q.1.c.3^{m}. d.7.q.2.1.c.d.8.5.c.ſi.d.32.3 c.Ver.q.2.3.c.Pot.q.3.3.c.q.7.8. 9^{m}.9.10.11.0.Quol.1.2.0.Quol.8 vel 9.1.0,Opuſ.3.c.219
Reſpondeo dicendum, q; relationes Dei ad creaturas, quę ſunt realiter in creaturis, ſunt etiam in Deo, ſecundum rõnem, & intellectũ noſtrũ & angelicum, & diuinũ, ut habetur, 1^{a}.q.6. 2.1^{m}.q.13.7.2^{m}.4^{m}.1.d.32.3.c.d.36.q.1.2.2^{m}.d.37.q.1.1.1^{m}
1090 Quòd profeſſi religionem, mortui ſunt mundo, & uiuũt
Religio. Deo. Vnde non ſunt reuocandi ad uitam humanam, occaſione cuiuſcunque euentus.
Oppoſitum uidetur dicere, 4 d.38.q.1.ar 4.q.1.3^{m}
Reſpondeo dicendum, ſicut dubio, 1208
Rhetorica. 1. 1093 Quòd rhetorica eſt ex coniecturis ad ſuſpitionem, qa quãdoque non ſit complectè fides uel opinio, ſed ſuſpicio quædam, quia non totaliter declinatur ad unam partem cõtradictionis, licet magis declinetur in hanc quam in illam. Sed Dialectica eſt ex probabilibus ad opinionem
Immo rhetorica eſt ſcientia, ad rationalem Philoſophiã pertinens. Poſt. 1
Reſpondeo dicendum, q; rhetorica per reſpectum ad ſuas cauſas & paſſiones, ſ. ſecundum q; eſt docens, eſt ſcientia. Et formantur in ea naturales propoſitiones & neceſſariæ. Sed quantum ad uſum ſiue quantum ad modum procedendi, ſic nõ utitur propoſitionibus uniuerſalibus, ſed coniecturis. Sic uerò tem non eſt ſcientia, ſed magis modus ſciendi.
A ſacerdos. 14. 1094 Quòd Chriſtus noluit naſci de ſacerdotib. ne uideretur idem ſacerdotium eius, & ſacerdotium uetus. Sed vetus eſſet figura ſacerdotij eius.
Oppoſitum uidetur dicere. 3^{a}.q.31.2.2^{m}
Reſpondeo dicendum, quod noluit naſci de ſacerdotibus ſecũdum rectam genealogiam, ſed ſecundum ſtirpem ex parte matris ſuæ.
Sacramentum. 68. 1095 Quòd ſacramenta ueteris legis nihil interius efficiebant in anima ideo dicuntur iuſtitia carnis.
Oppoſitum uidetur dicere, 4.d.1.q.1.ar.4.q.1.c
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 342. 343.
1097 Quòd ex diuina prouidẽtia, procurantur multæ occaſio-
Saluari. 7 nes ſalutis hominibus ut prædicationes, exempla, actus virtutũ pro loco & tempore, ægritudines, flagella, & etiam peccata.
Oppoſitum v3 dicere, quo ad peccata. 4.d.17.q.2.ar.4.q.1.4^{m}
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio, 784

1098 Quod ſanitas eſt tantum in animali
Oppoſitum uidetur dicere a ſimili, 4 d. 14. q.1.ar.3.q.1.c.Ver. Sanitas. 2
q.14.4.7^{m}
Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo quòd eadem numero ſanitas eſt in animali & in alijs, nec alia ſanitas eſt medicinæ & urinæ quàm ſanitas animalis, quam medicina facit, & urina ſignificat, ut habetur. 12^{æ}.q.20.3.3^{m}
Secundo dicendum, ſicut Dubio. 1173
1099 Quòd ſcientia ſignificat qualitatem, quam conſequitur Sciẽtia. 1.
quidam reſpectus
Immo ſcientia eſt collectio ſpecierum ordinatarũ ad cognoſcendum, 1^{a}.q.12.2.c.3.di.14.ar.3.q. .c.3^{m}.cont.1.c.36.5^{m}. Ver.q.10.2.c.ſi.q.20.1.c.ſi q.24 4 8^{m}.Opuſc. 9.q.8.
Reſpondeo dicendum, q; de ſcientia duplex fuit opinio. ſ. opinio Auicennæ dicentis, q; ſcientia nihil aliud eſt, quam habilitas quædam intellectus ad recipiẽdam illuminationem, & ſpecies intelligibiles ab intelligentia, ut habetur. Ver.q.12. 1.c. Alij autem dicunt, q; non, ſed q; ſcientia eſt collectio ſpecierum. Ideo ſanctus Doctor quandoque ponit hoc ſub dubio, ut habetur. con. 1.c.56. ubi dicit, q; habitus ſciẽtiæ, uel eſt habilitas quædam ad recipiendas ſpecies intelligibiles, uel eſt congregatio ſpecierum, &c. Quandoque uero declinat ad primam opinionem. Et ſic dicit q; ſcientia eſt qualitas ſimplex. Et ſępius declinat ad ſecũdam, ideo dicit, q; ſcientia eſt collectio ſpecierum, ut etiam dicetur infra. Dubio. 1108
1101 Quòd nulla ſcientia probat ſua principia, ſed probat alia Sciẽtia. 6.
ex eis. Nec diſputat contra negantes ea, propter primam Philoſophiam.
Immo in Phyſica Philoſophus diſputat contra negantes ſua principia Phyſ. lec. 2
Reſpondeo dicendum, q; Phyloſophus in Phyſica diſputat contra negantes ſua principia, non ut Phyſicus, ſed ut induens habitum Metaphyſici, ut habetur. Phi. 1. lec. 2
1105 Quòd ſcientia acquiſita eſt habitus naturalis, q̃a ineſt uni Scientia.
cuiq; homini quoddã principium ſcientiæ. ſ. lumen intelle- 17.
ctus agentis, per quod cognoſcuntur ſtatim a principio naturaliter, quædam uniuerſalia principia omnium ſcientiarũ.
Immo ſcientia fit in nobis per proprium ingenium, & ſtudiũ, 1^{a}.q.117.1.0. Poſter. 1
Reſpondeo dicendum, q; ſcientia acquiſita eſt habitus naturalis inchoatiuè quo ad principia. Sed completiuè per propriũ ingenium & ſtudium, ut habetur. Poſter. 1
1107 Quòd in ſtatu innocentiæ, homo non acquiſiuiſſet ſciẽ- A ſcientia. 31.
tiam ex ſenſibus
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.1.101.1.0.2.d.20.q.2.2.0
Reſpondeo dicendũ tripliciter. ſ. primo, q; ut colligi põt, 2.d.20 q.2.2.2^{m}. Potentiæ ſenſitiuæ dupliciter conſiderari põt, ſ. vel ſecundũ ſe, uel ut illuſtratæ lumine intellectus agentis. Primo mõ potentiæ ſenſitiuæ ſunt inferiores intellectu poſſibili. Iõ non erat conueniens in illo ſtatu recto, q; intellectus acquireret ſcientiã ex ſenſib. quia tunc inferiora depẽdebãt, & perficiebantur a ſuperiorib. & non econtrario. Secundo autẽ mõ rõne intellectus agẽtis qui eſt ſuperior intellectu poſſibili poterat intellectus poſſibilis accipere ſcientiam ex ſenſibus.
Secũdò dicẽdũ q; tũc accepiſſet ſciẽtiã, ex ſenſib. quo ad vſum, applicando habitus infuſos ad phãtaſmata. non aũt acquirẽdo habitũ ſciæ d nouo, ut hr. 2.d.20.q.2.2.3^{m}.d.23.q.2.2.3^{m}
Tertiò dicendum, ſicut Dub. 1218
1107 Quòd diſciplina quæ eſt receptio cognitionis ab alio, re- B Sciẽtia.
quiritur ad ſcientiam 13.
Oppoſitũ uideťd icere, 1^{a}.q.117.1.c.Ver.q.11.1.c.Quol.8.4.c.
Reſpondeo dicendum, quo ad ſcientiam ab alio acquiſitam, requiritur diſciplina, non autem ad ſcientiam per inuentionẽ propriam, ut habetur, 1^{a}.q.1.7.1.c.3^{m}.4^{m}
1108 Quòd ille qui in aliqua ſcientia acquiſiuit per primã demõ-
ſtrationem, ſcientiã concluſionis unius, habet quidem habi- Scientia.
tum ſcientiæ ſed imperfectè. Cum autem acquirit per aliquã 15.
aliam demonſtrationem, ſcientiã concluſionis alterius, non aggeneratur in eo alius habitus ſciẽtiæ, ſed habitus qui prius inerat ſit perfectior, utpote ad plura ſe extendens.
Immo geometer modico ſtudio acquirit habitum ſcientiæ de concluſione, quam nunquam conſiderauit, 1a^{æ}.q.53.1.1^{m}
Immo & tota una ſcientia cõtinet diuerſas particulares ſcientias, reſpectu diuerſarum concluſionum. Ver.q.8.16 4^{m}
Rñdeo dicendũ, q; in duobus primis locis loquitur de ſcientia, ſecundũ q; eſt ſimplex qualitas. In alijs autem ſecundũ q; eſt quoddã aggregatũ, ut ſuperius declaratum eſt. Dub. 1099.
1110 Quòd ſcientia quæ habetur per reuelationẽ diuinam, Et Scientia.
ſcientiæ humanitus inuentæ, differunt ſecundum genus. 84
Vnde theologia quæ ad ſacram doctrinam pertinet, differt ſecundum genus ab illa theologia, quæ pars philoſophiæ ponitur.

Immo omnes habitus qui ſunt in eadem potentia, [illegible] differunt ſpecie propter differentiam obiectorum [illegible] 12.q.54.2.1.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd in prima parte [illegible] de genere propinquo nobis innominato. Sed in [illegible] de genere remoto.

Secundo dicendum, quòd in prima parte loquitur de genere logico. Sed in prima ſecundæ, loquitur de genere Phyſ.

Scientia 49. 1111 Quòd ſcientia infuſa & ſcientia acquiſita, ſunt diuerſarum rationum & diuerſarum ſpecierum. Vnde nihil prohibet de eiſdem rebus, de quibus phyſicæ diſciplinæ tractant: ſecundum quòd ſunt cognoſcibiles lumine naturalis rationis, & aliam ſcientiam tractare, ſecundum quòd cognoſcuntur lumine diuinæ reuelationis.

Immo ſcientia Adæ, quæ fuit per ſpecies à Deo, infuſas, fuit eiuſdem rationis cum ſcientia noſtra, quæ eſt per ſpecies acquiſitas, 1ª q.94.3.1ᵐ.

Reſpondeo dicendum tripliciter, ſ. primo, q. 1ª.q.1.1. vult quod ſint diuerſarum rationum, propter diuerſum lumen. Sed q.94.3.1ᵐ. dicit quòd ſunt eiuſdem rationis, quia ſunt per idē lumen naturale, licet per diuerſas ſpecies, ſ. in Adam per infuſas, in nobis autem per acquiſitas, quæ non diuerſificant ſcientias ſiue rationem ſcientiæ in eodem ſubiecto.

Secundo igitur dicendum, quòd 3ª.q.9.4.3ᵐ. loquitur de ſcientia infuſa & acquiſita in eodem ſubiecto, ut probatur. 1ª.q.85.4.c. 3ª q.35.5.c. 3.d.23.q.3.art.4 q.3.c. Sed 1ª.q.94.3.1ᵐ. loquitur in diuerſis ſubiectis, ſcilicet in Adam & in nobis. Ideo dicit, quòd potentia uiſiua quæ habetur per naturam, & quę habetur per miraculum ſunt eiuſdem rationis. Ideo nō poſſent eſſe ſimiliter in eodem oculo.

Tertio dicendum, quòd quia habitus diſtinguuntur ſpeciem ſecundum diſtinctionē formalem obiectorum, & ſecundum ordinē ad diuerſa, ut probatur de virtutibus infuſis & acquiſitis. 12ª.q.63.4.0. & in anima Chriſti ſcientia infuſa & acquiſita, ſunt diuerſorum obiectorum formalium propter diuerſum lumen, & ordinantur ad diuerſa, vt dicitur. 3.q.9.4.0. Ideo concluditur ibi ad tertium, quòd ſunt diuerſarum rationum. Scientia uero Adæ infuſa & ſcientia noſtra acquiſita ſunt eiuſdem rationis, quia ſunt eiuſdem obiecti, & ordinantur ad idem. Vnde licet. 12ª.q.63.4.0. probetur quòd uirtus infuſa differt ſpeciem à uirtute acquiſita, tamen ibi ad tertiū dicitur, q. ſi Deus infunderet tales uirtutes, quales per actus acquiruntur, eſſent eiuſdem rationis, & eiuſdem ſpeciei ſicut & oculus productus per naturam, & productus per miraculū ſicut etiam Adam. Eua, Chriſtus, & cæteri ſunt eiuſdem ſpeciei, licet cæteri producti ſint per naturam, & Adam, Eua, & Chriſtus, immediatē formati ſint à Deo.

Scientia 64. 1113 Quòd aliqua ſcientia imperat alijs, tanquam ancillis eis utendo.

Immo imperare eſt actus rationis, & non ſcientiæ. 12ª.q.17.1.0.

Reſpondeo dicēdum, quod imperare eſt actus rationis, vt principij directiui quo ad eſſe rei imperatæ, ſed eſt actus ſcientiæ, quo ad bene eſſe rei ſciæ, ut ſcita eſt.

Scientia 69. 1114 Quòd donum ſcientiæ eſt principaliter ſpeculatiuum, & ſecundariò practicum, ſicut & fides.

Immo donum ſciētiæ eſt tantū practicū. 3.d.35.q.2.ar.3.q.2.0.

Reſpondeo dicendum, quod ut habetur. 1ª q.14.16.c. Scientia dicitur ſpeculatiua uel practica tripliciter, ſcilicet uel ratione obiecti, uel ratione finis, uel ratione modi procedendi. Vnde donum ſcientiæ ratione obiecti eſt practicum tantum, quia eſt tantum de humanis, quorum cognitio non eſt neceſſaria ad ſalutem, niſi practica, ut habetur. 22ª.q.9.0.3.d.35.q.2.ar.3.q.1.0. Sed ratione finis, donum ſcientiæ eſt principaliter ſpeculatiuum, & ſecundario practicum, ſicut & fides ad quā ordinatur, ut habetur. 22ª.q.9.3.c.

Semen.7. 1117 Quòd ſemen mulieris nihil facit ad generationem prolis. Ideo aliquæ concipiunt ſine eo.

Immo ſemen fœminæ ſe habet actiuè 3ª.q.31.5.3ᵐ.q.32.4.c.q.35.3.3ᵐ. contra. 4.c.44.fi. Matth.6.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quod ſemen fœminæ eſt imperfectum in genere ſeminis, propter imperfectionem uirtutis fœminæ. Vnde fœmina ſe habet actiuè in præparatione materiæ, non autem in conceptione prolis, ut habetur in ſecundis locis.

Secundo dicendum, ſicut Dubio.661.

Senſibile. 4. 1119 Quòd ſenſibilium aliqua immutant ſenſum ſpiritualiter tantum, ut color, quædam antē materialiter, ut guſtabile & tangibile. Alia vero utroque modo.

Immo omne ſenſibile, immutat ſenſum realiter & naturaliter, 2.d.13.3.c.

Senſualitas. 3. Reſpondeo dicendum, ſicut Dub 787.

1120 Quòd ſinguli motus ſenſualitatis, ſunt in poteſtate noſtra, non autem omnes ſimul.

Immo etiam omnes ſimul ut uidetur dicere à ſimili, 2.d.3.q.2.1 0 d.18.3.4.0.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.689.

1121 Quòd ſenſus eſt quædā deficiens participatio intellectus. Senſus.4.

Immo ſenſus & intellectus differunt realiter, 1ª.q 84.6.c. Anima.3.lec.4.0.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.746.

1122 Quòd ſentire & intelligere ſunt actiones immanentes. Sēſus.12.

Immo ſentire non eſt totaliter remotum, a genere actionum ad extra, 1ª.q.27.5.c. Meth.5 lec.16 fi.

Reſpondeo dicēdum, q. ſentire quod eſt operatio in ſentiente, eſt extra naturā intellectualem. Sed dicimus non eſſe remotū a genere actionum quæ ſunt ad extra, quia ſenſatio perficitur per actionē ſenſibilis in ſenſum, ut habetur prima.q.27.5.c.

1124 Quod ſignum quandoque dicitur cauſa, ſcilicet quando eſt notior effectu. Sed ſæpius dicitur de effectu, & diuiditur contra cauſam. Tamen ideo ſcriptura potius dicit ut luminaria cæli ſint in ſigna quam in cauſas, ut occaſionem idololatriæ tolleret. Signū.5.

Oppoſitum uidetur dicere, Pot.q.7.7.20ᵐ.

Reſpondeo dicendum, ſicut Dub.471.1146.

1126 Quòd ſimilitudo in diuinis, aliter pertinet ad uerbum, & aliter ad amorem. Similitudo.10.

Immo ipſe amor, nō eſt ſimilitudo, 1ª.q.27.4.3ᵐ. cont.4.c.23.fi.

Reſpondeo dicendum quòd ſimilitudo ad uerbum pertinet in quantum ipſum eſt quædam ſimilitudo rei intellectæ, ſicut genitum eſt ſimilitudo generantis. Sed ad amorem pertinet, non quod ipſe amor ſit ſimilitudo, ſed inquantum eſt principium amandi, ut habetur, 1ª.q.27.4.2ᵐ.

1127 Quod ſimonia eſt ſtudioſa uoluntas emendi uel uendendi aliquid ſpirituale, uel annexum ei. Simonia. 1.

Immo annexum ſpirituali, licet uendere aliquo modo tempore neceſſitatis, 22ª.q.100.1.6ᵐ.4.0.4.d.25.q.3.art.2.q 3.0.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd annexum ſpirituali eſt duplex, ſcilicet uel dependens ex re ſpirituali, ut beneficia eccleſiaſtica, uel ordinatū ad aliquid ſpirituale, ut uaſa ſacra, & iuſpatronatus. Secundum licet uendere aliquo modo ratione materiæ, in neceſſitate eccleſiæ, non autem primum, quia ſic eſſet ſimonia, ut habetur in locis ſecundo allegatis.

1130 Quòd ſobrietas eſt circa potum ebriatiuum. Sobrietas 1.

Immo ſobrietas eſt circa cibos. 2.d.44.q.2.1.3ᵐ.

Reſpondeo dicendum, quod ſobrietas propriè, eſt circa potum ebriatiuum: large uero eſt circa cibos & omnem materiam, quia ſobrius dicitur, quaſi briam, id eſt, menſuram ſeruans, ut habetur in primis locis.

1132 Quòd hæc pp̄riā non cōceditur. Pater, uel trinitas eſt ſolus Deus, niſi ex parte prædicati intelligitur aliqua implicatio. Solus.3.

Oppoſitum uidetur dicere. 1.d.21.q.2.0.

Reſpondeo dicendum, quòd Sanctus doctor, utrobique uult, quod ly ſolus, ſit conditio ſuppoſiti. Sed quia in Prima parte attendit modum ſignificandi, & prædicatum ſtat formaliter, & ſignificat per modum formæ, non autem per modum ſuppoſiti, ideo dicitur, quod ly ſolus, non propriè ponitur ex parte prædicati. Sed in primo Sententiarum attendit rem ſignificatam. Et eſſentia diuina ſubſiſtit, & habet rationem ſuppoſiti, etiam non intellecta diſtinctione perſonarum. Ideo dicit, quod poteſt poni ly ſolus in prædicato tali.

1133 Quòd pater & filius in diuinis, ſunt duo ſpirantes, ſed unus ſpirator. Spiratio. 2.

Immo ſunt etiā duo ſpiratores, 1.d.11.4.0.d.12.3.c.d 29.4.2ᵐ.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quod ſpirator poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet ſubſtantiuè, & adiectiuè, quia eſt nomen uerbale. Et ſecundum Grammaticos, nomina uerbalia ſunt ſubſtantiua uoce, & adiectiua ſignificatione. Ideo autoritatem ſancti Hilarij. 2. de Trin. exponens. 1ª.q.36.4.7ᵐ. ſcilicet quòd ſpiritusſanctus a patre & filio autoribus confitendus eſt, dicit quòd Hilarius accepit ſubſtantiuum pro adiectiuo. Si ergo ſpirator ſumatur ſubſtantiuè, ſunt unus ſpirator. Si uero adiectiuè, ſunt duo ſpiratores, quia adiectiua numerantur ſecundum numerum ſuppoſitorum quibus adiunguntur. Subſtantiua uero ſecundum numerum formæ ſui ſignificati, ut habetur. 1ª.q.36.4.7ᵐ. q.39.3.c.1.d.9.q.1.2 0.d.25.4.4ᵐ.d.25.4.c.d.29.4.c.3.d.1.q.2.4.6ᵐ. Potentia.q.9.6.0.

Secundo dicendum quod in 1. Sent. attendit ſignificationem nominis, in prima uero parte attendit modum ſignificandi. Et quia nomina uerbalia ſignificant actum, & actus numerantur ſecundū ſuppoſita, quia actus ſunt ſuppoſitorum, ut habetur, 1. Meta, ideo dicit in 1. Sēt. q. ſunt duo ſpiratores.

Sed

Sed quia nomina uerbalia non ſignificat per modum actus, ſicut uerba, & participia, ſed per modũ ſubſtantiæ & præcipuè
Spiritus. 9 ſubſtantiua, idep in prima parte dicit q ſunt unus ſpirator.
1134 Quòd pater, & filius, ſunt unũ principium ſpiritusſancti, unitate notionis communis.
Immo pater & filius non conceduntur communiter eſſe idem principium ſpiritusſancti, quia ratione articulationis, includitur unitas ſuppoſiti, licet quidam concedant, quia non ponit unitatem abſolutam, ſed reſpectu eius cui additur, quia eſt adiectiuum, 1^{a}.q.36 4.6^{m}.1.d.29.4.3^{m}. Opuſ.9.q.56
Reſpondeo dicendum, dupliciter, ſ. primo q hoc non uidetur multum cogere, quando poſſit concedi, quòd pater & filius ſint idem principium, ſicut & unum. Vtimur enim pronominibus communiter, & pro eſſentia, & pro perſona.
Stuprũ. 3 Secundò dicendum, ſicut Dub. 1133
1135 Quòd filia ſacerdotis etiam non nupta deprehẽſa in ſtupro, lapidabatur in ueteri teſtamento, ſecundum Hieronymum. In alijs autem tantum nuptæ.
Immo filia ſacerdotis comburabatur, Aliæ uerò lapidabantur, 3^{a}.q.29 1.4^{m}.ſi.
Reſpõdeo dicendum quòd filia ſacerdotis ſi deprehẽſa fuerat in ſtupro & uiolauerat nomen patris ſui, flammis exurebatur. Sed quidam referunt uerbum Hieronymi ad lapidationem
Subiectũ. 2. infamiæ, ut habetur. 3^{a}.q.29. 1.4^{m}.ſi.
1136 Quòd ſubiectum eſt cauſa effectiua propriæ paſſionis, quæ proprium fluit a ſubiecto.
Immo ſubiectum eſt cauſa materialis eius. 1^{a}.q.77.1.5^{m}
Immo propriæ paſſiones, ſunt accidentia ſubiecti per ſe, & ſimiliter producuntur a ſimili. 1^{a}.q.77.1.5^{m}.
Reſpondeo dicendum, q ſubiectum eſt cauſa materialis propriæ paſſionis, ut materia in qua, ſed eſt cauſa effectiua, non quidem per aliquam transmutationem, ſed per naturalẽ reſultationem, ut habetur. 1^{a}.q.77.6.3^{m}
Suffragia 1. 1141 Quòd ſuffragia peccatoris proſunt mortuis, non ſolùm ex opere operato in perſona eius, ſed etiam ex opera operantis in perſona eccleſiæ, uel etiam ex opere impetrantis, licet magis proſint ſuffragia bonorum.
Oppoſitũ uidetur dicere, a ſimili. 2.d 40.4.5^{m}
Summũ. 1. Reſpondeo dicendum, ſicut dubio, 959
1143 Quòd ſummum malum non datur
Immo aliquid eſt ſummè malum. 1.d.17.q.2.2.c.4.d.14.L.1 a
Superbia. 15. Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio, 837
1144 Quòd ſuperbia & auaritia, inquantum ſunt ſpiritualia peccata, ſunt radices omnium peccatorum
Oppoſitum uidetur dicere, quia actus uel habitus, non habet rationem radicis, ſed rami. 2.d.5.q.1.3 c.1^{m}. d.22.q.1.1.7^{m}.d. 42.q.2.1.c.2^{m}.3.1^{m}.
Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo q peccatum dicitur ſpirituale dupliciter. ſ. uel quia eſt circa ſpiritualem materiã, uel propter ſpecialitatem actus extendentis ſe ad omnẽ materiam, ut omnia uitia circa actum rationis, ut habetur, 2a^{æ}. q.54, 1.c.q.99.2.0. Superbia igitur dicitur ſpirituale peccatũ primo modo magis quàm ſecundo.
Secundò dicendum, quod radix dupliciter poteſt conſiderari, ſcilicet uel ut eſt prima & uniuerſalis cauſa & per ſe omniũ quæ procedunt ex arbore. Et ſic dicit in ſecundo Sent. quòd ſpeciale peccatum auaritiæ & ſuperbiæ in actu uel in habitu, ut eſt paſſio habitualis, conſequens peccatum originale, habet rationem radicis, quia oritur ex fomite peccati originalis, qui propriè eſt radix omnium peccatorum, ut dicit. 2.d. 43.1.2^{m}. Sed in alijs locis conſiderat radicem, quantum ad hoc, q ex ea oritur, & nutritur arbor. Ideo dicit auaritiam & ſuperbiam, inquantum ſunt ſpecialia peccata habere rõnẽ radicis, quia non eſt aliquod genus peccati, quod frequenter non oriatur & nutriatur ex eis, licet non ſemper. Et etiã quia Salomon dicens ſuperbiam eſſe initium omnis peccati, & Paulus dicẽs, cupiditatem eſſe radicem omnium malorum, loquuntur de eis, ut ſunt peccata ſpecialia. Sed ut auaritia & ſuperbia, eſt inordinatus appetitus uniuſcuiuſque rei, ſic etiã non eſt radix, ſed genus omnia peccati, ut habetur in ſecundis locis.
Superficies. 1. 1145 Quòd ſuperficies eſt propriũ & per ſe ſubiectum colorum.
Oppoſitum uidetur dicere. Ver.q.2.3.2^{m}. Anima. 13.8. Met.b.4 lec.7. Poſt 1.lec.34.prin.
Reſpondeo dicendum, q ſicut dicitur. Ver.q.1.3.c. ſubiectum tripliciter comparatur ad accidens, ſ. ut præbens ei ſuſtentamentum, ut potentia ad actum, & ut cauſa eius. primo modo accidens non eſt ſubiectum al eius, ſed benè ſecundo,
Vel ſuperficies eſt ſubiectum quo, non tamen ſubiectum quod & tertio modo.
quia ut habetur, 3.d.13.q.2.ar.4.q.1.c. Poſt 1.lec 2. unũ accidens non poteſt eſſe ſubiectum alterius accidentis in uirtute propria, ſed bene in uirtute ſubſtantiæ. Accidens autem dicitur ſubiectum accidentis per ſe, inquantum ponitur in definitione alterius accidentis, & dicitur non per ſe. i. non ex ſe, quia eſt in uirtute ſubſtantiæ.
1146 Quòd ſuperius habet ſimilitudinem cum inferiori, ut ſol cum igne. Et ideo eſt ſimilitudo omnium rerum ſecundum formam & ſecundum materiam. Et ſecundum accidens poteſt eſſe aliquid ſimile ſubſtantiæ, ſimilitudine quæ eſt inter cauſatum & cauſam. Superi^{9} 1.
Immo nullo modo Deus eſt ſimilis creaturis, nec cauſa ſuis cauſatis. 1^{a}.q.7.3.4^{m}.1.d.19.q.1.2, e.d.35.4.6^{m}.d.48.1.4^{m}. cõt. 1.c.2.29. Ver.q.2.11.1^{m}.q.4.4.2^{m}.q.23.7.11^{m}. Pot.q.7.7.10^{m}
Reſpondeo dicendum, dupliciter ſ. primo, quòd ut habetur. Ver.q.4.4.2^{m}. Potentia.q.7.7.4^{m}. Similitudo dicitur dupliciter. ſ. uel propriè. i. quando forma æqualiter & eadem ratione eſt in utroque extremorum, uel ſumitur largè in exemplari, licet non ſit ad imitationem alterius. Et ſic ſecũdo modo Deus, Idea, Verbum, Subſtantia, & cauſa, quandoque dicuntur habere ſimilitudinem ad ſuos effectus, quia ſecundum Ariſtotelem in Quarto & Quinto Metaphyſicæ, ſimilia dicuntur, quæcunque conueniunt in qualitate ſeu forma, non autem primo modo, ut eſt ſupra. Dub. 471. adductum eſt.
Secundò dicendum, q etiam ſimilitudo creatoris reperta in creatura, eſt ducens nos, ſed confusè in cognitionem eius, ut habetur, 1.d.3.q.2.1.0.q.3.c.
1147 Quòd in compoſitis dicuntur ſuppoſitum & natura
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.3.3.c. Suppoſitum. 1.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 114.
1150 Quòd tempus non menſuratur alio tempore, nec fieri eius, quia totum eſſe eius, eſt in fieri. Ideo incipit in principio temporis, ut in prin. non autem ut in menſurante. Tempus. 11.
Oppoſitum uidetur dicere, Pot.q.3.17.2.4^{m}
Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo, q pro tanto oportet illud quod incipit habere menſuram durationis, quia incipit per motum. Sic autem tempus non incipit
Secundò dicendũ, q omnis menſura in ſuo genere ſeipſa menſuratur, ſicut linea per lineam, & ſimiliter tempus per tempus, ut habetur, Pot.q.3.17.24^{m}.
1151 Quòd tempus eſt per ſe menſura motus primi. Ideo non menſurat eſſe, niſi ſecundum quòd ſubiacet uariationi ex motu cœli. Tempus. 15.
Immo accidit tempori eſſe menſura motus firmamenti. 1^{a}.q. 66.4.3^{m}.
Reſpondeo dicendum, q homo accidit tempori, quia ſi alius eſſet motus primus, illius motus eſſet tempus mẽſura, ut habetur, 1^{a}.q.66.4.5^{m}.
1152 Quòd ſcriptura diuina creationem rerum, in indiuiſibili factam pronunciat dicens. In principio creauit Deus cœlum & terram. Quod quidem principium, Baſilius principium temporis exponit, quod quidem eſſe indiuiſibile, ut ſecundum Philoſophum probatur. Tempus. 14.
Oppoſitum uidetur dicere. 1^{a}.q.46.3.1^{m}
Reſpondeo dicendum, ſicut Dub. 129.
1153 Quòd theologia eſt ſcientia nobis diuinitus reuelata. theologia 4.
Immo theologia eſt ſcientia acquiſita per ſtudium, laborem, & motum intellectus. ſ. propter incipientium eruditionẽ, proiectorum inſtructionem, & impedimentorum euitationem 2^{a}.prolog.e.1.prol.q.1.3.e
Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo, q theologia humanitus inuenta. ſ. philoſophia prima, eſt ſcientia acquiſita per ſtudium. Sed theologia, cuius ſubiectum eſt Deus, eſt nobis diuinitus reuelata.
Secundò dicendum, q etiam theologia diuinitus reuelata prioribus, acquiritur a nobis, per ſtudium, quo ad eius concluſiones, non autem quo ad eius principia, quæ ſunt articuli fidei & quæ ſunt omnibus diuinitus reuelata.
1154 Quòd Deus eſt ſubiectum theologiæ.
Immo ens diuinum reuelabile, eſt ſubiectum theologiæ. 1^{a}.q.1 1.2^{m}.3.c.2^{m}.4.c.1.prol.4.0 theologia 10.
Reſpondeo dicendum, ſextupliciter. ſ. primo quòd duplex eſt ſubiectum in ſcientia, ut habetur. Met.5.lec.6.pt n.ſ. uel ſubiectum adæquatum, quod ſ. prædicatur de omnibus conſideratis per ſe in illa ſcientia uel ſubiectum principale ſeu ſubiectum attributionis, ſ. quòd principaliter conſideratur, & ad quod referuntur omnia, quæ in illa ſcientia conſiderantur, & ad illud ordinantur. In primo igitur ſententiarum loquitur de ſubiecto primo modo in prima uerò parte de ſubiecto ſcientiæ ſecundo modo.
Secundò dicẽdũ q ut ipſe dicit Deũ eſſe ſubiectũ theologię verum eſt, cum formalis ratio obiecti in theologia a Deo. Et tale eſt uerũ ſubiectũ eius. Aliud uerò dictũ, de ijs quæ materialia

materialia

terialia ſunt in ſubiecto, intelligi pōt, & non id ſubiectū eſſe dicimur, niſi fortè per accidēs. Sed diximus alibi id eſſe ſubiectum theologiæ quia reuerentiæ doctorum, qui talia dixerunt, in aliquo derogare oderimus, ut habetur. Opuſ. 72. q. 1.

Tertiò dicendum, q ratio formalis obiecti eſt duplex, ut habetur, 1 2æ. q. 1. 2. c. 1. uel ex parte rei, uel ex parte noſtra. In primo igitur ſententiarum, ſumit rationem formalem primo modo. In prima uerò parte, ſecundo modo.

Quartò dicendū, q in primo Sen. loquitur de ſubiecto materiali, in prima aūt parte, de ſubiecto ſcientiæ formali, quia in hac ſcientia non cōſideratur aliquid quoad rationem entis uel diuini, uel reuelabilis, ſed ſub ratione Dei. i. uel de Deo, uel in ordine ad Deum, ut ad principium, uel finem.

Quintò dicendum, quòd in primo Sen. loquitur de theologia, ut eſt ſcientia ſubalternata, quia incipit a reuelatis, nec ſeruat ordinem doctrinæ. ſ. procedendo a facilioribus. ſed in prima parte loquitur de theologia ſecundum ſe, & ut ſubalternans eſt, quia incipit a magis notis in nobis.

Sextò dicendum, quod in primo Sen. loquitur ut bachalarius, ſecundum opinionem aliorum, ideo dicit, poteſt dici, & de quibus dicit quòd reuerentiæ doctorum qui talia dixerūt, in aliquo derogare oderimus, ut habetur, Opuſc. 72 q. 1. Sed in prima parte loquitur ſecundum ſententiam propriam, ut theologiæ doctor. Ideo dicit dicendum eſt, quia quando ſcripſit ſupra libros Sententiarum, erat bachalarius, quando uerò compoſuit, ſummam theologiæ erat ſacræ theologiæ doctor & magiſter.

Theologia. 19. 1155 Quòd theologia eſt dignior cæteris ſcientijs.

Immo metaphyſica eſt dignior cæteris ſcientijs, cum ſit ordinatiua aliarum ſcientiarum. 2. d. 3. q. 3. 2. c. di. 14. q. 2. 2. 4m. cont. 3. c. 25. 8m. Eth. 6. lec. 6. prin. Meth. 1. lec. 2. med.

Immo logica eſt dignior cæteris ſcientijs, cum ſit ars artiū. Poſterior. 1. prin.

Reſpondeo dicendum quòd ſacra theologia eſt dignior alijs ſcientijs, & propter nobilitatem materiæ, & certitudinem, & altiorem finem, ut habetur in primis locis. Sed metaphyſica dicitur dignior alijs ſcientijs humanitus inuentis, quia ordinat eas. Logica autem quia eſt adminiculum aliarum, ut habetur. Trin. 17. 2m

Theologia. 24. 1156 Quòd theologia ſacra differt ſecundum genus, a theologia naturali. i. a metaphyſica

Oppoſitum uidetur dicere. 1 2æ. q. 54. 1. 4m

Reſpondeo dicendum, ſicut dubio, 1110.

Totum. 2 1157 Quòd totum homogeneum, nihil includit, quod nō includat quælibet pars eius, nec differt ſecundum identitatē earum & totius, nec per conſequens a ſuis partibus.

Immo quodlibet totum eſſentiale uel integrale, dicitur realiter ab omnibus ſuis partibus, etiam ſimul ſumptis. Meth. 7. lect. 10. lec. 14. fi.

Reſpondeo dicendum, quòd differt etiam totum homogeneū etſi non ſecundum rem, ſaltem ratione.

Verbū. 19 1161 Quòd uerbum in diuinis propriè dicitur perſonaliter tantum, non autem eſſentialiter.

Immo dicitur etiam eſſentialiter, 1. d. 27. q. 2. 2. c. Ver. q. 4. 2. 9m 10m. 11m. Opuſc. 3. c. 41

Reſpondeo dicendum dupliciter. ſ. primo, q uerbum, ut dicit relationem rationis, dicitur eſſentialiter. Sed ut dicit relationem realem, ſicut eſt in uſu, dicitur perſonaliter tātū, ut habetur in ſecundis locis.

Secundò dicendum, q uerbum dicit quandam emanationem intellectus, & exitum in manifeſtationem ſui. Et ideo qs exitus ille poteſt intelligi, uel ſecundum rem diſtinctam, prout in diuinis filius exit a patre, uel ſecundum rationem tātum, prout intelligere eſt ab intellectu diuino, ideo & uerbū quandoque eſſentialiter, & quandoque perſonaliter dicitur ſicut & amor, ut habetur. 1. d. 27. q. 2. 2. 1m

Veritas. 4 1162 Quòd ueritas magis fundatur in eſſe rei, quā eſſentia rei.

Immo etiam res dicitur uera uel falſa, ſicut dicitur aurum uerum uel falſum. Periher. 1. lec. 3.

Reſpondeo dicendum, quòd dicuntur tamen res aliquæ uerè, uel falſæ per comparationem earum ad intellectum noſtrū, non quidem eſſentialiter uel formaliter ſed effectiuè, inquantum. ſ. natæ ſunt facere de ſe ueram uel falſam æſtimationem, ut habetur. Periher. lec. 3

Virginitas. 1. 1166 Quòd uirginitas eſt ſpecialis uirtus.

Immo uirginitas non eſt uirtus, ſed nominat ſtatum uirtutis, & aliquid uirtuti accidens. 33. d. 33. ar. 2. q. 2. 3m. di. 36. 2. 5m. Ver. q. 1. 2. 7m

Reſpondeo dicendum quòd ſicut habetur, 1 2æ. q. 152. 3. 0. 4. d. 33 q. 3. 2. 4m. Virginitas pōt ſumi tripliciter. ſ. uel materialiter. i. pro incorruptione ſignaculi, ſeu irreſolutione ſeminis propter delectationem. Vel formaliter. i. pro habitu quo qs proponit ſeu eligit perpetuo ſeruare integritatem mentis, & corporis, & hoc dupliciter. ſ. uel ſine uoto, uel cum uoto. Primum accidit uirtuti. Secundum autem nominat ſtatum uirtutis, ut habetur. 4. d. 33. q. 3. ar. 3. 4m. 6m.

Sed tertium, eſt uirtus poteſt remanere, deficiente primo & ſecundo, ut habetur in locis primo allegatis.

1166 Quòd uirginitas, ut uirtus, non poteſt amitti ſine peccato, quia firmata eſt per uotum. Virginitas. 14.

Immo poteſt amitti ſine peccato, 4. d. 33. q. 3. 2. 2m. 4m. d. 49. q. 5 ar. 3. q. 1. c

Reſpondeo dicendum, q in Secunda Secundæ loquitur de uirginitate, quoad ſuum formale. ſ. quoad propoſitum uoto firmatum, integritatis perpetuo ſeruandæ. Sed in 4. Sent. loquitur de ea, quoad ſuum materiale, ſ. quoad integritatem carnis, quæ nominat materiam, & ſtatum uirtutis, & non uirtutem ſine uoto uel cum voto.

1169 Quòd uirginitas quoad ſuum formale, poteſt reparari per pœnitentiam, & ſemper eſt cum cæteris uirtutibus, non autem quoad materiale eius. Virginitas. 15.

Oppoſitum uidetur dicere, etiam quoad omnem integritatē, 1 a. q. 25. 4. 3m. 12æ. q. 152. 3. 3m. Quol. 5. q. 2. 1. 0

Reſpondeo dicendum quòd etiam quoad omnem integritatē carnis uirtute diuina poteſt reparari, non autem ratione præteriti, quia hoc implicaret contradictionem, ſ. q mulier corrupta, non fuerit corrupta, ut etiam ſuperius Dub. 499. adductum eſt.

1171 Quòd uirtus eſt bona ſeipſa, & non per aliam uirtutem. Virtus. 10

Immo eſt bona alio. ſ. ordine rationis, uel menſura rationis, 2. d 17 22

Reſpondeo dicendū dupliciter. ſ. primo, q in primo dicto loquitur de alietate reali. Sed in ſecūdo dicto de alietate rōnis, qa ſic etiam lux eſſe perfectio coloris, cum tamen color ſit eſſentialiter lux ſecundum Ari. in lib. de Senſu & Senſato. ſ. quòd lux eſt tota hypoſtaſis colorum. Et ſanctus doctor dicit, 1. di. 17. q. 1. ar. 1. c. q color eſt lux incorporata.

Secundò dicendum, quòd primo intelligit q uirtus nō eſt bona alia bonitate formaliter & intrinſecè, Secundo autē, qđ eſt bona originaliter & extrinſecè, ordine rationis.

1172 Quòd uirtus dicitur ultimum potentiæ, quia ad illud potentia ordinatur, ſ. ad obiectum, quia ibi uirtus ſumitur pro obiecto. Virtus. 22

Immo eſt ultimum potentiæ, per reſpectum ad actum, quia altiſſimum & ultimū in quod potētia eleuari poteſt, eſt actus quem uirtus elicit, ſed non eſt aliquid potentiæ, 2 d. 27. 1. 1m

Immo uirtus dicitur ultimum potentiæ, quia perfectio potentiæ, menſuratur ex ultimo & maximo quod quis poteſt, 3. d. 23. q. 1. ar. 3. q. 1. Poſter. 1. lect. 37

Immo & actus eſt ultimum potentiæ, ſicut extra genus potentiæ, uirtus autem ſicut eodem genere, ſ. principali. 3. d. 23. q. 1. ar. 3. q. 3. 2m

Immo uel dicitur eſſe ultimum. i. difficillimum quia eſt in medio, q eſt difficillimum. Vir. q. 1. 13. 1m

Immo uel uirtus dicitur eſſe ultimum in ſpecie, non autē ſimpliciter. Vir. q. 1. 9. 15m.

Immo uel uirtus dicitur ultimum potentiæ, non ut importat ordinem effectus, ſed ordinem exceſſus, 22æ. q. 23. 3. 2m

Reſpondeo dicendum tripliciter. ſ. primo q ut habetur, 4. d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1. 1m. duplex eſt ultimum. ſ. uel in re, ſicut ſuperficies locati, eſt ultimum eius, uel extra rem, ſicut locus. Habitus igitur uirtutis, eſt ultimum potentiæ primo mō, actus autem & obiectum ſecundo modo, primum immediatè, ſecundum uero mediatè.

Secundo dicendum, q ut habetur, Vir. q. 1. 1. 6m. aliquid dicit̄ ultimum potentiæ dupliciter. ſ. uel materialiter. i. illud quod potentia ordinatur. Et ad hoc eſt duplex, ſ. propinquè actus, remotè obiectum. Vel eſſentialiter, i. complementum, & perfectio potentiæ, ſiue ſit aliud a potentia, ſcilicet habitus, ſiue non.

Tertiò dicendum, q ſicut probatur. Ver. q. 14. 3. c. duplex eſt potentia, ſ. uel cuius actus tranſit in exteriorem materiā, & perficit eam. Et ultimum talis potentiæ, eſt actus eius principaliter, ſecundario aūt obiectum eius. Vel cuius actus non tranſit ad extra, ſed ipſam potētiam perficit. Et ultimum talis potentiæ ut ſtabile eſt habitus, ſed ut fluens, eſt actus eius.

1173 Quòd & eadem uirtus, poteſt eſſe in diuerſis potentijs. Virtus. 56

Oppoſitum uidetur dicere. 1 a. q. 79. 5. c. fi. 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q. 2. c. Ver. q. 14 4. 7m.

Reſpondeo dicendū dupliciter, ſ. q in prima Secūdæ loquitur de potentia ordine quodā, ſicut ibi ſubiungit, quod una uirtus poteſt eſſe in diuerſis potentijs, nō æqualiter, ut intelligeret in 4. Sen. ſed ordine quodam, ſcilicet in una principaliter, in alia uerò per modū diffuſionis, uel diſpoſitionis, uel directionis.

directionis, uel ſecundum q̃ una potentia mouetur ab alia.
Secundo dicendum, quòd in quarto Sententiarum loquitur de eſſe in potentia, ut in ſubiecto, ſecundum idem, ſed in prima Secundæ, ſecundum diuerſa, & ut in cauſa, uel ut in effectu, uel ut in ſubiecto, & quocunque alio modo.

Virtus 61. 1175 Quòd actus unius uirtutis, ut elicientis, poteſt attribui alteri uirtuti ut imperanti.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q. 1. c. Veri. q. 14. 4. 7m.
Reſpondeo dicendum, ſicut dubio. 1171.

Virtus 72. 1177 Quod una uirtus eſt prior alia ſecundum actus, licet ſimul infundantur omnes à Deo ſecundum habitus.
Oppoſitum uidetur dicere. 12æ. q. 65. 1. 3m. Virt. q. 5. 2. 4m. 6m. 8m. 11m.
Reſpondeo dicendum, quòd uirtutes ſimul infunduntur, ſed ordine quodam, prout actus unius ordinatur ad aliam, ut etiam ſupra Dubio. 1175. adductum eſt.

Virtus 79 1178 Quòd uitium non tantum opponitur uirtuti perfectæ, ſed etiam imperfectæ, in genere uirtutis, ſcilicet habilitati naturali ad bonum, & diſpoſitioni ad uirtutem.
Oppoſitum uidetur dicere. Virt. q. 1. 10. 16m.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd in vltimo loco loquitur de uirtutibus moralibus infuſis, quæ ſimul ſtant cum uitijs, ut tendunt ad non eſſe. Sed in alijs locis loquitur de fide informi, & infidelitate, quæ opponuntur ſecundum uerum & falſum circa idem.
Secundo dicendum, quòd in quæſtionibus de uirtutibus in communi, loquitur de oppoſitione imperfecta, quæ eſt, uel medij ad medium, uel medij ad extremum, in alijs autem locis, de oppoſitione perfecta, id eſt de contrarietate, quæ eſt inter maxime diſtantia. ſicut etiam ſupra Dubio. 292. adductum eſt, & adducetur infra. Dubio. 1181.

Virtus 84 1179 Quòd non oportet, quòd principale uitium opponatur principali uirtuti.
Oppoſitum uidetur dicere. 12æ. q. 73. 4. c. 22æ q. 34. 2. b. Ma. q. 2. 10. c.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quia ut habetur 10. d. 17. q. 1. 2. c. 4. d. 14. L. 12m. malum maximũ, ſeu ſummum, uel paſſiuum, poteſt ſumi dupliciter, ſcilicet uel per remotionem omnis boni, uel per acceſſum ad extrema mala. Primo modo non datur, niſi in apprehenſione. Ideo non opponitur optimo, niſi ſecundum rationem. Secundo autem modo, poteſt tripliciter conſiderari, ſcilicet uel ſecundum ſpeciem ſuam, prout peccata & uitia ſpecificantur ex obiecto ſuo, ſicut & uirtutes, id eſt per conuerſionem ad bonum commutabile. Vel ſecundum auerſionem, uel ſecundum circunſtantias, uel ſecundum extenſionem ad effectus. Primo modo opponitur optimo peſſimum, non autem ſecundo uel tertio modo, ſed potius optima uirtus opponitur etiam minimis peccatis, excludendo ea.
Secundo dicendum, ſicut Dubio. 192. 1178.

Virtus 94 1180 Quòd uirtus infuſa differt ſpecie à uirtute acquiſita dupliciter, ſcilicet uel ratione diuerſæ regulæ, uel ratione diuerſi finis.
Oppoſitum uidetur dicere à ſimili. 12æ. q. 94. 3. 1m.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 1111.

Virtus 120. 1181 Quòd uirtutes intelectuales non ſunt connexæ ad inuicē.
Immo ſimul omnes infunduntur à Deo, 3. d. 13. q. 2. 5. c. 4. d. 14. q. 1. ar. 2. q. 2.
Reſpondeo dicendum, quòd uirtutes omnes ſimul infunduntur quantum ad habitus. Sed quod una dicatur prior altera, eſt quantum ad ordinem conſideratum in earum actibus, ut habetur. 4. diſ. 14. q. 1. ar. 2. q. 2. c. princ. ut etiam ſupra Dubio. 1177. adductum eſt.

Vita. 36. 1185 Quòd uita contemplatiua ſecundum ſuum genus, eſt ſimpliciter nobilior & maioris meriti, & prior quàm uita actiua.
Immo eſt econuerſo. 3. d. 35. q. 1. 4. 0.
Reſpondeo dicēdum, quòd uita actiua ex hoc quod eſt utilior, non eſt nobilior ſimpliciter, ſed ſecundum quid, ſed contemplatiua eſt dignior, quia quæritur ꝓpter ſe, & propter aliud ut habetur. 3. d. 35. q. 1. ar. 4. q. 1. c.

Vita. 37. 1188 Quòd opus actiuæ uitæ eſt duplex, ſcilicet opus ſpirituale ut prædicare & docere, & opus corporale, ut recipere hoſpites, & ſeruire infirmis. Primum eſt melius quàm ſint opera contemplatiua, non autem ſecundum.
Oppoſitum uidetur dicere. 22æ. q. 182. 2. 0.
Reſpondeo dicendum, ſicut Dubio. 1185.

1189 Quod uita contemplatiua eſt tantum in intellectu.
Vita. 43. Immo eſt etiam in inquiſitione rationis, & in affectu. 22. q. 180. 1. 0. 2. 1m. 7. 1m. 3. d. 35. q. 1. ar. 2. q. 2. 0.
Reſpondeo dicendum, quòd uita contemplatiua eſt tantum in intellectu eſſentialiter, & principaliter in actu eius. Sed uitur inquiſitione rationis ut medio, & eſt cauſaliter, antecedenter, & concomitanter in effectu, ut habetur in primis locis.

1193 Quod Deum eſſe unum, poteſt ratione demonſtrari, & poteſt fide teneri. Vnitas. 19
Immo fides eſt de non apparentibus, ſecundum Apoſtolum. Opuſc. 2. q. 9. Heb. 11. lect. 1.
Reſpondeo dicendum, quòd hoc primum dictum eſt, ſcilicet quòd Deum eſſe unum, poteſt ratione demonſtrari, quia ratio naturalis ſubſeruit fidei. Vnde dictum eſt per fidem eſſe acceptum hoc, ſecundum quòd fides ſupponit Deum eſſe unum, tanquam rationa reſponſum. Vel hoc ideo dici poteſt ut fiat reſolutio ad diuerſos homines, quia uni de hoc fieri poteſt demonſtratio, alteri uero non, quem per fidem neceſſe eſt ad Deum accedere, ut habetur 5u. q. 2. 2. 1m. Opuſc. 72. q. 9.

1197 Quod uniuerſale eſt commune multis ſecundum rem. A. Vniuerſale. 8.
Oppoſitum uidetur dicere. 3. d. 1. Lib. Meth. 7. lect. fin. Perihermenias. lect. 10.
Reſpondeo dicendum, quòd uniuerſale eſt ſemper aptum natum eſſe in multis, ſecundum rem, licet non ſemper inſit multis propter aliquod impedimentum, ut habetur in locis ſecundo adductis.

1199 Quòd uoluntas eſt rationalis per participationem. Voluntas 3.
Immo uoluntas eſt rationalis per eſſentiam. 3. d. 23. q. 1. art. 3. q. 1. c. d. 27. q. 2. ar. 3. q. 2. 3m.
Reſpondeo dicendum, quòd ſicut ipſe diſtinguit. 1a. q. 82. 3. c. & 3. d. 27. q. 2. ar. 3. q. 1. 5m. uoluntas inquantum eſt in parte intellectiua & inquantum eſt immaterialis eſt rationalis per eſſentiam, ut potentia. Sed dicitur rationalis per participationem quo ad ſimilitudinem actus cum concupiſcibili & iraſcibili, quia fertur ad aliquid extra, & etiam quia dirigitur à ratione, ut habetur. Verit. q. 1. 10. 11m. Opuſc. 53.

1200 Quòd qui vult bonum propter indebitum finem, vult bonum ſub ratione mali. Voluntas 24.
Immo uoluntas nihil vult niſi ſub ratione boni. 1a. q. 19. 9. c. q. 48. 2. 2m. 4m. 12æ. q. 8. 1. 0. q. 78. 1. 1m. 1. d. 46. Lec. 6m. 2. d. 1. q. 1. 2. 2. d. 5. q. 1. 2. 5m d. 34. 3. c. d. 35. 5. 4m. lect. 1m. d. 37. q. 3. 1. 3m. cont. 2. c. 40 7m. Lib. 3. c. 4 5m. 107. Ma. q. 1. 3. c. q. 3. 12. 0. Ethic. 3. Phiſ. 2. lect. 5.
Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd uelle aliquid ſub ratione mali poteſt intelligi dupliciter, ſcilicet uel quòd ipſa malitia, id eſt priuatio boni moueat ad uolendum. Et ſic nullus vult aliquid ſub ratione mali. Vel q̃ aliquis velit aliquid propter aliquid quod in ſe eſt malum, tamen apprehenſum eſt ſub ratione boni. Et ſic aliquis vult aliquid ſub ratione mali.
Secundo dicendum, quòd uelle aliquid ſub ratione mali, poteſt accipi dupliciter, ſcilicet uel uniuerſaliter, id eſt ut apprehenſum ſub priuatione omnia boni, uel ſpecialiter, id eſt ſub priuatione boni moralis, tamen ſub ratione boni utilis, ſeu delectabilis. Et ſic aliquis vult aliquid ſub ratione mali, non autem primo modo, ſicut quando aliquis facit aliquid vt furetur, ſciens furtum eſſe malum moraliter, tamen ſub ratione boni utilis.

1202 Quòd uoluntas pro facto reputatur. Voluntas 27.
Oppoſitum uidetur dicere, 2. d. 43. 3. 3m. Lect. fi. 4. d. 4. 25. q. 3. ar. 1. q. 1. 2m.
Reſpōdeo dicendum, quòd voluntas pro facto reputatur, tam in bonis quam in malis, in ijs quæ ſunt omnino ab homine & quoad præmium eſſentiale, non autem in ſacramentis, & quo ad præmium accidentale, ut in remiſſione pœnæ, ut habetur, 12æ. q. 20. 4. c. 22æ. q. 81. 6. 1m. 1a. q. 48. 2. 2m fi. 4. d. 4. q. 3. ar. 3. q. 2. 2. fi. d. 17. q. 3. ar. 5. q. 2. 2m. Lect. 2m. d. 20. q. 1. 2. 3m. 3. 2m. Verit. q. 24. 2. 1m.

1204. Quòd uirtus uoti, eſt obligatio eius, quæ eſt maior in voto ſolemni, quàm in uoto ſimplici, & quo ad Deum, & quo ad homines. Votum. 16.
Oppoſitum uidetur dicere. Quol. 10. 13. 1m.
Reſpondeo dicendum, quòd licet vtrunque uotum quantum ad reatum peccati mortalis, æqualiter obliget apud Deum, non tamen quantum ad alia, ſicut quantum ad impedimentum matrimonij, & huiuſmodi, ut habetur, Quolib. 10. 11. 1m.

1207 Quod nullum uotum religioſi eſt firmum, niſi de conſenſu prælati, quia nullum tempus eſt, in quo prælatus non poſſit eum in alijs occupare. Votum. 19.
Oppoſitum uidetur dicere. 22æ. q. 88. 12. 2m. Quol. 10. 10. 3m.
Reſpondeo dicendum, quòd per uotum obedientiæ, ſupponitur religioſus prælato ſuo quantum ad generalem diſpoſitionem uitæ ſuæ, licet non quantũ ad omnes actus particulares, vt habetur. Quol. 10. 10. 3m.

Votum. 1208 Quòd in voto continentiæ & religionis, per profeſſionē
41. ſolemnizato, etiam Papa non poteſt diſpenſare licet quidem iuriſtæ ignoranter contrarium dicant, quia periculis humanis obuiandum eſt per humana, & non per diuina.

Immo in voto continentiæ, & religionis quantumcunque ſolemnizato, vt alij dicunt probabilis poteſt diſpenſari per Papam, ſi communis vtilitas totius Eccleſiæ, vel vnius regni, vel vnius prouinciæ, hoc requirat. 4. d. 38. q. 1. ar. 4. q. 1. 3[m].

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd in Secūda Secundæ, loquitur de voto ratione conſecrationis indelebilis. In quarto vero Sententiarum ratione boni promiſſi, quo poteſt eſſe aliquid melius, ſcilicet bonum commune.

Secundo dicendum, quòd in quarto Sententiarum loquitur ſecundum opiniones aliorum, ideo dicit, quòd alij dicunt probabilius, vnde ibi reſpondet argumentis ad vtranque partem. In Secunda Secundæ vero loquitur ſecundum propriam ſententiam.

Vſura. 27 1209 Quòd in vſuris non transfertur dominium.

Immo in vſuris tranſfertur dominium, ſecundum aliquos. 4. d. 15. q. 2. ar. 2. q. 2. c. Opuſc. 73. c. 19.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd in quarto Sententiarum loquitur ſecundum opinionem aliorum, ideo præmittit, ſecūdum aliquos. In alijs autem locis loquitur ſecundum ſententiam propriam.

Secundo dicendum, quòd in quarto Sententiarum intelligit de pignoribus amiſſis à non ſoluentibus, infra terminum poſitum in contractu mutui. In alijs autem locis, de eo quod exigitur vltra veram ſortem, licet alij dicant econuerſo.

Vti.5. 1210 Quòd vti eſt actus voluntatis.

Immo vti, vt eſt de eius eſſentia, magis conſiſtit in executione eius quod eſt ad finem, quàm in imperio voluntatis. 1. d. 1. q. 1. 2. c.

Reſpondeo dicendum, dupliciter, ſcilicet primo, quòd hoc dictum eſt ideo, ſcilicet quòd vti eſt actus voluntatis, quia voluntas nō ſolum eſt imperans, ſed etiam exequens, vt patet in actionibus, quas per ſeipſam facit. Et ſic vti eſt actus eius.
Secundo dicendum, quod hoc ideo dictum eſt, quia coniungitur voluntas cuilibet virium inferiorum, ſicut motor coniungitur mobili, ut habetur. Opuſc. 72. q. 3.

Xp̃i.6. 1212 Quòd idem iudicium eſt de iſtis propoſitionibus. Chriſtus ſecundum quòd homo, eſt perſona, ſuppoſitum, hypoſtaſis, & res naturæ.

Immo vltima magis accedit ad veritatem. 3. d. 10. q. 1. artic. 2. quæſt. 3. c.

Reſpondeo dicendum quòd in Tertia parte conſiderauit prædicta nomina, quantum ad illud, ad quod nomina imponuntur. Sed in tertio Sententiarum quo ad illud, à quo imponuntur.

1213 Quòd non eſt dicendum, Chriſtus eſt creatura, niſi adden-
Xp̃i.28. do ſecundum naturam humanam, ut caueatur hæreſis Arrij, 3[a]. q. 16. 8. o. q. 20. 1. 1[m].

Immo non tantum ad uitandum errorem, ſed quia eſt locutio falſa. 3. d. 11. 2. o. diſt. 21. q. 1. 3. 2[m]. contra. 4. c. 48. Verit. q. 29. 1. 1[m].

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd ut habetur 1[a]. q. 45. 4. o. Creari proprie & ſimpliciter eſt tantum ſuppoſitorum. Sed impropriè & ſecundum quid, eſt etiam formarum & partium, licet magis concreentur. Ideo creatura improprie poteſt dici natura aſſumpta. Et ſic loquitur in Tertia parte. Sed in alijs locis loquitur de creatura proprie.

Secundo dicēdum, quòd ut habetur. Opuſc. 37. c. 4. Creatio primo determinatur ad eſſe, ſed ex conſequenti ad naturam. Dupliciter igitur poteſt dici aliquid creatura, ſcilicet uel ratione naturæ creatæ. Et ſic loquitur in Tertia parte. Vel ratione ipſius eſſe ſuppoſitalis. Et ſic loquitur in alijs locis.

Xp̃i.80. 121[illegible] Quòd anima Chriſti in uerbo, ſciat infinita potentia, quaſi ſcientia ſimplicis intelligentiæ. Non autem ſciat infinita in actu, id eſt ſcientia uiſionis, quia entia in actu, ſecundū omne tempus, non ſunt infinita, quia generatio non eſt æterna. Opuſc. 9. q. 81.

Oppoſitum uidetur dicere, 1[a]. q. 14. 12. o. Verit. q. 20. 4. c.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd quia nō dantur infinita in actu, ideo dicitur neſcire infinita. Sed quia dantur ſecundū ſucceſſionem, ideo dr ſcire infinita in potētia.

Secundo dicendum, ſicut Dubiū. 477.

1216 Quòd ſcientia Chriſti infuſa, fuit diſtincta in multos habitus. Xp̃i.85.

Oppoſitum uidetur dicere, 3[a]. d. 14. ar. 3. q. 4. o.

Reſpondeo dicendum tripliciter, ſcilicet primo, quòd ut habetur 1. d. 3. q. 5. 1[m]. 3. d. 14. ar. 1. q. 2. c. & q. 3. c. princ. 1[m]. ad eſſe habitus intellectiui, duo concurrunt, ſcilicet ſpecies intelligibilis, & lumē. In Tertia igitur parte loquitur de ſcientia quo ad primum, ſed in tertio Sententiarum quo ad ſecundum.

Secundo dicendum, quòd in Tertia parte loquitur de ſcientia reſpectu obiecti, id eſt quo ad ſcibilium genera, Sed in tertio Sententiarum quo ad modos.

Tertio dicendum, quòd ſcientia Chriſti infuſa, fuit diſtincta in multos habitus, quia fuit diſcurſiua ſeu collatiua, quo ad uſum ſicut uolebat, non autem quo ad acquiſitionem, ut habetur. 3[a]. q. 11. 3. o. 4. & 3. d. 14. ar. 3. o. Verit. q. 20. 3. 1[m].

1217 Quòd Chriſtus per ſcientiam infuſam cognoſcebat omnia ſingularia præſentia, præterita, & futura. Xp̃i.88.

Immo per eam non cognoſcebat futura contingentia, nec cogitationes cordium. 3[a]. d. 14. ar. 3. quæſ. 1. c. q. 5. 2[m]. Veri. q. 20. 6. c.

Reſpondeo dicendum dupliciter, ſcilicet primo, quòd in Tertia parte loquitur de cognitione practica. In alijs autem de cognitione ſpeculatiua.

Secundo dicendum, quòd in tertio Sententiarum loquitur de Chriſto, & ſcientia eius infuſa ſimpliciter, & ſecundum ſe. In Tertia uero parte loquitur de Chriſto, ut eſt caput Eccleſiæ, & paſtor omnium.

1218 Quòd in Chriſto fuit ſcientia acquiſita, ſeu experimentalis per ſpecies acquiſitas, per operationem intellectus agentis eius. Xp̃i.89.

Oppoſitum uidetur dicere. 3. d. 14. ar. 3. q. 5. 3[m]. d. 18. 3. 5[m]. Veri. q. 20. 3. 1[m].

Reſpondeo dicendum, quòd in Tertia parte loquitur de ſcientia, præſuppoſita opinione Ariſtotelis. ſcilicet quòd intellectus agens ſit naturalis potentia animæ rationalis, cuius propria & adæquata operatio, ſit abſtrahere ſpecies à phantaſmatibus, quia Ariſtoteles nullam aliam operationem ei aſſignat. Sed in tertio Sententiarum præſupponit, quòd intellectus agens, poſſit eſſe ſine hac operatione. Nec tamen eſt fruſtra, ut patet in intellectu completo per omnes ſpecies, ſicut nunc eſt intellectus Chriſti, quia habet alias operationes, ſcilicet cauſare notitiam principiorum, & fortificare operationem intellectus poſſibilis. Aſſiſtendo ei, ut educat in actum ea quæ virtualiter continentur in primis principijs. Et ideo intellectus agens concurrit in omni intellectione cooperando intellectui poſſibili, ut habet. 2. d. 24. q. 2. 2. 1[m]. Verit. q. 10. 8. c. fin. In quæſtionibus uero de ueritate, loquitur ſecundū opinionem quam præmittit, quam tamen dicit ſe nō credere veram eſſe. Vel intelligit, ſicut in Tertia parte.

1219 Quod in Chriſto eſt duplex uoluntas humana, ſcilicet voluntas rationis, & uoluntas ſenſualitatis, id eſt appetitus ſenſitiuus. Xp̃i.91.

Immo in Chriſto fuit tantum vna uoluntas humana. 3. q. 18. 2. 2[m]. 3. o. 4. 5. c.

Reſpondeo dicendum, quòd in Chriſto fuit tantum una volūtas humana rationalis per eſſentiam, ut potentia. Sed duplex actus, ſcilicet, vt natura & ratio Theleſis, id eſt ſimplex voluntas. Et buleſis, id eſt conſiliatiua, ſecundum Damaſcenum, ut habetur in locis primo adductis Sed appetitus ſenſitiuus dr uolūtas non per eſſentiam, ſed per participationē.

1221 Quòd omnis potentia communicabilis cuicunque creaturæ, multo abundantius communicata fuit animæ Chriſti, Xp̃i.103.
ſcilicet ut materia elementalis magis obediat ei ad motum, quàm qualitatibus actiuis, & uirtuti cœleſti, & magis potuiſſet mouere cælum, quàm angelus quicunque.

Immo aliquid in creaturis fuit potentius anima Chriſti. 3. d. 16. q. 1. 2. 5[m].

Reſpondeo dicendum, quòd aliquid fuit ſecundum quid potentius anima Chriſti, ſecundum propriam naturam & uirtutem, ut claui in paſſione ad perforandum, nihil autē fuit potentius ea ſimpliciter, ut habetur. 3[a]. q. 14. 2. 3[m]. 3. diſt. 16. q. 1. 2. 5[m].

F I N I S.

CATALOGVS THEOLOGORVM PHILOSOPHORVM, ORATORVM, POETARVM, ALIORVMQVE,

QVORVM AVCTORITATIBVS SPARSIM Diuus Thomas in ſumma Theologica vtitur.

ADriani Papę I.decreta, quę habentur in lib. Concil.

Agatenſis Synodi Canones, qui habentur ibidem.

Africanæ Synodi Canones, qui habentur ibi.

Agathonis Papæ decreta, quæ habentur ibid.

Albumaſar, Aſtrologus Arabs ſine particularis operis citatione.

Alcuinus ſiue Albinus in Geneſim.

Alexander Aphrodiſeus Peripateticus, ſine particularis operis citatione.

Alexandri papæ I. decreta, quæ habentur in lib. Concil.

Alexandri papæ III.decreta, quæ habentur ibidem.

Algazei Philoſophus Arabs ſine particularis operis citatione.

Auitij Manlij Seuerini Boetij Philoſophi Arithmetica, Muſica, De cõſolatione philoſophica, de Hebdomadibus, qui liber etiam inſcribitur, An omne, quod eſt, bonum ſit, de Trinitate, de duabus naturis, commentaria in Prædicamenta Ariſtotelis, cõmentaria in Topicam Ciceronis.

Ambroſij Epiſcopi Mediolanenſis opera ferè omnia, hymni ſacri, & orationes miſſales receptę in eccleſiaſticum vſum.

Anacleti Papæ decreta, quæ habentur in lib Concil.

Ancyritanæ Synodi Canones approbati in Trullana qui habentur in lib.Concil.

Andronicus philoſophus Peripateticus, prout inuenitur citatus apud Macrobium.

Anſelmi Epiſcopi Canthuarienſis de conceptu uirginali, de gratia & libero arbitrio, de caſu diaboli Dialogus de Veritate, Monologion, De proceſſione ſpiritus ſancti, de ſimilitudinibus, liber, Cur Deus homo.

Antonij Anachoretæ, cognomento Magni, Sermones, ſeu potius epiſtolæ ad monachos ex ueteri translatione quæ habentur in Bibliotheca ſanctorum Patrum.

Apoſtolorum canones, recepti in Trullana synodo, qui habentur in lib.concil.

Arauſicanæ synodi canones qui habentur ibid.

Ariſtotelis peripateticorum principis opera ferè omnia ex ueteri translatione, longe diuerſa a recentiori, e a quibus quædam ſpuria citantur, ſcilicet, Rhetorica ad Alexandrum, Magna moralia, Ethica ad eudemium.

Anathaſij epiſcopi Alexandrini Epiſtola ad Epictetum, uita S. Antonij, Commentaria in Marcum & Lucam; quæ ſub eius nomine modo non extant, symbolum, in eccleſiaſticum uſum receptum, ſermo de peccato in ſpiritum ſanctum, Dialogi contra Apollinarem, qui modo græco latini prodierunt, & alium parentem referentes.

Auempaces philoſophus arabs, ſine particularis operis citatione.

Auerrois philoſophi arabis liber de ſubſtãtia orbis, commentaria ſuper Ariſtoteles phyſicam, de Cœlo, de anima, & Metaphyſicam.

Auicebron philoſophus arabs, ſine particularis operis citatione.

Auicennæ philoſophi arabis Metaphyſica.

Aurelianenſis synodi canones, qui habentur in lib. concil.

Aurelij Auguſtini epiſcopi Hipponenſis opera ferè omnia, inter quæ aliqua citantur, quæ ſpuria habentur.

Baſilij Ceſareæ Cappadociæ epiſcopi, cognomento Magni in Exameron, in prouerbia, Homilia de fide, Homilia diuites auaros, Homilia de orando Deum, epiſtolæ.

Bedæ presbyteri Angloſaxonis, cognomento uenerabilis commentaria in Geneſim, in Lucam, in Ioannem, in epiſtolas Pauli, in acta apoſtolorum, in epiſtolas canonicas, Scintillæ, pœnitentiale olim in uſum eccleſiaſticum receptum.

Benedicti, benedictorum ordinis Patriarchæ regula.

Bernardi abbatis Clareuallenſis de libero arbitrio, de diſpenſatione & præcepto, de diligendo Deo, de conſideratione, de gradibus humilitatis.

Bonifacij Papæ I.decreta, quæ habentur in lib.cõcil.

Breuiarij collectæ, legendæ, & hymni.

C.Iulij Cæſaris commentaria de bello Gallico.

Caius iuriſconſultus, qui habetur in Pandectis.

C.Salluſtij Criſpi Catilinarium.

Calcedonenſis synodus, quæ eſt quarta œcumenica, & habetur in lib.concil.

Caliſti Papæ I.decreta, quæ habentur ibid.

Carthaginenſis synodi tertiæ, & quartæ canones, approbati in Trullana: habentur autem ibid.

Celſus iuriſconſultus, qui habetur in pandectis.

Claudij Ptolomæi aſtrologi, centiloquium.

Clementis Papæ I. decreta, epiſtola ad Iacobum patrem domini, Itinerarium Petri, uel recognitiones.

Cæleſtini Papæ III. decreta, quæ habentur in lib. concil.

Conſtantinopolitana synodus prima, quæ eſt ſecunda œcumenica, & ſecunda, quæ eſt quinta œcumenica, & Tertia, quæ dicitur Trullana, & eſt ſexta œcumenica: habentur autem in lib. Concil.

Cornelij Cypriani epiſcopi Carthaginenſis de habitu uirginum, Tractatus in orationem dominicã, Epiſtolæ.

Cyrilli Epiſcopi Alexādrini epiſtola ad Caloſyrium, commentaria in Ioannem, opus Theſaurorum, cuius pars, quæ citatur, non extat, ſicut commentaria in Lucam.

Damaſi Papæ I. Decreta, quæ habentur in li. Concil.

Decreta à Gratiano collecta.

Decretalia à varijs collecta.

Democritus, prout inuenitur citatus apud Ariſtotelem.

Didymi Alexandrini de ſpiritu ſancto, quilibet eſt inter opera Hieronymi.

Dionyſij Alexandrini epiſcopi commentaria in Lucam, quæ non extant.

Dionyſij epiſcopi Athenienſis, dicti Areopagitæ opera omnia ex translatione & diuiſione antiqua.

Empedocles Agrigentinus Philoſophus & poeta, prout inuenitur citatus apud Ariſtotelem.

Epheſina Synodus prior, quæ eſt tertia œcumenica, & habetur in lib. concil.

Epicurus epicureæ ſectæ princeps, prout inuenitur citatus apud Ciceronem & alios.

Eſdræ apocrypha, quæ ſunt in bibliis ſacris.

Euclidis Megarenſis mathematici liber elementorū geometricorum.

Euſebij Pamphili Cæſarienſis epiſcopi hiſtoria eccleſiaſtica ex translatione Ruffini.

Euſebij Emeſeni epiſcopi ſermones paſchales, qui tamen ſunt potius Hilarij epiſcopi Arelatenſis.

Euſebij Hieronymi Stridonenſis presbyteri opera plurima, inter quæ citantur quædam, quæ ſpuria habentur.

Euſtratij epiſcopi Theſſalonicenſis commentaria in Ethicam Ariſtotelis.

Fabiani papæ decreta, quæ habentur in lib. concil.

Flauij Ioſephi de antiquitatibus Iudaicis.

Flauij Vegetij de re militari.

Fœlicis Papæ I. Decreta, quæ habentur in lib. Concil.

Fulgentij Ruſpenſis epiſcopi reſponſiones ad quæſtiones Monimi, & liber de fide ad Petrum, qui ſæpe citatur ſub nomine Auguſtini.

Gelaſij papæ I. decreta, quę habentur in lib concil.

Genadij Epiſcopi Maſſilienſis de eccleſiaſticis dogmatibus, extat inter opera Auguſtini.

Gilberti Porretani liber de ſex principiis, qui habetur inter opera Ariſtotelis.

Gloſſa interlinearis in uetus & nouum teſtamētum, quę Anſelmo Landenſi Epiſcopo adſcribitur.

Gloſſa ordinaria in uetus & nouum teſtamentū, quæ Strabo attribuitur.

Gregorij Nazianzeni Epiſcopi, cognomento Theologi epiſtolæ, ſermones Panegyrici de feſtis.

Gregorij Niſſeni Epiſcopi de prouidentia, de philoſophia, de homine, de uiribus animæ, ſed hi libri attribuuntur Nemeſio epiſcopo Emeſeno.

Gregorij Papæ I. cognomento Magni opera plurima

Gregorij papæ II. decreta, quæ habentur in lib. Concil.

Gregorij papæ VII. decreta, quæ habentur in lib. Concil.

Heraclides philoſophus, ſicut inuenitur citatus apud Ariſtotelem.

Heſychij Hieroſolymitani presbyteri commentaria in Leuiticum.

Hilarij Pictauienſis epiſcopi opera plurima.

Hilerdenſis ſynodi canones, qui habentur in lib. concil.

Honorij Papæ decreta, quæ habentur ibid.

Hormiſdæ Papæ decreta, quæ habentur ibid.

Hugonis de ſancto Victore de ſacramentis, ſententiæ, de modo orandi.

Ignatij Antiocheni epiſtolæ.

Innocentij Papæ I. decreta, quæ habentur in lib. concil.

Innocentij Papæ II. decreta, quæ habentur ibid.

Innocentij Papæ III. decreta, & de ſacro altaris myſterio.

Innocentij Papæ IIII. decreta, quæ habentur in lib. concil.

Ioannis Caſſiani Eremitæ de inſtitutis Cœnobios, & collationes patrum.

Ioannis Conſtantinopolitani Epiſcopi, cognomento Chryſoſtomi, Homiliæ in Geneſim, in Matthæum, Opus imperfectum, in Marcum, in Ioannem, in epiſtolam ad Hebræos, cōtra gentes quòd Chriſtus Deus, de Machabæis, de ſpirituali militia, de compunctione, de orando Deum, de ſacerdotio, de incomprehenſibili natura Dei, Homiliæ ad populum Antiochanum.

Ioannis Damaſceni presbyteri de orthodoxa fide.

Iſidori Hiſpalenſis epiſcopi epiſtola de ordinibus ſacris, de officiis eccleſiaſticis, etymologicum, Synonyma, de ſummo bono.

Iulij Papæ I. decreta, quæ habentur in lib. concil.

Iuris ciuili opera.

Lateranenſis ſynodi, dictę magnę, ſub Innocētio III. canones, qui habentur in lib. concil.

Leonis Papæ I. Epiſtolę & ſermones.

Lonis Papæ IIII. decreta, quæ habentur in lib. concil.

Leucippus philoſophus, prout inuenitur citatus apud Ariſtotelem.

Liber inſcriptus, acta Syluestri, qui extat apud Simeonem Metaphraſtem, & legenda ſanctorum.

Liber de cauſis, ex Arabico translatus, qui habetur inter opera Ariſtotelis.

Liber de ortu, ſiue infantia Saluatoris, reiectus inter apocrypha a Gelaſio Papa in concilio epiſcoporum.

Liber de ſpiritu & anima, cuius auctor ignoratur: & extat inter opera Auguſtini.

Liber ſtratagematū ſtancorū, qui nō uidetur extare.

L. Annæi Senecæ Philoſophi de beneficijs, de ira, de clementia, de quatuor uirtutibus.

Lucij Papæ III. decreta, quæ habentur in lib. conci.

Macrobij Ambroſij Aurelij Theodoſi commentaria in ſomnium Scipionis.

Magni Aurelij Caſſiodori in Pſalmos.

M. Tullij Ciceronis de officijs, de amicitia, Paradoxa, Tuſculanæ quæſtiones, Topica, Rhetorica, de inuentione, Rhetorica ad Herēniū, quę eſt ſpuria.

Marcelli Papæ I decreta, quæ habentur in lib. concil.

Martini Papæ I. decreta, quæ habentur ibid.

Maximi Scholia ſuper librum de cœleſti hierarchia Dionyſij Areopagitæ, quæ nunc extant græce.

Maximi Taurinenſis epiſcopi ſermones.

Melchiadis Papæ decreta, quæ extant in lib. concil.

Meldenſis ſynodi canones qui ſunt ibid.

Mercurij